

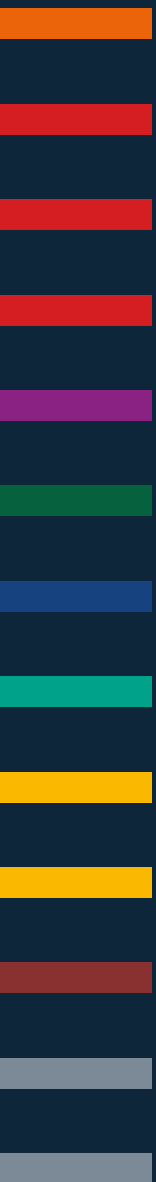
RAPORT O STANIE MIASTA 2018

RAPORT O STANIE WROCŁAWIA – KLUCZOWE LICZBY

**SPIS
TRESCI**

4.....	Wstęp	
8.....	Finanse gminy	
14.....	Gospodarka, rynek pracy, inwestycje	
22.....	Planowanie przestrzenne, architektura i budownictwo	
26.....	Rewitalizacja i ochrona zabytków	
30.....	Edukacja i kultura	
36.....	Środowisko, powietrze, zieleń	
42.....	Transport i infrastruktura	
52.....	Gospodarka komunalna	
66.....	Spółeczeństwo i rodzina	
80.....	Sport i turystyka	
94.....	Bezpieczeństwo publiczne	
90.....	Zarządzanie samorządowe	
96.....	Wrocławski Obszar Metropolitalny	

WSTĘP

W 2018 r. **gospodarka Wrocławia nadal znajdowała się na trajektorii wznoszącej**, o czym świadczy m.in. wzrost dochodów budżetu z tytułu udziału w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych (PIT + CIT) o 15,0% oraz spadek stopy bezrobocia rejestrowanego do rekordowo niskiego poziomu 1,8%. Dobra kondycja gospodarcza miasta i związana z nią korzystna sytuacja samorządowego budżetu umożliwiły realizację wielu projektów służących poprawie jakości życia we Wrocławiu.

Jednocześnie **stale wzmacniana była współpraca władz miasta z mieszkańcami, sektorem pozarządowym i radami osiedli**. Przeprowadzono 19 konsultacji społecznych. Zrealizowano kolejną edycję Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego – w 2018 r. było w nim ponad 25 mln zł. Zorganizowano 2. Wrocławski Kongres Organizacji Pozarządowych. Zrealizowano projekt Nowej Konstytucji Osiedli, który jest jednym z pierwszych kroków ku decentralizacji miasta.

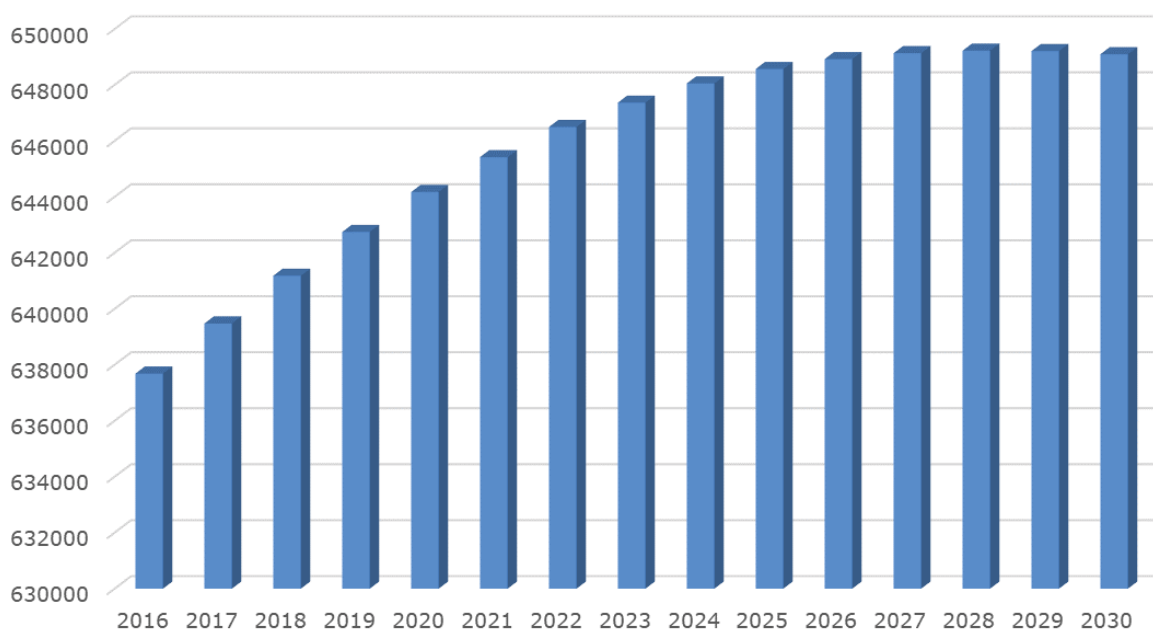
Niniejszy dokument jest syntetycznym podsumowaniem rocznej działalności organu wykonawczego wrocławskiego samorządu, jakim jest Prezydent. Prezydent realizuje zadania publiczne wynikające z ustaw i uchwał Rady Miejskiej przy pomocy Urzędu Miejskiego oraz innych jednostek organizacyjnych wrocławskiego samorządu, w tym instytucji kultury, placówek oświatowych, miejskich spółek, itp. Raport o stanie Wrocławia w jego części pierwszej, syntetycznej, odnosi się do najważniejszych procesów i wydarzeń w życiu stolicy Dolnego Śląska. Szczegółowe dane dotyczące różnych obszarów działalności samorządowej można znaleźć w drugiej, analitycznej, części Raportu, jaką jest Sprawozdanie z działalności Urzędu Miejskiego za 2018 rok.

Raport w obecnym jego kształcie Prezydent Wrocławia przedstawia po raz pierwszy. Obowiązek jego przedłożenia nałożyła na organy wykonawcze samorządów ostatnia nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym (art. 28 aa ust. 1-2). Raport przedstawia obecny Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk, jednak przez większość 2018 r. (do listopada) liderem wrocławskiego samorządu był Rafał Dutkiewicz, który funkcję Prezydenta sprawował od końca 2002 r., czyli 16 lat. Dokument odnosi się zatem przede wszystkim do działalności miejskiego samorządu jeszcze pod jego przywództwem.

Demografia

Według danych GUS pod koniec 2018 r. we Wrocławiu mieszkało nieco ponad 640 tys. osób. Od kilku lat **zwiększa się zaludnienie stolicy Dolnego Śląska**, głównie dzięki dodatniemu bilansowi migracji. Wprawdzie od 2016 r. więcej wrocławian się rodzi niż umiera, lecz przewaga urodzin nad zgonami jest niewielka i nie ma pewności, czy utrzyma się ona w przyszłości. Według prognoz GUS liczba mieszkańców Wrocławia będzie w najbliższych kilkunastu latach wolno, ale systematycznie, rosnąc i w 2030 r. ma przekroczyć 649 tys. Trend wzrostowy jest i będzie znacznie silniejszy w gminach położonych w pobliżu Wrocławia. Średnioroczny wzrost liczby mieszkańców w tych jednostkach samorządu terytorialnego traktowanych łącznie wynosi 4,5 tys., podczas gdy we Wrocławiu – 700. Powyższa tendencja jest efektem procesów suburbanizacyjnych charakterystycznych dla obszarów metropolitalnych większości bardziej rozwiniętych krajów.

Prognozowana liczba mieszkańców Wrocławia

Opracowanie BRW na podstawie danych GUS

Od wielu lat systematycznie zmniejsza się liczba wrocławian w wieku produkcyjnym i szybko rośnie liczba wrocławian w wieku poprodukcyjnym. Te tendencje będą miały charakter trwały. Nieznacznie z kolei zwiększa się udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. Już za kilka lat proporcja osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni powyżej 65 lat, kobiety powyżej 60 lat) przekroczy 25% i na tym poziomie będzie utrzymywać się w następnej dekadzie.

Do niedawna systematycznie rosła średnia przewidywana długość życia mieszkańców stolicy Dolnego Śląska. 2017 r. był pierwszym rokiem, w którym nastąpiło odwrócenie tej pozytywnej tendencji. Dla 2018 r. dostępne są dane jedynie w skali kraju. Pokazują one kontynuację trendu spadku długości życia Polek i Polaków. Można domniemywać, że nie ominą on również Wrocławia. Stosowne dane dla naszego miasta za lata 2016 i 2017 wynoszą odpowiednio 76,0 i 75,6 w przypadku mężczyzn oraz 82,3 i 82,2 w odniesieniu do kobiet.

Zmiany w strukturze wiekowej ludności stolicy Dolnego Śląska sprawiają, że rośnie średnia wieku wrocławian. W 2018 r. osiągnęła 42,9 lat, i w przyszłości prawdopodobnie będzie nadal rosła, chyba że pogłębą się zapasy w systemie opieki zdrowotnej. Przewidywana przyszłość demograficzna Wrocławia nie rysuje się w zbyt jasnych kolorach. Należy jednak podkreślić, że opracowane przez GUS wieloletnie prognozy dla największych polskich miast są bardziej optymistyczne jedynie w przypadku Warszawy i Krakowa. Sytuacja demograficzna Wrocławia jest i będzie w znacznie większym stopniu pochodną procesów długiego trwania zachodzących w skali kraju i decyzji podejmowanych na szczeblu administracji centralnej lub ich braku niż uwarunkowań lokalnych i polityk realizowanych przez władze miasta.

W statystyce publicznej w bardzo ograniczonym stopniu są uwzględnieni obcokrajowcy dłużej lub krócej mieszkający we Wrocławiu. Według ostrożnych szacunków stanowią oni ok. 10% mieszkańców stolicy Dolnego Śląska. Ich proporcja ma tendencję rosnącą, co skłania do wniosku, że będą oni w coraz większym stopniu wpływać na rzeczywistą strukturę demograficzną Wrocławia i w konsekwencji dezaktualizować opracowane kilka lat temu prognozy ludnościowe.

Realizacja polityk miejskich

Wielkim wyzwaniem dla Wrocławia jest **poprawa jakości powietrza**. Dwa główne problemy to przestarzałe piece i ruch samochodowy. Dlatego w 2018 r. Urząd Miejski Wrocławia zlecił Politechnice Wrocławskiej audyt trujących pieców. Jego wyniki mają być znane w 2019 r. Warto pamiętać, że problem pieców dotyczy przede wszystkim mieszkań komunalnych. Ich odsetek w ogólnej liczbie mieszkań jest we Wrocławiu szczególnie wysoki.

Niepokoje także **wzrost liczby samochodów**. We Wrocławiu na tysiąc mieszkańców przypada 659 samochodów osobowych. Przeprowadzone w 2018 r. Kompleksowe Badania Ruchu (KBR) pokazały, że znacząco wzrosła liczba samochodów wjeżdżających do Wrocławia – do miasta w ciągu doby wjeżdża 238 tys. pojazdów, czyli o 25% więcej niż 7 lat temu. Jednak mimo tej sytuacji, jakość powietrza poprawia się. W 2018 r. wg automatycznej stacji pomiarowej Wrocław – Korzeniowskiego liczba dni z przekroczeniami normy dobowej pyłu zawieszonego PM10 wynosiła 48. (dane z raportu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska)

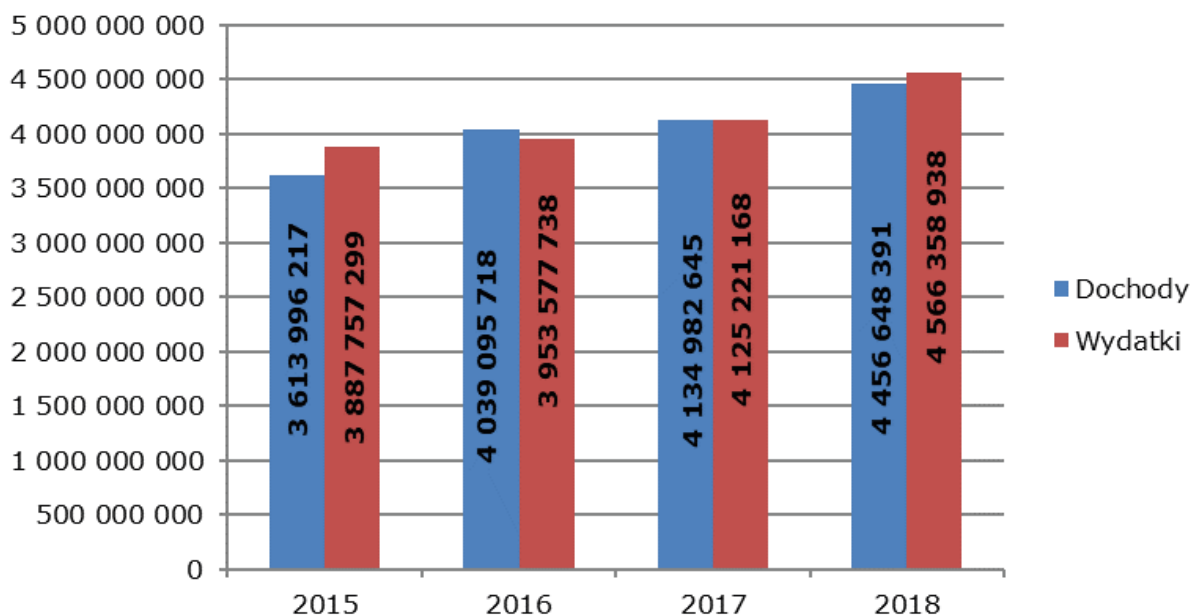
Wyzwań jest więcej – nie na wszystkie samorząd ma bezpośredni wpływ. Aby im sprostać w 2018 r. przyjęto pakiet kluczowych dla miasta dokumentów: **Strategię Wrocław 2030** i nowe **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**. W dokumentach tych wśród głównych wątków znalazły się: walka ze smogiem, inwestycje w tereny zielone i decentralizacja. Wdrażana jest także **Wrocławska Polityka Mobilności**, w której wyraźnie wskazano, że udział transportu niesamochodowego w ogólnej liczbie podróży we Wrocławiu ma zostać zwiększony do 60% w 2020 r. i do 65% w latach kolejnych. W 2018 r. wskaźnik ten wynosił 59%. (dane z Kompleksowych Badań Ruchu we Wrocławiu i otoczeniu – KBR 2018).

FINANSE GMINY

Najważniejszym źródłem dochodów miasta są dochody własne, które w 2018 r. stanowiły 71% dochodów ogółem. Największe wpływy uzyskano z tytułu udziału miasta w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT, CIT), z podatków i opłat oraz z majątku. Kolejne pozycje stanowią wpływy uzyskane z subwencji ogólnej, dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji i środków na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich oraz pozostałych dotacji. Poziom dochodów systematycznie wzrasta.

Dochody i wydatki w latach 2015–2018

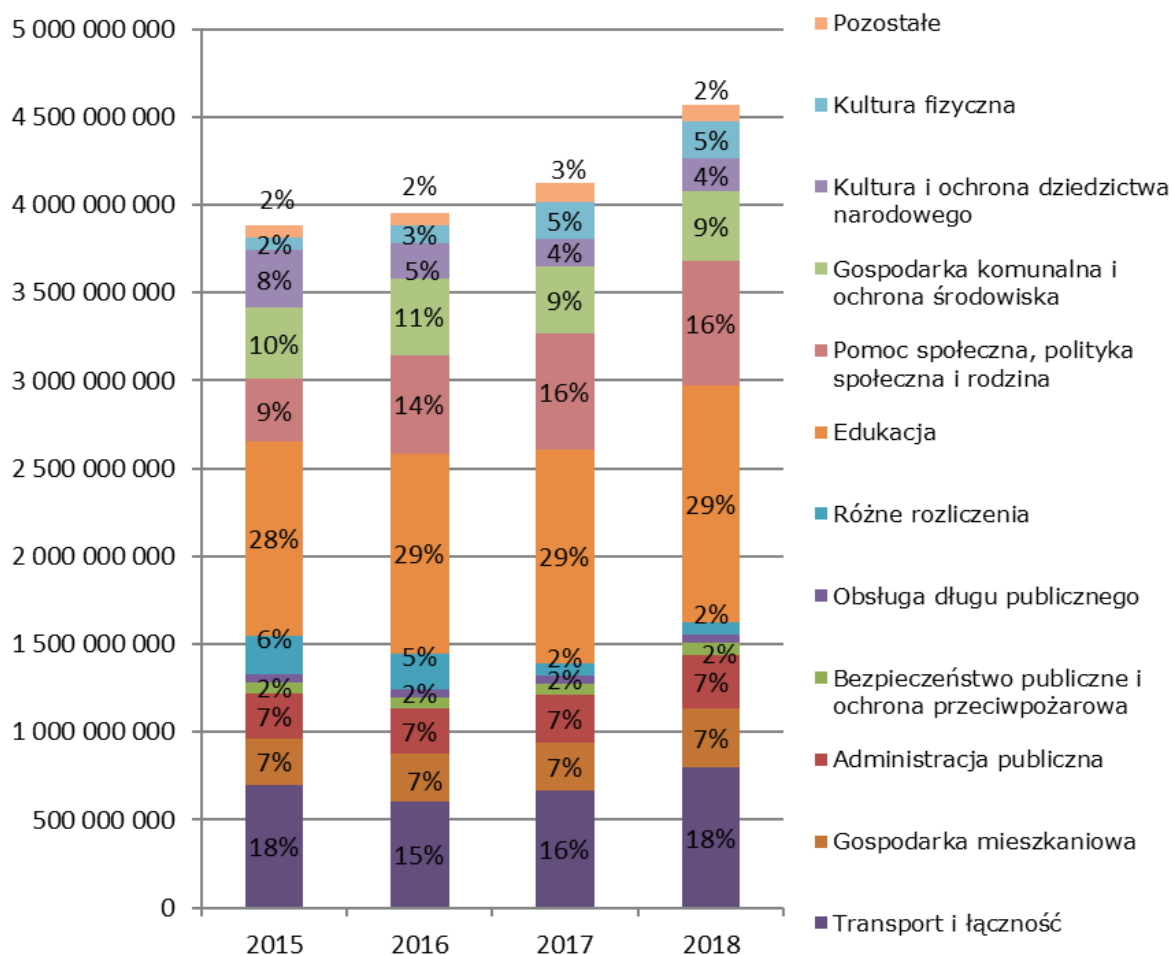

Od lat Wrocław zabiega o wzrost dochodów podatkowych głównie poprzez rozwój infrastrukturalny i tworzenie przyjaznego miejsca do życia i pracy. **Pod względem siły dochodów własnych Wrocław jest w czołówce polskich miast.** Dochody z PIT w 2018 r. przekroczyły 1 mld zł tylko w pięciu polskich miastach – są to Warszawa, Kraków, Wrocław, Poznań i Łódź.

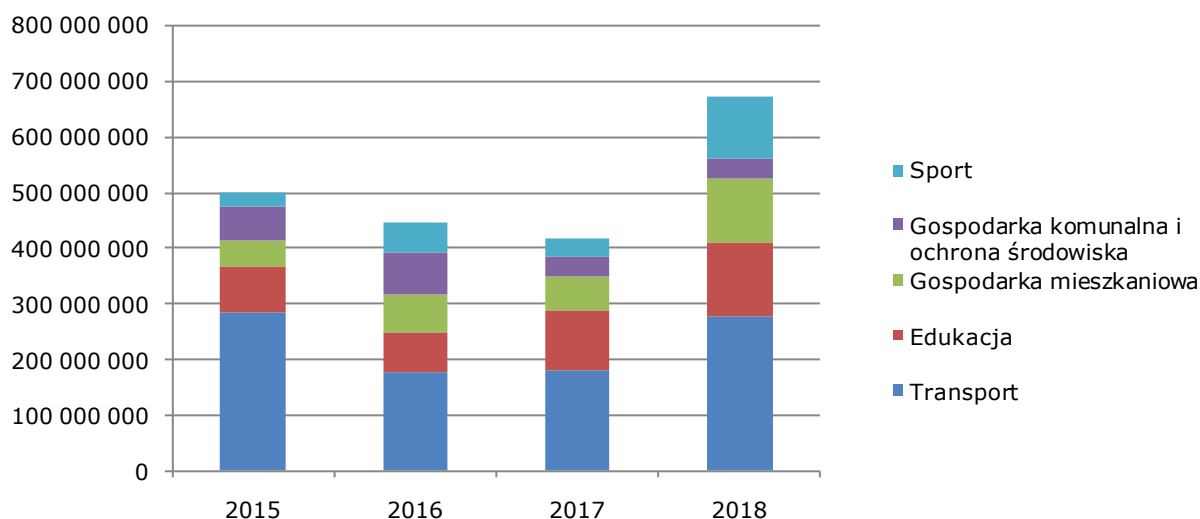
Dochody Wrocławia z PIT w 2018 r. wyniosły 1,3 mld zł. To aż 42% dochodów własnych budżetu miasta.

W stosunku do ubiegłego roku wydatki wzrosły o 11%, natomiast w stosunku do 2015 r. – o 17%. Największe nakłady finansowe zostały poniesione w obszarach: edukacja – 1,342 mld zł, pomoc społeczna i rodzina – 714 mln zł oraz transport – 801 mln zł. Na realizację inwestycji przeznaczono w 2018 r. aż 772 mln zł. Największą część wydano na inwestycje w transport (275 mln zł), edukację (132 mln zł), gospodarkę mieszkaniową (118 mln zł) oraz kulturę fizyczną (109 mln zł).

Struktura wydatków w latach 2015–2018

Nakłady inwestycyjne w latach 2015–2018

Do głównych narzędzi stopniowego dzielenia się z mieszkańcami odpowiedzialnością za miasto i wzmacniania kapitału społecznego należą **Wrocławski Budżet Obywatelski** i **Program Inicjatyw Rad Osiedli**.

Zestawienie środków europejskich pozyskanych dla projektów infrastrukturalnych w latach 2004–2018 [zł]

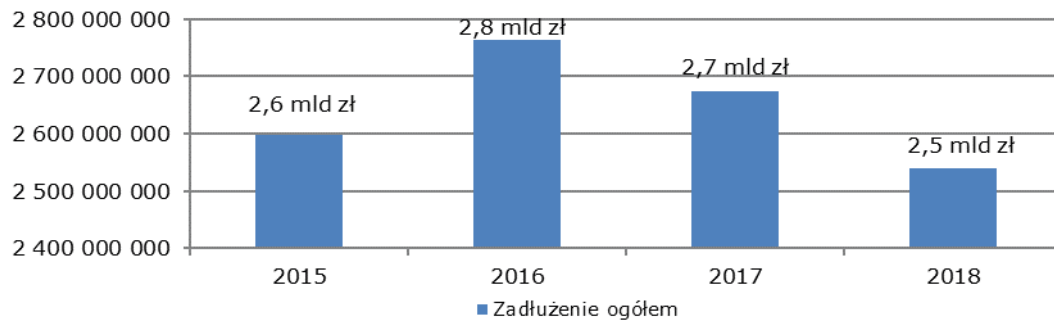
Okres programowania	Liczba projektów	Wartość całkowita	Kwota dofinansowania	Wkład własny
2004–2006	16	675 752 795	256 026 722	419 726 073
2007–2013	54	2 468 722 855	1 392 494 825	1 076 228 030
2014–2020	57	1 479 621 236	1 013 623 501	465 997 735
Suma	127	4 624 096 886	2 662 145 048	1 961 951 838

Zestawienie środków europejskich pozyskanych dla projektów społecznych w latach 2004–2018 [zł]

Okres programowania	Liczba projektów	Wartość całkowita	Kwota dofinansowania	Wkład własny
2004–2006	8	20 488 764	19 921 505	1 339 769
2007–2013	148	220 923 573	134 278 804	10 474 460
2014–2020	156	237 892 231	129 273 894	11 976 904
Suma	312	479 304 568	283 474 203	23 791 133

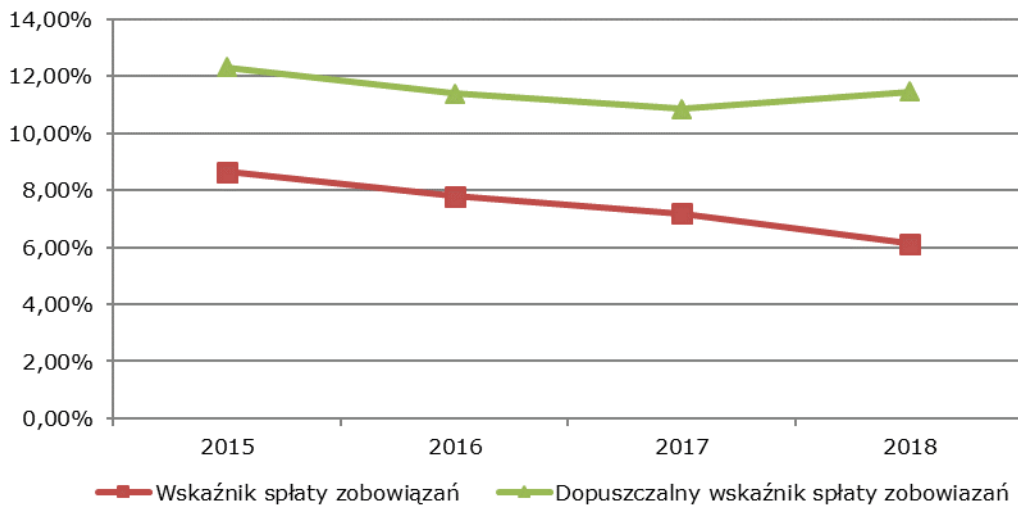
Zadłużenie budżetu miasta spłacane jest systematycznie. Zobowiązania finansowe zaciągane w postaci kredytów i pożyczek są przeznaczane na finansowanie realizowanych inwestycji. Dzięki kredytom i pożyczkom udało się zrealizować wydatki inwestycyjne w łącznej kwocie niemal 2,5 mld zł w latach 2015–2018 (w tym 771,8 mln zł w samym 2018 r.). Wydatki bieżące, zgodnie z wymogami ustawy o finansach publicznych, finansowane są z dochodów bieżących budżetu. W 2018 r. zaciągnięto zobowiązania finansowe na łączną kwotę 358 mln zł, z czego 100 mln zł w Europejskim Banku Inwestycyjnym w oparciu o preferencyjne warunki finansowania. **W związku z wcześniejszą spłatą posiadanych zobowiązań, zadłużenie Wrocławia spadło względem roku poprzedniego** o 135 mln zł, tj. o 5%, i na koniec 2018 r. wyniosło 2,5 mld zł.

Zadłużenie budżetu miasta

Obowiązujący wskaźnik zadłużenia jest indywidualnym limitem zadłużenia dla każdej jednostki samorządu terytorialnego. Prognozowany wskaźnik zadłużenia za 2018 r., jak również w kolejnych latach objętych wieloletnią prognozą finansową, zostaje zachowany.

Indywidualny wskaźnik zadłużenia Wrocławia w latach 2015–2018

GOSPODARKA, RYNEK PRACY, INWESTYCJE

W grupie sześciu czołowych polskich miast Wrocław ma po Warszawie najwyższy wskaźnik dochodów własnych budżetu na jednego mieszkańca. W dochodach z PIT na jednego mieszkańca ustępujemy – w tej samej grupie miast – jedynie Warszawie i Poznaniu.

W ubiegłych latach **Wrocław został uznany za najbardziej atrakcyjne miejsce do pracy dla specjalistów i menadżerów**. 39% badanych przez firmę rekrutacyjną Antal zadeklarowało, że chętnie przeprowadzi się do stolicy Dolnego Śląska, a 36% wybrało Trójmiasto. Wrocław, po Warszawie i Krakowie, najlepiej przyciąga inwestorów i buduje silną pozycję na rynku nieruchomości komercyjnych w Polsce. Jest jednym z najchętniej wybieranych miast do lokalizacji sektora usług biznesowych, outsourcingu IT, a także rozwoju oprogramowania – zarówno w Polsce, jak i Europie Środkowej. Pod względem ilościowym przodują u nas centra IT, z kolei pod względem zatrudnienia najwięcej osób pracuje w centrach usług wspólnych (SSC). Dalej plasują się centra outsourcingowe (BPO) i badawczo-rozwojowe (R&D). W tej ostatniej branży Wrocław pozytywnie się wyróżnia, posiada również mocną pozycję, jeśli chodzi o centra usług finansowo-księgowych. W sektorze nowoczesnych usług biznesowych pracuje ponad 45 tys. osób (w 150 podmiotach), co plasuje nas na 3. miejscu w kraju (po Krakowie i Warszawie). We Wrocławiu działa najwięcej w Polsce centrów rozwojowo-badawczych i IT (110), w których pracuje 26,5 tys. osób (dla porównania 2. miejsce zajmuje Kraków, gdzie w sektorze IT&RD pracuje 23,5 tys. osób; źródło ABSL). **Wrocław jest także drugim po Warszawie skupiskiem startupów w Polsce**. Według raportu Fundacji Startup Poland za 2018 r., aż 12% takich firm działa właśnie w naszym mieście (1. Warszawa – 29%, 3. Kraków – 10%).

Jednym z głównych wskaźników Strategii Wrocław 2030 jest pozycja naszego miasta w zestawieniach Globalization and World Cities (GaWC). W edycji za 2018 r. znalazło się sześć polskich metropolii: Warszawa, Poznań, Wrocław, Kraków, Katowice i Łódź. Od dwóch lat Wrocław utrzymuje pozycję w kategorii *gamma* (czyli w grupie trzeciej), w której są 22 miasta, m.in. Kolonia, Ottawa i San Antonio. W tym roku do tego grona dołączył Poznań.

Nie bez znaczenia dla decyzji związanych z lokowaniem firm oraz decyzji osiedleńczych jest przyjazne otoczenie biznesu i unikalny klimat miasta. W opublikowanym w marcu 2018 r. **rankingu European Cities and Regions of the Future 2018/19** Wrocław zajął 2. miejsce w kategorii miast średnich za przyjazność dla biznesu i 7. miejsce wśród wszystkich miast Europy Wschodniej. Naukowcy, specjaliści i przedsiębiorcy z Wrocławia zostali wyróżnieni w **Rankingu Najbardziej Kreatywni w Biznesie 2018** według redakcji magazynu „Brief”. Nasze miasto zostało również docenione za jakość życia w **rankingu Quality of Living 2018** (tworzy go firma Mercer). W klasyfikacji najlepszych miejsc do życia brano pod uwagę m.in. sytuację polityczną, poziom oświaty, transportu, opieki medycznej, środowisko naturalne oraz oferty: kulturalną, konsumencką i mieszkaniową. Na podstawie tych danych międzynarodowe firmy i organizacje mogą szacować wynagrodzenie dla specjalistów pracujących poza swoim krajem.

Przybywa zarówno firm, jak i przyszłych pracowników. Mamy jedną z najwyższych w kraju liczbę studentów IT i kierunków pokrewnych – łącznie ponad 16 tys. studentów rocznie, co daje rocznie ponad 3 tys. absolwentów.

Wrocławianie chętnie zakładają także działalność gospodarczą. Na koniec grudnia 2018 r. w rejestrze REGON było zarejestrowanych ponad 122,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej.

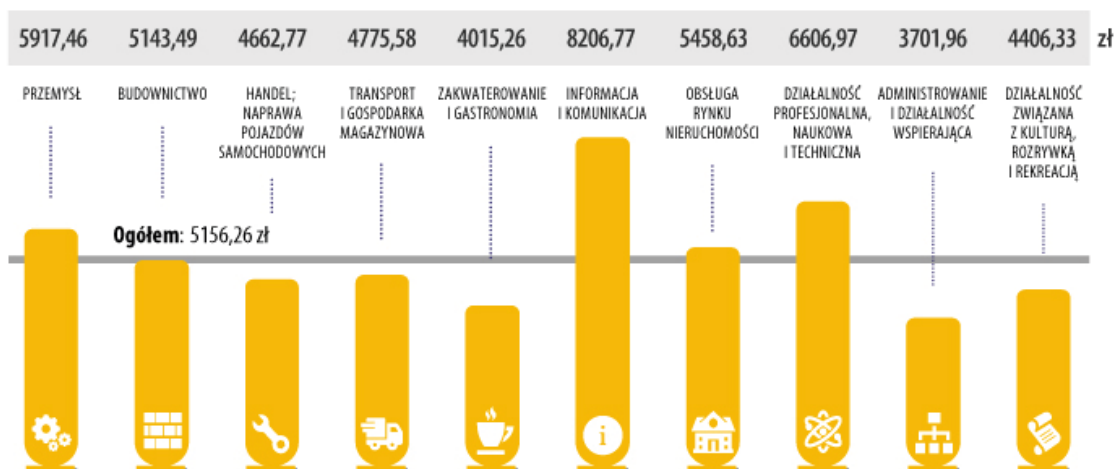
Stopa bezrobocia

	2015	2016	2017	2018
	XII	XII	XII	XII
Powiat wrocławski	3,4	2,7	2,1	1,9
Wrocław	3,3	2,7	2,2	1,8
Województwo dolnośląskie	8,5	7,2	5,7	5,2
Polska	9,7	8,2	6,6	5,8

Wynagrodzenia

Wrocław jest stolicą regionu, który jest jednym z liderów pod względem wzrostu PKB w całej Unii Europejskiej. Już w 2011 r. przekroczone tu średnią wielkość PKB Unii Europejskiej na jednego mieszkańca (liczoną jako odsetek średniej unijnej, wg parytetu siły nabywczej). Od tamtej pory utrzymywany jest przeważnie trend wzrostowy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r.

Infografika Urzędu Statystycznego Wrocławia

Kluczowe programy inwestycyjne

Wybrane zadania i programy inwestycyjne zrealizowane w 2018 r.

Nazwa zadania	Wydatki 2018 r. [zł]
Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94	80 963 829,76
Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadgimnazjalnych	40 515 227,68
Program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej	40 354 615,22
Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych	40 306 075,32
Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic	38 431 948,18
Przebudowa ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu	29 824 735,22
Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych	24 479 028,09
Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na osiedlu Nowe Żerniki	22 878 323,66
Budowa systemu Parkuj i Jedź we Wrocławiu – etap I	22 006 816,49
Program rowerowy	20 797 531,09
Kompleksowa modernizacja budynku użyteczności publicznej zlokalizowanego przy ul. Hubskiej 8–16 we Wrocławiu	19 949 738,17
Wrocławski Budżet Obywatelski	17 970 257,54
Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	15 633 019,92
Program likwidacji niskiej emisji na terenie Wrocławia	14 791 697,03

Rozbudowa zajezdni autobusowej przy ul. Obornickiej	13 530 535,73
Budowa ul. Ractawickiej	13 400 704,46
Budowa i kompleksowa przebudowa przedszkoli	12 807 323,70
Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – etap III	11 387 744,68
Rewitalizacja miasta Wrocławia	10 650 626,13
Zadania inwestycyjne wykonywane w obiektach zabytkowych	9 830 471,84
Utworzenie Dziennych Domów Pomocy i Klubu Integracji Społecznej	9 035 952,19
Program Ruchu Pieszego	8 087 349,57
Centrum Kultury i Centrum Biblioteczne na Psim Polu	6 696 000,00

Pozyskiwano i inwestowano środki z Unii Europejskiej. W 2018 r. złożono wnioski o dofinansowanie łącznie 31 projektów oraz monitorowano realizację 122 projektów, dla których w latach wcześniejszych podpisano umowy o dofinansowanie.

Największe projekty infrastrukturalne realizowane w 2018 r., których beneficjentem jest gmina Wrocław

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE [zł]	Wartość całkowita projektu [zł]	Program	Obszar
Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94	2014–2019	233 390 021,24	296 629 745,35	POIiŚ	Drogi
Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia	2016–2020	109 756 098,00	245 354 399,18	POIiŚ	Transport niskoemisyjny
Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – etap III A	2016–2020	96 740 853,00	158 694 963,17	POIiŚ	Transport niskoemisyjny

Przebudowa ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu – etap I	2015–2018	55 373 102,92	79 513 634,53	RPO	Drogi
Budowa sieci dróg dla rowerów na terenie Gmin Długotęka, Kobierzyce i Wrocław	2014–2018	36 663 774,30	44 099 921,60	RPO	Transport niskoemisyjny
Przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 we Wrocławiu	2017–2019	19 924 416,78	38 264 676,00	RPO	Drogi
Budowa systemu Parkuj i Jedź we Wrocławiu – etap I	2015–2018	20 123 938,17	23 676 451,39	RPO	Transport niskoemisyjny
Budowa szkoły podstawowej w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice we Wrocławiu	2015–2017	6 594 000,00	22 472 714,17	RPO	Edukacja
Ruska 46 abc – przestrzeń dla kultury	2016–2019	8 613 226,21	14 898 117,82	POIiŚ	Kultura
Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu	2017–2019	7 594 237,36	10 363 031,99	RPO	Infrastruktura społeczna

Lokalny handel w oparciu o walory regionalne, turystyczne i historyczne

Organizacja popularnych jarmarków: świętojańskiego (64 stoiska), bożonarodzeniowego – marki i produktu turystycznego Wrocławia (190 stoisk), włoskiego – 3 edycja (20 stoisk przedsiębiorców z Włoch).

Liczba miejsc do handlu	2015	2016	2017	2018
Jarmark bożonarodzeniowy	150	160	180	190
Jarmark świętojański	55	61	64	64
Jarmark ekologiczny	30	30	0	0
Kiermasz Wszystkich Świętych	69	69	69	69
Jarmark włoski	20	20	0	20
Handel okrężny – miejsca całoroczne	39	41	48	40
Handel okrężny – miejsca sezonowe	50	63	57	47
Targowisko Lotnicza*	47	47	47	47
Targowisko Żmigrodzka*	60	60	60	60
Targowisko Ptasia	30	30	30	30
Targowisko Skoczylasa	30	30	30	30
Targowisko Komandorska	120	120	120	120
Targowisko Niedźwiedzia*	120	120	120	120
łącznie	820	851	825	837

* oznacza, że na danym targowisku są wolne miejsca

PLANOWANIE PRZESTRZENNE, ARCHITEKTURA I BUDOWNICTWO

W 2018 r. Rada Miejska Wrocławia przyjęła **nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**. Dokument wprowadza nowe sektorowe polityki, np. kompozycyjną, rzecznią, przestrzeni publicznych i zamieszkiwania.

Powierzchnia miasta objęta uchwalonymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (mpzp) na koniec 2018 r. stanowiła 58,1% powierzchni Wrocławia (2. miejsce wśród dużych miast w Polsce).

Przystąpiono do opracowania 57 mpzp obejmujących 876,44 ha, co stanowi 3% powierzchni miasta.

Udział mpzp w ogólnej powierzchni miasta

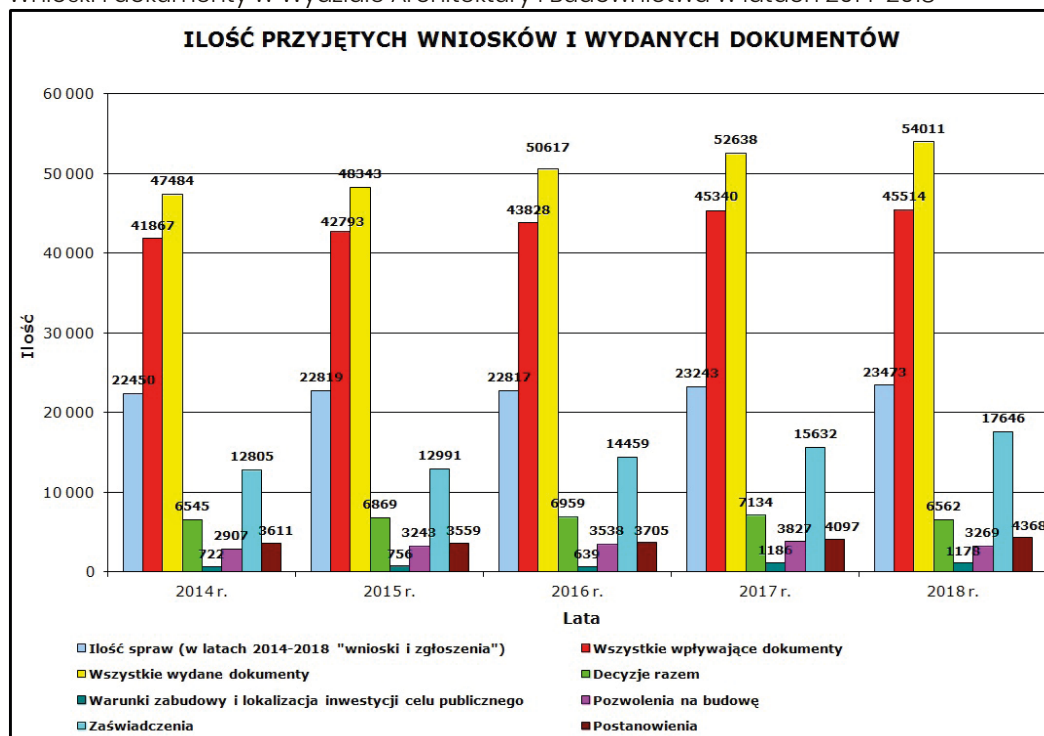
Plany	Liczba planów	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni miasta [%]
Uchwalone od 1995 roku (obowiązujące)	438	17 011,76	58,1
Uchwalone w 2018 roku	25	388,41	1,3
W opracowaniu	94	1887,43	6,4

Tereny objęte mpzp dostępne są w Systemie Informacji Przestrzennej Wrocławia - www.geoportal.wroclaw.pl

Architektura i budownictwo

W 2018 r. Wydział Architektury i Budownictwa rozpatrzył 23 473 spraw i wydał 54 011 dokumentów. Jak wynika z wykresu poniżej liczba ta systematycznie rośnie.

Wnioski i dokumenty w Wydziale Architektury i Budownictwa w latach 2014-2018

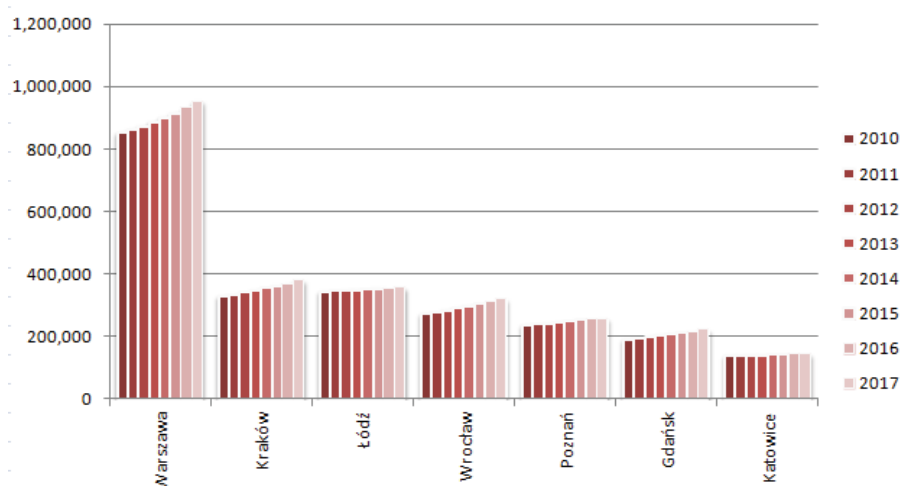

Czas wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę utrzymał się na podobnym poziomie jak w latach poprzednich – na 3433 decyzji 56% pozwoleń wydano w czasie krótszym niż 50% czasu przewidzianego przez prawo budowlane, czyli do 1 miesiąca. Na podobnym poziomie, jak w poprzednim roku, utrzymał się również czas wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – na 669 decyzji 70% wydano w zakładanym czasie, czyli do 4 miesięcy i krótszym.

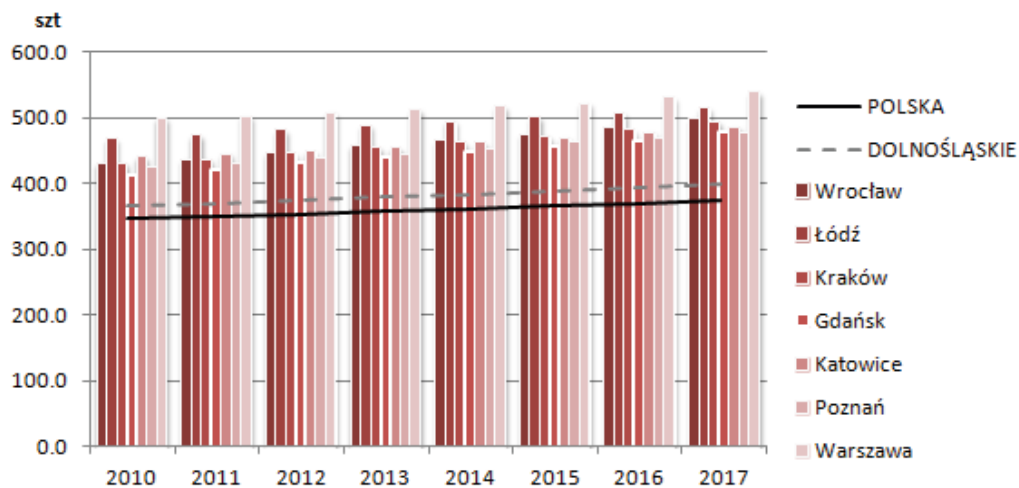
Mieszkalnictwo

We Wrocławiu w 2017 r. było łącznie 319,7 tys. mieszkań – jak wynika ze statystyk w tej dziedzinie nastąpił wzrost w stosunku do 2015 r. (302,6 tys.). Na jedno mieszkanie 2017 r. średnio przypadają dwie osoby, co jest lepszym wynikiem niż osiągnięto w 2015 r. (2,1 os. wg danych z GUS).

Wielkość zasobów mieszkaniowych miast polskich w latach 2010-2017

Liczba mieszkańców na tysiąc mieszkańców w latach 2010-2017

Źródło: GUS

(Szczegółowe dane w pełnej wersji Sprawozdania z działalności Urzędu Miejskiego Wrocławia za 2018 r., drugiej części niniejszego Raportu)

REWITALIZACJA I OCHRONA ZABYTKÓW

W 2018 r. we Wrocławiu na ochronę zabytków, w ramach udzielanych dotacji na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, wydano ponad 7,6 mln zł. Jest to więcej, niż przeznaczyły na ten cel w 2018 r. gminy: Kraków (ok. 4,1 mln zł), Gdańsk (ok. 3,4 mln zł) czy Poznań (ok. 2,5mln zł).

W 2018 r. realizowano następujące programy:

- Rewitalizacja Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego 2018–2019
- Program zagospodarowania terenów nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu
- Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich
- Iluminacja murów obronnych z basteją św. Hioba obok budynku Galerii Dominikańskiej oraz wykonanie tablicy pamiątkowej fundatora.

Niektóre zadania i projekty to:

- 4 kąty na trójkącie
- Ruska 46 abc – przestrzeń dla kultury
- działania w lokalizacji Hali Stulecia
- inwestycja Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na historycznym osiedlu WUWA, stworzenie punktu informacyjno-usługowego
- opracowanie koncepcji aranżacji stref parterów oraz dokumentacji dla obiektu Nowy Targ 21.

Ochrona zabytków

Wybrane zadania:

- udzielenie dotacji celowych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkowych kamienicach wpisanych do rejestru zabytków
- dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych przy zabytkach ruchomych i nieruchomych, wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie Wrocławia, do których tytuł prawny posiadają organizacje pozarządowe (5,96 mln zł)
- rewaloryzacja zespołu zabytkowych pomieszczeń przy synagodze pod Białym Bocianem (115 tys. zł)
- wykonanie dokumentacji obiektów zabytkowych, m.in. studium historyczno-konserwatorsko-architektoniczne Wzgórza Partyzantów we Wrocławiu
- sporządzenie dokumentacji konserwatorskiej (zdjęć) zabytków, dla których gmina udzieliła dotacji na prowadzenie prac konserwatorskich i robót budowlanych
- inwentaryzacja, zabezpieczenie, wycena i ubezpieczenie 40 zabytkowych tramwajów gminy wpisanych do rejestru zabytków (zwiezenie pojazdów do byłej zajezdni przy ul. Legnickiej 65, przekazanie ich w użytkowanie Biura ds. Partycypacji Społecznej)
- remont wagonu LH Standard Baba Jaga z dotacji Miejskiego Konserwatora Zabytków zlecony przez Towarzystwo Miłośników Wrocławia
- restauracja wagonu Maximum z 1901 r. przez Klub Sympatyków Transportu Miejskiego z budżetu Biura ds. Partycypacji Społecznej (w trakcie).

W 2018 r. wydano 1717 decyzji konserwatorskich i 214 postanowień konserwatorskich.

Park Kulturowy Stare Miasto

Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia z 2014 r. wytyczono obszar, którego celem jest ochrona przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach kulturowych poprzez ograniczenie takich zjawisk jak m.in. reklamy wielkoformatowe, nośniki reklamowe (billboardy, citylighty), reklamy o niskiej jakości, wyklejanki w witrynach lokali użytkowych, naga-bywanie, lokale prowadzące działalność o charakterze erotycznym, graffiti na elewacjach nieruchomości, nielegalny handel. Łącznie w Parku Kulturowym, dzięki współpracy różnych jednostek organizacyjnych gminy, wyegzekwowano usunięcie ok. 1722 naruszeń uchwały.

Liczba usuniętych naruszeń przepisów uchwały o Parku Kulturowym Stare Miasto w latach 2015–2018 (ze wskazaniem naruszeń określonych jako priorytetowe do usunięcia)

Naruszenia priorytetowe	2015	2016	2017	2018
Reklama wielkoformatowa	26	0	4	0
Citylighty	67	0	0	0
Billboardy	23	0	2	0
Wymiana słupów reklamowych	46	0	0	0
Graffiti	0	2	12	29
Inne naruszenia (np. bannery, wyklejanki w oknach, stojaki reklamowe, kolorowe parasole w ogródkach gastronomicznych, ulotki, nagabywanie, nielegalny handel)	535	625	823	1722

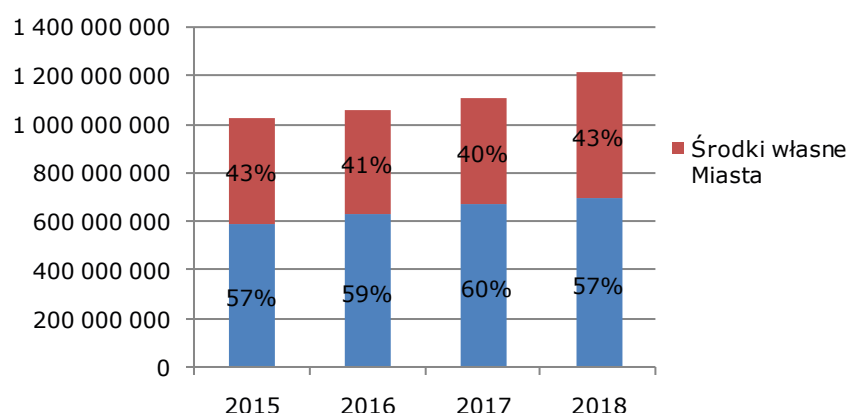
(Szczegółowe dane w pełnej wersji Sprawozdania z działalności Urzędu Miejskiego Wrocławia za 2018 r., drugiej części niniejszego Raportu)

EDUKACJA I KULTURA

Edukacja jest jednym z priorytetów władz samorządowych Wrocławia. Dokumentem kluczowym jest tu **Wrocławska Strategia Edukacyjna** przyjęta w 2015 r. Jej celem jest „stworzenie warunków dla funkcjonowania systemu edukacji o najwyższych standardach wychowania i kształcenia poprzez rozwój wrocławskiej kultury edukacyjnej”.

Stopień pokrycia wydatków bieżących związanych z finansowaniem oświaty przez subwencję oświatową i dotację przedszkolną w latach 2015–2018

Rośnie liczba szkół podstawowych i przedszkoli, spada natomiast liczba liceów ogólnokształcących – zmiany te wynikają ze zmian w liczbie uczniów. W celu uzupełnienia sieci szkolnej od 1 września 2019 r., dokonano analizy danych demograficznych w odniesieniu do rejonów urbanistycznych Wrocławia oraz analizy potrzeb i wykorzystania miejsc dydaktycznych w placówkach wszystkich typów. Należy pamiętać także o tym, że gmina nie jest jedynym podmiotem, który prowadzi szkoły i przedszkola (peł-

ne dane dot. reorganizacji sieci szkół i placówek oświatowych w wyniku reformy systemu oświaty dostępne są w pełnej wersji Sprawozdania z działalności Urzędu Miejskiego Wrocławia za 2018 r.)

Kształcenie uczniów – cudzoziemców

W większości szkół realizowano godziny przyznane na organizację dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz naukę języka i kultury kraju pochodzenia, m.in. dla uczniów pochodzenia ukraińskiego, rosyjskiego, białoruskiego, koreańskiego, brytyjskiego, rumuńskiego, kazachskiego, arabskiego, włoskiego, niemieckiego, wietnamskiego. Ogółem, dla ok. 764 uczniów cudzoziemców przyznano dodatkowe godziny w wymiarze ok. 1 504, stanowiące ok. 83,6 etatu.

Do wrocławskich szkół podstawowych uczęszcza łącznie 1344 dzieci pochodzenia ukraińskiego na różnym etapie kształcenia (klasy 0–VIII i III gimnazjalne), 686 z nich korzysta z zajęć języka polskiego (1074 godzin) oraz dodatkowych zajęć wyrównawczych (286 godzin). Od września 2018 r. utworzono oddziały dwujęzyczne w następujących szkołach:

Język	Szkoły podstawowe (na poziomie klas VII)	Szkoły ponadgimnazjalne
niemiecki	SP 1, SP 9, SP 29	LO XIII
angielski	SP 5, SP 17, SP 66, SP 71	LO XIV
hiszpański	SP 17 (w ZS-P 17)	LO IX
francuski		LO VIII
włoski		LO IX

Ponadto w V LO funkcjonuje międzynarodowy oddział dwujęzyczny przygotowujący uczniów do międzynarodowej matury.

Integracja uczniów ze specjalnymi potrzebami

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w 191 oddziałach integracyjnych, w placówkach prowadzonych przez gminę, opieką i kształceniem objętych było 763 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

W 44 placówkach, 36 przedszkolach, 70 szkołach podstawowych, 3 oddziałach gimnazjalnych i 16 szkołach ponadgimnazjalnych prowadzona jest edukacja włączająca dla 606 uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (głównie z autyzmem i zespołem Aspergera, zaburzonym zachowaniem, słabostyszącymi i słabowidzącymi oraz z niepełnosprawnością intelektualną). Tym uczniom przyznawane są dodatkowe indywidualne godziny rewalidacyjne w celu realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Łącznie przyznano 1202 godzin tygodniowo (co stanowi ok. 66,74 etatu dodatkowo).

Zadania edukacyjne rządowego Programu integracji społecznośc romskiej w Polsce

Program ma na celu integrację dzieci romskich ze środowiskiem szkolnym, zwiększenie efektywności ich nauczania i rozbudzenie motywacji do nauki. W 2018 r. we Wrocławiu obowiązek szkolny realizowało średnio 155 uczniów pochodzenia romskiego.

(Zestawienie szczegółowe zadań, inicjatyw i programów edukacyjnych prowadzonych i kontynuowanych w 2018 r. dostępne jest w pełnej wersji Sprawozdania z działalności Urzędu Miejskiego Wrocławia za 2018 r.)

Kultura

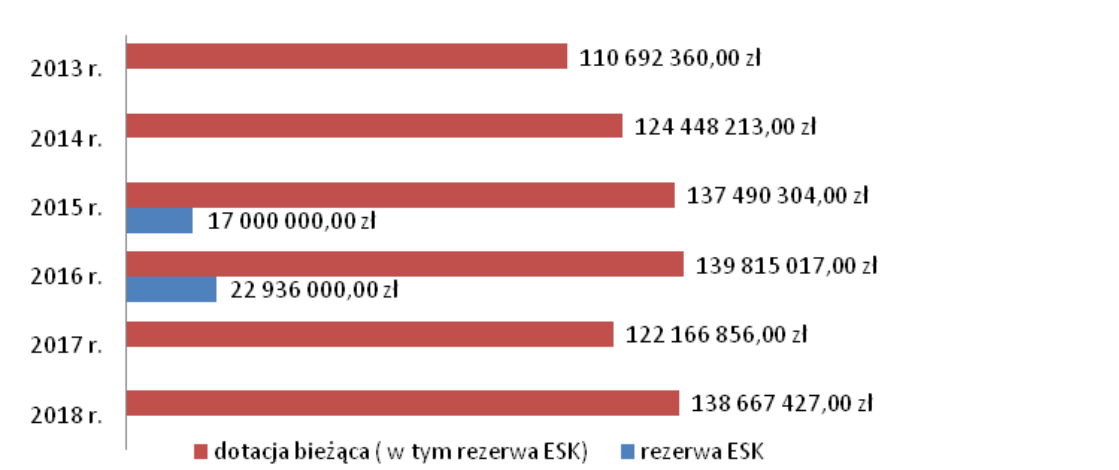
W 2018 r. kontynuowano politykę mecenatu polegającą na wspieraniu cennych inicjatyw kulturalnych w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, przyznawaniu stypendiów młodzieży uzdolnionej artystycznie, fundowaniu nagród. We współpracy z województwem dolnośląskim współfinansowano Dolnośląski Konkurs Filmowy, promocję Wrocławia i Dolnego Śląska jako lokacji filmowych, a także superwidowsko Opery Wrocławskiej.

Gmina Wrocław jest organizatorem **27 instytucji kultury** (wypełnia w tym zakresie obowiązki ustawowe). Dotacje podmiotowe otrzymują: Narodowe Forum Muzyki, Teatr Muzyczny Capitol, Wrocławski Teatr Lalek, Wrocławski Teatr Współczesny, Instytut im. Grotowskiego, Ośrodek Pamięć i Przyszłość, Muzeum Architektury, Muzeum Miejskie Wrocławia, Muzeum Współczesne Wrocław, BWA Wrocław – Galerie Sztuki Współczesnej, Galeria Miejska, Galeria Entropia, Miejska Biblioteka Publiczna, Strefa Kultury Wrocław, Centrum Kultury Agora, Centrum Kultury Wrocław-Zachód, Centrum Kultury Zamek, Klub Muzyki i Literatury, Klub Pod Kolumnami, Ognisko Kultury Plastycznej, Ośrodek Działań Artystycznych Firlej, Ośrodek Działań Twórczych Światowid, Ośrodek Postaw Twórczych, Wrocławski Dom Literatury, Wrocławski Klub Anima, Wrocławski Klub Formaty, Wrocławscy Kameraliści *Cantores Minores Wratislavienses*.

Finansowanie kultury ze środków samorządu Wrocławia utrzymało się na poziomie lat, w których przygotowywano i realizowano program Europejskiej Stolicy Kultury 2016.

W ramach inicjatyw ze strony organizacji pozarządowych przekazano kwotę 18,7 mln zł na działania w zakresie kultury.

Wydatki na kulturę w latach 2013–2018

Współdziałano ze związkami kombatanckimi przy organizacji świąt państwowych i rocznic, co w 2018 r. miało szczególny charakter ze względu na obchody 100-lecia odzyskania niepodległości RP. W przedsięwzięcia kulturalne związane ze 100-leciem po raz pierwszy aktywnie włączyli się wrocławscy przedsiębiorcy, którzy w grupie blisko 50 osób wystąpili jako fundatorzy pomnika Ignacego Jana Paderewskiego.

Kultura – Obecna!

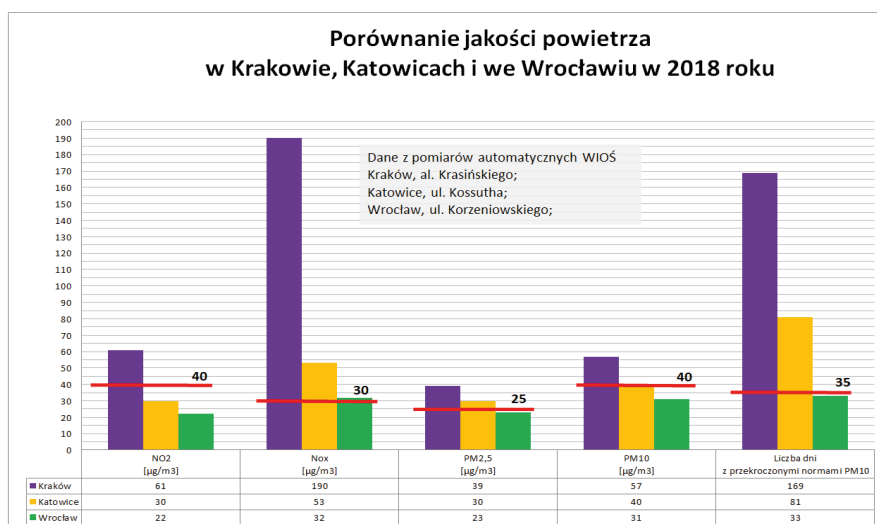
To dokument programowy określający w perspektywie lat 2018–2020 cele Departamentu Spraw Społecznych i Wydziału Kultury jako podmiotów koordynujących politykę kulturalną Wrocławia. Wykorzystuje dobre praktyki Europejskiej Stolicy Kultury i diagnozuje stan kultury we Wrocławiu, wskazuje priorytety, wśród nich cały czas realizowane, polegające na tworzeniu centrów aktywności lokalnej (Lipa Piotrowska, Ołtaszyn), różnicowaniu oferty kulturalnej oraz wzmacnianiu edukacji kulturalnej (realizowanej m.in. przez instytucje kultury i organizacje pozarządowe).

ŚRODOWISKO, POWIETRZE, ZIELEŃ

Poprawa jakości powietrza

W 2018 r. wg automatycznej stacji pomiarowej Wrocław – Korzeniowskiego liczba dni z przekroczeniami normy dobowej pyłu zawieszonego PM10 wynosiła 48 (mniej niż w 2017 r. – 50 dni). Liczba dni z przekroczeniami PM2,5 wynosiła 23. **To o dwa dni mniej niż wynosi dopuszczalna norma.** Stężenie średnioroczne pyłu PM2,5 wyniosło 23 µg/m³ (automatyczna stacja pomiarowa Wrocław – Wiśniowa). Dopuszczalne stężenie średnioroczne dla PM2,5 wynosi 25 µg/m³.

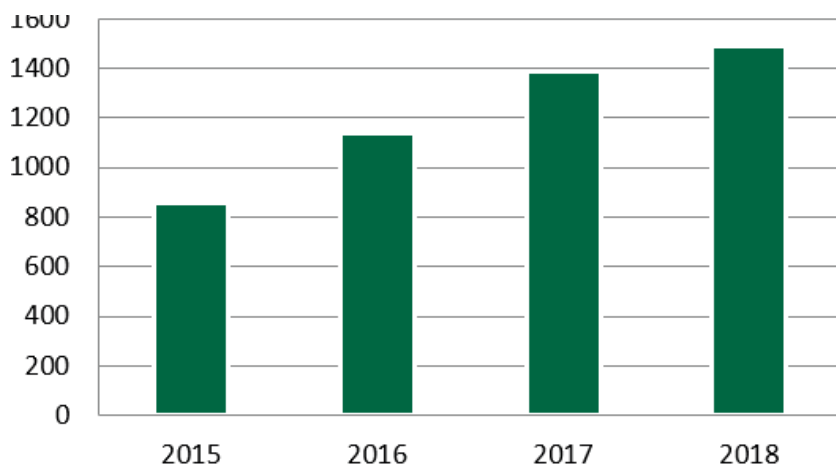
Dane z listopada 2018 r.

W celu poprawy stanu powietrza we Wrocławiu podjęto szereg działań wspomagających ograniczanie emisji szkodliwych substancji.

- **Lokalny Program Ostonowy (LPO)** – system dopłat do rachunków za ogrzewanie lokali mieszkalnych, w których po 1 stycznia 2018 r. dokonano trwałej zmiany systemu ogrzewania węglowego na jeden z systemów niskoemisyjnych. Warunkiem otrzymania dofinansowania w LPO jest miesięczny dochód osoby samotnie mieszkającej nieprzekraczający 3855 zł netto, a dochód osoby w rodzinie – 2640 zł netto.

- Podpisana została umowa z Politechniką Wrocławską na wykonanie **projektu badawczego Gęstość występowania źródeł ciepła na paliwo stałe** – zawierającego badania dotyczące sposobu ogrzewania różnych typów budynków na terenie całego miasta i określenie gęstości lokalizacji pieców.
- Program **KAWKA** – w ramach programu mieszkańcom Wrocławia udzielane są dotacje na likwidację pieców węglowych i zastąpienie ich rozwiązaniami proekologicznymi. Od marca 2018 r. program w całości finansowany jest ze środków gminnych. Rozpatrzono 1490 wniosków o udzielenie dotacji, podpisano 1349 umów oraz przeprowadzono 2912 wizji lokalnych. Zlikwidowano 1820 palenisk węglowych, a od początku trwania programu (2015) ponad 6700.

Liczba wniosków złożonych do programów dotacyjnych na wymianę ogrzewania

- Opracowywany jest **Plan adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030** (MPA). Powstaje jako część projektu realizowanego przez Ministerstwo Środowiska, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 – Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców. MPA zawiera 21 pakietów działań. Wyznaczają one obszary, w których realizowane będą zadania adaptujące miasto do zmian klimatu. Pogrupowano je w trzech kategoriach: działania informacyjno-edukacyjne, działania organizacyjne oraz działania techniczne.
- W 2018 r. Ekopatrol wykonał 10 120 kontrole zanieczyszczonego terenu, 283 kontrole wysypisk odpadów i ich nielegalnego magazynowania oraz doprowadził do zlikwidowania 10 wysypisk. Przeprowadził również 3874 kontrole spalania odpadów w piecach i 520 na powierzchni ziemi, 295 kontrole czystości dróg, 86 wycinki drzew, 206 występowania nieczystości ciekłych oraz 45 w zakresie ochrony zwierząt.

Zanieczyszczenie powietrza

Każde miasto, gmina czy wieś mierzy się z innymi problemami w obszarze poprawy jakości powietrza. Dla dużych, aglomeracyjnych miast, takich jak Wrocław, jednym z ważniejszych zagadnień, poza emisją pochodzącą z zabudowy jednorodzinnej, jest emisja związana z systemami grzewczymi w zabytkowych XIX-wiecznych kamienicach oraz proces kompleksowej termomodernizacji tych budynków. Nie oznacza to jednak, że pozostałe obszary, takie jak komunikacja czy problem emisji napływowej nie są przedmiotem zainteresowania miasta. Mapy przestrzennego rozmieszczenia zanieczyszczeń wskazują na korelację występowania wysokich wskaźników PM10 w strefach dróg wylotowych z miasta oraz w miejscach częstych zatorów drogowych. Dlatego też Wrocław podchodzi do tematu kompleksowo, implementując rozwiązania i prowadząc działania równolegle na wielu płaszczyznach.

Na jakość powietrza we Wrocławiu ma również wpływ **emisja napływowa** – niektóre publikacje na ten temat podają wartości nawet rzędu 30%. Poprawa jakości powietrza w obszarze metropolitalnym jest więc procesem, w który zaangażowanych jest bardzo wiele stron, wymagający współpracy bardzo wielu interesariuszy, zarówno miasta jako jednostki samorządowej jak i gmin ościennych, a także takich podmiotów jak dostawcy ciepła czy administratorzy sieci i oczywiście mieszkańcy. Ograniczenie zanieczyszczenia wymaga więc współpracy na poziomie aglomeracji, czy nawet szerzej na poziomie województwa.

Zieleń

Bilans powierzchni terenów zieleni we Wrocławiu wygląda następująco:

Powierzchnia terenów objętych bieżącą konserwacją przez Zarząd Zieleni Miejskiej w latach 2017-2018

Rodzaj obiektów	Wykaz powierzchni [ha]	
	2017	2018
Parki	567,57	574,48
Ulice (bez pow. rowów)	557,72	557,72
Lasy komunalne	1 242,38	1 242,38
Zieleńce	128,28	133,19
Zieleń tymczasowa i nieurzędzona	102,51	125,42
Ogółem	2 554,28	2 633,19

W 2018 r. na terenie parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej nasadzono:

- 2687 drzew i 58 087 krzewów w ramach zadań własnych,
- 544 drzew w ramach nasadzeń realizowanych przez podmioty zewnętrzne w ramach nasadzeń kompensacyjnych, zastępczych i wyrównujących,
- 31 drzew w ramach projektów inwestycyjnych ZZM.

W tym, w ramach wyżej wymienionych nasadzeń zrealizowano 441 nasadzeń drzew w pasach drogowych.

Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej w latach 2015-2018

Rodzaj nasadzeń	Ilość roślin [szt.]			
	2015	2016	2017	2018
Drzewa	2 768	2 976	2 324	2 687
Krzewy, pnącza, byliny	26 271	69 647	38 080	58 087
Sadzonki leśne	102 500	127 300	118 300	67 000
Kwiaty rabatowe	218 763	208 897	195 598	244 220
Cebulowe	212 470	58 500	83 900	105 450
Ogółem	562 772	467 320	438 202	477 444

Nasadzenia realizowano jako nasadzenia uzupełniające, w ramach WBO oraz w ramach akcji z mieszkańcami takich jak:

- Akcja zazielenienia **100 ulic na 100-lecie niepodległości** – w ramach uczczenia 100-lecia niepodległości zorganizowano akcję zgłaszania przez mieszkańców lokalizacji przyulicznych terenów zieleni typowanych do wykonania nasadzeń. W akcję zaangażowało się większość wrocławskich osiedli.
- **Wrośnij we Wrocław** – w ramach akcji powstają Parki Młodego Wrocławianina, zielone miejsca, w których wrocławskie rodziny mogą posadzić drzewa upamiętniając tym samym jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu rodziców, jakim jest pojawienie się nowego członka rodziny. W ramach zadania zrealizowano nasadzenia na terenie nowo powstających parków – wiosną przy ul. Avicenny, jesienią – przy ul. Maślickiej w rejonie rzeki Ługowiny.

Wybrane zadania inwestycyjne związane z tworzeniem nowych obiektów zieleni oraz wzbogacaniem o elementy rekreacji czynnej, realizowane w ramach zadań własnych, Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, Programu Inicjatyw Rad Osiedli:

- Zagospodarowanie części Parku Wspólnotowego – przyjazna przestrzeń dla aktywnego wypoczynku, kultury i edukacji.
- Budowa placu zabaw dla starszaków w parku Grabiszyńskim.
- Centrum rekreacji Kuźnia Piratów przy ul. Hermanowskiej/Puckiej
- Polana Integracyjna na Gądownie Małym przy ul. Drzewieckiego
- Rozbudowa placu zabaw w parku na Brochowie
- Funkcjonalny plac zabaw dla mieszkańców Osiedla Maślice Małe przy ul. Mrągowskiej
- Kontynuacja zagospodarowania parku Tarnogajskiego przy ul. Bogedaina
- Słoneczny Park na Ołtaszynie przy ul. Ułańskiej – etap II
- Górka Pafawag – drugie życie – etap II przy ul. Kruczej/Hallera
- Bio Park Doliny Ślęzy i stawu Pilczyckiego
- Instalacja zestawu przyrządów gimnastycznych na terenie parku Południowego
- Mokrzański plac zabaw przy ul. Mojęcickiej
- Siłownia na świeżym powietrzu dla osiedli: Klecina, Oporów, Grabiszyn – Grabiszynek.
- Integracyjny plac zabaw od przedszkola do seniora Złota integracja, przy ul. Kamiennogórskiej – Złotniki
- Zielona strefa relaksu oraz miejsca postojowe na Gądownie Małym
- Kontynuacja zagospodarowania parku Milenijnego
- Rewaloryzacja części terenu parku Szczytnickiego przy pergoli w pobliżu Ogrodu Japońskiego
- Rewitalizacja skweru przy ul. Ołowianej
- Plac zabaw dla dzieci i siłownia dla dorosłych – Pracze Odrzańskie
- Montaż ławek i koszy na odpadki przy stawie przy ul. Głównej – Grójeckiej
- Montaż toalety wolnostojącej wraz z budową przyłączy w parku Wschodnim
- Projekt Grow Green (wykonano dokumentację projektową, na podstawie której zostanie zagospodarowanych siedem obszarów oraz fragmentów tzw. zielonej ulicy).

Jednostki miejskie na bieżąco analizują możliwość utworzenia nowych terenów zieleni oraz rewaloryzacji istniejących. Skutkiem tych działań jest m.in. przejęcie terenów od innych podmiotów np. terenu przy ul. Młodej, terenu po dawnym kąpielisku Oława.

TRANSPORT I INFRASTRUKTURA

Fundamentem dobrze funkcjonującego miasta jest stworzenie takich warunków, aby najbardziej atrakcyjne dla użytkowników było podróżowanie po mieście transportem publicznym. Mniej istotne jest, czym te podróże będą realizowane – tramwajem czy autobusem, ważniejsze jest osiągnięcie takiego standardu podróży, aby mieszkańcy korzystali z transportu zbiorowego nie dlatego, że muszą, ale dlatego, że chcą.

Polityka zrównoważonej mobilności

W 2013 r. Rada Miejska Wrocławia przyjęła dokument **Wrocławska Polityka Mobilności** (WPM). Od tego czasu jego zapisy są sukcesywnie realizowane na różnych polach. Co roku przeprowadzany jest monitoring stanu realizacji, a jego wyniki przedstawiane są radnym i publikowane na stronach Biuletynu Informacji Publicznej do wiadomości mieszkańców.

Sukcesywnie także pojawiały się kolejne dokumenty programowe, związane z WPM. W 2016 r. ogłoszony został **Wrocławski Program Tramwajowy**, który zakłada plan rozbudowy sieci w perspektywie 20–30 lat. Potem, na koniec 2016 r., Rada Miejska uchwaliła **Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego Wrocławia na lata 2016–2022**, który zaimplementował Wrocławski Program Tramwajowy. W 2018 r. pojawiły się kolejne dwa ważne dla miasta dokumenty nowe **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**, i zaraz potem **Strategia Wrocław 2030**. Oba te dokumenty odnoszą się do miejskiej mobilności, w sposób wynikający z założeń polityki mobilności.

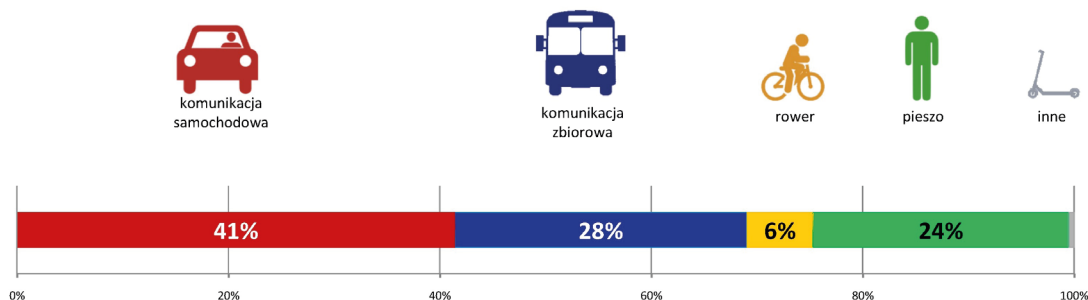
Wizja miasta zrównoważonej mobilności oparta jest na celu zadanym we Wrocławskiej Polityce Mobilności, czyli **dążeniu do zmiany proporcji w sposobie podróżowania po mieście**. Chodzi o to, aby po 2020 r. udział podróży niesamochodowych w mieście, czyli pieszych, rowerowych i transportem publicznym, był większy niż 65%.

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia – Ruch Miasta (PZMM)

Ten dokument to rozwinięcie Wrocławskiej Polityki Mobilności z 2013 r., w którym wskazane będą propozycje konkretnych działań związanych z poprawą jakości przemieszczania się we Wrocławiu.

Znane są oczekiwania mieszkańców związane z tym, jak, kiedy i w jaki sposób powinien rozwijać się system transportowy lub gdzie potrzebne są inne zmiany w jego organizacji. PZMM to dokument, który jest po części strategią, a po części planem inwestycyjnym. Zajmuje się wszystkimi aspektami mobilności w mieście, czyli – ruchem samochodów, transportem publicznym, ruchem rowerowym i pieszym. W dokumencie wskazany został zbiór działań z zakresu mobilności, który jest najważniejszy – wg mieszkańców i innych grup zainteresowania (np. uczniów czy przedsiębiorców) – dla dobrego funkcjonowania miasta.

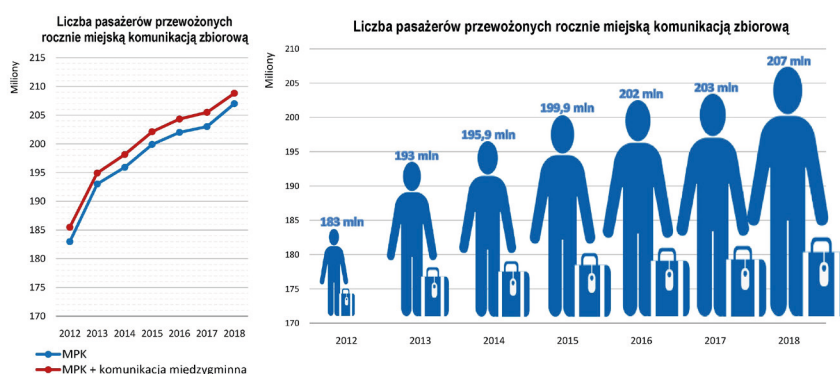
W 2018 r. przeprowadzono kolejną edycję **Kompleksowych Badań Ruchu (KBR)**. Zebrano informacje o podróżach mieszkańców Wrocławia i 21 gmin sąsiednich. Dwa najważniejsze wnioski płynące z wyników badań to, po pierwsze, wzrost liczby pojazdów wjeżdżających w ciągu doby do Wrocławia w porównaniu z pomiarami z roku 2010 i 2011 (o 25% więcej niż 7 lat temu). Po drugie to, że 41% podróży mieszkańców Wrocławia realizowanych jest samochodem, 28% transportem zbiorowym, 6% rowerem, 24% pieszo. Udział podróży poszczególnymi środkami transportu we Wrocławiu na podstawie badań KBR 2019

Miejska komunikacja tramwajowa i autobusowa

Co roku rośnie liczba pasażerów miejskiej komunikacji tramwajowej i autobusowej. W 2018 r. wyniosła 207 mln pasażerów.

Liczba pasażerów przewożonych rocznie miejską komunikacją zbiorową i komunikacją międzygminną

Liczba zadań zleconych MPK sp. z o.o. w zakresie pociągo- oraz wozokilometrów

Liczba pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej	Liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej
13 187 899	25 291 946

Liczba pociągokilometrów w miejskiej komunikacji tramwajowej w latach 2015–2018

Bilety

8 marca 2018 r. wprowadzono nowy system URBANCARD Wrocławska Karta Miejska. Wykorzystano w nim nowe technologie emisji i dystrybucji biletów, np. kasowniki przy każdych drzwiach w każdym pojeździe umożliwiające wnoszenie opłat za przejazd poprzez elektroniczną portmonetkę oraz zbliżeniowe karty płatnicze; odroczoną autoryzację płatności przy użyciu zbliżeniowych kart płatniczych; zapisywanie okresowych biletów w systemie centralnym, co umożliwiło odstąpienie od obowiązku kodowania na karcie biletu zakupionego poprzez np. Internet; autorską aplikację mobilną; 157 nowoczesnych automatów stacjonarnych; cztery Biura Obsługi Klienta; usługę call-center.

W omawianym okresie w miejskiej komunikacji zbiorowej sprzedano:

- 12 679 572 biletów jednorazowych
- 20 116 138 biletów czasowych
- 959 345 imiennych biletów okresowych
- 819 biletów okresowych na okaziciela
- 2 064 biletów grupowych
- 37 930 biletów aglomeracyjnych.

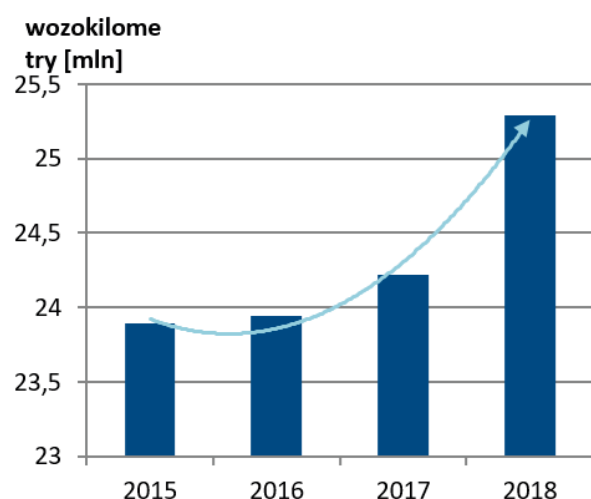
Razem sprzedano 33 795 868 biletów.

Komunikacja podmiejska – strefowa

Liczba zadań zleconych innym przewoźnikom w zakresie wozokilometrów

Ilość wozokilometrów w komunikacji podmiejskiej				
SEVIBUS sp. z o. o.	DLA sp. z o. o.	WARBUS sp. z o.o.	A 21 sp. z o.o.	RAZEM
448 970	1 009 390	660 975	1 262 510	3 381 845

ILOŚĆ PRZEJECHANYCH WOZOKILOMETRÓW W MIEJSKIEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ

Przykłady działań w komunikacji miejskiej prowadzonych w 2018 r.:

- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedli Partynice i Klecina poprzez przedłużenie trasy linii tramwajowej 7 od pętli Krzyki do pętli Klecina
- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedla Muchobór Mały poprzez skierowanie linii autobusowych 119 i 319 przez ul. Duńską wraz zatrzymywaniem się na przystanku Szkocka przy ul. Klecińskiej
- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedli Lipa Piotrowska, Różanka i Promenady Wrocławskie poprzez uruchomienie nowej linii autobusowej na trasie Kminkowa Pełczyńska – Obornicka – most Trzebnicki – Zakładowa – Rychtałska – Jedności Narodowej – pl. Bema – pl. Grunwaldzki
- uruchomienie nowej linii autobusowej 924 do podwrocławskich miejscowości Domaszczyn i Pruszwice
- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedla Psie Pole oraz Cmentarza Kiełczowskiego poprzez uruchomienie nowej linii autobusowej 121 na trasie pl. Grunwaldzki – Kochanowskiego – Psie Pole – Litewska – cmentarz Kiełczowski wraz z uruchomieniem kursów w dni wolne od pracy.

Kluczowe inwestycje w zakresie transportu publicznego

Najważniejsze inwestycje dotyczyły budowy tras tramwajowych wzdłuż Popowickiej, Starogroblowej, Długiej; Hubskiej; nowej trasy autobusowo-tramwajowej na Nowy Dwór.

Parkuj i Jedź

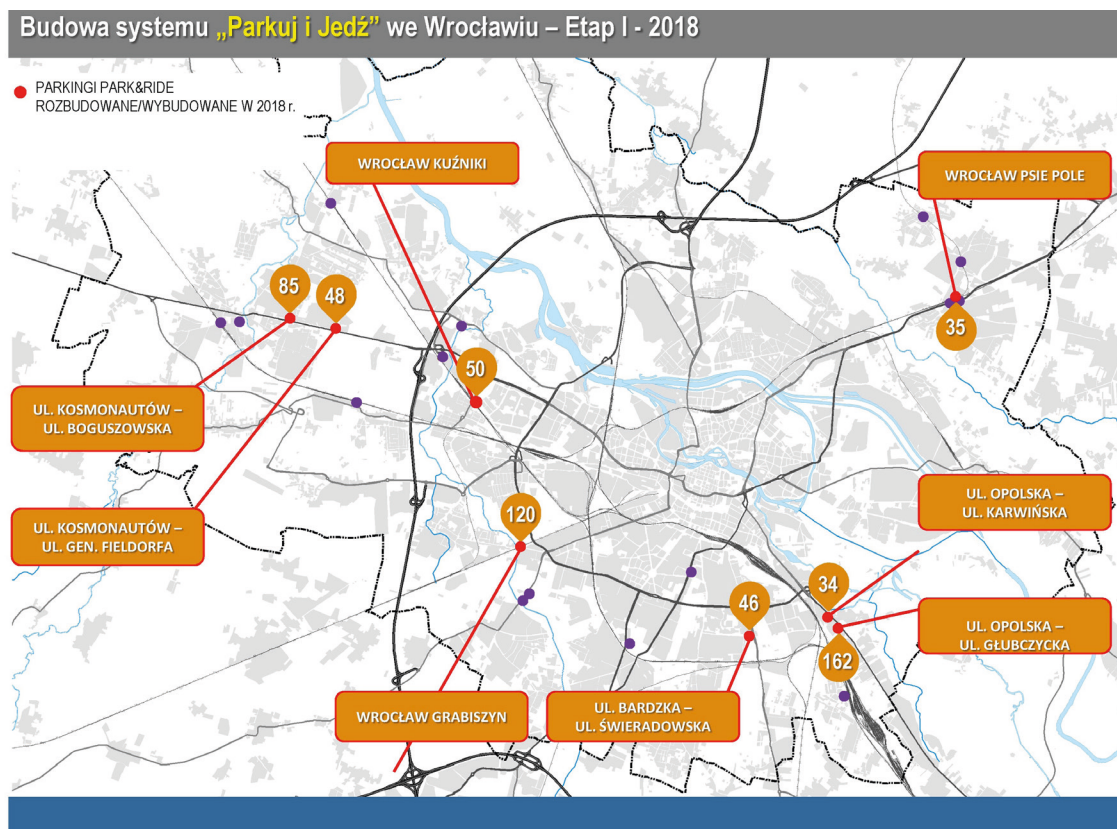
Powstało 12 naziemnych obiektów Parkuj i Jedź w 11 lokalizacjach na terenie Wrocławia przy wybranych pętlach i przystankach tramwajowych, a także przystankach kolejowych. Rezultatem realizacji projektu są nowe, dobrze oznakowane miejsca parkingowe zachęcające do przesiadki na miejską komunikację zbiorową.

Wskaźniki produktu dla projektu Budowa systemu Parkuj i Jedź

Lokalizacja	Liczba obiektów	Liczba miejsc postojowych	Liczba miejsc dla osób niepełnosprawnych	Liczba obiektów Bike&Ride	Długość wybudowanych dróg dla rowerów
Dworzec kolejowy Wrocław Psie Pole	1	35	2	-	-
Przystanek kolejowy Wrocław Kuzniki	1	50	3	1	21
Przystanek kolejowy Wrocław Grabiszyn	2	120	6	2	239
W rejonie pętli tramwajowej Leśnica	1	83	4	-	-
W rejonie pętli autobusowej Gaj	1	46	3	-	-
Przystanek komunikacji miejskiej Złotnicka	1	85	3	-	-
Przystanek komunikacji miejskiej Kosmonautów (szpital)	1	48	3	1	116
Przystanek komunikacji tramwajowej Głubczycka	1	162	6	1	-
Przystanek komunikacji miejskiej Karwińska	1	34	2	1	-
W rejonie pętli tramwajowej Oporów	1	110	5	-	-

Przystanek komunikacji miejskiej Uniwersytet Ekonomiczny	1	35	2	-	-
Razem:	12	808	39	6	376

Lokalizacje parkingów Parkuj i Jedź we Wrocławiu – etap I

W 2018 r. rozpoczęto przygotowanie etapu II Parkuj i Jedź obejmującego budowę kolejnych parkingów na terenie Wrocławia. Przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne w celu poznania preferencji kierowców odnośnie optymalnych lokalizacji nowych parkingów, a także odnośnie pilności realizacji poszczególnych obiektów, w wyniku których wybrano lokalizacje dla nowych parkingów, np. w rejonie Kleciny i Osobowic.

Infrastruktura torowa

W 2018 r. realizowano

- konserwację sieci trakcyjnej, która obejmowała: sieć trakcyjną, układy sterowania zwrotnicami tramwajowymi, układy ogrzewania zwrotnic tramwajowych, głowice kablowe, układy ochronne przeciwpożarowe wiaduktów kolejowych, wyposażenie towarzyszące – linie kablowe trakcyjne. W ramach konserwacji sieci trakcyjnej wykonywano również liczne prace awaryjne
- konserwację torów i zwrotnic tramwajowych, która obejmowała tory tramwajowe i zwrotnice tramwajowe
- szlifowanie korekcyjne szyn w torach tramwajowych
- napawanie szyn w torach tramwajowych
- regulację torów.

Transport kolejowy

W ramach współpracy z PKP realizowane były prace nad projektem Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów we WrOF. W ramach zadań gminy zaplanowano nowe przystanki kolejowe:

- przystanek Wrocław Wojnów,
- przystanek Wrocław Łany,
- przystanek Wrocław Strachocin.

W 2018 r. kontynuowano współpracę z organizatorem przewozów kolejowych na terenie Dolnego Śląska – Samorządem Województwa na rzecz rozwoju kolei aglomeracyjnej na terenie Wrocławia.

Wrocławski Rower Miejski

Rok 2018 był ósmym rokiem działalności samoobsługowej wypożyczalni rowerów publicznych działającej pod nazwą Wrocławski Rower Miejski (WRM). Rowery były udostępnione użytkownikom od 1 marca do 30 listopada 2018 r. W okresie tym było udostępnionych 810 rowerów na 81 stacjach (760 rowerów na 76 stacjach do końca sierpnia 2018 r.), w tym 720 rowerów finansowanych przez gminę oraz 90 rowerów tzw. sponsorskich, finansowanych przez podmioty zewnętrzne. W systemie WRM było zarejestrowanych (uprawnionych do korzystania) ponad 160 tys. osób. Łącznie rowery były wypożyczone ponad milion razy, co było najwyższą liczbą w całej historii WRM. Średnia liczba wypożyczeń na jeden rower wynosiła 1200.

Program Rowerowy

W 2018 r. Wrocław zdobył tytuł najbardziej przyjaznego rowerzystom miasta w Polsce (ranking czasopisma „Rowertour”). Jednym z najważniejszych zrealizowanych przedsięwzięć jest dwukierunkowa droga dla rowerów wzdłuż ul. Grabiszyńskiej (7,6 mln, 4,5 km).

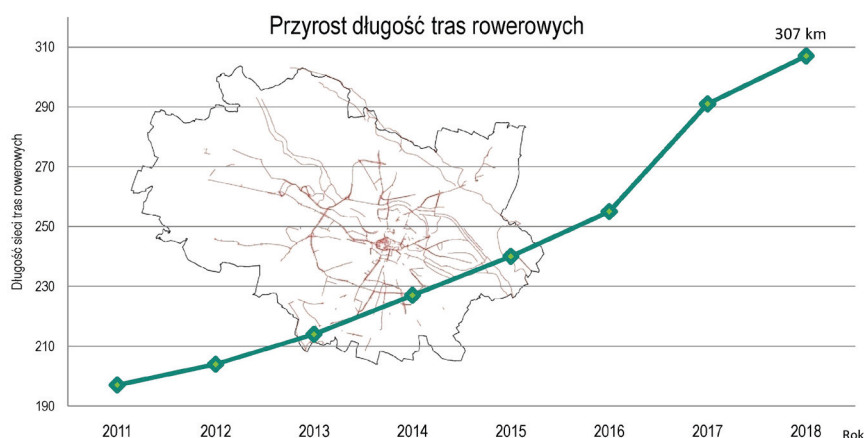
Nowa trasa rowerowa na ul. Grabiszyńskiej

Nakłady finansowe oraz długość dróg dla rowerów, dróg dla rowerów i pieszych, pasów ruchu dla rowerów i kontrpasów (bez kontra ruchu) w latach 2015–2017

Rok	Długość [km]	Koszt [zł]
2015	14,09	15 389
2016	14,47	22 108,80
2017	9,07	5 187,33
2018	26,59	19 221
Razem	64,22	61 906,13

Przyrost długości sieci tras rowerowych w latach 2011–2018

Program ruchu pieszego

Pieszy w przestrzeni miasta jest coraz ważniejszy. Jego potrzeby realizowane są m.in. poprzez wygodne dojścia do przystanków, likwidację barier architektonicznych, dobrej jakości przestrzenie publiczne. Przykładem działań na rzecz pieszych jest budowa nowych przystanków tramwajowych na ul. Grabiszyńskiej wraz z nowym przejściem dla pieszych i likwidacją niewygodnej kładki.

Nowa przejście dla pieszych na ul. Grabiszyńskiej

Miejska Wypożyczalnia Samochodów Elektrycznych VOZILLA

Od 4 lutego 2018 r. w pełnym zakresie działa flota 200 pojazdów elektrycznych, z których mogą korzystać zainteresowani.

Wprowadzenie usługi elektrycznego carsharingu we Wrocławiu przy 200 samochodach VOZILLA daje ponad 2500 mniej samochodów na wrocławskich ulicach, co potencjalnie przekłada się na uwolnienie miejsc parkingowych i skuteczną walkę ze smogiem.

Statystyki wdrożonej inwestycji w 2018 r.

- liczba osób zarejestrowanych (uprawnionych do wypożyczeń): 50 238 (w tym w wieku 24–38 lat ok. 90%)
- sumaryczna liczba wypożyczeń: 315 759 (co daje średnią ok. 686 wypożyczeń na każdy dzień)
- przejechane kilometry: 2 288 764 (średnio w 1 wypożyczeniu ok. 7,2 km, obecnie zauważamy coraz dłuższe wypożyczenia)
- szacunkowy efekt ekologiczny – zmniejszenie emisji CO₂ (ok. 257,8 t)

Liczba pojazdów z napędem alternatywnym zarejestrowanych we Wrocławiu

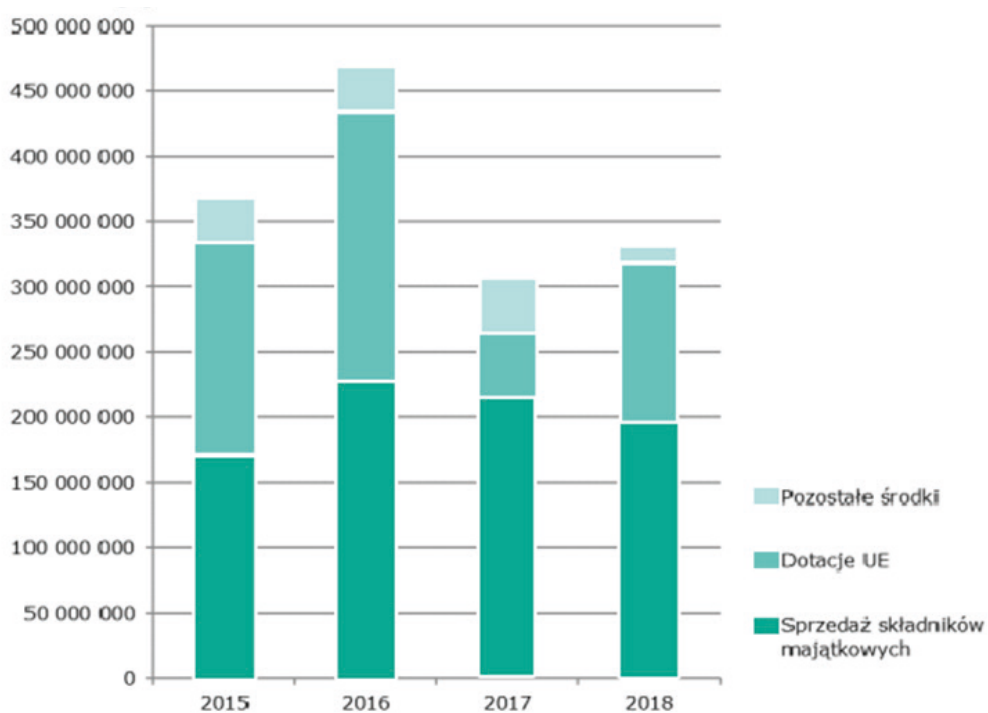
	2014	2015	2016	2017	2018
Pojazdy elektryczne	22	47	60	280	318 +408 skuterów
Samochody hybrydowe	14	497	973	1798	3236
Samochody CNG, LNG	-	-	-	-	138
Samochody wodór	-	-	-	-	1

GOSPODARKA KOMUNALNA

Sprzedaż nieruchomości gruntowych i terenów pod inwestycje jest **najważniejszym źródłem dochodów majątkowych** budżetu miasta.

Struktura dochodów majątkowych Wrocławia w latach 2015–2018

Źródło: GUS

Dochody Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości

Zaplanowane dochody ze sprzedaży składników majątkowych na 2018 r. w wysokości 170 mln zł zostały zrealizowane w kwocie 184 254 182 zł, tj. 108,4%.

Dochody wg źródeł pozyskania

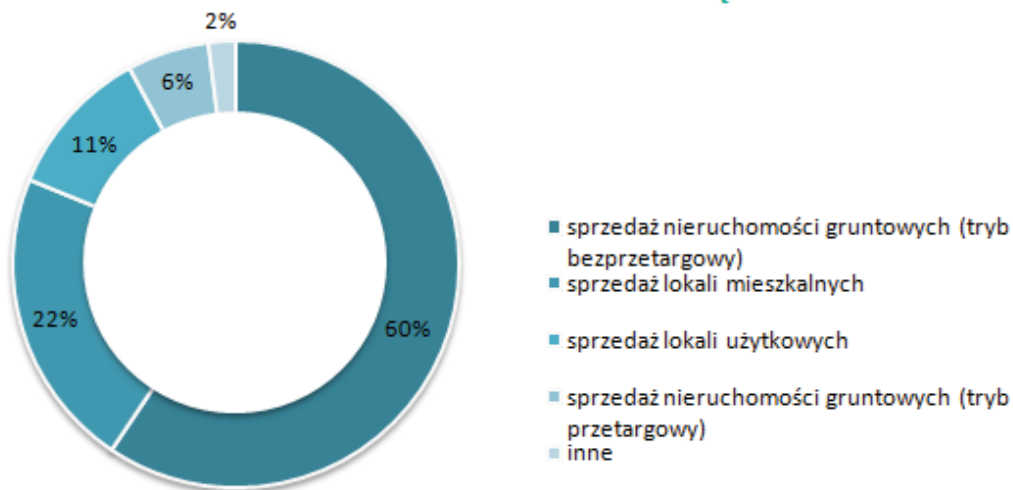
Wyszczególnienie	kwota [zł]
Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym	111 185 353,20
Sprzedaż lokali mieszkalnych	40 163 891,78
Sprzedaż lokali użytkowych	19 673 832,23
Sprzedaż nieruchomości w trybie bezprzetargowym	10 331 625,46
Użytkowanie wieczyste – pierwsza opłata	1 707 679,33
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego	1 191 800,83
Razem	184 254 182,83

W 2018 r., podobnie jak w latach ubiegłych, przygotowano szeroką ofertę terenów pod nowe inwestycje – procedurą przygotowania do sprzedaży objętych było ok. 450 nieruchomości. Do sprzedaży przygotowane zostały tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną oraz komercyjną – na biura, usługi, aktywność gospodarczą. Są to nieruchomości zróżnicowane pod względem funkcji, ale także parametrów i położenia.

Sprzedaż nieruchomości gruntowych w trybie przetargowym

W 2018 r. do sprzedaży skierowanych zostało 115 nieruchomości gruntowych. W wyniku 159 przeprowadzonych postępowań przetargowych, w których udział wzięło 401 uczestników (osób prawnych i fizycznych) sprzedano 96 nieruchomości. Ich łączna powierzchnia wyniosła 33,3 ha.

STRUKTURA DOCHODÓW ZE SPRZEDAŻY SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH W 2018 ROKU

Źródło: GUS

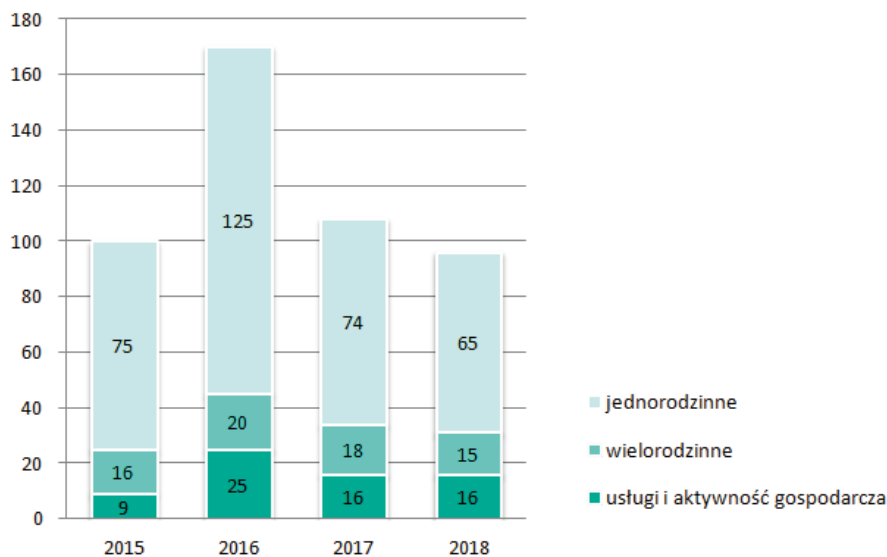
Analiza nieruchomości sprzedanych w 2018 r.

Przeznaczenie w MPZP	Liczba nieruchomości	Powierzchnia gruntu [ha]	Liczba oferentów	Wpływy ze sprzedaży [zł]
Budownictwo jednorodzinne	65	10,0	284	33 734 090,00
Budownictwo wielorodzinne	15	2,3	92	29 798 850,00
Usługi i aktywność gospodarcza	12	18,7	18	45 602 451,00
Usługi oświaty *	4	2,3	7	1 066 000,00 *
Razem	96	33,3	401	110 201 391,00

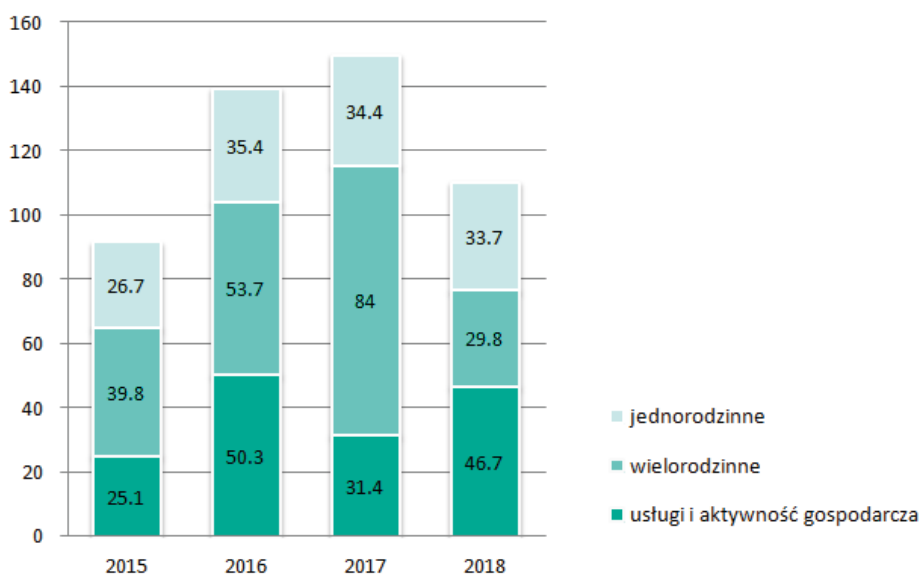
* dotyczy użytkowania wieczystego – wpłynęła I opłata roczna

Zestawienie liczby oraz powierzchni nieruchomości sprzedanych w latach 2015–2018 z podziałem na funkcje, a także wpływów z tego tytułu, przedstawiają poniższe wykresy.

Liczba sprzedanych nieruchomości w trybie przetargowym w latach 2015–2018

Wpływy ze sprzedaży nieruchomości w trybie przetargowym w latach 2015–2018

Podobnie jak w latach ubiegłych, największy udział w liczbie wszystkich przeprowadzonych transakcji miała sprzedaż nieruchomości przeznaczonych na cele budownictwa mieszkaniowego. Wolumen sprzedaży wyniósł 80, co stanowi 83% liczby wszystkich sprzedanych nieruchomości.

Nabywanie nieruchomości do zasobu gminy

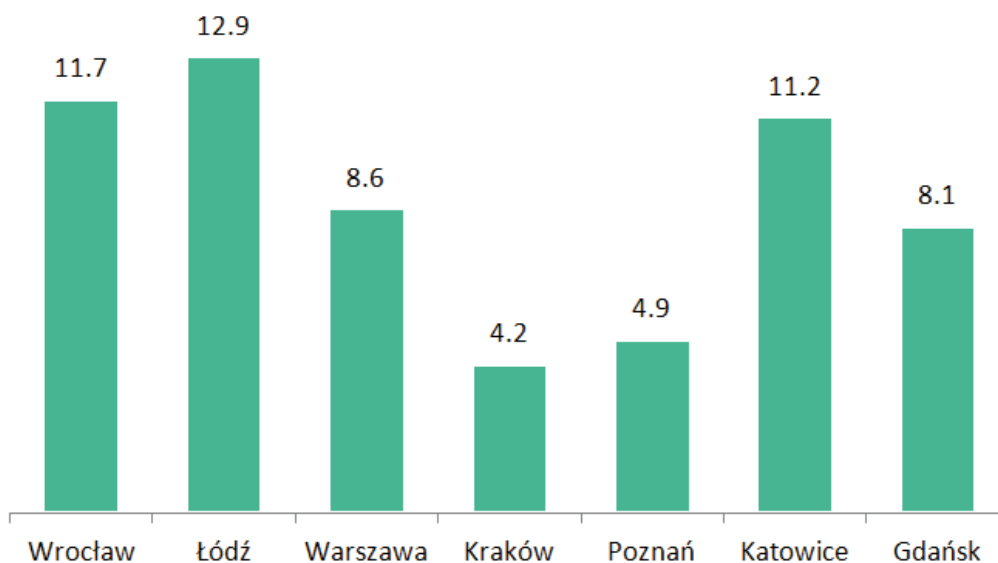
W 2018 r. wykonywano zadania z zakresu wypłat odszkodowań za grunty, które wydzielone zostały pod drogi publiczne planowane pod budowę lub pod poszerzenie już istniejących. W związku z realizacją inwestycji drogowych – rozbudowy i przebudowy dróg istniejących, w szczególności w celu budowy tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych, trasy tramwajowej oraz rozpoczętych w 2018 r. dróg o charakterze krajowym, wojewódzkim i lokalnym, prowadzone były postępowania odszkodowawcze.

Dla potrzeb realizacji celów rozwojowych i publicznych (pod żłobek, przedszkole, zieleń i drogi) pozyskano do zasobu miasta nieruchomości niezabudowane oraz zabudowane. Całkowita kwota wydatkowana przez miasto wyniosła 29,19 mln zł.

Mieszkania komunalne

Wrocław ma wciąż jeden z największych udziałów mieszkańców komunalnych w ogólnej liczbie mieszkań w porównaniu z innymi dużymi miastami w Polsce.

Udział mieszkań komunalnych w ogólnej liczbie mieszkań w 2016 r. [%]

Źródło: GUS

W 2018 r., było 34,8 tys. mieszkań komunalnych. **Do gminy należy więc ponad 10% zasobów mieszkaniowych w mieście.** Na 1 tys. mieszkańców przypada 17,47 lokali komunalnych (wg stanu na 31 grudnia 2018 r.).

22,3 tys. mieszkań komunalnych jest zarządzanych przez Zarząd Zasobu Komunalnego, a pozostałych 12,4 tys. przez spółkę Wrocławskie Mieszkania.

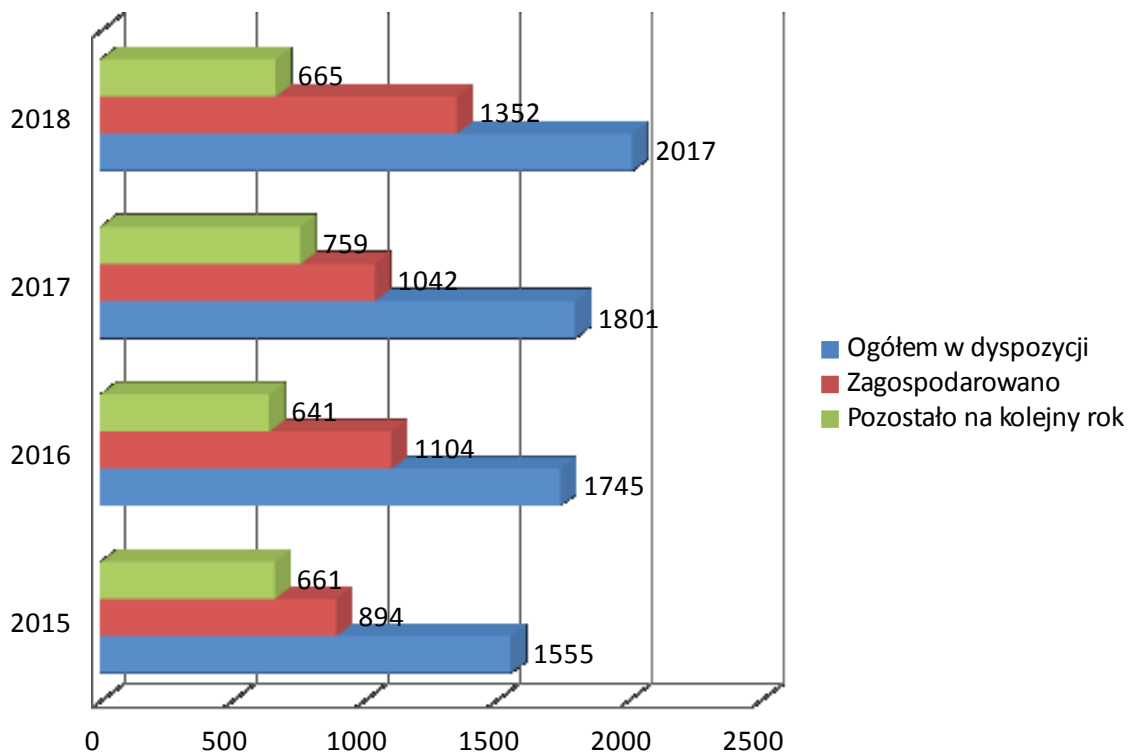
Wielkość zasobu komunalnego

	Zarządzane przez ZZK	Zarządzane przez WM	Zasób komunalny ogółem
Budynki 100% gminne	997	608	1 605
Budynki stanowiące wspólnotę mieszkaniową	2 592	1 434	4 026

Liczba gminnych lokali mieszkalnych	22 343	12 462	34 805
Powierzchnia użytkowa gminnych lokali mieszkalnych	1 098 849,54	601 199,72	1 700 049,26
Gminne lokale użytkowe	1 570	656	2 226
Powierzchnia użytkowa gminnych lokali użytkowych	203 018,98	56 118	261 994,86
Ilość garaży Gminy Wrocław	1 252	700	1 952
Powierzchnia użytkowa garaży Gminy Wrocław [mkw]	20 287,80	12 196,42	32 484,22
Tereny zewnętrzne [mkw]	2 343 408	1 973 044	4 316 452
Ogródki przydomowe [mkw]	115 390	381 577	496 967

W 2018 r. gmina miała 2017 wolnych lokali mieszkalnych, w tym: 1992 z tzw. ruchu ludności, 5 w nowo wybudowanych budynkach, 20 w budynkach po kapitalnym remoncie. 109 lokali gmina wprowadziła do obrotu cywilno-prawnego, w tym 58 lokali o powierzchni powyżej 80 m².

Wolne lokale

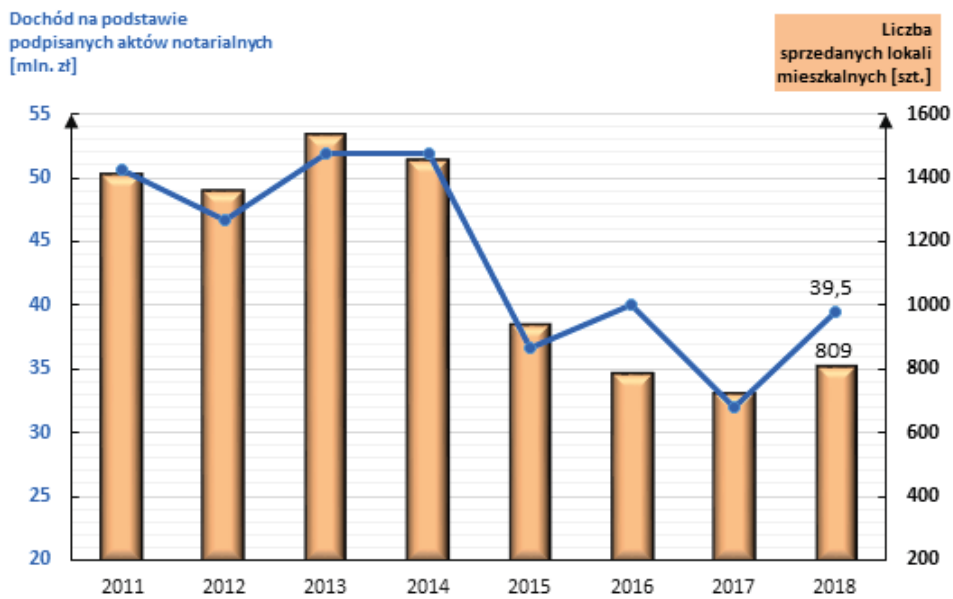

Sprzedż lokali mieszkalnych

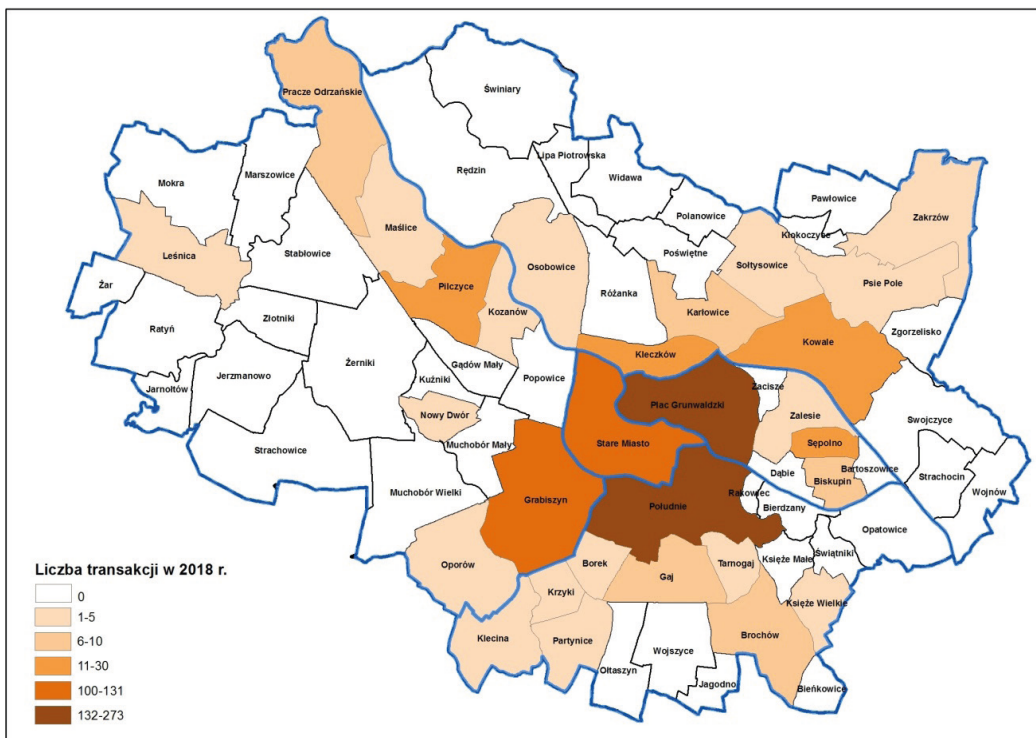
Zgodnie z założeniami wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014–2019 (uchwała nr XLVIII/1165/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 września 2013 r.) kontynuowano **prywatyzację mieszkaniowego zasobu komunalnego** poprzez zbywanie lokali na rzecz najemców.

W 2018 r. sprzedano 809 lokali mieszkalnych w domach wielolokalowych i jednorodzinnych domach mieszkalnych, w tym: 768 lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowych najemców i 41 wolnych lokali mieszkalnych w trybie przetargowym.

Dochody i liczba sprzedanych lokali mieszkalnych w latach 2011–2018

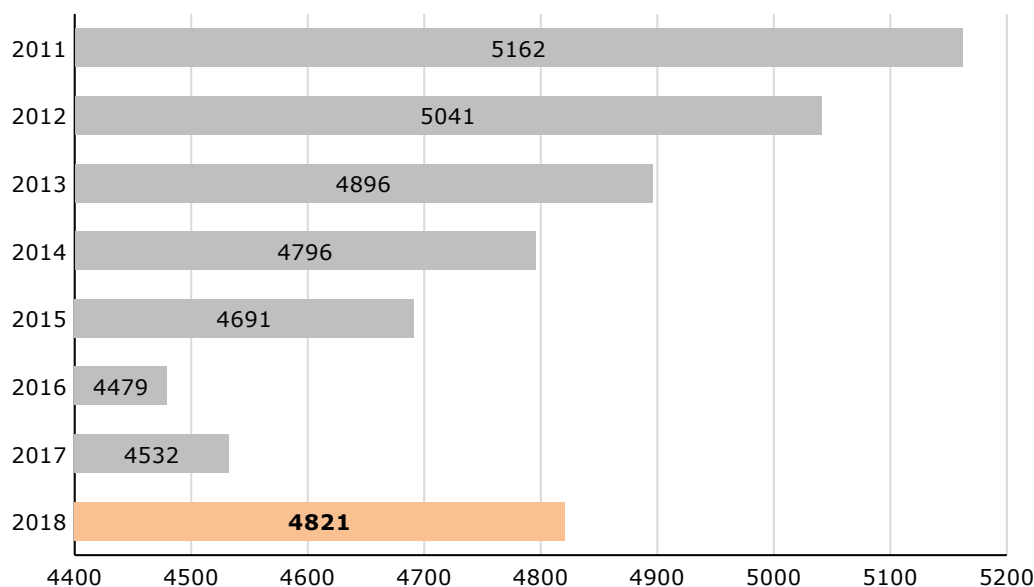

Rozkład transakcji sprzedaży lokali mieszkalnych w obrębach Wrocławia

W 2018 r. średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego wzrosła w stosunku do 2017 r. i wyniosła średnio 4,8 tys. zł. Średnia cena nabycia przez najemcę lokalu mieszkalnego po udzielonej bonifikacie, kształtowała się na poziomie 29 tys. zł.

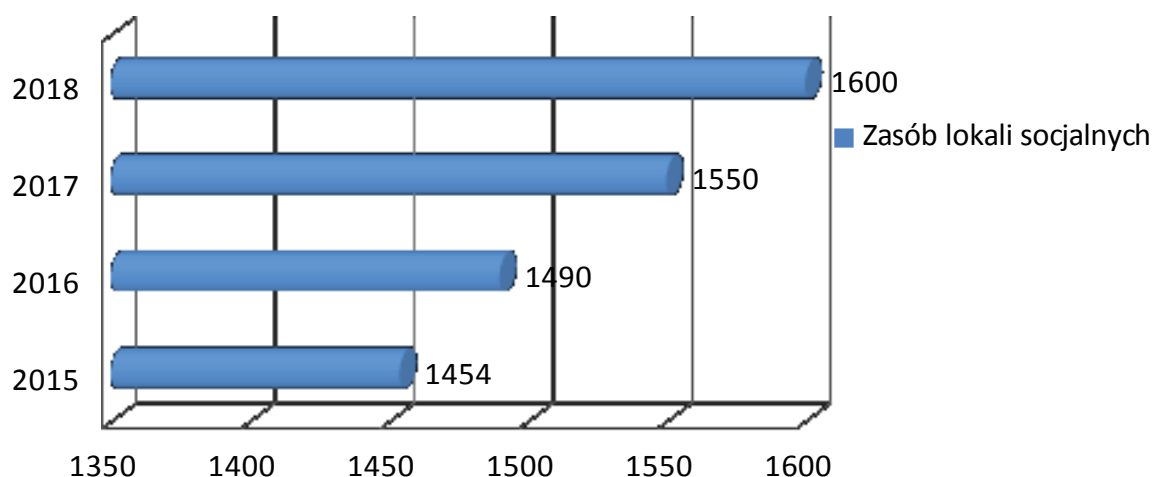
Średnia wartość 1 m² lokalu mieszkalnego wg wyceny [zł]

Lokale socjalne i tymczasowe pomieszczenia

W 2018 r. gmina miała 1600 lokali socjalnych. Ich liczba z roku na rok wzrasta.

Zasób lokali socjalnych

W 2018 r. w ramach realizacji list osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego z tytułu pozostawania w niedostatkach przydzielono łącznie 167 lokali, z czego wydano 49 pism o zawarcie umów najmu. 118 rodzin oczekuje na wyremontowanie lokalu socjalnego. Dodatkowo w 2018 r. gmina miała zasób 60 pomieszczeń tymczasowych.

W 2018 r. wypłacono 1,8 mln zł z tytułu odszkodowań (wraz z odsetkami) na rzecz właścicieli w związku z niedostarczeniem lokalu socjalnego.

Mienie komunalne

Powierzchnia Wrocławia to 29,2 tys. ha (dane GUS). Jak pokazuje poniższa tabela około 1170 ha gruntów należących do gminy było dzierżawionych lub użyzanych.

Umowy dzierżawy/użyczenia gruntów gminnych na dzień 31 grudnia 2018 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. [ha]	Czynsz roczny [zł]	Czynsz miesięczny [zł]
Rolne	567	92,6009	60 026,42	52
Pod kioski i pawilony handlowe	372	17,4517	1215,00	374 858,07
Parkingi, magazyny	198	28,4980	8305,80	23 4916,20
Zieleń przydomowa, pola irygacyjne	384	1018,9098	886 361,74	3 060,95
Razem umowy dzierżawy	1521	1157,4604	955 908,96	612 887,22
Umowy użyczenia	47	13,5076		

Łączna wartość nieruchomości sprzedanych przez gminę dzierżawcom i użytkownikom wieczystym w 2018 r. wyniosła 8,5 mln zł.

W 2018 r. trwał proces przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Wydano 98 decyzji o takich przekształceniach (w tym 37 na rzecz osób fizycznych oraz 4 na rzecz spółdzielni mieszkaniowych). Należności z tych decyzji to łącznie 629 tys. zł. Decyzje dotyczą gruntów o łącznej powierzchni 166,8 tys. m². W 2018 r. prowadzono 508 postępowań dotyczących przekształceń na wniosek osób fizycznych (również tworzących wspólnoty mieszkaniowe) oraz spółdzielni mieszkaniowych. Na koniec 2018 r. pozostało niezakończonych ok. 400 postępowań administracyjnych w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości na podstawie ustawy z 29 lipca 2005 r., w tym 222 postępowania były zawieszane.

Dochody Wydziału Nieruchomości Komunalnych

Plan dochodów Wydziału Nieruchomości Komunalnych wynosił na początku 2018 r. 76,3 mln zł. Ze względu na znaczne przekroczenie dochodów z tytułu użytkowania wieczystego w III kwartale zwiększono wysokość wpływów do kwoty 81,4 mln zł. Wykonano 101,50 % założonego planu.

Odpady

W 2018 r. wydano **36 decyzji nakazujących usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich magazynowania lub składowania**. W dwóch przypadkach nielegalnego gromadzenia odpadów zostało złożone do Prokuratury zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z uwagi na to, że prowadzona działalność może zagrażać życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenia w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach. Obydwa postępowania zostały umorzone przez Prokuraturę z uwagi na brak znamion przestępstwa.

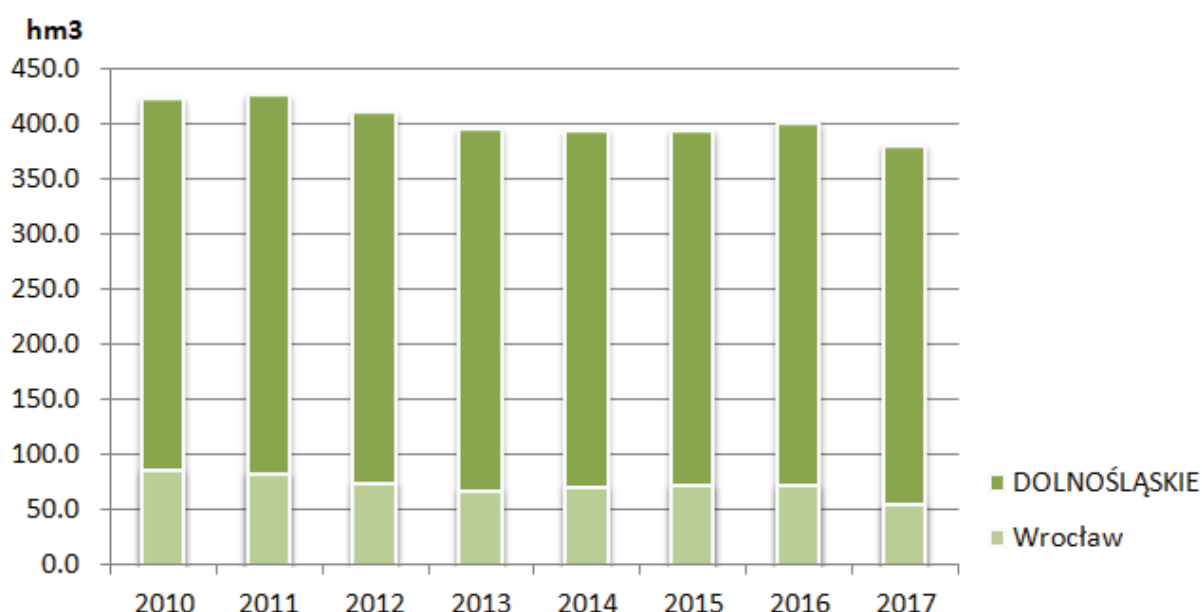
Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości w zakresie transportu odpadów, zwrócono się pismem do Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego we Wrocławiu o przeprowadzenie kontroli drogowych przestrzegania obowiązków oraz warunków wynikających z przepisów ustawy o transporcie drogowym i ustawy o odpadach

przez przedsiębiorców transportujących odpady na terenie Wrocławia. Nie uzyskano zwrotnej odpowiedzi na pismo.

W związku z licznymi pożarami miejsc gromadzenia odpadów na terenie kraju, zwrócono się do Miejskiego Komendanta Państwowej Straży Pożarnej z prośbą o przeprowadzenie działań kontrolnych w związku ze zbieraniem odpadów palnych na terenie nielegalnych miejsc gromadzenia odpadów i miejsc zbierania odpadów. Wskazano do kontroli 38 takich miejsc. W wyniku czynności kontrolnych Straż Pożarna nie stwierdziła naruszeń przepisów przeciwpożarowych w zakresie możliwości prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, jak również wykonywania czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie lub utrudnienia w przeprowadzeniu działań ratowniczych.

System zaopatrzenia w wodę

Roczne zużycie wody dla Wrocławia i województwa dolnośląskiego w latach 2010–2017

Źródło: GUS

Ogólna budowa systemu

W skład systemu wchodzi ujęcia wody (pompownie wody powierzchniowej, pompownie wody infiltracyjnej, tereny wodonośne) i dwa zakłady produkcji wody, stacja uzdatniania wody oraz obiekty sieciowe (pompownie strefowe, komory dochlorowywania).

Woda dla Wrocławia ujmowana jest z rzeki Oławy, której zasoby wzbogacane są wodami z rzeki Nysy Kłodzkiej (system przerzutowy Nysa – Oława). System przerzutowy z Nysy Kłodzkiej pracuje w oparciu o jaz piętrzący, pompownię wody oraz oprowadzalnik o długości około 30 km. Dodatkowe zasilanie z Nysy Kłodzkiej poprawia jakość wody w rzece Oławie i pozwala na optymalizację zużycia środków chemicznych w procesach uzdatniania.

Woda uzdatniania jest w dwóch wrocławskich Zakładach Produkcji Wody (ZPW). ZPW Na Grobli zaopatruje głównie mieszkańców centrum i północno-wschodniej części Wrocławia z wydajnością 60–80 tys. m³/d. Obiekt zasilany jest wyłącznie wodą infiltracyjną pobieraną z terenów wodonośnych, które położone są na południowy wschód od Wrocławia – zajmują obszar o powierzchni ok. 1111 ha i objęte są strefą ochronną

ujęcia wody powierzchniowej. ZPW Mokry Dwór uzdatnia wodę powierzchniową ujmowaną bezpośrednio z rzeki Oławy i Nysy Kłodzkiej z wydajnością 40–80 tys. m³/d.

Zlokalizowana w Leśnicy Stacja Uzdatniania Wody (SUW) jest lokalną stacją, zaopatrującą w wodę mieszkańców okolicznych osiedli. W 2018 r. w SUW Leśnica podłączono cztery nowe studnie głębinowe i uzyskano pozwolenie na ich użytkowanie. Dzielnica Leśnica jest od tego czasu zasilana wyłącznie wodą podziemną.

Dane o poborze wody

Ilości pobranej wody oraz dostarczonej wody uzdatnionej (w tym wody wykorzystanej na cele technologiczne) przedstawiono w poniższej tabeli.

Pobór i uzdatnianie wody w MPWiK S.A. we Wrocławiu w latach 2016–2018

1	Pobór wody	2016 [tys. m ³]	2017 [tys. m ³]	2018 [tys. m ³]	Średnia [tys. m ³ /d]	Dynamika
1.1	Ilość pobranej wody powierzchniowej	23 246,36	23 228,28	22 350,44	61,23	
1.2	Ilość pobranej wody infiltracyjnej	24 593,13	24 792,36	26 026,83	71,3	
1.3	Ilość pobranej wody głębinowej	0	0	341,99	0,93	
Razem woda pobrana do uzdatniania: (bez przerzutów i przepompowywania)		47 839,49	48 020,64	48 719,26	133,47	
2	Dostawa uzdatnionej wody	2016 [tys. m ³]	2017 [tys. m ³]	2018 [tys. m ³]	Średnia [tys. m ³ /d]	Dynamika
2.1	ZUW "Mokry Dwór"	22 041,59	22 020,05	21 012,34	57,56	
2.2	ZUW "Na Grobli"	23 264,44	23 440,19	24 217,34	66,34	
2.3	SUW "Leśnica"	0	0	338,75	0,92	
Razem woda uzdatniona:		45 306,03	45 460,25	45 568,43	124,84	

System dystrybucji wody

MPWiK S.A. eksploatuje blisko **2200 km sieci wodociągowej**. System dystrybucji wody obejmuje swoim zasięgiem cały Wrocław, zaopatrując w wodę prawie 100% mieszkańców. MPWiK S.A. dostarcza również wodę uzdatnioną poza granice miasta – korzysta z niej 7 gmin ościennych (Kobierzyce, Siechnice, Wisznia Mała, Długotłęka, Kąty Wrocławskie, Czernica oraz Miękinia). Oprócz wody uzdatnionej, sprzedawana jest woda surowa do wodociągów w Brzegu Opolskim, Elektrociepłowni Czechnica Kogeneracja S.A. oraz do nawadniania upraw zakontraktowanych przez Przedsiębiorstwo McCain.

System odbioru i oczyszczania ścieków

Ogólna budowa systemu

Na system kanalizacyjny Wrocławia składa się sieć kanalizacyjna, przepompownie ścieków oraz Wroclawska Oczyszczalnia Ścieków Janówek (WOŚ). WOŚ jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z chemicznym wspomaganie usuwania związków fosforu, zaprojektowaną na przyjęcie średnio 140 tys. m³ ścieków na dobę.

Ścieki do oczyszczalni są doprowadzane systemem sieci rozdzielczych i ogólnospławnych (w tym kolektorów: Odra, Śleza, Bystrzyca, Kolektor Południowy, Kolektor Północny) oraz lokalnych przepompowni. W obrębie Starego Miasta funkcjonuje kanalizacja ogólnospławna, natomiast osiedla wybudowane po II wojnie światowej wyposażono w mieszany system kanalizacji – częściowo rozdzielczy, częściowo ogólnospławny. W nowych osiedlach śródmiejskich wybudowano system kanalizacji rozdzielczej.

Sieć kanalizacyjna

MPWiK S.A. eksploatuje ponad **2000 km sieci kanalizacyjnej**, w tym ponad 1550 km kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej (wraz z przyłączami) oraz 545 km kanalizacji deszczowej. Ścieki odbierane są przez MPWiK S.A. z obszaru Wrocławia oraz z gmin: Koberzyce, Siechnice, Wisznia Mała, Długotłęka, Czernica oraz Miękinia.

Przepompownie ścieków

Na koniec 2018 r. MPWiK S.A. eksploatowało 76 przepompowni i 3 zlewnie ścieków. Przepompownie sanitarne i ogólnospławne (licząc razem z pompownią główną WOŚ Janówek) **przepompowały w sumie 105,3 mln m³ ścieków**.

Liczba przepompowni ścieków i zlewni w latach 2016–2018 [szt.]

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Ilość przepompowni sanitarnych i ogólnospławnych	55	59	61
Ilość przepompowni deszczowych i drenażowych	4	4	15
Ilość zlewni	3	3	3

Wrocławska Oczyszczalnia Ścieków

W 2018 r. na WOŚ wpłynęło 49 300 tys. m³ ścieków (w tym wody opadowe). Ścieki dopływały w ilości średniodobowej 135,03 tys. m³/d, co stanowi **spadek o 4,1% w stosunku do roku 2017**. Jakość ścieków oczyszczonych spełniała wymagania określone w pozwoleniu wodnoprawnym.

Wolumen i struktura sprzedaży wody i odbioru ścieków

W ostatnim roku odnotowano **wzrost sprzedanej wody oraz odebranych ścieków** w odniesieniu do lat ubiegłych. W 2018 r. sprzedano 41 088,4 tys. m³ wody – liczba ta wzrosła w stosunku do roku 2017 o 5,9%. W 2018 r. odebrano 39 613,8 tys. m³ – liczba ta wzrosła w stosunku do roku 2017 o 3,5%.

Działalność inwestycyjna MPWiK S.A.

W 2018 r. kontynuowano realizację **Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych** we Wrocławiu uchwalonego przez Radę Miejską Wrocławia dnia 21 grudnia 2017 r. Plan ten obejmuje swoim zakresem lata 2018–2022 i określa nakłady inwestycyjne planowane do poniesienia przez MPWiK S.A. w kwocie 457,6 mln zł.

Wybrane działania:

- W 2018 r. zakończono przebudowę ujęcia wody w Leśnicy. W wyniku modernizacji, infrastrukturę wodociągową wzbogaczył tam dodatkowe 4 studnie głębinowe, a sieć wodociągową zasila dodatkowo średnio 1200m³/h wody podziemnej po uzdatnieniu. Na terenach wodonośnych poddano renowacji, remontowi lub wykonano przebudowę 21 studni, 1 stawu nawadniającego, wykonano również przebudowę studni horyzontalnej – Studni Bierdzańskiej. Obiekt wpięto do systemu ujmowania wody surowej zasilającej ZPW Na Grobli.

- W ramach zadań remontowych w sferze produkcji wody wykonano remont komór napływowych i odpływowych w budynku ozonowni ZPW Mokry Dwór. Wyremontowano również instalację osuszania w filtrach węglowych i piaskowych ZPW Mokry Dwór. Dzięki zastosowaniu nowych urządzeń zużycie energii elektrycznej spadło o 70%. W 2018 r. oddano również do użytku kolejny wyremontowany basen filtrów piaskowych.
- W 2018 r. trwały prace modernizacyjne w budynku chlorowni na terenie ZPW Mokry Dwór. W ramach tych prac obiekt został przebudowany w celu dostosowania go do nowej instalacji neutralizacji i wytwarzania wody chlorowej oraz dwutlenku chloru. Nie bez znaczenia jest fakt, że prace te są wykonywane na pracującym obiekcie technologicznym.
- W 2018 r. przyjęto na majątek MPWiK S.A. blisko 20 km sieci wodociągowej oraz 21 km sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej, w tym 6 km przyłączy.
- W ramach współpracy z inwestorami obcymi wybudowano sieć kanalizacyjną oraz pompownię ścieków wraz z kanałem tłocznym na Kępie Mieszczarskiej.

Energia

W 2018 r. trwały prace zespołu powołanego zarządzeniem nr 8715/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 grudnia 2017 r. w sprawie projektu **Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław na lata 2020–2035**. Termin wykonania i przyjęcia przez Radę Miejską Wrocławia powyższego dokumentu przewidziano na 30 listopada 2019 r.

Od 2012 r. gmina kupuje energię w ramach tzw. **grup zakupowych**. Organizuje je Urząd Miejski Wrocławia. Ostatnie dwie grupy zakupowe to:

IV GRUPA ZAKUPOWA (2018)

Skład IV Grupy Zakupowej: 277 podmiotów

- 241 jednostek organizacyjnych gminy nieposiadających osobowości prawnej (szkoły, przedszkola, jednostki oświaty)
- 36 podmiotów jednostek organizacyjnych gminy posiadających osobowość prawną (spółki, jednostki kultury, centra zdrowia)

łącznie: 3 478 punktów poboru energii elektrycznej

Okres zamówienia: 2018 r.

łączna ilość zamówionej energii: 163 951 MWh

V GRUPA ZAKUPOWA (2019)

Skład V Grupy Zakupowej: 273 podmioty

- wszystkie jednostki organizacyjne Gminy Wrocław nieposiadające osobowości prawnej – 236 jednostki (szkoły, przedszkola, jednostki oświaty)
- podmioty (jednostki posiadające osobowość prawną i spółki), które podpisały porozumienie w sprawie wspólnego przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na zakup energii elektrycznej na potrzeby Grupy Zakupowej – 37 podmiotów (spółki, jednostki kultury, centra zdrowia)

łączny wolumen V Grupy Zakupowej: 171 622 MWh

łączny koszt energii V Grupy Zakupowej: ok. 78 mln zł + VAT

Całość energii, która zużywana będzie przez jednostki wchodzące w skład Grupy Zakupowej pochodzić będzie z odnawialnych źródeł energii.

Cmentarze komunalne

Zestawienie liczby pochówków na terenie cmentarzy komunalnych we Wrocławiu oraz kremacji wykonanych w 2018 r.

Informacja o wykonaniu zadań		rok				
		2018	2017	2016	2015	
Liczba pochówków na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu	ogółem	4837	4949	4680	4953	
	w tym	tradycyjnych	1343	1413	1557	1872
		urnowych	3494	3536	3123	3081
		w nowych miejscach grzebalnych	1439	1450	1508	1656
Liczba zgonów wg rocznika demograficznego GUS dla Miasta Wrocławia		-	6892	6460	6896	
Liczba kremacji wykonanych przez ZCK		2334	2269	2151	1811	

Zestawienie liczby miejsc na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu

Cmentarz	Liczba miejsc grzebalnych ogółem	Liczba dostępnych miejsc grzebalnych		
		ogółem	tradycyjnych	urnowych
Osobowice	12 1100	500	100	400
Grabiszyn	58 300	300	-	300
Psie Pole	26 000	15 000	12 000	3000
Jerzmanowo	3700	200	-	200
Pawłowice	3900	400	240	160
Leśnica	2800	30	-	30
razem	215 800	16 430	12 340	4090

(Szczegółowe dane w pełnej wersji Sprawozdania z działalności Urzędu Miejskiego Wrocławia za 2018 r., drugiej części niniejszego Raportu)

SPOŁECZEŃSTWO I RODZINA

Władze Wrocławia prowadzą działania na rzecz poprawy jakości życia w mieście. Dotyczą one m.in. profilaktyki zdrowotnej, pomocy społecznej, wsparcia dla rodzin, w tym opieki nad najmniejszymi dziećmi.

Partycypacja społeczna

Jednym z warunków podnoszenia jakości życia w mieście jest stały dialog z mieszkańcami. Służą mu takie działania, programy i instrumenty jak konsultacje społeczne, budżet obywatelski, realizacja zadań społecznych, mediacji, współpraca z organizacjami pozarządowymi, wreszcie programy małych grantów oraz wspieranie różnego rodzaju oddolnych inicjatyw.

W 2018 r. przeprowadzono **19 konsultacji społecznych** w istotnych dla mieszkańców sprawach. Na potrzeby konsultacji wykorzystywano funkcjonalność portalu Wrocław Rozmawia (www.wroclaw.pl/rozmawia). Wiele konsultacji zrealizowano wspólnie z wrocławskimi organizacjami pozarządowymi.

Projekty konsultowane w 2018 r. to m.in.: Park Grabiszyński. Planuj!, Wrocławski Rower Miejski w rozbudowie, Zielone przystanki.

Wrocławski Budżet Obywatelski 2018

Na realizację WBO 2018 przeznaczono **25,250 mln zł**

- 10,5 mln zł na projekty rejonowe małe o wartości do 250 000 zł,
- 10,5 mln zł na projekty rejonowe duże o wartości od 250 000 – 750 000 zł,
- 4 mln zł na projekty ogólnomiejskie o wartości do 1 000 000 zł,
- 250 tys. zł na projekty zabytkowe (nowa kategoria)

Z 645 zgłoszonych projektów do głosowania dopuszczono 263, finalnie **do realizacji wybrano 63 projekty**.

Zmieniono zasady WBO i dostosowano je do obowiązujących wymogów prawnych zgodnych ze znowelizowaną ustawą o samorządzie gminnym. Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia weszła w życie 6 października 2018 r.

Współpraca z NGO

Współpraca miasta z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności i jest priorytetem w realizacji zadań publicznych. W 2018 r. zaczęto planować realizację strategii **współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi**. Łącznie zewidencjonowano **4221 organizacji**, z których 432 posiada siedzibę poza Wrocławiem – w bazie znajdują się z uwagi na to, iż realizują zadania publiczne na rzecz Wrocławia i jego mieszkańców. Prezydent Wrocławia sprawował nadzór nad 2393 stowarzyszeniami z siedzibą we Wrocławiu.

W 2018 r. Biuro ds. Partycypacji Społecznej na podstawie 219 otwartych konkursów ofert przygotowało łącznie **509 umów dotacyjnych** na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, w tym 364 umów jednorocznych i 145 umów wieloletnich. W 2018 plan dotacji na zadania bieżące po zmianach wynosił **150 376 459 zł**

Wykonanie planu dotacji dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku w ujęciu dynamicznym w latach 2006 – 2018 [zł]

2006	30 127 980
2007	47 508 961
2008	55 466 939
2009	58 909 981
2010	62 877 901
2011	65 715 620
2012	73 298 996
2013	69 561 969
2014	95 553 776
2015	103 136 698
2016	99 006 229
2017	127 113 076
2018	150 376 459

Inne formy współpracy

- Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego. W 2018 r. radzie przekazano do zaopiniowania 10 projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia.
- Grupy Dialogu Społecznego (GDS) to forma dialogu, kontaktu i współpracy z wrocławskimi organizacjami pozarządowymi, instytucjami, podmiotami gospodarczymi i innymi środowiskami społecznymi. GDS szczególnie aktywnie funkcjonujące (w tym – nowo utworzone) to m.in.: GDS ds. zwierząt w mieście, GDS ds. ekonomii społecznej i społecznie odpowiedzialnego biznesu, GDS ds. uzależnień. Aktywność grup dialogu społecznego to ponad 50 różnych spotkań o średniej frekwencji od kilku do kilkudziesięciu osób.

- Rady społeczne oraz zespoły doradcze i inicjatywne z udziałem organizacji pozarządowych.
- Cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek, udzielających dotacji celowych dla organizacji pozarządowych. W 2018 r. zostało przeszkolonych łącznie **742 osób**.
- Udostępnianie gminnych nieruchomości organizacjom pozarządowym (**396 umów**).

Osiągnięcie celów związanych z polepszaniem jakości życia w mieście w 2018 r. było realizowane m.in. poprzez wsparcie działania systemu ochrony zdrowia, poprawę pomocy społecznej oraz przez stałe podnoszenie standardów edukacyjnych, a także polepszanie warunków zamieszkiwania. Uwzględniono działania związane z realizacją programów profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkotyków oraz przemocy. Realizowano także społeczne i socjalne programy pomocy dla rodzin wielodzietnych, działania zmierzające do zwiększania liczby miejsc opieki nad małymi dziećmi, w tym budowę żłobków.

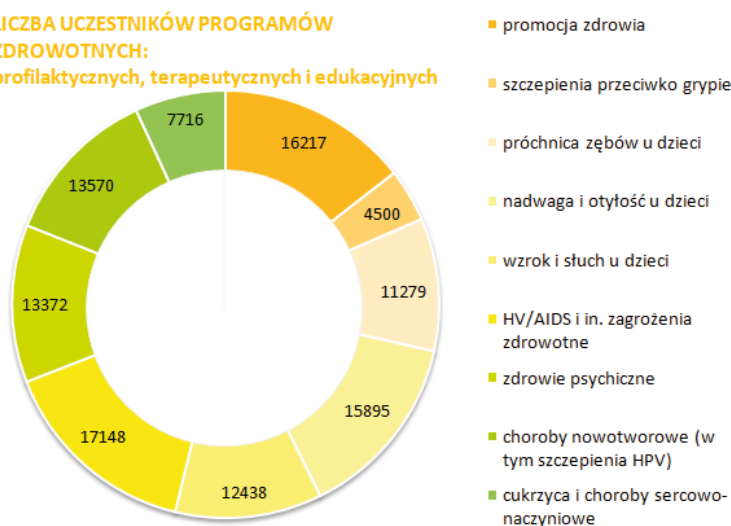
Miejskie polityki zdrowia publicznego

Działania podejmowane w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców Wrocławia ukierunkowane są na kształtowanie i wzmacnianie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych, promowanie zdrowego stylu życia oraz eliminowanie czynników ryzyka chorób, szczególnie cywilizacyjnych. Realizowane programy polityki zdrowotnej dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych stanowią uzupełnienie świadczeń zdrowotnych finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia. Działania z zakresu promowania zdrowia dotyczą głównie: przekazywania wiedzy o zdrowiu i jego zagrożeniach, kształtowania postawy prozdrowotnej oraz utrwalania zachowań sprzyjających zdrowiu.

Założenia i kierunki działań w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców Wrocławia na lata 2018–2021, zostały zawarte w dokumencie pod nazwą **Ograniczanie zagrożeń zdrowotnych oraz poprawa zdrowia mieszkańców Wrocławia**.

Ponad **109 tys. mieszkańców** – dzieci, dorosłych i seniorów – skorzystało z programów profilaktycznych, terapeutycznych i edukacyjnych. Programy te dotyczyły głównie chorób cywilizacyjnych, zdrowia psychicznego, a u dzieci: próchnicy zębów, nadwagi i otyłości, wykrywania wad słuchu i wzroku. Dużą popularnością cieszyły się wydarzenia plenerowe promujące zdrowie i zdrowy styl życia.

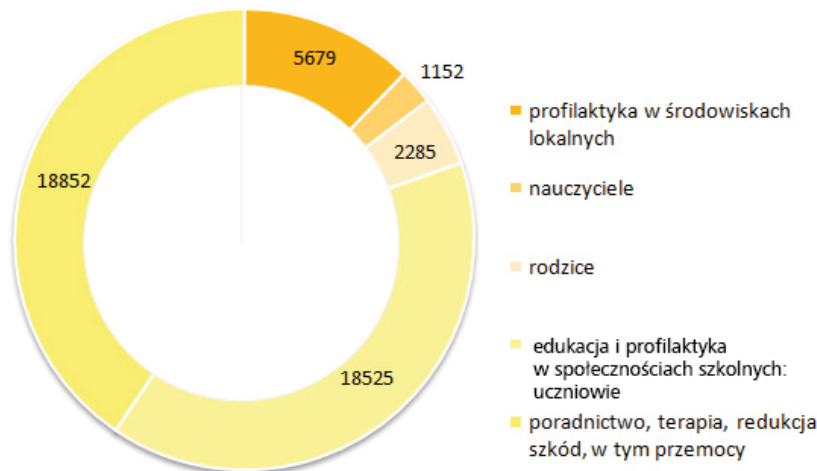
LICZBA UCZESTNIKÓW PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH: profilaktycznych, terapeutycznych i edukacyjnych

Programy profilaktyki i terapii uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy

Z programów skorzystało ponad 46 tys. osób. Adresowane są do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz rodziców i nauczycieli.

GRUPY UCZESTNIKÓW PROGRAMÓW PROFILAKTYKI I TERAPII UZALEŻNIEŃ [łącznie 46 493 uczestników]

Źródło: GUS

Blisko 19 tys. osób skorzystało z poradnictwa i terapii uzależnień, a także z programów redukcji szkód i przeciwdziałania przemocy.

Jednym z głównych problemów społecznych w sferze uzależnień jest alkoholizm. Do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło **545 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym**. Na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia lub jego kontynuacji wystosowano 1181 zaproszeń, z czego zgłosiło się 347 osób. Na badania przez biegłego sądowego skierowano 468 osób (podjęto 468 uchwał) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego. Na potrzeby komisji, biegli sądowi wykonali 562 badania i wydali 281 opinii (na jedną opinię składają się dwa badania: psychiatry i psychologa).

Rozpatrzone **791 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych**. Opinię pozytywną otrzymało 781 wniosków, negatywną – 10.

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w 2018 r. przekroczyły planowane pierwotnie dochody o kwotę w wysokości 683 215 zł i wyniosły 17,7 mln zł.

Wpływy z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w latach 2013–2018

2013	2014	2015	2016	2017	2018
14 321 916 zł	14 477 719 zł	14 931 094 zł	15 976 142 zł	16 744 076 zł	17 708 215 zł

Profilaktyka narkomanii i zapobieganie AIDS

W 2018 r. w tym zakresie z programów profilaktycznych, terapeutycznych i prozdrowotnych skorzystało łącznie 155 628 mieszkańców. Przeprowadzono 4 248 testów w kierunku zakażenia HIV, zakażenie wirusem wykryto u 40 osób. Udzielono 10 081 porad.

Świadczenia medyczne

Gmina Wrocław realizowała wybrane świadczenia medyczne poprzez **Wrocławskie Centrum Zdrowia – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej**, który działał jako jeden z podmiotów służby zdrowia na podstawie umowy z NFZ.

Zakres świadczeń WCZ i ich finansowanie przedstawia się następująco:

• podstawowa opieka zdrowotna	7,77 mln zł
• medycyna szkolna	1,47 mln zł
• opieka specjalistyczna	5,72 mln zł
• rehabilitacja lecznicza	1,28 mln zł
• opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	5,06 mln zł
Razem:	21,31 mln zł

Liczba pacjentów zadeklarowanych do POZ 25 849

Liczba udzielonych porad 268 916

Łączna wartość realizowanych programów to kwota **3,29 mln zł**

Usługi opiekuńcze

Mogą być przyznane osobom, które wymagają pomocy innych, a rodzina, nawet wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni, nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Budżet usług opiekuńczych (zadania własne) w 2018 r.

Rodzaj usług - zadanie własne - zadanie zlecone	Wykonanie budżetu 2018	Odpłatność klienta	Liczba klientów średnio- miesięcznie	Koszt w przeliczeniu na 1 klienta średniomiesięcz- nie	Koszt gminy pomniejszony o wartość odpłatności w przeliczeniu na 1 klienta średnio- miesięcznie
Usługi opiekuńcze	20 434 380 zł	3 006 166 zł	1896	898 zł	766 zł

W 2018 r. zrealizowano łącznie **1118 729 godzin usług opiekuńczych**. Analiza porównawcza, wskazuje, że **liczba tych godzin zmalała** w stosunku do 2017 r. o około 2%.

Z usług opiekuńczych najczęściej korzystały osoby w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawne, długotrwale chore. Klientów samotnie gospodarujących odnotowano 2509, natomiast klientów w rodzinie 575. Usługi zrealizowano u 2255 kobiet oraz 829 mężczyzn. Wyraźną tendencję wzrostową w latach 2013–2018 odnotowano w liczbie klientów w kategoriach wiekowych 80–89 lat i 90–99 lat.

W 2018 r. Dział Usług Opiekuńczych wydał 11 687 decyzji administracyjnych, podjął interwencje kryzysowe w 46 środowiskach.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w latach 2014–2018

Rok	Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych ogółem [zł] środki z budżetu Gminy	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług	Wpływy z odpłatności klientów [zł]
2014	12 652 332	2599	1 160 339	2 566 644
2015	11 434 690	2522	1 013 181	2 578 875
2016	13 074 318	2615	1 033 763	2 194 604

2017	17 807 083	3082	1 144 189	2 935 316
2018	18 340 240	3084	1 118 729	3 006 166

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2014–2018

Rok	Środki z rezerwy budżetowej wojewody [zł]	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2014	434 420	31	21 721
2015	409 960	28	20 498
2016	512 082	32	17 658
2017	569 270	42	19 630
2018	649 605	37	19 685

Usługi opiekuńcze realizowane w placówkach o charakterze dziennym realizowane były w **7 dziennych domach pomocy przeznaczonych dla osób starszych (dla 311 osób) oraz w jednym ośrodku opiekuńczo-adaptacyjnym (dla 133 osób)**. Ponadto opiekę dzienną dla 188 osób zapewniono w 6 środowiskowych domach samopomocy. W 2018 r. terenowi pracownicy socjalni Działu Pomocy Instytucjonalnej (DPIN) MOPS rozoznali 781 nowych środowisk osób wymagających opieki całodobowej. Liczba realizowanych umów z osobami obowiązany do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej wynosi 313. W domach pomocy społecznej umieszczono 250 osób. Poza Wrocławiem (w różnych powiatach na terenie całej Polski) umieszczono 20 osób. W Domach Pomocy Społecznej na terenie innych powiatów przebywają łącznie 273 osoby, skierowane przez Gminę Wrocław.

Na miejsce w domach pomocy społecznej we Wrocławiu oczekuje 357 osób, a na miejsca w domach pomocy w innych powiatach – 5 osób.

Liczba miejsc i średni miesięczny koszt utrzymania we wrocławskich domach pomocy społecznej w 2018 r.

Profil domu	Adres	Ilość miejsc	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca [zł]
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Karmelkowa 25 52-437 Wrocław	236	4 293,00
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Rędzińska 66-68 54-106 Wrocław	159	4 414,00
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Grunwaldzka 104 50-357 Wrocław	73	3 012,59
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. Mączna 3 54-131 Wrocław	155	3 837,00

DPS dla osób w podeszłym wieku	ul. Świątnicka 25/27 52-018 Wrocław	104	3 814,14
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Kaletnicza 8 51-180 Wrocław	94	4 289,00
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Farna 3 51-313 Wrocław	101	3 439,37
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Objazdowa 40 54-513 Wrocław	37	3 210,05
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	7	4 031,10
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Generała Leopolda Okulickiego 2 51-126 Wrocław	24	4 261,73
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. św. Marcina 10 50-327 Wrocław	48	3 218,76
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie „Arka II”	ul. Jutrosińska 29a 51-124 Wrocław	6	4 624,83
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. M. Lutra 2 54-239 Wrocław	72	4 038,53

Organizacja i zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3

Prowadzenie działalności w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 wiąże się z koniecznością uzyskania wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych. W 2018 r. wpisano do rejestru 30 podmiotów, w tym 25 żłobków i 5 klubów dziecięcych oraz wykreślono 11 żłobków i 1 klub dziecięcy.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. do rejestru wpisane były **154 żłobki, z tego 15 publicznych i 139 niepublicznych oraz 11 klubów dziecięcych**. Liczba miejsc w żłobkach wpisanych do rejestru wynosiła **6568**, w tym w żłobkach publicznych – 2123, w niepublicznych – 4445. Liczba miejsc w klubach dziecięcych wynosiła 210.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. podpisane były 73 umowy na dofinansowanie 2744 miejsc w 77 żłobkach niepublicznych prowadzonych przez 55 podmiotów gospodarczych oraz organizacje pozarządowe. W ramach tych umów dofinansowano 2684 miejsca opieki nad dziećmi w żłobkach niepublicznych prowadzonych w ramach działalności gospodarczej oraz 60 miejsc w niepublicznym żłobku o charakterze integracyjnym prowadzonym przez Oddział Fundacji Promyk Słońca. Ponadto nad dziećmi do lat 3 opieka sprawowana jest także w formie opiekuna dziennego przez Wrocławskie Centrum Integracji.

Liczba miejsc w żłobkach wg danych na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w latach 2009–2018

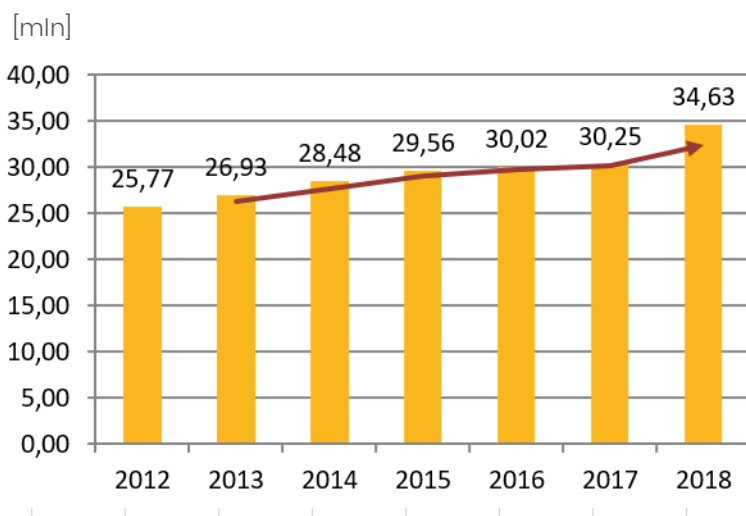
Rok/ rodzaj placówki	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba miejsc w żłobkach publicznych	1650	1890	1970	1990	1990	2091	2091	2091	2091	2123

Liczba miejsc w żłobkach niepublicznych	brak danych	brak danych	769	1090	1646	2118	2496	2957	3581	4445
Liczba miejsc dofinansowanych przez gminę w żłobkach niepublicznych	-	-	429	821	1070	1565	1954	2114	2315	2744

Rekrutacja do tego typu placówek odbywa się w systemie ciągłym, całorocznym. W 2018 r. w rekrutacji uczestniczyło 95 żłobków w tym 15 placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków i 80 placówek niepublicznych z dofinansowaniem miasta. We wszystkich żłobkach uczestniczących w rekrutacji elektronicznej było 4837 miejsc.

Wydatki na żłobki publiczne

Wydatki na żłobki publiczne w latach 2012-2018

Pomoc społeczna

We Wrocławiu z zasiłków wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej korzysta 9583 osób w rodzinie, 3467 otrzymuje dodatek do wydatków mieszkaniowych, dla 14 319 rodzin wypłacane są zasiłki rodzinne, 2994 osoby otrzymują wypłaty z funduszu alimentacyjnego, z dodatku wychowawczego korzysta miesięcznie średnio 39 647 dzieci, a 290 rodzin korzysta z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, co daje łącznie **70 300 osób korzystających z różnych form pomocy wypłacanych przez MOPS (to około 11% mieszkańców)**.

Szacuje się, iż ok. 3% mieszkańców w skali roku obejmowanych jest pomocą z powodu ubóstwa powiązanego z innymi trudnościami życiowymi, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy.

Miasto prowadziło, samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych, **13 całodobowych Domów Pomocy Społecznej**, 1 mieszkanie chronione oraz 36 placówek opiekuńczo-wychowawczych, Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży Stowarzyszenia Pomocy Iskierka, 6 środowiskowych domów samopomocy oraz dwa ośrodki – Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy, a także Dom dla bezdomnych kobiet, matek z dziećmi oraz kobiet w ciąży.

Ponadto MOPS nadzorował 3 dzienne domy pomocy, Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny Pensjonat dla Osób Starszych przy ul. Kamieńskiego 91 oraz Ośrodek Wsparcia przy ul. Reymonta, pracę 11 schronisk i 1 noclegowni dla osób bezdomnych, w których jest łącznie 612 miejsc, 1 łaźni, 4 kuchnie charytatywnych wydających dziennie ok. 1640 posiłków oraz tzw. ogrzewalni.

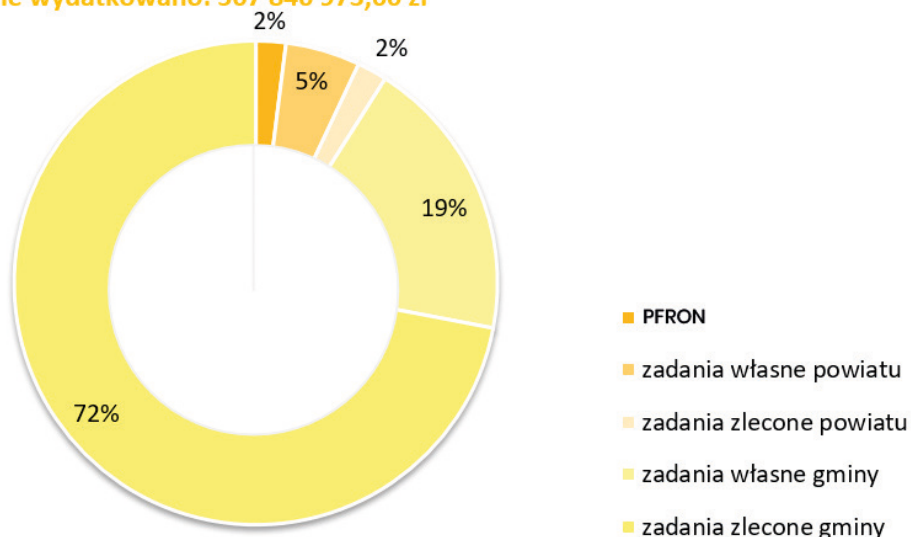
W 2018 r. przekazano również środki na funkcjonowanie Wrocławskiego Banku Żywności w kwocie 480 tys. zł.

Budżet MOPS w latach 2014–2018

	2014 [zł]	2015 [zł]	2016 [zł]	2017 [zł]	2018 [zł]
Zadania zlecone gminie	71 068 300	74 033 773	271 637 966	346 728 645	365 283 194
Zadania własne gminy	84 272 472	86 581 031	89 410 466	89 734 750	98 363 112
Zadania własne powiatu	27 714 568	27 571 264	26 408 375	26 303 073	26 974 910
Zadania zlecone powiatowi	1 531 447	1 708 761	5 413 535	7 543 020	8 490 038
Zadania powierzone powiatowi	9 850	X	X	X	X
Zadania powierzone gminie					40 374
Ogółem bez PFRON	184 596 637	189 894 829	392 870 342	470 309 488	499 151 628
PFRON	5 508 825	6 891 362	7 672 152	7 847 475	8 695 345

UDZIAŁ PROCENTOWY WYDATKÓW NADZOROWANYCH PRZEZ MOPS (2018 r.)

łącznie wydatkowano: 507 846 973,00 zł

Źródło: GUS

- Średnia wysokość zasiłku stałego w 2018 r. wyniosła 499,09 zł (1677 korzystających).
- Średnia wysokość zasiłku celowego w 2018 r. wyniosła 243,64 zł (4250 korzystających).
- Średnia wysokość zasiłku okresowego to 387,02 zł (858 korzystających).
- Średnia wysokość zasiłku stałego w 2018 r. wyniosła 499,09 zł.

Dożywianie dzieci i młodzieży (tylko posiłki dla dzieci uczących się oraz dzieci do lat 7)

Rok	Koszt dożywiania ogółem [zł]	Środki z rezerwy budżetowej wojewody [zł]	Środki z budżetu gminy [zł]	Udział procentowy gminy [%]	Liczba dożywianych dzieci i młodzieży
2014	444 974	289 010	155 964	35,05	1 263
2015	539 018	252 718	286 300	53,12	1 176
2016	337 748	155 933	181 815	53,83	658*
2017	213 837	71 890	141 947	66,38	357*
2018	200 372	67 913	132 459	66,11	436

Mniejsza liczba dzieci korzystająca z dożywiania (zakup posiłku w szkole) oznaczona w tabeli gwiazdką wynika z dwóch powodów:

- z tytułu wejścia w życie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Program 500+), gdyż rodzice którzy korzystali z pomocy wyłącznie w postaci zakupu posiłku dla dzieci w szkole nie złożyli stosownych wniosków o taką pomoc;
- rodzice otrzymywali zasiłki celowe na zakup posiłków w szkole (w sprawozdaniach do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Spraw Społecznych są wykazane jako zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności).

Dodatki mieszkaniowe

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Kwota wypłaconych dodatków – ogółem w [zł]	12 639 997	11 146 002	9 899 990	9 197 176	8 354 510
Liczba wydanych decyzji	9807	8846	7694	6915	6229
Liczba wypłaconych dodatków	50 600	45 096	40 260	36 454	32 745

Średnia wartość wypłaconego dodatku w [zł]	249,80	247,16	245,90	252,30	255,14
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego	5 359	4845	4260	3847	3467

Dodatki energetyczne

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Kwota wypłaconych dodatków – ogółem [zł]	179 408	155 401	145 039	138 566
Liczba wydanych decyzji	2 671	2 465	2 243	2 138
Liczba wypłaconych dodatków	13 057	11 513	10 859	10 422
Średnia wartość wypłaconego dodatku [zł]	13,74	13,50	13,36	13,29
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku energetycznego	1 628	1 721	1 302	1 233

We Wrocławiu działa **11 schronisk dla osób bezdomnych, w których jest 537 miejsc**, a w ciągu roku przebywało w nich 612 osób. Na działalność schronisk gmina przeznaczyła 2,98 mln zł. Jedna noclegownia przewidziana jest dla 120 osób (w ciągu roku przebywały tu 183 osoby).

W 2018 r. przyjęto we Wrocławiu ogółem 8756 wniosków w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

W różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Wrocławia zostało umieszczonych łącznie 140 dzieci. W przypadku większości dzieci żyje przynajmniej jeden z rodziców biologicznych, a powodem umieszczenia w pieczy zastępczej są najczęściej różnego rodzaju uzależnienia rodziców oraz ich bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Obecnie wsparciem MOPS we Wrocławiu jest objętych 264 dorosłych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 166 osób nadal pozostających w rodzinach zastępczych).

W roku 2018 funkcjonowało **36 placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym 13 placówek typu rodzinnego**. W ramach Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania

działało 11 placówek opiekuńczo-wychowawczych, łączących zadania socjalizacyjne i interwencyjnej, o łącznej liczbie 180 miejsc.

Pracą socjalną objęto 2518 osób i rodzin. Interweniowano w 181 sprawach kryzysowych. Poradnictwo specjalistyczne prowadzono dla 2703 osób i rodzin.

Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne w latach 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Praca socjalna	2 189	1 953	2 156	2 393	2 518
Interwencja kryzysowa	309	268	241	199	181
Poradnictwo specjalistyczne	4 485	3 543	2 726	3 080	2 703

Pozostałe działania o charakterze społecznym i edukacyjnym oraz inwestycje:

- **Program pomocy dla rodzin wielodzietnych Dwa plus trzy i jeszcze więcej** – do programu w 2018 r. przystąpiło 548 nowych rodzin. Liczba rodzin uczestniczących w programie wyniosła 5938, w tym rodziców/opiekunów było 14 477, natomiast dzieci – 24 230, co łącznie daje 38 707 uczestników.
- kontynuowano realizację rządowego programu dla rodzin wielodzietnych **Karta Dużej Rodziny** – od 16 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2018 r. wniosek o przyznanie karty złożyły 5552 rodziny wielodzietne. W tym czasie 28 196 osób posiadało jakąkolwiek formę karty.

SPORT I TURYSTYKA

Sport

Najważniejsze wydatki na sport w latach 2016–2018 [zł]

Nazwa programu/ działania	2016	2017	2018
Młodzieżowe Centra Sportu	800 000	1 000 000	1 200 000
Grupy Szkolenia Podstawowego	500 000	700 000	896 576
Basketmania	900 000	900 000	950 000
Footballmania	700 000	800 000	1 000 000
Volleymania	550 000	1 050 000	600 000
Szkolenie dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo w różnych dyscyplinach	3 183 000	3 870 000	4 182 991
Trener Osiedlowy	600 000	600 000	620 000
Stypendia i nagrody sportowe	1 730 500	1 487 250 zł	2 018 790
Zajęcia, zawody i imprezy w różnych dyscyplinach	1 665 484	2 991 450	3 981 741
Sport profesjonalny	5 928 000	17 524 000	19 658 049
Sporty walki	430 000	500 000	600 000

Gmina Wrocław wspiera nie tylko kluby sportowe, w tym zawodowe, ale i zajęcia sportowe na osiedlach. Kluby sportowe wsparto w zakresie dyscyplin takich, jak: piłka nożna mężczyzn, żużel, koszykówka mężczyzn, koszykówka kobiet, piłka siatkowa mężczyzn, piłka siatkowa kobiet, futbol amerykański, baseball, piłka nożna kobiet, tenis stołowy kobiet, zapasy kobiet i mężczyzn, piłka ręczna mężczyzn, piłka ręczna kobiet, szachy, brydż sportowy i lacrosse. Realizatorem zadania były kluby: WKS Śląsk Wrocław S.A., Wrocławskie Towarzystwo Sportowe S.A., Śląsk Wrocław Basketball S.A., 1. Klub Sportowy Śląza Wrocław S.A., Volleyball Wrocław S.A., Klub Sportowy Gwardia we Wrocławiu, Panthers Wrocław sp. z o.o., Śląsk Wrocław Handball S.A., Stowarzyszenie Sportowe Forza Wrocław, Wrocławski Klub Koszykówki, UKS Gimbasket, AZ Supra Brokers-J.Tracz, UKS Handball 28, KS AZS Politechnika Wrocławska, KS Polonia Wrocław sp. z o.o., KS Kosynierzy Wrocław, AZS Wrocław i KS Baseball Wrocław. Łącznie wydano 19,4 mln zł. Jako przykłady programów społecznych i osiedlowych wymienić należy: trenera osiedlowego, trenera senioralnego ze sportową rodziną, zajęcia i szkolenia dla dzieci i młodzieży, zajęcia, imprezy i przedsięwzięcia sportowe dla sportowców i osób niepełnosprawnych (m.in. Międzynarodowy Turniej Tenisa na Wózkach Wrocław CUP 2018, Międzynarodowe Zawody w Podnoszeniu Ciężarów dla Sportowców Niepełnosprawnych Srebrna Sztanga i Ogólnopolski Turniej Tańca z udziałem Par Osób Niepełnosprawnych).

Turystyka

Miasto promowało się regularnie na najważniejszych targach turystycznych w Polsce i na świecie. W 2018 r. zorganizowano wyjazdy m.in. do Utrechtu, Brukseli, Berlina, Pragi i Lwowa, a także Poznania czy Gdańska. Niestabnące zainteresowanie miastem przyczyniło się także do organizacji wizyt studyjnych dla dziennikarzy. W 2018 r. Wrocław odwiedziło 59 dziennikarzy i blogerów turystycznych z takich krajów jak: Niemcy, Indie, Czechy, Holandia, Francja, Wielka Brytania, USA, Włochy, Irlandia, Rosja, Ukraina, Japonia, Izrael.

Tak szeroko zakrojone działania promocyjne przełożyły się na wzrost liczby turystów. W roku 2018 **Wrocław odwiedziło 5,3 mln gości**. Aby zapewnić im najwyższą jakość obsługi we współpracy z Dolnośląską Organizacją Turystyczną prowadzona jest sieć punktów informacji turystycznej. W 2018 r. do DOT przekazano dotację m.in. na prowadzenie Punktów Informacji Turystycznej w latach 2018–2019. Zrealizowano także modernizację dwóch punktów IT, na Dworcu Głównym PKP oraz w Porcie Lotniczym. DOT w ramach zawartej z miastem umowy realizuje także obsługę i sprzedaż karty turystycznej. Wrocław Tourist Card jest sprzedawana w trzech punktach IT prowadzonych przez DOT (IT na Dworcu Głównym PKP, IT na lotnisku i IT przy ZOO, w budynku BOK ZOO). Dodatkowy punkt dystrybucji karty znajduje się na wrocławskim rynku. Ponadto prowadzono szeroką współpracę z przewodnikami turystycznymi.

Najistotniejszym efektem związanym z tak prowadzoną promocją miasta w 2018 r. było przyznanie Wrocławowi **tytułu European Best Destination 2018**. Stolica Dolnego Śląska zdobyła ponad 41 tysięcy głosów. Dzięki zaangażowaniu wrocławian, lokalnych środowisk oraz gości z Polski i całego świata możemy pochwalić się tytułem najlepszej europejskiej destynacji turystycznej w ubiegłym roku. Miasto otrzymało głosy ze 146 krajów. Za Wrocławiem znalazły się między innymi: hiszpańskie Bilbao, francuski

Colmar, chorwacki Hvar, łotewska Ryga, czy też Mediolan, Amsterdam, Ateny i Paryż. Osobnym działaniem promocyjnym było w roku 2018 wzmocnienie potencjału konferencyjno-kongresowego Wrocławia – wzbogacono ofertę turystyki biznesowej skierowanej do szerokiej grupy uczestników.

W 2018 r. rekordową liczbę połączeń oferował Port Lotniczy: 58 połączeń, w tym 41 niskokosztowych, 10 sieciowych i 7 czarterów. Został uznany za jedno z najszybciej rozwijających się lotnisk w Europie. **Zajął 7 miejsce w rankingu „Anker Report”,** przygotowanym na podstawie danych serwisu Flight Global. Port obsłużył **3,3 mln pasażerów, o 17,3% podróżnych więcej niż przed rokiem** osiągając tym samym swój nowy rekord.

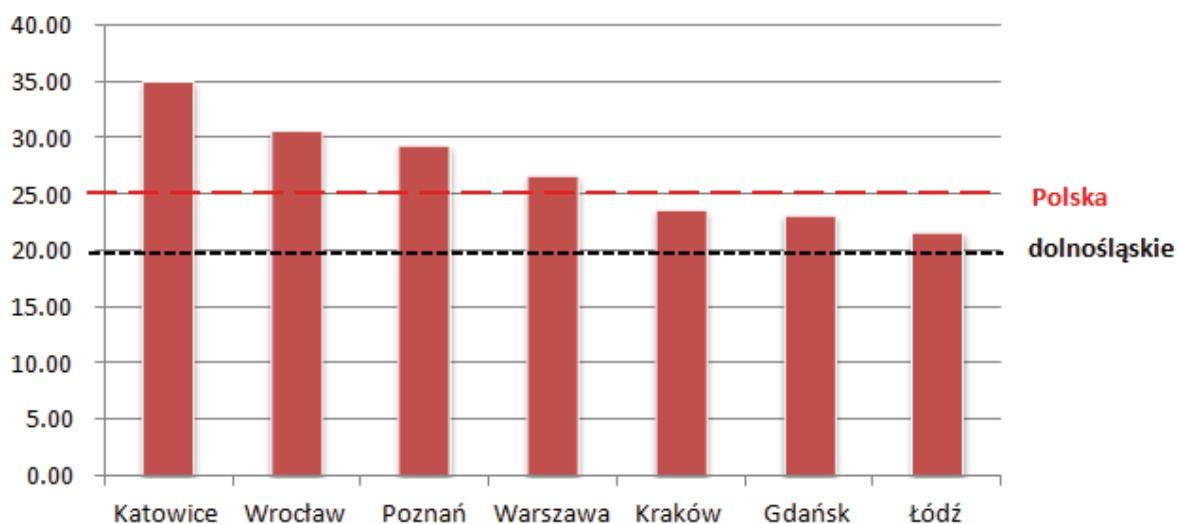

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

To dziedzina, która stawia przed gminą spore wyzwania. W porównaniu z kilkoma innymi, dużymi polskimi miastami wypadamy słabiej pod względem statystyk przestępstw i ich wykrywalności. Problemem w 2018 r. był także niedobór pracowników w Straży Miejskiej.

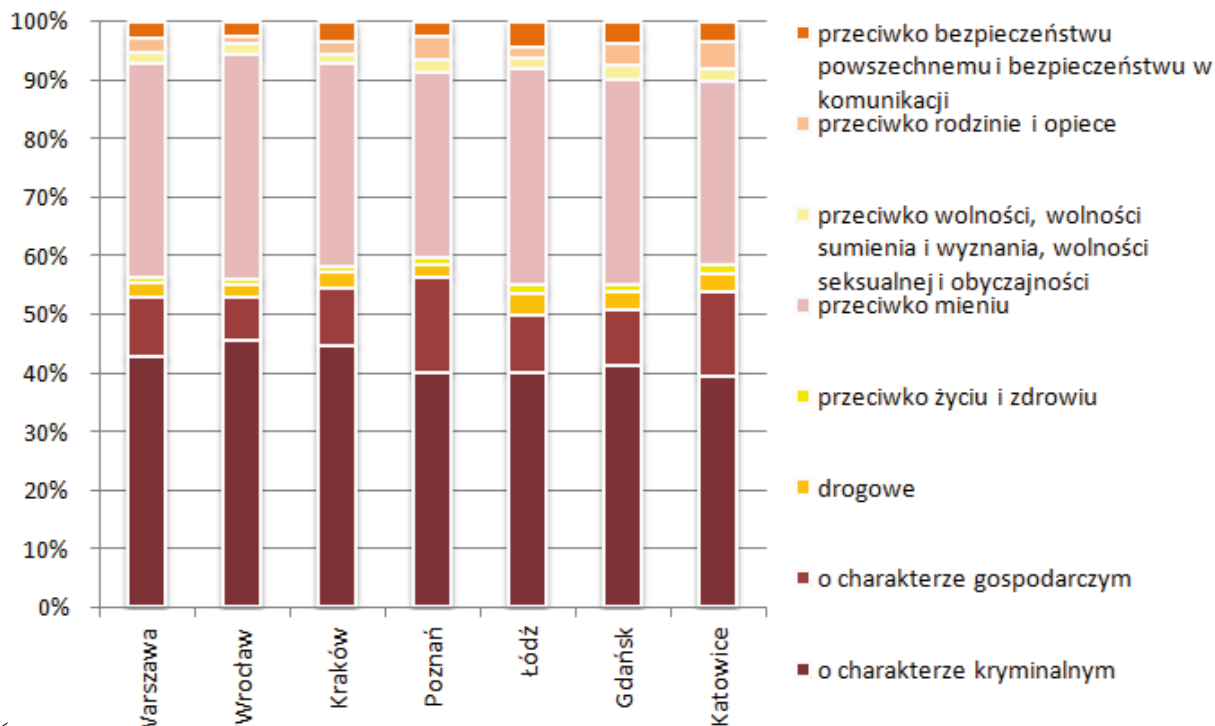
Jednak w ostatnich latach na terenie Wrocławia daje się zauważyć **spadek liczby popełnianych przestępstw**, w tym zwłaszcza przestępstw kryminalnych (zabójstwa, rozboje z bronią lub niebezpiecznym narzędziem), ale też mniejszych wykroczeń, zakłócających poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Wrocławia, typu kradzieże czy uszkodzenia mienia. Spada również liczba przestępstw o charakterze gospodarczym, towarzyszy temu stosunkowo duża wykrywalność sprawców.

Przestępstwa stwierdzone przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców

Źródło: GUS

Formy przestępstw w największych miastach w 2018 r.

Źródło: GUS

Miejskimi dokumentami wytyczającymi cele i zadania w tej dziedzinie są: Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2015–2018, Miejski Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Wrocławia, Plan Operacyjny Ochrony Przed Powodzią, Plan Operacyjny Funkcjonowania Wrocławia w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Program Poprawy Bezpieczeństwa We Wrocławiu w latach 2015–2018

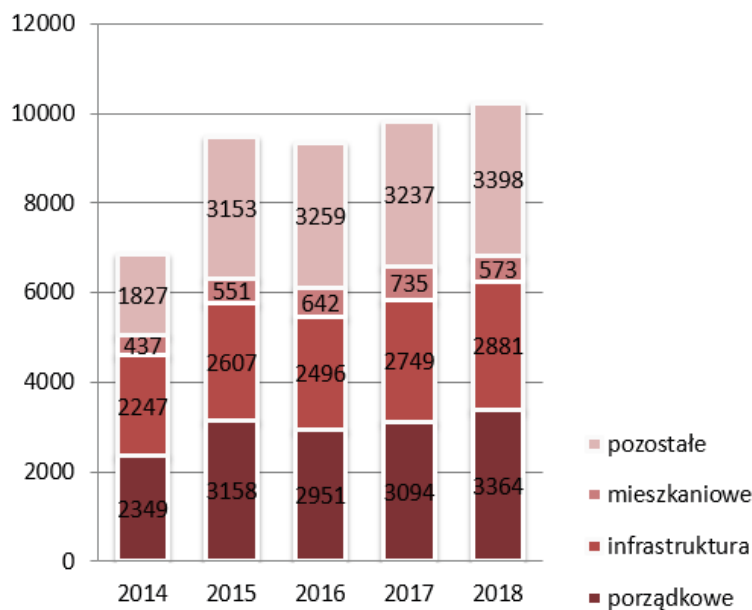
Program funkcjonuje na mocy uchwały Rady Miejskiej Wrocławia. Dzięki niemu Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego m.in. wspierał finansowo programy prewencyjne realizowane przez miejskie służby i instytucje. Przede wszystkim, w ramach współpracy z Komendą Miejską Policji, wdrożono programy prewencyjne, których celem jest ograniczenie przestępczości wśród nieletnich, organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin ubogich i patologicznych, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa w domu, w szkole, na drodze, zapobieganie patologiom społecznym, ograniczenie drobnych kradzieży w środkach komunikacji miejskiej, instytucjach publicznych, centrach handlowych, lokalach gastronomicznych.

Centrum Zarządzania Kryzysowego

W 2018 r. Centrum Zarządzania Kryzysowego przyjmowało zgłoszenia, koordynowało działania służb, inspekcji, straży i jednostek miejskich m.in. podczas:

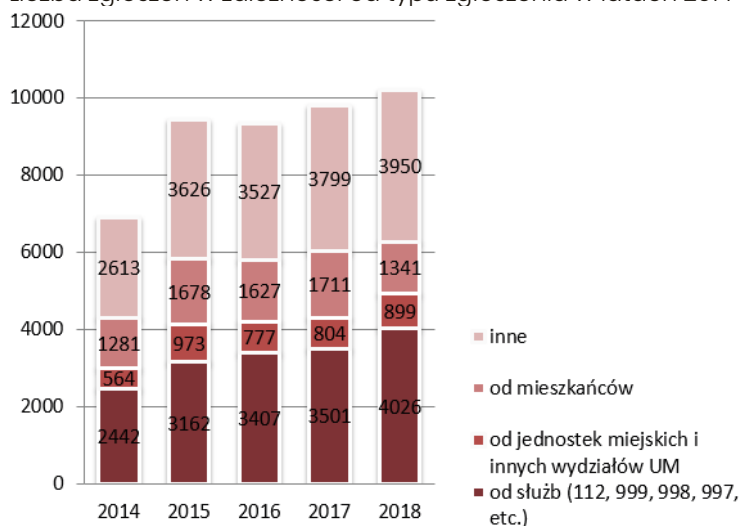
- orkanu Fryderyka (18 stycznia 2018)
- rozszczelnienia rurociągu przy ul. Starodworskiej (24 kwietnia 2018)
- uszkodzeniu gazociągu oraz magistrali wodno-kanalizacyjnej przy ul. Zemskiej (28 maja 2018)
- uszkodzeniu mostu Sikorskiego (19 czerwca 2018)
- pożaru na terenie zakładu gromadzącego śmieci przy ul. Szczecińskiej (16 grudnia 2018).

Liczba zgłoszeń w zależności od podmiotu zgłaszającego w latach 2014–2018

Źródło: GUS

Liczba zgłoszeń w zależności od typu zgłoszenia w latach 2014–2018

Źródło: GUS

Komenda Miejska Policji

W 2018 r. we Wrocławiu stwierdzono **19 579 przestępstw**. W stosunku do roku ubiegłego ogółem w siedmiu tzw. podstawowych kategoriach przestępstw, tych najbardziej uciążliwych, zanotowano spadek w liczbie zdarzeń o ponad 1000. Wartość stwierdzonych przestępstw ogółem dla województwa dolnośląskiego w 2018 r. wynosiła 74 726. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem we Wrocławiu wynosił w tym okresie 43% natomiast wskaźnik wykrywalności dla województwa dolnośląskiego – 65,4%.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Wrocławia, najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym – 15900 (wykrywalność 38%), oraz przeciwko mieniu – 13309 (wykrywalność 23,4 %). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym – 2562 (52,3%), drogowe – 780 (97,2%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu – 306 (60,5%).

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych i wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw

Przestępstwa	W liczbach bezwzględnych	Województwo = 100	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw [%]
Ogółem:	19 579	26,2	43,0
o charakterze kryminalnym	15 900	29,7	38,0
w tym kradzież z włamaniem	2275	22,7	13,4
o charakterze gospodarczym	2562	20,8	52,3
Przestępstwa drogowe	780	13,8	97,2
Przestępstwa przeciwko:			
życiu i zdrowiu	306	23,0	60,5
mieniu	13 309	32,6	23,4

Źródło: GUS

Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw

Ogółem [%]	W tym przestępstwa			Z liczby ogółem	
	o charakterze kryminalnym	o charakterze gospodarczym	drogowe	przeciwko życiu i zdrowiu	przeciwko mieniu
43,0	38,0	52,3	97,2	60,5	23,4

Zdarzenia drogowe i ofiary wypadków w 2018 r.

Zdarzenia	W liczbach bezwzględnych	Województwo = 100
Ogółem:	12 199	28,9
wypadki	598	27,8
kolizje	11 601	28,9
Ofiary wypadków:	717	24,9
zabici	21	10,3
ranni	696	26,0

Według wstępnych danych Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu w 2018 r. na terenie województwa dolnośląskiego odnotowano 43,7 tys. zdarzeń drogowych (czyli wypadków drogowych i kolizji razem), tj. o 2,2 tys. więcej niż w 2016 r. (wzrost o 5,3%).

Straż Miejska Wrocławia

Planowana liczba osób zatrudnionych w Straży Miejskiej Wrocławia na koniec 2018 r. to 363 osoby – w tej liczbie miało być 320 strażników i 43 osoby wsparcia. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. **służbę pełniło 247 strażników miejskich. 73 nieobsadzone strażnicze miejsca pracy to 20,1% stanu kadrowego jednostki.**

W 2018 r. przyjęto 83 553 zgłoszenia interwencyjne (o 32,8% mniej niż w 2017 r.) oraz zarejestrowano 25 437 pism – wniosków i zgłoszeń interwencyjnych (o 8,8% więcej niż w 2017 r.).

Kategorie i liczba zgłoszeń interwencyjnych w latach 2015–2018

Kategoria	2015	2016	2017	2018
Zzakłócenie porządku publicznego	9 399	24 101	24 633	14 620
Zagrożenia w ruchu drogowym	22 924	46 233	48 308	27 627
Ochrona środowiska i gospodarki odpadami	-	22 212	15 955	12 835
Zagrożenie życia i zdrowia	8084	9071	6631	4236
Zwierzęta	-	6773	4376	4052
Pozostałe	7747	19 516	24 298	20 131

Problemy zgłaszane przez społeczność Wrocławia odzwierciedlają strukturę przyjmowanych zgłoszeń i podejmowanych interwencji. **Największą liczbę zgłoszeń, tj. 27 627, odnotowano w 2018 r. w kategorii bezpieczeństwa w ruchu drogowym.**

Straż Miejska prowadziła w 2018 r. działania na terenie wrocławskich osiedli. Działania te są odpowiedzią na zgłoszenia społeczności lokalnej oraz wynikiem analizy występowania problemów i zagrożeń. Służbę realizowali Strażnicy Osiedli, patrole interwencyjne oraz Ekopatrol.

Liczba służb patrolowych wykonanych na osiedlach w 2018 r.

Strażnik Osiedla	Ekopatrol	Patrole interwencyjne
4198	11 104	76 451

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej

W 2018 r. w Komendzie odnotowano **8548 interwencji**, które obejmowały: pożary, miejscowe zagrożenia oraz fałszywe alarmy. W porównaniu do 2017 r. liczba ta zmniejszyła się o 303 zdarzenia.

Interwencje jednostek Państwowej Straży Pożarnej

	W liczbach bezwzględnych	Województwo = 100
Ogółem	8548	18,5
Pożary:	2419	13,2
małe	2374	13,5
średnie	35	4,6
duże i bardzo duże	10	13,3
Miejscowe zagrożenia	4674	19,6
Fałszywe alarmy	1455	37,4

W 2018 r. Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu zarejestrowała we Wrocławiu **2419 pożarów**. W 2017 r. było ich 2015. Z ogólnej liczby pożarów ponad 90% zaliczono do pożarów małych (o powierzchni obiektów do 70 m²). Najczęściej pożary dotyczyły garaży, śmietników, traw itp. (1455 pożarów wobec 1129 w poprzednim roku), obiektów mieszkalnych (595 wobec 687 w 2017 r.) i środków transportu (172 wobec 149 w 2017 r.). Z ogólnej liczby pożarów w 2018 r. 609 spowodowanych było nieostrożnością osób dorosłych, a 169 – umyślnym podpaleniem.

(Szczegółowe dane w pełnej wersji Sprawozdania z działalności Urzędu Miejskiego Wrocławia za 2018 r., drugiej części niniejszego Raportu)

ZARZĄDZANIE SAMORZĄDOWE

Spółki

W 2018 r. gmina sprawowała nadzór właścicielski nad dwunastoma spółkami, w których posiada 100% udziałów/akcji; czterema spółkami, w których posiada powyżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym; trzema spółkami, w których posiada poniżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym.

Łączne zaangażowanie kapitałowe gminy w spółkach, liczone jako suma wartości nominalnych udziałów/akcji na dzień 31 grudnia 2018 r., wynosiło 2,49 mld zł

Informacja o wynikach finansowych spółek z udziałem gminy wg wstępnych sprawozdań sporządzonych na dzień 31 grudnia 2018 r.:

Siedem spółek wykazało zysk netto

- MPWiK S.A. 44,4 mln zł
- Port Lotniczy Wrocław S.A. 11,6 mln zł
- WPW S.A. 8,4 mln zł
- TBS Wrocław Sp. z o.o. 7,66 mln zł
- WPT S.A. 3,23 mln zł
- DCM Dolmed S.A. 1,49 mln zł
- WI Sp. z o.o. 0,08 mln zł

Jedenaście spółek poniosło stratę netto

- MPK Sp. z o.o. ok. 51,82 mln zł
- Stadion Wrocław sp. z o.o. ok. 35 mln zł
- WP Hala Ludowa sp. z o.o. 7,3 mln zł
- WKS Śląsk Wrocław S.A. 3,2 mln zł
- ZOO Wrocław sp. z o.o. 2,2 mln zł
- ARAW S.A. 2,14 mln zł
- WCT Spartan sp. z o.o. 1,87 mln zł
- SZPL PROVITA sp. z o.o. 1,48 mln zł
- WM sp. z o.o. 1,38 mln zł
- Ekosystem sp. o.o. 1,06 mln zł
- WR sp. z o.o. 0,2 mln zł

Wyniki spółek wg wstępnych danych za 2018 r.

Spółka	Przychody ogółem [zł]	Koszty ogółem [zł]	Wynik finansowy brutto [zł]
MPWIK S.A.	473 533	412 797	60 736
MPK sp. z o.o.	340 624	396 033	-55 409
Port Lotniczy Wrocław S.A.	280 056	262 207	17 849
ZOO Wrocław sp. z o.o.	56 063	58 289	-2225
WPW S.A.	44 712	34 198	10 514
TBS sp. z o.o.	50 459	42 639	7820
DCM DOLMED S.A.	27 975	26 076	1899
WPT S.A.	44 340	40 353	3987
Hala Ludowa sp. z o.o.	16 748	24 085	-7337
WM sp. z o.o.	19 963	21 344	-1380
WKS Śląsk S.A.	33 481	36 684	-3202
Stadion Wrocław sp. z o.o.	13 268	48 319	-35 051
WCT Spartan sp. z o.o.	16 578	18 441	-1863
Ekosystem sp. z o.o.	7539	8600	-1061
WI sp. z o.o.	12 377	12 285	92
SZPL PROVITA	10 359	11 835	-1477
ARAW S.A.	6030	8174	-2144
WR sp. z o.o.	2964	3166	-202

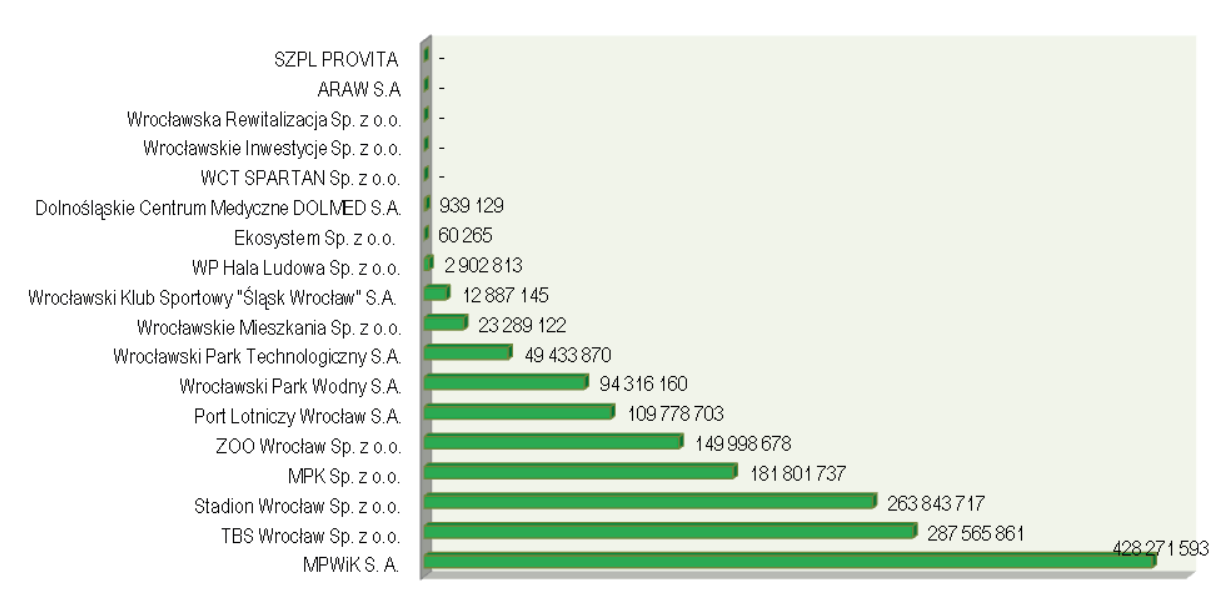
Zadłużenie spółek o charakterze kredytowym na dzień 31 grudnia 2018 r.

Łączne zadłużenie spółek według wstępnych danych za rok 2018 wynosiło 1 605 088 794,00 zł, i było niższe od zadłużenia kredytowego w roku 2017, które wynosiło 1 688 240 575,00 zł. W tym zadłużenie kredytowe spółek z ponad 50% udziałem Miasta Wrocław wynosi łącznie 1 494 370 963,00 zł. Niewykorzystane linie kredytowe na koniec roku 2018 to 21 556 474,00 zł. Źródłem zadłużenia są kredyty zaciągane na inwestycje w poprawę jakości życia mieszkańców, realizowane przez spółki.

Największy spadek zadłużenia – o 32,7 mln zł – nastąpił w spółce Port Lotniczy Wrocław S.A. następnie w MPWiK S.A. – o 30,5 mln zł, ZOO Wrocław sp. z o.o. – o 18,8 mln zł – i Stadion Wrocław sp. z o.o. – o 16,9 mln zł.

Największy wzrost zadłużenia nastąpił w spółce MPK sp. z o.o. – o 27,8 mln zł, z uwagi na emisję obligacji i co za tym idzie zmiany struktury dotychczasowego finansowania. Należy zaznaczyć, iż MPK sp. z o.o. ma zobowiązania z tytułu długoletnich umów dzierżawy 57 autobusów (wg umów 63 mln zł). Roczne obciążenie z tego tytułu wynosi 6,3 mln zł.

Zadłużenie o charakterze kredytowym spółek na dzień 31 grudnia 2018 r. [zł]

Spadek zadłużenia bilansowego

Spadek zadłużenia	31 grudnia 2018 r. [zł]
Port Lotniczy Wrocław S.A.	-32 787 714
MPWiK S.A.	-30 489 073
ZOO Wrocław sp. z o.o.	-18 851 059
Stadion Wrocław sp. z o.o.	-16 971 663
Wrocławski Park Wodny S.A.	-5 010 404
Wrocławski Park Technologiczny S.A.	-4 956 487
TBS Wrocław sp. z o.o.	-3 879 861
Ekosystem sp. z o.o.	-38 370
Razem	-112 984 630

Wzrost zadłużenia o charakterze kredytowym (w stosunku do końca 2017 r.)

Wzrost zadłużenia	31 grudnia 2018 r. [zł]
WP Hala Ludowa sp. z o.o.	56 834
MPK sp. z o.o.	27 786 190
Wrocławskie Mieszkania sp. z o.o.	994 551

WKS „Śląsk Wrocław” S.A.	56 145
DCM DOLMED S.A.	939 129
Razem	29 832 850

W 2018 r. przeprowadzono lub uczestniczono w zadaniach i projektach nietypowych o różnym stopniu skomplikowania, spośród których do najważniejszych zaliczyć można m.in. likwidację spółki pod firmą Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 sp. z o.o., oraz restrukturyzację Data Techno Park.

Polityka personalna

Stan zatrudnienia w Urzędzie Miejskim Wrocławia

Lata	Kobiet	Mężczyzn	Razem	(w tym niepełnozatrudnieni)
2008	1495	482	1977	33
2009	1484	486	1970	36
2010	1474	490	1964	40
2011	1463	494	1957	44
2012	1461	496	1957	40
2013	1483	496	1979	37
2014	1503	456	1959	42
2015	1514	452	1966	53
2016	1519	454	1973	43
2017	1564	454	2018	45
2018	1561	450	2011	48

Zwolnienia w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2018 r.

	Zwolnionych		
	Kobiet	Mężczyzn	Ogółem
	116	40	156
w tym na emeryturę odeszło	36	10	46

Przyjęcia osób podejmujących pracę po raz pierwszy

Wykształcenie	Kobiet	Mężczyzn	Razem
Przyjęto:	7	4	11
w tym absolwentów			
liceum ogólnokształcących	1	0	1
szkół policealnych i średnich zawodowych	0	1	1
szkół wyższych	3	0	3
Ogółem	4	1	5

Poziom wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia

Wykształcenie	Liczba osób	[%]
wyższe	1613	80,21
policealne i średnie zawodowe	272	13,53
średnie ogólne	110	5,47
zasadnicze zawodowe	13	0,65
podstawowe	3	0,15

Podział wiekowy

Przedział wiekowy [r.ż.]	Liczba osób	[%]
do 25	35	1,74
26–30	91	4,53
31–40	650	32,32
41–50	535	26,60
51–55	184	9,15
56–60	271	13,48
powyżej 61	245	12,18

Średni wiek pracownika Urzędu Miejskiego Wrocławia to 45,6 lat.

Urząd Miejski Wrocławia w zakresie kadrowym obsługiwał w 2018 r. 50 miejskich jednostek organizacyjnych. Prowadził akta osobowe kierowników miejskich jednostek organizacyjnych i ich zastępców z: 27 instytucji kultury, 2 jednostek SP ZOZ, 19 jednostek i zakładów budżetowych, 2 powiatowych służb i inspekcji (PPIS/PINB).

WROCŁAWSKI OBSZAR METROPOLITALNY

Dziedziny, których rozwój wymaga koordynacji między gminami WrOM to przede wszystkim: planowanie przestrzenne, komunikacja, środowisko, infrastruktura, gospodarka i polityka społeczna. Wyzwaniem będzie wypracowanie wspólnej wizji i polityki spójności obszaru.

Komunikacja

W 2018 r. Wrocław przeznaczył **ponad 20 mln zł na podmiejską komunikację autobusową**, przy czym kwota ta jest częściowo refundowana przez gminy według algorytmu opartego m.in. o liczbę sprzedanych biletów i jest wartością zmienną. Niektóre gminy aglomeracji zorganizowały własny transport publiczny (np. Kobierzyce, Siechnice). Jednocześnie część międzygminnych linii autobusowych to prywatne połączenia korzystające z komunalnej infrastruktury przystankowej. W 2018 r. w miejskiej komunikacji zbiorowej sprzedano **37,9 tys. biletów aglomeracyjnych**. Rośnie także liczba pasażerów kolei w aglomeracji. W granicach Wrocławia koleją można poruszać się na podstawie karty miejskiej URBANCARD.

Zintegrowane inwestycje terytorialne

WrOF jest beneficjentem środków unijnych. W perspektywie finansowej 2014-2020 ich podziałowi na tym terenie służy m.in. instrument zwany **ZIT WrOF** (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego).

Wspiera m.in. inwestycje infrastrukturalne. Ważnym programem inwestycyjnym, którego III etap realizowany był w 2018 r., jest **Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu**. Wydatki na to zadanie w 2018 r. wyniosły 11,3 mln zł. Całość projektu realizowana jest w latach 2016–2020 na kwotę **158,6 mln zł** przy wkładzie UE w wysokości 96,7 mln zł. W obszarze komunikacji kolejowej trwają również prace w ramach projektu Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów we WrOF.

Celem projektu jest przywrócenie przewozów pasażerskich we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym (WrOF). Projekt jest kluczowym przedsięwzięciem z zakresu rozwoju transportu kolejowego we WrOF, który ma zostać przeprowadzony poprzez rewitalizację linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice wraz z budową infrastruktury dla podróżnych, w tym nowych przystanków kolejowych, dojść pieszych do przystanków, a także parkingów przesiadkowych dla samochodów i rowerów.

W ramach projektu w 2018 r. prowadzone były prace dotyczące:

- wyłonienia w trybie „projektuj i buduj” wykonawcy prac w sąsiedztwie przystanku Wrocław Wojnów,
- współpracy z PKP PLK S.A., gminami partnerskimi, a także wykonawcami parkingu przy przystanku Wrocław Wojnów w zakresie ustalenia zakresu zadań niezbędnych od realizacji,
- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu przyległego do przystanku Wrocław Wojnów Wschód dla przypisania mu funkcji parkingowych.

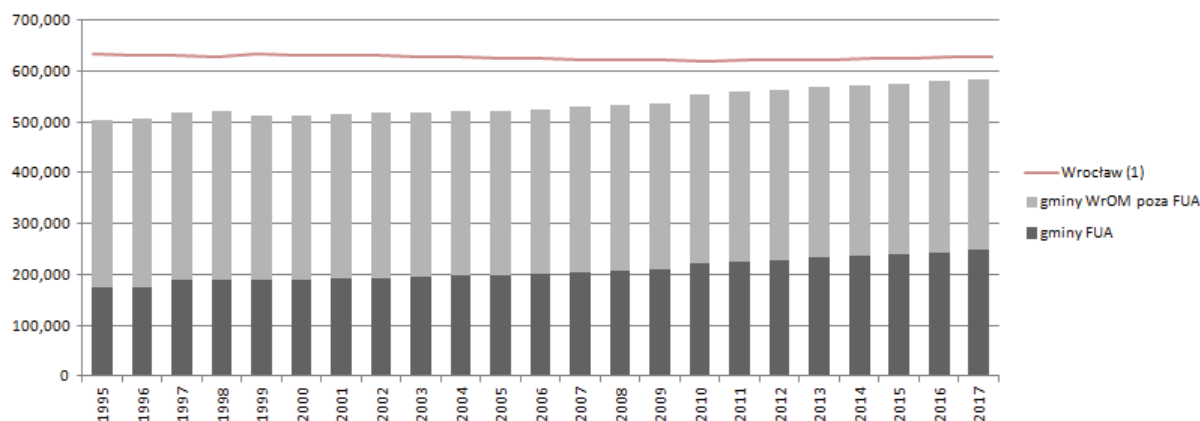
Ponadto rozpoczęto procedurę związaną z pozyskaniem od PKP PLK S.A. gruntów niezbędnych do realizacji zakresu wskazanego dla Gminy Wrocław w ramach tego projektu.

W 2018 r. kontynuowano współpracę z organizatorem przewozów kolejowych na terenie Dolnego Śląska – Samorządem Województwa na rzecz rozwoju kolei aglomeracyjnej.

Demografia

Wrocław i WrOM ulegają przeciwstawnym trendom demograficznym. Ostatnie 20 lat spowodowało znaczące wyhamowanie tempa wzrostu liczby mieszkańców miasta. Trend spadkowy przelamany został dopiero w 2010 r., jednak to od 2013 r. obserwuje się stałe dodatnie saldo ludnościowe. Równolegle mamy do czynienia z boorem demograficznym strefy WrOM.

Trend demograficzny Wrocławia i jego obszaru metropolitalnego

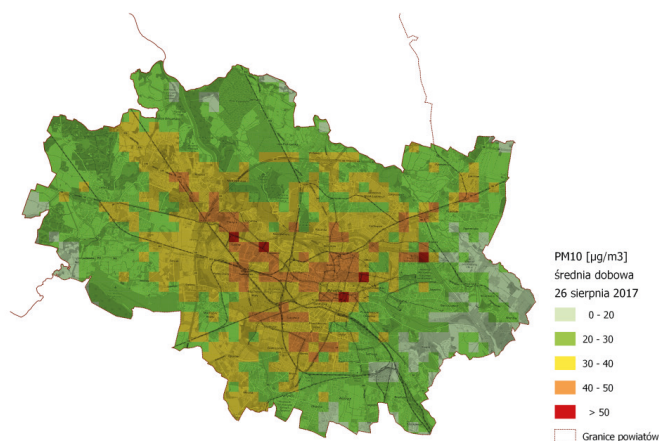
Dane GUS; FUA = funkcjonalny obszar miejski, wg definicji stosowanej przez Unię Europejską

Poziom zaludnienia WrOM jest zdeterminowany przez migracje wewnętrzne. W 2017 r. odnotowano 6984 nowych mieszkańców Wrocławia oraz 11449 w obrębie strefy metropolitalnej (z czego 40% zameldowań dotyczyło powiatu wrocławskiego). W latach 2013–2014 r. notowano równoległy spadek salda migracji w obu strefach (na poziomie 0,5 stopnia w skali roku) i istotną zmianę w 2017 r.

Zanieczyszczenie powietrza

Mapy przestrzennego rozmieszczenia zanieczyszczeń wskazują na korelację występowania wysokich wskaźników PM10 w strefach dróg wylotowych z miasta oraz w miejscach częstych zatorów drogowych.

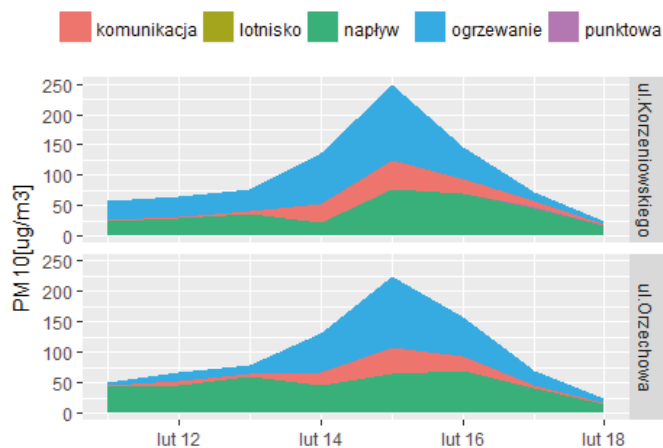
Przestrzenne rozmieszczenie zanieczyszczeń powietrza we Wrocławiu (PM10)

Badania UPWr.

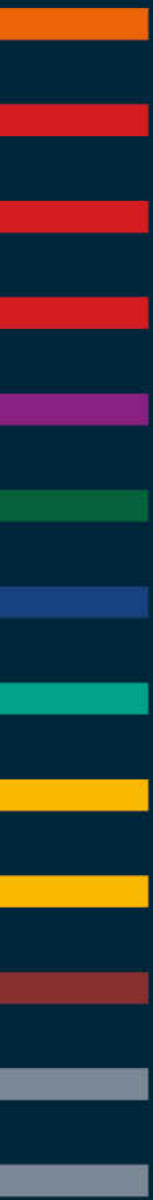
Na jakość powietrza we Wrocławiu ma również wpływ emisja napływowa. Poprawa jakości powietrza w obszarze metropolitalnym jest więc procesem, w który zaangażowanych jest bardzo wiele stron, wymagającym współpracy bardzo wielu interesariuszy, zarówno miasta jako jednostki samorządowej jak i gmin ościennych, a także takich podmiotów jak dostawcy ciepła czy administratorzy sieci i oczywiście mieszkańcy.

Czynniki wpływające na zanieczyszczenie powietrza we Wrocławiu

„J. Zwoździak, M. Paciorek, Jakość powietrza we Wrocławiu, 2018

(Szczegółowe dane w pełnej wersji Sprawozdania z działalności Urzędu Miejskiego Wrocławia za 2018 r., drugiej części niniejszego Raportu)

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
URZĘDU MIEJSKIEGO
WROCŁAWIA ZA 2018 R.**

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WROCŁAWIA	4
III.	MY WROCŁAWIANIE. DEMOGRAFIA	5
IV.	FINANSE GMINY	13
V.	REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII	28
VI.	REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA	33
VII.	MIENIE KOMUNALNE I GOSPODARKA MIESZKANIOWA	37
VIII.	GOSPODARKA KOMUNALNA	140
IX.	REWITALIZACJA, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I OCHRONA ZABYTKÓW	160
X.	ŁAD PRZESTRZENNY	164
XI.	OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO / ZIELEŃ BEZ GRANIC	188
XII.	TRANSPORT I KOMUNIKACJA	259
XIII.	GOSPODARKA, RYNEK PRACY, INWESTYCJE	308
XIV.	SZKOLNICTWO WYŻSZE, NAUKA I POSTĘP TECHNOLOGICZNY	337
XV.	SMART CITY	342
XVI.	EDUKACJA	347
XVII.	KULTURA	398
XVIII.	OCHRONA ZDROWIA I POLITYKA SPOŁECZNA	425
XIX.	DZIAŁANIA W OBSZARZE SPÓJNOŚCI, INTEGRACJI I ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH	603
XX.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	660
XXI.	SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	683
XXII.	PROMOCJA, WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA	708
XXIII.	KOMUNIKACJA SPOŁECZNA	726
XXIV.	WROCŁAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI 2018	730
XXV.	PARTYCYPACJA	732
XXVI.	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	739
XXVII.	ZARZĄDZANIE SAMORZĄDOWE	792
XXVIII.	WROCŁAWSKI OBSZAR METROPOLITALNY	949

I. Wstęp

W tym roku po raz pierwszy władze samorządowe, realizując obowiązek określony w art. 28 aa ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 roku poz. 994, 1000, 1349, 1432 i 2500) mają obowiązek przygotowania i przedstawienia radzie **rocznego raportu o stanie jednostki samorządu terytorialnego**. Raport obejmuje podsumowanie działalności organu wykonawczego prezydenta, w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miejskiej oraz budżetu obywatelskiego. Prezydent Wrocławia sporządził niniejszy Raport o stanie Wrocławia za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

Niniejsza druga część Raportu o stanie miasta stanowi sprawozdanie z działalności Urzędu Miejskiego Wrocławia za 2019 r.

Odpowiedzialność za równoważenie takich sfer rozwoju jak: społeczna, gospodarcza oraz środowiska spoczywa w dużej mierze na samorządach. Doświadczenie polskich miast pokazuje, że to wyzwanie. Skutkiem prowadzenia zrównoważonej polityki rozwoju w wymiarze lokalnym powinna być trwała poprawa jakości życia lokalnej społeczności. Obecnie daje się zauważyć coraz większą świadomość mieszkańców w kontekście zagospodarowywania czasu wolnego i spożytkowania ciężko zarobionych pieniędzy na ofertę miast podnoszącą jakość życia. Dlatego dużą wagę społeczność lokalna przywiązuje dziś do oferty kulturalnej i turystycznej, liczby i jakości obszarów zielonych, ścieżek rowerowych. W kontekście polityki miejskiej Wrocławia jest to dążenie do dostępu do zdrowego otoczenia pozbawionego barier, w tym: przyjaznych przestrzeni publicznych, systemu komunikacji zbiorowej umożliwiającej szybkie przemieszczanie się, zabezpieczeń społecznych, szerokiego dostępu do usług, zieleni, miejsc wypoczynku i rekreacji oraz sprawnych instytucji publicznych. To także zapewnienie miejsc pracy i możliwości samorealizacji, działania na rzecz integracji społecznej wyrażającej się wysokim poziomem wspólnotowości oraz poczuciem bezpieczeństwa, czyli wszystkie te aspekty, które wskazują na inteligentny, zrównoważony oraz sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój.

W zestawieniu GaWC za 2018 roku znalazło się sześć polskich metropolii: Warszawa, Poznań, Wrocław, Kraków, Katowice i Łódź. Od dwóch lat Wrocław utrzymuje pozycję w kategorii gamma, w której są 22 miasta, w tym m.in.: Kolonia, Ottawa i San Antonio. W tym roku do tego grona dołączył Poznań. Nie bez znaczenia dla decyzji związanych z lokowaniem firm oraz decyzji osiedleńczych jest przyjazne otoczenie biznesu i unikalny klimat miasta. W opublikowanym w marcu 2018 roku najnowszym rankingu *European Cities and Regions of the Future 2018/19* Wrocław zajął 2. miejsce w kategorii miast średnich za przyjazność dla biznesu i 7. miejsce wśród wszystkich miast Europy Wschodniej. Naukowcy, specjaliści i przedsiębiorcy z Wrocławia zostali wyróżnieni w *Rankingu Najbardziej Kreatywni w Biznesie 2018* według redakcji magazynu *Brief*.

Nasze miasto zostało docenione za jakość życia w rankingu *Quality of Living 2018*. W klasyfikacji najlepszych miejsc do życia brano pod uwagę m.in. sytuację polityczną, poziom oświaty, transportu, opieki medycznej, środowisko naturalne oraz oferty: kulturalną, konsumencką i mieszkaniową. Na podstawie tych danych międzynarodowe firmy i organizacje – mogą szacować wynagrodzenie dla specjalistów pracujących poza swoim krajem.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WROCŁAWIA

Wrocław – miasto na prawach powiatu – jest stolicą województwa dolnośląskiego. Położony w sercu Niziny Śląskiej (51 07' N szerokości geograficznej i 17 02' E długości geograficznej) nad rzeką Odrą i jej czterema dopływami, jest wyjątkowym miastem 12 wysp i ponad 100 mostów. Usytuowany jest na przecięciu układu dróg i linii kolejowych południowo-zachodniej Polski w niedalekim sąsiedztwie Czech i Niemiec. To wyjątkowo uprzywilejowana lokalizacja geograficzna. Na dostępność do Wrocławia wpływają także jedyne na tym obszarze lotnisko oraz porty rzeczne.

Miasto rozciąga się na długości 26,3 kilometra na linii wschód–zachód oraz 19,4 kilometra na linii północ–południe, a długość granic administracyjnych wynosi 106,7 km. Leży nad Odrą i jej dopływami: Bystrzycą, Oławą, Ślężą i Widawą. Dodatkowo przez teren miasta przepływa rzeka Dobra oraz wiele strug. Wrocław czerpie wodę pitną z obszaru terenów wodonośnych zasilanych wodami podziemnymi i powierzchniowymi rzek Oławy i Nysy Kłodzkiej poprzez Kanał Nysa-Oława. Miasto posiada oczyszczalnię ścieków na osiedlu Janówek. We Wrocławiu jest 45 parków, które łącznie obejmują powierzchnię 559,29 ha. Na terenie miasta znajduje się także około 120 kompleksów leśnych o średniej wielkości 18 ha, które zlokalizowane są głównie na obrzeżach, w zachodniej i północno-zachodniej części miasta.

Wrocław leży w strefie klimatów umiarkowanych średniej szerokości geograficznej. Średnie miesięczne ciśnienie atmosferyczne waha się od 999,6 do 1003,6 hPa. Dni pogodnych jest ok. 41 w roku – najwięcej we wrześniu, pochmurnych ok. 206 – najwięcej w listopadzie. Średnia roczna temperatura powietrza osiąga +9,7°C – najchłodniejszy jest styczeń (średnio -0,5°C), najcieplejszy lipiec (średnio +19,9°C). Najdłuższą, trwającą 114 dni, termiczną porą roku jest tu lato. Zima trwa 79 dni. Średnia roczna suma opadów wynosi 548 mm – średnio w roku notuje się 158 dni z opadem. Warunki klimatyczne Wrocławia wykazują cechy typowe dla dużych aglomeracji miejsko-przemysłowych.

III. MY WROCŁAWIANIE. DEMOGRAFIA

LUDNOŚĆ NA PODSTAWIE REJESTRU MIESZKAŃCÓW I EWIDENCJI LUDNOŚCI

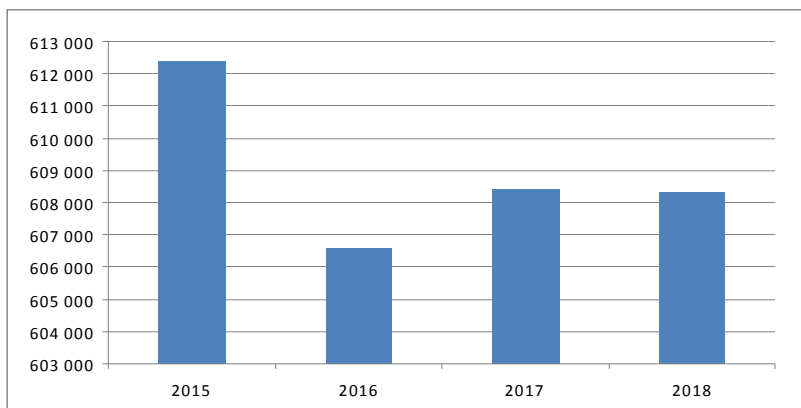
Ewidencja ludności polega na rejestracji określonych w Ustawie z 24 września 2010 roku o ewidencji ludności (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 1382, z późn. zm.) podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjnoprawny osób fizycznych. Ewidencja ludności prowadzona jest w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności, który stanowi rejestr PESEL, w rejestrach mieszkańców oraz rejestrach zamieszkania cudzoziemców, prowadzonych w systemie teleinformatycznym. Rejestr mieszkańców jest prowadzony zgodnie z właściwością miejscową przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

W Rejestrze mieszkańców Wrocławia na dzień 31 grudnia 2018 roku zameldowanych było we Wrocławiu 608 318 osób, w tym 583 790 na pobyt stały i 24 528 na pobyt czasowy.

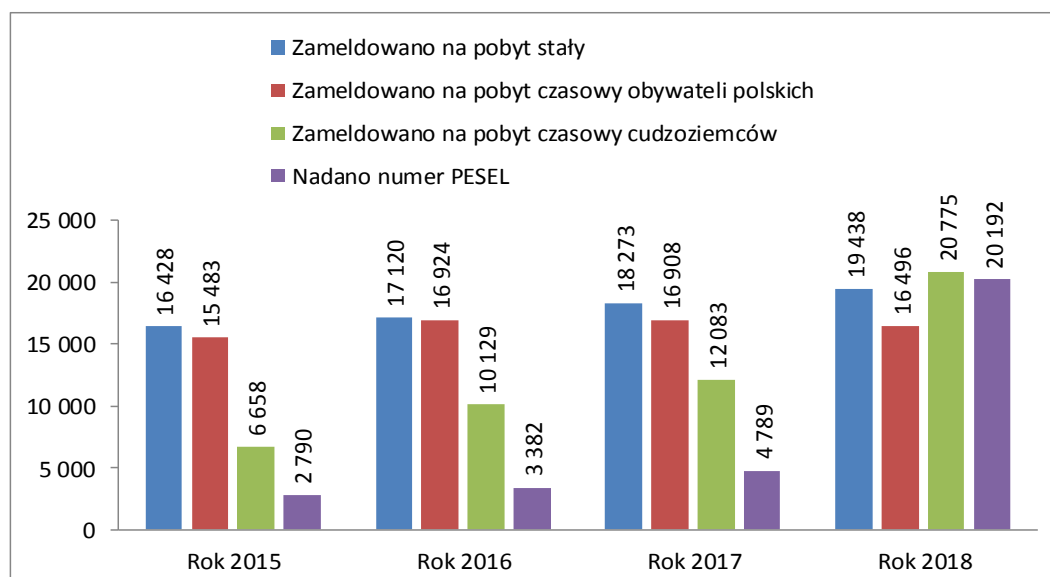
Liczba osób zameldowanych we Wrocławiu (na pobyt stały i czasowy) wg stanu na 31 grudnia:

- Liczba osób zameldowanych we Wrocławiu w dniu 31.12.2015 roku - 612 373
- Liczba osób zameldowanych we Wrocławiu w dniu 31.12.2016 roku - 606 606
- Liczba osób zameldowanych we Wrocławiu w dniu 31.12.2017 roku - 608 402
- Liczba osób zameldowanych we Wrocławiu w dniu 31.12.2018 roku - 608 318

Liczba osób zameldowanych we Wrocławiu na dzień 31 grudnia 2015–2018

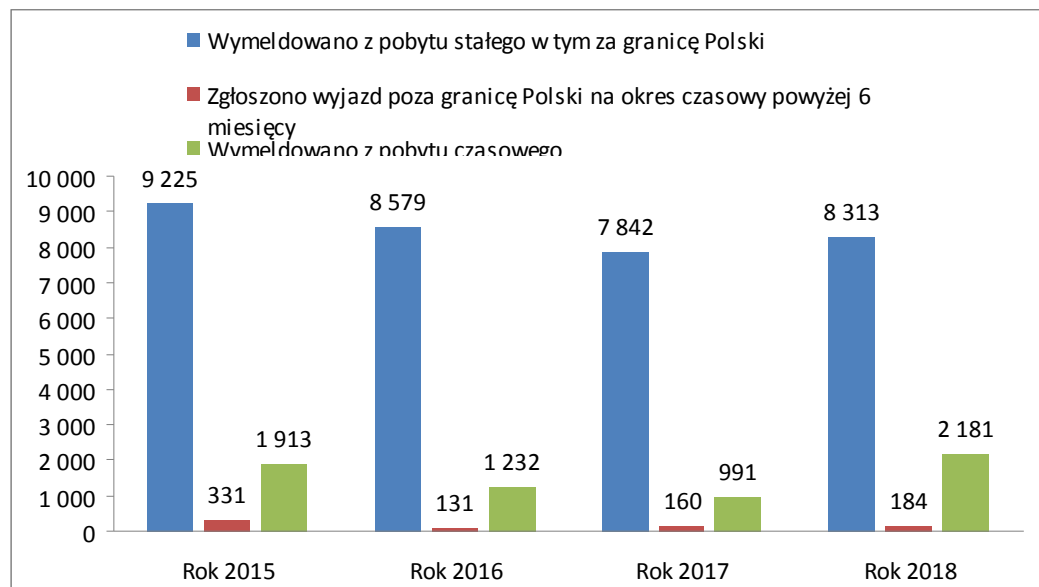
Zameldowania w okresie 2015–2018

Liczba mieszkańców dokonujących wymeldowania z pobytu stałego lub czasowego z miasta Wrocławia zachowuje stałą wartość i w dużej mierze związana jest z ponownym zameldowaniem osób we Wrocławiu w późniejszym terminie.

Wzrost odnotowano jedynie w przedmiocie wymeldowania z pobytu czasowego, najczęściej wśród cudzoziemców, z uwagi na upływ terminu ważności dokumentu legalizującego pobyt cudzoziemca na terenie Polski.

Wymeldowania i zgłoszenia wyjazdu za granicę w okresie 2015–2018

Rocznie organ wydaje mieszkańcom około 34 000 zaświadczeń z rejestru mieszkańców potwierdzających miejsce zameldowania we Wrocławiu.

Ponadto w 2018 roku:

Czynności	Ilość
Zameldowano na pobyt stały	19 438
Wymeldowano z pobytu stałego w tym za granicę	8 313
Zameldowano na pobyt stały we Wrocławiu osoby z innej gminy	8 617
Zameldowano na pobyt czasowy we Wrocławiu osoby z innej gminy	6 574
Zameldowano na pobyt czasowy	9 922
Wymeldowano z pobytu czasowego	2 181
Zameldowano na pobyt czasowy cudzoziemców	20 775
Zgłoszenie wyjazdu poza granicę RP na okres powyżej 6 miesięcy	184
Usunięcie niezgodności na wniosek osoby i z urzędu	253 067
Wydano zaświadczenia o zameldowaniu na wniosek osoby i z urzędu (w tym zaświadczenia o prawie do głosowania)	50 492
Wydano zaświadczenia o utracie dowodu osobistego	12 698
Wypożyczono teczki osobowe Policji, sądom, prokuraturom	1 545
Razem:	393 806

Czynności	Ilość
Wystąpiono o nadanie, zmianę lub usunięcie nr PESEL	20 192
Wydano powiadomienia o nadaniu lub zmianie numeru PESEL	20 192
Udzielono informacji adresowej z Rejestru Mieszkańców	30 810
Udzielono informacji adresowej z ewidencji ludności oraz z ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych	5 056
Razem:	76 250

AKTA STANU CYWILNEGO

Urząd Stanu Cywilnego wykonywał zadania z zakresu rejestracji stanu cywilnego i aktualizacji danych w aktach stanu cywilnego oraz zmian imion i nazwisk na podstawie oświadczeń stron, decyzji administracyjnych i prawomocnych orzeczeń sądowych jako zdania zlecone z zakresu administracji rządowej na podstawie:

- ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. 2018 roku poz. 2224);
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 roku poz. 682 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 17 października 2008 roku o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2016 roku poz. 10).

Wydział wykonywał również dodatkowe zadania nie związane z rejestracją stanu cywilnego:

- inicjował procedurę nadania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Medalu Za Długoletnie Pozycie Małżeńskie - w oparciu o ustawę z dnia 16 października 1992 roku o orderach i odznaczeniach (Dz. U. z 2019 roku poz. 25) – jako zadanie własne gminy;
- wydawał zezwolenia na sprowadzenie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania na terenie Wrocławia - na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2017 roku poz. 912 z późn. zm.) – jako zadanie własne powiatu;
- prowadził punkt kasowy celem pobierania opłaty skarbowej za wykonywane czynności i wydawane dokumenty z zakresu rejestracji stanu cywilnego.

W 2018 roku w związku z wejściem w życie nowych regulacji prawnych zwiększył się zakres zadań kierownika USC:

- na mocy art. 11 ust. 2a ustawy z dnia 24 września 2010 roku o ewidencji ludności ustanowiono nowe zadanie kierownika USC – prowadzenie postępowań wyjaśniających w celu usunięcia w rejestrze PESEL niezgodności dotyczących stanu cywilnego zgłaszanych przez organy administracji publicznej, sądy, prokuratury, służby mundurowe, organu wyborcze, komorników sądowych, podmioty realizujące zadania publiczne, Polski Czerwony Krzyż;
- na podstawie art. 58a ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego wprowadzona została nowa forma rejestracji dziecka – zgłoszenie urodzenia dziecka w formie dokumentu elektronicznego;
- na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku Prawo o aktach stanu cywilnego kierownik USC został zobligowany do zamieszczania w rejestrze stanu cywilnego przy akcie urodzenia, oprócz numeru PESEL osoby, której akt dotyczy, także numery PESEL rodziców.

W oparciu o powołane przepisy w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku wykonano poniżej wymienione czynności w następujących ilościach:

czynności:	Ilość
sporządzono:	
akty urodzeń w tym: <ul style="list-style-type: none">• dzieci urodzonych we Wrocławiu• dzieci urodzonych za granicą	12 334 10 275 2 059
akty małżeństw , w tym: <ul style="list-style-type: none">• małżeństw zawartych zagranicą• zawartych we Wrocławiu w tym:<ul style="list-style-type: none">- małżeństw cywilnych w tym:<ul style="list-style-type: none">✓ małżeństw zawartych poza lokalem Urzędu- małżeństw konkordatowych	3 702 820 2 882 1 883 175 999
akty zgonu w tym: <ul style="list-style-type: none">• osób zmarłych we Wrocławiu• osób zmarłych za granicą	8 129 8 007 122

nadano:	
numery PESEL noworodkom	10 275
zainicjowano nadanie:	
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie <i>w tym podczas jubileuszu zorganizowanego w USC</i>	256
wydano:	
zezwoleń na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	236
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	784
pozwolenia na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	133
zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	278
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	2 378
zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego	66
zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby	7
zaświadczeń o stanie cywilnym	460
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	13 556
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	85 446
kserokopie z akt stanu cywilnego	2 080
przyjęto:	
oświadczenia o uznaniu ojcostwa	2 602
oświadczenia o zmianie imienia/nazwiska dziecka	75
zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	4 363
oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński	2 882
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	272
wykonano:	
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	9 559
Przypiski	27 675
migracje aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego	69 603
aktualizacja rejestru PESEL	29 673
zrealizowano:	
zlecenia innych urzędów stanu cywilnego i organów ewidencji ludności	20 717
pobrano:	
opłat w punkcie kasowym w USC	1 064 540 zł

ZESTAWIENIE ANALITYCZNE ZA LATA 2015–2018

	2018	2017	2016	2015
sporządzono:				
akty urodzeń w tym:	12 334	12 300	12 112	11 188
• dzieci urodzonych we Wrocławiu	10 275	10 376	10 341	9 568
• dzieci urodzonych za granicą	2 059	1 924	1 771	1 530
akty małżeństw , w tym:	3 702	3 622	3 915	3 951
• małżeństw zawartych zagranicą	820	906	743	720
• zawartych we Wrocławiu w tym:	2 882	2 756	3 172	2 871
- małżeństw cywilnych w tym:	1 883	1 704	2 078	1 764
✓ małżeństw zawartych poza lokalem USC	175	137	154	110
- małżeństw konkordatowych	999	1 052	1 094	1 107
akty zgonu w tym:	8 129	7 930	7 480	7 963
• osób zmarłych we Wrocławiu	8 007	7 787	7 376	7 705
• osób zmarłych za granicą	122	143	104	258
nadano:				
numery PESEL noworodkom	10 275	10 376	10 341	7 974

zainicjowano nadanie:				
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	256	242	247	216
wydano:				
zezwoleń na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	236	170	220	255
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	784	775	695	827
pozwolenia na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	133	129	133	110
zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	278	281	278	269mart
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	2 378	2 394	2 252	2 007
zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego	66	98	111	125
zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby	7	11	12	nie dotyczy
zaświadczeń o stanie cywilnym	460	419	366	211
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	13 556	12 702	11 971	11 492
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	85 446	77 633	73 632	79 825
kserokopie z akt stanu cywilnego	2 080	868	2 534	2 607
przyjęto:				
oświadczenia o uznaniu ojcostwa	2 602	2 604	3 465	3 267
oświadczenia o zmianie imienia/nazwiska dziecka	75	63	62	danej nie obejmowano dotąd analizą
zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	4 363	4 380	4 274	danej nie obejmowano dotąd analizą
oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński	2 882	2 756	3 172	danej nie obejmowano dotąd analizą
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	272	237	182	168
wykonano:				
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	9 559	8 967	8 128	4 546
Przypiski	27 675	13 533	6 075	31 591
migracje aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego	69 603	55 108	47 448	24 279
aktualizacja rejestru PESEL	29 673	10 535	10 548	nie dotyczy
zrealizowano:				
zlecenia innych urzędów stanu cywilnego i organów ewidencji ludności	20 717	19 448	12 383	10 315
pobrano:				
opłat w punkcie kasowym w USC na kwotę:	1 064 540	31 179	1 149 632	1 215 814

Rejestracja urodzeń i zgonów, jako zdarzeń naturalnych, przebiega podobnie w porównywanych latach.

Rośnie liczba zawieranych małżeństw cywilnych, spada ilość ślubów konkordatowych.

W stosunku do roku poprzedniego Kierownik USC i jego Zastępcy udzielili o 179 ślubów cywilnych więcej, w tym o 37 wzrosła liczba ślubów w plenerze.

Rośnie liczba zagranicznych aktów urodzeń wpisywanych do polskiego rejestru stanu cywilnego, co jest głównie efektem napływu do naszego miasta cudzoziemców (szczególnie z Ukrainy).

Sytuacja USC, po zmianie w marcu 2015 roku ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, ustabilizowała się. Obywatele już wiedzą, że większość dokumentów stanu cywilnego załatwią w najbliższym urzędzie stanu cywilnego, a nie jak do 2015 roku w USC miejsca zamieszkania lub sporządzenia aktu. Stąd wzrost w urzędach stanu cywilnego w metropoliach, także we Wrocławiu, ilości wydawanych odpisów zupełnych i skróconych aktów stanu cywilnego, zaświadczeń o stanie cywilnym oraz zaświadczeń do ślubu konkordatowego.

Powszechna jest już też świadomość, że do załatwienia spraw w innych USC lub organach właściwych w sprawach ewidencji ludności i dowodów osobistych, nie będzie potrzebny obywatelowi odpis aktu stanu cywilnego, gdyż dokument ten zostanie zamówiony przez organ właściwy do załatwienia sprawy. Stąd wzrost liczby wykonywanych migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego oraz wzrost napływających zleceń migracji aktów stanu cywilnego i dokonania zmian w aktach stanu cywilnego.

Mając na uwadze zaobserwowaną tendencję, w celu usprawnienia procesu migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego i każdorazowego zapisywania przy akcie numeru PESEL osoby, której akt dotyczy oraz numerów PESEL rodziców tej osoby, zakupiono w 2018 roku usługę uzupełnienia numerów PESEL w bazie danych aktów stanu cywilnego Gminy Wrocław danymi pobranymi w rejestrze PESEL, uzyskując tą drogą automatyczne podstawienie wymaganych danych w ilości ponad 800 000.

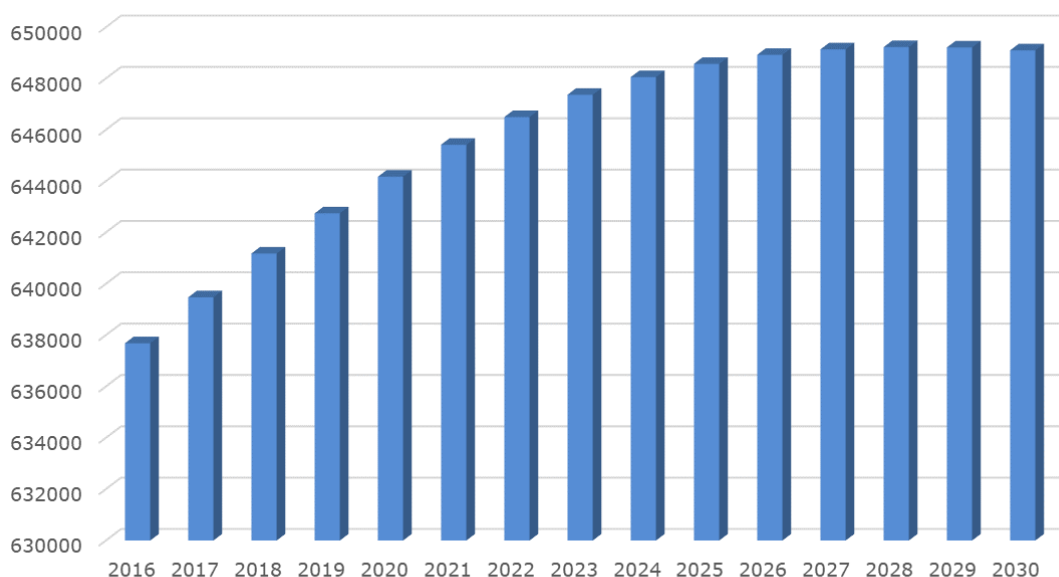
Ponadto, w związku z poszerzającym się z każdym rokiem katalogiem czynności wykonywanych kierownika USC oraz w związku z faktem, iż dotacja z budżetu państwa obejmuje refundację tylko części z nich, zakupiono w 2018 roku aplikację „tEzd” dedykowaną rejestracji spraw tylko w USC, celem pozyskania elektronicznego narzędzia do odnotowywania wszystkich czynności wykonywanych w USC, co z kolei pozwoli na podjęcie stosownych działań w kierunku zwiększenia dotacji na realizację przedmiotowego zadania zleconego.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA WG GUS

Prognoza ludności na lata 2017-2030 sporządzona została w oparciu o długoterminowe założenia Prognozy ludności Polski na lata 2014 – 2050 oraz Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014 – 2050. Wymienione prognozy były tworzone w latach 2013-2014 i zostały opublikowane w IV kw. 2014 roku (<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/>). Prezentowana prognoza ludności Wrocławia do 2030 roku jako punkt wyjścia przyjęła stan ludności w dniu 31.12.2016 roku.

Wg prognozy liczba ludności Wrocławia od 2017 do 2030 roku będzie rosła i wyniesie **649 093 osoby**, w tym 304 161 mężczyzn i 344 932 kobiet.

Prognozowana liczba ludności Wrocławia

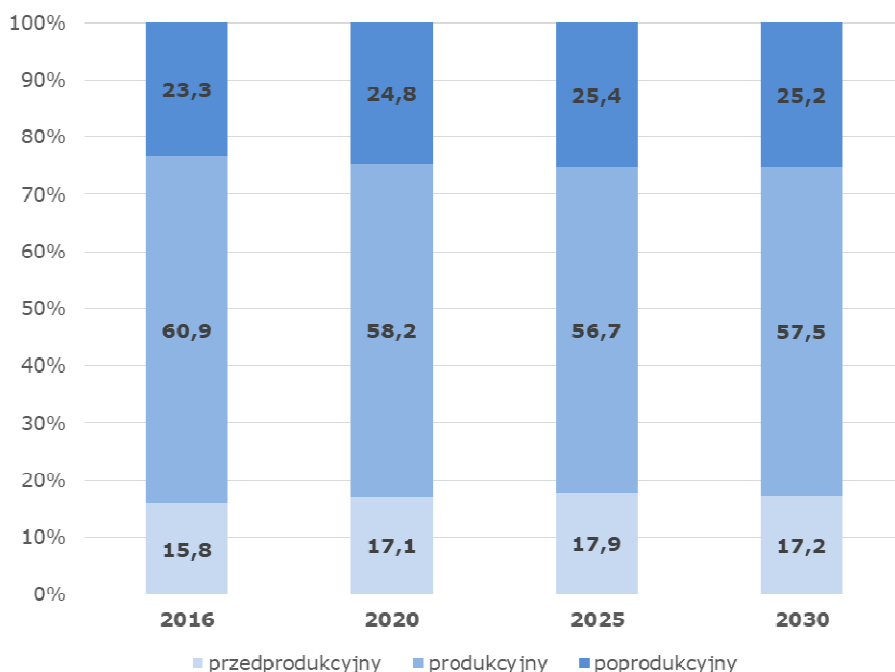

Źródło: opracowanie BRW na podstawie danych GUS

Według przewidywań GUS Wrocław będzie posiadał ujemny przyrost naturalny (liczba urodzeń będzie spadała, natomiast spadnie nieznacznie liczba zgonów), zaś saldo migracji stałych pozostanie dodatnie. Ponadto coraz bardziej zacierać się będzie granica pomiędzy gminami ościennymi a miastem. Coraz częściej z infrastruktury w mieście korzystają ludzie, którzy tu pracują lub uczą się, a mieszkają poza Wrocławiem.

W 2030 roku najwięcej będzie osób w wieku produkcyjnym (od 18 roku ż. do wieku emerytalnego) 373 457 osób .W wieku przedprodukcyjnym (0-18 lat) będzie 111 946 dzieci i młodzieży. W wieku poprodukcyjnym będzie 163 690 mieszkańców.

Prognozowana struktura ludności Wrocławia wg grup ekonomicznych

Źródło: opracowanie BRW na podstawie danych GUS

Prognoza pokazuje szybki proces starzenia się ludności, który będzie miał miejsce w niedalekiej przyszłości. W 2030 roku udział osób starszych przekroczy wartość 25% i seniorzy (powyżej 60 lat) będą stanowili już **prawie 28% mieszkańców miasta**.

Wrocławian przybywa, bo miasto przyciąga ludzi z okolicznych gmin, z województwa dolnośląskiego oraz z innych części kraju i z zagranicy. Rosnąca atrakcyjność miasta, rozwijające się różne gałęzie gospodarki, skupisko firm informatycznych, może spowodować zwiększenie liczby migrantów do Wrocławia, a tym samym podwyższenie liczby mieszkańców. Powiększająca się z roku na rok liczba ofert pracy już dla studentów ostatnich lat nauki skutkuje podjęciem decyzji o pozostaniu we Wrocławiu i wyborze naszego miasta, jako miejsca do stałego zamieszkania. Studenci, którzy przyjeżdżają do Wrocławia, odbierają miasto jak atrakcyjne miejsce do życia i nie wracają do swoich miejsc zamieszkania, tylko tu zostają osiedlając się na stałe.

Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności w woj. dolnośląskim będzie wprawdzie maleć, jednak zyskają gminy w otoczeniu dużych miast. Gminy położone na granicy z Niemcami i Czechami będą się wyludniać, a mieszkańców zyskiwać gminy podwrocławskie oraz gminy w otoczeniu miast okręgu miedziowego – Legnicy, Głogowa, Lubina.

IV. FINANSE GMINY

Gospodarka finansowa Miasta Wrocławia prowadzona jest w oparciu o corocznie opracowywany i uchwalany przez Radę Miasta budżet, który zawiera zestawienie przewidywanych dochodów i planowanych wydatków, a także w oparciu o wieloletnią prognozę finansową Miasta.

W roku 2018 polityka finansowa Miasta Wrocławia realizowana była w oparciu o następujące dokumenty:

- uchwałę budżetową na rok 2018 (UCHWAŁA NR XLIX/1169/17),
- wieloletnią prognozę finansową Miasta (UCHWAŁA NR XLIX/1170/17),
- założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2018 (UCHWAŁA XLIII/934/17).

Diagnoza i wyzwania

W roku 2018 polityka finansowa Miasta wyznaczona była głównie przez kierunki rozwoju określone w założeniach polityki społeczno-gospodarczej Miasta. Najważniejsze było zapewnienie finansowania wieloletniego programu inwestycyjnego, uwzględniającego przedsięwzięcia kluczowe w poszczególnych priorytetach, a także projekty współfinansowane z budżetu Unii Europejskiej w ramach alokacji 2014–2020. Priorytetowym zadaniem było i pozostaje utrzymanie aktywności obywatelskiej mieszkańców Wrocławia poprzez zaangażowanie społeczności lokalnych w proces decyzyjny dotyczący wydatkowania środków na realizację miejskich inwestycji w ramach tzw. Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i Programu Inicjatyw Rad Osiedli. Działania Miasta w tym kierunku sprzyjają budowaniu kapitału społecznego i wspólnot lokalnych oraz wzmocnią potencjał rozwojowy Wrocławia. Obok zapewnienia finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych oraz wydatków bieżących, priorytetem w zakresie polityki finansowej na rok 2018 było utrzymanie niskich kosztów obsługi zadłużenia (spadek w stosunku do roku 2017 o 3%), a także redukcja zadłużenia Miasta (spadek o 5% r/r).

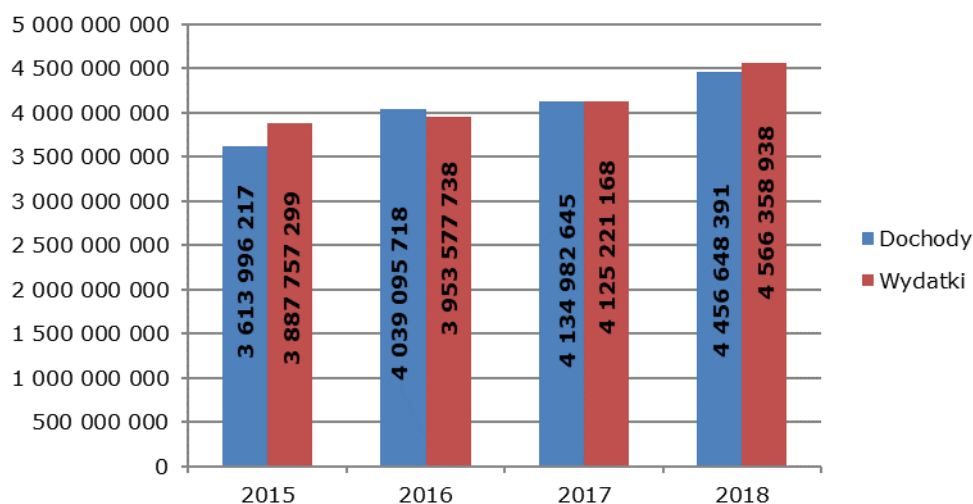
Znacznie lepsze niż pierwotnie planowano wykonanie budżetu Miasta za rok 2018 znalazło odzwierciedlenie w poprawie wskaźników finansowych Miasta. O połowę niższy niż wstępnie planowano deficyt oraz wcześniejsza spłata posiadanych zobowiązań umożliwiła zmniejszenia posiadanego przez Miasto zadłużenia o 135 mln zł względem roku 2017, natomiast w skutek wyższej dynamiki dochodów bieżących (8% r/r) nad wydatkami bieżącymi (7% r/r) została wypracowana nadwyżka o 18% większa niż w roku 2017. Wzrost PKB Polski wyniósł 5,1 proc. w 2018 roku i było to najszybsze tempo wzrostu od 2007 roku. Wzrost ten był głównie napędzany popytem krajowym, szczególnie silną konsumpcją prywatną, ale też inwestycjami publicznymi. Dodatkowo rekordowo wysoki wzrost poziomu wynagrodzeń w gospodarce znalazł odzwierciedlenie w wyższych niż pierwotnie planowano wpływach z tytułu udziału Miasta w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT). Zgodnie z prognozami Ministerstwa Finansów oraz wielu innych instytucji finansowych na rok 2018 przypadł szczyt koniunktury gospodarczej. W roku 2019 tempo wzrostu PKB obniży się do 3,7-3,8 proc., a w 2020 roku - 3,3 proc., co będzie efektem słabnącej dynamiki konsumpcji prywatnej, na którą wpłynie rosnąca inflacja i wolniejszy przyrost zatrudnienia. Obniżenie tempa wzrostu gospodarczego może mieć negatywny wpływ na poziom dochodów Miasta przede wszystkim z tytułu PIT, CIT oraz podatku od czynności cywilno-prawnych. Dodatkowo zapowiadana przez rząd ewentualna obniżka podatku dochodowego z 18% do 17% oraz zwolnienie z PIT podatników do 26 roku życia spowodują dalsze uszczuplenie wpływów do budżetu Miasta. Dlatego też w nadchodzącym okresie konieczne będzie prowadzenie takich działań w zakresie wydatków bieżących, aby zapewnić wydatkowanie środków w sposób racjonalny, z uwzględnieniem potrzeb oraz wydatków obligatoryjnych. Racjonalne gospodarowanie wydatkami bieżącymi oznacza bowiem zachowanie odpowiedniej relacji pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi, czyli nadwyżki bieżącej, która jest podstawowym miernikiem kondycji finansowej samorządu. Celem polityki finansowej Miasta pozostaje zatem zwiększanie, a następnie utrzymanie, wysokiego poziomu nadwyżki bieżącej, co gwarantuje zdolność do pokrycia wszystkich

wydatków bieżących Miasta, a także umożliwi wygenerowanie nadwyżki z przeznaczeniem na inwestycje.

Dochody i wydatki Miasta

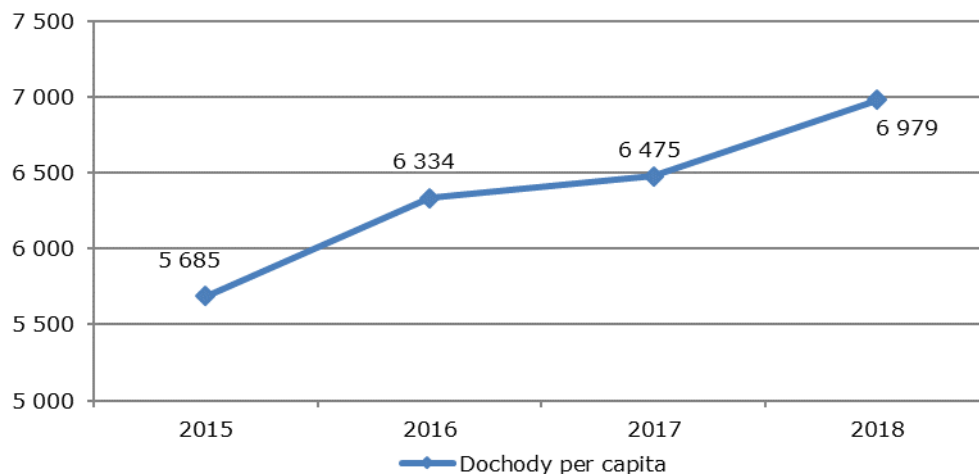
W budżecie Miasta określono źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków publicznych z podziałem na poszczególne obszary, a w przypadku wydatków inwestycyjnych konkretne zadania inwestycyjne. Ponadto realizacja zadań wieloletnich zarówno bieżących jak i majątkowych następowała zgodnie z przedsięwzięciami wyszczególnionymi w załączniku nr 2 do wieloletniej prognozy finansowej Miasta.

Dochody i wydatki Miasta Wrocławia w latach 2015-2018

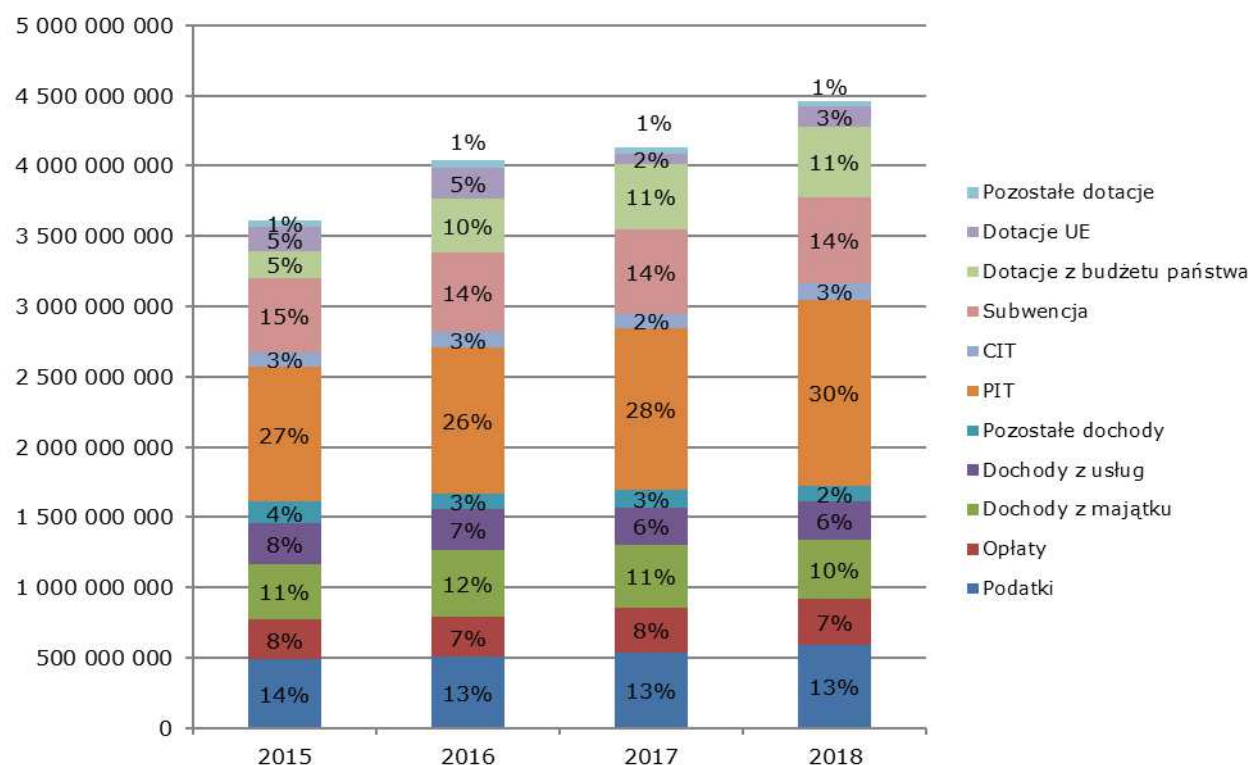

Najważniejszym źródłem dochodów Miasta są dochody własne, które w roku 2018 stanowiły 71% dochodów ogółem. Wśród dochodów własnych największe wpływy uzyskano z tytułu udziału Miasta w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT, CIT), z podatków i opłat oraz z majątku. Kolejne pozycje w ramach dochodów ogółem stanowią wpływy uzyskane z subwencji ogólnej, dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji i środków na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich oraz pozostałych dotacji. Poziom dochodów Miasta rok rocznie systematycznie wzrasta. Dynamika wpływów per capita do budżetu na przestrzeni lat 2015-2019 wynosi 23%. Tak dynamiczny wzrost wynika m.in z wzrostu wpływów z tytułu PIT, podatku od nieruchomości a także z ujęcia w budżecie Miasta dotacji związanej z realizacją programu 500+.

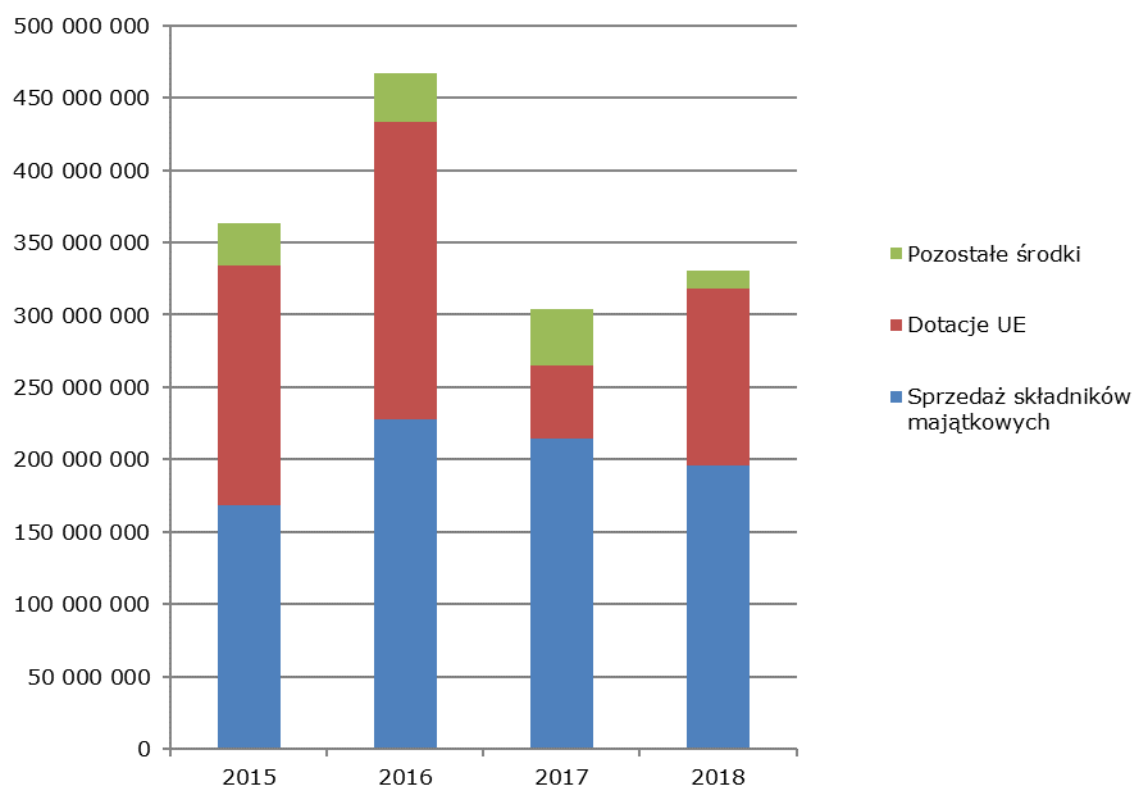
Dochody Miasta Wrocławia na 1 mieszkańca

Struktura dochodów Miasta Wrocławia w latach 2015–2018

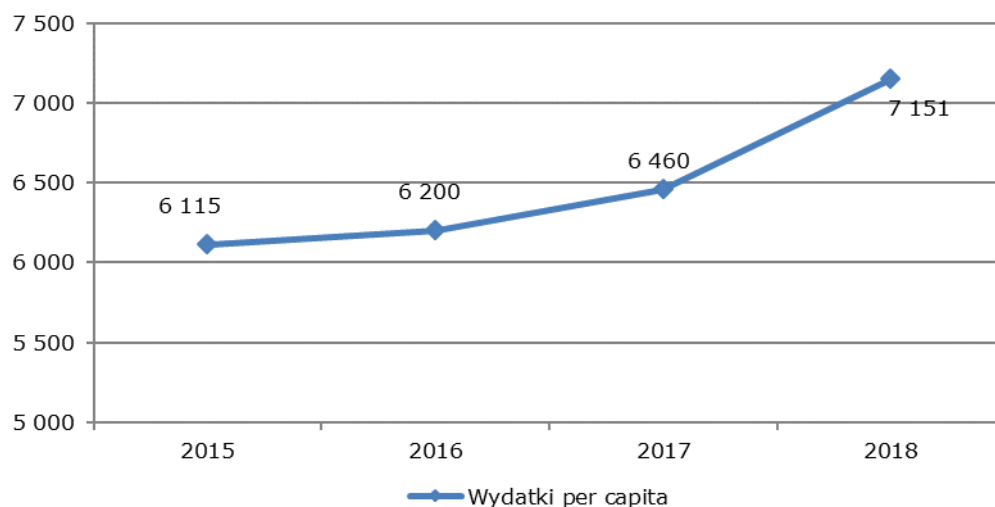
Struktura dochodów majątkowych Miasta Wrocławia w latach 2015-2018

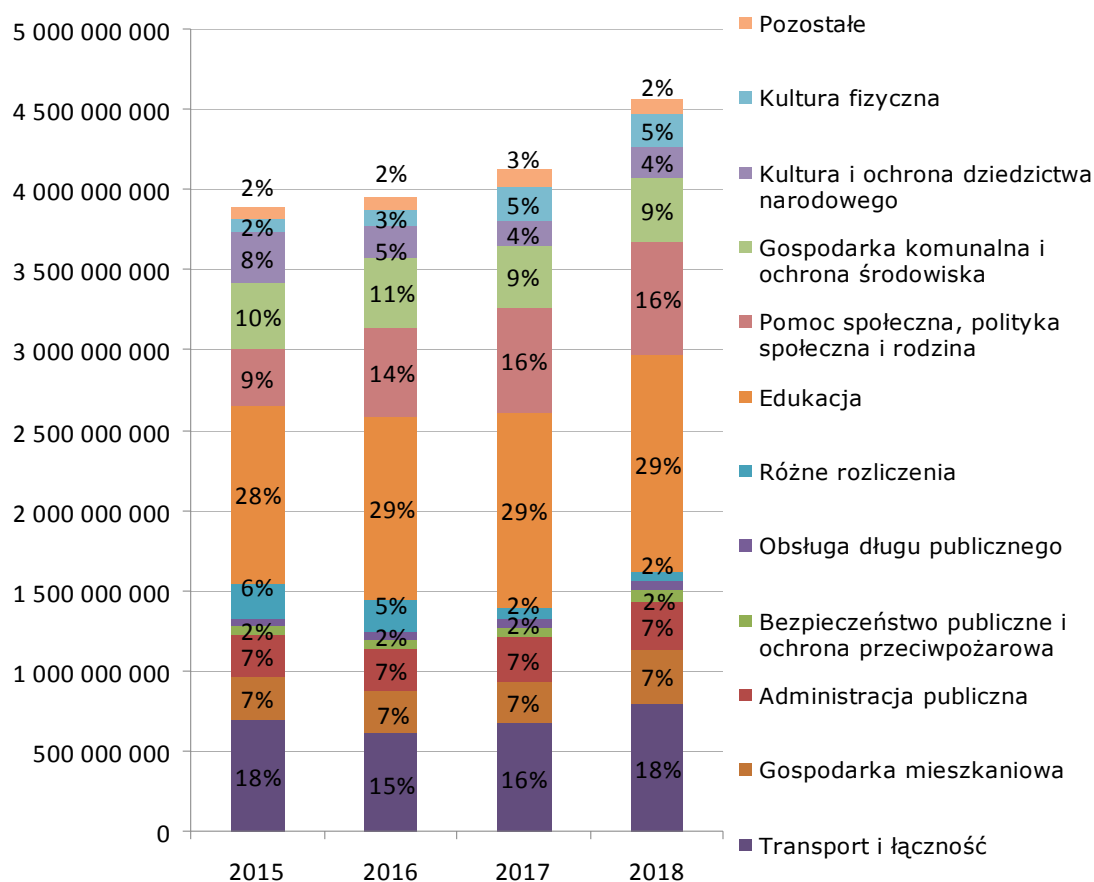
W 2018 roku Miasto poniosło wydatki na realizację zadań własnych, zleconych i powierzonych w łącznej wysokości 4,566 mld zł. Na wydatki bieżące przeznaczono kwotę w wysokości 3,702 mld zł, natomiast na wydatki majątkowe kwotę w wysokości 864 mln zł. W stosunku do roku ubiegłego wydatki wzrosły o 11%, natomiast w stosunku

do roku 2015 – o 17%. Największe nakłady finansowe zostały poniesione w obszarze edukacja – 1,342 mld zł, pomoc społeczna i rodzina – 714 mln zł oraz transport – 801 mln zł.

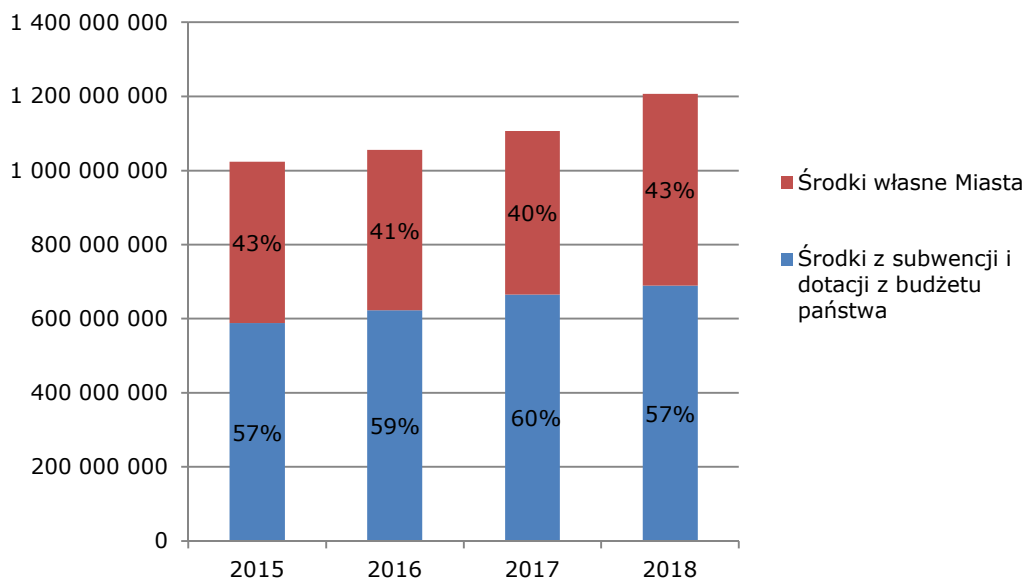
Wydatki Miasta Wrocławia na 1 mieszkańca

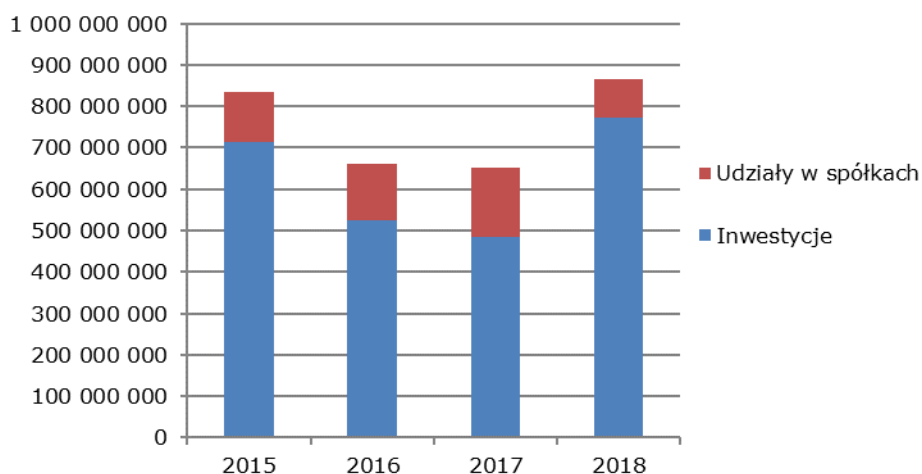
Struktura wydatków Miasta Wrocławia w latach 2015–2018

Stopień pokrycia wydatków bieżących związanych z finansowaniem oświaty przez subwencję oświatową i dotację przedszkolną w latach 2015-2018

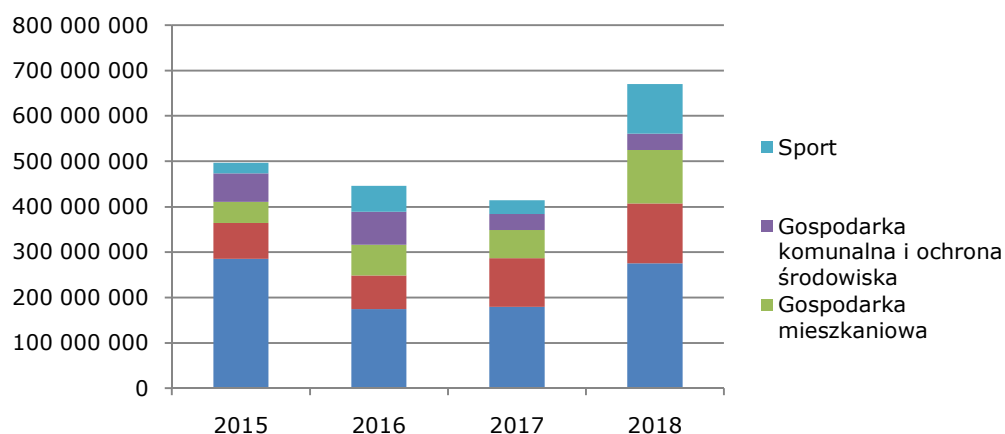

Struktura wydatków majątkowych Miasta Wrocławia w latach 2015-2018

Na realizację ważnych dla Miasta zadań inwestycyjnych w 2018 roku przeznaczono kwotę w łącznej wysokości 772 mln zł. Najwięcej inwestycji zrealizowano w obszarze związanym z transportem (275 mln zł), edukacją (132 mln zł), gospodarką mieszkaniową (118 mln zł) oraz kulturą fizyczną (109 mln zł).

Nakłady inwestycyjne Miasta Wrocławia w latach 2015–2018

Wybrane zadania i programy inwestycyjne zrealizowane w 2018 roku

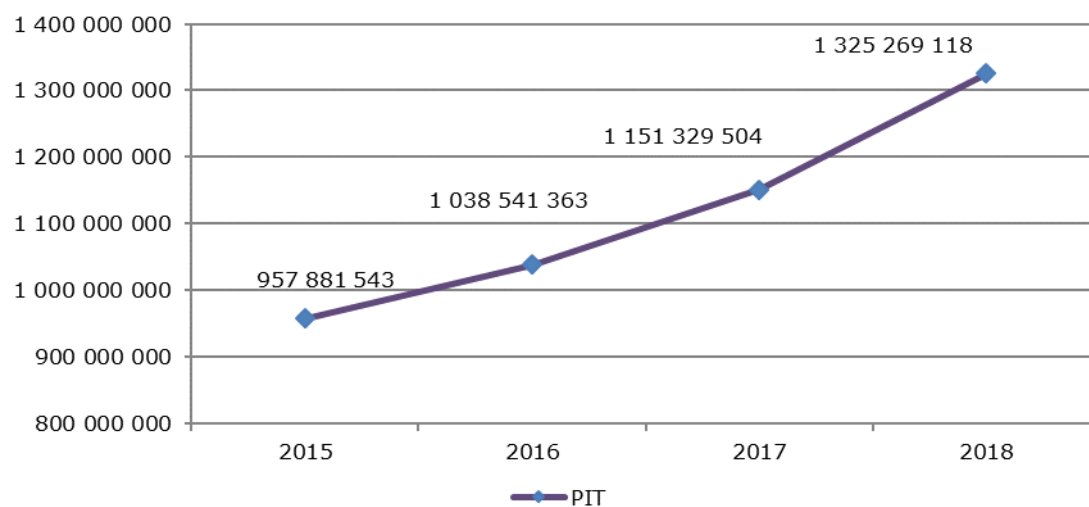
Nazwa zadania	Wydatki 2018 roku
Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94	80 963 829,76 zł
Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadgimnazjalnych	40 515 227,68 zł
Program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej	40 354 615,22 zł
Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych	40 306 075,32 zł
Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic	38 431 948,18 zł
Przebudowa ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu	29 824 735,22 zł
Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych	24 479 028,09 zł
Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na osiedlu "Nowe Żerniki"	22 878 323,66 zł
Budowa Systemu "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu- etap I	22 006 816,49 zł
Program rowerowy	20 797 531,09 zł
Kompleksowa modernizacja budynku użyteczności publicznej zlokalizowanego przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu	19 949 738,17 zł
Wrocławski Budżet Obywatelski	17 970 257,54 zł
Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	15 633 019,92 zł
Program likwidacji niskiej emisji na terenie Wrocławia	14 791 697,03 zł
Rozbudowa zajezdni autobusowej przy ul. Obornickiej	13 530 535,73 zł
Budowa ul. Raławickiej	13 400 704,46 zł
Budowa i kompleksowa przebudowa przedszkoli	12 807 323,70 zł
Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - etap III	11 387 744,68 zł
Rewitalizacja miasta Wrocławia	10 650 626,13 zł
Zadania inwestycyjne wykonywane w obiektach	9 830 471,84 zł

zabytkowych	
Utworzenie Dziennych Domów Pomocy i Klubu Integracji Społecznej	9 035 952,19 zł
Program Ruchu Pieszego	8 087 349,57 zł
Centrum Kultury i Centrum Biblioteczne na Psim Polu	6 696 000,00 zł

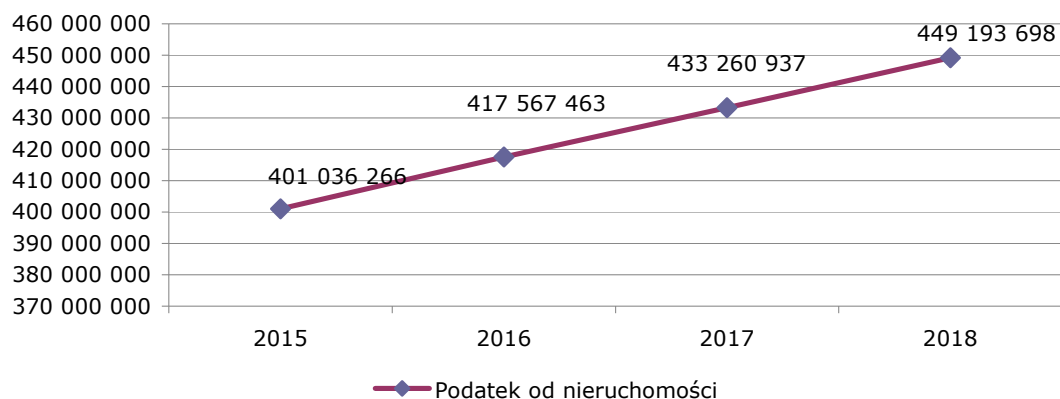
Realizacja dochodów własnych Miasta

Do dochodów własnych zaliczamy wszystkie dochody z wyłączeniem subwencji i dotacji. Największe źródło stanowią dochody z tytułu udziału w PIT (1,325 mld zł), których udział w 2018 wyniósł 42% dochodów własnych oraz podatki i opłaty lokalne (915 mln zł), których udział kształtował się na poziomie 29%, z czego z tytułu samego podatku od nieruchomości uzyskano dochody na poziomie 449 mln zł tj. 15% dochodów własnych.

Udział Miasta Wrocławia w PIT w latach 2015-2018

Dochody z tytułu podatku od nieruchomości Miasta Wrocławia w latach 2015-2018

Realizacja dochodów z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich.

W roku 2018 złożono wnioski o dofinansowanie łącznie 31 projektów oraz monitorowano realizację 122 projektów, dla których w latach wcześniejszych podpisano umowy o dofinansowanie.

Programy, w ramach których realizowano projekty infrastrukturalne w roku 2018

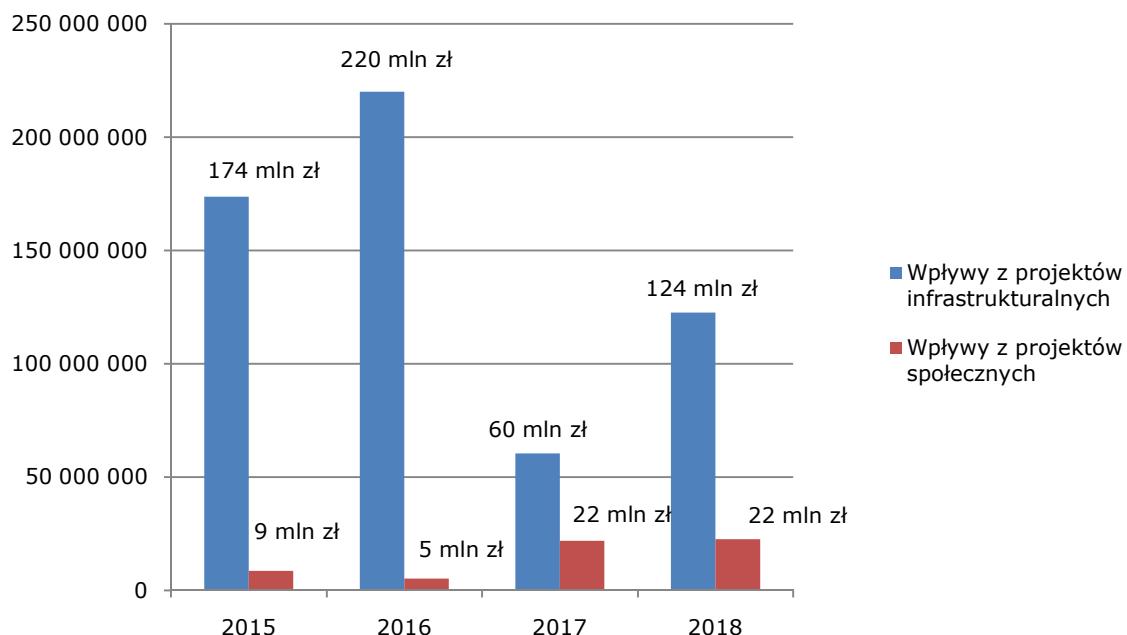
Charakter programu	Źródło finansowania
Programy infrastruktury twardej	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
	Programy Ministra Sportu i Turystyki
	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020

Programy, w ramach których realizowano projekty społeczne w roku 2018

Charakter programu	Źródło finansowania
Programy społeczne	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
	ERASMUS +
	HORYZONT 2020
	FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2014- 2021
	URBACT III
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	Programy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
	Programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

W 2018 roku do kasy Miasta wpłynęło 145 100 822 zł, z czego 122 560 822 zł stanowiły wpływy z tytułu realizacji projektów infrastrukturalnych, a 22 540 060 zł z tytułu realizacji projektów społecznych.

Wpływy na konto Gminy Wrocław z tytułu realizacji projektów infrastrukturalnych i społecznych w latach 2015–2018 w rozbiciu na lata

Największe projekty infrastrukturalne realizowane w 2018 roku, których beneficjentem jest Gmina Wrocław

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program	Obszar
1	Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94	2014-2019	233 390 021,24	296 629 745,35	POIiŚ	Drogi
2	Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia	2016-2020	109 756 098,00	245 399,18 354	POIiŚ	Transport niskoemisyjny
3	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap III A	2016-2020	96 740 853,00	158 694 963,17	POIiŚ	Transport niskoemisyjny
4	Przebudowa ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu – etap I	2015-2018	55 373 102,92	79 513 634,53	RPO	Drogi

5	Budowa sieci dróg dla rowerów na terenie Gmin Długołęka, Kobierzyce i Wrocław	2014-2018	36 663 774,30	44 099 921,60	RPO	Transport niskoemisyjny
6	Przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 we Wrocławiu	2017-2019	19 924 416,78	38 264 676,00	RPO	Drogi
7	Budowa Systemu "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu - Etap I	2015-2018	20 123 938,17	23 676 451,39	RPO	Transport niskoemisyjny
8	Budowa szkoły podstawowej w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice we Wrocławiu	2015-2017	6 594 000,00	22 472 714,17	RPO	Edukacja
9	Ruska 46 abc - przestrzeń dla kultury	2016-2019	8 613 226,21	14 898 117,82	POiŚ	Kultura
10	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu	2017-2019	7 594 237,36	10 363 031,99	RPO	Infrastruktura społeczna

Zestawienie środków europejskich pozyskanych dla projektów infrastrukturalnych w latach 2004-2018

Okres programowania	Liczba projektów	Wartość całkowita	Kwota dofinansowania	Wkład własny
2004-2006	16	675 752 795	256 026 722	419 726 073
2007-2013	54	2 468 722 855	1 392 494 825	1 076 228 030
2014-2020	57	1 479 621 236	1 013 623 501	465 997 735
Suma	127	4 624 096 886	2 662 145 048	1 961 951 838

Zestawienie środków europejskich pozyskanych dla projektów społecznych w latach 2004-2018

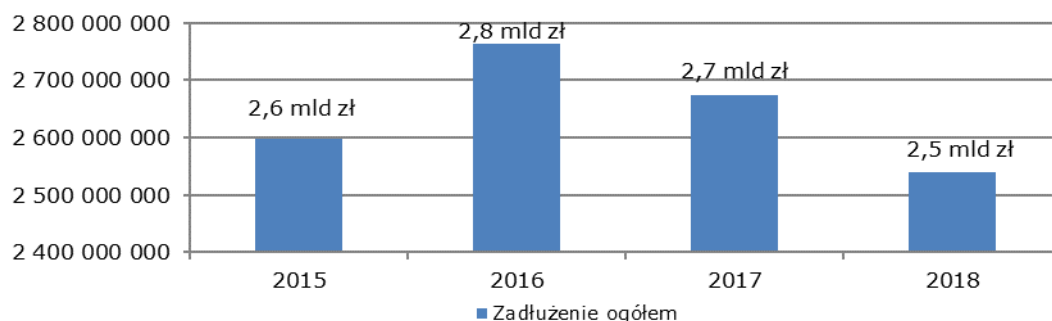
Okres programowania	Liczba projektów	Wartość całkowita	Kwota dofinansowania	Wkład własny
2004-2006	8	20 488 764	19 921 505	1 339 769
2007-2013	148	220 923 573	134 278 804	10 474 460

2014-2020	156	237 892 231	129 273 894	11 976 904
Suma	312	479 304 568	283 474 203	23 791 133

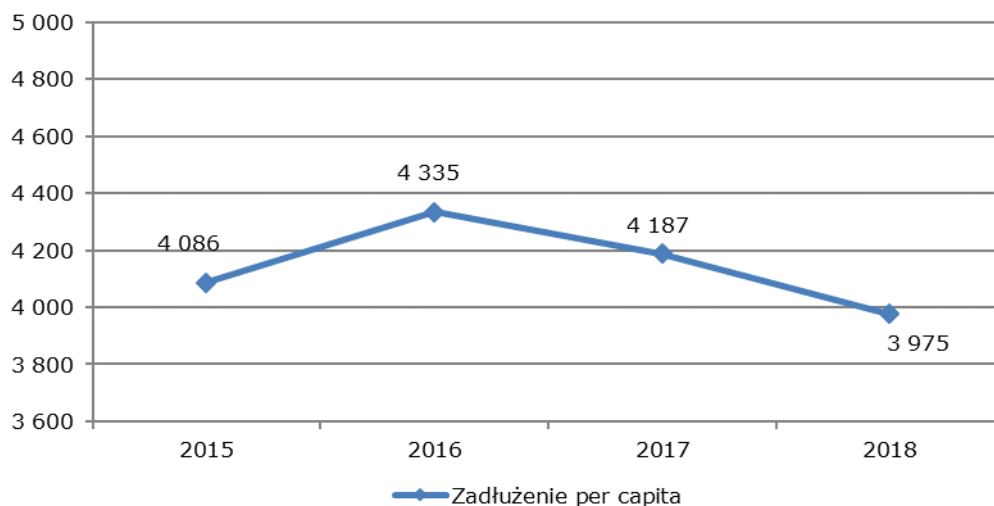
Zadłużenie Miasta

Zobowiązania finansowe zaciągane przez Miasto w postaci kredytów i pożyczek są przeznaczane na sfinansowanie realizowanych inwestycji. Wydatki bieżące zgodnie z wymogami ustawy o finansach publicznych są finansowane z dochodów bieżących budżetu. W roku 2018 Miasto zaciągnęło zobowiązania finansowe na łączną kwotę 358 mln zł, z czego 100 mln zł w Europejskim Banku Inwestycyjnym w oparciu o preferencyjne warunki finansowania, korzystniejsze niż w przypadku kredytów pozyskiwanych na rynku krajowym. Oprocentowanie jest niższe od komercyjnego od około 50 do 100 punktów bazowych. Nie bez znaczenia jest też dłuższy okres kredytowania, który może sięgnąć 15 lat oraz karencja w spłacie kapitału. W związku z wcześniejszą spłatą posiadanych zobowiązań, zadłużenie Miasta spadło względem roku poprzedniego o 135 mln zł tj. o 5 % i wyniosło na koniec 2018 roku 2,5 mld zł.

Zadłużenie ogółem

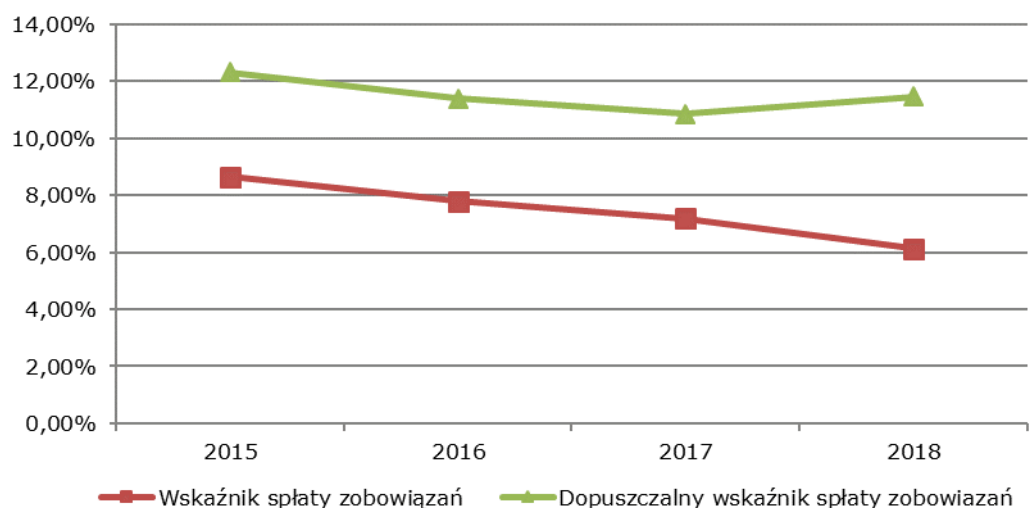

Zadłużenie Miasta Wrocławia na 1 mieszkańca w latach 2015-2018

Obowiązujący wskaźnik zadłużenia jest indywidualnym limitem zadłużenia dla każdej jednostki samorządu terytorialnego. Jego wzór został określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Istotnym elementem tego wskaźnika jest nadwyżka bieżąca, która informuje, ile środków finansowych pozostaje po pokryciu wydatków bieżących a także poziom kosztów obsługi zadłużenia. Prognozowany wskaźnik zadłużenia za rok 2018 jak również w kolejnych latach objętych wieloletnią prognozą finansową zostaje zachowany. Dla lat 2014-2018 jego poziom prezentuje poniższa tabela.

Indywidualny wskaźnik zadłużenia Miasta Wrocławia w latach 2015-2018

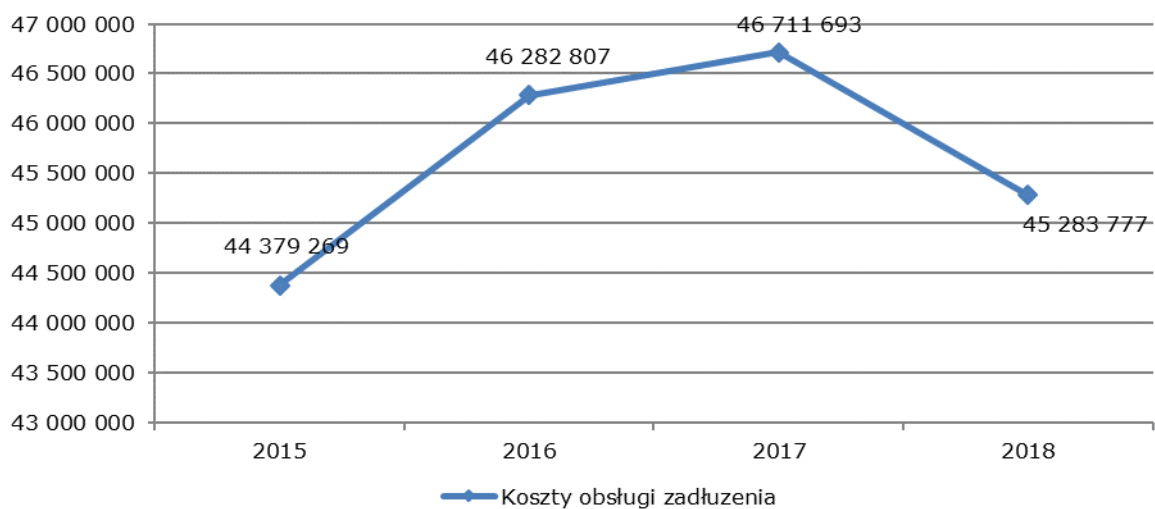

Koszty obsługi zadłużenia Miasta

Koszty obsługi zadłużenia Miasta są istotnym elementem wpływającym na możliwości finansowe Miasta. Środki wydatkowane na ten cel od dłuższego czasu utrzymywane są na niskim poziomie, na co wpływ mają przede wszystkim:

- działania Miasta polegające na finansowaniu przejściowego deficytu występującego w trakcie roku budżetowego nisko oprocentowanym kredytem krótkoterminowym w rachunku bieżącym,
- finansowaniu inwestycji korzystnie oprocentowanym kredytem z Europejskiego Banku Inwestycyjnego
- niski poziom stóp procentowych utrzymujący się na rynku międzybankowym.

Koszty obsługi zadłużenia Miasta Wrocławia w latach 2015-2018

Udzielone ulgi oraz działania w zakresie pomocy publicznej

W 2018 roku rozpatrywano wnioski o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dotyczących podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego, leśnego i opłaty skarbowej, podatków i opłat stanowiących w całości dochód Miasta, a pobieranych przez Urzędy Skarbowe oraz w zakresie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnych oraz kosztów egzekucyjnych.

Statystyka udzielonych ulg w latach 2015–2018 w ujęciu kwotowym

	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok
PODATKI I OPŁATY LOKALNE				
Umorzenia	440 525,71 zł	79 397,93 zł	119 666,13 zł	25 585,86 zł
Raty	1 520 144,39 zł	2 042 080,43 zł	20 095 850,79 zł	1 725 601,24 zł
Odroczenia	9 631 341,47 zł	9 442 204,57 zł	6 213 532,24 zł	6 868 797,00 zł
PODATKI I OPŁATY POBIERANE PRZEZ URZĘDY SKARBOWE				
Umorzenia	191 994,30 zł	153 706,70 zł	81 380,15 zł	110 308,50 zł
Raty	1 088 505,78 zł	370 018,67 zł	600 431,61 zł	701 358,70 zł
Odroczenia	12 458,00 zł	1 668,00 zł	27 267,00 zł	47 433,50 zł
NALEŻNOŚCI PUBLICZNOPRAWNE				
Umorzenia	1 000,00 zł	3 858,00 zł	94 357,60 zł	184,80 zł
Raty	8 300,00 zł	7 177,00 zł	4 943,98 zł	2 673,20 zł
Odroczenia	300,00 zł	817 445,48 zł	0,00 zł	0,00 zł
NALEŻNOŚCI CYWILNOPRAWNE				
Umorzenia	56 804,09 zł	57 383,86 zł	177 505,27 zł	219 140,00 zł
Raty	2 835 288,04 zł	2 573 179,37 zł	2 891 707,36 zł	3 270 082,10 zł
Odroczenia	2 471 391,61 zł	2 214 760,52 zł	625 837,99 zł	2 636 726,66 zł

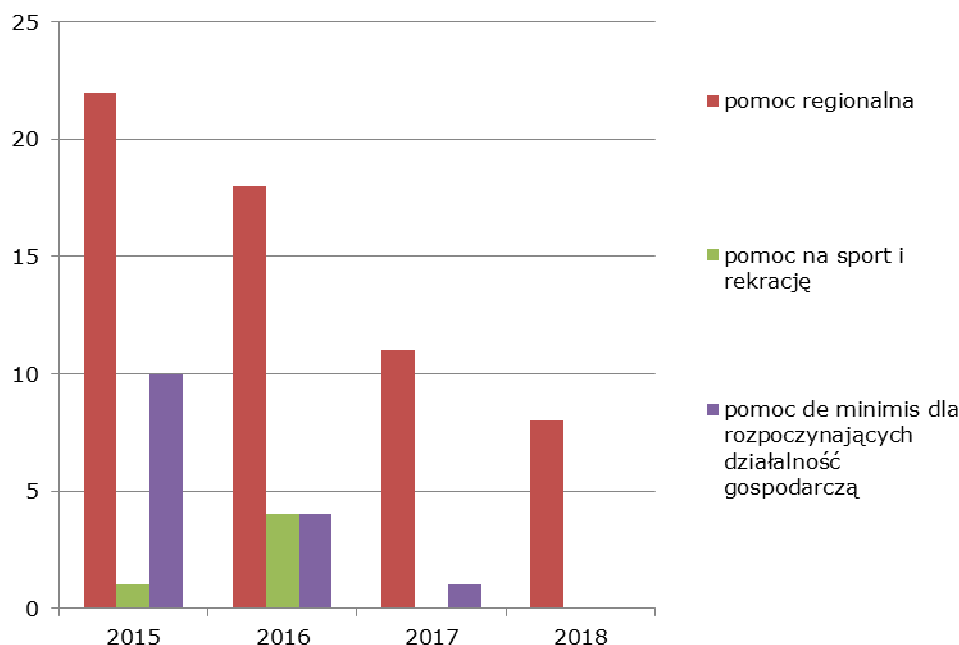
Kwota przyznanych w latach 2015 - 2018 na podstawie ww. programów pomocowych zwolnień z podatku od nieruchomości wynosi 42 772 327,53 zł. Jest to jedynie kwota szacunkowa określana w momencie przyznawania pomocy poszczególnym przedsiębiorcom. Pomoc publiczna udzielana w okresie 2015-2018 została udzielona na podstawie programów pomocowych.

Programy na podstawie których udzielono w latach 2015-2018 pomocy publicznej

1.	Program pomocy przeznaczony dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji na terenie Wrocławia. Uchwała nr LXIV/1639/14 z dnia 16 października 2014 roku
2.	Program pomocy w ramach pomocy regionalnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Wrocławia. Uchwała nr LXIV/1640/14 z dnia 16 października 2014 roku
3.	Program pomocy w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych na terenie Wrocławia. Uchwała nr LXIV/1641/14 z dnia 16 października 2014 roku
4.	Program pomocy w zakresie pomocy regionalnej w ramach programu EIT+ na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców innowacyjnych lub prowadzących działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia. Uchwała nr LXIV/1642/14 z dnia 16 października 2014 roku
5.	Program pomocy w ramach pomocy de minimis w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków lub ich części oraz budowli zajętych na potrzeby działalności gospodarczej prowadzonej przez mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wrocławia. Uchwała nr LXIV/1643/14 z dnia 16 października 2014 r
6.	Program pomocy w ramach pomocy na infrastrukturę sportową

i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną dla przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Wrocławia.
Uchwała nr X/177/15 z dnia 21 maja 2015 roku

Liczba złożonych i rozpatrzonych wniosków w sprawie pomocy publicznej w latach 2015–2018

wyszczególnienie	lata			
	2015	2016	2017	2018
Dochody w ramach Zieleni Miejskiej	2 548 793,96 zł	3 077 955,36 zł	2 685 388,20 zł	2 716 266,38 zł
Wydatki w ramach Zieleni Miejskiej	36 343 534 zł	28 950 770 zł	28 880 108 zł	32 973 496 zł
Wrocławski Budżet Obywatelski (plan na zadania bieżące)	175 295,19 zł	652 876,04 zł	794 300,55 zł	647 634,57 zł
Program Inicjatyw Rad Osiedli	b/d	b/d	225 707,96 zł	661 594,69 zł

Przygotowanie projektu budżetu Miasta na 2019 rok

Opracowano Projekt budżetu Miasta w zakresie wydatków inwestycyjnych, w oparciu o zapisy § 3 i § 8 Zarządzenia Prezydenta Wrocławia Nr 10097/18 z dnia 9.07.2018 roku w sprawie opracowania przez miejskie jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego oraz jednostki miejskiej administracji zespolonej materiałów planistycznych do projektu budżetu Miasta na 2019 rok oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta.

W projekcie budżetu 2019 wzięto pod uwagę przede wszystkim:

- zabezpieczenie środków na zadania kontynuowane;
- określone przez Wydział Finansów planowane limity wydatków;
- zaktualizowane wartości zadań i ich lata realizacji.

Po przeanalizowaniu wszystkich danych oraz po konsultacjach z przedstawicielami poszczególnych departamentów i podległych im jednostek opracowano i przekazano do

Skarbnika Miasta projekt budżetu Miasta na 2019 rok, skierowany do I czytania w dn. 22.11.2018 roku, w postaci załącznika nr 3 do uchwały budżetowej.

Załącznik nr 3 przedłożony do I czytania obejmował łącznie 96 zadań na sumaryczną kwotę 920.100.000 zł. w tym środki Miasta w 2019 roku na kwotę 686.047.921 zł.

W związku z monitoringiem inwestycji i dokonanymi rozliczeniami finansowymi zadań realizowanych w roku 2018 opracowano autopoprawkę do Projektu Budżetu Miasta na 2019 rok, który został uchwalony w II czytaniu na Sesji Rady Miejskiej w dniu 20.12.2018 roku.

Uchwalony załącznik nr 3 obejmuje łącznie 113 zadań na sumaryczną kwotę 795.728.197 zł. w tym środki Miasta w 2019 roku na kwotę 651.392.289 zł.

Wieloletni Plan Inwestycyjny (WPI)

Wieloletni Plan inwestycyjny został uchwalony uchwałą budżetową nr V/17/14 z dnia 30 grudnia 2014 roku, z późniejszymi zmianami.

W ciągu 2018 roku do załącznika wprowadzono 256 zmiany.

Korekta załącznika wynikała z:

- prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji;
- konieczności wprowadzenia do planu nowych zadań.

W ciągu roku wprowadzono 4 nowe pozycje WPI:

- „Poprawa jakości kształcenia w LO nr XV we Wrocławiu poprzez zakup wyposażenia pracowni fizycznej i 4 pracowni cyfrowych”;
- „Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz - Miłoszyce - Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym (WrOF) - zakres Gminy Wrocław”;
- „Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 oraz Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomskiej 49 we Wrocławiu”;
- „Rewaloryzacja Bastionu Sakwowego - etap I”.

Po zmianach Załącznik obejmuje 164 pozycje w 13-tu sektorach na łączną kwotę w latach planu 2015-2019: 3 248 275 tys. zł. w tym:

- środki własne Miasta na kwotę w latach planu: 2 434 612 tys. zł.;
- środki UE na kwotę w latach planu: 633 528 tys. zł.;
- środki pozostałe 180 635 tys. zł.

V. REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

Rok 2018 był wyjątkowy z racji uchwalenia nowych dokumentów polityki miejskiej. W 2018 roku Rada Miejska Wrocławia przyjęła **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego** (Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia nr L/1177/18 z dnia 11 stycznia 2018 roku) oraz **Strategię Wrocław 2030** (Uchwała nr LI/1193/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 lutego 2018 roku). Są to najważniejsze strategiczne dokumenty kreujące spójną, całościową wizję przyszłości Wrocławia, z którymi w dużej mierze wiązały się działania Miasta w zakresie planowania przestrzennego. Nowe Studium i Strategia były opracowywane równolegle, co umożliwiło powiązanie wątków przestrzennych zawartych w obu opracowaniach.

„STRATEGIA WROCŁAW 2030”

Strategia jest najważniejszym dokumentem programującym przyszłość Wrocławia na najbliższe kilkanaście lat. W *Strategii Wrocław 2030* zaproponowano nową misję: „Wrocław miastem mądrym, pięknym, zasobnym – miastem, które jednoczy i inspiruje”. Miasto postrzegane jest jako różnorodny, solidarny organizm, którego energia pochodzi z lokalnych działań. Postawienie akcentu na kreatywność Wrocławian ma ułatwić funkcjonowanie miasta w czasach prosperity, ale też kryzysu. Miasto wybrało ścieżkę zrównoważonego rozwoju, co szczególnie wpływa na politykę przestrzenną, na przykład ograniczania rozlewania się zabudowy, mobilności mieszkańców, w zakresie kształtowania terenów zieleni, dostępności do usług i współpracy metropolitalnej.

Dokument składa się z trzech części:

- „Kim jesteśmy, jak działamy”, w której zawarto diagnozę miasta, misję i wizję;
- „Co chcemy osiągnąć”, zawierającą strategiczny cel, dziewięć wskaźników mających mierzyć czy strategia faktycznie zmienia Wrocław oraz rozbudowany zestaw działań;

„Szanse i zagrożenia”, w której zdiagnozowano ryzyka i zagrożenia dla przyszłości miasta oraz nakreślono możliwe scenariusze uwzględniające sytuację zewnętrzną i wewnętrzną miasta.

Przełożeniem na realizację Strategii Wrocławia w perspektywie wieloletniej jest Wieloletni Plan Inwestycyjny (Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia NR VI/41/15 z dnia 15 stycznia 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Wrocławia na lata 2015-2019) Wieloletni Plan Inwestycyjny (WPI) (uchwalony uchwałą budżetową nr V/17/14 z dnia 30 grudnia 2014 roku, z późniejszymi zmianami.)

W perspektywie krótkoterminowej opracowywane są jednoroczne Założenia polityki społeczno-gospodarczej na kolejne lata budżetowe. W 2018 roku opracowano Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2019.

W 2018 roku w niemal wszystkich obszarach funkcjonowania miasta realizowane były polityki, programy i strategie zainicjowane przez wrocławski samorząd oraz programy realizowane w ramach środków unijnych, jak chociażby w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w oparciu o wkład miasta, czy programy realizowane przez organizacje pozarządowe, finansowane lub dofinansowane przez samorząd gminny.

Wybrane strategie polityki i programy miejskie

Strategia Wrocław 2030	Uchwała nr LI/1193/18 z dnia 15 lutego 2018 roku
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	
Wrocławska polityka mobilności (WPM).	
Program rowerowy	
Program rozwoju ruchu pieszego	
Let's move	

Program inicjatyw lokalnych	Uchwały nr LIV/1554/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 września 2010 roku w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej
Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu	
Program „Parkuj i Jedź”	
Wrocławski Program Tramwajowy	
Program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej	
Niskoemisyjny transport publiczny	
System integracji usług miejskich we Wrocławiu	
POLITYKA MIESZKANIOWA	
Zmiana uchwały nr XLVIII/1165/13 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014 – 2019	Uchwała nr XV/273/15 z dnia 3 września 2015 roku
Zmiana uchwały nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław	Uchwała nr XV/272/15 z dnia 3 września 2015 roku
Program pomocy w ramach pomocy de minimis w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków lub ich części oraz budowli zajętych na potrzeby działalności gospodarczej prowadzonej przez mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wrocławia.	Uchwała nr LXIV/1643/14 z dnia 16 października 2014 roku
Program Mieszkaniaowy	
Program rozwoju terenów pod mieszkalnictwo	Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 4862/08 z dnia 26.11.2008 roku zmieniające Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 4390/08 z dnia 29.09.2008 roku w sprawie zasad współpracy przy realizacji inwestycji drogowych oraz zagospodarowania terenów gminnych przy udziale Gminy oraz Podmiotu Zewnętrznego.
OBSZAR OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI KOMUNALNEJ	
Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia	Uchwała nr LIX/1379/18 z dnia 5 lipca 2018 roku
Program Ochrony Środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025	Uchwała nr XLVIII/1137/17 z dnia 23 listopada 2017 roku
Lokalny Program Osłonowy dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych	Uchwała nr LIX/1375/18 z dnia 5 lipca 2018 r
„Plan adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030” MPA	W ramach projektu realizowanego przez Ministerstwo Środowiska, w ramach Programu

	Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
KULTURA	
Dokument Programowego Rozwoju Kultury w perspektywie 2020+ Kultura- Obecna!	Zarządzenie Prezydenta nr 10012/18 z 28 czerwca 2018 roku
REWITALIZACJA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	
Lokalny Programu Rewitalizacji na lata 2016-2018"	Uchwała nr XXIII/496/16 z dnia 21 kwietnia 2016 w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji, Uchwała nr XLVIII/1123/17 z dnia 23 listopada 2017 roku
Gminny program opieki nad zabytkami Wrocławia na lata 2017-2020	Uchwała nr XLI/914/17 z dnia 22 czerwca 2017 roku
Programu zagospodarowania wysp odrzańskich i zieleni miejskiej	
Park Kulturowy „Stare Miasto”	Uchwała nr LVI/1465/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 kwietnia 2014 roku w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stare Miasto”
GOSPODARKA INNOWACYJNOŚĆ	
Miejski Program Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej	Uchwała nr XXIX/652/12 z dnia 5 lipca 2012 roku plus zmiana uchwała NR LVI/1315/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 24 maja 2018 roku
Lokalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej miasta Wrocławia	Zarządzenie Prezydenta 10640 z 8 października 2018 roku
Program pomocy przeznaczony dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji na terenie Wrocławia.	Uchwała nr LXIV/1639/14 z dnia 16 października 2014 roku
Program pomocy w ramach pomocy regionalnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Wrocławia.	Uchwała nr LXIV/1640/14 z dnia 16 października 2014 roku
Program pomocy w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych na terenie Wrocławia	Uchwała nr LXIV/1641/14 z dnia 16 października 2014 roku
Program pomocy w zakresie pomocy regionalnej w ramach programu EIT+ na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców innowacyjnych lub prowadzących działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia.	Uchwała nr LXIV/1642/14 z dnia 16 października 2014 roku
Program rozwoju terenów pod aktywność gospodarczą	
SZKOLNICTWO WYŻSZE	
Visiting Professors	
Akademia Młodych Uczonych i Artystów	Zarządzenie Prezydenta
Studencki Program Stypendialny	
Miejski Program Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności	Uchwała NR XXIX/652/12 z dnia 5 lipca 2012 roku plus zmiana

Gospodarczej	uchwała nr LVI/1315/18 z dnia 24 maja 2018 roku
RYNEK PRACY	
Program Aktywizacja i Integracja	realizowany w 2018 roku przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu
„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Wrocławskim	realizowany w 2018 roku przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu
„Słowa mają moc – wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych poprzez podnoszenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy”	
SPORT, TURYSTYKA I REKREACJA	
Uchwała w sprawie określenia warunków oraz trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Wrocław	Uchwała nr LXII/1586/14 z dnia 4 września 2014 roku
Program pomocy w ramach pomocy na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną dla przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Wrocławia.	Uchwała nr X/177/15 z dnia 21 maja 2015 roku
BEZPIECZEŃSTWO	
Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2017 – 2020	Uchwała nr XXXI/642/16 z dnia 20 października 2016 roku
EDUKACJA	
Wrocławska Strategia Edukacyjna	Uchwała nr XV/271/15 z dnia 3 września 2015 roku
Uchwałą w sprawie wyrażenia woli współdziałania przez Gminę Wrocław i utworzenia partnerstwa z Gminą Czernica w celu realizacji projektu pod nazwą „Klucz do przyszłości - program rozwoju kompetencji kluczowych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych Gminy Wrocław i Gminy Czernica	Uchwała nr LXIII/1527/18 z dnia 11 października 2018 roku
Wrocławski program wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA	Uchwała Nr XXVIII/563/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 7 lipca 2016 roku
PARTYCYPACJA I WSPÓŁPRACA Z NGO	
Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Wrocławia na lata 2018-2030	Uchwała nr LIX/1378/18 z dnia 5 lipca 2018 roku
Strategia rozwoju współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2018 – 2022	Uchwała nr LI/1208/18 z dnia 15 lutego 2018 roku
Wieloletni programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w latach 2018 - 2022	Uchwała nr XLVII/1095/17 z dnia 19 października 2017 roku
Program współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2018 roku	Uchwała nr XLVII/1096/17 z dnia 19 października 2017 roku
Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Wrocławia na lata 2017 - 2020"	Uchwała nr XXXVIII/871/17 z dnia 27 kwietnia 2017 roku
Program Inicjatyw Rad Osiedli	Zarządzenie nr 7292/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 14 czerwca 2017 roku w sprawie sposobu opracowania przez

	jednostki pomocnicze Miasta propozycji zadań inwestycyjnych do projektu budżetu Miasta na 2018 rok i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta
OBSZAR SPOŁECZNY	
Gminny programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2014 -2018	Uchwała nr LV/1390/14 z dnia 20 marca 2014 roku
Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024	Uchwała nr LXIII/1517/18 z dnia 11 października 2018 roku
Lokalny programu pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Ostonowy dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych	Uchwała nr LIX/1375/18 z dnia 5 lipca 2018 roku
Program Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych "Dwa plus trzy i jeszcze więcej"	Uchwała nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005 roku i zmiana LV/1279/18 z dnia 26 kwietnia 2018 roku
Wrocławski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Bez barier” na lata 2018-2022	Uchwała nr XLVIII/1129/17 z dnia 23 listopada 2017 roku
Gminny program wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2018-2020	Uchwała nr XLVIII/1127/17 z dnia 23 listopada 2017 roku
Przyjęcia od Ministra Edukacji Narodowej zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”	Uchwała nr XLVIII/1124/17 z dnia 23 listopada 2017 roku
Wrocławski program promocji zdrowego żywienia i aktywności fizycznej dla dzieci i młodzieży na lata 2016 - 2018”	Uchwała nr XIX/386/15 z dnia 22 grudnia 2015 roku
Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)	Uchwała nr XLI/1277/09 z dnia 19 listopada 2009 roku
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla miasta Wrocławia na lata 2012-2032"	Uchwała nr XXIII/528/12 z dnia 15 marca 2012 roku
Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013-2018	Uchwała nr XLVIII/1171/13 z dnia 19 września 2013 roku
Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Wrocławia na lata 2018-2030"	Uchwała nr LIX/1378/18 z dnia 5 lipca 2018 roku
Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Wrocławia na lata 2017 - 2020"	Uchwała nr XXXVIII/871/17 z dnia 27 kwietnia 2017 roku

VI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA

W roku 2018 zakończyła się VII kadencja Rady Miejskiej Wrocławia i rozpoczęła VIII kadencja.

Przewodniczącym VII kadencji RM w roku 2018 był Jacek Ossowski, wiceprzewodniczącymi: Dorota Galant, Jerzy Skoczylas, Rafał Czepil. Przewodniczącym VIII kadencji RM w roku 2018 był Jarosław Charłampowicz, wiceprzewodniczącymi: Dorota Galant, Bartłomiej Ciążyński, Łukasz Olbert. Rada składa się z 37 radnych.

Komisje RM VIII kadencji

Nazwa	Przewodniczący
Komisja do spraw Polityki Senioralnej	Gwadera-Urlep Agata
Komisja Inicjatyw Gospodarczych	Chudzik Janusz
Komisja Statutowa	Dariusz Piwoński
Komisja Budżetu i Finansów	Grabarek Tadeusz
Komisja Edukacji i Młodzieży	Aniszczyk Bohdan
Komisja Spraw Społecznych, Osiedli i Partycypacji	Razik-Trziszka Magdalena
Komisja Gospodarki Komunalnej	Górski Michał
Komisja Sportu i Rekreacji	Zieliński Maciej
Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska	Karpiński Paweł
Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury	Kędziarska Agnieszka
Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą	Kłosowski Dominik
Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa	Rybczak Agnieszka
Komisja Rewizyjna	Kmiecik Sergiusz
Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Cyrul Czesław

W 2018 roku na 16 sesjach plenarnych **Rada Miejska Wrocławia** uchwaliła **457 aktów prawnych**, w tym:

- 413 w kadencji VII (409 uchwał, 2 apele i 2 rezolucje),
- 44 w kadencji VIII (43 uchwały i jeden apel).

Zestawienie wydanych przez Radę Miejską aktów prawnych w poprzedniej i obecnej kadencji

ROK	Ogółem	w tym:			
		Uchwały	apele	stanowiska	rezolucje
Kadencja VII (2014-2018)					
2014	38	38	-	-	-
2015	362	357	1	4	-
2016	331	325	2	3	1
2017	454	452	-	2	-
2018	413	409	2 (z 3 łącznie)	-	2
Ogółem kadencja 2014-2018	1.598	1.581	5	9	3
Kadencja VIII (2018-2023)					
2018	44	43	1 (z 3 łącznie)	-	-
Ogółem rok 2018	457	452	3	-	2

Blisko 35,4% uchwał reguluje sprawy z zakresu ustroju, organizacji i zarządzania (m.in. wybór Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Rady, ustalenie składów osobowych

komisji Rady i wybór ich Przewodniczących, diety radnych, plan kontroli, stwierdzenia wygaśnięcia mandatów radnych rad osiedli, opinie o lokalizacji kasyn gry, przyznanie nagród i tytułów honorowych, wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego, rozpatrzenie wezwań do usunięcia naruszenia prawa oraz wniosków o podjęcie lub zmianę uchwały, skarg na uchwały, skarg na działalność Prezydenta i kierowników miejskich jednostek organizacyjnych, i innych). W drugiej kolejności dominują zagadnienia planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz ładu przestrzennego (głównie przystąpienia do sporządzenia projektu planu i uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, nazewnictwo ulic, skwerów, rond, placów, parków) - 28,1% uchwał. Znaczący w 2018 roku był również wzrost uchwał dotyczących repatriantów i zapewnienia im warunków do osiedlenia się we Wrocławiu - 9,7% uchwalonych.

Uchwały wg problematyki (procentowo w ogółem podjętych) w porównaniu do roku poprzedniego z taką samą liczbą podjętych uchwał (452), w którym dominowały regulacje związane z reformą oświaty.

Podział tematyczny	2017 roku	2018 roku
Ustrój, organizacja i zarządzanie	29,4%	35,4%
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, ład przestrzenny	10,6%	28,1%
Finanse i rachunkowość	8,6%	9,5%
Edukacja i jednostki oświaty	37,1%	4,7%
Repatriacja	0,2%*	9,7%*
Inne	14,1%	12,6%
Ogółem	100%	100%

* jedna uchwała w 2017 roku uchylająca wcześniej podjętą uchwałę, 44 uchwał w 2018 roku

W zakończonej w ubiegłym roku VII kadencji Rada Miejska wydała w okresie jej trwania w latach 2014-2018 - 1.598 aktów (1.581 uchwał, 9 stanowisk, 5 apeli i 3 rezolucje),

W nowo rozpoczętej VIII kadencji (2018 – 2023) Rada Miejska podjęła w okresie od 19 listopada do 31 grudnia 2018 roku 43 uchwały i jeden apel.

W 2018 roku Radni Rady Miejskiej Wrocławia złożyli do Prezydenta Wrocławia 78 zapytań i 118 interpelacji.

Akty prawne Rady Miejskiej Wrocławia i Prezydenta Wrocławia

W 2018 roku Prezydent Wrocławia wydał łącznie 2.327 zarządzeń, w tym jako:

- organ wykonawczy miasta - 2.278 zarządzeń (2.115 w kadencji 2014-2018, 163 w kadencji 2018-2023),
- kierownik urzędu - 49 wewnętrznych zarządzeń (41 w poprzedniej kadencji, 8 w nowej kadencji).

W analogicznym okresie Rada Miejska uchwaliła 457 aktów prawnych, w tym:

- 413 w kadencji VII (409 uchwał, 2 apele i 2 rezolucje),
- 44 w kadencji VIII (43 uchwały i jeden apel).

Zestawienie wydanych przez Prezydenta aktów prawnych w poprzedniej i obecnej kadencji

ROK	Ogółem	w tym:		
		zarządzenia organu	zarządzenia kierownika urzędu	pisma okólne
Kadencja 2014-2018				
2014	177	172	5	-
2015	3.108	3.043	65	-
2016	2.891	2.854	36	1

2017	2.787	2.735	52	-
2018	2.156	2.115	41 (z 49 łącznie)	-
Ogółem kadencja 2014-2018	11.119	10.919	199	1
Kadencja 2018-2023				
2018	171	163	8 (z 49 łącznie)	-
Ogółem rok 2018	2.327	2.278	49	-

W 2018 roku główną problematykę zarządzeń organu stanowiły sprawy gospodarki nieruchomościami - 76,6% ogółu podjętych aktów, będących przede wszystkim wynikiem realizacji procedur związanych ze sprzedażą nieruchomości, w tym sprzedażą lokali mieszkalnych i użytkowych, oddawaniem nieruchomości w dzierżawę, użytkowanie i najem w trybach przetargowym lub bezprzetargowym, wykonywaniem prawa pierwokupu, nabyciem gruntów do zasobu gminy, wypłatą odszkodowań za przejęte grunty, wyrażaniem zgód na ustanowienie służebności na nieruchomościach i in.

Kolejne regulacje - na poziomie 8,1% ogółu wydanych zarządzeń – dotyczą zagadnień z zakresu edukacji, w szczególności obsady stanowisk dyrektorów jednostek oświaty (ogłoszenie i zatwierdzenie konkursów, powierzenie stanowisk), a także przyznania stypendiów dla uczniów i studentów.

Zarządzenia w kategorii finanse i rachunkowość obejmują 4% ogółu wydanych, a ich przedmiotem były z reguły sprawy zmiany budżetu Miasta oraz planu finansowego Miasta.

Zarządzenia organu według określonych obszarów działalności w porównaniu do lat poprzednich

Podział tematyczny	2015 roku	2016 roku	2017 roku	2018 roku
Gospodarka nieruchomościami	2.514	2.329	2.021	1.744
Edukacja	141	194	370	184
Finanse i rachunkowość	109	99	117	92
Ustrój, organizacja i zarządzanie	133	48	76	90
Gospodarka komunalna	48	53	65	50
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	38	42	25	41
Gospodarka zasobem mieszkaniowym	31	43	26	38
Inne	29	46	35	39
Ogółem	3.043	2.854	2.735	2.278

Ze względu na przedmiot regulacji wydane w minionym roku wewnętrzne akty kierownika urzędu w większości dotyczą spraw organizacji i zarządzania (m.in. sprawozdań, informacji publicznej, wdrożenia rozwiązań wynikających z RODO) – 63,3% ogółu podjętych, 26,5% spraw pracowniczych (m.in. regulaminu pracy, regulaminu wynagradzania, legitymacji służbowych) a 10,2% spraw z zakresu finansów i rachunkowości (m.in. dokumentów finansowo-księgowych, polityki rachunkowości, inwentaryzacji).

Wewnętrzne akty kierownika urzędu w podziale tematycznym w porównaniu do lat poprzednich

Podział tematyczny	2015 roku	2016 roku	2017 roku	2018 roku
Organizacja i zarządzanie	40	27*	31	31
Sprawy pracownicze	9	6	17	13
Finanse i rachunkowość	16	4	4	5
Ogółem	65	37*	52	49

*w tym jedno pismo okólne

Od 27 maja 1990 roku do końca 2018 roku podjęto ogółem **70.609 aktów prawnych**, z czego:

- 11.786 przez Radę Miejską Wrocławia (11.699 uchwał, 60 stanowisk, 20 apele i 7 rezolucji),
- 13.549 przez Zarząd Miasta Wrocławia (13.548 uchwał i jedno zarządzenie porządkowe związane z powodzią w 1997 roku),
- 45.274 przez Prezydenta Wrocławia (44.086 zarządzeń organu oraz zbiorów wewnętrznych aktów liczący 1.188 dokumentów, na które składa się 1.005 zarządzeń kierownika, 23 zarządzenia starosty z lat 1999-2002, 115 postanowień z lat 1990-2002 oraz 45 pism okólnych).

Zestawienie wydanych aktów prawnych w okresie od 27 maja 1990 roku do 31 grudnia 2018 roku

Okres	Rada Miejska Wrocławia				Zarząd Miasta Wrocławia		Prezydent Wrocławia	Ogółem
	uchwały	stanowiska	apele	rezolucje	uchwały	zarządzenia porządkowe	zarządzenia	
akty prawne organów miasta z lat 1990-2018								
kadencja I 1990-1994	538	3	-	-	2.144	-	-	2.685
kadencja II 1994-1998	820	24	3	3	4.743	1	-	5.594
kadencja III 1998-2002	1.878	8	-	1	6.661	-	-	8.548
kadencja IV 2002-2006	3.390	8	2	-	-	-	9.120	12.520
kadencja V 2006-2010	1.738	1	3	-	-	-	11.200	12.942
kadencja VI 2010-2014	1.711	7	6	-	-	-	12.684	14.408
kadencja VII 2014-2018	1.581	9	5	3	-	-	10.919	12.517
Razem kadencje I-VII	11.656	60	19	7	13.548	1	43.923	69.214
kadencja VIII 2018-2023	43	-	1	-	-	-	163	207
Razem kadencje I-VIII	11.699	60	20	7	13.548	1	44.086	69.421
akty prawne kierownika urzędu z lat 1990-2018 i starosty z lat 1999-2002								
lata 1990-2018	-				-		1.188	1.188
Ogółem 1990-2018	11.786				13.549		45.274	70.609

VII. MIENIE KOMUNALNE I GOSPODARKA MIESZKANIOWA

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI

Regulacje stanów prawnych i komunalizacja nieruchomości Gminy Wrocław

Zakładanie ksiąg wieczystych oraz regulowanie zapisów w księgach wieczystych dla nieruchomości Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu:

- sporządzono i przekazano do Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego łącznie 155 wniosków o założenie nowych ksiąg wieczystych oraz o dokonanie wpisów w już istniejących księgach wieczystych,
- w toku pozostaje 19 postępowań.

Komunalizacja mienia Gminy Wrocław

Przygotowano i przekazano do Wojewody Dolnośląskiego:

- 36 pism o wszczęcie przez Wojewodę z urzędu postępowań w sprawach stwierdzenia nabycia z mocy prawa, z dniem 27 maja 1990 roku, przez Gminę Wrocław własności nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych,
- 4 wnioski o przekazanie na własność Gminy Wrocław nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych,
- 1 wniosek o stwierdzenie nabycia z mocy prawa, z dniem 30 czerwca 2000 roku przez Gminę Wrocław własności nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 13 ustawy z dnia 19 października 1991 roku o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa,

Uzyskano decyzje Wojewody Dolnośląskiego:

- pozytywnych - 13,
- odmownych - 7,

ponadto:

- złożono 8 odwołań od decyzji odmownych Wojewody do Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej w Warszawie,
- wniesiono 2 skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego od decyzji Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej,
- złożono 2 wnioski do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o stwierdzenie nieważności decyzji komunalizacyjnych,
- wniesiono 1 skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego od decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- uzyskano 3 decyzje Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej,
- uzyskano 1 wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego,
- uzyskano 2 decyzje Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Nabywanie mienia od Skarbu Państwa przez Gminę Wrocław wykonującą zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu, na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. nr 133, poz. 872 z późn. zm.).

Przygotowano i przekazano do Wojewody Dolnośląskiego 17 wniosków o stwierdzenie nabycia z mocy prawa, z dniem 1 stycznia 1999 roku, własności mienia Skarbu Państwa przez Gminę Wrocław wykonującą zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu na podstawie art. 60 ustawy z dnia 13 października 1998 roku – przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną.

Uzyskano od Wojewody Dolnośląskiego 18 decyzji pozytywnych, 1 odmowną.

Regulowanie stanu prawnego nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław, wchodzących w skład dróg zaliczonych do kategorii dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych.

- złożono 1 wniosek do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- uzyskano 2 decyzje Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Realizacja roszczeń spółdzielni i innych osób prawnych do uzyskania prawa użytkowania wieczystego i własności budynku pozostających w ich użytkowaniu na podstawie art. 204, 207 i 208 ustawy o gospodarce nieruchomościami: prowadzono 2 postępowania, w toku pozostało 2.

Stwierdzenie nabycia przez państwowe i komunalne osoby prawne z mocy prawa, prawa użytkowania wieczystego gruntu i własności budynków (uwłaszczenie) na podstawie art. 200 i 201 ustawy o gospodarce nieruchomościami: prowadzono 8 postępowań, w toku pozostało 8.

Regulacja stanów prawnych nieruchomości związanych z rodzinnymi ogrodami działkowymi: prowadzono 11 postępowań, w toku pozostało 7.

Prowadzenie spraw związanych z roszczeniami rewindykacyjnymi kościołów, związków wyznaniowych oraz innych osób na podstawie ustaw szczególnych, w tym kontynuowanie postępowania ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP odnośnie zakończenia postępowań regulacyjnych prowadzonych przez Komisję Regulacyjną do Spraw Gmin Wyznaniowych Żydowskich: prowadzono 4 postępowania, w toku pozostało 4.

Regulacja stanów prawnych nieruchomości (w tym m.in. związana ze zbywaniem nieruchomości, ustalaniem służebności, rozwiązywanie użytkowania wieczystego, ustanawianie tytułu prawnego po wygaśniętych użytkownikach wieczystych i inne): prowadzono 54 postępowania, w toku pozostało 45.

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania własności nieruchomości gruntowej, wchodzącej uprzednio w skład gospodarstwa rolnego przekazanego Skarbowi Państwa i prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania na własność nieruchomości objętej prawem nieodpłatnego użytkowania z tytułu przekazania gospodarstwa rolnego Skarbowi Państwa: prowadzono 3 postępowania, w toku pozostało 3.

Podjęmowanie czynności prowadzących do usuwania stwierdzonych rozbieżności pomiędzy zapisami w ewidencji gruntów i budynków a wpisami w księgach wieczystych: prowadzono 13 postępowań, w toku pozostało 9.

Rozpoznanie sprawy celem ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez podmioty nie mające uregulowanego tytułu prawnego do tych nieruchomości, w tym prowadzenie postępowań o zwrot nienależnie pobranych pożytków: 6 postępowań.

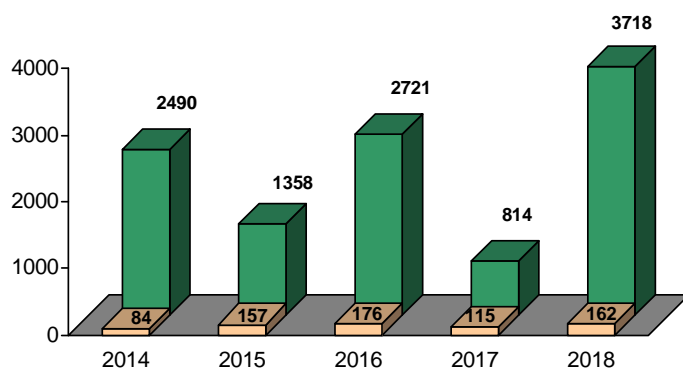
Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia odszkodowania za nieruchomości, które przeszły na własność Gminy Wrocław w związku z wydaniem decyzji o realizacji inwestycji drogowych na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych: prowadzono 36 postępowań, w tym: zakończono 12 (poprzez uzyskanie postanowienia Wojewody o wyznaczeniu innego starosty do prowadzenia postępowania), w toku pozostało 24. Uczestniczono w 23 postępowaniach o zwrot wywłaszczonych nieruchomości. Prowadzono 1 postępowania administracyjne o wydanie zaświadczeń na podstawie art. 217 k.p.a.

Przeanalizowano 2 680 pism Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla miasta Wrocławia oraz organów wyższego stopnia wydanych w postępowaniach z udziałem Gminy Wrocław jako strony postępowania administracyjnego pod kątem ewentualnego naruszenia interesu Gminy.

Ewidencjonowanie wniosków wymagających wniesienia opłaty sądowej wraz z rejestracją dowodów wpłaty i rozliczaniem pobieranych z Wydziału Finansowego zaliczek pieniężnych: 54 sprawy.

Opłaty z tytułu użytkowania wieczystego

Ilość wypowiedzeń opłaty rocznej / liczba zaktualizowanych nieruchomości w latach 2014-2018

■ ilość nieruchomości ■ ilość wypowiedzeń

- Dokonano 3 718 wypowiedzeń wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, dotyczących 162 nieruchomości gruntowych;
- Dokonano z urzędu 2 148 zmian stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w związku z trwałą zmianą sposobu korzystania z nieruchomości powodującą zmianę celu, na który nieruchomość została oddana w użytkowanie wieczyste;
- Dokonano 15 zmian stawki procentowej opłaty rocznej na wniosek użytkownika wieczystego;
- Dokonano 19 określeń wysokości stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego;
- Rozpatrzono 439 wniosków o udzielenie bonifikaty od opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego;
- Dokonano 2 421 rozliczeń opłat rocznych należnych od osób fizycznych i prawnych, w związku z nabyciem przez te podmioty prawa własności lokali od developerów i spółdzielni mieszkaniowych;
- Reprezentowano Gminę Wrocław przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym w postępowaniach dotyczących aktualizacji opłat rocznych – 115 rozpraw.

Nadzór nad realizacją i przestrzeganiem umów użytkowania wieczystego

- Monitorowaniem objęto 793 nieruchomości.
- Prowadzono 29 postępowań w sprawie zmiany warunków umowy użytkowania wieczystego, z czego: 10 zakończyło się zawarciem umowy.
- Prowadzono 5 postępowań zmierzających do rozwiązania umowy użytkowania wieczystego, z czego 1 zakończyło się sądowym rozwiązaniem umowy.
- Prowadzono 10 postępowań w sprawie zmiany terminu prawa użytkowania wieczystego, z czego 4 zakończyły się zawarciem umowy.
- Rozpatrzono 13 wniosków użytkowników wieczystych o wydanie oświadczeń zawierających zgodę na dokonanie wpisów w księgach wieczystych.

DZIERŻAWA GRUNTÓW GMINNYCH

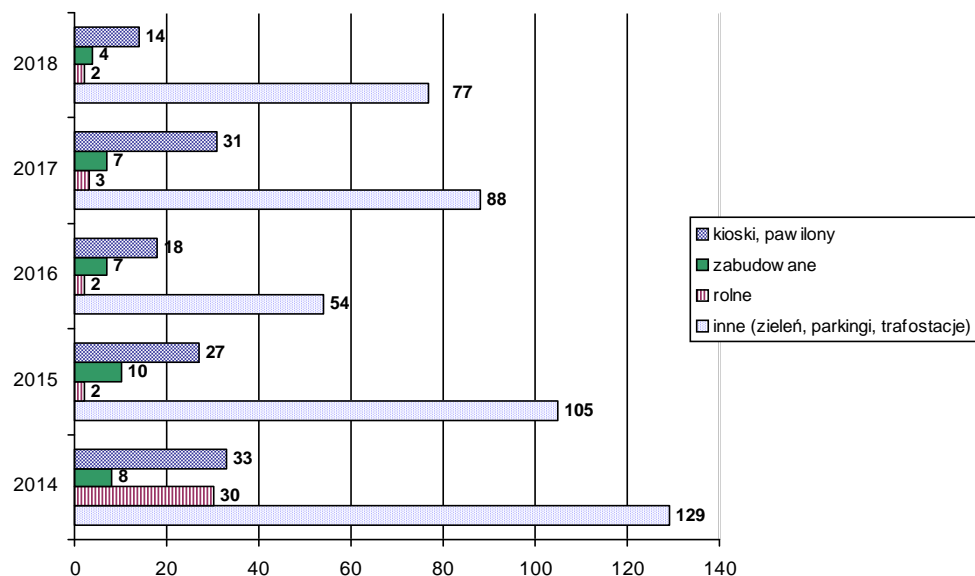
Umowy dzierżawy/użyczenia gruntów gminnych na dzień 31 grudnia 2018 roku

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. [ha]	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
Rolne	567	92,6009	60026,42	52,00
pod kioski i pawilony handlowe	372	17,4517	1215,00	374 858,07
parkingi, magazyny	198	28,4980	8305,80	23 4916,20
zieleń przydomowa, pola irygacyjne	384	1018,9098	886361,74	3 060,95
Razem umowy dzierżawy	1521	1157,4604	955908,96	612 887,22
Umowy użyczenia	47	13,5076		

Umowy dzierżawy gruntów gminnych zawarte w 2018 roku

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. [ha]	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
na cele rolne	2	0,0549	185,00	-
pod kioski i pawilony handlowe	14	0,1094	200,00	8365,00
na grunty zabudowane	4	1,0198	-	146701,00
pod parkingi, magazyny	10	2,3570	830,00	51304,00
pod trafostacje	3	0,0144	-	1121,00
zieleń przydomowa, pola irygacyjne	43	0,8332	5970,00	810,00
Inne z VAT (z czynszem m-c)	9	0,4777	-	7205,00
Inne bez VAT (z czynszem rocznym)	3	0,0339	285,00	-
Inne z VAT (z czynszem rocznym)	13	0,1838	2393,00	-
Razem umowy dzierżawy	101	5,0841	9863,00	215506,00
Umowy użyczenia	7	1,7592	-	-

Ilość umów dzierżaw gruntów gminnych zawartych w latach 2014–2018

Dokonano naliczeń opłat za korzystanie bez tytułu prawnego z gruntu Gminy dla 68 podmiotów (2,2647 ha) na ogólną kwotę 557 872,49 zł netto.

Sporządzono 25 protokołów czasowego udostępnienia gruntów komunalnych (2,6889 ha) na rzecz Inwestorów realizujących uzbrojenie podziemne związane z rozbudową telekomunikacji, energetyki, gazownictwa, wodociągów, ciepłownictwa itp. oraz pod zaplecza budów. Łączna kwota naliczonych opłat z tego tytułu wyniosła 361 410,34 zł.

Sporządzono 50 aneksów zmieniających dzierżawioną powierzchnię, wysokość czynszu, lub przedłużających termin dzierżawy.

Sporządzono 91 protokołów zdawczo-odbiorczych, dotyczących przekazania nieruchomości do zarządzania do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta i Zarządu Zieleni Miejskiej.

Sporządzono 140 Zarządzeń Prezydenta w sprawie oddania nieruchomości w dzierżawę, w trybie bezprzetargowym i przetargowym.

Sporządzono 8 Zarządzeń Prezydenta w sprawie wskazania ZZK lub innych jednostek miejskich, jako właściwych do przejęcia nieruchomości do zarządzania.

Opracowano 125 wykazów informacyjnych (3-tygodniowych), dotyczących oddania nieruchomości w dzierżawę w trybie bezprzetargowym i przetargowym.

Przeprowadzono 87 negocjacji z dzierżawcami w zakresie szczegółowych warunków umownych jak też wysokości kwoty czynszu dzierżawnego.

USTANAWIANIE PRAW DO NIERUCHOMOŚCI

Sprzedaż lub ustanawianie prawa użytkowania wieczystego wraz z przeniesieniem własności znajdującej się na nieruchomości zabudowy oraz sporządzanie aneksów do umów: łącznie 120 spraw, zakończono 56 (w tym 20 zakończone umową), w toku pozostało 64.

Ustanawianie tytułu prawnego do nieruchomości na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w formie decyzji o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd:

- decyzje ustanawiające trwały zarząd, wygaszające trwały zarząd, zmieniające decyzje o ustanowieniu trwałego zarządu, umarzające postępowania – 53, postanowienia wydane w toku postępowania – 48,
- zawiadomienia wydane w toku postępowania – 81,

- zgody wydane trwałym zarządom na wynajem, dzierżawę, użyczenie części nieruchomości osobom trzecim - 30,
- informacje – 98.

Oddawanie nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako Miasta na prawach powiatu w użytkowanie:

- łącznie 12 spraw, zakończono 5 (w tym 4 zakończone umową), w toku 7.

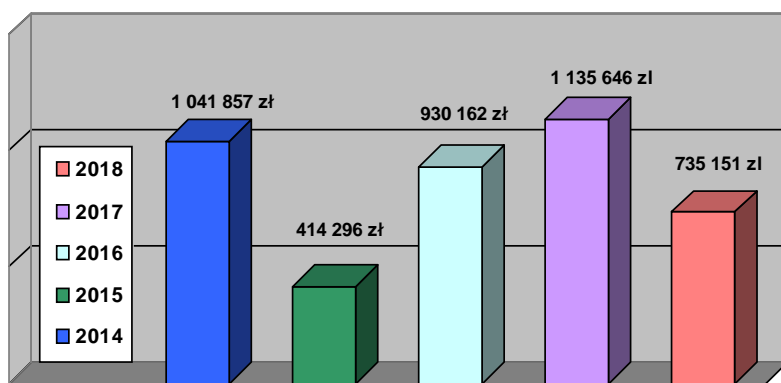
Prowadzenie postępowań w celu ustanowienia służebności gruntowych i przesyłu:

- łącznie 696, zakończono 108 (w tym 28 zakończone umową), w toku pozostało 588.

Wydanych protokołów uzgodnień: 75.

Rozpoznanie sprawy celem ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez podmioty nie mające uregulowanego tytułu prawnego do tych nieruchomości: 4.

Dochody z tytułu ustanowionych służebności w latach 2014-2018

Umowy zawarte w 2018 roku

Rodzaj umowy	Ilość	Łączna kwota do zapłaty [zł]	Kwota do zapłaty w 2018 roku [zł]
Sprzedaż na rzecz dzierżawcy (wykaz nieruchomości – tab. A)	1	1 066 205,82	633 205,82
Sprzedaż na rzecz użytkownika wieczystego (wykaz nieruchomości – tab. B)	6	4 597 267,86	4 597 267,86
Służebności gruntowe	12	619 638,49	619 638,49
Służebności przesyłu	16	171 474,30	171 474,30
Sprzedaż w trybie bezprzetargowym	7	145 198,90	145 198,90
Użytkowanie (wykaz nieruchomości – tab. C)	4	987 262,11	987 262,11
Oddanie w użytkowanie wieczyste	6	841 891,12	841 891,12
Uzgodnienia lokalizacji sieci infrastruktury technicznej	75	87 230,00	87 230,00
RAZEM:		8 516 168,60	8 083 168,60
Ograniczone prawo rzeczowe na rzecz Gminy Wrocław	5	- 55 961,68	- 55 961,68

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz dzierżawcy nieruchomości			
Zakończone zawarciem umowy			1
W toku			1
Adres nieruchomości	Kwota do zapłaty (całkowita) [zł]	Kwota do zapłaty w 2018 roku [zł]	Powierzchnia [m ²]

ul. Obornicka	1 066 205,82	633 205,82	3 364
---------------	--------------	------------	-------

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz użytkownika wieczystego, na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami			
Zakończone zawarciem umowy			6
W toku			19
Adres nieruchomości	Kwota do zapłaty (całkowita) [zł]	Kwota do zapłaty w 2018 roku [zł]	Powierzchnia [m ²]
ul. Ferdynanda Magellana, ul. Jamesa Cooka 2	134 068,01	134 068,01	671
ul. Kochanowskiego 8a, ul. Wojciecha z Brudzewa 2	1 497 408,41	1 497 408,41	6 199
ul. Hubska 24-28	1 930 065,01	1 930 065,01	4 956
ul. Czernicka 2,4, ul. Czernicka, ul. Kiełczowska	518 670,01	518 670,01	4 642
ul. Karola Olszewskiego 58	398 248,41	398 248,41	1 715
ul. Japońska 2,2a	118 808,01	118 808,01	351
RAZEM:	4 597 267,86	4 597 267,86	18 534

Postępowania w sprawie ustanowienia prawa użytkowania	
Zakończone zawarciem umowy	4
W toku	7
Adres nieruchomości	Opłata 2018 roku (zł. brutto)
pl. Wolności 1 (Narodowe Forum Muzyki)	755 712,58
ul. Wejherowska 34	219 530,40
ul. Kasztelańska 7 m. 12 (AKSON)	137,33
ul. Kazimierza Wielkiego 35, pl. Wolności 7a (Muzeum)	11 881,80
RAZEM:	987 262,11

OPŁATA PLANISTYCZNA

Zasady ustalania opłaty planistycznej, określają przepisy ustawy z 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity - Dz.U. z 2018 roku, 1945). Opłata ta jest dochodem własnym gminy, a – zgodnie z dyspozycją ustawową - jej wysokość nie może być wyższa niż 30% wzrostu wartości nieruchomości. Stawka procentowa opłaty jest określana w uchwałach Rady Miejskiej Wrocławia dotyczących uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2018 roku przeanalizowano łącznie 25 719 aktów notarialnych dotyczących zbycia nieruchomości mogących powodować naliczenie opłaty planistycznej. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 25 postępowań, w wyniku których wydano 16 decyzji orzekających o ustaleniu jednorazowej opłaty planistycznej. Z wydanych w 2018 roku decyzji 9 stało się ostatecznych, od 4 decyzji wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego – w 1 przypadku sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia, natomiast w 3 przypadkach sprawy są rozpatrywane przez SKO. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

W 2018 roku wydano 2 decyzje na wniosek strony zgodnie z art. 37 ust. 7 ustawy z 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

ODSZKODOWANIE W ZWIĄZKU Z OBNIŻENIEM WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI W ZWIĄZKU Z UCHWALENIEM PLANU MIEJSCOWEGO ALBO JEGO ZMIANĄ

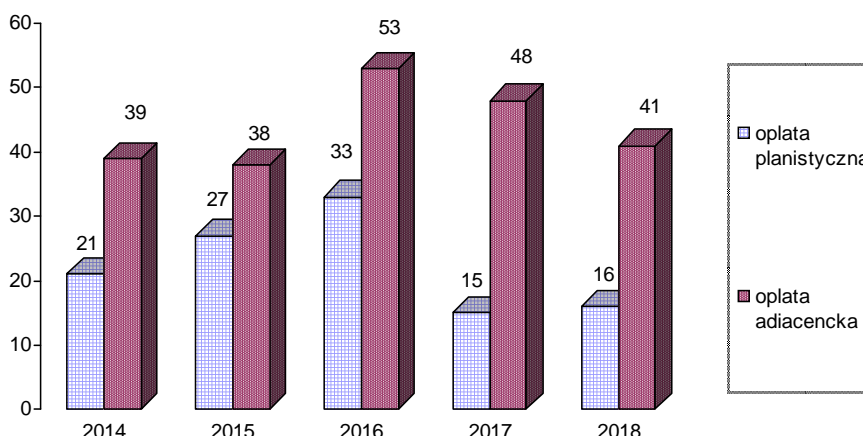
W okresie sprawozdawczym rozpatrywane były 24 sprawy. Dodatkowo 7 spraw jest przedmiotem postępowań sądowych. W 2018 roku wpłynęło 6 wniosków w sprawie wypłaty odszkodowania, z czego 3 uznano za bezzasadne, natomiast 3 sprawy są w toku załatwiania.

OPŁATA ADIACENCKA Z TYTUŁU WZROSTU WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI WYWOŁANEJ JEJ PODZIAŁEM GEODEZYJNYM

Postępowania administracyjne w tym zakresie były prowadzone na podstawie art. 98a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity - Dz.U. z 2018 roku, poz. 2204) oraz uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 września 2003 roku w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej i uchwały Nr XIV/329/07 z dnia 15 listopada 2007 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej.

W 2018 roku przeanalizowano 360 ostatecznych decyzji Dyrektora Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu zatwierdzających podziały nieruchomości. Wszczęto i przeprowadzono 75 postępowań w sprawie ustalenia i pobrania opłat adiacenckich w związku ze wzrostem wartości nieruchomości wywołanym ich podziałem geodezyjnym, wydano 41 decyzji, z których 38 stało się ostatecznych, od 3 rozstrzygnięć strony wniosły odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego – w 1 przypadku sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia, natomiast w 2 przypadkach sprawy są rozpatrywane przez SKO. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

ilość wydanych decyzji w sprawie opłaty planistycznej i adiacenckiej wydanych w latach 2014–2018

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO W PRAWO WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI

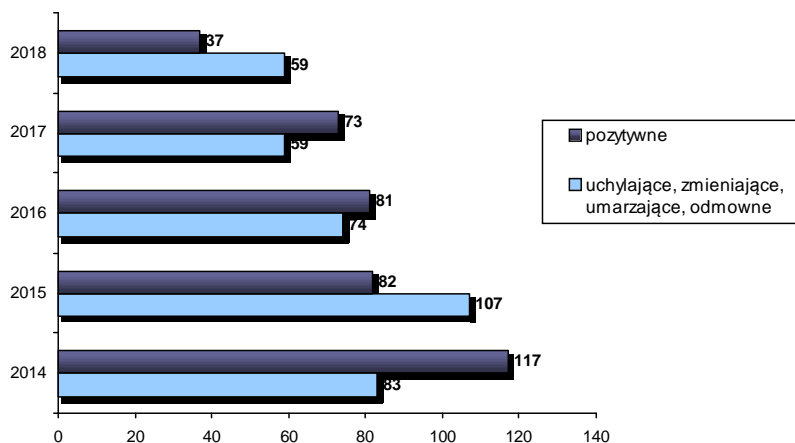
Wydano 98 decyzji przekształcających prawo użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (w tym 37 na rzecz osób fizycznych oraz 4 na rzecz spółdzielni mieszkaniowych). Należności z wydanych decyzji przekształcających wynoszą łącznie 629 080,54 zł (decyzje dotyczą gruntów o łącznej powierzchni 166 880 m²). W 2018 roku prowadzono 508 postępowań na wniosek osób fizycznych (również tworzących wspólnoty mieszkaniowe) oraz spółdzielni mieszkaniowych.

Decyzje wydane w 2018 roku w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości

Rodzaj podmiotu	Rodzaj rozstrzygnięcia	Wydane decyzje	Powierzchnia
			Należność
Osoby fizyczne	decyzje pozytywne	37	162 763 m ²
			395 765,64 zł.
Spółdzielnie mieszkaniowe		4	4 117 m ²
			233 314,90 zł.
OGÓŁEM decyzje pozytywne		41	166 880 m ²
			629 080,54 zł.

uchylające	1	-----
zmieniające	29	
umarzające	16	
odmowne	13	

Ilość decyzji wydanych w latach 2014–2018 (dotyczy osób fizycznych)

W toku prowadzonych postępowań doręczano stronom zawiadomienia, pisma informujące strony o stanie sprawy i o obowiązujących przepisach, wezwania, postanowienia oraz inne dokumenty (właściwe dla prowadzonej procedury administracyjnej).

Przygotowano ok. 100 zawiadomień do sądu wieczystoksięgowego o zmianie właściciela, w związku z dokonaniem w trybie administracyjnym przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

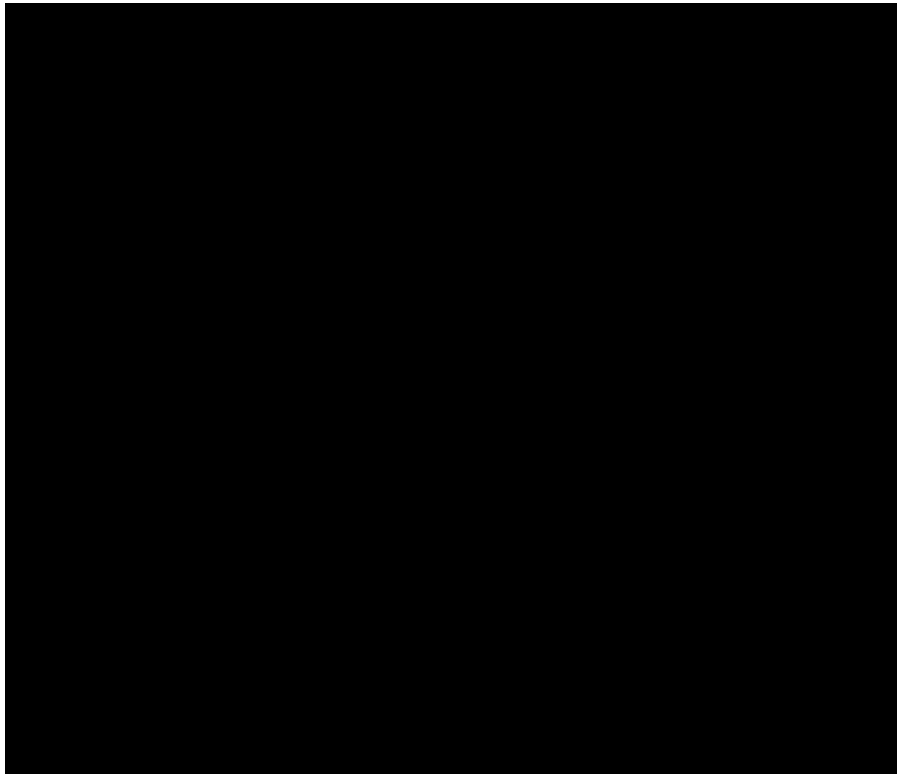
Według stanu na koniec 2018 roku pozostało niezakończonych ok. 400 postępowań administracyjnych w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości na podstawie ustawy z 29 lipca 2005 roku, w tym 222 postępowania zawieszono.

DOCHODY WYDZIAŁU NIERUCHOMOŚCI KOMUNALNYCH

Plan dochodów Wydziału Nieruchomości Komunalnych wynosił na początku 2018 roku 76 310 000 zł. Ze względu na znaczne przekroczenie dochodów z tytułu użytkowania wieczystego w III kwartale zwiększono wysokość wpływów do kwoty 81 413 230 zł.

Wykonano 101,50 % założonego planu, w tym:

INNE DZIAŁANIA

W 2018 roku na podstawie prawomocnych wyroków sądowych skierowano 2 wnioski egzekucyjne do komornika o wydanie nieruchomości Gminie Wrocław (1 sprawa w toku). Zakończono 4 postępowania (w tym 3 z 2017 roku).

Prowadzono sprawy związane z udzielaniem pomocy publicznej, w zakresie wystawiania zaświadczeń o udzielonej przedsiębiorcom pomocy „de minimis”. Wydano 6 zaświadczeń.

Kontynuowano realizację 20 umów z poprzednich lat na wyceny nieruchomości dla potrzeb Gminy Wrocław i Skarbu Państwa. Na podstawie zawartych umów zlecono 580 operatów szacunkowych między innymi do celów aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego i przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

W 2018 roku zawarto 1 umowę, na podstawie art. 4 pkt 3 lit ea) ustawy Prawo zamówień publicznych. Przeprowadzono 1 postępowanie w trybie z wolnej ręki oraz 1 postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, zakończone zawarciem 9 umów na wyceny nieruchomości.

Opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury: za dzierżawę gruntu, wynikające z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów Gminy. W 2018 roku wystawiono ponad 6 650 faktur VAT. W ramach realizacji ustawy o podatku VAT sporządzane są również miesięczne rejestry sprzedaży fakturowanej, korekt sprzedaży oraz rejestry zakupów.

Kontynuowano prowadzenie ewidencji ilościowo-wartościowej nieruchomości gminnych, w „Systemie Gospodarowania Nieruchomościami”. W 2018 roku wprowadzono 1 129 spraw związanych z podziałem nieruchomości, ujawniono w systemie 450 decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SKARBU PAŃSTWA

Obsługa użytkowania wieczystego

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2018 roku odnotowano wzrost liczby użytkowników i współużytkowników na gruntach, których właścicielem jest Skarb Państwa. Ze względu na ustawę z dnia 20 lipca 2018 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego

nieruchomości zabudowanych na cele mieszkalne w prawo własności tych gruntów, w trzecim kwartale 2018 podjęto szereg czynności w celu przygotowania bazy nieruchomości i umożliwienia wydawania zaświadczeń o przekształceniu, począwszy od 1 stycznia 2019 roku .

Ogółem w 2018 roku wpłynęło 4 461 pism, w tym – 2 952 aktów notarialnych.

Wysłano 7 461 pisma do użytkowników i współużytkowników wieczystych.

W ramach gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa kontynuowano aktualizację opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego.

Podjęto postępowania o aktualizację opłat z tytułu użytkowania wieczystego z urzędu i na wniosek. Wysłano 135 wypowiedzeń opłat dla osób fizycznych i prawnych, w stosunku do 99 nieruchomości (w tym 82 z urzędu i 17 na wniosek). Szacowany wzrost opłat w stosunku do opłat wypowiedzanych wynosi: 2 421 683 zł.

W związku ze złożonymi wnioskami przez użytkowników i współużytkowników wieczystych, że aktualizacje są nieuzasadnione lub uzasadnione w innej wysokości, do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, przekazano akta 72 użytkowników wieczystych do rozpatrzenia. W konsekwencji wydanych przez Kolegium orzeczeń zostało złożonych 10 sprzeciwów przez użytkowników wieczystych.

Odbyło się 98 rozpraw przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym we Wrocławiu w sprawach dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania i współużytkowania wieczystego.

W stosunku do 19 nieruchomości wpłynęły wnioski z żądaniem dokonania aktualizacji, dla 62 użytkowników i współużytkowników wieczystych, które rozpatrzono w następujący sposób:

- odmówiono – 2,
- zaktualizowano – 12,
- w toku – 5.

Rozpatrzono i przeprowadzono postępowania o zmianę wysokości stawki procentowej opłaty rocznej w stosunku do 37 nieruchomości:

- zmieniono – 31,
- odmówiono – 3,
- w toku – 3.

W tym w stosunku do 6 nieruchomości podjęto postępowanie z urzędu, a do 31 nieruchomości na wniosek użytkowników i współużytkowników wieczystych. Pozytywnie rozpatrzono 28 wniosków, w 3 sprawach odmówiono zmiany stawki procentowej w wyniku czego użytkownicy wieczyści skierowali wnioski do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu o uznanie, że odmowa jest nieuzasadniona.

Podejmując czynności z urzędu i na wniosek zmieniono wysokość stawki procentowej dla 383 użytkowników wieczystych, w tym:

- z 3% na 1% - 364 szt.,
- z 3% na 2% - 1 szt.,
- z 1% na 3% - 18 szt.

W związku ze zmianą sposobu użytkowania nieruchomości gruntowej dokonano określenia stawki procentowej dla 2 nieruchomości.

Rozpatrzono ogółem 449 wniosków o udzielenie bonifikaty od opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntu z powodu niskich dochodów w tym:

- pozytywnie - 400,
- negatywnie - 63 (w tym w 14 przypadkach odmówiono ze względu na złożenie wniosku po upływie ustawowego terminu),
- wezwano do uzupełnienia - 36.

Dokonano analizy:

- 33 operatów szacunkowych sporządzonych w postępowaniach sądowych dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego;
- 10 operatów przedłożonych przez użytkowników wieczystych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu.

Uczestniczono w 63 wizjach w terenie, z czego 53 przeprowadzono w związku z prowadzonymi postępowaniami o zmianę stawki procentowej opłaty rocznej lub dla potwierdzenia sposobu użytkowania gruntu, a 10 było przeprowadzonych z udziałem biegłych sądowych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, zespół ds. opłat za użytkowanie wieczyste w 2018 roku aktywnie współpracował z Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej przy postępowaniach prowadzonych w ramach wykonywanego przez Prokuratorię obowiązkowego zastępstwa procesowego w sprawach, gdzie wartość przedmiotu sporu przekracza 75 000,00 zł.

Sprawy związane z realizacją uprawnień „zabużańskich”

Prowadzono, jak w latach ubiegłych, postępowania wyjaśniające z wniosków wojewodów z terenu całego kraju o udzielenie informacji, czy osoby wymienione w piśmie nabyły prawo własności lub prawo użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa z zaliczeniem na poczet ceny (opłat z tytułu użytkowania wieczystego) wartości mienia nieruchomego pozostawionego poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wojną rozpoczętą w 1939 roku.

W celu udzielenia wnioskowanej przez wojewodów informacji przeprowadzana jest każdorazowo kwerenda archiwalnych dokumentów dotyczących nieruchomości położonych we Wrocławiu, które były lub są w posiadaniu osób wymienionych w piśmie: w oparciu o dane zawarte w piśmie wojewody, dostępne rejestry i inne źródła informacji (tj.: a/ bazę danych ewidencji gruntów i budynków, b/ bazę danych ewidencji ludności TD ELUD, c/ rejestr osadniczych gospodarstw rolnych, d/ rejestr złożonych dokumentów dot. „mienia zabużańskiego”, e/ bazę aktów notarialnych, f/ centralną bazę danych ksiąg wieczystych). Dokonywana następnie analiza dokumentów obejmuje akta Urzędu Miejskiego oraz akta ksiąg wieczystych. W sprawach skomplikowanych kierowane są pytania do Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu.

Na prośbę osób fizycznych przekazano wnioski o zarejestrowanie uprawnień do rekompensaty właściwym wojewodom, celem kontynuowania postępowania w sprawie potwierdzenia prawa do rekompensaty. Udzielano informacji osobom fizycznym dotyczącej prawa do rekompensaty za pozostawione mienie.

Dodatkowo, w ramach pomocy prawnej przesłuchano świadków postępowania administracyjnego.

Ogółem otrzymano 177 pism od wojewodów z terenu całego kraju oraz od osób fizycznych, na które udzielono 177 odpowiedzi.

ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SKARBU PAŃSTWA

W 2018 roku nieruchomości Skarbu Państwa zarządzane były przez zarządcę Zespół Zarządców Nieruchomości sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 27 czerwca 2017 roku o nr 1/2017 o zarządzanie nieruchomościami Skarbu Państwa.

Spółka zarządza:

- 109 lokalami mieszkalnymi,
- 7 lokalami użytkowymi.

W ramach zadań związanych z zarządzaniem nieruchomościami podejmowano następujące czynności:

- zawarto umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej dla nieruchomości w których Skarb Państwa ma 100% udziałów własności,

- dokonano analizy księgowo – finansowej i merytorycznej oraz przekazano do realizacji dokumentację księgowo – finansową dotyczącą zakupu mediów i usług do nieruchomości (min. utrzymanie czystości, naprawy i konserwacje, wywóz nieczystości stałych, remonty),
- prowadzono bieżącą korespondencję z dostawcami mediów i usług w sprawie korekt i błędnie wystawionych dokumentów finansowo – księgowych,
- sporządzono deklaracje na podatek od nieruchomości za 2018 roku i korekty do 2017 roku,
- prowadzono postępowania w celu uregulowania tytułu prawnego do lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym zawarcia kolejnych umów najmu z dotychczasowymi najemcami,
- zawarto umowy na usługi utrzymania czystości i przeprowadzenie obowiązkowych przeglądów budowlanych w budynkach, w których Skarb Państwa ma 100% udziałów własności,
- na dzień 31 grudnia 2018 roku umowami najmu objętych było 60 lokali mieszkalnych oraz 2 lokale użytkowe,
- sporządzono sprawozdanie z gospodarowania zasobem na dzień 31 grudnia 2017 roku dla Wojewody Dolnośląskiego - wygenerowano dane do 109 pozycji sprawozdania,
- sporządzono wykaz do Krajowego Zasobu Nieruchomości ze stanem zasobu na dzień 31 grudnia 2017 roku - wygenerowano dane dla 3 631 nieruchomości - uzupełniono informacje w 54 pozycjach zestawienia,
- prowadzono elektroniczną ewidencję zasobu, nanosząc na bieżąco zmiany zarejestrowane w Ewidencji Gruntów i Budynków oraz wynikające z wydania:
 - 97 decyzji/zawiadomień o komunalizacji/uwłaszczeniu,
 - 8 decyzji o pozwoleniu na budowę,
 - 30 decyzji o lokalizacji celu publicznego,
 - 41 innych dokumentów zmieniających stan prawny nieruchomości,
- prowadzono czynności związane z rozpatrzeniem wniosków inwestorów o wydanie zgody na czasowe zajęcie nieruchomości Skarbu Państwa pod inwestycje liniowe i organizację placów budowy, sporządzono:
 - 6 protokołów uzgodnień,
 - 4 aneksy do protokołów uzgodnień,
 - 17 protokołów zdawczo – odbiorczych,
 - 12 pism w ww. sprawach,
- prowadzono 54 umowy dzierżawy nieruchomości, w tym zawarto 3 nowe umowy dzierżawy, sporządzono 14 pism w sprawie dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa.

Zrealizowane remonty w budynkach Skarbu Państwa

W 2018 roku wykonano prace remontowo-konserwacyjne:

- w budynku przy ulicy Gen. I. Piłsudskiego 1c - remont klatki schodowej - 20 150,73 zł,
- w budynku przy ul. Gen. I. Piłsudskiego 1 d-h - remont chodnika i dróg dojazdowych - 94 665,75 zł,
- w budynku przy ulicy Księcia Witolda 16 - remont schodów i malowania klatki schodowej - 4 921,64 zł,
- w budynku przy ulicy Milickiej 12 - remont dachu wraz z wymiana obróbek blacharskich - 25 908,37 zł,
- w budynkach w miejscowościach Kątna, Oleśniczka i Mirków - wykonano prace zabezpieczenia pustostanów - zamurowania otworów okiennych i drzwiowych - 12 352,50 zł.

Zakładanie ksiąg wieczystych dla nieruchomości Skarbu Państwa

Realizując postanowienia ustawy z dnia 7 września 2007 roku o ujawnianiu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2012 roku poz. 1460), kontynuowano składanie wniosków do sądu wieczystoksięgowego o założenie ksiąg wieczystych z wpisem własności Skarbu Państwa dla nieruchomości stanowiących zasób Skarbu Państwa, którym gospodaruje Prezydent jako wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej. W tym celu

wydano 25 zaświadczeń o przejściu nieruchomości na własność Skarbu Państwa na mocy art. 2 Dekretu z dnia 08.03.1946 roku o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. Nr 13, poz. 87). W 2018 roku założono 35 ksiąg wieczystych, w 16 księgach wieczystych dokonano wpisów, wyrażono 35 zgód na dokonanie wpisu przez użytkownika wieczystego w trybie art.21 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Realizowano również zadania dotyczące badania stanów prawnych nieruchomości na podstawie wpisów w księgach wieczystych, uzyskiwano odpisy z ksiąg wieczystych dokumentujące stan prawny nieruchomości w prowadzonych postępowaniach administracyjnych.

Nadzór właścicielski oraz regulacje stanów prawnych nieruchomości

Prowadzono rejestr nieruchomości przekazanych darowizną na realizację celów publicznych oraz darowizn dokonywanych pomiędzy Skarbem Państwa a jednostkami samorządu terytorialnego i systematycznie monitorowano sposób realizacji celów darowizny określonych w umowach, w okresach rocznych/dwuletnich.

W 2018 roku dokonywano wizji wszystkich nieruchomości oddanych w drodze darowizny na cele publiczne, pod kątem ich wykorzystywania zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowach. W jednym przypadku stwierdzono brak zagospodarowania nieruchomości w terminie ustalonym w umowie darowizny. Odnośnie pozostałych nieruchomości ustalono, że są wykorzystywane zgodnie z celem darowizny, na jaki zostały oddane.

Darowizna nieruchomości położonej przy ul. Sienkiewicza, objęta została postępowaniem dotyczącym stwierdzenia nieważności umowy darowizny. Skarb Państwa, w tym postępowaniu reprezentuje Prokuratoria Generalna w Warszawie, która skierowała sprawę do postępowania sądowego.

W 2018 roku prowadzono 6 postępowań o ustalenie odszkodowania za utratę prawa do nieruchomości w związku z dokonaniem na wniosek właściciela/użytkownika wieczystego podziałem, w wyniku którego wydzielona została również nieruchomość przeznaczona w planie zagospodarowania przestrzennego na realizację celu publicznego. Postępowania prowadzone były w trybie cywilnoprawnym w celu ustalenia odszkodowania w drodze rokowań. 4 postępowania zakończyły się w 2018 roku uzgodnieniem wysokości odszkodowania.

W 2018 roku prowadzono między innymi:

- ogólne postępowania z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w tym między innymi dotyczące udzielenia odpowiedzi na pytania o stan prawny i faktyczny nieruchomości,
- postępowania z zakresu wiedzy o nieruchomościach i jej aktualizacji,
- postępowania dotyczące zaświadczeń,
- postępowania o sprzedaż nieruchomości,
- postępowania w sprawach przekazania nieruchomości do korzystania, w tym dzierżawę lub najem,
- postępowania o zezwolenie na czasowe zajęcie nieruchomości,
- postępowanie o zniesienie współwłasności,
- postępowania w przedmiocie przejęcia nieruchomości przez Skarb Państwa
- postępowania o przekształcenie prawa użytkownika wieczystego w prawo własności,
- postępowania w przedmiocie użyczenia nieruchomości,
- postępowania o poświadczenie stanu prawnego nieruchomości,
- postępowania dotyczące wyjaśnienia, interpretacji, opinii, aktów prawnych, dotyczących gospodarowania nieruchomościami ,
- postępowania o udzielenie informacji publicznej,
- postępowania przekazane do załatwienia według właściwości,
- postępowania o wykonywanie, ograniczanie, pozbawianie praw do nieruchomości oraz zwrot nieruchomości,
- postępowania dotyczące ustalenia odszkodowania za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne,

- postępowania w sprawach dotyczących trwałego zarządu,
- postępowania w sprawie służebności gruntowych,
- postępowania o wydanie zezwolenia na zakładanie, przeprowadzanie i wykonywanie na nieruchomościach urządzeń technicznych,
- postępowania o wykup mieszkań i lokali przez najemców,
- sporządzanie sprawozdań z udzielonej pomocy publicznej,
- postępowań dotyczących zbycia nieruchomości w trybie przetargowym oraz w trybie bezprzetargowym,
- postępowania o realizację roszczeń do nieruchomości.

Umowy dotyczące nieruchomości Skarbu Państwa zawarte w 2018 roku

Rodzaj zawartych umów		Ilość
akty notarialne	sprzedaż prawa własności	7
	umowa ustanowienia prawa użytkowania wieczystego	1
	ustanowienie służebności gruntowej/przesyłu	1
	Razem	9
Zwykła forma pisemna	dzierżawa gruntu	3
	czasowe zajęcie gruntu	10
	obciążenie z tytułu bezumownego korzystania z gruntu	4
	umowa użyczenia	2

Kontynuowano przygotowanie nieruchomości Skarbu Państwa do zbycia w trybie bezprzetargowym oraz przetargowym. Zawarto 9 umów notarialnych na łączną kwotę 670 849,00 zł.

Zakończone postępowania administracyjne z zakresu trwałego zarządu

Rodzaj postępowania		Ilość
Trwały zarząd		
	wygaszenie trwałego zarządu	21
	odmowa wygaszenia trwałego zarządu	1
	umorzenie postępowania	1
	aktualizacja opłaty z tytułu trwałego zarządu	8
	razem	31

Z urzędu dokonano aktualizacji opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu w stosunku do 8 nieruchomości na łączną kwotę 79 583,00 zł.

Na wnioski jednostek organizacyjnych wyrażono zgodę na zawarcie 11 umów dzierżawy/najmu/użyczenia.

W roku 2018 wpłynęły wnioski jednostek organizacyjnych o stwierdzenie wygaśnięcia prawa trwałego zarządu:

- Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych – 1 wniosek obejmujący 762 działki geodezyjne,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej – 1 wniosek obejmujący 516 działek geodezyjnych,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – 24 wnioski obejmujące 185 działek geodezyjnych.

W związku z powyższym należało posprawdzać zapisy ewidencji gruntów i ksiąg wieczystych, zamówić zaświadczenia potwierdzające stan prawny w ewidencji gruntów oraz odpisy z ksiąg wieczystych.

W związku z prowadzonymi postępowaniami z wniosku Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad o wygaszenie trwałego zarządu, wystąpiono o dodatkowe dokumenty m.in. do Wojewody Dolnośląskiego.

Sporządzono 8 protokołów zdawczo-odbiorczych przejęcia nieruchomości po wygaszeniu trwałego zarządu.

W zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w 2018 roku nastąpił spadek liczby wniosków o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności składanych przez osoby prawne lub w stosunku do nieruchomości przeznaczonych pod aktywność gospodarczą, z powodu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 roku sygn. akt K 29/13. Wydano łącznie 13 decyzji w przedmiocie przekształcenia.

Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – decyzje pozytywne	1
	Decyzje odmowne	4
	Umorzenie postępowania	2
	Zmiana decyzji o przekształceniu	6
	Razem	13

W 2018 roku wydano łącznie 70 postanowień o :

- odmowie wydania zaświadczenia,
- odmowie wszczęcia postępowania w sprawie przekształcenia,
- sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej,
- podjęciu zawieszono postępowania,
- zawieszeniu postępowania w sprawie przekształcenia.

W 2018 roku prowadzono również postępowania ze wskazania przez Wojewodę, Prezydenta Wrocławia jako organu do prowadzenia sprawy w trybie administracyjnym, o ustalenie odszkodowania za nieruchomości położone poza granicami miasta Wrocławia. Aktualnie postępowania są prowadzone (na różnym etapie).

Uczestniczono również aktywnie w postępowaniach prowadzonych przez innego starostę, w których jako strona wskazywany jest Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Wrocławia wykonującego zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Rzeczoznawstwo majątkowe

Koordynowano i prowadzono nadzór merytoryczny nad problematyką wycen nieruchomości sporządzanych przez rzeczoznawców majątkowych, w tym kwestią oceny przydatności dowodowej wycen nieruchomości w postępowaniach cywilnych i administracyjnych.

W 2018 roku zadania realizowane były w następujących obszarach:

- Merytoryczne wsparcie w sprawach z zakresu rzeczoznawstwa majątkowego

Praca w ww. zakresie obejmowała: spotkania konsultacyjne w Wydziałach Skarbu Państwa, Nieruchomości Komunalnych, Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości oraz opracowywanie fachowych opinii z zakresu wyceny nieruchomości i tematów pokrewnych.

W ramach przekazanych spraw odbyły się również spotkania o charakterze mediacyjnym z udziałem podmiotów (osób fizycznych i prawnych), których interes prawny związany był z nieruchomościami Gminy Wrocław i Skarbu Państwa.

- Przetargi z na usługi z zakresu wyceny nieruchomości

Udział w opracowywaniu procedur przetargowych obejmował m.in.:

- opracowanie nowych kryteriów oceny jakościowej przedmiotu zamówienia publicznego (karty weryfikacji formalnej projektu operatu szacunkowego),
- opracowanie wzoru umowy z rzeczoznawcą majątkowym nr DNR-RM.215.1.2018 wraz z załącznikami we współpracy i uzgodnieniu z Wydziałami: Prawnym, Nieruchomości Komunalnych, Skarbu Państwa, Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości, Zamówień Publicznych,
- opracowanie i wdrożenie do powszechnego stosowania druków: klauzuli aktualizacyjnej po nowelizacji ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- udział w postępowaniach przetargowych oraz w pracach Komisji Przetargowych w następujących postępowaniach: ZP/PN/59/2018/WNS, ZP/PN/67/2018/WSP, ZP/PN/62/2018/WNK, ZP/PN/77/2018/WNS.

- Wewnętrzne szkolenia, warsztaty i spotkania konsultacyjne dla pracowników komórek organizacyjnych Urzędu w zakresie wyceny nieruchomości i operatów szacunkowych.

Przeprowadzono cykl szkoleń związanych z wdrożeniem nowego wzoru umowy z rzeczoznawcą majątkowym, w których wzięli udział pracownicy Wydziałów Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości, Nieruchomości Komunalnych, Skarbu Państwa.

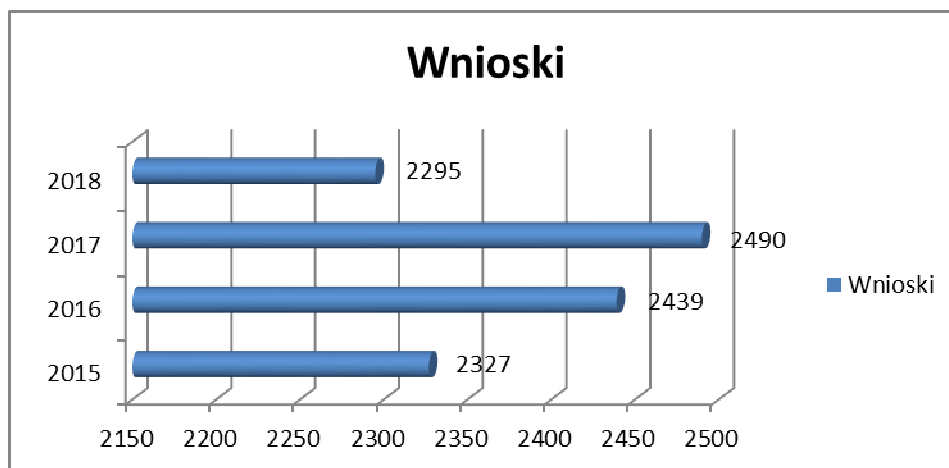
- Współpraca ze środowiskiem zawodowym rzeczoznawców majątkowych, między innymi poprzez udział w organizowanych konferencjach i regularną obecność na posiedzeniach Zarządu SRM we Wrocławiu.
- Administrowanie portalu internetowego DNR-RM na urzędowej platformie ekstranet/projekty, na którym dostępne są wzory umów, formularze, wybrane orzecznictwo, materiały szkoleniowe oraz opinie i artykuły prasowe związane z zagadnieniem wyceny nieruchomości.
- Publikowanie artykułów związanych z tematyką gospodarki nieruchomościami z afiliacją UM Wrocławia w ogólnopolskich wydawnictwach: C.H. Beck Nieruchomości, PFSRM „Rzeczoznawca Majątkowy”.

GOSPODAROWANIE KOMUNALNYM ZASOBEM LOKALI MIESZKALNYCH

W 2018 roku gospodarowanie komunalnym zasobem lokali mieszkalnych realizowano jako zadanie własne Gminy z uwzględnieniem przepisów uchwały nr XLVIII/1165/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 września 2013 roku w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014 – 2019 oraz uchwały nr XXXVII/2420/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 kwietnia 2005 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

W 2018 roku wpłynęło łącznie 2 295 wniosków o najem lokalu mieszkalnego, w tym:

- 1 042 z tytułu prowadzonych postępowań dotyczących lokali zamieszkałych,
- 1 009 o najem lokalu przez osoby nie posiadające mieszkań, a ubiegające się o lokal socjalny bądź lokal do remontu,
- 244 dotyczących przydzielenia lokalu zamiennego (z tyt. wykwaterowania bądź zamiany z „urzędu”).

W wyniku prowadzonych w 2018 roku postępowań zakończono łącznie 1 449 spraw.

Ponadto wydano 241 pism o zawarcie umowy o remont lokalu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy.

L.p.	Rodzaj sprawy	Pisma o zawarcie umowy najmu, aneksu	Wskazanie innego lokalu	Sprawy rozpatrzone negatywnie ze względu na brak podstaw prawnych
I Postępowania w stosunku do lokali zamieszkałych *				
1	likwidacja lokali wspólnie użytkowanych	23	9	-
2	przywrócenie tytułu prawnego po spłacie zadłużenia	23	8	20
3	wydanie tytułu prawnego do lokalu po zgonie najemcy	522	9	127
4	wydanie tytułu prawnego do lokalu po wyprowadzeniu się najemcy	240	-	19
5	uregulowanie sytuacji prawnej osób zajmujących domy, które uprzednio były przedmiotem dzierżaw 45-letnich	2	1	-
6	zmiana powierzchni i struktury lokalu (modernizacje i przebudowy, inwentaryzacje, korekty)	-	-	-
7	zamiany lokali między kontrahentami	35	-	2
8	przedłużenie umowy najmu dotychczas zajmowanego lokalu socjalnego	183	-	-
9	adaptacje	1	-	-
1-9	Ogółem	1 029	27	168
II Postępowania dot. najmu lokalu na zasadach ogólnych *				

10	najem lokalu po wykonanym remoncie na koszt własny	125	-	63
11	najem lokalu socjalnego z tyt. pozostawania w niedostatku - w tym realizacja list	49	-	81
12	najem lokalu socjalnego i tymczasowego pomieszczenia w wyniku orzeczenia sądowego	74	-	-
10-12	Ogółem	248	-	144
III Postępowania dot. zamiany dotychczas zajmowanego lokalu *				
13	wykwaterowania	117	-	-
14	zamiany "z urzędu"	55	-	-
13-14	Ogółem	172	-	-
1-14	RAZEM	1 449	27	312

Skierowano łącznie 319 spraw do Wydziału Prawnego UM oraz właściwych zarządców, dotyczących wystąpienia na drogę postępowania sądowego w odniesieniu do spraw prowadzonych przez Wydział. Przygotowano 32 projekty zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

POLITYKA GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM

W 2018 roku omówione zadania realizowano mając na względzie zobowiązanie do racjonalnego gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy, eliminowanie sytuacji długiego oczekiwania na przygotowanie lokalu do zasiedlenia, uproszczenie procedur obowiązujących zakresie przekazywania lokali i realizacji ich remontów wykonywanych na koszt przyszłych najemców.

Ponadto na bieżąco prowadzono analizę zmieniających się regulacji prawnych dotyczących gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy i zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej. W powyższych działaniach uwzględniono zarówno własne doświadczenia, jak i doświadczenia i rozwiązania przyjęte przez inne samorządy gminne.

Zasób komunalny i sposób zarządzania zasobem lokali komunalnych

Zarządzanie zasobem komunalnym Gminy Wrocław obejmuje zasób mieszkaniowy, lokale użytkowe, garaże, urządzenia komunalne i nieruchomości gruntowe z ich częściami składowymi, które nie pozostają w zarządzie lub administrowaniu innych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław.

Działania te wykonywane są przez: Zarząd Zasobu Komunalnego, który jest jednostką budżetową Gminy, nie posiadającą osobowości prawnej oraz spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Wrocławskie Mieszkania.

Czynności związane z zarządzaniem komunalnym zasobem wyżej wymienione podmioty jak w poprzednich latach wykonują bezpośrednio własnymi siłami, poprzez swoje komórki organizacyjne lub zlecają, możliwe do wyodrębnienia jednolite rodzajowo i specjalistyczne czynności z zakresu obsługi nieruchomości, firmom zewnętrznym. Przyjęty model zarządzania zasobem zmierza do zapewnienia pełnego wykonywania funkcji właścicielskich przez Gminę Wrocław wobec swoich nieruchomości i pozwala na zachowanie ciągłości zarządzania.

Wielkość zasobu komunalnego

	Zarządzane przez ZZK	Zarządzane przez WM	Zasób komunalny ogółem
Ilość budynków 100% Gminnych	997	608	1 605
Ilość budynków stanowiących Wspólnotę Mieszkaniową	2 592	1 434	4 026
Ilość LM Gminy Wrocław	22 343	12 462	34 805
Powierzchnia użytkowa LM Gminy Wrocław (m ²)	1 098 849,54	601 199,72	1 700 049,26
Ilość LU Gminy Wrocław	1 570	656	2 226
Powierzchnia użytkowa LU Gminy Wrocław (m ²)	203 018,98	56 118	261 994,86
Ilość garaży Gminy Wrocław	1 252	700	1 952
Powierzchnia użytkowa garaży Gminy Wrocław (m ²)	20 287,80	12 196,42	32 484,22
Tereny zewnętrzne (m ²)	2 343 408	1 973 044	4 316 452
Ogródki przydomowe (m ²)	115 390	381 577	496 967

ZASÓB ZARZĄDU ZASOBU KOMUNALNEGO

Według ewidencji ZZK, zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2018 roku na zasób komunalny będący przedmiotem działania Zarządu Zasobu Komunalnego składało się:

- 997 budynków 100% gminnych, w których znajdowało się 8 209 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 394 125,70 m²,
- 14 134 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 704 723,84 m² w 2 592 budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- 1 570 lokali użytkowych Gminy o powierzchni użytkowej 203 018,98 m²,
- 1 252 garaży o powierzchni użytkowej 20 287,80 m²,
- 2 343 408 m² powierzchni terenów zewnętrznych (bez chodników),
- 706 ogródków przydomowych o powierzchni 115 390 m²

Rejon	Nazwa Zarządcy lokali gminnych	Ilość lokali mieszkalnych Gminy
		22 343
A,B	BOK 1	2 877
H,I	BOK 2	5 185
F,G	BOK 3	3 941
Ł	BOK 5	2 429
R	BOK 7	2 956
S,U	BOK 9	2 307
O,P,T	BOK 10	2 648

- w zarządzie ZZK pozostają jego siedziby > budynki i 3 858m² terenów zewnętrznych,
- w podanych powyżej zasobach zarządzanych przez BOK-2, BOK-3 i BOK-5 znajdują się również tereny zewnętrzne z rejonów J, K i M.

W 2018 roku ZZK przejął do zarządzania działki o łącznej powierzchni 32 373,88 m². Przejęte zostały trzy nieruchomości po wygaśnięciu użytkowania wieczystego, położone przy ul. Gliwickiej 15, 17 i Lindego 16. Ponadto przejętych zostało 9 lokali użytkowych o łącznej pow. 7 540,30 m² a także w drodze postępowania spadkowego 3 lokale mieszkalne o łącznej pow. 155,09 m².

Wśród przejętych nieruchomości znajduje się budynek dawnej szkoły przy ul. Grochowej 13, budynek NZOZ przy ul. Żelaznej 34 oraz zabudowania Bastionu Sakwowego przy ul. Piotra Skargi 18.

Lokale użytkowe

Stan zasobu komunalnego lokali użytkowych i garaży

	2014	2015	2016	2017	2018
Lokale w budynkach użytkowych i mieszkalno - użytkowych	1 779	1 695	1 649	1 616	1570
Garaże wolnostojące i w budynkach (w tym miejsca postojowe)	1 339	1 303	1 271	1 271	1252

W bazie zasobów lokali użytkowych na koniec 2018 roku figuruje 44 obiekty do rozbiórki w tym 25 garaży:

- sprzedano - 40 lokali użytkowych oraz 5 garaży,
- wyburzono - 5 lokali użytkowych i 13 garaży.

Zawarto:

- 178 umów najmu na lokale użytkowe w tym:
 - na czas nieoznaczony - 35 umów,
 - na czas oznaczony - 143 umowy,
- 1 umowę dzierżawy nieruchomości na czas oznaczony,
- 61 aneksów do umów najmu na lokale użytkowe.

Wypowiedziano:

- 52 umowy najmu lokali użytkowych:
 - w 34 przypadkach umowę wypowiedział najemca
 - w 18 przypadkach umowę wypowiedziało ZZK, z czego w 11 przypadkach z powodu zadłużenia czynszowego najemcy.

Garaże

Zawarto:

- 57 umów (najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami),
- 17 umów najmu na miejsca parkingowe,
- 39 aneksów do umów najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami po renegotiacjach,
- 32 umowy ustanowienia kaucji pieniężnej.

Wypowiedziano:

- 40 umów najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami,

Ogródki (przy lokalach gastronomicznych)

W sezonie funkcjonowania ogródków przy lokalach gastronomicznych tj. od 15 marca zawarto 110 umów na ich organizację.

Naliczenia w 2018 roku

Miesiąc	Kwota [zł]
03/2018	22 047,25
04/2018	121 307,11
05/2018	177 311,63
06/2018	191 687,20
07/2018	200 833,16
08/2018	194 855,12
09/2018	204 561,65
10/2018	162 273,80

11/2018	41 496,84
Razem	1 316 373,76

Ulgi w czynszu lokali użytkowych

28 najemców lokali użytkowych korzystało z następujących ulg w czynszu:

- z tytułu remontu ulicy – 5 najemców,
- z tytułu wady technicznej lokalu – 23 najemców.

W 2018 roku przeprowadzono ogółem 56 przetargów na najem lokali użytkowych (w tym również na najem pomieszczeń przeznaczonych na potrzeby własne mieszkańców), 26 garaży i 1 miejsce parkingowe:

Ilość lokali skierowanych do przetargu na najem:	2014	2015	2016	2017	2018
Garaże	59	34	35	27	26
Miejsca postojowe	2	2	2	3	1
Lokale użytkowe	118	75	63	59	41
Dzierżawa nieruchomości zabudowanej					
Łącznie	179	111	100	89	57
ustne	70	76	68	61	47
pisemne	36	24	22	13	9
Łącznie	106	100	90	74	56

W wyniku przetargów najwyższe kwoty czynszu miesięcznego netto osiągnęły lokale:

- przetarg ustny:
 - lokal położony przy ul. Wita Stwosza 39 o pow. 8,50 m² – miesięczny czynsz wywoławczy netto 286,00 zł, po licytacji 3 400 zł netto,
 - lokal położony przy ul. Odrzańskiej 21 o pow. 16,42m² – miesięczny czynsz wywoławczy netto 552,00 zł, po licytacji 1 600,00 zł netto,
 - lokal położony przy ul. Baryckiej 9 o pow. 86,17m² – miesięczny czynsz wywoławczy netto 862,00 zł, po licytacji 1 300,00 zł netto,
 - lokal położony przy ul. Grabiszyńskiej 48 o pow. 77,05m² – miesięczny czynsz wywoławczy netto 1 233,00 zł, po licytacji 1 650,00 zł netto,
 - lokal położony przy ul. Księcia Witolda 45 o pow. 92,61m² – miesięczny czynsz wywoławczy netto 2 964,00 zł, po licytacji 3 014,00 zł netto.
- przetarg pisemny:
 - lokal położony przy ul. Wita Stwosza 37/ul. Wita Stwosza 38 o pow. 348,25m² - czynsz wywoławczy netto 13 533,00 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem, netto 35 521,00 zł,
 - lokal położony przy ul. Ruskiej 45 o pow. 37,11m² - czynsz wywoławczy netto 1 114,00 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem netto 2 350,00 zł,
 - lokal położony przy ul. Wita Stwosza 43/ul. Wita Stwosza 44 o pow. 136,80m² - czynsz wywoławczy netto 5 160,00 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem netto 5 800,00 zł.

W związku z publikacją informacji o terminach ogłaszanych przetargów na najem lokali użytkowych, pomieszczeń przeznaczonych na potrzeby własne mieszkańców, garaży i miejsc parkingowych, a także informacji o opublikowanych wykazach w gazecie Polska Press Sp. z o.o. wartość wystawionych faktur do zapłaty do końca grudnia 2018 roku wyniosła 3 913,86 zł brutto.

Pracownicy działu technicznego ZZK przyjmowali zgłoszenia od najemców lokali użytkowych i garaży dot. awarii i zabezpieczenia pustostanów, wydawali zgody na remont lokalu na wniosek najemców, dokonywali odbioru lokali po zgłoszeniu przez najemcę

zakończenia prac remontowych. Przed skierowaniem lokalu do zagospodarowania dokonywali typowania robót remontowych. Uczestniczyli w wizjach lokali dotyczących spraw technicznych.

Statystyka rozpatrywanych spraw w 2018 roku przedstawia się następująco:

- zgody na remont – 32,
- odbiory prac remontowych – 12,
- typowanie robót remontowych przed przekazaniem lokalu do zagospodarowania – 50,
- przyjęcie zgłoszenia awarii – 68,
- uczestnictwo w likwidacji szkód – 10.

W 2018 roku złożono 9 wniosków o eksmisję do Sądu. Prawomocny wyrok uzyskano w 2 sprawach, wykonano 2 eksmisje.

Lokale mieszkalne

Zadania związane z najmem lokali mieszkalnych m.in. z zawarciem umów najmu, sporządzaniem aneksów, z wypowiedzeniem najmu, z naliczeniem i ze zwrotem kaucji mieszkaniowej, interwencjami i zapytaniami dotyczącymi lokali mieszkalnych, są realizowane w Dziale Kaucji i Lokali Mieszkalnych ZZK. W zakresie dotyczącym tego obszaru wpłynęło 3 202 pisma, wnioski, odwołania.

W 2018 roku przygotowano 1 395 umów i aneksów do umów najmu lokali mieszkalnych.

Do weryfikacji wpłynęło 647 wniosków o wypowiedzenie. Po szczegółowej analizie dokumentów i informacji przekazywanych przez inne komórki ZZK i UM, wypowiedziano najem 389 najemcom.

W 2018 roku kontynuowano realizację zadania – prowadzenie spraw o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokali mieszkalnych, co do których tytuł prawny wygaśł wskutek wypowiedzenia, z powodu zalegania z zapłatą czynszu lub innych opłat za używanie lokalu. W 2018 roku przygotowano 200 wniosków o przygotowanie pozwów do sądu w ww. temacie.

Kontynuowano realizację Zarządzenia Prezydenta nr 8463/13 z dnia 3 września 2013 roku w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób gminy, w formie świadczenia rzeczowego.

W 2018 roku wpłynęło 693 wnioski dłużników, którzy złożyli deklarację skorzystania z możliwości spłaty zadłużenia w formie świadczenia rzeczowego. Na podstawie złożonych przez dłużników wniosków, przygotowano 631 umów na odpracowanie długu, z czego obecnie obowiązuje 66 umów zawartych z 71 osobami.

Z grupy 631 umów: 404 umowy zostały wypowiedziane lub dłużnicy nie zgłosili się do jednostek, 160 umów zostało zakończonych z uwagi na spłatę zadłużenia.

Osoby, które realizowały umowy dotyczące zamiany formy spłaty zadłużenia ze świadczenia pieniężnego na świadczenie rzeczowe i stawiły się do wskazanych przez ZZK jednostek odpracowały dług na kwotę ponad 3 582 tysięcy złotych.

Większość prac deklarowanych przez dłużników i zleczanych przez ZZK, to prace porządkowe czy pielęgnacja zieleni. Dłużnicy swój dług uzasadniają trudną sytuacją osobistą – problemy finansowe i zdrowotne, brak pracy. Odpracowujący dług nie określają swojego wykształcenia – wśród tych osób są bezrobotni, często bez prawa do zasiłku, osoby posiadające grupę inwalidzką, osoby utrzymujące się z prac dorywczych.

W 2018 roku Dział Kaucji i Lokali Mieszkalnych prowadził sprawy związane z udzielaniem ulgi w czynszu z tytułu niskich dochodów oraz o odstąpienie od naliczania 15% zwwyżki za lokal powyżej 80 m². Wnioski były rozpatrywane w oparciu o uchwałę nr XLVIII/1165/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 września 2013 roku w sprawie przyjęcia wieloletniego

programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014-2019 oraz Zarządzenie nr 249/09 Dyrektora ZZK z dnia 20 sierpnia 2009 roku.

Pozytywnie zaopiniowano 7 wniosków o udzielenie ulgi z tytułu niskich dochodów, spełniających kryteria wynikające z ww. uchwały. Pozostałe wnioski złożone przez najemców nie spełniały warunków określonych w ww. uchwale.

Naliczenie zwaloryzowanych kaucji mieszkaniowych związane z realizacją uchwały Rady Miejskiej XXXI/2277/07 z 9 grudnia 2004 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 roku w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław a także ze zwrotem kaucji mieszkaniowej przedstawia tabela:

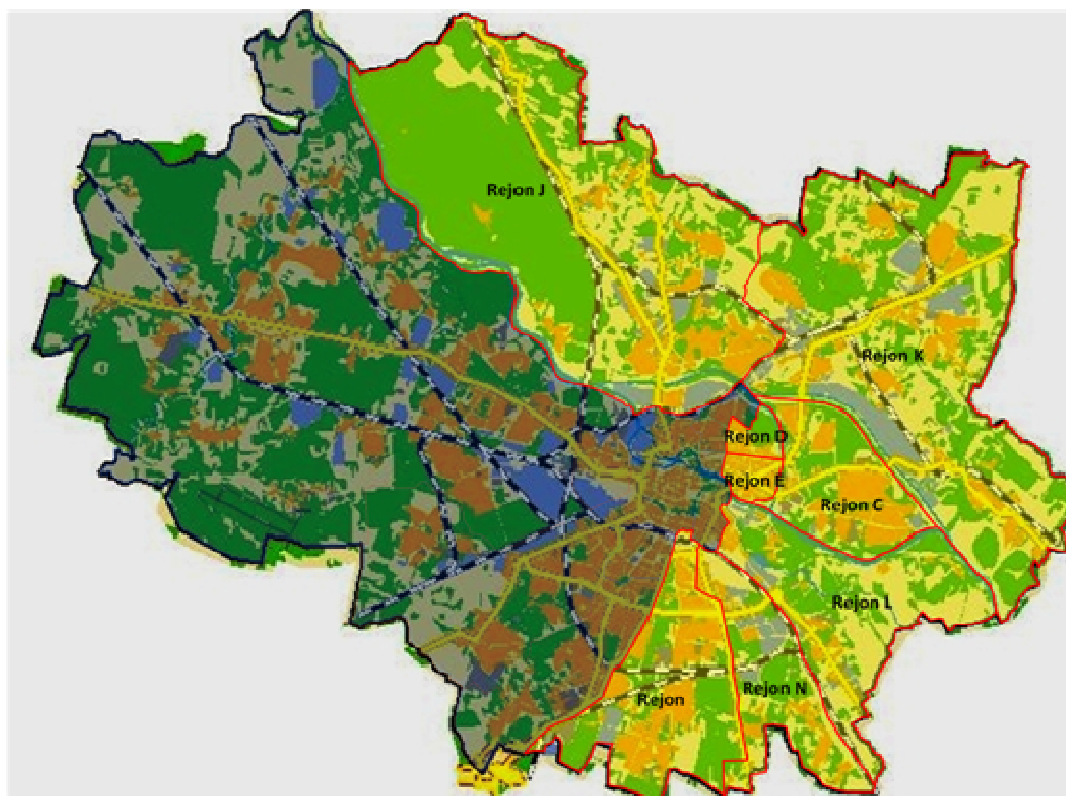
Kryteria oceny	Liczba wniosków	Kwota kaucji naliczonych [zł]	Kwota kaucji wypłaconych [zł]
kaucje wypłacone w 2018 (kaucje wpłacone po 1.01.2009 roku)	7	11 771	11 771
kaucje wypłacone w 2018 (kaucje wpłacone przed 12.11.1994 roku)	13	28 519	28 519
wnioskodawcy zawiadomieni o wysokości zwrotu, którzy kwalifikują się do wypłaty zwaloryzowanej kaucji	40	17 623	
wnioskodawcy, którzy kwalifikują się do wypłaty zwaloryzowanej kaucji wnioski zasadne - zawieszono do czasu dostarczenia brakujących dokumentów itd.	115		
wnioski wymagające procedury wyjaśniającej (mieszkania zakładowe)	85	124 935	
Razem: wnioski o wypłatę kaucji wątpliwe	85	124 935	
wnioskodawcy, poinformowani o odmowie na podstawie zapisu o zrzeczeniu się z wszelkich roszczeń, zawartym w aktach notarialnych	1 102		
wnioskodawcy, których roszczenie o zwrot kaucji uległo przedawnieniu	444		
wnioski za urządzenia sanitarne (łazienkowe) nie podlegające zwrotowi	29		
wnioskodawcy bez uprawnień do odbioru kaucji na podstawie art. 36	60		
wkłady budowlane - nie podlegają zwrotowi - odmowa	34		
lokale mieszkalne nabyte na rynku wtórnym - odmowa	57		
odmowa (kaucja odebrana wcześniej)	18		
sprawy zamknięte (rezygnacja, odmowa, brak dokumentów)	239		
Razem: wnioski o wypłatę kaucji bezzasadne	1 983		
wnioski załatwione pozytywnie (BSL)	2 114	2 796 029	
wnioski załatwione odmownie (BSL)	1 637		
Razem: Wnioski o naliczenie zwaloryzowanej kaucji mieszkaniowej z BSL	3 751		

wypłaty kaucji w wyniku wyroków sądowych	205	338 036	338 036
sprawy sądowe w toku	30		

ZASÓB SPÓŁKI WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Na zasób komunalny zarządzany przez Spółkę w 2018 roku składały się: nieruchomości mieszkalne i niemieszkalne, obiekty i urządzenia użyteczności publicznej, obiekty administracyjne oraz tereny zewnętrzne.

Poniżej zamieszczono mapę Wrocławia z zaznaczonymi rejonami Miasta, obrazującą zasięg terytorialny zarządzanego przez Spółkę zasobu komunalnego.

Wielkość zasobu komunalnego obejmującego rejon C, D, E, J, K, L, M, N.

	wg stanu na dzień 1.01.2018 roku	wg stanu na dzień 31.12.2018 roku
Ilość budynków 100% Gminnych	627	608
Ilość budynków stanowiących Wspólnotę Mieszkaniową	1 439	1 434
Ilość LM Gminy Wrocław	12 767	12 462
Powierzchnia użytkowa LM Gminy Wrocław (m ²)	617 453,69	601 199,72
Ilość LU Gminy Wrocław	676	656
Powierzchnia użytkowa LU Gminy Wrocław (m ²)	59 216,23	56 118
Ilość garaży Gminy Wrocław	705	700

Powierzchnia użytkowa garaży Gminy Wrocław (m ²)	12 295,23	12 196,42
Tereny zewnętrzne (m ²)	1 986 724	1 973 044
Ogródki warzywno-kwiatowe (m ²)	383 009	381 577

W trakcie 2018 roku następowały zmiany w ilości zasobu komunalnego polegające na zwiększeniu, w związku z powierzeniem czynności zarządzania na kolejnych nieruchomościach oraz na zmniejszeniu związanym ze sprzedażą lokali.

Szczegółowo zakres czynności zarządzania spółki Wrocławskie Mieszkania został określony w Załączniku nr 2 do Wskazania do realizacji i można je pogrupować następująco:

- czynności związane z administrowaniem i obsługą klientów,
- czynności związane z prowadzeniem ewidencji księgowej z tytułu rozrachunków z użytkownikami lokali,
- czynności windykacyjne i związane z udzielaniem ulg,
- czynności związane z konserwacją i usuwaniem awarii oraz okresowymi kontrolami budynków,
- czynności związane z eksploatacją budynków i terenów zewnętrznych,
- czynności związane z planowaniem i wykonywaniem remontów, inwestycji, rozbiórek i dokumentacji technicznej,
- czynności związane z wykwaterowaniem budynków i lokali,
- czynności związane z pełnieniem funkcji inwestora zastępczego przy remontach, inwestycjach, rozbiórkach i dokumentacjach technicznych,

Działania, o których mowa wyżej, były przez Spółkę realizowane w 2018 roku w celu poprawy funkcjonalności, bezpieczeństwa i estetyki budynków i lokali mieszkalnych.

EKSPLOATACJA ZASOBU GMINNEGO

Zarząd Zasobu Komunalnego

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – utrzymania budynków stanowiących własność Gminy Wrocław, ZZK zawiera w ramach otrzymanych w budżecie środków, umowy na wydatki takie jak:

- usługi porządkowo – sanitarne: sprzątanie i okresowe mycie części wspólnych budynków, klatek schodowych, bram, prześwitów bramowych, kabin dźwigów, itp, oraz odczyty wodomierzy, liczników energii elektrycznej,
- usługi dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji,
- usługi czyszczenia przewodów wentylacyjnych, spalinowych i dymowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.06.2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków (Dz.U. Nr 109 z 2010 roku poz. 719 z późniejszymi zmianami). Służy to bezpiecznemu użytkowaniu budynków, lokali, mieszkań,
- dostawę i przesył energii elektrycznej dla obwodów administracyjnych dla celów oświetlenia części wspólnych budynków-klatek schodowych, dla funkcjonowania węzłów cieplnych, oświetlenia terenów zewnętrznych (podwórek, wewnątrz blokowych), dla celów realizacji usług dozoru i monitoringu obiektów,
- usługi dozoru i ochrony mienia, monitoringu obiektów, w tym czasowo przejętych, przygotowywanych przez Gminę do zbycia,
- usługi transportowe - przeprowadzki najemców z lokali przeznaczonych do remontów, z budynków przeznaczonych do remontów-rewitalizacji, bądź rozbiórki,
- usługi sprzątania i wywożenia nagromadzonych zbędnych przedmiotów oraz rzeczy na odpowiednie składowiska odpadów z lokali po zgonach, bez najemców i tzw. zbieraczy oraz innych zanieczyszczonych lokali, obiektów,
- usługi dostawy oleju opałowego do lokalnych kotłowni,
- usługi dostawy gazu do lokalnych kotłowni,
- dostawy wody i odbioru ścieków do nowo przejmowanych do zarządzania przez ZZK obiektów, oraz umów gdy budynek jest włączany do programu umów indywidualnie zawieranych z najemcami lokali komunalnych,

- dostawy i przesyłu (umowy kompleksowe) oraz oddzielnie dostawy i oddzielnie dystrybucji energii elektrycznej do przejmowanych do zarządzania przez ZZK obiektów, oraz do budynków po wykonanych remontach – modernizacji lokali, budynków gdzie najemcy, dzierżawcy rezygnują z dzierżawy lub najmu, do oświetlenia zrewitalizowanych wnętrz blokowych – podwórek,
- usługi dostarczenia i obsługi kabiny TOI – TOI.

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – utrzymania terenów zewnętrznych stanowiących własność Gminy Wrocław zawarto umowy, na wydatki takie jak:

- usługi koszenia traw, przycinania żywopłotów,
- usługi wycinki drzew, które tego wymagają oraz na podstawie decyzji,
- usługi cięcia pielęgnacyjnego drzew i krzewów,
- usługi nasadzenia drzew i krzewów,
- usługi pielęgnacji zieleni w zagospodarowanych wnętrzach blokowych, zagospodarowanych podwórkach,
- usługi sprzątania osłon śmietnikowych i miejsc gromadzenia odpadów komunalnych.

Ponadto, ZZK wnosi opłaty z tytułu:

- umowy dzierżawy terenów pod miejsca zbiórki odpadów dla budynków stanowiących własność Gminy Wrocław z innymi właścicielami gruntów,
- za zajęcie pasa drogowego, w związku z umieszczeniem w nim przyłączy kanalizacyjnych, wodociągowych, kanalizacji deszczowej, pochylni dla niepełnosprawnych koniecznych dla obsługi budynków stanowiących własność gminy,
- odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Zgodnie z art. 6m. ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. z 2018 roku, poz. 1454,1629 z późn. zm.) właściciel nieruchomości (jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu) jest obowiązany złożyć do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. ZZK przygotowuje w związku z tym deklaracje za gospodarowanie odpadami komunalnymi składając deklarację za odpady do Wydziału Należności Środowiskowych UMW w następującym zakresie:

- lokale mieszkalne i użytkowe w budynkach będących 100% własnością Gminy Wrocław,
- lokale mieszkalne i użytkowe w budynkach wspólnot mieszkaniowych, dla których zarządcy nieruchomości wspólnych nie złożyli deklaracji o wysokości opłat z ww. tytułu oraz gdzie nie został wybrany zarządca.

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – stanowiącego własność Gminy Wrocław ZZK planuje wydatki i zawiera umowę na usługi obsługi czterech szaleatów miejskich, zawierane są także umowy na dostawę wody i odbiór ścieków oraz dostawę energii elektrycznej i ciepłej do szaleatów.

Rozliczenia kosztów mediów

W zakresie rozliczania mediów zostały przeprowadzone odczyty wodomierzy indywidualnych w lokalach gminnych na pierwsze półrocze 2018 roku oraz na koniec 2018 roku Zebrano i zweryfikowano koszty zużycia poszczególnych mediów przypadających na lokale gminne, położone w budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław oraz dokonano weryfikacji kosztów zużycia mediów, algorytmu podziału kosztów przypadających na lokale gminne położone w budynkach wspólnot mieszkaniowych przekazanych przez zarządców nieruchomości wspólnej. Na podstawie wykonanej bazy naliczeń i kosztów zużycia mediów wykonano rozliczenia mediów na poszczególne lokale gminne. Wyniki rozliczeń przekazano do najemców lokali gminnych oraz zostały przekazane do zaksięgowania na kartotekach finansowych lokali w systemie Granit.

W 2018 roku kontynuowano działania podjęte w latach ubiegłych w zakresie legalizacji urządzeń pomiarowych tj. urządzeń do pomiaru energii cieplnej i zużycia wody oraz

promowania opomiarowanych lokali. Wytypowano lokale do wymiany/legalizacji wodomierzy (766 lokali) i urządzeń pomiaru ciepła (452 lokali).

Dodatkowo prowadzono działania w zakresie opomiarowania ostatnich lokali w wytypowanych budynkach w celu wyeliminowania lokali, dla których jest stosowana metoda rozliczania mediów zimnej wody i ścieków, powodująca niejednokrotnie konieczność obciążenia najemców znacznymi niedopłatami, zwłaszcza w budynkach należących do wspólnot mieszkaniowych. Wytypowano do opomiarowania 289 lokali, co przyczyni się do zwiększenia ilości opomiarowanych lokali gminnych o 0,7 % w stosunku do roku ubiegłego.

W celu poprawy jakości powietrza i ochrony środowiska wykonano trwałą likwidację stałego systemu ogrzewania w lokalach mieszkalnych i użytkowych opartego na paliwie węglowym w 13 budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław. W ww. budynkach dokonano podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej i zamontowano urządzenia do pomiaru ciepła. Ponadto zamontowano 112 podzielników. Powyższe działania wpłynęły na energooszczędne zachowanie mieszkańców gminnego zasobu komunalnego i zmniejszenie emisji gazów oraz pyłów do powietrza.

W 2018 roku kontynuowano działania w zakresie Programu Pilotażowego zawierania indywidualnych umów przez dostawcę mediów z ich odbiorcami tj. najemcami lokali gminnych. MPWiK zawarło indywidualne umowy z najemcami lokali gminnych położonych w 2 budynkach. Przygotowywane są kolejne budynki do programu.

Prowadzono działania w celu udoskonalania funkcjonowania modułu rozliczeniowego mediów w programie Granit.

W zakresie dostarczenia mediów do lokali gminnych, położonych w budynkach stanowiących 100% własność Gminy Wrocław oraz w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych zostały poniesione następujące wydatki:

- opłata za zużycie zimnej wody i odprowadzenie ścieków z lokali gminnych,
- opłata abonamentowa za dostawę wody i odprowadzanie ścieków,
- opłata za zużycie energii cieplnej w lokalach gminnych,
- opłata za zużycie energii elektrycznej na cele mieszkalne w lokalach gminnych,
- opłata za zużycie gazu w lokalach gminnych,
- wywóz nieczystości płynnych z lokali gminnych.

Wydatki na media osiągnęły poziom 100% w przypadku lokali położonych w budynkach 100% gminnych oraz lokali położonych w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Na poziom wydatków miały wpływ m.in. zmiany cen dostawy zimnej wody oraz nośników ciepła – wzrost kosztów centralnego ogrzewania i podgrzania wody w 2018 roku oraz podwyższenie opłat przez zarządców wspólnot mieszkaniowych.

Dostarczenie mediów tj. dostarczenie zimnej wody i odprowadzenie ścieków, dostarczenie energii cieplnej, energii elektrycznej, gazu oraz odprowadzenie nieczystości płynnych z 8 000 mieszkalnych i 500 użytkowych lokali gminnych położonych w 707 budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław, wykonywane jest zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy ZZK a dostawcami mediów. Wydatki związane z dostarczaniem mediów do lokali gminnych realizowane są w okresach miesięcznych na podstawie faktur wystawianych przez poszczególnych dostawców i odbiorców mediów. Rozliczenie rzeczywistych kosztów zużycia mediów w lokalach gminnych wykonywane jest na podstawie algorytmów i sposobu rozliczania zgodnie z podjętymi regulaminami rozliczania mediów obowiązującymi w ZZK.

Dostarczanie mediów tj. dostarczanie zimnej wody i odprowadzenie ścieków, dostarczenie energii cieplnej, energii elektrycznej, gazu oraz odprowadzenie nieczystości płynnych z 14 127 mieszkalnych i 720 użytkowych lokali gminnych położonych w 2 583 budynkach wspólnot mieszkaniowych wykonane jest zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy poszczególnymi Wspólnotami Mieszkaniowymi a dostawcami mediów. Wydatki związane z dostarczaniem mediów do lokali gminnych realizowane są w okresach miesięcznych na podstawie wniosków wystawianych przez poszczególne Wspólnoty

Mieszkańcowa. Rozliczenie rzeczywistych kosztów zużycia mediów w lokalach gminnych wykonywane jest na podstawie algorytmów i sposobu rozliczania zgodnie z podjętymi regulaminami rozliczania mediów w poszczególnych wspólnotach.

Spółka Wrocławskie Mieszkania

Na czynności i ponoszone w zakresie eksploatacji zasobu gminnego wydatki składają się:

- utrzymanie czystości i porządku wewnątrz budynków 100% gminnych,
- usługi deratyzacji wykonane zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Wrocławia”,
- przeprowadzone akcje przeciwko gryzoniom na terenach zewnętrznych,
- całodobowa ochrona budynków przy ul. Więckowskiego 34, ul. Koreańskiej 1, ul. Popielskiego 6 (dozór i ochrona do 5.06.2018 roku w związku ze sprzedażą nieruchomości przez Gminę),
- zakup energii elektrycznej na potrzeby oświetleniowe klatek schodowych, kotłowni, węzłów ciepłych oraz oświetlenia wewnątrz międzyblokowych i placów zabaw
- obsługa serwisowa kotłowni, węzłów ciepłych i logoterm,
- obsługa serwisowa platform do przemieszczania osób niepełnosprawnych i dźwigów osobowych,
- odczytywanie indywidualnych wodomierzy poboru wody w lokalach,
- plombowanie wodomierzy indywidualnych w lokalach,
- wymiana wodomierzy ciepłej i zimnej wody wraz z nakładkami do odczytu radiowego oraz montaż wodomierzy w lokalach,
- obsługa systemów pomiarowo- rozliczeniowych energii cieplnej,
- utrzymanie czystości i porządku w 306 miejscach składowania odpadów stałych (w ciągu roku nastąpiła zmiana w wykazie adresowym mzo z uwagi na sprzedaż nieruchomości),
- czyszczenie przewodów wentylacyjnych, spalinowych i dymowych w budynkach 100% gminnych,
- sprząatanie stanowiących własność Gminy lokali oraz pomieszczeń przynależnych wraz z wywozem pozostawionych w tych lokalach przedmiotów,
- wykwaterowania związane z planowanymi remontami lokali i budynków z zapewnieniem transportu rzeczy i przedmiotów, będących własnością najemców do lokali zastępczych,
- utrzymanie terenów zewnętrznych Gminy Wrocław poprzez wykonywanie czynności: wymiana 688,82 m³ piasku w piaskownicach, skoszenie 1 479 366 m² traw, cięcia żywopłotów (łącznie przycięto żywopłoty o powierzchni 110 952 mb) oraz wycinka, pielęgnacja i okrzesywanie drzew, zgodnie z decyzjami wydanymi przez Miejskiego Konserwatora Zabytków, Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz Zarządzeniem nr 5081/2016 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 sierpnia 2016 roku w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni we Wrocławiu,
- zarządzanie ogródkami warzywno-kwiatowymi, w tym wykonywanie pomiarów aktualizacyjnych.

Wyżej wymienione usługi wykonywane były przez firmy zewnętrzne wybrane w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, z wyjątkiem czynności zarządzania ogródkami warzywno-kwiatowymi, które Spółka wykonywała samodzielnie.

W obszarze rozliczania mediów Spółka w 2018 roku w rejonach C, D, E, J, K, L, M, N, dokonała odczytów wodomierzy w lokalach. Stworzono bazę naliczeń i kosztów niezbędnych do wykonania rozliczeń mediów za cały 2018 roku.

Poniżej przedstawiono zestawienie dokonanych rozliczeń mediów w latach 2017-2018:

Rozliczenia mediów w latach 2017-2018

Liczba rozliczeń [szt.]	ROK	
	2017	2018
Rozliczenie dostawy zimnej wody i	29 601	38 018

odprowadzanie ścieków		
Rozliczenie abonamentu za wodę i ścieki	10 625	16 572
Rozliczenia ciepłej wody	1 672	1 921
Rozliczenie wywozu odpadów komunalnych	1 204	498
Rozliczenie wywozu nieczystości płynnych	155	755
Rozliczenie centralnego ogrzewania	1 232	2 327
Rozliczenie dostawy gazu	44	218
Rozliczenie energii elektrycznej	331	155

Ilość dostarczonej korespondencji w latach 2017–2018

Wysłana korespondencja	Rok	
	2017	2018
Zawiadomienie o zmianie: stawki czynszu, stawki za media, wysokość kaucji, zmianie naliczeń, wysokości opłat;	1 233	8 134
Zawiadomienie o rozliczeniu mediów	16 938	16 829

EWIDENCJA NA KARTOTEKACH NAJEMCÓW

Zarząd Zasobu Komunalnego

W 2018 roku realizowano czynności związane z obsługą najemców z tytułu naliczania i rozliczania opłat związanych z korzystaniem z lokali mieszkalnych i lokali użytkowych, w szczególności:

- analizy kartotek finansowych użytkowników lokali,
- udzielanie ustnych informacji odnośnie zapisów na indywidualnych kartotekach użytkowników lokali,
- przyjmowanie zainteresowanych przez pracowników ZZK na rozmowy indywidualne,
- prowadzenie korespondencji z użytkownikami lokali w zakresie rozliczeń finansowych ewidencjonowanych na kartotekach najemców,
- wystawianie zaświadczeń na wniosek Biura Sprzedaży Lokali Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na indywidualne wystąpienie korzystających z lokali.

W 2018 roku korespondencja z użytkownikami lokali oraz ich obsługa w sprawie analizy zapisów na kartotekach finansowych i ustalenia wysokości prawidłowego salda wpłynęło 9 195 wniosków najemców z czego zrealizowano 8 919 w tym:

- w zakresie lokali mieszkalnych wysłano 7 673 pisma,
- w zakresie lokali użytkowych wysłano 1 246 pism.

Udzielone odpowiedzi dotyczyły między innymi: analizy salda, wydania informacji o wysokości salda oraz wniosków o ewentualne zwroty nadpłat.

Przyjęto na rozmowy indywidualne 8 379 zainteresowanych osób,

Wykonano analizę na 24 345 kartotekach finansowych najemców w tym:

- przygotowano 591 sald użytkowników lokali mieszkalnych na dzień złożenia wniosku o udzielenie ulgi,
- przygotowano 608 sald użytkowników lokali użytkowych z tego:
- salda do sądu - 415
- porozumienia - 25 szt.
- pozostałe wnioski - 168 szt.

- przekazano 3 251 sald organizacji pozarządowych do Biura ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi Departamentu Spraw Społecznych,
- ustalono 13 244 sald lokali mieszkalnych, które przekazano celem skierowania na drogę postępowania sądowego,
- ustalono 1 419 sald dla Biura Sprzedaży Lokali WNS,
- ustalono 644 sald na wniosek Wydziału Lokali Mieszkalnych,
- ustalono 2 088 szt. pism inicjujących, w tym 1 107 potwierdzeń sald.

Usprawnienie pracy oraz zdobyte doświadczenie w zakresie obsługi najemców odniosły w 2018 roku pozytywny wpływ na pracę z najemcami a zarazem zwiększenie satysfakcji klientów.

Spółka Wrocławskie Mieszkania

Spółka w 2018 roku realizowała sprawy z zakresu postępowań wyjaśniających w celu ustalenia salda kartoteki opłat najemcy, wniosków o wydanie zaświadczenia o stanie finansowym, wniosków najemców o zwrot nadpłat oraz reklamacje do ustalonych sald. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku Spółka przyjęła do realizacji w celu prawidłowego załatwienia 8 004 sprawy zgłoszone przez najemców, w tym 7 084 sprawy wymagające weryfikacji kartotek finansowych.

W trakcie weryfikacji korygowano błędy i nieprawidłowości obejmujące okres zarządzania poprzednich zarządców, tj. przed 1 sierpnia 2010 roku Ujawniono m.in.:

- brak lub nieprawidłowy BO na 1 kwietnia 2004 roku niezgodny z archiwalnymi kartotekami finansowymi najemców,
- braki w zaksięgowanych dodatkach mieszkaniowych,
- podwójnie zaksięgowane wpłaty wymagające skorygowania,
- brak lub nieprawidłowe księgowania rozliczeń mediów niezgodne z dokumentami w teczkach lokali,
- brak naliczeń odsetek od niezapłaconych należności i nieterminowych wpłat od kwietnia 2006 roku

Wyjaśniono również szereg nieprawidłowości ze strony najemców we wnoszeniu opłat mieszkaniowych: zbyt niskie wpłaty spowodowane nieuwzględnieniem podwyżek, nieterminowe wpłaty, brak opłacenia niedoborów po rozliczeniu mediów.

Ponadto ustalono, że w wielu przypadkach zaległości widniejące na kartotekach finansowych najemców wynikają z bilansów otwarcia przekazywanych przez kolejnych zarządców, co wymusza konieczność szczegółowej analizy zapisów na kontach lokali za okresy znacznie przekraczające czas zarządzania przez Spółkę nieruchomościami (nawet od 2000 roku, tj. 18 lat wstecz), porównania dokumentów źródłowych w tezcze lokalowej z księgowaniami na kartotekach, a także poszukiwaniem i księgowaniem brakujących wpłat, co jest pracochłonne oraz niezwykle czasochłonne.

W celu ostatecznego i prawidłowego załatwienia spraw zgłaszanych przez najemców podjęto następujące czynności:

- zrealizowano 7 153 sprawy wpływające, w tym w 6 210 przypadkach zweryfikowano zapisy na kartotece opłat najemców, jednocześnie udzielając odpowiedzi na pisma najemców, wydając zaświadczenia i realizując zwroty nadpłat,
- w toku weryfikacji na analizowanych kartotekach finansowych wystornowano zdublowane wpłaty,
- skorygowano daty uznania i obciążenia rozliczeniami mediów na kartotekach finansowych najemców przy bieżącej weryfikacji,
- zaksięgowano lub wyksięgowano rozliczenia mediów zgodnie z dokumentacją znajdującą się w teczkach lokali,
- zaksięgowano naliczone odsetki od zaległości i nieterminowych wpłat na sumę łączną 20 337 126,94 zł
- zaksięgowano 1 319 szt. decyzji z MOPS na łączną kwotę 1 416 236,87 zł,
- wykonywano weryfikacje czynnych porozumień w sprawie udzielenia ulgi przekazane przez poprzedniego zarządcę,

- wykonywano weryfikacje zawartych w latach ubiegłych porozumień w zakresie ustalenia ich ważności oraz dokonywanych spłat wymaganych rat.

	2013 roku	2014 roku	2015 roku	2016 roku	2017 roku	2018 roku
liczba spraw przyjętych do realizacji w tym:	9 651	10 693	10 924	8 792	7 964	8 004
wymagające weryfikacji	7 411	9 089	9 341	7 596	6 883	7 084
liczba spraw zrealizowanych, w tym:	8 866	10 793	10 781	9 021	7 265	7 153
wymagające weryfikacji	6626	9189	9198	7 825	6 184	6 210
liczba zaksięgowanych decyzji MOPS	1609	1508	1378	1 222	990	1 319
wartość zaksięgowanych decyzji MOPS (w zł)	2 490 693,54	2 183 072,10	2 042 340,30	1 738 971,64	1 527 617,74	1 416 236,87
naliczone odsetki	9 771 318,17	12 802 559,48	10 666 304,45	7 816 821,03	12 160 162,91	20 337 126,94

ORGANIZACJA I WYKONYWANIE OBSŁUGI KLIENTA

Zarząd Zasobu Komunalnego

Do głównych zadań Biur Obsługi Klienta należała bieżąca realizacja umów z tytułu konserwacji i awarii w zakresie robót budowlanych, sanitarnych oraz elektrycznych. W 2018 roku w wyniku zgłoszeń najemców, zaleceń z protokołów przeglądów lub przeglądów inspektorów ZZK wystawiono 13 099 zleceń konserwacyjnych, na rozliczenie których wydano kwotę 8 638 942 zł.

Liczba zrealizowanych zleceń konserwacyjnych w zarządzanych przez ZZK rejonach

	BOK 1	BOK 2	BOK 3	BOK 5	BOK 7	BOK 9	BOK 10
Liczba zleceń konserwacyjnych	2 180	3 053	1 507	1 269	2 514	1 761	815

W ramach pozycji konserwacje i awarie wykonano i rozliczono m.in. następujące zadania:

- 568 świadectw charakterystyki energetycznej dla zarządzanych przez ZZK lokali mieszkalnych, użytkowych oraz budynków,
- 20 opłat rocznych UDT za dozór techniczny dźwigów i urządzeń do przemieszczania osób niepełnosprawnych,
- 4 opłaty za dozór techniczny kotłów cieczowych i stałych zbiorników ciśnieniowych,
- opłaty za wykonywanie okresowej obsługi, konserwacji, usuwanie powstałych awarii dźwigów osobowych oraz platform dla niepełnosprawnych (łącznie 16 urządzeń), znajdujących się w budynkach zarządzanych przez ZZK, stanowiących własność Gminy Wrocław,

- opłaty za wykonanie okresowej obsługi, konserwacji, przeglądów urządzeń i instalacji oraz usuwanie awarii powstałych w kotłowniach zarządzanych przez ZZK,
- opłaty za wykonanie okresowej obsługi, konserwacji, przeglądów urządzeń i instalacji oraz usuwanie awarii powstałych w węzłach cieplnych zarządzanych przez ZZK,
- opłaty za dozór techniczny kotłów cieczowych i stałych zbiorników ciśnieniowych,
- 2 opłaty za usługi telekomunikacyjne do urządzeń dźwigowych,
- opłaty za dzierżawę węzłów cieplnych,
- okresowa obsługa przepompowni ścieków i wód opadowych (przeglądy łączenie z usuwaniem awarii) - 4 urządzenia,
- okresowa obsługa hydroforni (przeglądy łączenie z usuwaniem awarii) – 1 urządzenie,
- okresowa obsługa sieci trakcyjnej (przeglądy łączenie z usuwaniem awarii) – 1 obiekt przy ul. Legnickiej 65,
- wymiana zasobnika cwu wraz z wymianą instalacji i osprzętu w budynku przy ul. Rubczaka 25a,
- opłaty za korzystanie ze środowiska,
- 225 remontów w budynkach wspólnotowych, m.in. zapłacono za malowanie klatki schodowej, wymianę instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych, a także wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

W 2018 roku na bieżąco monitorowano rysunki graffiti na budynkach zarządzanych przez ZZK. Każdy przypadek nowego malunku zgłaszany był na policję oraz do ubezpieczyciela. Niestety wykrywalność sprawców jest znikoma. W 2018 roku odnotowano 16 budynków z malunkami, na usunięcie których wydano 35 885 zł.

Nadzorowano również realizację umów na wymianę stolarki okiennej. Łącznie w 2018 roku wymieniono 543,46 m² stolarki okiennej, na co wydano 383 392,30 zł. Obecnie nadal prowadzony jest rejestr okien do wymiany.

Pracownicy Biur Obsługi Klienta doradzali najemcom zmianę systemu ogrzewania i informowali o możliwościach i zasadach otrzymywania dotacji w ramach programu KAWKA, jak również pomagali w przygotowaniu wniosków.

W 2018 roku nadzorowano również postępowania przetargowe dotyczące przeglądów technicznych budynków oraz lokali, wymaganych przez prawo budowlane. Przeprowadzenie ich wymagało weryfikacji rejestrów i wyznaczenie adresów lokali pod którymi należało w 2018 r przeprowadzić konieczne przeglądy.

Podpisano i realizowano umowy na następujące usługi:

- przeglądy gazowe,
- przeglądy kominowe,
- przeglądy budowlane roczne,
- przeglądy budowlane pięcioletnie,
- przeglądy elektryczne pięcioletnie,
- przeglądy placów zabaw,
- przeglądy logoterm.

We wszystkich rejonach przeglądy zostały zrealizowane. W dwóch przypadkach przy przeglądach kominowych i budowlanych – z winy wykonawcy – ostateczne rozliczenie umowy nastąpi w styczniu 2019 roku.

Usterki i uwagi wykazane w przeglądach zostały naniesione w zestawieniu zbiorczym i są sukcesywnie usuwane w ramach zleceń konserwacyjnych lub przekazywane do innych działów wg ich kompetencji w celu ich usunięcia.

Na podstawie zaleceń z protokołów przeglądowych zlikwidowano niebezpieczne, nie nadające się do użytku urządzenia zabawowe i piaskownice. Konieczne było również całkowite zlikwidowanie kilku placów zabaw. W miejsce likwidowanych placów nowych powstają nowe, w miarę zaplanowanych przez Dział Techniczny ZZK środków. W 2018 roku dokonano przeglądu 180 placów.

Na wszystkich obiektach przeprowadzono niezbędną konserwację urządzeń oraz dokonano wymiany piasku.

łącznie na przeglądy budowlane wydano w 2018 roku 548 662,14 zł a na wymianę piasku 86 395,42 zł.

Podsumowując, w 2018 roku na zadania zarządzane przez siebie pion Obsługi Klienta wydał 9 822 236 zł.

Poziom wykorzystania środków finansowych w poszczególnych BOK-ach (w tys. zł)

	łącznie wykorzystanie środków w 2018 roku (w tys. zł)	BOK							
		1	2	3	5	7	9	10	
konserwacje razem:	9 822								
konserwacje i usuwanie awarii	8 639	2 207	1 465	663	711	2 370	746	477	
wymiana piasku	86	14	8	15	5	9	11	23	
wymiana stolarki	383	68	157	0	43	43	53	19	
przeglądy budowlane	549	98	111	52	79	109	68	32	
inne	165	89	39	2	15	6	7	6	

Zespół Koordynacji ds. Biur Obsługi Klienta sprawuje rolę koordynatora w sprawach dotyczących likwidowanych szkód. W 2018 roku konsekwentnie realizowano likwidację szkód w oparciu o wytyczne procedury z 2014 roku, stosując zasady:

- zgłaszania szkód do ubezpieczyciela Gminy Wrocław bezpośrednio po otrzymaniu informacji o jej powstaniu – bez oczekiwania na regres,
- zgłaszania szkód z odpowiedzialności cywilnej sprawcy,
- Analizując zgłoszone szkody, w 2018 roku odnotowano 209 zgłoszeń o powstałych szkodach. Na tę liczbę składają się następujące zdarzenia:
- 190 zgłoszeń szkód z polisy OC,
- 19 zdarzeń dotyczyło szkód w mieniu ZZK.

Jednocześnie ubezpieczyciele wypłacili na konto ZZK odszkodowania w wysokości 181 513,43 zł, które to środki przeznaczone zostały na naprawy szkód.

W 2018 roku kontynuowano montaż wodomierzy i ciepłomierzy. Łącznie zamontowano i przyjęto na stan 1 055 różnych urządzeń tego typu na kwotę 109 583,55 zł.

W 2018 roku kontynuowano również nadzór nad kompleksową pielęgnacją terenów zewnętrznych po rewitalizacji. Działania takie miały miejsce w rejonach H, I, F, G. Pozwoliło to na kontynuację wypracowanych nowych standardów w pielęgnacji zieleni we wnętrzach blokowych zarządzanych przez ZZK.

Spółka Wrocławskie Mieszkania

W 2018 roku spółka Wrocławskie Mieszkania realizowała zadania dla rejonów C, D, E, J, K, L, M, N Miasta prowadząc sprawy lokalowe, eksploatacyjne i techniczne. Bezpośrednia obsługa najemców realizowana jest przez Zespoły Obsługi Eksploatacyjnej Biura Obsługi Klienta, Zespół Techniczno-Inwestycyjny oraz Zespół Księgowej Obsługi Zasobów i Zespół ds. Windykacji.

Do zadań realizowanych przez Zespoły Obsługi Eksploatacyjnej Biura Obsługi klienta w 2018 roku należało m.in.:

- udzielanie pełnej informacji mieszkańcom w zakresie dotyczącym kompetencji Spółki oraz sposobu załatwiania spraw znajdujących się w sferze przedmiotu jej działalności,
- przyjmowanie wniosków, przekazywanie niezbędnych formularzy oraz ich wypełnianie na rzecz mieszkańców jak i innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław wraz z wydawaniem niezbędnych opinii i ocen,
- nadzór nad prawidłową realizacją usług w zakresie eksploatacji zarządzanego zasobu,
- prowadzenie spraw związanych z najmem lokali mieszkalnych i użytkowych oraz gospodarowaniem tymi lokalami,
- realizowanie planu rzeczowo-finansowego konserwacji poprzez przygotowanie, nadzór oraz rozliczanie wykonawców z wykonywanych konserwacji i usuniętych awarii,
- wyrażanie zgodny na przeprowadzenie remontów finansowanych i wykonywanych przez najemców posiadających tytuł prawny, przygotowywanie umów remontowych oraz kontrola ich wykonania pod względem formalno-prawnym, technicznym oraz rozliczanie finansowe wykonywanych remontów,
- nadzór i rozliczanie wykonawców, w tym okresowych kontroli budynków, o których mowa w przepisach prawa budowlanego, realizowanych przez wykonawców na podstawie odrębnych umów,
- prowadzenie ksiąg obiektu budowlanego w rozumieniu art. 64 ustawy „Prawo budowlane”, wraz z dokonywaniem zapisów dotyczących przeprowadzonych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy w okresie użytkowania obiektu,
- dokonywanie korekt naliczeń czynszów oraz opłat za bezumowne korzystanie z lokali,
- zabezpieczenie wolnych lokali mieszkalnych i użytkowych przed samowolnym zajęciem i dewastacją wraz z prowadzeniem rejestru pustostanów,
- wykonywanie czynności technicznych związanych z eksmisjami najemców oraz zabezpieczeniem lokali po eksmisjach, zgonach najemców i przekazywanie właściwej jednostce organizacyjnej Gminy Wrocław lokalu do zasiedlenia,
- przygotowanie umów najmu lokali mieszkalnych, sporządzenie aneksów do umów najmu lokali mieszkalnych, na podstawie skierowania Wydziału Lokali Mieszkalnych Urzędu Miejskiego,
- współpraca z WLM UM w zakresie przygotowania propozycji udzielania ulg w czynszu, według zasad określonych przepisami prawa,
- ustalanie wysokości zaliczek na media za lokale gminne w budynkach wspólnot mieszkaniowych i budynkach gminnych, przygotowywanie powiadomień dla klientów o dokonanych naliczeniach,
- naliczanie najemcom i innym użytkownikom lokali opłat niezależnych od wynajmującego,
- prowadzenie bazy danych do rozliczeń mediów dostarczonych do lokali,
- dokonywanie rozliczania kosztów zużytych mediów na każdego klienta i przygotowywanie powiadomień klientów o wynikach rozliczeń,
- okazywanie lokali i nieruchomości osobom zainteresowanym ich najmem, kupnem, a także rzeczoznawcom majątkowym,
- prowadzenie, zgodnych z przepisami, działań w stosunku do osób, które samowolnie zajęły lokal mieszkalny, polegających na zawiadomieniu policji o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z naruszeniem art. 193 Kodeksu karnego,
- prowadzenie ewidencji drzew zgodnie z Zarządzeniem nr 5081/2016 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 sierpnia 2016 roku w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia,
- prowadzenie ewidencji pieców.

Szczegółowe sprawozdania z rodzaju i ilości realizowanych czynności eksploatacyjnych Spółka przekazuje odrębnie, po każdym miesiącu rozliczeniowym przy fakturze za wykonywane czynności zarządzania.

W niniejszym sprawozdaniu podane zostają zbiorcze dane w tym zakresie:

- przyjęcia zgłoszeń najemców (ustne, pisemne, telefoniczne) – 17 597,

- sporządzono 182 umowy najmu (na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych),
- sporządzono 513 aneksów do umów najmu (w tym, na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych),
- sporządzenie 75 umów na remont lokali mieszkalnych na koszt przyszłego najemcy,
- sporządzono 9 aneksów do umów remontowych,
- sporządzono 27 umów o podwyższenie standardu lokalu mieszkalnego,
- sporządzono 174 umów dotyczących zmiany systemu ogrzewania – KAWKA,
- sporządzono 7 umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- przeprowadzono 10 523 wizji w lokalach, w nieruchomościach, terenach zewnętrznych,
- przejęcia i przekazania nieruchomości w ramach dzierżaw, udostępnień terenów pod inwestycje, zmiany praw własności – 214.

Wybrane czynności zarządzania w latach 2017-2018

	2017 roku	2018 roku
przyjęcie zgłoszeń najemców (ustne, pisemne, telefoniczne)	16 561	17 597
sporządzenie umów najmu (na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych)	199	182
sporządzenie aneksów do umów najmu	480	513
sporządzenie umów na remont lokali mieszkalnych na koszt przyszłego najemcy	55	75
sporządzenie aneksów do umów remontowych	16	9
sporządzenie umów o podwyższenie standardu lokalu mieszkalnego, w tym:	16	27
sporządzenie umów dotyczących zmiany systemu ogrzewania – KAWKA	175	174
sporządzenie umów pomieszczenia tymczasowego	4	7
przeprowadzenie wizji w lokalach, w nieruchomościach, terenach zewnętrznych	10 814	10 523
przejęcia i przekazania nieruchomości w ramach umów dzierżaw, udostępnień terenów pod inwestycje, zmiany praw własności	291	214

GOSPODAROWANIE WOLNYMI LOKALAMI MIESZKALNYMI

W 2018 roku dysponowano 2017 lokalami mieszkalnymi, w tym:

- 1992 z tzw. „ruchu ludności”,
- 5 w nowo wybudowanych budynkach,
- 20 w budynkach po kapitalnym remoncie.

Gospodarowanie wolnymi lokalami mieszkalnymi przedstawia poniższa tabela.

Wolne lokale	z tzw. „ruchu ludności”	w budynkach nowo wybudowanych	w budynkach po kapitalnym remoncie	OGÓŁEM
Ogółem dyspozycji	1992	5	20	2017
Zagospodarowano	1330	5	17	1352
pozostało na dzień 31.12. 2018 roku	662	0	3	665

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż środki finansowe niezbędne na wykonanie w wolnych lokalach remontu są ograniczone a procedura związana z wyłonieniem wykonawcy remontu długotrwała.

Należy zaznaczyć, że obecnie Wydział Lokali Mieszkalnych korzysta z 230, mieszkań należących do Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław spółka z o.o. Przewiduje się rozwijanie współpracy z TBS również w następnych latach.

Gospodarowanie wolnymi lokalami w latach 2015 – 2018

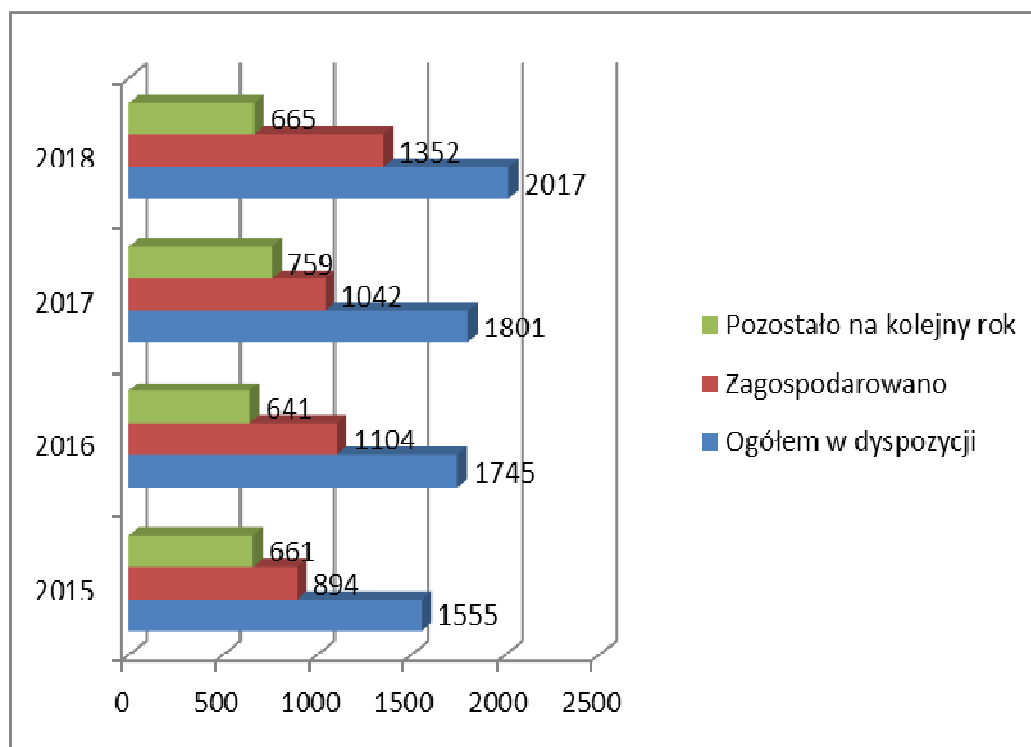
Wolne lokale	2015	2016	2017	2018
Ogółem w dyspozycji	1555	1745	1801	2017
Zagospodarowano	894	1104	1042	1352
Pozostało na kolejny rok	661	641	759	665

W 2018 roku pozyskano lokale, zarówno z tzw. „ruchu ludności”, jak również w budynkach po kapitalnym remoncie.

Lokale będące w dyspozycji pozostają w ciągłym obrocie i są na bieżąco wskazywane przyszłym najemcom oraz gminnym jednostkom organizacyjnym takim jak MOPS, WCRS, na potrzeby związane z realizacją ich zadań.

Podejmowane działania zmierzają do zadysponowania jak największej liczby wolnych lokali mieszkalnych. Jednak przebieg tego procesu jest utrudniony z uwagi na zły stan techniczny tych lokali, które w większości są zdewastowane, usytuowane w budynkach na wysokich kondygnacjach (bez wind), położone w mało atrakcyjnych rejonach miastach.

Efektem tego jest wielokrotność ich wskazywania w sytuacji odmowy przyjęcia przez przyszłego najemcę.

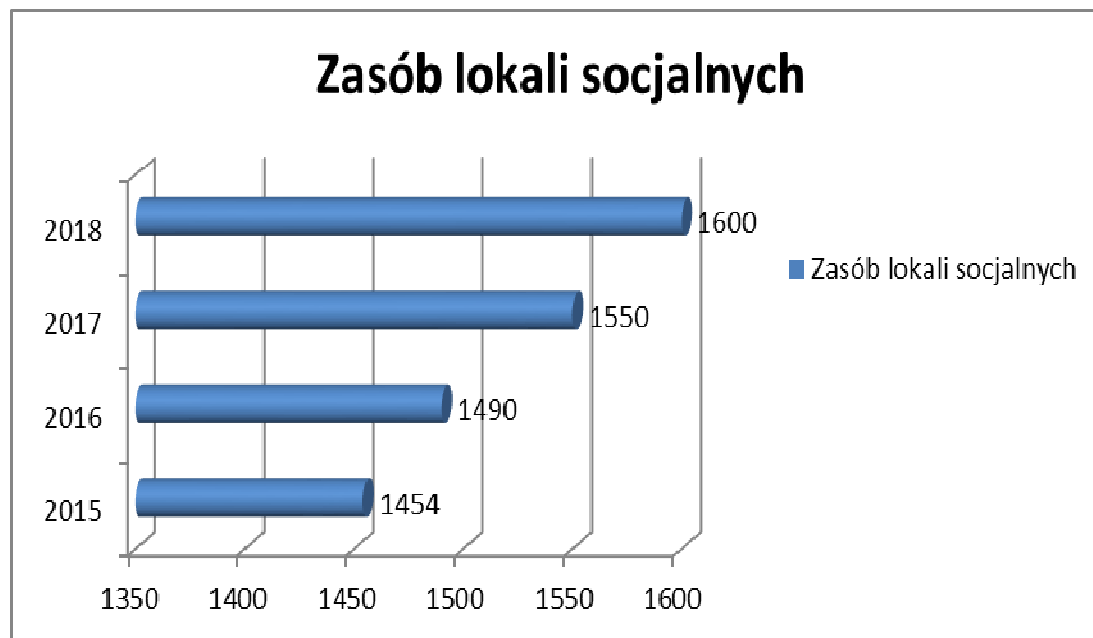
W wyniku kontynuacji procesu odzyskiwania lokali - przekazano 109 lokali celem wprowadzenia ich do obrotu cywilno-prawnego, w tym 58 lokali o powierzchni powyżej 80 m².

Ponadto 3 lokale przekazano dla repatriantów realizując uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w tym zakresie.

LOKALE SOCJALNE I TYMCZASOWE POMIESZCZENIA

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wyodrębniony zasób lokali socjalnych liczył 1600 lokali.

Proces powiększania zasobu w kolejnych latach

W 2018 roku w ramach realizacji list osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego z tytułu pozostawania w niedostatku przydzielono łącznie 167 lokali, z czego:

- wydano 49 pism o zawarcie umów najmu,
- 118 rodzin oczekuje na wyremontowanie lokalu socjalnego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku zasób tymczasowych pomieszczeń wynosił 60 pomieszczeń.

Wyroki eksmisyjne:

- zrealizowano 48 wyroków z powództwa podmiotów obcych (spółdzielni mieszkaniowych, instytucji oraz osób fizycznych), z czego:
 - 41 wskutek wydania oferty o zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego,
 - 7 wskutek odstąpienia wierzycieli od eksmisji, zgonu osoby lub uzyskania tytułu prawnego do innego lokalu;
- podpisano 11 porozumień pomiędzy Gminą a właścicielami lokali mieszkalnych, z których powództwa zapadły wyroki, o remont gminnych lokali socjalnych, które zostaną wskazane do zasiedlenia osobom uprawnionym.
- zrealizowano 142 wyroki z powództwa Gminy Wrocław, z czego:
 - 33 w skutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego,
 - 1 w skutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu lokalu zamiennego,
 - 1 w skutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu na zajmowany lokal jako lokal socjalny,
 - 107 lokali odzyskano wskutek dobrowolnego wydania, porzucenia lokalu, itp.;
- na dzień 31 grudnia 2018 roku pozostało do realizacji 2 248 wyroków, obejmujących:
 - 1 087 wyroków sądowych z prawem do lokalu socjalnego w tym: 803 z powództwa Gminy Wrocław, 284 z powództwa innych podmiotów,
 - 853 wyroki sądowe z prawem do tymczasowego pomieszczenia, w tym: 756 o eksmisję z lokalu Gminy Wrocław, 97 o eksmisję z lokalu innych podmiotów;
 - 299 wyroków z powództwa Gminy Wrocław z prawem do lokalu socjalnego oraz tymczasowego pomieszczenia;

- 9 wyroków bez prawa do lokalu socjalnego i tymczasowego pomieszczenia;

Odszkodowania - wysokość odszkodowań wraz z odsetkami jakie Gmina Wrocław w 2018 roku wypłaciła właścicielom w związku z niedostarczeniem lokalu socjalnego wynosiła: 1 872 076,74 zł.

Wysokość odszkodowań wypłaconych przez Gminę Wrocław z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego oraz tymczasowych pomieszczeń w latach 2015 – 2018, przedstawia poniższa tabela

Rok	2015	2016	2017	2018
Kwota odszkodowania	2 116 281,02 zł	2 166 421,07 zł	1 310 407,68zł	1 872 076,74

WYKWATEROWANIA

Wykwaterowania najemców z lokali dotychczas zajmowanych

W 2018 roku prowadzono wykwaterowania z 114 budynków, z tego 15 budynków wykwaterowano w całości z powodu ich złego stanu technicznego, przeznaczenia do obrotu cywilno-prawnego oraz z uwagi na prowadzone inwestycje.

Ponadto wykwaterowano 29 najemców wraz z osobami uprawnionymi z pojedynczych lokali mieszkalnych z uwagi na:

- realizację zaległych list - 5 lokali,
- pożar – 7 lokali,
- remont stropu – 5 lokali,
- zły stan techniczny – 11 lokali,
- usytuowanie na terenie placówki oświatowej – 1 lokal.

Plan wykwaterowań wraz z dodatkowymi zobowiązaniami obejmował łącznie 116 budynków zakwalifikowanych do wykwaterowania.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku do wykwaterowania pozostało 97 budynków.

Przydział lokali mieszkalnych

Przeprowadzona w 2018 roku weryfikacja wniosków mieszkaniowych przedstawia się następująco:

- mieszkania do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy - sporządzono listę 456 rodzin zakwalifikowanych do otrzymania lokalu do remontu, z której zrealizowano 58 spraw poprzez zawarcie umowy o remont lokalu. Ponadto zrealizowano 216 spraw z utworzonej w 2017 roku listy 284 osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu do remontu;
- lokale socjalne z tytułu pozostawania w niedostatku - sporządzono listę 94 rodzin zakwalifikowanych do otrzymania lokalu socjalnego, z której 37 przyjęło propozycje wskazanego lokalu socjalnego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku na wskazanie lub kolejne wskazanie lokalu socjalnego oczekuje 58 wnioskodawców (liczba ta obejmuje również listy z lat ubiegłych).

Ogółem na dzień 31 grudnia 2018 roku o przydział lokalu mieszkalnego ubiegało się 1 800 wnioskodawców (liczba ta obejmuje również wnioski złożone w latach poprzednich), w tym:

- 861 o lokale socjalne z tytułu pozostawania w niedostatku,
- 939 o lokale do remontu na koszt przyszłego najemcy.

W ramach realizacji procedury zamiany mieszkań między kontrahentami przyjęto 126 ofert do katalogów zamian.

W 2018 roku dokonano 18 zamian, (to jest 36 wniosków) w tym 3 zamiany lokali (to jest 6 wniosków) w wyniku których odzyskano zaległe należności za tzw. "przejęcie długu" w wysokości 53 141,00 zł.

Wysokość odzyskanego zadłużenia w wyniku zamian lokali w latach 2015 – 2018

Rok	2015	2016	2017	2018
Kwota odzyskanego zadłużenia	192 210,86 zł	246 882,74 zł	192 126,57 zł	53 141,00

Zarząd Zasobu Komunalnego

Dochody

W 2018 roku odprowadzono do Budżetu Miasta dochody w łącznej kwocie 146 100 202,02 zł z tego:

- z tytułu opłat za lokale mieszkalne -79 868 669,25 zł w tym:
 - z czynszów -76 833 157,89 zł tj. 101,10 % wykonania planu,
 - z odsetek za zwłokę - 3 035 511,36 zł tj. 131,98 % wykonania planu,
 - z tytułu opłat za lokale użytkowe - 23 002 842,86 zł w tym:
 - z czynszów - 20 315 019,61 zł tj. 96,74 % wykonania planu,
 - z odsetek za zwłokę - 620 645,56 zł tj. 137,92 % wykonania planu,
 - wpływy z dzierżawy ogródków gastronomicznych - 1 066 639,41zł tj. 133,33 % wykonania planu,
 - wpływy z najmu i dzierżawy - 1 000 538,27 zł tj. 200,11 % wykonania planu rocznego,
- z tytułu opłat za media - 40 243 516,71 zł tj. 104,53 % wykonania planu rocznego.
- - wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego – 2 985 173,20 zł tj. 165,84% wykonania planu.

Łączne wykonanie dochodów w stosunku do planu wyniosło w 2018 roku 103,36 %.

Do budżetu miasta w 2018 roku odprowadzono nieplanowane dochody z tytułu:

- wpłat za udostępnienie informacji publicznej - 7,00 zł,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych ZZK - 6 518,21 zł,
- wpłat z tytułu naliczonych kar pieniężnych dla wykonawców usług i robót z tytułu nienależytego wykonania zadań powierzonych na podstawie zawartych umów 231 076,59 zł,
- wpłaty z tytułu pozostałych rozrachunków ze WM i innymi kontrahentami dotyczące wzajemnych rozliczeń z lat ubiegłych - 86 450,46 zł,
- dochody z tytułu wpłat z tytułu odsprzedaży mediów dla WM w przypadkach kiedy Gmina jest obciążona kosztem mediów który dotyczy WM (wspólny licznik) i innych kontrahentów - 210 746,81 zł,
- wpłat komorniczych z tytułu zwrotu kosztów sądowych wygranych spraw sądowych - 81 587,41 zł,
- z tytułu podatku VAT za grudzień - 702 826,04 zł.

Łączna kwota ww. dochodów wyniosła: 1 318 807,63 zł.

Wydatki

Struktura poniesionych wydatków

	Dział Rozdz.	Plan po zmianach	Wydatki	%wyk. planu
Wydatki bieżące				
Różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej	700.700 04	28 729 488	28 690 925,85	99,87 %
Gospodarka gruntami i nieruchomościami	700.700 05	98 118 592	97 796,20 945	99,82 %
w tym wydatki poniesione na:				
remonty ogólnobudowlane		4 005 000	4 004 608,63	99,99 %
zaliczki na fundusz rem. WM		6 000 000	5 999 982,14	100,00 %

Wydatki majątkowe				
Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	700.700 05	10 415 839	10 415 623,93	100,00 %
Rewitalizacja wrocławskich kamienic	700.700 05	7 022 114	7 020 529,30	99,98 %
Rewitalizacja Przedmieścia Oławskiego we Wrocławiu	700.700 05	8 135 000	8 129 718,36	99,94 %
Zagospodarowanie wnętrz międzyblokowych	700.700 95	1 000 000	1 000 000,00	100,00 %
Wrocławski Budżet Obywatelski	700.700 95	500 000	500 000,00	100,00 %
Program Inicjatyw Rad Osiedli	700.700 95	1 057 933	1 057 919,10	100,00 %
Kompleksowa termomodernizacja wybranych budynków mieszkalnych przy ulicy:				
- Biskupa Tomasza i Mieleckiej	700.700 05	10 628 661	10 455 243,63	98,37 %
- Kard. St. Wyszyńskiego i Kurkowej	700.700 05	16 760 098	13 900 750,16	82,94 %
Inne zadania:				
Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Łokietka, pl. Św. Macieja, Pobożnego, Niemcewicza, J. Narodowej, Drobnera we Wrocławiu	700.700 05	2 381 889	2 381 887,15	100,00 %
Remont lokali mieszkalnych dla repatriantów	853.853 34	376 004	358 854,18	95,44 %
Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu	853.853 95	386 482	244 095,25	63,16 %
Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu	853.853 95	453 377	233 594,49	51,52 %
Ruska 46 abc - przestrzeń dla kultury	921.921 10	2 270 449	2 270 448,00	100,00 %
Dofinansowanie MKZ - prace konserw. Krasińskiego 21-23	921.921 20	2 327 542	2 327 506,92	100,00 %
Zielony Wrocław	900.900 95	113 965	112 605,45	98,81 %
Koordinacja polityki w zakresie rozwoju gospodarczego Miasta	710.710 95	20 000	19 557,00	97,79 %
Wydatki - razem		190 697 433	187 065 054,97	98,10 %

Wydatki ujęte w klasyfikacji budżetowej w dziale 700 rozdziale 70004 ponoszone były na realizację zadań:

- utrzymanie budynków wraz z obsługą ZZK/ZP01,
- utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością - ZZK/ZP02,

Pozostałe wydatki z budżetu, którym dysponował ZZK, ponoszone były na realizację zadań:

- administrowanie zasobem komunalnym Gminy Wrocław - ZZK/B/01, ZZK/B/01/W,
- remonty - ZZK/REM/12,
- wyodrębniony fundusz remontowy - ZZK/REM/14,

- inwestycje - WPI/061, WPI/247, WPI/291, WPI/270, WPI/074, WPI/330, WPI/353, WPI/354, WPI/371, WPI/347, WPI/348, WPI/344, INW/13,
- koordynacja polityki w zakresie rozwoju gospodarczego – BRG/B/06.

W ramach zadań związanych z administrowaniem zasobem gminy i obsługą remontów i inwestycji ZZK realizował wydatki związane z zarządzaniem zasobem mieszkaniowym Gminy Wrocław (w tym na: zarządzanie, eksploatację, konserwację, drobne naprawy, awarie, koszty dostarczania mediów), pozostałym zasobem komunalnym (zarządzanie lokalami użytkowymi i ich eksploatacją, utrzymaniem terenów zewnętrznych, remontami lokali użytkowych), realizował pozostałe usługi związane z zarządzaniem lokalami komunalnymi (m.in. koszty windykacji, koszty postępowań sądowych – lokale mieszkalne i użytkowe, utrzymanie czasowo przejętych nieruchomości, zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii oraz zadania związane z rozbiórkami i zabezpieczaniem nieruchomości).

Spółka Wrocławskie Mieszkania

Dochody

W 2018 roku na rachunek budżetu miasta wpłynęły dochody z tytułu najmu lokali oraz mediów, wnoszonych przez najemców z rejonów C,D,E,J,K,L,M,N w łącznej kwocie 63 444 020,38 zł co stanowi 107,31 % wykonania planu, w tym:

- z tytułu opłat za lokale mieszkalne - 35 688 822,03 zł w tym;:
 - z czynszów - 34 359 270,38 zł tj. 102,08 % wykonania planu,
 - z odsetek za zwłokę - 1 329 551,65 zł tj. 276,99 % wykonania planu,
- z tytułu opłat za lokale użytkowe - 5 677 023,69 zł w tym:
 - z czynszów - 5 599 532,81 zł tj. 115,28 % wykonania planu,
 - z odsetek za zwłokę - 77 490,88 zł tj. 215,25 % wykonania planu,
- z tytułu opłat za media -18 952 414,56 zł tj. 101,82 % wykonania planu,
- wpłat komorniczych z tytułu zwrotu kosztów wygranych spraw sądowych, wpłaty z tytułu pozostałych rozrachunków ze WM i innymi kontrahentami dotyczące wzajemnych rozliczeń z lat ubiegłych, dochody z tytułu wpłat za korzystanie z szaletów miejskich oraz wpłat z tytułu odsprzedaży mediów dla WM w przypadkach kiedy Gmina jest obciążona kosztem mediów który dotyczy WM (wspólny licznik) i innych kontrahentów - 2 338 524,34 zł

Wykonanie planu dochodów w latach 2017-2018

	2017			2018		
	plan dochodów	wykonanie	%	plan dochodów	wykonanie	%
czynsz	38 425 700	40 098 955	104,35	38 517 450	39 958 803	103,74
Media	20 000 000	20 026 032	100,13	18 613 300	18 952 414	101,82
odsetki	816 000	1 645 164	201,61	816 000	2 184 129	267,66
rozliczenia	844 950	3 181 862	376,57	800 000	2 338 524	292,31
RAZEM	60 181 018	64 952 014	107,93	60 181 018	64 952 014	107,93

Wydatki

W ramach przyznaných na 2018 roku środków w dziale 700 rozdziale 70005 i 70095, w dziale 851 rozdziale 85154 oraz w dziale 853 rozdziale 85334 w wysokości 82 386 881,61 zł wydatkowano 81 119 915,57 zł co stanowi 98,46 % planu.

Poszczególne pozycje planu wraz z wykonaniem na dzień 31 grudnia 2018 roku

POZYCJA FINANSOWA	NAZWA PARAGRAFU	Plan	Wykonanie	% planu
-------------------	-----------------	------	-----------	---------

700	GOSPODARKA MIESZKANIOWA	82 386 881,61	81 119 915,57	98,46%
700.70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	80 907 788,00	79 803 431,95	98,64%
	Zarządzanie	16 355 300,00	16 345 775,36	99,94%
700.70005.JUZ00.4300. 092 ZNK/B/01	Roczna opłata	13 420 300,00	13 420 300,00	100,00%
700.70005.JUZ00.4300. 999 ZNK/B/01	Wspólnoty Mieszkaniowe - zaliczki	2 935 000,00	2 925 475,36	99,68%
	Eksploatacja	6 808 612,00	6 603 656,71	96,99%
700.70005.JUZ00.4300. 999 ZNK/B/01 i ZNK/B/01/W	100% Gminy + pozostały zasób	2 483 273,00	2 323 792,61	93,58%
700.70005.JUZ00.4300. 999 ZNK/B/01	Wspólnoty Mieszkaniowe - zaliczki	3 847 839,00	3 847 710,67	100,00%
700.70005.JUZ00.4260. 001 ZNK/B/01	Eksploatacja Energia elektryczna	477 500,00	432 153,43	90,50%
	Media	20 594 495,00	20 427 583,77	99,19%
700.70005.JUZ00.4260. 001 ZNK/B/01	Media Energia elektryczna	220 500,00	206 912,44	93,84%
700.70005.JUZ00.4260. 999 ZNK/B/01 i ZNK/B/01/W	Pozostałe	20 373 995,00	20 220 671,33	99,25%
	Konserwacja, drobne naprawy - awarie	6 062 952,00	5 820 275,68	96,00%
700.70005.JUZ00.4270. 002 ZNK/B/01 i ZNK/B/01/W	100% Gminy + pozostały zasób	4 525 717,00	4 297 124,10	94,95%
700.70005.JUZ00.4270. 002 ZNK/B/01	Wspólnoty Mieszkaniowe - zaliczki	1 537 235,00	1 523 151,58	99,08%
700.70005.JUZ00. 4520.999 ZNK/B/01	Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	5 020 285,00	5 015 902,22	99,91%
700.70005.JUZ00. 4300.999 ZNK/B/01 i ZNK/B/01/W	Utrzymanie terenów zewnętrznych	1 022 852,00	1 007 361,98	98,49%
	Pozostałe wydatki związane z zarządzaniem lokalami komunalnymi	1 640 888,00	1 439 233,68	87,71%
700.70005.JUZ00.4610. 999 ZNK/B/01	Koszty postępowań sądowych	1 190 000,00	1 186 944,59	99,74%
700.70005.JUZ00.4300. 999 ZNK/B/01 i ZNK/B/01/W	Koszty windykacji	428 785,00	235 906,36	55,02%
700.70005.JUZ00.4430. 999 ZNK/B/01	Różne opłaty i składki	17 923,00	13 793,46	76,96%
700.70005.JUZ00.4600. 999 ZNK/B/01	Odszkodowania wypłacone na rzecz osób prawnych	3 500,00	1 910,00	54,57%
700.70005.JUZ00.4580. 999 ZNK/B/01	Odsetki	680,00	679,27	99,89%
700.70005.JUZ00. 4300.075 ZNK/B/01	Opłaty za zbiorowe odprowadzenie wód opadowych i roztopowych	272 077,00	253 105,60	93,03%
700.70005.JUZ00. 4300.999 ZNK/B/01	Koszty rozbiórek i zabezpieczenia	617 484,00	616 578,62	99,85%

	nieruchomości			
	Remonty, w tym:	5 713 185,00	5 712 952,60	100,00%
700.70005.JUZ00.4270.001 ZNK/REM/03	Fundusz remontowy zaliczki	3 559 122,00	3 559 122,00	100,00%
700.70005.JUZ00.4270.001 ZNK/REM/09	Remonty ogólnobudowlane	2 154 063,00	2 153 830,60	99,99%
700.70005.JUZ00.6050.999 WPI/061	Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	5 378 946,00	5 168 416,28	96,09%
	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby i ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu	11 255 161,00	11 227 039,39	99,75%
700.70005.JUZ00.6059.999WPI/349	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu	732 533,00	731 814,34	99,90%
700.70005.JUZ00.6059.001 WPI/349	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu	3 091 188,00	3 091 094,03	100,00%
700.70005.JUZ00.6057.010 WPI/349	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu	4 173 537,00	4 146 948,19	99,36%
700.70005.JUZ00.6050.005 WPI/349	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu	3 257 903,00	3 257 182,83	99,98%
	Program Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego we Wrocławiu	165 551,00	165 550,06	100,00%
700.70005.JUZ00.6059.999 WPI/291	Program Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego we Wrocławiu	28 478,00	28 477,41	100,00%
700.70005.JUZ00.6057.010 WPI/291	Program Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego we Wrocławiu	137 073,00	137 072,65	100,00%
700.70095	Pozostała działalność	958 635,00	796 110,65	83,05%
700.70095.JUZ00.6050.999 WPI/074	Program zagospodarowania wnętrz międzyblokowych i placów zabaw	466 904,00	323 937,63	69,38%
700.70095.JUZ00.6050.999 WPI/330	Program inicjatyw Rad Osiedli	491 731,00	472 173,02	96,02%
851	Ochrona zdrowia	445 380,00	445 294,36	99,98%

851.85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	445 380,00	445 294,36	99,98%
851.85154.JUZ00.6050.999 WPI/351	Przebudowa lokalu przy ul. Traugutta 119 we Wrocławiu na placówkę leczenia uzależnień	396 400,00	396 314,65	99,98%
851.85154.JUZ00.6050.999 WPI/061	Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	48 980,00	48 979,71	100,00%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	75 078,61	75 078,61	100,00%
853.85334	Pomoc dla repatriantów	75 078,61	75 078,61	100,00%
853.85334.JUZ00.4270.001 ZNK/REM/09	Remonty ogólnobudowlane mieszkania dla repatriantów	75 078,61	75 078,61	100,00%

WSPÓLNOTY MIESZKANIOWE

Zarząd Zasobu Komunalnego

- W 2018 roku Dział Wspólnot Mieszkaniowych ZZK, reprezentujący Gminę Wrocław jako właściciela lokali w nieruchomościach wspólnych najwięcej pracy poświęcił następującym zagadnieniom:
- weryfikacji wielkości naliczonych i wpłaconych zaliczek na utrzymanie nieruchomości wspólnej, wielkości średniorocznych udziałów Gminy Wrocław w nieruchomościach, przed zebraniem sprawozdawczymi za 2017 roku
- przygotowaniu i obsłudze zebrań wspólnot mieszkaniowych przeprowadzonych przez Zarządców w 2018 roku, w tym sprawozdawczych za 2017 rok,
- analizie dokumentów rozliczeniowych przekazanych przez zarządców na zebrania sprawozdawcze m.in. zweryfikowano prawidłowość księgowania i podziału kosztów na właściciela Gminę, prawidłowość ewidencji wpłat zaliczek dokonywanych przez Gminę na rachunki bankowe wspólnot mieszkaniowych.
- zmianom zarządcy dla wspólnot oraz zmianom sposobu zarządu i powierzenia zarządzania/administrowania podczas zebrań z udziałem notariusza,
- zaskarżaniu uchwał podjętych w trakcie 2018 roku z naruszeniem przepisów obowiązującego prawa,
- windykacji nadpłat Gminy Wrocław wykazanych w dokumentach sprawozdawczych wspólnot mieszkaniowych za rok 2017,
- analizie naliczeń funduszu remontowego i zgromadzonych środków z tego tytułu,
- pozyskaniu aktualnych polis ubezpieczeniowych Zarządców i Wspólnot Mieszkaniowych,
- pozyskaniu danych z przeglądów 5-letnich budynków,
- zamieszczaniu danych w wersji elektronicznej z otrzymanych od Zarządców dokumentów zebrań sprawozdawczych tj. sprawozdań finansowych Wspólnoty, kartotek finansowych i rozliczeń Gminy Wrocław oraz podjętych uchwał,

Wdrażano nowe procedury i kontynuowano wcześniejsze działania zmierzające do zapewnienia aktywnego udziału w zarządzaniu.

Przedstawiciele ZZK uczestniczyli w 2018 roku w zebraniach Wspólnot Mieszkaniowych:

- - w 1 249 zebraniach rozliczeniowych za 2017 roku - na które oddelegowano 264 osoby,
- - w 305 zebraniach o tematyce innej niż sprawozdawcza.

W imieniu Gminy podpisano ponad sześć i pół tysiąca uchwał, m.in. uchwały w sprawie udzielenia absolutorium za rok 2017, zatwierdzenia sprawozdania z działalności zarządu/zarządcy, przyjęcia planu gospodarczego na 2018 roku w tym:

- przyjęcie sprawozdania finansowe za 2017 roku w 2 255 wspólnot,
- udzielenie absolutorium za 2017 roku dla zarządców/zarządów 2 235 wspólnot,

- przyjęcie planu finansowo – gospodarczego na 2018 rok dla 2 098 wspólnot.

Podpisano również ponad trzy tysiące uchwał dotyczących funkcjonowania wspólnot mieszkaniowych m.in. ubezpieczenia nieruchomości, koncesji, szyldów i reklam na nieruchomościach, windykcji, zmian składu zarządów wspólnot, wymiany wodomierzy na radiowe, zmian wysokości stawek na fundusz remontowy, najem części wspólnych, regulaminów porządku domowego, przestrzeganie przepisów RODO, wprowadzania elektronicznego głosowania uchwał i dostępu do e-kartoteki, archiwizacji dokumentów wspólnot.

Prowadzono ewidencję, na podstawie której stwierdzono, że 51 wspólnot mieszkaniowych zmieniło zarządcę nieruchomości wspólnej i powstało 12 nowych wspólnot w 2018 roku

Dział Wspólnot Mieszkaniowych podpisywał również uchwały dotyczące wyrażenia zgody przez wspólnoty na prezentowanie dokumentów i głosowanie uchwał za pomocą portalu internetowego.

W związku z zaciąganiem kredytów bankowych na remonty nieruchomości wspólnej uczestniczono w weryfikacji uchwał kredytowych dla 71 wspólnot mieszkaniowych.

Głosowano uchwały dotyczące montażu wodomierzy z odczytem radiowym lub wymiany starych wodomierzy na nowe radiowe. W odrębnych uchwałach określono sposób ponoszenia kosztów ich wymiany tj. od ilości szt. wodomierzy.

Analityczne zestawienie danych dla rejonów obecnie zarządzanych przez ZZK

Rejony	Ilość wspólnot	Ilość odbytych zebrań sprawozdawczych	Ilość odbytych innych zebrań	Ilość wspólnot które zmieniły zarządcę	Przyjęcie planu	Przyjęcie sprawozdania finansowego	Udzielenie absolutorium zarządcy	Inne uchwały podejmowane	Ogólna ilość podejmowanych uchwał w ciągu roku
A	239	241	21	8	210	219	219	220	868
B	281	283	26	7	254	268	268	305	1095
F	237	238	12	2	180	217	207	58	662
G	176	176	44	4	165	156	151	264	736
H	218	220	22	1	125	203	201	75	604
I	149	152	25	2	142	141	139	224	646
Ł	193	193	39	8	166	169	170	200	705
O	89	91	21	0	33	36	36	135	240
P	194	194	40	7	78	107	105	280	570
R	231	227	26	7	221	212	212	331	976
S	260	266	16	0	245	247	247	360	1099
T	230	230	8	3	223	226	226	100	775
U	104	104	5	2	56	54	54	510	674
Razem	2 601	2 615	305	51	2 098	2 255	2 235	3 062	9 650

Dokonano zapłaty na konta poszczególnych wspólnot mieszkaniowych, miesięcznych zaliczek na pokrycie kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi – miesięcznie (według danych za grudzień 2018 roku) dokonywano przelewów na rachunki 2 585 wspólnot mieszkaniowych.

Średnia wysokość zaliczki w grudniu 2018 roku wyniosła 2,94 zł/m² (eksploatacja – 0,81 zł/ m², konserwacja – 0,36 zł/ m² i wynagrodzenie dla zarządcy – 0,66 zł/ m²) oraz na fundusz remontowy – 1,11 zł/m².

Wysokość wydatków z tytułu wynagrodzenia, konserwacji, eksploatacji i funduszu remontowego 2017 roku z przeznaczeniem na utrzymanie części wspólnych nieruchomości wyniosła 20 692 881,48 zł.

Wydatki na zapłatę zaliczek z tytułu utrzymania nieruchomości wspólnej w 2018 roku

Wykonanie na dzień 31.12.2018 roku					
	W	E	K	FR	Suma
Suma wydatków [zł]	6 196 705,53	6 383 915,56	3 175 357,50	4 936 902,89	20 648 200,32

Zweryfikowano dokumenty finansowe wspólnot mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem analizy kartotek finansowych Gminy Wrocław, wykazujących salda na dzień 31.12.2017 roku

Dokonano rozliczenia zaliczek wpłaconych na konta wspólnot mieszkaniowych w oparciu o rzeczywiście poniesione koszty i zgodnie z podjętymi uchwałami, należna kwota zwrotu dla Gminy Wrocław wynosi: 1 429 760,05 zł.

Kontynuowano pozyskiwanie danych od zarządców dotyczących zgromadzonych środków finansowych na koncie funduszu remontowego. Na bieżąco uzupełniano tabelaryczny wykaz środków finansowych zgromadzonych przez Gminę Wrocław. Łączna wysokość środków na koncie funduszu remontowego pozostająca do dyspozycji Gminy na 31.12.2017 roku wynosiła 15 772 955,64 zł.

Po przeprowadzonej weryfikacji sald Gminy Wrocław na funduszu remontowym wystąpiono do Zarządców nieruchomości z wnioskami o zwrot nadpłat funduszu remontowego na 97 nieruchomościach. Pozyskano z tego tytułu środki finansowe od 53 wspólnot mieszkaniowych, w wysokości 335 183,07 zł.

Wykonano weryfikację kartotek sald Gminy Wrocław we wspólnotach na 31.12.2017 roku. Sporządzono zestawienie adresowe w podziale na rodzaje zaliczek, które służyło do prowadzenia dalszej analizy sald.

W celu weryfikacji wysokości naliczenia opłat miesięcznych z tytułu płatności funduszu remontowego przeprowadzono szczegółową analizę wszystkich dostępnych informacji z zakresu uchwał kredytowych. Analizie poddano wszystkie pisma w sprawie tych uchwał, informacje o uchwałach podjętych i przekazanych do podpisu do ZZK. Analizę przeprowadzono pod kątem zgodności płatności z uchwałami i posiadania kopii uchwał kredytowych.

W wyniku tej weryfikacji zaktualizowano Rejestr Kredytów oraz naliczenia w pliku zaliczek. Pozyskano również brakujące uchwały kredytowe.

Dział Wspólnot Mieszkaniowych samodzielnie zorganizował i przeprowadził szkolenia wewnętrzne pracowników zatrudnionych w ZZK z zakresu Ustawy o własności lokali oraz z zakresu finansowej sprawozdawczości pod kątem zebrań sprawozdawczych za 2017 roku. Dla szkolonych pracowników, delegowanych na zebrania rozliczeniowe, przekazano materiały szkoleniowe i pomocnicze oraz wzorce rozliczeń kosztów otrzymanych od różnych Zarządców, ułatwiające analizę dokumentów sprawozdawczych za 2017 roku.

Dział Wspólnot Mieszkaniowych skierował do Działu Prawnego ZZK 23 wnioski o zaskarżenie uchwał wspólnot mieszkaniowych, 1 wniosek o ustanowienie zarządcy przymusowego oraz wystąpił o udzielenie 2 opinii prawnych.

Wykaz adresowy wspólnot, w których zaskarżono uchwały

Rejon	Adres budynku - ulica	Nr bud.	Numer uchwały	Temat Uchwały	Zarządca
G	Damrota	1	3,4/2018	- w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy na budowę instalacji do przesyłu ciepła; - w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy z Zespołem Elektrociepłowni i dokonania wszelkich czynności do tego niezbędnych.	Capital
B	Lelewela	21, 21a	1/2018	w sprawie utwardzenia powierzchni wnętrza podwórzowego wraz z blokadą wjazdu. WM zamierza komercyjnie wynajmować miejsca parkingowe i pobierać opłaty co jest niezgodne z umową dzierżawy zawartą z Gminą Wrocław	Jadwiga Kołacz
I	Pomorska	39	7a/2017	w sprawie wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia i przebudowę strychu o powierzchni około 79 m ² stanowiącego część wspólna nieruchomości	PZM
I	Rydygiera	50	7/2018	w sprawie zawarcia umowy najmu części nieruchomości wspólnej - strychu zajętego przez Pana Bogdana Kalitę zamieszkałego przy ul. Rydygiera 50 m 17 oraz ustalenia wysokości odszkodowania za bezumowne zajmowanie przedmiotowej części nieruchomości wspólnej.	PZM
A	Pl. Nowy Targ	14	8/2017	w sprawie wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia części wspólnej nieruchomości, jej adaptację oraz zawarcie umowy dzierżawy - podcienia	Centrum
A	Kazimierza Wielkiego	47	6/2018	w sprawie zmiany funduszu remontowego w fundusz celowo - inwestycyjny	Eureka sp. z o. o.
Ł	Komuny Paryskiej	35	1/B/2018	reprezentacja przed sądem WM dla pani Katarzyny i Tadeusza Górski (pełnomocnictwo)	GAMI
B	Rejtana	5	2/2018	w sprawie udzielenia absolutorium zarządcy za działalność w roku 2017, zastrzeżenia do wykonanej inwestycji KAWKA	Expert Dom
G	Orzeszkowej	36	12/2017	w sprawie przyjęcia Regulaminu Porządku Domowego	Meritum
Ł	Kniażewicza	17	6/2015	sprawa z powództwa jednej z właścicieli (Jolanta Nanowska) we WM 2 w sprawie uchylecia lub stwierdzenia nieważności uchwały z powodu paragrafu 1 "Gmina Wrocław jako właściciel lokali niewyodrębnionych nie będzie wnosić podwyższonej opłaty"	Expert Dom
O	Kamienna	3-5	7/2018,	w sprawie adaptacji przez właścicieli	PUMAZ

			8/2018, 9/2018	lokalu nr 19,20,22 części korytarza około 6m2, około 6m2, około 34,67m2	
O	Gajowicka	92	8/2018	w sprawie wyrażenia zgody Panu Pawłowi Dytrych adaptowanego fragmentu korytarza klatki schodowej o powierzchni 1,85m2	ATENA&HJW
H	Trzebnicka	16	7/2018	w sprawie zaciągnięcia kredytu i udzielenie pełnomocnictwa do zawarcia umowy przekraczającej czynność zwykłego zarządu	Bonitatis
T	Jemiołowa	17a	5/2018	w sprawie zaciągnięcie kredytu inwestycyjnego i udzielenie pełnomocnictwa zarządowi do zawarcia umowy przekraczającej zwykły zarząd	Expert Dom
B	Rejtana	5	1/2018, 9/2018	- w sprawie przyjęcia sprawozdania za 2017, - w sprawie zatwierdzenia kosztów wykonanej inwestycji KAWKA	Expert Dom
Ł	Komuny Paryskiej	35	2/B/201 8	w sprawie reprezentacji przed sądem WM dla pani Katarzyny i Tadeusza Górski (pełnomocnictwo)	GAMI
Ł	Kniaziewicz a	17	8/2018	w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatną dzierżawę gruntu stanowiącego własność Gminy Wrocław z przeznaczeniem na organizację zaplecza budowy w związku z realizacją zadania remontowego Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Kniaziewicza 17	Expert Dom
T	Pereca	9	6/2017	w sprawie zmiany przeznaczenia części wspólnej nieruchomości zabudowy i wynajęcia części wspólnej nieruchomości.	Admirom-5
R	Nowodwors ka	51a	7/2018, 8/2018	- w sprawie archiwizacji dokumentów wspólnoty mieszkaniowej, - w sprawie przyjęcia Regulaminu windykacji wierzytelności	ZZN
P	Południowa	3	6/2018, 7/2018	- w sprawie archiwizacji dokumentów wspólnoty mieszkaniowej, - w sprawie przyjęcia Regulaminu windykacji wierzytelności	ZZN
R	Piwowarska	26	6/2018	w sprawie wyrażenia zgody dla właściciela lokalu nr 8 na wykonanie ścianki działowej na korytarzu	KOO
R	Pracka	5,7	7/2018	w sprawie uporządkowania piwnicy główniej, która jest częścią wspólną	Zarząd własny
P	Januszowic ka	15	9/2018	w sprawie korekty uchwały 11/2016 z dnia 17.05.2016 (rozliczanie kosztów remontu)	Zarząd własny

Wykaz adresowy wspólnot, w których zasięgnięto opinii prawnej

Rejon	Adres budynku ulica	- Nr bud.	Wniosek o opinię dot:
-------	---------------------------	-----------------	-----------------------

P	Grochowa	28	czy realizować postanowienia zaskarżonej uchwały wobec oddalenia przez sąd wniosku o udzielenie zabezpieczenia
G	Orzeszkowe j	34	czy uchwała 1/2018 w sprawie utworzenia funduszu na potrzeby przekraczające zakres bieżącej konserwacji

Wystąpiono o ustanowienie zarządcy przymusowego dla Wspólnoty Mieszkaniowej Kącka 18.

W ramach przyjęcia stron z właścicielami lokali wyodrębnionych udzielono informacji:

Spółka	Ulica	Nr bud.	Problematyka skargi	Data przyjęcia stron	Wnioski
Admirom-5	Mosiężna	1	zarzuty dotyczące pracy i działalności zarządcy zgłoszenie zalewania lokalu niezamieszkałego gminnego	2018.03.23	wysłano mail do BOK-10
Jadwiga Kołacz	Łokietka	2,4	ponowne omówienie błędnych dokumentów finansowych za 2016, 2017	2018.06.01	wniosek o dostarczenie poprawionych dokumentów od zarządcy
PZM	Nowowiejska	23	zarzuty dotyczące pracy i działalności zarządu (właścicielki chcą zmienić zarząd z art. 18 na 20 Uowl)	2018.07.11	wyjaśniono poruszane kwestie, właściciele zbierają oferty na zarządzanie, korespondencja w toku
Expert dom	Podwale	19A	zarzuty dot. nieprawidłowości przy remoncie budynku	2018.08.02	zmiana sposobu zarządu, powołano Zarząd WM spośród właścicieli
Expert dom	Podwale	19A	omówienie dalszej możliwości wykonania remontu oraz zmiany zarządcy	2018.08.27	zmiana zarządcy na WRODOM
Kołacz Jadwiga	Łokietka	2,4	omówienie dokumentów finansowych za 2017 roku	2018.11.10	administrator zobowiązał się dokonać korekty dokumentów

PUMAZ	Powstańców Śląskich Plac	8	stanowisko Gminy Wrocław w sprawie budowy windy i kredytu oraz zmiana zarządcy	2018.11.09	sprawa przekazana do Działu Technicznego ZZK
Arkadia	Energetyczna- Pretficza	14/7	brak działań zarządcy w zakresie prawidłowego utrzymania terenów zielonych i MZO na terenie WM.	październik 2018	zmiana sposobu zarządu, powierzenia zarządzania Spółdzielni Mieszkaniowej Energetyk
Domestia	św. Mikołaja	49/50	trudna sytuacja finansowa Wspólnoty z uwagi na zadłużenie właściciela, a wydany został nakaz PINB-u, kredyt	czerwiec 2018	spotkanie z zarządcą, rozmowy w sprawie i korespondencja w toku
Admex	Brodatego	6	zarzut nieprawidłowego zarządzania i prowadzenia remontów w nieruchomości wspólnej	październik 2018	wybór nowego składu zarządu, zebranie ofert na zarządzanie
Kołaczkowa Jadwiga	Lelewela	21/21a	na wydzierżawionym terenie podwórka od Gminy, WM utwardziła teren pod płatny parking	czerwiec 2018	przygotowano zaskarżenie uchwały i zorganizowano spotkanie 13.06.2018 roku celem wyjaśnienia sprawy

Dział Wspólnot Mieszkaniowych ZZK na bieżąco gromadzi, przechowuje, archiwizuje dokumentację wspólnot mieszkaniowych, udziela odpowiedzi na skargi, wnioski, prowadzi korespondencję z zarządcami nieruchomości i właścicielami lokali, podejmuje uchwały m.in. w zakresie zmiany kont bankowych, windykacji właścicieli lokali wyodrębnionych i najemców części wspólnej, wyraża we współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodę na sprzedaż alkoholu w lokalach użytkowych, wynajem części wspólnych pod reklamy, ustalanie zaliczek na fundusz remontowy, ustanawiania wpisów zobowiązań do ksiąg wieczystych.

W 2018 roku kontynuowano działania dotyczące weryfikacji posiadania przez zarządców polis ubezpieczeniowych OC oraz mienia dla wspólnot mieszkaniowych oraz firm zarządzających, a także pozyskiwano kserokopie dokumentów.

Kontynuowano również aktualizację baz stworzonych w programie Excel, dotyczących kompleksowych informacji z zebrań wspólnot mieszkaniowych, która pozwala na porównanie stawek za zarządzanie nieruchomością wspólną, ułatwia formułowanie strategii prowadzonej przez ZZK odnośnie kosztów ponoszonych przez Gminę we wspólnotach mieszkaniowych, a także bazy danych dotyczących uchwał kredytowych (zaciąganych przez wspólnoty mieszkaniowe na remonty).

Aktualizowano zapisy w rejestrach: odbiorów technicznych, podjętych uchwał dotyczących funduszu remontowego i stanu środków Gminy zgromadzonych na funduszu, skarg i wniosków, spraw sądowych, zmian zarządców oraz formy sposobu zarządu wspólnoty mieszkaniowej.

W związku ze sprzedażą lokali w budynkach, których właścicielem była dotychczas Gmina Wrocław i powstaniem 12 nowych wspólnot mieszkaniowych, przeprowadzono pełną procedurę wyłonienia zarządcy dla tych nieruchomości lub wyboru zarządu wspólnot mieszkaniowych a także firmy pełniącej funkcję administratora.

W świetle Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27.04.2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnego przepływu takich danych oraz dostosowanie przepisów nowej Ustawy o ochronie danych osobowych obowiązującej od dnia 25 maja 2018 roku uregulowano przez Wspólnoty Mieszkaniowe niniejsze kwestie poddając pod głosowanie uchwały w tej sprawie. Dział WW opracował i wprowadzał zmianę w dokumentach otrzymywanych od spółek, uwzględniającą sposób powierzenia zarządu (przy konsultacji z Działem Prawnym). Uchwały zostały podjęte m.in. u następujących zarządców: ZGM Centrum, PZM, Bonitatis, Zarządca, Nasz Zarządca.

W związku z wdrażaniem w ZZK przepisów RODO zidentyfikowano i opisano procesy przetwarzania danych osobowych, przeprowadzanych w Dziale Wspólnot Mieszkaniowych. Określono następujące procesy przetwarzania danych osobowych: utworzenie WM, głosowanie uchwał, analiza własności i zaskarżanie uchwał, udzielenie odpowiedzi na pisma i skargi, ewidencjonowanie sprzedaży, pełnomocnictwa. Zrealizowano również wymóg wynikający z procedur wewnętrznych ZZK, poprzez dostosowanie stanowisk pracy, celem uniemożliwienia wglądu osobom trzecim w przetwarzane dane.

Zgodnie z przepisami RODO i wskazanego czasu przetwarzania danych określonego dla danego zbioru danych, Dział Wspólnot Mieszkaniowych zaplanował i zrealizował proces przeznaczenia do utylizacji zgromadzonej dokumentacji papierowej korespondencji wspólnot mieszkaniowych. Utylizacja obejmowała dokumenty Kat. B-5 za lata 2001-2011. Przeanalizowano zawartość wszystkich teczek korespondencyjnych poszczególnych nieruchomości i wytypowano dokumenty do utylizacji. Sporządzono zbiorczy Spis zdawczo – odbiorczy akt nr 1 zawierający 119 zestawów dokumentów. Utylizacji poddano również dokumenty rozliczeniowe i sprawozdawcze przekazywane Gminie jako członkowi wspólnoty mieszkaniowej, przechowywane w archiwum działu. Utylizacja dotyczyła dokumentów wytworzonych w latach 2006 – 2011.

W Dziale Wspólnot Mieszkaniowych wprowadzono nowe zasady w zakresie sposobu otrzymywania od Zarządców informacji po każdym zebraniu wspólnoty, innym niż zebranie sprawozdawcze, pozyskiwane będą kserokopie lub skany: listy obecności, podpisanych uchwał i protokołu z zebrania wspólnoty i umieszczane będą w dokumentacji nieruchomości i w bazie danych Korespondencja.

W celu zapewnienia bezpośredniego dostępu dla właściciela do informacji Wspólnoty, Zarządcy zakupili i przystosowali programy komputerowe z indywidualnym kodem dostępu dla każdego właściciela. Aby usystematyzować otrzymywane dane utworzono nowy Rejestr loginów i haseł dostępu do internetowego portalu wspólnoty, co umożliwi wgląd w saldo Gminy Wrocław. Dział Wspólnot Mieszkaniowych prowadzi liczną korespondencję z zarządcami nieruchomości, właścicielami, najemcami oraz urzędami.

Korespondencja z zarządcami nieruchomości, właścicielami, najemcami oraz urzędami

Dokumenty działu Wspólnot	Otrzymane	Wysłane
finansowo-księgowo	1 313	304
zawiadomienia oraz dokumenty zebraniowe	783	418
uchwały do głosowania i podjęte (oprócz tych z zebrań sprawozdawczych)	3 075	1 522
korespondencja ogólna, w tym skargi, interwencje,	597	333

pisma do UMW		
pisma tworzone w dziale związane z realizacją zadań działu	738	650
Razem	6 506	3 227

M.in. niżej wymienione sprawy wymagały większego zaangażowania Działu Wspólnot Mieszkaniowych ze względu na złożoność tematu:

Pracka 5-7 nowa Wspólnota Mieszkaniowa, jej sprawy organizacyjne wymagały wyjątkowo dużego zaangażowania i stałej współpracy z przedstawicielem Zarządu, ze względu na specyfikę nieruchomości oraz propozycje i interpretacje Zarządu, niezgodne z przepisami.

Białoskórnicza 22/23 – prowadzono wzmożoną korespondencję z właścicielką w nieruchomości, która składała liczne pisma i skargi o tożsamy treściach do Prezydenta Miasta Wrocławia. Dział WW otrzymał w 2018 roku 25 pism przekierowanych od Prezydenta Miasta Wrocławia celem udzielenia odpowiedzi. Na wszystkie pisma udzielono szczegółowych odpowiedzi. Opracowano również 4 pisma wyjaśniające.

Garbary 9/Więzienna 18 – opracowano Porozumienie między Wspólnotami Mieszkaniowymi reprezentowanymi przez zarządcę ZGM Centrum sp. z o.o. a Gminą Wrocław dotyczące wspólnego rozliczenia należności za lokal użytkowy, z uwagi na przenikanie powierzchni zasobu gminnego, w okresie od 23 sierpnia 2014 roku do 31 grudnia 2016 roku Porozumienie zostało zawarte i zrealizowane.

Jedności Narodowej 42/44 – opracowano Porozumienie między Wspólnotą Mieszkaniową a Gminą Wrocław w celu uregulowania roszczeń Wspólnoty co do własności lokalu użytkowego, przypisanego nieprawidłowo do ewidencji gminnej, jako własność Gminy. Porozumienie zostało zawarte i zrealizowane.

Krzycka 23/Wiosenna 19 – wielokrotnie konsultowano z Radcą Prawnym Urzędu Miasta oraz z Kancelarią prawną reprezentującą Wspólnotę, treść porozumienia między Wspólnotą a Gminą w sprawie o zapłatę zaległych płatności w tytule utrzymania nieruchomości wspólnej, mediów i funduszu remontowego.

WRODOM – ustalano prawidłowość i zgodność sald Gminy Wrocław na kartotekach funduszu remontowego, uwzględniających rozrachunki z tytułów ponoszonych kosztów wykonanych remontów.

Atena & HJW sp. z o. o. – ze względu na znikomą ilość otrzymywanych uchwał od zarządcy po przeprowadzonych zebraniach, kierowano liczną korespondencję do zarządcy w celu uzyskania kserokopii uchwał w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego za 2017 roku i uchwał z 2018 roku Przeprowadzono trzy spotkania z przedstawicielami Zarządu Spółki.

Atena & HJW sp. z o. o. – występowano wielokrotnie do zarządcy o przekazanie do ZZK uchwał dotyczących przeznaczenia pożytków na fundusz remontowy. Uchwały są niezbędne do prawidłowego kasowego rozliczenia kosztów utrzymania nieruchomości wspólnej przypadających na Gminę Wrocław za 2017 roku Ze strony Zarządcy wskazane rozliczenie zawierało przeznaczenie pożytków przypadających na Gminę na fundusz remontowy. Natomiast Dział Wspólnot nie będąc w posiadaniu uchwał rozliczył pożytki do zwrotu dla Gminy Wrocław zgodnie z art. 12 Uowl. W wyniku ponagleń zostały sporządzone przez Zarządcę zestawienia, które systematyzują wiedzę o ilości podjętych uchwał, także w pewnej części, uzyskano kserokopie podjętych uchwał.

Romdom-3 sp. z o. o. – ze względu na brak zawartych umów o zarządzanie nieruchomością wspólną pomiędzy wspólnotami a spółką, opracowano wzorzec umowy, w treści której uregulowane zostały również zapisy o powierzeniu danych osobowych do ich przetwarzania. Ponadto ustalono, że uchwały wcześniej wadliwie podjęte w sprawie powierzenia zarządcy danych osobowych zostaną anulowane.

Dzierżawa

W 2018 roku zawartych zostało 46 nowych umów dzierżaw, z tego 13 umów dzierżaw gruntu pod miejsca zbiórki odpadów (MZO), 24 umowy dzierżawy gruntu trwale zajętego pod docieplenie budynków oraz 9 umów dzierżaw gruntu z przeznaczeniem na zagospodarowanie w granicach niezbędnych do obsługi mieszkańców i użytkowników wspólnot mieszkaniowych (WWD). Do obowiązujących umów w 2018 roku zawarto 18 aneksów. Łączna liczba obowiązujących umów na dzień 31.12.2018 roku wynosiła 715.

Szczegółowe zestawienie umów dzierżaw z podziałem na poszczególne rejony przedstawia poniższa tabela.

Rejon	Liczba umów MZO	Liczba umów WWD	Liczba umów pod docieplenie	Liczba umów na dzień 31.12.2018 roku
A	49	8	1	58
B	57	7	5	69
F	37	2	5	44
G	29	2	2	33
H	43	2	22	67
I	34	4	1	39
Ł	39	5	0	44
O	20	2	8	30
P	70	14	2	86
R	57	5	1	63
S	77	0	13	90
T	39	4	7	50
U	26	0	16	42
Razem	564	46	83	715

Dzierżawy gruntu z przeznaczeniem na ogródki przydomowe

W 2018 roku zawartych zostało 78 nowych umów dzierżaw. W tej liczbie nie zostały uwzględnione przypadki wymiany starych umów dzierżaw (zawieranych najczęściej przez ZGK) na nowe, co odbywa się poprzez zawarcie aneksu. Wymienionych zostało 8 starych umów dzierżaw na nowe umowy.

Na dzień 31.12.2018 roku liczba obowiązujących umów dzierżaw ogródków przydomowych wynosiła 706, a ich łączna powierzchnia 115 390 m².

Inne dzierżawy

Zawartych zostało 12 umów dzierżaw gruntu z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą, podmiotami prawa handlowego oraz organizacjami społecznymi.

Ponadto zawarta została jedna umowa dzierżawy terenu z przeznaczeniem na miejsca postojowe na parkingu rowerowym „Krzywy Komin” zlokalizowanym we wnętrzu międzyblokowym Dubois/ Kurkowa/ Otwarta/ Pomorska.

Łączna liczba obowiązujących umów dzierżaw na parking rowerowy na dzień 31.12.2018 roku wynosiła 176.

W 2018 roku zawarto 138 protokołów uzgodnień na czasowe zajęcie gruntów gminnych z przeznaczeniem na zaplecza budów oraz inwestycje liniowe. Umowy te związane są z remontami nieruchomości prowadzonymi przez wspólnoty mieszkaniowe oraz podmioty obce (np.: termomodernizacja budynku, wymiana pokrycia dachowego) a także wymianą lub budową infrastruktury technicznej (przyłącza i sieci ciepłownicze, energetyczne, itd.).

Od 2017 roku Dział Zasobów i Dzierżaw prowadzi sprawy związane z zawieraniem umów na handel okrężny na terenach zarządzanych przez ZZK (z wyłączeniem ścisłego centrum). Zawarta została jedna umowa na udostępnienie terenu z przeznaczeniem na prowadzenie handlu okrężnego. W 2018 roku zawarta została jedna umowa na udostępnienie terenu z przeznaczeniem na prowadzenie handlu okrężnego.

Prowadzono również ewidencję zasobu gminnego zarządzanego przez ZZK w systemie mapowym ArcGis oraz współpracowano z zarządcami nieruchomości w zakresie uzgadniania i przekazywania informacji o wielkości zasobu komunalnego w budynkach wspólnot mieszkaniowych

Inne działania

W związku z ciągłym dążeniem do polepszania jakości świadczonych usług i kreowania pozytywnego wizerunku Gminy Wrocław, Dział Kontroli ZZK każdego roku prowadzi czynności kontrolne, weryfikując zarówno poprawność działań podejmowanych przez pracowników ZZK, jak i zarządców/zarządy wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Wrocław posiada udział.

W 2018 roku przeprowadzono 23 kontrole instytucjonalne, w tym 12 kontroli w komórkach ZZK oraz 11 kontroli zewnętrznych, jednostek zarządzających nieruchomościami wspólnot mieszkaniowych.

W ramach kontroli zewnętrznych prowadzono głównie kompleksową analizę działań podejmowanych przez Zarządy wspólnot mieszkaniowych w latach 2016-2018. Zweryfikowano prawidłowość naliczania dla Gminy Wrocław (jednego z właścicieli we wspólnotach mieszkaniowych), zaliczek i rozliczania kosztów zarządu nieruchomością wspólną, mediów oraz kosztów remontów. Badano prawidłowość ewidencji wpłat uiszczonych z ww. tyt. przez Gminę Wrocław, podziału przychodów osiągniętych przez wspólnoty z tyt. pożytków, naliczania i odprowadzania podatku dochodowego przez zarządców/zarządy, jak również prowadzenia działań windykacyjnych wobec dłużników wspólnot.

Wnioski i ustalenia dokonane w toku ww. oraz podejmowane działania są niewątpliwie pomocne w usprawnianiu pracy Zarządu.

W przypadku ujawnienia, w toku działań kontrolnych, uchybień/nieprawidłowości, Dyrektor ZZK kieruje wniosek pisemny o ich usunięcie. Ponadto, o wynikach kontroli informacje otrzymują także właściwe merytorycznie komórki wew. ZZK zaś, gdy zachodzi taka konieczność, do komórek tych wystosowane zostają również stosowne wnioski i zalecenia. W 2018 roku wystosowano łącznie 41 wystąpień pokontrolnych.

W efekcie powyższych działań część zarządców/zarządów wspólnot skorygowała przypisane Gminie Wrocław, zawyżone koszty z tytułu zarządu nieruchomością wspólną i mediów.

Kontrole przeprowadzone u zarządców/zarządów wspólnot mieszkaniowych z uwzględnieniem podziału ww. wg kontrolowanego obszaru

Obszar objęty kontrolą	Liczba przeprowadzonych kontroli w danym obszarze
Prawidłowość ewidencji wpłat wnoszonych przez Gminę Wrocław	9 podmiotów zarządzających - skontrolowano 36 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość naliczania zaliczek i rozliczania kosztów zarządu nieruchomością wspólną oraz przychodów z „pożytków” dla Gminy Wrocław	6 podmiotów zarządzających - skontrolowano 21 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość naliczania zaliczek i rozliczania kosztów z tyt. dostawy/odbioru mediów	6 podmiotów zarządzających - skontrolowano 32 wspólnoty mieszkaniowe
Prawidłowość naliczania zaliczek na poczet	7 podmiotów zarządzających

funduszu remontowego i rozliczenia kosztów remontów sfinansowanych ze środków zgromadzonych na tym funduszu	- skontrolowano mieszkaniowe	23	wspólnoty
Prawidłowość sporządzania i terminowość składania w Urzędzie Skarbowym, deklaracji podatkowych w imieniu wspólnot mieszkaniowych	6 podmiotów - skontrolowano mieszkaniowych	21	zarządzających wspólnot
Prawidłowość ewidencjonowania środków finansowych na rachunki bankowe wspólnot mieszkaniowych	2 podmioty - skontrolowano mieszkaniowych	12	zarządzające wspólnot
Prawidłowość podejmowania uchwał we wspólnotach mieszkaniowych	1 podmiot - skontrolowano mieszkaniowych	12	zarządzający wspólnot
Prawidłowość podziału wyniku finansowego oraz pożytków	6 podmiotów - skontrolowano mieszkaniowe	32	zarządzających wspólnoty

Kontrole zewnętrzne polegające na weryfikowaniu działań zarządów wspólnot mieszkaniowych, podejmowane są przez dział kontroli ZZK od wielu lat, co niewątpliwie przyczyniło się do poprawy zarówno pracy zarządców/ zarządów wspólnot, współpracy z tymi podmiotami, jak i postrzegania Gminy Wrocław przez współwłaścicieli we wspólnotach.

Działania kontrolne podejmowane przez ZZK w celu ochrony interesu Gminy Wrocław przyczyniają się do racjonalizacji pracy oraz zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Kontynuowanie tych działań, niewątpliwie nadal będzie korzystnie wpływać na kreowanie pozytywnego wizerunku ZZK na zewnątrz oraz bezpieczeństwo formalno – prawne podejmowanych decyzji.

Spółka Wrocławskie Mieszkania

W 2018 roku podobnie jak w latach poprzednich, założonym priorytetem był nadzór nad efektywnością gospodarowania środkami publicznymi we wspólnotach oraz aktywne uczestnictwo pełnomocników Gminy w podejmowanych przez Wspólnoty Mieszkaniowe decyzjach.

W związku z powyższym pracownicy Spółki uczestniczyli w rocznych zebraniach sprawozdawczych wspólnot mieszkaniowych za rok 2017, podczas których weryfikowali sprawozdania roczne wspólnot mieszkaniowych i jednocześnie na bieżąco wyjaśniali pojawiające się wątpliwości. Na zebraniach tych dokonywali również oceny pracy zarządu i/lub zarządcy oraz podejmowali w imieniu Gminy Wrocław uchwały, w szczególności dotyczące udzielenia absolutorium za 2017 roku i przyjęcia planu gospodarczego na 2018 roku

Na bazie otrzymanych sprawozdań oraz dokumentów z zebrań ustalono, że w 2018 roku odbyło się 1 435 zebrań wspólnot mieszkaniowych (w tym również zebrania powtórkowe). Pracownicy Spółki jako pełnomocnicy Gminy Wrocław uczestniczyli osobiście w 542 zebraniach.

Ilość podjętych uchwał w 2018 roku

Rejon	Liczba wspólnot	Liczba odbytych zebrań	Przyjęcie planu 2018	Przyjęcie sprawozdania	Udzielenie absolutorium	Ubezpieczenie	Ogólna liczba głosowanych uchwał
C	219	208	125	125	125	212	587
D	221	230	194	190	190	210	784
E	226	229	208	200	200	215	823

J	194	193	148	140	140	192	620
K	122	116	87	110	110	115	422
L	145	144	127	133	133	143	536
M	147	152	102	100	100	147	449
N	163	163	144	155	155	160	614
RAZEM	1 437	1 435	1 135	1 153	1 153	1 394	4 835

Ilość podjętych uchwał w latach 2010–2018

	2011 roku	2012 roku	2013 roku	2014 roku	2015 roku	2016 roku	2017 roku	2018 roku
Liczba wspólnot	1 649	1 613	1 540	1 511	1 473	1 438	1 438	1 437
Liczba odbytych zebrań	1 619	1 579	1 592	1 546	1 489	1 460	1 469	1 435
Przyjęcie planu	1 600	1 525	1 296	1 303	1 257	1 180	1 162	1 135
Przyjęcie sprawozdania	1 579	1 525	1 280	1 326	1 243	1 429	1 286	1 153
Udzielenie absolutorium	1 579	1 525	1 280	1 326	1 243	1 429	1 286	1 153
Liczba uchwał dot. ubezpieczenia					1 257	1 429	1 286	1 394
Ogólna liczba głosowanych uchwał	6 596	6 244	3 856	3 956	3 743	5 467	5 020	4 835

Zestawienie wydatków na zapłatę zaliczek z tytułu utrzymania nieruchomości wspólnej we wspólnotach mieszkaniowych w udziale przypadającym na Gminę Wrocław w 2018 roku

Rodzaj wydatku	Klasyfikacja budżetowa	Wykonanie planu [w zł]
Zarządzanie (wynagrodzenie dla zarządców)	700.70005.JUZ00.4300.999 ZNK/B/01	2 906 417,82
Eksplatacja	700.70005.JUZ00.4300.999 ZNK/B/01	3 755 373,77
Konserwacje	700.70005.JUZ00.4270.002 ZNK/B/01	1 358 193,44
Fundusz remontowy	700.70005.JUZ00.4270.001 ZNK/REM/07	3 559 122,00
RAZEM:		11 579 107,03

W ponad 90 % wspólnot mieszkaniowych przyjęto sposób naliczania zaliczek według powierzchni użytkowej lokali, wyłączając rozliczenie według udziału w nieruchomości wspólnej. Średnia stawka zaliczki wnoszonej przez Gminę na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną dla poszczególnych rejonów wynosiła:

- Rejon C 1,84 zł/m²
- Rejon D 1,66 zł/m²
- Rejon E 1,62 zł/m²
- Rejon J 1,79 zł/m²
- Rejon K 1,84 zł/m²

- Rejon L 1,73 zł/m²
- Rejon M 1,70 zł/m²
- Rejon N 1,66 zł/m²

Kształtowanie się średniej stawki zaliczki wnoszonej przez Gminę Wrocław na pokrycie zarządu nieruchomością wspólną na przestrzeni lat 2010–2018

	2010 roku zł/m ²	2011 roku zł/m ²	2012 roku zł/m ²	2013 roku zł/m ²	2014 roku zł/m ²	2015 roku zł/m ²	2016 roku zł/m ²	2017 roku zł/m ²	2018 roku zł/m ²
Rejon C	1,62	1,65	1,73	1,74	1,81	1,72	1,75	1,79	1,84
Rejon L	1,53	1,45	1,56	1,59	1,61	1,67	1,65	1,71	1,66
Rejon D	1,38	1,47	1,53	1,60	1,69	1,63	1,58	1,65	1,62
Rejon E	1,45	1,51	1,55	1,56	1,65	1,60	1,53	1,53	1,79
Rejon J	1,50	1,82	2,05	1,69	1,75	1,93	1,81	1,80	1,84
Rejon K	1,73	1,59	1,78	1,80	1,85	1,69	1,86	1,88	1,73
Rejon M	1,53	1,68	1,61	1,64	1,74	1,65	1,65	1,62	1,70
Rejon N	1,47	1,50	1,50	1,65	1,51	1,48	1,62	1,62	1,66

Ponadto uczestniczono w zebraniach zwoływanych się w ciągu roku, dotyczących planowanych remontów w budynkach wspólnot mieszkaniowych, co pozwoliło na bieżąco kontrolować zarządców w zakresie przygotowywanych przez nich zadań remontowych, w tym dotyczących ocieplenia budynków, pozyskiwania dofinansowania z programu KAWKA. Monitorowano również stan przygotowania projektów wspólnot mieszkaniowych w zakresie pozyskiwania dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na remonty budynków wspólnot mieszkaniowych z listy A. Kontynuowano również działania w kierunku zobligowania zarządców do upubliczniania zapytań ofertowych w zakresie remontów, łącznie z możliwością skorzystania ze strony internetowej Spółki, w celu umożliwienia wspólnotom mieszkaniowym z udziałem Gminy Wrocław uzyskania korzystniejszych ofert na wykonanie prac remontowych.

Ponadto kontynuowano czynności związane z:

- realizacją wniosków o dzierżawę terenu w związku z planowanymi pracami w zakresie docieplenia nieruchomości wspólnot mieszkaniowych oraz wniosków dotyczących miejsc gromadzenia odpadów,
- uregulowaniem stanów prawnych adaptacji strychów oraz innych spornych pomieszczeń w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- ujednoczeniem bazy zasobów prowadzonych przez zarządców nieruchomości oraz przez Spółkę w zakresie powierzchni i udziałów Gminy Wrocław w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- weryfikacją poprawności i terminowości rozliczenia kosztów przypadających na lokale gminne dotyczących rozliczenia mediów w budynkach wspólnot mieszkaniowych
- weryfikacją i rozliczaniem wniosków wspólnot mieszkaniowych o zapłatę za remonty w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Wrocław posiada udział. W 2018 roku wpłynęło 661 wniosków wspólnot mieszkaniowych, z których do realizacji przekazano 324 szt. na łączną wartość 4 818 552,92 zł.

Na bieżąco udzielano informacji o nakładach poniesionych na remonty budynków wspólnot mieszkaniowych, zgodnie z dyspozycją Działu Sprzedaży Lokali Mieszkalnych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W 2018 roku wpłynęło 771 uchwał remontowych wspólnot mieszkaniowych. Dokonano weryfikacji kosztorysów inwestorskich lub ofertowych. Pełnomocnik Gminy Wrocław głosował w trybie indywidualnego zbierania głosów.

W 2018 roku rozpatrywano przyjęcie zobowiązań finansowych wynikających z potrzeb remontowych, udziału wspólnot w Lokalnym Programie Rewitalizacji, inicjatyw związanych z pozyskaniem dotacji Miejskiego Konserwatora Zabytków, programu KAWKA oraz związanych z realizacją nakazów Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego na łączną wartość 7 202 972,14 zł.

W 2018 roku wydatek z tytułu dopłat do poniesionych kosztów wynikających z rozliczeń za lata poprzednie stanowi kwota 1 683 387,70 zł. Jednocześnie kwota zwróconych na rachunek bankowy Gminy Wrocław przez wspólnoty mieszkaniowe nadpłat wynikających z rozliczeń przekazanych w latach poprzednich zaliczek wyniosła 807 288,10 zł.

REMONTY I INWESTYCJE

Zarząd Zasobu Komunalnego

Remonty ogólnobudowlane ZZK/REM/12

Z przyznanych środków w wysokości 4 005 000 zł na realizację remontów dotyczących budynków będących w zasobie komunalnym jak i wspólnot mieszkaniowych w 2018 roku zrealizowano kwotę 4 004 608,63 zł, co stanowi 99,99 % wykonania planu.

Zadania w ramach remontów ogólnobudowlanych dotyczyły najpilniejszych potrzeb remontowych, wynikających m.in. ze wcześniejszych ocen stanu technicznego budynków i lokali należących w 100% do Gminy Wrocław, jak również remontów w częściach wspólnych budynków wspólnot mieszkaniowych. Głównym celem ich wykonania było zapewnienie bezpieczeństwa i poprawy warunków bytowych mieszkańców. Dlatego też w pierwszej kolejności realizowano prace związane z remontem dachów, balkonów i elewacji budynków oraz modernizacją instalacji sanitarnych, gazowych i elektrycznych.

W ramach programu wykonano zadania:

Zadanie	Liczba zadań [szt.]
remonty w budynkach wspólnot mieszkaniowych	339
remonty w budynkach i lokalach będących 100% własnością gminy	74
RAZEM	413

Wyodrębniony fundusz remontowy ZZK/REM/14

W 2018 roku z przyznanej kwoty w wysokości 6 000 000 zł zrealizowano wydatek w wysokości 5 999 982,14 zł co stanowi 100% wykonania planu. W tym na miesięczne zaliczki do Wspólnot Mieszkaniowych na pokrycie udziału Gminy wydatkowano kwotę 4 892 221,73 zł

W ramach środków zgromadzonych przez wspólnoty na koncie funduszu remontowego rozliczono 420 zadania remontowe w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych.

Pozostałe środki w wysokości 1 107 760,41 zł, przeznaczono na dopłatę do funduszu remontowego wspólnot mieszkaniowych co pozwoliło na rozliczenie 152 zadań remontowych, m.in. remontów dachów, klatek schodowych, wymiany instalacji sanitarnych i elektrycznych oraz stolarki.

Zadania inwestycyjne wykonywane w obiektach zabytkowych INW/133

W ramach ww. programu ZZK na wniosek Miejskiego Konserwatora Zabytków został uczyniony dysponentem środków w kwocie 2 327 542 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie udziału Gminy Wrocław w kosztach prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych sześciu kamienic wpisanych do rejestru zabytków położonych we Wrocławiu.

L.p.	Adres nieruchomości	Nr	Opis zakresu robót
------	---------------------	----	--------------------

1	Kniaziewiczza	17	remont dachu, klatki schodowej, izolacji przeciwwilgociowej
2	Kołątaja	32	remont klatki schodowej oraz holu wejściowego
3	Kościuszki	37	remont elewacji frontowej, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
4	Antoniego Św.	33	remont dachu
5	Krasińskiego	19	remont elewacji, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
6	Staszica Pl.	10	remont elewacji frontowej, dachu, izolacji

Do końca 2018 roku na wykonanie zadania wydano kwotę 2 327 506,92 zł co stanowi 100% planu.

Koordinacja polityki w zakresie rozwoju gospodarczego Miasta BRG/B/06

(Dział 710 Rozdział 71095)

W 2018 roku ZZK został uczyniony dysponentem środków w kwocie 20 000 zł z przeznaczeniem na przygotowanie projektu targowiska na ul. Grochowej/Jemiołowej.

Środki te zostały wykorzystane w 97,79 % (19 557,00 zł).

Program rewitalizacji wrocławskich kamienic WPI/247

Na zadanie inwestycyjne w ramach „Programu rewitalizacji wrocławskich kamienic” w 2018 roku wydatkowano kwotę 7 020 529,30 zł, co stanowi 99,98 % planu.

Zadania wykonane i rozliczone w 2018 roku w ramach programu WPI/247

L.p.	Adres nieruchomości		Opis zakresu robót	
	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/klatki		
1	Poniatowskiego	14	remont i przebudowa budynku	
2	Uniwersytecki Pl.	7	przebudowa i remont budynku	
3	Kluczborska	15	A	remont i izolacja cieplna ścian elewacji budynku
4	Kluczborska	17	A	remont dachu i izolacja cieplna ścian elewacji budynku
5	Łowiecka	11		remont kapitalny dachu i pustostanu
6	Sokolnicza	32		remont i izolacja ścian elewacji budynku
7	Górnicza	81-98		remont klatki schodowej 9 szt.
8	Wincentego Św	39	A	wykonanie inst. co, cwu z cyrkulacją oraz pom. węzła cieplnego
9	Wincentego Św	41	A	wykonanie inst. co, cwu z cyrkulacją oraz pom. węzła cieplnego
10	Wojrowicka	41		remont dachu
11	Uniwersytecki Pl.	7		prace tynkarskie i posadzgarskie w pustostanie
12	Miernicza	15		remont i przebudowa budynku-kontynuacja w 2019

W ramach „Programu rewitalizacji wrocławskich kamienic” realizowane były również następujące dokumentacje na remont i przebudowę budynków oraz naocieplnienie:

L.p.	Adres nieruchomości		Opis zakresu robót
	Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/klatki	

1	Kościuszki	124		projekt na remont i przebudowa budynku
2	Kościuszki	126		projekt na remont i przebudowa budynku
3	Kniażewicza	15		projekt na remont i przebudowa budynku
4	Komuny Paryskiej	37		projekt na remont i przebudowa budynku
5	Komuny Paryskiej	42		projekt na remont i przebudowa budynku
6	Poniatowskiego	6		projekt na remont i przebudowa budynku
7	Kurkowa	40	42	projekt zamienny na remont i przebudowa budynku
8	Ofiar Oświęcimskich	42		projekt na утепленіе budynku
9	Ofiar Oświęcimskich	44	A	projekt na утепленіе budynku
10	Kurkowa	67		projekt na утепленіе budynku
11	Strzelecki Pl.	4		projekt na утепленіе budynku
12	Miernicza	10,18,2 4		przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej w ramach RPO WD 2014-2020
13	Dubois	31		ekspertyza techniczna budynku

Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego WPI/061

W ramach Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego wydatkowano kwotę w wysokości 10 415 623,93 zł

Zrealizowane w ramach ww. programu prace:

Zakres rzeczowy	Liczba adresów gminnych
remonty lokali socjalnych	50
remonty lokali zamiennych	114
remont lokalu tymczasowego	3
remont lokali mieszkalnych-pustostanów w ramach remontów w budynkach gminnych	79
dokumentacja projektowo – kosztorysowa remont inst co i cwu	16
dokumentacja projektowo – kosztorysowa inne remonty	2
remonty dachów	7
remonty budynków (dach, elewacja)	1
wymiana stolarki okiennej w lokalach użytkowych	2
ekspertyzy	1
remont i izolacja cieplna ścian elewacji	3
montaż instalacji domofonowej, alarmowej	2
remont instalacji co i cwu	4
RAZEM	284

Program zagospodarowania wnętr międzyblokowych WPI/074

W ramach „Programu zagospodarowania wnętr międzyblokowych” wykonywane były prace wynikające m.in. z pilnych potrzeb w zakresie modernizacji, remontu lub wymiany wyposażenia placów zabaw dla dzieci i boisk. W ramach przyznanych środków została zrealizowana zapłata za zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w kwartale ulic: Ofiar Oświęcimskich/Plac Solny/Rynek/Świdnicka którego modernizacja została zakończona w 2018 roku. Środki na zadanie WPI/074 wyniosły 1 000 000 zł w 2018 roku i zostały wykorzystane w 100,00%.

Zestawienie ilości wykonanych zadań:

L.p.	Adres nieruchomości	Opis zakresu robót
	Ulica, aleja, plac, wnętrze	
1	Ofiar Oświęcimskich, Pl. Solny, Rynek Świdnicka	zagospodarowanie wnętrza podwórzowego – zadanie zakończone w 2018 roku

Wrocławski Budżet Obywatelski WPI/270

W 2018 roku realizowano zadania, które zostały zakwalifikowane do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego w 2017 roku.

W 2018 roku rozliczono i zakończono 2 zadania, na co wydatkowano 500 000 zł, co stanowi 100,00 % planu.

Zadania wykonane i rozliczone w 2018 roku:

L.p.	Numer projektu	WBO	Nazwa projektu
1	606	2017	Rewitalizacja podwórek przy ulicy Wielkiej, Powstańców Śląskich i Zaporoskiej – etap drugi
2	619		Rewitalizacja podwórek przy ulicy Wandy, Krakusa, Hallera, Powstańców Śląskich – etap drugi

Program Inicjatyw Rad Osiedli WPI/330

W 2018 roku w ramach Programu Inicjatyw Rad Osiedli ZZK dysponował kwotą 1 057 933 zł z czego wydatkowano kwotę 1 057 919,10 zł co stanowi 100 % wykonania planu. W ramach ww. kwoty została wykonana dokumentacja budowlana na zagospodarowanie wnętrza podwórzowego przy ul. Jedności Narodowej/ Ołbińskiej/ Krętej/ Słowiańskiej/ Roosevelta oraz wykonano dokumentacje pod budowę nowych 5 szt. osłon śmietnikowych.

Regionalny Program operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 WPI/353, WPI/354

W 2018 roku ZZK realizował dwa projekty dotyczące kompleksowej termomodernizacji budynków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa Dolnośląskiego.

Na ten cel ZZK miał do dyspozycji w programie „Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ulicy: Biskupa Tomasza i Mieleckiej”- WPI/353 kwotę 10 628 661 zł, która w 99,19 % została wykorzystana.

W programie „Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ulicy: Wyszyńskiego i Kurkowej”- WPI/354 ZZK miał do dyspozycji kwotę 16 760 098 zł, która została wykorzystana w 100% w zakresie środków unijnych, pozostała kwota kosztów pozaprojektowych została przesunięta na 2019 roku jako środki niewygasające w kwocie 2 848 915 zł.

Zadania zrealizowane w 2018 roku

Nazwa projektu	Program budżetowy	Wykonanie [zł]
Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ulicy: Biskupa Tomasza i Mieleckiej	WPI/353	10 455 243,63
Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ulicy: Wyszyńskiego i Kurkowej	WPI/354	13 900 750,16
Razem:		24 355 993,79

Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Łokietka, pl. św. Macieja/Pobożnego/Niemcewicza/J.Narodowej/Drobnera we Wrocławiu WPI/371

W 2018 roku ZZK dysponował w ww. programie kwotą 2 381 889 zł z czego wydatkowano kwotę 2 381 887,15 zł co stanowi 100 % wykonania planu.

W ramach programu wykonano przebudowę wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Probusa/św. Macieja/Pobożnego/Niemcewicza /Jedności Narodowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz przyłączem wody do budynku przy pl. Św. Macieja 5A.

Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomagany WPI/347

Projekt polegał na przebudowie i remoncie lokali w celu ich adaptacji na mieszkania o charakterze wspomagany dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezdomności, przemocy, wychodzeniu z pieczy zastępczej i obejmował lokalizacje:

- ul. Kosmonautów 315/1 – dla os. bezdomnych,
- ul. św. Jerzego 19/3 – dla os. opuszczających pieczę zastępczą,
- ul. Dubois 22A/39 – dla os. dotkniętych przemocą.

ZZK w 2018 roku otrzymał na ten cel kwotę 386 482 zł, z czego wydatkowano kwotę w wysokości 244 095,25 zł co stanowi 63,16% wykonania planu. Powyższe wykonanie spowodowane jest nie dotrzymaniem terminu wykonania prac przez firmę realizującą zadania z powodu problemów Wykonawcy z brakiem pracowników.

W związku z powyższym utworzone zostały środki niewygasające wraz z upływem roku, które zostały zabezpieczone na paragrafie własnym w wysokości 17 755 zł.

Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomagany WPI/348

Projekt polegał na przebudowie i remoncie lokali w celu ich adaptacji na mieszkania o charakterze wspomagany dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezdomności, przemocy, wychodzeniu z pieczy zastępczej i obejmował lokalizacje:

- ul. Mazowiecka 19/6 – dla osób opuszczających pieczę,
- ul. B. Prusa 42/9 - dla osób bezdomnych,
- ul. Dubois 22A/21 – dla osób wykluczonych, w tym dla osób dotkniętych przemocą,
- ul. Wygodnej 10/6 – dla osób wykluczonych, w tym dla osób dotkniętych przemocą.

ZZK w 2018 roku otrzymał na ten cel kwotę 453 377 zł, z czego wydatkowano kwotę w wysokości 233 594,49 zł co stanowi 51,52% wykonania planu. Powyższe wykonanie spowodowane jest nie dotrzymaniem terminu wykonania prac przez firmę realizującą zadania z powodu problemów Wykonawcy z brakiem pracowników.

W związku z powyższym utworzone zostały środki niewygasające wraz z upływem roku, które zostały zabezpieczone na paragrafie własnym w wysokości 32 967 zł.

Ruska 46 abc - Przestrzeń dla kultury WPI/344

W 2018 roku ZZK dysponował kwotą 2 270 449 zł z czego wydatkowano kwotę 2 270 448 zł co stanowi 100 % wykonania planu.

W ramach projektu w 2018 roku prowadzony był remont i przebudowa budynku w segmencie C oraz remont i przebudowa piwnic w Ognisku Kultury Plastycznej w segmencie B.

Projekt ma na celu ułatwienie dostępu do kultury i zwiększenie udziału w działaniach kulturalnych dzięki utworzeniu prężnie działającego i zróżnicowanego pod kątem oferty centrum kultury niezależnej. Remonty elewacji i poprawa jakości przestrzeni wewnątrz budynków i zewnątrz są istotne dla zapewnienia właściwego wizerunku miejsca. Celem projektu jest ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego zarówno w wymiarze infrastrukturalnym jaki i niematerialnym.

Program Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego we Wrocławiu WPI/291

W 2018 roku w ramach Programu Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Odrzańskiego w ramach przyznanej kwoty w wysokości 5 727 000 zł rozliczono 41 wniosków remontowych na budynkach Wspólnot Mieszkaniowych aplikujących w ramach programu RPO WD 2014-2020 znajdujących się w obrębie Przedmieścia Oławskiego i Odrzańskiego co stanowi 99,96 % wykonania planu.

W ramach Programu Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Odrzańskiego Zarząd Zasobu Komunalnego w ramach przyznanej kwoty w wysokości 2 408 000 zł rozliczył również 67 wniosków remontowych na budynkach Wspólnot Mieszkaniowych znajdujących się w obrębie Przedmieścia Oławskiego i Odrzańskiego co stanowi 99,87 % wykonania planu.

Zielony Wrocław BPK/B/07

W 2018 roku Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu Urzędu Miejskiego we Wrocławiu uczyniło ZZK dysponentem środków finansowych w wysokości 113 965 zł z przeznaczeniem na wykonanie ekspertyz w sprawie możliwości wykonania nasadzeń na podwórku przy ul. Rychtalskiej oraz na obszarze wnętrza podwórzowego przy ul. Żeromskiego/Daszyńskiego/Wyszyńskiego/Orzeszkowej.

W 2018 roku wydatkowano kwotę w wysokości 112 605,45 zł co stanowi 98,81% wykonania planu.

Rozbiórki i zabezpieczenia nieruchomości ZZK/B/01

W ramach tego zadania zostały przeprowadzone pilne roboty rozbiórkowe obiektów będących w zasobie gminnym, których zły stan techniczny stwarzał zagrożenie bezpieczeństwa dla osób przebywających w ich otoczeniu, a także negatywnie wpływał na wizerunek miasta.

Ze względu na bardzo wysoki stopień ich zużycia, mieszczący się przeważnie w granicach 75 - 90 %, nie zakwalifikowano ich do kosztownego, kapitalnego remontu.

W tej pozycji z kwoty 350 000 zł wykonano i rozliczono roboty na kwotę 347 804 zł co stanowi 99,37% planu.

W 2018 roku roku wyburzono łącznie 58 obiektów, w tym:

- budynki niemieszkalne (budynki lokali użytkowych) – 2 szt.,
- obiekty niemieszkalne (garaże) - 13 szt.,
- budynki gospodarcze – 15 szt.,
- budynki mieszkalne – 1 szt.,
- komórki gospodarcze - 17 szt.,
- obiekty niemieszkalne – inne (kominy, podjazdy, ogrodzenia, zadaszenia, ruiny) – 10 szt.

Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii ZZK/B/01

W pozycji tej w 2018 roku z kwoty 550 000 zł wykonano i rozliczono roboty na kwotę 548 404,01 zł, co stanowi 99,71% planu. W ramach tych środków wykonano następujące dokumentacje:

- ekspertyza techniczna – 3 szt.,
- ekspertyza ornitologiczna i chiropterologiczna – 9 szt.,
- ekspertyza mykologiczna – 1 szt.,
- inwentaryzacja ogólnobudowlana – 23 szt.,
- inwentaryzacja przewodów kominowych – 1szt.,
- audyt energetyczny budynku – 9 szt.,
- PB na rozbiórkę gminnego budynku – 1 szt.,
- PB na przebudowę lokalu – 1 szt.,
- DP na remont budynku, elewacji, piwnic, stropu – 20 szt.,

- DP-K na wykonanie instalacji CO, gazowej, wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej – 7 szt.,
- DP-K zamienna na wykonanie zagospodarowania wnętrza 1 szt,
- dokumentacja aplikacyjna do wystąpienia o środki RPO – 1 zadanie,
- remonty budynków – inwestorstwo zastępcze – 3 szt.

Koordinacja polityki w zakresie rozwoju gospodarczego BRG/B/06

W 2018 roku ZZK został uczyniony dysponentem środków w kwocie 20 000 zł z przeznaczeniem na przygotowanie projektu targowiska na ul. Grochowej/Jemiołowej.

Środki te zostały wykorzystane w 97,79 % (19 557,00 zł).

Remont lokali mieszkalnych dla repatriantów ZZK/REM/12

W 2018 roku ZZK został uczyniony dysponentem środków w postaci dotacji celowej w kwocie 376 004 zł z przeznaczeniem na remont ośmiu lokali mieszkalnych (pustostanów) przeznaczonych dla rodzin repatriantów. Mieszkania, których dotyczą wnioski to lokale położone przy ulicach: Gajowickiej 82/22, Gajowickiej 84/36, Gajowickiej 88/2, Zaporoskiej 85/24, Hauke Bosaka 25a/16, Pasteckiej 58/6, Jaracza 34/15 oraz Nowowiejskiej 34a/18 we Wrocławiu.

Wykorzystano środki w kwocie 358 854,18 zł co stanowi 95,44 % planu.

Spółka Wrocławskie Mieszkania

Plan finansowo-rzeczowy remontów na 2018 roku uwzględniał potrzeby w zakresie sfinansowania remontów w budynkach 100% gminnych oraz nieruchomości wspólnych, w których Gmina Wrocław jest jednym z właścicieli, środki przeznaczone na remonty ogólnobudowlane oraz remonty wolnych lokali mieszkalnych. Ze środków zaplanowanych przez Gminę Wrocław w budżecie na 2018 roku w wysokości 24 609 420,61 zł na realizację remontów, inwestycji i rozbiórek, wykorzystano 24 207 020,56 zł, co stanowi realizację planu na poziomie 98,36%, w tym:

- 11 227 039,39 zł wydatkowano na zadania realizowane w ramach kompleksowej termomodernizacji wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu (projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej),
- 8 212 124,86 zł wyniosły koszty remontów i modernizacji części wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- 2 599 366,08 zł wydatkowano na zadania realizowane w ramach programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego na nieruchomościach Gminy Wrocław (bez kwoty 2 569 050,20 zł dla wspólnot mieszkaniowych kwota ujęta w pkt. 1),
- 616 578,62 zł przeznaczono na rozbiórki,
- 69 877,93 zł przeznaczono na remonty ogólnobudowlane (w tym 35 895,18 zł na remont klatki schodowej),
- 75 078,61 przeznaczono na remonty dwóch lokali dla repatriantów,
- 445 294,36 zł przeznaczono na przebudowę lokali nr 1,2 przy ul. Traugutta 119 na placówkę leczenia uzależnień,
- 323 937,63 zł wydatkowano na zagospodarowanie wnętrz międzyblokowych i placów zabaw,
- 472 173,02 zł na zadania w ramach Programu Inicjatyw Rad Osiedli,
- 165 550,06 zł na rewitalizacja nieruchomości wspólnot mieszkaniowych przy ul. Komuny Paryskiej 94, ul. Kościuszki 190, ul. Traugutta 95 i ul. Zgodnej 21 (RPO).

W ramach remontów ogólnobudowlanych wykonane zostały remonty 3 wolnych lokali mieszkalnych, w tym 2 lokale dla repatriantów oraz remont klatki schodowej w budynku przy ul. Redyckiej 4. Dodatkowo z tych środków wydatkowano kwotę 2 083 952,66 zł na remonty w częściach wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Struktura wykonania remontów ogólnobudowlanych w 2018 roku łącznie z mieszkaniami dla repatriantów

Zakres rzeczowy	Liczba adresów gminnych	Wartość realizowanych prac [zł]
Remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów)	3	109 061,36
Remont klatki schodowej Redycka 4	1	35 895,18
Wspólnoty mieszkaniowe		2 083 952,66
Razem	---	2 228 909,20

W ramach wydatków na rozbiórki i zabezpieczenia nieruchomości dokonano wyburzenie 4 obiektów zlokalizowanych przy ul. Kleczkowskiej na działce nr 3/22 AM-5 Obręb Kleczków, wyburzenia 16 obiektów zlokalizowanych przy ul. Przybyszewskiego 86-92, wyburzenie dwóch budynków gospodarczych przy ul. Ełckiej 114 i 116.

W ramach wydatków inwestycyjnych realizowane były zadania ujęte w ramach „Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego” (WPI/061), „Programu zagospodarowania wnętrz międzyblokowych i placów zabaw” (WPI/074), „Kompleksowej termomodernizacji wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu” (WPI/349), „Przebudowy lokalu przy ul. Traugutta 119 na placówkę leczenia uzależnień” (WPI/351), „Programu Inicjatyw Rado Osiedli” (WPI/330), „Programu Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego” (WPI/291).

W ramach „Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego” wykonane zostały roboty budowlane i prace projektowe związane z przebudową gminnego zasobu mieszkaniowego w tym lokali mieszkalnych, elewacji na podstawie oceny stanu technicznego budynków należących w 100% do Gminy Wrocław.

Ponadto sfinansowane zostały remonty w częściach wspólnych nieruchomości wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina posiada udziały, na łączną kwotę 2 569 050,20 zł.

W 2018 roku kontynuowano realizację projektu pn. "Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby i ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu" z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014 – 2020 Działania 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym, Poddziałanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym ZIT WrOF, którego beneficjentem jest Gmina Wrocław.

Głównym celem projektu była poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych przy ul. Brzeskiej 27 i 29, ul. S. Chudoby 6, 8, 13, 14, 15 i ul. I. Prądyńskiego 35 zlokalizowanych na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu.

Kompleksowy remont kamienic został podzielony na dwa etapy realizacji. Zakres I etapu, tj. projektu, dotyczy przeprowadzenia kompleksowych prac termomodernizacyjnych. We wszystkich obiektach, oprócz kamienicy przy ul. Chudoby 14, nastąpiła wymiana istniejących źródeł ciepła wraz z montażem instalacji c.o., modernizacja instalacji c.w.u. We wszystkich kamienicach prace obejmowały wymianę wyeksploatowanej stolarki, docieplenie przegród zewnętrznych i wewnętrznych, docieplenie stropu nad piwnicą oraz na poddaszu. Łączna kwota środków wydatkowanych na powyższe prace wyniosła 11 227 039,39 zł.

Drugi etap, obejmujący między in. remont elewacji frontowej budynków oraz remont klatek schodowych, planowany jest w 2019 roku.

Ponadto w ramach projektów rewitalizacji zasobu gminnego Spółka Wrocławskie Mieszkania działając wspólnie ze Spółką Wrocławską Rewitalizacja uczestniczyła w staraniach o dofinansowanie projektów związanych z rewitalizacją zdegradowanych

obszarów Przedmieścia Oławskiego w ramach RPO WD 2014-2020 działania 6.3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów - ZIT WrOF.

W tym celu przygotowano dokumentację i złożono wnioski aplikacyjne dla projektów:

- „Zagospodarowanie wnętr podwórzowych w obrębie ulic: Kniaziewiczza, Dąbrowskiego, Komuny Paryskiej, Pułaskiego oraz Świstackiego, Więckowskiego, Kościuszki, Brzeskiej we Wrocławiu” – umowa o dofinansowanie projektu została zawarta w dniu 29.05.2018 roku, uzyskana kwota dofinansowania na zadanie realizowane przez Spółkę to 343 919,95 zł.
- „Zagospodarowanie wnętr podwórzowych w obrębie ulic: Pułaskiego, Kościuszki, Prądyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądyńskiego we Wrocławiu - umowa o dofinansowanie projektu została zawarta w dniu 29.05.2018 roku, uzyskana kwota dofinansowania na zadanie realizowane przez Spółkę to 1 795 934,00 zł.,
- „Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Więckowskiego, Traugutta, Kościuszki oraz Zgodnej, Komuny Paryskiej we Wrocławiu” – projekt nie uzyskał dofinansowania.

Ponadto Spółka przygotowała i złożyła aplikację o dofinansowanie projektu w ramach RPO WD 2014-2020 działania 6.3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów - ZIT WrOF w 2018 roku. Do projektu pn. „Wykonanie prac remontowych wybranych nieruchomości przy ul. Komuny Paryskiej, T. Kościuszki, I. Prądyńskiego we Wrocławiu” dedykowano wykonanie przede wszystkim robót budowlanych w częściach wspólnych 4 wielorodzinnych budynków mieszkalnych (m.in. elewacji frontowych i klatek schodowych), a projektem objęto kamienice przy ul. Komuny Paryskiej 94a, Tadeusza Kościuszki 175 oraz Ignacego Prądyńskiego 25 i 30. Umowa o dofinansowanie projektu została zawarta w dniu 27.12.2018 roku, uzyskana kwota dofinansowania to 3 843 256,90 zł.

Oprócz powyższego, w celu pozyskania dodatkowych środków finansowych na remonty zasobu lokalowego Gminy Wrocław, podjęto działania mające na celu uzyskanie w 2019 roku dofinansowania ze środków Funduszu Dopłat.

Celem rządowego programu finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego jest zwiększenie zasobu lokali oraz pomieszczeń służących zaspokajaniu potrzeb osób najuboższych. Obsługę prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego.

W wyniku przeprowadzonej analizy kryteriów i warunków programu wytypowano 10 lokali mieszkalnych, dla których opracowano dokumentację budowlaną niezbędną do złożenia wniosku aplikacyjnego. Wyremontowane lokale zgodnie z warunkami konkursu zostaną przekazane na cele socjalne i/lub zamienne. Złożenie wniosków aplikacyjnych w konkursie zrealizowano w marcu 2018 roku, a w wyniku pozytywnej oceny dokumentacji aplikacyjnej w dniu 6.09.2018 roku podpisano 2 umowy o dofinansowanie, uzyskując dofinansowanie w kwocie 250 856,31 zł (umowa dot. 4 lokali) oraz 265 316,86 zł (umowa dot. 6 lokali).

Zakres rzeczowy zadań zrealizowanych z pozycji Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego (WPI/061) został wskazany w tabeli.

Struktura wykonania Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego -WPI/061 w 2018

Zakres rzeczowy	Liczba adresów gminnych	Wartość realizowanych prac [zł]
remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów)	39	1.810.236,63
remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów) wykonany w 2017 roku z płatnością w 2018 roku	4	76.096,33

remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów) wykonany w 2018 z płatnością w 2019 roku	3	95.398,49
modernizacja części wspólnych we wspólnotach mieszkaniowych	---	2.569.050,20
wykonanie dokumentacji projektowych wentylacji grawitacyjnej dla wolnych lokali mieszkalnych	15	92.524,94
remont dachu przy ul. Brzeskiej 3	1	205.212,29
wykonanie dokumentacji projektowej dla wolnych lokali mieszkalnych dla 5 lokali dokumentacja wykonana w roku 2017 rozliczona w 2018	7	62.788,00
sprawowanie nadzoru autorskiego nad remontami wolnych lokali mieszkalnych	13	8.117,02
nadzór autorski nad wykonaniem wentylacji grawitacyjnej w wolnych lokalach mieszkalnych	4	1.000,00
nadzór autorski nad wykonaniem wentylacji grawitacyjnej w wolnych lokalach mieszkalnych wykonanych w roku 2018 do rozliczenia w 2019	3	750,00
wykonanie ekspertyz technicznych	1	17.835,00
nadzór autorski nad wykonaniem przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku przy ul. Przejazdowej 1 wraz z likwidacją bezodpływowego zbiornika na nieczystości płynne	1	549,99
wykonanie dokumentacji projektowej remontu budynku przy ul. Traugutta 81, 81	1	137.883,00
wykonanie dokumentacji projektowej remontu budynków przy ul. Pleszewskiej	4	125.800,00
zwiększenie mocy przyłączeniowej do sieci dystrybucyjnej TAURON Dystrybucja S.A	17	8.864,88
inne		52.458,00
Razem	---	5.264.564,77

Spółka występując w imieniu Gminy Wrocław w ramach „Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego” zawarła 38 umów z wykonawcami na realizację ww. prac w 2018 roku i kontynuowała realizację 7 umów zawartych w 2016 roku oraz 22 umów zawartych w 2018 roku

W ramach „Programu zagospodarowania wnętrz międzyblokowych i placów zabaw” w 2018 roku wydatkowano środki w łącznej wysokości 323 937,63 zł na realizację następujących zadań:

- wykonanie dokumentacji projektowej likwidacji i budowy nowych miejsc gromadzenia odpadów w obszarze ulic Partyzantów/ Waryńskiego/ Dembowskiego – 38 745,00 zł,
- wykonanie dokumentacji projektowej dotyczącej usunięcia i nasadzeń wyrównujących drzew topoli czarnych odmiany włoskiej na osiedlu Sępólno przy ulicach: Kasprzaka 18, Konarskiego/Nulla 16,17,20,36, Okrzei 13,18,19, Potiebni 20 – 9 446,40 zł,
- wykonanie koncepcji zagospodarowania wnętrza podwórzowego w kwartale ulic Sienkiewicza/ Sępa Szarzyńskiego/ Benedyktyńska/ Wyszyńskiego – 3 936,00 zł

- pielęgnacja zieleni we wnętrzu podwórzowym Smoluchowskiego/ Norwida/ Skłodowskiej/ Łukasiewicza – 14 025,96 zł,
- remont nawierzchni utwardzonych na podwórzy przy ul. Kleczkowskiej 42-48 (nakaz PINB) – 46 500,00 zł,
- uregulowanie opłaty warunkowej za wycinkę drzew i krzewów we wnętrzu podwórzowym Smoluchowskiego/ Norwida/ Skłodowskiej/ Łukasiewicza – 211 284,27 zł.

W 2018 roku ogłoszono postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy prac remontowych na zagospodarowanie wnętrza podwórzowego przy ul. Grudziądzkiej/Krzywoustego dz. 1/43 AM-24 Obręb Kowale. Niestety mimo wielokrotnie ogłoszonych postępowań z uwagi albo na zbyt wysokie oferty albo brak ofert w kolejnych postępowaniach zadanie zostało przeniesione do realizacji na 2019 roku

W 2018 roku kontynuowano działania zmierzające do uzyskania pozwolenia na budowę na zagospodarowanie wnętrza podwórzowego wnętrza podwórzowego w kwartale ulic Nauczycielska/Skłodowskiej/Nehringa oraz Wyszyńskiego/ Jaracza/ Nowowiejska/ Orzeszkowej.

Rewitalizacja miasta Wrocławia

WPI/247

W ramach tej pozycji w 2018 roku podpisano 5 umów na wykonanie dokumentacji projektowej termomodernizacji i ocieplenia 18 budynków, termin realizacji i rozliczenia zadania przypada na II kwartał 2019 roku Ponadto trzykrotnie ogłaszano postępowania przetargowe na wykonanie dokumentacji projektowej termomodernizacji i ocieplenia dla kolejnych 13 budynków, które zostały unieważnione m.in. z powodu znacznych przekroczeń kosztów zaplanowanych na realizację zadania nie udało się wyłonić wykonawców jak również z powodu braku ofert na część budynków. Biorąc pod uwagę powyższe, wydatek został przeniesiony do 2019 roku

Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Pułaskiego, Kościuszki, Prądyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądyńskiego we Wrocławiu

WPI/372

W ramach tej pozycji zaplanowano realizację zagospodarowania wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Traugutta/ Komuny Paryskiej/ Prądyńskiego. W 2018 roku zostało ogłoszone postępowanie przetargowe na realizację tego zadania, jednak z uwagi na znaczące przekroczenie kosztów zaplanowanych na realizację zadania nie udało się wyłonić wykonawców. Biorąc pod uwagę powyższe, wydatek został przeniesiony do planu budżetu 2019 r. Zadanie będzie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Przebudowa lokalu przy ul. Traugutta 119 we Wrocławiu na placówkę leczenia uzależnień

WPI/351, WPI/061

W 2018 roku zakończono i rozliczono zadanie polegające na przebudowie lokali mieszkalnych nr 1 i 2 przy ul. Traugutta 119 na placówkę leczenia uzależnień. Koszt wykonania powyższych prac w 2018 roku to kwota 445 294,36 zł.

Zadanie zostało rozpoczęte w 2017 roku a łączna kwota wydatków poniesionych na realizację inwestycji w latach 2017-2018 wyniosła 615 584,55 zł.

W 2018 roku do zasiedlenia do WLM zostały zgłoszone 54 lokale, w tym 7 lokali w których remont został wykonany w ramach umów konserwacyjnych.

Zestawienie zbiorcze wykonanych robót

Zakres rzeczowy	Rok				
	2014	2015	2016	2017	2018

Remont/modernizacja wolnych lokali mieszkalnych (pustostanu)	77	65	77	134	54
Wykonanie dokumentacji projektowej	4	5	11	28	44
Wykonanie ekspertyzy	6	5	1	7	1
Wymiana okiennej stolarki	649,82 m ² w 116 lokalach	1.683,50 m ² w 249 lokalach, 63,59 m ² na 5 klatkach schodowych	500,23 m ² w 96 lokalach, 95,75 m ² w 10 klatkach schodowych	53,92 m ² w 6 lokalach	68,13 m ² w 7 lokalach + 2 okna na klatkach schodowych
Remont dachu	5	9	4	1	4
Wymiana WLZ i ADM w budynkach	8	7	0	0	1
Wymiana bram	0	29	11	0	1
Remont elewacji oraz piwnic	0	1	0	0	0
Kompleksowa termomodernizacja	0	0	0	0	8

WINDYKACJA I UMARZANIE ZALEGŁOŚCI Z TYTUŁU NAJMU LOKALI KOMUNALNYCH

Zarząd Zasobu Komunalnego

W ramach działań windykacyjnych w roku 2018 roku w zakresie odzyskiwania należności Gminy Wrocław z tytułu najmu lokali mieszkalnych prowadzono czynności obejmujące m.in.:

- wysyłanie wezwań do zapłaty z rygorem:
 - wpisania do Krajowego Rejestru Długów (KRD),
 - skierowania spraw do sądu,
 - wypowiedzenia umów najmu,
- wysyłanie powiadomień o wysokości zaległości,
- kierowanie spraw do sądu - długotrwały proces odzyskania należności,
- kierowanie wniosków o wszczęcie egzekucji (egzekucja komornicza) - odzyskanie należności rozłożone w czasie,
- współpracę z organami egzekucyjnymi,
- bieżące monitorowanie wysokości zadłużenia najemców za korzystanie z lokali mieszkalnych.

Przedsiębiorcze czynności windykacyjne wykonywano wobec dłużników Gminy poprzez wysyłanie wezwań do zapłaty. W związku z czym w 2018 roku wysłano 17 898 wezwań na łączną kwotę 99 983 736,11 zł. W efekcie prowadzonej windykacji przygotowano dokumenty, na podstawie których wypowiedziano 321 umów najmu lokali mieszkalnych.

W celu odzyskania zaległych należności Gminy Wrocław za korzystanie z lokali mieszkalnych w 2018 roku Dział Windykacji i Udzielania Ulg ZZK sporządził 72 pozwy o łącznej wartości przedmiotu sporu 927 917,56 zł w celu skierowania spraw do sądu, natomiast do egzekucji komorniczej skierował 401 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 686 633,57 zł. Aby zwiększyć skuteczność podejmowanych działań wobec osób trwale zalegających z opłatami z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych kontynuowano współpracę z zewnętrznymi kancelariami prawnymi, m.in.:

- z Kancelarią Prawniczą „Pactum” w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 956 pozwów o zapłatę należności

6 589 398,78 zł i skierowano 807 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na kwotę 13 152 432,71 zł,

- z Kancelarią Prawną „Rudy Consulting & Elżbieta Ćwikła” Sp. k. w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 1 364 pozwy o zapłatę należności na łączną kwotę 9 014 051,60 zł i skierowano 995 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na łączną kwotę 13 825 505,84 zł,
- z firmą EOS KSI Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w zakresie kierowania spraw na drogę postępowania egzekucyjnego. W efekcie realizacji umowy skierowano 20 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na łączną kwotę 541 262,97 zł.
- z Kancelarią Adwokacką adw. Krzysztofa Krawczyka w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 3 490 pozwów o zapłatę należności w łącznej kwocie 19 871 949 zł i skierowano 744 wnioski o wszczęcie egzekucji komorniczej na kwotę 10 058 724,55 zł,
- Kancelarią Prawną CERTUS D. Bielski spółka komandytowa w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 560 pozwów o zapłatę należności na łączną kwotę 5 062 721,08 zł i skierowano 562 wnioski o wszczęcie egzekucji komorniczej na łączną kwotę 6 795 622,79 zł,
- Kancelarią Prawa Gospodarczego KOKSZTYS spółką komandytową w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 640 pozwów o zapłatę należności na łączną kwotę 5 177 415,34 zł i skierowano 426 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na łączną kwotę 4 469 643,42 zł.

Celem zwiększenia efektywności czynności windykacyjnych na etapie przedsądowym w maju 2018 roku rozpoczęto współpracę z profesjonalną firmą windykacyjną „Koksztyś” Kancelarią Prawa Gospodarczego sp. k. w zakresie windykacji terenowej. Do obsługi przekazano 940 spraw na łączną kwotę 34 053 640,32 zł. W wyniku działań windykacyjnych podjętych przez tą firmę w 2018 roku wyegzekwowano od dłużników łącznie kwotę 281 825,81 zł.

Ponadto kontynuowano współpracę z Biurem Informacji Gospodarczej: Krajowym Rejestrem Długów. Skutkowało wpisaniem do rejestrów 289 osób korzystających z lokali mieszkalnych ze zobowiązaniami w wysokości 7 376 260,72 zł.

Sprawy sądowe wniesione przeciwko Gminie Wrocław lub z udziałem Gminy Wrocław jako członka wspólnoty mieszkaniowej

Rodzaj sprawy	Liczba spraw wniesionych do sądu	Wartość przedmiotu sporu [zł]	Liczba zakończonych spraw	Forma zakończenia/stan aktualny
O zapłatę:	13	114 230,21	5	
z tytułu zaliczek na koszty zarządu i mediów	3	26 490,52	0	w toku
z tytułu nadpłaty za ogrzewanie	2	25 238,64	0	w toku
z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia	3	35 016,07	2	1 wyrok zasadzający; 1 wyrok oddalający powództwo
skarga o wznowienie postępowania o zapłatę czynszu za lm	1		0	w toku
z tytułu odszkodowania	4	27 484,98	3	zawarto 2 ugody; 1 postanowienie o odrzuceniu pozwu
O ustalenie:	8			

wypowiedzenia umowy najmu za bezskuteczne	6		3	2 wyroki uwzględniające powództwo; 1 wyrok oddalający
istnienia stosunku najmu	2		0	w toku
Wnioski o zawezwanie do próby ugodowej	2	137 572,38	1	nie doszło do zawarcia ugody
O ochronę dóbr osobistych	1	10 000,00	1	wyrok oddalający powództwo
Wniosek o wyrażenie zgody na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu	1			w toku
O pozbawienie wykonalności tyt. Wykonawczego	1	11 763,50		w toku
O przywrócenie stanu posiadania	1			w toku

Sprawy sądowe z powództwa bądź wniosku Gminy Wrocław:

- 21 – o uchylenie/o stwierdzenie nieistnienia uchwał wspólnot mieszkaniowych, 2 zakończone wyrokami korzystnym dla Gminy Wrocław,
- 14 wniosków o zgłoszenia wierzytelności – w toku,
- 1 o przywrócenie posiadania – w toku,
- 3 skargi na decyzję DWINB – w toku,
- 1 o ustanowienie zarządcy przymusowego – w toku,
- 1 o zapłatę kary umownej – w toku.

Umarzanie i udzielanie ulg w spłacie zaległości

W wyniku prowadzonych czynności windykacyjnych, część najemców zalegających z opłatami złożyła wnioski o udzielenie ulgi w spłacie zaległości poprzez umorzenie zaległości lub rozłożenie ich spłaty na raty. Rozpatrywanie tych wniosków i udzielanie ulg jest pracochłonne i wydłuża procedurę odzyskiwania należności Gminy.

Wnioski dot. udzielenia ulgi w spłacie zadłużenia za korzystanie z lokali mieszkalnych i użytkowych rozpatrywane są w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia: nr XLVII/1415/10 z dnia 18 marca 2010 roku zmienioną Uchwałą nr LXI/1540/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 lipca 2014 roku w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych.

W oparciu o przepisy ww. Uchwały w okresie od 01.01.2018 roku do 31.12.2018 roku do Działu Udzielania Ulg Lokali Mieszkalnych ZZK wpłynęła następująca ilość wniosków: złożono 818 wniosków o umorzenie lub udzielenie innej ulgi, podjęto 406 rozstrzygnięć, w efekcie zawarto 283 porozumienia. Różnica pomiędzy ilością rozstrzygnięć i porozumień wynika najczęściej z braku zaakceptowania przez użytkowników lokali przyznanej ulgi lub jest efektem samej formy rozstrzygnięcia (np. umorzenie pod warunkiem zamiany lokalu na mniejszy i tańszy w utrzymaniu; rozstrzygnięcie negatywne).

Sprawy dotyczące umarzania i rozkładania na raty w tym sprawy zakończone podpisaniem porozumienia

<i>Porozumienia</i>	<i>Ilość zawartych porozumień</i>	<i>Wartość zaległości [zł]</i>
umorzenia bezwarunkowe	35	306 266,56
umorzenia warunkowe w tym:	98	2 994 078,93

warunek spłaty bieżących opłat; zamiana WLM	37	433 787,45
warunek spłaty rat	61	2 560 291,48
kwota umorzenia		1 088 989,11
kwota rat		1 471 302,37
rozłożenie na raty, w tym ilość rat:	140	2 594 236,51
2 - 12	9	15 085,44
13 - 24	18	64 783,42
25 - 36	20	103 722,92
37 - 48	15	181 214,93
49 - 60	72	1 806 970,21
61-96	6	422 459,59
Razem	273	5 894 582,00

Poza ww. 273 porozumieniami zawarto dodatkowo 10 porozumień dotyczących samych kosztów sądowych w łącznej kwocie 22 741,44 zł

Liczba zawartych porozumień dotyczących tylko kosztów sądowych	Wartość zaległości
10	22 741,44

Na ilość rozpatrywanych wniosków wpływ miał również fakt, że każdy wniosek najemcy musi zostać poprzedzony analizą kartoteki finansowej za okres kilku lat wstecz, dokonaniem niezbędnych korekt oraz naliczeniem należnych Gminie odsetek, co znacznie wydłuża czas rozpatrywania tych spraw.

Ponadto procedura udzielania ulgi wymaga przedłożenia niezbędnych dokumentów od każdej pełnoletniej osoby zamieszkałej w lokalu. Uzupełnienie kompletnej dokumentacji jest bardzo czasochłonne i wymaga często kilkukrotnego pisemnego występowania przez ZZK do dłużników o przedłożenie niezbędnych dokumentów.

W 2018 roku w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia nr XLVII/1415/10 z dnia 18 marca 2010 roku z późniejszymi zmianami, w zakresie lokali mieszkalnych dokonano na wniosek strony 35 umorzeń należności Gminy.

Liczba umorzeń	dokonanych	Kwota [zł]	Uzasadnienie
35		306 266,56	trudna sytuacja materialna

Udzielanie ulg w spłacie należności Gminy Wrocław na podstawie ww. Uchwały związane było ze spełnieniem przez wnioskodawców, znajdujących się w trudnej sytuacji majątkowej, określonych w niej przesłanek, tj. brakiem możliwości uiszczania należności ze względu na wysokość osiągniętych dochodów oraz zagrożeniem, w przypadku spłaty, dla egzystencji dłużnika i osób będących na jego utrzymaniu.

W toku rozpatrywania wniosków o udzielenie ulgi szczegółowo ustalano sytuację materialną dłużników, potwierdzając ją oświadczeniami o stanie majątkowym wnioskodawców. Zebrane w toku postępowania dokumenty i dane podlegały szczegółowej analizie.

Procedura rozpatrywania wniosków kończyła się wydaniem rozstrzygnięcia w sprawie udzielenia ulgi.

Windykacja - lokale użytkowe

W 2018 roku w ramach kosztów windykacji poniesiono wydatki na realizację zadań w ramach windykacji lokali użytkowych. Zadania, które realizowano to:

- monitorowanie wysokości zadłużenia najemców z tytułu najmu lokali użytkowych i innych należności związanych z zakresem działania ZZK oraz podejmowanie czynności związanych z windykacją tych należności poprzez:
 - obsługę i aktualizację informatycznego systemu do windykacji,
 - prowadzenie rejestru dłużników,
 - wysyłanie wezwań do zapłaty oraz prowadzenie korespondencji z dłużnikami,
 - przygotowywanie pozwów w sprawach o zapłatę,
 - składanie wniosków o wszczęcie egzekucji oraz współpracę z organami egzekucyjnymi,
 - opracowywanie procedur windykacji przedsądowej, sądowej i ich realizację,
 - współpracę z zewnętrznymi firmami windykacyjnymi i biurami informacji gospodarczej w zakresie rejestrów dłużników,
 - zgłaszanie wierzytelności.
- rozliczanie finansowe dochodów i wydatków związanych z postępowaniami przedsądowymi, sądowymi i egzekucyjnymi,
- prowadzenie sprawozdawczości z działalności windykacyjnej.

W celu odzyskania zaległych należności Gminy Wrocław z tytułu najmu lokali gminnych kontynuowano w 2018 roku współpracę z zewnętrzną Kancelarią Prawną „Certus” D. Bielski spółka komandytowa w zakresie odzyskiwania lokali użytkowych i garaży oraz dochodzenia należności pieniężnych związanych z tymi lokalami. Na bieżąco prowadzonych było 682 indywidualnych spraw, wysłano 721 przedsądowych wezwań do zapłaty na kwotę o wartości 6 161 753,24 zł. Do ww. Kancelarii skierowano 87 pozwów na kwotę wps 2 726 719,81 zł. W wyniku działań pracowników merytorycznych prowadzący ww. sprawy, aż 375 dłużników uregulowało zobowiązanie na etapie przedsądowym, w 39 sprawach prowadzone były negocjacje w sprawie ulgi, a porozumienie z Gminą co do spłaty zobowiązań objętych tą konkretną procedurą zawarło 4 najemców. Do komornika sądowego za pośrednictwem zewnętrznej kancelarii zostało skierowanych 45 wniosków egzekucyjnych na kwotę 2 997 146,88 zł.

To już kolejny rok, w którym obserwowany jest spadek kosztów windykacji przy jednoczesnym zachowaniu efektywności działań w omawianej materii. W założeniu większość spraw powinna zostać rozwiązana na etapie przedsądowym, pracownik merytoryczny ma dążyć do ugodowego załatwienia przedmiotu sporu i taki cel w większości przypadków udaje się osiągnąć. Polityka ta jest wynikiem stosowania odpowiednio dyrektyw zawartych w kodeksie postępowania cywilnego, tj. dążenia do ugodowego załatwiania spraw na każdym etapie. Skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego staje się ostatecznością. Tylko 13 % spraw prowadzonych przez Dział Windykacji trafia do kancelarii zewnętrznej. Oznacza to wymierne oszczędności Gminy Wrocław, korzystne jest również z punktu widzenia dłużnika - najemcy korzystającego z zasobu gminnego. Praktyka ta pozwala również na odciążenie działu księgowego jednostki.

Kontynuowano przesyłanie do zrealizowania wniosków egzekucyjnych - w sprawach już uprzednio umorzonych decyzją komornika - do działu prawnego ZZK, celem uniknięcia nieracjonalnych kosztów windykacji. W roku 2018 roku do ponownej egzekucji skierowano 69 wniosków na łączną kwotę 1 287 521,99 zł. Jest to znaczący wzrost w stosunku do roku 2017.

Wpływy z tytułu egzekucji zaewidencjonowane na rachunku egzekucyjnym wyniosły 539 664,57 zł, do tego dochodzą wpływy na kartoteki indywidualne - w kwocie 1 842 604,00 zł. W 2018 roku obserwowana jest poprawa kwestii procentowej ściągальności należności przez komorników sądowych. Nadal nie jest to wynik zadawalający, tak jak w latach 2016 i 2017. W tym roku postanowieniem komornika o bezskutecznej egzekucji umorzono 58 spraw na kwotę łączną 2 094 050,32 zł.

W 2018 roku wykonywano przedsądowe czynności windykacyjne wobec dłużników Gminy Wrocław poprzez wysyłanie seryjnych wezwań do zapłaty. Wysłano 1600 wezwań do

zapłaty na łączną kwotę 8 560 206,57 zł. W tabeli niżej przedstawiamy szczegółowy harmonogram wezwań za rok 2018 roku

Szczegółowy harmonogram wezwań za rok 2018 roku

Wezwania do zapłaty	Narastająca ilość od 01.01.2018 roku	Narastająca wartość od 01.01.2018 roku
wezwania z rygorem wpisu do KRD	47	1 959 464,04
wezwania przedsądowe	721	6 161 753,24
wezwania zwykłe	832	438 989,29
Razem	1 600	8 560 206,57

Wysyłka wezwań do zapłaty odbywa się na podstawie harmonogramu rocznego, według zaplanowanego schematu, aby jak najlepiej zoptymalizować ich skuteczność. Na bieżąco aktualizowana jest baza dłużników.

Ponadto kontynuowano współpracę z Krajowym Rejestrem Długów S.A. W ramach tych działań Dział Windykacji na bieżąco monitoruje stan zaległości dłużników wpisanych do KRD, przygotowuje nowe wpisy, poprzedzone wezwaniami do zapłaty. Aktualny stan podmiotów wpisanych do KRD wynosi 253 na kwotę zaległości 11 806 882,06 zł. W roku 2018 baza KRD powiększyła się per saldo o 36 pozycji.

Należy podkreślić, że wpis do KRD nadal pozostaje częstokroć jedynym sposobem na odzyskanie długu od byłych najemców, co do których prowadzono wiele bezskutecznych egzekucji komorniczych. W stosunku właśnie do takich dłużników ZZK stosuje procedurę w postaci wpisu oraz ponownego kierowania spraw na drogę postępowania egzekucyjnego w odstępach od 3 do 5 lat.

W ramach zakresu działań Działu Windykacji leży również zgłaszanie wierzytelności Gminy Wrocław do syndyka masy upadłości. W chwili obecnej ZZK dalej dokonuje zgłoszeń we współpracy z Kancelarią Prawną „Certus” D. Bielski spółka komandytowa.

W wyniku prowadzonych czynności windykacyjnych, część najemców zalegających z opłatami złożyła wnioski o udzielenie ulgi w spłacie zaległości poprzez umorzenie zaległości lub też rozłożenie ich spłaty na raty. Szczególnie skomplikowana jest procedura rozpatrywania wniosków złożonych przez przedsiębiorców w myśl ustawodawstwa unijnego, ponieważ rozpoznanie sprawy wymaga częstokroć wiedzy specjalistycznej w dziedzinie analizy finansowej danego przedsiębiorstwa. Dodatkowo w przypadku ubiegania się o pomoc de minimis, dłużnik zobowiązany jest do przedstawienia szeregu zaświadczeń, oświadczeń oraz dokumentów świadczących o przejściowych trudnościach finansowych. ZZK w przypadku udzielenia ulgi przedsiębiorcy wystawia zaświadczenie o udzielonej pomocy de minimis wyrażonej w tzw. EDB.

Na chwilę obecną wnioski o udzielenie ulgi rozpatrywane są na bieżąco. W 2018 roku złożono 14 wniosków o umorzenie i udzielenie ulgi.

Struktura przyznanych ulg za 2018 roku

Złożone wnioski, w tym:		14	Wartość [zł]
1.	osoby fizyczne	6	
2.	Przedsiębiorstwa	8	
Porozumienia zawarte, w tym:		9	124 607,50
osoby fizyczne		4	82 165,09
1.	rozłożenie na raty	2	72 469,07
2.	raty plus umorzenia warunkowe		
3.	Umorzenia	2	9 696,02
Przedsiębiorstwa		5	42 442,41
1.	rozłożenie na raty	2	30 553,43
2.	raty plus umorzenia warunkowe	1	9 442,66
3.	Umorzenia	2	2 446,32

Odmowa udzielenia ulgi, w tym:		1	
1.	osoby fizyczne	1	
2.	Przedsiębiorstwa	0	
Nie rozpoznane wnioski - brak uzupełnienia wniosków przez dłużników:		4	
1.	osoby fizyczne	2	
2.	Przedsiębiorstwa	2	

Spółka Wrocławskie Mieszkania

Spółka prowadzi działania windykacyjne wobec dłużników Gminy Wrocław z tytułu użytkowania lokali.

W ramach działań podjętych w 2018 roku wysłano do najemców oraz osób korzystających z lokali mieszkalnych 8 126 zawiadomień o braku bieżących opłat.

Do najemców oraz osób korzystających z lokali mieszkalnych i użytkowych wysłano łącznie 16 023 wezwań do zapłaty na kwotę 613 766 051,12 zł, w tym:

- 13 029 wezwań masowych na kwotę 438 143 175,33 zł,
- 3 053 wezwań w sprawach indywidualnych na kwotę 178 670 535,22 zł.

Dzięki zintensyfikowaniu działań ilość wysłanych wezwań do zapłaty wzrosła w stosunku do 2017 roku o 4,5%, a samych wezwań kierowanych w indywidualnych sprawach (głównie związanych z wytaczaniem powództw o zapłatę oraz prowadzoną procedurą wypowiedzenia umów najmu) o 80%.

W 2018 roku do najemców oraz osób korzystających z lokali mieszkalnych wysłano także 1 243 informacji o zaległościach poniżej 1 000 zł na łączną kwotę 419 796,55 zł.

Przygotowano 68 spraw w celu skierowania na drogę postępowania sądowego o zapłatę należności na łączną kwotę 2 904 307,59zł (w tym 46 dotyczących lokali mieszkalnych na kwotę 1 484 529,25 zł i 22 dotyczące lokali użytkowych i garaży na kwotę 1 419 778,34 zł). Przygotowano również 38 spraw w celu skierowania na drogę postępowania sądowego o eksmisję z zajmowanego lokalu. Ponadto przygotowano 2 sprawy o zawiązanie do próby ugodowej na łączną kwotę 91 398,57 zł

W okresie tym złożono 85 pozwów o zapłatę, w których łączna wartość przedmiotu sporu wynosiła 3 156 164,80 zł (w tym 74 dotyczących lokali mieszkalnych na kwotę 2 374 160,02 zł i 11 dotyczących lokali użytkowych/garaży na kwotę 782 004,78 zł).

W związku z ogłoszeniem upadłości konsumenckiej zgłoszono wierzytelności w 5 sprawach na kwotę 185 471,71zł.

W celu wszczęcia postępowań egzekucyjnych Spółka skierowała do komorników 517 wniosków, w tym 515 wynikających ze spraw o zapłatę na łączną kwotę 14 661 724,78 zł i 2 wynikające ze spraw o eksmisję z lokali użytkowych. Nastąpił wzrost ilości wysłanych wniosków egzekucyjnych o 9,6% w stosunku do 2017 roku Na wyodrębnione rachunki bankowe w sprawach prowadzonych przez Zespół ds. Windykacji wpłynęło 2 169 985,90 zł wyegzekwowanych przez komorników prowadzących egzekucję.

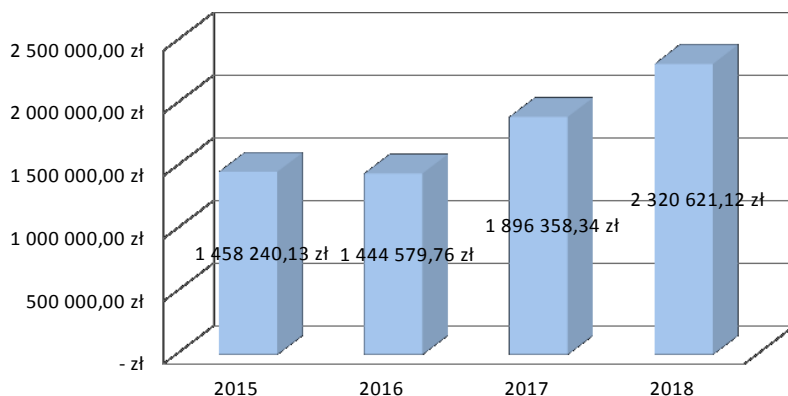
Poniższa tabela przedstawia zestawienie dotyczące wniosków egzekucyjnych wysłanych do komorników, kwot należności głównych dochodzonych we wnioskach egzekucyjnych oraz uzyskanych wpłat od komorników (w 2018 roku wskazane zostały zarówno sprawy prowadzone bezpośrednio przez Spółkę jak i przez współpracujące kancelarie).

Rok	Liczba wysłanych wniosków egzekucyjnych	Suma należności głównych w wysłanych wnioskach	Wpłaty z egzekucji komorniczych
2015	238	7 168 454,77	1 458 240,13 zł
2016	358	8 749 253,80	1 444 579,76 zł
2017	470	13 372 570,22	1 896 358,34 zł
2018	669	22 985 440,83	2 320 621,12 zł

W 2018 roku w sprawach przekazanych do egzekucji komorniczych wpłynęło 2 320 621,12 zł, co oznacza przyrost o 22% w porównaniu z 2017 roku

Poniższy wykres przedstawia zestawienie wpłat komorniczych z lat 2015-2018.

Wpłaty z egzekucji komorniczych

W 2018 roku kontynuowano współpracę na podstawie podpisanych w imieniu Gminy Wrocław umów z 8 Kancelariami prawnymi:

Umowy z Kancelariami zostały zawarte w zakresie reprezentowania Gminy Wrocław przed sądami i organami egzekucyjnymi w sprawach:

- zapłatę wymagalnych wierzytelności z tytułu najmu lokali mieszkalnych,
- z tytułu bezumownego korzystania z ww. lokali wchodzących w skład zarządzanego przez Spółkę mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

W 2018 roku Kancelarie złożyły w sądach łącznie 887 pozwów o zapłatę na kwotę 41 347 444,96 zł oraz przekazały do kancelarii komorniczych 154 wnioski egzekucyjne na kwotę 8 323 716,05 zł w tym:

- 135 pozwów na łączną kwotę 6 489 166,44 zł oraz 20 wniosków egzekucyjnych na kwotę 1 083 753,75 przygotowanych przez Kancelarię Prawną Faro Michał Polak,
- 86 pozwów na łączną kwotę 4 809 558,36 zł oraz 28 wniosków egzekucyjnych na kwotę 1 651 466,17 zł przygotowanych przez Kancelarię Adwokacką Grzegorz Mazurek,
- 149 pozwów na łączną kwotę 7 020 384,71zł oraz 25 wniosków egzekucyjnych na kwotę 1 258 539,25 przygotowanych przez Kancelarię Radcy Prawnego Joannę Smalewską-Kirsch,
- 101 pozwów na łączną kwotę 4 042 238,89 zł oraz 15 wniosków egzekucyjnych na kwotę 795 972,96 zł przygotowanych przez Kancelarię Radcy Prawnego Lucynę Stelmaszak-Górkę,
- 86 pozwów na łączną kwotę 4 256 147,62 zł oraz 11 wniosków egzekucyjnych na kwotę 582 669,36 zł przygotowanych przez Kancelarię Adwokacką Marta Pater,
- 124 pozwów na łączną kwotę 4 255 751,00 zł oraz 8 wniosków egzekucyjnych na kwotę 447 765,29 przygotowanych przez Kancelarię Radcy Prawnego Małgorzata Skulska,
- 63 pozwów na łączną kwotę 3 477 095,92 zł oraz 12 wniosków egzekucyjnych na kwotę 704 077,16 zł przygotowanych przez Kancelarię Prawną Thron M. Sarzyńska i S-Ka Spółka Komandytowa,
- 143 pozwów na łączną kwotę 6 997 102,02 zł oraz 35 wniosków egzekucyjnych na kwotę 1 799 472,11 zł przygotowanych przez Kancelarię Radcy Prawnego Wieńczysława Pinis.

W sprawach przekazanych do kancelarii zewnętrznych na wyodrębnione rachunki bankowe wpłynęło 150 635,22 zł wyegzekwowanych przez komorników prowadzących egzekucję.

Z końcem 2017 roku Spółka zakończyła współpracę z Kancelarią Maciej Derejczyk i Partnerzy Kancelaria Prawnicza spółka Partnerska z siedzibą we Wrocławiu. Kancelaria kontynuowała jedynie przekazane jej wcześniej do prowadzenia sprawy. W 2018 roku Kancelaria uzyskała orzeczenia w 12 postępowaniach o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokalu. W 9 sprawach wobec byłych najemców lokali mieszkalnych zostały wydane wyroki nakazujące eksmisję. W dwóch sprawach zostały wydane wyroki oddalające eksmisję. W jednej sprawie miało miejsce umorzenie eksmisji z uwagi na cofnięcie powództwa.

W związku z zakończeniem współpracy z Kancelarią Derejczyk Spółka 08.05.2018 roku zawarła umowę z Kancelarią Adwokacką Adwokata Maksymiliana Staśkiewicza we Wrocławiu w zakresie reprezentowania Gminy Wrocław przed sądami w sprawach:

- o zapłatę wierzytelności Gminy Wrocław z tytułu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym terenów, garaży i kiosków, a także z tytułu bezumownego korzystania z ww. lokali, wszczętych przez Spółkę, w których została wyznaczona rozprawa lub w których został wniesiony sprzeciw od nakazu zapłaty,
- o wydanie i opróżnienie lokalu mieszkalnego lub użytkowego, w tym terenów, garaży i kiosków.

Do końca 2018 roku Spółka przekazała do Kancelarii Adwokata Maksymiliana Staśkiewicza do realizacji:

- 71 spraw o zapłatę (w tym 61 dotyczących lokali mieszkalnych i 10 dotyczących lokali użytkowych),
- 36 spraw o eksmisję (w tym 33 z lokali mieszkalnych, 3 z lokali użytkowych /garaży), z których 32 skierowano na drogę postępowania sądowego.

W 2018 roku kontynuowano współpracę na podstawie podpisanej 24.06.2016 roku umowy, z Krajowym Biurem Informacji Gospodarczej S.A. (KBIG). W ramach współpracy w 2018 roku w rejestrze widniały 73 czynne wpisy. Kolejne wysyłki ostrzeżeń oraz wpisy do bazy KBIG zaplanowane zostały na początek 2019 roku

W 2018 roku prowadzono również działania zmierzające do wypowiedzenia umów najmu, w szczególności najemcom lokali mieszkalnych, użytkowych, ogródków, którzy zalegają w opłatach. We wskazanym okresie Spółka wypowiedziała 119 umów najmu najemcom lokali mieszkalnych oraz 25 umów najemcom lokali użytkowych, garaży, ogródków. W stosunku do 2017 roku nastąpił wzrost ilości wypowiedzianych umów najmu o 122%.

Niezależnie prowadzone były działania dotyczące przyjmowania i rozpatrywania wniosków o udzielenie ulgi w spłacie zadłużenia.

W 2018 roku:

- wpłynęło 366 wniosków o udzielenie ulgi od najemców lokali mieszkalnych oraz 25 od najemców lokali użytkowych (w tym garaże, ogródki). Wydano 393 rozstrzygnięcia (w tym 55 do odwołań) wobec osób korzystających z lokali mieszkalnych i użytkowych na łączną kwotę 11 467 750,81 zł (w tym 1 547 280,08 zł do odwołań),
- 486 spraw (458 dotyczących lokali mieszkalnych, 28 dotyczących lokali użytkowych) zakończono m.in. z uwagi na niezuzpełnienie przez Wnioskodawców dokumentów, spłatę zadłużenia, zgon Wnioskodawcy, czy też niezgłoszenie się w celu zawarcia porozumienia,
- w 240 sprawach zostały podpisane porozumienia o udzieleniu ulgi na łączną kwotę 5 123 823,97 zł, w tym:
 - 232 sprawy dotyczące lokali mieszkalnych na łączną kwotę 5 030 158,61 zł,
 - 8 spraw dotyczących lokali użytkowych na łączną kwotę 93 665,36 zł.

Rodzaje rozstrzygnięć wobec dłużników posiadających zaległości z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych

Rozstrzygnięcia	Liczba	Kwota zaległości
umorzenia bezwarunkowe	10	48 022,59 zł
umorzenia warunkowe	50	1 876 621,51 zł

umorzenie z urzędu	0	0,00 zł
raty bezwarunkowe	252	7 259 891,96 zł
raty warunkowe	15	539 395,18 zł
odmowa udzielenia ulgi	1	14 499,44 zł
łącznie	327	9 738 430,68 zł

Rodzaje porozumień zawartych z dłużnikami posiadającymi zaległości z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych

Porozumienia	Liczba	Kwota zaległości
umorzenia bezwarunkowe	12	21 992,51 zł
umorzenia warunkowe	43	1 204 215,41 zł
umorzenie z urzędu	0	0,00 zł
raty bezwarunkowe	168	3 404 842,97 zł
raty warunkowe	9	210 107,72 zł
łącznie	232	5 030 158,61 zł

Informacja o dokonanych w 2018 roku umorzeniach należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny

Łączna liczba dokonanych umorzeń	Łączna kwota dokonanych umorzeń	Uzasadnienie
54	953 929,26 zł	trudna sytuacja materialna oraz życiowa

W 2018 roku 3 osoby korzystające z lokali mieszkalnych złożyły wnioski o obniżenie czynszu. Wpłynęło także 35 wniosków dotyczących innych rozstrzygnięć podejmowanych przez Prezydenta, np. podtrzymania porozumienia, zwolnienia z długu, zawarcia porozumienia pomimo zakończenia sprawy. W 18 z nich nastąpiło rozstrzygnięcie.

Ponadto 32 dłużników złożyło wnioski w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych w formie świadczenia rzeczowego na podstawie Zarządzenia Prezydenta Wrocławia z dnia 03.09.2013 roku nr 8463/13. W 2018 roku zawarto 18 umów na kwotę 498 957,69 zł i wydano 23 skierowania do wykonania różnego rodzaju prac.

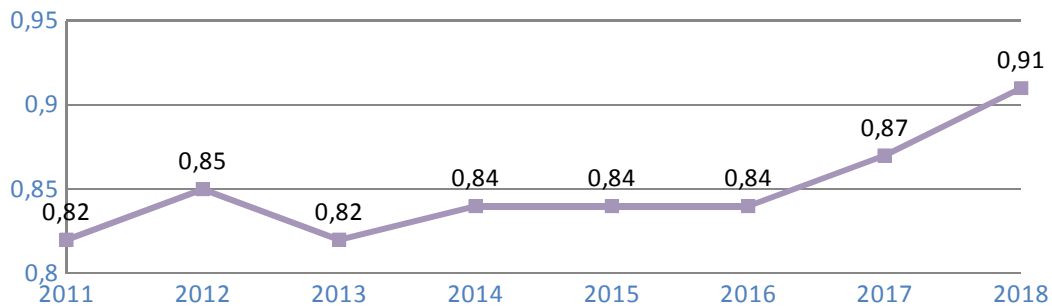
Wskaźnik ściągłości stanowi stosunek naliczeń czynszu i mediów dla lokali mieszkalnych oraz użytkowych za okres od stycznia do grudnia 2018 roku do dokonywanych przez najemców lokali mieszkalnych oraz użytkowych wpłat w tymże okresie.

Wskaźniki ściągłości za okres od stycznia do grudnia 2018 roku

wskaźnik ściągłości w podziale na rodzaj lokalu wraz z mediami	
I-XII.2018ROKU - C,L, ADM.	
CZYNSZ LM + MEDIA LM	0,89
CZYNSZ LU + MEDIA LU	1,05
ogółem	0,91

Nastąpił znaczący wzrost wskaźnika ściągłości ogółem w stosunku do 2017 roku i jest to największy wzrost na przestrzeni ostatnich ośmiu lat. Poniższy wykres przedstawia osiągnięte wskaźniki ściągłości w latach 2011 – 2018.

Wskaźnik ściągalności w latach 2011 - 2018

Postępowania w zakresie realizacji działań w oparciu o ustawę Prawo Zamówień Publicznych

Zarząd Zasobu Komunalnego

ZZK w 2018 roku przeprowadził 171 postępowań zgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych, w wyniku których zawarł z Wykonawcami 205 umów na roboty budowlane, usługi i dostawy.

Struktura przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych

w 2018 roku prowadzono 171 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	135
przetargu ograniczonego	-
licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej reki	30
usługi społeczne – art. 138 Pzp	6
unieważniono 57 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	57
licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej reki	-
nie zakończono (w trakcie) 10 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	10
licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej reki	-
zakończono 161 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	125

przetargu ograniczonego	-
licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej reki	30
usługi społeczne – art. 138 Pzp	6

Spółka Wrocławskie mMieszkania

W 2018 roku Spółka działając w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław przygotowała 109 postępowań, w tym przeprowadziła 95 postępowań zakończonych zawarciem umowy lub unieważnieniem postępowania, w oparciu o procedury Prawa Zamówień Publicznych, dotyczące wyboru wykonawcy zadań realizowanych w ramach zarządzania i gospodarowania zasobem komunalnym Miasta.

Struktura przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych

Tryb przeprowadzonych postępowań	Ilość postępowań
Przeprowadzone postępowania, w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	66
zamówienia z wolnej ręki	25
licytacji elektronicznej	1
usługa społeczna	3
Unieważnione postępowania, w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	31
Postępowania zakończone zawarciem umowy, w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	35
zamówienia z wolnej ręki	25
licytacji elektronicznej	1
usługa społeczna	3

Powyższe postępowania dotyczyły głównie robót budowlanych, w tym rozbiórek oraz konserwacji i usuwania awarii, usług związanych z eksploatacją i utrzymaniem terenów zewnętrznych.

Łącznie zostało zawartych zgodnie z ustawą Pzp 87 umów, które zostały poprzedzone sporządzeniem wniosku o wszczęcie postępowania, uzyskaniem zgody na zaciągnięcie zobowiązania oraz kontrasygnatą projektu umowy. Umowy zawarte zgodnie z ustawą Pzp podlegały kontrasygnacie Skarbnika Gminy Wrocław.

Pozostała działalność

Zarząd Zasobu Komunalnego

W 2018 roku kontynuowano podjęte w poprzednich latach działania mające na celu:

- budowanie pozytywnego wizerunku Zarządu Zasobu Komunalnego jako jednostki budżetowej gminy realizującej zadania w zakresie gospodarki komunalnej,
- kreowanie wydarzeń, działań o charakterze społecznym i edukacyjnym,
- inicjowanie publikacji medialnych o charakterze informacyjnym, prezentujących bieżącą działalność ZSK,
- prowadzenie i rozwijanie strony internetowej stanowiącej sprawny kanał przepływu informacji pomiędzy urzędem a najemcami oraz budującej pozytywny wizerunek ZSK,
- reagowanie na doniesienia prasowe, stały kontakt z przedstawicielami mediów, budowanie i podtrzymywanie pozytywnych relacji media – ZSK.

Podobne jak w ubiegłych latach kontynuowano akcję DBAM TO MAM – pod tym hasłem współorganizowano z MOPS coroczny „Dzień Sąsiada”, spotkanie z mieszkańcami podwórka Jedności Narodowej/Daszyńskiego/Żeromskiego, festyn w podwórku Komuny Paryskiej/Krasińskiego/Worcella wspierając tym samym akcję nasadzeń roślin zainicjowaną przez Stowarzyszenie Przedmieście Oławskie. Obsługiwano stanowisko informacyjne na pikniku na Przedmieściu Oławskim zorganizowanym przez Wrocławską Rewitalizację. Przy organizacji festynów podwórkowych i akcji społecznych współpracowano również z jednostkami i spółkami komunalnymi takimi jak: Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny, Spółką Wrocławskie Mieszkania, z Wrocławskim Centrum Integracji w miejskim projekcie „Praca Dla Społeczności Lokalnej - Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej”, ze spółką Wrocławska Rewitalizacja w związku z odbywającymi się na wewnątrz przy ul. Paulińskiej 4-8 wydarzeniami lokalnymi oraz we wewnątrz Ruska 46a imprezami o charakterze kulturalno-rozrywkowym.

Kontynuowano rozpoczętą w ubiegłych latach aktywną współpracę ze Strefą Kultury (dawniej Biurem Festiwalowym Impart 2016) w ramach projektu "Sąsiadujemy na Ołbinie" – w związku z obecnością na zarządzanych przez ZZK podwórkach obiektów ESK: „Ławeczka Kocham”, „Domek na drzewie” i „Nieskończony Zielony”.

W ramach dalszej współpracy ze Strefą Kultury Wrocław organizowano lub współuczestniczono w działaniach na rzecz wewnątrz podwórzowych, w których znajdują się obiekty „Nieskończony zielony” oraz „Ławeczka Kocham”.

Przy „Nieskończonym zielonym” negocjowano z budującym w pobliżu deweloperem warunki budowy osłony śmietnikowej oraz stałych barier wokół obiektu celem ochrony instalacji przed śmieciami wielkogabarytowymi oraz blokowaniem jej parkującymi pojazdami. Konsultowano także współistnienie obiektu z planowanym w tym wewnątrz projektem Grow Green.

W podwórku z ławeczką Kocham organizowano dwukrotnie spotkania konsultacyjno-informacyjne przed rozpoczętą jesienią 2018 rewitalizacją tego wnętrza.

Poza tym włączano się do różnego rodzaju akcji, w których aktywnie uczestniczyli także mieszkańcy Wrocławia, m.in.:

- w spotkaniu z zarządcami i mieszkańcami – prowadzono konsultacje społeczne związane z zagospodarowaniem wnętrza podwórzowego przy ul. Ofiar Oświęcimskich/ Rynek/pl. Solny/Świdnicka (kwestie organizacji ruchu, miejsc parkingowych, wycinki drzewa, szczurów oraz pojemników podziemnych),
- organizacyjne i merytoryczne wsparcie związane ze zgłoszeniem do konkursu, zaprojektowaniem i wybudowaniem „Podwórka Talentów NIVEA” w podwórku Piłsudskiego/Kościuszki/Plac Muzealny. Aktywnie wspierano także planowanie i realizację wyposażenia tego placu zabaw i jego otoczenia w niezbędne dodatkowe ścieżki, ogrodzenie, ławeczki i trawę. Zorganizowano festyn z okazji otwarcia placu zabaw przy ul. Piłsudskiego/Kościuszki wykonanego w ramach konkursu NIVEA.
- w konsultacjach społecznych z mieszkańcami związanych głównie z zagospodarowaniem oraz rewitalizacją wewnątrz podwórzowych zlokalizowanych przede wszystkim na terenie Starego Miasta. Współpracując z „Infopunktem Łokietka 5” analizowano możliwości dzierżaw terenów podwórek przez lokalne społeczności, lokalizacji osłon śmietnikowych, czy też planowanych miejsc postojowych.
- współpracowano przy gromadzeniu i przekazywaniu danych dotyczących graffiti na budynkach w zarządzie ZZK w obszarze parku kulturowego.
- współpracowano z Fundacją Art. Transparent przy planowaniu oraz realizacji remontu galerii „Mieszkanie Gepperta”.

Udostępniano także nieruchomości gminne znajdujące się w zarządzie ZZK na potrzeby produkcji filmowych („Ślad”) oraz wykonania artystycznego muralu upamiętniającego panią Wandę Rutkiewicz w ramach akcji „Kobiety na mury”, zorganizowanej przez „Wysokie Obcasy” we współpracy z lokalnymi redakcjami „Wyborczej”. Mural Wandy

Rutkiewicz przy pl. Legionów 4a był jednym z elementów obchodów stulecia praw wyborczych kobiet w Polsce.

Osiągnięcia i plany rewitalizacyjne w odnawianiu zarówno gminnych kamienic jak i podwórek oraz dot. remontów wolnych lokali mieszkalnych promowano poprzez przygotowywane informacje dla mediów.

Wzorem lat ubiegłych ZZK ściśle współdziałał z Biurem ds. Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia na rzecz programu WBO 2018. Prowadzono także działania na rzecz projektów wykraczających poza standardowe obowiązki i zadania realizowane samodzielnie przez Zarząd Zasobu Komunalnego, w których uczestniczą także jednostki miejskie oraz komórki Urzędu Miejskiego Wrocławia. Spośród zaopiniowanych w ZZK ponad 380 projektów, 25 projektów dotyczyło zasobu komunalnego powierzonego do zarządzania ZZK. W wyniku głosowania mieszkańców, do realizacji w 2019 roku zakwalifikowały się dwa projekty związane z zasobem gminnym, powierzonym do zarządzania Zarządowi Zasobu Komunalnego. Działania związane z realizacją dwóch zwycięskich projektów WBO 2018 z obszaru zarządzania ZZK będą kontynuowane w roku 2019.

Projekt: Pozyskanie finansowania zewnętrznego na realizację inwestycji w zakresie uciepłownienia i termomodernizacji zasobu komunalnego

Projekt jest realizowany w ramach działań związanych z walką ze smogiem. Jak wynika z badań, głównym czynnikiem mającym wpływ na złą jakość powietrza we Wrocławiu jest emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodząca z lokalnych kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych, w których używa się paliw niskiej jakości (węgiel, drewno, a niekiedy również odpady i śmieci), tzw. niska emisja. Negatywne skutki niskiej emisji w postaci smogu są szczególnie odczuwalne w okresie grzewczym, zwłaszcza w centrum Miasta.

W ramach walki ze smogiem, systematycznie likwidowane są nieekologiczne źródła ciepła w zasobie komunalnym. W latach 2014-2018 funkcjonował również program KAWKA (od 2018 Miejska KAWKA), z którego osoby fizyczne mogą pozyskać dofinansowanie do wymiany pieców. Zapotrzebowanie w tym obszarze jest ogromne, a środki Miasta ograniczone, dlatego też zrodziła się potrzeba bardziej systemowego podejścia oraz długofalowego planowania i koordynacji działań.

Celem realizacji projektu jest pozyskanie zewnętrznego dofinansowania na realizację inwestycji w zakresie uciepłownienia i termomodernizacji zasobu komunalnego, co pozwoli odciążyć budżet Miasta i skutecznie walczyć ze smogiem również na innych płaszczyznach.

W 2018 roku przeprowadzono analizę zasobu komunalnego zarządzanego przez Zarząd Zasobu Komunalnego oraz Wrocławskie Mieszkania i na jej podstawie opracowano 5-letni plan realizacji inwestycji w zakresie uciepłownienia i termomodernizacji miejskich kamienic. Plan jest obecnie realizowany w ramach budżetu Gminy, niezależnie od zewnętrznego dofinansowania. Dodatkowe środki są jednak niezbędne, aby realizować inwestycje w kolejnych latach i/lub wykorzystać „zaoszczędzone” środki z budżetu Gminy na inne działania związane z walką ze smogiem.

Drugim obszarem działań były negocjacje z Urzędem Marszałkowskim w sprawie warunków udziału w konkursach dotyczących dofinansowania inwestycji związanych z uciepłownieniem i termomodernizacją ze środków UE w ramach RPO WD. W wyniku negocjacji Gmina będzie miała możliwość aplikowania o ww. środki z przeznaczeniem na inwestycje w zasobie komunalnym (budynki mieszkalne wielorodzinne). Nabory wniosków aplikacyjnych zaplanowano na wiosnę i jesień 2019.

W ramach projektu przygotowano również część dokumentacji aplikacyjnej o udzielenie pożyczki na uciepłownienie miejskich kamienic z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. Z przyczyn niezależnych od Gminy Wrocław, program pożyczkowy został zamknięty i ostatecznie nie złożono aplikacji.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

W 2018 roku, przygotowano szeroką ofertę terenów pod nowe inwestycje - procedurą przygotowania do sprzedaży objętych było około 450 nieruchomości. Do sprzedaży przygotowane zostały tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną oraz komercyjną: biura, usługi, aktywność gospodarczą.

Sprzedaż nieruchomości gruntowych w trybie przetargowym

W 2018 roku do sprzedaży skierowanych zostało 115 nieruchomości gruntowych. W wyniku 159 przeprowadzonych postępowań przetargowych, w których udział wzięło 401 uczestników - osób prawnych i fizycznych, sprzedano 96 nieruchomości. Ich łączna powierzchnia wyniosła 33,3 ha.

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych

Rodzaj przetargu i forma zbycia	Opis nieruchomości	Liczba przetargów	Liczba przetargów - wyłonieni nabywcy	Liczba przetargów - bez rezultatu
Ustny Sprzedaż	Zabudowane	11	7	4
	Niezabudowane	132	80	52
Ofertowy Sprzedaż	Zabudowane	1	1	-
	Niezabudowane	15	11	4
	Razem	159	99*	60

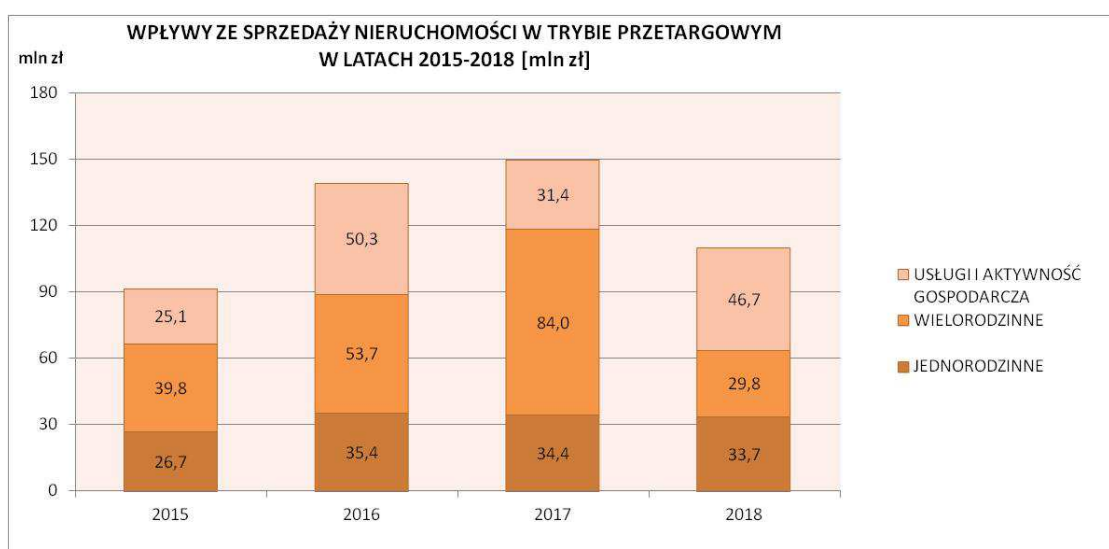
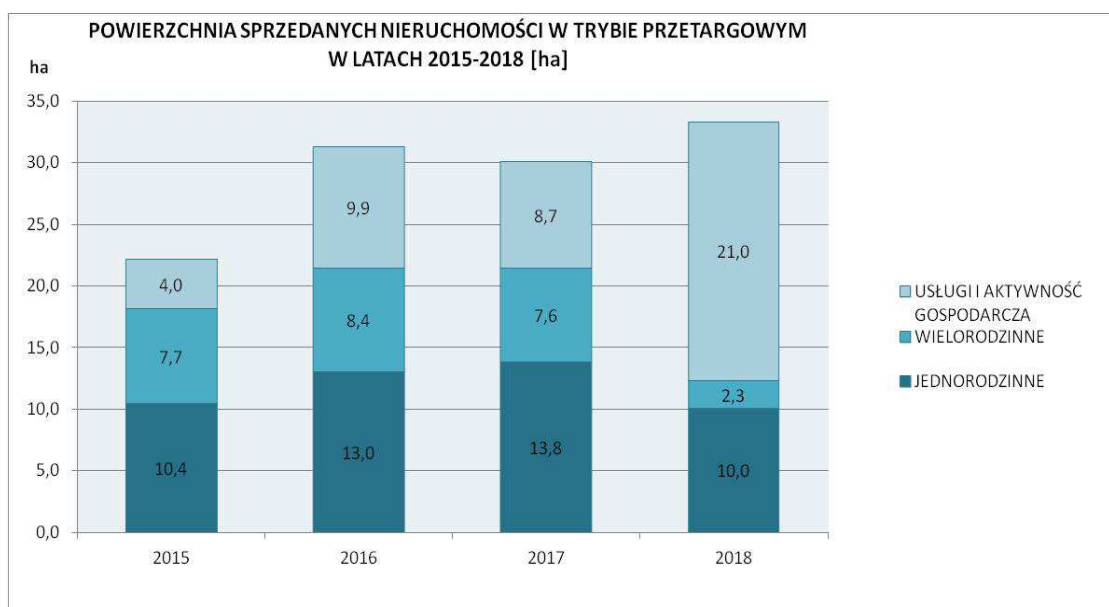
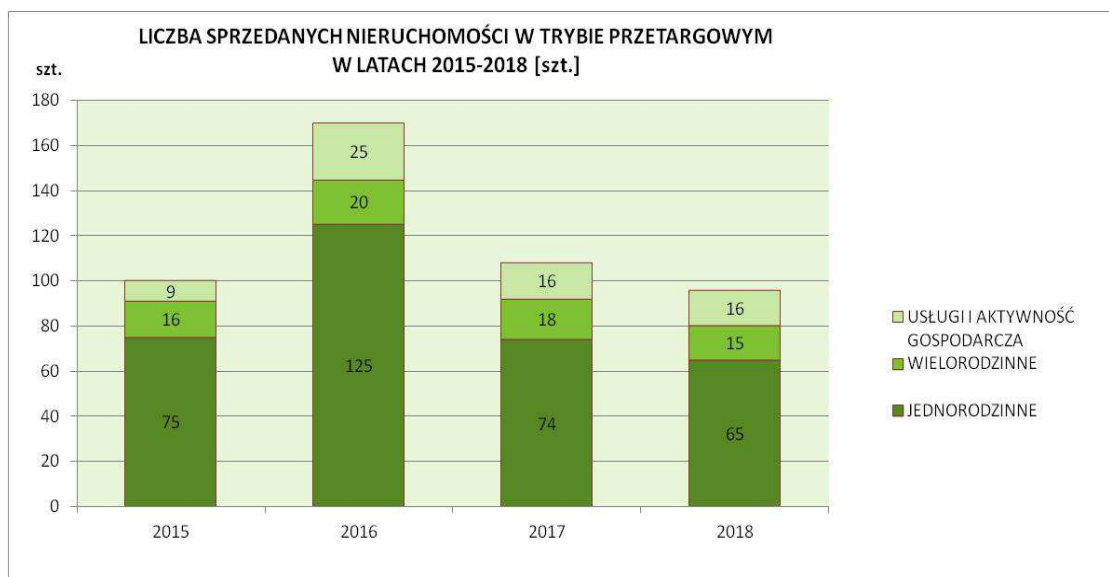
* W 2018 roku zawarto 93 akty notarialne sprzedaży nieruchomości.

Analiza nieruchomości sprzedanych w 2018 roku

Lp.	Przeznaczenie w MPZP	Liczba nieruchomości	Powierzchnia gruntu [ha]	Liczba oferentów	Wpływy ze sprzedaży [zł]
1	Budownictwo jednorodzinne	65	10,0	284	33 734 090,00
2	Budownictwo wielorodzinne	15	2,3	92	29 798 850,00
3	Usługi i aktywność gospodarcza	12	18,7	18	45 602 451,00
4	Usługi oświaty *	4	2,3	7	1 066 000,00 *
RAZEM		96	33,3	401	110 201 391,00

* dotyczy użytkowania wieczystego – wpłynęła I opłata roczna

Zestawienie liczby oraz powierzchni nieruchomości sprzedanych w latach 2015 – 2018 – z podziałem na funkcje, a także wpływów z tego tytułu, przedstawiają poniższe wykresy.

Podobnie jak w latach ubiegłych, największy udział w liczbie wszystkich przeprowadzonych transakcji miała sprzedaż nieruchomości przeznaczonych na cele budownictwa mieszkaniowego. Wolumen sprzedaży wyniósł 80 takich nieruchomości, co stanowi 83% liczby wszystkich sprzedanych nieruchomości.

Tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną

Największe tereny pod zabudowę jednorodziną sprzedano w obszarach ulic Parowozowej/Rozjazdowej (Brochów) o powierzchni 1,5 ha – obejmujący kompleks 18 działek oraz Starodworskiej (Księża Wielkie) - 1,3 ha pod budowę zespołu 22 jednorodzinnych budynków mieszkalnych w zabudowie bliźniaczej wolnostojącej. Kompleks składający się z dziewięciu działek o powierzchni blisko 0,8 ha, znajdujących się przy ulicy Puckiej u zbiegu z Hermanowską, kupiła firma Blue Forest Development Sp. z o.o. za kwotę 2 363 400 zł. Powstanie na nim zespół domów jednorodzinnych.

Tereny pod zabudowę mieszkaniową wielorodziną

Największe tereny pod zabudowę wielorodziną sprzedano przy ul. Gazowej – 0,29 ha oraz ul. Ostrzeszowskiej – 0,23 ha. Najwyższą cenę uzyskano za nieruchomość zabudowaną położoną przy ul. Kurkowej 28-32 - 9 600 000 zł.

Kontynuując realizację projektu Wzorcowego Osiedla Mieszkaniowego Nowe Żerniki - WUWA 2, przygotowano do sprzedaży kolejne tereny. W minionym roku nabywców znalazły cztery oferty:

- WUWA-12 – ul. Białodrzewna, działka 62/45 o powierzchni 0,2554 ha, cena sprzedaży 1 450 000 zł;
- WUWA-13 – ul. Tadeusza Brzozy, działka 62/46 o powierzchni 0,2357 ha, cena sprzedaży 1 350 000 zł;
- WUWA-15 – ul. Tadeusza Brzozy, działka 62/48 o powierzchni 0,1308 ha, cena sprzedaży 1 300 000 zł;
- WUWA-19 – ul. Lauterbacha, działka 62/50 o powierzchni 0,1658 ha, cena sprzedaży 326 000 zł.

Tereny pod usługi i aktywność gospodarczą

Największy wpływ do budżetu miał miejsce w sektorze nieruchomości przeznaczonych pod usługi i aktywność gospodarczą. Tutaj też odnotowano największą transakcję – teren przy ul. Paprotnej/Żmigrodzkiej sprzedano za 12 010 000 zł. Na terenie ponad 5 hektarów powstanie wielkopowierzchniowy market meblowy.

Rozstrzygnięto przetarg ofertowy na sprzedaż nieruchomości przy ul. Stabłowickiej 149, położonej w obszarze historycznego szpitalnego zespołu zabudowy, który wraz z parkiem wpisany jest do rejestru zabytków. Nabywca – PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii Sp. z o.o. – właściciel sąsiednich nieruchomości, zadeklarował stworzenie tu zaplecza hotelowego na potrzeby zakwaterowania naukowców przebywających na terenie kompleksu naukowo – badawczego.

W tej grupie znalazła się atrakcyjnie położona nieruchomość – na Starym Mieście u zbiegu ulic Więziennej 17 i Garbary. Powstanie tu hotel z salami konferencyjnymi. Inwestor przedstawił ciekawą koncepcję współczesnej architektury w sąsiedztwie zabytkowych kamienic.

Zgodnie ze „Strategią tworzenia nowych miejsc przedszkolnych” przygotowano nieruchomości pod przedszkola w osiedlach:

- Żerniki – przy ul. Rezedowej,
- Gaj – przy ul. Radkowskiej/Dzierżoniowskiej,
- Sołtysowice – przy ul. Bagatela/Lekcyjnej,
- Lipa Piotrowska – przy ul. Cynamonowej.

W przetargach ofertowych inwestorzy zobowiązani byli przedstawić koncepcję urbanistyczno-architektoniczną zagospodarowania nieruchomości, przewidującą prowadzenie co najmniej 8 oddziałowego przedszkola, prowadzonego na zasadach przedszkola publicznego (dla 200 dzieci), z niezbędną infrastrukturą, w oparciu

o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie cztery nieruchomości oddano w użytkowanie wieczyste, co jest korzystne dla inwestorów, którzy z tytułu nabycia praw do nieruchomości wpłacili 20% ceny gruntu jako I opłatę z tytułu oddania gruntu w użytkowanie wieczyste oraz opłaty roczne w wysokości 1% ceny gruntu. Taka forma zbycia daje Miastu uprawnienia do kontroli terminu i sposobu zagospodarowania działek.

Sprzedaż nieruchomości gruntowych w trybie bezprzetargowym

Nieruchomości, które w świetle przepisów prawa nie mogą być zagospodarowane jako samodzielne działki budowlane z uwagi na parametry czy brak dostępu do drogi publicznej, zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami zbywane są w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich.

W 2018 roku w trybie bezprzetargowym sprzedano 25 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,9 ha i wartości 3 402 479,00 zł.

Przedmiotem „dosprzedaży” były przede wszystkim grunty, które dołączone do działek zabudowanych domami mieszkalnymi poprawiały warunki ich zagospodarowania, przyczyniając się do zwiększenia terenów zieleni w zabudowie mieszkaniowej.

Ceny 6 nieruchomości sprzedanych na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich zostały rozłożone na raty.

Aport nieruchomości

W okresie sprawozdawczym jako wkład niepieniężny do spółki Gminy Wrocław - Wrocławskie Mieszkania Spółka z o.o. wniesiona została nieruchomość gruntowa położona przy ul. Mikołaja Reja 53-55 o wartości 207 400,00 zł, która powiększy nieruchomość stanowiącą własność Spółki.

Promocja nieruchomości

Zgodnie z przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, publikowano informacje o przetargach w codziennej prasie lokalnej i ogólnopolskiej oraz wywieszano ogłoszenia na tablicach w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Bezpośrednio w obrębie nieruchomości kierowanych do sprzedaży umieszczano tablice i banery.

W ramach obsługi klienta indywidualnego w 2018 roku zanotowano ponad 2000 zapytań telefonicznych oraz 400 mailowych.

Ofertę inwestycyjną Miasta zaprezentowano także na Międzynarodowych Targach Nieruchomości i Inwestycji MIPIM 2018 w Cannes – po raz pierwszy wspólnie z gminami Aglomeracji Wrocławskiej. Na folderach reklamowych oraz na filmach prezentowanych na ekranach plazmowych przedstawiono nowe inwestycje oraz wybrane nieruchomości – także z lotu ptaka dzięki wykorzystaniu drona. Wyświetlane były również filmy o World Games 2017 i Wrocławiu – Europejskiej Stolicy Kultury 2016 oraz prezentacje multimedialne o rozwoju ekonomicznym Miasta.

W zakresie marketingu interaktywnego kontynuowano działania zwiększające efektywność portalu informacyjnego "Giełdy Nieruchomości", który w ciągu ostatnich lat stał się kluczowym elementem promocji ofert Wrocławia. Jego użytkownicy zwracają uwagę na łatwość obsługi aplikacji, przejrzystość i wiarygodność informacji oraz aktualność ofert, filmy, możliwość pobierania dodatkowych plików z dokumentami, lokalizację danej nieruchomości na mapie dzięki współrzędnym geograficznym. W 2018 roku Giełdę Nieruchomości odwiedziło blisko 42 tysiące użytkowników, którzy średnio podczas jednej sesji przez 22 minuty korzystali z portalu. Spośród nich 75,8% stanowili nowi klienci. W bazie Giełdy można było przeglądać 300 ofert nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz prawie 150 lokali mieszkalnych i użytkowych na różnym etapie procedury sprzedaży.

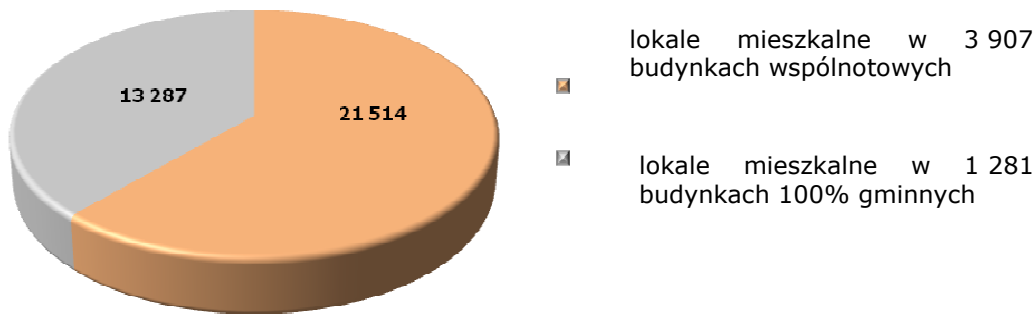
SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH

Realizując założenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014-2019 (uchwała nr XLVIII/1165/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19.09.2013 roku) kontynuowano sukcesywną prywatyzację mieszkaniowego zasobu komunalnego poprzez zbywanie lokali na rzecz najemców.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wielkość zasobu mieszkaniowego Gminy Wrocław wynosiła 34 801 lokali mieszkalnych, w tym:

- - 13 287 lokali w 1 281 budynkach będących w 100% własnością Gminy Wrocław;
- - 21 514 lokali w 3 907 budynkach wspólnotowych.

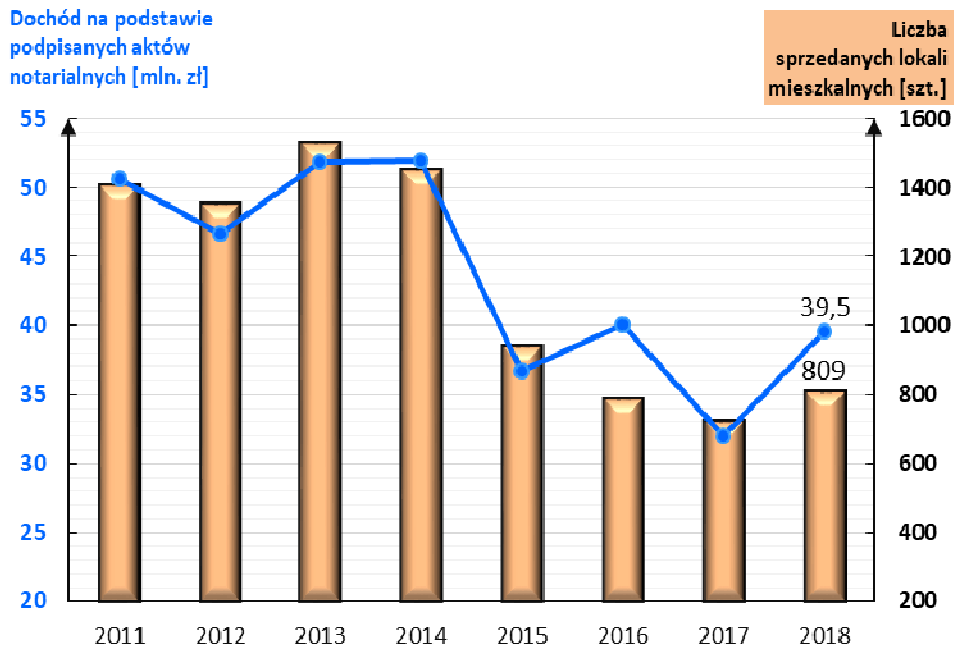
Wielkość zasobu mieszkaniowego Gminy Wrocław stan na dzień 31.12.2018 roku

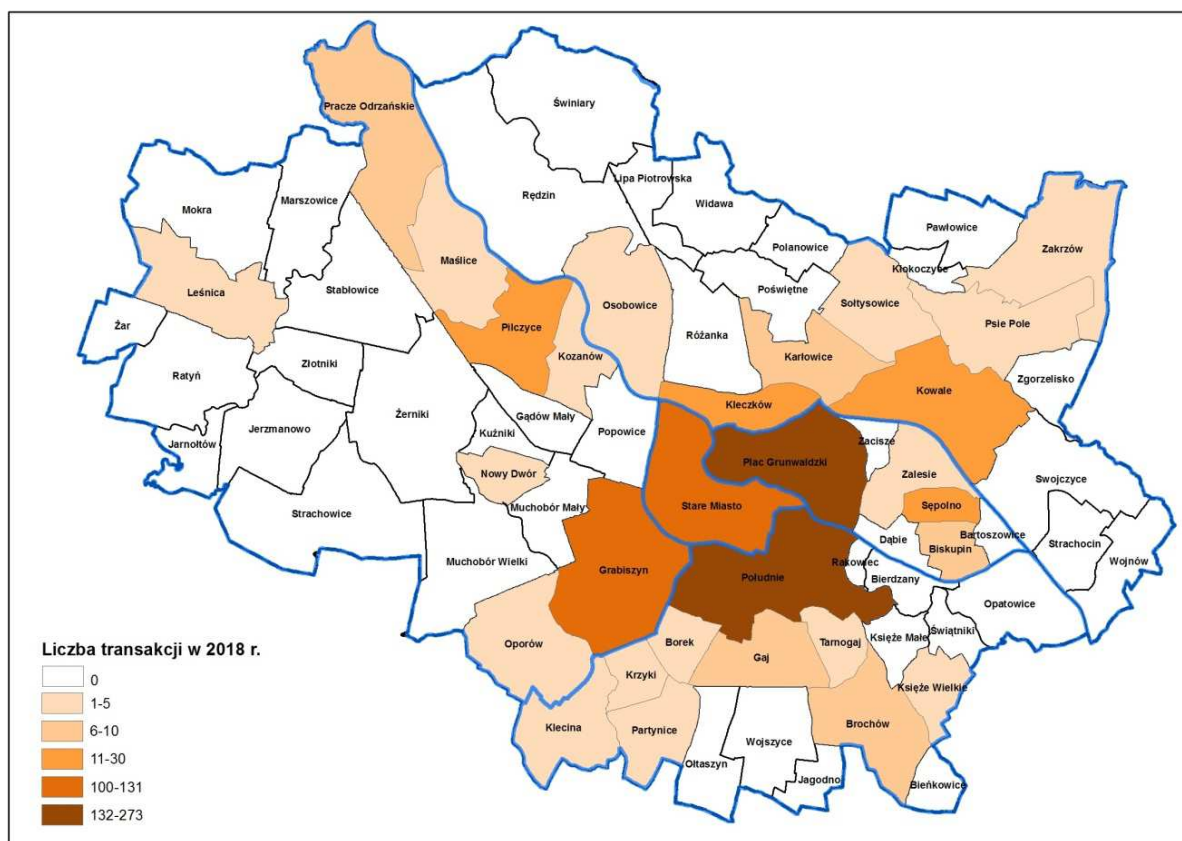
W 2018 roku sprzedano 809 lokali mieszkalnych w domach wielolokalowych i jednorodzinnych domach mieszkalnych, w tym:

- 768 lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowych najemców;
- 41 wolnych lokali mieszkalnych w trybie przetargowym.

Dochody i liczba sprzedanych lokali mieszkalnych w latach 2011–2018

Rozkład transakcji sprzedaży lokali mieszkalnych w obrębach Wrocławia

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym

Rok 2018 był pierwszym od 2014 roku, w którym odnotowano wzrost liczby sprzedanych lokali mieszkalnych na rzecz najemców. Postępowanie w sprawie sprzedaży lokalu mieszkalnego w trybie bezprzetargowym inicjowane jest na wniosek osoby – najemcy lokalu, której przysługuje pierwszeństwo w jego nabyciu.

Liczba lokali mieszkalnych, które mogą podlegać sprzedaży, zależy nie tylko od zainteresowania najemców wykupem, ale również od możliwości wyodrębniania lokali. Niejednokrotnie wnioski nie mogą zostać rozpatrzone pozytywnie, z uwagi na wyłączenie budynków ze sprzedaży, spowodowane stanem technicznym budynków lub przeznaczeniem terenów na inne cele, koniecznością uregulowania stanu prawnego nieruchomości czy też udzieloną najemcy przez Miasto pomocą w spłacie zaległości z tytułu najmu.

Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Wrocławia wyłączono ze sprzedaży lokale mieszkalne położone w budynkach będących w zasobie Miasta, m.in. z uwagi na:

- zły stan techniczny – 151 budynków;
- ujęcie w programie rewitalizacji – 74 budynki;
- położenie w budynkach po kapitalnym remoncie lub wybudowanych po 1994 roku – 179 budynków;
- położenie w budynkach wspólnotowych po kapitalnym remoncie lub wybudowanych po 1994 roku – 150 budynków;
- typ hotelowy – 9 budynków;
- ujęcie w planie wykwaterowań na lata 2017–2018 – 114 budynków.

W 2018 roku łącznie 677 budynków wyłączonych jest ze sprzedaży.

Ponadto konieczność przeprowadzenia postępowań regulujących stan prawny nieruchomości, w szczególności z uwagi na zmiany udziałów w częściach wspólnych, błędne wydzielenie w przeszłości działek geodezyjnych pod budynkami oraz przenikania

lokali do sąsiednich nieruchomości, wymaga przeprowadzenia dodatkowych czynności, co uniemożliwia dalszą sprzedaż kolejnych lokali.

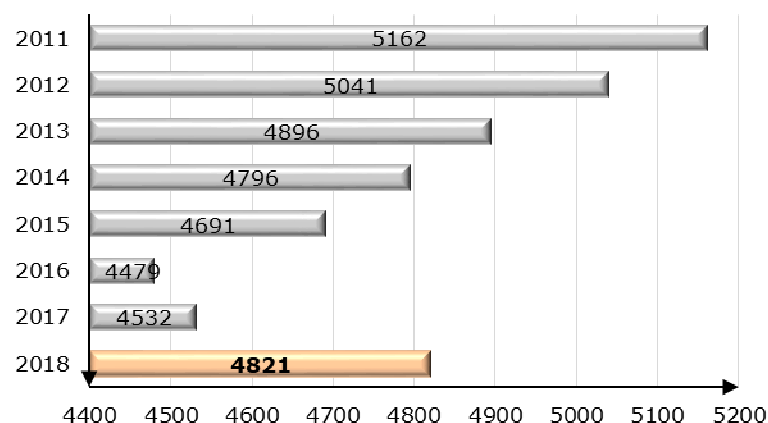
Do wykupu nie są kierowane także lokale mieszkalne z zaległościami czynszowymi, oraz te, których najemcy skorzystają z pomocy w formie umorzenia spłaty zaległych należności. W następstwie udzielonej przez Miasto pomocy preferencyjne warunki wykupu nie mogą być zastosowane, ponieważ „bonifikaty [...] nie przysługują najemcom, którzy w ciągu ostatnich 3 lat skorzystali z pomocy Gminy Wrocław w formie umorzenia całości lub części należności przy spłacie zaległości czynszowej” - uchwała nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 roku w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław.

Nie podlega sprzedaży również 1600 lokali socjalnych, które stanowią zasób Miasta, a także lokale niespełniające wymogów samodzielności, przeznaczone do zmiany sposobu użytkowania czy też położone w budynkach stanowiących rezerwę terenu pod komunikację.

W 2018 roku średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego wzrosła w stosunku do 2017 roku i wyniosła 4 821,06 zł.

Średnia cena nabycia przez najemcę lokalu mieszkalnego po udzielonej bonifikacie, kształtowała się na poziomie 29 051,06 zł.

Średnia wartość 1 m² lokalu mieszkalnego wg wyceny [zł]

W ramach realizacji uchwały nr XV/272/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 3 września 2015 roku w przypadku 611 sprzedanych lokali obniżono bonifikatę - o 0,3% za każde pełne 1 000 zł nakładów Miasta w udziale przypadającym na sprzedawany lokal, w którym po dniu 01.01.2009 roku został zakończony remont. Z tego tytułu uzyskano wpływ do budżetu w wysokości 3 637 293,10 zł.

Wśród lokali mieszkalnych zbywanych na rzecz najemcy przedmiotem umów były lokale o powierzchni od 18 do 149 m². Najwięcej transakcji dotyczyło mieszkań średniej wielkości - o powierzchni w przedziale 40 - 60 m², najmniej - mieszkań dużych o powierzchni przekraczającej 100 m².

Zestawienie średnich cen 1 m² lokalu oraz liczby sprzedanych lokali na rzecz najemców w 2018 roku

Dzielnica	Stare Miasto	Śródmieście	Krzyki	Fabryczna	Psie Pole	Wrocław
Średnia cena 1m ²	5 988,07	4 511,97	4 531,44	4 942,83	4 532,06	4 821,06
Liczba lokali sprzedanych na rzecz najemców	117	285	174	137	51	764

Odnotowano wzrost sprzedaży lokali mieszkalnych w dzielnicy Stare Miasto, gdzie średnia cena jednego metra kwadratowego w stosunku do pozostałych dzielnic jest wyższa o ponad 1 000 zł. Sprzedaż lokali w tej dzielnicy zwiększyła się w porównaniu z 2017 roku o ponad 50% - z 76 w 2017 roku do 117 w 2018 roku

W wyniku sprzedaży 54 ostatnich lokali, Miastu udało się zmniejszyć koszty związane z utrzymaniem nieruchomości wspólnych w 27 budynkach.

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie przetargowym

W 2018 roku przy współpracy z Wydziałem Lokali Mieszkalnych, Zarządem Zasobu Komunalnego oraz Spółką Wrocławskie Mieszkania przygotowano bogatą ofertę wolnych lokali mieszkalnych do sprzedaży w trybie przetargowym.

Przeprowadzono 58 przetargów, w których uczestniczyło 261 osób.

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż mieszkań położonych przy:

- ul. Wandy, o powierzchni 95,22 m² – uczestniczyło 24 licytantów;
- ul. Przejście Garncarskie 10-12/2, o powierzchni 35,05 m² – uczestniczyło 22 licytantów;
- ul. Oporowskiej 12/5, o powierzchni 26,23 m² – uczestniczyło 28 licytantów.

Sprzedano 41 mieszkań o łącznej powierzchni 3 740 m².

Uzyskane ceny mieściły się w przedziale od 2 904,47 zł/m² do 13 603,86 zł/m². Większość transakcji dotyczyło lokali o powierzchni przekraczającej 80 m².

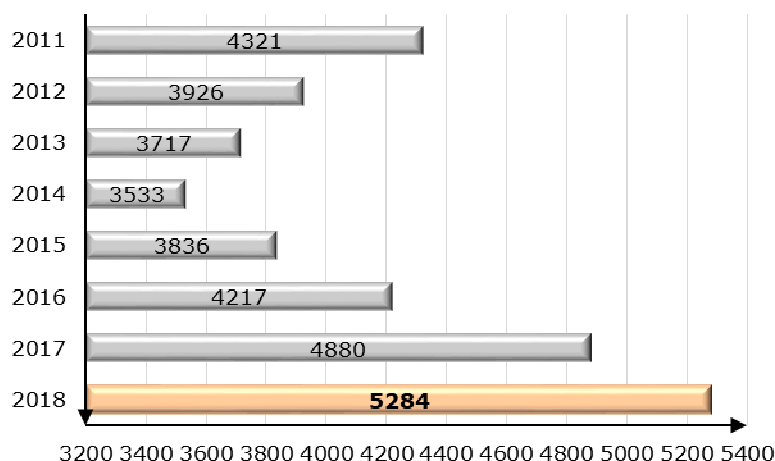
Zestawienie najwyższych cen lokali osiągniętych w przetargach w 2018 roku

Lp.	ADRES LOKALU	DZIELNICA	CENA WYWOŁAWCZA DO PRZETARGU [zł/1m ²]	CENA UZYSKANA W PRZETARGU [zł/1m ²]
1.	Przejście Gancarskie 12/2*	Stare Miasto	8 559,20	13 603,86
2.	Przejście Gancarskie 10/2*	Stare Miasto	8 601,04	12 088,60
3.	ul. Kuźnicza 63-64/2	Stare Miasto	7 675,44	9 547,74
4.	ul. Dicksteina 4-6/11	Śródmieście	5 720,41	9 281,37
5.	Rynek 4/6*	Stare Miasto	8 457,51	8 614,96

* z tytułu wpisania do rejestru zabytków cena sprzedaży lokalu obniżona o 30%

Średnia cena 1 m² powierzchni użytkowej uzyskana w przetargach wyniosła 5 283,78 zł, co stanowi wzrost w stosunku do roku ubiegłego o ponad 8%.

Średnia cena 1m² lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargu [zł]

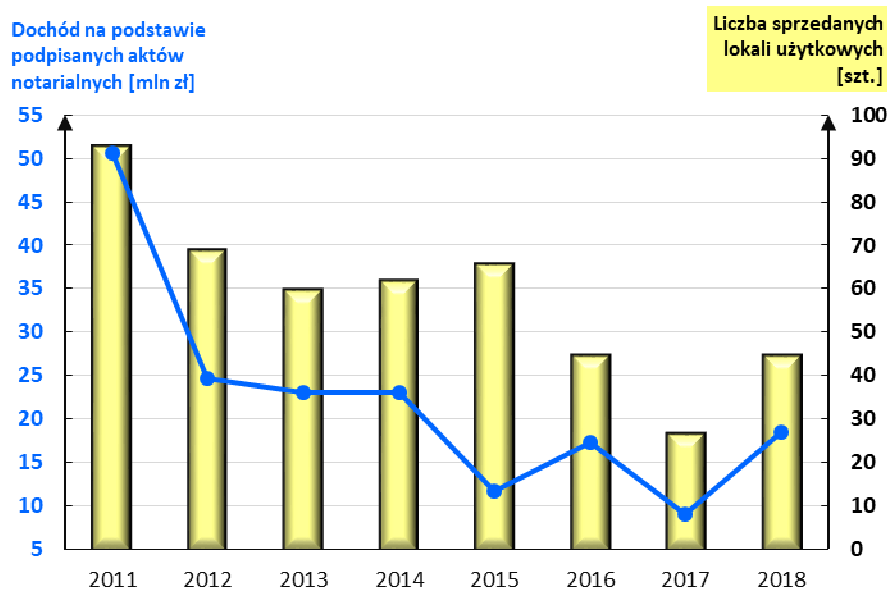
SPRZEDAŻ LOKALI UŻYTKOWYCH

Sprzedaż lokali użytkowych stanowiących własność Miasta jest ważnym elementem gospodarowania nieruchomościami komunalnymi. Prywatyzacja zasobu stanowi z jednej strony odpowiedź Miasta na zapotrzebowanie rynku na lokale użytkowe o małej i średniej powierzchni, a z drugiej wychodzi naprzeciw oczekiwaniom osób prowadzących działalność gospodarczą, będących najemcami gminnych lokali, dając im możliwość, po spełnieniu określonych przesłanek, skorzystania z pierwszeństwa w ich wykupie.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wielkość zasobu lokali użytkowych Gminy Wrocław wynosiła 2 233 lokali, w tym:

- 1 576 w budynkach w administrowaniu Zarządu Zasobu Komunalnego,
- 657 w budynkach w administrowaniu Spółki Wrocławskie Mieszkania.

Dochody i liczba sprzedanych lokali użytkowych w latach 2011-2018

Sprzedaż lokali użytkowych w trybie przetargowym

W ramach przygotowanej oferty dominowały lokale usytuowane w dzielnicach Stare Miasto i Śródmieście, które cechują się wysoką atrakcyjnością inwestycyjną (dobra dostępność komunikacyjna, szereg zabytków architektury, atrakcje kulturalne oraz bliskość ośrodka uniwersyteckiego). Każda propozycja Miasta, dotycząca zbycia lokalu położonego w historycznym centrum Wrocławia, spotyka się z dużym zainteresowaniem.

O walorach tych ofert świadczy chociażby fakt, iż średnia cena 1 m² lokalu położonego na Starym Mieście uzyskana w przetargu znacznie odbiegała od ceny w innych lokalizacjach i wyniosła 16 457,15 zł.

W wyniku 65 przeprowadzonych przetargów na sprzedaż lokali użytkowych, w których wzięło udział 166 osób, sprzedano 35 lokali.

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż lokali w następujących lokalizacjach:

- ul. gen. Józefa Hauke-Bosaka 28/U1A, o pow. 14,31 m² - 21 licytantów,
- ul. Kiełbaśniczej 7a/U1E, o pow. 83,45 m² - 16 licytantów,
- ul. Oławskiej 23/U1A, o pow. 140,97 m² - 16 licytantów.

Sprzedaż lokali użytkowych w trybie bezprzetargowym

W 2018 roku wpłynęło 31 wniosków o wykup lokalu stanowiącego przedmiot najmu. Po dokonaniu analizy złożonych wniosków – w szczególności pod kątem spełniania przesłanek określonych w obowiązujących przepisach prawa miejscowego przez osoby zainteresowane wykupem – zawarto 10 umów sprzedaży.

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU W PRAWO WŁASNOŚCI

Postępowania w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności gruntu prowadzone są na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, na wniosek uprawnionych użytkowników wieczystych, którzy posiadają co najmniej połowę udziałów w prawie do gruntu.

W ciągu ostatnich 5 lat, prawo współwłasności nieruchomości w tym trybie uzyskały 5092 osoby, będące właścicielami lokali w 492 budynkach mieszkalnych lub w zespołach garażowych.

W 2018 roku rozpatrzono łącznie 616 wniosków złożonych przez współużytkowników wieczystych nieruchomości, z czego 6 dotyczyło zespołów garażowych, 47 – budynków mieszkaniowych.

Realizując uchwałę nr XVIII/355/11 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17.11.2011 roku wieczystego w prawo własności nieruchomości w 251 przypadkach wystąpiono podatku od nieruchomości i opłaty za użytkowanie wieczyste.

Uchwała daje uprawnionym mieszkańcom możliwość ubiegania się o udzielenie bonifikat od opłaty za przekształcenie w wysokości 90%, a w wyjątkowych przypadkach nawet 99% pod warunkiem jednorazowego wniesienia całej należności za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości oraz braku zaległości finansowych wobec Miasta tytułem podatku od nieruchomości oraz opłat za użytkowanie wieczyste, związanych z nieruchomością, której dotyczy przekształcenie.

W 2018 roku wpłynęło 389 nowych wniosków współużytkowników wieczystych.

Wejście w życie ustawy z dnia 20.07.2018 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów przewidującej z dniem 01.01.2019 roku dokonanie przekształcenia z mocy prawa, spowodowało wstrzymanie się osób uprawnionych do przekształcenia z decyzją o wyborze trybu nabycia własności gruntu.

NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI DO ZASOBU GMINY WROCŁAW

W 2018 roku wykonywano zadania z zakresu wypłat odszkodowań za grunty, które wydzielone zostały pod drogi publiczne, planowane pod budowę lub pod poszerzenie już istniejących.

W związku z realizacją inwestycji drogowych – rozbudowy i przebudowy dróg istniejących, w szczególności w celu budowy tras rowerowych i ciągów pieszo-

rowerowych, trasy tramwajowej oraz rozpoczętych w roku 2018 dróg o charakterze krajowym, wojewódzkim i lokalnym, prowadzone były postępowania odszkodowawcze.

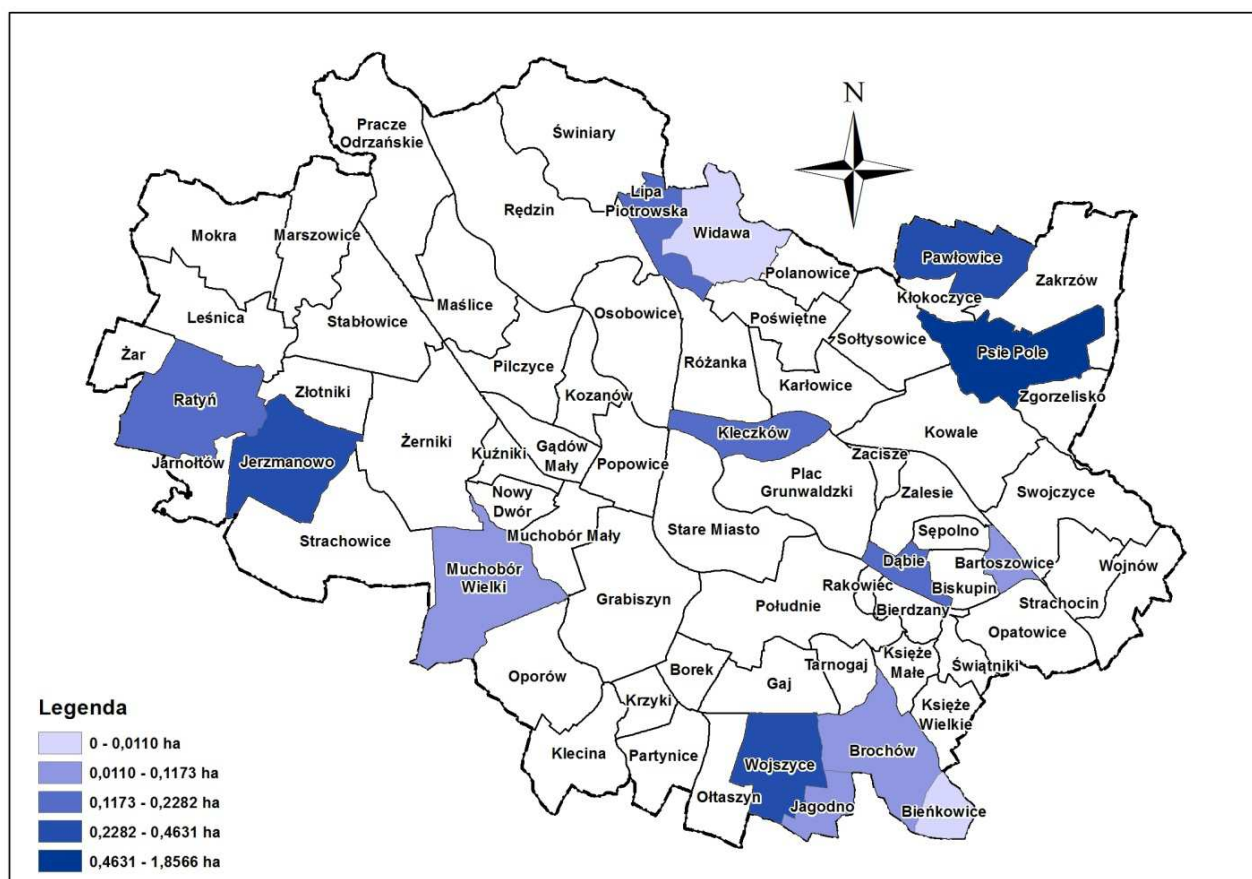
Dla potrzeb realizacji celów rozwojowych i publicznych – pod żłobek, przedszkole, zieleń i drogi pozyskano do zasobu Miasta nieruchomości niezabudowane oraz zabudowane. Całkowita kwota wydatkowana przez Miasto wyniosła 29,19 mln zł.

Odszkodowania za grunty wydzielone pod drogi publiczne

Za grunty, wydzielone na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami pod drogi publiczne, zgodnie z postanowieniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które z mocy prawa przeszły na własność Miasta, byłym właścicielom i użytkownikom wieczystym przysługuje odszkodowanie.

Postępowania prowadzone były w trybie cywilnoprawnym, a także w administracyjnym w przypadku, gdy nie doszło do podpisania porozumienia. Wypłata odszkodowań na rzecz właściciela lub użytkownika wieczystego realizowana była poprzez wypłatę środków finansowych.

Powierzchnia gruntów przejętych z mocy prawa przez Miasto na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami wg obrębów.

Wypłata odszkodowań na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami

	Liczba postępowań	Powierzchnia przejętych gruntów [ha]	Kwota uzgodnionych odszkodowań [zł]
Porozumienia	23	3,72	4 011 910,23
Decyzje administracyjne	2	0,30	737 006,00
Suma	25	4,02	4 748 916,23

W opisywanym okresie prowadzono 91 postępowań obejmujących tereny o powierzchni około 24 ha, z których 25 zakończyło się wypłatą odszkodowania na kwotę 4 748 916,23 zł za grunty położone w obrębach: Brochów, Jagodno, Wojszyce, Muchobór Wielki, Bartoszowice, Jerzmanowo, Lipa Piotrowska, Widawa, Ratyń, Kleczków, Bieńkowice, Dąbie, Pawłowice oraz Psie Pole o powierzchni 4,02 ha. Miasto zobowiązane było do wypłaty odszkodowania za grunty, jak również za części składowe znajdujące się na nich w chwili przejścia z mocy prawa własności nieruchomości na Gminę Wrocław.

W dwóch postępowaniach za tereny o powierzchni około 0,19 ha uzgodniono w sumie odszkodowania na symboliczną kwotę 2,23 zł.

W dwóch postępowaniach nie doszło do uzgodnienia odszkodowania i zostało ono ustalone w postępowaniach administracyjnych przez organ administracji publicznej.

Średnia wartość jednostkowa gruntu przeznaczonego pod drogi publiczne, za które Miasto wypłaciło odszkodowanie w trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami, bez części składowych gruntu wyniosła 107,75 zł/m².

Odszkodowania za grunty przejęte w trybie ustawy zrid, Euro 2012

W związku z intensywną realizacją przez Wrocław inwestycji infrastrukturalnych rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego – dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz rozwoju tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w ramach przebudowy dróg kontynuowano zadania z zakresu postępowań odszkodowawczych rozpoczętych w latach ubiegłych, jak również nowych, podjętych w roku 2018. Za nieruchomości przejęte z mocy prawa, pod drogi publiczne na podstawie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (budowa linii tramwajowej w ramach projektu Zintegrowanego Systemu Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu) odszkodowania dla byłych właścicieli, użytkowników wieczystych oraz osób, którym przysługiwały do nieruchomości ograniczone prawa rzeczowe, ustalane były w trybie administracyjnym.

W przypadku nieruchomości przeznaczonych pod drogi wojewódzkie i krajowe odszkodowania ustalane były przez Wojewodę Dolnośląskiego, a w przypadku dróg gminnych i powiatowych odszkodowania były ustalane przez starostów wyznaczonych przez Wojewodę. Do wypłaty odszkodowań za nieruchomości nabyte pod drogi publiczne do zasobu Gminy Wrocław, Skarbu Państwa oraz Województwa Dolnośląskiego, zobowiązany był Prezydent Wrocławia jako zarządca dróg w mieście na prawach powiatu.

Zadania inwestycyjne rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego realizowane przez Gminę Wrocław

Ustawa	Kategoria drogi/właściciel	Zadania inwestycyjne
o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (ZRID)	drogi gminne i powiatowe – własność Gminy Wrocław	Obwodnica Leśnicy, Budowa drogi łączącej autostradę A-4 z portem lotniczym (Oś Inkubacji), odcinek od ul. Granicznej do ul. Rakietowej, ul. Konduktorska, ul. Cynamonowa, ul. Skarbowców, budowa łącznika drogowego ul. Beskidzkiej z ul. Gromadzka, al. Marcina Kromera, ul. Królewiecka, ul. Wałbrzyska, rozbudowa ul. Grabowej i Konińskiej, ul. Miłoszycka, budowa połączenia tramwajowego skrzyżowania ulic: Legnickiej-Na Ostatnim Groszu ze stadionem Euro 2012 przez os. Kozanów w ciągu ul. Gwareckiej na odc. od skrzyżowania ul. Dokerska - P. Ignuta do skrzyżowania z torem tramwajowym w kierunku Stadionu EURO 2012

	drogi wojewódzkie – własność Województwa Dolnośląskiego	<ul style="list-style-type: none"> • budowa trasy tramwajowej w ul. Hubskiej na odcinku od ul. Glinianej do ul. Dyrekcyjnej, • ul. Buforowa, • Obwodnica Leśnicy, • rozbudowa i przebudowa skrzyżowania ulicy Stabłowickiej, • ul. Maślicka, • przebudowa ul. Bardzkiej (odcinek od al. Armii Krajowej do ul. Świeradowskiej),
	drogi krajowe – własność Skarbu Państwa	<ul style="list-style-type: none"> • obwodnica Leśnicy, • rozbudowa i przebudowa al. Karkonoskiej i ul. Powstańców Śląskich, • przebudowa ul. Kosmonautów,
o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (EURO 2012)	własność Gminy Wrocław	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu

Dla obszaru Wrocławia prowadzonych było 187 postępowań przez organy administracji w sprawie ustalenia odszkodowania. W 82 postępowaniach doszło do wypłaty odszkodowań, których wysokość ustalona została w decyzjach administracyjnych.

Postępowania administracyjne dotyczące ustalenia odszkodowań na podstawie ustaw ZRID i EURO 2012

		Liczba prowadzonych postępowań	Liczba postępowań w których doszło do wypłaty odszkodowania przez WNS	Powierzchnia gruntów za które wypłacano odszkodowania [ha]	Kwota wypłaconych odszkodowań [zł]
ZRID	Drogi gminne i powiatowe	99	30	4,80	5 932 006,30
	Drogi wojewódzkie	48	31	5,11	6 547 483,86
	Drogi krajowe	38	19	7,47	11 078 135,49
	EURO	2	2	0,05	1 486,92
	suma	187	82	17,43	23 559 112,57

Nabywanie nieruchomości do zasobu Gminy Wrocław

W opisywanym okresie prowadzono 105 postępowań dotyczących nabycia i zamiany nieruchomości, z których 27 zakończyło się podpisaniem umów w formie aktów notarialnych.

Nieruchomości niezabudowane i zabudowane pozyskiwane były do zasobu Miasta na realizację celów rozwojowych i publicznych. W ramach projektu budowy Wzorcowego Osiedla Mieszkaniowego Nowe Żerniki – WUWA 2 pozyskano lokal użytkowy przeznaczony na żłobek. Na wniosek Rady Osiedla oraz Klubu Sportowego Błękitni Jerzmanowo od Skarbu Państwa – Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa nieodpłatnie

nabyto grunt, na którym realizowana będzie inwestycja budowy kompleksu boisk do piłki nożnej.

Pozyskano grunty na utworzenie Parku Wspólnotowego „Ślązański Mamut”, wybrany we Wrocławskim Budżecie Obywatelskim 2014 oraz grunty pod zieleń w obrębie osiedla Zakrzów. W zamianie z Politechniką Wrocławską przejęto grunty pod budowę Alei Wielkiej Wyspy oraz nieruchomości, w której funkcjonuje gminne Przedszkole nr 48 przy ul. Kazimierza Bartla 3.

W tym trybie pozyskiwano również grunty na cele budowy i rozwoju sieci dróg publicznych, w tym tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych, trasy tramwajowej.

Umowy nabycia nieruchomości pod drogi publiczne – w trybie cywilnym

	Liczba umów	Powierzchnia [ha]	Koszt nabycia [zł]
Po cenie rynkowej	9	0,21	311 934,04
Za symboliczną odpłatnością	1	0,07	1,23 zł
Nieodpłatnie	5	8,41	0
Udziały w prawie własności	2	0,24	69 450,00
suma	17	8,93	381 385,27

Średnia wartość 1 m² gruntu przeznaczonego pod drogi, pozyskanego w drodze umów cywilnych przez Miasto w 2018 roku wyniosła 87,64 zł.

INFORMACJA O ZAWARTYCH AKTACH NOTARIALNYCH

Ilościowe zestawienie zawartych aktów notarialnych dotyczących obrotu nieruchomościami

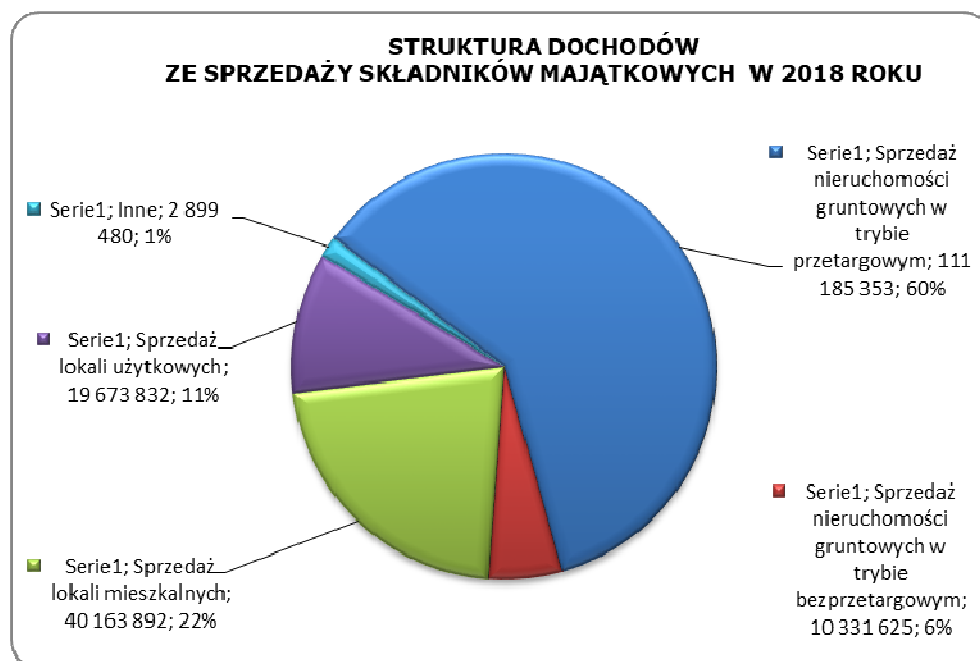
Lp.	Akty notarialne zawarte w 2018 roku	Liczba
1	Sprzedaż lokali mieszkalnych	809
2	Sprzedaż lokali użytkowych	45
3	Zmiany wysokości udziałów i inne regulacje	35
4	Sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych	127
5	Aporty nieruchomości	1
6	Nabycia do zasobu Gminy (w tym zamiany, darowizny) nieruchomości gruntowych zabudowanych, niezabudowanych i lokali niemieszkalnych	27
RAZEM		1 044

DOCHODY WYDZIAŁU NABYWANIA I SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

Zaplanowane dochody ze sprzedaży składników majątkowych na 2018 roku w wysokości 170.000.000 zł zostały zrealizowane w kwocie 184.254.182 zł, tj. 108,4%.

Dochody wg źródeł pozyskania

Lp.	Wyszczególnienie	KWOTA [zł]
1	Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym	111 185 353,20
2	Sprzedaż lokali mieszkalnych	40 163 891,78
3	Sprzedaż lokali użytkowych	19 673 832,23
4	Sprzedaż nieruchomości w trybie bezprzetargowym	10 331 625,46
5	Użytkowanie wieczyste – pierwsza opłata	1 707 679,33
6	Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego	1 191 800,83
Razem		184 254 182,83

ZARZĄDZENIA ORGANU WYKONAWCZEGO

W ramach realizowanych zadań z obszaru gospodarki nieruchomościami w 2018 roku przygotowano 1 385 zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

Ilościowe zestawienie przygotowanych zarządzeń

Lp.	tytuł zarządzenia	Ilość zarządzeń	LICZBA nieruchomości objętych zarządzeniami
1	W sprawie przeznaczenia do sprzedaży lub oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych niezabudowanych i zabudowanych w trybie przetargowym, bezprzetargowym i w trybie przetargu ograniczonego.	99	99
2	W sprawie uchylecia zarządzenia w sprawie przeznaczenia do sprzedaży w trybie bezprzetargowym nieruchomości gruntowej niezabudowanej.	1	1

Lp.	tytuł zarządzenia	Ilość zarządzeń	LICZBA nieruchomości objętych zarządzeniami
3	W sprawie zmiany zarządzenia w sprawie przeznaczenia do sprzedaży w trybie bezprzetargowym nieruchomości gruntowej niezabudowanej.	1	1
4	W sprawie wyrażenia zgody na wykreślenie z księgi wieczystej umownego prawa odkupu nieruchomości ustanowionego na rzecz Gminy Wrocław.	1	1
5	W sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy przeniesienia na rzecz właścicieli lokali tworzących Wspólnotę Mieszkaniową, prawa własności przyległej nieruchomości gruntowej.	1	1
6	W sprawie zrzeczenia się przez Gminę Wrocław ograniczonego prawa rzeczowego ustanowionego na nieruchomości.	2	2
7	W sprawie ogłoszenia przetargu ustnego (pierwszego, drugiego, trzeciego, czwartego) nieograniczonego lub ograniczonego na sprzedaż lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych.	133	133
8	W sprawie unieważnienia drugiego przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej.	1	1
9	W sprawie odwołania przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej.	2	2
10	W sprawie zmiany zarządzenia w sprawie ogłoszenia przetargu ustnego na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej i lokalu mieszkalnego.	4	4
11	W sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w tytule zarządzenia w sprawie unieważnienia przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej.	1	1
12	W sprawie ogłoszenia pierwszego, drugiego i trzeciego przetargu pisemnego nieograniczonego na sprzedaż lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych.	17	17
13	W sprawie powołania komisji do przeprowadzania przetargów, drugich, trzecich i czwartych ustnych ograniczonych i nieograniczonych na sprzedaż lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych niezabudowanych i zabudowanych oraz lokali mieszkalnych i użytkowych.	270	270
14	W sprawie zmiany zarządzenia w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości.	39	39
15	W sprawie powołania komisji do przeprowadzenia pierwszego, drugiego i trzeciego przetargu pisemnego nieograniczonego i ograniczonego na sprzedaż lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych.	17	17
16	W sprawie zmiany zarządzenia w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia przetargu pisemnego na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej.	1	1
17	W sprawie przypadku wadium na rzecz Gminy Wrocław w związku z odstąpieniem od zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości.	4	4
18	W sprawie niewykonania przysługującego Gminie Wrocław prawa pierwokupu nieruchomości.	108	108
19	W sprawie przeznaczenia do zbycia w trybie bezprzetargowym prawa własności nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Wrocław, poprzez wniesienie ich jako wkładu niepieniężnego (aportu) na pokrycie podwyższonego kapitału zakładowego.	2	2
20	W sprawie zamiany nieruchomości gruntowych położonych we Wrocławiu pomiędzy Gminą Wrocław a osobą prawną, osobą fizyczną, Województwem Dolnośląskim .	8	8
21	W sprawie zmiany zarządzenia w sprawie zamiany działek stanowiących własność Gminy Wrocław na lokal mieszkalny przeznaczony na żłobek oraz zamiany nieruchomości pomiędzy Gminą Wrocław a osobą prawną.	3	3

Lp.	tytuł zarządzenia	Ilość zarządzeń	LICZBA nieruchomości objętych zarządzeniami
22	W sprawie nabycia do zasobu Gminy Wrocław od osób fizycznych, prawnych i Skarbu Państwa prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych.	28	28
23	W sprawie ustalenia wypłaty odszkodowania na rzecz byłych współwłaścicieli za przejęte z mocy prawa nieruchomości.	23	23
24	W sprawie zmiany zarządzenia w sprawie wypłaty odszkodowania na rzecz byłego właściciela za wydzielone pod drogi publiczne działki.	2	2
25	W sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu oraz obciążenie odpłatną i nieograniczoną w czasie służebnością gruntową nieruchomości stanowiącej własność Gminy Wrocław.	4	4
26	W sprawie wyrażenia zgody na zwolnienie nieruchomości od służebności gruntowych.	1	1
27	W sprawie przeznaczenia do sprzedaży lokali niemieszkalnych stanowiących przedmiot najmu.	13	13
28	W sprawie przeznaczenia do sprzedaży lokali mieszkalnych w domach wielolokalowych i wielorodzinnych stanowiących przedmiot najmu.	46	739
29	W sprawie odstąpienia od przeznaczenia do sprzedaży lokali mieszkalnych i niemieszkalnych stanowiących przedmiot najmu.	83	83
30	W sprawie przeznaczenia do sprzedaży w drodze przetargu nieograniczonego wolnych lokali mieszkalnych i niemieszkalnych.	56	56
31	W sprawie przeznaczenia do sprzedaży w drodze przetargu ustnego ograniczonego wolnych, lokali mieszkalnych i niemieszkalnych.	16	16
32	W sprawie ogłoszenia przetargu (pierwszego, drugiego, trzeciego, czwartego) na sprzedaż wolnych lokali mieszkalnych i niemieszkalnych.	122	122
33	W sprawie odwołania przetargu ustnego ograniczonego na sprzedaż wolnego pomieszczenia.	1	1
34	W sprawie odstąpienia od przeznaczenia do nieodpłatnego zbycia lokalu.	2	2
35	W sprawie zmiany i uchylecia zarządzenia oraz zmiany umowy sprzedaży i użytkowania wieczystego oraz odstąpienia od realizacji uchwały.	43	57
36	W sprawie wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia części nieruchomości oraz odmowy wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia nieruchomości.	30	31
37	W sprawie wyrażenia zgody na wyłączenia z części wspólnych i włączenia do części wspólnych nieruchomości, ich wyodrębnienie i sprzedaż oraz zmiana udziałów.	68	578
38	W sprawie żądania zwrotu bonifikaty udzielonej z tytułu nabycia lokalu mieszkalnego w związku z jego zbyciem przed upływem 5 lat.	62	62
39	W sprawie umorzenia należności lub odstąpienia od żądania zwrotu bonifikaty udzielonej nabywcy przy sprzedaży lokalu mieszkalnego.	16	16
40	W sprawie zabezpieczenia hipoteką kaucyjną zwrotu kwoty równej bonifikacie udzielonej nabywcy przy sprzedaży lokalu mieszkalnego oraz w sprawie wyrażenia zgody na wykreślenie z KW zapisu dotyczącego hipoteki.	38	38
41	W sprawie niewykonania przysługującego Gminie Wrocław prawa pierwokupu lokali mieszkalnych i niemieszkalnych.	2	2
42	W sprawie wyrażenia zgody na wykreślenie z księgi wieczystej zapisu dotyczącego hipoteki ustanowionej na samodzielny lokal mieszkalny.	12	12

Lp.	tytuł zarządzenia	Ilość zarządzeń	LICZBA nieruchomości obciążonych zarządzeniami
43	W sprawie oddania głosu w przedmiocie uchwały.	1	1
44	W sprawie aktualizacji w 2018 roku opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław	1	320
RAZEM		1 385	2 922

PROGRAM ROZWOJU TERENÓW POD MIESZKALNICTWO

Podstawa prawna:

Szczegóły współpracy przy budowie infrastruktury drogowej opisuje Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 4862/08 z dnia 26.11.2008 roku zmieniające Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 4390/08 z dnia 29.09.2008 roku w sprawie zasad współpracy przy realizacji inwestycji drogowych oraz zagospodarowania terenów gminnych przy udziale Gminy oraz Podmiotu Zewnętrznego.

Cel programu:

Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów mieszkaniowych oraz przebudowa i dostosowanie istniejących układów komunikacyjnych w związku z dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego.

W roku 2018:

- zakończono realizację budowy drogi kL-1, kZ-1, kZ-3 wraz z infrastrukturą techniczną w obszarze Zachodniego Śródmieścia Przemysłowego ograniczonego ul. Rychtałską, Zakładową, Trzebnicką i linią kolejową relacji Wrocław – Warszawa. Lata realizacji: 2017-2018. Całkowity koszt realizacji zadania – 6 693 tys. zł; Z budżetu roku 2018 wydatkowano środki w wysokości 1 165 tys. zł. Ponadto kwotę 531 tys. zł wydatkowano ze środków niewygasających roku 2017. Dodatkowo część kosztów realizacji zadania została pokryta bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego;
- zakończono realizację zadania pn. „Rozbudowa i przebudowa skrzyżowania ul. Stabłowickiej (DW 337 i DG 106263) i ul. Głównej (DW 336) we Wrocławiu – etap 1”. Lata realizacji: 2017-2018. Całkowity koszt realizacji zadania – 1 621 tys. zł. Z budżetu roku 2018 wydatkowano kwotę 1 142 tys. zł. Ponadto kwotę 108 tys. zł wydatkowano ze środków niewygasających roku 2017;
- zakończono realizację „Budowy tymczasowej sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Głównej z ul. Stabłowicką we Wrocławiu wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej”. Lata realizacji: 2017-2018. Całkowity koszt realizacji zadania – 149 tys. zł. Z budżetu roku 2018 wydatkowano kwotę 137 tys. zł. Ponadto kwotę 12 tys. zł wydatkowano ze środków niewygasających roku 2017;
- zakończono budowę drogi - ul. Hugona Kowarzyka we Wrocławiu. Lata realizacji: 2017-2018. Całkowity koszt realizacji zadania – 786 tys. zł. Z budżetu roku 2018 wydatkowano 144 tys. zł. Ponadto kwotę 170 tys. zł wydatkowano ze środków niewygasających roku 2017. Dodatkowo część kosztów realizacji zadania została pokryta bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego;
- zakończono realizację „Budowy drogi publicznej – odcinka ul. Szałwiowej we Wrocławiu oznaczonej w MPZP symbolem 2KDD/13”. Lata realizacji: 2017-2018. Całkowity koszt realizacji zadania – 493 tys. zł. Z budżetu roku 2018 wydatkowano kwotę 280 tys. zł. Ponadto kwotę 212 tys. zł wydatkowano ze

środków niewygasających roku 2017. Zadanie realizowane było przy współudziale finansowym inwestora zewnętrznego;

- zakończono realizację „Budowy ul. Laurowej (2KDD/15) we Wrocławiu”. Lata realizacji: 2017–2018. Całkowity koszt realizacji – 509 tys. zł. Z budżetu roku 2018 wydatkowano kwotę 489 tys. zł. Ponadto kwotę 20 tys. zł wydatkowano ze środków niewygasających roku 2017. Zadanie realizowane było przy współudziale finansowym inwestora zewnętrznego;
- zrealizowano „Budowę drogi publicznej 2 KD-L łącznika ul. Raławickiej i Zefirowej we Wrocławiu”. Całkowity koszt realizacji zadania – 1 043 tys. zł. Z budżetu roku 2018 wydatkowano kwotę 240 tys. zł. Pozostałe koszty zostały pokryte bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego;
- zrealizowano budowę drogi dojazdowej KDD/5 – ul. Jamesa Cooka w rejonie zespołu urbanistycznego Swojczyce Południe we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania – 860 tys. zł. Z budżetu roku 2018 wydatkowano kwotę 234 tys. zł. Pozostałe koszty zostały pokryte bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego;
- zrealizowano przebudowę ul. Mglistej we Wrocławiu na odcinku od ul. Babiego Łata do posesji nr 16 przy ul. Mglistej wraz z budową kanalizacji MKT, odwodnienia i oświetlenia. Całkowity koszt realizacji zadania – 652 tys. zł. Całość kosztów poniesiona z budżetu 2018 roku;
- zrealizowano budowę drogi gminnej 3 KD-D/4 – ul. Rymarska we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania – 478 tys. zł. Z budżetu roku 2018 wydatkowano kwotę 149 tys. zł. Pozostałe koszty zostały pokryte bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego.

Poniesione w 2018 roku nakłady:

Z budżetu roku 2018 wydatkowano kwotę 4 632 tys. zł. Pozostałe koszty zostały pokryte bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego.

Osiągnięto następujące efekty:

Łącznie wybudowanych zostało 1.933,82 mb dróg. Realizacja tych zadań spowodowała przyspieszenie przygotowania terenów przeznaczonych pod mieszkalnictwo w wybranych obszarach Wrocławia co umożliwiło szybszą realizację infrastruktury drogowej i sieci niezbędnych dla zabudowy mieszkaniowej.

REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ ZESPÓŁ DO SPRAW NADZORU KOMUNALNEGO

Do zadań Zespołu ds. Nadzoru Komunalnego należą:

Sprawowanie nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem czynności zarządzania powierzonych Spółce Wrocławskie Mieszkania;

Współdziałanie w realizacji działań w zakresie efektywnego gospodarowania komunalnym zasobem nieruchomości realizowanych przez Spółkę Wrocławskie Mieszkania i Zarząd Zasobu Komunalnego;

Sprawdzanie pod względem formalno – merytorycznym dla właściwego Wiceprezydenta, dokumentacji przedkładanej przez Wrocławskie Mieszkania i Zarząd Zasobu Komunalnego;

Koordinacji spraw związanych ze współpracą z Radą Miejską w zakresie udzielania odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych wpływających do Wiceprezydenta nadzorującego pracę Zespołu w zakresie spraw realizowanych przez Zarząd Zasobu Komunalnego i Spółki Wrocławskie Mieszkania.

W ramach nadzoru nad Spółką Wrocławskie Mieszkania w 2018 roku zespół koordynował realizację budżetu spółki, w tym przygotowywał akceptację Dysponenta na zaciąganie zobowiązań, rejestrował w systemie SAP zawierane przez spółkę umowy (ok.500), analizował dokumenty finansowe, wystawiane przez Wykonawców usług oraz przekazywał faktury i inne dokumenty finansowe (ok. 5 000 szt.), po opracowaniu, do realizacji przez Wydział Finansowy – m.in. w systemie EOF.

W 2018 roku dokonano analizy i rozpatrzono ok. 430 wniosków dłużników Gminy, przygotowując decyzję dla Wiceprezydenta w zakresie umorzenia lub rozłożenia zadłużenia na raty.

W zakresie współpracy z Radą Miejską zespół nadzorował opracowywanie przez spółkę Wrocławskie Mieszkania i Zarząd Zasobu Komunalnego odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych w zakresie tematyki zarządzania zasobem komunalnym Gminy.

Zespół koordynował również w 2018 roku. rozpatrywanie wpływających od mieszkańców do spółki Wrocławskie Mieszkania i Zarządu Zasobu Komunalnego skarg oraz terminowość udzielania na nie odpowiedzi.

Ponadto zespół uczestniczył w identyfikacji ryzyk i dokonywał ich analizy w zakresie budżetu WW4 oraz nadzorował realizację „Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2018”.

VIII. GOSPODARKA KOMUNALNA

System zaopatrzenia w wodę

Ogólna budowa systemu

System ujmowania i uzdatniania wody dla mieszkańców Wrocławia jest układem złożonym, pozwalającym na elastyczne dostosowanie do zmiennych warunków i potrzeb, również w sytuacjach kryzysowych i awaryjnych. W skład systemu zaopatrzenia w wodę wchodzi ujęcia wody (pompownie wody powierzchniowej, pompownie wody infiltracyjnej, tereny wodonośne), 2 zakłady produkcji wody, stacja uzdatniania wody oraz obiekty sieciowe (pompownie strefowe, komory dochlorowywania).

Dla celów zaopatrzenia Wrocławia w wodę, ujmowana jest ona z rzeki Oławy, której zasoby wzbogacane są wodami z rzeki Nysy Kłodzkiej (system przerzutowy Nysa-Oława). System przerzutowy z Nysy Kłodzkiej pracuje w oparciu o jaz piętrzący, pompownię wody oraz oprowadzalnik o długości około 30 km. Dodatkowe zasilanie z Nysy Kłodzkiej poprawia jakość wody w rzece Oławie i pozwala na optymalizację zużycia środków chemicznych w procesach uzdatniania.

W ramach systemu prowadzony jest monitoring wybranych parametrów jakości wody w rzece Oławie, a od 2018 roku również w rz. Nysie Kłodzkiej. Stacje monitoringu zlokalizowane są w mieście Oława, w Michałowie w pobliżu jazu piętrzącego oraz na śluzie dolnej przed wlotem do osadnika Czechnica. W 2018 roku system monitoringu uzupełniono o pomiary na jazie walcowym za ujęciem wody. Całość w bardzo skuteczny sposób pozwala na podjęcie z dużym wyprzedzeniem działań umożliwiających zabezpieczenie surowca do produkcji wody i ochronę ujęć wody.

Woda uzdatniania jest w dwóch wrocławskich Zakładach Produkcji Wody (ZPW). ZPW Na Grobli zaopatruje głównie mieszkańców centrum i północno-wschodniej części Wrocławia z wydajnością 60-80 tys. m³/d. Obiekt zasilany jest wyłącznie wodą infiltracyjną pobieraną z terenów wodonośnych, które położone są na południowy wschód od Wrocławia, zajmują obszar o powierzchni ok. 1111 ha i objęte są strefą ochronną ujęcia wody powierzchniowej. ZPW Mokry Dwór uzdatnia wodę powierzchniową ujmowaną bezpośrednio z rzeki Oławy i Nysy Kłodzkiej z wydajnością 40-80 tys. m³/d.

Zlokalizowana w Leśnicy Stacja Uzdatniania Wody (SUW) jest lokalną stacją, zaopatrującą w wodę mieszkańców okolicznych osiedli. W 2018 roku w SUW Leśnica podłączono cztery nowe studnie głębinowe i uzyskano pozwolenie na ich użytkowanie. Dzielnica Leśnica jest od tego czasu zasilana wyłącznie wodą podziemną.

Dane o poborze wody

Ilości pobranej wody oraz dostarczonej wody uzdatnionej (w tym wody wykorzystanej na cele technologiczne) przedstawiono w tabeli.

Pobór i uzdatnianie wody w MPWiK S.A. we Wrocławiu w latach 2016–2018

1	Pobór wody	2016 [tys. m ³]	2017 [tys. m ³]	2018 [tys. m ³]
1.1	Ilość pobranej wody powierzchniowej	23 246,36	23 228,28	22 350,44
1.2	Ilość pobranej wody infiltracyjnej	24 563,13	24 792,36	26 026,83
1.3	Ilość pobranej wody głębinowej	0	0	341,99
Razem woda pobrana do uzdatniania: (bez przerzutów i przepompowywania)		47 809,49	48 020,64	48 719,26
2	Dostawa uzdatnionej wody	2016 [tys. m ³]	2017 [tys. m ³]	2018 [tys. m ³]
2.1	ZUW "Mokry Dwór"	22 341,58	22 020,05	21 012,34
2.2	ZUW "Na Grobli"	23 264,44	23 440,19	24 217,34
2.3	SUW "Leśnica"	0	0	338,75
Razem woda uzdatniona:		45 606,03	45 460,25	45 568,43

System dystrybucji wody

MPWiK S.A. eksploatuje blisko 2200 km sieci wodociągowej. System dystrybucji wody obejmuje swoim zasięgiem cały Wrocław, zaopatrując w wodę prawie 100% mieszkańców. MPWiK S.A. dostarcza również wodę uzdatnioną poza granice miasta – korzysta z niej 7 gmin ościennych (Kobierzyce, Siechnice, Wisznia Mała, Długołęka, Kąty Wrocławskie, Czernica oraz Miękinia). Oprócz wody uzdatnionej, sprzedawana jest woda surowa do wodociągów w Brzegu Opolskim, Elektrociepłowni Czechnica Kogeneracja S.A. oraz do nawadniania upraw zakontraktowanych przez Przedsiębiorstwo McCain.

System odbioru i oczyszczania ścieków

Ogólna budowa systemu

Na system kanalizacyjny Wrocławia składa się sieć kanalizacyjną, przepompownie ścieków oraz Wroclawska Oczyszczalnia Ścieków Janówek (WOŚ). WOŚ jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z chemicznym wspomaganie usuwania związków fosforu, zaprojektowaną na przyjęcie średnio 140 tys. m³ ścieków na dobę.

Ścieki do oczyszczalni są doprowadzane systemem sieci rozdzielczych i ogólnospławnych (w tym kolektorów: Odra, Ślęza, Bystrzyca, Kolektor Południowy, Kolektor Północny) oraz lokalnych przepompowni. W obrębie Starego Miasta funkcjonuje kanalizacja ogólnospławna, natomiast osiedla wybudowane po II wojnie światowej wyposażono w mieszany system kanalizacji: częściowo rozdzielczy, częściowo ogólnospławny. W nowych osiedlach śródmiejskich wybudowano system kanalizacji rozdzielczej.

Sieć kanalizacyjna

MPWiK S.A. eksploatuje ponad 2000 km sieci kanalizacyjnej, w tym ponad 1550 km kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej (wraz z przyłączami) oraz 545 km kanalizacji deszczowej. Ścieki odbierane są przez MPWiK S.A. z obszaru Wrocławia oraz z gmin Kobierzyce, Siechnice, Wisznia Mała, Długołęka, Czernica oraz Miękinia.

Przepompownie ścieków

Na koniec 2018 roku MPWiK S.A. eksploatowało 76 przepompowni i 3 zlewnie ścieków. Przepompownie sanitarne i ogólnospławne (licząc razem z pompownią główną WOŚ Janówek) przepompowały w sumie 105,3 mln m³ ścieków.

Liczba przepompowni ścieków i zlewni w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	j.m.	2016	2017	2018
Ilość przepompowni sanitarnych i ogólnospławnych	szt.	55	59	61
Ilość przepompowni deszczowych i drenażowych	szt.	4	4	15
Ilość zlewni	szt.	3	3	3

Wroclawska Oczyszczalnia Ścieków

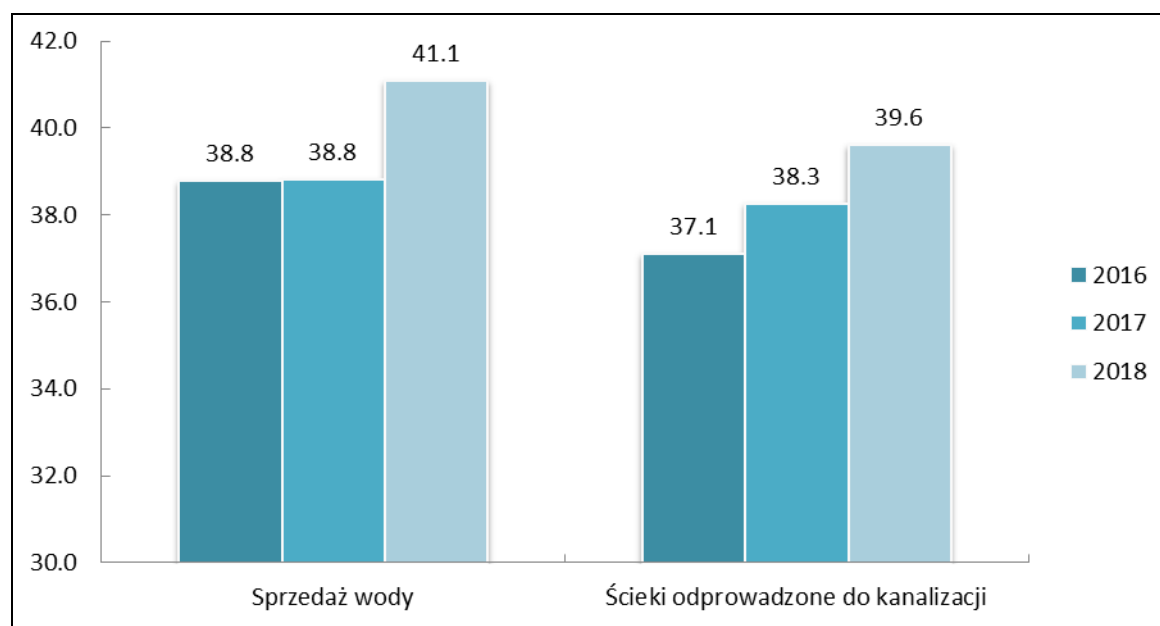
W 2018 roku na WOŚ wpłynęło 49 300 tys. m³ ścieków (w tym wody opadowe). Ścieki dopływały w ilości średniodobowej 135,03 tys. m³/d, co stanowi spadek o 4,1% w stosunku do roku 2017.

Jakość ścieków oczyszczonych spełniała wymagania określone w pozwoleniu wodnoprawnym.

Wolumen i struktura sprzedaży wody i odbioru ścieków

W ostatnim roku odnotowano wzrost ilości sprzedanej wody oraz odebranych ścieków w odniesieniu do lat ubiegłych. Ilość sprzedanej wody w 2018 roku wyniosła 41 088,4 tys. m³ wody i wzrosła w stosunku do roku 2017 roku o 5,9%. Ilość odebranych ścieków w 2018 roku wyniosła 39 613,8 tys. m³ i wzrosła w stosunku do roku 2017 o 3,5%.

Wolumen sprzedanej wody uzdatnionej i odebranych ścieków i nieczystości w latach 2016-2018 (mln m³).

Jakość wody i ścieków

Jakość wody

MPWiK S.A. kontroluje jakość wody we wszystkich obiektach służących do jej ujmowania, uzdatniania i przesyłania. W 2018 roku Laboratorium MPWiK S.A. pobrało ponad 25 tys. próbek wody, ścieków, substancji chemicznych używanych w procesach technologicznych.

Jakość wody uzdatnianej w ZPW Na Grobli i ZPW Mokry Dwór jest stale monitorowana poprzez zlokalizowane w obu zakładach urządzenia pomiarowe. Analizatory dokonują ciągłych pomiarów wybranych parametrów po to, by na wyjściu z każdego zakładu otrzymać czystą wodę, która spełnia wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W 2018 roku 100% próbek wody na wyjściu z zakładów spełniało wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W 2018 roku w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego i prowadzonego monitoringu jakości wody w sieci wodociągowej wyznaczono 38 stałych punktów kontrolnych, z których w każdym miesiącu pobierane były próbki wody do badań laboratoryjnych.

MPWiK S.A. otrzymało pozytywną ocenę przydatności wody do spożycia przez ludzi wydaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Jakość ścieków

MPWiK S.A. kontroluje jakość ścieków wprowadzanych do kanalizacji oraz oczyszczanych w oczyszczalni i odprowadzanych do środowiska. W 2018 roku laboratorium MPWiK pobrało 264 próbki ścieków na terenie miasta w ramach działalności kontrolnej zakładów przemysłowych, w wyniku których naliczono kary umowne za przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń na ponad 1,2 mln zł.

W ramach działalności kontrolnej przeprowadzono również 53 kontrole jakości ścieków dowożonych samochodami asenizacyjnymi do stacji zlewnych, 38 kontrole jakości ścieków w kanalizacji komunalnej oraz 40 kontrole jakości ścieków wprowadzanych do kanalizacji Wrocławia z gmin ościennych.

Laboratorium w ramach sterowania pracą oczyszczalni oraz kontroli spełniania wymagań prawnych pobrało prawie 3 700 próbek ścieków i osadów z oczyszczalni.

W 2018 roku ścieki odprowadzane z WOŚ spełniały wymagania określone w pozwoleniu wodnoprawnym.

Działalność inwestycyjna MPWiK S.A.

W roku 2018 kontynuowano realizację Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych we Wrocławiu uchwalonego przez Radę Miejską dnia 21 grudnia 2017 roku Plan ten obejmuje swoim zakresem lata 2018–2022 i określa nakłady inwestycyjne planowane do poniesienia przez MPWiK S.A. w kwocie 457,6 mln zł.

Program inwestycyjny MPWiK S.A. opiera się na założeniach systematycznej i konsekwentnej realizacji zadań, zmierzających przede wszystkim do zapewnienia ciągłości dostawy wysokiej jakości wody i niezawodnego odbioru ścieków w celu zaspokojenia bieżących potrzeb miasta oraz możliwości jego rozwoju.

Ujęcia wody surowej i produkcja wody

W roku 2018 zakończono przebudowę ujęcia wody w Leśnicy. W wyniku modernizacji ujęcia wody w Leśnicy, infrastrukturę wodociągową wzbogaciły dodatkowe 4 studnie głębinowe a sieć wodociągową zasilają dodatkowo średnio 1200m³/h wody podziemnej po uzdatnieniu.

Na terenach wodonośnych poddano renowacji, remontowi lub wykonano przebudowę 21 studni, 1 stawu nawadniającego, wykonano również przebudowę studni horyzontalnej – Studni Bierdzańskiej. Obiekt wpięto do systemu ujmowania wody surowej zasilającej ZPW Na Grobli.

W ramach zadań remontowych w sferze produkcji wody wykonano remont komór napływowych i odpływowych w budynku ozonowni ZPW Mokry Dwóroku Wyremontowano również instalację osuszania w filtrach węglowych i piaskowych ZPW Mokry Dwóroku Dzięki zastosowaniu nowych urządzeń zużycie energii elektrycznej spadło o 70 %. W 2018 roku oddano również do użytku kolejny wyremontowany basen filtrów piaskowych.

W roku 2018 trwały prace modernizacyjne w budynku chlorowni na terenie ZPW Mokry Dwóroku W ramach tych prac obiekt został przebudowany w celu dostosowania go do nowej instalacji neutralizacji i wytwarzania wody chlorowej oraz dwutlenku chloru. Nie bez znaczenia jest fakt, że prace te są wykonywane na pracującym obiekcie technologicznym.

System dystrybucji wody i system odbioru ścieków

W roku 2018 przyjęto na majątek MPWiK S.A. blisko 20 km sieci wodociągowej oraz 21 km sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej, w tym 6 km przyłączy.

W ramach współpracy z inwestorami obcymi wybudowano sieć kanalizacyjną oraz pompownię ścieków wraz z kanałem tłocznym na Kępie Mieszcząskiej.

Przy okazji działań prowadzonych przez Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o., na ul. Hubskiej - na odcinku od skrzyżowania z ul. Glinianą do skrzyżowania z ul. Dyrekcyjną i Suchą, włącznie z wiaduktem, przebudowano magistralę wodociągową DN500, sieć wodociągową rozdzielczą oraz kanalizację ogólnospławną.

Poprzez samodzielną realizację inwestycji, MPWiK wybudowało sieć kanalizacyjną i pompownię ścieków wraz z kanałem tłocznym przy ul. Popielskiego, co umożliwi budowę sieci kanalizacyjnej w ramach osiedla oraz sieć kanalizacyjną w ul. Bora-Komorowskiego. Ponadto wybudowano sieć wodociągową i kanalizacyjną w ul. Zatorskiej i Koreańskiej oraz dla potrzeb podłączenia Gminy Kąty Wrocławskie.

Remontem objęto sieć wodociągową w ulicach: Na Niskich Łąkach, Swobodnej, od Idzikowskiego do Metalowców, Pawiej, Parafialnej, Struga oraz magistralę wodociągową w ul. Koszalińskiej/Bystrzyckiej.

W lipcu 2018 roku wybrano wykonawcę kluczowej inwestycji budowy 4 zbiorników retencyjnych nadmiarowych ścieków ogólnospławnych o sumarycznej pojemności 60 000

m³, które będą zlokalizowane na terenie przepompowni Port Południe przy ul. Długiej. Inwestycja ta pozwoli na ustabilizowanie przepływu ścieków w kanalizacji ogólnospławnej, zwłaszcza w okresie deszczu nawalnego i przesyłanie ścieków do WOŚ w okresie mniejszego obciążenia oczyszczalni.

Oczyszczalnie ścieków

W 2018 roku jednym z głównych działań inwestycyjnych w obszarze Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków była wymiana filtrów wody technologicznej wraz z modernizacją systemu ich czyszczenia, co wpłynęło na wzrost jakości wody technologicznej. Kolejnym działaniem inwestycyjnym była modernizacja systemu pomiaru poziomu osadu na osadnikach wtórnych. Działanie to przyczyniło się do poprawy jakości ścieków oczyszczonych poprzez ograniczenie ilości osadu wynoszonego z osadników wtórnych.

W 2018 roku w obszarze Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków wykonano również szereg remontów, których celem było utrzymanie sprawności i niezawodności działania obiektów technologicznych oczyszczalni. Przeprowadzono także remont automatycznych stacji pomiarowo kontrolnych, które pomagają nadzorować procesy oczyszczania ścieków.

Rozszerzono również zastosowanie, w ważnych technologicznie miejscach, automatycznego sterowania urządzeniami np. napędy elektryczne zasuw i zastawek w celu ułatwienia sterowania i w efekcie zwiększenia efektywności procesów technologicznych.

Zrealizowano także I etap zadania: „Modernizacja systemu oświetlenia zewnętrznego WOŚ” polegającego na wymianie partii opraw oświetleniowych na oprawy energooszczędne.

Inwestycje współfinansowane ze środków UE

W 2018 roku kontynuowano realizację projektu „Docelowe rozwiązanie gospodarki ściekowej dla miasta Wrocławia – Faza I”, który uzyskał dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020” Działanie 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach, na mocy umowy o dofinansowanie z dnia 30.10.2017. Projekt, którego wartość wynosi 197,2 mln zł, obejmuje 21 zadań inwestycyjnych, które będą realizowane do 2022 roku. Dofinansowanie wyniesie 102,2 mln zł.

Dnia 24.08.2018 roku podpisano umowę o dofinansowanie projektu „Budowa i wdrożenie zintegrowanego systemu komunikacji Contact Center w MPWiK S.A. we Wrocławiu w celu usprawnienia usług świadczonych mieszkańcom”. Dofinansowanie pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i zostało przyznane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Działanie 2.1 E-usługi publiczne. Wartość projektu wynosi 666 414 zł, a dofinansowanie 460 530,00 zł. Zakończenie realizacji projektu planowane jest na III kw. 2020 roku.

W sierpniu 2018 roku złożono dla projektu „Zagospodarowanie wód opadowych na terenie miasta Wrocławia – Etap I” wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska. Wniosek uzyskał pozytywną ocenę formalną i merytoryczną I stopnia. Zakończenie oceny merytorycznej II stopnia oraz rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w I poł. 2019 roku. Projekt obejmuje 4 zadania inwestycyjne:

- Gospodarowanie wodami opadowymi w obszarze ulic Raclawicka i Skarbowców, obejmujące budowę części retencyjnej Parku Krzyckiego oraz budowa kolektora deszczowego w łączniku ul. Przyjaźni i ul. Raclawickiej,
- Budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Otyńskiej i Fabrycznej oraz drodze 5KD,
- Przebudowa pompowni wód opadowych przy ul. Fabrycznej,
- Zagospodarowanie wód opadowych na ZPW Na Grobli.

Projekt będzie realizowany razem z Gminą Wrocław. Wartość projektu wynosi 31,2 mln zł, a wartość dofinansowania 21,9 mln zł,. Projekt będzie realizowany do 2021 roku.

Działalność badawczo-rozwojowa

W 2018 roku MPWiK S.A. kontynuowało realizację projektów badawczo-rozwojowych (B+R), a także pozyskało dofinansowanie na nowe projekty o takim charakterze. Do najważniejszych projektów należą:

- Intensyfikacja procesu infiltracji na terenach wodonośnych zlokalizowanych na obszarze Gminy Wrocław,
- Badania skuteczności nowych technologii oczyszczania wody jako krok ku zmianie myślenia o rozwoju branży wodociągowej (WODTECH),
- Analiza możliwości wykorzystania na potrzeby MPWiK wody głębinowej ze struktur Bogdaszowickich,
- Wykorzystanie kwasu azotowego (III) w celu poprawy jakości ścieków oczyszczonych i bilansu energetycznego oczyszczalni ścieków (FNA), który uzyskał dofinansowanie ze środków dystrybuowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój,
- W kierunku gospodarki cyrkularnej - technologie odzysku wody i surowców ze ścieków oczyszczonych (SEMS), który uzyskał dofinansowanie ze środków dystrybuowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Udoskonalenia działania systemu wodno-ściekowego miasta Wrocławia

MPWiK S.A. prowadzi szereg działań zmierzających do usprawnienia systemu wodno-ściekowego. Wśród najistotniejszych znajdują się działania zmierzające do obniżenia strat wody, optymalizacji pracy oczyszczalni ścieków, czy poprawy efektywności energetycznej. W 2018 roku podjęto następujące działania:

- Wdrożono innowacyjny program zarządzania infrastrukturą techniczną dot. działań predykcyjnych m.in. na sieci wodociągowej i na suszarni osadów na WOŚ. Działania predyktywne umożliwiają zdiagnozowanie ryzyka wystąpienia awarii i wdrożenie działań zaradczych przed ich wystąpieniem. Wdrożenie Programu predykcji znacznie podniosło sprawność działania infrastruktury technicznej, co przekłada się również na poprawę efektywności energetycznej.
- W ramach programu ograniczania strat wody, w centralnych strefach sieci wodociągowej zainstalowano sieć stacjonarną loggerów szumu, w ramach której rozlokowano ponad 500 szt. czujników wycieków wody z sieci. Sieć loggerów będzie rozwijana w kolejnych latach, ponieważ przynosi wymierne korzyści w postaci wczesnego wykrywania uszkodzeń rurociągów. W wyniku prowadzonej strategii ograniczania strat wody w sieci wodociągowej osiągnięto dalszą redukcję strat wody do poziomu, na którym infrastrukturalny wskaźnik strat wody ILI jest mniejszy niż 2. Zgodnie z międzynarodową metodologią IWA, taka wartość wskaźnika określa bardzo dobrze utrzymane sieci wodociągowe.
- W ramach projektu wdrażania sieci radiowych do automatycznego odczytywania wodomierzy objęto systemem 9 stref wodociągowych. Pozwala to na pozyskiwanie odczytów prawie 8 tys. szt. wodomierzy automatycznie, bez konieczności wysyłania pracowników do ich odczytania, z częstością odczytu co godzinę. Sieć stacjonarna odczytu wodomierzy wpływa na ograniczanie strat wody oraz podnosi poziom obsługi klientów

MPWiK S.A. PROJEKT 019 „POPRAWA JAKOŚCI WODY WE WROCŁAWIU”

Zakres Projektu obejmował:

- budowę głównych kolektorów ściekowych,
- modernizację Zakładu Uzdatniania Wody „Na Grobli”,
- rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej wraz z odbudową nawierzchni dróg i chodników oraz instalację oświetlenia na 11 osiedlach: Stabłowice, Złotniki, Muchobór Wielki, Oporów, Klecina, Partynice, Krzyki Południe, Wojszyce, Ołtaszyn, Brochów i Jagodno.

Wraz z wykonaniem zadań na osiedlach, osiągnięty został efekt ekologiczny Projektu przewidywany w „Porozumieniu o realizacji Projektu” zawartym pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a Gminą Wrocław.

W 2018 roku prowadzony był monitoring wypełnienia wymogów Porozumienia o Realizacji Projektu i Umowy dotacji zawartych pomiędzy Gminą Wrocław a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Przeprowadzono przeglądy robót naprawczych polegających na: usunięciu usterek na sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wodociągowej oraz drogowej na osiedlu Ołtaszyn i Wojszyce we Wrocławiu – wykonanie zastępcze; wykonaniu robót remontowych polegających na usunięciu usterek na sieci kanalizacji deszczowej w ul. Motylkowej we Wrocławiu; usunięciu usterek na sieci kanalizacji deszczowej i sieci wodociągowej w ul. Opalowej we Wrocławiu. Współpracowano z MPWiK S.A. i ZDiUM w ramach przeglądów gwarancyjnych. Dla robót naprawczych zakończonych w 2018 roku wydane zostały protokoły pogwarancyjne.

Na tle realizacji zadań trwały spory sądowe związane z Kontraktem nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Złotniki”, Kontraktem nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Złotniki” II, Kontraktem nr 2000PL16PPE019-03.5 „Rozbudowa kanalizacji osiedla Ołtaszyn”, Kontraktem nr 2000PL16PPE019-03.7 „Rozbudowa kanalizacji osiedlowej – etap III (Brochów, Jagodno)”.

Przygotowywano dokumenty, analizy do zgłaszanych roszczeń, postępowań sądowych i arbitrażowych. Współpracowano z radcami prawnymi przy prowadzonych procesach sądowych.

Zakończył się spór sądowy na zadaniu zrealizowanym w ramach Kontraktu nr 2000PL16PPE019-03.1 „Rozbudowa sieci kanalizacyjnej Stabłowice”.

W 2018 roku na Projekcie 019 poniesiono wydatki w wysokości: 6 316 284,36 zł

W związku z wydzierżawieniem MPWiK S.A. kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej i kanalizacji deszczowej wytworzonej w ramach Projektu „Poprawa jakości wody we Wrocławiu”, Gminie Wrocław przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT dotyczącego nabycia ww. środków trwałych. W 2018 roku zostały sporządzone rejestry zakupów obejmujące zestawienia faktur z wyszczególnionymi kwotami podatku VAT do odliczenia. Wartość odliczonego podatku VAT w 2018 roku wyniosła 8 362 402,81 zł. Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych jednostek samorządu terytorialnego wynikają z umów zawartych z MPWiK S.A. dotyczących dzierżawy sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej wybudowanych w ramach projektu „Poprawa jakości wody we Wrocławiu”.

Wystawiono faktury z tytułu dzierżawy majątku na łączną kwotę 11 688 592,20 zł brutto

GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Realizowano zadania administracyjne w zakresie wydawania decyzji na podstawie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy Prawo ochrony środowiska. Podejmowano działania interwencyjne wobec właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców dotyczące nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami i utrzymaniu czystości. Zajmowano się udzielaniem informacji o środowisku. Kontrolowano przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami i nieczystościami ciekłymi. Podczas kontroli weryfikowano wypełnianie warunków określonych w wydawanych decyzjach. Kontynuowano realizację programu udostępniania mieszkańcom przydomowych kompostowników oraz program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia. Opracowano sprawozdania z gospodarowania odpadami komunalnymi oraz realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. W celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców realizowano działania edukacyjne.

Za wykonywane czynności urzędowe zostały uiszczone na konto Gminy opłaty skarbowe w kwocie łącznie 25 467,00 zł.

Decyzje na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

W 2018 roku wydano łącznie 52 decyzje na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zostało wydanych 5 decyzji zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, 2 decyzje zmieniające zezwolenia, 3 decyzje stwierdzające wykreślenie z rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, jedna decyzja o zakazie wykonywania działalności objętej wpisem, 35 decyzji nakazujących przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej oraz 6 decyzji nakładających na przedsiębiorców kary pieniężne za złożenie sprawozdań po terminie.

Decyzje na podstawie ustawy o odpadach i ustawy prawo ochrony środowiska

W okresie sprawozdawczym udzielono 5 zezwoleń na zbieranie odpadów oraz 5 pozwoleń na wytwarzanie odpadów. Zostało wydanych 18 decyzji zmieniających zezwolenia oraz 16 uchylających lub wygaszających zezwolenia. W jednym przypadku odmówiono udzielenia zezwolenia. Zostało wydanych 10 decyzji zmieniających pozwolenia na wytwarzanie odpadów i jedna decyzja wygaszająca pozwolenie.

Zgodnie z przyjętymi procedurami, przed wydaniem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów przeprowadzane były wizje lokalne na terenie planowanego prowadzenia działalności.

Udzielono 3 zezwoleń na transport odpadów. W dniu 24 stycznia 2018 roku został utworzony rejestr podmiotów wprowadzających produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami. Od dnia utworzenia rejestru przedsiębiorcy transportujący odpady byli obowiązani do uzyskania wpisu do rejestru zamiast uzyskania zezwolenia na transport odpadów. Wpisu do rejestru dokonuje marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podmiotu transportującego odpady, na wniosek tego podmiotu.

Zostało wydanych 36 decyzji nakazujących usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich magazynowania lub składowania.

W dwóch przypadkach nielegalnego gromadzenia odpadów zostało złożone do Prokuratury zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z uwagi na to, że prowadzona działalność może zagrażać życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi, lub zniszczenia w świecie roślinnym, lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach. Obydwa postępowania zostały umorzone przez Prokuraturę z uwagi na brak znamion przestępstwa.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości w zakresie transportu odpadów, zwrócono się pismem do Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego we Wrocławiu o przeprowadzenie kontroli drogowych przestrzegania obowiązków oraz warunków wynikających z przepisów ustawy o transporcie drogowym i ustawy o odpadach przez przedsiębiorców transportujących odpady na terenie Wrocławia. Nie uzyskano zwrotnej odpowiedzi na pismo.

W związku z licznymi pożarami miejsc gromadzenia odpadów na terenie kraju, zwrócono się do Miejskiego Komendanta Państwowej Straży Pożarnej z prośbą o przeprowadzenie działań kontrolnych w związku ze zbieraniem odpadów palnych na terenie nielegalnych miejsc gromadzenia odpadów i miejsc zbierania odpadów. Wskazano do kontroli 38 takich miejsc. W wyniku czynności kontrolnych Straż Pożarna nie stwierdziła naruszeń przepisów przeciwpożarowych w zakresie możliwości prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, jak również wykonywania czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie lub utrudnienia w przeprowadzeniu działań ratowniczych.

Rejestry przedsiębiorców

W 2018 roku do prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości dokonano wpisu dwóch nowych przedsiębiorców, w przypadku jednego przedsiębiorcy dokonano na jego wniosek zmiany wpisu do rejestru. W przypadku jednego przedsiębiorcy wydana została decyzja o zakazie wykonywania działalności objętej wpisem. Dwóch przedsiębiorców wykreślono z rejestru na ich wniosek. Dwóch przedsiębiorców wykreślono z urzędu – w jednym przypadku stwierdzono trwałe zaprzestanie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej na terenie Wrocławia, w przypadku drugiego podmiotu wykreślenie z rejestru nastąpiło po wydaniu decyzji o zakazie wykonywania działalności objętej wpisem. Wg stanu na koniec 2018 roku do rejestru wpisanych było 29 przedsiębiorców.

Do dnia 24 stycznia 2018 roku prowadzony był również rejestr posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów. W 2018 roku do rejestru został wpisany jeden podmiot.

Przekazano Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego informację o przedsiębiorcach wpisanych i wykreślonych z prowadzonych rejestrów.

Kontrole przedsiębiorców

W 2018 roku zostało przeprowadzonych 7 kontroli przedsiębiorców z wywiązywania się z warunków określonych w decyzjach Prezydenta Wrocławia zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Wrocławia. W wyniku kontroli ustalono następujące naruszenia warunków decyzji:

- jeden przedsiębiorca zmienił nazwę firmy i nie poinformował o tym Organu,
- jeden przedsiębiorca nie prowadził wykazu umów zawartych z właścicielami nieruchomości na świadczenie usług asenizacyjnych.

Wszystkie nieprawidłowości zostały po kontrolach skorygowane.

Przeprowadzono kontrolę przedsiębiorcy wpisanego do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Wrocław. W wyniku kontroli stwierdzono, że przedsiębiorca złożył oświadczenie o spełnieniu warunków wymaganych do wykonywania działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, niezgodne ze stanem faktycznym. Wobec powyższego została wydana decyzja o zakazie wykonywania działalności objętej wpisem i równocześnie przedsiębiorca został wykreślony z rejestru.

Przeprowadzono również 15 kontroli przedsiębiorców w zakresie gospodarowania odpadami na terenie Wrocławia. Kontroli poddano jeden podmiot posiadający zezwolenie na transport odpadów i jeden wytwarzający odpady. Jedna kontrola obejmowała zezwolenie na przetwarzanie odpadów. Przeprowadzono 12 kontroli przedsiębiorców posiadających zezwolenia na zbieranie odpadów.

W trakcie trzech kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Jeden z przedsiębiorców, którego zamierzano kontrolować zaprzestał prowadzenia działalności, w wyniku czego została wydana decyzja wygaszająca zezwolenie na zbieranie odpadów.

W trakcie 9 kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na nierzetelnym prowadzeniu ewidencji odpadów lub nieprzestrzeganiu warunków określonych w zezwoleniach. Wezwano przedsiębiorców do zaniechania naruszania warunków określonych w zezwoleniach. W przypadku dwóch przedsiębiorców przeprowadzono rekontrole. Ponieważ nieprawidłowości nie zostały usunięte, w obydwu przypadkach wydano decyzje cofające zezwolenia. Od obydwu decyzji przedsiębiorcy wnieśli odwołania. Po rozpatrzeniu przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze, obydwie decyzje cofające zezwolenia zostały uchylone.

W trakcie jednej kontroli przedsiębiorca nie przedłożył dokumentów dotyczących prowadzonej działalności, co było jednoznaczne z utrudnianiem przeprowadzenia kontroli. W związku z utrudnianiem kontroli przez przedsiębiorcę, zostało złożone do Prokuratury Rejonowej zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Śledztwo w tej sprawie zostało umorzone.

Realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

Opracowano roczne sprawozdanie Prezydenta Wrocławia z realizacji w 2017 roku zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Do wykonania sprawozdania wykorzystano informacje z 30 sprawozdań za I i II półrocze 2017 roku przekazanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zawierające dane o rodzajach i ilościach odpadów komunalnych odebranych z terenu Wrocławia oraz sposobach ich zagospodarowania (w tym 27 sprawozdań podmiotów odbierających odpady poza systemem gminnym i 3 w systemie podmioty gminnym), a także informacje ze sprawozdania podmiotu prowadzącego 2 punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK). Na 1 podmiot została nałożona grzywna w wysokości 900 zł za przekazanie po terminie sprawozdania za II półrocze 2017 roku

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia została udostępniona Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2017 roku w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, zgodnie z wymogami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Ponadto, zweryfikowano sprawozdania 30 podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości za I półrocze 2018 roku 8 podmiotów odbierało odpady komunalne poza systemem gminnym, 3 podmioty odbierały odpady komunalne poza systemem gminnym oraz w systemie gminnym oraz 19 podmiotów nie odebrało odpadów. Na 1 podmiot została nałożona grzywna w wysokości 700 zł za przekazanie sprawozdania po terminie.

W Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczono informację skierowaną do przedsiębiorców zbierających frakcje odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła o nowym obowiązku składania Prezydentowi Wrocławia rocznego sprawozdania. Do komunikatu została załączona edytowalna wersja wzoru sprawozdania. W sprawozdaniu przedsiębiorcy będą przekazywać dane dotyczące zebranych odpadów, które zostaną wykorzystane do sporządzenia przyszłorocznego rocznego sprawozdania Prezydenta Wrocławia z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

PROJEKT „GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI WE WROCŁAWIU, ETAP I”

W ramach Projektu zrealizowano zadania:

- Rekultywacja składowiska odpadów Maślice;
- Budowa kompostowni odpadów zielonych przy ul. Janowskiej.

Osiągnięty został efekt ekologiczny Projektu przewidziany w „Porozumieniu o realizacji Projektu” zawartym pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie a Gminą Wrocław.

W 2018 roku prowadzony był monitoring wypełnienia wymogów Porozumienia o Realizacji Projektu i Umowy dotacji zawartych pomiędzy Gminą Wrocław a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

W 2018 roku nie poniesiono wydatków.

Realizacja zadań z zakresu gospodarowania nieczystościami ciekłymi

Na terenie Wrocławia zezwolenie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych posiada 43 przedsiębiorców.

Przedsiębiorcy są obowiązani do sporządzania kwartalnych sprawozdań o ilości i rodzaju nieczystości ciekłych, a także o sposobach ich zagospodarowania oraz do przekazania

sprawozdania prezydentowi w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.

W 2018 roku zostało przyjętych 49 sprawozdań za IV kwartał 2017 roku i I kwartał 2018 roku, 46 za III kwartał 2018 roku. Ze złożonych sprawozdań wynika, że w IV kwartale 2017 roku i w I kwartale 2019 roku nieczystości ciekłe odbierało 27 przedsiębiorców posiadających zezwolenie, w II kwartale 2018 roku usługi odbioru nieczystości ciekłych świadczyło 26 przedsiębiorców, natomiast w III kwartale 2018 roku 25 przedsiębiorców. Pozostali przedsiębiorcy posiadający zezwolenie nie świadczyli usług na terenie Wrocławia.

Zgodnie z art. 9xb ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w sytuacji złożenia po terminie wymaganego sprawozdania, przedsiębiorca podlega karze pieniężnej w wysokości 100 zł za każdy dzień opóźnienia.

Za I kwartał 2018 roku sprawozdania kwartalne złożyło po terminie dwóch przedsiębiorców, którym naliczono kary w kwocie łącznie 1 800 zł.

W III kwartale 2018 roku jeden przedsiębiorca złożył sprawozdanie po terminie i dlatego została wydana decyzja naliczająca karę w kwocie 200 zł. Żaden przedsiębiorca nie złożył odwołania od decyzji.

Kontrole wypełnienia obowiązku przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej

Kontrole wypełniania obowiązku przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej oraz pozbywania się nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych były przeprowadzane przy współpracy z funkcjonariuszami Ekopatrolu Straży Miejskiej Wrocławia.

Kontrole objęły nieruchomości na osiedlach: Stabłowice, Strachowice, Złotniki, Wojszyce, Muchobór Wielki, Kowale.

Ogółem skontrolowano 28 nieruchomości wskazanych przez MPWiK SA. W wyniku podjętych działań właściciele 6 budynków wykonali przyłącze do sieci kanalizacyjnej. Właściciele 5 nieruchomości zadeklarowali termin przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. W przypadku 15 nieruchomości nie uzyskano deklaracji przyłączenia do sieci kanalizacyjnej z powodu nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości lub trwających prac remontowych, niezamieszkiwania w nieruchomości.

W 2018 roku z dotacji na budowę przyłączy kanalizacyjnych skorzystało 149 właścicieli nieruchomości, którzy otrzymali dofinansowanie w wysokości 275 425,92 zł. W 2018 roku spółka MPWiK S.A. podpisała 1590 umów na odprowadzanie ścieków.

We wszystkich przypadkach stwierdzonego niewypełnienia obowiązku przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej prowadzone będą postępowania administracyjne zmierzające do wydania decyzji nakazującej właścicielom przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej.

W 2018 roku wszczęto 53 postępowania administracyjne w związku z niewykonaniem obowiązku przyłączenia. Zostało wydanych 35 decyzji nakazujących przyłączenie nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej i umorzono 11 postępowań z powodu przyłączenia nieruchomości.

Monitoring i sprawozdawczość z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w aglomeracji Wrocław

Zadanie polegające na monitoringu i sprawozdawczości z realizacji KPOŚK w aglomeracji Wrocław jest realizowane od 2009 roku. Aglomeracja obejmuje teren miasta Wrocławia oraz część gmin Czernica, Kobierzyce, Miękinia, Siechnice i Wisznia Mała. W 2018 roku zrealizowano następujące działania:

- opracowano i przekazano do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie sprawozdanie z realizacji KPOŚK w aglomeracji Wrocław w 2017 roku, zgodnie z art. 89 ust. 1 i art. 93 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne. Wg stanu na

koniec 2017 roku na terenie aglomeracji użytkowana była sieć kanalizacyjnej sanitarnej i ogólnospławnej o długości 1575,2 km. Z systemu kanalizacyjnego korzystało 612 455 mieszkańców aglomeracji, co stanowi 97 % wszystkich mieszkańców tego terenu. Pozostali mieszkańcy korzystali z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, głównie zbiorników bezodpływowych. Ścieki były oczyszczane na Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków Janówek.

- zebrano informacje z MPWiK S.A. i gmin ościennych oraz zaktualizowano harmonogram prac przewidzianych do realizacji w aglomeracji Wrocław, w ramach KPOŚK.

Projekt edukacyjny – VII Wrocławskie Dni Recyklingu

Celem projektu było podniesienie poziomu selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów komunalnych. Organizatorzy corocznie kierują swoją akcją do uczniów wrocławskich szkół, biorąc pod uwagę, że to właśnie dzieci i młodzież mają największy wpływ na naszą przyszłość oraz potrafią zmotywować najbliższych do zmiany przyzwyczajzeń.

Głównymi elementami siódmej edycji projektu była gra miejska, warsztaty dla uczniów oraz kampania edukacyjna w formie animowanego filmu wyświetlanego w środkach masowego transportu we Wrocławiu.

Gra miejska ma formę podchodów. Jest to konkurs polegający na poszukiwaniu punktów kontrolnych z zadaniami do rozwiązania. Jury ocenia kreatywność, wiedzę oraz formę ich opracowania. W tej edycji zabawy, trwającej przez około trzy tygodnie, wzięło udział ponad pół tysiąca dzieci.

W ramach akcji, przy współpracy Zespołu Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży MDK im. Kopernika, zorganizowane zostały warsztaty ekologiczne tworzenia autorskich kompozycji na przypinkach wykonanych z papieru, folii i aluminium. W warsztatach wzięło udział ponad dwieście młodych osób.

Przez siedem dni, w większości autobusów we Wrocławiu można było obejrzeć krótki, animowany film edukacyjny pokazujący, co zrobić, aby zapobiec powstawaniu odpadów.

Uroczyste podsumowanie akcji i wręczenie nagród zwycięzcom odbyło się 27 listopada w sali widowiskowej Zespołu Szkół nr 14. Podczas uroczystości na scenie wystąpiły dziecięce formacje taneczne Wow oraz Ekstreme – wychowankowie Zespołu Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży.

Organizatorami VII Wrocławskich Dni Recyklingu był Urząd Miejski Wydział Środowiska i Rolnictwa oraz spółka WPO Alba S.A. Partnerem akcji był Zespół Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży.

Konkurs o Puchar Recyklingu

W 2018 roku opracowano zgłoszenie Gminy Wrocław do udziału w XIX edycji Konkursu o Puchar Recyklingu, corocznie organizowanego przez redakcję miesięcznika „Przegląd Komunalny”. Celem konkursu jest wyłonienie i nagrodzenie spośród zgłoszonych podmiotów tych, które realizują najbardziej efektywne systemy selektywnej zbiórki odpadów u źródła, a także prowadzą ciekawą i skuteczną edukację ekologiczną. Do XIX edycji konkursu zgłosiły się 153 podmioty. Urząd Miejski Wrocławia został laureatem konkursu i otrzymał statuetkę Lidera recyklingu w kategorii odpadów opakowaniowych, nagrodę główną dla gmin w kategorii „Edukacja recyklingowa” oraz statuetkę w kategorii „Srebrna puszka” za zbiórkę odpadów metali. Nagrody zostały wręczone w Warszawie podczas Międzynarodowego Kongresu ENVICON Environment.

Udostępnianie informacji o środowisku

W okresie sprawozdawczym wpłynęło i zostało rozpatrzonych 69 wniosków o udostępnianie informacji o środowisku. Za udostępnienie informacji uiszczono zostały opłaty w kwocie łącznie 185,20 zł.

Postanowienia, zawiadomienia i zaświadczenia

W 2018 roku wydano łącznie 38 postanowień. Na wniosek strony wydano 9 zaświadczeń. W trybie art. 65 k.p.a. przekazano 12 spraw do załatwienia właściwym organom. O przekazaniu sprawy każdorazowo zawiadamiano wnoszącego podanie.

Opinie i uzgodnienia

W okresie sprawozdawczym udzielono ogółem 214 opinii i uzgodnień, w tym 53 opinie dotyczące opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 4 opinie w toku wydawania pozwoleń zintegrowanych oraz 124 uzgodnienia warunków realizacji inwestycji na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w zakresie gospodarki odpadami. Wydano opinię w sprawie projektu uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego zmieniającej uchwałę Nr XLIII/1450/17 z dnia 21.12.2017 roku w sprawie uchwalenia Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2016-2022.

ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE WODAMI OPADOWYMI

Katalog Dobrych Praktyk

W ramach działań promujących politykę zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi został opracowany „Katalog Dobrych Praktyk - zasady zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi pochodzącymi z nawierzchni pasów drogowych”. Opracowanie było zrealizowane na podstawie zawartej dnia 29 czerwca 2017 roku Umowy nr 5/309/2017 z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu.

Katalog powstał na potrzeby jednostek miejskich zobligowanych do stosowania zasady zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi na każdym etapie procesu inwestycyjnego od momentu planowania i projektowania zadania, poprzez jego realizację do etapu eksploatacji.

W celu upowszechniania przedstawionych na kartach katalogowych prostych i przyjaznych środowisku rozwiązań technicznych, pozwalających na zatrzymanie deszczu w miejscu jego opadu, w 2018 roku przeprowadzono szereg spotkań, na których zaprezentowano Katalog i udostępniono go szerszej grupie odbiorców. W ramach promocji Katalogu odbyły się spotkania z jednostkami miejskimi oraz przedstawicielami firm deweloperskich oraz środowisk projektowych.

Opracowanie zostało także udostępnione na miejskiej stronie internetowej Wrocławia, a także na stronach jednostek współpracujących z Miastem (ZZM, ZDiUM i MPWiK).

Przygotowanie Katalogu wynikało bezpośrednio z realizacji postanowień Zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 6541/17 z dnia 17 marca 2017 roku w sprawie gospodarowania wodami opadowymi i stanowi I Etap Projektu pn. „Deszcz to nie problem – wdrażanie zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi w przestrzeni miejskiej”.

W ramach II Etapu ww. Projektu planowane są dalsze działania upowszechniające zmianę podejścia do kwestii wód opadowych jako wartościowego źródła wody do celów gospodarczych. Planowane jest przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej, a przede wszystkim mają zostać opracowane katalogi dobrych praktyk dla innych obszarów funkcjonalnych miasta takich jak budownictwo mieszkaniowe i obiekty użyteczności publicznej, tereny zieleni oraz sportu i rekreacji.

Wejście na Promenadę Staromiejską przy Pomniku Chrobrego

W marcu 2018 roku na zlecenie Zespołu ds. gospodarowania wodami opadowymi została opracowana „Koncepcja zagospodarowania placu wejściowego na Promenadę Staromiejską przy ul. Swidnickiej we Wrocławiu”.

W oparciu o wytyczne Zespołu, w odpowiedzi na wyzwania wynikające z Zarządzenia nr 6541/17 Prezydenta Wrocławia w sprawie gospodarowania wodami opadowymi,

powstała koncepcja aranżacji przestrzeni miejskiej na „zielony salon miejski” uwzględniający nowe standardy gospodarowania wodą opadową.

Opracowanie, odnosząc się w dużym stopniu do historycznego obrazu Promenady Staromiejskiej, rozwiązuje współczesne problemy uszczelniania nawierzchni w przestrzeni wysoko zurbanizowanej. Koncepcja zakłada odtworzenie przedwojennego szpaleru drzew oraz nowe nasadzenia zieleni – wykonanie ogrodów deszczowych wraz z wykorzystaniem wód opadowych, gromadzonych na terenie zieleni w specjalistycznych nieckach chłonnych. Mocno zniszczona, nieprzepuszczalna nawierzchnia asfaltowa zastąpiona ma być przepuszczalną nawierzchnią mineralną. Przestrzeń przed wejściem na Promenadę ma być przyjazna pieszym i rowerzystom (wyznaczenie ciągów pieszych i rowerowych, likwidacja przeddeptów). Dla całej przestrzeni ma być wykonana nowa nawierzchnia o estetycznej i zróżnicowanej fakturze, wyznaczająca poszczególne strefy użytkowania terenu i umożliwiająca korzystanie z terenu przez osoby niepełnosprawne. Wprowadzone zostaną również pasy roślinności, retencjonujące wodę opadową, pełniące również rolę bufora pomiędzy ciągiem rowerowym i pieszym.

W oparciu o Koncepcję w 2019 roku zostanie zlecone opracowanie dokumentacji projektowej, a całe zadanie inwestycyjne zrealizuje Zarząd Zieleni Miejskiej po 2019 roku.

Konferencje

W marcu 2018 roku na konferencji Stormwater Poland 2018, odbywającej się w Gdańsku, przedstawiciel Zespołu ds. gospodarowania wodami opadowymi Urzędu Miejskiego Wrocławia zaprezentował wrocławski Katalog Dobrych Praktyk i wziął udział w panelu dyskusyjnym na temat możliwości i sposobów zrównoważonego zagospodarowania wód opadowych w przestrzeni miejskiej oraz działań podejmowanych w tym zakresie przez Miasto.

We wrześniu 2018 roku we Wrocławskim Centrum Kongresowym odbył się kongres „Economy of a Water City - Miasto-Woda-Jakość Życia”, podczas którego Inżynier Miasta Wrocławia zaprezentował różne rozwiązania dla zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi w przestrzeni miejskiej i wziął udział w panelu dyskusyjnym w aspekcie współistnienia zieleni w przestrzeni publicznej i wykorzystania wody opadowej jako ważnego elementu środowiska miejskiego.

Opiniowanie dokumentacji

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 6541/17 Prezydenta Wrocławia zadaniem Zespołu jest opiniowanie dokumentacji dla inwestycji miejskich w zakresie stosowania zasady zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi – na każdym etapie realizacji zadania – od planowania przestrzennego, poprzez koncepcję, dokumentację projektową, aż po realizację zadania inwestycyjnego.

W ciągu roku Zespół przeanalizował możliwości zrównoważonego zagospodarowania wód opadowych dla ok. 20 projektów realizowanych w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, Programu Inicjatyw Rad Osiedli czy Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, a także uczestniczył w Radach Technicznych, na których omawiano problemy w zakresie zagospodarowania wód opadowych terenu inwestycji.

ENERGIA

Program rozwoju energetyki

W celu realizacji zadań własnych gminy określonych w:

- art.7 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, do których należy zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą oraz gaz,
- art.18 ust.1 oraz art.19 ust.2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne, do którego należy planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy

- nakłada na Prezydenta Wrocławia obowiązek sporządzania „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Wrocław”
- co 15 lat i aktualizację tych założeń co 3 lata.

Powyższy projekt jest dokumentem strategicznym w aspekcie bezpieczeństwa energetycznego gwarantującego ciągłość zaspokajania aktualnych i perspektywicznych potrzeb Gminy Wrocław. Projekt ten winien być zgodny z innymi ustaleniami Gminy Wrocław oraz planami rozwojowymi przedsiębiorstw energetycznych działającymi na terenie Wrocławia.

W 2018 roku trwały prace zespołu powołanego Zarządzeniem nr 8715/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 grudnia 2017 roku w sprawie projektu „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław” na lata 2020–2035.

We wrześniu 2018 roku został złożony wniosek o wszczęcie postępowania przetargowego na wykonanie projektu „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław” na lata 2020- 2035. Pod koniec października został wybrany Wykonawca projektu - Energoekspert Energia i Ekologia Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, z którym 6 listopada 2018 roku podpisana została umowa. Termin wykonania i przyjęcia przez Radę Miejską Wrocławia powyższego dokumentu przewidziano na 30 listopada 2019 roku.

Grupa zakupowa energii elektrycznej

W 2012 roku Gmina Wrocław korzystając z możliwości wyboru na konkurencyjnych zasadach sprzedawcy energii elektrycznej utworzyła tzw. Grupę Zakupową. Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia wyznaczono Urząd Miejski Wrocławia jako jednostkę organizacyjną do przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych na zakup i dystrybucję energii elektrycznej na potrzeby Grupy Zakupowej.

Celem Grupy Zakupowej był wspólny zakup energii elektrycznej dla jednostek miejskich czyli m.in. szkół, przedszkoli i instytucji kultury na lata 2013-2014. Dzięki wspólnemu zakupowi energii elektrycznej Gmina zaoszczędziła około 3,4mln zł w ciągu roku.

Do II Grupy zakupowej na lata 2015-2016 zostały włączone spółki miejskie, dzięki czemu znacznie wzrósł wolumen zamówionej energii.

Od III Grupy zakupowej podzielono zamówienie na części w zależności od taryf i wprowadzono dodatkowe kryterium oceny ofert uwzględniające udział energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii (OZE) w energii elektrycznej sprzedawanej przez Wykonawcę Zamawiającemu.

I GRUPA ZAKUPOWA (2013-2014)

Skład I Grupy Zakupowej:

- 241 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław nie posiadających osobowości prawnej, w tym 424 obiekty (m.in. szkoły, przedszkola, jednostki oświaty),
- 37 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław posiadających osobowość prawną, w tym 91 obiektów (jednostki kultury, zakłady zdrowia).

Łącznie – 1 574 punktów poboru energii elektrycznej

Ilość zamówionej energii w okresie 2 lat: 134,576 GWh

Wykonawca: TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. Kraków.

Stawka: 228,10 zł/MWh netto

II GRUPA ZAKUPOWA (2015-2016)

Skład II Grupy Zakupowej:

- 246 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław nie posiadających osobowości prawnej, (m.in. szkoły, przedszkola, jednostki oświaty),

- 39 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław posiadających osobowość prawną (jednostki kultury, zakłady zdrowia, spółki).

Łącznie: 3 429 punktów poboru energii elektrycznej

Okres zamówienia: lata 2015–2016

Ilość zamówionej energii w okresie 2 lat: ok. 400 GWh

Wykonawca: PGE Obrót S.A. Rzeszów

Stawka: 234,80 zł/MWh netto

III GRUPA ZAKUPOWA (2017)

Skład III Grupy Zakupowej: 281 podmiotów

- 244 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław nie posiadających osobowości prawnej, (szkoły, przedszkola, jednostki oświaty),
- 37 podmiotów jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław posiadających osobowość prawną (spółki, jednostki kultury, centra zdrowia).

Łącznie: 3458 punktów poboru energii elektrycznej

Okres zamówienia: rok 2017

W III Grupie Zakupowej – PODZIAŁ NA ZADANIA:

- Zadanie nr 1:
 - taryfy oświetleniowe O11, O12 – 677 PPE
 - wolumen - 31 914 MWh
- Zadanie nr 2:
 - taryfa B23 - 58 PPE
 - wolumen - 121 755 MWh
- Zadanie nr 3:
 - pozostałe taryfy (G11, G12, C11, C12A, C12B, C21, C22A, C22B, B11, B21, B22, R) - 2733 PPE
 - wolumen - 49 576 MWh
 - łączna ilość zamówionej energii - 203 245 MWh

Wykonawcy:

- Zadanie nr 1 – TAURON Sprzedaż sp. z o.o.
- Zadanie nr 2 – ENERGA OBRÓT S.A.
- Zadanie nr 3 – ENERGA OBRÓT S.A.

IV GRUPA ZAKUPOWA (2018)

Skład IV Grupy Zakupowej: 277 podmiotów

- 241 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław nie posiadających osobowości prawnej, (szkoły, przedszkola, jednostki oświaty),
- 36 podmiotów jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław posiadających osobowość prawną (spółki, jednostki kultury, centra zdrowia)

Łącznie: 3 478 punktów poboru energii elektrycznej

Okres zamówienia: rok 2018

PODZIAŁ NA ZADANIA:

- Zadanie nr 1:
 - taryfy oświetleniowe O11, O12 – 716 PPE
 - wolumen - 32 902 MWh
- Zadanie nr 2:
 - pozostałe taryfy (G11,G12,C11,C12A,C12B,C21,C22A,C22B,B11,B21,R, B23) - 2762 PPE
 - wolumen - 131 049 MWh
 - łączna ilość zamówionej energii – 163 951 MWh

Najkorzystniejsze oferty:

- Zadanie nr 1 – Energia Polska Sp. z o.o.
- Zadanie nr 2 – TAURON Sprzedaż sp. z o.o.

W 2018 roku ze względu na wypowiedzenie umowy przez Energia Polska sp. z o.o. przeprowadzono przetarg na dostawę energii elektrycznej dla taryf O11 i O12 na okres wrzesień-grudzień 2018 roku oraz prowadzono działania związane z zamówieniem energii elektrycznej na 2019 roku (V Grupa Zakupowa).

Postępowanie przetargowe dla taryf O11 i O12

W Postępowaniu przetargowym (tryb – przetarg nieograniczony) przedmiotem była „Dostawa energii elektrycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w okresie od 1 września 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku” na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W skład Grupy zakupowej weszło 6 podmiotów, w tym 718 Punktów Poboru Energii (liczniki). Łączny wolumen energii dla całego zamówienia wyniósł 13 000 MWh.

W postępowaniu oferty złożyli Wykonawcy:

- Enea S.A. Ul. Górecka 1, 60-201 Poznań
- PGE Obrót S.A. Ul. 8-go Marca 6 35-956 Rzeszów skt. 63
- Tauron Sprzedaż Sp. z o.o. ul. Łagiewnicka 60, 30-417 Kraków

V GRUPA ZAKUPOWA (2019)

Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta nr 9511/18 z dnia 12 kwietnia 2018 roku Urząd Miejski Wrocławia wyznaczony został jako jednostka odpowiedzialna za przygotowywanie i przeprowadzanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup energii elektrycznej na potrzeby Grupy Zakupowej.

W skład Grupy Zakupowej weszło 273 podmiotów:

- wszystkie jednostki organizacyjne Gminy Wrocław nie posiadające osobowości prawnej - 236 jednostki (szkoły, przedszkola, jednostki oświaty)
- podmioty (jednostki posiadające osobowość prawną i Spółki), które podpisały porozumienie w sprawie wspólnego przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na zakup energii elektrycznej na potrzeby Grupy Zakupowej - 37 podmiotów (spółki, jednostki kultury, centra zdrowia)

Łącznie w Grupie Zakupowej znalazło się 3476 PPE - punktów poboru energii elektrycznej (liczników).

W Postępowaniu przetargowym (tryb – przetarg nieograniczony) przedmiotem była „Dostawa energii elektrycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku” na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Przedmiot zamówienia podzielony został na zadania:

- Zadanie nr 1:
 - taryfy oświetleniowe O11, O12 – 729 PPE
 - wolumen - 33 028 MWh
- Zadanie nr 2:
 - pozostałe taryfy (G11,G12,C11,C12A,C12B,C21,C22A,C22B,B11,B21,R, B23) - 2747 PPE
 - wolumen - 138 594 MWh

Łączny wolumen V Grupy Zakupowej: 171 622 MWh

ŁĄCZNY KOSZT ENERGII V Grupy Zakupowej - ok. 78 mln zł + VAT

W postępowaniu oferty złożyli Wykonawcy:

- Enea S.A. Ul. Górecka 1, 60-201 Poznań
- PGE Obrót S.A. Ul. 8-go Marca 6 35-956 Rzeszów skt. 63

- Tauron Sprzedaż Sp. z o.o. ul. Łagiewnicka 60, 30-417 Kraków

Najkorzystniejsze oferty:

- Zadanie nr 1 – PGE Obrót S.A.
- Zadanie nr 2 – TAURON Sprzedaż sp. z o.o.

Efekt proekologiczny Grupy Zakupowej:

Całość energii, która zużywana będzie przez jednostki wchodzące w skład Grupy Zakupowej pochodzić będzie z odnawialnych źródeł energii.

Cena energii – stawek - w wybranych najkorzystniejszych ofertach:

Taryfy	Stawki netto zł/MWh				
	I Grupa Zakupowa (2013-2014)	II Grupa Zakupowa (2015-2016)	III Grupa Zakupowa (2017)	IV Grupa Zakupowa (2018)	V Grupa Zakupowa (2019)
O11				186,70	320,00
O12 dzień			184,90	279,70 (od 1 września 2018)	405,00
O12 noc	228,10	234,80			268,00
G11, G12, C11, C12a, C12b, C21, C22a, C22b, B21, B23, R			212,70 – taryfa B23 212,30 - pozostałe	220,20	381,50
Łączna ilość zamówionej energii	134 576 MWh	400 000 MWh	203 245 MWh	163 951 MWh	171 622 MWh

Historia grupy zakupowej

EDYCJA	UCZESTNICY		ROCZNE ZUŻYCIE ENERGII MWh	OKRES REALIZACJI zł/MWh
	PPE (Punkty Poboru „Liczniki”)	(Punkty Energii)		
I	271		60 000	2 lata (2013-2014)
	3 748			
II	285		190 914	2 lata (2015-2016)
	3 429			
III	281		203 245	1 rok (2017)
	3 458			
IV	277		163 951	1 rok (2018)
	3 478			
V	273		171 622	1 rok (2019)
	3 476			

Całość energii od roku 2017 zużywana przez jednostki wchodzące w skład Grupy Zakupowej pochodzi z odnawialnych źródeł energii.

Wrocław kupując „zieloną energię” przyczynił się do ograniczenia emisji CO₂ o ok. 150 tys. ton rocznie, uzyskując przy tym oszczędne warunki zakupu energii.

CMENTARZE KOMUNALNE

W 2018 roku realizowano zadania w zakresie utrzymania cmentarzy i kwater wojennych położonych na terenie Wrocławia zgodnie z porozumieniem zawartym między Wojewodą Dolnośląskim a Gminą. W zakres ww. zadania wchodziły prace pielęgnacyjne – porządkowe oraz naprawcze na terenie cmentarzy i kwater wojennych oraz przygotowanie cmentarzy do uroczystości.

Ich wartość w 2018 roku wyniosła 112 334,42 zł brutto. Powyższe zadanie jest finansowane z dotacji celowej otrzymywanej z budżetu państwa.

Zestawienie zadań inwestycyjnych wykonanych w 2018 roku

Określenie zadania inwestycyjnego	Wielkość (ilość nisz)	Koszt realizacji zł brutto	Skutki realizacji zadań	Uwagi: analogiczne realizacje w latach poprzednich			
				lokalizacja	Cmentarz Grabiszyn		
				rok	2015	2016	2017
Budowa zespołu kolumbariów na terenie Cmentarza Komunalnego Jerzmanowo z rozbudową oświetlenia zewnętrznego i monitoringu telewizyjnego	152	301 834,88	Zapewnienie nowych miejsc grzebalnych do pochówków urnowych na terenie cmentarza.	Ilość nisz	190	223	58
RAZEM		301 834,88					

Zestawienie ilości pochówków na terenie cmentarzy komunalnych we Wrocławiu oraz wykonanych kremacji w 2018 roku

Informacja o wykonaniu zadań		Rok				
		2018	2017	2016	2015	
Ilość pochówków na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu	Ogółem	4837	4949	4680	4953	
	W tym:	tradycyjnych	1343	1413	1557	1872
		urnowych	3494	3536	3123	3081
	w nowych miejscach grzebalnych	1439	1450	1508	1656	
Ilość zgonów wg rocznika demograficznego GUS dla m. Wrocławia		-	6892	6460	6896	
Ilość kremacji wykonanych przez ZCK		2334	2269	2151	1811	

Zestawienie ilości miejsc na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu

Cmentarz	Ilość miejsc grzebalnych ogółem	Ilość dostępnych miejsc grzebalnych		
		ogółem	tradycyjnych	urnowych
Osobowice	121.100	500	100	400
Grabiszyn	58.300	300	-	300
Psie Pole	26.000	15.000	12.000	3.000
Jerzmanowo	3.700	200	-	200
Pawłowice	3.900	400	240	160
Leśnica	2.800	30	-	30
RAZEM	215.800	16.430	12.340	4.090

Określenie zadania remontowego	Wielkość (ilość)	Koszt realizacji zł netto	Skutki realizacji zadań
Remont alejki o nawierzchni utwardzonej na terenie Cmentarza Komunalnego Oddział Pawłowice	302,5 m2	26 045,94	poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont alejek o nawierzchni nieutwardzonej na terenie Cmentarza Komunalnego Oddział Psie Pole	1696,05 m2	167 396,54	poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont alejek o nawierzchni nieutwardzonej na terenie cmentarza Grabiszyn	508,24 m2	67 001,10	poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont alejek o nawierzchni nieutwardzonej na terenie cmentarza Leśnica	372,00 m2	18 058,64	poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont częściowy pieca kremacyjnego nr 1	1 kpl.	51 196,00	poprawa stanu technicznego pieca
Remont częściowy pieca kremacyjnego nr 2	1 kpl.	46 492,00	poprawa stanu technicznego pieca
Razem: 376 190,22			

Zestawienie wykonania zadań remontowych wykonanych w 2018 roku

Kwoty realizacji zadań remontowych podane w wysokości netto (bez podatku VAT)

IX. REWITALIZACJA, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I OCHRONA ZABYTKÓW

W roku 2018 Biuro Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego kontynuowało realizację zadań rozpoczętych w roku poprzednim tj.:

- Koordynowanie działań rewitalizacyjnych pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu a jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław;
- Pełnienie roli dysponenta środków finansowych z przeznaczeniem na cele rewitalizacji, w tym środków na realizację projektów związanych z rewitalizacją przestrzeni publicznych na osiedlu WUWA, zazieleniania ścian na budynkach Przedmieścia Oławskiego i Odrzańskiego, modernizacji kamienic kontynuacji umów na pełnienie roli operatora takich projektów jak:
 - Modelowa Rewitalizacja Miast - projekt „4 kąty na trójkącie” - ze Spółką Wrocławską Rewitalizacja Sp. z o.o.,
 - „Ruska 46 abc – przestrzeń dla kultury” - projekt „Ruska 46 abc – przestrzeń dla kultury”, ze Spółką Wrocławską Rewitalizacja Sp. z o.o.,
- prowadzenie działań na obszarze lokalizacji Hali Stulecia;
- monitorowanie budżetu miasta i planów finansowych Miasta w części odnoszącej się do zadań rewitalizacyjnych i dokonywanie stosownych zmian w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta;
- zlecenie i rozliczanie zadań rewitalizacyjnych na podstawie wskazań do realizacji udzielonych Spółce Wrocławską Rewitalizacja Sp. z o.o., wśród których znalazły się m.in.:
 - stałe monitorowanie problemów rewitalizacyjnych,
 - prowadzenie realizacji inwestycji pn.: „Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na historycznym osiedlu WUWA” oraz stworzenie punktu informacyjno-usługowego na historycznym osiedlu WUWA,
 - opracowanie koncepcji aranżacji stref parterów oraz dokumentacji dla obiektu Nowy Targ 21,
 - pozyskanie zewnętrznego wsparcia eksperckiego w celu przygotowania wniosku aplikacyjnego do programu Urban Innovative Actions (UIA);
 - bezpośrednia obsługa klienta związana z udzielaniem informacji na temat uzyskania zaświadczeń potwierdzających fakt, że działka znajduje się na obszarze, na którym Rada Miejska Wrocławia nie podjęła uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru rewitalizacji w oparciu o art. 8 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.
 - realizacja umowy na remont dachu, elewacji i wnętrza lokalu przy ul. Tramwajowej 2 we Wrocławiu wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz wyposażeniem pod punkt informacyjno-usługowy InfoWuWa.

Kontynuowano również realizację Programów rewitalizacyjnych:

Program rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego

Cel programu:

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta Wrocławia.

Lata realizacji: 2018 – 2019 roku

Program obejmuje:

Zagospodarowanie wnętrza podwórzowych w obrębie ulic: Pułaskiego, Kościuszki, Prądyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądyńskiego we Wrocławiu.

W roku 2018 realizowano:

Rozpoczęto roboty budowlane w ramach zagospodarowania wnętrza podwórzowego pomiędzy ul. Gen. I Prądyńskiego i ul. T. Kościuszki we Wrocławiu, wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 11,316 tys. zł.

Utworzenie wielofunkcyjnych miejsc aktywności społeczności lokalnej na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu.

W roku 2018 realizowano:

- rozpoczęto roboty budowlane w ramach nadbudowy, przebudowy i remontu oficyny przy ul. roku Traugutta 81 we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu.
- rozpoczęto roboty budowlane w ramach przebudowy, rozbudowy i remontu oficyny przy ul. Gen. I. Prądzyńskiego 39a we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 2 967, 60 tys. zł.

Osiągnięto następujące efekty:

W wyniku realizacji zadania utworzone zostanie wielofunkcyjne miejsce aktywności społeczności lokalnej - obiekt stanowić będzie wielofunkcyjne miejsce integracji społecznej i sąsiedzkiej oraz realizacji podstawowego programu z zakresu aktywności ruchowej i kulturalnej w celu nadania mu nowych funkcji.

Program zagospodarowania terenów nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu

Cel programu.

Poprawa walorów estetycznych oraz zadbanie o kompleks przyrodniczy jaki tworzy rzeka Oława wraz z nabrzeżami oraz nadanie mu funkcji rekreacyjnej i spacerowej.

W roku 2018 realizowano:

Rozpoczęto roboty budowlane w ramach zagospodarowanie terenu nabrzeży rzeki Oławy od mostu Oławskiego do mostu Rakowieckiego w tym: nasadzenia zieleni wzdłuż osiedla Angel Wings i Angel River, ścieżki piesze i rowerowe, oświetlenie elementy małej architektury i wyposażenia przestrzeni, strefy rekreacji dla różnych grup mieszkańców pomosty, place zabaw, tarasy i punkty widokowe.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 1 086, 09 tys. zł.

Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich

Cel programu:

Rozwój zasobów przyrodniczych oraz rewitalizacja centrum miasta.

Lata realizacji: 2016–2018

W roku 2018 realizowano:

- roboty budowlane związane z zagospodarowaniem terenu na osiedlu Gaj w rejonie ul. Kłodzkiej w zakresie:
 - uporządkowania terenu – usunięcie gruzu, wysypisk, hałd ziemi, ukształtowanie terenu, gospodarka istniejącym drzewostanem - wycinki sanitarne i przesadzenia, obsianie trawą;
 - założenie ciągów pieszych o nawierzchni żwirowej, pieszo – rowerowych o nawierzchni asfaltowej, chodników z kostki betonowej, placów rekreacyjnych o nawierzchni żwirowej;
 - ułożenie przepustów pod ciągami pieszymi i pieszo – rowerowymi pod kable oświetleniowe i monitoringu;
 - elementy małej architektury (ławki: 103 szt., kosze na śmieci: 26 szt.);
 - nasadzenia zieleni: 223 szt. drzew, 842 szt. krzewów.
- iluminację murów obronnych z basteją św. Hioba obok budynku Galerii Dominikańskiej we Wrocławiu oraz wykonanie tablicy pamiątkowej fundatora.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 1 876,75 tys. zł.

OCHRONA ZABYTKÓW

- Dotacja remontu 6 kamienic wpisanych do rejestru zabytków za kwotę 1 539 691,08 zł;

- Dofinansowanie prac konserwatorskich oraz robót remontowo-budowlanych 35 obiektów sakralnych oraz świeckich, ruchomych i nieruchomych, wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie Wrocławia za kwotę 5 963 273,84 zł;
- Rewaloryzacja zespołu zabytkowych pomieszczeń przy Synagodze pod Białym Bocianem za kwotę 115 640 zł;
- Studium historyczno-konserwatorsko-architektoniczne: Wzgórze Partyzantów;
- Sporządzenie dokumentacji konserwatorskiej – zdjęć zabytków, dla których Gmina Wrocław udzieliła dotacji na prowadzenie prac konserwatorskich i robót budowlanych;

W 2018 roku wydano:

- 1717 decyzji konserwatorskich,
- 214 postanowień konserwatorskich.

Inwentaryzacja, zabezpieczenie, wycena i ubezpieczenie 40 zabytkowych tramwajów Gminy Wrocław wpisanych do rejestru zabytków; zwiezenie pojazdów ich do byłej zajezdni przy ul. Legnickiej 65, przekazanie ich w użytkowanie Biura ds. Partycypacji Społecznej

Remont wagonu LH Standard „Baba Jaga” z dotacji Miejskiego Konserwatora Zabytków, zlecony przez Towarzystwo Miłośników Wrocławia; Trwa restauracja wagonu Maximum z 1901 roku przez Klub Sympatyków Transportu Miejskiego z budżetu Biura ds. Partycypacji Społecznej

Park Kulturowy „STARE MIASTO”

W celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej stworzono Uchwałą nr LVI/1465/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 kwietnia 2014 roku, Park Kulturowy „STARE MIASTO”. W 2018 roku kontynuowano pracę w zespole doradczym ds. Parku Kulturowego:

- zorganizowano wystawę plenerową na temat Parku Kulturowego - ekspozycja wystawy na terenie placu Solnego w terminie 6-31.07.2018 roku, ekspozycja wystawy przy alei Słowackiego, na terenie parku Słowackiego, w terminie 08.2018 – 10.2018 roku
- W celu promocji Parku Kulturowego wydano także ulotkę-instrukcję.

Działając w oparciu o uchwałę o Parku Kulturowym współpracowano z Zespołem Roboczym ds. Parku Kulturowego "Stare Miasto" we Wrocławiu w celu kompleksowej ochrony przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach kulturowych poprzez realizację przepisów ograniczających negatywne zjawiska, takie jak np. reklamy wielkoformatowe, nośniki reklamowe (billboardy, citylighty), reklamy o niskiej jakości, wyklejanki w witrynach lokali użytkowych, nagabywanie, lokale prowadzące działalność o charakterze erotycznym, graffiti na elewacjach nieruchomości, nielegalny handel. Realizując zadanie m.in.:

- koordynowano działania jednostek organizacyjnych Miasta w powyższym zakresie,
- przeprowadzono liczne wizje w terenie z udziałem SM, w ramach których: informowano o przepisach uchwały, kontrolowano realizację ww. uchwały RMW, prowadzono bezpośrednie rozmowy z przedsiębiorcami o konieczności usunięcia naruszeń przepisów uchwały,
- prowadzono korespondencję dot. usunięcia naruszeń przepisów uchwały.

Łącznie w Parku Kulturowym dzięki współpracy różnych jednostek organizacyjnych Gminy wyegzekwowano usunięcie około 1722 naruszeń uchwały.

Liczba usuniętych naruszeń przepisów uchwały o Parku Kulturowym "Stare Miasto" w latach 2015-18, ze wskazaniem naruszeń określonych jako priorytetowe, do usunięcia.

Lp.	Naruszenia priorytetowe	2015	2016	2017	2018
1.	reklama wielkoformatowa	26	0	4	0
2.	Citylighty	67	0	0	0
3.	Billboardy	23	0	2	0

4.	wymiana słupów reklamowych	46	0	0	0
5.	Graffiti	0	2	12	29
6.	Naruszenia inne (np. banery, wyklejanki w oknach, stojaki reklamowe, kolorowe parasole w ogródkach gastronomicznych, ulotki, nagabywanie, nielegalny handel) - łącznie	535	625	823	1722

Zadanie zrealizowano prawie w 100% w 2015 roku (dokończono w 2017r). W kolejnych latach usuwane są inne naruszenia w Parku (realizacja: Zespół Roboczy ds. Parku Kulturowego, BRG, SM, ZDUM, ZZK, ZZM)

Liczba umów z firmami reklamy zewnętrznej i nośników reklamowych na nieruchomościach komunalnych w latach 2015-18

Lp.	Umowa/ lokalizacje	2015	2016	2017	2018
1.	Umowy	9	7	5	4
2.	lokalizacje	97	92	76	73

X. ŁAD PRZESTRZENNY

Planowane działania

Głównym celem jaki przyświeca działaniom planistycznym Miasta jest podnoszenie jakości życia we Wrocławiu, bazując na energii lokalnych inicjatyw. Nowe wyzwania stojące przed miastem wymagają całościowego podejścia do planowania przestrzennego, włączając w nie silnie kwestie społeczne, ekonomiczne i gospodarcze. Dlatego wzrasta różnorodność i multidyscyplinarność podejmowanych działań w zakresie planowania przestrzeni. Temat przestrzeni jest nie tylko jednym z priorytetów programu Prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka „Cały Wrocław bliżej Domu”, ale wiąże się ze wszystkimi jego ośmioma głównymi punktami, czyli: edukacją i kulturą, wspomnianą przestrzenią, innowacjami i przedsiębiorczością, środowiskiem, transportem i infrastrukturą, społeczeństwem i rodziną, sportem i rekreacją oraz bezpieczeństwem. Z programu wynikają konkretne kierunki działań, wśród których jest koordynowanie opracowań planistycznych z przyjętą strategią i studium, potrzeba podnoszenia wskaźnika pokrycia miasta planami miejscowymi. Zainicjowano już proces polegający na stopniowym obejmowaniu wrocławskich osiedli całościowymi programami ich rozwoju. Plany miejscowe muszą uwzględniać potrzebę domykania struktur osiedli i umożliwiać ich kompletne wyposażenie w niezbędne dla mieszkańców funkcje. Jednocześnie powinny umożliwiać rozwój połączeń między osiedlami, a także rozwój terenów zieleni i aktywizację terenów nadrzecznych (w tym powstanie miejskiej mariny). Wyraźny akcent położony zostanie na wzmocnienie lokalnych centrów - osiedlowych „rynków”. W związku tym opracowania planistyczne będą skupiać się na odpowiednim kształtowaniu przestrzeni publicznych, uwzględniać powstawanie w dogodnych lokalizacjach takich funkcji jak lokalne centra aktywności, żłobki i przedszkola. Mocny akcent położony zostanie na rozwój osiedlowej przedsiębiorczości.

Realizacja założeń programu zakłada tworzenie opracowań planistycznych we współpracy z lokalnymi społecznościami. Współdecydowanie mieszkańców o kierunkach rozwoju przestrzeni miasta wymaga podjęcia odpowiednich działań edukacyjnych skierowanych do wrocławian. Jednym z punktów programu „Cały Wrocław bliżej Domu” jest zaangażowanie Miasta we współpracę z uczelniami wyższymi. Powinno ono uwzględniać zacieśnianie współpracy z ośrodkami kształcącymi specjalistów zajmujących się planowaniem przestrzennym.

Wyzwaniem jest również współpraca jednostek planistycznych Miasta w procesie odnowy i rewitalizacji wrocławskich osiedli – szczególnie w rejonie śródmieścia oraz dawnych wsi i miasteczek włączonych w granice Wrocławia. Rośnie także potrzeba koordynacji polityki przestrzennej w aglomeracji wrocławskiej, w zakresie takich tematów jak mobilność, spójność dokumentów planistycznych, polityka dotycząca rzek czy środowiska naturalnego.

Projekty urbanistyczne realizowane w 2018 roku skupiały się na podnoszeniu jakości życia w mieście poprzez lokalne interwencje planistyczne. Z jednej strony były to opracowania nieformalne, niewymagane przepisami prawa, stanowiące wsparcie przy podejmowaniu decyzji przez jednostki Miasta, takie jak koncepcje i analizy funkcjonalno – przestrzenne. Z drugiej, akty prawa miejscowego, stanowiące podstawę do wydawania decyzji administracyjnych. Plany miejscowe skupiały się na kwestiach domykania nieskończonych struktur osiedli, wyposażania ich w usługi, rozwoju terenów aktywności gospodarczej i usług oraz na interwencjach rewitalizacyjnych, w tym regulacji już istniejących struktur zabudowy. Realizowane projekty musiały więc jednocześnie uwzględniać nowe wyzwania przed jakimi stanął Wrocław, zmiany prawa w systemie planowania oraz zmieniające się potrzeby mieszkańców. Dlatego duża część działań planistycznych Miasta wiązała się z konsultacjami społecznymi dokumentów planistycznych i współpracą jednostek miejskich w celu koordynowania działań.

Wyzwaniem dla Miasta pozostaje prowadzenie polityki przestrzennej w dualistycznym systemie planowania przestrzennego, jaki funkcjonuje w Polsce (plany miejscowe

i warunki zabudowy). Taki stan prawny powoduje często potrzebę nagłego reagowania na wszczynane procedury wydawania warunków zabudowy, poprzez sporządzanie planów miejscowych zapobiegających niekorzystnym dla miasta inwestycjom. Utrudnia to realizację planowanych wcześniej działań planistycznych. Nowym wyzwaniem było pojawienie się w obrocie prawnym tzw. specustawy mieszkaniowej, która wprowadza kolejną, trzecią już, ścieżkę uzyskiwania decyzji lokalizacyjnej dla zabudowy mieszkaniowej. Uchwalenie w 2018 roku Studium i Strategii Wrocławia oznacza z kolei potrzebę częściowego przeorientowania sposobu prowadzenia polityki przestrzennej poprzez rozbudowanie narzędzi planistycznych wychodzących poza ramy ustawowe. Obok działań rutynowych rocznie realizowanych jest kilkadziesiąt innych przedsięwzięć związanych z prowadzeniem polityki przestrzennej Miasta – np. z zakresu edukacji, wymiany doświadczeń, prezentacji planistycznych dokonań Wrocławia i współpracy z innymi jednostkami.

Z powyższych przykładów działań wyłania się obraz nowego sposobu zarządzania polityką przestrzenną Wrocławia, wymagający ewolucyjnych zmian, odpowiadających potrzebom wrocławian.

- Nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia oraz Strategia Wrocław 2030
- Lokalne działania planistyczne i rewitalizacyjne
- Celem planów miejscowych oraz opracowań koncepcyjnych, analitycznych i działań rewitalizacyjnych było podnoszenie jakości życia na osiedlach.
- Plany miejscowe skupiały się na kwestiach domykania nieskończonych struktur osiedli, wyposażania ich w usługi, rewitalizacji a także rozwoju terenów aktywności gospodarczej i usług.
- Partycypacja w projektowaniu przestrzeni
- Realizowane projekty musiały odpowiadać na zmieniające się potrzeby mieszkańców, uwzględniać jednocześnie nowe wyzwania przed jakimi stanął Wrocław i zmiany prawa w systemie planowania.
- Dlatego duża część działań planistycznych wiązała się z konsultacjami społecznymi i koordynacją projektów w ramach miejskich jednostek.

Jednostki odpowiedzialne

Kwestiami ładu przestrzennego, rewitalizacji i ochrony zabytków we Wrocławiu zajmuje się Departament Strategii i Rozwoju Miasta (do listopada 2018 roku Departament Architektury i Rozwoju), w szczególności Biuro Rozwoju Wrocławia, Wydział Architektury i Budownictwa, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz spółka Wrocławska Rewitalizacja, przy współpracy wielu innych jednostek.

DIAGNOZA PRZESTRZENI

Różnorodne całości urbanistyczne

Wrocław jest archipelagiem osiedli otoczonych zielenią. Fragmentacja terenów mieszkaniowych daje duże możliwości w kształtowaniu ich powiązań i tworzenia międzyosiedlowych terenów rekreacji. Wyjątkiem od tej reguły jest w przeważającej części spójny obszar wielkomiejskiego śródmieścia. Wyzwaniem jest wzmocnienie więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami osiedli.

Specyfiką Wrocławia są wyodrębniające się z otoczenia całości urbanistyczne. Nie wszystkie osiedla są skończonymi całościami – wyzwaniem jest domykanie ich struktur przestrzennych i wyposażanie w niezbędne usługi.

Odmiennosc form zamieszkiwania na poszczególnych osiedlach oznacza różnorodność oferty mieszkaniowej, którą warto wzmocnić – niezależnie czy jest to kamienicowe śródmieście, osiedla blokowe, zabudowa indywidualna, czy inne typy przestrzeni.

Wyzwaniem jest rewitalizacja śródmieścia, ale też odnowa innych typów osiedli – dawnych miasteczek i wsi włączonych do granic Wrocławia oraz osiedli blokowych.

Niebiesko – zielona infrastruktura

Ponad połowę powierzchni Wrocławia stanowią różnorodne formy zieleni. Wyzwaniem na najbliższe lata jest tworzenie z nich spójnego systemu.

Dużym potencjałem miasta są przestrzenie rzek i ich najbliższe otoczenie, nadające strukturze miasta pasmowego charakteru.

Suburbanizacja i komunikacja

Struktura przestrzenna Wrocławia kształtuje zachowania komunikacyjne mieszkańców miasta. Dlatego zagrożeniem jest suburbanizacja i tzw. rozlewanie się zabudowy – wokół Wrocławia, jak i w jego granicach administracyjnych. Generuje ona niepotrzebne koszty dla mieszkańców, budżetu Miasta, środowiska naturalnego, w efekcie obniżając jakość życia.

Obszar metropolitalny

Dalszy rozwój Wrocławia zależy nie tylko od samego miasta, ale też od otoczenia. Wrocław i jego aglomeracja są jednym organizmem, którego prawidłowy rozwój wymaga współpracy.

Narzędzia planowania przestrzennego

Uchwalenie Studium i Strategii Wrocławia oznaczało potrzebę częściowego przeorientowania sposobu prowadzenia polityki przestrzennej. Pojawiły się nowe sektorowe polityki, np. kompozycyjna, rzeczna, przestrzeni publicznych, polityka mieszkaniowa, która uzyskała silny socjalny wydźwięk.

Na koniec 2018 roku Wrocław był w 58,1% objęty planami miejscowymi, co stawia miasto na drugim miejscu spośród dużych miast w Polsce w zakresie pokrycia planistycznego. Łącznie w roku sprawozdawczym opracowywano jednocześnie 119 planów miejscowych. Powierzchnia planów uchwalonych w 2018 roku wyniosła blisko 400 ha, co oznacza, że wzrosła ponad dwukrotnie w stosunku do roku poprzedniego.

W 2018 roku wydano 669 decyzji o warunkach zabudowy i uchwalono 25 planów miejscowych. Wyzwaniem pozostaje prowadzenie polityki przestrzennej w dualistycznym systemie planowania przestrzennego, jaki funkcjonuje w Polsce (plany miejscowe i warunki zabudowy). Taki stan prawny powoduje często potrzebę nagłego reagowania na wszczynane procedury wydawania warunków zabudowy, poprzez sporządzanie planów miejscowych zapobiegających niekorzystnym dla miasta inwestycjom. Utrudnia to realizację planowanych wcześniej działań planistycznych.

Nowym wyzwaniem było pojawienie się w obrocie prawnym tzw. specustawy mieszkaniowej, która wprowadza kolejną, trzecią już, ścieżkę uzyskiwania decyzji lokalizacyjnej dla zabudowy mieszkaniowej.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Zakres działań

W roku sprawozdawczym Biuro Rozwoju Wrocławia realizowało zadania w zakresie:

- planowania rozwoju przestrzennego miasta, w tym:
 - kształtowania polityki przestrzennej poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
 - sporządzania innych planów i analiz obejmujących obszar miasta;
- realizacji założeń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia;
- analizy uwarunkowań i realizacji Strategii Wrocław 2030;
- planowania społeczno-gospodarczego, w tym sporządzania planów strategicznych i corocznych założeń polityki społeczno-gospodarczej;
- sporządzania koncepcji sposobu zagospodarowania obszarów w mieście;
- sporządzania propozycji lokalizacji i analizy lokalizacji ważnych dla miasta obiektów;
- przygotowania propozycji ofert przestrzennych dla różnego rodzaju inwestycji;

- koordynacji, opiniowania i weryfikowania opracowań sporządzanych w wydziałach i jednostkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego;
- prognozowania, gromadzenia oraz analizy danych dotyczących rozwoju miasta;
- koordynacji prac organizacyjno-technicznych związanych z przetwarzaniem danych przestrzennych, w tym prac dotyczących koordynacji procesu budowy SIP – Systemu Informacji Przestrzennej miasta;
- realizacji zadań dotyczących nazewnictwa ulic i adresów.

Plany miejscowe

Na koniec 2018 roku powierzchnia miasta objęta uchwalonymi mpzp wyniosła:

- dla wszystkich uchwalonych mpzp (438 mpzp) – 17011,76 ha, co stanowi 58,1 % powierzchni Wrocławia,
- dla mpzp uchwalonych w 2018 roku (25 mpzp) – 388,41 ha, co stanowi 1,3 % powierzchni Wrocławia.

Przystąpiono do opracowania 57 mpzp obejmujących 876,44 ha, co stanowiło 3% powierzchni miasta.

W opracowaniu (na różnych etapach procedury formalno-prawnej) znajdowało się łącznie 119 mpzp, z czego w 2018 roku uchwalono 25 mpzp, w tym 2 zmiany mpzp.

Poniższe tabele przedstawiają procentowy udział powierzchni planów uchwalonych i planów będących w opracowaniu w ogólnej powierzchni miasta.

Udział mpzp w ogólnej powierzchni miasta

Plany	Liczba planów	Powierzchnia [ha] **	Udział w powierzchni miasta [%]
uchwalone od 1995 roku	438	17011,76	58,1
uchwalone w 2018 roku	25	388,41	1,3
uchwalone obowiązujące*	438	17011,76	58,1
w opracowaniu	94	1887,43	6,4

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RMW stanowiących zmianę obowiązującego planu miejscowego** obszar objęty planami (powierzchnia obszarów planów po scaleniu nałożeń)

Tereny objęte mpzp uchwalonymi po 1 stycznia 1995 roku

	II-III Kadencja RMW	IV Kadencja RMW	V Kadencja RMW	VI Kadencja RMW	VII Kadencja RMW	Powierzchnia miasta obecnie objęta mpzp
	procedury z uwzględnieniem uchylonych mpzp					bez uchylonych mpzp*
Powierzchnia miasta objęta planami (%)	6,1	23,2	17,7	13,1	3,2	58,1
Powierzchnia miasta objęta planami (ha)	1791	6781	5193	3843,65	951,36	17011,76
Liczba planów uchwalonych	54	113	115	97	85	438

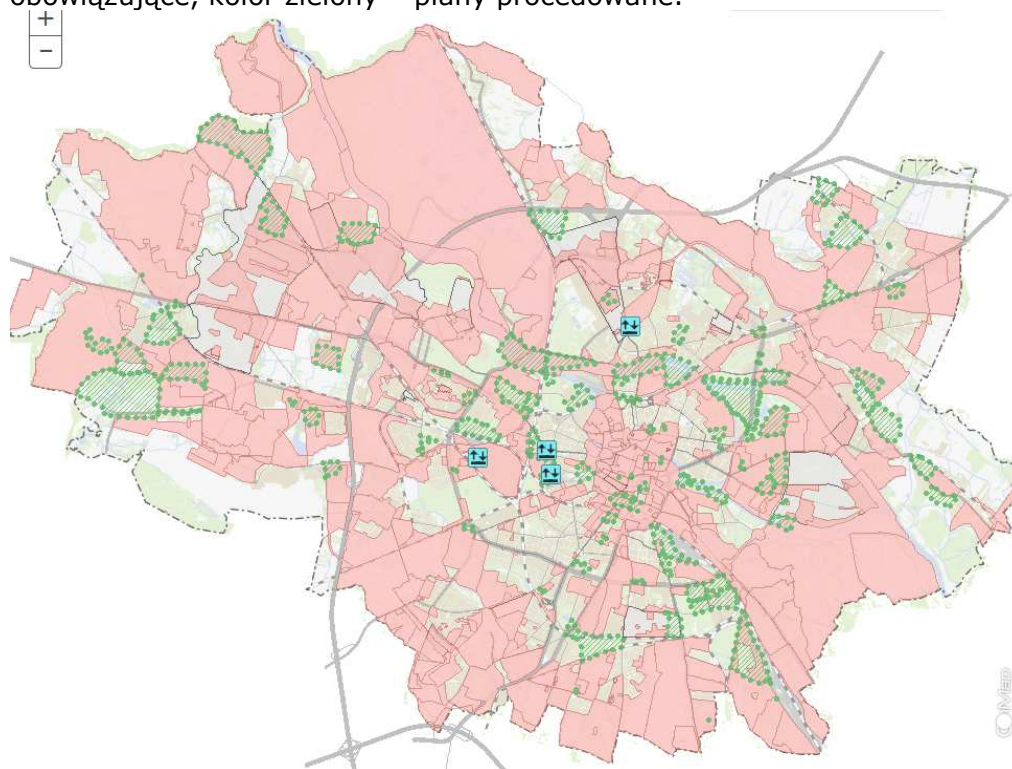
* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

Liczba mpzp lub zmian mpzp uchwalonych w latach 2003-2018 (z uwzględnieniem mpzp w międzyczasie uchylonych)

Lata	Liczba planów	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni miasta [%]
------	---------------	-------------------	---------------------------------

2018	25	388,41	1,3
2017	11	162,51	0,6
2016	20	113,05	0,4
2015	29	287,42	1,0
2014	29	423	1,4
2013	21	783	2,7
2012	24	1722	5,9
2011	28	940	3,2
2010	23	747	2,6
2009	25	1348	4,6
2008	35	2123	7,3
2007	31	1037	3,5
2006	32	1908	6,5
2005	22	446	1,5
2004	28	1759	6,0
2003	32	2680	9,2

Rozkład przestrzenny planów miejscowych na koniec 2018 roku Kolor czerwony – plany obowiązujące, kolor zielony – plany procedowane.

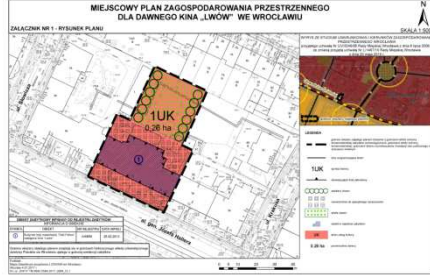
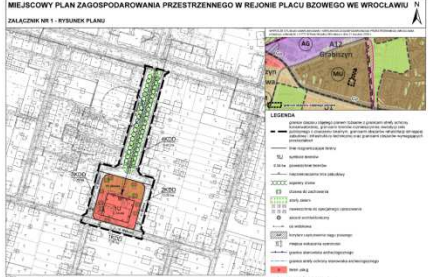

Tematyka planów miejscowych uchwalonych w 2018 roku była zróżnicowana. W 11 przypadkach (46%) plany wprowadzały regulacje dla istniejących już struktur zabudowy w celu zapewnienia ich prawidłowego przekształcania w zgodzie z zasadami ładu przestrzennego. Część z nich dotyczyła tematyki rewitalizacyjnej. Pięć planów (21%) wiązało się z tematem domykania układów przestrzennych rozwijających się osiedli, czyli dążenia do powstawania osiedli kompletnych. Cztery plany (17%) skupiały się na określeniu zasad rozwoju terenów usługowych i kolejne cztery (17%) – terenów aktywności gospodarczej wraz z ich obsługą komunikacyjną.

RYSUNEK PLANU	UCHWAŁA i TEMATYKA PLANU
Rakietowa	<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy</i>

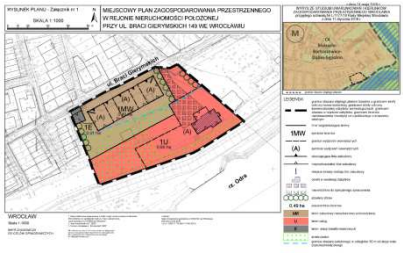
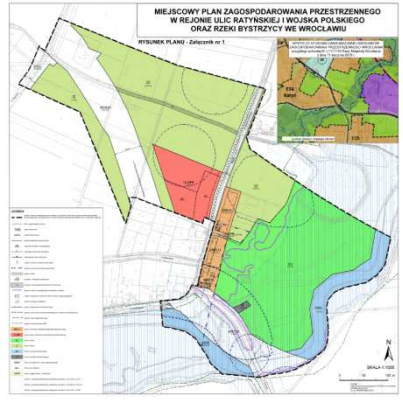
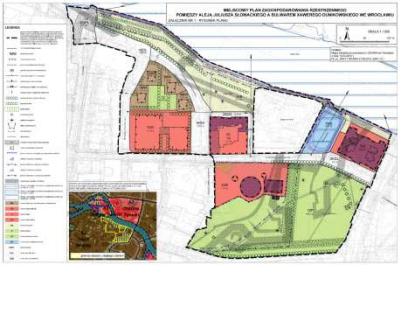
<p>MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W REJONIE ULICY RAKIETOWEJ WE WROCŁAWIU ZALĄCZNIK NR 1 - RYSUNEK PLANU SKALA 1:1000</p>	<p><i>Rakietowej we Wrocławiu</i></p> <p>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1541/18</p> <p>Temat: Rozwój terenów usługowych</p>
<p>MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU POŁOŻONEGO W REJONIE ULIC: ORLEJ, BOLESŁAWA ULANOWSKIEGO, SOKOLEJ I RACLAWICKIEJ WE WROCŁAWIU ZALĄCZNIK NR 1 - RYSUNEK PLANU SKALA 1:1000</p>	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Orlej, Bolesława Ulanowskiego, Sokolej i Raclawickiej we Wrocławiu</i></p> <p>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1542/18</p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W REJONIE ULIC MOTYLKOWEJ I ŚWIT WE WROCŁAWIU ZALĄCZNIK NR 1 - RYSUNEK PLANU SKALA 1:1000</p>	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Motylkowej i Świt we Wrocławiu</i></p> <p>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1546/18</p> <p>Temat: Domykanie układów zabudowy</p>
<p>MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W REJONIE ULIC: BERNARDYŃSKIEJ, KLEMENSA JANICKIEGO I JANA EWANGELISTY PURKYNIEGO WE WROCŁAWIU ZALĄCZNIK NR 1 - RYSUNEK PLANU SKALA 1:1000</p>	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Bernardyńskiej, Klemensa Janickiego i Jana Ewangelisty Purkyniego we Wrocławiu</i></p> <p>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1547/18</p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W REJONIE RONDA KS. JERZEGO POPIEŁUSZKI I LINII KOLEJOWEJ NR 292 WE WROCŁAWIU ZALĄCZNIK NR 1 - RYSUNEK PLANU SKALA 1:1000</p>	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ronda ks. Jerzego Popiełuszki i linii kolejowej nr 292 we Wrocławiu</i></p> <p>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1551/18</p> <p>Temat: Rozwój terenów aktywności</p>

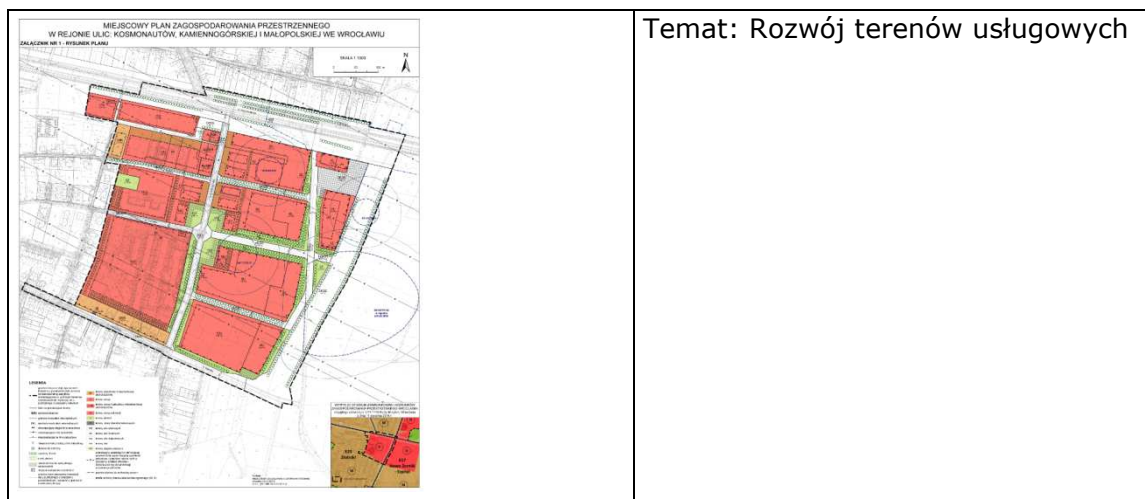
	<p>gospodarczej</p>
<p>Zbieg zach. pierzei Rynku i płn. pierzei pl. Solnego</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie zbiegu zachodniej pierzei Rynku i północnej pierzei placu Solnego we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 13 września 2018 roku uchwałą nr LXII/1451/18</i></p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>Centralna, Polna, Chińska - zmiana planu 378.</p> 	<p><i>Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic: Centralnej, Polnej i Chińskiej we Wrocławiu</i></p> <p><i>został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1543/18</i></p> <p>Temat: Domykanie układów zabudowy</p>
<p>Klecińska, Muchoborska</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Klecińskiej i Muchoborskiej we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1544/18</i></p> <p>Temat: Rozwój terenów aktywności gospodarczej</p>
<p>Dawne kino „Lwów”</p>	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla dawnego kina</i></p>

	<p><i>„Lwów” we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 11 stycznia 2018 roku uchwałą nr L/1175/18</i></p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>pl. Bzowy</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie Placu Bzowego we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 13 września 2018 roku uchwałą nr LXII/1454/18</i></p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>Gwiazdzista, Zielińskiego</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Gwiazdzistej i Tadeusza Zielińskiego we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 21 czerwca 2018 roku uchwałą nr LVII/1352/18</i></p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>Graniczna, węzeł A8 „Wrocław Lotnisko”</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Granicznej oraz węzła A8 „Wrocław Lotnisko” we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 11 stycznia 2018 roku uchwałą nr L/1174/18</i></p> <p>Temat: Rozwój terenów aktywności gospodarczej</p>
<p>Swojczyce Południe – zmiana planu 394</p>	<p><i>Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie zespołu urbanistycznego Swojczyce Południe we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 11 stycznia 2018 roku uchwałą nr L/1176/18</i></p> <p>Rozwój terenów usługowych</p>

	
<p>Pułaskiego, Małachowskiego</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic gen. Kazimierza Pułaskiego i Stanisława Małachowskiego we Wrocławiu</i></p> <p>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1545/18</p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>Swojczycka, Miłoszycka, linia kolejowa</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Swojczyckiej, Miłoszyckiej i linii kolejowej we Wrocławiu</i></p> <p>Plan został uchwalony 11 stycznia 2018 roku uchwałą nr L/1173/18</p> <p>Temat: Domykanie układów zabudowy</p>
<p>Traugutta, Szybka, rzeka Oława, Żabia Ścieżka</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic gen. Romualda Traugutta i Szybkiej oraz rzeki Oławy i Żabiej Ścieżki we Wrocławiu</i></p> <p>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1548/18</p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>Polna</p>	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulicy Polnej we Wrocławiu</i></p> <p>Plan został uchwalony 15 marca 2018 roku uchwałą nr LII/1255/18</p> <p>Zasady regulacji istniejących struktur</p>

	<p>zabudowy</p>
<p>Składowa</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Składowej we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1550/18</i></p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>Tymiankowa</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego po zachodniej stronie ulicy Tymiankowej i jej przedłużenia w kierunku północnym we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 21 czerwca 2018 roku uchwałą nr LVII/1353/18</i></p> <p>Temat: Domykanie układów zabudowy</p>
<p>Rakietowa, Żwirki i Wigury - Zachodnia</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Rakietowej oraz Żwirki i Wigury - Zachodniej we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1540/18</i></p> <p>Temat: Rozwój terenów aktywności gospodarczej</p>
<p>Kosmonautów, Żernicka</p>	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Kosmonautów i Żernickiej we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 15 lutego 2018 roku uchwałą nr LI/1219/18</i></p> <p>Rozwój terenów usługowych</p>

	
<p>Braci Gierymskich 149</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie nieruchomości położonej przy ul. Braci Gierymskich 149 we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 24 maja 2018 roku uchwałą nr LVI/1338/18</i></p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>Ratyńska, Wojska Polskiego, rzeka Bystrzyca</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Ratyńskiej i Wojska Polskiego oraz rzeki Bystrzycy we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 13 września 2018 roku uchwałą nr LXII/1452/18</i></p> <p>Domykanie układów zabudowy</p>
<p>Słowackiego, bulwar Dunikowskiego</p> 	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pomiędzy aleją Juliusza Słowackiego a bulwarem Xawerego Dunikowskiego we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 13 września 2018 roku uchwałą nr LXII/1453/18</i></p> <p>Temat: Zasady regulacji istniejących struktur zabudowy</p>
<p>Kosmonautów, Kamiennogórska, Małopolska</p>	<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Kosmonautów, Kamiennogórskiej i Małopolskiej we Wrocławiu</i></p> <p><i>Plan został uchwalony 11 października 2018 roku uchwałą nr LXIII/1549/18</i></p>

DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE SPORZĄDZANIEM MPZP

Sporządzanie koncepcji i analiz poprzedzających przygotowywanie uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

- Prowadzenie procesów konsultacji społecznej planów miejscowych w zakresie przewidzianym ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz organizacja dodatkowych działań konsultacyjnych;
- Przygotowanie uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Przygotowanie zarządzeń Prezydenta Wrocławia;
- Opracowanie projektów miejscowych planów, wizualizacji i prezentacji;
- Weryfikacja i aktualizacja wzorców pism i uchwał;
- Przygotowanie opinii pomocniczych;
- Przygotowanie obwieszczeń wraz z tekstami jednolitymi uchwał w sprawie uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Udział w posiedzeniach Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej;
- Udział w posiedzeniach komisji Rady Miejskiej Wrocławia;
- Przygotowanie stanowisk BRW oraz pism procesowych w sprawach sądowych;
- Przygotowywanie wyjaśnień dla Wojewody;
- Udział w rozprawach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego;
- Przygotowywanie odpowiedzi na interpelacje i petycje Radnych;
- Prowadzenie i udostępnianie w ramach Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia rejestru uchwalonych planów miejscowych oraz informacji o sporządzanych planach miejscowych;
- Sporządzenie analiz ekonomicznych (w 2018 roku do 11 przystąpień do mpzp i 26 prognoz skutków finansowych uchwalenia mpzp);
- Sporządzenie analiz społecznych dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w 2018 roku sporządzono 26 planów).

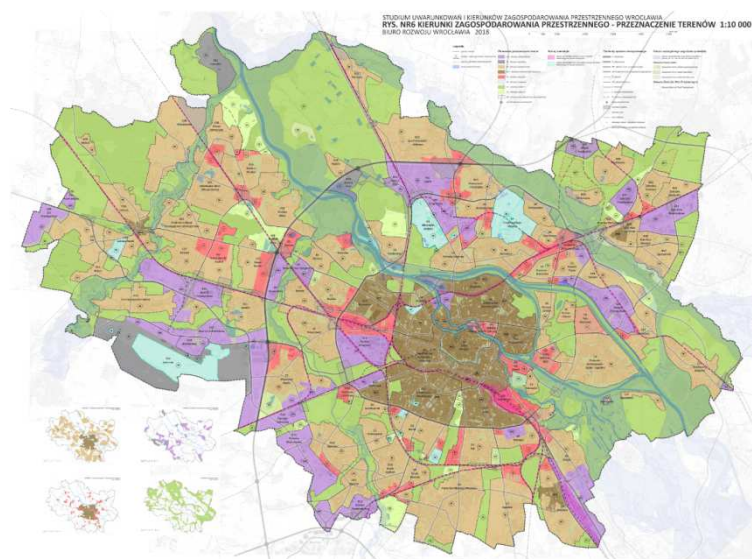
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławia

Nowe Studium Wrocławia od dnia uchwalenia 11 stycznia 2018 roku znajduje się w obiegu prawnym, stanowiąc podstawę do:

- sporządzania wyrysów i wypisów z obowiązującego Studium oraz wydawanie opinii pomocniczych;
- sporządzania zgodnych z nim planów miejscowych.

Biuro Rozwoju Wrocławia otrzymało za nowe Studium wyróżnienie w kategorii Idea w ramach Nagrody imienia Jerzego Regulskiego przyznawanej przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej i Towarzystwo Urbanistów Polskich.

Jedna z plansz Studium Wrocławia oraz wyróżnienie w ramach Nagrody imienia Jerzego Regulskiego

Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wrocławia i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Ocenę aktualności *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia* i *miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego* opracowano na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z przytoczoną ustawą w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wyniki powyższych analiz wójt, burmistrz albo prezydent przekazuje radzie gminy co najmniej raz w kadencji. Przedmiotowe analizy stanowią kompendium wiedzy z zakresu dynamiki procesów inwestycyjnych w mieście oraz materiał analityczny z zakresu monitoringu dokumentów dotyczących dziedziny planowania przestrzennego.

Elementy opracowania:

- Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy:
 - analiza zmian przekształceń gruntów na zurbanizowane w podziale na funkcje na podstawie klasoużytków,
 - analiza powstałych obiektów kubaturowych w podziale na funkcje;
- Decyzje administracyjne:
 - analiza wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w podziale na funkcje,
 - decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- Analiza wniosków w sprawie przystąpienia do sporządzenia lub zmiany planów miejscowych;
- Ocena postępów w sporządzaniu planów miejscowych;
- Ocena aktualności dokumentów planistycznych:
 - *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia*,
 - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
 - Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Inne koncepcje i analizy funkcjonalno-przestrzenne

- Opracowanie projektu pt. „Program ochrony parku kulturowego Stare Miasto we Wrocławiu” i udział w pracach Zespołu Roboczego oraz Grupy Doradczej ds. parku kulturowego „Stare Miasto” we Wrocławiu;
- Koncepcja dla terenów pokolejowych w rejonie Dworca Świebodzkiego–Przedmieście Świebodzkie;
- Koncepcja zagospodarowania parku przy osiedlu Nowe Żerniki – wytyczne do nasadzeń kompensacyjnych–koncepcja ideowa;
- Przygotowywanie wytycznych oraz zasad dla rozwoju jednostek urbanistycznych jako osiedli kompletnych poprzez doskonalenie lokalnych systemów przestrzeni publicznych;
- Projekt zagospodarowania placu targowego przy ulicy Grochowej i Jemiołowej we Wrocławiu;
- Analiza możliwości realizacji Klina Zielonego na Jagodnie w związku z petycją Zarządu Osiedla;
- Analiza możliwości realizacji terenów rekreacyjnych i usługowych wraz z parkingami na obszarze zlokalizowanym pomiędzy ulicą Królewiecką, AOW i ulicą Warciańską;
- Analiza terenów zieleni wysokiej w kontekście obowiązujących planów miejscowych i ich aktualności;
- Propozycje wskazań obszarów do objęcia działaniami w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Architektury;
- Propozycje lokalizacji:
 - pomników,
 - stref kibica dla potrzeb Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w Rosji w 2018 roku,
 - inwestycji w ramach rządowego programu „Mieszkanie +”,
 - parków;
- Kontynuacja prac dotyczących możliwości rozbudowy i nowych lokalizacji zajezdni autobusowych i tramwajowych;
- Analizy przestrzenne możliwości lokalizacji budowy nowych obiektów przedszkoli w mieście;
- Analizy przestrzenne propozycji zmian granic obwodów szkół podstawowych;
- Prezentacja rozmieszczenia nieruchomości publicznych wraz z przygotowaniem zestawienia gruntów, dla których w mpzp ustalono klasę przeznaczenia szpitale i pomoc społeczną;
- Wyszukanie propozycji nieruchomości na potrzeby:
 - budowy hospicjum dla dzieci,
 - lokalizacji nowych boisk sportowych,
 - lokalizowania nowych placówek oświatowych;
- Opracowanie opinii oraz konsultacje w sprawie sposobu zagospodarowania terenów zieleni.

Pozostałe działania

- Organizacja XXVII Zjazdu gminnych służb planowania i zagospodarowania przestrzennego „Przestrzeń miasta – przestrzeń zmian”. W spotkaniu wzięło udział 48 przedstawicieli pracowni planistycznych z 21 polskich miast. Celem zorganizowania spotkania była wymiana wzajemnych doświadczeń oraz poszerzanie wiedzy;
- „Zrównoważone gospodarowanie wodami opadowymi w dokumentach planistycznych” – prezentacja tematu na spotkaniu z deweloperami, organizowanym przez WIM,
- „Polityka przestrzenna Wrocławia dotycząca zagospodarowania wrocławskiego węzła wodnego” – prezentacja tematu w ramach sesji Błękitna infrastruktura na VI Kongresie Urbanistyki Polskiej w Gdyni,
- „Wrocław new approach” (spotkanie z Hans’em Thoolen’em - dyrektora departamentu planowania w Bredzie),
- udział w Netherlands Trade mission to Poland - spotkanie organizowane przez Holenderskie Ministerstwo Gospodarki Wodnej i Transportu i Holenderską Ambasadę w Polsce,

- koncepcja funkcjonowania parku sportowego przy ul. Harcerskiej przedstawiona w ramach warsztatów projektowych "HydrOporów",
- o samorządowych jednostkach planistycznych - wykład dla Uniwersytetu Ekonomicznego,
- wstępne założenia dla rozwoju przestrzennego osiedli w południowej części Wrocławia – prezentacja na spotkaniu ze Stowarzyszeniem Zielone Partynice, DZR i ZZM,
- propozycja nowych granic rejonów WBO (współorganizacja warsztatów z Radami Osiedli),
- doświadczenia projektowania partycypacyjnego we Wrocławiu (Forum Praktyków Partycypacji 2018),
- warsztaty urbanistyczne - Lille, Dunkierka - wyjazd studialny;
- Udział w warsztatach, seminariach, kongresach i konferencjach:
 - Wyjazd studialny do Glasgow w ramach projektu „Uwolnij swój potencjał – uruchom przestrzeń. Unlock your potential – activate space”, dotyczącego wymiany wiedzy w zakresie efektywności zarządzania przestrzeniami publicznymi,
 - Konferencja: „Jak mieszkać?”, kończąca warsztaty architektoniczno-urbanistyczne na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu,
 - IX Kongres Regionów we Wrocławiu,
 - Laboratorium społeczne – projekt „Co-creation of Service Innovation In Europe” – osiedle przyjazne osobom starszym - Popowice – udział w warsztatach WCRS,
 - Spotkanie „Wrocław Rozmawia o Osiedlach”: MPZP i konsultacje dotyczące inwestycji, sformułowanie wniosków ze spotkania,
 - VI Kongres Urbanistyki Polskiej - Gdynia;
- Udział w spotkaniach o tematyce dotyczącej:
 - projektu badawczo-rozwojowego budowy interaktywnej mapy przepuszczalności i chłonności gruntów przy współpracy MPWiK, Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Urzędu Miejskiego Wrocławia,
 - Koncepcji Promenady Krzyckiej;
- Przygotowywanie prezentacji w sprawie stanowiska władz miasta dotyczącego ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących;
- Udział w formułowaniu warunków konkursowych dotyczących koncepcji architektoniczno-funkcjonalnej nowej zajezdni tramwajowej zlokalizowanej w zachodniej części miasta w rejonie alei Architektów i ul. Szczecińskiej;
- Udział w opracowywaniu planu adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców dla Wrocławia (MPA);
- Udział w pracach Zielonego Stołu, w szczególności przy kreowaniu kart zieleni;
- Udział w działaniach Rady Ekologii i Zieleni;
- Udział w pracach nad Projektem Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia;
- Współpraca w zakresie lokalizacji parkingów P&R;
- kontynuacja prac dotyczących gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu we współpracy z WIM, MPWiK i ZZM (realizacja Zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 6541/17 z dnia 17 marca 2017 roku w sprawie gospodarowania wodami opadowymi, zmienione przez §1 Zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 9373/18 z dnia 19 marca 2018 roku);
- kontynuacja prac dotyczących projektu Program Mieszkaniowy;
- Udział w pracach sądu konkursowego, organizowanego przez PFR Nieruchomości pt. Konkurs architektoniczno-urbanistyczny na koncepcję osiedla mieszkaniowego przy ul. Kolejowej, Hermanowskiej i Białowieskiej;
- W ramach współpracy z WNiSN, projekty podziału nieruchomości, koncepcje zagospodarowania i opinie dla nieruchomości:
 - na osiedlu Kuźniki;
 - w rejonie ul. gen. Maczka / Obrońców Poczty Gdańskiej,
 - ul. Skarbowców,

- W ramach współpracy z BZM analiza inwestycji położonych w rejonie południowego odcinka ulicy Awicenny;
- Opiniowanie złożonych projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego - na potrzeby Biura ds. Partycypacji Społecznej;
- Przygotowywanie opinii pomocniczych dla WAB i innych instytucji;
- Przygotowanie wniosków i opinii do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium (w tym zmian) w gminach ościennych;
- Opiniowanie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (w tym Planu Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego);
- Prowadzenie profilu Biura Rozwoju Wrocławia na Facebooku;
- Analiza nowych granic rejonów WBO – we współpracy z Departamentem Spraw Społecznych;
- Komentarz BRW do czasopisma EuroBuild w kwestii preferencji samorządu Wrocławia dotyczących wielofunkcyjności nowych inwestycji deweloperskich.
- Uzupełnianie zasobu kart informacyjnych w wykazie danych o środowisku i jego ochronie umieszczonych w BIP, wprowadzenie i opublikowanie 215 kart informacyjnych;
- Aktualizacja i przygotowanie informacji o zmianach dotyczących wezwań do usunięcia naruszenia interesu prawnego, planów w toku postępowania sądowego, planów miejscowych lub ich części unieważnionych wyrokiem sądu oraz rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Dolnośląskiego;

Prowadzenie rejestrów przestrzennych, przetwarzanie danych rejestrów, prowadzenie monitoringu, udostępnianie raportów i statystyk

- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanie lub zmianę planów oraz wniosków o zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia - analiza, opracowywanie materiałów na Kolegium Prezydenta, korespondencja z wnioskodawcami;
- Prowadzenie rejestrów o sporządzanych i uchwalonych planach miejscowych na stronie: <http://geoportal.wroclaw.pl/www/mapa-wyszuk-mpzp.shtml>;
- Publikacja przestrzenna ofert przetargowych w portalach *Nieruchomości* i *Program mieszkaniowy*;
- Prowadzenie bazy lokalizacji przestrzennej punktów użyteczności publicznej w Mieście (POI).

Prowadzenie i rozwój bazy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium

- Aktualizacja stanu rejestru planów miejscowych po sesjach planistycznych i prowadzenie bieżącej statystyki planów;
- Monitorowanie postępowań sądowych dotyczących zaskarżonych planów, udostępnianie informacji o zaskarżeniach i wydanych wyrokach w geoportalu;
- Opracowywanie zestawień statystycznych dla GUS, dla potrzeb własnych raportowania i zarządzania, a także dla mediów i uczelni, obliczanie wskaźnika efektywności procedury planistycznej dla Zintegrowanego Systemu Zarządzania;
- Kalibracja rastrów (przetworzonych załączników graficznych) planów miejscowych i wprowadzanie ich do bazy, prace nad zeskanowaniem brakujących planów miejscowych oraz ich kalibracja;
- Wektoryzacja i przetwarzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Budowa oraz publiczne udostępnienie bazy ustaleń mpzp;
- Bieżące utrzymanie, aktualizacja i publiczne udostępnianie informacji o mpzp w geoportalu (www.geoportal.wroclaw.pl/mpzp/);
- Udostępnianie informacji o mpzp obowiązujących, w opracowaniu oraz archiwalnych w języku angielskim na stronie www.geoportal.wroclaw.pl/en/local_plans;
- Publikacja w Internecie i intranecie informacji o wyłożeniach planów;
- Publikacja ustaleń mpzp oraz danych o przeznaczeniu terenów, sklasyfikowanych wg wymogów dyrektywy INSPIRE;

- Publikacja danych Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- Prowadzone we współpracy z CUI prace testowe i weryfikacyjne nad projektem aplikacji „KAJET”, do monitorowania i harmonogramowania realizowanych procedur planistycznych;
- Utrzymanie i rozwój edytora rysunku mpzp.

Aktualizacja baz danych:

- sprzedanych nieruchomości gruntowych miasta,
- demografii,
- lokalizacji obiektów zbiorowego zakwaterowania,
- powierzchni dróg,
- osi dróg,
- terenów zamkniętych,
- zarządców budynków,
- nowych inwestycji mieszkaniowych,
- zgeneralizowanej zabudowy i zieleni,
- pomników przyrody;
- Pozyskiwanie zasobów z rejestrów publicznych.

Udział w opracowaniu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławia 2018 roku w zakresie:

- organizacji danych, narzędzi, administrowanie użytkownikami SIP, koordynacji prac edycyjnych, aktualizacji wybranych danych,
- publikacji na stronie geoportal.wroclaw.pl oraz w portalu mapowym kolejnych etapów opracowania,
- opracowania mechanizmu łączenia elementów kart jednostek z tekstem Studium i udostępnienie narzędzia w Internecie,
- opracowanie narzędzi do generowania wypisów z nowego Studium,
- przygotowanie zestawień tabelarycznych dotyczących przeznaczenia w Studium i mpzp działek należących do Skarbu Państwa na potrzeby Krajowego Zasobu Nieruchomości;

WSPOMAGANIE PROJEKTÓW MIEJSKICH I ZADAŃ JEDOSTEK MIEJSKICH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA PRZEZ SIP (NARZĘDZIA, DANE, MAPY)

- Przetwarzanie danych i opracowanie map na potrzeby do Gminnego Programu Rewitalizacji;
- Rozwój (we współpracy z BPK, BZM, WIM, WNS, WSR, MPWiK, ZZM i ZDiUM) aplikacji webowej (serwisu mapowego) wspomagającej działania z zakresu gospodarowania wodami opadowymi;
- Współpraca w zakresie integracji SGN – SIP z koordynatorem projektu SGN, CUI i wykonawcą SGN;
- Prace na rzecz projektów Wydziału Środowiska i Rolnictwa w zakresie map dotyczących tematów kanalizacji i deratyzacji;
- Współpraca w zakresie integracji Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją z Systemem Informacji Przestrzennej;
- Przetwarzanie i wizualizacja danych o zgłoszeniach na potrzeby Telefonicznego Centrum Obsługi Mieszkańca;
- Udział w warsztatach projektowych w ramach zadania rozbudowy systemu ITS;
- Przygotowanie załączników do uchwały wskazującej miejsca wyłączone z zakazu spożywania alkoholu;
- Integracja i synchronizacja Systemu SIP ze Zintegrowanym Systemem Zarządzania Wrocławską Oświatą;
- Przetwarzanie danych o strukturze ogrzewania obiektów dla potrzeb działań z zakresu „Polityki ograniczania niskiej emisji”;
- Przetwarzanie danych pochodzących z systemu Systemu Ewidencji Wypadków i Kolidacji na potrzeby Wydziału Inżynierii Miejskiej;

- Wykonanie analizy terenów pod nasadzenia kompensacyjne oraz analiza terenów mpzp pod kątem zmiany przeznaczeń na zieleń dla Biura Zrównoważonej Mobilności;
- Wykonanie analizy oraz przygotowanie zestawień dotyczących lasów dla Zarządu Zieleni Miejskiej;
- Przygotowanie danych, wykonanie zestawień i analiz związanych z projektem 100 ulic na 100-lecie niepodległości;
- Przetworzenie i udostępnienie danych zaktualizowanych w 2018 roku Map zagrożenia powodziowego i Map ryzyka powodziowego;
- Udostępnianie informacji i danych przestrzennych dla innych zadań gminy i dla realizacji zadań publicznych innych jednostek administracji.

Prace geodezyjno-kartograficzne:

- pozyskiwanie wejściowych materiałów z zasobu geodezyjno-kartograficznego niezbędnych do sporządzenia mpzp i innych opracowań planistycznych,
- sporządzanie roboczych wykazów właścicieli i władających dla potrzeb mpzp i innych opracowań planistycznych,
- sporządzanie analiz: własności wybranych terenów, terenów pod kątem konieczności sporządzania wniosku o zmianę przeznaczenia na cele nieleśne, terenów zamkniętych,
- sprawdzanie stanu prawnego nieruchomości w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego;

Projekt: Koordynacja działań związanych z rzekami Wrocławia

Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępności do rzek mieszkańcom oraz zwiększenie gospodarczego ich wykorzystania.

Wrocław to zlewisko pięciu rzek oraz czterdziestu pięciu kilometrów rzek w obrębie Wrocławia. To unikalny węzeł hydrologiczny w Europie. Ważnym elementem projektu jest współpraca pomiędzy środowiskami wodnymi. Konieczna jest koordynacja działań oraz inicjowanie nowych rozwiązań w zakresie rzek w mieście oraz terenów przybrzeżnych.

- W BRW opiniowanie lokalizacji obiektów pływających oraz działalności prowadzonych nad wrocławskimi rzekami;
- Określenie celów i zadań zespołu projektowego polityki rzecznej zawartej w Studium – propozycja powołania Niebieskiego Stołu;

Stan zaawansowania:

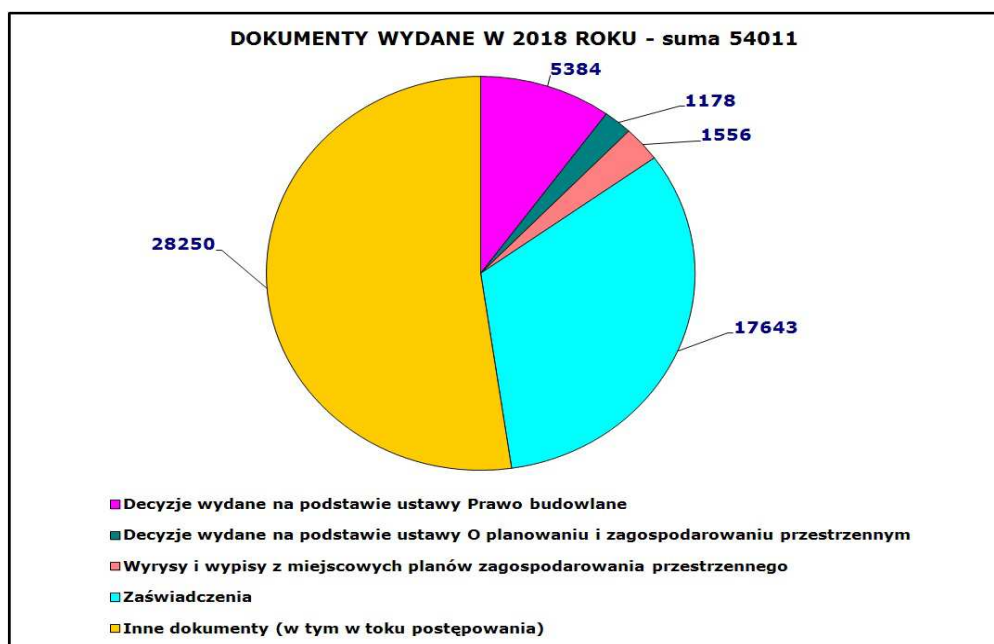
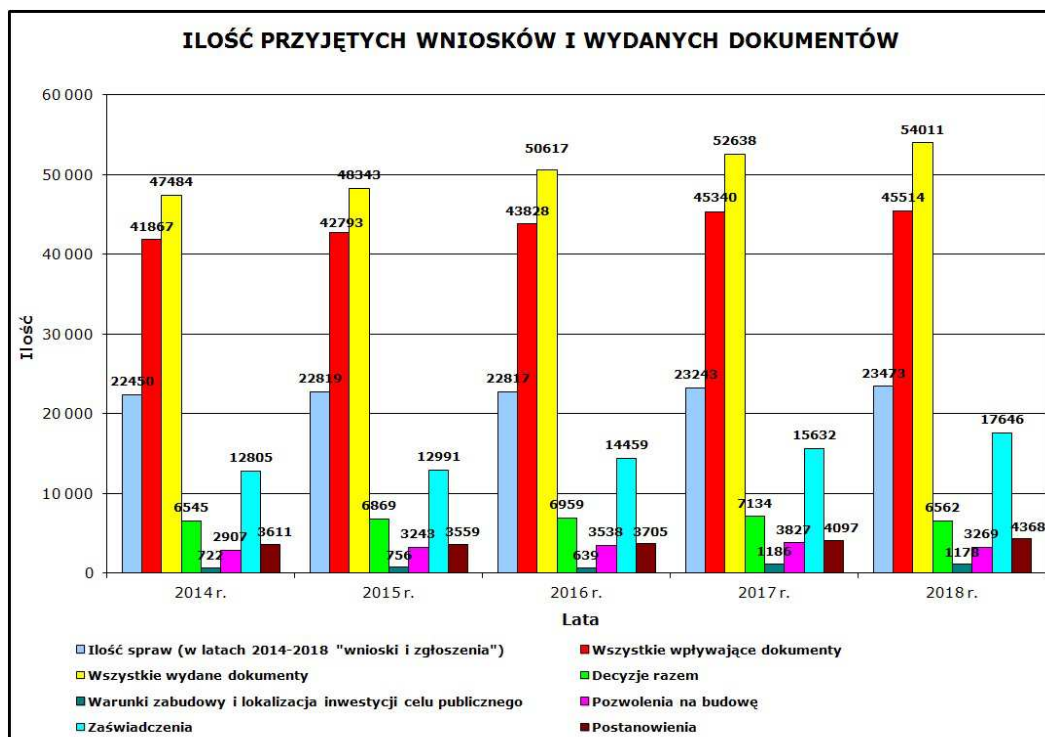
- Wydano dziesiątki uzgodnień/opinii lokalizacji takich obiektów jak przystanie turystyczne, mariny, pomosty pływające, pomosty gastronomiczne, barki kulturalne i wiele innych przestrzeni tak zwanych nieruchomości pokrytych wodami.
- Przeprowadzono negocjacje w sprawie utrzymania w czystości terenów nadrzecznych.
- Przekazano utrzymanie jazu Małgorzata na rzecz skarbu państwa – Wody Polskie.
- Odbudowano, wyremontowano i oddano do użytku śluzę Mieszcząską.
- Uzgodniono zakres stacji benzynowej dla obiektów pływających, miejsca podłączenia do energii elektrycznej i/lub pobrania bieżącej wody i zdania ścieków. Komunikacja rzeczna poprzez tramwaj wodny. Oznakowanie mostów od strony wody.
- Zorganizowano pobytu oraz oficjalne przyjęcie Flisu Odrzańskiego. Współpraca przy przedsięwzięciu samorządowego Dnia Odry. Czynny udział w grupie roboczej przy Komitecie sterującym Ministerstwa GMiŻS w zakresie zwiększania gospodarczego wykorzystania rzeki Odry.
- Podjęto skuteczne starania na rzecz korzystnych zmian w planie zagospodarowania przestrzennego dla rozwoju plaż miejskich. Wymiana wiedzy i kompetencji pomiędzy Wrocławiem a Poznaniem w tematach dotyczących slipów, tramwaju wodnego, portu miejskiego, plaż miejskich, przystani rzecznych poprzez wizyty studyjne.
- W październiku 2018 roku oficjalnie zakończono wszystkie prace remontowe na obiekcie wodnym pod nazwą śluza Mieszcząska. Na wiosnę 2019 roku wraz z otwarciem nowego sezonu żeglugowego, śluza ma zostać udostępniona wodniakom.

ARCHITEKTURA I BUDOWNICTWO

Ilość i rodzaj spraw rozpatrywanych w 2018 roku

I.p.	rodzaj spraw	Ilość
	ilość spraw	23473
	wszystkie wydane dokumenty	54011
	w tym: Decyzje	6562
	w tym: decyzje wydane w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	1178
	decyzje wydane w oparciu o prawo budowlane	5384
	Postanowienia	4368
	Zaświadczenia	17646
	decyzje o warunkach zabudowy	669
1	w tym: ustalające warunki	537
	odmawiające ustalenia warunków zabudowy	132
2	decyzje o przeniesieniu decyzji o warunkach zabudowy	100
3	decyzje inne związane z decyzją o warunkach zabudowy	217
	decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	162
4	w tym: ustalające lokalizację	157
	odmawiające ustalenia lokalizacji	5
5	decyzje inne związane z ustaleniem lokalizacji	30
	decyzje o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego	3433
	w tym: decyzje udzielające pozwolenia na budowę	3269
6	w tym: budownictwo jednorodzinne	314
	budownictwo wielorodzinne	73
	infrastruktura techniczna	590
	decyzje odmawiające pozwolenia na budowę	164
	decyzje o zmianie pozwolenia na budowę	639
7	w tym: zmieniające decyzje o pozwoleniu na budowę	626
	odmawiające zmiany decyzji	13
8	zezwoleń na realizację inwestycji drogowej	4
	decyzje pozwolenia na rozbiórkę	94
9	w tym: decyzje udzielające pozwolenia na rozbiórkę	84
	odmawiające pozwolenia na rozbiórkę	10
10	decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę	112
11	decyzje inne	470

12	decyzje wnoszące sprzeciw wobec budowy, prowadzenia robót budowlanych lub zmiany sposobu użytkowania	632
13	zgłoszenia budowy wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, stacji transformatorowych i sieci	279
14	pozostałe zgłoszenia: budowy, rozbiórki, prowadzenia robót budowlanych i zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania	2053
15	postanowienia o usunięciu nieprawidłowości w projekcie budowlanym	2119
16	rejestracja dziennika budowy	2517
17	zaświadczenia o samodzielności lokali	13450
18	postanowienia o odmowie wydania zaświadczenia o samodzielności lokalu	3
19	zaświadczenia inne (np. o ostateczności decyzji, o przyjęciu zgłoszenia prowadzenia robót budowlanych, zmiany sposobu użytkowania)	4196
20	postanowienia opiniujące podział geodezyjny	329
21	wypisy i wyrisy z obowiązujących planów miejscowych	1556
	w tym: dla WNS	232
	dla WSR	37
	dla WNK	54
	dla WSP	39
22	opinie urbanistyczne	165
	w tym: dla WNS	20
	dla WSR	11
	dla WNK	9
	dla WSP	
	dla PINB	
23	opinie i pisma dotyczące estetyki miasta	1426
24	udostępnienie informacji publicznej	378
25	udostępnienie akt archiwalnych	1424
26	udostępnienie akt w postępowaniu administracyjnym	2150
27	udostępnienie danych osobowych	46
28	wykazy decyzji dla BRW	68

Decyzje administracyjne

Z analizy wskaźników przyjętych do monitorowania zadań Wydziału wynika, że czas wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę pozostał na podobnym poziomie jak w latach poprzednich – 56 % pozwoleń na budowę wydano w czasie krótszym niż 50% czasu przewidzianego przez prawo budowlane, czyli w czasie do 1 miesiąca. Na podobnym poziomie jak w poprzednim roku jest czas wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, bowiem ponad 70% decyzji wydana była w zakładanym czasie 4 miesięcy i krótszym niż 4 miesiące.

Realizacja konkursu „Piękny Wrocław”

Przygotowano i przeprowadzono XXVIII edycję konkursu na najlepszą realizację architektoniczną w roku 2017. Celem konkursu jest promowanie architektury Wrocławia

i uhonorowanie szczególnie wartościowych dokonań twórczych. Zadaniem konkursu jest wybór najlepszych obiektów spośród tych, których budowa zakończyła się w okresie poprzedzającym kolejną edycję konkursu oraz w miesiącu styczniu roku, w którym odbywa się konkurs. Nagrody przyznawane są w kategoriach:

- budynek lub obiekt użyteczności publicznej,
- budynek mieszkalny wielorodzinny,
- budynek mieszkalny jednorodzinny,
- budynek produkcyjny,
- obiekt inżynierski, przestrzeń publiczna.

W tej edycji konkursu GRAND PRIX zdobył obiekt: Liceum Ogólnokształcące nr V, ul. Jacka Kuronia 14. W poprzednich edycjach zwyciężały: za 2016 rok - Rewitalizacja Bulwaru Xawerego Dunikowskiego, za 2015 rok - Narodowe Forum Muzyki z parkingiem podziemnym wraz z zagospodarowaniem terenu, Pl. Wolności 1, za 2014 rok - AFRYKARIUM-OCEANARIUM, ul. Wróblewskiego 1-5, za 2013 rok - Teatr Muzyczny Capitol, al. marsz. Józefa Piłsudskiego 67.

DBAŁOŚĆ O PODNIESIENIE I UTRZYMANIE POZIOMU ATRAKCYJNOŚCI MIEJSC PUBLICZNYCH

„Wzorcowe Osiedle Mieszkaniowe Nowe Żerniki”

W 2018 roku kontynuowano prace związane z koordynacją projektu Nowe Żerniki, prowadzonego wspólnie z Dolnośląską Okręgową Izbą Architektów oraz we współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich. To modelowe osiedle, które staje się alternatywą do „produkcji taśmowej” mieszkań powstaje w zachodniej części miasta, w pobliżu Stadionu Miejskiego. Projektowane jest przez najlepszych wrocławskich architektów i odpowiada potrzebom nowoczesnych mieszkańców miasta. Realizacja pierwszego etapu budowy osiedla Nowe Żerniki wchodzi w ostatnią fazę.

- W listopadzie zorganizowano spotkanie podsumowujące I etap realizacji tego przedsięwzięcia. Udział w nim wzięły osoby zaangażowane od samego początku w powstanie modelowego osiedla (Prezydent Miasta, architekci, deweloperzy),
- Opracowano wytyczne dla drugiego etapu budowy,
- Zaprojektowano System Identyfikacji Wizualnej osiedla,
- Opracowano koncepcję zagospodarowania głównej osi zielonej (rekreacyjnej) – Skweru H. Scharouna,
- Odbyto szereg spotkań z Zarządem Zieleni Miejskiej, Departamentem Zrównoważonego Rozwoju w celu realizacji zagospodarowania terenu Skweru H. Scharouna.

Zorganizowano wystawę „Wrocławskie Konkursy Architektoniczne 2005 – 2016,, – prezentującą laureatów wrocławskich konkursów architektonicznych organizowanych przy współudziale Prezydenta Wrocławia. Ekspozycja w Muzeum Architektury to przegląd 30 najciekawszych projektów wyłonionych w konkursach przez profesjonalny, złożony z architektów sąd konkursowy. W projektach i zrealizowanych na ich podstawie budynkach odbijają się wielkie wydarzenia, których Wrocław był gospodarzem: Euro 2012, ESK 2016, a także zwykła codzienność mieszkańców miasta. Zobaczyć tam można zrealizowane projekty np. Narodowego Forum Muzyki, Teatru Capitol, Stadionu Miejskiego czy lotniska, znaleźć tu można obiekty służące małym, lokalnym społecznościom – szkoły na Stabłowicach i Maślicach czy domy kultury na Psim Polu, Różance.

W 2018 roku, w ramach projektu „Przestrzenie dla piękna”, zrealizowano projekt iluminacji murów obronnych z basteja św. Hioba przy al. J. Słowackiego obok budynku Galerii Dominikańskiej.

Uchwała krajobrazowa

Od 11 września 2015 roku zaczęła obowiązywać tzw. ustawa krajobrazowa. Jej celem jest pomoc samorządom w uporządkowaniu m.in. obecności reklam wielkopowierzchniowych w przestrzeni publicznej oraz pozwolić zadbać o ład przestrzenny, ochronę krajobrazu

oraz zwiększyć bezpieczeństwo ruchu drogowego. Do tej pory, od czasu podjęcia Uchwały nr XXX/606/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2016 roku przeprowadzona została analiza stanu aktualnego, pod kątem elementów, które mają być poddane ww regulacjom. Następnie przeprowadzone zostały konsultacje społeczne w sprawie obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń na terenie miasta. W 2018 roku trwały prace nad zapisami uchwały w oparciu o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego 2018. Opracowano wytyczne do pilotażowego skanowania miejskich przestrzeni publicznych wzdłuż pasa drogowego pod kątem weryfikacji powierzchni reklamowych (tablic reklamowych i urządzeń reklamowych) oraz ewentualnie innych elementów zagospodarowania.

Sądy konkursowe

Prowadzono współpracę z deweloperami i architektami w celu podnoszenia jakości przestrzeni miejskich, udział w jury konkursów architektoniczno-urbanistycznych:

- na koncepcję osiedla mieszkaniowego organizowanym przez BGK Nieruchomości przy ul. Białowieskiej, Kolejowej i Hermanowskiej,
- na opracowanie koncepcji siedziby Muzeum Książąt Lubomirskich we Wrocławiu,
- na Pomnik Niepodległości przy pl. Legionów we Wrocławiu.

GEODEZJA I KARTOGRAFIA

Realizacja zadań obejmujących prace związane z prowadzeniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego

Prowadzono bieżącą aktualizację baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz prowadzono obsługę interesantów:

- przyjmowano zamówienia i wnioski na udostępnianie informacji i wydano dokumenty z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym do zgłoszeń prac geodezyjnych i kartograficznych;
- przygotowano i udostępniano materiały, informacje i dokumenty dla złożonych zamówień i wniosków, w tym dla zgłoszonych prac geodezyjnych i kartograficznych;
- w trybie art. 15 ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne zrealizowano 62 wnioski o udostępnienie danych zgromadzonych w rejestrze publicznym;
- pobierano opłaty za udostępnione materiały, dokumenty oraz udzielane informacje zgodnie z ustawą Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- przygotowano różnorodne dokumentacje dla potrzeb wydziałów merytorycznych Urzędu Miejskiego oraz jednostek gminy związane z prowadzonymi przez te jednostki postępowaniami itp. dla potrzeb komunalizacji, regulacji stanów prawnych, decyzji o warunkach zabudowy, sprzedaży mienia komunalnego itp.;
- dopracowano i kontynuowano proces związany z wykonywaniem podziałów działek mienia komunalnego i Skarbu Państwa oraz rozgraniczeń, wznowień znaków granicznych i okazań granic działek dla nowych nabywców mienia komunalnego i Skarbu Państwa - realizacja tych prac umożliwiła opracowanie dokumentacji do sprzedaży nieruchomości komunalnych i Skarbu Państwa.
- Kontynuacja udostępniania danych za pośrednictwem internetu i intranetu dla upoważnionych pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, jednostek organizacyjnych gminy, Urzędu Wojewódzkiego i innych upoważnionych instytucji;
- Prowadzono szkolenia pracowników. Łącznie w 44 szkoleniach, konferencjach uczestniczyło 367 pracowników;

Zarząd Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu posiada certyfikat ISO 9001:2008 nieprzerwanie od 2006 roku, który po audycie został przedłużony do maja 2021.

Wykaz wybranych zrealizowanych zadań przez ZGKiKM

L p.	Wyszczególnienie czynności	jednostka	Ilość			
			2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7

1.	Wprowadzanie zmian do operatu ewidencyjnego	zmiana	102857	105203	115777	127805
2.	Przygotowywanie i wysyłka zawiadomień o wprowadzonych zmianach w ewidencji gruntów	zawiadomienie	63446	34251	28288	37068
3.	Przyjmowanie zamówień i przygotowywanie materiałów do prac geodezyjnych	zamówienie	9440	9560	10169	10748
4.	Kontrola/weryfikacja operatów przyjmowanych do zasobu	przyjmowany operat geodezyjny	7641	7506	7296	6926
5.	Przygotowanie dokumentacji dla potrzeb Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych Gminy /ilość spraw/	zamówienie	2229	1861	2645	1801
6.	Liczba przyjętych do uzgadniania projektów/na naradę koordynacyjną	przyjęty projekt	2025	1995	2088	2020
	Liczba uzgodnionych projektów /przeprowadzonych narad koordynacyjnych	wydana opinia o uzgodnieniu = wydany protokół z narady	1990	1927	1788	1958
	Podziały działek	ilość zleceń	110	135	96	71
	Wznowienia granic, okazania granic działek	ilość zleceń	201	251	153	129

Decyzje administracyjne wydane przez ZGKiKM

Nazwa Urzędu/jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych	1) Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego							1) Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody						
			2) Udział procentowy							2) Udział procentowy						
			Ogółem	w utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	umarzających	postępowanie I instancji lub stwierdzenie nieważności	inne	w	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających	postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
ZGKiK	432	3							3							
M	100%	0.7%							100%							

Niezależnie od ww. decyzji wydano 47 postanowień.

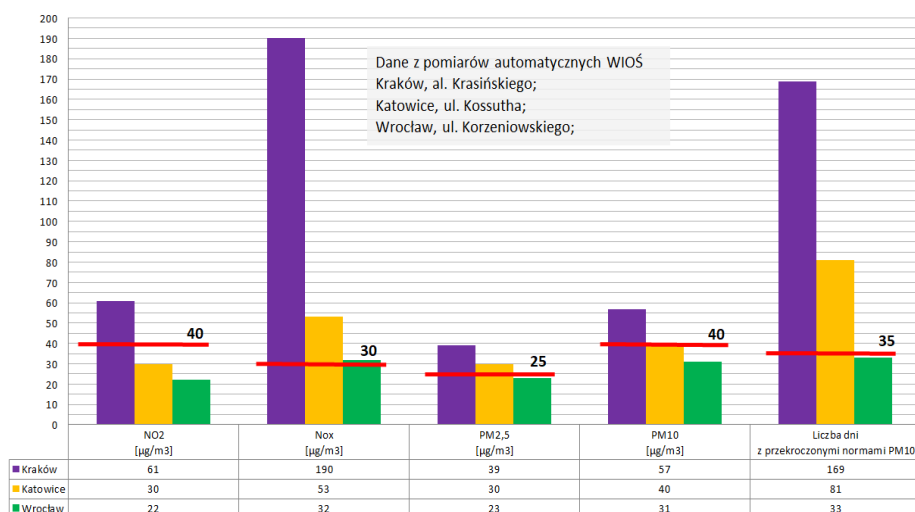
XI. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO / ZIELEŃ BEZ GRANIC

Żyjemy w czasach, w których doceniamy wagę środowiska naturalnego. Zieleń oczyszcza powietrze, łagodzi mikroklimat, poprawia warunki życia mieszkańców. Jest szczególnie ważna w środowisku miejskim, w którym żyje ponad 60% ludności Polski. Wrocław, dzięki swojej wielkości i położeniu nad Odrą, ma pod tym względem uprzywilejowaną pozycję. Właściwe wykorzystanie przyrodniczych wolnych przestrzeni miasta, jego parków i lasów oraz szczególnie rozbudowanej sieci rzecznej może dać nam kolejny impuls rozwojowy. Jakość powietrza to dzisiaj jeden z bardziej palących problemów cywilizacyjnych, a zabiegi o jej poprawę stanowią istotne wyzwanie dla rządów i społeczeństw na całym świecie, także władz Wrocławia. Stan powietrza wpływa w dużym stopniu na nasze zdrowie. Dlatego działania skierowane na rozwijanie i ochronę środowiska naturalnego to jeden z ważniejszych priorytetów polityki miejskiej na najbliższe lata, wymagający szybkich i długotrwałych interwencji m.in. w poprawę jakości powietrza, zapewnienie swobodnego i równego dostępu do terenów zielonych, możliwość aktywnego wypoczynku i rekreacji itp. Docelowo zielona infrastruktura będzie stanowić strategicznie zaplanowaną sieć przyrodniczą, zaprojektowaną i zarządzaną w sposób mający zapewnić szeroką gamę usług ekosystemowych, będących podstawą wysokiej jakości życia i dobrobytu mieszkańców miasta. Działania skierowane będą na tworzenie na osiedlach parków i zieleńców oraz w miarę możliwości nasycać zielenią różnych punktów miasta.

POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

Poprawa jakości powietrza we Wrocławiu to jeden z najważniejszych celów polityki zrównoważonego rozwoju, sukcesywnie realizowany przez jednostki miejskie od wielu już lat. Monitoring jakości powietrza prowadzony przez organy administracji państwowej pokazuje, że stan powietrza we Wrocławiu ulega systematycznej poprawie. Zgodnie z Raportem Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w 2014 roku według automatycznej stacji pomiarowej Wrocław – Korzeniowskiego liczba dni z przekroczeniami normy dobowej pyłu zawieszonego PM10 wynosiła 73 dni, (dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10 w roku kalendarzowym wynosi: 35 dni), natomiast w 2018 roku według automatycznej stacji pomiarowej Wrocław – Korzeniowskiego: liczba dni z przekroczeniami normy dobowej pyłu zawieszonego PM10 wynosiła 48 dni (wg danych Raportu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska opublikowanych w 2019r.) Działania realizowane we Wrocławiu przynoszą sukcesywnie poprawę jakości powietrza.

Porównanie jakości powietrza w Krakowie, Katowicach i we Wrocławiu w 2018 roku – opracowanie własne

Wśród zadań realizowanych w 2018 roku znalazły się m.in.:

- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Wrocławia poprzez codzienne informowanie o jakości powietrza oraz o przekroczeniach dopuszczalnych norm, a także o negatywnym wpływie wysokich stężeń zanieczyszczeń, na środowisko naturalne i zdrowie ludzi, publikowane na stronach: <http://www.wroclaw.pl/>, <http://bip.um.wroc.pl/>;
- wystosowanie wspólnie z Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego i Dolnośląskim Alarmem Smogowym apelu do Ministra Środowiska w sprawie zmiany poziomów alarmowania i informowania o zanieczyszczeniach powietrza oraz indeksu jakości powietrza (19 grudnia 2018 roku),
- udział w spotkaniach w ramach powołanego przez Prezydenta Wrocławia Zespołu ds. jakości powietrza na terenie miasta Wrocławia, który pełni funkcję doradcą Prezydenta Wrocławia w zakresie poprawy jakości powietrza na obszarze miasta Wrocławia (Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 5880/16 z dnia 5 grudnia 2016 roku zmienione zarządzeniem nr 7002/17 z dnia 19 maja 2017 roku). W ramach Zespołu odbywały się posiedzenia, w których uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Miejskiego Wrocławia, instytucji i organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy Wrocławia. Posiedzenia dotyczyły m.in. uchwały „antysmogowej”, lokalnego programu osłonowego, możliwości informowania mieszkańców o jakości powietrza, mobilnych pomiarów jakości powietrza, działalności Straży Miejskiej Wrocławia,
- podejmowanie działań w ramach Uchwały nr XLI/1450/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, m.in. wystąpienie z dnia 01.10.2018 roku do Dolnośląskiej Wojewódzkiej Inspekcji Handlowej we Wrocławiu o wzmożenie kontroli składów paliw stałych, zgodnie z zapisami uchwały „antysmogowej” dla miasta Wrocławia oraz wydawanie certyfikatów zaopatrującym się w węgiel, organizowane były spotkania z przedstawicielami Rad Osiedli celem rozpowszechnienia informacji dotyczących sposobów finansowania wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji. Miasto sukcesywnie dystrybuowało ulotki informacyjne, dotyczące możliwości dofinansowania do zmiany sposobu ogrzewania na proekologiczne. Do tej pory rozdano ponad 80 000 ulotek, m.in. wśród mieszkańców osiedli takich jak: Stare Miasto, Śródmieście, Psie Pole, Oporów i Ołtaszyn;
- opracowanie oraz przesłanie do Marszałka Województwa Dolnośląskiego sprawozdania z realizacji programu ochrony powietrza dla Miasta Wrocław przyjętego uchwałą nr XLVI/1544/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 lutego 2014 roku (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 25 lutego 2014 roku),
- Ulotka informacyjna o Lokalnym programie Osłonowym

Mieszkańcy, którzy likwidują swój piec węglowy, a obawiają się, że ich rachunki za ogrzewanie wzrosną, mogą zwrócić się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej o wsparcie finansowe. Wymiana pieców na systemy niskoemisyjne związana jest często ze zwiększeniem kosztów ogrzewania ponoszonych przez gospodarstwo domowe. W celu wsparcia finansowego osób mniej zamożnych oraz zachęcenia mieszkańców do dokonania trwałej zmiany systemu ogrzewania Gmina Wrocław uruchomiła Lokalny Program Osłonowy (LPO), który jest realizowany na podstawie Uchwały Nr LIX/1375/18 z dnia 5 lipca 2018 roku Rady Miejskiej Wrocławia. Jest to system dopłat do rachunków za ogrzewanie lokali mieszkalnych, w których po 1 stycznia 2018 roku dokonano trwałej zmiany systemu ogrzewania węglowego na jeden z systemów niskoemisyjnych. Wysokość dopłat zależy m.in. od rodzaju ogrzewania, powierzchni lokalu i dochodu wnioskodawcy. By móc skorzystać z LPO miesięczny dochód osoby samotnie mieszkającej nie może przekroczyć 3855 zł netto, a dochód na osobę w rodzinie 2640 zł netto. Wsparcie w ramach LPO będzie dostępne przez najbliższych pięć lat.

- wypracowanie procedury uruchomienia zadań przewidzianych Planem Działań Krótkoterminowych. Zadaniem Planu w myśl art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2018 roku, poz. 799 z późn. zm.) jest

zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń stężeń zanieczyszczeń oraz ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń;

- podpisanie umowy na prezentację i utrzymanie funkcjonalności instalacji „Cyjanometr” autorstwa Martina Bricelj Baragi. Cyjanometr, zlokalizowany w przestrzeni publicznej przy ul. Fryderyka Joliot-Curie 12 to pomnik, a zarazem oprogramowanie open source, które regularnie gromadzi obrazy nieba. Zdjęcia trafiają na stronę internetową, gdzie przyporządkowywane są odpowiednim odcieniom niebieskiego na kolistej skali. Internetowa strona Cyjanometru gromadzi również dane na temat jakości powietrza, tworząc w ten sposób archiwum, które służy do pomiaru i dokumentowania zmian zachodzących w środowisku.
- Podpisano umowę z Politechniką Wrocławską w zakresie określenia liczby i rodzajów poszczególnych źródeł ciepła ze szczególnym uwzględnieniem węglowych źródeł ciepła. Realizowane zadanie pozwoli na kształtowanie kierunków i priorytetów w zakresie zmniejszenia źródeł niskiej emisji w mieście. Przedmiotem umowy jest realizacja zadania: Gęstość występowania źródeł ciepła na paliwo stałe a wiek, typologia i funkcja tkanki budowlanej oraz postawy wobec zmian systemu grzewczego wśród mieszkańców w skali miasta Wrocław - badania dotyczące sposobu ogrzewania różnych typów budynków na terenie całego miasta, określenie gęstości lokalizacji pieców. Przeprowadzenie badań nad gęstością występowania źródeł ciepła na paliwo stałe ma istotne znaczenie dla Wrocławia w aspekcie polityki proekologicznej jak i w aspekcie społecznym. Planowane badania dostarczą informacji do dalszych prac badawczych jak i prac koncepcyjnych nad polityką dotyczącą rewitalizacji i poprawy jakości powietrza we Wrocławiu i podniesienia poziomu satysfakcji z warunków wewnętrznych w lokalach mieszkalnych na terenie Wrocławia. Pozwolą ponadto wskazać obszary, w których wdrożenie takich programów powinno mieć charakter priorytetowy. Dzięki zgromadzonym danym, możliwe będzie również oszacowanie skutków planowanych działań modernizacyjnych i perspektyw odnośnie poprawy jakości powietrza we Wrocławiu, a tym samym jakości życia mieszkańców miasta. Wyniki badań będą miały znaczenie również jako baza danych do szerszych analiz i porównania z innymi aglomeracjami.

Plan działania i harmonogram:

- Etap 1. Rozpoznanie i analiza tkanki mieszkaniowej miasta Wrocław w poszczególnych obszarach urbanistycznych - do 31.12.2018 roku
- Etap 2. Opracowanie modeli opisujących gęstość występowania źródeł ciepła na paliwo stałe w zależności od zadanych parametrów – do 28.02.2019 roku
- Etap 3. Zaplanowanie i przeprowadzenie badań terenowych oraz praca z dostępnymi bazami danych opisującymi występowanie źródeł ciepła. – do 31.03.2019 roku
- Etap 4. Analiza statystyczna pozyskanych danych w celu estymacji wymaganych parametrów modeli opisujących gęstość występowania źródeł ciepła na paliwo stałe – do 31.05.2019 roku
- Etap 5. Opracowanie wyników prac badawczych dla poszczególnych obszarów miasta – do 31.08.2019 roku
- Etap 6. Raport i wizualizacja danych – do 31.10.2019 roku

Spodziewane efekty:

- opracowanie modeli opisujących związki gęstości źródeł ciepła na paliwo stałe z wiekiem, typologią i funkcją tkanki budowlanej Wrocławia,
- poznanie korelacji między emisją ze źródeł ciepła na paliwa stałe a jakością powietrza w poszczególnych strefach urbanistycznych miasta,
- ukazanie dynamiki zmian gęstości w latach
- określenie perspektyw poprawy jakości powietrza we Wrocławiu,
- stworzenie podstaw do sporządzania wieloletnich planów termomodernizacji budynków i wymiany źródeł ciepła na paliwa stałe,
- wskazanie obszarów o największym nasileniu emisji szkodliwych substancji w wyniku spalania paliw stałych w celu ich priorytetowego objęcia programami modernizacyjnymi,

- określenie poziomu gotowości właścicieli lokali i budynków do zmiany sposobu ogrzewania.

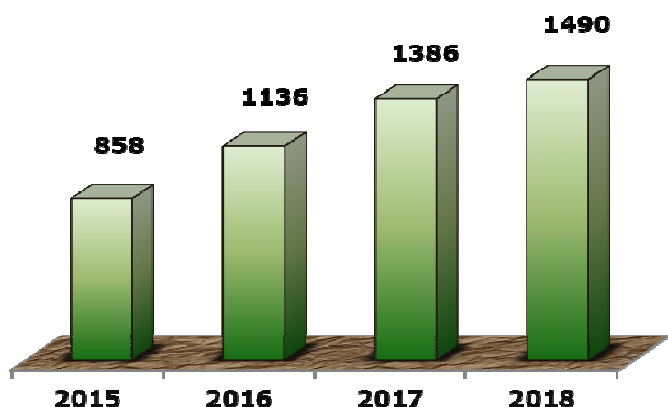
Program dotacji do wymiany lokalnych węglowych źródeł ciepła na proekologiczne – kontynuacja Programu Kawka –

W ramach programu można uzyskać dofinansowanie w wysokości 70 % kosztów kwalifikowanych inwestycji, ale nie więcej niż 12 000 złotych. W okresie od 2014 roku do I połowy 2018 roku program współfinansowany był z Narodowym i Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (KAWKA). Od marca 2018 roku program w całości finansowany jest ze środków gminnych (Wrocławskie dotacje do wymiany pieców- KAWKA +). Podstawą realizacji programu jest Uchwała Nr LI/1207/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 lutego 2018 roku w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie ogrzewania węglowego na proekologiczne.

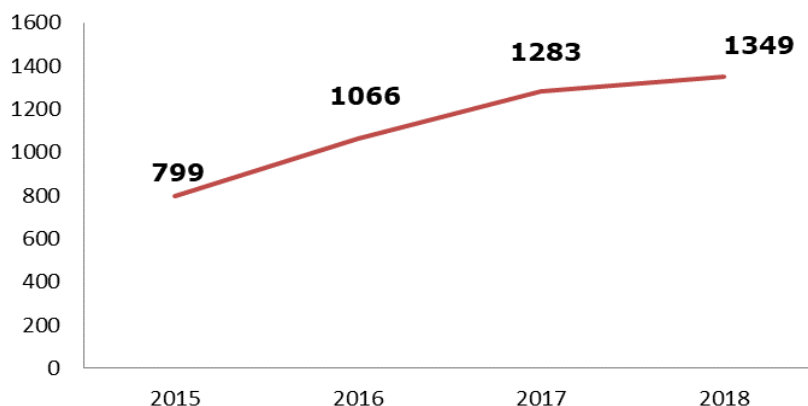
W 2018 roku w ramach realizacji programu rozpatrzono 1 490 wniosków o udzielenie dotacji, podpisano 1 349 umów o udzielenie dotacji oraz przeprowadzono 2 912 wizji lokalnych mających na celu potwierdzenie faktu istnienia w lokalu czynnego ogrzewania opartego na paliwie węglowym oraz kontroli powykonawczych z realizacji inwestycji objętych dotacją.

Dokonując analizy pod kątem liczby wniosków złożonych do programu dotacyjnego w latach 2015 - 2018 oraz podpisanych umów dotacyjnych odnotowuje się wyraźną tendencję wzrostową zainteresowania programem ze strony mieszkańców, co obrazują poniższe wykresy.

Liczba wniosków złożonych do programów dotacyjnych na wymianę ogrzewania

Ilość podpisanych umów dotacyjnych

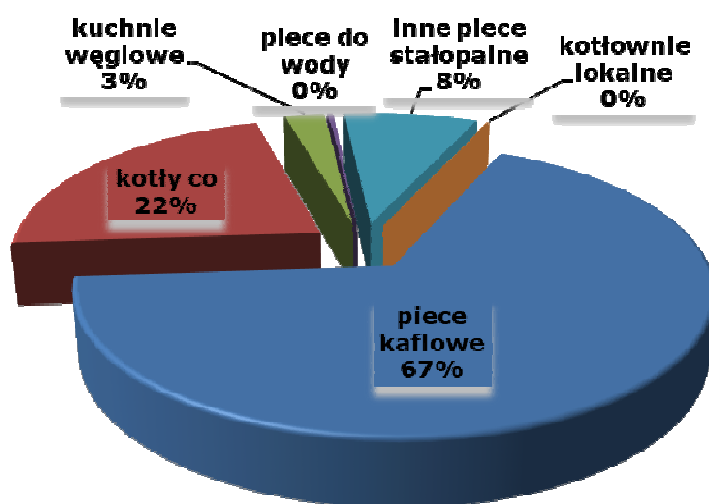

Dzięki stworzeniu systemu zachęt finansowych dla mieszkańców Wrocławia do likwidacji kotłów węglowych i zamiany na ekologiczne w ramach programu dotacji w 2018 roku zlikwidowano 1820 palenisk węglowych, a od początku trwania programu ponad 6 700.

Szczegółowy efekt rzeczowy programów dotacyjnych w rozbiciu na poszczególne lata

	2015	2016	2017	2018	RAZEM
	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość
Źródła zlikwidowane					
piece kaflowe	821	1028	1196	1202	4247
kotły co	224	298	397	463	1382
kuchnie węglowe	35	32	50	35	152
piece do wody	6	4	5	5	20
inne piece stałopalne	89	149	164	115	517
kotłownie lokalne *	0	1,167	0	0	1,167
Razem	1175	1512,167	1812	1820	6319,167

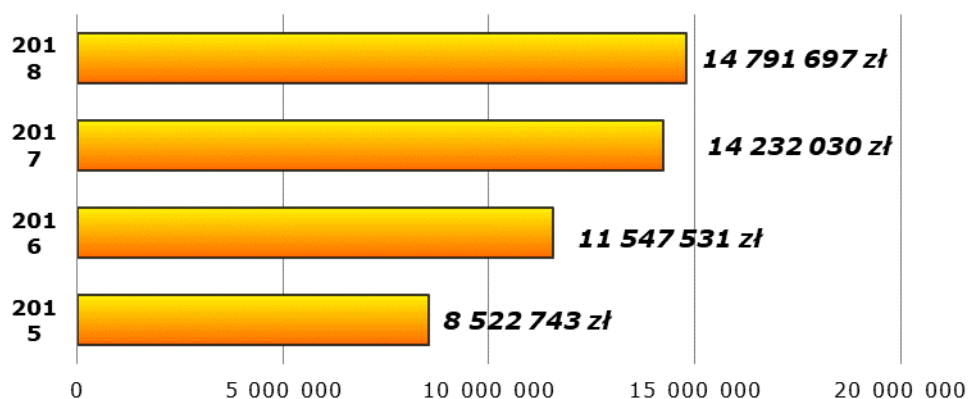
Rodzaj zlikwidowanych palenisk węglowych w latach 2015-2018 w ramach programu dotacji

W 2018 roku rozliczono i przygotowano wnioski o płatność dla 1 321 spraw objętych dotacją.

Na realizację programu dotacyjnego w 2018 roku z budżetu miasta wydatkowano 14 791 697 zł., a od 2015 roku to kwota rzędu 50 000 000 zł.

DOTACJE 2015-2018

Wspieranie realizacji inwestycji z zakresu ograniczenia niskiej emisji poprzez dofinansowanie wymiany przestarzałych i niesprawnych urządzeń grzewczych opalanych węglem wpisuje się w prowadzoną przez Miasto politykę w zakresie ochrony powietrza i ograniczania zanieczyszczeń oraz odpowiada uchwale nr XLI/1405/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. 2017.5153).

Ograniczenie niezorganizowanej emisji pyłu z inwestycji i przedsięwzięć budowlanych, remontowych, usługowych

Straż Miejska Wrocławia, w 2018 roku prowadziła działania kontrolne czystości ulic przy wyjazdach i wjazdach z placów budów, samodzielnie w ramach codziennych działań i z pracownikami Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta (ZDiUM) oraz w ramach programu „Ekologiczne Miasto” przy współpracy z Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu.

Częstotliwość kontroli czystości ulic w głównej mierze zależy od nasilenia występowania zjawisk negatywnych w danym miejscu oraz od oczekiwań mieszkańców, którzy są jednym ze źródeł informacji o miejscu i czasie zaistnienia zanieczyszczeń na drogach. W 2018 roku przeprowadzono ogółem 358 kontroli czystości zjazdów z dróg publicznych, w tym: samodzielnie 295 kontroli, z Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu 30, z pracownikami ZDiUM 33.

Liczba i rodzaj sankcji zastosowanych wobec sprawców uchylających się od obowiązku utrzymania w należytym stanie zjazdów z dróg publicznych w latach 2015-2018

Opis	2015	2016	2017	2018	
Kontrole ogółem:	1 005	376	253	358	
Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)	14	8	8	4	
Mandaty karne	Ilość	254	88	33	27
	kwota w zł.	50 800	17 600	6 550	5 500
Wnioski do sądu	12	8	1	1	

Źródło: Straż Miejska Wrocławia

Ograniczenie pierwotnej i wtórnej emisji zanieczyszczeń w zakresie pyłów z powierzchni ciągów komunikacyjnych

W ramach ograniczania pierwotnej i wtórnej emisji zanieczyszczeń w zakresie pyłów z powierzchni ciągów komunikacyjnych, zleca się wykonywanie usług w ramach umów na „Catoroczne utrzymanie czystości i porządku na terenie Gminy Wrocław”, w tym mechaniczne zmiatanie i zmywanie jezdni w technologii letniej i zimowej.

W sezonie letnim (od kwietnia do października) zlecono mechaniczne zmiatanie i zmywanie jezdni. Oczyszczanie jezdni i chodników w sezonie letnim odbywa się z określoną częstotliwością. Mechaniczne oczyszczanie jezdni polega na usunięciu z jezdni występujących na niej zanieczyszczeń przy pomocy samojezdnych zamiatarek jezdniowych i zmywaniu jezdni. Istnieją kategorie ulic w „stałej czystości”, np. Rynek i jego okolice czy Wyspa Słodowa.

Zmiatanie:

- Częstotliwość: stała czystość (okolice Rynku) dł.13 km, pow.129.039 m²
- Częstotliwość: 1,2,3,5 razy w tygodniu dł. 177 km, pow.1.875.600 m²
- Częstotliwość: 1 raz w miesiącu dł.796 km pow. 5.783.057 m²

W celu zapobiegania emisji pyłów do środowiska podczas trwających wysokich temperatur realizowane jest polewanie jezdni miasta. Czynność ta jest ściśle skorelowana z częstotliwością zmiatania. Polewanie jezdni o największym natężeniu ruchu oraz

o strategicznym znaczeniu w układzie komunikacyjnym Wrocławia, odbywa się 1 raz w miesiącu (łącznie 177 km, głównie obszary oznaczone kolorem zielonym i pomarańczowym). Polewanie w okolicach Rynku realizowane jest 1 raz w tygodniu na odcinkach o łącznej długości 13 km (oznaczono kolorem żółtym).

Zmywanie:

- Częstotliwość: 1 raz w tygodniu (jezdnie utrzymywane w stałej czystości) dł. 13 km, pow. 129.039 m².
- Częstotliwość 1 raz w miesiącu (jezdnie zamiatane z częstotliwością 1,2,3,5 razy w tygodniu) 177 km, pow. 1.865.320 m²
- Dodatkowo zlecono 7 zmywań w okresie występowania długotrwałych wysokich temperatur dł. 190 km jezdni, pow. 1.994.359 m².

Większość sprzętu do realizacji umowy na „Całoroczne utrzymanie czystości i porządku na terenie Gminy Wrocław” spełnia wysokie kryteria emisji spalin. Do zimowego oczyszczania jezdni wykorzystywanych jest 45 sztuk pługosyparek jezdniowych, z których 29 posiada standard emisji spalin EURO 6, pozostałe (16 sztuk) spełniają normy emisji spalin EURO 5.

Łącznie do zamiatania jezdni służy 13 sztuk zamiatarek jezdniowych; 6 sztuk – EURO 6, 2 sztuki – EURO 5.

Do zmywania jezdni wykorzystywanych jest 5 sztuk polewarek jezdniowych, z których 3 spełniają normy emisji spalin na poziomie EURO 6.

W ramach zadania dokonano modernizacji i remontów dróg w celu likwidacji nawierzchni nieutwardzonych, gruntowych oraz zapewnienia płynności i jednostajności jazdy poruszających się drogami pojazdów.

W ramach Programu poprawy stanu infrastruktury drogowej zrealizowano zadania związane z utwardzaniem nawierzchni dróg gruntowych:

- zakończono realizację przebudowy ul. Popielskiego wraz z sięgaczami. Wydatkowano kwotę 886 000 zł;
- zrealizowano przebudowę ul. Świt. Wydatki poniesione na to zadanie wyniosły 1 056 000 zł;
- zakończono przebudowę ulic Tatarskiej i Pawła Jasienicy, na co wydatkowano kwotę 345 000 zł;
- sfinansowano wykonanie utwardzonej nawierzchni w ul Kościańskiej – zadanie realizowane przez MPWiK. Wydatkowano kwotę 214 000 zł.

Realizacja tych zadań poprawiła jakość dróg lokalnych, a także wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu.

W ramach prowadzonych remontów nawierzchni jezdni i chodników wykonano poprawę nawierzchni nieutwardzonych na powierzchni 8 952 m², za kwotę 292 000 zł na terenie:

- Krzyków - 4 453 m² (ulice: Sygnałowa, Laotańska, Radkowska, Nektarowa, Pogodna, Sosnowiecka i Spiska),
- Psiego Pola - 2 471 m²(ulice: Gostyńska, Chrzanowskiego, Ubocze i Meliorancka),
- Fabrycznej - 1 437 m² (ulice: Ignuta, Kardamowicza, Równa, Wyboista, Promenada, Nadrzeczna, Stroma i Karczemna),
- Starego Miasta i Śródmieścia - 591 m² (ulice: Czarneckiego i Olszewskiego pomiędzy Norblina a Stefczyka),

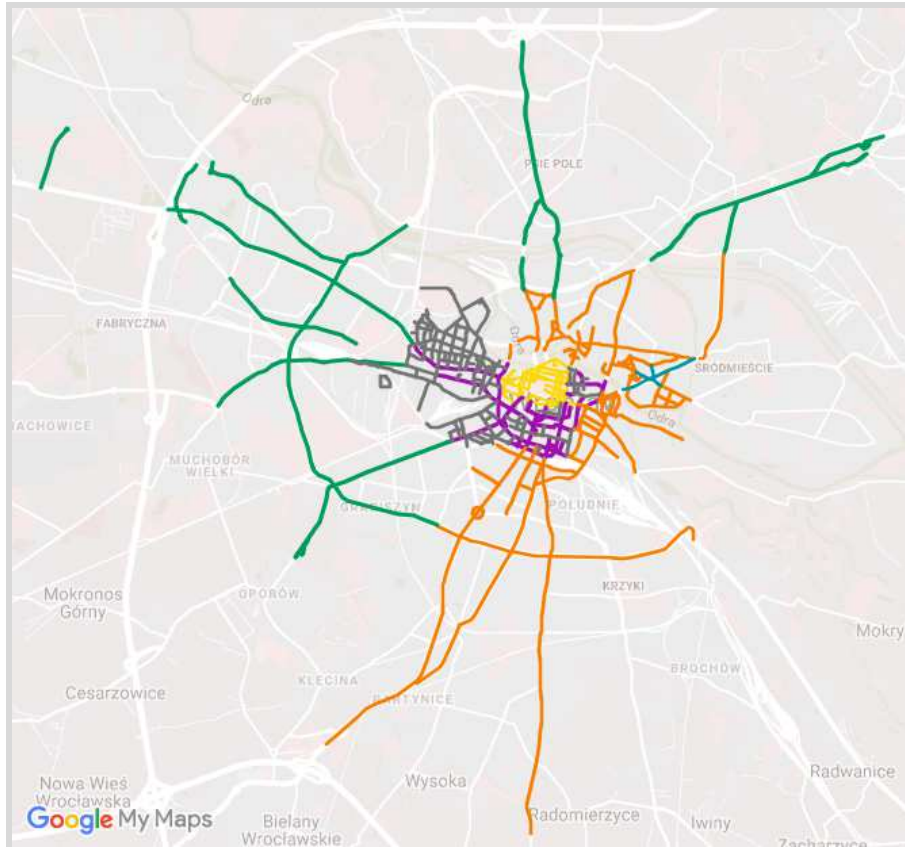
Przeprowadzenie równań nawierzchni nieutwardzonych ma na celu poprawę dostępności nawierzchni zarówno dla pieszych jak i dla pojazdów osobowych, eliminowanie zastoin wodnych i zabrudzeń mienia użytkowników drogi, a także zabrudzeń przyległych jezdni bitumicznych.

Wykonywanie ulepszonych nawierzchni w ciągach ulic o nawierzchni gruntowej pozwala obniżyć hałas i wibracje spowodowane przez pojazdy. Zastąpienie nawierzchni gruntowej poprawia jej parametry techniczne i przyczynia się do wzrostu bezpieczeństwa ruchu, a także do poprawy stanu środowiska, poprzez zmniejszenie zużycia paliwa przez

poruszające się pojazdy mechaniczne, a tym samym zmniejsza się emisja zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery.

Korzyścią dla środowiska jest także eliminacja zapylenia, tworzącego się podczas eksploatacji drogi gruntowej.

Mapa miasta z wyróżnionymi oczyszczanymi latem jezdniami

W sezonie zimowym (od listopada do marca) zlecono mechaniczne zmiatanie jezdni. Oczyszczanie (zmiatanie) jezdni w sezonie zimowym odbywa się z określoną częstotliwością oraz przy wystąpieniu sprzyjających warunków atmosferycznych. Podobnie jak w przypadku technologii letniej istnieją kategorie ulic w „stałej czystości”, np. Rynek i jego najbliższe okolice (ok. 50 lokalizacji).

Zmiatanie

- Częstotliwość: stała czystość (okolice Rynku) dł.13 km, pow. 129.039 m².
- Częstotliwość 1 raz w miesiącu (przy wystąpieniu sprzyjających warunków atmosferycznych) dł. 977 km, pow. 7.689.577 m².

Sezon letni:

Zmiatanie

- Częstotliwość: stała czystość (okolice Rynku) dł.13 km, pow.129.039 m²
- Częstotliwość: 1,2,3,5 razy w tygodniu dł. 353 km, pow.3.616.227 m²
- Częstotliwość: 1 raz w miesiącu dł.620 km pow. 4.042.430 m²

Zmywanie

- Częstotliwość: 1 raz w tygodniu dł. 366 km, pow. 3.745.266 m².

Działania Straży Miejskiej na rzecz ochrony środowiska

Straż Miejska Wrocławia kontynuowała działania na rzecz ochrony środowiska. W strukturach Straży Miejskiej Wrocławia od 1 października 2014 roku działa wyspecjalizowany oddział ochrony środowiska, którego funkcjonariusze zajmują się

m.in. działaniami związanymi z ochroną środowiska naturalnego, kontrolą stanu sanitarno-porządkowego oraz gospodarki odpadami.

W 2018 roku „Eko Patrol” wykonał 10 120 kontrole zanieczyszczonego terenu, 283 kontrole wysypisk odpadów i ich nielegalnego magazynowania oraz doprowadził do zlikwidowania 10 wysypisk. Przeprowadził również 3 874 kontrole spalania odpadów w piecach i 520 na powierzchni ziemi, 295 kontrole czystości dróg, 86 wycinki drzew, 206 występowania nieczystości ciekłych oraz 45 w zakresie ochrony zwierząt.

Utworzenie „Eko Patrolu” – wyspecjalizowanej komórki, było podyktowane wzrastającym zapotrzebowaniem na usługi strażników na rzecz społeczności lokalnej oraz zwiększony zakres działań związanych z ochroną środowiska.

W sezonie grzewczym i poza nim, wszyscy odczuwamy skutki palenia w piecach paliwem
Liczba kontroli spalania odpadów w 2018 roku na wrocławskich osiedlach

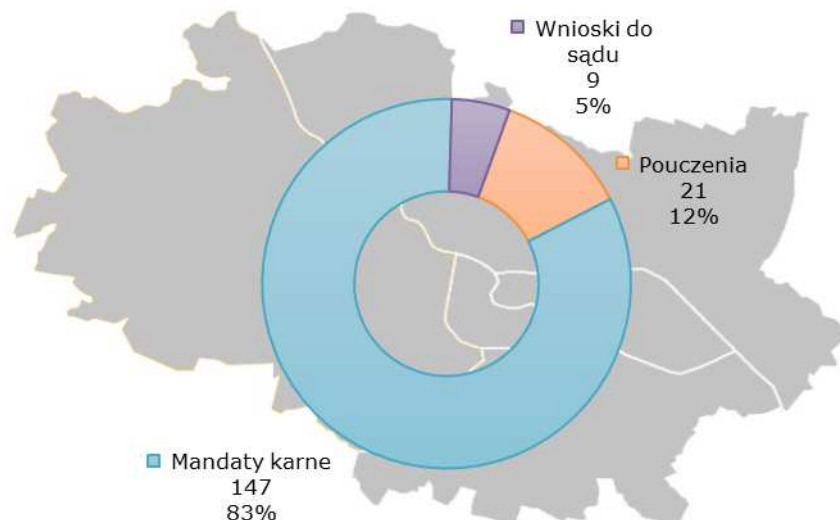
Źródło: Straż Miejska Wrocławia

Liczba i rodzaj sankcji stosowanych wobec sprawców wykroczeń dotyczących spalania odpadów w latach 2015-2018

Opis	2015	2016	2017	2018	
Kontrole spalania odpadów	1 598	2 372	4 121	4 394	
Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)	37	20	50	21	
Mandaty karne	ilość	227	166	170	147
	kwota w zł.	42 600	33 725	37 600	28 300
Wnioski do sądu	11	12	15	9	

Źródło: Straż Miejska Wrocławia

Struktura stosowanych sankcji wobec sprawców wykroczeń dotyczących spalania odpadów w 2018 roku

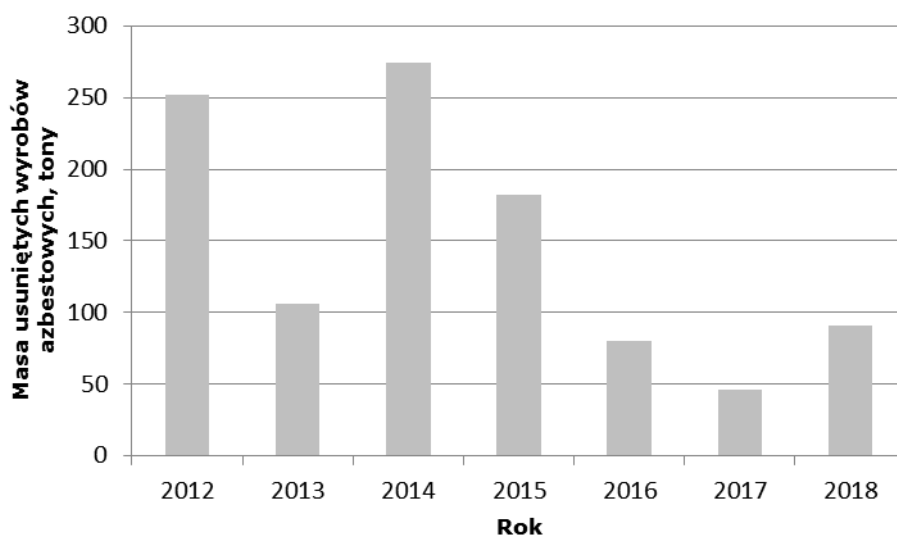

Źródło: Straż Miejska Wrocławia

Kontynuacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu wrocławia

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia realizowany jest od 2012 roku. W ramach Programu w latach 2012-2018 z terenu Wrocławia usunięto 1,032 tys. ton wyrobów azbestowych z 430 obiektów i nieruchomości. Masa usuniętych w poszczególnych latach wyrobów azbestowych uzależniona jest od zgłoszeń mieszkańców. Dotychczas wszystkie zgłoszenia do Programu zostały zrealizowane.

Masa wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2012-2018

W 2018 roku, w części Programu mającej na celu udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest osobom fizycznym i prawnym wykorzystującym wyroby zawierające azbest lub posiadającym odpady azbestowe na terenie Wrocławia:

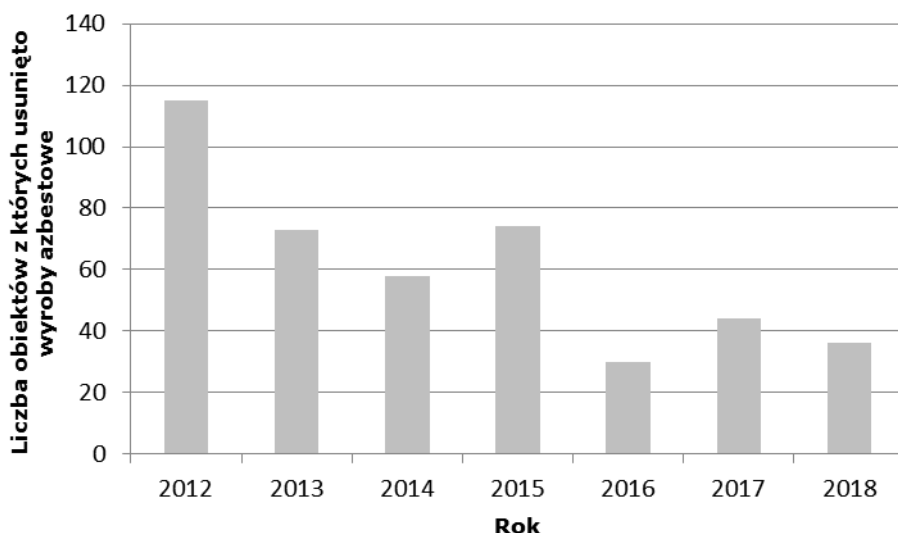
- przygotowano dokumentację i złożono wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska we Wrocławiu o dofinansowanie zadania pn.: „Program usuwania azbestu

i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia w 2018 roku”. Wniosek obejmował nieruchomości z których właściciele zadeklarowali usunięcie wyrobów azbestowych w 2018 roku,

- wykonawca prac wybrany w trybie zapytania ofertowego, zrealizował prace polegające na usuwaniu wyrobów azbestowych z terenu Wrocławia w okresie od 4 kwietnia do 10 września 2018 roku,

W 2018 r wykonawca usunął z terenu miasta łącznie 90,5 tony wyrobów azbestowych. Prace zostały zrealizowane na 36 nieruchomościach, w tym 3 nieruchomościach Gminy Wrocław, 31 nieruchomościach osób fizycznych oraz 2 obiektach wspólnot mieszkaniowych.

Liczba obiektów z których zostały usunięte wyroby azbestowe w latach 2012-2018

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu dofinansował zadanie na podstawie umowy dotacji nr 377/D/OZ/WR/2018 z dnia 16 listopada 2018 roku zawartej z Gminą Wrocław. Koszt realizacji Programu wyniósł ogółem 45 963,18 zł. Wartość dotacji z funduszy ochrony środowiska wyniosła 39 068,70 zł, co stanowiło 85 % kosztów kwalifikowanych zadania, zostały zebrane Deklaracje osób fizycznych i prawnych dotyczące udziału w Programie w 2019 roku

Zaktualizowano informacje zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego o szkodliwości azbestu, zasadach bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi, obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z użytkowaniem tych wyrobów oraz możliwościach pozyskania dofinansowania na usuwanie azbestu.

Na bieżąco przyjmowano „Informacje o wyrobach zawierających azbest” przekazywane przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska. Dane o wyrobach zawierających azbest zostały zamieszczone w Bazie Azbestowej.

PLAN GOSPODARKI NISKOemisyjnej

W maju 2018 roku podpisano umowę na realizację opracowania Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wrocław. W ramach zadania w 2018 roku sporządzona została inwentaryzacja emisji gazów cieplarnianych za lata 2016-2017 oraz opracowany został projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Inwentaryzacja emisji gazów cieplarnianych została wykonana zgodnie z „Global Protocol Community-Scal Greenhouse Gas Emission Inventories. An Accounting and Reporting Standars for Cities” (GPC). Są to wytyczne opracowane przez World Resources Insitute, C40 Cities oraz ICLEI. Jest to dokument stanowiący zbiór najlepszych praktyk przy sporządzaniu inwentaryzacji emisji dla miast. Przygotowany został również projekt

opracowania, który w 2019 roku zostanie przesłany do opiniowania oraz zapewniony zostanie udział społeczeństwa w związku z Prognozą oddziaływania na środowisko. Nowy dokument zawiera również podsumowanie harmonogramu rzeczowo finansowego zadań zgłoszonych do PGN-u wraz z aktualnym statusem zgłoszonych zadań.

Zestawienie ilościowe zadań zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wg statusu oraz jednostki realizującej

STATUS ZADANIA	OGÓŁEM	GMINNE	POZAGMINNE
	liczba zadań	liczba zadań	liczba zadań
Nierozpoczęte	41	12	27
w trakcie realizacji	85	48	36
Zrealizowane	34	18	16
SUMA	160	78	79

Efekty ekologiczne zadań zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej

OBSZARY	Nakłady finansowe	EFEKTY EKOLOGICZNE		
		Oszczędność energii [MWh]	Produkcja energii z OZE [MWh]	Redukcja emisji CO ₂ [Mg]
Zadania gminne	95 435 568,14 zł	5 414	553	3 215
Zadania pozostałe	35 141 699,29 zł	16 961	210	6 428
SUMA	130 577 267,43 zł	22 375	763	9 643

MIEJSKI PLAN ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU

„Plan adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030” (MPA) jest opracowywany w ramach projektu realizowanego przez Ministerstwo Środowiska, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 pt: „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców”. Głównym celem projektu Ministerstwa Środowiska, jest ocena wrażliwości na zmiany klimatu 44 największych polskich miast i zaplanowanie działań adaptacyjnych, adekwatnych do zidentyfikowanych zagrożeń. Projekt finansowany jest przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności oraz budżetu państwa.

Projekt był realizowany przez wiodące podmioty działające w sektorze ochrony środowiska – konsorcjum w składzie: Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy (lider), Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych oraz firmę konsultingowo-inżynierską ARCADIS i podwykonawcę odpowiedzialnego za komunikację projektu – Deloitte Polska. Wszyscy wykonawcy mieli bogate doświadczenie w realizacji inicjatyw o tematyce dotyczącej adaptacji do zmian klimatu. Funkcję koordynacyjną w projekcie pełni Ministerstwo Środowiska.

Proces przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji (MPA) został zaplanowany przez koordynatora projektu na około 20 miesięcy dla każdego z 44 miast (styczeń 2017 – styczeń 2019). Wszystkie prace nad projektem odbywały się zgodnie z harmonogramem prac przyjętym przez koordynatora projektu – Ministerstwo Środowiska.

W 2018 roku, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) projekt dokumentu uzyskał pozytywne opinie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu. Ponadto, zgodnie z art. 30, art. 39 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 poz. 2081.) oraz zgodnie z harmonogramem prac przyjętym przez koordynatora projektu – Ministerstwo Środowiska, umożliwiono zapoznanie się z projektem dokumentu: „Plan adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030” wraz

z Prognozą oddziaływania na środowisko, w ramach udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Dokument był udostępniony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na stronie <https://www.wroclaw.pl/srodowisko/klimat-i-przyroda> w terminie 19 listopada 2018 roku do 10 grudnia 2018 roku.

Plan Adaptacji dla Wrocławia powstał z wykorzystaniem metody partycypacyjnej. W ramach projektu powstał również Zespół ds. Monitorowania Realizacji projektu MPA.

MPA zawiera 21 pakietów działań. Wyznaczają one obszary, w których realizowane będą zadania adaptujące miasto do zmian klimatu. Zostały one pogrupowane w trzech kategoriach: działania informacyjno-edukacyjne, działania organizacyjne oraz działania techniczne. W pierwszej kategorii znalazły się trzy pakiety: Kształtowanie świadomości o zagrożeniach klimatycznych i edukacja ekologiczna na rzecz zrównoważonego rozwoju, czyli kampanie i akcje społeczne, projekty edukacyjne skierowane do wszystkich mieszkańców oraz projekty edukacyjne dedykowane poszczególnym grupom społecznym najbardziej narażonym na negatywne skutki zmian klimatu, czyli: dzieci, osoby starsze. Równolegle do prowadzonych działań edukacyjnych i informacyjnych wyznaczono działania związane z budową systemu informacji o zagrożeniach w przestrzeni publicznej. Trzeci pakiet działań obejmuje zadania związane przede wszystkim ze współpracą w ramach obszaru metropolitalnego, regionalnego a nawet międzynarodowego. Klimat Wrocławia nie zamyka się w jego granicach administracyjnych. Działania, które podejmowane są na poziomie gmin ościennych, na poziomie województwa i kraju mają wpływ na skuteczność i efektywność realizowanych zadań we Wrocławiu.

Drugą kategorią działań zaproponowanych w MPA są działania organizacyjne.

Przygotowano 7 pakietów działań obejmujących istotne obszary tematyczne związane np.: z gospodarką wodną (strategia gospodarowania wodami opadowymi, system zabezpieczenia Wrocławia na zwiększone zapotrzebowanie na wodę). Kolejne 3 pakiety działań zostały poświęcone zagadnieniom gospodarki przestrzennej: rozwojowi ekobudownictwa we Wrocławiu ze szczególnym uwzględnieniem efektywności energetycznej, następnie zrównoważonego zabudowywania czyli ochrony terenów biologicznie czynnych i ostatni element system wentylacji i przewietrzania miasta zapewniający swobodny przepływ powietrza. W ramach działań organizacyjnych przewidziano między innymi przygotowanie służb miejskich do sprawnego prowadzenia akcji i przedsięwzięć w sytuacjach wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Trzecią kategorią działań obejmującą aż 11 pakietów są działania techniczne czyli działania o charakterze inwestycyjnym. Zmiany klimatu są zjawiskiem globalnym, jednak ich skutki odczuwane są przede wszystkim lokalnie. Jednocześnie, to właśnie miejsca o najwyższym stopniu zurbanizowania czyli miasta, pełnią coraz większą rolę w ochronie bioróżnorodności przyrodniczej, ochronie korytarzy ekologicznych oraz mają swój niebagatelny udział w procesie przywracania zniszczonej przyrody, tym samym adaptując miasto do zmian klimatu. Dlatego też, najważniejsze działania w tej kategorii dotyczą budowania potencjału przyrodniczego miasta oraz systemu terenów zieleni w mieście. 8 spośród 11 pakietów działań dotyczą zazieleniania najważniejszych przestrzeni miejskich tworząc „miasto zatopione w zieleni”. Budowa i rozwój błękitnej infrastruktury, wykorzystanie potencjału terenów nadrzecznych, rewitalizacja i rewaloryzacja obszarów zdegradowanych i zieleni w mieście przystosowanie przestrzeni publicznych, przestrzeni komunikacyjnej do zmian klimatu poprzez wprowadzanie zróżnicowanych form zieleni urządzonej i nieurządzonej to główne kierunki działań. W ramach tej kategorii znalazł się również pakiet działań dotyczących MWC (Miejska Wyspa Ciepła). Zaplanowano między innymi stworzenie sieci pomiarów mikroklimatycznych monitorujących intensywność MWC na obszarze miasta oraz opracowanie katalogu działań technicznych i planistycznych przeciwdziałających występowaniu i skutkom MWC. Wszystkie te działania zmierzają do dostosowania Wrocławia do obecnych lub oczekiwanych warunków klimatycznych.

Wrocław został zaproszony do zaprezentowania swoich działań w zakresie adaptacji do zmian klimatu w kontekście współpracy z Ministerstwem Środowiska przy opracowaniu Miejskiego Planu Adaptacji podczas kongresu Baltic Sea Future, organizowanego przez Miasto Sztokholm, Uniwersytet w Sztokholmie i Fundację Sustainable Seas.

Wrocław został również zaproszony do zaprezentowania współpracy z Ministerstwem Środowiska przy opracowaniu Miejskiego Planu Adaptacji oraz swoich działań w zakresie adaptacji do zmian klimatu i współpracy z mieszkańcami na przykładzie projektu GrowGreen podczas konferencji Open European Day of Resilient Cities, współorganizowanej przez Europejską Agencję Środowiska, ICLEI Europe i Komisję Europejską.

Prace nad MPA prezentowane wspólnie przez Ministerstwo Środowiska i Gminę Wrocław na arenie międzynarodowej

PROGRAMY EKOLOGICZNE I WYJAZDY EDUKACYJNE

Szkołom i placówkom oświatowym, prowadzonym przez Gminę Wrocław, udzielono dofinansowania na programy ekologiczne i wyjazdy edukacyjne do Ośrodków Edukacji Ekologicznej, realizowane w 2018 roku. Podstawą udzielania dofinansowania na realizację wyjazdu lub programu było wpisywanie się działań w założenia tematyczne Zielonego Kalendarza Edukacyjnego.

Zielony Kalendarz Edukacyjny

temat miesiąca	data	święto
Styczeń - Miesiąc Zwierząt	9 stycznia	Dzień Ochrony Przyrody - Dokarmianie Ptaków
Luty - Miesiąc Energii	luty - cały miesiąc	Miesiąc Oszczędzania Energii
Marzec - Miesiąc Wody	22 marca	Międzynarodowy Dzień Wody
Kwiecień - Miesiąc Gospodarki Obiegowej	22 kwietnia	Dzień Ziemi
Maj - Miesiąc Zrównoważonego Rozwoju	9 maja	Dzień Europy
	15 maja	Dzień Ogrodów
	30 maja - 5 czerwca	Europejski Tydzień Zrównoważonego Rozwoju
Czerwiec - Zielony Miesiąc	5 czerwca	Światowy Dzień Środowiska
	14-16 czerwca	Akcja Sprzątanie Świata
Wrzesień - Miesiąc Mobilności	16-22 września	Europejski Tydzień Zrównoważonej Mobilności i Europejski Dzień Bez Samochodu
Październik - Miesiąc Drzew	10 października	Światowy Dzień Drzewa
Listopad - Miesiąc Czystego Powietrza	14 listopada	Dzień Czystego Powietrza
Grudzień - Miesiąc Klimatu	8 grudnia	Światowy Dzień Klimatu
	29 grudnia	Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej

Programy ekologiczne i wyjazdy do ośrodków edukacji ekologicznej we wrocławskich placówkach oświatowych w 2017 roku i 2018 roku

Okres realizacji zadania przez placówkę	Liczba placówek, które skorzystały z dofinansowania na wyjazd	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
III-XII.2018 roku	91	6445	162 970,00 zł
IX-XII.2017 roku	31	930	27 589,00 zł
	Liczba placówek, które skorzystały z dofinansowania na program	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
III-XII. 2018 roku	34	9685	49 642,00 zł
IX-XII. 2017 roku	18	1441	45 514,00 zł

Informacje na temat dofinansowania działań ekologicznych realizowanych w placówkach oświatowych dostępne są na stronie:

<https://www.wroclaw.pl/srodowisko/dofinansowanie-programow-ekologicznych>,

<https://www.wroclaw.pl/srodowisko/zasady-dofinansowania-wyjazdow-ekologicznych>.

Zrównoważony rozwój we Wrocławiu – nasza wspólna sprawa

Program „Zrównoważony rozwój we Wrocławiu – nasza wspólna sprawa” to program edukacyjny kierowany do wrocławskich placówek oświatowych, przygotowany na podstawie tematyki zgodnej z Zielonym Kalendarzem Edukacyjnym.

Liczba uczestników programu w 2017 roku i 2018 roku

	Uczestnicy programu w 2018					w 2017
	lutym	marzec	kwiecień	czerwiec	październik	październik
Liczba uczniów i przedszkolaków	9996	-	5575	6593	7453	14292

Jego celem jest uświadomienie uczniom i przedszkolakom, a pośrednio ich rodzicom, że od codziennych decyzji każdego z nas zależy zrównoważony rozwój Wrocławia. W ramach programu do wrocławskich placówek trafiają przygotowane prezentacje multimedialne oraz inne materiały, które stanowią gotowe kompendium wiedzy dla nauczycieli, którzy są zapraszani do przeprowadzenia zajęć.

Podczas zajęć realizowanych w poszczególnych miesiącach w 2018 roku, tj.:

- w lutym - zajęcia poświęcone oszczędzaniu energii – uczestnicy dowiedzieli się czym jest energia, jakie są źródła jej pozyskiwania oraz w jaki sposób można ją oszczędzać,
- w kwietniu - zajęcia poświęcone gospodarce obiegowej – uczestnicy dowiedzieli się czym jest gospodarka obiegowa oraz jak można ją stosować w codzienności,
- w czerwcu - zajęcia podsumowujące poświęcone zrównoważonemu rozwojowi – uczestnicy dowiedzieli się na czym polega zrównoważony rozwój i dlaczego jest ważny dla przyszłości Ziemi, zobaczyli w jaki sposób, poprzez codzienne decyzje, wpływają na zrównoważony rozwój Wrocławia,
- w październiku – zajęcia poświęcone ochronie powietrza - uczestnicy dowiedzieli się o przyczynach i skutkach zanieczyszczenia powietrza oraz poznali, w jaki sposób mogą wpływać na jakość powietrza.

Dodatkowo, w marcu został przeprowadzony konkurs dla klas na wykonanie komiksu nt. „Rola wody w przyrodzie i życiu człowieka”. Zwycięskie klasy otrzymały nagrody (I miejsce: 1 000,00 zł do wykorzystania na wyposażenie lub wyjazd edukacyjny, II miejsce: wejściówki dla całej klasy do Hydropolis, III miejsce: latarki na dynamo dla wszystkich uczniów w klasie).

Konkurs plastyczny „namaluj drzewo, wygraj nagrody”

W związku ze Światowym Dniem Drzewa, które przypada 10 października, zorganizowano we współpracy z portalem www.wroclaw.pl konkurs plastyczny „Namaluj drzewo, wygraj nagrody”. Polegał on na zamieszczeniu przez uczestników konkursu na stronie

www.wroclaw.pl zdjęć prac plastycznych, których motywem przewodnim było drzewo, zaprezentowane prace były następnie poddawane pod głosowanie internautów. Dziesięć osób, których zdjęcia otrzymały największą liczbę głosów otrzymało nagrody: I miejsce – czytnik e-booków Kindle, II miejsce – Smartwach Xiaomi mi band 3 i krasnoludkowy zestaw, III miejsce – Powerbank i krasnoludkowy zestaw, IV-X miejsca – zestawy rowerowe. Szczegółowe informacje o konkursie znajdują się:

<https://www.wroclaw.pl/srodowisko/namaluj-drzewo-wygrywaj-nagrody-konkurs-plastyczny>

<https://www.wroclaw.pl/srodowisko/konkurs-namaluj-drzewo-wygrywaj-nagrody-rozstrzygniecie>.

Edukacja ekologiczna mieszkańców – Wrocław dba o klimat

Zadanie zostało zrealizowane przez Fundację Ekorozwoju poprzez realizację warsztatów szkoleniowych dla edukatorów i nauczycieli, pilotażowych zajęć edukacyjnych, konkursu edukacyjnego i gry tematycznej oraz virala edukacyjnego. Podczas warsztatów szkoleniowych przedstawiono problematykę zmian klimatu i adaptacji do zmian klimatu w tym przedstawiono rolę błękitno-zielonej infrastruktury w przestrzeni miejskiej. Uczestnicy warsztatów otrzymali materiały szkoleniowe.

Najistotniejszym rezultatem działania organizacji pozarządowej w zakresie edukacji ekologicznej było podniesienie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie zmian klimatu oraz zapoznanie z ich konsekwencjami.

Inwentaryzacja/waloryzacja przyrodnicza

Potrzeba przeprowadzenia inwentaryzacji zaplanowana na 2018 roku wynikała ze złożonych w 2017 roku wniosków o ustanowienie dwóch użytków ekologicznych. W trakcie rozpatrywania przedmiotowych wniosków nie stwierdzono zasadności utworzenia form ochrony przyrody na wnioskowanych terenach i odstąpiono od sporządzenia waloryzacji przyrodniczej.

Zachowanie i rozwijanie różnorodności biologicznej – plan działania na rzecz różnorodności biologicznej

Zrealizowano modernizację ścieżki przyrodniczo-edukacyjnej Jarnołów-Ratyń. W ramach zawartych umów w zakresie wydruku tablic, wykonania oraz montażu tablic i stelaży odebrano 14 tablic, które zgodnie z umową zostały zamontowane na trasie ścieżki.

Plan działań na rzecz różnorodności biologicznej - odstąpiono od wykonania. Plan działań na rzecz różnorodności biologicznej, z założenia, miał być dokumentem strategicznym, sporządzonym w ramach ubiegania się przez Wrocław o tytuł Zielonej Stolicy Europy. Ze względu na rezygnację z udziału miasta w staraniach o tytuł Zielonej Stolicy Europy, w 2018 roku odstąpiono od jego wykonania. Działania na rzecz bioróżnorodności są realizowane w ramach zadań bieżących.

Rewitalizacja na cele rekreacyjne terenu nadodrzańskiego przy ul. Zawalnej

Dowóz i rozplantowanie ziemi pokryto ze środków bieżących Zarządu Zieleni Miejskiej. Konieczność wprowadzenia zmian do dokumentacji projektowej oraz aktualizacji kosztorysu spowodowała przesunięcie realizacji zadania na 2019 roku wraz ze środkami w kwocie 350 000 zł.

Opracowanie mapy akustycznej Wrocławia oraz programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia-aktualizacja 2018

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska starosta sporządza co 5 lat mapy akustyczne. Stosownie do art. 119 ust. 1 i 6 ww. ustawy POŚ dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, tworzy się program ochrony środowiska przed hałasem, w terminie 1 roku od dnia sporządzenia mapy akustycznej. W październiku 2016 roku zawarta została umowa nr WSR-E/2/2016, z dnia 26.10.2016 roku, z konsorcjum firm Lemitor Ochrona Środowiska sp. z o.o. sp. k. oraz

AKUSTIX sp. z o.o. na wykonanie Mapy akustycznej Wrocławia oraz aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia. Wykonanie zadania rozłożono na cztery etapy. W ramach I i II etapu opracowana została w 2017 roku nowa Mapa akustyczna Wrocławia. W 2018 roku w ramach etapu III i IV zaktualizowano Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia. Opracowana Mapa akustyczna Wrocławia podlegała opinii eksperckiej sporządzonej przez eksperta w dziedzinie akustyki, na podstawie zawartej umowy o dzieło z dnia 8 lutego 2017 roku. Sporządzenie mapy akustycznej jest przedsięwzięciem złożonym. Wygenerowanie poszczególnych warstw tematycznych mapy akustycznej wymagało zebrania danych wejściowych (danych przestrzennych i akustycznych), przeprowadzenia obliczeń z wykorzystaniem oprogramowania SoundPlan oraz transferu mapy akustycznej do Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia. Zamówiona opinia ekspercka, opracowana na podstawie dokumentacji przekazanej przez Wykonawcę Mapy, miała na celu analizę i ocenę merytoryczną opracowania. Na podstawie Mapy akustycznej Wrocławia zidentyfikowano obszary miasta, na których poziomy hałasu przekraczają wartości dopuszczalne, co w efekcie dało podstawę do wyznaczenia celu strategicznego oraz celów operacyjnych i działań naprawczych w zaktualizowanym Programie. Przy aktualizacji Programu wzięto pod uwagę plany rozwojowe Wrocławia w zakresie zmian układu komunikacyjnego, skargi mieszkańców narażonych na oddziaływanie hałasu oraz możliwości zapewnienia finansowania. Określone w Programie działania naprawcze odnoszą się do poszczególnych rodzajów źródeł hałasu: drogowego, tramwajowego i kolejowego. Przy konstruowaniu działań, których realizacja nastąpi w perspektywie długoterminowej, wzięto pod uwagę miejskie polityki, programy i plany: Wrocławską Politykę Mobilności, Politykę rowerową Wrocławia, Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego Wrocławia i Wrocławski Program Tramwajowy.

W celu przedstawienia mieszkańcom Wrocławia wyników opracowanej w 2017 roku Mapy akustycznej Wrocławia oraz głównych założeń aktualizowanego Programu przeprowadzono dwa spotkania konsultacyjne: 30 stycznia 2018 roku i 20 marca 2018 roku. Na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu aktualizowanego Programu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Społeczeństwu zapewniono możliwość złożenia uwag i wniosków do aktualizowanego dokumentu. Projekt dokumentu został przekazany do opiniowania właściwym organom. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu opiniując projekt Programu wraz z Prognozą nie wniósł uwag. Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaopiniował dokument pozytywnie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Rada Miejska Wrocławia uchwaliła zaktualizowany Program (Uchwała nr LIX/1379/18 z dnia 05.07.2018 roku), który został opublikowany w DU Województwa Dolnośląskiego dnia 17 lipca 2018, poz. 3664.

Na podstawie przekazanych w 2018 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu sprawozdań z kontrolnych pomiarów poziomu dźwięku w środowisku, prowadzono 4 postępowania administracyjne w sprawie określenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W wyniku tych postępowań wydano 2 decyzje administracyjne ustalające dopuszczalne poziomy hałasu. W toku rozpatrzenia przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Wrocławiu jest 1 odwołanie od decyzji określającej dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Dwie sprawy są w toku postępowania administracyjnego.

W zakresie ochrony środowiska przed hałasem realizowano:

- 31 interwencji w związku ze skargami mieszkańców na uciążliwy hałas przemysłowy (pochodzący m.in. od instalacji wentylacyjnych, chłodniczych) oraz drogowy i tramwajowy,
- wydano 11 opinii w ramach wniosków złożonych przez inwestorów, mieszkańców i Rady Osiedli,
- przekazano 7 spraw organom właściwym do rozpatrzenia wniosków,

- sporządzono 153 opinie dotyczące akustycznego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- wydano 53 opinie w zakresie uwarunkowań akustycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie opracowania.

OCHRONA, WZBOGACANIE I KSZTAŁTOWANIE SYSTEMU ZIELENI WROCŁAWIA

Działania związane ze zwiększeniem powierzchni terenów zieleni na obszarach zabudowanych dotyczyły m.in.:

- realizacji etapu projektu zagospodarowania Parku Wspólnotowego Ślężański Mamut, w ramach inwestycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. W tym zakresie włączono obszar nowej, zagospodarowanej publicznej strefy rekreacyjno – wypoczynkowej jako nowy obiekt parkowy – park na Oporowie,
- realizacji budowy nowych terenów zieleni w ramach projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego jako nowe przestrzenie publiczne takie jak zieleniec przy ul. Drzewieckiego – Polana Integracyjna, zieleniec przy ul. Mojęcickiej,
- realizacji programu Parku Młodego Wrocławianina w ramach akcji Wrośnij we Wrocław, gdzie wspólnie z mieszkańcami nasadzono drzewa na niezagospodarowanym terenie przy rz. Ługowinie przy ul. Maślickiej,
- przejęciem terenów zieleni od innych podmiotów m.in. terenu przy ul. Młodej, terenu po dawnym kąpielisku Oławka.

Łącznie bilans powierzchni kształtuje się następująco w latach 2017-2018:

Powierzchnia terenów objętych bieżącą konserwacją

	Rodzaj obiektów	2017	2018
1	Parki	567,57	574,48
2	Ulice (bez pow. rowów)	557,72	557,72
3	Lasy	1 242,38	1 242,38
4	Zieleńce	128,28	133,19
5	Zieleń tymczasowa i nieurządzona	102,51	125,42
	Ogółem	2 554,28	2 633,19

W zakresie nasadzeń drzew w 2018 roku na terenie parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej nasadzono:

- 2 687 szt. drzew i 58 087 szt. krzewów w ramach zadań własnych,
- 544 szt. drzew w ramach nasadzeń realizowanych przez podmioty zewnętrzne w ramach nasadzeń kompensacyjnych, zastępczych i wyrównujących.
- 31 drzew w ramach projektów inwestycyjnych.
- W tym, w ramach ww. nasadzeń zrealizowano 441 nasadzeń drzew w pasach drogowych.

Za pośrednictwem Systemu Informacji Przestrzennej i dostępnych narzędzi GIS kontynuowane jest tworzenie bazy terenów do nasadzeń drzew, gdzie gromadzone są dane dotyczące terenów możliwych pod nowe nasadzenia i terenów, które zostały wskazane do nasadzeń np. zastępczych. Opracowanie to jest narzędziem pomocniczym. Ponadto kontynuowana jest budowa Mapy Zasobów Zieleni. Realizacja tego zasobu prowadzona jest w oparciu o Zarządzenie nr 5081/16 Prezydenta Wrocławia w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia (zarządzenie wskazuje sposób opisu i gromadzenia danych, który daje możliwość wprowadzenia informacji do SIP). W 2018 roku w ramach Mapy Zasobów Zieleni i jej bazy wprowadzono: 235 opracowań – które dotyczyły 9142 zinwentaryzowanych drzew.

W ramach projektu GrowGreen w 2018 roku zrealizowano następujące zadania:

opracowanie dokumentacji przygotowawczej dla realizacji przedsięwzięcia polegającego na zaprojektowaniu demonstratorów w ramach projektu „Grow Green”.

Opracowanie „Rozpoznanie uwarunkowań dla koncepcji eksperymentalnych obszarów zielonych w ramach projektu naukowo-badawczego GrowGreen, zawiera otwarty katalog usług ekosystemowych (NBS) zalecanych przy realizacji demonstratorów, a także próbę oceny efektywności wybranych aspektów NBS pod kątem:

- poprawy retencji wody w glebie
- podnoszenia bioróżnorodności
- poprawy warunków klimatycznych
- poprawy jakości powietrza
- redukcji hałasu
- efektywności kosztowej działania
- warsztaty z mieszkańcami - w ramach procesu współtworzenia projektu, zorganizowane zostały warsztaty z mieszkańcami Ołbina. W czerwcu i lipcu przeprowadzono pierwszy cykl warsztatów, w ramach którego odbyło się osiem spotkań - siedem spotkań poświęconych demonstratorom, które odbyły się na zewnątrz, w sąsiedztwie obszarów eksperymentalnych oraz ósme - warsztat podsumowujący.

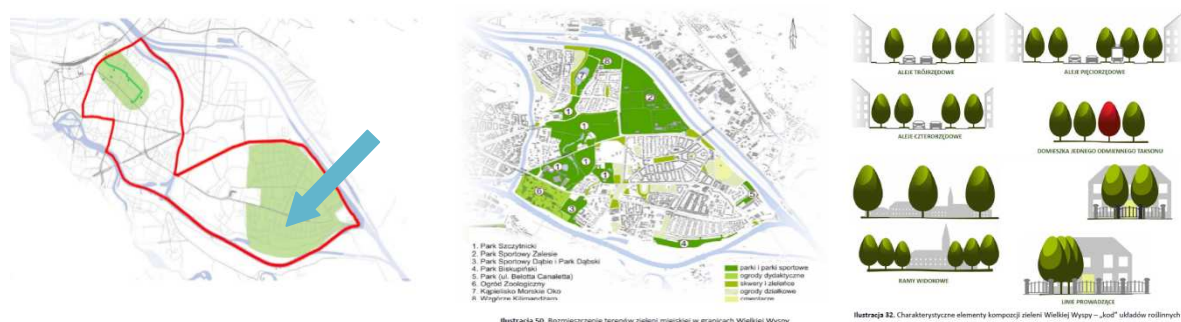
Warsztaty prowadzone były przez Fundację Ekorozwoju. W spotkaniach brali udział przedstawiciele Gminy Wrocław, Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej oraz wykonawcy koncepcji projektowych i Programu Funkcjonalno-Użytkowego. Raporty z warsztatów zostały wykorzystane do kształtowania początkowych projektów. Każde ze spotkań miało odmienną, niepowtarzalną atmosferę, ponieważ każde z tych miejsc jest inne, a mieszkańcy borykają się z różnymi problemami. Jednym z celów warsztatów było propagowanie wiedzy na temat usług ekosystemowych (NBS) - czym są i dlaczego są ważne. Mieszkańcy poznali rozwiązania oparte na przyrodzie, które umożliwiają lokalne zagospodarowanie wód opadowych, pomagają tworzyć zielone oazy, zapewniają schronienie przed upałem, cień i lokalne obniżenie temperatury, zwiększając odporność miasta na zmiany klimatu. Mieszkańcy otrzymali ilustracje dobrych praktyk NBS jako inspiracje i zostali zaproszeni do wzięcia udziału w procesie wspólnego projektowania. Podczas warsztatów, mieszkańcy wypowiadali się także na temat innych potrzeb i problemów społeczności lokalnej. Zostali poproszeni o wypełnienie kwestionariuszy przydatnych w uzyskiwaniu danych na temat obszarów eksperymentalnych, oczekiwań mieszkańców oraz ich wiedzy na temat rozwiązań w zakresie zielonej infrastruktury. W październiku 2018 roku odbył się kolejny cykl warsztatów z mieszkańcami, podczas których zaprezentowano i omówiono koncepcje rozwiązań demonstracyjnych. Podczas warsztatów niektórzy mieszkańcy zadeklarowali, że będą chcieli zaangażować się w społeczną opiekę nad powstałymi ogrodami, co jest jednym z celów projektu. Zgodnie z jego założeniami, wdrożone rozwiązania powinny być mało wymagające pod względem pielęgnacji i umożliwiać takie podejście.

Opracowanie ogólnej charakterystyki uwarunkowań historycznych, urbanistycznych, środowiskowych i społecznych „miast ogrodów” Wielkiej Wyspy we Wrocławiu - Osiedle Biskupin / Sępolno zostało wybudowane w latach 1919-35 jako nowa "zielona" dzielnica i było "projektem demonstracyjnym" ekologicznego rozwoju w tamtych czasach. Zostało ono objęte projektem GrowGreen, aby umożliwić porównanie innowacyjnego zielonego rozwoju w XX wieku z nowym podejściem XXI wieku. Pomimo dużej powierzchni terenów zieleni, obszar miasta-ogrodu boryka się z uciążliwymi deszczami nawalnymi czy falami upałów, które dotyczą również innych obszarów Wrocławia. Dlatego też, w ramach GrowGreen, przeprowadzana jest ocena XX-wiecznych rozwiązań, w ramach której wykonano opracowanie „Ogólna charakterystyka uwarunkowań historycznych, urbanistycznych, środowiskowych i społecznych „miast ogrodów” Wielkiej Wyspy we Wrocławiu”.

We wnioskach z opracowania wskazano, iż Wielką Wyspę charakteryzuje, zarówno w przypadku temperatury powietrza, jak i temperatury podłoża, temperatura niższa w porównaniu z osiedlami Starego Miasta, natomiast wyższa w stosunku do osiedli leżących na obrzeżach Wrocławia zwłaszcza zachodnio – północnej części Wrocławia (mniejszy wskaźnik zabudowy, duży udział otwartych przestrzeni – pola irygacyjne, korzystne usytuowanie terenu w odniesieniu do dominujących kierunków wiatru).

Stwierdzono również, iż problemy środowiskowe tj. zanieczyszczenie powietrza, upały letnie, zastoiny wody po nawalnych deszczach, choć obserwowane są na fragmentach Wielkiej Wypsy, to jednak cechują się zdecydowanie mniejszym natężeniem w stosunku do innych obszarów Śródmieścia. Duży wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na obszarze Wielkiej Wypsy, w porównaniu z obszarem Starego Miasta, łagodzi dyskomfort, łagodzi warunki pogodowe, powoduje szybsze ochładzanie powierzchni zabudowy i infrastruktury drogowej, przyczynia się ponadto do niwelowania gwałtownych zjawisk pogodowych tj. silne wiatry, ulewne deszcze, okresy suszy.

Prawe skrzydło obszaru projektowego – teren analizy - rozmieszczenie terenów zieleni miejskiej oraz charakterystyczne elementy kompozycji zieleni wysokiej w granicach Wielkiej Wypsy

Zadania w ramach projektu GrowGreen realizowane są zgodnie z harmonogramem, obowiązującym wszystkich partnerów projektu.

Szare na zielone

Program ma na celu przekształcanie terenów zewnętrznych szkół i przedszkoli w obszary zieleni bezpiecznej i przyjaznej dla uczniów z zachowaniem funkcji zwiększania odporności na zmiany klimatu, ochrony przed hałasem, zachowania bioróżnorodności oraz małej retencji wód opadowych wraz z towarzyszącym zadaniem edukacyjnym dla uczniów.

W programie w 2018 roku uczestniczyły 34 placówki oświatowe w tym:

- Przedszkola nr 4, 12, 21, 25, 41, 68, 71, 82, 89, 93, 99, 108, 109, 110, 141;
- Szkoły Podstawowe nr 2, 5, 36, 46, 64, 68, 74, 78, 90, 98, 118;
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 9, 10, 11, 13, 14, 18;
- Młodzieżowy Ośrodek Specjalny nr 2;
- Zespół Szkół nr 3;

ROK	Przedszkola	Szkoły Podstawowe	Zespoły Szkolno-Przedszkolne	Gimnazja	Licea	Inne	RAZEM
2017	17	6	1	4	2	3	33
2018	15	11	6	0	0	2	34

Środki finansowe przeznaczone na realizację programu w 2018 roku to: 800 000 zł, wykorzystano: 786 073 zł (98,2%)

Opracowanie mapy solarnego potencjału miasta

W 2018 roku opracowano mapę potencjału solarnego, która powstała aby zachęcić mieszkańców do instalacji kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych. Mapa przedstawia potencjał solarny dachów budynków w mieście czyli ilość energii słonecznej

padającej na ich powierzchnię w ciągu roku. Dane są prezentowane w ujęciu miesięcznym i rocznym, w rozbiciu na składowe promieniowania słonecznego.

- promieniowanie rozproszone (ISH),
- promieniowanie bezpośrednie (IDH),
- promieniowanie całkowite, czyli suma powyższych (ITH).

Warstwy rastrowe widoczne na mapie prezentują ilość energii słonecznej w watogodzinach w ramach komórki o wielkości 1m na 1m. Wartości te uwzględniają nachylenie powierzchni i rosnącą wraz z nim rzeczywistą powierzchnią zdolną do odbierania energii słonecznej.

Realizacja programu zagospodarowania wysp odrzańskich i zieleni miejskiej

- w 2018 roku środki zostały wydatkowane na realizację kolejnego etapu zadania p.n. „Zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Św. Marcina we Wrocławiu – etap II (Bulwar ks. Aleksandra Zienkiewicza)”. Kolejny etap zadania realizowany będzie w 2019 roku
- zagospodarowanie zieleńca przy ul. Kiełczowskiej – przeprowadzone w 2018 roku dwie procedury przetargowe nie wyłoniły wykonawcy zadania, w związku z czym jego realizacja została przeniesiona na 2019 roku wraz ze środkami w kwocie 325 000 zł,
- zagospodarowanie Parku Grabiszyńskiego – w 2018 roku zawarto umowy z wykonawcą dokumentacji projektowej. Względy proceduralne – przedłużające się konsultacje społeczne dotyczące masterplanu Parku Grabiszyńskiego i terenów przyległych oraz konieczność opracowania z nich raportu końcowego, termin opracowania projektu wraz z kwotą 442 000 zł został przesunięty na 2019 roku
- zagospodarowanie terenu skweru między ulicami: Na Szańcach, Prusa, Świętokrzyską, i pl. Bema – „Skwer Skaczącej Gwiazdy” – w 2018 roku dopiero drugi rozstrzygnięty w grudniu przetarg pozwolił na wyłonienie wykonawcy zadania, z którym zawarto umowę z terminem realizacji do czerwca 2019 roku
- wydatki – niewygasające z 2017 roku – 844 305,20 zł

W ramach wydatków niewygasających zakończono realizację przebudowy terenu rekreacyjnego przy ul. Pałuckiej w Parku Zachodnim oraz opracowanie dokumentacji projektowej kolejnego etapu zagospodarowania terenu przy ul. Św. Marcina – Bulwaru A. Zienkiewicza.

- zakończono roboty budowlane związane z zagospodarowaniem terenu na osiedlu Gaj w rejonie ul. Kłodzkiej w zakresie:
 - uporządkowania terenu – całość obszaru A, B i C (usunięcie gruzu, wysypisk, hałd ziemi, ukształtowanie terenu, gospodarka istniejącym drzewostanem – wycinki sanitarne i przesadzenia, obsianie trawą),
 - założenia ciągów pieszych o nawierzchni żwirowej, pieszo – rowerowych o nawierzchni asfaltowej, chodników z kostki betonowej, placów rekreacyjnych o nawierzchni żwirowej,
 - ułożenia przepustów pod ciągami pieszymi i pieszo-rowerowymi pod kable oświetleniowe i monitoringu,
 - elementów małej architektury (ławki: 103 szt., kosze na śmieci: 26 szt.),
 - nasadzeń zieleni na obszarze B (drzewa, krzewy, róże parkowe, byliny).
 - Wydatki: 1 776 752 zł
 - Dane charakterystyczne:

Powierzchnia						
	ścieżki i place żwirowe	tereny zieleni	ścieżki z kostki betonowej	ścieżki z nawierzchni bitumicznej	łąka kwietna	nasadzenia
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[szt.]
Obszar A	1.089	7.444	24	-		
Obszar B	63	11.789	37	931		
Obszar C	610	2.903	293	-		
Obszar D	-	-	-	-	1.750	233 – drzew 842 -

						krzewów
--	--	--	--	--	--	---------

Zagospodarowanie Parku Tysiąclecia

W ramach zadania:

- zakończono budowę strefy wejściowej do Parku Milenijnego od strony ul. Sukielickiej,
- ustawiono skały prezentujące dolnośląskie złoża geologiczne – „kamień dolnośląski”, w tym m.in. skały: bazaltu, granitu, sjenitu, serpentynitu, piaskowców, dolomitów,
- wykonano nasadzenia drzew na terenie parku.

Wydatki: 514 580,88 zł

Rewaloryzacja Parku Szczytnickiego

W latach 2017-2018 realizowano zadanie pn. „Zagospodarowanie części terenu Parku Szczytnickiego we Wrocławiu – Etap I” z dofinansowaniem ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dla Działania 4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych - Poddziałanie 4.4.2 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych - ZIT WrOF.

W czerwcu 2017 roku w wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego został wyłoniony wykonawca zadania (w tryb „zaprojektuj i wybuduj”), pn. „Zagospodarowanie części terenu Parku Szczytnickiego we Wrocławiu – Etap I”.

Prace wykonane w ramach zadania obejmowały swoim zakresem: roboty rozbiórkowe, oczyszczenie istniejących postumentów kamiennych, wykonanie nawierzchni ścieżek, alejek i placyków, budowę schodów terenowych i murków oporowych, budowę instalacji elektrycznych - szafki zasilającej i oświetlenia parkowego, budowę przyłącza wodnego i instalacji nawadniającej z hydrantami, dostawę i montaż elementów małej architektury, w tym: ławki parkowe, kosze na śmieci, tablice informacyjno-pamiątkowe w tym tyflograficzna, poidelko. Ponadto zostały wykonane prace w zakresie przyrodniczym, w tym nasadzenia zieleni: drzewa, krzewy i założenie trawników oraz wykonanie „hotelu dla owadów, karmników dla ptaków i wiewiórek, budek dla ptaków i nietoperzy.

Wydatki: 4 026 151,31 zł

Budowa wybiegów dla psów na terenach zieleni miejskiej

W ramach zadania:

opracowano projekt, na podstawie którego wybudowano wybieg dla psów na terenie zieleńca przy ul. Bacciarellego,

opracowano pierwszy etap - dokumentacja projektowa zadania „Wybiegu dla psów w Parku Klecińskim”, którego realizacja planowana jest w 2019 roku

Wydatki: 170 000,00 zł

Tworzenie nowych form przyrody na podstawie uwarunkowań merytorycznych formalno-prawnych, finansowych i własnościowych

W ramach realizowanego zadania wydano opinię pomocniczą dla Miejskiego Konserwatora Zabytków w zakresie zasadności objęcia ochroną prawną:

- płatanu klonolistnego rosnącego przy ul. Lekarskiej oraz grupy płatanów klonolistnych rosnących przy ul. Pułaskiego.

W 2018 roku wpłynęły 4 wnioski w sprawie ustanowienia w formie pomnika przyrody niżej wymienionych okazów:

- wiąza szypułkowego rosnącego przy ul. Stopnickiej;
- dębu szypułkowego rosnącego przy ul. Raclawickiej;
- płatanu klonolistnego rosnącego na terenie Liceum Ogólnokształcącego Nr XII im. Bolesława Chrobrego przy pl. Orłąt Lwowskich 2A;

- wszystkich kilkudziesięcioletnich drzew, rosnących we wnętrzu podwórzowym ograniczonym ulicami: Ruską, Psie Budy i Placem Solnym we Wrocławiu;
- platan klonolistnego rosnącego przy ul. Lekarskiej.

W wyniku podjętych czynności administracyjnych stwierdzono, że platan klonolistny rosnący przy ul. Lekarskiej spełnia wszelkie kryteria, niezbędne do objęcia go ochroną prawną. Pozostałe zgłoszone do objęcia ochroną okazy, z różnych przyczyn, nie spełniły kryteriów potrzebnych do uznania drzewa za pomnik przyrody, o czym pisemnie poinformowano wnioskodawców.

Na podstawie jednego wniosku oraz kwalifikacji własnej, wszczęto dwa postępowania administracyjne w sprawie objęcia ochroną pomnikową dwóch drzew: platan klonolistnego przy ul. Lekarskiej i platan wschodniego przy ul. Kasprowicza. Do właścicieli terenów, na których znajdują się drzewa wysłano pisma z prośbą o wyrażenie zgody na ustanowienie pomników przyrody. W 2018 roku nie otrzymano odpowiedzi na przesłaną korespondencję.

Ochrona gatunkowa zwierząt

Broszura dotycząca gatunków chronionych w mieście

Opracowano teksty do ulotki o ochronie ptaków w procesach inwestycyjnych oraz broszury dotyczącej zagadnień ogólnych związanych z ptakami bytującymi w mieście tj. (bazy żerowej i siedliskowej, sposobów ochrony ptaków, sposobów wzbogacania różnorodności gatunkowej ptaków w mieście, dokarmiania, itp.) Zawarto umowę na sporządzenie analizy merytorycznej i wydanie opinii wraz z dokonaniem niezbędnej korekty przygotowanych tekstów, ulotki oraz broszury dotyczącej zagadnień ogólnych związanych z ptakami bytującymi w mieście.

Wszystkim zarządcom nieruchomości i spółdzielni mieszkaniowych we Wrocławiu przesłano pismo informujące o obowiązujących przepisach prawnych, w zakresie ochrony gatunkowej zwierząt. Prowadzono dwie interwencje w sprawie ochrony ptaków.

Rozpoczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania opinii dotyczącej uzyskania statusu ośrodka rehabilitacji zwierząt przez klinikę weterynaryjną SKVet, mieszczącą się przy ul. Stabłowickiej 109b we Wrocławiu.

NADZÓR NAD ISTNIEJĄCYMI FORMAMI PRZYRODY – UŻYTKAMI EKOLOGICZNYMI, ZESPOŁAMI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYMI, POMNIKAMI PRZYRODY

Utrzymanie form ochrony przyrody

W ramach ochrony czynnej drzew pomnikowych przeprowadzono kilkadziesiąt wizji terenowych; wytypowano do zabiegów i zlecono do wykonania (w ramach 7 zawartych z wykonawcami umów) prace pielęgnacyjne, interwencyjne i badania specjalistyczne na następujących pomnikach przyrody (43 obiekty):

- dęby szypułkowe przy ul. Różyckiego – nr ew. 1A, 1B, 1C. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie. Wymiana siatki (1B).
- dąb „Dziadek” przy ul. M. Kopernika 5 przed budynkiem Ośrodka Szkoleniowego Państwowej Inspekcji Pracy im. Prof. Jana Rosnera we Wrocławiu – nr ew. 8. Zakres wykonanych prac: obwodowa redukcja korony naśladująca naturalne wycofywanie się korony drzew sędziwych, analiza konieczności zastosowania wiązań stalowych, które połączą obie części pnia; inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego oraz zagrażających elementów korony; usypanie warstwy zrębków ze zdrowych drzew liściastych w obrębie okręgu otaczającego pień drzewa; identyfikacja taksonomiczna grzyba; wymiana 2 wiązań elastycznych na wiązania stalowe,
- dąb Piotra Włosta rosnący przy ul. Wróblewskiego 3 – nr ew. 9. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego; usunięcie suchych, zawieszonych, zagrażających gałęzi/konarów w niezbędnym zakresie, uwzględniającym lokalizację drzewa w uczęszczanym miejscu publicznym (ciąg pieszy i trakcja elektryczna MPK), kontrola

istniejącego wiązania, inspekcja korony pod kątem konieczności zastosowania dodatkowych wiązań, usunięcie samosiewów rosnących w obrębie płotka otaczającego pomnik przyrody,

- dąb szypułkowy Paweł rosnący w Pawłowicach – nr ew. 10. Zakres wykonanych prac: ekspertyza oraz wzmocnienie mechaniczne korony.
- tulipanowiec amerykański rosnący w Ogrodzie Botanicznym – nr ew. 15. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego, zawieszonych i zagrażających konarów w niezbędnym zakresie.
- miłorząb dwuklapowy rosnący w Ogrodzie Botanicznym – nr ew. 16A. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie, badanie stanu zdrowotnego rozwidlenia pnia tomografem sonicznym w celu ustalenia stopnia ewentualnego rozkładu lub wielkości zakorka,
- platan klonolistny rosnący przy wejściu do Ogrodu Botanicznego – nr ew. 20. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suchych, zawieszonych, zagrażających gałęzi/konarów w niezbędnym zakresie, uwzględniającym lokalizację drzewa w uczęszczanym miejscu publicznym,
- żywotnik zachodni rosnący przy ul. Ulanowskiego 21 – nr ew. 29. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie; montaż tabliczki "Pomnik przyrody",
- grupa 8 dębów rosnących w Parku Żłotnickim – nr ew. 30E, 30F, 30G. Zakres wykonanych prac: inspekcja korony, stanu mechanicznego rozwidleń, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie.
- Grupa 4 wiązów szypułkowych rosnących przy ul. Jarnołtowskiej 91 – nr ew. 34A, 34B. Zakres wykonanych prac: 34A redukcja korony drzewa, montaż tabliczki "Pomnik przyrody", 34B inspekcja stanu zdrowotnego ze szczególnym uwzględnieniem korony, usunięcie suchych, zawieszonych, zagrażających gałęzi/konarów w niezbędnym zakresie,
- lipa Maksimowicza rosnąca w Parku Brochowskim – nr ew. 42. Zakres wykonanych prac: badanie stanu zdrowotnego wnętrza pnia tomografem sonicznym; badanie statyki drzewa zintegrowaną metodą tensometryczną; określenie zakresu niezbędnych do wykonania zabiegów pielęgnacyjnych lub innych mających na celu poprawę bezpieczeństwa w otoczeniu drzewa,
- lipa szerokolistna rosnąca w Parku Brochowskim – nr ew. 43. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego, zawieszonych i zagrażających konarów w niezbędnym zakresie,
- wiąz szypułkowy rosnący w Parku Brochowskim – nr ew. 44. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego, zawieszonych i zagrażających konarów w niezbędnym zakresie,
- platan klonolistny rosnący w Parku Stabłowickim – nr ew. 45. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie,
- wiąz szypułkowy rosnący w Parku Stabłowickim – nr ew. 47. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie,
- platan klonolistny rosnący w Parku Słowackiego – nr ew. 60D. Zakres wykonania prac: inspekcja stanu zdrowotnego drzewa; usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie uwzględniającym lokalizację drzewa w uczęszczanym miejscu publicznym.
- dąb szypułkowy rosnący na terenie Przedszkola Nr 52 przy ul. Łączności 5/7 – nr ew. 63. Zakres wykonanych prac: montaż wiązania elastycznego o nośności 4t nad budynkiem. Usunięcie suszu w niezbędnym zakresie,
- dąb szypułkowy rosnący przy ul. Matejki – nr ew. 65. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suchych, zawieszonych, zagrażających gałęzi/konarów w niezbędnym zakresie, kontrola istniejących wiązań, inspekcja pod kątem konieczności zastosowania mechanicznego wzmocnienia konara znajdującego się nad płotem i ciągiem pieszym,

- dąb szypułkowy rosnący w Lesie Sołtysowickim – nr ew. 70B. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie,
- cypryśnik Lawsona rosnący przy ul. Bartla 3 – nr ew. 76. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego drzewa; identyfikacja przyczyn osłabienia vitalności drzewa; wskazanie możliwych do wykonania zabiegów, w ramach ochrony czynnej, mających na celu poprawę stanu zdrowotnego drzewa,
- dąb szypułkowy rosnący przy ul. Opatowickiej – nr ew. 87. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie,
- bluszcz pospolity rosnący przy ul. Pasteura 1-7 – nr ew. 96. Zakres wykonanych prac: skrócenie pędów pnącza o 3 m (od wierzchołka) na każdym z konarów dębu,
- 8 sofor japońskich Perełkowce nad Grudziądzką rosnących przy ul. Grudziądzkiej – nr ew. 99A, 99B, 99C, 99D, 99E, 99F, 99G, 99H. Zakres wykonanych prac: 99A - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie, obwodowa redukcja korony, naśladująca naturalne wycofywanie się korony drzewa sędziwego; 99B - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie, redukcja gałęzi znajdujących się najbliżej budynku w niezbędnym zakresie, obwodowa redukcja korony, naśladująca naturalne wycofywanie się korony drzewa sędziwego, wymiana 3 istniejących wiązań elastycznych; 99C - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie, cięcia techniczne gałęzi znajdujących się najbliżej budynku (okna i dach) w niezbędnym zakresie, obwodowa redukcja korony, naśladująca naturalne wycofywanie się korony drzewa sędziwego, wymiana 6 istniejących wiązań elastycznych; 99D - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie, obwodowa redukcja korony, wymiana 5 istniejących wiązań elastycznych; 99E - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie, wymiana 3 istniejących wiązań elastycznych, redukcja gałęzi znajdujących się najbliżej budynku w niezbędnym zakresie, cięcia techniczne w niezbędnym zakresie, obwodowa redukcja korony; 99F - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie, wymiana 4 istniejących wiązań elastycznych, cięcia techniczne (gałęzie znajdujące się najbliżej dachu) w niezbędnym zakresie, obwodowa redukcja korony; 99G - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego, zawieszonych gałęzi w niezbędnym zakresie, obwodowa redukcja korony; 99H - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie, obwodowa redukcja korony, wymiana 3 istniejących wiązań elastycznych, cięcia techniczne (gałęzie znajdujące się najbliżej dachu) w niezbędnym zakresie,
- dąb szypułkowy Nestor rosnący przy ul. Czeskiej 38 – nr ew. 102. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suchych, zawieszonych, zagrażających gałęzi/konarów w niezbędnym zakresie; badanie struktury wewnętrznej pnia i głównych konarów tomografem sonicznym; wymiana 4 sztuk istniejących wiązań elastycznych typu Cobra; określenie konieczności zamontowania wiązań sztywnych/ stalowych (opasowych) poniżej wiązań elastycznych,
- lipa srebrzysta rosnąca w Ogrodzie Roślin Leczniczych – nr ew. 103. Zakres wykonanych prac: redukcja korony kontynuująca formowanie korony prowadzone w przeszłości, cięcia głównie na wyższym z przewodników, redukcja do 25% powierzchni asymilacyjnej korony,
- dąb szypułkowy Mieszko rosnący przy ul. Osobowickiej 127 – nr ew. 109. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suchych, zawieszonych, zagrażających oraz wchodzących w kolizję z dachem szkoły gałęzi/konarów w niezbędnym zakresie; określenie koniecznych do wykonania zabiegów, w związku z wyłamaniem fragmentów korony oraz skutkami interwencji PSP, w tym zniszczeniem wiązania,

- grupa 2 leszczyn tureckich rosnących w Parku Zachodnim – nr ew. 110A, 110B. Zakres wykonanych prac: 110A - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego, zagrażających gałęzi/konarów w niezbędnym zakresie; 110B - inspekcja stanu zdrowotnego drzewa, usunięcie suszu gałęziowego i zagrażających konarów/ gałęzi w niezbędnym zakresie, kontrola istniejącego wiązania,
- dąb szypułkowy Drzewiec rosnący przy ul. Nadbrzeżnej – nr ew. 116. Zakres wykonanych prac: usunięcie suszu oraz zagrażających konarów i gałęzi w niezbędnym zakresie redukcja porastającego pomnik przyrody pnącza – bluszczu pospolitego.

Inne działania dotyczące form ochrony przyrody:

- zawarto umowę na wykonanie usługi polegającej na oznaczeniu 2 pomników przyrody poprzez: zakup, obróbkę, przetransportowanie i posadowienie skały (serpentyt), na gruncie (bez podbudowy), w obrębie pnia drzewa, z wykutymi nazwami: DĄB SOŁTYS i DĄB DRZEWIEC,
- przygotowano tekst i uzgodniono realizację tablicy informacyjnej przy pomniku przyrody Dąb Przewodnik – nr ew. 68,
- wydano uzgodnienie projektu ławki w obrębie pomnika przyrody - Dąb Przewodnik – o nr ew. 68,
- uzgodniono inwestycję pn. „Budowa linii kablowej przy ul. Grudziądzkiej”, zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie pomnika przyrody – sofory japońskiej nr ew. 99E,
- uzgodniono inwestycję pn. „Budowa oświetlenia w Parku Grabiszyńskim we Wrocławiu, ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo planowanej inwestycji z pomnikiem przyrody – bukiem zwyczajnym o nr ew. 108,
- uzgodniono inwestycję pn. „Jasne i bezpieczne przejście” – wykonanie oświetlenia alejki-drogi pomiędzy ulicami Grudziądzką i Kętrzyńską we Wrocławiu, w zakresie ochrony pomnika przyrody 99E,
- uzgodniono inwestycję polegającą na przebudowie i rozbudowie budynku mieszkalnego przy ul. Matejki 3 ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo planowanej inwestycji z pomnikiem przyrody – dębem szypułkowym o nr ew. 65,
- pisemnie interweniowano bądź informowano w 3 sprawach dotyczących istniejących pomników przyrody,
- na wniosek GDOŚ uszczegółowiono i przesłano informacje dotyczące wybranych form ochrony przyrody,
- do mapy przyrodniczej w SIP dołączono fotografie wszystkich pomników przyrody.

Monitoring występowania roślin inwazyjnych

Zewidencjonowano obszary, na których stwierdzono występowanie roślin inwazyjnych z gatunków: barszcz Sosnowskiego, barszcz olbrzymi. Stworzono mapę ich rozmieszczenia w ramach SIP

Ochrona osobliwości dendrologicznych

W związku z koniecznością przeprowadzenia pilnych cięć technicznych, spowodowanych wyłamaniem konarów pomników przyrody sporządzono 2 zamówienia na wykonanie cięć interwencyjnych na obiektach: dąb szypułkowy nr 24E, dąb szypułkowy o nr 65.

Kwota wydatkowana na ten cel ze środków miasta to: 104 386,42 zł.

Pisemne zawiadomienia o zawarciu stosownych umów w zakresie pielęgnacji pomników przyrody, ich zakresie oraz terminie prowadzenia prac każdorazowo przesłano do właścicieli/ zarządców terenów, na których zlokalizowane są formy ochrony przyrody.

W ramach przeprowadzonych oględzin stanu zdrowotnego drzew pomnikowych oraz na podstawie zaleceń co do dalszego postępowania z poszczególnymi obiektami pomnikowymi, wytypowano do wykonania prac w roku 2019 roku - 47 obiektów pomnikowych.

WDRAŻANIE POWIATOWEGO PROGRAMU ZWIĘKSZENIA LESISTOŚCI WROCŁAWIA

Miasto Wrocław od 2006 roku wdraża „Powiatowy Program Zwiększania Lesistości Miasta Wrocławia”, który zakłada etapowe zwiększanie lesistości miasta z ok. 7 %, do ok. 11 %. Działania te wynikają z założenia, że zwiększanie zasobów leśnych miasta oprócz wymiernych korzyści ekologicznych (np. ograniczanie efektu cieplarnianego poprzez absorpcję CO₂) znacznie przyczynia się do poprawy jakości życia w mieście (m.in. poprzez zwiększanie przestrzeni rekreacyjnej).

Sukcesywne zalesianie gruntów zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego za okres 2015-2018

Lata	Powierzchnia gruntów podlegająca zalesieniu [ha]
2015	14,32
2016	19
2017	17,5
2018	3,52
Razem	54,34

W 2018 roku zalesiono 3,52 ha gruntów nieleśnych, w mpzp przeznaczonych pod zalesienie, stanowiących własność Gminy Wrocław.

REALIZACJA PROGRAMU OGRANICZENIA UCIAŹLIWOŚCI ZWIĄZANYCH Z DZIKIMI ZWIERZĘTAMI BYTUJĄCYMI NA TERENIE WROCŁAWIA

Zlecano działania o charakterze prewencyjno-interwencyjnym, w związku z problemami jakie stwarzają dzikie zwierzęta bytujące w granicach Wrocławia. Działania te obejmują:

systematyczne ograniczanie liczebności populacji dzikich zwierząt w mieście poprzez odłowy lub odstrzały redukcyjne,

działania doraźne w sytuacjach kryzysowych polegające na zleceniu prowadzenia całodobowego pogotowia interwencyjnego ds. dzikich zwierząt oraz zapewnienie profesjonalnej opieki weterynaryjnej oraz rehabilitacji dzikim zwierzętom pochodzącym z terenu Wrocławia poprzez powołanie lub zlecenie prowadzenia ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt na potrzeby miasta,

zapobieganie migracji dzikich zwierząt w głąb miasta m.in. poprzez współdziałanie z dzierżawcami obwodów łowieckich położonych na obrzeżach miasta.

Realizację w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Lata	Liczba zwierząt złapanych w odłowniach	Liczba interwencji	Liczba zwierząt przekazanych do Ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt
2015	172	415	250
2016	195*	523	70
2017	167	435	62
2018	62	410	83
Razem	596	1783	465

*212 łącznie

REALIZACJA WROCŁAWSKIEGO PROGRAMU KONTROLI LICZEBNOŚCI KOMARÓW

Miasto Wrocław jest jedynym, które ma stały wieloletni program ograniczania populacji komarów z wypracowanym schematem działań.

Zgodnie z wypracowanymi zasadami działania, w latach 2015–2018 kontynuowano rozpoczęte w 1998 roku prace nad stosowaniem wdrożonych zintegrowanych metod kontroli liczebności komarów w środowisku. Wykonano w tym zakresie następujące działania:

- monitorowanie terenu wraz z wykonywaniem oprysków w miejscach rozwoju komarów o powierzchni do 0,1 ha,
- zabiegi preparatem biologicznym VectoBac 12 AS oraz preparatami chemicznymi metodą agrolotniczą i metodą naziemną,
- aplikacja preparatu mikrobiologicznego do wpustów ulicznych w Rynku oraz na Ostrowie Tumskim,
- kompleksowe monitorowanie doliny rzeki Bystrzycy z jednoczesnym wykonywaniem oprysków,
- zarybianie zbiorników wodnych na terenie Wrocławia oraz od 2015 roku systematycznie prowadzenie badania składu gatunkowego fauny komarów występujących na terenie Wrocławia z uwzględnieniem występowania gatunków inwazyjnych rozszerzone w 2018 roku o występowanie kleszczy na wybranych terenach rekreacyjnych.

W 2018 roku wykonano łącznie 55 zabiegów ograniczających rozwój komarów na powierzchni 625,73 ha (z czego 53 zabiegi biologiczne na powierzchni 10,73 ha i 2 zabiegi chemiczne na powierzchni 615 ha).

Ponadto wykonano 11 oprysków preparatem biologicznym na powierzchni 1,50 ha.

Ilość oraz rodzaj wykonanych oprysków w danym roku zależy w dużej mierze od panujących warunków atmosferycznych i hydrologicznych, które wpływają na powstawanie potencjalnych miejsc rozwoju komarów. W 2016 roku na dużą liczbę zabiegów biologicznych wpływ miał utrzymujący się wyższy stan wody w rzece Bystrzycy, co przyczyniło się do powstawania zbiorników tymczasowych w jej dolinie, w których rozwijały się larwy komarów. Dzięki systematycznemu monitoringowi bezpośrednio wykonywano zabiegi biologiczne zwalczające rozwijające się larwy. Wystąpienie w 2017 roku zjawisk powodziowych wzdłuż doliny rzeki Widawy oraz Bystrzycy zarówno w obrębie jak i poza granicami administracyjnymi Wrocławia, przyczyniła się do konieczności wykonania większej liczby zabiegów, szczególnie preparatem chemicznym. Tym samym przełożyło się to na powierzchnię jaka musiała zostać poddana zabiegom.

Panująca aura w danym sezonie wpływa również na koszty jakie są niezbędne do przeprowadzenia skutecznych działań.

Zestawienie całkowitych kosztów realizacji programu w poszczególnych latach

Lata	2015	2016	2017	2018
Łączny koszt prowadzonych działań [zł]	277 693,93	103 743,46	268 247,96	182 051,50

Warunki atmosferyczne i hydrologiczne w całym sezonie 2018 były niesprzyjające rozwojowi larw komarów na terenie miasta. Czynnikiem wyraźnie hamującym możliwości rozwoju owadów z rodziny Culicidae był deficyt opadów. Taka sytuacja miała bezpośrednie przełożenie na brak lub znaczne ograniczenie miejsc do rozwoju komarów. Nieliczne miejsca rozwoju były bezzwłocznie opryskiwane.

Potencjalne miejsca rozwoju komarów podlegające stałemu monitoringowi - Park Brochowski, - Park Sołtysowicki, - okolice ul. Konduktorskiej, - Park Złotnicki

W ramach biologicznych metod zwalczania komarów w 2018 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, zarybiono 50 zbiorników wodnych narybkiem zjadającym larwy komarów. Na terenie miasta do wybranych akwenów, wiosną i jesienią, wpuszczono takie gatunki ryb jak płoć, jaź, karp i karp koi, okoń oraz wzdręga.

Ponadto dokonano odłowów kontrolnych w zakresie zbadania stanu liczebności ryb w dotychczas zarybionych zbiornikach. Odłow przeprowadzono w zbiorniku wodnym przy ul. Maślickiej, stawie w Parku Leśnickim oraz w zbiorniku przy ul. Jeleniogórskiej. Całkowity koszt usługi zarybiania i odłowów kontrolnych wyniósł 12 000 zł. Wszystkie kontrolowane zbiorniki wodne wykazały się dużą różnorodnością gatunkową (6-8). Przeważała płoć i wzdręga. Badania potwierdziły, że ryby wpuszczone do stawów

dobrze się zaadaptowały, a nowy narybek, żywiąc się larwami komarów skutecznie zmniejsza populacje osobników dorosłych w środowisku.

Systematyczne monitorowanie terenu miasta i stworzenie mapy obrazującej wszystkie miejsca potencjalnego rozwoju a także ilości oprysku danego punktu, pozwala na wyznaczanie miejsc newralgicznych pod względem rozwoju komarów. Każdego roku wskazywane są nowe punkty, które w sprzyjających warunkach mogą być doskonałym miejscem do wylęgu kolejnych populacji tych owadów w następnych latach. Dane z minionych lat pozwalają zaobserwować jak wygląda sytuacja uciążliwości komarów w zależności od warunków pogody, a także jaki wpływ ma prowadzenie działań w ramach programu. Obserwacje w trakcie trwania sezonu, kolejny raz potwierdziły rosnącą świadomość wśród mieszkańców pod względem zabezpieczania dostępu samic komarów do wody zbieranej w pojemnikach na terenach działek oraz posesjach prywatnych, co ogranicza rozwój i uciążliwość tych owadów w środowisku.

W latach 2015 -2018 prowadzone były badania składu gatunkowego fauny komarów występujących na terenie Wrocławia z uwzględnieniem występowania gatunków inwazyjnych. Miarodajność podjętych badań ma znaczenie, jeśli są one prowadzone systematycznie na przestrzeni kilku lat. Takie działania pozwalają na określenie składu fauny pod względem ilości i jakości względem różnych warunków występujących w czasie badań. Znajomość składu gatunkowego jest jednym z podstawowych elementów skutecznego działającego programu zintegrowanych metod, w szczególności ze względu na zdolności migracyjne tych owadów. Działania polegają na odłowieniu larw komarów i osobników dorosłych przy wykorzystaniu odpowiednich urządzeń.

Podobnie jak w latach ubiegłych liczba poszczególnych gatunków była zróżnicowana w ciągu sezonu letniego. Gatunkiem dominującym, stanowiącym 39% zebranych osobników był *Aedes vexans*, podobnie jak w latach ubiegłych. Drugim pod względem liczebności wśród odłowionych z wykorzystaniem pułapek CDC dorosłych Culicidae był kompleks *Culex pipiens* stanowiący ponad 20% zbioru. Udział pozostałych gatunków jest mniejszy. Na ich występowanie i rozprzestrzenienie mogą mieć wpływ warunki pogodowe bezpośrednio wpływające na pojawianie się miejsc rozwojowych czy tempo ich rozwoju. Zmienna liczebność odławianych gatunków jak również zróżnicowany ich udział w kolejnych sezonach wskazuje na konieczność prowadzenia dalszego systematycznego monitoringu.

Odławianie komarów w różnych rejonach miasta zobrazowało miejsca o największej i najmniejszej uciążliwości w warunkach panujących w bieżącym roku. Porównanie liczby odłowionych osobników dorosłych w latach 2015 - 2018 jednoznacznie wskazuje na znaczny udział pól wodonośnych w kształtowaniu uciążliwości komarów dla południowo-wschodniej części Wrocławia. Na tym terenie stwierdzono najwyższą różnorodność, oznaczono aż 23 gatunki komarów. Sytuacja jest analogiczna do terenu Pól Irygowanych, które w latach swej działalności stanowiły obszar znaczący pod względem rozwoju komarów i tym samym uciążliwości dla zachodniej części miasta.

Zarówno liczebność jak i różnorodność gatunków występujących na tym terenie sugeruje konieczność realizacji szczegółowych badań terenowych w tym rejonie, szczególnie w kontekście określenia miejsc rozwojowych, a tym samym przyczyn zwiększonej uciążliwości komarów we wschodniej części miasta. Z racji, że jest to miejsce poboru wody dla całego miasta, nie można tam prowadzić jakichkolwiek działań związanych z wykonywaniem zabiegów przeciw ograniczaniu populacji komarów.

Prowadzenie systematycznych odłowów komarów w miesiącach od czerwca do września daje obraz panującej sytuacji i pozwala na podejmowanie odpowiednich działań. Dlatego też w następnych latach w miarę dostępności środków finansowych na ten cel, planuje się ich kontynuację.

W 2018 roku przeprowadzono pilotażowe obserwacje występowania kleszczy na wybranych terenach rekreacyjnych w granicach miasta Wrocławia. Wrocławskie tereny zieleni sprzyjają występowaniu wielu gatunków zwierząt, w tym lądowych kręgowców będących potencjalnymi żywicielami kleszczy. Do zbioru kleszczy wytypowano cztery

tereny rekreacyjne położone w granicach administracyjnych Wrocławia: Park Zachodni, Park Wschodni, Las Sołtysowicki oraz Las Osobowicki, w którym wcześniejsze badania potwierdziły stałą, choć zróżnicowaną obecność kleszczy. Objęte badaniami tereny wytypowano na podstawie stwierdzenia obecności zarówno obszarów koszonych jak i niekoszonych, porośniętych stosunkowo wysoką roślinnością. Przeprowadzone badania odłowu pozagniazdowych kleszczy wykazały obecność jedynie kleszcza pospolitego *Ixodes ricinus*. Gatunek ten, choć w niewielkiej liczbie, został odłowiony na wszystkich badanych terenach.

PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

W ramach zadania realizowano:

- współprowadzenie fanpage Zielony Wrocław na Facebooku. Jest to głównie kanał informacyjny dotyczący działań środowiskowych. Fb służy również propagowaniu idei miasta zielonego i bioróżnorodnego oraz celom edukacyjnym,
- nasadzenia drzew z mieszkańcami m.in. w ramach akcji Wrośnij we Wrocław powstają Parki Młodego Wrocławianina, zielone miejsca, w których wrocławskie rodziny mogą posadzić drzewa upamiętniając tym samym jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu rodziców jakim jest pojawienie się nowego członka rodziny. W ramach zadania zrealizowano nasadzenia na terenie nowo powstających parków - wiosną przy ul. Avicenny, jesienią – przy ul. Maślickiej w rejonie rzeki Ługowiny,
- w ramach zazielenienia 100 ulic na 100-lecie niepodległości realizacja nasadzeń drzew i krzewów na terenach wytypowanych przez mieszkańców,
- Akcja Schronisko dla Roślin gdzie mieszkańcy mogli skorzystać z rady eksperta w zakresie ochrony roślin oraz pozostawić lub zaadoptować dostępne w schronisku rośliny,
- wspólne nasadzenia drzew z mieszkańcami podczas oficjalnego otwarcia Parku Mamuta,
- wspólne nasadzenia drzew z mieszkańcami, jako pierwszy etap realizacji Ekoparku na Stabłowicach – parku, którego budowa ma mieć charakter partycypacyjny,
- wspólne nasadzenia bylin z mieszkańcami w Parku Jedności, połączone z konsultacjami koncepcji dalszych etapów realizacji parku,
- nasadzenie wspólnie z Wrocławską Radą Kobiet Drzewa Kobiet,
- współorganizacja wraz z „miastoDrzew” projektu Jesień z drzewami w ramach którego wspólnie przeprowadzono spacer edukacyjny po Parku Wschodnim służący poznaniu bioróżnorodności parków, a także zorganizowano wspólne nasadzenia drzew z mieszkańcami na Wyspie Bielarskiej,
- współorganizacja ze Stowarzyszeniem Edukacji Krytycznej akcji „Razem Ogarniamy Wyspę”, której celem jest budowanie poczucia współodpowiedzialności za tereny publiczne,
- realizacja filmików edukacyjnych z udziałem dra Janusza Mazurka o metodach usuwania ćmy bukszpanowej,
- liczny udział w konsultacjach społecznych,
- uczestnictwo w audycjach radiowych i telewizyjnych Radia Wrocław m.in. Akcja Reakcja, Radio Rodzina, Radio Ram, Melo Radio, radio LUZ, Echo24, a także wywiadach i programach prasowych Gazety Wyborczej, Gazety Wrocławskiej.

OCHRONA PRZYRODY I KLIMATU

KAMPANIA „MAŁE KROKI, WIELKIE ZMIANY”- KAMPANIA EDUKACYJNO-INFORMACYJNA Z ZAKRESU OCHRONY BIORÓŻNORODNOŚCI ORAZ OCHRONY JAKOŚCI POWIETRZA WE WROCŁAWIU I 10 GMINACH DOLNEGO ŚLĄSKA

Kampania „Małe kroki, wielkie zmiany” to Kampania edukacyjno-informacyjna z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz ochrony jakości powietrza we Wrocławiu i 10 gminach Dolnego Śląska, do której celów należą:

- upowszechnienie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- kształtowanie zachowań pro środowiskowych ogółu społeczeństwa, w tym wśród rodzin oraz osób starszych;

- aktywizacja społeczna – budowanie społeczeństwa obywatelskiego w obszarze ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- ograniczenie liczby zjawisk patologicznych w zakresie:
- niszczenia siedlisk oraz gatunków chronionych, w tym ptaków, związanym z ogrzewaniem mieszkań za pomocą substancji zakazanych - silnie trujących,
- propagowania rozwiązań proekologicznych dotyczących ogrzewania mieszkań.

W 2018 roku w ramach projektu zostały przeprowadzone następujące działania:

- przygotowanie Strategii komunikacji (raport) - na podstawie badań eksperckich, fokusowych i ankietowych wykonanych przez Wyższą Szkołę Bankową we Wrocławiu, wskazano najskuteczniejsze formy komunikacji treści Kampanii do różnego typu odbiorców;
- przeprowadzono procedurę przetargu nieograniczonego na kompleksową realizację kampanii edukacyjno-informacyjnej, w efekcie której został wyłoniony jej wykonawca; w ramach zaplanowanych w kampanii działań w 2018 roku:
- stworzono jej koncepcję,
- opracowano logotyp i hasło,
- przygotowano, wydrukowano i dostarczono projekty materiałów graficznych tj. plakat, ulotka, zakładka do książki, kolorowanka, materiały do social media i prasy,
- przygotowano, wydrukowano i dostarczono część materiałów promocyjno-informacyjnych tj. torbę wielorazowego użytku, odbłask, kredki,
- przygotowano animację o ochronie jakości powietrza i emitowano ją w lokalnej telewizji i Internecie,
- przygotowano spot do radia o ochronie jakości powietrza i wyemitowano go w lokalnym radiu,
- przygotowano i wyemitowano 3 artykuły w lokalnej prasie,
- rozpowszechniano treści kampanii w Internecie (social media, www.wroclaw.pl, internetowe artykuły w prasie), w przestrzeni publicznej (wywieszenie plakatów, udostępnianie ulotek i załadek),
- wykonano plakaty i roll-upy informacyjne związane z dofinansowaniem projektu ze środków Unii Europejskiej;
- przeprowadzono 28 spotkań edukacyjnych z mieszkańcami oraz 15 warsztatów plenerowych w ZOO z cateringiem oraz zakupiono sprzęt TIK na cele organizacji ww. spotkań – za realizację działań odpowiada Fundacja Centrum Aktywnego Wsparcia z Brzegu.

Gmina Wrocław jest liderem projektu, a partnerami Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu, Fundacja Centrum Aktywnego Wsparcia z Brzegu oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Całkowita wartość projektu wynosi: 592 561,40 zł, kwota dofinansowania: 503 677,19 zł.

LET'S MOVE

W 2018 roku kontynuowano realizację projektu „Droga do szkoły bezpieczna, zdrowa i ekologiczna - Let's move”, którego podstawowym zadaniem jest promowanie wśród uczniów szkół podstawowych zrównoważonych, zdrowych i bezpiecznych sposobów przemieszczania się. W projekcie brały udział 4 wrocławskie szkoły podstawowe.

Celem programu było wypracowanie, na podstawie obserwacji i analiz, systemu zapewniającego bezpieczeństwo uczniów przybywających do szkoły pieszo lub rowerem oraz podejmowanie konkretnych działań podnoszących ww. bezpieczeństwo. W ramach projektu poprzez różnego rodzaju aktywności propagowane były zrównoważone sposoby przemieszczania się ze względu na ich walory prozdrowotne i sprzyjające ochronie środowiska.

Projekt był realizowany przez 36 miesięcy – od września 2015 roku do sierpnia 2018 roku. W 2018 roku w szkołach uczestniczących w projekcie odbywały się działania edukacyjno-informacyjne mające na celu podnoszenie świadomości uczniów w zakresie bezpieczeństwa w drodze do szkoły oraz korzyści zdrowotnych i środowiskowych związanych ze zrównoważonymi sposobami przemieszczania się. Prowadzono działania

promujące tworzenie tzw. pieszych autobusów, umożliwiającym uczniom wspólne przemieszczanie się pod opieką rodziców/pełnoletnich opiekunów. 21 marca, Pierwszego Dnia Wiosny, w szkołach odbyły się happeningi zachęcające do aktywnego przemieszczania się. W ramach podsumowania projektu w szkołach zostały przeprowadzone ankiety ukazujące procent uczniów przybywających do szkoły pieszo, rowerem, komunikacją miejską i samochodem.

Liczba uczniów przybywających do szkoły pieszo, rowerem, transportem publicznym, samochodem w 2016 roku (w pierwszym roku trwania projektu) i 2018 roku (w ostatnim roku).

Lp.	Szkoła	Ile uczniów przybyło do szkoły...							
		pieszo		rowerem		transportem publicznym		samochodem	
Rok		2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
1	ZSP nr 3 (Szkoła Podstawowa nr 10)	385	292	8	370	13	7	272	128
2	ZSP nr 9 (Szkoła Podstawowa nr 15)	139	113	11	180	13	6	184	115
3	ZSP nr 16 (Szkoła Podstawowa Nr 16)	182	166	7	256	5	0	305	121
4	ZSP nr 6 (Szkoła Podstawowa nr 34)	111	135	13	262	17	18	336	127
suma		817	706	39	1068	48	31	1097	491

Na podstawie działań oraz wyników ankiet prowadzonych przez 3 lata trwania projektu stworzono podręcznik - „Wytyczne metodyczne dotyczące zdrowia, bezpieczeństwa i zrównoważonej mobilności w szkołach”.

Ponadto, odbyły się spotkania z koordynatorami szkolnymi projektu oraz międzynarodowe spotkanie partnerów podsumowujące projekt we Wrocławiu.

Budżet projektu wynosił około: 95 000,00 zł.

EKO-EKSPERYMENT

W partnerstwie z Fundacją Open Mind złożony został wniosek o dofinansowanie pn.: „Eko-eksperyment! Nowe technologie w nauczaniu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych z elementami przedsiębiorczości i ekorozwiązań” i otrzymał dofinansowanie. Jego celem jest podniesienie kompetencji kluczowych w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych w szkołach ponadgimnazjalnych oraz podniesienie kompetencji nauczycieli w zakresie nauczania eksperymentalnego w Gminie Wrocław. W projekcie bierze udział 5 szkół ponadgimnazjalnych: Liceum Ogólnokształcące nr 15, Technikum nr 15, Zespoły Szkół nr 3 i 19; Zespół Szkół Logistycznych. W ramach projektu realizowane są następujące zadania:

- wyposażenie szkół uczestniczących w projekcie w sprzęt TIK – drukarki 3D oraz tablice interaktywne;
- opracowanie konspektów i skryptów na zajęcia pozalekcyjne oraz pozaszkolne;
- przeszkolenie nauczycieli z wykorzystywania opracowanych konspektów, skryptów oraz narzędzi TIK;
- przeprowadzanie zajęć pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych.

Całkowita wartość projektu: 856 877,62 zł, kwota dofinansowania: 813 950,62 zł.

C-CHANGE - KULTURA I SZTUKA W WALCE ZE ZMIANAMI KLIMATU – I ETAP

Głównym celem realizacji projektu C-Change jest wdrożenie dobrych praktyk wypracowanych przez Manchester we Wrocławiu w zakresie stworzenia sieci współpracy między placówkami kultury i sztuki, z zamiarem zwiększenia efektywności ich zarządzania oraz prowadzenia działań edukacyjnych poprzez kulturę i sztukę. W założeniu, powyższe rozwiązania przyczynią się do lokalnych działań związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatu.

W 2018 roku, w pierwszym roku realizacji projektu, odbyły się dwa zagraniczne spotkania partnerów oraz wizyta studyjna ekspertów we Wrocławiu, mające na celu przedstawienie założeń i sposobu budowy sieci współpracy pomiędzy instytucjami kultury i sztuki we Wrocławiu oraz nawiązanie współpracy międzynarodowej. Zostały zaprezentowane wstępne działania wdrożeniowe dobrych praktyk z Manchesteru przyczyniające się do obniżenia zużycia energii w instytucjach kultury i sztuki oraz propozycje działań edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu.

Projekt jest realizowany w partnerstwie z Manchesterem (lider), Mantuą, Gelsenkirchen, Szybenikiem i Águedą, w ramach programu URBACT III Komisji Europejskiej. Jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Projekt: Kampania edukacyjno – informacyjna z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz ochrony jakości powietrza we Wrocławiu i 10 gminach Dolnego Śląska.

Projekt realizowany jest przez Gminę Wrocław w partnerstwie z Wyższą Szkołą Bankową, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska oraz Fundacją Centrum Aktywnego Wsparcia. W styczniu 2018 roku uzyskał dofinansowanie. Umowę na realizację projektu podpisano w kwietniu.

Celem prowadzonych działań jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych mieszkańców Wrocławia i Dolnego Śląska poprzez przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w mediach, warsztatów i spotkań z mieszkańcami w przestrzeni miejskiej.

W pierwszym etapie realizacji projektu (kwiecień - czerwiec) Wyższa Szkoła Bankowa przygotowała strategię kampanii. Na jej podstawie prowadzona jest kampania informacyjno-edukacyjna związana z ochroną środowiska.

W maju 2018 rozpoczęły się spotkania edukacyjno - informacyjne z mieszkańcami. Były one organizowane w placówkach oświatowych oraz w miejscach skupiających osoby starsze, dzięki czemu ze szkoleń mogli skorzystać wszyscy zainteresowani mieszkańcy.

Uczestnicy spotkań dowiedzieli się czym jest bioróżnorodność, jakie ma znaczenie dla ekosystemu, co stanowi dla niej zagrożenie oraz jak wpływa na nią działalność człowieka i zmiany klimatu. Oferta spotkań została uzupełniona przez warsztaty dla mieszkańców, które były organizowane w wakacje we wrocławskim ZOO.

Opracowano koncepcję wykonawczą, logotyp oraz identyfikację wizualną kampanii. Kampania edukacyjno – informacyjna została rozpoczęta 14 listopada 2018 roku w Dzień Czystego Powietrza.

W ramach kampanii opublikowano 3 artykuły w prasie, przygotowano oraz wyemitowano animację o ochronie jakości powietrza w telewizji, kinach, MPK, social media oraz na stronie Wrocław.pl, przygotowano i wyemitowano spot radiowy. Zakupione zostały materiały promocyjno – informacyjne: ulotki, plakaty, torby wielorazowe, odbłaski, kredki. Zaplanowano dalsze działania do grudnia 2019 roku

Całkowita wartość projektu to 592.561,40 zł (dofinansowanie 85%).

OCHRONA PRZYRODY I BIORÓŻNORODNOŚCI

Zapewnienie opieki nad zwierzętami na terenie gminy Wrocław z wyłączeniem zwierząt dzikich, to jedno z zadań realizowanych w ramach szeroko rozumianej ochrony przyrody.

W 2018 roku przeprowadzono następujące działania związane z opieką nad zwierzętami domowymi na terenie Gminy Wrocław:

- program „PETS WELCOME – Wrocław Miasto Spotkań”
- sprawowanie nadzoru merytorycznego i finansowego nad prowadzeniem Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt przy ul. Ślazowej 2 we Wrocławiu przez organizację pozarządową Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce w ramach udzielonej dotacji celowej,
- sprawowanie nadzoru merytorycznego i finansowego nad organizacją pozarządową Fundacją Koci Zakątek w ramach udzielonych dotacji celowych,
- usprawnienie procesu adopcyjnego poprzez wprowadzenie ankiet „Przed adopcją psa” i „Przed adopcją kota”,
- Program Wrocław przyjazny psom asystującym,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką zwierząt domowych (np. Fundacja „Koci Zakątek”, Eko-Straż, Fundacja „Psy Ratownicze”, Fundacja „Matuzalki” i inne),
- opracowanie projektu uchwały i „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław w 2018 roku”,
- opracowanie apelu w sprawie zachowania humanitarnej postawy mieszkańców Wrocławia w stosunku do kotów wolno żyjących, szczególnie w okresie jesienno-zimowym,
- wprowadzenie pilotażowego programu bezpłatnej sterylizacji psów należących do mieszkańców Wrocławia,
- kontynuacja bezpłatnego trwałego znakowania psów należących do mieszkańców Wrocławia (trwałe znakowanie poprzez wszczepienie pod skórę elektronicznego mikroprocesora),
- Program zajęć w centrum aktywności lokalnej
- zintegrowanie elektronicznej bazy danych „PSY MIEJSKIE” z europejską bazą danych „SAFE ANIMAL” z zachowaniem uregulowań wynikających z RODO,
- aktywny udział w spotkaniach Grupy Dialogu Społecznego ds. zwierząt w tym przygotowanie prezentacji oraz ich przedstawienie na spotkaniach szkoleniowych dla służb mundurowych (Policja, Straż Miejska),
- pomoc w przygotowaniu psów do adopcji (współpraca z domami tymczasowymi),
- udział w wizjach lokalnych i interwencjach w sprawach związanych z podejrzeniem łamania ustawy o ochronie zwierząt,
- prowadzenie mediacji w sytuacjach konfliktowych dotyczących zwierząt domowych,
- organizacja i prowadzenie konferencji „Zwierzęta w mieście”,
- prowadzenie bezpłatnych wykładów dla mieszkańców w Centrum Aktywności Lokalnej,
- współpraca z portalem www.wroclaw.pl w zakresie przygotowania strony internetowej zawierającej kompendium informacji istotnych dla właścicieli zwierząt,
- kontynuowanie zadania związanego z corocznym przyznawaniem odznaczenia „Serce dla zwierząt” (zbieranie nominacji, spotkania kapituły, organizacja uroczystości wręczenia odznaczeń),
- praca z wolontariuszami programu „Pies Dobry Mieszkaniec Wrocławia”, szkolenia psów w warunkach miejskich, promowanie projektu „Żółta wstążka” oraz zasady „Zaczekaj, zapytaj, zaproś, dotykaj” (ok. 150 godz.),
- pozyskanie 8000 tzw. „psich pakietów” (próbka karmy, rolka woreczków na psie odchody, ulotka informacyjna) do bezpłatnego rozdawania mieszkańcom Wrocławia (współpraca z firmą Husse),
- współudział przy pracach dotyczących stworzenia koncepcji i budowy placów zabaw dla psów,
- koordynacja zbiórek charytatywnych na rzecz zwierząt,

- współpraca z Wrocławskim Torem Wyścigów Konnych poprzez prowadzenie zajęć z udziałem psów na półkoloniach zimowych i letnich,
- współpraca z organizacjami zagranicznymi zajmującymi się problematyką zwierząt domowych (CuidadoresCaninos – Hiszpania, Dogs Trust International – Wielka Brytania, 4Pforten – Niemcy, 4Paws – Wielka Brytania, USA).

Działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym:

- zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym z zakresu higieny kontaktu ze zwierzętami, zasad prawidłowego wyboru i opieki nad nim oraz profilaktyki pogryzień (zajęcia odbywały się w różnych placówkach oświatowych). Łącznie ok. 750 godzin dla ok. 8500 dzieci,
- 300 spotkań z dziećmi (łącznie dla 14 400 osób), 150 regularnych spotkań z dorosłymi (łącznie 120 osób) w celu kształtowania postaw proekologicznych,
- zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym w ramach programu „Stop bezdomności!”,
- zajęcia edukacyjno-terapeutyczne z udziałem psów w Dziecięcym Szpitalu Psychiatrycznym,
- zajęcia edukacyjno-terapeutyczne z udziałem psów w Szpitalu Psychiatrycznym dla dorosłych (oddziały dzienne),
- zajęcia edukacyjno-terapeutyczne z udziałem psów dla mieszkańców Domów Pomocy Społecznej we Wrocławiu (wszystkie jednostki MOPS),
- kontynuacja Programu Resocjalizacyjnego „Psy w celi” – praca z grupą osadzonych w Zakładzie Karnym nr 1 we Wrocławiu,
- współpraca ze Strażą Miejską w przygotowaniu konkursu plastycznego dla szkół pn. „Pies w mieście”,
- kontynuacja akcji „Zadbaj o swoje zwierzę zanim będzie za późno” (zabezpieczenie zwierząt na wypadek śmierci właściciela, program „Bezpieczny przyjaciel”),
- kontynuacja programu „PETS WELCOME – Wrocław Miasto Spotkań”,
- udział w piknikach i festynach dla mieszkańców Wrocławia – pokaz umiejętności psów, edukacja w zakresie higieny kontaktu ze zwierzętami oraz opieki nad nimi, poradnictwo behawioralne.

W 2018 roku sprawowano nadzór merytoryczny i finansowy nad:

- wykonaniem umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego pn.: „Program opieki nad bezdomnymi i wolno żyjącymi kotami z terenu Gminy Wrocław” zawartej w dniu 07.06.2018 roku pomiędzy Gminą Wrocław a organizacją pozarządową – Fundacją Koci Zakątek, prowadzącą działalność pożytku publicznego. Kwota przekazanej dotacji celowej wyniosła 10 000,00 zł. Termin realizacji zadania publicznego ustalono od 18.06.2018 roku do 14.09.2018 roku Cel ogólny zadania to zapewnienie opieki zwierzętom na terenie Gminy Wrocław, z wyłączeniem zwierząt dzikich. Cel szczegółowy zadania to sprawowanie całodobowej opieki pielęgnacyjnej i weterynaryjnej nad 70 bezdomnymi oraz wolno żyjącymi kotami z Gminy Wrocław poprzez m.in. przeprowadzenie szczepień profilaktycznych, koniecznego leczenia, zabiegów sterylizacji lub kastracji oraz znalezienie domów tymczasowych lub stałych. Dzięki realizacji zadania zapewniono opiekę 70 bezdomnym i wolno żyjącym kotom, które zaszczepiono, poddano zabiegom sterylizacji lub kastracji, poprawiono ich dobrostan poprzez znalezienie domów tymczasowych (26 kotów), domów stałych (10 kotów), w siedzibie Fundacji celem dołączenia pozostało 26 kotów, 2 koty powróciły w miejsce bytowania, 6 kotów pomimo udzielonej pomocy nie udało się uratować,
- wykonaniem umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego pn.: „Pomoc przed zimą. Poprawa dobrostanu kotów bezdomnych i wolno żyjących z terenu Gminy Wrocław” zawartej w dniu 19.10.2018 roku pomiędzy Gminą Wrocław a organizacją pozarządową – Fundacją Koci Zakątek, prowadzącą działalność pożytku publicznego. Kwota przekazanej dotacji celowej wyniosła 9 300,00 zł. Termin realizacji zadania publicznego ustalono od 29.10.2018 roku do 31.12.2018 roku. Cel ogólny zadania to zapewnienie opieki nad zwierzętami na terenie Gminy Wrocław, z wyłączeniem zwierząt dzikich. Cel szczegółowy zadania to sprawowanie całodobowej opieki

pielęgnacyjnej i weterynaryjnej nad 60 bezdomnymi oraz wolno żyjącymi kotami z Gminy Wrocław poprzez przeprowadzenie szczepień profilaktycznych, koniecznego leczenia, zabiegów sterylizacji lub kastracji oraz poprzez znalezienie domów tymczasowych bądź stałych. Pozytywne efekty zadania to zapewnienie opieki 60 bezdomnym i wolno żyjącym kotom z terenu Gminy Wrocław. Koty zaszczepiono, poddano zabiegom sterylizacji lub kastracji, poprawiono ich dobrostan poprzez znalezienie domów tymczasowych (26 kotów), domów stałych (5 kotów), w siedzibie Fundacji celem dołączenia pozostało 24 kotów, 2 koty powróciły w miejsce bytowania, 1 kota pomimo udzielonej pomocy nie udało się uratować. W związku z wymienionymi umowami poniesiono koszty w wysokości 19 300,00 zł.

- wykonaniem umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego pn Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt 30.12.2016 roku z organizacją pozarządową – Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Polsce - prowadzącą Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu łączna kwota dotacji celowej przekazanej przez Gminę Wrocław w 2018 roku wyniosła 3 000 000,00 zł (I transza 1 500 000,00 zł ; II transza 1 500 000,00 zł). Cel ogólny zadania to zapewnienie opieki nad zwierzętami na terenie Gminy Wrocław, z wyłączeniem zwierząt dzikich. Cel szczegółowy zadania to zapewnienie całodobowej opieki nad zwierzętami bezdomnymi w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu, w tym nad zwierzętami rannymi lub poszkodowanymi w wyniku zdarzeń drogowych, ograniczenie nieplanowanego wzrostu populacji zwierząt, zapobieganie rozwojowi chorób wśród zwierząt bezdomnych poprzez szczepienia profilaktyczne, znakowanie elektronicznymi mikroprocesorami bezdomnych kotów i psów powyżej 6 miesiąca życia, za zapewnienie opieki kotom wolno żyjącym, humanitarne wyłapywanie kotów w celu sterylizacji lub kastracji oraz pomoc społecznym opiekunom w dokarmianiu tych zwierząt. Ponadto prowadzono szereg działań edukacyjnych i promocyjnych zmierzających do usprawnienia procesu adopcyjnego zwierząt przebywających w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu, poprzez m.in. wprowadzenie ankiet „Przed adopcją psa” i „Przed adopcją kota”;

Pozytywne efekty zadania to zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w tym: 1489 psom i 1312 kotom; lub kastracji psów oraz 2490 zabiegów sterylizacji lub kastracji kotów; uzyskanie większej świadomości mieszkańców dzięki realizacji projektów edukacyjnych „Zielone klasy”, „Pies dobry mieszkaniec Wrocławia”, „PetsWelcome”, „Stop bezdomności” „Stop pogryzieniom”, „Serce dla zwierząt”.

PILOTAŻOWY PROGRAM BEZPŁATNEJ STERYLIZACJI LUB KASTRACJI PSÓWI KOTÓW NALEŻĄCYCH DO MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

W 2018 roku sprawowano nadzór merytoryczny i finansowy nad wykonaniem umowy na świadczenie usługi polegającej na sterylizacji chirurgicznej psów i kotów należących do mieszkańców Wrocławia zakwalifikowanych do skorzystania z „Pilotażowego programu bezpłatnej sterylizacji lub kastracji psów i kotów należących do mieszkańców Wrocławia” zawartej w dniu 08.08.2018 roku pomiędzy Gminą Wrocław a Przychodnią Weterynaryjną „EVETA”. Do skorzystania z programu upoważnione były osoby zameldowane na stałe we Wrocławiu, objęte pomocą społeczną (weryfikacja na podstawie zaświadczenia z MOPS) oraz emeryci i renciści, których kwota całkowitego miesięcznego dochodu nie przekraczała najniższej średniej krajowej (weryfikacja na podstawie trzech ostatnich odcinków emerytury lub renty). Kwota zarezerwowanych środków na ten cel wyniosła 15 000,00 zł. Termin realizacji zadania publicznego ustalono do dnia 05.12.2018 roku. Celem ogólnym umowy było zapobieganie bezdomności psów i kotów poprzez ich sterylizację lub kastrację chirurgiczną. Celem szczegółowym była bezpłatna sterylizacja lub kastracja psów i kotów należących do mieszkańców Wrocławia zakwalifikowanych do udziału w Programie, edukacja właścicieli psów i kotów w zakresie przeciwdziałania bezdomności zwierząt oraz ewaluacja zasięgu i skutków działania Programu.

Zabiegom sterylizacji i kastracji poddano 8 zwierząt. Wykorzystano kwotę 2 210,00 zł. Warunki kwalifikacji osób do skorzystania z Programu były bardzo rygorystyczne. Ponadto, nie każde zwierzę można było wysterylizować od razu (w przypadku suk muszą

upłynąć przynajmniej 3 miesiące od ostatniej rui, a zwierzęta muszą być zdrowe). Mając na uwadze powyższe w przyszłym roku Program będzie skierowany do wszystkich właścicieli zwierząt (emerytów, rencistów bądź pobierających świadczenia z MOPS).

TRWAŁE ZNAKOWANIE PSÓW I ICH REJESTRACJA W ELEKTRONICZNEJ BAZIE DANYCH

W 2018 roku sprawowano nadzór merytoryczny i finansowy nad wykonaniem umów na świadczenie usługi polegającej na trwałym znakowaniu psów oraz ich rejestracji w elektronicznej bazie danych zawartych pomiędzy Gminą Wrocław a 7 przychodniami weterynaryjnymi wyłonionymi w drodze zapytań ofertowych. Umowy zawarto w dniu 14.08.2018 roku i 19.09.2018 roku Kwota zarezerwowanych środków na ten cel wyniosła 38 000,00 zł. Termin realizacji ustalono do dnia 18.12.2018 roku Celem ogólnym zawartych umów było zapobieganie bezdomności psów. Celem szczegółowym było oznakowanie psów poprzez wszczepienie pod skórę elektronicznego mikroprocesora oraz rejestracja psów w elektronicznej bazie danych PSY MIEJSKIE. Łącznie oznakowano 347 psów. Wykorzystano na ten cel kwotę 13 928,08 zł.

SAFE ANIMAL - ZINTEGROWANIE ELEKTRONICZNEJ BAZY DANYCH „PSY MIEJSKIE” Z EUROPEJSKĄ BAZĄ DANYCH „SAFE ANIMAL”

W 2018 roku sprawowano nadzór merytoryczny i finansowy nad wykonaniem umowy na świadczenie usługi polegającej na rozszerzeniu zasięgu bazy PSY MIEJSKIE na wszystkie kraje Unii Europejskiej. Umowę zawarto w dniu 18.07.2018 roku Celem umowy było przekazanie numerów elektronicznych mikroprocesorów psów zarejestrowanych w bazie PSY MIEJSKIE z zachowaniem uregulowań wynikających z RODO. Celem szczegółowym umowy było zwiększenie ochrony zwierząt w przypadku utracenia kontaktu z właścicielem.

Kwota zarezerwowanych i wydatkowanych środków wyniosła: 4 000,00 zł.

REJESTR ZWIERZĄT

W 2018 roku kontynuowano prowadzenie Rejestru zwierząt gatunków wymienionych w załącznikach A i B rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 roku w sprawie ochrony dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, zaliczonych do płazów, gadów, ptaków lub ssaków (6141). Na podstawie 56 złożonych w 2018 roku wniosków oraz 8 wniosków złożonych w 2017 roku, wydano 2 zaświadczenia o skreśleniu z rejestru i 65 zaświadczeń o wpisie do rejestru zwierząt zagrożonych wyginięciem. Do najliczniej wpisanych do rejestru zwierząt należą przedstawiciele gromady gadów – 67 szt., ptaków - 29 szt., płazów - 13 szt. W 2018 roku do rejestru nie wpisano żadnych przedstawicieli gromady ssaków. Udział ilościowy poszczególnych gatunków w randze gromad przedstawia się następująco:

Płazy (AMPHIBIA)

L.p.	Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
1	Phyllobates vittatus - liściołaz paskowany	8
2	Ambystomamexicanum - aksolotl meksykański	2
3	Epipedobatestricolor- drzewołaz trójbarwny	3
		13

Gady (REPTILIA)

L.p.	Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
1	Pythonregius - pyton królewski	5
2	Boa constrictor - boa dusiciel	2
3	Corallushortulanus - boa leśny	13
4	Boa constrictor imperator - boa cesarski	1
5	Epicratescenchriacenchria - boa tęczy brazylijski	2
6	Python reticulatus - pyton siatkowy	1

7	Furciferpardalis - kameleonlamparci	1
8	Chamaeleocalyptratus - kameleonjemeński	5
9	Furciferlateralis - kameleonwzorzysty	2
10	Testudo horsfieldii - żółw stepowy	17
11	Testudokleinmanni - żółw egipski	2
12	Testudo Hermannii - żółw grecki	4
13	Testudograeca - żółw mauretański	1
14	Uroplatus Henkel - płaskogonHenkela	6
15	Uroplatusebenauii	3
16	Uroplatusguentheri	2
		67

Ptaki (AVES)

L.p.	Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
1	Amazonaalbifrons - amazonka białoczarna	1
2	Ecliptoratoratuspolychloros - lora wielka	2
3	Ara ararauna - ara zwyczajna	2
4	Bolborhynchuslineola - stokówka prążkowana	2
5	Ara Sewerus - ara kasztanowoczarna	1
6	Aratingajandaya - konura ognistobrzucha	1
7	Aratinganenday - konura czarnogłowa	1
8	Psittaculaeupatria - aleksandretta większa	1
9	Pionitesmelanocephalus - barwinka czarnogłowa	1
10	Ptilopsisleucotis - syczek białolicy	2
11	Ara chloropterus - ara zielonoskrzydła	1
12	Myiopsittamonachus - mnicha nizinna	3
13	Eolophusroseicapilla - kakadu różowa	1
14	Bubo Bubo - puchacz zwyczajny	1
15	Pionitesmelanocephalus - barwinka czarnogłowa	1
16	Bubo bengalensis - puchacz bengalski	1
17	Pionitesleucogaster - barwinka białobrzucha	1
18	Pyrrhuramolinae - rudosterka zielonolica	2
19	Amazonaaestiva - amazonka niebieskoczarna	4
		29

Wpłynęły 2 wnioski o skreślenie okazów z rejestru zwierząt zagrożonych wyginięciem. Na ich podstawie skreślono z rejestru 4 osobniki: Uroplatuspietschmanni – 2 osobniki i konura brazylijska Aratingaaurora – 2 osobniki.

INNE DZIAŁANIA – WYDARZENIA

KONGRES „ECONOMY OF A WATER CITY” MIASTO- WODA- JAKOŚĆ ŻYCIA

W dniach 24.09.2018 - 25.09.2018 we Wrocławskim Centrum Kongresowym odbył się kongres „Economy of a Water City” Miasto- Woda- Jakość Życia. Głównym celem kongresu było zwrócenie uwagi na fakt, że dla harmonijnego rozwoju - miasta muszą znaleźć sposób na zrównoważenie działań zmierzających do zazieleniania przestrzeni miejskich i działań zmierzających do wykorzystywania wody jako ważnego elementu środowiska miejskiego. Rola wody, rzeki w życiu miasta jest nie do przecenienia - to niezwykle ważny element środowiska i gospodarki, ale także miejsce rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców. Na kongresie wystąpili światowej sławy eksperci do spraw wody, a także ekonomiści i przedstawiciele inicjatyw, które mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców dużych miast. Wśród gości obecni byli reprezentacji m.in. Banku Światowego, Polskiej Akcji Humanitarnej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, Banku Rozwoju Rady Europy, szkół wyższych, inicjatyw obywatelskich oraz wielu innych.

PIKNIK EUROPEJSKI W PARKU STAROMIEJSKIM

9 maja 2018 roku, w dniu upamiętniającym podpisanie deklaracji Schumana, zorganizowano Dzień Europy. Organizatorem cyklu wydarzeń kulturalno-edukacyjnych, z których główne przedsięwzięcie stanowił Piknik Europejski w Parku Staromiejskim, było Przedstawicielstwo Regionalne Komisji Europejskiej i Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu. W ramach uczestnictwa w tym wydarzeniu przygotowano quiz edukacyjny na wszystkich poziomach nauczania, z licznymi nagrodami oraz materiały edukacyjno-informacyjne.

„DZIEŃ ODRY”

13 maja 2018 roku, w ramach imprezy „Dzień Odry” przygotowano konkurs pt. „Ryby i ptaki naszej Odry”. Celem konkursu była popularyzacja wiedzy przyrodniczej, nauka przez zabawę oraz rozwijanie zdolności i zainteresowań przyrodniczych. Konkurs przeznaczony był dla dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat, a jego uczestnicy otrzymali atrakcyjne nagrody.

KLIMATYCZNIE EKO-LOGICZNIE

Program edukacyjny „Klimatycznie Eko-logicznie” powstał jako kontynuacja projektu Wrocławskie Dzieci Uczą Segregować Śmieci, którego pierwotna idea została rozszerzona o promowanie zasad zrównoważonego rozwoju, a nowa nazwa lepiej oddaje cel projektu.

Tematami wiodącymi w projekcie jest gospodarka obiegowa oraz ochrona klimatu. Dnia 10 października 2018 roku odbyła się gala otwierająca projekt, podczas której przedstawiano jego cel upowszechniania wiedzy z zakresu ekologii, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. W gali zorganizowanej na placu Solnym wzięło udział ponad 400 osób. Uczestnicy dowiedzieli się, iż przyjmowana powszechnie idea ekorozwoju (zrównoważonego rozwoju) wymaga przyjęcia światopoglądu, którego istotą jest myślenie globalne, lecz działanie lokalne. Aby sprostać temu zadaniu, realizując między innymi działania zaplanowane w projekcie zwiększa się wrażliwość dzieci i młodzieży i ich zaangażowanie w proces poszukiwania rozwiązań dotyczących problemów środowiska.

SYMPOZJUM ZIELONY WROCŁAW - PROJEKTOWANIE ZINTEGROWANE. ZIELONE I EFEKTYWNE ENERGETYCZNIE BUDYNKI.

Przy współpracy z Muzeum Architektury we Wrocławiu zorganizowano Sympozjum pn. „Zielony Wrocław - projektowanie zintegrowane. Zielone i efektywne energetycznie budynki.” Sympozjum odbyło się w dniach 17 i 18 grudnia 2018 roku w godzinach 9.30–15.00 w Muzeum Architektury przy ul. Bernardyńskiej 5 we Wrocławiu. Adresatami byli zarządcy nieruchomości (dzień pierwszy), architekci oraz deweloperzy i inwestorzy (dzień drugi). Tematyka to m.in. sposób osiągnięcia w budynku dobrych parametrów energetycznych, ograniczenie wpływu budynku na środowisko, zakładanie ogrodów na dachach, wpływ na poprawę klimatu specjalnych form zieleni np. pnączy, zieleni tymczasowej, łąk kwietnych. Udział w Sympozjum dla wszystkich uczestników był bezpłatny. Prelegentami byli: dr inż. arch. krajobrazu Łukasz Dworniczak (omówił podstawowe zasady ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, a także standardy projektowania i zakładania zieleni) oraz dr inż. arch. Krzysztof Cebart (przedstawił historię normowania parametrów energetycznych budynków, przykłady i dobre praktyki w zrównoważonym budownictwie oraz wpływ budynków na środowisko). Prezentację przygotowali i ogłosili też przedstawiciele Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – doradcy energetyczni Anita Luda oraz Roman Papióroku. Prezentacja dotyczyła zakresu działalności doradców energetycznych powołanych przez WFOŚiGW. Zlecono także wykonanie materiałów informacyjnych i promocyjnych działowi graficznemu Muzeum Architektury. Uczestnicy otrzymali również ulotki: PGNiG (Gaz dla domu – Bądź EKologiczny i EKonomiczny – dofinansowanie do wymiany pieca), #oddechWnormie (co należy wiedzieć o uchwale antysmogowej), Program Czyste Powietrze (dofinansowanie źródeł ciepła), ochrona ptaków i nietoperzy podczas remontów i termomodernizacji budynków, ulotkę informacyjną dotyczącą

możliwości finansowania wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji. W trakcie trwania sympozjum istniała możliwość konsultacji z doradcami energetycznymi z WFOŚiGW.

POLSKIE STOWARZYSZENIE BUDOWNICTWA EKOLOGICZNEGO (PLGBC)

20 kwietnia 2018 roku we Wrocławiu w Centrum Historii Zajezdnia odbyła się konferencja „Dzień Ziemi z zielonym budownictwem” zorganizowana wspólnie przez Urząd Miejski oraz PLGBC. Wrocław otrzymał również zaproszenie do projektu Build Upon II wraz z innymi wybranymi krajami (np. Chorwacja, Hiszpania, Wielka Brytania, Włochy). Czas trwania projektu szacuje się na 2 lata, początek planowany jest na maj 2019 roku. Celem jest zwiększenie liczby projektów głębokiej termomodernizacji budynków aby sprostać wymogom dyrektywy unijnej ws. charakterystyki energetycznej budynków. Korzyści dla miasta to m.in. dokładne zgłębienie tematyki modernizacyjnej budynków, która narzuca na państwa członkowskie stworzenie strategii.

W Warszawie, w Centrum Praskim Koneser, 4 października 2018 roku odbyło się Sympozjum organizowane przez PLGBC, w którym uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Miejskiego Wrocławia. 7 listopada 2018 roku w Katowicach uczestniczono też w szkoleniu pn. „Wprowadzenie do zielonego budownictwa”. Przekazano Stowarzyszeniu materiały promujące działania Wrocławia (np. Europejska Stolica Kultury 2016, European Best Destination 2018, Program Kawka, Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego i bulwarów nadrzecznych, rewitalizacja Nadodrza i Przedmieścia Oławskiego i inne) w celu wykorzystania materiałów w newsletterze, wydawanym co miesiąc przez PLGBC. W 2018 roku zgłoszono do konkursu Green Building Awards 2018, organizowanego przez PLGBC zmodernizowany budynek przy ul. Hubskiej 8-16. Obiekt zdobył wyróżnienie w kategorii „Najlepszy Ekologiczny Budynek Sektora Publicznego”.

W lipcu 2018 roku Wrocław złożył aplikację do Polskiego Stowarzyszenia Budownictwa Ekologicznego (PLGBC) o przynależność do Stowarzyszenia w kategorii H5, jako miasto o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys. We wrześniu 2018 roku miasto zostało oficjalnie przyjęte do grona członków.

PLGBC działa w ramach światowej organizacji World Green Building Council. To organizacja pozarządowa - wspiera budownictwo w Polsce, promując i wdrażając idee związane ze zrównoważonym rozwojem i ekologią. Zapewnia ona przywództwo, zwiększa świadomość, dostarcza informacje i ułatwia dostęp do wiedzy dotyczącej „zielonego budownictwa”. Wspiera również członków w stworzeniu m.in. ekologicznie zorientowanej polityki budowlanej. Członkami PLGBC są profesjonaliści, organizacje, firmy zainteresowane zrównoważonym rozwojem. Wrocław jest pierwszym polskim miastem, wchodzącym w skład Stowarzyszenia, do którego przynależą takie światowe metropolie jak Sydney, Melbourne, Londyn, Helsinki, Seattle, Los Angeles czy San Francisco. World Green Building Council wspiera 74 kraje i regiony, w których funkcjonują krajowe Green Building Council. Celem PLGBC jest utworzenie koalicji obejmującej sektor publiczny i prywatny, aby osiągnąć poprawę jakości życia mieszkańców, stosując zasadę potrójnej odpowiedzialności: środowiskowej, socjalnej i ekonomicznej. PLGBC akredytuje specjalistów, którzy certyfikują budynki spełniające kryteria zawarte w międzynarodowych systemach oceny (np. LEED for Poland, BREEAM PL itp). Innymi zadaniami Stowarzyszenia jest m.in. wydawanie książek, czasopism, broszur i raportów dotyczących budownictwa ekologicznego, współpraca z uczelniami i podmiotami działającymi na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Korzyści z członkostwa Wrocławia to możliwość uczestnictwa w konferencjach, szkoleniach, sympozjach i wyjazdy do miast partnerskich w celu zgłębienia wiedzy dotyczącej „greenbuilding” (członkowie są zwolnieni z opłat lub mają znacznie obniżone koszty). To również dostęp do wiedzy (np. jedyna w Polsce baza Budynków Certyfikowanych, najnowsza wiedza na temat unijnego ustawodawstwa). Ponadto - uczestnictwo w komisji legislacyjnej – współtworzenie prawa, a także możliwość współpracy ze specjalistami (firmy, uczelnie, naukowcy), którzy są członkami PLGBC.

Istnieje możliwość wspólnego z PLGBC organizowania kursów i szkoleń np. dla zarządców budynków czy dla deweloperów. To także informacje zawarte w mediach o uczestnictwie

Wrocławia i promocja miasta. Wszystkie powyższe czynniki służą temu aby zwiększyć wiedzę i świadomość pracowników urzędu w celu pomocy mieszkańcom i udzielaniu im niezbędnych informacji.

MODERNIZACJA ROWU S-31 NA ODCINKU OD UJŚCIA DO RZEKI ŚLĘZY DO PRZEPUSTU W UL. GEN.GROTA-ROWECKIEGO WE WROCŁAWIU ETAP IA i IB

W marcu 2018 roku, zgodnie z zapisami umowy dotacji i pożyczki, przedłożono do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, rozliczenie końcowe zadania.

Zakładany cel projektu: modernizacja rowu został osiągnięty.

W związku z wypełnieniem obowiązków wynikających z zawartych umów, WFOŚiGW przekazał II ratę dotacji w kwocie 419 831,33 zł. Wniesione zabezpieczenie zwrotu pożyczki w formie jednego weksla „in blanco” i oświadczenie o podaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego wygaśnie z dniem 16.10.2022 roku

ŚRODOWISKO I ROLNICTWO

Ochrona terenu zieleni i zadrzewień

W 2018 roku w zakresie ochrony zadrzewień wpłynęło 1 695 spraw. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano łącznie 798 decyzji. Strony odwołały się od 14 decyzji, z czego Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzymało w mocy 2 decyzje, 3 decyzje uchylono i zmieniło we własnym zakresie. W stosunku do 5 uchylono i przekazało do ponownego rozpatrzenia. Stanowi to 1,75 % wszystkich, wydanych w 2018 roku decyzji (w procedurze Zintegrowanego Systemu Zarządzania dopuszcza się do 5% ilości uchyleń w stosunku do ilości wydanych decyzji). Spośród 798 decyzji administracyjnych wydano: 578 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów oraz 220 innych decyzji (np. umorzenia, zmiany terminów, wygaszenia). W 85 decyzjach nie zezwolono na usunięcie zadrzewień. W wydanych decyzjach zezwolono łącznie na usunięcie 4.649 szt. drzew oraz 15 968 m² krzewów. Zobowiązano natomiast do posadzenia łącznie 3.745 szt. drzewi 767 m² krzewów w tym: w 396 decyzjach dot. postępowań o wydanie zezwolenia na usunięcie zadrzewień zagrażających bezpieczeństwu osób i mieniu zezwolono na usunięcie 1.829 szt. drzew. Ponadto wydano zezwolenie na usunięcie 15.208 m² krzewów. W wydanych decyzjach bez opłat zobowiązano do nasadzeń mających na celu skompensowanie powstałych ubytków w zieleni w ilości 1.564 szt. drzew; w 182 decyzjach dot. postępowań o wydanie zezwolenia na usunięcie zadrzewień kolidujących z zamierzeniem inwestycyjnym zezwolono na usunięcie 2.820 szt. drzew oraz 760 m² krzewów. Za korzystanie ze środowiska naliczono opłatę w wysokości 4 459 559,5 zł dla decyzji wymagalnych. Ponadto zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych za drzewa zwolnione z naliczenia opłat w ilości 2 158 szt. drzew. Umorzono opłaty w wysokości 4 753 891,44 zł m.in. w związku z zachowaniem żywotności po upływie 3 lat od daty wykonania nasadzeń zastępczych; w 85 decyzjach nie zezwolono na usunięcie 271 szt. drzew; wydano 5 decyzji dot. wymierzenia administracyjnych kar pieniężnych łącznie na kwotę 513 408,15 zł.

Bilans ilości drzew, na które wydano zezwolenie w 2018 roku, w stosunku do ilości zobowiązań do nasadzeń drzew jest ujemny. Wynika to z różnych czynników. Ponoszenie opłat za usuwanie drzew lub krzewów jest formą pieniężnej rekompensaty za straty w środowisku, co zwalnia inwestorów z obowiązku wykonywania nasadzeń zastępczych. Ponadto prowadzenie postępowań administracyjnych w oparciu o przepisy art. 56 ustawy z dnia 28 marca 2003 roku o transporcie kolejowym w związku § 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 roku, w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych – nie daje możliwości prawnej do uzależnienia wydania zezwolenia od nasadzeń zastępczych.

Łączna liczba drzew/krzewów usuniętych względem zachowanych oraz zobowiązanie do nasadzeń

Zezwolono na usunięcie		Zobowiązano do nasadzenia		Nie zezwolono na usunięcie	
Drzew [szt]	Krzewów [m2]	Drzew [szt]	Krzewów [m2]	Drzew [szt]	Krzewów [m2]
4 649	15 968	3 745	767	271	0

Ilość usuniętych drzew/krzewów w sprawie zagrożenia bezpieczeństwa osób i mienia

Zezwolono na usunięcie bez naliczenia opłaty		Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych	
Drzew [szt]	Krzewów [m2]	Drzew [szt]	Krzewów [m2]
1 829	15 208	1 564	767

Ilość usuniętych drzew/krzewów w sprawie zamierzeń inwestycyjnych

Zezwolono na usunięcie		Zezwolono na przesadzenie		Zobowiązano do nasadzeń zastępczych		Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych
Drzew [szt]	Krzewów [m2]	Drzew [szt]	Krzewów [m2]	Drzew [szt]	Krzewów [m2]	Drzew [szt.]
2 820	760	0	0	23	0	2 158

Opłaty za korzystanie ze środowiska (wg EZD)

Wysokość naliczonych opłat wymaganych [zł]	Wysokość naliczonych opłat odroczonych na okres 3 lat [zł]	Wysokość umorzonych opłat [zł]
4 459 559, 50	0	4 753 891,44

Dochód w 2018 roku z opłat i kar za korzystanie ze środowiska wyniósł łącznie 11 838 605,96 zł

W wyniku wszczętych 53 postępowań administracyjnych na wnioski posiadaczy nieruchomości zakwalifikowano, jako złom 28 szt. drzew oraz 46 szt. drzew uznano, jako wywrot. Nie zakwalifikowano natomiast za złom/wywrot 9 szt. drzew.

W myśl art. 83f ust. 1 pkt 13 i pkt 14 lit. a, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody podmioty określone w tych przepisach, (m.in. jednostki ochrony przeciwpożarowej, jednostki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarządcy dróg, lub infrastruktury kolejowej) zgłosiły podjęcie 8 interwencji w zakresie usunięcia drzew, które zostały uszkodzone w wyniku działania czynników naturalnych. Zgłoszono usunięcie łącznie 27 szt. drzew – w tym 11 szt. to złomy, 6 szt. wywroty i 10 szt. inne kategorie drzew.

ZGŁOSZENIA ZAMIARU USUNIĘCIA DRZEW

Na podstawie art. 83f ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, właściciele nieruchomości dokonali 497 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Liczba drzew objętych zaświadczeniami o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych decyzji o sprzeciwie do usunięcia drzewa	Liczba drzew objętych sprzeciwem
1 243	421	23	78

W wydanych zaświadczeniach o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu dominowały drzewa z następujących gatunków: świerk pospolity (278 szt.), świerk kłujący (144 szt.), świerk kłujący odm. sina (24 szt.), brzoza brodawkowata (135 szt.), sosna pospolita

(102 szt.), dąb szypułkowy (74 szt.), modrzew europejski (49 szt.), klon zwyczajny (39 szt.). Na kolejnych miejscach są: jesion wyniosły, topola kanadyjska, olsza czarna, robinia akacjowa, żywotnik zachodni, wierzba biała, daglezja zielona, sosna czarna i inne.

Wydano ponadto 22 decyzje o wniesieniu sprzeciwu, 11 decyzji o umorzeniu postępowania.

Opinie w zakresie ochrony zieleni

W 2018 roku wydano 123 opinie w zakresie ochrony terenów zieleni i zadrzewień. Z wybranych 69 opinii dot. przedsięwzięć budowlanych wymienić należy nw. projekty:

- budowa dwudziestu dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi, elementami infrastruktury technicznej i zagospodarowaniem terenu przy ul. Kunickiego 59, obręb Muchobór Wielki,
- budowa budynku biurowego z częścią usługową, garażem podziemnym i zagospodarowaniem terenu, realizowanego na terenie nieruchomości oznaczonych geodezyjnie, jako obręb Gądów Mały, przy ul. Na Ostatnim Groszu/Horbaczewskiego;
- budowa budynku usługowego z garażem wbudowanym, niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu przy ul. Balonowej 26, obręb Gądów Mały,
- budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z lokalami usługowymi i garażem podziemnym przy ul. Księcia Witolda 28, obręb Plac Grunwaldzki,
- budowa zespołu budynków mieszkalnych wraz z niezbędną infrastrukturą i zagospodarowaniem terenu przy ul. Jaskółczej 20, obręb Kowale.

Zestawienie ilościowe drzew i krzewów objętych decyzjami administracyjnymi w trybie art. 83a ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody

Lata	Drzew [szt.]	Krzewów [m2]	Drzew [szt.]	Krzewów [m2]	Drzew [szt.]	Krzewów [m2]	Drzew [szt.]	Krzewów [m2]	Drzew [szt.]	Krzewów [m2]
2015	10 923	12 030	1 361	350	9 860	15 909	5 255	10 032	4 605	5 877
2016	9 091	6 838	417	81	8 318	3 233	6 749	2 689	1 569	544
2017	5 148	11 560	317	0	3 138	317	2 917	584	221	0
2018	4 649	15 968	271	0	3 745	767	3 722	767	23	0
razem	29 811	46 396	2 366	431	21 316	19 459	18 643	14 072	6 418	6 421

Zestawienie ilościowe drzew w sprawie Zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa w trybie art. 83f ust. 4 Ustawy o ochronie przyrody

Lata	Liczba drzew objętych zaświadczeniami o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych decyzji o sprzeciwie usunięcia drzew	Liczba drzew objętych sprzeciwem
2017	513	211	0	0
2018	1 243	421	23	78
Razem	1 756	632	23	78

W trakcie realizacji jest coroczna akcja „Ratujemy Kasztanowce” dotycząca ochrony kasztanowców rosnących na terenie publicznych placówek oświatowych zlokalizowanych we Wrocławiu. W 2018 roku uczestniczyło w niej 26 placówek, które zgłosiły łącznie 208 sztuk drzew. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 22 464,00 zł.

LEŚNICTWO

Zadania realizowano zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 roku o lasach.

W ramach nadzoru przeprowadzono oceny stanu lasów pod kątem realizacji zadań wynikających ze wskazań gospodarczych ujętych w inwentaryzacji stanu lasu i uproszczonych planach urządzenia lasu. W czasie wizji terenowych zwracano uwagę na kwestie dotyczące pielęgnowania i ochrony lasów tj. ochrony przeciwpożarowej, likwidację drzew opanowanych przez organizmy szkodliwe, ochrony gleb oraz hodowli lasu, a także użytkowania lasu. W 2018 roku wydano 1 świadectwo legalności pozyskania drewna w lasach niepaństwowych położonych na terenie Wrocławia, dla grubizny pozyskanego drewna liściastego 28,55 m³.

ŁOWIECTWO

Zadania realizowano zgodnie z ustawą Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 roku

Zaopiniowano roczne plany łowieckie na rok gospodarczy 2018/2019 dla obwodów łowieckich położonych w granicach Wrocławia. Naliczono i rozliczono czynsz dzierżawny za obwody łowieckie polne na terenie Wrocławia za sezon 2018/2019. Dochód netto Gminy Wrocław z tytułu dzierżawy obwodów nr 165 i 195 (po rozliczeniu) oraz wpływów z sąsiednich starostw powiatowych wynikających z rozliczenia czynszów za obwody położone częściowo w granicach Wrocławia wyniósł w 2018 roku – 3 798,27 zł netto.

Kontynuowano w 2018 r Program ograniczania uciążliwości powodowanych przez dzikie zwierzęta bytujące na terenie m. Wrocławia. Program realizowany będzie w latach 2019-2021 przez wykonawców wyłonionych w trybie przetargowym w roku 2018 na wszystkie działania wynikające z ww. programu lata 2019 – 2021. Wykonawcy zostali wyłonieni zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych.

Wydano 2 decyzje administracyjne w myśl art. 45 ust. 3 ustawy Prawo łowieckie. W jednej decyzji zezwolono na odłów saren, a w drugiej odmówiono odstrzału saren.

Działania wynikające z Programu ograniczania uciążliwości od dzikich zwierząt bytujących na terenie m. Wrocławia:

Zadanie nr I: w ramach realizacji zadania kontynuowano redukcję populacji dzików występujących na terenie miasta w 8 stałych odłowniach zlokalizowanych na terenie m. Wrocławia. Łącznie z pułapek tych w roku 2018 odłowiono 62 sztuki dzików. Zwierzęta te zostały przekazane do OBŚL w Złotówku.

Zadanie nr II: w 2018 roku wykonawca zadania tj. Fundacja ZYS oraz lek. wet. Piotr Szymański (umowa zlecenie) prowadziła całodobowe pogotowie interwencyjne ds. dzikich zwierząt oraz zapewniła na potrzeby miasta ośrodek rehabilitacji dzikich zwierząt. Łącznie w ramach realizacji przedmiotowych zadań Wykonawca dokonał 410 interwencji związanych z dzikimi zwierzętami, w wyniku których z terenu miasta trafiło do ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt 83 szt. zwierząt, które po wstępnej ocenie i obserwacji kwalifikowano dalej do wypuszczenia na wolność, bądź leczenia i rehabilitacji.

Zadanie nr III: realizacja tego zadania w 2018 roku polegała na zleceniu wykonania i dostarczenia urządzeń łowieckich, 4 szt. ambon oraz 10 szt. żywek łowieckich (umowa na lata 2016 – 2018), które zostały przekazane w użyczenie Polskiemu Związkowi Łowieckiemu. Urządzenia te po zainstalowaniu ich w terenie, na obrzeżach miasta mają przyczynić się do ograniczania migracji zwierzyny w głąb miasta. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 10 800,00 zł.

Łącznie w 2018 roku wydano – w związku z realizacją ww. zadań – 2 decyzje administracyjne o odłowach lub odstrzałach redukcyjnych (art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie.

OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W 2018 roku prowadzono 194 postępowania dotyczące decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zwane dalej „decyzjami środowiskowymi”. Łącznie wydano 57 decyzji środowiskowych, w tym 53 decyzje dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, 3 decyzje dla planowanych

przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, 1 decyzję odmawiającą zgodę na realizację przedsięwzięcia. Ponadto wydano: 15 decyzji umarzających postępowania ws. wydania decyzji środowiskowych, 7 decyzji przenoszących decyzje na inne podmiot, 2 duplikaty decyzji środowiskowych. W ramach prowadzonych postępowań wydano 64 postanowienia (w tym 50 postanowień o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, 2 postanowienia o obowiązku sporządzenia ooś oraz 1 o tym, że inwestycja będzie realizowana etapowo), natomiast dla 11 wniosków ws. wydania decyzji środowiskowej wydano postanowienia odmawiające wszczęcia postępowania administracyjnego. Ponadto wydano 99 opinii dotyczących kwalifikacji planowanych przedsięwzięć do przeprowadzenia postępowania ws. wydania decyzji środowiskowej. Przeprowadzono 1 interwencję odnośnie ww. postępowania. 8 wniosków o wydanie decyzji środowiskowych przekazano na podst. art. 65 k.p.a. do właściwego organu, zawiadamiając jednocześnie o tym wnoszącego podanie.

W 2018 roku przeanalizowano 50 wniosków o udostępnienie informacji o środowisku.

Wydano 25 zaświadczeń o ostateczności decyzji środowiskowych.

Sporządzono 29 wypisów i wyrysów z mpzp oraz 10 zaświadczeń o braku mpzp dla postępowań ws. decyzji środowiskowych, 53 opinie dla projektów mpzp.

Ponadto brano czynny udział w pracach polegających na aktualizacji Systemu Zarządzania Środowiskiem EMAS.

Wydane decyzje środowiskowe dotyczyły m.in.:

- inwestycji związanych z budową osiedli mieszkaniowych, zabudową hotelową i usługową;
- budowa czterech budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażem podziemnym z usługami w parterze i infrastrukturą w ramach rozbudowy osiedla Wybrzeże Reymonta,
- budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z usługami w parterze, garażem podziemnym wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Grabiszyńskiej we Wrocławiu, przewidzianego do realizacji na części działek nr 13/17, 14/2 AM 10 obręb Grabiszyn,
- budowa 4 budynków jednorodzinnych w zabudowie bliźniaczej i 2 budynków jednorodzinnych na Maślicach,
- budowa zespołu budynków mieszkaniowych, jednorodzinnych i wielorodzinnych z wbudowanymi garażami wielostanowiskowymi wraz z niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej i zagospodarowaniem terenu na Wojszycach,
- budowa zespołu dwóch budynków mieszkaniowych wielorodzinnych z garażami i lokalami usługowymi wbudowanymi oraz infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Braniborskiej,
- zespół 4 budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi ul. Orawska,
- budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Żegiestowskiej we Wrocławiu,
- zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Stabłowickiej we Wrocławiu,
- zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi, usługami, powierzchniami biurowymi oraz infrastrukturą techniczną na terenie dawnego browaru przy ul. Jedności Narodowej,
- budowa budynku hotelowego zawierającego dwa hotele z garażem podziemnym, zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną, przebudowa drogi publicznej (ul. Działkowa, ul. Borowska),
- budowa zespołu budynków domów studenckich i biurowych z częścią usługową, realizowanego w 3 etapach przy ul. Jaworskiej,
- zespół czterech budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z garażami podziemnymi i niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Buforowej we Wrocławiu,
- budowa budynku biurowo-usługowego z garażem podziemnym oraz uzbrojeniem i zagospodarowaniem terenu z podziałem na trzy etapy przy ul. Ślężnej,

- budowa do czterech budynków biurowych, do ośmiu budynków biurowo-magazynowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na Kowalach,
- budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych L1, L2, L3, L4 z garażami wbudowanymi, zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Awicenny we Wrocławiu.
- inwestycji związanych z budową i przebudową instalacji/obiektów:
- drugi etap przedsięwzięcia inwestycyjnego dotyczącego rozbudowy hal produkcyjno-magazynowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz transportu wewnętrznego na terenie BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Oddział we Wrocławiu zlokalizowanego przy ul. Żmigrodzkiej 143,
- budowa hali magazynowej i produkcyjno - magazynowej wraz z zapleczem socjalno - biurowym oraz infrastrukturą techniczną przy ul. Bierutowskiej,
- zbieranie odpadów metali oraz przetwarzanie odpadów metali przy ul. Wagonowej 18,
- rozbudowa instalacji do wytwarzania, przy zastosowaniu procesów chemicznych, nieorganicznych substancji chemicznych tj. soli nieorganicznych w zakresie rozbudowy stanowiska przeładunku i magazynowania płynnych surowców chemicznych w zakładzie Kemipol Sp. z o.o. przy ul. Żwirowej,
- utworzenie punktu zbierania odpadów, w tym też odpadów złomu przy ul. Krakowskiej,
- przebudowa i rozbudowa stacji obsługowej samochodów o lakiernię i terenu utwardzone wraz ze zmianą sposobu użytkowania hali naprawczej na myjnię we Wrocławiu,
- rozbudowa zakładów 3M Wrocław przy ul. Kowalskiej 143 we Wrocławiu - Budynek 4.
- układów komunikacyjnych:
- przebudowa zjazdu drogowego wraz z przebudową budynku jednorodzinnego oraz budową zespołu trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych z dwoma garażami podziemnymi wraz z zagospodarowaniem terenu, miejscami postojowymi i instalacjami zewnętrznymi przy ul. Maślickiej we Wrocławiu.
- sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych i gazowych:
- przebudowa istniejącej sieci ciepłowniczej 2xDN1000 w rejonie ul. Opolskiej, Tyskiej, Sosnowieckiej, Popielskiego i Bytomskiej,
- przebudowa sieci ciepłowniczej DN500 oraz DN150 od komory KI-11 do komory KI-12 w rejonie ul. Białoskórniczej/ Kazimierza Wielkiego,
- przebudowa sieci ciepłowniczej DN250 w rejonie ulicy Na Grobli we Wrocławiu od sieci napowietrznej przy Moście Oławskim do wpięcia sieci napowietrznej za komorę KS-IA/11/21,
- budowa na osiedlu JAGODNO osiedlowej sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami DN150/125/50 w rejonie ul. Vivaldiego we Wrocławiu na Osiedlu mieszkaniowym "Cztery Pory Roku".

W 2018 roku wpłynęło 6 odwołań od decyzji środowiskowych, w tym 3 decyzje zostały uchylone i przekazane do ponownego rozpatrzenia, 1 decyzja została utrzymana w mocy, dla dwóch 2 zostały wydane postanowienia stwierdzające niedopuszczalność odwołania, oraz 2 zażalenia na postanowienia.

EMISJA ENERGII I ZANIECZYSZCZEŃ

Realizowano zadania administracyjne z zakresu ochrony środowiska przed hałasem, polami elektromagnetycznymi, zanieczyszczeniem powietrza oraz z zakresu gospodarki wodnej i ochrony wód przed zanieczyszczeniem. W 2018 roku wpłynęło łącznie 1689 wniosków. Wydano 41 decyzji administracyjnych, w tym m.in. 7 decyzji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód, 5 decyzji udzielających pozwoleń zintegrowanych, 26 decyzji z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego, 2 decyzje ustalające dopuszczalny poziom hałasu, 2 decyzje orzekające sprzeciw do zgłoszenia eksploatacji instalacji oraz wpłynęło 125 zgłoszeń dotyczących instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia (w tym 15 zgłoszeń instalacji emitującej substancje do powietrza, 2 zgłoszenia instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 108 zgłoszeń instalacji emitującej promieniowanie elektromagnetyczne wraz z 381

informacjami o zmianach danych ujętych we wcześniej przyjętych zgłoszeniach). Wydano również 15 zaświadczeń dotyczących potwierdzenia ostateczności decyzji lub przyjęcia zgłoszenia. Ponadto pracownicy działu opiniowali i uzgadniali warunki środowiskowe w zakresie ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, w zakresie gosp. wodno-ściekowej i promieniowania elektromagnetycznego w ramach prowadzonych w wydziale postępowań dotyczących procedur wydawania decyzji środowiskowych oraz na wnioski podmiotów zewnętrznych (łącznie 581 opinii). Udzielono również odpowiedzi na 27 wnioski dotyczące informacji o środowisku. Zgodnie z art. 65 kpa 64 wnioski przekazano do innych organów zgodnie z ich kompetencjami.

Wydano również 159 opinii dotyczących wymagań w zakresie ochrony środowiska dla 53 opracowywanych przez Biuro Rozwoju Wrocławia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Prowadzono również działalność kontrolną i interwencyjną w zakresie ustaw: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W ramach podejmowanych działań przeprowadzono łącznie 69 interwencji. Część działań interwencyjnych prowadzona była we współpracy ze Strażą Miejską Wrocławia.

Uczestniczono w procesach nadzorowania i monitoringu aspektów środowiskowych dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza atmosferycznego oraz ochrony przed hałasem, związanych z aktualizacją Systemu Ekzarządzania i Audytu – EMAS oraz aktywnie uczestniczono w audytach środowiskowych związanych z aktualizacją systemu.

Wpłynęły 4 odwołania od wydanych decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Odwołania dotyczyły decyzji ustalającej dopuszczalny poziom hałasu, pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, decyzji nakładającej na prowadzącego instalację obowiązek sporządzenia i przedłożenia organowi ochrony środowiska przeglądu ekologicznego oraz decyzji orzekającej sprzeciw do zgłoszenia eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków.

OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- wydawano pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza zgodnie z art. 181 ustawy Prawo ochrony środowiska. W 2018 roku wydano 24 decyzji dla podmiotów gospodarczych emitujących w sposób zorganizowany substancje gazowe i pyły z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych, w których prowadzone są procesy: powlekania, klejenia, suszenia i czyszczenia powierzchni, lutowania, szlifowania, drukowania, energetycznego spalania paliw, i innych (są to m.in. 3M Wrocław Sp. z o.o., 3M Poland Manufacturing Sp. z o.o., VOLVO POLSKA Sp. z o.o., Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o., TŻ Sp. z o.o., EBS Ink-Jet Systems Poland Sp. z o.o., Vacmet Sp. z o.o., „POLMAT” Artur Matkowski),
- przyjmowano zgłoszenia instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia na emisję, zgodnie z art. 152 ustawy POŚ (15 zgłoszeń). Dotyczyły m.in. instalacji energetycznego spalania paliw, przeładunku i magazynowania paliw, instalacji do powlekania, instalacji spawania (m.in. ETO MAGNETIC Sp. z o.o., PKN ORLEN S.A., VOLVO POLSKA Sp. z o.o., HASCO-LEK S.A., ORLEN EKO Sp. z o.o., HSV Polska Sp. z o.o., CELSA „Huta Ostrowiec” Sp. z o.o., Kania Autoserwis Sp. z o.o., ICA Polska Sp. z o.o.),
- przyjmowano sprawozdania z okresowych pomiarów kontrolnych emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych (31 instalacji) - m.in. 3M Poland Manufacturing Sp. z o.o., 3M Wrocław Sp. z o.o., VOLVO Polska Sp. z o.o., Kogeneracja S.A. - Zakład Ciepłowniczy ZAWIDAWIE, Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o., Dozamel Sp. z o.o.).

Złożone sprawozdania nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych emisji substancji do powietrza,

- interweniowano w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 17 postępowań w sprawach interwencji, które dotyczyły głównie emisji z niewielkich instalacji spalania paliw oraz niskiej emisji z palenisk gospodarstw indywidualnych opalanych paliwem stałym, uciążliwości myjni samochodowej, niezorganizowanej emisji pyłów z rozbiórki obiektów budowlanych. Przeprowadzone wizje lokalne nie potwierdziły spalania odpadów w kotłach grzewczych,
- opiniowano i uzgadniano w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (120 opinii),
- opiniowano plany zagospodarowania przestrzennego (53 opinie),
- wydawano decyzje udzielające zezwolenia na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. W 2018 roku wydano zmianę decyzji udzielającej Zespołowi Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. ul. Łowiecka 24, 50-220 Wrocław, zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych z instalacji pn. „Elektrociepłownia Zawidawie” (nr KPRU PL-0334-05) eksploatowanej przy ul. Bierutowskiej 67a we Wrocławiu, objętej systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (1 decyzja),
- wydawano decyzje nakładające na prowadzącego instalację obowiązek sporządzenia i przedłożenia organowi ochrony środowiska przeglądu ekologicznego, w związku z możliwością negatywnego oddziaływania na środowisko instalacji. W 2018 roku w wyniku zebranego materiału dowodowego umorzono postępowanie w sprawie wydania decyzji nakładającej na firmę AB Borowiec Adrian Borowiec przy ul. T. Kościuszki 16a/1b, 50-038 Wrocław, obowiązek sporządzenia i przedłożenia organowi ochrony środowiska przeglądu ekologicznego (1 decyzja).

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowano zadania administracyjne na podstawie ustawy Prawo wodne, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy Prawo ochrony środowiska w tym:

- wydawano decyzje nakazujące przywrócenie stanu pierwotnego lub wykonanie urządzeń zapobiegającym szkodom na podstawie art. 234 ustawy Prawo wodne - wydano 1 decyzję,
- wydawano decyzje w sprawie zatwierdzenia ugody w zakresie odprowadzania wód opadowych na działki sąsiednie na podstawie art. 235 ustawy Prawo wodne - wydano 1 decyzję,
- wydawano decyzje w sprawie ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożeń lub przywrócenia środowiska do stanu pierwotnego wg art. 362 POŚ - 2 postępowania w toku,
- wydawano decyzje na wniosek o wyłączenie z udostępniania informacji niejawnych zawartych we wniosku na podstawie art. 16 ust.1 pkt. 7 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - 2 decyzje,
- w 2018 roku rozpoczęto działania w zakresie kontroli wypełnienia obowiązku przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej - wszczęto 32 postępowania administracyjne, z których 1 zostało zakończone wydaniem decyzji umarzającej postępowanie z powodu przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej oraz wydano 1 decyzję nakazującą przyłączenie nieruchomości do kanalizacji. We wszystkich przypadkach stwierdzonego niewypełnienia obowiązku przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej postępowania administracyjne są i będą kontynuowane,
- wydawano zaświadczenia o ostateczności decyzji - wydano 13 zaświadczeń,
- przyjmowano zgłoszenia przydomowych oczyszczalni ścieków na podstawie art. 152 POŚ - 2 zgłoszenia w tym 1 sprzeciw w formie decyzji,

- udostępniano informacje o środowisku i informację publiczną – 7 wniosków oraz 15 informacji cząstkowych o wydanych pozwoleniach wodnoprawnych i prowadzonych postępowaniach,
- prowadzono interwencje dotyczące zanieczyszczenia ściekami wód i gruntów - rozpoznano 9 spraw,
- prowadzono interwencje dotyczące zalewania wodami opadowymi sąsiednich działek - rozpoznano 11 spraw,
- prowadzono interwencje dotyczące zalewania wodami opadowymi sąsiednich działek w związku z uszkodzeniem sieci drenażowej - rozpoznano 1 sprawę,
- prowadzono rozpoznanie terenowe w ramach prowadzonych postępowań - przeprowadzono 53 wizje terenowe,
- opiniowano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w zakresie zagospodarowania wód opadowych i gospodarki wodno-ściekowej - opiniowano 53 plany,
- opiniowano karty informacyjne i raporty w zakresie gospodarki wodno-ściekowej planowanych przedsięwzięć - wydano 97 opinii,
- wydawano opinie pomocnicze w zakresie środowiskowym dotyczące lokalizacji przystani oraz zagospodarowania nabrzeży np. wykonanie plaż - zaopiniowano 28 lokalizacji,
- wydawano opinie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w odpowiedzi na złożone zapytanie - wydano 7 opinii,
- brano udział w odbiorach robót - 4 odbiory. Wspólnie z przedstawicielami PGW Wody Polskie, Urzędu Marszałkowskiego oraz Wojewody Dolnośląskiego uczestniczono w odbiorach wykonanych prac konserwacyjnych na rowach, finansowanych środkami z dotacji celowych dla Miejskiej Spółki Wodnej we Wrocławiu.
- przekazywano do PGW Wody Polskie wnioski w sprawach do realizacji, których właściwe jest PGW Wody Polskie na podstawie art. 545 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne – przekazano 10 wniosków
- przekazano sprawy do innych organów na podstawie art. 65 Kpa; o przekazaniu sprawy każdorazowo zawiadamiano wnoszącego podanie – przekazano 41 wniosków
- prowadzono nadzór i kontrolę nad działalnością Miejskiej Spółki Wodnej we Wrocławiu w zakresie prawidłowości podjętych uchwał,
- przygotowywano sprawozdania dla PGW Wody Polskie z wykonania obiektów małej retencji wodnej za 2017 roku,
- przygotowano sprawozdania OS-4 o poborze wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianiu stawów rybnych za 2017 roku dla PGW Wody Polskie,
- aktualizowano ankiety dotyczące realizacji działań zaplanowanych w ramach aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju (aPWŚK),
- monitorowano zadania inwestycyjne realizowane w aglomeracji Wrocław – wykonanie aktualizacji harmonogramu o zadania realizowane w latach 2017-2018, w ramach KPOŚK,
- prowadzono działania przygotowawcze do sporządzenia sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w 2018 roku w aglomeracji Wrocław – przekazanie do gmin aglomeracji wrocławskiej instrukcji dotyczącej sporządzenia sprawozdania,
- podawano do publicznej wiadomości informacje i obwieszczenia innych organów – 42.

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 02.07.2010 roku w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia, instalacje wytwarzające promieniowanie elektromagnetyczne podlegają obowiązkowi zgłoszenia do organu ochrony środowiska. W 2018 roku wpłynęło 108 zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne (przyjęto bez zastrzeżeń 93) oraz 381 informacji o zmianach danych ujętych we wcześniej przyjętych zgłoszeniach (przyjęto bez zastrzeżeń 216). Pozostałe wnioski pozostawiono bez rozpoznania bądź są w trakcie uzupełnień.

POZWOLENIA ZINTEGROWANE

W 2018 roku wydano ogółem 5 decyzji, w tym 3 decyzje zmieniające pozwolenia zintegrowane, 1 decyzję wygaszającą pozwolenie zintegrowane w części oraz 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie pozwolenia zintegrowanego w całości.

ROLNICTWO

Realizacja zadań z zakresu rolnictwa związana jest z wykonywaniem różnorodnych działań dotyczących m.in.; działalności rolniczej prowadzonej w rodzinnych gospodarstwach rolnych w obszarze Wrocławia, ochrony gruntów rolnych, amatorskiego połowu ryb, zmniejszania uciążliwości związanych z obecnością komarów w środowisku, oraz rejestracją psów agresywnych i chartów. Wymaga współpracy z różnymi instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa i ochrony zwierząt w zakresie dobrej kultury rolnej i dobrostanu zwierząt, m.in.; z Powiatowym Inspektoratem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Inspektoratem Ochrony Roślin, Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Izba Rolniczą, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencją Rynku Rolnego, Uniwersytetem Wrocławskim, oraz Strażą Rybacką, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego a także z Dolnośląskim Biurem Geodezji i Terenów Rolnych, Instytutem Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowym Instytutem Badawczym (IUNG-PIB).

W ramach zadań związanych z działalnością rolniczą wykonywano zadania kontrolno - ochronne upraw rolniczych, ogrodniczych oraz sadowniczych.

Działalność ta w 2018 roku wykonywana była przez 1 582 rolników w rodzinnych gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych oraz przez 5 967 posiadaczy gruntów rolnych na nieruchomościach rolnych o powierzchni od 0,10 ha do 1 ha. Do prowadzenie tej działalności wykorzystywane były użytki rolne o łącznym obszarze 8 274,00 ha .

Przeprowadzono 11 wizji terenowych, mających na celu kontrole stanu upraw i utrzymania gleb w dobrej kulturze, wystosowano 4 komunikaty precyzujące zasady ochrony roślin oraz 1 oświadczenie dotyczące uprawy maku i konopi. Ponadto wydano 5 opinii dotyczących zachowania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolniczej i uwzględnienia nieruchomości rolnych w realizacjach inwestycyjnych na terenie Wrocławia oraz 9 w związku z ustawą o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

Liczba gospodarstw rolnych m. Wrocław (źródło; Wydział Podatków i Opłat UM W-wia, stan na dzień 31.12.2018 roku)

	Liczba gospodarstw/nieruchomości		Powierzchnia użytków rolnych (w ha)	
	Gospodarstwa powyżej 1ha	Nieruchomości rolne od 0,10 ha do 1ha	Gospodarstwa powyżej 1ha	Nieruchomości rolne od 0,10 ha do 1ha
Osoby fizyczne	1 423	5 5855	3 413,3342	904,9867
Osoby prawne	159	112	3 924,8039	30,8817
Razem	1 582	5 967	7 338,1381	935,8684

Przeprowadzono 36 kontroli wypełnienia obowiązków zawarcia ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz ubezpieczeń budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego - od ognia i innych zdarzeń losowych. Sporządzono i zarejestrowano 19 protokołów. Kontrolowani rolnicy posiadali wymagane umowy.

Na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego wydano 34 zaświadczenia umożliwiające rolnikom zakup lub dzierżawę nowych gruntów na powiększenie już istniejących gospodarstw oraz 5 zaświadczeń dot. posiadania gospodarstwa rolnego do celów emerytalno-rentowych zgodnie ustawy o wliczaniu pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy .

Wykonując zadania związane z produkcją zwierzęcą w 2018 roku przeprowadzono 25 wizji terenowych mających na celu kontrolę warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz stanu ich pogłowia na terenie Wrocławia.

Rozpatrzono 2 sprawy dot. zakazu utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej o wydano 2 zalecenia odnośnie poprawy ich dobrostanu (kozy, kury, świnki wietnamskie, konie).

W 12 gospodarstwach oszacowano szkody w uprawach rolnych spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. Powierzchnia upraw dotknięta zjawiskiem suszy wyniosła 375.13 ha.

Stan pogłowia zwierząt - stado podstawowe (Źródło ; liczba uzgodniona z Powiatowym Lekarzem Weterynarii we Wrocławiu, stan na dzień 31.12.2018)

Zwierzęta gospodarskie	Stan pogłowia	Gospodarstwa hodowlane
bydło	306 szt.	20
trzoda chlewna	210 szt.	23
owce	378 szt.	16
kozy	173 szt.	13
konie	158 szt.	13
drób	66 150 szt.	5
zwierzęta futerkowe	540 szt.	3
pasieki pszczele	6364 pnie	271

Wykonując postanowienia uchwały Rady Miejskiej w sprawie u regulaminu utrzymywania czystości i porządku na terenie Wrocławia, rozpatrzono 2 sprawy dot. zakazu utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej wydając zalecenia odnośnie poprawy ich dobrostanu (kozy, kury, świnki wietnamskie, konie).

OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, wyłączenie z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego zaliczanych do klas I, II, IIIa, IIIb oraz użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego, przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne może nastąpić po wydaniu decyzji zezwalającej na takie wyłączenie.

W 2018 roku zarejestrowano sprawy zgodnie z podziałem na kategorie:

Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne (bez opłat) - 94 szt. w tym:

- zakończone decyzjami zwykłymi – 81 szt. dotyczące wyłączenia z produkcji użytków rolnych klas I-IIIb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego oraz klas IV-VI pochodzenia organicznego z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne;
- zakończone decyzjami zmieniającymi - 1;
- zakończone decyzjami wygaszającymi - 4;
- zakończone decyzjami odmawiającymi - 2 ;
- zakończone decyzjami umarzającymi - 1,

Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne (z opłatami) – 147 szt. w tym:

- zakończone decyzjami z naliczeniem opłaty - 122 szt. – dotyczące wyłączenia z produkcji użytków rolnych klas I-IIIb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego z przeznaczeniem pod inwestycje inne niż budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne oraz inwestycje mieszkaniowe przekraczające powierzchnię podlegającą zwolnieniu z opłaty – art. 12a ust 1 i 2 ustawy;
- zakończone decyzjami zmieniającymi – 4 szt.;
- zakończone decyzjami wygaszającymi - 1 szt.;
- zakończone decyzjami umarzającymi – 1 szt.

Przekazano do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Wydziału Geodezji i Kartografii ul. Dobrzyńska 21/23, 50-403 Wrocław wraz z 8 pismami przewodnimi - 48 decyzji administracyjnych wydanych po zgłoszeniu faktycznego wyłączenia gruntów rolnych z produkcji, zobowiązując strony do uiszczania opłat przez okres 10 lat.

Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne (umarzające) – 181 szt. w tym:

- zakończone decyzjami umarzającymi postępowanie – 171 szt. dotyczące użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego, nie wymagających wydania decyzji zezwalających na wyłączenie tych gruntów;
- zakończone decyzjami umarzającymi – 10 szt. dotyczące gruntów nie będącymi użytkami rolnymi oznaczonymi symbolami B, Bp, Tp, Bi, Bz, dr, inne.

Łącznie wydano 446 decyzji administracyjnych. W stosunku do pozostałych spraw zarejestrowanych pod pozycją „przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne” niezakończonych decyzjami toczy się postępowanie.

Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne – inne (informacje, odpowiedzi) – 34 szt.

W związku z brakiem informacji o realizacji inwestycji opisanych w decyzjach naliczających opłaty z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej, wydanych od 2014 roku, po przeprowadzonych kontrolach stwierdzających rozpoczęcie robót z urzędu wystosowano 9 pism do adresatów tych decyzji z zapytaniem o realizacji planowanej inwestycji.

Celem weryfikacji zobowiązań ujętych w decyzjach zezwalających na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej przeprowadzono 17 kontroli. W trakcie kontroli stwierdzono rozbieżności i brak przestrzegania zapisów i ustaleń określonych w wydanych decyzjach administracyjnych między innymi, brak pisemnego zawiadomienia o rozpoczęciu innego niż rolnicze użytkowanie gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie decyzji naliczającej opłaty w terminie do 30 dni od dnia rozpoczęcia inwestycji.

Powierzchnia i naliczone opłaty w 2018 roku z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej

	Łączna powierzchnia (m ² , ha)	W tym powierzchnia podlegająca naliczeniu (m ² , ha)	Opłaty jednorazowe naliczone (należność zł)	Opłaty roczne naliczone (zł)	Opłaty jednorazowe zrealizowane (zł) na 2018 roku	Opłaty roczne realizowane (zł) na 2017 roku
trwałe wyłączenia	1 206 537 m ² 120,65 ha	461 717 m ² 46,17 ha	6 845 158,57	684 516,40	15 984,87	949 147,80
wyłączenia nietrwałe	3 642 m ² 0,36 ha	3642m ² 0,36 ha	-	-	-	-

AMATORSKI POŁÓW RYB

Wędkowanie jest bardzo popularnym sposobem spędzania wolnego czasu. We Wrocławiu jest zarejestrowanych 37 691 wędkarzy. W 2018 roku wydano 783 nowe karty

wędkarskie oraz 162 szt. ich duplikatów, a także 5 kart łowiectwa podwodnego i 1 duplikat. Zarejestrowano 170 jednostki pływające służące do amatorskiego połowu ryb.

Ponadto wydano 14 duplikatów zaświadczeń dla osób którym ten dokument zaginął lub uległ całkowitemu zniszczeniu. Ilość zarejestrowanego sprzętu na koniec 2018 roku wyniosła 3 034 jednostek.

Z tytułu wydawania kart wędkarskich i kart łowiectwa podwodnego w 2018 roku wygenerowano dochód w wysokości 9 510 zł.

Przygotowano 5 nowych dokumentów – legitymacji dla członka Społecznej Straży Rybackiej, w 66 przypadkach przedłużono ich ważność oraz wydano 8 duplikatów.

Głównym zadaniem Społecznej Straży Rybackiej jest współdziałanie z Państwową Strażą Rybacką w zakresie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie.

REJESTRACJA PSÓW AGRESYWNYCH I CHARTÓW

Realizując zadania związane z wydawaniem zezwoleń na utrzymywanie psów ras uznanych za agresywne oraz chartów i ich mieszańców, wydano 7 decyzji na utrzymywanie psów rasy uznanych za agresywne rasy rottweiler oraz 14 na utrzymywanie chartów (10 charty angielskie - Whippet, 1 Greyhound, 1 chart saluki, 3 mieszańce). Przeprowadzono 21 kontroli i jedną rekontrolę warunków utrzymywania psów ras uznawanych za agresywne oraz chartów i ich mieszańców mających na celu sprawdzenie warunków nakazanych w zezwoleniu.

lata	2015	2016	2017	2018
Decyzje na charty	14	2	12	14
Decyzje na psy ras agresywnych	2	3	2	7

FINANSE ŚRODOWISKOWE

Realizowano zadania polegające na finansowaniu ze środków pozyskanych z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz środków zewnętrznych przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną, sprawowano kontrolę nad prawidłowością wydatkowania środków na zadania związane z utrzymaniem czystości i porządku w mieście oraz gospodarowaniem odpadami, powierzone do wykonywania Ekosystem Sp. z o. o.

W 2018 roku środki finansowe z budżetu gminy pozyskane z opłat i kar za korzystanie ze środowiska przeznaczone zostały na poniższe zadania:

- program związany z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu m. Wrocławia,
- kompleksowa eksploatacja samoobsługowej wypożyczalni rowerów miejskich,
- kompleksowe badanie ruchu,
- zakup przydomowych kompostowników przekazanych w bezpłatne użytkowanie mieszkańcom Wrocławia,
- dotacje dla indywidualnych gospodarstw domowych na podłączenie nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- działania podejmowane w ramach Wrocławskich Dni Recyklingu,
- realizacja projektów edukacyjnych i dofinansowanie opracowań naukowych z zakresu ochrony środowiska,
- wsparcie programu związanego z ratownictwem chemiczno-ekologicznym, realizowanym przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu,
- realizacja programu likwidacji niskiej emisji na terenie miasta Wrocławia,
- dofinansowanie badań próbek popiołu z palenisk na potrzeby prowadzonych przez Straż miejską postępowań o wykroczenia,
- zapewnienie obsługi, serwisu i utrzymania stacji pomiaru hałasu w mieście,

- opracowanie mapy akustycznej Wrocławia oraz Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia,
- dofinansowanie projektu pn. "Kompleksowa modernizacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu",
- kwalifikowanie przez rzeczoznawców wraków pojazdów jako odpad.

W ramach realizacji zadania związanego z finansowaniem przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska podjęto następujące działania:

rozpatrzono 7 wniosków o dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej

wydano 14 zaświadczeń o udzielonej pomocy de mini mis,

przygotowano 21 wniosków o zmianę planu budżetu.

DOTACJE NA WYKONANIE PRZYŁĄCZY KANALIZACYJNYCH

W celu wsparcia mieszkańców Wrocławia w zadaniu polegającym na podłączeniu swojej nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej, Gmina Wrocław od 2008 roku przyznaje dotacje na realizację ww. inwestycji. Właściciele domów jednorodzinnych mogą otrzymać dofinansowanie w wysokości 50% poniesionych kosztów (udokumentowanych na podstawie faktur i/lub rachunków), nie więcej jednak niż 2 000,00 zł. Z dotacji skorzystać mogą osoby fizyczne posiadające tytuł prawny do nieruchomości, które posiadają:

- protokół przeglądu technicznego przyłącza kanalizacyjnego z MPWiK,
- umowę zawartą z MPWiK o zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków,
- faktury lub rachunki za wykonane prace związane z podłączeniem do kanalizacji.

W 2018 roku w ramach realizacji tego zadania rozpatrzono 154 wniosków o udzielenie dotacji, podpisano 150 umów dotacyjnych i przygotowano 150 wniosków o wypłatę dotacji.

KONTROLA WYDATKOWANIA ŚRODKÓW NA ZADANIA ZWIĄZANE Z UTRZYMANIEM CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W MIEŚCIE ORAZ GOSPODAROWANIEM ODPADAMI, POWIERZONE DO WYKONANIA EKOSYSTEM Sp. z o.o.

W ramach prowadzonych działań:

- skoordynowano realizację budżetu spółki,
- zarejestrowano w systemie SAP i przekazano do kontrasygnaty 45 umów oraz aneksów do umów, podpisanych w imieniu Gminy Wrocław przez Ekosystem Sp. z o.o.;
- sprawdzono i zaakceptowano 223 faktury wystawione przez Wykonawców usług i spółkę celem przekazania do realizacji przez Wydział Finansowy;
- prowadzono 21 spraw, w ramach których rozpatrywano wnioski spółki, sporządzano odpowiedzi na pisma, zwracano się o akceptację wydatków.

GEOLOGIA

W 2018 roku zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze prowadzono następujące postępowania:

- zatwierdzanie projektów prac geologiczno-inżynierskich oraz hydrogeologicznych,
- zatwierdzanie dokumentacji geologiczno-inżynierskich i hydrogeologicznych sporządzanych dla ujęć wód podziemnych o wydajności mniejszej niż 50 m³/h oraz inwestycji mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne,
- przyjmowanie zgłoszeń projektów i dokumentacji geologicznych na wykorzystanie ciepła ziemi, opiniowanie planów ruchu zakładów górniczych (zgodnie z art. 108 ust.9 ustawy Prawo geologiczne i górnicze),
- opiniowanie projektów robót geologicznych dla inwestycji na terenie miasta należący do kompetencji Marszałka Województwa (zgodnie z art. 80 ust. 5 ustawy Prawo geologiczne i górnicze),

- opiniowanie w ramach realizacji postępowań o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gromadzenie i archiwizacja przekazywanych przez inwestorów opracowań geologicznych (projektów i dokumentacji geologicznych),
- udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie,
- nadzór nad prowadzeniem monitoringu środowiska gruntowo-wodnego na terenie stacji paliw,
- przekazanie do Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego sprawozdania przedstawiającego zestawienie udokumentowanych zasobów wód podziemnych i wyników prac hydrogeologicznych za 2018 roku

Zatwierdzone zostały m.in. opracowania dla następujących inwestycji na terenie miasta Wrocławia:

- projekt robót geologicznych dla dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne oraz projekt robót geologicznych dla dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla obiektów budowlanych inwestycji liniowych – zadanie pn.: Budowa Alei Wielkiej Wyspy we Wrocławiu,
- projekt robót geologicznych dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich inwestycji liniowych dla potrzeb projektowych przedsięwzięcia pn.: „Budowa mostów Bolesława Chrobrego ciągu drogi wojewódzkiej nr 455 we Wrocławiu,
- dokumentacja hydrogeologiczna ustalająca zasoby eksploatacyjne studni wierconej S1 przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu, działka nr 28 AM-42 obręb Południe oraz dokumentacja geologiczna (inna) otworów wiertniczych wykonanych w celu wykorzystania ciepła Ziemi na działce o numerze ewidencyjnym 28 obręb 0022 AR_42.28 położonej w miejscowości Wrocław, pow. M. Wrocław, woj. Dolnośląskie - zadanie pn.: Kompleksowa modernizacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych we Wrocławiu przy ul. Hubskiej 8-16.

Zestawienie spraw zrealizowanych w związku z ustawą Prawo geologiczne i górnicze w 2018 roku:

- projekty geologiczne:
- geologiczno - inżynierskie:
- decyzje zatwierdzające – 82 szt.,
- wnioski pozostawione bez rozpoznania w związku z art. 64 § 2 ustawy k.p.a. – 1 szt.,
- hydrogeologiczne:
- decyzje zatwierdzające – 3 szt.,

inne:

- zgłoszenia projektów robót geologicznych w związku z wykorzystaniem ciepła Ziemi – 13 szt.
- dokumentacje geologiczno-inżynierskie:
- decyzje zatwierdzające - 73 szt.,
- zaświadczenia o ostateczności – 3 szt.
- dokumentacje hydrogeologiczne:
- decyzje zatwierdzające - 5 szt.,
- inne dokumentacje geologiczne:
- zgłoszenia dokumentacji wykonanych w związku z wykorzystaniem ciepła Ziemi – 4 szt.

Postanowienia:

- opiniujące Plan ruchu zakładu górniczego - 5 szt.;
- opiniujące projekty robót geologicznych- 7 szt.
- Udostępnienie informacji:
- środowisku – 22 szt.
- geologicznej – 5 szt.

W stosunku do roku poprzedniego nastąpił wzrost wydanych decyzji o 48%.

Wpływy z tytułu prowadzonej działalności administracyjnej – 4 667,90 zł, w tym; opłaty za wydanie decyzji – 1 600,00 zł, za pełnomocnictwa – 2 992,00 zł, za zaświadczenia o ostateczności decyzji 51,00 zł, za udostępnienie informacji o środowisku – 24,90 zł.

ZIELEŃ MIEJSKA

Główne zadania realizowane w 2018 roku w zakresie zieleni miejskiej

Zarządzanie terenami zieleni miejskiej:

- bieżąca konserwacja posiadanych zasobów zieleni miejskiej o powierzchni 2 659,99 ha w tym:
 - parki – 574,48 ha,
 - zieleńce – 133,19 ha,
 - zieleń przyuliczna – 557,72 ha oraz rowy przydrożne 61,53 ha
 - lasy komunalne i tereny związane z gospodarką leśną- 1 242,38 ha,
 - zieleń tymczasowa i nieurządzona – 125,42 ha;
- rewaloryzacja posiadanych zasobów zieleni ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów na terenach zieleni parkowej, przyulicznej i na zieleńcach,
- ukwiecanie terenów zieleni miejskiej,
- kontrola prawidłowości prowadzonych nasadzeń i jakości dostarczanego materiału roślinnego,
- prace interwencyjne;
- przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowych niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych w zakresie zieleni.

Dochody

W 2018 roku uzyskano dochody w kwocie 2 716 266,38 zł. Planowane na 2018 roku dochody wykonano ogółem w 106,83 %.

Dochody uzyskano z następujących tytułów:

- w Dz. 900, rozdz. 90004
 - sprzedaż biletów wstępu do Ogródu Japońskiego,
 - sprzedaż drewna opałowego,
 - kary umowne,
 - odsetki,
 - wpływy rozliczeń z lat ubiegłych,
 - wpływy z otrzymanych darowizn: darowizna na dofinansowanie zadania WBO 2017 – Projekt nr 196 „Rewitalizacja skweru im. Adolfa Marii Bocheńskiego – Śródmieście, obręb Plac Grunwaldzki”.
- w Dz. 900, rozdz. 90017
 - dzierżawy gruntów rolnych i czasowe zajęcia terenów oraz wynajem powierzchni użytkowej budynku przy ul. Trzebnickiej 33,
 - odsprzedaż - media,
 - wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych,
 - odsetki,
 - wynagrodzenie płatnika ZUS,
 - wpływy rozliczeń z lat ubiegłych,
 - kary umowne.

Dochody zrealizowano na zadaniach:

sprzedaż biletów wstępu do Ogródu Japońskiego i odsprzedaż mediów na kwotę 398 432,09 zł i stanowi 66,41% dochodu zaplanowanego na 2018 roku W sezonie zwiedzania od 1.04.2018 roku do 31.10.2018 roku Ogród Japoński odwiedziło około 138 835 osób. Zmniejszenie może wynikać z faktu, że w bieżącym roku nie było imprez jak ESK, TWG, które zwiększały liczbę odwiedzających. Ponadto od lipca 2016 roku strefa pomiędzy Ogrodem Japońskim i Pawilonem Czterech Kopuł poddana była rewaloryzacji.

- Sprzedano bilety:

- normalne - 38 421 szt.
- ulgowe - 100 202 szt.
- karnety - 140 szt.
- bilety na sesje ślubne - 36 szt.
- sprzedaż drewna opałowego na kwotę 156 001,35 zł, wykonanie planu w 86,67%, sprzedano 553,25 m³ drewna pochodzącego z wycinki sanitarnej drzew oraz usuwania uszkodzonych drzew przez wichury z terenów zieleni miejskiej i lasów komunalnych. W celu utrzymania właściwego stanu sanitarnego drzewostanów, do czego zobowiązuje ustawa o lasach, pozyskiwano drewno z usuwania drzew martwych, suchych i zamierających. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia martwe drzewa są usuwane na bieżąco,
- dochody nieplanowane na kwotę 248 213,34 zł pochodziły z kar umownych, odsetek bankowych, wpływów rozliczeń z lat ubiegłych, wpływu z otrzymanych darowizn, wpływy z tytułu kosztów i opłat sądowych, wynagrodzenie płatnika ZUS,
- dochody z najmu i dzierżaw na kwotę 1 766 153,44 zł, wykonanie planu 117,74 %.
- wpływy z usług (media) na kwotę 118 540,82 zł, wykonanie planu w 118,54 %.

Wydatki

Plan ogółem 32 973 496,00 zł

Wykorzystanie środków na zadaniu Utrzymanie zieleni w miastach i gminach – 98,48%

Wydatki poniesione na wykonanie zadań:

- Podatek leśny – 40 817,00 zł

Odprowadzono podatek leśny od zarządzanych powierzchni lasów komunalnych Wrocławia.

- Odrolnienie – 49 392,47 zł

W ramach zadania dokonano opłat:

- za trwałe wyłączenie z produkcji rolnej gruntów, na których zrealizowano w 2015 roku zadanie pn. „Słoneczny Park na Ołtaszynie – zagospodarowanie terenu parku przy ul. Ułańskiej”, w ramach WBO 2014 – Projekt nr 33 oraz w 2017 roku zadanie pn. „Tor Wrotkarski” na terenie Parku Milenijnego w okolicach ul. Sukielickiej,
- za zajęcie pasa drogowego, wynikające ze zrealizowanych inwestycji w obrębie ulic będących pod zarządem ZDiUM, w tym m.in.: Pomorskiej, Prackiej, Św. Macieja, Rubczaka, Różyckiego, Włodkowica, Mickiewicza.
- Odsetki za zwłokę – 354,24 zł
- Rozliczenie licznikowe eksploatacji oświetlenia i fontann – 461 785,25 zł
 - Zakup wody 221 997,43 zł
 - Zakup energii 239 787,82 zł

Zadanie obejmowało zakup wody i energii elektrycznej niezbędnej do eksploatacji fontann, systemów nawadniających i napowietrzających oraz do oświetlenia części terenów zieleni i iluminacji obiektów zabytkowych.

- Bieżąca konserwacja parków i zieleńców - 8 915 931,58 zł

Bieżąca konserwacja parków i zieleńców obejmuje:

- bieżące utrzymanie parków i zieleńców na powierzchni 707,67 ha, w tym:
 - parki - 48 obiektów o pow. 574,48 ha,
 - zieleńce - 177 obiektów o pow. 133,19 ha,
 - prace porządkowe na terenach: zieleni tymczasowej i zieleni nieurządzonej o pow. 125,42 ha.

Prace w zakresie konserwacji zieleni obejmują m.in.: koszenie trawników, wygrabianie liści, nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni parkowej, pielęgnację kwietników sezonowych, różanek, rabat bylinowych i żywopłotów, pielęgnację młodych i starszych drzew.

Wskazane działania mają na celu poprawę bezpieczeństwa i estetyki miasta, poprawę walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zieleni miejskiej oraz stworzenie lepszych warunków wypoczynku mieszkańców.

- Bieżąca konserwacja zieleni przyulicznej - 5 408 893,40 zł

Bieżącą konserwację prowadzono na terenie zieleni przyulicznej pasów drogowych, pętli tramwajowych i rezerw komunikacyjnych o powierzchni 557,72 ha. Dodatkowo prowadzono konserwację zieleni rowów przydrożnych na powierzchni 61,53 ha.

Prace w zakresie konserwacji zieleni pasów drogowych obejmują m.in.: koszenie trawników, wygrabianie liści, nasadzenia roślinności trwałej, pielęgnacje nasadzeń okrywowych, cięcie i odchwaszczanie żywopłotów, pielęgnacje młodych i starszych drzew.

Wskazane działania mają na celu poprawę bezpieczeństwa i estetyki miasta, poprawę walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zieleni miejskiej oraz stworzenie lepszych warunków wypoczynku mieszkańców.

- Konserwacja, pielęgnacja i zagospodarowanie powierzchni leśnych w Lasach Komunalnych - 1 404 376,91 zł.

Powierzchnia terenów objętych konserwacją i pielęgnacją wynosi 1242,38 ha.

W ramach prac konserwacyjnych wykonano cięcia sanitarne oraz cięcia hodowlane (trzebieże i czyszczenia) pozyskując 28,55 m³ grubizny opałowej i drewna średniowymiarowego.

W ramach wykonanych nasadzeń uzupełniających w istniejących uprawach leśnych wysadzono leśny materiał roślinny na powierzchni upraw leśnych lasów komunalnych w ilości ok. 45 900 szt.

W ramach prowadzonych prac zalesieniowych, zalesiono ok. 3,52 ha gruntów porolnych, wysadzając ok. 21 100 szt. sadzonek leśnego materiału roślinnego.

W uprawach leśnych (I klasy wieku) o powierzchni 151,66 ha, wykonano niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na: koszeniu upraw leśnych, czyszczeniach wczesnych upraw oraz wykonaniu poprawek.

W drzewostanach młodszych - II klasy wieku o powierzchni 250,00 ha, wykonano niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na wykonaniu czyszczeń późnych w młodnikach.

W drzewostanach starszych klas wieku prowadzono bieżące prace gospodarcze związane z szeroko pojętym utrzymaniem trwałości drzewostanów w warunkach ich miejskiej eksploatacji: prace z zakresu hodowli i ochrony lasu, oraz czynności związane z realizacją pozaprodukcyjnych funkcji lasu a także zagospodarowania terenów leśnych pod względem rekreacyjno-turystycznym.

Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej - 1 747 157,34 zł.

- W ramach zadania w 2018 roku na terenie parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej nasadzono łącznie:
 - drzew - 2 687 szt.,
 - krzewów - 58 087 szt. (w tym ok.5000 soliterów),
 - kwiatów sezonowych - 244 220 szt. do wiosennego, letniego i jesiennego ukwiecenia terenów zieleni miejskiej (w ramach zadania zawieszono ukwiecone donice na latarniach w ścisłym centrum miasta),
 - kwiatów cebulowych - 105 450 szt., które zostały posadzone m.in. na Estakadzie Gądowianka oraz na Alei Wędrowców,
- Nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów zrealizowano m.in.:
 - w parkach: Kopernika, Wyspa Słodowa, Bielarska, Bulwar Dunikowskiego, Szczytnickim, Tołpy, E.Stein, Skowronim, Tarnogajskim, przy ul. Awicenny, Zachodnim, Słowackiego, Wschodnim, Południowym, Żłotnickim
 - na zieleńcach: przy ul. Łukasiewicza, Mrągowskiej, Górcie Szczepińskiej, Hermanowskiej, Bajana, Park Jedności, Zajazdowej, Gołębia

- przy ulicach: Kościuszki, Peronowej, Dworcowej, Rynek, Oś Grunwaldzka, Różyckiego, Sępa Szarzyńskiego, Kamiennej, Szczęśliwej, Swobodnej, Karkonoskiej, Hallera, Ułańskiej, Żmigrodzkiej, Krzywoustego, Boya-Żeleńskiego, Staffa, Gryczanej, Wiśniowej, Grabiszyńskiej, Drzewieckiego, Dokerskiej, Stabłowickiej, Mickiewicza, Raławickiej, Wiejskiej, Alei Piastów, Nadolickiej, Cynamonowej, Kminkowej

W tym:

- o dodatkowe finansowanie w ramach WBO: 138 szt. drzew, 3020 krzewów,
 - o w ramach Polany Integracyjnej na Gądowie: 118 szt. drzew,
 - o dodatkowe finansowanie w ramach Wrośnij we Wrocław: 435 szt. drzew,
 - o w ramach 100 drzew na 100 lecie niepodległości - 100 szt. drzew w Parku Tysiąclecia,
 - o dodatkowe finansowanie w ramach 100 ulic na 100-lecie niepodległości - 477 szt. drzew, 22178 krzewów (w tym 680 solitery),
 - o w ramach nasadzeń własnych - 1416 szt. drzew, 32 889 krzewów (w tym 4322 solitery)
- Akcja zazielenienia 100 ulic na 100-lecie niepodległości – 1 540 512,34 zł
W ramach uczczenia 100-lecia niepodległości zorganizowano akcję zgłaszania przez mieszkańców lokalizacji przyulicznych terenów zieleni typowanych do wykonania nasadzeń. W akcję zaangażowało się większość wrocławskich osiedli, w 2018 roku zrealizowano pierwszy etap nasadzeń w ramach którego nasadzono 477 szt. drzew i ponad 22 tys. krzewów. Ze względu na społeczny charakter nasadzeń i konieczność zwiększenia udatności przyjęcia się materiału roślinnego w kontekście suszy, zakupiono worki do nawadniania drzew. Dodatkowo nasadzenia są objęte 3-letnią pielęgnacją gwarancyjną. Kolejne nasadzenia będą kontynuowane w 2019 roku
 - Wrośnij we Wrocław – 363 944,96 zł
W ramach akcji Wrośnij we Wrocław powstają Parki Młodego Wrocławianina, zielone miejsca, w których wrocławskie rodziny mogą posadzić drzewa upamiętniając tym samym jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu rodziców jakim jest pojawienie się nowego członka rodziny. W ramach zadania zrealizowano nasadzenia na terenie nowo powstających parków - wiosną przy ul. Avicenny, jesienią – przy ul. Maślickiej w rejonie rzeki Ługowiny. W ramach zadania zlecono obsługę geodezyjną związaną z wyznaczeniem drzew do nasadzeń oraz dokumentację powykonawczą, która posłużyła do zrealizowania mapy, która pozwoli mieszkańcom dotrzeć do posadzonego przez siebie drzewa z wykorzystaniem ogólnodostępnych aplikacji. W ramach akcji Wrośnij we Wrocław wspólnie z mieszkańcami posadzono łącznie 435 drzew. Nasadzenia zostały objęte 3-letnią pielęgnacją gwarancyjną. Ponadto jesienią zrealizowano dodatkowe zabezpieczenia drzew, chroniące przed zwierzyzną poprzez zastosowanie wygradzenia na terenie przyszłego parku nad Ługowiną,
 - Dozór i funkcjonowanie Ogrodu Japońskiego – 401 607,30 zł
W ramach zadania zapewniono funkcjonowanie Ogrodu w okresie zwiedzania tj. 1.04 - 31.10.2018 roku oraz zabezpieczono ogród w okresie zamknięcia tj. 1.01. - 31.03.2018 oraz 1.11.- 31.12.2018 roku,
 - Dozór i monitoring obiektów – 311 107,15 zł
W ramach zadania zapewniono dozór i ochronę Parku Kopernika i Wyspy Słodowej.
 - Utrzymanie terenu Grabiszyńska 333a – 60 279,00 zł
W ramach zadania zlecono ochronę terenu dawnego ogrodnictwa przy ul. Grabiszyńskiej 333a oraz zlecono montaż tablic na ogrodzeniu informujących o zakazie wstępu. Przeprowadzono kontrolę roczną stanu technicznego obiektów budowlanych, zlokalizowanych na ww. nieruchomości. Ponadto wykonano aktualizację dokumentacji w zakresie kosztorysów i specyfikacji technicznej. Następnie przeprowadzono I etap prac rozbiórkowych w zakresie: rozbiórki kominów, wiaty oraz cieplarni. Pozostałe środki wykorzystano na nadzór inwestorski nad realizacją I etapu prac rozbiórkowych,
 - Deratyzacja – 41 653,95 zł

W ramach zadania wykonano monitoring i deratyzację wybranych terenów zieleni miejskiej oraz prace (zabiegi) interwencyjne w zakresie deratyzacji oraz usuwania gniazd owadów,

- Park Wspólnotowy Ślężański Mamut – 20 400,00 zł

W ramach zadania zapewniono obsługę społecznych nasadzeń wraz z dostawą materiału roślinnego z okazji otwarcia Parku Mamuta,

- Nadzory inwestycyjne – 7 545,00 zł

Pełnienie nadzorów autorskich i inwestorskich nad zadaniami Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i Programu Inwestycyjnego Rady Osiedli realizowanych w 2018 roku,

- Pielęgnacje gwarancyjne – 187 383,54 zł

W ramach zadania wykonano pielęgnacje gwarancyjne zieleni po wykonanych inwestycjach m.in. zieleniec Westerplatte, bulwar Zienkiewicza, Promenada Staromiejska na odc. Krupnicza-Świdnicka, zieleniec Szybowcowa, Park Jedności oraz pielęgnacje gwarancyjne wykonanych nasadzeń w ramach zadań bieżących,

- Eksploatacja oświetlenia parkowego – 569 407,89 zł

Zadanie obejmowało eksploatację i konserwację: oświetlenia parkowego i iluminacji obiektów zabytkowych, będących pod zarządem Zarządu Zieleni Miejskiej, w tym m.in.:

- iluminację obiektów zabytkowych na Wyspie Piaskowej, pomników: Kardynała Bolesław Kominka, Europejski Krzyż Pokoju, Króla Bolesława Chrobrego, Pomnika Wspólnej Pamięci w Parku Grabiszyńskim, Wzgórza Polskiego – Bastionu Ceglarskiego, Pomnika Knorra w Parku Słowackiego, namglawiaczy na Promenadzie Staromiejskiej od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej,
- oświetlenia w obrębie Parku Szczytnickiego: terenów zieleni przy Alei Dąbskiej, w sektorze VIII przy ul. Chopina oraz oświetlenia w Ogrodzie Japońskim,
- oświetlenia: parku osiedlowego przy ul. Orzechowej, na pl. Św. Macieja, w Parku Kopernika, Parku Południowym i Parku Grabiszyńskim, Parku Tołpy, na Wyspie Słodowej, w Parku Staszica, w parku osiedlowym przy ul. Bajana, placów zabaw przy ul. Mikołowskiej i ul. Mrągowskiej, w Parku im. gen. M.Langiewicza, w parku przy ul. Strachocińskiej, na zieleńcu na Placu Westerplatte, "Parku Jedności" przy ul. Królewskiej, Parku Tarnogajskiego przy ul. Bogedaina, zieleńca przy ul. Ułańskiej, zieleńca przy ul. Tymiankowej, Wzgórza Gajowickiego przy ul. Kruczej,
- eksploatację oświetlenia parkowego na pozostałych terenach zieleni miejskiej.

- Prace interwencyjne 822 694,45 zł

W ramach przyznanych środków w 2018 roku zrealizowano:

- rekultywację trawnika przy ul. Górniczej, w Parku Staromiejskim,
- oczyszczenie stawu zlokalizowanego w rejonie ul. Sulmierzyckiej,
- opracowanie związane z zabezpieczeniem muru ogradzającego Park Leśnicki przez podmywaniem,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- opłaty za dozór techniczny karuzeli w Parku Kopernika,
- koszty związane z realizacją akcji Schroniska dla Roślin,
- zakup i montaż palm wielkanocnych na Rynku Psiego Pola,
- porządkowanie terenu przy ul. Partyzantów,
- ustawienie zakazu wjazdu w parku przy ul. Wittiga,
- naprawy interwencyjne na placu zabaw przy ul. Pereca,
- zakup i montaż tablic z regulaminem parków na Wyspie Słodowej,
- naprawa ogrodzenia w Parku Jedności,
- zakup 300 worków do podlewania drzew,
- nadzór nad realizacją planu naprawczego w Parku Grabiszyńskim,
- czyszczenie stawu w Pawłowicach,
- porządkowanie terenu przy ul. Międzygórskiej, na Nowym Dworze,
- wykonanie planu zalesień – Ratyń,
- organizacja akcji posadzenia Drzewa Kobiet,
- naprawa i renowacja ławek na Wyspie Słodowej,
- naprawa dogstopów,

- wykonanie dokumentacji na zagospodarowanie skweru Zielińskiego,
 - zakup koszy betonowych,
 - rozplantowanie ziemi na terenie przy ul. Zawalnej,
 - prace związane z remontem i modernizacją infrastruktury leśnej w lesie Sołtysowickim,
 - dostawa ławek w Parku Staromiejskim,
 - ochrona kościółka w Parku Szczytnickim.
- Kontenery WC w parkach – 231 242,58 zł
- W ramach zadania w 2018 roku zlecono montaż i obsługę kontenerów sanitarnych typu TOI TOI na Wyspie Słodowej oraz wynajem i serwis kabin typu TOI TOI w parkach: Południowym, Grabiszyńskim, Staszica, Na Gaju, Leśnickim, Strachocińskim, Park Tołpy, Park Wschodni, Park Tarnogajski, skwer Damiana de Veuster, Polana Karłowicka i na Wyspie Słodowej.
- Konserwacja fontann i nawodnień - 644 110,01 zł
- Zadanie obejmowało koszt prowadzenia eksploatacji i konserwacji instalacji nawadniających, napowietrzających i fontann, w tym m.in.:
- napowietrzanie stawów w Parku Południowym i Parku Nowowiejskim oraz na terenie zieleńca przy pl. Anielewicza
 - deszczowanie trawników: na Pl. Katedralnym i Pl. Kościuszki, w Parku Staszica, Parku Kopernika, w Parku Południowym, na Osi Grunwaldzkiej- od ul. Norwida do Mostu Szczytnickiego, od ul. Piastowskiej do ul. Bujwida i od Mostu Grunwaldzkiego do Ronda Reagana, w Ogrodzie Japońskim, na Promenadzie Staromiejskiej od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej,
 - nawadnianie kropelkowe zieleni na terenach Promenad Staromiejskich, w Parku Południowym, na zieleńcu przy pl. Strzeleckim i ul. Pomorskiej,
 - fontann: w Parku Kopernika, w Parku Staszica, na Promenadzie Staromiejskiej, „Krasnale” na pl. Teatralnym, przy ul. Przestrzennej, na pl. Św. Macieja, na Osi Grunwaldzkiej oraz Pomnika Knorra w Parku Słowackiego,
 - kaskady wodne na terenie Ogrodu Japońskiego,
 - źródł na Wzgórzu Partyzantów,
 - namglawiacze na terenie Promenady Staromiejskiej,
 - punkty poboru wody: w Parku Południowym przy polanie hippicznej, na pl. Strzeleckim, w Parku Słowackiego, na zieleńcu przy ul. Pomorskiej,
 - kaskady oraz system nawadniania na terenie Bulwaru Xawerego Dunikowskiego,
 - Monitoring przeciwpożarowy zabytkowego kościółka w Parku Szczytnickim – 11 176,17 zł
 - W zabytkowym kościółku Św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim prowadzono monitoring przeciwpożarowy wraz z bieżącą konserwacją urządzeń monitorujących,
- Odbiór ścieków – 37 781,23 zł
- Koszt odbioru ścieków powstałych podczas eksploatacji fontann i urządzeń nawadniających,
- Zadania w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego – 647 634,57 zł
- W ramach przyznanych środków w 2018 roku zrealizowano zadania:
- WBO nr 710,747,155 – kontynuacja zadania Drzewa dla Wrocławia; posadzenie na terenie Wrocławia młodych drzew. W ramach zadania zrealizowano w 2018 roku nasadzenia młodych drzew na terenach zieleni miejskiej na kwotę 309 416,69 zł.
 - WBO nr 165 – Zielona enklawa/Rondo Reagana – wprowadzenie zieleni na teren ronda. W 2018 zlecono dokumentację projektową na kwotę 12 300,00 zł. Pozostałe środki zostały przeniesione do wykorzystania w 2019 roku
 - WBO nr 181 – Osiedle drzew – Gądów Mały – w ramach zadania wykonano nasadzenia jesienne drzew i krzewów na kwotę 180 992,88, pozostałe środki zostały przeniesione do wykorzystania na 3-letnią pielęgnację gwarancyjną.
 - WBO nr 259 – Renowacja boiska leśnego – etap II – Osobowice – w 2018 roku zlecono dokumentację projektową na kwotę 22 755,00. Pozostałe środki zostały przeniesione do wykorzystania w 2019 roku

- WBO nr 675 – Zieleń dla Wrocławia – parki kieszonkowe, nasadzenia, enklawy zieleni w całym mieście. W 2018 roku została zlecona dokumentacja projektowa na kwotę 122 170,00. Pozostałe środki zostały przeniesione do wykorzystania w 2019 roku

Plan na zadania bieżące WBO – 686 040,00. Koszt wykonanych prac w 2018 roku wyniósł ogółem 647 634,57 zł

Pielęgnacja nasadzeń zrealizowanych w ramach WBO – 119 873,00 zł

W ramach zadania prowadzona była pielęgnacja gwarancyjna nasadzeń zieleni, będąca wynikiem zrealizowanych inwestycji w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

- Umowy – zlecenia, umowy o dzieło – 64 434,44 zł

Z posiadanych środków sfinansowano m.in.:

- utrzymywanie woliery wraz z gołębiami ozdobnymi w Parku Mikołaja Kopernika,
- przeglądy konserwacyjne i drobne naprawy karuzeli w Parku Mikołaja Kopernika,
- obsługę medialną Zarządu Zieleni Miejskiej,
- szkolenie z zakresu cięcia drzew i krzewów,
- opracowanie dotyczące weryfikacji i wdrożenia „Planu naprawczego Parku Grabiszyńskiego”,
- opracowanie Kart informacyjnych do standardów ochrony drzew w inwestycjach.

- Przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej – 112 274,40 zł

W ramach zadania wykonano m.in.:

- projekt przyłącza wodnego wraz z trzema punktami poboru wody dla zadania „Zagospodarowanie terenu Skweru Skaczącej Gwiazdy położonego między ulicami: Na Szańcach, B. Prusa, Świętokrzyska i gen. J. Bema we Wrocławiu”,
- projekt „Rewitalizacji parku im. gen. M. Langiewicza”,
- projekt zamienny dla zadania „Polana integracyjna na Gądowie Małym”,
- aktualizacja kosztorysów i podział dokumentacji na etapy realizacyjne dla zadania „Zagospodarowanie terenu Skweru Skaczącej Gwiazdy”,
- kontrole i badania dotyczące zgodności wykonanych montażu urządzeń m.in.: na placach zabaw i siłowniach terenowych z dokumentacjami projektowymi, certyfikatami i normami,
- nadzory autorskie nad realizowanymi zadaniami inwestycyjnych, w tym m.in.: „Budowa wybiegu dla psów przy ul. Bacciarellego”, „Rozbudowa placu zabaw w parku na Brochowie”,
- wydruki map do celów opiniodawczych i innych danych geodezyjnych dotyczących terenów zieleni miejskiej,

- Odszkodowania, franszyza na rzecz osób fizycznych – 8 765,31 zł

W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2018 roku,

- Odszkodowania, franszyza na rzecz osób prawnych – 637,23 zł

W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2018 roku

- Ekspertyzy, analizy, opinie – 8 610,00 zł

Z posiadanych środków w 2018 roku sfinansowano wykonanie ekspertyzy technicznej w zakresie konstrukcji nawierzchni, celem sprawdzenia przyczyn powstawania uszkodzeń i nierówności na nawierzchni wykonanej z płyt betonowych przy pomniku M. Kopernika zrealizowanej w ramach inwestycji pn. „Zagospodarowanie placu przy pomniku Mikołaja Kopernika z fragmentem terenu Promenady Staromiejskiej na odcinku od ul. P. Skargi do wejście na teren Parku Kopernika we Wrocławiu”,

Zadania inwestycyjne

Wrocławski Budżet Obywatelski – 6 112 823,84 zł (dodatkowo środki niewygasające z 2017 roku – 2 601 940,11 zł).

W 2018 roku w ramach ww. środków realizowano następujące zadania:

W ramach WBO 2014, WBO 2016 i WBO 2017:

- zadania zrealizowane:
 - Park Wspólnotowy ŚLĘŻAŃSKI MAMUT - przyjazna przestrzeń dla aktywnego wypoczynku, kultury i edukacji uczestniczącej, współtworzona przez użytkowników, ul. Bukowskiego - Os. Oporów (Projekt nr 301 – WBO 2014),
 - Plac zabaw dla starszaków w Parku Grabiszyńskim i coś extra dla maluch (Górka, Skarbowców) (Projekt nr 685 – WBO 2016),
 - Centrum rekreacji KUŹNIA PIRATÓW - stary okręt, ścianka i siatki do wspinaczki, tor przeszkód dla starszaków, przy ul. Hermanowskiej / Puckiej (Projekt nr 644 - WBO 2016),
 - Polana Integracyjna na Gądowie Małym, przy ul. Drzewieckiego (Projekt nr 785 – WBO 2016),
 - Rozbudowa placu zabaw w parku na Brochowie (Projekt nr 511 – WBO 2016).
 - Funkcjonalny plac zabaw dla mieszkańców Osiedla Myślice Małe, przy ul. Mrągowskiej (Projekt nr 340 – WBO 2016),
 - Park Tarnogajski przy ul. Bogedaina – etap II (Projekt nr 325 – WBO 2016),
 - Słoneczny Park Na Ołtaszynie, przy ul. Ulańskiej – etap II (Projekt nr 117 – WBO 2016),
 - Górka Pafawag - drugie życie – etap II, przy ul. Kruczej / Hallera (Projekt nr 402 – WBO 2016),
 - Bio Park – Doliny Ślęzy i Stawu Pilczyckiego (Projekt nr 484 – WBO 2018),
 - Instalacja zestawu przyrządów gimnastycznych na terenie Parku Południowego (Projekt nr 49 – WBO 2017),
 - Mokrzański Plac Zabaw przy ul. Mojęcickiej (Projekt nr 103 – WBO 2017),
 - Siłownie na świeżym powietrzu dla Osiedli: Klecina, Oporów, Grabiszyn - Grabiszyniek wraz z oświetleniem (Projekt nr 161 – WBO 2017) - zrealizowano zadanie na osiedlu Oporów, Klecina w trakcie realizacji,
 - Plac zabaw integracyjny od przedszkola do seniora „Złota integracja”, przy ul. Kamiennogórskiej – Złotniki (Projekt nr 506 – WBO 2017),
 - Zielona strefa relaksu oraz miejsca postojowe na Gądowie Małym przy (Projekt nr 748 – WBO 2017),
- zadania w trakcie realizacji:
 - Swojczycki park CZARNA WODA - łódka, kajak, relaks - Etap 1 (Projekt nr 40 - WBO 2016 i nr 325 - WBO 2017),
 - Park rekreacyjny na Psim Polu – etap I (Projekt nr 289 – WBO 2016) oraz etap II (Projekt nr 133 – WBO 2017),
 - Strefa Turystyki, Sportu i Rekreacji Osobowice–Rędzin (Projekt nr 505 – WBO 2016),
 - Park Maślicki – zagospodarowanie terenu położonego przy ul. Królewieckiej (Projekt nr 784 – WBO 2016),
 - Toalety we wrocławskich parkach i na terenach rekreacyjnych (Projekt nr 10 – WBO 2017),
 - Bulwar Fizyków – zwierciadła akustyczne na Bulwarze Zwierzyckiego (Projekt nr 15 – WBO 2017),
 - Oświetlenie Parku Klecińskiego (Projekt nr 44 – WBO 2017),
 - Serce Szczepina dla Juniorów. Plac zabaw dla dzieci starszych na skwerze między ul. Inowrocławską, Zachodnią i Młodych Techników (Projekt nr 60 – WBO 2017),
 - Rewitalizacja skweru Adolfa Marii Bocheńskiego (Projekt nr 212 – WBO 2017),
 - Żernicki Park Sportu i Rekreacji we Wrocławiu (Projekt nr 368 – WBO 2017),
 - Park Wojszyce – Etap I, przy ul. Oboźnej (Projekt nr 409 – WBO 2017),
 - Boisko do piłki nożnej w Parku Skowronim, przy ul. Weigla (Projekt nr 515 – WBO 2017),
 - Oaza Buczacka, okolice ul. Rakietowe i Stanisławowskiej nad Kasiną (Projekt nr 516 – WBO 2017),
 - Zielona strefa dla mieszkańców na Stabłowickach – etap I, przy ul. Głównej (Projekt nr 531 – WBO 2017),

- Hubosfera – centrum sportu i rekreacji – etap I, przy ul. Ślicznej (Projekt nr 556 – WBO 2017),
- Ścianka wspinaczkowa dla dzieci na placu zabaw i rozbudowa siłowni w Parku Grabiszyńskim (Projekt nr 615 – WBO 2017),
- Kowale - siłownia na wolnym powietrzu przy ul. Ełckiej (Projekt nr 630 – WBO 2017).
- Zielone WBO 2017
- Pszczoły w mieście – łąka miodna i hotele dla zapylaczy pomiędzy ulicami Hermanowską i Chociebuską (Projekt nr 514 - WBO 2017),
- Sieć parków we Wrocławiu – Zawidawie - Park Jedności - etap 2 (Projekt nr 555 - WBO 2017,
- Zagospodarowanie terenu przy ul. Maślickiej (Projekt nr 558 - WBO 2017),
- Nasadzenia przy ul. Świeradowskiej (Projekt nr 456 – WBO 2017),
- EKOpark Stabłowice – etap I (Projekt nr 631 - WBO 2017),
- Psie Pole dla ludzi – mniej betonu, więcej drzew i zadbanej zieleni (Projekt nr 635 WBO 2017),
- Zielona ściana Osiedla Gaj – nasadzenia przy ul. Świeradowskiej (Projekt Nr 456 – WBO 2017)

W ramach ww. środków część zadań została zrealizowana w zakresie opracowania dokumentacji projektowych, a dla części zadań opracowano dokumentację projektową oraz zrealizowano inwestycje, w tym roboty budowlane i prace w zakresie zieleni (nasadzenia drzew i krzewów, zakładanie trawników).

Program Inicjatyw Rad Osiedli – 661 594,69 zł

W ramach zadania zrealizowano w 2018 roku:

- Rewitalizację skweru u zbiegu ulic: Ołowiana (Gajowice),
- Plac zabaw dla dzieci i siłownia dla dorosłych przyprowadzających dzieci na plac zabaw (Pracze Odrzańskie),
- Montaż ławek i koszy na odpadki przy stawie przy ul. Głównej - Grójeckiej,
- Dostawę ławek na odcinku promenady Kleczków - po remoncie nad kanałem zlikwidowano ławki - celem zadania jest ich przywrócenie (Kleczków).

Realizowane w latach 2018-2019:

- Kompleksowe zagospodarowanie placu w obszarze ulic: Partyzantów/Kosynierów Gdynskich/ks. Brzóska i doposażenie przestrzeni rekreacyjnej (Biskupin, Sępólno, Dąbie, Bartoszowice),
- Oświetlenie wybiegu dla psów przy ul. Sztabowej (Powstańców Śląskich),
- Wykonanie oświetlenia na Skwerze Bełzy (Karłowice, Różanka),
- Zagospodarowanie Parku Migdałowego (Klecina),
- Zagospodarowanie boiska placu zabaw przy ul. Ełckiej (Kowale),
- Zagospodarowanie terenu Parku Przyjaźni (Krzyki, Partynice),
- Rewitalizacja skweru przy ul. Polarnej (Krzyki - Partynice),
- Oświetlenie placu zabaw „Kuźnia Piratów” oraz doposażenie w elementy małej architektury siłowni terenowej przy ul. Hermanowskiej (Kuźniki),
- Budowa siłowni zewnętrznej zestawem Street Workout przy ul. Przedwiośnie - Starodębowa (Pawłowice),
- Wytyczenie ścieżek biegowych i tras rowerowych wokół Osiedla Pawłowice – tablice informacyjne (Pawłowice),
- Plac zabaw i siłownia zewnętrzna na Niskich Łąkach (Przedmieście Oławskie),
- Wykonanie oświetlenia w części parku pomiędzy Morskim Okiem a ul. Czackiego i drugiego mostu na Czarnej Wodzie (Zacisze, Zalesie, Szczytnicki),
- Rewitalizacja parku przy ul. Kolejowej - Tęczowej (Przedmieście Świdnickie),
- Zabezpieczenie zieleńców przy ul. Klimasa (Tarnogaj),

Dla ww. zadań w 2018 roku zostały wykonane głównie dokumentacje projektowo – kosztorysowe, na podstawie których w 2019 roku realizowana będą inwestycje.

- Toalety publiczne – 271 116,10 zł

W ramach zadania zostały wybudowane przyłącza: wodno – kanalizacyjne i elektryczne dla potrzeb zasilania i odbioru ścieków oraz zamontowano toaletę wolnostojącą - typu kontener, która była zakupiona w 2017 roku

- Rewitalizacja kościółka p.w. Św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu – 624 266,44 zł (dodatkowo 78 833,00 z Utrzymania zieleni w miastach i gminach)

W 2018 roku zakończono realizację zadania (rozpoczętego w II połowie 2017 roku), pn. „Rewitalizacja kościółka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu”. Zadanie realizowane było z dofinansowaniem ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dla Działania 4.3 Dziedzictwo kulturowe-Poddziałanie 4.3.2 Dziedzictwo kulturowe-ZIT WrOF.

Prace wykonane w ramach zadania obejmowały swoim zakresem: remont dachu wraz z impregnacją biologiczną gontów, remont ścian, remont wnętrza, wykonanie nowych instalacji elektrycznych wewnętrznych i zewnętrznych zasilania i oświetlenia obiektu, instalacji systemu alarmowego, systemu monitoringu i systemu sygnalizacji pożarowej, wymianę zamków, szyldów i okuć ozdobnych drzwi, wyposażenie obiektu w sprzęt ppoż. i gaśnice oraz mobilną rampę dla osób niepełnosprawnych, oznakowanie obiektu i terenu, wykonanie infokiosku multimedialnego. Ponadto zagospodarowano teren wokół kościółka, w tym: ścieżki, ławki i kosze na śmieci, zieleń – nasadzenia krzewów.

REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW

- Program zieleni rozproszonej – 182 498,80 zł

Środki zostały wykorzystane na realizację części jesiennej dostawy drzew i krzewów.

- Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta Eksploatacja fontanny multimedialnej – 29 642,52 zł

W 2018 roku środki wykorzystano na pokrycie kosztów najmu pomieszczeń w budynku Wrocławskiego Centrum Kongresowego dla potrzeb zasilania fontanny multimedialnej.

- Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta - 661 190,39 zł

W ramach przyznanych środków w 2018 roku wykonano m.in.:

- przeglądy techniczne wraz z podstawową konserwacją urządzeń zabawowych na wszystkich 104 placach zabaw dla dzieci, 38 siłowniach terenowych oraz 6 ścieżkach zdrowia, 11 obiektów typu Street Workout Park, Pumptrack, Parkour w parkach i na zieleńcach,
- naprawy i remonty urządzeń zabawowych na placach zabaw dla dzieci, siłowniach terenowych oraz ścieżkach zdrowia w parkach i na zieleńcach,
- naprawy interwencyjne związane z aktami wandalizmu i prace konserwacyjne na placach zabaw m.in. na zieleńcu przy ul. Miłoszyckiej, Parku Tołpy, zieleńcu przy ul. Łukasiewicza, zieleńcu przy ul. Zawiszy Czarnego, siłowni terenowej w Parku Langiewicza, Parku jedności, zieleńcu przy ul. Wałbrzyskiej, Parku Szczytnickim,
- prace konserwacyjne placu zabaw na placu Pereca w zakresie renowacji górki ze zjeżdżalnią oraz wymiany pola piaskowego,
- zakup urządzeń zabawowych na plac zabaw do Parku Tołpy, Parku Południowego, Parku w pracach odrzańskich, zieleńcu przy ul. Jerzmanowskiej i przy ul. Wałbrzyskiej,
- prace konserwacyjne towarzyszące rozbudowie placu zabaw w parku Brochowskim – dostosowanie pola amortyzującego do wymogów norm branżowych.

REALIZACJA INNYCH ZADAŃ

- Oczyszczanie miast i wsi – 288 444,61 zł

W ramach zadania zrealizowano:

- usuwanie odpadów z gminnych terenów rolnych: ul. Skarbowców/Poranna, ul. Życzliwa, ul. Czekoladowa, ul. Stefki, ul. Stefki/Karmelkowa, ul. Opolska, ul. Strachocińska, ul. Działdowska/Kwidzyńska, ul. Wilcza, ul. Na Niskich Łąkach, ul. Jaksonowicka, ul. Kozanowska, ul. Złotnicka, ul. Miodowa, ul. Kowalska, ul. Urbanowicza, ul. Suwalska, ul. Jeleniogórska, ul. Uciechowska, ul. Hodowlana, ul. Dembowskiego, ul. Buraczana, ul. Bystrzycka, ul. Irkucka, ul. Wilczkowska, ul. Kosmonautów, ul. Ludowa, ul. Róży Wiatrów, ul. Starogajowa, ul. Gen. Okulickiego, ul. Chociebuska, ul. Tczewska, ul. Tymiankowa, ul. Poświęcka, ul. Kamieńskiego/Torowa, ul. Pięćdziesięciu Bohaterów, ul. Dzierżoniowska /Radkowska, ul. Warszawska, ul. Pirenejska, al. Architektów /Białogardzka, ul. Konińska/Ryżowa/Białogardzka, ul. Bytomska, ul. Meliorancka, ul. Malinowskiego, ul. Stanów Zjednoczonych, ul. Lechitów, ul. Kwidzyńska, ul. Skoczylasa/Ślepa, ul. Serowska, ul. Prochowicka, ul. Figowa, ul. Maślicka, ul. Brodzka/Lubelska, ul. Mrągowska, ul. Suwalska, ul. Jerzmanowska, ul. Hermanowska, ul. Buczacka, ul. Kozanowska/Pałucka, ul. Starogajowa, ul. Rędzińska, ul. Główna, ul. Arbuzowa, ul. Objazdowa, ul. Ćwiczebna, ul. Koreańska, ul. Francuska, ul. Strzegomska, ul. Ziębicka, ul. Jeziorowa/Złotej Lili, ul. Linkego, al. Kochanowskiego, ul. Wróblewskiego/Kosiby, ul. Ołtaszyńska, ul. Wyścigowa, ul. Krzemieniecka, ul. Żernicka, pl. Rozjezdny, ul. Żywopłotowa, ul. Brodnicka, ul. Ślężoujście,
- koszenie terenu: Aleja Piastów, ul. Życzliwa, ul. Czekoladowa, ul. Stefki, ul. Stefki /Karmelkowa, ul. Opolska, ul. Błotna, ul. Strachocińska, ul. Działdowska/Kwidzyńska, ul. Jaksonowicka, ul. Kozanowska, ul. Błotna, ul. Złotnicka, ul. Miodowa, ul. Kowalska, ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego, ul. Urbanowicza, ul. Suwalska, ul. Jeleniogórska, ul. Uciechowska, ul. Główna, ul. Przaszyczkowska, ul. Jerzmanowska, ul. Solskiego (Park Mamuta), ul. Maślicka, ul. Hodowlana, ul. Dembowskiego, ul. Buraczana, ul. Irkucka, ul. Wilczkowska, ul. Ludowa, ul. Róży Wiatrów, ul. Starogajowa, ul. Tczewska, ul. Poświęcka, ul. Kamieńskiego/Torowa, ul. Dzierżoniowska /Radkowska, ul. Pirenejska, ul. Bytomska, ul. Malinowskiego, ul. Stanów Zjednoczonych, ul. Skoczylasa/Ślepa, ul. Skoczylasa, ul. Promenada, ul. Serowska, ul. Prochowicka, ul. Figowa, ul. Maślicka, ul. Brodzka/Lubelska, ul. Mrągowska, ul. Suwalska, ul. Jerzmanowska, ul. Hermanowska, ul. Falzmana, ul. Buczacka, ul. Kozanowska/Pałucka, ul. Zakopiańska, ul. Rędzińska, ul. Główna, ul. Arbuzowa, ul. Objazdowa, ul. Konduktorska, ul. Koreańska, ul. Francuska, ul. Strzegomska, ul. Niedźwiedzia, al. Kochanowskiego, ul. Ołtaszyńska, ul. Wyścigowa, ul. Krzemieniecka, ul. Żernicka, pl. Rozjezdny, ul. Brodnicka, ul. Ślężoujście, ul. Pakosławska,
- likwidacja studni: ul. Pełczyńska, ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego, ul. Maślicka, ul. Terenowa, ul. Piołunowa,
- plantowanie i wyrównanie terenu do poziomu gruntu rodzimego: ul. Pełczyńska,
- pielęgnacja i przycinka krzewów: ul. Opolska, ul. Strachocińska, ul. Jaksonowicka,
- ul. Kowalska, ul. Dembowskiego, ul. Kosmonautów, ul. Róży Wiatrów, ul. Maślicka, ul. Dróżnicza, ul. Kołtątaja, ul. Stefki, ul. Starogajowa, al. Kochanowskiego, ul. Żernicka, ul. Eluarda,
- usunięcie wywrotu/złomu: ul. Stefki, ul. Gen. Okulickiego,
- pielęgnacja drzew: ul. Jaksonowicka, ul. Róży Wiatrów, ul. Maślicka, ul. Rubczaka, ul. Arbuzowa, ul. Stefki, al. Kochanowskiego, ul. Wyścigowa, ul. Czekoladowa,
- montaż tablic informacyjnych: ul. Jaksonowicka, ul. Chociebuska, ul. Terenowa, ul. Strachocińska,
- montaż szlabanu: ul. Strachocińska,
- rozbiórka altanki: ul. Jeleniogórska,
- usuwanie/montaż ogrodzeń: ul. Opolska, Al. Piastów, ul. Chociebuska,
- likwidacja barszczu Sosnowskiego: ul. Błotna, ul. Czekoladowa, ul. Braci Gierymskich, ul. Błotna/Strachocińska, ul. Życzliwa, ul. Wałbrzyska, Bierdzany,

- wycinka drzew wymagających pozwolenia na wycinkę: ul. Partynicka, ul. Starodworska, ul. Dembowskiego, ul. Góralska, ul. Starobielawska, ul. Promenada, ul. Zawalna, ul. Wielkopolska, ul. Swojczycka, ul. Skoczylasa, ul. Ludowa, ul. Kościańska, ul. Stanów Zjednoczonych, ul. Elbląska, ul. Figowa, ul. Stanisławowska,
- wycinka drzew niewymagających pozwolenia na wycinkę: ul. Steinhausa, ul. Anyżowa,
- rozbiórka jednokondygnacyjnego budynku niemieszkalnego o powierzchni 9m², wraz z usunięciem jego zawartości, pod nadzorem osoby posiadającej odpowiednie przygotowanie zawodowe oraz wymagane uprawnienia budowlane, na podstawie umowy nr DLZ.224.60.2018 zawartej w dniu 16.04.2018 roku,
- zamieszczenia ogłoszenia w prasie o zamiarze wydzierżawienia gruntu rolnego.
- Oczyszczanie miast i wsi – Ekspertyzy, analizy, opinie – 9 348,00 zł

W ramach zadania zrealizowano ekspertyzę stanu technicznego obiektów budowlanych oznaczonych jako D8 i D9 na, zlokalizowanych na terenie działki nr 11/1, AM-1, obrotu Stabłowice we Wrocławiu, na podstawie umowy nr DLZ.224.70.2018 zawartej w dniu 08.05.2018 roku

- Uporządkowanie terenów gminnych – 49 680,00 zł

Przyznane w 2018 roku środki zostały przeznaczone na realizację zadań związanych z uporządkowaniem terenów będących własnością gminy, nie przekazanych do bezpośredniego zarządzania, m.in. w zakresie koszenia terenów zieleni, wycinki i pielęgnacji drzew, likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci.

- Wydatki bieżące - 351 709,65 zł

GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD

W ramach tych środków wykonano:

- opłaty za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej (przyłączy i sieci kanalizacji deszczowej) nie związanych z funkcją odwodnienia drogi - 7 059,79 zł,
- eksploatację i utrzymanie drenaży i pompowni drenażowych oraz obsługę fosy, jazów i przepompowni – 172 150,69 zł,
- zakupiono energię elektryczną do zasilania przepompowni wód deszczowych i drenażowych na osiedlach Kowale, Nowy Dwór, Stabłowice, Książę Małe, Biskupin oraz pompowni wód powodziowych "Małgorzata" przy ul. Żabia Ścieżka – 44 425,57 zł
- odprowadzono opłaty z tytułu korzystania ze środowiska za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych systemami kanalizacji deszczowej oraz opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami – 128 073,60 zł

Powierzchnia terenów objętych bieżącą konserwacją

Lp.	Rodzaj obiektów	Wykaz powierzchni (ha)			
		2015	2016	2017	2018
1	Parki	559,29	565,01	567,57	574,48
2	Ulice (bez pow. rowów)	547,21	547,21	557,72	557,72
3	Lasy	1 222,10	1 222,10	1 242,38	1 242,38
4	Zieleńce	120,65	126,83	128,28	133,19
5	Zieleń tymczasowa i nieurządzona	88,81	93,13	102,51	125,42
	Ogółem	2 422,96	2 538,06	2 554,28	2 633,19

Sprzedż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego

Lp.	Rodzaj biletu	Ilość biletów (szt.)			
		2015	2016	2017	2018
1	Normalne	114 663	123 058	76 970	38 421

2	Ulgowe	141 243	138 502	110 642	100 202
3	Karnety	82	117	101	140
4	Bilety na sesję ślubną	151	114	39	36
	Ogółem	256 139	261 791	187 752	138 799

Drewno pozyskane w trakcie prowadzonej konserwacji lasów komunalnych

Lp.	Grubizna drewna	Miąższość drewna (m3)			
		2015	2016	2017	2018
1	Drewno opałowe	144,70	1 015,58	408,24	553,25
2	Papierówka	166,01	107,9	74,03	-
	Ogółem	310,71	1 123,48	482,27	553,25

Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej

Lp.	Rodzaj nasadzeń	Ilość roślin (szt.)			
		2015	2016	2017	2018
1	Drzewa	2 768	2 976	2 324	2 687
2	Krzewy	23 924	59 089	36 895	58 087
3	Sadzonki leśne	102 500	127 300	118 300	67 000
4	Rabatowe	218 763	208 897	195 598	244 220
5	Cebulowe	212 470	58 500	83 900	105 450
6	Byliny	1 717	7 178	135	-
7	Pnącza	630	3 380	1 050	-
	Ogółem	526 352	467 320	438 202	477 444

Zadania w zakresie przeglądów i napraw placów zabaw, oświetlenia oraz urządzeń wodnych

Lp.	Nazwa czynności	Ilość obiektów (szt.)			
		2015	2016	2017	2018
1	Przeglądy i konserwacja:				
	- place zabaw	91	92	95	104
	- siłownie terenowe	16	25	34	38
	- ścieżki zdrowia	7	7	7	6
2	Remonty i naprawy:				
	- place zabaw	91	90	95	104
	- siłownie terenowe	16	17	34	38
	- ścieżki zdrowia	7	5	7	6
3	Eksploatacja i konserwacja oświetlenia:				
	- lampy oświetlenia typu parkowego i iluminacje	1 840	2 070	2 325	2 350
4	Eksploatacja i konserwacja urządzeń wodnych:				
	- fontanny i systemy nawadniania	33	37	35	35

Realizacja zadań związanych z utrzymaniem zieleni miejskiej w ramach prowadzonych inwestycji

Cel zadania:

Realizacja zadań związanych z pielęgnacją zieleni dla inwestycji, które zostały zrealizowane w poprzednich latach:

Lata realizacji: 2016–2025

Poniesione w 2018 roku nakłady: 680, 74 tys. zł.

W roku 2018 zrealizowano:

- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy nowej siedziby Wrocławskiego Klubu FORMATY przy ul. Samborskiej 3-5 we Wrocławiu;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy budynku przy ul. Lindego 19-21 we Wrocławiu wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu;

- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy nowego przyłącza wodociągowego do Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej 31 we Wrocławiu;
- nasadzenia drzew i krzewów oraz ich pielęgnację w parku przy ul. Awicenny we Wrocławiu;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach rewitalizacji Bulwaru X. Dunikowskiego,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Centrum Historii „Zajezdnia” we Wrocławiu przy ul. Grabiszyńskiej 184;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy bloku sportowego wraz z łącznikiem i zagospodarowaniem terenu przy Szkole Podstawowej nr 84 przy ul. Łukasza Górnickiego 20 we Wrocławiu;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy drogi wraz z infrastrukturą w ul. Łubinowej od ul. Parafialnej do ul. Orawskiej oraz w ul. Motylkowej do ul. Łubinowej do nr 13 we Wrocławiu;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy chodnika po stronie numerów parzystych w ul. Kowalskiej od przystanku autobusowego na wysokości posesji nr 116-118 do końca zabudowy (posesji nr 150) z infrastrukturą;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Zespołu Szkolno – Przedszkolnego wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Kłodzkiej we Wrocławiu;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Zespołu Szkolno – Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice w rejonie ulic Głównej i Towarowej;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy drogi dojazdowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą do Zespołu Szkolno – Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi wraz z infrastrukturą ul. Gałczyńskiego na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Lechonia we Wrocławiu;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi ul. Ułańskiej na odcinku od ul. Obrońców Poczty Gdańskiej do ul. Gen. Marii Witek;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy budynku Domu Pomocy Społecznej oraz budynku mieszkalnego przy ul. Kaletniczej 8 we Wrocławiu;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy boiska do piłki nożnej we wnętrzu międzyblokowym w rejonie ul. Orzechowej na osiedlu Gaj we Wrocławiu,
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach budowy budynku V LO przy ul. J.Kuronia we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy i remontu budynku przy ul. Zwycięskiej 8a we Wrocławiu na potrzeby placówki przedszkolnej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz infrastrukturą techniczną;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach budowy chodnika w ul. Gorlickiej we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach budowy terenu rekreacyjnego na osiedlu Krzyki w rejonie ul. Życzliwej we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi w ul. Jana Nikliborca we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi wraz z infrastrukturą ul. Ołtaszyńskiej;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy terenu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Trawowej we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach zagospodarowania terenu wraz z placem zabaw przy ul. Kominiarskiej we Wrocławiu.

Projekt: „Program małej retencji z wykorzystaniem istniejących zbiorników wodnych na terenie Wrocławia”

Projekt realizuje politykę zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi we Wrocławiu wyrażoną w Zarządzeniu Nr 6541/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 marca 2017 roku w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu.

Rozwój miasta i zmiany klimatyczne sprawiają, że gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi na terenie Wrocławia ma coraz większy wpływ zarówno na sposób jego

funkcjonowania, jak i stan środowiska naturalnego. W szczególności sposób eksploatacji kanalizacji deszczowej i systemu melioracji komunalnych determinuje w wielu przypadkach rozwój przestrzenny gminy. Z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego, zabezpieczenie przed lokalnymi podtopieniami i minimalizacji skutków nasilających się okresów suszy, zagadnienie to stało się jednym z działań priorytetowych Miasta. W 2019 roku przy współpracy z MPWiK, Zarządem Zieleni Miejskiej i Wydziałem Zarządzania Funduszami podjęto działania związane z aplikowaniem o środki finansowe na remont zbiorników wodnych w ramach naborów prowadzonych w ramach ZIT oraz innych możliwych programów. Aktualnie trwają przygotowania zmierzające do opracowania programu małej retencji dla całego Wrocławia.

Deratyzacja

Kontynuowano rozpoczęte w 2014 roku kontrole właścicieli, zarządców oraz użytkowników nieruchomości w zakresie prowadzenia zabiegów deratyzacji na obszarach podlegających temu obowiązkowi zgodnie z § 20 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia. Niniejsze działania polegały na przeprowadzeniu wizji lokalnej, w trakcie której ustalane były obszary, które w związku z występowaniem szczurów winny zostać objęte deratyzacją. W dalszej kolejności zwracano się do właścicieli, zarządców oraz użytkowników przedmiotowych nieruchomości o przeprowadzenie deratyzacji oraz udokumentowanie wyżej wymienionego faktu w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Ponadto, w wyniku podjętych kontroli jednostki gminne zarządzające nieruchomościami należącymi do Gminy Wrocław, tj.: Zarząd Zasobu Komunalnego, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, Zarząd Zieleni Miejskiej oraz Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o., prowadziły zabiegi doraźnej deratyzacji na terenach, na których zaobserwowano miejsca gniazdowania szczurów.

W związku z obserwowanym zwiększaniem się populacji szczurów na terenie ścisłego centrum Wrocławia, w dniu 9 marca 2018 roku, zawarto umowę nr WSR-GO/2/2018 na świadczenie pilotażowej usługi obejmującej całoroczną, kompleksową deratyzację gminnych terenów zewnętrznych zlokalizowanych w obrębie Starego Miasta, tj. na obszarze ograniczonym rzeką Odrą, ul. Nowy Świat, ul. Białokórnica, ul. Kazimierza Wielkiego, ul. Oławską, ul. Św. Katarzyny, pl. Nowy Targ oraz ul. Piaskową. Wykonawca wyżej wymienionej usługi wyłoniony został w wyniku analizy ofert złożonych w przetargu nieograniczonym. Usługę realizowano nieprzerwanie do dnia 3 grudnia 2018 roku, jej koszt wyniósł 139 600,00 zł. W ramach umowy zabiegami objęto obszar o łącznej powierzchni 16,214 ha. W efekcie jej przeprowadzenia odnotowano zdecydowany spadek liczby interwencji oraz doniesień medialnych dotyczących występowania gryzoni na obszarze objętym usługami deratyzacji.

Ponadto, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na stronie internetowej www.wroclaw.pl publikowano komunikaty informujące o zbliżających się terminach obowiązkowych deratyzacji oraz o zasadach postępowania z resztkami jedzenia w celu uniknięcia dokarmiania oraz ograniczenia populacji szczurów. W ramach niniejszych działań w 2018 roku zarządcom nieruchomości, na terenie których zaobserwowano występowanie szczurów, przekazano do rozdysponowania około tysiąca ulotek informujących o negatywnych skutkach dokarmiania ptaków poprzez wyrzucanie pożywienia w miejscach dostępnych dla szczurów.

Wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi

W 2018 roku w ramach realizacji obowiązku identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, korzystając z przepisu art. 101d ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, który zobowiązuje władającego powierzchnią ziemi do przekazania, na wniosek starosty, wszelkich znajdujących się w jego posiadaniu informacji dotyczących potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz jego możliwych źródeł, wysłano 115 pism do różnych podmiotów o udzielenie przedmiotowych informacji, w szczególności o przekazanie posiadanych w tym zakresie dokumentów.

Adresatów pism ustalono w oparciu o analizę dostępnych źródeł informacji o lokalizacji na terenie Wrocławia działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona przed dniem 30 kwietnia 2007 roku

Z uwagi na możliwość skorzystania przy identyfikacji historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi z informacji gromadzonych na podstawie przepisów o zapobieganiu zanieczyszczeniom i ich kontroli, skierowano pismo do Marszałka Województwa Dolnośląskiego o przekazanie dokumentów: raportów początkowych dołączonych do wniosków o wydanie pozwolenia zintegrowanego, raportów końcowych przedkładanych przed przystąpieniem do zakończenia eksploatacji instalacji, dla której był wymagany raport początkowy, wyników badań i pomiarów wykonywanych w trakcie eksploatacji instalacji oraz raportów początkowych opracowanych i przedłożonych w trybie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych ustaw, potwierdzających wystąpienie zanieczyszczenie gleby, ziemi i wód.

Informacje uzyskane w wyniku tych działań, jak również pozyskane na etapie prowadzenia postępowań w sprawach wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć, zostały wykorzystane przy sporządzaniu wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie miasta Wrocławia.

Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 17 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, wykaz został przekazany w oznaczonym terminie do dnia 5 października 2018 roku Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Zadania realizowane na podstawie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

Postępowania egzekucyjne dotyczyły obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Działania egzekucyjne były podejmowane na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W 39 przypadkach niewywiązania się zobowiązanych z obowiązków określonych w wydanych decyzjach nakazujących posiadaczom odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wystosowano upomnienia. Zostały wystawione 23 tytuły wykonawcze. Zostało wydanych 6 postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia w kwocie łącznie 100 000 zł. 18 postępowań zostało zakończonych wykonaniem zastępczym obowiązków nałożonych na zobowiązanych w decyzjach nakazowych.

Program udostępniania kompostowników mieszkańcom

W 2018 roku kontynuowano rozpoczęty w 2012 roku program udostępniania kompostowników mieszkańcom. Celem programu jest edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego kompostowania odpadów, promocja kompostowania odpadów na własne potrzeby oraz zwiększenie ilości odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, a tym samym ograniczenie ilości kierowanych do składowania odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Wrocławia.

Dnia 4 kwietnia 2018 roku do sześciu przedsiębiorców zostało wysłane mailowo zapytanie ofertowe dot. dostawy kompostowników przydomowych o pojemności 700-800 l. Na zapytanie odpowiedziało trzech oferentów. W dniu 15 maja 2017 roku została podpisana umowa nr WSR-GO/4/2018 z wybranym wykonawcą na dostawę 180 sztuk kompostowników przydomowych typu Termo-700 o pojemności 720 l, o łącznej wartości 49 950 zł brutto.

Łącznie od 2012 roku udostępniono mieszkańcom 1264 kompostowników. W 2018 roku udostępniono łącznie 169 kompostowników zarówno mieszkańcom, jak i placówkom oświatowym.

XII. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Jednym z najważniejszych aspektów zrównoważonego rozwoju jest szeroko pojęta mobilność. Zrównoważona mobilność oznacza funkcjonowanie systemu transportu w harmonii z otoczeniem – środowiskiem naturalnym i społecznym. To jednocześnie danie mieszkańcom alternatywy wyboru między różnymi środkami transportu, w szczególności pomiędzy środkami transportu niesamochodowego. Jednym z istotnych mierników jakości życia w mieście jest sprawność przemieszczania się oraz jakość powiązań miasta z zewnętrznym systemem transportowym. Uciążliwości społeczne i ekologiczne spowodowane przez transport samochodowy są najbardziej dotkliwymi czynnikami obniżającymi jakość środowiska miejskiego. Rosnące zatłoczenie ulic negatywnie wpływa na warunki ruchu transportu zbiorowego, środowisko, a tym samym na jakość życia mieszkańców. W związku z tym uwaga władz Wrocławia skupia się m.in. na dążeniu do stworzenia wydajnego i dobrze zorganizowanego transportu zbiorowego, dążeniu do podnoszenia ogólnego bezpieczeństwa na drogach, zaspokajania potrzeb niepełnosprawnych poprzez niwelowanie barier architektonicznych, a także tworzenia przyjaznych rowerzystom i pieszym przestrzeni publicznych. Nadrzędnym celem jest budowa we Wrocławiu zrównoważonego systemu transportu miejskiego godzącego różne środki komunikacji.

Mobilność Wrocławian -w obszarze Transport i Łączność (działania w zakresie rozwoju transportu zbiorowego, budowy kluczowych połączeń drogowych, wzmożenia dla rozwoju ruchu rowerowego i pieszego oraz polityki parkingowej) realizowano 20 pozycji, w tym 10 kluczowych inwestycji transportowych – w szczególności związanych z rozwojem tras tramwajowych wraz z elementami towarzyszącymi, takimi jak parkingi „Parkuj i Jedź”, które są niezwykle istotne dla integracji transportu w mieście i aglomeracji. Prowadzono także działania dotyczące ruchu pieszego i rowerowego, które – obok transportu zbiorowego – są podstawą zrównoważonego transportu we Wrocławiu.

Wrocławska polityka mobilności (WPM).

W 2013 roku Rada Miejska przyjęła Wrocławską Politykę Mobilności (WPM) – strategiczny dokument dotyczący tworzenia optymalnych warunków dla przemieszczenia się osób i towarów w mieście. WPM jest dokumentem ogólnym, który określał kierunki. Kolejnym krok - to stworzenie dokumentu wskazującego konkretne działania, które należy podjąć, aby uchwaloną politykę mobilności realizować. Wrocławska Polityka Mobilności określa to, co chcemy osiągnąć, PZMM opisuje, jak chcemy tego dokonać i stanowi więc rozszerzenie i uzupełnienie przyjętej WPM o ważny element doprecyzowujący - wdrożeniowy plan działań operacyjnych

Cel WPM:

Kreowanie spójnego podejścia do kształtowania systemu transportowego w Mieście w sposób przyjazny mieszkańcom i środowisku.

W roku 2018 realizowano zadania w zakresie:

- planowania rozwoju przestrzennego Miasta w odniesieniu do transportu, środowiska i infrastruktury technicznej poprzez sporządzanie branżowych opracowań do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta w zgodzie z ideą Wrocławskiej polityki mobilności;
- sporządzania innych analiz transportowych związanych z rozwojem przestrzennym miasta i jego etapowaniem;
- wyznaczania nowych kierunków polityki przestrzennej Miasta poprzez sporządzanie trzech branżowych polityk do projektu nowego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia*;
- planowania społeczno-gospodarczego, w tym współpracy przy tworzeniu założeń polityki społeczno-gospodarczej;
- sporządzania propozycji lokalizacji i analizy lokalizacji ważnych dla Miasta obiektów;

- koordynacji, opiniowania i weryfikowania opracowań sporządzanych w jednostkach organizacyjnych Miasta w zakresie spójnego podejścia do kształtowania systemu transportowego w Mieście w sposób przyjazny mieszkańcom i środowisku i mających wpływ na realizację idei zrównoważonej mobilności;
- prognozowania, gromadzenia oraz analizy danych dotyczących rozwoju Miasta niezbędnych do prowadzenia analiz transportowych przy współpracy z Działem Informacji Przestrzennej Biura Rozwoju Wrocławia;
- dialogu i konsultacji z mieszkańcami w sprawach dotyczących lokalnych potrzeb i problemów transportowych;
- rozwoju ruchu rowerowego;
- rozwoju ruchu pieszego i przestrzeni publicznych;
- rozwoju transportu tramwajowego.

Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla Wrocławia – PZMM.

Cel PZMM:

Opracowanie dokumentu, który obejmuje wszystkie aspekty mobilności w mieście oraz w jego otoczeniu.

W roku 2018:

Wykonano opracowanie PZMM.

Poniesione w roku 2018 nakłady: 433,07 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty :

Formuła dokumentu PZMM jest oparta o wytyczne wydane przez Komisję Europejską i obejmowała stworzenie strategii długoterminowej a także przyjęcie planu działań na następne kilka lat. Zarówno część strategiczna (wizja, cele) jak i operacyjna (plan działań) była wypracowana w procesie partycypacji z grupą interesariuszy, w skład której wchodził m.in. przedstawiciele różnych jednostek miejskich zajmujących się mobilnością, rad osiedli, reprezentanci różnych grup społecznych, aktywiści oraz przedstawiciele sfery biznesu i edukacji. Plan został sporządzony na lata 2019 – 2024. Plan będzie miał prowadzony monitoring coroczny (wg wskaźników corocznych wskazanych w Planie) oraz po zakończeniu całości. Plan w części operacyjnej zawiera 40 działań odpowiadających 18 – stu przyjętym celom szczegółowym. Cele szczegółowe są pogrupowane w 6 obszarów – nazywanych w dokumencie Obszarami Mobilności.

Kompleksowe Badania ruchu we Wrocławiu i okolicach – KBR 2018

Cel KBR :

Uzyskanie wiarygodnych danych nt. podróżowania po Wrocławiu i jego okolicach. Wyniki umożliwią szczegółową ocenę obecnie wykorzystywanych środków transportu oraz poznanie opinii mieszkańców na temat możliwości poruszania się po Wrocławiu i sąsiednich gminach. Efekty analizy danych posłużą w przyszłości m.in. do dostosowania funkcjonowania komunikacji zbiorowej oraz planowania inwestycji zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców.

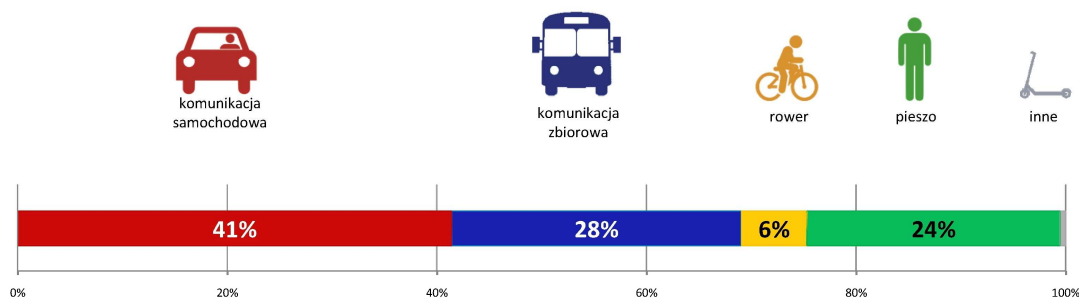
W roku 2018:

- zebrano informacje o podróżach mieszkańców Wrocławia i 21 gmin sąsiednich, przeprowadzono ankiety w gospodarstwach domowych, ankietę internetową oraz udostępniono aplikację mobilną na telefon, prowadzono automatyczne pomiary liczby samochodów, pieszych i rowerzystów, zliczono pasażerów komunikacji zbiorowej w tramwajach, autobusach i pociągach oraz na stacjach i dworcach (elementem innowacyjnym w badaniu KBR2018 była analiza przemieszczeń kart SIM tzw. BIG DATA)
- opracowano wyniki i zakończono przedmiot zamówienia, dokonano prezentacji na konferencji prasowej.

Struktura KBR

Wynik KBR2018 – Udział poszczególnych środków transportu w podróżach we Wrocławiu

Poniesione w roku 2018 nakłady: 2 706 tys.zł

Osiągnięto następujące efekty :

Wyniki KBR są cennym źródłem wiedzy wspomagającym zarządzanie rozwojem miasta, ponieważ stanowią podstawę do budowy matematycznego modelu ruchu dla stanu istniejącego oraz stanów progностycznych. Posiadanie takiego modelu, wykorzystującego aktualne dane o zachowaniach komunikacyjnych mieszkańców oraz o funkcjonowaniu systemu transportowego umożliwia analizowanie wpływu wprowadzonych zmian na pozostałe elementy układu, a także optymalizowania rozwiązań określonych problemów transportowych miasta.

INWESTYCJE

Prace przygotowawcze (dokumentacja projektowa, koncepcje, PFU)

Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia

Zakres zadania:

Budowa infrastruktury komunikacji zbiorowej, tj. odseparowanej od ruchu ogólnego trasy autobusowo-tramwajowej (TAT), która usprawni połączenia liniami miejskiej komunikacji zbiorowej osiedla Nowy Dwór (i osiedli dalszych) z centrum miasta, poprzez:

- uruchomienie przewozów tramwajowych po wybudowanej trasie TAT od pętli Nowy Dwór, poprzez pętlę przy skrzyżowaniu ulic Strzegomska/Rogowska do pl. Orłąt Lwowskich z włączeniem w istniejący układ torowy;

- usprawnienie przewozów autobusowych poprzez wybudowanie lub wykreowanie wydzielonej z ogólnego ruchu kołowego trasy autobusowo-tramwajowej na odcinku Strzegomska/Rogowska – pl. Orłąt Lwowskich;
- wzdłuż ulicy Rogowskiej będzie odbywał się wspólnie ruch tramwajowy, autobusowy i samochodowy;

Łączna długość projektowanego przedsięwzięcia wyniesie około 7 km.

Zaplanowano podział inwestycji na następujące etapy:

- Etap I – odcinek od Placu Orłąt Lwowskich do skrzyżowania ulic Strzegomskiej i Rogowskiej;
- Etap II – budowa pętli tramwajowej przy ul. Strzegomskiej/Rogowskiej;
- Etap III – odcinek od pętli przy ul. Strzegomskiej i Rogowskiej do pętli na Nowym Dworze.

Lata realizacji: 2015-2021

W roku 2018 zrealizowano:

Realizowano projekt rzeczowo w zakresie projektowania i uzgadniania dokumentacji projektowej. Ogłoszono i unieważniono przetarg na roboty budowlane, następnie podzielono to zadanie na dwadzieścia dwa podzadania. W kolejnym przetargu zdecydowano o wyborze ofert w zakresie 8 podetapów, kolejne unieważniono.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 1,96 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Dokonano podziału zadania na części. Kontynuowano opracowywanie dokumentacji projektowej.

Schemat przebiegu trasy autobusowej – tramwajowej na Nowy Dwór

źródło: Wrocławskie Inwestycje

Przebudowa Mostów Chrobrego pñ. i pñd.

Zakres zadania:

Wykonanie opracowań projektowych, opracowań geodezyjno-prawnych oraz uzyskanie stosownych decyzji, uzgodnień i zezwoleñ w ramach zadania projektowego pn.: „Budowa mostów Bolesława Chrobrego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 455 we Wrocławiu”.

Lata realizacji: 2015 – 2018

W roku 2018 zrealizowano:

Kontynuowano rozpoczęte prace projektowe.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 81,18 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Opracowano rozszerzoną koncepcję wielobranżową trasy tramwajowej na Swojczyce.

Rozbudowa ul. Osobowickiej od Obwodnicy Śródmiejskiej Wrocławia do ul. Lipskiej

Zakres zadania:

Aktualizacja dokumentacji projektowej oraz wykonanie robót budowlanych polegających m.in. na:

- rozbudowie układu drogowego wraz z wyposażeniem przystanków;
- remoncie układu torowego;
- rozbudowie odwodnienia;
- demontażu istniejącego i budowę nowego oświetlenia drogowego wraz z oświetleniem przystanków;
- remoncie trakcji tramwajowej.

Lata realizacji: 2017-2020

W roku 2018 zrealizowano:

Przygotowano dokumentację przetargową potrzebną do ogłoszenia postępowania na roboty budowlane.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 333,59 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Opracowano dokumentację projektową.

Przebudowa ul. Wilkszyńskiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 336 we Wrocławiu

Zakres zadania:

Rozbudowa ul. Wilkszyńskiej na odcinku od ul. Marszowickiej do granic miasta w zakresie: wymiany nawierzchni, budowy ciągu pieszo – rowerowego, odwodnienia i oświetlenia oraz budowy chodnika w ul. Głównej na odcinku od ul. Stabłowickiej do ul. Marszowickiej wraz ze skrzyżowaniem z ul. Marszowicką i ul. Główną na odcinku około 0,5 km oraz rozbudowa i przebudowa skrzyżowania ul. Głównej z ul. Stabłowicką w ciągu drogi wojewódzkiej nr 336. Wykonana zostanie przebudowa nawierzchni drogowej, roboty związane z budową chodników, regulacją krawężników i studni, infrastruktury technicznej.

Lata realizacji: 2017–2023

W roku 2018 zrealizowano:

Opracowywano dokumentację projektową.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 265,99 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Opracowano dokumentację projektową w 80%.

Przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 we Wrocławiu

Zakres zadania:

Rozbudowa drogi wojewódzkiej z bezpośrednim połączeniem do DK 5, wjazd poprzez Rondo Wiesława Kielara.

W ramach zadania zostanie wykonane następujący zakres robót:

- ul. Zajączkowska - przebudowa drogi na całej długości tj. ok.2,1 km wraz z budową jednostronnego chodnika;
- ul. Pęgowska - przebudowa drogi na odc. od ul. Zajączkowskiej do ul. Zarzecz o długości 0,9 km
- ul. Pełczyńska - przebudowa drogi wraz z budową jednostronnego chodnika na odc. od ul. Kominiarskiej do Obwodnicy Śródmiejskiej o długości ok. 1,7 km;

- ul. Obornicka - przebudowa drogi na dł. ok. 0,5 km od ul. Bezpiecznej do ul. Bałtyckiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342; wzdłuż przebudowywanego odcinka ul. Obornickiej planuje się budowę chodników, zatoki autobusowej, budowę sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu z ul. Bezpieczną oraz zmianę geometrii skrzyżowania z ul. Bałtycką.

Lata realizacji: 2017-2021

W roku 2018 zrealizowano:

Podpisano umowę o dofinansowanie ze środków UE na realizację projektu. Opracowano dokumentację projektową, złożono wnioski o Zezwolenie na Realizację Inwestycji Drogowej (ZRID).

Poniesione w 2018 roku nakłady: 413,68 tys. zł

Przebudowa ul. Maślickiej wraz z rezerwą pod torowisko tramwajowe

Zakres zadania:

- opracowanie dokumentacji projektowej oraz pozyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych w zakresie przebudowy układu drogowego z uwzględnieniem rezerwy pod budowę linii tramwajowej (zakres od ronda przy ul. Pilczyckiej do skrzyżowania dróg oznaczonych w MPZP symbolami 2 KDZ - 1 KDL (włącznie);
- opracowanie koncepcji dla budowy linii tramwajowej na całym odcinku, tj. od ronda przy ul. Pilczyckiej do projektowanej pętli okolicy skrzyżowania ul. Maślicka/Królewiecka/Główna przy nasypie kolejowym).

Lata realizacji: 2017–2019

W roku 2018 zrealizowano:

Wyłoniono wykonawcę oraz podpisano umowę na przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z pozyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych w zakresie przebudowy układu drogowego z uwzględnieniem rezerwy pod budowę trasy tramwajowej.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 123 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Opracowano koncepcję układu drogowego i tramwajowego.

KLUCZOWE INWESTYCJE DROGOWE

Budowa Osi zachodniej w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu

Zakres zadania:

Inwestycja została podzielona na następujące zadania:

- ZADANIE I obejmuje budowę nowej drogi, łączącej ul. Średzką z ul. Graniczną w podziale na:
 - Odc. I – budowa obwodnicy od ul. Granicznej do ul. Osienieckiej.
 - Odc. II – budowa obwodnicy od ul. Osienieckiej do ul. Średzkiej.
 - Odc. III – przebudowa ul. Piłunowej od skrzyżowania z nowoprojektowaną obwodnicą osiedla Leśnica do skrzyżowania z ul. Jerzmanowską wraz ze skrzyżowaniem.
 - Odc. IV roboty na terenach jednostki wojskowej JW. 1245.

Wpięcie nowej drogi do ul. Średzkiej jeszcze przed osiedlem Leśnica pozwala skierować ruch tranzytowy z drogi krajowej nr 94 na trasę omijającą osiedle Leśnica i doprowadzenie go do ul. Granicznej, dochodzącej do Autostradowej Obwodnicy Wrocławia.

- ZADANIE II obejmuje:
 - budowę Alei Stabłowickiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Jerzmanowską do styku z granicą opracowania przebudowy ul. Kosmonautów we Wrocławiu.

- przebudowę ul. Kosmonautów we Wrocławiu od skrzyżowania z Aleją Stabłowicką do zrealizowanego już czteropasmowego odcinka doprowadzającego do skrzyżowania z łącznicą AOW.

Lata realizacji: 2013 – 2022

W roku 2018 zrealizowano:

- zakończono realizację Zadania I;
- w zakresie Zadania II zakończono opracowywanie dokumentacji projektowej dla: „Budowy odcinka Alei Stabłowickiej od ul. Jerzmanowskiej do ul. Kosmonautów. Budowy skrzyżowania Alei Stabłowickiej z ul. Kosmonautów oraz przebudowa ul. Kosmonautów od skrzyżowania z Aleją Stabłowicką do zrealizowanego już czteropasmowego odcinka doprowadzającego do skrzyżowania z łącznicą AOW.” Złożono wnioski o zmianę decyzji ZRID dla zakresu Kosmonautów. Uzyskano decyzję ZRID dla zakresu Al. Stabłowickiej. Dla odcinka Al. Stabłowickiej wykonano powtórny ocenę oddziaływania na środowisko zgodnie z wymaganiami RDOŚ.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 80 963,83 tys. zł

Przebudowa ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu – etap I

Zakres zadania:

- opracowanie dokumentacji projektowej dla przebudowy ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej 395 we Wrocławiu na odcinku od wiaduktu kolejowego do granicy miasta Wrocławia (klasa drogi G, odcinek dł. około 2,9 km wraz z przebudową wiaduktu kolejowego).
- przebudowa wiaduktu kolejowego na trzy przęsły w km 7,559 linii nr 349 Św. Katarzyna – Wrocław Kuźniki z uwzględnieniem rezerwy dla linii Wrocław – Jedlina Zdrój, budowę dwóch jezdni (2x2) na odcinku od wiaduktu do ul. Konduktorskiej, ronda, ścieżek rowerowych, chodników. Od skrzyżowania z ul. Konduktorską do granic miasta obejmuje budowę jezdni zachodniej (1x2 pasy ruchu po 3,5 m każdy), skrzyżowań, ścieżek rowerowych, ciągu pieszego. Istniejąca jezdnia ul. Buforowej wykorzystana zostanie do obsługi terenów przyległych po wschodniej stronie drogi. Na całym odcinku przebudowana zostanie infrastruktura podziemna, odwodnienie, oświetlenie, przewidziana rezerwa pod przyszłą linię tramwajową i ekrany akustyczne.

Lata realizacji: 2015–2019

W roku 2018 zrealizowano:

Oddano 1,44 km gotowej jezdni.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 29 824,73 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Zaawansowanie rzeczowe robót na poziomie 70%.

Przebudowa ulic Parafialnej, Pawiej i Pszczelarskiej we Wrocławiu

Zakres zadania:

Przebudowa ul. Parafialnej, Pawiej i Pszczelarskiej we Wrocławiu wraz z opracowaniem pełnej dokumentacji projektowej i uzyskaniem stosownych decyzji i uzgodnień.

Lata realizacji: 2016–2018

W roku 2018 zrealizowano:

Wykonano przebudowę ul. Parafialnej i Pszczelarskiej wraz z przebudową sieci podziemnych, sieć deszczową, wodociągową i teletechniczną. Ponadto przebudowano oświetlenie drogowe oraz wybudowano ścieżki piesze i rowerowe. Dodatkowo wykonano remont ul. Świt oraz zjazd do nowobudowanego sklepu Lidl.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 5 929,28 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Uzyskano pozwolenia na użytkowanie i rozliczono zadania.

Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na osiedlu „Nowe Żerniki”

Zakres zadania:

- przebudowa ul. Kosmonautów w ciągu drogi Krajowej nr 94 we Wrocławiu w zakresie budowy skrzyżowania z Trasą Targową wraz z budową i przebudową niezbędnej infrastruktury;
- przebudowa mostu w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu wraz z odtworzeniem nawierzchni drogowej i torowiska tramwajowego oraz z wykonaniem projektów wykonawczych w tym zakresie;
- regulacja rzeki Ługowina wraz z budową rowu Ł-16A wraz z wykonaniem projektu wykonawczego w tym zakresie;
- budowa infrastruktury technicznej dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na osiedlu Nowe Żerniki – Osiedle;

projekt i realizacja w obszarze tzw. BAZARKU;

projekt i realizacja przebudowy ulic: Bukowa, Białodrzewna i Grabowa.

Lata realizacji: 2013–2019

W roku 2018 zrealizowano:

- uzyskano zamienne pozwolenie na budowę w zakresie zadania „Przebudowa ul. Grabowej we Wrocławiu”;
- prowadzono roboty budowlane w zakresie ulicy Kosmonautów w ramach zadania „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury Fortum na osiedlu „Nowe Żerniki” we Wrocławiu”:
 - zakres finansowany przez MPWiK S.A - zawansowanie robót 100%;
 - zakres finansowany przez Gminę - zawansowanie robót 100%;
- zakończono główny kontrakt wydając Świadectwo Przejęcia dla Całości Robót dotyczący „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury Fortum na osiedlu „Nowe Żerniki” we Wrocławiu” – trwa obsługa gwarancyjna;
- podpisano umowę na „Wykonanie zastępcze robót polegających na zakończeniu budowy pawilonu technicznego – prace instalacyjne i wykończeniowe w ramach przedsięwzięcia pn. „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na os. Nowe Żerniki w obszarze bazarku”.
- wykonano roboty budowlane w zakresie „Wykonania zastępczego robót polegających na zakończeniu budowy pawilonu technicznego – prace instalacyjne i wykończeniowe w ramach przedsięwzięcia pn. „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na os. Nowe Żerniki w obszarze bazarku”.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 22 878,32 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono roboty budowlane.

REMONTY DRÓG

Lokalne naprawy ubytków nawierzchni jezdni i chodników na terenie miasta Wrocławia

Cel zadania:

Wykonanie remontów bitumicznych oraz brukarskich niezbędnych dla zachowania bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego, ograniczenia wypłat powstałych z tytułu odszkodowań.

W roku 2018 zrealizowano:

Remonty nawierzchni bitumicznych

Wykonano 59 903 m² napraw nawierzchni bitumicznych na podstawie zleceń za łączną kwotę 5 227 tys. zł, w tym na terenie:

Krzyki	12 742 m ²	- za kwotę 1 244 tys. zł
Psie Pole	17 581 m ²	- za kwotę 1 424 tys. zł
Fabryczna	18 974 m ²	- za kwotę 1 750 tys. zł
Stare Miasto i Śródmieście	7 606 m ²	- za kwotę 809 tys. zł

Remonty nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych

Wykonano 1 695 m² napraw nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych za łączną kwotę 475 tys. zł, w tym na terenie:

Krzyki	67 m ²	- za kwotę 14 tys. zł
Fabryczna	1 061 m ²	- za kwotę 291 tys. zł
Stare Miasto i Śródmieście	567 m ²	- za kwotę 169 tys. zł

Na terenie Starego Miasta w ramach odrębnej umowy wykonano przebudowę Pl. Franciszkańskiego, za kwotę 147 tys. zł.

Poniesione w 2018 roku nakłady dla zadania 3.1.1 oraz 3.1.2: 5 702 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Poprawa równości nawierzchni jezdni. Przywrócono spadki podłużne i poprzeczne, co umożliwiło właściwe odprowadzenie wody opadowej. Wydłużono trwałość nawierzchni w zakresie wymienianych warstw konstrukcyjnych. Wykonano prace poprawiające komfort poruszania się po ciągach pieszych i rowerowych.

Likwidacja spękań nawierzchni bitumicznych

Cel zadania:

Zapobieganie dalszej degradacji stanu technicznego nawierzchni.

W roku 2018 zrealizowano:

Likwidacja 14 998 mb spękań nawierzchni bitumicznych w następujących lokalizacjach:

- Krzyki - 1 965 mb (w ulicach: Borowskiej, Gazowej, Grota Roweckiego, Powstańców Śląskich, Swobodnej, Wyścigowej i Zielińskiego),
- Psie Pole - 4 395 mb (w ulicach: Kasprowicza, Krzywoustego i Kromera),
- Fabryczna - 5 308 mb (w ulicach: Na Ostatnim Groszu, Klecińskiej, Hallera, Grabiszyńskiej i Bystrzyckiej)
- Stare Miasto i Śródmieście - 3 330 mb (w ulicach: Św. Wincentego, Braniborskiej, Nabycińskiej, Wybrzeże Wyspiańskiego, Dębowskiego, Trzebnickiej, Smoluchowskiego i Robotniczej).

Poniesione w 2018 roku nakłady: 386 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Likwidacja spękań nawierzchni bitumicznych. Zapobieganie powstawaniu ubytków nawierzchni i przedłużenie jej trwałości.

Poprawa nawierzchni nieutwardzonych

Cel zadania:

Poprawa dostępności nawierzchni zarówno dla pieszych jak i dla pojazdów osobowych, eliminowanie zastoin wodnych i zabrudzeń mienia użytkowników drogi a także zabrudzeń przyległych jezdni bitumicznych.

W roku 2018 zrealizowano:

Dokonano poprawy nawierzchni nieutwardzonych na powierzchni 8 952 m² na terenie:

- Krzyki – 4 453 m²
- Psie Pole – 2 471 m²
- Fabryczna – 1 437 m²
- Stare Miasto i Śródmieście – 591 m²

Poniesione w 2018 roku nakłady: 292 tys. zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Obniżono poziom hałasu i wibracji spowodowanych przez pojazdy. Zastąpienie nawierzchni gruntowej poprawia jej parametry techniczne i przyczynia się do wzrostu bezpieczeństwa ruchu, a także do poprawy stanu środowiska, poprzez zmniejszenie zużycia paliwa przez poruszające się pojazdy mechaniczne, a tym samym zmniejsza się emisja zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery. Korzyścią dla środowiska jest także eliminacja zapylenia, tworzącego się podczas eksploatacji drogi gruntowej.

REMONTY OBIEKTÓW INŻYNIERSKICH

Cel zadania:

Bieżące i awaryjne remonty obiektów inżynierskich.

W roku 2018 zrealizowano:

Wykonano bieżące i awaryjne remonty obiektów inżynierskich we wschodniej i zachodniej części miasta Wrocławia, które obejmowały:

- awaryjny remont kapitalny uszkodzonego muru oporowego w ciągu ul. Kochanowskiego – 100 mb;
- uzupełnienie skradzionych elementów odwodnienia liniowego na Węźle Przesiadkowym – 40 kg;
- uzupełnienie skradzionych elementów blach osłonowych dylatacji na Moście Milenijnym – 107 kg oraz inspekcję 1 kpl. skrzynkowego dźwigara wewnątrz Mostu Milenijnego;
- wymianę nawierzchnio – izolacji na chodniku estakady Gądowianki – 1498 m² i Mostów Warszawskich Starych – 970 m²;
- awaryjną wymianę uszkodzonego elementu konstrukcji nośnej Mostu Sikorskiego i remont - po dewastacji - balustrady z piaskowca na Moście Sikorskiego;
- remont betonowej balustrady Mostów Warszawskich Starych (235 m²) oraz naprawy powierzchniowe betonu sklepienia (konstrukcji od spodu) Mostu Warszawskiego Środkowego – 470 m²;
- remont betonowych stopni schodów wraz z wymianą nawierzchnio – izolacji na Kładce Wróblewskiego nr 1 i 2 – 400 m²;
- naprawy powierzchniowe spodu konstrukcji estakady zachodniej na pl. Społecznym – 200 m²;
- naprawy powierzchniowe betonowych gzymsów estakady zjazdowej w ciągu al. Armii Krajowej - 280 m²;
- uzupełnienie spoinowania w umocnionej konstrukcji stożków przy Moście Polanowickim – 480 m²;
- wymianę uszkodzonej dylatacji blokowej na estakadzie zjazdowej w ciągu al. Armii Krajowej – 10 mb;
- wykonanie pomostu roboczego na wózku inspekcyjnym mostu Grunwaldzkiego – 60 m²;
- roboty awaryjne i naprawcze – uzupełnienie skradzionych elementów blach osłonowych dylatacji na moście Milenijnym;
- remonty w przejściach podziemnych i tunelach samochodowych:
 - w ciągu ul. Świdnickiej – naprawa szklanej balustrady przy przejściu podziemnym oraz uszkodzonych w wyniku dewastacji drzwi komory wentylacyjnej przy szybie windy,
 - w ciągu ul. Oławskiej - wymiana uszkodzonej okładziny tunelu samochodowego pld.– 36,2 m²,

- w Przejściu Winogronowym w ciągu ul. Oławskiej – wymiana uszkodzonej okładziny kamiennej ściany – 2 m²,
- „Brama Oławska” – remont schodów wyjściowych na peron tramwajowy z jazdą w kierunku Ronda Reagana – 65 m² oraz remont muru oporowego – 10 mb,
- na pl. Społecznym - budowa małej przepompowni i odwodnienia liniowego w przejściu podziemnym nr 4 oraz remont murów oporowych przy przystankach tramwajowych w przejściu podziemnym nr 2 – 280 m²,
- na Młodych Techników-wymiana oświetlenia w przejściu podziemnym,
- Jana Pawła II - naprawa cząstkowa nawierzchni kamiennej pochylni w przejściu podziemnym– 7,5 m²,
- remont nawierzchni jezdni i chodników na obiektach inżynierskich, w tym:
 - remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej na obiektach: na Moście Grunwaldzkim, Trzebnickim i Mostach Osobowickich, na moście Warszawskim wschodnim i Mieszkańskim południowym, na estakadzie Jana Nowaka Jeziorańskiego i Armii Krajowej,
 - wymianę uszkodzonej nawierzchni chodnika z płytek betonowych na Moście Uniwersyteckim płn.,
 - naprawę uszkodzonej płyty chodnikowej na Moście Pomorskim płd.
 - wykonanie nowej nawierzchni z żywic epoksydowych modyfikowanych na estakadzie „Gądowianka” – 2 145 m².

Ponadto, wykonano remont cząstkowy umocnienia kamiennego stożka przy Moście Mieszkańskim Starym i remont cząstkowy nawierzchni kamiennej pochylni przy kładce Sądowej.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 2 974 tys. zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Dokonano remontów celem zachowania bezpieczeństwa użytkowników obiektów.

INNE INWESTYCJE

Budowa i przebudowa oświetlenia ulic oraz miejsc niebezpiecznych

Cel zadania:

Zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem pieszych.

W roku 2018 zrealizowano:

- budowę oświetlenia chodnika pod wiaduktem kolejowym przy ul. Rychtańskiej. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 42 tys. zł;
- budowę doświetlenia miejsc niebezpiecznych w dziewięciu lokalizacjach na terenie Wrocławia:
 - doświetlenie łącznika ul. Modrej z ul. Kolistą i Gołężycką;
 - doświetlenie przejścia dla pieszych na ul. Wejherowskiej w parku w pobliżu Hali Orbita;
 - doświetlenie 2 przejść dla pieszych na ul. Starogajowej;
 - doświetlenie chodnika wzdłuż przedszkola przy ul. Inowrocławskiej 9;
 - doświetlenie 2 przejść dla pieszych przy ul. Stanisławowskiej;
 - doświetlenie przejść na skrzyżowaniach: Zaporoska - Lubuska, Zaporoska - Lwowska, Zaporoska – Skwierzyńska;
 - doświetlenie 3 przejść dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Gajowickiej z ul. Grochową;
 - doświetlenie 2 przejść dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Kluczborskiej z ul. Jedności Narodowej;
 - doświetlenie przejścia w ul. Widnej przy ul. Kamiennej.

Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 390 tys. zł.

- budowę doświetlenia miejsc niebezpiecznych część 1: droga wzdłuż ZS nr 3 przy ul. Szkockiej oraz droga przy modułowym przedszkolu przy ul. Stanów Zjednoczonych, przystanki tramwajowe i autobusowe wraz z przejściem dla pieszych przy

ul. Tarnogajskiej oraz ustawienie wiaty przystankowej, cztery przejścia dla pieszych na ul. Nowowiejskiej. Planowany całkowity koszt realizacji zadania wynosi 206 tys. zł, w tym w roku 2018 wydano 165 tys. zł. Rozliczenie finansowe zadania nastąpi w 2019 roku;

- budowę doświetlenia miejsc niebezpiecznych część 2: dwa przejścia dla pieszych w ul. Monte Cassino, dwa przejścia dla pieszych w ul. Olszewskiego, cztery przejścia dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Paderewskiego i Różyckiego. Planowany całkowity koszt realizacji zadania wynosi 109 tys. zł, w tym w roku 2018 wydano 87 tys. zł. Rozliczenie finansowe zadania nastąpi w 2019 roku
- rozbudowę oświetlenia ul. Starogajowej. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 21 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 705 tys. zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Poprawa bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu.

PROGRAMY

Wrocławski Rower Miejski

Cel programu:

Rozwój komunikacji rowerowej we Wrocławiu poprzez zapewnienie możliwości bezpiecznego i wygodnego poruszania się rowerem po mieście.

Lata realizacji programu: od 2010–2020

Rok 2018 był 8. rokiem działalności samoobsługowej wypożyczalni rowerów publicznych działającej pod nazwą Wrocławski Rower Miejski (WRM). Rowery były udostępnione użytkownikom w okresie od 1 marca 2018 roku do 30 listopada 2018 roku W okresie tym było udostępnionych 810 rowerów na 81 stacjach (760 rowerów na 76 stacjach do końca sierpnia 2018 roku), w tym 720 rowerów finansowanych przez Gminę Wrocław oraz 90 rowerów tzw. sponsorskich tj. finansowanych przez podmioty zewnętrzne. W systemie Wrocławskiego Rowera Miejskiego było zarejestrowanych (uprawnionych do korzystania) ponad 160 tys. osób. Łącznie rowery były wypożyczone ponad milion razy (1 067 623), co było najwyższą liczbą w całej historii WRM-u. Średnia liczba wypożyczeń na jeden rower wynosiła 1200 razy. 2018 roku był ostatnim rokiem, w którym obowiązywała czteroletnia umowa na lata 2015–2018.

W latach 2019–2022 zostanie uruchomiony nowy, większy i nowocześniejszy system rowerów publicznych, składający się z 2065 rowerów na 200 stacjach, który obejmie swoim zasięgiem większość obszaru Wrocławia (dodatkowo będzie istniała możliwość rozbudowy systemu).

W roku 2018 zrealizowano:

- budowę dróg jedno- i dwukierunkowych dla rowerów oraz spięcie istniejących sieci tras rowerowych (w ciągu ulic: Grabiszyńska, Piłsudskiego, Zielińskiego Powstańców, Żmigrodzka, Obwodnica Leśnicy, Sułowska, Drobnera, Łokietka, Kromera, Jana Czochralskiego, Muzealna, odcinki Promenady Krzyckiej (Strzegomska – Legnicka i wzdłuż Żagańskiej);
- budowę dróg dla pieszych i rowerów (np. w ciągu obwodnicy w Leśnicy);
- budowę tras rowerowych zawartych w ramach projektu unijnego pn. „Budowa dróg dla rowerów na terenie gmin Kobierzyce i Wrocław” realizowanego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.
- wyznaczono śluzy rowerowe w z celu zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji rowerowej i upłynnienia ruchu rowerowego (np. ul. Piłsudskiego i Drobnera);
- udostępniono pod prąd jednokierunkowe ulice w strefach ruchu uspokojonego – łącznie dodatkowych 2,5 km ulic pod prąd (łącznie mamy 26,5 km);

- dostawę i montaż 650 stojaków rowerowych oraz dwie zadaszone wiat w ramach corocznej akcji "Wnioskuje o stojak". Rowerowy system parkingowy rozszerzył się zatem do ponad 9000 miejsc postojowych dla rowerów
- przeprowadzono dwie kampanie związane z edukacją i promocją ruchu rowerowego: Rowerowy Maj (promująca jazdę rowerem) oraz Rowerowa Szkoła (edukacyjna).

Zakres inwestycji wykonanych w 2018 roku w ramach programu rowerowego przedstawia poniższa tabela.

Inwestycje w ramach programu rowerowego w 2018 roku

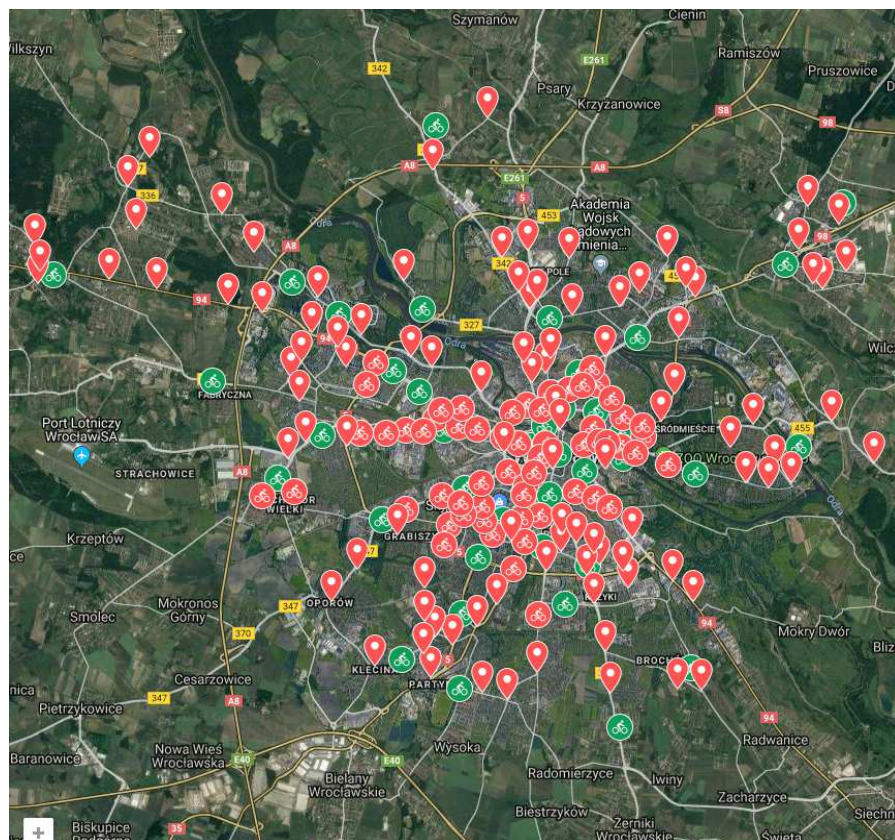
Lp.	Lokalizacja inwestycji	Koszt w tys. zł	Zakres	Długość (km)
1	Grabiszyńska od Placu Legionów do Fiołkowej oraz od głównego wejście do cmentarza do pętli tramwajowej	7 682	Dwukierunkowa droga dla rowerów	4,50
2	Piłsudskiego od Placu Legionów do ul. Świdnickiej	1 882	jednokierunkowe drogi dla rowerów oraz śluza	1,10
3	Zielińskiego od ul. Swobodnej do ul. Piłsudskiego		jednokierunkowa droga dla rowerów	1,40
			pas ruchu dla rowerów	1,40
4	Powstańców Śląskich od ul. Kutnowskiej do ul. Krzyckiej	1 291	droga dla rowerów	1, 10
5	Żmigrodzka od Mostu Trzebnickiego do ul. Kasprowicza	455	droga dla rowerów	0,50
6	Obwodnica Leśnicy	w ramach inwestycji	budowa dróg dla pieszych i rowerów	10,00
7	Sułowska od ul. Polanowickiej do Widawy	3 926	droga dla rowerów	1, 86
			pas ruchu dla rowerów	0,70
8	Drobnera od Probusa do Dubois	1 618	droga dla rowerów oraz jednokierunkowa droga dla rowerów	0,80
9	Łokietka od Placu św. Macieja do Drobnera		pas ruchu dla rowerów	0,30
10	Kromera od Mostu Warszawskiego do Miechowity	1 658	droga dla rowerów	0,78
11	Jana Czochralskiego - nowy odcinek ulicy	w ramach inwestycji	droga dla pieszych i rowerów	0,25
12	odcinek Promenady Krzyckiej Strzegomska – Legnicka	prywatny inwestor	droga dla rowerów	0,50
13	odcinek Promenady Krzyckiej przy Żagańskiej	prywatny inwestor	droga dla pieszych i rowerów	0,10
14	droga rowerowa pomiędzy Graniczną i Rakietową	prywatny inwestor	droga dla rowerów	1,30
15	przebudowa przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych na 11 skrzyżowaniach we Wrocławiu	296	11 skrzyżowań	
16	Dostawa i montaż 655 sztuk stojaków rowerowych na terenie Wrocławia	413	655 sztuk stojaków	
Razem		19 221		26,59

Nakłady finansowe oraz długość dróg dla rowerów, dróg dla rowerów i pieszych, pasów ruchu dla rowerów i kontarpasów (bez kontra ruchu) w latach 2015-2017

Rok	Długość (km)	Koszt w tys. zł
2015	14,09	15 389
2016	14,47	22 108,80
2017	9,07	5 187,33
2018	26,59	19 221
Razem (2015-2018)	64,22	61 906,13

Wśród zrealizowanych zadań wyszczególnić należy trasę w ciągu ul. Grabiszyńskiej, która była ostatnią ruchliwą arterią, obsługującą tak dużą liczbę mieszkańców i jednocześnie pozbawioną wydzielonych dróg dla rowerów. Dzięki wsparciu z Programu Rowerowego zadanie rozbudowano dodając nowe przejście dla pieszych na skrzyżowaniu z Zielińskiego oraz wykonano nowe rowerowe połączenie pomiędzy ulicą Muzealną i Piłsudskiego. W ciągu ul. Sułowskiej wykonana została droga dla rowerów do granic Wrocławia co ma na celu połączenie miasta z wykonywanymi trasami na terenie gmin leżących na północ od Wrocławia.

Mapa lokalizacji stacji do realizacji

źródło: <https://www.wroclaw.pl/wroclawski-rower-miejski-2019-mapa-stacji>

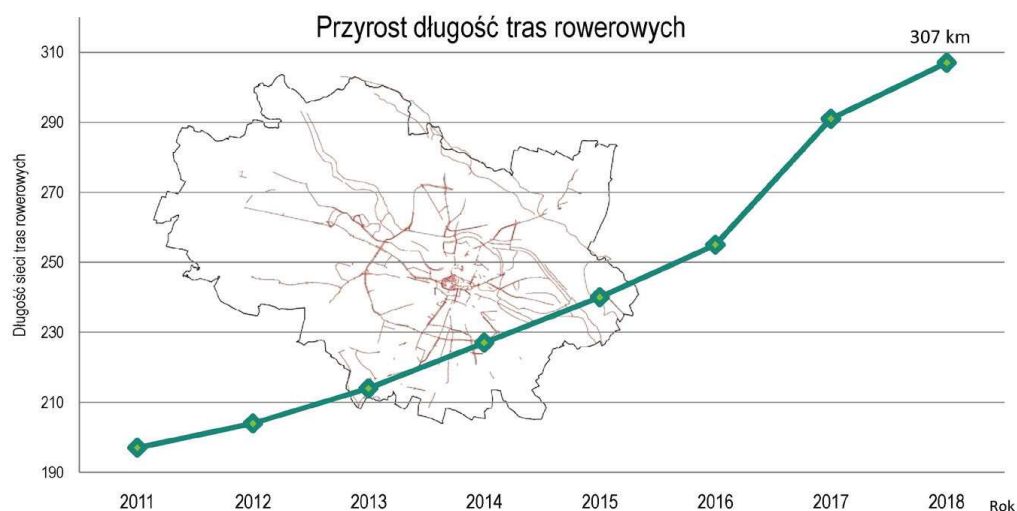
Poniesione w 2018 roku nakłady: 19 340 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

W wyniku podjętych w ramach przedmiotowego programu działań osiągnięto poprawę komfortu i bezpieczeństwa jazdy rowerem po Wrocławiu. Uspójniono sieć tras rowerowych zwiększając pozytywne oddziaływanie sieci tras rowerowych na Wrocławian.

Łącznie powstało 26,59 km dróg dla rowerów.

Przyrost długości sieci tras rowerowych w latach 2011–2018

Zadania edukacyjno-promocyjne zrealizowane w ramach Programu rowerowego

- przeprowadzono w szkołach we Wrocławiu akcję edukacyjno-promocyjną „Rowerowa szkoła”, w ramach której uczniowie wysłuchali prelekcji na temat roweru jako środka komunikacji oraz zasad bezpiecznego korzystania z roweru w ruchu miejskim. W 2018 roku przeprowadzono prelekcje w 45 klasach;
- w 41 szkołach i 6 przedszkolach przeprowadzono akcję "Rowerowy maj". Akcja miała na celu promocję roweru jako środka komunikacji wśród najmłodszych mieszkańców Wrocławia. W akcji udział wzięło ponad 20 tysięcy dzieci;
- współorganizowano Wrocławskie Święto Rowerzysty, tj. wspólny przejazd ulicami miasta wielotysięcznego pelotonu rowerzystów połączony z piknikiem rodzinnym w parku Tołpy.

Prace przygotowawcze dla nowych zadań rowerowych

Rozpoczęto prace przygotowawcze dla nowych zadań rowerowych na 2019 roku:

- przygotowania dla pilotażowego projektu "Wnioskuj o wiatę rowerową".
- przygotowanie projektu do drugiego naboru z tzw. niskiej emisji polegającego na budowie tras rowerowych na terenie gminy Wrocław.
- opracowano dokumentację projektową wraz z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń w celu wydzielenia dróg rowerowych dla niżej wymienionych zadań:
 - budowa Kładki w ciągu ul. Trawowa- Francuska;
 - przebudowa ul. Dworcowej w celu wydzielenia dróg rowerowych;
 - przebudowa ul. Hubskiej w celu wydzielenia dróg rowerowych;
 - przebudowa ul. Żmigrodzkiej w celu wydzielenia dróg rowerowych;
 - budowa Kładki nad ujściem Widawy w celu wydzielenia dróg rowerowych;
 - przebudowa ul. Dubois w celu wydzielenia dróg rowerowych;
 - przebudowa ul. Jedności Narodowej w celu wydzielenia dróg rowerowych;
 - przebudowa ul. Swobodnej w celu wydzielenia dróg rowerowych;
 - przebudowa ul. Raławickiej w celu wydzielenia dróg rowerowych;
 - przebudowa ul. Karwińskiej i Gazowej w celu wydzielenia dróg rowerowych.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 119, 31 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Opracowano dokumentację projektową dla ww. zadań oraz przygotowywano dokumentację aplikacyjną do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.

PROGRAM RUCHU PIESZEGO

Cel programu:

Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych poprzez budowę i rozbudowę odpowiedniej infrastruktury.

W roku 2018 zrealizowano:

- przebudowę ul. Grabiszyńskiej w zakresie budowy przejścia dla pieszych i rowerów w rejonie ul. Kolejowej wraz z rozbiórką kładki dla pieszych. Koszt realizacji zadania wynosi 1 990 tys. zł;
- przebudowę chodnika w ul. Powstańców Śląskich na odcinku od Sky - Tower do pl. Powstańców Śląskich po stronie zachodniej. Koszt realizacji zadania to 280 tys. zł;
- budowę chodnika w ul. Cukrowej wraz ze zmianą organizacji ruchu docelowego – wydatki poniesione na realizację to 124 tys. zł;
- przebudowę drogi ul. Kamieńskiego od Poświęckiej do Polanowickiej polegającą na budowie brakującego odcinka chodnika wraz z odwodnieniem i azylu dla pieszych. Na zadanie wydatkowano kwotę 965 tys. zł;
- budowę fragmentu chodnika wraz z zarurowaniem rowu przy ul. Maślickiej – wydatkowano łącznie kwotę 185 tys. zł, z tego w roku 2018 – 93 tys. zł;
- przebudowę ul. Starogajowej w zakresie brakujących chodników - wydatkowano kwotę 417 tys. zł;
- 40% budowy chodnika w ul. Sycowskiej wzdłuż ogrodzenia Szkoły Podstawowej nr 98. W roku ubiegłym wydano kwotę 61 tys. zł. Zadanie będzie kontynuowane w roku 2019.
- Budowę ciągu pieszo-rowerowego w ciągu ul. Tarnogajskiej z uwzględnieniem 10 miejsc postojowych wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Koszty poniesione to 235 tys. zł;
- przebudowa ul. Opatowickiej w celu poszerzenia oraz budowy chodnika na odcinku od posesji nr 81 do ul. Zalewowej– koszty poniesione to 1 533 tys. zł;
- budowę peronu przystankowego przy ul. Mokronoskiej;
- budowę wyniesionego przejścia dla pieszych przy ul. Wieczystej we Wrocławiu wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Wydatkowano kwotę 85 tys. zł;
- wykonanie azylu dla pieszych w rejonie skrzyżowania ul. Mickiewicza i 8 Maja – wydatkowano kwotę 103 tys. zł;
- wykonanie progów zwalniających - na realizację zadania wydatkowano kwotę 178 tys. zł;
- poprawę stanu technicznego nawierzchni chodnika w ul. Kolumba – zadanie zakończone i rozliczone kwotą 25 tys. zł;
- rozbudowę ul. Kiełczowskiej w rejonie zjazdu do Tesco wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej – wydatkowano kwotę 126 tys. zł;
- poprawę stanu technicznego chodnika przy ul. Górniczej na odcinku od ul. Rękodzielniczej do ul. Pilczyckiej – wydatkowano kwotę 586 tys. zł;
- 50% budowy brakujących ścieżek rowerowych kanałów MKT oraz chodników w rejonie węzła AOW na odcinku od ul. Żmigrodzkiej do ul. Polanowickiej północnej – Całkowita planowana wartość zadania 2 160 tys. zł, z czego w roku 2018 wydatkowano kwotę 1 190 tys. zł.
- poprawę nawierzchni chodnika przy placu Dominikańskim (wymiana kostki granitowej łupanej na ciętą);
- uporządkowanie parkowania w celu poprawy warunków ruchu pieszego na części Osiedla Przedmieście Świdnickie;

Poniesione w 2018 roku nakłady: 7 991 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Poprawa bezpieczeństwa pieszych oraz pozostałych uczestników ruchu.

Inne prace związane z rozwojem infrastruktury pieszej:

- opracowano dokumentację projektową dla przystanków wiedeńskich przy ul. Traugutta oraz rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dla przystanków wiedeńskich przy ul. Świdnickiej;
- rozpoczęto prace projektowe dla koncepcji Promenady Krzyckiej wraz z pierwszą edycją konsultacji społecznych (spacery konsultacyjne);
- opracowano raport z konsultacji społecznych dotyczących rozwoju strefy płatnego parkowania w śródmiejskim obszarze funkcjonalnym.

PROGRAM POPRAWY STANU TECHNICZNEGO INFRASTRUKTURY DROGOWEJ

Cel programu:

Poprawa stanu dróg, oraz obiektów inżynierskich oraz polepszenie warunków dla zrównoważonego rozwoju miasta Wrocławia dzięki zapewnieniu na jego obszarze odpowiedniej infrastruktury dla komunikacji tramwajowej.

W roku 2018 zrealizowano:

- wybudowano kanały MKT w ulicy Piłsudskiego i ul. Zielińskiego – wydatkowano 288 tys. zł;
- wykonano poprawę stanu nawierzchni ronda w ciągu Paderewskiego wraz z wykonaniem organizacji ruchu docelowego. Koszty poniesione to 424 tys. zł;
- zakończono przebudowę skrzyżowania ul. Berenta i Boya-Żeleńskiego - wydatkowano kwotę 218 tys. zł;
- zakończono budowę drogi dojazdowej do parkingu przy Hali Grafit – koszt realizacji 180 tys. zł;
- zrealizowano przebudowę ronda na ul. Granicznej – realizacja wspólna z GDDKIA. Całkowite wydatki po stronie ZDIUM wyniosły 1 265 tys. zł;
- wykonano odwodnienie części ul. Schuberta i fragmentu ul. Obornickiej – wydatkowano 232 tys. zł;
- wybudowano dojścia do planowanego przedszkola przy Stadionie Miejskim – koszt realizacji 123 tys. zł.;
- zakończono prace projektowe, uzyskano decyzje ZRID i rozpoczęto roboty budowlane fragmentu nawierzchni odcinka ul. Melioranckiej na odcinku od istniejącej drogi technologicznej biegnącej wzdłuż Autostradowej Obwodnicy Wrocławia do ul. Ostowej Północnej we Wrocławiu – poniesione w 2018 roku nakłady: 51 tys. zł.;
- zakończono prace projektowe w zakresie poprawy nawierzchni jezdni raz miejsc postojowych w ul. Bezpiecznej na odcinku od ul. Łużyckiej o długości ok.560 m – poniesione nakłady w 2018 roku: 108,85 tys. zł.;
- zakończono prace projektowe w zakresie poprawy fragmentu nawierzchni ul. Braterskiej, poniesione nakłady w 2018 roku: 54,73 tys. zł.;
- zakończono prace projektowe w zakresie poprawy nawierzchni ul. Tarnogórskiej, poniesione nakłady w 2018 roku: 27,95 tys. zł.;
- zakończono prace projektowe w zakresie poprawy nawierzchni ul. Morskiej-Rewalskiej poniesione nakłady w 2018 roku: 27,95 tys. zł.

W ramach zadań związanych z poprawą stanu technicznego obiektów inżynierskich:

- zakończono przebudowę Mostu Żernickiego, na co w roku 2018 wydatkowano kwotę 5 047 tys. zł.;
- wykonano rozbiórkę starej Kładki nad al. Jana III Sobieskiego, na co wydatkowano kwotę 639 tys. zł.;
- zakończono prace projektowe w zakresie przebudowy mostów Pomorskich poniesione nakłady w 2018 roku: 470,93 tys. zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Realizacja ww. zadań przyczyniła się znacząco do poprawy bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu tramwajów, zachowania stanu infrastruktury w odpowiednim standardzie, a także do podniesienia komfortu dla pasażerów.

W ramach zadań związanych z utwardzaniem nawierzchni dróg gruntowych:

- zakończono realizację przebudowy ul. Popielskiego wraz z sięgaczami. Wydatkowano kwotę 886 tys. zł;
- zrealizowano przebudowę ul. Świt. Wydatki poniesione na to zadanie wyniosły 1 056 tys. zł;
- zakończono przebudowę ulic Tatarskiej i Pawła Jasienicy, na co wydatkowano kwotę 345 tys. zł;
- sfinansowano wykonanie utwardzonej nawierzchni w ul. Kościańskiej – zadanie realizowane przez MPWiK. Wydatkowano kwotę 214 tys. zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Realizacja tych zadań poprawiła jakość dróg lokalnych a także wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu.

PROGRAM INICJATYW RAD OSIEDLI

Podstawa prawna:

ZARZĄDZENIE NR 7292/17 PREZYDENTA WROCŁAWIA z dnia 14 czerwca 2017 roku w sprawie sposobu opracowania przez jednostki pomocnicze Miasta propozycji zadań inwestycyjnych do projektu budżetu Miasta na 2018 rok i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta.

Cel programu:

Umożliwienie mieszkańcom wpływu na rozwój Miasta. Program obejmuje remonty oraz budowy/przebudowy dróg związanych m.in. z poprawą bezpieczeństwa i warunków ruchu oraz obiektów: siedzib Rad Osiedli, sportowych (np. boiska i siłownie), kultury, zagospodarowaniem miejsc zielonych, terenów rekreacyjno-sportowych, podwórek, oraz miejsc postojowych na osiedlowych uliczkach, które Rady Osiedli wskazały jako priorytetowe na swoich terenach.

Lata realizacji: 2017–2020

W roku 2018 zrealizowano:

Zadania związane z poprawą bezpieczeństwa i warunków ruchu

- przebudowa ul. Zalipie w celu budowy oświetlenia drogowego wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Lata realizacji: 2017–2018. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 96 tys. zł, z czego w roku 2018 wydano 5 tys. zł. Ponadto kwotę 84 tys. zł wydatkowano z środków niewygasających;
- przebudowa ul. Puckiej w celu budowy oświetlenia drogowego wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Lata realizacji: 2017–2018. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 85 tys. zł, z czego 80 tys. zł wydano w roku 2018;
- przebudowa łącznika pomiędzy ul. Stanisławowską a ul. Avicenny wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Lata realizacji: 2017-2018. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 299 tys. zł, z czego z środków niewygasających wydano 60 tys. zł;
- budowa chodnika w ulicy Sanockiej od wjazdu przy posesji nr 9 do ulicy Komandorskiej wraz z oświetleniem. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 200 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- remont chodnika ul. Warmińska, strona zachodnio-północna odcinek od ul. Rolnej do sięgacza dz. Nr 106/2 oraz od ul. Fromborskiej do ul. Maślickiej. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 81 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- remont chodnika ul. Ulanowskiego, od ul. Jastrzębiej do ul. Orlej, obie strony. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 273 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- remont chodnika ul. Stalowa – przy Zespole Szkół nr 11, ul. Pereca – przy zespole Szkół nr 11, ul. Grochowa – przy Zespole Szkół nr 11. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 351 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;

- wykonanie wiaty ul. Kochanowskiego – całkowity koszt realizacji zadania wynosi 40 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- wykonanie chodnika przy ul. Dzielnej/Kozanowskiej/Pałuckiej wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej zaprojektuj + wybuduj. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 120 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- przebudowa ul. Puszczykowskiej we Wrocławiu w celu budowy chodnika. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 290 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- wykonanie przejść dla pieszych w rejonie ul. Lakierniczej/Blacharskiej. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 129 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- przebudowa pasa drogowego w zakresie utwardzenia pobocza na brakującym odcinku chodnika u zbiegu ulic Starodębowej i Przedwiośnie. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 21 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- dostawę wiaty przystankowej na przystanek nr 20717 ul Trzebnicka. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 30 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- przebudowa części pasa drogowego przy ul. Tarnogajskiej polegająca na wykonaniu brakującego fragmentu chodnika w miejscu istniejącego przedseptu. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 41 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- korekta docelowej organizacji ruchu na skrzyżowaniu ul. Kruczej z ul. Stalową i z ul. Mielecką. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 22 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- wykonanie progów zwalniających we Wrocławiu zgodnie z opracowanymi projektami technicznymi organizacji ruchu. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 85 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- w 29 % zaawansowano przebudowę ul. Wędkarzy w zakresie budowy chodnika. Planowany całkowity koszt realizacji zadania wynosi 700 tys. zł, w tym w roku 2018 wydano 200 tys. zł. Zakończenie robót i rozliczenie finansowe zadania nastąpi w 2019 roku.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 1 974 tys. zł

TRANSPORT PUBLICZNY

Transport drogowy osób i rzeczy

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym (tekst jednolity z 2019 roku poz. 58 ze zm.) i ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym (tekst jednolity 2018 roku poz. 2016 ze zm.) w zakresie:

- Transport drogowy taksówką osobową
 - wydano licencji na transport drogowy taksówką osobową - 310,
 - dokonano zmian licencji w związku ze zmianą pojazdu, tablic rejestracyjnych lub zmianą adresu - 499 ,
 - wydano wtórników licencji - 6 ,
 - wydano inne decyzje administracyjne - 220,
 - przeprowadzono egzaminy dla kandydatów na kierowców taksówki osobowej - 45
 - liczba osób, które przystąpiły do egzaminu z topografii Wrocławia oraz przepisów prawa miejscowego - 681
 - liczba złożonych wniosków o przystąpienie do egzaminu z topografii Wrocławia oraz przepisów prawa miejscowego - 1 206.
- Transport drogowy osób i rzeczy

Wydano:

- zaświadczeń na potrzeby własne - 57,
- zezwoleń na regularny przewóz osób - 27,
- zezwoleń na regularny specjalny przewóz osób - 20,
- licencji na krajowy transport drogowy rzeczy - 8,
- licencji na krajowy transport drogowy osób - 1,
- zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego - 624,
- zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego - 66,
- licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób pojazdem samochodowym przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu powyżej 7 i nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą - 7,

- licencji na wykonywanie transportu drogowego w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy – 54,
- licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób samochodem osobowym – 37.

Utrzymanie i funkcjonowanie komunikacji zbiorowej

Miejska komunikacja tramwajowa i autobusowa

Corocznie wzrasta liczba pasażerów komunikacji tramwajowej i autobusowej. W 2018 roku wyniosła ona 207 mln osób, zwiększyła się więc w stosunku do roku poprzedniego o 4 mln.

Zadania zlecone do realizacji Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu Sp. z o.o.

Ilość zleconych zadań dla MPK Sp. Z O.O. w zakresie pociągo oraz wozokilometrów

Ilość pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej	Ilość wozokilometrów w komunikacji autobusowej
13 187 899	91 946

Komunikacja podmiejska – strefowa

Zadania zlecone do realizacji innym przewoźnikom:

Ilość zleconych zadań dla innych przewoźników w zakresie wozokilometrów

Ilość wozokilometrów w komunikacji podmiejskiej				
SEVIBUS sp. z o. o.	DLA sp. z o. o.	WARBUS sp. z o.o.	A 21 sp. z o.o.	RAZEM
448 970	1 009 390	660 975	1 262 510	3 381 845

Zgodnie z Uchwałą Nr LXI/1540/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 lipca 2014 roku w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych rozpatrzono 637 wnioski o umorzenie, odroczenie i rozłożenie na raty należności z tytułu opłat za przejazd bez ważnego biletu, w tym:

- udzielono zgody na umorzenie w 35 przypadkach,
- udzielono zgody na rozłożenie na raty należności w 83 przypadkach,
- udzielono zgody na odroczenie terminu płatności należności w 1 przypadku,
- udzielono odmowy umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia lub pozostawiono bez rozpoznania w 140 przypadku;
- przekazano korespondencję od komorników i z Sądów do MPK Sp. z o.o. w 365 przypadkach.

Emisja i dystrybucja biletów miejskiej komunikacji zbiorowej

Wdrożenie nowego systemu URBANCARD

W roku 2018 kontynuowano prace dotyczące wdrożenia nowego systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska, w wyniku których odebrany został system URBANCARD.

W dniu 8 marca 2018 roku oddano do użytku pasażerom nowy system URBANCARD Wrocławska Karta Miejska, w którym zastosowano do emisji i dystrybucji biletów nowe technologie:

- kasowniki przy każdych drzwiach w każdym pojeździe, umożliwiające wnoszenie opłat za przejazd poprzez elektroniczną portmonetkę oraz zbliżeniowe karty płatnicze;
- wprowadzono odroczonej autoryzację płatności przy użyciu zbliżeniowych kart płatniczych;

- zapisywanie okresowych biletów w systemie centralnym, co umożliwiło odstąpienie od obowiązku kodowania na karcie biletu zakupionego poprzez np. internet;
- autorską aplikację mobilną – wprowadzono do sprzedaży pełną gamę biletów obowiązujących w przewozach realizowanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. oraz podwykonawcę;
- nowoczesną stronę internetową URBANCARD;
- nowoczesne automaty stacjonarne w ilości 157 szt. posadowionych na terenie Wrocławia;
- nowoczesne formy płatności : NFC i HCE;
- nowoczesną kartą Desfire;
- 4 Biura Obsługi Klienta;
- usługę call-centeroku

Przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną, celem poinformowania pasażerów miejskiej komunikacji zbiorowej o zasadach korzystania z nowego systemu.

Przeprowadzono dwie kontrole funkcjonowania nowego systemu w zakresie działania czytników kontrolerskich.

W omawianym okresie w miejskiej komunikacji zbiorowej sprzedano:

- 12 679 572 szt. biletów jednorazowych;
- 20 116 138 szt. biletów czasowych;
- 959 345 szt. imiennych biletów okresowych;
- 819 szt. biletów okresowych na okaziciela;
- 2 064 szt. biletów grupowych;
- 37 930 szt. biletów aglomeracyjnych.

Razem sprzedano 33 795 868 szt. biletów.

Inne zadania związane z emisją i dystrybucją biletów miejskiej komunikacji zbiorowej

Przygotowano projekt zmiany uchwały nr XLVII/1094/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2017 roku w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław oraz sposobu ustalenia wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej (Dz. Urz. Wojew. Doln. z 2017, poz. 4411 z późn. zm.) którego przedmiotem było przyznanie uprawnienia do bezpłatnych przejazdów uczniom szkół podstawowych, ponadpodstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, osobom, które świadczyły pracę po 1956 roku na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 roku, osobom, które nie wykonywały pracy na w okresie przed dniem 4 czerwca 1989 roku, na skutek represji politycznych. Przygotowany projekt uchwały został przyjęty przez Radę Miejską Wrocławia i wszedł w życie 1 września 2018 roku. Projekt uchwały był konsultowany z Wrocławską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Zawarto:

- 2 aneksy przedłużające termin ważności umów na dystrybucję biletów aglomeracyjnych z operatorami komunikacji międzygminnej,
- 4 aneksy do umów z przewoźnikami kolejowymi na podstawie których pasażerowie mogą korzystać z komunikacji miejskiej i przewozów kolejowych,
- 5 aneksów w związku z rozpoczęciem stosowania przepisów o RODO,
- 10 umów na wykupienie usługi przewozowej od Gminy Wrocław,
- 2 umowy na dotacje celowe dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego w wojewódzkich kolejowych przewozach pasażerskich.
- 70 instytucjom państwowym i samorządowym oraz organizacjom społecznym udzielono zgód na bezpłatne przejazdy dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji.

Kontrola przewoźników

Na podstawie obowiązujących umów zawartych między Przewoźnikami a Gminą Wrocław, zarejestrowano łącznie 3 609 203 kontroli punktualności i jakości usług przewozowych komunikacji zbiorowej:

Ilość przeprowadzonych kontroli punktualności i jakości usług przewozowych w 2018 roku

Liczba pomiarów jakości usług przewozowych*	Liczba zarejestrowanych kontroli automatycznych**	Łączna liczba kontroli
31 710	3 577 493	3 609 203

* - Kontrola jakości polegająca na obserwacji: prawidłowego oznakowania pojazdów (nr linii, tablice kierunkowe, numery brygad, numery pojazdów, tablice wewnętrzne, schematy, regulaminy itp.), czystości pojazdów, zapowiedzi głosowych, ogrzewania, kas fiskalnych itp. Obserwacje te prowadzone są przez kontrolerów w terenie.

** - Kontrola punktualności zarejestrowana przez autokomputery pojazdów. Wyniki przesyłane są do specjalistycznego oprogramowania i weryfikowane przez pracowników Wydziału Transportu.

Zarządzanie transportem publicznym

Wprowadzono nowe – to też poprawiłam w krótkiej działalności usprawniające obsługę komunikacją miejską polegające na:

- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Partynice i Klecina poprzez przedłużenie trasy linii tramwajowej 7 od pętli Krzyki do pętli Klecina;
- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Muchobór Mały poprzez skierowanie linii autobusowych 119 i 319 przez ulicę Duńską wraz zatrzymaniem się na przystanku „Szkocka” przy ulicy Klecińskiej;
- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Lipa Piotrowska, Różanka i Promenady Wrocławskie poprzez uruchomienie nowej linii autobusowej na trasie Kminkowa – Pełczyńska – Obornicka – most Trzebnicki – Zakładowa – Rychtańska – Jedności Narodowej – pl. Bema – pl. Grunwaldzki;
- uruchomieniu nowej linii autobusowej 924 do podwrocławskiej miejscowości Domaszczyn i Pruszwice;
- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Psie Pole oraz Cmentarza Kiełczowskiego poprzez uruchomienie nowej linii autobusowej 121 na trasie pl. Grunwaldzki – Kochanowskiego – Psie Pole – Litewska – Cmentarz Kiełczowski wraz z uruchomieniem kursów w dni wolne od pracy;
- uruchomieniu przystanku autobusowego „Królewiecka (Staw)” przy ulicy Królewieckiej dla linii autobusowej 101;
- przedłużeniu trasy linii autobusowej 938 do podwrocławskiej miejscowości Łowięcice;
- uruchomieniu przystanku autobusowego „Maślice Małe” przy ulicy Maślickiej dla autobusów linii 102, 103 i 245;
- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Muchobór Wielki poprzez przedłużenie trasy linii autobusowej 132 od ulicy Mińskiej przez ulicę Stanisławowską do pętli przy Poczcie Polskiej;
- zwiększeniu częstotliwości kursowania linii autobusowej 106 kursującej na trasie Dworcowa – Port Lotniczy;
- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Marszowice i Stabłowice poprzez skierowanie trasy linii autobusowej 123 od ulicy Głównej przez ulicę Maślicką do pętli przy ulicy Koziej;
- uruchomieniu przystanku „Kowalska 56” przy ulicy Kowalskiej dla autobusów linii 118 i 241;
- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Karłowice poprzez przedłużenie trasy linii autobusowej 319 od ulicy Bałtyckiej do pętli przy ulicy Kamieńskiego;

- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Zakrzów i Psie Pole poprzez skierowanie wszystkich kursów linii autobusowej 128 do pętli Zakrzów przy ulicy Okulickiego;
- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Tarnogaj i Księżę Małe poprzez uruchomienie nowej linii autobusowej 124 na trasie Księżę Wielkie – Tarnogaj – Kamienna – Grabiszyńska – FAT – Nowy Dwór;
- poprawie obsługi komunikacyjnej Osiedla Osiniec i Portu Lotniczego poprzez przedłużenie trasy linii autobusowej 129 od ulicy Jerzmanowskiej przez ulicę Kaczorowskiego i Brzezińskiego do Portu Lotniczego;
- uruchomieniu przystanku „Malinowskiego” przy ulicy Buforowej dla autobusów linii 110, 255, 900L i 910;

Zaopiniowano ok. 36 projektów organizacji ruchu zastępczego na czas remontów i przebudowy układu drogowo-torowego oraz ok. 8 projektów organizacji ruchu docelowego;

Zaopiniowano projekty dla imprez masowych tj. 6 PKO Nocny Wrocław Półmaraton, 36 PKO MARATON WROCŁAW, BIEG SOLIDARNOŚCI, Wrocławski Pochód Juwenaliowy 2018, Bieg Dziesiątka Wroactiv 2018, Bieg Uniwersytetu Medycznego.

Ponadto:

- opublikowano na stronie internetowej około 1 130 kompletów rozkładów jazdy (dni robocze, soboty, niedziele i święta);
- przygotowano i opublikowano na stronie internetowej 94 komunikaty dotyczące zmian w funkcjonowaniu komunikacji zbiorowej oraz informacji dotyczących zasad odpłatności na czas okres zmian w przebiegu tras linii autobusowych i tramwajowych;
- dokonano weryfikacji dostarczonych przez przewoźników ok. 3 400 rozkładów jazdy;
- przygotowano do realizacji ok. 160 rozkładów jazdy dla linii podmiejskich;
- przygotowano 112 schematów komunikacji zbiorowej;
- przygotowano, wydrukowano i wydano do wywieszenia na przystankach około 60 500 arkuszy rozkładów jazdy oraz 165 arkuszy informacji pasażerskiej;
- przygotowano i zlecano do wykonania wymianę rozkładów jazdy, oznaczenie numerów linii kursujących przez dany przystanek oraz wywieszenie innych informacji dla pasażerów średnio w miesiącu na ponad 1 295 przystanków,
- zlecano do stałej kontroli i uzupełnienia stwierdzonych wad w informacji pasażerskiej średnio w miesiącu ponad 1 470 przystanków;
- przeprowadzono na przystankach 6 752 kontroli jakości wykonanych prac przy rozwieszaniu rozkładów jazdy i informacji pasażerskich;
- uczestniczono w 48 spotkaniach i pracach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz 47 spotkaniach Komisji ds. Sygnalizacji;
- uczestniczono w komisjach odbierających organizacje ruchu zastępczego i docelowego;
- w celu dostosowania rozkładów jazdy do istniejących warunków ruchu oraz podaży miejsc do istniejącego zapotrzebowania przeprowadzono obserwacje napełnień i czasów jazdy wybranych linii autobusowych i tramwajowych.

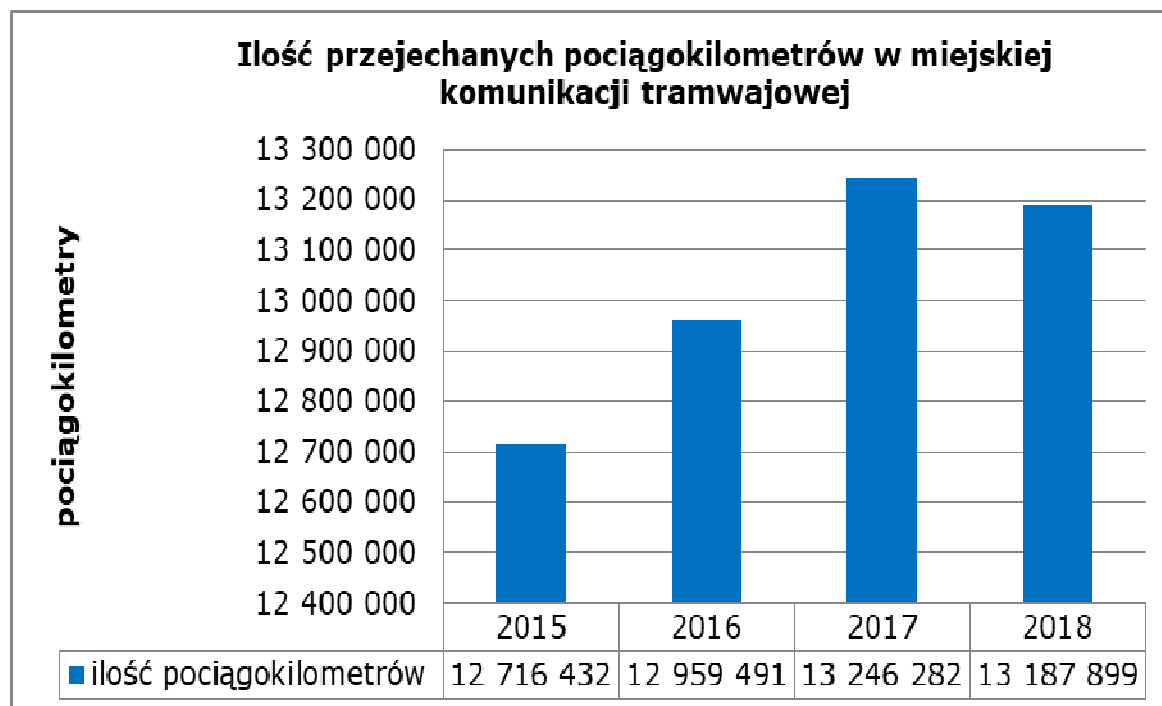
Porównanie ilości zrealizowanych zadań przewozowych w latach 2015-2018

Miejska komunikacja tramwajowa

Ilość zrealizowanych zadań przewozowych w miejskiej komunikacji tramwajowej

	2015	2016	2017	2018
	[pckm]	[pckm]	[pckm]	[pckm]
RAZEM	12 716 432	12 959 491	13 246 282	13 187 899

Ilość pociągokilometrów w miejskiej komunikacji tramwajowej w latach 2015–2018

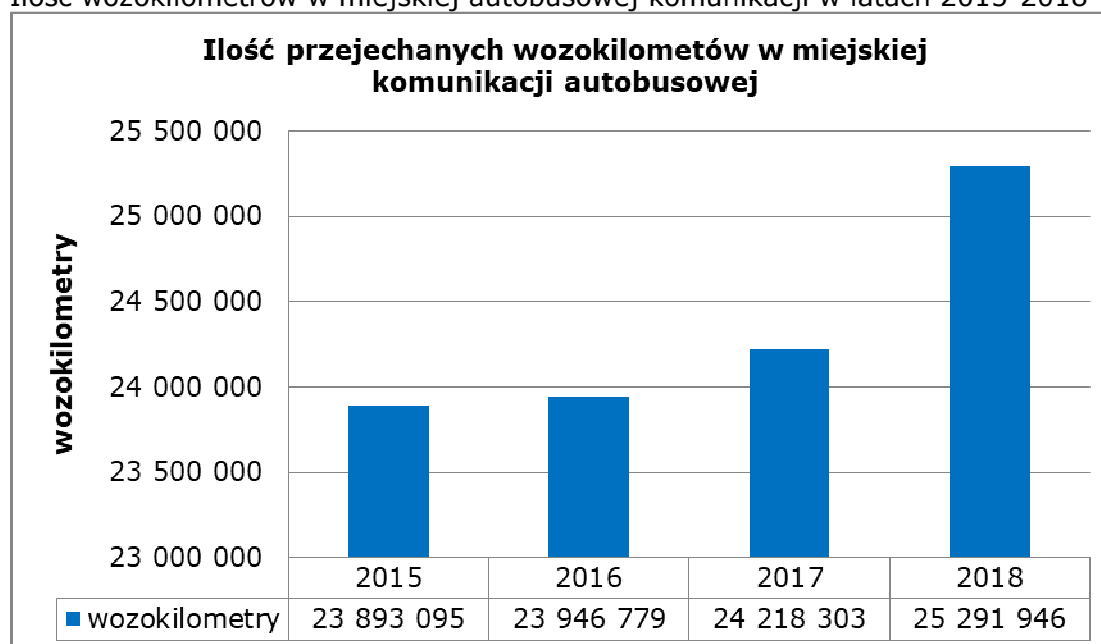

Miejska komunikacja autobusowa

Ilość zrealizowanych zadań przewozowych w miejskiej komunikacji autobusowej

	2015	2016	2017	2018
	[wzkm]	[wzkm]	[wzkm]	[wzkm]
RAZEM	23 893 095	23 946 779	24 218 303	25 291 946

Ilość wozokilometrów w miejskiej autobusowej komunikacji w latach 2015-2018

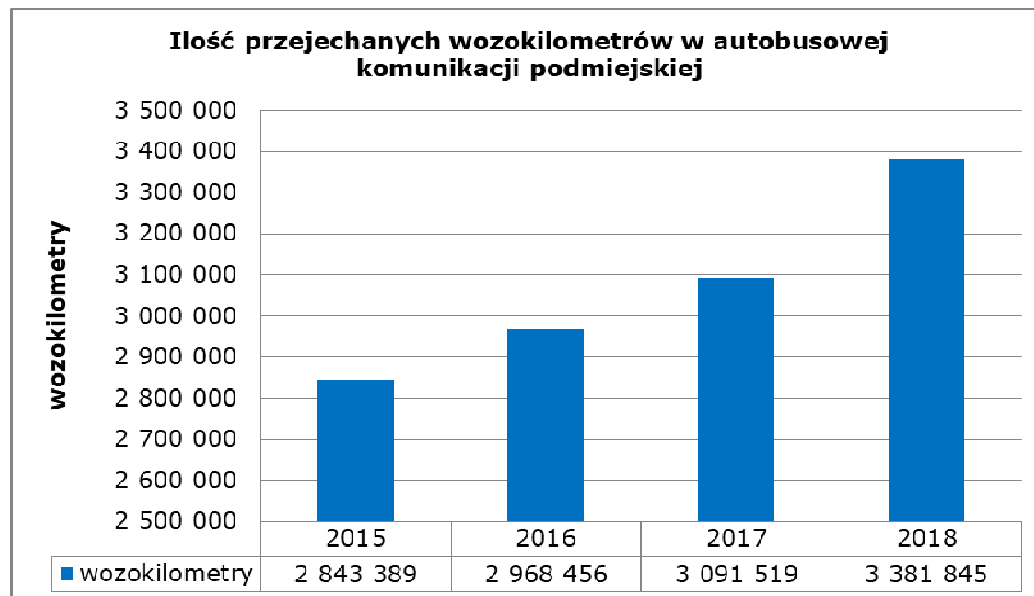

Komunikacja podmiejska

Ilość zrealizowanych zadań przewozowych w komunikacji podmiejskiej

	2015	2016	2017	2018
	[wzkm]	[wzkm]	[wzkm]	[wzkm]
RAZEM	2 843 389	2 968 456	3 091 519	3 381 845

Ilość wozokilometrów w komunikacji miejskiej w latach 2015-2018

Ilość przeprowadzonych kontroli punktualności i jakości usług przewozowych w komunikacji zbiorowej w latach 2015 – 2018

	2015	2016	2017	2018
RAZEM	3 220 629	3 133 709	4 221 008	609 203

KLUCZOWE INWESTYCJE W ZAKRESIE TRANSPORTU PUBLICZNEGO

Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – etap III

Budowa trasy tramwajowej wzdłuż ul. Popowickiej – Starogroblowej – Długiej (od ul. Milenijnej do ul. Jagiełły wraz z przebudową wiaduktu nad ul. Długą oraz budową zintegrowanego węzła tramwajowo-kolejowego Wrocław - Popowice

Zakres zadania:

Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania oraz wykonanie robót budowlanych obejmujących:

- wybudowanie linii tramwajowej wzdłuż ulic Popowickiej – Starogroblowej – Długiej we Wrocławiu (od ul. Milenijnej do ul. W. Jagiełły) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną;
- przebudowę około 150 m gazociągu średniego ciśnienia oraz około 200 m gazociągu niskiego ciśnienia, a także planowana jest przebudowa kanalizacji ogólnospławnej na odcinku około 950 m oraz kanalizacji deszczowej na odcinku około 1100 m (zlokalizowanej w pasie drogowym) oraz nastąpi przebudowa sieci ciepłowniczej o średnicy 900 mm, na odcinku około 60 m oraz sieci ciepłowniczej mniejszej średnicy (DN 140) na odcinku około 50 m;

- przebudowę wiaduktu kolejowego nad ulicą Długą we Wrocławiu;
- trasę tramwajową od skrzyżowania z ulicą Jagiełły prowadzoną w pasie istniejących ulic: Dmowskiego – Most Dmowskiego – Długa, następnie pod wiaduktem kolejowym nad ulicą Długą – dalej wzdłuż ulic – Długa – Starogroblowa, pod wiaduktem kolejowym w rejonie skrzyżowania z ulicą Gnieźnieńską, dalej ulicą Popowicką – aż do skrzyżowania z ulicą Milenijną;
- budowę łuku linii tramwajowej, na skrzyżowaniu ulic Milenijnej i Lotniczej wraz z dostosowaniem i dowiązaniem układu pieszo-rowerowego.

Długość projektowanej linii tramwajowej wraz z dostosowanym do niej układem drogowym będzie mieć długość około 5,0 km.

Torowisko tramwajowe projektuje się jako wydzielone z ruchu kołowego, zasadniczo niezabudowane i zielone. Torowisko zabudowane zostanie jedynie na Moście Dmowskiego, przystankach oraz na obszarze skrzyżowań i poprzecznych przejazdów drogowych.

Lata realizacji: 2016–2023

W roku 2018 zrealizowano:

Realizowano projekt rzeczowo w zakresie projektowania i uzgadniania decyzji administracyjnych, ogłoszono i unieważniono przetarg na roboty budowlane, następnie podzielono zadanie na dwa etapy. W lipcu 2018 ogłoszono postępowanie na roboty budowlane w zakresie Etapu I obejmującego przebudowę ulicy Długiej w rejonie wiaduktu kolejowego przy siedzibie ZDiUM wraz z wybudowaniem multimodalnego węzła przesiadkowego. Zakres ten obejmuje rozbudowę układu drogowego wraz z budową torowiska na odcinku od wyjazdu z terenu centrum handlowego przy ul. Długiej, poza zjazd na teren Politechniki Wrocławskiej. Realizacja tego etapu wspólnie z PKP PLK jest podyktowana koniecznością koordynacji prac w obrębie przebudowywanego wiaduktu kolejowego. W zakresie PKP PLK jest przebudowa wiaduktu kolejowego nad ul. Długą wraz z zaprojektowaniem i wybudowaniem przystanku kolejowego Wrocław Szczepin, który będzie zintegrowany z przystankiem tramwajowym. W październiku 2018 roku otworzono oferty. Do końca 2018 roku trwała procedura związana z wyborem najkorzystniejszej oferty.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 1 298,12 tys. zł

Budowa trasy tramwajowej w ul. Hubskiej na odcinku od ul. Glinianej do ul. Dyrekcyjnej we Wrocławiu

Zakres zadania:

Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych wraz z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania, obejmujących wykonanie:

- przebudowę układu drogowego ul. Hubskiej, budowę torowiska tramwajowego wraz z przystankami oraz towarzyszącymi sieciami infrastruktury, w tym wbudowanie torowiska w jezdnię ul. Hubskiej z zachowaniem ruchu dla samochodów po obu stronach torowiska;
- przebudowę sieci kolidujących z projektowanym układem drogowo-torowym;
- budowa infrastruktury technicznej obsługi torowiska.

Lata realizacji: 2015–2019

W roku 2018 zrealizowano:

Wykonano część robót budowlanych. Na inwestycji wystąpiły znaczne opóźnienia, które spowodowały opóźnienie terminu końcowego, w efekcie Zamawiający w grudniu zerwał umowę z Wykonawcą. W grudniu wyłoniono w trybie poza konkurencyjnym wykonawcę robót w rejonie wiaduktu kolejowego na ul. Pułaskiego, a także ogłoszono przetarg na dokończenie robót na ul. Hubskiej.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 10 089,63 tys. zł

Zintegrowany System transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – etap IV – Budowa trasy tramwajowej do osiedla Ołtaszyn

Zakres zadania:

Wykonanie analizy i w oparciu o jej wyniki koncepcji skrzyżowania planowanych wariantów trasy tramwajowej z linią kolejową nr 285 wraz z wielobranżową analizą układu drogowo-torowego i kolidującego uzbrojenia podziemnego.

Lata realizacji: 2018–2023

W roku 2018 zrealizowano:

- Podpisano umowę na wykonanie koncepcji przestrzennej oraz przygotowano operat szczegółowej inwentaryzacji zieleni.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 225,15 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty: Przygotowana została dokumentacja (KPP i inwentaryzacja) niezbędna do prowadzenia dalszych prac nad projektem.

Budowa systemu Parkuj i Jedź we Wrocławiu – Etap I

Cel zadania:

Stworzenie systemu parkingów umożliwiających przesiadkę do pojazdów komunikacji miejskiej w celu redukcja niskiej emisji transportowej oraz poprawy transportowej mobilności mieszkańców.

W roku 2018 zrealizowano:

- kontynuowano prace przygotowawcze, ogłoszono przetargi, wybrano wykonawców oraz podpisano umowy na realizację poszczególnych zadań;
- dostosowano istniejący parking w rejonie dworca kolejowego Wrocław Psie Pole (parking nr 3) do zamontowania systemu nadzoru i monitoringu. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 98 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- w 80 % zrealizowano budowę parkingu "Parkuj i jedź" w rejonie dworca kolejowego Wrocław Psie Pole (parking nr 4). Planowany całkowity koszt realizacji zadania wynosi 663 tys. zł, w tym w roku 2018 wydano 554 tys. zł. Rozliczenie finansowe zadania nastąpi w 2019 roku;
- zrealizowano przebudowę parkingu na skrzyżowaniu ul. Snycerskiej i Majchra w celu dostosowania do zamontowania systemu nadzoru dostępu i monitoringu. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 309 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018;
- wykonano roboty montażowe i instalacyjne w zakresie doposażenia parkingów "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu wraz z dostawą, montażem, uruchomieniem i oprogramowaniem urządzeń systemu nadzoru dostępu, wideomonitoringu i dynamicznej informacji pasażerskiej oraz podłączeniem do systemu ITS. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 5 300 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 6 261 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

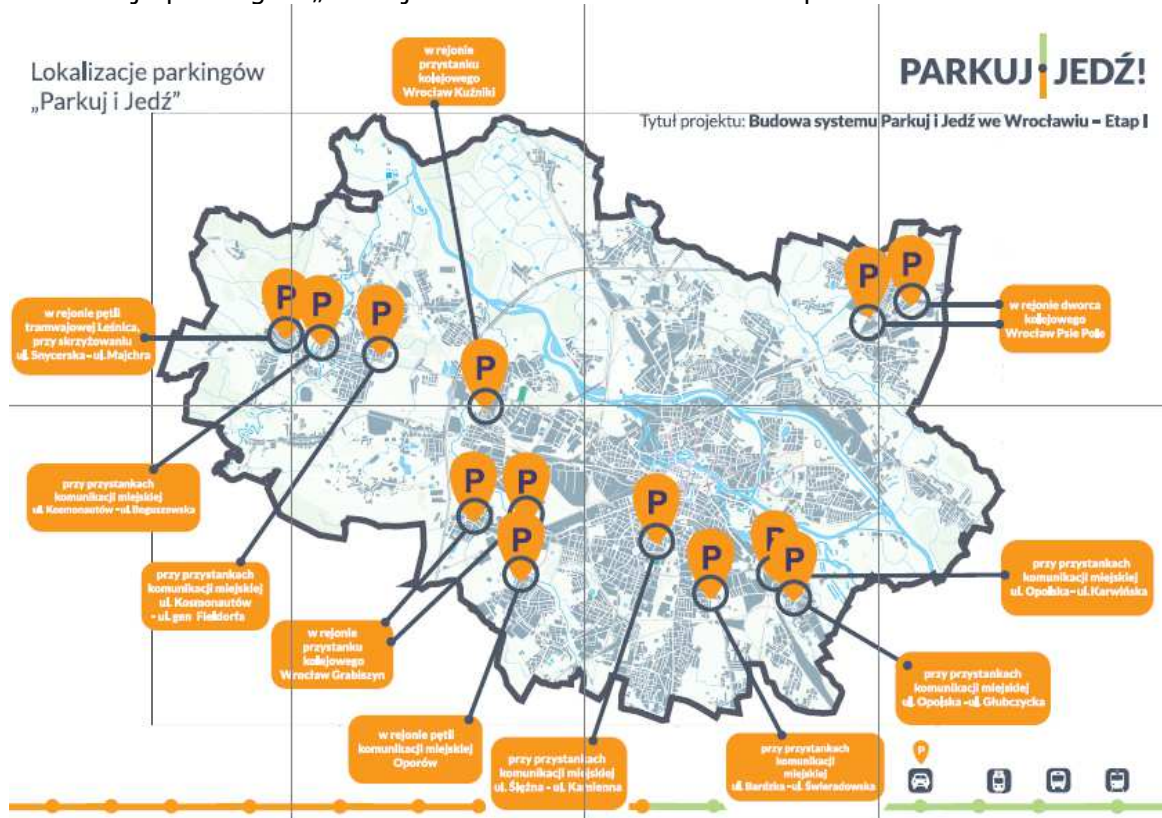
Wybudowano 12 naziemnych obiektów „parkuj i jedź” w 11 lokalizacjach na terenie Wrocławia przy wybranych pętlach i przystankach tramwajowych, a także przystankach kolejowych. Rezultatem realizacji projektu są nowe, dobrze oznakowane miejsca parkingowe zachęcające do przesiadki na miejską komunikację zbiorową.

Wskaźniki produktu dla projektu Budowa systemu Parkuj i Jedź

	WSKAŹNIKI PRODUKTU				
Lokalizacja	liczba obiektów	liczba miejsc postojowych	liczba miejsc dla osób niepełnosprawnych	liczba obiektów Bike&Ride	Długość wybudowanych dróg dla rowerów

„Parkuj i Jedź” dworzec kolejowy Wrocław Psie Pole	1	35	2	-	-
„Parkuj i Jedź” przystanek kolejowy Wrocław Kuźniki	1	50	3	1	21
„Parkuj i Jedź” przystanek kolejowy Wrocław Grabiszyn	2	120	6	2	239
„Parkuj i Jedź” w rejonie pętli tramwajowej Leśnica	1	83	4	-	-
„Parkuj i Jedź” w rejonie pętli autobusowej Gaj	1	46	3	-	-
„Parkuj i Jedź” przystanek komunikacji miejskiej Złotnicka	1	85	3	-	-
„Parkuj i Jedź” przystanek komunikacji miejskiej Kosmonautów (szpital)	1	48	3	1	116
„Parkuj i Jedź” przystanek komunikacji tramwajowej Głębczycka	1	162	6	1	-
„Parkuj i Jedź” przystanek komunikacji miejskiej Karwińska	1	34	2	1	-
„Parkuj i Jedź” w rejonie pętli tramwajowej Oporów	1	110	5	-	-
„Parkuj i Jedź” przystanek komunikacji miejskiej Uniwersytet Ekonomiczny	1	35	2	-	-
Razem:	12	808	39	6	376

Lokalizacje parkingów „Parkuj i Jedź” we Wrocławiu dla etapu I

Budowa systemu Parkuj i jedź we Wrocławiu – etap II

Cel zadania:

Stworzenie systemu parkingów umożliwiających przesiadkę do pojazdów komunikacji miejskiej w celu redukcja niskiej emisji transportowej oraz poprawy transportowej mobilności mieszkańców.

W roku 2018 zrealizowano:

Rozpoczęto przygotowanie Etapu II Projektu obejmującego budowę kolejnych parkingów „Parkuj i jedź” na terenie Wrocławia. Przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne w celu poznania preferencji kierowców odnośnie optymalnych lokalizacji nowych parkingów, a także odnośnie pilności realizacji poszczególnych obiektów w wyniku których wybrano poniższe lokalizacje dla nowych parkingów „Parkuj i jedź”:

- Klecina – w obrębie pętli tramwajowej Klecina;
- Osobowice – w pobliżu stacji kolejowej Wrocław Osobowice;
- ul. Kosmonautów - gen. Fieldorfa – w sąsiedztwie wcześniej wybudowanego parkingu „Parkuj i jedź” na wysokości Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka;
- ul. Kosmonautów - Kamiennogórska w rejonie przystanków komunikacji miejskiej.
- kontynuowano prace na rzecz pozyskania od KP SA konkretnych działek, na których planuje się budowę nowych parkingów w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych we Wrocławiu.

Osiągnięto następujące efekty:

- Opracowano koncepcje wstępne poszczególnych parkingów oraz przeprowadzono analizy wstępne dotyczące oceny stanu drzewostanu i zieleni na terenie przyszłych parkingów, typując, które elementy zieleni powinny być zachowane.
- Przygotowano materiały i analizy niezbędne do opracowania w I kwartale 2019 roku wniosku o dofinansowanie Projektu ze środków UE.

Wjazd do Miasta pojazdów ciężarowych

W roku 2011 w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz usprawnienia miejskiej komunikacji a także poprawy przepustowości dróg na obszarze Wrocławia wprowadzono w ciągu dróg krajowych organizację ruchu zakazującą wjazd do Wrocławia dla pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton, w godzinach szczytu komunikacyjnego i w godzinach nocnych. Zgodnie z zasadami wydawania zezwoleń, które co roku podlegają modyfikacji, jedynie firmy transportowe spełniające określone warunki otrzymują przepustki uprawniające do wjazdu na teren miasta.

Od momentu wdrożenia w życie pierwszego zarządzenia odnotowuje się sukcesywny spadek ilości wydanych zezwoleń:

- 2011 rok - 6720 sztuk
- 2012 rok - 5200 sztuk
- 2013 rok - 4117 sztuk
- 2014 rok - 4272 sztuk
- 2015 rok - 3793 sztuk
- 2016 rok - 3786 sztuk
- 2017 rok - 3198 sztuk
- 2018 rok - 2820 sztuk

Zadania związane z organizacją ruchu w rejonie cmentarzy w okresie Wszystkich Świętych

W 2018 roku obejmowały one między innymi:

- opracowanie harmonogramu wdrożenia organizacji ruchu zastępczego w rejonie cmentarzy;
- nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania organizacji ruchu w okresie święta Wszystkich Świętych w dniu 1 listopada dyżur stały Zespołu Koordynacyjnego;

Inne działania

- wydano 229 sztuk identyfikatorów uprawniających do wjazdu pod znak B-1 na teren Ostrowa Tumskiego oraz ulic w ścisłym centrum Wrocławia;
- wydano 22 opinie dotyczące możliwości korzystania z przystanków komunikacji miejskiej przez firmy komercyjne, w 2018 roku wydano 22 opinie;
- Koordynuje się i wprowadza znaczące zdarzenia drogowe na terenie miasta Wrocławia powodujące utrudnienia w ruchu kołowym do bazy SIP UM za pomocą aplikacji GIS (do znaczących utrudnień zalicza się przebudowy dróg oraz awarie sieci, remonty);
- dwukrotnie dokonano przeglądu poprawności oznakowania pionowego i poziomego, w wyniku którego dokonywane są bieżące korekty;
- współpraca z Komendą Miejską Policji w celu pozyskania danych dotyczących wypadków oraz kolizji na terenie miasta Wrocławia. Tworzenie mapy mającej na celu wskazanie miejsc potencjalnie niebezpiecznych.

Zestawienie ilości załatwionych spraw w zakresie organizacji ruchu drogowego

Lp.	Wykonane czynności	Ilość
1.	Wydane zatwierdzenia do projektów technicznych organizacji ruchu	2788
2.	Odbiory i kontrole oznakowania w pasie drogowym	350
3.	Załatwione wnioski z zakresu organizacji ruchu	1420
4.	Orientacyjna ilość udzielanych informacji (telefonicznie) z zakresu załatwianych spraw, a także opinii do działania w pasie drogowym	14900
5.	Orientacyjna ilość interwencji dotyczących zmian w organizacji ruchu (telefony, faksy, e-maile)	2800
6.	Wykonane wizje w terenie w zakresie inżynierii ruchu	5400
7.	Udział w naradach i spotkaniach dotyczących inżynierii ruchu	360
8.	Prowadzenie Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	48
9.	Wnioski rozpatrzone przez Komisje Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	1597

10.	Opracowanie projektów technicznych zmian organizacji ruchu docelowego i programów sygnalizacji	288
11.	Wydane opinie w zakresie obsługi komunikacyjnej	755
12.	Wydane opinie w zakresie lokalizacji ogródków letnich	287
13.	Wydane opinie w zakresie lokalizacji reklam	74
14.	Wydane decyzje w sprawie wykorzystania dróg w sposób szczególny: w tym: pozytywne negatywne	67 64 3
15.	Wydane zezwolenia na przejazd pojazdem nienormatywnym	16
16.	Wydane zezwolenia na całodobowy wjazd do Wrocławia dla pojazdów o dmc powyżej 18t	2820

Zadania w zakresie torowisk tramwajowych

Konserwacja i utrzymanie sieci trakcyjnej

Zakres zadania:

Utrzymanie w pełnej sprawności technicznej elementów infrastruktury tramwajowej, takich jak: sieć trakcyjna, układy sterowania zwrotnicami tramwajowymi, układy ogrzewania zwrotnic tramwajowych, głowice kablowe z wyposażeniem towarzyszącym - linie kablowe trakcyjne na terenie Wrocławia.

W roku 2018 zrealizowano:

- Konserwacja sieci trakcyjnej obejmowała:
- sieć trakcyjną: 196 068 mtp;
- układy sterowania zwrotnicami tramwajowymi: 45 szt.;
- układy ogrzewania zwrotnic tramwajowych: 120 szt.;
- głowice kablowe: 722 szt.;
- układy ochronne przeciwpożarowe wiaduktów kolejowych – 4 szt.;
- wyposażenie towarzyszące - linie kablowe trakcyjne: 222 710 mtp.;

W ramach konserwacji sieci trakcyjnej wykonywano również prace awaryjne.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 4 000 tys. zł.

Konserwacja torów i zwrotnic tramwajowych

Cel zadania:

Zakres konserwacji torów i zwrotnic tramwajowych obejmuje:

- tory tramwajowe: dł. 196 068 mtp;
- zwrotnice tramwajowe: 462 szt., w tym 153 szt. zwrotnic z elektrycznym napędem mechanizmu nastawczego i sygnalizatorem kierunku położenia iglic.

W roku 2018 zrealizowano:

- wymianę iglic zwrotnicznych w ilości 31 szt. (pętla Krzyki, ul. Nowy Świat, ul. Piotra Skargi, ul. Powstańców Śląskich, ul. Kazimierza Wielkiego/Krupnicza, ul. Grodzka, ul. Słowiańska/Jedności Narodowej, pętla Księża Małe, most Szczytnicki, Rondo Reagana, ul. Kazimierza Wielkiego, pętla Oporów, pętla Gaj, pl. Dominikański, ul. Piastowska/Sienkiewicza, ul. Traugutta/Krasińskiego);
- wymianę 15 szt. zwrotnic tramwajowych na nowe (pl. Dominikański, pl. Społeczny, ul. Kazimierza Wielkiego/Krupnicza, pl. Jana Pawła II, ul. Grodzka/Szewska, ul. Żmigrodzka/Bałtycka, ul. Pomorska/Dubois, ul. Pułaskiego/Małachowskiego, pl. Legionów, pętla Leśnica, ul. Kazimierza Wielkiego);
- wymianę na staro użyteczne 2 szt. zwrotnic tramwajowych (pętla Poświętne, ul. Wróblewskiego/zajezdnia VI);
- wymianę szyn:

- tramwajowych Ri60N – 2 312,1 mb, (pętla Księża Małe, pętla Osobowice, pętla Poświętne, pl. Społeczny, pl. Staszica, ul. Reymonta, ul. Nowowiejska, ul. Peronowa, ul. Kazimierza Wielkiego, ul. Armii Krajowej;
- kolejowych S49 – 204,50 mb, (ul. Kosmonautów, ul. Legnicka, ul. Armii Krajowej, ul. Tarnogajska);
- Typu LK – 76,00 mb. (ul. Św. Jadwigi, m. Szczytnicki, ul. Podwale);
- Typu Ri60VK – 8,65 mb, (ul. Żmigrodzka, ul. Kołłątaja, ul. Piłsudskiego/Świdnicka);
- styku dylatacyjnego tramwajowego – 2 kpl. (m. Grunwaldzki, m. Sikorskiego);
- wymianę podkładów żelbetowych –7 szt. (ul. Olszewskiego, ul. Legnicka);
- wymianę podkładów drewnianych – 94 szt. (pl. Społeczny, pętla Poświętne, ul. Kazimierza Wielkiego, ul. Legnicka, ul. Robotnicza);
- wymianę poprzeczek płaskich 4-ro otworowych - 167 szt. (pętla Osobowice, pl. Staszica, pętla Księża Małe, pętla Poświętne, ul. Armii Krajowej/Tarnogajska);
- naprawę nawierzchni w torowisku:
- bitumicznej – użyto 297,29 m³ masy bitumicznej;
- zabudowy betonowej - 88,02 m³;
- z kostki kamiennej – 356,32 m²;
- z kostki betonowej – 109,06 m²;
- z płyt EPT – 94 szt.

W ramach konserwacji zwrotnic z elektrycznym napędem dokonano:
wymiany:

- cięgieł roboczych – 7 szt. (ul. Słowiańska/Jedności Narodowej, pl. Dominikański, ul. Piotra Skargi, ul. Kazimierza Wielkiego, pętla Leśnica);
- cięgieł kontrolnych – 7 szt. (ul. Słowiańska/Jedności Narodowej, ul. Piotra Skargi, pl. Grunwaldzki, ul. Kazimierza Wielkiego, pętla Leśnica);
- przetwornicy TPS 200 – 4 szt. (pl. Grunwaldzki, ul. Małachowskiego, pętla Leśnica, ul. Powstańców Śląskich);
- przetwornicy Eni 600/24 -1 szt. (ul. Powstańców Śląskich);
- prętu nastawczego -1 szt. (pl. Jana Pawła II);
- gniazda nastawczego -1 szt., wkładki gniazda nastawczego -1 szt. i skrzyni rozjazdowej ZZK-75 -1 szt. (ul. Piotra Skargi);
- stycznika SIEMENS 3TC-44-O – 1szt., tulei przedniej i tylnej elektromagnesu NDS – 1 szt., oraz dźwigni elektromagnesu NDS – 1 szt. (pl. Grunwaldzki);
- tłumika ATA-4 – 4 szt. (pl. Bema, ul. Piłsudskiego);
- tłumika EEA-62 – 1szt. (pl. Dominikański);
- tłumika DD-100 - 3 szt. (ul. Piotra Skargi, pl. Grunwaldzki, pl. Powstańców Wlkp.);
- elektromagnesu - 2 szt. (pl. Bema, ul. Grabiszyńska);
- głowicy ciągnika – 4 szt. (ul. Słowiańska/Jedności Narodowej);
- modułu blokady torowej TRACON – 2 szt. (ul. Jedności Narodowej, pl. Powstańców Wlkp.);
- odbiornika OP03 -9 szt. (Rondo Reagana, Jedności Narodowej, pl. Społeczny, ul. Kazimierza Wielkiego, pl. Powstańców Wlkp., pl. Dominikański, pętla Leśnica, ul. Powstańców Śląskich);
- moduł odbiornika podczerwieni – 2szt. (pl. Grunwaldzki);
- czujnika TLC-4 i odbiornika HR-8480 – 1 szt. (pl. Jana Pawła II);
- napędu zwrotnicy - 7 szt. (ul. Powstańców Śląskich – 2 szt., pl. Powstańców Wlkp., most Szczytnicki, ul. Słowiańska, pl. Jana Pawła II, ul. Kazimierza Wielkiego);
- grzałek zwrotnic – 57 szt.;
- pętli blokady torowej - 3 szt. (ul. Małachowskiego, pętla Leśnica, ul. Powstańców Śląskich);
- modułu adaptera TRACON - 2 szt. (ul. Jedności Narodowej, pl. Powstańców Wlkp.);
- szafy i sterownika zwrotnic -4 szt. (pl. Legionów, pl. Jana Pawła II, pętla Leśnica, ul. Powstańców Śląskich);
- szafy sterownika zwrotnic – 2 szt. (ul. Świdnicka, ul. Grabiszyńska);
- cewek elektromagnesu -8 szt. (ul. Piłsudskiego, ul. Armii Krajowej, pl. Jana Pawła II, ul. Powstańców Śląskich);

naprawy:

- przetwornicy TPS 200 – 1 szt. (ul. Sienkiewicza/Wyszyńskiego);
- elektromagnesu – 2 szt. (ul. Piłsudskiego/Kołątaja, pl. Bema);
- modułu TRACON - 2 szt. (pl. Orłąt Lwowskich, ul. Legnicka);
- modułu ogrzewania TERM - 2 szt. (ul. Piłsudskiego, pętla Pilczyce);
- szafy sterownika zwrotnic – 1 szt. (ul. Małachowskiego);
- napędu zwrotnicy – 2 szt. (ul. Małachowskiego, pętla Leśnica).

Ponadto, zamontowano 2 tymczasowe szafy sterownikowe na pl. Legionów i na pl. Jana Pawła II oraz na pl. Bema zregenerowano skrzynię napędu -2 szt.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 13 487 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Wykonano konserwację torów i zwrotnic tramwajowych, polegającą na lokalnej naprawie torowisk - regulacji, stabilizacji szyn, wymianie szyn, iglic zwrotnic, krzyżownic tramwajowych, naprawie nawierzchni drogowej oraz czyszczeniu i konserwacji zwrotnic tramwajowych i utrzymywaniu w sprawności elektrycznych napędów mechanizmów nastawczych zwrotnic na terenie Wrocławia.

Szlifowanie korekcyjne szyn w torach tramwajowych

W roku 2018 zrealizowano:

- szlifowanie korekcyjne szyn na długości 7 620,90 mtp, (ul. Powstańców Śląskich, ul. Gliniana, ul. Hubska, ul. Bardzka) - za kwotę 161 tys. zł ;
- szlifowanie szyn w torowiskach tramwajowych na długości 5 919 mtp, (ul. Widok, pl. Strzegomski, ul. Nowy Świat, ul. Ruska, ul. Teatralna, ul. Pułaskiego, ul. Świdnicka, ul. Stawowa, pl. Dominikański) - za kwotę 175 tys. zł;
- szlifowanie szyn w torowiskach tramwajowych na dł. 29 000 mtp (ul. Szewska, ul. Jedności Narodowej, ul. Św. Jadwigi, ul. Św. Katarzyny, m. Pokoju, ul. Hallera, ul. Grodzka, ul. Karkonoska, ul. Traugutta, ul. Grabiszyńska, m. Szczytnicki, ul. Milenijna, ul. Legnicka, ul. Kołątaja, ul. Powstańców Śląskich, ul. Szczytnicka) - za kwotę 747 tys. zł.;

Poniesione w 2018 roku nakłady: 1 082 tys. zł.

Napawanie szyn w torach tramwajowych

W roku 2018 zrealizowano:

- regenerację szyn poprzez ich napawanie na długości 1 066 mb w ul. Lotniczej, ul. Teatralnej, ul. Piłsudskiego/Stawowej, ul. Piłsudskiego/Kołątaja, na pętli Poświętne, w ul. Legnickiej, ul. Średzkiej, ul. Bardzkiej/Świeradowskiej i na pętli Grabiszynek.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 368 tys. zł.

Regulacja torów

W roku 2018 zrealizowano:

- regulacje torów i podbijanie podkładów na długości 14 000 mtp w ul. Legnickiej, ul. Hallera ul. Osobowickiej, ul. Opolskiej, na moście Dmowskiego, w ul. Armii Krajowej, ul. Grabiszyńskiej i ul. Wróblewskiego.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 775 tys. zł.

Chemiczne odchwaszczanie torowisk tramwajowych

W roku 2018 zrealizowano:

- chemiczne odchwaszczanie wydzielonych, niezabudowanych torowisk tramwajowych (jednokrotny wiosenny oprysk) na długości 81 481 mtp oraz wykoszenie trawy na torowiskach zielonych o długości 5 278 mtp.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 95 tys. zł.

Łączny koszt zadań z zakresu eksploatacji torowisk tramwajowych to 15 807 tys. zł.

Ponadto w ramach zadań związanych z siecią tramwajową:

- Wymieniono nawierzchnię torowiska tramwajowego na pl. Grunwaldzkim, na odcinku od Ronda Reagana do m. Szczytnickiego we Wrocławiu - koszt zadania: 1 876 tys. zł;
- Wymieniono skrzyżowania torów z 4 krzyżownic oraz jednotorowego pojedynczego rozjazdu tramwajowego na skrzyżowaniu ul. Kazimierza Wielkiego – ul. Ruska - koszt zadania: 663 tys. zł;
- Wymieniono dwie zwrotnice tramwajowe najazdowe wraz z montażem elektrycznych mechanizmów nastawczych zwrotnic z wyświetlaczem położenia iglic w rozjazdach tramwajowych na skrzyżowaniu ul. Pułaskiego i ul. Małachowskiego we Wrocławiu - koszt zadania: 1 267 tys. zł;
- Wymieniono szyny tramwajowe i podkłady w torze tramwajowym na pętli tramwajowej przy ul. Kopernika - koszt zadania wyniósł: 648 tys. zł;
- Wymieniono szyny, podkłady i tłuścić w torze tramwajowym w ciągu ul. Ślężnej na odcinku od al. Wiśniowej do ul. Weigla we Wrocławiu – Etap I - koszt zadania wyniósł: 2 816 tys. zł;
- Wybudowano peron na pętli w Leśnicy, koszt: 269 tys. zł;
- Przebudowano sieć trakcyjną tramwajową w zakresie przewieszenia z budynku mieszkalnego na słupy trakcyjne w obrębie pętli tramwajowej Kopernika przy ul. Wróblewskiego - koszt zadania to 73 tys. zł;
- Wyremontowano sieć trakcyjną w zakresie wymiany liny nośnej na ul. Lotniczej- Etap 2 odcinek od kotwienia przy ul. Bajana do kotwienia przy ul. Metalowców - koszt zadania to 248 tys. zł;
- Wymieniono słupy trakcyjne na ul. Drobnera - koszt zadania – 209 tys. zł;
- Wykonano remont sieci trakcyjnej na skrzyżowaniu ul. Pomorskiej i Dubois - koszt zadania – 426 tys. zł.

TRANSPORT KOLEJOWY

Prace w ramach Projektu „**Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce - Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów we WrOF**”

Cel projektu:

Przywrócenie przewozów pasażerskich w Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym (WrOF). Projekt jest kluczowym przedsięwzięciem z zakresu rozwoju transportu kolejowego we WrOF, poprzez:

- rewitalizację linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice wraz z budową infrastruktury dla podróżnych, w tym:
- nowych przystanków kolejowych,
- dojść pieszych do przystanków, a
- także parkingów przesiadkowych dla samochodów i rowerów.

Dla zakresu Gminy Wrocław zaplanowano następujące zadania:

- Przystanek WROCŁAW WOJNÓW: Zaprojektowanie oraz wybudowanie m.in. parkingu (na około 40 miejsc postojowych) wraz z dwoma zadaszonymi wiatami rowerowymi na działce kolejowej, zlokalizowanej bezpośrednio przy peronie przystanku kolejowego oraz wybudowanie ciągu pieszego od peronu do ciągu pieszego przy ul. Przy Torze.
- Przystanek WROCŁAW ŁANY: Zaprojektowanie oraz wybudowanie drogi dojazdowej.
- Przystanek WROCŁAW STRACHOCIN: budowa wiaty rowerowej i ciągu pieszego.

Lata realizacji: 2018–2019

W roku 2018 zrealizowano:

- Zgodnie z umową partnerską dotyczącą realizacji dokumentacji przedprojektowej zawartą 19.12.2016 roku pomiędzy PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i Gminą Wrocław, Gminą Czernica i Gminą Jelcz-Laskowice w 2018 roku prowadzone były prace dotyczące:
- wyłonienia w trybie "projektuj i buduj" Wykonawcy prac w sąsiedztwie przystanku Wrocław Wojnów,

- współpracy z PKP PLK S.A., Gminami Partnerskimi a także Wykonawcami parkingu przy przystanku Wrocław Wojnów w zakresie ustalenia zakresu zadań niezbędnych do realizacji,
- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu przyległego do przystanku Wrocław Wojnów Wschód dla przypisania mu funkcji parkingowych.
- Ponadto rozpoczęto procedurę związaną z pozyskaniem od PKP PLK S.A. gruntów niezbędnych do realizacji zakresu Gminy Wrocław planowanego w ramach tego Projektu.

Realizacja działań na rzecz rozwoju kolejowych przewozów aglomeracyjnych na terenie Wrocławia

W 2018 roku kontynuowano współpracę z organizatorem przewozów kolejowych na terenie Dolnego Śląska – Samorządem Województwa na rzecz rozwoju kolei aglomeracyjnej. Najważniejsze elementy zaangażowania służb miejskich Wrocławia w takie działania obejmowały:

- liczne szczegółowe wnioski dotyczące konieczności modernizacji infrastruktury kolejowej w granicach miasta wraz z opisem potrzeb kierowane do zarządcy linii kolejowych. Zgłoszono takie opinie m.in. do linii nr 143, 273, 274, 285;
- uzgodnienie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego stopniowego zwiększania częstotliwości przewozów aglomeracyjnych wykorzystujących 28 stacji i przystanków w granicach miasta, a więc dających atrakcyjną ofertę dla miejskich przewozów kolejowych, w tym zawarcie porozumienia o przyznaniu dotacji wspierającej dodatkowe połączenia w aglomeracji (14 par pociągów w dniach roboczych);
- przygotowanie i uzgodnienie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego kwestii uruchomienia połączeń kolejowych w relacji Wrocław Główny – Wrocław Wojnów, a także przygotowanie dotacji Miasta Wrocław służącej dofinansowaniu tych przewozów;
- kontynuacja umów z przewoźnikami kolejowymi dotyczącymi honorowania w granicach Wrocławia miejskich biletów okresowych w pociągach tych przewoźników w 2018 roku

Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu (ETZT)

Jest to największe wydarzenie dedykowane ekologicznemu transportowi miejskiemu. Działania są skierowane do mieszkańców i mają na celu zwrócenie ich uwagi na idee zrównoważonego rozwoju całego miasta. Jego celem jest zachęcenie mieszkańców miast do zmiany niekorzystnych dla zdrowia przyzwyczajzeń i wybrania alternatywnych, ekologicznych środków podróżowania: chodzenia pieszo, jazdy na rowerze, korzystania z komunikacji miejskiej czy car-poolingu.

W roku 2018 Wrocław po raz kolejny uczestniczył w obchodach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transporu. Tematem tej edycji ETZT (16-22 września 2018) była multimodalność, a hasłem przewodnim „Przesiadaj się i jedź”. Kulminacyjnym punktem obchodów był Dzień bez Samochodu (22 września) podczas którego tradycyjnie wyłączony z ruchu zostaje fragment infrastruktury drogowej danego miasta.

W ramach obchodów „Dnia Bez Samochodu” zaproponowało wymienione poniżej atrakcje:

- zielona aranżacja ul. Ruskiej „Archipelag” - aranżacja trzech wysp przygotowana przez wrocławskich artystów plastyków, zwycięzców nagrody publiczności w tegorocznym Przeglądzie Sztuki SURVIVAL;
- gra mobilna (aplikacja na smartfona) nawiązującą tematycznie do książki J.Verne’a „W 80 dni dookoła świata”. Gra ma na celu promocję różnych form przemieszczania się;
- spektakle i warsztaty dla dzieci i młodzieży, promujące komunikację zbiorową jako miejsce przyjazne oraz pokazujące prawidłowe zachowania pasażerskie;

- GoScooter – „Szkola bezpiecznej jazdy”. Każdy chętny mógł spróbować swoich sił w ramach przygotowanego toru przeszkód, po pokonaniu którego otrzymywano odpowiednie certyfikaty!
- Cargobikes z Wrocławskimi Kurierami Rowerowymi – prezentacja cargobików.
- Centrum Informacji Turystycznej/Bike Cafe - rowerowa informacja turystyczna;
- VeloCity – prezentacja rowerów transportowych;
- stoisko sitodruku – do rozdania 200 szt. bawełnianych toreb z rysunkiem promującym ETZT;
- Go Tesla – prezentacja auta elektrycznego Tesla wraz z instruktażem, jak wypożyczyć auto w mieście;
- Vozilla - prezentacja auta wraz z instruktażem, jak wypożyczyć auto w mieście;
- stoisko promujące żeglugę po Odrze. Zaproszony był podmiot funkcjonujący jako operator statków turystycznych;
- RWR Wrocław - stanowisko ze sprzętem ratowniczym, fantomami do udzielania pierwszej pomocy, rollup, ulotki itp.
- W ramach obchodów ETZT wydano gazetkę o tematyce mobilnościowej, która została rozpowszechniona wśród jednostek UM oraz rozdano ją mieszkańcom i zainteresowanym podczas wydarzeń takich jak „Dzień Bez Samochodu” oraz w trakcie konsultacji społecznych Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej.
- Dodatkowo na stoisku informowano o możliwości uczestnictwa w konsultacjach Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej oraz zaproponowano mieszkańcom możliwość wypowiedzenia się, co do funkcjonowania węzłów komunikacji zbiorowej w zakresie problemów i potrzeb.

Poniesione w roku 2018 nakłady: 2 706 tys.zł

Osiągnięto następujące efekty :

Wrocław zwyciężył w 2018 roku w konkursie „Polskie Nagrody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu”, w kategorii miast powyżej 50 tys. mieszkańców. Docenione zostały działania zarówno w ramach całorocznego rozwoju zrównoważonego transportu jak i działania w ramach tygodnia ETZT.

ELEKTROMOBILNOŚĆ

Wspieranie rozwoju elektromobilności

Miasto Wrocław realizując założenia polityki mobilności zachęca do korzystania z ekologicznych form transportu. W sierpniu 2018 roku została zmieniona uchwała Rady Miejskiej Wrocławia, w której zostały wprowadzone preferencyjne stawki za parkowanie w strefie płatnego parkowania uwzględniające wszystkie paliwa alternatywne wymienione w ustawie o elektromobilności – pojazdy elektryczne parkują za darmo, pojazdy z alternatywnym paliwem (hybrydowe, gaz ziemny, wodór) objęto zerową stawką za parkowanie w strefie B i C oraz stawką 100 zł/rocznie w strefie A - dla tych pojazdów, których emisja CO₂ w cyklu miejskim nie może przekraczać 100 g/km.

Cel projektu:

Zachęcenie mieszkańców do rezygnacji lub istotnego ograniczenia korzystania z własnego samochodu w obszarze centrum miasta, dzięki czemu zostanie uwolniona przestrzeń miejska, efektywniej wykorzystana infrastruktura drogowa, a przede wszystkim nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń zgodnie z realizacją Wrocławskiej Polityki Mobilności i ideą smart city.

Zakres projektu:

W wyniku podpisanej umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym od 04.11.2017r (etap I-100 samochodów), od 04.02.2018 roku (cała flota pojazdów-200 samochodów), mieszkańcy turyści, zainteresowane osoby mogą korzystać we Wrocławiu z samochodów elektrycznych na minuty. Wypożyczalnia działa pod nazwą VOZILLA.

Miejska Wypożyczalnia to innowacyjny projekt wyrastający na styku dwóch światowych trendów – współdzielenia samochodów (carsharingu) oraz dynamicznie rozwijającej się

elektromobilności. Jest pierwszą fazą zmiany, oswojeniem Wrocławian z samochodami elektrycznymi poprzez liczne akcje promocyjne i eventy i nieograniczony dostęp do usługi. Kilka miesięcy funkcjonowania wypożyczalni i popularność usługi pokazują, że w samochodach elektrycznych jest moc. W ramach nadzoru nad poprawnością usługi jest monitorowanie standardu zadeklarowanych usług, rozwiązywanie bieżących spraw związane z funkcjonowaniem systemu oraz wspieranie rozwoju elektromobilności.

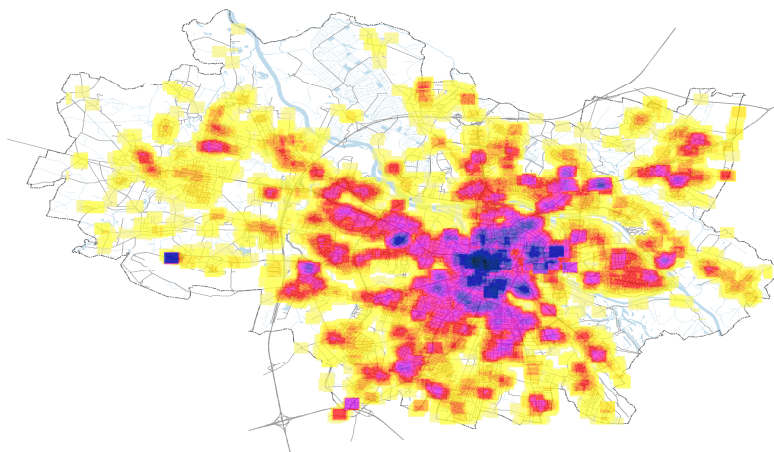
Osiągnięto następujące efekty :

- Wprowadzenie usługi ELEKTRYCZNEGO carsharingu we Wrocławiu przy 200 samochodach VOZILLI daje ponad 2500 aut mniej, co potencjalnie przekłada się na uwolnienie miejsc parkingowych i skuteczną walkę ze smogiem.

Statystyki wdrożonej inwestycji w roku 2018 roku

- Liczba osób zarejestrowanych (uprawnionych do wypożyczeń) - 50 238 (w tym w wieku 24 - 38 lat ok. 90%)
- Sumaryczna liczba wypożyczeń - 315 759 (co daje średnią ok. 686 wypożyczeń na każdy dzień)
- Przejechane kilometry - 2 288 764 (średnio w 1 wypożyczeniu ok. 7,2 km, obecnie zauważamy coraz dłuższe wypożyczenia)
- Szacunkowy efekt ekologiczny - zmniejszenie emisji CO2 ok 257,8 t

Mapa gęstości wypożyczeń samochodów Vozilli w 2018 roku (BZM UM Wrocławia)

Więźba ruchu dla przemieszczeń pojazdami Vozilli w 2018 roku (BZM UM Wrocławia)

Statystyki pojazdów z paliwem alternatywnym zarejestrowanych we Wrocławiu.

Liczba pojazdów z napędem alternatywnym zarejestrowanych we Wrocławiu w latach 2014–2018

Liczba pojazdów z napędem alternatywnym zarejestrowanych we Wrocławiu					
	2014	2015	2016	2017	2018
pojazdy elektryczne	22	47	60	280	318 +408 skuterów
samochody hybrydowe	14	497	973	1798	3236
samochody CNG, LNG	-	-	-	-	138
samochody wodór	-	-	-	-	1

Liczba wydanych identyfikatorów i abonamentów dla pojazdów ekologicznych w latach 2014–2018

Liczba wydanych identyfikatorów i abonamentów dla pojazdów ekologicznych				
2014	2015	2016	2017	2018
92	237	382	679	do 31.VIII – 694 od 01.IX – 256 (w tym 3 CNG)

Jednocześnie przy wdrażaniu projektu miejskiej wypożyczalni samochodów elektrycznych Miasto Wrocław wprowadziło również udogodnienia dla wszystkich użytkowników pojazdów indywidualnych: poprzez wjazd na bus-pasy, wybrane torowiska dostosowane do jazdy busami i niektóre wyłączone z ruchu kołowego ulice.

Mapa udogodnień dla użytkowników pojazdów indywidualnych

W 2018 roku zostały również zainstalowane 4 dwustanowiskowe stacje ładowania na parkingu budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. Hubskiej. Ze stacji mogą korzystać wszyscy użytkownicy pojazdów elektrycznych oraz hybrydowych plug-in w czasie załatwiania spraw.

EKSPLOATACJA

Oświetlenie ulic placów i dróg

W roku 2018 zrealizowano:

- zakup energii elektrycznej i usługi dystrybucji energii elektrycznej dla 1065 Punktów Poboru Energii. W roku 2018 zużyto energię elektryczną w ilości 32 614 GWh;
- utrzymanie 44 618 punktów świetlnych oświetlenia drogowego i 3344 szt. reflektorów iluminacji obiektów;
- podświetlenia konstrukcji owalu na Rondzie Reagana wraz z serwisowaniem;
- zakup energii gazowej dla 102 gazowych punktów świetlnych na Ostrowie Tumskim - w roku 2018 zużyte zostało 49 41 m³ gazu (w przeliczeniu na zużyta energię elektryczną daje 545 954 kWh);
- eksploatacja gazowych punktów świetlnych, w ramach których: wymieniono 1450 siatek Auera, myto szyby opraw, sprawdzano szczelność instalacji gazowej i wymieniano zużyte elementy opraw;
- konserwacja gazowych punktów świetlnych - naprawiono 5 latarni, których uszkodzenia powstały na skutek kolizji drogowych i pomalowano wszystkie latarnie wspornikowe oraz wykonano zabiegi związane z poprawnym funkcjonowaniem instalacji i urządzeń gazowych;
- eksploatacja i konserwacja 8 drogowych stacji pogodowych i tablic informacyjnych wraz z transmisją danych na stronę internetową;
- oczyszczanie z plakatów słupów i szafek oświetleniowych, sygnalizacyjnych i trakcyjnych w ilości 7084 szt.

Koszt wykonanych zadań to 26 950 tys. zł.

Ponadto:

- wykonano iluminację świąteczną na sezon zimowy 2017/2018 i 2018 w zakresie montażu, eksploatacji i demontażu iluminacji oraz na realizację iluminacji świątecznej w sezonie zimowym 2018/2019 zgodnie z korektą i zmianami wniesionymi do projektu na sezon 2018/2019 i 2019/2020 – koszt to 2 190 tys. zł.,
- utrzymywano 3344 szt. reflektorów iluminacji obiektów stanowiących własność ZDiUM, za kwotę 680 tys. zł, w ramach której:
 - wymieniono zniszczone i wyeksploatowane oprawy na 14 obiektach, w ilości 134 szt.;
 - wymieniono 14 zegarów astronomicznych;
 - naprawiono i wymieniono kable zasilające na 4 obiektach;
 - wykonano wymianę grupową 120 szt. źródeł światła
 - osuszano czterokrotnie i naprawiano 13 przyłączy z gniazdami w płycie na pl. Nowy Targ;
 - wymieniono, naprawiono i zamontowano oprawy w fontannach na pl. Jana Pawła II i na pl. Uniwersyteckim oraz na bieżąco usuwano awarie i wykonywano niezbędne naprawy.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 29 820 tys. zł.

EKSPLOATACJA I UTRZYMANIE OBIEKTÓW INŻYNIERSKICH

W roku 2018 zrealizowano:

- utrzymanie eksploatacyjne przejścia podziemnego i konstrukcji zadaszenia na rondzie Ronalda Reagana we Wrocławiu;
- utrzymanie i konserwacja wind na obiektach inżynierskich, kontrola wraz z uzyskaniem dopuszczenia do eksploatacji przez Urząd Dozoru Technicznego, w tym na:
 - Rondzie Ronalda Reagana w ilości 5 szt.,
 - na Węźle Przesiadkowym w ilości 2 szt.,
 - na Moście Milenijnym 2 szt.;
- utrzymanie tuneli samochodowych w ciągu ul. Oławskiej we Wrocławiu w zakresie konserwacji przepompowni i oświetlenia oraz sezonowego mycia ścian tunelu

południowego i północnego z okładziną ceglana z zanieczyszczeń powierzchniowych, soli i wykwitów – 4840 m²;

- utrzymanie i konserwacja oświetlenia, przepompowni i odwodnienia w podziemnych przejściach dla pieszych i tunelach pieszo-rowerowych miasta Wrocławia, w tym: w przejściach podziemnych na pl. Strzegomskim i na ul. Młodych Techników (pod ul. Legnicką) oraz na pl. Jana Pawła II, Słodowym i Winogronowym w ciągu ul. Oławskiej z wejściem do Galerii Dominikańskiej, w przejściu podziemnym Brama Oławska w ciągu ul. Oławskiej przy Fosie Miejskiej i w al. Paderewskiego – przy Stadionie Olimpijskim, a także w przejściach podziemnych nr 2, 3 i 4 na pl. Społecznym i przejściu pod al. Jana III Sobieskiego oraz w 4 tunelach pieszo-rowerowych pod Obwodnicą Śródmiejską i pod łącznicą Bora- Komorowskiego oraz w ul. Borowskiej;
- utrzymanie skarp, konserwację urządzeń dylatacyjnych, oczyszczanie systemu odwodnienia, konserwację stalowych łożysk obiektów inżynierskich, mycie obiektów i ekranów na terenie miasta Wrocławia – 233 obiekty;
- wykonanie przeglądów szczegółowych na obiektach inżynierskich w ilości 37 szt.;
- wykonanie kontroli rocznej – przeglądów okresowych wiaduktów, estakad drogowych i kładek dla pieszych, mostów, tuneli i przejść podziemnych oraz ekspertyz wybranych obiektów inżynierskich miasta Wrocławia;
- wykonanie projektu:
 - remontu kapitalnego kładki Siedleckiej,
 - obliczenia nośności i określenia warunków bezpiecznej eksploatacji Mostu Sikorskiego do czasu naprawy konstrukcji,
 - technologicznego, wymiany uszkodzonego elementu konstrukcji nośnej Mostu Sikorskiego,
 - na budowę pochylni dla niepełnosprawnych przy ul. Swojczyckiej i Przyjaźni;
- wykonanie ekspertyz i orzeczeń technicznych wybranych drogowych obiektów inżynierskich miasta Wrocławia – 10 opracowań;
- utrzymanie czystości na konstrukcjach 233 obiektów inżynierskich przez usuwanie zanieczyszczeń w postaci graffiti, plakatów i kłódek;
- wykonanie bieżącej konserwacji i utrzymanie w należytym stanie obiektów inżynierskich i elementów ich wyposażenia w zakresie bieżącego usuwania samosiejek z konstrukcji obiektów i nasypów, mycia szklanych balustrad, oczyszczania z roślinności, impregnacji pomostów drewnianych;
- montaż, wymiana i naprawa uszkodzonych barier energochłonnych i ekranów akustycznych:
 - 19 586 kg – barier,
 - 92 m² – ekranów,
 - 18 szt. – zakończeń barier energochłonnych
- montaż, wymiana i naprawy uszkodzonych balustrad:
 - 6740 kg – balustrad,
 - 1000 m² – odtworzenie powłok malarskich.
- Opłata za użytkowanie gruntów pokrytych wodami.

nakłady w 2018 roku: 3 369 tys. zł

Odwodnienie dróg i utrzymanie fontann

W roku 2018 zrealizowano:

- utrzymywanie w stałej sprawności wpustów deszczowych i przykanalików na terenie miasta Wrocławia – 6 186 szt.;
- ręczne i mechaniczne oczyszczanie wpustów deszczowych i przykanalików na terenie miasta Wrocławia – 37 511 szt. w trybie zwykłym oraz 228 szt. w trybie awaryjnym. Oczyszczono również 51 szt. studni chłonnych i 3375 mb odwodnienia liniowego;
- naprawy i remonty urządzeń odwodnienia ulicznego i włączów studni kanalizacyjnych:
 - regulacja wysokościowa włączów studni kanalizacyjnych z wymianą włączów – 206 kpl.;
 - regulacja wysokościowa włączów studni kanalizacyjnych bez wymiany włączów – 84 szt.;

- regulacja wysokościowa wpustów deszczowych z wymianą wpustów – 222 kpl.;
- regulacja wysokościowa wpustów deszczowych bez wymiany wpustów – 96 szt.;
- uzupełnienie pokryw włazów studni kanalizacyjnych – 13 szt.;
- uzupełnienie rusztów wpustów deszczowych – 37 szt.;
- remonty cząstkowe nawierzchni przy włazach i wpustach deszczowych – 169 m²;
- montaż płyt nastudziennych – 7 szt.;
- remonty przykanalików – 272 mb.;
- prace przygotowawcze i eksploatacyjne na fontannach: na pl. Uniwersyteckim, pl. Gołębim, pl. Solnym, pl. Orłąt Lwowskich i pl. Jana Pawła II oraz przy kościele Św. Marii Magdaleny, na ul. Oławskiej, na pasażu Wybrzeże Wyspiańskiego, na Rynku Psiego Pola i na Zdroju przy ul. Świdnickiej.

Koszt powyższych zadań to 2 646 tys. zł

- opłaty za zużytą wodę na 9-ciu fontannach oraz Zdroju przy ul. Świdnickiej – 50 tys. zł za 9674 m³;
- zbiorowe odprowadzenie wód opadowych i roztopowych – w roku 2018 zostały odprowadzone ścieki opadowe z pasa drogowego na terenie Wrocławia z powierzchni 943 147 m². Wydatkowana została kwota 2 795 tys. zł. Obejmowała ona okres trwania umowy z MPWiK, do 16.12.2017 roku

Poniesione w 2018 roku nakłady: 5 490 tys. zł

Utrzymanie szaleatów zlokalizowanych w pasie drogowym i w przejściach podziemnych

W roku 2018 zrealizowano:

- eksploatacja i konserwacja szaleatów i pisuarów zlokalizowanych w pasie drogowym i w przejściach podziemnych (obecnie to 24 obiekty) jak również odbiór ścieków z działalności szaleatów;
- prace związane z malowaniem wnętrza szaleatów, usuwaniem graffiti z elewacji, naprawami i wymianami urządzeń sanitarno – technicznych, takich jak np. podgrzewaczy wody, baterii umywalkowych, czy wykonywaniem różnych specjalistycznych napraw w szaleatach;
- dostawa wody, która jest niezbędna do prawidłowego funkcjonowania szaleatów.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 1 394 tys. zł

Utrzymanie pomników

W roku 2018 zrealizowano:

- oczyszczono z zabrudzeń 4 kamienne tablice, wykonane z piaskowca, w formie reliefów z nazwami ulic,
- wykonano 5 szt. kopii szpad dla postaci Szymierza z pomnika fontanny Szymierz i 20 piór dla postaci pomnika Aleksandra hroku Fredry zlokalizowanego w Rynku.

Wszystkie prace przy pomnikach, rzeźbach i kompozycjach przestrzennych są wykonywane na podstawie Decyzji-Pozwoleń wydanych przez Miejskiego Konserwatora Zabytków.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 34 tys. zł.

Inne zadania eksploatacyjne

W roku 2018:

- wykonano prace związane z konserwacją 133 sztuk podświetlanych punktów informacyjnych;
- wykonano prace związane z konserwacją tabliczek z nazwami ulic, między innymi:
 - 388 szt. tabliczek z nazwami ulic, w tym 227 szt. zgodnie z Systemem Informacji Miejskiej (SIM);
 - 138 szt. nowych słupków, na których są montowane tabliczki z nazwami ulic;
 - poprawiono zawieszenie 112 sztuk tabliczek;

- projekty wykonawcze oznakowania ulic tabliczkami zgodnie z Systemem Informacji Miejskiej.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 495 tys. zł.

Ponadto, w ramach zadań eksploatacyjnych wydatkowana została kwota 36 tys. zł na potrzeby weryfikacji dokumentów, dotyczących rozliczania szkód pojazdów, powstałych w związku ze stanem technicznym nawierzchni dróg na terenie miasta Wrocławia.

W 2018 roku weryfikacji poddano 78 zgłaszanych roszczeń o odszkodowanie w związku ze szkodą rzeczową. Weryfikacja polegała na ocenie dokumentów pod względem zasadności zgłaszanego roszczenia, wycenie wartości szkody, weryfikacji szkód do spraw sądowych, a także przeprowadzono oględziny uszkodzonych pojazdów.

Infrastruktura przystankowa

Utrzymanie obiektów wyposażenia przystanków

W roku 2018 zrealizowano:

- utrzymanie stanu technicznego oraz estetycznego wiat, słupków, ławek i gablot w wiatkach – wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 840 tys. zł;
- modernizacje i naprawy wiat, naprawy nawierzchni pod wiatami, przestawienia, demontaże, złomowanie, usuwanie skutków wandalizmu, wykonanie i montaż słupków na nowych przystankach, wymianę słupków rurowych na kompaktowe, renowację i montaż słupków kompaktowych, wykonanie i montaż nowych ławek i gablot informacyjnych, mycie wiat, słupków i gablot informacyjnych – rozliczono zlecenia na kwotę 627 tys. zł.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 1 466 tys. zł

Konserwacja i remonty wiat

Liczba wiat znajdujących się na przystankach komunikacji miejskiej na dzień 31.12.2018 roku wyniosła 1110 szt.

Własnością ZDiUM jest 772 wiat, z czego 749 jest utrzymywanych przez ZDiUM, a 23 wiaty (typu PROMEST 20 szt. i typu CITY PIAZZA 3 szt.) przez dzierżawcę. Pozostałe 338 wiat jest własnością firm reklamy zewnętrznej.

W roku 2018 zrealizowano:

- 1 479 myć wiat z zastosowaniem środków chemicznych (część wiat wielokrotnie);
- bieżącą naprawę uszkodzonych wiat, polegającą na uzupełnianiu 184 m² wybitych szyb, wstawieniu lub ponownym mocowaniu blach osłonowych, naprawie ławek pod wiatą itp.

Utrzymanie ławek i słupków przystankowych

Liczba obsługiwanych przystanków na dzień 31.12.2018 roku wyniosła 1746 szt., słupków przystankowych wyniósł 1761 szt. (na niektórych przystankach zlokalizowanych jest więcej niż jeden słupek przystankowy), ławek umieszczonych na przystankach wyniósł 991 szt., gablot do umieszczania informacji pasażerskiej zamontowanych w wiatkach wyniósł 560 szt.

W roku 2018 zrealizowano:

- zamontowano 22 nowe słupki kompaktowe (z gablotami informacyjnymi 70x70 cm oraz 50x50) wraz z montażem na przystankach;
- renowację 18 tablic znaków oraz nazw przystanków słupków kompaktowych;
- 23 nowych ławek wolnostojących wraz z montażem na przystankach;
- wymianę 204 m² zniszczonych w wyniku wandalizmu szyb z poliwęglanu i wkładów PCV w gablotach słupków oraz w gablotach umieszczonych w wiatkach;
- inne naprawy słupków i ławek (głównie usuwanie skutków wandalizmu);
- przestawienia słupków przystankowych i ławek w ramach zmiany organizacji ruchu wynikającej z prowadzonych remontów ulic;

- 827 myć gablot słupków kompaktowych oraz gablot w wiatach i tablic DIP z zastosowaniem środków chemicznych (część gablot wielokrotnie).

Dzierżawa wiat

W roku 2018 zrealizowano:

W ramach zadania sfinansowano opłatę za dzierżawę wiat od firm reklamy zewnętrznej oraz dzierżawę za miejsce pod przystanki zlokalizowane na terenie PKP.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 933 tys. zł

Utrzymanie i konserwacja mebli miejskich w pasie drogowym

W roku 2018 zrealizowano:

- konserwację, naprawy i mycie ławek miejskich;
- konserwację i naprawy wiat rowerowych;
- konserwację i naprawy donic i gazonów;
- naprawy stojaków rowerowych;
- wykonanie ścianek z cegły klinkierowej w Przejściu Garncarskim;
- remont zadaszenia z poliwęglanu przy szalecie miejskim przy ul. Krzyckiej;
- naprawę mocowania kul granitowych na ul. Świdnickiej;
- wykonanie bramy stalowej przy ul. Ślężnej;
- mycie podestów drewnianych przy ul. Św. Antoniego;
- modernizację boksów rowerowych polegającą na wykonaniu i montażu nowego oprogramowania sterującego (przy stacji PKP Wrocław Psie Pole);
- usunięcie zdewastowanej tablicy ogłoszeniowej przy ul. Strzegomskiej.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 135 tys. zł

Konserwacja i utrzymanie elementów inżynierii ruchu

W roku 2018 zrealizowano:

- odnawianie oznakowania poziomego objętego obowiązującą organizacją ruchu oraz wdrażaniu wprowadzanych zmian;
- utrzymywanie w należyтым stanie technicznym i estetycznym oznakowania pionowego;
- zabezpieczanie awarii;
- realizację nowych organizacji ruchu w oparciu o zatwierdzone projekty organizacji ruchu;
- utrzymywanie w należyтым stanie technicznym i estetycznym oznakowania SIM;
- konserwację i usuwanie awarii wbudowanych urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- montaż nowych elementów zabezpieczeń;
- utrzymywanie stanu technicznego urządzeń sygnalizacji świetlnej i urządzeń wchodzących w skład systemu sterowania ruchem (ITS);
- usuwanie awarii sygnalizacji świetlnej.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 15 358 tys. zł.

INNE DZIAŁANIA

Modelowania komunikacyjne

To działania analityczne wspomagające decyzje inwestycyjne w mieście polegające na:

- utrzymaniu i bieżących pracach przy istniejącym Modelu Ruchu dla Wrocławia;
- bieżącym udostępnianiu zainteresowanym podmiotom elementów Modelu Ruchu dla Wrocławia;
- opiniowaniu projektów dotyczących prognozowania ruchu;
- wykonywaniu bieżących analiz na podstawie Modelu Ruchu Wrocławia na potrzeby zadań realizowanych przez różne wydziały i biura UMW oraz projektów realizowanych na zlecenie Gminy Wrocław;
- opracowaniu prognoz ruchu dotyczących wybranych inwestycji realizowanych na zlecenie Gminy Wrocław.

Współpraca przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia w zakresie transportu, środowiska i infrastruktury technicznej

Ważnym elementem planowania zrównoważonej mobilności jest ścisłe powiązanie z planowaniem przestrzennym. Podkreśla to Wrocławska Polityka Mobilności, w której obszar planowania przestrzennego jest jednym z ważniejszych w kształtowaniu zrównoważonej mobilności. Powiązanie to nie dotyczy wyłącznie transportu, ale też zieleni czy planowania elementów infrastruktury technicznej, w tym związanych z zagospodarowywaniem wody opadowej. Biuro Zrównoważonej Mobilności realizując cele oraz działania zapisane we Wrocławskiej Polityce Mobilności współpracuje z Biurem Rozwoju Wrocławia przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie kształtowania przyjaznych dla mieszkańców rozwiązań dotyczących przemieszczeń wewnętrznych, powiązań z otoczeniem oraz dostępności na miejscu np. do terenów rekreacyjnych.

W roku sprawozdawczym realizowano zadania polegające na:

- współpracy przy przygotowywaniu projektów uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- formułowaniu zamierzeń w zakresie mobilności do obszarów objętych przystąpieniami do sporządzenia planów miejscowych;
- opracowywaniu projektów miejscowych planów w zakresie transportowym i mobilnościowym;
- wykonywaniu opracowań z zakresu środowiskowego do projektów planów:
- ekofizjografii do 33 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- prognoz oddziaływania na środowisko do 40 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- analiz środowiskowych na potrzeby 39 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- wykonywaniu prac do 37 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z zakresu zagadnień infrastrukturalnych;
- przygotowaniu wniosków i opinii do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium (w tym zmian) w gminach ościennych (w ramach współpracy z BRW).
- Opiniowanie projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego
- Przygotowano opinię w zakresie komunikacyjnym, środowiskowym oraz infrastrukturalnym do projektu PZPWD.

Analizy transportowo-przestrzenne związane z rozwojem przestrzennym Miasta

Dokonano/wydano:

- analizy obsługi komunikacji zbiorowej obszaru Brochowa i Bieńkowic, w tym analizy wariantowej lokalizacji nowej pętli autobusowej w obszarze Bieńkowic;
- wytyczne komunikacyjne dla elementów układu transportowego, w tym m.in.:
- koncepcji przebudowy ulicy Pomorskiej;
- koncepcji przebudowy ulicy Gajowickiej;
- budowy dróg rowerowych zapewniających większą spójność systemu rowerowego i powiązań międzydzielnicowych;
- poprawy standardów w zakresie ruchu pieszego.

Spójne podejście do kształtowania systemu transportowego w Mieście - realizacja idei zrównoważonej mobilności

Wytyczne i opiniowanie

Wydano opinie oraz wytyczne dotyczące:

- kształtowania terenów zielonych w mieście w zakresie powiązań i funkcji, m.in.: Swojczycki Park Czarna Woda, Park nad Ługowiną, skwer w rejonie ul. Nowy Świat, projekt zagospodarowania placu przy pomniku Bolesława Chrobrego;

- wytyczne transportowe do nowych projektów realizujące ideę zrównoważonej mobilności – ul. Pawia, ul. Sygnałowa, ul. Wieśniacza, trasa tramwajowa na Jagodno, przedłużenie trasy autobusu linii 144 do pętli Polanowice wraz z budową pętli, ul. Konduktorska, ciąg pieszo – rowerowy wzdłuż ul. Królewskiej;
- opiniowanie zakresu prac dla projektu „Prace na linii kolejowej nr 143 na odcinku Kluczbork – Oleśnica – Wrocław Mikołajów”;
- dokumentacji projektowych sporządzanych dla inwestycji komunikacyjnych w zakresie zrównoważonej mobilności: ul. Dolnobrzeska, ul. Osobowicka, ciąg drogi wojewódzkiej 342, skrzyżowanie ul. Mokronoskiej z ul. Wiejską i ul. Avicenny, ul. Sygnałowa, ciąg pieszy i droga rowerowa wzdłuż ul. Kowalskiej, Aleja Wielkiej Wyspy oraz drogi dojazdowe realizowane w ramach programu inicjatyw lokalnych.
- Ponadto uczestniczono w spotkaniach w zakresie koordynacji planowanych zadań komunikacyjnych oraz sprawdzania zgodności inwestycji drogowych z planami rozwoju transportu i mobilności miejskiej, m.in. inwestycje związane z budową, przebudową ulic, budową systemu Parkuj i Jedź.
- Brano udział w spotkaniach oraz konsultacjach i opiniowaniu projektów dokumentów z zakresu zieleni, w tym: przebudowa wałów na Widawie (operat wodnoprawny).

Wstępna koncepcja przemodelowania sieci linii transportu publicznego we Wrocławiu z uwzględnieniem współpracy aglomeracyjnej

W roku 2018 z sporządzono opracowanie eksperckie na potrzeby Wrocławskiego Programu Tramwajowego, dotyczące koncepcji wstępnego przemodelowania sieci komunikacji transportu zbiorowego. Powołany został zespół roboczy ds. współpracy z wykonawcą opracowania. W ramach prac zespołu zorganizowano 3 spotkania robocze z przedstawicielami różnych środowisk. Spotkania te miały na celu wskazanie uwarunkowań, ograniczeń, potrzeb i możliwości dalszego rozwoju transportu zbiorowego. Opracowana koncepcja została odebrana na koniec 2018 roku i posłużyć ma jako element wsparcia projektowania nowych i modyfikacji istniejących tras komunikacji zbiorowej, w celu jej dostosowania do rozwoju Wrocławia oraz rozwoju sieci tramwajowej.

Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom infrastrukturalnym

Cel zadania:

Wykonanie prac przygotowawczych i projektowych dla noworozpoczynanych zadań zapisanych do realizacji w budżecie roku 2018 i latach następnych.

Lata realizacji: 2009–2024

Poniesione w 2018 roku nakłady: 580 061 zł

W roku 2018 realizowano:

dokumentacje projektowe, ekspertyzy i prace budowlane m. in. dla zadań:

- pełnienie nadzoru inwestorskiego w zakresie pielęgnacji zieleni, wykonanej w ramach inwestycji pn.: „Nasadzenia drzew i krzewów w parku przy ul. Awicenny we Wrocławiu”;
- budowa drenażu odwodnienia powierzchniowego, przepompowni dla budynku administracyjnego Centrum Historii Zajezdnia przy ul. Grabiszyńskiej 184 we Wrocławiu;
- opracowanie dokumentacji projektowej nasadzeń na terenie Szkoły Podstawowej nr 81, Szkoły Podstawowej nr 90 i Zespołu Szkół nr 14;
- wykonanie nasadzeń na terenie Szkoły Podstawowej nr 81, Szkoły Podstawowej nr 90;
- wykonanie demontażu istniejącej linii oświetlenia drogowego w ul. Gałowskiej,
- wykonanie udrożnienia kanalizacji sanitarnej w budynku Centrum Leczenia Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Borowskiej 181-187 we Wrocławiu;
- opracowywanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Prace budowlano-konserwatorskie w budynku Biura Wystaw Artystycznych przy ul. Wita Stwosza we Wrocławiu w podziale na etapy: Etap 1: awaryjne zabezpieczenie płyt kamiennych

- w części balkonowej portyku, Etap 2: remont zabytkowego portyku przy wejściu głównym, Etap 3: remont/wzmocnienie lub wymiana kolumny w holu głównym”;
- wykonanie zabezpieczeń siatkami portyku wejściowego od strony ulicy przed niepożądanym upadkiem elementów wystroju architektonicznego na przechodzących, wykonanie podparcia fragmentu stropu nad piwnicą;
 - opracowanie dokumentacji zamiennej przebudowy budynku DPS wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Karmelkowej 25 we Wrocławiu w zakresie zagospodarowania terenu;
 - dostawa i montaż urządzenia klimatyzacyjnego we Wrocławskim Klubie ANIMA przy ul. Pilczyckiej;
 - nadzór archeologiczny w ramach inwestycji pn.; „Rewaloryzacja Bastionu Sakwowego przy ul. Piotra Skargi we Wrocławiu” – Etap 1.

Kategoryzacja dróg na terenie Wrocławia

Cel zadania:

Systematyzacja stanów terenowo prawnych dróg na terenie Wrocławia głównie poprzez nadawanie drogom (ulicom) odpowiedniej kategorii wynikającej z ustawy o drogach publicznych.

W roku 2018:

- zebrano, oceniono i zweryfikowano materiały niezbędne dla przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie działań dotyczących sieci dróg we Wrocławiu - obejmujących ustalanie i opiniowanie ich przebiegu, nadawanie lub zmianę kategorii, wyłączenia z użytkowania;
- prowadzono niezbędne uzgodnienia;
- zgłaszano oraz opiniowano konieczność regulacji stanów terenowo-prawnych pasów drogowych (konieczne podziały geodezyjne, prostowanie bądź uzupełnianie zapisów w ewidencji gruntów).

Projekt: Niskoemisyjny transport publiczny

Celem głównym projektu jest wprowadzenie nisko i zero emisyjnych pojazdów do komunikacji miejskiej we Wrocławiu.

Miasto Wrocław oraz MPK Wrocław podpisało trójstronne porozumienie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, w efekcie którego do Wrocławia mają trafić autobusy zeroemisyjne. Porozumienie jest kolejnym krokiem w realizacji rządowego projektu wspierającego elektromobilność. W lutym 2017 roku 41 polskich miast i gmin, w tym Wrocław, podpisało z Rządem RP listy intencyjne. Zadeklarowało w nich chęć skorzystania z propozycji rządowej wprowadzenia lub zwiększenia udziału elektrycznych autobusów w taborze komunikacji zbiorowej. Biorąc pod uwagę liczne bariery stojące przed elektrycznymi autobusami, rząd opracował specjalny projekt badawczy, który ma na celu stworzenie dla miast i przewoźników dogodnych warunków dla nabycia i w przyszłości eksploatacji autobusów elektrycznych. Prowadzi go Narodowe Centrum Badań i Rozwoju wraz z producentami autobusów. W ramach tego projektu rząd przeznaczył środki finansowe na wyprodukowanie autobusów tańszych od oferowanych na rynku, zarówno pod względem ceny zakupu jak i eksploatacji.

Stan zaawansowania: Przed przystąpieniem do zamówienia przeprowadzono dialog techniczny z wykonawcami w celu zgłębienia wiedzy zakresie najnowszych technologii. Opracowano wspólną dokumentację: opis przedmiotu zamówienia, kompletację pojazdów, innowacyjne elementy autobusów zero emisyjnych. Ogłoszono i opublikowano wspólne zamówienie w trybie partnerstwa innowacyjnego na wybór wykonawcy, który skonstruuje i dostarczy pojazdy wraz z infrastrukturą. W trakcie postępowania złożono oferty wstępne. Przeprowadzono negocjacje z wykonawcami. Zaproszono do składania ofert ostatecznych. Oferty zostały złożone przez wykonawców. Postępowanie nie zostało jeszcze zakończone.

Zadaniem pobocznym lecz ściśle związanym z zero emisyjną komunikacją jest opracowany dokument pod nazwą Analiza Kosztów i Korzyści. Sporządzenie analizy

kosztów i korzyści wprowadzenia autobusów zero emisyjnych do eksploatacji w komunikacji miejskiej w Gminie Wrocław zgodnie z art. 37 Ustawy z dnia 11 stycznia 2018 roku o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. 2018 poz. 317).

Wynik przeprowadzonej analizy kosztów i korzyści będzie podstawą do podjęcia decyzji o zapewnieniu lub rezygnacji z zapewnienia wymaganego udziału autobusów zero emisyjnych w użytkowanej flocie, a także, w przypadku wprowadzenia taboru zero emisyjnego, będzie stanowił narzędzie do wprowadzenia zmian w planach transportowych w zakresie linii komunikacyjnych przewidzianych do obsługi tego taboru. Analiza kosztów i korzyści jest również niezbędnym dokumentem w przypadku aplikacji ubiegających się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej.

Projekt: System integracji usług miejskich we Wrocławiu

Celem projektu jest przeprowadzenie prac badawczych i rozwojowych w celu zoptymalizowania wykorzystania zasobów transportowych (wykorzystywanych w mieście) stałych (drogi, parkingi, chodniki) i ruchomych (rowery, wynajmowane auta, autobusy, tramwaje, taksówki, samochody, wózki inwalidzkie, inne).

W najbardziej rozbudowanym wariantcie system ma umożliwiać optymalizację w zakresie wyboru trasy podróży oraz doboru środka transportu na bazie zadanych przez użytkownika preferencji, lokalizację użytkownika (GSM, GPS, WiFi, Bluetooth), optymalizację kosztów podróży, monitoring lokalizacji różnych środków transportu, automatyczne rozliczanie z wykorzystaniem w jak najmniejszym stopniu sprzętu oraz wpływając w jak najmniejszym stopniu na architektoniczną i techniczną tkankę miasta.

Na ramach zawartych umów, porozumień i listów intencyjnych prowadzone są prace badawcze i rozwojowe z firmami Solid Solutions, Neurosoft, Thaumatec, ReviveMachines, NOKIA, Orange, Emitel, Tauron, Ericsson.

PROGRAM INICJATYW LOKALNYCH

Podstawa prawna:

Zarządzenie nr 10816/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 października 2010 roku w sprawie powołania Zespołu do oceny wniosków inwestycyjnych o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej z zakresu budowy, rozbudowy i przebudowy sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych oraz dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą (ze zmianami wniesionymi Zarządzeniem nr 117/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 30.12.2011 roku, Zarządzeniem nr 3113/11 Prezydenta Wrocławia z dnia 23.11.2011 roku oraz Zarządzeniem nr 6064/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 29.12.2016 roku) na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1875) oraz § 3 ust. 2 Uchwały nr LIV/1554/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 września 2010 roku w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 11 października 2010 roku Nr 189, poz. 2828).

Cel programu:

Rozbudowa infrastruktury podziemnej oraz dróg o charakterze lokalnym w celu poprawy jakości życia mieszkańców i poprawy stanu środowiska naturalnego. Na podstawie uchwały nr XLIX/1169/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21.12.2017 roku w sprawie budżetu Miasta na 2018 rok na zadania realizowane w ramach inicjatyw lokalnych w roku 2018 przeznaczono środki finansowe w wysokości: 2 524 tys. zł. Do rozdysponowania tych środków upoważniony był Zespół do oceny wniosków inwestycyjnych o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej z zakresu budowy, rozbudowy i przebudowy sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych oraz dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zasadą prowadzenia działalności w zakresie inicjatyw lokalnych jest deklaracja, a następnie dobrowolna wpłata, w wysokości ustalonej przez Zespół, udziału własnego wnioskodawców w kosztach realizacji zadania.

W roku 2018 zrealizowano:

- budowę kanalizacji sanitarnej oraz nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Nikliborca;
- przebudowę drogi wraz z odwodnieniem, oświetleniem i Miejskimi Kanałami Technologicznymi w ul. Zawalnej;
- budowę ciągu pieszego w ul. Steinhausa (dz. nr 184/19, 184/18, 184/8 AM-8 obręb Oporów);
- przebudowę drogi w ul. Mariana Suskiego – w zakończonym zakresie – nasadzenia do 30.04.2019 roku

Poniesione w 2018 roku nakłady: 2 520 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

OGÓŁEM WYKONANO:

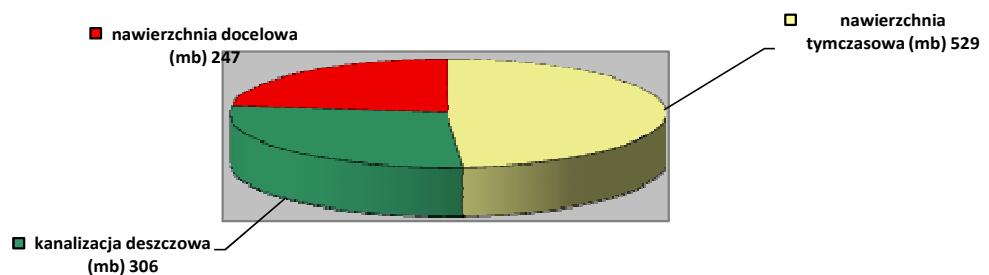
- kanalizacja sanitarna – L = 177,45 mb ≈ 0,18 km
- k. sanitarna (przyłącza) – L = 55,76 mb ≈ 0,06 km
- kanalizacja deszczowa – L = 298,5 mb ≈ 0,3 km
- k. deszczowa (przykanaliki) – L = 61,55 mb ≈ 0,06 km
- nawierzchnia docelowa – L = 480,28 mb ≈ 0,48 km
- nawierzchnia tymczasowa – L = 274 mb ≈ 0,27 km

W wyniku realizacji wskazanych zadań, w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Wrocławia poprawie uległ stan istniejącej infrastruktury drogowej i technicznej.

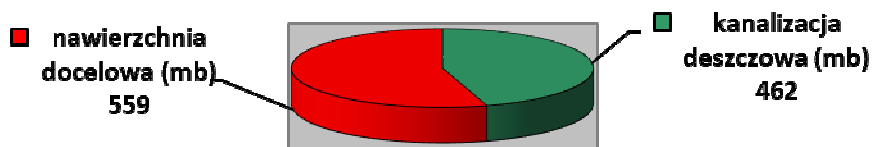
- Budowa ciągu pieszego w ul. Steinhausa
- Budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Suskiego (na odcinku od ul. Jutrzenki do końca posesji nr 13)

Wykonanie rzeczowe Programu w latach 2015–2018

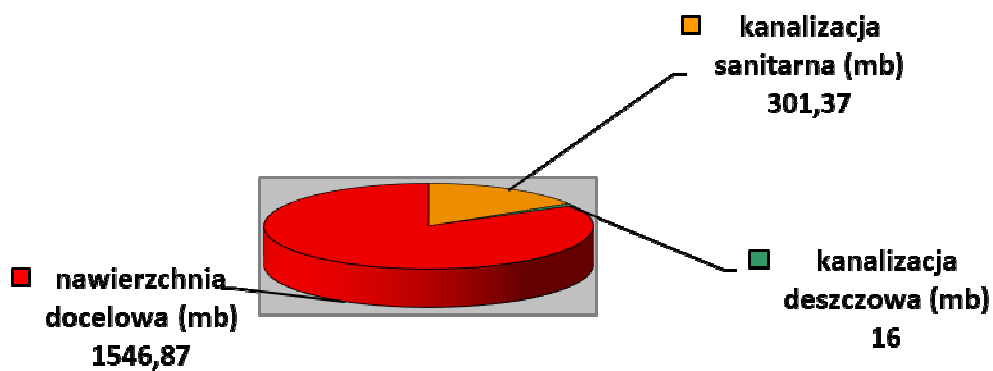
Wykonanie rzeczowe 2015

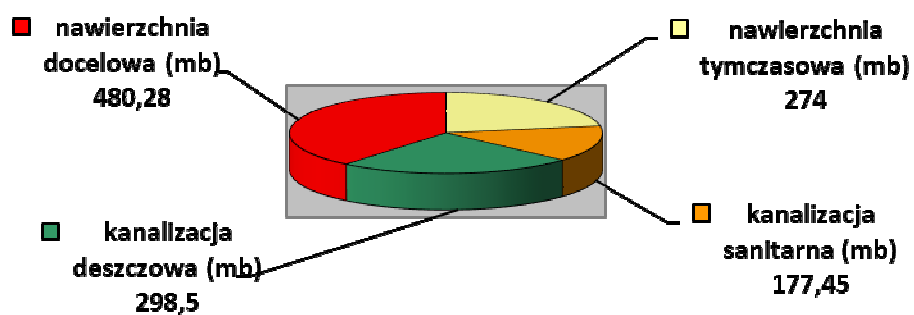
Wykonanie rzeczowe 2016

Wykonanie rzeczowe 2017

Wykonanie rzeczowe 2018

XIII. GOSPODARKA I RYNEK PRACY I INWESTYCJE

Wrocław jest dziś jednym z najdynamiczniej rozwijających się miast w Polsce i jednym z najatrakcyjniejszych inwestycyjnie. Wrocław jako ośrodek metropolitalny jest „lokomotywą” wzrostu gospodarczego w skali regionalnej. W ciągu ostatnich lat wzrosło zainteresowanie naszym miastem jako miejscem do lokowania inwestycji zagranicznych firm świadczących usługi dla podmiotów nie tylko w Polsce, ale często w całej Europie, czy na całym świecie. Wrocław został uznany za najbardziej atrakcyjne miejsce do pracy dla specjalistów i menadżerów. 39% badanych przez firmę rekrutacyjną Antal chętnie przeprowadzi się do stolicy Dolnego Śląska, 36% wybrało Trójmiasto. Wrocław, po Warszawie i Krakowie, najlepiej przyciąga inwestorów i buduje silną pozycję na rynku nieruchomości komercyjnych w Polsce. Chodzi m.in. o biura, hotele, centra logistyczne i handlowe.

Najwyższą ocenę uzyskują takie czynniki jak: aktywność wobec inwestorów, dostępność transportowa, infrastruktura gospodarcza, infrastruktura społeczna. O jego sile świadczy między innymi: duża liczba studentów, wysoka dostępność transportowa, bardzo wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu, znaczne możliwości inwestowania na terenach Specjalnych Stref Ekonomicznych, wysoka siła nabywcza przedsiębiorstw, rozwinięta infrastruktura społeczna oraz ponadprzeciętna wydajność pracy i korzystna struktura gospodarki. Przemysł kreatywny stale się powiększa. Jest on jednym z najważniejszych kanałów promocji i przyciągania do miasta najbardziej kreatywnych twórców i menedżerów. Prowadzone działania mają na celu aby we Wrocławiu jego znaczenie rosło, dlatego w dalszym ciągu będzie wspierany dalszy rozwój stref gospodarczych i inkubatorów przedsiębiorczości, zbrojenie terenów pod aktywności gospodarcze, tworzenie start-upów, parków technologicznych i klastrów. Wrocław jest jednym z silniejszych centrów innowacji i nowoczesnej gospodarki w Polsce oraz miastem, w którym powstaje wiele "startupów". Miasto oraz powiązane z nim instytucje prowadzą działania, nakierowane na integrację wrocławskiego środowiska startupowego, celem stworzenia aktywnego i innowacyjnego ekosystemu miejskiego.

Od kilku lat Wrocław potwierdza swą wysoką pozycję wśród miast o najbardziej sprzyjającym klimacie dla przedsiębiorców. Przychylność władz i przedsiębiorczość mieszkańców oraz doskonale wykształcona, młoda kadra pozwoliły na stworzenie we Wrocławiu i w aglomeracji korzystnych warunków dla inwestycji. Różnorodność przemysłu, handlu i usług czyni miasto odpornym na wahania koniunktury gospodarczej, stwarzając jednocześnie ogromne możliwości współpracy gospodarczej i szerokie pole do inwestowania. Miasto posiada dużo terenów oczekujących na zagospodarowanie, co pozwala na przyjęcie dużego ruchu inwestorskiego i na kształtowanie programów urbanistycznych zgodnie z zasadami ochrony środowiska oraz z zapotrzebowaniem na usługi i infrastrukturę. Atrakcyjność aglomeracji wrocławskiej doceniło już wielu zagranicznych inwestorów m.in.: Google, IBM, Credit Suisse, 3M, Balluf, Volvo, Schaeffler, Olympus, Ryanair Travel Labs, Whirlpool, Qatar Airways, XEOS, Wabco, Bombardieru.

W 1998 roku na terenie miasta utworzono Park Technologiczny, który stworzył warunki dla wykorzystywania potencjału naukowego i przemysłowego Wrocławia. Został on zaprojektowany dla przedsiębiorstw bazujących na zaawansowanych technologiach, laboratoriów oraz ośrodków naukowo-badawczych. Coraz więcej firm inwestuje jednak w grunty i we własne siedziby.

W ciągu ostatniej dekady stał się ważnym i sprzyjającym miejscem dla różnego rodzaju inwestycji. Na tle innych miast Polski Wrocław odznacza się znaczącym odsetkiem centrów sektora badawczo-rozwojowego, a więc tych najbardziej zaawansowanych technologicznie. Dobra infrastruktura, bogate zasoby wykwalifikowanej siły roboczej, ponadprzeciętny przyrost PKB na mieszkańca oraz duży spadek bezrobocia stanowią stymulujące czynniki dla dynamicznego rozwoju miasta nie tylko pod względem inwestycyjno- finansowym ale również mają wpływ na znaczący wzrost poziomu jakości

życia w mieście. Zachodzące w ostatnim czasie zmiany w podejściu do jakości życia związane ze wzrostem oczekiwań i wymagań mieszkańców w kontekście poziomu zamieszkiwania mają znaczący wpływ na skalę i dynamikę rozwoju miasta, który pozostaje w ścisłej korelacji z rozwojem sfery społecznej.

Dolny Śląsk wraz z Wrocławiem stanowi jeden z najprężniejszych ośrodków produkcyjnych w Polsce. Szerokie spektrum firm zagranicznych, wysokie kwalifikacje pracowników oraz innowacyjność, włączając w to rozwiązania Przemysłu 4.0, przekładają się na jeden z największych udziałów województwa w PKB Polski. Siła sektora oraz jego różnorodność wynika z obecności wiodących gałęzi przemysłu jak motoryzacja, AGD, inżynieryjna, chemiczna oraz farmaceutyczna. Wrocław jest jednym z najchętniej wybieranych miast do lokalizacji sektora usług biznesowych, outsourcingu IT, a także rozwoju oprogramowania, zarówno w Polsce jak i Europie Środkowej. Na atrakcyjność miasta składa się duża liczba specjalistów oraz absolwentów uczelni wyższych, wysoki poziom edukacji, znajomość języków obcych wśród mieszkańców oraz szeroka oferta nowoczesnych powierzchni biurowych. Duża liczba centrów badawczo-rozwojowych z silnie rozwiniętym sektorem usług finansowych oraz IT czynią Wrocław atrakcyjnym miejscem do lokalizacji swojego biznesu.

SEKTOR NOWOCZESNYCH USŁUG BIZNESOWYCH WE WROCŁAWIU

Sektor usług biznesowych zajmuje się usługami outsourcingowymi i obejmuje między innymi outsourcing procesów biznesowych (BPO) oraz usługi świadczone przez tzw. centra usług wspólnych (SSC). Wrocław jest jednym z 11 największych ośrodków usług biznesowych w Polsce i zajmuje trzecie miejsce, zaraz po Krakowie i Warszawie, wśród siedmiu głównych ośrodków usług biznesowych w Polsce jako najlepiej oceniany pod względem ogólnej satysfakcji centrów usług z miejsca prowadzenia działalności, dostępności nowoczesnej powierzchni biurowej, współpracy z lokalnymi uczelniami oraz lokalnymi władzami i dostępności puli talentów/wysoko wykwalifikowanej kadry. W stolicy Dolnego Śląska w tej branży pracuje obecnie ponad 24 tysiące osób.

Pod względem ilościowym we Wrocławiu przodują centra IT, z kolei pod względem zatrudnienia najwięcej osób pracuje w centrach usług wspólnych (SSC) – dalej plasują się centra outsourcingowe (BPO) i badawczo-rozwojowe (R&D). Wrocław najchętniej wybierają firmy amerykańskie, polskie oraz niemieckie. Nie brakuje też koncernów szwajcarskich, fińskich i brytyjskich.

Wrocław pozytywnie wyróżnia się głównie w branży badawczo-rozwojowej. Swoje centra ulokowały u nas największe światowe koncerny, m.in. Nokia, Dolby Laboratories, 3M, UTC Aerospace System czy Diehl Controls. Wrocław posiada również mocną pozycję jeśli chodzi o centra usług finansowo-księgowych, m.in. ulokowały się tu takie podmioty jak HP, Credit Suisse i UBS oraz BNY Mellon.

Dobry klimat dla inwestowania to realizacja **Programu Rozwoju Terenów Pod Aktywność Gospodarczą**. W ramach tego programu rozpoczęto realizację Budowy Osi Inkubacji od ProLogis do Rakietowej oraz budowę drogi łączącej WPT z WPP.

• Budowa Osi Inkubacji od ProLogis do Rakietowej

Zakres zadania:

Zaprojektowanie i realizacja budowy drogi publicznej (tzw. Osi inkubacji) w dwóch odcinkach:

- odcinek I obejmujący budowę drogi publicznej (tzw. Osi inkubacji) na odcinku od 0+515 km do 1+015 km w układzie jednojezdniowym, wraz z niezbędną infrastrukturą drogową (oświetlenie, sieć MTKK na długości drogi oraz odwodnienie do odbiornika);
- odcinek II obejmujący budowę drogi publicznej (tzw. Osi inkubacji) na odcinku od 1+015 km do ul. Rakietowej (z rondem) w układzie jednojezdniowym, wraz z niezbędną infrastrukturą drogową (oświetlenie, sieć MTKK).

Lata realizacji: 2016–2018

W roku 2018 zrealizowano:

- podpisano trójstronne porozumienie w sprawie określenia zasad realizacji i finansowania przez Strony budowy drogi publicznej (tzw. Osi inkubacji) na odcinku od 0+515 km do ul. Rakietowej w układzie jednojezdniowym, wraz z niezbędną infrastrukturą drogową (odwodnienie, oświetlenie, sieć MTKK);
- zrealizowano i odebrano odcinek I – realizowany przez Redeco (na koszt Spółek na mocy trójstronnego porozumienia z 17.02.2016 roku);
- zakończono realizację odcinka II – finansowanego przez Gminę Wrocław – stan realizacji ok 20%.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 2 908,81 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

- Zrealizowano ok. 20% Odcinka II – finansowanego przez Gminę Wrocław.

- **Budowa drogi łączącej WPT z WPP**

Zakres zadania:

Budowa drogi publicznej kategorii gminnej, klasy lokalnej L wraz z niezbędną przebudową infrastruktury.

Lata realizacji: 2018- 2020

W roku 2018 zrealizowano:

- Podpisano dwie umowy przyłączeniowe do sieci dystrybucyjnej firmy Tauron.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 0,38 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

- Ogłoszono przetarg na roboty budowlane.

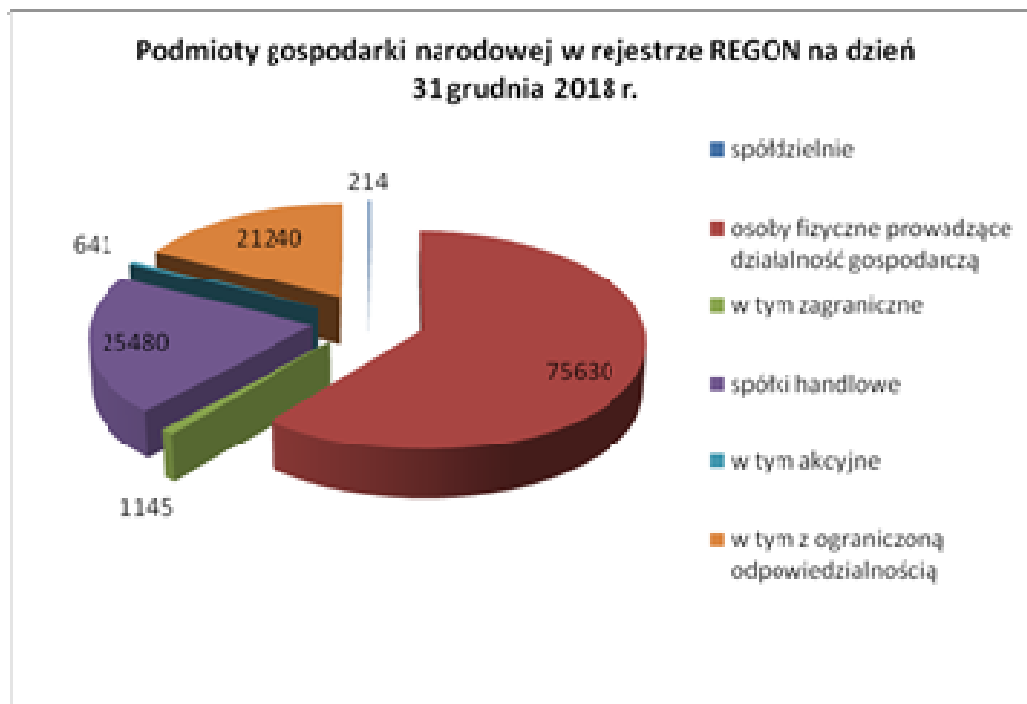
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – WYNIKI FINANSOWE

Wpisowi do rejestru REGON podlegają wszystkie osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji według przeważającego rodzaju działalności.

Na koniec grudnia 2018 roku w rejestrze REGON zostało zarejestrowanych 122 684 podmiotów gospodarki narodowej (w 2017 roku było 120 203) w stosunku do 368 811 ogółu podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie dolnośląskim.

Podmioty gospodarcze w głównej mierze prowadzone były przez osoby fizyczne: 75 630, a ich liczba była o 3385 większa niż na koniec 2017 roku. Udział spółek handlowych w ogólnej liczbie podmiotów w 2018 roku wyniósł 25 480 w stosunku do 26 059 w roku 2017 roku. W ogólnej liczbie spółek handlowych liczba spółek z ograniczoną odpowiedzialnością wynosiła na koniec 2018 roku 21 240 a liczba spółek akcyjnych 641. Natomiast liczba spółdzielni wynosiła 214 podmiotów i zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego, w którym liczba spółdzielni wynosiła 380.

Na koniec grudnia 2018 roku na terenie Wrocławia zarejestrowanych było 3845 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, których liczba zmniejszyła się w stosunku do 2017 roku (4602).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2018 roku w porównaniu do grudnia 2017 roku wzrosła o 2,1%.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON a według sekcji w 2018 roku

SEKCJE	Ogółem			
	Lata			
	2015	2016	2017	2018
OGÓŁEM	113237	116440	120203	122684
w tym:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	354	356	374	375
Przemysł	7778		8073	7936
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	7134	7 212	7368	7158
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	295	299	295	295
Budownictwo	10877	11 091	11510	11768
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	24320	24 193	23957	22804
Transport i gospodarka magazynowa	5512	5 638	5697	5843
Zakwaterowanie i gastronomia	2972	3 153	3299	3489
Informacja i komunikacja	6799	7 684	8654	9900
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4577	4 510	4455	4445
Obsługa rynku nieruchomości	10021	10 276	10690	11019
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	16857	17 655	18433	19216
Administrowanie i działalność wspierająca	3850	4 132	4456	4757
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	110	110	106	105
Edukacja	3874	3 875	3952	4186
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6790	7 084	7401	7774
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1755	1 796	1856	1836
Pozostała działalność usługowa	6631	6 719	6846	6609

źródło: na podstawie danych GUS

Spółki handlowe w rejestrze regon według rodzaju kapitału w 2018 roku

Ogółem*	W tym z udziałem kapitału				
	Skarbu Państwa	państwowych osób prawnych	samorządu terytorialnego	prywatnego krajowego	zagranicznego
25480	19	125	38	18958	3845

*„Ogółem” nie jest sumą dla poszczególnych rodzajów kapitału, ponieważ spółki o mieszanym kapitale występują w dwóch lub więcej rubrykach tablicy, zależnie od rodzaju kapitału zaangażowanego w spółce.

źródło: na podstawie danych GUS

W okresie I-IX 2018 roku przychody z całokształtu działalności wynosiły 50044,5 mln zł a koszty ich uzyskania 48267,1 mln zł. W 2018 roku Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 1727,8 mln PLN (wobec 1736,1mln PLN w analogicznym okresie w 2017 roku). Wynik finansowy brutto wyniósł 1777,4 mln PLN w stosunku do 1383,5 mln PLN w analogicznym okresie ubiegłego roku. Obciążenia wyniku finansowego brutto w kwocie 372,6 mln PLN wpłynęły na ostateczny wynik finansowy netto, który kształtował się na poziomie 1404,8 mln PLN.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2015-2018

SEKCJE	Wynagrodzenie w zł			
	Lata			
	2015	2016	2017	2018
O G Ó Ł E M	4569,88	4800,54	5070,35	5156,26
w tym:				
Przemysł	4961,88	5264,19	5547,07	5917,46
Budownictwo	4226,75	4279,87	4420,95	5143,49
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3607,82	3791,55	4234,61	4662,77
Transport i gospodarka magazynowa	4267,56	4383,51	4470,77	4775,58
Zakwaterowanie i gastronomia	2713,99	3429,57	3629,94	4015,26
Informacja i komunikacja	6891,91	7407,97	7888,52	8206,77
Obsługa rynku nieruchomości	4619,02	4525,12	5196,42	5458,63
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5599,40	5725,86	6090,78	6606,97
Administrowanie i działalność wspierająca	3270,07	3315,27	3560,98	3701,96
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4020,19	4235,28	4298,41	4406,33

źródło: na podstawie danych GUS

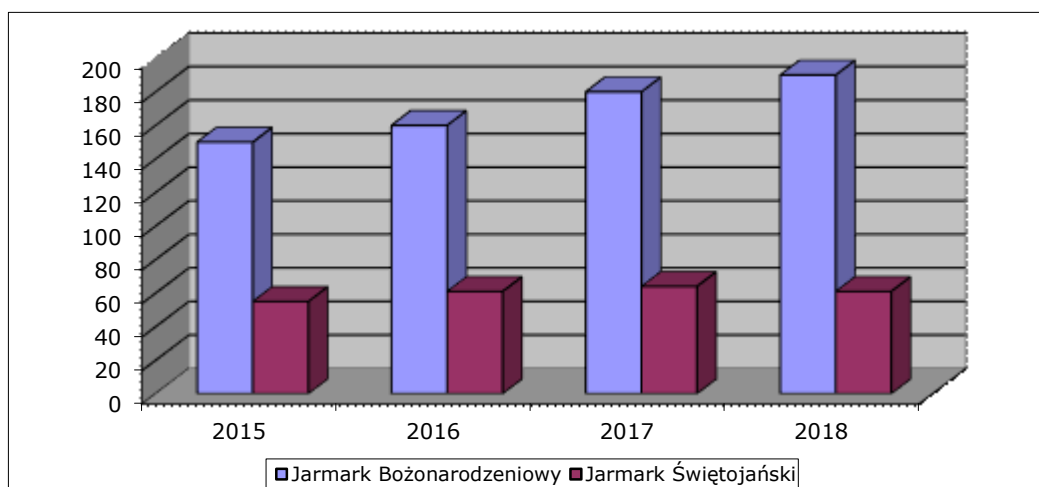
WZROST KONKURENCYJNOŚCI LOKALNEGO HANDLU W OPARCIU O WALORY REGIONALNE, TURYSTYCZNE I HISTORYCZNE

Prowadzenie na terenie centrum staromiejskiego, w oparciu o udostępnioną przez Miasto infrastrukturę, cyklicznych jarmarków oferujących mieszkańcom i turystom produkty świeże, sezonowe i ze znanego źródła oraz produkty regionalne i oryginalne pamiątki:

- **Jarmark włoski**, uczestniczyło w nim 20 przedsiębiorców z Włoch. Prezentowali oni ofertę produktów spożywczych charakterystycznych dla poszczególnych regionów tego kraju. Jarmark organizowany jest cyklicznie – w 2018 roku odbyła się jego trzecia edycja – ilość wystawców utrzymuje się na tym samym poziomie.
- **Jarmark Świętojański**, który na stałe wpisał się w kalendarz wydarzeń wrocławskich. Ze względu na porę roku (czerwiec) jarmark jest miejscem spotkań mieszkańców i turystów.
- **Jarmark bożonarodzeniowy**. W dniach 23 listopada - 2 stycznia zrealizowano kolejną edycję Jarmarku Bożonarodzeniowego, który stał się swoistą marką

i produktem turystycznym Wrocławia. Jarmarkowi towarzyszyły liczne wydarzenia artystyczno-kulturalne, związane z Bożym Narodzeniem.

Przyrost ilości stanowisk handlowych na Jarmarku Świętojańskim i Bożonarodzeniowym w latach 2015–2018

KREOWANIE WIZERUNKU CENTRUM STAROMIEJSKIEGO

Podjęcie działań zmierzających do wykreowania nowej jakości przestrzeni publicznej w centrum staromiejskim, przywrócenie funkcji gospodarczych głównym ulicom miasta w centrum, szukanie porozumienia i kształtowanie współodpowiedzialności za charakter centrum wśród mieszkańców, przedsiębiorców i innych użytkowników centrum miasta:

- **BoostINNO Boosting Social Innovation** – Zwiększenie innowacji społecznej (URBACT III, realizacja 2015-2018) – wprowadzono partycypacyjny model dialogu z przedsiębiorcami i mieszkańcami, przeprowadzono badania dotyczące potrzeb i kierunków rozwoju ulicy Świdnickiej oraz pilotażowy projekt podniesienia estetyki handlu na targowisku śródmiejskim – Bazar Komandoroku Projekt został zrealizowany wspólnie z Fundacją Dom Pokoju. W pierwszym etapie przeprowadzono warsztaty, w których udział wzięło 14 najbardziej zaangażowanych przedsiębiorców, zorganizowano konsultacje społeczne oraz przygotowano na tej podstawie projekty graficzne i propozycje rozwiązań mających na celu podniesienie estetyki.
- **Z WIRTUALU DO REALU.** Ulica handlowa – przestrzeń miejska współtworzona przez młodych (PO WER, Akcja Inkubacja, realizacja 2017-2018) – opracowano i przetestowano modelu innowacji społecznej polegającej na włączeniu młodych osób wchodzących na rynek pracy do rozwiązywania rzeczywistych problemów przestrzeni miejskiej, a jednocześnie – stworzono możliwość zdobywania praktycznej wiedzy i doświadczenia w ramach nabywania kompetencji zawodowych. Pracowano w zespołach interdyscyplinarnych (socjologowie, urbaniści, psychologowie, liderzy lokalni, urzędnicy pod kierunkiem ekspertów ds. ulic handlowych), warsztaty z mieszkańcami i przedsiębiorcami. Zainicjowano badania na temat możliwych kierunków rozwoju ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Innowacja społeczna wypracowana podczas realizacji projektu „Z wirtualu do Realu” została nagrodzona jako najciekawsza innowacja społeczna – spośród 80 realizowanych w projekcie innowacji.

Efekty działań w ramach kreowania wizerunku Centrum Staromiejskiego w latach 2015-2018

Rodzaj działania	2015	2016	2017	2018
Ilość spotkań warsztatowych dla przedsiębiorców	17	20	18	20

Liczba konsultacji indywidualnych dla przedsiębiorców	82	94	86	80
Aranżacje nowych witryn – liczba	5	6	4	5
Wprowadzenie nowych rodzajów działalności w lokalach użytkowych	8	8	6	4

Rekomendacje: powołanie – w trybie konkursu dla NGO - organizacji, która będzie się zajmowała animowaniem działań na rzecz współpracy przedsiębiorców, mieszkańców, urzędników oraz rad osiedli i grup aktywistów miejskich, podejmowania wspólnych inicjatyw na rzecz poprawy wizerunku i odzyskania tożsamości oraz wprowadzenie nowej jakości usług świadczonych na tym obszarze.

- **„Giełda nieruchomości ulicy Piłsudskiego”** – forum wymiany wiedzy pomiędzy właścicielami lokali użytkowych przy tej ulicy, a potencjalnymi najemcami i biurami nieruchomości. Spotkanie dostarczyło cennych informacji o wzajemnych oczekiwaniach;

ZADANIA WŁASNE GMINY, ZADANIA ZLECONE ORAZ POWIERZONE, W SZCZEGÓLNOŚCI WYNIKAJĄCE Z UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA I ZARZĄDZEŃ PREZYDENTA WROCŁAWIA

Realizując zadanie handlu poza lokalami użytkowymi m.in.:

- przeprowadzono 6 losowań wolnych miejsc do handlu okrężnego celem prowadzenia sprzedaży całorocznej (w tym losowania na miejsca wyznaczone pod pojazdy gastronomiczne na terenie parku kulturowego „Stare Miasto”) oraz sezonowej lub okolicznościowej w miejscach wyznaczonych poza placami targowymi,
- realizowano 87 umów, określających zasady udostępniania miejsc do handlu okrężnego, (tj. 40 umów rocznych, 47 umów sezonowych),
- przeprowadzono monitoring wszystkich stanowisk handlowych na terenie miasta, na podstawie podpisanych umów o udostępnienie miejsc do handlu,
- prowadzono 6 zorganizowanych targowisk działających na nieruchomościach komunalnych,
- realizowano 2 umowy na organizację jarmarków okolicznościowych: Świętojańskiego i Bożonarodzeniowego w latach 2017 – 2019; w ramach realizacji umów nadzorowano prawidłowe wykonywanie zobowiązań umownych (czuwanie nad doborem branż handlowych oraz funkcjonalnym zagospodarowaniem terenu, zatwierdzano programy artystyczne i brano udział w kreowaniu atrakcji i wydarzeń mających miejsce na jarmarkach), koordynowano współpracę ze Strażą Miejską, Spółkami energetycznymi, Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta, Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, a także zapobiegano konfliktom i pomagano rozwiązywać problemy pojawiające się na linii organizator jarmarku – najemcy lokali użytkowych w rejonie Rynku i ul. Świdnickiej,
- współorganizowano coroczną imprezę Rozświetlenia Wrocławskiej Choinki oraz powitania Św. Mikołaja na wrocławskim Rynku,
- przeprowadzono konkurs ofert na organizację okolicznościowej sprzedaży kwiatów i zniczy przy czterech cmentarzach we Wrocławiu.

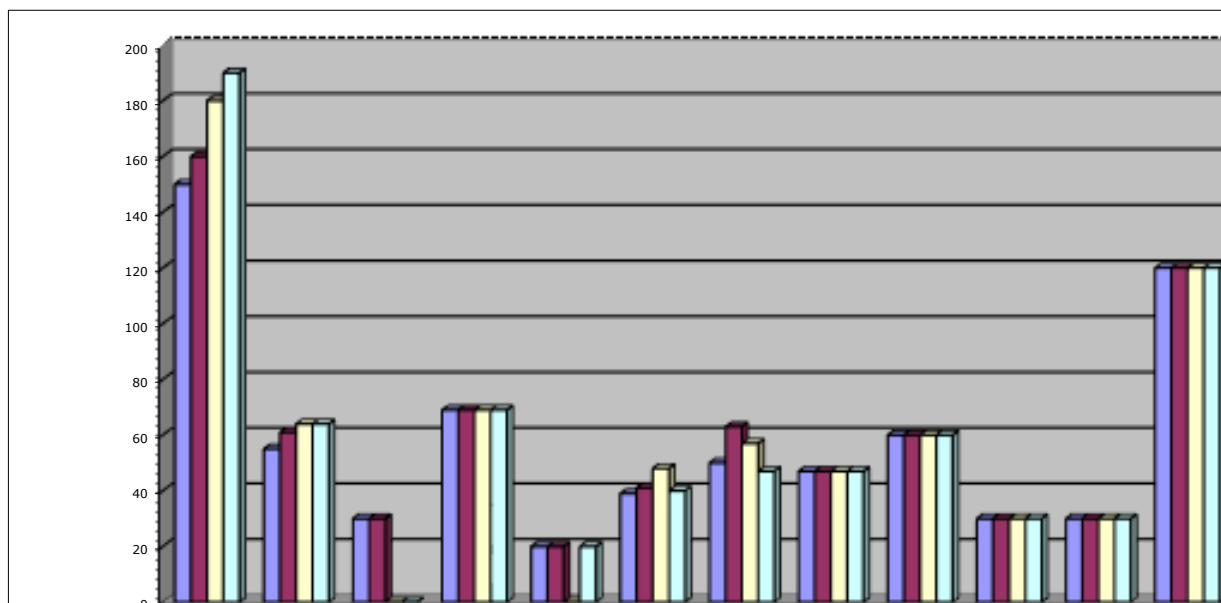
Liczba miejsc do sprzedaży na targowiskach i w handlu ulicznym organizowana na nieruchomościach komunalnych w ramach: jarmarków, kiermaszy, handlu okrężnego w latach 2015–2018

Lp.	Liczba miejsc do handlu/gastronomii na targowiskach, jarmarkach, w handlu okrężnym	2015	2016	2017	2018
1.	Jarmark Bożonarodzeniowy	150	160	180	190

2.	Jarmark Świętojański	55	61	64	64
3.	Jarmark Ekologiczny	30	30	0	0
4.	Kiermasz Wszystkich Świętych	69	69	69	69
5.	Jarmark Włoski	20	20	0	20
6.	Handel okrężny - miejsca całoroczne	39	41	48	40
7.	Handel okrężny - miejsca sezonowe	50	63	57	47
8.	Targowisko - Lotnicza*	47	47	47	47
9.	Targowisko - Żmigrodzka*	60	60	60	60
10.	Targowisko - Ptasia	30	30	30	30
11.	Targowisko - Skoczylasa	30	30	30	30
12.	Targowisko - Komandorska	120	120	120	120
13.	Targowisko - Niedźwiedzia*	120	120	120	120
łącznie:		820	851	825	837
dodatkowe dane:					
Liczba miejsc wyznaczonych zarządzeniem Prezydenta Wrocławia		144	144	136	136
Liczba losowań miejsc do handlu okrężnego		4	4	5	6

Uwaga:* oznacza, że na danym targowisku są wolne miejsca

Liczba miejsc do sprzedaży na targowiskach i w handlu ulicznym organizowana na nieruchomościach komunalnych w ramach: jarmarków, kiermaszy, handlu okrężnego w latach 2015–2018

Uchwała nr XXIII/496/16 z dnia 21 kwietnia 2016 w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016–2018

Działania prowadzone od 2008 roku przynoszą bardzo dobre rezultaty w postaci podnoszenia jakości przestrzeni publicznej, stałego zwiększania liczby aktywnych firm oraz zakładów rzemieślniczych. Celem jest wzmacnianie oraz rozwijanie obszaru jako przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Kontynuowano działania w zakresie programu rewitalizacji polegające m.in. na promowaniu aktywności społeczno-gospodarczej, wsparciu rzemiosła, podnoszeniu estetyki witryn lokali użytkowych (współpraca przedsiębiorców z projektantami), tworzeniu strefy zakupów niecodziennych (przetargi ofertowe, gdzie stosowane są preferencyjne czynsze i decyduje również rodzaj działalności i odpowiedź na potrzeby mieszkańców rewitalizowanego obszaru).

Efekty działań to m.in.:

- 3 centra wsparcia przedsiębiorczości na Nadodrze: Infopunkt Łokietka 5, Centrum Rozwoju Zawodowego „Krzywy Komin”, HART Dziedziniec Artystyczny
- 25 nowych aranżacji witryn
- 60 przetargów ofertowych na najem lokali na Nadodrze.

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA NA RZECZ PRZEDSIĘBIORCÓW

Punkt Informacji Gospodarczej

W Punkcie prowadzone jest doradztwo osobiste, telefoniczne i mailowe. Przyjmowane są zapytania na temat różnych aspektów prowadzenia działalności gospodarczej:

- pomoc na start dla początkujących przedsiębiorców,
- wsparcie dla MŚP na różnych etapach,
- rozwiązywanie indywidualnych problemów (studia przypadków)

Zapewniona jest obsługa wielojęzyczna (polski, angielski, francuski, niemiecki, hiszpański), dzięki czemu istnieje możliwość przyjęcia zapytań z całego świata.

Liczba zapytań skierowanych do Punktu Informacji Gospodarczej w latach 2011 – 2018

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ilość zapytań w PIG ogółem (mail, tel., osobiście)	2000	1500	1800	1500	1500	1200	1300	1500
						Wzrasta ilość zapytań obcokrajowców (Ukraińcy, Hindusi)		

Tematyka zapytań pozostaje w korelacji z krajem pochodzenia:

- Polacy: dofinansowanie do założenia działalności (zwrotne, bezzwrotne), fundusze na rozwój firmy, doradztwo dot. lokali użytkowych
- Ukraińcy: kwestie formalno-prawne dot. zakładania działalności gospodarczej i pobytu w Polsce (studenci, działalność jednoosobowa, spółki)
- Hindusi: kwestie formalno-prawne dot. zakładania działalności gospodarczej i pobytu w Polsce (spółki handlowe, działalność jednoosobowa)
- Inne kraje: Niemcy, Francja, Białoruś, Egipt, Meksyk, Rosja, Izrael, Korea: kwestie formalno-prawne dot. pobytu i podjęcia działalności gospodarczej w Polsce.

Najczęstsze rodzaje zapytań:

- kwestie formalno-prawne dot. zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej we Wrocławiu
- dofinansowanie do założenia działalności i wsparcie finansowe na rozwój istniejące firmy oraz pożyczki i poręczenia
- pytania wg branży (różnorodne): sprzedaż detaliczna (również online), gabinet kosmetyczny/fryzjerski, gabinet lekarski, myjnia samochodowa, usługi informatyczne, produkcja kosmetyków naturalnych, firmy szkoleniowo-doradcze, działalność edukacyjna, działalność transportowo-spedycyjna, budowlana, stolarska, rozrywkowa, gastronomiczna, odzieżowa, naukowo-badawcza, rzemieślnicza/rękodzieło, produkcyjna, branże kreatywne.

Portal tematyczny BIZNES na www.wroclaw.pl

Portal tematyczny BIZNES – ruszył w 2016 roku. Dzięki temu wrocławscy przedsiębiorcy i mieszkańcy zyskali wiarygodne źródło łatwo dostępnych informacji o rozwoju biznesu

we Wrocławiu, kompendium wiedzy o tym, jak założyć i prowadzić własną firmę oraz orientację o działaniach miasta na rzecz biznesu i wspierania przedsiębiorczości mieszkańców.

Od chwili startu do końca 2018 roku serwis Biznes odwiedziło 1 020 459 osób; informacji o biznesie i prowadzeniu własnej firmy szuka blisko 450 tys. użytkowników rocznie.

Liczba odwiedzin serwisu Biznes na www.wroclaw.pl w latach 2016–2018

Rok	Liczba odostęp rocznie	(% całości)
2016	120 748	10,74
2017	440 183	39,17
2018	459 528	40,89

Największym zainteresowaniem wrocławian cieszą się:

- aktualności ze świata biznesu, w tym nowe inwestycje we Wrocławiu,
- informacje o bezzwrotnych dotacjach i dofinansowaniu dla przedsiębiorców,
- lokale do wynajęcia,
- targi i bazy,
- giełda nieruchomości miejskich,
- informacje na temat procedur związanych z otwarciem ogródka gastronomicznego.

Znaczącym narzędziem serwisu jest **Przewodnik Wrocławskiego Przedsiębiorcy** – elektroniczna wersja poradnika przygotowanego jako publikacja własna BRG i udostępnianego nieodpłatnie przedsiębiorcom odwiedzającym Punkt Informacji Gospodarczej w poszukiwaniu informacji i porad związanych z prowadzeniem własnej firmy. Przewodnik w formacie PDF można również pobrać z www.wroclaw.pl.

Tradycyjna wersja tej publikacji ukazała się drukiem w listopadzie 2016 roku w nakładzie 1500 egzemplarzy. W przygotowaniu jest druga – rozszerzona i zaktualizowana edycja Przewodnika Wrocławskiego Przedsiębiorcy, która będzie dostępna również w wersji angielskiej.

Punkt Informacji i Wsparcia Przedsiębiorców na Nadodrze – InfoPunkt 15 – dotacje w wysokości 180.000 zł rocznie (umowy w latach 2013 – 2015 i 2016 – 2018). Infopunkt animuje działania społeczności lokalnej na Nadodrze, wspiera przedsiębiorców, aktywnie włącza się w społeczne inicjatywy, edukuje.

OGÓLNA SYTUACJA NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Priorytety Powiatowego Urzędu Pracy PUP Wrocław realizowane w roku 2018:

- Racjonalne wydatkowanie środków na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (organizacja staży, prac interwencyjnych, refundacja kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej) finansowanych w całości z Funduszu Pracy uwzględniające osiągnięcie wskaźnika efektywności kosztowej, publikowanego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
- Skuteczna aktywizacja osób bezrobotnych w ramach działań niesubsydiowanych Centrum Aktywizacji Zawodowej PUP Wrocław poprzez pozyskiwanie i upowszechnianie ofert pracy oraz organizację giełd i targów pracy.
- Wspierania pracodawców w kształceniu ustawicznym pracowników poprzez finansowanie szkoleń w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.
- Sprawna i terminowa obsługa pracodawców zatrudniających cudzoziemców na wrocławskim rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu obejmuje swoim działaniem Wrocław i Powiat Wrocławski. Według stanu na koniec 2018 roku w Urzędzie zarejestrowanych było 8 581

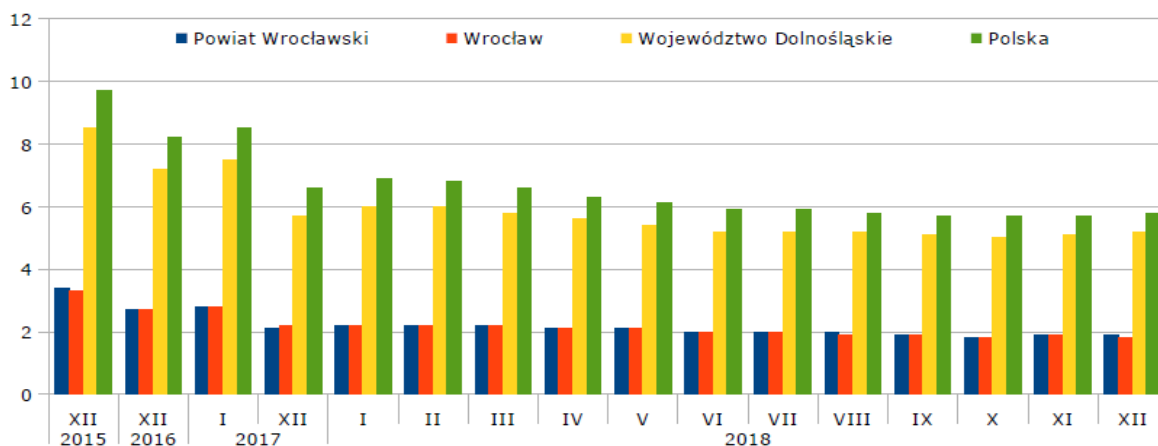
bezrobotnych: 7 247 z Wrocławia i 1 334 z Powiatu Wrocławskiego oraz 230 osób poszukujących pracy: 216 z Wrocławia i 14 z Powiatu Wrocławskiego.

W porównaniu do 2017 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 1 061 osób (o 980 osób we Wrocławiu i o 81 osób w Powiecie Wrocławskim), natomiast poszukujących pracy o 38 osób (o 25 osób we Wrocławiu i o 13 osób w Powiecie Wrocławskim).

Stopa bezrobocia

Stopy bezrobocia na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiły 1,8% we Wrocławiu oraz 1,9% w Powiecie Wrocławskim i zmalały w porównaniu do ubiegłego roku odpowiednio o 0,4% oraz 0,2%. Zmiany wielkości stóp bezrobocia w poszczególnych miesiącach obrazuje poniższy wykres wraz z tabelą:

Poziom stopy bezrobocia

	2015	2016	2017	2018												
	XII	XII	I	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Powiat Wrocławski	3,4	2,7	2,8	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	1,9	1,8	1,9	1,9
Wrocław	3,3	2,7	2,8	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	1,9	1,8	1,9	1,8
Województwo Dolnośląskie	8,5	7,2	7,5	5,7	6,0	6,0	5,8	5,6	5,4	5,2	5,2	5,2	5,1	5,0	5,1	5,2
Polska	9,7	8,2	8,5	6,6	6,9	6,8	6,6	6,3	6,1	5,9	5,9	5,8	5,7	5,7	5,7	5,8

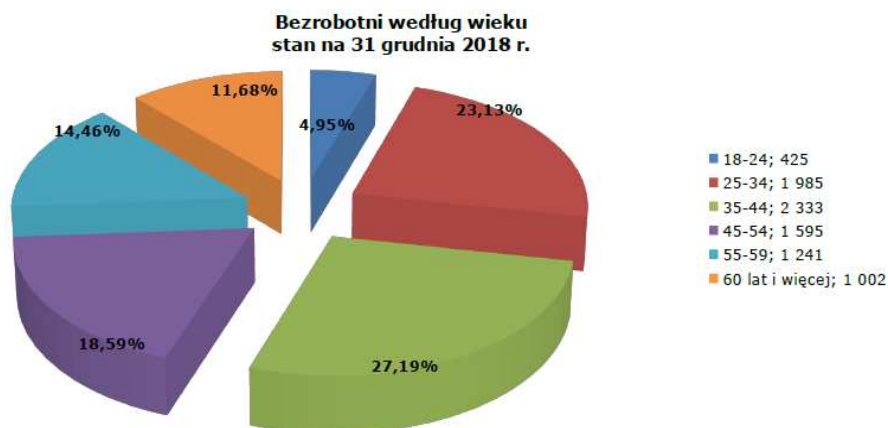
Po raz kolejny odnotowujemy bardzo niskie bezrobocie zarówno w mieście, jak i w powiecie. Jesteśmy jednym z dużych miast w Polsce, obok Poznania, Warszawy, Sopotu i Katowic z najniższą stopą bezrobocia w kraju – poniżej 2%.

Stopa bezrobocia na obszarze działania Urzędu nie przekraczała 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju w dniu 30. czerwca 2017 roku, w związku z czym w 2018 roku zasadniczo okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych wynosił 6 miesięcy.

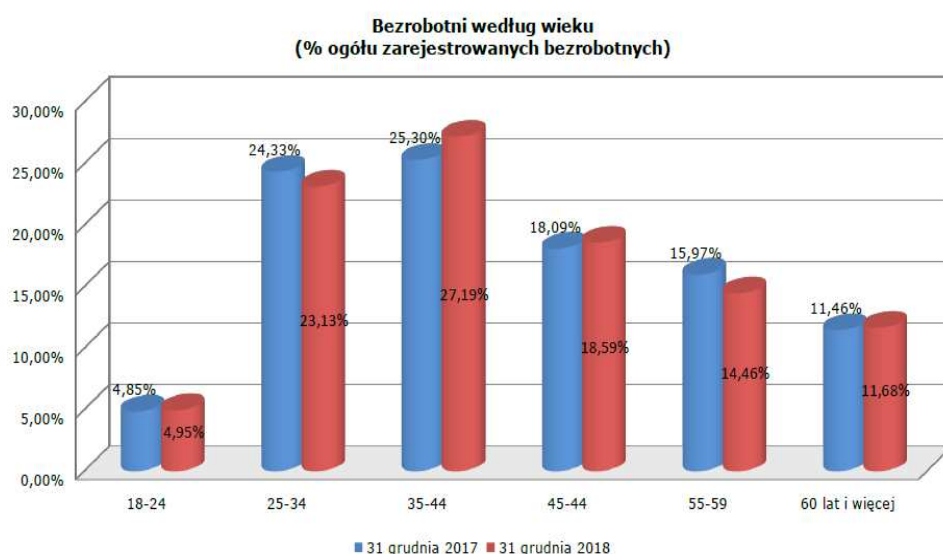
STRUKTURA BEZROBOCIA

Wiek bezrobotnych

Poniższy wykres obrazuje podział zarejestrowanych bezrobotnych według grup wiekowych.

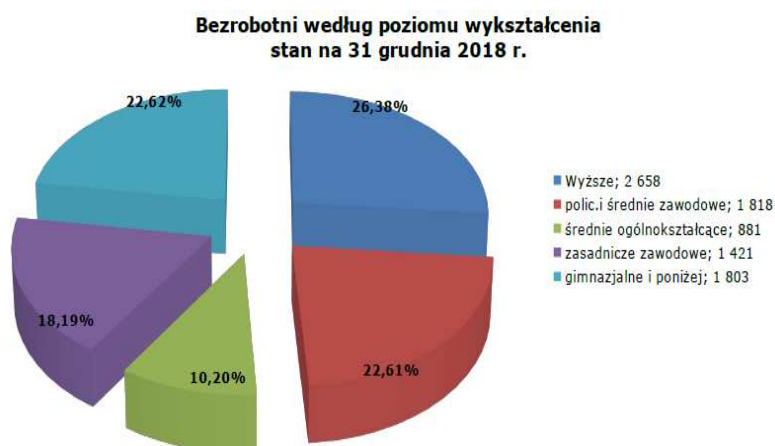

Zmiany w strukturze wiekowej zarejestrowanych osób w stosunku do roku 2017 ilustruje poniższy wykres:

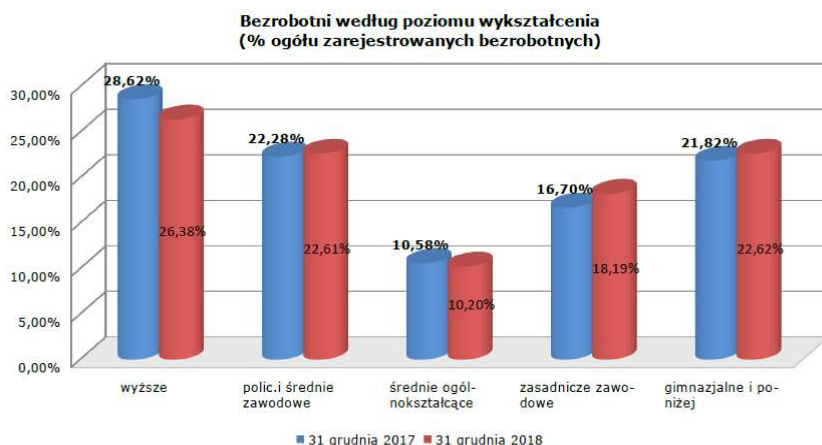

Wykształcenie bezrobotnych

W 2018 roku podobnie jak w roku ubiegłym, najmniej liczną grupą byli bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Stanowili jedynie 10,20% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najlicniejsza natomiast była grupa z wykształceniem wyższym, która stanowiła 26,38% całej populacji bezrobotnych.

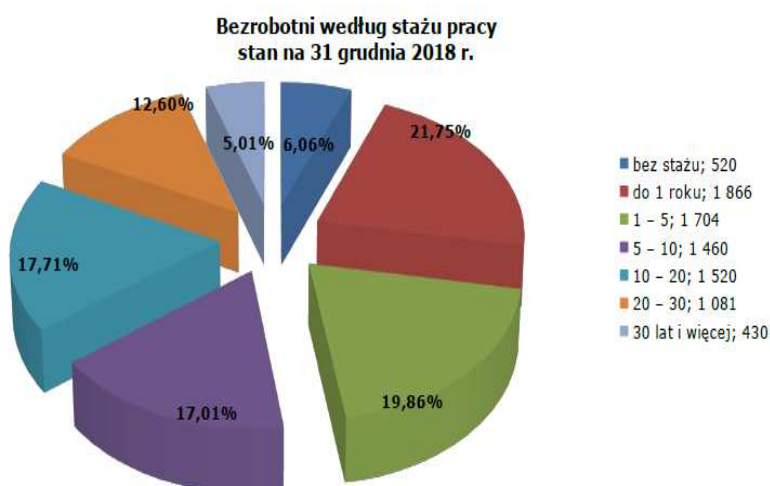

Szczegółowe zmiany w strukturze wykształcenia bezrobotnych w stosunku do 2017 roku przedstawia poniższy wykres:

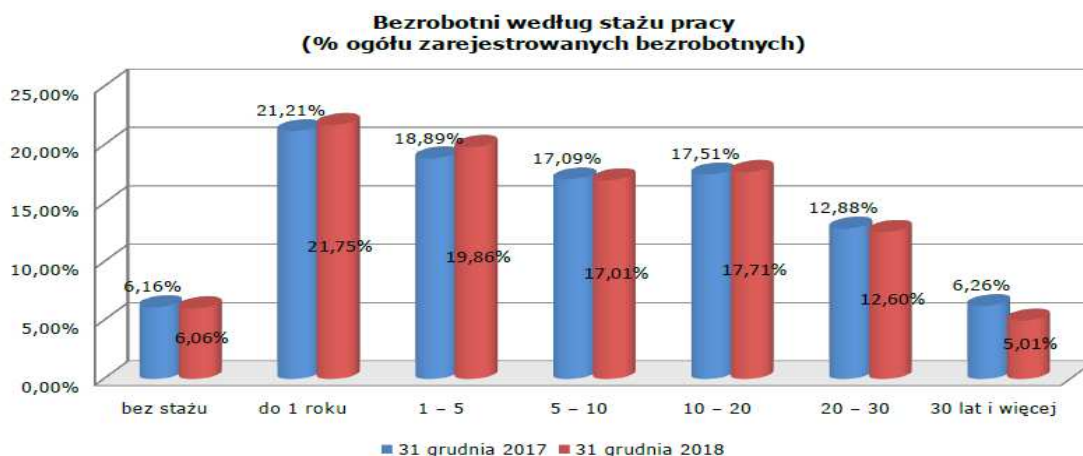

Staż pracy

W strukturze osób bezrobotnych według stażu pracy niezmiennie największy odsetek stanowiły osoby ze stażem pracy do 1 roku, a w następnej kolejności osoby ze stażem od 1 do 5 lat.

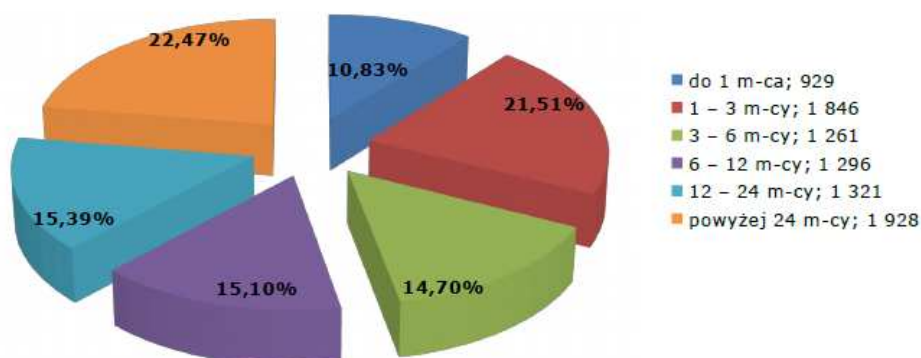
Zmiany w strukturze bezrobotnych według stażu pracy w stosunku do roku 2017 przedstawia poniższy wykres:

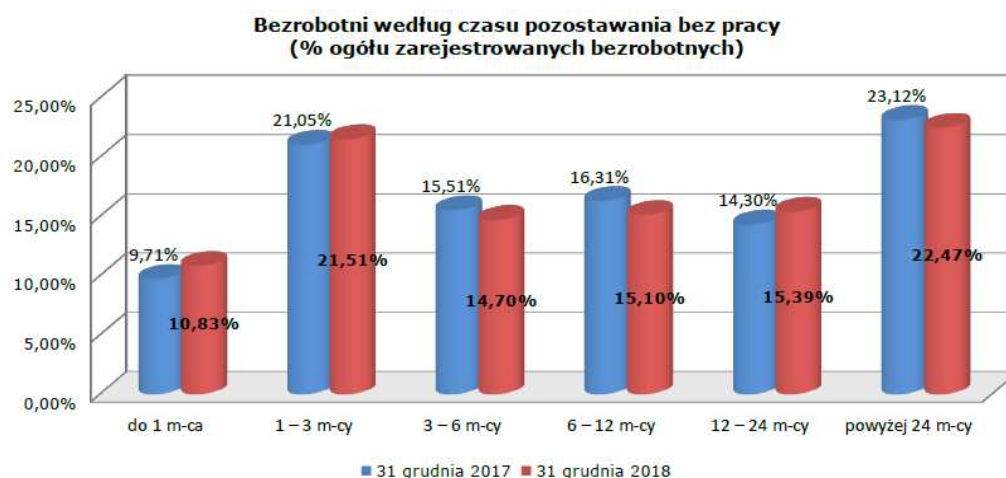
Czas pozostawania bez pracy

Poniższy wykres obrazuje podział zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Największą grupę stanowią bezrobotni pozostający w rejestrach powyżej 24 miesięcy.

**Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy
stan na 31 grudnia 2018 r.**

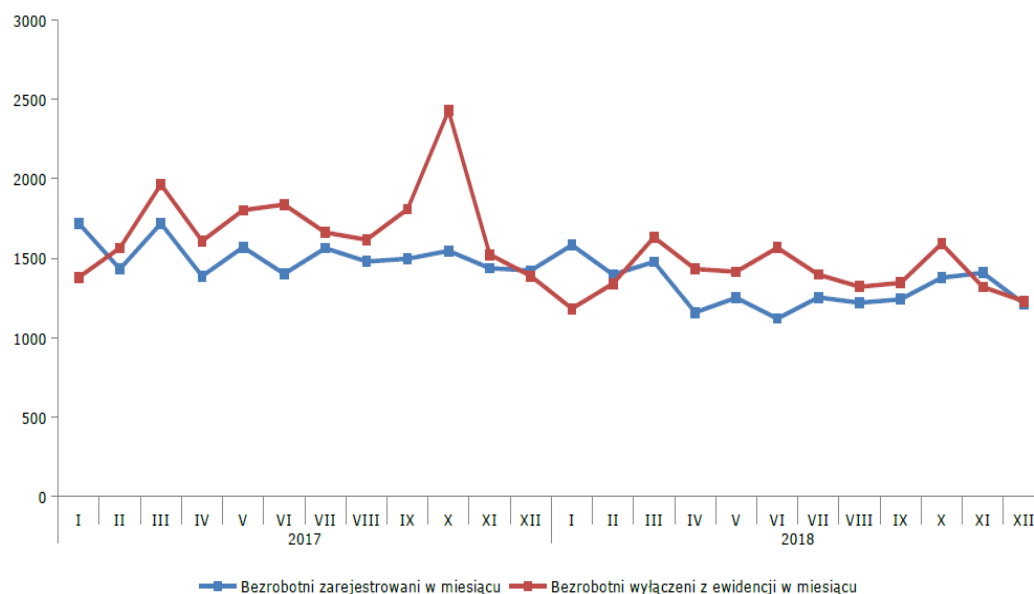

Zmiany w strukturze w stosunku do 2017 roku ilustruje poniższy wykres:

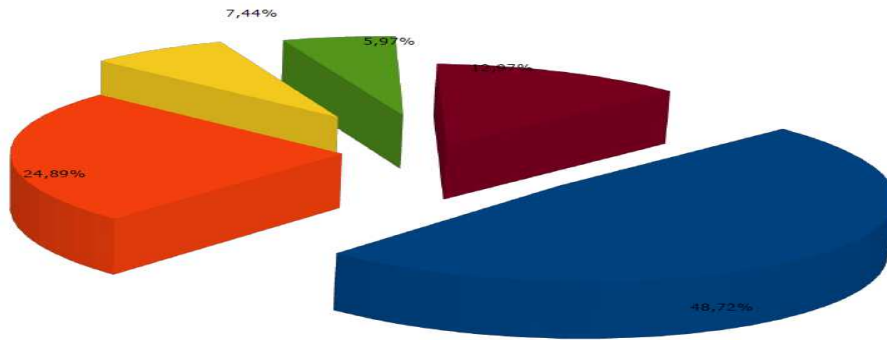
FLUKTUACJA BEZROBOTNYCH

W 2018 roku zarejestrowało się 15 700 osób bezrobotnych, natomiast wyrejestrowało się 16 767.

Podobnie jak w zeszłym roku najczęstszą przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych było podjęcie pracy (48,72% wszystkich wyłączeń):

Wyłączeni z ewidencji wg przyczyn w roku 2018 (w osobach)

■ podjęcie pracy; 8 169 ■ brak gotowości do pracy; 4 174 ■ dobrowolna rezygnacja; 1 248 ■ rozpoczęcie szkolenia lub staż; 1 001 ■ inne przyczyny; 2 175

USŁUGI I INSTRUMENTY RYNKU PRACY

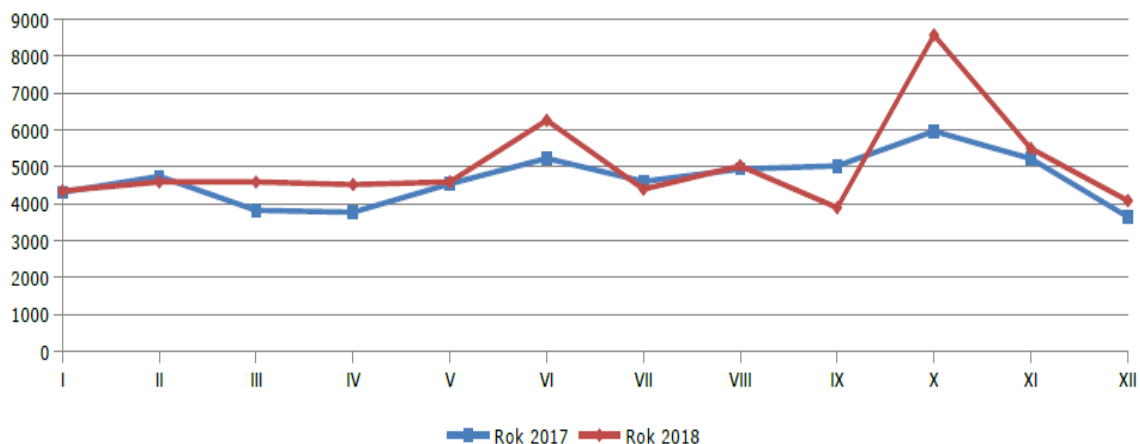
POŚREDNICTWO PRACY

W 2018 roku Urząd posiadał 60 401 ofert pracy i aktywizacji zawodowej, w tym 2 169 dla osób niepełnosprawnych. Oferty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej stanowiły 97,29% (58 764 oferty), natomiast pozostałe 1 637 obejmowało miejsca aktywizacji zawodowej (staże i prace społecznie użyteczne); 1 981 ofert stanowiły oferty na subsydiowane miejsca pracy. Najwięcej ofert dotyczyło zawodów niewymagających wysokich kwalifikacji:

- pakowacz ręczny - 3 827 miejsc pracy;
- pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle- 3 092 miejsc pracy;
- pomocniczy robotnik budowlany -3 070 miejsc pracy;
- pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani - 2 929 miejsc pracy;
- magazynier - 2 774 miejsc pracy;
- robotnik magazynowy -2 136 miejsc pracy;
- pozostali pracownicy zajmujący się sprzątnianiem gdzie indziej niesklasyfikowani - 1 723 miejsc pracy;
- pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani - 1 536 miejsc pracy;
- pracownik przygotowujący posiłki typu fast food - 1 254 miejsc pracy;
- pomoc kuchenna - 1 215 miejsc prac

Napływ ofert pracy w porównaniu do 2018 roku obrazuje poniższy wykres:

Oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej napływ w miesiącu

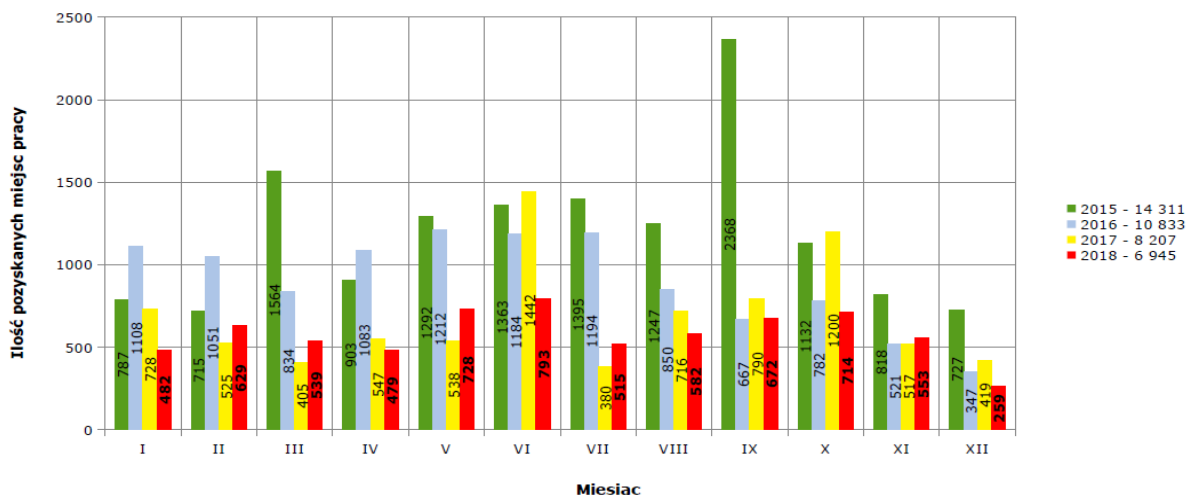

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2017	4 316	4 744	3 820	3 769	4 541	5 230	4 606	4 943	5 027	5 964	5 225	3 643
2018	4 346	4 588	4 587	4 516	4 590	6 262	4 391	5 025	3 896	8 570	5 498	4 087

W 2018 roku pośrednicy pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego nawiązali kontakt z 256 nowymi pracodawcami. W wyniku kontaktów bezpośrednich, telefonicznych i drogą elektroniczną pozyskali oni 6 945 miejsc pracy. Ponadto pośrednicy kontaktowali się z pracodawcami w celu promocji i pozyskania miejsc odbywania stażu, co zaowocowało złożeniem wniosków stażowych przez 112 firm na 335 miejsc stażowych.

Pozyskanie ofert na przestrzeni roku, w porównaniu do lat ubiegłych przedstawia poniższy wykres:

Efekty działania pośrednictwa pracy zewnętrznego

Pośrednicy pracy pełniący funkcję klienta indywidualnego odnotowali 69 572 wizyty osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w efekcie których wydano 22 383 skierowania do pracodawców.

W ramach sieci EURES pośrednicy dysponowali 6 556 miejscami pracy za granicą; asystent EURES udzielił pomocy 5 723 osobom zainteresowanym miejscami pracy zgłoszonymi przez pracodawców z Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Pośrednicy pracy skierowali 1 014 osób do doradców zawodowych w celu udzielenia porad ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie zatrudnienia lub skierowania na specjalistyczne badania lekarskie umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i opracowanie na tej podstawie Indywidualnego Planu Działania. W wyniku otrzymanych od pośredników pracy skierowań 827 osób skorzystało z propozycji odbycia stażu u pracodawcy.

PORADNICTWO ZAWODOWE

Poradnictwem zawodowym objęto 5 865 osób w ramach 6 278 porad indywidualnych oraz 83 osoby w ramach 15 porad grupowych.

Doradcy zawodowi przeprowadzili również szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, w którym wzięło udział 10 osób.

We współpracy z Ośrodkiem Aktywizacji Zawodowej podlegającym Ministerstwu Obrony Narodowej przeprowadzono grupowe spotkanie informacyjne dla 21 żołnierzy przechodzących do rezerwy. W ramach pomocy osobom zwalnianym grupowo z przyczyn niedotyczących pracowników zorganizowano i przeprowadzono 2 grupowe spotkania informacyjne, w których wzięło udział łącznie 87 osób. Przeprowadzono również jedno spotkanie informacyjne dla osób osadzonych w Areszcie Śledczym we Wrocławiu przy ul. Świebodzkiej.

ROZWÓJ ZAWODOWY

SZKOLENIA, EGZAMINY I STUDIA PODYPLOMOWE

W 2018 roku na szkolenia skierowano łącznie 167 osób (z tego 142 mieszkańców Wrocławia i 25 Powiatu Wrocławskiego). W ciągu roku szkolenia ukończyło 157 osób (130 z Wrocławia, 27 z Powiatu Wrocławskiego).

W związku z potrzebą kompleksowego przygotowania klientów do realnych wymagań pracodawców, 1 z 6 zorganizowanych szkoleń w 2018 roku było wzbogacone o praktykę u pracodawcy: „Obsługa obrabiarek sterowanych numerycznie i 4–tygodniowa praktyka u pracodawcy w pełnym wymiarze czasu pracy”. Praktyki trwały 160 godzin. Był to czas przeznaczony na zapoznanie się z zadaniami wykonywanymi bezpośrednio na stanowiskach pracy i na praktyczne wykorzystanie zdobytej na kursie wiedzy.

W 2018 roku najczęściej składanymi wnioskami o skierowanie na wskazane przez bezrobotnych szkolenia były: prawo jazdy kat. C, E/C z kwalifikacją wstępną przyspieszoną, programowanie Java, Java Developer, React, ISTQB. Urząd sfinansował 52 szkolenia wskazane przez 97 bezrobotnych, między innymi:

- opiekun w żłobku,
- prawo jazdy kat. C + przewóz rzeczy, kat. C/E + przewóz rzeczy, kat. D przewóz osób,
- e-marketing,
- programista Java, React,
- kurs księgowości,
- GWO Basic Safety Training.

W ramach aktywizacji zawodowej osób uprawnionych, Urząd ma możliwość finansowania kosztów egzaminów umożliwiających uzyskanie certyfikatów lub tytułów zawodowych oraz kosztów uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania zawodu. W 2018 roku najczęściej wnioskowano o sfinansowanie egzaminów na uzyskanie prawa jazdy kat. C, kat. C/E, kat. D. Sfinansowano również egzamin adwokacki i maklerski. Łącznie sfinansowano egzaminy 31 osobom (24 z Wrocławia, 7 z Powiatu Wrocławskiego).

Z ustawowej możliwości sfinansowania kosztów studiów podyplomowych w 2018 roku skorzystało 29 osób (22 z Wrocławia, 7 z Powiatu Wrocławskiego).

Urząd sfinansował m. in. poniższe kierunki studiów podyplomowych:

- Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna,
- Kadry i płace,
- Ochrona danych osobowych,
- Rachunkowość i podatki,
- Terapia ogrodnicza.

W 2018 roku 2 osoby bezrobotne do 30. roku życia skorzystały ze wsparcia w ramach bonu szkoleniowego.

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

W 2018 roku finansowano koszty kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców z wyodrębnionego z Funduszu Pracy Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Zainteresowanie kształceniem ustawicznym pracowników i pracodawców nie maleje.

Pracodawcy w 8 ogłoszonych naborach złożyli łącznie 397 wniosków, w których wnioskowali o sfinansowanie szkoleń, egzaminów, studiów podyplomowych dla 1 911 osób.

Urząd zawarł 197 umów, ostatecznie w 2018 roku zrealizowano 187 umów. Kwota wydatków KFS w 2018 roku wyniosła 1 319 228,74 zł.

Realizacja KFS w 2018 roku	Liczba	Kwota w zł
Wnioski niezupełnione w terminie	80	1 047 819,48
Rezygnacja pracodawców	25	439 761,00
Wnioski rozpatrzone negatywnie	33	374 332,00
Wnioski pozostawione bez rozpatrzenia z przyczyn formalnych	72	830 656,26
Wnioski rozpatrzone pozytywnie	206	1 535 122,92
Zawarte umowy	197	1 464 193,92
Wydatkowana kwota KFS w 2018		1 319 228,74

STAŻE

Organizowanie stażu w miejscu pracy wciąż jest popularną formą wsparcia osób bezrobotnych od wielu lat. Celem stażu jest przygotowanie bezrobotnego do pracy poprzez wykonywanie zadań na stanowisku pracy.

W 2018 roku pracodawcy złożyli 767 wniosków o organizację stażu, zawarto 660 umów.

Ponad 89% wniosków o organizację stażu złożyli pracodawcy z Wrocławia, pozostałe pochodziły od pracodawców z Powiatu Wrocławskiego.

	Liczba złożonych wniosków	%
Miasto Wrocław	690	89,96
Powiat Wrocławski	77	10,04
Razem:	767	100

Stażami objęto 1 118 osób, z tego 972 osób z Wrocławia i 146 osób z Powiatu Wrocławskiego.

Staże finansowane były ze środków Funduszu Pracy oraz w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego: PO WER dla osób do 30. roku życia i RPO dla osób powyżej 30. roku życia.

	Umowy zawarte ze środków PO WER	Umowy zawarte ze środków RPO	Umowy zawarte ze środków Funduszu Pracy
Miasto Wrocław	290	169	142
Powiat Wrocławski	22	23	14
Razem:	312	192	156

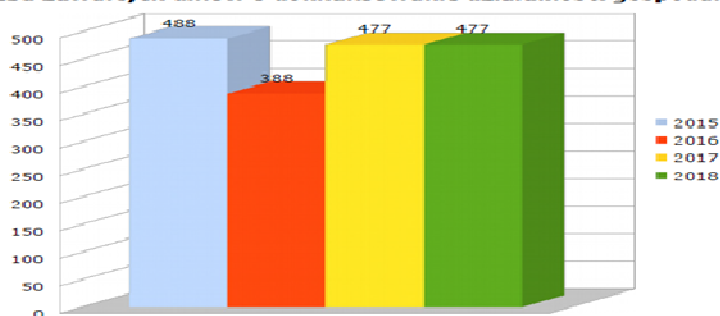
Odsetek osób zatrudnionych po zakończeniu stażu, tzw. efektywność, za 2018 roku wyniosła, według stanu na 31 grudnia 2018 roku, dla staży sfinansowanych ze środków PO WER 81,87%, ze środków RPO WD 66,78%, a dla staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy 77,78%.

Ponadto bezrobotni do 30. roku życia mogą korzystać z formy wsparcia jaką jest bon stażowy. W 2018 roku zawarto 8 umów o organizację staży w ramach bonu stażowego w wyniku których staż otrzymało 8 osób (6 osób z Wrocławia, 2 osoby z Powiatu Wrocławskiego). Efektywność zatrudnieniowa bonu wyniosła 90,00%.

INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Instrumentami rynku pracy (do których zaliczamy między innymi prace interwencyjne, refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy, dofinansowanie działalności gospodarczej, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, jednorazową refundację składek na ubezpieczenie społeczne, zatrudnienie wspierane, dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50. roku życia, bon zatrudnieniowy, refundacja dla osób do 30. roku życia) objęto 1 788 osób, w tym udzielono dofinansowania na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej 477 osobom bezrobotnym.

Liczba zawartych umów o dofinansowanie działalności gospodarczej

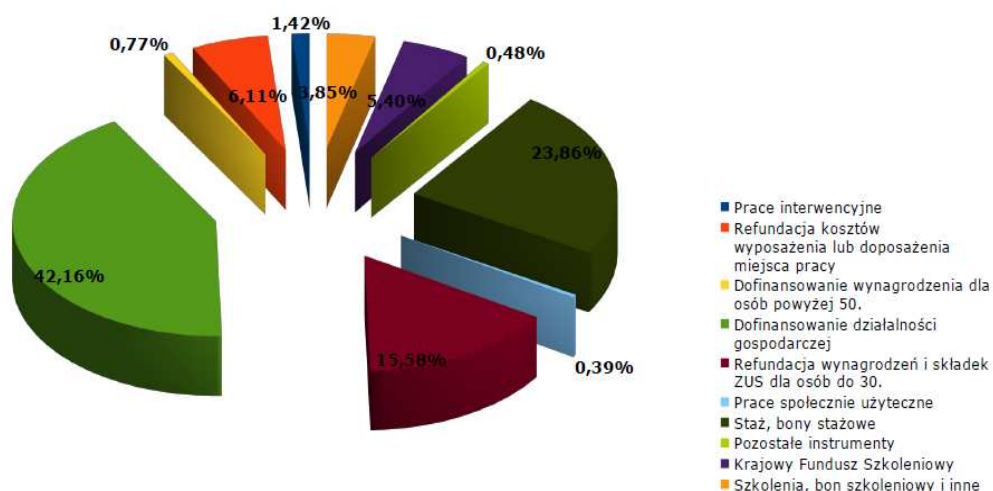
W 2018 roku podobnie jak w latach ubiegłych pomoc była skierowana przede wszystkim do osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50. roku oraz osób do 30. roku życia. Wybrane programy aktywizacji skutecznie przyczyniły się do powrotu na rynek pracy bezrobotnych oraz zmniejszenia liczby osób pozostających bez pracy na terenie działania Urzędu.

Struktura wydatków na instrumenty rynku pracy wraz ze szkoleniami, stażami i KFS przedstawia się następująco:

Instrumenty rynku pracy oraz szkolenia, KFS i inne	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów	Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych	Ilość osób objętych instrumentem	Ilość osób skierowanych	Wydatki w tys. zł
Prace interwencyjne	152	98	106	139	93	347,33

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy	124	65	109	179	94	1 492,02
Dofinansowanie działalności gospodarczej	892	477	316	793	477	10 297,90
Prace społecznie użyteczne	3	3	2	88	88	94,64
Program Aktywizacja i Integracja	x	1	0	10	10	2,22
Roboty publiczne	0	0	1	1	1	4,34
Zatrudnienie wspierane	0	0	1	0	0	0
Dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50rokuż.	31	24	85	62	22	187,16
Bon zatrudnieniowy	19	16	30	10	7	40,6
Bon zasiedleniowy	31	14	38	24	13	59,00
Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne dla spółdzielni socjalnej	1	1	1	5	5	9,97
Refundacja wynagrodzeń i składek ZUS za osoby bezrobotne do 30rokuż.	3	0	373	476	47	3 805,63
Jednorazowa refundacja składek ZUS	1	1	0	1	1	0
Szkolenia, bon szkoleniowy i studia podyplomowe i egzaminy	376	153	44	273	229	940,63
Staż, bony stażowe	767	660	263	1 118	822	5 827,4 2
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	397	197	43	748	635	1 319,2 3

Zestawienie instrumentów i szkoleń według wydatków

Warto przypomnieć, że od 2016 roku Urząd przejął dodatkowe zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla miasta Wrocławia.

W 2018 roku łącznie zostało wydatkowanych 234,59 tys. złotych co obrazuje poniższa tabela.

Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów	Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych	Ilość osób za które wypłacon o środki	Wydatki w tys. zł
Refundacja kosztów zatrudniania pomagających pracowników niepełnosprawnemu	1	1	0	22	24,59
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej	6	1	19	1	60,00
Dotacje dla osoby niepełnosprawnej	4	3	16	3	150,00

PROJEKTY RYNKU PRACY

W 2018 roku Urząd, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO WD) Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, zrealizował projekt „Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 30. roku życia w Powiecie Wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław” współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Budżet projektu wyniósł 6 688 162,00 zł.

W ramach projektu objęto wsparciem 535 osób bezrobotnych, w tym 406 kobiet. Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne w większości znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osoby:

- powyżej 50. roku życia – 85 osób, w tym 54 kobiety;
- z niepełnosprawnością – 21 osób, w tym 13 kobiet;

- długotrwale bezrobotne – 219 osób, w tym 146 kobiet;
- o niskich kwalifikacjach – 193 osoby, w tym 110 kobiet;
- z obszarów DEGURBA 3* – 73 osoby, w tym 52 kobiety;
- z obszarów objętych rewitalizacją – 36 osób, w tym 29 kobiet.

* obszar słabo zaludniony.

Część osób kwalifikowało się do więcej, niż jednej z ww. kategorii.

W ramach projektu uczestników objęto następującymi instrumentami i usługami rynku pracy:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe – wszyscy uczestnicy projektu;
- staże – 312 osób, w tym 268 kobiet;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 218 osób, w tym 138 kobiet;
- szkolenia – 6 osób, w tym 1 kobieta.

Efektywność zatrudnieniowa we wspomnianym projekcie na dzień 31. grudnia 2018 roku zgodnie z obowiązującą metodologią liczenia efektywności zatrudnieniowej w projektach współfinansowanych ze środków EFS wyniosła 59,78%.

W 2018 roku Urząd Pracy zrealizował także w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Wrocławskim (III) oraz powiecie m. Wrocław (III)” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, który kontynuowany był w 2018 roku

Budżet projektu w 2018 roku wyniósł 7 139 360,00 zł, natomiast w latach 2017/2018 wyniósł 13 106 501,00 zł.

W ramach projektu wsparcie uzyskało w 2018 roku 511 osób młodych, w tym 311 kobiet – tzw. młodzież NEET (młodzież nieuczącą się, niepracującą i nie szkolącą się, która nie ukończyła 30. roku życia), w tym osoby:

- z niepełnosprawnościami – 9 osób, w tym 4 kobiety;
- długotrwale bezrobotne – 102 osoby, w tym 59 kobiet;
- z niskimi kwalifikacjami – 181 osób, w tym 89 kobiet;
- z DEGURBA 3 – 55 osób, w tym 33 kobiety;
- niezaliczone do w/w kategorii – 22 osoby, w tym 15 kobiet.

Część osób kwalifikowało się do więcej, niż jednej kategorii.

Instrumenty i usługi rynku pracy, którymi objęto uczestników projektu w ramach proponowanego wsparcia aktywizacyjnego:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe, Indywidualny Plan Działania – wszyscy uczestnicy projektu;
- staże – 329 osób (w tym 221 kobiet);
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 154 osoby, w tym 78 kobiet;
- bony na zasiedlenie – 11 osób, w tym 6 kobiet;
- wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy – 17 osób, w tym 6 kobiet.

Realizacja projektu obejmuje okres 2017–2018. Efektywność zatrudnieniowa na dzień 31. grudnia 2018 roku zgodnie z obowiązującą metodologią liczenia efektywności zatrudnieniowej w projektach współfinansowanych ze środków EFS wyniosła 73,17%.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA

Program Aktywizacja i Integracja był realizowany w 2018 roku przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Celem programu jest praca u podstaw z uczestnikami, bezrobotnymi najbardziej oddalonymi od rynku pracy, którym ustalono tzw. III profil pomocy, mająca w konsekwencji realizowanych działań umożliwić im powrót na rynek pracy, chociaż w wielu przypadkach za sukces należy uznać zwiększenie motywacji i chęci do aktywności zawodowej oraz przygotowanie do lepszego radzenia sobie na rynku pracy, w tym utrwalenie pożądaných i potrzebnych na rynku pracy nawyków. Program objął kompleksową opieką wyselekcjonowaną przez MOPS grupę osób bezrobotnych.

W związku z dużym zaangażowaniem kadr realizujących Program zarówno ze strony Urzędu Pracy jak i MOPS, współpraca przebiegała płynnie, a zadania były sprawnie realizowane.

W drodze zawartego porozumienia z MOPS we Wrocławiu zrealizowano 1 cykl PAI. W Programie udział wzięło 10 wskazanych przez MOPS osób bezrobotnych skierowanych przez Urząd Pracy.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W pierwszej połowie 2018 roku Urząd Pracy we Wrocławiu podpisał porozumienia z gminami Czernica i Kobierzyce w sprawie realizacji prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne zorganizowano również z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Programem zostały objęte osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania urzędu pracy.

TARGI PRACY

W dniu 8 czerwca 2018 roku Centrum Aktywizacji Zawodowej Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu we współpracy z Zachodnią Izbą Gospodarczą zorganizowało Targi Pracy, których oferta skierowana była przede wszystkim do osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie, a także do wszystkich zainteresowanych znalezieniem bądź zmianą pracy. Zaprezentowano ofertę dla osób w każdym wieku, o różnym poziomie wykształcenia i doświadczenia zawodowego. Celem Targów Pracy było umożliwienie bezpośredniego kontaktu pracodawców z poszukującymi zatrudnienia oraz promowanie aktywnej postawy na rynku pracy.

Podczas Targów, odbywających się na dziedzińcu Urzędu przy ul. Glinianej 20-22, swoją ofertę zaprezentowało wielu cenionych pracodawców, wśród wystawców znaleźli się: Jeronimo Martins, Poczta Polska, Job Impulse, WABCO, Work Service, Manpower, Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu, Trenkwalder, Randstad, SGP Group, Interkadra, Danfoss, LIDL, PEPCO, Mirosław Wróbel Sp. z o. o., Clarsystem, Fundacja Rozwoju Kwalifikacji STELLA VIRUM, Gegenbauer, Polski HR - A-Trybut, Nestle, PMI Outsourcing i Adecco. Osoby odwiedzające Targi mogły skorzystać z dodatkowej oferty, w tym z konsultacji ekspertów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu oraz porad doradców zawodowych i konsultacji pracowników Urzędu, zajmujących się realizacją programu staży zawodowych.

Na targi pracy zostało wydanych 1 048 skierowań, które bezrobotni otrzymali podczas wizyty u pośrednika pracy. Około 1 500 osób zostało poinformowanych o targach pracy drogą elektroniczną i podczas kontaktu telefonicznego z pośrednikiem pracy.

Na targi pracy zgłosiło się 756 osób, które otrzymały skierowania i miały obowiązek złożenia podpisu na liście obecności w recepcji targów pracy; nie zgłosiły się 292 osoby.

Ponadto w targach wzięło udział około 1 500 osób odwiedzających, zarówno zarejestrowanych w Urzędzie Pracy we Wrocławiu, jak i niebędących klientami naszego Urzędu (studentów, osób pracujących planujących zmianę miejsca pracy, mieszkańców Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego).

PROMOCJA STAŻY

Od początku 2018 roku Urząd podejmował działania w celu rozpowszechnienia informacji na temat środków na aktywizację osób bezrobotnych, którymi dysponuje w ramach projektów realizowanych w programach PO WER oraz RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, ze szczególnym uwzględnieniem promocji programu staży. W tym celu do Wójtów i Burmistrzów wszystkich gmin Powiatu Wrocławskiego, dyrektorów i kierowników wszystkich gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Wrocławskiego, Przewodniczących wszystkich samorządów gospodarczych z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, Przewodniczących wszystkich Rad Osiedli z terenu Wrocławia wysłano pisma zawierające informacje na temat programu staży oraz prośbę o ich upowszechnienie wśród pracodawców oraz osób poszukujących pracy.

Podczas spotkania z przedstawicielami Stowarzyszenia Przedsiębiorców Ziemi Kobierzyckiej w Bielanych Wrocławskich w dniu 8. lutego 2018 roku oraz śniadania biznesowego organizowanego przez Dolnośląską Izbę Gospodarczą w dniu 19. lutego 2018 roku zaprezentowano ofertę Urzędu pracodawców i przedsiębiorców, w szczególności w zakresie staży. W dniach 23. lutego, 20. lipca oraz 9. listopada (w ramach Europejskiego Dnia Pracodawców) organizowano spotkania informacyjno-konsultacyjne dla pracodawców oraz osób bezrobotnych na temat wparcia w tworzeniu miejsc pracy dla osób bezrobotnych.

Na stronie internetowej wroclaw.praca.gov.pl, www.facebook.com/pupwroclaw/ oraz w newsletterze umieszczono stałą informację promocyjną. Wykorzystano także tablice informacyjne na terenie Urzędu (plakaty, ulotki) oraz elektroniczny system wizualizacji na korytarzach w budynkach Urzędu. Ponadto wyżej wymienione informacje były udostępniane na stronach internetowych biur karier wrocławskich uczelni, m. in.: Akademii Wychowania Fizycznego, Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, Wyższej Szkoły Handlowej, Uniwersytetu Ekonomicznego, Wyższej Szkoły Informatyki Stosowanej Horyzont i Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej, a w ramach kontaktów z mediami, informacji udzielano stacjom telewizyjnym i radiowy oraz lokalnym gazetom. Pośrednicy pracy informowali, w ramach bezpośrednich spotkań oraz za pośrednictwem rozmów telefonicznych pracodawców oraz potencjalnych stażystów o stażach. W ramach tzw. marketingu szeptanego każdy pracodawca, z którym pośrednik przeprowadzał rozmowę na temat staży proszony był o przekazywanie informacji o projekcie stażowym zaprzyjaźnionym firmom.

Program stażowy był prezentowany podczas bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami urzędów gmin w Powiecie Wrocławskim i biur karier uczelni wyższych oraz doradcami zawodowymi ze szkół ponadgimnazjalnych. W celu jego rozpowszechnienia dostarczano plakaty, ulotki dotyczące staży, proszono o ich dystrybucję poprzez zamieszczenie na terenie urzędów oraz na ich stronach internetowych. Staże promowano podczas spotkań grupowych z uczniami i studentami, zachęcani ich do pozyskiwania pracodawców.

WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI GOSPODARCZYMI

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, w ramach współpracy z samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, podejmował wspólne działania na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, jak też podkreślania wagi rozwoju przedsiębiorczości. W szczególności Urząd Pracy we Wrocławiu po raz kolejny współpracował z Zachodnią Izbą Gospodarczą przy organizacji Targów Pracy 8. czerwca 2018 roku kontynuowano współpracę ze wszystkimi samorządami gospodarczymi, z którymi w roku 2014 podpisano porozumienia tworzącego instytucję Partnerstwa Lokalnego na rzecz rynku pracy, w szczególności w zakresie upowszechnienia wśród pracodawców informacji o ofercie Urzędu,

prowadzonych naborach wniosków i innych istotnych działaniach, związanych z realizacją projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Regionalnego Programu Województwa Dolnośląskiego 2014 -2020 oraz zadań Urzędu finansowanych z Funduszu Pracy i Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W ramach prowadzonej współpracy regularnie przesyłano samorządom za pomocą poczty elektronicznej i newsletter'a, informacje na temat usług i instrumentów rynku pracy będących w ofercie Urzędu, w celu ich dalszego upowszechniania wśród pracodawców zrzeszonych w poszczególnych samorządach, dzięki czemu informacja o naszej ofercie miała bardzo szeroki zasięg. Pracownicy Urzędu na zaproszenie samorządów gospodarczych brali także udział w spotkaniach z pracodawcami, w trakcie których udzielali informacji na temat oferty Urzędu i prowadzili konsultacje indywidualne.

WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI ZEWNĘTRZNYMI

W 2018 roku Urząd współpracował m. in. z następującymi partnerami zewnętrznymi: z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej, Starostwem Powiatu Wrocławskiego, gminami z terenu Powiatu Wrocławskiego, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oddział we Wrocławiu, Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, Wojewódzką Komendą Uzupelnień we Wrocławiu, uczelniami wyższymi oraz szkołami ponadgimnazjalnymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego oraz mediami o zasięgu lokalnym i regionalnym. Podobnie jak w przypadku samorządów gospodarczych, również nasi partnerzy w ramach prowadzonej współpracy regularnie otrzymywali, za pomocą poczty elektronicznej, newsletter'a oraz poczty tradycyjnej, informacje na temat usług i instrumentów rynku pracy będących w ofercie naszej jednostki. Informacje były następnie upowszechniane wśród pracodawców oraz osób poszukujących pracy. Pracownicy Urzędu na zaproszenie naszych partnerów brali także udział w spotkaniach z pracodawcami oraz mieszkańcami Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, w trakcie których udzielali informacji na temat oferty Urzędu i prowadzili konsultacje indywidualne.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA OTRZYMANE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY WE WROCŁAWIU W ROKU 2018

W dniu 24 stycznia 2018 roku Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przyznało Powiatowemu Urzędowi Pracy we Wrocławiu wyróżnienie za efektywne i skuteczne działania aktywizacyjne podejmowane wobec osób bezrobotnych oraz za sprawną realizację zadań związanych z zatrudnianiem cudzoziemców.

Decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej PUP Wrocław otrzymał nagrodę specjalną dla pracowników Urzędu, o której mowa w art. 109 ust. 7k ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w kwocie 272 700 zł za osiągnięcie wskaźników efektywności kosztowej i zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej.

Fundacja Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM, organizator konkursu „Lider Aktywizacji Osób Młodych”, już po raz drugi zdecydowała o przyznaniu Powiatowemu Urzędowi Pracy we Wrocławiu nagrody specjalnej w kategorii publicznych instytucji rynku pracy. Nagroda została przyznana za wdrażanie nowatorskich działań zwiększających skuteczność wsparcia kierowanego do osób młodych. Uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień odbyło się w dniu 26. października 2018 roku w Warszawie.

Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) wyraziła podziękowania dla Urzędu za zaangażowanie w skuteczną realizację pilotażowego projektu dotyczącego podejmowania przez obywateli Gruzji krótkoterminowego zatrudnienia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Projekt, którego jedynym realizatorem na terenie naszego kraju był Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, będzie jako dobra praktyka upowszechniany w innych krajach Unii Europejskiej. Za profesjonalną realizację pilotażowego projektu oraz zaangażowanie we współpracę Urząd otrzymał podziękowania.

SPOTKANIA INFORMACYJNO-KONSULTACYJNE

W celu promocji i zwiększenia stanu wiedzy klientów o możliwościach korzystania z instrumentów rynku pracy oraz promowania usług Urzędu doradcy klienta z Centrum Aktywizacji Zawodowej zorganizowali dni informacyjno-konsultacyjne, na które zaproszono osoby bezrobotne oraz pracodawców. Osoby bezrobotne dowiedziały się o możliwościach wsparcia przez Urząd na spotkaniu 23 stycznia 2018 roku. Podczas prezentacji ogólnej, bezrobotni mieli możliwość zapoznać się z możliwościami wsparcia przez Urząd w wejściu na rynek pracy oraz mogli przeprowadzić szczegółowe konsultacje z pracownikami Działu Instrumentów Rynku Pracy. Na spotkaniu dla pracodawców oraz osób bezrobotnych, które odbyło się 20 lipca 2018 roku obecni mogli się dowiedzieć na temat wsparcia w tworzeniu miejsc pracy dla osób bezrobotnych, w szczególności niepełnosprawnych. 9 listopada 2018 roku na spotkaniu dla pracodawców w ramach Europejskiego Dnia Pracodawców przedstawiono prezentację ogólną, podczas której pracodawcy byli zapoznawani z możliwościami wsparcia przez Urząd oraz mogli przeprowadzić szczegółowe konsultacje z pracownikami Działu Instrumentów Rynku Pracy i Działu Rozwoju Zawodowego. Większość przedsiębiorców, którzy wzięli w nich udział nie korzystało z usług Urzędu, ale wykazali zainteresowanie przedstawionymi propozycjami i wyrazili gotowość zatrudnienia osób bezrobotnych.

INNE DZIAŁANIA

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy pośrednicy pracy z Działu Pośrednictwa i Poradnictwa uczestniczyli w następujących przedsięwzięciach:

- 20 lutego – przedstawieniu prezentacji podczas szkolenia organizowanego przez Okręgowy Inspektorat Pracy we Wrocławiu dla przedstawicieli podmiotów gospodarczych powierzających pracę cudzoziemcom w zakresie legalności jej powierzenia w ramach zezwoleń na pracę sezonową i oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi;
- 16 marca – przedstawieniu prezentacji podczas szkolenia organizowanego przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich z Dolnego Śląska pt. „Zatrudnienie cudzoziemców na pracę sezonową w gospodarstwie rolnym”;
- 28 marca – badaniu FGI będącego etapem działania naukowego „Efektywność publicznych służb zatrudnienia w Polsce – stan rzeczywisty a pożądany”, organizowanym przez Wydział Inżynierii Zarządzania Politechniki Białostockiej;
- 26 kwietnia – seminarium internetowym dla polskiej sieci EURES nt. „Warunków życia i pracy w Niemczech”;
- 4 września – konferencji „Miej to z głowy – jak dbać o swoją kondycję psychiczną”;
- 23 października – Targach Pracy organizowanych przez Akademię Wojsk Lądowych;
- 15 listopada – organizowanej przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w Wałbrzychu prezentacji wyników badania dotyczącego działalności agencji zatrudnienia w województwie dolnośląskim oraz współpracy z publicznymi służbami zatrudnienia;
- 22 listopada – szkoleniu organizowanym przez Fundację Ukraina „Komunikacja międzykulturowa”;
- 29 listopada – Targach Pracy i Praktyk Kampus Kariery organizowanych przez Uniwersytet Wrocławski;
- 29 listopada – szkoleniu organizowanym przez Fundację Ukraina „Obsługa klienta cudzoziemskiego”;
- 30 listopada – w IV Transgranicznym Forum Rynku Pracy organizowanym przez regionalny związek pracodawców Konfederacji Lewiatan oraz Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy.

We współpracy z IOM, Międzynarodową Organizacją ds. Migracji, Agendą ONZ, realizowano projekt dotyczący krótkoterminowej migracji zarobkowej Gruzinów do Polski i Estonii.

Specjaliści ds. programów z Działu Instrumentów Rynku Pracy w ramach aktywizacji zawodowej brali udział 17 stycznia 2018 roku – w prezentacji form wsparcia oferowanych przez Urząd, umożliwiających powrót lub wejście na rynek pracy osobom bezrobotnym w ramach ogólnopolskiego programu „Środa z Funduszami dla osób planujących założenie działalności gospodarczej” organizowanym przez Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, którego celem jest współdziałanie na rzecz osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej.

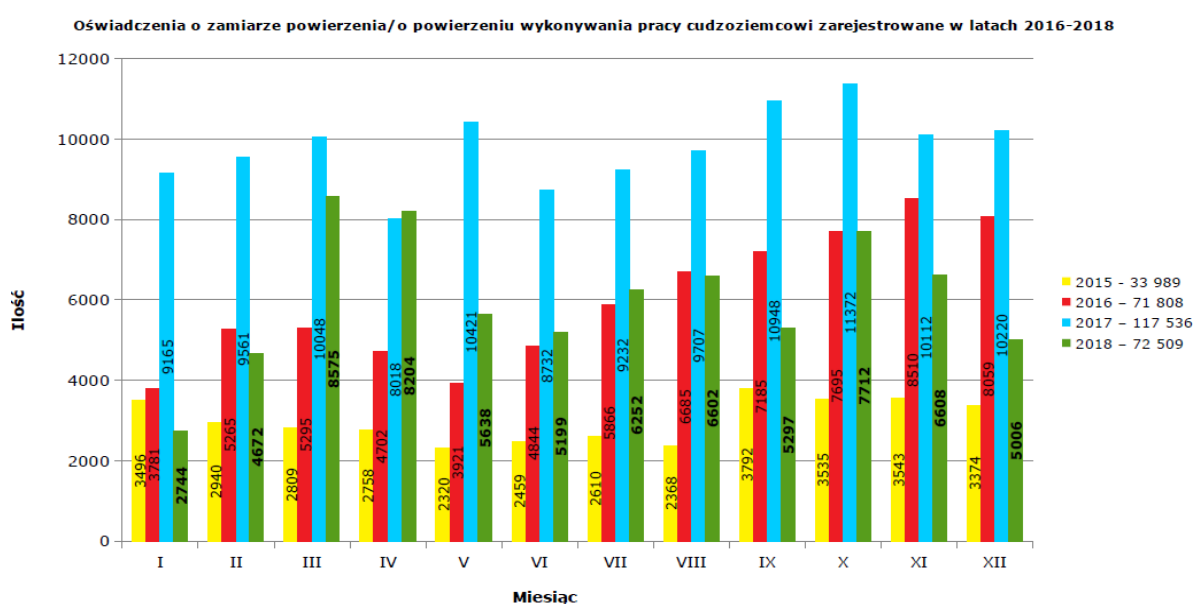
OBSŁUGA FORMALNA KLIENTÓW

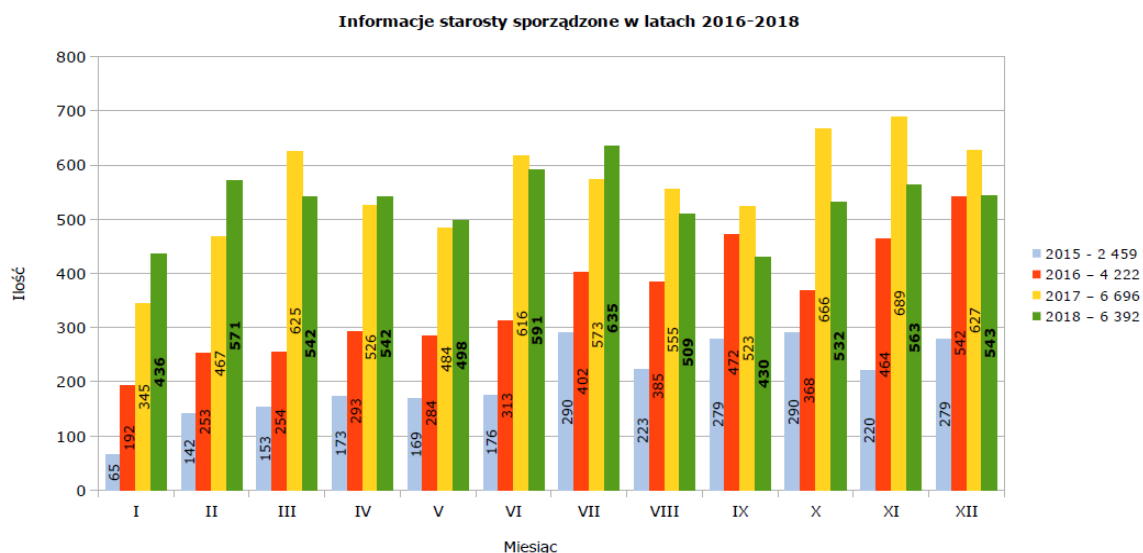
W 2018 roku wydano 45 828 decyzji administracyjnych w sprawach związanych ze statusem i uprawnieniami osób, do których zastosowanie miały przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz 1 759 decyzji administracyjnych w sprawach związanych z wydaniem zezwolenia na pracę cudzoziemca.

Bezrobotnym wydano 56 118 zaświadczeń, w tym 9 730 w systemie SEPI – w ramach elektronicznej i bez udziału klienta wymiany danych pomiędzy Urzędem Pracy, a ośrodkami pomocy społecznej. Pracodawcom ubiegającym się o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca wydano 1 080 zaświadczeń.

Zostało zaskarżonych 209 decyzji, z których 207 przekazano do Wojewody Dolnośląskiego i 2 do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu co stanowi około 0,44 % wydanych decyzji. Nie zaskarżono żadnej decyzji do ministra właściwego ds. pracy. Zestawienie zbiorcze wydanych decyzji zawiera załącznik do niniejszego sprawozdania.

W 2018 roku pracownicy Urzędu zarejestrowali 72 509 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi przyjętych od pracodawców oraz wydali 6 392 informacje starosty, dotyczące 45 187 miejsc pracy, na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy zgłaszającego zamiar zatrudnienia cudzoziemca.

SKARGI I WNIOSKI

W 2018 roku złożono 19 skarg i 3 wnioski. Żadna skarga nie była uzasadniona.

DZIAŁALNOŚĆ CENTRUM ROZWOJU ZAWODOWEGO

Prowadzenie Centrum Rozwoju Zawodowego Krzywy Komin CRZ Krzywy Komin – w wysokości 400.000 zł rocznie (umowa na lata 2018-2020).

Zmodernizowany w ramach dofinansowania z UE kompleks budynków poprzemysłowych - Centrum Rozwoju Zawodowego „Krzywy Komin” jest jedynym dużym projektem infrastrukturalnym zrealizowanym przez BRG. W latach 2013-2017, w okresie trwałości projektu unijnego, zadanie prowadzenia CRZ „Krzywy komin” realizowała w wyniku udzielonego zamówienia publicznego firma Grupa Kreatywni.pl. W ciągu 5 lat działalności przeszkolonych zostało w ramach 12 tysięcy godzin warsztatów i szkoleń ponad 10.000 osób. Na funkcjonowanie CRZ Miasto przeznaczało w tym okresie 739.000,00 zł rocznie.

W 2018 roku przeprowadzono kolejny konkurs na operatora CRZ i wyłoniono realizatora - Fundację Open Mind i tym samym zatwierdzono harmonogram działań operatora na najbliższy rok.

CRZ służy rozwojowi zdolności i kompetencji nowoczesnego rzemiosła, umożliwiając ich wykorzystanie w pracy zawodowej. Dodatkowo wzmacnia i promuje przedsiębiorczość oraz aktywność społeczną. Staje się przestrzenią o niepowtarzalnym charakterze do realizacji niekomercyjnych projektów o charakterze warsztatowym i szkoleniowym (w tym szkolenia wysoko specjalistyczne).

Tylko w roku 2018 z oferty CRZ Krzywy Komin skorzystało ponad 12 tys. uczestników, w tym ponad 2 tys. dzieci i ponad 300 seniorów; przeprowadzono łącznie ponad 2500 godzin warsztatów, wykładów, imprez tematycznych.

XIV. SZKOLNICTWO WYŻSZE, NAUKA I POSTĘP TECHNOLOGICZNY

Innowacje to zmiany oraz nowości, które mogą pojawić się w różnych obszarach działalności firmy, produkcyjnej jak i usługowej. Odnoszą się one do rzeczy, pomysłów, sposobów postępowania oraz metod organizacji i zarządzania. W samorządach jest to bardziej złożony proces, stanowiący dla gminy wyzwania i szanse, ponieważ innowacje wpływają na funkcjonowanie całego miasta i decydują o poziomie rozwoju cywilizacyjnego społeczności lokalnej. Dlatego w ramach polityki miasta prowadzi się współpracę z uczelniami wrocławskimi, które są inkubatorami wiedzy i technologii.

BIURO WSPÓŁPRACY Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI

VISITING PROFESSORS

Realizacja programu ma zapewnić wrocławianom możliwość spotkania z wybitnymi przedstawicielami świata nauki i kultury (wykłady, warsztaty, seminaria). Do udziału w programie zaproszone są wrocławskie uczelnie akademickie oraz instytuty naukowe.

W odpowiedzi na zaproszenie do udziału w konkursie w roku 2018 do Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi wpłynęło 48 wniosków. Wnioski zostały złożone zarówno przez wrocławskie uczelnie publiczne i niepubliczne oraz instytuty. Zdecydowanie najwięcej wniosków wpłynęło z Uniwersytetu Wrocławskiego (14) oraz Politechniki Wrocławskiej (13). Kapituła rozpatrzyła pozytywnie 28 wnioski, z czego najwięcej zgłoszonych przez Politechnikę Wrocławską (6), Uniwersytet Medyczny (5) oraz Uniwersytet Wrocławski (5).

Zaakceptowane wnioski otrzymały dofinansowanie na łączną kwotę 160 000,00 zł.

budżet - wykonanie: 138 266 zł

WROCLAWSKIE KONFERENCJE NAUKOWE

Dzięki temu programowi wrocławianie, w tym szczególnie środowiska naukowe i kulturalne miasta mogły uczestniczyć w wyróżniających się konferencjach naukowych czy towarzyszących im wydarzeniach. Wspierana w ramach tego programu konferencje mają również szczególne znaczenie promocyjne dla Wrocławia i umacniają jego wizerunek jako „miasta nauki”. Do udziału w programie zaproszone są wrocławskie uczelnie akademickie, instytuty naukowe oraz instytucje otoczenia nauki i biznesu, które wnioskuje o dofinansowanie z budżetu Miasta.

Jednym z najbardziej popularnych wydarzeń w roku 2018 była konferencja *Viruses of Microbes* zorganizowana przez Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu.

W odpowiedzi na zaproszenie do udziału w programie do Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi wpłynęło 71 wniosków złożonych przez wrocławskie uczelnie publiczne i niepubliczne oraz instytuty naukowe. Zdecydowanie najwięcej wniosków wpłynęło z Uniwersytetu Wrocławskiego (19), a także Uniwersytetu Medycznego (12) oraz Politechniki Wrocławskiej (9). W efekcie kapituła wybrała 28 wniosków, które dofinansowano na łączną kwotę 140 000,00 zł.

budżet - wykonanie: 116 726 zł

AKADEMIA MŁODYCH UCZONYCH I ARTYSTÓW

Akademia Młodych Uczonych i Artystów jest grupą młodych wybitnych naukowców reprezentujących wrocławskie środowisko akademickie, wspierającą Prezydenta Wrocławia w sprawach związanych z nauką (oraz edukacją) i jej promocją wśród wrocławian. Została powołana zarządzeniem Prezydenta. W działalność Akademii zaangażowanych jest 24 członków zwyczajnych i 23 wspierających.

W 2018 roku członkowie Akademii zrealizowali kilka projektów:

- **DANiO. Danio Adventure. Nauka i Odkrycia!** (Zakład Biologii Rozwoju Zwierząt Uniwersytetu Wrocławskiego), dzięki któremu uczniowie mieli szansę zrealizować

prawdziwy eksperyment badawczy, a co się z tym wiąże poznali metody eksperymentalne czy sposób analizy, interpretacji wyników oraz wyciągania wniosków. Przy okazji projektu wygłoszony został wykład popularnonaukowy "Zwierzęta na wybiegu - czyli o modelach zwierzęcych w nauce";

- **warsztaty i konsultacje droku Marka Krajewskiego**, znanego wrocławskiego pisarza i filologa; w wydarzeniach poświęconych zagadnieniu „twórczego myślenia” udział wzięli członkowie AMUiA oraz pracownicy naukowcy wrocławskich uczelni; przy okazji tych wydarzeń dodatkowo odbył się wykład Marka Krajewskiego *Zawód: pisarz*, na który zostali zaproszeni wrocławianie, po nim miało miejsce spotkanie autorskie;
- **seminarium pt. *Mathematics and Philosophy*** z udziałem w roli prelegentów m.in. Jana Woleńskiego, Hannesa Leitgeba, Marka Kusia oraz Romana Murawskiego; w seminarium wzięło udział około 50 osób.

Ponadto członkowie Akademii Młodych Uczonych i Artystów, jak co roku, opiniowali wnioski złożone do programów realizowanych przez Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi: Visiting Professors, Miejskiego Programu Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej oraz Studenckiego Programu Stypendialnego.

budżet - wykonanie: 115 600 zł

WROCŁAWSKA NAGRODA NAUKOWA

Nagroda Naukowa Prezydenta Wrocławia dedykowana jest i przyznawana wybitnym twórcom, których dokonania o interdyscyplinarnym charakterze wywierają szczególny wpływ na integrację środowisk akademickich naukowych i artystycznych.

Kapituła nagrodę przyznała prof. dr hab. inż. Jerzemu Jasieńce w uznaniu jego wybitnych osiągnięć naukowych oraz działalności popularyzatorskiej w środowisku akademickim. Profesor otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 30 000 zł. Uroczyste wręczenie nagrody przez Prezydenta miało miejsce podczas środowiskowej inauguracji roku akademickiego, podczas której laureat wygłosił wykład inauguracyjny.

budżet - wykonanie: 30 000 zł

STUDENCKI PROGRAM STYPENDIALNY

Celem programu jest wsparcie najzdolniejszych studentów w ich pracy naukowej, rozwijaniu pasji i talentów oraz wsparcie procesu włączenia ich drogi akademickiej w uniwersytecki obieg międzynarodowy.

W ramach programu funkcjonują trzy rodzaje stypendiów, skierowanych do:

- studentów wyjeżdżających za granicę,
- doktorantów (6 kategorii);
- laureatów olimpiad i konkursów.

W dwóch edycjach programu dla studentów wyjeżdżających za granicę wpłynęło łącznie 215 wniosków, spośród których 105 otrzymało stypendium w wysokości 500 zł, na okres nie dłuższy niż 9 miesięcy.

Doktoranci otrzymali stypendia w 6 kategoriach: im. Ludwika Hirszfelda w zakresie nauk biologicznych i medycznych; im. Hugona Steinhausa w zakresie nauk matematycznych; im. Maxa Borny w zakresie nauk fizycznych i chemicznych; im. Jerzego Grotowskiego w zakresie sztuki; im. Wincentego Stysia w zakresie nauk społecznych i humanistycznych; im. Jana Mozrzymsy w zakresie nauk interdyscyplinarnych). Komisja spośród 132 wniosków przyznała 15 wyróżnień oraz 18 stypendiów w wysokości 2 000 zł, na okres 9 miesięcy. Wśród nagrodzonych było 10 stypendystów z Uniwersytetu Wrocławskiego, 4 z Politechniki Wrocławskiej, 3 z Akademii Sztuk Pięknych i 1 z Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej.

Studenci będący laureatami olimpiad i konkursów złożyli łącznie 76 wniosków, spośród których zostało wyróżnionych 66. Każdy z wyróżnionych studentów otrzymał prawo do stypendium o wartości 1 000 zł miesięcznie, na okres maksymalnie 9 miesięcy.

budżet - wykonanie: 1 077 500 zł

WROCŁAWSKA MAGNOLIA

Celem konkursu jest wyróżnienie najzdolniejszych absolwentów wrocławskich uczelni – autorów prac poświęconych zagadnieniom szeroko pojętej poprawy jakości życia wrocławian, w szczególności ochrony środowiska i zdrowia człowieka. Najlepsze prace magisterskie honorowane są nagrodami pieniężnymi.

Do XV edycji programu wpłynęło 28 wniosków, z czego najwięcej – po 5 - złożyły uczelnie: Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu. Ostatecznie komisja wyróżniła 6 prac, wśród których pierwsze miejsce zajęła „Koncepcja programowo-przestrzenna promenady spacerowej wzdłuż rzeki Oławy we Wrocławiu (fragment od mostu Rakowieckiego do Parku Wschodniego)” absolwenta Uniwersytetu Przyrodniczego z nagrodą 10 000 zł.

budżet - wykonanie: 40 000 zł

WROCŁAWSKA PROFESURA IM. FRITZA STERNA

Wrocławska Profesura im. Fritza Sterna (wybitny amerykański historyk pochodzenia żydowskiego urodzony w we Wrocławiu przed II wojną światową) to przedsięwzięcie, w ramach którego do Wrocławia zapraszani są najwybitniejsi przedstawiciele świata akademickiego, którzy charakteryzują się nie tylko istotnymi w kontekście globalnym osiągnięciami naukowymi w dziedzinach humanistyczno – społecznych, ale są również zaangażowani w proces dialogu między narodami i kulturami oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

W 2018 roku nagrodą została wyróżniona amerykańska dziennikarka - prof. Anne Applebaum za jej wkład w kształtowanie transatlantyckiego spojrzenia na Europę ze szczególnym uwzględnieniem spraw Europy wschodniej oraz aktualnej sytuacji na Ukrainie.

Prof. Anne Applebaum otrzymała nagrodę w wysokości 5 tysięcy euro oraz pamiątkową statuetkę. Uroczyste wręczenie nagrody przez Prezydenta Wrocławia odbyło się 4 października 2018 roku Uroczystość zwieńczyło odsłonięcie popiersia prof. Fritza Sterna w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej przez prezydenta Wrocławia, rektora Uniwersytetu Wrocławskiego i syna prof. Sterna (Fred Stern) oraz uroczyste przekazanie przez niego na rzecz biblioteki uniwersyteckiej księgozbioru należącego do jego ojca.

Wśród zaproszonych gości pojawili się rektorzy wrocławskich uczelni, przedstawiciele świata nauki (np. prof. Norman Davies) oraz reprezentacja władz i instytucji kulturalnych.

Oprócz samej uroczystości nadania profesury, Anne Applebaum spotkała się ze studentami podczas wieczoru autorskiego promującego jej ostatnią książkę „Czerwony głód”, natomiast Fred Stern na spotkaniu otwartym z mieszkańcami Wrocławia wspominał losy swojej rodziny z lat przedwojennego Wrocławia.

Wydarzenia zostały zorganizowane we współpracy z Dolnośląską Szkołą Wyższą oraz Fundacją Zeit oraz Uniwersytetem Wrocławskim.

budżet - wykonanie: 60 000 zł (dotacja)

DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI

Dolnośląski Festiwal Nauki jest imprezą popularnonaukową organizowaną co roku we wrześniu przez wrocławskie wyższe uczelnie, instytuty Polskiej Akademii Nauk oraz środowiska pozauczelniane.

W ramach XXI edycji festiwalu na terenie Wrocławia odbyło się 800 imprez, które gościły będą 75-85 tys. odbiorców, głównie uczniów wrocławskich szkół.

Wśród wydarzeń festiwalowych odbyły się imprezy wiodące - składające się z kilkunastu powiązanych tematycznie przedsięwzięć, np. *Na szlaku tolerancji religijnej* czy *CSI: Kryminalne zagadki Wrocławia*; panele tematyczne; interaktywne pokazy we wrocławskich szkołach podstawowych i średnich (25 placówek oświatowych) obejmujących prezentację zagadnień z różnych dziedzin nauki; w sumie odbyło się ich 166, które obejrzało 6 139 uczniów.

budżet - wykonanie: 100 000 zł (dotacja)

CENTRUM WIEDZY ACADEMIA EUROPAEA

Na podstawie umowy międzynarodowej Prezydenta Wrocławia z największym (zrzeszającym ponad 4 tys. profesorów) europejskim stowarzyszeniem naukowym – Academia Europea – we Wrocławiu działa jedno z czterech europejskich biur tej organizacji.

Biuro, prowadząc prace we wskazanych obszarach, związanych z rozwojem Wrocławia, zajmuje się m.in. organizacją we Wrocławiu międzynarodowych seminariów z udziałem profesorów zrzeszonych w Academia Europea, wizyt wybitnych naukowców, wykładów, seminariów, warsztatów, czy szkół letnich – przedsięwzięć adresowanych zarówno do wrocławskiego środowiska akademickiego i studenckiego, jak i wrocławian niezwiązanych ze światem uniwersyteckim.

15 października 2018 roku podpisana została kolejna umowa pomiędzy prezydentem Wrocławia a stowarzyszeniem Academia Europea, przedłużająca działanie Centrum Wiedzy we Wrocławiu o kolejne dwa lata (2019 i 2020).

budżet - wykonanie: 235 000 zł (dotacja)

MIEJSKI PROGRAM WSPARCIA PARTNERSTWA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI ORAZ SEKTORA AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ (zgodnie z zarządzeniem nr 416/19 Prezydenta Wrocławia z 14.02.2019 roku):

Program ten wspiera finansowo partnerstwa naukowców i przedsiębiorców działających we Wrocławiu.

Projekty podejmowane przez partnerstwa odpowiadają konkretnym potrzebom przedsiębiorców i jednocześnie mają pozytywny wpływ na praktykę dydaktyczną pracowników wrocławskich uczelni i instytutów naukowych. W efekcie współpracy naukowców i przedsiębiorców powstają nowe produkty i usługi, firmy zwiększają obroty i dochody, powstają nowe miejsca pracy również w działach „badań i rozwoju”. Miejsca te rozwijają dalej ofertę firm, co w konsekwencji powoduje jeszcze większy wzrost zatrudnienia w tych przedsiębiorstwach. Z drugiej strony naukowcy dzięki nowemu doświadczeniu modyfikują program nauczania, aby w jeszcze większym stopniu odpowiadały wymogom rynku pracy; dzięki ich zaangażowaniu powstają nowe programy zajęć, kursy; studenci są angażowani w realizację projektów prowadzonych w partnerstwie z przedsiębiorcami w formie staży czy praktyk; niejednokrotnie przedsiębiorcy biorą udział w zajęciach dla studentów, dzięki czemu mogą zapoznać się podejściem praktycznym do zagadnień poznawanych na uczelni; dzięki udziałowi w programie naukowcy również doprowadzają do współpracy przedsiębiorcy z uczelnią.

Tematyka projektów partnerstw jest bardzo różnorodna i ciekawa, gdzie niejednokrotnie dotyczy poprawy jakości życia mieszkańców Wrocławia. Wśród realizowanych zagadnień można chociażby wskazać: *Projekt wzorniczy i ergonomiczny zdalnie sterowanego robota budowlanego o masie do 4t*”, prowadzonego przez naukowca z ASP i firmę Advanced Robotic Engineering Sp. z o.o.; *Wysokowytrzymałe, poliuretanowe elementy układów jezdnych przeznaczone do sportów miejskich i systemów transportowych bliskiego zasięgu*, za który odpowiada naukowiec z PWr i firma Strongflex Sp. z o.o.; *Opracowanie i wdrożenie postępowania terapeutycznego ukierunkowanego na wspomaganie gojenia ran przewlekłych skóry u osób starszych z zastosowaniem nowatorskiej metody jaką jest*

zewnątrzustrojowa fala uderzeniowa (...)”, realizowanego przez pracownika Uniwersytetu Medycznego i firmę Medisystem Sp. z o.o.; *Niklowanie lutowanych elementów z miedzi i mosiądzu oraz zwiększenie bezpieczeństwa realizowanych procesów technologicznych*, prowadzonego przez naukowca PWr i ECM Sp. z o.o.

W 2018 roku:

- do edycji 2018/2019 zostało zakwalifikowanych 28 partnerstw naukowo-biznesowych; z czego 26 podjęło długotrwałą współpracę z Miastem w październiku rozpoczęły 12-miesięczne projekty (staże);
- ponadto 21 partnerstw z edycji 2017/2018 zakończyły realizację projektów i tym samym współpracę z Miastem; podczas gdy dodatkowo 7 naukowców w partnerstwie z przedsiębiorcami z tej samej edycji otrzymało zgodę na wydłużenie czasu trwania ich projektów – do 18 miesięcy;
- po 18 miesiącach swój udział w Programie zakończyło 6 partnerstw z edycji 2016/2017;
- od początku funkcjonowania Programu do roku 2017 Miasto przyznało dofinansowanie łącznie 192 partnerstwom.

budżet - wykonanie: 1 180 160 zł

XV. SMART CITY

Innowacje w miastach to twórcze zmiany w systemie społecznym, strukturze gospodarczej, w technice oraz w środowisku naturalnym przy jednoczesnym utrzymaniu jego dobrego stanu. Jednym z przejawów innowacyjności władz Wrocławia w zarządzaniu miastem jest zaangażowanie się w wielowymiarowy i wielokierunkowy projekt *Smart City*, który buduje „inteligentne miasto” we wszystkich ważniejszych obszarach jego funkcjonowania.

Smart City to podejście do zarządzania miastem w sposób zrównoważony. Miasto smart to miasto wielu poziomów: miasto świadome swoich zasobów, świadome potrzeb swoich mieszkańców, gotowe do podejmowania ambitnych wyzwań i ulepszania wszystkich aspektów jego funkcjonowania w celu podnoszenia jakości życia mieszkańców. W 2018 roku projekty realizowane były na filarach:

- zarządzanie,
- gospodarka,
- środowisko,
- mobilność,
- mieszkańcy,
- warunki życia.

Wrocław od wielu lat dąży do tego, aby być miastem smart.

W ramach idei Smart City Wrocław w 2018 roku realizowane były projekty polegające na rozwoju już istniejących rozwiązań, jak również nad nowymi rozwiązaniami które mają ułatwić życie mieszkańców Wrocławia.

SYSTEM ZARZĄDZANIA RUCHEM WE WROCŁAWIU, - ROZBUDOWA, W TYM O NOWE SYGNALIZACJE ŚWIETLNE, WYŚWIETLACZE ITS ORAZ APLIKACJĘ MOBILNĄ

Cel zadania:

Podwyższenie standardu i warunków przejazdu komunikacją zbiorową. Realizacja zadania wpisuje się w działania w ramach Smart City Wrocław.

W roku 2018 zrealizowano:

Dokonano rozbudowy systemu ITS o oprogramowanie Suport Center Plus Professional. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 235 tys. zł, w całości poniesiony w roku 2018. Do czasu zakończenia inwestycji zgodnie z harmonogramem prac, przewidziane jest wdrażanie m.in. zakresu integracji miejskich systemów dziedzinowych obsługujących zgłoszenia związane z transportem, w celu zapewnienia:

- automatycznego przepływu informacji w jednostkach miejskich o utrudnieniach transportowych, które są powiązane z obsługiwanymi zgłoszeniami (dotyczącymi awarii, nieprawidłowości, utrudnień, spostrzeżeń mieszkańców do usunięcia lub analizy zgodnie z posiadanymi kompetencjami przez różne jednostki miejskie). Integracja systemów i procesów dotyczyć ma SupportCenter ZDiUM, CRM TCOM UM, CRM Ekosystem, HelpDesk ITS, DART CZK UM, SWPGDR MPK, ServiceDeskPlus CUI. Integracja zapewni stały i aktualny dostęp do wiedzy na temat aktualnie występujących problemów wymagających obsługi, a dyspozytorom jednostek udostępni wiedzę na temat zgłoszeń już zarejestrowanych, ich statusie, sposobie rozwiązania, terminie usunięcia. Dzięki temu będą mogli udzielać wiarygodnych pod względem aktualności informacji dla mieszkańców;
- optymalizacji procesu rozpatrywania zgłoszeń i usuwania ich negatywnych skutków dla transportu i mieszkańców.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 235 tys. zł

Osiągnięto następujące efekty:

Wyłoniono wykonawców projektu i przystąpienie do realizacji. Termin zakończenia wyznaczony jest na grudzień 2020 roku

Zarządzanie i organizacja ruchu drogowego

W 2018 roku na terenie miasta roku realizowano zadania w zakresie zarządzania i organizacji ruchu drogowego, tj.:

- zatwierdzono 2788 projektów organizacji ruchu;
- wydano 755 opinii w zakresie obsługi komunikacyjnej;
- opracowano i przekazano do realizacji do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta 288 projektów organizacji ruchu i korekt sygnalizacji świetlnej wg następujących grup tematycznych:
 - korekta oznakowania docelowego,
 - korekta docelowych programów sygnalizacji świetlnej,
 - strefy ruchu uspokojonego,
 - projekty zastępczej organizacji ruchu i sygnalizacji świetlnej,
 - projekty lokalizacji urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (słupki, bariery, lustra drogowe).
- wydano 67 decyzji na wykorzystanie dróg w sposób szczególny (w tym 3 decyzje odmowne) oraz 16 zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego -decyzje odmowne na wykorzystanie dróg w sposób szczególny wynikały z faktu, iż organizator imprezy, nie dotrzymał terminu przewidzianego w ustawie, zgodnie z którą wniosek należy złożyć co najmniej na 30 dni przed planowym terminem rozpoczęcia imprezy.

Prowadzenie nadzoru nad funkcjonowaniem ruchu

Poprawa bezpieczeństwa i płynności ruchu uczestników ruchu drogowego

Podejmowano działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa i płynności ruchu poprzez:

- korekty programów sygnalizacji świetlnych - korekta długości (wydłużenie) otwarc dla pieszych lub rowerzystów
- zmiany harmonogramów tygodniowej pracy sygnalizacji świetlnej polegające na wprowadzeniu wydłużeniu pracy sygnalizacji świetlnej, w celu poprawy bezpieczeństwa
- zmiany programów sygnalizacji
- opiniowanie i zatwierdzenie projektów w zakresie sygnalizacji

Poprawa przepustowości układu komunikacyjnego

Podejmowano działania mające na celu poprawę przepustowości układu komunikacyjnego poprzez:

- wydłużenie na sygnalizatorach otwarc zezwalających na ruch pojazdom komunikacji zbiorowej na skrzyżowaniach;
- wyznaczanie dodatkowych miejsc postojowych.
- Zgodnie z wydanym w 2016 roku Zarządzeniem Prezydenta w sprawie zasad i trybu rozpatrywania wniosków o wyznaczenie dodatkowych miejsc postojowych,

zastrzeżonych dla pojazdów osób niepełnosprawnych w 2018 roku sporządzono 51 projektów na lokalizację „kopert” w pasie dróg publicznych Wrocławia.

SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

Rozwój baz danych

- Baza adresowa:
 - utrzymanie mechanizmów zasilania Państwowego Rejestru Granic danymi,
 - prace związane z bazą adresów i ulic EMUiA (21 nowych ulic, 6 rond, 9 skwerów, 1 bulwar, uchwałami RMW zmieniono przebieg 4 ulic, w ramach 456 spraw nadano 1362 numery porządkowe i odwołano 85 numerów);
- Mapa zasadnicza - aktualizacja i rozwój narzędzi pozwalających na import mapy zasadniczej;
- Aktualizacja kodu aplikacji i skryptów, pozwalających na import danych Zespołu Uzgadniania Dokumentacji Projektowej Katastru;
- Zdjęcia lotnicze:
 - przeprowadzenie zamówienia nalogów i opracowania wysokorozdzielczej ortofotomapy (RGB i CIR) dla wczesnej wiosny 2018 roku,
 - włączenie pozyskanych danych do bazy danych Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia,
 - publikacja wybranych zbiorów w portalu mapowym i w postaci usług WMS/WMTS;
- Modernizacja metody prowadzenia bazy utrudnień w ruchu;
- Baza zasobów zieleni – utrzymanie i rozwój (we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej) bazy danych zieleni w ramach wdrażania Zarządzenia Nr 5081/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 sierpnia 2016 roku w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia;
- Przetwarzanie modelu 3D miasta na bazie danych z 2006 roku;
- Prace nad warstwami zagospodarowania i pokrycia terenu przy wykorzystaniu danych ewidencyjnych, mapy zasadniczej oraz danych ze skaningu laserowego (LIDAR);

Projektowanie i wdrażanie narzędzi Systemu Informacji Przestrzennej

- Wdrażanie i rozbudowa aplikacji Edytor POI i adresów;
- Rozbudowa funkcjonalności aplikacji internetowej mapowej iMap;
- Aktualizacja technologii Portal ArcGIS do wersji 10.6.1, rozbudowa towarzyszącej infrastruktury technicznej o serwery wirtualne oraz publikacja nowych aplikacji (np. aplikacji mobilnej do ewidencjonowania oznakowania drogowego);
- Utrzymanie mechanizmu dwujęzyczności serwisu www.geoportal.wroclaw.pl, bieżące tłumaczenie nowych treści;
- Utrzymanie i aktualizacja aplikacji mapowych SIP Wrocławia i bieżąca kontrola dostępności;
- Rozbudowa treści, konfiguracja i administrowanie portalem mapowym, w tym:
 - istotna rozbudowa i modernizacja treści oraz narzędzi serwisów internetowych (opublikowane): Demografia, Mapa przyrodnicza, Ortofotomapy, Plany miejscowe, Gospodarowanie wodami opadowymi, Studium 2018 roku, Baza zasobów zieleni, Komunikacja, utrudnienia, Edukacja, Mapy wod.-kan. MPWiK , Model 3D miasta, Ochrona przeciwpowodziowa,

- budowa nowych serwisów intra- i internetowych: Uchwała reklamowa, Sygnalizacja świetlna i urządzenia towarzyszące, Analizy WAIb, Ochrona powietrza, 100 ulic na 100-lecie Niepodległości, Opinie WAIb, Wybory samorządowe 2018, Model ruchu.

Rozwój Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia

- Koordynacja prac związanych z zawarciem i realizacją nowej umowy korporacyjnej z firmą ESRI;
- Koordynowanie autoryzowanych szkoleń i seminariów ESRI dla użytkowników Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia w urzędzie i jednostkach gminy;
- Prowadzenie konsultacji w zakresie wykorzystywania ArcGIS Desktop, instalacji serwerów GIS, doboru lokalnych rozwiązań SIP w wydziałach urzędu, jednostkach gminy i spółkach gminnych (w tym w Zarządzie Zasobu Komunalnego, Zarządzie Zieleni Miejskiej, Wydziale Inżynierii Miejskiej);
- Wspomaganie wdrożenia GIS w ZZK, ZDIUM i ZZM;
- Monitorowanie niezawodności działania i poziomu odwiedzin serwisów mapowych;
- Aktualizacja kompozycji mapowych dla użytkowników SIP i uzupełnianie ich o nowe zbiory danych.

WSPOMAGANIE PROJEKTÓW MIEJSKICH I ZADAŃ JEDOSTEK MIEJSKICH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA PRZEZ SIP (NARZĘDZIA, DANE, MAPY)

- Przetwarzanie danych i opracowanie map na potrzeby do Gminnego Programu Rewitalizacji;
- Rozwój (we współpracy z BPK, BZM, WIM, WNS, WSR, MPWiK, ZZM i ZDIUM) aplikacji webowej (serwisu mapowego) wspomagającej działania z zakresu gospodarowania wodami opadowymi;
- Współpraca w zakresie integracji SGN – SIP z koordynatorem projektu SGN, CUI i wykonawcą SGN;
- Prace na rzecz projektów Wydziału Środowiska i Rolnictwa w zakresie map dotyczących tematów kanalizacji i deratyzacji;
- Współpraca w zakresie integracji Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją z Systemem Informacji Przestrzennej;
- Integracja i synchronizacja Systemu SIP ze Zintegrowanym Systemem Zarządzania Wrocławską Oświatą;
- Przetwarzanie danych o strukturze ogrzewania obiektów dla potrzeb działań z zakresu „Polityki ograniczania niskiej emisji”;
- Przetwarzanie danych pochodzących z systemu Systemu Ewidencji Wypadków i Kolidacji na potrzeby Wydziału Inżynierii Miejskiej;
- Wykonanie analizy terenów pod nasadzenia kompensacyjne oraz analiza terenów mpzp pod kątem zmiany przeznaczeń na zieleni dla Biura Zrównoważonej Mobilności;
- Wykonanie analizy oraz przygotowanie zestawień dotyczących lasów dla Zarządu Zieleni Miejskiej;
- Przygotowanie danych, wykonanie zestawień i analiz związanych z projektem 100 ulic na 100-lecie niepodległości;
- Przetworzenie i udostępnienie danych zaktualizowanych w 2018 roku Map zagrożenia powodziowego i Map ryzyka powodziowego;

- Udostępnianie informacji i danych przestrzennych dla innych zadań gminy i dla realizacji zadań publicznych innych jednostek administracji.

Realizacja zadań obejmujących prace organizacyjno-techniczne pozwalające na opracowanie i pełniejsze wykorzystanie baz danych

- Uzyskanie dofinansowania dla projektu „Podniesienie dostępności e-usług danych przestrzennych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020;

Celem projektu jest dostawa i wdrożenie kompleksowego systemu do obsługi państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu oraz oprogramowania do prowadzenia baz danych i udostępniania danych i opracowań wraz z migracją i konwersją danych, dostosowaniem baz danych do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój Systemu i uruchomienie e-usług zapewniających udostępnianie danych;

- Kontynuacja procesu informatyzacji państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Proces ten obejmował bieżące skanowanie dokumentacji z prac geodezyjnych i kartograficznych przekazywanych do zasobu przez wykonawców tych prac. Skanowanie obejmowało również dokumentację archiwalną;

XVI. EDUKACJA

Edukacja ma dla wrocławianek i wrocławian wyjątkowe znaczenie. Trzeba ją chronić, pielęgnować i nade wszystko stale w nią inwestować. Bez właściwej edukacji na wszystkich poziomach nie jest możliwe stworzenie ani innowacyjności ani kreatywności. Wrocławska edukacja jest ważnym czynnikiem rozwojowym miasta. Zaangażowanie władz Wrocławia w rozwój szkolnictwa oraz wsparcie nauki przekłada się na realizację zadań wskazanych do realizacji w 2018 roku Miejska polityka edukacyjna była też nastawiona na ułatwianie codziennego życia, zwłaszcza pracującym i wychowującym dzieci rodzicom.

Podejmowane przez Departament Edukacji działania regulują przede wszystkim zapisy **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej - WSE** (uchwała Rady Miejskiej Wrocławia nr XV/271/15 z dnia 3.10.2015 roku), której strategiczne hasła: Otwartość i Kreatywność, Zaangażowanie i Rozwój, to wartości stanowiące oś priorytetową podejmowanych przez Departament poczynań.

Każdego roku szczegółowe zadania do realizacji przedstawiane są również w „Założeniach polityki społeczno-gospodarczej miasta Wrocławia”. W sposób ciągły prowadzono działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa budynków szkolnych, budowy nowej bazy kształcenia oraz oszczędności z tytułu zużycia mediów w placówkach oświatowych.

Zgodnie z zadaniami wpisanymi do „Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia w roku 2018”, mając na celu zwiększenie dostępności placówek wychowania przedszkolnego, w ramach projektu **Strategia rozwoju nowych miejsc przedszkolnych we Wrocławiu**, w nowo utworzonych przedszkolach publicznych powstało dodatkowo 1 318 miejsc dla dzieci wieku od 3 do 6 lat. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości wychowania przedszkolnego było również przedmiotem projektów unijnych: „Edukacja przedszkolna bez barier” i „Edukacja i partnerstwo bez barier”.

Realizowano programy osadzone w poszczególnych obszarach priorytetowych Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej:

- Obszar priorytetowy **Nauczyciel - wsparcie nauczycieli w ich codziennej pracy** m.in. poprzez programy doskonalenia metodycznego.

Na doskonalenie zawodowe nauczycieli przeznaczono kwotę 3 501 006 zł. We Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli przeprowadzono 620 form doskonalenia zawodowego nauczycieli według zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej. Ponadto realizowano projekty unijne: Interdyscyplinarna siódemka – program rozwoju kompetencji kluczowych w siedmiu wrocławskich szkołach podstawowych, Matematyczne eksperymenty, Mobilność kadry edukacji szkolnej.

- Obszar priorytetowy **Kultura Szkolna** - wspieranie kreatywności uczniów, postawy otwarte na rozwój własnych zainteresowań, indywidualnych talentów i uzdolnień.

Realizowano takie programy jak: Promovere Talenta – promocja osiągnięć uczniów, Erasmus+, Destination Imagination, Młodzi Obywatele Nauki, Akademia Talentów i Uzdolnień czy Ambasadorzy Kultury.

- Obszar priorytetowy **Relacje edukacji i rynku pracy** - wymagania rynku pracy powodują, że wszyscy stajemy przed zadaniem stałego doskonalenia, znalezienia swojego miejsca w obliczu nieustannej zmiany warunków gospodarczych, społecznych, kulturowych. Kluczem do sukcesu jest odpowiedni sposób kształcenia, pomoc doświadczonych pedagogów w poszukiwaniu własnej drogi życiowej, a nierzadko również wyjście poza sztywne ramy klasycznego systemu oświaty.

Najważniejsze projekty w tej dziedzinie to: kontynuacja działalności Międzyszkolnego Ośrodka Wspierania Aktywności Zawodowej (MOWAZ), współpraca z przedsiębiorcami w ramach projektu „Patronat pracodawców nad szkołami”, realizacja projektów unijnych:

„Zawodowy Dolny Śląsk”, „Zawodowy Wrocław”, „Weź kurs na staż! Podniesienie efektywności kształcenia zawodowego we wrocławskich szkołach zawodowych”, „Manufaktura fachowców. Nowa jakość kształcenia we wrocławskich szkołach zawodowych”, „Dobry wybór – dobry start”.

- Obszar priorytetowy **Świadomy obywatel** - wspieranie poczucia wspólnoty, budowanie kompetencji obywatelskich, współodpowiedzialności i proaktywnych postaw wśród uczniów i nauczycieli.

Wśród najważniejszych programów realizowanych w tym obszarze były m.in.: Edukacja w miejscach pamięci, Miasto Pokoleń, Budżet Obywatelski, Szkoła w mieście.

- Obszar priorytetowy **Kultura czasu wolnego** - stymulowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze, rozwoju postaw ekologicznych i prozdrowotnych oraz aktywności sportowej.

Najważniejsze programy realizowane w tym zakresie: wydarzenia organizowane w ramach programu Młodzi Obywatele Kultury, projekt E-Pionier, Cały Wrocław czyta, Orientuj się, Uruchamiamy dzieciaki.

REORGANIZACJA SIECI SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

Reforma ustroju szkolnego

W związku z reformą systemu oświaty i koniecznością wprowadzenia zmian struktury szkolnej na podstawie Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe, w 2017 roku Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół do nowego ustroju szkolnego. Podjęte uchwały ustaliły sieć szkół na lata szkolne 2017-2019. Większość zmian rozpoczęła się od 1.09.2017 roku, jednakże w trzech gimnazjach zmiany rozpoczęły się od 1.09.2018 roku:

- Gimnazjum nr 3 zostało włączone do szkoły Podstawowej nr 96,
- Gimnazjum nr 39 zostało przekształcone w Szkołę Podstawową nr 7,
- Gimnazjum nr 29 w Szkołę Podstawową nr 29.

Konsekwencją tego było uchwalenie następujących uchwał:

Wykaz zreorganizowanych placówek

Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
LVII/1357/18	21.06.2018 roku	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 7 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego we Wrocławiu przy al. Aleksandra Brücknera 12
LVII/1356/18	21.06.2018 roku	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 29 im. Konstytucji 3 Maja we Wrocławiu przy ul. ks. Wincentego Kraińskiego 1

W 2018 roku podjęto uchwałę, która będzie obowiązywać od roku szkolnego 2019/2020 - zrationalizowano administrowanie jednostkami oświatowymi łącząc w zespół szkolno-przedszkolny Przedszkole nr 27 Skrzaty we Wrocławiu przy ul. Edwarda Dembowskiego 37 i Szkołę Podstawową nr 66 im. Zbigniewa Herberta we Wrocławiu przy ul. Edwarda Dembowskiego 39 (Uchwała nr LXII/1447/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 13 września 2018 roku w sprawie utworzenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 22 we Wrocławiu przy ul. Dembowskiego 39 i nadania statutu. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 2019 roku).

Uzupełnienie sieci przedszkolnej i szkolnej w Gminie Wrocław

Dokonano analizy danych demograficznych w odniesieniu do rejonów urbanistycznych Wrocławia oraz analizy potrzeb i wykorzystania miejsc dydaktycznych w placówkach

wszystkich typów uzupełniając sieć szkolną w Mieście, począwszy od 1 września 2019 roku:

Wykaz nowych szkół i placówek

Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
LXIII/1522/18	11.10.2018 roku	w sprawie utworzenia Technikum nr 18 we Wrocławiu przy ul. Służnej 2-24 i nadania statutu
LXIII/1523/18	11.10.2018 roku	w sprawie utworzenia Technikum nr 19 we Wrocławiu przy ul. Mikołaja Reja 3 i nadania statutu
LXIII/1524/18	11.10.2018 roku	w sprawie utworzenia Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 104 we Wrocławiu przy ul. Jedności Narodowej 117 i nadania statutu

Zmiany w sieci szkół prowadzonych przez Gminę Wrocław uwzględniono w nowych uchwałach:

- Nr LXIII/1520/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 października 2018 roku w sprawie ustalenia planu sieci i określenia granicy obwodów publicznych szkół podstawowych na obszarze Wrocławia,
- Nr LXIII/1521/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 października 2018 roku w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych na obszarze Wrocławia.

Dane statystyczne wg typów jednostek organizacyjnych systemu oświaty

Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Miasto w latach 2014 -2018

Lp.	Typ szkoły/placówki	Stan na:				
		31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018
	Przedszkola	104	105	105	108	108
	Przedszkola specjalne	1	1	1	1	1
	Szkoły podstawowe	71	71	71	80	82
	Szkoły podstawowe muzyczne	4	4	4	4	4
	Szkoły podstawowe specjalne	11	10	10	9	9
	Gimnazja	41	40	40	16	13
	Gimnazja specjalne	11	11	10	9	9
	Licea ogólnokształcące	22	21	20	19	18
	Licea ogólnokształcące specjalne	2	2	2	2	2
	Licea Ogólnokształcące z oddziałami Mistrzostwa Sportowego	2	2	2	2	2
	Technika	18	16	16	15	15
	Zasadnicze szkoły zawodowe	10	9	9	0	0

	Branżowa szkoła I stopnia	0	0	0	9	9
	Zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	5	5	5	0	0
	Branżowa szkoła specjalna I stopnia	0	0	0	1	1
	Szkoły policealne	9	7	7	6	6
	Szkoły plastyczne	2	2	2	2	2
	Centrum Kształcenia Praktycznego	1	1	1	1	1
	Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze z internatami	4	4	3	3	3
	Internaty	3	3	3	5	5
	Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	1	1	1	1	1
	Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii	2	2	1	1	1
	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	6	6	6	6	6
	Młodzieżowe Domy Kultury	4	4	4	4	4
	Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	1	1	1	1	1
	Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego nr 1	1	1	1	1	1
	Schroniska młodzieżowe	2	2	2	2	2
	Ogółem	338*	331*	327*	308*	306*
		* w 239 siedzibach	* w 238 siedzibach	* w 237 siedzibach	* w 227 siedzibach	226* w siedzibach

Struktura przedszkoli*

Przedszkola	Rok szkolny 2018/2019				Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2017/2018
	Liczba jednostek	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Średnia w oddziale	
Publiczne	109	674	15 947	23,66	1,92%
Niepubliczne	80	343	6 708	19,56	18,47%
Razem bez punktów przedszkolnych	189	1 017	22 655	22,28	6,32%
Punkty przedszkolne	84	130	1 623	12,48	1,95%

Struktura szkół podstawowych*

Lp.	Szkoła podstawowa	Rok szkolny 2018/2019			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2017/2018
		Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia w oddziale	
1.	Klasa „0”	1 495	70	21,4	-16,53%
2.	Klasa I	5 484	241	22,8	21,54%
3.	Klasa II	4 644	215	21,6	51,07%
4.	Klasa III	3 290	160	20,6	-54,06%
5.	Klasa IV	7 215	335	21,5	9,24%
6.	Klasa V	6 633	311	21,3	40,77%
7.	Klasa VI	4 801	215	22,3	15,63%
8.	Klasa VII	4 256	209	20,4	-9,25%
9.	Klasa VIII	4 770	217	22,0	100,00%
10.	Oddział Gim. Kl. II**	14	1	14,0	-99,42%
11.	Oddział Gim. Kl. III	2 647	100	26,5	12,78%
	Razem	45 249	2 074	21,8	23,30%

**SP dla Dorosłych nr 1, Centrum Kształcenia Ustawicznego, nabór lutowy.

Struktura gimnazjów*

Lp.	Gimnazjum	Rok szkolny 2018/2019			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2017/2018
		Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia w oddziale	
1.	Klasa I	0	0	0,0	0
2.	Klasa II	0	0	0,0	-100,0%
3.	Klasa III	1 196	54	22,1	-13,5%
	Razem	1 196	54	22,1	-58,4%

Struktura szkół ponadgimnazjalnych*

Lp.	Typ placówki	Rok szkolny 2018/2019			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2017/2018
		Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	
1.	LO	364	10 252	28,2	-1,0%
2.	Technika	240	5 683	23,7	-2,3%
3.	ZSZ	0	0	0,0	0,0%
4.	BS I st.	71	1 133	16,0	-4,9%
5.	SS przysp. do zawodu	5	26	5,2	-16,1%
6.	Szkoły policealne	1	24	24,0	-27,3%
7.	Szkoły artystyczne (LO)	10	260	26,0	2,4%
	Razem	691	17 378	25,1	-1,7%

Zestawienie zbiorcze uczniów w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Wrocław*

Lp.	Typ placówki	Rok szkolny 2018/2019			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2017/2018
		Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	
1.	Przedszkola	674	15 947	23,7	1,9%
2.	Szkoły podstawowe	2 074	45 249	21,8	9,2%
3.	Gimnazja	54	1 196	22,1	-33,2%
4.	LO	364	10 252	28,2	-1,0%
5.	Szkoły zawodowe	317	6 866	21,7	-2,5%
6.	Szkoły artystyczne	10	260	26,0	2,4%
	Razem	3 493	79 770	22,8	4,2%

* Dane pobrane z Systemu Informacji Oświatowej, wg stanu na dzień 30.09.2018 roku

Według stanu na 31.12.2018 roku w 191 **oddziałach integracyjnych**, w placówkach prowadzonych przez Miasto, opieką i kształceniem objętych jest 763 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Oddziały integracyjne w roku szkolnym 2018/2019

Lp.	Placówka	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	Średnia liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziale integracyjnym
1.	Przedszkole	44	182	4,1
2.	Szkoła Podstawowa (w tym również z oddziałami przedszkolnymi i oddziałami gimnazjalnymi)	136	521	3,8
3.	Gimnazjum	2	15	7,5
4.	Liceum ogólnokształcące	7	41	5,86
5.	Technikum	2	4	2
	RAZEM	191	763	3,99

W ramach **projektu Strategia rozwoju nowych miejsc przedszkolnych** we Wrocławiu w nowo utworzonych przedszkolach publicznych, powstało dodatkowo 1 318 miejsc dla dzieci wieku od 3 do 6 lat.

Nowe miejsca przedszkolne w 2018 roku

Lp.	Adres	Podmiot	Liczba nowych miejsc	Uruchomienie
1.	Ul.Zatorska 11	Familiny Wrocław	25	3 września
2.	Ul.Roosevelta 15	Familiny Wrocław	50	3 września
3.	Ul.Złotostocka 21A	Familijny Wrocław	75	3 września
4.	Pl.Strzelecki 17	Familiny Wrocław	25	3 września
5.	Ul.Kiełczowska 177	Wrocławskie Skauty	186	3 września
6.	Ul.Gwiazdzista 55	Wrocławskie Skauty	117	3 września

7.	Ul. Gajowicka 121	Prymusek	20	3 września
8.	Ul.Kamieńskiego 247	Wyspa Skarbów	100	3 września
9.	Ul.Kłodzka 40	Gmina Wrocław ZSP 21	50	3 września
10.	Ul.Nowowiejska 80a	Gmina Wrocław - Przedszkole nr 109	25	3 września
11.	Ul.P.Ignuta 30	Gmina Wrocław - Przedszkole nr 150	25	3 września
12.	Ul.Buforowa 4c	Elfiki	190	3 września
13.	Ul.Legnicka 72	Sowia Akademia	75	październik
14.	Ul.Brodzka 143	Przedszkole pod Poziomką	75	październik
15.	Ul.Gajowicka 114	Berek	80	listopad
16.	Ul. Rolnicza 36	Publiczne Przedszkole Zielony Groszek	25	I poł.2018 roku
17.	Ul.Orla 3	Konkurs – Familijny Wrocław	175	listopad
		SUMA:	1318	

Zgodnie z zadaniami Departamentu Edukacji wpisanymi do „Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia w roku 2018”, mając na celu zwiększenie dostępności placówek wychowania przedszkolnego w przedszkolach niepublicznych utworzono w 2018 roku 464 nowe miejsca realizacji wychowania przedszkolnego, a w ramach innych form wychowania przedszkolnego utworzono 160 miejsc dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

Projekt: Strategia rozwoju nowych miejsc przedszkolnych we Wrocławiu

Celem programu jest dostosowanie struktury wrocławskiej edukacji do zmieniających się warunków prawnych i demograficznych. Została opracowana strategia gospodarowania nieruchomościami edukacyjnymi oraz określ priorytety z zakresu pozyskiwania nieruchomości pod budowę szkół i przedszkoli.

W ramach programu prowadzone są działania zwiększające efektywność wykorzystania nieruchomości oświatowych, dostosowujące inwestycje edukacyjne do zmieniających się warunków demograficznych oraz inicjujące publiczną opiekę przedszkolną świadczoną przez podmioty prywatne. Pozyskanie zostaną również nieruchomości od Skarbu Państwa (KOWR) pod nowe placówki edukacyjne. Działania te będą uzupełnione przez stworzenie jednego, wspólnego systemu rekrutacyjnego dla wszystkich podmiotów prowadzących publiczną działalność przedszkolną. Znacząco ułatwi on rodzicom przejście przez procedurę rekrutacji oraz pozwoli na efektywniejsze zarządzanie bazą miejsc przedszkolnych. Prace nad ujednoczeniem elektronicznego systemu rekrutacji rozpoczęto w III kw. 2018 roku

W 2018 roku w ramach programu uruchomiono łącznie 1318 publicznych miejsc przedszkolnych w następujących lokalizacjach: ul. Zatorska, ul. Roosevelta, ul. Złotostocka, ul. Buforowa, ul. Piotra Ignuta, ul. Nowowiejska, ul. Kłodzka, ul. Kamieńskiego, ul. Gajowicka – dwie placówki, ul. Kiełczowska, ul. Gwiazdzista, ul. Legnicka, ul. Orla, ul. Brodzka.

Uruchomiono również 284 niepubliczne miejsca przedszkolne w następujących lokalizacjach: ul. Sucha, ul. Strzegomska, ul. Na Ostatnim Groszu. Termin zakończenia inwestycji – 2021 roku

Zakończono 4 postępowania przetargowe na użytkowanie wieczyste pod budowę przedszkoli publicznych w lokalizacjach.

- ul. Bagatela/Lekcyjna
- ul. Rezedowa
- ul. Radkowska
- ul. Cynamonowa/Tymiankowa

Opracowano plan uruchomienia kolejnych 2 tys. publicznych miejsc przedszkolnych w latach 2019 - 2021. Będą one powstawać w ramach dalszej współpracy z podmiotami prywatnymi, realizacji gminnych inwestycji oraz nowego modelu prowadzenia inwestycji – budowy przedszkoli publicznych na gruntach miejskich przed podmioty prywatne. Uzupełnieniem działań o charakterze długofalowym jest przystąpienie do zmian miejskich planów zagospodarowania przestrzennego. Rada Miejska Wrocławia przyjęła „pakiet przedszkolny” wskazujący lokalizacje, w których z inicjatywy inwestorów, Prezydent wnosil o dopisanie funkcji edukacyjnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Pozwoli to w kolejnych latach na uruchomienie nowych przedszkoli. Przystąpiono do zmiany 8 planów.

W ramach uzupełnienia sieci szkół we Wrocławiu zarejestrowano **28 nowych szkół i placówek niepublicznych**, z czego 8 szkołom nadano uprawnienia szkoły publicznej, z tym, że 2 zarejestrowane szkoły, w tym 1 liceum ogólnokształcące i 1 branżowa szkoła I stopnia swoją działalność szkolną rozpoczną w 2019 roku. Natomiast w przypadku 74 szkół i placówek niepublicznych dokonano zmiany wpisu do ewidencji, z czego dla 32 szkół dokonano również zmiany decyzji o nadaniu uprawnień szkoły publicznej. Jednocześnie w drodze decyzji wykreślono z ewidencji szkół i placówek niepublicznych 31 szkół i placówek, które nie rozpoczęły działalności w zgłoszonym terminie lub zaprzestały prowadzenia działalności przez okres dłuższy niż trzy miesiące oraz cofnięto zezwolenia na założenie 3, tj. 1 publicznego punktu przedszkolnego, 1 publicznego gimnazjum, 1 branżowej szkoły I stopnia z uwagi na zakończenie działalności. Wydano 10 zezwoleń osobom fizycznym i prawnym, z tego 7 na założenie publicznych przedszkoli, 1 na założenie publicznego technikum, 1 na założenie publicznej branżowej szkoły I stopnia oraz 1 na założenie publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Struktura szkół i placówek niepublicznych i publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne inne niż jst wpisanych do ewidencji w 2018 roku

Lp.	Typ szkoły/placówki	Liczba wszystkich szkół i placówek wpisanych do rejestru (stan na 31.12.2018 roku)	Liczba szkół/placówek wpisanych do ewidencji w roku 2018
1.	Punkt przedszkolny	87	8
2.	Przedszkole	82	16
3.	Szkoła podstawowa	46	4
4.	Gimnazjum	9	0
5.	Liceum ogólnokształcące	46	2
6.	Branżowa Szkoła I Stopnia	7	2
7.	Szkoła policealna	89	4
8.	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	14	2
9.	Placówka kształcenia ustawicznego	108	5
10.	Placówka oświatowo-wychowawcza	24	1
11.	Technikum	9	2
12.	Szkoła Przynosząca do Pracy	2	0
Razem		523	46

Podnoszenie jakości kształcenia

Celem **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej** jest stworzenie warunków dla funkcjonowania systemu edukacji o najwyższych standardach wychowania i kształcenie poprzez rozwój wrocławskiej kultury edukacyjnej.

Inicjatywy i programy edukacyjne

Pracownia Badań i Analiz Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN) przeprowadziła 10 diagnoz z zakresu matematyki i języka polskiego dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadpodstawowych (wcześniej ponadgimnazjalnych) oraz 2 diagnozy z zakresu języków obcych (angielskiego i niemieckiego) dla szkół podstawowych. Arkusze diagnozy poddano standaryzacji w szkołach spoza Wrocławia. W diagnozach wzięło udział 17 656 uczniów szkół ponadgimnazjalnych (obecnie ponadpodstawowych), 7 297 uczniów gimnazjów (nieliczny w stosunku do lat ubiegłych udział w diagnozach uczniów z gimnazjów wynika z wygaszania tego typu szkół, zorganizowano diagnozy wyłącznie dla klas II oddziałów gimnazjalnych) oraz 23 877 uczniów szkół podstawowych. Analizy wyników przeprowadzonych diagnoz przedstawiono na 18 konferencjach podsumowujących dla dyrektorów i nauczycieli z 37 szkół ponadpodstawowych, 43 szkół podstawowych z oddziałami gimnazjalnymi oraz 71 szkół podstawowych. Nauczycielom oraz dyrektorom przedstawiono propozycje szkoleń doskonalących pracę z uczniami oraz przekazano materiały wspomagające pracę nauczycieli. Ponadto nauczyciele szkół wrocławskich mają do dyspozycji na platformie Moodle archiwum diagnoz przygotowanych przez WCDN z ostatnich jedenastu lat szkolnych, znajdują się tam również opracowane na potrzeby podnoszenia efektywności nauczania dwie strategie – matematyczna i humanistyczna.

Kontynuowano **projekt „Szkoła w mieście”**, w którym uczestniczą wszystkie szkoły/placówki, dla których organem prowadzącym jest Miasto Wrocław. Program, który jest w całości finansowany przez Miasto, ma na celu wykorzystanie „otwartej przestrzeni miasta” w edukacji (bezpłatne zajęcia w muzeach, centrach poznawczych, zabytkach, parkach i ogrodach, teatrach i innych placówkach kulturalnych, uczelniach, instytucjach miejskich i firmach). W 2018 roku chęć udziału w projekcie zadeklarowało 206 instytucji/organizacji. Na realizację projektu przeznaczono łącznie kwotę 3 980 379 zł.

Dla szkolnych koordynatorów WCDN zorganizował dwie konferencje;

- 22 maja 2018 roku w Centrum Poznawczym Hali Stulecia, podczas której uczestnicy wysłuchali wykładu konsultanta WCDN Ewy Skrzywanek oraz doradcy metodycznego Hanny Staniów na temat Hali Stulecia i jej otoczenia.
- 11 września 2018 roku w Dolnośląskim Centrum Filmowym, gdzie nauczyciele zapoznali się z ofertą edukacyjną Odra-Film oraz wysłuchali prelekcji pt. „Rola filmu w pracy nauczyciela i wychowawcy. Innowacyjne metody nauczania z wykorzystaniem dzieła filmowego w kształtowaniu kompetencji społecznych i medialnych uczniów” wygłoszonej przez dr. Joannę Zabłocką – Skorek.

We Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli zorganizowano konferencje:

- „Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych”. Tematyka konferencji, zgodna z kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018, poświęcona była agresji elektronicznej dokonywanej za pośrednictwem nowych mediów: Cyberprzemoc, Cyfrowa rzeczywistość a rozwój poznawczy dziecka, Rozwój krytycznego myślenia w dobie fake news, 12 najważniejszych zagrożeń cyfrowych dla dzieci w wieku szkolnym, Bezpieczny Internet – aspekty techniczne; kwiecień 2018;
- „Problemy zdrowia psychicznego młodzieży” - we współpracy z Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego, Uniwersytetem SWPS, skierowana przede wszystkim do dyrektorów, psychologów i pedagogów szkolnych. Wśród poruszanych na konferencji tematów znalazły się m.in. niesamobójcze, autoagresywne zachowania, samobójstwa, zaburzenia depresyjne, działania wspierające zdrowie psychiczne uczniów oraz podniesienie kompetencji w zakresie skutecznej pomocy w tym zakresie;
- „Metodyka – Praktyka – Pasja. Niemiecki skraca dystans” zorganizowana we współpracy z Dolnośląską Szkołą Wyższą pod hasłem I Wrocławskie Forum Języka Niemieckiego. W konferencji objętej patronatem Konsula Generalnego Republiki Federalnej Niemiec, Goethe Institut, Osterreich Institut, Polskiego Stowarzyszenia

Nauczycieli Języka Niemieckiego, Fundacji Rozwoju Edukacji oraz Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w 14 warsztatach wzięło udział około 200 nauczycieli języka niemieckiego z całej Polski.

Po raz trzynasty włączono się w organizację **XXI Dolnośląskiego Festiwalu Nauki** we współpracy z Kolegium Rektorów Uczelni Wyższych. W ramach projektu „1918-2018” przeprowadzono Projekt Interaktywnych Pokazów, w którym uczestniczyły Szkoły Podstawowe nr: 30, 50, 63, 64, 68, 76, 84, 97, 109, Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 1, 3, 13, 14, 21, Zespoły Szkół nr 2, 3, 18, Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, Lotnicze Zakłady Naukowe oraz Licea Ogólnokształcące nr: I, II, IV, X, XVII. Z budżetu Miasta na pokazy przeznaczono kwotę 76 122 zł. (podział kosztów: szkoły podstawowe 39 067 zł, szkoły ponadgimnazjalne 37 055 zł). Zorganizowano 166 pokazów, których celem było upowszechnienie i propagowanie nauki poprzez zabawę oraz popularyzowanie walorów matematyki i innych przedmiotów ścisłych. W pokazach wzięło udział 6 139 uczniów.

We współpracy z Instytutem Matematycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, kontynuowano **projekt Wrocławski Portal Matematyczny** dostępny pod adresem www.matematyka.wroc.pl. Wzbogacono treści portalu o kilkaset artykułów i materiałów. Celem jest podniesienie poziomu edukacji matematycznej poprzez dostarczanie materiałów wspomagających nauczycieli i uczniów. Liczba odwiedzin strony portalu to ok. 100 000 wejść na miesiąc. Na realizację projektu w roku 2018 przeznaczono 100 000 zł.

W tzw. partnerstwie innowacyjnym realizowany jest **projekt E-Pionier**, którego celem jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadużywania smartfonów w szkołach. Prowadzone są badania nad uzależnieniem uczniów od smartfonów, a celem jest wypracowanie innowacyjnej usługi i rozwiązań, które pokażą skalę problemu. Projekt jest dofinansowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. W projekcie uczestniczy obecnie 26 uczniów z klasy o profilu międzynarodowym z LO nr V. Rozważane jest włączenie do projektu ZSP nr 21.

We współpracy z **Polską Akademią Umiejętności** zorganizowano sześć spotkań dydaktyczno-naukowych:

- XXXIV spotkanie z prof. dr n. biol. Małgorzaty B. Bieńkowskiej-Haba z Department of Microbiology and Immunology, Louisiana State University Health Science Center, tytuł wykładu „Autostopem do jądra komórkowego czyli mechanizmy zakażenia wirusem HPV16”
- XXXV spotkanie z prof. dr Grzegorzem Bułajem z Department of Medicinal Chemistry, College of Pharmacy, University of Utah, USA, tytuł wykładu „Leczenie chorób neurologicznych w oparciu o neuropeptydy oraz terapie łączone z oprogramowaniem komputerowym”
- XXXVI spotkanie z prof. dr Jackiem ROKU Wiśniewskim z Department of Proteomics and Signal Transduction, Max-Planck Institute for Biochemistry, Martinsried, Niemcy, tytuł wykładu: „Proteomika wielkoskalowa w badaniach przewodu pokarmowego”
- XXXVII spotkanie z prof. dr Andrzejem Mazurem z Unite de Nutrition Humaine, UMR 1019 INRA/ Universite Clermont Auvergne, Francja – tytuł wykładu: „Nutrigenomika – dialog żywności z genami”
- XXXVIII spotkanie z prof. dr hab. Januszem Rakiem z The Research Institute of the McGill University Health Centre, Montreal Children's Hospital, Montreal, Kanada – tytuł wykładu: „Część i całość w biologii nowotworów”
- XXXIX spotkanie z Bartoszem Grzywaczem, M.D. z Department of Laboratory Medicine and Pathology, Medical School, University of Minnesota, USA, – tytuł wykładu: „Komórki (NK) – Natural Killers – strażnicy organizmu przeciwko wirusom i nowotworom”

W ramach współpracy z Ambasadą Francji w Polsce kontynuowano **naukę języka francuskiego**: w przedszkolach nr: 28, 33, 79 oraz w szkołach podstawowych nr: 12, 36, 45, 74, 82, 93, 113. Łącznie na realizację języka francuskiego przyznano przedszkolom 0,93 etatu, a szkołom podstawowym 5,56 etatu.

W Szkole Podstawowej nr 63 przy ul. Menniczej kontynuowano **naukę języka ukraińskiego** w wymiarze 12 godzin tygodniowo (0,67 etatu pedagogicznego). Do wrocławskich szkół podstawowych uczęszcza łącznie 1 344 dzieci pochodzenia ukraińskiego na różnym etapie kształcenia (klasy 0-VIII i III gimnazjalne), 686 z nich korzysta z zajęć języka polskiego (1 074 godzin) oraz dodatkowych zajęć wyrównawczych (286 godzin).

W większości szkół realizowano godziny przyznane na organizację dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz naukę języka i kultury kraju pochodzenia, m.in. dla uczniów pochodzenia ukraińskiego, rosyjskiego, białoruskiego, koreańskiego, brytyjskiego, rumuńskiego, kazachskiego, arabskiego, włoskiego, niemieckiego, wietnamskiego. Ogółem, dla ok. 764 uczniów - cudzoziemców przyznano dodatkowe godziny w wymiarze ok. 1 504, stanowiące ok. 83,6 etatu.

Od września 2018 roku utworzono oddziały dwujęzyczne w następujących szkołach:

Oddziały dwujęzyczne w szkołach

Oddziały dwujęzyczne			
Lp.	Język	Szkoły Podstawowe (na poziomie klas VII)	Szkoły Ponadgimnazjalne
1.	Niemiecki	SP 1, SP 9, SP 29	LO XIII
2.	Angielski	SP 5, SP 17, SP 66, SP 71	LO XIV
3.	Hiszpański	SP 17 (w ZS-P 17)	LO IX
4.	Francuski		LO VIII
5.	Włoski		LO IX

Kontynuowano akcję „**Cały Wrocław czyta**”. We Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli podjęto m.in. działania promujące bookcrossing: uroczyste otwarcie Biblioboxu, Targi Książek we Wrocławskim Domu Literatury, konferencja pt. „Inspiracje czytelnicze młodego odbiorcy oraz rola nauczyciela bibliotekarza na każdym etapie rozwoju młodych czytelników”.

We wrześniu 2018 roku, przy współpracy z Ogrodem Botanicznym, zorganizowana została przez Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli VII edycja „Narodowego Czytania” („Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego). W projekcie wzięli udział uczniowie wrocławskich szkół oraz Grupa Kreatywna z Wrocławskiego Centrum Seniora. Uczestnicy wzięli udział w zorganizowanych konkursach („Szkłane domy” we Wrocławiu za 100, 200 lat, Budowa domków z kart). Podstawowe cele przedsięwzięcia: popularyzacja czytelnictwa, zwrócenie uwagi na bogactwo polskiej literatury, potrzebę dbałości o polszczyznę i wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”, dotyczącego wspierania w latach 2016-2020 organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w 2018 roku pozyskano dofinansowanie do **zakupu nowości wydawniczych** do bibliotek szkolnych dla 43 jednostek oświatowych w łącznej wysokości 482 297 zł. Dofinansowanie ze strony Gminy Wrocław wyniosło łącznie 120 574 zł.

12 szkół podstawowych dofinansowano kwotą 168 000 zł na **zakup pomocy dydaktycznych** niezbędnych do realizacji programów nauczania w ramach Rządowego Programu Rozwijania Szkolnej Infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 – „Aktywna tablica”, zgodnie z Uchwałą nr 108/2017 Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2017 roku.

Gmina Wrocław zapewniła wkład własny finansowy oraz rzeczowy o łącznej wartości 42 000 zł.

Kontynuowano redagowanie **Strony KLIN** (Klub nie tylko dla nauczycieli) <http://www.wcdn.wroc.pl/clin>, na której zamieszczane są informacje o wydarzeniach oświatowych, uroczystościach, konferencjach, konkursach, projektach edukacyjnych.

We współpracy z **Centrum Poznawczym Hali Stulecia** zrealizowano ofertę zajęć m.in. z zakresu historii i architektury skierowaną do placówek wszystkich poziomów edukacyjnych. Zajęcia realizowano w okresie lipiec-grudzień 2018, łączna kwota dofinansowania wyniosła ok. 500 000 zł.

Kontynuowano **programy Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej: Młodzi Obywatele Kultury (MOK), Młodzi Obywatele Nauki (MON), Młodzi Obywatele Świata (MOŚ)** oraz program **Od inspiracji do kreacji**, prowadząc różnorodne zadania z zakresu edukacji artystycznej, badawczej, eksperymentalnej i interdyscyplinarnej, a także integracyjne projekty społeczne o charakterze wielokulturowym i artystycznym.

W ramach programu **Młodzi Obywatele Nauki** rozbudowano Akademię Talentów i Uzdolnień (ATiU), zwiększono liczbę mentorów (nauczycieli z rozległymi kompetencjami dotyczącymi pracy z uczniem zdolnym) oraz ekspertów (nauczyciele akademicki, specjaliści różnych dziedzin spoza edukacji, dyrektorzy wybranych placówek oświatowych, poradni psychologiczno-pedagogicznych).

Zadaniem ATiU jest:

- projektowanie i wdrażanie rozwiązań systemowych w obszarze wspierania uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży Wrocławia;
- promocja nowatorskich rozwiązań dotyczących metodyki nauczania i stymulacji rozwojowej wychowanków;
- wsparcie opieką psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym z dysfunkcjami;
- współpraca z ośrodkami naukowymi, instytucjami kultury oraz innymi podmiotami pracującymi na rzecz edukacji oraz wspieranie działań nauczycieli.

Działania przeprowadzone w ramach programu Młodzi Obywatele Nauki (Akademia Talentów i Uzdolnień)

Młodzi Obywatele Nauki / Akademia Talentów i Uzdolnień 2018				
Lp.	Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
1.	„Zajęcia z pasją”	Uczniowie szkół podstawowych	Politechnika Wrocławska	03.-05.
2.	Finał projektu holistycznego i konferencja KOLOR	Placówki oświatowe „Od inspiracji do kreacji”		10.05.
3.	Spotkania w Muzeum Etnograficznym	Uczniowie szkół podstawowych	Muzeum Etnograficzne	8 i 22.05.
4.	Kluby Młodych Odkrywców - zajęcia dla nauczycieli	Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych	Politechnika Wrocławska	9, 16, 23, 30.06.
5.	Akademia Młodych Odkrywców – zajęcia dla uczniów w ramach „Zajęć z pasją”	Uczniowie szkół podstawowych i liceów ogólnokształcących	Politechnika Wrocławska	9, 16.06, 24.11, 8.12, 12.12.
6.	Festiwal sportów szkolnych	Uczniowie szkół podstawowych kl. II i III	Regionalna Rada Olimpijska we Wrocławiu, WCRS	17.06.

7.	XII Krajowa Konferencja Dydaktyków Przedmiotów Przyrodniczych	Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych		19-21.09.
8.	III Wrocławski Kongres Naukowy Dzieci i Młodzieży	Dzieci i młodzież z wszystkich poziomów edukacyjnych		08-10.10.
9.	Konferencja Wyjazdowa Mentorów I Ekspertów Akademii Talentów i Uzdolnień	Mentorzy, eksperci ATiU	Pensjonat „Akademia Kuraszków”	12-13.10.
10.	Konserwatorium Twórczych Poszukiwań	Nauczyciele, mentorzy ATiU z różnych poziomów edukacyjnych	WCRS	20.11.
11.	Muzyczne zabawy w duchu idei Carla Orffa	Nauczyciele edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	WCRS	17, 24.11. 08, 15.12.
12.	Akademia Dziennikarstwa i Nowych Mediów	Uczniowie szkół ponadpodstawowych		12.2018
13.	Dźwięk w Edukacji Wczesnoszkolnej	Nauczyciele edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	Akademia Muzyczna	16.12.

W ramach programu Młodzi Obywatele Kultury podjęto następujące działania:

Działania przeprowadzone w ramach programu Młodzi Obywatele Kultury

Młodzi Obywatele Kultury 2018				
Lp.	Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
1.	Przegląd Twórczości Artystycznej w J. Niemieckim	Uczniowie wszystkich poziomów edukacyjnych	P 71, IMPART, WCRS	11.04.
2.	IV Przegląd Wrocławskich Szkolnych Zespołów Śpiewaczych	Uczniowie wszystkich poziomów edukacyjnych	ZSP nr 17, WCRS, Akademia Muzyczna	16.04.
3.	X Ogólnopolski Przegląd Teatrów Szkolnych INTEGRA	Grupy teatralne ze szkół podstawowych (starsze klasy), grupy gimnazjalne	Dolnośląski Kurator Oświaty, Akademia Sztuk Teatralnych, WCRS, Teatr Lalek	16.04
4.	Spotkania w Muzeum	Dzieci przedszkolne	15 wrocławskich muzeów	17-19.04
5.	Przegląd Wiersza Etiudy i Bajki Logopedycznej	Nauczyciele i uczniowie przedszkoli i szkół podstawowych	P 107, PPP nr 9, MDK Śródmieście	23.04.
6.	Forum Dyskusyjne Młodzieży „Czym jest wielokulturowość dla młodzieży?”	ZSO 5, SP 108, SP 71	Synagoga Pod Białym Bocianem	22.05.
7.	Spotkania W Muzeum Etnograficznym	Uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjów	Muzeum Etnograficzne	8 i 22.05.
8.	Gry Miejskie	Uczniowie szkół podstawowych oraz	Z.S. – P. nr 21, S.P. 71	29.05.

		gimnazjów		
9.	IV Ogólnopolskie Biennale Sztuki Użytkowej	33 placówki wszystkich poziomów edukacyjnych	MDK Fabryczna, WCRS	12-16.06.
11.	V Przegląd Wrocławskich Szkolnych Zespołów Śpiewaczych	Uczniowie wszystkich poziomów edukacyjnych	ZSP nr 17, WCRS, Akademia Muzyczna	24.10.

W ramach programu Młodzi Obywatele Świata podjęto następujące działania:

Działania prowadzone w ramach Młodych Obywateli Świata

Młodzi Obywatele Świata 2018				
Lp.	Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
1.	Ambasadorzy Dialogu – warsztaty antydyskryminacyjne, dialogu międzykulturowego i komunikacji	Nauczyciele wszystkich poziomów edukacyjnych	WCRS, Instytut dla Zrównoważonego Rozwoju Pracy, Edukacji i Kultury	Cały rok szkolny
2.	Wizyta studyjna dla Ambasadorów Dialogu	Nauczyciele, WCRS	WCRS	31.01.-02.02.
3.	Szkolenia dla wolontariuszy	150 wolontariuszy - uczniów szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, studentów	Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności, WCRS	1.02.-31.03.
4.	IV Targi Edukacji Międzykulturowej „Empatia, otwartość, integracja - co widać z drugiej strony?”	Nauczyciele i dyrektorzy placówek edukacyjnych, przedstawiciele organizacji pozarządowych	Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej, Uniwersytet Wrocławski, Biuro Łącznikowe Wolnego Państwa Saksonii i Uniwersytetu Wrocławskiego	7-8.03.
5.	XIII Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności DI we Wrocławiu	264 drużyny z całej Polski, 19 drużyn międzynarodowych	Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności, WCRS	11 – 13.03.
6.	Światowa Olimpiada Kreatywności w Knoxville (USA)	Drużyny ze szkół: SP nr 5, 33, 36, 63, 64, 68, 71, Zespołu Szkół nr 19 oraz Liceum Ogólnokształcące nr XVI (3 drużyny)	Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności, WCRS	22–26.05.

W programie **Od inspiracji do kreacji** przeprowadzono audyty w 12 placówkach. W zorganizowanym projekcie interdyscyplinarnym KOLOR, uczestniczyły wszystkie 22 placówki należące do programu. 10 maja 2018 roku odbyła się Konferencja KOLOR z okazji dwudziestolecia powołania Programu, połączona z wykładami dla nauczycieli i prezentacjami uczniowskimi z przedszkoli i szkół.

W dniach 10-15.12.2018 w ramach **Wrocławskiego Kolędowania przy Choince** na Scenie Wrocławskiego Rynku prezentowały się dzieci i młodzież z wrocławskich przedszkoli, szkół i placówek edukacyjnych wspierani przez nauczycieli, wychowawców

i rodziców oraz grupy taneczne. Na scenie wystąpiło 40 grup: chóry, zespoły, duety i soliści z repertuarem świątecznym, w sumie ok. 1 200 osób.

W ramach **obchodów setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę**, w dniach 5–23 listopada w Centrum Innowacji „Przejście” zorganizowano wystawę prac konkursowych na „100 lecie niepodległości”. Tematy poszczególnych konkursów: „Bukiet na urodziny Polski”, „Życzenia dla Polski”, „Współczesny Patriotyzm to dokończ zdanie” oraz „Plakat na 100 lecie niepodległości”. Konkursy przeznaczone były dla uczniów i nauczycieli oraz Młodzieżowych Domów Kultury na wszystkich poziomach edukacyjnych.

W dniach 11-13 marca 2018 roku, w ramach programu **Destination Imagination**, we współpracy z wyłonioną w drodze konkursu dla organizacji pozarządowych Fundacją Wspierania i Rozwoju Kreatywności, zorganizowano i przeprowadzono **XIII Ogólnopolską Olimpiadę Kreatywności Destination Imagination**, która zgromadziła 245 drużyn z Polski i 19 drużyn zagranicznych. 17 zwycięskich drużyn otrzymało prawo reprezentowania Polski na Światowej Olimpiadzie Kreatywności, która odbyła się w dniach 23-26 maja w Knoxville (TN, USA). W gronie wyjeżdżających drużyn było 11 zespołów z wrocławskich szkół: SP nr 5 (1 drużyna), SP nr 33 (1 drużyna), SP nr 36 (1 drużyna), SP nr 63 (1 drużyna), SP nr 64 (1 drużyna), SP nr 68 (1 drużyna), SP nr 71 (1 drużyna), Zespołu Szkół nr 19 (1 drużyna) oraz Liceum Ogólnokształcące nr XVI (3 drużyny). Łączna kwota dofinansowania wyniosła 248 000 zł.

Wyjątkowy sukces odniosła drużyna Safiro Team z Liceum Ogólnokształcącego nr 16-wrocławskiej kuźni uczniowskiej kreatywności. W Wyzwaniu Naukowym, w III poziomie wiekowym (uczniowie mający 15-19 lat) drużyna zdobyła brązowy medal i dodatkowo Nagrodę Renesansu. Ponadto wśród nagrodzonych znalazły się dwie drużyny z Wrocławia:

- drużyna Seven Days ze Szkoły Podstawowej nr 5, która zajęła 4. miejsce w Wyzwaniu Artystycznym, w II poziomie wiekowym (12-15 lat),
- drużyna GLOXXI z Zespołu Szkół nr 19 we Wrocławiu z 8. miejscem w Wyzwaniu Technicznym, również w II poziomie wiekowym.

Kontynuowano opracowane w latach ubiegłych **innowacje pedagogiczne**:

Innowacje pedagogiczne - kontynuacje

Lp.	Placówka	Innowacja
Przedszkola		
1.	Przedszkole nr 54	„Światowe z nas przedszkolaki – poznajemy język niemiecki, a przez to kulturę, tradycje i znaki”
Szkoły Podstawowe		
1.	Szkoła Podstawowa nr 10 w ZSP nr 3	„Dziecko aktywne i twórcze – jestem kreatywny” „Programowanie to język przyszłości”
2.	Szkoła Podstawowa nr 17 w ZSP nr 17	„W świecie ñ (En El Mundo dla la ñ) – wprowadzenie drugiego języka na zajęciach z muzyki, plastyki i przyrody”
3.	Szkoła Podstawowa nr 20	„Przestrzeń i czas” "Matematyka z komputerem" „Matematyczne podróże”
4.	Szkoła Podstawowa nr 21 w ZSP nr 5	„Młody inżynier- konstruktor”
5.	Szkoła Podstawowa nr 24 w ZSP nr 14	„Zajęcia komputerowo – programistyczne”
6.	Szkoła Podstawowa nr 25 w ZSP nr 15	„Edukacja przez ruch – drzwiami do rozwoju dziecka młodsze”
7.	Szkoła Podstawowa nr 27 w ZSP nr 10	„Pracownia otwartych umysłów”
8.	Szkoła Podstawowa nr 28	„Tu i tam warto być” w ramach projektu „Szkoła w Mieście”

9.	Szkoła Podstawowa nr 40 w ZSP nr 4	„Podróże filmowe” „Matematyczne gry, czyli z matematyką na Ty”
10.	Szkoła Podstawowa nr 42	„Niemiecki na wesoło”
11.	Szkoła Podstawowa nr 67 w ZSP nr 13	„Innowacja pedagogiczna w zakresie organizacji klasy usportowanej”
12.	Szkoła Podstawowa nr 71	„Lubię siatkówkę - program wychowania fizycznego dla klas IV- VI kładący nacisk na rozwój umiejętności z zakresu piłki siatkowej” „Let’s talk about culture” „Akademia kodowania”
13.	Szkoła Podstawowa nr 76	„Nauka języka rosyjskiego kluczem do tolerancji i porozumienia” „Odkryj w sobie matematyka”
14.	Szkoła Podstawowa nr 82	„Comment ca va”
15.	Szkoła Podstawowa nr 95	„Akademia Twórczego Nauczyciela”
16.	Szkoła Podstawowa nr 98	„Zagraj z klasą” „Kopać piłkę każdy może”
17.	Szkoła Podstawowa nr 113 w ZSP 1	„Elementy języka francuskiego w literaturze, historii, teatrze i kulturze Francji wprowadzone przy użyciu najnowszych technik informacyjno- komunikacyjnych” „Mały poliglota”
18.	Szkoła Podstawowa nr 118	„Deutsch in Schole und zu Hause” „Deutsch mit Computer ist prima”
Gimnazja		
1.	Gimnazjum nr 4	„Let’s talk about English”
2.	Gimnazjum nr 13	„Jak matematyka opisuje przyrodę w języku angielskim” „Przybliżyć Europę” „Tyle jest w każdym poznaniu nauki, ile jest w niej matematyki” „Uczniowie badają lokalne środowisko przyrodnicze” „Geopodróże w języku angielskim” „Ars Vivendi, czyli na scenie dziejów o sztuce życia” „Pisanie można nauczyć się pisząc...” „Temu, kto nie zna matematyki, trudno dostrzec głębokie piękno przyrody” „Bliżej świata, bliżej ludzi”
3.	Gimnazjum nr 16	„Pochwal się swoim talentem” „Nauka i technologia dla żywności”
4.	Gimnazjum Dwujęzyczne nr 48 w ZS nr 5	„Kluczem do zrozumienia języka jest znajomość bagażu kulturowego jego użytkowników”
Szkoły Ponadgimnazjalne		
1.	Liceum Ogólnokształcące nr I	„Autorska klasa medialna” „Autorska klasa biologiczno-chemiczno- przyrodnicza” „Autorska klasa inżynierska”
2.	Liceum Ogólnokształcące nr III	Klasa architektoniczna, Klasa matematyczna
3.	Liceum Ogólnokształcącym nr IX w ZSO nr 3	„Klasa z edukacją regionalną i elementami wiedzy o Dolnym Śląsku”
4.	Liceum Ogólnokształcące nr	Klasa: dziennikarska, przyrodnicza, politechniczna, ekonomiczna, prawnicza, medialna, europejska,

	XIII	dwujęzyczna
5.	Liceum Ogólnokształcące nr XVI	„Żółw w bucie – trening kreatywności” „Kreatywni w środowisku” „Kształty wyobraźni, figury marzeń”
6.	Liceum Ogólnokształcące nr XVII	Klasa teatralna
7.	Zespół Szkół nr 1	„Technik informatyk- kreatywny, aktywny, pozytywny”
8.	Zespół Szkół nr 19	„Bądź przedsiębiorczy” „Nauka i technologia dla żywności”
9.	Zespół Szkół Ekonomiczno – Administracyjnych	„Przedsiębiorca w Unii Europejskiej” „Bussines Administratione” „Administrowanie nieruchomościami”
10.	Lotnicze Zakłady Naukowych	„Służba w wojsku” w ramach Certyfikowanego Pionu Wojskowych Klas Mundurowych
11.	Centrum Kształcenia Ustawicznego	„Nauczanie na odległość” „E-learning jako metoda wspomagająca opanowanie treści i umiejętności z podstawy programowej”

W Zespole Szkół nr 6 kontynuowano program nowego sposobu **organizacji nauczania indywidualnego**. Dyrektor ZS nr 6, na podstawie porozumienia zawartego z dyrektorem szkoły, do której uczeń uczęszcza, organizuje nauczanie indywidualne. Tą formą nauczania indywidualnego objęto 47 uczniów (stan na 31.12.2018 roku). Ponadto kontynuowano działanie serwisu **Kadry Indywidualnego Nauczania**. Serwis na bieżąco aktualizuje bazę danych nauczycieli, z której korzystają szkoły zatrudniające nauczycieli do indywidualnego nauczania. Placówki oświatowe korzystając z pośrednictwa Zespołu Szkół nr 6 otrzymują informację dotyczącą nauczycieli spełniających ich oczekiwania (mieszkających lub pracujących w pobliżu ucznia oraz informację o kwalifikacjach nauczycieli).

Kontynuowano zadanie „**Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka**” dla 144 dzieci (dane na dzień 31.12.2018 roku). Koszt realizacji zajęć w 2018 roku wyniósł 780 269 zł.

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Wrocław

Lp.	Placówka	Rok szkolny 2017/2018 (styczeń-sierpień)	Rok szkolny 2018/2019 (wrzesień-grudzień)
1.	Przedszkole Integracyjne	nr: 12, 89, 93	nr: 12, 89, 93
2.	Przedszkole	nr: 5, 15, 27, 31, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 58, 62, 71, 73, 77, 90, 95, 106, 109, 111, 140, 149	nr: 5, 12, 18, 23, 31, 43, 50, 51, 52, 56, 58, 71, 77, 89, 90, 93, 95, 109, 111, 149;
3.	Przedszkole w Zespole Szkolno - Przedszkolnym	nr: 84, 97	nr: 8, 9, 19, 20, 24, 29, 30, 84, 97, 133
4.	Szkoła Podstawowa	nr: 84	nr: 21, 25, 53, 58, 74, 75, 80, 84, 107
5.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	nr : 5, 9	nr : 5, 9
6.	Zespół Szkół	nr: 12	nr: 12
	Razem	31	45

Kontynuowano ofertę **klas z edukacją włączającą**. Obecnie w 44 placówkach, 36 przedszkolach, 70 szkołach podstawowych, 3 oddziałach gimnazjalnych i 16 szkołach ponadgimnazjalnych w ramach edukacji włączającej realizuje obowiązek nauki i obowiązek szkolny 606 uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (głównie z autyzmem i zespołem Aspergera, z zaburzonym zachowaniem, słabosłyszących i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością intelektualną). Tym uczniom przyznawane są dodatkowe indywidualne godziny rewalidacyjne celem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Łącznie przyznano 1202 godzin tygodniowo (co stanowi ok. 66,74 etatu dodatkowo).

Realizowano zadania edukacyjne rządowego „**Programu integracji społeczności romskiej w Polsce**”, który ma na celu integrację dzieci romskich ze środowiskiem szkolnym, zwiększenie efektywności ich nauczania i rozbudzenie motywacji do nauki. W roku 2018 we Wrocławiu obowiązek szkolny realizowało średnio 155 uczniów pochodzenia romskiego.

Zadania integracji społeczności romskiej

Lp.	Uczniowie pochodzenia romskiego	Rok szkolny 2017/2018	Rok szkolny 2018/2019
1.	Liczba dzieci romskich objętych obowiązkiem szkolnym	160	199
2.	Liczba dzieci romskich realizujących obowiązek szkolny	152	160
3.	Średnia frekwencja uczniów romskich	67,97	66,50
4.	Średnia ocen uczniów romskich	3,24	3,00
5.	Liczba zatrudnionych asystentów edukacji romskiej	3	3
6.	Liczba nauczycieli wspomagających	4	4

Kontynuowano realizację **Miejskiego Programu Profilaktyki Logopedycznej (MPPL)** w 19 placówkach:

- Przedszkola nr: 15, 16 (ZSP nr 16), 18, 30 (ZSP nr 13), 32 (ZSP nr 21), 33, 35, 36, 48, 51, 66, 69 (ZSP nr 10), 77, 107, 121, 123,
- Szkoły Podstawowe nr: 67 (ZS-P nr 13), 27 (ZS-P nr 10), 96. W sumie programem objętych jest 3 730 dzieci.

W 2018 roku:

- przeprowadzono w przedszkolach badania posttestowe 6/7-latków (580 dzieci), badania pretestowe 3-latków (614 dzieci) oraz przeprowadzono w szkołach podstawowych badania dzieci 5/6/7-letnich (SP 27, SP 67, SP 96) - 139 dzieci. W sumie
- przebadano 1 333 dzieci.
- objęto terapią logopedyczną 1 412 dzieci;
- przeprowadzono postępowania akredytacyjne w P nr 36, P nr 15, P nr 18, P nr 16, SP nr 96 oraz przeprowadzono monitoring posakredytacyjny w pozostałych 14 placówkach;
- w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli zorganizowano 8 szkoleń dla logopedów w MPPL;
- zakończono zaplanowaną na okres 2014-2018 ewaluację MPPL, wyniki zawarto w raporcie z badań 2014-2018.

Idea profilaktyki logopedycznej promowana jest poprzez organizowanie **Przeglądu Wiersza, Etiudy i Bajki Logopedycznej**, dzięki któremu dzieci z opóźnieniami rozwoju mowy i innymi trudnościami komunikacyjnymi mają możliwość zaprezentowania swoich nowo nabytych umiejętności, a nauczyciele piszący bajki logopedyczne do ich

zaprezentowania szerszemu gronu oraz poszerzenia swojego warsztatu metodycznego. W XI edycji Przeglądu wzięło udział 160 dzieci oraz 79 nauczycieli.

We współpracy z Biurem Rozwoju Gospodarczego, realizowano jedyny w Polsce program **„Edukacja przedsiębiorczości”**. Głównym celem Programu jest tworzenie we Wrocławiu większej liczby mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej oraz promowanie kultury przedsiębiorczości jako pożądanej kompetencji na rynku pracy. Projekty realizowane w ramach Programu zostały docenione przez Komisję Europejską i Ministerstwo Gospodarki, a cały Program został doceniony przez Kapitułę Nagrody Obywatelskiej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i zamieszczony jako praktyka godna naśladowania na stronie Witryny Obywatelskiej w kategorii Wspólnota Obywatelska.

„Lekcje z przedsiębiorczym Jankiem” przeprowadzono w 24 klasach I-III w Szkole Podstawowej nr 2, 3, 5, 6, 9, 12, 36 i 68. Na realizację przeznaczono kwotę 7 776 zł. Celem projektu jest wzrost wiedzy uczniów dotyczący przedsiębiorczości, oszczędzania i inwestowania. Scenariusze lekcyjne powstały na podstawie przedstawienia teatralnego pt. „Bajka o przedsiębiorczym Janku i jego niemądrych braciszka”, nauczyciele otrzymali pełen pakiet pomocy dydaktycznych, możliwość udziału w lekcjach pokazowych oraz wsparcie eksperta ds. ekonomii na każdym etapie realizacji projektu. Na zakończenie klasy wzięły udział w wycieczkach do Wrocławskiego Parku Technologicznego, łączących zwiedzanie z zabawami edukacyjnymi.

Program prewencyjny pod nazwą **„Wrocławska Bezpieczna Szkoła”** dedykowany uczniom klas gimnazjalnych, powstał z inicjatywy Komendy Miejskiej Policji w 2013 roku. Do współrealizacji programu zaproszono Straż Miejską Wrocławia i Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. W programie uczestniczyły: G 4, G 5, G 11, G 13. Do kolejnej edycji programu na lata 2017-2019 przystąpiły placówki: SP 71, SP 67, SP 85, SP 96. Z uwagi na zmianę ustroju szkolnego program realizowano w klasach VI, VII i VIII szkoły podstawowej. Głównym celem jest zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa oraz wypracowanie ujednoczonych standardów związanych z bezpieczeństwem na terenie szkoły i w jej najbliższym otoczeniu, a także promowanie aktywności w zakresie profilaktyki związanej z bezpieczeństwem w szkole np. profilaktyka uzależnień, przemocy, cyberprzemocy, odpowiedzialności prawnej nieletnich. W ramach nowej edycji programu przygotowano spektakl interwencyjny dot. przeciwdziałaniu przemocy pod tytułem „Słowa mają czołgi”. Działania te włączono w kampanię przeciwko przemocy wobec kobiet pod nazwą „Biała wstążka”.

Rozpatrzono 97 wniosków o **dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników**, z czego zrefundowano koszty kształcenia 65 pracodawcom na kwotę 445 672 zł za wykształcenie 64 uczniów; 55 uczniów odbywało szkolenie w formie nauki zawodu, a 9 w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy.

REALIZACJA PROGRAMÓW STYPENDIALNYCH

Promocja osiągnięć uczniów – stypendia naukowe. W ramach wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA, zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/563/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 7 lipca 2016 roku ze zm. przyznano stypendia:

- 465 uczniom posiadającym celujące oceny na świadectwie końcowym oraz szczególne osiągnięcia lub tytuł laureata I, II lub III miejsca w ogólnopolskiej olimpiadzie przedmiotowej,
- w ramach Konkursu Szkolny Nobel kontynuowano wypłatę stypendiów w 14 dziedzinach dla 14 uczniów wrocławskich szkół. Wysokość stypendium za okres I-VI 2018 roku wyniosła 2 100 zł na jednego ucznia.

Ogółem w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA w 2018 roku wypłacono stypendia 482 stypendystom w kwocie 486 600 zł.

Wysokość dofinansowania w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA w 2018 roku

Program wspierania uzdolnionych PROMOVERE TALENTA – uczniowie uzdolnieni			
Typ szkoły	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w 2018 (zł)
	2017/2018 (I-VI)	2018/2019 (IX-XII)	
Szkoły podstawowe	100	121	162 600
Gimnazja	61	70	129 200
Szkoły ponadgimnazjalne	30	26	71 000
Olimpijczycy	15	42	77 400
Razem	206	259	440 200
Program wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA – Szkolny Nobel			
	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w 2018 (zł)
Stypendyści Konkursu Szkolny Nobel Wrocław	14		29 400

Fundacja Zawsze Warto we współpracy z Centralną Komisją Egzaminacyjną są organizatorem Ogólnopolskiego projektu „**MATURA NA 100 PROCENT**”. Kandydaci do tytułu laureata projektu „Matura na 100 procent” wyłaniani są spośród wszystkich absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy spełnili warunki wynikające z regulaminu ustalonego przez Kapitułę. Od 2016 roku Fundacja Zawsze Warto zwraca się do Prezydenta Wrocławia o przyznanie stypendiów dla abiturientów, którzy uzyskali 100% z egzaminu maturalnego. W ramach Wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA przyznawane abiturientom stypendia wynoszą 1000 zł/ m-c, płatne przez 10 miesięcy w okresie październik-lipiec.

- w okresie od października 2017 roku do lipca 2018 roku wypłacono stypendia dla 2 laureatów IV edycji Ogólnopolskiego Projektu „Matura na 100 procent”.
- w okresie od października 2018 roku do lipca 2019 przyznano stypendium dla 1 laureata V edycji Ogólnopolskiego Projektu „Matura na 100 procent”.

EDUKACJA SPORTOWA

W 70 szkołach podstawowych kontynuowano program nauki pływania uczniów klas trzecich:

- na dziewięciu basenach szkolnych – uczniowie 45 szkół,
- na basenach wynajmowanych: WKS Śląsk ul. Raławicka, Wrocławskie Centrum SPA ul. Teatralna, AWF al.I.J.Paderewskiego, Uniwersytet Ekonomiczny ul.Kamienna, Uniwersytet Przyrodniczy ul.Chełmońskiego - uczniowie 25 szkół. Łączny koszt najmu w/w basenów wyniósł 311 551 zł.

Łącznie w 31 szkołach podstawowych funkcjonowało 125,5 (w tym 11,5 klas III gimnazjalnych) oddziałów sportowych, w których uczyło się 2 482 uczniów, 8,5 oddziałów w 5 gimnazjach, w których uczyło się 131 uczniów i 8,5 oddziałów w szkołach ponadgimnazjalnych, w których uczyło się 114 uczniów.

W 2018 roku we wszystkich szkołach i placówkach oświatowych poniesiono wydatki na opłaty za basen w łącznej wysokości 3 246 308 zł.

Liczba oddziałów sportowych we wrocławskich szkołach

Typ szkoły	2018		
	Liczba Oddziałów	Liczba uczniów	Liczba dodatkowych etatów w-f
Szkoły podstawowe	125,5	2 482	75,06
Gimnazja	8,5	131	2,84
Szkoły Ponadgminazjalne	8,5	114	3,31
Razem	134,5	2 727	81,21

Dyscypliny w klasach sportowych

Lp	Dyscyplina sportowa	2017				2018			
		SP	G	SPG	Razem	SP	G	SPG	Razem
1.	Pływanie	12	3	3	18	23	1	1	25
2.	Piłka nożna	9	12,5	5	26,5	19,5	1	2,5	23
3.	Lekkoatletyka/piłka ręczna	-	-	-	-	5	-	-	5
4.	Lekkoatletyka/piłka nożna	-	-	-	-	2	-	-	2
5.	Siatkówka	15	7,5	3	25,5	21	1,5	2	24,5
6.	Koszykówka	12	4	2	18	16	-	2	18
7.	Piłka ręczna	8,5	1	-	9,5	9	1	-	10
8.	Lekkoatletyka	5	2,5	3	10,5	2	2	0,5	4,5
9.	Szermierka	4,5	-	-	4,5	5	-	-	5
10.	Klasy interdyscyplinarne	-	0,5	1	1,5	-	-	1	1
11.	Taekwondo-szermierka	3	-	-	3	4	-	-	4
12.	Wioślarstwo	1	2	-	3	1	1	-	2
13.	Judo	-	1,5	-	1,5	1	1	0,5	2,5
14.	Tenis	2	0,5	-	2,5	5	-	-	5
15.	Hokej na trawie	1	-	-	1	-	-	-	-
21.	Piłka nożna, siatkówka	-	-	1	1	-	-	-	-
22.	Sporty walki	-	-	1	1	-	-	-	-
23.	Strzelectwo	1	-	-	1	-	-	-	-
24.	Strzelectwo pneumatyczne	-	-	-	-	2	-	-	2
25.	Gry zespołowe	-	-	-	-	1	-	-	1
26.	Hokej na	-	-	-	-	2	-	-	2

.	trawie/wioślarstwo								
27	Szermierka/koszykówka	-	-	-	-	1	-	-	1
28	Piłka siatkowa-mistrzostwa sportowego	-	-	-	-	4	-	-	4
29	Koszykówka-mistrzostwa sportowego	-	-	-	-	1	-	-	1
30	Piłka nożna/koszykówka	-	-	-	-	1	-	-	1
Ogółem klas		74	35	19	128	125,5	8,5	9,5	143,5

We współpracy z sekcją - Biegi na Orientację WKS Śląsk Wrocław zrealizowano projekt „Orientuj się”, który był jedną z dyscyplin sportu włączoną do programu Igrzysk Sportów Nieolimpijskich World Games 2017. Projekt realizowany był w 20 szkołach podstawowych. Projekt dofinansowano w kwocie 43 406 zł.

Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportowy Klub Taneczny Perfect Dance z dniem 1 września 2018 uzyskało z Biura Sportu Urzędu Miejskiego Wrocławia dofinansowanie na **projekt edukacyjny „Taniec-moja pasja”** na rok szkolny 2018/2019. W związku z powyższym pięć szkół podstawowych, podjęło współpracę w ramach tego projektu: (SP nr 71, SP nr 32, SP nr 18, SP nr 84, SP nr 109). Celem strategicznym zajęć jest stymulowanie i wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju dziecka, wyzwalanie w nim aktywności ruchowej poprzez taniec (w szczególności taniec sportowy) i zabawy przy muzyce, oparte na naturalnej potrzebie ruchu.

Od stycznia do listopada 2018 roku 107 grup z wrocławskich szkół i placówek oświatowych uczestniczyło w **programie „Szkolny Klub Sportowy”**. Główną ideą projektu była poprawa sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży, w tym profilaktyka nadwagi i otyłości, promocja zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, zwiększenie oferty ogólnodostępnych, bezpłatnych zajęć sportowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży. Projekt dofinansowano w kwocie 5 350 zł.

DORADZTWO ZAWODOWE

Celem działań podejmowanych we **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej w Obszarze Priorytetowym Relacje edukacji i rynku pracy** jest budowanie kanałów komunikacji pomiędzy tymi dwiema sferami, wzmocnienie tutoringów i doradztwa zawodowego, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji indywidualnych, w tym poprzez doradztwo zawodowe, a także stały dostęp do informacji o realiach pracy w różnych dziedzinach gospodarki.

W ramach wrocławskiej koncepcji doradztwa zawodowego, przy Centrum Kształcenia Praktycznego, kontynuowano działalność **Międzyszkolnego Ośrodka Wspierania Aktywności Zawodowej (MOWAZ)** współpracującego ze wszystkimi doradcami zawodowymi zatrudnionymi we wrocławskich szkołach. Prowadzono m.in.: grupowe zajęcia aktywizujące przygotowujące uczniów klas III gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych do świadomego wyboru ścieżki edukacyjnej, indywidualne porady dla uczniów i rodziców oraz grupowe spotkania dla rodziców dotyczące oferty edukacyjnej Wrocławia i elektronicznej rekrutacji.

Prowadzono zajęcia w klasach trzecich liceów ogólnokształcących w ramach **programu „Zanim wybierzesz”**, w których udział wzięło 396 uczniów (19 oddziałów) z LO nr X, XI, XIII i XVII. W klasach pierwszych technikum i branżowych szkołach I stopnia, (dla uczniów uczęszczających na zajęcia do CKP) przeprowadzono zajęcia w ramach programu „Promowanie zdobywania kwalifikacji zawodowych”, w których wzięło udział 140 uczniów.

W ramach programu „Zdrowy styl życia większą szansą na rynku pracy” skierowanego do uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu w Centrum Kształcenia Praktycznego przeprowadzono zajęcia dla 47 uczniów. W klasach ósmych szkoły podstawowej (1364 uczniów z 82 klas oraz w klasach III gimnazjum (488 uczniów z 26 klas) przeprowadzono zajęcia w ramach **programu „Oferta edukacyjna – wybieram szkołę”**. Z porad indywidualnych skorzystało dotychczas 112 uczniów z wrocławskich szkół.

W ramach szkoleń MOWAZ-u przeprowadzono między innymi: szkolenie nauczycieli, którzy będą prowadzić zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach 7 i 8 szkół podstawowych, szkolenie nauczycieli i doradców zawodowych dotyczące rekrutacji do szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2019/2020, szkolenia nauczycieli szkół podstawowych z zakresu tworzenia wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz przygotowano propozycję programu zajęć z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów klas siódmych i ósmych (zgodnie z nowym rozporządzeniem) wraz z materiałami dydaktycznymi dla nauczycieli prowadzących te zajęcia.

Doradcy MOWAZ-u pogłębiali swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach i warsztatach:

- 11.09.2018 roku prelekcje organizowane w ramach Salonu Maturzysty – „Perspektywy” na Politechnice Wrocławskiej,
- 08.10.2018 roku- 09.10.2018r szkolenie „Dolnośląska sieć wspierania uzdolnień a doradztwo zawodowe”,
- 12.10.2018 roku szkolenie „Nowe rozwiązania w zakresie kształcenia zawodowego”,
- 16.10.2018 roku szkolenie „Nauczyciel kształcenia zawodowego w świetle reformy systemu edukacji”,
- 29.10.2018 roku III spotkanie w ramach „Sieci współpracy i samokształcenia doradców zawodowych” – organizowane przez DODN „Sytuacja na polskim rynku pracy oraz jej uwarunkowania. Aktualne tendencje i problemy”,
- 15.11.2018 roku spotkanie doradców organizowane przez Poradnię Psychologiczno Pedagogiczną nr 9 „Wspieranie dzieci i młodzieży w całościowym projekcie konstruowania własnej kariery”,
- 21.11.2018 roku Forum Zawodowe – organizowane przez Wrocławski Park Przemysłowy dotyczące wsparcia i perspektyw rozwoju szkolnictwa zawodowego we Wrocławiu oraz współpracy z biznesem,
- 26.11.2018 roku szkolenie „Diagnoza zainteresowań i uzdolnień uczniów jako podstawa wspierania ich w indywidualnym rozwoju”,
- 04.12.2018 roku konferencja „Jak efektywnie i efektywnie wdrażać Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego”,
- 07.12.2018 roku szkolenie „Poradnictwo Life Design – nowa koncepcja i metody pracy”.

Kontynuowano współpracę z przedsiębiorcami w ramach **projektu „Patronat pracodawców nad szkołami”**.

Pracodawcy współpracujący z wrocławskimi szkołami zawodowymi (przykłady):

Lp	Szkoła	Pracodawcy	Zakresy współpracy
1.	Zespół Szkół nr 1	Impel IT sp. z o.o., TWINS COMPANY LTD - garnitury i szycie na miarę Sp. z o.o., PSI - Projektowanie Systemów Informatycznych	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
2.	Zespół Szkół nr 2	Mirosław Wróbel Sp. z o.o. Autoryzowany Dealer Mercedes - Benz, Mirosław Wróbel Sp. z o.o.	- Klasy dedykowane w zawodach branży samochodowej

		Centrum Blacharsko – Lakiernicze, Uni-Truck Sp. z o.o., INTER-CARS, Pol-Motors Sp. z o.o., Duda Cars SA	<ul style="list-style-type: none"> - Egzaminacje patronackie na zakończenie cyklu kształcenia - Udział w konkursach międzyszkolnych - Forum zawodowe
3.	Zespół Szkół nr 3	Port Lotniczy Wrocław S.A., Double Tree by Hilton Hotel Wrocław, Novotel Wrocław City, BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o., Orbis Hotel Group, Camino Biuro Podróży, The Granary-Lasutte Hotel	<ul style="list-style-type: none"> - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Doposażenie pracowni
4.	Zespół Szkół nr 18	„Elektrotim” S.A., „3M”, ABB, Donako, Fortaco, Pneumat System, Schumacher, InTechnologia, Jungheinrich, RAWPLUG S.A, Control Hydraulik, GESTAMP SP. z o.o., PARKER POLSKA SP. z o.o., VOLVO POLSKA VOLZ HYDRAULIK SP. z o.o., ZAE SP. z o.o., ARCHIMEDES SP. z o.o., HILTI SP. z o.o., Tauron, Widex, Aspa, Cargill, Comel elektronika i automatyka, IBS DESTGN	<ul style="list-style-type: none"> - Klasy dedykowane w zawodach kształconych przez szkołę - Stypendia dla uczniów - Doposażenie pracowni zawodowych - Umowy w ramach praktyk zawodowych
5.	Lotnicze Zakłady Naukowe	UTC Aerospace Systems, Aspiex Sp.z.o.o, Whirlpool Polska Sp. z o.o., Bosch Sp.z o.o., Pneumat System Sp.zo.o., Port Lotniczy, Support, Danfoss, WABCO, Wałbrzyska i Legnicka Strefa Ekonomiczna „Invest-Park”, Collins, WAMS RYANAIR	<ul style="list-style-type: none"> - Patronat Firmy UTC Aerospace Systems w klasach dedykowanych - Pierwszy klaster edukacyjny - Firma WAMS-RYANAIR objęła patronatem od roku szkolnego 2018/2019 uczniów klasy pierwszej w zawodzie Technik Mechanik Lotniczy
6.	Elektroniczne Zakłady Naukowe	Asplex, Proline, ANT Computers, Arest, w-support, M3Group, DPI Service, Tatarek, Korbank S.A., Pneumat System, Cisco.	<ul style="list-style-type: none"> - Umowy w ramach praktyk zawodowych, - Akademia Sieci Cisco (CNA)- patronat firmy „Cisco”
7.	Zespół Szkół Budowlanych	Rockwool, Dolina Nidy, Betard, Dublet, Specbud, Erbud S.A., TPI Oddział Wrocław	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja staży dla uczniów - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Doposażenie pracowni
8.	Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych	Etel Networks S.A., Radiotechnika Marketing S.A.	<ul style="list-style-type: none"> - Dofinansowanie remontów pod pracownię zawodowe i klub robotyczny - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Szkoła należy do Klastra ICT – Wspólnoty Wiedzy i Innowacji w zakresie technik

			informacyjnych i komunikacyjnych
9.	Technikum nr 15	Drukarnia KEA, Drukarnia Beata Druk, PHU ZINART Systemy Graficzne, Michael Huber Polska, Drukarnia Opako, Wrocławska Drukarnia Naukowa, Zakład Narodowy im.Ossolińskich, Drukarnia TRIADA PRINT, Polska Press Sp. z o.o., Hascolek S.A.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
10.	Zespół Szkół Logistycznych	Kuehne + Nagel Sp. z o.o. ,Poczta Polska S.A, Macro Cash and Carry Polska S.A., Leroy Merlin Polska Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., w-support.pl sp. z o.o., Komsa Polska sp. z o.o., Polzug Intermodal Polska Sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Przewozy Regionalne Sp. z o.o., Leader Logistics Sp. z o.o., PKP CARGO S.A.	- Porozumienie o współpracy z terminalem POLZUG Itermodal Polska Sp. z o.o., - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Doposażenie pracowni zawodowych
11.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących	Powszechna Spółdzielnia Spożywców „Feniks”, Sklep JYSK Sp. z o.o., Centrum Handlowe Borek, Firma Handlowo-Usługowa „AGA”, Beta Sp. z.o.o., Firma Księgarska "Bonus" s.c. P.Marzec, T.Szura	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
12.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych	Urząd Skarbowy Wrocław, Zakład Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu, Atena & HJW Sp. z o.o., Bank Zachodni WBK S.A. 1 Oddział we Wrocławiu, Druk cyfrowy – WEBA, PIGEON Agencja Reklamowa, Drukarnia MAAG.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
13.	Zespół Szkół Gastronomicznych	Hotel Park Plaza, ART. Hotel Sp. z o.o., Hotel Novotel Wrocław, Hotel Radisson Blu, Q Hotel Wrocław Plus, Hotel Dwór Polski, Puro Hotel Wrocław sp z o.o.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
14.	Zespół Szkół Zawodowych nr 5	Ponad 300 pracodawców-stała współpraca z Dolnośląską Izbą Rzemieślniczą oraz Dolnośląską Izbą Gospodarczą PHU, "Natis" Beata Charęza-Janusińska, ECKS Europejskie Centrum Kształcenia Stylistów Robert Burszewski, Salon Fryzjerski Beata Kwietniak	- Kształcenie dualne – młodociany pracownik - Umowy w ramach praktyk zawodowych

15.	Centrum Kształcenia Praktycznego	Volz Hydraulik, Elektrotim S.A., Control System, DROKU JOHANNES HEIDENHAIN GmbH, LG ELECTRONICS Wrocław - Spółka z o. o., Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A., Hensel Polska, Wago, Laboratorium Komputerowe Delcam, Nokia, Tauron, ZAE, APS, Sanvik, DMG Mori. Nawiązanie współpracy z 20 nowymi pracodawcami w zakresie realizacji staży uczniowskich dla 80 uczniów z 12 szkół w projekcie „Zawodowy Wrocław”	- Współpraca w zakresie: nadzoru merytorycznego i certyfikowania kursów, programowania i obsługi obrabiarek CNC, doskonalenia nauczycieli, doposażenia w sprzęt do testowania, autoryzowanego partnerstwa szkoleniowego
-----	----------------------------------	--	---

DOSKONALENIE KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI

Zorganizowano i przeprowadzono postępowania egzaminacyjne na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, zakończone wydaniem **236 decyzji o nadaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego oraz 1 decyzji odmowy nadania stopnia nauczyciela mianowanego w związku z niezdanym egzaminem**. Na postępowania egzaminacyjne w 2018 roku wydano łącznie kwotę 46 400 zł.

Wydano 5 aktów nadania stopnia nauczyciela mianowanego z mocy prawa oraz dwie decyzje odmowy nadania stopnia nauczyciela mianowanego z mocy prawa.

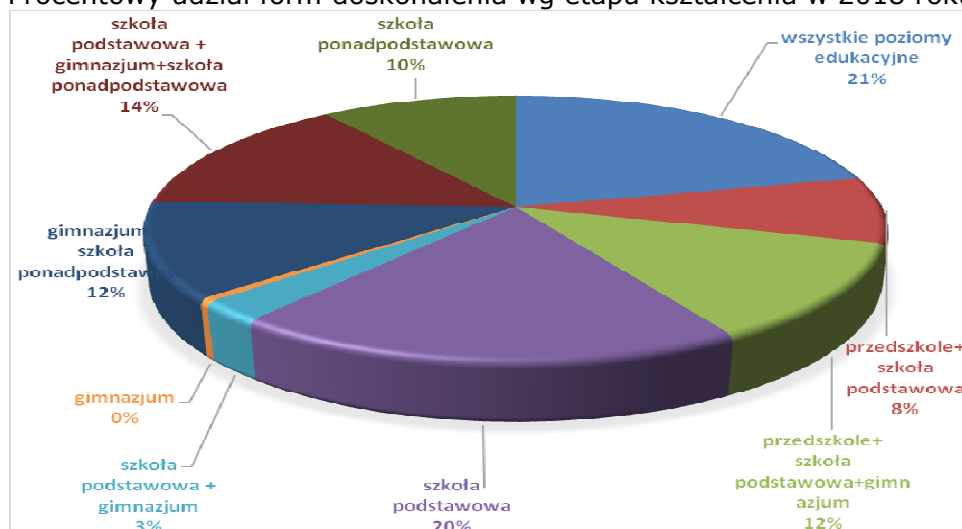
Na **doskonalenie zawodowe nauczycieli** przeznaczono 3 501 006 zł. Środki te zostały przekazane do dyspozycji dyrektorów szkół i placówek oświatowych zgodnie z priorytetami zawartymi w Zarządzeniu nr 9126/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 lutego 2018 roku w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz zgodnie z kryteriami zawartymi w Zarządzeniu nr 9127/18 z dnia 15 lutego 2018 roku w sprawie ustalenia form oraz specjalności, na które przyznane jest dofinansowanie w 2018 roku oraz maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za dokształcanie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli. Na **sfinansowanie doradców metodycznych** (od stycznia do sierpnia 2018 – 17,59 etatów, a od września do grudnia 2018 – 15,41 etatów) przeznaczono 1 401 166 zł.

We **Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN)** prowadzono doskonalenie zawodowe nauczycieli według zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 września 2016 roku w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2016 roku poz. 1591):

Liczba form doskonalenia przeprowadzonych w 2018 roku wg etapów kształcenia

Etapy kształcenia	Liczba form doskonalenia
Wszystkie poziomy edukacyjne	132
Przedszkole+ szkoła podstawowa	50
Przedszkole+ szkoła podstawowa+gimnazjum	75
Szkoła podstawowa	121
Szkoła podstawowa + gimnazjum	16
Gimnazjum	3
Gimnazjum + szkoła ponadpodstawowa	72
Szkoła podstawowa + gimnazjum+szkoła ponadpodstawowa	89
Szkoła ponadpodstawowa	62
Razem	620

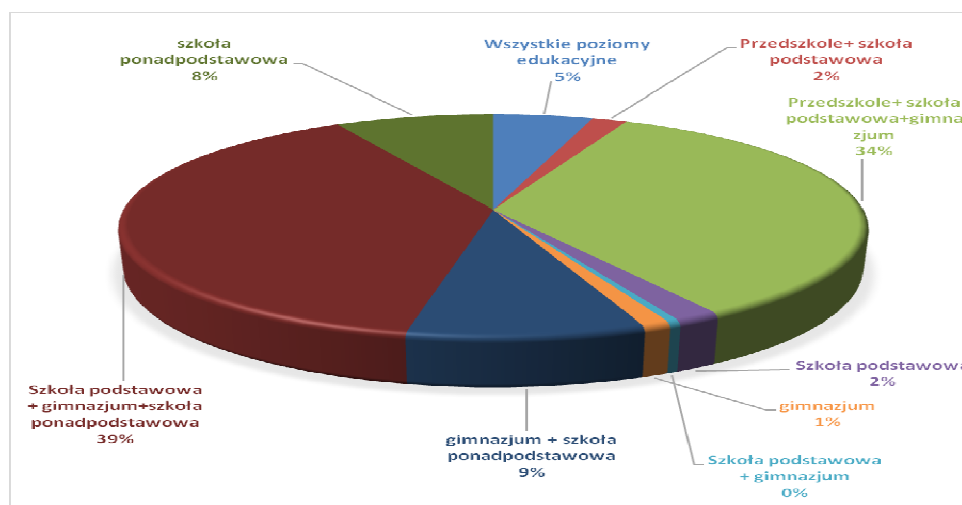
Procentowy udział form doskonalenia wg etapu kształcenia w 2018 roku

Liczba nauczycieli uczestniczących w formach doskonalenia w 2018 roku wg etapów kształcenia

Etapy kształcenia	Liczba nauczycieli
Wszystkie poziomy edukacyjne	507
Przedszkole+ szkoła podstawowa	178
Przedszkole+ szkoła podstawowa+gimnazjum	3523
Szkoła podstawowa	175
Szkoła podstawowa + gimnazjum	44
Gimnazjum	110
Gimnazjum + szkoła ponadpodstawowa	937
Szkoła podstawowa + gimnazjum+szkoła ponadpodstawowa	3985
Szkoła ponadpodstawowa	810
Razem	10269

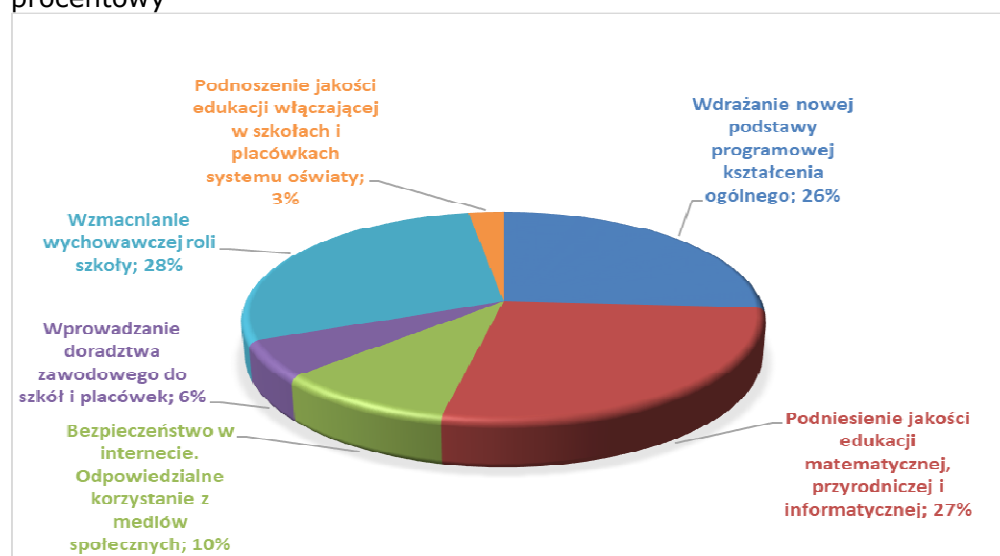
Procentowy udział przeszkolonych nauczycieli wg etapu kształcenia w 2018 roku

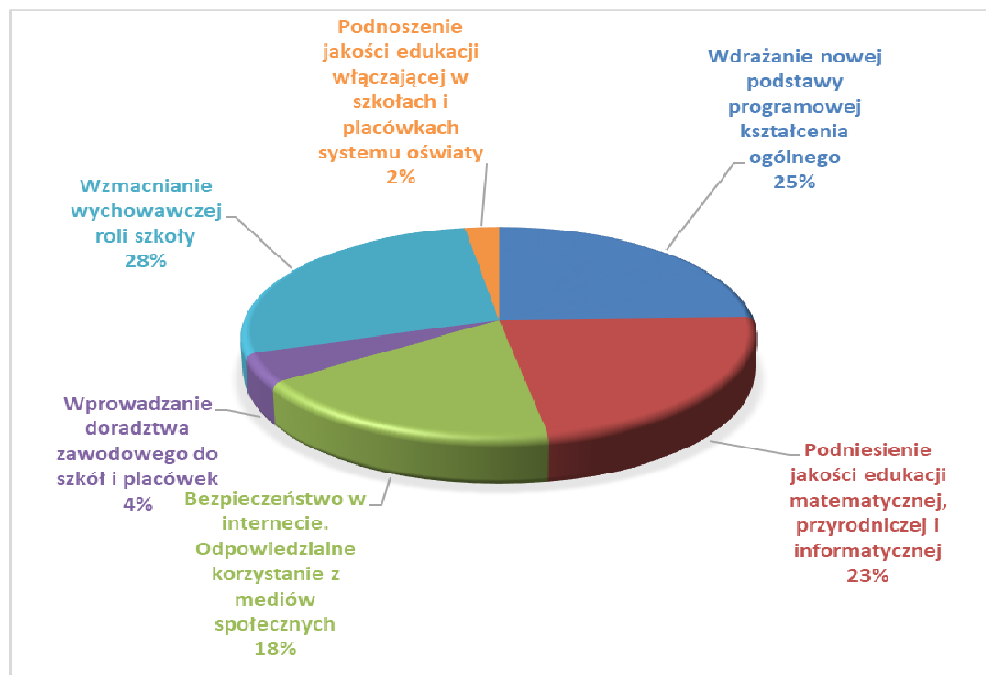
Liczba form i przeszkolonych nauczycieli w roku szkolnym 2017/2018 w zakresie kierunków polityki oświatowej oraz wprowadzania zmian w systemie oświaty

Obszary szkoleń	Liczba form	Liczba przeszkolonych nauczycieli
Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego	73	1540
Podniesienie jakości edukacji matematycznej, przyrodniczej i informatycznej	77	1426
Bezpieczeństwo w internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych	28	1147
Wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek	16	283
Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły	80	1733
Podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty	7	152
Razem	281	6281

Liczba przeprowadzonych form doskonalenia w roku szkolnym 2017/2018 – rozkład procentowy

Liczba przeszkolonych nauczycieli w poszczególnych formach (udział procentowy)

We współpracy z Wydziałem Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, pod patronatem rektorów Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Przyrodniczego i Politechniki Wrocławskiej, WCDN zorganizował III Ogólnopolską **Konferencję „O edukacji inaczej – z troską o nauczyciela”**, która odbyła się w dniach 22-23 listopada 2018 roku. Konferencja była okazją do odpowiedzi na pytania: jak utrzymywać balans między pracą a życiem prywatnym, po co i jak zmieniać nawyki oraz przekonania, jakie korzyści daje uczenie uważności. W konferencji wzięło udział około 90 osób z całej Polski – przedstawiciele szkół, ośrodków doskonalenia nauczycieli, stowarzyszeń i fundacji oraz wyższych uczelni.

W 2018 roku Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli zorganizowało 3 Biennale Twórczości Nauczycieli. W projekcie wzięło udział 31 nauczycieli wrocławskich szkół i placówek oświatowych. W dniach 5-7 listopada w Dolnośląskim Centrum Filmowym i Imparcie odbył się wernisaż prac. Na wystawie zaprezentowanych zostało 119 prac autorstwa nauczycieli wrocławskich szkół i placówek oświatowych. Prace wystawiane były w dwóch kategoriach: wykonane z pomocą narzędzi cyfrowych (45 prac) i tradycyjną techniką – malarstwo, rysunek, grafika, ceramika (74 prace). Pokłosiem Biennale będą indywidualne wystawy prac nauczycieli.

ELEKTRONICZNA REKRUTACJA DO PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ

Po raz kolejny przeprowadzono elektroniczną rekrutację w przedszkolach i szkołach. Opracowano informator elektroniczny dostępny na stronie www.wroclaw.p.edu.pl/edukacja zawierający ofertę edukacyjną wszystkich typów szkół i przedszkoli.

Elektroniczna rekrutacja na rok szkolny 2018/2019

Typ placówki	Liczba przyjętych dzieci/uczniów stan na dzień zakończenia elektronicznej rekrutacji 2018/2019	Liczba przyjętych dzieci/uczniów stan na dzień zakończenia elektronicznej rekrutacji 2017/2018
Przedszkola	5 534	4 336
Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych	1 521	1 802
Szkoły podstawowe	5 431	4 426
Szkoły ponadgimnazjalne	4 883 (liczba po I etapie,	5 262

	rekrutacja uzupełniająca odbywała się poza systemem elektronicznym)	
Ogółem liczba dzieci/uczniów przyjętych w wyniku elektronicznej rekrutacji	17 369	15 826

Dla 800 rodziców uczniów szkół podstawowych przeprowadzono 15 zebrań informacyjnych w zakresie rekrutacji na rok szkolny 2019/2020 do szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych.

REALIZACJA PROGRAMÓW UNIJNYCH

Wspierano placówki w pozyskiwaniu środków unijnych m.in. poprzez organizowanie spotkań roboczych oraz monitorowanie realizacji programów unijnych w następujących projektach:

- **„Edukacja i partnerstwo bez barier”** - upowszechnienie i zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, organizację dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w 14 wybranych placówkach na terenie WrOF (Wrocław, Kobierzyce, Sobótka, Miękinia i Oborniki Śląskie)” w ramach RPO. Realizacja projektu odbywała się w latach od 2017 do 2018. Przedmiotem projektu było zwiększenie dostępności i podniesienie jakości wychowania przedszkolnego w 14 przedszkolach Gmin ZIT WrOF, w tym 7 wrocławskich. Realizacja celu nastąpiła poprzez: utworzenie nowych miejsc przedszkolnych, zorganizowanie zajęć dodatkowych dla dzieci, objęcie kursami, szkoleniami lub studiami podyplomowymi nauczycieli, zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia. Budżet projektu 7 836 237 zł.
- **„Edukacja przedszkolna bez barier”** - zwiększenie dostępności miejsc przedszkolnych i podniesienie jakości wychowania przedszkolnego w 7 przedszkolach Gminy Wrocław w okresie od 07.2017 do 08.2018. Cele szczegółowe projektu: zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego w Gminie Wrocław poprzez uruchomienie 600 nowych miejsc w 3 przedszkolach; zwiększenie kwalifikacji i podniesienie kompetencji przez 80 nauczycieli w 7 przedszkolach Gminy Wrocław, w zakresie pedagogiki specjalnej oraz współpracy z rodzicami; zwiększenie szans edukacyjnych 736 dzieci, w tym 69 dzieci z niepełnosprawnościami w 7 przedszkolach Gminy Wrocław poprzez poszerzenie oferty edukacyjnej przedszkoli (zajęcia dodatkowe dla dzieci i zakup pomocy dydaktycznych). Budżet projektu wynosił 7 908 567 zł.
- **Interdyscyplinarna siódemka** – program rozwoju kompetencji kluczowych w siedmiu wrocławskich szkołach podstawowych. Projekt ma na celu poprawę efektywności nauczania wczesnoszkolnego. Jest skierowany do 7 szkół podstawowych z Gminy Wrocław w okresie od 01.01.2018 do 31.07.2019. Podejmowane w projekcie działania służą zapewnieniu równego dostępu do edukacji (poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych) i zapewnieniu stosownego zaplecza dla nowych rozwiązań. Na rzecz rozwoju kształcenia nauczycieli, nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego zostali objęci doskonaleniem w celu podniesienia kompetencji zawodowych. Projekt realizowany w ramach RPO. W efekcie realizacji projektu uczniowie w nim uczestniczący podnoszą kompetencje kluczowe oraz właściwe postawy i umiejętności na rynku pracy. Natomiast wsparcie dla nauczycieli pozwala na aktualizację ich kwalifikacji i wiedzy, co wraz z doposażeniem placówek przekłada się na poprawę efektywności nauczania wczesnoszkolnego. Całkowita wartość projektu wynosi: 2 196 053 zł
- **Matematyczne eksperymenty** – poprawa jakości nauczania matematyki w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych w Gminie Wrocław. Przedmiotem projektu jest poprawa efektywności nauczania matematyki poprzez stworzenie warunków do nauczania eksperymentalnego. Projekt jest skierowany do 48 szkół

z Gminy Wrocław, w tym: 28 szkół podstawowych, 7 liceów ogólnokształcących, 13 techników osiągających najniższe wyniki edukacyjne na terenie ZIT WrOF. Zadania zaplanowane w projekcie: szkolenia i konsultacje dla nauczycieli matematyki (nauczanie w oparciu o metodę eksperymentu)- organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów realizowana w 3 typach zajęć: zajęcia rozwijające uzdolnienia, dydaktyczno-wyrównawcze, warsztaty dla uczniów ze średnimi wynikami w nauce, doposażenie matematycznych pracowni przedmiotowych stwarzających warunki do nauczania eksperymentalnego. Rodzaj zajęć jest indywidualnie dopasowany do potrzeb i możliwości edukacyjnych ucznia, w tym jego niepełnosprawności. Zajęcia są prowadzone z zastosowaniem pedagogiki wrażliwej na płęć. Efekt realizacji projektu to większa skuteczność nauczania matematyki, co będzie miało bezpośredni wpływ na wyniki egzaminów zewnętrznych z matematyki. Cele zostaną osiągnięte dzięki zindywidualizowanemu podejściu do ucznia oraz dostosowaniu metodyki nauczania do jego możliwości edukacyjnych. Okres realizacji projektu: od: 2017-09-01 do: 2019-06-30. Całkowita wartość projektu wynosi 5 980 044 zł.

- W ramach **Programu Erasmus+ 2017 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** kontynuowano realizację projektów w 3 placówkach (Technikum nr 15, Lotnicze Zakłady Naukowe, Elektroniczne Zakłady Naukowe). Łączna kwota dofinansowania to 339 442 EURO. Czas trwania projektów: 05.06.2017 roku- 30.10.2018 roku
- W ramach **Programu Erasmus+ 2018 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** dofinansowanie otrzymało 5 placówek (Technikum nr 15, Lotnicze Zakłady Naukowe, Elektroniczne Zakłady Naukowe, Zespół Szkół nr 1, Zespół Szkół nr 3) łączna kwota dofinansowania to 497 752 EURO. Czas trwania projektów: 04.06.2018 roku- 31.12.2019 roku
- W ramach **Programu Erasmus+ 2017 - Kształcenie i Szkolenia Zawodowe POWER**, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) kontynuowano realizację projektów w 3 placówkach (Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Zespół Szkół Logistycznych), łączna kwota dofinansowania to 1 290 069 zł. Czas trwania projektów: 01.07.2017 roku- 30.04.2019 roku
- W ramach **Programu Erasmus+ 2018 - Kształcenie i Szkolenia Zawodowe POWER**, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) dofinansowanie otrzymał Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, kwota dofinansowania to 415 300 zł. Czas trwania projektów: 01.10.2018 roku- 30.04.2020 roku
- W ramach **Programu Erasmus+2015 Edukacja szkolna** – w 6 placówkach (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15, Zespół Szkół nr 5, Zespół Szkół nr 6, Liceum Ogólnokształcące nr VII, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Gimnazjum nr 17) kontynuowano realizację projektów, których łączna kwota dofinansowania to 211 374 EURO. Czas trwania projektów: 01.09.2015 roku- 30.06.2018 roku
- W ramach **Programu Erasmus+2016 Edukacja szkolna** w 4 placówkach (Liceum Ogólnokształcące nr XVII, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3, Zespół Szkół nr 1, Zespół Szkół nr 6), kontynuowano realizację projektów, łączna kwota dofinansowania to 111 996 EURO. Czas trwania projektów: 01.06.2016 roku - 30.09.2018 roku Projekty mają na celu rozwijanie wśród uczniów i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.
- W ramach **Programu Erasmus+2016 Edukacja szkolna** – 3 placówki (Szkoły Podstawowe nr: 30, 90, 118) uczestniczyły w 4 projektach, których łączna kwota dofinansowania to 123 861 EURO. Czas trwania projektów: 01.06.2016 - 31.12.2018 roku

- W ramach **Programu Erasmus+2017 Edukacja szkolna** – Szkoły Podstawowe nr: 61 i 91 uczestniczyły w 2 projektach, których łączna kwota dofinansowania to 35 719 EURO. Czas trwania projektów: 15.06.2017 - 31.11.2019 roku; w Zespole Szkół nr 14 celem projektu jest uaktualnienie wiedzy i umiejętności w zakresie metod pracy dydaktycznej i wychowawczej z uczniami o szczególnych potrzebach edukacyjnych. Czas trwania projektu: 01.06.2017 roku - 31.12.2018 roku W Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 celem jest podwyższenie kompetencji językowych i metodycznych nauczycieli przedmiotowych, nauczycieli języków obcych, pedagogów szkolnych. Czas trwania projektu: 01.06.2017 roku - 31.05.2019 roku łączna kwota dofinansowania to 97 473 EURO.
- W ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2016-2017)** Mobilność kadry edukacji szkolnej realizowano cztery projekty w następujących placówkach: Szkole Podstawowej nr 61, SP nr 1, SP nr 3 i SP nr 23, łączna kwota dofinansowania to 524 133 zł. Czas trwania projektu:
 - w Szkole Podstawowej nr 61 - to 15.11.2016-14.06.2018
 - w Szkole Podstawowej nr 1 - to 01.10.2017-30.09.2019
 - w Szkole Podstawowej nr 3 - to 01.12.2017-30.11.2019
 - w Szkole Podstawowej nr 23 - to 01.10.2017-31.03.2019

Projekty realizowane w ramach programu PO WER mają na celu podnoszenie kompetencji językowych i informatycznych, a także kulturowych i społecznych kadry edukacji szkolnej, zapoznanie z dobrymi praktykami, nowymi narzędziami i metodami edukacyjnymi oraz ich upowszechnianie w procesie edukacji.

W ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) Edukacja Szkolna** realizowano projekt w Zespole Szkół nr 6, którego kwota dofinansowania wynosi 158 113 zł. Czas trwania projektu: 01.09.2017 roku - 31.08.2019 roku Program ma na celu wzrost mobilności nauczycieli oraz rozwój kompetencji zawodowych niezbędnych do pracy z uczniem ze spektrum autyzmu.

- W ramach **Programu Erasmus + 2017 Partnerstwa Strategiczne** kontynuowano realizację 3 projektów w dwóch placówkach: Zespole Szkół nr 5 i Liceum Ogólnokształcącym nr VII. Łączna kwota dofinansowania wynosi 68 585 EURO. Czas trwania projektu:
 - w Zespole Szkół nr 5: 01.09.2017 roku - 31.08.2019 roku,
 - w Liceum Ogólnokształcącym nr VII: 01.09.2017 roku - 31.08.2019 roku (pierwszy projekt) oraz 18.09.2017 roku - 17.03.2020 roku (drugi projekt).

Celem projektów w Liceum Ogólnokształcącym nr VII jest uwrażliwienie uczniów na problemy środowiska naturalnego Morza Bałtyckiego wynikające ze zmian klimatycznych oraz opracowanie nowego podejścia do procesu edukacji poprzez filozofię edukacyjno-naukową w szkole.

- W ramach **Programu Erasmus+ 2018 Edukacja Szkolna** dofinansowanie otrzymało dziesięć placówek:
 - Szkoła Podstawowa nr 61, czas trwania projektu 01.09.2018roku- 31.08.2020roku, kwota dofinansowania 24 880 EURO,
 - Zespół Szkół Ekonomiczno- Ogólnokształcących, czas trwania projektu 01.09.2018roku-31.07.2020roku, kwota dofinansowania 29 945 EURO,
 - Szkoła podstawowa nr 91, czas trwania projektu 01.09.2018roku-31.08.2020roku, kwota dofinansowania 32 998 EURO,
 - Liceum Ogólnokształcące nr XVII, czas trwania projektu 01.09.2018roku-31.08.2020roku, kwota dofinansowania 31 825 EURO,
 - Szkoła Podstawowa nr 43, czas trwania projektu 01.09.2018roku -31.08.2020roku, kwota dofinansowania 32 971 EURO,

- Zespół Szkół nr 5, czas trwania projektu 01.09.2018 roku-31.08.2020 roku, kwota dofinansowania 28 446 EURO,
- Szkoła Podstawowa nr 61 (drugi projekt) czas trwania projektu 01.09.2018 roku-31.08.2020 roku, kwota dofinansowania 23 570 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr XII, czas trwania projektu 01.12.2018 roku - 30.11.2020 roku, kwota dofinansowania 25 116 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr IV, czas trwania projektu 01.06.2018 roku-31.05.2020 roku, kwota dofinansowania 31 129 EURO,
- Szkoła Podstawowa nr 118, czas trwania projektu 01.09.2018 roku - 31.08.2020 roku, kwota dofinansowania 23 104 EURO.

W ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) Edukacja Szkolna** dofinansowanie otrzymała jedna placówka Zespół Szkół nr 6, termin realizacji 01.08.2018 roku- 31.07.2020 roku, kwota dofinansowania 167 917,07 PLN.

- W ramach **Europejskiego Funduszu Społecznego** współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, w Technikum nr 15 realizowano partnerski **projekt „Zawodowy Dolny Śląsk”**. Termin realizacji: 02.01.2017 roku - 30.11.2018 roku. Celem projektu było osiągnięcie znaczącego wzrostu konkurencyjności uczennic i uczniów szkół i placówek Dolnego Śląska kształcących się w zawodach deficytowych i RIS (Regionalne Inteligentne Specjalizacje), na rynku pracy. Budżet projektu realizowanego przez Technikum nr 15 wynosił 150 220 zł, natomiast wkład Miasta 7 511 zł. Projekt realizowany jest we współpracy z Dolnośląskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, który zapewnił działania realizacyjne oraz wsparcie w zakresie metodyki nauczania zawodu, w ramach zadania "Zajęcia laboratoryjne na Politechnice Wrocławskiej dla nauczycieli dolnośląskich szkół kształcących w zawodach sklasyfikowanych jako deficytowe i Regionalne Inteligentne Specjalizacje RIS".
- W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w latach 2014-2020, realizowano **projekt „Zawodowy Wrocław”**. Termin realizacji projektu: 01.12.2016 - 30.11.2018 roku, cel: zwiększenie kompetencji społeczno-zawodowych oraz wyposażenie w kwalifikacje poszukiwane na rynku pracy 700 uczniów kształcących się w kluczowych branżach dla Dolnego Śląska we wrocławskich szkołach zawodowych i technikach, poprzez realizację staży i wycieczek zawodoznawczych, kursów specjalistycznych i kwalifikacyjnych; zwiększenie umiejętności interpersonalnych, umiejętności poruszania się po rynku pracy; doskonalenie umiejętności nauczycieli praktycznej nauki zawodu; doposażenie w specjalistyczny sprzęt placówek oświatowych. Realizatorem projektu było Centrum Kształcenia Praktycznego. Całkowita wartość projektu wyniosła 2 578 794 zł, natomiast wkład Miasta wynosił 128 939 zł.
- W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w latach 2014-2020, realizowano **projekt „Weź kurs na staż! Podniesienie efektywności kształcenia zawodowego we wrocławskich szkołach zawodowych”**. Termin realizacji projektu: 01.06.2018 roku - 31.08.2019 roku. Celem projektu jest zwiększenie umiejętności zawodowych oraz wyposażenie w doświadczenie i wiedzę specjalistyczną poszukiwaną na rynku pracy 300 uczniów kształcących się w kluczowych branżach dla Dolnego Śląska we wrocławskich szkołach zawodowych poprzez realizację staży oraz kursów doskonalących, podniesienie kompetencji nauczycieli zawodu, doposażenie w specjalistyczny sprzęt placówek oświatowych. Realizatorem projektu jest Centrum Kształcenia Praktycznego. Całkowita wartość projektu wynosi 1 364 802 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 68 240 zł.
- W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w latach 2014-2020, realizowano **projekt „Manufaktura fachowców. Nowa jakość**

kształcenia we wrocławskich szkołach zawodowych". Termin realizacji projektu: 01.12.2018 - 30.11.2020 roku, cel: zwiększenie umiejętności zawodowych oraz wyposażenie w wiedzę specjalistyczną poszukiwaną na rynku pracy 300 uczniów dziesięciu wrocławskich szkół zawodowych kształcących się w kluczowych dla Dolnego Śląska i Wrocławia branżach: motoryzacyjnej, elektryczno-energetycznej, mechatroniczno-elektronicznej, budowlanej, lotniczej, transportowo-spedycyjno-logistycznej, informatycznej, turystyczno-gastronomicznej, usługowej (fryzjerstwo, poligrafia) oraz Centrum Kształcenia Praktycznego jako placówki oświatowej. Realizatorem projektu jest Centrum Kształcenia Praktycznego. Całkowita wartość projektu wynosi 1 998 792 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 99 939 zł.

- W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, realizowano **projekt „Dobry wybór – dobry start”**. Termin realizacji: 1.01.2017 roku – 31.12.2018 roku. Celem projektu było zwiększenie szans na aktywną integrację i podniesienie zdolności do zatrudnienia 119 podopiecznych **Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2** we Wrocławiu poprzez włączenie innowacyjnych i specjalistycznych metod wsparcia młodzieży i ich rodzin do programu zajęć placówki. Całkowita wartość projektu wyniosła 502 512 zł, w tym wkład Miasta 25 125 zł. Projekt był realizowany w partnerstwie z wrocławskim Stowarzyszeniem „W Tonacji Serca”.
- W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, w Zespole Placówek Oświatowych nr 3, realizowano projekt partnerski **„Nowa Perspektywa – Lepszy Start”**. Termin realizacji: 1.01.2017 roku – 31.12.2018 roku. Projekt realizowano na obszarze województwa dolnośląskiego. Brało w nim udział 486 wychowanków z 11 młodzieżowych ośrodków wychowawczych, a Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy organizowało i przeprowadziło zaplanowane formy wsparcia. Przewidziano realizację 27 form wsparcia, w tym 24 skierowane do wychowanków i 3 do ich rodzin. Formy te wchodziły w skład 4 usług aktywnej integracji społecznej (poradnictwo psychospołeczne, treningi kompetencji i umiejętności społecznych oraz zajęcia o charakterze terapeutycznym), 3 usług aktywnej integracji zawodowej (doradztwo zawodowe; zajęcia z zakresu zawodoznawstwa u pracodawców oraz kursy umiejętności zawodowych – CKP, ZS nr 2, ZSB, ZSG, ZSZ nr 5, ZS nr 18) oraz 3 usług aktywnej integracji społecznej skierowanej na wsparcie dla rodziny (indywidualne i grupowe poradnictwo psychospołeczne, poradnictwo prawne i rodzinne oraz pomoc w nawiązywaniu współpracy z podmiotami pomocowymi). Całkowita wartość projektu wyniosła 1 295 567 zł, natomiast wkład Miasta wyniósł 50 000 zł.
- W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest **projekt Mogę więcej! – wsparcie procesu edukacji i rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami we wrocławskich szkołach specjalnych**. Termin realizacji projektu: 1.07.2018 roku – 30.06.2020 roku. Projekt jest realizowany w Specjalnych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych nr 1, 10, 11 oraz w Zespołach Szkół nr 16 i 21. Celem projektu jest indywidualna praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym wsparcie ucznia młodszego przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia. Całkowita wartość projektu wynosi 1 513 879 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 77 678 zł.
- W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest **projekt Młodzi Zawodowcy**. Termin realizacji projektu: 1.11.2018 roku – 31.07.2021 roku. Projekt jest realizowany w Zespole Placówek Oświatowych nr 3 oraz w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2. Celem projektu

jest podniesienie kompetencji i umiejętności społecznych i zawodowych podopiecznych dwóch szkół dzięki wdrożeniu usług aktywnej integracji. Całkowita wartość projektu wynosi 1 627 372 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 81 368 zł.

- W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt partnerski z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego **ZINTEGROWANI**. Termin realizacji projektu 01.12.2018 roku – 30.11.2020 roku Projekt jest realizowany w Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym nr 11 we Wrocławiu. Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu młodzieży zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez aktywizację społeczno-zawodową wychowanków i absolwentów Dolnośląskich Specjalnych Ośrodków Szkolno Wychowawczych oraz ich rodzin. Budżet projektu w SOSW 11 wynosi 696 836 zł, wkład własny Miasta wynosi 56 880 zł.
- W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest **projekt partnerski Dolnośląski Klaster Edukacyjny**. Projekt ma na celu nabycie kwalifikacji zawodowych dopasowanych do regionalnego rynku pracy przez 320 uczniów oraz poprawę efektywności kształcenia 3 szkół objętych wsparciem (ZSTiE, EZN, LZN) poprzez doposażenie tych placówek i nabycie kwalifikacji/kompetencji kadry nauczycielskiej. Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby 3 szkół z Gminy Wrocław w zakresie podnoszenia kwalifikacji w obszarze dla uczniów z grup zawodów technicznych: elektryczno-energetycznych, informatyczno-telekomunikacyjnych, elektryczno-elektrotechnicznych oraz podnoszenia kwalifikacji w obszarze elektryczno-elektronicznym kadry nauczycielskiej, stworzenie platformy e-learningowej, a także wyposażenie pracowni komputerowo-multimedialnych w szkołach uczestniczących w projekcie. Okres realizacji 1.08.2018 – 31.07.2020.
- W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój realizowany jest **projekt partnerski Uniwersytet Młodego Przyrodnika**. Termin realizacji projektu: 01.09.2018-30-06-2020. Liderem projektu jest Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Partnerem Gmina Wrocław, natomiast bezpośrednim realizatorem Centrum Kształcenia Praktycznego we Wrocławiu. Celem projektu jest podniesienie kluczowych kompetencji matematyczno – przyrodniczych, rozbudzenie ciekawości poznawczej oraz zapoznanie ze środowiskiem uczelni dla 555 uczniów w wieku 14-16 lat. Wkład własny Miasta 8 654 zł.
- W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój realizowany jest **projekt partnerski Klasa patronacka Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu trzecią misją uczelni**. Termin realizacji projektu: 01.11.2018–31.10.2021. Liderem projektu jest Uniwersytet Przyrodniczy, Partnerem Gmina Wrocław, zaś realizatorem Zespół Szkół nr 5. Celem projektu jest podniesienie kompetencji uczniów uczestniczących w edukacji odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. Wkład własny Miasta 7 500 zł.
- W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 realizowany jest **projekt Trzecia misja Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu – „Uniwersytet Młodego Odkrywcę”**. Termin realizacji projektu: 01.09.2018-31.08.2020. Gmina realizuje projekt we współpracy z Wyższą Szkołą Bankową. Celem projektu jest przeprowadzenie działań dydaktycznych służących rozwijaniu u jego uczestników kompetencji pozwalających na rozbudzenie ich ciekawości poznawczej, stymulowanie intelektualnego rozwoju młodego pokolenia, inspirowanie do twórczego myślenia, integracja lokalnej społeczności. Całkowita wartość projektu 419 625 zł.
- We współpracy z Biurem Rozwoju Gospodarczego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, realizowano **projekt „Słowa mają moc”**. Termin realizacji: 1.10.2017–31.05.2019. Projekt realizowany jest w Liceum Ogólnokształcącym nr I, XV, Technikum nr 15, w Zespole Szkół nr 3, 18, 19, Zespole Szkół Budowlanych, Zespole Szkół Ekonomiczno – Administracyjnych, Zespole Szkół Gastronomicznych, Zespole Szkół Logistycznych, Zespole Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych i w Zespole Szkół Zawodowych nr 5. Celem projektu jest przeszkolenie młodzieży w zakresie efektywnej komunikacji i prezentacji. Całkowita wartość projektu wynosi 607 370 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 30 368 zł.

DOFINANSOWANIE DOWOZU UCZNIÓW

Na podstawie Uchwały Nr XXX/601/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2016 roku w sprawie ustanowienia Centrum Usług Wspólnych dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, zadanie prowadzenia obsługi finansowo-księgowej w zakresie dowozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych do szkół i placówek oświatowych, z dniem 1 stycznia 2017 roku zostało przekazane przez Departament Edukacji do Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu przy ul. Namysłowskiej 8. Zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 2 lit. o Załącznika nr 1 do Uchwały - Statutu Centrum Usług Informatycznych, Centrum odpowiada za prowadzenie obsługi w zakresie dowożenia dzieci i uczniów niepełnosprawnych do szkół i placówek oświatowych w tym również za przygotowanie przetargów oraz obsługę finansowo-księgową.

W 2018 roku zrealizowano dowóz uczniów niepełnosprawnych do 28 szkół i placówek oświatowych, w tym do:

- Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych nr: 1, 10, 11,
- Zespołów Szkół nr: 6, 12, 16, 21,
- Szkół Podstawowych nr: 8, 9, 12, 14, 43, 101,
- Zespołów Szkolno-Przedszkolnych nr: 8, 12,
- Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Nieśłyszących i Słabosłyszących nr 12, Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących nr 13, Fundacji Ewangelickiego Centrum Diakonii i Edukacji, Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych Ostoja, Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjnego dla Wyjątkowych Dzieci, Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Dar Losu”, Stowarzyszenia na Rzecz Wyrównywania Szans Rozwojowych Dziecka o Obniżonej Sprawności Handicap,
- Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „Niebieski Latawiec”, Przedszkola nr 109, Niepublicznego Punktu Przedszkolnego "Łatwo Powiedzieć", Punktu Przedszkolnego Promitis, Niepublicznego Punktu Przedszkolnego Promitis, Szkoły Podstawowej Specjalnej „Wspólny Świat”.

W roku szkolnym 2017/2018 od stycznia do sierpnia 2018 roku z bezpłatnego dowozu zorganizowanego skorzystało 373 dzieci i uczniów niepełnosprawnych, natomiast w roku szkolnym 2018/2019 – od września do 31.12.2018 roku – 405 dzieci i uczniów.

Koszt dowozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych za okres I–VIII 2018 roku wyniósł 2 311 208,20 zł, natomiast koszt dowozu za okres IX–XII 2018 roku wyniósł 1 805 997,58 zł.

Na podstawie Zarządzenia nr 9837/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 czerwca 2018 roku zmieniającego Zarządzenie nr 8459/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 listopada 2017 roku w sprawie zasad kwalifikowania do zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie dowozu uczniom i wychowankom niepełnosprawnym oraz zwrotu kosztów dojazdu, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice lub opiekunowie prawni, zawarto umowy indywidualne z rodzicami określające warunki zwrotu kosztów za dowóz dziecka niepełnosprawnego do szkoły/placówki prywatnym samochodem osobowym i zwrócono

koszt za dowóz w okresie I - VIII 2018 roku rodzicom 130 dzieci w kwocie 181 771 zł, w okresie IX – XII 2018 roku rodzicom 147 dzieci w kwocie 106 175 zł.

Łącznie zwrot kosztów za dowóz dzieci i uczniów niepełnosprawnych oraz zwrot kosztów za dowóz w roku szkolnym 2018 roku, wyniósł 4 405 154 zł.

BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

W ramach rozwijania edukacji regionalnej kontynuowano współpracę z PTTK przy Państwowej Akademii Nauk, Dolnośląską Organizacją Turystyczną i Zespołem Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży przy organizacji XVII edycji konkursu **„Szkoła Promująca Turystykę”**. W konkursie wzięły udział następujące placówki: Przedszkola nr: 10, 54, 84, 106, 146, 149; Szkoły Podstawowe nr: 5, 19, 37, 38, 50, 51, 71, 84, 97; Szkoły Ponadpodstawowe: LO nr X, LO nr III.

Na organizację konkursu przeznaczono 10 000 zł.

Kontynuowano program edukacji społecznej na temat osób starszych i procesu starzenia się **„Miasto Pokoleń”**. Organizatorzy: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego i Wrocławskie Centrum Seniora, we współpracy z Departamentem Edukacji. W programie uczestniczy 30 wrocławskich placówek oświatowych z wszystkich etapów edukacyjnych. Główne cele programu to: przeciwdziałanie przyjmowaniu przez dzieci i młodzież negatywnych stereotypów dotyczących starości, rozwijanie pojmowania starości jako naturalnej fazy rozwoju człowieka, etapu równoprawnego z innymi, wskazywanie korzyści płynących z uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, zmiana postaw dzieci i młodzieży w stosunku do osób starszych (z postawy dystansu, obojętności czy niechęci – do postawy zrozumienia, życzliwości, szacunku) - zwiększenie wrażliwości na potrzeby osób starszych, rozwijanie kompetencji kulturowych (otwartość, szacunek, tolerancja).

Przeprowadzono kolejną edycję konkursu na **najlepszy samorząd uczniowski** gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych Wrocławia. Zadanie to było realizowane przez Młodzieżową Radę Miasta Wrocławia przy wsparciu Zespołu Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży. Wyróżniono projekty ze szkół w 2 kategoriach – całokształt działalności i najlepsza inicjatywa. Łącznie wysokość nagród wyniosła 39 000 zł.

Nagrody przyznane w konkursie na najlepszy samorząd uczniowski gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych Wrocławia

Kategoria	Miejsce	Laureaci	Wysokość nagrody (zł)
Całokształt działalności (gimnazja)	I miejsce	Gimnazjum nr 13	5 000
	II miejsce	Szkoła Podstawowa nr 109 (Gimnazjum nr 6)	4 000
	III miejsce	Gimnazjum nr 16	3 000
Całokształt działalności (szkoły ponadgimnazjalne)	I miejsce równorzędnie	Liceum Ogólnokształcące nr III Liceum Ogólnokształcące nr XII	5 000 5 000
	II miejsce	Liceum Ogólnokształcące nr IV	4 000
	III miejsce	Zespół Szkół nr 3	3 000
Najlepsza inicjatywa (szkoły ponadgimnazjalne)	Kulturalna	Zespół Szkół nr 14 „Kultura nieznana”	2 000
	Festiwalowa	Zespół Szkół nr 14 „Odwilż – wiosenna rewia talentów”	2 000
	Festiwalowa	Zespół Szkół Ekonomiczno – Administracyjnych „Mikołajkowy Festiwal Piosenki i Wiersza Dzieci Niepełnosprawnych”	2 000
	Inne	Zespół Szkół Ekonomiczno – Administracyjnych „Młodzieżowe Budżety Obywatelskie”	2 000

	Naukowa	Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych „Bohaterowie naszych czasów – Polscy zwycięzcy Enigmy”	2 000
Łącznie			39 000

Kontynuowano realizację **projektu „Edukacja w Miejscach Pamięci”**. W 2018 roku wzięło w nim udział: 49 szkół podstawowych, 34 klasy gimnazjalne i 17 szkół ponadpodstawowych, łącznie 5 621 uczniów. Celem głównym projektu jest kształtowanie postaw tolerancji i szacunku do innych ludzi, niezależnie od ich poglądów, narodowości, wyznania. Uczniowie V klas szkół podstawowych mogli uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych pod hasłem „ścieżki kulturowe” dotyczące wielokulturowości Wrocławia zwiedzając m.in. Dzielnicę Czterech Wyznań, Muzułmańskie Centrum Kulturalno-Oświatowe czy Muzeum Miejskie Wrocławia – Stary Cmentarz Żydowski. Gimnazjaliści uczestniczyli w jednodniowych wyjazdach, podczas których poznali historię takich miejsc, jak: były obóz koncentracyjny Gross - Rosen, Muzeum Jeńców w Łambinowicach, Kościół Pokoju w Świdnicy i Jaworze oraz zamek Książ w Wałbrzychu. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych podczas dwudniowych wyjazdów odwiedzali miejsca pamięci na wybranych terenach Polski m.in.: obóz Auschwitz Birkenau, Treblinkę, Getto, Muzeum Żydów Polskich, Muzeum Powstania Warszawskiego, obóz na Majdanku. Koszt projektu wyniósł 464 498 zł.

Projekty edukacyjne realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi jednostkami

Wspierano szkoły w zakresie wymiany międzynarodowej młodzieży. Współdziałano z organizacją międzynarodową „Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży” (PNWM) w pozyskiwaniu dofinansowania dla 38 projektów realizowanych w 23 wrocławskich szkołach. W wymianie polsko-niemieckiej uczestniczyli uczniowie:

- 8 szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa nr: 6, 43, 50, 66, 68, 81, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr: 3, 10;
- Gimnazjum nr 16;
- 14 szkół ponadgimnazjalnych: Liceum Ogólnokształcące nr III, VI, XII, XV, Zespół Szkół nr 2, 3, 5, 14, Zespół Szkół Logistycznych, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5, Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących, Zespół Szkół Zawodowych nr 5, Elektroniczne Zakłady Naukowe oraz Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych.

Na realizację 38 projektów w w/w szkołach PNWM przyznała dofinansowanie w łącznej kwocie 214 040 zł.

Dofinansowania projektów realizowanych w ramach wymiany polsko-niemieckiej

Typ szkoły	2017		2018			
	Liczba zrealizowanych projektów	Kwoty dofinansowania (zł)	Liczba placówek	Liczba uczniów	Liczba zrealizowanych projektów	Kwoty dofinansowania (zł)
SP	6	29 576	8	446	13	85 609
G	8	27 111	1	21	1	4 148
SPG	31	109 039	14	624	24	124 283
RAZEM	45	165 726	23	1 091	38	214 040

We współpracy z **Towarzystwem Miłośników Wrocławia** oraz **Biurem Rady Miejskiej Wrocławia** zorganizowano:

- XXIV edycję Wielkiej Nagrody Wrocławia

- XVI edycję Przedszkolnej Nagrody Wrocławia
- XXIV edycję Magnum Praemium Wratislaviae

Celem przedsięwzięcia było połączenie wszystkich konkursów poświęconych historii, tradycji, kulturze i problemom współczesnego Wrocławia w jeden wspólny cykl. Przeprowadzone konkursy miały na celu uaktywnienie dzieci i uczniów wszystkich poziomów edukacyjnych w zdobywaniu wiedzy o własnym mieście, podjęcie działań zmierzających do poznania środowiska przedszkola, szkoły, osiedla i miasta, tworzenie warunków do pobudzania tożsamości regionalnej i kształtowania świadomości małej ojczyzny. Dofinansowano zakup nagród dla 12 szkół i przedszkoli (ZSP 7, P 5, P 146, P 149, SP 5, SP 37, SP 50, SP 97, LO VIII, LO X, LO VII, ZSL) w wysokości 18 000 zł.

Wykaz konkursów realizowanych w ramach Wielkiej Nagrody Wrocławia, Przedszkolnej Nagrody Wrocławia oraz Magnum Praemium Wratislaviae

Lp.	Przedsięwzięcie	Nazwa Konkursu	Edycja	Organizatorzy
1.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Wrocławiu "Wrocław, moje miasto"	XXVIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Szkoła Podstawowa nr 1 i Szkoła Podstawowa nr 44
2.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Plastyczny "Wrocław, Moje Miasto"	XXVIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 16
3.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Poetycki "Wrocław w Twórczości Poetyckiej Młodzieży"	XXIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 23
4.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wrocławskie Krasnale"	XIV	Szkoła Podstawowa nr 76 Towarzystwo Miłośników Wrocławia
5.	Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd Szlakami Zabytków i Miejsc Upamiętnionych	XXV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór"
6.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Fotograficzny "Wrocław w Fotografii"	XXIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
7.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Moja Mała Ojczyzna"	XXIV	Szkoła Podstawowa nr 97 Towarzystwo Miłośników Wrocławia PTTK - Oddział Wrocław
8.	Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXIV	Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocław Zakład Narodowy im. Ossolińskich Fundacja "Semper Fidelis" Szkoła Podstawowa nr 91
9.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Recytatorski "Wrocławska Młodzież Recytuje Wrocławskich Poetów"	XVIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
10.	Wielka Nagroda Wrocławia	Ogólnopolski Konkurs Krasnomówczy	XXV	Szkoła Podstawowa nr 51 WCDN

11.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wratislavia Sacra"	XIX	Szkoła Podstawowa nr 32 Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór"
12.	Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd "Wrocławskie Spacery Krajoznawcze"	XXIV	Młodzieżowy Dom Kultury "Wrocław - Śródmieście"
13.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Rajd Śladami Pamięci Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich	XXV	Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocławski Fundacja Kresowa "Semper Fidelis" Zakład Narodowy im. Ossolińskich
14.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs na Multimedialną Prezentację o Wrocławiu	XIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia MOS nr 2
15.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Sporcie „Wrocławski sport wczoraj i dziś”	V	Towarzystwo Miłośników Wrocławia, Wrocławski Szkolny Związek Sportowy, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
16.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Interpretacji Wokalnej „My Wrocławianie Sami Swoi...”	V	Młodzieżowy Dom Kultury „Wrocław – Krzyki”
17.	Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Kurs „Szkolny Przewodnik Wrocławia”	V	Gimnazjum nr 18 (ZS nr 20), Towarzystwo Miłośników Wrocławia
18.	Wielka Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Szkoła Promująca Turystykę"	XVIII	Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"
19.	Wielka Nagroda Wrocławia	II Powiatowy Konkurs o Wrocławiu „Kocham Cię, Wrocław”	II	Szkoła Podstawowa nr 8
20.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs Teatralny "W teatryku Jasia i Małgosi"	XVI	Przedszkole nr 104 Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
21.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Rajd "Smoka Strachoty"	XVI	Przedszkole nr 2 Ekologiczne Przedszkole Niepubliczne Fundacja "Strachota"
22.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Wrocławski Ekoludek"	XVI	Przedszkole nr 62
23.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Spacerkiem po Wrocławiu - Dawniej i Dziś"	XVI	Przedszkole nr 63 Przedszkole nr 43 31
24.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Rymowanki Wrocławskie"	XVI	Przedszkole nr 121

25.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Tańczące Przedszkolaki"	XVIII	Przedszkole nr 18 "Wiolinek"
26.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Przedszkole Promujące Turystykę"	XVIII	Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"
27.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs Poezji i Malarstwa "Wrocław w Twórczości Dziecięcej"	XVII	Przedszkole nr 149
28.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "W Bajkowym Okienku - Wrocław w Twórczości Literackiej Nauczycieli"	XIII	Przedszkole nr 77 Miesięcznik "Blżej Przedszkola"
29.	Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs plastyczny „Ulubione zabytki Wrocławia”	V	Przedszkole nr 106
30.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Historii Wrocławia "Wratislavia Aeterna"	XII	Zespół Szkół Logistycznych
31.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs "Wrocław na Fotografii"	XI	Zespół Szkół Logistycznych
32.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Literacki	XII	Liceum Ogólnokształcące nr X Muzeum Narodowe we Wrocławiu
33.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs na Reportaż o Wrocławiu	XI	Zespół Szkół Logistycznych
34.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs o Wrocławiu w języku angielskim	VII	Zespół Szkół Logistycznych
35.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs na reportaż o Wrocławiu	X	Zespół Szkół nr 23 (ZSL)
36.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXIV	Oddział Wrocławski Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Zakład Narodowy Ossolińskich, Fundacja „Semper Fidelis” i Szkoła Podstawowa nr 91
37.	Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXV	Oddział Wrocławski Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Zakład Narodowy Ossolińskich, Fundacja „Semper Fidelis”
38.	Magnum Praemium Wratislaviae	Konkurs „Szkoła promująca turystykę”	XVIII	Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"

We współpracy ze Stowarzyszeniem Sędziów Polskich "IUSTITIA" Oddział we Wrocławiu realizowano **V edycję projektu „Edukacja prawna młodzieży we Wrocławiu”**. Scenariusze szkoleń zostały przygotowane na podstawie podręcznika prawnego

„Apteczka prawna – Lex bez łez”. Program zajęć obejmował podstawową wiedzę o pozycji ustrojowej sędziów i sądów, a także o prawie cywilnym, prawie karnym, prawie rodzinnym oraz zagadnieniach prawnych związanych z internetem. Podstawowy cykl składał się z 4 lekcji. Dodatkowo w liceach ogólnokształcących odbywały się lekcje z prawa podatkowego. W każdej ze szkół lekcje odbyły się w cyklu 1 godzina tygodniowo, w co najmniej 3 klasach. W roku szkolnym 2017/2018 w programie uczestniczyli uczniowie i nauczyciele Gimnazjum nr 16 i 9 szkół ponadgimnazjalnych (Liceum Ogólnokształcące nr IV, VI, XV, Lotnicze Zakłady Naukowe, Zespół Szkół nr 1, 3, 19, Zespół Szkół Logistycznych oraz Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych). W roku szkolnym 2018/2019 w programie uczestniczą uczniowie i nauczyciele 2 gimnazjów (Gimnazjum nr 13, 16) oraz 8 szkół ponadgimnazjalnych (Liceum Ogólnokształcące nr I, II, IV, VIII, Zespół Szkół nr 3, 18, Zespół Szkół Gastronomicznych oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5).

We współpracy z Fundacją Warszawski Instytut Bankowości i w porozumieniu ze Związkiem Banków Polskich realizowano **projekt Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży BAKCYL**. Projekt realizowano w Liceum Ogólnokształcącym nr VI, XI, XV, w ZS nr 2, ZS nr 23 (ZSL) oraz w Liceum Ogólnokształcącym nr XII i w Zespole Szkół Ekonomiczno – Administracyjnych. Projekt dotyczący edukacji ekonomicznej i finansowej opierał się na zaangażowaniu pracowników banków w roli trenerów wolontariuszy.

W trybie art.19 a ustawy z dnia 23.04.2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przekazano dofinansowanie:

- w kwocie 6 000 zł na realizację projektu edukacyjnego realizowanego przez organizację pozarządową Fundację Pax et Bonum „Wędrówki szlakiem wartości”,
- w kwocie 5 395 zł na realizację projektu edukacyjnego realizowanego przez Stowarzyszenie Anioły Wiedzy pn. „Zaczytani w drodze, gra miejska Aniołów Wiedzy”,
- w kwocie 1 200 zł na realizację projektu edukacyjnego realizowanego przez Stowarzyszenie Twórców i Animatorów Kultury pn. „XXII Dolnośląski Turniej Słowa Literatury Patriotycznej i Religijnej – mamy Niepodległość”,
- w kwocie 9 999 zł na realizację projektu edukacyjnego realizowanego przez Fundację Biegaj dla Zdrowia pn. „Uruchamiamy dzieciaki”.

Kontynuowano **współpracę z organizacją pozarządową „Promyk Słońca”**, która na mocy umów dotacyjnych w roku 2008 otrzymała środki finansowe w wysokości 800 000 zł na wsparcie techniczne w tworzeniu nowych miejsc przedszkolnych. Okres realizacji umów przypadł na lata 2008-2018.

ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE CZASU WOLNEGO

W roku szkolnym 2017/2018 w ramach wypoczynku zimowego zorganizowano zajęcia dla 9 918 uczniów wrocławskich szkół w około 62 placówkach. Uczestnicy półkolonii oraz tzw. „otwartych sal” brali udział w zajęciach sportowych, plastycznych, teatralnych, wokalnych, muzycznych, informatycznych i fotograficznych. Uczniowie chętnie korzystali również z zajęć organizowanych poza szkołą wychodząc do muzeów, kin, teatrów, na baseny i lodowiska. Łączny koszt wypoczynku zimowego wyniósł 691 362 zł.

W ramach wypoczynku letniego zorganizowano półkolonie w 34 szkołach podstawowych, 1 gimnazjum, 4 MDK -ach i 1 placówce specjalnej. W półkoloniach udział wzięło 11 332 uczniów. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej oraz Młodzieżowym Domem Kultury Wrocław - Fabryczna dofinansowano udział w tygodniowych warsztatach artystycznych w Krośnicach dla 30 dzieci. Koszt dofinansowania warsztatów 5 390 zł. Łączny koszt wypoczynku letniego wyniósł 1 180 636 zł.

Organizacja wypoczynku zimowego i letniego

Lp.	Rodzaj wypoczynku	Liczba placówek realizujących wypoczynek	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Wypoczynek zimowy	62	691 362 zł
2.	Wypoczynek letni	40	1 180 636 zł
3.	Warsztaty Artystyczne w Krośnicach	1	5 390
	Razem	103	1 877 388 zł

Kontynuowano realizację **Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „Dwa plus trzy i jeszcze więcej”**. Udostępniono bezpłatnie osiem basenów szkolnych dla rodzin wielodzietnych. Przygotowano łącznie, w każdym tygodniu, 201 miejsc na basenach.

W ramach działalności 4 **Młodzieżowych Domów Kultury** z zajęć pozalekcyjnych w kołach, zespołach i grupach skorzystało 10 141 dzieci i młodzieży w okresie od stycznia do 31 sierpnia 2018 roku oraz 9 917 w okresie od września do 31 grudnia 2018 roku. W imprezach masowych organizowanych w MDK-ach w czasie całego roku 2018 wzięło udział około 38 886 uczestników. Na funkcjonowanie MDK-ów w 2018 roku przeznaczono 10 300 890 zł.

Działalność MDK-ów w roku szkolnym 2017/2018

Lp.	Placówka	Rok szkolny 2017/2018			
		Koła, zespoły, grupy		Imprezy, uroczystości	
		Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez, uroczystości	Liczba uczestników
1.	Zespół „Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży” – MDK im. M.Kopernika	162	2 600	148	10 578
2.	MDK Śródmieście	158	1 913	32	7 250
3.	MDK Fabryczna	201	3 528	38	2 660
4.	MDK Krzyki	163	2 100	115	7 275
	Ogółem	684	10 141	333	27 763

Działalność MDK-ów w roku szkolnym 2018/2019 (stan na dzień 31.12.2018 roku)

Lp.	Placówka	Rok szkolny 2018/2019			
		Koła, zespoły, grupy		Imprezy, uroczystości	
		Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez, uroczystości	Liczba uczestników
1.	Zespół „Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży” – MDK im. M.Kopernika	161	2 604	18	2 210
2.	MDK Śródmieście	193	2 008	15	2 858
3.	MDK Fabryczna	193	3 273	49	3 430
4.	MDK Krzyki	167	2 032	39	2 625
	Ogółem	714	9 917	121	11 123

Uczniowie wrocławskich szkół i placówek oświatowych korzystali z oferty i realizowali zajęcia z łyżwiarstwa we **Wrocławskim Centrum Treningowym Spartan**. Wydatkowano 1 598 930 zł na zajęcia sportowe obejmujące naukę jazdy na łyżwach. Zajęcia zostały zrealizowane w liczbie 1 259 godzin lekcyjnych.

W ramach wyjazdów międzynarodowych dofinansowano:

- wymianę młodzieży LO nr IV z serbską szkołą z Belgradu,
- wyjazd młodzieży LO nr VIII do Elektrowni Jądrowej w miejscowości Temelin (Czechy) w związku z realizacją projektu „Energetyka jądrowa w Polsce. Bać się jej czy się nie bać? – oto jest pytanie”,
- wymianę uczniów z klas dwujęzycznych z językiem francuskim LO nr VIII z Collage Henri Meck w Molsheim koło Strasburga,
- wymianę młodzieży z klas dwujęzycznych z językiem francuskim LO nr VIII z Lycee Saint Remee w Roubaix we Francji,
- wymianę młodzieży ZS 5 z liceum Nort w regionie Nowa Akwitania we Francji.

Dofinansowano realizację wielu projektów, konkursów i olimpiad:

Dofinansowanie konkursów

Lp.	Rodzaj placówki	Liczba dofinansowanych konkursów	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Przedszkola	68	33 155
2.	Zespoły Szkolno - Przedszkolne	23	11 500
3.	Szkoły Podstawowe	51	28 980
4.	Gimnazja	5	3 000
5.	Licea Ogólnokształcące	17	17 200
6.	Zespoły Szkół	29	12 900
7.	Młodzieżowe Domy Kultury i Specjalne Ośrodki Szkolno Wychowawcze	21	5 800
	Razem	214	112 535

POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA ORAZ ESTETYKI SIEDZIB SZKÓŁ I PLACÓWEK

W roku 2018 kontynuowano dostosowanie szkół i przedszkoli do wymagań reformy edukacji w celu zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc przedszkolnych. W budynkach szkół gimnazjalnych, w których powstały szkoły podstawowe przebudowywano sanitariaty, wydzielano świetlice, stołówki lub miejsce na catering oraz pracownie biologiczne, chemiczne i fizyczne, a na zewnątrz place zabaw. Zgodnie z zadaniami Departamentu Edukacji zapisanymi w „Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2018” w sposób ciągły prowadzono działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa budynków szkolnych, budowy nowej bazy kształcenia oraz oszczędności z tytułu zużycia mediów w placówkach oświatowych.

Realizacja programów ujętych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym

Lp.	Programy	Całkowity koszt inwestycji (zł)
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków przedszkoli:		
1.	W ramach dostosowania przedszkoli do wymogów PPIS, PIP, p.poż. itp. wykonano:	439 000

	Przedszkole nr 4 ul. Słowicza - zakończono przebudowę sanitariatów Przedszkole nr 90 ul. Zaporoska - wykonano dokumentację na przebudowę budynku Przedszkole nr 91 ul. Zaporoska - wykonano dokumentację na przyłącze wodociągowe Przedszkole nr 124 ul. Kopańskiego- wykonano I i II etap przebudowy i remontu nawierzchni wewnętrznych Przedszkole nr 150 ul. Ignuta- wykonano wentylację dla adaptowanej z holu sali pobytu dzieci	
2.	Zakończono prace związane z przebudową sanitariatu w budynku Przedszkola nr 57 przy ul. Chorzowskiej	155 000
3.	Zakończono przebudowę bloku żywienia w Przedszkolu nr 149 przy ul. Obornickiej	2 355 450
4.	Rozpoczęto prace związane z przebudową budynku Przedszkola nr 66 przy ul. Łącznej w tym remont elewacji i tarasów zewnętrznych	324 450
5.	Rozpoczęto prace nad dokumentacją projektową na zagospodarowanie terenu Przedszkola nr 65 przy ul. Nożowniczej	900
6.	Rozpoczęto budowę zjazdu na terenie Przedszkola nr 126 przy ul. Jugosłowiańskiej	418 500
7.	Zamontowano podgrzewacz ciepłej wody użytkowej w Przedszkolu nr 25 przy ul. Krętej	13 100
8.	Wykonano przyłącze kanalizacji sanitarnej wraz z separatorem tłuszczu w Przedszkolu nr 56 przy ul. Wałbrzyskiej	118 900
9.	Rozpoczęto prace związane z budową Przedszkola przy ul. Dębickiej w ramach ZSP 14 - prace geotechniczne i inwentaryzacja dendrologiczna	7 900
10.	Kontynuowano prace związane z budową budynku przedszkola przy ul. Okulickiego	2 057 000
11.	Kontynuowano budowę przedszkola na terenie Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie	5 559 000
12.	Zakończono przebudowę budynku Przedszkola nr 18 przy ul. Sienkiewicza – docieplenie i remont dachu	403 000
13.	Kontynuowano budowę przedszkola wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu przy ul. Jackowskiego	915 000
14.	Dokonano opłat gwarancyjnych za wycinkę drzew w Przedszkolu nr 56 przy ul. Dożynkowej	6 100
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół podstawowych:		
1.	Zakończono przebudowę budynku SP 82 przy ul. Blacharskiej - termomodernizacja i zagospodarowanie atrium, przebudowa bloku sportowego	174 134
2.	Zakończono przebudowę budynku SP nr 9 przy ul. Nyskiej	63 200
3.	Zakończono przebudowę sanitariatów w budynku SP 21 (ZSP 5) przy ul. Osobowickiej oraz dostosowanie obiektu do przepisów p.poż.	631 000
4.	Zakończono prace związane z przebudową ZSP 14 przy ul. Częstochowskiej. Przebudowa budynku SP nr 24 przy ul. Częstochowskiej: 1. przebudowa pomieszczeń parteru i piwnic 2. termomodernizacja części budynku dydaktycznego	3 041 000
5.	Zakończono przebudowę budynku SP 96 przy ul. Krakowskiej - termomodernizacja elewacji i dachu z wymianą okien w bloku sportowym	206 119
6.	Rozpoczęto przebudowę budynku ZSP 2 przy ul. Horbaczewskiego w zakresie bloku sportowego i sanitariatów	500 000
7.	Modernizacja kotłowni w SP 23 – budynek przy ul. Pawiej	156 570

8.	Wybudowano wejście do SP 2 przy ul. Komuny Paryskiej	107 000
9.	Opracowano dokumentację na przebudowę budynku SP 64 przy ul. Wojszyckiej	51 700
10.	Zakończono przebudowę sanitariatów w segmencie C w budynku SP 44 przy ul. Wilanowskiej	254 113
11.	Opracowano dokumentację projektową na przebudowę placu przed wejściem do SP 44 przy ul. Wilanowskiej	9 750
12.	Opracowano dokumentację na przebudowę budynku SP 77 przy ul. Św. Jerzego	23 395
13.	Opracowano dokumentację oraz rozpoczęto realizację przebudowy budynku SP 29 przy ul. Kraińskiego w celu utworzenia bloku żywienia	32 984
14.	Rozpoczęto realizację przebudowy budynku SP 66 przy ul. Dembowskiego na potrzeby żywienia w formie cateringu	84 500
15.	Dokonano opłat gwarancyjnych za wycinkę drzew w ZSP 10 przy ul. Rumiankowej, w ZSP 11 przy ul. Strachocińskiej, w ZSP 20 przy ul. Karpnickiej	886 000
	Dostosowania szkół podstawowych do wymagań p.poż., PPiS, PIP itp.	
1.	1. SP 2 przy ul. Komuny Paryskiej - opracowano dokumentację projektową: etap 1.: remont ścian oraz fundamentów z izolacją przeciwwodną i termiczną bloku sportowego i łącznika, wyjście na boisko wielofunkcyjne, etap 2.: przebudowa nawierzchni z odwodnieniem terenu szkolnego, etap 3.: remont sklepień łukowych w piwnicy z naprawą posadzki na parterze w budynku głównym, etap 4.: dostosowanie budynku szkolnego do wymogów ppoż. 2. SP 50 przy ul. Czeskiej - opracowano dokumentację projektową w zakresie: etap 1.: wykonanie zabezpieczeń ppoż w budynkach szkoły, etap 2.: remont i docieplenie elewacji w budynkach szkoły, etap 3.: remont i przebudowa instalacji elektrycznych w budynkach szkoły, 3. Opracowano dokumentację projektową na przebudowę strefy wejściowej do Zespołu Szkół nr 21 przy ul. Ignuta oraz rozpoczęto realizację I etapu.	117 029
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół ponadpodstawowych:		
1.	Opracowano ekspertyzę oraz dokumentację projektową rozbierek, dotyczące budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 przy ul. Grochowej	38 500
2.	Zmodernizowano oświetlenie w Zespole Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych przy ul. Haukego-Bosaka	47 800
3.	Przebudowano i wyremontowano dach w Technikum nr 15 przy ul. Skwierzyńskiej	118 000
4.	Przebudowano elewację w Zespole Szkół nr 6 przy ul. Nowodworskiej	1 596 000
5.	Wyremontowano elewację i dach wraz z dociepleniem w LO III przy ul. Składowej	986 460
6.	Kontynuowano budowę hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej. Dofinansowanie w ramach RPO 2014 - 2020 dz. 7.2 edukacja zawodowa - 1 710 414 zł	2 359 324
7.	Zakończono przebudowę budynku B wraz z wyposażeniem w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Strzegomskiej na potrzeby szkoleniowe wraz z zagospodarowaniem terenu.	2 531 584

	Dofinansowanie w ramach RPO 2014 – 2020 dz. 7.2 edukacja zawodowa	
8.	Wykonano pierwszy etap przebudowy (dach z dociepleniem i roboty naprawcze) budynku LO X przy ul. Pieszrej	791 000
9.	Rozpoczęto przebudowę i remont Poradni Psychologiczno Pedagogicznej nr 5 przy ul. Czajkowskiego	98 381
10.	Dokonano opłat gwarancyjnych za wycinkę drzew w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 ul. Kuronia	814 796
Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych:		
1.	Zakończono aktualizację dokumentacji projektowej dla przebudowy bloku sportowego w SP 3 przy ul. Bobrzej	54 120
2.	Zakończono przebudowę bloku sportowego w LO IV przy ul. Świstackiego	1 564 550
3.	Rozpoczęto przebudowę i remont bloku sportowego w LO VIII przy ul. Zaporoskiej	71 150
4.	Opracowano dokumentację na przebudowę bloku sportowego w Technikum nr 15 przy ul. Skwierzyńskiej	62 730
5.	Opracowano dokumentację projektową na przebudowę budynków Zespołu Szkół nr 20 przy ul. Kłodnickiej w tym jako Etap II: przebudowę i remont bloku sportowego	112 965
6.	Dokonano opłat gwarancyjnych za wycinkę drzew w SP 84 przy ul. Górnickiego	0

W ramach „małych projektów” inwestycyjnych i remontów:

- wykonano remont i przebudowę nawierzchni utwardzonych na terenie Zespołu Szkół nr 20 przy ul. Kłodnickiej za kwotę 356 700 zł,
- wykonano ogrodzenie, remont nawierzchni przed wejściem głównym i przeniesienie śmietnika w Szkole Podstawowej nr 118 przy ul. Bulwar Ikara, za kwotę 496 920 zł,
- wyremontowano taras, część elewacji i fragment ogrodzenia w Przedszkolu nr 41 przy ul. Dobrej, za kwotę 158 500 zł,
- wykonano remont wentylacji i posadzek bloku żywienia w Przedszkolu nr 82 przy ul. Bończyka, za kwotę 342 000 zł,
- wyremontowano dachy w 4 placówkach za kwotę 355 942 zł,
- wykonano modernizację oświetlenia podstawowego i awaryjnego oraz wymianę opraw oświetleniowych w 24 placówkach za kwotę 185 700 zł,
- wykonano naprawę piškochwyłów i nawierzchni oraz wymianę bramek na boiskach szkolnych w 3 placówkach za kwotę 44 855 zł,
- wykonano drobne remonty i drobne przebudowy w 22 placówkach za kwotę 648 178 zł,

W ramach środków przekazanych placówkom :

- 100 placówek otrzymało środki w łącznej kwocie ok. 5 500 000 zł na remonty i inwestycje. W ramach tej kwoty placówki samodzielnie wykonały m.in.: remonty podłóg, remonty sal dydaktycznych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remonty sanitariatów, remonty ogrodzenia, remonty bloków żywienia. We wszystkich placówkach wykonano naprawy bieżące i usunięto w sumie 1 321 awarii za kwoty:
 - roboty budowlane: 600 000 zł,
 - roboty dekarские: 599 000 zł,
 - roboty elektryczne: 449 000 zł,

- roboty sanitarne wewnętrzne: 1 008 500 zł,
- roboty sanitarne zewnętrzne: 449 500 zł,

W ramach **programu „Budowa boisk piłkarskich o sztucznych nawierzchniach”** wykonano prace przy budowie boisk za łączną kwotę 3 141 216 zł :

- wykonano boisko trawiaste dla potrzeb Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 przy ul. Stanisławowskiej – 213 080 zł
- wykonano boisko piłkarskie o sztucznej nawierzchni wraz z oświetleniem, odwodnieniem i zagospodarowaniem wód opadowych w Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Jeleniej – 598 290 zł
- wybudowano boisko piłkarskie o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Szkoły Podstawowej 28 przy ul. Greckiej za kwotę 620 480 zł,
- wybudowano boisko piłkarskie o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 83 przy ul. Boya-Żeleńskiego za kwotę 795 802 zł,
- wybudowano boisko wielofunkcyjne oraz przebudowano teren dziedzińca szkoły, wybudowano tzw „ścieżkę zdrowia” i siłownię zewnętrzną na nawierzchni żwirowej w Zespole Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych przy ul. Worcella – 913 564 zł.

W ramach realizacji **programu Wrocławski Budżet Obywatelski** rozbudowano infrastrukturę sportową i rekreacyjną za łączną kwotę 3 925 902 zł:

- uzupełnienie nieujętych w planach realizacji w ramach WPI elementów infrastruktury sportowej na terenie Szkoły Podstawowej nr 28 przy ul. Greckiej. Projekt WBO 2017 nr 190, za kwotę 130 011 zł,
- Zielone boisko (jak Zielona Wyspa) w centrum Ołbina, przy Jedyńce – Szkoła Podstawowa nr 1 ul. Nowowiejska. Projekt WBO 2017 nr 329, za kwotę 680 000 zł,
- budowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 80 ul. Polna. Projekt WBO 2017 nr 339, za kwotę 240 024 zł,
- budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej nr 80 ul. Polna. Projekt WBO 2017 nr 338, za kwotę 553 052 zł,
- Zagrajmy w kosza – remont boiska do koszykówki – Szkoła Podstawowa nr 37 ul. Sarbinowska. Projekt WBO 2017 nr 426, za kwotę 285 443 zł,
- Zielony Zakrzów, boisko do siatkówki z funkcją tenisa ziemnego przy Szkole Podstawowej nr 44 ul. Wilanowska. Projekt WBO 2017 nr 577, za kwotę 267 000 zł,
- Sportowe Osiedle – Etap II – Szkoła Podstawowa nr 76 ul. Wandy. Projekt WBO 2017 nr 607, za kwotę 830 583 zł,
- Edukacyjna Strefa Zabawy na Grabiszynku przy Szkole Podstawowej nr 82 ul. Błacharska. Projekt WBO 2016 nr 681, za kwotę 722 255 zł,
- Staromiejskie Cudo –ogrodzenie edukacyjnej przestrzeni do różnorodnej aktywności i kreatywnego spędzania wolnego czasu – Przedszkole nr 33 ul. Łąkowa. Projekt WBO 2016 nr 450, za kwotę 217 534 zł.

W ramach realizacji **programu inicjatyw Rad Osiedli** rozbudowano infrastrukturę sportową i rekreacyjną za łączną kwotę 1 689 035 zł:

- budowa boiska piłkarskiego o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 99 ul. Głubczycka, za kwotę 762 100 zł,
- budowa boiska piłkarskiego o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 9 ul. Nyska, za kwotę 695 935 zł,
- amfiteatr na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 ul. Zemska: rozbiórka amfiteatru wraz z ukształtowaniem i uporządkowaniem terenu oraz wykonanie dokumentacji budowy 2 boisk o sztucznej nawierzchni, za kwotę 231 000 zł

ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM OŚWIATOWYM

Administrowano 18 mieszkaniami zlokalizowanymi w budynkach placówek oświatowych (stan na 31.07.2018 roku). Z dniem 01.08.2018 roku administrowanie mieszkaniami przekazano placówkom. 2 placówki przejęły pomieszczenia po wykwaterowanych lokatorach na swoje potrzeby. Akceptacji podlegało łącznie 1 639 umów zawartych przez jednostki oświaty. Zaakceptowano 1 585 umów najmu, 52 umowy użyczenia, 2 umowy dzierżawy, które zostały zawarte przez dyrektorów placówek oświatowych.

W ramach przedsięwzięć mających na celu racjonalizację zużycia mediów w placówkach oświatowych kontynuowano **program „Zdalnego Monitoringu Zużycia Energii i Mediów”**. W 2018 roku programem było objętych 207 placówek. Program umożliwił placówkom osiągnięcie oszczędności z tytułu zużycia energii i mediów dzięki świadomemu korzystaniu z mediów, możliwości bieżącego monitorowania zużycia energii i wody oraz dostosowaniu energii zamówionej do faktycznych potrzeb placówki.

Wspólnie z Biurem Sportu i Rekreacji realizowano **program „Bezpłatnego udostępniania organizacjom pozarządowym sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez miasto Wrocław, w godzinach pozalekcyjnych”**. Programem objęte są szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. W programie wzięło udział 100 placówek oświatowych.

Podnoszenie efektywności zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi

W dniu 17.04.2018 roku podpisano Umowę nr DEU.5.2018 na dostarczenie centralnego Systemu w zakresie rekrutacji/naboru, kontroli obowiązku nauki, obowiązku szkolnego i obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego oraz systemu zarządzania uczniem, obejmujące dostarczenie nowej wersji Komponentu Systemu Zarządzania Placówką zwany dalej (SZP) Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wrocławską Oświatą. Umowa obejmowała także świadczenie Serwisu Gwarancyjnego Systemu w Okresie Gwarancji tj. do 31.12.2019 roku oraz świadczenie usługi Modyfikacji.

Kontynuowano świadczenie usług w ramach **systemu telefonii cyfrowej VoIP** we wszystkich placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wrocław. Telefonia VoIP umożliwia wykonywanie bezpłatnych połączeń do innych placówek oświatowych, Urzędu Miejskiego Wrocławia, CUI oraz płatnych połączeń na zewnątrz sieci. Świadczenie usług kontynuowano na podstawie zawartego w dniu 28.07.2014 roku Aneksu nr 1008/14/XHY/J056 do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31.03.2005 roku zawartej pomiędzy Telefonią Dialog sp. z o.o., a Gminą Wrocław. Umowa ta obejmuje świadczenie usług telefonii VoIP we wszystkich placówkach oświatowych, w związku z czym poszczególne jednostki nie podpisują odrębnych umów.

Kontynuowano świadczenie usług faksu elektronicznego dla wszystkich placówek oświatowych Gminy Wrocław na podstawie zawartego w dniu 11.12.2014 roku Aneksu nr 1008/14/XHY/J076 do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31.03.2005 roku zawartej pomiędzy Telefonią Dialog sp. z o.o., a Gminą Wrocław.

Konkursy na stanowisko dyrektora szkoły/placówki

Przeprowadzono konkursy na stanowisko dyrektora szkół/placówek, w tym:

Lp.	Jednostki oświatowe	Nazwa szkoły/placówki	Liczba przeprowadzonych konkursów
1.	Przedszkola	Przedszkola nr: 22, 33, 62, 63, 73, 102, 110, 117, 122, 140, 141	11
2.	Szkoły podstawowe	Szkoły Podstawowe nr: 3, 6, 7, 8, 12, 33, 72, 80, 96	9
3.	Zespoły Szkolno - Przedszkolne	Zespoły Szkolno-Przedszkolnych nr: 3, 6, 8	3
4.	Poradnie	Poradnie Psychologiczno-	2

	Psychologiczno - Pedagogiczne	Pedagogicznej nr:4,9	
5.	Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczego nr 11	1
6.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2	1
7.	Szkoły ponadgimnazjalne	Liceum Ogólnokształcące nr: VII, X, XV, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3	4

Prezydent Wrocławia przyznał dyrektorom i nauczycielom szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto 126 nagród pieniężnych za znaczące osiągnięcia dydaktyczne i wychowawcze w kwocie 7 000 zł brutto. Przygotowano wnioski i wystąpiono o przyznanie Nagrody Ministra Edukacji Narodowej dla 3 dyrektorów, Nagrody Dolnośląskiego Kuratora Oświaty dla 10 dyrektorów, Medalu Komisji Edukacji Narodowej dla jednego dyrektora.

Trzykrotnie przeprowadzono akcję zbierania i scalania danych z 658 jednostek sprawozdawczych (szkół i placówek oświatowych) za pomocą wymaganego ustawowo **Systemu Informacji Oświatowej**. Akcja objęła 226 jednostek sprawozdawczych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Wrocław – Jednostka Samorządu Terytorialnego oraz 432 jednostki sprawozdawcze, dla których organem prowadzącym jest osoba prawna inna niż JST lub osoba fizyczna. System Informacji Oświatowej służy do uzyskiwania danych niezbędnych do prowadzenia polityki edukacyjnej, podnoszenia jakości i upowszechniania edukacji oraz do usprawniania finansowania zadań oświatowych.

Kontynuowano **współpracę z 4 zespołami konsultacyjnymi**, składającymi się z koordynatorów na każdym poziomie kształcenia. Zadaniem koordynatorów jest reprezentowanie środowiska nauczycielskiego przy konsultacjach zagadnień oświatowych.

Zorganizowano konferencje dla dyrektorów jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto.

Konferencje dyrektorów organizowane w 2018 roku

Lp.	Termin	Miejsce	Tematyka konferencji
1.	31.01.2018 roku	Zespół Szkół nr 14 al.Brucknera 10	Wrocławskie obchody jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości (planowane projekty).
2.	27.03.2018 roku	Centrum Kształcenia Ustawicznego ul.Swobodna 73	Przedsięwzięcia realizowane przez szkoły i placówki oświatowe we współpracy z Departamentem Zrównoważonego Rozwoju.
3.	11-13.06.2018 roku	Centrum Kształcenia Ustawicznego ul.Swobodna 73	1.Podsumowanie pracy w roku szkolnym 2017/2018 i plany na nowy rok szkolny. 2. Prawidłowa realizacja planu budżetowego w jednostkach obsługiwanych przez CUI. Karta świadczonych usług. 3. Korzyści z monitoringu zużycia energii i mediów. 4. Podsumowanie pracy w systemie PABS w zakresie arkusza organizacji pracy szkoły. 5. Projekty unijne. 6. Doskonalenie zawodowe. Awans zawodowy. 7. Dyrektor jako osoba wspierająca wprowadzanie przez nauczycieli nowych

			<p>metod i technik dydaktycznych.</p> <p>8. Diagnozy i egzaminy zewnętrzne.</p> <p>9. Rodzic w szkole i przedszkolu. Jak budować pozytywne relacje komunikacyjne?</p> <p>10. Ogólnopolski Program Profilaktyki Cukrzycy i Chorób Cywilizacyjnych PoZdro!</p>
4.	15.06.2018 roku	Zespół Szkół nr 14 al.Brucknera 10	<p>1. Podsumowanie realizacji polityki oświatowej Miasta w roku szkolnego 2017/2018</p> <p>2. Nowe wymiary bezpieczeństwa w szkołach i placówkach.</p> <p>3. Edukacja prawna.</p>
5.	26-28.11.2018 roku	Centrum Kształcenia Ustawicznego ul.Swobodna 73	<p>1. Przygotowanie do rekrutacji 2019/2020.</p> <p>2. Wrocławska Strategia Dialogu Międzykulturowego – wyzwania dla edukacji.</p> <p>3. Kształcenie uczniów niepełnosprawnych. Pragmatyka szkolna.</p> <p>4. Diagnostyka i terapia zaburzeń przetwarzania słuchowego.</p> <p>5. Od marzeń do kariery. Jak wspierać młodzież w konstruowaniu własnej kariery?</p> <p>6. Wolontariat szkolny.</p>

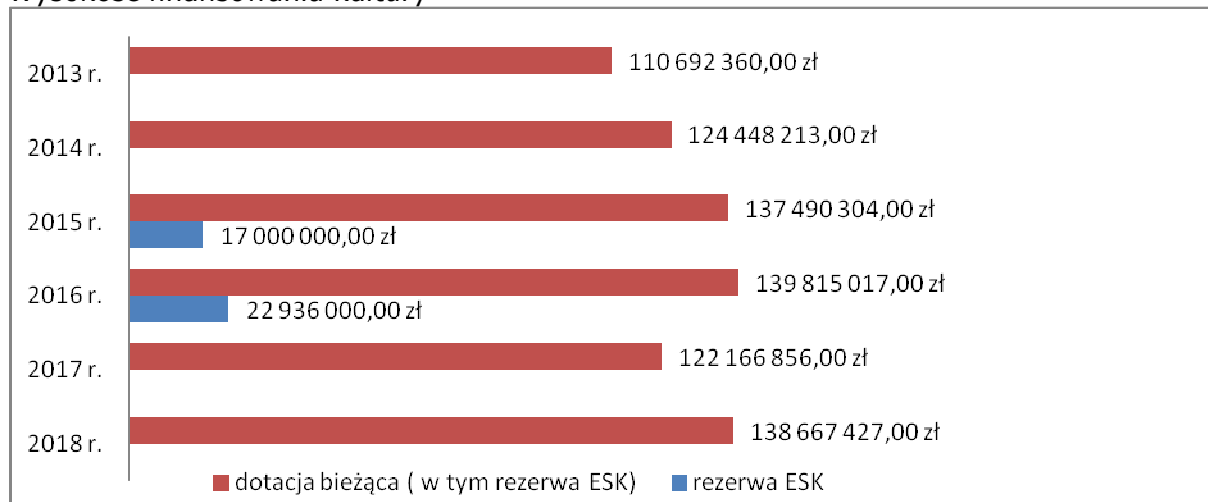
XVII. KULTURA

W 2018 roku kontynuowano politykę mecenatu polegającą na wspieraniu cennych inicjatyw kulturalnych w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, przyznawaniu stypendiów młodzieży uzdolnionej artystycznie, fundowaniu nagród. We współpracy z Województwem Dolnośląskim, współfinansowano Dolnośląski Konkurs Filmowy, promocję Wrocławia i Dolnego Śląska jako lokacji filmowych, a także superwidowsko Opery Wrocławskiej.

Gmina Wrocław jest organizatorem 27 instytucji kultury, wypełniając w tym zakresie obowiązki ustawowe. Dotacje podmiotowe otrzymują: Narodowe Forum Muzyki im. Lutosławskiego, Teatr Muzyczny Capitol, Wrocławski Teatr Lalek, Wrocławski Teatr Współczesny im. Wiercińskiego, Instytut im. Grotowskiego, Ośrodek Pamięć i Przyszłość, Muzeum Architektury, Muzeum Miejskie Wrocławia, Muzeum Współczesne Wrocław, BWA Wrocław - Galerie Sztuki Współczesnej, Galeria Miejska, Galeria Entropia, Miejska Biblioteka Publiczna, Strefa Kultury Wrocław, Centrum Kultury Agora, Centrum Kultury Wrocław-Zachód, Centrum Kultury Zamek, Klub Muzyki i Literatury, Klub Pod Kolumnami, Ognisko Kultury Plastycznej, Ośrodek Działań Artystycznych Firlej, Ośrodek Działań Twórczych Światowid, Ośrodek Postaw Twórczych, Wrocławski Dom Literatury, Wrocławski Klub Anima, Wrocławski Klub Formaty, Wrocławscy Kameraliści Cantores Minores Wratislavienses.

Finansowanie kultury ze środków samorządu Wrocławia utrzymało się na poziomie lat, w których przygotowywano i realizowano program Europejskiej Stolicy Kultury 2016. W ramach inicjatyw ze strony organizacji pozarządowych przekazano kwotę 18,7 mln zł na działania w zakresie kultury.

Wysokość finansowania kultury

Współdziałano ze związkami kombatanckimi przy organizacji świąt państwowych i rocznic, co w 2018 r. miało szczególny charakter ze względu na obchody 100-lecia odzyskania niepodległości RP. W przedsięwzięcia kulturalne związane ze 100-leciem Niepodległości po raz pierwszy aktywnie włączyli się wrocławscy przedsiębiorcy, którzy w grupie blisko 50 osób wystąpili jako fundatorzy pomnika Ignacego Jana Paderewskiego.

Kultura – Obecna!

To dokument programowy określający w perspektywie lat 2018–2020 cele Departamentu Spraw Społecznych i Wydziału Kultury jako podmiotów koordynujących politykę kulturalną Wrocławia. Wykorzystuje dobre praktyki Europejskiej Stolicy Kultury i diagnozuje stan kultury we Wrocławiu, wskazuje priorytety, wśród nich cały czas realizowane, polegające na tworzeniu centrów aktywności lokalnej (Lipa Piotrowska,

Ołtaszyn), różnicowaniu oferty kulturalnej oraz wzmacnianiu edukacji kulturalnej (realizowanej m.in. przez instytucje kultury i organizacje pozarządowe).

ZADANIA REALIZOWANE BEZPOŚREDNIO PRZEZ WYDZIAŁ KULTURY

W 2018 roku zostały ogłoszone i rozstrzygnięte konkursy na pomnik Niepodległości, który zostanie wzniesiony na skwerze przy pl. Legionów oraz na dzieło sztuki (rzeźbę lub instalację artystyczną) z okazji 75-lecia wyzwolenia Bredy w Holandii przez 1 Dywizję Pancerną gen. Stanisława Maczka w 1944 roku, które zostanie zamontowane w Bredzie. 100-lecie niepodległości Polski uświetniono m.in. posadowieniem pomnika – popiersia Ignacego Jana Paderewskiego na skwerze Tadka Jasińskiego przy ul. Krupniczej we Wrocławiu.

MECENAT

- W otwartych konkursach ofert oraz naborach ofert dofinansowano 78 projektów, z których można wymienić:
- WrocLove Fest 2018,
- Festiwal Kultury Żydowskiej "Simcha",
- Ogólnopolski Przegląd Młodych Wokalistów - Debiuty 2018,
- Energia Dźwięku,
- Muzyczne Spotkania Kultur PAX ET BONUM PER MUSICAM
- BASS & BEAT Festival,
- Ethno Jazz Festival,
- Festiwal Muzyki Kameralnej Wieczory W Arsenale,
- Wrocław Industrial Festival,
- 3-Majówka 2018,
- XVI Edycja Przeglądu Sztuki Survival,
- TIFF Festival,
- Prowadzenie Centrum Sztuki WRO we Wrocławiu,
- prowadzenie działalności kulturalnej w wyremontowanych (w ramach projektu europejskiego) oficynach przy ul. Roosevelta 5a i przy ul. Jagiellończyka 10a,
- prowadzenie teatru „Pieśń Kozła”,
- Brave Kids,
- prowadzenie teatru Ad Spectatores,
- Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty,
- Festiwal Filmu Amerykańskiego,
- Kino Nowe Horyzonty,
- Prowadzenie działalności społecznej i kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych „Piast”,
- Prowadzenie Centrum Kultury i Edukacji Żydowskiej,
- X Turniej Jednego Wiersza „Wiosna Poetów”,
- XXVIII Turniej Jednego Wiersza im. Rafała Wojaczka,
- Czwartki literackie. Spotkania z pisarzami,
- Wystawa "Anka Łoś. Fotografie" ,

- Cykl artykułów „Bohaterowie Niepodległej Polski - Żołnierze Wyklęci” (wDolnymSlasku.pl)

DOFINASOWANE INICJATYWY KULTURALNE

Wydanie płyt CD:

- Kraksa/ Svantetic featuring Tenderlonious
- Free
- Re)discovering masterpieces of new romanticims
- Nieposkromiona samba – Tercet Egzotyczny
- Halo, tu Wrocław. Z dużą pomocą moich przyjaciół
- Imiona Wolności

Promocja kultury, dialog międzykulturowy, upowszechnianie literatury, działalność edukacyjna:

- Dzień Judaizmu w Kościele Katolickim Archidiecezja Wrocławska
- XVI Ekumeniczne Spotkanie Noworoczne
- Koncert pn. „ŚNIŁA IM SIĘ WOLNA” z okazji Święta Żołnierzy Wyklętych
- „Marsz dla Izraela”
- Festiwal ODNOWIENIE
- Festiwal Twórczej Współpracy „WROClOVEUKRAINA”
- XII Edycja Dni Kultury Muzułmańskiej – stowarzyszenie Instytut Studiów nad Islamem
- X Festiwal Muzyki Romskiej -„Romani Bacht” Stowarzyszenie Romów we Wrocławiu
- Wieczór Narodowy „Dolnoślązacy Esperantystom i Wrocławianom” - Śląski Związek Esperancki
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji kulturalnej dzieci, młodzieży i dorosłych: Fundacja „Kairos”, Towarzystwo Kultury Czynnej
- Gabinet Kultury Współczesnej Wrocławia w Dziale Dokumentacji Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.
- współpraca z Radami Osiedli: Ołtaszyn – otwarcie Centrum Aktywności Lokalnej ze Sceną Teatru Na Bruku, ul. Pszczelarska; „ArtReaktywacja” Strachocin - Wojszyce – Wojnów działania stowarzyszenia „Grupa z Pasją”; Impreza plenerowa pn. Jubileusz 90-lecia włączenia Maślic w granice administracyjne Wrocławia - Stowarzyszenie „Nasze Maślice”
- Prowadzenie nieodpłatnej działalności kulturalnej, edukacyjnej i artystycznej, skierowanej do dzieci, młodzieży i seniorów w dwóch oficynach na terenie zrewitalizowanego Nadodrza. Kontury Kultury i OKAP to miejsca prowadzone przez fundacje: Kilo Kultury i OK, Art., których działania skierowane są na integrację społeczną; Kultura na naszym osiedlu – Fundacja Hobbit
- Prowadzenie Działalności Społecznej i Kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych "Piast" przy ul. Rękodzielniczej
- Uroczystości z okazji 80. rocznicy ogłoszenia Prawd Polaków Z Pod Znak Rodła
- Wspieranie osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym – działania fundacji „Homo sacer”

- Inauguracja działalności środowiskowej Piwnicy artystycznej "Pod sowami" - Dolnośląskie Stowarzyszenie Na Rzecz Upowszechniania Kultury I Sztuki Osób Niepełnosprawnych "WIDNOKRĄG"
- Międzynarodowy Festiwal Opowiadania
- Popularyzacja Słowa, Muzyki, Sztuki w Galerii Sztuki i Miejscu Spotkań "Ślimak"
- Wynajęcie autobusu do obsługi pobytu młodzieży z Białorusi we Wrocławiu
- Zorganizowanie XVII. Konkursu Piosenki Słowiańskiej
- Przygotowanie i zamieszczenie w 2018 roku w miesięczniku „Odra” wkładki pt. „Ósmy Arkusz”
- Zorganizowanie przez Stowarzyszenie Pisarzy Polskich Warsztatów Literackich „Sztuka pisania”
- Przygotowanie i opublikowanie 79/80 numeru pisma artystycznego „Format”
- Przygotowanie do druku i druk książki pt. „Polskie komputery rodziły się w ELWRO we Wrocławiu. Rola Wrocławskich Zakładów Elektronicznych ELWRO w rozwoju informatyki w Polsce”
- Zorganizowanie we Wrocławiu konferencji naukowej pn. „Święty Jan Paweł II i święta Edyta Stein – miłość a prawda”

Współpraca ze związkami kombatanckimi, święta państwowe, rocznice:

- Organizacja koncertu polskich piosenek okresu międzywojennego w wykonaniu Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej
- Zorganizowanie we Wrocławiu dolnośląskich obchodów Święta Sybiraka
- Projekt „Tożsamość miasta i odcienie niepodległości” (gromadzenie archiwaliów i wywiadów)
- Organizowanie odczytów, prelekcji, spotkań i pokazów o tematyce historycznej, społecznej i zdrowotnej dla środowiska kombatanatów i innych organizacji pozarządowych oraz dla młodzieży szkolnej (Światowy Związek Żołnierzy AK)
- Przygotowanie i opublikowanie na portalu „wDolnym Śląsku.com” cyklu edukacyjnego poświęconego żołnierzom wyklętym

W ramach mecenatu – wsparcia organizacji pozarządowych – przekazano 18 794 930 zł na działania w zakresie kultury.

Współpraca z Województwem Dolnośląskim:

X Dolnośląski Konkurs Filmowy - przyznano dofinansowanie następującym filmom fabularnym:

- Bailout, Folks!, reż. Marek Lechki (Telemark) 360 000 zł
- Sługi wojny, reż. Mariusz Gawryś (Prasa i Film) 300 000 zł
- Mydło, reż. Małgorzata Imielska (Naima Film) 200 000 zł

Filmom dokumentalnym:

- Hand made, reż. Krzysztof Kunert (Rokam Media) 80 000 zł

Filmom animowanym:

- Skafander Klingerta, reż. Artur Wyrzykowski (Artcore) 90 000 zł

Opera Wrocławska - dofinansowanie prezentacji opery „Nabucco” G. Verdiego Superwidowisko zrealizowano w dniach 25,26,27 maja 2018 roku, w spektaklu uczestniczyło ogółem 5699 widzów

NOC MUZEÓW 2018

Do udziału w imprezie przystąpiło 84 placówek (muzeów, galerii, instytucji kultury i innych). Dla zwiedzających uruchomiona została specjalna, bezpłatna linia autobusowa i tramwajowa. Dla dzieci przygotowany został specjalny program na Noc Muzeów pt. Dobra Nocka w Muzeum. Szacuje się, że w nocnym zwiedzaniu wzięło udział 20 000–30 000 osób. W przeważającej części byli to ludzie młodzi, ale również osoby starsze i rodziny z dziećmi. Noc Muzeów kreuje pozytywny wizerunek muzeów, jako miejsc ciekawych i otwartych dla gości. Impreza daje ogromne możliwości do wypromowania się muzeów oraz umożliwia muzeom wyjście ze swoją ofertą do szerokiej i zróżnicowanej grupy odbiorców, co owocuje zwiększoną ilością odwiedzin muzeów.

PROGRAM PRACOWNI ARTYSTYCZNYCH

W wyniku rozstrzygniętego konkursu ofert na najem pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki, 9 artystom przyznanych zostało 8 lokali przeznaczonych na pracownie artystyczne.

PROGRAM REZYDENCJI ARTYSTYCZNYCH

W ramach współpracy z Miastem Partnerskim Drezno na rzecz promocji twórczości artystów poprzez umożliwienie wymiany artystycznej, zorganizowany został pobyt artysty grafika z Wrocławia w pracowni grafiki Grafikwerkstatt Dresden (od 26 lutego do 24 marca 2018 roku) oraz pobyt artysty z Drezna w Domku Miedziorytnika i w warsztacie grafiki Galerii Miejskiej we Wrocławiu (od 1 do 30 kwietnia 2018 roku).

STYPENDIA ARTYSTYCZNE PREZYDENTA WROCŁAWIA

Uroczystość wręczenia dyplomów stypendialnych odbyła się 18 października 2018 roku o godz. 12.00 w Sali Wielkiej Ratusza Muzeum Miejskiego Wrocławia. Stypendia zostały przyznawane zgodnie z Uchwałą nr XLII/982/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2013 roku oraz Zarządzeniem nr 7514/13 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 maja 2013 roku. Na rok szkolny i akademicki 2018/2019 złożonych zostało 177 wniosków stypendialnych. Przyznano 136 stypendiów (28 stypendiów całorocznych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i liceów, 22 stypendiów całorocznych dla studentów krajowych uczelni artystycznych, 4 stypendia na studia zagraniczne, 37 stypendiów jednorazowych w kwocie 900 zł, 45 stypendiów jednorazowych w kwocie 1200 zł). W 2018 roku przekazano z programu stypendialnego młodym artystom 300 000 zł.

NAGRODY

Prezydenta Wrocławia ufundował:

- nagrodę miesięcznika „Odra” dla Klementyny Suchanow – za wybitne dokonania krytyczno-literackie,
- nagrody dla 7 bibliotekarzy z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek,
- nagrody dla laureatów Nagrody WARTO w ramach plebiscytu „Gazety Wyborczej” w wysokości: Galeria Wikwit, sztuki wizualne – 10 000 zł, Ilona Witkowska, literatura – 10 000 zł, Teo Dumski, teatr – 10 000 zł, Jagoda Szelc, film – 10 000 zł, Kurws, muzyka – 5000 zł, Kaguyama, muzyka – 5000 zł.

Wrocławska Nagroda Teatralna i Muzyczna 2018

3 grudnia, podczas gali w Sali Czerwonej Narodowego Muzyki Forum przyznano po raz dziewiętnasty Wrocławską Nagrodę Muzyczną oraz po raz czternasty Wrocławską Nagrodę Teatralną. Nagrody w wysokości 10 000 zł otrzymali:

- **w kategorii muzyka poważna** – Hanna **Sosnowska** za doskonały sezon w Operze Wrocławskiej i pamiętne role w różnorodnym repertuarze: Milionerki w Immanuelu Kancie Leszka Możdżera, Amora w Orfeuszu i Eurydyce Christopha Willibalda Glucka, Julii w I Capuleti i Montecchi Vincenza Belliniego

- **w kategorii muzyka rozrywkowa – Micromusic** za album *Tak mi się nie chce*, konsekwentny rozwój artystyczny, umiejętne łączenie różnych gatunków muzycznych
- **w kategorii teatr – Alicja Morawska Rubczak** za reżyserię hipnotyzującego, pełnego ciepła, adresowanego do najmłodszych widzów spektaklu *Dżungla* we Wrocławskim Teatrze Lalek oraz **Sebastian Majewski** za reżyserię spektaklu *Postać dnia* przygotowaną przez Teatr Polski – w podziemiu – poruszającą i wielowymiarową opowieść o współczesnych zagrożeniach dla artysty.

Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius – XI Edycja

Gala wręczenia Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius – 19 maja 2018 roku Nagroda jest wyróżnieniem i promocją najważniejszych dzieł i twórców polskiej poezji.

Zwycięzcami zostali: **w kategorii Książka Roku** Jerzy Jarniewicz, **Puste noce** – 50 000 zł. **W kategorii Debiuty** Agata Jabłońska, **Raport wojenny**: 20 000 zł. Bohdan Zadura został laureatem za całokształt pracy twórczej: 100 000 zł.

Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus – XIII Edycja

Gala wręczenia Nagrody, wzbogacona o część artystyczną, odbyła się 13 października 2018 w Teatrze Muzycznym Capitol. Laureatem 13. edycji Angelusa został Maciej Płaza za powieść *Robinson w Bolechowie* – jest on pierwszym polskim laureatem w historii nagrody. Nagrodę za przekład otrzymała Elżbieta Sobolewska za tłumaczenie *Pamięci Pétera Nádas*a. Trzecim wyróżnieniem wręczanym podczas gali Angelusa jest przyznawana od czterech lat Nagroda im. Natalii Gorbaniewskiej. W 2018 roku najwięcej głosów zdobyła książka *Robinson w Bolechowie* Macieja Płazy.

Autor nagrodzonej książki otrzymał statuetkę projektu Ewy Rossano oraz 150 000 zł. Angelus jest najważniejszą nagrodą w dziedzinie prozy dla pisarzy pochodzących z Europy Środkowej, którzy podejmują w swoich dziełach tematy najistotniejsze dla współczesności.

Święto Wrocławia 10–24 czerwca 2018

Na działania w ramach obchodów święta 24 czerwca w dniu imienin patrona miasta złożyły się msza święta w intencji mieszkańców Wrocławia oraz uroczysta sesja Rady Miejskiej Wrocławia w salach Ratusza. Wzorem lat ubiegłych konkurs na plakat artystyczny święta oraz wystawę pokonkursową przeprowadzono przy współpracy z Akademią Sztuk Pięknych. Plenerowa wystawa prac laureatów konkursu zaprezentowana została przy ul. Świdnickiej.

Z najważniejszych propozycji programowych należy wymienić:

- WrocLove Fest – cykl koncertów m.in. – PERCIVAL SCHUTTENBACH, RUNIKA, LUPUS DUO, OUMOU SANGARÉ (Mali), KAPELA ZE WSI WARSZAWA, WARSZAWSKA ORKIESTRA SENTYMENTALNA, MAKABUNDA, KAPELA TIMINGERIU i goście - premiera najnowszej płyty, LABORATORIUM PIEŚNI, FATOUMATA DIAWARA (Mali)
- Art of Improvisation Festiwal – międzynarodowy projekt poświęcony sztuce improwizowanej
- Festiwal Kultury Kresowej
- „Kalejdoskop Kultur – XI Festiwal Mniejszości Narodowych i Etnicznych”
- Festiwal Podwodny Wrocław
- spektakle Bajkobusu
- Festiwal OLD JAZZ DAYS 2018 oraz koncertu jubileuszowego 50-lecia wrocławskiego zespołu SAMI SWOI ORCHESTRA
- Festiwal Wysokich Temperatur
- Festiwal Chórów Osiedlowych

- Festiwal Sztuki Cyrkowej „Cyrkopole”.

Obchodom święta towarzyszyły różnorodne imprezy plenerowe, spektakle, festyny oraz wystawy, klubowe koncerty organizowane przez miejskie instytucje kultury i Rady Osiedla, we wszystkich dzielnicach miasta (ponad 60 imprez).

Głównymi patronami medialnymi święta była TVP Wrocław, Gazeta Wrocławska oraz Radio Wrocław i Radio RAM oraz portal Kreatywny Wrocław. Wydrukowano po 300 sztuk plakatu artystycznego i afisza programowego oraz 3000 ulotek reklamowych, kolportowanych na imprezach oraz za pośrednictwem różnych instytucji.

Wsparcie Święta Wrocławia w zakresie kultury wyniosło 829 958 zł.

Miejskie tablice pamiątkowe

Zlecono wykonanie tablicy pamiątkowej poświęconej prof. Stanisławowi Kulczyńskiemu oraz tablicy pamiątkowej poświęconej 30. rocznicy strajków studenckich w 1988 roku.

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKICH INSTYTUCJI KULTURY (wybrane dane)

STREFA KULTURY WROCŁAW (SKW) realizuje działania kulturalne w ośmiu miejscach.

IMPART jest otwartą przestrzenią, gdzie odbiorcy z wielu grup wiekowych znajdą coś dla siebie – to kultowa dla wrocławian scena. Oprócz festiwali i imprez cyklicznych, mają tu miejsce koncerty, spektakle i inne wydarzenia sceniczne, które spełniają oczekiwania wrocławskich odbiorców kultury. Koncepcja miejsca opiera się przede wszystkim na impresariacie i zaprasza do siebie uznane wydarzenia z Polski i Europy. Autorskimi propozycjami są spektakle: Leningrad i Prometeusz, a cyklami I'm Part Off (idea potrzeby tworzenia działań mających wspólnotowy, włączający charakter), Teatr Piosenki czy Teatr dla dzieci. W 2018 roku IMPART podczas ponad 300 wydarzeń odwiedziło prawie 100 000 osób. Głównym założeniem Teatru Piosenki jest prezentacja wykonawców z nurtu piosenki aktorskiej, artystycznej i aktorskiej.

DOMEK MIEDZIORYTNIKA pełni funkcję galerii, jest miejscem rezydencji artystycznych. Kontynuowana jest tradycja *Krótkich kursów sztuchu*, *Krótkich kursów mezzotinty*. Trwają prace nad opracowaniem dokumentacji artystycznej i prywatnej Eugeniusza Geta Stankiewicza. Dla zwiedzających dostępna jest galeria i pracownia graficzna na parterze, stała ekspozycja cyklu grafik *Rebusy* oraz inne prace na pierwszym piętrze Domku Miedziorytnika. Najistotniejszą zmianą jaka nastąpiła w 2018 roku było przygotowanie przestrzeni piwnicy do wystaw - zaprojektowano skuteczny system wystawienniczy pozwalający na stworzenie galerii ceramiki, szkła i rzeźby. W ramach projektu Domek Miedziorytnika od początku realizowane są określone cele: galeria, pracownia otwarta czy warsztaty grafiki warsztatowej, zajęcia z grafiki dla studentów ASP, gromadzenie dokumentacji twórczości Geta i zakup jego prac, rezydencje artystyczne.

W 2018 wyklarowała się i podtrzymała funkcja i rola BARBARY we Wrocławiu. Barbara, łącząc w sobie funkcje przestrzeni dla aktywności kulturalnych, kawiarni oraz punktu informacyjnego, stanowi doskonałe miejsce spotkań w samym sercu miasta. Na trzon jej programu składają się prowadzone cyklicznie działania twórcze, takie jak pokazy filmowe, warsztaty oraz spotkania ze specjalistami i artystami. Bistro prowadzone jest przez zespół wrocławskiej rzemieślniczej palarni kawy – Etno Cafe. W menu, obok parzonych na rozmaite sposoby kaw, znajdziemy pyszne śniadania, lunchy i desery przygotowywane przez lokalnych cukierników. Tuż obok kawiarni odwiedzający znajdują też infopunkt, w którym zasięgnąć można informacji o odbywających się we Wrocławiu wydarzeniach.

PRACOWNIA KOMUNY PARYSKIEJ 45 to sąsiedzkie miejsce na Przedmieściu Oławskim – przeznaczone do spotkań, wspólnych działań artystycznych oraz wymiany doświadczeń pomiędzy lokalną społecznością a zaproszonymi do Pracowni artystami i animatorami. Szeroko pojęta kultura oraz interdyscyplinarne działania artystyczne mają na celu przede wszystkim integrację lokalnej społeczności, a w dłuższej perspektywie rewitalizację i zmianę oblicza całego Przedmieścia Oławskiego.

RECEPCJA to lokal znajdujący się przy ul. Ruskiej 46A przekazany SKW w celu stworzenia przestrzeni stanowiącej wizytówkę artystów, muzyków, organizacji, stowarzyszeń, instytucji kulturalnych skupionych i działających w rewitalizowanym podwórku przy ul. Ruskiej. Recepja ma służyć spotkaniom, wymianie myśli i informacji, realizacji wydarzeń kulturalnych na zasadzie współpracy sąsiedzkiej, twórcemu relaksowi. GALERIA DWORCOWA jest przestrzenią prezentacji twórczości najciekawszych europejskich artystów wizualnych oraz organizacji wystaw krytycznych poświęconych ważnym zjawiskom w sztuce współczesnej. W 2018 roku celem było stworzenie dwóch ekspozycji. Jednocześnie wystawy miały zostać uzupełnione o materiały edukacyjne, publikacje i wydarzenia towarzyszące.

FESTIWALE I WYDARZENIA. Europejska Noc Literatury we Wrocławiu jest festiwalem, podczas którego czytelnicy w jeden wieczór mogą wysłuchać dziesięciu wybitnych interpretacji współczesnej prozy, odwiedzić przestrzenie miasta, które często na co dzień nie są dostępne, a przede wszystkim – poznać dobrą, nową literaturę. Siódma edycja festiwalu odbywała się poza ścisłym centrum miasta, w dziesięciu miejscach zlokalizowanych na osiedlu Przedmieście Oławskie. Po raz pierwszy program wydarzenia tworzony był przez kuratora, którym w 2018 roku został dziennikarz literacki Michał Nogaś. Zaproponowany przez niego temat przewodni to "Obcy".

Jazz Nad Odrą nie jest hermetyczną imprezą dla koneserów gatunku. W 54 edycji festiwalu czerpiąc z doświadczeń najciekawszych festiwali jazzowych na świecie, obok rozpoznawalnych gwiazd, zaprezentowali nowe kierunki muzyki improwizowanej, wplatając w program imprezy koncerty lżejsze, o klubowym charakterze. Projekt ukazał możliwie najszersze spektrum kultury jazzowej prezentując najbardziej wartościowych artystów, najciekawsze trendy, zróżnicowane gatunki, techniki i praktyki wykonawcze. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej Non Sola Scripta jest cyklem koncertów o jedynej i wyjątkowej formule programowej. Określa ją łaciński tytuł informujący, że nie tylko to, co jest zapisane w tekście lub partyturze nutowej, jest treścią programów koncertów. W różnych formach i konfiguracjach pojawia się w nich idea improwizacji. Improwizacji wokalnych, instrumentalnych w muzykowaniu zbiorowym i oczywiście organowych. Zakres międzynarodowy, organiści i artyści z Portugalii, Irlandii, Włoch, Mołdawii, Grecji, Niemiec, Szkocji.

Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci "Dziecinada" po raz szósty bawił, wzruszał i edukował. Festiwal to kilka dni wspaniałej przygody z teatrem oraz artystami z Europy. Była to podróż po świecie teatru klasycznego, nowatorskiego, lalkowego i cyrkowego. Festiwal otwarty jest na różne grupy wiekowe, spektakle dostosowane do wrażliwości młodych poszukiwaczy artystycznych wrażeń. Spektakle prezentowane były nie tylko w salach teatralnych, klubach, ale także w plenerze, hospicjum, Przylądku Nadziei. W programie znalazł się również spektakl z tłumaczeniem na język migowy oraz z audiodeskrypcją. Bardzo ważnym zadaniem było dotarcie do widzów, którzy nie mogą być w teatrze stąd wizyty w Przylądku Nadziei oraz domowym hospicjum.

Festiwal WROsound 10 edycja. Nowoczesny wrocławski festiwal muzyczny. Z racji jubileuszowej edycji przeniesiony na lato. Kluczowa cecha WROsoundu – wrocławskość – wybrzmiewa dzięki osobie, która we Wrocławiu tworzy i ma dla lokalnej sceny muzycznej ogromne znaczenie. Kuratorem 10 edycji festiwalu był święcący triumfy po wydaniu płyty poświęconej Krzysztofowi Komedzie oktet EABS - wrocławski zespół u szczytu popularności.

MIKROGRANTY to ogólnomiejski program wsparcia oddolnych inicjatyw lokalnych, w ramach którego mieszkańcy i mieszkanki Wrocławia (głównie, choć nie jest to wymóg formalny) mogą realizować swoje pomysły na działania z zakresu animacji, aktywizacji społecznej, edukacji, związanych z wszystkimi dziedzinami sztuki oraz inne o charakterze kulturotwórczym. Strefa Kultury Wrocław realizuje ofertę dla osób fizycznych i grup nieformalnych. Celem programu jest umożliwienie zdobycia i rozwój umiejętności niezbędnych do skutecznego wpływu na swoje miasto, prowadzenia oddolnych inicjatyw z sąsiadami, a także zachęcenie do kreatywnej dyskusji i wymiany poglądów. Akademia Mikrograntów to trzymiesięczny cykl bezpłatnych warsztatów i wykładów, które

przygotowują mieszkańców Wrocławia do sprawnej realizacji i zarządzania projektami społecznymi.

WROCŁAWSKI PROGRAM WYDAWNICZY zajmuje się propagowaniem wartościowej literatury, skupiającej się bardziej na walorach artystycznych i merytorycznych niż potencjale komercyjnym, a także wspieranie czasopism o profilu kulturalno-artystycznym. Program jest skierowany do wydawców. Przewiduje wspieranie twórczości i autorów związanych z Wrocławiem i Dolnym Śląskiem – rozumianym również szerzej, jako część Europy Wschodniej. W wyniku prac komisji konkursowej wybierane są książki i czasopisma, które otrzymują wsparcie finansowo w formie koedycji. W wyniku dwóch naborów do Wrocławskiego Programu Wydawniczego w 2018 roku wydano 18 książek i 10 numerów czasopism (5 tytułów) w łącznym nakładzie 17190 egz. i średnim nakładzie 592 egz. Podjęto współpracę z 13 wydawnictwami.

AIR Wro od 2018 roku funkcjonuje jako program rezydencji, wizyt studyjnych i współpracy międzynarodowej, sukcesywnie rozszerzając swoją formułę oraz dywersyfikując zakres działań, co związane jest z niewielką liczbą powszechnie dostępnych narzędzi wspierających organizacyjnie i finansowo, a także promujących lokalnych twórców, organizacje i instytucje czy umożliwiających im rozbudowę sieci i partnerstw na poziomie międzynarodowym. Celem zainicjowanego w 2018 roku programu „Praktycy Kultury” jest podnoszenie kompetencji przedstawicieli sektora pozarządowego, instytucji oraz osób działających niezależnie w zakresie zarządzania projektami, programowania ich, fundraisingu czy crowdsourcingu, rozwijania i badania relacji z uczestnikami, a wreszcie podniesienia poziomu komunikacji różnych inicjatyw kulturalnych. Formuła „Praktyków Kultury” opiera się na działaniach warsztatowych, laboratoriach i spotkaniach, konferencjach i otwartych sesjach kreatywnych, a przede wszystkim na sieciowaniu i transferze wiedzy na zasadzie „od teorii do praktyki”. Zadaniem programu jest przygotowanie kreatorów kultury do reagowania na potrzeby odbiorców, współtworzenia miejsc dedykowanych kulturze oraz rozwijanie sieci współpracy między operatorami kultury na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym. W ramach kontynuacji działań ewaluujących projekty realizowane podczas ESK przygotowano raport podsumowujący wnioski ze spotkań KULTURA OBECNA! Materiały powstałe podczas spotkań wrocławskiego środowiska kultury poddano korekcie oraz redakcji i zebrano w jeden raport będący podsumowaniem wniosków i zawierający rekomendacje. SKW w 2018 roku w sumie zrealizowała 734 przedsięwzięcia dla 150 042 odbiorców.

NARODOWE FORUM MUZYKI IM. WITOLDA LUTOSŁAWSKIEGO (NFM)

W 2018 roku Narodowe Forum Muzyki im Witolda Lutosławskiego zorganizowało 1146 wydarzeń z widownią na poziomie 230 134 słuchaczy. W 2018 roku zespół NFM Filharmonii Wrocławskiej wykonał 62 koncerty, w tym: 18 koncertów edukacyjnych, 8 koncertów wyjazdowych, 2 koncerty w ramach Festiwalu Noworocznego NFM, 1 koncert w ramach Festiwalu Musica Polonica Nova, 2 koncerty w ramach 53. Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans im. Andrzeja Markowskiego, 1 koncert w ramach Festiwalu Jazztopad, 2 koncerty w ramach wydarzenia Game Music Festival, 28 koncertów repertuarowych w siedzibie orkiestry. NFM Orkiestra Leopoldinum wykonała 28 koncertów. Wrocławska Orkiestra Barokowa wykonała łącznie 25 koncertów oraz 2 spektakle operowe. Chór NFM realizuje plany artystyczne zarówno własne jak i instytucji. W tym czasie zespół koncertował w Warszawie, Kielcach, Katowicach, Oleśnicy, Eisenstadt, Bydgoszczy i Wrocławiu. Sukcesy: premiera nowej płyty zespołu „Ubi caritas”, dwa koncerty zespołu Koncert w ramach 22. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena, koncert 100 na 100. Muzyczne dekady wolności, udział w koncercie finałowym Festiwalu Krzysztofa Pendereckiego. Chłopięcy NFM wzięli udział: w 16 koncertach chóralnych. Lutosławski Quartet wzięli udział w nagraniach poprzedzających koncert Lutosławski Quartet w ramach Festiwalu Musica Polonica Nova. Zespół zagrał również koncert w ramach tegoż festiwalu, wykonał koncert w ramach Festiwalu Jazztopad wraz z Amirem AlSaffarem oraz Ksawerym Wójcińskim i Waławem Zimpelem, dokonał nagrań na zamówienie Polskiego Wydawnictwa Muzycznego (w związku z seria

„100 na 100. Dekady Wolności”) oraz nagrań kwartetów Stanisława Moniuszki na zamówienie wytwórni NAXOS. W grudniu 2018 roku dokonał nagrania muzyki Sebastiana Ładyżyńskiego do filmu „Ostatnia Wieczerza” Piotra Dumay. Lutosławski Quartet zagrał również dwa koncerty w ramach serii kameralnej w Narodowym Forum Muzyki. Lutosławski Quartet wykonał również premierę Kwartetu smyczkowego nr 15 Krzysztofa Meyera. LutosAir Quintet zagrał 4 koncerty organizowane lub współorganizowane przez Narodowe Forum Muzyki. Trzy z nich odbyły się we Wrocławiu, a jeden w Katowicach. Koncerty były realizowane w ramach cyklu koncertów kameralnych NFM, festiwalu Musica Polonica Nova, a także w ramach Konferencji Naukowej pt. „Kameralistyka dęta i perkusyjna” w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

FESTIWALE, m.in.: Festiwal Noworoczny NFM, AKADEMIA VIVALDIOWSKA, MUSICA POLONICA NOVA, LEO FESTIWAL, JAZZTOPAD, 15. FORUM MUSICUM, 53. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL WRATISLAVIA CANTANS IM. ANDRZEJA MARKOWSKIEGO - należy do najbardziej prestiżowych europejskich festiwali prezentujących dzieła muzyki klasycznej; 53. edycja Festiwalu zatytułowana „Wyzwolenie” odbyła się w dniach 07-16 września 2018 roku. Koncepcję programową stworzył włoski dyrygent i instrumentalista Giovanni Antonini, od 2013 roku pełniący funkcję dyrektora artystycznego Wratislavii Cantans. Tegoroczna edycja zrealizowana została w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości. Wykonane zostały m.in.: Karol Szymanowski Król Roger op. 46 - opera w wersji koncertowej, Igor Strawiński Historia żołnierza, Michał Józef Żebrowski - Rorate coeli, Magnificat, Missa Pastoritia, Elżbieta Sikora - opera Madame Curie, Giuseppe Verdi - Requiem.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA: Koncerty z cyklu Filharmonia dla Młodych adresowane są do uczniów I i II etapu edukacyjnego oraz dzieci przedszkolnych, Filharmonia Familijna to cykl koncertów, który powstał z myślą o całych rodzinach; Koncerty Edukacyjne Dla Młodzieży, Akademia Chóralna, Centrum Edukacyjne Narodowego Forum Muzyki to miejsce, które powstało z myślą o najmłodszych - do dzieci w wieku od 0 do 15 roku życia, wszystkie zajęcia odbywają się w sali edukacyjnej lub w salach kameralnych. Pośpiewaj Mi Mamo, Pośpiewaj Mi Tato, Akademia Orkiestrowa NFM. Zrealizowano 833 zajęcia stałe dla 63 952 dzieci.

NAGRODY i nominacje do nagród:

- Nominacje do Fryderyka 2018 dla płyt: 2016 Lutosławski Quartet - w kategorii Album roku muzyka współczesna, Paweł Mykietyn Łukasz Długosz - flet, NFM Filharmonia Wrocławska pod dyrekcją Benjamina Shwartz - w kategorii Album roku muzyka współczesna, Erich Wolfgang Korngold Christian Danowicz - skrzypce, NFM Orkiestra Leopoldinum pod dyrekcją Hartmuta Rohde - w kategorii Najlepszy album polski za granicą, MADE IN POLAND - Christian Danowicz, NFM Orkiestra Leopoldinum, Atom String Quartet w kategorii „Album roku muzyka symfoniczna i koncertująca”, Ludwig van Beethoven - Sonaty wiolonczelowe, Jarosław Thiel, Katarzyna Drogosz w kategorii Album roku muzyka dawna, Marcin Mielczewski - Andrzej Kosendiak, Wrocław Baroque Ensemble - w kategorii Album roku muzyka dawna
- Nagroda Fryderyk 2018 dla MADE IN POLAND - Christian Danowicz, NFM Orkiestra Leopoldinum, Atom String Quartet - w kategorii „Album roku muzyka symfoniczna i koncertująca”
- odznaczenie dyrektora NFM Andrzeja Kosendiaka Austriackim Krzyżem Honorowym I Klasy za Zasługi w Nauce i Sztuce (Österreichisches Ehrenkreuz für Wissenschaft und Kunst I. Klasse)
- odznaczenie Ernsta Kovacica Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, przyznany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Odznaka Honorowa Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego dla Andrzeja Kosendiaka przyznana przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego

- „WIDMA” – inscenizacja kantaty Stanisława Moniuszki (do tekstu „Dziadów” Adama Mickiewicza) w reżyserii Pawła Passiniego i pod kierownictwem muzycznym Andrzeja Kosendiaka, która została zaprezentowana z widowiskowym rozmachem i odwagą podczas 52. MFWC 2017 otrzymała nagrodę EMOCJE 2018 Radia Wrocław Kultura dla Narodowego Forum Muzyki w kategorii „Muzyka klasyczna”
- Diament Wrocławia za działalność na rzecz kultury dla Andrzeja Kosendiaka
- Nagroda Kulturalna Śląska dla Andrzeja Kosendiaka
- Uhonorowaniem Narodowego Forum Muzyki certyfikatem „Wrocław bez barier” w kategorii „Miejsce dostępne dla wszystkich”.
- Arvo Pärt The Symphonies Nos. 1-4 (NFM Filharmonia Wrocławska, Tõnu Kaljuste) – finalista International Classical Music Awards 2019 w kategorii Contemporary
- Płyta 17th Century Sacred Music in Wrocław (Wrocławska Orkiestra Barokowa, Gli Angeli Genève, Concerto Palatino, Stephan MacLeod) – finalista International Classical Music Awards 2019 w kategorii Baroque Vocal
- Płyta 17th Century Sacred...: – La Clef Du Mois – płyta miesiąca (czerwca) czasopisma „ResMusica” – wyróżnienie Superconic przyznawane przez czasopismo „Pizzicato”
- Ubi Caritas (Chór NFM, Agnieszka Franków-Żelazny) – nominacja do Wrocławskiej Nagrody Muzycznej 2018 w kategorii muzyka poważna za „piękną płytę z utworami młodych polskich kompozytorów współczesnych”
- Wrocławska Orkiestra Barokowa pod kierunkiem Jarosława Thiela – nominacja do Wrocławskiej Nagrody Muzycznej 2018 w kategorii muzyka poważna za stylową interpretację na najwyższym poziomie „Orfeusza i Eurydyki” Christopha Willibalda Glucka w Operze Wrocławskiej (pod kierunkiem Jarosława Thiela)
- certyfikat „Wrocław bez barier” dla Narodowego Forum Muzyki w kategorii „Miejsce dostępne dla wszystkich” w plebiscycie „Wrocław bez barier” 2018
- Neither Peace nor Quietness (muzyczny film krótkometrażowy, reż. Zbigniew Bodzek i Michał Dawidowicz, muzyka w wykonaniu LutosAir Quintet: Fazil Say Alevi Dedeler raki masasinda)
- Nagroda w kategorii „Best Experimental”, marzec 2018 Feel The Reel International Film Festival (Glasgow, Wielka Brytania) Nagroda w kategorii „Best SciFi/Fantasy/Supernatural”, wiosna 2018 Alternative Film Festival (Picciano, Włochy) Finalista w kategorii „Best Experimental”, luty 2018, SHORT TO THE POINT (Bukareszt, Rumunia) Półfinalista Los Angeles CineFest (Los Angeles, Stany Zjednoczone).

Wydano 5 płyt.

WROCŁAWSKY KAMERALIŚCI CANTORES MINORES WRATISLAVIENSES

Zespoły Wrocławskich Kameralistów (Cantores Minores Wratislavienses, Ars Cantus oraz Stoltzer Ensemble) wystąpiły 26 razy (18 koncertów we Wrocławiu) dla prawie 5000 słuchaczy (oraz kilku tysięcy widzów). Wystąpiono z koncertami w Warszawie, Krakowie, Gostyniu, Katowicach, Gliwicach, Żorach Szczawnie Zdroju i w Görlitz. Zespół Cantores Minores Wratislavienses wraz z Polską Orkiestrą XVIII wieku wykonał Pasję wg św. Łukasza G. Ph. Telemanna i koncertował regularnie raz w miesiącu we wrocławskim ratuszu gromadząc zawsze nadkomplet publiczności. Wzięto udział w kilku festiwalach, m. in. Görlitzer Bachwoche w Görlitz, Forum Musicum we Wrocławiu (Ars Cantus), Dni Muzyki Organowej w Gliwicach, *Festiwal* Muzyki Oratoryjnej MUSICA SACROMONTANA w Gostyniu, Fide et amore w Żorach oraz Silesia a cappella w Katowicach. Zespół Ars Cantus nagrał kolejną płytę Carmina Burana z utworami z XIII-wiecznego rękopisu z Benediktbeuren, a także nagrał program dla TVP Kultura w cyklu Scena Kameralna

wyemitowany 23 listopada 2018 roku Zespół Stoltzer Ensemble nagrał wraz z Schola Gregoriana Silesiensis płytę Missa Iubilaea z utworami m.in. Th. Stoltzera.

OŚRODEK DZIAŁAŃ ARTYSTYCZNYCH „FIRLEJ” (ODA Firlej)

Do stałych wydarzeń Ośrodka Działań Artystycznych Firlej takich jak: Dolnośląska Giełda Fonograficzna i Klub Realizatorów Filmowych, dołączyły w tym roku Wymiana Sąsiedzka i Pchli Targ oraz Kuchnia Społeczna. Każda z tych imprez odbywa się raz w miesiącu i ma swoje stałe dni. Od poniedziałku do piątku odbywały się spotkania ze sztuką: malarstwem, domowym designem, kolażami i z fotografią. Soboty należały do najmłodszych. Weekendowe warsztaty artystyczno-plastyczne odbywały się cyklicznie, w godzinach 10:00 - 12:00. Zajęcia były próbą wytworzenia dla dzieci i przez dzieci przestrzeni twórczej, w której chciałyby spędzać czas, poznawać dziedziny sztuki, uczyć się pracy w grupie, odkrywać swoje własne pokłady kreatywności.

Trasa koncertowa „POLISH JAZZ 1918-2018” po stolicach państw sąsiednich - Czech, Słowacji i Węgier z reprezentacją polskiego jazzu i muzyki eksperymentalnej. Podczas trasy w renomowanych klubach jazzowych oraz niezależnych instytucjach kultury w Pradze, Bratysławie i Budapeszcie wystąpili Jazz Band Młynarski Masecki, IRCHA Clarinet Trio oraz Waław Zimpel - projekt realizowany był w ramach programu dotacyjnego Instytutu Adama Mickiewicza „Kulturalne pomosty” w ramach Programu Wieloletniego MKiDN „NIEPODLEGŁA” na lata 2017-2021.

W ODA „Firlej” w 2018 roku miały miejsce 252 przedsięwzięcia (koncerty, spektakle) dla 17 480 uczestników.

KLUBY I OŚRODKI KULTURY

Kluby i ośrodki kultury prowadzą środowiskową działalność w dziedzinie animacji społeczno-kulturalnej, edukacji kulturalnej i promocji wydarzeń artystycznych. Swoje zadania realizują poprzez koła zainteresowań (plastycznych, muzycznych, teatralnych i fotograficznych), zajęcia muzyczno-taneczne, nauki gry na instrumentach) a także cykliczne spotkania literackie, koncerty kameralne oraz prezentacje wystawiennicze.

OŚRODEK POSTAW TWÓRCZYCH

W 2018 roku zrealizowano m.in. cykl wystaw oraz spotkań z artystami oraz oprowadzeń kuratorskich i autorskich w otwartej w 2018 roku galerii fotograficznej „MpM” przy pl. Strzeleckim 14, promujących młodych artystów, cykl koncertów i warsztatów muzyki improwizowanej w ramach 5. SOLO FESTIWALU. W 55 różnych przedsięwzięciach wzięło udział 10 326 odbiorców a w ramach zajęć dla dorosłych (fotografia, malarstwo i rysunek, perkusja, grafika warsztatowa, photoshop, rysunek architektoniczny, projektowanie graficzne, komiks i podstawy ilustracji, wokalne/ciało, głos, całość, litografia) w 270 grupach szkoliło się 1 541 osób.

WROCŁAWSKI KLUB FORMATY

Klub w 2018 roku przeprowadził:

- naukę zajęć: instrumenty klawiszowe, wokale, instrumenty perkusyjne, gitara, zajęcia plastyczne, szachy, fitness, muzyczno ruchowe, yoga, tai chi, ashtanga yoga, zajęcia taneczne.
- Imprezy cykliczne: Wernisaże z muzyką, Relaksacja, Festiwal Ambientalny, Jazz Time, Poranki Familijne, Przydasie.
- Imprezy dla dzieci: Feriada w Formatach, Wakacje w Formatach, Dzień Dziecka; Podsumowanie działalności pracowni artystycznych WKF. Wydarzenia dla Seniorów: Senior Gospel Choir, Brydż, Tai Chi, Yoga Kino osiedlowe (współpraca – Mikrogranty). W sumie odbyły się 92 różne przedsięwzięcia (koncert, wystawa, przedstawienie, impreza plenerowa, przedstawienie) dla 10 674 uczestników. W 2018 roku w Klubie działało 59 grup stałych dla dorosłych (2 459 uczestników) oraz 164 dla dzieci (13 814 uczestników).

KLUB MUZYKI I LITERATURY

Z ważniejszych przedsięwzięć zrealizowano: **XXV edycję Międzynarodowego Kursu Pianistycznego**, w którym wzięło udział 29 pianistów, prowadzony przez prof. Romana Salyutova i prof. Andrzeja Jasińskiego w terminie 12 - 24 sierpnia 2018 roku. **Cykl wykładów prof. Marka Dyżewskiego pn. Collegium Musicum** odbyło się 8 wykładów w miesiącach: styczeń, luty, marzec, maj, wrzesień, październik, grudzień, ogólna liczba uczestników wyniosła 485 osób. 11 listopada odbył się Koncert w rocznicę stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości, wystąpił Męski Zespół Wokalny I Sygnori. Po koncercie udostępniono wystawę Katarzyny Popińskiej pn „W stulecie odzyskania niepodległości”. Liczba uczestników 86 osób. **Cykl wykładów „Wieczory z historią”** - odbyło się 10 wykładów z 330 uczestnikami.

W 2018 roku Klub zorganizował 379 zajęć dla dorosłych.

WROCŁAWSKI KLUB ANIMA (WK Anima)

Z ważniejszych zrealizowanych zadań należy zaliczyć projekt warsztatów „Aktywnie z Animą”, które cieszyły się dużym zainteresowaniem ludzi młodych. Brano czynny udział w projekcie „Szkoła w mieście”. Klub realizuje warsztaty motywacyjne w areszcie śledczym. Przez cały rok WK Anima wspierała inicjatywy zaprzyjaźnionych szkół oraz parafii, uczestnicząc w festynach organizowanych dla dzieci. W różnych 81 przedsięwzięciach (spektakle teatralne, koncerty, festiwale, wystawy, imprezy plenerowe) wzięło udział 8 422 uczestników. A w 476 stałych i cyklicznych grupach warsztatowych dokształcało się 4 803 dzieci i dorosłych.

KLUB „POD KOLUMNAMI”

W 2018 roku realizowano stałe działania zgodnie z planem i możliwościami organizacyjnymi. Niewątpliwym wpływem na bieżącą wydolność organizacyjną miało w 2018 roku prowadzenie i realizacja dodatkowego projektu: „Ruska 46 abc - przestrzeń dla kultury” dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej i MKiDN polegającego na przebudowie i przystosowaniu obiektu o pow. 360 m² przy ul. Ruskiej 46A (stanowiącego filię klubu) pod działalność artystyczną grupy „Małe Instrumenty”.

W lokalu tym planuje się w kolejnych latach prowadzić dodatkową działalność ekspozycyjną, koncertową, warsztatową oraz nagraniową (studio nagraniowe). W siedzibie klubu przy placu św. Macieja w dalszym ciągu rozwijały się i były prowadzone stałe zajęcia. Powstały kolejne realizacje filmowe tworzone przez środowisko amatorów uczestniczących w dwóch grupach „filmowych” – początkującej i zaawansowanej (3 godzinne zajęcia we wtorki i środy). W ramach stałych zajęć praktycznych powstało kilka etud filmowych opublikowanych na kanale youtube klubu Pod Kolumnami. Odbyły się również jak co roku „Wakacyjne warsztaty teledysku”. Zrealizowano teledysk wrocławskiego zespołu Vincent. Zajęcia prowadzone są od lat przez reżysera i filmoznawcę Sabina Kluszczyńskiego w klubowej pracowni filmowej. Zajęcia te cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem uczestników. Utrzymywane są stałe propozycje zajęć dla środowisk seniorów. Kontynuowano współpracę z grupą miłośników kultur ludowych tworzących grupę pn.: "Chatka Tańca" - spotkania te wpisują się w wieloletnią tradycję prezentacji kultur etnicznych w klubie poprzez różne formy działalności artystycznej. Klub Pod Kolumnami ma długą tradycję wspierania środowiska miłośników kultury irlandzkiej we Wrocławiu - odbywają się stałe zajęcia z tańca irlandzkiego dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W klubie działała jak w latach ubiegłych dziecięca grupa pantomimy pn.: „Mały Teatr Pod Kolumnami”, dla dzieci w wieku 4-9 lat prowadzona przez wrocławską Fundację Pantomima. W Klubie odbyło się 40 różnych przedsięwzięć (koncert, wystawa, przedstawienie, impreza plenerowa) dla 3 230 uczestników. Działo 128 stałych grup z 890 uczestnikami (dzieci, młodzież, dorośli) oraz odbywały się zajęcia cykliczne (warsztaty, kursy).

CENTRUM KULTURY ZAMEK

W 2018 roku zrealizowano wszystkie zaplanowane imprezy, kontynuowano cykle: „Kultury Świata”, „Brzdąc na Zamku”, „Sensoplastyka” oraz festiwale: Wrocławski

Festiwal Dobrego Piwa, Dni Fantastyki oraz Jarmark Jadwiżański. Nowe wydarzenie - cykliczne spotkania miłośników gier planszowych - Zamkowe Granie. Centrum wydaje Gazetę Leśnicką - dwutygodnik osiedlowy (ukazały się 22 numery w ciągu całego roku), nakład wynosił 1 300 egzemplarzy. W Centrum w ramach zajęć stałych brało udział 350 osób w 25 grupach. W różnych 85 przedsięwzięciach (koncert, wystawa, spotkanie, jarmark) wzięło udział 83 365 obiorców.

CENTRUM KULTURY AGORA

W Centrum zrealizowano m.in.: 33. Festiwal Śpiewających Przedszkolaków, 20. Festiwal Teatrów Przedszkolnych, 19. Ogólnopolski Festiwal Ewentualnych Talentów Aktorskich FETA, Ogólnopolski Przegląd Młodych Wokalistów Debiuty 2018, KUŹNIA PROJEKTÓW III 11/11 WOLNOŚĆ KOCHAM I ROZUMIEM Projekt w ramach obchodów Narodowego Święta Niepodległości, SENIOR ART. Senioralny Przegląd Małych Form Teatralnych i Kabaretowych w ramach Wrocławskich Dni Seniora. W Centrum w 2018 roku w ramach zajęć stałych z różnych 26 zakresów wzięło udział 408 uczestników.

OŚRODEK DZIAŁAŃ TWÓRCZYCH ŚWIATOWID (ODT Światowid)

W Ośrodku zrealizowano m.in. XXI Artystyczne Warsztaty Wokalne z udziałem Janusza Radka zakończone koncertem uczestników oraz recitalem prowadzącego, I. Festiwal Inspiracje – Interpretacje - pierwsza odsłona konkursu piosenki artystycznej poświęcona w tej edycji Andrzejowi Zausze, Galę XI Festiwalu Bajkopisarzy „Piernikowa chata” – konkurs na najciekawszą bajkę oraz warsztaty literackie dla dzieci, Światowid klasycznie – cykl koncertów muzyki kameralnej, Jazz w Światowidzie – cykl koncertów muzyki jazzowej, Konkurs recytatorski im. Zbigniewa Herberta (współorganizowany ze Szkołą Podstawową nr 66), Zamknięte sklepy otwarte miasto – warsztaty i animacje promujące działalność ODT Światowid na imprezie plenerowej, Zdolny Wrocław gra na Wielkiej Wyspie Koncert z okazji Święta Wrocławia, podczas którego wystąpili: Lech Janerka, Jabłonka, Kagyuma, Sam & Bart, Trelecaster, Wakacyjne Safari – plener artystyczny we wrocławskim ZOO. Ośrodek w 2018 roku zorganizował 76 różnych przedsięwzięć (koncerty, wystawy, spektakle, imprezy plenerowe itp.) dla 6 481 odbiorców oraz 48 grupy zajęć stałych i cyklicznych dla dzieci i dorosłych dla 467 uczestników.

CENTRUM KULTURY WROCŁAW-ZACHÓD

W 2018 roku w Centrum w kołach i sekcjach – w 24 propozycjach uczestniczyło ok. 5 000 osób, w tematycznych feriach/wakacjach – ok. 50 osób a w pozostałych imprezach dla dzieci i dorosłych (spektakle, projekcje filmowe, kabarety itp.) - ok 50 propozycji uczestniczyło 13 000 osób. W sumie we wszystkich działaniach Centrum Kultury Wrocław - Zachód w 2018 roku uczestniczyło ok. 16 050 osób. Wśród propozycji Centrum stałe miejsca zajmują Scena Młodego Widza z interesującymi spektaklami teatralnymi dla dzieci, Kino Młodego Widza, galeria sztuki współczesnej.

MUZEUM MIEJSKIE WROCŁAWIA

W obiektach Muzeum Miejskiego Wrocławia: Starym Ratuszu, Pałacu Królewskim, Arsenale Miejskim, Starym Cmentarzu Żydowskim oraz Muzeum Teatru zorganizowano 13 wystaw stałych oraz 36 wystawy czasowe, które zostały odwiedzone przez 163 589 odbiorców. Wszystkie Oddziały Muzeum brały czynny udział w organizowaniu wystaw czasowych i opiece nad wystawami stałymi. **WYBRANE WYSTAWY:** „**Dali, Warhol. Geniusz wszechstronny**” (22.03.–30.09.; pl. Wolności; A. Fudali, E. Pluta), „**Drogi do niepodległości**” (7.03.–25.11.2018 roku; Arsenał Miejski; M. Cieśla, B. Kozarska-Orzeszek), „**Epoka malarstwa śląskiego 1845–1945**” (od 14.04.; Pałac; J.J. Trzynadłowski), „**Wrocławski Nowy Targ – rytm rozwoju średniowiecznego miasta na kulturowym pograniczu**” (od 7.12.; Arsenał Miejski; A. Witkowska), „**Malarz na uboczu. Stanisław Kukla 1919–1992**” (19.06.–30.09.; Pałac Królewski; J.J. Trzynadłowski), „**Z Kroniki Wrocławia. Rok 1948**” (od 23.11.; Ratusz; H. Okólska). Muzeum wydało 10 pozycji książkowych oraz przygotowało plakaty, zaproszenia, ulotki promujące kolejne wystawy i wydarzenia. Wydano: „Archilim oraz gry z 2D i 3D”, Tadeusz Sawa-Borysławski, j. polski „Broń biała. Katalog zbiorów Muzeum Miejskiego

Wrocławia wydany z okazji setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości”, (red.) M. Cieśla, K. Jacobson, j. polski, „Drogi do Wrocławia”, (red.) H. Okólska, j. polski, „Gertrud Staats. Mistrzyni śląskiego pejzażu”, (red.) M. Łagiewski, P. Łukaszewicz, j. polski/j. j. niemiecki, „Iluminacja błękitu”, Waldemar Kuczma, j. polski/j. angielski, „Markus von Gosen. Z miłości do zwierząt i sztuki”, (red.) M. Łagiewski, j. polski j. niemiecki, „Order Orła Białego – w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości”, Barbara Kozarska-Orzeszek, j. polski, „Malarz na uboczu. Stanisław Kukla”, (red.) J.J. Trzynadłowski, j. polski, „Tadeusz Kościuszko. Syn wolności” (200 - setna rocznica śmierci), (red.) K. Ślipko-Jastrzębska, j. polski, „W poszukiwaniu koloru. Fotografia Włodzimierza Kałdowskiego”, Marzena Smolak, j. polski. Wszystkie Oddziały gromadziły, opracowywały, udostępniały i wypożyczały zbiory oraz dokumentację. Kontynuowano zwyczajowe prace w działach. Uzupełniano bazę danych MONA. Przygotowywano kwerendy tematyczne i opracowywano materiały. Wszystkie Działy muzeum zakończyły rozpoczętą w 2017 roku inwentaryzację zbiorów. W trakcie praktyk muzealnych zapoznawano studentów i stażystów ze specyfiką pracy muzealnej oraz przygotowywano ich do zadań związanych z zabytkami i dokumentacją. Prowadzono też prace uwzględniając specyfikę poszczególnych Oddziałów. EDUKACJA Dział Pedagogiczny przeprowadził **655** zajęć na **79** tematów. Uczestniczyło w nich **14 900** uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich, a także dzieci z grup przedszkolnych, studentów i opiekunów oraz innych grup zorganizowanych (m.in. z Klubów Seniorów i Uniwersytetów III Wieku), jak również dzieci indywidualnych wraz z rodzicami oraz zwiedzających dorosłych. Zajęcia były przeprowadzone na wystawach, w sali edukacyjnej oraz na terenie starego miasta (lekcje terenowe). Część zajęć przeprowadzono w ramach akcji „Szkoła w mieście” i „Edukacja w miejscach pamięci”. W zależności od uzgodnień z nauczycielami, uczestnicy oglądali oryginalne zabytki i ich kopie, grafiki, fotografie oraz filmy. Dzieci uczestniczyły w inscenizacjach, zabawach, konkursach i quizach, układaniu puzzli, wyjściach w teren, a także zajęciach plastycznych i warsztatach. W ogólną liczbę lekcji, warsztatów muzealnych i oprowadzeń wliczono także bezpłatne zajęcia: – dla dzieci i młodzieży ze szkół specjalnych, integracyjnych, fundacji i stowarzyszeń działających na rzecz potrzebujących, Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania, podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej czy pacjentów Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Psychicznego; – w ramach półkolonii zimowych i letnich organizowanych przez szkoły, parafie, świetlice środowiskowe i Domy Kultury, jak również dla dzieci indywidualnych, pozostających w tym czasie w mieście; – oprowadzania dla seniorów w ramach akcji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „**60+Kultura**”; – zajęcia dla dzieci z okazji Międzynarodowego Festiwalu Krasnoludków organizowanego przez Biuro Promocji Miasta i Turystyki UM; – dla przedszkoli w ramach akcji „**Spotkanie w Muzeum**” we współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego UM; – z okazji Dnia Życzliwości, we współpracy z Urzędem Miejskim Wrocławia (Biuro Promocji Miasta i Turystyki UM). Współpracowano z Biurem Prezydenta Wrocławia – pracownicy Działu Pedagogicznego przeprowadzili w Starym Ratuszu 13 bezpłatnych zajęć dla 299 dzieci goszczących wcześniej u Prezydenta Miasta. W roku 2018 Muzeum Miejskie kontynuowało współpracę z Biurem Rozwoju Przedsiębiorczości UM we Wrocławiu, w ramach realizacji projektu propagującego wiedzę o przedsiębiorczości na tle historii Wrocławia. Dział Pedagogiczny przygotował i przeprowadził cykl 50 bezpłatnych lekcji dla uczniów szkół podstawowych (kl. VI–VIII) oraz kl. I i II klasy gimnazjum pt. „**Historia wrocławskich firm lekcją przedsiębiorczości**”. Kontynuowano przeprowadzanie zajęć sobotnich dla rodzin z dziećmi – warsztaty rodzinne. Zajęcia odbywały się raz w miesiącu, w różnych Oddziałach MMW. Odbyło się 10 warsztatów rodzinnych. Dział przygotował również i przeprowadził 4 zajęcia z okazji **Dolnośląskiego Festiwalu Nauki**, jak również koordynował program zajęć w MMW. Pracownicy Działu Pedagogicznego przeprowadzili również oprowadzanie z okazji **Dnia Kobiet** (w dwóch Oddziałach), jak również warsztaty dla dzieci „**Krzaki, futrzaki i pierzaki... czyli piękny świat wokół nas**” oraz grę dla dzieci i dorosłych „**Od rudy do żelaza**” na wystawie „**Śląsk starożytny**” w Muzeum Archeologicznym z okazji **Międzynarodowej Nocy Muzealnej**.

W 2018 roku Dział Pedagogiczny przygotował scenariusze oprowadzeń, lekcji i warsztatów muzealnych towarzyszących wystawom: „Nowy poczet władców Polski. Waldemar Świerzy kontra Jan Matejko” (zajęcia na ferie zimowe), „Dali, Warhol – geniusz wszechstronny”, „Wyobraźnia i rygor”, „Gertrud Staats. Mistrzyni śląskiego krajobrazu”, „Stanisław Kukła. Malarz na uboczu”, „Markus von Gosen. Z miłości do zwierząt i sztuki”. W 2018 roku Muzeum Miejskie Wrocławia przystąpiło do akcji **„Muzealniaki – muzeum nie tylko dla dużych!”**, propagującej ułatwienie dostępu do wydarzeń kulturalnych rodzicom bardzo małych dzieci, jak i samych dzieci w wieku do lat 5. Dział Pedagogiczny wziął udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu imprezy plenerowej **„Ludzie Ognia”** w Arsenale Miejskim oraz wziął udział w festynie organizowanym przez Urząd Miasta **„Zamknięte sklepy – otwarte miasto”**. Dział Pedagogiczny organizuje corocznie konkurs dla dzieci i młodzieży na medal i małą formę rzeźbiarską. Jak co roku, do udziału w konkursie zostały zaproszone dzieci i młodzież ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, placówek oświatowych i kulturalnych oraz szkół artystycznych z Wrocławia, a także uczniowie ze szkół specjalnych z terenu Dolnego Śląska. W 2018 roku, w XXVIII edycji konkursu pt. **„Moja przyszłość w moich rękach. Przedsiębiorczość i ja”**, wzięło udział 367 uczniów z 39 szkół i placówek. Dział przygotował wystawę pokonkursową z uroczystym wernisażem, podczas którego laureatom wręczono nagrody.

MUZEUM WSPÓŁCZESNE WROCŁAW (MWW)

W roku 2018 działalność Muzeum Współczesnego Wrocław skupiło się na realizacji programu wystaw czasowych i promocji istotnych zjawisk sztuki współczesnej. W programie wystawienniczym szczególnie istotne były dwa duże projekty. Wystawa „Szczurołap”, która analizowała współczesne konsekwencje rozwoju cywilizacji i modernizacji, oraz wystawa poświęcona Katarzynie Kobro „Medytacje Fibonacciego...”. Ważne były także wystawy międzynarodowe „StandbyPainter” oraz „I wody stały się piółunem”. Przez cały rok Muzeum prowadziło bardzo ożywioną działalność wystawienniczą, edukacyjną i upowszechniającą współczesne zagadnienia kultury, sztuki i życia w społeczeństwie. W przestrzeni Muzeum odbyły się 2 wystawy stałe i 21 wystawy czasowe, które w sumie odwiedziło 38195 widzów. Dodatkowo w samą Noc Muzeów instytucję odwiedziło 4300 osób. Zaplanowane wydarzenia towarzyszące wystawom (wykłady, oprowadzania kuratorskie, projekcje filmów i program edukacyjny) przyciągnęły widzów w różnym wieku i o różnym stopniu zaangażowania w życie kulturalne miasta, oswajając ich ze sztuką współczesną. W ramach programu edukacyjnego i społecznego w MWW odbyło się w sumie 218 wydarzeń, w których uczestniczyło 6313 osoby. W 2018 roku Muzeum zakupiło również 20 prac do kolekcji, dzięki zdobyciu ministerialnej dotacji. WYSTAWY: KOŚCI, CHMURY, MOLEKUŁY. RYSUNKI JAROSŁAWA GRULKOWSKIEGO, 13.10.2017–5.02.2018 (komisarz: Andrzej Jarosz), WROCŁAW KONKRETNY. DZIEŁA Z KOLEKCJI DOLNOŚLĄSKIEGO TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH, 27.10.2017–26.03.2018 (kuratorka: Anna Kołodziejczyk), MIESIĘCZNIK „FOTOGRAFIA” 1953–1974, 10.11.2017–29.01.2018 (kuratorzy: Agata Ciastoń, Paweł Bąkowski), EWA BUDNIK. WSZYSTKIE RZECZY WIDZIALNE I NIEWIDZIALNE, 21.12.2017–29.01.2018 (kurator: Paweł Bąkowski), KATARZYNA RAMOCKA. NIE ŻAŁUJĘ, ŻE WCZEŚNIEJ NAS NIE BYŁO, 09.02–09.04.2018 (kurator: Paweł Bąkowski), AMIR YATZIV, GUY SLABBINCK. STANDBY PAINTER, 23.02–21.05.2018 (kuratorka: Agata Ciastoń), HUBERT HUMKA. DEATH LANDSCAPES, 02.03–04.06.2018 (kurator: Paweł Bąkowski), MAGDALENA KOTKOWSKA. NIC W ZAMIAN, 20.04–18.06.2018 (kurator: Andrzej Jarosz). ANNA SZPAKOWSKA-KUJAWSKA, Z CYKLU „ZMĘCZENI” 27.04.2018–31.01.2019, SZCZUROŁAP, 11.05–24.09.2018 (kurator: Piotr Lisowski), PIOTR BUJAK. RED IS BAD, 08.06–20.08.2018 (kurator: Piotr Lisowski), MICHAŁ WORONIAK. URODZAJ, 06.07–10.09.2018 (kurator: Paweł Bąkowski), NIETOTA, 29.06–01.10.2018 (kurator: Łukasz Huculak), PRAKTYKA OKUPACJI DZIEŁA. TIFF FESTIVAL 2018 // WSPÓŁPRACA, 06.09–08.10.2018 (kuratorka: Joanna Rzepka-Dziedzic, współpraca: Maciej Chodziński, Tomasz Kontny, Małgorzata Miśniakiewicz, Adrian Lach), KAJA RATA. KAJNIKAJ, 21.09–26.11.2018 (kurator: Paweł Bąkowski), UCIELEŚNIONE. DZIEŁA Z KOLEKCJI DOLNOŚLĄSKIEGO TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH,

12.10–12.11.2018 (kuratorka: Dorota Miłkowska), ELLA LITWITZ. I WODY STAŁY SIĘ PIOŁUNEM, 26.10.2018–04.02.2019 (kuratorka: Agata Ciastoń), MEDYTACJE FIBONACCIEGO + SZTRUKSOWY ZAJĄC | WOBEC KATARZYNY KOBRO (1898–1951), 09.11.2018–11.02.2019 (kuratorka: dr Dorota Grubba-Thiede), ALOJZY GRYT. CZAS – OKRUCHY, FRAGMENTY, ZNAKI, 23.11.2018–14.01.2019 (kurator Marek Śnieciński), MARCIN PŁONKA. TOPIEL, 07.12.2018–11.02.2019 (kurator: Paweł Bąkowski), DUCHY LASU. WYSTAWA INTERKATYWNA PATRYCJI MASTEJ, 09.12.2017–31.12.2018 (kuratorka: Magdalena Skowrońska), STAŁA WYSTAWA MWW — STANISŁAW DRÓŻDŻ. POJĘCIOKSZTAŁTY, od 23.05.2014, STAŁA WYSTAWA MWW — ARCHIWUM JERZEGO LUDWIŃSKIEGO, od 26.07.2013 (kurator: Piotr Lisowski, aranżacja: Robert Rumas).

MUZEUM ARCHITEKTURY

W ciągu 2018 r Muzeum zaprezentowało łącznie 25 wystaw czasowych, najważniejszymi z nich były: Awers/rewers. Architekt Bohdan Lachert; Leon Tarasewicz; WuWAg płynie do Ameryki: Adolf Rading we Wrocławiu; Trzy początki: 1918/1945/1989; Zvi Heckeroku Dom Neumeistrów. Szkice; Wielkie dni Wrocławia. Wystawa Ziem Odzyskanych w 1948 roku; Wrocławskie konkursy architektoniczne 2005-2016; Miniarchitektura - modele ze zbiorów Muzeum Architektury we Wrocławiu; Sergei Tchoban. Kontrastowa harmonia miast oraz Domy z Głową. Pracownia Architektury Głowacki. Muzeum pokazało również wystawę w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Architektury DoFA'18. Hasło tegorocznego festiwalu to „miasto przemysłowe”. W ramach tego wydarzenia w Muzeum Architektury zorganizowano trzy spotkania: Concordia Hub na Wyspie Słodowej 7 – prezentacja inwestycji i konferencja prasowa z udziałem inwestora Pro Design, MVRDV i coarchitektów Q2Studio; „Kominy i szyny – czyli Wrocław wieku pary”, prow. Studenckie Koło Naukowe Ochrony Dziedzictwa Kultury UWr oraz „What Architecture can do – how to create place for people?”, wykład arch. Fokke Moerel - MVRDV, Holandia. W ramach współpracy z polskimi, w tym wrocławskimi oraz zagranicznymi instytucjami, Muzeum Architektury we Wrocławiu pokazało w 2018 roku następujące wystawy: Translokacje modernizmu. Architektura Kambodży i Wietnamu; Malując. Urszula Wilk/Eugeniusz Minciel (organizator: Galeria Miejska we Wrocławiu), A my po ESK... Ekspresja Struktura Kolor (Zpap oddział Wrocław); Dyplomy SARP (organizator SARP Wrocław); Konkurs na koncepcję architektoniczną Muzeum Książąt Lubomirskich we Wrocławiu - Wystawa pokonkursowa (organizator: Zakład Narodowy im. Ossolińskich i SARP Wrocław); Konkurs INŻYNIERSKI DYPLOM ROKU SARP O/WROCLAW - edycja 2018 (organizator: SARP Wrocław); Piękny Wrocław, edycja XXVIII (organizator: Gmina Wrocław); LABIRYNT OBRAZÓW – GRY PRZESTRZENIĄ /wystawa pracowników Zakładu Rysunku, Malarstwa i Rzeźby Politechniki Wrocławskiej (organizator: Politechnika Wrocławska); Architektura optymizmu. Fenomen Kowna, 1918-1940 (wystawa została przygotowana przez Litewską Narodową Komisję UNESCO. Partnerem ekspozycji są Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej oraz Europejska Stolica Kultury Kowno 2022); Wystawa uczniowska (organizator: Dom kultury Fabryczna); Jacek Damiński. Architektura jako doświadczenie przestrzeni (organizator: Fundacja Polskiej Sztuki Nowoczesnej); 1918-2018: sto lat niepodległości. Polska – światu (organizator: Miasto Wrocław i Muzeum Europy); Wystawa w ramach DoFA'18 (organizator: SARP Wrocław); Habitat Now! - wystawa studentów PWr w ramach konferencji naukowej (organizator: Politechnika Wrocławska); Wystawa pokonkursowa „Mieszkanie +” – osiedle mieszkaniowe przy ul. Hermanowskiej we Wrocławiu (organizator: SARP Wrocław). Duże zainteresowanie publiczności wzbudził także projekt Archi-box. Dzięki wspieraniu i zachęcaniu odbiorców do czynnego udziału w budowaniu jego programu, Muzeum Architektury odwiedziło dodatkowo 2 582 osoby. W roku 2018 znacząco wzrósł także zasięg portali społecznościowych związanych z Muzeum Architektury. Profil Muzeum Architektury na Facebooku zaczęło obserwować dodatkowo 1 041 osoby. Liczba polubień zwiększyła się natomiast o 844 osoby. Podobną tendencję zaobserwowano na facebookowym profilu Archi-boxu, gdzie liczba obserwujących osób z 1 788 zwiększyła się do 2 138. Polubienia wzrosły natomiast z 1 811 do 2 154. Muzeum Architektury rozpoczęło także prowadzenie profilu na portalu Instagram. Łączna liczba osób

obserwujących wynosi obecnie 1 467. W roku 2018 Muzeum Architektury zorganizowało również wycieczkę i zwiedzanie Warszawy śladami Bohdana Lacherta (Topografia modernizmu: Lachert i Szanajca na Saskiej Kępie oraz Czytanie Muranowa). Oba spotkania poprowadziła Katarzyna Uchowicz – kuratorka wystawy Awers/rewers. Architekt Bohdan Lachert. Ciekawym przedsięwzięciem okazała się również rekonstrukcja akcji artystycznej Barbary Maroń i Zbigniewa Makarewicza z 1968 roku pt. „Ciągłe spadanie”. W roku 2018 w Muzeum Architektury odbyły się także liczne wykłady, prelekcje i spotkania autorskie. Najważniejsze z nich to: Future architectural forms in the city landscape – improving sustainability and efficiency through new structural membranes (Prof. Ruy Marcelo de Oliveira Pauletti); Dynamic cities (arch. Joaquín Alvaro Banón); wykłady z cyklu „sztuka w architekturze”; Sacrum i postindustrializm. Wschodnie wyspy odrzańskie we Wrocławiu. Historia zabudowy (Maria Zwierz); Adolf Rading – losy architekta i profesora Akademii Sztuk Pięknych po wyjeździe z Wrocławia w 1933 roku (dr Regina Göckede); Architektura i tożsamość. Wrocławski trop na Żydowskim Cmentarzu (dr Amalia Reisenhel); Bazarch – targi książki o mieście i Architekturze. Wystawy prezentowane w 2018 roku cieszyły się dużym zainteresowaniem publiczności: wrocławian, gości z całej Polski i z zagranicy. Były również tematem wielu publikacji (artykułów, zapowiedzi, recenzji) w mediach lokalnych, ogólnopolskich i zagranicznych. Obejrzało je łącznie 42 035 widzów.

NAGRODY. Muzeum Architektury we Wrocławiu zostało w 2018 roku wyróżnione kilkoma prestiżowymi nagrodami. Dyrektor Muzeum dr Jerzy Ilkosz otrzymał Pierścień Karla Friedricha Schinkla za rok 2018. Jest to jedno z najważniejszych międzynarodowych wyróżnień dla osób i instytucji zajmujących się ochroną zabytków. Republika Federalna Niemiec odznaczyła dra Jerzego Ilkosza za jego szczególne zasługi przy zabezpieczaniu Archiwum Budowlanego we Wrocławiu oraz za swoje badania nad wrocławską architekturą modernistyczną. Niemiecki Komitet Narodowy Ochrony Zabytków został założony w 1973 roku i od 1978 roku przyznaje to zaszczytne wyróżnienie. Dr Jerzy Ilkosz jest, po nieżyjącym już profesorze Janie Zachwatowiczu z Warszawy, drugim Polakiem, który dostał takiego zaszczytu. Panie Ewa Jasieńko oraz Urszula Gołota otrzymały „medal Zasłużony dla Wrocławia” za wieloletnią pracę na rzecz promocji wrocławskich artystów i architektury na arenie ogólnopolskiej jak i międzynarodowej. Dodatkowo Pani Ewa Jasieńko otrzymała Złoty Krzyż Zasługi – jedno z najważniejszych cywilnych odznaczeń państwowych, przyznawanych za propagowanie najważniejszych osiągnięć współczesnej architektury polskiej.

BWA WROCŁAW GALERIE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ (BWA)

W 2018 roku BWA Wrocław zrealizowało we wszystkich czterech galeriach 23 wystawy (21 nowych wystaw oraz dwie wystawy rozpoczęte w 2017 roku), które obejrzało 29 106 osób. Wystawom i programowi merytorycznemu towarzyszyły wydawnictwa: 1 katalog o nakładzie 300 egz., 1 numer czasopisma o nakładzie 300 egz., 4 informatory kwartalne o łącznym nakładzie 4000 egz. W ramach działań edukacyjnych odbyło się 210 działań pozawystawowych, w których uczestniczyło ponad 6 500 osób. Działalność ta obejmowała spotkania autorskie, spotkania z artystami, kuratorami, projektantami, wykłady, panele dyskusyjne, warsztaty, performansy, koncerty, przeglądy sztuki, projekcje filmowe oraz pobyt rezydencyjny. Najważniejsze osiągnięcia całej instytucji w 2018 roku: Joanna Kobyłt - udział w Muzealnym Think Tanku organizowanym przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie i Muzeum Śląskim w Katowicach; Joanna Kobyłt – przeprowadzanie zajęć warsztatowych Artysta w sieci dla studentów VI roku rzeźby Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu; Alicja Klimczak-Dobrzaniecka – przeprowadzenie cyklu wykładów Rynek sztuki dla studentów IV roku malarstwa Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu; Nie czas na murale! - spotkanie wokół książki „Międzynarodowe Biennale Sztuki Zewnętrznej OUT OF STH” z Joanną Stembalską i Sławkiem Zbiokiem Czajkowskim w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie; Joanna Stembalska - tutorka w Programie Stypendialnym Ministra Kultury Gaude Polonia; Wystawa W poszukiwaniu sensu życia została wyróżniona w rankingu Róże i różgi, (wyróżnienie Róże), Magazyn SZUM nr 23, s. 40; Wystawa Strategie

niewidzialności otrzymała tytuł Wydarzenia Miesiąca i nominację do Wydarzenia Roku 2018 Portalu O.pl

GALERIA MIEJSKA

W 2018 roku Galeria Miejska we Wrocławiu zrealizowała 12 projektów wystawienniczych, które obejrzało 10 682 widzów. Wśród nich 11 zostało zrealizowanych w murach siedziby galerii, natomiast jedna w Muzeum Architektury we Wrocławiu. Poza zaplanowanymi ekspozycjami, galeria uczestniczyła w 4 wydarzeniach specjalnych, dzięki czemu dotarła do dodatkowego i szerszego grona odbiorców, wśród których byli nie tylko znawcy sztuki, ale też miłośnicy literatury. Oprócz standardowych wystaw w Galerii zorganizowano dwie obrony prac dyplomowych – magisterskiej i doktoranckiej (przy współpracy z Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu). W ramach oficjalnego otwarcia wszystkich ekspozycji zorganizowano wernisaże połączone z wydarzeniem muzycznym (koncerty jazzowe, rockowe, muzyki tradycyjnej etc.). Podczas dwóch wystaw odbyły się finisaże. Dodatkowo, w 2018 roku zorganizowano konferencję prasową dot. wystawy „Malując”. Do każdej ekspozycji zaprojektowano materiały promocyjne (bannery, indywidualne plakaty promocyjne i zaproszenia na wernisaż).

GALERIA ENTROPIA

Program Galerii Entropia zawiera i łączy w sobie różne kierunki, media i strategie artystyczne. W 2018 został zrealizowany 14 wystaw oraz 48 innych zdarzeń, pokazów, performansów, spotkań. Rok 2018 był dla Galerii bardzo istotny ze względu na jubileusz 30-lecia działalności, z którym wiązały się szczególne projekty wystawiennicze, akcje artystyczne i zdarzenia społecznościowe. Galeria i jej prowadzący zostali wyróżnieni przez PR Wrocław Kultura w kategorii sztuki wizualne. Wieloletni projekt Galerii – „Katalog Entropii Sztuki” w postaci obiektów i prac ponad 90 artystów został zakupiony do kolekcji Dolnośląskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych. **NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA:** „**Entropia rośnie v.3.0. Re-Konstrukcja w procesie**” (23.02) - pokaz, działania, koncert - inauguracja Roku Entropii (100 widzów) - kreatywna rekonstrukcja zdarzenia inicjującego działalność Galerii Entropia w 1988 roku poszerzona o działania performatywne i koncert; „**Entropia rośnie v.3.0**” - wystawa grupowa z okazji 30-lecia Galerii (20.06 – 27.07) ponad 50 artystów, 250 widzów oraz zdarzenia towarzyszące (performanse, happening uliczny, pokazy, koncert) - projekt zdarzeń towarzyszących realizowany wspólnie z Muzeum Współczesnym Wrocławia (łącznie: 310 widzów), „**Katalog Entropii Sztuki**” w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie - wystawa grupowa, (14.12 – 31.01.2019) dane za okres 14.12-31.12.2018 – 1 400 widzów oraz zdarzenia towarzyszące 14.12.2018 (happening, performance) dla 100 widzów. 14 wystaw odwiedziło 4 143 osób, w innych 48 zdarzeniach (autorskie spotkania, pokazy, performance) uczestniczyło 1132 widzów. W ramach Dziecięcej Wytwórni Filmowe (Warsztaty Filmu Animowanego dla dzieci) w 39 zajęciach brało udział 161 uczestników.

OGNISKO KULTURY PLASTYCZNEJ IM. EUGENIUSZA GEPERTA WE WROCŁAWIU

W Ognisku prowadzono zajęcia w pracowniach: rysunku i malarstwa, rzeźby, ceramiki, szkła artystycznego, tkaniny artystycznej, grafiki warsztatowej, sitodruku, fotografii cyfrowej, działań artystycznych, komputerowego projektowania graficznego, filmu i multimedialności, grafiki 3D. W galeriach Ogniska cyklicznie prezentowano prace słuchaczy: wystawy malarstwa, grafiki, tkaniny, kolażu. W lipcu odbył się plener malarski stacjonarny i wyjazdowy. W ferie i w wakacje we współpracy ze Związkiem Dużych Rodzin 3+ odbyły się warsztaty filmowe grafiki 3D dla dzieci i młodzieży. W Ognisku prowadzono zajęcia dla 268 uczestników w 20 grupach oraz zorganizowano 18 przedsięwzięć dla 1 470 widzów.

OŚRODEK „PAMIĘĆ I PRZYSZŁOŚĆ” (OPiP)

Misją Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” jest dokumentowanie oraz upowszechnianie dorobku historycznego i kulturowego Wrocławia i Dolnego Śląska po II wojnie światowej, a w szczególności: upowszechnianie wiedzy o oporze społeczeństwa polskiego wobec władz komunistycznych, popularyzacja (wśród mieszkańców miasta, w Polsce

i za granicą) wiedzy o powojennej historii Wrocławia jako ważnego elementu dziedzictwa europejskiego, w tym o wkładzie Wrocławia w pojednanie europejskie. Instytucja swoje cele realizuje poprzez projekty wystawiennicze, edukacyjne i badawcze.

Działalność wystawiennicza; wystawa stała: **Wrocław 1945-2016**. Wystawa prezentująca powojenne losy Wrocławia i jego mieszkańców. Odwiedzający zapoznają się m.in. z historią pojednania polsko-niemieckiego i listu biskupów polskich, działalnością Radia Wolna Europa i epidemią czarnej ospy we Wrocławiu. Szczególne miejsce na wystawie zajmują losy „Solidarności” we Wrocławiu, frekwencja: 31 743. Odbyły się 33 ekspozycje czasowe z ogólną frekwencją: 319 504, wśród nich m.in.: **Świat Tytusa Romka i A'Tomka Papcia Chmiela - Instytut Wszeczbytków Profesora Talenta**. Wystawa odtwarzająca świat wykreowany w komiksach Henryka Jerzego Chmielewskiego, skierowana zarówno do młodego widza, jak i dorosłych miłośników twórczości Papcia Chmiela, **Pomysłowi. Powódź 1997 - sceny z życia codziennego**. Wystawa kończąca prace zrealizowana w ramach projektu „Pomysłowi”, prezentująca codzienne życie mieszkańców podczas walki z żywiołem przez pryzmat ich własnych, amatorskich zdjęć, **Wrastanie. Ziemie Zachodnie i Północne. Początek. Opolska odsłona wystawy powstałej w ramach współpracy realizowanej przez instytucje wchodzące w skład Sieci Ziem Zachodnich i Północnych, Ładny Wrocław**. Wystawa plakatów wrocławskiego grafika, wykładowcy Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu – **Artura Skowrońskiego, 50. rocznica Marca '68 na Politechnice Wrocławskiej**. Wystawa wypożyczona z Politechniki Wrocławskiej. Upamiętniająca strajki studenckie z Marca '68 roku w 50. rocznicę tych wydarzeń, **Niepodległa. Wystawa przedmiotów użytkowych i biżuterii patriotycznej**.

Działalność naukowa: priorytetem jest badanie powojennej historii ziem przyłączonych do Polski po II wojnie światowej, w szczególności metodą historii mówionej. W 2018 roku prace te były kontynuowane zgodnie z planem rocznym instytucji, realizowane w ramach własnych projektów badawczo-dokumentacyjnych oraz w ramach współpracy Sieci Ziem Zachodnich i Północnych.

Działalność edukacyjna (ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z Forum Edukatorów Muzealnych, działań na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych). Cykliczne programy edukacyjne organizowane przez muzeum: Stypendium imienia Augusta Emila Fieldorfa „Nila”. IV edycja konkursu stypendialnego popularyzującego wiedzę o losach i dziedzictwie Żołnierzy Wyklętych; Namaluj mi historię. Konkurs plastyczny przebiegający w bieżącym roku pod hasłem: Setne urodziny niepodległej Polski kończący się galą wręczenia nagród, zorganizowaną w stylu obchodów urodzin. Świadectwa historyczne. VII konkurs z cyklu "Świadectwa historyczne", skierowany do uczniów szkół średnich, którego tematem były mniejszości narodowe, etniczne i religijne w mojej miejscowości. Świadectwa historyczne 1945-2017.

Edukacja: wykład dotyczący historii komiksu, warsztaty plastyczne, ceramiki, teatralne, warsztaty animacji poklatkowej oraz z programowania klocków LEGO Mindstorms. Wydarzenia towarzyszące wystawie Świat Tytusa, Romka i Atomka. 20-21.01.2018, 9 10.03.2018, 17-18.03.2018, 17-18.02.2018 oraz 7-8.07.2018, 4-5.08.2018, Olimpiada Solidarności – finał wojewódzkiego etapu skierowanego do młodzieży szkolnej. Do rywalizacji przystąpiło 80 uczestników wyłonionych podczas etapu szkolnego konkursu. Egzamin polegał na rozwiązaniu testu z wiedzy historycznej obejmującej lata 1970-1990 15.03.2018, Bitwa wrocławska. Fabularna gra miejska dla młodzieży szkolnej, poświęcona największej manifestacji ulicznej stanu wojennego - "Bitwie wrocławskiej". 15.06.2018, Festiwal Teatrów Szkolnych Zielona Gęś, 22.11.2018, Życie na kartki. Fabularna gra miejska dla młodzieży szkolnej skupiona wokół zjawiska reglamentacji i życia w realiach lat 80. 26.10.2018; współpraca z Forum Edukatorów Muzealnych - pracownicy Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” wzięli udział w konferencji dla edukatorów muzealnych opartej na wykładach, panelach dyskusyjnych oraz warsztatach praktycznych. Była to okazja do wymiany myśli między odbiorcami oferty muzealnej a edukatorami. Pracownicy muzeów z całej Polski wzajemnie inspirowali się przedstawiając oferty edukacyjne w swoich instytucjach 23.03.2018;

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych: Warsztaty Fundacji Na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji Katarynka, 29.09.2018, 9.10.2018 oraz 16.11.2018, inne: Radosna Parada Niepodległości. Parada z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości, współorganizowana z Strefą Kultury Wrocław.11.11.2018, Weekend Niepodległości. Trzydniowe wydarzenie upamiętniające 100. rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę. W programie znalazła się uroczysta gala (10 listopada), na której odbyły się wernisaże wystaw, rozdanie nagród w konkursie Pełnoletni 1918/2018, przedstawienie strony internetowej pod tą samą nazwą, gra rodzinna na terenie wystawy głównej, trzydniowe warsztaty plastyczne dla dzieci, projekcja filmu oglądanego przy użyciu okularów VR "Kartka z powstania" oraz atrakcje rodzinne 10-12.11.2018., Wigilia Świadców Historii. Spotkanie opłatkowe Świadców Historii Ośrodka zorganizowane z towarzyszeniem zespołu CTR i szkolnych orkiestr dętych Wszystko gra z Dolnośląskiego Towarzystwa Muzycznego. Instytucja przeprowadziła 24 zajęcia dla 746 dzieci oraz 16 lekcji muzealnych dla 476 uczniów.

Koncerty i festyny: Koncert im. Przemysława Gintrowskiego. 16.03 2018. Koncert utworów legendarnego barda, Mogiłę pradziada ocal od zapomnienia.18.05.2018-19.05.2018. Koncert wieńczący akcję mającą na celu pomoc w odbudowie i renowacji zniszczonych polskich nekropoli na dawnych Kresach Rzeczypospolitej, Wakacje w Polsce. 15.06.2018. Piknik rodzinny rozpoczynający okres wakacyjny w CHZ. W programie znalazły się: gry i zabawy podwórkowe, warsztaty plastyczne, konkursy z nagrodami, Pchli Targ. 22.07.2018, 26.08.2018, 23.09.2018 Targ rzeczy używanych odbywający się cyklicznie w sezonie letnim na placu przed Centrum Historii Zajezdnia, wRock for freedom. 31.08-1.09.2018. Festiwal upamiętniający rocznicę powstania dolnośląskiej "Solidarności" w miejscu jej narodzin, czyli w dawnej zajezdni autobusowej nr VII współorganizowany przez NSZZ Solidarność oraz Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych "Nasze Miasto Wrocław", wRock for freedom - Dzień Niepodległości. 10-11.11.2018. Koncerty sygnowane marką festiwalu wRock for freedom upamiętniające dzień odzyskania przez Polskę niepodległości. W ciągu dwóch dni koncertów w Hali Stulecia wystąpiły zespoły: Ira, Dżem, Happysad, Lady Pank, Kombi.

W sumie w ramach różnych 188 wydarzeń Ośrodek odwiedziło 385 899 osób.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA (MBP)

Sieć Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu liczy 38 filii a w nich 4 punkty biblioteczne oraz 2 MultiCentra. Plan merytoryczny został zrealizowany zgodnie z założeniami i przyniósł rezultaty w postaci wzrostu ilości czytelników korzystających z usług biblioteki o ponad 5 200. Konsekwentna polityka gromadzenia zbiorów uwzględniająca potrzeby czytelników, monitorująca zmieniające się trendy, mody czytelnicze, festiwale, nagrody literackie i targi, jak również maksymalne skrócenie drogi od ukazania się nowości książkowej na rynku do znalezienia się jej na półce w bibliotece jest atutem i magnesem przyciągającym czytelników do biblioteki. W 2018 roku w odpowiedzi na rosnącą liczbę obcokrajowców zwiększono zakup książek do nauki języka polskiego oraz literatury w językach obcych, jak również uwzględniając potrzeby ludzi starszych lub z dysfunkcją np. wzroku zwiększono ofertę książek z dużymi literami. Równocześnie czytelnicy mogli bezpłatnie korzystać z elektronicznych zasobów w postaci:

- bazy LEGIMI – e-booki dostępne na urządzeniach mobilnych: użytkownicy aktywnie korzystający z serwisu: 7500 Liczba pobranych dokumentów: 185 665 liczba przeczytanych stron: 9 287 000 oraz serwisu www.libra.ibuk.pl, który umożliwia dostęp do elektronicznych publikacji popularno-naukowych: Liczba sesji: 11 048 Liczba pobranych dokumentów: 16 222 liczba przeczytanych stron: 135 285. Działania edukacyjne i promocyjne skierowane do dzieci i ich rodzin oraz seniorów, łączące nowe technologie i tradycyjne formy spędzania czasu wolnego, wpłynęły na wyraźny wzrost ilości aktywnie korzystających z oferty bibliotek w grupie wiekowej do lat 15 oraz w grupie wiekowej powyżej 60 lat. Promowanie czytelnictwa odbywało się również za pomocą stron internetowych: www.biblioteka.wroc.pl Liczba odsłon: 1 298 617 liczba unikalnych użytkowników: 234 021 www.fama.wroc.pl liczba odsłon: 92 724 liczba unikalnych użytkowników: 19 505

Newslettera: MBP: 5518 odbiorców i FAMA: 4978 odbiorców oraz profili poszczególnych filii bibliotecznych na Facebooku i Instagramie. Największą popularnością cieszą się profile Mediateki i Famy:

- <https://www.facebook.com/Mediateka58> Polubienia: 4437 os.
- oraz <https://www.facebook.com/cbkfama> Polubienia: 2656 os.
- Zrealizowano również działania ponadplanowe, związane z pojawieniem się w trakcie trwania roku nowych projektów.

WYBRANE PRZEDSIĘWZIĘCIA: Gamifikacja Literatury z wykorzystaniem oprogramowania na smartfony jest idealnym sposobem na włączanie dzieci i młodzieży, a także dorosłych w aktywne czytelnictwo. Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu widzi potencjał jakim jest gamifikowanie literatury. Zauważono realny wpływ gier literackich na wybory czytelników. W 2018 roku pracownicy MBP stworzyli scenariusze 8 gier miejskich oraz zaimplementowali je w oprogramowaniu Action Track (opartym na GPS), liczba uczestników: 2800. VII Równoleżnik Zero – Wrocławski Festiwal Podróżniczy im. Olgierda Budrewicza: 3-dniowe interdyscyplinarne wydarzenie, będące okazją do spotkań ludzi zainteresowanych podróżami i poznawaniem innych kultur, liczba uczestników: 3000.

- ŻYWA BIBLIOTEKA Projekt edukacyjny i międzynarodowy ruch na rzecz praw człowieka, który poprzez spotkania i rozmowy przeciwstawia się uprzedzeniom i dyskryminacji, liczba uczestników: 406.
- KLUBY RODZICA to cykliczne spotkania dla rodziców, rodziców z dziećmi, dziadków z wnukami, odbywające się w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu i w plenerze. Uczestnictwo i spotkania w Klubie Rodzica są bezpłatne, liczba uczestników: 6169 (w tym liczba uczestników dziecięcych: 3 278).
- Nowa filia Centrum Innowacji PRZEJŚCIE – FILIA NR 13 uczestniczyła w rozwijaniu kompetencji cyfrowych i przeciwdziałała e-wykluczeniu, pośredniczyła w nabywaniu praktycznych umiejętności korzystania z nowych technologii w sposób kreatywny i przede wszystkim świadomy. Największą grupą odbiorców tego miejsca są osoby od 25 do 44 roku życia – 53%. W ciągu 2018 roku z czytelni CI Przejście skorzystało 13 473 osób. Dostępne nowe technologie: VR, energorowery, stanowiska komputerowe, organizowane wystawy i ciekawa aranżacja wnętrza budzą zainteresowanie i przyciągają nowych odbiorców.

WROCLAWSKI DOM LITERATURY (WDL)

Najważniejsze przedsięwzięcia organizowane przez WDL.

III Międzynarodowy Festiwal Poezji Silesius. W 2018 roku po raz trzeci (a po raz drugi przez Wrocławski Dom Literatury) organizowany był Międzynarodowy Festiwal Poezji Silesius (MFPS). Trwające od 9 do 13 maja działania festiwalowe odbyły się w Klubie Proza (Przejście Garncarskie 2). W ramach festiwalu zorganizowano 16 wydarzeń, którym towarzyszyły działania popularyzujące poezję w przestrzeni miejskiej. W festiwalu wzięło udział ok. 1 000 osób.

9. Targi Książki dla Dzieci i Młodzieży Dobre Strony (25–27 maja 2018, Sala Wielofunkcyjna Wrocławskiego Centrum Kongresowego przy Hali Stulecia, ul. Wystawowa 1. W programie 9. Targów Książki dla Dzieci i Młodzieży Dobre Strony znalazły się m.in.: spotkania z autorami, konkursy, zabawy i warsztaty edukacyjne. Wręczona została nagroda Dobre Strony przyznawana wydawcom za najlepszą książkę roku dla dzieci oraz najlepszą książkę roku dla młodzieży. To prestiżowe wyróżnienie oraz czeki o wartości 20.000 złotych ufundowane przez Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza są przeznaczone na wydanie kolejnej książki dla młodych czytelników. Jury pod przewodnictwem Anity Wincencjus-Patyny przyznało nagrodę w kategorii „książka dla dzieci” Wydawnictwu Nasza Księgarnia za książkę „Mały atlas ptaków” (ilustracje i opracowanie graficzne: Ewa Kozyra-Pawlak, Paweł Pawlak, Warszawa 2017). W kategorii „książka dla młodzieży” kapituła konkursu Dobre Strony przyznała nagrodę Wydawnictwu TAKO za książkę Pablo Nerudy z ilustracjami Isidro Ferrera „Księga pytań”.

Po raz pierwszy jurorzy postanowili przyznać również wyróżnienie honorowe dla Wydawnictwa Wytwórnia za książkę „Wszystko widzę jako sztukę” autorstwa Ewy Solarz, z ilustracjami Roberta Czajki. W trakcie trzech dni Wrocławskie Centrum Kongresowe odwiedziło około 15 000 czytelników. W Targach dla Dzieci i Młodzieży Dobre Strony udział wzięło ponad 30 wystawców z całej Polski, a w programie znalazło się ponad 40 wydarzeń.

27. Wrocławskie Targi Dobrych Książek (WTDK) (29 listopada – 2 grudnia 2018, Hala Stulecia, ul. Wystawowa 1) 27. WTDK w Hali Stulecia wzięło udział ponad 160 wystawców. Z czytelnikami spotkało się około 200 zaproszonych gości. Na program targów złożyła się szeroka oferta skierowana zarówno do dorosłych czytelników (105 wydarzeń), jak i do najmłodszych (40 wydarzeń dla dzieci). Targi odwiedziło około 60 000 osób.

2. Targi Wszystkiego Dobrego (29 listopada – 2 grudnia 2018, Hala Stulecia, ul. Wystawowa 1) Targi Wszystkiego Dobrego były imprezą towarzyszącą 27. Wrocławskim Targom Dobrych Książek. Kuluary Hali Stulecia stały się przestrzenią projektantów mody, artystów, rękodzielników, twórców biżuterii, ceramiki, designerów, bezpłatnych warsztatów: sitodruku, decupage'u, scrapbookingu, szycia dla dzieci, tworzenia biżuterii. Liczba odwiedzających to ok. 60 000 osób.

Wrocławskie Wydawnictwo Warstwy. W 2018 roku nakładem wydawnictwa ukazało się 10 tytułów.

Nagrody Wyróżnienia dla Wydawnictwa Warstwy/Wrocławskiego Domu Literatury przyznane w 2018 roku:

- Tadeusz Różewicz, Janusz Drzewucki: Wiersze i poematy z „Twórczości” (1946–2005) – wyróżnienie w konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2017”,
- Tadeusz Różewicz, Janusz Drzewucki: Wiersze i poematy z „Twórczości” (1946–2005) – wyróżnienie w konkursie PGDAwards,
- Stanisław Młodożeniec, Piotr Młodożeniec: „Wiosenne obrazki” – nominacja w konkursie IBBY Książka Roku 2018 w kategorii graficznej,
- Józef Wittlin: „Mój Lwów” – nominacja w konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2017”,
- Stanisław Grochowiak: „Wiersze zebrane” – nominacja w konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2017”,
- Stanisław Grochowiak: „Wiersze zebrane” – wyróżnienie w konkursie PGDAwards.

Klub Proza i inne spotkania literackie. W roku 2018 w Klubie Proza prowadzonym przez WDL odbyło się ok. 250 wydarzeń, w tym 111 literackich. 162 wydarzenia organizowane były lub współorganizowane przez WDL. W sumie we wszystkich wydarzeniach organizowanych w Klubie Proza udział wzięło ok. 10 000 osób.

Międzynarodowa Sieć Miast Schronienia Pisarzy (ICORN). Wrocław jest członkiem sieci ICORN od 2015 roku, natomiast od stycznia 2017 operatorem sieci we Wrocławiu jest Wrocławski Dom Literatury. W lipcu 2017 roku WDL przyjął pierwszego stypendystę sieci, Umara Abdul-Nassera, którego pobyt objął także cały rok 2018.

WROCLAWSKI TEATR WSPÓŁCZESNY (WTW)

W 2018 roku w Teatrze granych było 117 spektakli, w tym 4 premiery, które obejrzało 13 009 widzów, ponadto miały miejsce 122 przedsięwzięcia z 1 626 uczestnikami. Repertuar teatru (łącznie z premierami 2018 roku) liczył 23 spektakle.

Premiery w 2018 roku:

- GENIALNA PRZYJACIÓŁKA (L'amica geniale) Eleny Ferrante - Scena na Strychu, prapremiera polska: 17 lutego
- PANI FURIA Grażyny Plebanek reżyseria: Krzysztof Czczot - Duża Scena, prapremiera: 19 maja
- GARBUS Sławomira Mrożka reżyseria: Marek Fiedor - Scena Ciśnień Teatru Muzycznego Capitol, premiera 29 września
- GROTOWSKI NON-FICTION Krzysztofa Szekalskiego (na podstawie improwizacji aktorów), reżyseria: Katarzyna Kalwat, koprodukcja: Wrocławski Teatr Współczesny i Teatr im. Jana Kochanowskiego w Opolu, prapremiera opolska: 8 grudnia

WYBRANE PRZEDSIĘWZIĘCIA: W sezonie 2017/2018 przypadł Jubileusz 70-lecia WTW, licząc od Biedulki Anny Świrszczyńskiej, pierwszej premiery sceny dramatycznej ówczesnego Teatru Lalki i Aktora, która odbyła się przy ul. Rzeźniczej we wrześniu 1947 roku

SZKOŁA W MIEŚCIE - warsztaty adresowane do młodzieży szkół podstawowych i średnich, złożone z wycieczki po zapleczu teatru z omówieniem budowy poszczególnych scen i rozwoju przestrzeni teatralnej od czasów teatru greckiego (30-40 minut) oraz zajęć z aktorem poświęconych prezentacji zawodu, budowie i dramaturgii spektaklu, a także ćwiczeniom rozwijającym ciało, głos i wyobraźnię, które mogą być przydatne uczniom na co dzień (90 minut). Odbyło się 20 zajęć średnio po 120 min, w sumie 40 godzin warsztatów, łącznie: 535 uczestników. W 2018 roku prowadziliśmy również szeroko zakrojoną i bardzo dla nas istotną działalność edukacyjną dla nauczycieli i młodzieży, korzystając m.in. z programów finansowanych przez MKiDN. Pracę teatru w drugiej połowie 2018 roku utrudniał generalny remont budynku WTW i jego scen.

NAGRODY:

- „Najlepsze spektakle roku 2018” – *Genialna przyjaciółka* Eleny Ferrante w reż. Weroniki Szczawińskiej, wskazanie Anety Kyzioł, recenzentki tygodnika „Polityka”, 18.12.2018,
- „Najlepsze przedstawienie” – *Genialna przyjaciółka* Eleny Ferrante, wskazanie Witolda Mrozka (recenzenta „Gazety Wyborczej”) w ankiecie „Najlepszy, najlepsza, najlepsi w sezonie 2017/2018” miesięcznik „Teatr” nr 9/2018,
- „Najlepsza rola kobieca” – Anna Kieca jako Elena Greco w *Genialnej przyjaciółce*, wskazanie Witolda Mrozka (recenzenta „Gazety Wyborczej”) w ankiecie „Najlepszy, najlepsza, najlepsi w sezonie 2017/2018” miesięcznik „Teatr” nr 9/2018, Anna Kieca była nominowana do Wrocławskiej Nagrody Teatralnej za 2018 roku
- „Najlepsza adaptacja teatralna” – Weronika Szczawińska i Piotr Wawer jr – *Genialna przyjaciółka* – wskazanie Witolda Mrozka, recenzenta „Gazety Wyborczej” i Anety Kyzioł, recenzentki „Polityki” w ankiecie „Najlepszy, najlepsza, najlepsi w sezonie 2017/2018” miesięcznik „Teatr” nr 9/2018,

WROCŁAWSKI TEATR LALEK (WTL)

W 2018 roku odbyły się 344 spektakle, w tym 6 premier, które obejrzało 49 380 widzów oraz 148 innych przedsięwzięć (warsztaty, festiwale) z 7 659 uczestnikami. Premiery w 2018 roku:

- ODD i LUNA – 24 lutego
- DŻUNGLA – 7 kwietnia
- BABCIA NA JABŁONI – 1 czerwca
- DRZEWO – 17 listopada
- MOSKWIN – 5 października

- Kazio Sponge TALK SHOW 16+ - 22 września

WYBRANE PRZEDSIĘWZIĘCIA: SZKOŁA W MIEŚCIE – lekcje teatralne dla dzieci z przedszkoli, szkół podstawowych i licealnych.

PRZEGLĄD NOWEGO TEATRU DLA DZIECI - 6. edycja - w programie znalazły się m.in. widowiska dla dzieci we wszystkich grupach wiekowych: od „najnajów” (0-3 lat) po nastolatki, najnowsza premiera WTL zaplanowana specjalnie na otwarcie tej edycji Przeglądu i przedstawienie przygotowane przez teatralną grupę młodzieżową, od 2017 roku działającą przy WTL.

PRACOWNIA PEDAGOGIKI TEATRU - 1 - celem nowo utworzonej w 2018 roku Pracowni jest prowadzenie działalności pedagogiczno – teatralnej o charakterze regularnym i systemowym. Pracownia mieści się w dwóch przestronnych, wyremontowanych, zaadaptowanych do działań warsztatowych salach na poziomie -1.

MACHINA TEATRALNA, czyli jak to wszystko działa - interaktywny spacer po teatrze. WARSZTATY DO SPEKTAKLI. Warsztat do spektaklu to trwające na ogół godzinę zajęcia teatralne dla chętnych osób i grup. Celem warsztatów było stworzenie przestrzeni dla działań teatralnych związanych z tematem i problematyką spektaklu oraz umożliwienie uczestnikom dzielenia się doświadczeniami związanymi z jego odbiorem – np. rozmowy o tym, co było ważne, co ich dotknęło, co zapamiętają na dłużej.

ROBIMY. MŁODZIEŻOWA GRUPA TEATRALNA – działająca przy WTL młodzieżowa grupa teatralna. Grupa pracuje z reżyserką Martyną Majewską, a także – między innymi - scenografką Anną Haudek, VJ Emiko i muzykiem Dawidem Majewskim. W ramach zajęć odbywają się warsztaty dramatopisarskie, aktorskie, scenograficzne, muzyczne i video art.

PÓŁKOLONIE LETNIE W tym roku już po raz szósty WTL zorganizował letnie warsztaty włączające w ramach programu LATO W TEATRZE – tym razem dla dzieci i młodzieży w wieku od 8 do 12 lat. Warsztaty odbyły się pod hasłem OGRÓD. PRZESTRZEŃ WSPÓLNA. W ciągu dwóch tygodni między 25.06-7.07.2018 uczestnicy pod opieką artystów i pedagogów wzięli udział w zajęciach ruchowo-pantomimicznych, teatralnych, plastyczno-scenograficznych i ogrodniczych, których tematem był OGRÓD. Współorganizatorem warsztatów był Wrocławski Teatr Pantomimy im. Henryka Tomaszewskiego we Wrocławiu.

TEATR MUZYCZNY CAPITOL

Teatr prowadzi działalność na czterech scenach: Dużej, Ciśnień. Restauracji i Sali na II piętrze. W 2018 roku odbyło się 249 spektakli muzycznych, w tym 4 premiery repertuarowe, które obejrzało 99 230 widzów, oprócz tego miały miejsce inne przedsięwzięcia, np: koncerty, wystawy, festiwale, które w sumie przyciągnęły do Capitolu prawie 23 594 odbiorców.

Premiery w 2018 roku:

- TU NIE MA NA CO CZEKAĆ – 14 września
- BLASZANY BĘBENEK – 6 października
- TYM, CO RĘKĘ NA BĘBEN PODNOSI – 21 października
- POLSKA WODA – 3 listopada

Wybrane przedsięwzięcia:

39. Przegląd Piosenki Aktorskiej odbył się we Wrocławiu w dniach 16-25 marca 2018 roku Zaproszenie na tegoroczny Przegląd przyjęła Camille – paryska gwiazda „eksperymentalnego popu”. Na Dużej Scenie Teatru Muzycznego Capitol artystka zaśpiewała utwory z najnowszego albumu „OUI” – olśniewającą mozaikę folkowych piosenek, hymnów, ballad, kołysanek i wokaliz a capella. To piosenka francuska

w zachwycająco ekscentrycznym wydaniu. Koncert Galowy, poświęcony twórczości zmarłego rok wcześniej Wojciecha Młynarskiego, reżyserowała Agnieszka Glińska. Koncert Finałowy reżyserowała w tym roku Ewa Kaim, aktorka Narodowego Teatru Starego i wykładowczyni krakowskiej AST. Pierwsza część koncertu to Finał Konkursu Aktorskiej Interpretacji Piosenki i emocje związane z wyborem laureatów przez jury, dziennikarzy i publiczność. W drugiej części, zatytułowanej „CO TO ZA DOM!”, złożonej z wierszy polskich poetów i piosenek Maanam, Kultu, Rezerwatu, Siekiery, zobaczyliśmy m.in. Katarzynę Nosowską, Krzysztofa Globisza i Jerzego Trelę. Te dwa koncerty wskazały też na dwa wyraźne tropy w programie: jednym z nich było nawiązanie do przeszłości i tradycji. Może to być powrót do korzeni, jak robi korsykański zespół A Filetta w tradycyjnych pieśniach z tamtych stron czy Adam Strug & Kwadrofonik z „Requiem ludowym”, przewrotna parafraza, jak w spektaklu Komuny Warszawa „Cezary idzie na wojnę” z pieśniami Moniuszki, pierwsza w historii PPA swingowa potańcówka w przedwojennym stylu (Jazzband Młynarski-Masecki i Natty Congeroo), czy wspomnienie Edith Piaf w sztuce Jeana Cocteau („Piękny nieczuły” Teatru Polonia z Natalią Sikorą) – bliżej czy dalej, patrzymy za siebie i czerpiemy z dobrych tradycji pełnymi garściami. Drugi trop to obecne w Koncercie Finałowym „CO TO ZA DOM!”, w spektaklu „The Blind Poet” Needcompany i we wszystkich niemal spektaklach Nurtu Off pytanie o nasz stosunek do inności. O kwestiach tożsamości, płci, religii, wiary, przyzwyczajęń, o strachu przed obcym, o tym, co określa nasze człowieczeństwo, opowiada się tu poetycko lub dosłownie, z punkową wściekłością lub lirycznym szeptem – ale doniosłość pytania pozostaje niezmienna. Premiery festiwalu to „Flower Power” w reż. Jerzego Bielunasa, najstojniejsze hity epoki dzieci-kwiatów i wiersze Jacka Podsiadły z muzyką Mateusza Pospieszalskiego, w gwiazdorskiej obsadzie, koncert Katarzyny Groniec z materiałem z nowej płyty „Ach!”, a wśród wydarzeń towarzyszących – L.U.C. i jego muzyka do filmu „Good L.U.C.K”. Jak każda tradycja, na festiwalu zaśpiewał ubiegłoroczny laureat Złotego Tukana, Marcin Januszkiewicz („Osiecka po męsku”). Mocnym uzupełnieniem programu PPA były codzienne koncerty w Klubie Festiwalowym, w który zamienia się podziemna Scena Restauracja. Zagrali tu m.in. Variété, Drekoty, Gang Śródmieście, Czerwone Świnie, Formacja Chłopięca Legitymacje.

EDUKACJA

W 2018 roku kontynuowano rozpoczęty w 2013 roku cykl edukacyjny lekcji teatralnych dla młodzieży szkół podstawowych, gimnazjów i liceów. Cykl prowadzili Konrad Imiela i Marek Kocot, z udziałem aktorów i tancerzy. Kolejne sezony od 2014 roku organizowano także Czytanie na Dywanie: we wtorki rano w Foyer Za Witrazem aktorzy Teatru Muzycznego Capitol czytają na głos dobrą literaturę dla dzieci i młodzieży. Począwszy od kwietnia 2015 roku, w każdą środę na Podwórku Teatru Muzycznego Capitol odbywają się ćwiczenia jogi.

INSTYTUT IM. JERZEGO GROTEWSKIEGO

W roku 2018 w Instytucie im. Jerzego Grotowskiego odbyło się 75 prezentacji spektaklowych. Wśród nich były premiery, wznowienia, przeglądy tematyczne, podsumowania artystyczne - łącznie instytucję odwiedziło 3 750 widzów.

Wybrane przedsięwzięcia w 2018 roku:

- Teatr na faktach,
- Otwarty Uniwersytet Poszukiwań,
- „Actor’s Hub” nowy projekt w zakresie edukacji realizowany w Instytucie Grotowskiego - cykl warsztatów zbierających doświadczenia w domenie treningu aktorskiego,
- Kino teatralne Poza Horyzont.

Od października 2018 roku w Instytucie im. Jerzego Grotowskiego działa Czytelnia im. Ludwika Flaszena, zlokalizowana w miejscu dawnej Sali Kinowej w Przejściu Żelaźniczym. W nowej czytelnicy, wyposażonej w stanowiska multimedialne, użytkownicy mogą

korzystać w wolnym dostępie z księgozbioru prywatnego Ludwika Flaszena i księgozbioru podręcznego Instytutu (od 2009 roku mieszczącego się w dawnej Czytelni Teatralnej) oraz przeglądać zasoby Archiwum. Organizowane są tu także wydarzenia: wykłady gościnne, warsztaty, spotkania poświęcone książkom, pokazy filmów, seminaria i konferencje naukowe. W roku 2018 kontynuowano wydawanie „Didaskaliów. Gazety Teatralnej”. Najważniejszym partnerem projektu wydawniczego od lat pozostaje Uniwersytet Jagielloński.

XVIII. OCHRONA ZDROWIA I POLITYKA SPOŁECZNA

Osiągnięcie celów związanych z polepszaniem jakości życia w mieście w 2018 roku było realizowane poprzez poprawę działania systemu ochrony zdrowia i opieki społecznej, przez stałe podnoszenie standardów edukacyjnych oraz polepszanie warunków zamieszkiwania. Uwzględniono działania związane z realizacją programów profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkotyków oraz przemocy. Realizowane były także społeczne i socjalne programy pomocy dla rodzin wielodzietnych, działania zmierzające do zwiększania liczby miejsc opieki nad małymi dziećmi, w tym budowa żłobków.

Zachodzące w ostatnim czasie zmiany w podejściu do jakości życia związane ze wzrostem oczekiwań i wymagań mieszkańców w kontekście poziomu zamieszkiwania mają znaczący wpływ na skalę i dynamikę rozwoju miasta, który pozostaje w ścisłej korelacji z rozwojem sfery społecznej. Inwestycje w obszarze kapitału społecznego pod kątem rozbudowy infrastruktury społecznej, jak i przedsięwzięcia o charakterze nieinwestycyjnym skierowane na działania tzw. „miękkie”, przynoszą konkretne efekty w wymiarze długofalowym. Dostępność, wysoki poziom oraz szeroki zakres bazy usług publicznych, odpowiednio dopasowany do struktury demograficznej na danym obszarze, może być znaczącym elementem mającym wpływ na komfort życia czy nawet wzrost liczby mieszkańców danego miasta. Zadowolenie z życia i codziennego funkcjonowania w przestrzeni miasta ma również ogromne znaczenie w aspekcie zwiększenia poczucia tożsamości i integracji z miejscem zamieszkiwania.

Usługi związane z opieką społeczną obejmują różnego rodzaju formy świadczeń społeczno – socjalnych oferowanych przez różnego typu placówki i instytucje społeczne. Funkcjonowanie placówek opieki społecznej służy mieszkańcom Wrocławia dla zaspokojenia potrzeb w sferze opiekuńczo – wychowawczej, mieszkaniowej, opieki nad ludźmi starszymi, dotacyjno – materialnej oraz różnego rodzaju form wsparcia w życiu codziennym oraz możliwości samorealizacji. W miejskich ośrodkach pomocy społecznej organizowane są projekty wspierające działalność społeczności lokalnej, formy aktywności mieszkańców, współpracę instytucji społecznych i integracyjnych. Powyższe działania mają znaczący wpływ na poziom jakości życia społecznego we Wrocławiu przyczyniając się jednocześnie większej integracji społeczności lokalnej naszego miasta. Mając na uwadze specyfikę prowadzonej działalności w ramach tego typu usług powinny być one w miarę możliwości powiązane z obszarami zamieszkiwania najlepiej w zasięgu pieszego dojścia do nich.

Jak już wcześniej wspomniano odpowiedni poziom jakości sektora usług społecznych może wywierać istotny wpływ na wieloaspektowy rozwój miasta. Równomierny dostęp do edukacji, pracy, służby zdrowia mieszkania zwiększać będzie poczucie odpowiedniego stanu jakości oraz satysfakcji życia w mieście. Szczególne istotne znaczenie ma tu odpowiedni poziom zdrowia mieszkańców, co może przekładać się na zwiększenia produktywności oraz wydajności siły roboczej jak również może przyczyniać się „zdrowszego” starzenia się społeczeństwa.

Sektor usług medycznych odgrywa istotną rolę nie tylko w funkcjonowaniu miasta i jego mieszkańców, ale jednocześnie może oddziaływać na jego sytuację społeczno ekonomiczną. Odnosi się to nie tylko do wpływu systemu usług medycznych na poziom zdrowia mieszkańców, ale również sektor ten należy do jednego ze znaczących obszarów gospodarki w wymiarze miejskim. Jest to bowiem jeden z większych aktorów na rynku pracy, stanowiący jednocześnie siłą napędową badań i innowacji. Można stwierdzić, że rola sektora zdrowia będzie systematycznie wzrastać, a wraz z nim jego wpływ na proces rozwoju miast oraz realizacji szerszych celów społecznych. Polityka miejska w zakresie ochrony zdrowia systematycznie zmierza w kierunku dostosowania jej oferty i dostępności adekwatnie do zmieniającej się rzeczywistości w zakresie zachodzących procesów demograficznych oraz zmieniających się potrzeb w zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej. Wymaga to podejmowania elastycznych działań w zakresie ochrony

zdrowia, które kładą duży nacisk na kreowanie programów i polityk w zakresie profilaktyki oraz podnoszenia poziomu jakości usług medycznych, integrowanie świadczeń usług zdrowotnych, jak również takie kreowanie polityki przestrzennej aby możliwe było świadczenie usług opiekuńczych możliwie blisko miejsca zamieszkiwania pacjenta. Postępujące zmiany m.in. w takich dziedzinach jak technologia, praca, urbanizacja powinny stanowić podstawę dla działań podejmowanych w celu zapewnienia uwarunkowań korzystnych dla zapewnienia w dłuższej perspektywie odpowiedniego poziomu usług ochrony zdrowia. Dlatego też tak ważne znaczenie mają realizowane przez miasto działania na rzecz stworzenia warunków w wymiarze miejskim dla zapewnienia długofalowego i zrównoważonego funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i polityki społecznej.

SPRAWOZDANIE DEPARTAMENTU SPRAW SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA, POMOCY SPOŁECZNEJ I RODZINY

Środki finansowe przeznaczone na programy zdrowotne dla dzieci, młodzieży i dorosłych ukierunkowane są na podnoszenie poziomu wiedzy i kształtowanie umiejętności i zachowań z zakresu promocji zdrowia oraz profilaktyki zagrożeń zdrowotnych i chorób.

PROGRAMY PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHOROÓB

W roku sprawozdawczym 2018, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **2 696 097 zł.**, z której wydatkowano **2 588 061,97 zł**, co stanowi **95,99 %** zaplanowanych środków.

PROGRAMY PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHOROÓB – PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym 2018, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **1 874 633 zł.**, z której wydatkowano **1 687 713,91 zł**, co stanowi **90,02 %** zaplanowanych środków.

PROGRAMY REALIZOWANE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA WAD I SCHORZEŃ NARZĄDU WZROKU I SŁUCHU W POPULACJI DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Celem programu jest zapobieganie zdrowotnym i społecznym skutkom późno wykrytych wad i schorzeń narządu wzroku i słuchu u dzieci i młodzieży szkolnej Wrocławia poprzez wczesne ich diagnozowanie oraz działania informacyjno – edukacyjne skierowane do uczniów i ich rodziców.

W 2018 roku programem objęto uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Zakresie pogłębionych badań specjalistycznych i konsultacji dla rodziców wykonano:

- 65 badań okulistycznych głównie w kierunku wczesnej diagnostyki jaskry
- 40 konsultacji otolaryngologicznych dotyczących zaburzeń słyszenia oraz schorzeń ucha środkowego.

Najczęściej rozpoznawane wady wzroku u uczniów to:

- nadwzroczność u dzieci klas I szkół podstawowych,
- krótkowzroczność, nadwzroczność i astygmatyzm krótkowzroczny u dzieci klas III szkół podstawowych,
- krótkowzroczność, astygmatyzm krótkowzroczny, nadwzroczność i astygmatyzm nadwzroczny u dzieci klas V szkół podstawowych,
- krótkowzroczność u uczniów klas II szkół gimnazjalnych.

Z badań diagnostycznych narządu słuchu wynika, że najczęściej występującą wadą jest obniżenie ostrości słuchu w stopniu lekkim i średnim.

Wyniki badań prezentowane są w tabeli poniżej

Odbiorcy	Planowana do	liczba zbadanych dzieci	Liczba osób z	Procent liczby osób	Liczba osób z	Procent liczby osób

programu	badania popu-lacja uczniów	wzrok	słuch	wadami wzroku	z wadami wzroku	wadami słuchu	z wadami słuchu
Uczniowie szkół podstawowych klas I, III, VI	14 421	10 577	10577	2720	25,72	599	5,55
Uczniowie szkół gimnazjalnych kl. II i szkół podstawowych klas VII	2 700	1861	1861	653	35,09	67	3,60
Razem osób	17 121	12 438	12 438	3 373	26,90	666	5,31

PROGRAM PROFILAKTYKI PRÓCHNICY ZĘBÓW U DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM 3-5 lat

Celem programu jest zmniejszenie występowania choroby próchnicowej u dzieci w wieku 3-5 lat poprzez zintegrowane działania edukacyjne i profilaktyczno-lecznicze.

W 2018 roku w programie brało udział 75 wrocławskich przedszkoli, w których jest ok. 10 000 dzieci.

W ramach programu realizowane były następujące zadania:

- edukacja zdrowotna dla rodziców i dzieci w wieku 3-5 lat,
- spotkania lekarza stomatologa z dziećmi i personelem pedagogicznym w przedszkolu,
- wykonanie przeglądu stomatologicznego jamy ustnej podczas wizyty rodzica z dzieckiem w gabinecie stomatologicznym,
- wykonywanie u dzieci zabiegów profilaktyczno – leczniczych, finansowanych z NFZ lub odpłatnych, zalecanych przez lekarzy stomatologów.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ PN. „ZAPOBIEGANIE PRÓCHNICY ZĘBÓW U UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH”

Celem programu jest ograniczenie występowania próchnicy zębów u uczniów wrocławskich szkół podstawowych poprzez zintensyfikowane działania edukacyjne, zapobiegawcze i lecznicze, w każdej dwuletniej edycji programu.

W konkursie ofert wybrano 5 oferentów, którzy od września 2018 roku realizują program polityki zdrowotnej w gabinetach stomatologicznych w następujących placówkach oświatowych:

- Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 17, ul. Wieczysta 105
- Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1, ul. Zemska 16 c
- Szkole Podstawowej Integracyjnej 103 (Zespół Szkół nr 6), ul. Nowodworska 70
- Szkole Podstawowej nr 83, ul. Boya –Żeleńskiego 32
- Szkole Podstawowej nr 85, ul. Traugutta 37.

Zabiegi profilaktyczne wykonywane w Programie to:

- Badanie stomatologiczne z określeniem stanu jamy ustnej oraz potrzeb edukacyjnych, profilaktycznych i leczniczych – wykonano 1 229 badań
- Stabilizacja próchnicy zębów mlecznych – wykonano 233 zabiegów
- Lakowanie zębów stałych – wykonano 1 181 zabiegów
- Leczenie próchnicy „punktowej” w zębach stałych trzonowych. – wykonano 248 zabiegów

W 2018 roku zabiegami profilaktycznymi objęto **1 279 uczniów** w wieku 6-15 lat.

PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻENÍ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO (HPV)

Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez przeprowadzenie edukacji zdrowotnej oraz wykonanie szczepień ochronnych szczepionką przeciwko wirusowi HPV w populacji 13-letnich dziewcząt, zamieszkałych we Wrocławiu.

Program ma charakter wieloletni i podzielony jest na jednoroczne edycje, na które składają się zajęcia edukacyjne w szkołach oraz szczepienia 13-letnich dziewcząt, uczennic klas VII wrocławskich szkół podstawowych.

Każda edycja programu rozpoczyna się w kwietniu i kończy w sierpniu następnego roku. Edukacją zdrowotną objęci są uczniowie VI i VII klas wrocławskich szkół podstawowych i ich rodzice.

W ósmej edycji programu, która rozpoczęła się w kwietniu 2017 roku i była kontynuowana w pierwszym półroczu 2018 roku wykonano szczepienia p/HPV u 1 285 dziewcząt urodzonych w 2004 roku oraz u 12 dziewcząt urodzonych w latach 1999-2003, które z przyczyn zdrowotnych nie mogły być zaszczepione w VII edycji programu.

W kwietniu 2018 roku rozpoczęła się IX edycja programu, która zakończy się w sierpniu 2019 roku. Pierwszą dawkę szczepionki p/HPV podano 1485 dziewczętom urodzonym w 2005 roku i 19 dziewczętom starszym, urodzonym nie wcześniej niż w 2000 roku.

PROGRAM EDUKACYJNO – PROFILAKTYCZNY „ZDROWA MATKA I DZIECKO”

PROGRAM ŚWIADOMEGO RODZICIELSTWA I MACIERZYŃSTWA W RAMACH „WROCŁAWSKICH SZKÓŁ RODZENIA”

Celem programu jest przygotowanie kobiet do naturalnego porodu, opieki nad noworodkiem i niemowlęciem, złagodzenie lęku związanego z hospitalizacją oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym w okresie ciąży i porodu.

Program realizowany jest w 4 Szkołach Rodzenia znajdujących się przy wrocławskich szpitalach. Zajęcia edukacji zdrowotnej oraz ćwiczenia gimnastyczne i relaksacyjne prowadzą doświadczone położne i rehabilitanci wg opracowanych standardów edukacji przedporodowej dla kobiet, w nowoczesnie wyposażonych pomieszczeniach.

Podczas 10 - tygodniowego kursu odbywają się spotkania z ginekologiem, neonatologiem, stomatologiem oraz psychologiem.

W 2018 roku w zajęciach uczestniczyło 750 osób, w tym 377 kobiet ciężarnych oraz 373 osób towarzyszących.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE OPIEKI NAD KOBIECĄ, MATKĄ I DZIECKIEM, W RAMACH OŚRODKÓW EDUKACJI I INFORMACJI

W 2018 roku działania prowadzone były w 4 Ośrodkach Edukacyjno – Informacyjnych, w których udzielono **2 224** porad specjalistycznych i edukacyjnych. Z edukacji skorzystało **897** osoby.

W ramach programu przeprowadzone zostały:

- indywidualne i grupowe zajęcia edukacyjne oraz porady specjalistyczne dla kobiet ciężarnych i osób towarzyszących - udzielono **1385** porad edukacyjnych **586** osobom. W warsztatach wzięło udział **194 osób**.
- indywidualne i grupowe zajęcia edukacyjne oraz porady specjalistyczne dla rodziców, opiekunów dzieci – udzielono **337** porad edukacyjnych **257** osobom;
- konsultacje psychologiczne dla **79** osób tj. kobiet ciężarnych, matek, rodziców, opiekunów prawnych. W warsztatach wzięło udział **54** osoby;
- konsultacje dotyczące karmienia - udzielono wsparcia **158** kobietom, porad udzielono **265** osobom. W warsztatach uczestniczyło **137** osób.

- warsztaty pedagogiczne dotyczące wczesnej stymulacji rozwoju – zabawy rozwijające dla dzieci od 3 m. do 36 m. życia. Przeprowadzono 58 warsztatów. W warsztatach uczestniczyło **103** rodziców i **103** dzieci

WSPARCIE RODZIN Z WIELORACZKAMI W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA

Celem zadania jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej rodziców w zakresie pielęgnowania, żywienia, rozwoju psychomotorycznego, profilaktyki chorób wieku dziecięcego oraz wsparcie rzeczowe.

Realizacja zadania polegała na:

- Rozpoznaniu problemów i ustalenie potrzeb rodzin z wieloraczkami.
W 2018 roku opieką zostały objęte dwie rodziny z trojaczkami. Pierwsza rodzina z niemowlętami w wieku 9 miesięcy, druga w okresie przedporodowym i po porodzie. Ustalono potrzeby rodzin w zakresie edukacji zdrowotnej oraz uruchomiono wypożyczalnię sprzętu wspomagającego rozwój dzieci (monitory oddechu, wózki, foteliki samochodowe, „nianie elektroniczne”).
- Prowadzeniu edukacji zdrowotnej z zakresu pielęgnowania, karmienia, rozwoju psychomotorycznego, profilaktyki chorób wieku dziecięcego w środowisku zamieszkania.
Zrealizowano 6 spotkań edukacyjnych, podczas których omówione zostały zagadnienia z zakresu pielęgnacji, żywienia dzieci, szczepień ochronnych.
- Udzielaniu wsparcia psychicznego rodzicom.
- Utrzymaniu i poprawie sprawności ogólnoustrojowej dzieci (np. monitorowanie oddechu, gimnastyka niemowląt).
Rodzice korzystali ze świadczeń rehabilitacyjnych wspomagających rozwój dzieci finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia.
- Zakupie i wypożyczeniu sprzętu wspomagającego opiekę nad dziećmi np. wózków dla wieloraczków, monitorów oddechu.
W 2018 roku zakupione zostały na potrzeby rodzin z wieloraczkami dwa wózki z gondolami i spacerówkami, wózek spacerowy, sześć fotelików samochodowych, sześć monitorów oddechu, dwie „elektroniczne nianie”.
- Informowaniu o świadczeniach zdrowotnych finansowanych z NFZ oraz formach pomocy instytucjonalnej dla rodzin wielodzietnych.

Rodziny na bieżąco były informowane o przysługujących im świadczeniach zdrowotnych finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz o formach pomocy realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Miasto Wrocław. Rodzicom dzieci udzielono pomocy dotyczącej pozyskania opiekunki do dzieci.

PROGRAM „POŚPIEWAJ MI MAMO, POŚPIEWAJ TATO”

W 2018 roku odbył się cykl warsztatów nauki śpiewu dla rodziców realizowany przez Narodowe Forum Muzyki.

W ramach programu muzycy przeprowadzili warsztaty nauki śpiewu dla rodziców spodziewających się potomstwa oraz rodziców małych dzieci. Zajęcia odbywają się w szkołach rodzenia, na oddziałach położniczych oraz w miejscach przyjaznych dzieciom. Przyszli rodzice uczyli się śpiewania kołysanek i piosenek dziecięcych. Śpiewanie wpływa korzystnie na rozwój emocjonalny dziecka, stymuluje naukę języka, a przede wszystkim jest dobrą zabawą dla rodziców i ich dzieci.

Przeprowadzono **64** warsztaty w **4** Wrocławskich Szkołach Rodzenia oraz **1** koncert w I Klinice Ginekologii i Położnictwa.

KAMPANIA EDUKACYJNA NT. HIV/AIDS I INNYCH CHOROÓB PRZENOSZONYCH DROGĄ PŁCIOWĄ

Kampania edukacyjna nt. HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową skierowana jest do społeczności szkół ponadgimnazjalnych.

Kampania jest przedsięwzięciem wieloletnim, podzielonym na roczne edycje, zgodnie z rokiem kalendarzowym.

Celem kampanii jest ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób przenoszonych drogą płciową poprzez prowadzenie działań edukacyjnych oraz kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

W ramach kampanii zorganizowano szkolenie dla nauczycieli nt. „Medyczne aspekty profilaktyki HIV/AIDS w praktyce nauczyciela”.

Po szkoleniu nauczyciele przeprowadzili zajęcia edukacyjne dla uczniów z zakresu profilaktyki HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową oraz korzystali ze wsparcia lekarzy ginekologów. Zajęcia dla młodzieży prowadzone były w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu, w ramach programu „Zdrowie w okresie młodzieńczym”.

Współpraca lekarzy z nauczycielami zaowocowała dobrym przygotowaniem młodzieży do uczestnictwa w konkursach i testach wiedzy na temat HIV/AIDS.

W ramach kampanii był przeprowadzony na etapie szkolnym i międzyszkolnym, test wiedzy nt. HIV/AIDS. Szkolni koordynatorzy kampanii otrzymali test z pakietem materiałów do jego przeprowadzenia.

Ponadto przygotowano i przeprowadzono wśród młodzieży trzy konkursy, w kategoriach: plakat, opowiadanie i prezentacja komputerowa.

Plakat miał zachęcać ludzi młodych i dorosłych do wykonywania testów na HIV. Zwyciężczynią konkursu w tej kategorii została uczennica z Technikum nr 15 im. Marii Skłodowskiej-Curie we Wrocławiu. Plakat został wydrukowany i przekazany do szkół.

Tematem prezentacji, pt. TY MYŚLISZ, HIV NIE, było przekazywanie informacji dotyczącej zapobiegania zakażeniu. Najlepsze prezentacje komputerowe, którym ex aequo przyznano I miejsce, przygotowały uczennice z: I Liceum Ogólnokształcącego im. Danuty Siedzikówny „Inki” we Wrocławiu oraz Liceum Ogólnokształcącego nr XI z Zespołu Szkół nr 19.

Przedmiotem konkursu było również opowiadanie, którego narrator/narratorka dowiaduje się, że bliska osoba jest zakażona wirusem HIV. Laureatką została uczennica Technikum nr 3 w Zespole Szkół nr 18.

W grudniu 2018 roku odbyła się Konferencja dla szkół ponadgimnazjalnych pn. Wrocławski test wiedzy nt. HIV/AIDS, którą zorganizowano na Wydziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Podczas konferencji przedstawiono nagrodzone i wyróżnione plakaty oraz najlepsze prace w kategoriach opowiadanie i prezentacja komputerowa.

Najważniejszą częścią konferencji był sprawdzian wiedzy uczniów w zakresie HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową.

Do przeprowadzenia testu został przygotowany system do głosowania zapewniający interakcję pomiędzy uczniami a prowadzącymi.

Laureatkami testu wiedzy pn. „Wrocławskiego testu wiedzy nt. HIV” zostały uczennice z:

- Zespołu Szkół nr 19 we Wrocławiu – I miejsce
- Technikum nr 15 im. Marii Skłodowskiej-Curie we Wrocławiu – II miejsce
- Liceum Ogólnokształcącego nr X im. Stefanii Sempołowskiej we Wrocławiu – III miejsce.

Oprócz nagród indywidualnych dla uczniów i opiekunów zostały przygotowane nagrody specjalne dla tych klas uczniów, którzy zdobyli I, II i III miejsce w teście wiedzy podczas finału. Nagrodą były wizyty studyjne oraz zwiedzanie Muzeum Anatomii na Uniwersytecie Medycznym.

W drugiej edycji kampanii uczestniczyło 18 szkół ponadpodstawowych, test na etapie szkolnym rozwiązało 2 570 uczniów. W finale wzięło udział 250 osób: uczniów, nauczycieli, dyrektorów szkół i przedstawicieli instytucji współpracujących w kampanii. Podczas finału test rozwiązało 130 uczniów.

ZESPÓŁ MERYTORYCZNY DS. PROGRAMU KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA DLA RODZIN „ZA ŻYCIEM”

Prezydent Wrocławia, Zarządzeniem nr 7481/17 z dnia 11 lipca 2017 roku, powołał zespół merytoryczny w celu koordynacji działań samorządu podejmowanych dla realizacji Programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem”.

Zespołowi nadana została rola opiniująco – doradcza oraz sprawdzająca w zakresie procesu wdrażania Programu na terenie Wrocławia.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele miejskich jednostek organizacyjnych, realizujących zadania z zakresu zdrowia, spraw społecznych, edukacji oraz przedstawiciele innych podmiotów działających w obszarach wspierania kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wspierania osób niepełnosprawnych oraz poradnictwa i informacji.

Zespół powołany został na czas określony do dnia 30 czerwca 2018 roku. Członkowie Zespołu pełnili funkcje społecznie.

Spotkanie zespołu merytorycznego odbyło się w kwietniu 2018 roku. Jego celem było przedstawienie zmian do ustaw wdrażających program kompleksowego wsparcia dla rodzin "Za życiem" przyjętego ustawą z dnia 22 czerwca 2017 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”.

Z inicjatywy zespołu, w czerwcu 2018 roku w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej przy ul. Jana Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu, zorganizowana została konferencja pn.: Realizacja Programu kompleksowego wsparcia kobiet i rodzin „Za życiem” we Wrocławiu

Celem konferencji było przedstawienie założeń Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” w aspekcie zapewnienia dostępu do wszechstronnej opieki kobietom w okresie ciąży, w tym ciąży powikłanej, porodu i połogu, opieki paliatywnej i hospicyjnej, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz wsparcia socjalnego.

W programie konferencji uwzględniono wystąpienia ekspertów w dziedzinach ginekologii i położnictwa, neonatologii, rehabilitacji oraz opieki społecznej, w zakresie realizacji zadań wynikających ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W konferencji wzięło udział **100 osób**, w tym w szczególności: położne, lekarze ginekolodzy, lekarze POZ oraz studenci.

EDUKACJA ZDROWOTNA „ZDROWIE W OKRESIE MŁODZIEŃCZYM”

Celem zadania jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej uczniów wrocławskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dotyczących dojrzewania płciowego oraz chorób przenoszonych drogą płciową poprzez interaktywne zajęcia edukacyjne i indywidualne poradnictwo specjalistyczne.

Zakres tematyczny edukacji zdrowotnej dla uczniów to:

- fizjologia okresu dojrzewania,
- planowanie rodziny,
- pierwsza wizyta u ginekologa i systematyczne kontrole lekarskie,
- profilaktyka zakażeń przenoszonych drogą płciową,
- zdrowotne i społeczne zagrożenia wczesnego rozpoczynania współżycia seksualnego,
- przeciwdziałanie przemocy seksualnej.

W 2018 roku w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez lekarzy wzięło udział **850** uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Udzielono **180** indywidualnych konsultacji specjalistycznych.

PROGRAM PROFILAKTYKI NADWAGI, OTYŁOŚCI ORAZ INNYCH ZABURZEŃ OKRESU ROZWOJOWEGO DLA DZIECI WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH „UCZEŃ W FORMIE”

Celem programu jest zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością poprzez:

- zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej dzieci zagrożonych nadwagą i otyłością oraz ich rodziców i opiekunów;
- kształtowanie nawyków prawidłowego odżywiania dzieci;
- ocenę stanu zdrowia dzieci;
- kształtowanie postawy zdrowego stylu życia i odpowiedzialności za własne zdrowie.

W październiku 2017 roku rozpoczęto VI edycję programu na lata 2017/2018 w 78 wrocławskich szkołach podstawowych.

W okresie styczeń-maj 2018 roku pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania, wykonały uczniom klas: I, III i V pomiary masy ciała oraz wzrostu i obliczyły wskaźnik stanu odżywienia BMI. Badania przesiewowe przeprowadzono u 12 999 uczniów.

Rodzicom uczniów z nieprawidłowym wskaźnikiem BMI zaproponowano konsultacje specjalistyczne lekarza pediatry, dietetyka, psychologa i rehabilitanta w Klinice Endokrynologii i Diabetologii Wieku Rozwojowego Uniwersytetu Medycznego. Z konsultacji skorzystało 143 dzieci z rodzicami.

W ramach programu prowadzono zajęcia na basenie kąpielowym dla dzieci z nadwagą i otyłością, z których skorzystało 43 dzieci.

Ponadto w 3 szkołach odbyły się wykłady prof. Anny Noczyńskiej na następujące tematy: „Zdrowe żywienie”, „Otyłość – jak jej zapobiegać?” Uczestniczyło w nich 105 uczniów.

Dla 79 pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania zorganizowano konferencję pt. „Wybrane problemy zdrowotne dzieci i młodzieży”.

Na terenie wrocławskich placówek edukacyjnych zorganizowano zajęcia dla uczniów dotyczące znaczenia zdrowego żywienia profilaktyce nadwagi, otyłości i innych zaburzeń okresu rozwojowego, z podziałem na następujące tematy:

Klasy I-III:

- - „Do wążania bukiet kwiatów, do zjedzenia bukiet warzyw”
- - „Sałatka owocowa – bomba witaminowa”
- - „Ryż, kasza i makaron, chlebek, rogal i bułeczka źródło siły dla dziecka”
- - „Białe mleko – białe zęby, żółty serek – mocne kości, nabiał w naszej diecie gości”
- - „A od święta słodki deser nie zaszkodzi – czy słodczyce mogą być zdrowe?”
- - „Śniadanie jest najważniejsze”
- - „Zdrowe drugie śniadanie”
- - „Smaczne, zdrowe, kolorowe – fabryka napojów”

Klasy IV-VIII:

- - „Zaburzenia żywieniowe: bulimia, anoreksja i ortoreksja”
- - „Dieta a postępy w nauce”
- - „Świadomy konsument – uczymy się czytać etykiety produktów spożywczych”
- - „Diety alternatywne – skutki stosowania w okresie dojrzewania”
- - „Zasady zdrowego odżywiania i składniki odżywcze”
- - „Co warto pić i dlaczego mówimy „nie” napojom energetycznym?”
- - „Dieta młodego sportowca”
- - „Planujemy, zdrowo jemy, nie marnujemy żywności”

Zrealizowano **140** warsztatów w **30** wrocławskich szkołach podstawowych. W warsztatach wzięło udział **2791** uczniów.

PROGRAMY W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHOROÓB CYWILIZACYJNYCH DLA OSÓB DOROSŁYCH

PROGRAM ROZSZERZENIE DOSTĘPU DO REHABILITACJI SERCOWO-NACZYNIOWEJ W RAMACH WTÓRNEJ PREWENCJI CHOROÓB SERCOWO-NACZYNIOWYCH

W 2018 roku program realizowany był przez Centrum Kardiologiczne „PRO CORDE”.

Programem objęte były osoby pełnoletnie, mieszkańcy Wrocławia, po przebytych zawałach mięśnia sercowego lub po zabiegach wykonanych na naczyniach wieńcowych, jednak nie później niż w okresie do 12 miesięcy od zaistniałego incydentu.

W ramach programu prowadzone były zajęcia ruchowe połączone z instruktażem do samodzielnego wykonywania ćwiczeń w warunkach domowych oraz specjalistyczne konsultacje lekarskie i badania EKG wysiłkowe.

Pacjenci uczestniczyli w zajęciach grupowych i indywidualnych z dietetykiem oraz psychologiem.

Na podstawie oceny rezerwy wieńcowej, podczas kontrolnej próby wysiłkowej na bieżni ruchomej u uczestników programu stwierdzono znaczny wzrost wydolności fizycznej.

W 2018 roku w programie wzięło udział 277 osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI CUKRZYCY I ZABURZEŃ METABOLICZNYCH DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

Celem programu jest zwiększenie poziomu świadomości zdrowotnej mieszkańców Wrocławia o zagrożeniu cukrzycą oraz poprawa jakości życia chorych na cukrzycę i przeciwdziałanie jej powikłaniom poprzez:

- działania informacyjno-edukacyjne i propagowanie idei pomocy osobom chorym na cukrzycę,
- kształtowanie u osób chorych na cukrzycę umiejętności obserwowania objawów choroby i właściwej ich interpretacji,
- naukę samokontroli i samoobserwacji w cukrzycy,
- motywowanie do aktywnego i zdrowego stylu życia, w tym pracy zawodowej, ruchu i wypoczynku,
- poprawę sprawności fizycznej i aktywny udział chorych na cukrzycę w zajęciach ruchowych,
- zapobieganie hiper i hipoglikemii,
- utrzymanie dobrego samopoczucia psychicznego oraz uczenie chorych na cukrzycę sposobów radzenia sobie ze stresem,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne.

W 2018 roku program realizowany był przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

W ramach programu, w 14 Punktach Edukacyjnych zlokalizowanych w podmiotach medycznych na terenie Wrocławia, przeszkolone pielęgniarki prowadziły indywidualną edukację osób chorych na cukrzycę, zagrożonych chorobą i innymi zaburzeniami metabolicznymi. W 2018 roku z porad edukacyjnych skorzystało 1 706 osób, w tym 213 dzieci.

Ogółem udzielono 2 147 porad edukacyjnych, w tym 1 254 po raz pierwszy.

Udzielono 900 porad dietetycznych, z których skorzystało 689 osób.

Zajęcia aktywizacji ruchowej z elementami ćwiczeń rehabilitacyjnych prowadzone były w 3 Ośrodkach usytuowanych w różnych rejonach Wrocławia (Przychodni „Stabłowice”, Specjalistycznej Przychodni Rehabilitacyjnej „RESURS” oraz Wrocławskim Centrum SPA).

W zajęciach ruchowych na sali gimnastycznej i pływalni oraz w terenie uczestniczyło 258 osób.

W ramach programu prowadzone były szkolenia dla nauczycieli i personelu pomocniczego, które dotyczyły między innymi opieki, żywienia oraz postępowania z dzieckiem chorym na cukrzycę. W szkoleniach wzięło udział łącznie 567 osób szczegółowe informacje przedstawia tabela poniżej.

Wykaz placówek oświatowych, w których przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli, personelu pomocniczego

Lp.	Adres placówki oświatowej	Liczba osób
-----	---------------------------	-------------

		uczestniczących w szkoleniu
1	Zespół Szkół i Placówek Fundacji Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji, ul. Ks. Marcina Lutra 2-8	36
2	Przedszkole pod wierzbami – Fundacja Czas dla Dzieci, ul. Stabłowicka 95	10
3	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 17, ul. Wieczysta 105	11
4	Zespół Szkół Salezjańskich DON BOSCO we Wrocławiu, ul. Świętokrzyska 45-55	6
5	Zespół Szkół nr 16, ul. Głogowska 30	37
6	Przedszkole Miś Yogi, ul. Cynamonowa 20-24	6
7	Szkoła Podstawowa nr 76, ul. Wandy 13	42
8	Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, ul. Swobodna 73A	19
9	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15, ul. Stanisławowska 38-44	81
10	Szkoła Podstawowa nr 9, ul. Nyska	56
11	Przedszkole Miś YOGI, ul. Cynamonowa 20-24	7
12	Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom”, ul. Parkowa 2	10
13	Zespół Szkół Administracyjno-Ekonomicznych, ul. Worcella 3	50
14	Szkoła podstawowa nr 20, ul. Kamieńskiego 24	10
15	Zespół Szkół i Placówek Fundacji Ewangelickie Centrum diakonii i Edukacji, ul. ks. Marcina Lutra 2-8	42
16	Szkoła podstawowa nr 64, ul. Wojszycka 1	5
17	Przedszkole Kinder Jagodno, ul. Schuberta 19b	12
18	Szkoła Podstawowa nr 71, ul. Podwale 57	36
19	Przedszkole nr 149 „Tęczowa Polanka”, ul. Obornicka 21	21
20	Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, ul. Swobodna	25
21	Przedszkole nr 109 z oddziałami integracyjnymi, ul. Nowowiejska 80a	45
22	Razem	567

W 2018 roku prowadzono również szkolenia dla uczniów wrocławskich placówek oświatowych z zakresu funkcjonowania w życiu codziennym ich rówieśników z cukrzycą typu 1 oraz udzielania pomocy w przypadku niedocukrzenia. W szkoleniach wzięło udział 283 uczniów.

Wykaz placówek oświatowych, w których przeprowadzono szkolenia dla uczniów

Lp.	Adres placówki oświatowej	Liczba uczestniczących w szkoleniu osób
1	Polsko-Niemiecka Szkoła Podstawowa, ul. Ks. Marcina Lutra 2-8 Szkolenie dla uczniów klasy I, II, III, IVA, IVB	52
2	Polsko-Niemiecka Szkoła Podstawowa, ul. Ks. Marcina Lutra 2-8 Szkolenie dla uczniów klasy V, VI, VII	27
3	Szkoła Podstawowa nr 95, ul. Starogajowa 66-68 Szkolenie dla uczniów klasy VIA, VII B	40
4	Szkoła Podstawowa nr 20, ul. Kamieńskiego 24 Szkolenie dla uczniów klasy III	22

5	Szkoła Podstawowa nr 76, ul. Wandy 13 Szkolenie dla uczniów klasy 6a	21
6	Polsko-Niemiecka Szkoła Podstawowa, ul. ks. Marcina Lutra 2-8 Szkolenie dla uczniów klas: 1, 2, 3, 4, 5, 6	44
7	Zespół Szkół Administracyjno-Ekonomicznych, ul. Worcella 3 Szkolenie dla uczniów klas: 1eT, 1aT	61
8	Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna ul. Piłsudskiego 25 Szkolenie dla uczniów klasy: 8c	16
9	Razem	283

PROGRAM PROFILAKTYKI POWIKŁAŃ CUKRZYCY „STOPA - CUKRZYCOWA”

Celem programu jest ograniczenie występowania powikłań u chorych na cukrzycę z rozpoznanyim zespołem stopy cukrzycowej oraz zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych z powodu amputacji stopy, poprzez:

- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób chorych na cukrzycę dotyczących zasad pielęgnacji ciała ze szczególnym uwzględnieniem stóp,
- wczesną, kompleksową ocenę zagrożenia,
- zabezpieczenie stóp specjalnym obuwiem ochronnym, indywidualnie dobranym dla każdego pacjenta.

W 2018 roku program realizowany był przez Centrum Medyczne „Dobrzyńska”, które posiada tzw. referencyjny gabinet stopy cukrzycowej.

W programie prowadzona jest opieka nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej, w tym indywidualne badania oceny stanu ukrwienia stopy oraz edukacja zdrowotna. Na podstawie wyniku badania pedobarograficznego możliwy jest indywidualny dobór profilaktycznych wkładek do obuwia oraz dobór obuwia ortopedycznego. Działania realizowane w ramach programu są komplementarne do świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków NFZ. W 2018 roku programem objęto **940** osób.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ I WSPIERANIA OSÓB CHORYCH NA CUKRZYCĘ ORAZ ICH RODZIN/OPIEKUNÓW

Celem programu jest poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę oraz ich rodzin/opiekunów poprzez działania edukacyjne, informacyjne i wspierające, w tym:

- podnoszenie poziomu wiedzy dotyczącej samoopieki, samoobserwacji i samopielęgnacji osób chorych na cukrzycę,
- udzielanie wsparcia osobom chorym na cukrzycę, ich rodzinom/opiekunom zapobiegającego kryzysowi psychicznemu,
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób chorych na cukrzycę.

W 2018 roku program realizowany był przez Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Wrocław – Centrum.

W ramach programu prowadzono cykl warsztatów i wykładów pn. „Wrocławska Akademia Cukrzycowa 2018” dla osób chorych na cukrzycę. Łącznie w szkoleniu wzięło udział 11 osób z cukrzycą typu 2.

Raz w miesiącu prowadzone były grupowe zajęcia edukacyjne dla osób chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów. W zajęciach wzięło udział 779 osób.

Stowarzyszenie prowadzi Centrum Edukacji Diabetyków „Biskupia”, w którym udzielono 1 631 porad edukacyjnych, z których skorzystało 1 588 osób.

Prowadzono zajęcia aktywizacji ruchowej w 4 Ośrodkach usytuowanych w różnych rejonach Wrocławia (Ośrodku Promocji Zdrowia i Rehabilitacji Ruchowej „Saluber”, Akademii Sztuk Walki, pływalni AWF Wrocław oraz Szkole Podstawowej nr 118).

W zajęciach ruchowych na sali gimnastycznej, pływalni oraz w terenie uczestniczyło 1 020 osób.

W ramach programu zorganizowano również 2 szkolenia wyjazdowe dla osób z cukrzycą: typu 1 i 2, w których uczestniczyło łącznie 60 osób.

W listopadzie 2018 roku w ramach Światowego Dnia Walki z Cukrzycą zorganizowano XIII Konferencję Szkoleniową dla diabetyków, ich rodzin i opiekunów, pn. „Cukrzyca w każdej rodzinie – światowa pandemia. W konferencji wzięło udział 238 osób.

PROGRAM EDUKACYJNO-DIAGNOSTYCZNY WCZESNEGO WYKRYWANIA RAKA PIERSI - SAMOBADANIE PIERSI

Celem programu jest zwiększenie liczby nowotworów wykrytych we wczesnym stadium zaawansowania choroby poprzez zintegrowane działania edukacyjno-diagnostyczne, wśród mieszkanek Wrocławia, poprzez:

- zwiększenie poziomu wiedzy o zagrożeniach występowania chorób nowotworowych, w tym raka piersi,
- kształtowanie zachowań prozdrowotnych, ukierunkowanych na czynniki ryzyka chorób nowotworowych oraz aktywną profilaktykę,
- wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych,
- zapewnienie mieszkańcom Wrocławia poczucia bezpieczeństwa poprzez rozszerzenie dostępu do diagnostyki specjalistycznej.

W 2018 roku program realizowało Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

Program profilaktyki raka piersi składa się z 2 modułów: edukacyjnego i diagnostycznego.

Moduł edukacyjny realizowany jest przez grupę wyszkolonych pielęgniarek i położnych, które w Punktach Edukacji Zdrowotnej (PEZ) prowadzą indywidualną naukę samobadania piersi u kobiet w każdym wieku. Działalność edukacyjna prowadzona jest w 10 PEZ zlokalizowanych w podmiotach medycznych na terenie miasta oraz tzw. punktach mobilnych.

W 2018 roku z nauki samobadania piersi w PEZ skorzystało 3 705 kobiet. Natomiast w 3 punktach mobilnych zlokalizowanych w szkołach średnich ze szkoleń grupowych skorzystały 302 kobiety.

Edukowane kobiety otrzymały książeczkę samokontroli piersi i ulotkę edukacyjną. Kobiety wymagające konsultacji onkologicznej i diagnostyki specjalistycznej skierowano na konsultację specjalistyczną do modułu diagnostycznego.

Ze specjalistycznej konsultacji onkologicznej skorzystało 6 579 kobiet, na leczenie szpitalne operacyjne lub skojarzone skierowano 231 kobiet. Wykonano 2 508 badań USG, 1 731 mammografii. Zmiany chorobowe wykryto u 164 kobiet, w tym podejrzenie raka piersi u 37 kobiet.

Z porad lekarzy genetyków skorzystało 96 kobiet, a ze wsparcia psychologa - 60 kobiet.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA DLA OSÓB Z OBRZĘKIEM LIMFATYCZNYM

Celem zadania jest przeciwdziałanie zdrowotnym i społecznym następstwom obrzęku limfatycznego u osób z grup wysokiego ryzyka oraz z widocznym obrzękiem limfatycznym poprzez prowadzenie działań edukacyjnych oraz wykonywanie zabiegów udrażniających przepływ limfy.

Zajęcia edukacyjne prowadzone były przez fizjoterapeutę. Podczas zajęć pacjenci skorzystali z wiedzy dotyczącej przeciwdziałania powstawaniu obrzęku limfatycznego, prawidłowego stosowania manualnego drenażu, bandażowania oraz ćwiczeń odbarczających układ limfatyczny.

W wyniku prowadzonych zajęć edukacyjno-kompensacyjnych u pacjentów z obrzękiem limfatycznym kończyn górnych uzyskano zmniejszenie obrzęku o ok. 49,5%, uzyskano również znaczną poprawę ruchomości obręczy barkowej. Natomiast u pacjentów z obrzękiem limfatycznym kończyn dolnych uzyskano zmniejszenie obrzęku o 55%.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku z programu skorzystało 183 pacjentów, w tym: 158 kobiet i 25 mężczyzn.

PROFILAKTYKA GRYPY DLA OSÓB POWYŻEJ 65 ROKU ŻYCIA

Szczepienia przeciwko grypie to program polityki zdrowotnej miasta Wrocławia, który przyczynia się do poprawy jakości i skuteczności opieki geriatrycznej nad osobami w wieku podeszłym.

Kryteria kwalifikacji uczestników:

- mieszkanie miasta Wrocławia (potwierdzone dokumentem),
- wiek od 65 roku życia szczególnie z grupy podwyższonego i wysokiego ryzyka.

Osoba zgłaszająca się na szczepienie została poddana badaniu lekarskiemu i po wydaniu opinii przez lekarza internistę, zakwalifikowana (lub nie) do szczepienia.

Realizację programu szczepień ochronnych przeciw grypie, połączonych z edukacją zdrowotną rozpoczęto przed sezonem epidemicznym, w siedmiu przychodniach na terenie Miasta. Szczepienia wykonywały pielęgniarki, posiadające specjalistyczne uprawnienia w tym zakresie. W sezonie epidemicznym 2018/2019 zaszczepiono przeciw grypie **ok. 4500** mieszkańców Wrocławia w wieku 65+.

DZIAŁANIA EDUKACYJNO-PROFILAKTYCZNE NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI OPIEKI OSÓB PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYCH PRZEBYWAJĄCYCH W ŚRODOWISKU DOMOWYM ORAZ WSPARCIE ICH RODZIN / OPIEKUNÓW

Zadaniem zostały objęte osoby dorosłe przewlekle i nieuleczalnie chore oraz ich rodziny/opiekunowie, którzy wymagali pomocy i wsparcia w warunkach domowych.

W ramach zadania, prowadzono działania edukacji zdrowotnej w środowisku domowym chorego.

Od 21.05.2018r - 31.12.2018roku przeprowadzono następującą liczbę wizyt:

- 679 wizyt/zajęć edukacyjno-profilaktycznych pielęgniarskich
- 971 wizyt/zajęć edukacyjno-profilaktycznych prowadzonych przez fizjoterapeutów
- 60 wizyt /wsparcia psychologicznego pacjentów, rodzin, opiekunów
- 150 konsultacji telefonicznych dotyczących wsparcia i opieki nad przewlekle i nieuleczalnie chorymi mieszkańcami Wrocławia.

Zadaniem objęto 287 osób/chorych.

ZAPEWNIENIE W WARUNKACH STACJONARNYCH CZASOWEJ OPIEKI PIELĘGNACYJNEJ OSOBOM NIESAMODZIELNYM, PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYM W RAMACH PROGRAMU WSPARCIA RODZINY/OPIEKUNÓW W OPIECE NAD PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYMI PRZEBYWAJĄCYMI W ŚRODOWISKU DOMOWYM, TZW. ŁÓŻKA WYTCZNIENIA

Celem programu była pomoc rodzinom/opiekunom w sprawowaniu opieki nad przewlekle i nieuleczalnie chorymi przebywającymi w środowisku domowym poprzez zapewnienie chorym czasowej, stacjonarnej opieki pielęgnacyjnej, umożliwiającej rodzinie lub bezpośrednim opiekunom załatwienie spraw osobistych, domowych a także odpoczynku.

Zadania programu realizowały placówki opiekuńczo-lecznicze (Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze), które zapewniają: całodobową opiekę pielęgnacyjną, zakwaterowanie na czas

pobytu, wyżywienie z uwzględnieniem zaleceń dietetycznych lekarza, odpowiednie warunki do wypoczynku, udział w terapii zajęciowej i usprawniającej u chorych leżących z ograniczonym lub całkowitym brakiem sprawności. Osobom z zachowaną sprawnością zapewniono pomoc w zakresie samoobsługi przy wykonywaniu czynności pielęgnacyjno – higienicznych, utrzymaniu codziennej higieny osobistej i otoczenia, wykonywanie zabiegów pielęgniarstwa zgodnie ze wskazaniem i zaleceniami lekarza kierującego np. zmiana opatrunków, pielęgnacja p/odleżynowa i inne, podawanie leków zgodnie z zaleceniem lekarskim z uwzględnieniem drogi ich podawania, opiekę psychiczną i duchową w zależności od indywidualnych potrzeb, bezpieczeństwo, pomoc lekarską w stanach nagłych zagrażających życiu, potrzebę poszanowania godności osobistej, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Realizatorzy zadania zapewnili chorym zindywidualizowaną, całodobową opiekę pielęgnacyjną, na okres nie dłuższy niż 3 tygodnie (21 osobodni).

Czasową opieką stacjonarną objęte były osoby dorosłe zamieszkałe we Wrocławiu

W terminie od 26.04.2018 roku do 21.12.2018 roku z czasowej opieki skorzystało 111 osób.

PROMOWANIE IDEI HONOROWEGO KRWIODAWSTWA WŚRÓD MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA POPRZECZ DZIAŁANIA EDUKACYJNE ORAZ ZBIÓRKĘ KRWI

Celem zadania jest systematyczne zwiększanie liczby stałych honorowych dawców krwi oraz wzmocnienie świadomości społecznej młodego pokolenia i dorosłych mieszkańców Wrocławia, dotyczącej znaczenia krwi dla ratowania zdrowia oraz życia drugiego człowieka. Ponadto gmina Wrocław współfinansowała aplikację na telefon komórkowy, która ma celu przyspieszenie komunikacji Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa z honorowymi dawcami krwi.

Podczas Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia wśród mieszkańców miasta zorganizowano akcję honorowego krwiodawstwa. Zebrano wówczas 7,2 litra krwi.

PROGRAMY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

PROGRAM PROMOWANIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO W POPULACJI DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

Celem programu jest przeciwdziałanie kryzysom zdrowia psychicznego i depresji w populacji dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Wrocławia, poprzez edukację zdrowotną i społeczną oraz wsparcie specjalistyczne, w tym:

- upowszechnianie wiedzy o zdrowiu psychicznym i jego znaczeniu dla prawidłowego rozwoju osobistego i społecznego,
- podnoszenie poziomu wiedzy dotyczącej promocji i ochrony zdrowia psychicznego oraz kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających wzmocnieniu zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie kryzysom,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, szczególnie u osób z grup wysokiego ryzyka np. chorzy ze Stwardnieniem Rozsianym, uczniowie z niepowodzeniami szkolnymi,
- prowadzenie różnych form pomocy i wsparcia u osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego (warsztaty, zajęcia indywidualne i grupowe).

Program realizowany jest we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W 2018 roku z różnych form pomocy skorzystało **ok. 750** osób. Większość prowadzonych działań ma charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia, z którego beneficjenci programu korzystają w sposób systematyczny.

W 2018 roku przeprowadzono cykl warsztatów profilaktycznych pn. „Żyj zdrowiem” dla dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół oraz ich rodziców. W warsztatach wzięło udział **603** uczniów i ok. **55** rodziców.

Wykaz placówek oświatowych, w których przeprowadzono szkolenia dla uczniów

Lp.	Adres placówki oświatowej	Liczba osób uczestniczących w szkoleniu
1	Szkoła Podstawowa nr 68 im. II Tysiąclecia Wrocławia – szkolenie dla uczniów klas: 7c, 4b, 4c, 4d, 5a, 5b, 4d, 5c, 4e, 6a, 6b, 7a, 7b	315
2	Szkoła Podstawowa nr 17 im. prof. S. Kulczyńskiego we Wrocławiu - szkolenie dla uczniów klas: 4a, 4c, 4a, 4c	105
3	Szkoła Podstawowa nr 109 im. Edwarda Dembowskiego - szkolenie dla uczniów klas: 5b, 5c, 4d, 4b, 6b, 6a, 5a, 4a, 4c	155
4	Fundacja Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra - szkolenie dla uczniów klasy 4	28
5	Razem	603

W 2018 roku odbyły się 2 spotkania Zespołu Merytorycznego ds. Zdrowia Psychicznego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich organizacji realizujących zadanie oraz Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Podczas spotkania wymieniano doświadczenia z realizacji poszczególnych zadań, omawiano zasady współpracy z Gminą Wrocław szczególnie w zakresie przygotowywania dokumentacji. Organizacje prezentowały realizowane przez siebie działania skierowane do osób z doświadczeniem choroby psychicznej, ich rodzin oraz opiekunów.

PROGRAM WSPARCIA OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM CHOROBY PSYCHICZNEJ ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW W PROCESIE ZDROWIENIA

Celem programu jest poprawa jakości życia osób z doświadczeniem choroby psychicznej oraz ich rodzin i opiekunów w procesie zdrowienia poprzez budowanie pozytywnych relacji z otoczeniem oraz aktywizowanie społeczne, w tym:

- prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych indywidualnych i grupowych (np. warsztaty, grupy wsparcia itp.),
- prowadzenie zajęć usprawniających, wykonywanie czynności w zakresie samoobsługi,
- prowadzenie zajęć poprawiających komunikację i integrację z rodziną, środowiskiem lokalnym,
- motywowanie do aktywnego udziału w życiu społecznym, kulturalnym miasta (np. wyjścia na koncerty, wystawy, seanse kinowe),
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa przeciwdziałającego kryzysom psychicznym i nawrotom choroby.

W 2018 roku program realizowały 3 organizacje pozarządowe: Fundacja „Opieka i Troska”, Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus” oraz Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „ART”

Z różnych form pomocy skorzystało 381 osób.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ I WSPARCIA PSYCHOTERAPEUTYCZNEGO DLA DOROSŁYCH OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM CHOROBY PSYCHICZNEJ, ICH RODZIN I OPIEKUNÓW.

W 2018 roku program realizowany był przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

Celem programu jest upowszechnianie wiedzy o zdrowiu psychicznym oraz promowanie modelu środowiskowej opieki i wsparcie osób z doświadczeniem choroby psychicznej, zaburzeniami psychogeriatrycznymi i ich rodzin/opiekunów, poprzez:

- prowadzenie grupowych zajęć psychoedukacyjnych, ukierunkowanych na łagodzenie problemów dotyczących zdrowia psychicznego dla osób z zaburzeniami psychogeriatrycznymi, z doświadczeniem choroby psychicznej i ich rodzin/opiekunów;

- prowadzenie Klubu Pacjenta i organizację różnych form aktywizacji społecznej i integracji dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej lub po kryzysie psychicznym.

W ramach programu osoby z doświadczeniem choroby psychicznej były aktywizowane do podejmowania codziennych obowiązków i ról społecznych, miały udzielane wsparcie psychologiczne w celu uzupełnienia i podtrzymania leczenia farmakologicznego. Program jest uzupełnieniem świadczeń zdrowotnych finansowanych z NFZ. W 2018 roku programem objęto ok. 98 osób z doświadczeniem choroby psychicznej.

W październiku 2018 roku odbyły się Dni Solidarności z Osobami Chorującymi Psychicznie pn. Umacnianie i zdrowienie. Dać nadzieję. W ramach kampanii prowadzone były różnego rodzaju warsztaty i szkolenia w tym VIII Forum Psychiatrii Środowiskowej. W kampanii społecznej wzięło udział 215 osób.

EDUKACJA ZDROWOTNA ORAZ PROFILAKTYKA OGRANICZAJĄCA ZAGROŻENIA A TAKŻE SZKODY DLA ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO WŚRÓD OSÓB BEZDOMNYCH WE WROCŁAWIU

W ramach realizowanego zadania, bezdomni mogli skorzystać ze wsparcia psychologicznego, rozmów ze streetwokerem a także pielęgniarką.

Prowadzono działania edukacyjno-profilaktyczne w formie stacjonarnej, jak również w formie środowiskowej, miały one na celu zmianę sposobu myślenia osób bezdomnych oraz wsparcie do wyjścia z bezdomności.

Zadaniem objęto 200 osób bezdomnych w tym: 28 kobiet i 172 mężczyzn.

PROGRAM WSPARCIA OSÓB Z ZESPOŁAMI OTĘPIENNYMI I ZABURZENIAMI PSYCHOGERIATRYCZNYMI ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW

Celem programu jest poprawa jakości życia osób z zespołami otępiennymi i zaburzeniami psychogeriatrycznymi oraz przeciwdziałanie pogłębianiu się tych zaburzeń poprzez prowadzenie działań korekcyjno - wspierających.

W 2018 roku program realizowany był przez 3 organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie Grupa Wsparcia Dla Osób Z Problemami Pamięci „NIEZAPOMINAJKA”, Fundację „POZYTYWKA” oraz Dolnośląską Fundację Alzheimerowską) oraz Przychodnię Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Wrocławskiego Centrum Zdrowia SP ZOZ. Opieką psychologiczną objęto ok. 720 osób po 60 roku życia, u których wystąpiły problemy psychogeriatryczne. W ramach programu prowadzone były grupy wsparcia, warsztaty, zajęcia aktywności ruchowej oraz psychoedukacyjne indywidualne i grupowe.

PROGRAM WSPARCIA DLA OSÓB ZAGROŻONYCH DEPRESJĄ, Z ZESPOŁAMI DEPRESYJNYMI ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW.

Program realizowano we współpracy z 2 organizacjami pozarządowymi (Fundacją Aktywizacji Seniorów „Siwy Dym” i Fundacją „Evangelium Vitae”). W 2018 roku z różnych form pomocy i wsparcia skorzystało ok. 150 osób. Większość prowadzonych działań ma charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia, z którego beneficjenci korzystali w sposób systematyczny. Były to zajęcia relaksacyjne, psychoedukacja oraz spotkania w ramach tzw. grupy wsparcia.

PROGRAM WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO DLA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO, W TYM CHORYCH ONKOLOGICZNIE

W 2018 roku wolontariusze Fundacji „Dobrze że jesteś” objęli opieką ok. 6 400 pacjentów, z Kliniki Hematologii Uniwersytetu Medycznego oraz Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu. Ze wsparcia psychologicznego (psycholog/psychoterapeuta) skorzystało ok. 160 osób doświadczających kryzysu zdrowia psychicznego związanego z długotrwałą lub nieuleczalną chorobą.

Projekt pn. „Akademia Walki z Rakiem” realizowany przez Dolnośląskie Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji, w ramach którego prowadzono grupy wsparcia, klub

pacjenta, konsultacje indywidualne z psychologiem/psychoterapeutą oraz wykłady dotyczące zdrowego odżywiania, zajęcia relaksacyjne i kinezylogii edukacyjnej mózgu.

Z oferowanych zajęć skorzystało 58 osób.

ŚWIADCZENIE SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

W ramach zadania realizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na podstawie indywidualnej decyzji administracyjnej wydanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, przyznającej podopiecznemu specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńczych świadczone w miejscu zamieszkania podopiecznego i obejmowały uczenie oraz doskonalenie następujących umiejętności:

- zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych niezbędnych do samodzielnego życia,
- społecznego, codziennego funkcjonowania w życiu, w rodzinie,
- rozwiązywania trudności i niepowodzeń,
- gospodarowania pieniędzmi,
- przygotowywania posiłków,
- zachowania higieny, ładu i porządku w swoim środowisku (pokoju, miejscu zamieszkania).

W 2018 roku zrealizowano łącznie 19 685 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z usług skorzystało 37 środowisk.

Bezpośrednim realizatorem zadania było Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ we Wrocławiu.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE W PROFILAKTYCE ZAGROŻEŃ ZDROWOTNYCH

Celem zadania było ograniczanie zagrożeń i szkód dla zdrowia, w środowisku zamieszkania i nauki poprzez wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz zachowań profilaktycznych dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych.

Zadanie polegało na:

- prowadzeniu działań edukacyjnych dla nauczycieli, uczniów szkół podstawowych oraz dzieci w wieku przedszkolnym dotyczących zagrożeń zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych wynikających z zanieczyszczenia powietrza we Wrocławiu,
- kształtowaniu postawy odpowiedzialności dzieci i młodzieży za zdrowie własne i innych.

Edukacją zdrowotną objęto 1951 osób, w tym:

- 1304 dzieci w wieku przedszkolnym,
- 617 uczniów szkół podstawowych,
- 30 nauczycieli.

STWIERDZANIE ZGONU I JEGO PRZYCZYNY U OSOBY ZMARŁEJ W MIEJSCU PUBLICZNYM ALBO NIEPUBLICZNYM NA TERENIE MIASTA WROCŁAWIA ZGODNIE ART. 11 USTAWY Z DNIA 31 STYCZNIA 1959 ROKU O CMENTARZACH I CHOWANIU ZMARŁYCH”

Celem zadania jest sporządzenie dokumentacji medycznej oraz wystawienie karty zgonu albo protokołu zgonu u osoby zmarłej w miejscu publicznym albo niepublicznym na terenie miasta Wrocławia, zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

Zadanie realizowane jest przez:

- ustalenie tożsamości zwłok osoby zmarłej,
- osobiste dokonanie oględzin zwłok,
- przeprowadzenie w miarę możliwości wywiadu w miejscu i czasie wezwania wśród osób z otoczenia osoby zmarłej, w celu ustalenia okoliczności, w których nastąpił zgon,

- zapoznanie się z dokumentami dotyczącymi stanu zdrowia osoby zmarłej w okresie poprzedzającym zgon, o ile dokumenty takie są dostępne w miejscu i czasie wezwania,
- stwierdzenie zgonu i jego przyczyny na podstawie oględzin, informacji z wywiadu i dostępnej dokumentacji medycznej zmarłego/łej.

W 2018 roku stwierdzono zgon u 309 osób.

USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA KLIENTA

Celem realizacji zadania jest jak najdłuższe utrzymanie w środowisku osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn nie są w stanie samodzielnie funkcjonować bez pomocy innych. Zadanie polega na organizowaniu i realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta usług opiekuńczych, któremu MOPS decyzją administracyjną przyznał pomoc w określonym: zakresie, okresie i miejscu świadczenia.

Usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Zakres świadczonych usług był dostosowany do indywidualnych potrzeb klientów.

Budżet usług opiekuńczych (zadania własne) w 2018 roku

Rodzaj usług–zadanie własne/zadanie zlecone	Wykonanie budżetu 2018	Odpłatność klienta	Liczba klientów średniomiesięcznie	Koszt w przeliczeniu na jednego klienta średniomiesięcznie	Koszt Gminy Wrocław pomniejszony o wartość odpłatności w przeliczeniu na 1 klienta średniomiesięcznie
USŁUGI OPIEKUŃCZE Rozdział 85228 zadania własne	20 434 380 zł	3 006 166 zł	1896	898 zł	766 zł

W roku 2018 realizatorem usług, wyłonionym w drodze otwartego konkursu ofert, była Diecezja Wrocławska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.

W okresie sprawozdawczym (I-XII 2018), narastająco od początku roku, usługi opiekuńcze świadczone dla 3.084 osób. Liczba ta jest większa od liczby osób dla których świadczone usługi w roku 2017 o 2 osoby. Średniomiesięcznie w roku 2018 usługi świadczone dla 1.896 klientów.

W 2018 roku zrealizowano łącznie 1.118.729 godzin usług opiekuńczych. Analiza porównawcza, wskazuje że w roku sprawozdawczym liczba godzin świadczonych usług zmalała w stosunku do roku 2017 o około 2 %.

Z usług opiekuńczych najczęściej korzystały osoby w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawne, długotrwale chore. Klientów samotnie gospodarujących odnotowano 2.509, natomiast klientów w rodzinie 575. Usługi zrealizowano u 2.255 kobiet oraz 829 mężczyzn.

Rotacja klientów w 2018 roku

przyczyny	liczba osób
Zgon	303
DPS/ ZOL/ Hospicjum	145
Rezygnacja	420
Razem	868

Struktura klientów ze względu na wiek w latach 2013–2018

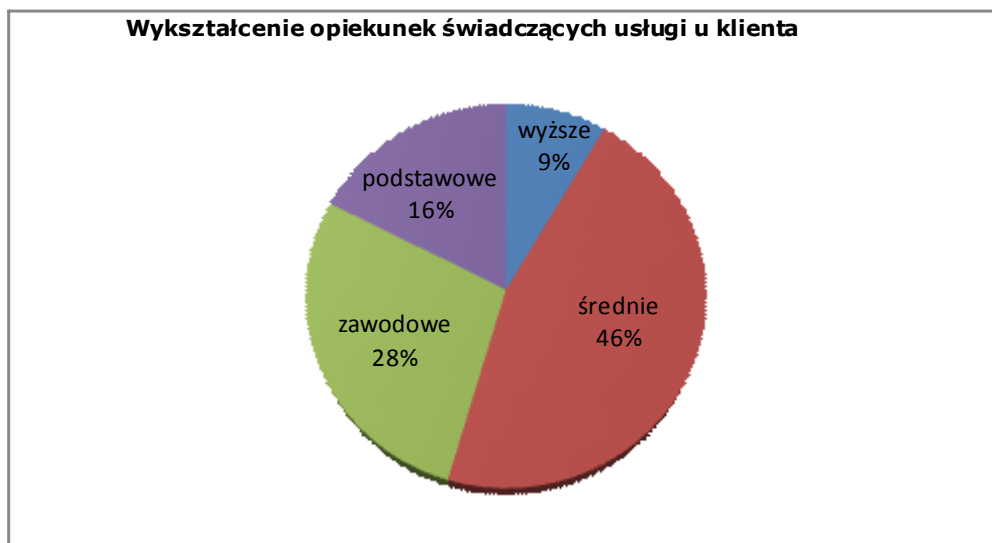
Lp.	Wiek w latach (przedziały)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	od 1 roku do 11 lat	4	5	4	0	0	0
2	od 12 do 15 lat	2	2	1	0	0	0
3	od 16 do 21 lat	7	4	2	1	0	0
4	od 22 do 38 lat	27	22	20	23	19	16
5	od 39 do 49 lat	49	58	46	54	51	48
6	od 50 do 59 lat	220	170	142	159	147	142
7	od 60 do 64 lat	211	211	180	176	173	160
8	od 65 do 74 lat	325	379	371	399	434	431
9	od 75 do 79 lat	421	530	339	348	344	314
10	od 80 do 89 lat*	986	895	1031	1126	1368	1402
11	od 90 do 99 lat*	236	316	379	326	542	567
12	powyżej 99 lat	4	7	7	3	4	4
		2492	2599	2522	2615	3082	3084

* wyraźna tendencja wzrostowa

Uśrednione dane liczbowe w jednym miesiącu świadczonych usług opiekuńczych.

1	Średnia liczba klientów, u których w miesiącu realizowane były usługi	1 896
2	Średnia liczba godzin usług zrealizowanych w miesiącu, w tym:	93 227
	Średnia liczba godzin usług zrealizowanych w soboty, niedziele i święta	11 134
3	Średnia liczba klientów, u których w miesiącu usługi realizowano po raz pierwszy (z wiersza 1)	55
4	Średnia liczba opiekunek/ opiekunów realizujących usługi w miesiącu	756
5	Średnia liczba godzin usług świadczonych w miesiącu u jednego klienta	49,2
6	Średnia liczba klientów, którymi w miesiącu opiekuje się jedna opiekunka/ jeden opiekun	2,5

Wykształcenie opiekunek świadczących usługi w roku 2018

Jakość usług świadczonych przez opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi przez 36 pracowników socjalnych MOPS oraz Zespół ds. Organizacji i Nadzoru MOPS. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 8789 wizyt monitorujących usługi oraz 204 wizyty kontrolne.

Szkolenia dla opiekunek przeprowadzone w roku 2018

I.p.	Nazwa szkolenia	Liczba uczestników
1	Zasady realizacji usług opiekuńczych	480
2	Psychologiczne problemy w pracy opiekuna	50
3	Zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	45
4	Czynności higieniczne i pielęgnacyjne u osoby leżącej	35
5	Śmierć podopiecznego, a emocje opiekuna	25

W okresie realizacji zadania wpłynęło łącznie 10 skarg dotyczących: jakości usług, niezrealizowania usług oraz zachowania lub umiejętności opiekunki. W ramach prowadzonych postępowań wyjaśniających, przedstawiane zarzuty nie zostały potwierdzone. Wnioski klientów, dotyczące jakości usług i umiejętności opiekunek brane były pod uwagę w procesie planowania i realizacji szkoleń dla personelu.

Uwzględniając bieżące zdarzenia i doświadczenia z nich wynikające, w trakcie 2018 roku stale modyfikowano i udoskonalano sposób realizacji i jakość usług oraz działania nadzorcze.

PROGRAMY POMOCY I AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

W roku sprawozdawczym 2018, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę 10 000 zł., z której wydatkowano 10 000 zł, co stanowi 100,00 % zaplanowanych środków.

Celem programu jest stopniowe eliminowanie istniejących barier, poprawa warunków socjalno-bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz integracja ze środowiskiem. Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami związana jest m.in. ze wsparciem działań mających wpływ na ich rozwój osobisty i edukację oraz przełamywanie negatywnego stereotypu o osobach niepełnosprawnych.

W okresie sprawozdawczym na podstawie otwartych konkursów ofert zawarto 2 umowy wieloletnie 2018-2019 t.j. na realizację zadań publicznych:

Trener pracy – zatrudnienie wspomagane osób niepełnosprawnych – Zatrudnienie wspomagane skuteczną formą włączenia w rynek pracy absolwentów szkół oraz placówek

dla osób z niepełnosprawnością, którego realizatorem było Stowarzyszenie „OSTOJA” na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami.

Celem działania było wdrażanie modelu zatrudnienia wspomaganego, zgodnego ze standardami europejskimi, jako skutecznej formy aktywizacji i wyrównywania szans na zatrudnienie na otwartym rynku pracy osób z niepełnosprawnością o największych trudnościach, ze szczególnym uwzględnieniem absolwentów placówek edukacyjnych i placówek wsparcia dziennego.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie świadomości w obszarze pracy i możliwości jej podejmowania na otwartym rynku pracy zarówno wśród uczestników oraz ich otoczenia,
- podniesienie samooceny w kontekście możliwości podjęcia pracy zarobkowej,
- podtrzymanie i rozwinięcie kompetencji społecznych nabytych w procesie edukacji i terapii,
- nabycie motywacji do aktywności zawodowej,
- nabycie podstawowych umiejętności i kompetencji pracowniczych,
- próbki pracy – wizyty na rzeczywistych stanowiskach pracy, jako element oceny faktycznych preferencji zawodowych na etapie określania indywidualnego profilu zawodowego każdego z uczestników zadania.

Z oferty skorzystało ok. 100 osób niepełnosprawnych.

NASZE DZIECI, którego realizatorem była Fundacja „POMOCNA DŁOŃ”.

Cel realizacji zadania: rozwój psychofizyczny i edukacja zdrowotna dzieci w wieku 2,5 – 9 lat niepełnosprawnych ruchowo, z upośledzeniem umysłowym, z niepełnosprawnością sprzężoną.

Cele szczegółowe:

- usprawnienie ruchowe, ze szczególnym uwzględnieniem czynności samoobsługowych,
- poprawa integracji zmysłów,
- poprawa odruchów bezwarunkowych,
- podniesienie świadomości zdrowotnej i aktywizacja ruchowa dzieci,
- popularyzacja postawy prozdrowotnych rodziców dzieci objętych zadaniem publicznym,
- podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców,
- wyposażenie rodziców i dzieci objętych programem, w narzędzia poprawiające zdolność do radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Z oferty skorzystało 22 dzieci niepełnosprawnych.

PROGRAM WSPARCIA DLA MAŁŻEŃSTW I RODZIN Z MAŁYMI DZIEĆMI W REJONIE OSIEDLA NADODRZE

Celem realizacji zadania jest poprawa jakości życia małżeństw, rodzin z małymi dziećmi i osób samotnie wychowujących dzieci, szczególnie znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, kryzysie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie różnego rodzaju form wsparcia.

Zadanie polega na przygotowaniu i prowadzeniu działań wspierających małżeństwa, rodziny z małymi dziećmi oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci celem przywrócenia lub wzmocnienia funkcji rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej, zapobiegania kryzysom.

Zakres tematyczny działań m.in.:

- kształtowanie, wzmacnianie i rozwój kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- kształtowanie i rozwój umiejętności społecznych,
- zapobieganie kryzysom małżeńskim,
- wzmacnianie więzi małżeńskich, rozwiązywanie konfliktów,
- problemy prokreacyjne,
- żywienie naturalne i sztuczne,
- promocja zdrowego stylu życia,

- problemy i trudności w okresie wczesnego macierzyństwa,
- profilaktyka przemocy wobec małego dziecka, radzenie sobie ze stresem oraz problemami związanymi z pełnieniem ról w rodzinie, itp.
- aktywizacja kobiet pozostających w domu ze względu na opiekę nad dzieckiem/dziećmi do podejmowania ról zawodowych i społecznych (powrót do pracy, podjęcie wolontariatu lub innej aktywności na rzecz społeczności lokalnej), jak również do samorozwoju i samorealizacji;

W 2018 roku odbyło się 35 spotkań KLUBU MAM, w których wzięło udział 70 kobiet. W terminie wrzesień-grudzień 2018 program wsparcia był realizowany w pełnym zakresie. Z różnych form wsparcia (konsultacje indywidualne i rodzinne, warsztaty, grupa wsparcia i in.) skorzystało 1108 osób. Odbyło się 196 spotkań indywidualnych i grupowych.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ

W roku sprawozdawczym 2018, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę 3 897 441 zł., z której wydatkowano 3 562 381,94 zł, co stanowi 91,40 %.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ – PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym 2018, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę 2 425 000zł, z której wydatkowano 2 273 093,97 zł, co nowi 93,74 % zaplanowanych środków.

PORADNICTWO I POMOC TERAPEUTYCZNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

POMOC TERAPEUTYCZNA DLA UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Program realizowano w Przychodni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień W CZ SP ZOZ przy ul. Lindego 19-21 oraz przy ul. Wszystkich Świętych 2. Zajęcia dla pacjentów prowadzone były w formie treningów umiejętności i zachowań oraz treningów psychologicznych w tym: trening asertywności, trening umiejętności wychowawczych, trening radzenia sobie z głodem alkoholowym, trening uważności, trening poczucia własnej wartości, trening asertywnych zachowań abstynenckich (TAZA), warsztaty pracy nad złością, trening zapobiegania nawrotom, warsztat pracy nad urealnieniem obrazu siebie, trening interpersonalny. W 2018 roku z programu skorzystało około 850 osób.

Realizowany był również program wsparcia i rozwoju dla osób uzależnionych i współuzależnionych a także Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), w którym wzięło udział 120 osób.

W programie działał również punkt informacyjno-konsultacyjny (PIK), z którego skorzystały 53 osoby.

Realizatorem programu jest Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

PROGRAM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I WSPARCIA TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM

W ramach programu realizowane są następujące zadania:

- Prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego
- Programy wsparcia terapeutycznego
- Program edukacyjno-korekcyjny dla Dorosłych Dzieci Alkoholików
- Grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób pijących ryzykownie lub szkodliwie
- Program profilaktyczny i edukacyjno-korekcyjny dla młodzieży przebywającej w Ośrodkach Wychowawczych
- Wsparcie terapeutyczne dla rodziców dzieci nadużywających alkoholu i innych substancji psychoaktywnych
- Program profilaktyczny „Rodzina Miśków”
- Program systemowej terapii rodzin
- Warsztaty komunikacji rodzic-dziecko.

W 2018 roku w programie uczestniczyło łącznie 1629 osób.

Realizatorem programu jest Centrum Neuropsychiatrii „NEUROMED” we Wrocławiu, przy ul. Białowieskiej 74a.

PROGRAM PROFILAKTYKI ANTYTYTONIOWEJ

W ramach programu realizowane przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ działa Punkt Antytytoniowy. W czasie dyżurów specjalistów, w 2018 roku 104 osobom udzielono porad i konsultacji. Porady w zakresie przeciwdziałania paleniu tytoniu udzielane były również podczas spotkań z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Edukacją objęto 4367 osób.

PROGRAMY ŚRODOWISKOWE WSPIERAJĄCE ABSTYNNENCJĘ ORAZ PROMUJĄCE AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNĄ POPRZEC WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI KLUBÓW ABSTYNETA

Celem programu jest ograniczanie szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z nadużywania alkoholu poprzez utrzymanie abstynencji i aktywizację społeczną. Zadania realizowane były przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ oraz 3 wrocławskie organizacje pozarządowe, prowadzące Kluby Abstynenta. W 2018 roku z różnych form wsparcia oferowanych w klubach skorzystało ok. 1200 osób. W ramach działań Klubów Abstynenta odbyły się również VI Otwarte Abstynenckie Mistrzostwa Wrocławia w Tenisie Stołowym, w których wzięło udział 46 zawodników reprezentujących Kluby Abstynenta z całego kraju.

PORADNICTWO I SZKOLENIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

PORADNICTWO DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY

Celem programu jest świadczenie ambulatoryjnej pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej mieszkańcom Wrocławia znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w szczególności ochrony przed przemocą.

Cele szczegółowe:

- świadczenie systemowej pomocy wyjścia z kryzysu osobom doświadczającym szkód ze strony nadużywających alkoholu,
- ograniczanie zdrowotnych i społecznych następstw przemocy w rodzinie poprzez udzielanie osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej specjalistycznej pomocy i wsparcia.

W ramach programu, w 2018 roku, z pomocy i wsparcia skorzystało 2 329 osób. Udzielono 2 750 porad psychologicznych, 965 porad prawnych, 774 porad pedagogicznych, 28 porad seksuologa, odbyło się 312 spotkań grup wsparcia. Pokój przesłuchań dla dzieci mieszczący się w Fundacji Non Licet, użytkowany był 96 razy przez Prokuraturę i sądy rodzinne oraz w celach terapeutycznych.

W ramach Telefonu Zaufania udzielono 817 porad telefonicznych, w tym 419 kobietom i 398 mężczyznom. Problematyka rozmów dotyczyła: problemów przemocy, egzystencjalnych, informacyjnych, rodzinnych, społecznych, uzależnień, seksualnych, zdrowotnych.

PROGRAM „ZESPOŁÓW ŚRODOWISKOWEJ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ”

Celem programu jest udzielenie psychologicznego wsparcia ofiarom przemocy domowej w miejscu zdarzenia oraz udostępnienie informacji o miejscach i formach pomocy. W skład zespołu interwencyjnego oprócz policji wchodzi psycholog oraz pracownik socjalny, którzy przybywają bezpośrednio do miejsca zdarzenia, bez względu na porę dnia. Pomocą i wsparciem w 2018 roku objęto 136 rodzin, wsparcia udzielono 164 osobom dorosłym oraz 156 dzieciom.

Z konsultacji psychiatrycznej skorzystało 30 osób.

Realizatorem programu jest Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED.

PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY

W programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy indywidualnie uczestniczyły 103 osoby, w programie grupowym uczestniczyło 7 osób.

Cele głównym zadania jest zapobieganie przemocy w rodzinie poprzez zmianę patologicznych schematów zachowań oraz działania korekcyjne i edukacyjne dla sprawców przemocy.

Cele szczegółowe:

- nabywanie wiedzy dotyczącej zachowań agresywnych (rodzaje agresji, przyczyny, konsekwencje agresji krzywdzącej bliskie osoby),
- nabywanie umiejętności rozpoznawania i respektowania granic innych ludzi,
- nabywanie umiejętności zadośćuczynienia bliskim osobom za wyrządzone krzywdy,
- poznawanie konstruktywnych metod rozładowywania napięcia i radzenia sobie ze stresem,
- uświadomienie uczestnikom programu związku zachowań agresywnych z problemem używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- nabywanie umiejętności budowania pozytywnych relacji z innymi ludźmi opartych na szacunku.

Z konsultacji w ramach działań punktu informacyjno-konsultacyjnego skorzystało 119 osób.

Realizatorem programu jest Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

W ramach Programu Ośłonowego Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE” realizowano projekt „Kampania edukacyjno-informacyjna „WIĘZI, KTÓRE CHRONIĄ” – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”. W projekcie wzięło udział ok. 1000 osób.

PROGRAMY RESOCJALIZACJI OSÓB SKAZANYCH, ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

PROGRAM PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH NA RZECZ MIASTA WROCŁAWIA „PER SALDO”

Celem programu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób skazanych poprzez organizowanie prac społecznie użytecznych na rzecz Wrocławia, w ramach zastępczego odbywania kary pozbawienia wolności. Upowszechnienie kar nieizolacyjnych oznacza, że znacząca liczba osób skazanych będzie mogła nadal funkcjonować we własnym środowisku rodzinnym i społecznym, co gwarantuje większą skuteczność resocjalizacyjną. System pozwalający na odbywanie kary poza więzieniem tzw. wolność kontrolowana, jest zdecydowanie tańszy od kosztów wykonywania kary bezwzględnej pozbawienia wolności w zakładzie zamkniętym i jednocześnie przynosi wymierne korzyści w postaci wykonanych prac. Programem objęte są osoby skazane, skierowane przez Sąd do zastępczego odbywania kary w formie prac społecznie użytecznych na rzecz Miasta.

W ramach programu osoby skazane pod nadzorem wykonywały nieodpłatnie drobne usługi remontowo-budowlane w placówkach oświatowych i opieki zdrowotnej oraz prace porządkowe na terenie Wrocławia. Liczba zasądzonych godzin przeznaczonych na wykonanie prac społecznie użytecznych w 2018 roku wyniosła 85638,5 godziny, z czego odpracowanych zostało 30291,5 godziny. Do Stowarzyszenia Pomocy „Ludzie Ludziom” – organizatora prac, skierowanych zostało 533 wyroki orzekające karę ograniczenia wolności i pracę społecznie użyteczną. Różnica w ilości zasądzonych i odpracowanych godzin wynika z następujących przyczyn:

- skazanych, wobec których zasądzono karę ograniczenia wolności, po rzetelnym wykonaniu połowy orzeczonej kary (zasądzonych godzin), sąd zwalnia z wykonania reszty kary, uznając ją za wykonaną (art. 83 kk);

- część skazanych, nie stawia się w wyznaczonej placówce w ustalonym terminie lub pracują bardzo nieregularnie;
- z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc, z jakimi współpracuje stowarzyszenie i potrzeby wskazywane przez te placówki i instytucje, nie ma możliwości zapewnienia tyłu godzin pracy, która pokryje zasądzone wyroki.

ORGANIZOWANIE I PROWADZENIE PUNKTÓW PORADNICTWA RODZINNEGO NA TERENIE WROCŁAWIA

Celem zadania jest poprawa jakości funkcjonowania rodzin, szczególnie znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Zakres realizowanych zadań:

- zapobieganie kryzysom, a w sytuacjach kryzysowych pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- poprawa komunikacji w rodzinie;
- pomoc w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi;
- udzielanie wsparcia przy podejmowaniu ważnych decyzji życiowych, wyboru drogi życiowej i aktywnego przygotowania się do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie;
- pomoc i wsparcie w sytuacji rozpadu rodziny lub jej rekonstrukcji;
- prowadzenie edukacji w zakresie budowania relacji małżeńskich i partnerskich oraz odpowiedzialnego rodzicielstwa;
- udzielanie pomocy w zakresie ochrony macierzyństwa;
- pomoc i wsparcie dla osób, par i rodzin po stracie dziecka ;
- promowanie pozytywnego wizerunku rodziny pełnej, wielodzietnej i wielopokoleniowej;
- pomoc i wsparcie dla rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, a także zachowań (uzależnienia behawioralne);
- pomoc i wsparcie dla rodzin doświadczających przemocy;
- udzielanie wsparcia osobom z problemami w sferze tożsamości psychoseksualnej oraz ich rodzinom.

Formy realizacji zadania:

- poradnictwo psychologiczne - prowadzenie przez psychologa konsultacji oraz udzielanie wsparcia psychologicznego w formie indywidualnej, dla par, rodzin oraz grupowej (grupy wsparcia, psychoedukacja, treningi/warsztaty);
- poradnictwo pedagogiczne - prowadzenie przez pedagoga konsultacji w formie indywidualnej, dla par i rodzin oraz grupowej (grupy wsparcia, psychoedukacja, treningi/warsztaty) w zakresie m.in. właściwych oddziaływań wychowawczych, komunikacji, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z problemami wychowawczymi itp.;
- konsultacje doradcy rodzinnego;
- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne innego typu, w tym mediacje i inne formy wsparcia niewymienione powyżej, jeśli ich potrzeba zostanie uzasadniona w ofercie realizacji zadania;
- poradnictwo prawne tylko w zakresie uzupełniającym pozostałe formy wsparcia i pomocy, przy założeniu, że będzie ono świadczone w formie wolontariatu;
- udzielanie informacji nt. innych instytucji/placówek/organizacji świadczących pomoc i udzielających wsparcia i w razie potrzeby kierowanie do nich beneficjentów;
- opracowanie materiałów edukacyjnych dla beneficjentów;
- i inne w zależności od potrzeb.

W roku 2018 roku w 20 punktach poradnictwa na terenie miasta, z różnych form wsparcia i pomocy skorzystało 5 738 osób. W ramach programu udzielono 11 233 porad specjalistycznych dla osób indywidualnych, par i rodzin oraz zorganizowano warsztaty, wykłady i grupowe formy wsparcia, w których wzięło udział 1 108 osób.

W dniach 7-14.02.2018 roku z inicjatywy Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych organizacje pozarządowe realizujące program poradnictwa rodzinnego i inne zadania z zakresu wspierania rodziny włączyły się w organizowane po raz pierwszy obchody

Międzynarodowego Tygodnia Małżeństwa. Międzynarodowy Tydzień Małżeństwa to społeczna kampania promująca małżeństwo jako wartość społeczną i pokazująca potrzebę stałego rozwijania więzi małżeńskiej. Jej celem jest również propagowanie programów i inicjatyw wspierających rozwój relacji małżeńskich i tworzenie okazji do pogłębienia więzi małżeńskiej oraz nabycie kompetencji interpersonalnych poprzez udział w konferencjach, seminariach, debatach i warsztatach oraz poprzez wspólne, twórcze spędzenie czasu (uczestnictwo w wydarzeniach artystycznych, sportowych, psychoedukacyjnych).

W ramach kampanii odbyły się 4 warsztaty dotyczące komunikacji i budowania szczęśliwych, udanych relacji, wieczór dla zakochanych małżonków oraz konsultacje indywidualne z psychologami, pedagogiem, terapeutą i psychoseksuologiem. W warsztatach wzięło udział ok. 60 osób, z konsultacji indywidualnych skorzystało 18 osób.

W roku 2018 roku odbyły się dwa spotkania Zespołu Merytorycznego ds. Poradnictwa Rodzinnego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich organizacji realizujących zadanie oraz Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Spotkania miały na celu podsumowanie działalności punktów poradnictwa rodzinnego, omówienie problemów i wyzwań wrocławskich rodzin. Omówiono najczęstsze błędy pojawiające się w sprawozdaniach z realizacji zadania publicznego oraz przypomniano o zobowiązaniach dotyczących terminów dostarczania dokumentacji wynikających z zawartych umów.

Organizacje prowadzące poradnictwo rodzinne brały czynny udział w programie Miesiąca Rodziny promując swoją działalność podczas pikników rodzinnych, a także podczas Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia w dn. 22-23.09.2018 roku

ZAPEWNIENIE OPIEKI DZIECIOM I MŁODZIEŻY W CENTRACH ROZWOJU I AKTYWNOŚCI

W 2018 roku w 34 Centrach, w tym w 27 prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz w 7 prowadzonych przez Rady Osiedli, objętych opieką wychowawców było około 1 500 dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Celem działalności Centrum jest zapewnienie dzieciom i młodzieży rozwoju w czasie wolnym od nauki szkolnej poprzez organizowanie i realizowanie różnych form zajęć edukacyjno – aktywizujących wraz z realizacją programu profilaktyki uzależnień.

Zajęcia przeznaczone są dla dzieci i młodzieży w wieku 6-18 lat i odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych. Uczestnictwo w zajęciach jest bezpłatne.

Dzieci i młodzież otrzymują pomoc w nauce, bezpiecznie i atrakcyjnie spędzają czas wolny, poprawiają kondycję na zajęciach sportowych. Uczą się rozumieć i akceptować siebie, odkrywają i rozwijają talenty, uczą się dbać o zdrowie, zwiedzają ciekawe miejsca, oglądają interesujące filmy, spektakle, wystawy, znajdują przyjaciół, itp.

Centra oferują dzieciom i młodzieży następujące zajęcia: edukacyjne (korepetycje, naukę języków, obsługę komputerów, itp.), rozwijające zainteresowania (plastyczne, muzyczne, fotograficzne, teatralne i inne), profilaktyczne (rozwój osobisty, profilaktyka uzależnień, przeciwdziałanie przemocy), rekreacyjno-sportowe, rozmowy z pedagogiem lub psychologiem, wycieczki i wyjścia (do kina, teatru, na wystawy, do ZOO, itp.), wypoczynek w czasie ferii zimowych i wakacji letnich (bezpłatne lub częściowo odpłatne).

Podczas pobytu w Centrum, dzieci otrzymują posiłek w formie półproduktów lub produktów gotowych do spożycia (kanapki, jogurty, owoce, warzywa, napoje i inne).

Ponadto, w Centrach realizowany jest całoroczny program profilaktyczny, w wymiarze przynajmniej jednej godziny zajęć tygodniowo.

Program profilaktyczny ma na celu nabywanie i rozwijanie umiejętności społecznych, m.in. wzbogacenie wiedzy i świadomości dzieci i młodzieży na temat uzależnień oraz zagrożeń wynikających ze spożywania substancji psychoaktywnych, sposobów radzenia

sobie z emocjami, promocję zdrowego stylu życia, wzmocnienia poczucia własnej wartości, higieny osobistej i ekologii. W ramach programu profilaktycznego realizowane są również zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy na tle rasowym, narodowościowym i światopoglądowym. Rodzice dzieci otrzymują pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

W I półroczu 2018 roku odbyły się 2 spotkania merytoryczne dla organizatorów Centrów w ramach projektu „Centrowe działania integracyjne - promocja, rozwój i współpraca”.

W czerwcu odbył się Flash Mob. Realizatorzy Centrów wraz z dziećmi zebrali się w Rynku, tworząc barwny korowód. Dzieci wręczały turystom i mieszkańcom Wrocławia plakietki „Miłego Lata”. Każde Centrum miało transparent ze swoim logo.

W II półroczu, 3 lipca dzieci i młodzież z Centrów wzięły udział w imprezie sportowej pn. „Międzycentrowa Olimpiada Sportowa”, która odbyła się w centrum „Tęcza” na Pracach Odrzańskich przy parafii p.w. św. Anny. Celem jej było podnoszenie kultury fizycznej wychowanków Wrocławskich Centrów Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży, ich integracja oraz możliwość zdrowego i aktywnego spędzenia czasu wolnego. W dniach 14-15 września 2018 roku w Obornikach Śląskich odbyło się spotkanie integracyjno-szkoleniowe dla liderów, w którym wzięło udział 30 osób. Celem spotkania było doskonalenie kompetencji merytorycznych i organizacyjnych kierowników i wychowawców oraz wymiana informacji i doświadczeń. Przeprowadzono bloki szkoleniowe z robotyki i nowych technologii w Centrach oraz szkolenie z metod Montessori. Uczestnicy brali udział w różnych grach i zabawach integracyjnych.

Podczas Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia w dniach 22-23 września Centra zaprezentowały wystawę ze zdjęciami, promującą działalność.

W październiku odbyło się spotkanie z przedstawicielami 23 Centrów podczas, którego poruszone zostały tematy konkursu na 2019 roku, planowanych podwyżek kosztów osobowych oraz wyniku inwentaryzacji zasobów poszczególnych Centrów, przeprowadzonych przez Wrocławskie Centrum Integracji.

Na terenie Wrocławskiego Ogrodu Zoologicznego odbyła się III edycja gry edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z Wrocławskich Centrów Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży, przygotowana m.in. przy wsparciu pracowników i wolontariuszy z Wrocławskiego ZOO, kadry pedagogicznej oraz uczniów z XII liceum we Wrocławiu. W grze wzięło udział ok. 300 dzieci i młodzieży podzielonych na ok. 10 osobowe grupy, które rozwiązywały zadania i odpowiadały na pytania z zakresu zoologii, botaniki i ochrony przyrody.

W listopadzie z okazji 100-iej Rocznicy Odzyskania Niepodległości w Sali konferencyjnej Sektora 3, zorganizowany został konkurs wiedzy „1918 - 2018 - 100 LAT WOLNEJ POLSKI”, w którym wzięło udział 85 uczestników z 9 centrów.

Łącznie w 3 imprezach międzycentrowych wzięło udział ok. 550 osób.

Koordinator Centrów prowadzi również platformę edukacyjno – informacyjną na temat Wrocławskich Centrów Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży.

Platforma jest przeznaczona zarówno dla organizacji prowadzących Centra, rodziców dzieci i młodzieży, pedagogów, sponsorów, wolontariuszy oraz społeczności lokalnej.

REALIZACJA OFERTY PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SZKOLEŃ PODNOSZĄCYCH KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW I RODZICÓW WE WROCŁAWSKICH PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH

REALIZACJA OFERTY PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY WROCŁAWSKICH PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ

PROGRAM WROCŁAWSKIEJ SIECI PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ PROMUJĄCYCH ZDROWIE - ORGANIZACJA I MONITOROWANIE DZIAŁAŃ KOORDYNATORÓW DS. PROMOCJI ZDROWIA W PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH W 2018 roku

Celem Wrocławskiego Programu Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie jest wychowywanie dla zdrowia poprzez propagowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

Wrocławską Sieć Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie tworzy 60 przedszkoli oraz 63 szkoły ze wszystkich poziomów nauczania, w tym: 45 szkół podstawowych, 13 szkół ponadgimnazjalnych oraz 5 szkół specjalnych.

We wszystkich szkołach należących do sieci zostali powołani koordynatorzy ds. promocji zdrowia. W celu efektywnej współpracy utworzono 6 zespołów merytorycznych, w pracach których aktywnie uczestniczy ponad 160 nauczycieli. Zespoły koordynatorów spotykają się systematycznie celem omówienia bieżących problemów w realizacji programu. Każda grupa koordynatorów ma do wykonania określone zadania, wynikające z rozpoznanych problemów wychowawczych.

Lp.	GRUPA	ZREALIZOWANE DZIAŁANIE	LICZBA UCZESTNIKÓW
1.	Przedszkola	<ul style="list-style-type: none"> - Międzyprzedszkolne Potyczki Kulinarne „Mistrz gotowania II” - Wrocławski Kiermasz „Przepis na zdrowie” - Spartakiada sportowa - Bieg przedszkolaka - konkurs literacko-plastyczny „Bajeczka pełna zdrowia” - X Festiwal Zdrowia - Turniej wiedzy o bezpieczeństwie - Międzyprzedszkolne konkursy plastyczne: „Sport to zdrowie”, „Bezpieczny przedszkolak”, „Żyj zdrowo”, „Czas na zdrowie”, „Spartakiada sportowa”, „Domowe przysmaki”, „Moja rodzina zdrowo się trzyma”, „Mój sposób na zdrowie”, „Jak ja i moi rodzice spędzamy czas wolny”, „Owocowe drzewka”, „Owocowy zawrót głowy”, „Czas na zdrowie” 	1613 dzieci 257 nauczycieli 176 rodziców
2.	Szkoły podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - międzyszkolny konkurs wiedzy o komunikacji „Szybko, bezpiecznie i ekologicznie po Wrocławiu” - warsztaty edukacyjne - Bądź przyjacielem swojego zdrowia” - międzyszkolny Konkurs graficzno - plastyczny „Jak dbam o swoje zdrowie” - warsztaty edukacyjno-integracyjne - międzyszkolny Turniej Wiedzy Ekologicznej „Z ekologią na Ty” - konkurs Plastyczny „Radosny Uśmiech, Radosna Przyszłość” - międzyszkolny Konkurs „Bezpieczeństwo na drodze” - Międzyszkolny Konkurs „Zawsze zdrowi” - konkurs wiedzy o zdrowiu „Zdrowie w liczbach” - konkurs plastyczny na plakat „Papierosy, alkohol, narkotyki – utracone możliwości - Konkurs plastyczny na plakat z okazji Międzynarodowego Dnia Tolerancji pt. „Młodzież i tolerancja” 	332 uczniów 132 nauczycieli 9 rodziców
3.	Szkoły	- Turniej wiedzy i konkurs plastyczny „Zdrowo	112 uczniów

	specjalne	jemy nie tyjemy" - Turniej z zakresu profilaktyki HIV/AIDS	41 nauczycieli
4.	Szkoły ponadgimnazjalne	- Gimnazjalny Konkurs Pierwszej Pomocy - Wrocławska Olimpiada Pierwszej Pomocy - Piknik Świętojański - Konkurs „Krew, komórki, szpik to życie” - Konkurs „Dbam o życie”	293 uczniów 57 nauczycieli 27 rodziców
RAZEM			2350 uczniów 487 nauczycieli 212 rodziców

Ponadto odbyły się szkolenia dla koordynatorów ds. promocji zdrowia, nauczycieli oraz pracowników (w tym intendentów, kucharek) z zakresu promocji zdrowego stylu życia, w których uczestniczyło **403 osoby**.

PROGRAMY PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY WE WROCŁAWSKICH PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Programy profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy mają na celu:

- obniżenie skłonności do podejmowania ryzykownych zachowań związanych ze środkami psychoaktywnymi,
- odkłamanie stereotypowych przekonań i mitów wynikających z nadużywania alkoholu,
- ułatwienie identyfikacji problemu wynikającego z życia w rodzinie z problemem alkoholowym,
- kształtowanie postawy asertywnych zachowań wobec osób nakłaniających do zażywania środków psychoaktywnych,
- dostarczenie wiedzy na temat szkód wynikających z używania alkoholu i środków psychoaktywnych,
- eliminowanie zachowań agresywnych i przemocy wśród dzieci i młodzieży,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa ucznia w szkole,
- wykształcenie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z sytuacją przemocy i agresji,
- integracja uczniów w szkole i wzmocnienie więzi,
- wzmacnianie systemu wartości społecznych.

Zrealizowane programy:

- „Korekta”- program profilaktyczno-interwencyjny przeznaczony dla uczniów pełnoletnich;
- „Noe” - program realizowany w formie dużego mityngu; przeznaczony dla uczniów w wieku od 15 do 19 lat;
- „Debata”- program profilaktyki alkoholowej i narkotykowej; przeznaczony dla uczniów w wieku od 12 do 15 lat;
- „Spójrz inaczej” - program profilaktyki narkotykowej, przeznaczony dla uczniów w wieku od 9 do 12 lat;
- „Cukierki” – program profilaktyczny dla dzieci w wieku 5-11 lat;
- „Czarodziejskie okno” – program profilaktyki cyberprzemocy i uzależnień od komputera/Internetu, przeznaczony dla uczniów wieku 11-15 lat;
- „Stop substancjom psychoaktywnym” – program profilaktyki uzależnień od narkotyków i dopalaczy, przeznaczony dla uczniów wieku 12-15 lat;
- „Bezpieczny uczeń” – program wczesnej profilaktyki uzależnień, przeznaczony dla klas 0-4 szkoły podstawowej;
- Wywiadówki profilaktyczne – spotkania edukacyjno-profilaktyczne dla rodziców;
- Szkolenia rad pedagogicznych – „Szkolna interwencja profilaktyczna”, „Czarodziejskie okno”.

W tabeli poniżej prezentowane są nazwy programów oraz liczba uczestników:

L.p.	• Zrealizowane programy	Liczba uczestników
1.	Debata	858 uczniów
2.	Noe	1482 uczniów
3.	Korekta	1572 uczniów
4.	Spójrz inaczej	635 uczniów
5.	Cukierki	1194 uczniów
6.	Program profilaktyczny „Czarodziejskie okno”	1256 uczniów
7.	Stop substancjom psychoaktywnym	840 uczniów
8.	Program „Bezpieczny uczeń”	712 uczniów
9.	Wywiadówka profilaktyczna	1928 rodziców
10.	Szkolenie rady pedagogicznej „Czarodziejskie okno”	387 nauczycieli
11.	Szkolenie rady pedagogicznej „Szkolna interwencja profilaktyczna”	461 nauczycieli
	RAZEM	8549 uczniów 1928 rodziców 848 nauczycieli

PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ SPECJALNYCH.

Program ma na celu przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży szkół specjalnych poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności.

We wrocławskich szkołach specjalnych i ośrodkach szkolno-wychowawczych zostały zrealizowane działania edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, mające na celu:

- profilaktykę uzależnień,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wspomaganie rozwoju osobistego i emocjonalnego,
- kształtowanie umiejętności społecznych,
- rozwijanie umiejętności komunikacji,
- kształtowanie poczucia własnej wartości,
- poprawę samooceny,
- zwiększenie motywacji,
- rozwijanie zainteresowań i zdolności.

W tabeli poniżej przedstawiono tematy zajęć i liczbę uczestników:

Lp.	DZIAŁANIE	LICZBA UCZESTNIKÓW
1.	Warsztaty taneczne	280
2.	Warsztaty teatralne	130
3.	Warsztaty multimedialne	120
4.	Warsztaty z aktywnej percepcji sztuki	135
5.	Warsztaty dramowe z elementami działań performatywnych	85
6.	Wyjścia kulturalne	168
	RAZEM	918

PROGRAM PROFILAKTYKI ZINTEGROWANEJ „ARCHIPELAG SKARBÓW”

Program ma na celu wspieranie rozwoju osobistego oraz kształtowanie u młodzieży gimnazjalnej postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych osób.

Działania program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów” obejmują profilaktykę uzależnień, profilaktykę przemocy, profilaktykę HIV/AIDS, profilaktykę ryzykownych zachowań seksualnych.

Program rekomendowany jest przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii zgodnie z założeniami „Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego”.

W roku szkolnym 2017/2018 działania programu kierowane były do uczniów szkół gimnazjalnych, rad pedagogicznych oraz rodziców. Programem objęto 14 szkół. W szkołach przeprowadzona została diagnoza, na podstawie której przygotowane zostały indywidualne „Raporty z diagnozy zachowań i postaw młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej”. Następnie odbyły się mityngi dla młodzieży, szkolenia dla rodziców oraz szkolenia dla rad pedagogicznych. Programem objętych zostało 1 343 uczniów, 227 rodziców i 75 nauczycieli.

W październiku 2018 roku rozpoczęto kolejną edycję programu. Ze względu na reformę edukacji od bieżącego roku szkolnego adresatami są uczniowie klas 7 i 8 z wrocławskich szkół podstawowych oraz ich rodzice i nauczyciele. W programie bierze udział 20 szkół podstawowych. W terminie październik-grudzień 2018 roku przeprowadzono 20 diagnoz, w których wzięło udział 2590 uczniów, 2 szkolenia dla 71 nauczycieli, 3 wykłady dla 130 rodziców oraz mityngi dla młodzieży w 2 szkołach, w których wzięło udział 300 uczniów.

PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Program ma na celu przeciwdziałanie przemocy oraz ryzykownym zachowaniom młodzieży szkół ponadgimnazjalnych poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności oraz promowanie wartości szacunku, odpowiedzialności, tolerancji i współdziałania w grupie.

W ramach programu realizowano działania o charakterze psychoedukacyjnym, wspomagające rozwój osobisty i społeczny oraz wzmacniające poczucie własnej wartości i integrację rówieśniczą.

W tabeli poniżej przedstawiono i liczbę uczestników poszczególnych programów:

Lp.	DZIAŁANIE	LICZBA UCZESTNIKÓW
1.	Laboratorium Inspiracji	875
2.	Możemy	1250
RAZEM		2150

REALIZACJA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I EDUKACYJNYCH DLA OSÓB ZAGROŻONYCH ZACHOWANIAMI RYZYKOWNYMI. „KLUBY RODZICA”.

Celem programu jest ograniczanie zachowań ryzykownych wśród dorosłych mieszkańców Wrocławia oraz ich podopiecznych poprzez realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej.

W ramach programu realizowano działania o charakterze psychoedukacyjnym, wspomagające rozwój osobisty i społeczny oraz wzmacniające umiejętności wychowawcze rodziców. W realizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną działaniach wzięło udział 1 696 osób.

PORADNICTWO I POMOC W RAMACH PRAC GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

PROCEDURA ZOBOWIĄZANIA DO LECZENIA ODWYKOWEGO

W 2018 roku do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 545 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu. Na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia lub jego kontynuacji wystosowano 1181 zaproszeń, z czego zgłosiło się 347 osób. Na badania przez biegłego sądowego skierowano 468 osób (podjęto 468 uchwał) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu

i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego. Na potrzeby Komisji, biegli sądowi wykonali 562 badania i wydali 281 opinii (na jedną opinię składają się dwa badania: psychiatry i psychologa).

Do Sądów Rejonowych Wrocławia (Śródmieścia, Fabrycznej i Krzyków) skierowano 335 wniosków (podjęto 335 uchwały) o wydanie postanowienia o obowiązku leczenia odwykowego. Procedury zobowiązania do leczenia umorzono wobec 165 osób (z powodów: wycofanie wniosku, podjęcie leczenia, brak danych do rozpoznania uzależnienia, zgon uczestnika, zbieg spraw, ustanie przesłanek ustawowych). W ramach obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, założono 44 Niebieskie Karty, a sprawy trafiły do tzw. „Zespołu interdyscyplinarnego”. Z porad i pomocy Komisji skorzystało ok. 1.600 osób.

Ponadto, członkowie Komisji uczestniczyli w 132 postępowaniach sądowych o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji. Udział członków Komisji w postępowaniach dotyczy przede wszystkim spraw, gdzie ma miejsce przemoc oraz pokrzywdzonymi są małoletnie dzieci.

PROCEDURA „NIEBIESKA KARTA” (ŚWIADCZĄCA O WYSTĘPOWANIU PRZEMOCY W RODZINIE)

Członkowie Komisji w ramach realizacji zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskiej Karty uczestniczyli w ok. 2.600 spotkaniach grup roboczych powołanych na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących rodzin, w których ma miejsce przemoc wynikająca z nadużywania alkoholu przynajmniej przez jednego z członków rodziny.

OPINIOWANIE WNIOSKÓW O WYDANIE ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ/PODAWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W oparciu o uchwałę nr LX/1424/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 sierpnia 2018 roku w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych na terenie Wrocławia oraz uchwałę nr LX/1423/18 z dnia 23 sierpnia 2018 roku w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Wrocławia (oraz wcześniej obowiązujące) rozpatrzono 791 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Opinię pozytywną otrzymało 781 wniosków, natomiast negatywną 10 wniosków.

WSPÓŁPRACA GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH Z INNYMI INSTYTUCJAMI ORAZ ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ

- Sądy Rejonowe (Wydziały Rodzinne i Nieletnich) poszczególnych dzielnic Wrocławia: kierowanie przez komisję wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu osób zgłoszonych do komisji oraz wniosków o wgląd w sytuację małoletnich, będących pod opieką osoby nadużywającej alkoholu;
- Policja - kierowanie do komisji zgłoszeń/informacji o osobach, które podczas interwencji domowych były pod wpływem alkoholu;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – kierowanie do komisji zgłoszeń/informacji o osobach podopiecznych, które nadużywają alkoholu.

ZWALCZANIE NARKOMANII ORAZ ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ - PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym 2018, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę 820 000,00 zł., z której wydatkowano 819 830 zł, co stanowi 99,96 % zaplanowanych środków.

PORADNICTWO I POMOC TEARPEUTYCZNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD NARKOTYKÓW I INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

PORADNICTWO, PSYCHOTERAPIA, DZIAŁANIA ŚRODOWISKOWE, PUNKTY KONSULTACYJNE, REDUKCJA SZKÓD ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH

Celem programu jest zwiększenie dostępności do poradnictwa, poprawa skuteczności terapii i readaptacji osób uzależnionych od narkotyków oraz członków ich rodzin oraz ograniczanie zdrowotnych i społecznych szkód, wynikających z używania środków psychoaktywnych.

Cele szczegółowe:

- zapewnienie dostępności do informacji o miejscach i formach pomocy,
- zapewnienie pomocy i wsparcia osobom z problemem narkotykowym oraz ich rodzinom (poradnictwo i usługi terapeutyczne),
- ograniczanie szkód społecznych i ryzykownych zachowań, wynikających z używania narkotyków,
- ograniczanie liczby osób zażywających narkotyki,
- zapewnienie mieszkańcom Wrocławia poczucia bezpieczeństwa

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii na terenie Wrocławia realizują przede wszystkim organizacje pozarządowe. Organizacje posiadają odpowiednie warunki lokalowe oraz dysponują specjalistyczną kadrą pozwalającą na prawidłową i efektywną realizację powierzonych zadań. W 2018 roku w ramach programu w Punktach Konsultacyjnych udzielono porad (telefonicznie, osobiście i przez internet) 3223 osobom. Z różnych form wsparcia i terapii skorzystało 606 osób. W programie Candis uczestniczyły 93 osoby. Programami edukacyjnymi i poradnictwem edukacyjnym objęto grupę ponad 1700 osób. W rekomendowanych programach profilaktyki selektywnej i wskazującej wzięło udział 169 osób (młodzież i dorośli). W programach profilaktyki uniwersalnej wzięło udział 300 osób.

W okolicach dworców PKP i PKS realizowany jest program „street-working”, polegający na prowadzeniu działań informacyjno-edukacyjnych wśród osób używających środki psychoaktywne. Realizowany jest także program klubowy, w ramach którego udzielane są porady dla osób podejmujących ryzykowne zachowania. W ramach tych programów udzielono porad (edukacyjnych i motywacyjnych) 4770 osobom. Z oferty świetlicy „drop-in” skorzystały 194 osoby uzależnione.

PROGRAM SUBSTYTUCYJNEGO LECZENIA METADONEM

Program stanowi uzupełnienie substytucyjnego leczenia metadonem, finansowanego w ramach kontraktu z NFZ. Leczenie substytucyjne jest formą opieki medycznej stosowaną w uzależnieniu od opiatów, wykorzystującą substancję o właściwościach i działaniu podobną do narkotyku, który spowodował uzależnienie. Podawanie takiej substancji zapobiega występowaniu zespołu abstynencyjnego oraz redukuje skutki zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniem. Leczenie substytucyjne jest na ogół kierowane do narkomanów, którzy nie mogą poradzić sobie z nałogiem po całkowitym odstawieniu narkotyku.

W 2018 roku programem leczenia substytucyjnego objęto 272 pacjentów. Wszystkie osoby przyjęte do programu miały wykonane badanie w kierunku przeciwciał anty-HIV i anty-HCV. Pacjenci, oprócz codziennego przyjmowania metadonu, uczestniczą w terapiach indywidualnych oraz grupowych odbywających się na terenie placówki. W ramach programu uruchomiono Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym można uzyskać informację o możliwościach i zasadach podjęcia leczenia/terapii oraz miejscach i formach pomocy służb i instytucji działających na terenie Miasta. W punkcie konsultacyjnym udzielano także porad specjalistycznych.

ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS

PROGRAM BEZPŁATNEGO TESTOWANIA W KIERUNKU WYKRYWANIA WIRUSA HIV

W ramach programu prowadzone jest anonimowe i bezpłatne testowanie w kierunku wykrywania wirusa HIV u mieszkańców Wrocławia i osób odwiedzających miasto oraz

motywowanie ich do leczenia. Osoby zakażone kierowane są do specjalistycznych ośrodków i Poradni Nabytych Niedoborów Odpornościowych.

W ramach programu działa Punkt Konsultacyjno - Diagnostyczny w Poradni Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych przy ul. Wszystkich Świętych 2.

W 2018 roku przeprowadzono 4 248 testów w kierunku zakażenia HIV, zakażenie wirusem wykryto u 40 osób. Udzielono 10 081 porad związanych z zakażeniem wirusem HIV.

REALIZACJA ZADAŃ DZIAŁU ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ I PODAWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Postępowania administracyjne

W roku 2018 do Działu Zezwoleń wpłynęły 5504 wnioski, podania, zgłoszenia oraz pisma w sprawach dotyczących wydania zezwoleń lub w związku z korzystaniem z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 4872 decyzje, w tym:

- 2002 zezwolenia na sprzedaż alkoholu w handlu i gastronomii
- 1737 zezwoleń jednorazowych (festyny, targi itp.)
- 23 zezwolenia na wyprzedaż zapasów
- 100 zezwoleń cateringowych
- 703 decyzje wygaszające zezwolenia
- 133 decyzje zmieniające - w trybie art. 155 kpa
- 114 decyzji umarzających postępowania
- 32 decyzje odmawiające wydania zezwoleń
- 18 decyzji cofających zezwolenia
- 10 decyzji uchylających.

W roku sprawozdawczym przedsiębiorcy złożyli 2162 wnioski o wydanie zezwoleń stałych na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz zezwoleń udzielanych przedsiębiorcom, których działalność polega na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięte organizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta, w oparciu o zawartą z nim umowę (zezwolenia cateringowe). W celu zebrania materiału dowodowego, niezbędnego do podejmowania decyzji, sporządzono około 3000 wystąpień do organów i jednostek opiniujących wydawanie zezwoleń.

Limity zezwoleń na sprzedaż alkoholu

Wykorzystanie ustalonych przez Radę Miejską Wrocławia limitów zezwoleń na sprzedaż napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18% zawartości alkoholu, z podziałem na handel i gastronomię, kształtowało się na koniec 2018 roku następująco:

Data	wykorzystanie ustalonych limitów zezwoleń					
	handel A	handel B	handel C	gastro A	gastro B	gastro C
	1050	1000	950	900	730	570
31.12.2018	996	981	934	869	702	533

Kontrola przestrzegania prawa:

Kontrole zasad i warunków prowadzenia sprzedaży

W roku sprawozdawczym pracownicy Działu Zezwoleń (Sekcji Monitoringu i Kontroli) przeprowadzili kontrole zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym godzin sprzedaży napojów alkoholowych, dotyczące 31 punktów sprzedaży, w których funkcjonowało 91 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Potrzeba przeprowadzenia kontroli była podyktowana otrzymanymi przez organ zezwalający interwencjami mieszkańców Wrocławia lub innych podmiotów, materiałami

dotyczącymi sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim, nietrzeźwym, a także podjęta przez Radę Miejską Wrocławia uchwałą ograniczającą na terenie Osiedla Stare Miasto godziny sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Oględziny lokalizacji punktów sprzedaży

W roku sprawozdawczym pracownicy Działu Zezwoleń przeprowadzili oględziny lokalizacji 3 punktów sprzedaży, w których ubiegano się o wydanie 9 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Celem oględzin było zbadanie, czy planowana lokalizacja punktów sprzedaży, objętych wnioskami o udzielenie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, jest zgodna z warunkami usytuowania przewidzianymi w obowiązujących przepisach prawa.

Kontrole przez podmioty współpracujące

W ramach współpracy ze Strażą Miejską Wrocławia, Komisariatami Policji, Komendą Miejską Policji we Wrocławiu oraz innymi podmiotami organ zezwalający zwrócił się o przeprowadzenie przez te podmioty kontroli 62 punktów sprzedaży, w których funkcjonowało 127 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Weryfikacja oświadczeń o wartości sprzedaży

W roku 2018 prowadzono czynności sprawdzające, dotyczące weryfikacji rzetelności oraz prawdziwości danych w składanych przez przedsiębiorców oświadczeniach o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w wytypowanych punktach sprzedaży. Weryfikacją objęto 99 funkcjonujących zezwoleń w 33 punktach sprzedaży napojów alkoholowych. W wyniku czynności sprawdzających prawdziwość danych w oświadczeniach wszczęto 12 postępowań w sprawie cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 4 punktach sprzedaży. Z tej liczby 3 postępowania w 1 punkcie sprzedaży zakończyły się cofnięciem uprawnień, a 9 postępowań w 3 punktach sprzedaży umorzono.

W toku weryfikacji oświadczeń o wartości sprzedaży oraz dokumentów źródłowych złożonych przez przedsiębiorców organ występował o dane i informacje do urzędów skarbowych, hurtowni oraz innych podmiotów.

Weryfikacja opłat za korzystanie z zezwoleń

W styczniu 2018 roku posiadacze zezwoleń złożyli 1870 oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych. W okresie dodatkowych 30 dni złożono jeszcze 34 oświadczenia o wartości sprzedaży. Uzyskane w ten sposób dane posłużyły do weryfikacji wysokości wniesionych opłat za korzystanie z zezwoleń. Weryfikację opłat przeprowadzono w ciągu roku trzykrotnie, po upływie terminu każdej z trzech rat opłat za korzystanie z zezwoleń (z uwzględnieniem 30-dniowych okresów dodatkowych, w których Ustawodawca umożliwił dokonanie opłaty raty wraz z uiszczeniem opłaty dodatkowej).

Na wniosek przedsiębiorców wydano 41 zaświadczeń potwierdzających prawidłowe wniesienie opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wpływy z tytułu opłat w roku 2018

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w roku 2018 przekroczyły planowane pierwotnie dochody o kwotę w wysokości 683 215 zł i wyniosły 17 708 215 zł.

Podobnie jak w latach ubiegłych nastąpił wzrost pozyskiwanych środków finansowych z tytułu korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Głównym powodem tego wzrostu jest wzrost sumarycznej wartości sprzedaży napojów alkoholowych, wykazywanej w składanych przez posiadaczy zezwoleń oświadczeniach. Wysokość opłaty za korzystanie z zezwoleń w danym roku jest bowiem pochodną wykazywanych wartości sprzedaży za rok poprzedni. Należy podkreślić, że wzrost wartości sprzedaży alkoholu nie jest równoznaczny ze wzrostem ilości sprzedanego alkoholu. Na uzyskiwane wartości sprzedaży ma bowiem istotny wpływ cena, po której oferowany jest alkohol. Stały wzrost pozyskiwanych środków zilustrowano w tabeli, zawierającej zestawienie wpływów z lat 2013-2018.

2013	2014	2015	2016	2017	2018
14 321 916 zł	14 477 719 zł	14 931 094 zł	15 976 142 zł	16 744 076 zł	17 708 215 zł

Wdrażanie nowych rozwiązań:

W trakcie roku 2018 modyfikowane było oprogramowanie do obsługi zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (OTAGO – KOALA). Prace dotyczyły zarówno poprawy działania systemu, jak i obejmowały modyfikacje związane ze zmianami w przepisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Stale aktualizowano i udoskonalano stronę internetową Działu w ramach BIP, uzupełniając ją o nowe formularze do pobrania, opisy procedur, ważne informacje oraz ogłoszenia bieżące dla przedsiębiorców. Cyklicznie publikowano wykazy funkcjonujących we Wrocławiu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z podziałem na placówki handlowe i gastronomiczne. Na stronach BIP umieszczono również wykaz punktów sprzedaży, które objęte zostały uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia ograniczającą godziny sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Na stronie internetowej Działu w ramach BIP funkcjonował też kalkulator opłat – narzędzie, ułatwiające samodzielne wyliczenie wysokości opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Na zakupy inwestycyjne przeznaczono środki finansowe w łącznej kwocie 3.080.970,00 zł, w tym:

- - dla Dolnośląskiego Centrum Chorób Płuc we Wrocławiu, ul. Grabiszyńska 105 w kwocie 49.700,00 zł - na zakup sprzętu medycznego do Izby Przyjęć;
- - dla Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, ul. Borowska 213 w kwocie 160.000,00 zł - na zakup łóżek intensywnej opieki medycznej dla Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii;
- - dla Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, ul. Borowska 213 w kwocie 100.000,00 zł - na zakup kardiografów i telemetrii kompatybilnej z systemem MONACO dla I Kliniki Ginekologii i Położnictwa;
- - dla Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu, ul. H. Kamieńskiego 73a w kwocie 80.000,00 zł - na zakup kardiomonitorów dla Oddziału Kardiologii Dziecięcej;
- - dla Fundacji Promyk Słońca we Wrocławiu, ul. Swobodna 8a w kwocie 400.000,00 zł - na wykonanie prac remontowych pomieszczeń przychodni przeznaczonych na działalność diagnostyczną i leczniczą oraz na zakup specjalistycznego sprzętu medycznego stanowiącego wyposażenie gabinetów lekarskich w Oddziale Fundacji Promyk Słońca;
- - dla Grupowej Praktyki Stomatologicznej s.c. A. Białek, A. Dziekan-Gurgul, ROKU Kindlik, M.Nakraszewicz we Wrocławiu, ul. Nowodworska 91a w kwocie 87.000,00 zł - na zakup specjalistycznego sprzętu medycznego do gabinetu stomatologicznego w Szkole Podstawowej Integracyjnej nr 103;
- - dla Grupowej Praktyki Stomatologicznej s.c. A. Białek, A. Dziekan-Gurgul, ROKU Kindlik, M.Nakraszewicz we Wrocławiu ul. Nowodworska 91a w kwocie 87.000,00 zł - na zakup specjalistycznego sprzętu medycznego do gabinetu stomatologicznego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1;
- - dla Anny Sumiśławskiej Gabinet Stomatologiczny we Wrocławiu, ul. Wapienna 22/1B w kwocie 90.000,00 zł - na zakup specjalistycznego sprzętu medycznego do gabinetu stomatologicznego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 17;
- - dla Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu, ul. Białawieska 74A w kwocie 2.027.270,00 zł - na przebudowę i rozbudowę oraz zakup sprzętu medycznego dla Poradni Specjalistycznych.

ORGANIZACJA I ZAPEWNIENIE OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 SPRAWOWANEJ W FORMIE ŻŁOBKÓW NIEPUBLICZNYCH, KLUBÓW DZIECIĘCYCH ORAZ DZIENNEGO OPIEKUNA

W roku sprawozdawczym 2018, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę 17 225 359 zł., z której wydatkowano 16 611 570,00 zł, co stanowi 96,44 % zaplanowanych środków.

Celem realizacji zadania jest zwiększenie ilości i dostępności miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na terenie Wrocławia poprzez dofinansowanie opieki prowadzonej w żłobkach niepublicznych oraz poprawa jakości opieki, poprzez sprawowanie nadzoru nad żłobkami i klubami dziecięcymi.

Zadanie zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 polega w szczególności na:

- zapewnieniu dzieciom opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych,
- zagwarantowaniu dzieciom właściwej opieki pielęgnacyjnej i edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,
- prowadzeniu zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dzieci, właściwych do wieku dzieci wg opracowanego programu zajęć odpowiednio dla różnych grup wiekowych,
- współpracy z rodzicami i opiekunami prawnymi dziecka,
- zapewnieniu dzieciom bezpieczeństwa w czasie przebywania w żłobku oraz odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych, zgodnych z obowiązującymi przepisami,
- zapewnianiu opieki przez personel o kwalifikacjach oraz ilości godzin określonych w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 sprawowana w formie **Dziennego opiekuna** jest realizowana przez **Wrocławskie Centrum Integracji**.

W związku z wejściem w życie z dniem 4 kwietnia 2011 roku ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, oprócz finansowania miejsc opieki w żłobkach publicznych, uzyskano możliwość finansowania i zlecenia zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3 podmiotom wpisanym do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia oraz zatrudniania i finansowania dziennego opiekuna. Wdrożenie alternatywnych form opieki stało się kluczowym zadaniem Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych w latach 2011-2018, w związku z potrzebą większej ilości miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Prowadzenie działalności w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wiąże się z koniecznością uzyskania wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych. Żłobek lub klub dziecięcy musi spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz wydanych do niego rozporządzeniach, dotyczących warunków, jakie spełniać ma lokal, w którym sprawowana jest opieka nad dziećmi oraz kwalifikacji i doświadczenia kadry.

W 2018 roku wpisano do rejestru 30 podmiotów, w tym 25 żłobków i 5 klubów dziecięcych oraz wykreślono 11 żłobków i 1 klub dziecięcy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku do Rejestru wpisane były 154 żłobki, z tego 15 publicznych i 139 niepublicznych oraz 11 klubów dziecięcych. Ilość miejsc w żłobkach wpisanych do rejestru wynosiła 6568, w tym w żłobkach publicznych 2123, w niepublicznych 4445. Ilość miejsc w klubach dziecięcych wynosiła 210.

W roku 2018 do dnia 31 sierpnia kontynuowano 67 umów zawartych w roku 2017 na dofinansowanie 2 315 miejsc w 83 żłobkach niepublicznych prowadzonych przez 58 podmiotów gospodarczych oraz organizacje pozarządowe.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku podpisane były 73 umowy na dofinansowanie 2 744 miejsc w 77 żłobkach niepublicznych prowadzonych przez 55 podmiotów gospodarczych oraz organizacje pozarządowe. Podmioty wybrane w otwartych konkursach zapewniały opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 współfinansowaną z budżetu Gminy Wrocław.

Umowy te zostały zawarte na okres do dnia 31 sierpnia 2019 roku

Podmioty zostały wybrane w otwartych konkursach ofert i zapewniały opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 współfinansowaną z budżetu Gminy Wrocław

W ramach tych umów • dofinansowano 2 684 miejsca opieki nad dziećmi w żłobkach niepublicznych prowadzonych w ramach działalności gospodarczej oraz 60 miejsc w niepublicznym żłobku o charakterze integracyjnym prowadzonym przez Oddział Fundacji „Promyk Słońca”. W związku z integracyjnym charakterem tej placówki oprócz realizowania zadań jw. dzieci niepełnosprawne i wymagające wczesnego wspomaganie rozwoju w czasie pobytu w żłobku korzystały ze specjalistycznych zajęć prowadzonych przez rehabilitantów, logopedów i psychologów.

Ilość miejsc w żłobkach wg danych na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w latach:

Rok/ Rodzaj placówki	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ilość miejsc w żłobkach publicznych	1 650	1 890	1 970	1 990	1 990	2 091	2 091	2 091	2 091	2 123
Ilość miejsc w żłobkach niepublicznych	brak danych	brak danych	769	1 090	1 646	2 118	2 496	2 957	3 581	4445
Ilość miejsc dofinansowanych przez Gminę Wrocław w żłobkach niepublicznych	-	-	429	821	1 070	1 565	1 954	2 114	2 315	2 744

Przeprowadzono nadzory w 34 żłobkach i klubach dziecięcych, w tym 32 w żłobkach niepublicznych i 2 w klubach dziecięcych.

INNE ZADANIA:

- Opracowano 11 projektów uchwał Rady Miejskiej, z tego m.in.:
 - 5 dotyczących zakładów opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest Gmina Wrocław,
 - 1 w sprawie określenia zadań Miasta z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych finansowanych w 2019 roku ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób,
 - 1 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Wrocławia na rok 2019;
- Sporządzono 51 informacji dla Biura Rozwoju Wrocławia w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Prowadzono wykaz dziennych opiekunów, wpisano 27 opiekunów, wykreślono 21 opiekunów.
- Wydano 30 zaświadczeń o wpisie do Rejestru żłobków, 13 zaświadczeń o zmianie wpisu.
- Wydano 12 decyzji o wykreśleniu z Rejestru żłobków i klubów dziecięcych.
- Wydano 1 decyzję w sprawie zwrotu części udzielonej dotacji wraz z odsetkami.

SAMODZIELNE PUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ

WROCŁAWSKIE CENTRUM ZDROWIA SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia

W 2018 roku Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej realizował zakontraktowane z Narodowym Funduszem Zdrowia świadczenia medyczne:

wartość wykonanych świadczeń

- Podstawowa opieka zdrowotna	7 778 431,62 zł
- Medycyna szkolna	1 477 527,52 zł
- Opieka specjalistyczna	5 721 567,00 zł
- Rehabilitacja lecznicza	1 279 959,40 zł
- Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	5 058 813,95 zł

Razem: **21 316 299,49 zł**

Ilość pacjentów zadeklarowanych do POZ **25 849**

Ilość udzielonych porad łącznie **268 916**

w tym:

- Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ)	110 856
- Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna (AOS)	71 691
- Kompleksowa Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna (KAOS)	4 519
- Psychiatria	77 520
- Rehabilitacja	4 330
- Medycyna szkolna - ilość uczniów objętych opieką	15 918

Programy promocji zdrowia realizowane w 2018 roku (opisane w części ochrona zdrowia i sprawy społeczne)

- realizacja programu profilaktyczno – terapeutycznego w zakresie specjalistycznej pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem i uzależnionych od alkoholu – na kwotę 242 555,58 zł.
- prowadzenie działań profilaktyczno-terapeutycznych dla osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol wraz ze wsparciem programu leczenia substytucyjnego oraz programu bezpłatnego testowania HIV – na kwotę 348 778,06 zł.
- przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez prowadzenie działań korekcyjno-edukacyjnych oraz profilaktyczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc – na kwotę 219 705,69 zł.
- organizacja szkoleń i superwizji dla realizatorów zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom – na kwotę 89 731,36 zł.
- program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV – na kwotę 337 193,58 zł.
- edukacja zdrowotna w przeciwdziałaniu najczęściej występującym zagrożeniom zdrowotnym i chorobom cywilizacyjnym wśród mieszkańców Wrocławia – na kwotę 810 292,81 zł.
- wsparcie rodzin z wieloraczkami w środowisku zamieszkania – na kwotę 16 785,98 zł.
- profilaktyka raka piersi u kobiet, mieszkanek Wrocławia na kwotę 584 546,29 zł.
- realizacja zadania pn.: Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - na kwotę 649 605,00 zł.

Łączna wartość programów realizowanych ze środków Gminy Wrocław **3 299 194,35 zł**.

- realizacja zadania z Urzędu Marszałkowskiego z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień , w tym na realizację programu leczenia substytucyjnego – na kwotę 30 000,00 zł.

Łączna wartość realizowanych programów **3 329 194,35 zł.**

Program unijny- „ Dostosowanie WCZ SP ZOZ do wymogów Elektronicznej Dokumentacji Medycznej i stworzenie nowych e –usług” 523 904,18 zł.
 Program unijny: „ Poprtnwa jakości i dostępności usług medycznych na poziomie POZ i AOS poprzez dostosowanie i wyposażenie przychodni Grabiszyn i Kozanów WCZ SP ZOZ 113 895,32 zł.

Inne źródła przychodów

- Dochody z umów najmu 147 981,33 zł
- Medycyna pracy 100 104,60 zł
- Inne (badania np. densytometryczne, USG, EEG, rehabilitacja płatna, szczepionki 1 216 591,41 zł

Pozostałe przychody operacyjne 282 170,65 zł

Przychody finansowe 115 897,86 zł

Łącznie przychody w 2018 roku: 27 146 039,19 zł.

CENTRUM NEUROPSYCHIATRII „NEUROMED” SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2018 roku :

AMBULATORYJNA OPIEKA SPECJALISTYCZNA

- Poradnia neurologiczna dla dzieci 337 848,48 zł
- Poradnia neurologiczna 67 702,50zł

Razem 405 550,98 zł

OPIEKA PSYCHIATRYCZNA I LECZENIE UZALEŻNIEŃ

PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DOROSŁYCH
196 668,00

PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
742 518,00

PORADNIA DLA OSÓB Z AUTYZMEM DZIECIĘCYM
465 903,00

PORADNIA TERAPII UZALEŻNIEŃ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
79 839,00

PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU
122 436,00

PORADNIA PSYCHOLOGICZNA
89 730,00

ODDZIAŁ DZIENNY MŁODZIEŻOWY
537 633,00

ODDZIAŁ DZIENNY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
2 780 523,00

ODDZIAŁ DZIENNY AUTYSTYCZNY
306 360,00

ODDZIAŁ DZIENNY UZALEZNIENIÓW DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
150 536,00

LECZENIE ŚRODOWISKOWE (DOMOWE)
277 507,30

Razem **5 749 653,30 zł**

REHABILITACJA LECZNICZA

Ośrodek Rehabilitacji Diennej

- Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego 634 353,80 zł
- Rehabilitacja słuchu i mowy 76 108,48 zł

Razem **710 462,28 zł**

Inne, (nadwykonania) 188 372,27 zł

Razem: (z nadwykonaniami) **7 054 038,83 zł**

Ilość udzielonych porad – 31 973, w tym:

- Poradnia neurologiczna dla dzieci – 5 312;
- Poradnia neurologiczna – 1 047;
- PZP dla dzieci i młodzieży – 7288;
- Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym – 6757;
- PZP dla dorosłych – 4205;
- Poradnia terapii uzależnień i współuzależnienia od alkoholu – 2916;
- Poradnia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży - 1233;
- Leczenie środowiskowe/domowe - 2 797;
- Poradnia Psychologiczna – 790;

Liczba osobodni: 37 000, w tym:

- Oddział Dzienny psychiatryczny dla dzieci i młodzieży (osobodzień) – 21 445;
- Oddział Dzienny Psychiatryczny dla młodzieżowy (osobodzień) – 4 624;
- Oddział Dzienny Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży - 1786
- Oddział Dzienny dla osób z autyzmem dziecięcym - 2888
- Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego (osobodzień) - 9 015;
- Rehabilitacja z dysfunkcją narządu słuchu i mowy (osobodzień) - 1099;

Programy promocji zdrowia i profilaktyki chorób (opisane w części ochrona zdrowia i sprawy społeczne)

Program działań korekcyjno-**edukacyjnych** wobec ofiar przemocy domowej w środowisku zdarzenia - **145 000,00 zł**;

- Program profilaktyki uzależnień i wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem - **350 000,00 zł**;

Razem programy finansowane z budżetu Miasta: **495 000,00 zł**

Pozostałe:

- Dofinansowanie do wynagrodzeń rezydentów	423.766,88 zł
- Sprzedaż towarów handlowych – Apteka (w tym refundacja NFZ)	731.683,84 zł
- Szkoła nr 12 (zwrot kosztów)	109.251,16 zł
- Odsetki	7.882,24 zł
- Pozostałe przychody	187.983,84 zł

Łączne dochody w 2018 roku**9 009 606,79 zł****POMOC SPOŁECZNA**

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej mającą na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne jednostki pomocy społecznej realizują te zadania we Wrocławiu.

Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem i to zarówno poprzez pomoc finansową, pracę socjalną, jak i tworzenie odpowiednich programów pomocowych, osłonowych i wsparcia.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadach partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Gmina i powiat są obowiązane zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej do wykonywania zadań pomocy społecznej i nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Biorąc pod uwagę, iż 9 583 osób w rodzinie korzysta z zasiłków wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, 3 467 osób otrzymuje dodatek do wydatków mieszkaniowych, dla 14 319 rodzin wypłacane są zasiłki rodzinne, 2 994 osoby otrzymują wypłaty z funduszu alimentacyjnego, z dodatku wychowawczego korzysta średnio miesięcznie 39 647 dzieci, a 290 rodzin korzysta z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów co daje łączną liczbę osób korzystających z różnych form pomocy wypłacanych przez MOPS – 70 300 czyli ok 11,00% mieszkańców Wrocławia. Szacuje się, iż ok. 3 % mieszkańców Wrocławia w skali roku obejmowanych jest pomocą z powodu ubóstwa powiązanego z innymi trudnościami życiowymi, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy.

W 2018 roku na realizację zadań wydatkowano 499 151 628 zł (w tym projekty 2 448 892 zł), w tym na realizację poszczególnych zadań przeznaczono:

- 365 283 194 zł. na zadania zlecone Gminie;
- 98 363 112 zł. na zadania własne Gminy (w tym projekty 2 218 540 zł);
- 26 974 910 zł. na zadania własne Powiatu (w tym projekty 189 977 zł);
- 8 490 038 zł. na zadania zlecone Powiatowi (w tym projekty 40 374 zł);
- 40 374 zł na zadania powierzone Gminie.

Dodatkowo na podstawie zarządzenia Nr 10887/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 listopada 2018 roku w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez Miasto Wrocław w 2018 roku (z późn. zm.) Gmina Wrocław - MOPS dysponowała środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w wysokości 8 741 915 zł na rehabilitację społeczną osób z niepełnosprawnością z czego wypłacono 8 695 345 zł (na obsługę zadania przeznaczono 204 281 zł), w tym prowadzenie 5 Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ). Działalność WTZ-ów dofinansowała Gmina w kwocie 517 703 zł. Ponadto Gmina Wrocław-MOPS realizuje pilotażowy program „Aktywny Samorząd” gdzie kwota wydatków za 2018 rok na zadania wynosi na dzień składania sprawozdania 1 417 482 zł.

W 2018 roku Miasto prowadziło samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych 13 całonocnych domów pomocy społecznej o łącznych wydatkach 47 898 076,30 zł, 1 mieszkanie chronione na które wydatkowano 278 139,50 zł oraz 36 placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym 14 typu rodzinnego) o łącznych wydatkach 25 623 695 zł, Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży Stowarzyszenia Pomocy Iskierka 2 092 000,00 zł, 6 środowiskowych domów samopomocy –na które wydatkowano – 3 526 687,13 zł, oraz dwa ośrodki – Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy i Dom dla bezdomnych kobiet, matek z dziećmi oraz kobiet w ciąży (prowadzone przez Stowarzyszenie "Akson") 1 109 500 zł., Nadodrzańskie Centrum Wsparcia z budżetem w wysokości 1 046 567,05zł.

Ponadto MOPS nadzorował 3 dzienne domy pomocy, Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny "Pensjonat dla Osób Starszych" – przy ul. Kamieńskiego 91 oraz Ośrodek Wsparcia przy ul. Reymonta, pracę 11 schronisk i 1 noclegowni dla osób bezdomnych, w których jest łącznie 612 miejsc, 1 łaźni, 4 kuchni charytatywnych wydających dziennie ok. 1 640 posiłków oraz "Ogrzewalnię".

W 2018 roku zostały zorganizowane przez 4 organizacje pozarządowe Wigilie dla najuboższych mieszkańców Wrocławia – 129 515,00 zł.

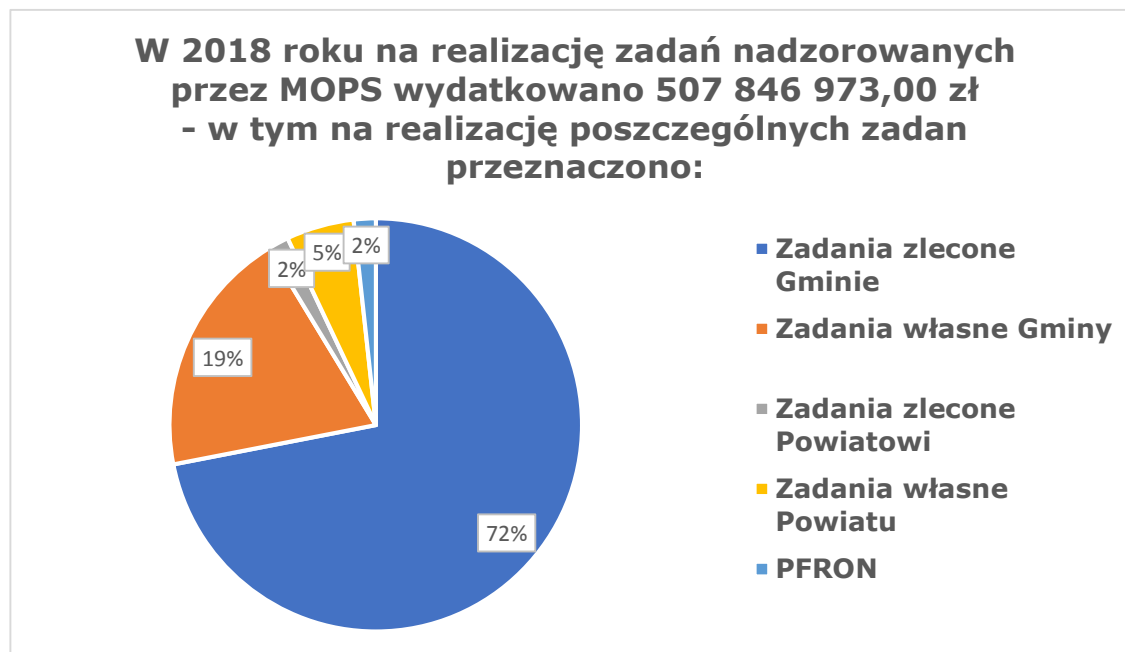
W 2018 roku przekazano również środki na funkcjonowanie Wrocławskiego Banku Żywności w kwocie 480 000,00 zł.

Budżet MOPS w latach 2014–2018

	2014 [zł]	2015 [zł]	2016 [zł]	2017 [zł]	2018 [zł]
Zadania zlecone Gminie	71 068 300	74 033 773	271 637 966	346 728 645	365 283 194
Zadania własne Gminy	84 272 472	86 581 031	89 410 466	89 734 750	98 363 112
Zadania własne Powiatu	27 714 568	27 571 264	26 408 375	26 303 073	26 974 910
Zadania zlecone Powiatowi	1 531 447	1 708 761	5 413 535	7 543 020	8 490 038
Zadania powierzone Powiatowi	9 850	X	X	X	X
Zadania powierzone Gminie					40 374

Ogółem bez PFRON	184 596 637	189 894 829	392 870 342	470 309 488	499 151 628
PFRON	5 508 825	6 891 362	7 672 152	7 847 475	8 695 345

Procentowy podział wydatków

Na szkolenie kadry kierowniczej i pracowników w roku 2018 MOPS wydatkował łącznie 212 030,48 zł .

W sprawach przyznania świadczeń udzielanych przez MOPS wydano w 2018 roku 133 556 decyzji administracyjnych.

Ilość decyzji administracyjnych i orzeczeń wydawanych przez MOPS i Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
MOPS	94 945	82 973	121 320	130 833	133 556
PZON	10 011	10 676	8 585	8 322	8 027

W ramach zadań nadzorowanych przez MOPS realizowane były cztery zadania publiczne w ramach resortowych programów Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

- Zadanie publiczne realizowane w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” – dofinansowanie wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na kwotę 189 977,00 zł (dotacja), przy czym wartość całego zadania wynosiła 464 845,94zł;
- Zadanie publiczne realizowane w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” – dofinansowanie wynagrodzeń asystentów rodziny na kwotę 322 214,00 zł (dotacja), a wartość całego zadania wynosiła 737 754,65zł;
- Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior +” w ramach „Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020”, edycja 2018 – dofinansowanie funkcjonowania Dziennego Domu Senior + na kwotę 90 000,00 zł (dotacja), wartość całego zadania wynosiła 302 524,00 zł;

- „Kampania edukacyjno-informacyjna „WIĘZI, KTÓRE CHRONIĄ” – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” w ramach Programu Ośłonowego “Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – dofinansowanie na kwotę 80 000,00 zł (dotacja), z czego dla MOPS 40 575,00 zł, a wartość całego zadania wynosiła 105 000,00 zł.

W 2018 roku MOPS wraz z partnerami pozyskał 5 636 045,89 zł (w tym dla MOPS 3 614 972,57 zł) ze środków zewnętrznych w ramach projektów: „PAS-ja”, TRAMPOLINA – mieszkanie wspomagane”, „Droga do samodzielności - stworzenie 30 miejsc świadczenia usług społecznych w ramach 6 mieszkań treningowych na obszarze Miasta Wrocławia” oraz zadań publicznych w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”, „Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020” i Programu Ośłonowego “Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” (wkład własny MOPS do dofinansowanych w 2018 roku projektów wynosi łącznie 1 216 998,45zł).

Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS w latach 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS	2 912 288,33 (w tym dla MOPS: 2 870 038,33)	1 509 872,74	3 972 165,92	1 278 232,93	5 636 045,89 (w tym dla MOPS: 3 614 972,57)

ZASIŁKI I POMOC W NATURZE

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu Gminy Wrocław w 2018 roku

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłki celowe	4 250	7 296 598
Zasiłki okresowe - w tym dotacja z budżetu państwa	858	1 728 850 1 288 468
Zasiłki celowe na pokrycie kosztów posiłków i zakupu żywności w tym w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 725 w tym liczba dzieci korzystająca z posiłku 436	1 291 603 w tym dotacja 608 830

Średnia wysokość zasiłku celowego w 2018 roku wyniosła – 243,64 zł (w 2017 - 241,17 zł), natomiast średnia wysokość zasiłku okresowego – 387,02 zł (w 2017 - 392,35 zł.)

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu państwa w 2018 roku

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłek stały (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	1 677	8 397 194
Składki na ubezpieczenie zdrowotne ZUS (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100 %)	1 625	721 994
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone	37	649 605

Gminy dotowane przez Państwo w 100 %)		
---------------------------------------	--	--

Średnia wysokość zasiłku stałego w 2018 roku wyniosła 499,09 zł.

Ilość osób pobierających zasiłki stałe, okresowe i celowe w latach 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Zasiłki stałe	2 114	1 984	1 887	1 873	1 677
Zasiłki okresowe	1 217	1 012	863	1 050	858
Zasiłki celowe	6 581	5 897	5 324	4 925	4 250

Dożywianie dzieci i młodzieży we Wrocławiu w latach 2014–2018 roku (program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - tylko posiłki dla dzieci uczących się oraz dzieci do lat 7)

Rok	Koszt dożywiania ogółem [zł]	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody [zł]	Środki z budżetu Gminy [zł]	Udział procentowy Gminy [%]	Liczba dożywianych dzieci i młodzieży
2014	444 974	289 010	155 964	35,05	1 263
2015	539 018	252 718	286 300	53,12	1 176
2016	337 748	155 933	181 815	53,83	658*
2017	213 837	71 890	141 947	66,38	357*
2018	200 372	67 913	132 459	66,11	436

*- mniejsza liczba dzieci korzystająca z dożywiania (zakup posiłku w szkole) wynika z dwóch powodów:

- z tytułu wejścia w życie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Program 500+), gdyż rodzice którzy korzystali z pomocy wyłącznie w postaci zakupu posiłku dla dzieci w szkole nie złożyli stosownych wniosków o taką pomoc;
- rodzice otrzymywali zasiłki celowe na zakup posiłków w szkole (w sprawozdaniach do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Spraw Społecznych są wykazane jako zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności).

Program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” przewiduje dofinansowanie z budżetu państwa pomocy w następujących formach:

- **posiłek**, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego,
- **zasiłek celowy** na zakup posiłku lub zakup żywności (w tym na zakup posiłku dzieciom przebywającym w placówkach oświatowych, gdzie rodzice zobowiązani są do pokrywania kosztów żywienia),
- **świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.**

Na realizację całego Programu MOPS wydatkował w 2018 roku – 1 291 603 zł, z tego z budżetu Wojewody – 608 830 zł. Procentowy udział Gminy w realizacji całego Programu wyniósł w 2018 roku – ok.52,86%.

ŚWIADCZENIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ – FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Wykonanie zadań powiatu finansowanych przez PFRON w latach 2014–2018

Kwota wydatkowana na poszczególne zadania

	2014	2015	2016	2017	2018
	Wykonanie [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [zł]
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	549 578	199 343	513 905	528 977	596 750
Finansowanie Warsztatów Terapii	3 361 158	3 410 478	3 711 072	4 161 072	4 638 868

Zajęciowej					
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	1 268 422	2 415 177	1 599 998	1 498 833	1 620 459
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	71 232	153 586	133 796	125 502	149 748
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	Zadanie nie było realizowane	5 794	12 073	5 550	6 000
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	258 435	494 493	501 469	524 790	684 190
Otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych	W tych latach zadanie to realizował Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych		1 199 839	995 175	999 330
Ogółem	5 508 825	6 678 871	7 672 152	7 839 899	8 695 345

Liczba osób uczestniczących w poszczególnych zadaniach

	2014	2015	2016	2017	2018
	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	628 w tym 223 opiekunów	202 w tym 99 opiekunów	500 w tym 156 opiekunów	501 w tym 206 opiekunów	531 w tym 215 opiekunów
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	229	229	232	282	263
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	901	1 174	920	697	662
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	54	115	94	67	96
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego	-	2	4	7	2

lub tłumacza przewodnika					
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	52	90	77	91	118
Zlecenie zadań zgodnie z art.36 ustawy o rehab. zaw. i społecznej	0	0	36 Ilość umów z organizacjami	36 Ilość umów z organizacjami	33 ilość umów z organizacjami

Aktywny samorząd

Program „Aktywny samorząd” jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwią samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Aktywny Samorząd 2018

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji zawodowej lub wsparcie ich w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwienie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu w rywalizacji o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program obejmuje następujące obszary wsparcia:

Moduł I

Obszar A - likwidacja bariery transportowej

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Aktywny Samorząd w trakcie realizacji do 15.04.2019 roku na dzień 31.12.2018 roku

Aktywny Samorząd Moduł I	Ilość umów	Wykonanie [zł]
Obszar A 1 Dofinansowanie zakupu/montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	5	26 943
Obszar A 2 Dofinansowanie uzyskania prawa jazdy kategorii B	1	1 200
Obszar B 1 Dofinansowanie sprzętu elektronicznego lub jego elementów i oprogramowania	43	314 851
Obszar B 2 Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego	2	4 000
Obszar C 1 Dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	0	0
Obszar C 2 Dofinansowanie utrzymania sprawności technicznej posiadanego elektrycznego wózka inwalidzkiego	36	103 383
Obszar C 3 Dofinansowanie zakupu protezy kończyny na III poziomie jakości	21	384 191
Obszar C 4 Dofinansowanie do utrzymania sprawności technicznej protezy kończyny na III poziomie jakości	0	0
Obszar D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej- dofinansowanie do przedszkoli	35	53 913
Moduł II Dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym w semestrze letnim i częściowo zimowym 2018/2019*	200	529 001

*Realizacja semestru zimowego 2018/2019 w roku 2018.

Działalności na rzecz osób niepełnosprawnych w 2018 roku – zadania zlecane organizacjom pozarządowym, finansowane ze środków PFRON.

W 2018 roku ogłoszono 1 otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pn.: „Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych zlecona ze środków PFRON”. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu ofert zawarto z organizacjami pozarządowymi 23 umowy dotacyjne w sprawie realizacji zadań publicznych.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (j.t. Dz. U. z 2018 roku, poz. 450 ze zm.), zawarto 10 umów dotacyjnych z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Łącznie zadania zlecane realizowane były przez 27 podmiotów. 4 z realizowanych projektów skierowane były do szerokiego grona odbiorców, w tym wszystkich mieszkańców Wrocławia i innych użytkowników przestrzeni miejskiej, turystów i osób korzystających z zasobów internetowych, w tym mediów społecznościowych. Z oferty skorzystało ok. 78 343 beneficjentów.

W ramach zadania realizowane były następujące działania:

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby – realizacji tego działania dotyczyło 11 umów dotacyjnych, z oferty skorzystało ok. 1 080 beneficjentów ostatecznych;

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych oraz opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększenia ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji - realizacji tego działania dotyczyła 1 umowa dotacyjna, z oferty skorzystało ok. 47 beneficjentów ostatecznych;
- prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych - realizacji tego działania dotyczyły 2 umowy dotacyjne, z oferty skorzystało ok. 414 beneficjentów ostatecznych;
- prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
 - mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
 - usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach
 - - realizacji tego działania dotyczyło 5 umów dotacyjnych, z oferty skorzystało ok. 102 beneficjentów ostatecznych;
- Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników - realizacji tego działania dotyczyła 1 umowa dotacyjna, z oferty skorzystało ok. 10 beneficjentów ostatecznych;
- organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach - realizacji tego działania dotyczyły 3 umowy dotacyjne, z oferty skorzystało ok. 441 beneficjentów ostatecznych;
- Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego - realizacji tego działania dotyczyła 1 umowa dotacyjna, z oferty skorzystało 60 beneficjentów bezpośrednich, zadanie skierowane było ponadto do wszystkich użytkowników przestrzeni miejskiej Wrocławia.
- prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji - realizacji tego działania dotyczyło 7 umów dotacyjnych, z oferty skorzystało ok. 5 600 beneficjentów ostatecznych, ponadto 2 z realizowanych zadań było skierowanych do szerokiego grona odbiorców;
- Świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej - realizacji tego działania dotyczyły 2 umowy dotacyjne. (z oferty skorzystało ok. 70 589 beneficjentów ostatecznych, ponadto) 1 z umów skierowana była do wszystkich użytkowników obszaru jednego z osiedli Wrocławia. W ramach zadania realizowana była aktualizacja miejsc użyteczności publicznej na terenie Wrocławia dostępnych dla osób niepełnosprawnych i wprowadzana do wyszukiwarki internetowej Niepełnosprawnik.pl. W trakcie realizacji zadania z wyszukiwarki skorzystało 70 589 użytkowników generując 101 857 odsłon.

PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Pracą socjalną objęto 2 518 osób i rodzin. Interweniowano w 181 sprawach kryzysowych. Poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, psychiatryczne, specjalistów pracy zespołowej oraz poradnictwo specjalistyczne na rzecz osób niesłyszących i doradztwo w ramach aktywizacji społeczno - zawodowej prowadzono dla 2 703 osób i rodzin.

Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne w latach 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Praca socjalna	2 189	1 953	2 156	2 393	2 518
Interwencja kryzysowa	309	268	241	199	181
Poradnictwo specjalistyczne	4 485	3 543	2 726	3 080	2 703

USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE ŚWIADCZONE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Zadaniem Działu Usług Opiekuńczych MOPS jest realizacja polityki dotyczącej świadczenia na terenie Gminy usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, współpraca z pracownikami organizacji pozarządowych w zakresie realizacji usług opiekuńczych, analiza możliwości uzyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych na realizację zadań lub projektów związanych z zakresem zadań Działu, podejmowanie działań mających na celu zaspokajanie rozpoznanych potrzeb, udzielanie pomocy społecznej w formie pracy socjalnej, usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczeń finansowych, rzeczowych, w naturze oraz wspieranie osób i rodzin poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne. Dział Usług Opiekuńczych wykonuje zadania przy pomocy Zespołu ds. Pomocy Środowiskowej. W 2018 roku Dział Usług Opiekuńczych wydał 11 687 decyzji administracyjnych, podjął interwencje kryzysowe w 46 środowiskach.

W 2018 roku usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta na terenie Wrocławia organizowały i realizował jeden podmiot wyłoniony w drodze ogłoszonego przez Gminę Wrocław konkursu tj. organizacja pozarządowa o nazwie Ekumeniczna Stacja Opieki – Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej, jednostka organizacyjna Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko – Augsburgskiego w RP

W okresie sprawozdawczym usługi opiekuńcze świadczone dla 3 084 osób (w ramach zadań własnych). Z usług świadczonych przez opiekunów zatrudnionych w Ekumenicznej Stacji Opieki – Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego, Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej, najczęściej korzystały osoby samotne i obłożnie chore. Usługi świadczyło średniomiesięcznie 801 osób pełniących obowiązki opiekunki domowej.

Jakość usług wykonywanych przez opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi przez 36 pracowników socjalnych MOPS. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 8 789 monitoringi środowisk oraz przeprowadzonych zostało 204 ewaluacyjnych wejść kontrolnych przez pracownika Zespołu ds. Organizacji i Nadzoru.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w latach 2014–2018

Rok	Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych ogółem [zł] środki z budżetu Gminy	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług	Wpływy z odpłatności klientów [zł]
2014	12 652 332	2 599	1 160 339	2 566 644
2015	11 434 690	2 522	1 013 181	2 578 875

2016	13 074 318	2 615	1 033 763	2 194 604
2017	17 807 083	3 082	1 144 189	2 935 316
2018	18 340 240	3 084	1 118 729	3 006 166

Od dnia 01.09.2013 roku realizacją specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Wrocławia zajmuje się Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, z siedzibą przy ul. Podróżniczej 26/28 we Wrocławiu. Posiadane przez WCZ SP ZOZ zaplecze w zakresie świadczenia usług zdrowotnych dla osób chorych psychicznie, a także przewlekle i długoterminowo chorych, umożliwia podmiotowi kompleksową obsługę osób wymagających wsparcia zarówno zdrowotnego jak i opiekuńczego. Z tej formy pomocy w 2018 roku skorzystało 37 osób a pomoc świadczyło średniomiesięcznie 17 opiekunek.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2014–2018

Rok	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody [zł]	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2014	434 420	31	21 721
2015	409 960	28	20 498
2016	512 082	32	17 658
2017	569 270	42	19 630
2018	649 605	37	19 685

W celu pozyskania środków finansowych z budżetu Państwa na obsługę, organizację i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi od stycznia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sporządza opis zadania oraz kalkulację kosztów jego realizacji.

W roku 2018 przygotowano kalkulacje dla 8 nowych osób z zaburzeniami psychicznymi ubiegających się o ww. usługi.

USŁUGI REALIZOWANE W PLACÓWKACH O CHARAKTERZE DZIENNYM

Usługi dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niezaradność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, realizowane były w niżej wymienionych siedmiu dziennych domach pomocy przeznaczonych dla osób starszych (dla 311 osób) oraz w jednym ośrodku opiekuńczo – adaptacyjnym (dla 133 osób).

Profil DDP	Adres	Ilość miejsc	DDP prowadzony przez
Dla osób starszych	ul. Stefana Żeromskiego 37 50-321 Wrocław	26	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu

Dla osób starszych	ul. Skwierzyńska 23 53-521 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Komuny Paryskiej 11 50-451 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Tadeusza Kościuszki 67 50-008 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych z deficytem pamięci	ul. Ignacego Kraszewskiego 2 50-229 Wrocław	15	Stowarzyszenie Pod Wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy "Przyjaciele Seniorów"
Dla osób starszych	ul. Litewska 20 51-354 Wrocław	65	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób, które ze względu na wiek, chorobę czy niezaradność wymagają częściowej opieki	ul. Ciepła 15b 50-524 Wrocław	60	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób starszych	Ul. Kazimierza Wielkiego 31/33 50-077 Wrocław	25	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej we Wrocławiu.
Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny „Pensjonat dla Osób Starszych”			
Dla osób starszych	ul. Henryka Michała Kamieńskiego 190, 51-124 Wrocław	133	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania w DDP wykonywane są m.in. poprzez:

- zapewnienie osobom starszym dziennego pobytu bez noclegów wraz z minimum jednym ciepłym posiłkiem dziennie;
- realizowanie zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (np.: pomoc w wykonywaniu czynności codziennych, gdy wymaga tego stan zdrowia i kondycja seniora; podawanie leków – stosownie do zleceń lekarskich, pomiary ciśnienia krwi, ważenie, a także monitorowanie stanu psychicznego i fizycznego- w zależności od DDP);
- zapewnienie miejsca do rekreacji, odpoczynku i integracji;
- zachęcanie i tworzenie okoliczności do samopomocy, nawiązywania kontaktów towarzyskich, integracji w rodzinach i ze środowiskiem lokalnym, w tym tworzenia więzi międzypokoleniowych;
- zapewnienie warunków i mobilizowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów, w tym uczestnictwa w kulturze;
- podejmowanie zadań z zakresu „terapii podtrzymującej” polegającej na utrzymaniu uczestników w dobrym samopoczuciu i umożliwieniu swobodnej ekspresji, podejmowaniu czynności intelektualnych, zachęcaniu do regularnych ćwiczeń fizycznych grupowych bądź indywidualnych w zależności od potrzeb oraz „ćwiczeń umysłu”.

Warunkiem udanej realizacji powyższych zadań jest stworzenie atmosfery zbliżonej do domowej oraz dostosowanie oferty, rodzaju zadań tempa realizacji, zakresu pomocy do stale zmieniających się potrzeb psychofizycznych uczestników.

Ponadto opiekę dzienną dla 188 osób zapewniano w 6 środowiskowych domach samopomocy.

Profil ŚDS	Adres	Ilość miejsc	Prowadzony przez
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Generała Okulickiego Leopolda 2 51-216 Wrocław	35	Fundacja „Przyjazny Dom” Imienia Stanisława Jabłonki
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Stawowa 1a 50-018 Wrocław	30	Dolnośląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży z MPDz „Ostoja”
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Nowowiejska 20 F 53-503 Wrocław	24	Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „Art”
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Kleczkowska 5 oficyna 50-227 Wrocław	25	Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus”
ŚDS dla osób psychicznie chorych typ (A i C)	ul. Szkolna 11 54-007 Wrocław	50	Stowarzyszenie “W Naszym Domu”
ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A)	ul. Kiełczowska 43 51-315 Wrocław	24	Fundacja „Opieka i Troska”

ZAPEWNIENIE OPIEKI CAŁODOBOWEJ W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku sprawozdawczym 2018 roku terenowi pracownicy socjalni Działu Pomocy Instytucjonalnej (DPIN) MOPS rozeznali 781 nowych środowisk osób wymagających opieki całodobowej, przeprowadzono 426 wywiadów aktualizujących sytuację osób oraz oceniono sytuację dochodową 1 203 osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Liczba realizowanych umów z osobami obowiązującymi do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej wynosi 313 (w tym 84 umowy zawarto w 2018 roku, aneksowano natomiast 229 umów), na kwotę 1 599 103,99 zł.

DPIN wydał w 2018 roku 2 870 decyzji w tym m.in.: 345 decyzji kierujących, 320 decyzji umieszczających, 1 135 decyzji o odpłatności, 40 decyzji odmawiających udzielenia pomocy i 966 decyzji innych dotyczących spraw prowadzonych przez pracowników DPIN m.in. umarzających postępowanie, uchylające, wygaszające oraz żądające zwrotu zastępczo wniesionych opłat przez Gminę Wrocław za pobyt mieszkańca domu pomocy społecznej i innych związanych z obowiązkiem ponoszenia opłat przez osoby obowiązane oraz 64 postanowienia.

W domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia w 2018 roku umieszczono 250 osób. Poza Wrocławiem w różnych powiatach na terenie całej Polski umieszczono 20 osób. W Domach Pomocy Społecznej na terenie innych powiatów przebywają łącznie 273 osoby, skierowane przez Gminę Wrocław.

Budżet na funkcjonowanie domów pomocy społecznej obejmujący dotację Wojewody, dotację Gminy oraz inne środki w 2018 roku wynosił 48 457 436,00 zł a wykonanie w tym zadaniu 47 898 076,30 zł.

Gmina Wrocław poniosła koszty związane z odpłatnością za osoby (mieszkańców Wrocławia) umieszczone w DPS-ach w innych powiatach w wysokości 8 260 231,85 zł.

Na miejsce w domach pomocy społecznej we Wrocławiu oczekuje 357 osób, a na miejsca w domach pomocy w innych powiatach oczekuje 5 osób.

Liczba miejsc i średni miesięczny koszt utrzymania we wrocławskich domach pomocy społecznej w 2018 roku

Profil Domu	Adres	Ilość miejsc	Średni koszt jednego [zł]	miesięczny utrzymania mieszkańca
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Karmelkowa 25 52-437 Wrocław	236	4 293,00	
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Rędzińska 66-68 54-106 Wrocław	159	4 414,00	
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Grunwaldzka 104 50-357 Wrocław	73	3 012,59	
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. Mączna 3 54-131 Wrocław	155	3 837,00	
DPS dla osób w podeszłym wieku	ul. Świątnicka 25/27 52-018 Wrocław	104	3 814,14	
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Kaletnicza 8 51-180 Wrocław	94	4 289,00	
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Farna 3 51-313 Wrocław	101	3 439,37	
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Objazdowa 40 54-513 Wrocław	37	3 210,05	
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	7	4 031,10	
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Generała Leopolda Okulickiego 2 51-126 Wrocław	24	4 261,73	
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Św. Marcina 10 50-327 Wrocław	48	3 218,76	
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie „Arka II”	ul. Jutrosińska 29a 51-124 Wrocław	6	4 624,83	
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. M. Lutra 2 54-239 Wrocław	72	4 038,53	

Formę opieki całodobowej stanowiło mieszkanie chronione dla 12 osób

Profil mieszkania chronionego	Adres	Ilość miejsc	Placówkę prowadzi na zlecenie Gminy Wrocław
Mieszkanie chronione przeznaczone dla osób niepełnosprawnych	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	12	Fundacja L'ARCHE

Budżet na funkcjonowanie mieszkania chronionego w 2018 roku wynosił 286 139,50 zł.

OŚRODEK WSPARCIA – DOM DLA MATEK Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Wsparcia działa w ramach struktur MOPS na podstawie Zarządzenia nr 55/15 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 24 listopada 2015 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Ośrodka Wsparcia – Domu dla Matek z Małoletnimi

Dziećmi

i Kobiet w Cięży przy ul. Władysława Reymonta 8 i Bolesława Chrobrego 34a w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Celem działalności Ośrodka Wsparcia jest udzielanie pomocy mieszkańcom Wrocławia, w tym cudzoziemcom przebywającym na terenie Gminy Wrocław, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej, a dla dobra swojego i dzieci powinni przebywać poza miejscem stałego zamieszkania oraz udzielanie tym osobom/rodzinom wsparcia w podejmowaniu działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się oraz ich integracji ze środowiskiem.

Cele te są realizowane poprzez:

- świadczenie usług interwencyjnych - zapewnienie schronienia matkom lub ojcom z małoletnimi dziećmi, kobietom w ciąży, jak również innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi;
- zapewnienie potrzeb bytowych;
- świadczenie usług wsparcia socjalnego i specjalistycznego;
- konsultacje specjalistyczne w ramach telefonu zaufania MOPS;
- rozmowy interwencyjne z osobami w kryzysie mające na celu udzielenie niezbędnej informacji i wsparcia w zakresie aktualnych potrzeb osoby za pośrednictwem telefonu w ramach całodobowych dyżurów specjalistów.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Klient Ośrodka otrzymuje:

- usługę pracy socjalnej indywidualnie dostosowaną do sytuacji życiowej w porozumieniu z Klientem Ośrodka,
- dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, pedagogicznego, zawodowego stosownie do potrzeb,
- możliwość korzystania z oferty grup wsparcia, warsztatów edukacyjnych, grup samopomocowych oraz udziału w grupowych spotkaniach integracyjnych.

Ośrodek Wsparcia ma dwie lokalizacje:

- Ośrodek Wsparcia przy ul. Reymonta 8 - przebywa tam 7 rodzin, w tym 3 rodziny rumuńskich Romów. Mieszkańcy ośrodka mają do dyspozycji kuchnię wraz z wyposażeniem, 2 łazienki, pralnię oraz świetlicę. W okresie od 01.01.2018 roku do 31.01.2018 roku w ośrodku przebywały średnio 23 osoby. Na dzień 31.12.2018 roku w ośrodku przebywa 29 osób, w tym 18 dzieci w wieku od 2 do 15 lat.
- Ośrodek Wsparcia przy ul. B. Chrobrego 34a - przebywa tam 14 rodzin z dziećmi na utrzymaniu. Każda z rodzin ma do dyspozycji samodzielne mieszkanie 1, 2 lub 4 pokojowe, z oddzielną kuchnią i łazienką. W okresie od 01.01.2018 roku do 31.12.2018 roku w Ośrodku przebywało 14 rodzin z dziećmi w tym 20 osób dorosłych oraz 27 dzieci.

Z każdym z mieszkańców prowadzona jest indywidualna praca socjalna, skoncentrowana na usamodzielnieniu rodzin korzystających ze wsparcia MOPS. Usamodzielnienie rozumiane jest tu jako przygotowanie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym, łącznie z uzyskaniem samodzielnych mieszkań socjalnych z zasobów Gminy Wrocław, a w przypadku mieszkańców pochodzenia romskiego dodatkowo przygotowanie ich do integracji ze społeczeństwem polskim.

Realizacja pracy socjalnej dla mieszkańców ośrodka wsparcia jest prowadzona przez kadrę ośrodka, która składa się z pracownika socjalnego, konsultanta socjologa, konsultanta pedagoga oraz koordynatora ośrodka. Kadra ośrodka ściśle współpracuje z asystentami rodziny oraz innymi specjalistami stanowiącymi zasoby MOPS Wrocław: psychologami, pedagogami, specjalistami pracy socjalnej. Ściśle też współpracują z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie miasta Wrocławia.

W 2018 roku 6 dorosłych mieszkańców kontynuowało uczestnictwo w projekcie aktywizacji społeczno-zawodowej „Wrocław Miastem @ktywnych” współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej.

Najważniejsze efekty pracy zespołu:

- 8 rodzin jest w trakcie procedury wyboru i podpisywania umów na lokale socjalne.
- 8 rodzin się usamodzielniało wyprowadzając się z ośrodka wsparcia.

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu obejmuje zasięgiem swojego działania powiat wrocławski grodzki i ziemski.

W Zespole zatrudnionych było 13 pracowników administracyjno-biurowych oraz 20 członków składów orzekających, wykonujących inną pracę zarobkową na podstawie umów cywilnoprawnych.

W 2018 roku przyjęto ogółem 8 756 wniosków w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

W okresie sprawozdawczym wydano ogółem 8 027 orzeczeń:

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom po 16 roku życia)

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności, w tym: - lekki stopień - umiarkowany stopień - znaczny stopień	5 274 2 359 1 707 1 208
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	1 132
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności (utrzymanie w mocy poprzedniej decyzji)	425
	Razem	6 831

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom do 16 roku życia)

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności (utrzymano w mocy poprzednią decyzję)	18
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	255
3.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	923
	Razem	1 196

Na podstawie wydanych orzeczeń wystawiono 2 685 legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Liczba wydanych kart parkingowych

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Karty wydane osobom niepełnosprawnym	966
2.	Karty wydane placówkom zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych	25
	Razem	991

Wydatki związane z funkcjonowaniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wyniosły 1 506 536,00 zł.

PIECZA ZASTĘPCZA NAD DZIECKIEM

Rodzinna piecza zastępcza

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki wychowania dzieci, w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat, na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. z 2018 roku, poz. 998 ze zm.).

Rodzinna piecza zastępcza to system pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi zawodowe, spokrewnione i niezawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

Rodzina zastępcza spokrewniona– rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będący/będąca krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;

Rodzina zastępcza niezawodowa– rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;

Zawodowa rodzina zastępcza- pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej;

Zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne i dzieci skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi;

Rodzinny dom dziecka– tworzony jest przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim, sprawujące opiekę nad łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej.

Realizacja celów ustawy generuje następujące zadania i potrzeby, w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej:

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka

W roku 2018 w różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Wrocławia zostało umieszczonych łącznie **140** dzieci. W przypadku większości dzieci żyje przynajmniej jeden z rodziców biologicznych, a powodem umieszczenia w pieczy zastępczej są najczęściej różnego rodzaju uzależnienia rodziców oraz ich bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Liczba dzieci przyjętych do różnych form rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2018

wyszczególnienie	W rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych	w rodzinnych domach dziecka
Liczba dzieci umieszczona w pieczy zastępczej, z tego:	61	42	24	13

z rodziny naturalnej	47	25	19	5
z rodzinnej pieczy zastępczej	10	11	0	6
z instytucjonalnej pieczy zastępczej	4	5	5	2
Dzieci pozostawione w Oknie Życia	0	1	0	0

W 2018 roku opieką koordynatorów i innych pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej były objęte w przeciągu całego roku łącznie 794 rodziny zastępcze i 4 rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie 1 026 dzieci. Rodziny spokrewnione (559), w których przebywało 646 dzieci, stanowiły najliczniejszą grupę spośród wszystkich rodzin. Najmniej liczną grupę tworzyły zaś rodziny zawodowe (16), w których w różnych okresach znajdowało się 49 dzieci. Prowadzący rodzinne domy dziecka sprawowali pieczę łącznie nad 35 dziećmi. W 2018 roku utworzono 1 nową rodzinę dom dziecka oraz 1 rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Ponadto 1 rodzina zawodowa zrezygnowała z pełnienia swojej funkcji.

Rodzinna piecza zastępcza we Wrocławiu, stan na 31.12.2018 roku

Rodziny spokrewnione		Rodziny niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe łącznie		Rodzinne domy dziecka		RODZINA PIECZA ZASTĘPCZA ŁĄCZNIE	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
487	602	178	215	15	36	4	29	684	882

Należy nadmienić, że najliczniejszą grupę spośród opiekunów zastępczych stanowią dziadkowie, a zaawansowany wiek rodziców zastępczych jest bezpośrednią przyczyną zwiększającej się dysfunkcjonalności rodziny. Dlatego bardzo ważne jest tworzenie warunków do powstawania i działania zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych. Istotne jest stałe polepszanie warunków funkcjonowania już istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej, co w ocenie pracowników MOPS może przyczynić się do skutecznego pozyskiwania odpowiednich kandydatów na opiekunów w dalszej perspektywie.

Konieczne jest zabezpieczenie środków na zapewnienie osobom sprawującym zawodową pieczę zastępczą, odpowiedniego wsparcia merytorycznego i finansowego oraz umożliwienie rozwoju i stabilizacji zawodowej. Istotne jest także rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w celu pozyskania odpowiednich kandydatów oraz stałe prowadzenie naboru. W niektórych sytuacjach wskazana jest także pomoc w zakresie uzyskania odpowiedniego zaplecza lokalowego (szczególnie w odniesieniu do rodzinnych domów dziecka).

Działania służące zabezpieczeniu wskazanych potrzeb są stale prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (jednocześnie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) i planowany jest dalszy ich rozwój.

Na podstawie Uchwały NR XXI/438/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 25 lutego 2016 roku, podniesiono, powyżej poziomu minimalnego określonego w ustawie, stawki wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Aktualnie ustalając wysokość wynagrodzenia dla opiekunów bierze się pod uwagę w szczególności deklarowaną przez nich gotowość do przyjęcia w tym samym

czasie określonej liczby dzieci pod opiekę (decyzja w tym zakresie należy do opiekunów). Szczegóły przedstawia poniższa tabela:

Wynagrodzenia wrocławskich rodzin zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka:

Forma pieczy zastępczej	Ilość dzieci pod opieką	Przyznana stawka wynagrodzenia
Rodzina zastępcza zawodowa	3 lub więcej zdrowych dzieci	2 500 zł
Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna (pod opieką dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności)	1 dziecko	2 400 zł
	2 dzieci	2 700 zł
	3 lub więcej dzieci	2 900 zł
Rodzina zastępcza zawodowa pełniące funkcję pogotowia	1 dziecko	2 700 zł
	2 dzieci	3 000 zł
	3 dzieci	3 400 zł
Rodzinny dom dziecka	4-5 dzieci	3 200 zł
	6-8 dzieci	3 600 zł

W 2018 roku na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w ramach rodzinnej pieczy zastępczej wydano 880 172 zł.

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka

Obecnie wsparciem MOPS we Wrocławiu jest objętych 264 dorosłych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 166 osób nadal pozostających w rodzinach zastępczych).

Usamodzielnienie to długotrwały proces, który wymaga widzenia osoby usamodzielniającej się w szerokim spektrum jej potrzeb i sytuacji życiowej.

Wielu wychowanków ma problemy związane z wychowywaniem się poza rodziną. Są to przede wszystkim problemy emocjonalne, trudności z nawiązywaniem relacji i podtrzymywaniem więzi. Decyzje wychowanków co do wyboru poziomu i kierunku kształcenia często są podejmowane bez uwzględnienia własnych predyspozycji, zainteresowań oraz sytuacji na rynku pracy. Potrzebne są działania przyczyniające się do rozwoju kompetencji społecznych (umiejętności osobiste i interpersonalne). Konieczne jest stwarzanie okazji do odkrywania własnego potencjału, zainteresowań oraz tworzenie warunków do ich rozwoju. Istnieje także potrzeba uzyskania wsparcia w zakresie wiedzy o rynku pracy, edukacji o zawodach, zdobyciu pierwszych doświadczeń zawodowych (kontakty z pracodawcami, udział w szkoleniach zawodowych, stażach).

Ważnym zadaniem jest pomoc w stabilizacji sytuacji mieszkaniowej (w tym umożliwienie pobytu w mieszkaniu chronionym).

Część zadań w zakresie zaspakajania potrzeb młodzieży wypełnia Młodzieżowe Centrum Wsparcia (zadanie na zlecenie Gminy Wrocław realizuje Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego z Wrocławia). Do Centrum kierowane są osoby opuszczające różne formy pieczy zastępczej (na wniosek osoby zainteresowanej). W ramach realizowanego zadania jego odbiorcy są przygotowywani do odpowiedzialnego wejścia w dorosłość, poprzez:

- zapewnienie bezpiecznych warunków mieszkaniowych (3 lokale mieszkalne przeznaczone dla 24 osób łącznie);
- wsparcie psychologiczne (indywidualne oraz w formie warsztatów);
- wsparcie pedagogów oraz opiekunów (moderowanie grup mieszkaniowych, trening ekonomiczny, pomoc w nauce);

- wsparcie pracownika socjalnego (pomoc w uzyskaniu samodzielnego mieszkania, przysługujących świadczeń, kontakt z rodziną biologiczną);
- udzielanie pomocy prawnej (pomoc w dochodzeniu należnych uprawnień, pisma procesowe);
- wsparcie doradcy zawodowego (umiejętności związane z poruszaniem się po rynku pracy);
- pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego.

Zadania w zakresie zaspakajania potrzeb młodzieży realizowane są również przez Stowarzyszenie „Nasz Dom” w ramach projektu „Samodzielność”. Stowarzyszenie zapewnia wychowankom 10 miejsc noclegowych w domu jednorodzinny. Do mieszkania usamodzielnienia kierowane są osoby opuszczające różne formy pieczy zastępczej (na wniosek osoby zainteresowanej).

Usamodzielniana młodzież w ramach wymienionego projektu uczestniczy w:

- treningach ekonomicznych;
- warsztatach profilaktyki uzależnień;
- warsztatach wzmacniających poczucie wartości i odpowiedzialności;
- spotkaniach z doradcą zawodowym oraz psychologiem.

Dodatkowo każda osoba ma możliwość korzystania nieodpłatnie z pomocy specjalistów, opiekunów i Dyrektora.

Bardzo duże znaczenie we wspieraniu procesu usamodzielnienia ma współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz udział młodzieży w projektach. W roku 2018 wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, korzystali z następujących form wsparcia:

- 43 usamodzielnianych wychowanków uczestniczyło w kolejnej edycji projektu współfinansowanego przez UE „**Wrocław Miastem @ktywnych**”. Jego głównym celem było zwiększenie szans na aktywne zaistnienie na rynku pracy i integrację społeczną zagrożonych wykluczeniem społecznym klientów MOPS we Wrocławiu. Dzięki projektowi, podopieczni korzystali ze wsparcia w postaci szkoleń, treningów, warsztatów, dofinansowania do nauki, itp.;
- 13 usamodzielnionych wychowanków, w wieku 16-25 lat bierze udział w projekcie „**Wehikuł usamodzielnienia**” realizowanym przez Fundację Robinson Crusoe. W ramach projektu młodzież rozwija kompetencje społeczne i zawodowe, korzysta ze wsparcia w postaci szkoleń, treningów, warsztatów, badań, wyjazdów edukacyjnych, dofinansowania do nauki. Uczestnicy poznają także świat wrocławskich organizacji pozarządowych, mają możliwość realizacji swoich zainteresowań i pasji;
- 14 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej przystąpiło do udziału w projekcie „**Start w dorosłość**”, który jest prowadzony przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Łącznie w 2017 i 2018 roku do projektu przystąpiły 33 osoby. Na dzień 31.12.2018 roku w projekcie uczestniczyło 20 osób z rodzinnej pieczy zastępczej. Niektóre osoby podjęły zatrudnienie i wystąpiły z projektu inne zrezygnowały. Celem projektu jest aktywna integracja i podniesienie możliwości podjęcia zatrudnienia. W ramach projektu młodzież bierna zawodowo lub bezrobotna zdobywa umiejętności uczestnicząc w zajęciach grupowych, warsztatach, szkoleniach, stażach zawodowych. Ma możliwość korzystania ze wsparcia specjalistycznego udzielanego przez psychologa, terapeutę, doradcę zawodowego, prawnika. Uczestnicy otrzymują szansę rozwijania swoich zainteresowań i realizacji planów zawodowych, a jednocześnie możliwość poznania nowych ludzi i wspólnego spędzania czasu w atrakcyjny, kreatywny sposób. Wyjątkową atrakcją są gratyfikacje finansowe dla uczestników, które zwiększają się w kolejnych etapach realizacji projektu;

Konieczne jest stałe poszukiwanie partnerów do działań w ramach projektów oraz motywowanie młodzieży do udziału w adresowanych do nich przedsięwzięciach.

Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa, rodzin pomocowych

Zgodnie z ustawą, zawodowe rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji i korzystania ze wsparcia, w celu uniknięcia wypalenia zawodowego. Ponadto mogą korzystać z okresowej przerwy w sprawowaniu opieki nad powierzonymi im dziećmi, w wymiarze 30 dni w roku. W 2018 roku cztery rodziny zwróciły się z wnioskiem o umieszczenie ich podopiecznych w rodzinach pomocowych na czas wypoczynku. Pozostałe rodziny nie zgłaszały takiej potrzeby, ew. wypoczywały w okresach, w których miejsca dla dzieci zwalniały się w sposób naturalny (przejście dzieci do adopcji, innej formy pieczy, wyjazd dzieci na wakacje).

W roku 2018 wszystkie rodziny zastępcze będące pod opieką MOPS we Wrocławiu miały zapewniony bezpłatny dostęp do specjalistycznego wsparcia we wrocławskim oddziale Krakowskiego Instytutu Psychoterapii Stowarzyszenia „Siemacha”. W ramach realizowanego zadania Krakowski Instytut Psychoterapii prowadził i nadal kontynuuje pełną diagnostykę psychologiczną, terapię psychologiczną indywidualną i rodzinną, diagnostykę i terapię neurologopedyczną, terapię pedagogiczną, konsultacje dla opiekunów z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Ponadto Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewniał specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne) w ramach własnych zasobów kadrowych.

Regularnie (2 x w miesiącu) odbywały się spotkania trzech różnych grup wsparcia dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Cyklicznie organizowane były również warsztaty umiejętności wychowawczych dla opiekunów zastępczych. W związku z istniejącym zapotrzebowaniem, wskazane jest utrzymanie w/w wsparcia na dotychczasowym poziomie.

Zgodnie z wytycznymi ustawy, rodziny objęte są opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (na ich wniosek) lub innego specjalisty (pracownika socjalnego, pedagoga).

Zapewnienie finansowania:

- świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z Wrocławia, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka - na terenie Miasta Wrocławia lub na terenie innego powiatu (porozumienia),
- pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka (w tym: pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie),
- szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W zakresie właściwości Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej wydano w 2018 roku 4 162 decyzje administracyjne, w tym:

- 2 822 dla rodzin zastępczych,
- 232 dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,
- 1 108 dla rodziców biologicznych.

Na podstawie art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości odpowiadającej kwocie przyznanych świadczeń. Istnieje możliwość odstąpienia od ustalenia opłaty, na podstawie przesłanek określonych w uchwale Nr XLVII/1138/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 lipca 2013 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (Dz. Urz. Woj. Dol. 2013 roku, poz. 4447). MOPS przekazuje do Biura Informacji Gospodarczej dane o rodzicach biologicznych, którzy mają zaległości, za okres dłuższy niż 12 miesięcy,

z tytułu ponoszenia opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. W związku z wprowadzonymi zmianami przepisów o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, MOPS jest zobowiązany do przekazywania danych o zaległościach rodziców biologicznych do pięciu Biur Informacji Gospodarczej (Krajowy Rejestr Długów, InfoMonitor, Rejestr Dłużników ERIF, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej, Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych). Na dzień 31.12.2018 roku w rejestrach dłużników widniało 155 osób zgłoszonych przez Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W 2018 roku przyznano rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka świadczenia w łącznej wysokości 9 347 954 zł, w tym:

- wydatki na rodziny zastępcze spokrewnione – 5 559 228 zł;
- wydatki na rodziny zastępcze niezawodowe – 2 780 142 zł;
- wydatki na rodziny zastępcze zawodowe – 530 486 zł;
- wydatki na rodzinne domy dziecka – 474 806 zł;
- wydatki na rodziny pomocowe – 3 292 zł.

W 2018 roku oprócz świadczeń obligatoryjnych przyznano na rzecz dzieci do 18 roku życia, umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, świadczenia na dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem ich zamieszkania. Świadczenia te zostały przyznane dla 496 dzieci z pieczy zastępczej na łączną kwotę 244 450 zł.

Rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, poza przysługującymi im świadczeniami obligatoryjnymi, w celu zabezpieczenia najpilniejszych potrzeb związanych z przyjęciem nowego dziecka, wypłacano jednorazową pomoc (w różnych kwotach, w zależności od potrzeb). W 2018 roku wykorzystano na ten cel kwotę 130 500 zł.

Rodziny zastępcze zawodowe i rodzinne domy dziecka otrzymały w 2018 roku świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w celu polepszenia warunków mieszkaniowych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Kwota przyznanego dla poszczególnej rodziny zastępczej świadczenia uzależniona była od ilości dzieci, które przebywały pod opieką zastępczą każdej z nich i zawierała się w przedziale od 1 000 zł do 3 000 zł. Wysokość świadczenia dla rodzinnych domów dziecka uzależniona była natomiast od zaistniałych potrzeb. Łącznie na ten cel przeznaczono 45 500 zł.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. z 2016 roku, poz. 195) obejmuje także wsparciem w ramach Programu 500+ dzieci z pieczy zastępczej. Na każde dziecko umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, w wieku do ukończenia 18 roku życia, niezależnie od dochodu, przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł miesięcznie. W 2018 roku wypłacono na rzecz dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka 8 722 świadczenia z tego tytułu na łączną kwotę 4 306 022 zł.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” obejmuje również dzieci z pieczy zastępczej. Świadczenie w związku z rozpoczęciem roku szkolnego przysługuje rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka na dzieci oraz osoby uczące się do 20 roku życia oraz w przypadku osób uczących się legitymujących orzeczeniem o niepełnosprawności do 24 roku życia. W 2018 roku wypłacono na rzecz dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka 628 świadczeń z tego tytułu na łączną kwotę 188 400 zł.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących w 2018 roku na terenie Wrocławia przebywało 105 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów. Szczegółowe zestawienie wraz z sumami kwot przekazanych przez inne powiaty z tytułu ich utrzymania (porozumienia) przedstawia poniższa tabela:

Wydatki na dzieci pochodzące z innych powiatów, przebywające w pieczy zastępczej na terenie Wrocławia (podlegają zwrotowi przez powiaty, z których pochodzą dzieci)

L.P.	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)	L.P.	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)
1.	Powiat Bolesławiecki	1	4 000,00	23.	Powiat Oławski	4	32 980,00
2.	Powiat Brzeski	4	34 562,00	24.	Powiat Opolski	1	8 658,00
3.	Powiat Dzierżoniowski	1	8 156,00	25.	Powiat Ostródzki	2	16 316,00
4.	Powiat Głogowski	3	34 427,60	26.	Powiat Piaseczyński	1	8 158,00
5.	Powiat Górowski	1	8 658,00	27.	Miasto Piotrków Trybunalski	1	15 607,67
6.	Powiat Jaworski	1	8 158,00	28.	Powiat Polkowicki	2	25 853,14
7.	Powiat Jeleniogórski	2	18 769,59	29.	Miasto Poznań	2	16 890,80
8.	Powiat Kamiennogórski	1	8 658,00	30.	Powiat Pruszkowski	1	11 976,90
9.	Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski	1	12 864,00	31.	Powiat Rawicki	1	12 718,84
10.	Powiat Kłodzki	1	8 658,00	32.	Miasto Słupsk	2	24 728,00
11.	Gmina Kraków	3	37 586,40	33.	Powiat Strzeliński	2	23 797,70
12.	Powiat Krośnieński	1	12 364,00	34.	Powiat Szczecinecki	1	12 864,00
13.	Gmina Legnica	3	22 618,77	35.	Powiat Średzki	9	89 190,32
14.	Powiat Legnicki	1	8 658,00	36.	Powiat Świdnicki	3	39 592,00
15.	Powiat Lubiński	1	8 158,00	37.	Powiat Trzebnicki	5	58 614,00
16.	Powiat Lwówecki	3	31 157,00	38.	Powiat Turecki	1	8 158,00
17.	Powiat Mrągowski	1	12 864,00	39.	Gmina Wałbrzych	5	77 158,11
18.	Powiat Nowosolski	1	16 428,52	40.	Powiat Włoszczowski	2	23 266,00
19.	Powiat Nowosądecki	1	12 864,00	41.	Powiat Wołowski	4	37 382,74
20.	Powiat Nyski	2	17 316,00	42.	Powiat Wrocławski	14	151 410,35
21.	Powiat Oleśnicki	3	34 642,93	43.	Powiat Ząbkowicki	2	25 228,00
22.	Miasto Olsztyn	1	12 364,00	44.	Powiat Zgorzelecki	3	37 392,00
				Razem		105	1 131 873,38

W roku 2018 w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało **137** dzieci pochodzących z Wrocławia (Miasto Wrocław przekazywało środki na ich utrzymanie, na podstawie zawartych porozumień). Poniższe zestawienie obrazuje szczegółowe dane:

Wydatki na dzieci z Wrocławia, umieszczone w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów (środki przekazywane przez Miasto Wrocław na rzecz innych powiatów)

L.p.	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Suma 2018 (zł)	L.p.	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Suma 2018 (zł)
1.	Powiat Bełchatowski	1	10 635,00 zł	24.	Powiat Oławski	8	81 788,20 zł
2.	Powiat Będziński	1	12 364,00 zł	25.	Miasto Opole	1	12 364,00 zł
3.	Powiat Bielski	1	12 864,00 zł	26.	Powiat Opolski	1	14 841,00 zł
4.	Miasto Bielsko-Biała	1	13 578,00 zł	27.	Powiat Polkowicki	1	10 213,00 zł
5.	Powiat Bolesławiecki	3	37 697,72 zł	28.	Miasto Poznań	1	12 364,00 zł
6.	Powiat Chełmiński	1	9 789,00 zł	29.	Powiat Prudnicki	1	8 158,00 zł
7.	Powiat Dzierżoniowski	2	11 795,00 zł	30.	Powiat Pszczyński	1	12 364,00 zł
8.	Powiat Głubczycki	1	12 364,00 zł	31.	Miasto Siedlce	1	12 364,00 zł
9.	Powiat Głogowski	1	1 000,00 zł	32.	Powiat Sierpecki	1	4 090,93 zł
10.	Powiat Jeleniogórski	2	24 728,00 zł	33.	Powiat Strzeliński	1	10 658,40 zł
11.	Miasto Jelenia Góra	1	8 158,00 zł	34.	Powiat Strzyżowski	1	21 937,60 zł
12.	Powiat Kamiennogórski	1	8 158,00 zł	35.	Miasto Szczecin	2	18 276,00 zł
13.	Miasto Kalisz	1	5 626,38 zł	36.	Powiat Średzki	7	54 590,81 zł
14.	Powiat Kłodzki	2	45 887,14 zł	37.	Powiat Świdnicki	2	12 846,00 zł
15.	Miasto Kraków	3	27 244,00 zł	38.	Powiat Trzebnicki	8	108 196,68 zł
16.	Powiat Kraśnicki	1	12 364,00 zł	39.	Powiat Wałbrzyski	2	16 383,36 zł
17.	Miasto Legnica	1	12 364,00 zł	40.	Miasto Stołeczne Warszawa	5	61 914,40 zł
18.	Powiat Lubiński	1	5 923,98 zł	41.	Powiat Wieluński	1	12 364,00 zł
19.	Powiat Lwówecki	1	8 158,00 zł	42.	Powiat Wieruszowski	3	21 522,00 zł
20.	Powiat Łódzki Wschodni	2	25 728,00 zł	43.	Powiat Wołowski	1	13 014,00 zł
21.	Powiat Milicki	1	8 158,00 zł	44.	Powiat Wrocławski	54	632 058,68 zł
22.	Powiat Oleski	1	8 158,00 zł	45.	Powiat Zielonogórski	1	8 158,00 zł

23.	Powiat Oleśnicki	2	22 341,58 zł	46.	Powiat Żarski	1	8 158,00 zł
				Razem		137	1 513 708,86 zł

Pomoc dla osób usamodzielnianych - wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej wyniosła 831 026 zł, w tym:

- pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości 618 322 zł (pomoc dla 130 wychowanków rodzin zastępczych);
- pomoc na usamodzielnienie w kwocie 146 653 zł (33 osoby);
- pomoc na zagospodarowanie w kwocie 66 051 zł (34 osoby).

Kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka (30 osób), zamieszkujący na terenie Wrocławia, skorzystali z nieodpłatnych szkoleń, przygotowujących ich do pełnienia roli opiekuna zastępczego (po pozytywnym zakończeniu procesu kwalifikacji). Szkolenia, na zlecenie Gminy Wrocław prowadziła Fundacja MAIO, wg autorskiego programu „Podróż do Rodzicielstwa”. Łącznie na ten cel wydano kwotę 30 000 zł.

Świadczenia, określone w ustawie jako obowiązkowe, są wypłacane systematycznie, zgodnie z planem. Zasadnym wydaje się także zabezpieczenie odpowiednich środków na świadczenia uznaniowe, które poprawiają jakość sprawowanej opieki.

Potrzeby dotyczące realizacji zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej przedstawiają poniższe zestawienia:

Potrzeby w zakresie świadczeń finansowych na 2019 rok:

Rodzaj świadczenia	Ilość	kwota jednostkowa	Koszt całkowity
świadczenia dla rodzin zastępczych, zamieszkujących w innych powiatach, w których umieszczone są dzieci pochodzące z Wrocławia	142 dzieci	920 zł	1 575 000 zł
świadczenia dla rodzin zastępczych z Wrocławia, w których przebywają dzieci z innych powiatów na podstawie zawartych porozumień	95 dzieci	900 zł	1 753 732 zł
świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	827 dzieci	780 zł	7 219 647 zł
jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	150 dzieci	różne kwoty świadczeń	180 000 zł
świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka	2 rodziny/4RDD/ 12 miesięcy	różne kwoty świadczeń	176 400 zł
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu dla rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka	4 RDD	różne kwoty świadczeń	16 000 zł
świadczenie na pokrycie kosztów nieprzewidzianych związanych z prowadzeniem rodzinnego domu dziecka	4 RDD	2000 zł	8 000 zł

świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo	10 rodzin	1 000 zł	10 000 zł
dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	460 dzieci	500 zł	230 000 zł
pomoc dla osób usamodzielnianych (kontynuacja nauki, usamodziel - nienia, zagospodarowania)	135 osób	różne kwoty świadczeń	891 456 zł
Suma			12 060 235 zł

Poza świadczeniami wypłacanymi rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka zaplanowano do wydatkowania w 2019 roku środki na szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych oraz wynagrodzenia dla osób pełniących funkcję rodzin zawodowych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki w rodzinnych domach dziecka. W 2019 roku zostały zaplanowane podwyżki wynagrodzeń dla opiekunów zastępczych (kwoty: 400 zł- 800 zł, w zależności od formy prowadzonej pieczy oraz ilości dzieci pozostających pod opieką).

Potrzeby finansowe w zakresie realizacji pozostałych zadań w 2019 roku

CEL	Ilość	Koszt całkowity
szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych	30 osób	30 000 zł
wynagrodzenia dla rodzin zawodowych	18 osób	807 378 zł
wynagrodzenia dla prowadzących rodzinne domy dziecka	4 osoby	228 788 zł
wynagrodzenia dla osób do pomocy przy sprawowaniu opieki w rodzinnych domach dziecka	4 osoby	121 737 zł
wynagrodzenia dla rodzin pomocowych	6 osób	8 000 zł
ŁĄCZNIE	X	1 195 903 zł

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W roku 2018 we Wrocławiu w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowało 36 placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym 13 placówek typu rodzinnego.

W ramach Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania działało 11 placówek opiekuńczo - wychowawczych łączących zadania socjalizacyjne i interwencyjne o łącznej liczbie 180 miejsc dla wychowanków.

W ramach Zespołu Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych „Dziecięcy Dom” funkcjonowało 5 placówek, w tym: 2 placówki interwencyjne, 2 placówki specjalistyczne - terapeutyczne i 1 placówka socjalizacyjna o łącznej liczbie 66 miejsc dla wychowanków.

Stowarzyszenie SIEMACHA prowadziło we Wrocławiu 4 Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze typu socjalizacyjnego SIEMACHA Spot 24/7 o łącznej liczbie 46 miejsc dla wychowanków.

Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. Ks. Marcina Lutra prowadziło we Wrocławiu 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego o łącznej liczbie 28 miejsc dla wychowanków.

Towarzystwo „Nasz Dom” prowadziło we Wrocławiu 1 placówkę opiekuńczo – wychowawczą Dom dla Dzieci z 14 miejscami dla wychowanków oraz mieszkanie dla usamodzielnianych, pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, pod nazwą Dom dla Usamodzielnianych z 10 miejscami.

Dział Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej MOPS prowadzi nadzór nad wszystkimi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie Wrocławia; współpracuje z sądami, asystentami rodzinnymi, szkołami i rodzinami biologicznymi wychowanków oraz obejmuje wsparciem pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i resocjalizacyjnych.

Ogółem placówki dysponują 413 miejscami, w tym 79 miejsc znajduje się w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego.

W 2018 roku do wszystkich placówek opiekuńczo – wychowawczych skierowano 231 nowych wychowanków. Liczba dzieci przebywających we wszystkich placówkach opiekuńczo-wychowawczych ogółem (stan na 31.12.2018 roku) wyniosła 369.

Od dnia 2 stycznia 2018 roku pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz terapeutyczną dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego i rodzin zastępczych świadczył Krakowski Instytut Psychoterapii Stowarzyszenia SIEMACHA z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Tadeusza Micińskiego 11/25.

W czerwcu 2018 roku zakończono realizację projektu „Wrocław Miastem @ktywnych”.

Wychowankowie opuszczający jedną z form instytucjonalnej, bądź rodzinnej pieczy zastępczej nadal mogą korzystać z Młodzieżowego Centrum Wsparcia prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego we Wrocławiu. Mają tu zapewnioną m.in.:

- - możliwość zamieszkania w mieszkaniu dla usamodzielnianych wychowanków,
- - wsparcie psychologiczne,
- - pomoc prawną,
- - doradztwo zawodowe.

W roku 2018 Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży kontynuowało swoją działalność w zakresie wsparcia dziennego i obejmowało swoimi działaniami opiekuńczo – wychowawczymi i terapeutycznymi nie mniej niż 200 dzieci z terenu miasta Wrocławia.

W 2018 roku kontynuowano prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego w Magnolia Park we Wrocławiu, prowadzonej przez Stowarzyszenie SIEMACHA, która posiada 130 miejsc dla wychowanków w wieku szkolnym (6-18 lat).

Placówka wsparcia dziennego prowadzi działania na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich zadań opiekuńczo – wychowawczych, a w szczególności pochodzących z rodzin wielodzietnych, ubogich, niezaradnych życiowo, zagrożonych uzależnieniami i przemocą. Placówka wsparcia dziennego swoimi działaniami zapobiega niedostosowaniu i sieroctwu społecznemu dzieci i młodzieży poprzez oddziaływania opiekuńczo – wychowawcze, edukacyjne i profilaktyczno – terapeutyczne oraz wspiera rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

Świadczenia i koszty realizacji zadań.

W zakresie właściwości Działu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej wydano **1 103** decyzje administracyjne.

Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i resocjalizacyjnych wyniosła ogółem **477 924,62 zł**, w tym:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w wysokości **390 793,44 zł** (765 świadczeń),
- pomoc na usamodzielnienie w wysokości **54 420** (9 świadczeń),

- pomoc na zagospodarowanie w wysokości **32 711,18** (14 świadczeń).

Dział Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej na podstawie zawartych porozumień poniósł opłaty za zakwaterowanie i wyżywienie dzieci w Zakładach Opiekuńczo – Leczniczych w łącznej wysokości 560 567,44 zł.

Na utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Wrocławia wydano łącznie 25 623 695zł, w tym na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wydano łącznie 168 479,59 zł

Na dodatek do zryczałtowanej kwoty środków finansowych na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego wydano łączną kwotę 370 106,77 zł.

W roku 2018 na działalność Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży we Wrocławiu przekazano łącznie 2 092 000 zł, w tym kwota 800 000 zł została przekazana ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

W roku 2018 na działalność specjalistycznej placówki wsparcia dziennego SIEMACHA Spot Magnolia Park Stowarzyszenia SIEMACHA przekazano łącznie 699 000,00 zł.

W 2018roku na realizację rządowego programu „Dobry start”, na dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz na usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych wydano łączną kwotę 81 220 zł.

Świadczenia i koszty realizacji zadań związanych z opieką nad rodziną i dzieckiem w latach 2014-2018 w [zł]

	2014	2015	2016	2017	2018
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych	9 146 234	9 424 445	9 314 030	9 183 697	9 347 954
Świadczenia dla pełnoletnich wychowanków w rodzinnej pieczy zastępczej	1 272 770	1 301 799	1 185 212	1 027 454	1 240 071
Utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych	24 328 021	25 067 496	25 166 980	24 479 249	25 623 695
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenach innych powiatów	1 478 216	1 661 007	1 733 736	1 800 397	1 682 188

REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ ŚRODKÓW RZĄDOWYCH

W roku 2018 Sekcja Projektów Rozwojowych w Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny we współpracy z właściwymi merytorycznie komórkami organizacyjnymi MOPS, realizowała zadania w zakresie aplikowania o środki zewnętrzne. W 2018 roku pozyskano dotacje ze źródeł zewnętrznych w łącznej wysokości 5 636 045,89zł, w tym dla MOPS 3 614 972,57zł.

Pozyskane dofinansowanie w 2018 roku

Nazwa projektu	Wartość całkowita projektu [zł]	Kwota przyznanej dotacji [zł]	Wkład własny [zł]
Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” – ASYSTENT RODZINY	737 754,65zł	322 214,00zł	415 540,65zł
Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” – KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	464 845,94zł	189 977,00zł	274 868,94zł
Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior + we Wrocławiu” w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2015-2020 - edycja 2018	302 524,00zł	90 000,00zł	212 520,00zł
Kampania edukacyjno-informacyjna "WIĘZI, KTÓRE CHRONIĄ" - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie /projekt współrealizowany z Wydziałem Zdrowia/	105 000,00zł w tym MOPS: 40 575,00zł	80 000,00zł w tym MOPS: 40 575,00zł	25 000,00zł w tym MOPS: 0zł
PAS-ja	1 497 471,43zł	1 272 808,57zł	224 662,86zł
TRAMPOLINA – mieszkania wspomagane	1 788 804,00zł	1 699 398,00zł	89 406,00zł
Droga do samodzielności - stworzenie 30 miejsc świadczenia usług społecznych w ramach 6 mieszkań treningowych na obszarze Miasta Wrocławia /projekt partnerski z Fundacją Inicjowania Rozwoju Społecznego/	2 085 945,60zł w tym MOPS: 0zł	1 981 648,32zł w tym MOPS: 0zł	104 297,28zł w tym MOPS: 0zł

SUMA DOTACJI	6 982 345,62zł	5 636 045,89zł	1 346 295,73zł
W TYM SUMA DOTACJI DLA MOPS	4 831 975,02zł	3 614 972,57zł	1 216 998,45zł

Zadania publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” (I-XII 2018 roku) współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach zadań zrealizowano następujące działania:

- wsparcie 280 wrocławskich rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez 17 asystentów rodziny w formie: opracowania planu pomocy rodzinie, wspierania aktywności społecznej i zawodowej rodzin, prowadzenia konsultacji wychowawczych dla rodziców, pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, psychologicznych, pomocy w organizacji gospodarstwa domowego, itp. Wsparciem objęto 485 dzieci.
- wsparcie 137 wrocławskich rodzin zastępczych przez 10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w formie: wsparcie w wypełnianiu zadań rodziny zastępczej, przygotowania planu pomocy dziecku, zapewnienia specjalistycznej pomocy dla dzieci (psychologicznej, rehabilitacyjnej, edukacyjnej), udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin, itp.; wsparcia udzielono w rodzinach o łącznej liczbie dzieci 189.

Asystent rodziny: koszt całkowity 737 754,65 zł, w tym 322 214,00 zł dotacji MRPiPS oraz 415 540,65 zł wkładu własnego.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej: koszt całkowity 464 845,94 zł, w tym 189 977,00 zł dotacji MRPiPS oraz 274 868,94 zł wkładu własnego.

Zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020” - edycja 2018

W 2018 roku Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020” - edycja 2018, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Realizacja zadania polegała na zapewnieniu funkcjonowania pierwszego w mieście Dziennego Domu „Senior+” kierującego ofertę do 25 osób w wieku powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie.

Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu realizację zadania zlecono Parafii Ewangelicko-Augsburskiej we Wrocławiu, która prowadzi Dzienny Dom „Senior+” przy ul. Kazimierza Wielkiego 31-33.

W ramach zadania podjęto działania aktywizujące dla seniorów, o charakterze: rekreacyjnym, pielęgniarstwo-opiekuńczym, rehabilitacyjno-gimnastycznym, treningu umysłu, wsparcia psychologicznego, kulturalno-oświatowym, reintegracji społecznej i socjalnym (ciepły posiłek).

Łączna wartość projektu: 302 520,00 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 90 000,00 zł oraz 212 520,00 zł wkładu własnego.

Kampania edukacyjno - informacyjna "WIĘZI, KTÓRE CHRONIĄ" - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Projekt realizowany od VI-XII 2018 roku w ramach Programu Ochrony Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” Priorytet I. Rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Projekt współrealizowany z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Celem projektu był rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy. Działania projektu obejmowały szeroko rozumianą edukację społeczną poprzez realizację zadań skierowanych zarówno do ogółu mieszkańców Wrocławia, jak i do profesjonalistów, którzy w pracy zawodowej spotykają się z problemem przemocy. Projekt uwzględniał także działania profilaktyczne skierowane do rodzin, w których występuje zagrożenie krzywdzenia dzieci. W związku z tym w projekcie zaplanowano Kampanię społeczną o charakterze informacyjno-edukacyjnym, a także szereg innych działań poprzedzających (edukacyjno-warsztatowych), których celem było edukowanie pracowników instytucji w zakresie podejmowania wczesnej interwencji wobec rodzin zagrożonych przemocą w celu podjęcia działań zaradczych wobec rodzin z grupy ryzyka.

W ramach projektu pracownicy MOPS zrealizowali następujące działania:

- przygotowali i przeprowadzili 7 spotkań edukacyjnych dla 165 przedstawicieli instytucji realizujących zadanie;
- opracowali i przygotowali narzędzie i dokumenty do realizacji programu;
- przeprowadzili 6 spotkań dla 8 liderów, którzy kaskadowo przeszkolili 39 osób w ramach warsztatów liderów programu wczesnej interwencji „Monitorowanie losów dziecka”;
- opracowali i przeprowadzili wykłady dla rodziców w odniesieniu do następujących grup wiekowych: 0-3, 4-6, 7-14 (udział wzięło 91 osób);
- przeprowadzili zajęcia dla dzieci i młodzieży – profilaktyka zagrożeń z wykonaniem gry „Nie przegraj”, z których skorzystało 40 uczniów ze szkół podstawowych.

Łączna wartość projektu: 105 000,00 zł, w tym budżet MOPS wynosi 40 575,00 zł

Dofinansowanie z MRPiPS: 80 000,00 zł, w tym MOPS to 40 575,00 zł

PROJEKT „WROCLAW MIASTEM @KTYWNYCH”

Od 1.09.2016 roku do 30.06.2018 roku realizowano projekt pn. „**Wrocław Miastem @ktywnych**” (WM@) w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020* przy współfinansowaniu przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W imieniu Gminy Wrocław projekt realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Wrocławskim Centrum Integracji oraz Powiatowym Urzędem Pracy. Wartość projektu wynosiła 4 000 000,00 zł, w tym wkład Funduszy Europejskich 3 400 000,00 zł. Wkład własny Gminy Wrocław to 600 000,00 zł.

Celem projektu była aktywna integracja 433 mieszkańców Wrocławia zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia i zatrudnienie. Odbiorcami projektu były osoby korzystające ze świadczeń MOPS, doświadczające problemów z integracją społeczną i zawodową, m.in. osoby długotrwale bezrobotne, wychowankowie pieczy zastępczej oraz osoby niepełnosprawne. Wsparcie udzielane było w ramach *usług aktywnej integracji* o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym poprzez udział w Programach Aktywności Lokalnej (PAL) albo zawarcia Kontraktu Socjalnego (KS) lub jego odmiany.

Szczegóły udzielonego wsparcia w 2018 roku

W dniu 30.06.2018 roku zakończono realizację projektu „Wrocław Miastem @ktywnych”, a rozliczenie projektu i płatności końcowe trwały do 30.07.2018 roku. Prace realizowano zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, wykonano 88,25 % budżetu przewidzianego do realizacji w 2018 roku

W 2018 roku ze wsparcia skorzystały łącznie 292 osoby (od początku realizacji projektu: 482 łącznie), w tym 169 kobiet (280) i 123 mężczyzn (202). Pośród osób objętych wsparciem w bieżącym okresie sprawozdawczym były 102 osoby z niepełnosprawnościami (169 w skali całego projektu), 129 osób bezrobotnych w tym 66 długotrwale (252/132), 152 osoby bierne zawodowo (212) i 11 osób pracujących (18). W skali całego projektu 330 osób korzystało ze wsparcia projektowego w ramach kontraktów socjalnych, a 152 osoby – w ramach Programów Aktywności Lokalnej (PAL).

W okresie sprawozdawczym realizowano następujące formy wsparcia:

- **Instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym:** Akademię lidera, animatora lokalnego, konsultacje psychologiczne, konsultacje ze specjalistą ds. aktywizacji społeczno-zawodowej, Indywidualna Praca Socjalna, Grupowa Praca Socjalna, specjalistyczne wsparcie indywidualne, warsztat autoprezentacji Metamorfoza, Pracownia Rodzinna, trening umiejętności manualnych, warsztat aktywizacji społeczności lokalnej, warsztat autoprezentacji i kompetencji społecznych, warsztaty filmowe, warsztaty kompetencji personalnych, warsztaty kompetencji społecznych, warsztat Komunikacja bez przemocy, warsztaty savoir vivre, warsztaty z zakresu kreowania wizerunku, warsztaty zarządzania gospodarstwem domowym, wyjazdowy warsztat edukacyjno – aktywizacyjny dla osób z niepełnosprawnością, wyjazdowe warsztaty kompetencji wychowawczych.
- **Instrumenty aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym:** dofinansowanie edukacji na poziomie wyższym, indywidualne doradztwo cyfrowe, kurs dietetyka, kursy grafiki komputerowej, kursy komputerowe, kurs kwalifikowany pracownik ochrony osób i mienia, kurs na przewóz osób i mienia, kurs obsługi kasy fiskalnej, kurs operatora obrabiarki sterowanej numerycznie, kurs operatora wózków widłowych (z modułem magazyniera i bez), kurs opiekuna osoby zależnej, kurs prawa jazdy kategorii B, C i D, kurs przeróbek krawieckich, kurs na uprawnienia elektryczne SEP do 1 kV.

W ramach wsparcia dodatkowego zapewniano opiekę nad dziećmi na czas uczestnictwa w zajęciach projektu.

W 2018 roku realizowano działania w ramach 7 PALi. W skali całego projektu zrealizowano 10 Programów Aktywności Lokalnej kierowanych do mieszkańców mikrospołeczności Wrocławia: PAL „Aktywne Sępólno”, PAL „Aktywny Plac Grunwaldzki”, PAL „Aktywny Ołbin”, PAL „Aktywny Gądów”, PAL „Aktywny Brochów”, PAL „Aktywne Przedmieście Oławskie”, PAL „Aktywna Polanka”, PAL „Aktywne Nadodrże”, PAL „Aktywna Leśnica”, PAL „Aktywny Gaj”. Dodatkowo: PALe „Aktywny Nadodrże” i „Aktywna Polanka” miały po dwie edycje.

W skali całego projektu osiągnięto następujące rezultaty:

L.P.	Wskaźnik rezultatu	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta - kobiety	Wartość osiągnięta - mężczyźni	Wartość osiągnięta łącznie
1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	114 (71K, 43M)	78	59	137
2	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	84 (53K, 31M)	70	36	106

3	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które spełniły kryterium efektywności społeczno – zatrudnieniowej w wymiarze społecznym	159 (99K,60 M)	155	119	274
4	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które spełniły kryterium efektywności społeczno – zatrudnieniowej w wymiarze społecznym - os. z niepełnosprawnością w st. znacznym, sprzężonymi, intelektualną	5 (2K,3M)	6	4	10
5	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które spełniły kryterium efektywności społeczno – zatrudnieniowej w wymiarze zatrudnieniowym	60 (38K, 22M)	34	19	53
6	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które spełniły kryterium efektywności społeczno – zatrudnieniowej w wymiarze zatrudnieniowym - os. z niepełnosprawnością w st. znacznym, sprzężonymi, intelektualną	1 (1M)	2	0	2
7	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	52 (33K, 19M)	45	35	80

W 2018 roku wydatkowano środki finansowe w wysokości 1 309 938,89 zł, w tym 1 141 938,89 zł ze środków UE oraz 168 000 zł wkładu własnego Gminy Wrocław. Wydatki MOPS: 1 224 009,84 zł (1 056 009,84 zł UE + 168 000 zł JST), wydatki WCI: 85 929,05 zł. Od początku realizacji projektu wydatkowano łącznie 3 687 070,79 zł (3 087 070,79 zł UE + 600 000 zł JST), co stanowi wykonanie w wysokości 92,18% wartości projektu.

PROJEKT PAS-ja

We wrześniu 2018 roku rozpoczęła się realizacja projektu „PAS-ja”, która potrwa do 30.06.2020 roku. Projekt jest realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w imieniu Gminy Wrocław. Jest dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt "PAS-ja" (Program Aktywizacji Społecznej - ja) odpowiada na problem pogłębiającego się osamotnienia społecznego i trudności z integracją społeczną (w tym i zawodową) mieszkańców Wrocławia zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem (lub już ich doświadczających), korzystających ze wsparcia MOPS. Cel główny projektu: Zwiększenie szans na integrację społeczną (w tym: na podniesienie zdolności do zatrudnienia) 180 zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, korzystających ze wsparcia MOPS wrocławian poprzez zastosowanie wobec nich usług aktywnej integracji w okresie 25.09.2018 roku – 30.06.2020 roku. Wśród 180 uczestników będą 62 osoby z niepełnosprawnością. Ze względu na poważny problem grupy z integracją społeczną i praktyczny brak gotowości do zmiany sytuacji życiowej (w tym podjęcia pracy), w projekcie będzie realizowana tylko aktywizacja społeczna, jako przygotowanie grupy do dalszej aktywizacji, w tym zawodowej. Główne zadania mają na celu wyrównanie deficytów grupy docelowej w 4 sferach życia: rozwoju osobistego, aktywności społecznej,

umiejętności życia codziennego, umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami cyfrowymi. Ścieżki reintegracji uczestników będą realizowane w ramach 16 grup PAL (po 8 grup PAL w każdej turze realizacji projektu).

W 2018 roku rozpoczęto realizację projektu dla pierwszej tury uczestników. Uruchomiono realizację 8 Programów Aktywności Lokalnej:

- ZTPS 1 - PAS-ja na Przedmieściu Świdnickim,
- ZTPS 2 - PAS-ja na Leśnicy,
- ZTPS 3 - PAS-ja na Ołbinie,
- ZTPS 3 - PAS-ja na Wielkiej Wyspie,
- ZTPS 4 - PAS-ja aktywnego życia (PAL kategoriałny dla osób z niepełnosprawnością i przewlekle chorych),
- ZTPS 5 - PAS-ja na Przedmieściu Oławskim i Księżu,
- ZTPS 6 - PAS-ja na Polance,
- ZTPS 7 - PAS-ja na Nadodrze.

W 2018 roku we wszystkich Programach Aktywności Lokalnej rozpoczęto realizację:

- Intensywnej pracy socjalnej (92 osoby)
- Treningów z zakresu rozwoju osobistego (82 osoby)
- Treningów z zakresu aktywności społecznej (81 osób)

Ogólnie wsparciem w ramach projektu w 2018 roku objęto 92 osoby (48K, 44M), w tym:

- bezrobotnych zarejestrowanych w PUP – 25 os (19 długotrwale).
- bezrobotnych niezarejestrowanych w PUP - 8 os (4 długotrwale).
- biernych zawodowo – 58 os.
- pracujących – 1 os.

W tym 48 osób z niepełnosprawnością.

W 2018 roku, realizując budżet projektu, wydatkowano środki finansowe w łącznej wysokości 143 675,39 PLN, w tym: 118 675,39 PLN to środki UE, a 25 000,00 PLN to środki JST na zasiłki w ramach wkładu własnego Gminy Wrocław.

Łączna wartość projektu: 1 497 471,43 zł

Dofinansowanie z UE: 1 272 808,57 zł

Okres realizacji projektu: od 25.09.2018 roku do 30.06.2020 roku

Projekt „SAMO-Dzielni”

Od stycznia 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Fundacją „Promyk Słońca” realizuje projekt pn. „SAMO-Dzielni”, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Liderem projektu, którego grupę docelową stanowią osoby niepełnosprawne, jest Fundacja „Promyk Słońca”, a partnerem – Gmina Wrocław, w imieniu której realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców Wrocławia w zakresie usług asystenckich.

Zaplanowano osiągnięcie następujących efektów:

- zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług asystenckich w lokalnej społeczności,
- ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług asystenckich,
- umożliwienie osobom z niepełnosprawnością samodzielnego i niezależnego funkcjonowania społecznego, edukacyjnego oraz zawodowego,
- polepszenie funkcjonowania faktycznych opiekunów osób z niepełnosprawnością,
- wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Kadra: W 2018 roku zadania zaplanowane w projekcie realizowało 30 asystentów zatrudnionych w Fundacji i 3 zatrudnionych w MOPS.

Zadania: Łącznie wsparciem asystenckim objęto 75 osób z niepełnosprawnością (w tym w ramach działań MOPS – 4 osoby), które otrzymały 16 000,25 godzin usług asystenckich (w tym w ramach usług realizowanych przez asystentów zatrudnionych przez MOPS – 1 567,25 godzin).

Organizacja projektu: W celu zapewnienia prawidłowej realizacji projektu w roku 2018 Fundacja zorganizowała 3 konkursy, w ramach których wybrano osoby, które zostały zatrudnione jako asystenci osób z niepełnosprawnością. W wyniku konkursu ogłoszonego przez MOPS w styczniu zatrudniono 1 asystenta, a w Fundacji 10 (5 osób w kwietniu i 5 osób we wrześniu). Nowe konkursy pozwoliły zapewnić ciągłość realizacji usług w sytuacjach, kiedy dotychczas zatrudnieni asystenci rezygnowali z zatrudnienia.

Działania dodatkowe: Asystentom zatrudnionym w projekcie Fundacja umożliwiła udział w dodatkowych szkoleniach, podnoszących ich kompetencje, oraz superwizjach – spotkaniach z psychologiem. Zajęcia zrealizowano dzięki wsparciu finansowemu Województwa Dolnośląskiego oraz ze środków własnych Fundacji.

W kwietniu zarówno MOPS jak i Fundacja wzięli udział w akcji „Zamknięte sklepy – otwarte miasto”, zrealizowanej przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego. Fundacja i MOPS wspólnie zorganizowali stoisko, na którym promowany był projekt SAMO-Dzielnicy; informowano także o tym, na czym polega asystentura i promowano ofertę miasta dostępną dla osób z niepełnosprawnością. Chętni mogli poznać podstawy języka migowego, przejechać tor przeszkód wózkami inwalidzkimi albo sprawdzić, jak wykonać bezwzrokowo podstawowe czynności dnia codziennego.

W maju odbyła się promocja projektu w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich - wspólnie Fundacja wraz z Gminą Wrocław / Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej zorganizowała darmowe wejściówki do miejsc przyjaznych dla osób z niepełnosprawnością, opisanych w wydanym w ramach projektu przewodnikiem WROMIK. Osoby z niepełnosprawnością, które wzięły udział w akcji, mogły także skorzystać z darmowej pomocy asystenta.

Łączna wartość projektu: 1 999 269,55 zł, w tym budżet - MOPS - wynosi 326 440,83 zł

Dofinansowanie z UE: 1 899 306,07 zł, w tym MOPS to 226 477,35 zł

Okres realizacji projektu: od 01.01.2017 roku do 31.12.2019 roku

Projekt „Aktywni Bez Barrier”

Od września 2017 roku rozpoczęła się realizacja projektu pt. „Aktywni bez barier” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WD 2014-2020, Oś Priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.1. Aktywna Integracja, Poddziałanie 9.1.2 Aktywna Integracja – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Przedsięwzięcie realizowane jest w partnerstwie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie i Gminy Wrocław, w imieniu której realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Projekt skierowany jest do 90 osób bezdomnych biernych zawodowo lub bezrobotnych, które zamieszkują na terenie jednej z gmin należącej do ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (Gmina Wrocław, Gmina Jelcz-Laskowice, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Siechnice, Gmina Trzebnica, Miasto i Gmina Sobótka, Miasto Oleśnica, Gmina Długołęka, Gmina Czernica, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Wisznia Mała, Gmina Żórawina, Gmina Oborniki Śląskie). Celem projektu jest podniesienie zdolności do zatrudnienia 90 osób bezdomnych, a także nabycie i wzmocnienie kompetencji społecznych tych osób prowadzących do samodzielności i aktywności społecznej.

Projekt zakłada 2 edycje trwające do 12 miesięcy i obejmuje następujące formy wsparcia:

- Zajęcia grupowe aktywizujące podnoszące kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy.
- Treningi kompetencji rynku pracy.
- Szkolenia zawodowe.
- Staże zawodowe.
- Wsparcie aktywnej integracji - w ramach tego zadania oprócz możliwości udziału w warsztatach usamodzielnienia ekonomicznego i mieszkaniowego zaplanowano:

wsparcie specjalistyczne tj. wsparcie specjalistów: psychologa, doradcy zawodowego, prawnika, akompaniatora, terapeuty, wsparcie towarzyszące tj. bilet miesięczny (Urbancard), posiłek, ubezpieczenie NNW, stypendium szkoleniowe i stażowe, możliwość uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i działaniach środowiskowych (m.in. wspólne wyjścia do kina, teatru, koncerty, pikniki).

W roku 2018 odbywały się zajęcia w ramach I edycji projektu: na kursy zawodowe skierowano 32 osoby (w tym 8 kobiet), z czego 5 osób nie ukończyło kursów (w tym 1 kobieta). Szkolenia zaczynały się sukcesywnie od 23 lipca do 3 września 2018 roku, realizowane były w wymiarze ok. 150 godzin. Kursy ukończyło 27 osób, w tym 7 kobiet.

Do chwili obecnej staże rozpoczęło 30 osób.

W październiku 2018 roku rozpoczęła się II edycja projektu, w której uczestniczy 30 kolejnych osób.

Łączna wartość projektu: 2 845 896,35 zł, w tym budżet MOPS wynosi 388 729,44 zł

Dofinansowanie z UE: 2 703 601,53 zł, w tym MOPS to 246 434,62 zł

Okres realizacji projektu: od 01.09.2017 roku do 31.10.2019 roku

Projekt „Start w dorosłość”

Od października 2017 roku w partnerstwie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie i Gminę Wrocław/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizowany jest projekt pn. „Start w dorosłość”. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WD 2014-2020, Oś Priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.1. Aktywna Integracja, Poddziałanie 9.1.2 Aktywna Integracja – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Projekt skierowany jest do 30 osób opuszczających pieczę zastępczą, które jednocześnie są bierne zawodowo lub bezrobotne i zamieszkują na terenie jednej z gmin należącej do ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (Gmina Wrocław, Gmina Jelcz-Laskowice, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Siechnice, Gmina Trzebnica, Miasto i Gmina Sobótka, Miasto Oleśnica, Gmina Długołęka, Gmina Czernica, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Wisznia Mała, Gmina Żórawina, Gmina Oborniki Śląskie).

Celem projektu jest podniesienie zdolności do zatrudnienia 30 osób opuszczających pieczę zastępczą, a także nabycie i wzmocnienie kompetencji społecznych tych osób prowadzących do samodzielności i aktywności społecznej.

Projekt zakłada jedną edycję trwającą do 15 miesięcy obejmującą następujące formy wsparcia:

- Zajęcia grupowe aktywizujące podnoszące kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy.
- Treningi kompetencji rynku pracy.
- Szkolenia zawodowe.
- Staże zawodowe.
- Wsparcie aktywnej integracji:
- wsparcie specjalistyczne tj. wsparcie specjalistów: psychologa, doradcy zawodowego, prawnika, akompaniatora, terapeuty;

- warsztaty aktywnego stylu życia o charakterze integracyjnym (zajęcia ruchowe wzmacniające kondycję fizyczną i propagujące zdrowe odżywianie i przeciwdziałanie uzależnieniom);
- warsztaty „Praktyczny Dom” obejmujące naukę malowania, wykonania drobnych remontów, robienia mebli z palet, bibelotów, drobnej stolarki itp.;
- wsparcie towarzyszące tj. bilet miesięczny (Urbancard), posiłek, ubezpieczenie NNW, stypendium szkoleniowe i stażowe, możliwość uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i działaniach środowiskowych (m.in. wspólne wyjścia do kina, teatru, koncerty, pikniki).

Od listopada 2017 roku do grudnia 2018 roku zrekrutowano łącznie 44 uczestników projektu. Na dzień 31.12.2018 roku w projekcie pozostały 24 osoby, które czynnie realizują zadania projektu. Osoby te pozostają pod opieką akompaniatorów i specjalistów z dziedziny prawa, psychologii oraz doradcy zawodowego.

Łączna wartość projektu: 1 346 594,59 zł, w tym budżet - MOPS - wynosi 192 419,04 zł

Dofinansowanie z UE: 1 279 264,86 zł, w tym MOPS to 125 089,31 zł

Okres realizacji projektu: od 01.10.2017 roku do 28.02.2019 roku

Dwa projekty infrastrukturalne dotyczące utworzenia 7 mieszkań wspomaganych

Z końcem 2017 roku rozpoczęła się realizacja dwóch projektów infrastrukturalnych pod nazwą:

- „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu”
- „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu”

współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś 6 Infrastruktura spójności społecznej, Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną, Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Głównym celem obu projektów jest zwiększenie dostępu do usług społecznych w postaci siedmiu mieszkań wspomaganych, związanych z procesem integracji społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Z realizacji projektów wynikać będzie szereg korzyści, które obejmować będą zarówno sferę ekonomiczną, jak i społeczną – utworzenie mieszkań wpłynie na poprawę jakości usług publicznych ograniczających wykluczenie społeczne oraz poprawę funkcjonowania infrastruktury społecznej. Oba projekty polegają na przebudowie, remoncie i wyposażeniu infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania o charakterze wspomaganym dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezdomności, przemocy, wychodzenia z pieczy zastępczej. Wsparcie będzie powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej, mającej na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które będzie realizowane poprzez projekt „TRAMPOLINA – mieszkania wspomagane”, na który w roku sprawozdawczym pozyskano dofinansowanie z EFS.

Przedsięwzięcia realizowane są przez Gminę Wrocław, w imieniu której zadania w ramach obu projektów realizuje Zarząd Zasobu Komunalnego (odpowiedzialny za remont i przebudowę), Wydział Zarządzania Funduszami (odpowiedzialny za promocję i zarządzanie projektem) oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu (odpowiedzialny za zakup wyposażenia). Do końca roku 2018 zostały wyremontowane 4 spośród 7 mieszkań. W IV kwartale 2018 roku MOPS przystąpił do realizacji procedury przetargowej dotyczącej zakupu mebli – wyłoniono dwóch wykonawców, którzy dostarczą meble do mieszkań wspomaganych, w których z końcem I kwartału 2019 zamieszkają pierwsi mieszkańcy.

Łączna wartość projektu pn. „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu” wynosi 527 621,16 zł, w tym budżet MOPS to 139 142 zł

Dofinansowanie z UE: 448 477,99 zł, w tym MOPS to 118 270 zł

Łączna wartość projektu pn. „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu” wynosi 668 828 zł, w tym budżet MOPS to 171 449 zł

Dofinansowanie z UE: 569 352 zł, w tym MOPS to 145 731 zł

Okres realizacji: od 29.12.2017 roku do 28.03.2019 roku

Złożone Wnioski o dotację na realizację działań dofinansowanych ze środków krajowych lub unijnych – MOPS jako Wnioskodawca lub Partner

Lp	Wnioskodawca	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu [zł]	Kwota dotacji [zł]	Jednostka Kontraktująca/nazwa programu	Partnerzy / Organizacje współpracujące	Sposób załatwienia
1	Gmina Wrocław	Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior +” w ramach PROGRAMU WIELOLETNIE-GO „SENIOR +” NA LATA 2015-2020, Edycja 2018	25 osób w wieku powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie	Prowadzenie działań w ramach utworzonego Dziennego Domu Senior + (zajęcia rekreacyjne, zajęcia rehabilitacyjne - gimnastyczne, zajęcia plastyczne i artystyczne, usługi pielęgniarstwa opiekuńcze, wsparcie psychologiczne, zapewnienie	302 524,00	90 000,00	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Program Wieloletni „SENIOR +” na lata 2015-2020, Edycja 2018	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej - zlecenie zadania publicznego w ramach konkursu ofert na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie

				ienie gorące go posiłku)					
2	Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” ASYSTENCI RODZINY	280 wrocławskich rodzin biologicznych doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekunów - wychowawczych	Wsparcie rodzin biologicznych doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekunów - wychowawczych przez 17 asystentów rodziny	737 754 ,65	415 540, 65	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”	Brak	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie
3	Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” KOORDYNA- TORZY	137 wrocławskich rodzin zastępczych	Wsparcie wrocławskich rodzin zastępczych przez 10 koordynatorów w rodzinnej pieczy zastępczej	464 845 ,94	189 977, 00	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”	Brak	POZYTYWNY projekt otrzymał ofinansowanie

		RODZINNEJ PIECZY ZASTĘ PCZEJ							
4	Gmina Wrocław (Wydział Zdrowia, MO PS)	Kampania edukacyjno-informacyjna „WIĘZI, KTÓRE CHRONIĄ” – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”	Mieszkańcy Wrocławia w tym osoby zagrożone przemocą domową, doświadczające przemocy domowej, stosujące przemoc domową, przedstawiciele wrocławskich służb i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	Celem projektu: rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy. Działania projektu obejmowały m.in. edukację społeczną, działania profilaktyczne skierowane do rodzin, w których występuje zagrożenie krzywdzenia dzieci, kampanię społecz	105 000	80 000	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Program Ochrony „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - edycja 2018	Brak	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie

				na o charakterze informacyjno-educacyjnym.					
5	Gmina Wrocław (MOPS)	PAS-ja	180 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	<p>Cel główny : Zwiększenie szans na integrację społeczną (w tym na podniesienie zdolności do zatrudnienia) 180 zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, korzystających ze wsparcia MOPS Wrocław wrocławian poprzez zastosowanie wobec nich usług aktywnej integracji w</p>	1 497 471,43	1272 808,57	<p>Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy (DWUP)</p> <p>REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZ-TWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020, OP: 9.Włączenie społeczne , Działanie : 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie: 9.1.1 Aktywna integracja - konkursy horyzontalne</p>	Brak	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie

				okresie 25.09.2 018 – 30.06.2 020.					
6	Gmina Wrocław (MOPS)	TRAMPOLINA – mieszkania wspomagane	66 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym: os. bezdomne, os. opuszczają ce pieczę zastępczą, os. doświadcz ające przemocy	Cel: Zwiększenie dostępności środowiskowych usług społecznych, w tym opiekuńczych i wsparcia rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wsparcia pieczy zastępczej.	1 788 8 04,00	1699 398, 00	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy (DWUP) REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZ-TWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020, OP: 9. Włączenie społeczne , Działanie : 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych - konkursy horyzontalne	Brak	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie
7	Fundacja Inicjowania Roz	Droga do samodzielności - stworzenie 30 miejsc	120 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Cel: Wzrost dostępu do mieszkalnictwa wspom	2 085 9 45,60 Budżet MOPS: 0zł	1981 648, 32 Budżet MOPS: S:	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy (DWUP) REGIONALNY	Fundacja Inicjowania Rozwoju Społecznego	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie

	woj u Spo łecz n- ego Part ner: Gmi na Wro cła w (MO PS	świadc zenia usług społecz nych w ramach 6 mieszk ań trening owych na obszarz e Miasta Wro cła przez utworz enie 6 mieszk ań trening owych i wsparci e dla 120(72 K i 48M) osób zagrozo nych ubóstw em lub wyklucz eniem społecz nym poprzez zapewn ienie im miejsca 6- miesięc znego pobytu w mieszk aniach trening owych wraz z zapewn ieniem usług trening owych, opiekuń czych i sfinans owanie m kosztó	m	aganeg o trening owego na obszarz e Miasta Wro cła przez utworz enie 6 mieszk ań trening owych i wsparci e dla 120(72 K i 48M) osób zagrozo nych ubóstw em lub wyklucz eniem społecz nym poprzez zapewn ienie im miejsca 6- miesięc znego pobytu w mieszk aniach trening owych wraz z zapewn ieniem usług trening owych, opiekuń czych i sfinans owanie m kosztó		0zł	LNy PROGRA M OPERACY JNY WOJEWÓ DZ-TWA DOLNOŚL A- SKIEGO 2014- 2020, OP: 9.Włącze nie społeczne / Działanie : 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społeczny ch 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społeczny ch - konkursy horyzont alne		
--	---	--	---	--	--	-----	--	--	--

				w eksploatacji mieszkania treningowego					
8	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta - Koło Wrocławskie Partner: Gmina Wrocław (MOPS)	Droga do domu	30 os. bezdomnych	Celem głównym projektu jest wypracowanie oraz wdrożenie w okresie od II 2019 do I 2022 nowego rozwiązania (modelu) w zakresie wsparcia osób bezdomnych w wychodzeniu z bezdomności, powstałego w wyniku współpracy z partnerem międzynarodowym. Projekt zakłada 2 rodzaje	1 438 536,80 Budżet MOPS: 201 981,60	1395 380,70 Budżet MOPS: 180 403,55	Centrum Projektów Europejskich PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA I ROZWÓJ IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa 4.3 Współpraca ponadnarodowa	Lider: Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta - Koło Wrocławskie Partner krajowy: Gmina Wrocław/MOPS Partner ponadnarodowy: Spółdzielnia Socjalna z Bolonii (Cooperativa Sociale OPEN GROUP)	PROJEKT W TRAKCIE OCENY

				współpracy ponadnarodowej: 1) transfer, zaadaptowanie i wdrożenie nowego rozwiązania oraz 2) wymianę informacji i doświadczeń.					
9	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – Zarząd Główny Partner: Gmina Wrocław (MOPS)	Najpierw mieszkania	30 os. bezdomnych	Celem głównym jest badawcze wdrożenie nowego rozwiązania o zasięgu ogólnopolskim - innowacji społecznej Najpierw mieszkania, powstałego dzięki współpracy z partnerem zagranicznym, w obszarze	9 255 139,30 Budżet MOPS: 534 000,00	8977 099,30 Budżet MOPS: 502 400,00	Centrum Projektów Europejskich PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA I ROZWÓJ IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa 4.3 Współpraca ponadnarodowa	Lider: Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Zarząd Główny Partnerzy : Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności, Urząd Miejski w Gdańsku, Urząd Miasta Stołecznego Warszawa, Urząd Miejski Wrocławia, Associao para o	PROJEKT W TRAKCIE OCENY

				e rozwiązywanie problemu bezdomności w okresie 36 miesięcy realizacji projektu.				Estudo e Integrao Psicossocial	
10	Gmina Wrocław	Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior +” w ramach PROGRAMU WIELOLETNIE-GO „SENIOR +” NA LATA 2015-2020, Edycja 2019	25 osób w wieku powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie	Prowadzenie działań w ramach utworzonego Dziennego Domu Senior + (zajęcia rekreacyjne, zajęcia rehabilitacyjne - gimnastyczne, zajęcia plastyczne i artystyczne, usługi pielęgniarstwo-opiekuńcze, wsparcie psychologiczne, zapewnienie gorącego	305 820,00	90 000,00	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Program Wieloletni „SENIOR +” na lata 2015-2020, Edycja 2019	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej - zlecenie zadania publicznego w ramach konkursu ofert na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie	PROJEKT W TRAKCIE OCENY

				posiłku)					
1 1	Gmina Wrocław w (MOPS)	STREFA BEZPIECZNE DZIECKO	Mieszkańcy Wrocławia w tym osoby zagrożone przemocą domową, doświadczające przemocy domowej, stosujące przemoc domową, przedstawiciele wrocławskich służb i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	Celem projektu: rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy. Działania projektu obejmują m.in. edukację społeczną, kampanię społeczną o charakterze informacyjno- edukacyjnym, edukowanie pracowników instytucji zakresie podejmowania	125 000zł	100 000zł	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Program Ochrony „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - edycja 2019	Brak	PROJEKT W TRAKCIE OCENY

				wczesnej interwencji					
1 2	Fundacja L'ARCHE Partner: Gmina Wrocław (MOPS)	Od wspierania do współdziałania	Osoby dorosłe z niepełną równością intelektualną	Cel: przetestowanie kompleksowego modelu środowiskowego systemu wsparcia osób dorosłych z niepełną sprawnością intelektualną wypracowanego w I etapie konkursu	3 000 000,00 Budżet MOPS: 100 800,00	3000 000,00 Budżet MOPS: 100 800,00	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 OS IV Działanie 4.1 "INNOWACJE SPOŁECZNE I WSPÓŁPRACA MIĘDZYKRAJOWA"	Lider: Fundacja L'Arche Partnerzy: Gmina Wrocław/ MOPS i Fundacja Przyjazny Dom	Projekt ostatecznie nie został złożony

W roku 2018 dla MOPS pozyskano środki w wysokości 3 614 972,57 zł na realizację projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: „PAS-ja”, „TRAMPOLINA-mieszkania wspomagane” oraz zadań publicznych w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”, „Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020” i Program Osłony „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - edycja 2019.

NADODRZAŃSKIE CENTRUM WSPARCIA

Nadodrzańskie Centrum Wsparcia (NCWS) jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Siedzibę NCWS stanowią nieruchomości we Wrocławiu przy ul. Rydygiera 43abcd i 45a nad którymi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sprawuje trwały zarząd. NCWS rozpoczęło działalność na początku 2013 roku.

W roku 2018 Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało działania w zakresie pomocy społecznej o charakterze:

- całodobowym oferując niezbędną pomoc socjalną i wsparcie specjalistyczne w ramach ośrodka wsparcia;
- dziennym mającym na celu szeroko rozumiane wsparcie rodziny oraz aktywizowanie społeczności lokalnej.

W zakresie działań całodobowych Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało zadania dotyczące wsparcia osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej

ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających przemocy prowadząc Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

W OIK udzielano pomocy w formie:

- konsultacji interwencyjnych;
- wsparcia specjalistycznego;
- wsparcia socjalnego;
- schronienia;
- całodobowego telefonu interwencyjnego.

W zakresie schronienia Mieszkańcom OIK zapewniono:

- zakwaterowanie w umeblowanych pokojach wieloosobowych;
- możliwość korzystania z innych pomieszczeń i ich wyposażenia.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Mieszkańcy OIK:

- zostali objęci indywidualną pracą socjalną;
- uzyskali potrzebne wsparcie z zakresu poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego, pedagogicznego;
- uzyskiwali wsparcie finansowe, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami;
- otrzymywali podstawowe środki czystości, artykuły spożywcze i odzież.

W minionym roku w ramach działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej przeprowadzono 599 działań interwencyjnych z czego 251 interwencji dotyczyło osób, które zgłosiły się do OIK osobiście i 348 interwencji w stosunku do osób, które nawiązały kontakt za pośrednictwem telefonu i komunikatora internetowego. Na pobyt czasowy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przyjęto 134 osoby. Beneficjentami były głównie osoby doświadczające przemocy w rodzinie, ale również były to osoby niepełnosprawne, osoby znajdujące się w sytuacjach kryzysowych o różnym charakterze, wychowankowie placówek opiekuńczo wychowawczych i uchodźcy.

W zakresie działań dziennych w Nadodrzańskim Centrum Wsparcia

Zorganizowano bezpłatne, specjalistyczne:

- konsultacje psychologiczne (1 074 konsultacje dla 302 osób, w tym 49 dzieci);
- poradnictwo prawne (ze 157 konsultacji skorzystało 109 osób).

Oferowano inne bezpłatne formy wsparcia mające na celu wspieranie rodziny i aktywizowanie środowiska lokalnego:

- doradztwo w ramach Punktu Aktywizacji Społecznej i Zawodowej;
- wsparcie udzielane podczas indywidualnych spotkań ze specjalistą pracy socjalnej ds. aktywizacji;
- warsztaty o charakterze cyklicznym wśród których znalazły się:
 - warsztaty w ramach programu: „Aktywizacja i integracja”;
 - warsztaty w ramach programu: „A-Ster”;
 - warsztaty kompetencji społecznych i wychowawczych;
 - warsztaty komputerowe, artystyczne i teatralne w ramach realizacji programów PAL w ZTPS-ach;
- szkolenia o charakterze cyklicznym, wśród których znalazły się:
 - szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze;
 - szkolenia „Praca ze sprawcą przemocy”;
 - szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- spotkania, mające na celu aktywizowanie środowiska lokalnego, propagowanie inicjatyw społecznych i promowanie cennych pomysłów, wśród nich:
 - spotkania Organizatorów Społeczności Lokalnej;

- spotkania integracyjne;
- inne jednorazowe formy edukacyjne.

Ponadto na terenie Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia:

- zorganizowano cykliczne spotkania grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy;
- kontynuowano spotkania grupy wsparcia dla rodzin zastępczych;
- kontynuowano działalność punktu poradnictwa zawodowego na odległość;
- odbywały się ponadto:
 - dyżury członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
 - spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego;
 - spotkania Grup Roboczych i Liderów ds. przeciwdziałania przemocy;
 - konferencje, wizyty studyjne;
 - spotkania rodziców z dziećmi przy udziale kuratorów;
 - spotkania robocze i organizacyjne zespołów merytorycznych;
 - szkolenia i supervizje dla pracowników.

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ CENTRUM PRACY SOCJALNEJ I RODZINY W 2018 ROKU.

Działania CPSR (komórki organizacyjnej MOPS) w 2018 roku ukierunkowane były na realizację zadań związanych:

- z podnoszeniem jakości pracy pracowników socjalnych i asystentów rodziny, w tym pracowników nowozatrudnionych;
- z udzielaniem wsparcia merytorycznego i emocjonalnego pracownikom socjalnym i asystentom rodziny wraz z organizacją supervizji;
- z poradnictwem specjalistycznym, konsultacjami i udzielaniem wsparcia mieszkańcom Wrocławia w tym klientom MOPS i rodzinom przeżywającym trudności;
- z organizacją i realizacją warsztatów edukacyjnych dla rodziców;
- z nadzorem i koordynowaniem zadań wykonywanych przez asystentów rodziny powołanych na rzecz wspierania rodzin w zakresie wypełniania ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych we współpracy z pracownikami socjalnymi oraz koordynatorami MOPS;
- z organizacją i koordynowaniem praktyk w MOPS;
- z koordynacją wolontariatu na rzecz osób i rodzin objętych pomocą MOPS;
- ze współpracą z pracownikami MOPS i pracownikami innych instytucji w zakresie opracowywanych i realizowanych projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, w tym środków unijnych;
- z aktywizacją społeczno-zawodową klientów MOPS;
- z organizacją i koordynowaniem prac społecznie użytecznych, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- z wdrażaniem środowiskowej metody w pracy socjalnej;
- z realizacją Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” oraz ogólnopolskiego Programu Karta Dużej Rodziny;
- ze współpracą pomiędzy pracownikami socjalnymi i przedstawicielami instytucji działającymi w obszarze pomocy społecznej;
- z zapewnieniem obsługi organizacyjno – technicznej Zespołowi interdyscyplinarnemu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny realizowało swoje zadania poprzez:

- specjalistów pracy zespołowej;
- konsultantów psychologów, pedagogów, socjologów;
- asystentów rodziny;
- koordynatorów;
- pracowników socjalnych, specjalistów pracy socjalnej;
- innych specjalistów.

W roku 2018 **specjalistki pracy zespołowej (SPZ) i koordynator** realizowali działania sprzyjające rozwojowi warsztatu pracy socjalnej m.in. poprzez:

- towarzyszenie 150 razy pracownikom socjalnym podczas pracy w środowisku;
- asystowanie 17 razy przy przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych przez nowozatrudnionych pracowników socjalnych (od IV 2018 roku zadanie to przejęli pracownicy ZTPS-ów);
- wprowadzenie zgodnie z procedurą 22 nowych pracowników socjalnych w tym 4 asystentów rodziny;
- przeprowadzenie spotkań edukacyjnych o charakterze warsztatowym dla pracowników socjalnych wytypowanych do Intensywnej Pracy Socjalnej (IPS);
- przeprowadzenie 1 001 konsultacji z pracownikami socjalnymi według wybranej specjalizacji, które służyły wsparciu merytorycznemu, a zwłaszcza kształtowaniu zachowań niezbędnych i przydatnych w pracy socjalnej;
- przeprowadzenie 293 konsultacji z przedstawicielami podmiotów współpracujących z MOPS;
- udzielenie na rzecz klientów MOPS łącznie 471 porad dla rodzin (nie uwzględniono środowisk, w których aktywna jest Niebieska Karta);
- udział w pracach 74 grup roboczych w 70 rodzinach i w 18 posiedzeniach zespołów problemowych powoływanych na wniosek pracowników socjalnych;
- udział w 193 ocenach sytuacji rodziny, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- koordynowanie działań związanych z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- koordynowanie działań związanych z usługami świadczonymi przez lekarzy psychiatrów (szczegóły poniżej);
- współpracę z innymi komórkami organizacyjnymi MOPS (np. Nadodrzańskie Centrum Wsparcia, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Ośrodek Wsparcia) i spoza MOPS;

W roku 2018 CPSR koordynowało świadczenie usług medycznych psychiatrycznych dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu ich zamieszkania. Umowa była podpisana z dwoma lekarzami, w tym jednym ze specjalizacją psychiatrii dzieci i młodzieży. Zrealizowano ogółem 303 wizyty domowe na rzecz 280 rodzin (506 osób w rodzinach).

Wizyty lekarzy w całości opłacone zostały ze środków finansowych MOPS.

Interwencje u osób zaburzonych psychicznie odbywały się głównie w obecności pracowników socjalnych, a w razie potrzeby koordynatora CPSR oraz policji, pielęgniarki środowiskowej, opiekunki, pracowników straży miejskiej.

Konsultanci psycholodzy i pedagodzy łącznie zrealizowali 1 212 spotkań konsultacyjnych w tym:

- w miejscu zamieszkania klienta 637 razy,
- stacjonarnie w placówkach MOPS 575 razy.

W roku 2018 zostało również podjętych 95 interwencji wobec klientów MOPS podczas dyżurów interwencyjnych oraz wydano 179 adnotacji urzędowych dla celów MOPS i zaświadczeń dla Klientów. Konsultanci przeprowadzili także 448 indywidualnych spotkań konsultacyjnych z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny oraz włączali się 98 razy w prace grup roboczych w zakresie problematyki dotyczącej przemocy w rodzinie.

W 2018 roku konsultanci przeprowadzili także warsztaty, o różnej tematyce, mające na celu samorozwój oraz podniesienie kompetencji rodzicielskich klientów MOPS. Tematy przeprowadzonych warsztatów to m.in.:

- Jak się dobrze komunikować? – elementy metody porozumiewania się bez przemocy M.B. Rosenberga;
- Duński sposób na szczęście;
- Wychowanie chłopców;
- Wychowanie dziewczynek;
- Warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze;
- Rozwijanie mocnych stron młodszych dzieci do 10 rokuż;
- Stawianie granic w wychowaniu nastolatków;
- Stawianie granic w wychowaniu młodszych dzieci do 10 rokuż;
- Radzenie sobie z trudnymi emocjami w wychowaniu.

Łączna suma uczestników wszystkich warsztatów wyniosła 171 osób. Niektórzy z uczestników brali udział w kilku warsztatach, zdobywając wiedzę z różnych obszarów tematycznych.

Konsultanci kontynuowali również prowadzenie cyklicznych warsztatów dla seniorów usprawniających pamięć pt.: „Gimnastyka umysłu” w Dziennych Domach Pomocy „Pogodna jesień” – 17 razy i „Na Ciepłej” – 18 razy, na rzecz łącznie 40 osób.

Ponadto konsultanci psycholodzy w roku 2018 przeprowadzili szkolenia dla pracowników socjalnych:

- Warsztaty integracyjne dla pracowników IPS (4 edycje);
- Jak się dobrze komunikować? – elementy metody porozumiewania się bez przemocy M.B. Rosenberga;
- Podstawy systemowej pracy z rodziną. Praca z genogramem;
- Praca z trudnym Klientem (2 edycje);
- Radzenie sobie ze złością;
- Praca skoncentrowana na rozwiązaniach (2 edycje).

Działania i poradnictwo na rzecz osób z dysfunkcją słuchu podejmowane były w zastępstwie przez pracownika MOPS (ZOBU) posługującego się językiem migowym na rzecz 7 osób (12 osób w rodzinie). W roku 2018 udzielono ogółem 57 porad, podjęto 14 interwencji socjalnych na rzecz klientów. Towarzyszono 111 razy klientom niesłyszącym w załatwianiu spraw urzędowych (w tym m.in. w ZUS, PZON, bankach, spółdzielniach, placówkach służby zdrowia). Ponadto **12** razy asystowano pracownikom socjalnym przy wywiadach środowiskowych oraz innych działaniach podejmowanych w rodzinach porozumiewających się w języku migowym.

Praktyki zawodowe i studenckie.

W komórkach organizacyjnych MOPS praktyki studenckie i zawodowe odbywało w 2018 roku łącznie **66 osób**. 9 osób kontynuowało praktyki rozpoczęte w 2017 roku natomiast 26 osób rozpoczęło praktyki w 2018 roku a zakończy w 2019 roku. W przeważającej większości praktyki w MOPS realizują studenci Uniwersytetu Wrocławskiego kierunku praca socjalna, alei słuchacze innych szkół wyższych i policealnych. Praktyki w 2018 roku realizowane były w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej, Zespole Koordynacji i Monitoringu Pieczy Zastępczej, Powiatowym Zespole Orzekania o Niepełnosprawności, Dziale Świadczeń,

Zespole ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców, Dziale Pomocy Instytucjonalnej, Dziale Usług Opiekuńczych.

Wolontariat.

Wolontariusze w MOPS pozyskiwani są od 2005 roku. W 2018 roku podpisano 67 porozumień z wolontariuszami, którzy zaangażowani byli głównie w pomoc dzieciom w nauce z rodzin objętych Programem Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”, rodzin zastępczych oraz rodzin objętych pomocą MOPS, w tym asystenturą rodziny (36 osób). Wolontariusze włączali się w prace na rzecz osób starszych, podopiecznych Dziennego Domu Pomocy „Na Ciepłej” (17 osób).

Od kwietnia 2018 roku MOPS organizuje „wolontariat towarzyszący” skierowany do seniorów i osób niepełnosprawnych podopiecznych Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej i Działu Usług Opiekuńczych. Podpisano 15 umów z wolontariuszami.

Asystent rodziny (AR)

Termin „asystent” pochodzi od słowa „asysta”, które jest określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu.

W roku 2018 MOPS dysponował 17 etatami dla asystentów rodziny (w trakcie roku w sumie zatrudnionych było 20 AR).

Do głównych zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej i w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny (okresowa ocena następuje po 6 miesiącach pracy z rodziną. Harmonogram planowanych ocen dla poszczególnych rodzin znajduje się w dokumentacji asystenta);
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystenci rodziny, realizując swoje zadania w roku 2018, odpowiedzialni byli za koordynowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin.

W roku 2018 z usług asystenta rodziny skorzystało łącznie 280 rodzin z tego ze 112 rodzinami zakończono współpracę ze względu na:

- osiągnięte cele z 47 rodzinami;
- zaprzestanie współpracy przez rodzinę z 39 rodzinami;
- brak efektów z 6 rodzinami;
- zmianę metod pracy z 2 rodzinami;

- inne przyczyny – 18 (zmiana miejsca zamieszkania poza Wrocław, śmierć, pozbawienie władzy rodzicielskiej).

Ponadto asystenci rodziny przeprowadzili 360 ocen sytuacji rodziny, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2018, poz. 998 z póź. zm.), powołali 2 zespoły problemowe, wzięli udział w 180 grupach roboczych w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Asystenci rodziny oprócz bezpośredniej pracy w środowisku zamieszkania rodzin w roku 2018 włączyli się w zorganizowanie imprezy integracyjnej p.t. „Dzień Sąsiada”, warsztaty, spotkania edukacyjne w ramach projektu WM@, których celem było podniesienie samodzielności życiowej, nabycie umiejętności budowania relacji społecznych i rodzinnych, wzmocnienie więzi emocjonalnych w grupie i gronie rodzinnym poprzez wykorzystanie posiadanych sprawności i umiejętności, nauka organizacji czasu wolnego itp.

W dniu 04 listopada 2016 roku weszła w życie Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W ramach tej ustawy kobiety w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodziny z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – mogą skorzystać z poradnictwa w zakresie: przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej i dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Asystenci rodziny zgodnie z art. 8 pkt. 3 koordynują powyższe działania, opracowują wspólnie z rodziną katalog możliwego do uzyskania wsparcia oraz występują w imieniu tych rodzin, na ich żądanie do różnych podmiotów, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia. W 2018 roku taką formą pomocy było objętych było **11** rodzin (zostały wliczone do liczby rodzin objętych asystenturą – 280).

ZESPÓŁ DS. AKTYWIZACJI I INTEGRACJI

Punkty aktywizacji społeczno-zawodowej (PASZ)

Działania PASZ kierowane były do osób nieaktywnych społecznie i zawodowo, osób pozostających bez zatrudnienia, klientów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Oferta PASZ, to przede wszystkim szeroko rozumiana aktywizacja społeczno-zawodowa, edukacja i wsparcie. Elementem procesu aktywizacji było przygotowanie we współpracy z klientem indywidualnej ścieżki reintegracji oraz kształcenie lub wzmacnianie umiejętności wykorzystywania aktywnych metod poszukiwania pracy.

W styczniu i na początku lutego 2018 roku działania PASZ realizowało 5 pracowników PASZ, w pozostałej części roku 4 pracowników.

Poradnictwa udzielono 323 osobom (528 osób w rodzinach), w tym 139 kobietom (276 osób w rodzinach).

Większość klientów PASZ stanowiły osoby bezrobotne (254 osoby/399 osób w rodzinach), w tym bezrobotne długotrwale (197 osób/305 osób w rodzinach). W ogólnej liczbie klientów PASZ odnotowano 12 osób z rodzin wielodzietnych (59 osób w rodzinach), 94 osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności (132 osoby w rodzinach), 18 osób po pobycie w zakładach karnych (24 osoby w rodzinach), 8 osób narodowości romskiej (16 osób w rodzinach).

W 2018 roku konsultanci PASZ przeprowadzili 1 121 rozmów doradczych, udzielili 96 porad w ramach informacji zawodowej, uczestniczyli w 163 interwencjach w sprawie klientów. Ponadto kierowali bezrobotnych klientów MOPS do prac społecznie użytecznych i do Programu Aktywizacja i Integracja, współpracowali z wieloma organizacjami i instytucjami, w tym z Wrocławskim Centrum Integracji.

Ponadto w okresie od 08.10.2018 roku do 05.12.2018 roku pracownicy PASZ zrealizowali kolejną edycję projektu aktywizacji społecznej „A-Ster”.

Projekt skierowany był do 15 osób nieaktywnych zawodowo korzystających ze wsparcia MOPS. Zorganizowano 16 spotkań. Zajęcia w formie warsztatowej odbywały się 2 razy w tygodniu po 3 godziny zegarowe, prowadzone przez 4 pracowników PASZ i konsultanta psychologa.

Głównym celem warsztatu było podniesienie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach społecznych i uczenie konstruktywnego spędzania wolnego czasu.

Uczestnicząc w warsztatach beneficjenci projektu mieli możliwość w przyjaznej i bezpiecznej atmosferze zintegrować się, wzmocnić poczucie własnej wartości, zwiększyć świadomość zasobów osobistych. Uczestnicy poznali podstawowe zasady skutecznej komunikacji i elementy zachowań asertywnych. Ponadto zwiększyła się u nich świadomość zachowań prozdrowotnych i wiedza o konstruktywnym spędzaniu czasu wolnego. Ważnym aspektem warsztatu było budzenie świadomości lokalnej. Uczestnicy projektu poznali zasoby miasta i skorzystali z wybranych ofert, np. odwiedzając Mediatekę, a spacerując po Nadodrzu – poznali osobliwości tego miejsca.

Projekt ukończyło 13 osób. Średnia frekwencja na zajęciach wyniosła 88%. Nowy profil w PUP uzyskały 3 osoby.

PROGRAM PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH (PSU)

Prace społecznie użyteczne są instrumentem aktywizującym skierowanym do osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, posiadających II i III profil pomocy w Urzędzie Pracy. Osoby z III profilem dodatkowo biorą udział w Programie Aktywizacja i Integracja (PAI), który zakłada aktywizację zawodową poprzez udział w PSU i działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie, grupy wsparcia. Działania te mają na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym. Program zakłada przywrócenie w/w osób bezrobotnych na rynek pracy, utrwalenia pożądaných i potrzebnych na rynku pracy nawyków w celu podjęcia pracy na otwartym rynku pracy.

Program prac społecznie użytecznych skupia się na wspieraniu działań służących reintegracji zawodowej osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. Celem tych prac jest przede wszystkim przygotowanie osób wykluczonych do pełnienia ról zawodowych oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym, politycznym oraz ma służyć zwiększaniu zdolności do zdobycia i utrzymania zatrudnienia.

Osoba przystępująca do prac społecznie użytecznych jest zobowiązana do przepracowania do 10 godzin tygodniowo w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (np. ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej);
- organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych;
- instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej (np. szkoły, domy kultury, biblioteki, przedszkola, żłobki).

Za prace społecznie użyteczne przysługuje świadczenie w wysokości 8,30 zł za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych. Świadczenie podlega waloryzacji i od 1 czerwca 2018 roku wynosi 8,30 zł za każdą godzinę (do 31 maja 2018 roku wynosiło 8,10 zł).

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wnioskował o organizację Prac Społecznie Użytecznych dla 80 osób, w tym dla 10 osób w ramach Programu Aktywizacja i Integracja.

Program Prac Społecznie Użytecznych w 2018 roku realizowany był w okresie od 1 marca do 30 listopada.

Pozyskano – 242 miejsca pracy w 55 podmiotach, w których wykonywane są prace społecznie użyteczne w tym w 16 instytucjach pożytku publicznego.

Do projektu pracownicy socjalni ZTPS 1-7, ZOBU, DUOO, Ośrodka Wsparcia i pracownicy Punktu Aktywizacji Społeczno-Zawodowej CPSR zgłosili 151 osób, w tym 58 kobiet i 93 mężczyzn.

Do prac społecznie użytecznych skierowano 100 osób (32 kobiety i 68 mężczyzn).

Z czego aktywność zawodową podjęło 85 osób (27 kobiet i 58 mężczyzn), a w tym 10 osób w programie PAI.

Z grupy tej w wyniku podjętych działań na rzecz bezrobotnych klientów MOPS we Wrocławiu (praca socjalna, aktywizacja zawodowa poprzez PSU) zatrudnienie na otwartym rynku pracy uzyskało 11 osób.

Pozostałe efekty udziału w pracach społecznie użytecznych to:

- odbudowa umiejętności uczestnictwa w życiu zawodowym, nabycie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy;
- nawiązanie nowych kontaktów i odbudowa umiejętności aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej;
- wzrost poczucia własnej wartości;
- poprawa jakości życia;
- możliwość osiągnięcia własnych dochodów.

Podsumowanie realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) w 2018 roku

Program Aktywizacja i Integracja realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy na podstawie zawartego porozumienia zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do PAI kierowane są osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP, które spełniają następujące warunki: korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, są objęte kontraktem socjalnym, został dla nich ustalony III profil pomocy (dot. osób oddalonych od rynku pracy wymagających szczególnego wsparcia ze strony urzędu i innych instytucji rynku pracy).

Program Aktywizacja Integracja składa się z 2 bloków zajęć realizowanych przez 9 tygodni:

I część – aktywizacja, realizowana w formie prac społecznie użytecznych (PSU) w wymiarze do 10 godzin w tygodniu,

II część – integracja, realizowana w formie zajęć warsztatowych realizowanych przez pracowników PASZ i konsultanta psychologa w wymiarze 10 godzin w tygodniu.

Zajęcia w części integracja odbywały się 3 razy w tygodniu w formie:

- grupy wsparcia;
- warsztatów kompetencji społecznych;
- trening umiejętności życiowych z wykorzystaniem gry strategicznej.

Zakres tematyczny poruszany na zajęciach:

- obraz siebie - zasoby, poczucie własnej wartości, autoprezentacja;
- system wartości, role i cele życiowe, motywacja do działania;
- komunikacja interpersonalna;
- rozpoznawanie potrzeb i emocji, elementy asertywności;
- profilaktyka zdrowotna;
- sposoby radzenia sobie ze stresem;

- zarządzanie gospodarstwem domowym;
- wykorzystanie zasobów lokalnych, czas wolny;
- plany na przyszłość, podsumowanie zajęć.

Głównym celem zajęć w ramach PAI jest aktywizacja społeczna jej uczestników poprzez integrację grupy, stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń, uruchomienie procesów samopomocowych i wsparcia, zawarcie nowych znajomości, wyjście z izolacji, podniesienie poczucia własnej wartości, poznanie skutecznej komunikacji międzyludzkiej i podstawowych zasad asertywności, budzenie świadomości prozdrowotnej i obywatelskiej.

W 2018 roku zrealizowano 1 edycję PAI od 09.04.2018 roku do 16.06.2018 roku

Zajęcia rozpoczęło 10 osób – ukończyło 4. Osobom tym zmieniono profil pomocy z III na II, co pozwoliło na kontynuowanie pracy w ramach PSU.

Współpraca z Wrocławskim Centrum Integracji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2018 współpracował z Wrocławskim Centrum Integracji (WCI) na rzecz zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Wrocławia. Pracownicy socjalni MOPS na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych skierowali łącznie 149 osób do uczestnictwa w WCI w ramach realizacji projektów „Akcja Integracja”, „Społecznie Odpowiedzialny Wrocław”, „Razem można Więcej” oraz do szkoleń poza projektowych zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym. Wrocławskie Centrum Integracji podpisało Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego (IPZS) z 89 osobami.

METODA ŚRODOWISKOWA

W 2018 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu we wszystkich Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej realizowana była przez pracowników socjalnych środowiskowa metoda pracy socjalnej. Metoda ta polega na organizowaniu społeczności lokalnej, a także na współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami celem poprawy warunków życia mieszkańców. Metoda środowiskowa to swojego rodzaju interwencja, realizowana w postaci pracy społecznej lub kulturalnej z wyraźnym podkreśleniem, że ukierunkowana jest na całą społeczność lokalną: dzielnicę, osiedle, ulicę, a nie tylko na jednostkę. Wspomniana interwencja opiera się w dużej mierze na wykorzystaniu społecznego systemu powiązań grup i jednostek.

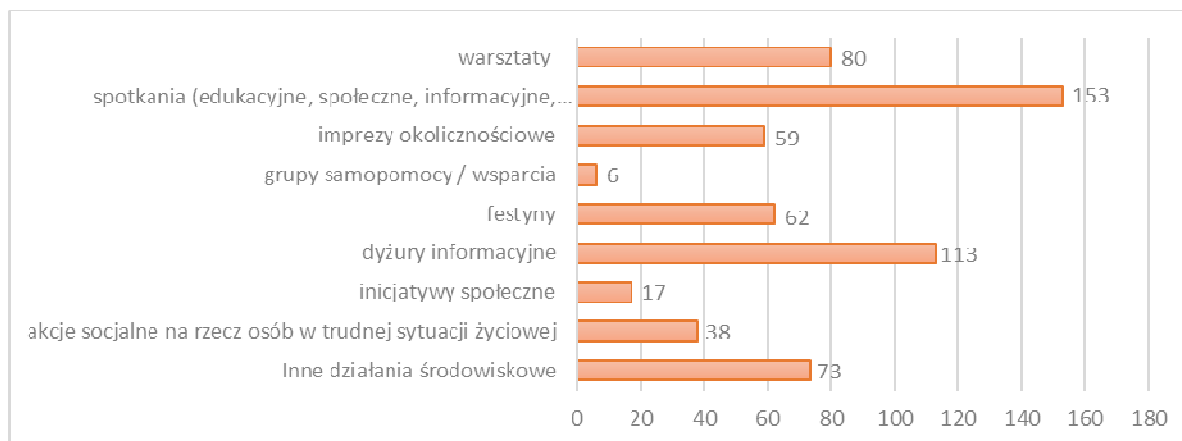
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozwija metodę środowiskową m.in. poprzez powołanie pracowników do pełnienia konkretnych ról w sferze organizowania społeczności lokalnej. Organizowanie Społeczności Lokalnej (OSL), to proces, którego celem jest pobudzanie i wspieranie mieszkańców, instytucji oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych dotyczących danej społeczności. OSL opiera się na założeniach, że efektywne wspomaganie oraz pełna integracja ze społeczeństwem, osób i rodzin, szczególnie ze środowisk i obszarów marginalizowanych, nie jest możliwa bez odpowiedniego przetwarzania środowiska, w którym żyją. Tylko aktywne i prężne społeczności stwarzają szansę na samorealizację dla osób i grup w nim funkcjonujących. Podejmowane w ramach OSL działania mają na celu wyrównywanie szans przez wspieranie w rozwoju tych osób, rodzin, środowisk i grup, które znajdują się w najtrudniejszym położeniu oraz przywróceniu im poczucia podmiotowości i poczucia wpływu na własne życie.

Należy pamiętać, że dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej ukierunkowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności.

W 2018 roku w działania środowiskowe realizowane w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zaangażowanych było 204 pracowników, w tym 8 zastępców kierowników z Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej 1-7 oraz z Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców. Wszystkie te komórki organizacyjne MOPS posiadają certyfikaty Centrum Aktywności Lokalnej.

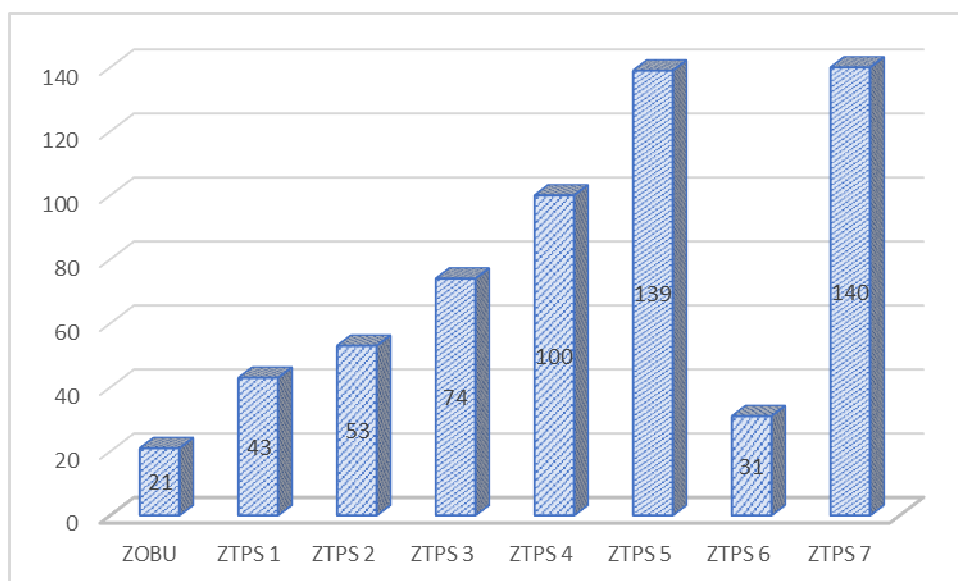
Najczęściej podejmowane działania środowiskowe to: udział w spotkaniach edukacyjnych, społecznych, informacyjnych i partnerskich oraz prowadzenie dyżurów informacyjnych w radach osiedli, areście śledczym itp. Łącznie w roku 2018 zrealizowano **601** różnych działań środowiskowych na terenie Wrocławia. Poniższy wykres przedstawia ww. działania.

Najczęściej podejmowane działania środowiskowe w MOPS w 2018 roku

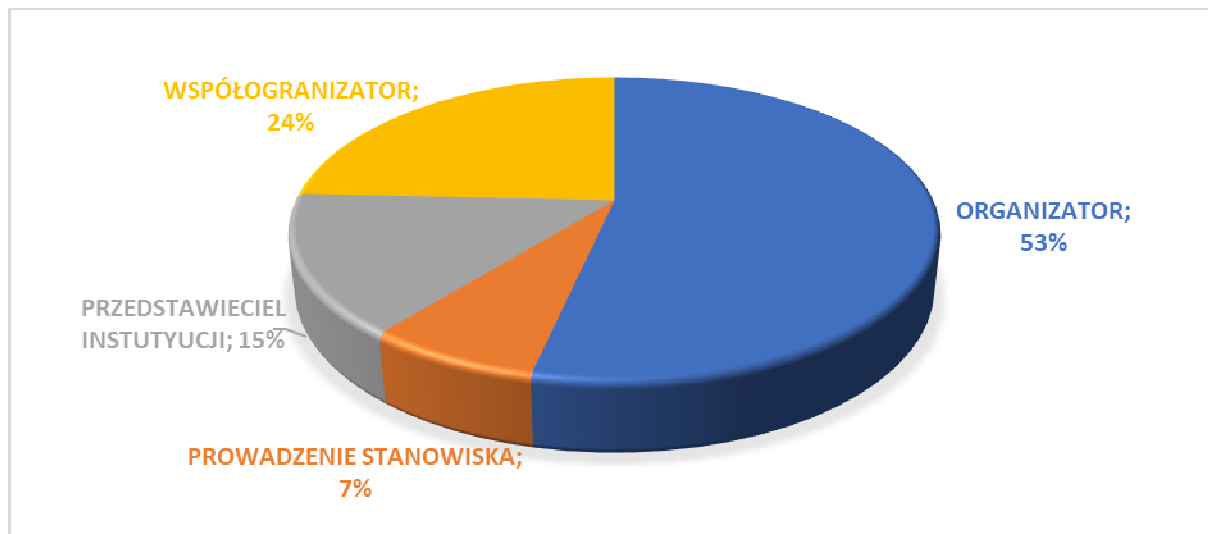
Kolejny wykres przedstawia zestawienie liczbowe działań środowiskowych z podziałem na poszczególne komórki organizacyjne MOPS. Wśród jednostek, w których podejmowane były najliczniej działania środowiskowe wymienić należy ZTPS 7, ZTPS 5 i ZTPS 4.

Zestawienie liczbowe działań środowiskowych realizowane w poszczególnych komórkach organizacyjnych MOPS w 2018 roku

Warto pokazać również jaką rolę przyjmuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy danym działaniu. Z danych wynika, że najczęściej jest on organizatorem i współorganizatorem wydarzenia.

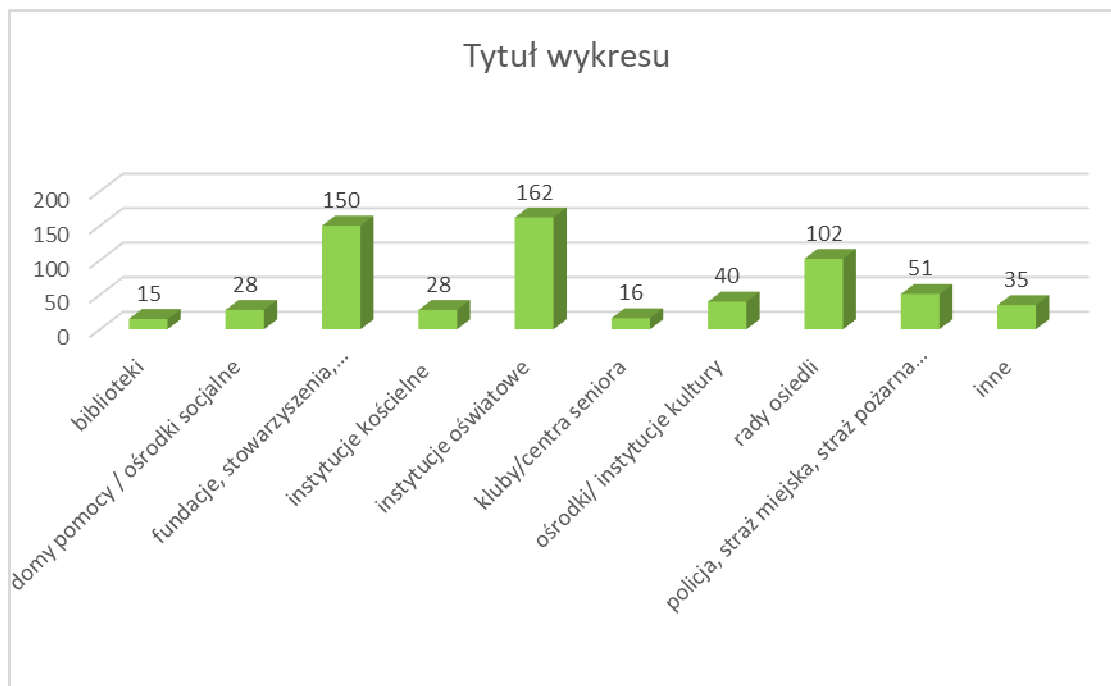
Role MOPS

Znaczącej ilości działań środowiskowych (**601**) nie udało się zrealizować bez dobrej współpracy z różnymi podmiotami działającymi na rzecz wrocławskiej społeczności. Z pozyskanych danych wynika, że najczęściej współdziałającymi instytucjami z MOPS-em są: instytucje oświatowe – przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne (43); fundacje, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe (59) i rady osiedli (17).

Kolejny wykres przedstawia informacje o ilości zrealizowanych działań środowiskowych z udziałem różnych jednostek.

Ilości zrealizowanych działań środowiskowych z udziałem różnych jednostek w 2018 roku

Reasumując, należy podkreślić, że dzięki wykorzystaniu metody środowiskowej zostały zainicjowane procesy dotyczące zmian społeczności ich naprawy i ulepszenia. W procesach tych bezpośrednio zaangażowani byli mieszkańcy danej społeczności. Rola pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w procesie zmian polegała na

budowaniu relacji pomiędzy konkretnymi mieszkańcami a grupami i instytucjami, a także na edukowaniu poprzez animowanie różnych wydarzeń.

Pracownicy realizujący metodę środowiskowej pracy socjalnej podejmowali liczne działania, dzięki którym nastąpiło efektywne wspomaganie oraz integracja ze społeczeństwem osób i rodzin, szczególnie ze środowisk marginalizowanych. Wszystkie podejmowane działania miały na celu wyrównywanie szans przez wspieranie w rozwoju tych osób, rodzin, środowisk i grup, które znajdują się w najtrudniejszym położeniu oraz przywróceniu najsłabszym poczucia podmiotowości i wpływu na własne życie i funkcjonowanie środowiska, w którym żyją.

Aktywizacja społeczności lokalnych to działanie mające na celu rozwój tych społeczności pod względem gospodarczym, kulturowym a szczególnie społecznym. Aktywizacja ta opiera się na sieci powiązań, na kontaktach, ale przede wszystkim na wspólnym działaniu. Jest to forma mobilizowania ludzi do zaradności, a także do wyzwalań i wzmacniania potencjału rozwojowego.

Należy pamiętać, że dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej kierunkowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności.

Ponadto w roku 2018 pracownicy socjalni ZTPS 6 prowadzili Punkt Informacyjny przy parafii św. Antoniego we Wrocławiu a pracownicy z Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców prowadzili Punkt Informacyjno – Konsultacyjny. Łącznie z usług Punktów skorzystało 141 osób. Pracownicy socjalni udzielili w roku 2018 porad z zakresu min.: poradnictwa socjalnego, możliwości uzyskania różnych form pomocy (w tym w instytucjach świadczących szeroko rozumiane wsparcie na terenie Wrocławia) zasobów MOPS, adresów schronisk dla osób bezdomnych, organizacji pozarządowych, świadczeń rodzinnych, wniosków o mieszkania socjalne, leczenie uzależnień, spraw dot. przemocy w rodzinie. Dodatkowo pracownicy punktu wydawali abonamenty na posiłki.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2018 roku odbyło się 8 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Liczba czynnych procedur wynosiła 1 814 (osób w rodzinach 5 212 osób, z czego 1 989 kobiet, 1 919 mężczyzn oraz 1 304 dzieci).

W okresie sprawozdawczym do Zespołu wpłynęło 1 361 formularzy „Niebieska Karta”, powołano 1 020 grup roboczych, odbyło się 6 119 posiedzeń grup roboczych, zamknięto 884 procedury „Niebieskie Karty”, z czego ze względu na ustanie przemocy w rodzinie 739, ze względu na brak zasadności podejmowania działań 145. Monitorowano 1 842 środowisk dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Osób stosujących przemoc było 1 884 z czego 259 kobiet, 1 625 mężczyzn. Osób doznających przemocy było 2 345 w tym 1 509 kobiet, 655 dzieci i 181 mężczyzn. Przypadków odebrania dzieci z rodziny na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie było 13, w tym 8 dziewcząt.

W dniach od 25 listopada 2018 roku do 10 grudnia 2018 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przeprowadził czwartą wrocławską kampanię przeciwko przemocy „Biała wstążka”. Adresatami kampanii byli mieszkańcy Wrocławia oraz przedstawiciele instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem kampanii było podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ale także nawiązanie dialogu i poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami.

W ramach kampanii zorganizowano m.in. warsztaty, konferencje, seminaria, spotkania i akcje informacyjne oraz edukacyjne dla uczniów wrocławskich szkół, studentów a także osób osadzonych w zakładzie karnym. Łącznie miało miejsce 31 różnych wydarzeń na rzecz społeczności lokalnych, organizacji i instytucji.

REALIZACJA PROGRAMU POMOCY DLA RODZIN WIELODZIETNYCH „DWA PLUS TRZY I JESZCZE WIĘCEJ” W 2018 ROKU

Program realizowany jest na podstawie uchwały Nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005 roku z późn. zm. w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”.

W 2018 roku do Programu przystąpiło 548 nowych rodzin.

Od września 2005 roku (od początku realizacji Programu) do końca 2018 roku deklarację uczestnictwa w Programie wypełniło 7 608 rodzin, z tego 1 670 rodzin przestało spełniać kryteria (dzieci ukończyły 24 lata lub rodzina wyprowadziła się z Wrocławia), ostatecznie na dzień 31 grudnia 2018 roku liczba rodzin uczestniczących w Programie wyniosła 5 938, w tym liczba rodziców/opiekunów wyniosła 14 477 osób, natomiast liczba dzieci w rodzinach wyniosła 24 230, co łącznie daje 38 707 uczestników Programu.

Wypełniając ankietę ewaluacyjną, ważność Karty Rodzina Plus w 2018 roku przedłużyło 2 481 rodzin.

W 2018 roku zostały wdrożone i zrealizowane wszystkie formy wsparcia i pomocy zawarte w ofercie Programu, w tym m. in:

- pomoc finansowa dla rodzin spełniających kryteria dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na: żywność, odzież, obuwie, wyposażenie do szkoły, wypoczynek letni i zimowy, opłaty mieszkaniowe i inne;
- bezpłatne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne i dla osób bezrobotnych;
- warsztaty edukacyjne dla rodziców;
- zorganizowano grupy uczestników na: Mikołajki, na Musical „West Side Story”, na koncert z okazji Dnia Matki, na mecz The Panthers Wrocław oraz na bezpłatne baseny szkolne ;
- bezpłatne przejazdy dla rodziców w soboty, niedziele i święta;
- bezpłatne przejazdy dla rodziców w soboty, niedziele i święta w granicach miasta Wrocławia 2 kl. pociągów osobowych Kolei Dolnośląskich i Przewozów Regionalnych,
- wstęp do ZOO w specjalnej cenie dla całej rodziny, niezależnie od ilości dzieci, w każdy dzień tygodnia;
- bezpłatne warsztaty teatralno - plastyczne dla dzieci i młodzieży organizowane przez Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka;
- ulgowe bilety wstępu na kąpieliska Morskie Oko, Kłokoczyce i Glinianki, codziennie przez cały sezon;
- bezpłatny wstęp na baseny udostępniane przez wybrane szkoły podstawowe;
- ulgowe bilety na rejsy po Odrze parostatkami Wiktoria i Nereida;
- ulgowe bilety wstępu w dni robocze na Opatowicką Wyspę Przygody;
- bezpłatny wstęp na Wieżę Widokową w Bazylice Mniejszej p.w. św. Elżbiety;
- bilet rodzinny w specjalnej cenie za całą rodzinę na wszystkie opcje zwiedzania w Centrum Poznawczym Hali Stulecia;
- wstęp w cenie Biletu Rodzinnego do Wrocławskiego Parku Wodnego bez konieczności dopłat za wstęp dzieci;
- ulgowe bilety do teatrów: Współczesnego, Polskiego, Lalek oraz Centrum Sztuki Impart, Teatru Muzycznego Capitol, Opery Wrocławskiej;
- bezpłatny wstęp do oddziałów Muzeum Miejskiego Wrocławia, Muzeum Architektury, Muzeum Współczesnego oraz na wystawy w galeriach;
- preferencje przy rozpatrywaniu wniosków na turnusy rehabilitacyjne dla osób z Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” posiadających orzeczenie o niepełnosprawności;
- pomoc dzieciom w nauce świadczoną przez wolontariuszy;
- zniżki na zajęcia w MDK Fabryczna;
- zniżki na zajęcia w Centrum Edukacyjnym Narodowego Forum Muzyki oraz na koncerty w NFM;
- zniżki w Muzeum Poczty i Telekomunikacji

- bezpłatne warsztaty i spotkania dla rodzin z dziećmi w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej;
- zorganizowanie dla 500 dzieci z Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” imprezy Mikołajkowej.

Oferta komercyjna objęła:

- zniżki na usługi w Poradniach Ginekologicznych i Położnictwa oraz w Poradniach Specjalistycznych należących do firmy Mediconcept Sp. z o. o.;
- zniżki w Domu Wakacji Rodziny „Malinowe Wzgórze” w Górkach Wielkich w Beskidzie Śląskim;
- zniżki oferowane przez firmę Pulchra producenta ręcznie robionej biżuterii;
- zniżki oferowane przez firmę Mechanika, Blacharstwo, Lakiernictwo Pojazdowe na naprawy samochodów osobowych, dostawczych wraz z ulgami na zakup części zamiennych;
- zniżki w Księgarni DODO;
- zniżki na zakupy w sklepie internetowym sportowysklep.com, sklepfitness.net;
- zniżki na porady prawne w firmie AM-Group Prawo dla Każdego;
- bezpłatna pomoc przy zakładaniu działalności gospodarczej i usługę księgową przez pierwszy miesiąc bezpłatnie oferowaną przez Biuro Rachunkowe AS;
- bezpłatne strzyżenie z modelowaniem oraz zniżki na koloryzację i pielęgnację włosów oferowane przez Akademię Technik Fryzjerskich Sp. z o. o.;
- zniżki w Hipermarkecie Leclerc na zabawki, wyroby papierniczne i szkolne, produkty kosmetyczne dla dzieci, artykuły spożywcze dla niemowląt, odzież dziecięcą i niemowlęcą;
- zniżki proponowane przez firmę JotBe – komputer Serwis na akcesoria dla dzieci, nosidełka ergonomiczne, przyczepki rowerowe;
- zniżki, w każdy wtorek, w Delikatessach Familijnych;
- zniżki na usługi hotelowo-gastronomiczne w Pensjonacie Nowy Gierałtów u Wanata;
- zniżki w opłacie za zajęcia Taekwon-do prowadzone przez Fundację Samuraj;
- zniżki na ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne oferowane przez firmę superubezpieczenia.pl;
- zniżki na okulary i inne akcesoria oferowane przez Firmę Optymal;
- zniżki oferowane przez Wrocławską Księgarnię Archidiecezjalną;
- zniżki na usługi fizjoterapeutyczne oferowane przez firmę ReTuR Rehabilitacja dziecięcą;
- zniżki na zaopatrzenie ortopedyczne dla dzieci oferowane przez Specjalistyczną Firmę Ortopedyczną Med-Orth;
- zniżki na zajęcia pozalekcyjne oferowane przez firmę MultiEdukacja;
- zniżki w Domu Handlowym Feniks na artykuły spożywcze i przemysłowe;
- zniżki na wszystkie produkty z mleka koziego w gospodarstwie przy ul. Gromadzkiej we Wrocławiu;
- zniżki na zabawki i akcesoria dla dzieci w sklepie internetowym elefuntea.pl;
- zniżki w Gabinetzie Terapeutyczno-Logopedycznym „LogAfa”;
- zniżki w Sali Zabaw „Fioletowa Sowa” w CH Marino oferowane przez firmę T&M BRACIA Sp. z o. o.;
- zniżki na pościel i inne akcesoria dziecięce w sklepie internetowym <http://hippo-sklep>;
- zniżki w Parku Trampolin Jump World, oferowane przez firmę 4 Friends;
- zniżki na meble skrzyniowe i tapicerowane oferowane przez firmę Meble Vox;
- zniżki na zakupy spożywcze w sklepie internetowym www.swiezenatalerze.pl;
- zniżki za usługi pośrednictwa w sprzedaży, kupnie i najmie nieruchomości oferowane przez firmę Accord Nieruchomości;
- bezpłatne ubezpieczenie dla dzieci NNW pod warunkiem zawarcia przez jednego z rodziców umowy ubezpieczenia Nowa Perspektywa oraz zniżki na Pakiet Medyczny „Bądź zdrow” oferowane przez AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie;
- zniżki na kurs językowy realizowany w grupie, oferowane przez Szkołę Empik Wrocław;

- bezpłatny wstęp na wydarzenia kulturalne w Klubie Proza w Przejściu Garncarskim, oferowany przez wrocławski Dom Literatury;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym eco-market.pl;
- zniżki na całą usługę zmiany ogrzewania z węglowego na gazowe oferowane przez INSTALPRO;
- zniżki na 7 noclegów z wyżywieniem w hotelu MILENA w Milówce;
- zniżki na zajęcia grupowe z matematyki w ramach Akademii Umiejętności Matematycznych;
- zniżki na sesję Biofeedback oraz bezpłatna diagnoza, oferowane przez firmę Usługi Psychologiczne Agnieszka Uberoi;
- zniżki na wszystkie zabiegi rehabilitacyjne oferowane przez firmę REMED Rehabilitacja Sp. z o.o.;
- zniżki na wszystkie usługi agencji interaktywnej – plakaty, banery, ulotki oraz na meble i architekturę ogrodową oferowane przez firmę Haiku Studio Michał Pliszka w sklepach internetowych: <http://haiku.com.pl> i <http://ogrodolandia.pl>;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym www.polskiedzieci.pl;
- stypendium dla rodzin wielodzietnych oferowane przez Fundację Uniwersytet dzieci;
- zniżki na bilety jednorazowe na naukę jazdy konnej, jazdę w zastępie oraz zajęcia dla dzieci w wieku 3-6 lat, oferowane przez Wrocławski tor Wyścigów Konnych Partynice;
- zniżki na wszystkie pakiety sesji fotograficznych dziecięcych, rodzinnych, innych, oferowane przy zamówieniu sesji fotograficznej przez stronę internetową fotosienkiewicz.com;
- zniżki na porady prawne, sporządzanie pism procesowych oraz prowadzenia sprawy przed sądami i innymi instytucjami, oferowane przez Kancelarię Prawną WSI Polska;
- zniżki na bilety dla minimum trzech osób, bilety indywidualne oraz bezpłatny wstęp na rodzinne zwiedzanie w każdą третią niedzielę miesiąca, oferowane w Ogrodzie Botanicznym i w Arboretum Wojśławice w Niemczy;
- zniżki na terapię w zakresie trudności szkolnych, terapię logopedyczną i terapię ręki, pierwszeństwo przy zapisach na zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, oferowane przez Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społecznej „Nasz Świat”;
- zniżki na wszystkie usługi terapeutyczne przy płatności kartą, oferowane przez Poradnię Terapeutyczną Zatoka;
- zniżki na cały asortyment w Kawiarni Amorio, oferowane przez firmę Silvena;
- zniżki przy zakupie każdej sprzedażowej jednostki walutowej w sieci Kantorów Mennica Żłota oferowane przez firmę Gold&Currency Sp. z o. o. s. k.;
- zniżki na cały asortyment dostępny w sklepie internetowym Świat Kwiatów poprzez stronę internetową www.sklep.swiatkwiatow.pl;
- zniżki na wizyty u psychologa, psychiatry i dietetyka oraz na warsztaty organizowane przez Centrum Psyche przy ul. Krzyckiej, oferowane przez firmę K&M Marta Kostrzewa Centrum Psyche;
- zniżki na kurs wakacyjny oraz pełny kurs w Szkole Umiejętności Miękkich, oferowane przez firmę Mozaika;
- zniżki na wszystkie pozycje repertuarowe w kinie Dolnośląskiego Centrum Filmowego oraz zniżki w opłacie za warsztaty filmowe i bezpłatny udział w warsztatach aktorskich organizowanych przez DCF, oferowane przez Odra-Film;
- zniżki na grę Escape Room oferowane w dni robocze w Tkalni Zagadek przy ul. Piłsudskiego we Wrocławiu;
- zniżki na wszystkie usługi fryzjerskie oferowane w salonie Fryzjer Rodzinny Dorota Gruda przy ul. Dokerskiej we Wrocławiu;
- zniżki na spektakle teatralne oferowanej przez Akademię Sztuk Teatralnych przy ul. Braniborskiej we Wrocławiu;
- zniżki na warsztaty (Pakiet Nastolatek Standard, Pakiet Młodzież i Studenci Standard) oraz na indywidualne konsultacje, oferowane przez firmę Tropiciele Talentów;
- oferta specjalna dla rodzin Banku Pekao S. A.;
- bezpłatne badania i konsultacje lekarskie oferowane przez Centrum Medyczne Synexus we Wrocławiu.

W 2018 roku zawarto 40 porozumień z oferentami, w tym 16 po raz pierwszy.

W 2018 roku kontynuowano realizację rządowego programu dla rodzin wielodzietnych **Karta Dużej Rodziny**, realizowanego w oparciu o Ustawę z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U z 2017 poz.1832).

Program polega na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności (art. 1, ust. 2 w/w ustawy). Realizatorem programu dla mieszkańców Wrocławia jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Z danych zgromadzonych w 2018 roku wynika, że od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyło 711 rodzin wielodzietnych. Zamówiono w tym okresie 4 168 kart tradycyjnych i 4 635 kart elektronicznych.

Od 16 czerwca 2014 roku do 31 grudnia 2018 roku wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyły 5552 rodziny wielodzietne. W tym czasie 28 196 osób posiadało jakąkolwiek formę karty, w tym 10 430 rodziców/małżonków rodziców i 17 763 dzieci.

DZIAŁ WSPARCIA MIESZKAŃCÓW

Dział Wsparcia Mieszkańców mający swoją siedzibę przy ul. Hubskiej 30/32 wykonuje zadania z zakresu:

- przyznawania i wypłaty dodatków mieszkaniowych;
- przyznawania i wypłaty dodatków energetycznych;
- przyznawania i wypłaty pomocy o charakterze socjalnym dla uczniów;
- przyznawania i wypłaty świadczenia „Za życiem”;
- przyznawania i wypłaty świadczeń rekompensujących utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe, wydawaniem decyzji o uznaniu żołnierza za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub o uznaniu za samotnego oraz pokrywaniem bieżących należności związanych z zamieszkiwaniem w lokalu żołnierza uznanego za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub uznanego za samotnego, w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej;
- wypłaty Karta Polaka;
- działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Dodatki mieszkaniowe

Dodatki mieszkaniowe w 2018 roku przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 poz. 180 ze zm.).

Dodatki mieszkaniowe – dane liczbowe za lata 2014–2018

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Kwota wypłaconych dodatków ogółem w [zł]	12 639 997	11 146 002	9 899 990	9 197 176	8 354 510
Liczba wydanych decyzji	9 807	8 846	7 694	6 915	6 229
Liczba wypłaconych dodatków	50 600	45 096	40 260	36 454	32 745
Średnia wartość wypłaconego dodatku w [zł]	249,80	247,16	245,90	252,30	255,14
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych	5 359	4 845	4 260	3 847	3 467

korzystających z dodatku mieszkaniowego					
---	--	--	--	--	--

Dodatki energetyczne

Dodatki energetyczne w 2018 roku przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 poz. 755 ze zm.) oraz uchwały nr XXII/1906/04 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 kwietnia 2004 roku w sprawie upoważnienia dyrektora MOPS do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej nie należących do zadań z zakresu pomocy społecznej, zmienionej uchwałą nr XXXV/2335/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2015 roku oraz uchwałą nr L/1258/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 listopada 2013 roku

Dodatki energetyczne za lata 2014–2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Kwota wypłaconych dodatków ogółem	179 408 zł	155 401 zł	145 039 zł	138 566
Liczba wydanych decyzji	2 671	2 465	2 243	2 138
Liczba wypłaconych dodatków	13 057	11 513	10 859	10 422
Średnia wartość wypłaconego dodatku	13,74 zł	13,50 zł	13,36 zł	13,29
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku energetycznego	1 628	1 721	1302	1 233

Pomoc o charakterze socjalnym dla uczniów

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 roku poz. 1457 ze zm.) oraz uchwały Nr XXX/603/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15.09.2016 roku w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wrocław oraz uchwały Nr X/183/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21.05.2015 roku w sprawie upoważnienia dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowania w sprawach przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielono uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym wypłacając stypendia i zasiłki szkolne.

Zasiłki i stypendia szkolne – dane liczbowe za lata 2017-2018

Wyszczególnienie	2017	2018
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	342 272	266 777
w tym zasiłki szkolne w [zł]	12 500	9 650

Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów	399	290
Zasiłek szkolny		
Liczba decyzji wydanych	43	37
w tym przyznających	28	30
Stypendium szkolne		
Liczba wydanych decyzji w tym:	1 024	742
przyznających	518	373
zmieniających w ramach art. 155 k.p.a.	262	208
wygaszających (świadczenia przyznane ale nie wypłacone w całości- klienci nie udokumentowali poniesienia wydatków na cele edukacyjne)	62	67
decyzji przyznanych niewypłaconych w 2017 roku podlegająca wypłacie w 2018 r	92	50

Świadczenia dla żołnierzy

Wydawanie decyzji o uznaniu żołnierza za samotnego lub za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny oraz świadczenia rekompensujące utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe, a także pokrywające należności związane z utrzymaniem lokalu mieszkalnego przez żołnierza uznanego za samotnego lub za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej są przyznawane i wypłacane na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 2018 poz. 1459 ze zm.). Świadczenie w całości refundowane przez Wojewódzki Sztab Wojskowy.

Świadczenia dla żołnierzy za lata 2016–2018

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	144 945 zł	126 065	192 100
Liczba wydanych decyzji	59	55	107
Liczba przyznanych świadczeń	57	55	103

Świadczenie „Za życiem”

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 roku poz. 1860 ze zm.) przyznawano i wypłacano jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł.

Świadczenie „Za życiem” przyznane i wypłacone w 2018

Wyszczególnienie	2018
Kwota wypłaconych świadczeń w [zł]	324 000
Liczba wydanych decyzji	75
Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenia	81

Karta Polaka

Na podstawie art. 8b ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o Karcie Polaka (Dz. U. z 2018 roku poz. 1272 ze zm.) dla 457 osób wypłacono kwotę: 1 802 115 zł.

Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Wydano:

- - 238 decyzji o uznaniu za dłużnika alimentacyjnego;
- - 68 decyzji w sprawie umorzenia zadłużenia;
- - 28 decyzji w sprawie zastosowania układów ratalnych.

Ponadto dokonano:

- - 2 530 przyłączeń do egzekucji komorniczej po przyznaniu FA;
- - 271 wszczęć postępowań.

Realizując zadania zapisane w art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (j.t. Dz. U. z 2015 roku, poz. 859) aktualizowano w biurach informacji gospodarczej informacje o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych. Średnio miesięcznie w 2018 roku zgłoszonych było 5 060 osób.

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH ORAZ ŚWIADCZENIE Z PROGRAMU „DOBRY START”

Dział Świadczeń mający swoją główną siedzibę przy ul. Namysłowskiej 8 zajmuje się wypłatą:

- świadczeń rodzinnych,
- zasiłków dla opiekunów,
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- świadczeń wychowawczych,
- świadczeń z programu „Dobry start”.

Świadczenia rodzinne i alimentacyjne, zasiłek dla opiekunów

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego” wydatkowano kwoty:

- 76 914 942 zł - na wypłatę świadczeń rodzinnych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, zasiłków dla opiekunów i składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów);
- 15 539 546 zł - na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów);
- 2 050 029 zł - na wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały

Nr LXII/1585/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 września 2014 roku (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2014 roku poz.3863)).

W Dziale Świadczeń w sprawach świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów wydano łącznie 33 752 decyzje administracyjne. Wydano 96 decyzji o rozłożeniu na raty kwoty 191 543 zł nienależnie pobranych świadczeń.

Realizacja świadczeń w 2018 roku z rozdziału - 85502 kształtowała się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Średnia miesięczna liczba rodzin/osób
1.	Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka świadczenia rodzicielskiego	59 001 875	14 319 rodzin
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 092 000	252 rodziny
3.	Świadczenie rodzicielskie	10 617 335	801 osób
4.	Zasiłek dla opiekuna	447 312	71 osób
5.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	3 756 420	943 osoby
6.	Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	15 539 546	2171 rodzin/ 2994 osób
Łączna kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne, na zasiłek dla opiekunów, na składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów i fundusz alimentacyjny		92 454 488	
7.	Dodatek z tytułu wielodzietności wypłacany ze środków Gminy Wrocław	2 050 029	1 558 rodzin

Świadczenia wychowawcze

Świadczenia wychowawcze w 2018 roku przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85501 – „Świadczenia wychowawcze” na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę 247 536 560 zł i wydano 40 907 decyzji administracyjnych (w okresie od 1.01.2018 roku do 31.12.2018 roku). Wydano 64 decyzje o rozłożeniu na raty kwoty 186 595 zł nienależnie pobranych świadczeń.

Realizacja świadczeń wychowawczych w 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Średnia miesięczna liczba dzieci
1.	Świadczenia wychowawcze	247 536 560	39 647

Świadczenia wychowawcze (wypłacane od 2016 roku), świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wypłacane w latach 2014–2018, świadczenia rodzicielskie w latach 2016–2018 oraz zasiłek dla opiekunów wypłacany w latach 2014–2018

	2014 [zł]	2015 [zł]	2016 [zł]	2017 [zł]	2018 [zł]
Świadczenia	X	X	179 770	250 052	247 536

wychowawcze			458	041	560
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	38 967 749	43 610 900	49 296 489	53 668 475	59 001 875
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 039 000	3 249 000	3 706 000	3 229 000	3 092 000
Świadczenie rodzicielskie	X	X	8 670 196	10 519 380	10 617 335
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	1 696 000	2 830 200	3 400 000	3 505 866	3 756 420
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	20 091 812	19 322 348	18 444 389	16 943 274	15 539 546
Zasiłek dla opiekuna łącznie z odsetkami	2 252 259	1 201 001	900 992	683 966	447 312

Świadczenia z programu „Dobry start”

Świadczenia „300+” przyznawane i wypłacane były na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U z dnia 1 czerwca 2018 roku, poz. 1061).

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85504 – „Świadczenia 300+” na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę 16 387 500 zł i wydano 41 454 informacji o przyznaniu świadczenia oraz 208 decyzji administracyjnych o odmowie jego przyznania.

Realizacja świadczeń z programu „Dobry start” w 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenia
1.	Świadczenia „300+”	16 387 500	54 625

W celu usprawnienia i obniżenia kosztów wypłacanych świadczeń po raz pierwszy w październiku 2010 roku wprowadzono karty przedpłacone stanowiące Instrument Pieniądza Elektronicznego. W 2010 roku wydano ich 960. W 2016 roku wydano 1 326 nowych kart, w 2017 roku 224, a w 2018 roku 203. Łącznie w 201 roku 1 579 klientom wypłacano świadczenia za pomocą Instrumentu Pieniądza Elektronicznego.

Ponadto zgodnie z umową zawartą z PKO o wypłatach masowych z kas tego banku w 2018 roku korzystało średnio miesięcznie 353 naszych klientów, którym przyznano świadczenia wychowawcze.

Dostęp do informacji publicznej

W związku z realizacją prawa dostępu do informacji publicznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w 2018 roku MOPS rozpatrzył 14 wniosków złożonych przez osoby i podmioty zainteresowane. W przypadku 1 z nich została wydana decyzja odmawiająca udzielenia informacji publicznej.

Ochrona danych osobowych

W związku z realizacją zarządzenia Nr 34/2015 Dyrektora MOPS z dnia 01 lipca 2015 roku w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do ochrony danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (z późn. zm.) oraz zarządzenia Nr 41/2018 Dyrektora MOPS z dnia 20 czerwca 2018 roku w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w 2018 roku na wniosek kierowników komórek organizacyjnych MOPS, przeszkolono i przyznano uprawnienia do przetwarzania danych osobowych dla 252 pracowników MOPS, współpracowników oraz praktykantów, stażystów i wolontariuszy.

Jednocześnie w ramach realizacji projektów finansowanych ze środków unijnych: „Pas-ja” upoważniono 166 osób, „Aktywni bez barier” 13 osób, „Start w dorosłość” 2 osoby.

Dokonano analizy obowiązującej w MOPS dokumentacji w zakresie ochrony danych osobowych i w celu doprowadzenia do zgodności z RODO wprowadzono zarządzenie Nr 41/2018 Dyrektora MOPS z dnia 20 czerwca 2018 roku w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Dokonano inwentaryzacji istniejących w MOPS zbiorów danych osobowych i wyodrębniono 60 czynności przetwarzania danych osobowych, dla których uzgodniono treść klauzul informacyjnych zgodnie z art. 13 i 14 RODO. Opracowano i prowadzono rejestr czynności.

SCHRONISKA I NOCLEGOWNIE

We Wrocławiu działa 11 schronisk dla osób bezdomnych, w których jest 537 miejsc a przebywało w nich w ciągu roku 612 osób. Na działalność schronisk Gmina przeznaczyła 2 984 405 zł.

Noclegownia przewidzianej dla 120 osób (w ciągu roku przebywały tu 183 osoby). Na jej działalność Gmina przeznaczyła 620 000 zł.

Na Ogrzewalnię Miasto przeznaczyło kwotę 400 000 zł.

W mieście działają 4 kuchnie charytatywne z 1 640 miejscami. Koszt tej działalności wyniósł – 1.020.247 (w tym Bank Żywności – 480 000 zł).

DODATKOWE ZADANIA

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku Nr 164, poz.1027.) Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby upoważnione przez Prezydenta wydały 2 069 (w 2017 roku – 2 087) decyzji potwierdzających prawo do opieki zdrowotnej świadczeniobiorców, którzy nie są zaliczeni do kręgu osób „ubezpieczonych”.

Dział Finansowy – Sekcja Windykacji w 2018 roku wystawiała upomnienia osobom, które otrzymały decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach lub żądaniach zwrotu świadczeń.

Ilość wystawionych upomnień, tytułów wykonawczych oraz ilość decyzji o układach ratalnych z klientem przedstawia poniższa tabela.

Działalność w zakresie procedury windykacyjnej przedstawia się następująco:

Lp.	Treść	Dział Świadczeń Rodzinnych		Pomoc Społeczna		Fundusz alimentacyjny	Dział Dodatków Mieszkaniowych	
		ilość	wartość [zł]	ilość	wartość [zł]		ilość	wartość [zł]
1	wystawiono upomnienia	426	948 252,30	1 521	2 489 184,38	Prowadzą komornicy	1	671,04
2	Wystawiono tytuły wykonawcze	277	470 129,34	1 973	2 238 383,82	Prowadzą komornicy	1	671,60
3	Układy ratalne/ugody	238	610 072,16	49 decyzji na kwotę 103 499,97		28 układow ratalnych na kwotę 48 756,51 zł	2 decyzje na kwotę 23 680,43	

Należności w kwocie (MOPS 8 589 977,45 zł) oraz (GMINA 6 096 664,56 zł) odzyskano w wyniku potrąceń, wpłat własnych dłużników, rat oraz realizacji tytułów wykonawczych.

Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych w 2018 roku umorzono należności na ogólną kwotę 993 442,87 zł.

Tytuły dokonanych umorzeń przedstawia poniższa tabela.

Umorzenia

Tytuł dokonanych umorzeń	łączna liczba dokonanych umorzeń	łączna kwota dokonanych umorzeń [w zł]
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.	16	18 904,65
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego funduszu alimentacyjnego	11	15 211,77
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego dodatku mieszkaniowego	2	15 704,41
Umorzenia z tytułu opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej	39	855 493,99
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	5	4 086,59
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej	2	24 055,57

Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego	8	9 952,14
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku pielęgnacyjnego	3	570,48
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia pielęgnacyjnego	1	9 540,41
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na kontynuowanie nauki	5	7 087,92
Umorzenia z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego	2	27 906,82
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego dodatku wychowawczego na dziecko w rodzinie zastępczej	1	302,44
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku dla opiekuna	1	78,47
Umorzenia z tytułu opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej	1	1 800,00
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia rodzicielskiego	1	750,19
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku stałego	1	1 977,02
OGÓŁEM	99	993 422,87

Tytuły – 2 251 szt.

Upomnienia – 1 948 szt.

W 2018 roku w Zespole ds. Organizacji i Nadzoru MOPS została sporządzona 1 decyzja w sprawie zwrotu do budżetu Miasta Wrocławia dotacji celowej przekazanej organizacji pozarządowej na realizację zadania publicznego. Przedmiotowa decyzja została wydana przez Dyrektora MOPS, a podstawę prawną do jej podjęcia stanowiły przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Na podstawie art.18 ust.1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2016 roku poz.930) wypłacane jest wynagrodzenie dla opiekunów prawnych. W 2018 roku wypłacono je na ogólną kwotę 670 012,40 zł dla 93 opiekunów prawnych (mających pod opieką 168 osób). Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie postanowień sądowych.

Na przestrzeni lat 2014–2018 wyglądało to następująco:

	2014	2015	2016	2017	2018
Kwota wypłaconych wynagrodzeń [zł]	353 000	506 008	571 982	602 222	670 012
Ilość opiekunów prawnych	79	90	90	88	93
Ilość osób dla których została ustanowiona opieka prawna, która jest opłacana ze środków publicznych	119	140	162	154	168

Na podstawie prawomocnych wyroków Sądów powołujących się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28.03.2014 roku (sygn. akt III CZP 6/14) zostały wypłacone wynagrodzenia dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych. W 2018 roku wypłacono je na ogólną kwotę 76 473,81 zł dla 15 kuratorów (mających pod opieką 19 osób).

Konsultanci prawni udzielili porad prawnych 1 471 osobom i rodzinom.

W 2016 roku zostało zawarte kolejne porozumienie pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a Pogotowiem Ratunkowym we Wrocławiu. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony i ma na celu dalszą kontynuację zapewnienia pomocy w formie usług opiekuńczych w dni wolne od pracy i święta. Pomoc interwencyjna dotyczy szczególnie osób samotnych, które nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego, a wymagają pomocy osoby drugiej i polega na zapewnieniu niezwłocznej opieki w zakresie potrzeb bytowych (wyżywienie), jak i opieki pielęgniarskiej (pomoc w utrzymaniu higieny osobistej oraz zaleconej przez lekarza pielęgnacji, wykupienia zaleconych leków).

W 2018 roku Pogotowie Ratunkowe zgłosiło łącznie 18 osób do tej formy pomocy. Zgłoszenia przyjmuje dyżurujący pracownik Zespołu ds. Organizacji i Nadzoru.

Na wnioski składane przez Przewodniczących Komisji Rekrutacyjnych, Kierownicy Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, potwierdzili 85 okoliczności zawartych w oświadczeniach składanych przez rodziców i opiekunów prawnych oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dziećmi w procesie rekrutacji do publicznych przedszkoli, publicznych innych form wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych.

W ramach realizacji uchwały nr LV/1390/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 marca 2014 roku w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2014-2018, a także Zarządzenia nr 8784 Prezydenta Wrocławia z dnia 21 grudnia 2017 roku w sprawie określenia zasad postępowania przy kierowaniu osobami w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych do miejsc pobytu dostosowanych do ich potrzeb życiowych, MOPS przygotowuje skierowania do ww. miejsc pobytu. Skierowania podpisane były przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Łącznie w 44 miejscach pobytu przebywa na koniec 2018 roku 100 osób.

Od 2014 roku realizowane są uroczyste pochówki Dzieci Martwo Urodzonych. Zadanie realizują wspólnie z MOPS: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarząd Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu, Fundacja Evangelium Vitae, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 we Wrocławiu, Szpital Specjalistyczny

im. A Falkiewicza we Wrocławiu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu.

W 2018 roku odbyły się 3 takie uroczyste pochówki.

W roku 2018 roku Spółka „Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.” zgłosiła 75 osób ubiegających się o udzielenie ulgi w spłacie zadłużenia z tytułu korzystania z lokalu mieszkalnego celem potwierdzenia sytuacji materialnej przez pracownika socjalnego.

Pracownicy socjalni – zgodnie z rejonizacją – sporządzili łącznie 33 karty informacyjne u klientów korzystających z pomocy materialnej wypłacanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zgodnie z zarządzeniem nr 8034/13 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 lipca 2013 roku w sprawie określenia trybu postępowania przy udzielaniu pomocy repatriantom i członkom ich najbliższej rodziny, zapraszanych przez Gminę Wrocław do osiedlenia się we Wrocławiu, na pisemny wniosek Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2018 roku MOPS umieścił w mieszkaniach interwencyjnych znajdujących się w Ośrodku Opiekuńczo-Adaptacyjnym „Pensjonat dla Osób Starszych” przy ul. Kamieńskiego 190 we Wrocławiu 1 rodzinę repatriantów (2 osoby w rodzinie).

Sekcja Informatyki MOPS w roku 2018 oprócz bieżącej pracy administracyjno-serwisowej związanej z utrzymaniem ciągłości pracy, oprogramowania i infrastruktury informatycznej, przeprowadziła:

- zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem i licencjami (zestawy komputerowe, laptopy, drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, skanery itp.), w dwóch postępowaniach przetargowych, na łączną kwotę: 463 977 zł brutto;
- zakup przełączników sieciowych rdzeniowych CISCO Catalyst 9300 wraz z wdrożeniem, na łączną kwotę: 58 721,43 zł brutto;
- zakup macierzy dyskowej NetApp E2824 wraz z wdrożeniem, na łączną kwotę 58 361,04 zł brutto;
- zakup zapory sieciowej CISCO ASA 5516-X wraz z wdrożeniem, na łączną kwotę 37 862,08 zł brutto
- szkolenie użytkowników systemu informatycznego POMOST Std. dla 80 pracowników,
- pozyskanie 24 kwalifikowanych podpisów elektronicznych, za pośrednictwem CUI;
- pozyskanie licencji i wdrożenie nowych systemów: Oprogramowanie do Obsługi Świadczeń Wychowawczych - Dobry Start oraz Oprogramowanie do Obsługi Karty Polaka;
- uruchomienie projektu zakupu i wdrożenia nowego Systemu obsługi wrocławskiego Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje łącznie 77 nieruchomościami w tym:

Liczba nieruchomości	Właściciel nieruchomości	Tytuł prawny MOPS
54	Gmina Wrocław	trwały zarząd
7	Gmina Wrocław	umowa użyczenia
1	Gmina Wrocław	porozumienie
2	Spółka Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	umowa użyczenia
1	Spółka Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	umowa najmu
4	Spółdzielnia Mieszkaniowa	umowa najmu
5	Od osób fizycznych	umowa najmu
1	Polskie Koleje Państwowe – Oddział Gospodarowania Nieruchomościami we Wrocławiu	umowa najmu

1	Zespół Szkół Nr 18 we Wrocławiu	porozumienie
1	Towarzystwo Budownictwa Społecznego	umowa najmu

W 2018 roku Zespół ds. Organizacji i Nadzoru w Dziale Prawnym, Organizacji i Nadzoru sporządził 6 projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia (wszystkie przyjęte przez RMW) i 12 projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia, brał udział w 87 postępowaniach skargowo-wnioskowych normowanych przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego, w tym 76 spraw stanowiły skargi, pozostałe 11 – wnioski. Z podanej liczby spraw, 67 skargi oraz 8 wniosków załatwiono bezpośrednio poprzez udzielenie skarżącemu/wnioskodawcy odpowiedzi na skargę lub wniosek. Zespół ds. Organizacji i Nadzoru MOPS udzielał ponadto w 34 sprawach osobom zainteresowanym oraz uprawnionym podmiotom wyjaśnień dotyczących skarg, wniosków, petycji, postulatów, inicjatyw i interpretacji.

Sekcja ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi MOPS

nadzorowała w 2018 roku pracę 42 organizacji pozarządowych, którym zlecono 76 zadań:

- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu A;
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu B;
- prowadzenie środowiskowego domu samopomocy typu A i C;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego;
- organizowanie i prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- przygotowanie i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka zamieszkujących na terenie Wrocławia;
- kompleksowe wspieranie procesu usamodzielnienia dla osób dorastających w różnych formach pieczy zastępczej;
- prowadzenie zbiorowego żywienia w kuchniach charytatywnych i innych miejscach wydawania posiłków osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z Gminy Wrocław;
- przygotowanie Wigilii dla najuboższych mieszkańców Wrocławia;
- organizowanie i prowadzenie łaźni i magazynu wydającego odzież dla osób najuboższych i bezdomnych na terenie Gminy Wrocław;
- organizowanie i prowadzenie schronienia i magazynów wydających odzież dla osób bezdomnych posiadających ostatnie stałe zameldowanie w Gminie Wrocław;
- prowadzenie magazynów przekazujących żywność organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność na rzecz osób najuboższych;
- prowadzenie ogrzewalni oraz realizowanie pakietu interwencyjnego dla osób bezdomnych na terenie Gminy Wrocław;
- prowadzenie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn;
- prowadzenie ośrodka realizującego w sposób zorganizowany terapię i poradnictwo na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu;
- prowadzenie zespołu mieszkań chronionych dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- organizowanie i prowadzenie dziennych domów pomocy dla osób starszych z deficytem pamięci w tym min. DDP Senior +;
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 13 zadań zlecono w trybie artykułu 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Środki łącznie przekazane organizacjom w 2018 roku i podlegające rozliczeniu przez Sekcję wyniosły 33.223.441,64 zł w tym:

- 9.265.078,00 zł - zadania własne Gminy;
- 3.876.931,60 zł - zadania zlecone Gminy;
- 19.722.932,04 zł - zadania własne Powiatu;
- 358.500,00 zł - zadania zlecone Powiatu;

	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba nadzorowanych organizacji	31	31	32	43	42
Zadania własne Gminy [zł]	7 159 191	7 647 376	8.227 907	11 407 103	9 265 078
Zadania zlecone Gminy [zł]	2 254 182	2 389 650	2.844.161	2 853 000	3 876 932
zadania powierzone Gminy	0,00	0,00	44.620,00	0,00	0,00
Zadania własne Powiatu [zł]	17 281 890	18 245 426	19 552 712	19 486 793	19 722 932
Zadania zlecone Powiatu [zł]	310 000	346 864	341 000	358 500	358 500
Zadania powierzone Powiatowi [zł]	12 150	0,00	0,00	0,00	0,00
Środki łącznie przekazane organizacjom [zł]	27 017 413	28 629 316	31 010 400	33 801 700	33 223 442

Dnia 2 listopada 2018 roku na okres zimowy została otwarta całodobowa Ogrzewalnia dla osób bezdomnych (100 miejsc) prowadzona na zlecenie Gminy Wrocław przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie. Placówka usytuowana jest przy ul. Gajowickiej 62 we Wrocławiu.

Zmiany organizacyjne w MOPS

Od roku 2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przygotowuje się do oddzielenia pracy socjalnej i pomocy finansowej, scalając komórki organizacyjne, wypracowując jednolitą strukturę organizacyjną. Proces ten trwa w dalszym ciągu.

Proces wdrażania intensywnej pracy socjalnej (IPS) w MOPS Wrocław

Celem opracowania metodologii i narzędzi IPS, wyłoniono grupę pracowników reprezentantów poszczególnych komórek organizacyjnych i powstał zespół ekspercki. W skład zespołu weszli pracownicy socjalni, kadra kierownicza Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej oraz specjaliści Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny (CPSR) MOPS we Wrocławiu.

Ogółem utworzonych zostało 27 arkuszy różnorodnych narzędzi, w większości diagnostycznych, które miały ułatwić i usystematyzować poszczególne etapy pracy z klientem. W toku prac ustalony został algorytm stosowania poszczególnych narzędzi w procesie oraz uzgodniono, które z narzędzi są obligatoryjne, a które fakultatywne. W kolejnych latach przeprowadzono pilotaż stosowania narzędzi, a także szereg szkoleń dla pracowników dotyczących ich stosowania. Od 2016 roku IPS realizowana jest w ZTPS 5, od 2018 w ZTPS 3.

W roku 2018 w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej nr 5 oraz 4 i 3 w ramach WM@ i PAS-ja, a także 1, 2, 6, 7 i ZOBU w ramach projektu PAS-ja prowadzony był program Intensywnej Pracy Socjalnej (IPS), który polegał na testowaniu rozdzielania pracy socjalnej od pomocy finansowej. Program realizowało łącznie 44 pracowników socjalnych, przygotowanych do realizacji zadania (5 wyłącznie IPS, 35 w ramach WM@, 21 w ramach PAS-ja). Do udziału w programie skierowanych zostało 321 osób. 197 osób było uczestnikami projektu Wrocław Miastem @ktywnych, 92 osoby były uczestnikami projektu PAS-ja, 66 osób skorzystało z wyłączonego IPS w ZTPS 3 i 5. Spośród osób korzystających z wyłączonego IPS 35 zaprzestało korzystania ze świadczeń MOPS. W ramach projektów nie były prowadzone indywidualne statystyki dotyczące skuteczności IPS. Wobec uczestników IPS zastosowano grupowe warsztaty kompetencji społecznych, które pozwoliły na wzbogacenie tej formy wsparcia. Pracownicy realizujący IPS otrzymali wsparcie w formie trzech szkoleń zewnętrznych:

- -terapia skoncentrowana na rozwiązaniu;
- -zastosowanie dialogu motywacyjnego w pracy z klientem;
- -praca z rodziną w ujęciu systemowym.

Ponadto zorganizowanych zostało siedem szkoleń wewnętrznych między innymi: stosowanie kontraktu socjalnego; praca z trudnym klientem; motywowanie klienta do działania; umiejętne zarządzanie złością. Pracownicy realizujący IPS w ZTPS 5 prowadzili spotkania informacyjne z pracownikami innych ZTPS-ów celem propagowania metody (w spotkaniach udział wzięli pracownicy ZTPS 2, 3, 4 i 6). Odbyły się dwa spotkania pracowników realizujących IPS w ZTPS 3 i 5 oraz przygotowujących się w ZTPS 4 celem uwspólniania wiedzy, wzajemnego wspierania i rozwoju narzędzi intensywnej pracy socjalnej. Przeprowadzonych zostało również szereg konsultacji indywidualnych z pracownikami socjalnymi Ośrodka zainteresowanych IPS. W roku 2019 IPS będzie wdrażany w dalszym ciągu w ZTPS 3 – zaangażowanych jest 3 pracowników, tą formą pracy socjalnej planuje się objąć 20 osób niezależnie od uczestnictwa w projekcie PAS-ja. W ZTPS 5 również nadal będzie wdrażany IPS – zaangażowanych jest 2 pracowników z opcją rozszerzenia do 3 osób w zależności od możliwości kadrowych, pomocą w formie IPS objętych zostanie co najmniej 30 osób (45 w przypadku 3 pracowników socjalnych). ZTPS 4 planuje wdrożenie IPS w II połowie roku 2019 i zaangażowanie do tego celu jednego pracownika socjalnego. Pracownicy socjalni pozostałych Zespołów będą brali udział w szkoleniach przygotowujących do wdrożenia IPS. Wszyscy pracownicy socjalni, a w szczególności pracownicy wskazani do prowadzenia w przyszłości IPS mają stały dostęp do superwizji psychologicznej, indywidualnej i grupowej, do superwizji pracy socjalnej i wsparcia specjalistycznego.

WROCLAWSKIE CENTRUM OPIEKI I WYCHOWANIA

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania przy ul. Lekcyjnej 29 jest jednym z elementów systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. WCOW jest jednostką organizacyjną Miasta działającą w formie jednostki budżetowej.

Misją Centrum jest:

- - współpraca z rodziną i otoczeniem wychowanka w celu jego powrotu do domu rodzinnego lub znalezienie najlepszego rozwiązania dla danego dziecka w konkretnej sytuacji życiowej,
- - staranie, by dzieciom pozbawionym zainteresowania i właściwej opieki w rodzinnych domach stworzyć dom zastępczy, w którym mogą czuć się jak u siebie.

WCOW zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

WCOW posiada 180 miejsc - w 2018 roku została zamknięta Placówka nr 8 z 6-osobowym limitem miejsc.

Wychowankowie WCOW mieszkają w Placówkach usytuowanych w 11 lokalizacjach:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 typu socjalizacyjno-interwencyjnego przy ul. Lekcyjnej 29 we Wrocławiu, limit miejsc: 30; (każda grupa liczy 10 wychowanków);

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Poleska 15/31 we Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Legnicka 21/9 we Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kamieńskiego 253/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Litewska 72/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 7 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kamieńskiego 253/2 we Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 9 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Legnicka 21/10 Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 10 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Borowska 181-187 we Wrocławiu, limit miejsc: 30; (każda grupa liczy 10 wychowanków);
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 11 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Gazowa 22/3 we Wrocławiu, limit miejsc 10
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 13 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kołłątaja 31/3 we Wrocławiu, limit miejsc 12
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 14 typu socjalizacyjno- interwencyjnego ul. Podwale 67/8 i 8a we Wrocławiu; limit miejsc 14;

Struktura organizacyjna WCOW obejmuje: Dział Finansowy z podległym mu Działem Obsługi oraz Dział Organizacyjno-Kadrowy, wydzielony został również Zespół specjalistów, w skład którego wchodzi: pedagodzy, psychologowie, terapeuci, pracownicy socjalni, pielęgniarki i zatrudnieni na umowach cywilno-prawnych logopedzi. WCOW dysponuje 146 etatami podzielonymi zgodnie z Regulaminem organizacyjnym w następujący sposób:

- Dyrektor-1
- Zastępca Dyrektora – 2 (1+2x1/2)
- Główny Księgowy – 1
- Kierownik komórki organizacyjnej – 3
- Pracownicy administracyjni – 10
- Pracownicy obsługi – 20
- Specjaliści – 29,5
- Starszy wychowawca-koordynator – 1
- Wychowawcy i opiekunowie dziecięcy – 78,5

W 2018 roku we WCOW przeprowadzono 9 kontroli.

Placówki WCOW były kontrolowane 5-krotnie przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki, były to kontrole planowe - wszystkie kontrole zakończyły się pozytywną oceną funkcjonowania Placówek, zapewniających właściwy standard opieki oraz odpowiednio wykwalifikowaną kadrę. Przeprowadzono również kontrole kompleksowe bloków żywienia w Placówkach nr 1 i nr 10 - obie kontrole z pozytywnym wynikiem.

Wydział kontroli UM Wrocław przeprowadził dwie kontrole doraźne w Placówce nr 4 i 10 w wyniku kontroli ustalono, że pracownicy WCOW w obu przypadkach działali zgodnie z procedurami.

W 2018 roku pracownicy WCOW uczestniczyli w szeregu szkoleń z zakresu zmieniających się przepisów prawa oraz pogłębiających ich kompetencje, tj.:

- Szkolenie z RODO dla wszystkich pracowników;
- Szkolenia HACAP dla pracowników kuchni;
- Warsztaty kulinarne dla pracowników kuchni;
- Szkolenia z zakresu prawa pracy, księgowości- dla pracowników administracji;

Członkowie Zespołu Specjalistów oraz wychowawcy działając na rzecz wsparcia oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci zabezpieczonych we WCOW zorganizowali lub brali udział w następujących szkoleniach:

- "Międzynarodowa Konferencja Naukowa: Terapia Poznawczo-Behawioralna w Polsce i na Świecie", ECS-pl. Solidarności, Gdańsk;
- „Trening interpersonalny i intrapsychiczny w podejściu poznawczo-behawioralnym z elementami terapii schematów”, prowadzony przez superwizora PTPPB Sylwię Pieńkowską;
- Seminarium pt. „Psychoterapia - ramy teoretyczne i możliwości zastosowań praktycznych.” Wrocławska Fundacja Ochrony Zdrowia Psychicznego i Rozwoju Psychoterapii, Wrocław;
- „Poznawczo-behawioralna terapia zaburzeń osobowości Borderline według A.Freeman”, nODN Poza Schematami, ul. Mickiewicza 8/6, Warszawa;
- Międzynarodowe Sympozjum Naukowe PTPB, w tym warsztat „Terapia osób z mutyzmem wybiórczym”;
- Zimowa Szkoła Terapii Schematu – „Specific treatment populations: Borderline and Narcissistic Personality Disorders”;
- „Trening interpersonalny i intrapsychiczny w podejściu poznawczo-behawioralnym z elementami terapii schematów”, prowadzony przez superwizora PTPPB Sylwię Pieńkowską;
- Organizacja szkolenia wewnętrznego „Problematyka zachowań autodestrukcyjnych u dzieci i młodzieży i postawy suicydalne”;
- Spotkanie z przedstawicielami Policji na terenie WCOW – usprawnienie współpracy;
- Spotkanie z asystentami pracy z rodziną w CPSR;
- Organizacja szkolenia z zakresu żywienia niemowląt dla Placówki nr 4, w której przebywają nieletnie matki;
- Spotkanie z przedstawicielami SP 90 na terenie WCOW przy ul. Borowskiej;
- Organizacja szkolenia wewnętrznego – trening redukcji stresu, trening uważności – przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu;
- Udział pracowników WCOW w konferencji „przestępczość i demoralizacja nieletnich – jak im przeciwdziałać?”;
- Szkolenie z zakresu żywienia niemowląt droku Serafinowicz POZ – Placówka nr 10;
- Organizacja szkolenia wewnętrznego „Elementy treningu zastępowania agresji w pracy z dzieckiem”;
- Organizacja dni zdrowia dla Placówek nr 10, 4 i 7;
- Superwizje koleżeńskie wewnętrzne – na bieżąco, adekwatnie do potrzeb – dla osób zainteresowanych i z ich inicjatyw;
- Superwizje dla zespołów wspierających POW nr 4, 7 i 2– według zgłaszanych potrzeb.

Realizacja zadań zespołu specjalistów.

Zadaniem nadrzędnym zespołu specjalistów Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania jest wsparcie merytoryczne pracy wychowawców na rzecz dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum oraz ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia dzieciom opieki i wychowania oraz zaspokojenia niezbędnych potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych, z poszanowaniem podmiotowości podopiecznych i ich systemów rodzinnych.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami organizacyjnymi Zespół realizował swoje zadania przy pomocy specjalistów: pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa, terapeuty, logopedy i pielęgniarki, przyporządkowanych do wsparcia wyznaczonych grup wychowawczych.

W uzasadnionych przypadkach korzystano także ze wsparcia seksuologa oraz przedstawicieli innych specjalizacji, adekwatnie do potrzeb i treści wnoszonych przez wychowanków.

Zakres wykonanych przez Zespół działań w okresie sprawozdawczym skupiał się zasadniczo na realizacji działań w następujących obszarach

- Praca z rodziną oraz regulacja sytuacji prawnej dzieci zabezpieczonych we WCOW, a szczególnie:
 - diagnostyka rodzin pochodzeniowych dzieci umieszczonych w WCOW pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu,

- współpraca z rodzicami biologicznymi nakierowana na aktywizację systemu rodzinnego do wykorzystania własnych zasobów w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej będącej przyczyną zabezpieczenia dziecka w placówce,
- współpraca w ZTPS, sądami, kuratorami, policją, asystentami rodzin i innymi instytucjami działającymi na polu niesienia pomocy osobom potrzebującym w zakresie pogłębienia diagnostyki środowisk rodzinnych dzieci umieszczonych w WCOW oraz objęcia wsparciem w/w systemów rodzinnych nakierowanym na wzrost możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego,
- bieżące monitorowanie sytuacji w rodzinach pochodzeniowych dzieci przebywających na przepustkach i urlopowanych,
- ustalanie uprawnień do dochodów dzieci, w tym alimentów.
- Procesy adopcji dzieci zabezpieczonych we WCOW w przypadku uregulowania ich sytuacji prawnej poprzez pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców, a w szczególności:
 - opieka terapeutyczna, psychologiczna i pedagogiczna wobec dzieci pozostających w procesie adopcyjnym uwzględniająca szczególne potrzeby emocjonalne wychowanków w tym okresie,
 - ścisła współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym,
 - ścisła współpraca z kandydatami na rodziny adopcyjne,
 - ścisła współpraca z systemami rodzinnymi nakierowana na złagodzenie skutków emocjonalnych dzieci przygotowywanych do życia w rodzinach adopcyjnych.
- Budowanie diagnozy i jej aktualizacji oraz procesem opiekuńczo-wychowawczym i edukacyjnym dzieci zabezpieczonych we WCOW, w tym szczególnie:
 - opieka psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna, medyczna i logopedyczna nad wychowankami WCOW zgodnie z ich potrzebami,
 - prowadzenie zajęć specjalistycznych indywidualnych i grupowych z wychowankami WCOW adekwatnie do potrzeb oraz organizowanie roku szkolnego dzieci,
 - współpraca z lekarzami specjalistami i wykonywanie konsultacji w obszarze psychiatrycznym oraz neurologicznym oraz innymi adekwatnie do potrzeb dzieci,
 - organizacja zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
 - współpraca z instytucjami działającymi na polu pomocy rodzinie i dziecku, między innymi z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Sądami Rodzinnymi, Policją, szkołami i innymi adekwatnie do potrzeb,
 - sporządzanie diagnoz, raportów i opinii na temat sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
 - współpraca z rodzinami zaprzyjaźnionymi,
 - ścisła współpraca z wychowawcami na rzecz usprawniania procesów opiekuńczych wobec dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, w ramach usprawniania procesów pracy, członkowie Zespołu specjalistów brali udział w trzykrotnym monitoringu dokumentacji wychowanków, organizowanym w systemie kwartalnym oraz w organizowanych adekwatnie do potrzeb spotkaniach zespołów przedmiotowych o charakterze informacyjno-organizacyjnym. Dodatkowo wykonano monitoring potrzeb zdrowotnych dzieci i stan realizacji zadań w tym obszarze. W cyklach półrocznych wykonano monitoring stanu realizacji kontaktów psychologów i pedagogów z MOS/MOW itp. w sprawach wychowanków tam przebywających – luty i czerwiec 2018 roku

W cyklach półrocznych wykonano także monitoring stanu realizacji wywiadów środowiskowych pracowników socjalnych z udziałem wychowawców – luty i czerwiec 2018 roku

W ramach tworzenia spójnego systemu oddziaływań środowisk działających na polu pomocy dziecku i rodzinie, szczególnie w zakresie oddziaływań na systemy rodzinne oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, Zespół specjalistów zorganizował i uczestniczył w spotkaniach z przedstawicielami Komendy Wojewódzkiej Policji (Wydział Prewencji oraz Zespół ds. Nietletnich i Patologii) oraz przedstawicielami Komisariatów Policji (Zespoły ds. Nietletnich), jak również z przedstawicielami Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny we Wrocławiu zwłaszcza pod kątem pogłębienia

współpracy z asystentami rodzin. W okresie sprawozdawczym wdrożono do realizacji następujące programy/projekty dla poszczególnych grup wychowawczych, adekwatnie do potrzeb:

I półrocze roku szkolnego 2017/2018 – kontynuacja w okresie sprawozdawczym

- „Porozmawiajmy o emocjach” – Placówka nr 1;
- Jasełka – inicjatywa teatralna z udziałem dzieci i ich rodziców oraz pracowników WCOW – Placówka nr 1;
- Aktywni razem – zajęcia sportowe dla dzieci z zaangażowaniem rodziców – Placówka nr 1;
- „Komunikujmy się lepiej” – Placówka nr 7;
- Dogoterapia – Placówka nr 7;
- Edukacja seksualna – Placówka nr 4 i nr 7;
- Edukacja prawna dla młodocianych matek – Placówka nr 4;
- Rozwój umiejętności personalnych i społecznych – Placówka nr 2 i nr 6;
- Kształtowanie kompetencji społeczno-emocjonalnych – Placówka nr 10;
- Przeżywajmy emocje świadomie – Placówka nr 10;
- Akademia talentów – Placówka nr 10;
- Bezpieczeństwo w sieci – Placówka nr 13 i nr 14;
- Znajdź właściwe rozwiązanie – Placówka nr 3 i nr 9;
- Projekt psychoedukacyjny przy współpracy z NEUROMED dla części Placówki nr 10;

II półrocze roku szkolnego 2017/2018

- Razem znaczy więcej, lepiej, skuteczniej – Placówka nr 10
- Trening zastępowania agresji – Placówka nr 10
- Stop uzależnieniom - Placówka nr 7
- Rozwój kompetencji personalnych i społecznych – Placówka nr 4
- Trening kompetencji wychowawczych – Placówka nr 4
- Otwarta grupa wsparcia dla wychowanków, którzy adaptują się do pobytu w instytucjonalnej pieczy zastępczej – Placówka nr 10
- Kształtowanie kompetencji społeczno-emocjonalnych – Placówka nr 10
- Profilaktyka uzależnień – Placówka nr 13 i nr 14
- Bezpieczeństwo w sieci. Stop cyberprzemocy – Placówka nr 13 i nr 14
- Zagrożenia związane z używaniem dopalaczy – Placówka nr 3 i nr 9

I półrocze roku szkolnego 2018/2019

- „ABC dla młodzieży usamodzielniającej się z placówek opiekuńczo- wychowawczych”.
- Warsztaty kształtowania umiejętności psychospołecznych „LUBIĘ SIEBIE” – zajęcia dotyczące poczucia własnej wartości.
- PROGRAM PROFILAKTYCZNY, którego celem jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju wychowanka, wzmacnianie czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka.
- „Żyj i daj żyć innym, czyli Twoja wolność kończy się tam gdzie zaczyna się wolność drugiej jednostki” – wzmacnianie kompetencji społecznych.

Zespół specjalistów w okresie sprawozdawczym każdorazowo włączał się do udziału w różnorodnych imprezach okolicznościowych organizowanych na rzecz dzieci zabezpieczonych we WCOW udzielając adekwatnego do potrzeb wsparcia zarówno dzieciom jak i ich opiekunom.

W ciągu roku wraz z wychowankami realizowane były następujące projekty:

• Lato w Teatrze 2018

W ciągu dwóch tygodni między 25.06-7.07.2018 roku uczestnicy pod opieką artystów i pedagogów wzięli udział w zajęciach ruchowo-pantomimicznych, teatralnych, plastyczno-scenograficznych i ogrodniczych, których tematem był OGRÓD. Wśród uczestników byli również wychowankowie Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania.

W trakcie warsztatów dzieci robiły doniczki, grządki i pływające ogrody, ale odnalazły także ogrody u siebie samych, poprzez warsztaty uczyły się je pielęgnować.

- **Akademia Marzycieli w Barcelonie**

We wrześniu 2018 roku grupa 7 wychowanków wraz z opiekunami miała możliwość zrealizowania wycieczki do Barcelony. To nie pierwsza międzynarodowa wyprawa wychowanków WCOW, ale pierwsza podróż samolotem. Dzięki wsparciu sponsorów udało się spędzić kilka dni w przepięknej Katalonii. Obowiązkowa stała się wizyta na stadionie Camp Nou, która była wielkim marzeniem naszych WCOW-owych piłkarzy. Młodzież poznała również najbardziej znane zabytki Barcelony, a także kulinarne przysmaki. Mamy nadzieję, że to nie ostatnia taka podróż. Dzięki takim inicjatywom nie tylko spełniamy marzenia, ale również nabywamy wielu umiejętności społecznych.

- **Współpraca ze sponsorami.**

W 2018 roku nie zabrakło wielu wydarzeń dla dzieci i młodzieży, organizowanych przy wsparciu sponsorów. Stała współpraca z największymi firmami, m.in.: Credit Suisse, EY Global Services Sp. z o. o , Kaufland Polskie Markety, Herbapol, Kogeneracja SA, Credit Agricole, Fundacja ING, Mercedes Benz, pozwoliła zrealizować wiele warsztatów, wyjazdów, wyjść kulturalnych, edukacyjnych. Wsparcie Fundacji, takich jak Fundacja MAIO, Fundacja DOM Dbamy o Młodych, Polska Fundacja Wychowania Fizycznego oraz Fundacja Love Dance Help i wiele innych, przyczyniła się do rozwoju kompetencji społecznych wychowanków, a także zwiększenia zainteresowania sportem oraz poszukiwania alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

- **Festyn WCOW**

Tradycją już jest organizacja festynu dla wszystkich wychowanków i pracowników Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania. W 2018 roku festyn zorganizowano we współpracy ze Strażą Miejską, na wrocławskich Partynicach. Festyn odbył się w klimacie Dzikiego Zachodu, gdzie na dzieci i młodzież czekało wiele atrakcji. Zwieńczeniem festynu był mecz piłki nożnej drużyn WCOW i Straży Miejskiej. Drużyna WCOW wygrała, ale nieoficjalnie wiemy, że Straż Miejska zacięcie trenuje, by w 2019 roku zdobyć pierwsze miejsce.

- **Współpraca z wolontariuszami**

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania z roku na rok zyskuje nowych wolontariuszy oraz firmy, które w ramach swoich działań CSR chcą wesprzeć wychowanków naszej placówki. Dzięki takim inicjatywom udało nam się wyremontować wiele pomieszczeń WCOW, zwłaszcza pokoi dzieci, organizować wiele wyjść kulturalnych i sportowych. Wolontariusze świadczyli niezastąpioną pomoc edukacyjną.

W placówkach zapewnia się opiekę i wychowanie dzieciom starszym ze szczególnym uwzględnieniem przygotowania do procesu usamodzielnienia. W tym celu realizowanych jest szereg projektów we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, które zapewniają możliwość nabywania przez wychowanków kompetencji miękkich jak i praktycznych umiejętności w realnym środowisku, z którym zmierzają się oni po opuszczeniu placówki. Organizowane zajęcia pozwalają także na ekspresję emocjonalną i rozwijanie talentów w ramach przedsięwzięć artystycznych.

- Kontynuacja współpracy z firmą MERCEDES-BENZ Grupa Wróbel w zakresie wspomaganie edukacji oraz rozwoju zawodowego wychowanków, w ramach projektu zatrudniała wychowanków WCOW w okresie ferii, weekendów, kontynuuje zatrudnienie w okresie wakacyjnym. Z pracy sezonowej skorzystało kilku wychowanków. Jednego zatrudniono na stałą umowę o pracę.
- W ramach projektu „Napraw swój los”, wychowankowie wyjechali na trzydniową wycieczkę do Trójmiasta.
- Kontynuowano współpracę z Wrocławskim Parkiem Technologicznym obejmującą warsztaty kompetencji miękkich oraz zajęcia technologiczne w kontekście usamodzielnienia wychowanków a także warsztaty nakierowane na zapobieganie

- dyskryminacji. W ramach współpracy młodzież wyjechała na warsztaty terenowe na poligon w Międzylesiu we współpracy z organizacją Ludzie Armii.
- Kontynuacja współpracy z EY Global Services Sp. z o. o. w zakresie wsparcia edukacyjnego (24 wolontariuszy udzielało stałych korepetycji z przedmiotów ścisłych oraz języków obcych). W ramach współpracy zorganizowano także Sportowy Piknik z nagrodami oraz Kiermasze Świąteczne oraz liczne międzynarodowe warsztaty kulinarne.
 - Współpraca w ramach projektu Szkoły Promujące Zdrowie (wychowankowie wzięli udział w konkursach wiedzy oraz dorocznym wyścigu Smoczych Łodzi).
 - Rozpoczęto współpracę z Pogromem Wichra w ramach organizacji ekstremalnych biegów przełajowych. W ramach projektu wychowankowie wzięli udział w licznych zawodach sportowych (biegi ekstremalne) w mieście oraz poza Wrocławiem.
 - Kontynuowano współpracę z OHP we Wrocławiu w ramach rozwoju artystycznego wychowanków (współorganizacja konkursów plastycznych, współpraca w ramach bezpłatnych badań sanitarno-epidemiologicznych).
 - Współorganizowano z firmą Drukomat.pl akcję charytatywną, z której dochód przeznaczono na rozwój artystyczny wychowanków i wyjazd kolonijny w Karkonosze do Miłkowa.
 - Współorganizowano akcję charytatywną z okazji Dnia Dziecka z Samól Tatroo, z zebranych środków zakupiono sprzęt sportowy oraz dofinansowano wyjazdy wakacyjne.
 - We współpracy z placówką opiekuńczo-wychowawczą w Pszczynie zorganizowano tygodniowy wyjazd w Beskid Żywiecki.
 - Organizowano i monitorowano proces usamodzielnienia wychowanków we współpracy z MOPS i Młodzieżowym Centrum Wsparcia.
 - Współorganizowano udział wychowanków w międzynarodowym projekcie Brave Kids Festiwal obejmującym trzytygodniowe warsztaty artystyczne w Przemyśle zakończony wystawieniem spektaklu w Hali Stulecia.
 - Współorganizowano udział wychowanków w projekcie „Żywej Biblioteki” (cały rok), w ramach której wychowankowie mogli konfrontować swoje historie życiowe z wieloma ciekawymi ludźmi ze świata sportu, mediów i sztuki.
 - Współpracowano z fundacją Pozytywka w ramach organizacji cyklicznych zajęć sportowych.
 - Współpracowano z instytucjami kulturalnymi Wrocławia w ramach organizacji wyjazdów wychowanków (kino, teatr, Aquapark, Spartan, Stadion Wrocław, Park Trampolin itd.).
 - Kontynuowano współpracę z XL Catlin, dzięki której wyremontowano Placówkę nr 13 przy ul. Kołłątaja 31/3.
 - Kontynuowano współpracę ze Strażą Miejską w ramach organizacji zajęć profilaktyki zagrożeń współczesnego świata (cały rok) oraz Pikniku Western.
 - Kontynuowano współpracę z Miejskim Centrum Wolontariatu i Stowarzyszeniem Żyj Kolorowo w zakresie zorganizowania pracy wolontariuszy z Chin na rzecz wychowanków WCOW. W ramach projektu wolontariusze we wszystkich domkach organizowali animacje językowe, warsztaty kulinarne, międzykulturowe warsztaty integracyjne (lipiec).
 - Prowadzono projekt usamodzielnień z Mind Valve obejmujący warsztaty kompetencji, kształtujące poczucie sprawczości w oparciu o nowoczesne formy metodyczne we współpracy z jednostkami akademickimi.
 - Zorganizowano wyjazd kolonijny do Pogorzeliczy.
 - We współpracy z AWF Wrocław wychowankowie realizowali stale zajęcia na ścianie wspinaczkowej zakończone wyjazdem na skałki w Sokolikach.
 - Nawiązano współpracę z IMPEL Wrocław w ramach przygotowania wychowanków do rynku pracy z gwarancją realnego zatrudnienia w firmach obsługiwanych przez IMPEL.

- Kontynuowano stałą współpracę z firmą Kaufland w ramach wsparcia rzeczowego placówki (m.in. paczki świąteczne).
- W ramach projektu z firmą ING Bank realizowano prace remontowe i wyposażenia wnętrz w Placówce nr 10.
- Tworzono profil WCOW na portalu społecznościowym Facebook.

01 września 2018r rozpoczęła się realizacja projektu pt.: PODRÓŻ DO DOMU - wsparcie podopiecznych Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania oraz ich rodzin poprzez realizację wybranych usług aktywnej integracji współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego; Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014- 2020, Poddziałanie: 9.2.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych - ZIT WROF.

W ramach realizacji zadania: Tworzenie warunków do powstania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, zrealizowano:

- **XIV Koncert „Aniołkowe Granie”**

29 stycznia 2018 roku we Wrocławskim Teatrze Lalek odbył się XIV koncert charytatywny „Aniołkowe Granie”. Kolejny raz w Teatrze Lalek odbył się koncert finałowy akcji, której nadrzędnym celem jest propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego. Do XIV edycji przystąpiły 22 miasta z całej Polski, tym samym projekt zainicjowany we Wrocławiu staje się projektem ogólnopolskim. Akcja doczekała się swojej piosenki i teledysku <https://www.youtube.com/watch?v=Tn8wR5o3L7Q>. Ma również dedykowaną stronę na Fb i pod adresem www.aniolkowegrание.pl

- **I OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA „Rodzina zastępcza- przyszłość wsparcia rodziny w kryzysie?” (12 października 2018 roku).**

Konferencja pod honorowym patronatem Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza, Rektora Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu dr hab. Andrzeja Rokity, Dziekana Wydziału Fizjoterapii AWF we Wrocławiu prof. dr hab. Anny Skrzek z udziałem gościa specjalnego prof. dr hab. Elżbiety Zakrzewskiej-Manterys z Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego.

DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH „DZIECIĘCY DOM”

Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” w roku 2018 kontynuował swoją działalność instytucjonalnej pieczy zastępczej w ramach pięciu placówek: Placówka Interwencyjna nr 1, Placówka Interwencyjna nr 5, Placówka Socjalizacyjna nr 2, Placówka Specjalistyczno – Terapeutyczna nr 3 i Placówka Specjalistyczno – Terapeutyczna nr 4. Przedmiotem działalności Dziecięcego Domu jest zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców, w ramach limitu miejsc: **66**.

W roku 2018 w Dziecięcym Domu przebywało ogółem **122** dzieci. Z tej liczby przyjętych zostało na wniosek sądu – **114** dzieci, w wyniku interwencji policji – **8** dzieci. Ogółem w roku sprawozdawczym przyjęto **57** dzieci a wypisano **51** w tym: w wyniku podjętej przez rodziców współpracy **21** dzieci powróciło do swoich rodzin, we współpracy z sądami i ośrodkami adopcyjnymi umieszczono **22** dzieci w rodzinach adopcyjnych i **4** dzieci w rodzinach zastępczych, przekierowano **4** dzieci do innych placówek (Pogotowie Rodzinne, Rodzinny Dom Dziecka, Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania).

Funkcję opiekuna prawnego sprawował specjalista pracy z rodziną dla **36** wychowanków.

Analiza ruchu wychowanków w Dziecięcym Domu w latach 2017 - 2018

	2017	2018
Przebywało ogółem dzieci	122	122
• na wniosek sądu	114	114
• z interwencji policji	18	8
Przyjęto ogółem	62	57

Wypisano ogółem	52	51
• do rodziny własnej	18	21
• do rodziny adopcyjnej	24	22
• do rodziny zastępczej	7	4
• do innych placówek	3	4

Sprawozdanie z wykonania budżetu:

W roku 2018 wydano na działalność Dziecięcego Domu kwotę 5 685 693, 22 PLN.

OPIEKA MEDYCZNA

Wszystkim wychowankom zapewniono całodobową opiekę pielęgniarską oraz codzienną opiekę lekarza pediatry.

OPIEKA SPECJALISTYCZNA I TERAPEUTYCZNA

W roku 2018 psychologowie realizowali swoje obowiązki w stosunku do **116** dzieci.

PRACA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZA

W Dziecięcym Domu prowadzone były zajęcia dydaktyczno – wychowawcze na podstawie Ramowego Roczego Planu Pracy oraz według Harmonogramu Imprez i Uroczystości w ramach których przeprowadzono:

- zajęcia specjalistyczne (grupowe i indywidualne) z wykorzystaniem elementów Integracji Sensorycznej, metody Montessori i Sherborne, Dobrego Startu;
- zajęcia edukacyjne w Centrum Edukacji Wrocławskiego Parku Technologicznego, Fabryce Lizaków (warsztaty wytwarzania słodyczy), w DOLBY Laboratories (warsztaty dźwiękowe), w Hydropolis, w Muzeum Poczty i Telekomunikacji (warsztat znaczków pocztowych), Muzeum Przyrodniczym, Papugarni, ZOO team – Muzeum Dzikich Zwierząt;
- zajęcia kulturalne: wyjścia do kina, opery („Cyganeria”, „Zemsta Nietoperza”) Teatru Lalek, Narodowego Forum Muzyki, udział w spektaklu interaktywnym „Kosmiczna Dziura”; przygotowanie przez dzieci tanecznego programu artystycznego z okazji Dnia Dziecka i na zakończenie roku szkolnego w formie podziękowania dla nauczycieli i studentów – wolontariuszy;
- zajęcia kulinarno – poznawcze: pieczenie ciastek, pierników, cykl zajęć przybliżających egzotyczne przyprawy, owoce, bakalie itp.;
- zajęcia z edukacji regionalnej „Poznajemy Wrocław i okolice”: „Legendsy Ostrowa Tumskiego” „Bulwary mosty i wyspy Wrocławia”, „Odra – wycieczka statkiem”, „Szynobusem do Trzebnicy i śladami kocich łap”, „Pieszko do Wojnowa”, „Panorama Wrocławia z tarasu Sky Tower”;
- zajęcia sportowe: na basenie, nauka jazdy na łyżwach, „Święto Sportu” w Liceum Ogólnokształcącym Nr II, zajęcia sportowe na boisku LO nr II;
- wycieczki krajoznawcze i rekreacyjne na Słężę, do lasu w okol. Gruszczyki; pielgrzymka do Częstochowy oraz wyjazd do Parku Rozrywki „legenda” w Chorzowie; organizowany był wypoczynek letni: trzytygodniowy turnus w terminie 18.06 – 09.07.2018 roku nad jeziorem w Wieleniu przy wsparciu finansowym Stowarzyszenia „Razem z dzieckiem”;
 - udział w różnych imprezach: organizowanych przez sponsorów w restauracji „Kuchnia Marche”, „Wanda”, „Mc Donald’s”, „KFC”, lodziarni „Grycan” oraz cukierni „Tralala”, bale karnawałowe: Bal Wszystkich Świętych w parafii NSJ, szkolne bale karnawałowe i dyskoteki, zajęcia taneczne i plastyczne organizowane w Dziecięcym Domu i poza nim (zaproszenia do liceum, szkoły podstawowej, przedszkola, ośrodka duszpasterstwa akademickiego);
 - udział w życiu społecznym Wrocławia: obecność na uroczystości pożegnania prezydenta Rafała Dutkiewicza i zaprzysiężenia prezydenta Jacka Sutryka, wizyta w ratuszu – ubieranie choinki u prezydenta;
 - w roku 2018 zorganizowano wychowankom uroczystości związane z kultywowaniem tradycji: wizyta duszpasterska „Kolęda” (dzieci przedstawiły

Jasełka „Broda Heroda”), Powitanie Wiosny – konkurs na Marzannę, Święta Wielkanocne, Święto Pracy, Dzień, Flagi, Święto Konstytucji 3 Maja, Dzień Dziecka, Wszystkich Świętych, Św. Mikołaja, Boże Narodzenie. Organizowano wychowankom dzień urodzin. Czwooro wychowanków przystąpiło do I Komunii św., dwoje wychowanków świętowało pierwszą rocznicę tej uroczystości.

WARUNKI SOCJALNO – BYTOWE

W celu realizacji zadań statutowych zapewniono wychowankom warunki socjalno – bytowe zgodne z obowiązującymi standardami, z uwzględnieniem wieku i potrzeb dzieci. W roku 2018 przeprowadzono remont Placówki nr III. Pokoje dziecięce zostały wyposażone w nowe meble zgodnie z wyborem dzieci.

MIEJSKIE CENTRUM USŁUG SOCJALNYCH WE WROCŁAWIU

W 2018 roku Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu (MCUS) zapewniało opiekę dla **774 mieszkańców Wrocławia średniomiesięcznie**, w tym opiekę całodobową

w domach pomocy społecznej dla **640 mieszkańców średniomiesięcznie** i dzienną opiekę w ośrodkach wsparcia dla **134 klientów średniomiesięcznie**. Podopiecznymi są osoby, które uzyskały uprawnienia do określonej formy pomocy społecznej decyzją administracyjną wydaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach powyższych zadań zapewniano mieszkańcom i klientom odpowiednio usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające, w tym z zakresu terapii zajęciowej, poprawiającej sprawność ruchową i psychofizyczną oraz wspierającą rozwój kulturalno-oświatowy. Działania terapeutyczne obejmowały także zaspokajanie potrzeb kontaktu ze środowiskiem oraz kształtowania poczucia wspólnoty nie tylko w ramach poszczególnych placówek, ale także ze środowiskiem lokalnym, w tym organizowane były spotkania z dziećmi i młodzieżą z wrocławskich placówek oświatowych. Wartością dodaną MCUS jest możliwość realizacji oferty opiekuńczej i wspomagającej jednocześnie dla mieszkańców domów pomocy społecznej i klientów dziennych domów pomocy.

Projekty, wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć w MCUS

W MCUS na bieżąco monitorowana jest możliwość pozyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych na działania oraz infrastrukturę.

Aktualnie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa Działanie: 4.3 Współpraca ponadnarodowa współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany jest projekt pn. „Domowa przystań”.

Głównym celem projektu jest podniesienie jakości i poszerzenie oferty usług prozdrowotnych i socjalnych świadczonych w DDP poprzez transfer, zaadoptowanie i wdrożenie nowego modelu wsparcia klientów DDP oraz ich rodzin i/lub opiekunów w miejscu zamieszkania, dzięki współpracy z partnerami ponadnarodowym i krajowym.

Liderem projektu jest Gmina Wrocław (projekt realizuje MCUS) **w partnerstwie:**

- **krajowym** z Uniwersytetem Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
- **i ponadnarodowym podmiotem włoskim** Azienda Pubblica Di Servizi Alla Persona Citta Di Bologna

Całkowita wartość projektu wynosi 1 039 938,43 zł, wartość dofinansowania 1 008 740,28 zł. Projekt realizowany jest w okresie od 1 czerwca 2017 roku do 31 maja 2020 roku

W marcu 2018 roku zakończyła się przebudowa Dziennego Domu Pomocy przy ul. Komuny Paryskiej 11 – zadanie zrealizowano w wyniku umowy o dofinansowanie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, z środków PFRON na realizację zadania „Przebudowa Dziennego Domu Pomocy wraz z dostosowaniem budynku dla osób niepełnosprawnych (budową pochylni dla osób niepełnosprawnych) przy ul. Komuny

Paryskiej 11 we Wrocławiu". W kwietniu wznowiono funkcjonowanie Dziennego Domu Pomocy.

Przewidywany koszt realizacji zadania to 610 388,85 zł brutto, a dofinansowanie ze środków PFRON to kwota 293 528,96 zł.

Rzeczywisty koszt poniesionych wydatków na realizację całego zadania: 903 917,81 zł.

W trakcie realizacji są dwa projekty w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego* działanie 6.1:

- „Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu”;
- „Utworzenie dziennego domu pomocy przy ul. Karmelkowej 25 i dwóch przy ul. Semaforowej 5”.

Łączna kwota dofinansowania projektów to 11 020 118,97 zł.

W listopadzie zakończono roboty budowlane na terenie przyszłego Dziennego Domu Pomocy przy ul. Karmelkowej 25, obecnie trwa wyposażania obiektu.

W lipcu 2018 roku podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn. **„Mój drugi dom – zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych w Dziennych Domach Pomocy we Wrocławiu”** w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 Europejskiego Funduszu Społecznego* działanie 9.2A.

W ramach projektu planuje się utworzenie nowych miejsc i usługi opiekuńcze w 4 Dziennych Domach Pomocy, które będą ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób niesamodzielnych, zapewniającymi usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. W 4 DDP usługi opiekuńcze świadczone będą w sumie dla 120 osób niesamodzielnych wymagających wsparcia osób trzecich w codziennych czynnościach bytowych, higienicznych i pielęgnacyjnych. Wsparciem zostaną objęte również rodziny/bliscy klientów (opiekunowie faktyczni), dla których zapewnione będzie poradnictwo psychologa i pielęgniarki oraz spotkania integracyjne prowadzące do wymiany doświadczeń, grupy wsparcia. Okres realizacji projektu trwa od dnia 01.01.2019 roku do dnia 31.10.2021 roku Całkowita wartość projektu wynosi 8 777 028,16 zł, a wartość dofinansowania 8 338 176,75 zł.

W maju 2018 roku złożono wniosek o dofinansowanie projektu pn. **„Każdego dnia bezpieczniej w domach pomocy społecznej”**, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, Oś Priorytetowa IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.3. Współpraca Ponadnarodowa.

Wniosek po negocjacjach został zakwalifikowany do dofinansowania.

Wartość projektu przed negocjacjami wynosi 3 132 254,12 zł, wnioskowane wartość dofinansowania 2 723 699,24 zł, wartość projektu po negocjacjach – 1 698 824,49 zł, wnioskowana kwota dofinansowania po negocjacjach - 1 415 687,08 zł.

Okres realizacji projektu trwa od dnia 01.04.2019 roku do dnia 31.03.2022 roku

Wydarzenia

Ważnym wydarzeniem roku 2018 była **uroczystość obchodów 40-lecia istnienia Dziennego Domu Pomocy przy ul. Komuny Paryskiej 11** połączona z ponownym otwarciem Dziennego Domu Pomocy po przeprowadzonym remoncie wykonanym dzięki dofinansowaniu z środków PFRON.

W 2018 roku mieszkańcy Domów Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej, Mącznej i Rędzińskiej wraz z zespołem muzycznym stworzonym przez pracowników przygotowywali koncert muzyki lat sześćdziesiątych. **„Baw się razem z nami”** to cykl koncertów oraz skecze obrazujące sytuacje możliwe w tamtych czasach, a dzisiaj wywołujące salwy śmiechu. Wspaniały odbiór publiczności sprawił wykonawcom wiele

radości,
a prezentowane piosenki zachęciły widzów do wspólnego śpiewania.

MCUS od wielu lat jest partnerem aktywnie uczestniczącym w organizacji **Wrocławskich Dni Seniora** organizowanych przez Wrocławskie Centrum Seniora, działającym w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu. W przeciągu trzech tygodni Dni Seniora, odbyło się ok. 200 różnorodnych i interesujących wydarzeń: kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych i prozdrowotnych, w których mieszkańcy i klienci MCUS aktywnie włączyli się w realizację atrakcji, wydarzeń i obchodów.

Praktyki uczniów i studentów oraz współpraca dla celów naukowych w MCUS

Na terenie jednostek w MCUS odbywały się praktyki dla studentów uczelni wyższych i uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zakresie przygotowania do zawodów w obszarze opieki i wsparcia dla osób starszych, chorych, niepełnosprawnych oraz ich rodzin, m.in. opiekun medyczny, pracownik socjalny czy sanitariusz, a także na następujących kierunkach: dietetyka, technik archiwista.

Współpraca w tym zakresie realizowana była w porozumieniu z następującymi jednostkami:

- Uniwersytetem Wrocławskim
- Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych we Wrocławiu
- Centrum Nauki i Biznesu " Żak" Sp. z o.o.
- Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu
- Zaoczną Policealną Szkołą „COSINUS III” we Wrocławiu
- Szkołą Europejską „Eurocollege”
- Dolnośląską Szkołą Wyższą
- Państwowym Pomaturalnym Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy
- Policealnym Studium KADRA
- Stowarzyszeniem Młodych Naukowców w Lublinie
- Szwajcarskim Centrum Edukacji

W 2018 roku praktyki realizowało ok. 100 praktykantów z powyższych jednostek.

Na terenie domów pomocy społecznej w MCUS ankiety dla celów badań naukowych prowadziły następujące uczelnie:

- Uniwersytet Wrocławski
- Akademia Wychowania Fizycznego
- Papieski Wydział Teologiczny

Wolontariat

W 2018 roku **zawarto 25 porozumień o wolontariat, w tym 12 z obcokrajowcami.**

MCUS w 2018 roku brał udział w projekcie społecznym „Give me a hand – Residential Homes” oraz „Health +” oraz w ramach współpracy z AIESEC. Celem współpracy było niesienie pomocy w codziennych aktywnościach podopiecznych naszych mieszkańców. Na przełomie stycznia i lutego oraz lipca i sierpnia w ramach projektu gościliśmy studentki i studentów z Turcji, Pekinu, Włoch, Szanghaju, Chin, Nigerii, Grecji, Kanady i Egiptu. W ciągu tego czasu wolontariusze współuczestniczyli w naszym zajęciach z mieszkańcami. Zarówno na terenie naszych placówek jak również w plenerze. Towarzyszyli nam podczas różnych wydarzeń i imprez plenerowych m.in. pikniku kajakowego w Przystani Osobowickiej, w wycieczce zabytkowym tramwajem „Jaś i Małgosia” dookoła Wrocławia. Na zakończenie wraz z mieszkańcami wykonali rękodzieła w ramach arteterapii.

Domy pomocy społecznej (DPS)

W MCUS funkcjonują następujące domy pomocy społecznej:

- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3** - dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych

- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66/68** - dla przewlekle somatycznie chorych
- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25** - dla przewlekle somatycznie chorych
- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8** - dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, gdy pomoc środowiskowa nie może zapewnić niezbędnej pomocy tym osobom.

Standaryzacja w domach pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. 2018 roku poz. 1508 z późn. zm.) dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających - mieszkańców. Standaryzacja pozwala na zapewnienie odpowiedniej jakości usług, ale też ma wymierny wpływ na koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej.

Wszystkie DPS funkcjonujące w MCUS spełniają obowiązujące przepisami standardy i działają na podstawie:

- Decyzji Nr PS.II.9013-15/10 z dnia 15 grudnia 2010 roku Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66/68 we Wrocławiu
- Decyzji Nr PS.II.9013-26/10 z dnia 31 grudnia 2010 roku Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25/27 we Wrocławiu – zmiana adresu na ul. Karmelkowa 25 – decyzja Nr PS-KNPS1.9423.12.2012 z dnia 13 sierpnia 2012 roku
- Decyzji Nr PS.II.9013-9/10 z dnia 7 września 2010 roku Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8 we Wrocławiu
- Decyzji z dnia 15 marca 2017 roku Wojewoda Dolnośląski zmieniającej decyzję Wojewody Dolnośląskiego nr SSZ.II.9013/14/2001 z dnia 10 września 2001 roku, zmienionej decyzjami Wojewody Dolnośląskiego: nr PS.II.9013/6/2003 z dnia 24 lutego 2003 roku, nr PS.II.9013/33/2005 z dnia 29 grudnia 2005 roku, nr PS.II.9013-16/10 z dnia 22 listopada 2010 roku, nr PS. KNPS1.9423.3.2012 z dnia 27 marca 2012 roku, zezwalającej na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 we Wrocławiu.

Działalność domów pomocy społecznej jest dotowana ze środków budżetu Państwa. W 2018 roku dla czterech domów pomocy społecznej uzyskano dotację w łącznej kwocie 3 440 800,00 zł.

Liczba mieszkańców w poszczególnych DPS w latach 2014–2018

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	2014		2015		2016		2017		2018	
	Liczba miejsc	Stan faktyczny*	Liczba miejsc	Stan faktyczny*	Liczba miejsc	Stan faktyczny*	Liczba miejsc	Stan faktyczny*	Liczba miejsc	Stan faktyczny*
DPS ul. Mączna 3	155	154,75	155	155	155	155	155	155	155	154
DPS ul. Kaletnicza 8	94	94,08	94	94	94	94	94	94	94	94
DPS ul. Rędzińska 66/68	159	158,70	159	159	159	159	159	159	159	158
DPS ul. Karmelkowa 25	236	236	236	235	236	236	236	236	236	233
SUMA	644	643,66	644	643	644	644	644	644	644	639

*Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2018 roku

Budżet domów pomocy społecznej w 2018 roku wyniósł 34 118 038,39 zł.

Wykonanie budżetu w domach pomocy społecznej w 2018 roku

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	Wykonanie budżetu 2017 (zł)	Odpłatność mieszkańca (zł)	Dotacja z budżetu Wojewody Dolnośląskiego (zł)	Liczba mieszkańców średnio miesięcznie	Wykorzystany budżet na jednego mieszkańca miesięcznie (zł)	Koszt Gminy Wrocław* z pomniejszeniem odpłatności i/lub dotacji Wojewody na jednego mieszkańca średniomiesięcznie (zł)
DPS ul. Mączna 3	7 650 495,14	2 001 976,25	765 605,75	154,82	4 117,95	2 628,27
DPS ul. Karmelkowa 25	12 481 432,07	2 554 584,06	1 289 489,68	234,23	4 440,59	2 628,27
DPS ul. Rędzińska 66/68	8 889 904,89	1 458 579,29	835 304,19	158,87	4 663,09	3 459,86
DPS ul. Kaletnicza 8	5 096 206,29	797 323,36	550 400,38	94,50	4 494,01	3 305,54
Średnio wykonanie budżetu na mieszkańca w czterech domach pomocy społecznej					4 425,72	3 095,69

* Uwaga: Dane w tabeli 3 nie uwzględniają pomniejszenia kosztu Gminy Wrocław o wpłaty za pobyt wnoszone przez małżonka, wstępnych, zstępnych lub innych osób za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej – dane nie są dostępne w MCUS.

Koszt utrzymania w domu pomocy społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, oznacza kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem,

przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu. Do kosztu utrzymania mieszkańca wlicza się również koszt amortyzacji. W 2018 roku uzyskano także dodatkowe środki na działalność DPS z budżetu Państwa, które mają wpływ na wzrost kosztu utrzymania mieszkańca w porównaniu do roku poprzedniego.

W związku z powyższym, rzeczywisty miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2018 roku znajdzie odpowiednie odzwierciedlenie w średnim miesięcznym koszcie utrzymania mieszkańca określonym na rok 2019, niemniej jest on podwyższony o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.

Koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej w latach 2012-2018 obliczony do zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie określenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DPS ul. Mączna 3	3 190 zł	3 200 zł	3 110 zł	3 143 zł	3 580 zł	3 814 zł	3 837 zł
DPS ul. Rędzińska 66/68	3 437 zł	3 529 zł	3 408 zł	3 480 zł	3 966 zł	4 298 zł	4 414 zł
DPS ul. Kaletnicza 8	3 241 zł	3 510 zł	3 407 zł	3 517 zł	3 975 zł	4 283 zł	4 289 zł
DPS ul. Karmelkowa 25	3 257 zł	3 301 zł	3 229 zł	3 360 zł	3 955 zł	4 284 zł	4 293 zł
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 4 DPS	3 281 zł	3 385 zł	3 289 zł	3 375 zł	3 869 zł	4 170 zł	4208 zł

Ogólne informacje dotyczące mieszkańców w poszczególnych domach pomocy społecznej. Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Podstawowe informacje dotyczące mieszkańców domów pomocy społecznej

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	DPS ul. Mączna 3	DPS ul. Rędzińska 66/68	DPS ul. Karmelkowa 25	DPS ul. Kaletnicza 8
Liczba mieszkańców	155	159	236	94
Procent kobiet i mężczyzn wśród mieszkańców	29,87 % 70,13 %	41,77 % 58,23 %	51,07 % 48,93 %	41,49 % 58,51 %
Średnia wieku mieszkańców	81,26	70,99	78,24	61,65
Najstarszy mieszkaniiec/mieszkanca	95/101	92/97	95/101	87/91
Najmłodszy mieszkaniiec/mieszkanca	32/40	29/41	40/28	36/26
Zgony	61	32	55	7

Przyjęcia nowych mieszkańców	60	37	61	9
Rezygnacja	6	5	0	1

Zadania opiekuńcze i dostęp do świadczeń medycznych. Realizowano działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca, koordynowanego przez pracowników pierwszego kontaktu, po rozpoznaniu potrzeb mieszkańca, z uwzględnieniem jego stanu zdrowia, w ramach zespołów interdyscyplinarnych. Mieszkańcy domów pomocy społecznej byli objęci całodobową opieką w zakresie opieki higienicznej i pielęgnacji. Zadania z zakresu długoterminowej opieki pielęgniarstwa oraz pielęgniarstwa opieki środowiskowej realizowały podmioty zewnętrzne finansowane z Narodowego Funduszu Zdrowia, zgodnie deklaracją wyboru mieszkańca. W ramach wizyt domowych realizowanych w domu pacjenta (w tym wypadku w domu pomocy społecznej) mieszkańcy mieli możliwość skorzystania ze świadczeń psychiatrycznych, neurologicznych, geriatrycznych, a także ze świadczeń logopedycznych i urologa. Mieszkańcy domów pomocy społecznej mieli zapewniony dostęp do psychologów oraz do lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów.

Domy pomocy społecznej, zgodnie z obowiązkiem zapisanym w ustawie o pomocy społecznej, pokrywały opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 roku poz. 1510 z późn. zm.). Średnie miesięczne dofinansowanie do leków na jednego mieszkańca wyniosło 14,69 zł i było niższe o 0,18 zł niż w 2017 roku.

Zapewnienie wyżywienia. Całodobowe wyżywienie dla mieszkańców domów pomocy społecznej zapewniała kuchnia centralna w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25, z której były przywożone posiłki do pozostałych domów. Ponadto mieszkańcy mają stały dostęp do podstawowych produktów żywnościowych w kuchenkach oddziałowych. Kuchnia centralna zapewnia także posiłki dla czterech dziennych domów pomocy w MCUS. Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego mieszkańca domu pomocy społecznej (całodziennie wyżywienie) wyniosła 8,58 zł.

Zestawienie wydanych posiłków kuchni centralnej MCUS dla klientów dziennych domów pomocy i mieszkańców domów pomocy społecznej w 2018 roku

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)/DZIENNY DOM POMOCY (DDP)	Śniadanie	II Śniadanie	Obiad	Podwieczorek	Kolacja
DPS przy ul. Karmelkowej 25	83549	-	83540	83549	83549
DPS przy ul. Mącznej 3	55039	-	55026	55039	55039
DPS przy ul. Rędzińskiej 66/68	56395	-	56416	56395	56395
DPS przy ul. Kaletniczej 8	32910	-	32896	32910	32910
DDP przy ul. S. Żeromskiego 37/1	-	4518	4518	4518	-
DDP przy ul. Skwierzyńskiej 23/2	-	-	8702	-	-
DDP przy ul. T. Kościuszki 67	-	-	9589	-	-
DDP przy ul. Komuny Paryskiej 11	-	-	4367	-	-
Razem	227893	4518	255054	232411	227893

Działania wspomagające. na rzecz mieszkańców podejmowane były na bieżąco działania aktywizacyjne i terapeutyczne, zgodnie z harmonogramami działań w poszczególnych domach pomocy społecznej. Prowadzono działalność socjalną, terapeutyczno-opiekuńczą oraz wspomagającą, mającą na celu podtrzymanie aktywności psychofizycznej. Propagowane były różnorodne formy aktywizacji i czynnego wypoczynku.

W miarę możliwości realizowano spotkania integrujące mieszkańców różnych domów pomocy społecznej, także spoza Wrocławia oraz zapewniano uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kierowanych do starszej społeczności, celem integracji ze środowiskiem lokalnym. W tym zakresie głównie podejmowano działania integracyjne z dziećmi i młodzieżą oraz organizacjami zrzeszającymi osoby starsze. Warto także wymienić niektóre z wydarzeń, które umiliły dni mieszkańcom domów pomocy społecznej:

- wycieczka autokarowa do Zamku Książ
- występ chórów, kabaretów i placówek oświatowych
- Dzień Dziecka – Seniorzy dzieciom spotkanie na terenach naszych domów
- Miesiąc Rodzin
- Piknik rodzin –Majówka
- VII Integracyjny Turniej gry w BULE - SOFT, który został przeprowadzony w hali sportowej Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. W imprezie tej uczestniczyły reprezentacje mieszkańców 4 DPS - MCUS, dwie reprezentacje podopiecznych DDPS - MCUS, reprezentacje Uniwersytetów Trzeciego Wieku Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Ekonomicznego, Akademii Wychowania Fizycznego, Dolnośląskiej Szkoły Wyższej oraz reprezentacje weteranów z Klubu Sportowego „PETANKA” z Wałbrzycha i Jedliny Zdrój.
- XVIII Turniej Gry w Tysiąca mieszkańców dolnośląskich domów pomocy społecznej
- warsztaty teatralne z aktorami Integracyjnego Teatru Arka
- regaty kajakowe w ramach projektu pn. „Bądźmy aktywni – razem 2019”
- piknik integracyjny z wolontariuszami ze Stowarzyszenia AIESEC
- piknik integracyjny dla mieszkańców DPS oraz seniorów osiedla Maślice
- występy artystyczne uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 26 we Wrocławiu
- występy dzieci z Przedszkola First Step Academy
- wycieczki do Ogrodu Zoologicznego, Ogrodu Japońskiego oraz Ogrodu Botanicznego
- spotkania integracyjne w ramach Projektu MOPS Wrocław Miasto @ktywnych
- VI Edycja „BRAVE KIDS”- występ zespołów dziecięcych z Polski, Gruzji, Kenii, USA w ramach BRAVE Festiwal
- udział w projekcie realizowanym przez Bank Credit Suisse – spotkania integracyjne w warsztatach plastycznych, wspólnym grillowaniu
- obchody Dni Seniora - koncerty, turnieje, zabawy taneczne, występy „Marsz Kapeluszy” i Targi Senioralne
- wernisaż - wystawa prac plastycznych, spotkanie z twórcami, prezentacja video
- koncerty okolicznościowe chóru seniorów: MAGNOLIA, HUBIANIE, ROMANTICA, KUŹNICZANIE, Wrocławskie Amazonki
- wyjazdy do muzeów wrocławskich: Muzeum Narodowe, Muzeum Etnograficzne
- XIV Turniej Warcabowy o Puchar MCUS
- XXIII Ogólnopolski Turniej Szachowy Domów Pomocy Społecznej
- udział w Oławskim Turnieju Warcabowym

Na bieżąco współpraca była podejmowana m.in. z:

- Uniwersytetem Trzeciego Wieku we Wrocławiu
- Wrocławskim Centrum Seniora działającym w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu oraz z klubami seniora
- Miejską Biblioteką Publiczną
- Integracyjnym Teatrem Arka
- **placówkami oświatowymi we Wrocławiu, m.in.:**

- Szkołą Podstawowa nr 26 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12 we Wrocławiu
- Akademią Wychowania Fizycznego
- Uniwersytetem Wrocławskim
- Gimnazjum nr 40 we Wrocławiu
- Szkołą Podstawową nr 15 we Wrocławiu
- Szkołą Podstawową nr 25 we Wrocławiu
- Szkołą Podstawową nr 61 we Wrocławiu
- Przedszkolem nr 16 we Wrocławiu
- **Przedszkolem Galileo**
- Przedszkolem nr 117 Fiołkowa Kraina,
- Przedszkolem nr 64 Ekoludek oraz Szkołą Podstawową nr 19 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7 we Wrocławiu
- Szkołą Podstawową nr 75 z Oddziałami Integracyjnymi w Zespole Szkół nr 21 we Wrocławiu
- Szkołą Podstawową nr 118 we Wrocławiu
- Szkołą Podstawową nr 33 we Wrocławiu
- **Dolnośląskim Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczy Nr 12 dla Nieśłyszących i Słabosłyszących we Wrocławiu**
- **organizacjami pozarządowymi:** Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Starszych, Chorych i Niepełnosprawnych „Kolory Nadziei”, Ewangelickim Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. M. Lutra, Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii nr 2
- **organizacjami zewnętrznymi:** Przedszkolem Niepublicznym we Wrocławskim Parku Technologicznym **Technoludek**, **Zespołem Wrocławskie Amazonki**, **Wrocławskim Klubem Petanka**
- **instytucjami kultury, w szczególności z:** Teatrem Arka, Muzeum Etnograficznym, Centrum Kultury Zamek i Centrum Kultury Agora
- **wolontariuszami:** z firmy Credit Swiss, wolontariuszami skierowanymi przez Miejskie Centrum Wolontariatu we Wrocławiu, wolontariuszami w ramach współpracy z AIESEC Polska Oddział Narodowy.

Liczba ważniejszych zorganizowanych wydarzeń, imprez i wyjść w poszczególnych domach pomocy społecznej (uwaga: tabela nie prezentuje liczby codziennych oraz cyklicznych zajęć terapeutycznych i aktywizacyjnych prowadzonych z mieszkańcami)

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	DPS ul. Mączna 3	DPS ul. Rędzńska 66/68	DPS ul. Karmelkowa 25	DPS ul. Kaletnicza 8
Liczba ważniejszych wydarzeń kulturalno-oświatowych	7	7	36	77
Liczba ważniejszych wydarzeń sportowo-rekreacyjnych i innych	5	9	16	23

MCUS w 2018 roku kontynuuje zajęcia z zakresu dogoterapii, przy współpracy z pracownikami, którzy na co dzień pracują w „zielonym departamencie” Urzędu Miejskiego Wrocławia. **Zajęcia z psem** w domach pomocy społecznej są bardzo stymulującym bodźcem do aktywności dla naszych mieszkańców. Pracownik wraz z psem odwiedzał również wszystkie osoby leżące.

Pracownicy Zespołu Terapii Ruchowej w domach pomocy społecznej prowadzili działania wspomagające polegające na utrzymywaniu lub podnoszeniu sprawności, aktywizowaniu i usamodzielnianiu mieszkańców stosując różne formy terapeutyczne z uwzględnieniem zapewnienia wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańca. Działania miały na celu w znacznym stopniu ułatwić prowadzony proces aktywizacji mieszkańców, zmierzający do ich usamodzielnienia i pobudzenia zaradności życiowej,

utrzymania na aktualnym poziomie sprawności ruchowej i psychicznej, zaspokajanie potrzeb kontaktu oraz kształtowanie poczucia wspólnoty. Prowadzone formy ćwiczeń ruchowych i inne formy terapeutyczne były zróżnicowane i adekwatne do potrzeb i możliwości mieszkańców, uwzględniały szereg istotnych czynników, takich jak wiek, stan zdrowia, stan sprawności psychofizycznej oraz ogólne samopoczucie. Postępowaniem terapeutycznym objęty był w poszczególnych DPS następujący odsetek mieszkańców: DPS Mączna – ok. 61%, DPS Rędzińska – ok. 52%, DPS Kaletnicza – ok. 84%, DPS Karmelkowa – ok. 73%. Udział procentowy osób niepełnosprawnych wśród osób objętych postępowaniem terapeutycznym w poszczególnych dps kształtował się następująco: DPS Mączna – ok. 93%, DPS Rędzińska – ok. 61%, DPS Kaletnicza – ok. 92%, DPS Karmelkowa – ok. 61%.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu rodzin mieszkańców, na terenie domów pomocy społecznej od kilku lat realizowane są w godzinach popołudniowych **dyżury pracowników domów pomocy społecznej** - kierowników Działów Opiekuńczych oraz pracowników Zespołów Pracy Socjalnej i Terapii Zajęciowej, co służy poprawie jakości świadczonych usług. W ramach dyżurów podejmowane są działania wspierające personel w sytuacjach trudnych i niestandardowych. Ponadto dyżury umożliwiają realny kontakt osobom odwiedzającym mieszkańców z personelem kierowniczym, co pozwala na efektywniejsze załatwienie bieżących spraw – udzielanie informacji, dopełnienia niezbędnych formalności związanych z pobytem osoby bliskiej w domu pomocy społecznej.

Dzienne wsparcie dla osób niesamodzielnych – dzienne domy pomocy (DDP)

W MCUS funkcjonuje Zespół Dziennych Domów Pomocy (ZDDP), który realizuje zadania opiekuńcze i wspomagające dla osób starszych o zmniejszonej sprawności psychofizycznej w następujących dziennych ośrodkach wsparcia:

- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Skwierzyńskiej 23/2
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Tadeusza Kościuszki 67
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Komuny Paryskiej 11
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Stefana Żeromskiego 37/1.

Dzienny dom pomocy to ośrodek wsparcia skierowany do osób, które z powodu wieku, stanu zdrowia lub innych przyczyn potrzebują wsparcia innych osób, a rodzina lub inne osoby bliskie nie są w stanie tej opieki zapewnić. W dziennych domach pomocy zapewniono klientom usługi opiekuńcze w ustalonych godzinach w ramach dziennego pobytu, w tym, co najmniej jeden gorący posiłek uwzględniający obowiązujące normy żywienia. Podejmowano także działania podnoszące sprawność intelektualną i fizyczną, aktywizację klientów i integrację ze środowiskiem lokalnym. W uzasadnionych sytuacjach, w DDP przy ul. Żeromskiego, zapewniano także przewóz klientów do ośrodka.

Dodatkowo MCUS w imieniu Gminy Wrocław realizuje trzy projekty (dwa infrastrukturalne - wspólnie z ZIM, jeden społeczny) prowadzące do utworzenia 120 miejsc dla osób niesamodzielnych w nowych czterech dziennych domach pomocy.

Projekty inwestycyjne wymagały w 2018 roku zaangażowania kierownictwa MCUS oraz pracowników administracyjnych. Pracownicy MCUS uczestniczyli w naradach na terenie remontowanych obiektów (Karmelkowa regularne narady 1x w miesiącu, Semaforowa-3 narady). Przygotowano procedury zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych w związku z zakupem wyposażenia do DDP przy ul. Karmelkowej.

Ponadto w lipcu 2018 roku po etapie negocjacji z Instytucją Zarządzającą podpisano umowę o dofinansowanie projektu społecznego pn.: „Mój drugi dom - zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych w Dziennych Domach Pomocy we Wrocławiu”. Przystąpiono do przygotowania dokumentacji realizacji projektu, przygotowano ogłoszenia rekrutacyjne.

W działania zaangażowani byli pracownicy administracji.

Wszystkie dzienne domy pomocy od 2009 roku posiadają „**Certyfikat Miejsca Przyjaznego Seniorom**” nadawany przez Wrocławskie Centrum Seniora działające w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu.

Wśród klientów korzystających z usług dziennych domów były osoby posiadające świadczenia emerytalne, rentowe bądź zasiłki socjalne. W 2018 roku **średnia wieku klientów wynosiła 77 lat**. Wśród klientów dps: **59 % to kobiety** - średnia wieku to 77 lata, a **41 % to mężczyźni** - średnia wieku to 77.

Dane liczbowe dotyczące klientów dziennych domach pomocy w roku 2018

DZIENNY DOM POMOCY (DDP)	Liczba miejsc	Liczba wydanych decyzji	Liczba klientów korzystających z bezpłatnego pobytu	Liczba osób oczekujących na miejsce w ddp
DDP ul. T. Kościuszki 67	45	47	19	0
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	30	34	6	3
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	45	49	6	4
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	26	40	0	12
Razem	146	170	31	19

Klienci kierowani byli do DDP przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie decyzji administracyjnej z indywidualnym naliczeniem odpłatności za pobyt zależnym od wysokości dochodu klienta. Średnia wysokość ustalonej odpłatności w 2018 roku wyniosła 123,96 zł miesięcznie na klienta.

W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał decyzje kierujące do DDP, przyznając bezpłatne świadczenie dla 31 osób.

Posiłki są przygotowywane w kuchni centralnej w DPS przy ul. Karmelkowej 25 i dowożone samochodem przystosowanym do przewozu posiłków przez pracownika na stanowisku kierowcy. W IV kwartale 2018 roku przeprowadzono ankietę badającą zadowolenie klientów, z której wynika, że z jakości posiłków zadowolonych jest 90% klientów. Sporadyczne wnioski naszych klientów odnośnie oczekiwań, co do posiłków były wyjaśniane na bieżąco i przyjęte do stosowania w kuchni centralnej.

Dzienne domy posiadają wprowadzony system HACCP, gwarantujący Dobre Praktyki Higieniczne oraz bezpieczeństwo żywności i żywienia. ZDDP posiada aktualny Certyfikat zaświadczający, że wszystkie DDP wprowadziły i doskonaliły zasady systemu HACCP w zakresie dystrybucji posiłków dla klientów w ramach cateringu.

Liczba posiłków wydanych w dziennym domu i zakupionych podczas wycieczek dla klientów w roku 2018, narastająco

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Liczba posiłków wydanych w roku 2018	Liczba posiłków wydanych klientom, którym przyznano bezpłatne świadczenie w roku 2018
DDP ul. T. Kościuszki 67	9589	2991
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	4367	936
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	8702	1302
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	13554	0
Razem	36212	5229

Budżet dziennych domów pomocy w MCUS

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Średnia miesięczna odpłatność Klienta za pobyt w DDP	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 miejsca w DDP bez dopłaty Klienta	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 miejsca w DDP z uwzględnieniem odpłatności klienta
ul. Komuny Paryskiej 11	108,23	844,88	736,65
ul. T. Kościuszki 67	79,36	453,04	373,68
ul. Skwierzyńska 23/2	115,51	1021,92	906,41
ul. S. Żeromskiego 37/1	212,75	1830,66	1617,91
Średnia dla ZDDP	128,96	954,23	825,27

Rok 2018 to czas upamiętnienia polskiej historii i polskich bohaterów. Jednym z patronów roku 2018 został ogłoszony Zbigniew Herbert. Zaakcentowano w uchwale, iż Herbert „był uosobieniem wierności – samemu sobie i słowu. W swojej poezji wyrażał umiłowanie wolności, wiarę w godność jednostki jej moralną siłę”.

W związku z powyższym w ZDDP odbywały się cykle zajęć biblioterapeutycznych i warsztaty filmowe pt.: „Spotkanie z Herbertem”. Ponadto w ciągu całego roku cyklicznie odbywały się takie zajęcia jak:

- gimnastyka z elementami kinezylogii edukacyjnej, mająca na celu poprawę koordynacji wzrokowo – ruchowej, usprawnienie współpracy obu półkul mózgowych poprzez wytworzenie nowych połączeń nerwowych. W ramach zajęć ruchowych pływano kajakami po Odrze (dzięki zaproszeniu Stowarzyszenia na rzecz Osób Starszych, Chorych i Niepełnosprawnych "Kolory Nadziei")
- arteterapia, której celem była poprawa motoryki małej, podniesienie samooceny i rozwijanie kreatywności
- muzykoterapię aktywną i receptywną, która pozytywnie wpływa na samopoczucie, na dotlenienie organizmu, wspomaga pamięć i koncentrację,
- trening pamięci i koncentracji, bardzo istotny w wieku senioralnym, nazywany też gimnastyką mózgu a polegający na rozwiązywaniu różnego rodzaju zagadek, rebusów czy ćwiczeń i zadań kognitywnych, które stymulują funkcje językowe i procesy poznawcze
- warsztaty filmowe, mające na celu wzbudzenie pozytywnych emocji w klientach ZDDP, kształtowanie pozytywnych postaw i wzorców zachowań, wsparcie psychiczne
- ludoterapia, czyli różnego rodzaju gry i zabawy zarówno edukacyjne jak i trenujące spostrzegawczość lub koncentrację, np. kalambury, quizy, których

celem jest edukacja, poprawa pamięci i koncentracji, nauka zdrowej rywalizacji, zmniejszenie samokrytycyzmu

- warsztaty edukacyjne z zakresu historii Wrocławia, a także promujące zdrowy tryb życia
- wycieczkę krajoznawczą do Pałacu Marianny Orańskiej w Kamieńcu Ząbkowickim.

Ponadto organizowano uroczyste spotkania z okazji Świąt Wielkanocnych, Świąt Bożego Narodzenia, Andrzejek, Mikołajek, Dnia Babci i Dziadka, Tłustego Czwartku i Ostatków, Święta Konstytucji 3 Maja, Dnia Matki i Ojca, Narodowego Święta Niepodległości czy Dnia Dyni, Dnia Ziemniaka, Dnia Anioła.

Dane liczbowe dotyczące udziału klientów w dziennych domach pomocy organizowanych wydarzeniach i imprezach

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Liczba zorganizowanych poczęstunków	Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń	Liczba uczestników narastająco	Wskaźnik do budżetu zadaniowego (średnia liczba uczestników w wydarzeniu)	Skargi
DDP ul. T. Kościuszki 67	15	88	1284	14,59	0
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	19	150	2846	18,97	0
DDP ul. Skwierzyńska23/2	15	163	3292	20,19	0
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	17	171	2987	17,46	0
Wskaźnik ZDDP za 2018 rok na potrzeby budżetu zadaniowego	66	572	10409	18,19	0

W stosunku do roku 2017 wzrósł wskaźnik średniej liczby uczestników w wydarzeniu.

Dane liczbowe dotyczące liczby ważniejszych organizowanych wydarzeń i imprez kulturalno-oświatowych

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2014 Liczba imprez/wydarzeń	2015 Liczba imprez/wydarzeń	2016 Liczba imprez/wydarzeń	2017 Liczba imprez/wydarzeń	2018 Liczba imprez/wydarzeń
DDP ul. T. Kościuszki 67	70	95	131	139	88
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	94	138	213	124	150
DDP ul. Skwierzyńska23/2	52	104	138	163	163
DDP ul. S. Żeromskiego 37/1	106	98	155	89	171
Razem	322	435	637	515	572

Dane liczbowe dotyczące udziału klientów DDP w organizowanych wydarzeniach i imprezach kulturalno-oświatowych

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2014 Liczba klientów narastająco	2015 Liczba klientów narastająco	2016 Liczba klientów narastająco	2017 Liczba klientów narastająco	2018 Liczba klientów narastająco
DDP ul. Kościuszki 67	1123	1571	2215	2299	1284
DDP ul. Komuny	1593	2239	3496	1986	2846

Paryskiej 11					
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	900	1787	2379	3292	3292
DDP ul. Żeromskiego 37/1	1705	1642	2516	1335	2987
Razem	5321	7239	10606	8912	10409

W ramach realizacji zadania terapeutyczno-opiekuńczego w DDP zapewnione jest **wsparcie psychologiczne**. Klienci mają możliwość korzystania ze specjalistycznej porady w wyznaczone dni dwa razy w miesiącu. W ramach tej współpracy prowadzone są pogadanki, zajęcia integracyjne, konsultacje indywidualne oraz spotkania grupowe. Organizowane są również spotkania edukacyjne z lekarzami i pracownikami służb społecznych (Policja, Straż Miejska, Pracownicy Socjalni MOPS).

SPRAWOZDANIE DYREKTORA WROCŁAWSKIEGO ZESPOŁU ŻŁOBKÓW Z WYKONANIA ZADAŃ W 2018 ROKU

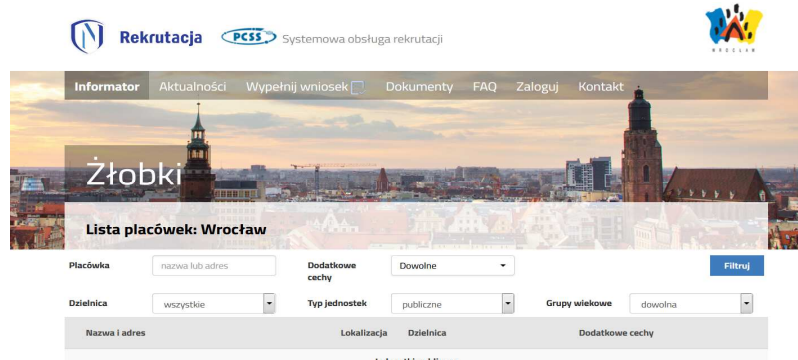
Wrocławski Zespół Żłobków w roku sprawozdawczym 2018 realizował zadania statutowe. Działalność jednostki opiera się w szczególności na sprawowaniu opieki nad dziećmi do lat trzech w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku (Dz.U. 2016.157 t. j. ze zm.) oraz obsługą żłobków pod względem organizacyjno-technicznym, jak zamówienia publiczne, zapewnianie ciągłej obsługi techniczno-eksploatacyjnej zarządzanego zasobu w zakresie: konserwacji, napraw, usuwania awarii obiektów, instalacji i urządzeń technicznych oraz wyposażenia żłobków, dostawy energii elektrycznej, ciepłej, gazu oraz wody wraz z odprowadzeniem ścieków, usług porządkowo-sanitarnych, transportowych, ochrony mienia, prowadzenie spraw finansowych i księgowych, pracowniczych, organizacyjnych, bezpieczeństwa i higieny pracy, sprawozdawczości.

W skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków wchodzi 15 żłobków:

- Żłobek nr 1, ul. Lwowska 20;
- Żłobek nr 2, ul. Zemska 33;
- Żłobek nr 3, ul. Białowieska 33;
- Żłobek nr 4, ul. Kłodnicka 25;
- Żłobek nr 5, ul. Dokerska 5;
- Żłobek nr 6, ul. Krowia 1;
- Żłobek nr 7, ul. Drukarska 9;
- Żłobek nr 8, ul. Sądowa 6;
- Żłobek nr 9, ul. Wrońskiego 13d;
- Żłobek nr 10, ul. Henryka Brodatego 17;
- Żłobek nr 11, ul. Hubska 39;
- Żłobek nr 12, ul. Jugosłowiańska 85a;
- Żłobek nr 13, ul. Wieczysta 107;
- Żłobek nr 14, ul. Mulicka 4c;
- Żłobek nr 15, ul. Łukowa 37.

Najważniejszym projektem w 2018 roku, wykraczającym poza standardowe zadania Zespołu, było **wprowadzenie systemu elektronicznej rekrutacji do żłobków**. Celem tak zorganizowanej rekrutacji było zwiększenie transparentności i przejrzystości systemu, wyjście naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców Wrocławia, a także ujednoczenie systemu naboru do żłobków publicznych i niepublicznych z dotacją Gminy Wrocław.

Rekrutacja odbywa się w systemie ciągłym, całorocznym.

W rekrutacji uczestniczy 95 żłobków w tym:

- 15 placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków
- 80 niepublicznych z dofinansowaniem Miasta

We wszystkich żłobkach uczestniczących w rekrutacji jest **4837 miejsc**.

Przystąpiono do realizacji projektu „Dolnośląskie Żłobki”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Projekt skierowany jest do osób powracających na rynek pracy po urlopie macierzyńskim/rodzicielskim i osób niezatrudnionych (bezrobotnych lub biernych zawodowo, w tym przybywających na urlopie wychowawczym).

W ramach projektu „Dolnośląskie Żłobki” uruchomiono **32 nowych miejsc** żłobkowych w Żłobku nr 12, przy ul Jugosłowiańskiej 85a, od 15.10.2018 roku w grupie wiekowej od 12 miesięcy + 1 dzień do 24 miesięcy.

żłobek	ilość miejsc normatywnych	ilość grup dziecięcych	liczba grup		
			I	II	III
Nr 1	142	4	1	1	2
Nr 2	121	3	1	1	1
Nr 3	128	3	0	2	1
Nr 4	126	3	0	2	1
Nr 5	120	3	1	1	1
Nr 6	113	3	1	1	1
Nr 7	126	3	1	1	1
Nr 8	141	4	1	1	2
Nr 9	82	2	0	1	1
Nr 10	137	4	1	1	2
Nr 11	124	3	0	2	1
Nr 12	157	4	1	1	2
Nr 13	125	3	0	2	1
Nr 14	215	7	1	3	3
Nr 15	266	8	1	3	4
ogółem	2123	57	10	23	24

MIEJSCA NORMATYWNE W PLACÓWKACH WROCŁAWSKIEGO ZESPOŁU ŻŁOBKÓW

OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

W żłobkach przeprowadzane są zajęcia dydaktyczne i wychowawcze dla dzieci do 3 roku życia. Ich rodzaj oraz tematyka są uzależnione od grupy wiekowej dzieci (pierwsza grupa; do roku czasu, druga grupa: od roku do dwóch lat oraz trzecia grupa: od dwóch lat do trzeciego roku życia dziecka), od ich zainteresowań, od pory roku, różnego typu świąt i uroczystości.

Podczas całorocznego pobytu w żłobku, dzieci uczą się:

- sprawności ruchowej oraz poczucia rytmu;
- doskonalenia umiejętności związanych z wykonywaniem czynności dnia codziennego;
- wymowy, kreatywnego myślenia oraz kształtowania wyobraźni;
- używania prawidłowych zwrotów i form grzecznościowych;
- samodzielnych czynności związanych ze spożywaniem posiłków, ubieraniem się i rozbieraniem, czynności fizjologicznych oraz higienicznych;
- zasad współżycia społecznego wśród kolegów i koleżanek;
- wspólnej zabawy z rówieśnikami, umiejętności dzielenia się z nimi zabawkami;
- wrażliwości i empatii.

Program dydaktyczno-wychowawczy realizowany jest poprzez:

- rytmikę i zajęcia umuzykalniające (prowadzone przez opiekunów):
 - zabawy ruchowe ze śpiewem,
 - klaskanie, tupanie w rytm melodii,
 - zabawy umuzykalniające ze śpiewem i ruchem (przy użyciu chusty klanza),
 - słuchanie odgłosów zwierząt oraz innych dźwięków dnia codziennego,
 - gra na instrumentach muzycznych,
 - zabawy z wylizankami,
 - zabawy w echo: powtarzanie słów: głośno, cicho, szeptem,
 - zabawy taneczne;
- obserwację i doświadczenie;
- poznawanie przyrody i uwrażliwienie na zmieniające się warunki atmosferyczne z uwzględnieniem pór roku;
- gimnastykę ogólnorozwojową:
 - ćwiczenie równowagi,
 - zabawy na czworakach,
 - zabawy typu: rzut do celu, toczenie piłki, pokonywanie różnych trudności, np.: przeskok przez przeszkodę, slalom, zabawy związane z chwytaniem, zabawy ruchowe na powietrzu);
- czytanie bajek, opowiadanie historyjek, inscenizacje teatralne;
- zajęcia związane z plastyką (formowanie z plasteliny lub ciastoliny, wydzieranki, wyklejanki, wycinanki, stemplowanie, zabawy z szablonami, malowanie farbami, kredkami, kredą i innymi przyborami), konstrukcją, manipulacją;
- zabawy tematyczno-naśladowcze w kąciakach tematycznych (np. kuchennym, samochodowym, zakładzie fryzjerskim, „u doktora”, itp.);
- profilaktykę zdrowotną;
- zabawy dydaktyczne (układanki, klocki, budowanie wieży z rozmaitych elementów, puzzle).

W żłobkach odbywają się imprezy z udziałem najbliższych członków rodziny

Imprezy okolicznościowe z udziałem rodziców, babć i dziadków:

- Dzień Matki i Dzień Ojca;
- Dzień Babci i Dzień Dziadka;
- festyn na świeżym powietrzu z okazji Dnia Dziecka;

- uroczyste pożegnanie dzieci odchodzących do przedszkola - czerwcu odbywają się uroczystości, które kończą przygodę ze żłobkiem, a dzieci stają się naszymi Absolwentami.

Uroczystości świąteczne

- Mikołajki z zabawą i upominkami dla wszystkich dzieci.

W ramach spotkań z Mikołajem odbywa się praca nad przełamaniem strachu przez obcą osobą, strachem przed nieznanym, budowanie zaufania. Przekazywana jest dzieciom wiedza o kulturze i tradycji związanymi z historią Św. Mikołaja. Zwracana jest uwaga na prawidłowe zachowanie dzieci – dobroć, szczerłość, dzielenie się z innymi, miłość.

- Jasełka – inscenizacja bożonarodzeniowa z udziałem dzieci, personelu i zaproszonych gości.

Jasełka to okazja do uroczystego spotkania i wspólnego kolędowania pracowników żłobka z dziećmi i zaproszonymi gośćmi. Dzieciom przypomina się wartości związane z tradycją i kulturą Bożego Narodzenia. Wprowadza się bożonarodzeniowy nastrój, wspólnie śpiewa się kolędy, pastorałki i piosenki o tematyce świątecznej.

- Zabawa karnawałowa

Obchodzenie zabawy karnawałowej jest dla najmłodszych dniem pięknych przebrań, które pozwalają poznać zainteresowania dzieci oraz poczuć się jak w świecie baśni. Dzieci w tym czasie wykazują się ogromną pomysłowością. Zabawa przy akompaniamencie muzycznym dodatkowo rozwija u dzieci poczucie rytmu.

- Wielkanoc

W żłobkach odbywają się zabawy z dziećmi pozwalające przybliżyć im tematykę Świąt Wielkanocnych - wspólne malowanie pisanek, oraz szukanie jajek w żłobkowym ogrodzie.

Zajęcia cykliczne

Przedstawienia teatralne

Przedstawienia teatralne mają na celu rozbudzenie zainteresowań dziecięcych i zainteresowanie sztuką, wyzwolenie pozytywnych uczuć i emocji, kształtowanie prawidłowych zachowań podczas spektaklu, uwrażliwianie na główne przesłanie baśni, czynny udział w przedstawieniu, ośmielanie dzieci.

Przykładowe przedstawienia teatralne:

- Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków
- Calineczka
- Kaczka Cudaczka
- Muzobajka - Skarpetowo
- Kopciuszek
- Kubuś Puszatek
- Przygody krecika
- Przygody świnek
- Doktor Dolittle i jego zwierzęta
- Lodowa Kraina

Dzieci poznają pory roku i ich przemijanie. Zabawy utrwalają u dzieci cechy charakterystycznych dla jesieni, zimy, wiosny i lata. Dzieci poznają tradycję i symbole ludowe, uwrażliwiają się na potrzeby planety Ziemi.

Dzień dyni

To dzień pełen twórczych działań. Dzieci wraz z Panią tworzą prace plastyczne w nawiązaniu do dyni oraz dekorację korytarza.

Światowy dzień pluszowego misia

Dzieci słuchają bajek o pluszowym misiu, które wzbudzają w dzieciach wrażliwość na ulubionego przyjaciela.

Zajęcia okazjonalne

- Spotkania z policją wrocławską – prezentacja przepisów o ruchu drogowym w formie bajeczki, wspólne zdjęcia.
- Spotkania z przedstawicielami Państwowej Straży Pożarnej m. in. w ramach przeprowadzanych próbnych ewakuacji.

Dzieci mają okazję zobaczyć wóz strażacki, uczestniczyć w pogadance na temat pracy strażaka i zasad bezpieczeństwa. Odbywają się pokazy dźwiękowe syreny strażackiej oraz polewania wodą.

Zajęcia dydaktyczne

W żłobkach organizowane są zajęcia „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”, „Jemy zdrowo kolorowo”. Zajęcia te mają na celu kształtowanie u dzieci zdrowych nawyków żywieniowych.

Kreatywne śniadanka - Tego dnia dzieci otrzymują posiłek w postaci szwedzkiego stołu, bogaty w różnorakie warzywa. Dzięki dużej wyobraźni i kuszącej paletce barw warzyw dzieci tworzą na talerzykach obrazki i dokonują degustacji nowych potraw.

Przykłady pozostałych zajęć dla dzieci:

- „Bezpieczna droga i dom” - zajęcia o bezpieczeństwie podczas poruszania się ulicą, kontaktów z nieznanymi osobami, bezpiecznego używania przedmiotów codziennego użytku.
- „Poznajemy kolory” - zajęcia podczas których dzieci poznają otaczające je barwy.
- „Rączki myją i nocniczka też użyję” - zajęcia mające na celu usamodzielnienie dzieci i naukę prawidłowych nawyków higienicznych.
- „Poznajemy zawody” - zajęcia pokazujące dzieciom prace wykonywane przez dorosłych
- „Święto Niepodległości” – dzieci poznawały barwy narodowe, wykonywały na zajęciach flagi.

Działania/inicjatywy/innowacje podejmowane w żłobkach w 2017 roku:

Udział w ogólnopolskim konkursie plastycznym.

Z okazji obchodów 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości dzieci wzięły udział w ogólnopolskim konkursie plastycznym „Polska -Ojczyzna od najmłodszych lat” organizowanym przez Niepubliczny Żłobek RAZ, DWA, TRZY! w Opolu - przygotowując pracę zbiorową o tematyce patriotycznej.

Udział w konkursie to doświadczenie uczące współpracy między dziećmi oraz twórczego myślenia. Każde z dzieci miało możliwość przedstawienia swojego pomysłu na pracę, która była wykonana, a dodatkowo był to doskonały moment na pobudzenie wyobraźni dziecięcej jak będzie wyglądał świat jeśli o niego nie zadbam. Była to okazja do integracji placówek żłobkowych na terenie Polski. Foto książka wykonana przez organizatora z pracami wszystkich uczestników zostanie przekazana Prezydentowi RP,

Przykładowe zadania realizowane w żłobkach:

- w Żłobku nr 3 i 4 odbyły się zajęcia pokazowe z Dogoterapii;
- w Żłobku nr 10:
 - w ramach współpracy z MOPS-em oraz Sądem do Spraw Nieletnich – opracowywano sprawozdania oceny rozwoju dziecka,
 - personel oraz dzieci uczestniczą czynnie w akcji zbierania nakrętek dla Hospicjum dla Dzieci Dolnego Śląska „Formuła Dobra”,

- organizowana jest coroczna zbiórka materiałów higienicznych dla podopiecznych Hospicjum dla Dzieci Dolnego Śląska „Formuła Dobra” (pampersy, chusteczki mokre i suche),
- wprowadzanie elementów polskiego języka migowego (program autorski opiekuna)
 - mowa czynna;
- współpraca żłobków z przedszkolami, mająca na celu wzajemną integrację z dziećmi z sąsiedniego przedszkola, utrwalanie postaw współpracy, otwartości, życzliwości, gościnności;
- dzieci ze Żłobku nr 12 wystąpiły na festiwalu „Śpiewających Przedszkolaków”, w ramach współpracy z osiedlowym Centrum Kultury AGORA;
- Żłobek nr 13 współpracuje z Biblioteką Miejską Filia nr 4, w ramach tej współpracy pracownicy biblioteki organizują dzieciom zajęcia, opowiadają o bibliotece, o jej roli, zachęcają dzieci do odwiedzania biblioteki razem z rodzicami i korzystania z jej zasobów w przyszłości.

Kontakt z rodzicami:

- organizowany jest dzień otwarty w żłobkach:
 - rodzice zapoznają się z organizacją pracy żłobka,
 - dzieci bawią się z rówieśnikami, poznają grupę i opiekunów,
 - przygotowuje się rodziców i dzieci do procesu adaptacji w żłobku;
- w ciągu całego roku rodzice na bieżąco są informowani o postępach w rozwoju swojego dziecka;
- rodzicom udzielane są porady indywidualne oraz grupowe;
- na tablicy ogłoszeń wywieszany jest na bieżąco jadłospis dekadowy;
- przekazywane są ulotki i wywieszane na tablicy ogłoszeń informacje na temat okresu adaptacyjnego, prawidłowego odżywiania, szczepień ochronnych oraz bieżące informacje administracyjne;
- współpraca z komitetem rodzicielskim w celu wspierania pracy żłobka;

Przykładowe artykuły i informacje dla rodziców:

- Dziecko krytykowane uczy się potępiać
- Dziecko otaczane wrogością uczy się agresji
- Dziecko żyjące w strachu uczy się lęklności
- Dziecko doświadczające litości uczy się rozczulać nad sobą
- Dziecko wyśmiewane uczy się nieśmiałości
- Dziecko otoczone zazdrością uczy się zawiści
- Dziecko zawstydzane uczy się poczucia winy
- Dziecko zachęcane uczy się wiary w siebie
- Dziecko otoczone wyrozumiałością uczy się cierpliwości

Żywnienie dzieci

Wdrożono nowe normy żywienia dzieci do lat 3, zgodnie z obowiązującymi od 2018 roku przepisami. Opracowano wzorcowe racje pokarmowe na potrzeby planowania żywienia w żłobkach.

NORMY ŻYWIENIA DZIECI WE WROCŁAWSKIM ZESPOLE ŻŁOBKÓW

	Norma dzienna (100%)		Norma Żłobka (75% normy dziennej)	
	0,5-1 lat	1-3 lat	0,5-1 lat	1-3 lat
Energia	700 kcal	1000 kcal	525kcal	750 kcal
Białko	14g		10,5g	
Tłuszcz	39g		29,5g	
Kwasy tłuszczowe nasycone	Tak niskie jak to możliwe do osiągnięcia w diecie zapewniającej właściwą wartość żywieniową			
Węglowodany	130g		97,5g	
Cukry dodane	13g		9,75g	
Sól	Do 5g		Do 3g	

Grupa produktów	Jedn.	Modelowa dzienna racja pokarmowa (g/oa)	
		100%	75%
Pieczywo	g	20	15
	g	25	19
	g	30	23
Warzywa	g	80 (po obraniu)	80 (po obraniu)
	g	200 (po obraniu)	150 (po obraniu)
	g	250 (po obraniu)	190 (po obraniu)
Mleko i mleczne napoje fermentowane, w tym mleko	g	450-550	340-400
	g	10-15	8-12
	g	2	1,5
Mięso, drob, wędliny	g	20 (po ugotowaniu*)	15 (po ugotowaniu*) (20 g przed ugotowaniem)
	g	10 (po ugotowaniu)	7,5 (po ugotowaniu) (10 przed ugotowaniem)
	g	0,5	0,4
Tłuszcze zwierzęce: masło, smietana	g	6	4,5
	g	10	7,5
	g	13	8

Rozkład posiłków				
	5 posiłków (cały dzień)		4 posiłki (w Żłobku)	
	Udział %	kcal	Udział %	kcal
Pierwsze śniadanie	25	250	25	250
Drugie śniadanie	10	100	10	100
Obiad	30	300	30	300
Podwieczorek	10	100	10	100
Kolacja	25	250	-	-
Suma	100	1000	75	750

*Przebieg 23h snu, maksymalny obrót w kierunku dla dziecka i 1 rok
Opisowe dane nie podlegają literatury przedmiotu
 op. Błotko, M. Głowacka, M. Baranowska i inni. Modelowa racja pokarmowa dziecka w wieku przedszkolnym - wyznaczenie wdrożenia
 „Standardy Medyczne. Pediatria” 2018, t. 10, s. 402-473 oraz Normy Żywienia dla populacji Polaków - aktualizacja, pod red. dr hab. med.
 Mirosława Jarzyńskiego

DIETETYK, KOORDYNATOR HACCP

KIEROWNIK ŻŁOBKA

JADŁOSPISY I NORMY

Koordinacja realizacji norm żywieniowych i przestrzegania przyjętej polityki żywieniowej w WZZ.

Koordinacja i planowanie pracy intendentów w powołanych zespołach roboczych w zakresie tworzenia polityki żywienia, bezpieczeństwa żywności i optymalizacji zużycia umów na dostawę żywności.

Współdziałanie w opracowaniu jadłospisów dekadowych w zakresie dostosowania żywienia do spraw organizacyjnych Żłobka (zajęć, imprez, godzin wydawania posiłków, konsystencji posiłków).

HACCP

Wdrażanie nowych przepisów prawnych dotyczących działalności WZZ w zakresie bezpieczeństwa żywności.

Szkolenie intendentów w zakresie nowych standardów żywienia oraz podstawowych zasad higieny w procesie produkcji i dystrybucji żywności.

Przeprowadzanie audytów wewnętrznych w ramach weryfikacji systemu HACCP.

Weryfikowanie zmian dokumentacji systemu HACCP wynikających z modernizacji, doposażenia i przebudowy bloków żywienia.

Odpowiedzialność za bezpieczeństwo żywności, w tym stopień zgodności systemu HACCP z zasadami żywienia dzieci w żłobku; współpraca z koordynatorem HACCP.

Odpowiedzialność za prawidłowy stan sanitarno-epidemiologiczny żłobka.

Kontrola pracy personelu ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania przepisów sanitarno-epidemiologicznych.

Organizowano spotkania dotyczące żywienia dzieci w których uczestniczyli kierownicy placówek, intendenci, kucharze oraz opiekunowie. Tematyka spotkań to nowe normy żywienia dzieci, zasady żywienia dzieci, wymiana doświadczeń kulinarnych oraz przestrzeganie przepisów sanitarnych

W ramach HACCP (system bezpieczeństwa żywności) opracowano roczny plan audytów i przeprowadzono audyty w placówkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Opracowano nowe instrukcje sanitarne.

INSTRUKCJA SANITARNA Higiena osobista pracowników kuchni

- Przed przystąpieniem do pracy pracownik powinien:
 - pozostawić odzież osobistą, biżuterię i inne rzeczy prywatne w szatni – odzież osobista i czysta odzież robocza powinny być przechowywane osobno,
 - umyć ręce zgodnie z instrukcją „Mycie rąk”,
 - paznokcie mają być krótkie, nie mogą być polakierowane,
 - włożyć czystą odzież roboczą i fartuch.
- Wszelkie niedyspozycje zdrowotne pracownik powinien zgłaszać Kierownikowi placówki:
 - w przypadku wystąpienia objawów chorobowych (biegunka, schorzenia skóry, gardła itp.) pracownik powinien zgłosić się do lekarza,
 - w przypadku kontaktu z osobą chorą na chorobę zakaźną pracownik powinien niezwłocznie zgłosić się do lekarza,
 - w określonych przypadkach pracownik może przystąpić do pracy za zgodą lekarza, stosując się ściśle do jego zaleceń (np. noszenie maseczki przy kaszlu, rękawic przy schorzeniu skóry itp.).
- Podczas pracy pracownik zobowiązany jest przestrzegać odpowiedniej higieny rąk. Ręce należy myć w miejscach do tego przeznaczonych, po każdym zabrudzeniu a w szczególności:
 - przed rozpoczęciem pracy,
 - po wyjściu z toalety,
 - po kontakcie z odpadkami,
 - po spożyciu posiłku,
 - po rozmowie telefonicznej,
 - po drobnych pracach porządkowych itp.
- Należy używać rękawiczek jednorazowego użytku jeżeli jest to konieczne, np. przy bezpośrednim kontakcie z surowcem.
- Należy przestrzegać instrukcji higienicznego korzystania z WC dla pracowników.
- Posiłki należy spożywać tylko w wyznaczonym do tego miejscu.
- Na terenie całej placówki obowiązuje zakaz palenia.

INSTRUKCJA SANITARNA Pobieranie i przechowywanie próbek żywności

Zgodnie z Rozporządzeniem ministra zdrowia z 17 kwietnia w sprawie pobierania i przechowywania próbek żywności oraz zabioru, opisanego w tym rozporządzeniu (Dz. U. nr 80, poz.545)

Kierownik żłobka wyznacza pracownika kuchni odpowiedzialnego za pobieranie i przechowywanie próbek żywności.

- Pobieranie próbek żywnościowych:**
 - 1.1. Probki pobierane są pod koniec okresu porcjowania, z każdej składowej części potrawy w ilościach niezbędnych do przeprowadzenia badań laboratoryjnych
 - 1.2. Probki pobiera się w następujących ilościach nie mniej niż po 150 g:
 - Zupy
 - Potrawy mięsne, półmięsne, rybne, półfabrykaty, razem z sosami
 - Kanapki i dodatki mięsno-rybne
 - Surówki, warzywa i owoce przetworzone, owoce surowe
 - Inne wyjątkowo imitacje
 - 1.3. Probki pobiera się czystymi, uprzednio wyparzonymi przyrządami metalowymi i przechowywane się w czystych, wyparzonych opakowaniach ściśle zamkniętych, zamkniętych lub przykrywanych, do tego przeznaczonych i dopuszczonych do kontaktu z żywnością.
- Schłodzenie próbek żywnościowych:**
 - 2.1. Ilość zmierzoną ilość potrawy do opakowania i szczelnie je zamknąć.
 - 2.2. Włożyć opakowania z próbą żywnościową do pojemnika z zimną wodą (do 1/3 wysokości opakowania) i schłodzić.
 - 2.3. Wytrzeć opakowanie do sucha i opisać.
 - 2.4. Włożyć próbki żywnościowe do lodówki.
- Opakowanie próbek żywnościowych:**
 - 3.1. Na opakowaniach przeznaczonych do przechowywania próbki umieszcza się w sposób trwały napis określający:
 - Zawartość próbki
 - Datę i godzinę przygotowania potrawy
 - Imię, nazwisko i stanowisko służbowe kucharza pobiera próbki
- Przechowywanie próbek:**
 - 4.1. Probki produktów spożywczych przechowuje się przez co najmniej 3 dni, licząc od chwili, kiedy cała partia została spożyta w żłobku.
 - 4.2. Probki przechowywane się w miejscu wydzielonym wyłącznie do tego celu oraz w warunkach zapewniających utrzymanie +4°C lub niższej, w zależności od przechowywanego produktu.
 - 4.3. Probki żywności są udostępniane na żądanie organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Po upływie trzech dni (72 godzin) próbki żywności są mrożone.
 - 4.4. Miejsce przechowywania próbek jest zabezpieczone w ten sposób iż dostęp do niego posiada tylko kierownik żłobka i personel kuchni, przez niego upoważniony.

skolki

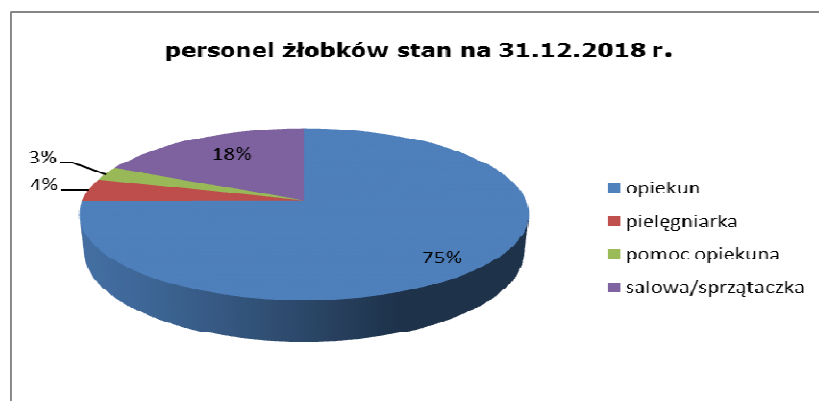
PRACOWNICY SPRAWUJĄCY OPIEKĘ NAD DZIEĆMI

Aby wspomóc pracę opiekunów i zapewnić dzieciom właściwą opiekę oraz bezpieczeństwo **utworzono stanowisko pomoc opiekuna.**

W dniu 31 grudnia 2018 roku Zespół zatrudnił 263 opiekunów, 15 pielęgniarek, 9 pomocy opiekunów i 64 salowych/sprzątaczek.

W dniu 31 grudnia 2017 roku Zespół zatrudnił 254 opiekunów i 17 pielęgniarek i 60 salowych/sprzątaczek.

Pracownicy zatrudnieni na stanowisku salowej/sprzątaczką po podniesieniu swoich kwalifikacji (ukończeniu odpowiedniej szkoły) mogą awansować na stanowisko opiekuna. Zespół sfinansował kurs opiekuna dziecka w żłobku 17 pracownikom.

W ramach podnoszenia swoich kwalifikacji pracownicy żłobków uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach i wykładach m.in.:

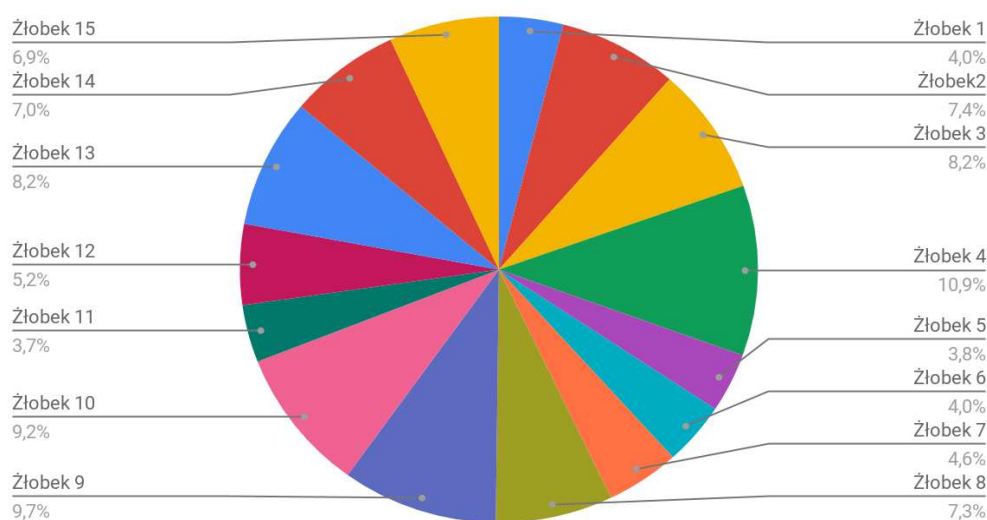
- konferencja żywieniowa „Wyzwania w żywieniu dzieci w żłobku”;
- szkolenie „Model sylwetki osoby wykonującej zawód opiekunki dziecięcej/opiekuna dziecka w świetle obowiązujących przepisów prawa”;
- szkolenie „Dzieci niepełnosprawne i wymagające specjalnej opieki w Żłobku i klubie dziecięcym”;

- szkolenie „Wiem-Reaguję-Pomagam” przeprowadzone w ramach programu profilaktycznego pn. Kampania edukacyjno-informacyjna „WIĘZI, KTÓRE CHRONIĄ – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” ;
- szkolenie z I pomocy przedmedycznej mające na celu praktyczne przypomnienie i ugruntowanie wiedzy na temat zasad postępowania w stanach zagrażających życiu i zdrowiu w tym udzielania I Pomocy w przypadku zadławienia, zachłyśnięcia, oparzenia, konieczności przeprowadzenia reanimacji dziecka;
- szkolenie wewnętrzne dotyczące żywienia dzieci w wieku do lat 3.

W październiku 2018 roku we Wrocławskim Zespole Żłobków zatrudniono psychologa. Zatrudnienie pracownika na tym stanowisku miało na celu pomoc rodzicom, opiekunom i przede wszystkim dzieciom, mającym problemy związane z różnego typu dysfunkcjami oraz adaptacją do nowych warunków.

Zadania zrealizowane przez psychologa

Dzieci wymagające obserwacji psychologicznej

- Udzielanie wskazówek opiekunom w żłobkach i ukierunkowanie ich na stymulację i polepszenie funkcjonowania dzieci przejawiających zachowania niespecyficzne.
- Konsultacje dla rodziców, w zakresie:
 - poradnictwa rodzinnego;
 - wskazówek wychowawczych;
 - psychoedukacji z zakresu agresji u dziecka, seksualności małego dziecka, zaburzeń odżywiania, autyzmu;
 - planowania z rodzicem codziennych aktywności i sposobu komunikowania się z dzieckiem przejawiającym zachowania niespecyficzne;
 - omówienia i sporządzenia na wniosek rodzica i za jego zgodą protokołów z obserwacji dziecka w żłobku.

Łączna liczba udzielonych konsultacji w okresie październik - grudzień: 50

Sporządzanie i wydawanie protokołów z obserwacji psychologicznej na prośbę rodzica.

Łączna liczba wydanych protokołów: 8

Spotkania z personelem placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków, mediacje w sytuacjach konfliktowych. Pomoc w reorganizacji pracy w grupie pracowniczej.

Wdrażanie nowych ćwiczeń ogólnorozwojowych - ćwiczenia stymulujące sensorycznie, relaksacyjne oraz wspomagające wyrażanie emocji (z szczególnym uwzględnieniem złości).

WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE

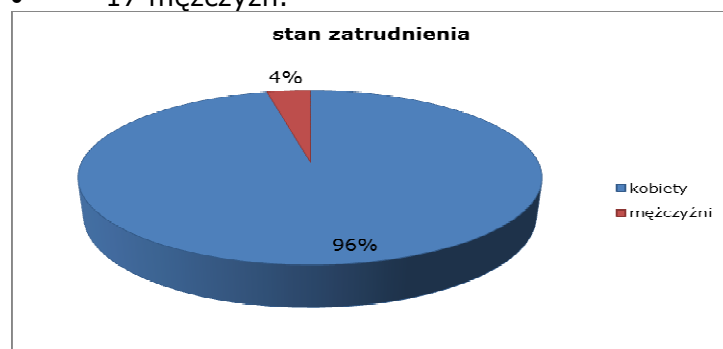
W ramach organizowania pracy Zespołu i dostosowywania istniejących regulacji do wymagań wynikających z przepisów o kontroli zarządczej zostały opracowane i wdrożone następujące akty wewnętrzne Zespołu:

- zarządzenie w sprawie czasu pracy pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków w 2018 roku;
- zarządzenie w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych we Wrocławskim Zespole Żłobków;
- zarządzenie w sprawie powołania Komisji socjalnej we Wrocławskim Zespole Żłobków;
- zarządzenie w sprawie Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz wprowadzenia Regulaminu pracy Komisji BHP i wytycznych w sprawie merytorycznej działalności BHP;
- zarządzenie w sprawie powołania komisji antymobbingowej;
- zarządzenie w sprawie podania do wiadomości pracownikom Regulaminu organizacyjnego Wrocławskiego Zespołu Żłobków;
- zarządzenie w sprawie powołania komisji rekrutacyjnych do przeprowadzenia rekrutacji dzieci do żłobków wchodzących w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków;
- zarządzenie w sprawie wyznaczenia Inspektora Ochrony Danych we Wrocławskim Zespole Żłobków;
- zarządzenie w sprawie wprowadzenia we Wrocławskim Zespole Żłobków jednolitych procedur wewnętrznych określających zasady postępowania podczas pobytu dzieci w żłobku;
- zarządzenie w sprawie powołania Zespołu projektowego we Wrocławskim Zespole Żłobków;
- zarządzenie w sprawie powołania komisji rekrutacyjnej do przeprowadzenia rekrutacji uczestników Projektu pn.: "Dolnośląskie Żłobki" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego;
- zarządzenie w sprawie Regulaminu wynagradzania we Wrocławskim Zespole Żłobków;
- zarządzenie w sprawie profilaktycznej opieki zdrowotnej pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków zatrudnionych na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe oraz okularów korygujących wzrok przy obsłudze monitora ekranowego;
- zarządzenie w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków;
- zarządzenie w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu monitoringu wizyjnego we Wrocławskim Zespole Żłobków.

POLITYKA PERSONALNA

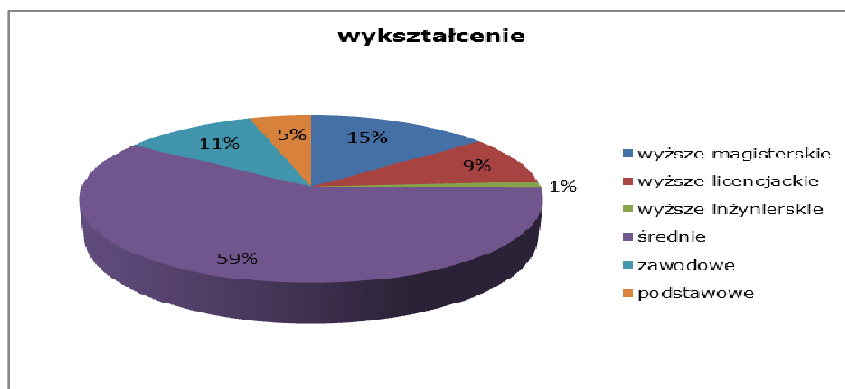
Ogółem wg. stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku Zespół zatrudniał 477 osób na 472,26 etatach, w tym:

- 460 kobiet,
- 17 mężczyzn.

Zatrudnienie wg struktury wykształcenia:

- - wyższe magisterskie 71 osób,
- - wyższe licencjackie 45 osób,
- - wyższe inżynierskie 6 osób,
- - średnie 285 osób,
- - zawodowe 52 osoby,
- - podstawowe 24 osoby.

Średni staż pracy w jednostce: 24 lata. W poprzednich latach staż pracy wynosił 21 lat.

STAN ZDROWIA PRACOWNIKÓW

Niezwykle ważną kwestią w pracy z małym dzieckiem jest stan zdrowia pracowników sprawujących bezpośrednio opiekę nad maluchami. Dużą wagę przykładają się do stanu zdrowia personelu. W tym celu stale poddaje się badaniom sanitarno-epidemiologicznym pracowników żłobków.

Badania medycyny pracy:

- - wstępne 103 osoby,
- - okresowe 147 osób,
- - kontrolne 50 osób,
- - dla celów sanitarno-epidemiologicznych 442 osoby.

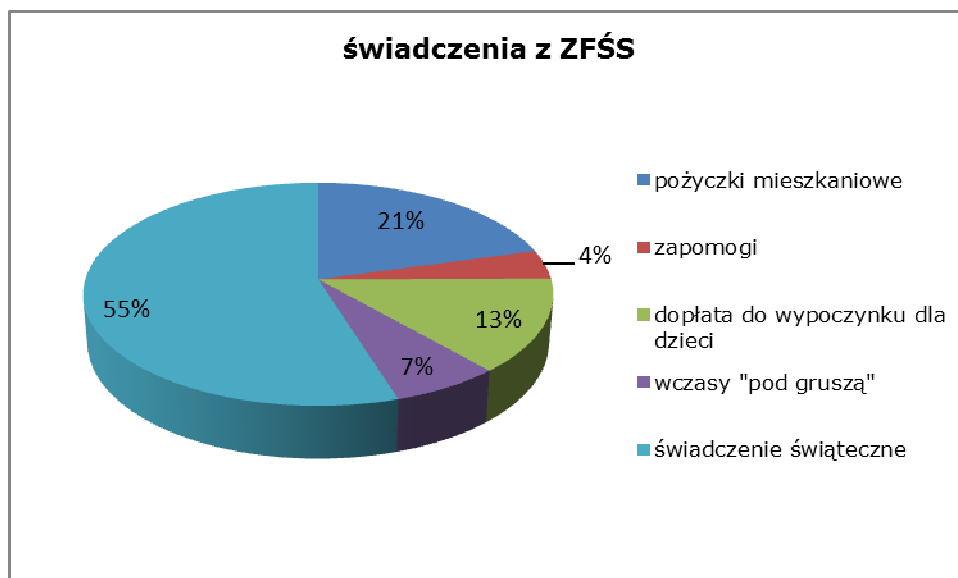
NABÓR NA WOLNE URZĘDNICZE STANOWISKA PRACY

W 2018 roku zorganizowano i przeprowadzono 9 naborów na stanowiska urzędnicze.

ZAKŁADOWY FUNDUSZ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Przyznawanie świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych odbywa na mocy ogólnie obowiązujących przepisów prawa oraz regulaminu wewnętrznego. Jest to zadanie powołanej zarządzeniem dyrektora komisji socjalnej. Wykorzystanie środków jest wysokie i przedstawia się następująco:

- odpis na zfsś	555 712,78 zł
- udzielone pożyczki mieszkaniowe	158 000,00 zł
- udzielone zapomogi	32 200,00 zł
- dopłaty do wypoczynku dla dzieci pracowników	104 168,80 zł
- dopłaty do wypoczynku dla pracowników	50 850,00 zł
- świadczenie świąteczne	419 450,00 zł

DELEGACJE SŁUŻBOWE

Wyjazdy pracowników poza siedzibę pracodawcy miały związek głównie z udziałem w szkoleniach merytorycznych. Wystawiono 17 poleceń wyjazdów służbowych.

PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

W Zespole, którego głównym zadaniem jest opieka nad dzieckiem do lat 3, preferuje się te kierunki doskonalenia zawodowego, które podnoszą merytoryczne kwalifikacje zawodowe pracowników wykonujących zadania na rzecz małych dzieci.

Ilość uczących się ogółem: 24 osoby

- - studia magisterskie 1 osoba,
- - studia licencjackie 3 osoby,
- - studia inżynierskie 1 osoba,
- - studia podyplomowe 2 osoby,
- - kurs na opiekuna 17 osób.

W okresie sprawozdawczym pracowników skierowano na szkolenia, warsztaty i konferencje (wyjazdowe i stacjonarne) w zakresie:

- Warsztaty szkoleniowe dla opiekunów w żłobku,
- X Forum Finansów Publicznych,
- Konferencja - Prawo Zamówień Publicznych w dobie elektronizacji,
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w roku 2018 ze zmianami,
- Obowiązkowe Kontrole Budynków i Innych Obiektów Administracji Publicznej, przechowywanie dokumentacji, prowadzenie ksiąg obiektu budowlanego, usuwanie uszkodzeń,
- I konferencja Żywnienie Niemowląt i Małych Dzieci w praktyce,
- Zarządzanie Zasobami Ludzkimi,
- Kompetencje Menedżerskie czyli jak być szefem, od którego nie odchodzą pracownicy,
- Program płatnik - korygowanie dokumentów dla zaawansowanych,
 - Najnowsze zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych,
 - Potrącenia i zajęcia komornicze na liście płac,
 - Akta osobowe, umowy i świadectwa pracy - zmiany w 2019 roku,
 - Ochrona danych osobowych zgodnie z RODO;
 - Szkolenia BHP.

W roku sprawozdawczym nawiązano współpracę z Centrum Integracji Społecznej, w ramach której organizowano i koordynowano pracę **17 pracowników** kierowanych do Zespołu w ramach prac społecznie-użytecznych. Pracownicy ci przepracowali w 2018 roku

na 16 nieruchomościach łącznie **1 186 godzin**, wykonując m. in. prace porządkowe na terenach zielonych oraz malowanie pomieszczeń w okresie urlopowym żłobków.

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W ZESPOLE

- W nadzorowanych obiektach służba bhp przeprowadziła 13 kontroli stanu bhp. Na bieżąco informowano pracodawcę o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz przedstawiano wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień na odcinku bhp.
- Służba bhp sporządziła i przedstawiła pracodawcy okresową analizę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy za rok 2017.
- Służba bhp opracowała:
 - instrukcje bezpiecznej pracy przy obsłudze nowo zakupionych maszyn i urządzeń,
 - zarządzenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy,
 - skierowania na badania wstępne, okresowe, kontrolne.
- Współpracowano z:
 - lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami przy organizowaniu okresowych badań lekarskich pracowników,
 - ZUS i GUS w sprawach wypadków przy pracy,
 - placówkami żłobkowymi na terenie kraju na temat odzieży i obuwia,
 - społeczną inspekcją pracy,
 - zakładową organizacją związkową,
 - komórką zamówień publicznych w zakresie zakupu towarów i środków na rzecz bhp,
 - inspektorem p.poż. w zakresie kontroli.
- Pracownik służby bhp udzielał porad z zakresu bhp zarówno kierownictwu Zespołu jak i pracownikom.
- Przeszkolono 197 osób w zakresie bhp, w tym:
 - 83 osoby szkoleniem wstępnym,
 - 114 osób szkoleniem okresowym.
- Odbyły się 3 posiedzenia Komisji BHP, z których sporządzano protokoły oraz formułowano odpowiednie zalecenia i wnioski.
- Podczas szkoleń wstępnych, szkoleń okresowych z zakresu bhp oraz podczas przeprowadzanych dochodzeń powypadkowych informowano pracowników o ryzyku zawodowym i jego roli w środowisku pracy.

DZIAŁANIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- **Próbną ewakuacją**
W lipcu i sierpniu 2018 roku przeprowadzono próbną ewakuację w 15 obiektach Zespołu:
w Żłobku nr 1 - 15. Ćwiczenie ewakuacyjne przeprowadzono pod nadzorem pracowników Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego we Wrocławiu. Podczas ćwiczeń przeprowadzonych w Żłobkach nr 3, 4, 5 i 8 obecni byli również funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej.
- **Przeglądy urządzeń przeciwpożarowych**
W 2018 roku dokonano przeglądów technicznych wszystkich urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic oraz drzwi ppoż. i dymoszczelnych, które znajdują się we wszystkich obiektach Zespołu.
- **Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego**
W 2018 roku zaktualizowano instrukcje bezpieczeństwa pożarowego w 11 obiektach. Obecnie wszystkie żłobki posiadają aktualne instrukcje.
- **Remont obiektów**
W 2018 roku w Żłobku nr 1 wydzielono klatkę schodową prawą, poprzez zamontowanie w niej 6 szt. drzwi przeciwpożarowych.
W Żłobku nr 7 wydzielono przeciwpożarowo hol na parterze poprzez montaż 6 szt. drzwi przeciwpożarowych.

- **Wymiana sprzętu ppoż. na nowy, naprawa istniejących urządzeń przeciwpożarowych**

REALIZACJA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH WPI/127

W 2018 roku Wrocławski Zespół Żłobków współrealizował **Program Budowy i Przebudowy Żłobków (zadanie WPI/127)**.

- W ramach Programu Wrocławski Zespół Żłobków:
 - wybudował przyłącze i instalacje ciepłą oraz wodną w budynku Żłobka nr 9 przy ul. Hoene-Wrońskiego 13d;
 - w budynku przy ul. Fabrycznej 15 wykonano:
 - przebudowę tablicy głównego wyłącznika prądu WG;
 - instalację sterowniczą wraz z montażem wyłącznika pożarowego prądu;
 - wymieniono kocioł wodny oraz zamontowano dodatkowe grzejniki;
 - zamontowano klimatyzatory w salach pobytu dzieci w żłobkach nr 2, 11, 13 i 14 oraz w pomieszczeniach pionu żywienia i technicznych w żłobkach nr 3, 10 i 13.
- W zakresie współpracy z Zarządem Inwestycji Miejskich Wrocławski Zespół Żłobków wykonywał następujące zadania:
 - przedkładał propozycje oraz dokonywał uzgodnień programu funkcjonalno-użytkowego nowych zadań pn.:
 - Budowa budynku Żłobka przy ul. Sygnałowej na osiedlu Jagodno;
 - Budowa żłobka przy ul. Sołtysowickiej na osiedlu Sołtysowice;
 - Adaptacja dla potrzeb żłobka pomieszczeń w budynku przy ul. Krystyny i Mariana Barskich nr 45 na osiedlu Nowe Żerniki (WUWA2)

Poniesione w 2018 roku nakłady: 158,54 tys. zł.

- przekazywano Inwestorowi reklamacje gwarancyjne dotyczące ujawnionych wad w okresie użytkowania Żłobka nr 3 przy ul. Białowieskiej 27, Żłobka nr 8 przy ul. Sądowej 6, Żłobka nr 10 przy ul. H. Brodatego 17, Żłobka nr 6 przy ul. Krowiej 1 i Żłobka nr 12 przy ul. Jugosłowiańskiej 85a oraz uczestniczono w odbiorach robót wykonanych w ramach gwarancji;

WYKONYWANIE ZADAŃ KONSERWACYJNO-EKSPLOATACYJNYCH

W obiektach Zespołu wykonano prace konserwacyjne i naprawcze oraz usuwania awarii w zakresie:

- stolarki okiennej i drzwiowej;
- rolet, żaluzji oraz moskitier;
- dźwigów towarowych i osobowych;
- systemu sygnalizacji włamania i napadu;
- placów zabaw;
- instalacji i urządzeń elektrycznych;
- sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- robót ogólnobudowlanych obiektów żłobków wraz z terenem, instalacji sanitarnych, centralnego ogrzewania, wodnych i kanalizacyjnych, gazowych z urządzeniami.

Utworzono składnicę akt Wrocławskiego Zespołu Żłobków, w pomieszczeniach wyremontowanego Żłobka nr 12.

Zwiększono powierzchnię dla pracowników poprzez zmianę sposobu wydzielenia pomieszczenia 06 z powierzchni sali głównej w siedzibie administracji.

W celu realizacji zadań statutowych Zespołu realizowano także zadania w ramach zabezpieczenia techniczno-eksploatacyjnego Zespołu m. in.:

- przeprowadzono pięcioletnie wymagane przez Prawo budowlane kontrole obiektów budowlanych znajdujących się w zarządzie Zespołu, oraz roczne okresowe kontrole

instalacji i urządzeń sanitarnych służących ochronie środowiska, instalacji gazowych, elektrycznych, stanu technicznego obiektów i placów zabaw;

- przeprowadzono okresowe kontrole i czyszczenie przewodów kominowych wentylacyjnych i spalinowych;
- wykonano prace w zakresie wycinania, pielęgnacji, sadzenia drzew i krzewów oraz prowadzenia dokumentacji dendrologicznej drzew i krzewów znajdujących się na terenach zarządzanych przez Zespół, realizowano decyzje Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz Marszałka Województwa Dolnośląskiego w zakresie wycinek oraz nasadzeń kompensacyjnych i wnioskowano o wycinkę drzew zagrażających bezpieczeństwu;
- sporządzano sprawozdania okresowe w zakresie zrealizowanych wycinek, nasadzeń oraz dostępnych terenów pod nasadzenia i planów nasadzeń;
- sporządzono sprawozdanie zbiorcze oraz przekazano do Wydziału Środowiska i Rolnictwa sprawozdania ze żłobków dot. ilości odpadów podlegających kompostowaniu w 2018 roku;
- zakupiono i zamontowano w żłobkach 155 oczyszczaczy powietrza;

WYKONANIE BUDŻETU

Rozdział 85505 – Żłobki

Zad. A.4.21 Wpływy z opłat za żłobek

§ 0830 – Wpływy z usług

Plan: 6 887 750,00

Wykonanie: 6 922 468,85 100,50%

Plan wykonano zgodnie z planem.

Zad. A.2.5.12

§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego

Plan: 0,00

Wykonanie: 223,50

Zwrot opłat sądowych z poprzednich lat.

Zad. A.2.5.13

§ 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień

Plan: 0,00

Wykonanie: 2 760,95

Zwrot kosztów postępowania komorniczego, adwokackiego oraz zastępstwa procesowego.

Zad. A.3.2

§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych

Plan: 0,00

Wykonanie: 484,63

Sprzedaż mienia.

Zad. A.5.4.8

§ 0920 Pozostałe odsetki

Plan: 0,00

Wykonanie: 1 019,58

Odsetki bankowe od środków na rachunkach bankowych oraz za opóźnienia w płatnościach za usługę żłobkową.

Zad. A.5.6.36

§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych

Plan: 0,00

Wykonanie: 1 944,32

Wpływy uzyskano z tytułu:

- zwrotu za dofinansowanie nauki,
- zwrot składek,
- należności przedawnionych.

Zad. A.5.6.37

§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów

Plan: 0,00

Wykonanie: 5 340,00

Wpływy uzyskano z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

Zad. A.5.6.10

§ 0970 Wpływy z różnych dochodów

Plan: 0,00

Wykonanie: 12 556,63

Wpływy uzyskano z tytułu:

- wynagrodzenia płatnika składek,
- sprzedaży złomu,
- sprzedaży drzewa,
- kar umownych,
- rozliczenia kosztów energii w Żłobku nr 6.

Zadanie WZZ/B/01 i zadania pośrednie - Zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Plan ogółem: 34 620 920

Wykonanie : 34 255 342,98 98,94 %

- Wydatki osobowe § 4010, 4040, 4110, 4120, 4170

Wydatki osobowe w kwocie 27 261 464 zł stanowią 79,59% wydatków jednostki.

Wydatki osobowe zrealizowano w 99,52%.

Niewykonanie wynikało z powodu absencji chorobowej pracowników.

- Świadczenia na rzecz osób fizycznych § 3020
- Świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 149 484,76 zł wykonano w 99,43%

Niewykonanie planu wynikało z absencji chorobowej pracowników, którym przysługują ekwiwalenty za pranie i używanie własnej odzieży. Wypłacono ekwiwalenty w niższej wysokości.

Pozostałe wydatki bieżące

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 6 844 394,22 stanowią 19,98% wydatków ogółem.

Pozostałe wydatki bieżące zrealizowano w 96,70%.

Przyczyny różnic pomiędzy budżetem zaplanowanym a wykonanym:

- Zakup środków żywności

Plan wykonano w 99,53% - wynika to z absencji dzieci w żłobkach.

- Zakup materiałów i wyposażenia

Plan wykonano w 99,18% - wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych (przetargi nieograniczone).

- Energia

Plan wykonano w 90,77% - na wartość wykonania wpłynęły korzystne temperatury w okresie jesienno-zimowym co spowodowało mniejsze zużycie energii cieplnej na ogrzanie budynków. Jednocześnie zabezpieczono środki na zapłatę faktur za miesiąc grudzień, które dostawcy wystawili i dostarczyli w styczniu 2019 roku co spowodowało niemożliwość uregulowania płatności dotyczących 2018 roku.

- Zakup usług pozostałych

Plan wykonano w 94,85% - wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych (przetargi nieograniczone). Jednocześnie zabezpieczono środki na zapłatę faktur za miesiąc grudzień, które dostawcy wystawili i dostarczyli w styczniu 2019 roku co spowodowało niemożliwość uregulowania płatności dotyczących 2018 roku.

- Zakup usług remontowych

Plan wykonano w 97,21% - wynika to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych (przetargi nieograniczone).

- Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej

Plan wykonano w 95,64% - wynika to z faktu, że część zaplanowanych szkoleń została odwołana ze względu na niską frekwencję.

- Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej i do sieci Internet

Plan wykonano w 92,23% - wynika to z faktu podpisania korzystniejszej umowy z nowym operatorem.

- Zakup usług zdrowotnych

Plan wykonano w 92,12% - wynika to z mniejszej ilości badań pracowników po powrocie z długoterminowych zwolnień lekarskich.

- Podróże służbowe krajowe

Plan wykonano w 99,75% - wynika to z powodu absencji chorobowej pracowników.

- Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii

Plan wykonano w 99,99% - zgodnie z planem.

- Różne opłaty i składki

Plan wykonano w 99,99% - wykonano zgodnie z planem.

Struktura wydatków rzeczowych przedstawia się następująco:

• Zakup materiałów i wyposażenia	1 234 384,67	3,60%
• Zakup środków żywności	1 885 562,38	5,50%
• Energia	1 606 551,03	4,69%
• Zakup usług remontowych	666 113,32	1,94%
• Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	79 012,00	0,23%
• Zakup usług pozostałych	353 879,16	1,03%
• Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	556 712,78	1,63%
• Podróże służbowe krajowe	49 408,21	0,14%
• Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej i do sieci Internet	45 222,17	0,13%
• Zakup usług zdrowotnych	49 720,00	0,15%
• Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	79 491,99	0,23%
• Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	4 617,48	0,01%
• Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	207 643,40	0,61%
• Różne opłaty i składki	3 211,74	0,01%
• Koszty postępowania sądowego	22 863,89	0,07%

Zadanie WPI/127 – Wydatki inwestycyjne

Plan ogółem: 231 070,00

Wykonanie : 230 959,70 99,95%

Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych §6050.

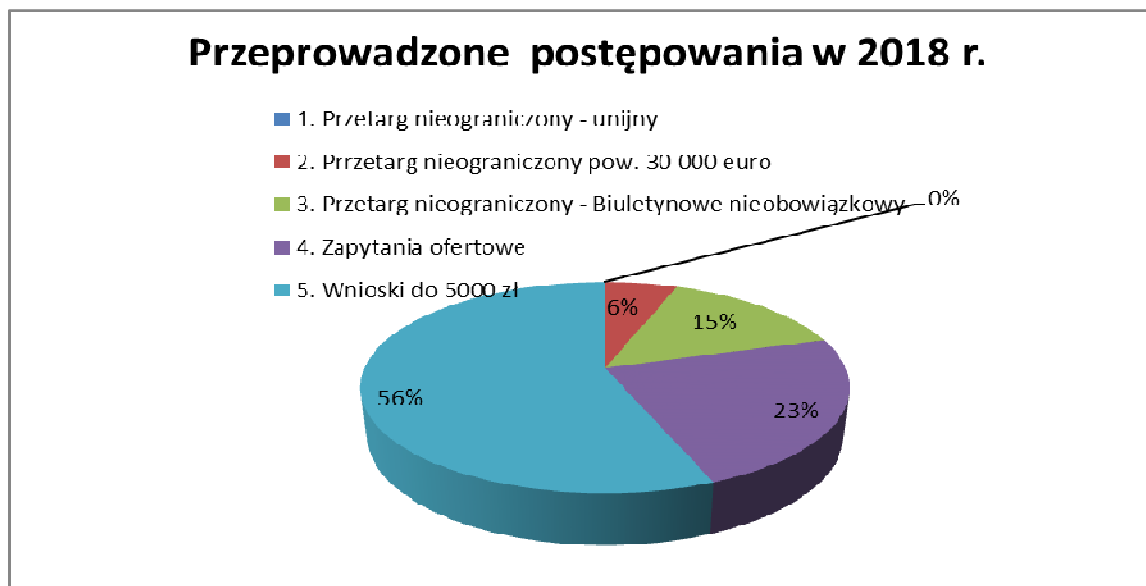
Wykonano zgodnie z planem.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE NA ROBOTY BUDOWLANE, USŁUGI, DOSTAWY

Zamówienia publiczne w roku 2018

l.p.	tryb zamówienia	ilość przeprowadzonych postępowań
1.	przetarg nieograniczony – unijny	0
2.	przetarg nieograniczony pow. 30 000 euro	16

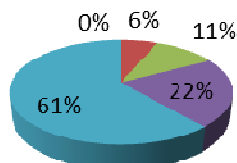
3.	przetarg nieograniczony - biuletynowe nieobowiązkowy	41
4.	zapytania ofertowe	66
5.	wnioski do 5000 zł	157

l.p.	tryb zamówienia	liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia
1.	przetarg nieograniczony – unijny	0
2.	przetarg nieograniczony pow. 30 000 euro	16
3.	przetarg nieograniczony - biuletynowe nieobowiązkowy	27
4.	zapytania ofertowe	54
5.	wnioski do 5000 zł	154

Liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia

- 1. Przetarg nieograniczony - Unijny
- 2. Przetarg nieograniczony pow. 30 000 euro
- 3. Przetarg nieograniczony - Biuletynowe nieobowiązkowy
- 4. Zapytania ofertowe
- 5. Wnioski do 5000 zł

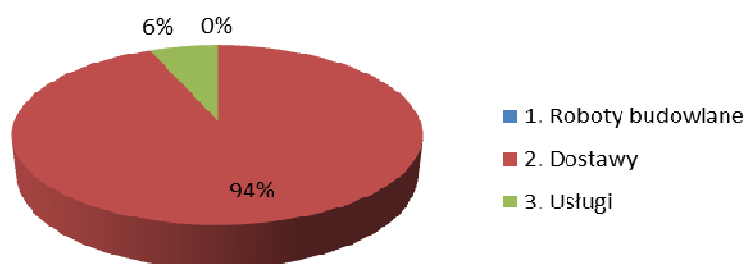

Zamówienia publiczne powyżej 30 000 euro

Przeprowadzone postępowania powyżej 30 000 euro w 2018 roku

l.p.	przedmiot zamówienia	ilość przeprowadzonych postępowań
1.	roboty budowlane	0
2.	dostawy	15
3.	usługi	1

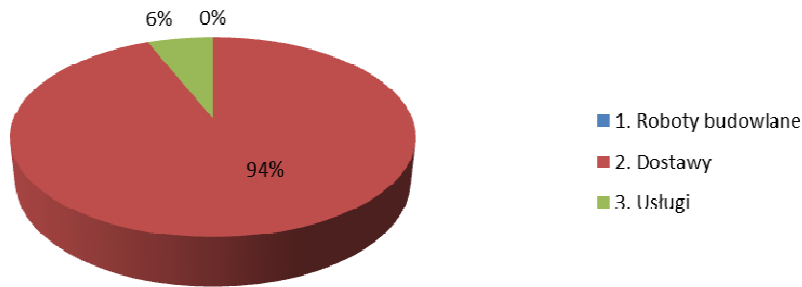
Przetarg nieograniczony pow. 30 000 euro

Wartość zawartych umów w 2018 roku

l.p.	przedmiot zamówienia	liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia	wartość umów zł netto
1.	roboty budowlane	0	0,-
2.	dostawy	15	2 154 768,-
3.	usługi	1	157 608,-

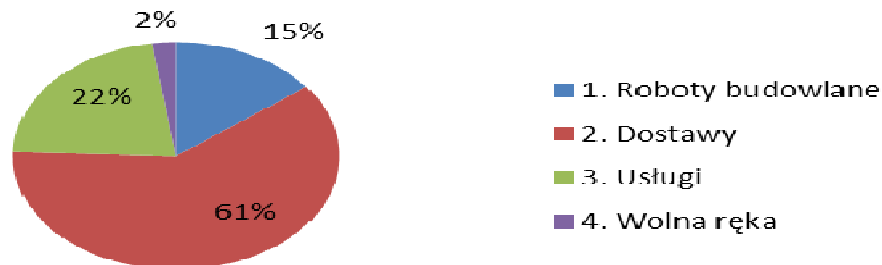
Liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia w roku 2018

Zamówienia publiczne nieobowiązkowe

l.p.	przedmiot zamówienia	ilość przeprowadzonych postępowań
1.	roboty budowlane	6
2.	Dostawy	25
3.	Usługi	9
4.	zamówienie z wolnej ręki	1

Ilość przeprowadzonych postępowań przetargowych nieobowiązkowe

Wartość zawartych umów w 2018 roku

l.p.	przedmiot zamówienia	liczba zakończonych zamówienia	postępowań udzieleniem	wartość umów zł netto
1.	roboty budowlane	3		174 457,-
2.	dostawy	14		717 180,-
3.	usługi	9		342 261,-
4.	zamówienie z wolnej ręki	1		2 652,-

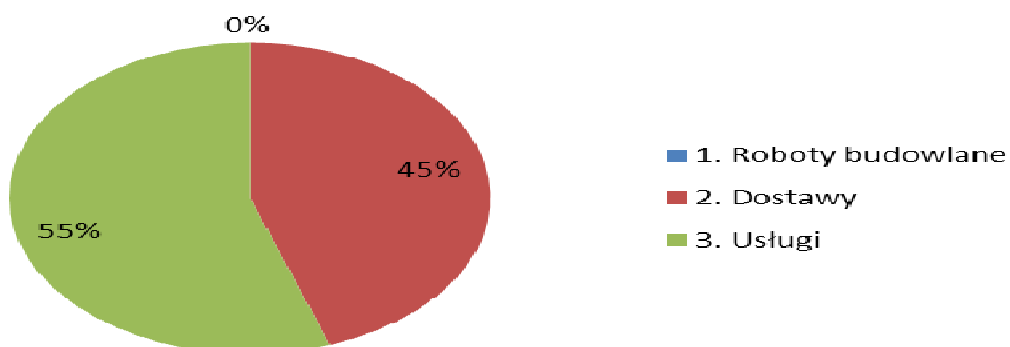
Liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia

Zamówienia publiczne zapytanie ofertowe

l.p.	przedmiot zamówienia	liczba postępowań udzieleniem zamówienia	zakończonych
1.	roboty budowlane	0	
2.	dostawy	29	
3.	usługi	36	

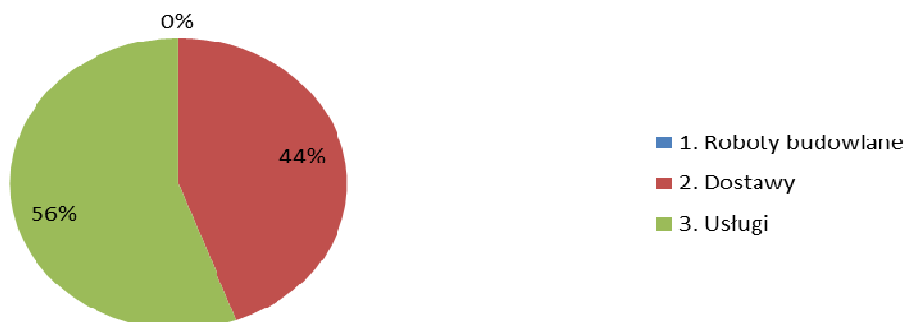
Ilość przeprowadzonych postępowań

Wartość zawartych umów w 2018 roku

l.p.	przedmiot zamówienia	liczba zakończonych zamówienia	postępowań udzieleniem	wartość umów zł netto
1.	roboty budowlane	0		0,-
2.	dostawy	24		308 228,-
3.	usługi	30		425 846,-

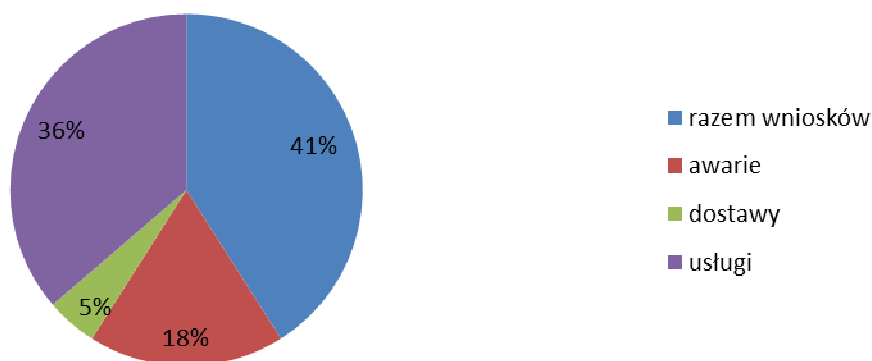
Liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia

Zamówienia publiczne do 5 000 zł

l.p.	przedmiot zamówienia	ilość przeprowadzonych postępowań	razem wartość netto
1.	razem wniosków	157	176210,-
2.	awarie	69	
3.	dostawy	18	
4.	usługi	139	

Ilość przeprowadzonych postępowań

ZADANIA Z ZAKRESU INFORMATYKI

- Wdrożenie szyfrowania poczty elektronicznej (PGP) na wszystkich stanowiskach komputerowych dla celów wymiany informacji, które są objęte ochroną danych osobowych wraz ze szkoleniem i przygotowaniem stosownej instrukcji.
- Przygotowanie do szyfrowania nośników wymiennych (pendrive, pamięci flash) będących w posiadaniu pracowników Zespołu.
- Proceduralne dostosowanie dokumentów (upoważnienia, oświadczenia, wnioski etc.), które będą trafiać do Sekcji Informatyki i tam będą przetwarzane.

- Rozbudowa serwerowni (modernizacja sprzętu i oprogramowania i usług) w budynku administracji i w Żłobku nr 10.
- Dziennik Elektroniczny (nowy) – modyfikacje, utrzymanie.
- Strona WWW – modyfikacje, utrzymanie, aktualizacja treści i modernizacja wyglądu.
- Modernizacja sieciowego systemu zgłoszeń na potrzeby Zespołu.
- Wprowadzenie systemu elektronicznej rekrutacji do żłobków:
 - utrzymanie systemu ticketowego wsparcia systemu rekrutacji,
 - obsługa zgłoszeń w systemie wsparcia rekrutacji,
 - koordynacja działań i jakości obsługi systemu rekrutacji,
 - przygotowanie koncepcji przejścia na „nowy rok żłobkowy” w systemie rekrutacji i procedur z tym związanych po stronie m.in. Wrocławskiego Zespołu Żłobków.
- Moduł do ewidencji dzieci/pracowników – kody paskowe – koncepcja rozwiązania.
 - Dziennik Elektroniczny – moduł ewidencji czasu pracy personelu (opiekunki, etc.).

W roku sprawozdawczym dokonano protokolarnego odbioru na rzecz Gminy Wrocław, od firmy Space Investment Strzegomska 3 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Otyńska spółka komandytowa z siedzibą we Wrocławiu, nieruchomości przy ul. Krystyny i Mariana Barskich 45 przeznaczonej na kolejny żłobek. Uruchomienie żłobka planowane jest na rok 2019.

Już dzisiaj Wrocław jest liderem w kraju pod względem dostępności miejsc w opiece żłobkowej. Wskaźnik objęcia opieką w mieście wynosi 36%, gdzie średnia krajowa to około 10,6%, a rekomendowana przez Unię Europejską wysokość wskaźnika to 33%.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ PRZEZ WROCŁAWSKIE CENTRUM INTEGRACJI za 2018 rok

W 2018 roku Wrocławskie Centrum Integracji realizowało zadania z zakresu:

- Reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej w ramach ustawy o zatrudnieniu socjalnym
- Działań na rzecz mieszkańców Wrocławia
- Projektów współfinansowanych przez Unię Europejską
- Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej
- Organizacji Opieki nad dziećmi do lat 3 w Punktach Opieki Diennej
- Wsparcia na rynku pracy obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu w ramach kampanii społecznej „Wrocław na Językach Świata”
- Projekt inwestycyjny związany z rozbudową Wrocławskiego Centrum Integracji dofinansowany ze środków funduszy europejskich
- Inne działania realizowane przez Centrum, w tym promocja idei społecznie odpowiedzialnych zamówień oraz przygotowanie projektów

Reintegracja społeczna i zawodowa realizowana w ramach ustawy o zatrudnieniu socjalnym

Zadania wynikające z zapisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym WCI realizowało w ramach Działu Reintegracji oraz 3 projektów dofinansowywanych ze środków zewnętrznych: „Społecznie odpowiedzialny Wrocław”, „Akcja Integracja!” oraz „RAZEM można więcej” (opisy w dalszej części sprawozdania). Uczestnikami zajęć reintegracji są mieszkańcy Wrocławia - bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz osoby nieaktywne zawodowo zagrożone wykluczeniem społecznym (w tym bezdomne, niepełnosprawne, uzależnione od alkoholu, korzystające z terapii odwykowej, opuszczające Zakład Karny). Reintegracja społeczno-zawodowa prowadzona jest zgodnie z zapisami zawartymi w Indywidualnym Programie Zatrudnienia Socjalnego (IPZS) opracowywanym zgodnie z indywidualnymi potrzebami Uczestników.

W 2018 roku Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego był realizowany przez **175 uczestników**, z czego 57 osób w ramach Działu Reintegracji a 118 osób w ramach ww. projektów.

WCI zapewniło osobom podpisującym Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego (IPZS):

- badania lekarza medycyny pracy, szkolenie BHP, ubezpieczenie NNW, odzież ochronną, codzienny posiłek, niezbędne narzędzia i materiały do szkoleń zawodowych, materiały do szkoleń z reintegracji społecznej, np. artykuły plastyczne, artykuły spożywcze, rośliny, artykuły dekoracyjne, bilety wstępu w ramach wyjść integracyjnych, wypłatę świadczenia integracyjnego
- udział w reintegracji zawodowej oraz społecznej

Reintegracja zawodowa

Reintegracja zawodowa realizowana była w trzech grupach zawodowych: **pracownik porządkowy- konserwator, pracownik remontowy – konserwator oraz pracownik administracyjno – biurowy**. Zajęcia w warsztatach zawodowych realizowane przez instruktorów zawodu obejmowały: usługi gospodarcze, prace remontowe w obiektach użytkowanych przez Centra Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży, prace na terenie WCI, terenach zielonych WCI oraz sąsiadujących z Centrum, prace na terenach cmentarzy komunalnych, zlecane przez MOPS. Usługi gospodarcze i pozostałe prace wykonywane były, bezpłatnie dla korzystających, przy pomocy zakupionych przez WCI niezbędnych narzędzi, materiałów oraz środków czystości.

Poprzez udział w zajęciach uczestnicy zdobyli/podwyższyli m.in. następujące umiejętności:

- stosowania właściwych środków czystości
- doboru sprzętu i materiałów do konkretnych prac
- utrzymania porządku w budynku i na zewnątrz
- konserwacji sprzętu i utrzymania go w należyтым stanie technicznym
- drobnych napraw (wymiana zamka, uszczelki)
- pielęgnacji terenów zieleni, np. koszenie, przycinanie krzewów, pielęgnacja trawników i rabat kwiatowych

Podczas warsztatów z doradcą zawodowym uczestnicy nabyli dodatkowe umiejętności:

- sporządzania dokumentów aplikacyjnych i autoprezentacji
- wyszukiwania odpowiednich ofert w Internecie, aplikowania on-line
- bazowania na swoich zasobach, dookreślenia swoich słabych i mocnych stron
- ukierunkowania zawodowego

Od kwietnia realizowane były zajęcia dodatkowe – warsztaty plastyczne oraz florystyczne jako wsparcie zajęć zawodowych, poszerzenie zainteresowań oraz zapewnienie uczestnikom alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Reintegracja zawodowa obejmowała:

- warsztaty zawodowe
- kursy zawodowe kwalifikacyjne
- warsztaty autoprezentacji
- warsztaty poruszania się po rynku pracy
- trening obsługi komputera
- warsztaty grupowe z radcą prawnym dot. różnych form zatrudnienia, zakładanie spółdzielni socjalnych, wybrane zagadnienia prawa pracy
- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, informatykiem, radcą prawnym, terapeutą

Reintegracja społeczna

Reintegracja społeczna ukierunkowana była na zdobycie umiejętności społecznych, prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym zarządzanie budżetem domowym. Kształtowaliśmy prozdrowotne postawy uczestników poprzez zapewnienie dostępu do specjalisty zajmującego się terapią i profilaktyką uzależnień oraz zajęcia z pracownikiem socjalnym poświęcone tematyce dbałości o zdrowie. Konsultacje indywidualne realizowane przez radcę prawnego, w tym dot. m.in. spraw mieszkaniowych, spadkowych, postępowania dot. ustalenia stopnia niepełnosprawności. Część zajęć z zakresu reintegracji społecznej zrealizowana była w ramach warsztatów tematycznych i wyjść integracyjnych. Wyjścia integracyjne miały za zadanie integrację ze społecznością lokalną, np. z

przedstawicielami spółdzielni socjalnych, wyjścia do kina, Hydropolis czy muzeum. Uczestnicy aktywnie uczestniczyli również w warsztatach kulinarnych, zdobywali umiejętności niezbędne w kuchni, jak również z zakresu savoir-vivre. Zajęcia prowadzili: psycholog, pracownik socjalny, terapeuta uzależnień, radca prawny.

Reintegracja społeczna obejmowała:

- warsztaty umiejętności psychospołecznych
- warsztaty z pracownikiem socjalnym
- warsztaty tematyczne, m.in. *wiosenne, walentynkowe, świąteczne*
- zarządzanie budżetem domowym
- warsztaty kulinarne
- profilaktykę uzależnień
- warsztaty i wyjścia integracyjne, w tym imprezy okolicznościowe
- konsultacje indywidualne

Działania na rzecz mieszkańców Wrocławia realizowane w ramach statutowej działalności WCI

Osoby bezrobotne, bierne zawodowo w ramach podpisanego IPZS, realizując założenia warsztatów reintegracji zawodowej, pod opieką instruktorów zawodu wykonywały następujące działania na rzecz mieszkańców Wrocławia.

Usługi gospodarcze

Usługi świadczone było na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych, korzystających

z usług opiekuńczych przyznawanych przez MOPS. Usługami sprzątaniami objętych zostało 123 mieszkania, średnio 100 mieszkań w miesiącu. Łącznie uczestnicy WCI posprzątaali ponad 53 tys. m² mieszkań, umyli blisko 1 000 okien oraz wyprali ponad 600,00 m² dywanów. Z usług comiesięcznego prania pościeli korzystało blisko 70% klientów, z usług prania firan i zasłon (przy usłudze mycia okien) korzystało blisko 100% klientów.

Szacunkowy koszt usług na rynku równy jest kwocie ok. 307 tys. zł (sam koszt pracy 16 osób × 17 dni × 6h × 15,70zł kosztu całkowitego/h × 12 mc).

Prace remontowe

Usługami zostało objętych 13 placówek - 12 placówek użytkowanych przez Centra Rozwoju

i Aktywności Dzieci i Młodzieży, wskazanych przez Wydział Zdrowia Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz zespół szkolno-przedszkolny nr 18. W ramach prac pomalowanych zostało ponad 3 tys. m². Prace obejmowały m.in. usunięcie starych powłok ze ścian i sufitów, wyrównanie tynków, malowanie, drobne prace płytkarskie, drobne prace naprawcze (np. płyt GK), montaż wykładzin.

Koszt wykonanych usług na rynku szacowany jest na ok. 58 tys. zł (sam koszt pracy 6 osób × 17 dni × 6h × 5,70zł kosztu całkowitego/h × 6mc).

Prace porządkowe na cmentarzach komunalnych

Na podstawie Porozumienia z Zarządem Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu uczestnicy WCI wykonywali prace porządkowe na trzech cmentarzach – Kiełczów, Pawłowice oraz Jerzmanów. Wykonano prace pielęgnacyjne terenów o powierzchni **6 tys. m²**, na których znajduje się blisko 1500 grobów osób samotnych. Prace polegały na: koszeniu trawy porastającej miejsca pochówku oraz w ciągach komunikacyjnych, naprawa lub wymiana krzyży, usuwaniu zniszczonego obramowania, odchwaszczanie i plewienie, porządkowanie mogił, porządkowaniu miejsc przyległych – usuwaniu śmieci, liści i gałęzi,

Koszt wykonanych usług na rynku szacowany jest na ok. **36 tys. zł** (6000m² × 2,0 zł/ m² × 3mies.)

Projekty współfinansowane przez Unię Europejską

Projekt „Społecznie odpowiedzialny Wrocław”

Projekt „Społecznie Odpowiedzialny Wrocław”, realizowany w okresie: sierpień 2016 roku – styczeń 2019 roku zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa). Wartość projektu: 1 799 097,12 zł

Liderem projektu było Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie.

Partnerami w projekcie były:

- Gmina Wrocław, w imieniu której projekt realizuje Wrocławskie Centrum Integracji;
- Stowarzyszenie na Rzecz Spółdzielni Socjalnych z Poznania,
- Wrocławska Spółdzielnia Socjalna,
- Consorzio Solidarieta Sociale Oscar Romera (partner ponadnarodowy).

Celem głównym projektu było zwiększenie zakresu i ilości usług publicznych świadczonych na rzecz samorządu przez przedsiębiorstwa społeczne, poprzez wypracowanie i wdrożenie w okresie 01 sierpnia 2016 roku – 31 stycznia 2019 roku modelu współpracy podmiotów ekonomii społecznej, przedsiębiorstw społecznych oraz jednostek samorządu terytorialnego pn. Lokalny Program Rozwój Ekonomii Społecznej (LPRS), dzięki wymianie informacji, wiedzy i przetransferowaniu rozwiązań włoskich pn. „Consortiasupportinggrowth of social enterprises”.

W 2018 roku WCI w ramach projektu zrealizowało następujące działania:

- funkcjonowała **Miejska Grupa Ekspercka ds. Rozwoju Ekonomii Społecznej**. Opracowano i wprowadzono **Lokalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (LPRES)** oraz opracowano Zarządzenie Nr 10640/18 Prezydenta Wrocławia w sprawie przyjęcia i wdrażania Lokalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Miasta Wrocławia.
- **22 osoby podpisało Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego**, w ramach dwóch profili zawodowych: pracownik gospodarczo- porządkowy, w tym terenów zielonych oraz pracownik remontowo- budowlany.
- **10 osób podjęło zatrudnienie** w podmiotach ekonomii społecznej.

Projekt „Akcja integracja”

Projekt „Akcja integracja” realizowany był w okresie: styczeń 2017 roku – wrzesień 2018 roku jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet 9. Wyłączenie Społeczne; Działanie 9.1. Aktywna Integracja: Poddziałanie 9.1.2 Aktywne Integracja). Wartość projektu: 1 535 304,00 zł
Liderem projektu była Gmina Wrocław, w imieniu której projekt realizuje Wrocławskie Centrum Integracji.

Partnerami projektu były:

- Gmina Żórawina
- Gmina Wisznia Mała
- Gmina Obornik Śląskie

Celem projektu było podniesienie umiejętności intra i interpersonalnych, umiejętności poruszania się po rynku pracy oraz zwiększenie doświadczenia i kwalifikacji zawodowych co w efekcie końcowym na skutkować podjęciem zatrudnienia i usamodzielnieniem się ekonomicznym 120 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poprzez udział w szkoleniach, kursach, doradztwie, działaniach aktywizujących społecznie, stażach/zajęciach reintegracji społecznej.

W 2018 roku WCI w ramach projektu zrealizowało następujące działania:

- 60 osób podpisało Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego i realizowano zajęcia w ramach reintegracji społecznej i zawodowej,
- 43 osoby podjęły zatrudnienie,
- 31 uczestników podniosło kwalifikacje zawodowe potwierdzone certyfikatem.

Projekt „RAZEM można więcej”

Projekt „RAZEM można więcej” realizowany w okresie: październik 2018 roku – wrzesień 2020 roku zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet 9. Wyłączenie Społeczne; Działanie 9.1. Aktywna Integracja; Poddziałanie 9.1.2 Aktywne Integracja).

Wartość projektu: 2 775 200,70 zł

Liderem projektu jest Gmina Wrocław, w imieniu której projekt realizuje WCI.

Celem projektu jest poprawa funkcjonowania społecznego i odbudowa zdolności do samodzielnego świadczenia pracy. Wsparciem objętych zostanie 216 niezatrudnionych mieszkańców Wrocławia, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz członkowie ich rodzin. Działania projektowe realizowane będą w ramach usług aktywnej integracji o charakterze społecznym oraz zawodowym. Udzielane wsparcie ma charakter zindywidualizowany, odbywa się w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno – zawodowej każdego uczestnika.

W 2018 roku WCI w ramach projektu zrealizowało następujące działania:

- powołanie oraz organizacja biura projektu
- przeprowadzenie procedur zamówień publicznych w celu zapewnienia usług i dostaw w ramach projektu
- 36 osób podpisało Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego,
- realizacja pierwszych warsztatów w ramach reintegracji społecznej i zawodowej

Projekt „Rodzice na start”

Projekt „Rodzice na start” realizowany w okresie: listopada 2018 roku – września 2020 roku jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet 8. Rynek pracy; Działanie 8.4. Godzenie życia zawodowego i prywatnego: Poddziałanie 8.4.1 Godzenie życia zawodowego i prywatnego – projekt horyzontalny). Wartość projektu: 1 313 013,26 zł.

Liderem projektu jest Gmina Wrocław, w imieniu której projekt realizuje WCI.

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 poprzez utworzenia 10 Punktów Opieki Diennej i zapewnienie opieki dla ok. 50 dzieci. W ramach projektu przeszkolonych zostanie 15 kandydatów na opiekunów dziennych chcących podjąć pracę.

W 2018 roku WCI w ramach projektu zrealizowało następujące działania:

- powołanie oraz organizacja biura projektu
- przeprowadzenie procedur zamówień publicznych w celu zapewnienia usług i dostaw w ramach projektu
- przeprowadzenie rekrutacji kandydatów na szkolenie na opiekuna dziennego. Łącznie wpłynęło 18 wniosków
- Rozpoczęcie procesu rekrutacji rodziców/opiekunów dziennych do projektu chcących powierzyć dzieci do lat 3 pod opiekę opiekuna dziennego oraz powrócić na rynek pracy. Prowadzone były działania diagnostyczne w zakresie sytuacji zawodowej uczestników projektu.

Projekt „Wrocław Miastem @ktywnych”

Projekt „Wrocław Miastem @ktywnych” realizowany w okresie: wrzesień 2016 roku - czerwiec 2018 roku jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Liderem projektu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Partnerami w projekcie są:

- Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu

- Wrocławskie Centrum Integracji

Celem projektu jest aktywna integracja 433 mieszkańców Wrocławia zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia i zatrudnienia.

W 2018 roku WCI w ramach projektu zrealizowało następujące działania:

- Organizacja kursu komputerowego podstawowego. Ukończyło pozytywnie 16 osób
- Organizacja Kursu komputerowego podstawowego z modułem ECDL B2 przygotowujący do egzaminu kwalifikacyjnego ECDL. Certyfikację ECDL uzyskało 15 osób
- Organizacja kursu zarządzanie gospodarstwem domowy, z panelem zarządzania budżetem domowym oraz ekonomią wspólnego mieszkania. Kurs ukończyło 13 osób
- Organizacja kursu Grafiki Komputerowej, ukończyło 3 osoby
- Organizacja kursu komputerowego dla osób z niepełnosprawnościami. Ukończyło 6 uczestników

Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej organizacja nieodpłatnych, kontrolowanych prac na cele społeczne, zasądzonych w ramach kary ograniczenia wolności

Od 2009 roku WCI realizuje zadanie własne Gminy Wrocław polegające na organizacji prac społecznie użytecznych wykonywanych przez osoby skazane na karę ograniczenia wolności. Prace organizowane są na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 01.06.2010 roku w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna.

W ramach zadania WCI współpracuje z trzema sądami rejonowymi: dla Wrocławia-Krzyków, dla Wrocławia-Fabrycznej i dla Wrocławia-Śródmieścia oraz kuratorami zawodowymi.

W 2018 roku WCI zorganizowało prace na rzecz 56 partnerów, m.in. szkół, przedszkoli, stowarzyszeń, rad osiedlowych czy parafii. Skazani wykonywali prace w zakresie: drobnych prac remontowo – budowlanych, pielęgnacji terenów zielonych oraz prac porządkowych. Sądy rejonowe skierowały do WCI łącznie 759 osób. Skazani odpracowali ponad 112 tys. godzin.

Koszt wartość odpracowanych godzin na rynku szacowany jest na ok. 1mln 680 tys. zł (przeliczone wg uśrednionej stawki 15,00 zł/godz.).

Od 2016 roku WCI obsługuje internetowe Centrum Zgłoszeń – www.wcsn.pl, za pośrednictwem którego drogą elektroniczną mogą być zgłaszane elementy mowy nienawiści pojawiające się w przestrzeni miejskiej Wrocławia. WCI jest odpowiedzialne za koordynację działań związanych z eliminowaniem następstw wandalizmu w przestrzeni miejskiej, w tym: weryfikację zgłoszeń, ustalanie zarządców nieruchomości, określanie zakresu prac, dobór materiałów oraz usuwanie zgłoszonych elementów mowy nienawiści. W 2018 roku zostało usuniętych 310 znaków i 200 wlepek nawołujących do nienawiści.

W ramach zadania zostały zorganizowane następujące wydarzenia:

- 27 czerwca 2018 roku seminarium "Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej"
- 11-12 października 2018 roku międzynarodowa Konferencja „99. What works? Kuratorska Służba Sądowa – w przededniu jubileuszu. Perspektywy i możliwości”.

Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w punktach opieki dziennej

Od 2014 roku WCI realizuje zadanie „**Wrocławki Opiekun Dzienny**” polegające na zorganizowaniu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w celu umożliwienia Rodzicom /opiekunom prawnym powrót na rynek pracy lub kontynuowanie zatrudnienia. Zadanie realizowane jest w oparciu o ustawę o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 i stanowi kontynuację projektu „Wdrożenie programu opieki dziennej nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy Wrocław”.

W 2018 roku w ramach zadania zatrudnienie podjęto 14 osób, które jako opiekunowie dzienni prowadzą Punkty Diennej Opieki (PDO). Z usług 14 Punktów skorzystało 136 rodziców dzieci w wieku od 20 tygodnia życia do 3 lat.

W ramach zadania WCI:

- szkoli i zatrudniania Opiekunów Dziennych
- dofinansowuje opiekę
- wyposaża punkty Opieki Diennej
- monitoruje jakość sprawowanej opieki
- wspiera rodziców i opiekunów w ramach wsparcia psychologicznego

Korzyści świadczenia usług przez Opiekunów Dziennych:

- opieka w warunkach domowych,
- indywidualne podejście do dzieci,
- dostępność opieki przez 10 godzin dziennie,
- małe grupy dzieci,
- usytuowanie punktów w lokalizacjach dużego zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3,
- Gmina Wrocław nie ponosi kosztów związanych z infrastrukturą,
- niskie opłaty dla rodziców, ok. 420 zł/m-c.

Wsparcie na rynku pracy obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu w ramach kampanii społecznej „Wrocław na językach świata”

Od września 2016 roku WCI realizuje kampanie społeczną „Wrocław na językach świata”. W ramach kampanii Wrocławianie jako wolontariusze uczą obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu posługiwania się językiem polskim. Celem kampanii jest zwiększenie kompetencji językowych cudzoziemców, a co za tym idzie ułatwia im funkcjonowanie w środowisku pracy oraz we wrocławskiej społeczności. Na potrzeby kampanii funkcjonuje strona internetowa: www.wnjs.pl

W 2018 roku zarejestrowało się:

- 118 wolontariuszy, a od początku kampanii 474 osób
- 454 obcokrajowców, a od początku kampanii 1540 osób

Najwięcej zgłoszeń pochodzi z następujących krajów: Ukraina, Białoruś, Indie, Rosja, Brazylia, Włochy, Turcja, Hiszpania, Niemcy, Egipt, Filipiny. Spotkania językowe odbywają się u naszych **Partnerów** oferujących bezpłatnie miejsca spotkań. Mamy do dyspozycji ponad kilkadziesiąt miejsc we Wrocławiu o dogodnej dla każdego Wolontariusza i Obcokrajowca lokalizacji. Spotkania tandemów odbywają się między innymi w kawiarniach, siedzibach organizacji pozarządowych i instytucji kultury oraz filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Projekt inwestycyjny związany z rozbudową Wrocławskiego Centrum Integracji dofinansowany ze środków funduszy europejskich

Projekt inwestycyjny „Utworzenie dziennego domu pomocy i klubu integracji społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomskiej 49 we Wrocławiu”

Projekt „Utworzenie dziennego domu pomocy i klubu integracji społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu” realizowany w okresie: sierpień 2017 roku – luty 2019 roku jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (Priorytet 6 „Infrastruktura spójności społecznej” Działanie 6.1 „Inwestycje w infrastrukturę społeczną” Poddziałanie 6.1.2 „Inwestycje w infrastrukturę społeczną - ZIT WrOF”). Wartość projektu: 10 363 031,99 zł.

Wnioskodawcą i Beneficjentem projektu jest Gmina Wrocław. Za przeprowadzenie fazy realizacyjnej odpowiedzialny jest Zarząd Inwestycji Miejskich, Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu a także Wrocławskie Centrum Integracji.

Celem ogólnym projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej oraz deinstytucjonalizacji usług poprzez utworzenie dziennego domu pomocy dla osób starszych (ze szczególnym uwzględnieniem osób zmagających się z uzależnieniami) oraz Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa, a także przebudowę Wrocławskiego Centrum Integracji. Projekt jest inwestycją o charakterze infrastrukturalnym. Zakres projektu obejmuje remont, przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Skoczylasa na potrzeby utworzenia Dziennego Domu Pomocy (do 30 miejsc), Klubu Integracji Społecznej oraz przebudowę siedziby Wrocławskiego Centrum Integracji.

W wyniku prac utworzone zostały sale: warsztatów integracyjnych, konsultacji indywidualnych oraz pracownia ceramiczna [sala arteterapii - terapia poprzez sztukę]. Pozwoli to na rozszerzenie działań dążących do przywrócenia osób, znajdujących się w trudnej sytuacji zawodowej i prywatnej, nieaktywnych zawodowo (będących w grupie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym) na rynek pracy poprzez reintegrację zawodową i społeczną.

W 2018 roku WCI w ramach projektu zrealizowało następujące działania:

- Prowadzenie prac remontowych we wewnątrz, jak i na zewnątrz budynku, m.in. budowa strefy wejścia do budynku głównego, remont posadzek na korytarzach i klatce schodowej, wykonanie parkingu oraz zagospodarowanie terenów zielonych
- Prowadzenie prac termomodernizacyjnych
- Utworzenie nowych pomieszczeń: sali warsztatów integracyjnych, konsultacji indywidualnych, pracowni ceramicznej (sala arteterapii - terapia poprzez sztukę) oraz części magazynowej
- Zakup wyposażenia na potrzeby nowopowstałych ww. sal, m.in. piec ceramiczny, wyposażenia pracowni ceramicznej, mebli biurowych
- Otwarcie siedziby WCI po ukończonym remoncie

Projekt realizowany jest w zgodzie z ideą zrównoważonego rozwoju.

Promocja idei społecznie odpowiedzialnych

Promocja podmiotów ekonomii społecznej oraz idei społecznie odpowiedzialnego Wrocławia. W ramach zadania zostały zorganizowane 3 wydarzenia:

- 07.09.2018 roku organizacja eventu plenerowego „Wrocław Wspiera – Wspieram Wrocław” na terenie Wrocławskiego Centrum Integracji. Organizacja eventu została powierzona Spółdzielni Socjalnej Inicjatywa jako przykład współpracy z podmiotami ekonomii społecznej. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 160 osób, dla których przewidziane były gadżety reklamowe promujące społeczną działalność Wrocławia. Nastąpiło również otwarcie społecznej lodówki.
- 10.12.2018 roku organizacja spotkania nt. „Upowszechnianie przez Gminę Wrocław modelu powstawania, funkcjonowania i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej” we Wrocławskim Centrum Integracji. Organizacja spotkania została powierzona Wrocławskiej Spółdzielni Socjalnej jako przykład współpracy z podmiotami ekonomii społecznej. W spotkaniu uczestniczyło 16 osób.
- 19.12.2018 r organizacja spotkania nt. „Promocja modelu powstawania, funkcjonowania i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w dniu. we Wrocławskim Centrum Integracji dla przedstawicieli środowisk trzeźwościowych. Organizacja spotkania została powierzona Wrocławskiej Spółdzielni Socjalnej jako przykład współpracy z podmiotami ekonomii społecznej. W spotkaniu uczestniczyło 14 osób.

Podsumowanie działalności Wrocławskiego Centrum Integracji w 2018 roku

- Statutowym zadaniem Wrocławskiego Centrum Integracji, w myśl ustawy o zatrudnieniu socjalnym, jest reintegracja społeczna i zawodowa mieszkańców Wrocławia, w szczególności osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo czy zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pomimo niskiej stopy bezrobocia i korzystnej sytuacji na rynku pracy we Wrocławiu ciągle funkcjonują osoby, które nie są w stanie samodzielnie wejść na rynek pracy. Działania podejmowana przez WCI mające na celu zaktywizowanie tych osób i przygotowanie ich do powrotu na rynek pracy. W 2018 roku Centrum dotarło do blisko 500 osób, które wymagało wsparcia w procesie zmiany i poprawy sytuacji życiowej. Łącznie 175 osób podpisało i realizowało Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego (IPSZ). Uczestnicy skorzystali z zajęć w ramach reintegracji społecznej i zawodowej realizowanych przez Centrum. Osoby te przy wsparciu instruktorów zawodu, podczas warsztatów reintegracji zawodowej, wykonywało usługi na rzecz mieszkańców Wrocławia.
- Zagospodarowując potencjał uczestników oraz przygotowując ich do powrotu na rynek pracy Centrum świadczy usługi gospodarcze w postaci sprzątania mieszkań osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych, niesamodzielnych korzystających z usług opiekuńczych przyznawanych przez MOPS. Osoby świadczące te usługi nabywają kompetencje zawodowe, poczucie przydatności oraz przynależności do społeczności lokalnej. W 2018 roku usługami zostało objętych 123 mieszkania, łącznie uczestnicy WCI posprzątaali 53 520,00m², umyli 1 000 okien oraz wyprali 600 m² dywanów, co w przeliczeniu na rynkowy koszt usługi stanowi blisko 308 tys. zł. W ramach aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, które podpisały IPSZ, wyremontowanych zostało 12 Centrów Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży oraz 1 zespół szkolno-przedszkolny, łącznie pomalowano 3 000m². Prace obejmowały m.in. malowanie, naprawę ubytków, położenie nowych tynków i gładzi, naprawę uszkodzonych posadzek i ceramicznych okładzin ściennych, odgrzybianie. Rynkowy koszt wykonanych prac w 2018 roku szacujemy na prawie 58 tys. zł. W ramach reintegracji zawodowej uczestnicy wykonywali prace porządkowe na cmentarzach komunalnych (koszenie, grabienie itp.). W 2018 roku łącznie prace objęły teren o powierzchni 6 000 m² (1497 grobów), roczny koszt prac szacujemy na ok. 36 000 zł. Z grupy 175 osób, które podpisały IPZS, 53 osoby (to ponad 30%) podjęło zatrudnienie i powróciło na rynek pracy.
- WCI w 2018 roku realizowało samodzielnie lub w partnerstwie 5 projektów współfinansowanych ze środków UE: „Społecznie odpowiedzialny Wrocław”, „Akcja Integracja”, „RAZEM można więcej”, „Rodzice na start” oraz „Wrocław Miastem @aktywnych”.
- WCI realizuje zadanie własne Gminy Wrocław polegające na zapewnieniu organizacji nieodpłatnych, kontrolowanych prac na cele społeczne, zasądzonych w ramach kary ograniczenia wolności. Skazani wykonują nieodpłatną, kontrolowaną pracę na cele społeczne oraz pracę społecznie użyteczną, orzeczoną w zamian kary pozbawienia wolności lub w zamian za nieściągalną grzywnę. Prace organizowane są na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 01.06.2010 roku w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna. W ramach zadania WCI organizuje prace społecznie użyteczne wykonywane przez osoby kierowane do WCI przez wrocławskie sądy rejonowe. Zadanie realizowane jest w ramach Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej. W roku 2018 sądy rejonowe skierowały do WCI łącznie 759 osób, którym zasądzono do odpracowania łącznie 112 033 godziny. Prace wykonywane były na potrzeby 56 partnerów, m.in. szkół, przedszkoli, stowarzyszeń, rad osiedli czy parafii. Wartość odpracowanych godzin szacowana jest na ok. 1 mln 670 tys. zł. W 2018 roku Wrocławskie Centrum Integracji obsługiwało internetowe Centrum Zgłoszeń, za pośrednictwem którego drogą elektroniczną mogą być zgłaszane elementy mowy nienawiści pojawiające się

w przestrzeni miejskiej Wrocławia. WCI jest odpowiedzialne za koordynację działań związanych z eliminowaniem następstw wandalizmu w przestrzeni miejskiej, w tym: weryfikację zgłoszeń, ustalanie zarządców nieruchomości, określanie zakresu prac, dobór materiałów oraz usuwanie zgłoszonych elementów mowy nienawiści. W 2018 roku zostało usuniętych 310 znaków i 200 wlepek nawołujących do nienawiści. Prace realizowane były przez osoby skazane, wykonujące prace społeczne na rzecz Wrocławskiego Centrum Integracji i nadzorowane przez zespół Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej.

- Od 2014 roku WCI realizuje zadanie „Wrocławki Opiekun Dzienny” polegające na zorganizowaniu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w celu umożliwienia Rodzicom /opiekunom prawnym powrót na rynek pracy lub kontynuowanie zatrudnienia. Zadanie realizowane jest w oparciu o ustawę o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 i stanowi kontynuację projektu „Wdrożenie programu opieki dziennej nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy Wrocław”. W 2018 roku w ramach zadania zatrudnienie podjęło 14 osób, które jako opiekunowie dzienni prowadzą Punkty Diennej Opieki (PDO). Z usług 14 Punktów skorzystało 136 rodziców dzieci w wieku od 20 tygodnia życia do 3 lat. Poszerzeniem zadania jest realizacja projektu „Rodzice na start” współfinansowanego ze środków UE w ramach, którego powstanie 10 nowych Punktów Opieki Diennej. Oferta PDO jest uzupełnieniem gminnego systemu zapewnienia opieki dzieciom dla 3 lat.
- WCI organizuje wsparcie na rynku pracy obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu w ramach kampanii społecznej „Wrocław na językach świata”. Wrocławianie jako wolontariusze uczą obcokrajowców mieszkających i pracujących we Wrocławiu posługiwania się językiem polskim. W 2018 roku zarejestrowało się:
 - 118 wolontariuszy, a od początku kampanii to 474 osób,
 - 454 obcokrajowców, a od początku kampanii to 1540 osób. Najwięcej zgłoszeń pochodzi z następujących krajów: Ukraina, Białoruś, Indie, Rosja, Brazylia, Włochy, Turcja, Hiszpania, Niemcy, Egipt, Filipiny).
- Kampania wspierana jest przez 95 przedstawicieli biznesu, ngo i instytucji publicznych, którzy udostępnią nieodpłatnie miejsca do nauki języka polskiego.
- W 2018 roku WCI ukończyło remont siedziby. Zadanie obejmuje przebudowę i rozbudowę budynku wraz z jego wyposażeniem oraz zagospodarowanie terenu. W wyniku prac utworzone zostaną sale: warsztatów integracyjnych, konsultacji indywidualnych oraz pracownia ceramiczna (sala arteterapii - terapia poprzez sztukę). Pozwoli to na rozszerzenie działań dążących do przywrócenia osób, znajdujących się w trudnej sytuacji zawodowej i prywatnej, nieaktywnych zawodowo (będących w grupie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym) na rynek pracy poprzez reintegrację zawodową i społeczną. Teromodernizacja budynku umożliwiła wprowadzenie rozwiązań ograniczających zużycie mediów i obniżenie kosztów funkcjonowania jednostki. Remont prowadzony był w ramach projektu „Utworzenie dziennego domu pomocy i klubu integracji społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu”.
- W celu realizacji założeń idei społecznie odpowiedzialnego Wrocławia Centrum angażowało się w promocje podmiotów ekonomii społecznej, aktywizację osób bezrobotnych gotowych do podejmowania zatrudnienia w PES-ach. Aktywnie uczestniczyło w wypracowywaniu Lokalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej (LPRES), jak również Zarządzenia Nr 10640/18 Prezydenta Wrocławia w sprawie przyjęcia i wdrażania Lokalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Miasta Wrocławia. WCI zorganizowało 3 wydarzenia promując działalność PDS. Łączenie uczestniczyło w nich ponad 190 osób. Poprzez zlecenia usług spółdzielni socjalnym zachęcamy inne instytucje publiczne do takiej współpracy.
W celu kontynuacji projektu inwestycyjnego „Utworzenie dziennego domu pomocy i klubu integracji społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu” oraz poszerzenia oferty reintegracji społecznej i zawodowej dla osób oddalonych od rynku

pracy WCI przygotowało partnerski projekt na funkcjonowanie klubu integracji społecznej. Projekt zakłada powołanie, rejestrację oraz działalność klubu przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu. Projekt ma być uzupełnieniem oferty systemu wsparcia mieszkańców Wrocławia, którzy borykają się z problemem bezrobocia czy wykluczenia społecznego.

RZECZNIK DO SPRAW RODZINY

We współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną, Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych zainicjowane zostało powstanie i działalność 6 Wrocławskich Klubów Rodzica:

- Filia nr 5, ul. Namysłowska 8;
- Filia nr 7, ul. Suwalska 3;
- Filia nr 11, ul. Krzywoustego 286;
- Filia nr 23, bulwar Iłkara 29-31;
- Filia nr 22, ul. Chociebuska 9-10;
- Filia nr 29, ul. Reja 1/3.

Podjęto działania zmierzające do utworzenia kolejnych Klubów Rodzica w 2019 roku.

Zainicjowano działalność Klubu Ojca we współpracy z Fundacją Rodzina i Przedsiębiorczość, Miejską Biblioteką Publiczną – W Bibliotece Gracil – Filii nr 5 przy ul. Namysłowskiej 8.

Podjęto działania zmierzające do utworzenia kolejnych Klubów Ojca w 2019 roku.

We współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu przygotowano założenia programu wsparcia dla rodzin wieloraczków „Wsparcie na starcie”.

We współpracy z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych przygotowano założenia i uruchomiono wypożyczalnię sprzętu dla rodzin wieloraczków (trojaczek). Zadanie realizowane jest przez Wrocławskie Centrum Zdrowia.

We współpracy z Wrocławskim Centrum Integracji kontynuowano wsparcie w opiece nad dziećmi dla rodziców wieloraczków (trojaczek).

Współpraca z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego przy animacji mieszkańców bloku socjalnego przy ul. Koreańskiej na Brochowie.

Konsultacje z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego programu „Wrocławska Wyprawka”.

Zdiagnozowano potrzebę uruchomienia dodatkowych Wrocławskich Szkół Rodzenia. Działania wdrażające podjęte zostały przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

Przygotowywanie materiałów i odpowiedzi prasowych dla Wydziału Komunikacji Społecznej.

Uczestnictwo w szkoleniach komunikacji mediów społecznościowych organizowanych przez Wydział Komunikacji Społecznej.

Uczestnictwo w konferencjach poświęconych problematyce rodziny, prezentacja działań miasta Wrocławia na rzecz rodziny:

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Dialog w rodzinie. Wsparcie rodzin w krajach Unii Europejskiej”, referat „Społeczna służba rodzinie”, 21.V.2018, Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu

Regionalna konferencja „100-lecie polskiej polityki społecznej”, Panel dyskusyjny, Urząd Wojewódzki we Wrocławiu, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, 11.VI. 2018

„Starzenie się społeczeństwa”, wykład dla uczestników projektu międzynarodowego „COMPARATIVE GLOBAL AGING” Department of Gerontology, University of Nebraska at Omaha, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Instytutu Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego, videokonferencja, 05.IX.2018

„Czy to koniec rodziny jaką znam?”. Ogólnopolska konferencja „Rodzina zastępcza – przyszłość wsparcia rodziny w kryzysie?”, AWF Wrocław, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 12.10.2018 roku

Współpraca z Poradniami Rodzinnymi we Wrocławiu.

Stała współpraca z Centrum Rozwoju Rodziny i Pracy Socjalnej MOPS przy opracowywaniu Gminnego Programu Pomocy Rodzinie, realizacji programu Dwa plus trzy i jeszcze więcej.

Współpraca z mediami lokalnymi radio, prasa.

Uczestniczo w cyklu audycji radiowych „Czas na rodzinę” w Radio Rodzina.

Prowadzenie spraw indywidualnych mieszkańców, poradnictwo, udzielanie informacji.

Uczestnictwo w pracach Zespołów Problemowych prowadzonych przez MOPS, realizacja postanowień Upoważnienia nr 10/IV/2015 Prezydenta Wrocławia z dnia 16.01.2015 roku.

Przewodniczący Wrocławskiej Rady do Spraw Rodziny.

Współpraca ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej przy opracowywaniu założeń uruchomienia Aglomeracyjnej Karty Dużej Rodziny.

Przygotowywanie opracowań materiałów statystycznych, eksperckich na potrzeby Departamentu Spraw Społecznych oraz innych komórek organizacyjnych, np. „Wrocławskiej strategii senioralnej”.

DZIAŁANIA WROCŁAWSKIEGO ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej jako zakład budżetowy Gminy Wrocław został utworzony Uchwałą Nr XXIV/870/08 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 września 2008 roku w sprawie utworzenia Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej z siedzibą we Wrocławiu i nadania Statutu. Od początku roku 2011 funkcjonuje jako samorządowy zakład budżetowy Gminy Wrocław.

Działalność prowadzona jest na terenie nieruchomości przy ul. Litomskiej 10 we Wrocławiu, na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 15 lutego 2010 roku, pomiędzy Gminą Wrocław a Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej. Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych obiekty i pomieszczenia użytkowane odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich.

Niepełnosprawnym pracownikom w 2018 roku była zapewniona doraźna i specjalistyczna opieka medyczna, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne.

Opieka medyczna realizowana była poprzez umożliwienie niepełnosprawnym pracownikom korzystania z usług medycznych w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Ośrodku Medycznym ZIEMO-VITA” na podstawie Umowy nr WZAZ/U/1/2018 z dnia 1.01.2018 roku Wszystkim pracownikom niepełnosprawnym zapewniono 60 minut rehabilitacji dziennie. Zakład zapewnia transport do pracy i z pracy dla czterech osób z niepełnosprawnością ruchową.

Podstawową misją jednostki jest zatrudnienie i utrzymanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego oraz do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych pracowników oraz przygotowanie niepełnosprawnych pracowników do aktywnego życia w otwartym środowisku przy wykorzystaniu ich możliwości i zdolności.

W 2018 roku realizowano zadanie w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Przez cały rok odbywały się praktyki zawodowe w firmach: Mc'Donalds, KFC, Starbacks oraz Pizza Hut. W tym celu pracownicy także byli dodatkowo

wspierani przez terapeutę. W trakcie praktyk byli wspierani przez trenera pracy w celu przyszłego podjęcia pracy na otwartym rynku.

Przychody Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej w 2018 wynosiły 3 009 198,82 zł z czego:

- 843 000,00 zł to dotacja podmiotowa z budżetu otrzymana na pokrycie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 2510),
- 107 002,00 zł to dotacja podmiotowa z budżetu Województwa Dolnośląskiego na pokrycie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej (paragraf 2510),
- 705 000,00 zł to środki otrzymane przez Województwo Dolnośląskie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na pokrycie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 0970),
- 447 088,91 zł to pozostałe przychody finansowe Zakładu- SODIR (paragraf 0970),
- 524 201,15 zł to środki uzyskane z działalności gospodarczej Zakładu (paragraf 0830)
- 382 611,46 zł to pozostałe przychody operacyjne,
- 10,30 zł to odsetki bankowe naliczone z konta dochodów własnych(paragraf 0920).

W celu realizacji zadań świadczone usługi poligraficzne, gastronomiczne i cateringowe, ogrodnicze i porządkowe oraz zajmowano się obsługą techniczną szkoleń, konferencji i imprez okolicznościowych. W roku 2018 przychody z działalności usługowo - wytwórczej kształtowały się następująco:

- z usług gastronomicznych i cateringowych - kwota 463 052,79 zł,
- z usług poligraficznych – kwota 371 667,57 zł,
- z usług ogrodniczo-porządkowych – kwota 6 794,62 zł
- z obsługi technicznej imprez okolicznościowych – kwota 15 647,27 zł.

Prowadzona działalność usługowo-wytwórcza ma na celu jak najlepsze przygotowanie pracowników do pracy na wolnym rynku. Dlatego też przyjmowane przez Zakład zlecenia są bardzo różnorodne, zarówno w zakresie sposobu realizacji, jak i terminów i charakteru wykonywanych zadań. Realizowano stałe zlecenia dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - w zakresie poligrafii i cateringu. Ponadto wykonywano usługi poligraficzne dla firmy Vermeiren oraz usługi cateringowe dla Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Urzędu Marszałkowskiego, Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Wrocławskiego Centrum Integracji na podstawie umów zadaniowych. Nadal podstawowym zadaniem działu gastronomicznego było codzienne przygotowywanie i dystrybucja dwudaniowych obiadów serwowanych na terenie jadalni usytuowanej na parterze budynku przy ul. Litomskiej 10. Do zadań Zakładu należy też obsługa gastronomiczna Sesji Rady Miasta Wrocławia oraz innych spotkań z udziałem przedstawicieli Rady Miasta.

W Zakładzie funkcjonował Zespół Programowy, który dla każdego pracownika niepełnosprawnego przy jego czynnym udziale prowadził dokumentację związaną z przygotowaniem i realizacją indywidualnego programu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zespół decydował o podejmowanych wobec pracowników działaniach zmierzających do właściwego przygotowania pracownika do przejścia do pracy na wolnym rynku. Działania Zespołu Programowego wspierane były przez środki zakładowego funduszu celowego – Zakładowego Funduszu Aktywności, którego utworzenie było warunkiem otrzymania statusu zakładu aktywności zawodowej. Wpływy środków na konto funduszu to podatek od nieruchomości, podatek dochodowy od osób fizycznych.

Współpracując z Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej kontrahenci mogli odnosić wymierne korzyści:

- Jako podmiot uprawniony w świetle przepisów art.22 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych kontrahenci Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej mogą obniżyć obowiązkową wpłatę na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z tytułu zakupu usług w naszym zakładzie. Dzięki takim przepisom nasi kontrahenci uzyskali w roku 2018 ulgi w kwocie 165 539,35 zł.

- Jednostki będące w strukturach Gminy Wrocław mają prawo zlecenia usług Wrocławskiemu Zakładowi Aktywności Zawodowej z pominięciem procedur ustawy o zamówieniach publicznych – tzw. zlecenia „in house”.

Zakład prowadzi też działalność, która ma wpływ na proces łamania stereotypów związanych z postrzeganiem osób niepełnosprawnych w społeczeństwie Wrocławia:

- Na terenie budynku WZAZ organizowane są obwodowe komisje wyborcze (budynek jest dostępny dla osób mających kłopoty z poruszaniem się),
- Na terenie Zakładu odbywają się spotkania, konferencje, warsztaty i seminaria dotyczące zagadnień związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- Personel Zakładu brał udział w aktualizowaniu Strategii Województwa Dolnośląskiego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej,
- Pracownicy niepełnosprawni wspierani przez instruktorów uczestniczyli w działaniach związanych z wdrażaniem w ramach działalności WZAZ procesu digitalizacji zbiorów bibliotecznych zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej,
- Zakład jest członkiem Związku Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej, przez co wraz z innymi zakładami aktywności zawodowej ma realny wpływ na zmiany legislacyjne dotyczące działalności jednostek ekonomii społecznej,
- Zakład kontynuował w roku 2018 roku porozumienia w zakresie partnerstwa działań na rzecz społeczności lokalnej Osiedla Szczepin, na terenie którego prowadzi działalność.

DZIAŁANIA INNYCH DEPARTAMENTÓW

Program poprawy jakości i dostępu do usług społecznych realizowanych na rzecz osób niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem (zgłoszone przez DIT)

Cel programu :

Zwiększenie dostępu do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej oraz deinstytucjonalizacji usług poprzez utworzenie czterech Dziennych Domów Pomocy dla osób niesamodzielnych (ze szczególnym uwzględnieniem osób zmagających się z uzależnieniami) oraz Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8, a także przebudowę Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomskiej 49.

W roku 2018 zrealizowano:

- remont i przebudowę budynku wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu dla potrzeb utworzenia Dziennego Domu Pomocy oraz Klubu Integracji Społecznej;
- remont, rozbudowę i przebudowę budynku Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomskiej 49 we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu w celu poszerzenia zakresu działalności i zwiększenia liczby uczestników.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 4 768 tys. zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono roboty budowlane w zakresie rozbudowy Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomskiej, udostępniając obiekt osobom niepełnosprawnym, przebudowując wnętrze i zmieniając jego układ funkcjonalny celem poszerzenia oferty i zwiększenia ilości użytkowników. Poprzez rozbudowę zwiększono powierzchnię użytkową obiektu do 1 530,60 m².

W roku 2018 zrealizowano roboty budowlane w trzech innych obiektach Dziennych Domów Pomocy dla osób niesamodzielnych we Wrocławiu (zgłoszone przez DIT):

- remont, przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Semaforowej 5 wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą dla potrzeb utworzenia dwóch Dziennych Domów Pomocy (dla ok. 60 osób– każdy dom przygotowany dla potrzeb 30 osób, na łącznej powierzchni 868,60 m²);

- remont, rozbudowę i przebudowę części przyziemia budynku E Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25 we Wrocławiu w zakresie pomieszczeń biurowo-administracyjnych dla potrzeb utworzenia dziennego domu pomocy na powierzchni użytkowej: 335,60 m.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 4 203, 33 tys. zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono roboty budowlane w zakresie utworzenia dziennego domu pomocy w części przyziemia budynku E Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej, udostępniając obiekt osobom niepełnosprawnym, przebudowując wnętrze i zmieniając jego układ funkcjonalny.

Program przebudowy Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
(zgłoszone przez DIT)

Cel programu:

Zapewnienie świadczeń w ramach opieki społecznej w tym poprawa stanu technicznego i podwyższenie standardu użytkowania obiektów użytkowanych przez Miejskie Centrum Usług Socjalnych.

Lata realizacji: 2007 roku – 2020 roku

W roku 2018 zrealizowano:

- opracowano dokumentację projektową wykonania węzła żywienia (kuchni centralnej) w DPS przy ul. Karmelkowej.
- zakończono roboty budowlane związane z zagospodarowaniem terenu przy Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 20,79 tys. zł.

Program przebudowy obiektów na potrzeby MOPS (zgłoszone przez DIT)

Cel programu:

Zapewnienie świadczeń w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień w tym poprawa stanu technicznego i podwyższenie standardu użytkowania obiektów użytkowanych przez MOPS.

Lata realizacji: 2013 roku – 2020 roku

W roku 2018 zrealizowano:

- opracowano PFU, koncepcję oraz projekt budowlany budowy schroniska dla bezdomnych kobiet przy ul. Bogedaina;
- wykonano monitoring, ogrodzenie i oświetlenie w Domu Socjalnym przy ul. Obornickiej oraz przebudowę spalonych pomieszczeń Domu Socjalnego.

Poniesione w 2018 roku nakłady: 352,94 tys. zł.

Projekt: Infrastruktura społeczna (zgłoszone przez DIT – Biuro Zarządzania Projektami)

W ramach projektu realizowane są cztery zadania, które otrzymały dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020:

„Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomagającym we Wrocławiu”

Zadanie polega na remoncie i przebudowie oraz wyposażeniu infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania o charakterze wspomagającym dla osób zagrożonych wykluczeniem społ. z powodu bezdomności, przemocy, wychodzenia z pieczy zastępczej. Wsparcie będzie powiązane z procesem

aktywizacji społeczno-zawodowej, mającej na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przedmiotem projektu jest remont i przebudowa oraz wyposażenie trzech mieszkań o charakterze wspomagany we Wrocławiu w następujących lokalach przy ul. Kosmonautów 315/1, ul. Św. Jerzego 19/3, ul. Dubois 22A/39.

Data rozpoczęcia realizacji zadania 2017-12-29

Data zakończenia realizacji zadania 2019-03-28

Całkowita wartość zadania: 571 821,16 PLN

Wartość dofinansowania: 486 047,99 PLN

W okresie objętym sprawozdaniem zakończono roboty budowlane w lokalach przy ul. Kosmonautów 315/1, ul. Dubois 22A/39.

„Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomagany we Wrocławiu”

Zadanie polega na remoncie i przebudowie oraz wyposażeniu infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania o charakterze wspomagany dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezdomności, przemocy, wychodzenia z pieczy zastępczej. Wsparcie będzie powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej, mającej na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przedmiotem zadania jest remont i przebudowa oraz wyposażenie 4 mieszkań o charakterze wspomagany we Wrocławiu w następujących lokalizacjach przy ul. Mazowieckiej 19/6, ul. B. Prusa 42/9, ul. Dubois 22A/21, ul. Wygodnej 10/6.

Data rozpoczęcia realizacji zadania 2017-12-29

Data zakończenia realizacji zadania 2019-03-28

Całkowita wartość zadania: 668 124,44 PLN

Wartość dofinansowania: 567 905,77 PLN

W okresie objętym sprawozdaniem zakończono roboty budowlane w lokalach ul. B. Prusa 42/9, ul. Dubois 22A/21.

Projekt: Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu. (zgłoszone przez DPR)

Zadanie jest inwestycją o charakterze infrastrukturalnym. Zakres zadania obejmuje remont, przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Semaforowej (do 60 miejsc) na potrzeby utworzenia dwóch dziennych domów pomocy oraz dobudowę, przebudowę i remont części budynku obecnie funkcjonującego DPS z wydzieleniem i częściową zmianą funkcji użytkowania na potrzeby dziennego domu pomocy przy ul. Karmelkowej (do 30 miejsc). W ramach zadania zaplanowano również wdrożenie usług opiekuńczych i wspierających, zapewniających aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. Umożliwiony zostanie udział w zajęciach terapeutycznych, ruchowych, rehabilitacyjnych, rekreacyjnych i towarzyskich.

Data rozpoczęcia realizacji zadania: 2017-12-15

Data zakończenia realizacji zadania: 2019-05-15

Całkowita wartość zadania: 5 786 151,15 PLN

Wartość dofinansowania: 3 425 881,61 PLN

W okresie objętym sprawozdaniem zakończono roboty budowlane i przeprowadzono wymagane odbiory obiektu. Zamówiono i dostarczono wyposażenie DDP przy ul. Karmelkowej 25. W obiekcie przy ul. Semaforowej 5 trwają roboty budowlane.

„Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu” (zgłoszone przez DPR)

Zadanie jest inwestycją o charakterze infrastrukturalnym. Zakres zadania obejmuje remont, przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Skoczylasa (do 30 miejsc) na potrzeby dziennego domu pomocy, Klubu Integracji Społecznej oraz przebudowę Wrocławskiego Centrum Integracji Społecznej. W ramach projektu zaplanowano świadczenie kompleksowej usługi świadczącej pomoc dzienną osobom niesamodzielnym. Ponadto zaplanowano wdrożenie działań aktywizujących w ramach KIS i działalności WCI, przywracającym osoby nieaktywne zawodowo na rynek pracy.

Data rozpoczęcia realizacji zadania: 2017-12-15

Data zakończenia realizacji zadania: 2019-08-30

Całkowita wartość zadania: 10 363 031,99 PLN

Wartość dofinansowania: 7 594 237,26 PLN

W okresie objętym sprawozdaniem zakończono roboty budowlane i przeprowadzono wymagane odbiory obiektu. Zamówiono i dostarczono wyposażenie do Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomskiej 49. W obiekcie przy ul. Skoczylasa 8 trwają roboty budowlane.

Projekt: „Utworzenie nowych lokali socjalnych na terenie miasta Wrocławia” (zgłoszone przez DPR)

Celem projektu jest zwiększenie dostępności mieszkań socjalnych służących zaspokojeniu potrzeb osób najuboższych. Miasto Wrocław od lat realizuje cele w zakresie polityki socjalnej i mieszkaniowej na terenie Wrocławia. Zadania, które są jednym z podstawowych i ważnych zadań własnych gminy. Jednym z możliwych i dostępnych rozwiązań z którego miasto zamierza skorzystać jest oferta Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK), który jako operator rządowego programu realizuje idee wsparcia budownictwa socjalnego na terenie kraju. Ideą programu jest współfinansowanie przedsięwzięć mających na celu utworzenie lokali socjalnych w budynkach stanowiących gminny zasób mieszkaniowy. Udzielenie przez instytucję bankową wsparcia ma charakter bezwrotnego finansowania w postaci dotacji i wynosi do 45% wartości inwestycji. W 2018 roku spółka Wrocławskie Mieszkania pozyskała finansowe wsparcie na remont 10 lokali (pustostanów), Zarząd Zasobu Komunalnego podjął działania zmierzające do opracowania projektów budowlanych i pozyskania koniecznych decyzji zezwalających na wykonanie kompleksowego remontu 3 nieruchomości budynkowych.

XIX. DZIAŁANIA W OBSZARZE SPÓJNOŚCI, INTEGRACJI I ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO ŚRODOWISKA SENIORÓW

Aktywizacja

- Rada Seniorów
- Kluby Seniorów
- Uniwersytety III Wieku
- Wrocławska Karta Seniora
- Miejsca przyjazne seniorom
- Dni Seniora
- Szczepienia przeciwko grypie
- Aktywizacja ruchowa
- Warsztaty
- Wolontariat

Wrocławskie Centrum Seniora – w 2018 roku podejmowało szerokie działania, których celem była aktywizacja środowisk senioralnych we Wrocławiu. Działania statutowe na rzecz aktywizacji osób powyżej 60. roku życia to przede wszystkim wspieranie seniorów i koordynowanie działań wielu organizacji, działających na rzecz osób starszych, tworzenie platformy wymiany wiedzy i dobrych praktyk pomiędzy podmiotami, które działają na rzecz osób starszych, inicjowanie działań zmierzających do poprawy jakości życia osób starszych, promowanie idei uczenia się przez całe życie, podejmowanie działań zmierzających do zmiany stereotypowego postrzegania starości, ułatwianie dostępu do informacji; promowanie szeroko rozumianej aktywności seniorów i pomyślnego starzenia się, promowanie i organizowanie działań międzygeneracyjnych, przeciwdziałanie wykluczeniu, izolacji i marginalizacji osób starszych. Do grudnia 2018 roku zrealizowano następujące zadania i programy:

- **Telefon Seniora** – 71 3444444- Pierwszy w Polsce, pod którym można było uzyskać informację o tym co w przestrzeni Wrocławia jest oferowane najstarszym mieszkańcom. Szeroka informacja obejmowała min. kulturę, sztukę, wsparcie, opiekę, sport, turystykę oraz działania podejmowane przez Wrocławskie Centrum Seniora. Z porad telefonicznych w ramach Telefonu Seniora korzystało dziennie średnio 30 osób;
- **Punkt Informacyjny** - od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00 prowadzony był dla seniorów, który miesięcznie odwiedzało ok. 80 osób. Działala również na bieżąco aktualizowana
- **strona internetowa www.seniorzy.wroclaw.pl** oraz profil na portalu społecznościowym Facebook na których Seniorzy znaleźć mogli informacje o aktualnych wydarzeniach kulturalnych, sportowych i naukowych odbywających się w mieście. W 2018 roku liczba użytkowników wyniosła 31 tysięcy, sesje 50 tysięcy, aktywni użytkownicy strony: miesięcznie 3,4 tys.; tygodniowo: 1,3 tys. Facebook: profil do grudnia 2018 roku polubiło 1934 (w roku 2017: liczba polubień 1577 osób).
- **newsletter** wysyłany do Klubów Seniorów oraz do osób indywidualnych raz w miesiącu. Baza indywidualna seniorów obejmowała w 2018 roku około 10 tysięcy adresów mailowych.
- **punkty konsultacyjne dla seniorów** - w ramach bieżącej pracy Wrocławskiego Centrum Seniora działały, z porad których miesięcznie średnio skorzystało ok. 150 osób. Punkty oferowały pomoc w następującym zakresie: dietetyka; psychologa; Klub Seniora Podróżnika; konsultacje komputerowe oraz dyżury Doradcy UM Wrocławia ds. Seniorów, członków Wrocławskiej Rady Seniorów.
- **Biblioteka Seniora** - od 2016 r działa również, w której seniorzy mogli wypożyczyć książki.

Liczba osób korzystająca z usług wrocławskiego centrum seniora	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Średnia liczba osób odwiedzających dziennie punkt informacyjny dla seniorów	40	50	60	70	72	75	80
Średnia liczba seniorów dzwoniących dziennie na Telefon Seniora	21	35	40	50	60	60	30
Średnia liczba osób odwiedzających miesięcznie punkty konsultacyjne	100	150	170	200	220	225	150
Liczba odsłon strony internetowej seniorzy.wroclaw.pl	12 000 wejść	14 000 wejść	14 000 wejść	14 500 wejść	14 600 wejść	15 000 wejść (utworzenie nowej strony lipiec-grudzień 2017)	31 000 użytkowników 50 000 sesji wejść

Opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

- **baza Klubów Seniora** prowadzona i na bieżąco aktualizowana była – (ponad 80 klubów) oraz baza Uniwersytetów Trzeciego Wieku – (10 placówek); Wrocławskie Centrum Seniora udzielało im wsparcia merytorycznego i logistycznego. W roku 2018 WCS kontynuowało, podjętą w 2017 r, inicjatywę powołania i prowadzenia Federacji Klubów Seniora. Celem nadrzędnym FKS jest budowanie platformy wymiany wiedzy, informacji, doświadczeń, upowszechnianie dobrych praktyk i współpracy między klubami, które podejmują działania na rzecz poprawy jakości życia osób starszych. Narzędziem wykorzystywanym przez FKS jest zamknięta grupa na portalu Facebook, gdzie zamieszczane były informacje na temat spotkań, szkoleń, a członkowie FKS mogli wymieniać się opiniami, wiedzą, dobrymi praktykami.
- **działania promocyjne gminy Wrocław na rzecz osób starszych** Wrocławskie Centrum Seniora na bieżąco przygotowywało materiały przeznaczone do promocji i utrwalania pozytywnego wizerunku seniorów w przestrzeni miejskiej, w tym m.in.: koszulki „Aktywny senior”, Wrocławskie Karty Seniora (nowa wersja: złota i srebrna), balony: „kocham moją babcię” i „kocham mojego dziadka”, torby z logo, smycze, długopisy, kubki, przypinki, zawieszki, breloczki, notesy, statuetki i inne.
- **informacje o usługach skierowanych do seniorów**, oferowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i firmy (np. o warsztatach, kursach, spotkaniach) Podstawowym działaniem WCS było kierowanych do nich m.in. przez NGO, Kluby Seniora, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Wrocławia. Na stronie www.seniorzy.wroclaw.pl oraz na portalu Facebook zamieszczane były liczne informacje dotyczące podejmowanych w mieście działań i inicjatyw skierowanych do osób starszych oraz informacje na temat aktualnej listy partnerów i ofert w ramach programu Wrocławska Karta Seniora; W Punkcie Informacyjnym oraz na tablicach ogłoszeniowych wywieszane były plakaty i ogłoszenia, w comiesięcznych Zwiłkach Seniora (pakiety informacyjne – koperty) znajdowały się ulotki, bony, biuletyny partnerów Wrocławskiej Karty Seniora. Informacje dotyczące ofert dla seniorów rozesłałyśmy także mailowo. Materiały promocyjne przekazywane były także Radom Osiedli.

- **program „Miejsca Przyjazne Seniorom”** - Wrocław jako pierwsze miasto w Polsce wprowadziło, który został wyróżniony przez Rzecznika Praw Obywatelskich i wpisany do Złotej Księgi Dobrych Praktyk. Zadanie polega na honorowaniu miejsc szczególnie przyjaznych osobom starszym, które wolne są od barier komunikacyjnych, architektonicznych lub posiadają specjalną ofertę dla osób po 60. roku życia. Do końca 2018 roku Certyfikat Miejsca Przyjaznego Seniorom otrzymało już 77 instytucji, w tym szkoły, centra kultury, biblioteki, kawiarnie i inne.
- **Wrocławska Karta Seniora** to innowacyjny program Wrocławskiego Centrum Seniora, skierowany do osób powyżej 60. roku życia mieszkających we Wrocławiu. Dzięki uczestnictwu w programie Wrocławskiej Karty Seniora, seniorzy korzystają z promocji ofert przygotowanych przez firmy i instytucje specjalnie z myślą o nich. Program ten ma na celu zaktywizowanie jak największej liczby osób starszych poprzez możliwość wyboru atrakcyjnej oferty z uwzględnieniem zainteresowań i potrzeb seniorów. Do końca 2018 roku do programu przyłączyło się już 200 partnerów z różnych dziedzin (m.in. kultura, rekreacja, ruch, zdrowie, turystyka). Do końca listopada wydawano miesięcznie ok. 800 Kart Seniora. W grudniu 2018 wprowadzono dwa rodzaje Wrocławskiej Karty Seniora: Srebrną Wrocławską Kartę Seniora 60+ oraz Złotą Wrocławską Kartę Seniora 75 + (w ramach której zainicjowano projekt Taxi 75+: cztery darmowe przejazdy taksówką w miesiącu do lekarza specjalisty lub urzędu). Do końca 2018 roku wydanych zostało 1250 Złotych Wrocławskich Kart Seniora oraz 750 Srebrnych Kart Seniora. Ponadto Wrocławska Karta Seniora, jako pierwsza tego typu karta w Polsce, stała się inspiracją dla regionalnych kart seniora, wydawanych w całym kraju. Informacje na temat zniżek i promocji dla seniorów (proponowanych przez partnerów WKS) publikowane były w postaci wykazu na stronie www.seniorzy.wroclaw.pl, drukowane i rozdawane w Punkcie Informacyjnym WCS, podczas wydarzeń organizowanych, współorganizowanych przez WCS, a także podczas targów, forów, konferencji, na które pracownicy WCS są zapraszani.
- **I edycja projektu pn. „Edukacja do starości. Wrocław Miasto Pokoleń 2018”** - od marca do czerwca realizowana była, wspólnie z Departamentem Edukacji, jako kontynuacja i uszczegółowienie programu edukacji społecznej na temat osób starszych, procesu starzenia się i tolerancji międzypokoleniowej (powstał program, w którym określono założenia teoretyczne i organizacyjne edukacji na temat osób starszych i starzenia się). Adresatami programu były dzieci i młodzież z 20 wrocławskich placówek oświatowych, obejmujących różne etapy edukacyjne (przedszkola, szkoły podstawowe). Zajęcia były prowadzone przez 9 edukatorów w wieku 60+, słuchaczy wrocławskich UTW oraz grup działających przy WCS. Program jest nowatorski w skali Polski. Projekt poprzedziło szkolenie, złożone z 5 spotkań w ramach Szkoły Edukatorów. Edukatorzy mogli również skonsultować swoje konspekty do zajęć z Doradcą UM Wrocławia ds. Seniorów. II edycja realizowana była od listopada do grudnia w 30 placówkach oświatowych; zajęcia były prowadzone przez 6 edukatorów - słuchaczy wrocławskich UTW, wykładowców oraz członków grup działających przy WCS. W ramach kampanii udostępniono założenia programu Uniwersytetowi Trzeciego Wieku w Świdnicy celem rozwoju świadomości dzieci i młodzieży z miasta Świdnicy i powiatu świdnickiego oraz miasta Dzierżoniowa i powiatu dzierżoniowskiego na temat osób starszych, procesu starzenia się i tolerancji międzypokoleniowej.
- **Projekt pn. "Przyjaciół Seniorów"**- realizowany od 2016 roku to przyznawanie tytułu oraz statuetek "Przyjaciół Seniorów" dla osób i instytucji szczególnie zaangażowanych w działalność na rzecz Seniorów przez kapitułę - członków Wrocławskiej Rady Seniorów. Jest on ściśle związany z inauguracją Wrocławskich Dni Seniora, największej kampanii społecznej na rzecz osób starszych w Polsce. Dotąd wręczono 15 statuetek.
- **program Akademia Rozwoju Seniora**, który został zainicjowany w 2012 roku pod nazwą Wrocławska Akademia Międzypokoleniowa, jako przejaw realizacji założeń

Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Odbiorcami projektu byli wrocławscy seniorzy w wieku 60+, szukający możliwości kształcenia się i rozwoju, a także młodzież gimnazjalna i studenci, którzy chcieli nawiązać współpracę międzypokoleniową. W 2018 roku w ramach Akademii Rozwoju Seniora odbyły się w sumie 553 warsztaty, wykłady, spotkania i badania.

Ich wykaz przedstawia poniższa tabela.

Nazwa cyklu wykładów/spotkań/badań/warsztatów	spotkania
Język esperanto dla początkujących	33
Język francuski dla zaawansowanych	33
Język hiszpański dla początkujących	22
Język angielski dla początkujących prowadzone przez wolontariuszy z projektu Wspieram Wrocław	3
Konwersacje z j. angielskiego prowadzone przez wolontariuszy z Gimnazjum nr 29	4
Akademia Urody Seniora	3
Warsztaty grupy KREATYWNI	49
Warsztaty szycia kostiumów historycznych na Dni Seniora 2018	18
Warsztaty grupy Panie Niespodzianki	18
Spotkania organizacyjne grupy sportowo-rekreacyjnej	5
Warsztaty mnemotechniki i spotkania grupy O-CAL-eni	31
Cykl „Zdrowie od kuchni” (spotkania prowadzi dietetyczka Magdalena Szyszka-Barycka)	9
<ul style="list-style-type: none"> - Co może jeść osoba chora na cukrzycę typu 2? - Nabiał, mleko i ich zamienniki - Co jeść przy podwyższonym poziomie cholesterolu - Co pić: woda, soki, nektary, napoje - Herbata i ziołowe napary - Niedożywienie u seniorów - Pieczywo zwykłe, pieczywo chrupkie - co jeść? - Żywnienie w niewydolności serca - Gdzie jest ukryta sól - na co uważać przy chorobach sercowo-naczyniowych 	
Konsultacje komputerowe prowadzone przez wolontariuszy z Gimnazjum nr 29	124
Sprawność ciała i umysłu	26
Szczęśliwi w tańcu - zajęcia taneczno-ruchowe dla seniorów	29
Szkoła Liderów	9
Muzykoterapia dla seniorów	6
Cykl „Polskie obyczaje i tradycje” (spotkania organizowane przez grupę O-CAL-eni):	5
<ul style="list-style-type: none"> - Dzień Kobiet - warsztaty robienia stroików nagrobnych z okazji Wszystkich Świętych, pod kierunkiem florystki Anity Ignasiak - przedstawienie pt. „W 100. rocznicę powinniśmy być zjednoczeni” (zorganizowane przez grupy Kreatywni, O-CAL-eni i Panie Niespodzianki działające przy WCS) - wieczór wróżb andrzejkowych - Polscy poeci wojenni. Spotkanie grupy kombatantów i AK-owców w programie słowno-muzycznym 	
Warsztaty robienia kokard narodowych z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę (prowadzenie: grupa O-CAL-eni)	16
Międzypokoleniowe warsztaty laurkowe na Dni Babci i Dziadka	1
Herbertiada - spotkania poetyckie	1
Spotkania Klubu Seniora Podróżnika	6
Spotkania kombatantów z 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej	11
Warsztaty samoobrony dla seniorów (w ramach projektu Akademia	1

Bezpiecznego Seniora – Komenda Miejska Policji we Wrocławiu, prowadzenie: sierż. sztab. Michał Kawalec, Wydział Prewencji i Patrolowy KMP we Wrocławiu)	
Trening pracy z ciałem i umiejętności relaksowania się z elementami karate i samoobrony	22
Piękne włosy całe życie. O znaczeniu pielęgnacji i diety. Spotkanie z trychologiem kosmetycznym i specjalistą ds. żywienia	1
Spotkania prowadzone przez Straż Miejską: <ul style="list-style-type: none"> – Legendy wrocławskie. Spotkanie międzypokoleniowe. – Szlakiem wrocławskich krasnali. Spotkanie międzypokoleniowe. – Bezpieczny i ekologiczny senioroku Prezentacja i prelekcja – Spotkanie poświęcone obchodom 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości (x2) 	5
Cykl „Zdrowe starzenie: gimnastyka mózgu z elementami ćwiczeń ogólnorozwojowych”	13
Zajęcia taneczne dla seniorów (Next Generation Dance Academy)	2
Program satyryczny grup senioralnych, działających przy WCS	1
Spotkania organizacyjne z wolontariuszami przed Dniami Babci Dziadka	2
Badanie pamięci węchowej (Instytut Psychologii Klinicznej UWr)	1
Cykl „Ziołowa apteczka KAWONU” <ul style="list-style-type: none"> – Prelekcja nt. zół i ziołolecznictwa – Żórawina – naturalny antyoksydant – Prelekcja nt. walorów leczniczych herbat ziołowych – Prelekcja nt. walorów leczniczych herbat ziołowych i owocowych (x2) 	5
Spotkania prowadzone przez studentów Wydziału Farmaceutycznego UM we Wrocławiu <ul style="list-style-type: none"> – Prelekcja nt. działania ogólnodostępnych leków przeciwbólowych oraz bezpłatne badania (pomiar ciśnienia, krwi, saturacja, analiza składu ciała, pomiar poziomu glukozy we krwi). Konsultacje farmaceutyczne – Prelekcja “Antybiotykoterapia pod lupą” 	2
Wykład nt. zaburzeń pamięci i rejestracja na bezpłatne badania (Wrocławskie Centrum Alzheimerowskie)	1
Ćwiczenia prowadzone przez Stowarzyszenie Taoistycznego Tai Chi	5
Prelekcja nt. Kossakówki	1
„Moje obrazki z Iranu”, spotkanie autorskie z Gabrielą Orłowską	1
Prelekcja nt. nadciśnienia, cukrzycy i złych skutków samoleczenia (Apteka Ziko)	1
Kobiety przełomu wieków. Prelekcja z pokazem multimedialnym (Anna Hajduk)	1
Jazda konna dla seniorów. Prelekcja (Jerzy Sawka – Wrocławski Tor Wyścigów Konnych)	1
Spotkania z podróżnikiem Stefanem Mizią <ul style="list-style-type: none"> – Wspólne odkrywanie Wschodu – Moskwa i złoty pierścień Rosji – Atrakcje Petersburga 	3
Warsztaty robienia ozdób wielkanocnych	1
Prelekcja dotycząca oszczędzania i lokowania w złoto (Mennica Wrocławska)	1
Szkolenia z rzeczywistości wirtualnej	1
Warsztaty gitarowe dla seniorów z Leszkiem Cichońskim	1
Cztery kroki do utrzymania sprawności fizycznej i umysłowej w wieku 60+ Prezentacja książki psychologa Piotra Łackiego pt. „Żyj pełnią życia!”	1
Bezpłatne badanie słuchu (Amplifon)	1
Zaburzenia narządu słuchu (przyczyny, rodzaje, sposoby leczenia). Warsztaty z Audiofonem	1
Jak dbać o kondycję w wieku 50+? W programie: koksartroza, zmiany zwyrodnieniowe stawu biodrowego. Spotkanie ze specjalistą ortopedą-traumatologiem	1
Zabiegi pielęgnacyjne z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych.	2

Spotkanie z kosmetologiem.	
Poznajemy rośliny strączkowe. Prelekcja i warsztaty (doktorantka UM we Wrocławiu)	1
Rehabilitacja wzroku. Terapia widzenia – jak dbać o wzrok i jak go trenować (Centrum Optyczno-Optometryczne Terapia Widzenia)	1
„Znani wrocławianie w anegdocie i na poważnie”. Występ parateatralny seniorów i sympatyków DKK w DBP	1
Jak całościowo podejść do zdrowia? Czy sama dieta wystarczy? Spotkanie z psychodietetykiem	1
Spotkanie autorskie Ryszarda Łozińskiego „Fotografie, rzeźby natury”	1
Prelekcja na temat opiekunów osób starszych. Prowadzenie Opieka MyCare	1
Warsztaty mindfulness – wyzwalamie aktywnej, świadomej postawy życiowej, proaktywny styl życia	1
Warsztaty samorozwoju	1
Warsztaty z profilaktyki zdrowego kręgosłupa dla seniorów (Medipe)	1
Prelekcja „Odrębność chorowania w starszym wieku. Jak geriatryka może pomóc starszemu człowiekowi?” Prowadzenie dr n.med. Edyta Karasek (VITA)	1
Senior potrafi! O tym, jak stawiać pierwsze kroki po 50.	1
Warsztaty kosmetyczne z Mary Kay „Jak pięknie wyglądać na święta?”	1
SUMA	553

Opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

W ramach Akademii Rozwoju Seniora w 2018 roku działało kilka nieformalnych grup senioralnych takich jak:

- „Kreatywni” – grupa, która samodzielnie szyła dla siebie stroje, wzorując się na strojach dawnych; łącząc elementy historyczne i współczesne kreatywnie tworzyła kostiumy stylizowane na stroje dawne. Grupa, której ostatnim ukończonym projektem był strój polski narodowy. Po Dniach Seniora 2018 liderka grupy „Kreatywni” przeniosła działalność na UTW DSW. Seniorki, które należały do grupy, a które zdecydowały się kontynuować działalność przy WCS zmieniły nazwę na „Aktywne Wrocławianki”.
- „Panie Niespodzianki” – grupa seniorek, której cechą charakterystyczną są stroje dawne, w których seniorki zaznaczają swoją obecność uczestnicząc w wydarzeniach organizowanych we Wrocławiu. Seniorki udzielały się społecznie odwiedzając domy opieki społecznej; przedszkola; szkoły; ośrodki dla dzieci chorych oraz biorąc udział w wydarzeniach skierowanych do dzieci (min. kampania społeczna „Cała Polska czyta dzieciom”, „Korowód Nadziei”, całoroczna zbiórka książek i zabawek dla dzieci chorych i potrzebujących). W obszarze zainteresowań seniorek znajdowało się szeroko pojęte rękodzieło (m.in. szydełkowanie, wyszywanie, filcowanie, decoupage, quilling, origami, itd.); tworzenie kompozycji florystycznych i dekoracji świątecznych.
- „O-CAL-eni” – wolontariusze organizujący wiele działań kulturalnych (m.in. spotkania literackie organizowane we WCS lub Klubie Muzyki i Literatury) i patriotycznych promujących żywą historię (m.in. cykl „Polskie Obyczaje i Tradycje” organizowany we WCS, klubach seniora, w plenerze).
- Grupa sportowo-rekreacyjna – grupa promująca aktywność fizyczną i zdrowy styl życia poprzez własny przykład (członkowie grupy pływają, grają w badminton, uprawiają nordic walking, jeżdżą na rowerach, grają w bule, itd.) oraz uczestnictwo w wydarzeniach organizowanych we Wrocławiu (m.in. Tumski Cup – wyścigi smoczyc łodzi; Senioriada – zawody sportowe dla seniorów w ramach kampanii społecznej Dni Seniora).

Akademia Rozwoju Seniora/- liczba uczestników zajęć	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	220	230	700	1 200	1 250	1 280	1 650

Opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Męska Szopa - 20 czerwca 2018 przy ul. Paulińskiej 16 na wrocławskim Nadodrze została otwarta Męska Szopa, trzecia tego typu placówka w Polsce (dwie pozostałe działają w Warszawie i w Słupsku). To efekt współpracy Wrocławskiego Centrum Seniora, wrocławskiego oddziału Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej i sieci multimarketów Jula. Męska Szopa to inicjatywa, która zrodziła się w Australii, a pod nazwą Men's Shed – Męska Szopa – sieć działa także w innych krajach m.in. w Wielkiej Brytanii czy Holandii. Miejsca tego typu pozwalają majsterkowiczom z najbliższej okolicy bezpłatnie korzystać z w pełni wyposażonego warsztatu i realizować wspólne projekty. To miejsce spotkań i rozmów, idealne środowisko integracji lokalnej społeczności i zachęta do aktywnego spędzania czasu. Ten projekt stanowi doskonałą odpowiedź na potrzebę aktywizacji osób starszych. Partnerem merytorycznym wrocławskiego projektu była Szkoła Wyższa Rzemiosł Artystycznych i Zarządzania, jej eksperci wspierali osoby korzystające z "Męskiej Szopy" swoją wiedzą i doświadczeniem m.in. z zakresu renowacji i konserwacji mebli.

Szkoła Edukatorów to projekt Wrocławskiego Centrum Seniora, zainaugurowany w styczniu 2018 roku. Odpowiada on na potrzeby i oczekiwania seniorów biorących udział w dotychczasowych edycjach Miasta Pokoleń. W pierwszym cyklu szkoleniowo-warsztatowym (5 szkoleń, które poprowadziły: dr Walentyna Wnuk, dr Bogna Bartosz, mgr Kamila Polańska – Wasik oraz mgr Ilona Zakowicz), zorganizowanym na przełomie stycznia i lutego 2018 roku, udział wzięło 15 senierek – edukatorek, prowadzących warsztaty i prelekcje we wrocławskich szkołach, w ramach realizacji projektu Miasto Pokoleń. Tematyka spotkań dotyczyła dwóch obszarów: specyfiki pracy z dziećmi oraz problematyki gerontologicznej. Wśród tematów spotkań wymienić można między innymi stereotypy i potencjały starości, starość jako faza rozwoju człowieka, komunikacja z dziećmi i młodzieżą oraz metod i technik aktywizacji dzieci i młodzieży. Koordynatorką Szkoły Edukatorów była mgr Ilona Zakowicz. Zajęcia cieszyły się tak dużym zainteresowaniem, że 24 kwietnia wystartowała druga edycja, podczas której również przeprowadzono 5 spotkań na temat starości w zwierciadle refleksji seniorów, przygotowania i realizacji zajęć dla dzieci na etapie przedszkolnym i szkolnym, zajęcia pt. „Starość może być piękna – czyli jak zachować radość życia do późnej starości” oraz asertywności i umiejętności pracy w grupie. W II edycji Szkoły Edukatorów wzięło udział 20 osób.

Dni Seniora od 9 lat kampania przygotowywana przez Wrocławskie Centrum Seniora wspólnie z partnerami. W przeciągu 3-4 tygodni Dni Seniora, odbywają się różnorodne i interesujące wydarzenia: kulturalne, edukacyjne, sportowe, rekreacyjne i prozdrowotne. Organizatorem było nie tylko Wrocławskie Centrum Seniora, ale przede wszystkim Partnerzy Wrocławskiej Karty Seniora, Miejsc Przyjaznych Seniorom oraz sami seniorzy – wolontariusze, którzy na co dzień uczestniczyli w realizacji powyższych działań.

To dzięki tym wszystkim instytucjom, organizacjom i osobom dobrej woli, wrocławskie Święto Seniorów obfitowało w tak dużą liczbę atrakcji i niespodzianek. Wrocław jako jedyne miasto w Polsce ogłasza coroczny konkurs na bicie rekordu w liczbie kapeluszy w jednym miejscu. W 2018 roku w ramach kampanii odbyło się blisko 200 różnorodnych wydarzeń i atrakcji, koordynowanych przez Wrocławskie Centrum Seniora. W ramach przygotowań do tego wydarzenia, 14 maja odbyło się spotkanie organizacyjne dla Partnerów kampanii, w którym wzięło udział 50 instytucji, klubów, organizacji, stowarzyszeń i fundacji z obszaru zdrowia, edukacji, kultury, sportu i rekreacji. Podczas spotkania został przedstawiony wstępny harmonogram wydarzeń w trakcie kampanii. Na potrzeby kampanii pozyskano również 16 patronów medialnych i 3 strategicznych.

Zamówiono gadzety reklamowe tj. chorągiewki, opaski rejestracyjne, przypinki, breloki, wydrukowano materiały reklamowe (plakaty, ulotki). W trakcie inauguracji, która odbyła się 15 września, wręczone zostały nagrody dla laureatów konkursu na najlepszą stylizację historyczną, na najdłuższe włosy oraz przyznany został tytuł i statuetka dla kolejnych pięciu „Przyjaciół Seniorów”, działających na rzecz poprawy życia osób starszych i realizujących projekty prosenioralne. Na przełomie września i października seniorzy z całego Dolnego Śląska uczestniczyli w przygotowanych specjalnie dla nich propozycjach kulturalnych, warsztatach edukacyjnych, prelekcjach z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia, w bezpłatnych badaniach oraz konsultacjach medycznych. Nie zabrakło zajęć dla ducha i dla ciała, takich jak: warsztaty twórczego pisania, z zakresu biblioterapii i rozwoju osobistego, zajęcia gimnastyczne, ogólnorozwojowe i relaksacyjne. W tym roku ogromną popularnością cieszyły się potańcówki i zabawy taneczne (Bal Kapeluszy, Potańcówka na dachu Muzeum Współczesnego Wrocław, Wrocławski Bal Senior w Restauracji Letniej ZOO). Zawody sportowe, organizowane w ramach Senioriady, przyciągnęły prawie 300 aktywnych seniorów, którzy rywalizowali w następujących konkurencjach: pływanie, kręgle, ergowiosła, szachy, brydż, peleton rowerowy, nordic walking, ogólnopolski bieg seniora na 5 km, scrabble, bule). Na stałe już w harmonogram jesiennych wydarzeń wpisały się Targi Senioralne z bogatą i różnorodną ofertą Partnerów Wrocławskiej Karty Seniora, Miejsc Przyjaznych Seniorom oraz stowarzyszeń i fundacji prosenioralnych. Przebieg targów uatrakcyjnił kolorowy i żywiłowy Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów Folklorystycznych, który w tym roku odbywał się w Strefie Kultury Wrocław (dawny Impart). W ramach Przeglądu Twórczości Senioralnej, mogliśmy wysłuchać i podziwiać we wspaniałej scenerii Teatru Muzycznego Capitol, ponad 400 chórzystów wchodzących w skład 20 Chórów i Zespołów Śpiewaczych z Wrocławia, Obornik Śląskich, Oleśnicy, Domasławia i Prochowic. Natomiast w Przeglądzie Małych Form Teatralnych i Kabaretów uczestniczyło 9 grup teatralnych i kabaretów (ok. 100 osób). Zespoły prezentowały wysoki i porównywalny poziom, co znalazło odbicie w aplauzie i uznaniu zgromadzonej publiczności. Nowością był Dzień Seniora na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych Partynice.

We Wrocławskim Centrum Seniora odbywały się również spotkania **Wrocławskiej Rady Seniorów** powołanej Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia w roku 2014. Wrocławska Rada Seniorów jest kontynuatką działającej przez 2 kadencje Wrocławskiej Rady ds. Seniorów. Reprezentuje ona interesy osób starszych gminy Wrocław. Organ współpracuje z Radą Miejską Wrocławia i Prezydentem Wrocławia. W jej skład weszli przedstawiciele Organizacji Pożytku Publicznego, Rady Miejskiej Wrocławia oraz Prezydenta Wrocławia. W 2018 roku Rada obradowała 6 razy (2 posiedzenia robocze). Członkowie WRS podczas pełnionych dyżurów interweniowali w sprawach wrocławskich seniorów 6 razy. W 2018 roku skończyła się 4-letnia kadencja w obecnym składzie.

Wolontariat senioralny i na rzecz seniorów - na stałe z WCS współpracuje ok. 60 wolontariuszy. W czasie dużych kampanii wolontariusze WCS stanowili grupę ok. 200 osób. Należy podkreślić, że we WCS od lat działa wolontariat na rzecz seniorów, obejmujący między innymi indywidualne konsultacje z zakresu edukacji informatycznej prowadzone przez wolontariuszy z Gimnazjum 29. Konsultacje obejmują szeroki zakres edukacji informatycznej: obsługa Internetu, dobór sprzętu komputerowego, rozwiązywanie problemów technicznych itp.

Projekt Radiowy Klub Seniora (RKS) - realizowany był we współpracy z Radiem Rodzina. RKS to odpowiedź na potrzeby seniorów, którzy oczekują, że w przestrzeni medialnej będą pojawiały się audycje realizowane z myślą o seniorach, dla seniorów, a także z seniorami. Radiowy Klub Seniora to przestrzeń dyskusji, w której udział wzięli zaproszeni goście, podejmujący tematy bliskie osobom starszym. Radiowy Klub Seniora pozwolił upowszechnić informację na temat: wydarzeń realizowanych we Wrocławiu dla seniorów, projektów, konferencji, realizowanych we Wrocławskim Centrum Seniora. W roku 2018 (listopad-grudzień) zrealizowano 8 odcinków. Cykle Radiowego Klubu Seniora: W zdrowym ciele, zdrowy duch, Zachęcamy-polecamy, Akademia aktywności, Pasje i zainteresowania seniorów.

Wrocławskie Centrum Seniora organizowało/ współorganizowało wydarzenia dla seniorów, takich jak:

- Dni Babci i Dziadka w dniach 15.01-02.02.2018 roku, w ramach których organizowane były warsztaty międzypokoleniowe, wykłady, prelekcje, bezpłatne spotkania i konsultacje
- z lekarzami i specjalistami, bezpłatne badania, koncerty, spotkania poetyckie; ponadto odbyła się akcja upominkowa – wolontariusze - seniorzy oraz gimnazjaliści rozdawali balony „Kocham moją babcię” i „Kocham mojego dziadka” oraz cukierki na przystankach tramwajowych wokół pl. Dominikańskiego
- również w ramach „Dni Babci i Dziadka” odbyło się międzypokoleniowe spotkanie przy skrzynce bookcrossingowej w Kinie Nowe Horyzonty, w ramach którego Seniorki z Wrocławskiego Centrum Seniora czytały zgromadzonym dzieciom z wrocławskich przedszkoli i szkół podstawowych polskie bajki i baśnie.; poza tym odbywały się gry, zabawy i konkursy czytelnicze; policjanci z KMP Wrocław przygotowali stanowisko edukacyjno-informacyjne dotyczące bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.
- udział w Ogólnopolskich Targach Turystyki i Rekreacji, które odbyły się w dniach 23.02-25.02.2018 roku w Hali Stulecia. Podczas wydarzenia wydawano Karty Seniora oraz informowano o aktualnej ofercie WCS dla Seniorów aktywnych. Wydano 120 kart.
- 15.03.2018 roku odbyło się szkolenie dla pracowników UM Wrocławia pt. „Komunikacja z osobami starszymi” zorganizowane przez Wrocławskie Centrum Seniora; prowadzącym była p. dr Bogna Bartosz, pracownik Instytutu Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego, kierownik UTW w UW, kierownik Studiów Podyplomowych z Psychogerontologii; szkolenie obejmowało następujące zagadnienia:
 - potrzeby, oczekiwania i ograniczenia osób starszych,
 - Senior jako klient - jak z nim rozmawiać, na co zwracać uwagę,
 - komunikacja z osobami starszymi- dobre praktyki;
- - 29 maja w Domu Techniki NOT odbyło się II Wrocławskie Forum Senioralne, mające na celu wymianę poglądów i doświadczeń, związanych z tematyką potrzeb i oczekiwań osób starszych. Forum powstało z inicjatywy Wrocławskiego Centrum Seniora, współorganizatorem wydarzenia była Gazeta Wrocławska, a partnerem - Uniwersytet Trzeciego Wieku UWroku W ramach tegorocznej edycji goście wydarzenia mieli okazję uczestniczyć w trzech panelach dyskusyjnych dotyczących: srebrnej gospodarki i polityki senioralnej, zdrowia i intymności powyżej 60. roku życia oraz aktywizacji i kultury, podczas których specjaliści dzielili się swoją wiedzą i dobrymi praktykami, akcentując chociażby potrzebę współpracy międzypokoleniowej, dofinansowania transportu dla niepełnosprawnych czy stworzenia funkcji osiedlowych trenerów senioralnych.

W wydarzeniu wzięło udział ok. 200 osób.

III Dni Gerontologii Wrocław 2018 - Srebrna gospodarka wobec wyzwań starzejącego się społeczeństwa odbyła się w dniach 25-26.10.2018 roku w Centrum Kształcenia Ustawicznego Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (ul. Kamienna 49/53) pod patronatem Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza i Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu prof. zw. droku hab. Andrzeja Kalety. Organizatorami byli Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – Wrocławskie Centrum Seniora oraz Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. Patronat Naukowy objął Oddział Dolnośląski Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego oraz Oddział Dolnośląski Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej. Partnerami wydarzenia były: Uniwersytet Trzeciego Wieku w Uniwersytecie Wrocławskim oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku w Uniwersytecie Ekonomicznym. Patronat medialny objęły: „Gazeta Senior”. Uczestnicy mieli okazję wziąć udział w:

- interdyscyplinarnej konferencji naukowej (pierwsza sesja tematyczna: Wokół istoty i problemów srebrnej gospodarki, druga sesja tematyczna: Srebrna gospodarka: między teorią a praktyką);
- panelu dyskusyjnym: Kształcenie kadr na rzecz starzejącego się społeczeństwa: szanse- możliwości- wyzwania;

- prezentacji dobrych praktyk pracy z seniorami i warsztatach;
- sesji plakatowej oraz imprezach towarzyszących.

Do uczestnictwa w III Dniach Gerontologii - Wrocław 2018 zaproszeni zostali wszyscy zainteresowani problematyką późnej dorosłości, szczególnie zaś pracownicy wyższych uczelni, doktoranci, studenci, liderzy i członkowie organizacji senioralnych (kluby seniora, UTW), przedstawiciele administracji samorządowej, firm i instytucji, którym bliska jest refleksja nad fenomenem starości.

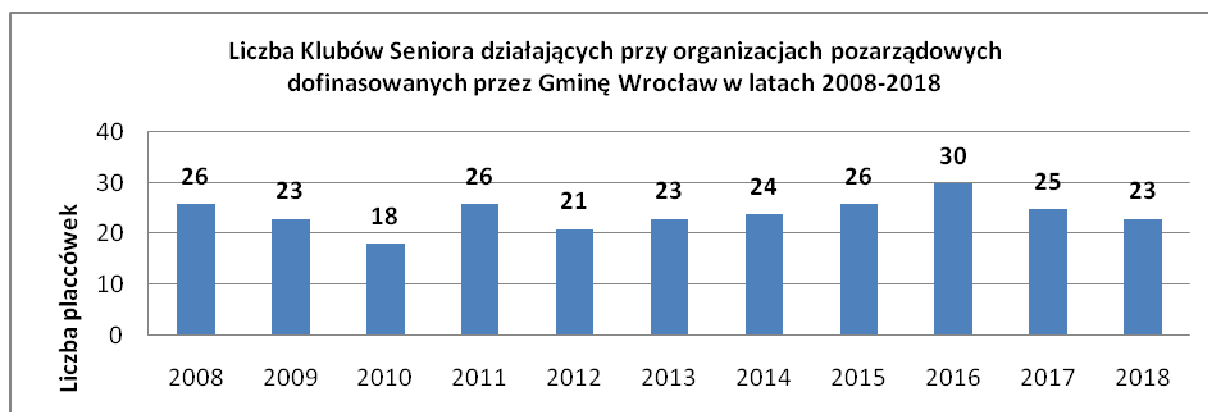
Na realizację zadań Wrocławskiego Centrum Seniora w 2018 roku wydatkowano kwotę 533 132,33 zł

Działalność klubów seniora prowadzonych przez organizacje pozarządowe -

Celem zadania było propagowanie zdrowego stylu życia, zagospodarowanie czasu wolnego, przeciwdziałanie poczuciu bezradności i osamotnienia oraz aktywizacja środowisk senioralnych. W ramach realizacji zadania poprzez działalność lokalnych Klubów Seniora przeprowadzono następujące działania:

- działania z zakresu edukacji zdrowotnej oraz promocji aktywnego stylu życia, w tym m.in. zajęcia gimnastyczno-rehabilitacyjne, taneczno-ruchowe oraz zajęcia i turnieje sportowe,
- działania stymulujące potrzeby poznawcze i umożliwiające nabywanie nowych umiejętności ułatwiających funkcjonowanie we współczesnym świecie (prowadzenie m.in. prelekcji, wykładów i lektoratów języków obcych, kursów komputerowych i warsztatów nowych technologii, konsultacji prawnych i psychologicznych),
- działania wspierające udział seniorów w życiu kulturalnym (m.in. organizowanie warsztatów artystycznych, zajęć rękodzielniczych, wernisaży oraz wystaw prac seniorów, zajęć i występów śpiewu chóralnego, a także wyjść do muzeów, kin, teatrów, opery),
- działania integracyjne (organizacja m.in. spotkań okolicznościowych, wieczorków tanecznych, wycieczek oraz zapewnienie miejsca dla cyklicznych spotkań integracyjnych),
- działania promujące rozwój wolontariatu towarzyszącego seniorom (m.in. poprzez odwiedzanie przez członków klubów seniora osób samotnych w wieku senioralnym).

W 2018 roku dofinansowano **23 Kluby Seniora**. Na działalność Klubów Seniora wydatkowano kwotę 376 830 zł. Z oferty skorzystało 1620 osób.

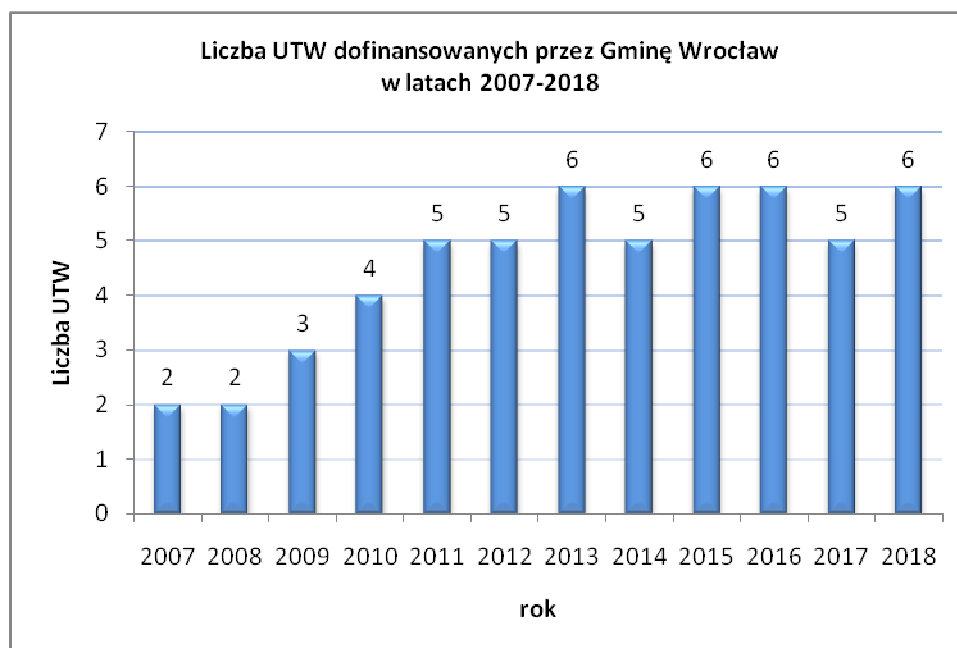

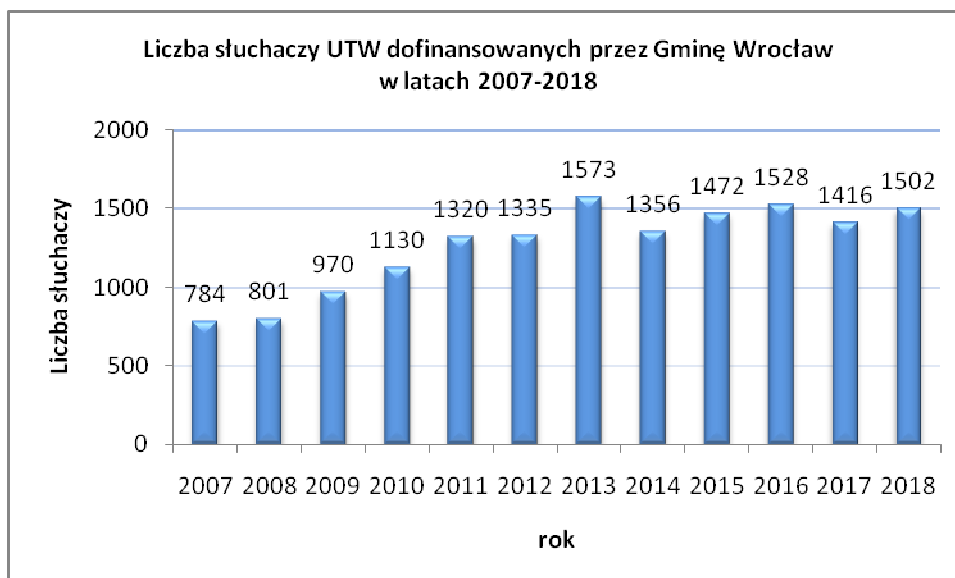
Poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez rozwój przyjaznych im usług transportowych

celem zadania była poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez ułatwienie dostępu do m. in. urzędów państwowych, samorządowych oraz specjalistycznych placówek medycznych za pomocą bezpłatnych usług transportowych. Program skierowano do mieszkańców Wrocławia, którzy ukończyli 75 rok życia. W ramach zadania utworzono infolinię telefoniczną, do kontaktu z beneficjentami zadania oraz utworzono punkt rejestracji uczestników. Zarejestrowany uczestnik mógł w miesiącu skorzystać z czterech darmowych przejazdów taksówkami. W okresie sprawozdawczym do programu

zapisało się 1670 osób, i zrealizowano 590 przejazdów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 120 000 zł.

Uniwersytety Trzeciego Wieku - Celem działania Uniwersytetów Trzeciego Wieku było prowadzenie działalności oświatowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej słuchaczy, upowszechnianie profilaktyki gerontologicznej, podejmowanie działań na rzecz ludzi starszych i niepełnosprawnych, promowanie idei wolontariatu, krzewienie kultury fizycznej oraz integracja międzypokoleniowa. W 2018 roku dotację w wysokości 111 930 zł rozdysponowano stosownie do liczby słuchaczy pomiędzy 6 UTW (UTW w Uniwersytecie Wrocławskim, UTW w Uniwersytecie Ekonomicznym, UTW w Dolnośląskiej Szkole Wyższej, Uniwersytet Otwarty w Uniwersytecie Przyrodniczym, UTW w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu i UTW Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu). Liczba słuchaczy UTW dofinansowanych przez miastow 2018 roku to 1502 osoby. Słuchacze Uniwersytetów mieli okazję uczestniczyć w bogatej ofercie programowej. Ważne miejsce wśród zajęć zajmują warsztaty mające na celu osvajanie z technologią informacyjną (warsztaty komputerowe dla osób z różnym poziomem zaawansowania, warsztaty fotograficzne, warsztaty korzystania z Internetu). Warto zwrócić uwagę na działania samopomocowe, które propaguje się w działających przy UTW sekcjach wzajemnej pomocy. Idea wolontariatu jest jednym z elementów składowych działań wrocławskich UTW np. wiele z zajęć tematycznych, lektoratów i zajęć sportowych, a także zajęć dotyczących zagadnień medycznych i warsztatów dotyczących udzielania pierwszej pomocy prowadzonych jest przez słuchaczy dla słuchaczy. Kwota przeznaczona na zadanie to 111 930 zł.

Spotkania wielkanocne dla społeczności senioralnej - W marcu 2018 roku zostało zorganizowanych 5 Spotkań Wielkanocnych dla wrocławskich emerytów i rencistów. Celem spotkań była aktywizacja i integracja wrocławskiej społeczności senioralnej. Dzięki spotkaniom społeczności wzajemnie poznały się i razem świętowały nadchodzący czas wielkanocny. Łącznie wzięło w nich udział 305 osób. Spotkaniom towarzyszyły artystyczne występy zespołu KrzyKaśki oraz skromny catering. Na zadanie wydatkowano kwotę 14 722,00 zł.

Spotkanie świąteczne Centrum Seniora oraz spotkanie świąteczne dla podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu – Wigilie - Wigilia dla podopiecznych podmiotów działających na rzecz osób starszych, która odbyła się 17 grudnia w Restauracji Letniej. W spotkaniu uczestniczyli seniorzy z Domów Pomocy Społecznej i Dziennych Domów Pomocy Społecznej, prowadzonych przez Miejskie Centrum Usług Socjalnych i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe. Obecni byli również seniorzy zaproszeni przez Polski Komitet Pomocy Społecznej. W sumie w spotkaniu wzięło udział ok. 200 osób (seniorów z opiekunami) z 11 jednostek świadczących usługi opiekuńcze i bytowe osobom, które ze względu na swój wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność nie są w stanie funkcjonować samodzielnie. W spotkaniu świątecznym uczestniczył także Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk. 18 grudnia 2018 roku w Restauracji Letniej w ZOO odbyła się Wigilia dla podopiecznych MOPS-u. Wzięło w niej udział 250 osób z 15 fundacji i stowarzyszeń. Uczestnicy mieli możliwość integracji środowiska pomagającego na co dzień niepełnosprawnym i chorym na różnych płaszczyznach. Część artystyczną poprowadziło Stowarzyszenie Bonitum oraz Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „ART.” W spotkaniu uczestniczył także Prezydent Jacek Sutryk, który złożył wszystkim życzenia świąteczne oraz uczestniczył w wielu rozmowach o potrzebach osób niepełnosprawnych, którym miasto może wyjść naprzeciw. Cztery spotkania wigilijne zorganizowano w Dziennym Domu Pomocy „Na Ciepłej”. Poczęstunki uświetniły występy artystyczne zespołu „Krzykaśki”. Na zadanie wydatkowano kwotę 95 578,65 zł.

Warsztaty wyjazdowe i odwiedzanie miejsc związanych z patriotyzmem Polaków - W dniach 14-16 września grupa wrocławskich seniorów, liderów organizacji pozarządowych i grup nieformalnych uczestniczyła w szkoleniu na temat najnowszych przepisów w zakresie stosowania ochrony danych osobowych oraz realizacji działań na rzecz osób starszych w oparciu o ustawę o pożytku publicznym i wolontariacie. Szkolenie miało miejsce w Kudowie w Hotelu Gwarek. Liczba uczestników wnosila 50 osób. W dniach 2-8 lipca grupa wrocławskich seniorów wyjechała do Lwowa. Celem wyjazdu było odwiedzenie miejsc związanych z patriotyzmem Polaków śladami bohaterów trylogii Henryka Sienkiewicza. W dniach 22-24 kwietnia grupa wrocławskich seniorów wyjechała do Warszawy z okazji obchodów 100-lecia niepodległości. Celem wyjazdu jest

odwiedzenie miejsc związanych z patriotyzmem Polaków i przypomnienie miejsc ważnych historycznie.

Kwota wydatkowana na zadanie 24 220 zł.

Wakacyjny Klub dla Seniora i nie tylko. Razem Ciekawiej - celem zadania była aktywizacja seniorów podczas miesięcy wakacyjnych i stworzenie dla nich przestrzeni do działań. Jedną z atrakcji było kontynuowanie lub nauka od podstaw języka esperanto. W ofercie znalazły się także tworzenie drzewa genealogicznego, wyjście do ogrodu botanicznego, wyjście edukacyjne do pokoju zagadek, przygotowanie wystawy o Ludwiku Zamenhoffie – twórcy esperanta. Adresatami byli wrocławianie w wieku 50+, w zajęciach uczestniczyło około 150 osób, wystawę obejrzało ponad 200 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Wrocławski Klub Pracownika Socjalnego – We Wrocławiu powstał pierwszy klub przeznaczony dla emerytowanych pracowników socjalnych. Po przejściu na emeryturę, po długoletniej i intensywnej pracy dla innych dostrzeżono problemy ludzi pracujących na rzecz innych. Klub dawał możliwość aktywnego wypoczynku, spotkań w grupie ludzi o podobnych problemach i stwarza możliwość rozmowy i kontaktu z innymi ludźmi o podobnych zainteresowaniach. Z oferty klubu skorzystało około 20 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000,00 zł.

Wrocławski Klub Pracownika Socjalnego. Klub Seniora. Spotkanie Wigilijne – celem zadania było zorganizowanie spotkania wigilijnego dla ponad 20 osobowej grupy seniorów, emerytowanych pracowników socjalnych, organizacja czasu wolnego seniorów, pielęgnowanie tradycji i zwyczajów bożonarodzeniowych, zmniejszenie poczucia osamotnienia wśród osób starszych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 4 000 zł.

Realizacja warsztatów artystycznych dla Seniorów – zadanie polegało na przeprowadzeniu 72 godzin zajęć artystycznych dla trzydziestoosobowej grupy wrocławskich seniorów. Seniorzy uczestniczyli w warsztatach z ceramiki, fotografii, rękodzieła, malarstwa, rysunku oraz historii sztuki. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 2 499,60 zł.

Kursy artystyczne dla Seniorów – zadanie polegało na przeprowadzeniu kursów artystycznych z zakresu malarstwa, rysunku, historii sztuki, plastyki, szkła, oraz papieroplastyki. Zwieńczeniem zadania była wystawa prac przygotowanych w trakcie trwania zajęć. W ramach zadania odbył się również międzypokoleniowy warsztat z papieroplastyki skierowany do seniorów i dzieci ze Szkoły Podstawowej Jaskółka. W zajęciach udział wzięło około 40 osób. Na realizację zadania przeznaczono 8000 zł.

Poprawa jakości oferty cyfrowej edukacji Seniorów z Wrocławia – celem zadania było zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów z Wrocławia poprzez poprawę jakości oferty edukacyjnej oraz optymalizację procesu nauczania nowych technologii dla osób w wieku 55+. W ramach zadań przeprowadzono 16 godzin szkoleń i warsztatów z zakresu podstaw andragogiki i gerontologii i zajęć praktycznych nauczania nowych technologii. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Klub Aktywnego Seniora Nadodrze – celem zadania była aktywizacja seniorów z osiedla Nadodrze. W ramach zadania mieszkańcy mogli uczestniczyć w spotkaniach z dietetykami, podróżnikami, autorami, zajęciach gimnastycznych, koncertach, wieczorach z grammi planszowymi lub poezją. Zadanie dofinansowano kwotą 5 000 zł.

Projekt Edukacyjny Bezpieczny Senior – celem zadania było podniesienie świadomości prawnej osób starszych odnośnie możliwych wobec nich działań, zagrożeń ze strony osób trzecich, wskazywanie metod chronionych i zapobiegających tych zagrożeniom. W ramach zadania przeprowadzono 5 dwugodzinnych szkoleń, w których udział wzięło ponad 60 osób. Na realizację zadania przeznaczono 9 600,00 zł.

Pozostałe działania na rzecz osób starszych opisano w części Zadania z zakresu obsługi i wsparcia osiedli Wrocławia.

WSPARCIE ŚRODOWISKA KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Upamiętnianie historii wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych

2018 – Celem zadania była edukacja społeczna i historyczna, podtrzymywanie tradycji narodowej i obywatelskiej, budowanie tożsamości mieszkańców Wrocławia oraz popularyzowanie wiedzy o mniej znanej historii Polski i Wrocławia z czasów II wojny światowej oraz okresu powojennego. Zadanie polegało na prowadzeniu stałego punktu informacyjno-konsultacyjnego dla kombatantów i osób represjonowanych oraz wrocławian zaangażowanych w działania na rzecz upamiętniania historii, w tym organizacji pozarządowych, w siedzibie Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Związek Sybiraków III Rzeczypospolitej Polskiej kontynuował prowadzenie *Czytelnia Kombatanta*, organizował edukację społeczną i historyczną, spotkania z młodzieżą, uaktualniano stronę internetową i zorganizowano obchody 25-lecia Związku. Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru kontynuowało lekcje żywej historii w Sanktuarium Golgoty Wschodu przy ul. Wittiga 10. Fundacja Młoda Rzeczpospolita rozpoczęła prace nad programem Żołnierze AK-WiN we Wrocławiu. Zadanie realizowały cztery organizacje pozarządowe. Łączna kwota dofinansowania to 65 000 zł.

Wydanie Biuletynu Związku Inwalidów Wojennych RP „Raport ZIW RP” – Celem zadania było dotarcie do członków – inwalidów wojennych i osób represjonowanych poprzez biuletyn „Raport ZIW RP”. W biuletynie pojawiły się ważne informacje o funkcjonowaniu organizacji, o działaniach władz, o nowelizowanych przepisach i uprawnieniach. Jeden numer biuletynu miał nakład 250 egzemplarzy. W ciągu 2018 roku wydano 4 numery. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł.

Spotkanie opłatkowe Wrocławskich Kombatantów i Osób Represjonowanych z Prezydentem Wrocławia

- odbyło się 14 grudnia 2018 roku w Sali Wielkiej Starego Ratusza we Wrocławiu. Życzenia składali prezydent Wrocławia Jacek Sutryk, biskup pomocniczy Andrzej Siemieniewski i pan Ryszard Filipowicz, prezes związku żołnierzy AK na Dolnym Śląsku. Dla kombatantów gotowali i podawali do wigilijnych stołów uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu, dekorację przygotowali floryści z Zespołu Szkół nr 3 we Wrocławiu, zaśpiewał Chór Chłopięcy NFM, a wsparcia udzielali podchorążowie z Akademii Wojsk Lądowych oraz młodzież z Europejskich Szkół Mundurowych. Zamówiono wypożyczenie stołów i krzeseł, transport osób na wózkach, zakup materiałów do dekoracji stołów. W spotkaniu udział wzięło 200 osób.

W ramach zadania wsparto organizację wystawy plenerowej okazji 100-lecia Związku Inwalidów Wojennych RP, która odbywała się w dniach 19-26.09.2018 roku (zlecono opracowanie koncepcji oraz projektu graficznego wystawy i folderu, zamówiono przygotowanie i ustawienie przy ul. Kuźnicznej oraz wydruk folderu). Ponadto wsparto uroczystości rocznicowe organizowane przez Związek Sybiraków. Na zadania wydatkowano kwotę 29 612,87 zł.

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH I ETNICZNYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA DYSKRYMINACJI

Program „Wrocławska Strategia Dialogu Międzykulturowego” 2018-2022

Program został przyjęty zarządzeniem nr 9125/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 15.02.2018. Strategia określa obszary oraz kierunki działań komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, miejskich jednostek organizacyjnych, realizujących zadania zakresu bezpieczeństwa, edukacji, rozwoju społecznego, integracji, komunikacji społecznej, współpracy międzynarodowej, kultury, sportu, promocji Miasta oraz innych jednostek i podmiotów, realizujących zadania w ramach dialogu międzykulturowego w latach 2018-2022. Strategia określa również możliwe obszary współpracy z różnymi jednostkami, instytucjami i podmiotami działającymi na terenie Miasta w przedmiotowym zakresie. Koordynację prac w ramach wdrażania Strategii powierzono Koordynatorowi ds. Strategii Dialogu Międzykulturowego we współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego. W pierwszym półroczu 2018 roku w ramach wdrażania Strategii przedstawiono założenia dokumentu radnym podczas sesji Rady Miejskiej, zorganizowano konferencję prasową, spotkania organizacyjne dla podmiotów zaangażowanych we

wdrażanie Strategii – dyrektorów departamentów, biur, wydziałów i jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, uczelni, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych. Ponadto Strategia była prezentowana podczas licznych spotkań lokalnych, konferencji wizyt studyjnych krajowych i zagranicznych, w tym m.in. w Berlinie, Dreźnie i Grenadzie. Gmina Wrocław została nominowana w Konkursie Złote Wachlarze 2018 organizowanym przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji (IOM) i Urząd Stołeczny Miasta Warszawy za wdrażanie Programu „Wrocławska Strategia Dialogu Międzykulturowego 2018-2022”. W ramach organizacji II Kongresu NGO, który odbył się 6 czerwca 2018 roku we Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 zaproszono uczestników do konsultacji, wymiany doświadczeń oraz pracy w grupach tematycznych dotyczących Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych, uczelni wyższych, jednostek miejskich oraz Pełnomocnik Prezydenta Wrocławia ds. Strategii Dialogu Międzykulturowego. Spotkania odbyły się w formie warsztatowej i były prowadzone przez koordynatora ds. dialogu międzykulturowego i przedstawiciela Fundacji Domu Pokoju. Praca grupy ukierunkowana była na poszukiwanie rozwiązań wzmacniających współpracę w ramach wdrażania Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego. W dwóch sesjach dyskusyjnych wzięło udział łącznie około 80 osób. Szczegółowy wykaz działań podejmowanych w ramach wdrażania strategii poniżej:

Zespół ds. Migracji i Integracji Unii Metropolii Polskich

Przedstawiciel WCRS został powołany do prac zespołu, reprezentując Gminę Wrocław. W marcu odbyło się spotkanie plenarne członków zespołu we Wrocławiu, organizowane przez WCRS, ukierunkowane na wymianę doświadczeń i promocję dobrych praktyk, w tym prezentację strategii oraz działań podejmowanych w obszarze dialogu międzykulturowego. W czerwcu 2018 odbyło się seminarium w ramach „Rozważań nad Europą” Komitetu Regionów w Gdańsku, podczas którego prezentowano założenia Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego. Uczestniczono również w obradach plenarnych Zespołu ds. Migracji i Integracji Unii Metropolii Polskich na temat integracji uchodźców przez samorządy lokalne, zorganizowanych przez Urząd Miejski Gdańska i Unię Metropolii Polskich (UMP), Gdańsk (11-12.06.2018) oraz w obradach plenarnych dotyczących wdrażania miejskich polityk integracyjnych zorganizowanych przez Urząd Miasta Krakowa i UMP (Kraków, 8-9.10.2018).

„Stereotypy-Uprzedzenia-Dyskryminacja” - warsztaty

Warsztaty uczące otwartości z wykorzystaniem nowatorskich metod szkoleniowych stosowane skutecznie za granicą (m.in. w Hiszpanii, Niemczech, USA). Uczestnicy zadają sobie pytania: Jak umysł porządkuje świat? Czym są stereotypy i uprzedzenia? Czy można żyć bez stereotypów? Jak sobie radzić z dyskryminacją? Gdzie kończy się tolerancja? Spotkania różnych kultur, środowisk i perspektyw rodzą ogromne wyzwania. Warsztaty były zaproszeniem do doświadczenia i pogłębienia wiedzy z zakresu dialogu międzykulturowego. Wykonując proste ćwiczenia w grupie, uczestnicy i uczestniczki mogli samodzielnie odkryć, jakimi stereotypami i uprzedzeniami posługują się na co dzień oraz jak można je przekraczać i przeciwdziałać dyskryminacji.

W roku 2018 roku WCRS zorganizował 6 warsztatów z otwartym naborem, w których udział wzięły 62 osoby. Warsztaty były głównie kierowane do nauczycieli i innych pracowników placówek oświatowych, które np. wzięły udział w projekcie „Sztafeta Szkół - Stop Mowie Nienawiści”, a także edukatorów społecznych. Warsztaty prowadzili wyspecjalizowani trenerzy z Fundacji Ekorozwoju.

Ponadto odbyły się 4 warsztaty, przygotowane zgodnie z potrzebami grup zamkniętych, prowadzone przez koordynatora dialogu międzykulturowego. W szkoleniach uczestniczyli doradcy zawodowi, pracownicy PUP, MOPS, WCI oraz podopieczni MOPSi WCI w programach aktywizacji lokalnej - łącznie 70 osób.

Liczba przeszkolonych: 132 osoby

Ambasadorzy Dialogu

Projekt edukacyjny skierowany do nauczycieli wrocławskich szkół i przedszkoli. Ambasador Dialogu to osoba pracująca we wrocławskiej placówce edukacyjnej (np. szkole, przedszkolu) i zainteresowana tematyką otwartości, przeciwdziałania dyskryminacji, rozwijaniem atmosfery dialogu w swoim otoczeniu. Ambasador Dialogu pełni rolę reprezentanta swojej instytucji, bierze udział w cyklicznych spotkaniach i warsztatach organizowanych przez WCRS, podczas których może wymienić się dobrymi praktykami z innymi Ambasadorami Dialogu, zdobywać wiedzę i inspiracje do skutecznego działania. W ramach projektu w 2018 zapewniono:

- dostęp do aktualnej wiedzy dotyczącej dialogu międzykulturowego, przeciwdziałania dyskryminacji, metod uczenia otwartości i szacunku wobec drugiego człowieka, rozwiązywania konfliktów, komunikacji, etc.,
- kontakt ze specjalistami, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami, oferującymi działania edukacyjne,
- pierwszeństwo udziału w atrakcyjnych szkoleniach i spotkaniach specjalistycznych, wsparcie w sytuacjach trudnych edukacyjnie i kulturowo.

Dzięki obecności Ambasadora Dialogu szkoła albo przedszkole zyskuje specjalistę, który potrafi interweniować w sytuacjach trudnych komunikacyjnie czy kulturowo, a także organizować ciekawe międzykulturowe wydarzenia. Rozwijane są przez to kompetencje międzykulturowe nauczycieli i wychowawców, a pośrednio również wszystkich uczniów, dzieci i ich rodziców. Szkoła, przedszkole zyskuje dostęp do nowych metod pracy z dziećmi i młodzieżą, nowych ofert edukacyjnych oraz lokalnych, międzynarodowych i krajowych partnerów. Dzięki temu może osiągnąć lepsze efekty swoich dotychczasowych projektów lub zainicjować nowe rozwiązania odpowiadające na aktualne wyzwania w pracy pedagogicznej. Ambasadorzy cyklicznie otrzymują oferty szkoleniowe, informacje o organizowanych inicjatywach międzykulturowych w mieście oraz inne informacje wspierające ich w codziennej pracy.

W 2018 roku zorganizowana została trzydniowa wizyta studyjna do Berlina. Uczestniczyło w niej 10 wrocławskich Ambasadorów Dialogu. W ramach wyjazdu uczestnicy odwiedzili placówki edukacyjne o charakterze wielokulturowym i brali udział w spotkaniach z ekspertami. Program merytoryczny wyjazdu powstał we współpracy z INBAK (Instytut dla Zrównoważonego Rozwoju Pracy, Edukacji i Kultury). Po powrocie zorganizowano spotkanie we współpracy z Dolnośląską Szkołą Wyższą, na którym mieszkańcy, mogli usłyszeć relację organizatorów i uczestników z przebiegu wizyty. Ponadto, na zaproszenie Rzecznika Praw Obywatelskich, projekt Ambasadorzy Dialogu był prezentowany podczas konferencji „Księga Dobrych Praktyk” w Warszawie w Biurze RPO, w dniu 17.01.2018. W 2018 roku liczba Ambasadorów Dialogu wynosiła 206 osób

IV Targi Edukacji Międzykulturowej

Czwarta edycja została zorganizowana pod hasłem: „Empatia, otwartość, integracja. Co widać z drugiej strony?”. Targi odbyły się w dniach 7-8.03.2018 roku w Oratorium Marianum w Gmachu Głównym Uniwersytetu Wrocławskiego. Partnerami wydarzenia były Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej i Biuro Łącznikowe Wolnego Państwa Saksonia, a patronat nad wydarzeniem objął Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego. Z uwagi na duże zainteresowanie udziałem i prezentacjami, wydarzenie trwało dwa dni. Po raz drugi miało też charakter międzynarodowy. Pierwszego dnia kilkunastu ekspertów z Polski i Niemiec wygłosiło referaty prezentujące działania i koncepcje związane z tematyką wielokulturowości i edukacją międzykulturową. Drugiego dnia odbyła się debata panelowa i część artystyczna. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele uczelni wyższych, związków wyznaniowych, mniejszości narodowych i etnicznych, pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Ambasadorzy Dialogu, nauczyciele, edukatorzy, trenerzy międzykulturowi, studenci, uczniowie, rodzice, a także osoby ze świata mediów i biznesu oraz przedstawiciele polskiej i niemieckiej administracji publicznej. Debata z udziałem doktora Jacka Ossowskiego (przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia), Petry Koepping (saksońskiej minister ds. integracji i równego traktowania), Ewy Skrzywanek (WCDN), Katarzyny Huebner (Projekt Europrimus ze Zgorzelca), Joanny

Magacz (Muzeum Kraszewskiego w Dreźnie), Manueli Plizgi-Jonarskiej (WCRS) i Uwe Behnischa (Biuro Łącznikowe Wolnego Państwa Saksonia we Wrocławiu), moderował Steffen Möllero. Osoby zgromadzone w Oratorium Marianum wysłuchały również prezentacji dotyczącej tworzenia Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego oraz zobaczyły film „Kocham Wrocław”. W części artystycznej uczestnicy mogli poznać dobre praktyki i nowatorskie formy integracji oraz edukacji międzykulturowej we Wrocławiu. Na zakończenie Targów wystąpiły dzieci z wrocławskich szkół, które zostały przygotowane do wykonania utworów międzykulturowych przez artystów z Opery Sempera z Drezna, studenci kursu przygotowawczego dla kandydatów na studia w języku polskim z Uniwersytetu Wrocławskiego, a także uczestnicy Międzykulturowych Warsztatów Teatralnych pod kierownictwem doktora Stephana Rehera, który w dniach poprzedzających Targi pomógł uczestnikom stworzyć przedstawienie teatralne. Celem warsztatów Stephana Rehera była integracja uczestników (różnych grup zawodowych, różnych narodowości etc.), przepracowanie emocji dotyczących aktualnych nastrojów społecznych oraz inspiracja do korzystania z nowatorskich metod pracy w swoich działaniach edukacyjnych i integracyjnych, np. korzystanie z elementów dramy/teatru w pracy z dziećmi i młodzieżą w tematyce dialogu międzykulturowego), umożliwienie dialogu między mieszkańcami Wrocławia, którzy na co dzień nie mają ze sobą dużo kontaktu, nie pracują razem, w kreatywnej formie. Warsztaty były prowadzone w języku angielskim, a ich uczestnikami byli głównie obcokrajowcy mieszkający we Wrocławiu, studenci, Ambasadorzy Dialogu. W trakcie Targów mieszkańcy wysłuchali prezentacji na temat działań instytucji miejskich i podmiotów partnerskich, które wspierają dialog międzykulturowy i prowadzą działania edukacyjne na rzecz tolerancji i harmonijnego życia społeczności lokalnej. Uczestnicy mieli również okazję indywidualnie zapoznać się z ofertą i porozmawiać z przedstawicielami organizacji pozarządowych i innych instytucji działających w obszarze edukacji międzykulturowej, wymiany międzynarodowej m.in.: Fundacji Ekorozwoju, Fundacji WroOpenUp, Fundacji Go’N’Act, Fundacji Ukraina, Wrocławskiego Towarzystwa Przyjaciół Bułgarii, Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej-WCRS oraz Instytutu dla Zrównoważonego Rozwoju Pracy, Edukacji i Kultury (INBAK).

Liczba uczestników: ok. 250 osób.

Wystawa „Wielokulturowi wrocławianie”

„Wielokulturowi wrocławianie” to wystawa edukacyjna, której celem było przybliżenie historii mieszkańców Wrocławia pochodzących z różnych stron świata. Ideą projektu było pokazanie, że różnorodność kulturowa stanowi bogactwo dużych miast i potencjał dla każdej wspólnoty. Dostrzegając jej walory, wspólnota może dodatkowo się rozwijać, a każdy mieszkaniec czerpać z jej zasobów w życiu codziennym. W ramach wystawy dziesięcioro bohaterów dzieli się swoimi pasjami, stylem życia oraz wartościami ważnymi w ich życiu. Wystawa wykorzystywana była przez różne podmioty, często stanowiła uzupełnienie międzykulturowych projektów prowadzonych np. w szkole, bibliotece, świetlicy, firmie etc. W 2018 roku wystawa została wyeksponowana w czterech wrocławskich szkołach.

Stop Mowie Nienawiści

- Sztafeta Szkół - Stop Mowie Nienawiści

Projekt edukacyjny przeznaczony dla wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, którego celem było uwrażliwienie na mowę nienawiści i przejawy dyskryminacji, a także zapobieganie ich występowaniu w przestrzeni szkoły oraz w jej najbliższym otoczeniu. Udział w projekcie był dobrowolny, a każda szkoła, która w nim uczestniczyła przekazywała zaproszenie do udziału kolejnej szkole i „złoty” wałek, który ma symbolizować usuwanie mowy nienawiści z terenu szkoły. W każdej placówce podpisana była Deklaracja Stop Mowie Nienawiści oraz odbywał się wykład na temat symboliki mowy nienawiści dla nauczycieli, pracowników administracyjnych, pedagogów i psychologów szkolnych. W ramach projektu szkoła mogła również skorzystać z oferty szkoleń antydyskryminacyjnych dla reprezentacji uczniów. Wykłady i warsztaty prowadzone były na terenie szkoły przez pracowników Wrocławskiego Centrum Rozwoju

Społecznego. W trakcie szkoleń rozdawane były materiały informacyjne i promujące adres e-mail stopmowienienawisci@wcrs.wroclaw.pl, za pośrednictwem którego można dokonywać zgłaszania przejawów mowy nienawiści w przestrzeni miejskiej. Od początku roku szkolnego 2018/2019 do projektu dołączyli oficerowie Policji (Pełnomocnik Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Praw człowieka), w roli współprowadzących szkolenia.

W 2018 roku w Sztafecie udział wzięło ok. 540 pracowników z dziewięciu wrocławskich szkół.

- Stop Mowie Nienawiści – adres mailowy

Celem projektu było przeciwdziałanie przejawom mowy nienawiści w przestrzeni miasta poprzez kształtowanie wśród mieszkańców postawy sprzeciwu oraz usuwanie treści i elementów graficznych naruszających dobre obyczaje i godność ludzką.

Projekt adresowany był do ogółu mieszkańców, społeczności szkolnych oraz zarządców nieruchomości, odpowiedzialnych za estetykę budynków. W celu efektywnej realizacji projektu wypracowano procedurę zgłaszania i usuwania obraźliwych elementów graficznych, w której zadania realizuje również Straż Miejska, Wrocławskie Centrum Integracji, Policja. Mieszkańcy mogli zgłaszać rażące ich napisy na specjalnie uruchomiony adres e-mail: stopmowienienawisci@wcrs.wroclaw.pl. Każde zgłoszenie było rejestrowane w systemie informatycznym i poddawane procedurze. Usuwanie przejawów mowy nienawiści realizowane było bezpośrednio przez zarządców nieruchomości oraz w ramach programu Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej – WCI.

Projekt zaprezentowano m.in. podczas konferencji w Komendzie Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu (28 lutego 2018). Wydarzenie zostało zorganizowane przez Pełnomocnika Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Praw Człowieka. Tematem konferencji (prezentacja, debaty panelowe, dyskusje) było zapobieganie przestępstwom z nienawiści. Konferencja była adresowana do ok. 40 oficerów policji.

Po raz drugi Gmina Wrocław zgłosiła swoją drużynę do uczestnictwa w X edycji Turnieju Piłki Nożnej Przeciwko Rasizmowi współorganizowanego przez Stowarzyszenie Tratwa, Fundację Dom Pokoju, Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej we Wrocławiu oraz WCRS.

Dzień Paszportu (16.10.2018) – inicjatywa władz Miasta Wrocławia, Konsulatu Honorowego Indii oraz WCRS. Wydarzenie adresowane było do uczniów klas 5 i 6 wrocławskich szkół podstawowych. Przedstawiciele 12 konsulatów honorowych i Konsulatu Generalnego Niemiec przybliżali uczniom kulturę, tradycję i obyczaje reprezentowanych przez siebie krajów. Celem wydarzenia było pokazanie międzykulturowego charakteru miasta, w którym obecne były liczne Konsulaty, organizujące swoje siedziby we Wrocławiu w odpowiedzi na potrzeby przybywających do miasta obcokrajowców. Wydarzenie zorganizowano w formie interdyscyplinarnej gry, podczas której dzieci i młodzież zdobywała pieczątki danego konsulatu w specjalnie przygotowanym przez miasto „wrocławskim” paszporcie.

Działania integracyjne z udziałem obcokrajowców

W ramach współpracy z Queen’s School of English oraz Arrow Services Foreigner Affairs zrealizowano projekt „The International Wrocław Events” - cykl 7 spotkań integracyjno-edukacyjnych dla mieszkańców Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem roli obcokrajowców. Zrealizowano cykl 9 audycji „Muzyka ponad podziałami” z udziałem obcokrajowców mieszkających we Wrocławiu oraz reportaż na temat roli języka polskiego w procesie integracyjnym cudzoziemców, które zostały przygotowane i wyemitowane w Radiu Rodzina. We współpracy z ARAW w ramach platformy współpracy „Security Forum” zainicjowano pilotażową serię szkoleń dla obcokrajowców pracujących we wrocławskich korporacjach. Szkolenia mają na celu ułatwienie integracji z mieszkańcami Wrocławia oraz podniesienie wiedzy obcokrajowców w zakresie lokalnych zasad współżycia społecznego, polskiej kultury i tradycji, prawa i bezpieczeństwa. W 2018 przeprowadzono 3 szkolenia pt. „ABC polskiej kultury” w języku angielskim dla około 60 pracowników wrocławskich korporacji (Credit Suisse, BNY Mellon, Becton Dickinson).

Szkolenia te zostały zorganizowane we współpracy z Fundacją WrOpenUp. Ponadto opracowano koncepcję 3 kolejnych szkoleń (ABC polskiego prawa, ABC bezpieczeństwa we Wrocławiu, ABC projektów społecznych we Wrocławiu), m.in. we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji oraz Okręgową Radą Adwokacką we Wrocławiu. W ramach współpracy z Queen's School of English oraz Arrow Services Foreigner Affairs zrealizowano międzykulturowe warsztaty muzyczne, w których uczestniczyli artyści z Syrii, Anglii, Indii, Chin, Polski, Nowej Zelandii i USA. Rezultatem spotkania było nagranie międzykulturowej aranżacji kolędy „Pójdźmy wszyscy do stajenki”. Ponadto w ramach działań integracyjnych wsparto organizację wizyty studyjnej młodych specjalistów z Ukrainy odbywających praktyki we Wrocławiu: przygotowano zamówienie na catering przeznaczony na spotkanie integracyjne dla 70 osób i zakupiono albumy o Wrocławiu. Opracowano koncepcję gry miejskiej (w języku polskim i angielskim) „Wielokulturowy Wrocław” i przeprowadzono dwie pilotażowe gry.

Szkolenia/konferencje/wykłady/warsztaty/partnerstwa

Celem tych działań była wymiana wiedzy, dobrych praktyk i budowanie relacji z dotychczasowymi lub potencjalnymi partnerami naszych działań, a także pozyskiwanie nowej wiedzy i nowych wykładowców dla naszych lokalnych działań:

- Udział w obchodach Dnia Pamięci Ofiar Holocaustu – uroczystości przy tablicy przy ul. Ofiar Oświęcimskich, (7.01.2018)
- Udział w konferencji „Prezentacja Księgi Dobrych Praktyk” w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich oraz prezentacja projektu Ambasadorzy Dialogu, Warszawa (17.01.2018)
- Udział w Wielonarodowej Wrocławskiej Kutii zorganizowanej przez Związek Ukraińców w Polsce, Wrocław, ul. Ruska 46 A (19.01.2018)
- Udział w obchodach Dnia Jedności Chrześcijan - Radosnym Kolędowaniu, (20.01.2018)
- Udział w badaniu fokusowym oraz konferencji w ramach projektu dot. radykalizacji postaw młodzieży „STOPR: Stop Youth Radicalisation” pod kierunkiem Kamili Kamińskiej z Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, ul. Dawida 1 (30.01.2018)
- Udział w upamiętnieniu rocznicy rozpoczęcia wywózek na Sybir – uroczystościach w kościele św. Bonifacego i pod pomnikiem Zesłańcom Sybiru zorganizowanych przez Związek Sybiraków, Wrocław, pl. Staszica (10.02.2018)
- Udział w prezentacji Strategii Dialogu Międzykulturowego w Fabryce Sensu, ul. Benedykta Polaka (13.02.2018)
- Udział w otwartym spotkaniu Ambasadorów Dialogu podsumowującym wyjazd studyjny do Berlina, Dolnośląska Szkoła Wyższa, Wrocław, (13.02.2018)
- Udział w obradach plenarnych Zespołu ds. Migracji i Integracji Unii Metropolii Polskich zorganizowanych przez WCRS, Wrocław (07.03.2018)
- Udział w obchodach rocznicy wydarzeń marcowych, zorganizowanych w Synagodze pod Białym Bocianem (12.03.2018)
- Udział w debacie dot. wielokulturowości Wrocławia i wdrażanej strategii, siedziba WPROST, Warszawa (13.03.2018)
- Udział w konferencji "Mosty i kładki. Rola samorządu i społeczności lokalnych w adaptacji cudzoziemców w Polsce", zorganizowanej przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce i Instytut Spraw Publicznych, Warszawa (13.03.2018)
- Udział w szkoleniu „Innowator Innowacji” prowadzonym przez dr Kamilę Kamińską z Uniwersytetu Wrocławskiego, WCRS (22.03.2018)
- Udział w obchodach Święta Pesach zorganizowanych we wrocławskiej Gminie Żydowskiej (30.03.2018)
- Udział w spotkaniu z Saksońskim Pełnomocnikiem ds. Obcokrajowców, panem Geertem Mackenrothem oraz regionalnymi pełnomocnikami ds. integracji w Saksonii, w tym prezentacja Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego podczas konferencji w siedzibie władz Saksonii, Drezno (18.04.2018)
- Udział w obchodach rocznicy wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim organizowanych przez TSKŻ i Gminę Żydowską – spotkanie przy pomniku Bohaterów Getta (19.04.2018)

- Udział w debacie „Wokół wrocławskiej diagnozy społecznej” dot. wielokulturowości Wrocławia w Muzeum Współczesnym (26.04.2018)
- Udział w obchodach Dnia Europy, Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej we Wrocławiu, ul. Widok (9.05.2018)
- Udział w spotkaniu międzykulturowym „Town Hall” z obcokrajowcami - pracownikami firmy UBS, Wrocław, ul. Piotra Skargi 1 (9.05.2018)
- Udział w obchodach 24. Rocznicy Ludobójstwa na Tutsi, Synagoga pod Białym Bocianem, Wrocław, (11.05.2018)
- Udział w konferencji „Integracja imigrantów – wyzwania regionalne” - Seminarium w ramach „Rozważań nad Europą” Komitetu Regionów, zorganizowane przez Urząd Miejski Gdańska, Centrum Wsparcia Migrantów i Migrantek w Gdańsku, Gdańsk (18.05.2018)
- Udział w obchodach Dnia Pamięci o Grekach Pontyjskich (organizator – Uniwersytet Wrocławski i środowisko wrocławskich Greków Pontyjskich) – seminarium w Instytucie Historii Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław (19.05.2018)
- Udział w konferencji „Edukacja dla integracji – wyzwania w edukacji dzieci cudzoziemskich w Polsce” zorganizowanej przez Stowarzyszenie Nomada, Forum Dialogu Publicznego i Fundację im. Róży Luksemburg, Ekocentrum, Wrocław, św. Wincentego 25a (19-20.05.2018)
- Udział w wydarzeniu organizowanym przez wrocławską młodzież pt. „Forum Wielokulturowe”, Synagoga pod Białym Bocianem, Wrocław (23.05.2018)
- Udział w konferencji i warsztatach "Edukacja dziecka z doświadczeniem migracyjnym", zorganizowanych przez Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) i Mazowieckiego Kuratora Oświaty, Warszawa (23 -24.05.2018)
- Udział w spotkaniu ze studentami Erasmus z Uniwersytetu Wrocławskiego i prezentacja miejskich projektów na rzecz integracji obcokrajowców, WCRS (24.05.2018)
- Udział w wydarzeniu „Miejskie Gry Wielokulturowe” organizowanym przez wrocławskie szkoły, Wrocław, Wyspa Słodowa (29.05.2018)
- Udział w II Kongresie NGO i moderacja dwóch grup tematycznych, Sektor 3, organizator m.in. Gmina Wrocław, Wrocław (6.06.2018)
- Udział w wizycie studyjnej w Brukseli organizowanej przez Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej we Wrocławiu, Bruksela, Belgia (11-13.06.2018)
- Udział w wernisażu wystawy „Dzieje Żydów nad Odrą” w Synagodze pod Białym Bocianem, Wrocław (14.06.2018)
- Udział w II Okrągłym Stole Berlin-Wrocław, organizowanym m.in. przez Biuro Współpracy z Zagranicą, Berlin (18.06.2018)
- Udział i prezentacja wrocławskich działań na rzecz dialogu międzykulturowego podczas międzynarodowej konferencji miast Granada-Berlin-Tuluza-Wrocław „Migrants and Refugees Inclusion Policies and Practices. Local Level Perspective”, Uniwersytet w Grenadzie, Grenada (22-23.06.2018)
- Udział w Festiwalu Viva Ukraina, Viva Polonia, Wrocław, Edycja jesienna
- Współorganizacja i udział w uroczystościach rocznicowych Związku Sybiraków, (17-19.09.2018)
- Współorganizacja wystawy plenerowej Związku Inwalidów Wojennych RP, Wrocław (19.09.2019)
- Organizacja udziału kombatantów i osób represjonowanych w wydarzeniu "100 drzew na 100-lecie Niepodległości", Wrocław (9.11.2018)
- Organizacja spotkania opłatkowego przeznaczonego dla kombatantów i osób represjonowanych, we współpracy ze Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej i młodzieżą ze szkoły gastronomicznej, Sala Wielka Ratusza, Wrocław (14.12.2018)
- Udział w wydarzeniu promującym projekt *Baju, baju z tatarskiego kraj*, Muzeum Etnograficzne, Wrocław (15.12.2018),

- Udział w konferencji na Uniwersytecie w Granadzie dotyczącej dobrych praktyk miast Polski, Niemiec, Hiszpanii i Francji w zakresie integracji obcokrajowców, Granada (22-23.06.2018)
- Wymiana dobrych praktyk w zakresie edukacji międzykulturowej Wrocław-Berlin, Berlin (10-12.09.2018)
- Udział w Gali Nagrody Złote Wachlarze - nominacja dla Wrocławia w kategorii instytucja, organizator-International Organisation of Migrations, Warszawa, (17.12.2018)
- Współorganizacja Dnia Adaptacyjnego dla studentów zagranicznych, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław (28.10.2018)
- Współorganizacja Dnia Adaptacyjnego dla studentów zagranicznych, Dolnośląska Szkoła Wyższa, Wrocław (4.10.2018)
- Udział w spotkaniu informacyjnym ze studentami zagranicznymi na temat działań międzykulturowych we Wrocławiu, wraz z Policją, Dolnośląska Szkoła Wyższa, Wrocław (8.10.2018)
- Udział w obradach plenarnych Zespołu ds. Migracji i Integracji Unii Metropolii Polskich zorganizowanych przez Urząd Miasta Krakowa, Kraków (8-9.10.2018)
- Współorganizacja szkolenia ABC - *Polish Law and Security in Wrocław* przeznaczonego dla pracowników korporacji, we współpracy z Okręgową Radą Adwokacką i Policją, BNY Mellon, Wrocław (15.10.2018)
- Organizacja Dnia Paszportu dla uczniów wrocławskich szkół, Centrum Historii Zajeżdźnia, Wrocław (16.10.2018)
- Współorganizacja wydarzenia otwarcia BiblioBoXXu w siedzibie WCDN oraz CKU, we współpracy z INBAK, Wrocław (18.10.2018)
- Organizacja i udział w obradach Okrągłego Stołu Wrocław-Berlin: konsultacje w grupie roboczej Edukacja Międzykulturowa Wrocław- Berlin, wraz z przedstawicielami Departamentu Edukacji, Wydziału Zarządzania Funduszami, Centrum Kształcenia Ustawicznego, WCDN, Wrocław (19.10.2018)
- Udział w obradach Okrągłego Stołu Wrocław-Berlin i prezentacja działań grupy roboczej Edukacja Międzykulturowa Wrocław-Berlin, Ratusz, Wrocław (19.10.2018)
- Organizacja i udział w spotkaniu grupy roboczej dotyczącej bezpieczeństwa wraz z Policją i ORA, Wrocław (24.10.2018)
- Współorganizacja Security Forum, we współpracy z Policją i ORA , BNY Mellon, Wrocław (26.10.2018)
- Organizacja spotkania informacyjnego na temat Strategii Dialogu Międzykulturowego we Wrocławiu, LUX MED, (26.10.2018)
- Udział konferencji "Otwartość na świat i międzykulturowość jako zadania w edukacji szkolnej" organizowanej przez Fundację Konrada Adenauera, Berlin, (5.11.2018)
- Współorganizacja szkolenia w zakresie procedury przyjmowania zgłoszeń przestępstw popełnianych na tle narodowym, etnicznym, rasowym i z nienawiści, wydarzenie organizowane przez Policję z udziałem ORA, Wrocław (5.11.2018)
- Udział w Marszu Wzajemnego Szacunku, Dzielnica Czterech Świątyń, Wrocław (8.11.2018)
- Udział w I Pierwszym Spotkaniu Międzykulturowym organizowanym przez Stowarzyszenie UP-Date, Wrocław (9.11.2018)
- Udział w szkoleniu z kompetencji międzykulturowych dla nauczycieli w przedszkolach organizowanym przez Fundację Go'n'Act, Strefa Kultury Wrocław, (8.11.2018)
- Prezentacja założeń Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego dla nauczycieli w ramach Tygodnia Edukacji Globalnej, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Wrocław (9.11.2018)
- Udział w spotkaniu roboczym w sprawie organizacji V Targów Edukacji Międzykulturowej z Dyrektorem Regionalnego Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej we Wrocławiu, WCRS, Wrocław (14.11.2018)
- Współorganizacja i udział w II Konferencji Dziecięcej, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych - Instytut Pedagogiki, Wrocław (15.11.2018)
- Udział w wydarzeniu edukacyjnym dotyczącym wielokulturowości dzieci i młodzieży, Cafe Polonia, Instytut Grotowskiego, Wrocław (18.11.2018)

- Udział w wydarzeniu podsumowującym 8 Festiwal Kultury Światowej „Dom Ojczysty”, dla dzieci i młodzieży, Europejskie Stowarzyszenie Miłośników Kultury i Nauki Progressio, Wrocław (21.11.2018)
- Udział w trzech konferencjach dla dyrektorów szkół, przedszkoli, poradni psychologiczno-pedagogicznych - prezentacja działań wielokulturowych i antydyskryminacyjnych we Wrocławiu, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Wrocław (26-28.11.2018)
- Udział w konferencji dotyczącej mediacji i rozwiązywania konfliktów międzykulturowych oraz prezentacja działań Wrocławia i Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego, Sąd Okręgowy w Poznaniu, Poznań (10.12.2018)
- Udział w warsztatach "Edukacja globalna i antydyskryminacyjna: tu i teraz! Spotkanie teorii i praktyki na rzecz bardziej sprawiedliwego świata dla wszystkich organizowanych przez Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej oraz Dolnośląską Szkołę Wyższą we Wrocławiu, Wrocław (10.12.2018)
- Udział w spotkaniu z przedstawicielem Policji Wolnego Państwa Saksonia - wymiana dobrych praktyk (11.12.2018)
- Udział w spotkaniu z delegacją z Pragi reprezentującą instytucje miejskie, spotkanie połączone z wizytą studyjną we wrocławskich placówkach edukacyjnych oraz prezentacją dobrych praktyk w zakresie wielokulturowości i działań antydyskryminacyjnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, Wrocław (4-5.12.2018)
- Udział w szkoleniu dla nauczycieli "Tożsamość, patriotyzm, dialog społeczny w lokalnej wspólnocie, Wrocławskie Oblicza Patriotyzmu", Stowarzyszenie UP-Date, Wrocław (12.12.2018)
- Udział w szkoleniu organizowanych przez Fundację Ukraina dotyczącym aspektów prawnych wielokulturowości w szkołach, szkolenie przeznaczone dla dyrektorów wrocławskich szkół, CUKR, Wrocław (13.12.2018)
- Udział w warsztatach „Praktycy Kultury: Ekologia instytucji” organizowanych przez Strefę Kultury Wrocław, Wrocław (13.12.2018)
- Udział w szkoleniu organizowanym przez Fundację Ukraina dotyczącym pracy z klasą wielokulturową, szkolenie przeznaczone dla nauczycieli wrocławskich szkół, CUKR, Wrocław (14.12.2018)
- Udział w spotkaniu zorganizowanym przez Stowarzyszenie Czulent (Kraków) przeznaczone dla przedstawicieli mniejszości narodowych, religijnych i etnicznych we Wrocławiu, Sektor 3, Wrocław (17.12.2018)
- Udział w Gali Złote Wachlarze 2018 organizowanej przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji (IOM) i Urząd Stołeczny Miasta Warszawy - nominacja dla Gminy Wrocław za wdrażanie Programu „Wrocławska Strategia Dialogu Międzykulturowego 2018-2022”, Warszawa (17.12.2018)
- Prezentacja działań wdrażanych w ramach Programu „Wrocławska Strategia Dialogu Międzykulturowego 2018-2022” podczas konferencji zorganizowanej przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji (IOM) w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Migranta, Warszawa (18.12.2018)
- Organizacja wydarzenia Wielokulturowe Święta - Intercultural Christmas, Strefa Kultury Wrocław, Wrocław (19.12.2018)
- Udział w wywiadach radiowych i telewizyjnych na temat dialogu międzykulturowego, wdrażanej Strategii i projektów miejskich dla m.in. Radio Eska, Radio Wrocław, Radio Luz, Radio Rodzina, TV Echo 24, TV Nova (styczeń-grudzień).

Zespół ds. uczniów i rodzin obcojęzycznych

W 2015 roku powstał zespół ds. uczniów i rodzin obcojęzycznych, który zajmuje się diagnozowaniem i poszukiwaniem rozwiązań dotyczących obecności uczniów i rodzin obcojęzycznych we wrocławskich szkołach i przedszkolach. Koordynacją prac tego zespołu zajmuje się koordynator ds. dialogu międzykulturowego, a w jego pracach biorą udział eksperci z Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Uniwersytetu Wrocławskiego oraz zaproszenie dyrektorzy i wicedyrektorzy szkół, a także pracownicy WCRS. W 2018 roku zespół kontynuował cykliczne spotkania merytoryczne, konsultacje z

dyrektorami szkół zainteresowanymi wprowadzeniem nowych rozwiązań systemowych w szkołach i rozwijał współpracę z partnerami m.in. ze Szkołą Języka Polskiego i Kultury dla Cudzoziemców przy Uniwersytecie Wrocławskim i Wydziałem Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Dolnośląską Szkołą Wyższą. Opracowano autorską pilotażową inicjatywę „Wrocławskich Półkolonii Wielokulturowych” dla dzieci polskich oraz obcojęzycznych oraz przystąpiono do jego pilotażowego wdrażania w dwóch wrocławskich szkołach. We współpracy z Departamentem Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia rozpoczęto pilotażowy projekt oddziału przygotowawczego w szkole średniej (Liceum Nr 15 we Wrocławiu) oraz kontynuowano rozmowy z Departamentem Edukacji na temat. wprowadzenia oddziałów przygotowawczych w szkołach podstawowych.

Infolink - udzielał wsparcia obcokrajowcom w sprawach związanych z życiem we Wrocławiu (m.in. informacje na temat spraw meldunkowych, praw jazdy, rejestracji pojazdów, PESEL, PIT, NIP); życia codziennego (m.in. komunikacji miejskiej, edukacji, służby zdrowia oraz kultury i rozrywki). Oferuje również wsparcie w sytuacjach problemowych oraz wsparcie dla ofiar i świadków przestępstw z nienawiści. Informacje i pomoc udzielane były drogą mailową, telefoniczną oraz w formie osobistych konsultacji. Współpracowaliśmy ze specjalistami dialogu międzykulturowego, jak i z organizacjami pozarządowymi. Przygotowaliśmy materiały informacyjno-edukacyjne dla obcokrajowców we współpracy z wieloma podmiotami. Uczestniczyliśmy również w spotkaniach w siedzibach korporacji; spotkania służą wymianie informacji i dobrych praktyk. W 2018 roku udzieliliśmy wsparcia 210 interesantom.

Na zadania dotyczące dialogu międzykulturowego wydatkowano kwotę 224360,19 zł.

Festiwal Viva Ukraina – Viva Polonia – zadanie miało na celu promocję Wrocławia jako miasta wielokulturowego, przyczyniło się do rozwoju dialogu międzykulturowego i wzajemnej tolerancji. W ramach zadania 23 listopada 2018 odbył się polsko-ukraiński koncert skierowany do dzieci i młodzieży szklonej oraz do mieszkańców Wrocławia. Wydarzenie zgromadziło około 400 widzów. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Kurs języka polskiego dla dzieci i młodzieży - celem zadania było zorganizowanie pilotażowego kursu dla uczniów cudzoziemskich, przełamanie barier językowych, przygotowanie do nauki we wrocławskiej szkole oraz integracja. W ramach programu przeprowadzono 80 godzin zajęć dla 32 dzieci w różnych grupach wiekowych. Na realizację zadania przeznaczono 9 950,00 zł.

Program integracji i edukacji międzykulturowej we Wrocławiu 2018 - W ramach zadania ogłoszono V edycję Konkursu skierowanego do organizacji pozarządowych, którego celem było podnoszenie poziomu wiedzy oraz kształtowanie wśród mieszkańców Wrocławia postaw otwartości i tolerancji wobec innych narodów i kultur poprzez prowadzenie różnych form edukacji, rozwoju i integracji społecznej. W ramach realizacji zadania przeprowadzono: edukacyjne warsztaty dla dzieci, młodzieży, spotkania w ramach „Żywej biblioteki”, programy szkolnych muzeów wielokulturowości, warsztaty edukacyjno-integracyjne, artystyczne festiwale i zajęcia integracyjne, seminaria i spotkania, specjalistyczne szkolenia dla różnych grup odbiorców.

W konkursie dofinansowanie otrzymało 7 organizacji pozarządowych: Związek Ukraińców w Polsce – Festiwal Viva Ukraina – Viva Polonia Lato, Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej – Szkolne muzea wielokulturowości, Fundacja Go’N’Act – Przedszkolaki poznają świat zmysłami, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych – Międzykulturowi Ambasadorzy Wrocławia, Fundacja Dobre Kadry – Inny nie znaczy gorszy, Fundacja Ekorozwoju – Każdy inny – wszyscy równi. Zajęcia edukacyjne w Ekocentrum Wrocław, Fundacja Ukraina – welcome to CUKROKU Kwota przeznaczona na realizację zadania to 190 530 zł.

Audiowizualne wymiary integracji – dialog międzykulturowy – celem realizacji zadania było wspomaganie procesów adaptacyjnych, integracyjnych i praktyki dialogu międzykulturowego poprzez przygotowanie krótkich filmów przybliżających nowoprzybyłym obcokrajowcom funkcjonowanie w nowym miejscu i ułatwiających życie codzienne we Wrocławiu. W ramach zadania wyprodukowano dwa krótkometrażowe filmy. „Welcome to Wrocław, Poland” – to instruktaż dla nowoprzybyłych obcokrajowców

dotyczący m.in. rejestracji pobytu, zameldowania czy opieki zdrowotnej. „Bezpieczeństwo” - film zaznajamiający nowoprzybyłych z prawami i obowiązkami dotyczącymi bezpieczeństwa, odpowiedzialności cywilnej, obowiązku posiadania dokumentów, nielegalnych używek, kwestii zgłaszania przestępstw. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 20 000 zł.

Program Integracyjny - Ruska 46a Wrocław 2018-2019

Zadanie polegało na:

- realizacji wsparcia informacyjnego (InfoCukr) dla nowych mieszkańców Wrocławia pochodzących z Ukrainy oraz społeczności lokalnej,
- prowadzeniu klubów językowych i tandemów językowych,
- organizacji wydarzeń kulturalnych i artystycznych, warsztatów wokalnych, etnograficznych, poznawczo-rozwojowych.

Zadanie realizowały dwie organizacje pozarządowe na podstawie oferty wspólnej.

Na realizację zadania przeznaczono kwotę 80 000 zł.

Kalejdoskop Kultur - Kalejdoskop Kultur to szereg działań, które trwały od maja do grudnia 2018, w tym XI. Festiwal propagujący wielokulturowość, odbywający się od 2008 roku we Wrocławiu. Celem zadania było przybliżenie mieszkańcom Wrocławia dorobku artystów reprezentujących mniejszości narodowe, m.in. niemiecką, ukraińską, grecką, romską, łemkowską, żydowską oraz bułgarską. Festiwal Kalejdoskop Kultur angażuje nie tylko profesjonalnych artystów, lecz również amatorów zafascynowanych kulturą przodków i kultywujących ich tradycje. Dzięki swojej otwartej formule był znaczącym elementem aktywizacji i integracji środowisk mniejszościowych we Wrocławiu, jak i na całym Dolnym Śląsku. W ramach wydarzeń festiwalowych w dniu 23 czerwca 2018 roku odbyły się koncerty na Wyspie Słodowej (około 1500 widzów podczas całego dnia), koncert klubowy (około 200 osób), warsztaty (około 300 uczestników) oraz prezentacja kuchni mniejszości. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Kwota przeznaczona na realizację zadania to 110 000 zł.

Zostań ormiańskim arcymistrzem szachowym – zadanie polegało na zorganizowaniu i przeprowadzeniu zajęć szachowych dla dzieci ormiańskich i sprawdzeniu ich umiejętności w zawodach szachowych z rówieśnikami ze Szkoły Podstawowej nr 71. W zajęciach brało udział około 16 dzieci. Zadanie dofinansowano kwotą 6 000 zł.

Karaimi w Niepodległej – Wystawa mobilna – celem zadania była prezentacja i popularyzacja we Wrocławiu karaimskiego dziedzictwa kulturowego. Wystawa poprzez ukazanie obrazów z dwudziestolecia międzywojennego wpisała się również w uroczystości obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Zadanie dofinansowano kwotą 5 000 zł.

DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI, MŁODZIEŻY ORAZ RODZIN

Działania w ramach projektu „Moja Rodzina” oraz „Miesiąc Rodziny” - projekt „Moja Rodzina” obejmuje działania całoroczne oraz szczególną kumulację wydarzeń na przełomie maja i czerwca, czyli „Miesiąc Rodziny”. W ramach projektu prowadzony był portal mojarodzina.wroclaw.pl, na którym zamieszczane były informacje o tematyce prorodzinnej, a także informacje dotyczące prowadzonych w ramach projektu działań, m.in. podczas Miesiąca Rodziny. W ramach działań komunikacyjnych prowadzony był również profil projektu „Moja Rodzina” na Facebooku. W ramach realizacji „Miesiąca Rodziny”, który w tym roku obchodził swój jubileusz X-lecia zorganizowano 4 duże imprezy plenerowe, organizowane kolejno z okazji Dnia Matki (25-27.05 piknik rozciągnięty na cały weekend połączony z Festiwałem Odnowienie, który zgromadził ok. 3000 osób każdego dnia), Dnia Dziecka (03.06), Dnia Dziadków (10.06 piknik międzypokoleniowy) oraz Dnia Ojca (24.06). We wszystkich imprezach udział wzięło ok. 15 000 osób. W realizację „Miesiąca Rodziny” włączyło się ponad 75 partnerów, na każdym z pikników było ok. 35-40 wystawców (wrocławskie instytucje, organizacje, stowarzyszenia i firmy).

Liczba uczestników imprez plenerowych w ramach „Miesiąca Rodziny” w latach 2013–2018

2013	2014	2015	2016	2017	2018
7 700 osób	5 000 osób	6 000 osób	6 000 osób	5 000 osób	10 000 osób

Opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Szkolenia dla rodziców w ramach „Miesiąca Rodziny”: W ramach „Miesiąca Rodziny” został zorganizowany cykl bezpłatnych rodzinnych warsztatów pierwszej pomocy na Wyspie Słodowej. Zajęcia były prowadzone zarówno ze sceny plenerowej, jak i w specjalnie przygotowanym namiocie. Łącznie odbyły się 4 warsztaty po 5 godzin każde (27.05, 03.06, 10.06 i 24.06), w których wzięło udział ok. 300 osób.

Przygotowano i wydrukowano kalendarz z harmonogramem „Miesiąca Rodziny”, w który zostało wpisanych ok. 250 wydarzeń odbywających się na przełomie maja i czerwca, w publikacji zostały także zamieszczone kupony rabatowe na usługi u partnerów „Miesiąca Rodziny”;

Liczba publikacji wydanych w ramach „Miesiąca Rodziny” w latach 2013–2018

2013	2014	2015	2016	2017	2018
25 000 ulotek + 3 900 sztuk „Gazety Młodych” + 1000 sztuk „Wrocławskiego Informatora Rodzinnego”	5 000 kalendarzy z harmonogramem + 2 500 sztuk „Wrocławskiego Informatora Rodzinnego”	6 000 kalendarzy z harmonogramem + 1 500 sztuk „Wrocławskiego Informatora Rodzinnego” + 13 000 ulotek informacyjnych	5 500 kalendarzy z harmonogramem	5 000 kalendarzy z harmonogramem	3 600 kalendarzy z harmonogramem

Opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

W ramach „Miesiąca Rodziny” zostały zorganizowane 2 duże pikniki na Wyspie Piaskowej (27.05 i 3.06) w ramach Tygodnia Ruchu. W działania zostały włączone również wrocławskie tereny zielone, w sumie 11 lokalizacji. Na uczestników projektu czekały atrakcje sportowe przygotowane przez stowarzyszenia, fundacje i firmy działające na terenie Wrocławia i gminy Wrocław. Zajęcia sportowe były prowadzone pod kątem minionych zawodów The World Games 2017 – Światowe Igrzyska Sportowe we Wrocławiu. W ramach atrakcji TWG można było skorzystać m.in. z dmuchanej ścianki wspinaczkowej, boule, ultimate frisbee czy zagrać w korfball. Dodatkowo można było postrzelać z łuku, zagrać w siatkówkę czy pograć w ringo. Odważni mogli spróbować swoich sił w rola bola. Impreza zgromadziła ok. 5000 uczestników. Na zadanie przeznaczono 92 396,23 zł.

Portale informacyjno-kulturalne i strony społecznościowe na Facebooku:

- mojarodzina.wroclaw.pl oraz profil społecznościowy – na stronie zamieszczane były informacje o odbywających się szkoleniach i warsztatach dla rodziców, sposobach spędzania czasu w gronie rodziny oraz rozwoju rodziny. Na stronie były także publikowane wiadomości dotyczące „Miesiąca Rodziny”.
- miastowformie.pl oraz profil społecznościowy – strona programu zdrowotnego „Miasto w Formie”, na której można znaleźć informacje o wydarzeniach odbywających się we Wrocławiu, a dotyczących zdrowia, dobrej formy i dbania o swoje samopoczucie. Na

stronie zamieszczane były również informacje o działaniach partnerów programu oraz artykuły prozdrowotne.

- infolink.wroclaw.pl – strona ruszyła w lutym 2013 roku i jest skierowana do obcokrajowców mieszkających we Wrocławiu. Na stronie można znaleźć informacje o sprawach urzędowych i sposobie ich załatwienia. Obcokrajowcy znajdą tam również informacje o radzeniu sobie w życiu codziennym, spędzaniu czasu wolnego i bezpieczeństwie oraz przydatne w Polsce wyrażenia. Wszystko w języku polskim i angielskim, a także po rosyjsku. Na przełomie 2015 i 2016 roku powstała nowa strona Infolinku, z infografikami wyjaśniającymi najczęstsze problemy obcokrajowców.
- szkolawformie.pl oraz profil społecznościowy – strona programu skierowanego do uczniów i nauczycieli wszystkich typów szkół, który mobilizuje do prowadzenia zdrowego i aktywnego trybu życia, wolnego od uzależnień. Na stronie znaleźć można informacje o prowadzonych w ramach programu zajęciach dla uczniów, warsztatach i szkoleniach dla nauczycieli, turniejach i zawodach sportowych, a także zdrowotnych konkursach. Od października 2013 roku strona działa w nowej odsłonie. Podzielona jest na 3 główne części: „Pokój nauczycielski” z informacjami dla pedagogów, „Uczeń w Formie”, zawierająca informacje dla młodszych dzieci i ich rodziców, oraz „Młodzież w Formie”, gdzie przydatne informacje znajdują uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.
- wyspa.wroclaw.pl oraz profil społecznościowy Wyspa Na Weekend – strona zawiera kalendarium wydarzeń i informacje na temat eventów, pikników i imprez odbywających się na Wyspie Słodowej, a także relacje z tych wydarzeń. Na stronie można także znaleźć wiadomości na temat historii Wyspy Słodowej oraz dotyczące projektów prowadzonych w ramach działań na wyspie m.in. „Kino Plenerowe”, „Otwarta Scena”, „Sportowa Wyspa”, „Biblioteka Plenerowa” czy „Wyspa Gier”. Kwota wydatkowania na zadanie 19079,67 zł.

Rodzinnie na Brochowie – Zadanie polegało na zorganizowaniu aktywności skierowanych do rodzin zamieszkujących Brochów i okolice w ramach obchodów Miesiąca Rodziny. Przeprowadzono 5 1-godzinnych warsztatów pn. „Z rodzicem na warsztatach”, „Kolorowe kredki”, „Warsztaty ceramiczne dla rodzinnych duetów”, 3 2-godzinne warsztaty „Międzypokoleniowe rękodzieła” oraz wydarzenie plenerowe „Dzień dziecka i Noc dziecka”, w tym bieg na orientację oraz spektakl teatralny. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 9 515 zł.

Współpraca z Halą Stulecia – W ramach Miesiąca Rodziny podjęto współpracę z Halą Stulecia. We Wrocławskim Centrum Kongresowym odbył się koncert z okazji Dnia Matki. 15-17 czerwca na placu pod Iglicą przeprowadzono Rodzinny Piknik z Książką, którym włączono się w ideę bookcrossingu. Na terenie pikniku znalazły się specjalne stanowiska, gdzie można było bezpłatnie wypożyczyć lub wymienić swoją ulubioną książkę na inną. W specjalnych strefach dzieci mogły znaleźć kolorowanki z bohaterami najbardziej znanych bajek. W weekend 23-24 czerwca podczas Rodzinnego Pikniku Sportowego na Pergoli można było odpocząć na leżakach, pograć w badmintona, w bule i w turnball oraz postrzelać z łuku. Oprócz tego w ramach współpracy wynajęto Halę Stulecia na organizację Dnia Sportu i VII Olimpiady Asy Zdrowia (6.06.2018) oraz na organizację Dnia Przedszkolaka (7.06.2018). Kwota wydatkowania na zadanie 250 001,16 zł.

Dzień Przedszkolaka – 7 czerwca w Hali Stulecia odbył się Wrocławski Dzień Przedszkolaka, w wydarzeniu wzięło udział łącznie około 2500 uczestników. Wydarzenie podzielone było na trzy tury. Podczas każdej z nich dzieci uczestniczyły w animacjach, występach i pokazach bajkowych na dwóch scenach tematycznych. Motywami przewodnimi scen była edukacja zdrowotna, sportowa (pokaz karate) i pokazy taneczne. W kuluarach Hali przygotowana była dalsza część atrakcji: rywalizacje sportowe, animacje ruchowe, spotkania kulturalne, labirynty, dmuchane tory przeszkód i inne. Dla przybyłych dzieci przygotowana była również specjalna strefa odpoczynku. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zapewniło powierzchnię wraz z niezbędnymi zgodami do przeprowadzenia imprezy masowej, ochronę imprezy, zabezpieczenie medyczne, scenę z nagłośnieniem i oświetleniem. Kwota wydatkowana na zadanie 140 114,03 zł.

Wyprawka Wrocławska – Inicjatywa inspirowana pomysłem skandynawskim witania na świecie nowo narodzonych dzieci. Od sierpnia 2018 roku, kiedy pojawił się pomysł rozdawania ich we Wrocławiu, przygotowaliśmy projekty i zamówiliśmy prototypy. Finalny kształt Wyprawki Wrocławskiej rozdawanej od końca stycznia 2019 dla dzieci urodzonych od 1 stycznia 2019 przedstawia się następująco: kocyk, maskotka, body dziecięce, opakowanie kartonowe, broszura "Wrocłowski Informator Rodzinny", folder Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z kartą biblioteczną, teczka z listem gratulacyjnym od Prezydenta Miasta. Dodatkowo do pakowania kartoników zakupiona została folia bąbelkowa i naklejki. Do wybranych kartoników, w dniu wyjątkowego wydarzenia będą dokładane audiobooki, ozdobne torby oraz gry planszowe. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 230 669,36 zł.

Aniołkowe Granie – to ogólnopolski projekt edukacyjny, którego celem było promowanie idei rodzicielstwa zastępczego wśród dzieci, młodzieży, rodziców i placówek edukacyjnych, a założeniem integracja środowisk szkół, przedszkoli i placówek opiekuńczych poprzez seminaria, szkolenia, konferencje, najróżniejsze zajęcia i animacje. Koncert, który zwieńczył akcję, odbył się już po raz czternasty. Wsparcie WCRS objęło dofinansowanie druku materiałów projektu. Kwota wydatkowania na zadanie 785,01 zł.

Wrośnij we Wrocław – Podczas wiosennej edycji akcji w Parku Młodego Wrocławianina na Oporowie posadzono 200 drzew. Program skierowany do najmłodszych wrocławian i ich rodziców, którzy z okazji narodzin dziecka mogą posadzić drzewo. To świetna okazją do upamiętnienia wyjątkowego momentu w życiu, jakim są narodziny dziecka. Aby dzieci i przyszłe pokolenia mogły cieszyć się czystym powietrzem, chcemy pokazywać, że każde drzewo jest ważne, a ich sadzenie może być doskonałą zabawą i nauką dbania o środowisko. Na uczestników czekały atrakcje i zajęcia sportowo-rekreacyjne. Podczas jesiennej edycji w Parku nad Ługowiną na Maślicach posadzono 200 drzew. Rodzice lub opiekunowie, których dzieci urodziły się w 2017 i 2018 roku i rodzice dzieci mieszkających na Maślicach mogli posadzić drzewo dla swoich pociech. W akcji wzięło udział około 1300 osób. Prócz sadzenia drzew dla uczestników akcji został przygotowany piknik z animacjami dla dzieci i atrakcjami sportowymi. Akcją była połączona z piknikiem organizowanym przez Radę Osiedla Maślice "Maślickie Święto Dyni". W akcji wzięło udział 16 podmiotów, w tym m. in.: RO Maślice, Tipi Town, Fundacja Druga Runda, Marzenia - Centrum Inspiracji Twórczych. Kwota wydatkowania na zadanie 23 965,82 zł.

Wrocław Games Fest 2018 – celem zadania była organizacja VII edycji Międzynarodowego Festiwalu Gier Planszowych. Wydarzenie umożliwia integrację społeczną i międzypokoleniową. Uczestnicy mogli poznać ponad 1400 różnych gier z całego świata. Szacuje się, że w wydarzeniu udział wzięło około 2000 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Głowa Serce – Ręce – warsztaty artystyczne – celem zadania było przeprowadzenie dwóch turnusów pięciodniowych zajęć dla dzieci w wieku od 7 do 12 lat. W ramach warsztatów przeprowadzono zajęcia teatralne, zabawy z elementami teatru lalek, ćwiczenia z dykcji, mimiki, zajęcia ruchowe, śpiew, warsztaty plastyczne. W zajęciach udział wzięło 41 osób. Na realizację zadania przeznaczono 10 000 zł.

II Ojcowski Klub we Wrocławiu – zadanie mało na celu promocję postawy zaangażowanego i przedsiębiorczego ojca. W ramach zadania utworzono klub dla ojców w dzielnicy Stare Miasto, prowadzono zajęcia sportowe dla ojców dziećmi, warsztaty z efektywnego ojcostwa, warsztaty rękodzielnicze. Zadanie dofinansowano kwotą 8 000 zł.

WOLONTARIAT

Miejskie Centrum Wolontariatu Celem działania Miejskiego Centrum Wolontariatu było promowanie i wsparcie działań wolontaryjnych jako formy aktywności społecznej wspierającej rozwój osobisty i społeczny poprzez: poszerzenie wiedzy na temat wolontariatu, promowanie oferty działań wolontaryjnych, tworzenie platformy informacji i pośrednictwa między organizacjami a wolontariuszami, prowadzenie działań na rzecz

aktywizacji mieszkańców miasta oraz wsparcie szkoleniowe wolontariuszy i organizacji pozarządowych.

- **Platforma pośrednictwa** – Do czerwca 2018 roku na bieżąco prowadzona i aktualizowana była elektroniczna baza ofert wolontariatu oraz baza kandydatów na wolontariuszy. Jako główne narzędzie informowania i pośrednictwa służyła funkcjonująca pod adresem wolontariat.wroclaw.pl strona internetowa Centrum Wolontariatu, a także profil na portalu społecznościowym Facebook (profil MCW lubi 6393 użytkowników – stan na 31.12.2018 roku). Schemat pośrednictwa wolontariatu wyglądał następująco: kandydaci na wolontariuszy deklarowali chęć pomocy poprzez rejestrację na stronie internetowej, następnie wybierali interesujące ich oferty. Ostatnim etapem było kontaktowanie wolontariuszy z wybranymi organizacjami. Kandydaci na wolontariuszy byli zapraszani na szkolenie wstępne, przygotowujące do wolontariatu.

W pierwszej połowie roku 2018 z oferty Miejskiego Centrum Wolontariatu skorzystało prawie 2000 osób, w tym: telefony ok. 600, e-maile ok. 3000, kontakt osobisty ok. 200 osób. W pierwszej połowie roku na stronie internetowej zarejestrowało się 340 nowych użytkowników (stan na 18.06.2018 roku). W tym okresie do bazy dołączyło 26 nowych organizacji i instytucji współpracujących z wolontariuszami. Przez cały 2018 roku organizatorzy wolontariatu zgłosili 78 ofert. W drugiej połowie roku 2018 roku trwały prace nad aktualizacją strony internetowej, która w nowej odsłonie funkcjonowała od września. Nadal prowadzona była elektroniczna baza ofert wolontariatu, natomiast nie prowadzono już bazy kandydatów na wolontariuszy. Osoby, które zainteresowane były wolontariatem, miały możliwość bezpośredniego kontaktu z organizacjami poszukującymi wolontariuszy.

- **Wsparcie szkoleniowe wolontariuszy** – Stałą propozycją dla osób rozpoczynających działalność wolontaryjną było szkolenie „ABC wolontariatu”, które w roku 2018 odbyło się 3 razy i wzięło w nim udział 38 osób. Dodatkowo przeprowadzone zostało szkolenie dla osób bezrobotnych w ramach projektu „Wrocław miastem aktywnych” (9 osób) oraz dla młodzieży z Regionalnego Ośrodka Edukacji (9 osób). Łącznie w szkoleniach wzięło udział 56 osób.
- **„Wspieram Wrocław”** – V edycję projektu „Wspieram Wrocław” ukończyło 19 osób. Uczestnicy zrealizowali w tym czasie 2000 godzin wolontariatu. Wolontariusze angażowali się w zadania długoterminowe oraz krótkoterminowe obejmujące pomoc w organizacji jednorazowych wydarzeń i projektów realizowanych przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego oraz organizacje i instytucje partnerskie. Uczestnicy projektu współpracowali z Muzeum Pana Tadeusza, Narodowym Forum Muzyki, Muzeum Poczty i Telekomunikacji, Centrum Historii Zajeżdźnia oraz Fundacją Uniwersytet Dzieci. Wolontariusze „Wspieram Wrocław” włączyli się w organizację takich wydarzeń jak: XIV Bal Dobroczynny Rafała Dutkiewicza, 26. Targi Dobrych Książek, IV Targi Edukacji Międzykulturowej, Fitness na Pergoli, Gala dla Wrocławskich Wolontariuszy, II Kongres Kultura Wartości – Wartość Kultury, Wigilia dla Kombatantów, VI Konferencja Szkoleniowa dla Koordynatorów ds. Promocji Zdrowia. Dodatkowo, część wolontariuszy z projektu zainicjowała akcję „Senior w podróży”, czyli przygotowali i przeprowadzili zajęcia z języka angielskiego dla seniorów z Wrocławskiego Centrum Seniora.
- **Konkursy dla wolontariuszy „Ośmiu Wspaniałych Wrocławia” oraz „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu”** – Celem obu konkursów było promowanie wolontariatu we Wrocławiu poprzez wyróżnienie osób, które dobrowolnie i bezpłatnie podejmują działania pomocowe na rzecz innych osób, angażują się w inicjatywy i projekty o charakterze społecznym i dzielą się swoimi umiejętnościami, włączając się w działania realizowane przez wrocławskie organizacje pozarządowe, instytucje oraz pracodawców. Ogólnopolski Samorządowy Konkurs Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych” to konkurs skierowany do młodzieży szkolnej. W 2018 roku odbyła się już 24 edycja tego konkursu we Wrocławiu. Natomiast po raz pierwszy wystartował konkurs „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu” adresowany do pełnoletnich

wolontariuszy działających na terenie Wrocławia i na rzecz jego mieszkańców. W ramach organizacji konkursów w okresie od stycznia do marca 2018 roku odbyło się 5 spotkań Komitetu Organizacyjnego z udziałem przedstawicieli m.in.: Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Technikum nr 15, Rady Miejskiej Wrocławia, MDK Fabryczna, Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Kuratorium Oświaty, Kurii Metropolitalnej oraz WCRS. W dniach 12-16 lutego 2018 roku w siedzibie WCRS odbywały się obrady Jury obu konkursów (etap przesłuchań). Konkurs „Ośmiu Wspaniałych Wrocławia” obejmował kategorię indywidualną oraz kategorię grupową (z podziałem na kategorię „Ósemeczka” – dla uczniów w wieku 10-13 lat oraz „Ósemka” – dla uczniów w wieku 14-19 lat). Do tegorocznego konkursu zgłoszono 31 uczniów oraz 10 grup (łącznie 347 uczniów). Jury konkursu postanowiło przyznać nagrody:

- „Ósemeczka” – kategoria grupowa – 6 groku wyróżnionych;
- „Ósemeczka” – kat. indywidualna – 2 os. nagrodzone;
- „Ósemka” – kat. grupowa – 4 groku wyróżnione;
- „Ósemka” – kat. indywidualna – 6 os. wyróżnionych;
- „Ósemka” – kat. indywidualna – 8 os. laureaci, w tym wybrany 1 laureat jako reprezentant Wrocławia podczas ogólnopolskich eliminacji konkursu (odbyły się na początku kwietnia, Warszawa).

Wolontariuszy do konkursu „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu” zgłosiły wrocławskie instytucje i organizacje pozarządowe oraz pracodawcy. Przyjęto 9 zgłoszeń indywidualnych oraz 19 zgłoszeń grupowych (w tym 7 z firm mających siedzibę we Wrocławiu i realizujących wolontariat pracowniczy). Łącznie do konkursu zgłoszono 308 wolontariuszy. Jury konkursu postanowiło przyznać nagrody:

- kat. indywidualna – 2 os. wyróżnione, 2 laureatów z tytułem „Wrocławski Wolontariusz Roku 2017”;
- kat. grupowa – 3 groku wyróżnione, 2 groku laureaci z tytułem „Wrocławska Wolontaryjna Grupa Roku 2017”.

Finał konkursów wraz z uroczystą Galą dla Wrocławskich Wolontariuszy odbył się 19 marca 2018 roku we Wrocławskim Centrum Kongresowym, przy ul. Wystawowej 1. W wydarzeniu udział wzięło ok. 500 osób, w tym uczestnicy konkursów, ich opiekunowie, rodzice, koordynatorzy wolontariatu, dyrektorzy szkół, przedstawiciele firm, organizacji pozarządowych, instytucji miejskich i państwowych oraz inni zaproszeni goście. Laureaci oraz wyróżnieni obu konkursów otrzymali nagrody oraz pamiątkowe statuetki i dyplomy. Gościem specjalnym Gali był Jasiek Mela, działacz społeczny, podróżnik i najmłodszy zdobywca dwóch biegunów. Na koniec wydarzenia w rytmach reggae wystąpił zespół November Project, tworzony przez jedenastu muzyków, w tym sześciu z niepełnosprawnością. Część artystyczną podczas Gali przygotowała także młodzież z Młodzieżowego Domu Kultury Wrocław Śródmieście.

W dniach 8-10 czerwca ośmioro uczniów nagrodzonych w konkursie „Ośmiu Wspaniałych” wraz z dwiema opiekunkami uczestniczyło w ogólnopolskiej części konkursu w Trzebiatowie. Przedstawicielka Wrocławia została wyróżniona i znalazła się w grupie „Ośmiu Wspaniałych Polski”.

W listopadzie rozpoczęły się prace Komitetu Organizacyjnego XXV edycji Konkursu „Ośmiu Wspaniałych Wrocławia” oraz II edycji Konkursu „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu”. Pierwsze spotkanie Komitetu odbyło się 28 listopada z udziałem przedstawicieli: Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Rady Miejskiej Wrocławia, MDK Fabryczna, ZS nr 1, Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Kuratorium Oświaty we Wrocławiu, Biura Partycypacji Społecznej UM Wrocławia, Stowarzyszenia „Żyj Kolorowo!” oraz WCRS. Ogłoszenie konkursów nastąpiło podczas obchodów Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, 5 grudnia w Kinie Nowe Horyzonty.

- **8. Miejskie Dni Wolontariatu** – Miejskie Dni Wolontariatu to coroczne wydarzenie współorganizowane przez Miejskie Centrum Wolontariatu oraz firmy realizujące

wolontariat pracowniczy. W dniach od 5 listopada do 5 grudnia 2018 roku we współpracy z Credit Agricole Bank Polska, Credit Suisse Poland, EY Global Delivery Services Poland, Hewlett Packard Enterprise, NewVoiceMedia, PwC oraz Urzędem Miejskim Wrocławia zorganizowanych zostało 20 szkoleń, w których udział wzięło 220 osób.

- **Obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza** – 5 grudnia zorganizowano wydarzenie w Kinie Nowe Horyzonty dla ok. 600 wrocławskich wolontariuszy oraz ich koordynatorów z ponad 60 organizacji i instytucji. Spotkanie było okazją, by docenić pracę wolontariuszy, podziękować za ich czas i zaangażowanie. Uczestnicy otrzymali słodkie upominki oraz wspólnie obejrzeli film "Narodziny gwiazdy". Podczas wydarzenia zostały ogłoszone konkursy dla wolontariuszy „Ośmiu Wspaniałych Wrocławia” oraz „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu”, których rozstrzygnięcie nastąpi w 2019 roku
- **Wolontariat szkolny** – Miejskie Centrum Wolontariatu we współpracy z Departamentem Edukacji wraz z przedstawicielami Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Zespołu Szkół nr 1 oraz Stowarzyszenia "Żyj kolorowo!" rozpoczęło pracę nad wypracowaniem zasad organizacji i działania szkolnego wolontariatu we wrocławskich szkołach. W listopadzie 2018 roku odbyło się pierwsze spotkanie dotyczące m.in. organizacji Forum Koordynatorów Wolontariatu Szkolnego, zaplanowanego na styczeń 2019 roku
- **Gazeta Wolontariatu** – Numer 1/14/2018 Gazety Wolontariatu został wydany w nakładzie 3000 szt. Artykuły do gazety zostały przygotowane przez wrocławskie firmy realizujące ideę biznesu odpowiedzialnego społecznie oraz instytucje z terenu miasta współpracujące z wolontariuszami.
- **Rekrutacja, oferty wolontariatu** – Do największych wydarzeń kulturalnych i sportowych w 2018 roku z udziałem wolontariuszy rekrutowanych przez Miejskie Centrum należały: XIV Bal Dobroczynny Anny i Rafała Dutkiewiczów, Mistrzostwa Europy Karate Shinkyokushin, 5. Przegląd Nowego Teatru dla Dzieci, Festiwal Kultury Żydowskiej Simcha 2018, Wrocławskie Święto Rowerzysty, Europejska Noc Literatury, XI Festiwal Wysokich Temperatur
- **Promocja wolontariatu, wymiana doświadczeń, konferencje**

W 2018 roku we współpracy WCRC z Radio Rodzina powstało 20 audycji poświęconych tematyce wolontariatu, które emitowane były w cyklu „Oblicza Wrocławia” (kwiecień, wrzesień, październik, grudzień). Podczas tych audycji prezentowały się organizacje i instytucje funkcjonujące na terenie miasta, które realizują swe działania we współpracy z wolontariuszami. Także podczas trzech audycji pracownicy Miejskiego Centrum Wolontariatu mogli przedstawić informacje nt. prowadzonych działań.

W okresie styczeń-czerwiec pracownicy Miejskiego Centrum Wolontariatu uczestniczyli w spotkaniach Partnerstwa na Rzecz Promocji i Rozwoju Wolontariatu na Dolnym Śląsku „Razem dla Wolontariatu” (5 lutego, 7 marca, 9 maja), w Grupie Dialogu Społecznego ds. Pozaszkolnej (współ)Pracy z Młodzieżą (15 maja) oraz w II Wrocławskim Kongresie Organizacji Pozarządowych (6 czerwca). W okresie lipiec-grudzień pracownicy Miejskiego Centrum Wolontariatu uczestniczyli w wizycie studyjnej dla koordynatorów wolontariatu opiekuńczego, która była organizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Radomsku (14 września) oraz w spotkaniu podsumowującym projekt „Lokalny wolontariat opiekuńczy” organizowany przez Fundację Agory (29 listopada).

Kwota wydatkowania 180 550,38 zł.

Wrocławski Wolontariusz IT - Zadanie realizowane w terminie 3.09-30.11.2018 roku polegało na stworzeniu bazy wolontariuszy IT i punktów pomocy, dla mieszkańców Wrocławia zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. W 18 powstałych punktach z pomocy 54 wolontariuszy IT skorzystało 215 beneficjentów. Wolontariusze IT wzięli udział w 4 szkoleniach, 2 spotkaniach integracyjnych i 2 wyjściach integracyjno-motywacyjnych. Ponadto utworzono Partnerstwo wrocławskich instytucji, które zobowiązały się do pomocy

w podnoszeniu kompetencji cyfrowych mieszkańców Wrocławia. Porozumienie partnerskie podpisały 4 instytucje: Stowarzyszenie Pomocy "Iskierka", Politechnika Wrocławska, Fundacja MANUS oraz Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu. Zadanie dofinansowano kwotą 9 810,00 zł.

EDUKACJA

Promocja Wrocławia poprzez realizację projektu „Kreatywny Wrocław” - Głównym celem realizacji zadania publicznego pn. Promocja Wrocławia poprzez realizację międzynarodowego programu edukacyjnego Destination Imagination wraz z organizacją Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności była promocja oraz wzmocnienie wizerunku Wrocławia w kraju i za granicą jako miasta wspierającego kreatywną i innowacyjną edukację, miasta tworzenia i wdrażania innowacji, wspierającego kreatywność oraz innowacyjność uczniów – pokolenia młodych, kreatywnych ludzi, którzy stanowiąc będą o przyszłości miasta i jego mieszkańców. Projekt przyczynił się do promocji Miasta w obszarze nowatorskich działań w edukacji oraz wyszedł na przeciw zapisom priorytetu MEN na lata 2014-2020 w obszarze innowacji, kreatywności i pracy zespołowej. Projekt był także okazją do promocji Wrocławia wśród zagranicznych gości, którzy uczestnicząc w Olimpiadzie, poznali Wrocław również od strony kulturalnej i turystycznej. Zadanie realizuje Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności.

W ramach realizacji II części zadania w okresie 1 stycznia – 30 czerwca 2018 roku:

- Wypromowano Projekt, w tym:
 - wydrukowano materiały informacyjno-promocyjne (foldery i plakaty dotyczące XIII Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności, roll- upy),
 - na bieżąco aktualizowano stronę internetową, kanał na FB i YouTube oraz współpracowano z patronami, partnerami i mediami w zakresie promocji Projektu i Miasta Wrocławia,
 - stworzono projekty i zamówiono gadżety promocyjne z logiem Miasta Wrocławia- smycze, koszulki itd. dla ponad 2 000 uczestników Olimpiady,
 - utrzymywano stałą współpracę z mediami (TVP Wrocław, Wrocław.pl, Gazeta Wyborcza), patronami honorowymi (Prezydentem Wrocławia, Dolnośląskim Kuratorium Oświaty, PSK), partnerami (Centrum Technologii Audiowizualnych, Hydropolis, Stowarzyszenie TRATWA i innymi),
 - projekt oraz miasto Wrocław promowano również na Światowej Olimpiadzie Kreatywności w USA, 15 drużyn, w tym aż 10 z Wrocławia reprezentowało Polskę na Światowej Olimpiadzie Kreatywności, która odbyła się w dn. 23-26 maja w Knoxville (TN, USA).
- W okresie 01.01.2018 roku do 30.06.2018 roku odbyły się szkolenia:
 - w dniu 11.03.2018 roku przeprowadzono we Wrocławiu szkolenie dla Ekspertów na temat oceny poszczególnych Wyzwań Drużynowych i Wyzwań Na Już na Olimpiadzie.
 - w dniach 19,20,22 i 28.02.2018 roku przeprowadzono szkolenia w formie warsztatów dla łącznie 126 wolontariuszy pomagających w organizacji Olimpiady.
- Przygotowano i przeprowadzono XIII Ogólnopolską Olimpiadę Kreatywności (11-13 marca 2018 roku) w kompleksie Hali Stulecia we Wrocławiu, w tym m.in.:
 - zatrudniono profesjonalną firmę ochroniarską, zamówiono nagłośnienie i oświetlenie, zapewniono odpowiedni sprzęt techniczny (telebim, osprzęt do urządzeń nagłośnieniowych i oświetleniowych etc.),
 - miejsce wydarzenia udekorowano ozdobami z balonów w kolorze fioletowym i pomarańczowym,
 - powiadomiono władze i służby porządkowe o wydarzeniu w tym Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Straż Miejską, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Pogotowie Ratunkowe,
 - opracowano szczegółowy harmonogram Olimpiady,
 - zapewniono opiekę medyczną podczas każdego dnia Olimpiady,

- trenerom drużyn udzielono wsparcia merytorycznego, w tym rozesłano im informacje dotyczące udziału w Olimpiadzie (formularze, harmonogram itp.) oraz przydzielono drużynę bliźniaczą,
 - przygotowano pakiety rejestracyjne dla 265 drużyn (materiały promocyjne, koszulki, pinsy, foldery, identyfikatory),
 - przygotowano i przeprowadzono Ceremonię Otwarcia i Zamknięcia Olimpiady w tym zapewniono konferansjera oraz DJ, zorganizowano i przeprowadzono pokazy artystyczne,
 - zapewniono usługę filmowania, realizacji i montażu oraz fotografowania wydarzenia - finalnie powstał ponad 5 - minutowy film oraz galeria 300 zdjęć z przebiegu Olimpiady,
 - zapewniono udział 50 ekspertów, oceniających drużyny w poszczególnych Wyzwaniach Drużynowych i Wyzwaniach Na Już,
 - zorganizowano catering dla trenerów i ekspertów oraz słodki poczęstunek dla wszystkich uczestników Olimpiady,
 - zapewniono medale, statuetki oraz dyplomy dla uczniów, trenerów i placówek,
 - opracowano ankiety ewaluacyjne po Olimpiadzie i przeprowadzono badania ilościowe wśród różnych grup uczestników, dokonano analizy wyników oraz opracowano raport z badania.
- Udzielono wsparcia polskim drużynom uczestniczącym w Światowej Olimpiadzie Kreatywności w USA:
 - zgłoszono do organizatora w USA zwycięskie drużyny z prawem reprezentacji kraju na Światowej Olimpiadzie Kreatywności w USA; wzięło w niej udział 15 polskich drużyn, z czego 10 z Wrocławia,
 - zorganizowano spotkania informacyjne i organizacyjne z trenerami zwycięskich drużyn przed wyjazdem na Światową Olimpiadę do USA,
 - udzielano wsparcia merytorycznego zwycięskim drużynom reprezentującym Polskę na Światowej Olimpiadzie Kreatywności w USA, poprzez przesłanie dokumentacji dotyczącej Wyzwań Drużynowych i Wyzwań Na Już oraz na bieżąco odpowiadano na pytania trenerów dotyczących przygotowań do wyjazdu oraz prezentacji.

XIII OGÓLNOPOLSKA OLIMPIADA KREATYwnOŚCI W LICZBACH:

- 174 placówki z różnych części kraju zgłosiły chęć udziału w Projekcie w roku szkolnym 2017/18, w tym 152 zgłosiło się do udziału w Olimpiadzie.
- W XIII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Kreatywności wzięło udział 246 drużyn z Polski i 19 drużyn międzynarodowych.
- W XIII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Kreatywności wzięło udział 62 Ekspertów, specjalizujących się w różnych dziedzinach.
- Zaangażowano do realizacji zadania grupę 126 wolontariuszy z wrocławskich placówek.
- W Światowej Olimpiadzie Kreatywności wzięło udział 15 drużyn (w tym 10 z Wrocławia).

Najwyższe wyniki osiągnięte wśród wrocławskich drużyn na Światowej Olimpiadzie Kreatywności

Nr	Nazwa szkoły/placówki	Nazwa drużyny	Wyzwanie, poziom wiekowy	Wynik na Światowej Olimpiadzie Kreatywności DI w USA (2018)
1.	LO nr 16 Wrocław	Safiro Team	Naukowe, III poziom wiekowy	3 miejsce Nagroda Specjalna Renesansu
2.	Szkoła Podstawowa nr 5 Wrocław	Seven Days	Artystyczne, II poziom wiekowy	4 miejsce
3.	Zespół Szkół nr 19 Wrocław	GLOXXI	Techniczne, III poziom wiekowy	8 miejsce

W ramach realizacji II edycji zadania w okresie 3 września – 31 grudnia 2018 roku zrekrutowano zespół merytoryczny projektu oraz rozplanowano pracę w Projekcie.

Opracowywano i zamówiono wydruk materiałów informacyjno-promocyjnych – folderów ogólnych Projektu (w ilości 100 sztuk) oraz tablic dla placówek biorących udział w Projekcie (w ilości 150 szt.) Foldery zostały rozdystrybuowane do placówek oraz rozdane potencjalnym partnerom Projektu. Na bieżąco aktualizowano stronę internetową, kanał na FB i YouTube.

Złożono wnioski do patronów honorowych:

- Prezydenta Wrocławia (patronat przyznano),
- Polskiego Stowarzyszenia Kreatywności (patronat przyznano),
- Dolnośląskiego Kuratorium Oświaty (patronat przyznano),
- Ośrodka Rozwoju Edukacji (w trakcie rozpatrywania wniosku),
- Ministerstwa Edukacji Narodowej (w trakcie rozpatrywania wniosku).

Decyzją Dolnośląskiego Kuratora Oświaty, w bieżącym roku szkolnym Olimpiada zostanie zamieszczona w wykazie zawodów wiedzy, artystycznych i sportowych, organizowanych przez kuratora oświaty lub inne podmioty działające na terenie szkoły, które mogą być wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadpodstawowej, w roku szkolnym 2018/19. Tym samym udział w Olimpiadzie oraz tytuł Laureata lub Finalisty Olimpiady może być punktowany w procesach rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i wyższych.

Nawiązano kontakt z lokalnymi partnerami i mediami w zakresie promocji Projektu i Miasta Wrocławia oraz pozyskano pierwszych partnerów m. in. Politechnikę Wrocławską, Teatr Avatar, Policealne Studium Animatorów Kultury "Skiba", Młodzieżowy Dom Kultury "Fabryczna", Studenckie Koła Naukowe Politechniki Wrocławskiej, Stowarzyszenie Tratwa i "Jazda z pomysłami", Muzeum Architektury we Wrocławiu, Hydropolis.

Opracowano zasady przyznawania I, II i III miejsc w XIV Ogólnopolskiej Olimpiadzie Kreatywności biorąc pod uwagę specyfikację tegorocznych Wyzwań Drużynowych. Przyjęto zgłoszenia do udziału w Olimpiadzie od poszczególnych drużyn. Chęć swojego udziału zadeklarowało 211 drużyn z różnych regionów Polski oraz kilkanaście drużyn z zagranicy z takich krajów jak: Turcja, Ekwador, USA, Pakistan.

Pozyskano Ekspertów do Olimpiady 2019 oraz prowadzono bieżące konsultacje merytoryczne z nimi w sprawach dotyczących zadań dla uczestników Projektu. Ustalono miejsce i termin wydarzenia- XIV Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności odbędzie się w dn. 1-3 marca 2019 roku w Hali Orbita, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 oraz Zespole Szkół nr 2 we Wrocławiu. Na realizację zadań w ramach projektu „Kreatywny Wrocław” wydatkowano kwotę 500 000 zł.

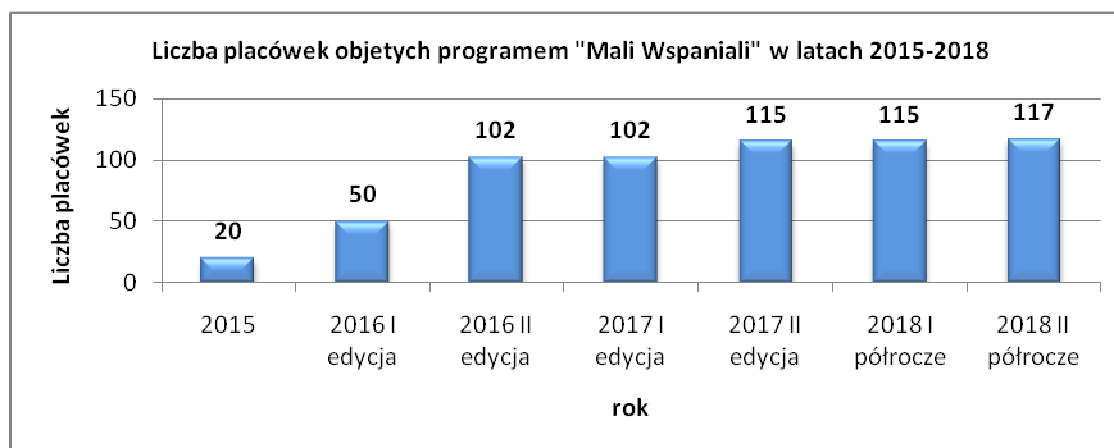
Realizacja programu edukacyjno-wychowawczego dla dzieci i młodzieży opartego na idei kształcenia poza szkołą - droga ku otwartości i kreatywności DOJO – Stara Wieś – Celem zadania było zachęcenie dzieci i młodzieży do podejmowania aktywności sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi jednostki, działań twórczych, kreatywnego rozwiązywania problemów, działania zespołowego poprzez prowadzenie warsztatów ogólnorozwojowych poza szkołą; propagowanie aktywności fizycznej oraz zdrowego trybu życia poprzez uczestnictwo w zajęciach sportowych z elementami sztuk walki i zajęciach rekreacyjnych w trakcie 9 czterodniowych wyjazdów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W trakcie zadania odbyło się 657 godzin warsztatów, w których udział wzięło niespełna 900 dzieci. Na zadanie wydatkowano kwotę 284 558,90 zł.

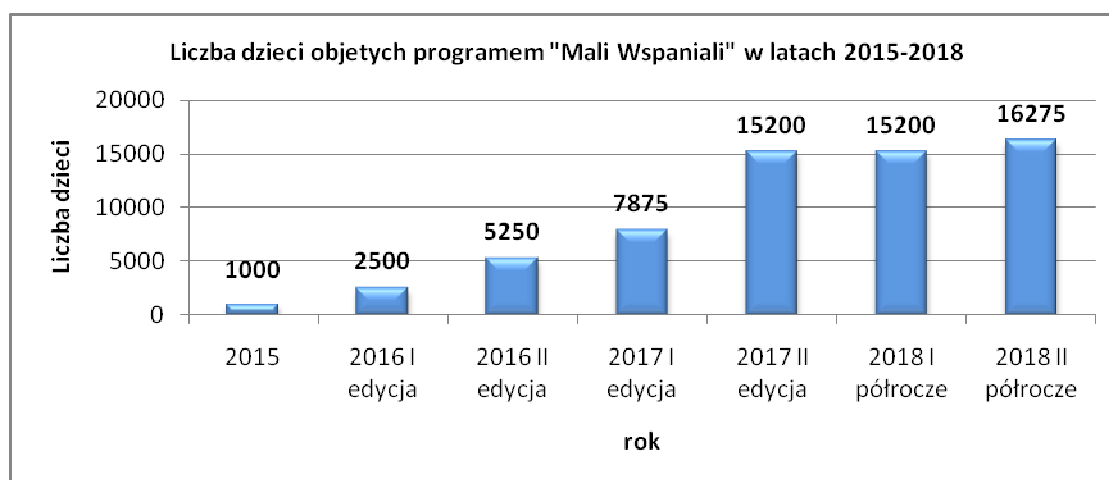
Program prowadzenia zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym we Wrocławiu w latach 2018-2019 –

Zadanie polegało na przeprowadzeniu w 105 wrocławskich przedszkolach oraz 10 szkołach podstawowych zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki pod nazwą „MALI WSPANIALI”. Grupa treningowa składała się maksymalnie z 25-u dzieci

w przedszkolach oraz maksymalnie 15-u dzieci w szkołach podstawowych. W I półroczu program objął 105 placówek przedszkolnych (599 grup treningowych) i 10 szkół (15 grup), łącznie ponad 15 000 dzieci.

W drugim półroczu program objął 105 placówek przedszkolnych (642 grupy treningowe) 12 szkół (12 grup), łącznie 16 275 dzieci. W każdej z grup przedszkolnych zajęcia odbywały się raz w tygodniu w wymiarze 30 minut, w szkołach podstawowych zajęcia odbywały się 90 minut w tygodniu. Założeniami programowymi zajęć było wspomaganie harmonijnego rozwoju przedszkolaków i uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej, z głównym naciskiem na profilaktykę wad postawy i stóp. W zajęciach odbywających się w szkołach zostały wprowadzone elementy gier zespołowych takich jak piłka ręczna i nożna. W przedszkolach dla grup zaawansowanych wprowadzono naukę wybranych zagadnień z sztuk walki. Ćwiczenia wpłynęły na poprawę procesów poznawczych dzieci, zmniejszenie nadpobudliwości ruchowej, wzmocnienie wiary we własne siły, umiejętność współpracy w grupie, co zaobserwowano podczas trwania zajęć. Celem było również wzbudzenie potrzeby regularnego podejmowania ćwiczeń fizycznych, wzbudzenie zainteresowania sportem. Każde zajęcia wynikające z proponowanego programu dostosowane były do wieku i możliwości psychofizycznych małych uczestników oraz przebiegały zgodnie z założeniami metodycznymi i merytorycznymi w zakresie nauczania sztuk walki dla dzieci i młodzieży. Podczas realizacji zadania realizowano badania do Wrocławskiego Testu Sprawności Fizycznej, którego celem było sprawdzenie czy założenia programu „Mali Wspaniali” zostały zrealizowane. Do przeprowadzenia zajęć zostało zatrudnionych 40 instruktorów. Dla wszystkich prowadzących zostały opracowane i wydrukowane materiały szkoleniowe dotyczące zagadnień merytorycznych programu oraz konspekty zajęć i dzienniki. Każdy z instruktorów prowadzi zajęcia w oznakowanych koszulkach ze swoim imieniem. W ramach zadania zostały przygotowane i przeprowadzone cykle szkoleń, w tym dla instruktorów z tematyki prowadzenia zajęć zgodnie z opracowanym programem oraz z obszaru pracy placówek oświatowych, współpracy z opiekunami prawnymi, kształtowania cech pozytywnych u dzieci oraz pracy zespołowej, wspierania dobrych nawyków żywieniowych. Drugi blok szkoleń dotyczył kadry kierowniczej przedszkoli i opiekunów prawnych dzieci w zakresie m. in. wyrabiania i wspierania dobrych nawyków żywieniowych i kontynuowania wspierania aktywności ruchowej poza przedszkolem. Dla uczestników przygotowano materiały programowe i szkoleniowe. W trakcie roku zostało zorganizowanych 5 imprez plenerowych dla uczestników i ich rodzin. Przygotowano również plakaty i inne materiały informujące opiekunów o realizacji zadania. Na zadanie wydatkowano kwotę 1 200 000 zł.

Wykresy opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Wrocławska Koncepcja Edukacyjna w programach Młodzi Obywatele Nauki, Młodzi Obywatele Kultury i Młodzi Obywatele Świata – to nowatorski nurt edukacyjny zapisany w strategii rozwoju miasta obejmujący systemowe rozwiązania w obszarze wspierania rozwoju dzieci i młodzieży. Dotyczy twórczych inicjatyw poprzez poszukiwania edukacyjne, inspiracje środowiskowe i inne, współpracę ze światem nauki i kultury w kraju i za granicą, budowanie wśród nauczycieli i uczniów postaw kreatywnych, otwartości, współpracy, kompetencji międzykulturowych, wysokich standardów kultury osobistej. W ramach Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej powstały trzy programy: Młodzi Obywatele Kultury, Młodzi Obywatele Nauki w tym Akademia Talentów i Uzdolnień oraz Młodzi Obywatele Świata, które mają na celu motywować wrocławskie grono pedagogiczne oraz uczniów do działania wychodzącego poza ramy systemu nauczania we wrocławskich placówkach oświatowych. Dzięki stosowaniu tego niestandardowego podejścia wrocławscy uczniowie mają możliwość wziąć udział w wielu ciekawych projektach, wydarzeniach, zintegrowanych działaniach twórczych. Wszystkie programy są związane z nurtem edukacji kreatywnej zawartym w obszarach: Młodzi Obywatele Kultury, Młodzi Obywatele Nauki w tym Akademia Talentów i Uzdolnień oraz Młodzi Obywatele Świata. Akademia Talentów i Uzdolnień to inicjatywa oświatowa wpisana w program Młodzi Obywatele Nauki - integralna część Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej. ATiU jest zgodna z nurtem wieloletniej strategii rozwoju edukacji Wrocławia. Obejmuje aktualnie różnorodne działania z zakresu: diagnostyki potencjałów rozwojowych uczniów, przygotowania zadań dotyczących pracy z uczniem zdolnym we współpracy z grupą ekspertów i mentorów, budowanie otwartych i wspierających relacji z rodzicami uczniów zdolnych, prace i projekty badawcze oraz szeroko rozumianą współpracę z ośrodkami akademickimi, instytucjami edukacyjnymi, oświatowymi, biznesowymi - lokalnie i na terenie kraju. Prace projektowe, nowe zadania stale są rozszerzane.

IV Ogólnopolskie Biennale Sztuki Użytkowej – projekt realizowany z programu MOK. Celem konkursu było upowszechnianie wiedzy z zakresu sztuki użytkowej w kontekście jej wykorzystywania we współczesnym wzornictwie przemysłowym. Rozwijanie wyobraźni twórczej, stosowanie kreatywnych rozwiązań i zachęcanie do własnych poszukiwań i interpretacji dzieła plastycznego. Wspieranie pasji i uzdolnień dzieci i młodzieży. Prezentacja oryginalnych uczniowskich prac w przestrzeni Miejskiej Wrocławia odbyła się w Miejskiej Bibliotece Publicznej Filia nr 5 we Wrocławiu. Wystawa trwała od 12-16 czerwca 2018 roku. Na konkurs wpłynęło 150 prac z całej Polski, które zostały wykonane przez dzieci i młodzież w przedziale wiekowym 9 do 23 lat. Otrzymaliśmy blisko 1200 fotografii, przesłano prace z 17 miejscowości. Udział wzięły 33 placówki różnego typu. Jury zakwalifikowało do wystawy 55 prac. 7 prac nominowano do nagrody. Przyznano jedną nagrodę Grand Prix oraz Nagrodę Specjalną. Na zadanie przeznaczono: 940,95 zł.

V Wrocławski Przegląd Szkolnych Zespołów Śpiewaczych – z programu MOK odbył się 16.04.2018, godz. 11:00 w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu „NA LUDOWĄ, PATRIOTYCZNĄ NUTĘ”. Podczas Przeglądu wystąpiło 21 zespołów szkolnych. Udział wzięło około 500 uczestników. Na zadanie przeznaczono: 246,00 zł.

Integra – Patronat nad X Ogólnopolskim Przeglądem Teatrów Szkolnych INTEGRA – w ramach programu Młodzi Obywatele Kultury - objął Dyrektor Departamentu Edukacji we Wrocławiu, Dolnośląski Kurator Oświaty oraz Akademia Sztuk Teatralnych (dawna Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna) we Wrocławiu Galę Finałową uatrakcyjniając warsztaty dla młodzieży, które poprowadzą wykładowcy PWST, a także dyrektor artystyczny Wrocławskiego Teatru Lalek. Młodzi miłośnicy teatru będą mogli poszerzyć swoją wiedzę z zakresu sztuki aktorskiej, ruchu scenicznego oraz interpretacji tekstów. Zostały zaproszone do udziału grupy teatralne ze szkół podstawowych (starsze klasy), grupy gimnazjalne. Gala Finałowa odbyła się we Wrocławskim Teatrze Lalek 16.04.2018 roku. W tegorocznych eliminacjach wzięło udział 12 szkół z 18 spektaklami. Do Gali Finałowej zakwalifikowano pięć spektakli.

Spotkania w muzeum dla dzieci – Projekt ten organizowany przy wsparciu Departamentu Edukacji w ramach Programu Młodzi Obywatele Kultury, we współpracy z zespołem Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej we Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego oraz Przedszkolem nr 63, zrealizowano w trzech dniach: 17-18-19 kwietnia 2018 roku. Projekt polegał na aktywnym udziale przedszkolaków w życiu kulturalnym miasta poprzez wejście w przestrzeń wrocławskich muzeów. Tu zorganizowane dla nich były prelekcje, warsztaty, lekcje muzealne i inne działania przybliżające im świat muzealnych ekspozycji, tych stałych i czasowych. W tegorocznej edycji wzięły udział: Muzeum Miejskie /Ratusz, Pałac królewski, Arsenał, Ossolineum, Muzeum Etnograficzne, Muzeum Współczesne, Muzeum Przyrodnicze, Muzeum Pan Tadeusza, Muzeum Poczty i Telekomunikacji, Muzeum Architektury, Muzeum Narodowe. Oferta obejmowała 31 lekcji muzealnych, warsztatów lub tematycznych spotkań. Aktywnie uczestniczyło w nich 28 wrocławskich placówek przedszkolnych /zasada 1 grupa z jednej placówki/, stąd w tych trzech dniach w przestrzeni miejskiej pojawiło się i aktywnie uczestniczyło w życiu kulturalnym naszego miasta 681 dzieci..

Spotkania w Muzeum Etnograficznym – Warsztaty dla nauczycieli Przedszkoli odbyły się 8 i 22 maja 2018 roku. Nauczyciele mieli okazję zapoznać się z tematyką: Różne tradycje Dolnego Śląska, Dawne gospodarstwo domowe, Sztuka Ludowa, Polskie świętowanie, Stroje ludowe, Tradycje muzyczne. W warsztatach wzięło udział 15 uczestników.

Zajęcia z pasją – to projekt realizowany wspólnie z Politechniką Wrocławską skierowany do uczniów, których obszar zainteresowań koncentruje się wokół chemii, fizyki oraz matematyki. W zajęciach wzięło udział w sumie: 20 uczniów wrocławskich szkół. W trakcie zajęć słuchacze zapoznali się z historią, budową i sposobami działania współczesnych chemicznych źródeł energii, a także wiedzę praktyczną związaną z technologiami odzysku surowców z ich odpadów - poprzez wykonanie analizy ilościowo-jakościowej strumienia zużytych baterii i akumulatorów jak również odzysk metali z frakcji paramagnetycznej ("czarnej masy bateryjnej") metodami hydrometalurgicznymi. Na zadanie przeznaczono: 3903,37 zł.

Zajęcia KMO dla nauczycieli – Projekt we współpracy z Politechniką Wrocławską realizujący cykl zajęć warsztatowych dla nauczycieli – mentorów ATiU z kierunków: matematyka, fizyka, informatyka, przyroda, nauki humanistyczne oraz nowych

i początkujących Opiekunów w zakresie projektu Klub Młodych Odkrywców, którzy chcą pracować metodą badawczą i poznać metody pracy z dziećmi w wymienionych dziedzinach. Przeprowadzono 4 warsztaty dla nauczycieli. (KMO – Klub Młodych Odkrywców). W cyklu zajęć wzięło udział 18 nauczycieli.

- Warsztaty KMO – wprowadzenie w terminie: 09.06.2018,
- Warsztaty KMO – Eksperymenty i zabawy z fizyką w terminie: 16.06.2018,

- Warsztaty KMO – Eksperymenty i zabawy z chemią w terminie: 16.06.2018,
- Warsztaty KMO – Nauka w puszcze – warsztaty naukowe dla nauczycieli mentorów ATiU w terminie: 23.06.2018.
- Warsztaty KMO – Jak rozmawiać o informacji, kodowaniu i szyfrach? - o kryptografii dla wszystkich w terminie: 30.06.2018 roku

Na zadanie przeznaczono: 1800,00 zł.

Zajęcia AMO dla dzieci w ramach Zajęć z pasją – wspólnie realizowany z Politechniką Wrocławską. Projekt był skierowany do uczniów, których obszar zainteresowań koncentruje się wokół fizyki, matematyki, inżynierii technicznej. Realizacja zajęć warsztatowych dla dzieci uzdolnionych w ramach współpracy projektu AMO wraz z Akademią Talentów i Uzdolnień. (AMO – Akademia Młodych Odkrywców).

- Warsztaty AMO – Eksperymenty i zabawy z fizyką, gdzie dzieci zapoznały się z obsługą mierników, zbudowały proste obwody elektryczne, przeprowadziły pomiary, sprawdziły prawo Ohma w terminie 16.06.2018,
- Warsztaty AMO – Kuchenne eksperymenty - o kuchni molekularnej dla 12 uczestników z szkół podstawowych we Wrocławiu, dnia: 16 czerwca 2018 roku,
- Warsztaty AMO – Zabawy z optyką geometryczną pasją. Podczas zajęć pokazana została dzieciom rzeczywistość osób niewidomych i słabowidzących, a także dzieci miały okazję wykonać grafikę wypukłą i spróbowały przeczytać wiadomości pismem dla niewidomych dla 12 uczestników z szkół podstawowych we Wrocławiu, dnia: 09 czerwca 2018 roku

W pierwszym półroczu szkolnym 2018/2019 r odbyły się trzy spotkania dla nowej grupy uczniów ostatnich klas podstawowych wrocławskich placówek oświatowych. W sumie jesienią oraz zimą wzięło udział w projekcie ok. 15 uczniów.

- Warsztaty AMO – Eksperymenty i zabawy z fizyką, dzieci zapoznały się z obsługą mierników, zbudowały proste obwody elektryczne, przeprowadziły pomiary, sprawdziły prawo Ohma, termin: 24.11.2018 roku
- Warsztaty AMO – Surowce mineralne, uczestnicy mieli okazję poznać strukturę geologiczną ziemi, w terminie: 8 grudnia
- Warsztaty AMO – Elektryczność, uczestnicy mieli okazję poznać, jak działa elektryczność, termin: 15.12.2018 roku Na zadanie przeznaczono: 15 661,62 zł.

Festiwal Sportów Szkolnych przy VIII Pikniku Olimpijskim we Wrocławiu – projekt realizowany w ramach Akademii Talentów i Uzdolnień w współpracy z mentorami ATiU oraz szkołami. W dniu 17 czerwca odbył się Festiwal Sportów Szkolnych na terenach Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych. Do udziału w Festiwalu zaproszeni byli uczniowie klas II i III szkół podstawowych z nauczycielami oraz towarzyszącymi im rodzicami uczniów. Celem tego święta było zaprezentowanie rozszerzonej oferty sportowej dla dzieci młodszych, zachęcenie do rozwijania talentów sportowych wrocławskich szkół podstawowych oraz umożliwienie kontaktu z wybitnymi polskimi sportowcami. W 2018 roku odbyły się liczne spotkania powołanego zespołu projektu pn. Festiwal Sportów Szkolnych. Zespół ten planował sportowe działania edukacyjne, w tym różnego typu atrakcji, które będą podczas wydarzenia w 2019 roku, zaprojektowano zawody pływackie, nawiązano kontakt z Regionalną Izbą Olimpijską, a także zorganizowano grupę wolontariuszy. Kolejny Festiwal Sportów Szkolnych zaplanowano na czerwiec 2019 roku Na zadanie przeznaczono: 13 429,21 zł.

Finał i konferencja projektu holistycznego Kolor - miała miejsce 10 maja 2018 roku w Liceum Ogólnokształcącym nr 16 we Wrocławiu. Podczas tego wydarzenia została podsumowana 20 letnia praca projektu holistycznego „Od inspiracji do kreacji”. Uczestnicy tego wydarzenia mieli okazję wysłuchać dwóch wykładów oraz zobaczyć roczną pracę wychowanków placówek oświatowych należących do programu „Od inspiracji do kreacji” pn. KOLOROKU Na zadanie przeznaczono: 1500,00 zł.

Forum dyskusyjne młodzieży Wrocławia – tegoroczne forum zostało poświęcone tematowi związanym z wielokulturowością. Padły następujące pytania: Czym jest

wielokulturowość dla młodzieży?, Jaka wartość dodatnią daje wielokulturowość Wrocławowi?, itd. Podczas Forum uczestnicy mieli okazję obejrzeć występ ukraińskiej śpiewaczki, a także dzieci z zespołu tanecznego pn. Złota pomarańcza. Wydarzenie to miało miejsce w Synagodze pod białym bocianem, a odbyło się 22 maja 2018 roku. Na początku czerwca odbył się drugi etap forum wielokulturowego. W sumie wzięło udział ok. 100 osób. Na zadanie przeznaczono: 2350,00 zł.

Gry Miejskie – odbyły się 29 maja 2018 roku w przestrzeni miejskiej Wrocławia. W wydarzeniu wzięło udział uczniowie wraz z nauczycielami z 14 szkół we Wrocławiu. Uczestnicy musieli zdobywać różne stacje gdzie musieli np. zatańczyć tańce europejskie, nauczyć się wyliczanki w języku niemieckim, itd. Dzięki wzięciu udziału w tym wydarzeniu uczniowie mieli okazję rozwijać umiejętności dialogu, rozwiązywać umiejętności konfliktów, promować postawy tolerancji oraz osiągać konsensusu. Mogli nauczyć się rozpoznawać i przekraczać stereotypy w oparciu o wiarygodne źródła informacji o odmiennych obyczajach i sposobach życia. Zwieńczeniem całego wydarzenia był piknik dla wszystkich uczestników oraz organizatorów na Wyspie Słodowej. W wydarzeniu wzięło udział ok. 100 osób. Na zadanie przeznaczono: 2 631,97 zł.

Spotkanie podsumowujące dla ekspertów oraz mentorów – 26 czerwca 2018 roku we Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego odbyło się uroczyste spotkanie ekspertów i mentorów Akademii Talentów i Uzdolnień. Podczas zebrania uczestnicy podsumowali ubiegły rok szkolny 2017/2018 oraz zaplanowali nowe działania na przyszłość. W spotkaniu wzięło udział ok. 30 osób. Na zadania przeznaczono: 1 430,46 zł.

XII Krajowa Konferencja Dydaktyków Przedmiotów Przyrodniczych

W dniach: 19 – 21 września 2018 roku odbyła się XII Krajowa Konferencja Dydaktyków Przedmiotów Przyrodniczych, która miała miejsce na Uniwersytecie Wrocławskim. Organizatorami tego wydarzenia byli: Uniwersytet Wrocławski – Pracownia Nowoczesnych Strategii Nauczania Biologii Wydziału Nauk Biologicznych, Zakład Dydaktyki Chemii Wydziału Chemii, Centrum Edukacji Nauczycielskiej, Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Kopernika, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach – Instytut Biologii, Liceum Ogólnokształcące nr 16 we Wrocławiu, Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Powiatowego Centrum Edukacji i Kultury w Oleśnicy. W organizowanie Konferencji byli zaangażowani eksperci Akademii Talentów i Uzdolnień. Na zadanie przeznaczono: 453,50 zł.

Konserwatorium Twórczych Poszukiwań – 20 listopada 2018 w Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego odbył się II etap Konserwatorium Twórczych Poszukiwań kierowany do nauczycieli – mentorów ATiU różnych poziomów edukacyjnych. W wydarzeniu wzięło udział 5 osób. Spotkanie prowadzone było przez nauczyciela akademickiego. Na zadanie przeznaczono: 952,22 zł.

Muzyczne zabawy w duchu idei Carla Orffa – W listopadzie oraz w grudniu odbyły się cztery spotkania dla poszczególnych mentorów oraz ekspertów Akademii Talentów i Uzdolnień, a także nauczycieli przedszkoli oraz edukacji wczesnoszkolnej w sali konferencyjnej Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego. Podczas tych spotkań nauczyciele mieli możliwość stworzyć ze swojego ciała instrument, poznać nowe zabawy ruchowe, tańce, piosenki oraz wyliczanki, a także grać na instrumentach. Na zadania przeznaczono: 2775.

Konferencja wyjazdowa mentorów i ekspertów akademii talentów i uzdolnień - W dniach 12–13 października odbyła się konferencja wyjazdowa dla 35 ekspertów i mentorów Akademii Talentów i Uzdolnień do Kuraszkowa. Wybrani uczestnicy konferencji przeprowadzili warsztaty dla pozostałej grupy osób. Warsztaty były prowadzone z zakresu doskonalenia kompetencji miękkich dotyczące m.in. praca z nauczyciele ucznia zdolnego, integracja zespołów mentorskich i eksperckich oraz współpraca dyrektorów i specjalistów ATiU. Dodatkowo odbyło się spotkanie, którego wynikiem było zaprojektowanie kolejnych działań realizowanych w ramach programu Akademii Talentów i Uzdolnień. Na zadanie przeznaczono: 13210 zł.

Akademia dziennikarstwa i nowych mediów – Był to cykl warsztatów z obszaru dziennikarstwa i nowych mediów, które pozwalają zapoznać się z najnowszymi technikami stosowanymi obecnie w mediach tradycyjnych i społecznościowych. Uczestnikami warsztatów byli uczniowie wrocławskich szkół ponadpodstawowych, ok. 30 osób. Uczestnicy warsztatów mieli okazję poznać zasady funkcjonowania branży medialnej, podstawowe zagadnienia związane z warsztatem dziennikarskim, redakcji tekstów, tworzenia materiałów multimedialnych, poznać tajniki pracy dziennikarza. Spotkania odbyły się we Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego. Na zadanie przeznaczono: 3450 zł.

Forum dyskusyjne młodzieży Wrocławia – W roku 2018 zaplanowano projekt pn. Forum dyskusyjne młodzieży Wrocławia, które będzie poświęcone historii Polski w latach 1918 – 1924 z okazji 100 – lecia niepodległości. Odbyły się liczne spotkania w związku z zaprojektowaniem wydarzenia. W forum weźmie udział wrocławska młodzież ze szkół ponadpodstawowych. Na zadanie wydano: 2120 zł.

„Koziołek Matołek” w drodze do Pacanowa – W 2018 roku został opracowany projekt wydarzenia pn. „Koziołek Matołek” w drodze do Pacanowa. Na potrzeby tego wydarzenia powstał regulamin oraz zostały zaproszone poszczególne placówki przedszkolne. Głównym organizatorem tego wydarzenia jest Przedszkole nr 48 we Wrocławiu. Finał projektu odbędzie się w 2019 roku. Na zadanie przeznaczono w roku 2018:700 zł.

Centra Wspierania i Rozwoju – Od września 2018 roku zostały rozpoczęte działania mające na celu uruchomienie trzech miejsc – otwartych i dostępnych dla rodziców, dzieci, starszych uczniów i nauczycieli obecnie pod nazwą Akademia Talentów i Uzdolnień - Ośrodek Wspierania i Rozwoju. Pierwotna nazwa to: Centra Wspierania i Rozwoju. Jest on częścią programu Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej. W Zespole psychologów i pedagogów została wypracowana koncepcję działania OWiROKU Ośrodki rozmieszczone są w różnych częściach Wrocławia: PPP nr 4 ul. Jemiołowa, PPP nr 5 ul. Czajkowskiego, ZS nr 6 ul. Nowodworska. Będzie można w nich uzyskać pomoc indywidualną psychologa i pedagoga. Wiodącym elementem pracy będą konsultacje zespołowe zapewniające wsparcie psychologów, pedagogów i mentorów ATiU w rozwiązywaniu trudnych sytuacji społecznych, adaptacyjnych, szkolnych i ich zapobieganie oraz warsztaty z naszymi psychologami i pedagogami, nauczycielami, instruktorami MDK i Śródmieście. Cel: Główną ideą utworzenia Ośrodków Wspierania i Rozwoju Akademii Talentów i Uzdolnień, jest holistyczne wspieranie młodych uzdolnionych, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne nakierowane na rozwijanie potencjału podopiecznych. Na zadanie przeznaczono: 10 275,24 zł.

ChorALARM – Jak brzmi Europa? – W projekcie muzycznym bierze udział młodzież z Polski (Wrocławia), Czech (Pragi) i Niemiec (Drezna). Uczestnicy mieli możliwość odbycia prób przez pół roku. Repertuar zostanie zaprezentowany na trzech koncertach. W projekcie bierze udział około 200 uczniów. Grupa docelowa obejmuje młodych ludzi w wieku od 12 do 16 lat.

Konkurs na edukacyjny projekt badawczy – W grudniu została powołana komisja III Konkursu na edukacyjny projekt badawczy. Celem Konkursu było m.in. stymulowanie ciekawości poznawczej i wspieranie myślenia naukowego, promowanie postawy badawczej i samodzielności myślenia, stwarzanie warunków do prowadzenia obserwacji, doświadczeń, eksperymentów i badań teoretycznych prowadzących do odkrywania, nowej dla ucznia, wiedzy, przygotowanie uczniów do prezentacji wyników własnych badań i dyskusji nad nimi, upowszechnianie wśród uczniów wrocławskich szkół pracy metodą projektu badawczego i metodologii eksperymentu, promowanie postaw przedsiębiorczych oraz podnoszenie świadomości ekonomicznej. Na zadania w roku 2018 przeznaczono: 228 zł.

Dźwięk w edukacji wczesnoszkolnej – warsztaty dla nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej – W dniu 16.12.2018 na Akademii Muzycznej odbyły się warsztaty dla 60 nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. W ramach

zajęć uczestnicy wysłuchali wykładów mających na celu podniesienie kwalifikacji oraz rozwój osobisty nauczycieli wrocławskich placówek edukacyjnych. Wszystkie zajęcia zostały wysoko ocenione przez uczestników. Na zadanie przeznaczono: 3 000,00 zł.

III Wrocławski Kongres Naukowy Dzieci i Młodzieży - W dniach 8-10 października 2018 dzieci i młodzież z wrocławskich szkół aktywnie uczestniczyły w warsztatach, zajęciach i wykładach edukacyjnych w różnych placówkach Wrocławia, a także we Wrocławskim Centrum Kongresowym. W działania kongresowych, o charakterze edukacyjno-naukowym, miało okazję uczestniczyć blisko 4500 dzieci i młodzieży (oraz nauczycieli i rodziców uczniów) od poziomu przedszkolnego do poziomu ponadpodstawowego. Odbyło się około 120 warsztatów i wykładów. III Wrocławski Kongres Naukowy Dzieci i Młodzieży dotyczył wielu obszarów: ściśle akademickich, ale również interdyscyplinarnych, społecznych - w tym zawodoznawczych. Odbyły się zajęcia z: matematyki, fizyki, chemii, programowania, robotyki, astronomii, podróży kosmicznych, antropologii, nauk przyrodniczych (w tym: medycyna, weterynaria, genetyka) oraz socjologii, aspektów odpowiedzialności globalnej, muzyki, edukacji ekonomicznej, języków obcych, edukacji zawodowej (warsztaty w hotelu) edukacji dla bezpieczeństwa.

Zajęcia dla dzieci i młodzieży poprowadziło ok. 40 naukowców i ponad 20 specjalistów innych dziedzin (np. muzealnicy, instruktorzy, specjaliści różnych dziedzin, nauczyciele, młodzież licealna i gimnazjalna). Opiekę merytoryczną i organizacyjną - w ciągu 3 dni Kongresu - stanowili eksperci i mentorzy Akademii Talentów i Uzdolnień, ok. 30 osób. Wolontariat stanowili uczniowie szkół ponadpodstawowych w liczbie ok.100 osób oraz zespół pracowników WCRS - 15 osób.

Zajęcia odbywały się: na uczelniach wyższych (Politechnika Wroclawska, Uniwersytet Wroclawski, Uniwersytet Przyrodniczy, Instytut Immunologii PAN, Akademia Muzyczna), w muzeach (Architektury, Etnograficznym, Pana Tadeusza, Ossolineum), Wrocławskim Centrum Kongresowym, firmach (hotele Orbis, Q-ALDO COMMUNICATION Aldona Kucner, Mobilnym Planetarium „Bajkonur”, Laboratorium Kreatywności, Multimedia w Szkole). W organizację warsztatów zaangażowały się również wrocławskie placówki edukacyjne: LO nr V, LO nr XVI, ZSEA, ZS nr 6, ZSP 17 (SP 17), SP 44, SP 71, SP 81, SP 83, SP 109, ZSP nr 21 (SP 32). Na zadanie przeznaczono: 132 140,23 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY SPOŁECZNE

Prowadzenie wrocławskich biur porad obywatelskich oraz wrocławskich mediacji w latach 2018–2019 - Celem programu było zapewnienie dostępu do bezpłatnych porad obywatelskich mieszkańcom Wrocławia oraz osobom pracującym i/lub uczącym się we Wrocławiu, którzy nie kwalifikują się do rządowego programu nieodpłatnej pomocy prawnej. Drugim celem było zapewnienie dostępu do mediacji mieszkańcom oraz popularyzowanie tej formy rozwiązywania konfliktów na terenie Wrocławia. Wszystkie działania mają na celu zwiększenie świadomości obywatelskiej, wzrost samodzielności w rozwiązywaniu problemów życiowych. Organizacje prowadzą działania informacyjne z zakresu edukacji prawnej oraz mediacji, skierowane do mieszkańców, jak i konkretnych grup takich jak, pracownicy MOPS, policji, straży miejskiej, urzędników, członków organizacji pozarządowych. Oferta pomocy skierowana była również do obcokrajowców. Zadanie w 2018 roku realizuje 6 organizacji w 6 lokalach na terenie miasta. Były to Fundacja „Dajmy Szansę”, której prawnicy udzielają wsparcia w siedzibie przy ul. Piłsudskiego 95, Stowarzyszenie „Uniconsult” udzielające porad w Brochowie przy ul. Koreańskiej 1, Fundacja „Centrum Praw Kobiet” z siedzibą przy ul. Ruskiej 46, Fundacja „Sancta Familia” działająca przy ul. Monte Cassino 64, Buro Porad Obywatelskich przy ul. Szajnochy oraz Fundacja „Dom Pokoju” udzielająca informacji, propagująca idee mediacji oraz prowadząca mediacje z siedzibą przy ul. Łokietka 5. W 2018 roku z porad skorzystało 5102 osób. Z Pogotowia Mediacyjnego skorzystało 210 osób, przeprowadzono 70 mediacji, zgłoszono 130 spraw. Łączna kwota dofinansowania to 200 000 zł.

Akcja „Zgoda najlepszym prezentem na święta” – w dniach 3–21 grudnia umożliwiono Wrocławianom skorzystanie z bezpłatnych porad mediacyjnych pod nazwą „Zgoda najlepszym prezentem na święta”. W siedzibie Fundacji Dom Pokoju w Infopunkcie przy ul. Łokietka 5, w specjalnie przygotowanym pokoju, odbyło się 11 spotkań mediacyjnych (90 minut), prowadzonych przez mediatorkę Joannę Pomagruk. Mediacje umożliwiły zwaśnionym stronom zakończyć istniejący spór, aby święta i następny rok rozpocząć w atmosferze szacunku i porozumienia, zwłaszcza w sprawach rodzinnych. Na zadanie wydatkowano kwotę 2 200 zł.

Mediacja kluczem do porozumienia – celem zadania było przeprowadzenie 10 czterogodzinnych szkoleń z zakresu mediacji. Szkolenia skierowane były do mieszkańców Wrocławia, seniorów, sędziów i pracowników wrocławskiego sądu. Warsztaty każdorazowo dopasowane były do potrzeb uczestników, którzy otrzymali pełne wsparcie profesjonalistów w dziedzinie mediacji. W szkoleniach udział wzięło 115 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 8 300 zł.

Świadomy konsument – zajęcia dla uczniów i seniorów z terenu miasta Wrocławia – celem zadania było upowszechnienie wiedzy o prawach konsumenta. Zrealizowanych zostało 5 szkoleń trwających 3 godziny dla seniorów (75 osób) oraz 15 godzinnych szkoleń dla uczniów (około 377) i nauczycieli (około 15) XII Liceum Ogólnokształcącego. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000,00 zł. W ramach II edycji zadania przeprowadzono 15 godzin szkoleń dla grupy 75 seniorów oraz 31 godzin szkoleń dla 440 uczniów i 22 nauczycieli. II edycję dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Bezpieczeństwo procesów decyzyjnych – zadania polegało na pracach wydawniczych, druku oraz promocji publikacji pt. „Bezpieczeństwo procesów decyzyjnych” skierowanej do kierowników organizacji pozarządowych oraz placówek oświatowo-wychowawczych. Wydawnictwo ukazało się w nakładzie 500 szt. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

V Forum Praktyków Partycypacji – w dniach 11–12 czerwca 2018 roku odbyło się wydarzenie mające na celu wymianę doświadczeń pomiędzy osobami na co dzień zajmującymi się procesami włączania mieszkańców w procesy podejmowania decyzji dotyczących życia miasta. Organizacja wydarzenia przyczyniła się do poprawy jakości procesów partycypacyjnych oraz utworzenia środowiska osób zajmujących się partycypacją, wspierających się merytorycznie i wzajemnie motywujących w organizacji własnych przedsięwzięć. W forum udział wzięło ponad 250 osób z 50 różnych gmin. W programie tej edycji Forum pojawiło się wiele aktualnych wątków dotyczących np. budżetu partycypacyjnego, projektowania i planowania przestrzeni, działań sąsiedzkich w mieście czy sztuki dialogu w czasach konfliktu. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 95 000 zł.

Program wsparcia procesu decentralizacji i konsultacji społecznych w 2018 roku – w ramach konkursu dofinansowano działalność 1 organizacji. Realizacja zadania polegała na przeprowadzeniu działań służących wsparciu wrocławskich osiedli, takich jak:

- konsultacje społeczne oraz otwarte spotkania dyskusyjne dotyczące przemian ustroju wrocławskich osiedli,
- otwarte spotkanie dyskusyjne z udziałem dr hab. Piotra Matczaka (socjologa z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) oraz Dominika Jaśkowca, (radnego miasta Krakowa) dotyczące reform ustroju osiedli w Poznaniu i Krakowie, przeprowadzone wśród radnych osiedlowych badania na podstawie kwestionariusza opracowanego przez dr hab. Piotra Matczaka z Instytutu Socjologii UAM,
- aktywne włączanie się w rozwiązywanie konfliktów i prowadzenie procesów mediacyjnych w radach osiedli.

W drugim półroczu 2018 roku prowadzono szkolenia dla radnych z zakresu kompetencji miękkich oraz opracowanie raportu końcowego zbierającego wnioski z realizacji projektu i rekomendacje dotyczące możliwych kierunków dla strategii decentralizacji oraz procesu

standaryzacji funkcjonowania rad osiedli. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 200 000 zł.

Patriotyzm, tożsamość, dialog społeczny w lokalnej wspólnocie 2018 – Zadanie polegało na prowadzeniu warsztatów i szkoleń dla nauczycieli i liderów młodzieżowych, organizacji otwartych debat dot. patriotyzmu, konsultacji dla nauczycieli i liderów młodzieżowych, organizacji warsztatów teatralnych i produkcji spektaklu Cafe Polonia, organizacji wirtualnej wystawy „Nowoczesne oblicza patriotyzmu” i festiwalu Dom Ojczysty – przegląd kultury światowej. Zadanie realizowały cztery organizacje pozarządowe. Zadanie dofinansowano kwotą 77 000 zł.

Zamknięte Sklepy – Otwarte Miasto – Projekt i inicjatywa miejska, dzięki której mieszkańcy Wrocławia mogli odpowiedzieć na pytanie: jak ciekawie spędzić niedzielny czas we Wrocławiu. Wspólnie z 60 partnerami zaprezentowano bogatą ofertę społeczną, kulturalną i sportową miasta. Swoje stoiska przygotowały m.in.: Hala Stulecia, Hydropolis, Miejskie Centrum Sportu, Muzeum Narodowe, wrocławskie ZOO, WKS Śląsk Wrocław, Śląza Wrocław, Wrocławskie Centrum SPA, Muzeum Miejskie Wrocławia, Opera Wrocławska, Wrocławski Tor Wyścigów Konnych na Partynicach oraz wiele innych wrocławskich instytucji, firm i podmiotów. Na mieszkańców czekały miasteczko sportowe, dmuchańce, a na scenie występy zespołów i koncerty. Kwota wydatkowania na zadanie 74 571,13 zł.

Nie zostawiaj mnie w samochodzie – Kampania przeciwdziałająca pozostawianiu dzieci i zwierząt w samochodzie podczas upałów. Do akcji włączyły się największe galerie handlowe, szpitale i fundacje. Do akcji zaangażowane zostały podmioty, dzięki którym można dotrzeć do jak największej liczby osób. Wydrukowano kilkaset plakatów i ulotek oraz przeprowadzono kolportaż w szpitalach i galeriach handlowych. Na zadanie wydatkowano kwotę 2051,50 zł.

Poświętuj Komuś Święta 2018 – W ramach projektu Poświętuj Komuś Święta zawarto umowę ze Strefą Kultury Wrocław na przygotowanie artystycznych wydarzeń, happeningów, spotkań edukacji kulturowej w różnych rejonach miasta. Przedsięwzięcia z zakresu edukacji kulturowej mają na celu promowanie tradycji wspólnego rodzinnego kolędowania jako doskonałej formy pielęgnowania tradycji i okazji do integracyjnych spotkań wspólnoty mieszkańców oraz wzmacniania postaw wrażliwości i solidarności społecznej. Główne miejsca przeprowadzenia działań: Wrocławski Jarmark Bożonarodzeniowy, koncert Wrocławskie Kolędowanie, spotkanie świąteczne z seniorami i osobami z niepełnosprawnością. Na zadanie wydatkowano kwotę 88 000,00zł.

„Bezpieczna Ja” – celem zadania było przeprowadzenie interaktywnego spotkania o charakterze wykładu, poruszającego m.in. tematykę bezpieczeństwa i praw kobiet w przestrzeni publicznej oraz w sieci, więzi rodzinnych i społecznych, kontroli rodzicielskiej, przeciwdziałania przemocy i profilaktyki przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi. Wykład odbył się w dniu 17 października broku Wzięło w nim udział ponad 150 osób. Kwota wydatkowana na zadanie to 11265,00 zł.

Prowadzenie Centrum Informacyjnego na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu – Zadanie polegało na prowadzeniu Centrum Informacyjnego na Ostrowie Tumskim. Celem działania Centrum było podniesienie poziomu wiedzy wrocławian i turystów w obszarze: historii i kultury Wrocławia; atrakcji turystycznych i kulturalnych; wsparcia socjalnego, społecznego, poradnictwa zdrowotnego i innego finansowanego ze środków publicznych. Od 10.03.2018 do 31.12.2018 InfoCentrum odwiedziło 15665 osób, co daje średnio 62 osoby dziennie. Zadanie dofinansowano kwotą 50 000 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY PROZDROWOTNE

Program „Szkoła w Formie” – Celem programu było promowanie zdrowego stylu życia, przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym oraz kształtowanie postaw zdrowotnych u dzieci i młodzieży szkolnej. W 2018 roku prowadzono portal internetowy dla koordynatorów ds. promocji zdrowia oraz osób zainteresowanych tematyką edukacji zdrowotnej w przedszkolach i szkołach. W ramach programu zrealizowano szkolenie pt.

„Moje zdrowie w mojej głowie” adresowane do Koordynatorów Promocji Zdrowia zrzeszonych we Wrocławskiej Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie. Zrealizowano 2 moduły szkoleń, po 3 warsztaty tematyczne każdy:

- Stres nauczyciela – droga przez labirynt z pozytywnym zakończeniem
- Rodzice w szkole. Jak budować efektywną współpracę i pozytywne relacje?
- Zdrowa szkoła na szóstkę – jak zdrowo zwiększyć wyniki nauczania?

Zajęcia odbywały się między 9 a 28 marca broku łącznie w zajęciach uczestniczyło 39 osób. Po raz kolejny, na gruncie współpracy z Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu na przełomie kwietnia i maja broku zrealizowano zajęcia z zakresu żywienia, adresowane tym razem do wrocławskich przedszkolaków. W spotkaniach uczestniczyły dzieci z 6 przedszkoli. łącznie w zajęciach uczestniczyło 1000 podopiecznych z tych placówek. Na początku marca odbyło się szkolenie zatytułowane „Niejadek i alergik w przedszkolu i szkole” adresowane do Dyrekcji oraz do osób zaangażowanych w proces żywienia dzieci (Intendenci, osoby przygotowujące posiłki, Panie Opiekunki). Nasze doświadczenia wskazują, że prawdziwym wyzwaniem w żywieniu zbiorowym jest nie tylko przygotowanie posiłków, które zaspokoją potrzeby dzieci, ale również zachęcenie dzieci do spróbowania nowych potraw, jedzenia zdrowych posiłków przygotowywanych i podawanych dzieciom w placówce oświatowej. 6 czerwca 2017 roku w Hali Stulecia odbyła się VII Olimpiada „Asy Zdrowia” połączona z Dniem Sportu we Wrocławiu. Wydarzenie zostało skierowane do uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów. W wydarzeniu wzięły udział 24 szkoły oraz ponad 2000 uczniów. Uczestnicy Dnia Sportu mieli szansę zmierzyć się w 7 różnych dyscyplinach sportowych tj. streetball, piłka nożna, przeciąganie liny, dwa ognie, unihokej, bule, ringo. Do współtworzenia eventu przyłączyło się 16 partnerów, którzy w ramach oferowanych zadań przy swoich stoiskach przyznawali punkty najbardziej aktywnym uczestnikom wydarzenia. Z przygotowanych przez partnerów atrakcji sportowych oraz prozdrowotnych mogli korzystać zarówno sportowcy jak i ponad 600 kibiców przybyłych na zawody, aby dopingować drużyny ze swoich szkół. Po doświadczeniu wszystkich wyzwań każdy uczeń mógł wymienić swoje punkty na jedną z ponad 1000 nagród ufundowanych przez 31 sponsorów w konkursie: „Zbieraj punkty, łap nagrodę”. Atrakcyjność wydarzenia przyciągnęła do aktywnego uczestnictwa aż 53 wolontariuszy, którzy zaoferowali swoje wsparcie organizacyjne. W generalnej klasyfikacji zawodów sportowych zwyciężyło ex aequo Gimnazjum nr 13 oraz Gimnazjum nr 43. Laureaci w nagrodę otrzymali zestaw urządzeń elektronicznych, akcesoriów sportowych, vouchery dla szkoły na kursy i alternatywne lekcje wychowania fizycznego, odbywające się na różnych obiektach sportowych przy asyście popularnych sportowców z Wrocławia (dotyczy to lekcji zaoferowanej przez Klub Sportowy Śląska Wrocław). Podczas olimpiady wręczono także medale oraz dyplomy dla każdej ze zwycięskich szkół w poszczególnych dyscyplinach. W tegorocznej edycji olimpiady po raz drugi odbyła się gra terenowa „Orientuj się na sportowo” organizowana przez Dolnośląski Związek Orientacji Sportowej. 29 drużyn rywalizowało w trzech kategoriach wiekowych dopasowanych odpowiednio do reprezentantów ze szkół podstawowych, gimnazjów oraz ze szkół średnich. W grze wzięło udział ponad 150 uczniów z 16 szkół. W ramach Dnia Sportu zapewniono liczne, dodatkowe atrakcje, m.in. quizy prozdrowotne, edukację żywieniową, instruktaż pierwszej pomocy, treningi sztuk walki, gry planszowe, squash, treningi survivalowe, tory przeszkód, warsztat serwisu rowerów, wiedzę o lotach w tunelach aerodynamicznych, i wiele innych. Każdy uczestnik olimpiady miał możliwość aktywnie i różnorodnie spędzić czas. Zadbano także o pakiety zdrowych posiłków dla wszystkich uczestników wydarzenia, które dostępne były w kawiarence, stanowiącej strefę relaksu.

W ramach projektu „Smacznie, zdrowo, wartościowo” w pierwszej połowie 2018 roku specjalista ds. żywienia udzielił 37 konsultacji w placówkach edukacyjnych (w tym: 14 w stołówkach przedszkolnych, 13 w stołówkach szkolnych, 6 w sklepikach oraz 4 w zewnętrznych firmach cateringowych).

W ramach programu, w pierwszym półroczu 2018 roku w dniu 16 kwietnia wręczono już po raz VIII Certyfikaty Zdrowego Żywienia dla wrocławskich placówek oświatowych. Tytułem tym uhonorowano tym razem 12 placówek łącznie, w obu obszarach – zdrowy sklepik i zdrowa stołówka (przedszkolna i szkolna).

Specjalista wspomagał również w tym czasie przedszkola i szkoły w konsultacjach 2 jadłospisów w ramach ogłoszonego przetargu na realizację żywienia zbiorowego przez firmy zewnętrzne. Ponadto jako Członek Zespołu Merytorycznego zespołu ds. promocji zdrowego żywienia i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, działającego przy Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych, brał udział w 1 posiedzeniu tegoż Zespołu.

W czerwcu w Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących we Wrocławiu, specjalista ds. żywienia zrealizował spotkanie z młodymi sportowcami z klas mistrzostwa sportowego, którym wyjaśniał tajniki przygotowania dietetycznego w czasie treningu i zawodów.

W ramach projektu „Aktywnie, zdrowo, na sportowo” w 2018 roku zebrane zostały materiały do publikacji poświęconej promocji aktywności fizycznej w placówkach edukacyjnych. Wśród nich znalazły się między innymi: opis rozwoju motorycznego dzieci i młodzieży, wzorcowy system oceniania z wychowania fizycznego, opis motywacji do aktywności fizycznej, dekalog dobrego wuefisty, rekomendacje dla rodziców, dobre praktyki

z zakresu promocji aktywności fizycznej w przedszkolach i szkołach, wzór zwolnienia lekarskiego dla rodzica, wzór karty oceny.

Do udziału w II edycji certyfikacji zgłosiło się 14 przedszkoli, 25 szkół podstawowych oraz jedna szkoła ponadpodstawowa. W wyniku przeprowadzonych konsultacji, Certyfikaty „Aktywnie, zdrowo, na sportowo” otrzymały 34 placówki (w tym 11 przedszkoli i 23 szkoły). W ramach projektu zostały wykonane nowe materiały edukacyjne (w postaci banerów, podkładek i szarf), które przekazano wyróżnionym placówkom edukacyjnym.

W 2018 roku prowadzono portal internetowy dla koordynatorów ds. promocji zdrowia oraz osób zainteresowanych tematyką edukacji zdrowotnej w przedszkolach i szkołach.

Specjalista ds. żywienia programu Szkoła w Formie, uczestniczył aktywnie w realizacji zajęć podczas III Wrocławskiego Kongresu Naukowego Dzieci i Młodzieży, który odbywał się w dniach 8-10 października 2018 roku i był realizowany przez pracowników WCRSu. Włączył się w realizację, prowadząc przez dwa dni warsztaty i wykłady dotyczące Edukacji Globalnej. W zajęciach wzięło udział łącznie około 100 uczniów z wrocławskich szkół podstawowych i gimnazjów.

2 października 2018 roku odbyła się Konferencja Szkoleniowa "ABeCaDło Czerniaka", adresowana do pielęgniarek szkolnych i koordynatorów promocji zdrowia, która zgromadziła łącznie 61 osób. Za część merytoryczną Konferencji odpowiedzialna była Fundacja Sensoria z Wrocławia, realizator ogólnopolskiej kampanii Rakoobrona, związanej z profilaktyką nowotworów skóry.

Podczas Konferencji, spośród uczestników, rozlosowano 4 szkoły, w których w kolejnych miesiącach (październik - grudzień '18) przeprowadzono warsztaty dla uczniów. Łącznie w zajęciach uczestniczyły 104 osoby, uczniowie nagrodzonych szkół.

Po raz kolejny, na gruncie współpracy z Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu na przełomie listopada i grudnia broku zrealizowano zajęcia z zakresu żywienia, adresowane do uczniów szkół podstawowych, klas 4-6. W spotkaniach uczestniczyli uczniowie z 5 wrocławskich szkół podstawowych. Łącznie w zajęciach uczestniczyło 600 podopiecznych z tych placówek.

Od wielu lat WCRS na zlecenie Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta Wrocławia realizuje dwa programy Certyfikacji placówek, tj. "Aktywnie, zdrowo, na sportowo" oraz "Smacznie, zdrowo, wartościowo".

W ramach projektu Certyfikacji w obszarze aktywności fizycznej pn. "Aktywnie, zdrowo, na sportowo", w drugiej połowie roku szkolnego, w naborze do programu zgłosiło się 12 placówek. Doradcy Metodyczni przeprowadzili łącznie 20 wizyt, w tym 7 w przedszkolach i 5 w szkołach. Efektem wizyt, było przyznanie po raz III Certyfikatów Aktywności Fizycznej 11 placówkom edukacyjnym - w tym 6 przedszkolom i 5 szkołom. Uroczyste wręczenie miało miejsce w dniu 30 listopada 2018 roku.

W tymże programie, w 2018 roku zebrane zostały materiały do publikacji poświęconej promocji aktywności fizycznej w placówkach edukacyjnych. Wśród nich znalazły się między innymi: opis rozwoju motorycznego dzieci i młodzieży, wzorcowy system oceniania z wychowania fizycznego, opis motywacji do aktywności fizycznej, dekalog dobrego wuefisty, rekomendacje dla rodziców, dobre praktyki z zakresu promocji aktywności fizycznej w przedszkolach i szkołach, wzór zwolnienia lekarskiego dla rodzica, wzór karty oceny.

W ramach projektu „Smacznie, zdrowo, wartościowo” w drugiej połowie 2018 roku specjalista ds. żywienia udzielił 47 konsultacji w placówkach edukacyjnych (w tym: 18 w stołówkach przedszkolnych, 23 w stołówkach szkolnych, 2 w bursach i internatach szkolnych, 3 w sklepikach oraz 1 w zewnętrznej firmie cateringowej).

W ramach programu, w drugim półroczu 2018 roku w dniu 30 listopada wręczono już po raz IX Certyfikaty Zdrowego Żywienia dla wrocławskich placówek oświatowych. Tytułem tym uhonorowano łącznie 13 placówek oświatowych, w obu obszarach – zdrowy sklepik (2 Certyfikaty) i zdrowa stołówka (przedszkolna i szkolna – łącznie 11 Certyfikatów).

30 listopada w Hotelu IBIS Style we Wrocławiu odbyła się VII Konferencja szkoleniowa dla koordynatorów ds. promocji zdrowia w ramach programu „Szkoła w formie” pt. „Jak przeciwdziałać wykorzystywaniu seksualnemu dzieci?” realizowana przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Wrocławia z udziałem przedstawicieli Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę z Warszawy, która to fundacja od 1991 roku zajmuje się ochroną dzieci przed krzywdzeniem i pomocą dzieciom, które doświadczyły krzywdzenia, działając na rzecz dzieci, ich rodziców i opiekunów oraz profesjonalistów pracujących z dziećmi. Konferencja podzielona była na część ogólną - wykładową, złożoną z czterech prelekcji prowadzonych przez pracowników i założycieli Fundacji:

- Wykorzystywanie seksualne dzieci – co możemy zrobić, by chronić dzieci, kompleksowy model profilaktyki. – dr Monika Sajkowska,
- Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem w placówce oświatowej i opiekuńczej – Katarzyna Seidel,
- Jak edukować nt. zagrożeń dzieci wykorzystywaniem seksualnym – podejście rozwojowe – Maria Keller-Hamela,
- Identyfikacja wykorzystywania seksualnego dziecka – Jolanta Zmarzlik, w której łącznie wzięło udział 108 osób, oraz z części warsztatowej – 3 bloki dotyczące "Interwencji w przypadkach krzywdzenia dzieci", w których to warsztatach uczestniczyło 50 osób.

Dla wszystkich uczestników Konferencji szkoleniowej przygotowane zostały pakiety materiałów złożone z plakatu - procedur postępowania w przypadkach krzywdzenia dzieci oraz broszury informacyjnej pt. "Jak przeciwdziałać wykorzystywaniu seksualnemu dzieci?", złożonej z 3 części: -polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem, -identyfikacja przemocy i wykorzystania seksualnego dziecka, -interwencja w przypadku przemocy i wykorzystywania seksualnego dziecka, zapakowanych w dedykowaną torbę/teczkę konferencyjną.

W II półroczu specjalista wspomagał placówki edukacyjne w ocenie 2 jadłospisów w ramach ogłoszonego przetargu na realizację żywienia zbiorowego przez firmy zewnętrzne. Kwota wydatkowania na zadanie 172 236,01 zł.

Program „Miasto w Formie” – Miejski program promocji zdrowia, którego głównym celem było kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych wśród mieszkańców Wrocławia. Kluczowy element programu stanowił portal internetowy miastowformie.pl, który był na bieżąco uzupełniany oraz został zmodyfikowany wg potrzeb odbiorców oraz zespołu projektowego. Opracowano nowe treści, artykuły specjalistyczne, artykuły poradnikowe oraz opisy wydarzeń o charakterze zdrowotnym i sportowym. Z portalem nieodłącznie zintegrowany był profil na Facebooku, który posiadał w grudniu 2018 łącznie 4116 polubień.

W pierwszej połowie 2018 roku przeprowadzono szereg akcji o charakterze edukacyjnym i prozdrowotnym: warsztaty, zajęcia ruchowe, eventy i inne:

- Organizacja zajęć sportowych w ramach zimowej edycji „Fitness na Pergoli”. Zajęcia odbywały się w terminie: 21.01-11.02.2018 roku, w sali wielofunkcyjnej we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia. Zajęcia zgromadziły 271 uczestników łącznie. Podczas pierwszego z cyklu spotkań, dyżur dietetyka pełnił specjalista ds. żywienia programu „Smacznie, zdrowo, wartościowo”.
- Organizacja eventu pn. „Dzień Zdrowia we Wrocławiu” w związku z obchodami Światowego Dnia Zdrowia. Tegoroczna impreza była już VI odsłoną eventu, tym razem odbyła się w przestrzeniach handlowych Pasażu Grunwaldzkiego, w dniu 7 kwietnia broku W programie obchodów znalazły się m.in.: pomiary ciśnienia, pomiary cukru, tkanki tłuszczowej i BMI, porady trenera personalnego, porady rehabilitantów i inne. Wydarzenie zgromadziło blisko 1000 osób korzystających z oferty partnerów Dnia Zdrowia.
- Organizacja trzech warsztatów z pierwszej pomocy prowadzone przez studentów Zakładu Ratownictwa Medycznego – Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, organizowanych w ramach programu: „Pomaganie jest fajne!”. Ofertę uczestnictwa skierowano do:
 - pracowników urzędu miasta i innych jednostek miejskich w dniu 18.01.2018 – w zajęciach wzięło udział 35 osób.

Kwota wydatkowania na zadanie 81 069,16 zł.

Kampania zapobiegania próchnicy wśród dzieci – Wydrukowano materiały promocyjne do kampanii zapobiegania próchnicy wśród dzieci wrocławskich szkół podstawowych (m.in. katalogi, pieczątki, tablice plexi, ulotki i zakładki). Kwota wydatkowania na zadanie 12 579,21 zł.

Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia – W ramach „Miasta w Formie” już po raz dwunasty zorganizowane zostały Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia. Tegoroczne święto zdrowia z udziałem mieszkańców Wrocławia miało miejsce w dniach 22-23 września 2018 roku, jak co roku na terenie Wyspie Słodowej. Celem kampanii było promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Wrocławia oraz motywowanie do zachowań prozdrowotnych.

Podczas wydarzenia można było skorzystać z porad lekarzy specjalistów: stomatologów, dermatologów, kardiologów, psychologów, fizjoterapeutów, pielęgniarek, położnych oraz dietetyków. Uczestnicy mogli wykonać szereg badań profilaktycznych - ciśnienia tętniczego krwi, poziomu cukru, cholesterolu, poziomu tkanki tłuszczowej, EKG czy znamion na skórze. Podczas wydarzenia zostało wykonane około 2000 badań, a z konsultacji i porad specjalistów skorzystało około 2000 osób. Kluczowym elementem pierwszego dnia był peleton rowerowy, na który zgłosiło się 850 uczestników. Pierwszego dnia na Wyspie Piaskowej zostało utworzone miasteczko rowerowe, gdzie właściciele rowerów mogli dokonać darmowych napraw w Rowerowym CRK oraz oznakować jednoślady przez policję. Rowerzyści mogli także uczestniczyć w darmowych warsztatach robienia szprychówek oraz spróbować swoich sił w warsztatach jazdy na monocyklu czy rowerze przeciwskrętnym.

Tegoroczną nowością była strefa ZIN, gdzie przeprowadzane były symulacje niepełnosprawności i ograniczeń motorycznych za pomocą: symulatora starości, okularów Viar, warsztatów poruszania się osób niewidomych (Katarynka). Strefa ZIN była miejscem, gdzie potrzeby osób zdrowych i chorych przenikały się nawzajem, a interaktywny charakter stoisk rozwijał empatię obu środowisk.

Przez cały weekend można było uczestniczyć w warsztatach, które drugiego dnia zostały uzupełnione o symulacje niepełnosprawności przeprowadzone przez Fundację Eudajmonia.

Drugi dzień kampanii zdrowotnej został uzupełniony o dodatkowe atrakcje dla dzieci: przedstawienie teatralne „Pączkowe drzewo” (Teatr Doroty Brzozowskiej) oraz interaktywny pokaz kulinarny Akademii Młodego Kucharza.; warsztaty śpiewania dla

najmłodszych „Pośpiewaj mi mamo, pośpiewaj mi tato”, przeprowadzone przez NFM. Zostały wydrukowane śpiewniki dla dzieci oraz książeczki o tolerancji dla niepełnosprawnych rówieśników: „Talarki z bramborów”.

Została przeprowadzona gra terenowa dla rodzin z dziećmi – „Orientuj się na zdrowie”. Wzięło w niej udział około 30 drużyn. Finałem kampanii był koncert zespołu Micromusic Acoustic Trio.

XII edycja zgromadziła około 3000 uczestników. Mogli oni skorzystać z 53 stanowisk m.in. z atrakcjami prozdrowotnymi, sportowo-rekreacyjnymi oraz ze zdrową żywnością. Wydanych zostało 500 kart na punkty, nagrodę odebrało około 450 osób.

Całość dokonań pierwszego i drugiego dnia transmitowana była na żywo na telebimie.

W ramach zadania opracowano i wydrukowano materiały informacyjne, zawierających informacje i dane teleadresowe instytucji i organizacji wspierających wrocławskie rodziny, głównie w zakresie zdrowego i aktywnego stylu życia:

- -Wrocławski Informator Seniora,
- -Poradnictwo Prawne. Mediacje,
- -Centra Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży,
- -Zdrowa Matka i Dziecko. Żłobki,
- -Programy Profilaktyczne Dla Dzieci i Młodzieży,
- -Programy Dla Dorosłych,
- -O Problemach Uzależnień i Przemocy,
- -Poradnictwo Rodzinne,
- -Wsparcie dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej i ich rodzin.

XII edycja Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia wyszła naprzeciw partnerom, którzy z racji charakteru swojej zdrowotnej działalności mogą prowadzić swoje działania jedynie w siedzibach. Został wydrukowany magazyn „ZINtegruj się”, do którego artykuły napisały fundacje i stowarzyszenia, galerie sztuki, ośrodki terapeutyczne- podmioty, które prowadzą na co dzień zajęcia prozdrowotne, z których można skorzystać w warunkach innych niż plenerowe. ZIN został wydrukowany w ilości 600 egzemplarzy.

Kampania XII Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia została w roku 2018 rozszerzona o szereg wydarzeń towarzyszących: warsztatów kulinarnych, zajęć terapeutycznych, wykładów o zdrowiu, na które można było wygrać w konkursach przeprowadzonych na fb. Nowością tegorocznej edycji było też zorganizowanie Kalendarza Zintegrowanej Profilaktyki, z którego wrocławianie mogli dowiedzieć się o ofercie darmowych i zniżkowych badań, których terminy wykraczały poza weekend kampanii na Wyspie Słodowej, a były dedykowane pacjentom zainteresowanym Wrocławskimi Dniami Promocji Zdrowia.

Kwota wydatkowania na zadanie 177 385,68 zł.

Rehcard – Kierunek Zdrowe Serce – zadanie odbyło się w ramach XII Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia. Zadanie skierowane było do mieszkańców Wrocławia zainteresowanych problematyką prewencji i profilaktyki chorób układu krążenia, a także dotkniętych chorobami układu krążenia, chcących uzyskać informacje na temat możliwości profilaktyki, zdrowego stylu życia i modyfikacji zachowań prozdrowotnych, jak również dalszego leczenia i rehabilitacji pozawałowej finansowanej przez Gminę Wrocław. Zorganizowano miasteczko namiotowe kardiologiczne z udziałem fachowych pracowników medycznych, 4 pielęgniarek, 2 lekarzy, fizjoterapeuty, dietetyka oraz 2 informatorów zdrowotnych. W ramach punktów odbywały się porady pielęgniarskie z pomiarem ciśnienia oraz edukacją na temat zasad prawidłowego domowego przeprowadzania pomiaru ciśnienia, pomiar poziomu cholesterolu całkowitego i cukru z edukacją z zakresu utrzymywania prawidłowej gospodarki lipidowej i metabolicznej, konsultacje lekarzy kardiologów udzielających porad w zakresie chorób sercowo-naczyniowych, czynników ryzyka oraz promocji i profilaktyki zdrowotnej celem propagowania informacji o potrzebie ustalenia dalszego leczenia, konsultacje ze szczególnym uwzględnieniem osób po świeżo przeżytym zawale mięśnia sercowego, celem propagowania informacji o potrzebie

i możliwości rehabilitacji kardiologicznej w placówkach na terenie Wrocławia. W drugim punkcie kardiologicznym odbywały się specjalistyczne konsultacje oraz po przedstawieniu posiadanej przez pacjenta dokumentacji medycznej ocenę prowadzonego dotychczas leczenia i propozycję ewentualnej jego modyfikacji. Działały również stanowiska poradnictwa z zakresu rehabilitacji kardiologicznej, obliczania tętna treningowego oraz krótkiego instruktażu ćwiczeń do samodzielnego wykonywania w warunkach domowych wraz z warsztatami z nordic walking, poradnictwa dietetycznego, gdzie udzielano informacji na temat aktualnych wytycznych żywieniowych oraz edukacji z zakresu promocji zdrowia i modyfikacji czynników ryzyka. Na każdym stanowisku prowadzona była działalność edukacyjna w zakresie promocji i profilaktyki zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem czynników ryzyka chorób sercowo-naczyniowych i porad dotyczących ich modyfikacji zdrowego trybu życia, w tym także dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych. W ramach zadania przeprowadzono ponad 500 badań oraz 95 konsultacji ze specjalistami. Na realizację zadania przeznaczono 9 950,00 zł.

Prowadzenie działań z zakresu informacji i edukacji społecznej poprzez realizację materiałów telewizyjnych, radiowych i prasowych w lokalnych mediach – Koprodukcja programu telewizyjnego „Zdrowiej”, realizowanego przez TVP Wrocław, poświęconego zagadnieniom ochrony zdrowia. Kwota wydatkowania na zadanie 37 500,00 zł.

Zabezpieczenie sanitarne dla wrocławian, uczestników pieszej pielgrzymki na trasie Wrocław-Częstochowa 2018 – celem zadania było zapewnienie podstawowego zaplecza sanitarnego uczestnikom 38 Pieszej Pielgrzymki Wrocławskiej. Adresatami były osoby uczestniczące w pielgrzymce, głównie młodzi wrocławianie. Liczba beneficjentów około 2000 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 8 000 zł.

WSPOMAGANIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ORGANIZACJĘ WYDARZEŃ KULTURALNYCH, SPORTOWYCH, PLENEROWYCH ORAZ FESTYNÓW OSIEDLOWYCH I RODZINNYCH

Pierwszy Dzień Wiosny na Wyspie Słodowej – Powitanie wiosny na Wyspie Słodowej odbyło się 21 marca, w godz. 16.00-22.00. Na Wyspie można było posłuchać koncertów lokalnych kapel reprezentujących różne gatunki muzyczne. Impreza rozpoczęła się koncertem zespołu Oders. Gwiazdą wieczoru był zespół OK. NO. Podczas imprezy wystąpiło 5 wrocławskich zespołów. Impreza na Wyspie Słodowej zgromadziła ok. 500 osób. Kwota wydatkowania na zadanie 30 151,74zł.

Piknik rodzinny na Wyspie Słodowej – Zadanie polegało na stworzeniu przestrzeni aktywizacji kulturalnej lokalnego środowiska w dniu 2 maja 2018, w godzinach 12.00-18.00. Przygotowano stanowiska warsztatowe: bajkoczytanie, animacje teatralne, animacji plastyczne, muzyczne, gry sportowe, gry planszowe, bańki mydlane, dmuchany zamek, dmuchane piłkarzyki, oraz wypożyczalnię sprzętu sportowego. Odbyły się pokazy sekcji artystycznych i sportowych oraz utworzono stanowiska prezentujące miejskie instytucje i organizacje pozarządowe. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł.

Animacja Wyspy Słodowej – 2018 – celem realizacji zadania była aktywizacja mieszkańców Wrocławia oraz uatrakcyjnienie Wyspy Słodowej poprzez działania plenerowe organizowane w ramach projektu „**Wyspa na Weekend**”. Zadanie realizowały trzy organizacje pozarządowe. Podczas szesnastu weekendowych pikników prowadzono działania o charakterze kulturalnym, sportowym i społecznym, zaprezentowano 800 gier planszowych z całego świata, zorganizowano 8 koncertów muzycznych, 18 seansów kina plenerowego, w których uczestniczyło każdorazowo około 300 widzów. Repertuar obejmował filmy trudno dostępne, nagrodzone na festiwalach. Projekt miał charakter rozrywkowy oraz edukacyjny w dziedzinie kinematografii. Odbywały spotkania z kulturą japońską. Szacuje się, że z wydarzeń skorzystało ponad 12 000 osób. Na zadanie przeznaczono kwotę 130 000 zł.

Orientuj się we Wrocławiu – zadanie było finałowym wydarzeniem projektu „Orientuj się”, który był prowadzony we wrocławskich szkołach jako dziedzictwo The World

Games 2017. Projekt miał za zadanie popularyzację jednego ze sportów nieolimpijskich jakim jest bieg na orientację. W zawodach udział wzięli uczniowie wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych w sumie około 400 uczniów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 9 500 zł.

Piknik „Ojcowie Na Start” – Ojcowie na start to rowerowe zawody sportowe mające na celu propagowanie aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży. Wyścig, w którym brały udział całe rodziny odbył się 26.05.2018 roku na terenie Lasu Strachocińskiego oraz stadionu w Łanach, trasa liczyła 7 km. W zawodach udział wzięło 500 zespołów dwuosobowych. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000,00 zł.

Zagraj z Mistrzem – W ramach zadania zapewniono dostęp do hal sportowych i dostawę strojów do projektu Zagraj z mistrzem. Na zadanie wydatkowano kwotę 4075,75 zł.

Rowerowy Peleton – celem zadania była aktywizacja mieszkańców i zachęcenie ich do zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania czasu. W ramach XII Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia ulicami Wrocławia przejechało 800 osób. Trasa peletonu liczyła 12 km. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł.

VIII Wrocławski Orszak Trzech Króli – w ramach zadania już po raz ósmy zorganizowano we Wrocławiu Orszak Trzech Króli. Scenariusz i przebieg orszaku nawiązywał do wielowiekowej tradycji jasełek i kolędników oraz do tradycyjnie polskiego zwyczaju wspólnego kolędowania i świętowania w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Charakter imprezy pozwolił na popularyzację aktywnego spędzania wolnego czasu, zwłaszcza rodzin, w dużej części młodych małżeństw z dziećmi, często w asyście dziadków przyczynił się do wzmocnienia więzi rodzinnych i społecznych. Szacuje się, że w wydarzeniu udział wzięło około 10 000 mieszkańców Wrocławia oraz gości. Orszak rozpoczął pochód na placu przed Katedrą, a następnie uczestnicy przemaszerowali do stajenki w Rynku. Podczas imprezy rozdano śpiewniki kolęd oraz korony. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł

Wrocławskie Kolędowanie – W dniach od 10.12.2018 do 15.12.2018 na scenie wrocławskiego Rynku prezentowały się dzieci i młodzież z wrocławskich przedszkoli, szkół i placówek edukacyjnych wspierani przez nauczycieli, wychowawców i rodziców; chóry senioralne oraz grupy taneczne. Na scenie wystąpiło 40 grup: chóry, zespoły, duety i soliści z repertuarem świątecznym. Słuchaliśmy kolęd, pastorałek, świątecznych piosenek, podziwialiśmy jasełka, tańce w strojach świątecznych. Oglądaliśmy pokazy tańca z ogniem, czy występy mażorettek. W sumie na scenie zaprezentowało się ok. 1 200 osób. Zwieńczeniem było wydarzenie „Wrocławskie kolędowanie w Rynku” 15.12.2018 r To szósta edycja imprezy skupiająca wrocławian i turystów na Wrocławskim Rynku chcących wspólnie pokolędować. Aby łatwiej było dołączyć się do wspólnego śpiewania i zachęcić nieśmiały, rozdawane były przez młodych wolontariuszy wrocławskie śpiewniki kolęd. Kolędowanie odbyło się przy udziale muzyków zespołu By the Way grających na żywo oraz dwójki wykonawców Aleksandry Sosny i Dominika Kujawy związanych profesjonalnie z zespołem Narodowego Forum Muzyki i koncertujących z Polsce i za granicą. Z roku na rok obserwuje się coraz większe zainteresowanie tym wydarzeniem. W 2018 roku uczestniczyło około 2 000 osób. Dodatkowo odbył się koncert kolęd we wrocławskiej Hali Stulecia, który zgromadził 4000 osób. Na zadanie przeznaczono: 277 108,99 zł.

Projekt MOVEment Spaces – ma na celu wzmocnienie innowacyjności w przygotowywaniu programów aktywności fizycznej w istniejącej przestrzeni miejskiej. Zachęcanie do aktywności fizycznej i do uczestnictwa w sporcie, szczególnie przez wspieranie wdrażania wytycznych UE dotyczących aktywności fizycznej. Projekt był realizowany przez Stowarzyszenia ISCA (The International Sport and Culture Association) we współpracy z partnerami projektu z różnych europejskich miast m.in. z Barcelony, Paryża, Birmingham. Jednym z partnerów projektów było Miasto Wrocław, a realizatorem z ramienia Gminy było Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego. Inauguracja projektu zbiegła się z Tygodniem Ruchu, a pierwszy piknik promujący aktywny wypoczynek odbył

się na Wyspie Piasek. Następnie od 3 lipca przez kolejne niedziele aż do 5 sierpnia odbywała się promocja aktywnego wypoczynku w jednym z Parków ESK. Odwiedzający Parki mogli spróbować różnych sportów, ponieważ każdy z Parków nastawiony był na różnego rodzaju aktywności np.: frisbee ultimate, street hokej, joga, fitness, zumba, zajęcia na wodzie (deski), siatkówka, zajęcia dla dzieci, bule, bieg na orientację i wiele innych. Koniec projektu planowany był na 5 sierpnia w Parku Tołpy, jednak zainteresowanie było tak duże, że zostały zorganizowane jeszcze dwa spotkania z projektem MOVEMENT Spaces: 31.08 i 29.09. Ostatecznie odbyło się 13 eventów w 11 miejscach. W akcji wzięło udział 55 podmiotów, głównym partnerem projektu była Fundacja V4sport. Łączna ilość uczestników: około 24 400. Zespół projektowy we współpracy z liderem projektu przygotowywał także dokumenty niezbędne do dalszych działań m.in. związanych z wyborem dobrych praktyk w zakresie organizacji aktywności fizycznych i działań sportowych. Zadanie dofinansowano kwotą 50 173,98 zł.

Parki ESK – Emocje Sport Kultura – Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego 12 maja 2018 roku rozpoczęło czwartą edycję projektu, która trwała 21 weekendów - do 30 września w każdą sobotę i niedzielę. W roku 2014 projekt prowadzony był w 4 lokalizacjach, w 2016 w 11, w 2017 w 9, a w 2018 roku było to 10 lokalizacji we Wrocławiu: Park Grabiszyński, Park Południowy, Skwer św. O. Damiana de Veuster na Szczepinie, Park w Leśnicy, Park Słoneczny na Gaju, Park Tołpy, Park Staszica, Park na Karłowicach, Park na Strachocinie Park Tarnogajski (ten pawilon został udostępniony 19 maja wraz z otwarciem Parku Tarnogajskiego). W weekend otwarcia we wszystkich wydarzeniach zorganizowanych w parkach wzięło udział około 3000 uczestników. Projekt był przeznaczony dla osób w każdym wieku (seniorzy, młodzież, rodziny z dziećmi) i zakłada dwa rodzaje aktywności: czynną – organizowanie przy wsparciu koordynatorów poszczególnych parków, wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych i społecznych, takich jak warsztaty artystyczne, koncerty, pokazy, treningi oraz bierną – uczestniczenie we wcześniej wymienionych działaniach. 2 kontenery zostały artystycznie odmalowane przez lokalnych artystów. Rok 2018 to 632 wydarzenia (161 kulturalne, 118 społeczne, 244 sportowe, 109 edukacyjne) na świeżym powietrzu, w których wzięło udział ponad 61 800 uczestników. Stowarzyszenia, Fundacje, Rady Osiedla, firmy, osoby prywatne, koordynatorzy wykorzystywali zaplecze Parków ESK i organizowali w nich bezpłatne pikniki rodzinne, spektakle, koncerty, kampanie społeczne, wystawy, spotkania edukacyjne, warsztaty artystyczne, gry planszowe, fitness czy gry zespołowe, co wiąże się z ideą projektu, którą jest zachęcanie mieszkańców do aktywnego trybu życia, spędzania czasu w parkach, organizacji własnych wydarzeń społecznych, kulturalnych, edukacyjnych czy sportowych. W 2017 roku Parki ESK zostały włączone do finansowanego z środków Unii Europejskiej projektu pn. Movement Spaces, w ramach którego w bieżącym roku odbyło się 11 Sportowych Niedzieli (10 w parkach i 1 na Wyspie Słodowej). Uczestnicy mieli okazję zmierzyć się z wyzwaniem EuroFit+ i wykazać się supermocą, aby pokonać pomocników Złego Zła. Wszystko to po to, aby promować wykorzystywanie parków jako miejsca do uprawiania aktywności fizycznej. Na zadanie wydatkowano: 170 625,54 zł.

Otwarta Przestrzeń Kultury – 14 lipca 2018 roku Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego po raz pierwszy otworzyło nową przestrzeń kulturalną pn. Otwarta Przestrzeń Kultury – kościółek pw. św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim we Wrocławiu. Od tego momentu w nastrojowym i kameralnym wnętrzu modrzewiowego kościółka odbywały się wystawy (prace malarek z Klubu Absolwentów Akademii Sztuki Trzeciego Wieku ASTER, Modrzewiowy kościółek widziany okiem aparatu fotograficznego, Welcome to my fairytale – wystawa prac Sebastiana Skrobola, Rzut Kamieniem - wystawa grafiki Malwiny Hajduk), koncerty (Żółć, Kamil Maciasowicz, Maciej „Święty” Jankowski i Przyjaciele, Janek Samołyk, Piotr Rejda z Zespołem, Chudoba, Elżbieta Anna Kołodziejczyk, Akustyczne wrzenie, Michał Zator, koncert „Śpiewem ku niepodległej”, BHCD+), spotkania literackie (Marek Szymaniak, Anna Gibasiewicz, Elżbieta Lipińska, Wolna Biblioteka, Konrad Góra, Kultura Gniewu, Maciej Zarański), warsztaty (Porozmawiajmy o IT. Zainteresuj dziecko programowaniem, Ekspresowy Kurs Malarstwa, Światło, czyli podstawy fotografii - warsztaty z Wroclovers, warsztaty robienia

gazetników Keep Away From Fire, warsztaty florystyczne, Autonomiczny Łazik Marsjański - rodzinne programowanie robotów), czytanie literatury dla dzieci we współpracy z Wrocławskim Centrum Seniora, pokazy filmowe (filmy z Festiwalu Kocham Dziwne Kino, The Best of O!PLA 2018), spotkanie z Masters Wrocław, animacje Mikołajkowe dla Dzieci, Rajd na Orientację dla rodzin czy cotygodniowe zwiedzanie kościółka z Przewodnikiem. Wszystkie odbywające się w ramach Otwartej Przestrzeni Kultury wydarzenia były otwarte i bezpłatne. Pilotażowy rok 2018 pokazał, że Otwartą Przestrzeń Kultury odwiedziło ponad 10 000 osób, a miejsce przygotowano tak, aby maksymalnie 50 osób, mogło się jednocześnie znajdować w środku. Zakupiono urządzenia niezbędne do funkcjonowania obiektu, jako przestrzeni działań artystycznych: scenę, leżaki, krzesła, półkę na książki i czasopisma, szafkę na rzutnik, ekrany projekcyjne (projekcja przednia i tylnia), projektory, instalację oświetleniową: rampę oświetleniową, reflektor punktowy oraz sprzęt muzyczny: kolumny głośnikowe, nagłośnienie estradowe, mikrofony przewodowe i bezprzewodowe, wzmacniacze, statywy, stojak na nuty, odpowiednie skrzynie do bezpiecznego przechowywania akcesoriów. Do ogrzewania lokalizacji w chłodne dni kupiono nagrzewnicę elektryczną. OPK wyposażono w ekspres do kawy, czajnik elektryczny, warki, dozowniki do kubków, które będą dostępne dla mieszkańców Wrocławia oraz gości z innych miast, odwiedzających miejsce oraz dla prowadzących i uczestników odbywających się tam wydarzeń społeczno - kulturalnych. Zamówiono koszulki z logiem Otwartej Przestrzeni Kultury. Dla zwiedzających udostępniono gry planszowe, zachęcające do rodzinnego i kreatywnego spędzania czasu. Zlecono przygotowanie cateringu na spotkanie z Masters Wrocław. Zatrudniono fotografa, który przygotował dokumentację fotograficzną, która była wykorzystywana do promocji działań kulturalno - społecznych odbywających się w OPK. Na zadanie wydatkowano: 149 658,84 zł. W ramach zadania pod nazwą rewitalizacja kościółka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu zakupiono nagłośnienie, sprzęt oświetleniowy i projekcyjny. Na realizację zadania wydatkowano 93 500 zł.

Koncert z okazji Święta Trzech Króli – 6 stycznia na wrocławskim Rynku odbyły się obchody Święta Trzech Króli. W koncercie wzięło udział 5 tysięcy osób. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zapewniło kompleksową organizację koncertu (nagłośnienie, oświetlenie, scenę, wynagrodzenie artystów, zaplecze sanitarne) oraz zabezpieczenie imprezy masowej (zgody, pisma, ochrona). Na zadanie wydatkowano 59 602,41 zł.

Koncertowy Turniej Nadodrzański – celem realizacji zadania było ograniczenie popytu na substancje psychoaktywne w tym w szczególności na dopalacze wśród młodzieży, poprzez wspieranie aktywności sportowej i kulturalnej oraz aktywizację międzypokoleniową na osiedlu Nadodrze. W ramach zadania zorganizowano koncert idoli młodego pokolenia youtuberów i muzyków o antydopalaczowym przesłaniu. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 30 000 zł. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 30 000 zł.

Piknik rodzinny „Moja Rodzina na Żernikach” – 7 października w parku przy kościele św. Wawrzyńca przy ulicy Żernickiej 249 zorganizowano piknik dla rodzin. Główną atrakcją był koncert zespołu małeTGD. Dodatkowo zagwarantowane były liczne atrakcje dla dzieci na świeżym powietrzu: dmuchańce, boisko do piłki nożnej, animacje dla dzieci. W pikniku pomimo lokalnego charakteru wzięło 4 000 osób. Kwota wydatkowania na zadanie 21 107,29 zł.

Klubokawiarnia „Retro” – celem zadania była integracja społeczności lokalnej osiedli Tarnogaj i Brochów. W ramach zadania prowadzono klubokawiarnię w której mieszkańcy mogli spotkać się, aby wysłuchać słuchowisk odtwarzanych z kaset magnetofonowych lub przy użyciu gramofonu, oglądali filmy dokumentalne lub grali w gry planszowe. Przeprowadzono 80 godzin zajęć, z których skorzystało ponad 200 osób. Na realizację zadania przeznaczono 10 000 zł.

Aktywizacja mieszkańców osiedla we Wrocławiu – Centrum Aktywności Tarnogaj – Zadanie polegało na zorganizowaniu centrum aktywności skierowanego do

mieszkańców zamieszkujących Tarnogaj i okolice. W ofercie Centrum były m.in. zajęcia z jogi, pilatesu, warsztaty artystyczne dla dzieci, spotkania z mieszkańcami, kino plenerowe, pikniki i animacje podwórkowe, spotkania i wydarzenia okolicznościowe. Realizacja zadania rozpoczęła się 11 maja i trwała do 31 grudnia 2018 roku. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 50 000 zł.

Prowadzenie Centrum Aktywności Lokalej na Brochowie 2018 – celem zadania było stworzenie optymalnej oferty edukacyjnej, aktywizacyjnej i integracyjnej dla mieszkańców Brochowa z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach zadania trzy razy w tygodniu prowadzono zajęcia warsztatowe dla mieszkańców, przeprowadzono diagnozę potrzeb brochowskiego budynku socjalnego przy ulicy Koreańskiej 1, przeprowadzono 6 czterogodzinnych spotkań przygotowujących grupę młodzieży do pracy streetworkerów. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 50 000 zł.

Aktywizacja Społeczności Lokalnej na osiedlu Brochów we Wrocławiu w latach 2018–2019 – Zadanie polegało na prowadzeniu działań aktywizujących i integrujących mieszkańców wrocławskiego osiedla Brochów, które odbywały się w Ośrodku Centrum Edukacji Społecznej przy ul. Koreańskiej 1A we Wrocławiu. W ramach zadania zostały przeprowadzone cykliczne warsztaty i zajęcia edukacyjno-rozwojowe, sportowe i artystyczne dla dzieci, młodzieży, dorosłych i rodzin. Przeprowadzonych zostało 11 rodzajów cyklicznych zajęć w ilości 213 warsztatów/zajęć o łącznej ilości 240 godzin o charakterze: edukacyjno-rozwojowym, artystycznym i rozwijającym sprawność fizyczną, skierowanych do różnych grup wiekowych, o różnym stopniu umiejętności i sprawności. W zajęciach udział wzięło łącznie 290 osób - dzieci, młodzieży i dorosłych. Przeprowadzono 6 2-godzinnych spotkań SRE.bro z udziałem 17 prelegentów. Spotkania miały charakter integrujący mieszkańców, umożliwiły im poznanie siebie nawzajem, swoich pasji i umiejętności. W spotkaniach udział wzięło łącznie 117 osób. Dodatkowo w okresie wolnym od nauki, w czasie ferii zimowych i wakacji przeprowadzono łącznie 3 cykle 5-dniowych zajęć po 5 godzin każdego dnia, łącznie 75 godzin zajęć dla 51 dzieci. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 58 000 zł.

Promocja idei aktywności fizycznej wśród wrocławian oraz wsparcie wrocławskich sportowców w wieku 35+ – celem zadania było zrzeszenie sportowców Masters wokół idei aktywnego sportowego Wrocławia. Tworzenie oficjalnych reprezentacji Wrocławia w ramach rangi Masters, wyposażenie sportowców w oficjalne gadzety i stroje, a przez to stworzenie rozpoznawalnej identyfikacji wizualnej reprezentantów miasta. W ramach zadania zorganizowano trzy wyjazdy reprezentacji Masters na zawody mistrzowskie oraz cztery spotkania z mieszkańcami i mediami, które podsumowywały działania projektowe, promowały zdrowy styl życia wśród dzieci, młodzieży i całych rodzin. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 40 000 zł.

Prowadzenie Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej na osiedlu Nowy Dwór we Wrocławiu w latach 2018–2019 – Zadanie polegało na prowadzeniu Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej na osiedlu Nowy Dwór we Wrocławiu przy Parafii pw. Opatrzności Bożej. Głównym zadaniem Centrum było podnoszenie poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców osiedla Nowy Dwór i okolic. Ofertą szczególnie kierowana była do najmłodszych mieszkańców, ale również do zamieszkujących Nowy Dwór seniorów. W ofercie znalazły się takie działania jak: organizacja Dnia Dziecka wspólnie z MDK Fabryczna i Radą Osiedla Nowy Dwór, wycieczki międzypokoleniowe realizację zajęć sportowych (akrobatyka, judo, taniec) i zdrowy styl życia i poprzez organizację warsztatów dla dzieci, wydarzeń o charakterze kulturalnym, społecznym, integrującym środowisko, a także organizację wolontariatu. W budynku kościoła znajduje się ścianka wspinaczkowa, z której chętnie korzystają mieszkańcy osiedla i okolic. Zadanie realizuje Stowarzyszenie ALTIUS. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 150 000 zł.

Prowadzenie Centrum Gimnastyki Sportowej na osiedlu Nowy Dwór we Wrocławiu w roku 2018 – Zadanie polegało na stworzeniu profesjonalnej sali gimnastycznej do akrobatyki sportowej. Zajęcia odbywają 5 dni w tygodniu w godzinach

popołudniowych. Liczba uczestników, 100 osób. Zajęcia kierowane były przede wszystkim do dzieci i młodzieży trenujących akrobatykę jak i początkujących. W ramach zadania zakupiono specjalistyczną planszę gimnastyczną. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 200 000 zł.

ZADANIA REALIZOWANE W ZWIĄZKU Z OBCHODAMI STULECIA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI PRZEZ POLSKĘ

Obchody 100-lecia Niepodległości we Wrocławiu – wyjątkowym jubileuszem obchodów 100-lecia Niepodległości cieszyliśmy się we Wrocławiu przez cały rok. W ramach wydarzenia został uszyty sztandar, który rozpoczął swój tour po placówkach oświatowych Wrocławia, a na koniec trafił do szkoły, której nadano imię 100-lecia Niepodległości.

Odbyła się impreza pt. Wrocławski Rytm Niepodległości, podczas której wręczono nagrody laureatom konkursów ogłoszonych we wrocławskich szkołach „Bukiet na urodziny Polski”, „Życzenia dla Polski”, „Współczesny Patriotyzm to...”, „Plakat na 100-lecie Niepodległości”. Na konkursy spłynęło ponad 300 prac.

Wrocławscy uczniowie wspólnie odegrali utwór muzyczny Rytm Niepodległości. Wydarzenie uświetniła parada konna ułanów oraz pokaz Trzebnickich Mażorettek. Impreza zgromadziła 1000 uczestników.

Pod pomnikami pamięci narodowej odbywały się uroczystości uczczenia wydarzeń mających znaczenie w odzyskaniu Niepodległości Polski. Na wrocławskim Rynku oraz w Centrum Innowacji Przejście odbyły się wystawy i wernisaże zwycięskich prac konkursowych z udziałem laureatów.

W dniu 11 listopada 2018 roku odbyła się siedemnasta edycja Radosnej Parady Niepodległości. Udział w niej wzięły dzieci z wrocławskich szkół i przedszkoli wraz z rodzinami (szacuję się 20 tysięcy osób). Parada przybrała formę czterech biało-czerwonych pochodów, zmierzających do pl. Wolności z czterech ważnych punktów na mapie Wrocławia. Organizatorem technicznym była Strefa Kultury Wrocław. Na całej trasie parady zamontowano 286 biało-czerwonych flag.

W ramach zadania zorganizowano również wydarzenia sportowe i kulturalne takie jak mecz pokazowy siatkówki z udziałem mistrzów Polski 2018 kadetów i doświadczonych siatkarzy z lat osiemdziesiątych czy koncert Towarzystwa Międzynarodowych Kursów Muzyczne. Na organizację Wrocławskiego Rytmu Niepodległości, Radosną Paradę Niepodległości i imprez towarzyszących wydatkowano kwotę 365 381,66 zł.

Sto drzew dla Niepodległej – W ramach obchodów odzyskania niepodległości we Wrocławiu posadzono sto drzew dla Niepodległej. W wydarzeniu, które odbyło się 9 listopada w Parku Tysiąclecia wzięli udział żołnierze z organizacji kombatanckich, Rodziny Sybiraków, żołnierze sił pokojowych, którzy uczestniczyli w operacjach ONZ oraz uczniowie szkół podstawowych. Honorowym gościem uroczystości był prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz. Wydarzenie uświetnił pokaz Gwardii Gryf. Trzy dęby oraz prawie sto brzoź będzie upamiętniać piękną rocznicę stulecia odzyskania niepodległości w Parku Tysiąclecia. Wydarzenie zorganizowane było we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej. Na zadanie wydatkowano kwotę 19048,69 zł.

Polska Jesień 1918–1978–2018 – Współpraca z Fundacją imienia Alfredy Poznańskiej przy wystawie sztuki "Polska jesień 1918–1978–2018" w Kościele Świętego Krzyża na Ostrowie Tumskim i innych miejscach Dolnego Śląska. Wystawa odbyła się w związku z obchodami 100-Rocznicy Odzyskania Niepodległości oraz 40-lecia Pontyfikatu św. Jana Pawła II. Artyści-plastycy (36 artystów) wystawili swoje prace w dniu 24 czerwca 2018, a wystawa trwała do końca listopada. Wsparcie WCRS obejmowało dofinansowanie wykonania projektu graficznego, składu, przygotowania do druku katalogu wystawy i materiałów reklamowych (plakat i zaproszenia) oraz dofinansowanie wydruku katalogów. Kwota wydatkowania na zadanie 6 999,30 zł.

ZADANIA Z ZAKRESU OBSŁUGI I WSPARCIA OSIEDLI WROCŁAWIA

Na łączny budżet Osiedli składają się zadania związane ze statutowym funkcjonowaniem jednostek pomocniczych oraz środki na dodatkowe zadania o charakterze społecznym, realizowane przez samorządy po przekazaniu środków przez jednostki organizacyjne Gminy oraz komórki Urzędu Miejskiego (m.in. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Kultury, Biuro Sportu i Rekreacji); obsłudze przyznanych Osiedlom środków finansowych towarzyszyły działania w zakresie koordynacji procedury sprawozdawczej z wykonanych zadań (w tym za rok ubiegły) oraz aktualizacji ofert na bieżący rok.

Prowadzono działania w zakresie utrzymania urzędowych skrzynek pocztowych. W tym zakresie współpracowano z CUI oraz operatorem kont pocztowych, aby w trybie bieżącym ponownie wygenerować hasła dla niekorzystających ze skrzynek pocztowych i uruchamiać konta pocztowe dla osób przyjmujących mandat radnego w trakcie trwania kadencji. Aktualizowano stronę internetową osiedle.wroc.pl, aby pozostała witryną dostarczającą najbardziej bieżące informacje skierowane do radnych osiedlowych oraz mieszkańców miasta. Jednocześnie, prowadzone były prace zmierzające do uruchomienia nowego portalu internetowego dedykowanego Osiedlom, bardziej przejrzystego, ułatwiającego kontakt pomiędzy samorządami a mieszkańcami oraz poprawiającego przepływ informacji i ich dostępność dla zainteresowanych. Prowadzone były również działania mające skutkować wsparciem oraz wdrożeniem narzędzi elektronicznych, usprawniających obsługę działań prowadzonych przez Osiedla.

Kontynuowano bieżące szkolenia dla zainteresowanych radnych (w szczególności dla osób, które w trakcie trwającej kadencji zostały powołane na stanowiska w Zarządzie Osiedla). Przygotowano, opublikowano na stronie internetowej oraz rozesłano drogą poczty elektronicznej komunikaty na temat bieżącej działalności i obsługi Osiedli. Zainteresowanych wyposażono w niezbędne materiały, akty prawne, formularze i wzory wniosków, które były też stale dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej.

Przygotowano i przeprowadzono cykl warsztatów szkoleniowych poświęconych dobrym praktykom w działaniach podejmowanych przez radnych osiedlowych, z uwzględnieniem zarówno statutowych uprawnień i kompetencji poszczególnych organów Osiedli, jak i ich codziennej współpracy z przedstawicielami Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz pozostałych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław. Celem spotkań było również promowanie właściwych rozwiązań w zakresie komunikacji pomiędzy samorządami Osiedli a społecznością lokalną oraz metod współdziałania w realizacji wspólnych inicjatyw z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Osiedli. W dniach 19.04.2018 roku oraz 15.05.2018 roku odbyły się takie spotkania w siedzibie WCRS z udziałem zainteresowanych radnych osiedlowych i przy wsparciu merytorycznym jednego z zaproszonych Przewodniczących Zarządów Osiedla (mającego kilkunastoletni staż w strukturach samorządu Osiedla i doświadczenie w realizowaniu działań na rzecz mieszkańców i Osiedla we współpracy z jednostkami miejskimi).

Dla wszystkich zainteresowanych Osiedli nadal dostępne były niezbędne narzędzia wspierające codzienne sprawowanie mandatu przez radnych: kalendarze, notesy, wizytówki. Ponadto, kontynuowano działania związane z montażem informacyjnych tablic zewnętrznych służących organom Osiedli do codziennej komunikacji z mieszkańcami. Sukcesywnie zwiększano ich liczbę, odpowiadając na zapotrzebowania zgłaszane przez samorządy. Poczyniono niezbędne przygotowania do kontynuacji projektu w 2019 roku.

Każdemu z samorządów Osiedli udostępniono również po jednej karcie URBANCARD (ważnej przez rok i na wszystkie linie), umożliwiającej bezpłatne korzystanie z komunikacji miejskiej w związku z realizacją zadań spoczywających na organach Osiedli.

Przedstawiciele WCRS brali także udział w wizytach w siedzibach samorządów, przeprowadzanych z inicjatywy Pana Jacka Sutryka jako Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych oraz na wniosek zainteresowanych samorządów Osiedli przy udziale przedstawicieli m.in. Departamentu Infrastruktury i Gospodarki, Zarządu Inwestycji Miejskich, Zarządu Zasobu Komunalnego, Wrocławskich Mieszkań sp. z o.o. W trakcie

wizyt zapoznawano się ze stanem technicznym nieruchomości przekazanych do korzystania Osiedlom oraz potrzebami związanymi z niezbędnymi remontami i inwestycjami umożliwiającymi realizowanie działań statutowych samorządom. W ślad za rozpoczętymi wizytami kontynuowano działania zmierzające do wskazania dla części Osiedli nowych siedzib (zadanie jest w trakcie realizacji – część samorządów korzysta już z nowych lokali, w przypadku innych konieczne jest przeprowadzenie prac remontowych, co umożliwi ich udostępnienie Osiedlom na działania statutowe, w trakcie prac wskazano ponadto Osiedla, na potrzeby których konieczne będzie wybudowanie nowych obiektów służących docelowo jako Centra Aktywności Lokalnej, np. Kowale, Księżę).

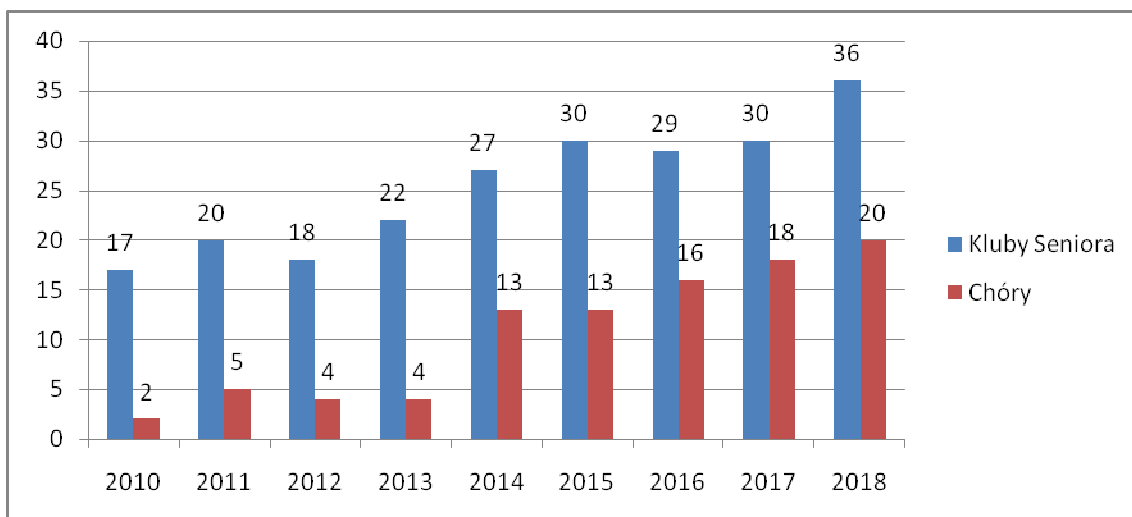
W 2018 roku przekazano kilku Osiedlom nowe lokale z przeznaczeniem na działalność statutową oraz w celu realizacji zadań społecznych dla mieszkańców, np. pomieszczenia w budynku przy ul. Chopina 9a dla Osiedla Zacisze-Zalesie-Szczytniki oraz lokal przy ul. Przejazdowej 10a dla Osiedla Sołtysowice (w ramach tworzonych Centrów Aktywności Lokalnej), a także lokal przy ul. Stanisławowskiej 43 dla Osiedla Muchobór Wielki, lokal przy al. Lipowej 6 dla Osiedla Borek, lokal przy ul. Kowalskiej 60 dla Osiedla Kowale (świątelnia) oraz pomieszczenia w budynku przy ul. Kominiarskiej 68 dla Osiedla Widawa.

Kontynuując procedurę rozszerzonej płatności za media dostarczane do lokali stanowiących siedziby samorządów Osiedli, WCRS przygotował i przekazał do Wydziału Inżynierii Miejskiej informacje dotyczące szacowanych potrzeb w zakresie obowiązującej na 2019 rok umowy na sprzedaż energii elektrycznej do lokali gminnych.

Dziennie zespół ds. obsługi osiedli realizował bieżącą pracę, działania związane z obsługą kasową, udzielał porad, konsultacji oraz mini szkoleń na bieżąco. Przeprowadzono również wizytację siedzib Osiedli wraz z weryfikacją stanu majątkowego oraz przeprowadzeniem niezbędnych działań w zakresie inwentaryzacji majątku, w tym likwidacji zużytego majątku przez powołane w tym celu komisje.

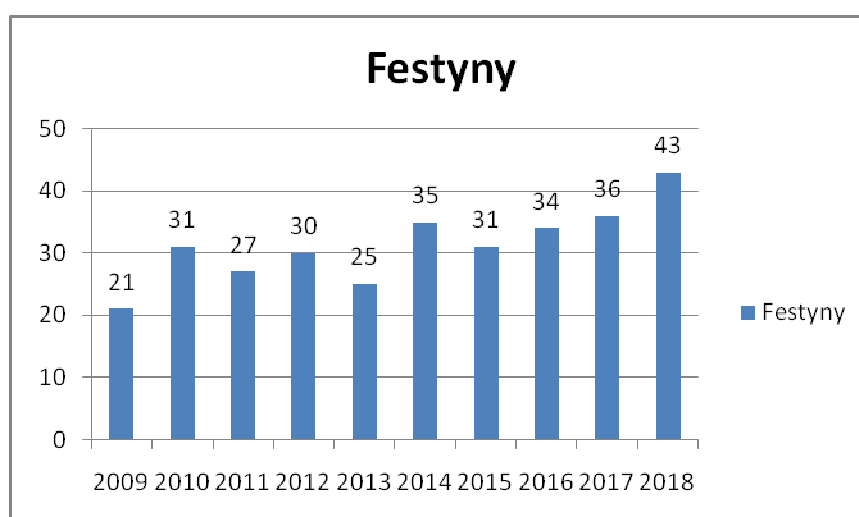
Kluby Seniora prowadzone przez wrocławskie rady osiedla – realizują program aktywizacji osób starszych, propagując ideę edukacji przez całe życie. Dzięki prelekcjom i ćwiczeniom uczestnicy spotkań mają szansę na odkrycie i zaspokojenie swoich potrzeb intelektualnych oraz rozwój zainteresowań. Kluby seniora prowadzą liczne zajęcia między innymi lektoraty języka angielskiego, techniki ćwiczenia pamięci i koncentracji, zajęcia z obsługi komputera i internetu. Zainteresowania kulturalne członków klubów pogłębiają wspólne wyjazdy do kina, teatru, opery czy filharmonii, umożliwiają poznawanie miejsc o wysokich walorach zabytkowych i historycznych, jak również rozwijanie tradycji twórczości amatorskiej. Ważną część spotkań obejmuje edukacja prozdrowotna, w tym spotkania z psychologami, dietetykami, lekarzami różnych specjalności, wiele klubów oferuje również gimnastykę i ćwiczenia rehabilitacyjne. W 2018 roku dofinansowano 36 Klubów Seniora na kwotę 254 700 zł. Ofertą objęto około 4800 osób.

Chóry osiedlowe – sprzyjają powrotowi do tradycji spotykania się w ramach społeczności sąsiedzkiej, stawały się alternatywą dla dotychczasowego spędzania czasu zwłaszcza przez osoby starsze i samotne oraz młodzież. Stają się początkiem procesów integracji międzypokoleniowej, przyczyniały się do wzrostu ogólnej wrażliwości na sztukę. Na działalność 18 chórów osiedlowych wydatkowano kwotę 104 100 zł (w tym 8.500 zł na IV Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych). Ofertą objęto około 500 osób.

Strony internetowe – poprzez działalność osiedlowych stron internetowych następuje zwiększenie dostępu do informacji na temat działalności Osiedli, środowisk działających na rzecz mieszkańców oraz informacji o bieżącym życiu Osiedla. Lokalne fora internetowe stwarzają społeczności lokalnej możliwość wypowiadania uwag, postulatów oraz opinii na temat własnej okolicy, często stają się platformą wymiany informacji między mieszkańcami Osiedla. Wsparcie w 2018 roku otrzymało 10 osiedlowych stron internetowych. Na ich działalność wydatkowano kwotę 6 300 zł.

Festyny osiedlowe – corocznie organizowane połączone z obchodami Dnia Dziecka, czy dożynek, przyczyniały się do międzypokoleniowej integracji mieszkańców. Wspomagały ich edukację w zakresie aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz ekologii, promowały zdrowy tryb życia, a także zapewniały mieszkańcom dostęp do plenerowych wydarzeń kulturalnych. Często stwarzały okazję do propagowania idei wolontariatu przez aktywne włączenie się mieszkańców w przygotowania. Rezultatem organizacji festynów przez Osiedla było rozbudzenie wśród mieszkańców Wrocławia powszechnego nawyku czynnego brania udziału w życiu i aktywności środowiska lokalnego. Na organizację 40 festynów w 2018 roku wydatkowano kwotę 151 300 zł.

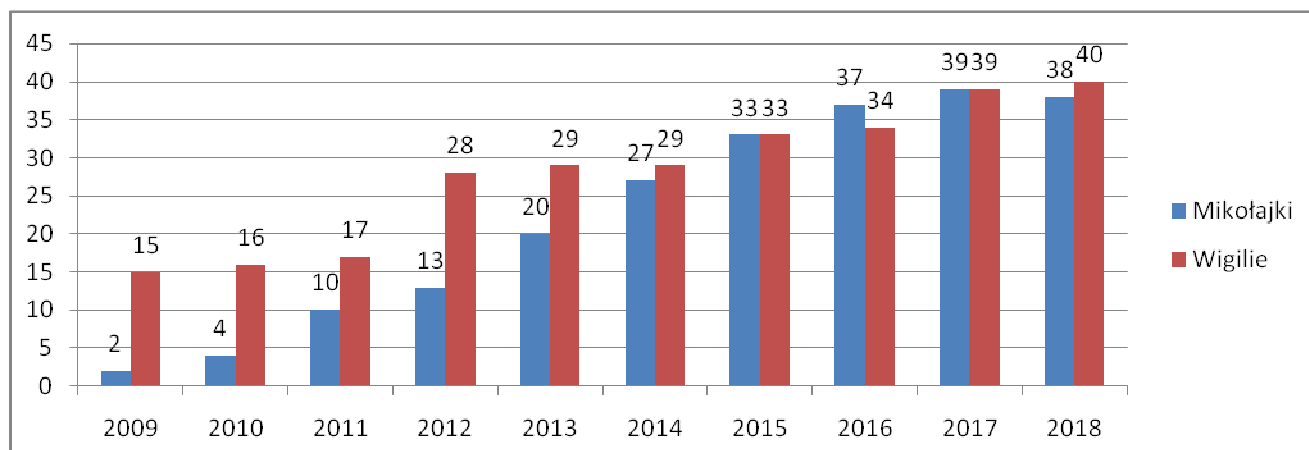

Inne zadania społeczne realizowane przez rady osiedli – każdego roku Rady Osiedli organizują turnieje sportowe, sekcje sportowe, punkty porad prawnych, Dzień Seniora, sekcje fotograficzne, szkółkę ekologiczną dla dzieci, przegląd piosenki patriotycznej. Rady Osiedli do realizacji zadań społecznych dokonują również zakupów niezbędnego wyposażenia m. in. drobny sprzęt AGD i RTV itp. W 2018 roku dofinansowano 184 innych zadań społecznych kwotą 630 383 zł.

Fundusz Czasu Wolnego – Rady Osiedli realizowały program dotyczący sposobów

zagospodarowania czasu wolnego w dni wolne od pracy i w święta ze szczególnym uwzględnieniem niedziel wolnych od handlu. Były to inicjatywy społeczne, zdrowotne, sportowe i kulturalne bezpłatne dla wszystkich mieszkańców, które wpływają na ich integrację oraz na budowanie tożsamości lokalnej. Potrzeba realizacji tych zadań zaistniała po raz pierwszy w 2018 i w tym roku dofinansowano 27 projekty kwotą 243 930 zł.

Wigilie i Mikołajki – Organizowane przez Rady Osiedli Spotkania Wigilijne i Mikołajkowe były skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na status materialny lub społeczny i wpływają na integrację mieszkańców Osiedli oraz budowanie tożsamości lokalnej. W 2018 roku dofinansowano 39 Spotkań Wigilijnych kwotą 60 050 zł oraz 38 Spotkań Mikołajkowych kwotą 58 300 zł.

XX. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Poczucie bezpieczeństwa to jedna z podstawowych determinant wywierająca wpływ na poziom jakości życia w mieście oraz poczucie odpowiedniego komfortu zamieszkiwania. Zagadnienie bezpieczeństwa publicznego można rozpatrywać z wielowymiarowego punktu widzenia. W tym kontekście można wyróżnić m.in. fizyczne bezpieczeństwo mieszkańców np. w odniesieniu do skali i statystyki przestępczości czy bezpieczeństwa w ruchu drogowym jak również zagrożenia związane z klęskami żywiołowymi (np. powódź). Ustawa o samorządzie gminnym nakłada na gminy obowiązek zaspakajania zbiorowych potrzeb mieszkańców, obligując je do wykonywania zadań publicznych w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Działania instytucji odpowiedzialnych za zapewnienie i utrzymanie właściwego poziomu bezpieczeństwa związane są z zapobieganiem występowaniu zagrożeń oraz przeciwdziałaniu ich ewentualnym skutkom. Strukturę usług związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa tworzą różnego rodzaju służby na poziomie samorządowym (miejskim) lub wojewódzkim oraz inne współdziałające ze sobą instytucje. Istotnym elementem warunkującym efektywne i prawidłowe funkcjonowanie instytucji odpowiedzialnych za realizację powyższych usług jest odpowiedni poziom zintegrowania procedur i współpracy zapewniający szybką i sprawną interwencję w nagłych sytuacjach.

Uwarunkowania oraz podstawy prawne do angażowania się samorządów lokalnych w działania dotyczące bezpieczeństwa publicznego wynikają z różnego rodzaju aktów prawnych, w tym m.in. ustaw, aktów prawa miejscowego w postaci strategii, programów bezpieczeństwa, lokalnych umów i porozumień międzygminnych mających na celu efektywną i skuteczną realizację działań w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa publicznego.

Funkcjonowanie i struktura służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w mieście opierają się na zasadzie rejonizacji, w związku z czym wydaje się oczywiste, że placówki związane z usługami bezpieczeństwa powinny być lokalizowane możliwe najbliżej najbardziej zaludnionych obszarów zabudowy mieszkaniowej oraz w miejscach o wysokim współczynniku zdarzeń wymagających interwencji odpowiednich służb.

Analizowana sieć usług bezpieczeństwa, w odniesieniu do lokalizacji placówek instytucji odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa (Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna), pokrywa dosyć kompleksowo cały obszar Wrocławia.

CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Kwestia bezpieczeństwa publicznego mieszkańców w zakresie prawidłowego i optymalnego funkcjonowania służb i instytucji, czy informowania i instruowania społeczności lokalnej odnośnie do prawidłowej organizacji i realizacji procedur związanych z bezpieczeństwem realizowane są w oparciu o Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2015–2018.

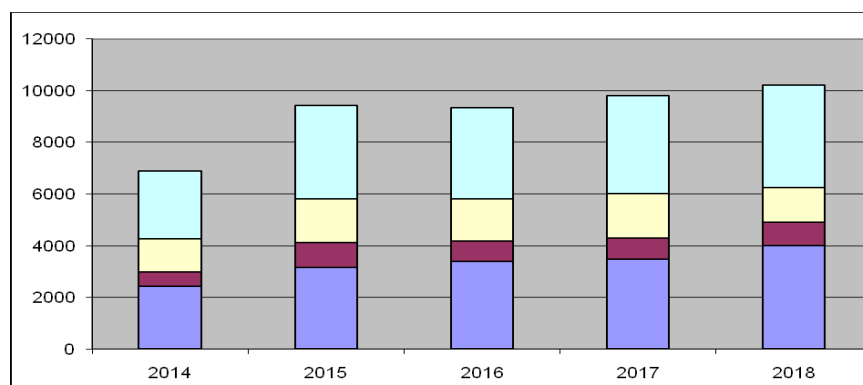
Reagowanie, monitorowanie zagrożeń i prognozowanie rozwoju sytuacji oraz podejmowanie działań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców w 2018 roku	W ramach poniższych zdarzeń, CZK realizowało następujące zadania: przyjmowało zgłoszenia, koordynowało działania służb, inspekcji, straży i jednostek miejskich. 18.01.2018 roku - Orkan Fryderyka, 24.04.2018 roku - rozszczelnienie rurociągu przy ul. Starodworskiej, 28.05.2018 roku - uszkodzenie gazociągu oraz magistrali wodno-kanalizacyjnej przy ul. Zemskiej, 19.06.2018 roku - uszkodzenie Mostu Sikorskiego, 16.12.2018 roku - zdarzenie o znamionach sytuacji kryzysowej, pożar na terenie zakładu gromadzącego śmieci przy ul. Szczecińskiej. W ramach zdarzenia koordynowano działania służb, analizowano zagrożenie dla mieszkańców, poinformowano mieszkańców o zagrożeniu, zwołano Zespół,
--	--

	zabezpieczono posiłki i napoje dla ratowników, wsparto sprzętem ciężkim ratowników,
Opracowywanie i aktualizowanie planów zarządzania kryzysowego	aktualizowano Miejski Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Wrocławia, aktualizowano procedury reagowania kryzysowego,
Realizowanie zadań zespołu zarządzania kryzysowego	opracowywano i przygotowywano materiały, sporządzano protokoły z posiedzeń Zespołu, przygotowano projekt Zarządzenia Prezydenta określający zasady, skład i miejsce pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
Działania prewencyjne w zakresie reagowania na zagrożenia	pozyskano 6 defibrylatorów od Fundacji Ratuj Życie we współpracy z Biurem Zarządzania Projektami Urzędu Miejskiego Wrocławia, które zostały zamontowane w miejscach publicznych: Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu - Centrum Innowacji PRZEJŚCIE, Ogród Zoologiczny we Wrocławiu, Port Lotniczy we Wrocławiu, Wrocławski Tor Wyścigów Konnych Partynice, Młodzieżowe Centrum Sportu we Wrocławiu - Stadion Olimpijski, Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiolowych TRATWA - Fundacja Czasoprzestrzeń,
Realizowanie polityki informacyjnej związanej z wprowadzaniem Stanu klęski żywiołowej oraz sytuacjami nadzwyczajnych zagrożeń	opracowywano i przesyłano do Wydziału Komunikacji Społecznej komunikaty i ostrzeżenia związane z występowaniem niebezpiecznych zjawisk meteorologicznych oraz innych występujących na terenie Wrocławia zagrożeń, prowadzono prace przy tworzeniu „Poradnika Bezpieczeństwa”, zawierającego podstawowe informacje wskazujące jak postępować w sytuacjach zagrożenia, współpracowano z Biurem Ochrony Przyrody i Klimatu przy opracowaniu procedury uruchamiania zadań przewidzianych Planem Działań Krótkoterminowych oraz monitorowanie działań wprowadzonych przez instytucje odpowiedzialne za ich realizację, udzielano informacji, konsultacji z zakresu zarządzania kryzysowego dla uczniów oraz studentów, sprawowano nadzór merytoryczny nad odbywaniem 11 praktyk, prowadzono pokazy dot. funkcjonowania CZK dla uczniów oraz studentów, przeprowadzono w Wojskowym Oddziale Gospodarczym szkolenia dot. wprowadzania procedury realizacji przedsięwzięć w ramach poszczególnych stopni alarmowych Cyberprzestrzeni Rzeczypospolitej Polskiej, uczestniczono wraz z Policją, Państwową Strażą Pożarną, Strażą Miejską oraz Departamentem Edukacji w opracowaniu i wykonywaniu okresowych sprawozdań z realizacji programów „Bezpieczne Ferie 2018”, „Bezpieczne Wakacje 2018” oraz ogólnopolskiej akcji „Wszystkich Świętych 2018”, uczestniczono w 48 posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, uczestniczono w opracowywaniu zasad współdziałania z Zarządem Zieleni Miejskiej oraz Departamentem Zrównoważonego Rozwoju w sprawie poprawy

	<p>bezpieczeństwa Wyspy Słodowej i okolic Nadodrza oraz koordynacji przepływu informacji o wydarzeniach w mieście, uczestniczo w pracach sztabów organizujących – „Wrocławski Nocny Półmaraton”, „Wrocławski Maraton PKO”, uczestniczo w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Bezpieczeństwo Antyterrorystyczne Budynków Użyteczności Publicznej –Zagrożenia i Rekomendacje”,</p>
<p>Współorganizacja oraz udział w treningach i ćwiczeniach</p>	<p>ODRA 2018 - 18-19.09.2018 roku, dwuetapowe (aplikacyjno - sztabowe i praktyczne) ćwiczenia wojewódzkie z zakresu działań powodziowych oraz ratownictwa specjalistycznego z elementem zanieczyszczenia awaryjnego Odry na terenie Wrocławskiego Węzła Wodnego, doskonalące stopień przygotowania służb miejskich, wojewódzkich i mundurowych do przeprowadzenia oraz koordynacji akcji powodziowej we Wrocławiu,</p> <p>KRYZYS 2018 - 24-26.04.2018 roku, ćwiczenie doskonalące zadania służb, inspekcji i straży w zakresie współpracy w sytuacjach kryzysowych,</p> <p>RENEGADE - SAREX - 14-16.11.2018 roku, ćwiczenie doskonalące system wykrywania skażeń i powiadamiania ludności o wykrytych zagrożeniach,</p> <p>ćwiczenie zorganizowane przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej na terenie Terminalu Paliw Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN, ćwiczenie doskonalące współpracę sił krajowego systemu ratowniczo- gaśniczego i podmiotów współdziałających w zakresie działań operacyjno - ratowniczych prowadzonych na terenie zakładów dużego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej zgodnie z wewnętrznym planem operacyjno-ratowniczym,</p> <p>2 treningi Systemu Wczesnego Ostrzegania i Alarmowania (SWOiA) oraz Stałego Dyżuru,</p> <p>trening przeciwdziałania zagrożeniom w cyberprzestrzeni dla funkcjonowania sieci i systemów teleinformatycznych - 27.08.2018 roku,</p>
<p>Sprawy wrocławskiego węzła wodnego i ochrony przeciwpowodziowej</p>	<p>aktualizowano Plan Operacyjny Ochrony Przed Powodzią, współpracowano z Liderami powodziowymi, w tym organizowano szkolenia teoretyczne i praktyczne, zorganizowano rejsy szkoleniowe po Odrze, uczestniczo w konferencjach i sympozjach, prowadzono prace związane z poznaniem i adaptacją nowego Prawa Wodnego,</p> <p>uczestniczo w sprawie przekazania Jazu i przepompowni Małgorzata przez Gminę Wrocław do PGW Wody Polskie, prowadzono korespondencję i interwencje przychodzące do Wydziału w sprawach Wrocławskiego Węzła Wodnego, informowano mieszkańców miasta o wszelkich sprawach dotyczących ochrony przeciwpowodziowej Wrocławia, uczestniczo w spotkaniach dot. zadania „WWW Widawa – przebudowa systemów zabezpieczeń przed powodzią, gm. Czernica, Długołęka, Wisznia Mała i Wrocław”, rozwiązania projektowe dla obwałowań doliny rzeki Widawy w km 21+500 – 30+000 w ramach POPDO,</p> <p>udzielano konsultacji przy opracowaniu „Planów Adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 000 mieszkańców – Etap II Ocena podatności miasta Wrocławia”, uczestniczo w przeglądach wałów przeciwpowodziowych organizowanych przez PGW Wody Polskie,</p>

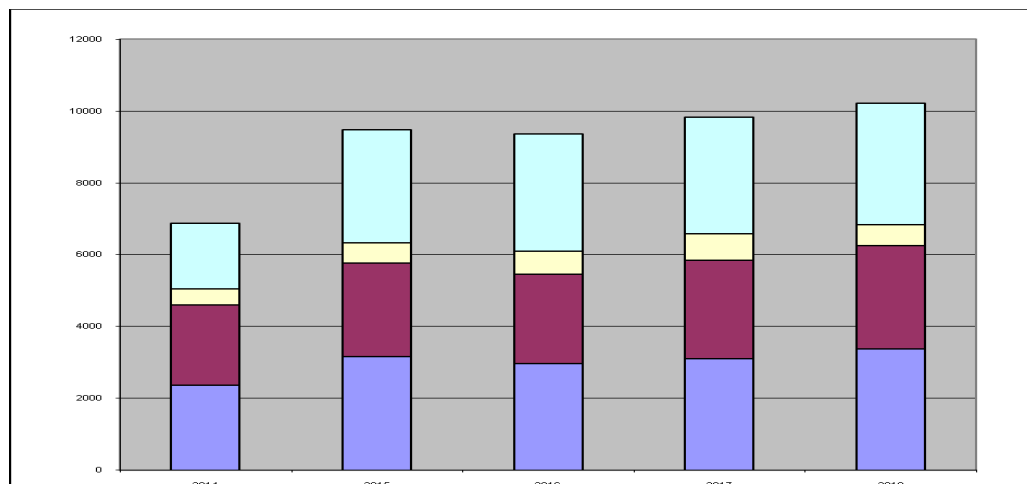
	<p>zaangażowano się w sprawę zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego na odcinku pomiędzy ujściem rzek Ługowiny i Ślęzy, prowadzono prace związane z utrzymaniem i naprawą Systemu Monitorowania WZW, prowadzono okresowe przeglądy Wału Kozanów,</p>
Monitoring wrocławia	<p>uruchomiono czterosektorową stację bazową systemu łączności Monitoringu Prewencyjnego Wrocławia w „Sky Tower”, zmodernizowano systemy radiokomunikacyjne, przygotowano infrastrukturę techniczną umożliwiającą budowę i uruchomienie linii radiowej w kierunku osiedla Leśnica we Wrocławiu, wymieniono 54 kamery monitoringu na nowoczesne kamery cyfrowe wysokiej rozdzielczości, we współpracy z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych UM Wrocławia oraz zarządcą nieruchomości wybudowano instalację monitoringu wizyjnego obejmującą obszar tzw. „Pasażu Niepolda”, zakupiono dedykowane pulpity sterownicze na wyposażenie stanowisk operatorskich w Głównym Centrum Monitoringu zlokalizowanym przy ul. Strzegomskiej 148,</p>
Pozostałe działania	<p>rozbudowano i zmodernizowano stanowiska dyspozytorskie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, wdrożono na stanowiskach dyżurnych CZK program DART – System Wsparcia Dowodzenia, uczestniczono w pracach nad Wrocławskim Certyfikatem Bezpieczeństwa,</p>

Liczba zgłoszeń w zależności od podmiotu zgłaszającego w latach 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
zgłoszenia od służb (112, 999, 998, 997, etc.)	2 442	3 162	3 407	3 501	4 026
zgłoszenia od jednostek miejskich i innych wydziałów UM	564	973	777	804	899
zgłoszenia bezpośrednio od mieszkańców	1 281	1 678	1 627	1 711	1 341
zgłoszenia pozostałe (wewnętrzne, raporty, email, oraz poza kategoriami ujętymi powyżej)	2 613	3 626	3 527	3 799	3 950
łącznie liczba zgłoszeń, (bez dyspozycji lawet)	6 900	9 469	9 348	9 815	10 216

Liczba zgłoszeń w zależności od typu zgłoszenia w latach 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
porządkowe	2349	3158	2951	3094	3364
infrastruktura	2247	2607	2496	2749	2881
mieszkaniowe	437	551	642	735	573
pozostałe	1827	3153	3259	3237	3398
łącznie zgłoszeń	6 900	9 469	9 348	9 815	10 216

PORZĄDKOWE - (śmieci, sprzątanie po kolizjach, dysponowanie firm utylizacyjnych, śliskość na jezdni etc.).

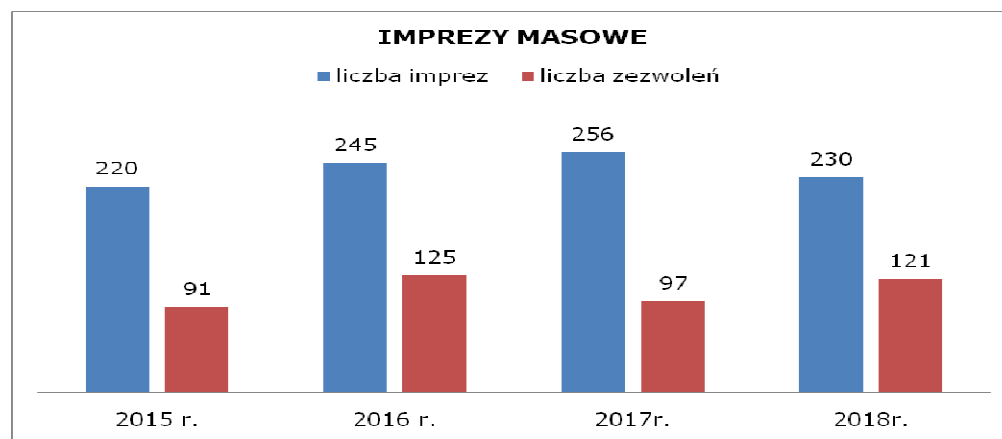
INFRASTRUKTURA - (dot. infrastruktury miejskiej, znaki, przystanki, sygnalizacja świetlna, awarie sieciowe etc.).

MIESZKANIOWE - (dot. lokali mieszkalnych, sprawy lokatorskie - awarie).

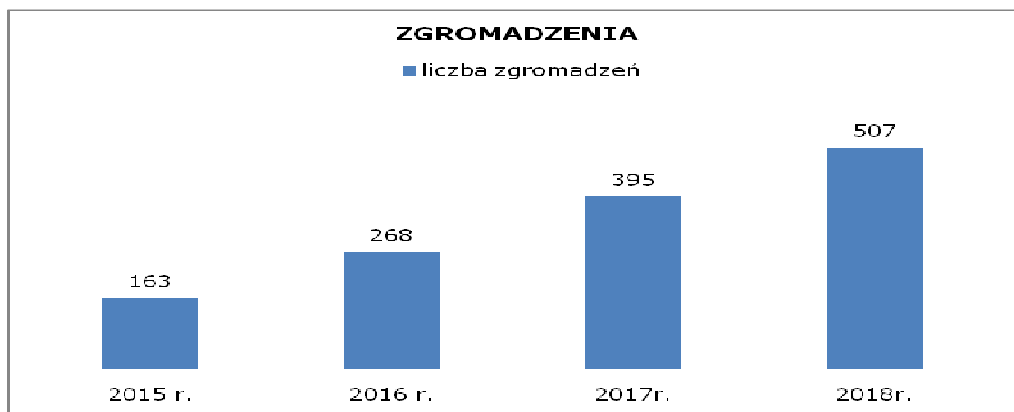
POZOSTAŁE-INNE - (dot. rannych zwierząt, pozostałe zagrożenia, zgony, inf. o zgromadzeniach, informacje wewnętrzne i koordynujące oraz raportowanie).

BEZPIECZEŃSTWO I OBRONNOŚĆ

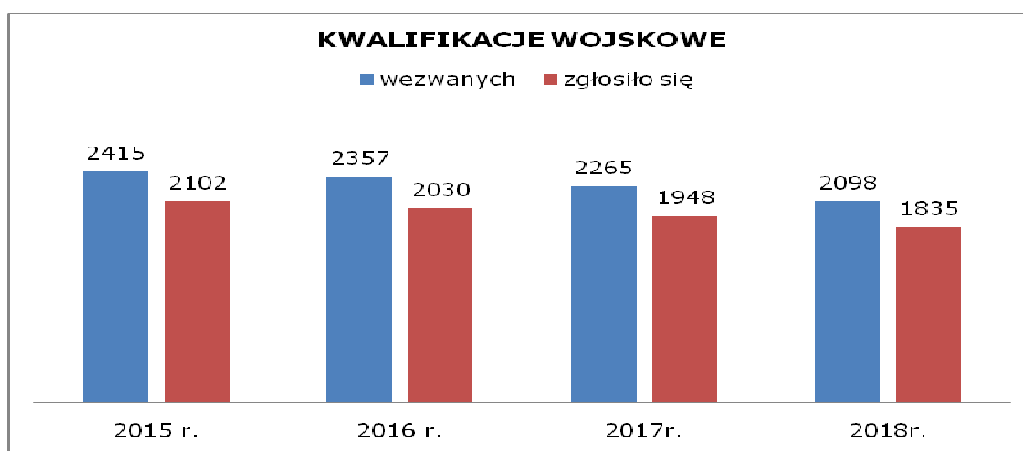
Realizowano ustawę z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych

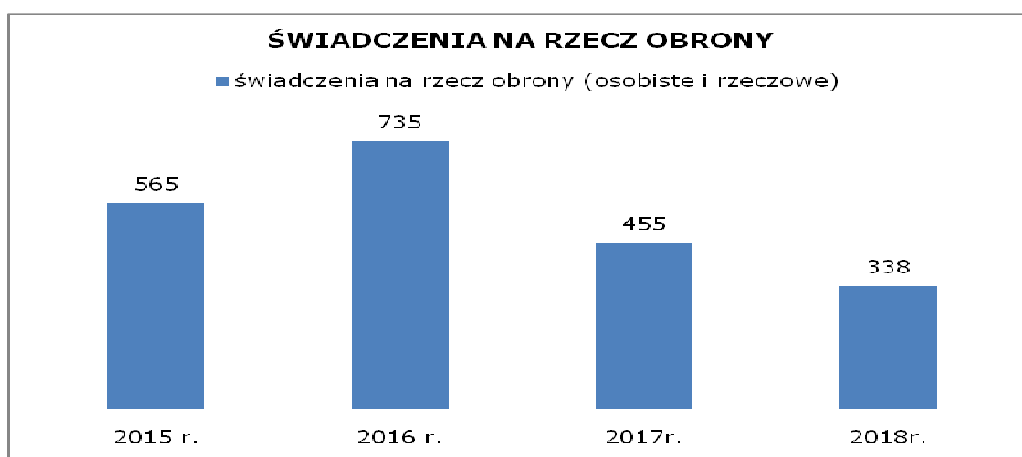
Realizowano ustawę z dnia 24 lipca 2015 roku Prawo o zgromadzeniach

Przygotowano i przeprowadzono kwalifikację wojskową dla miasta Wrocławia

Realizowano na bieżąco zadania związane z nakładaniem świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz Sił Zbrojnych, oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony Państwa.

PROGRAM POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA WE WROCŁAWIU W LATACH 2015-2018

„Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu” funkcjonuje na mocy uchwały Rady Miejskiej Wrocławia. Dzięki niemu Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w kolejnych latach podejmował działania mające istotne znaczenie dla mieszkańców Wrocławia, jak również osób odwiedzających miasto. W szczególności zaś wspierał finansowo programy prewencyjne realizowane przez miejskie służby i instytucje. Przede wszystkim, w ramach współpracy z Komendą Miejską Policji, wdrożono programy

prewencyjne, których celem jest ograniczenie przestępczości wśród nieletnich, organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin ubogich i patologicznych, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa w domu, w szkole, na drodze, zapobieganie patologiom społecznym, ograniczenie drobnych kradzieży w środkach komunikacji miejskiej, instytucjach publicznych, centrach handlowych, lokalach gastronomicznych. Programami tymi są: "Stop kradzieżom", "STOP 24", „Pomagajmy sobie wzajemnie”, „Karta rowerowa”, „Działania profilaktyczne skierowane przeciwko uzależnieniom”, „Bezpieczna droga do szkoły”, "Komisarz Lew", "Wrocławska Bezpieczna Szkoła". Straż Miejska Wrocławia dzięki swoim programom takim jak: "Bezpieczne Osiedle", "Bezpieczna szkoła", "Czyste miasto", "Bezpieczne ferie i wakacje" też wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa w naszym mieście. Również, poprzez wspieranie zadań prewencyjnych i gotowości bojowej Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej oraz wrocławskich Ochotniczych Straży Pożarnych, wzmacniamy jednostki ratownicze stale podejmujące interwencje w terenie.

Wydatkowanych środków finansowych

SŁUŻBY i INSTYTUCJE	2015	2016	2017	2018
KOMENDA MIEJSKA POLICJI	1 222 000	774 276	957 006	842 759
KOMENDA MIEJSKA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ	80 000	180 000	105 000	70 000
STRAŻ MIEJSKA WROCŁAWIA	90 000	110 000	80 000	70 000
OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE	135 000	107 000	130 000	235 605
WROCŁAWSKA BEZPIECZNA SZKOŁA (KMP+SZKOŁY)	40 000	40 000	40 000	50 000
BEZPIECZNIE NAD WODĄ (LETNIE PATROLE NAD WODĄ)	40 000	40 000	40 000	40 000

OBRONA CYWILNA

W ramach obrony cywilnej realizowane są zadania związane z merytorycznym i logistycznym przygotowaniem do działania w momencie zagrożenia bezpieczeństwa. Zasadniczym celem obrony cywilnej jest rozwijanie potencjału struktur obrony cywilnej w oparciu o istniejące zasoby, weryfikacja rzeczywistego stanu przygotowań do realizacji zadań w czasie wojny oraz doskonalenie działań przygotowawczych realizowanych w czasie pokoju.

Regularnie przeprowadzane kontrole (m.in. we wrocławskich firmach i zakładach pracy) wykazały wiele pozytywnych zmian w tym zakresie. Wynikają one ze zrozumienia kwestii dotyczących bezpieczeństwa oraz akceptacji przez pracodawców potrzeb związanych z ochroną ludności. Wiele firm na obszarze miasta tworzy i utrzymuje zakładowe formacje obrony cywilnej, spełniające niezwykle ważną rolę w sytuacjach związanych z różnego rodzaju zagrożeniami.

W ramach Systemu Wykrywania Zagrożeń i Alarmowania oraz Systemu Wczesnego Ostrzegania scentralizowano uruchamianie syren alarmowych. Ogółem w mieście działa 35 syren sterowanych poprzez profesjonalny system łączności TETRA. Są to urządzenia dźwiękowo-foniczne umożliwiające przekazywanie zarówno sygnałów alarmowych dźwiękowych, jak i komunikatów głosowych. W celu utrzymania w stałej gotowości powszechnego systemu o zagrożeniach i stanach kryzysowych dokonuje się bieżącej konserwacji urządzeń. Pracownicy Działu Obrony Cywilnej, ściśle współpracujący z pracownikami Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, systematycznie uczestniczą w ćwiczeniach i treningach systemu ostrzegania i alarmowania.

W obszarze spraw obronnych stale aktualizuje się „Plan Operacyjny Funkcjonowania Wrocławia w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”. W 2018 roku wydano 232 decyzje administracyjne dot. świadczeń osobistych, wynikających z Ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

OCHRONA PRZECIWOŻAROWA

W ramach ochrony przeciwpożarowej w latach 2015 - 2018 realizowano zadania w zakresie:

- ochrony przeciwpożarowej w obiektach własnych,
- kontroli realizacji wydanych zaleceń,
- uczestnictwa w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji w obiektach użyteczności publicznej,
- akcji propagandowych z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- kontroli obszarów leśnych w granicach miasta Wrocławia,
- szkoleń pracowników działu ochrony przeciwpożarowej,
- szkoleń ppoż. w ramach praktyk studenckich i stażu w działach WBZ,
- okresowych analiz stanu ochrony przeciwpożarowej.

Przeprowadzono 227 kontroli w obiektach użyteczności publicznej oraz 12 obszarów leśnych.

Ponadto na terenie 81 obiektów odbyły się konsultacje związane z aktualizacją dokumentacji ppoż. i eksploatacją urządzeń ppoż.

Zakres tematyczny kontroli obejmował zapewnienie przez zarządzających obiektami ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:

przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,

wyposażenie budynku, obiektu budowlanego lub terenu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,

konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,

zapewnienie osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwa i możliwość ewakuacji,

przygotowanie budynku, obiektu budowlanego lub terenu do prowadzenia akcji ratowniczej,

zapoznanie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,

ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 133 zaleceń pokontrolnych.

Uczestniczono 1 467 razy w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji i w obiektach użyteczności publicznej w tym 11 w obiektach Urzędu Miejskiego. Ogółem zgłoszonych zostało 1 826 treningów ewakuacji. Ponadto, uczestniczono w 42 sprawdzeniach warunków ewakuacji w placówkach nie podlegających Urzędowi Miejskiemu Wrocławia.

W ramach akcji prewencyjnej z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla dzieci w latach 2017 i 2018, przekazano materiały typu broszury, kolorowanki, krzyżówki oraz przeprowadzono pogadanki o bezpieczeństwie pożarowym w:

- 24 przedszkolach,
- 3 zespołach szkolno-przedszkolnych,
- 3 żłobkach,
- 2 szkołach podstawowych.

Przeprowadzono 4 szkolenia dla dyrektorów i kierowników prowadzących sprawy administracyjne w placówkach oświatowych z zakresu bezpieczeństwa pożarowego oraz 2 szkolenia dla administratorów UM Wrocławia.

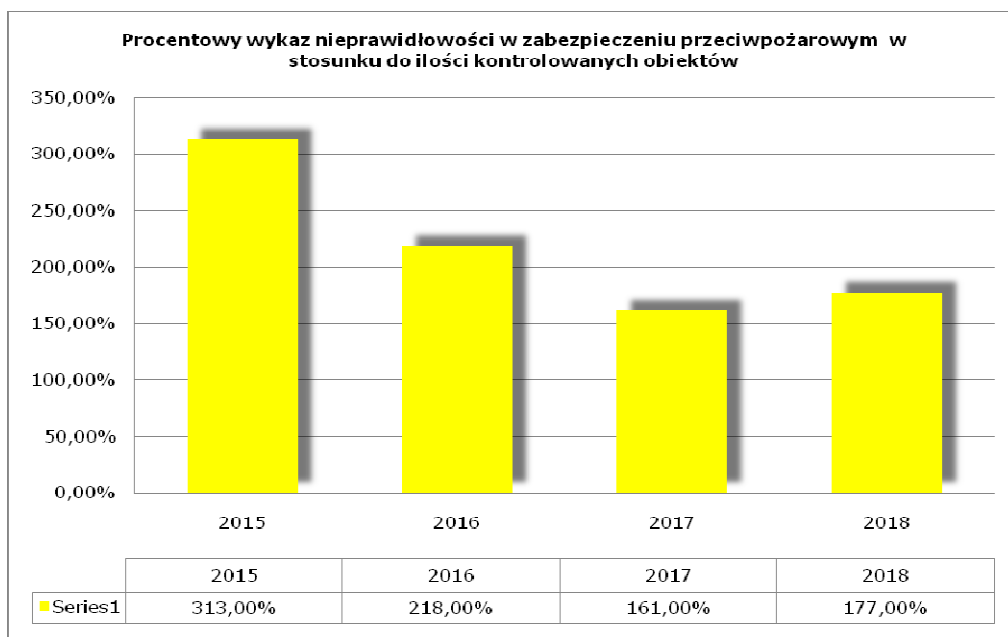
W kontrolowanych obiektach gminy Wrocław systematycznie następuje poprawa zabezpieczenia przeciwpożarowego, świadczy o tym zmniejszenie odnotowanych usterek w stosunku do ilości kontroli przeprowadzonych w poszczególnych latach – przedstawiono na wykresie.

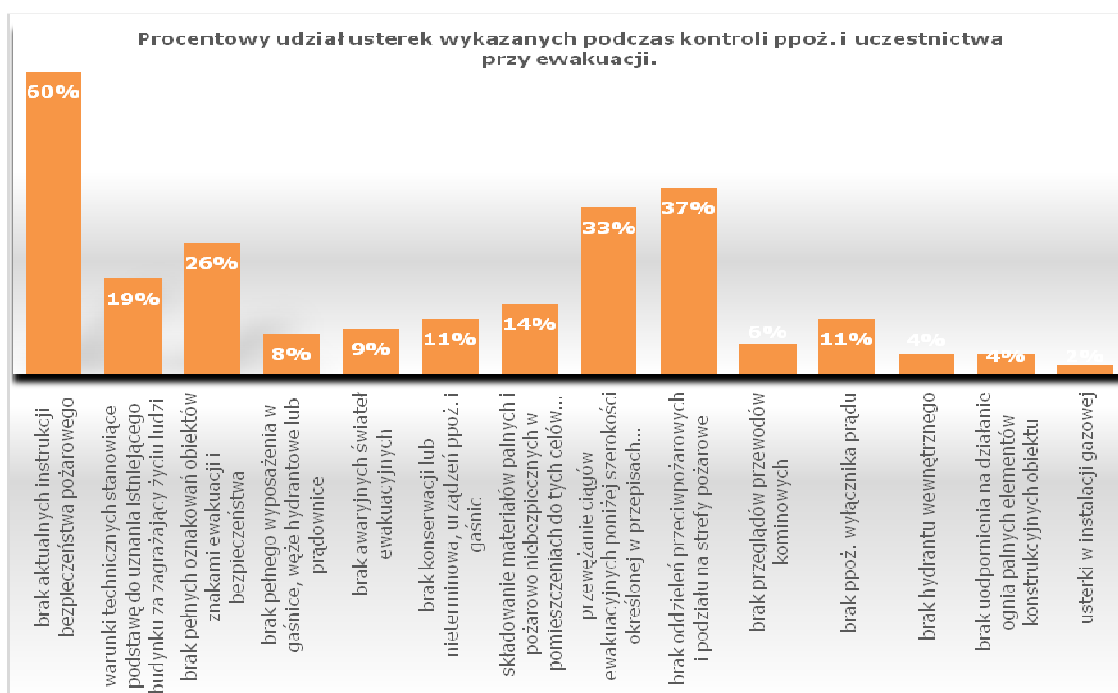
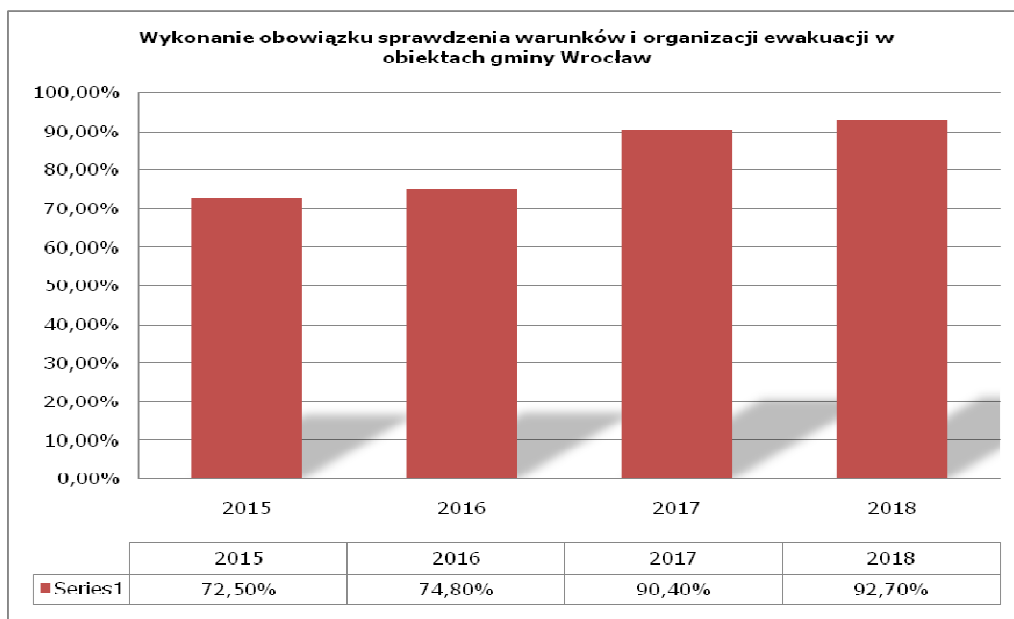
Systematycznie następuje wzrost realizacji obowiązku praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji – przedstawiono na wykresie. Do zarządzających obiektami, gdzie tych zadań się nie realizuje (ok. 2%), zostały wysłane stosowne pisma.

Analiza przysłanych od zarządzających obiektami odpowiedzi na zalecenia pokontrolne (wykaz nieprawidłowości – przedstawiono na wykresie.) wykazuje, że w ok. 95% usunięto nieprawidłowości dotyczące porządkowego zabezpieczenia ppoż., a w sprawach wymagających nakładów inwestycyjnych, dyrektorzy zwracali się do jednostek nadrzędnych o zaplanowanie środków na poprawę ochrony ppoż. Trudności w realizacji zabezpieczenia ppoż. dotyczą przede wszystkim:

- wykonania oddzieleń ppoż., podziału na strefy pożarowe,
- wyposażenia klatek schodowych w urządzenia służące do zapobiegania zadymienia lub usuwania dymu,
- instalacji awaryjnych świateł ewakuacyjnych,
- instalacji sieci hydrantowej,
- instalacji przeciwpożarowych wyłączników prądu,
- uodpornienia więźby dachowej na działanie ognia.

W 2018 roku poza planem kontroli, przeprowadzono 19 wizji lokalnych wraz z wydaniem oceny prawidłowości zabezpieczenia przeciwpożarowego w lokalach ogrzewanych gazem z butli, a niewyposażonych w czujki sygnalizujące niedopuszczalny poziom stężenia gazu.

ZADANIA W ZAKRESIE USUWANIA I PRZECHOWYWANIE POJAZDÓW USUWANYCH Z DRÓG WROCŁAWIA NA PODSTAWIE PRZEPISÓW USTAWY PRAWO O RUCHU DROGOWYM

Corocznie przygotowujemy projekt uchwały w sprawie opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów usuwanych z dróg Wrocławia na podstawie przepisów ustawy prawo o ruchu drogowym.

Zapewniono działanie przedsiębiorcy w zakresie usuwania z dróg pojazdów zagrażających bezpieczeństwu (art. 130a) i długotrwale nieużytkowanych (art. 50a) oraz ich przechowywania.

Rok	2015	2016	2017	2018
Ilość usuniętych pojazdów (art. 130a)	118	247	297	372
Ilość usuniętych pojazdów (art. 50a)	2 928	3 144	2 853	3 892
RAZEM	3 046	3 391	3 152	4 264

Pojazdy przejęte na własność przez Gminę Wrocław na podstawie postanowienia o przepadku pojazdu (art. 130a) i z mocy prawa (art. 50a)

Rok	2015	2016	2017	2018
Postanowienie Sądu o przepadku pojazdu	46	59	69	87
Przepadek z mocy prawa	83	129	251	289
RAZEM	129	188	320	376

Na bieżąco prowadzone są postępowania administracyjne w sprawie ustalenia kosztów usunięcia i przechowywania pojazdów usuwanych z dróg na podstawie art. 130a i nieodbieranych przez właścicieli.

Rok	2015	2016	2017	2018
Ilość ostatecznych decyzji	22	32	23	50
Kwota kosztów wynikająca z decyzji	43 397,94	50 211,36	20 048,29	80 466,59

Wydatki i przychody związane z usuwaniem pojazdów z dróg ponoszone przez Urząd Miejski Wrocławia

Rok	2015	2016	2017	2018
Wydatki (PLN)				
Usuwanie i przechowywanie pojazdów	663 512,38	1 068 450,31	1 412 259,31	1 905 261,73
Wycena pojazdów	15 202,80	62 760,60	40 306,60	533,00
Przychody (PLN)				
Usuwanie i przechowywanie pojazdów	1 429 772	1 769 979	1 608 216	1 929 609
Demontaż pojazdów	23 454,05	30 082,05	88 950	83 000
Dotacja z NFOŚiGW za pojazdy przekazane do demontażu	588 000	258 000	102 000	167 500

Powyższe dane pokazują, że w ostatnich latach wzrasta liczba usuwanych z dróg pojazdów, zarówno tych długotrwale nieużytkowanych (art. 50a) oraz usuwanych w wyniku popełnienia wykroczeń i przestępstw (art. 130a). Wzrasta również liczba pojazdów nieodbieranych przez właścicieli. Wszystko to powoduje wzrost wydatków po stronie Gminy Wrocław.

Współpraca oraz koordynacja działań samorządu w zakresie bezpieczeństwa stanowi wsparcie dla działań Policji i innych służb odpowiedzialnych za działania na rzecz porządku publicznego. Konieczne jest zatem wprowadzenie i utrzymywanie rozwiązań i mechanizmów mających na celu utrzymywanie stałej współpracy Policji, administracji

samorządowej, organizacji społecznych. Jednym z narzędzi służących koordynacji oraz współpracy ze służbami porządkowymi w 2018 roku była Komisja Praworządności i Bezpieczeństwa Rady Miejskiej Wrocławia. Komisja poza stałą współpracą ze służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w mieście koncentrowała również swoje działania na stałym monitorowaniu stanu bezpieczeństwa w mieście, poprawie bezpieczeństwa na wrocławskich osiedlach i szkołach czy bezpieczeństwie w ruchu drogowym.

Komenda Miejska Policji

Do podstawowych zadań Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu należy ochrona życia, zdrowia, mienia, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, zapewnienie spokoju w miejscach publicznych, również tych szczególnie tych najbardziej zagrożonych, inicjowanie oraz organizowanie działań, których celem jest zapobieganie przestępstwom, wykroczeniom oraz zjawiskom kryminogennym, wykrywanie przestępstw i wykroczeń, ściganie ich sprawców, kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych.

W 2018 roku we Wrocławiu stwierdzono 19 579 przestępstw. W stosunku do roku ubiegłego ogółem w siedmiu tzw. podstawowych kategoriach przestępstw, tych najbardziej uciążliwych, zanotowano spadek w ilości zdarzeń o ponad 1000. Wartość stwierdzonych przestępstw ogółem dla województwa dolnośląskiego roku 2018 wynosi 74726. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem we Wrocławiu wynosi 43,00% natomiast wskaźnik wykrywalności dla województwa dolnośląskiego wynosi 65,4.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Wrocławia najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 15900 (wykrywalność 38%) oraz przeciwko mieniu - 13309 (wykrywalność 23,4 %). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 2562 (52,3%), drogowe - 780 (97,2%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 306 (60,5%).

Komisariaty Policji podległe Komendzie Miejskiej Policji we Wrocławiu

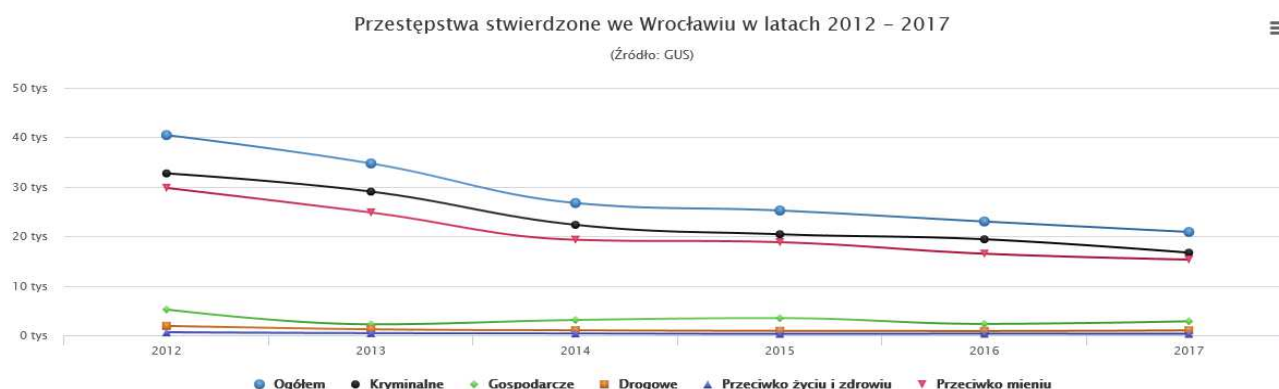
- Komisariat Policji Wrocław-Stare Miasto
- Komisariat Policji Wrocław-Śródmieście
- Komisariat Policji Wrocław-Ołbin
- Komisariat Policji Wrocław-Krzyki
- Komisariat Policji Wrocław-Rakowiec
- Komisariat Policji Wrocław-Grabiszyn
- Komisariat Policji Wrocław-Fabryczna
- Komisariat Policji Wrocław-Psie Pole
- Komisariat Policji Wrocław-Leśnica
- Komisariat Policji Wrocław-Osiedle
- Komisariat Policji w Długołęce
- Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich
- Komisariat Policji w Siechnicach
- Komisariat Policji w Sobótce

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych i wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w okresie I-XII 2018 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych	Województwo = 100	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w %
O G Ó Ł E M	19579	26,2	43,0
o charakterze kryminalnym	15900	29,7	38,0
w tym kradzież z	2275	22,7	13,4

włamaniem			
o charakterze gospodarczym	2562	20,8	52,3
przestępstwa drogowe	780	13,8	97,2
przestępstwa przeciwko:			
życiu i zdrowiu	306	23,0	60,5
mieniu	13309	32,6	23,4

Źródło: dane GUS

Źródło: www.polskawliczbach.pl

Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w okresie I–XII 2018 roku

Ogółem	W tym przestępstwa			Z liczby ogółem	
	o charakterze kryminalnym	o charakterze gospodarczym	drogowe	przeciwko życiu i zdrowiu	przeciwko mieniu
w %					
43,0	38,0	52,3	97,2	60,5	23,4

Źródło: dane GUS

W ostatnich latach na terenie Wrocławia, daje się zauważyć spadek liczby popełnianych przestępstw, w tym zwłaszcza przestępstw kryminalnych (zabójstwa, rozboje z bronią lub niebezpiecznym narzędziem), jak również mniejszych wykroczeń, zakłócających poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Wrocławia, typu kradzieże czy uszkodzenia mienia. Spada również liczba przestępstw o charakterze gospodarczym. Towarzyszy temu stosunkowo duża wykrywalność sprawców popełnianych przestępstw

Zdarzenia drogowe i ofiary wypadków w okresie I–XII 2018 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych	Województwo = 100
Z D A R Z E N I A O G Ó Ł E M	12199	28,9
Wypadki	598	27,8
Kolizje	11601	28,9

O FIARY WYPADKÓW	717	24,9
Zabici	21	10,3
Ranni	696	26,0

Źródło: dane GUS

Według wstępnych danych Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu w 2018 roku na terenie województwa

dolnośląskiego odnotowano 43,7 tys. zdarzeń drogowych (czyli wypadków drogowych i kolizji razem), tj. o 2,2 tys. więcej niż w 2016 roku (wzrost o 5,3%).

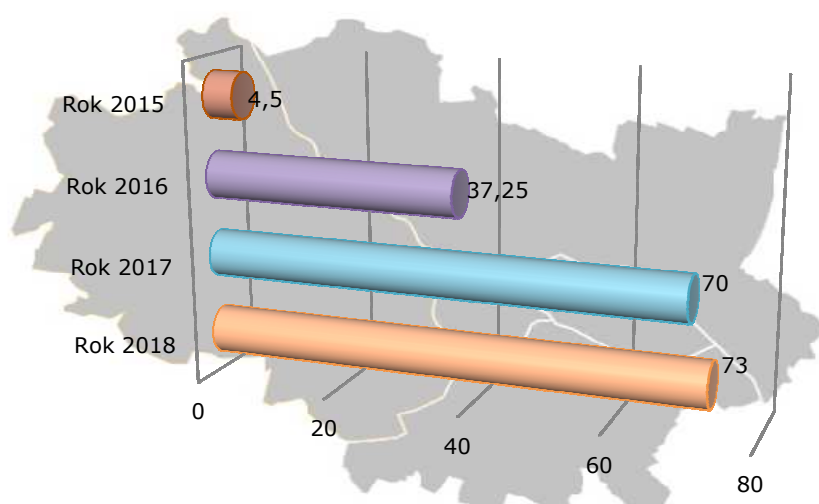
STRAŻ MIEJSKA WROCŁAWIA

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

W roku 2018 Straż Miejska Wrocławia wykonywała zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego oraz inne czynności i zadania określone przez Prezydenta Wrocławia. Równocześnie realizowała interwencje wynikające z bieżących potrzeb mieszkańców Wrocławia. Celem działań wrocławskiej straży jest zapewnienie oraz utrzymanie ładu i porządku publicznego na terenie miasta. W tym zakresie kontynuowano współpracę z wydziałami Urzędu Miejskiego, Radami Osiedli administracjami mieszkaniowymi, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami państwowymi, w szczególności z Policją.

Planowana liczba osób zatrudnionych w Straży Miejskiej Wrocławia na koniec roku 2018, miała wynosić 363 osoby – w tej liczbie miało być 320 strażników i 43 osoby wsparcia, cywilno-administracyjne. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku służbę pełniło 247 strażników miejskich, na plan 320 etatów strażniczych. Rok 2018 wrocławska straż zakończyła wakatem w liczbie 73 nieobsadzonych strażniczych miejsc pracy, co stanowi 20,1 % stanu kadrowego jednostki. Pomimo trwających naborów na wolne miejsca, nie było chętnych do pracy. Wydaje się, że jedynym sposobem na zachęcenie osób do podjęcia pracy w tej formacji może być podniesienie wynagrodzenia oraz poprawa perspektyw związanych z pracą i jej rozwojem.

Liczba wakatów w latach 2015–2018

W Straży Miejskiej Wrocławia, w roku 2018 zatrudnionych było 122 kobiety, co stanowi 41,8 % zatrudnienia oraz 170 mężczyzn, co stanowi 58,2 % zatrudnienia.

Liczba zatrudnionych kobiet i mężczyzn w latach 2015–2018

Opis	2015	2016	2017	2018
Kobiety	148	139	124	122
Mężczyźni	203	189	172	170

W 2018 roku przyjęto 83 553 zgłoszenia interwencyjne, o 32,8% mniej niż w 2017 roku oraz zarejestrowano 25 437 pism (wniosków i zgłoszeń interwencyjnych), o 8,8% więcej niż w 2017 roku.

Liczba wpływających pism i zgłoszeń w latach 2015–2018

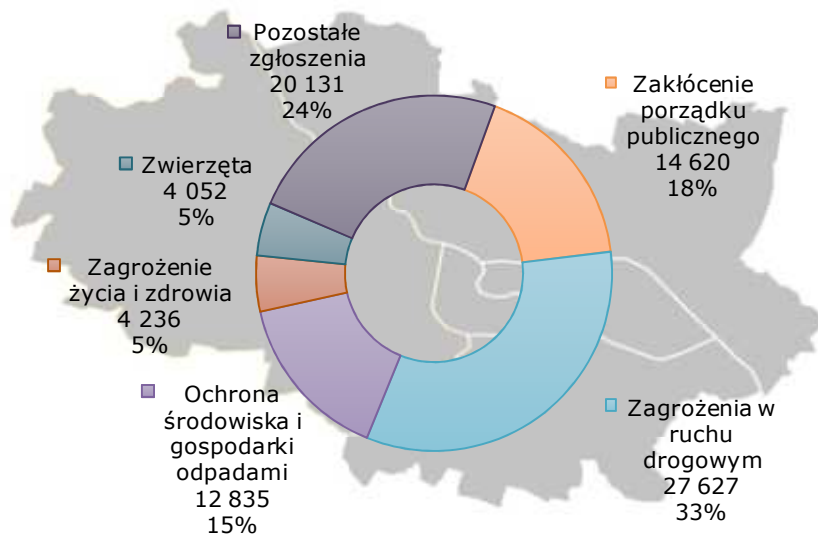
Opis	2015	2016	2017	2018
Zgłoszenia interwencyjne	141 123	127 922	124 244	83 553
Zarejestrowane pisma	21 916	14 910	23 373	25 437

Kategorie i liczba zgłoszeń interwencyjnych w latach 2015–2018

Opis	2015	2016	2017	2018
Zakłócenie porządku publicznego	9 399	24 101	24 633	14 620
Zagrożenia w ruchu drogowym	22 924	46 233	48 308	27 627
Ochrona środowiska i gospodarki odpadami	-	22 212	15 955	12 835
Zagrożenie życia i zdrowia	8 084	9 071	6 631	4 236
Zwierzęta	-	6 773	4 376	4 052
Pozostałe zgłoszenia	7 747	19 516	24 298	20 131

Zgłaszane problemy przez społeczność wrocławską odzwierciedlają strukturę przyjmowanych zgłoszeń i podejmowanych interwencji. Największą ilość zgłoszeń tj. 27 627, odnotowano w 2018 roku, w kategorii bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Struktura wpływających zgłoszeń w 2018 roku

Strażnicy reagują na zgłoszenia i prowadzą własne działania, szczególnie w miejscach, w których kierowcy nagminnie łamią przepisy ruchu drogowego. Najczęściej popełnianymi wykroczeniami przez nieodpowiedzialnych kierowców, są sytuacje,

w których pozostawiają pojazdy na chodnikach, w sposób blokujący przejście pieszym, na przejściach dla pieszych i drogach dla rowerów, na miejscach dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w miejscach obowiązywania znaków drogowych zabraniających postępu i zatrzymywania się, blokowanie jezdni i wstrzymywanie ruchu tramwajom, utrudnianie przejazdu autobusom komunikacji miejskiej, czy też parkowanie w obrębie i na skrzyżowaniach.

Najskuteczniejszą prewencją w większości przypadków jest nieuchronność kary, dlatego podejmowano czynności bezpośrednio widoczne i zdecydowane. Nakładano grzywnę w postaci mandatów karnych, stosowano pouczenia i inne środki wychowawcze, zakładano urządzenia blokujące koła pojazdów, wydawano dyspozycje usunięcia pojazdów na koszt właściciela w określonych przypadkach przewidzianych przepisami ruchu drogowego, czy też wystawiano wezwania dla kierowców. To narzędzia, które służą nie tylko do ograniczenia zagrożenia i egzekwowania zasad, ale mają także zniechęcać naśladowców praktyki naruszania przepisów bezpieczeństwa i porządku w komunikacji.

Liczba unieruchomionych oraz usuniętych pojazdów w latach 2015–2018

Opis		2015	2016	2017	2018
Pojazdy unieruchomione przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół		13 570	11 537	7 686	5 934
Wydane dyspozycje usunięcia pojazdów, ogółem:		2 170	2 628	2 657	3 947
w tym:	Pojazdy usunięte na podstawie art. 50a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym (wraki)	119	245	299	372
	Pojazdy usunięte na podstawie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym (nieprawidłowo zaparkowane)	2 053	2 383	2 358	3 518
Pojazdy usunięte na podstawie przepisów ustawy o odpadach (wraki)		-	44	71	57

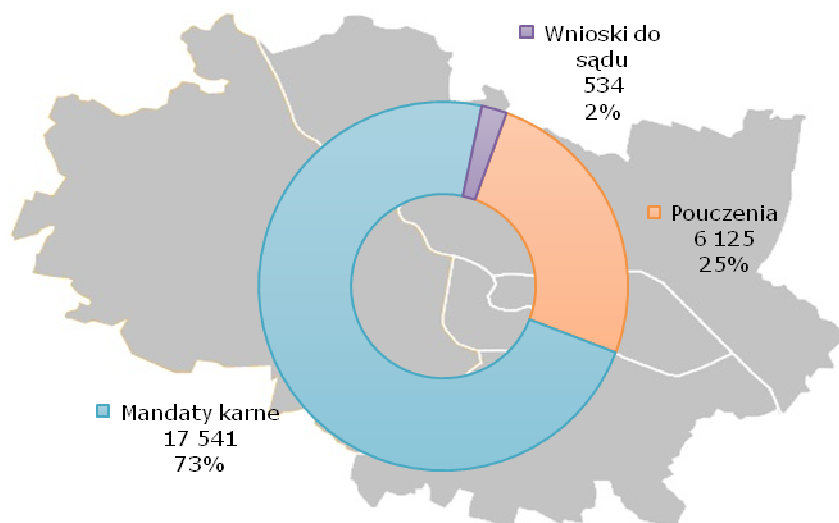
Funkcjonariusze straży miejskiej są uprawnieni do stosowania pouczeń, zwracania uwagi, ostrzegania lub stosowania innego środka oddziaływania wychowawczego, nakładania grzywnien w formie mandatów karnych oraz kierowania wniosków do sądu w związku z ujawnionymi wykroczeniami.

Liczba i rodzaj sankcji zastosowanych wobec sprawców wykroczeń w latach 2015–2018

Opis		2015	2016	2017	2018
Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)		4 767	5 376	4 200	6 125
Mandaty karne	Ilość	37 749	22 628	14 598	17 541
	kwota w zł.	4 730 910,00	2 511 929,97	1 666 466,88	1 970 023,00
Wnioski do sądu		3 921	1 058	621	534

W 2018 roku najczęściej stosowanym rodzajem sankcji w stosunku do sprawców wykroczeń były mandaty karne, ich liczba wzrosła o 20,2 % do 2017 roku. Wzrosła również liczba pouczeń o 45,8 %. Natomiast w liczbie kierowanych wniosków do sądu odnotowano spadek o 14 %. Kwota nałożonych mandatów karnych w 2018 roku wzrosła o 18,2 %, tj. z 1 666 466,88 PLN w 2017 roku, do 1 970 023 PLN.

Struktura zastosowanych sankcji wobec sprawców wykroczeń w 2018 roku

Liczba ujawnionych wykroczeń z wybranych kategorii w latach 2015–2018

Rodzaj wykroczeń	2015	2016	2017	2018
Ustawa kodeks wykroczeń – przeciwko:				
porządkowi i spokojowi publicznemu	2 921	2 564	1 985	1 602
bezpieczeństwu osób i mienia	264	142	69	64
bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	39 966	23 153	15 560	19 548
urządzeniom użytku publicznego	663	1 382	901	1 001
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	987	775	422	572
Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	499	146	44	19
Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	257	261	108	185
Ustawa o odpadach	367	223	277	208
Ustawa - Prawo o miarach	79	103	99	110
Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	387	589	653	924

Wrocławska straż miejska prowadziła w 2018 roku działania na terenie wrocławskich osiedli, które są odpowiedzią na zgłoszenia społeczności lokalnej oraz wynikiem analizy występowania problemów i zagrożeń. Służbę realizowali Strażnicy Osiedli, patrole interwencyjne oraz Eko Patrol.

Liczba służb patrolowych wykonanych na osiedlach w 2018 roku

Strażnik Osiedla	Eko Patrol	Patrole interwencyjne
4 198	11 104	76 451

Priorytetem była współpraca z przedstawicielami Rad Osiedli, spółdzielni mieszkaniowych oraz z mieszkańcami zaangażowanymi społecznie, w rozwiązywaniu problemów ważnych

dla mieszkańców. Ścisła współpraca mieszkańców i straży miejskiej pozwala na posiadanie wiedzy na temat występujących zagrożeń na danym terenie – osiedlu, co umożliwia kierowanie patroli w rejony wymagające większego nadzoru.

Liczba interwencji i ujawnionych wykroczeń w 2018 roku na wrocławskich osiedlach

Skala procentowa ujawnionych wykroczeń w stosunku do liczby podjętych interwencji w 2018 roku

Liczba działań podjętych w 2018 roku w związku z zagrożeniem życia i zdrowia

Rodzaj	2018
Osoby wymagające pomocy i osoby bezdomne	3 108
Osoby doprowadzone do izby wytrzeźwień, miejsca zamieszkania	825

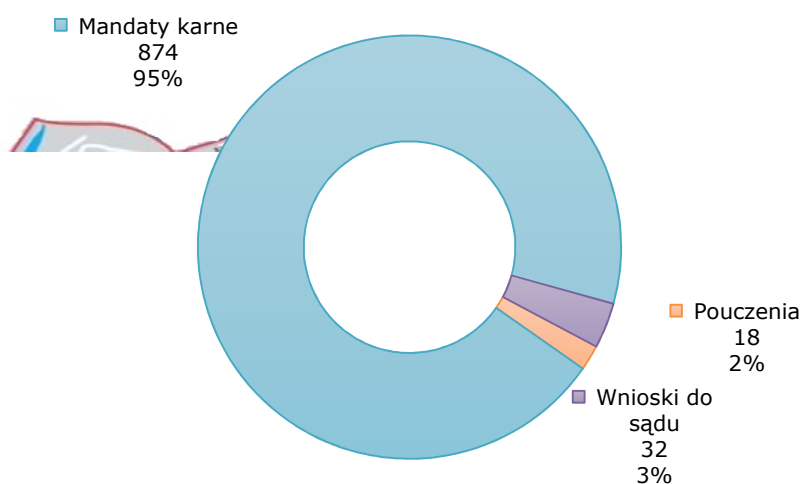
Straż Miejska Wrocławia w 2018 roku kontynuowała działania związane z egzekwowaniem przestrzegania zapisów uchwały o powołaniu parku kulturowego „Stare Miasto” na terenie miasta. Przeprowadziła 1 671 kontroli w wyniku, których ujawniono 924 wykroczenia związane z nieprzestrzeganiem prawa miejscowego.

Liczba przeprowadzonych kontroli i rodzaj sankcji stosowanych wobec sprawców wykroczeń nieprzestrzegających uchwały w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stare Miasto” w latach 2015–2018

Opis	2015	2016	2017	2018
Kontroli	487	589	653	1 671
Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)	9	54	88	18

Mandaty karne	ilość	366	472	553	874
	kwota w zł.	57 700	48 575	84 660	120 773
Wnioski do sądu		5	11	0	32

Struktura sankcji zastosowanych wobec sprawców wykroczeń w 2018 roku w zakresie nieprzestrzegania uchwały w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stare Miasto”

Ważnym elementem działalności Straży Miejskiej Wrocławia jest działalność profilaktyczno-edukacyjna. Programy edukacyjne adresowane są przede wszystkim dla dzieci i młodzieży szkolnej, a proponowane tematy zajęć są odpowiedzią na oczekiwania nauczycieli i rodziców. W roku 2018 przeprowadzono 1 735 godzin zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 40 871 uczestników.

Liczba uczestników oraz przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w 2018 roku

Program	2017		2018	
	ilość godzin	ilość uczestników	ilość godzin	ilość uczestników
BEZPIECZNA SZKOŁA I DOM	64	1 010	119	2 001
WYCHOWANIE KOMUNIKACYJNE BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY	188	4 370	246	5 306
ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA NIELETNICH	208	5 379	224	4 679
WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIA	235	6 770	346	7 647
BEZPIECZNY WYPOCZYNEK	137	3 343	106	3 942
BEZPIECZNE OSIEDLE / EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA	665	14 116	506	13 538
CZYSTE MIASTO / EKO MIASTO	111	4 079	106	2 158
WROCŁAW NASZE MIASTO	83	1 100	82	1 600
Ogółem:	1 691	40 167	1735	40 871

Roczne sprawozdania z działalności Staży Miejskiej Wrocławia znajduje się na stronie internetowej: <http://bip.strazmiejska.wroclaw.pl/>.

KOMENDA MIEJSKA PAŃSTWOWEJ STAŻY POŻARNEJ

Jednostki ratowniczo-gaśnicze

Komenda Miejska PSP we Wrocławiu zakresem działań obejmuje obszar miasta Wrocławia i powiatu wrocławskiego. Na terenie miasta Wrocławia działa osiem Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych oraz jedna na terenie powiatu wrocławskiego w Kątach Wrocławskich.

Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP nr 1, ul. Teatralna 16-20. Strażacy mają do dyspozycji 3 samochody gaśnicze, 3 samochody specjalne i samochody operacyjne. Specjalność jednostki to ratownictwo wodno-nurkowe.

Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP nr 2, ul. Gdańska 11. Strażacy mają do dyspozycji 3 samochody gaśnicze, 2 samochody specjalne i 1 samochód operacyjny.

Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP nr 3, ul. Krakowska 40/42. Strażacy mają do dyspozycji 3 samochody gaśnicze, 6 samochodów specjalnych i 1 samochód operacyjny. Specjalność jednostki to Ratownictwo chemiczno – ekologiczne.

Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP nr 4, ul. Grabiszyńska 259. Strażacy mają do dyspozycji 5 samochodów gaśniczych, 4 samochody specjalne oraz 1 samochód operacyjny. Specjalność jednostki to Ratownictwo techniczne.

Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP nr 5, ul. Kasprowicza 68. Strażacy mają do dyspozycji 2 samochody gaśnicze, 4 samochody specjalne i 2 samochody operacyjne. Specjalność jednostki Ratownictwo poszukiwawcze.

Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP nr 6 w Kątach Wrocławskich, ul. T. Kościuszki 17, Kąty Wrocławskie. Strażacy z JRG 6 mają do dyspozycji 3 samochody gaśnicze i 1 samochód operacyjny.

Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP nr 7, ul. Kosmonautów 274. Strażacy mają do ich dyspozycji 4 samochody gaśnicze, 4 samochody specjalne i 1 samochód operacyjny.

Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP nr 8, ul. Ołbińska 21. Strażacy mają do dyspozycji 2 samochody gaśnicze, 4 samochody specjalne i 1 samochód operacyjny.- Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP nr 9, ul. Borowska 138. Strażacy mają do dyspozycji 2 samochody gaśnicze, 2 samochody specjalne i 1 samochód operacyjny. Specjalność jednostki to Ratownictwo wysokościowe.

W roku 2018 odnotowano w sumie 8548 interwencji, w tym:

Interwencje jednostek państwowej straży pożarnej w okresie i-xii 2018 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych	Województwo = 100
O G Ó Ł E M	8548	18,5
pożary	2419	13,2
małe	2374	13,5
średnie	35	4,6
duże i bardzo duże	10	13,3
miejscowe zagrożenia	4674	19,6
fałszywe alarmy	1455	37,4

Źródło: na podstawie danych GUS

Łączna liczba interwencji PSP we Wrocławiu obejmująca łącznie pożary, miejscowe zagrożenia oraz alarmy fałszywe w roku 2018 wyniosła 8548 w porównaniu do roku 2017, kiedy to łączna liczba interwencji wyniosła 8851, zmniejszyła się o 303 zdarzenia.

Pożary według miejsca powstania w okresie I-XII 2018 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych	Województwo = 100
O G Ó Ł E M	2419	13,2
Obiekty:		
mieszkalne	595	16,6
użyteczności publicznej	63	32,0
magazynowe	21	15,9
produkcyjne	20	8,9
Środki transportu	172	16,2
Uprawy	93	2,3
Inne (garaże, śmietniki, trawy, lasy itp.)	1455	16,0

Źródło: na podstawie danych GUS

Pożary według przyczyny powstania w okresie I-XII 2018 roku

wyszczególnienie	w liczbach bezwzględnych	województwo = 100
O G Ó Ł E M	2419	13,2
w tym:		
Nieostrożność osób dorosłych	609	11,9
Nieostrożność nieletnich	16	11,3
Wady urządzeń i instalacji elektrycznych i ogrzewczych oraz nieprawidłowa ich eksploatacja	153	6,8
Wady i nieprawidłowa eksploatacja środków transportu	73	15,4
Podpalenia umyślne	169	2,6

Źródło: na podstawie danych GUS

W 2018 roku Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu zarejestrowała, w we Wrocławiu, 2419 pożarów w stosunku do roku 2017 kiedy to odnotowano 2015. Z ogólnej liczby pożarów ponad 90% zaliczono do pożarów małych (o powierzchni obiektów do 70 m²,). Najczęściej pożary dotyczyły garaży, śmietników, traw itp. (1455 pożarów wobec 1129 w poprzednim roku), obiektów mieszkalnych (595 wobec 687 w 2017 roku) i środków transportu (172 wobec 149 w 2017 roku). Z ogólnej liczby pożarów w 2018 roku 609 spowodowanych było nieostrożnością osób dorosłych, a 169 – podpaleniem umyślnym

Realizowane przez samorząd Wrocławia oraz poszczególne służby działania w aspekcie bezpieczeństwa mieszkańców Wrocławia mają charakter kompleksowy, integrując funkcjonowanie poszczególnych instytucji w spójne i skoordynowane procedury zarówno w zakresie interwencyjnym – prewencyjnym jak i profilaktycznym. Tak realizowane działania w dużej mierze przyczyniają się do zwiększenia stopnia poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Duże znaczenie odgrywa tu Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2015 – 2018 tworząc odpowiednie warunki i podstawy dla zorganizowanego i zintegrowanego współdziałania z władzami samorządowymi poszczególnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne.

Usuwanie wraków pojazdów

Wspólnie ze Strażą Miejską Wrocławia kontynuowano rozpoczęte w 2016 roku działania mające na celu usunięcie pojazdów nieużytkowanych pozostawionych na terenie Wrocławia poza pasem ruchu drogowego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach.

Łącznie w 2018 roku podjęto działania w sprawie 182 pojazdów, mające na celu uznanie ich za wraki (odpady). 94 pojazdy zostały usunięte w wyniku prowadzonych działań, a w sprawie 28 pojazdów prowadzone są w dalszym ciągu czynności wyjaśniające. W sprawie 4 pojazdów wysłano do właścicieli/zarządców nieruchomości pisma dotyczące procedury usuwania wraków pojazdów, a 16 spraw przekazano do Straży Miejskiej Wrocławia. W przypadku 40 pojazdów stwierdzono brak podstaw do podjęcia działań mających na celu zakwalifikowanie pojazdów jako odpady i ich usunięcie.

XXI. SPORT REKREACJA I TURYSTYKA

Wsparcie i rozwój sportu wśród dzieci i młodzieży kreuje pozytywne wzorce społeczne i zdrowotne, które raz zakorzenione towarzyszą mieszkańcom w późniejszych etapach życia.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę rosnące zainteresowanie i osiągnięcia poszczególnych klubów czy zawodników, systematycznie zwiększane się nakłady finansowe na powyższe programy. Konkretnie i docelowe wyniki są mierzalne i ich odzwierciedleniem jest liczba medalistów na krajowych i międzynarodowych zawodach sportowych, a także w ogóle wzrost liczby uprawiających sporty.

Kolejne obszary działalności Biura to dofinansowanie zajęć, imprez i zawodów sportowych zarówno o charakterze lokalnym jak i międzynarodowym, skierowanych do szerokiej liczby widzów, oraz dofinansowanie sportu profesjonalnego, m.in. piłki nożnej, koszykówki, siatkówki. Tutaj również systematycznie zwiększane są nakłady finansowe, czego rezultatem jest zwiększona oferta sportowa Wrocławia zarówno dla uczestników jak i kibiców oraz poprawa jakości uprawiania sportu na terenie stolicy Dolnego Śląska.

W roku budżetowym 2018 Biuro Sportu i Rekreacji zrealizowało szereg projektów sportowych i rekreacyjnych, przy czym większość z nich to działania wieloletnie, realizowane przez Biuro od kilku lat, jak Program Młodzieżowych Centrów Sportu, Grupy Szkolenia Podstawowego, Basketmania, Footballmania i Volleymania, które dają już konkretne wyniki i cieszą się dużym zainteresowaniem wśród wrocławskich dzieci i młodzieży. Jednocześnie Miasto Wrocław jest areną prestiżowych wydarzeń sportowych,

które na stałe zagościły w kalendarzu imprez o czym poniżej.

PROGRAM MŁODZIEŻOWYCH CENTRÓW SPORTU (PROGRAM MCS)

Program był realizowany poprzez wsparcie finansowe szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych, które osiągnęły punktowane wyniki tj. minimum 10 pkt. (średnia z ostatnich trzech lat) w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Program miał na celu podniesienie poziomu wyszkolenia i uzyskanie lepszych wyników w ogólnopolskiej punktacji ministerstwa. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 22 wrocławskich klubów sportowych.

W ramach działania wydatkowano 1 200 000 zł.

PROGRAM GRUP SZKOLENIA PODSTAWOWEGO (PROGRAM GSP)

Program był realizowany w formie wsparcia finansowego, podstawowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych, które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz dla tych które nie są objęte ww. systemem. Program miał na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzież w różnych dyscyplinach sportowych umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 32 wrocławskich klubów sportowych.

W ramach działania wydatkowano 896 576 zł.

SZKOLENIA W SPORTACH WALKI

Zadanie było realizowane w formie wsparcia finansowego szkolenia dzieci i młodzieży w sportach walki tj. szermierka, zapasy, judo, boks, taekwon-do, karate, kickboxing, ju-jitsu, kendo itp., które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz dla tych które nie są objęte ww. systemem. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzież w sportach walki umożliwiające im przejście do grup o wyższym

poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 18 wrocławskich klubów sportowych.

W ramach działania wydatkowano 600 000 zł.

PROGRAM BASKETMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju koszykówki we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Koszykówce Mężczyzn „Eurobasket 2009”-Wrocław Miasto Gospodarz). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu ujednoczenie systemu szkolenia w koszykówce we wrocławskich szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz podniesienie poziomu wykształcenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorami zadania były wrocławskie kluby koszykarskie tj. WKS „Śląsk”, Wrocławski Klub Koszykówki, 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław i Międzyszkolny Klub Sportowy "MOS" Wrocław oraz organizacje pozarządowe tj. Stowarzyszenie „Stores” i Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

W ramach działania wydatkowano 950 000 zł.

PROGRAM FOOTBALLMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju piłki nożnej we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Mężczyzn „Euro 2012™”-Wrocław Miasto Gospodarz oraz zarządzaniem klubem sportowym WKS Śląsk Wrocław S.A.). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu ujednoczenie systemu szkolenia w piłce nożnej mężczyzn oraz podniesienie poziomu wykształcenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Jednocześnie program zakłada wyselekcjonowanie najzdolniejszych zawodników z wrocławskich klubów piłkarskich, którzy w przyszłości zasilały pierwszy zespół seniorów WKS „Śląsk Wrocław” S.A. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 13 wrocławskich klubów piłkarskich.

W ramach działania wydatkowano 1 000 000 zł.

PROGRAM VOLLEYMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju siatkówki we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji FIVB Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn Polska 2014-Wrocław Miasto Gospodarz). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dziewczęta i chłopcy. Program miał na celu wprowadzenie jednolitego systemu szkolenia dziewcząt i chłopców w piłce siatkowej we wrocławskich szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz podniesienie poziomu wykształcenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorem zadania był wrocławski klub siatkarski „Kraina Siatkówki”.

W ramach działania wydatkowano 600 000 zł.

PROGRAM TRENER OSIEDLOWY

Program był realizowany na zlecenie Miasta Wrocław w formie powierzenia Wrocławskiemu Szkolnemu Związkowi Sportowemu (umowa trzyletnia 2018-2020). Polegał na organizacji imprez oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży spędzających czas wolny na szkolnych i osiedlowych boiskach oraz terenach zielonych. W 2018 roku na wytypowanych boiskach zajęcia prowadziło 47 trenerów osiedlowych. Poprzez obecność Trenera Osiedlowego dbano o bezpieczeństwo uczestników czego efektem był brak zagrożeń patologicznych w miejscach gdzie działał trener roku. Co roku program przyciąga około 70 tysięcy dzieci i młodzieży biorących czynny udział w zajęciach i imprezach sportowo - rekreacyjnych.

W ramach działania wydatkowano 620 000 zł.

TRENER SENIORALNY ZE SPORTOWĄ RODZINĄ

Nowe zadanie powstało w 2018 roku i było realizowane w formie powierzenia Wrocławskiemu Szkolnemu Związkowi Sportowemu. Polegało na aktywizacji i integracji społecznej seniorów połączonej z integracją międzypokoleniową oraz ze wzmacnianiem więzów rodzinnych. W ramach zadania zorganizowano i przeprowadzono zajęcia i imprezy sportowe dla wrocławskich seniorów oraz wrocławskich rodzin.

W ramach działania wydatkowano 70 000 zł.

IMPREZY I ZAJĘCIA SPORTOWE

Zadanie było realizowane w formie wsparcia organizacji pozarządowych, które organizowały i przeprowadzały imprezy sportowe dla mieszkańców Wrocławia. Dofinansowano projekty związanych z imprezami o zróżnicowanym poziomie sportowym i organizacyjnym (od lokalnych imprez sportowych poprzez ogólnopolskie i międzynarodowe imprezy sportowe) tj. Finał Pucharu Polski w Siatkówce Mężczyzn, Międzynarodowy Turniej Siermięczy dla dzieci do lat 15 „XXXIX Challenge Wroclavia”, Mistrzostwa Europy Karate Shinkyokushin, Bieg Uliczny na 10 km, Mityng Brydża Sportowego, Mini Mistrzostwa Świata Przedszkolaków, Mistrzostwa Świata Kobiet w Wędkarstwie Spławikowym, Międzynarodowe Zawody Jeździeckie, Mistrzostwa Polski Juniorów w Szachach Szybkich i Błyskawicznych, Mistrzostwa Wrocławia w Nordic Walking, Bieg Solidarności, Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Piłce Nożnej Ulicznej, Międzynarodowy Turniej w Karate Tradycyjnym, Bieg 10 km Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, Ogólnopolski Turniej Karate, Turniej Koszykówki pn. Memoriał im. Adama Wójcika, Finał Mistrzostw Polski Juniorów w Futbolu Amerykańskim, Międzynarodowe Zawody Pływackie i Festiwal Tańca Sportowego. Dofinansowano również zajęcia sportowe tj. Zajęcia taneczne dla dzieci, Warsztaty Koszykarskie, Warsztaty z Fistballem, Piłka Nożna Nocna oraz Propagowanie sportu i rekreacji poprzez różne formy aktywności sportowej.

W ramach działania wydatkowano 2 161 995 zł.

LOKALNE IMPREZY, ZAJĘCIA I SZKOLENIE SPORTOWE

Zadanie było realizowane w formie wsparcia organizacji pozarządowych w trybie bezkonkursowym 19a, które organizowały i przeprowadzały imprezy, zajęcia i szkolenie sportowe o charakterze lokalnym dla wrocławskich dzieci i młodzieży oraz mieszkańców Wrocławia. Dofinansowaniem objęto 72 zadań publicznych.

W ramach działania wydatkowano 662 836,25 zł.

SZKOLENIE DZIECI I MŁODZIEŻY UZDOLNIONEJ SPORTOWO

Zadanie było realizowane w formie wsparcia finansowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo z dyscyplin takich jak; koszykówka, piłka siatkowa, piłka ręczna, piłka nożna, pływanie, lekkoatletyka, biegi na orientację, kajakarstwo, strzelectwo sportowego, judo, biathlon, boks i softball. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu wyszkolenia i uzyskanie lepszych wyników przez dzieci i młodzież uzdolnione sportowo umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorem zadania były wrocławskie kluby tj. WKS „Śląsk”, UKS Gimbasket, Klub Sportowy „Gwardia” we Wrocławiu, Stowarzyszenie Sportowe Forza, Międzyszkolny Klub Sportowy "MOS" Wrocław i Klub Sportowy Hrabiny Wrocław.

W ramach działania wydatkowano 4 182 991,65 zł.

SZKOLENIE I UDZIAŁ W ROZGRYWKACH

Zadanie było realizowane na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania szkolenia i udziału w rozgrywkach wrocławskich klubów sportowych z dyscyplin takich jak: piłka nożna mężczyzn, żużel, koszykówka mężczyzn, koszykówka kobiet, piłka siatkowa mężczyzn, piłka siatkowa kobiet, futbol amerykański, baseball, piłka nożna kobiet, tenis stołowy kobiet, zapasy kobiet i mężczyzn, piłka ręczna mężczyzn, piłka ręczna kobiet, szachy, brydż sportowy i lacrosse . Zadanie miało na celu

osiągnięcie wyższych wyników sportowych przez zawodników i poprawy warunków uprawiania sportów w klubach sportowych. Realizatorem zadania były wrocławskie kluby tj. WKS „Śląsk Wrocław” S.A., Wrocławskie Towarzystwo Sportowe S.A., Śląsk Wrocław Basketball S.A., 1 Klub Sportowy Śląza Wrocław S.A., Volleyball Wrocław S.A., Klub Sportowy „Gwardia” we Wrocławiu, Panthers Wrocław Sp. z o.o., Śląsk Wrocław Handball S.A., Stowarzyszenie Sportowe Forza Wrocław, Wrocławski Klub Koszykówki, UKS Gimbasket, AZ Supra Brokers-J.Tracz, UKS Handball 28, KS AZS Politechnika Wrocławska, KS Polonia Wrocław Sp. z o.o., KS Kosynierzy Wrocław, AZS Wrocław i KS Baseball Wrocław.

W ramach działania wydatkowano 19 458 049,41 zł.

WROCLAWSKI FOOTBALL

Nowe zadanie pod nazwą Wrocławski Football powstało w II półroczu 2018 roku i było realizowane na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania szkolenia wrocławskich klubów piłkarskich w kategorii senior, które brały udział w rozgrywkach w piłce nożnej mężczyzn na poziomie lokalnym (Klasa B, Klasa A i Klasa Okręgowa), regionalnym (IV Liga) i ogólnopolskim (I-III Liga). Zadanie miało na celu osiągnięcie wyższych wyników sportowych przez zawodników i poprawy warunków uprawiania sportów w klubach sportowych. Dofinansowaniem objęto 10 wrocławskich klubów piłkarskich.

W ramach działania wydatkowano 200 000 zł.

CAŁOROCZNY SYSTEM SZKOLNYCH IMPREZ SPORTOWYCH

Realizowany w formie powierzenia finansowego konkretnych przedsięwzięć sportowych tj. organizacja i przeprowadzenie ligi, meczy, zawodów, turniejów z różnych dyscyplin sportowych o charakterze systemowym i całorocznym dla wrocławskich dzieci i młodzieży szkolnej tj. Igrzyska, Gimnazjada i Licealiada. Realizatorem zadania był Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

W ramach działania wydatkowano 240 000 zł.

26. OTWARTE MISTRZOSTWA WROCLAWIA

Zrealizowane w formie powierzenia zadania Stowarzyszeniu „Otwarte Mistrzostwa Wrocławia” (umowa trzyletnia 2018-2020), które zorganizowało całoroczny cykl zawodów w 22 dyscyplinach sportowych, dla około 40 tysięcy mieszkańców Wrocławia i okolic. Najbardziej popularne dyscypliny to: siatkówka, siatkówka plażowa, koszykówka, biegi długie oraz piłka nożna halowa oraz nowa dyscyplina bubble socceru.

W ramach działania wydatkowano 200 000 zł.

SPORT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zajęcia i imprezy sportowe realizowane w formie wsparcia finansowego organizacji pozarządowych. W 2018 roku udzielono wsparcia finansowego 7 organizacjom pozarządowym, prowadzącym zajęcia, imprezy i przedsięwzięcia sportowe dla sportowców i osób niepełnosprawnych m.in. Międzynarodowy Turniej Tenisa na Wózkach „Wrocław CUP 2018”, Międzynarodowe w Podnoszeniu Ciężarów dla Sportowców Niepełnosprawnych „Srebrna Sztanga” i Ogólnopolski Turniej Tańca z udziałem Par Osób Niepełnosprawnych „XV GAR DANCE CUP 2018 - Puchar regionów”.

W ramach działania wydatkowano 425 000 zł.

LOKALNY OŚRODEK PN. „KIBICE RAZEM”

Zadanie, które powstało na bazie sprzyjających okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Mężczyzn „Euro 2012™” realizowane było w formie powierzenia zadania Fundacji „Convention Bureau-Wrocław” (umowa trzyletnia 2018-2020), która prowadziła lokalny ośrodek pn. „Kibice Razem”, który miał na celu zminimalizowanie zachowań agresywnych, a także przekonań o charakterze rasistowskim wśród niektórych polskich kibiców piłkarskich za pomocą długoterminowej pracy

edukacyjno-pedagogicznej polegającej na bezpośrednim i codziennym kontakcie z grupą docelową. Jak również miał na celu wspieranie pozytywnych wzorców kibicowania, a także tendencji zmierzających do demokratyzacji środowiska kibiców, jego upodmiotowienia i wyzwolenia z dominacji grup o charakterze chuligańskim. Do głównych zadań ośrodka należało: prowadzenie lokalu przy ul. Szewskiej we Wrocławiu, praca pedagogiczna z kibicami, współpraca z takimi instytucjami jak kluby sportowe, władze miejskie, szkoły, lokalne media, stowarzyszenia oraz udział w meczach piłkarskich, praktykach, stażach i spotkaniach dotyczących ww. projektu na terenie Polski i Europy.

W ramach działania wydatkowano 220 000 zł.

STYPENDIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY UTALENTOWANEJ SPORTOWO

Wyplacono stypendia sportowe za wybitne wyniki w dyscyplinach olimpijskich, a w szczególności za zajęcie miejsca medalowego na Mistrzostwach Polski, Europy i Świata w 2016 roku. Wyplacono 412 stypendiów sportowcom (w tym 234 uczniom, a 178 studentom). Zdobyto 371 medali w kategoriach juniorskich i 41 w seniorskich. Zdobyto 79 medali zespołowych.

W ramach działania wydatkowano 879 700 zł.

NAGRODY SPORTOWE PREZYDENTA WROCŁAWIA

Przyznano nagrody 132 sportowcom (w tym 52 kobiet i 80 mężczyzn) oraz dla 60 trenerów (w tym 5 kobiet i 55 mężczyzn) z 27 wrocławskich klubów w 24 dyscyplinach sportowych, którzy osiągnęli medalowe miejsca na Mistrzostwach Europy i Świata.

W ramach działania wydatkowano 1 139 090 zł.

WSPÓLORGANIZACJA IMPREZY PN. „OPERACJA ZACHÓD”

Zadanie było realizowane na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania zadania. X edycja tej Imprezy odbyła się na terenie dawnego fortu piechoty nr 9 przy ul. Pełczyńskiej we Wrocławiu w maju 2018. Był to festynowy piknik rekreacyjny połączony z prezentacją Grup Rekonstrukcji Historycznej i wydzielonych jednostek Wojska Polskiego. Przez dwa dni imprezy zaprezentowano wystawę współczesnego sprzętu militarnego jednostek wojskowych oraz obozy polowe – tzw. Dioramy- w nim wystawa pojazdów i broni historycznej, obóz polowy Grup Rekonstrukcji Historycznych. Impreza przeznaczona była dla miłośników militariów, którzy odwiedzają piknik z całymi rodzinami, często wielopokoleniowymi.

W ramach działania wydatkowano 25 000 zł.

ŚWIĘTO WROCŁAWSKIEGO ROWERZYSTY

To przedsięwzięcie było realizowane w ramach wsparcia finansowego stowarzyszenia pn. Wrocławska Inicjatywa Rowerowa. Była to największa, niesportowa impreza rowerowa w regionie, której celem było promowanie ruchu rowerowego, jako doskonałego środka transportu, a także integracja środowisk miłośników rowerów. Formuła imprezy składała się z dwóch stałych elementów: wielkiego Peletonu głównymi ulicami miasta przy dźwiękach muzyki i plenerowego Bajk-pikniku z mnóstwem atrakcji. Dla najmłodszych zaś zorganizowane zostały różne zawody i konkursy największym zainteresowaniem cieszyły się Wyścigi Rowerkowe. Podobnie było ze stanowiskiem policji (znakowanie rowerów), które jak co roku było mocno oblegane. W peletonie i pikniku wzięło udział ponad 3 tysiące rowerzystów.

W ramach działania wydatkowano 35 000 zł.

Nazwa programu/działania	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Młodzieżowe Centra Sportu	800 000 zł	1 000 000 zł	1 200 000 zł
Grupy Szkolenia Podstawowego	500 000 zł	700 000 zł	896 576 zł

Basketmania	900 000 zł	900 000 zł	950 000 zł
Footballmania	700 000 zł	800 000 zł	1 000 000 zł
Volleymania	550 000 zł	1 050 000 zł	600 000 zł
Szkolenie dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo w różnych dyscyplinach	3 183 000 zł	3 870 000 zł	4 182 991 zł
Trener Osiedlowy	600 000 zł	600 000 zł	620 000 zł
Stypendia i nagrody sportowe	1 730 500 zł	1 487 250 zł	2 018 790 zł
Zajęcia, zawody i imprezy w różnych dyscyplinach	1 665 484 zł	2 991 450 zł	3 981 741 zł
Sport profesjonalny	5 928 000 zł	17 524 000 zł	19 658 049 zł
Sporty walki	430 000 zł	500 000 zł	600 000 zł

MŁODZIEŻOWE CENTRUM SPORTU WROCŁAW – ORGANIZACJA OGÓLNOPOLSKICH, MIĘDZYNARODOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH PROMUJĄCYCH WROCŁAW

36. PKO Wrocław Maraton

09 września 2018 roku miało miejsce Święto Wrocławskiego Sportu. Na starcie biegu pojawiło się 5145 zawodników, w tym 990 kobiet i 4155 mężczyzn z 27 państw świata, m.in. z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Ukrainy, Włoch, Czech, Kenii, USA, Szwecji, Irlandii. Bieg ukończyło 3560 biegaczy.

W ramach 36. PKO Wrocław Maratonu odbywały się:

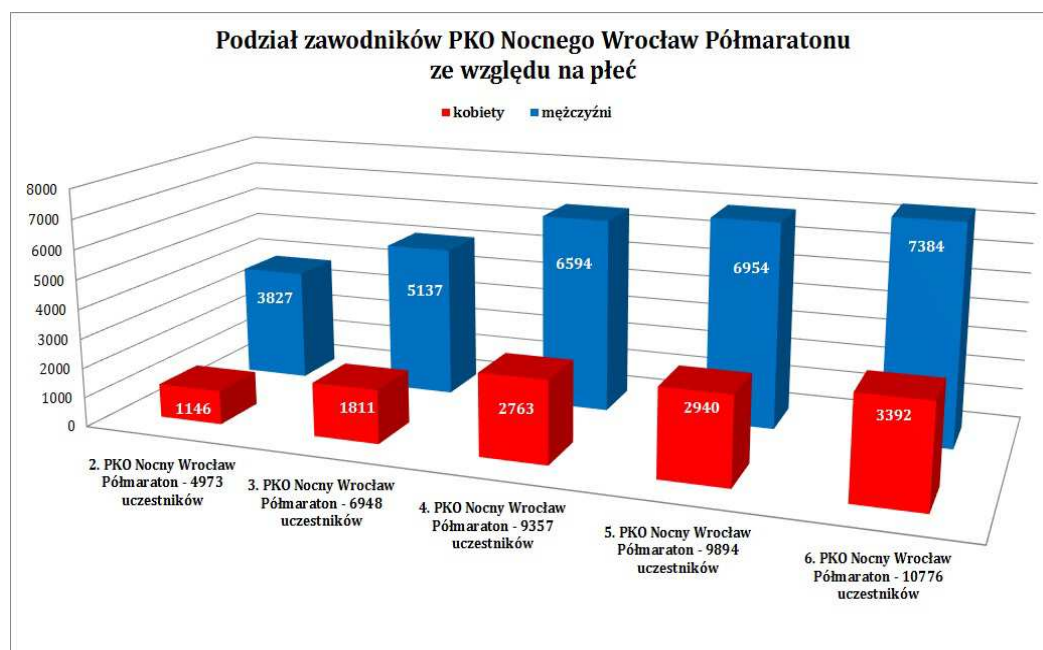
- Mistrzostwa Polski Nauczycieli, w których ukończyło 149 osób,
- Mistrzostwa Polski Solidarności, w których ukończyło 79 osób,
- Na wózkach inwalidzkich startowało 22 zawodników,
- Imprezy towarzyszące podczas 36. PKO Wrocław Maratonu:
 - WrocWalk Marathon – odbył się 8 września, wzięło w nim udział 1300 osób. Po raz pierwszy w historii wszyscy zainteresowani mieli okazję poznać losy najważniejszych obiektów Stolicy Dolnego Śląska. Uczestnicy na Stadionie Olimpijskim otrzymali mapę z zaznaczonymi miejscami, które musieli odwiedzić. Dzięki współpracy z partnerami przybliżaliśmy uczestnikom dzieje każdego miejsca. Dodatkowo, w poszczególnych lokalizacjach można było otrzymać pieczętkę. Na uczestników, którzy zebrali wszystkie, czekał na Stadionie Olimpijskim medal.
 - PKO Bieg Rodzinny - impreza ma już swoje stałe grono sympatyków. Biegają i młodszy, i starsi, babcie i dziadkowie z wnukami, mamy i ojcowie z małymi dziećmi. W imprezie wzięło udział ponad 2000 uczestników.
 - Targi Sport EXPO – uczestniczyło 20 wystawców z różnorodną gamą towarów, z przewagą ofert sprzętu sportowego dla biegaczy,
 - Miasteczko Sportowe - uczestniczyło ponad 2500 dzieci, które mogły wykazać się zarówno aktywnością sportową, jak i aktywnością twórczą, biorąc udział w proponowanych przez organizatorów konkursach, grach i zabawach.

6. PKO Nocny Wrocław Półmaraton odbył się w nocy z 16 na 17 czerwca 2018 roku.

Na mecie biegu pojawiło 10776 zawodników w tym 3392 kobiety i 7384 mężczyzn z 29 państw. Imponujący jest wzrost udziału kobiet w półmaratonie, co wyraźnie potwierdza fakt, że bieganie jest najbardziej popularną formą rekreacji wśród przedstawicielek płci pięknej.

- Limit 12 000 zawodników został wyczerpany po 15 dniach przyjmowania zgłoszeń.
- Metę 6. PKO Nocnego Wrocław Półmaratonu ponownie wyznaczono na torze żużlowym Stadionu Olimpijskiego po stronie trybuny zachodniej.
- Imprezy towarzyszące półmaratonowi:
 - Targi Sport EXPO uczestniczyły 24 podmioty z różnorodną gamą towarów, z przewagą ofert sprzętu sportowego dla biegaczy,
 - PKO Wieczorny Bieg Rodzinny – w imprezie brały udział rodziny osób towarzyszących zawodnikom półmaratonu, dystans biegu wyznaczono na 1500 metrów. Na mecie pojawiło się 645 zawodników.

REALIZACJA PROGRAMÓW MŁODZIEŻOWEGO CENTRUM SPORTU WROCŁAW

Trener Miejski

W programie zatrudnionych jest 64 trenerów MCS (57 etatowych, 7 na podstawie umów cywilno-prawnych), którzy prowadzą zajęcia sportowe w 21 dyscyplinach. Stałym szkoleniem sportowym w 2018 roku objęto 1069 osób w wieku do lat 19. Dzieci i młodzież szkolona przez trenerów i instruktorów MCS zdobywała punkty dla Wrocławia w Ogólnopolskim Współzawodnictwie Sportowym Dzieci i Młodzieży prowadzonym przez Ministerstwo Sportu.

10.edycja programu I Ty możesz zostać maratończykiem.

Program „I Ty Możesz Zostać Maratończykiem” ma na celu stworzenie szerokiej oferty systemu treningowego dla jak największej grupy wrocławskich biegaczy. Projekt, z jednej strony będzie integrował wrocławskie środowiska biegowe, a z drugiej strony stwarzał możliwość rozpoczęcia przygody z bieganiem. W założeniu program ma funkcjonować na trzech płaszczyznach: treningu biegowego, edukacyjnej i zdrowotnej. Tak rozumiany system będzie obejmował zarówno tych, którzy już biegają, jak i tych, którzy dopiero zamierzają rozpocząć przygodę z bieganiem.

- czas trwania programu - 30 tygodni, tj. od 3 marca do 27 września 2018 roku w 2 lokalizacjach (Stadion Olimpijski – wtorki i czwartki w godz. 18.00 – 20.00, Park Grabiszyński – poniedziałki i środy w godz. 18.00 – 20.00),
- uczestnik programu „I Ty możesz zostać maratończykiem” musi być pełnoletni,
- w tym roku zgłosiło się blisko 200 osób.

ORGANIZACJA IMPREZ SPORTOWYCH I REALIZACJA RÓŻNYCH FORM SPORTU I REKREACJI DLA MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

11. Wrocławska Olimpiada Młodzieży

Zawody organizowane były wspólnie z Dolnośląskimi Związkami Sportowymi i wrocławskimi klubami. W Olimpiadzie uczestniczyło 2930 młodych wrocławskich sportowców rywalizujących od 12 do 20 maja w 20 dyscyplinach na wszystkich arenach naszego miasta. Większość konkurencji została przeprowadzona na Stadionie Olimpijskim w dniu otwarcia. Poprzez udział młodych wrocławian uprawiających sport w formie wyczynowej w WOM udało się zaszczerpić w nich ideę olimpijską, podnieść poziom ich wyszkolenia sportowego umożliwiającego przejście do grup o wyższym poziomie. Dla trenerów realizujących Program MCS Wrocław „Trener Klubowy” Wrocławska Olimpiada Młodzieży jest znakomitym narzędziem do oceny efektywności szkolenia i wychowywania. Optymistycznym jest fakt, że liczba uczestników WOM, co roku utrzymuje się na podobnym poziomie. W zawodach startują zawodnicy, którzy mają już za sobą paroletni okres szkolenia jak i zawodnicy z wieloletnim okresem wytrenowania – reprezentanci Polski, medaliści Mistrzostw Polski i Mistrzostw Europy.

Zimowy Turniej Piłkarski

W tym największym na Dolnym Śląsku turnieju organizowanym w okresie ferii zimowych wzięły udział 52 drużyny (500 zawodników). Co roku w turnieju, który jest znakomitą możliwością spędzenia w aktywny sposób ferii zimowych przez młodych ludzi, którzy z różnych względów nie wyjechali na obozy startuje kilkadziesiąt drużyn. Dla organizatorów półkolonii jest to kolejna, bardzo atrakcyjna propozycja do opracowania programu zajęć. Turniej rozgrywany jest w formule „open”: mogą w nim startować zarówno zawodnicy uprawiający piłkę nożną w klubach jak i amatorzy. Uczestnicy rywalizowali w 7 kategoriach wiekowych. Zwycięzcy oprócz atrakcyjnych medali, pucharów i statuetek otrzymali bezpłatne bilety na mecz WKS Śląsk Wrocław – Wisła Kraków na Stadionie Wrocław.

Turniej Piłkarski Wrocław Trophy

Turniej organizowany we współpracy z Fundacją Euro-Sportring, Młodzieżowym Klubem Sportowym „Parasol” Wrocław i AWF Wrocław na Stadionie Olimpijskim w dniach 6–8 lipca 2018 roku „Wrocław Trophy” to największy czasie wakacji letnich w Polsce oraz jeden z największych w Europie turniej z udziałem ponad 3500 zawodników z 182 drużyn z 14 państw z całej Europy. Oprócz wspaniałej sportowej zabawy, zawodnicy mogli zapoznać się z historią i zabytkami Wrocławia uczestnicząc w atrakcyjnym otwarciu turnieju przeprowadzonym w przepięknej, nocnej atmosferze na Placu Solnym. Turniej przeznaczony dla klubów sportowych.

Współorganizacja festynów

MCS Wrocław od początku swojego istnienia wspiera inne podmioty organizujące imprezy plenerowe dla mieszkańców Wrocławia. W 2018 roku przeprowadziliśmy część sportowo-rekreacyjną m.in. takich imprez jak:

- 21.04.2018 roku – Piknik z okazji 90-lecia włączenia osiedla Maślice w granice administracyjne Wrocławia,
- 22.04.2018 roku - „Zamknięte sklepy – Otwarte miasto”; pl. Wolności we Wrocławiu,
- 26.05.2018 roku - Piknik Klubu HDK przy PKP Wrocław Głównym; Brochów,
- 09.06.2018 roku - Piknik Rady Osiedla Brochów,
- 03.06.2018 roku - Piknik z okazji Dnia Dziecka, Kompleks sportowy GEM we Wrocławiu,
- 01.09.2018 roku i 10.10.2018 roku – Pikniki Rady Osiedla Oporów,

Praktyki studenckie

MCS miało istotny wkład w procesie edukacji 92 studentów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Studenci podczas swoich praktyk uczestniczyli w opracowywaniu programów i bezpośrednio w organizacji festynów rekreacyjnych. Wspomagali MCS przy organizacji imprez sportowych takich jak 36. PKO Wrocław Maraton, 6. PKO Nocny Wrocław Półmaraton czy 11. Wrocławską Olimpiadą Młodzieży. Praktyki odbywały się w okresie od 1 maja do 30 listopada 2018 roku. Umowa o współpracy MCS Wrocław i AWF Wrocław jest kontynuowana od wielu lat, ze względu na obustronną korzyść, zarówno dla studentów jak i naszej jednostki.

Piknik Olimpijski Wrocławia i Dolnego Śląska

Dla mieszkańców Wrocławia podczas w dniu 17 czerwca 2018 roku na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych „Partynice” trenerzy MCS wraz z zawodnikami zorganizowali pokaz swoich umiejętności i sprzętu sportowego, które zdobywają podczas zajęć treningowych. Został zorganizowany ogródek rekreacyjny i bieg na orientację dla rodzin z dziećmi. W części sportowo-rekreacyjnej wzięło udział około 3000 uczestników.

Klasa MCS

W 2018 roku odbyła się III edycja Klasa MCS, w której wzięło udział niemal 500 uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjów i liceów z Wrocławia i okolic.

W 2018 roku odbyły się następujące spotkania:

- 18.02.2018 roku – Hala Sportowa MCS, ul. Parkowa - warsztaty ultimate,
- 11.03.2018 roku – warsztaty z mini koszykówki WKK Sport Center
- 21.04.2018 roku – warsztaty z baseball - boisko MCS Zakrzów,
- 13.05.2018 roku – warsztaty ze strzelectwa, tradycyjnie przeprowadzone przez Renatę Mauer-Róžańską,
- 29.10.2018 roku – „szaleństwo” w Parku trampolin JumpWorld,
- 1.12.2018 roku – Centrum Historii Zajeżdźnia – zwiedzanie Muzeum

Program Animator Sportu

Program realizowany od 6 lat na wrocławskich Boiskach Orlik 2012 przy ul. Wiaduktowej i Terenowej. Każdy animator opiekował się młodzieżą w wymiarze 160 godzin miesięcznie od marca do listopada. Z takiej formy opieki, poprzez udział w zorganizowanych zajęciach piłkarskich, koszykarskich, ogólnorozwojowych i turniejach udział wzięło na każdym z Orlików ok. 10 000 młodych wrocławian. Formuła tego programu sprawdza się, gdyż uczestnikami zajęć są wszyscy chętni, niezależnie od wieku i poziomu umiejętności sportowych. Cieszyła również obecność na „Orlikach” licznej grupy starszych osób.

Program Akademia Młodego Orła

Program realizowany wspólnie z Polskim Związkiem Piłki Nożnej i Gminą Wrocław na wrocławskich Boisku Orlik 2012 przy ul. Terenowej. Jak co roku zatrudniliśmy jednego trenera, który bezpłatnie szkoli uzdolnioną piłkarską młodzież w wymiarze 7,5 godziny tygodniowo od stycznia do grudnia (bez lipca i sierpnia). Z takiej formy zajęć korzystało regularnie ok. 50 młodych piłkarzy. W przeciwieństwie do Programu Animator Sportu ten program jest skierowany głównie do tych chłopców, którzy uprawiają piłkę nożną w klubach sportowych i mają chęć do dodatkowego podnoszenia swoich piłkarskich umiejętności.

Piłka Nocna

Piłka Nocna to system rozgrywek i treningów piłkarskich, skierowany do młodzieży w wieku 12-18 lat. Program trwał od kwietnia do grudnia 2018 roku. Zajęcia odbywały się głównie w piątkowe wieczory od około godz. 18.00. Cechy projektu:

- bezpłatne i dostępne dla wszystkich,
- profesjonalne i atrakcyjne miejsce zajęć (oświetlone boisko, sprzęt sportowy)
- prowadzony przez profesjonalnego trenera, który stanowi autorytet dla młodzieży,
- oparty na zasadzie udziału, a nie osiągniętych wyników.

Partnerami projektu są:

- WKS Śląsk Wrocław,
- Scottish Football Association,
- Polski Związek Piłki Nożnej,
- Komenda Miejska Policji we Wrocławiu,
- Rada Osiedla Brochów

W pojedynczych zajęciach bierze udział każdorazowo ponad 60 uczestników.

Profilaktyka uzależnień

Celem głównym programu jest pokazanie sportu jako alternatywy dla zachowań ryzykownych młodzieży. Tematy poruszane podczas spotkań z dziećmi to: definicja uzależnienia, rodzaje uzależnień, symptomy uzależnienia, przyczyny oraz skutki uzależnień, czynniki chroniące, pozytywne aspekty uprawiania sportu, kodeks honorowy sportowca, wartości moralne w sporcie, doping w sporcie. GRUPA DOCELOWA to młodzież w wieku 12-16 lat. Cele szczegółowe programu: opóźnienie momentu sięgnięcia po alkohol, tytoń czy dopalacze, zwiększenie wiedzy na temat zjawiska uzależnienia, zwiększenie motywacji do aktywności ruchowej i uprawiania sportu.

W roku szkolnym 2017/2018 w zajęciach uczestniczyły dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjów oraz młodzież trenująca w klubach sportowych. Zajęcia odbywały się na terenie Stadionu Olimpijskiego oraz w miejscach treningów młodzieży.

- Lista szkół, które skorzystały z zajęć:
 - SP nr 38 - 50 osób - 14.03.2018 roku,
 - SP nr 44 - 20 osób - 04.04.2018 roku,
 - SP nr 90 - 46 osób - 28.03.2018 roku,
 - SP nr 67 - 30 osób - 4.04.2018 roku,
 - SP nr 83 - 19 osób - 18.04.2018 roku,

- SP nr 2 - 32 osoby - 11.04.2018 roku,
- Gimnazjum nr 5 - 30 osób - 18.04.2018 roku,
- SP nr 81 - 15 osób - 09.05.2018 roku,
- SP nr 50 - 53 osoby - 25.04.2018 roku,
- SP nr 97 - 18 osób - 21.03.2018 roku,
- SP nr 10 - 25 osób - 7.03.2018 roku,
- Lista klubów, które skorzystały z zajęć:
 - WKK Wrocław - 40 osób - 26.02.2018 roku,
 - Akademia Piłkarska Śląska Wrocław - 30 osób - 1, 8, 15.03.2018 roku,
 - MKS MOS Wrocław - 20 osób - 5.03.2018 roku,
 - AZS AWF Wrocław - 30 osób - 20.03.2018 roku.

Udostępnienia Stadionu Olimpijskiego

W roku 2018 Stadion Olimpijski udostępniany był podmiotom zewnętrznym, które na jego terenie organizowały imprezy masowe o charakterze sportowym, wydarzenia sportowe czy treningi sportowe.

Stałymi użytkownikami Stadionu są Panthers Wrocław Sp. z o.o - wrocławski klub futbolu amerykańskiego oraz Wrocławskie Towarzystwo Sportowe S.A. - Betard Sparta Wrocław - wrocławski klub żużlowy.

Panthers Wrocław w 2018 roku rozstrzygnęły 6 spotkań ligi LFA1 na płycie Stadionu Olimpijskiego, Betard Sparta Wrocław natomiast w 2018 roku rozegrała na torze żużlowym 9 meczów ligowych. Dodatkowo w czerwcu 2018 roku odbyły się również 2 mecze Speedway of Nations 2018.

Ponadto z infrastruktury Stadionu Olimpijskiego w 2018 roku korzystały jednorazowo kluby i stowarzyszenia organizując imprezy sportowe oraz inne wydarzenia o sportowym charakterze:

- Kosynierzy Wrocław - klub lacrosse rozegrał 2 mecze,
- Stowarzyszenie Pro-Run Wrocław - organizacja biura zawodów w sali VIP oraz w Izbie Pamięci Wrocławskiego Sportu,
- Duch Gry Stowarzyszenie Rozwoju Ultimate - organizacja Klubowych Mistrzostw Europy Ultimate we Wrocławiu,
- Stowarzyszenie Liga Futbolu Amerykańskiego - arena XIII Polish Bowl 2018,
- Fundacja Everest - organizacja Biegu Firmowego 2018.

W salach sportowych Stadionu Olimpijskiego znajdujących się w budynku administracyjnym przez 12 miesięcy w roku trenują:

- szpadziści Klubu Sportowego Szpada Wrocław
- uczestnicy zajęć sportów gimnastycznych Wrocławskiego Centrum Sportów Gimnastycznych.

Również najmłodszy - dzieci w wieku od 3 miesięcy do 7 lat - zdobywają nowe umiejętności, pokonują pierwsze przeszkody i odkrywają nieograniczone możliwości swojego ciała w formie zabawy prowadzonej przez BABYGYM Sp. z o.o. w sali gimnastycznej mieszczącej się w głównym budynku administracyjnym.

Swoje siedziby mają tutaj wspomniane już kluby Panthers Wrocław i Betard Sparta Wrocław, oraz m.in. Śląsk Wrocław Handball Team SA, Polska Federacja Petanque, Wydawnictwo Słowo Polskie Sp. z o.o., Belgium News Team, Around the Sport.

Udostępniana jednorazowo była również reprezentacyjna sala VIP oraz sala Konferencyjna w której organizowane były eventy, konferencje i spotkania branżowe.

Obiekty Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław w 2018 roku w liczbach

Ogółem w 2018 roku w MCS Wrocław zarezerwowano 37211 godzin, z których skorzystało 382490 osób. W głównej mierze kontrahentami były wrocławskie kluby

i stowarzyszenia sportowe prowadzące szkolenie dzieci i młodzieży. Poniżej zestawienie obiektów, liczby godzin oraz uczestników na poszczególnych obiektach:

- Pola Marsowe (6 boisk trawiastych):
 - ilość godzin rezerwacji - 3566,
 - uczestników - 23608.
- Strzelnica sportowa (3 osie strzeleckie):
 - ilość godzin rezerwacji - 1920,
 - ilość uczestników - 6862.
- Hala Parkowa (przystosowana do gry w piłkę ręczną, kosza, siatkówkę):
 - ilość godzin rezerwacji - 2602,
 - ilość uczestników - 26314.
- Stadion Zakrzów (2 boiska trawiaste, w tym jedno do baseball):
 - ilość godzin rezerwacji - 820,
 - ilość uczestników - 11079.
- Stadion Pawłowice (2 boiska trawiaste):
 - ilość godzin rezerwacji - 563,
 - ilość uczestników - 7716.
- Stadion Sołtysowice (1 boisko trawiaste):
 - ilość godzin rezerwacji - 409,
 - ilość uczestników - 4611.
- Stadion Sportowy Lotnicza (3 boiska o nawierzchni sztucznej, 1 boisko trawiaste):
 - ilość godzin rezerwacji - 7013,
 - ilość uczestników - 85066.
- Stadion Sportowy Leśnica (2 boiska trawiaste):
 - ilość godzin rezerwacji - 975 godzin,
 - ilość uczestników - 17514.
- Centrum Sportów Ekstremalnych Skatepark:
 - ilość godzin rezerwacji - 2811,
 - ilość uczestników - 25624.
- Sala sportowa Poznańska (sala sportów walk):
 - ilość godzin rezerwacji - 2735 godzin,
 - ilość uczestników - 18094.
- Stadion Sportowy Oławka (2 boiska o nawierzchni sztucznej, 2 boiska trawiaste, hala do gry w piłkę nożną):
 - ilość godzin rezerwacji - 6883 godzin,
 - ilość uczestników - 73316.
- Stadion Sportowy Sztabowa (boisko o nawierzchni sztucznej):
 - ilość godzin rezerwacji - 2651 godzin,
 - ilość uczestników - 46521.
- Stadion Sportowy Brochów (1 boisko naturalne):
 - ilość godzin rezerwacji - 406 godzin,
 - ilość uczestników - 5121.
- Stadion Sportowy Ołtaszyn (1 boisko naturalne):
 - ilość godzin rezerwacji - 496 godzin,
 - ilość uczestników - 8112.
- Sala Sportowa Gwarna (sala sportów walk):
 - ilość godzin rezerwacji - 2090 godzin,
 - ilość uczestników - 9192.
- GEM (boisko o nawierzchni sztucznej):
 - ilość godzin rezerwacji - 987 godzin,
 - ilość uczestników - 13740.

WROCLAWSKI TOR WYŚCIGÓW KONNYCH – PARTYNICE

Przez ostatnie lata tor wrocławski stał się animatorem rozwoju wyścigów w Polsce. Frekwencja jest wyższa niż na warszawskim Służewcu. W roku 2018 wyścigi odwiedziło prawie 86 tysięcy widzów. Wyścigi, inne imprezy organizowane na torze i rekreacja

jeździecka w postaci Wyższej Szkoły Jazdy zaowocowały ogółem prawie 370 tysiącami wejść na Partynice w ciągu roku. To także wynik strategii przyjętej przez WTWK-Partynice, która zakłada jak najmocniejsze otwarcie się na mieszkańców miasta przy zachowaniu podstawowej funkcji toru, czyli miejsca rozgrywania wyścigów, treningu koni, rekreacji jeździeckiej i zawodów.

IMPREZY W SEZONIE 2018

Sezon 2018 na Partynicach, to 18 dni wyścigowych, podczas których rozegrano 125 gonitw. Punktem kulminacyjnym pierwszej jego części był dzień 10 czerwca z gonitwą Crystal Cup, który z racji stulecia niepodległości Polski miał wyjątkowo uroczystą oprawę – z paradą i szarżą ułanów w strojach z epoki, którzy dzień wcześniej przemaszrowali ulicami Wrocławia. Najważniejszym wydarzeniem drugiej części sezonu była tradycyjna Wielka Wrocławska Nagroda Portu Lotniczego Wrocław rozegrana 2 września.

Wyścigi

	2016	2017	2018
mityngi	16	17	18
gonitwy	122	120	125

Pula nagród

2016	2017	2018
2 122 500 zł	1 962 100 zł	2 022 900 zł

Gonitwy

Na WTWK Partynice organizowane były gonitwy dla koni pełnej krwi angielskiej (płaskie, płotowe i przeszkodowe), dla koni arabskich czystej krwi, a także dla kłusaków francuskich.

Liczba gonitw dla koni pełnej krwi angielskiej i arabskich czystej krwi jest ustabilizowana od 2014 roku, liczba gonitw dla kłusaków francuskich utrzymała się na poziomie dwóch poprzednich sezonów.

Liczba gonitw

	2016	2017	2018
pełna krew angielska	64	63	68
czysta krew arabska	30	28	29
kłusaki francuskie	28	29	27

Rodzaje gonitw

Sezon wyścigowy 2018 rozpoczął się 15 kwietnia, a zakończył 21 października. Obejmował 18 dni wyścigowych, podczas których rozegrano 125 gonitw, z tego:

- 73 płaskie dla koni pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej oraz 1 półkwi
- 15 międzynarodowych gonitw z przeszkodami
- 9 międzynarodowych gonitw z płotami
- 27 międzynarodowych gonitw kłusaków
- z łączną pulą nagród 2.022.900 zł, w tym:
- 175.000 zł Wielka Wrocławska Nagroda Portu Lotniczego Wrocław
- 172.000 zł Crystal Cup
- 70.000 zł Wielka Partynicka
- 50.000 zł Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego
- 30.000 zł Czempionat Płotowy 3-latków

Liczba gonitw

	2016	2017	2018
Płaskie	64	65	74
płatowe	11	10	9
przeszkodowe	19	16	15

Publiczność

W sezonie 2018 frekwencja widzów na Partynicach wyniosła 85.860 osób i znacząco wzrosła w stosunku do trzech poprzednich lat – w porównaniu z rokiem ubiegłym była wyższa o 43%. Najwięcej widzów – 14.600 – obejrzało mityng otwarcia sezonu, co stanowi frekwencyjny rekord wrocławskiego toru. Ponad dziewięć tysięcy widzów było na mityngu Crystal Cup & Ladies Day. 100 lat niech żyje nam!, a prawie dziewięćdziesięciotysięczną widownię miały Wielka Wrocławska Nagroda Portu Lotniczego Wrocław i Garden Party-Nice.

Liczba widzów

2013	2014	2015	2016	2017	2018
65000	100000	77900	62509	60000	85860

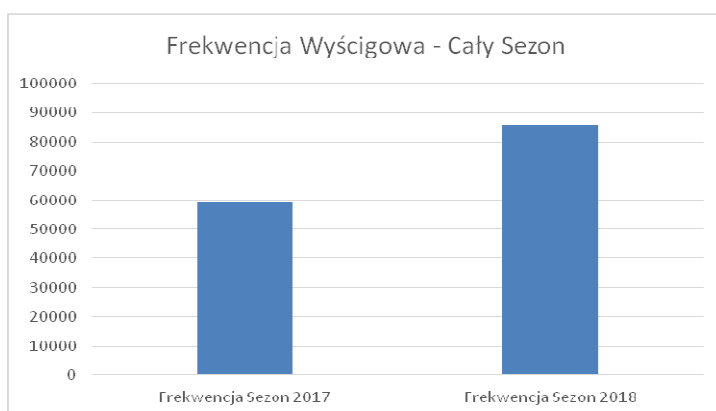
W sezonie wyścigowym 2018 roku w okresie od kwietnia do listopada rozegranych zostało 18 dni wyścigowych. Średnia frekwencja wyniosła 4775 osób.

Tabela frekwencji w sezonie 2018 z wyszczególnieniem dni wyścigowych

Liczba Porządkowa	Data	Frekwencja 2018
1	15.04.2018 roku	14600
2	29.04.2018 roku	8919
3	06.05.2018 roku	4827
4	13.05.2018 roku	4353
5	03.06.2017 roku	3568
6	10.06.2018 roku	9104
7	24.06.2018 roku	2171
8	29.07.2018 roku	2493
9	05.08.2018 roku	2801
10	19.08.2018 roku	3483
11	26.08.2018 roku	1989
12	02.09.2018 roku	8839
13	16.09.2018 roku	3171
14	23.09.2018 roku	3502
15	30.09.2018 roku	2345

16	07.10.2018 roku	3873
17	14.10.2018 roku	2400
18	21.10.2018 roku	3519
SUMA		85957

W porównaniu z poprzednim sezonem wyścigowym Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice odwiedziło 26500 osób więcej co daje 31% wzrost publiczności. Udało się również zwiększyć średnią liczbę publiczności w dniu wyścigowym i wzrosła ona o 27% z 3499 osób do 4775 osób. W 2018 roku pobity został rekord frekwencji podczas Otwarcia Sezonu - prawie 15000 widzów. Największą popularnością cieszyły się następujące dni wyścigowe: Otwarcie Sezonu, PartyNice, 100 lat niech żyje nam, Wielka Wrocławska.

Inne imprezy

Oprócz mityngów wyścigowych w 2018 roku na terenie WTKW Partynice odbył się szereg imprez o charakterze sportowym, rekreacyjnym i rozrywkowym. W wyniku działań marketingowych zaobserwowano stały wzrost świadomości oraz zainteresowania obiektem wśród klientów biznesowych i partnerów Toru.

Najważniejsze zorganizowane imprezy:

- 7 - 8.04.2018 roku Runmageddon – dwudniowy ekstremalny bieg z przeszkodami – 19252 uczestników
- 28 - 29.04.2018 roku Targi Ogrodnicze – „Pamiętajcie o ogrodach” – 13988 uczestników
- 2 - 4.05.2018 roku Trzydniowa Majówka na Partynicach – 5652 uczestników

- 17.06.2018 roku Piknik Olimpijski Wrocławia i Dolnego Śląska – 4912 uczestników
- 21-22.07.2018 roku Czillen am Grillen – czwarta edycja imprezy motoryzacyjnej na Partynicach – 4363 uczestników
- 7-9.09.2018 roku Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Jeździe Bez Ogłowa Organizowana od 2014 roku największa autorska impreza organizowana przez Wrocławski Tor Wyścigów Konnych - Partynice – 7820 uczestników
- 5-7.10.2018 roku Zawody Jeździeckie – Halowy Puchar Polski Wago CSI – 7109 uczestników

Sponsorzy i fundatorzy nagród

Pula nagród w sezonie 2018 wyniosła 2 022 900 zł. Sponsorami wrocławskich wyścigów były: Polski Klub Wyścigów Konnych jako sponsor i patron, Port Lotniczy Wrocław, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Sejmik Województwa Dolnośląskiego, Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków, Cheval Francais (Francja). Ponadto fundatorami nagród w gonitwach byli: Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Cheval Francais (Francja), Tor Wyścigowy w Pardubicach (Czechy), Stajnia Wyścigowa Kolesa (Czechy), Polski Klub Wyścigów Konnych, Stadnina Koni Lesieniec, Stadnina Koni Iwno, Stadnina Koni Wiśnicz, Militaria.pl, Osada Śnieżka, ADD Motor, Leroy Merlin, Wrocławskie Centrum Seniora, Unico Logistics, Dyrektor Oddziału Totalizatora Sportowego we Wrocławiu.

REKREACJA

Zgodnie z misją WTWK Partynice prowadzi profesjonalne centrum rekreacji konnej i sportu. Posiadanie Certyfikatu Polskiego Związku Jeździeckiego Kategorii I zobowiązuje nas do prowadzenia szkoleń oraz egzaminów na odznaki jeździeckie. Bardzo prężnie działająca Wyższa Szkoła Jazdy, ma na celu kształcenie od podstaw jeździectwa. Dzieci z grup sportowych biorą udział w zawodach.

Z powodzeniem kontynuujemy projekt rozpoczęty w roku 2017 dla Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych z Dolnego Śląska, którego celem jest realizacja zajęć z końmi oraz jazdy konnej.

W tym roku zawarliśmy porozumienie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej dotyczącym realizacji Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”. Z tej formy zniżek skorzystało 28 rodzin.

Od 4 lat prowadzone są zajęcia z jazdy konnej dla uczniów American School of Wrocław.

Kolejne lata organizujemy półkolonie jeździeckie dla dzieci do lat 12, w których rocznie bierze udział ok. 660 dzieci.

Cyklicznie organizujemy zawody dla dzieci „Pony Games”, dla uczestników rekreacji jeździeckiej WTWK i ich rodzin, oraz spotkania społeczności Wyższej Szkoły Jazdy.

Uczestnicy grup sportowych prowadzonych przez instruktorów WTWK biorą udział w skokowych oraz ujeżdżeniowych zawodach jeździeckich odbywających się na terenie WTWK Partynice.

Sportowa grupa wołyżerska, pierwszy raz wzięła udział w zawodach w Jaszkuwie, zajmując grupowo pierwsze miejsce. Po raz pierwszy odbył się egzamin na odznaki jeździeckie w wołyżerze. Dużym wyróżnieniem dla naszych zawodników było zaproszenie na prestiżowe międzynarodowe zawody konne „Cavaliada”.

W ramach programu jazdy konnej skierowanego dla osób niewidomych i niedowidzących prowadzimy zajęcia dla niedowidzącej amazonki, która w tym roku rozpoczęła regularne jazdy prowadzone przez wykwalifikowanego instruktora.

PROGRAM SZKOŁA W MIEŚCIE

Rok 2018 był kontynuacją zajęć w ramach projektu „Szkoła w mieście” dostępnego dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół terapeutycznych.

Dzieci odwiedzające Partynice uczestniczyły w zajęciach edukacyjnych z wiedzy o koniach połączonych z nauką jazdy konne

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA W 2018 roku odbyło się wiele szkoleń z wykładowcami na najwyższym światowym poziomie.

DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA

WTWK- Partynice jako jedyne miejsce na Dolnym Śląsku dysponujące pełnowymiarową krytą ujeżdżalnią, wraz z rozprężalnią były miejscem rozgrywania wielu zawodów jeździeckich. Najważniejsze z nich to:

Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Jeździe Bez Ogłowia i Europejski Dzień Konia

Organizowana po raz już piąty od 2014 roku największa autorska impreza organizowana przez WTWK Partynice. Inicjatorem świętowanego w tym czasie Europejskiego Dnia Konia, którego obchody w tym samym czasie odbywają się w Hiszpanii, Portugalii, Belgii, Czechach i Polsce, jest europejska unia miast promujących się przez konie Euro Equus, którego Wrocław jest Wiceprezydentem.

- - Zawody w skokach przez przeszkody i ujeżdżeniu: w tym CSN ogólnopolskie w skokach,
- - Mistrzostwa Polski Polskiej Ligi Western i Rodeo
- - Wrocławska Olimpiada Młodzieży w Jeździectwie

Swoją cykliczną imprezę miał Polski Związek Kynologiczny – zawody w agality. Regionalna Rada Olimpijska była organizatorem Pikniku Olimpijskiego Wrocławia i Dolnego Śląska.

UTRZYMANIE I ROZBUDOWA POSIADANEJ BAZY I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY REKREACYJNEJ NA TERENIE WTWK PARTYNICE

Budowa Parku Linearnego wraz z przyrodniczą ścieżką edukacyjną.

W zakres zadania wchodzi budowa trzy i pół kilometrowej ścieżki pieszo-konnej wokół toru wyścigów konnych, która będzie służyła spacerowiczom i biegaczom, budowa przyrodniczej ścieżki pieszej w parku, budowa nasypu wraz z tunelem umożliwiającym bezkolizyjne przejście koni w strefę torów i ogrodzeniem, budowa zasilania elektrycznego napędów bram. Ponadto do zakresu prac należy wykonanie rozbiórki istniejących ścieżek i ogrodzenia, wycinki kolizyjnych drzew i krzewów i w ostatnim etapie wykonanie nasadzeń zieleni.

Lata realizacji: 2018 – 2019

Poniesione w 2018 roku nakłady: 788, 93 tys. zł

Zadania poprawiające stan bezpieczeństwa na obiekcie

- Trzy nowe wejścia od ulic: Zwycięskiej, Ołtaszyńskiej i Radosnej otworzą teren wokół toru . Park w okolicy Ronda o. Pio zostanie wyposażony w ogólnodostępne siłownie dzięki funduszom z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego
- Wyremontowano budynek "Dżokejki", w celu polepszenia warunków socjalnych jeźdźcom startującym w zawodach. Remont bomby startowej połączony z jej automatyką, poprawił wygląd urządzenia oraz ułatwił sterowanie startem.
- Prowadzono prace związane z usuwaniem krzaków i chaszczki z terenów otaczających obiekt, stwarzając możliwość powstawania nowych miejsc szkoleniowych.
- Wylimitowanie migracji stada saren na tory wyścigowe,- postawiono 1200 metrów panelowego ogrodzenia oraz rozciągnięto 400 metrów siatki ochronnej. Podczas wyścigów, zmniejszono ryzyko przejazdu koni przez sypki tor roboczy, utwardzając przejazdy ścinkami wałowanej kory. Ustawiono elektroniczny system szlabanów działających na w oparciu o system kamer termowizyjnych w ramach

eliminacji zagrożenia przy przemieszczaniu się koni przez drogę z ruchem pieszym i kołowym,.

Zadania ułatwiające funkcjonowanie obiektu

- Prace ułatwiające funkcjonowanie obiektu podczas dni wyścigowych. Uruchomiono dodatkowe wejście dla publiczności od strony ul. Ołtaszyńskiej, wykonano nową instalację na trybunie bocznej, umożliwiającą postawienie nowych punktów kasowych. Po wykarczowaniu i utwardzeniu terenu, dział rekreacji wzbogacił się o nowe ścieżki konne oraz dodatkowe przejście przez rów melioracyjny w postaci drewnianego mostka. Na wniosek działu wyścigowego wykonano na nieużytkowanych terenach, dodatkowy tor treningowy.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice przeprowadził w roku 2018 osiem postępowań w trybie przetargu nieograniczonego. Sześć postępowań zostało zakończonych udzieleniem zamówienia, dwa postępowania zostały unieważnione.

WROCLAW – EUROPEAN BEST DESTINATION 2018

Wrocław zwyciężył w międzynarodowym konkursie European Best Destination 2018. Stolica Dolnego Śląska zdobyła ponad 41 tysięcy głosów. Miasto otrzymało głosy ze 146 krajów. Za Wrocławiem znalazły się między innymi: hiszpańskie Bilbao, francuski Colmar, chorwacki Hvar, łotewska Ryga, czy też Mediolan, Amsterdam, Ateny i Paryż. Nagroda przyznawana jest corocznie. W rywalizacji bierze udział 20 miast.

Kampanię przygotowano i przeprowadzono z użyciem: wiat przystankowych (kampania + podziękowanie za udział w głosowaniu), artykułów prasowych, narzędzi internetowych (social media, monitorowanie zasięgów, landing page glosujnawroclaw), stron www urzędu – wroclaw.pl i visitwroclaw.eu.

- budżet 200 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

TARGI TURYSTYCZNE

Międzynarodowe Targi Turystyczne Vakantiebeurs, Utrecht (Holandia)

Targi turystyczne Vakantiebeurs Utrecht 2018, które odbyły się w dniach 9–14.01.2018 przyciągnęły ponad 100 tysięcy odwiedzających, zarówno z Holandii, jak i spoza tego kraju.

Pierwszego dnia targów odbyło się **spotkanie dla dziennikarzy, branży turystycznej i blogerów połączone z degustacją specjalów polskiej kuchni**. Drugiego dnia zorganizowano **prezentację Wrocławia i jego największych atrakcji**, której wysłuchało kilkadziesiąt osób. O mieście opowiadała po niderlandzku wrocławska przewodniczka Monika Trznadel. Podczas tych spotkań uczestnikom zostały wręczone, specjalnie przygotowane na tę okazję materiały o mieście.

Na stoisku były dostępne materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, filmy promocyjne) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Raclawickiej czy Afrykarium z ZOO. Udział w targach był doskonałą okazją do prezentacji i zaproszenia do Wrocławia turystów z Holandii, którzy coraz liczniej i częściej odwiedzają nasze miasto.

Międzynarodowe Targi Poznańskie TOUR SALON 2018, Poznań

W terminie 9–11.02.2018 BPM wzięło udział w 29. edycji Targów Regionów i Produktów Turystycznych TOUR SALON 2018. Była to największa impreza turystyczna w

Polsce. TOUR SALON uzupełniają wartościowe wydarzenia merytoryczne: konferencje, warsztaty, spotkania biznesowe i partnerskie. Tour Salon to 500 wystawców z Polski i zagranicy, oferty z 33 krajów, ok 20 000 zwiedzających, w tym 9 000 specjalistów z branży turystycznej.

TOUR SALON uzupełniają wartościowe wydarzenia merytoryczne: konferencje, warsztaty, spotkania biznesowe i partnerskie. Blisko 300 wystawców z 22 krajów prezentowało miejsca i atrakcje turystyczne na targach Tour Salon. Swoje oferty zaprezentowali wystawcy m.in. z: Albanii, Białorusi, Chorwacji, Czech, Dominikany, Francji, Grecji, Gruzji, Hiszpanii, Indii, Litwy, Mołdawii, Niemiec, Rumunii, Ukrainy, Węgier, Wietnamu czy Włoch. Nie zabrakło także biur podróży, organizacji zajmujących się turystyką czy mediów turystycznych.

Podczas targów **została przedstawiona bogata oferta turystyczna i kulturalna Wrocławia**. Na stoisku były prezentowane materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, filmy promocyjne) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Raławickiej czy Afrykarium z ZOO. Udział w targach był doskonałą okazją do prezentacji i zaproszenia do Wrocławia turystów z całej Polski.

Podczas targów „Tour Salon” w Poznaniu odbyło się wręczenie nagród **„Róże Regionów”**, przyznawanych przez dwutygodnik „Wiadomości Turystyczne”. **Wrocław zwyciężył w kategorii „aplikacja mobilna”** – nagrodę przyznano za chatbota VisitWroclaw.eu, wdrożonego do serwisu przez firmę Koda Bots.

Międzynarodowe Targi Turystyczne Salon des Vacances 2018, Bruksela (Belgia)

Wrocław promował się na targach turystycznych Salon des Vacances 2018, które odbyły się w dniach 1–4.02.2018 i przyciągnęły ok. 105 tysięcy odwiedzających, zarówno z Belgii, jak i spoza tego kraju. Wrocławskie i dolnośląskie stoisko cieszyło się ogromnym zainteresowaniem wśród odwiedzających targi.

Na stoisku były prezentowane materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Raławickiej czy Afrykarium z ZOO. oraz. **Udział w targach był doskonałą okazją do prezentacji i zaproszenia do Wrocławia turystów z całej Polski.**

Międzynarodowe Targi Turystyczne, Wrocław

Jak w poprzednich latach w dniach 23–25.02.2018 byliśmy obecni ze stoiskiem promocyjnym na Międzynarodowych Targach Turystycznych we Wrocławiu. Stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem. Mieliśmy wiele zapytań o Kartę Turystyczną oraz o nowy system sprzedaży biletów MPK.

Międzynarodowe Targi Turystyczne ITB 2018, Berlin (Niemcy)

W dniach od 7–11.03.2018 BPM wzięło udział w największych w Europie Międzynarodowych Targach Turystycznych w Berlinie. Polskie Stoisko Narodowe znajdowało się w hali nr 15.1 i zajmowało 752 m². Motywem przewodnim polskiego była turystyka wodna. Targi w Berlinie były największym wydarzeniem w Europie dla przedstawicieli branży turystycznej oraz atrakcją dla tysięcy odwiedzających. Wrocław reprezentowało BPM, Hydropolis oraz ARAW.

Podczas targów odbyły się liczne spotkania z przedstawicielami branży turystycznej i dziennikarzami. Przez cały czas targów na scenie realizowany był program prezentacji oraz atrakcji turystycznych. **Prezentacja oferty turystycznej Wrocławia jako**

European Best Destination w 2018 została przedstawiona przez Monikę Trznadel, **na scenie z doświadczeniami wystąpiło także Hydropolis z robotem Pepperem.**

Na stoisku Wrocławia można było zapoznać się z bogatą ofertą turystyczną i kulturalną miasta. Dostępne były ciekawe materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, filmy promocyjne) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Raławickiej czy Afrykarium z ZOO. **Ciekawostką dla zwiedzających był autoportret Vincenta van Gogha – jeden z obrazów namalowany podczas kręcenia filmu „Twój Vincent”.**

Targi Turystyczne Free Time Festiwal, Gdańsk

W dniach od 7–8.04.2018 pierwszy raz nasze BPM uczestniczyło w targach turystycznych Free Time Festiwal 2018 w Gdańsku. Free Time Festiwal to kompleksowy przewodnik po atrakcjach turystycznych, kulturalnych, rozrywkowych, kulinarnych i rekreacyjnych. W tym roku imprezę odwiedziło 20 000 gości. Naszymi partnerami na stoisku było Muzeum Pana Tadeusza oraz Etno Cafe.

Mnóstwo aktywności czekało na odwiedzających w strefie cyklistów, w strefie Smaków Food Trucków, a szczególne w strefie Dziecka: kreatywne zabawy, eksperymenty, animacje, warsztaty artystyczne i super niespodzianka: Wielki Złot Wielkich Maskotek czyli spotkanie wszystkich obecnych na festiwalu zwierzaków, ptaków i innych stworów, zakończone wspólnym zdjęciem na celebryckiej ścianie. **Czas odwiedzającym festiwal umilały 3 wrocławskie maskotki:** wrocławski krasnal, rekin z Hydropolis i pingwin z wrocławskiego Zoo. Animatorzy rozdawali gadżety i ulotki oraz pozowali do zdjęć ze wszystkimi chętnymi milusińskimi.

Podczas festiwalu **Wrocław otrzymał nagrodę Mercurius Gadanensis za wydawnictwo „Wrocław na widelcu”.**

Dolnośląski Festiwal Rowerowy, Wrocław

W dniach 20–22.04.2018 BPM wzięło udział w drugiej edycji Dolnośląskiego Festiwalu Rowerowego. Wstęp na festiwal był bezpłatny, a organizatorzy przygotowali mnóstwo atrakcji, łącząc ze sobą tematyczny kongres i targi, strefę wystawienniczą oraz rekreację. **Największą atrakcją wrocławskiego stoiska był rower blender na którym odwiedzający mogli „wykręcić” dla siebie zdrowy owocowy koktajl.** Partnerem na stoisku było Etno Cafe, które także częstowało chętnych gości zimnym napojem. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się komplety map rowerowych dostępnych na stoisku miasta.

Dzień Polski w Pradze, Praga (Czechy)

Już po raz trzeci 16 czerwca Wrocław zaprezentował się na Dniu Polskim w praskich Ogrodach Ambasady RP. To największa impreza plenerowa w Czechach, która przyciąga co roku tysiące odwiedzających. Instytut Polski, organizator wydarzenia, promuje kraj przyjazny dla turystów. W tym roku Wrocław przygotował dla prażan szereg atrakcji. Oprócz prezentacji miasta jako European Best Destination 2018, którą przedstawił przewodnik miejski Wojciech Zalewski, w kilku strefach było można poznać kulturalną i turystyczną ofertę stolicy Dolnego Śląska.

W strefie Muzeum Pana Tadeusza historia połączyła się ze współczesnością. Goście mogli wziąć udział w warsztatach zdobienia papieru metodą EBRU, warsztatach lakowania czy pisania gęsim piórem. Hydropolis przygotowało zabawy z suchym lodem oraz pokazy doświadczeń, a Kolejkowo zabrało gości w podróż przez miniaturowy świat. Dodatkową atrakcją były także warsztaty malowania figurek i domków do makiety. W programie nie zabrakło prezentacji wrocławskiego Ogrodu Zoologicznego, który dla gości przygotował konkurs gdzie do wygrania były rodzinne vouchery do ZOO i Afrykarium. Strefę uatrakcyjnił pokaz baristyczny Etno Cafe. Odwiedzający wzięli udział w licznych

konkursach z nagrodami, przygotowanymi przez partnerów wydarzenia, gdzie do wygrania było m.in. trzydniowe zaproszenie do Wrocławia z Wro Tourist Card.

VII Festiwal Partnerstwa Lwów

Polsko-Ukraiński Festiwal Partnerstwa to impreza popularyzująca polską kulturę, turystykę oraz rynek pracy wśród mieszkańców Ukrainy. To również doskonała okazja do umocnienia więzów partnerskich łączących Lwów z Wrocławiem. W tym roku festiwal odbywał się w dniach 7–9 września.

Dlatego też podczas tego wydarzenia nie mogło zabraknąć reprezentacji naszego miasta. Na stoisku miasta prezentowane były materiały informacyjno-promocyjne oraz gadżety. Przedstawiciele Muzeum Pana Tadeusza zapraszali gości na warsztaty pisania gęsim piórem, czerpania papieru oraz lakowania pieczęci. W trakcie wizyty odbyło się wiele ciekawych spotkań, podczas których omówiono dotychczasowe działania oraz dalszą współpracę obu miast.

Międzynarodowe Targi Turystyczne World Travel Show

BPM po raz pierwszy wzięło udział w III edycji Międzynarodowych Targów Turystycznych World Travel Show, które odbyły się w dniach 19–21 października 2018 w Nadarzynie. Jest to jedno z najważniejszych wydarzeń targowych branży turystycznej w Polsce. Prezentacja na targach potencjału turystycznego Wrocławia na arenie polskiej jak i międzynarodowej to realizacja jednego z kierunków rozwoju turystyki we Wrocławiu. Na 30m² powierzchni Wrocław prezentował swoją ofertę turystyczną z główną atrakcją jaką była makieta Kolejkowa. Dodatkowo po targach nasze materiały informacyjno-promocyjne roznosiły maskotki: krasnala, ośmiornicy i rekina. Stoisko cieszyło się dużą frekwencją odwiedzających.

- budżet 50 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

WIZYTY STUDYJNE DZIENNIKARZY

W 2018 roku BPM partycypowało w przyjęciu 59 dziennikarzy i blogerów turystycznych z takich krajów jak: Niemcy, Indie, Czechy, Holandia, Francja, Wielka Brytania, USA, Włochy, Irlandia, Rosja, Ukraina, Japonia, Izrael.

Wybrane artykuły powstałe w ramach wizyt:

<https://www.pot.gov.pl/pl/nawosci/wiadomosci-z-pot/wroclaw-polska-wenecja-na-lamach-la-stampa#i>

<https://verkeersbureaus.info/nieuws/2018/06/15/116100-de-poolse-stad-wroclaw/>

<http://www.lastampa.it/2018/06/07/societa/nella-venezia-polacca-viva-e-cosmopolita-vnUXYdMNMjb7sDeDi5aTGO/premium.html#acquistaregistraaccedi>

- budżet 40 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRZEWODNIKA TURYSTYCZNEGO

20 lutego z okazji Międzynarodowego Dnia Przewodnika Turystycznego o godzinie 15.00 w BarBarze odbyło się okolicznościowe spotkanie, które poprzedził spacer po filmowym Wrocławiu zorganizowany przez Odra-Film. Autorem trasy filmowej jest Rafał Bubnicki, z-

ca dyrektora Odry-Film ds. produkcji filmowej. Spacer rozpoczął się o godzinie 12.45, przy tablicy poświęconej Zbigniewowi Cybulskiemu. Spotkanie w BarBarze było wspaniałą okazją do złożenia życzeń oraz podziękowanie przewodnikom za ich pracę, za 5 mln gości, za EBD 2018.

- budżet 2000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

III FORUM PROMOCJI TURYSTYCZNEJ

III Forum Promocji Turystycznej – uznanej w kraju imprezy branżowej odbyło się 19 kwietnia we Wrocławiu. Partnerem wydarzenia było Miasto Wrocław (BPM). Impreza odbyła się pod patronatem Polskiej Organizacji Turystycznej, Izby Gospodarczej Hotelarstwa Polskiego oraz Prezydenta Wrocławia. Temat forum było „Różne oblicza nowoczesnej promocji. Napiszmy wspólnie nową ustawę o POT”. **Była to pierwsza edycja forum poza Warszawą, która jest stałym miejscem dla tego wydarzenia.**

- budżet 20 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

SPOTKANIA Z PRZEWODNIKAMI

Spotkanie otwierające sezon turystyczny 2018, 24 kwietnia. Podczas spotkania przewodnikom zostały zaprezentowane następujące tematy:

- „Wrocław jako European Best Destination 2018”
- „Spotkajmy się nad Odrą”
- „Najciekawsze produkty turystyczne Dolnego Śląska”
- „Poznajmy się na nowo – Strefa Kultury Wrocław w 2018”
- „Aplikacja – monitoring miejsc parkingowych dla autokarów turystycznych
- „Port Lotniczy Wrocław – dojazd, infrastruktura, oferta”
- „800 lat tradycji piwowarskiej, jeden z największych festiwali piwnych w Polsce i Europie, najwięcej browarów rzemieślniczych w regionie – Wrocław Piwną Stolicą Polski”

Podsumowanie sezonu turystycznego 2018, 14 listopada. Na spotkaniu były poruszane następujące tematy:

- Sprawozdanie z działalności punktów informacji turystycznej - trendy związane z odwiedzinami turystów z różnych krajów, zaproszenie na jarmark Bożonarodzeniowy 2018, wydarzenia i programy kulturalne do końca 2018 roku oraz na przyszły 2019 rok – Strefa Kultury, Aplikacja – monitoring miejsc parkingowych dla autokarów turystycznych – etapy realizacji, Sky Tower – nowy wizerunek obiektu oferta oraz propozycja współpracy, BWA Wrocław, czyli cztery miejsca dla sztuki współczesnej.
- budżet 5000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

BEZPŁATNE SPACERY

Tematyczne z przewodnikiem po Wrocławiu

W każdy ostatni weekend miesiąca, od maja do sierpnia 2018 roku, wrocławscy przewodnicy miejscy: Arkadiusz Förster, Artur Domański i Michał Karczmarek poprowadzą wycieczki tematyczne:

- Medyczny Wrocław
- Wrocław Nocą
- Dachy Wrocławia
- Wielokulturowy Wrocław.

XV spacer z przewodnikiem – cykl wycieczek tematycznych

Koło Przewodników Miejskich Oddziału Wrocławskiego PTTK oraz BPM zorganizowało bezpłatne letnie spacer z przewodnikiem po Wrocławiu. Spacer odbywały się we wszystkie wakacyjne weekendy od 23 czerwca aż do 30 września br. Trasy wędrówek związane były przede wszystkim z historią, architekturą i przestrzenią kulturową Wrocławia, ale także z biografiami osób, które się we Wrocławiu urodziły bądź połączyły swoje losy z miastem. Wzorem ubiegłego roku odbyły się też odpłatne niedzielne rejsy statkiem połączone z bezpłatnym zwiedzaniem Ostrowa Tumskiego. Turyści z zagranicy mogli spacerować z przewodnikiem po mieście dzięki wycieczkom w wybranych językach obcych: angielskim i niemieckim oraz tu nowości spacer w języku czeskim i rosyjskim.

Niezwykłe Nadodrze – spacer z przewodnikiem po osiedlu pełnym rzemiosła i desingu

BPM wraz z Infopunktem Łokietka 5 zaprosiło mieszkańców i turystów na serię 8 nadodrzańskich spacerów prezentujących najbardziej artystyczne osiedle we Wrocławiu z nowej, oryginalnej perspektywy. Przez całe wakacje lokalni przewodnicy przedstawiali atrakcje Nadodrza w trzech językach – polskim, angielskim i ukraińskim. Spacer prowadziły przez podwórka, zaułki, bramy, pracownie wybranych artystów i rzemieślników. Podczas wycieczek było można odkryć najciekawsze murale i ich historie odkryć nowe miejsca, lub spotkać artystów, którzy wybrali Nadodrze jako przestrzeń swojej pracy twórczej.

- budżet spacerów 50 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

ZABYTKOWA LINIA TRAMWAJOWA

Na początku czerwca został rozstrzygnięty konkurs na „Organizację i prowadzenie Zabytkowej Linii Tramwajowej we Wrocławiu w 2018 r.” Na otwarty konkurs ofert wpłynęła jedna wspólna oferta dwóch organizacji: Klubu Sympatyków Transportu Miejskiego oraz Towarzystwa Miłośników Wrocławia. Zabytkowa Linia Tramwajowa kursować będzie do 9 września br., w każdą sobotę oraz niedzielę. Kursy rozpoczynają się o godz. 12.00, ostatni, nocny kurs zaplanowano na godzinę 20.00. W tym roku podróżować można na czterech rasach, nowością w stosunku do lat ubiegłych jest możliwość wsiadania i wysiadania na pośrednich przystankach.

- budżet 50 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

SIEĆ PUNKTÓW INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

W 2018 roku kontynuowana jest współpraca z Dolnośląską Organizacją Turystyczną, która otrzymała dotację z UMW m.in. na prowadzenie Punktów Informacji Turystycznej w latach 2018–2019. Na drugą połowę 2018 roku zaplanowano modernizację i zmianę wyglądu dwóch punktów IT, tj. punktu na Dworcu Głównym PKP oraz punktu w Porcie Lotniczym. Punkty IT po zmianie aranżacji wewnątrz mają mieć charakter otwartej przestrzeni dla zainteresowanych.

Dolnośląska Organizacja Turystyczna realizuje w ramach zawartej z miastem umowy także obsługę i sprzedaż karty turystycznej – Wrocław Tourist Card. Wrocław Tourist Card jest sprzedawana w 3 punktach IT prowadzonych przez DOT (IT na Dworcu Głównym PKP, IT na lotnisku i IT przy Zoo, w budynku BOK Zoo). Dodatkowy punkt dystrybucji karty znajduje się na wrocławskim rynku, sprzedaż Wrocław Tourist Card prowadzi Centrum IT Wrocław Info Souvenirs /Rynek 14.

- dotacja celowa 600 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z 24 kwietnia 2003 r.
- Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia nr XLVII/1096/17 z 19 października 2017 r.
- Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia nr XLVII/1095/17 z 19 października 2017 r.

EWIDENCJA OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI HOTELARSKIE NIEBĘDĄCYCH HOTELAMI – PROJEKT REALIZOWANY W CIĄGU CAŁEGO 2018 ROKU

W 2018 roku zostało dopisanych 107 obiektów noclegowych niebędących hotelami, na dzień 31.12.2018 w ewidencji figurowało 409 obiektów z 6705 miejscami noclegowymi.

- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)
- art. 35 ust.1 pkt 2, art. 38 ust. 2 i 3, art. 39 ust. 3 i 4 oraz art. 40 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1553 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz. U. z 2006 r. nr 22, poz. 169 z późn. zm.)

PRZEBUDOWA TERENÓW SPORTOWO-REKREACYJNYCH – ZAGOSPODAROWANIE TERENU PRZY AL. I.J. PADEREWSKIEGO 35 WE WROCŁAWIU – DOTACJA CELOWA

W ramach wykonania zdania realizowanego przez Akademię Wychowania Fizycznego na terenie kempingu wykonany został odcinek drogi dojazdowej do stanowisk dla kamperów. Dzięki wsparciu finansowym zbudowana została droga o nawierzchni z ecorastrów drogowych i powierzchni ok. 1000 m².

- budżet 250 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

- umowa została zawarta na podstawie art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w związku z art. 94 ust 6 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym oraz art. 7 ust 1 pkt 10 i 18 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

ROZWÓJ TURYSTYKI BIZNESOWEJ

Zasadniczym celem realizacji projektu jest wzmocnienie potencjału konferencyjno-kongresowego Wrocławia jako lokalnego produktu turystycznego poprzez wzbogacenie oferty turystyki biznesowej skierowanej do szerokiej grupy uczestników i obserwatorów. Realizacja celów odbywa się m.in. poprzez obsługę misji weryfikacyjnych przybywających do Wrocławia, prowadzenie Rady Ekspertów Turystyki Biznesowej.

- budżet 200 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 24 kwietnia 2003 r.
- Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia nr XLVII/1096/17 z 19 października 2017 r.
- Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr XLVII/1095/17 z 19 października 2017 r.

BADANIA SPOŁECZNE

Przeprowadzenie badań wielkości ruchu turystycznego we Wrocławiu i kontynuacja współpracy z przedstawicielami Warszawy, Gdańska i Poznania w celu wypracowania wspólnej metodologii badań ruchu turystycznego miast oraz wspólnej metody obliczania wielkości ruchu turystycznego. Zakończenie prac zespołu ekspertów, który opracował metodę szacowania wielkości ruchu turystycznego.

- budżet 100 000 zł
- założenia polityki społeczno-gospodarczej: popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta, czyli mieszkańców (zad. 151)

XXII. PROMOCJA, WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

PROMOCJA

W roku 2018 zorganizowano szereg kampanii i mniejszych lub większych akcji promocyjnych.

ROZLICZAM PIT WE WROCŁAWIU I WSPIERAM PROJEKTY POPRAWIAJĄCE JAKOŚĆ POWIETRZA

Kampania prowadzona jest, aby zachęcić do rozliczania się w miejscu faktycznego zamieszkania. Dodatkowo dla wszystkich, którzy rozliczyli PIT za rok 2017, wskazując Wrocław jako miejsce zamieszkania organizowana jest loteria. W tym roku hasłem dodatkowym kampanii było „Rozliczam PIT we Wrocławiu i wspieram projekty poprawiające jakość powietrza”. Do wygrania w loterii były: samochód Kia Niro Hybrid, 3 skutery elektryczne Zipp Volteno, 10 rowerów miejskich Diamant Ubari Komfort. Losowanie nagród odbyło się podczas imprezy „Dzień Odry” 12 maja 2018 na Bulwarze X. Dunikowskiego.

Budżet 250 000 zł

PROMOCJA FILMU „TWÓJ VINCENT”

- Dzień Babci i Dziadka z filmem „Twój Vincent” – 23 stycznia odbył się specjalny pokaz filmu oraz zwiedzanie CeTA. W tym dniu po raz pierwszy została pokazana cała kolekcja obrazów z filmu we Wrocławiu. W wydarzeniu uczestniczyło prawie 300 osób.
- „W oczekiwaniu na Oscary” – wystawa obrazów z filmu „Twój Vincent” w Centrum Innowacji PRZEJŚCIE, ul. Świdnicka 19. Wystawa została otwarta w dniu 2 lutego, pokazywanych było 25 obrazów z filmu. Na wystawie była również możliwość zapoznania się z oryginałem scenariusza oraz gadżetami i materiałami promocyjnymi wyprodukowanymi w związku z filmem.
- „Przeżyjmy to jeszcze raz” – akcja przed ogłoszeniem laureatów Oscara.
- „Wirtualny spacer 3D” – w spacerze w Centrum Innowacji PRZEJŚCIE, ul. Świdnicka 19, można było zobaczyć wystawę obrazów z filmu „Twój Vincent”.
- Wystawy obrazów z filmu Twój Vincent:
 - Zamek Książ, 15 marca – 15 kwietnia,
 - Zamek Cieszyn, 28 kwietnia – 9 maja,
 - Marecki Ośrodek Kultury, 19 maja – 2 czerwca,
 - Stacja Artystyczna Rynek, Gliwice 27 czerwca – 30 lipca,
 - Galeria Satyrykon, Legnica, 10 sierpnia – 10 września,
 - Made In Wrocław, 17 września,
 - Festiwal Aktorstwa Filmowego, Namysłów 26 września – 30 października,
 - Miejska Galerii Artystyczna, Ciechanów 30 listopada – 18 grudnia,
 - Miejska Biblioteka Publiczna w Mińsku Mazowieckim, 18 grudnia 2018 – 07 stycznia 2019.

WROCŁAW CITY TRENDS 2018

11 maja odbyło się Wrocław City Trends 2018. To wydarzenie, które jest źródłem wiedzy o tym, jak zmieniają się miasta i ich mieszkańcy. Podczas wydarzenia miało miejsce wiele dyskusji o trendach kształtujących społeczeństwo i rozwoju technologii, którą można wykorzystać, by tworzyć przestrzeń nie tylko nowoczesną, ale też przyjazną. Prelegentami byli specjaliści, którzy dzielili się nie tylko wiedzą, ale też praktycznym doświadczeniem, otwarci na dialog i wspólne poszukiwanie najlepszych rozwiązań dla

miast przyszłości. Tematy, które były poruszane to m.in.: „Miasto: ludzie, identyfikacja, tożsamość, wizerunek, marka”, „Budowanie marki miasta w oparciu o Instagram”, „Influencer marketing z misją – jak we Wrocławiu budujemy komunikację najpopularniejszej atrakcji turystycznej w Polsce?”. Wieczór zakończył się imprezą silent disco w Afrykarium.

Budżet 80 000 zł

DZIEŃ ODRY

12 maja zorganizowano event nad Odrą, aby pokazać, jak wiele możliwości oferuje rzeka. Program wypełniły m.in. rodzinne regaty kajakarskie, akademickie wyścigi na ergometrach wioślarskich o puchar Viadrusa, pokazy ratownictwa wodnego, warsztaty żeglarskie i ekologiczne, eksperymenty i doświadczenia naukowe, gry i zabawy dla najmłodszych, wystawy, gra miejska, food trucki, grill i miasteczko artystów. Na scenie odbył się finał loterii „Rozlicz PIT we Wrocławiu”. Imprezę odwiedziło ok. 12 tys. osób. Swoje prezentacje miało szereg organizacji, m.in. Dolnośląska Organizacja Turystyczna/Rok rzeki Odry, Technikum Żeglugi Śródlądowej, Bractwo Mokrego Pokładu, Wrocławskie Centrum Seniora, Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci, Fundacja OnWater, UKS Żeglarz, Hydropolis, Uniwersytet Wrocławski, Politechnika Wrocławska, Fundacja Ekopotencjał, Lasy Państwowe, Muzeum Nurkowania, Uniwersytet Przyrodniczy, Akademia Sztuk Teatralnych, Centrum Historii Zajezdnia. Imprezie towarzyszyły dwie wystawy plenerowe.

Budżet 60 000 zł

PIKNIK RODZINNY NAD ODRĄ W RAMACH REGAT WIOŚLARSKICH ÓSEMEK „ODRA RIVER CUP”

26 maja odbył się piknik rodzinny nad Odrą w ramach Międzynarodowych Regat Akademickich Ósepek Wioślarskich „Odra River Cup 2018” z udziałem m.in. osad Politechniki Wrocławskiej i Uniwersytetu Wrocławskiego. Celem imprezy, jest popularyzacja Odry jako miejsca rekreacji i turystyki wodnej oraz integracja wrocławskiego środowiska akademickiego i wodniackiego. Program pikniku obejmował m.in. koncerty muzyczne, treningi z udziałem publiczności na ergometrach wioślarskich, przejażdżki łódkami, wyścigi łodzi smoczycy, pokazy ratownictwa wodnego, pokazy umiejętności psów ratowniczych, konkursy, animacje sportowe i zajęcia plastyczne dla dzieci. BPM współfinansowało to wydarzenie oraz uczestniczyło w pikniku ze stoiskiem promującym ofertę rekreacyjną miasta.

Budżet 30 000 zł

X FESTIWAL EUROPA NA WIDELCU

Od 30 maja do 4 czerwca 2018 odbywał się X festiwal Europa na widelcu. Wydarzeniu w tym roku patronował Robert Makłowicz. W 2017 roku w wypadku samochodowym zginął Piotr Bikont, współtwórca festiwalu kulinarnego Europa na widelcu. Podczas jubileuszowej edycji imprezy odbył się cykl wydarzeń upamiętniających tę ważną dla Wrocławia i samego festiwalu postać, m.in. miało miejsce uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej Piotrowi Bikontowi.

Szczegóły programu jubileuszowej edycji festiwalu Europa na widelcu zostały zamieszczone na stronie www.smakiwroclawia.pl. Medialnie wydarzenie wsparła Gazeta Wyborcza oraz MeloRadio, a głównym partnerem była spółka Wrocławski Port Lotniczy S.A.

Podsumowanie dziesięciu edycji festiwalu:

- 200 000 uczestników,
- 550 kucharzy,
- 418 zaprezentowanych potraw,
- 398 000 przygotowanych porcji degustacyjnych,

- 1048 kg tortu,
- 513 000 zł kwota zbiórki publicznej na rzecz Zespołu Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu.

Budżet 1 050 000 zł

WROCŁAWSKI FESTIWAL PIWA I PIKNIK KULTURALNY CO JEST GRANE 24

8–10 czerwca na Stadionie Wrocław odbyła się 9 edycja Wrocławskiego Festiwalu Dobrego Piwa. Była to wyjątkowa edycja, gdyż towarzyszył jej Piknik Kulturalny Co Jest Grane 24. Wszystkie koncerty były darmowe, a występom towarzyszyły działania dodatkowe w strefie dla dzieci, strefie fashiontrucków oraz strefie foodtrucków.

Budżet 100 00 zł

FESTIWAL WACHLARZ

Kolejna edycja Festiwalu Wachlarz, jednego z największych w Polsce spotkań podróżników, reporterów, fotografów i ludzi ciekawych świata, która odbyła się 16 i 17 czerwca we Wrocławiu. Festiwal Wachlarz od samego początku wyróżnia formuła – każda edycja ma swój temat przewodni, a wszystkie prezentacje trwają 18–20 minut. Tematem przewodnim tegorocznego festiwalu była „Esencja”, rozumiana jako powrót do korzeni podróżowania, zwrócenie się ku naturze w swoich podróżach, poznawanie innych kultur czy wreszcie – podróż w głąb samego siebie. Festiwal odbył się we wnętrzach Opery Wrocławskiej. Organizatorem wydarzenia była spółka Outriders.

Budżet 120 000 zł

TUMSKI CUP

Zawody na Łodziach Smocznych „Tumski Cup” odbyły się 23 czerwca już po raz dziewiąty. Po raz drugi zorganizowano je na bulwarze Dunikowskiego, dzięki czemu widzowie mogli bez przeszkód oglądać rywalizację na całym dystansie. W zawodach uczestniczyło 15 drużyn, które walczyły o 3 puchary – Puchar Prezydenta Wrocławia w kategorii open, Puchar Marszałka Województwa Dolnośląskiego w kategorii mikst i Puchar Przewodniczącego rady Miejskiej w kategorii ladies. Zawodom towarzyszyły liczne atrakcje, skierowane przede wszystkim do dzieci – warsztaty i pokazy samoobrony, samodzielne malowanie toreb, tor kapslowy, liczne konkursy i prezentacje partnerów wydarzenia – Instytutu Konfucjusza, Hydropolis, Fundacji On Water, Centrum szkolenia specjalnego SAJN–SYSTEM. Nagrody dla uczestników zawodów ufundował partner strategiczny imprezy – firma trans.eu. Zawodom przez cały czas towarzyszyła strefa gastronomii, w której królowały foodtrunki.

Budżet 30 000 zł

GAUDEAMUS IGITUR – UROCZYSTE OTWARCIE ROKU AKADEMICKIEGO 2018/2019

2 października po raz kolejny odbyło się uroczyste rozpoczęcie roku akademickiego, w którym udział wzięli rektorzy wrocławskich uczelni oraz Prezydent Wrocławia. Na Rynku wystąpiły chóry akademickie, które wspólnie odśpiewały hymn Gaudeamus, a także Orkiestra Reprezentacyjna Wojska Polskiego. Dyrygentem wszystkich chórów była Magdalena Wojtas (dyrygent chóru Uniwersytetu Medycznego Medici Cantantes), dyrygentem Orkiestry Reprezentacyjnej Wojsk Lądowych był Jacek Putra.

Budżet 30 000 zł

DZIEŃ ŻYCZLIWOŚCI

21 listopada pod hasłem przewodnim *Życzliwość – podaj dalej* obchodzono kolejny Dzień Życzliwości. Była to już trzynasta edycja tej pozytywnej akcji, która obfitowała w wiele wydarzeń. Z tej okazji przygotowano następujące wydarzenia:

- Spotkania i warsztaty dla dzieci – filie Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu,

- Spotkanie z ks. Adamem Bonieckim – Sala Wielka Starego Ratusza we Wrocławiu,
- Koncert muzyki jazzowej – Sala Sesyjna Dworca Głównego PKP we Wrocławiu.

Wydany został także kalendarz z 12 grafikami z poprzednich edycji.

Budżet 40 000 zł

AKADEMICKI WROCŁAW

- Kontynuacja prac nad strategią promocji Wrocławia jako ośrodka akademickiego w latach 2016–2021.
- Cykliczne spotkania z przedstawicielami biur promocji uczelni wyższych Wrocławia i koordynacja działań dotyczących umacniania wizerunku Wrocławia jako prężnego ośrodka akademickiego.
- Kontynuacja działań w ramach projektu „Pokolenie W”, którego celem jest pokazanie Wrocławia jako miasta idealnego do nauki, życia i pracy.

Budżet 30 000 zł

„NOWE ŻERNIKI” – OSIEDLE MODELOWE

14 listopada w nowym budynku mieszkalnym firmy Blockpol odbyło się spotkanie architektów, deweloperów i przedstawicieli instytucji zaangażowanych w projektowanie oraz budowę modelowego osiedla „Nowe Żerniki”. W ramach projektu w 2018 roku wykonano prace redakcyjne i aktualizację strony modelowego osiedla Nowe Żerniki – www.nowezerniki.pl. Odbyło się także spotkanie podsumowujące pierwszy etap budowy modelowego osiedla „Nowe Żerniki”.

Budżet 20 000 zł

IDENTYFIKACJA WIZUALNA MIASTA

System Informacji Miejskiej

- Bieżąca rozbudowa, aktualizacja i opieka merytoryczna nad systemem. Stopniowe wprowadzanie tablic ulicowych zgodnych z grafiką SIM i uzupełnianie tablic opisujących obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie miasta. Oznakowanie zabytków, atrakcji turystycznych i obiektów użyteczności publicznej – poziom dla kierowców i dla pieszych.
- Kontynuacja współpracy z Miejskim Konserwatorem Zabytków w celu ujednoczenia i włączenia do SIM tablic informujących o sfinansowaniu remontów zabytkowych obiektów ze środków Gminy Wrocław.
- Kontynuacja współpracy z Departamentem Architektury i Rozwoju oraz Biurem Rady Miejskiej w celu wyeliminowania błędów rzeczowych i ortograficznych w uchwałach nadających nazwy ulicom, placom i skwerom.
- Rozbudowa oznakowania przystani wodnych oraz ścieżki historii Wrocławia.
- Produkcja tablic pamiątkowych poświęconych osobom związanym z miastem na przestrzeni dziejów.

Projekty graficzne

- Identyfikacja wizualna własna – reklamy, wydawnictwa, materiały promocyjne i materiały do imprez i kampanii organizowanych przez miasto.
- Projekty dla innych biur, wydziałów i jednostek – m.in. WCA – projekty gadżetów, Wrocławska Magnolia, plakat RODO, ulotka antysmogowa, materiały dla Biura Rady Miejskiej na Święto Wrocławia, gazety #oddechwnormie, certyfikaty bezpieczeństwa, koperta życia, Piękny Wrocław, materiały promujące projekt odbudowy organów

i wynajem Piwnicy Świdnickiej, współpraca przy projekcie promującym wystawę Polska – Świata, materiały na 100-lecie uzyskania przez Polki praw wyborczych, wydawnictwo „Ptaki”).

Materiały promocyjne

W I połowie 2018 roku został przygotowany i przeprowadzony przetarg na dostawę materiałów promujących Wrocław.

Przetarg nieograniczony dotyczył w tym roku 3 zadań:

- zad.1: art. papiernicze i piśmiennicze,
- zad. 2: artykuły tekstylne,
- zad. 3: upominki reklamowe.

Przetarg obejmuje czasowo dostawy materiałów promocyjnych do 31 grudnia 2018 roku.

Zakupiono także materiały promocyjne indywidualnej produkcji, m.in.:

- zestawy na festiwal kulinarny „Europa na Widelcu” (torby, fartuchy, deski kuchenne),
- książki o tematyce związanej z kulinarnym Wrocławiem („Wrocław na widelcu”),
- miesięczne figurki wrocławskich krasnoludków,
- ekskluzywne materiały promujące film „Twój Vincent” (torba listonoszka, etui na tablety, plecak worek, etui na laptop, torby na ramię).

Zamówione materiały posłużyły do promocji wielu imprez organizowanych i współorganizowanych przez miasto w 2018 roku. W linii promocyjnej znalazły się zarówno masowe gadzety, które są udostępniane na zewnątrz na wnioski o wydanie materiałów promocyjnych Wrocławia, jak i materiały tematyczne, do promocji imprez i wydarzeń. Odbyła się również wysyłka materiałów do centrali POT oraz ośrodków ZOPOT w: Paryżu, Berlinie, oraz do ambasad RP (Norwegia, Gruzja, Włochy, Iran).

Budżet na materiały promocyjne 300 000 zł; na druki 490 000 zł

WSPÓŁPRACA KRAJOWA

KONSULATY

We Wrocławiu działa jeden konsul generalny (Republiki Federalnej Niemiec) i 20 konsulatów honorowych (Austrii, Bułgarii, Chile, Czech, Danii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Indii (otwarcie konsulatu miało miejsce 1 lutego 2018), Korei, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Meksyku, Norwegii, Słowacji, Szwecji, Ukrainy, Włoch. Ponadto konsulowie honorowi Turcji i Gruzji działają w oczekiwaniu na oficjalne zatwierdzenie ich powołania przez właściwe Ambasady, a na marzec 2019 zaplanowano otwarcie Wicekonsulatu Węgieroku

Współpraca z konsulami ma wymiar dyplomatyczny i społeczny. W ramach kontaktów własnych i możliwości finansowych poszczególni konsulowie inicjują bądź wspierają działania mające na celu promocję kraju, który reprezentują.

Zgodnie z tradycją w dniu 9 stycznia 2018 roku odbyło się kolejne doroczne spotkanie noworoczne Prezydenta Wrocławia z wrocławskim korpusem konsularnym.

16 października odbyła się impreza pt. „Dzień Paszportu” powstała z inicjatywy władz Miasta Wrocławia, Honorowego Konsulatu Indii oraz Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego w Centrum Historii Zajezdnia. Adresatem wydarzenia byli uczniowie klas 5-6 wrocławskich szkół podstawowych. W projekcie wzięli udział przedstawiciele 12 Konsulatów Honorowych oraz Konsulatu Generalnego Niemiec, które działają we Wrocławiu. Na swoich stoiskach przybliżyli wrocławskim uczniom kulturę, zwyczaje i tradycje swoich krajów. Dzięki temu projektowi uczniowie w ramach edukacji szkolnej mogli dowiedzieć się więcej o kulturze obcokrajowców mieszkających we Wrocławiu. Istotnym celem wydarzenia było również poznanie roli konsulatów jako instytucji

reprezentujących swoich obywateli i krajów za granicą, w tym udzielających pomocy w sytuacjach trudnych.

MURAL Z WANDĄ RUTKIEWICZ

Projekt powstał w ramach akcji „Kobiety na mury”, zorganizowanej przez „Wysokie Obcasy” we współpracy z lokalnymi redakcjami „Gazety Wyborczej”. Był to jeden z elementów obchodów stulecia praw wyborczych kobiet w Polsce. Rysunek wykonała pani Marta Frej. Mural z Wandą Rutkiewicz odsłonięto 8 listopada na ścianie kamienicy przy pl. Legionów 4a. Kamienicę z zasobu ZZK wytypowało BPM oraz przeprowadziło procedurę formalno-prawną udostępnienia ściany.

IX KONGRES REGIONÓW

Tematem przewodnim tegorocznej edycji były megatrendy w miastach i regionach. Kongres rozpoczął się sesją plenarną na temat nowej perspektywy finansowej UE. W programie IX Kongresu Regionów (26–27 czerwca) znalazły się również panele dyskusyjne, podzielone na 5 bloków tematycznych: przyjazna przestrzeń, eko-miasto, mobilność na żądanie, cyfryzacja – zawsze w kontakcie i finansowanie w nietradycyjnych modelach ryzyko-zysk. Nowością był blok warsztatowy poświęcony rozwiązaniom prawnym dla regionów i gmin oraz narzędziom pomocnym w prowadzeniu skutecznej kampanii wyborczej. Kongres odbył się w Narodowym Forum Muzyki. BPM, wzorem lat ubiegłych, zorganizowało i prowadziło w NFM stoisko promocyjno-informacyjne, na którym uczestnicy kongresu znaleźć mogli materiały dotyczące Wrocławia i jego największych atrakcji.

Budżet 15 000 zł

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

WSPÓŁPRACA Z MIASTAMI PARTNERSKIMI

Wrocław posiada 15 miast partnerskich, w większości europejskich. Miasta partnerskie według kolejności zawierania umów to: Drezno, Wiesbaden, Departament La Vienne, Breda, Lwów, Kowno, Hradec Králové, Grodno, Lille, Wilno, Reykjavik i Oxford, a także spoza naszego kontynentu: Charlotte (USA), Guadalajara (Meksyk) i Ramat Gan (Izrael).

Dynamika współpracy z poszczególnymi miastami partnerskimi zmieniała się na przestrzeni ostatnich lat. Z czasem aktywność niektórych partnerstw przygasła na rzecz innych, bardziej odpowiadających obecnym możliwościom i potrzebom naszego miasta. Najbardziej popularne dziedziny wspólnych działań obecnie to: kultura, edukacja, ekologia i inne działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, urbanistyka, sprawy społeczne czy organizacja pracy urzędu.

Breda

w 2019 roku, w 75-lecie wyzwolenia Bredy, obok polskiego cmentarza honorowego przy Etenseeban powstanie memoriał ku czci zmarłego w 1994 roku generała Maczka, którego armia brała udział w wyzwoleniu Bredy. W 2018 roku odbyły się następujące wizyty robocze podczas których ustalano szczegóły realizacji tego projektu: 30/31 stycznia wizyta robocza w Bredzie, 11/12 grudnia wizyta we Wrocławiu delegacji z Bredy.

Drezno

28 września – wizyta we Wrocławiu delegacji z Drezna, wymiana poglądów w dziedzinie urbanistyki i architektury, zwiedzanie wybranych obiektów architektonicznych m.in.: WUWA 2, miasto ogród Sępolno.

30 kwietnia – 2 maja – organizacja kolejnej edycji gitarowego rekordu Guinnessa w Dreźnie, festiwal „thanks Jimi”. Delegacja pracowników BWZ oraz ARAW wzięła udział w jubileuszowej piątej edycji festiwalu „thanks Jimi” (gitarowy rekord Guinnessa) w Dreźnie. W trakcie koncertu działało stoisko promocyjne Wrocławia, na którym mieszkańcy Drezna mogli poznać ofertę turystyczną Wrocławia i otrzymać materiały

informacyjno-promocyjne. Na ustawionym na scenie telebimie pojawiał się podgląd na żywo z koncertu na wrocławskim rynku.

Hradec Králové

22/23 lutego – wizyta we Wrocławiu delegacji z Hradec Kralove. W ramach wizyty wiceprezydent Anna Maclová oraz dyrektor Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki Aleš Mokren spotkali się z prezydentem Wrocławia, który przekazał miastu partnerskiemu rzeźbę krasnala Życzliwka. Delegacja zwiedziła mediatekę i Bibliotekę Miejską.

Kowno

17–19 maja – wizyta delegacji z Wrocławia w Kownie, udział w konferencji dla byłych i przyszłych europejskich stolic kultury (Kowno będzie europejską stolicą kultury w 2022 roku). Podczas otwarcia konferencji przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia przekazał władzom miasta Kowno figurkę wrocławskiego krasnala Życzliwka, który następnie został zamontowany przy wejściu na most nad Niemnem.

Lille

16 listopada Lille zorganizowało okrągły stół z udziałem Merów miast partnerskich, którego celem była wspólna refleksja nad zmianami klimatycznymi i zrównoważonym rozwojem. Z uwagi na zaprzysiężenie nowego Prezydenta Wrocław nie wziął udziału w tym wydarzeniu, natomiast przekazano miastu Lille fotografie wrocławskich atrakcji turystycznych, które stanowiły część wystawy prezentującej miasta partnerskie Lille w tamtejszej przestrzeni publicznej (w jednym z miejskich parków).

Lwów

4–7 maja delegacja z Wrocławia wzięła udział w uroczystościach Święta Lwowa. Delegacja uczestniczyła w spotkaniu z Merem Lwowa, Andriem Sadovym. W trakcie uroczystej sesji Rady Miejskiej Lwowa Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia, w podziękowaniu za owocną współpracę Rad obu Miast, przekazał okolicznościowe odznaczenie swojemu lwowskiemu odpowiednikowi.

23–24 czerwca – wizyta radnych ze Lwowa połączona z ich udziałem w Świącie Wrocławia i odsłonięciem nowej nazwy ronda na Stabłowicach. Rondo zostało nazwane imieniem Generała Marka Bezruczki, ukraińskiego dowódcy.

30 czerwca – 3 lipca – wizyta studyjna wrocławskich dziennikarzy we Lwowie, prezentacja dotychczasowej współpracy kulturalnej Miast, przekazanie władzom Lwowa krasnala Życzliwka.

7–9 września – udział Wrocławia w dorocznym Festiwalu Partnerstwa we Lwowie organizowanym przez Konsulat RP we Lwowie (stoisko promocyjne Wrocławia na lwowskim Rynku, udział w panelach dyskusyjnych, koncert zespołu młodzieżowego „Wciąż młodzi” na scenie głównej).

14–16 listopada – wizyta delegacji ze Lwowa w celu odsłonięcia w gmachu głównym Uniwersytetu Wrocławskiego tablicy Metropolity lwowskiego Andrzeja Szeptyckiego. Odsłonięcie tablicy odbyło się 15 listopada w obecności Wicemera Andriya Moskalenko, Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, Konsula Generalnego z Krakowa, Konsula Honorowego z Wrocławia, Biskupa Grekokatolickiego i Dyrektora Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Ponadto Zastępca Mera Pan Andriy Moskalenko odbył spotkanie z przedstawicielami Wrocławskiego Parku Technologicznego.

Oxford

W 2018 roku Miasto Wrocław zawarło nowe partnerstwo – z Miastem Oxford. Przebieg wzajemnych kontaktów wyglądał następująco:

9–10 kwietnia – Wrocław odwiedziła delegacja z Oxfordu w składzie: radny Rady Miejskiej Oxfordu John Tanner oraz Marta Łomża – Community Engagement and Exhibitions Officer z Oxford City Hall. W spotkaniu uczestniczył też Profesor Norman Davies. Władze Wrocławia reprezentowane były przez Przewodniczącego Rady Miejskiej

Wrocławia Jacka Ossowskiego. Delegacja wzięła udział w spotkaniach, połączonych z prezentacjami z przedstawicielami Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi, Departamentu Zrównoważonego Rozwoju, Strefy Kultury Wrocław oraz Biura Współpracy z Zagranicą. W trakcie wizyty radny Tanner wystąpił z oficjalną propozycją podpisania umowy partnerskiej pomiędzy miastem Oxford i Wrocławiem oraz zaprosił Przewodniczącego Rady Miejskiej do Oxfordu w celu omówienia procedury przyszłego partnerstwa.

14–15 czerwca – wizyta Przewodniczącego Rady Miejskiej w Oxfordzie. W programie pobytu w Oxfordzie znalazły się: wizyta w kampusie nauk ścisłych (Oxford University Science Area), spotkanie w Environmental Change Institute, School of Geography and the Environment, University of Oxford, wizyta na wieczorne promocyjnym stowarzyszeń miast partnerskich (twinning associations) w Town Hall oraz spotkanie z władzami Oxford Brookes University. Kolejnego dnia odbyły się spotkania z Lordem Mayorem Colinem Cookiem i przedstawicielami Oxford Polish Association.

W dniu 3 września Prezydent Wrocławia podpisał w imieniu Miasta Wrocław umowę partnerską z miastem Oxford, reprezentowanym przez Wiceburmistrza Oxfordu Lorda Mayora Sajjada Malika. W skład delegacji angielskiej wchodził też: radna Mary Clarkson, Paul Inman -Wicekanclerz Oxford Brookes University, Paula Redway - kierownik Działu Kultury w Oxford City Council i Ewa Głuza - dyrektor Oxford-Polish Association. Dziedziny współpracy zapisane w umowie partnerskiej dotyczyły takich obszarów jak: edukacja, ochrona środowiska, zrównoważony rozwój, współpraca w dziedzinie wspierania rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, kultura i sztuka, renowacja i ochrona zabytków oraz sport. W tym samym dniu odbyła się też uroczystość odsłonięcia popiersia Fritza Sterna oraz wręczenia prof. Applebaum Wrocławskiej Profesury im. Fritza Sterna w Bibliotece Uniwersyteckiej.

31 grudnia – wizyta oficjalnej delegacji Oxfordu we Wrocławiu, spotkanie Burmistrza Oxfordu Colina Cooka w towarzystwie Wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej Oxfordu Eda Turnera i Annelise Dodds z Parliament Oxford East z Wiceprezydentem Wrocławia Jakubem Mazurem, dyrektorami Biura ds. Współpracy, Uczelniami Wyższymi oraz doradcą Prezydenta ds. współpracy z uczelniami wyższymi Jackiem Ossowskim i Dominikiem Kłosowskim-Przewodniczącym z Komisji Promocji i Współpracy z Zagranicą. Temat spotkania: realizacja wspólnych projektów miast w 2019 roku.

Wiesbaden

18 kwietnia – wymiana szkolna pomiędzy szkołami zawodowymi z Wrocławia i Wiesbaden (branża gastronomiczna i samochodowa).

Wilno

24–26 kwietnia – delegacja z Wilna we Wrocławiu. W ramach wizyty we Wrocławiu delegacja z udziałem radnego Rady Miejskiej Wilna Jaroslava Kaminskiego, Dyrektora Departamentu Transportu UM Wilna Daliusa Kuliešiusa oraz przedstawicieli spółki miejskiej GRINDA wzięła udział w spotkaniach i prezentacjach w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, ZDiUM-ie oraz spółce EKOSYSTEM. Prezentacje dotyczyły organizowania i nadzorowania zadań związanych z oczyszczaniem miasta, porządkowaniem ulic i dróg lokalnych, remontem ulic, oczyszczaniem ścieków oraz metod usuwania skutków kataklizmów przyrodniczych i reagowania w innych sytuacjach ekstremalnych w mieście.

15–17 maja – wizyta delegacji z Wrocławia w Wilnie. Wizyta została zorganizowana na zaproszenie Urzędu Miejskiego Wilna. Delegacja wrocławska wzięła m.in. udział w oficjalnych spotkaniach z Merem Wilna, Remigijusem Simasiusem, Sekretarzem Rady Miejskiej Simonasem Girdzijauskasem oraz radnymi: byłym Wicemerem Wilna Jarosławem Kamińskim oraz Grzegorzem Saksonem. W programie wizyty znalazło się też otwarcie wystawy pt. „Wrocław breaks the iron curtain”, zorganizowanej w Instytucie Polskim w Wilnie a przygotowanej przez Ośrodek Pamięć i Przyszłość z Wrocławia. Wystawę otworzyło przemówienie Przewodniczącego Jacka Ossowskiego. 16 maja odbyła

się uroczystość odsłonięcia wrocławskiego krasnala w Ogrodzie Bernardyńskim w centrum Wilna. Przemówienia wygłosiła Wicemer Wilna Edita Tamosiunaite oraz Przewodniczący Jacek Ossowski. W ramach zwiedzania miasta delegacja odwiedziła m.in. Dom Sygnatariuszy – miejsce gdzie podpisana została deklaracja niepodległości Litwy.

FESTIWALE I WYDARZENIA

Organizacja uroczystości wręczenia nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego

Kolejny raz zorganizowana została uroczystość wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego przyznawanej corocznie za wybitne zasługi w odzyskaniu przez Polskę niepodległości, obaleniu komunizmu oraz w kształtowaniu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej.

W 2018 roku Nagrodę otrzymał izraelski polityk, były ambasador Izraela w Warszawie, promotor współpracy Polaków i Żydów, kawaler Orderu Orła Białego, Szwach Weiss. Uroczystość odbyła się 4 czerwca w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich i była transmitowana za pośrednictwem portalu Onet.pl. Uroczystość na dziedzińcu poprzedziło odsłonięcie tablicy upamiętniającej ostatnią wizytę we Wrocławiu prof. Zbigniewa Brzezińskiego, Laureata Nagrody z 2014 roku Tablicę odsłonił syn profesora, Mark Brzeziński.

Budżet 240 700 zł

Organizacja wystawy pt. „1918-2018: stulecie niepodległości. Polska – światu”

Wystawa „1918-2018: stulecie niepodległości. Polska – światu” to już trzeci wielki projekt realizowany przez Miasto Wrocław wspólnie z Muzeum Europy i firmą Tempora z Brukseli. Projekt ten stanowił ważną część wrocławskich obchodów stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

Wystawa była kolejną, ale po raz pierwszy tak kompleksową, okazją do odkrywania i opisywania roli, jaką na arenie międzynarodowej odegrali wybitni polscy twórcy i reprezentanci różnych dziedzin życia kulturalnego i społecznego. Wśród 87 postaci znaleźli się zarówno wybitni uczeni, jak i przedstawiciele świata sztuki: muzycy, literaci, plastycy, architekci, twórcy kina oraz najważniejsze osobistości ze świata sportu i polityki.

Sylwetki i dokonania wybitnych Polaków oraz związane z ich życiem i twórczością eksponaty zostały ukazane na tle ważnych wydarzeń historycznych – dekad odzwierciedlających ówczesną sytuację polityczną i społeczną w Polsce i na świecie.

Autorem koncepcji wystawy był wybitny filozof i historyk prof. Krzysztof Pomian.

Wystawę „1918-2018: stulecie niepodległości. Polska – światu” można było oglądać w Muzeum Architektury we Wrocławiu od 29 września 2018 do 13 stycznia 2019 roku. W tym czasie wystawę odwiedziło ponad 10 tys. zwiedzających.

Wystawie towarzyszyła okolicznościowa publikacja przygotowana przez Wrocławski Dom Literatury we współpracy z prof. Pomianem, która może stanowić oryginalne kompendium wiedzy o najnowszej historii Polski i wyjątkową pamiątkę po obchodach jubileuszu stulecia niepodległości.

Budżet 3 625 097 zł

Międzynarodowy Festiwal Kryminału

W dniach 23-27 maja po raz dziesiąty we Wrocławiu odbył się Międzynarodowy Festiwal Kryminału. Impreza po raz kolejny przyciągnęła licznych gości z Polski i zagranicy. Program obfitował w ciekawe wydarzenia: kryminalne warsztaty literackie i scenariuszowe, panele, wykłady, lekcje dla gimnazjalistów i licealistów, akcje bookcrossingowe czy grę miejską. Podczas uroczystej gali finałowej Nagrodę Wielkiego Kalibru otrzymał Ryszard Ćwirlej za powieść „Tylko umarli wiedzą”. Nagrodę publiczności otrzymał ten sam autor za tę samą powieść.

Budżet 400 000 zł

Międzynarodowy Festiwal Krasnoludków

7–9 września we Wrocławiu odbyło się święto krasnali. Festiwal rozpoczął się jak zawsze Wielką Wrocławską Paradą Krasnoludków, która wystartowała z rynku w kierunku Ogrodu Staromiejskiego. Działania w Ogrodzie rozpoczęły się konkursem plastycznym dla szkół podstawowych i przedszkoli na najpiękniej udekorowaną chatkę. W programie pierwszego dnia były także pokazy na scenie oraz warsztaty na terenie ogrodu. W drugim dniu festiwalu odbyły się m.in. warsztaty z tworzenia gier planszowych, warsztaty dźwiękowe i inne zabawy dla najmłodszych. W przestrzeni miejskiej została zorganizowana rodzinna gra miejska poświęcona nieznanym historiom, miejskim legendom i ciekawostkom. Na Scenie Letniej odbył się pokaz trzech nowych bajek zrobionych przez lokalną wrocławską grupę Układ Formalny. Wieczorem na Scenie głównej Teatru Lalek wystąpił kabaret Hrabi, a po ich występie w godzinach wieczornych przed Sceną Letnią Teatru Lalek w Ogrodzie Staromiejskim odbyło się Krasnalowe Silent Disco. W trzeci dzień festiwalu odbył się „Poranek Literacki”, który zakończył buble show, kończąc cały festiwal. Festiwal odwiedziło ok. 14 tysięcy gości w ciągu 3 dni.

Budżet 300 000 zł

Kongres Miasto – Woda – Jakość Życia

Głównym celem Kongresu, który odbył się 24–25 września było zagadnienie harmonijnego rozwoju, w kontekście którego miasta muszą znaleźć sposób na zrównoważenie działań zmierzających do zazieleniania przestrzeni miejskich i działań zmierzających do wykorzystania rzeki jako ważnego elementu środowiska miejskiego. Rzeka w przestrzeni miasta stanowi bowiem niezwykle ważny element środowiska i gospodarki, ale też miejsce rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców. A zatem efektywniejsze i skuteczniejsze w budowaniu nowoczesnych metropolii jest myślenie o mieście w barwach zielono-niebieskich, woda jak i zieleń mają bowiem istotny wpływ na rozwój miasta przyjaznego mieszkańcom. Organizatorami Kongresu była Open Eyes Economy Summit oraz miasto Wrocław.

Bruno Schulz. Festiwal

W dniach 9–14 października odbyła się siódma edycja międzynarodowego festiwalu sztuki i literatury Bruno Schulz. W ramach festiwalu odbyły się liczne spotkania autorskie, wykłady tematyczne, a także unikatowe panele dyskusyjne. Gośćmi festiwalu byli m.in. Antonin Bajaja, Marcin Baran, Stanisław Bereś, Wojciech Bonowicz, Jerzy Bralczyk, Jan Tomasz Gross, Inga Iwasiów, Szymon Kloska, Borys Lankosz, Dorota Monkiewicz, Michał Nogaś, Kristina Sabaliauskaite, Andrzej Stasiuk. W czasie festiwalu odbyły się wykłady dla licealistów oraz dla studentów, spotkania autorskie, dyskusje panelowe poświęcone literaturze, pokazy filmów oraz wykłady monograficzne.

Po raz kolejny w ramach festiwalu odbyła się gala wręczania nagrody Angelus, a przez cały czas trwania festiwalu odbywały się spotkania z pisarzami nominowanymi do nagrody. Podczas festiwalu odbywał się również kiermasz książek festiwalowych gości oraz pisarzy nominowanych do nagrody Angelus.

Budżet 400 000 zł

Teraz Wrocław

- Udział w Targach Edukacyjnych w Kijowie (Ukraina) oraz spotkania z kandydatami na studia w miastach Ukrainy środkowej i wschodniej.
- Działania ambasadorów projektu na Ukrainie w obwodach lwowskim, winnickim, czernihowskim, donieckim i iwano-frankińskim.
- Kontynuacja współpracy z fundacją Polska-Wschód.
- Organizacja wizyt studyjnych dla maturzystów z Ukrainy.

- Prezentacja projektu dla stypendystów Fundacji im. Lane'a Kirklanda (przedstawiciele z Ukrainy, Białorusi, Rosji, Gruzji, Mołdawii).
- Spotkanie z dziennikarzami, których szczególnie interesowało środowisko akademickie Wrocławia i oferta dla cudzoziemców: profile uczelni, oferta kierunków, warunki jakie cudzoziemcy mają spełniać, koszt studiów, kierunki anglojęzyczne, warunki bytowe itp.
- Wzmocnienie działań promocyjnych w pozostałych krajach objętych działaniem projektu: Białoruś, Gruzja, Kazachstan, Uzbekistan, Mołdawia.
- Działania informacyjno-promocyjne w Internecie i na portalach społecznościowych.
- Praca z kandydatami w procesie rekrutacji.

Budżet 150 000

INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA, PROJEKTY I WYDARZENIA

Współpraca wrocławsko-japońska

W 2018 roku Wrocław kontynuował współpracę kulturalną zapoczątkowaną w 2016 roku (roku ESK) w ramach współpracy z Fundacją EU Japan Fest. Miasto ustanowiło specjalny fundusz, w ramach którego do każdego wpłaconego euro przez prywatnych inwestorów z kapitałem japońskim, Miasto dołożyło drugie tyle. Zebrana kwota wyniosła 44 tys. zł (po 22 tys. zł od prywatnych przedsiębiorców i Wrocławia). Operatorem funduszu było Biuro Festiwalowe Impart 2016, miejska instytucja odpowiedzialna m.in. za organizację i zarządzanie projektem Europejskiej Stolicy Kultury 2016. W okresie od czerwca do września 2018 roku z funduszu dofinansowano cztery projekty:

- Wrocławski Festiwal Kultury Japońskiej „Nihon no Nami” w Imparcie (6-8 września);
- Festiwal Japońskich Sztuk Walki „Nami Budô Matsuri” (23-26 sierpnia);
- Festiwal Japoński na Wyspie „Nami Airnado” (1 września);
- wymiana chórów dziecięcych – Chłopięcего Chóru NFM oraz Feny z Tokorozawy, wraz z koncertem „Piosenki Dalekiego Wschodu” w NFM oraz występem w Dziecięcym Szpitalu Onkologicznym „Przylądek Nadziei” (21-24 sierpnia).

W powyższych wydarzeniach wzięło udział prawie 5 tys. osób, przy realizacji projektów zaangażowanych było około 120 osób, w tym wolontariusze i członkowie chóru.

W dniach 4–9 lutego Prezydent Wrocławia po raz kolejny wziął udział w General Commettee Meeting fundacji EU Japan Fest.

W ramach współpracy z Europą Wschodnią w 2018 roku rozpisano trzy konkursy:

- Organizacja w roku 2018 przedsięwzięć i działań zmierzających do poszerzenia współpracy z Europą Wschodnią

Celem zadania jest szerzenie wiedzy na temat szeroko rozumianej Europy Wschodniej poprzez organizowanie dla mieszkańców Wrocławia i nie tylko szkoleń i prelekcji związanych z tematyką Europy Wschodniej, konferencji naukowych oraz spotkań mających na celu przybliżenie polityki, kultury i tradycji krajów Europy Wschodniej. Zadania te w 2018 roku powierzono Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego.

Budżet 150 000 zł

- Wydawanie czasopisma o tematyce wschodniej i Azji centralnej – dwumiesięcznika Nowa Europa Wschodnia w roku 2018 w wersji papierowej i elektronicznej

Celem pisma jest zainteresowanie polskich odbiorców ogólnie rozumianą tematyką wschodnią. Pismo drukuje eseje, analizy krytyczne, recenzje, rozmowy z ludźmi kultury,

sztuki i polityki, jak i reportaże rzucające światło na życie codzienne w państwach byłych Republiki Radzieckich.

Poza tym pismo rozwija stronę internetową, na której publikowane były najważniejsze teksty ukazujące się w magazynie, współpracuje z wydawnictwami i organizacjami w ramach różnego rodzaju wydarzeń oraz udziela patronatów książkom.

Budżet 350 000 zł

- Mogiłę pradziada ocal od zapomnienia

Celem zadania jest krzewienie wartości patriotycznych i budowanie świadomości historycznej młodego pokolenia. W ramach akcji na Ukrainę wyjeżdżają wolontariusze – uczniowie, absolwenci wrocławskich szkół oraz studenci. Młodzież porządkuje nekropolie m.in. w Jampolu i Mohylewie, Sławucie, Nadtwórnej i Tłumaczu. W pracach porządkowych i rekonstrukcyjnych na cmentarzach pomaga miejscowa młodzież i lokalne władze.

Budżet 100 000 zł

16 marca – spotkanie w Ratuszu z przedstawicielami zakonu Joannitów

Od ponad 900 lat Zakon Joannitów troszczy się o szerzenie wiary chrześcijańskiej i wspiera słabych oraz chorych. W ramach zakonu funkcjonują regionalne zgrupowania, w tym Śląska Wspólnota w zakonie Joannitów (Schlesische Genossenschaft im Johanniterorden). Śląscy Joannici byli gospodarzami posiedzenia kapituły we Wrocławiu, które odbyło się w dniach 16–18.03.2018. W ramach zjazdu we Wrocławiu przedstawiciele zakonu spotkali się z Prezydentem Wrocławia, który odpowiadał na pytania gości dotyczące ekonomii, kultury i perspektyw rozwoju miasta. Gościem honorowym wydarzenia był prawnuk cesarza Wilhelma II Hohenzollerna – Jego Książęca Wysokość Droku Oskar Prinz von Preußen.

24–25 marca – Pociąg do Kultury (Kulturzug) Berlin-Wrocław

W ramach działań zainicjowanych podczas Europejskiej Stolicy Kultury 2016 odbyła się kolejna „oficjalna” podróż Pociągiem do Kultury z Berlina do Wrocławia. Tym razem wspólną podróż odbyli berliński senator ds. Kultury i Europy, burmistrz Berlina Droku Klaus Lederer oraz wiceprezydent Wrocławia, odpowiedzialny za architekturę i rozwój miasta, Adam Grehl. Tematami rozmów było m.in.: przestrzeń miejska jako miejsce kreatywnego współistnienia, miejsko-kulturalne perspektywy rozwoju oraz znaczenie współpracy miast w kontekście europejskich powiązań. Projekt powstał przy współpracy Miasta Wrocław z władzami Berlina i Brandenburgii. Głównym celem było zachęcenie turystów z Niemiec do odwiedzenia stolicy Dolnego Śląska, a Wrocławian do odwiedzenia Berlina w ramach weekendowych połączeń kolejowych między oboma miastami. Połączenie cieszyło się dużym zainteresowaniem, z oferty skorzystało dotąd 38 tys. pasażerów. W czasie jazdy podróżni mogli korzystać z biblioteki, obejrzeć wystawę, słuchać muzyki czy wykładu. Każdy z uczestników otrzymuje w tym celu słuchawki. „Pociąg do Kultury” otrzymał w Poczdamie ważne wyróżnienie – nagrodę „Europejska Marka Trendu 2017.

27–28 kwietnia – Prezydent Wrocławia odebrał w Bonn Nagrodę od Katolickiej Organizacji Stypendialnej/Katholischer Akademischer Austauschdienst (KAAD) za kształtowanie pozytywnego wizerunku Wrocławia w Europie.

23 maja – spotkanie Wiceprezydent Wrocławia Magdaleny Piaseckiej w sali sesyjnej z partnerami Szkoły Podstawowej nr 30 we Wrocławiu w ramach programu Erasmus+. Spotkanie miało na celu pogłębienie przez uczestników projektu wiedzy na temat Wrocławia, jak również było możliwością, aby uczestnicy znaleźli odpowiedź na zagadnienia, które były w ich kręgu zainteresowania.

11 maja – spotkanie Rotary Club Kolonia z Przewodniczącym Rady Miejskiej Wrocławia.

11 maja – przyjęcie w konsulacie generalnym Niemiec we Wrocławiu na zaproszenie Konsul Ulrike Knotz, wręczenie prof. Norbertowi Heisigowi Złotej Odznaki „Wrocław z Wdzięcznością”.

11 maja i 16 czerwca – występ chóru „Incanto Karlsruhe” oraz chóru „Watermena” na pl. Gołębim we Wrocławiu.

24 maja (Wrocław) i 10 października (Lipsk) – spotkania w ramach współpracy z Instytutem Kurta Masura.

25–27 maja – odsłonięcie popiersia wrocławianki Edyty Stein podarowanego przez Miasto Wrocław parafii Saint-Germain-des-Prés w Paryżu (w ramach wieloletniej już współpracy z najstarszą parafią Paryża, gdzie docelowo – po zakończeniu prac renowacyjnych – powstanie wrocławska kaplica z popiersiami Św. Jana Pawła II i Edyty Stein).

1 czerwca – spotkanie przedstawicieli kadry kierowniczej niemieckiej gospodarki, w tym członków zarządów Siemens S.A., Mercedes Benz AG, Linde AG oraz Dürr AG z Dyrektorem Biura Ochrony Przyrody i Klimatu Mariolą Apanel.

1–5 czerwca – Synod Stały Ukraińskiego Kościoła Grecko-Katolickiego we Wrocławiu

Stały Synod UKGK jest organem wykonawczym Synodu Biskupów tego Kościoła i ma za zadanie pełnić głównie rolę doradczą przy głowie UKGK w okresie między posiedzeniami Synodu Biskupów. Obradom Synodu przewodniczył Arcybiskup kijowsko-halicki Światosław Szewczuk, zwierzchnik Kościoła katolickiego obrządku bizantyjsko-ukraińskiego. W programie Synodu znalazło się też spotkanie z Prezydentem Wrocławia, w którym udział wzięli: J.Ś. Arcybiskup Światosław Szewczuk, J.Ś. Arcybiskup Eugeniusz Popowicz, J.E. Bp. Jarosław Pryriz (w zastępstwie bp Gudziaka), J.E. Bp. Bogdan Danyło, J.E. Bp. Teodor Martyniuk, J.E. Bp. Bohdan Dziurach, ks. Andrij Khimiak oraz J.E. Bp. Włodzimierz Juszcak.

4–5 czerwca – Festiwal Wolności organizowany przez Miasto Wrocław w ramach obchodów 100-lecia niepodległości (Biuro Współpracy z Zagranicą „opiekowało” się wybranymi zagranicznymi gośćmi, m.in. Aumą Ritą Obamą, prof. Krzysztofem Pomianem, Merem Sadovym, Prezydentem Stanisławem Szuszkiewiczem).

7 czerwca – spotkanie Prezydenta Wrocławia z Premierem Brandenburgii Droku Dietmarem Woidke w Poczdamie.

12 czerwca – wymiana szkolna młodzieży ze szkoły im. Gutenberga z Reutlingen k. Stuttgartu oraz Szkoły Podstawowej nr 50 we Wrocławiu.

13 czerwca – Doroczne Zgromadzenie Ogólne Eurodiakonii, spotkanie uczestników z Prezydentem Wrocławia w Ratuszu

14 czerwca – wernisaż wystawy „Z biegiem rzeki – Dzieje Żydów nad Odrą” w Synagodze pod Białym Bocianem z udziałem Prezydenta Adama Grehla.

18 czerwca (Berlin) i 19 października (Wrocław) – Konferencja w ramach projektu „Wrocław i Berlin przy okrągłym stole”

Berlina i Wrocławia nie łączy formalne partnerstwo miast, mimo to współpraca jest coraz bardziej intensywna. Od 24.10.2017 roku odbywają się regularne spotkania i rozmowy przy „Okrągłym Stole” (na przemian we Wrocławiu i Berlinie). W ramach rozmów poruszane są następujące tematy:

- wymiana kulturalna,
- urbanistyka (rewitalizacja miasta, proces gentryfikacji, miasto i rzeka),
- sport młodzieżowy,
- partnerstwa szkół i uczelni wyższych

- gospodarka kreatywna,
- pośrednictwo w kontaktach między młodymi przedsiębiorstwami w Berlinie i we Wrocławiu.

„Okragły Stół” ma być bodźcem do podejmowania różnych inicjatyw. Przykładowo dzięki obradom przy „Okragłym Stole” kluby koszykówki z Berlina i Wrocławia nawiązały współpracę, nauczyciele z wrocławskich szkół mieli okazję poznać metody i formy pracy w szkołach niemieckich (wizyty studyjne), we Wrocławiu działa całodobowo objazdowa mini biblioteka BiblioboXX, stworzona w budce telefonicznej.

1–3 lipca – we Wrocławiu przebywało 60 dzieci z Białorusi na kolonii letniej (w ramach projektu „Wakacje edukacyjne w Polsce dla dzieci i młodzieży z polskich rodzin z Białorusi”), która miała na celu naukę języka polskiego oraz zapoznanie z kulturą polską. Zorganizowane zostało spotkanie z Prezydentem Wrocławia Rafałem Dutkiewiczem. Ponadto grupa odwiedziła Hydropolis i Centrum Historii Zajezdnia.

11 lipca – spotkanie z chińską delegacją reprezentującą organizację Shanghai Research Center for Modern Shanghai. Spotkanie miało na celu prezentację Wrocławia oraz omówienie możliwości nawiązania współpracy w ramach wymiany międzynarodowej pomiędzy Wrocławiem i Szanghajem.

12 września – spotkanie z gubernatorem Banku Rozwoju Rady Europy, Rolfem Wenzelem u Prezydenta Wojciecha Adamskiego.

13–17 września – delegacja pracowników miasta uczestniczyła w międzynarodowej konferencji pt. „Miasta nad wodą” zorganizowanej przez władze miasta San Benedetto del Tronto. Na konferencji przedstawiono ofertę turystyczną Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem Odry i wrocławskich wysp w ofercie rekreacyjno-turystycznej. Przedstawiciel Wrocławia wziął również udział w dyskusji panelowej na temat dobrych praktyk miasta w zakresie promocji Wrocławia i rozwoju turystyki w oparciu o potencjał Odry, a także działań zmierzających do ochrony środowiska naturalnego. Konferencja zakończyła się podpisaniem przez wszystkie uczestniczące miasta Porozumienia o Współpracy, w którym zadeklarowano chęć pogłębiania wzajemnych stosunków i współpracy m.in. w dziedzinie promocji, turystyki, edukacji i ochrony środowiska.

26 września – wieczór autorski Hansa Bollingera w XIII LO, promocja książki pt. „Podróże po Polsce - Spotkania z ludźmi, ich historią i ojczyzną”.

3 i 10 października – odsłonięcie popiersia Fritza Sterna we Wrocławiu (Bibliotece Uniwersyteckiej) i Berlinie (Berlińsko-Brandenburskiej Akademii Naukowej).

Postać Sterna, urodzonego w przedwojennym Breslau i zmarłego przed dwoma laty amerykańskiego historyka o niemiecko-żydowskich korzeniach, w symboliczny sposób łączy dwa miasta: Wrocław, z którego pochodził i Berlin, który był tematem jego naukowych rozważań (Stern był specjalistą od historii Niemiec w XIX i XX wieku).

Rzeźby w mosiądzu wykonała wrocławska artystka Barbara Olech.

8–10 października – warsztaty „Shaping a European Capital of Culture” organizowane przez stowarzyszenie A Soul for Europe we współpracy z BWZ i Strefą Kultury Wrocław. W warsztatach uczestniczyli przedstawiciele 11 miast (m.in. Kopenhagi, Faro, Gandawy i Oulu) zainteresowanych pozyskaniem wiedzy na temat pisania aplikacji do konkursu o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury oraz przygotowywania programu ESK. Warsztaty były prowadzone przez grupę międzynarodowych ekspertów posiadających bogate doświadczenie związane z realizacją projektów ESK w różnych miastach.

9–13 października – wizyta we Wrocławiu delegacji z Kutaisi (Gruzja)

Delegacja z udziałem Zastępcy Mera Pana Iuzy Ugulavy, członka rady miejskiej Pana Akhaladze Aleksandre oraz pracownika biura ds. współpracy z zagranicą Pana Bakura Tkeshelashvili. Wizyta miała na celu omówienie potencjalnej współpracy jak również przedstawienie wrocławskich rozwiązań w dziedzinie transportu, oczyszczania ścieków

oraz pozyskiwania inwestorów do miasta. Delegacja z miasta Kutaisi spotkała się m.in. z przewodniczącym rady miejskiej Wrocławia Panem Jackiem Ossowskim, dyrektorem marketingowym lotniska Panem Jarosławem Szczuckim, wiceprezesem MPWiK S.A. Panem Robertem Lewandowskim.

ZADANIA INNYCH DEPARTAMENTÓW

DPR

Projekt: Kardynał Kominek – zapomniany ojciec pojednania europejskiego.

Realizacja projektu „Kardynał Kominek – zapomniany ojciec pojednania europejskiego”, obejmowała przygotowanie i przeprowadzenie w Watykanie, Berlinie, Wrocławiu i Brukseli wystawy poświęconej kard. Bolesławowi Kominkowi z okazji 50-tej rocznicy orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich. Orędzie, którego głównym autorem był Metropolita Wrocławski kardynał Kominek miało ogromne znaczenie w procesie pojednania polsko-niemieckiego, przez co przyczyniło się również do integracji całej Europy po II wojnie światowej. Poprzez swój europejski wymiar i znaczenie dla budowania dialogu pomiędzy różnymi kulturami projekt doskonale wpisał się w obchody Europejskiej Stolicy Kultury 2016 we Wrocławiu. Projekt był realizowany w partnerstwie z firmą Temopra S.A. – operatorem Muzeum Europy w Brukseli oraz Fundacją Stiftung Zukunft Berlin. Projektowi towarzyszyły liczne działania edukacyjne. W roku 2018 projekt został zakończony opracowaniem raportu końcowego, przeprowadzeniem audytu i rozliczeniem dotacji Programu „Kreatywna Europa”. Organizacja i przeprowadzenie Wystawy w Brukseli (26 lutego – 8 kwietnia 2017 roku).

Okres realizacji Projektu – sierpień 2014 roku – październik 2018 roku.

Całkowity budżet projektu – 656 567 euro.

Dofinansowaniu ze środków Programu „Kreatywna Europa” – 134 000 euro.

Projekt: Dzień Paszportu

W dniu 16 października 2018 roku z inicjatywy władz Miasta Wrocławia, Honorowego Konsulatu Indii oraz Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego w Centrum Historii Zajezdnia zorganizowano Dzień Paszportu. Adresatem wydarzenia byli uczniowie klas 5 - 6 wrocławskich szkół podstawowych. W projekcie wzięli udział przedstawiciele 12 Konsulatów Honorowych oraz Konsulatu Generalnego Niemiec, którzy na swoich stoiskach przybliżali wrocławskim uczniom kulturę, zwyczaje i tradycje swoich krajów. Dzięki temu Projektowi uczniowie w ramach edukacji szkolnej mogli dowiedzieć się więcej o kulturze obcokrajowców mieszkających we Wrocławiu. Istotnym celem wydarzenia było również poznanie roli konsulatów jako instytucji reprezentujących swoich obywateli i państwa.

Projekt: C-Change – kultura i sztuka w walce ze zmianami klimatu

W roku 2018 został zrealizowany pierwszy etap projektu realizowanego w ramach programu URBACT. Jego celem jest wdrożenie we Wrocławiu dobrych praktyk wypracowanych przez Manchester i inne miasta tworzące sieć (Mantua, Agueda, Szybenik i Gelsenkirchen) w zakresie zarządzania placówkami kultury i sztuki oraz edukacji poprzez kulturę i sztukę. Powyższe działania przyczynią się do lokalnych działań związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatu. Etap pierwszy objął następujące działania:

- stworzenie sieci współpracy pomiędzy wrocławskimi instytucjami kultury i sztuki – grupy lokalnej URBACT;
- wizyta ekspertów z Manchesteru we Wrocławiu – spotkanie z wrocławskimi instytucjami kultury i sztuki – członkami grupy lokalnej URBACT;
- zbadanie możliwości transferu dobrych praktyk:
 - zebranie informacji,

- ocena podstawowych warunków i możliwości transferu,
- opracowanie metodologii działań.
- opracowanie dokumentu ukazującego możliwości i sposoby wdrożenia dobrych praktyk;
- przygotowanie aplikacji do II fazy projektu – lata 2019 – 2020.

CONVENTION BUREAU – WROCŁAW

W roku 2018 Fundacja Promocji Turystyki Kongresowej **Convention Bureau – Wrocław** realizowała zadania publiczne zlecone przez Gminę Wrocław zgodnie z następującymi zawartymi umowami o finansowanie realizacji zadań publicznych:

Nr D/BPM/2040/1/2018 pod nazwą *Rozwój Turystyki Biznesowej i wzmocnienie potencjału konferencyjno-kongresowego Wrocławia jako lokalnego produktu turystycznego w 2018 roku.*

Termin realizacji zadania: od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Kwota wykorzystanej dotacji: 195 439,32 zł.

Cele opisane w realizacji zadania zostały osiągnięte poprzez podjęcie następujących działań:

- Przygotowywanie ofert (bidów);
- Obsługa misji weryfikacyjnych, delegacji, wizyt studyjnych (site inspections) przybywających do Wrocławia;
- Udział w krajowych spotkaniach branżowych;
- Prowadzenie Programu Ambasadorów Kongresów Wrocławia;
- Organizacja spotkań branżowych;
- Prowadzenie Rady Ekspertów Turystyki Biznesowej;
- Spotkania z przedstawicielami wrocławskiego świata akademickiego;
- Przynależność do organizacji i stowarzyszeń branżowych;
- Organizacja spotkań typu „fast dates” dla przedstawicieli obiektów konferencyjno-kongresowych, hoteli, firm eventowych oraz innych podmiotów działających na rynku;
- Prowadzenie strony internetowej oraz kont na portalach społecznościowych prezentujących potencjał miasta w kontekście turystyki biznesowej;
- Prowadzenie kalendarza spotkań i wydarzeń z sektora MICE;
- Zbieranie danych do raportu przemysł spotkań, zbieranie statystyk o stanie turystyki biznesowej we Wrocławiu.

Nr D/BPR/2160/1/2018 pod nazwą *Promocja Wrocławia jako miasta spotkań poprzez organizację konferencji pn. „Festiwal Wolności”*

Termin realizacji zadania: od 9 kwietnia 2018 roku do 10 sierpnia 2018 roku.

Kwota wykorzystanej dotacji: 423 878,52 zł.

Podstawowym celem zadania była promocja Wrocławia jako miasta spotkań, które zrealizowane zostało poprzez cele cząstkowe:

- Organizację i przeprowadzenie Konferencji Festiwal Wolności oraz promocję wydarzenia;
- Promocję Wrocławia w kraju i za granicą jako ważnego ośrodka konsekwentnie realizującego politykę współpracy międzynarodowej z partnerami pochodzącymi zarówno z zachodniej, jak i wschodniej Europy oraz innych części świata;

popularyzację zagadnień związanych z historią Polski; promocję obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę;

- Promocję Miasta jako popularyzatora demokracji oraz współpracy między państwami;
- Promocję Miasta jako ośrodka postaw prospołecznych, opartego na wolności jednostki i tolerancyjnym społeczeństwie;
- Promocję Miasta wśród potencjalnych uczestników konferencji tj. ekspertów, naukowców (w szczególności historyków), polityków, mediów, działaczy społecznych;
- Włączenie do debaty polityków, dyplomatów, dziennikarzy i intelektualistów, naukowców, ekspertów, przebywających we Wrocławiu obcokrajowców (studentów, biznesmenów), jak również reprezentantów lokalnych samorządów oraz środowisk biznesowych działających w regionie;
- Prezentację Wrocławia w mediach krajowych i zagranicznych; relacje medialne z wydarzenia;
- Ukazywanie walorów i atrakcji turystycznych Wrocławia gościom Konferencji Festiwal Wolności;
- Promocję wydarzenia przed i po jego zakończeniu poprzez przygotowanie i wysyłkę Save the Date oraz zaproszeń w wersji HTML oraz podziękowań do uczestników konferencji.

Nr D/BWU/U/1865/1/2017-2018 pod nazwą *Promocja Wrocławia poprzez prowadzenie lokalnego biura centrum wiedzy ACADEMIA EUROPAEA we Wrocławiu*

Termin realizacji zadania: od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Kwota wykorzystanej dotacji: 232 717,42 zł.

Cele zadania publicznego zostały wypełnione w wymiarze określonym w umowie i w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku skoncentrowały się na:

- prowadzeniu lokalnego biura Centrum Wiedzy Academia Europaea we Wrocławiu;
- promocji Wrocławia poprzez kształtowanie jego pozycji jako istotnego ośrodka akademickiego na arenie międzynarodowej za pośrednictwem materiałów informacyjnych;
- dyspozycyjności do przygotowywania ekspertyz i opinii, opartych o zasoby wiedzy członków Academia Europaea;
- udziale w spotkaniach i konferencjach międzynarodowych w Polsce i za granicą polskich członków Academia Europaea oraz koordynatorów projektu;
- innych formach współpracy ze środowiskiem akademickim, wpływających na rozwój gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój

Nr D/BSR/2075/1/2018-2020 pod nazwą *KIBICE RAZEM w roku 2018*

Termin realizacji zadania: od 2 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Kwota wykorzystanej dotacji: 220 000,00 zł.

Zrealizowano następujące cele w ramach zadania:

- zminimalizowanie zachowań agresywnych, a także przekonań o charakterze rasistowskim wśród polskich kibiców piłkarskich za pomocą długoterminowej pracy edukacyjno-pedagogicznej polegającej na bezpośrednim i codziennym kontakcie z grupą docelową;
- wspieranie pozytywnych wzorców kibicowania, a także tendencji zmierzających do demokratyzacji środowiska kibiców, jego upodmiotowienia i wyzwolenia z dominacji grup o charakterze chuligańskim;

- ograniczenie negatywnych, zdrowotnych i społecznych skutków używania alkoholu i narkotyków przez osoby uzależnione i eksperymentujące ze środkami psychoaktywnymi oraz zagrożone uzależnieniem.

XXIII. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Podstawowym zadaniem Wydziału jest tworzenie strategii i prowadzenie polityki informacyjnej Miasta, również w zakresie public relations. Pod tymi pojęciami kryje się m.in. pozyskiwanie bieżących informacji dla mieszkańców, prowadzenie oficjalnych profili na portalach społecznościowych, a także działań promocyjnych z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych.

Wydział współpracuje z przedstawicielami środków masowego przekazu, komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz miejskimi jednostkami organizacyjnymi i innymi podmiotami w zakresie udostępniania danych liczbowych, informacji statystycznych, a także innych materiałów służbowych o charakterze jawnym, dotyczących działalności Urzędu i Miasta.

Inne obowiązki to prowadzenie polityki informacyjnej skierowanej do pracowników Urzędu w ramach komunikacji wewnętrznej, organizacja spotkań, redagowanie komunikatów, pozyskiwanie i dystrybucji informacji na potrzeby pracowników Urzędu, wreszcie współpraca w tym zakresie z innymi komórkami organizacyjnymi.

Ponadto Wydział archiwizuje materiały prasowe dotyczące pracy Urzędu, materiały fotograficzne z pracy Kierownictwa Urzędu, a także sprostowania, wyjaśnienia, komentarze i inne korespondencje prowadzone przez Wydział z redakcjami prasowymi, radiowymi, telewizyjnymi oraz internetowymi.

Codzienną działalnością jest również prowadzenie analiz oraz opracowywanie nowych sposobów promowania Wrocławia za pomocą nowoczesnych systemów teleinformatycznych.

Realizując powyższe zadania, zwłaszcza z zakresu współpracy z dziennikarzami, Wydział udzielił w 2018 roku ok. 3 tys. odpowiedzi na zapytania mediów lokalnych, krajowych, jak i zagranicznych. W tej puli znajdują się nagrania dla stacji telewizyjnych, stacji radiowych, gazet oraz portali internetowych. W całym 2019 roku ze skrzynki mailowej Wydziału do mediów wysłanych zostało ponad 600 komunikatów dotyczących pracy poszczególnych Departamentów, Wydziałów i Prezydenta Wrocławia.

Współpracując z komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz miejskimi jednostkami organizacyjnymi i spółkami Wydział zorganizował ok. 200 konferencji prasowych i briefingów.

Te wszystkie działania znalazły swoje odbicie w mediach. W 2018 roku zarówno w mediach lokalnych, krajowych, jak i światowych znalazło się ponad 130 tys. publikacji dotyczących działalności Prezydenta Wrocławia, Urzędu Miejskiego czy Miasta.

W puli ciekawych wydarzeń organizowanych bądź koordynowanych przez Wydział Komunikacji Społecznej w roku 2018 znajdują się:

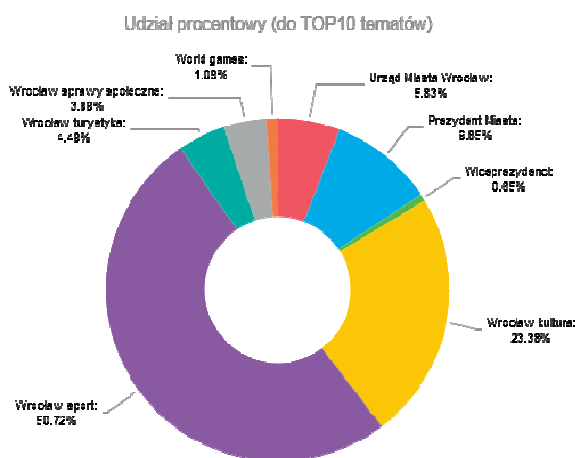
- TweetUp z Rafałem Dutkiewiczem – czyli spotkanie w przestrzeni miejskiej z osobami, które komunikują się na co dzień za pośrednictwem Internetu (aplikacji Twitter). Spotkanie ma na celu przybliżyć wybraną tematykę – w tym przypadku były to całoroczne obchody 100-lecia odzyskania niepodległości (ich harmonogram we Wrocławiu, planowane wydarzenia itd.).
- Konferencja prasowa poświęcona Wrocławskiemu Programowi Antysmogowemu – spotkanie w towarzystwie mediów wielu redakcji oraz dyrektorów merytorycznych zaangażowanych w problematykę walki ze smogiem. Konferencje przygotowano we współpracy z Departamentem Zrównoważonego Rozwoju. Spotkaniu z mediami przewodził Prezydent Wrocławia, opowiadając o poszczególnych elementach Programu, jego założeniach, perspektywie czasowej i wyzwaniach. Po konferencji materiały poświęcone tematowi znajdowały się niemal we wszystkich mediach lokalnych, a także w kilku wydawnictwach krajowych.

- Konferencja prasowa poświęcona wiosennym nasadzeniom zieleni w mieście. Celem było przedstawienie statystyk dotyczących liczby oraz rodzajów nasadzeń na terenie Wrocławia. Spotkanie przygotowane zostało we współpracy z Departamentem Zrównoważonego Rozwoju oraz Zarządem Zieleni Miejskiej.
- Konferencja prasowa poświęcona Lokalnemu Programowi Osłonowemu – spotkanie z mediami dotyczące wsparcia finansowego dla mieszkańców Wrocławia, którzy wymienili swoje piece. W spotkaniu udział wzięli miejscy urzędnicy odpowiedzialni merytorycznie za program, a także przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Dolnośląskiego Alarmu Smogowego. Programem zainteresowane były wszystkie lokalne redakcje.
- Całodzienne wydarzenie „Zamknięte Sklepy - Otwarte Miasto” popularyzujące miejską ofertę związana ze spędzaniem czasu wolnego. Organizatorzy (Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego) przedstawili mieszkańcom ofertę miasta, przekonując, że niedzieli nie trzeba spędzać w sklepach i galeriach handlowych. W wydarzeniu, którego promowaniem w mediach zajmował się wydział Komunikacji Społecznej, udział wzięło 60 partnerów. Stoiska przygotowały m.in. Hala Stulecia, Hydropolis, Młodzieżowe Centrum Sportu, Muzeum Narodowe, wrocławskie ZOO, WKS Śląsk Wrocław oraz wiele innych wrocławskich instytucji, firm i podmiotów.
- Kampania informacyjna dotycząca zmian w taryfie biletowej. Wspólnie z Wydziałem Transportu pracownicy wydziału informowali media o wprowadzanych zmianach. Strumień informacji przekazywany był zarówno przez media tradycyjne, jak i social media. Dodatkowo przygotowana została grafika, która dystrybuowana była w środkach transportu czy na tablicach ogłoszeniowych.

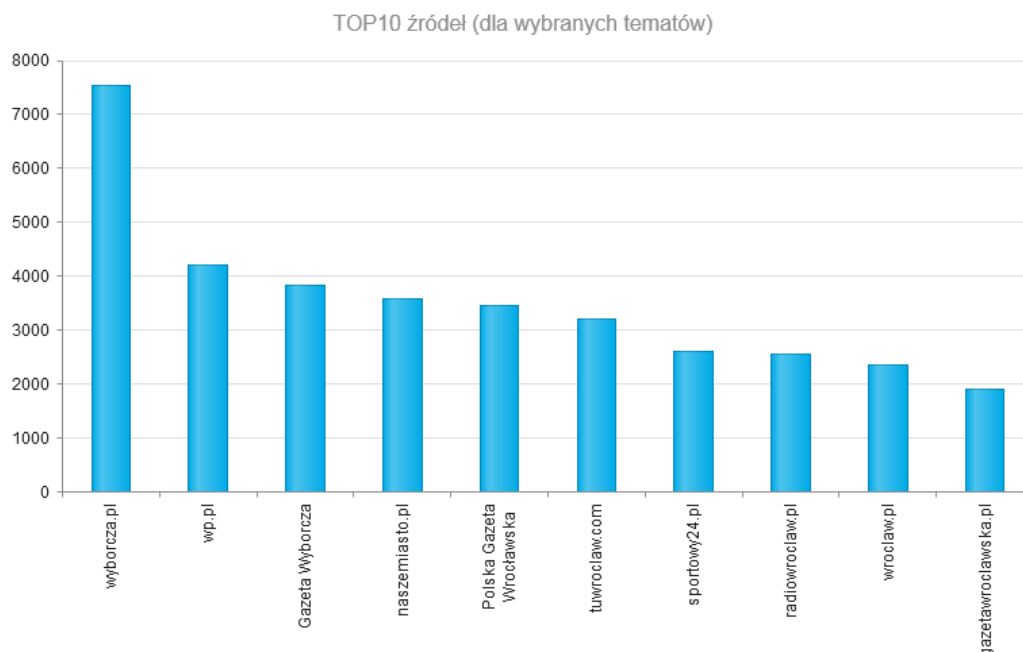
MONITORING MEDIÓW

Wydział Komunikacji Społecznej prowadzi monitoring mediów ze szczególnym uwzględnieniem prasy, stacji radiowych, telewizji i portali internetowych. Proces monitorowania możliwy jest dzięki narzędziom firmy Newton Media, która wygrała postępowanie na przeprowadzanie takich działań na potrzeby Wydziału.

W 2018 roku media monitorowane były pod kątem publikacji w następujących obszarach: Urząd Miasta Wrocław, Prezydent Wrocławia, Wiceprezydenci Wrocławia, Wrocław sport, Wrocław kultura, Wrocław turystyka, Wrocław sprawy społeczne. W omawianym okresie, uwzględniając powyższe obszary tematyczne, w mediach pojawiło się 133 896 publikacji. Diagram poniżej pokazuje procentowy udział monitorowanych tematów.

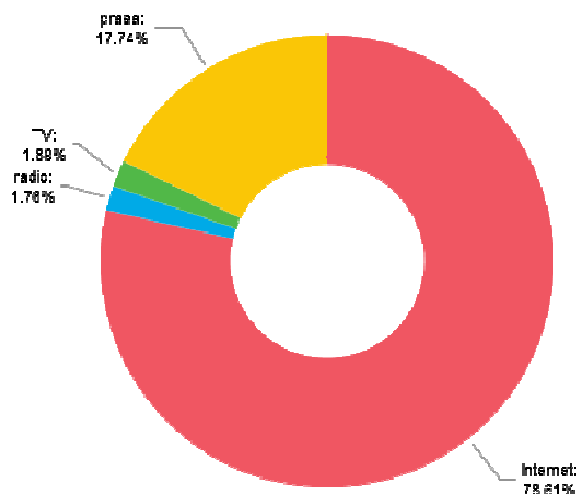

W 2018 roku publikacje medialne dotyczące Wrocławia znalazły się w niemal 3 tys. źródeł. Poniżej zestawienie 10-ciu najważniejszych publikatorów.

Monitoring obejmuje także rodzaje mediów publikujących o Wrocławiu. Poniżej zestawienie procentowe rodzaju mediów zajmujących się tematyką miasta.

Udział procentowy rodzaju mediów (do TOP10 tematów)

Jak widać na powyższym diagramie, niemal 80 proc. informacji dotyczących Wrocławia, działalności Prezydenta czy Urzędu Miejskiego publikowanych jest w Internecie. Ten trend, wraz z upływem lat, jest coraz silniejszy. Pracownicy Wydziału, poza współpracą z dziennikarzami, odpowiadają także na pytania internautów – zgodnie z zasadą, że dziennikarzem we współczesnym świecie jest niemal każdy, kto posiada telefon z aparatem fotograficznym i Internetem. Liczba interakcji w wirtualnym świecie jest równie intensywna, co praca z dziennikarzami mediów tradycyjnych.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

Konieczność istnienia w social mediach jest dziś czymś bezdyskusyjnym. Za pośrednictwem profili na Facebooku czy Twitterze równie skutecznie (czasem nawet skuteczniej) można docierać z informacją zarówno do dziennikarzy, jak i mieszkańców. Wykorzystując możliwości social mediów Urząd Miejski prowadzi profile na kilku platformach: Facebook, Twitter, Instagram, YouTube.

Facebook Wrocław [Wroclove]

Wrocław od lat jest jednym z liderów wśród miast, które komunikują się z mieszkańcami na Facebooku. Obecnie profil lubi i obserwuje ok. 260 tys. osób – przyrost w stosunku do końca 2017 roku o kilkanaście tysięcy subskrybentów.

Na profilu zamieszczanych jest kilkadziesiąt postów tygodniowo, relacji z miejskich wydarzeń, galerie zdjęć czy ostrzeżenia o awariach. Średnio dziennie każdy wpis dociera do ok. 200 tys. osób, co przekłada się na około 70 mln odbiorców rocznie. Pod wpisami internauci zostawiają swoje komentarze (ok. 200 komentarzy dziennie).

Twitter

Wroclaw_info – 77 tys. obserwujących,

Biuro Prasowe – ponad 3 tys. obserwujących.

Instagram

Wrocław_official – 72 tys. użytkowników (przyrost o 20 tys. w porównaniu do roku ubiegłego).

You Tube

Wrocław.pl/TV – **5 213** subskrypcji.

Twitter@BiuroPrasoweUMW

Niemal każdego dnia na koncie biura prasowego publikowano zaproszenia na konferencje prasowe, briefingi i inne ważne wydarzenia, relacje (także fotograficzne z tych wydarzeń, zapowiedzi audycji radiowych i telewizyjnych z udziałem pracowników Urzędu Miejskiego, linki do ważnych tekstów, najważniejsze informacje, relacje z sesji Rady Miejskiej, ostrzeżenia (np. meteorologiczne), informacje o utrudnieniach w ruchu. Przekazywano także informacje z innych twitterowych kont.

Twitter @wroclaw_info

Na koncie Wrocław_info każdego dnia publikowanych jest od kilku do kilkunastu krótkich informacji: wydarzenia, zapowiedzi, utrudnienia w ruchu pojazdów MPK, informacje o stanie jakości powietrza, a także inne alerty z Centrum Zarządzania Kryzysowego. Na Twitterze prostowane są błędy informacyjne, za jego pośrednictwem użytkownicy w każdej chwili mogą zadać pytanie i zgłosić problem. Wrocław stale jest liderem wśród polskich miast na Twitterze.

Zasięg roczny publikowanych wpisów na tej platformie to 6 mln internautów. Wydarzeniami o największym zasięgu były: Dni Wrocławia, mecz Polska – Nigeria rozgrywany na Stadionie Wrocław i Sylwester 2018.

Instagram @wroclaw_official

Oficjalne konto na Instagramie to fotograficzna dokumentacja życia miasta. Codziennie prezentowane są tam kadry z Wrocławia, przedstawiające niezwykle widoki i niezapomniane wydarzenia. Średnio (tygodniowo) posty na tej platformie wyświetlane są ok. 200 tys. razy.

XXIV. WROCŁAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI 2018

Budżet partycypacyjny to proces decyzyjny, w ramach którego mieszkańcy współtworzą budżet miasta poprzez współdecydowanie o dystrybucji określonej puli środków publicznych. Integralną częścią budżetu obywatelskiego jest publiczna dyskusja pomiędzy mieszkańcami, dotycząca zagospodarowania jasno określonych i ograniczonych środków finansowych. Budżet obywatelski realizowany we Wrocławiu jako podstawę przyjmuje umowę społeczną między mieszkańcami, władzą wykonawczą i uchwałodawczą. Dlatego tak ważnym jego elementem jest dyskusja i współpraca między różnymi środowiskami. Wyniki Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (WBO) są wiążące dla Prezydenta Wrocławia i Radnych Miejskich, co jest potwierdzone przez nich stosowną uchwałą budżetową przyjmowaną na dany rok. To w niniejszej uchwale są zapisane wszystkie zadania, które mieszkańcy wybrali do realizacji. Wrocławski Budżet Obywatelski nie jest działaniem jednorazowym, lecz długofalowym procesem, organizowanym od 2013 roku. Kolejne edycje Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego wykazały chęć i potrzebę Wrocławian współdecydowania o zadaniach inwestycyjnych realizowanych we Wrocławiu. Przez 6 lat istnienia programu 2367 liderów zgłosiło swoje projekty i oddano na nie w sumie 643 949 głosów. Do realizacji wybrano 370 projektów za łączną kwotę 120 750 000 zł.

Zakres WBO 2018 obejmował zorganizowanie naboru i oceny projektów złożonych przez mieszkańców Wrocławia, przy maksymalnej wartości projektu rejonowego - 750 000 zł i ogólnomiejskiego - 1 000 000 zł. W roku 2018 pojawiła się też nowa kategoria – projekty zabytkowe, w kwocie do 100 000 zł.

Wartość środków przeznaczonych na realizację WBO 2018 wyniosła 25 250 000 zł, gdzie:

- 10 500 000 zł przeznaczono na projekty rejonowe małe o wartości do 250 000 zł,
- 10 500 000 zł na projekty rejonowe duże o wartości od 250 000 - 750 000 zł,
- 4 000 000 zł na projekty ogólnomiejskie o wartości do 1 000 000 zł,
- 250 000 zł na projekty zabytkowe.

W 2018 roku przeprowadzono szereg spotkań konsultacyjnych, w ramach których przedstawiono mieszkańcom Wrocławia zasady ubiegania się o środki w ramach WBO, jak również, po etapie weryfikacji złożonych projektów, omówiono z nimi uwagi do złożonych propozycji.

Mieszkańcy zgłosili do WBO 2018 propozycje 645 projektów. Z tej liczby 263 dopuszczono do głosowania, finalnie do realizacji wybrano 63 projekty, w tym 2 zabytkowe, za kwotę 25 250 000 zł

Podział projektów pomiędzy jednostkami:

- ZZM - 33 projekty - 13 850 000 zł,
- ZDiUM - 5 projektów - 1 900 000 zł,
- ZIM - 10 projektów - 4 050 000 zł,
- WI - 12 projektów - 3 650 000 zł,
- ZZK - 2 projekty - 1 000 000 zł,
- MCS - 2 projekty - 500 000 zł.

Zakończenie zadań inwestycyjnych wybranych w ramach WBO 2018 planowane jest w 2019 roku.

W roku kalendarzowym 2018 realizowano też projekty wybrane w ramach WBO 2017. Zgłoszono wtedy 754 projekty, a wybrano do realizacji 64.

Podział projektów pomiędzy jednostkami:

- ZZM - 26 projektów - 9 670 000 zł,
- ZIM - 16 projektów - 6 400 000 zł,
- ZZK - 2 projekty - 500 000 zł,
- ZDIUM - 11 projektów - 3 950 000 zł,
- MCS - 3 projekty - 1 250 000 zł,
- WI - 5 projektów - 3 050 000 zł,
- WM - 1 projekt - 250 000 zł.

Z tej listy udało się zakończyć 24 projekty za kwotę 7 170 000 zł. Realizacja 40 projektów, za łączną kwotę 17 830 000 zł przeszła na 2019 rok.

Poza tym w 2018 roku miała miejsce jeszcze „dogrywka” - Zielone WBO 2017, w której mieszkańcy mogli wybrać dodatkowe projekty z kategorii zieleń i rekreacja.

Spośród 39 projektów wybrano 8.

Podział projektów pomiędzy jednostkami:

- ZZM - 7 projektów - 2 250 000 zł,
- ZDiUM - 1 projekt - 250 000 zł.

W 2018 roku nie ukończono żadnego z nich, realizacja jest planowana na 2019 roku.

W 2018 roku nieco inaczej niż zwykle odbyło się ustalanie zasad budżetu obywatelskiego na kolejny rok. Znowelizowana ustawa o samorządzie gminnym w art. 5a ust. 7 stanowi, że Rada Gminy określa w drodze uchwały wymagania, jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego, a w dalszych przepisach wymienia szczególne warunki, które taka uchwała musi spełniać. W trakcie przygotowania projektu uchwały w sprawie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, BPS przeprowadził szerokie konsultacje społeczne na temat zasad WBO 2019 i w latach kolejnych.

Konsultacje o nazwie WBO'19+ miały miejsce w dniach od 1 marca do 13 września 2018 roku. Zakres konsultacji obejmował przede wszystkim nowy kalendarz, podział Wrocławia na rejony (ilość i wielkość), zasady, progi kwotowe i wynikający z nich budżet WBO. Celem konsultacji było rozpoznanie głównych potrzeb mieszkańców i dostosowanie WBO do obowiązujących wymogów prawnych. Konsultacje były przeprowadzone w formie internetowej ankiety, spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami oraz prezentacji projektu uchwały, który został zamieszczony w BIPie w dniach od 9 sierpnia do 23 sierpnia 2018 roku i do którego mieszkańcy mogli przysyłać swoje uwagi.

W wyniku konsultacji przygotowany został projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia, który został przegłosowany na sesji Rady dnia 13 września 2018 roku. Uchwała została opublikowana 21 września 2018 w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego i weszła w życie 6 października 2018.

XXV. PARTYCYPACJA

Partycypacja społeczna oznacza aktywny udział wrocławian w sprawy miasta, gwarantuje uczestnictwo w dyskusji nad ważnymi dla nich tematami, zapewnia udział w podejmowaniu istotnych, publicznych decyzji. Partycypacja we Wrocławiu ma różne wymiary. Są to konsultacje społeczne, budżet obywatelski, realizacja zadań społecznych, mediacji, wsparcia działań miejskich przez współpracę z organizacjami pozarządowymi, wreszcie programy małych grantów oraz wspieranie różnego rodzaju oddolnych inicjatyw.

Partycypacja stanowi istotny element w kierunkowym dokumencie Strategia Wrocław 2030 (Priorytet 7: Governance), gdzie mowa jest o zwiększaniu udziału mieszkańców w zarządzaniu miastem, stosowaniu innowacyjnych metod, które wzmacniają społeczeństwo obywatelskie oraz współuczestnictwie samorządów osiedlowych w konsultacjach polityk miejskich.

W Urzędzie Miejskim Wrocławia partycypację społeczną realizuje Wydział Partycypacji Społecznej. Jednostka powstała pierwotnie jako Biuro ds. Partycypacji Społecznej (BPS) 1 czerwca 2015 roku. Wzorem innych polskich miast w jednym miejscu skupiono wszystkie najważniejsze działania dotyczące aktywności obywatelskiej.

Znaczącą rolę w procesie wrocławskiej partycypacji społecznej odgrywają konsultacje społeczne. Ich organizacja i zasady zostały określone w Uchwale nr XIX/387/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 grudnia 2015 roku w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Wrocławia. Następnie Wydział przygotował Zarządzenie nr 6221/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 stycznia 2017 roku w sprawie zasad i trybu prowadzenia konsultacji z mieszkańcami Wrocławia, które reguluje sposób przygotowania, realizacji oraz raportowania konsultacji społecznych. Określono w nim sposób współpracy Wydziału Partycypacji Społecznej z innymi jednostkami organizacyjnymi miasta podczas organizacji konsultacji. Wydział Partycypacji Społecznej w celu usprawnienia przygotowania i prowadzenia procesów konsultacji przygotował Kanon konsultacji Urzędu Miejskiego Wrocławia, który stanowi praktyczne rozwinięcie wspomnianych powyżej dwóch aktów prawnych.

KONSULTACJE SPOŁECZNE PRZEPROWADZONE PRZEZ BIURO DS. PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ W 2018 ROKU

W 2018 roku przeprowadzono 19 konsultacji społecznych w istotnych dla mieszkańców sprawach. Wiedza i doświadczenie pozyskane tą drogą pozwalają w bardziej wszechstronny sposób spojrzeć na konkretne zadania i lepiej je realizować. Na potrzeby procesu w 2018 roku w pełni wykorzystywano funkcjonalność portalu konsultacji społecznych Wrocław Rozmawia – www.wroclaw.pl/rozmawia. Zamieszczane były tam pełne informacje o prowadzonych konsultacjach, ważne aktualności, wszelkie informacje dotyczące Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz zakres współpracy Gminy Wrocław z organizacjami pozarządowymi. W trakcie konsultacji można było wyrazić swoją opinię, poznać potrzeby innych, zadawać pytania urzędnikom i ekspertom, m.in. poprzez ankiety, formularze opinii, pocztę elektroniczną, spotkania konsultacyjne, spotkania warsztatowe oraz spacerowe badawcze. Konsultacje odbywały się w większości lokalnie z wykorzystaniem różnych form. Przebieg, relacja oraz wyniki konsultacji prezentowane były również na portalu poprzez informacje podsumowujące dany etap oraz w raporcie z konsultacji.

ORGANIZACJA RUCHU NA WIDAWIE

TERMIN KONSULTACJI: 30 stycznia 2018 roku – 19 lutego 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Organizacja ruchu na osiedlu Widawa.

ZAKRES KONSULTACJI: Propozycje rozwiązań drogowych, które mogą teraz lub w przyszłości poprawić organizację ruchu pieszego, rowerowego, komunikacji zbiorowej oraz samochodowego.

CEL KONSULTACJI: Rozpoznanie głównych użytkowników poruszających się po osiedlu Widawa. Poznanie potrzeb mieszkańców w zakresie organizacji ruchu na osiedlu Widawa. Zebranie rekomendacji do zmian bieżących oraz długofalowych związanych z organizacją ruchu.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/organizacja-ruchu-na-widawie>.

PARK GRABISZYŃSKI. PLANUJ!

TERMIN KONSULTACJI: 1 lutego 2018 roku – 30 czerwca 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Park Grabiszyński: część północna, środkowa, południowa, teren dawnego ogrodnictwa miejskiego (obecnie za ogrodzeniem), ścieżka Eugeniusza Romera, Park Górka Skarbowców, teren nad rzeką Ślężą (pomiędzy polem golfowym a ul. Raławicką).

ZAKRES KONSULTACJI: Wszystkie elementy zagospodarowania Parku Grabiszyńskiego – istniejące: do przebudowy, zachowania, likwidacji oraz propozycje nowych. Kolejność realizacji inwestycji w całym parku, jak i w poszczególnych jego częściach wynikające z potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Obecny i przyszły sposób zarządzania parkiem.

CEL KONSULTACJI: Poznanie potrzeb mieszkańców co do zagospodarowania parku. Określenie najpilniejszych potrzeb związanych z zagospodarowaniem parku. Przekazanie mieszkańcom informacji na temat zapisów Masterplanu Parku Grabiszyńskiego. Zebranie rekomendacji dotyczących sposobu zarządzania parkiem.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/o-konsultacjach-park-grabiszynski>.

PODWÓRKO MIĘDZY ULICAMI: WANDY–POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH–HALLERA–KRAKUSA

TERMIN KONSULTACJI: 7 lutego 2018 roku – 14 lutego 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Koncepcja (Plan funkcjonalno-użytkowy) zagospodarowania podwórka między ulicami: Wandy–Powstańców Śląskich–Hallera–Krakusa.

ZAKRES KONSULTACJI: Elementy koncepcji, przede wszystkim drogi, tereny zielone, infrastruktura, mała architektura.

CEL KONSULTACJI: Poznanie opinii i oczekiwań mieszkańców co do zagospodarowania podwórka. Określenie najpilniejszych potrzeb związanych z zagospodarowaniem podwórka.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/wbo>.

STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ 2030

TERMIN KONSULTACJI: 20 lutego 2018 roku – 12 marca 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Projekt „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Wrocławia na lata 2017–2030”.

ZAKRES KONSULTACJI: Zapisy w projekcie strategii.

CEL KONSULTACJI: Zaprezentowanie projektu „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Wrocławia na lata 2017–2030”. Włączenie zainteresowanych mieszkańców Wrocławia w debatę nad sposobem realizacji polityki rozwiązywania problemów społecznych. Zebranie opinii i uwag mieszkańców.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/wroclawska-strategia-rozwiazywania-problemow-spoecznych-2017-2030>.

WBO'19+

TERMIN KONSULTACJI: 1 marca 2018 roku – 13 września 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Wrocławski Budżet Obywatelski w 2019 roku i w następnych latach. Treść uchwały regulującej WBO.

ZAKRES KONSULTACJI: Nowy kalendarz, podział Wrocławia na rejony (ilość i wielkość), zasady, progi kwotowe i wynikający z nich budżet WBO.

CEL KONSULTACJI: Rozpoznanie głównych potrzeb mieszkańców. Dostosowanie WBO do obowiązujących wymogów prawnych. Równomierny, lepszy podział Wrocławia na rejony w celu zwiększenia możliwości udziału mieszkańców wrocławskich osiedli w realizacji nowych inwestycji – projektów.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/wbo19>.

WROCLAWSKI ROWER MIEJSKI W ROZBUDOWIE

TERMIN KONSULTACJI: 8 marca 2018 roku – 29 marca 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Wrocławski Rower Miejski.

ZAKRES KONSULTACJI: Lokalizacja stacji Wrocławskiego Roweru Miejskiego.

CEL KONSULTACJI: Zebranie opinii i uwag mieszkańców dotyczących lokalizacji stacji roweru miejskiego oraz dodatkowych obszarów zalecanych do objęcia wypożyczalnią.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/wroclawski-rower-miejski-w-rozbudowie>.

ZIELONE PRZYSTANKI

TERMIN KONSULTACJI: 7 maja 2018 roku – 24 maja 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Koncepcja zielonych przystanków, czyli instalacji wprowadzających zieleń na przystankach.

ZAKRES KONSULTACJI: Elementy składające się na zaproponowaną koncepcję, w tym preferowane lokalizacje.

CEL KONSULTACJI: Zebranie opinii i uwag mieszkańców dotyczących koncepcji zielonych przystanków.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/wbo>.

RUCH MIASTA

TERMIN KONSULTACJI: 9 maja 2018 roku – 30 listopada 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia.

ZAKRES KONSULTACJI: Potrzeby mieszkańców dotyczące zrównoważonej mobilności. Obawy mieszkańców dotyczące zrównoważonej mobilności. Ogólna wizja i wytyczne do Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia. Ostateczny kształt Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia.

CEL KONSULTACJI: Konsultacje będą podzielone na trzy etapy. Celem pierwszego etapu jest poinformowanie mieszkańców o założeniach PZMM oraz zebranie potrzeb i oczekiwań względem planu. Dzięki zebranych opiniom, a także realizowanym badaniom społecznym oraz diagnozie stanu aktualnego, powstaną założenia do Planu. Celem drugiego etapu konsultacji jest przedyskutowanie wytycznych do PZMM. Wspólnie z interesariuszami dokonana zostanie weryfikacja, czy przyjęte założenia zgodne są z ich oczekiwaniami. Celem trzeciego etapu konsultacji jest prezentacja gotowego PZMM oraz zebranie opinii, uwag i propozycji do dokumentu.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/konsultacje-plan-zrownowazonej-mobilnosci-miejskiej-wroclawia>.

PRZY MAKIECIE O OSIEDLU GRABISZYN – GRABISZYNEK

Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej we współpracy z Biurem ds. Partycypacji Społecznej przeprowadził działania partycypacyjne na osiedlu Grabiszyn-Grabisznek metodą Planning for Real®.

TERMIN KONSULTACJI: 10 maja 2018 roku – 25 lipca 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Fragment osiedla Grabiszyn-Grabisznek ograniczony: ul. Hallera – od strony wschodniej nasypem kolejowym – ul. Raławicką – rzeką Ślężą i wschodnim skrajem Parku Grabiszyńskiego.

ZAKRES KONSULTACJI: Potrzeby i obawy mieszkańców dotyczące funkcjonowania osiedla.

CEL KONSULTACJI: Poznawanie społeczności i budowa makiety obszaru. Identyfikacja lokalnych problemów. Ustalenie priorytetów i planowanie działań.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/osiedle-grabiszyn-grabiszynek>.

KONCEPCJA PARKU NA WOJSZYCACH

TERMIN KONSULTACJI: 10 maja 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Koncepcja zagospodarowania parku na Wojszycach w pobliżu ul. Zawiszy Czarnego.

ZAKRES KONSULTACJI: Elementy koncepcji, przede wszystkim: alejki, zieleń, infrastruktura, mała architektura.

CEL KONSULTACJI: Poznanie opinii i oczekiwań mieszkańców co do parku. Określenie najpilniejszych potrzeb związanych z zagospodarowaniem parku.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/koncepcja-parku-wojszyckiego-po-konsultacjach>.

WYJDŹ NA PODWÓRKO. ZAPLANUJ JE

TERMIN KONSULTACJI: 29 maja 2018 roku – 10 czerwca 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Koncepcja (Plan funkcjonalno-użytkowy) zagospodarowania dwóch staromiejskich podwórek między ulicami: Nożownicza–Nowy Targ–Kotlarska–Łaciarska oraz Nankiera–Piaskowa–Nowy Targ–Jodłowa.

ZAKRES KONSULTACJI: Elementy koncepcji, przede wszystkim drogi, tereny zielone, infrastruktura, mała architektura.

CEL KONSULTACJI: Poznanie opinii i oczekiwań mieszkańców co do zagospodarowania podwórek. Określenie najpilniejszych potrzeb związanych z zagospodarowaniem podwórek.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/podwórka-przy-nowym-targu-konsultujemy>.

WIĘCEJ PARKU JEDNOŚCI

TERMIN KONSULTACJI: 10 czerwca 2018 roku – 13 czerwca 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Koncepcja zagospodarowania parku na Wojszycach w pobliżu ul. Zawiszy Czarnego.

ZAKRES KONSULTACJI: Elementy koncepcji, przede wszystkim: alejki, zieleń, infrastruktura, mała architektura.

CEL KONSULTACJI: Poznanie opinii i oczekiwań mieszkańców co do parku. Określenie najpilniejszych potrzeb związanych z zagospodarowaniem parku.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/co-przyniosly-konsultacje-parku-jednosci>.

POROZMAWIAJMY O EKOPARKU NA STABŁOWICACH

TERMIN KONSULTACJI: 20 czerwca 2018 roku – 9 lipca 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Koncepcja zagospodarowania parku na Stabłowicach tzw. Ekoparku między ulicami: Starogajowa/Boguszowska – Bieszczadzka/Kruszcowa – Jeleniogórksa.

ZAKRES KONSULTACJI: Elementy koncepcji, przede wszystkim: alejki, zieleni, infrastruktura, mała architektura.

CEL KONSULTACJI: Poznanie opinii i oczekiwań mieszkańców co do parku. Określenie najpilniejszych potrzeb związanych z zagospodarowaniem parku.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/ekopark-nowy-park-na-stablowicach-tak-moze-wygladac>.

100 ULIC NA 100-LECIE NIEPODLEGŁOŚCI

W dniach od 9 lipca do 30 lipca 2018 roku Departament Zrównoważonego Rozwoju i Zarząd Zieleni Miejskiej we współpracy z Biurem ds. Partycypacji Społecznej zaprosili mieszkańców do udziału we wspólnie organizowanej akcji zazieleniania wrocławskich ulic. Chodziło o wskazać na mapie Wrocławia ulicy, placu, skweru – miejsca, w którym Zarząd Zieleni Miejskiej będzie mógł posadzić drzewo, krzew czy posiać łąkę kwiatną. Działanie wpisało się w obchody 100-lecia Niepodległości.

Więcej: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/100-ulic-na-100-lecie-niepodleglosci>.

PARKUJ I JEDŹ!

TERMIN KONSULTACJI: 7 września 2018 roku – 28 września 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Rozwój systemu parkingów „Parkuj i jedź” we Wrocławiu.

ZAKRES KONSULTACJI: Propozycje lokalizacji parkingów "Parkuj i jedź". Poznanie preferencji mieszkańców.

CEL KONSULTACJI: Zebranie propozycji mieszkańców dotyczących lokalizacji parkingów służącym przesiadkom na komunikację zbiorową oraz uwagi i opinii odnośnie ich funkcjonowania – co zachęca, a co jest przeszkodą w korzystaniu z takich miejsc.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/parkuj-i-jedz>

PROMENADA KRZYCKA. ETAP 1

TERMIN KONSULTACJI: 25 września 2018 roku – 21 października 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI : Koncepcja projektowa Promenady Krzyckiej – dokument opracowywany na zlecenie Urzędu Miejskiego Wrocławia.

ZAKRES KONSULTACJI: Poinformowanie oraz rozpoznanie potrzeb i oczekiwań użytkowników. W pierwszej kolejności zostanie przedstawiony obszar opracowania oraz walorów historycznych i przyrodniczych Promenady Krzyckiej. Urzędnicy i projektanci przedstawiają wybrane aspekty związane z kształtowaniem tego obszaru i będą przyjmowali sugestie mieszkańców.

CEL KONSULTACJI : Stworzenie koncepcji trasy alejowej odpowiadającej potrzebom użytkowników i możliwej do realizacji w bliskiej perspektywie czasowej.

Więcej oraz raport z konsultacji:

https://www.wroclaw.pl/rozmawia/promenada_krzycka_konsultacje

MIEJSKA WYSPA ZIELENI

TERMIN KONSULTACJI: 1 października 2018 roku – 21 października 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Miejskiej wyspa zieleni, czyli instalacja antysmogowa zaproponowana w zielonej edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

ZAKRES KONSULTACJI: Miejsce usytuowania instalacji oraz propozycje sposobu jej realizacji.

CEL KONSULTACJI: Poznanie opinii i potrzeb mieszkańców w zakresie przedmiotu konsultacji.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/miejska-wyspa-zieleni>.

PARK GRABISZYŃSKI. ZIELONA REWALORYZACJA. ETAP 1: STREFA PAMIĘCI I OSIEDLOWA

TERMIN KONSULTACJI: 13 listopada 2018 roku – 29 listopada 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Dokumentacja projektowa dla zadania: Rewaloryzacja Parku Grabiszyńskiego oraz parku "Górka Skarbowców".

ZAKRES KONSULTACJI: Ogranicza się do przedmiotu dokumentacji, a więc przede wszystkim: projektu rewaloryzacji w zakresie zieleni, projektu zieleni wraz z pielęgnacją, inwentaryzacji zieleni, badań siedliskowych, elementów małej architektury.

CEL KONSULTACJI: Poznanie opinii mieszkańców dotyczącej projektu dokumentacji.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/park-grabiszynski-zielona-rewaloryzacja>.

PARK PRZY KOLEJOWEJ

TERMIN KONSULTACJI: 29 listopada 2018 roku – 2 grudnia 2018 roku.

PRZEDMIOT KONSULTACJI: Rewaloryzacja Parku przy Kolejowej pomiędzy ulicami: Kolejowa–Grabiszyńska–Szpitalna–Tęczowa.

ZAKRES KONSULTACJI: Elementy koncepcji rewaloryzacji, przede wszystkim: alejki, zieleni, infrastruktura, mała architektura.

CEL KONSULTACJI: Poznanie opinii i oczekiwań mieszkańców co do parku. Określenie najpilniejszych potrzeb związanych z zagospodarowaniem parku.

Więcej oraz raport z konsultacji: <https://www.wroclaw.pl/rozmawia/park-przy-kolejowej-konsultacje>

PIĄTE FORUM PRAKTYKÓW FORUM PARTYCYPACJI

5 edycja Forum Praktyków Partycypacji, czyli 2-dniowego wydarzenia mającego na celu wymianę doświadczeń między osobami na co dzień zajmującymi się procesami włączania mieszkańców w procesy podejmowania decyzji, odbyła się w dniach od 11 czerwca do 12 czerwca 2018 roku we Wrocławiu, a dokładniej – we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia.

Wydarzenie zorganizowało Laboratorium Partycypacji Obywatelskiej prowadzone przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” we współpracy z Biurem ds. Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia i Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego. Partnerami Forum byli: Fundacja Pole Dialogu, Fundacja SocLab, Fundacja Stabilo, Laboratorium Innowacji Społecznych w Gdyni, Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, Engage Warsaw/Kolektyw Badawczy, Towarzystwo Inicjatyw twórczych „e”, Urząd Miasta Lublin, Urząd m.st. Warszawy, Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej, Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych, Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich, Fundacja Dom Pokoju.

Forum Praktyków Partycypacji to wydarzenie przeznaczone dla osób aktywnie zaangażowanych w tematykę partycypacji obywatelskiej skierowane do każdego, kto posiada wiedzę i doświadczenie w realizacji różnych procesów partycypacyjnych, chce nawiązać nowe kontakty i poruszyć podczas niego bardziej skomplikowane problemy.

Organizując Forum organizatorzy umożliwili praktykom partycypacji poznanie innych osób zajmujących się tą tematyką, stworzyli przestrzeń wymiany myśli i doświadczeń, wzajemnego poszerzania wiedzy. Przyczynili się do poprawy jakości procesów partycypacyjnych oraz utworzenia środowiska osób zajmujących się partycypacją, wspierających się merytorycznie i wzajemnie motywujących w organizacji własnych przedsięwzięć. Jak co roku, zaproszenie do udziału w Forum kierowano do osób praktycznie zajmujących się partycypacją obywatelską, czyli takich, które przeprowadzają, nadzorują lub oceniają procesy włączające mieszkańców w podejmowanie decyzji, chcą się dzielić wiedzą jak to robić, ale też uczyć od innych. W sumie wzięło udział ponad 240 uczestników i uczestniczek.

XXVI. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI OZARZĄDOWYMI NGO

Współpraca Miasta z Organizacjami Pozarządowymi

Współpracę Miasta z organizacjami pozarządowymi w roku 2018 regulowały m.in. trzy uchwały Rady Miejskiej Wrocławia, które wyznaczały kierunki współpracy z organizacjami pozarządowymi:

- Uchwała Nr XLVII/1096/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2017 roku w sprawie „Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2018 roku”.
- Uchwała Nr XLVII/1095/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2017 roku w sprawie „Wieloletniego programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w latach 2018 – 2022”
- Uchwała nr LI/1208/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 lutego 2018 roku w sprawie „Strategii rozwoju współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2018 – 2022”.

Charakterystyka organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Wrocławia

Szczególna rola samorządu terytorialnego jako podmiotu inspirującego aktywność obywateli, jego pozycja w kształtowaniu ładu społecznego opartego na wspólnych działaniach, więzach społecznych oraz inicjatywach społeczności lokalnych stanowi klucz do rozwiązywania problemów społecznych. Trzeci sektor, biorąc pod uwagę podstawowe zasady współpracy z Miastem, jest partnerem w rozwiązywaniu tych problemów oraz we wspomaganie społeczności lokalnych.

Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności i jest priorytetem w realizacji zadań publicznych.

Biuro ds. Partycypacji Społecznej prowadzi bazę danych o organizacjach pozarządowych – Generator NGO.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku zaewidencjonowanych w nim było:

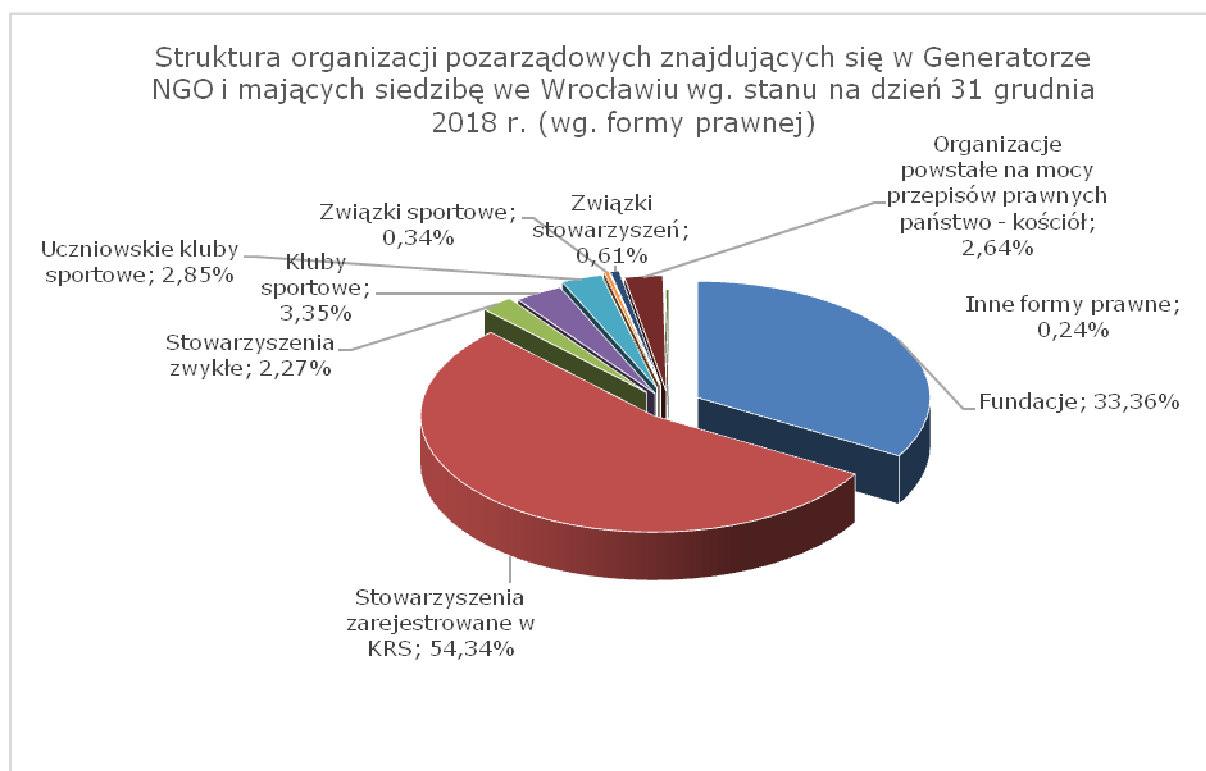
- 1 446 fundacji,
- 2 274 stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- 89 stowarzyszeń zwykłych,
- 131 klubów sportowych, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,
- 112 uczniowskich klubów sportowych,
- 21 związków sportowych,
- 23 związki stowarzyszeń,
- 111 organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo - kościół,
- 3 związki wyznaniowe,
- 11 organizacji o innych formach prawnych.

Łącznie składa się to na 4 221 organizacji, z których 432 posiada siedzibę poza Wrocławiem, a w bazie znajdują się z uwagi na to, iż współpracują z Miastem poprzez realizację zadań publicznych na rzecz Miasta i mieszkańców.

Z kolei, organizacje pozarządowe posiadające siedzibę we Wrocławiu, znajdujące się w wykazie Generatora NGO to:

- 1 264 fundacji,

- 2 059 stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym,
 - 86 stowarzyszeń zwykłych,
 - 127 klubów sportowych, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,
 - 108 uczniowskich klubów sportowych,
 - 13 związków sportowych,
 - 23 związki stowarzyszeń,
 - 100 organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo – kościół,
 - 9 organizacji o innych formach prawnych.
- Łącznie składa się to na 3 789 organizacje.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku Prezydent Wrocławia sprawował nadzór* nad 2 393 stowarzyszeniami z siedzibą we Wrocławiu.

Dodatkowo organ nadzorujący prowadził w ramach swoich uprawnień następujące działania:

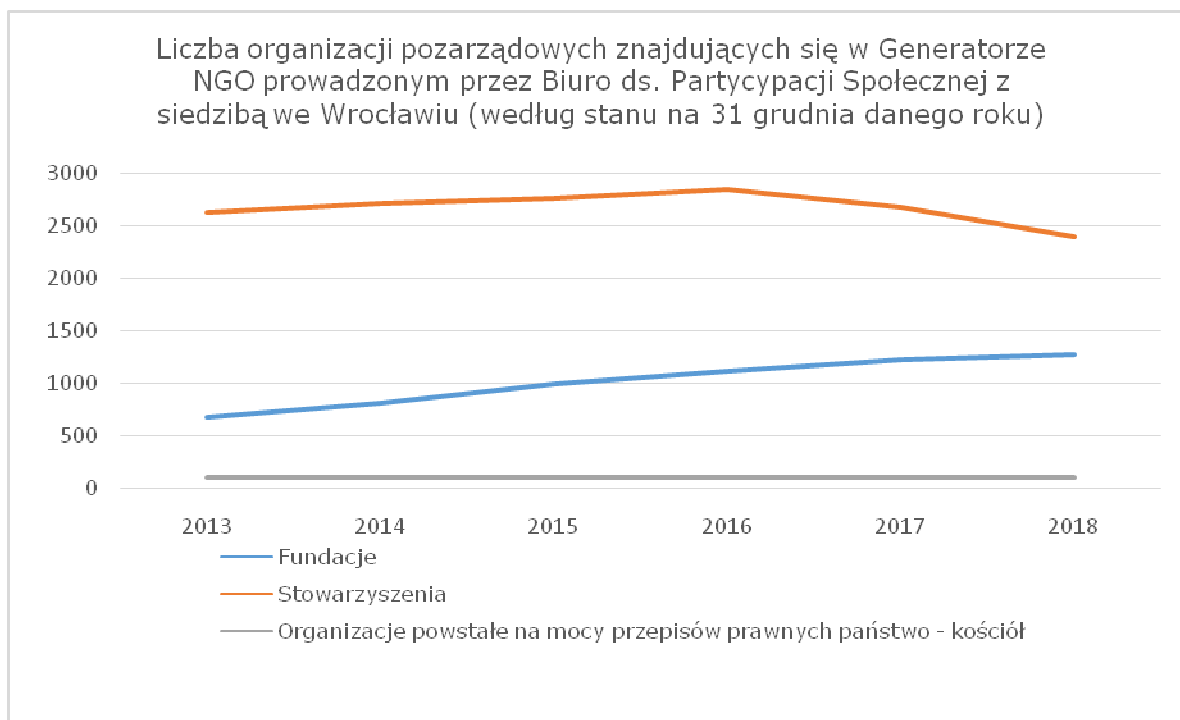
- Wydał 11 decyzji w sprawie wpisu klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej do ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydał 26 decyzji w sprawie wpisu zmian w ewidencji klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydał 2 decyzje o wykreśleniu z ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydał 3 decyzje w sprawie wpisu uczniowskich klubów sportowych do ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.

* na podstawie: ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o stowarzyszeniach i ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie

- Wydał 14 decyzji w sprawie wpisu zmian w ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydał 2 decyzje o wykreśleniu z ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:
 - wpisie 72 stowarzyszeń do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
 - wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - 74 stowarzyszeń,
 - wpłynęły również 32 wnioski o wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych. Tutejszy organ dokonał w związku z tym wpisu 28 stowarzyszeń do w/w ewidencji. Cztery wnioski wycofano.
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:
 - wpisie 75 fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
 - wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - 72 fundacji.

Zestawienie analityczne za lata 2013–2018

Liczba organizacji pozarządowych znajdujących się w Generatorze NGO prowadzonym przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej z siedzibą we Wrocławiu (według stanu na 31 grudnia danego roku)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fundacje	677	813	986	1107	1217	1264
Stowarzyszenia	2621	2704	2761	2842	2674	2393
Związki stowarzyszeń	5	5	7	12	22	23
Organizacje powstałe na mocy przepisów prawnych państwo - kościół	95	96	98	98	99	100
Związki wyznaniowe	0	0	0	0	0	0
Inne formy prawne	4	7	10	10	9	9
Ogółem	3402	3625	3862	4069	4021	3789

Prezentowane zestawienie analityczne pokazuje nieznaczną tendencję wzrostową liczby rejestrowanych fundacji oraz spadek liczby stowarzyszeń. Ten ostatni spowodowany jest wykreśleniem z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2016 roku części stowarzyszeń, które widniały w rejestrach funkcjonujących przed powstaniem Krajowego Rejestru Sądowego i nie uzyskały wpisu do KRS. Stosowna informacja o wykreślonych podmiotach uzyskana została z KRS w roku 2018. Ponadto w związku z nowelizacją ustawy Prawo o stowarzyszeniach z dniem 21 maja 2018 roku rozwiązaniu z mocy prawa uległy stowarzyszenia zwykłe, które nie uzyskały wpisu do nowej ewidencji prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.

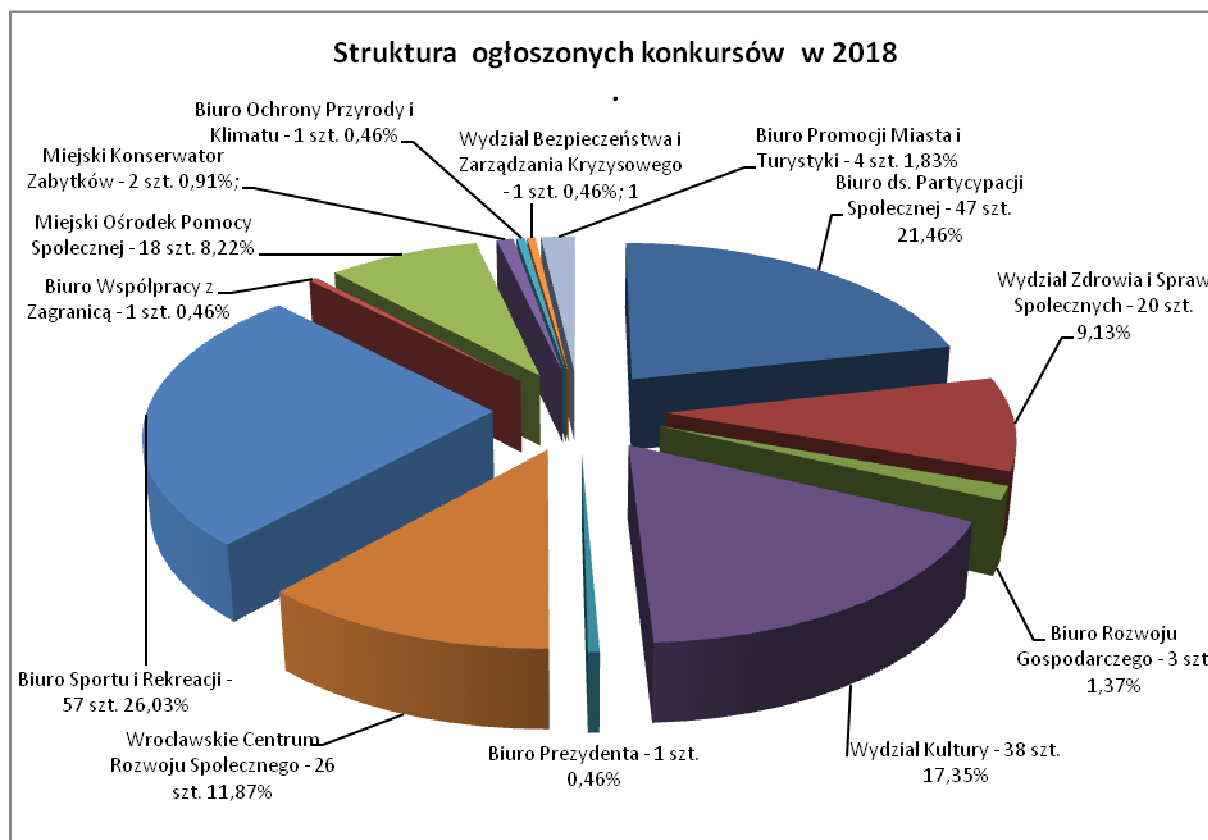
Finansowe formy współpracy

Konkursy, oferty, umowy

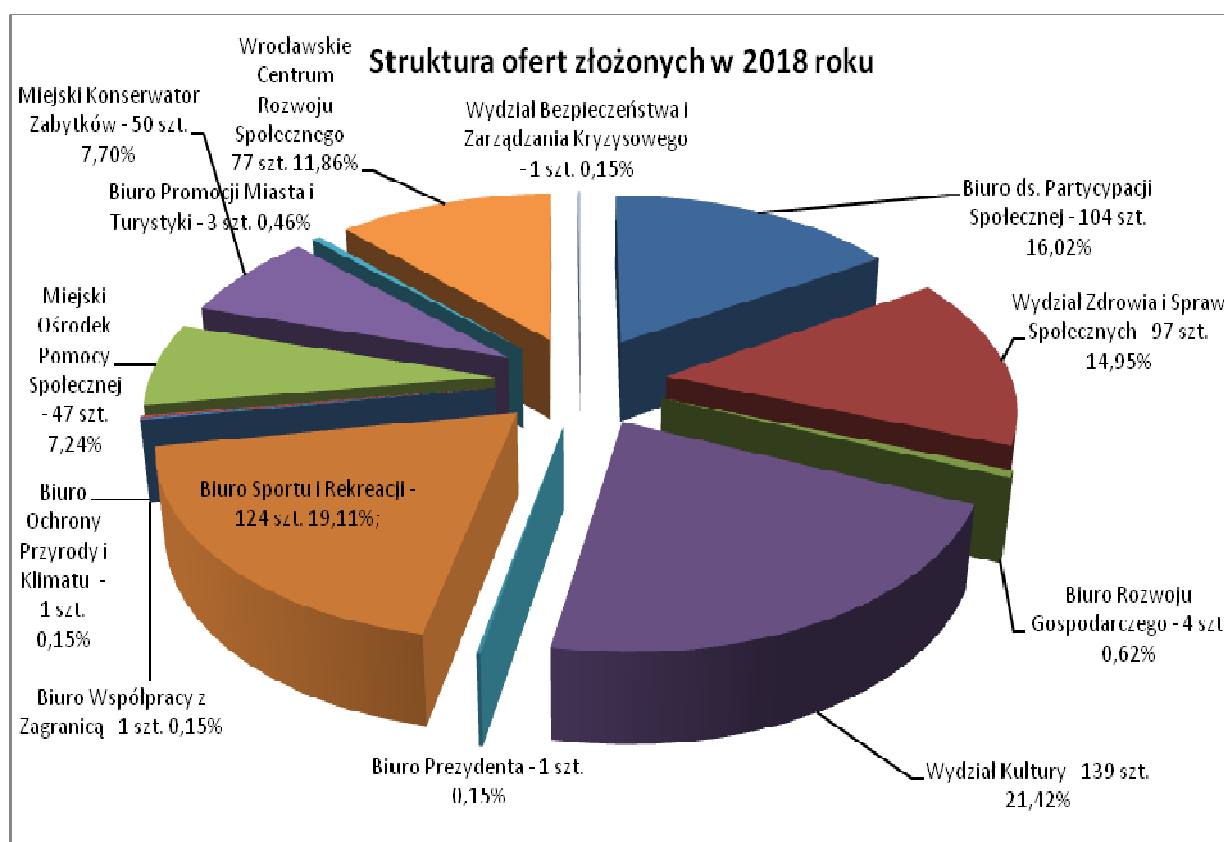
W roku 2018 zadania publiczne zlecane były na podstawie:

- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

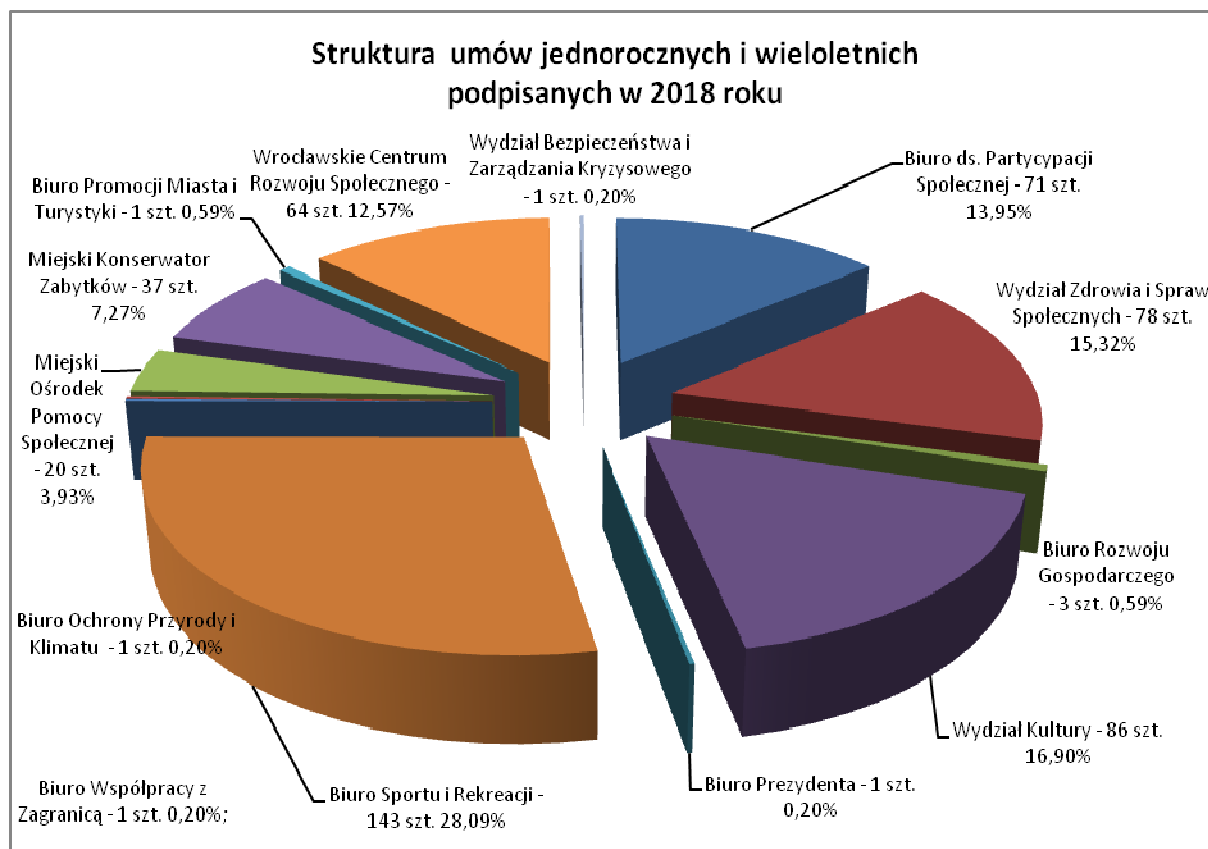
łącznie w ubiegłym roku zostało ogłoszonych 219 konkursów.

W w/w konkursach złożono łącznie 649 ofert.

Łącznie w 2018 roku w wyniku w/w konkursów podpisanych zostało **509 umów dotacyjnych**.

Zestawienia analityczne za 2018 rok

Dane liczbowe do rysunków dot. konkursów, ofert oraz umów za 2018 rok przedstawia poniższa tabela.

Biura/wydziały/ jednostki organizacyjne - merytoryczne	Dane dotyczące ogłoszonych konkursów		Dane dotyczące złożonych ofert		Dane dotyczące podpisanych umów	
	Liczba	% udział	Liczba	% udział	Liczba	% udział
Biuro ds. Partycypacji Społecznej	47	21,46%	104	16,02%	71	13,95%
Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków	2	0,91%	50	7,7%	37	7,27%
Biuro Rozwoju Gospodarczego	3	1,37%	4	0,62%	3	0,59%
Biuro Sportu i Rekreacji	57	26,03%	124	19,11%	143	28,09%
Biuro Współpracy z Zagranicą	1	0,46%	1	0,15%	1	0,20%
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	18	8,22%	47	7,24%	20	3,93%
Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego	26	11,87%	77	11,86%	64	12,57%
Wydział Kultury	38	17,35%	139	21,42%	86	16,9%
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	20	9,13%	97	14,95%	78	15,32%

Biuro Prezydenta	1	0,46%	1	0,15%	1	0,20%
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	1	0,46%	1	0,15%	1	0,20%
Wydział Ochrony Przyrody i Klimatu	1	0,46%	1	0,15%	1	0,20%
Biuro Promocji Miasta i Turystyki	4	1,83	3	0,46%	3	0,59%
Razem	219	100,00%	649	100,00%	509	100,00%

Dane liczbowe wszystkich obowiązujących w 2018 roku umów prezentuje poniższa tabela.

Zestawienie umów obowiązujących w 2017 roku według biur/wydziałów/jednostek organizacyjnych - merytorycznych	Umowy jedno - roczne	Umowy wieloletnie			Umowy tryb 19a ustawy	Łącznie umowy (2+5+6)
		rok rozpoczęcia 2018	rok rozpoczęcia przed 2018	Łącznie (3+4)		
1	2	3	4	5	6	7
Biuro ds. Partycypacji Społecznej	33	38	2	40	28	101
Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków	37	0	0	0	0	37
Biuro Rozwoju Gospodarczego	2	1	1	2	2	6
Biuro Sportu i Rekreacji	138	5	0	5	73	216
Biuro Współpracy z Zagranicą	1	0	3	3	1	5
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	7	13	39	52	12	71
Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego	29	35	1	36	29	94
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	1	0	0	0	0	1
Wydział Inżynierii Miejskiej	0	0	1	1	0	1
Wydział Kultury	62	24	10	34	48	144
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	50	28	3	31	8	89
Biuro Prezydenta	1	0	0	0	0	1
Biuro Zrównoważonej Mobilności	0	0	0	0	2	2
Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu	1	0	0	0	3	4
Biuro Promocji Miasta i Turystyki	2	1	0	1	0	3
Wydział Szkół Ponadpodstawowych	0	0	0	0	2	2

i Specjalnych						
Razem	364	145	60	205	208	777
Razem liczba umów jednorocznych i wieloletnich podpisanych w 2018 roku na podstawie otwartych konkursów ofert	509					
Razem liczba umów jednorocznych i wieloletnich obowiązujących w 2018 roku na podstawie otwartych konkursów ofert	569					

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ PUBLICZNYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W 2018 ROKU

W 2018 roku Biuro ds. Partycypacji Społecznej na podstawie 219 otwartych konkursów ofert przygotowało łącznie 509 umów dotacyjnych na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, w tym:

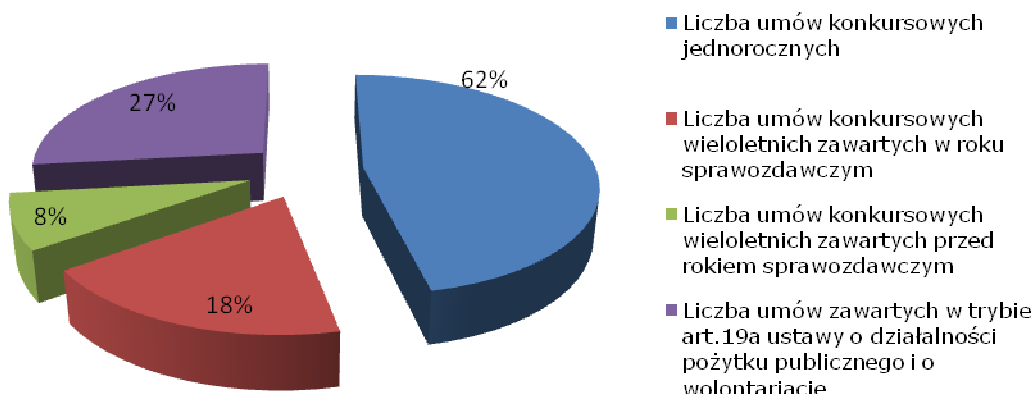
- 364 umów jednorocznych,
- 145 umów wieloletnich.

Ponadto, na podstawie otwartych konkursów ofert zawartych przed rokiem 2018, obowiązywały 63 umowy wieloletnie.

W trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Biuro ds. Partycypacji Społecznej przygotowało łącznie **209** umowy.

łącznie w 2018 roku obowiązywało 781 umów dotacyjnych.

Zestawienie ilości otwartych konkursów ofert, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi w 2018 roku

L.p.	Zestawienie ilości otwartych konkursów ofert, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert	146	153	172	152	208	219
2	Liczba złożonych ofert w otwartych konkursach ofert	639	775	662	641	716	649
3	Liczba umów konkursowych jednorocznych	386	387	426	395	442	364
4	Liczba umów konkursowych wieloletnich zawartych w roku sprawozdawczym	35	119	35	53	46	145
5	Liczba umów zawartych w ramach otwartych konkursów ofert (poz. 3 i 4)	421	506	461	448	488	509
6	Liczba umów konkursowych wieloletnich zawartych przed rokiem sprawozdawczym	69	53	144	94	67	63
7	Liczba umów zawartych w trybie art.19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	138	133	122	134	159	209
8	Liczba wszystkich umów wieloletnich obowiązujących w danym roku (poz. 4, 6)	104	172	179	147	113	208
9	Liczba wszystkich umów obowiązujących w danym roku sprawozdawczym (poz. 3,4,6,7)	628	692	727	676	714	781

Zestawienie analityczne za lata 2013–2018

Plan i wykonanie planu dotacji dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku

Zgodnie z § 7 ust. 2 Uchwały Nr XLVII/1096/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2017 roku w sprawie Programu współpracy Miasta Wrocławia

z organizacjami pozarządowymi w 2018 roku, środki przeznaczone na realizację programu określono w wysokości 93 300 000 zł.

Z kolei zgodnie z Uchwałą Nr XLIX/1169/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 grudnia 2017 roku w sprawie budżetu Miasta na 2018 rok plan dotacji celowych na zadania bieżące dla jednostek spoza sektora finansów publicznych wynosił 125 336 068 zł a według stanu na dzień 31.12.2017 roku plan dotacji na zadania bieżące po zmianach wynosił 150 376 459 zł.

Znacząca różnica pomiędzy kwotą określoną w rocznym programie współpracy a przyjętą budżecie Miasta tj. ok. 57 mln zł wynika z różnych terminów przygotowywania w/w dokumentów. Roczny program współpracy - z uwagi na konieczność przedkładania go do 30 - dniowych konsultacji i uchwalenia do 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - musi mieć określony budżet najpóźniej do ok. połowy sierpnia, natomiast projekt budżetu Miasta jest składany do Rady Miejskiej do 15 listopada.

Trzy miesiące intensywnych prac nad projektem budżetu dały możliwość wygenerowania wyższej kwoty na realizację programu.

Wykonanie planu dotacji dla podmiotów nie zaliczonych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku (w szczególności według klasyfikacji budżetowej) za 2018 rok prezentuje poniższa tabela.

			Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za 2018 rok	% wyk. planu
		OGÓŁEM	180 811 773,27	177 035 336,46	97,9
DOTACJE NA ZADANIA BIEŻĄCE			151 908 092,27	150 376 459,09	99,0
600	60095	Pozostała działalność	36 900,00	20 000,00	54,2
630	63003	Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	798 913,00	798 912,78	100,0
710	71095	Pozostała działalność	640 000,00	610 000,00	95,3
750	75075	Promocja jednostek samorządu terytorialnego	1 110 000,00	1 106 858,43	99,7
750	75095	Pozostała działalność	423 879,00	423 878,52	100,0
754	75412	Ochotnicze straże pożarne	84 900,00	84 900,00	100,0
754	75415	Zadania ratownictwa górskiego i wodnego	40 000,00	40 000,00	100,0
755	75515	Nieodpłatna pomoc prawna	789 437,00	789 437,00	100,0
801	80153	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	579 125,27	479 893,28	82,9
801	80195	Pozostała działalność	2 793 714,00	2 513 419,32	90,0
803	80395	Pozostała działalność	310 000,00	308 604,51	99,5
851	85149	Programy polityki zdrowotnej	931 701,00	931 651,00	100,0

851	85153	Zwalczanie narkomanii	610 170,00	609 830,00	99,9
851	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	8 703 485,00	8 559 136,17	98,3
851	85158	Izby wytrzeźwień	1 890 000,00	1 890 000,00	100,0
851	85195	Pozostała działalność	43 200,00	43 200,00	100,0
852	85202	Domy pomocy społecznej	13 802 815,00	13 780 037,91	99,8
852	85203	Ośrodki wsparcia	7 190 759,00	7 135 365,13	99,2
852	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	412 425,00	412 425,00	100,0
852	85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	278 140,00	278 139,50	100,0
852	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	20 434 380,00	20 434 380,00	100,0
852	85295	Pozostała działalność	2 637 900,00	2 621 940,00	99,4
853	85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	100 000,00	98 839,57	98,8
853	85395	Pozostała działalność	8 613 682,00	8 574 676,12	99,5
855	85504	Wspieranie rodziny	699 000,00	699 000,00	100,0
855	85505	Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	17 255 359,00	16 611 570,00	96,3
855	85508	Rodziny zastępcze	30 000,00	29 997,00	100,0
855	85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	4 434 551,00	4 434 550,85	100,0
855	85595	Pozostała działalność	1 013 320,00	1 013 320,00	100,0
900	90013	Schroniska dla zwierząt	3 020 000,00	3 019 300,00	100,0
900	90095	Pozostała działalność	161 997,00	159 324,19	98,4
921	92105	Pozostałe zadania w zakresie kultury	6 150 000,00	6 150 000,00	100,0
921	92195	Pozostała działalność	12 855 200,00	12 844 929,96	99,9
926	92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej	33 033 140,00	32 868 942,85	99,5
DOTACJE NA ZADANIA INWESTYCYJNE			28 903 681,00	26 658 877,37	92,2
630	63003	Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	50 000,00	50 000,00	100,0
754	75412	Ochotnicze straże pożarne	150 000,00	150 000,00	100,0
851	85149	Programy polityki zdrowotnej	226 220,00	226 213,50	100,0
851	85195	Pozostała działalność	400 000,00	400 000,00	100,0
852	85203	Ośrodki wsparcia	200 000,00	200 000,00	100,0
853	85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	70 000,00	70 000,00	100,0
853	85395	Pozostała działalność	2 481 936,00	2 481 936,00	100,0
900	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	700 000,00	275 425,92	39,3

900	90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	16 246 780,00	14 791 697,03	91,0
921	92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	8 378 745,00	8 013 604,92	95,6

Wykonanie planu dotacji za lata 2006–2018

Wykonanie planu dotacji dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku w ujęciu dynamicznym w latach 2006 - 2018 (w zł)	
2006	30 127 980
2007	47 508 961
2008	55 466 939
2009	58 909 981
2010	62 877 901
2011	65 715 620
2012	73 298 996
2013	69 561 969
2014	95 553 776
2015	103 136 698
2016	99 006 229
2017	127 113 076
2018	150 376 459

Inne formy współpracy

Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest ciałem powoływanym przez Prezydenta Wrocławia. Ma charakter inicjatywny i doradczo-opiniujący w zakresie dotyczącym działalności pożytku publicznego i współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Do zadań WRDPP należy m.in. opiniowanie projektów strategii rozwoju gminy, współpraca z organizacjami pozarządowymi, opiniowanie projektów uchwały aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowaw ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2018 roku Radzie przekazano do zaopiniowania 10 projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia:

- projekt uchwały Rady Miejskiej w sprawie "Strategii rozwoju współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2018 - 2022",
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław w 2018 roku,
- projekt Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Wrocławia na lata 2017-2030,
- projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr XLVII/1094/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2017 roku w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław oraz sposobu ustalania wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej (Dz. Urz. Woj. Doln. poz. 4411),
- projekt uchwały zmieniający uchwałę Nr XXVIII/563/16 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad i warunków udzielania wsparcia finansowego i nagradzania uczniów uzdolnionych w szkołach na terenie Wrocławia,
- projekt uchwały Rady Miejskiej w sprawie kryteriów wraz z liczbą punktów, w postępowaniu rekrutacyjnym do klasy I publicznej szkoły podstawowej prowadzonej

przez Miasto, dla kandydatów zamieszkałych poza obwodem danej osoby szkoły podstawowej, do publicznych młodzieżowych domów kultury prowadzonych przez Miasto oraz do publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego,

- projekt uchwały RMW w sprawie programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2019 roku,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Osłonowy dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym oraz innym formom wychowania przedszkolnego, prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne,
- projekt uchwał Rady Miejskiej Wrocławia
 - w sprawie ustalenia planu sieci i określenia granicy obwodów publicznych szkół podstawowych na obszarze Wrocławia,
 - w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych na obszarze Wrocławia.
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zgody na udzielenie dotacji w wyższej wysokości dla publicznych przedszkoli integracyjnych i specjalnych prowadzonych na terenie Wrocławia przez osoby fizyczne i prawne.

Rada odbyła 6 oficjalnych posiedzeń w 2018 roku. Tematami, które znalazły się w agendzie spotkań Rady, oprócz konsultacji konkretnych projektów aktów prawa miejscowego, były m.in. konflikt społeczny i stanowisko WRDPP wobec sytuacji na osiedlu Różanka wraz z wyrażeniem opinii Rady nt. działalności Stowarzyszenia Ludzie Ludziom, dyskusja na temat wdrażania Strategii Rozwoju Współpracy UM-NGO oraz prezentacje indywidualnych tematów/projektów członków/członkiń strony społecznej.

Obsługę administracyjno – biurową WRDPP pełniło Biuro ds. Partycypacji Społecznej. Protokoły z posiedzeń WRDPP dostępne są w BIP UM Wrocławia.

W związku z wyborami samorządowymi w 2018 r doszło do zmian w składzie WRDPP. Nowym przedstawicielem Prezydenta Wrocławia w miejsce Pana Jacka Sutryka został Pan Bartłomiej Świerczewski - dyrektor Departamentu Spraw Społecznych. Swoją rezygnację złożył Przedstawiciel Rady Miejskiej Wrocławia - Pan Jan Chmielewski.

Skład WRDPP – kadencja 2017 - 2020:

- Dwóch przedstawicieli Prezydenta Wrocławia:
 - Pani Barbara Radomska - dyrektor Biura Prezydenta,
 - Pan Bartłomiej Świerczewski - dyrektor Departamentu Spraw Społecznych,
- Przedstawiciel Rady Miejskiej Wrocławia:
 - Pan Michał Piechel,
- Sześciu przedstawicieli organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie Wrocławia:
 - Pani Karolina Mróz - Fundacja Dom Pokoju,
 - Pan Grzegorz Tymoszyk - Fundacja Wspierania Organizacji Pozarządowych „Umbrella”,
 - Pan Damian Wojciech Dudała - Fundacja Instytut Badań i Rozwoju Lokalnego,
 - Pan Paweł Jacek Suś - Fundacja Nasze Karłowice,
 - Pan Błażej Zajac - Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „Porozumienie Wschód – Zachód”,
 - Pan Krzysztof Nowak - Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich.

Grupy dialogu społecznego

Grupy Dialogu Społecznego (GDS) to forma dialogu, kontaktu i współpracy z wrocławskimi organizacjami pozarządowymi, instytucjami, podmiotami gospodarczymi i innymi środowiskami społecznymi prowadzona od połowy roku 2013 we Wrocławiu.

Zadanie zainicjowane i prowadzone w Urzędzie Miejskim Wrocławia, w Departamencie Spraw Społecznych w ramach kompetencji Rzecznika ds. Dialogu Społecznego.

Ideą, zamysłem tematycznym, obszarami zgłaszanymi przez organizacje pozarządowe - Grup Dialogu Społecznego jest prowadzenie dialogu, diagnoza i próba rozwiązywania ważnych problemów społecznych, jak również wskazywanie i promocja dobrych praktyk, poprawa efektywności działania i współpracy w różnych obszarach życia społecznego we Wrocławiu. Nade wszystko cenną wartością osiąganą w ramach pracy w ramach GDS jest budowanie relacji społecznych pomiędzy instytucjonalnymi oraz indywidualnymi uczestnikami życia społecznego w mieście. Podłożem zawiązania GDS staje się zawsze pewien obszar tematyczny lub problemowy, którym intensywnie zainteresowane są organizacje pozarządowe, bądź środowiska społeczne bez trwałej formy organizacyjnej, bądź też podmioty administracji i służb publicznych.

W spotkaniach GDS uczestniczą przedstawiciele NGO, pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz przedstawiciele innych instytucji, również spoza sektora finansów publicznych, jak również niezrzeszeni mieszkańcy.

Formy pracy:

- spotkania dialogowe skupiające zazwyczaj około kilkunastu osób (czasem nieco więcej),
- mniejsze robocze spotkania oraz bieżąca współpraca merytoryczna (przygotowanie spotkań, wymiana informacji, przygotowanie materiałów merytorycznych),
- większe formy (pod względem liczebności uczestników) – debaty, konferencje, fora, warsztaty.

Dynamika pracy poszczególnych GDS jest pochodną decyzji samej Grupy oraz bieżącej potrzeby omawiania poszczególnych tematów dialogu. Część tematyki poruszanej podczas spotkań GDS przenosi się w sposób naturalny na forum obrad Rad Społecznych.

GDS szczególnie aktywnie funkcjonujące w roku 2018 (w tym – nowo utworzone) to: GDS ds. zwierząt w mieście, GDS ds. wolności przekazu, GDS ds. dialogu społecznego, GDS ds. technologii obywatelskich, GDS ds. ekonomii społecznej i społecznie odpowiedzialnego biznesu, GDS ds. uzależnień, GDS „Do zobaczenia!” ds. lepszego życia osób z dysfunkcją wzroku

Funkcję szerokiego dialogu społecznego spełniają również debaty, warsztaty i konferencje: m.in. konferencja „zniewOLONE MEDIA” (listopad 2018), bądź projekt „Wrocławski Wolontariusz IT” (pilotaż – jesień 2018). Nową formułą dialogu, powstałą na kanwie GDS są grupy branżowe czyli fora dyskusyjne skupiające organizacje pozarządowe działające w tym samym obszarze, np. grupa branżowa młodzież, grupa branżowa kultura, grupa branżowa osoby z niepełnosprawnością.

Podsumowując aktywność grup dialogu społecznego w roku 2018 należy wyrazić ją liczbą ponad 50 różnych spotkań o średniej frekwencji od kilku do kilkudziesięciu osób.

Rady społeczne oraz zespoły doradcze i inicjatywne z udziałem organizacji pozarządowych

Rada ds. Partycypacji

Rada powołana na podstawie Zarządzenia Nr 3190/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie powołania Rady do spraw Partycypacji.

Rada pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia oraz forum prowadzenia dyskusji na temat polityki konsultacyjnej miasta, kształtowania społeczeństwa obywatelskiego i demokracji deliberatywnej.

Skład rady:

Piotr Czekierda - Prezes Zarządu Collegium Wratislaviense

Robert Drogoś - Prezes Stowarzyszenia "Tratwa"

dr Maurycy Graszewicz - Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego

Jerzy Michalak – Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego

dr Karina Stasiuk-Krajewska – Dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej

Joanna Wajda – Prezes Dolnośląskiego Stowarzyszenia Pomocy Ofiarom Przestępstw Karta 99.

Wrocławska Rada ds. Budżetu Obywatelskiego

Rada powołana na podstawie Zarządzenia Nr 6302/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 lutego 2017 roku zmieniającego zarządzenie nr 231/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 stycznia 2015 roku w sprawie powołania Wrocławskiej Rady ds. Budżetu Obywatelskiego oraz Zarządzenia Nr 6303/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 lutego 2017 roku w sprawie powołania składu osobowego Wrocławskiej Rady ds. Budżetu Obywatelskiego.

Rada uczestniczy w procesie tworzenia strategii Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego; uczestniczy w procesie ewaluacyjnym i opiniuje zasady Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego na kolejne lata; angażuje się w proces rekomendacji projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego przed zgłoszeniem ich w formie projektu uchwały do Rady Miejskiej Wrocławia; uczestniczy w tworzeniu katalogu dobrych praktyk partycypacyjnych we Wrocławiu.

Skład rady:

- Bohdan Aniszczuk - radny Rady Miejskiej Wrocławia wskazany przez Przewodniczącą Rady Miejskiej Wrocławia;
- Anna Daleszyńska – liderka projektu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;
- Robert Gacek – lider projektu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;
- Monika Glińska - liderka projektu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;
- Katarzyna Kajdanek – Uniwersytet Wrocławski;
- Tomasz Kucharski – lider projektu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;
- Michał Kwiatkowski – lider projektu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;
- Renata Piwko-Wolny – liderka projektu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego
- Robert Skrzypczyński – Instytut Rozwoju Terytorialnego;
- Katarzyna Szymczak-Pomianowska – Zastępca Dyrektora Biura ds. Partycypacji Urzędu Miejskiego Wrocławia, wskazana przez Prezydenta Wrocławia.

Rada ds. Polityki Rowerowej

Rada powołana na podstawie Zarządzenia Nr 6767/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2017 roku w sprawie powołania Rady do spraw Polityki Rowerowej.

Rada pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia w sprawach dotyczących współuczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu miastem w zakresie: rekomendacji wraz z wskazaniem priorytetów w zakresie budowy sieci tras rowerowych, zgłaszania propozycji działań mających na celu promocję i edukację w zakresie poruszania się rowerem, zgłaszania propozycji wysokości budżetu w ramach pozycji budżetowej Program Rowerowy, opiniowania koncepcji i projektów drogowych mających wpływ na ruch rowerowy na możliwie wczesnym etapie, rekomendacji dla działań

mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa rowerzystów, podejmowania innych działań na rzecz rozwoju ruchu rowerowego. Kadencja trwa dwa lata.

Skład rady:

- Agnieszka Imiela
- Monika Kozłowska-Święconek
- Henryk Charucki
- Robert Gacek
- Aleksander Obłąk
- Cezary Grochowski
- Jakub Szymczak
- Piotr Knapiński
- Daniel Chojnacki.

Rada ds. Mobilności

Rada powołana na podstawie Zarządzenia Nr 6762/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2017 roku w sprawie powołania Rady do spraw Mobilności.

Rada pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia w sprawach dotyczących współuczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu miastem w zakresie: opiniowania zagadnień przedłożonych przez władze miasta, dotyczących problematyki transportowej, a w tym w szczególności:

- dostępności komunikacyjnej miasta i obszaru metropolitalnego,
- równoważenia sposobów funkcjonowania rodzajów transportu,
- integracji systemów transportowych,
- jakości materialnej i funkcjonalnej systemu transportowego,
- bezpieczeństwa,
- aspektów ekologicznych transportu,
- formułowania opinii i postulatów dotyczących problematyki transportowej, wynikających z własnych ocen i analiz oraz przedkładanie ich władzom miasta.

Skład rady:

- Marek Czuryło – Wydział Transportu Urzędu Miejskiego Wrocławia
- Igor Gisterek – Politechnika Wrocławska
- Cezary Grochowski – Wrocławska Inicjatywa Rowerowa
- Zbigniew Komar – Departament Infrastruktury i Gospodarki Urzędu Miejskiego Wrocławia
- Jerzy Lutogniewski – Biuro Projektów Dróg i Mostów BBKS-Projekt
- Aureliusz Mikłaszewski – Dolnośląski Klub Ekologiczny
- Jakub Nowatorski – Politechnika Wrocławska, Pieszy Wrocław
- Marcin Pawęska – Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu
- Jolanta Szczepańska – Prezes MPK Sp. z o.o.
- Marek Żabiński – Biuro Rozwoju Wrocławia Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Rada do spraw Porządku i Bezpieczeństwa

Rada powołana na podstawie Zarządzenia Nr 6765/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2017 roku w sprawie powołania Rady do spraw Porządku i Bezpieczeństwa.

Rada pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia w sprawach dotyczących współuczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu Miastem w zakresie kierunków rozwoju, kształtowania oraz utrzymania porządku i bezpieczeństwa na terenie miasta.

Skład rady:

- Marek Dera
- Izabela Kreyczi
- Bartosz Małysa
- Elżbieta Sieradzka
- Lucyna Siwek
- Jan Sosulski
- Stanisław Węgliński
- Jacek Wójcik.

Rada do spraw Ekologii i Zieleni

Rada powołana na podstawie Zarządzenia Nr 6763/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2017 roku w sprawie powołania Rady do spraw Ekologii i Zieleni.

Rada pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia w sprawach dotyczących współuczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu Miastem w zakresie kierunków rozwoju, kształtowania i utrzymania terenów zielonych w mieście oraz wprowadzania rozwiązań proekologicznych.

Skład Rady:

- dr inż. Piotr Tyszko-Chmielowiec
- dr Elżbieta Szopińska
- dr hab. Czesław Szczegielniak
- Krzysztof Smolnicki
- prof. Alina Drapella-Hermansdorfer
- Andrzej Wąsik
- Krzysztof Działo
- Adam Płaksej
- Agnieszka Cybulska-Małycha
- Monika Włodarczyk
- prof. Tomasz Ossowicz.

Wrocławska Rada Kobiet

Rada powołana na podstawie Zarządzenia Nr 6860/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 kwietnia 2017 roku w sprawie powołania Wrocławskiej Rady Kobiet oraz Zarządzenia Nr 9151/18 z 19 lutego 2018 roku zmieniającego Zarządzenie Nr 6860/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 kwietnia 2017 roku w sprawie powołania Wrocławskiej Rady Kobiet.

Rada pełni funkcję doradczą – opiniującą w sprawach dotyczących życia społeczno-gospodarczego miasta. Członkowie rady reprezentują instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, uczelnie oraz podmioty gospodarcze. Wśród kluczowych obszarów zainteresowania i wsparcia rady jest m.in. wsparcie rodziców w zakresie godzenia obowiązków związanych z opieką nad dziećmi i pracą zawodową, ze szczególnym uwzględnieniem rodziców dzieci niepełnosprawnych oraz wsparcie rodzin w zakresie opieki nad osobami starszymi.

Skład rady:

- Joanna Nyczak – przewodnicząca Rady, dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- Renata Berdowicz – współzałożycielka Stowarzyszenia Dolnośląski Kongres Kobiet, ekonomistka, radna osiedla Strachocin-Swojczyce-Wojnów, założycielka Klubu Aktywnych Kobiet,
- Anna Grabowska – dyrektor Fundacji Promyk Słońca ,

- dr hab. Lidia Hirnle, prof. nadzwyczaj. – kierownik I Katedry i Kliniki Ginekologii i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu,
- prof. zw. dr hab. inż. Maria Wanda Kopertyńska – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu ,
- Natalia Rudolf-Niewójt – współzałożycielka i prezes Zarządu Vademecum – Konferencje i Szkolenia Sp. z o.o.,
- Katarzyna Turkiewicz – prezes Zarządu Globalnego Centrum Biznesowego Hewlett Packard Enterprise oraz dyrektor usług finansowych dla klienta globalnego Hewlett Packard Enterprise,
- Wanda Ziembicka-Has – dziennikarka radiowo-telewizyjna, wykładowca akademicki,
- Lucyna Schumacher-Gebhard – prezydentka Soroptimist International Pierwszy Klub we Wrocławiu.

Powiatowa Społeczna Rada Konsultacyjna ds. Osób Niepełnosprawnych

Rada powołana na podstawie Zarządzenia Nr 4298/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 maja 2016 roku w sprawie powołania Powiatowej Społecznej Rady Konsultacyjnej do spraw Osób Niepełnosprawnych

Powiatowa Społeczna Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych, zwana Wrocławską Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, jest organem opiniodawczo-doradczym Prezydenta Wrocławia. Do zakresu działania rady należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji ich praw, opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Miejską pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Skład rady:

- Agata Rocznik – przedstawiciel Fundacji Ewy Minge Black Butterflies,
- Adam Komar – przedstawiciel Fundacji Potrafię Pomóc,
- Jacek Śmigiel – przedstawiciel Dolnośląskiego Stowarzyszenia na rzecz Autyzmu Razem”,
- Ryszard Kuczyński – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego,
- Bartłomiej Skrzyński – Rzecznik ds. osób niepełnosprawnych, Urząd Miejski Wrocławia.

Wrocławska Rada Sportu

Rada powołana na podstawie Zarządzenia Nr 6766/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2017 roku w sprawie powołania Rady do spraw Sportu.

Rada pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia w sprawach dotyczących współuczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu miastem w zakresie kultury fizycznej. Do zadań Rady Sportu należy w szczególności:

- opiniowanie strategii rozwoju Miasta w zakresie kultury fizycznej;
- opiniowanie projektu budżetu w części dot. Kultury fizycznej;
- opiniowanie projektów uchwał i zarządzeń dot. Rozwoju kultury fizycznej;
- opiniowanie i inicjowanie programów dot. Rozwoju bazy sportowej na terenie Miasta Wrocław;
- współpraca z komisją Rady Miejskiej Wrocławia d/s kultury fizycznej.

Rada spotyka się raz na trzy miesiące. Skład rady:

- Marian Dymalski
- Jacek Grabowski
- Zbigniew Korzeniowski
- Mieczysław Łopatka
- Renata Mauer-Róžańska
- Paweł Rańda
- dr hab. Andrzej Rokita

- Jacek Sutryk
- Bogusław Zawisza
- Oliwia Jabłońska
- Józef Tracz.

Grupa dialogu społecznego ds. zwierząt

Celem spotkań była diagnoza i wymiana doświadczeń, spostrzeżeń dotyczących zasad współistnienia, bezpieczeństwa i opieki nad zwierzętami w środowisku dużego miasta. We wrześniu i październiku 2017 pracownicy Miejskiego Centrum Wolontariatu uczestniczyli w spotkaniach grupy w związku z prowadzonymi pracami nad sporządzeniem rejestru społecznych opiekunów kotów. Spotkania odbywały się w siedzibie Sektora 3 przy ul. Legnickiej 65.

Wrocławska Rada Seniorów powołana została uchwałą nr LX/1526/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26.06.2014 roku. Reprezentuje interesy osób starszych. Rada współpracuje z Radą Miejską Wrocławia, Prezydentem Wrocławia. W 2017 roku w skład Rady wchodzili przedstawiciele Organizacji Pożytku Publicznego, Rady Miejskiej Wrocławia oraz Prezydenta Wrocławia.

Członkowie Wrocławskiej Rady Seniorów w 2017 roku:

- Maria Zawartko (przewodnicząca) – doradztwo dotyczące działań integracyjnych i międzypokoleniowych; edukacji, kultury;
- Małgorzata Zawada – edukacja i kultura, animacja i komunikacja międzykulturowa;
- Walentyna Wnuk (wiceprzewodnicząca) – doradztwo w zakresie edukacji ustawicznej w placówkach senioralnych, doskonalenia animatorów środowisk senioralnych, edukacji międzypokoleniowej;
- Dominik Golema (wiceprzewodniczący) – doradztwo w zakresie dialogu społecznego i współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- Elżbieta Gorgoń – doradztwo socjalne oraz pomoc społeczna, znajomość języka migowego;
- Robert Pawliszko (sekretarz) – doradztwo i pomoc w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi, aktywizacja seniorów;
- Maria Bierska – doradztwo dotyczące mediów i przekazu informacyjnego;
- Elżbieta Góralczyk – doradztwo w zakresie problemów mieszkaniowych, komunikacji i infrastruktury komunalnej, itp.;
- Marek Foriasz – doradztwo dotyczące spraw mieszkaniowych i mieszkaniowo-prawnych, wsparcie osób wykluczonych: bezdomnych, bezrobotnych, po 65 roku życia; zagrożenia wynikające z umów o dożywocie i hipoteki odwróconej;
- Kazimierz Szyszka – wsparcie osób niesłyszących, znajomość języka migowego;
- Andrzej Maria Turkiewicz – doradztwo w zakresie kultury, bezpieczeństwa i promocji zdrowia;
- Michalina Witczak – pomoc osobom ubogim, współpraca z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, pomoc osobom starającym się o orzeczenie o niepełnosprawności;
- Barbara Szkup – terapia osób starszych.

W 2018 roku Rada obradowała 6 razy (2 posiedzenia robocze). Członkowie WRS podczas pełnionych dyżurów interweniowali w sprawach wrocławskich seniorów 6 razy. W 2018 roku skończyła się 4-letnia kadencja w obecnym składzie.

Zespół „Kalejdoskop Kultur” odbywał cykliczne spotkania w sprawie przygotowań i realizacji festiwalu Kalejdoskop Kultur, realizacji i promocji działań dotyczących kultury i tradycji mniejszości, przygotowania kalendarza Kalejdoskopu Kulturoku

Członkowie grupy:

- Igor Salomon - Związek Ukraińców w Polsce,
- Adam Domanasiewicz -Towarzystwo Ormian Polskich,
- Musa Czachorowski - Związek Tatarów RP,
- Janusz Kamiński - Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne,

- Jakub Einhorn - Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce,
- Olga Chrebor, Katarzyna Zaremba, Małgorzata Chilkiewicz – Fundacja Kalejdoskop Kultur,
- Mariola Abkowicz – Związek Karaimów Polskich,
- Stefan Skotis – Stowarzyszenie Greków w Polsce Odysseas,
- Dorota Kozak-Rybska - Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego.

DZIAŁANIA INFORMACYJNE BIURA DS. PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ NA STRONACH INTERNETOWYCH ORAZ PORTALACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Biuro ds. Partycypacji Społecznej w ramach www.wroclaw.pl prowadzi i aktualizuje portal partycypacji społecznej Wrocław Rozmawia (www.wroclaw.pl/rozmawia). Jest to informacyjna platforma Biura. Miejsce komunikacji z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, uczestnikami konsultacji społecznych, a także budżetu obywatelskiego. W jednym miejscu mieszkańcy znajdują interesujące ich informacje oraz następujące, dedykowane podstrony: Wrocławski Budżet Obywatelski (m.in. aktualności dotyczące projektów, listy i realizacje projektów, zasady, dział FAQ), Konsultacje społeczne: (podstrony poszczególnych konsultacji, aktualności), Dla NGO (m.in. wsparcie finansowe, współpraca, najem lokali, sprawy do załatwienia), Dla Mieszkańca (grupy dialogu społecznego, petycje, nieodpłatna pomoc prawna, toczone dyskusje) oraz Aktualności. W roku 2018 liczba odsłon strony wyniosła 1 471 000, odpowiednio dla podstron: Wrocław Rozmawia – 451 000, Budżet Obywatelski – 1 020 000.

Ponadto aktualizowano informacje w Biuletynie Informacji Publicznej UM Wrocławia: m.in. informacje o Biurze ds. Partycypacji Społecznej, otwartych konkursach ofert oraz innych trybach wsparcia finansowego, sprawy do załatwienia, najem lokalu użytkowego przez NGO, formularze do pobrania, zestawienia, programy współpracy i sprawozdania, ogłoszenia konsultacji społecznych.

Biuro prowadzi także strony na portalach społecznościowych:

- Facebook/Wrocław Rozmawia, www.facebook.com/wroclawrozmawia;
- Facebook/Wrocławski Budżet Obywatelski,
www.facebook.com/wroclawskibudzetobywa-telski;
- Twitter/Wrocław Rozmawia, www.twitterokucom/WroclawRozmawia;
- Instagram/Wrocław Rozmawia, www.instagram.com/wroclaw_rozmawia.

Szkolenia adresowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych, które udzielają dotacji celowych

We Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 odbyły się bloki szkoleń dla organizacji pozarządowych, w których ogółem zostało przeszkolonych 259 osób.

Szkolenia były skierowane zarówno do nowo powstałych organizacji pozarządowych i miały na celu zapoznanie ich z zagadnieniami prawnymi i organizacyjnymi dotyczącymi funkcjonowania NGO (np. zakładanie fundacji krok po kroku, tworzenie stowarzyszenia krok po kroku, pozyskiwanie środków na działalność statutową organizacji, podstawy tworzenia projektów, itp.), jak i do organizacji już działających, których celem było podniesienie potencjału i profesjonalizacji ich pracy (np. jak efektywnie współpracować biznesem, przygotowanie projektów i wniosków dotacyjnych, Tworzenie projektów w ramach konkursu FIO 2018, itp.). Część szkoleń miała również charakter ogólnorozwojowy, jak np. teamwork - praca zespołowa, przywództwo, autoprezentacja, asertywność, itp.

Przeprowadzono cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych, udzielających dotacji celowych dla

organizacji pozarządowych. Tematem szkoleń były otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w 2018 roku oraz przygotowanie do realizacji kolejnego etapu zadania publicznego tj. prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. W szkoleniach udział wzięło **223 osób**.

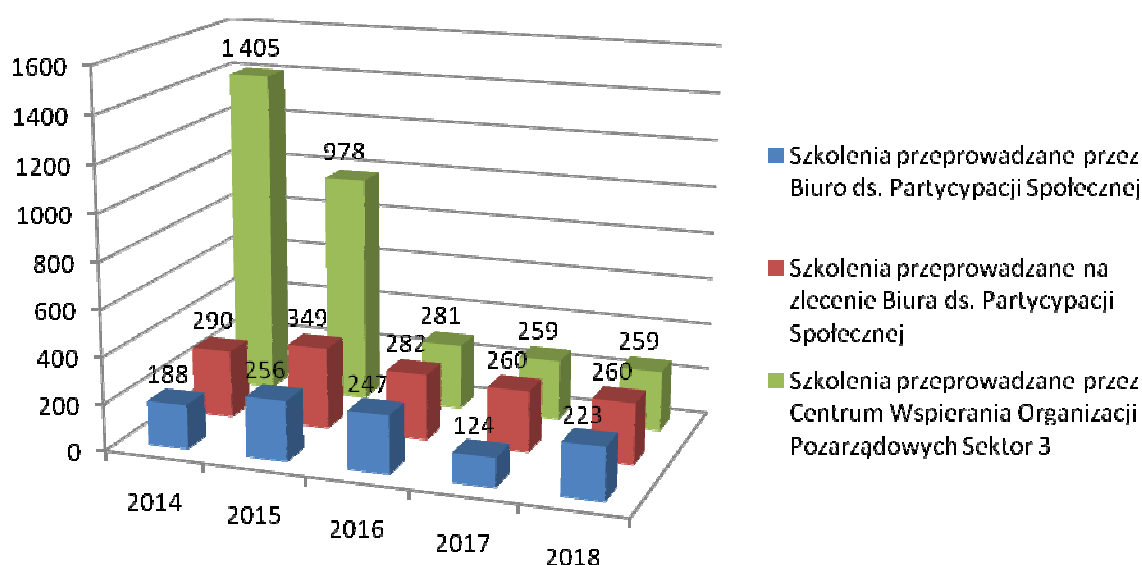
Przeprowadzono również cykl szkoleń o zróżnicowanej tematyce, w których udział wzięły 260 osoby. Szkolenia były skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych i miały na celu podnoszenie profesjonalizacji pracy np. szkolenie z zakresu BHP, podstawy księgowości i sprawozdawczość NGO, ochrony danych osobowych, rozwijanie kompetencji liderkich, kursy instruktażowe dla kierowników placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży, kursy dot. aktywizacji seniorów itp.

Ogółem w 2018 roku zostało przeszkolonych łącznie 742 osób.

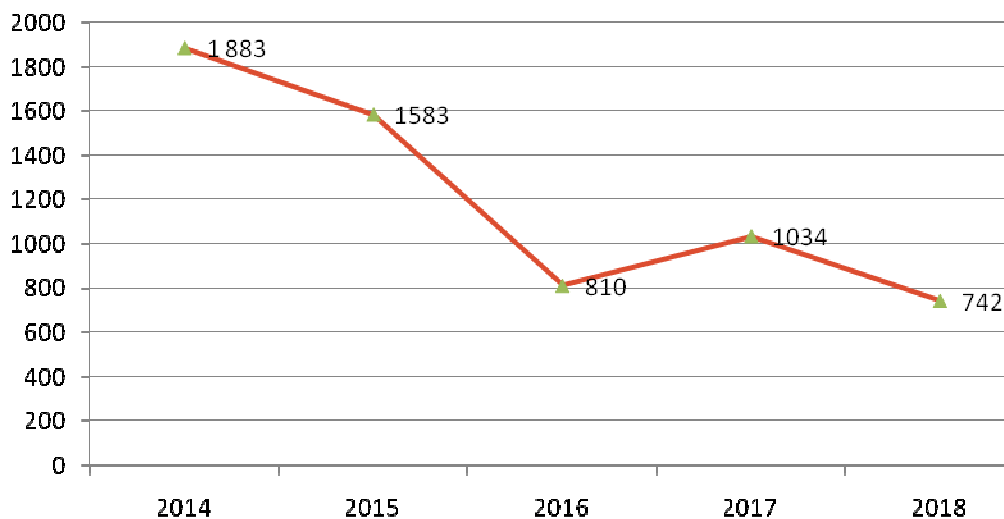
Zestawienie analityczne za lata 2014–2018

L.p.	Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi	2014	2015	2016	2017	2018
1	Szkolenia przeprowadzane przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej	188	256	247	124	223
2	Szkolenia przeprowadzane na zlecenie Biura ds. Partycypacji Społecznej	290	349	282	260	260
3	Szkolenia przeprowadzane przez Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3	1 405	978	281	259	259
4	Ogółem	1 883	1583	810	1034	742

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi.

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi

Jak prezentują dane analityczne, liczba szkoleń w ostatnim roku wykazuje trend spadkowy, wynikający z lepszego doświadczenia organizacji pozarządowych.

Rokrocznie część szkoleń ma na celu podnoszenie potencjału i profesjonalizacji pracy organizacji pozarządowych wraz z doskonaleniem umiejętności ogólnorozwojowych i interpersonalnych uczestników, część natomiast jest związana z bieżącymi potrzebami np. w zakresie zmian przepisów, doskonalenia narzędzi informatycznych, itp. Żadna z tych dziedzin nie jest zaniedbywana, a wahania występujące w kolejnych latach są wynikiem różnicy tych potrzeb oraz mniejszych nakładów finansowych na szkolenia.

Udostępnianie gminnych nieruchomości organizacjom pozarządowym

W roku 2018 organizacje pozarządowe użytkowały łącznie 396 nieruchomości gminnych na podstawie całorocznych i wieloletnich tytułów prawnych (lokale użytkowe, nieruchomości zabudowane i nieruchomości niezabudowane). Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Zarządu Zasobu Komunalnego (275);
- Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (51);
- Wydziału Nieruchomości Komunalnych (35);
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (17);
- Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4 (10).
- Zarządu Zieleni Miejskiej (8).

Nieruchomości użytkowane były na podstawie następujących tytułów prawnych:

- najem (258);
- użyczenie (78);
- użytkowanie (21);
- dzierżawa (21);
- użytkowanie wieczyste (9);
- bezumownie (9).

Ponadto organizacje korzystały z infrastruktury lokalowej szkół i obiektów sportowych z przeznaczeniem na m. in. różnorodne zajęcia sportowe i pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży. W roku 2018 obowiązywały łącznie 649 krótkoterminowe umowy na pomieszczenia szkolne, sale gimnastyczne i obiekty sportowe. Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Departamentu Edukacji (562);
- Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław (87).

Ważną rolę w zakresie zapewniania infrastruktury lokalowej dla organizacji pozarządowych pełniło **Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4**, prowadzone w gminnym budynku przez Fundację Przemian Społecznych „Zmiana”. Placówka przy ul. Paulińskiej 4 prowadzi działalność od września 2011 roku i zapewnia pomieszczenia dla 10 organizacji pozarządowych, realizujących projekty w różnych obszarach społecznych. Projekty te wpisują się w działania Miasta na rzecz rewitalizacji rejonu Nadodrza. Do głównych działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w Centrum w roku 2018 należały m. in. Klubowe Centrum Aktywności Dzieci i Młodzieży PajdArt (projekt skierowany do dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym), spotkania seniorów i kombatantów, poradnictwo dla: migrantów, osób z doświadczeniem choroby onkologicznej, osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Przeprowadzono wspólnie z Zarządem Zasobu Komunalnego oraz Wrocławskimi Mieszkaniami Sp. z o. o. 45 wizytacji nieruchomości gminnych, użytkowanych przez organizacje pozarządowe.

Opiniowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie rekomendacji

W 2018 roku w Biurze ds. Partycypacji Społecznej:

- wydano 162 opinie w sprawach lokalowych organizacji pozarządowych dla: Zarządu Zasobu Komunalnego (90), Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (36), Wrocławskiej Rewitalizacji Sp. z o. o. (16), Wydziału Nieruchomości Komunalnych (11), Departamentu Edukacji (5), Biura Prezydenta (2), Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości (1), Zarządu Inwestycji Miejskich (1). Opinie dotyczyły przede wszystkim: pozyskania w najem gminnych lokali użytkowych w trybie bezprzetargowym, przedłużenia wygasających umów najmu, aneksowania umów zawartych na czas nieoznaczony, udostępnienia pomieszczeń szkolnych;
- przekazano gminnym zarządcom nieruchomości 150 sprawozdań rocznych z działalności prowadzonej w gminnych lokalach użytkowych;
- wydano 4 rekomendacje dla organizacji pozarządowych;
- sporządzono 48 odpowiedzi w sprawie oczekiwań i zamierzeń inwestycyjnych w związku z przystąpieniem do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Najważniejsze dokumenty i akty prawne dotyczące współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi oraz konsultacje.

Przyjęte w 2018 roku najważniejsze dokumenty i akty prawne dotyczące współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi wynikające z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:

- przygotowano i przedstawiono Radzie Miejskiej na sesji w dniu 26 kwietnia 2018 roku „Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w roku 2017”,

W 2018 roku z organizacjami pozarządowymi konsultowane były m. innymi:

- projekt aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej we Wrocławiu na lata 2018-2020”,

- projekty uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazw nowym ulicom na terenie Wrocławia (Cypryjska, Malezyjska, Bogatyńska, Węgliniecka, Czernicka, Kukurydziana, Pigwowa),
- projekt uchwały Rady Miejskiej w sprawie „Strategii rozwoju współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2018 – 2022”,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy skwerowi na terenie Wrocławia (Wojciecha Młynarskiego),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław w 2018 roku,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy bulwarowi na terenie Wrocławia (bulwar św. Matki Teresy z Kalkuty),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy skwerowi na terenie Wrocławia (skwer ks. Szczepana Zielińskiego),
- projekt Organizacja ruchu na osiedlu Widawa,
- projekt Park Grabiszyński. Planuj!,
- Projekt „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Wrocławia na lata 2017 – 2030”,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia (rondo 4 czerwca 1989 roku),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Zbigniewa Brzezińskiego),
- projekt Wrocławski Budżet Obywatelski w 2019 roku i w następnych latach,
- projekt aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia,
- projekt Wrocławski Rower Miejski,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr IX/174/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej gminy Wrocław, działającej w formie jednostki budżetowej pod nazwą Wrocławski Zespół Żłobków oraz nadania jej statutu,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr IX/175/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie i opłaty za pobyt dziecka w żłobku utworzonym przez gminę Wrocław,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia, (gen. Marka Bezruczki.),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy skwerowi na terenie Wrocławia (Ireny Sendlerowej),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zmiany nazwy ulicy na terenie Wrocławia (Ofiar Oświęcimskich na Pańska i Płóciennicza),
- projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr XVI/281/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji z budżetu Miasta, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonania zadań zleczanych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku na zadania inne niż określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zatwierdzenia „Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2019”,

- projekt uchwały Rady Miejskiej zmieniający uchwałę nr XXVIII/563/16 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad i warunków udzielania wsparcia finansowego i nagradzania uczniów uzdolnionych w szkołach na terenie Wrocławia,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- propozycja nowego statutu Rad Osiedli,
- Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia,
- projekty uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Borowikowa, Pisarzowicka, Jagienki),
- projekty uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania skwerom na terenie Wrocławia (Antoniego Chojcana, Stulecia Lotnictwa Rzeczypospolitej Polskiej),
- projekt Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Programu Współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2019 roku,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Osłony dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Wrocławia,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Wrocławia,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych w określonych miejscach publicznych na terenie Wrocławia,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia (profesora Władysława Bartoszewskiego),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia (rondo Marii Zduniak),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia (rondo Mirosławy Chamcówny),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Armeńska, Barbary Hesse-Bukowskiej, Lothara Herbsta, Działoszyńska, Ożarowska),
- projekty uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazw skwerom na terenie Wrocławia (skwer Wojciecha Korfantego, skwer Roberta Baden-Powella),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia (rondo Nad Czarną Wodą),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwały w sprawie nadania statutów osiedli,
- projekty uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazw nowym ulicom na terenie Wrocławia (Koperkowa, Groszkowa,),
- projekty uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazw skwerom na terenie Wrocławia (skwer Ewy Szumańskiej, skwer Hanny Hirszfildowej, skwer Bogusławy Jeżowskiej-Trzebiatowskiej, skwer Księżnej Anny Śląskiej),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy parkowi na terenie Wrocławia (Park Jedności),

- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy parkowi na terenie Wrocławia (park Polana Karłowicka),
- projekt Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia,
- projekt dokumentu pn. „Analiza kosztów i korzyści związanych z wykorzystaniem, przy świadczeniu usług komunikacji miejskiej, autobusów zeroemisyjnych oraz innych środków transportu, w których do napędu wykorzystywane są wyłącznie silniki, których cykl pracy nie powoduje emisji gazów cieplarnianych lub innych substancji, zgodnie z wymogami art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 roku o elektromobilności i paliwach alternatywnych”,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr XXVIII/566/16 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nowego statutu Centrum Neuropsychiatrii „NEUROMED” Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków na pomoc w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu",
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Zamłynie),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Chrząstawska),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zmiany przebiegu ulicy na terenie Wrocławia (zmiana przebiegu ulicy Ratyńskiej),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Dukielska),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy parkowi na terenie Wrocławia (park Lesława Węgrzynowskiego),
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zmiany uchwały nr LXXI/454/93 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nazw parków i terenów leśnych istniejących we Wrocławiu (park Polaków z Indii).

Projekty partnerskie współfinansowane ze środków funduszy europejskich oraz krajowych

Wydział Zarządzania Funduszami – współpracował z organizacjami pozarządowymi w zakresie: przygotowania i realizacji projektów partnerskich współfinansowanych ze środków funduszy europejskich, w tym RPO WD 2014-2020, POWER 2014-2020, POIS 2014-2020, LIFE oraz środków krajowych. WZF udzielał konsultacji w zakresie możliwych źródeł finansowania przedsięwzięć, zgodności z dokumentami programowymi oraz przygotowania założeń projektów.

SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNY WROCŁAW

Okres realizacji: 01.08.2016 - 31.01.2019

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie (Lider projektu), a Wrocławską Spółdzielnią Socjalną, Stowarzyszeniem na Rzecz Spółdzielni Socjalnych z Poznania oraz Gminą Wrocław.

Ilość odbiorców: 50 osób pozostających bez zatrudniania uczestniczących w programie reintegracji oraz 25 osób – przedstawiciele JST, PES, OWES uczestniczących w szkoleniach wdrożeniowych.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Realizatorem projektu z ramienia Gminy Wrocław jest Wrocławskie Centrum Integracji. Projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie modelu współpracy Wrocławia z podmiotami ekonomii społecznej w zakresie zlecenia usług publicznych (m.in. opiekuńczych, recyklingu, porządkowych, remontowych, pielęgnacji terenów zielonych) dzięki wymianie informacji, wiedzy i przetransferowaniu rozwiązań włoskich pn. „Consortia supporting growth of social enterprises”. Przygotowany w ramach projektu model współpracy zostanie przetestowany na grupie 50 osób pozostających bez zatrudnienia, które otrzymują wsparcie w postaci uczestnictwa w kompleksowym programie reintegracji społeczno – zawodowej realizowanym przez Wrocławskie Centrum Integracji. W ramach projektu zostały opracowane wytyczne do zlecenia usług PES na podstawie pozacenowych kryteriów, zamówień zastrzeżonych, klauzul społecznych. Zostanie przeprowadzone jedno szkolenie wdrożeniowe dla przedstawicieli JST, PES, OWES oraz zostaną wypracowane rekomendacje dla użytkowników modelu.

W 2017 roku Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Partnerami projektu w zakresie prawidłowego przebiegu rzeczowo-finansowego projektu, monitorował powstawanie i wdrażanie produktów projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Gminą Wrocław a Liderem projektu oraz uczestniczył w posiedzeniach Grupy Sterującej.

DOBRY WYBÓR – DOBRY START

Okres realizacji: 01.01.2017 – 31.12.2018

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Gminą Wrocław (Lider projektu) a Stowarzyszeniem W Tonacji Serca.

Liczba odbiorców: 119 podopiecznych MOS oraz 30 rodziców/opiekunów.

Wsparcie młodzieży przebywającej w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2 we Wrocławiu w zakresie integracji społeczno-zawodowej z elementami specjalistycznego poradnictwa.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Realizatorem projektu z ramienia Gminy Wrocław jest Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2 we Wrocławiu. Celem projektu jest zwiększenie szans na aktywną integrację i podniesienie zdolności do zatrudnienia 119 podopiecznych Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2 we Wrocławiu poprzez włączenie innowacyjnych i specjalistycznych metod wsparcia młodzieży i ich rodzin do programu zajęć placówki.

W 2017 roku Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Partnerem - Stowarzyszeniem W Tonacji Serca w zakresie prawidłowego przebiegu rzeczowo-finansowego projektu, monitorował powstawanie i wdrażanie produktów projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Gminą Wrocław a Partnerem oraz uczestniczył w posiedzeniach Grupy Sterującej.

SAMO-Dzielni

Okres realizacji: 01.01.2017 – 31.12.2019

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Fundacją Promyk Słońca (Lider projektu) a Gminą Wrocław.

Liczba odbiorców: 85 osób

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Realizatorem projektu z ramienia Gminy Wrocław jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców Wrocławia w zakresie usług asystenckich. W ramach projektu przeszkolono 30 asystentów osobistych oraz zostanie zapewnione stałe wsparcie co najmniej 68 osobom z niepełnosprawnością, zostanie zrealizowanych ponad 43 000 godzin usług asystenckich. W ramach projektu powstała Platforma Usług Asystenckich oraz Informator WROMIK „Wrocławski Informator Możliwości i Korzyści”.

W 2017 roku Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu - Fundacją Promyk Słońca w zakresie prawidłowego przebiegu rzeczowo-finansowego projektu, monitorował powstawanie i wdrażanie produktów projektu wykonanych przez MOPS Wrocław, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Liderem projektu a Gminą Wrocław oraz uczestniczył w posiedzeniach Grupy Sterującej.

START W DOROSŁOŚĆ

Okres realizacji: 01.10.2017 – 28.02.2019

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie (Lider projektu) a Gminą Wrocław.

Liczba odbiorców: 30 osób

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Celem projektu jest podniesienie zdolności do zatrudnienia 30 osób opuszczających pieczę zastępczą, a także nabycie i wzmocnienie kompetencji społecznych tych osób prowadzących do samodzielności i aktywności społecznej. W ramach projektu dla osób opuszczających pieczę zastępczą realizowane są m.in. trening przedsiębiorczości i kreatywności, trening kompetencji społecznych i osobistych niezbędnych na rynku pracy, warsztaty poruszania się po rynku pracy, kurs komputerowy, kurs językowy, szkolenia i staże zawodowe, konsultacje z psychologiem, terapeutą, doradcą zawodowym.

W 2017 roku Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu – Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w zakresie opracowania wspólnej koncepcji projektu, złożenia aplikacji do RPO WD, zapisów umowy partnerskiej oraz przygotowania realizacji projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Liderem a Gminą Wrocław.

AKTYWNI BEZ BARIER

Okres realizacji: 01.09.2017 – 31.10.2019

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie (Lider projektu) a Gminą Wrocław.

Liczba odbiorców: 90 osób

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Projekt skierowany jest do 90 osób bezdomnych. Celem projektu jest podniesienie zdolności do zatrudnienia 90 osób bezdomnych, a także nabycie i wzmocnienie kompetencji społecznych tych osób prowadzących do samodzielności i aktywności społecznej. Uczestnicy projektu realizują zajęcia integracyjne, zajęcia edukacji i profilaktyki zdrowotnej, warsztatach usamodzielnienia ekonomicznego i mieszkaniowego trening pracy zespołowej, warsztaty poruszania się po rynku pracy, warsztaty z pracodawcami, szkolenia i kursy zawodowe a także otrzymują wsparcie akompaniatora.

W 2017 roku Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu – Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w zakresie opracowania wspólnej koncepcji

projektu, złożenia aplikacji do RPO WD, zapisów umowy partnerskiej oraz przygotowania realizacji projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Liderem a Gminą Wrocław.

KAMPANIA EDUKACYJNO-INFORMACYJNA Z ZAKRESU BIORÓŻNORODNOŚCI ORAZ OCHRONY JAKOŚCI POWIETRZA WE WROCŁAWIU I 10 GMINACH DOLNEGO ŚLĄSKA

Okres realizacji: 28.02.2018 – 30.09.2019

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Gminą Wrocław (Lider projektu) a Fundacją Centrum Aktywnego Wsparcia z Brzegu, Wyższą Szkołą Bankową we Wrocławiu, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Celem projektu jest przeprowadzenie systemowej kampanii informacyjno-edukacyjnej związanej z ochroną środowiska. Kampania będzie miała regionalny charakter oraz zasięg oddziaływania. Skierowana zostanie do mieszkańców Wrocławia oraz Kobierzyc, Kątów Wrocławskich, Dzierżoniowa, Bielawy, Świdnicy, Środy Śląskiej, Szczawna-Zdrój, Jedliny-Zdrój, Sobótki, Świdnicy.

W 2018 roku Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Fundacją Centrum Aktywnego Wsparcia oraz pozostałymi partnerami w zakresie opracowania wspólnej koncepcji projektu, złożenia aplikacji do RPO WD, zapisów umowy partnerskiej.

EKO-EKSPERYMENT! NOWE TECHNOLOGIE W NAUCZANIU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH Z ELEMENTAMI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I EKOROZWIĄZAŃ

Okres realizacji: 01.01.2018 – 30.06.2019

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Fundacją Open Mind (Lider projektu) a Gminą Wrocław .

Liczba odbiorców: 22 nauczycieli ze szkół ponadgimnazjalnych oraz 890 uczniów klas I - III (ponadgimnazjalnych).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Celem projektu jest wzrost wśród uczniów i nauczycieli kompetencji pożądaných przez potencjalnych pracodawców (umiejętność logicznego myślenia, kreatywności, praktycznego wykorzystania wiedzy matematyczno-przyrodniczej przy zastosowaniu zagadnień z przedsiębiorczości, ekologii i gospodarki obiegowej oraz nowych technologii).

W 2018 roku Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu – Fundacją Open Mind w zakresie opracowania wspólnej koncepcji projektu, przeprowadzenia diagnozy potrzeb placówek oświatowych, złożenia aplikacji do RPO WD, zapisów umowy partnerskiej oraz przygotowanie do realizacji projektu.

DZIENNY DOM „SENIOR +”

Dotacja z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego „SENIOR +” na lata 2015-2020, Edycja 2018.

Realizatorem projektu z ramienia Gminy Wrocław jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Oferta Dziennego Domu „Senior +” kierowana jest do mieszkańców Wrocławia w wieku 60 lat i więcej, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na schorzenia otępienne we wczesnej i umiarkowanej fazie. Oferta Domu obejmuje m.in.: wsparcie opieki socjalnej, pomoc pielęgniarstwa, wsparcie psychologiczne, zajęcia rekreacyjne służące

aktywnemu odpoczynkowi i wzmocnieniu więzi społecznych, ćwiczenia rehabilitacyjno-gimnastyczne z elementami kinezyterapii, zajęcia artystyczne: taneczne, plastyczne.

Podmiotem prowadzącym Dzienny Dom jest Gmina Wrocław. Zadanie zostało zlecone do prowadzenia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Opatrzności Bożej we Wrocławiu.

Sprawozdanie z realizacji zadań będących przedmiotem współpracy przez poszczególne komórki organizacyjne

Realizacja zadań merytorycznych wynikających z uchwały Nr XLVII/1096/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2017 roku w sprawie "Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2018 roku" należy do komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz do miejskich jednostek organizacyjnych. Z realizacji uchwały sporządzane jest osobne sprawozdanie, niemniej w niniejszym Raporcie, w poszczególnych rozdziałach dotyczących m.in. ochrony zdrowia i spraw społecznych, sportu i kultury znajdują się informacje o realizacji tych zadań.

Zadaniem Biura ds. Partycypacji Społecznej było kontynuowanie dotychczasowych zadań oraz podjęcie realizacji nowych zagadnień dotyczących szeroko rozumianej partycypacji. Wzorem innych polskich miast w jednym miejscu skupiono wszystkie najważniejsze działania dotyczące aktywności obywatelskiej.

Najważniejsze zadania nadzorowane przez Biuro w 2018 roku:

PROWADZENIE WROCŁAWSKIEGO CENTRUM WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH SEKTOR 3

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 259

Głównym zadaniem Sektora była pomoc organizacjom pozarządowym w usamodzielnieniu się oraz organizacjom już działającym w rozwoju i w doskonaleniu pracy między innymi poprzez:

- wspomaganie organizacji pozarządowych w profesjonalizacji ich pracy,
- doskonalenie kompetencji zawodowych związanych z działaniami w organizacjach pozarządowych,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, spotkań, konferencji,
- prowadzenie doradztwa,
- tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej,
- pomoc grupom nieformalnym i inicjatywnym w działaniu i rejestracji,
- prowadzenie wsparcia infrastrukturalnego (m.in. użyczenie adresu siedziby i/lub korespondencyjnego, udostępnianie stanowisk do pracy biurowej oraz sal i wypożyczanie sprzętu),
- podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji osób zaangażowanych w działalność obywatelską,
- budowanie i podtrzymywanie stałej platformy wymiany informacji i współpracy między organizacjami pozarządowymi, sektorem pozarządowym i publicznym, inkubatorami organizacji pozarządowych i innymi podmiotami wspierającymi inicjatywy społeczne,
- zwiększenie liczby projektów partnerskich realizowanych przez wrocławskie organizacje pozarządowe we współpracy z innymi organizacjami, z sektorem publicznym i prywatnym,
- wzrost zaangażowania młodzieży i seniorów w działania obywatelskie.

We Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 miały miejsce różnego rodzaju szkolenia i warsztaty dla organizacji pozarządowych. W szkoleniach wzięło udział 259 osób.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE KONGRESU WROCŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Okres realizacji: 10 maja 2018 roku – 31 grudnia 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 374 osób, 149 organizacji pozarządowych oraz 23 inne podmioty (urzędy, szkoły, Rady Osiedli, uczelnie wyższe).

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie Drugiego Kongresu Wrocławskich Organizacji Pozarządowych we Wrocławiu. W ciągu całego przeprowadzono monitorowanie spotkań grup branżowych wrocławskich NGO, stworzenie bazy danych dotyczących badań i analiz wrocławskich NGO, animowanie i koordynowanie spotkań Koalicji na rzecz rozwoju wrocławskiego modelu współpracy GW i NGO. Na Kongresie w czerwcu 2018 roku odbyły się spotkania, dialogi, wymiana doświadczeń o współpracy między organizacjami pozarządowymi, a Urzędem Miejskim Wrocławia. W trakcie trwania Kongresu zrealizowane zostały następujące działania:

- spotkania „branżowe” obejmujące min. 7 tematów (kultura, sport, edukacja, ekonomia społeczna, opieka i zdrowie, rekreacji i turystyka),
- zapoznanie uczestników Kongresu z formułą funkcjonowania i współdziałania Grup Dialogu Społecznego, Federacji Wrocławskich Organizacji Pozarządowych i Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,
- zaktywizowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do udziału w wyborach do Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,
- wypracowanie podczas kongresu rekomendacji dotyczących współpracy organizacji pozarządowych i Urzędu Miejskiego Wrocławia.

EWALUACJA I DZIAŁANIA CAŁOROCZNE STRATEGII ROZWOJU WSPÓŁPRACY NGO I MIASTA WROCŁAWIA W TYM EKONOMIA SPOŁECZNA

Okres realizacji: 15 września 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Celem realizacji zadania publicznego było wdrożenie elementów strategii współpracy pomiędzy Urzędem Miejskim Wrocławia a organizacjami pozarządowymi. Podczas realizacji zadania publicznego zostały podjęte działania zmierzające do rozwoju Centrów Aktywności Lokalnej, grup branżowych, Grup Dialogu Społecznego oraz podmiotów ekonomii społecznej. Projekt miał również na celu wspieranie organizacji pozarządowych w tworzeniu i konsultowaniu miejskich dokumentów strategicznych, a także wdrażanie systemów standaryzacji NGO. Stworzony został pakiet informacyjny dla organizacji pozarządowych.

Został wybrany Pełnomocnik ds. Wdrażania Strategii, który odpowiedzialny był za merytoryczną jakość projektu oraz reprezentował wrocławskie organizacje pozarządowe przed organami administracji publicznej.

DRUK STRATEGII ROZWOJU WSPÓŁPRACY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Okres realizacji: 7 maja 2018 roku – 30 czerwca 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Celem realizacji zadania publicznego było rozpowszechnienie dokumentu pt. „Strategia współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Wrocławia

w latach 2018-2020" poprzez przygotowanie i wydruk publikacji. Zostały przygotowane dwie wersje publikacji: 1 - publikacja zawierająca tekst Strategii wraz z Raportem z badań wrocławskich organizacji pozarządowych, 2 - broszura zawierająca tekst Strategii.

Wydrukowano 20 egzemplarzy publikacji zawierającej treść Strategii wraz z Raportem z Badań oraz 450 egzemplarzy broszury zawierającej treść Strategii.

PROWADZENIE CENTRUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH – PAULIŃSKA

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Celem realizacji zadania publicznego było wsparcie organizacji pozarządowych poprzez prowadzenie Centrum i zapewnienie dostępu do lokalu organizacjom pozarządowym wraz z zapewnieniem odpowiedniego wyposażenia niezbędnego do przeprowadzenia spotkań i realizacji działań statutowych. Centrum stanowi zaplecze infrastrukturalne dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego na terenie miasta Wrocławia między innymi z zakresu kultury, ochrony zdrowia i spraw społecznych. Zapewniona była kompleksowa i profesjonalna obsługa finansowo-księgową jak również odpowiednia opieka i utrzymanie obiektu. Prowadzone były bieżące remonty oraz naprawianie awarii i dewastacji. Organizacja prowadziła ogród społeczny z tyłu budynku.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE CENTRUM SPOŁECZNO-KULTURALNO-EDUKACYJNEGO „PRACOWNIA PROJEKTÓW MIĘDZYKULTURALNYCH „ZAJEZDNIĄ”

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 5 000

Celem zadania publicznego była realizacja następujących działań:

- Młodzieżowe Centrum Inicjatyw Prospołecznych „MOJE MIEJSCE” – praca z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym,
- Pracownia projektów międzykulturowych ZAJEZDNIĄ – wsparcie projektów, w tym projektów międzykulturowych poprzez animację partnerstw krajowych i międzynarodowych,
- Centrum Wolontariatu Akcyjnego – udostępnianie zaplecza infrastrukturalnego na potrzeby Miejskiego Wolontariatu Akcyjnego,
- Animacja działań na rzecz osób starszych – aktywizacja osób starszych do działań animacyjno-kulturalnych.

Istniała potrzeba wsparcia działań Centrum Społeczno-Kulturalno-Edukacyjnego ze względu na potrzeby społeczne mieszkańców Wrocławia (ok. 5 tys. osób korzystających z infrastruktury Zajezdni). Realizacja przedsięwzięcia przyczyniła się do poszerzenia grupy odbiorców działań społeczno-kulturalnych, edukacyjnych i sportowych.

Projekt skierowany był w szczególności do młodzieży z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i uzależnieniami. Istniała potrzeba pomocy społecznej i indywidualnego wsparcia młodego człowieka w przypadku osłabienia funkcji opiekuńczej rodziny i toksycznego oddziaływania środowiska. Celem zadania publicznego było umożliwienie młodzieży ze środowisk zagrożonych marginalizacją (poprzez edukację i wsparcie infrastrukturalne) aktywnego działania w obszarze animacji społeczno-kulturalnej, a w konsekwencji świadomego wyboru drogi życiowej.

Działania projektowe wspierały tworzenie postaw zaangażowanych społecznie, w oparciu o indywidualne zainteresowania osób.

Młodzież ze środowisk zagrożonych uzależnieniami otrzymała wsparcie w postaci interaktywnych działań edukacyjnych, spotkań z psychologiem. Dzięki realizacji działań projektowych oraz wolontariatów wzrósł poziom samooceny wśród beneficjentów działania Moje Miejsce.

Projekt zakładał promowanie postaw prospołecznych poprzez tworzenie zespołów projektowych. Podejmowały one nowe wyzwania w przestrzeni społecznej miasta realizując indywidualne projekty uczestników. Planowanie i realizacja zadań projektowych było drogą do budowy etosu pracy i służy niwelowaniu postawy roszczeniowej – uzależnienia od pomocy społecznej i jej rozwiązań systemowych. Sukcesy w realizacji własnych projektów wzmocniły postawy zaangażowania i nauczyły pokonywania przeszkód na drodze do celu.

Z działaniami animacyjnymi docierano do seniorów, którzy brali udział w warsztatach i imprezach kulturalnych organizowanych wokół przestrzeni PPM „Zajezdnia”.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE CENTRUM SPOŁECZNO-KULTURALNO-EDUKACYJNEGO „ZASOPRZESTRZEŃ”

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 150 000

Celem zadania publicznego była realizacja działań społeczno – kulturalno - edukacyjnych skierowanych do osób mieszkających lub uczących się we Wrocławiu, w szczególności do dzieci, młodzieży, osób starszych artystów, społeczności lokalnej osiedli Sępolno – Biskupin – Dąbie – Bartoszowice (ok. 150 tys. osób) poprzez udział w warsztatach, eventach i mini projektach (odbyło się 100 eventów).

W ramach zadania publicznego realizowane były:

- Czasoprzestrzeń – wspieranie projektów społeczno – kulturalnych poprzez animację partnerstw lokalnych, krajowych i międzynarodowych. Organizacja warsztatów o charakterze artystycznym, społecznym, sportowym, edukacyjnym, mini projektów i eventów. Projekt zakłada włączenie w działania lokalnych artystów, którzy w Zajezdni Dąbie będą mieli swoje pracownie.
- Centrum Wolontariatu Akcyjnego – włączenie w działania wolontaryjne podczas dużych imprez organizowanych na terenie Wrocławia oraz udostępnienie infrastruktury na potrzeby realizacji projektów społeczno-kulturalno- edukacyjnych.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ PRUSA

Okres realizacji: 15 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 850

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja mieszkańców Wrocławia, w szczególności osiedla Ołbin, do działań służących rozwojowi społeczności lokalnej, integracji sąsiedzkiej oraz pogłębianiu więzi społecznych i międzypokoleniowych, poprzez:

- zapewnienie wsparcia merytorycznego i organizacyjnego mieszkańcom osiedla Ołbin chcącym realizować swoje inicjatywy prospołeczne,
- rozwój świadomości w obszarze przynależności do społeczności wrocławskiego osiedla Ołbin oraz budowanie postawy aktywnego działania na rzecz jego rozwoju wśród przedstawicieli różnych pokoleń,
- wzrost poziomu więzi społecznych i sąsiedzkich poprzez współuczestniczenie w tworzeniu i wykorzystaniu potencjału kulturotwórczego mieszkańców,

- wzrost poziomu uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych na terenie miasta Wrocławia.

PROWADZENIE CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ – UL.KOŁŁATAJA

Okres realizacji: 1 września 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 12 grup

Celem realizacji zadania publicznego było prowadzenie centrum aktywności lokalnej. Ideą prowadzenia centrum było wsparcie organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych działających na terenie Wrocławia i na rzecz mieszkańców Wrocławia poprzez m.in. udostępnienie pomieszczeń i ich zasobów do prowadzenia aktywności skierowanej do osób wymagających wsparcia. Pomieszczenia dostępne były od poniedziałku do piątku w godzinach do 10 do 18. W ramach zadania publicznego przygotowano również jubileusz 35-lecia Koła Wrocławskiego Towarzystwa Pomocy Brata Alberta.

PROWADZENIE PUNKTÓW NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ WE WROCŁAWIU (PRZY UL. IGNUTA 125, UL. RĘKODZIELNICZEJ 1, UL. SZCZYTNICKIEJ 47)

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 1 354

Celem realizacji zadania publicznego było udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej osobom uprawnionym/beneficjentom wymienionym w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej. Zadanie polegało na prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej we Wrocławiu zgodnie z ww. ustawą poprzez udzielanie pomocy, która obejmowała:

- poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach,
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego,
- udzielenie pomocy w sporządzeniu projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt. 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowo-administracyjnym,
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowo-administracyjnym.

Organizacje pozarządowe prowadziły łącznie 13 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, które czynne były 5 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie.

IMPREZA INTEGRACYJNA 5 EDYCJA FORUM PRAKTYKÓW PARTYCYPACJI

Okres realizacji: 1 czerwca 2018 roku – 30 czerwca 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 250

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie 11 czerwca 2018 roku na terenie Centrum Kultury Akademickiej i Inicjatyw Lokalnych Zajeżdźnia Dąbie spotkania integracyjnego dla ok. 250 uczestników piątego Forum Praktyków Partycypacji. Spotkanie przyczyniło się do wymiany doświadczeń, dobrych praktyk oraz pozwoliło na zacieśnienie relacji lub nawiązanie znajomości osób działających na rzecz partycypacji obywatelskiej. Organizatorom przyświecało stworzenie przestrzeni swobodnej wymiany myśli i doświadczeń, wzajemnego poszerzania wiedzy w mniej oficjalnej atmosferze.

ZORGANIZOWANIE MOBILNEGO PUNKTU GŁOSOWANIA NA PROJEKTY WROCŁAWSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO 2018

Okres realizacji: 1 września 2018 roku – 1 października 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji: 8 330 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zwiększenie dostępności możliwości głosowania na projekty Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2018, przez udostępnienie mieszkańcom punktów do głosowania w 14 dodatkowych lokalizacjach, czynnych w okresie głosowania na projekty Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2018.

Zadanie publiczne polegało na zapewnieniu w terminie od 14 września do 1 października 2018 roku (okres głosowania) autobusu, który stanowił mobilny punkt konsultacji. W autobusie została umieszczona urna, do której można było oddać głos na projekty Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2018. Klub Sympatyków Transportu Miejskiego zapewnił obsługę autobusu i opiekę nad urną z głosami. Biuro ds. Partycypacji Społecznej wskazało 14 miejsc na wrocławskich osiedlach, gdzie autobus stawał i przez 4 godziny pozostawał otwartym dla mieszkańców chcących oddać głos w mobilnym punkcie.

Data	Dzień tygodnia	Miejsce	Godziny
16.09.	Niedziela	Leśnica – pętla autobusowa Wojanowska – przystanek Arachidowa	11:00 – 13:00 13:10 – 15:10
17.09.	Poniedziałek	Pracze Odrzańskie – pętla autobusowa Maślice – Kozia – pętla autobusowa	16:00 – 18:00 18:10 – 20:10
18.09.	Wtorek	Żerniki – ul. Rumiankowa, szkoła Jerzmanowo – pętla autobusu 117	16:00 – 18:00 18:10 – 20:10
19.09.	Środa	Muchobór Wielki – ul. Roślinna, przystanek autobusu 132 (całe 4 godz.)	16:00 – 20:00
20.09.	Czwartek	Oporów – pętla tramwajowa Klecina – pętla Auchan	16:00 – 18:00 18:15 – 20:15
21.09.	Piątek	Ołtaszyn – Zwycięska – pętla autobusu 127 (całe 4 godz.)	16:00 – 20:00
23.09.	Niedziela	Tarnogaj – pętla autobusowa Brochów – pętla autobusowa – ul. Chińska	11:00 – 13:00 13:10 – 15:10
24.09.	Poniedziałek	Księża Małe – skrzyżowanie ul. Tarnogórska/Górnośląska Księża Wielkie – pętla autobusu 134	16:00 – 18:00 18:10 – 20:10
25.09.	Wtorek	Swojczyce – ul. Magellana Strachocin/Wojnów – plac na przeciwko Fresha na Strachocińskiej	16:00 – 18:00 18:10 – 20:10
26.09.	Środa	Sołtysowice – pętla autobusowa Pawłowice – stacja kolejowa	16:00 – 18:00 18:15 – 20:15
27.09.	Czwartek	Polanowice – ul. Poświęcka – pętla autobusu 129 Kamieńskiego – pętla autobusowa	16:00 – 18:00 18:10 – 20:10
28.09.	Piątek	Świniary – pętla autobusowa Widawa – ul. Kominiarska - plac sportowy	16:00 – 18:00 18:15 – 20:15
30.09.	Niedziela	Karłowice – pl. Daniłowskiego (całe 4 godz.)	11:00 – 15:00
01.10.	Poniedziałek	Osobowice – pętla tramwajowa Lipa Piotrowska – ul. Tymiankowa (przy Radzie Osiedla Lipa Piotrowska)	16:00 – 18:00 18:10 – 20:10

mikroGRANTY

Okres realizacji: 1 lutego 2018 roku – 31 grudnia 2019 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 3 400 odbiorców i realizatorów.

Celem realizacji zadania publicznego było wzmocnienie postaw obywatelskich społeczności lokalnych poprzez aktywne uczestnictwo organizacji pozarządowych oraz młodzieżowych grup nieformalnych w programie mikroGRANTY w tym m.in.:

- umożliwienie realizacji inicjatyw społecznych w lokalnych środowiskach,
- aktywizacja mieszkańców Wrocławia w zakresie rozwiązywania problemów i podnoszenia jakości życia społeczności lokalnej.

Celem była również promocja Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego przez zwiększanie wykorzystania inwestycji zrealizowanych lub wybranych w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

EWALUACJA OGÓLNOPOLSKIEGO PROGRAMU MIKROGRANTY W ROKU 2018

Okres realizacji: 22 października 2018 roku– 15 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 45

Celem realizacji zadania publicznego było:

- przeprowadzenie badania jakościowego w postaci wywiadów indywidualnych – min. 10 wywiadów,
- przeprowadzenie badania jakościowego w postaci wywiadów fokusowych – min. 7 wywiadów,
- analiza materiałów zastanych – min 6 typów dokumentów (m.in. strony internetowe, materiały promocyjne, regulaminy, umowy, oceny jurorów, wnioski grantobiorców, sprawozdania grantobiorców, sprawozdania koordynatorów Mikrograntów),
- opracowanie w formie dokumentu raportu z ewaluacji zawierającego najważniejsze wnioski, wypowiedzi uczestników badań oraz rekomendacje. Jego celem było szersze spojrzenie na kolejną edycję mikrograntów, a także wyszczególnienie możliwych obszarów i kierunków rozwoju programu.

PRZEPROWADZENIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH DOTYCZĄCYCH PROJEKTU ZIELONYCH PRZYSTANKÓW ORAZ ZAPROJEKTOWANIE KONCEPCJI ZIELONYCH PRZYSTANKÓW

Okres realizacji: 3 kwietnia 2018 roku – 31 maja 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 94

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie konsultacji dotyczących zielonych przystanków (zielonej aranżacji przystanków) planowanych do realizacji w ramach zielonego Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (projekt nr 694/2017) wraz z wypracowaniem projektu adaptacji przystanków. W ramach projektu zrealizowano:

- zebranie wytycznych jednostek miejskich do projektowania zielonych przystanków,
- przygotowanie wstępnych trzech koncepcji zielonych przystanków na potrzeby konsultacji,
- dwa spotkania warsztatowe, na których zaprezentowano i skonsultowano propozycje adaptacji przystanków z grupą mieszkańców,

- zaprojektowanie koncepcji zielonych przystanków w oparciu o wyniki konsultacji wraz z opracowaniem wytycznych do SIWZ dla ZDiUM.

PROMOCJA IDEI ZIELONYCH PRZYSTANKÓW ORAZ PROCESU KONSULTACYJNEGO WRAZ Z DZIAŁANAMI EDUKACYJNYMI W ZAKRESIE PROWADZENIA KONSULTACJI

Okres realizacji: 3 kwietnia 2018 roku – 31 maja 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 2 osoby przeszkolone, ok. 400 osób podczas akcji promującej, 12 600 – średnie zasięgi wydarzenia na profilu portalu społecznościowego;

Celem realizacji zadania publicznego było przeszkolenie dwóch osób w zakresie prowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz promocji konsultacji projektu Zielonych Przystanków realizowanego w ramach zielonego Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2017 (projekt nr 694/2017). Zadanie publiczne obejmowało także następujące działania:

- zorganizowanie akcji promującej w przestrzeni publicznej, zlokalizowanej na jednym z przeznaczonych do modernizacji przystanków w centrum Wrocławia, propagującej ideę zazielenienia przystanków komunikacji miejskiej,
- relacjonowanie rezultatów spotkań konsultacyjnych za pośrednictwem profilu Fundacji Napraw Sobie Miasto na portalu społecznościowym,
- opis modelowego procesu konsultacji projektu realizowanego w ramach zielonego Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

PARK GRABISZYŃSKI – CZAS NA NOWE

Okres realizacji: 16 marca 2018 roku – 13 czerwca 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 226

Celem realizacji zadania publicznego było:

- poznanie potrzeb mieszkańców co do zagospodarowania Parku Grabiszyńskiego i jego użytkowania,
- określenie najpilniejszych potrzeb związanych z zagospodarowaniem Parku Grabiszyńskiego,
- przekazanie mieszkańcom informacji na temat zapisów Masterplanu Parku Grabiszyńskiego oraz konsultacja jego zapisów, w tym identyfikacja niezbędnych zmian,
- wypracowanie z mieszkańcami wytycznych do pielęgnowania Parku Grabiszyńskiego oraz zasad współdziałania obywateli w zarządzaniu.

ORGANIZACJA WYDARZENIA EDUKACYJNEGO Z ZAKRESU HISTORII I RATOWANIA DZIEDZICTWA ZABYTKÓW KOMUNIKACJI ORAZ CZĘŚCIOWA ODBUDOWA WAGONU TYPU MAXIMUM Z 1901 roku

Okres realizacji: 10 lipca 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 3 000

Celem realizacji zadania publicznego była częściowa odbudowa wagonu Maximum z 1901 roku. II etap remontu polegał na odtworzeniu wózków jezdnych – połączeniu podwozia z nadwoziem. Wagon jest obecnie sprawny mechanicznie – można go przetaczać po torach. Nadwozie spoczywa na obu wózkach jezdnych, które zostały odnowione, zabezpieczone, pomalowane, wyposażone w zregenerowane silniki.

Celem realizacji zadania publicznego była również prezentacja wagonu Maximum z 1901 roku podczas prac restauratorskich, w jednej z hal na terenie zajezdni. Zwiedzający mogli na własne oczy zobaczyć, jak wygląda odtworzone nadwozie tramwaju i jak przebiega proces odbudowywania podwozia. Po wystawie taboru i terenie zajezdni oprowadzał przewodnik. Poza taborem pasażerskim zaprezentowane zostały także wagony techniczne, służące utrzymaniu torowisk i sieci trakcyjnej.

HISTORIA KOŁEM SIĘ TOCZY

Okres realizacji: 1 września 2018 roku – 30 września 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 3 000

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja rodzinnego pikniku promującego zabytkowe pojazdy transportu zbiorowego. Wydarzenie odbyło się na terenie byłej Zajezdni Tramwajowej Popowice przy ul. Legnickiej. Wśród atrakcji można było skorzystać ze strefy radości dla dzieci m.in. dmuchaniec, malowanie twarzy, fabrykę sztuki, animacje ruchowe prowadzone przez animatora (gry i zabawy ruchowe, konkursy), nauka udzielania pierwszej pomocy medycznej, usługi doktor bike – możliwość zrealizowania przeglądu rowerowego czy oznakowania roweru.

PILOTAŻOWY PROGRAM NA RZECZ ROMÓW RUMUŃSKICH - MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA – III ETAP

Okres realizacji: 01.01.2018 roku- 30.06.2018 roku (umowa wieloletnia, rozwiązana w 2018 roku).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 143

Celem realizacji zadania publicznego było:

- wdrożenie opracowanego modelu działania na rzecz rozsiedlenia koczowiska poprzez:
 - aktywizację zawodową;
 - objęcie edukacją powszechną dzieci romskich;
 - działania integracyjne;
 - edukację zawodową dorosłych;
 - przygotowanie rodzin Romów rumuńskich do zamieszkania poza koczowiskiem oraz uzyskania przez nich samodzielności i niezależności.
- uruchomienie i utrzymanie współpracy min. 2 miast na Rzecz Koalicji Miast w celu kompleksowego rozwiązywania sytuacji bytowych Romów rumuńskich.
- rozwijanie współpracy zespołu międzysektorowego ds. Romów rumuńskich na terenie miasta oraz współpraca i podejmowanie wspólnych działań z instytucjami miejskimi, NGO i innymi organizacjami.

PILOTAŻOWY PROGRAM NA RZECZ ROMÓW RUMUŃSKICH - MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA – IV ETAP

Okres realizacji: 01.07.2018 roku - 31.12.2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 144

Celem realizacji zadania publicznego było:

- wdrożenie opracowanego modelu działania na rzecz rozsiedlenia koczowiska poprzez:

- aktywizację zawodową;
- objęcie edukacją powszechną dzieci romskich;
- działania integracyjne;
- edukację zawodową dorosłych;
- przygotowanie rodzin Romów rumuńskich do zamieszkania poza koczowiskiem oraz uzyskania przez nich samodzielności i niezależności.
- uruchomienie i utrzymanie współpracy min. 2 miast na Rzecz Koalicji Miast w celu kompleksowego rozwiązywania sytuacji bytowych Romów rumuńskich.
- rozwijanie współpracy zespołu międzysektorowego ds. Romów rumuńskich na terenie miasta oraz współpraca i podejmowanie wspólnych działań z instytucjami miejskimi, NGO i innymi organizacjami.

SPOŁECZNOŚĆ ROMÓW I ROMNI RUMUŃSKICH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA Z PERSPEKTYWY ZEWNĘTRZNEJ

Okres realizacji: 15.10.2018 roku - 31.12.2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie badań nad tożsamością kulturową i zmianami w zakresie relacji społecznych związanych z edukacją podstawową. Przeprowadzona została kwerenda materiałów filmowych, na podstawie których można było zrealizować krótki film dokumentalny przedstawiający sytuacje Romów we Wrocławiu, służący promocji i upowszechnianiu Programu na Rzecz Romów Rumuńskich, a także wprowadzający widzów do zanikającego świata romskich nomadów i przedstawiający zawiły proces asymilacji z lokalną społecznością.

KLUBOWE CENTRA AKTYWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 2 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2019 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 18

Liczba odbiorców: ok. 1 121

Celem realizacji zadania publicznego było głównie wspieranie aktywności dzieci i młodzieży mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu w czasie wolnym od nauki szkolnej wraz z realizacją programu profilaktyki uzależnień poprzez:

- organizację kreatywnych zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych turystycznych,
- uczestniczenie w atrakcyjnych zajęciach poza nauką szkolną.

Działania Klubowych Centrów w roku 2018 obejmowały: organizację zajęć manualnych/kulturalnych/rekreacyjnych/turystycznych, realizację programów profilaktyki uniwersalnej w zakresie uzależnień wśród uczestników zadania, rozwój talentów i kreatywności, rozwój umiejętności interpersonalnych, kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych.

Klubowe Centra współpracowały z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się podobnymi działaniami na rzecz dzieci i młodzieży.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE ZAJĘĆ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY WRAZ Z REALIZACJĄ PROGRAMU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ W OKOLICY ULICY SZTABOWEJ W FORMIE KLUBOWEGO CENTRUM AKTYWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 2 lutego 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 40

Celem realizacji zadania publicznego było rozwijanie zainteresowań i zdolności dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 19 lat (w przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku od 6 do 26 lat), w szczególności poprzez organizację i prowadzenie kreatywnych zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych wraz z programem profilaktyki uzależnień. Zajęcia odbywały się poza nauka szkolną.

Zadanie polegało na wspieraniu aktywności dzieci i młodzieży poprzez:

- organizację m.in. zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych,
- realizację programów profilaktyki uzależnień wśród uczestników zadania,
- rozwój talentów i kreatywności,
- rozwój umiejętności interpersonalnych,
- kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych.

WSPARCIE MERYTORYCZNE I ORGANIZACYJNE KLUBOWYCH CENTRÓW AKTYWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 2 stycznia 2018 roku - 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 400 dzieci i młodzieży, 15 liderów i wolontariuszy, 14 organizacji pozarządowych.

Celem realizacji zadania publicznego było podwyższenie wiedzy, kompetencji i umiejętności przedstawicieli Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży tj. liderów, animatorów oraz młodzieży w nich działającej, integracja i wymiana doświadczeń Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży oraz zwiększenie więzi pomiędzy dziećmi i młodzieżą uczęszczającymi do Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży.

Wsparcie dla Klubowych Centrów obejmowało m.in. organizację i przeprowadzenie:

- szkoleń specjalistycznych m.in. z zakresu pierwszej pomocy oraz zasad bezpieczeństwa spędzania czasu nad wodą i na wodzie,
- konsultacji merytorycznych dla liderów Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży,
- warsztatów wymiany doświadczeń dla przedstawicieli Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży,
- spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla przedstawicieli Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży oraz dzieci i młodzieży uczęszczającej do Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży.

ORGANIZACJA WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY - WYJAZDOWE LATO 2018

Okres realizacji: 15 maja 2018 roku – 23 września 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 11

Liczba odbiorców: 821

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie wypoczynku letniego w formie wyjazdowej dla dzieci i młodzieży mieszkających we Wrocławiu i/lub uczęszczających do wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół policealnych i pomaturalnych), ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, (tj. żyjących w trudnych warunkach materialnych i/lub z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym) z uwzględnieniem zajęć programowych z zakresu profilaktyki antyalkoholowej, przeciwdziałania uzależnieniom oraz poprawy zdrowia i kondycji fizycznej. Uczestnikami zadania były dzieci i młodzież w wieku od 6 do 19 lat (w przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do 26 lat). Wypoczynek zorganizowany był na terenie całego kraju.

W ramach wypoczynku dzieci i młodzież uczestniczyła w:

- zajęciach programowych z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom prowadzonych w formie warsztatów, pogadanki i prelekcji, konkursów,
- wycieczkach turystyczno - krajoznawczych: autokarowych, rowerowych, pieszych oraz wyjściach kulturalno – oświatowych,
- grach, zabawach, konkursach i zajęciach integracyjnych,
- zabawach zespołowych sportowo – rekreacyjnych,
- zajęciach tematycznych, w tym m.in.: plastycznych, muzycznych, tanecznych, ekologicznych, kulinarnych.

Ponadto wypoczynek służył kształtowaniu właściwych postaw etycznych, wzmocnieniu samooceny, nauce samodzielności oraz jak radzić sobie w sytuacjach trudnych, a także rozwojowi talentów i kreatywności wśród dzieci i młodzieży. Liczne wycieczki i atrakcje podniosły natomiast świadomość dzieci i młodzieży na temat regionów Polski jako obszarów atrakcyjnych pod względem kulturowym, krajobrazowym i turystycznym.

EDUKACJA POZA-FORMALNA

Okres realizacji: 15 lutego 2018 roku – 30 czerwca 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 5

Liczba odbiorców: 752

Celem realizacji zadania publicznego była popularyzacja osiągnięć nauki i kultury wśród dzieci i młodzieży (od 3 roku życia do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – z wyłączeniem szkół policealnych), rozwijanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży, zdobywanie dodatkowej wiedzy oraz umiejętności praktycznych przez dzieci i młodzież.

W ramach zadania realizowane były projekty m.in. w dziedzinach: naukowej - ekologicznej, artystycznej, w tym warsztaty taneczne (taniec ludowy), rękodzielnicze (techniki tradycyjne), instrumentalne, muzyczne, łucznictwo oraz z zakresu kompetencji społecznych i międzykulturowych.

ZAJĘCIA WYRÓWNAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 2 stycznia 2018 roku – 30 czerwca 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: min. 30

Celem realizacji zadania publicznego było wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu programów szkolnych poprzez organizację zajęć dodatkowych (pozalekcyjnych, pozaszkolnych) z przedmiotów szkolnych w szczególności z przedmiotów ścisłych.

Z MATEMATYKĄ ZA PAN BRAT – ZAJĘCIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z WYKORZYSTANIEM GIER PLANSZOWYCH

Okres realizacji: 10 września 2018 roku – 31 grudnia 2019 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 64

Celem realizacji zadania publicznego była popularyzacja matematyki i jej zastosowań wśród dzieci i młodzieży oraz rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży edukacją matematyczną oraz przedmiotami ścisłymi.

TERENOWA PRACA Z MŁODZIEŻĄ

Okres realizacji: 28 czerwca 2018 roku – 21 września 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 15

Celem realizacji zadania publicznego było wyszkolenie 15 animatorów pracy terenowej, oraz dotarcie z pomocą i wsparciem dla młodych ludzi w miejscach ich przebywania. Poprzez udział w szkoleniach młodzi ludzie zyskali wiedzę na temat działań streetworkingowych we Wrocławiu i okolicach, zapoznali się z pracą streetworkerów niemieckich. Na warsztatach uczestnicy w małych zespołach planowali również swoje działania skierowane do młodzieży. W trakcie zajęć został również przeprowadzony warsztat na temat profilaktyki uzależnień dla młodzieży.

IV WROCŁAWSKI „KULINARNY RAJD MŁODYCH MISTRZÓW”

Okres realizacji: 15 września 2018 roku – 30 listopada 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 42

Celem realizacji zadania publicznego była popularyzacja zawodu kucharza wśród młodzieży uczącej się i/lub mieszkającej we Wrocławiu oraz kulinarna promocja Wrocławia.

DZIAŁANIA EDUKACYJNO-KULTURALNE W RAMACH PROWADZENIA MIĘDZYSZKOLNEGO CHÓRU

Okres realizacji: 20 marca 2018 roku – 30 czerwca 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 33

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja młodzieży w działaniach edukacyjno-kulturalnych oraz rozwijanie zdolności muzycznych młodzieży w Kameralnym Chórze ANGELUS działającym przy Liceum Ogólnokształcącym nr IX w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 we Wrocławiu.

Podczas realizacji zadania publicznego zorganizowano i przeprowadzono zajęcia grupowej emisji głosu, warsztaty wyjazdowe, których tematem był materiał muzyczny do realizowanych spektakli oraz spektakl jubileuszowy z okazji 15-lecia istnienia chóru.

KONTAKT ZE SZTUKĄ I NATURĄ - ZAJĘCIA ARTYSTYCZNO-SPORTOWE DLA DZIECI Z OSIEDLA ŚWINIARY

Okres realizacji: 25 maja 2018 roku – 19 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 12

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie dzieciom rozwoju kulturalnego i fizycznego w czasie wolnym od nauki szkolnej poprzez organizowanie i realizowanie małych form teatralno - artystycznych i plastycznych oraz w stadninie koni. Łącznie przeprowadzono 36 zajęć teatralno – plastycznych, 16 zajęć w stadninie koni dla 12 dzieci. W ramach zadania zrealizowano również festyn dla dzieci i społeczności lokalnej. Do przeprowadzenia zajęć niezbędny był również remont komina i przyległego daszku, który poprawił bezpieczeństwo na terenie obiektu oraz pozwolił na przygotowanie miejsca do prowadzenia zajęć dla dzieci.

MAMO, TATO POBAW SIĘ ZE MNA

Okres realizacji: 10 lipca 2018 roku – 15 października 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 2 000

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie i przeprowadzenie 40 imprez integracyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym wraz z rodzicami, rodzeństwem dla 2 000 osób. Podczas wspólnie spędzonego czasu uczestnicy mieli możliwość pokonywania trudności i osiągania celów.

KOCHAJMY ZWIERZAKI – ZAJĘCIA EDUKACYJNE DLA DZIECI

Okres realizacji: 18 października 2018 roku– 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 100

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych w zakresie humanitarnej ochrony zwierząt. Zajęcia obejmowały w szczególności: prelekcje, prezentacje multimedialne, zabawy ruchowe i plastyczne, bezpośrednie interakcje dzieci ze zwierzętami różnych gatunków (m.in. jeż, szop praczy, skunks, fretka, koty, króliki). W zajęciach wzięło udział ok. 100 uczestników.

W ramach realizacji zadania przeprowadzono również modernizację budynku, w którym odbywały się ww. zajęcia m.in. wymiana okien, zmiana ogrodzenia frontowego, modernizacja instalacji elektrycznej, modernizacja instalacji CO.

CYKL WARSZTATÓW Z ZAKRESU WYCHOWANIA WODNEGO I EKOLOGICZNEGO W 2018 ROKU

Okres realizacji: 15 sierpnia 2018 roku – 28 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Celem realizacji zadania publicznego było przygotowanie obiektu Harcerskiego Ośrodka Wodnego „Stanica” we Wrocławiu przy ul. Kożuchowskiej 13 do prowadzenia cyklu warsztatów dla dzieci i młodzieży z zakresu wychowania wodnego i ekologicznego. Działania te dotyczyły między innymi remontu dachu i obróbek blacharskich, wymiany stolarki okiennej i ocieplenia ścian budynku.

SZLAK PIASTÓW ŚLĄSKICH – OPROWADZANIA I WARSZTATY DLA DZIECI

Okres realizacji: 11 lipca 2018 roku – 28 września 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 405

Celem realizacji zadania publicznego było zwiększenie wiedzy dotyczącej historii Wrocławia poprzez m.in. upowszechnianie wiedzy dziejowej, budowanie tożsamości narodowej najmłodszych, poszerzenie wiedzy dotyczącej architektury, mody, piśmiennictwa średniowiecznego Wrocławia poprzez zaangażowanie uczestników projektu

w proces budowania tożsamości i wspólnotowości jako fundamentu i oparcia młodego człowieka w kontekście problemów z uzależnieniami i rozrywania więzi społecznych.

AKTYWNIE I WESOŁO - KONTYNUACJA

Okres realizacji: 21 maja 2018 roku- 10 lipca 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 26

Celem realizacji zadania publicznego było rozwinięcie zdolności manualnych dzieci i młodzieży poprzez organizację i przeprowadzenie zajęć modelarskich, nabycie umiejętności wykonania modeli kartonowych i celowego posługiwania się m.in. narzędziami i klejami. Zajęcia miały również przygotować dzieci do wykonania modeli na różne zawody. W ramach zadania publicznego zostały również przeprowadzone zajęcia calaneticsu w celu polepszenia kondycji fizycznej i psychicznej, nawiązanie nowych kontaktów, rozbudzenie potrzeby i motywacji do aktywnego zdrowego stylu życia – aktywizacja seniorów.

AKTYWNIE I WESOŁO - KONTYNUACJA 2

Okres realizacji: 19 września 2018 roku – 15 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 40

Celem realizacji zadania publicznego było rozwinięcie zdolności manualnych dzieci i młodzieży poprzez organizację i przeprowadzenie zajęć modelarskich, nabycie umiejętności wykonania modeli kartonowych i celowego posługiwania się m.in. narzędziami i klejami. Zajęcia miały również przygotować dzieci do wykonania modeli na różne zawody. W ramach zadania publicznego zostały również przeprowadzone zajęcia calaneticsu w celu polepszenia kondycji fizycznej i psychicznej, nawiązanie nowych kontaktów, rozbudzenie potrzeby i motywacji do aktywnego zdrowego stylu życia – aktywizacja seniorów. Liczba uczestników: dzieci i młodzież – 16, seniorzy i osoby młodsze – 24.

BAW SIĘ, ROZWIJAJ, WSPIERAJ

Okres realizacji: 3 lipca 2018 roku – 3 sierpnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 50

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie zajęć ogólnorozwojowych o charakterze warsztatowo - rekreacyjnym dla dzieci pochodzących z rodzinnej pieczy zastępczej. Głównym celem prowadzonych zajęć było zwiększenie u dzieci poziomu własnej wartości i świadomości swoich zasobów oraz pokazanie im alternatywnych i rozwijających form spędzania czasu wolnego. W trakcie realizacji zadania publicznego zostało przeprowadzonych 6 spotkań, w każdym spotkaniu wzięło udział 15 dzieci. W trakcie warsztatów skupiano się głównie na procesie budowania relacji między uczestnikami, poprzez organizację różnorodnych ćwiczeń. Po każdym z warsztatów dzieci wraz z opiekunami odwiedzały różne instytucje kultury oraz sportu. Na zakończenie realizacji zadania zostało zorganizowane spotkanie integracyjne dla dzieci biorących w nim udział oraz ich rodzin. W spotkaniu integracyjnym wzięło udział 50 osób.

DZIELNIE BO SAMODZIELNIE

Okres realizacji: 16 października 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 2 grupy (max. po 12 osób w grupie).

Celem realizacji zadania publicznego było przygotowanie dzieci do prac w grupie (w żłobku bądź w przedszkolu) poprzez organizację i przeprowadzenie spotkań dla dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym poniżej 4 roku życia wraz z ich rodzicami i/lub opiekunami.

Celem realizacji zadania publicznego było również przystosowanie i przygotowanie bazy lokalowej do przeprowadzenia zajęć przez wykonanie prac remontowo-budowlano-adaptacyjnych w tym m.in.:

- wymiana okien i parapetów wewnętrznych,
- wymiana instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej,
- wymiana ościeży i skrzydeł drzwiowych, wymiana stolarki okiennej, wymiana uszkodzonych desek.

Do wykonania zakresu prac należało przygotować stosowną dokumentację projektową wraz z częścią kosztową w celu uzyskania stosownych decyzji i pozwoleń administracyjnych, a także możliwości przeprowadzenia wymaganych procedur przetargowych.

PROWADZENIE CENTRUM GIMNASTYKI SPORTOWEJ NA OSIEDLU NOWY DWÓR WE WROCŁAWIU W ROKU 2018

Okres realizacji: 1 lutego 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 100

Celem realizacji zadania publicznego było prowadzenie centrum gimnastyki sportowej na osiedlu Nowy Dwór we Wrocławiu. Sala gimnastyczna została wyposażona w specjalistyczną matę do prowadzenia profesjonalnych zajęć sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Szczególny nacisk został położony na gimnastykę akrobatyczną. Głównym celem otwarcia tego typu centrum było wskazanie na zajęcia sportowe jako alternatywę dla spędzania wolnego czasu przed telewizorem albo komputerem. Prowadzenie zajęć na wysokim poziomie, pozwoli wyłonić osoby, które będą mogły trenować w przyszłości i poświęcić się sportowym pasjom.

SZKOLENIE W PIŁCE NOŻNEJ I PIŁCE RĘCZNEJ W II PÓŁROCZU W 2018 ROKU

Okres realizacji: 1 lipca 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Celem realizacji zadania publicznego było wybudowanie ogrodzenia przy pełnowymiarowym boisku trawiastym przy ul. Dożynkowej we Wrocławiu. Budowa ogrodzenia stanowiła niezbędny element całej inwestycji, miała na celu zabezpieczyć teren boiska przed zwierzętami oraz przed atakami wandalizmu i kradzieżami.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE MISTRZOSTW WROCŁAWIA SZKÓŁ ŚREDNICH W ŻEGLARSTWIE , KAJAKARSTWIE I WIOŚLARSTWIE W 2018 ROKU

Okres realizacji: 5 lipca 2018 roku – 30 listopada 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 62

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie Mistrzostw Wrocławia Szkół Średnich w żeglarskim, kajakarstwie i wioślarstwie. Impreza odbyła się 06.10.2018 roku. W rywalizacji wystartowało: 10 trzyosobowych załóg żeglarskich, 5 dwuosobowych załóg żeńskich (kajakarstwo), 5 dwuosobowych załóg męskich (kajakarstwo), 2 sześćosobowe załogi wioślarskie.

W ramach realizacji zadania zakupiono i przygotowano niezbędny sprzęt tj. łódź asekuracyjno-ratunkową, 3 silniki, 16 kajaków i wiosł, radiotelefony oraz przygotowano

obiekt tj. modernizacja i naprawa 150 m² dachu, naprawa ścian, podmurówki, bramy hangaru i część instalacji elektrycznej.

SZKOŁA POD ŻAGLAMI

Okres realizacji: 15 października 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 44

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie pełnomorskiego rejsu na żaglowcu rejsowym. Uczestnikami rejsu była młodzież gimnazjalna oraz licealna wrocławskich szkół. W trakcie rejsu prowadzone były również zajęcia wynikające z programu nauczania. Podczas rejsu młodzież uczestniczyła również w wycieczkach do portów, do których wpływał żaglowiec. Miejscem realizacji zadania publicznego było Morze Śródziemne. W rejsie wzięło udział 39 uczniów oraz 5 nauczycieli.

PROPAGOWANIE SPORTU AKADEMICKIEGO POPRZEZ PRZEPROWADZENIE ZAWODÓW W 2018 ROKU

Okres realizacji: 13 kwietnia 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 1 000 (nie wliczając w to widzów, kibiców i obserwatorów).

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie Akademickich Zawodów Sportowych m.in. IV Akademicki Bieg Wrocławia, Akademickie mistrzostwa Wrocławia w siatkówce plażowej, międzynarodowy Dzień Sportu Akademickiego, Europejski Tydzień Sportu, Międzynarodowy Turniej Tenisa Stołowego, Otwarte Akademickie Mistrzostwa Wrocławia w pływaniu, Akademickie Mistrzostwa Wrocławia w tenisie kobiet i mężczyzn, przygotowanie obiektów sportowych do przeprowadzenia Mistrzostw m.in. wymiana kafelek w niece basenowej, wymiana sufitu, wykonanie nawierzchni drogi przeciwpożarowej, wykonanie oświetlenia boiska do siatkówki plażowej, wykonanie remontu wejścia na pływalnię oraz elewacji.

PRZEGLĄD KULTURY STUDENCKIEJ 2018

Okres realizacji: 10 sierpnia 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 1 500

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie Przeglądu Kultury Studenckiej wraz z przygotowaniem lokalu i terenu. Prezentacja różnorodnych form twórczości artystycznej osób wywodzących się z wrocławskich środowisk artystycznych. Podczas przeglądu przedstawione zostały m.in. sztuki wizualne, koncerty, spektakle teatralne. Działania projektowe skierowane były do mieszkańców Wrocławia oraz społeczności lokalnej osiedli Sępolno-Biskupin-Dąbie-Bartoszewice. Przygotowanie lokalu i terenu do organizacji imprez o charakterze kulturalnym.

W ramach przygotowania lokalu i terenu zrealizowano m.in. modernizację wężła sanitarnego, modernizację wjazdu, modernizację instalacji elektrycznej.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE INTEGRACYJNYCH WARSZTATÓW TEATRALNYCH

Okres realizacji: 15 lutego 2018 roku – 30 listopada 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 10

Celem realizacji zadania publicznego było propagowanie postaw tolerancji i otwartości wobec osób z niepełnosprawnością oraz łamanie stereotypów z nimi związanych poprzez organizację i przeprowadzenie 30 godzin integracyjnych warsztatów teatralnych dla 10 uczestników, w tym osób z niepełnosprawnością (głównie dysfunkcją ruchu), z zastosowaniem innowacyjnej metody łączenia rehabilitacji i usprawniania organizmu z grą aktorską, w ramach działań na rzecz integracji środowisk, a w szczególności aktywizacji osób z niepełnosprawnością.

Celem realizacji zadania publicznego była również poprawa jakości pracy z osobami niepełnosprawnymi, poprzez polepszenie warunków lokalowych obiektu, w którym prowadzone są działania na rzecz integracji środowisk, a w szczególności aktywizacji osób z niepełnosprawnością, w tym integracyjne warsztaty teatralne dla osób z niepełnosprawnością, z zastosowaniem innowacyjnej metody łączenia rehabilitacji i usprawniania organizmu z grą aktorską.

20 LAT TOWARZYSTWA KULTURY CZYNNEJ

Okres realizacji: 10 września 2018 roku – 8 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 300

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie w ramach obchodów 20-lecia stowarzyszenia cyklu wydarzeń artystycznych (wystaw, spotkania literackiego, koncertu, pokazów spektakli) oraz warsztatów z różnych dziedzin sztuki dla dzieci, młodzieży i/lub dorosłych, a przy tym upowszechnienie działań Towarzystwa Kultury Czynnej w szerszym kręgu odbiorców, poszukiwanie partnerów związanych z ideą kultury czynnej i szeroko rozumianej animacji społeczno-kulturalnej, kreowanie Wrocławia jako ośrodka życia kulturalno-społecznego, ukazanie działalności stowarzyszenia jako elementu większej całości – działań na rzecz rozwoju wspólnoty i społeczności lokalnych.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA PROMUJĄCA INTEGRACJĘ MIĘDZYPOKOLENIOWĄ

Okres realizacji: 1 lutego 2018 roku – 31 grudnia 2020 roku (umowa wieloletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 888

Celem realizacji zadania było zapewnienie adresatom zadania pozaszkolnej edukacji muzycznej poprzez uczestnictwo w dodatkowych zajęciach muzyczno-wokalnych, aktywizacja młodzieży w działaniach kulturalnych oraz integracja międzypokoleniowa wzmacniająca więzi rodziny, zwiększenie aktywności osób starszych z osiedli Gądów, Kuźniki, Nowy Dwór, pogłębienie wiedzy na temat zmian społecznych zachodzących wraz z wiekiem, wymiana doświadczeń międzypokoleniowych i wewnątrzpokoleniowych.

Podczas realizacji zadania przeprowadzono zajęcia aktywizujące dzieci, rodziców i dziadków, w tym warsztaty (m.in. muzyczne, plastyczne, taneczne, scrapbokingu, majsterkowania, rękodzielnicze, śmiechoterapii), wieczorki taneczne, festyny, spotkania świąteczne, festiwal piosenki, nagranie płyt z piosenkami dzieci dla osób starszych. Ponadto zrealizowano zajęcia wokalne-ruchowe dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w zespole wokalnym KrzyKaśki – zespół zaprezentował swój dorobek w formie występów na festiwalach, konkursach i koncertach dla różnych grup społecznych od seniorów po imprezy dla dzieci.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE SPOTKAŃ PN. „DZIELNE MAMUŚKI”

Okres realizacji: 15 lutego 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 34 dzieci wraz z opiekunami.

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie adaptacyjno-edukacyjnych spotkań dla dzieci i ich opiekunów pn. „Dzielne Mamuśki w celu ich

obopólnego rozwoju (wspomaganie naturalnego rozwoju; zdobycie nowych umiejętności, fachowej wiedzy, doświadczenia).

Celem realizacji zadania publicznego było również przystosowanie i przygotowanie budynku przy ul. Sołtysowickiej 59 „a” we Wrocławiu w celu zorganizowania bezpiecznego, higienicznego i estetycznego miejsca spotkań adaptacyjno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży i ich opiekunów.

ŚWIĄTECZNIE, TWÓRCZO I KREATYWNIE NA TRÓJKĄCIE

Okres realizacji: 13 grudnia 2018 roku - 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 43

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie zajęć artystycznych o tematyce świątecznej dla 43 dzieci będących w wieku 7-14 lat i zamieszkujących tzw. Trójkąt Bermudzki, czyli rejon zagrożony wykluczeniem. Podczas tych zajęć dzieci miały możliwość wykonania prac z przedmiotów pozyskanych z recyklingu, odpowiednio połączonych z nowymi produktami i przyozdobionych zakupionymi artykułami.

SPOTKANIE Z MIKOŁAJEM

Okres realizacji: 10 grudnia 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 100

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie spotkania mikołajkowego dla ok. 100 dzieci i młodzieży. Propagowanie poprzez zabawę możliwości spędzania wolnego czasu, popularyzacja śpiewania kolęd i pastorałek, promowanie postaw prozdrowotnych bez komputera i nałogów.

ŚWIĄTECZNE SPOTKANIE - "WIGILIA Z HOBBITEM"

Okres realizacji: 31 października 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 140

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie świątecznego spotkania skierowanego do dzieci i młodzieży zapomnianej przez najbliższych. W ramach zadania publicznego przedstawiono zwyczaj wigilijnej wieczerzy i wręczono drobne upominki uczestnikom spotkania w którym wzięło udział ok. 140 osób.

STO KRASNALI Z ŻYCZENIAMI

Okres realizacji: 14 grudnia 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 170

Celem realizacji zadania publicznego było pokazanie dzieciom jak i dorosłym, że żadne pokolenie nie jest „samotną wyspą” i że świat tworzymy wspólnie oraz zacieśnianie więzi emocjonalnych między rodzicami a dziećmi, podtrzymywanie pamięci narodowej i tradycji z nią związanych. Dzieci z rodzicami wykonały 100 krasnali z życzeniami (świętecznymi kartkami, które rozdały osobom starszym).

PRZEŁAM SIĘ SERCEM I CHLEBEM

Okres realizacji: 14 grudnia 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 30

Celem realizacji zadania publicznego było wzmocnienie procesu integracji środowiska liderów społecznych, upowszechnianie tradycji kulinarnych związanych ze Świętami Bożego Narodzenia oraz pomoc dla podopiecznych organizacji charytatywno-opiekuńczych (np. bezdomnych, samotnych). Zadanie publiczne polegało na przeprowadzeniu dla ok. 30 przedstawicieli organizacji pozarządowych warsztatów wypieków świątecznych.

WIGILIA WE WROCŁAWIU DLA OSÓB SAMOTNYCH

Okres realizacji: 19 września 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: min. 500

Celem realizacji zadania publicznego była możliwość uczestniczenia w tradycyjnym, świątecznym spotkaniu wigilijnym wrocławian, którzy nie spędzali Świąt Bożego Narodzenia w gronie rodzinnym, z powodu samotności, bezdomności lub ubóstwa.

Celem realizacji zadania publicznego było również przygotowanie miejsca pod względem technicznym w celu przeprowadzenia wigilii dla min. 500 osób samotnych we Wrocławiu w dniu 24 grudnia 2018 roku. Przygotowanie lokalu polegało m.in. na łataniu dachu, uzupełnieniu braków w otworach okiennych, wymianie orywnowania, modernizacji elektryki, modernizacji wentylacji, modernizacji węzła sanitarnego, nagłośnieniu hali.

PRZYGOTOWANIE ORAZ DYSTRYBUCJA PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH DLA POTRZEBUJĄCYCH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

Okres realizacji: 19 listopada 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 2 000

Celem realizacji zadania publicznego było przygotowanie i dostarczenie 2000 paczek żywnościowych dla najuboższych i potrzebujących mieszkańców Wrocławia. Paczki zostały przygotowane i bezpłatnie przekazane do wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej punktów dystrybucji znajdujących się na terenie miasta Wrocławia. Organizacja dokonywała zakupu produktów spożywczych o przedłużonym okresie przechowywania (np. konserwy, olej), jak również produktów suchych takich jak np. cukier, mąka, herbata oraz materiałów do zapakowania paczek.

SPOTKANIA WROCŁAWSKIE

Okres realizacji: 19 września 2018 roku – 31 października 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 100

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie spotkań mających na celu rozwijanie kontaktów i współpracy pomiędzy Wrocławianami a mieszkańcami z Dortmundu i Lwowa. Spotkania te były skierowane do mieszkańców Wrocławia oraz osób zaproszonych ze Lwowa. W trakcie trwania zadania publicznego zorganizowano spotkania między innymi z Prezydentem Wrocławia, Rektorem Politechniki Wrocławskiej, Wrocławskimi Biskupami Kościołów różnych wyznań. Osoby przyjezdne głównie z Ukrainy (łącznie 25 osób) nocowały u wrocławskich rodzin. W ramach realizacji zadania zorganizowany został również Dzień Kultury Kresowej w Ogrodach biskupich na Ostrowie Tumskim. W tym wydarzeniu wzięło udział około 100 osób.

INTEGRACJA I WYMIANA DOŚWIADCZEŃ MIĘDZY KLUBEM SENIORA "MARYSIEŃKA" WE WROCŁAWIU A ZWIĄZKIEM EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW W MIĘDZYDZROJACH

Okres realizacji: 1 sierpnia 2018 roku – 15 września 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 23

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie wyjazdu dla członków Klubu Seniora Marysieńka z Wrocławia do Międzyzdrojów. W czasie wyjazdu odbyło się pięć spotkań integracyjnych z członkami Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, który działa w Międzyzdrojach. W zadaniu publicznym wzięły udział 23 osoby. W trakcie wyjazdu uczestnicy zwiedzali atrakcje turystyczne Międzyzdrojów i okolic.

ZAJĘCIA REKREACYJNO-ZDROWOTNE NA BASENIE DLA SENIORÓW

Okres realizacji: 1 maja 2018 roku – 29 lipca 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 8

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja sportowa osób starszych oraz poprawa kondycji fizycznej i zdrowotnej tych osób poprzez udział w nowatorskim programie ćwiczeń na przyrządach w wodzie, prowadzonych przez uprawnionych instruktorów.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE WARSZTATÓW DLA MŁODZIEŻY PROWADZONE PRZEZ OSOBY WYCHODZĄCE Z BEZDOMNOŚCI

Okres realizacji: 15 marca 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: min. 15

Celem realizacji zadania publicznego było pogłębienie zrozumienia problemu bezdomności poprzez uczestnictwo w warsztatach: z nadruku na tkaninach metodą sitodruku, gastronomicznego wypieku chleba metodą tradycyjną w piecu chlebowym oraz z wytwarzania lamp z materiałów odzyskiwanych w procesie recyklingu. Ukazanie możliwego procesu, w którym deprecjonujące doświadczenie bezdomności może stać się silną motywacją do przełamania życiowego kryzysu i ponownego odbudowania społecznych więzi.

Celem realizacji zadania publicznego była również poprawa jakości świadczonych usług poprzez przygotowanie lokalu, w tym m.in. wykonanie ścianek działowych, instalacje wodociągowe i sanitarne, instalacje grzewcze.

AKTYWIZACJA RUCHOWA BEZDOMNYCH MĘŻCZYŹN Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Okres realizacji: 15 marca 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 30

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja niepełnosprawnych wrocławskich bezdomnych mężczyzn przebywających w schronisku poprzez ich uczestnictwo w zajęciach usprawniających ruchowo oraz w działaniach prozdrowotnych.

Celem realizacji zadania publicznego była również poprawa bezpieczeństwa osób przebywających w schronisku, w którym prowadzone są działania z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji bezdomnych i wyprowadzania ich ze stanu wykluczenia społecznego poprzez dostosowanie budynku schroniska w Szczodrem k/Wrocławia do aktualnie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wymianę pokrycia dachowego

PROWADZENIE ZAJĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH OSOBY BEZDOMNE

Okres realizacji: 30 listopada 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 16

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie warsztatów związanych z nauką samodzielnego przygotowywania posiłków przez osoby bezdomne - mieszkańców Domu Socjalnego dla Mężczyzn. Warsztaty stanowiły przygotowanie do uczestnictwa w pełnieniu ról społecznych poza terenem placówki, w warunkach typowych dla wykonywania czynności gospodarstwa domowego i zaspokajania własnych potrzeb. Liczba przeprowadzonych warsztatów – 2, liczba uczestników – 16.

PROWADZENIE OŚRODKA DLA OSÓB NIETRZEŻWYCH ZATRZYMANÝCH NA TERENIE WROCŁAWIA WRAZ Z PROWADZENIEM PORADNICTWA DLA OSÓB UZALEŻNIONÝCH OD ALKOHOLU LUB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM - WrOPON"

Okres realizacji: 1 lipca 2017 roku – 31 grudnia 2020 roku (umowa wieloletnia).

Ilość zawartych umów: 2

Ilość odbiorców: 15 027 osób (w tym: 8 697 osób przyjętych do WrOPON + 3 362 osoby to przebadani kierowcy + 2 968 osób to uczestnicy działań motywacyjno-edukacyjnych).

Ośrodek prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego pełni ważne funkcje prowadzące do eliminowania zagrożeń jakie stwarzają osoby nietrzeźwe dla swojego zdrowia i życia lub innych osób.

W 2018 Ośrodek udzielił następującej pomocy osobom nietrzeźwym lub szukającym wsparcia w rozwiązaniu problemu alkoholowego oraz osobom bezdomnym:

- łączna ilość osób przyjętych do WrOPON – 8 697 osób (w tym 233 odmowy) wraz z osobami bezdomnymi z Działu Osób Bezdomnych WrOPON,
- do Działu Izba Wytrzeźwień w WrOPON przyjęto 5 643 osoby,
- w WrOPON, na podstawie Porozumienia nr 4/2017 z dnia 27.07.2017 roku zawartego z Komendantem Wojewódzkim Policji, lekarze przeprowadzili 2 988 badań do (PdOZ) dla potrzeb Policji, co ma znaczenie dla bezpieczeństwa miasta, ponieważ dzięki temu Policja oszczędza wiele godzin pracy policjantów, które mogą być wykorzystane dla interwencji na terenie Wrocławia,
- do WrOPON zgłosiło się 3 362 osoby na dokonanie bezpłatnych badań stanu trzeźwości,
- Lekarze dyżurni WrOPON w 2018 roku:
- w 97 przypadkach skierowali osoby doprowadzone do wytrzeźwienia do szpitali,
- w 9 przypadkach wykonali resuscytacje krążeniowo-oddechową – pacjenci zabrani przez ZRM do szpitali,
- w 329 przypadkach podano osobom doprowadzonym do wytrzeźwienia leki.

Wysokość opłaty za pobyt we Wrocławskim Ośrodku Pomocy Osobom Nietrzeźwym w Dziale Izba Wytrzeźwień wynosiła 304,14 zł na podstawie nr LII/1249/18 z dnia 15 marca 2018 roku. Dochód Gminy Wrocław w 2018 roku z tytułu opłat za pobyt we Wrocławskim Ośrodku Pomocy Osobom Nietrzeźwym wynosił 824 547,63 zł w tym również odsetki od nieterminowych wpłat w wysokości 60 367,48 zł.

NAD WODĄ BEZ ALKOHOLU

Okres realizacji: 1 października 2018 roku – 29 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 1 200

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie dla uczniów wrocławskich szkół prelekcji o bezpiecznym zachowaniu się nad wodą, o zagrożeniach jakie niesie za

sobą spożywanie alkoholu nad wodą. Spotkania odbywały się w szkołach oraz w bazie WOPR-u. Do prowadzenia zajęć wykorzystano prezentacje multimedialne, materiały drukowane a w ramach spotkań odbyła się też prezentacja sprzętu ratowniczego. Zadanie skierowane było do 1200 uczniów z wrocławskich szkół.

NARKOTYKI – ALKOHOL – BYĆ CZY BRAĆ

Okres realizacji: 31 października 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 35

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie zajęć wpływających na zmiany w postawach, wiedzy i zachowaniu młodzieży:

- pozytywne zmiany w zakresie samooceny,
- nabycie umiejętności przeciwstawiania się presji do używania środków odurzających,
- zachowanie abstynencji od wszystkich środków odurzających,
- nabycie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo,
- nabycie rzetelnej wiedzy o środkach zmieniających świadomość,
- zrozumienie istoty presji rówieśniczej,
- nabycie prawidłowych postaw wobec używania środków odurzających,
- zmiana postaw wobec odurzających się rówieśników.

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ JAKO KOMPONENT WZMACNIAJĄCY DZIAŁANIA READAPTACYJNE WE WSPÓLNYM ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW ZIELONYCH

Okres realizacji: 8 listopada 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 10

Celem realizacji zadania publicznego było zmniejszenie poziomu zagrożenia powrotu do zażywania substancji psychoaktywnych u dorosłych mężczyzn przebywających w Domu Socjalnym dla Mężczyzn prowadzonym przez Stowarzyszenie Pomocy „Ludzie Ludziom” z jednoczesnym wykonaniem nasadzeń zieleni na terenie Domu w obrębie działki. Warsztaty skierowane były do ok. 10 osób.

KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH POPRZEC WSPÓLNĄ PRACĘ PRZY ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW ZIELONYCH

Okres realizacji: 28 maja 2018 roku – 25 sierpnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 20

Celem realizacji zadania publicznego było kształtowanie umiejętności społecznych i zawodowych poprzez wykonanie nasadzeń zieleni w obrębie terenu Domu Socjalnego dla Mężczyzn. W projekcie wzięło udział 20 mężczyzn przebywających w Domu Socjalnym.

NIE PIJESZ NIE PALISZ WIĘC KREATYWNIE ŻYJESZ

Okres realizacji: 14 grudnia 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 52

Celem realizacji zadania publicznego było przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez udział dużej grupy dzieci w zajęciach z profilaktyki uzależnień. Zmiana w postawie, wiedzy, zachowaniu dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Pozytywne zmiany w zakresie samooceny, wiary we własne możliwości, dbanie o swój rozwój osobisty. Nabycie wiedzy i umiejętności w przeciwstawianiu się presji rówieśników do sięgania po używki oraz dbania o własne bezpieczeństwo i zdrowie.

POPRAZ WIEDZĘ DO TRZEŹWOŚCI

Okres realizacji: 20 maja 2018 roku – 20 czerwca 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 2 100

Celem realizacji zadania publicznego było podnoszenie wiedzy o wpływie alkoholu etylowego na organizm człowieka. Wiedza ta umożliwi unikanie sytuacji, w których osoba pijąca trafia do WrOPON. Zadanie publiczne polegało na przeprowadzeniu badań alkomatem uczestników Wrocławskiego Festiwalu Dobrego Piwa oraz rozdanie ulotek informacyjno-edukacyjnych.

CZTERY DŹWIGNIE

Okres realizacji: 21 listopada 2018 roku – 23 grudnia 2018 roku (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 200

Celem realizacji zadania publicznego było zwiększenie świadomości szkodliwości picia alkoholu wśród młodzieży oraz wzmocnienie poczucia wartości poprzez przeprowadzenie cyklu warsztatów z młodzieżą szkolną w oparciu o program „Siedem dźwigni skutecznej profilaktyki”. W warsztatach wzięło udział ok. 200 uczniów.

XXVII. ZARZĄDZANIE SAMORZĄDOWE

Wrocław jest miastem na prawach powiatu oraz stolicą województwa dolnośląskiego. Zgodnie ze statutem organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miejska, a organem wykonawczym Prezydent. Prezydent wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Miasta oraz miejskich jednostek organizacyjnych.

BIURO NADZORU WŁAŚCICIELSKIEGO

Przedstawione poniżej informacje zawierają dane dotyczące:

- Aktualnego zaangażowania kapitałowego Gminy Wrocław,
- Ważniejszych projektów prowadzonych przez w ramach wykonywania praw z akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego.

W 2018 roku Gmina Wrocław sprawowała nadzór właścicielski nad: spółkami, w których Gmina posiada 100% udziałów/akcji:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S. A.
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o.
- Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
- Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.
- Stadion Wrocław Sp. z o.o.
- Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.
- Wrocławski Park Wodny S.A.
- ZOO Wrocław Sp. z o.o.
- Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.
- Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno – Lecznicy PROVITA Sp. z o.o.
- Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o.

spółkami, w których Gmina posiada powyżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym:

- Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.
- Ekosystem Sp. z o.o.
- Wrocławski Park Technologiczny S.A.
- Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A.

spółkami, w których Gmina posiada poniżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym:

- Port Lotniczy Wrocław S.A.
- Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.
- Data Techno Park Sp. z o.o. w restrukturyzacji

Łączne zaangażowanie kapitałowe Gminy Wrocław w Spółkach, liczone jako suma wartości nominalnych udziałów / akcji na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiło 2 493 520 210 zł (szczegółowa prezentacja w tabeli 1).

Udziały i akcje Gminy Wrocław w spółkach prawa handlowego, stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

Lp	Nazwa Spółki	Liczba udziałów/akcji Gminy Wrocław [szt.]	Wartość nominalna udziału/akcji [zł]	Kapitał Gminy Wrocław [zł]	Udział % Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy Spółki [zł]
1.	MPWiK S.A.	9 603 183	50	480 159 150	100,00	480 159 150
2.	MPK Sp. z o.o.	441 756	675	298 185 300	100,00	298 185 300
3.	TBS Wrocław Sp. z o.o.	339	510 758	173 146 962	100,00	173 146 962
4.	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	37 088	1 000	37 088 000	100,00	37 088 000
5.	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	8 500	1 000	8 500 000	100,00	8 500 000
6.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	773 533	1 000	773 533 000	100,00	773 533 000
7.	Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.	88 049	500	44 024 500	100,00	44 024 500
8.	Wrocławski Park Wodny S. A.	90 782 853	1	90 782 853	100,00	90 782 853
9.	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	214 739	1 000	214 739 000	100,00	214 739 000
10.	Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.	5 400	1 000	5 400 000	100,00	5 400 000
11.	Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno – Lecznicy PROVITA Sp. z o.o.	104 955	100	10 495 500	100,00	10 495 500
12.	WP HALA LUDOWA Sp. z o.o.	329 446	500	164 783 000	100,00	164 783 000
13.	ARAW S.A.	26 928 990	1	26 928 990	99,04	27 190 990
14.	Ekosystem Sp. z o. o.	12 129	1 000	12 129 000	97,60	12 427 000
15.	Wrocławski Park Technologiczny S.A.	218 602	100	21 860 200	94,33	23 174 500
16.	WKS"Śląsk Wrocław" S.A	28 006	1 000	28 006 000	54,46	51 428 000
17.	Port Lotniczy Wrocław S.A.	203 683	500	101 841 500	49,24	206 830 000
18.	DCM DOLMED S.A.	1 717 255	1	1 717 255	8,20	20 952 939
19.	Data Techno Park Sp. z o.o. w restrukturyzacji	4 000	50	200 000	2,21	9 044 400

Informacja o wynikach finansowych spółek z udziałem Gminy Wrocław wg wstępnych sprawozdań sporządzonych na dzień 31.12.2018 roku:

Wyniki finansowe na 31 grudnia 2018 roku:

- Siedem spółek wykazało na 31.12.2018 zysk netto.
 - MPWiK S.A. 44,4 mln zł,
 - Port Lotniczy Wrocław S.A. 11,6 mln zł,
 - WPW S.A. 8,4 mln zł,
 - TBS Wrocław Sp. z o.o. 7,66 mln zł,
 - WPT S.A. 3,23 mln zł,
 - DCM Dolmed S.A. 1,49 mln zł,
 - WI Sp. z o.o. 0,08 mln zł.
- Jedenaście z badanych spółek poniosło stratę netto:
 - MPK Sp. z o.o. ok. -51,82 mln zł,
 - Stadion Wrocław sp. z o.o. ok. -35 mln zł,
 - WP Hala Ludowa Sp. z o.o. -7,3 mln zł,
 - WKS Śląsk Wrocław S.A. -3,2 mln zł,
 - ZOO Wrocław Sp. z o.o. -2,2 mln zł,
 - ARAW S.A. -2,14 mln zł,
 - WCT Spartan Sp. z o.o. -1,87 mln zł,
 - SZPL PROVITA Sp. z o.o. -1,48 mln zł,
 - WM Sp. z o.o. -1,38 mln zł,
 - Ekosystem Sp. o.o. -1,06 mln zł,
 - WR Sp. z o.o. -0,2 mln zł.

Działalność spółek wg wstępnych danych za 2018 rok

Lp.	Spółka	Przychody ogółem (w tys. zł)	Koszty ogółem (w tys. zł)	Wynik finansowy brutto (w tys. zł)
1	MPWIK S.A.	473 533	412 797	60 736
2	MPK Sp. z o.o.	340 624	396 033	-55 409
3	Port Lotniczy Wrocław S.A.	280 056	262 207	17 849
4	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	56 063	58 289	-2 225
5	WPW S.A.	44 712	34 198	10 514
6	TBS Sp. z o.o.	50 459	42 639	7 820
7	DCM DOLMED S.A.	27 975	26 076	1 899
8	WPT S.A.	44 340	40 353	3 987
9	Hala Ludowa Sp. z o.o.	16 748	24 085	-7 337
10	WM Sp. z o.o.	19 963	21 344	-1 380
11	WKS Śląsk S.A.	33 481	36 684	-3 202
12	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	13 268	48 319	-35 051

13	WCT Spartan Sp. z o.o.	16 578	18 441	-1 863
14	Ekosystem Sp. z o.o.	7 539	8 600	-1 061
15	WI Sp. z o.o.	12 377	12 285	92
16	SZPL PROVITA	10 359	11 835	-1 477
17	ARAW S.A.	6 030	8 174	-2 144
18	WR Sp. z o.o.	2 964	3 166	-202

EBITDA – wynik gotówkowy za cały rok 2018

Oszacowano wartość EBITDA (zysk brutto + odsetki + amortyzacja+/- zdarzenia niegotówkowe).

- Dodatnią EBITDĘ wypracowało 9 spółek:
 - MPWiK S.A. aż 159,98 mln zł,
 - Port Lotniczy Wrocław S.A. 36,33 mln zł,
 - TBS Wrocław Sp. z o.o. 24,24 mln zł,
 - WPW S.A. 18,19 mln zł,
 - ZOO Wrocław Sp. z o.o. 13,99 mln zł,
 - WPT S.A. 12,13 mln zł,
 - DCM Dolmed S.A. 3,28 mln zł,
 - WM Sp. z o.o. 0,28 mln zł,
 - WI Sp. z o.o. 0,19 mln zł.
- W 9 spółkach wystąpił ujemny wynik gotówkowy:
 - MPK Sp. z o.o. (-23,94 mln zł),
 - Stadion Wrocław Sp. z o.o. (-8,5 mln zł),
 - WP Hala Ludowa Sp. z o.o. (- 3,52 mln zł),
 - WKS Śląsk Wrocław S.A. (-2,85 mln zł),
 - ARAW S.A. (-1,9 mln zł),
 - WCT Spartan Sp. z o.o. (-0,67 mln zł),
 - SZPL PROVITA Sp. z o.o. (-1,12 mln zł),
 - Ekosystem Sp. z o.o. (-0,7 mln zł),
 - WR Sp. z o.o. (-0,14 mln zł).

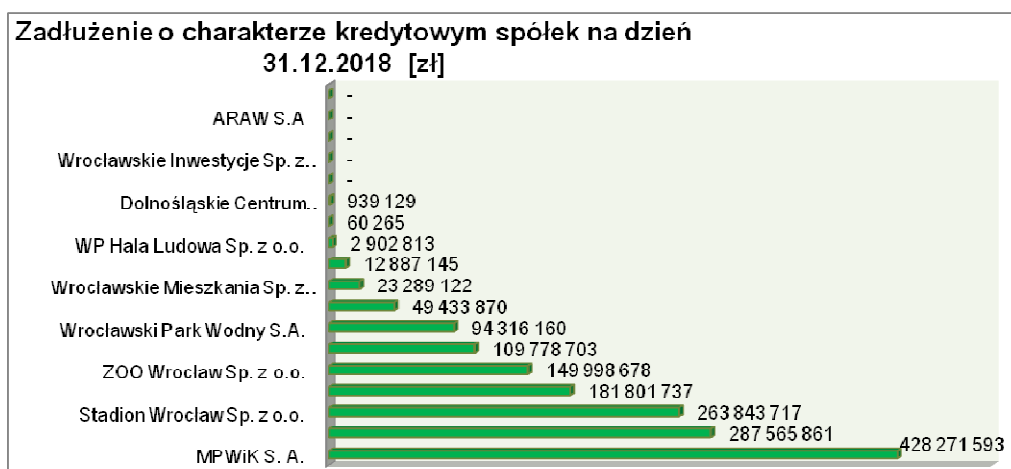
Zadłużenie spółek o charakterze kredytowym na dzień 31 grudnia 2018 roku

Łączne zadłużenie spółek według wstępnych danych za rok 2018 wynosiło 1.605.088.794,00 zł, i było niższe od zadłużenia kredytowego w roku 2017, które wynosiło 1.688.240.575,00 zł. W tym zadłużenie kredytowe spółek z ponad 50% udziałem Miasta Wrocław wynosi łącznie 1.494.370.963,00 zł. Niewykorzystane linie kredytowe na koniec roku 2018 to 21.556.474,00 zł.

Największy spadek zadłużenia o 32,7 mln zł nastąpił w spółce Port Lotniczy Wrocław S.A. następnie w MPWiK S.A. o 30,5 mln zł, ZOO Wrocław Sp. z o.o. o 18,8 mln zł, Stadion Wrocław Sp. z o.o. o 16,9 mln zł.

Należy zaznaczyć, iż MPK Sp. z o.o. posiada zobowiązania z tytułu długoletnich umów dzierżawy 57 autobusów (wg umów 63 mln zł). Roczne obciążenie z tego tytułu wynosi 6,3 mln zł.

Największy wzrost zadłużenia nastąpił w spółce MPK Sp. z o.o. o 27,8 mln zł, z uwagi na emisję obligacji i co za tym idzie zmiany struktury dotychczasowego finansowania.

Spadek zadłużenia bilansowego prezentuje poniższa tabela:

Spadek zadłużenia	31.12.2018
Port Lotniczy Wrocław S.A.	-32 787 714
MPWiK S. A.	-30 489 073
ZOO Wrocław Sp. z o.o.	-18 851 059
Stadion Wrocław Sp. z o.o.	-16 971 663
Wrocławski Park Wodny S.A.	-5 010 404
Wrocławski Park Technologiczny S.A.	-4 956 487
TBS Wrocław Sp. z o.o.	-3 879 861
Ekosystem Sp. z o.o.	-38 370
	-112 984 630

Wzrost zadłużenia o charakterze kredytowym, w stosunku do końca 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Wzrost zadłużenia	31.12.2018
WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	56 834
MPK Sp. z o.o.	27 786 190
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	994 551
WKS "Śląsk Wrocław" S.A.	56 145
DCM DOLMED S.A.	939 129
	29 832 850

Bieżący nadzór nad spółkami z udziałem Gminy Wrocław

W zakresie nadzoru nad spółkami do zadań Biura Nadzoru Właścicielskiego należy m. in.:

- wykonywanie praw i obowiązków z tytułu posiadanych przez Gminę akcji oraz udziałów w spółkach prawa handlowego;
- opracowywanie i/lub opiniowanie procedur w zakresie:
 - tworzenia, łączenia, podziału i przekształcania spółek
 - przystępowania Miasta do spółek albo występowania Gminy ze spółek;
- przygotowywania lub opiniowania procedur zmian własnościowych w spółkach;
- współpracy: z radami nadzorczymi spółek w zakresie ich działalności oraz z zarządami w zakresie bieżącej działalności spółek;
- współpracy z innymi współnikami lub akcjonariuszami spółek;
- prowadzenie ewidencji spółek i ich struktury właścicielskiej oraz ewidencji organów spółek;
- pełnienia przez Prezydenta funkcji zgromadzenia współników/walnego zgromadzenia w jednoosobowych spółkach Gminy oraz funkcji współnika/akcjonariusza w pozostałych spółkach z udziałem Miasta;
- monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek;

W roku 2018 uczestniczono w pracach przy zmianach w zaangażowaniu kapitałowym Gminy Wrocław w spółkach. Zrealizowane działania w zakresie zmian majątkowych oraz dokapitalizowania spółek w 2018 roku przedstawia tabela.

Wartość i przedmiot wkładów pieniężnych i niepieniężnych i dopłat Gminy Wrocław do poszczególnych spółek w 2018 roku

SPÓŁKA	WKŁAD w zł	PRZEDMIOT WKŁADU
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	16 999 875,00	wkład pieniężny - na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 9114/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 14.02.2018 roku
	19 999 575,00	wkład pieniężny - na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 9564/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 23.04.2018 roku
Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o.	1 086 156,00	wkład pieniężny - na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 131/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 20.12.2018 roku
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	750 000,00	wkład pieniężny - na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 8840/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 5.01.2018 roku
	4 000 000,00	dopłata - Zarządzenie nr 8841/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 5.01.2018 roku - zwrócona w dniu 27.12.2018 roku
	208 000,00	wkład niepieniężny (aport), Zarządzenie nr 9340/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 15.03.2018 roku

		1 000 000,00	dopłata – Zarządzenie nr 9819/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 23.03.2017 roku – zwrócona w dniu 27.12.2018 roku
		1 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10720/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 18.10.2018 roku
Stadion Wrocław Sp. z o.o.		15 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 9128/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 15.02.2018 roku
		4 670 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 9376/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 22.03.2018 roku
		2 500 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10305/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 9.08.2018 roku
		7 991 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10306/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 9.08.2018 roku
		7 978 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10826/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 8.11.2018 roku
Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.		420 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10637/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 8.10.2018 roku
ZOO Wrocław Sp. z o.o.		4 300 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 9695/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 14.05.2018 roku
Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.		1 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 9839/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 6.06.2018 roku
Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno – Leczniczy PROVITA sp. z o.o.		350 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10721/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 18.10.2018 roku
		265 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 132/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 20.12.2018 roku
Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.		2 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 9339/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 15.03.2018 roku
		1 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10570/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 26.09.2018 roku

Wrocławskie Przedsiębiorstwo Ludowa Sp. z o.o.	Hala	2 250 000,00	wkład pieniężny - na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 8975/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 26.01.2018 roku
		500 000,00	wkład pieniężny - na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 9512/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 12.04.2018 roku
		1 000 000,00	wkład pieniężny - na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10303/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 9.08.2018 roku
		500 000,00	wkład pieniężny - na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10304/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 9.08.2018 roku
		884 000,00	wkład pieniężny - na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 10772/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 26.10.2018 roku

Łączne dokapitalizowanie spółek przez Gminę Wrocław, pokryte wkładem pieniężnym i niepieniężnym (aportem) w 2018 roku wyniosło 92 440 000,00 zł.

Tabela poniżej stanowi zestawienie odbytych w roku 2018 Zwyczajnych i Nadzwyczajnych Zgromadzeń Wspólników w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz Zwyczajnych i Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń w przypadku spółek akcyjnych - Jednoosobowych Spółek Gminy Wrocław oraz Spółek z udziałem Gminy Wrocław.

Wykaz odbytych Zwyczajnych i Nadzwyczajnych Zgromadzeń Wspólników/Walnych Zgromadzeń w poszczególnych spółkach w 2018 roku

Nazwa Spółki	Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników	/ Walne	Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników	/ Walne
	Zwyczajne Zgromadzenie		Nadzwyczajne Zgromadzenie	
MPWiK S.A.	25.04.2018		ilość: 6 15.01.2018 16.03.2018 16.07.2018 22.08.2018 13.09.2018 31.10.2018	
MPK Sp. z o.o.	24.04.2018		Ilość: 13 16.01.2018 16.02.2018 28.02.2018 19.03.2018 25.06.2018 6.07.2018 20.07.2018 27.08.2018 12.10.2018 31.10.2017 14.11.2017 2.12.2018 6.12.2018	

		20.12.2018
TBS Wrocław Sp. z o.o.	24.04.2018	ilość: 7 15.03.2018 22.03.2018 11.07.2018 8.10.2018 26.11.2018 11.12.2018 21.12.2018
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	11.06.2018	Ilość: 10 5.01.2018 20.03.2018 22.03.2018 30.05.2018 2.08.2018 23.08.2018 18.10.2018 23.11.2018 14.12.2018 28.12.2018
Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	25.04.2018	Ilość: 2 22.03.2018 16.11.2018
Stadion Wrocław Sp. z o.o.	11.05.2018	Ilość: 6 16.02.2018 28.02.2018 22.03.2018 18.05.2018 10.08.2018 8.11.2018
Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.	12.06.2018	Ilość: 5 14.02.2018 15.03.2018 22.03.2018 9.10.2018 19.12.2018
Wrocławski Park Wodny S. A.	28.03.2018	Ilość: 2 17.08.2018 5.10.2018
ZOO Wrocław Sp. z o.o.	17.05.2018	ilość: 6 26.01.2018 23.02.2018 15.03.2018 22.03.2018 10.05.2018 25.05.2018
Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.	9.05.2018	Ilość: 4 19.03.2018 22.03.2018 14.06.2018 7.11.2018
Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno - Leczniczy PROVITA Sp. z o.o.	18.06.2018	Ilość: 5 22.03.2018 27.03.2018 28.06.2018 18.10.2018

			21.12.2018
Agencja Rozwoju Aglomeracji S.A.	Wrocławskiej	15.05.2018	Ilość: 3 15.03.2018 4.04.2018 28.09.2018
Wrocławskie Przedsiębiorstwo Ludowa Sp. z o.o.	Hala	29.06.2018	Ilość: 7 2.02.2018 28.03.2018 13.04.2018 29.06.2018 10.08.2018 11.10.2018 30.10.2018
Wrocławski Technologiczny S.A.	Park	17.04.2018	Ilość: 2 29.03.2018 30.11.2018
Ekosystem Sp. z o.o.		22.06.2018	Ilość: 2 28.03.2018 20.07.2018
Port Lotniczy Wrocław S.A.		12.06.2018	Ilość: 0
Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A.		21.06.2018 6.07.2018	Ilość: 1 1.03.2018
Data Techno Park Sp. z o.o. w restrukturyzacji		29.06.2018	Ilość: 1 13.03.2018
Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.		29.06.2018	Ilość: 1 4.07.2018
Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o. w likwidacji		25.05.2018	Ilość: 4 8.01.2018 6.02.2018 22.06.2018 29.06.2018

W roku 2018 przeprowadzono lub uczestniczono w zadaniach i projektach nietypowych, o różnym stopniu skomplikowania, spośród których do najważniejszych zaliczyć można m. in.:

- **Likwidacja spółki pod firmą Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 sp. z o.o.**

W dniu 1 grudnia 2017 otwarto likwidację spółki pod nazwą Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 sp. z o.o. Po przeprowadzeniu, wymaganych przepisami procedur likwidacyjnych, Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników w dniu 22 czerwca 2018 roku podjęło uchwałę o podziale majątku, który w całości został przekazany Gminie Wrocław. Likwidator przedłożył Sprawozdanie z działalności spółki oraz sprawozdanie finansowe na dzień zakończenia likwidacji, a Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zatwierdziło je w dniu 29 czerwca 2018 roku. Po zatwierdzeniu w/w sprawozdań Likwidator złożył wniosek o wykreślenie Spółki z Krajowego Rejestru Sądowego. 30 listopada 2018 roku Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, IV Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wykreśleniu Spółki z KRS, które uprawomocniło się w dniu 27 grudnia 2018 roku.

Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jednoosobową spółką Gminy Wrocław.

W dniu 14 grudnia 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością podjęło uchwałę w sprawie dobrowolnego umorzenia 120 udziałów posiadanych przez Wspólnika Spółki. W wyniku podjęcia w/w uchwały w dniu 9 stycznia 2018 roku Zarząd Wrocławskiego Przedsiębiorstwa Hala Ludowa Sp. z o. o. zawarł ze Wspólnikiem Spółki umowę nabycia posiadanych przez niego 120 udziałów w kapitale zakładowym Spółki w celu ich umorzenia. W związku z dokonaniem umorzenia w/w udziałów Gmina Wrocław została jedynym Wspólnikiem Wrocławskiego Przedsiębiorstwa Hala Ludowa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

• **Data Techno Park w restrukturyzacji**

Od 18 października 2017 roku postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej otwarto postępowanie sanacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne. Sąd wyznaczył dla Spółki sędziego komisarza oraz postanowił zezwolić na wykonywanie zarządu nad całością przedsiębiorstwa w zakresie nieprzekraczającym zwykłego zarządu. Zaakceptowano plan restrukturyzacji zakładający kontynuowanie działalności, w roku 2018 utrzymanie poziomu sprzedaży i odzyskanie zyskowności w roku 2020.

W dniu 24 października 2018 roku Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny na skutek apelacji Gminy Wrocław wydał wyrok uchylający uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 19 kwietnia 2016 roku, tj. zatwierdzające sprawozdanie zarządu z działalności za 2015 roku; sprawozdanie finansowe za 2015 roku; przeznaczenia zysku za 2015 roku oraz udzielenia absolutorium członkom organów.

Z uwagi na brak wstępnych sprawozdań finansowych, DTP Sp. z o.o. w restrukturyzacji nie została uwzględniona w informacjach o wynikach finansowych.

W roku 2018 opracowano projekty zarządzeń Prezydenta, które przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Spis zarządzeń, których projekt zostały opracowane przez BNW

lp.	nr zarządzenia	Data	w sprawie:	Spółka
1	8840/18	5 stycznia 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
2	8841/18	5 stycznia 2018	wniesienia dopłaty	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
3	8975/18	26 stycznia 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
4	9070/18	8 lutego 2018	<u>zmieniające zarządzenie nr 7034/17</u> Prezydenta Wrocławia z dnia 23 maja 2017 roku w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej drugiej kadencji spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WKO-ŚIS 2017 Sp. z o.o.
5	9071/18	8 lutego 2018	zmieniające zarządzenie nr 11168/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 czerwca 2014 roku w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej kolejnej kadencji spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" S.A.	WKS Śląsk Wrocław SA

6	9114/18	14 lutego 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki MPK Sp. z o.o.	MPK Sp. z o.o.
7	9128/18	15 lutego 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław Sp. z o.o.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
8	9199/18	28 lutego 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna	WKS Śląsk Wrocław SA
9	9200/18	28 lutego 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna	WKS Śląsk Wrocław SA
10	9338/18	15 marca 2018	w sprawie pokrycia kapitału zakładowego spółki MPWiK S.A.	MPWiK SA
11	9340/18	15 marca 2018	w sprawie pokrycia kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
12	9341/18	15 marca 2018	uchylające zarządzenie nr 9199/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 lutego 2018 roku w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” Spółka Akcyjna oraz zarządzenie nr 9200/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 lutego 2018 roku w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” Spółka Akcyjna	WKS Śląsk Wrocław SA
13	9339/18	15 marca 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna	ARAW SA
14	9376/18	22 marca 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław Sp. z o.o.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
15	9461/18	4 kwietnia 2018	zmieniające zarządzenie nr 4472/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 31.05.2016 roku W sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VII kadencji Wrocławskiego Przedsiębiorstwa HALA LUDOWA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
16	9512/18	12 kwietnia 2018	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
17	9564/18	23 kwietnia 2018	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o.	MPK Sp. z o.o.
18	9695/18	14 maja 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki ZOO Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	ZOO Wrocław Sp. z o.o.
19	9670/18	14 maja 2018	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej V kadencji spółki Agencja Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna	ARAW SA
20	9816/18	30 maja 2018	w sprawie uchylenia zarządzenia nr 4965/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 lipca 2016 roku w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Klub Sportowy	WKS Śląsk Wrocław SA

			"Śląsk Wrocław" S.A. oraz zarządzenia nr 5729/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 listopada 2016 roku w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" S.A.	
21	9819/18	30 maja 2018	w sprawie wniesienia dopłaty	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
22	9839/18	6 czerwca 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławska Rewitalizacja Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WR Sp. z o.o.
23	9892/18	12 czerwca 2018	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej kolejnej kadencji spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" S.A.	WKS Śląsk Wrocław SA
24	9927/18	18 czerwca 2018	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej III kadencji spółki Ekosystem Sp. z o.o.	Ekosystem Sp. z o.o.
25	10063/18	6 lipca 2018	zmieniające zarządzenie nr 7256/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 9 czerwca 2017 roku w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej spółki Wrocławski Park Technologiczny Spółka Akcyjna	WPT SA
26	10064/18	6 lipca 2018	zmieniające zarządzenie nr 6531/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 14 marca 2017 roku w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VIII kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	MPK Sp. z o.o.
27	10116/18	13 lipca 2018	zmieniające zarządzenie nr 7256/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 9 czerwca 2017 roku w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej spółki Wrocławski Park Technologiczny Spółka Akcyjna	WPT SA
28	10305/18	9 sierpnia 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław Sp. z o.o.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
29	10306/18	9 sierpnia 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław Sp. z o.o.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
30	10303/18	9 sierpnia 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
31	10304/18	9 sierpnia 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
32	10342/18	23 sierpnia 2018	zmieniające zarządzenie nr 1398/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 9 czerwca 2015 roku w sprawie wyznaczenia Członków RN drugiej kadencji MPWiK SA	MPWiK SA
33	10343/18	23 sierpnia 2018	zmieniające zarządzenie nr 7291/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 14 czerwca 2017 roku w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu RN IV kadencji spółki WI Sp. z o.o.	WI Sp. z o.o.
34	10499/18	13 września	zmieniające zarządzenie nr 1398/15 Prezydenta	MPWiK SA

		2018	Wrocławia z dnia 9 czerwca 2015 roku w sprawie wyznaczenia Członków RN drugiej kadencji MPWiK SA	
35	10570/18	26 września 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna	ARAW SA
36	10637/18	8 października 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WCT Spartan Sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.
37	10720/18	18 października 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
38	10721/18	18 października 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki SZP-L PROVITA sp. z o.o.	SZPL Provita Sp. z o. o.
39	10772/18	26 października 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o.	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
40	108026/18	8 listopada 2018	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław Sp. z o.o.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
41	2/18	20 listopada 2018	zmieniające zarządzenie nr 4486/12 Prezydenta Wrocławia w sprawie zasad zlecania i rozliczania z realizacji zadań powierzonych do wykonywania aktem założycielskim spółce Wrocławska Rewitalizacja Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WR Sp. z o.o.
42	34/18	29 listopada 2018	zmieniające zarządzenie nr 4472/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 maja 2016 roku w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VII kadencji Wrocławskiego Przedsiębiorstwa HALA LUDOWA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WP Hala Ludowa Sp. z o.o.
43	35/18	29 listopada 2018	zmieniające zarządzenie nr 6531/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 14 marca 2017 roku w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VIII kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	MPK Sp. z o.o.
44	131/18	20 grudnia 2018	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki pod firmą Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu	TBS Wrocław Sp. z o.o.
45	132/18	20 grudnia 2018	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno-Lecniczy PROVITA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	SZPL Provita Sp. z o. o.
46	133/18	20 grudnia 2018	zmieniające zarządzenie nr 7419/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 5 lipca 2017 roku w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej pierwszej kadencji spółki SZP-L PROVITA sp. z o.o.	SZPL Provita Sp. z o. o.

Kontrole w spółkach Gminy Wrocław przeprowadzone w roku 2018

Wykonując uprawnienia Wspólnika do indywidualnej kontroli, na podstawie art. 212 § 1 kodeksu spółek handlowych oraz uchwał podjętych przez Zgromadzenia Wspólników, Biuro Nadzoru Właścicielskiego zleciło przeprowadzenie wewnętrznej kontroli w następujących Spółkach Gminy Wrocław:

Wykaz kontroli przeprowadzonych w spółkach z udziałem Gminy Wrocław

SPÓŁKA	OKRES KONTROLI / PRZEDMIOT KONTROLI	UCHWAŁA NZW	PROWADZONA PRZEZ / STAN SPRAWY
Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o.	10 - 24 października 2018 roku Prawidłowość dokumentowania prac budowlanych oraz rozliczeń z najemcami opuszczającymi lokal z zasobu TBS Wrocław.	17/18 z dnia 8 października 2018 roku ws przeprowadzenia kontroli w spółce TBS Wrocław Sp. z o.o.	Wydział Kontroli Urzędu Miejskiego Wrocławia Stan sprawy: do końca roku 2018 roku nie został przedstawiony raport z kontroli

Kontrole przeprowadzone przez Najwyższą Izbę Kontroli:

W roku 2018 działalność Biuro Nadzoru Właścicielskiego była kontrolowana przez Najwyższą Izbę Kontroli w ramach kontroli pt:

- „Przygotowanie i realizacja zadań związanych z organizacją The World Games 2017 przez Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe Sp. z o.o.”;
- „Funkcjonowanie płatnego parkowania w miastach” w zakresie realizacji umowy wsparcia budowy parkingu podziemnego przy Hali Stulecia.

Przedmiotowa kontrola rozpoczęła się 10 stycznia 2018 roku. Biuro Nadzoru Właścicielskiego było kontrolowane w zakresie sprawowania nadzoru i wykonywania praw korporacyjnych od chwili zawiązania spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe Sp. z o.o. do czasu jej likwidacji. Przedkładano kontrolującemu dokumenty i wyjaśnienia m.in. w zakresie bieżącej działalności spółki, podejmowanych decyzji w trakcie Zgromadzeń Wspólników.

Kontroli podlegały również spółki Gminy Wrocław, które zgodnie z zarządzeniem nr 5590/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 20 października 2016 roku w sprawie podziału zadań dotyczących organizacji we Wrocławiu igrzysk „The World Gamed 2017” otrzymały zadania związane z ich organizacją. Kontrola m.in. w zakresie przychodów i kosztów związanych z udziałem w organizacji Igrzysk zostały spółki: Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o., Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN sp. z o.o., ZOO Wrocław sp. z o.o., MPK Sp. z o.o. oraz Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.

Kontrola nie zakończyła się do końca 2018 roku.

Kontrola NIK "Funkcjonowanie płatnego parkowania w miastach" objęła m.in. realizację przez Miasto (i Spółkę) zapisów umowy wsparcia z dnia 30.04.2012 roku zawartej między Miastem Wrocław a spółką WP Hala Ludowa Sp. z o.o. dot. Projektu "Rewitalizacja Hali Stulecia i terenów Wystawowych Etap IV Budowa Parkingu i remont terenów zielonych". Umowa jw. warunkowała realizację przez spółkę przedsięwzięcia polegającego na

budowie parkingu podziemnego przy Hali Stulecia na podstawie umowy koncesyjnej zawartej przez spółkę z koncesjonariuszem-Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o.

Wniosek Wystąpienia Pokontrolnego: Objęcie spółki WP Hala Ludowa Sp.z o.o. szczególnym nadzorem właścicielskim w zakresie wydatkowania środków przekazanych Spółce w związku z realizacją umowy wsparcia.

ZESPÓŁ DS. AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

Zadania audytowe prowadzone były według planu audytu wewnętrznego na rok 2018.

Efektom przeprowadzonych zadań audytowych było:

- zapewnienie o prawidłowości funkcjonowania kontroli zarządczej w audytowanych obszarach,
- wydanie zaleceń w celu zwiększenia efektywności i skuteczności kontroli zarządczej w Gminie Wrocław.

Zalecenia, opinie i wnioski wynikające z ustaleń audytów wewnętrznych prezentowane były w sprawozdaniach audytowych.

Główne ryzyka oraz zalecenia odnoszące się do audytowanych obszarów zawarto w poniższej tabeli.

Wykaz zrealizowanych zadań audytowych zgodnie z planem audytu na 2018 roku

Lp.	Temat zadania	Audytor wewnętrzny	Zalecenia mające wpływ na usprawnienie kontroli zarządczej.	Uwagi
1.	Gospodarka finansowa Zarządu Zasobu Komunalnego.	E.Giza	1. ustalenie mierników budżetowych opartych na całkowitych kosztach pośrednich w celu odzwierciedlenia całkowitego zaangażowania kosztowego na 1 m2 powierzchni zarządzanego zasobu, 2. opracowanie wskaźnika ściągłości czynszów liczonego w oparciu o należności wynikające z umów z najemcami a nie należności planowane do ściągnięcia, 3. ustalenie jednolitych zasad wykazywania kosztów pośrednich, w taki sposób, żeby wskaźniki roczne były porównywalne w poszczególnych latach.	Zadanie planowane na 2018 rok, zapewniające.
2.	Wykorzystanie środków publicznych w Spółce Wrocławskie Mieszkania w zakresie wykonywania czynności zarządzania mieniem gminnym.	E.Giza	Finansowanie kosztów obsługi zasobu gminnego bezpośrednio z wydzielonego rachunku w sytuacji ustalenia opłaty rocznej dla Spółki przekazywanej przez Gminę Wrocław w wysokości pokrywającej całość ponoszonych kosztów działalności Spółki z uwzględnieniem jej rozwoju.	Zadanie planowane na 2018 rok, zapewniające.

Inne czynności.

Przeprowadzono czynności sprawdzające wykonanie zaleceń zadania pt. „Planowanie działań eksploatacyjnych dotyczących mienia gminnego” przeprowadzonego w Wydziale Inżynierii Miejskiej oraz ZDIUM i ZZK w 2017 roku. W wyniku przeprowadzonych czynności uzyskano informację, że zalecenia audytu będą podstawą do opracowania przez WIM systemu monitoringu działań eksploatacyjnych infrastruktury drogowej w latach następnych.

Sporządzono Plan audytu na 2019 rok w grudniu 2018 roku, po przeprowadzeniu analizy ryzyka metodą szacunkową z uwzględnieniem priorytetów Kierownictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia. Plan na 2019 rok został podpisany przez Prezydenta Wrocławia.

Przekazano Prezydentowi Wrocławia Sprawozdanie z wykonania planu audytu za 2018 rok zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 roku w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu.

SPÓŁKI MIEJSKIE – sprawozdania za rok 2018

MIĘJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O.

Celem działalności Spółki jest wykonywanie zadań użyteczności publicznej w zakresie przewozu osób i bagażu środkami lokalnego transportu zbiorowego. Umowa Spółki przewiduje oprócz świadczenia usług w miejskiej komunikacji autobusowej i tramwajowej, także obszary działalności wspomagające miejską komunikację zbiorową.

W 2018 roku Spółka świadczyła usługi przewozowe na podstawie Zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 2346/07 z dnia 29 grudnia 2007 r. z późniejszymi zmianami, w sprawie zasad zlecania i rozliczania z realizacji zadań powierzonych do wykonania Spółce aktem założycielskim. Zadania przewozowe na 2018 r. zostały przekazane Spółce w dokumencie pn. „Wskazanie do realizacji”.

Spółka wykonuje usługi przewozowe na terenie Miasta Wrocław oraz w mniejszym zakresie w gminach ościennych. MPK Sp. z o.o. jest jedynym we Wrocławiu przewoźnikiem w trakcji tramwajowej, natomiast w trakcji autobusowej wykonuje około 90% przewozów.

Działalność przewozowa

W 2018 roku Spółka obsługiwała 22 linie tramwajowe dzienne o długości 260 km oraz 70 linii autobusowych wraz z podwykonawcami (55 dziennych i 15 nocnych) o łącznej długości 1 091 km. Obsługę 17 linii autobusowych zlecono podwykonawcy, 3 linie są obsługiwane zarówno przez MPK jak i podwykonawcę.

Uzupełnieniem działalności przewozowej realizowanej przez Spółkę było świadczenie okolicznościowych usług przewozowych na indywidualne zlecenia mieszkańców.

Wielkość usług przewozowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDN. MIARY	2018	2017	DYNAMIKA 2018/2017 %
KOMUNIKACJA LINIOWA, OKRESOWA	tys. km	38 480	37 464	102,7%
- trakcja tramwajowa	tys. pckm.	13 188	13 246	99,6%
- trakcja autobusowa, w tym:	tys. wzkm.	25 292	24 218	104,4%
<i>komunikacja zlecona podwykonawcy</i>	<i>tys. wzkm</i>	<i>4 531</i>	<i>4 289</i>	<i>105,6%</i>
KOMUNIKACJA SPECJALNA	godz.	818	3 548	23,1%
PRZEWOZY OKOLICZNOŚCIOWE, SPECJALIZOWANE i inne	tys. km	210	193	108,8%
RAZEM KILOMETRY	tys. km	38 690	37 657	102,7%

Poza działalnością przewozową, Spółka świadczyła usługi w zakresie:

- kontroli biletów do przewozu osób lub bagażu środkami miejskiej i podmiejskiej komunikacji zbiorowej,
- konserwacji i remontów sieci trakcyjnej na terenie Wrocławia,
- wynajmu powierzchni reklamowych na taborze i obiektach,
- wynajmu pomieszczeń, pojazdów,
- usług telekomunikacyjnych w cyfrowej radiowej sieci trunkingowej,
- usług techniczno – dźwigowych, warsztatowych,
- organizacji kursów nauki jazdy na motorniczego,
- sprzedaży i obsługi klienta URBANCARD.

Przebieg stanu zatrudnienia (etaty)

LP	GRUPA ZAWODOWA	2018	2017	DYNAMIKA 2018/2017 %	Struktura 2018 %
1	Kierowcy autobusów	787	771	102,1%	33,4%
2	Motorniczowie	617	604	102,2%	26,2%
3	Zaplecze techniczne	632	616	102,6%	26,8%
4	Stanowiska nierobotnicze	318	338	94,1%	13,5%
	Zatrudnienie ogółem	2 354	2 329	101,1%	100,0%

INWESTYCJE, REMONTY, ODNOWA TABORU TRAMWAJOWEGO I AUTOBUSOWEGO

Inwestycje

W 2018 roku Spółka zrealizowała inwestycje na łączną kwotę 118 277 tys. zł, z czego 90% tj. kwota 106 960 tys. zł stanowią wydatki związane z zakupem 30 szt. tramwajów wraz z dodatkowym wyposażeniem od firmy Modertrans Poznań Sp. z o.o. w ramach projektu pn. „Modernizacja floty taboru tramwajowego we Wrocławiu pod względem polepszenia efektywności energetycznej oraz zapewnienia dostępności dla osób o ograniczonej sprawności poruszania się – Etap IA” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Od początku realizacji projektu czyli od 2017 roku dostarczono już 46 z 56 szt. nowych tramwajów. Do końca listopada 2019 r. będzie zakupionych kolejnych 10 szt.

Remonty

Koszty remontów, napraw i konserwacji w 2018 roku wyniosły 58 067 tys. zł, w tym nakłady:

- 91% na utrzymanie taboru komunikacyjnego w należyтым stanie technicznym,
- 4% na utrzymanie 20 stacji prostownikowych, torów, rozjazdów i sieci trakcyjnej na zajezdniach tramwajowych,
- 5% na utrzymanie obiektów Spółki celem zapewnienia bezpieczeństwa i odpowiednich warunków sanitarnych pracownikom.

Odnowa taboru autobusowego

W 2017 r. Spółka zawarła umowę z konsorcjum firm Evobus Polska Sp. z o.o. i Mercedes-Benz Leasing Polska Sp. z o.o. na dzierżawę 60 szt. autobusów Mercedes Citaro.

Dostawa autobusów nastąpiła w I kwartale 2018 r. Okres dzierżawy został ustalony na 10 lat.

Zarząd Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Spółka z o.o. we Wrocławiu w 2018 roku kontynuował działania w zakresie zapewnienia sprawnej komunikacji miejskiej przy efektywnym wykorzystaniu posiadanych zasobów poprzez:

- poprawę jakości świadczonych usług - stopniowa wymiana oraz modernizacja tramwajów i autobusów,
- dalszą pracę w kierunku poprawy punktualności oraz czystości taboru,
- inwestycje w modernizację infrastruktury zasilającej stacje prostownikowe oraz w dalszą modernizację obiektów zajezdniowych i punktów socjalnych,
- prowadzenie intensywnych dalszych działań w celu zapewnienia pełnej obsady stanowisk,
- wdrażanie zaleceń z „Audytu efektywności energetycznej Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego”,
- stałe rozwijanie systemów informatycznych.

W ramach podjętych działań szczególnie należy wymienić:

- Realizację umowy z konsorcjum banków PeKaO S.A. i PKO BP na emisję obligacji zwykłych przeznaczonych na finansowanie działalności bieżącej.
- Rozpoczęcie rozmów z konsorcjum banków jw. na temat sfinansowania zakupu 25 nowych tramwajów niskopodłogowych (emisja obligacji), celem zabezpieczenia realizacji zadań przewozowych na nowych trasach tramwajowych w latach 2018 – 2022.
- Kontynuację rozmów z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym nt. pozyskania finansowania dla planowanych w kolejnych latach Inwestycji (budowa nowej Zajezdni Tramwajowej, modernizacja i zakup tramwajów).
- Odbiór 60 szt. autobusów z Konsorcjum firm EVOBUS Polska Sp. z o.o. i Mercedes-Benz Leasing Polska Sp. z o.o. w ramach podpisanej umowy na dzierżawę nowych pojazdów. Nowe autobusy Mercedes Citaro wyjechały na linie Wrocławia w marcu 2018 r.
- Zakup kolejnych 30 szt. tramwajów od firmy Modertrans Poznań Sp. z o.o. w ramach projektu pn. „Modernizacja floty taboru tramwajowego we Wrocławiu pod względem polepszenia efektywności energetycznej oraz zapewnienia dostępności dla osób o ograniczonej sprawności poruszania się – Etap IA”. Od początku realizacji projektu czyli od 2017 roku dostarczono już 46 z 56 szt. nowych tramwajów.
- Rozstrzygnięcie przetargu na „Dostawę 50 szt. fabrycznie nowych, niskopodłogowych autobusów komunikacji miejskiej wraz z niezbędnym wyposażeniem”. Dostawa nowych autobusów będzie realizowana w III kwartale 2019 r. w ramach projektu pn. „Modernizacja taboru autobusowego transportu publicznego we Wrocławiu pod względem redukcji emisji spalin” współfinansowanego ze środków UE z RPO WD 2014–2020. Umowę z firmą EvoBus Polska Sp. z o.o. na dostawę 50 szt. autobusów przegubowych marki Mercedes podpisano 21 marca 2019 r.
- Przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej projektu pn. „Dostawa autobusów elektrycznych wraz z wykonaniem niezbędnej infrastruktury technicznej dla MPK Sp. z o.o. we Wrocławiu”, w związku z ogłoszonym przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych naborem wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym w ramach Osi Priorytetowej VI – Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach, Działania 6.1 Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach. Projekt będzie obejmował zakup 10 szt. autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą ładowania do obsługi linii K oraz zakup pojazdu technicznego wyposażonego w mobilną stację ładowania.

- Uruchomienie tramwajowej linii turystycznej obsługiwanej przez wagon Konstal typu N wyprodukowany w roku 1950. Linia o imieniu Gustaw kursuje w każdą sobotę i niedzielę od 30 czerwca do 30 września i zabiera wszystkich chętnych w podróż przez najbardziej atrakcyjne turystycznie obszary i obiekty Wrocławia, takie jak ZOO, Hala Stulecia, Ostrów Tumski, plac Dominikański, plac Teatralny, plac Kościuszki, most Piaskowy czy mosty Młyńskie.
- Przyłączenie się do obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu poprzez organizację 15 września 2018 r. Dnia Otwartego MPK Wrocław. Impreza odbywała się przede wszystkim na Zajezdni Tramwajowej Borek przy ul. Powstańców Śląskich. Podczas Dnia Otwartego można było również wziąć udział w wycieczce na Zajezdnię Autobusową przy ul. Obornickiej połączonej ze zwiedzaniem obiektu.
- Przeprowadzenie akcji informacyjno – promocyjnej dotyczącej zmiany systemu sprzedaży biletów (nowe kasowniki montowane we wrocławskich tramwajach i autobusach) oraz bezpłatnej komunikacji miejskiej dla uczniów.
- Uczestnictwo we współpracy z Wrocławskimi Inwestycjami w pracach przygotowawczych do ogłoszenia konkursu architektonicznego na budowę nowej zajezdni tramwajowej Żerniki Nowe.
- Uczestnictwo wspólnie z Departamentem Zrównoważonego Transportu Urzędu Miejskiego w pracach koncepcyjnych mających na celu pozyskanie terenu pod budowę nowej zajezdni autobusowej do obsługi min. 100 autobusów. Wspólne analizy lokalizacji i możliwości terenowych Gminy zostały zakończone wyznaczeniem terenu przy ul. Bystrzyckiej.

PORT LOTNICZY WROCŁAW SPÓŁKA AKCYJNA

Gmina Wrocław jest mniejszościowym akcjonariuszem **Spółki Akcyjnej Port Lotniczy Wrocław S.A** – 49,25% akcji.

W roku 2018 w obszarze połączeń sieciowych obserwowano stały wzrost popytu, co pomogło zachęcić linie lotnicze Air France do uruchomienia bezpośredniego połączenia do Paryża CDG. Mimo rosnącej konkurencji Swiss zwiększył w sezonie zima 2018/2019 oferowanie na trasie do Zurichu z 3 do 4 lotów tygodniowo. Zachęciło to również LOT do podjęcia rozmów na temat zwiększenia liczby miejsc na lotach do Warszawy. Rozmowy zostały zwieńczone sukcesem. Od marca 2019 LOT zaoferuje na tej trasie o około 25% więcej miejsc. Rosnący potencjał Wrocławia oraz sukces rejsów do Paryża został doceniony przez KLM, który począwszy od maja tego roku będzie obsługiwał codzienne połączenie do Amsterdamu Schiphol. Niestety ogłoszone wcześniej połączenie do Brukseli linii Brussels Airlines nie zostało ostatecznie uruchomione ze względu na niedostępność odpowiedniej floty. Należy jednak przyjąć, iż jest to jedynie czasowe zawieszenie podjętych decyzji i połączenie to powinno wkrótce pojawić się w siatce naszego lotniska. Główny nacisk w rozmowach z pozostałymi przewoźnikami sieciowymi kładziony będzie na uruchomienie połączeń do Londynu Heathrow oraz Helsinek.

Dwaj zbazowani we Wrocławiu przewoźnicy niskokosztowi (Ryanair i Wizzair) uruchomili liczne nowe kierunki w sezonie Zima 2017/2018 oraz lato 2018. Zadaniem Portu w roku 2019 będzie wsparcie promocji tych kierunków oraz negocjacje na temat nowych połączeń w kolejnych sezonach. Jednocześnie kontynuowane będą kontakty z innymi przewoźnikami niskokosztowymi, w tym EasyJet, Norwegian, Vueling.

Kontynuowane będą działania, mające na celu podtrzymanie tendencji wzrostowych w sektorze czarterowych lotów turystycznych, poprzez wspólne promocje oferty kluczowych tour-operatorów, szczególnie nowych kierunków. Stała współpraca z tour-operatorami, takimi jak Itaka, Rainbowtours, TUI, Grecos itp. powinna w efekcie prowadzić do dalszego poszerzenia ich oferty z naszego lotniska.

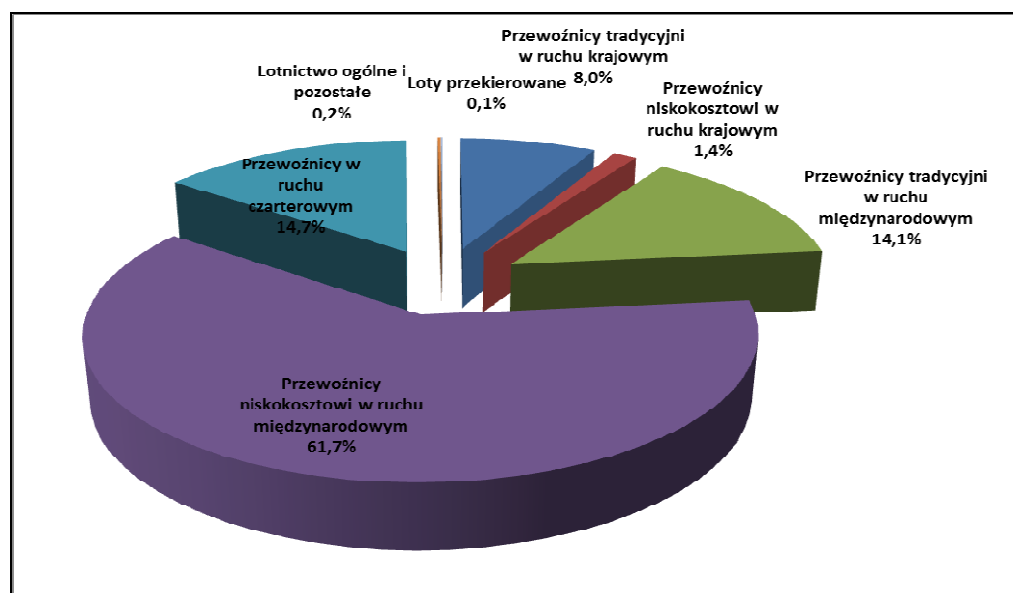
Wiosną 2018 została zakończona budowa nowego parkingu w bezpośredniej bliskości Terminala na 350 miejsc. Nowa powierzchnia pozwoliła zwiększyć przychody z wynajmu

miejsc parkingowych oraz poprawić ich dostępność. Na początku roku 2019 przeprowadzone zostaną prace zwiększające pojemność parkingu długoterminowego, co pozwoli na zaspokojenie ciągle rosnące zapotrzebowanie na tani postój powyżej kilku dni. W pierwszej połowie 2019 analizowane będą różne koncepcje zmian w strukturze handlowej i gastronomicznej części ogólnodostępnej. Zostaną one wdrożone w drugiej połowie roku, co przyczyni się do zwiększenia satysfakcji klientów i istotnego wzrostu przychodów z usług pozalotniczych.

W 2019 roku Spółka będzie intensywnie wspierała nowe połączenia lotnicze uruchomione pod koniec poprzedniego roku oraz na początku roku bieżącego. Ponadto kontynuowane będą działania marketingowe, zmierzające do uruchomienia kolejnych połączeń przewoźników sieciowych i niskokosztowych.

Ruch pasażerski

Ogółem w roku 2018 obsłużono 3.347.553 pasażerów (w tym 3.495 w tranzycie oraz 44.460 dzieci do lat 2), co oznacza, że ruch pasażerski wzrósł w stosunku do roku 2017 o 17,3%, tj. o 492.527 pasażerów. W ruchu regularnym przewieziono 2.847.923, w ruchu czarterowym 491.146, w pozostałych operacjach nieregularnych (loty przekierowane) 2.756, a w pozostałych operacjach (lotnictwo ogólne i operacje wojskowe) 5.728 pasażerów. Ogólna proporcja jest pokazana na rysunku poniżej.

Najbardziej znaczące dla ruchu pasażerskiego w Porcie Lotniczym im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu w 2018 roku było:

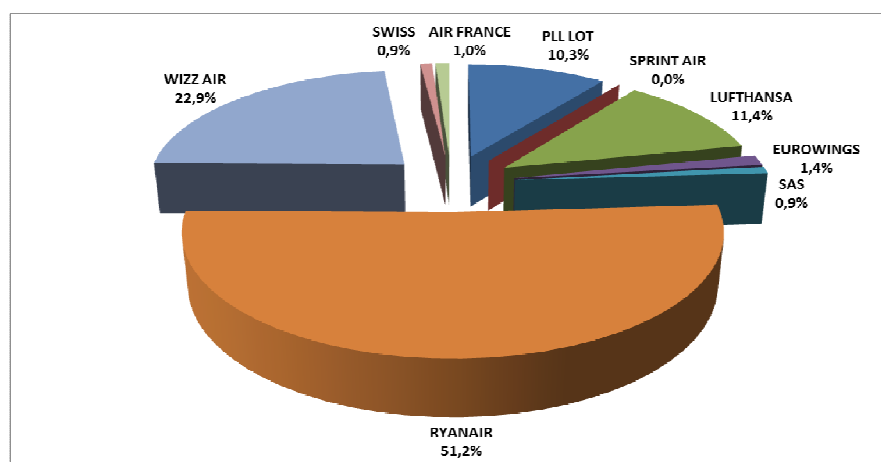
- uruchomienie bezpośredniego połączenia lotniczego do jednego z najważniejszych europejskich hubów, Paryża Charles de Gaulle, przez linie lotnicze Air France:
 - znaczące zwiększenie możliwości podróży lotniczych z przesiadką,
 - nowy przewoźnik na wrocławskim lotnisku (Air France) to złamanie monopolu Star Alliance (PLL LOT, Lufthansa) na połączeniach sieciowych;
- znaczny, prawie 23% wzrost liczby pasażerów i uruchomienie nowych połączeń w międzynarodowym ruchu tradycyjnym (nowe połączenia do Stuttgartu i Paryża);
- znaczny, prawie 26% wzrost liczby pasażerów w segmencie niskokosztowych połączeń międzynarodowych (wzrosty i nowe połączenia u obu operujących z Wrocławia przewoźników – w sumie 10 nowych destynacji);
- znaczący, prawie 74% przyrost liczby pasażerów czarterowych – wynikający przede wszystkim ze zwiększenia oferowania przez touroperatorów na już obsługiwanych popularnych kierunkach, powiększającego się udziału, atrakcyjnych dla pasażerów,

ofert 11-dniowych oraz uruchomienia nowych tras długodystansowych (kierunki Zanzibar, Oman i Emiraty Arabskie).

Pod względem liczby przewiezionych pasażerów niezmiennie od roku 2007 na pierwszym miejscu jest Ryanair – 1.458.289 osób. Na miejscu drugim znalazł się Wizz Air – 651.978 osób, na trzecim Lufthansa / Eurowings z liczbą 363.948 pasażerów, a na czwartym PLL LOT - 293.352 pasażerów, a zatem kolejność była taka sama jak w 2017 roku.

Regularny ruch pasażerski

Ruch regularny (krajowy międzynarodowy, tradycyjny/sieciowy i niskokosztowy), stanowił łącznie 85,1% ruchu pasażerskiego. Ogółem w roku 2018, w ruchu regularnym, przewieziono 2.847.923 pasażerów, a zatem zanotowano wzrost o 11,2%. Wielkość ruchu w kolejnych latach prezentuje się następująco: 2008 – 1.243.930 pasażerów, 2009 – 1.149.195 pasażerów, 2010 – 1.404.907 pasażerów, 2011 – 1.417.240 pasażerów, 2012 – 1.736.777, 2013 – 1.671.322, 2014 – 1.755.682, 2015 – 2.026.928, 2016 – 2.176.955, 2017 – 2.560.199). Procentowy udział przewoźników lotniczych w regularnym ruchu pasażerskim przedstawiono poniżej.

Procentowy udział przewoźników lotniczych (wg liczby pasażerów) w krajowym i międzynarodowym regularnym ruchu pasażerskim w 2018r.

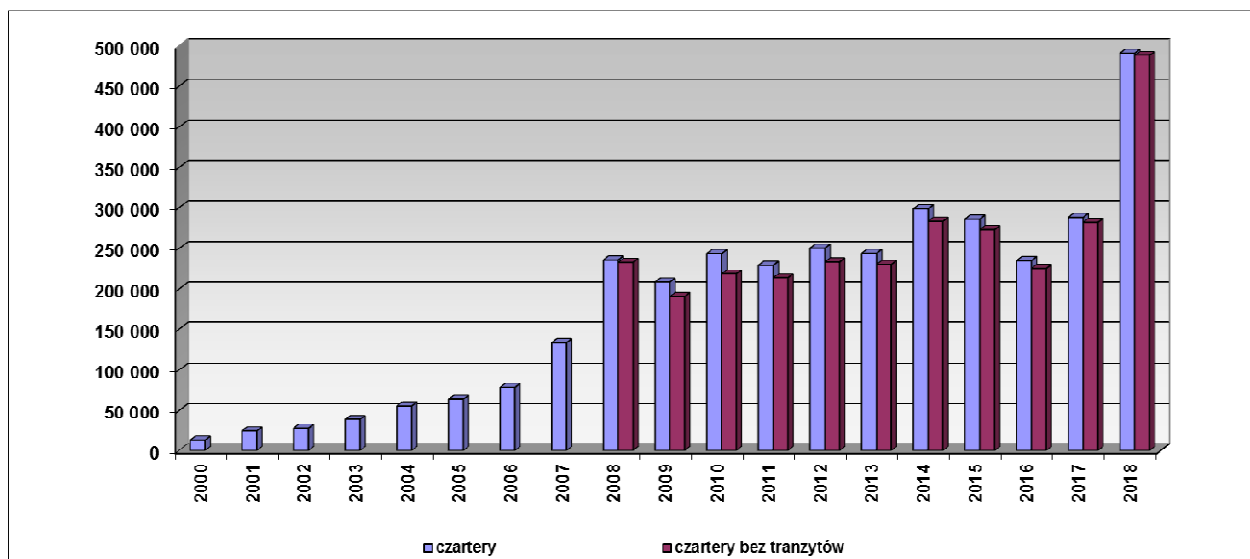
Nieregularny ruch pasażerski i lotnictwo ogólne

Ruch nieregularny (czyli ruch czarterowy i loty przekierowane) oraz lotnictwo ogólne i pasażerowie przewiezieni w lotach wojskowych, stanowiły łącznie 14,9% ruchu pasażerskiego.

Ogółem w roku 2018, w ruchu czarterowym, przewieziono 491.146 pasażerów, a zatem zanotowano wzrost o 70,4%. Bez uwzględnienia pasażerów tranzytowych wielkości te przedstawiają się następująco: 488.247 pasażerów i wzrost o 72,8% (gdyby brać pod uwagę tylko pasażerów, którzy rozpoczęli lub zakończyli podróż w Porcie Lotniczym Wrocław to wielkości przedstawiać się będą następująco: 2008 - 232.543 pasażerów, 2009 - 190.744 pasażerów, 2010 - 218.562 pasażerów, 2011 - 213.336 pasażerów, 2012 – 233.147, 2013 – 230.120, 2014 – 283.710, 2015 – 272.423, 2016 – 225.429, 2017 – 288.480).

Obsługiwane kierunki wylotów wakacyjnych to: Egipt – 28 tys. pasażerów, tj. 6% ruchu czarterowego, Turcja – 110 tys. pasażerów, tj. 23% ruchu czarterowego, Albania – 10,1 tys. pasażerów, tj. 2% ruchu czarterowego, Grecja – 193,5 tys. pasażerów, tj. 40% ruchu czarterowego, Bułgaria – 55,2 tys. pasażerów, 11% ruchu czarterowego, Hiszpania – 58,2 tys. pasażerów, tj. 12% ruchu czarterowego, Włochy – 7 tys. pasażerów, tj. 1 % ruchu czarterowego, Portugalia – 5,1 tys. pasażerów, tj. 1 % ruchu czarterowego, Tunezja – 10 tys. pasażerów, tj. 2% ruchu czarterowego, Zanzibar – 4,5 tys. pasażerów, tj. 1% ruchu czarterowego, Oman i Zjednoczone Emiraty Arabskie po ok. 0,5 tys.

pasażerów, tj poniżej 1% ruchu czarterowego. Wielkości podane są bez uwzględniania tranzytu.

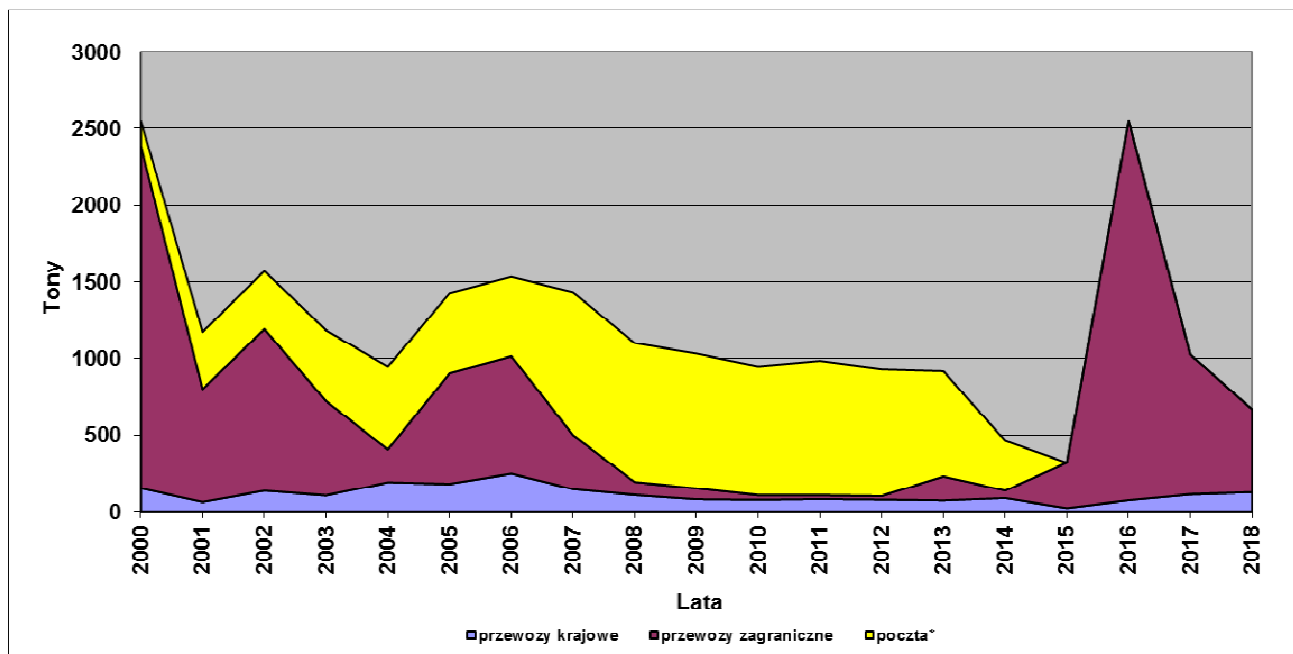

Liczba pasażerów międzynarodowych lotów czarterowych w latach 2000-2018

Jeżeli chodzi o lotnictwo ogólne, to liczba przewiezionych osób wyniosła w 2018 roku 4.813, co daje wzrost o ok. 11,3%. W przypadku lotów przekierowanych zmiana wynosiła + 85,5% (z 1.486 do 2.756 pasażerów). W lotach wojskowych w 2018 przewieziono 915 osób, czyli o 27,1% więcej niż w roku 2017 (720).

Ruch towarowy

Zmiany w ilości przewiezionych towarów ilustruje rys.8 (w 2008 roku liczono również cargo przewożone lotami wojskowymi).

* Poczty przewozi się tylko w ruchu krajowym.

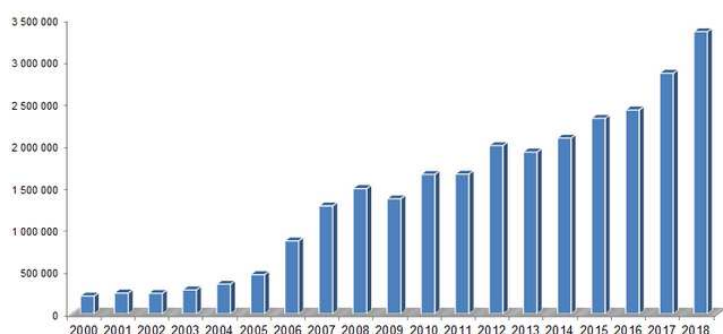
Udział towarowych przewozów krajowych (z wyodrębnieniem przewozów poczty) i zagranicznych w Porcie Lotniczym im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu w latach 2000 – 2018

Przychody i koszty

Przychody z działalności prowadzonych przez Port Lotniczy Wrocław Spółka Akcyjna w 2018 r. wyniosły ogółem 278.857.027,23zł i są o 47,6 % wyższe od przychodów uzyskanych w roku 2017. Wzrost wielkości przychodów ogółem w stosunku do roku poprzedniego nastąpił w zakresie sprzedaży usług (o 29,4 %), w tym usług lotniskowych (o 21,2 %) oraz usług pozalotniczych (o 39,2 %). Wyższe są także przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (o 66,8 %), pozostałe przychody operacyjne (o 20,1 %) oraz przychody finansowe (o 110,8 %).

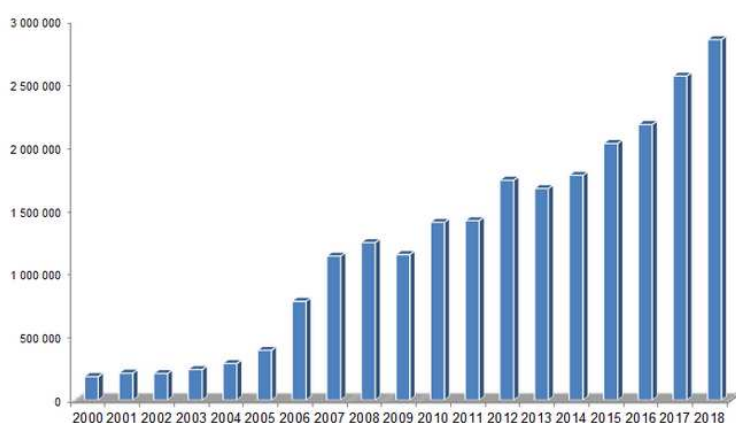
Większość kosztów bieżącej działalności poniesionych przez Spółkę w 2018 r. była wyższa od kosztów poniesionych w 2017 roku. Łącznie razem koszty rodzajowe wzrosły o 18,0 %, natomiast koszty ogółem o 48,6 %. Wzrost kosztów związany jest przede wszystkim ze wzrostem ruchu lotniczego i pasażerskiego, który ma także odzwierciedlenie we wzroście przychodów zarówno z tytułu usług lotniskowych, jak i pozalotniczych. Wzrost kosztów to także, m.in. wyższe koszty utrzymania nowoczesnej infrastruktury portu, przeprowadzonymi pracami remontowymi, konserwatorskimi, wymaganymi przeglądami posiadanej infrastruktury, wprowadzeniem najnowszych systemów bezpieczeństwa, przeprowadzonymi zadaniami inwestycyjnymi.

Ruch pasażerski ogółem w latach 2000-2018:

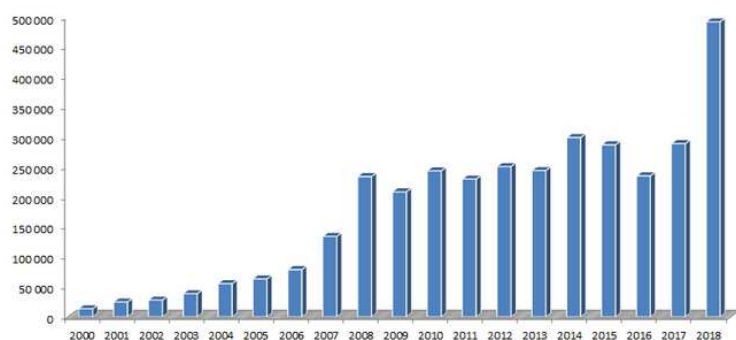
2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
865933	1280511	1486442	1365456	1654439	1657472	1996552	1920179	2085638	2320015	2419559	2855026	3347553

Ruch pasażerski – regularny w latach 2000-2018:

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
780175	1137440	1243930	1149195	1404907	1417240	1736777	1671322	1775682	2026928	2176955	2560199	2847923

Ruch pasażerski – czartery w latach 2000-2018:

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
78550	133755	233481	208027	242996	229197	250250	243402	298420	286292	234648	288295	491146

TOWARZYSTWO BUDOWNICTWA SPOŁECZNEGO WROCŁAW SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Podstawową działalnością Spółki ze 100 % kapitałem Gminy Wrocław jest realizacja społecznego budownictwa mieszkaniowego (budowa budynków mieszkalnych, których realizacja dofinansowana jest z kredytów udzielonych przez BGK)) i zarządzaniu nieruchomościami stanowiącymi własność Spółki oraz, na zlecenie Wspólnot mieszkaniowych, na zarządzaniu częściami wspólnymi nieruchomości do nich należących, jak też na obsłudze finansowo – księgowej i administracyjno-technicznej tych działań.

Inwestycje

W zakresie działań inwestycyjnych Spółka w roku 2018

- Kontynuowała budowę budynku wielofunkcyjnego, będącego w części budynkiem mieszkalnym wielorodzinnym (60 lokali mieszkalnych) z wbudowanym przedszkolem i garażem, a w części budynkiem zamieszkania zbiorowego z 57 mieszkaniami dla osób starszych, z pomieszczeniami do dziennego pobytu dla tych osób i z usługami, wraz z zagospodarowaniem terenu, przyłączeniem do sieci miejskich, drogą wewnętrzną, na terenie osiedla Żerniki we Wrocławiu;
- Rozpoczęła budowę 2 budynków mieszkalno – usługowych przy ul. Afgańskiej we Wrocławiu na Brochowie z 153 mieszkaniami o powierzchni użytkowej ok.7,5 tys. m² i 10 lokalami użytkowymi o powierzchni ok. 500 m² wraz z infrastrukturą techniczną.
- Przygotowywała do realizacji:
 - budowę 12 budynków mieszkalno - usługowych w ramach zadania inwestycyjnego Leśnica IX, z 301 mieszkaniami o powierzchni ok 15 tys. m² i 10 lokalami usługowymi o powierzchni ok. 670 m²,
 - budowę budynku plombowego, biurowego przy ul. Trzebnickiej,
 - budowę budynku handlowego przy ul. Górniczej.

Działalność w zakresie zarządzania nieruchomościami

W dniu 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała 97 budynków z 3.863 mieszkaniami na wynajem o powierzchni użytkowej 180.564,72 m² i z 33 lokalami użytkowymi o powierzchni 2.162,97 m² oraz z 136 stanowiskami postojowymi w garażach podziemnych, o łącznej powierzchni 3.400,20 m².

W dniu 31 grudnia 2018 roku Spółka zarządzała 116 budynkami należącymi do wrocławskich Wspólnot Mieszkaniowych z liczbą 1.721 mieszkań o powierzchni ok. 87 tys. m² i 70 pomieszczeniami użytkowymi o powierzchni użytkowej ok. 4 tys. m².

Ogółem powierzchnia zarządzanych przez Spółkę nieruchomości wynosiła 278 894,28 m².

Remonty, konserwacje, drobne naprawy i roboty awaryjne wykonane w 2018 roku w zasobie mieszkaniowym Spółki

W ramach konserwacji, usuwania awarii i wykonania drobnych napraw, w celu utrzymania budynków w pełnej sprawności technicznej w okresie sprawozdawczym zrealizowano ogółem 2217 napraw, o wartości, w łącznej kwocie 593 954,07 zł brutto.

Remonty i konserwacje wykonane w 2018 roku w budynkach zarządzanych wspólnot mieszkaniowych

Zgodnie z załączoną tabelą rozliczenia planu remontów w budynkach wspólnot mieszkaniowych w roku 2018 wykonano 53 remonty na kwotę 1 579 688,84 zł brutto.

Remonty zrealizowane w 2018 roku w budynkach Wspólnot mieszkaniowych

l.p.	Rodzaj remontu	Koszty wykonanych remontów wg faktur w zł brutto	ilość
1.	Remonty dachów	151 991,26	2
2.	Remonty klatek schodowych	77 529,17	2
3.	Remonty elewacji	198 820,05	2
4.	Remonty balkonów, logii	112 574,98	1
5.	Wymiana stolarki	33 582,08	5
6.	Remont lub wymiana instalacji elektrycznych	77 077,99	13
7.	Remont lub wymiana instalacji sanitarnych	308 716,12	22
8.	Remont dźwigów osobowych	0,00	0
9.	Remonty ogólnobudowlane	613 247,19	5
10.	Dokumentacja techniczna	6 150,00	1
Ogółem:		1 579 688,84	53

Spółka planuje zwiększanie własnego zasobu mieszkaniowego poszerzając ofertę mieszkań na wynajem. W związku z tym Spółka wznowi realizację zadania inwestycyjnego przy ul. Głubczyckiej, kontynuować będzie przygotowania do realizacji zadania inwestycyjnego Leśnica IX oraz przygotuje do realizacji budowę budynku mieszkaniowo-usługowego przy ul. Mościckiego.

AGENCJA ROZWOJU AGLOMERACJI WROCŁAWSKIEJ SPÓŁKA AKCYJNA

Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna została utworzona w dniu 8 września 2005 roku.

W skład Akcjonariuszy Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej SA wchodzi 30 JST w tym: Gmina Wrocław, Gmina Brzeg Dolny, Gmina Czernica, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oborniki Śląskie, Gmina Siechnice, Gmina Długołęka, Gmina Oława, Gmina Wisznia Mała, Gmina Kostomłoty, Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Trzebnica, Gmina Krośnice, Gmina Środa Śląska, Gmina Żmigród, Gmina Domaniów, Gmina Udanin, Miasto Oleśnica, Gmina Miasto Oleśnica, Miasto i Gmina Bierutów, Gmina Żórawina,

Gmina Jelcz-Laskowice, Gmina Strzelin, Gmina Dobroszyce, Gmina Milicz, Gmina Twardogóra, Gmina Wołów, Gmina Prusice, Gmina Malczyce.

Celem Spółki jest zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej poprzez tworzenie warunków aktywizacji gospodarczej, w szczególności ożywianie rynków lokalnych i trwałe ograniczanie bezrobocia oraz realizacja projektów związanych ze wspieraniem przedsiębiorczości, a także prowadzenie innej działalności ważnej dla rozwoju jednostek samorządu terytorialnego.

Przedmiot działalności Spółki jest realizowany w głównych obszarach:

- Promocja gospodarcza pozyskiwanie inwestorów i ich kompleksowa obsługa do zakończenia procesu inwestycyjnego. A
 - gencja gromadzi informacje dotyczące możliwości inwestycyjnych na obszarze aglomeracji wrocławskiej, zbierając i opracowując oferty inwestycyjne oraz prowadząc aktywną politykę informacyjną skierowaną do potencjalnych inwestorów,
 - promocja miasta i gmin aglomeracji w zakresie możliwości inwestycyjnych, potencjału edukacyjnego, posiadanej infrastruktury technicznej, infrastruktury społeczno-kulturalnej, atrakcji turystycznych, prowadzona poprzez działalność informacyjną, wydawniczą, organizowanie targów i kongresów,
 - tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm – współpraca z parkami przemysłowymi i technologicznymi, inkubatorami przedsiębiorczości,
 - wsparcie instytucji otoczenia biznesu poprzez doradztwo i przekazywanie wiarygodnych zestawień informacji,
 - animowanie lokalnego ekosystemu startupowego.
- Projekty akademickie
 - promocja wrocławskich uczelni w kraju i Europie Wschodniej,
 - realizacja projektu „Teraz Wrocław” w tym: udział w zagranicznych targach edukacyjnych, udział w krajowych i zagranicznych konferencjach, promocja projektu na zagranicznych portalach edukacyjnych, bieżące konsultacje z kandydatami na studia na uczelniach uczestniczących wprojekcie.
 - realizacja projektu „Akademicki Wrocław” wspólnie ze wszystkimi przedstawicielami publicznych szkół wyższych działającymi na terenie Wrocławia, którego celem jest przeprowadzenie kampanii promującej Wrocław jako prężny ośrodek akademicki w kraju z perspektywami rozwoju zawodowego.
- Projekty unijne oraz współpraca z JST
 - pozyskiwanie środków w nowej perspektywie ze źródeł unijnych,
 - aplikacje w konkursach organizowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych,
 - przygotowywanie wniosków o dofinansowanie,
 - realizacja projektów finansowanych ze środków w partnerstwie z przedsiębiorcami i JST.
 - składanie ofert skierowanych do samorządów dotyczących aktualizacji lub opracowania nowych strategii rozwoju lokalnego,
 - składanie ofert skierowanych do samorządów w ramach szkoleń organizowanych przez Spółkę,
 - składanie odpowiedzi na aktualne oferty przetargowe czy konkursy zgłaszane przez jednostki samorządowe.

- Tworzenie miejskich serwisów informacyjnych
- prowadzenie i rozwijanie systemu przekazywania informacji publicznych,
- przekazywanie informacji dla mieszkańców i innych podmiotów,
- realizacja kampanii społecznościowych,
- umożliwianie wymiany informacji z mieszkańcami poprzez tworzenie, aktualizację i prowadzenie redakcji portali internetowych oraz serwisów specjalnych,
- tworzenie rozwiązań o charakterze nowoczesnych technologii informacyjnych.

Spółka może prowadzić działalność m.in. w zakresie:

- kupna i sprzedaży nieruchomości na własny rachunek,
- wynajmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- zarządzania nieruchomościami wykonywanego na zlecenie,
- doradztwa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania,
- badań rynku i opinii publicznej oraz badań i analiz technicznych,
- badań naukowych i prac rozwojowych,
- reklamy i wydawania książek,
- działalności związanej z organizacją targów, wystaw i kongresów.

ZREALIZOWANE ZADANIA

SEKTOR GOSPODARCZY

W 2018 r. podstawowe aktywności Centrum Wspierania Biznesu opierały się na pozyskiwaniu i obsłudze nowych projektów inwestycyjnych w aglomeracji wrocławskiej. Współpraca z większością firm obejmowała poniższe etapy procesu inwestycyjnego: przygotowanie ofert inwestycyjnych, organizacja wizyt przedstawicieli firm, wsparcie w procesach administracyjnych, nawiązanie współpracy z instytucjami otoczenia biznesu, uczelniami, agencjami HR oraz nieruchomości. Miniony rok umocnił pozycję Wrocławia jako lidera na inwestycyjnej mapie Polski, ponieważ wiele z firm, z którymi Zarząd Spółki prowadził rozmowy, zdecydowało się na ulokowanie inwestycji w regionie. Lista najważniejszych projektów inwestycyjnych z branży produkcyjnej i usługowej, które zdecydowały się ulokować swoje siedziby/oddziały w ramach inwestycji zagranicznej, została zaprezentowana poniżej:

Lp.	NAZWA FIRMY	KRAJ POCHODZENIA	SEKTOR	OPIS I PROJEKTU PLANOWANE ZATRUDNIENIE
1.	3M			amerykański koncern obecny we Wrocławiu od wielu lat (zarówno branża produkcyjna jak i usługowa) zdecydował się na dalszy rozwój Centrum Usług Wspólnych o dział świadczący usługi IT; zatrudnionych zostanie 300 nowych osób
2.	SCHAEFFLER			niemiecki koncern z branży motoryzacyjnej utworzył we Wrocławiu swoje Centrum Usług Wspólnych (SSC), w którym zatrudnienie znajdzie około 900 osób
2.	OLYMPUS			japoński producent technologii dla systemów medycznych, rozwiązań naukowych i aparatów cyfrowych, otworzy we Wrocławiu nową spółkę Olympus Business Services Europe (OBSE), która będzie pełnić rolę centrum usług wspólnych dla Europy, Bliskiego Wschodu oraz Afryki i tym samym zapewni harmonizację procesów obsługi administracyjnej w

		całym regionie EMEA. Planowane zatrudnienie to 300 osób
3.	ALLIANZ	niemiecki koncern ubezpieczeniowy utworzy we Wrocławiu tzw. Centrum Aktuariat (w którym prowadzone będą zaawansowane analizy matematyczne dla branży ubezpieczeniowej), w którym zatrudnienie znajdzie ok 25 osób
4.	COVENTRY UNIVERSITY	brytyjska uczelnia utworzy we Wrocławiu swój oddział, w którym zatrudnienie znajdzie ok 30 polskich pracowników dydaktycznych
5.	DU.CO	amerykańska firma z branży IT, która świadczy szerokie usługi dla firm z sektora finansowego, utworzy we Wrocławiu swój oddział, w którym początkowo zatrudnienie znajdzie ok. 25 osób z mocnym nastawieniem na dalszy rozwój
6.	ALIGN TECHNOLOGY	amerykańska firma z branży medycznej utworzy we Wrocławiu centrum projektowania i tworzenia prototypów nowoczesnych aparatów ortodontycznych, w którym zatrudni 140 osób
7.	SMITH&NEPHEW	brytyjski koncern z branży medycznej, który we Wrocławiu utworzył już centrum usług wspólnych, zdecydował się poszerzyć swoją działalność o dodatkowy dział IT R&D pod nazwą Global Leadership Team, w którym zatrudnienie znajdzie 50 osób
8.	VISKASE	amerykańska firma z branży spożywczej otworzy we Wrocławiu swoje Centrum usług Wspólnych i zatrudni 200 osób
9.	STELLAR	gruziński inwestor otworzy we Wrocławiu zakład produkcyjny urządzeń grzewczych na podczerwień, w którym zatrudni ok. 20 pracowników
10.	BAFANG	chiński inwestor utworzy w Bielanych Wrocławskich (gm. Kobierzyce) zakład produkujący baterie dla rowerów elektrycznych oraz silniki rowerowe; utworzonych zostanie 100 nowych miejsc pracy
11.	BULK POWDERS	brytyjski producent suplementów diety otworzy w gm. Kobierzyce zakład produkcyjny oraz centrum dystrybucji; zatrudnionych zostanie 100 osób
12.	JOTUL	norweski producent wkładów kominkowych otworzy we Wrocławiu zakład produkcyjny, w którym zatrudni 200 osób
13.	LG CHEM	koreański koncern, który buduje w Biskupicach Podgórnym (gmina Kobierzyce) największą w Europie fabrykę baterii litowych do samochodów elektrycznych, ogłosił dalszy rozwój projektu i zatrudni dodatkowo 3000 osób (łącznie zatrudnienie będzie wynosić 5000 osób). Pod względem wartości będzie to największa w Polsce inwestycja od 2001 r.
ŁĄCZNE ZATRUDNIENIE		5390 OSÓB

Ponadto obsługiwano 36 projektów, które nie zakończyły się jeszcze podjęciem decyzji o inwestycji na terenie aglomeracji wrocławskiej.

Oprócz pozyskiwania inwestycji zagranicznych, prowadzono szeroko zakrojone działania w ramach tzw. opieki poinwestycyjnej, która opiera się na aktywnej współpracy i pomocy przedsiębiorstwom funkcjonującym w regionie. Spektrum aktywności w tworzeniu i rozwijaniu lokalnego ekosystemu biznesowego wymieniono poniżej.

DZIAŁANIA INTEGRUJĄCE ŚRODOWISKO BIZNESOWE

Irlandzko-Polskie Forum dla Biznesu

We współpracy z Ambasadą Irlandii, Enterprise Ireland zorganizowano wspólnie wydarzenie pn. „Innovating for Success: Growing the Irish-Polish Business Relationship – Innowacje dla sukcesu: kultywując Irlandzko-Polską współpracę gospodarczą”. W Forum udział wzięli m.in. Damien English – minister mieszkalnictwa i rozwoju miast w rządzie Irlandii, Gerard Keown - ambasador Irlandii w Polsce oraz wiceprezydent Wrocławia. Uczestnicy rozmawiali m.in. o wpływie polskiej diaspory na irlandzką gospodarkę oraz o tym, dlaczego Wrocław stanowi dla irlandzkich firm bramę otwierającą dostęp nie tylko do rynku polskiego, ale także rynku całej Europy Środkowo-Wschodniej.

Forum Cobotyki

W 2018 roku we Wrocławiu odbyła się druga edycja Forum Cobotyki. Tematem przewodnim Forum była rola robotów współpracujących (cobotów) w ramach koncepcji Przemysłu 4.0 oraz ich wpływ na podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw poprzez obniżenie kosztów i zwiększenie elastyczności produkcji. Patronat Honorowy nad wydarzeniem objęła Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej. Wydarzenie skierowane było do dyrektorów fabryk, menadżerów produkcji, inżynierów robotyków i automatyków, przedsiębiorstw produkcyjnych zarówno tych, operujących we Wrocławiu, jak i potencjalnie zainteresowanych ulokowaniem swojej działalności w innowacyjnej przestrzeni aglomeracyjnej.

Kurs na HR

Konferencja „Kurs na HR” to ogólnopolski cykl spotkań, na którym poruszane są najbardziej istotne kwestie dot. rozwoju rynku pracy. W programie przewidziane były liczne prezentacje i dyskusje, networking, lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele władz samorządowych, naukowcy i wybitni eksperci z zakresu HR. Podczas XII edycji „Kursu na HR” omówione zostały kluczowe zagadnienia dla branży HR. Rozmawiano m.in. o zmianach zachodzących na rynku pracy, nowych zadaniach, przed którymi obecnie stoją rekruterzy, kompetencjach specjalistów i oczekiwaniach pracodawców.

Śniadania biznesowe

W 2018 roku zorganizowano 10 śniadań biznesowych podejmujących tematykę istotne z punktu widzenia firm działających na lokalnym rynku. Dwa z nich adresowane były do środowiska startupowego.

Zorganizowane śniadania:

- „Innowacje w rekrutacji IT” – pozyskiwanie talentów na rynku nowoczesnych technologii.
- „Trudne przypadki, nietypowe rozwiązania” - warsztaty z prawa pracy.
- „Rewolucja w prawie pracy? Projekty nowych kodeksów pracy”.
- „Jak żyć po 25 maja? Nasze doświadczenia we wdrażaniu RODO”.
- „Jak postępować w razie kontroli: PIP, ZUS i UODO? Jak przygotować obronę (lub atak) w sądzie pracy?”
- „Nowa ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych - jak przygotować się na nowe zasady?”.
- „Co w prawie pracy przyniesie 2019 rok?”.

- „ Kilka miesięcy po RODO – i co dalej? Czy w praktyce zmieniło się nasze funkcjonowanie w biznesie?”.

INVEST-PARK Business Mixer

W 2018 r. przyjęto rolę partnera czwartej edycji INVEST-PARK Business Mixer'a – spotkania organizowanego przez Wałbrzyską Specjalną Strefę Ekonomiczną. To jedno z największych wydarzeń B2B na Dolnym Śląsku. Jego celem jest kojarzenie inwestorów strefowych z potencjalnymi poddostawcami i kooperantami.

Polski Czempion

Po raz kolejny przyjęto rolę partnera w tegorocznej edycji programu Polski Czempion. Ma on na celu wspieranie polskich przedsiębiorstw, które eksportują i inwestują za granicą lub mają w planach ekspansję na międzynarodowe rynki. Program został zainicjowany w 2011 roku we Wrocławiu i zakończył się sukcesem. Następnie był powielany w wielu innych miejscach kraju. Nową edycję przedsięwzięcia zorganizowały firma doradcza PwC, Polska Agencja Inwestycji i Handlu, PKO Bank Polski, Redakcja „Pulsu Biznesu”. W ramach programu odbyły się dwa „wrocławskie” spotkania, w których wzięły udział nie tylko dojrzałe firmy, ale także dynamicznie rozwijające się startupy.

Spotkanie z Coventry University

Zaangażowano się w organizację spotkania lokalnego biznesu z reprezentantami Coventry University – brytyjskiej uczelni wyższej, która jako pierwsza zdecydowała się na otwarcie oddziału w Polsce, a konkretnie we Wrocławiu. Powinno to nastąpić w roku 2019. Uniwersytet Coventry został założony w 1843 roku. Magazyn Times Higher Education umieścił uczelnię w gronie 100 najlepszych uniwersytetów w Europie pod względem jakości i warunków nauczania, a także w pierwszej europejskiej trójce w kategorii relacji ze studentami.

PUBLIKACJA RAPORTÓW TEMATYCZNYCH ZWIĄZANYCH Z LOKALNYMI UWARUNKOWANIAMI BIZNESOWYMI

Mobilność pracowników na rynku nowoczesnych usług we Wrocławiu

Przeprowadzono badania mobilności prawie 6000 pracowników z sektora nowoczesnych usług biznesowych pod kątem dostępności biura wobec ich miejsca zamieszkania. Pytania dotyczyły na przykład tego, jak dojeżdżają do pracy, ile razy muszą się przesiadać oraz czy chętniej korzystają z samochodu czy z tramwaju. Raport „Mobilność pracowników sektora nowoczesnych usług dla biznesu we Wrocławiu” został zaprezentowany podczas seminarium w dniu 29 maja 2018 roku w Barbarze. Wrocław jest 3. największym rynkiem nieruchomości biurowych i mieszkaniowych w Polsce. Jego stała rozbudowa sprawia, że pytanie o właściwe skomunikowanie miejsca pracy z tym, gdzie żyjemy, ma wymiar strategiczny. Raport promuje potrzebę rozwoju i zagęszczania sieci transportu zbiorowego w aglomeracji wrocławskiej oraz pokazuje, co na dzisiejszym rynku pracy oznacza dostępność i mobilność pracowników.

Sektory Gospodarcze Wrocławia i Dolnego Śląska (IT, motoryzacja, inżynieria mechaniczna)

Opracowano analizy sektorowe dla dominujących branż gospodarczych w aglomeracji wrocławskiej z zakresu IT, motoryzacji oraz inżynierii mechanicznej. Wrocław to szczególnie lokalizacja na mapie polskiego sektora IT. Miasto uznawane jest za jeden z najbardziej rozwiniętych i innowacyjnych ekosystemów informatycznych w kraju. Dzięki licznym inwestycjom zarówno firm zagranicznych, jak i polskich, jest to rynek na fali wzrostu, którego atrakcyjność nie maleje. Raport dotyczący sektora motoryzacyjnego pokazuje, że zakłady działające we Wrocławiu specjalizują się m.in. w budowie mechanicznych części silnika, układów wydechowych, elementów metalowych, gumowych i izolacyjnych oraz systemów hamowania i bezpieczeństwa. Natomiast sektor inżynierii mechanicznej udowadnia, że Dolny Śląsk to jeden z regionów Polski, w którym przemysł maszynowy rozwija się najdynamiczniej. Miejsce w czołówce gwarantuje jego

atrakcyjność, duży potencjał rozwojowy oraz bogate tradycje. Wieloletnie doświadczenia są podstawą do rozszerzania działalności dobrze prosperującego obecnie sektora.

Wrocław w kierunku Smart City

Konferencja „Wrocław w kierunku Smart City” przyciągnęła do Centrum Historii Zajezdnia przedstawiciele Miasta, środowiska akademickiego i biznesu, którzy mieli okazję podzielić się swoją wiedzą na temat innowacyjnych rozwiązań wdrażanych we Wrocławiu. Panel dyskusyjny z udziałem wiceprezydenta Wrocławia i ekspertów w tematyce inteligentnych miast wykazał, że Wrocław powinien dążyć do wdrożenia zrównoważonego ekosystemu biznesowego i gospodarki o obiegu zamkniętym. Podczas dyskusji zauważono, że z roku na rok na świecie dynamicznie rośnie liczba ludności w ośrodkach miejskich, co stawia przed władzami i mieszkańcami nowe wyzwania. Obie grupy dążą do tego, aby miasta były jak najbardziej przyjazne, zapewniając użytkownikom dobre warunki do życia, pracy, nauki i wypoczynku. Z tych właśnie potrzeb, wraz z pojawieniem się nowych możliwości jakie daje postęp technologiczny, zrodziła się idea smart city, czyli miasta, które wykorzystując technologie ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców, jednocześnie rozwijając się w zrównoważony sposób. Konferencja „Wrocław w kierunku Smart City” była także premierą raportu, który został opracowany przez ARAW wspólnie z Biurem Zarządzania Projektami UMW.

PROMOCJA GOSPODARCZA AGLOMERACJI WROCŁAWSKIEJ

Hannover Messe

Udział w światowych targach poświęconych zagadnieniom związanym z automatyką i robotyką, spotkania z inwestorami zainteresowanymi rozwojem swojej działalności produkcyjnej w aglomeracji wrocławskiej.

Mobile World Congress

Udział w targach Mobile World Congress w Barcelonie, promocja potencjału inwestycyjnego Wrocławia pod kątem centrów R&D w branży telekomunikacyjnej.

ITB Berlin 2018

Udział w targach turystycznych ITB Berlin 2018, promocja aglomeracji wrocławskiej.

MIPIM Cannes

Udział w targach nieruchomości MIPIM w Cannes wspólnie z Miastem Wrocławiem.

Targi edukacyjne Charków, Kijów

Udział w Targach Edukacyjnych w Charkowie oraz w Kijowie, mających na celu promowanie wrocławskich uczelni wyższych oraz nawiązanie kontaktów biznesowych.

Wizyta studyjna USA

Wyjazd studyjny do Stanów Zjednoczonych; udział w międzynarodowych targach branżowych i innych wydarzeniach o charakterze gospodarczym.

Wizyta studyjna w USA

Wizyta studyjna w Stanach Zjednoczonych (Nowy Jork, Waszyngton), spotkanie z firmą 3M, reprezentacją Zagranicznych Biur Handlowych PAIH w Nowym Jorku oraz w Waszyngtonie, spotkanie ze środowiskiem startupowym oraz potencjalnym inwestorem z branży cyberbezpieczeństwa.

Prowadzenie portalu Invest in Wrocław

Ze wsparciem JP Weber oraz partnerów strategicznych CBRE, Knight Frank oraz HRK prowadzono portal invest-in-wroclaw.pl adresowany do inwestorów, którzy chcieliby rozpocząć działalność w aglomeracji wrocławskiej. Z każdym rokiem witryna notuje coraz większą liczbę odwiedzin i użytkowników, także tych z zagranicy. W roku 2018 roku rozpoczęto prace koncepcyjne mające na celu podniesienie jakości serwisu oraz jego użyteczności dla potencjalnych zainteresowanych.

INNE DZIAŁANIA Z ZAKRESU SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI BIZNESU, WSPÓŁPRACY Z WŁADZAMI LOKALNYMI ORAZ WIELOKULTUROWOŚCI

Wrocław Security Platform

We współpracy z reprezentantami Urzędu Miasta Wrocławia, Policji i Okręgowej Rady Adwokackiej stworzono projekt mający na celu podniesienie poczucia bezpieczeństwa wśród obcokrajowców pracujących we wrocławskich firmach. W ramach przedsięwzięcia organizowane są spotkania, wypracowywane dobre praktyki oraz następuje wymiana informacji istotnych z punktu widzenia ekspatów funkcjonujących w mieście.

Wrocławska Strategia Dialogu Międzykulturowego

Aktywnie zaangażowano się w promocję i popularyzację Strategii Dialogu Międzykulturowego opracowywaną przez specjalny zespół Urzędu Miasta wraz z mieszkającymi we Wrocławiu obcokrajowcami.

Buy a Book

Udział w akcji charytatywnej ABSL, stowarzyszenia firm z sektora nowoczesnych usług biznesowych, na rzecz Wrocławskiego Hospicjum dla Dzieci.

#dzielsiezielenią

Zaangażowano się w promocję kampanii #dzielsiezielenią. Jej głównym punktem było zasadzenie „drzewa mocy”, a celem zachęcenie do zazielenienia miasta. Ambasadorem akcji był himalaista Adam Bielecki. W ramach kampanii przedstawiciele wrocławskich przedsiębiorstw mogli włączyć się w sadzenie drzew w firmowych donicach.

DZIAŁANIA NAKIEROWANE NA WSPIERANIE LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW I INNOWACYJNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

Made in Wrocław - to połączenie konferencji biznesowej oraz bezpłatnych targów dla wszystkich mieszkańców. Celem wydarzenia była prezentacja nowoczesnych wynalazków powstających w mieście oraz przedstawienie ich twórców. Dyskutowano także o potencjale gospodarczym miasta oraz perspektywach jego rozwoju. W części konferencyjnej wystąpiło 27 prelegentów oraz robot, a uczestniczyło w niej ponad 700 osób. Bezpłatne targi, na których prezentowało się ponad 60 wrocławskich wystawców, odwiedziło natomiast ok. 5000 mieszkańców. Konferencja oraz targi miały miejsce 17 października we Wrocławskim Centrum Kongresowym i spotkały się z dobrym przyjęciem wrocławian. W wydarzeniu wzięły udział Prezydent Wrocławia, przedstawiciele Urzędu Miejskiego, przedstawiciele wrocławskich firm produkcyjnych ale też i firm z sektora nowoczesnych usług biznesowych. Miejscem spotkania ponownie było Centrum Kongresowe przy Hali Stulecia, a organizatorami ponownie Urząd Miejski oraz Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

KOORDYNACJA POLITYKI STARTUPOWEJ

Jako koordynator miejskiej polityki startupowej podjęto następujące działania:

Akcelerator MIT Enterprise Forum Poland

W partnerstwie z MITEF Forum Poland podjęto się organizacji 4. i 5. edycji programu akceleryjnego realizowanego w oparciu o know-how Massachusetts Institute of Technology. Celem tego działania było umożliwienie wrocławskim startupom w rozwoju ich modeli biznesowych oraz produktów, zbudowanie relacji na linii młode firmy technologiczne – dojrzałe międzynarodowe marki (takie jak Fanuc, Balluff), a także utrzymanie wizerunku Wrocławia jako miasta sprzyjającego i pomocnego rozwojowi startupów.

Spośród wrocławskich startupów do programu zakwalifikowały się:

- 4. edycja program: Erly, Genomtec, nsFLOW, PROA Technology, Strigiformes,;
- 5. edycja program: Bioavlee, BIOTTS, Smabblers, Thorium Space.

Konferencja Startup Wrocław: Ewolucje

Konferencja Startup Wrocław: Ewolucje odbyła się w czerwcu w Kinie Nowe Horyzonty. Łącznie w wydarzeniu wzięło udział ponad 250 osób. Prelegentami podczas konferencji byli przedstawiciele wrocławskich startupów (Pilab/DataWalk, Explain Everything, Tooploox, VR Global) , firm inwestujących lub wspierających startupy (JLL, SDZLEGAL SCHINDHELM, KPMG, BNY Mellon) oraz goście specjalni z USA: przedstawiciel firmy Google, Karna Vishwas oraz przedstawicielka jednego z najlepszych akceleratorów dla startupów na świecie – Techstars, Eveline Buchatskiy. W wydarzeniu wzięło udział także Konsul ds. Polityczno-Ekonomicznych z Konsulatu Generalnego USA w Krakowie, Thomas Zia. Po części merytorycznej odbył się networking. Konferencja odbyła się w języku angielskim.

Startup Wrocław: meetup

W 2018 roku zorganizowano 4 meetupy pod nazwą Startup Wrocław: meetup. W wydarzeniach łącznie wzięło udział ponad 440 osób, a wśród nich przedstawiciele startupów, studenci, reprezentanci i pracownicy wrocławskich korporacji oraz instytucje otoczenia biznesu. Spotkania odbyły się w języku angielskim.

Zorganizowane meetupy:

- Startup Wrocław: meetup #6 – Wrocław – the software house of Europe? odbyło się 19.03.2018 w Barbarze. Łącznie w wydarzeniu wzięło udział ponad 100 osób;
- Startup Wrocław: meetup #7 – E-zdrowie odbyło się 16.04.2018 w hotelu Sofitel. Łącznie w wydarzeniu wzięło udział 80 osób;
- Startup Wrocław: meetup #8 – Internet of Things (IoT) odbyło się 15.11.2018 w Business Link Green2Day. Łącznie w wydarzeniu wzięło udział 100 osób;
- In-Ference: Startup Growth And Scale - Funding Edition odbyło się 17.12.2018 we Wrocławskim Parku Technologicznym. ARAW był współorganizatorem wydarzenia. W wydarzeniu wzięło udział 160 osób.

Program „BSH Future Home Accelerator Powered by Techstars”

Śniadanie biznesowe – prezentacja programu akcelerycyjnego „BSH Future Home Accelerator Powered by Techstars” odbyło się 26.09.2018 w Barbarze. Celem spotkania było nawiązanie współpracy między firmą BSH oraz wrocławskimi startupami działającymi w branży AGD. W spotkaniu wzięło udział 30 osób. Firmę BSH reprezentował Prezes Zarządu BSH w Polsce, Konrad Pokutycki oraz Kierownik IT na Region CEE, Szymon Araczeński.

Śniadanie biznesowe pt. „Jak wybrać prawidłową nazwę zatrudnienia w branży IT?”

Podczas spotkania dyskutowano na temat optymalnych form zatrudniania specjalistów z branży IT. Śniadanie było adresowane głównie do firm zrzeszonych w klastrze ITCorner.

Spotkania z inkubatorami, przestrzeniami coworkingowymi i funduszami inwestycyjnymi

W roku 2018 kontynuowano spotkania z wrocławskimi inkubatorami i coworkingami, które służą bliższemu poznaniu się, budowie, integracji i rozwojowi ekosystemu startupowego we Wrocławiu, a także potencjalnej współpracy oraz przedstawieniu swojej bieżącej działalności, wydarzeń, projektów. Po raz pierwszy zorganizowano także spotkanie przedstawicieli wrocławskich inwestycyjnych. Gościem spotkania była Eveline Buchatskiy, inwestorka z USA i prelegentka konferencji „Startup Wrocław: Ewolucje”

Wydanie folderu promocyjnego Wrocławia jako miasta startupowego

Wydano folder promocyjny Wrocławia jako miasta sprzyjającego powstawaniu i rozwojowi startupów pt. „Wrocław. Startup your life”. Prezentuje on potencjał miasta w zakresie rozwoju nowych technologii, jego zaplecze naukowe, instytucje

i przedsiębiorstwa wspomagając startupy, a także wrocławskie startupy – ich profile, branże, w których działają oraz sukcesy.

SEKTOR SAMORZĄDOWY I EDUKACYJNY

Działalność Spółki w Sektorze samorządowym i edukacyjnym realizowana była przez Centrum Promocji i Usług, a działania jego nakierowane były na promocję wewnętrzną i zewnętrzną Spółki, a także promocję Wrocławia i aglomeracji wrocławskiej jako miejsca lokalizacji inwestycji, promocję akademicką Wrocławia (projekty „Teraz Wrocław” i „Akademicki Wrocław”), działania związane z jednostkami samorządu terytorialnego oraz aplikowaniu i realizacji projektów dofinansowanych z UE i pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych.

PROMOCJA WROCŁAWIA

Projekt „AKADEMICKI WROCŁAW”

Akademicki realizowany był wspólnie ze wszystkimi 11 publicznymi szkołami wyższymi działającymi na terenie Wrocławia. Celem inicjatywy było zaprezentowanie Wrocławia jako czołowego ośrodka akademickiego w kraju, promocja wrocławskich uczelni oraz oferowanych przez nie kierunków studiów. Dla spełnienia powyższego celu stworzona została w 2017 r. marka Pokolenie W, pod którą również w roku 2018 realizowana była kampania promocyjna.

Projekt „TERAZ WROCŁAW”

Projekt „Teraz Wrocław” był realizowany przez ARAW S.A. od 1 kwietnia 2015 r. W roku 2018 w projekcie brały udział następujące wrocławskie uczelnie: Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu, Dolnośląska Szkoła Wyższa, Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu. Uczelnie brały udział w projekcie na podstawie porozumienia o współpracy i współfinansowaniu projektu.

Głównym celem projektu była promocja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka akademickiego, a także promocja oferty edukacyjnej uczelni wyższych Wrocławia. Grupą docelową projektu byli kandydaci na studia pochodzący z krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

W ramach realizacji zadań biuro projektu zainicjowało i zrealizowało następujące zadania:

- Organizacja wyjazdu na zagraniczne targi edukacyjne.
- Zaprojektowanie, wydruk oraz dystrybucja materiałów promocyjnych.
- Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla obcokrajowców zainteresowanych studiami we Wrocławiu.
- Aktualizacja i prowadzenie strony internetowej oraz profili w mediach społecznościowych oraz internetowe kampanie promocyjne.
- Udział w organizacji wizyt studyjnych.
- Szkolenia adaptacyjne dla studentów obcokrajowców „Akademia Pierwszaka”

Organizacja wyjazdów na zagraniczne targi edukacyjne

W trakcie roku zorganizowano wyjazdy na 10 targów edukacyjnych w takich Państwach jak Ukraina, Białoruś i Gruzja.

DATA	KRAJ	MIASTO	ODWIEDZAJĄCYCH
15-17 lutego	Białoruś	Mińsk	7 000
23-24 lutego	Gruzja	Tbilisi	12 000

23-24 marca	Ukraina	Lwów	3 000
12-14 kwietnia	Ukraina	Charków	4 000
19-21 kwietnia	Ukraina	Kijów	7 000
7-9 września	Ukraina	Lwów *	4 000
8-10 listopada	Ukraina	Zaporoże	2 500
8-10 listopada	Ukraina	Charków	4 000
12-13 listopada	Ukraina	Połtawa	1 500
15-17 listopada	Ukraina	Kijów	6 500
23-24 listopada	Ukraina	Lwów	1 500
ŁĄCZNIE			53 000

* Targi turystyczne

Podczas wyjazdów zagranicznych przeprowadzono 6 prezentacji wrocławskiej oferty edukacyjnej. Udział w prezentacjach wzięło ok 1 000 osób.

DATA	MIEJSCE	UCZESTNIKÓW
21 kwietnia	Odessa (Ukraina)	100
11 listopada	Dniepr (Ukraina)	100
13-14 listopada	Charków (Ukraina)	300
19 listopada	Żytomierz (Ukraina)	100
20 listopada	Winnica (Ukraina)	150
21 listopada	Czerkasy (Ukraina)	250
ŁĄCZNIE		1 000

Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla obcokrajowców zainteresowanych studiami we Wrocławiu

Biuro projektu „Teraz Wrocław” funkcjonowało jako całoroczny punkt konsultacyjny dla obcokrajowców zainteresowanych podjęciem studiów we Wrocławiu. Konsultacje prowadzone były w formie indywidualnych i grupowych bezpośrednich spotkań oraz zdalnie:

- telefonicznie,
- mailowo,

Udział w organizacji wizyt studyjnych

Podejmowane działania promocyjne obejmowały również grupy studyjne wizytujące we Wrocławiu na zaproszenie partnerskich uczelni, instytucji samorządowych bądź innych zaprzyjaźnionych organizacji. Były to zazwyczaj zorganizowane grupy młodzieży szkolnej lub studiującej, dziennikarze, samorządowcy lub aktywiści społeczni.

W roku 2018 przeprowadzono prezentację projektu dla 7 grup studyjnych z 2 państw - Ukrainy i Białorusi.

Szkolenia adaptacyjne dla studentów obcokrajowców „Akademia Pierwszaka”

Zorganizowano cykl sześciu spotkań informacyjno-adaptacyjnych dla osób, które w ciągu ostatniego roku podjęły studia we Wrocławiu. Celem spotkań było wsparcie studentów-

obcokrajowców w najistotniejsze informacje związane ze studiowaniem i pobytem we Wrocławiu.

REALIZACJA PROJEKTÓW I APLIKACJE O ŚRODKI UE W NOWEJ PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ

Projekt „GROW GREEN”

Grow Green jest projektem realizowanym z programu Horyzont 2020, czyli największego w historii programu finansowania badań naukowych i innowacji w Unii Europejskiej.

Celem projektu jest adaptacja do zmian klimatu poprzez stworzenie katalogu demonstracyjnych rozwiązań, opartych na tzw. usługach środowiskowych, umożliwiających lokalne zagospodarowanie i wykorzystanie wód opadowych, stworzenie oaz zieleni, dających schronienie przed upałem, zapewniając zacienienie i lokalne obniżenie temperatury. Demonstracyjne rozwiązania powstaną na części Ołbina, czyli w dzielnicy z intensywną zabudową śródmiejską, gdzie mieszka wiele osób, które potrzebują kontaktu z zielenią w bliskim sąsiedztwie swojego domu. Powstaną więc łatwo dostępne i przyjazne niewielkie tereny w przestrzeni publicznej, takie jak: parki kieszonkowe, zielone ściany i aleje. Ich powstanie wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców tego obszaru. Wzrost powierzchni zieleni w mieście przyczyni się również do lokalnej poprawy jakości powietrza i pochłaniania emisji dwutlenku węgla.

Partnerami w projekcie są: Miasto Wrocław, Uniwersytet Przyrodniczy i ARAW, której rola jest monitoring społeczny, promocja i komunikacja.

W 2018 r. w ramach projektu:

- przeprowadzono dwa cykle warsztatów, z interesariuszami projektu, składające się z 8-10 spotkań. Celem warsztatów było przygotowanie koncepcji przygotowania demonstratorów,
- przeprowadzono szereg działań promocyjnych i komunikacyjnych projektu, w tym m.in. kampanie informacyjne w mediach społecznościowych, w komunikacji miejskiej oraz na oficjalnej stronie internetowej Wrocławia – www.wroclaw.pl,
- moderowano stronę internetową projektu, w tym przygotowywano artykuły relacjonujące spotkania z mieszkańcami, treści dotyczące rozwiązań NBS.

INNE ZADANIA

- Wsparcie Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu w uruchomieniu 3 nowych kierunków studiów – Języki obce w biznesie, Media i komunikacja w biznesie, Informatyka Inżynierska.
- Udział w Akademickich Targach Pracy w roli wystawcy obejmujący promocję ARAW i jej projektów, w szczególności marki Pokolenie W, Projektu Teraz Wrocław, Startup Wrocław. Dodatkowo na stosiku obecni byli przedstawiciele startup'ów, którzy korzystając z udostępnionej bezpłatnie powierzchni rekrutowali pracowników, praktykantów i stażystów.
- Udział w Students' Science Expo - ogólnopolskich targach kół naukowych w roli wystawcy obejmujący promocję projektów realizowanych przez ARAW, w tym m.in. Pokolenie W, Made in Wrocław, Startup Wrocław, portalu turystycznego visitwroclaw.eu
- Udział w pikniku „Zamknięte Sklepy Otwarty Wrocław” w roli wystawcy obejmujący promocję ARAW, wraz z ofertą kierowaną do mieszkańców, w szczególności portalem visitwroclaw.eu, go.wroclaw.pl, wroclaw.na.weekend.
- Wsparcie Wrocław Aircraft Maintenance Services Sp. z o. o. firmy serwisującej samoloty linii lotniczych Ryanair w dotarciu do studentów ostatnich lat studiów oraz absolwentów z uczelni lotniczych kształcących specjalistów w Charkowie i Kijowie. Dodatkowo odbyły się spotkania w ważniejszych przedsiębiorstwach lotniczych w Charkowie i Kijowie.

DZIAŁNOŚĆ PORTALU WROCLAW.PL

Cel szczegółowy to prowadzenie i rozwijanie systemów przekazywania informacji publicznych, przekazywania informacji dla mieszkańców i innych podmiotów, prowadzenie baz danych, wymiana informacji z mieszkańcami poprzez prowadzenie redakcji internetowej portalu miejskiego www.wroclaw.pl, serwisu z wydarzeniami z Wrocławia go.wroclaw.pl oraz przekazywanie informacji i baz danych dla turystów poprzez portal visitwroclaw.eu – nazywanych zbiorczo „miejskie serwisy internetowe”.

Misją serwisu www.wroclaw.pl jest budowanie wydajnego systemu komunikacji medialnej. Podstawową funkcją serwisu jest rzetelna oraz czytelna informacja, podana w sposób otwarty, przystępny i zrozumiały. Misją serwisu jest budowanie wydajnego systemu komunikacji medialnej oraz funkcjonalność dla mediów lokalnych, jako wiarygodne źródło informacji.

Serwis www.wroclaw.pl aktualizowany jest codziennie. Każdego dnia redaktorzy realizują od 7 do 15 tematów z różnych obszarów. Dodatkowo zamieszczanych jest około 20-30 wydarzeń na platformie dedykowanej wydarzeniom organizowanym we Wrocławiu – go.wroclaw.pl.

Wiadomości/informacje zamieszczane na portalach powstają przy współpracy z Urzędem Miejskim Wrocławia, jednostkami zależnymi, uczelniami, lokalnymi przedsiębiorcami, animatorami kultury, liderami społecznymi partnerami medialnymi. Informacje pozyskiwane są również z materiałów prasowych czy zgłoszeń mieszkańców.

Od stycznia do grudnia 2018 roku w serwisie zamieszczono około 2,5 tysiąca informacji z różnych dziedzin (wiadomości dla mieszkańca, komunikacja, kultura i rozrywka, wiadomości z urzędu, sport i rekreacja, biznes i gospodarka, turystyka). We wrześniu 2018 roku uruchomiono ukraińską wersję językową serwisu www.wroclaw.pl, która zawiera głównie i poradniki oraz aktualności z Wrocławia.

W wersji angielskiej i niemieckiej zamieszczono po około 200 informacji. W ramach serwisu visitwroclaw.eu przetłumaczono na język angielski oraz niemiecki ok. 200 nowych miejsc i atrakcji.

STATYSTYKI

Miejskie serwisy internetowe prowadzone przez Spółkę wygenerowały prawie 80 milionów, co przełożyło się na rekordową liczbę prawie 25 mln wejść.

W ubiegłym roku z serwisów skorzystało ponad 8 mln użytkowników. Najwięcej, bo 80 tys. użytkowników, portal www.wroclaw.pl wygenerował 21 października 2018 r., w dniu wyborów samorządowych.

Nie zmieniły się treści, których szukają i czytają użytkownicy. Są to informacje dotyczące komunikacji, wiadomości z życia miasta, informacje o wydarzeniach oraz informacje turystyczne. Te dwie ostatnie zanotowały największy wzrost odwiedzin w ubiegłym roku.

W 2018 roku z serwisów miejskich najchętniej korzystali użytkownicy w wieku 25-34 lata. Chętniej nasze portale odwiedzają też kobiety. Najwięcej odwiedzin w tym roku wygenerowały telefony komórkowe.

— Odśloni miejskich serwisów internetowych

▲
7,95%

79 791 945

ogólna liczba odślon w 2018 roku

69 783 912

www.wroclaw.pl

5 688 254

go.wroclaw.pl

4 330 779

VisitWroclaw.eu

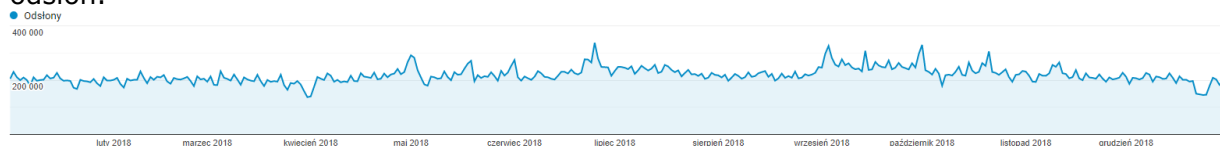
Wejścia

Dziennie miejskie portale notuje od 40 do 100 tys. wejść (maksymalnie 97 tys. 21 października 2018, najmniej – 39 tys. 31 marca 2018). Łącznie w ciągu roku portal [miejskie portale](#) zanotowały ponad 24 mln wejść.

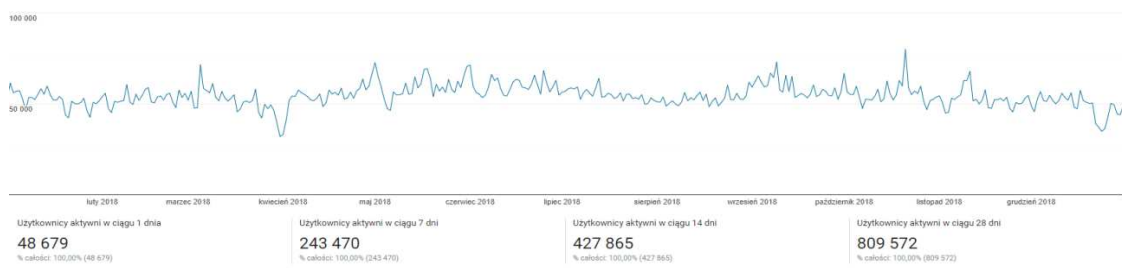
Odśloni

Dziennie strona ma od 130 (unikalne 96) do 240 tysięcy (unikalne 199) odślon (rekord 25 czerwca – zmiana rozkładów jazdy MPK ponad 337 tys.). Łącznie w ciągu roku miejskie serwisy internetowe zanotowały prawie 80 mln odślon.

Aktywni użytkownicy

Ze strony codziennie aktywnie korzysta średnio 50tys. użytkowników. (minimalnie 31 tys., maksymalnie 79 tys. osób jednego dnia). Najczęściej użytkownicy szukają informacji o funkcjonowaniu miasta: komunikacji (zmiany w komunikacji, jak poruszać się po Wrocławiu, schematy komunikacji), rozrywce i atrakcjach (gdzie spędzić wolny czas, propozycje edukacyjne, zestawienia wydarzeń na weekend/wakacje i ferie), jak i gdzie załatwić sprawy urzędowe (rejestracja pojazdów, jak wymienić dowód osobisty), zestawień, baz miejsc (lodowiska, kąpieliska, domy kultury), informacje dotyczące wrocławskich osiedli (wydarzenia i informacje, rady osiedli) oraz Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (jak zgłosić projekt, głosowania, spotkania informacyjne).

Chętnie korzystają też z serwisów specjalnych dedykowanych poszczególnym wydarzeniom (serwis specjalny na Walentynki we Wrocławiu, majówkę, Noc Muzeów, Wakacje we Wrocławiu, Wszystkich Świętych, Wybory Samorządowe 2018 czy Boże Narodzenie).

SERWISY DEDYKOWANE / AKCJE SPECJALNE

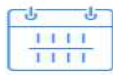

Wybory samorządowe 2018

Na wybory samorządowe przygotowano specjalny serwis. Były w nim informacje dotyczące m.in.: zasad głosowania, dopisania się do spisu wyborców, głosowania poza miejscem stałego zamieszkania oraz pomocy osobom niepełnosprawnym podczas głosowania.

Można było też skorzystać z internetowej wyszukiwarki lokali wyborczych.

W serwisie są też przydatne kontakty oraz kalendarz wyborczy, a także listy kandydatów na radnych Wrocławia, radnych sejmiku i prezydenta Wrocławia.

 Rejestr wyborców	 Kalendarz wyborczy	 Kandydaci na radnych i prezydenta Wrocławia
 Informacje dla wyborców – obywateli polskich i Unii Europejskiej	 Informacje dla wyborców niepełnosprawnych	 Okręgi wyborcze i obwody głosowania
 Praca w obwodowych komisjach wyborczych	 Kompetencje władz samorządowych	 Przydatne kontakty

Uchwała antysmogowa

Na potrzeby informowania wrocławian o działania na rzecz poprawy jakości powietrza uruchomiono serwis specjalny poświęcony uchwale antysmogowej, której celem jest poprawa jakości powietrza we Wrocławiu.

W serwisie opisane są działania Wrocławskiego Programu Antysmogowego. Zebrano niezbędne informacje, kontakty i materiały dotyczące uchwały.

Budżet Wrocławia 2018

Kolejna edycja projektu, w którym pokazujemy, skąd miasto ma pieniądze. Użytkownik może wpisać miesięczne wynagrodzenie, a zobaczy, ile pieniędzy i na co miasto wyda z jego podatku. Bez skomplikowanych tabel i wykresów prezentujemy wydatki miasta w zakresie m.in.: oświaty, pomocy społecznej czy sportu.

Wydatki

Zobacz, co znalazło się w tegorocznym budżecie.

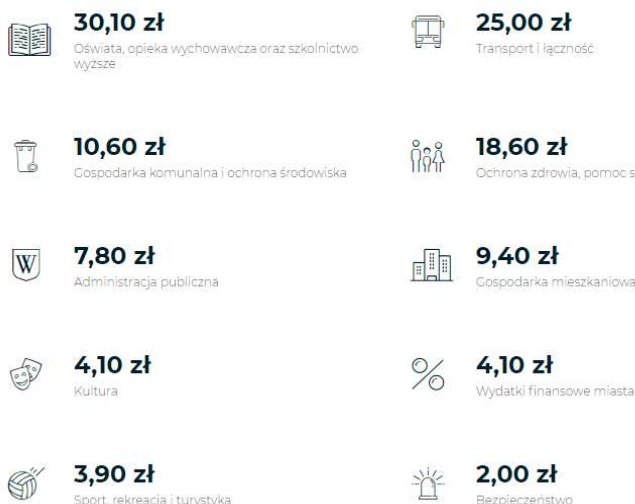

Projekt Kalkulator mieszkańca

Kalkulator mieszkańca

Im więcej mieszkańcy zarabiają, tym więcej ma z tego miasto. W 2018 r. będzie to 1 mld 220 mln zł, co stanowi blisko 30% dochodów. W odniesieniu do roku 2017 daje to wzrost o 70 mln zł. Podaj swoje miesięczne wynagrodzenie brutto w zł, a kalkulator obliczy, jaką część Twojego podatku w 2018 r. miasto wyda miesięcznie na poszczególne zadania.

3500 zł / mies. (brutto)		
1	2	3
4	5	6
7	8	9
	0	C
miesięczny podatek, który wpłynie do miasta 117,10 zł		

visitWroclaw.eu

visitWroclaw.eu to oficjalny portal turystyczny Urzędu Miejskiego Wrocławia. Serwis zawiera bazę noclegów i restauracji, opisy najważniejszych atrakcji, miejsc, tras turystycznych. Można w nim również znaleźć informacje o wydarzeniach kulturalnych, sportowych i muzycznych, odbywających się w naszym mieście. Portal proponuje też serwisy specjalne na różne okazje: walentynki, święta czy wakacje. Rok 2018 upłynął na promocji Wrocławia jako European Best Destination, a w serwisie pojawiły się związane z

tym wyróżnieniem materiały. Znacznie powiększono także bazy miejsc i atrakcji w zagranicznych wersjach językowych: angielskiej oraz niemieckiej. Serwis w 2018 zwiększył ilość odwiedzin o ponad 26% oraz zanotował bardzo dobre wyniki odwiedzin we wszystkich wersjach językowych.

Wrocław Rozmawia

W ramach realizacji zadań powierzonych przez Biuro Partycypacji Społecznej UM Wrocławia, zapewniono wsparcie 8 procesów konsultacyjnych poprzez stworzenie dla nich stron internetowych w ramach serwisu Wrocław Rozmawia. Na ich potrzeby przygotowano materiały graficzne, dziennikarskie, fotograficzne i video.

Kolejny rok BPS powierzył również obsługę informatyczną, przygotowanie materiałów informacyjno-promocyjnych (w formie kreacji graficznych na potrzeby mediów społecznościowych, stron www i DTP, materiałów wideo i dziennikarskich) Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego Interaktywna mapa na stronie konsultacji Park Grabiszuński. Planuj!

Grafika do promocji Mobilnego Punktu Głosowania WBO 2018

Nowa odsłona strony www.wroclaw.pl/srodowisko

Przygotowano nową odsłonę strony www.wroclaw.pl/srodowisko uwzględniającą projekty o tematyce zrównoważonego transportu, klimatu i ochrony środowiska realizowane przez UM Wrocławia. Dla każdego projektu przygotowano osobną prostą podstronę z możliwością jej rozbudowania. Wersja podstawowa daje możliwość umieszczenia: tytułu, lead'u, zdjęcia ilustracyjnego i tekstu. Ze strony ARAW wymagało to wykonania prac graficznych, programistycznych i dziennikarskich.

AKCJE SPECJALNE / PROJEKTY

30 kreatywnych Wrocławia

Po raz przygotowano sylwetki i sesje zdjęciowe dla kreatywnych wrocławian z dziedzin: sztuka, dizajn, nauka, biznes, społeczeństwo. Projekt prezentowany jest w serwisie specjalny <https://www.wroclaw.pl/30-kreatywnych-wroclawia/>, a całość zakończyła gala wręczenie statuetek wraz z panelem dyskusyjnym oraz bankietem dla nagrodzonych i zaproszonych gości.

Nasz Wrocław

W ramach aktualizacji miejskiego projektu UrbanCard Premium, przygotowano nowy branding projektu obejmujący: logotyp z uwzględnieniem zamiany nazwy programu oraz przygotowano koncepcje identyfikacji wizualnej.

Na potrzeby nowej identyfikacji wizualnej programu zaprojektowano elementy graficzne przedstawiające mieszkańców Wrocławia oraz najbardziej charakterystyczne miejsca w mieście lub miejsca, które kojarzone są z partnerami programu. Przygotowano również wizualizację nowego logotypu wraz nową identyfikacją na plakacie w przestrzeni Wrocławia.

Efektem realizacji projektu są spójne i logiczne materiały graficzne, które od pierwszego kontaktu z programem przez całą jego relację będą utrzymywać świadomość produktu wśród mieszkańców Wrocławia. W ramach zadań zawartych w projekcie przygotowano również projekt graficzny nowej strony internetowej.

WROCLAWSKI PARK TECHNOLOGICZNY (WPT)

Powstanie Wrocławskiego Parku Technologicznego (WPT), spółki z większościovym udziałem Gminy Wrocław, było istotne nie tylko dla Wrocławia, ale i całego Dolnego Śląska. Jego utworzenie było częścią strategii rozwoju zarówno miasta, jak i regionu.

Akcjonariuszami spółki akcyjnej Wrocławski Park Technologiczny są:	
Nazwa akcjonariusza	% udział w kapitale zakładowym
Gmina Wrocław	94.3287%
Santander Inwestycje Sp. z o.o.	0.6473%
Politechnika Wroclawska	1.7161%
Uniwersytet Wroclawski	1.5081%
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	0.8790%
Dolnośląska Izba Gospodarcza	0.0129%
Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej	0.0129%
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	0.2684%
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	0.6266%

W roku 2018 kontynuowano prace mające na celu realizację zamierzeń i celów zawartych w zatwierdzonej w 2016 roku przez Radę Nadzorczą Strategii rozwoju spółki Wrocławski Park Technologiczny S.A. na lata 2016-2025.

Działania i projekty, które wpisują się w obszary sześciu sformułowanych w Strategii celów:

OPRACOWANIE I WDROŻENIE SYSTEMU KOMERCJALIZACJI PRODUKTÓW WYSOKIEJ TECHNOLOGII, w 2018 roku kontynuowano:

projekt „Biomarkers Commercialization” o akronimie BiC, który ma na celu stworzenie narzędzi usprawniających komercjalizację biomarkerów (markerów diagnostycznych i medycznych). W ramach zadania WPT utworzona została wstępna wersja Przewodnika, przybliżającego wymogi narzucone przez ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2017/746 z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro oraz uchylecia dyrektywy 98/79/WE i decyzji Komisji 2010/227/UE na proces komercjalizacji biomarkerów. Tworzone narzędzia będą udostępniane publicznie poprzez stronę projektu, a WPT będzie współorganizatorem i uczestnikiem europejskiej sieci podmiotów działających w obszarze biomarkerów.

Projekt „DigitalLIFE4CE”, w ramach którego możliwe jest wspieranie komercjalizacji produktów medycznych firm z WPT, a także wykorzystanie kontaktów i sieci dystrybucyjnych podmiotów zaangażowanych w realizację projektu. Projekty BIC oraz digitalLIFE4CE wpisują się także w realizację strategicznego celu nr 2.

Projekt „Bon na dotację”, w ramach którego WPT pełnił rolę platformy, która ułatwiała nawiązanie i realizację autorskich projektów przez firmy – rezydentów WPT lub firmy zewnętrzne. Opracowanie ram funkcjonowania projektu sprawiło, że Park sukcesywnie stawał się podmiotem posiadającym wiedzę na temat swoich rezydentów. Tego rodzaju działania realizowane przez WPT wpisują się w nowe podejście do teorii innowacji, z którego wynika, że kooperacja, przepływ informacji oraz interakcje pomiędzy różnymi podmiotami i instytucjami to podstawowe źródło informacji. Ideą przyświecającą omawianemu projektowi jest tworzenie innowacyjnego środowiska, służącego choćby inicjowaniu współpracy i partnerstwa.

Ponadto uruchomiono oraz promowano w kraju i zagranicą nowy portal ww.big-science.pl oraz projekt Big Science HUB, a także testowano wdrożoną Giełdę Innowacji – fragment komunikacyjny portalu na nowej stronie Klastra NUTRIBIOMED.

UMIĘDZYNARODOWIENIE WPT I ROZWÓJ WSPÓŁPRACY podejmowano wspólne działania m.in. w ramach Big Science, IASP, z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, Agencją Rozwoju Przemysłu, a także MIT EF Poland oraz CERNem. W 2018 roku kontynuowano lub rozpoczęto:

Projekt „Nowoczesne technologie na Dolnym Śląsku – promocja regionu” jako lider w partnerstwie z Fundacją Algaelabs

Projekt „Internacjonalizacja wrocławskich firm z branż nowoczesnych technologii” w partnerstwie z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (lider projektu) oraz przedsiębiorstwami Technology Transfer Agency Techtra i Pure Biologics.

Prowadzenie wewnętrznej bazy danych identyfikującej projekty realizowane, a także te, o które WPT aplikuje - bądź rozważa aplikowanie.

Spotkania umożliwiające wzajemne poznanie się oraz wymianę doświadczeń firmom rezydujących w WPT – jak np. „O wynalazkach po sąsiedzku” oraz comiesięczne wydarzenia integracyjne i networkingowe dedykowane firmom mieszczącym się w Inkubatorach - w postaci spotkań, śniadań biznesowych, turniejów sportowych, imprez okolicznościowych oraz gier planszowych. Ponadto odbyły się liczne spotkania rezydentów WPT z otoczeniem biznesu, inwestorami, Funduszami VC.

Networking dedykowanym firmom typu Start-up, między innymi poprzez udział w finale 4 edycji programu akceleracyjnego MIT Enterprise Forum Poland DEMO DAY, współorganizując międzynarodowe wydarzenia: „In-ference matchmaking followed by Tech Crunch Meetup and Pitch off” oraz Konferencję Cardiology Innovations Hackathon 2018, czy też organizację wydarzenia Polish-Israeli b2b Meeting – wydarzenia zorganizowanego we współpracy z partnerem z Izraela Golden Ventures Investment, z udziałem 8 startupów z Izraela i 30 firm z Dolnego Śląska.

PROMOWANIE MARKI WPT,

Z działań zrealizowanych w 2018 roku należy wymienić zwiększenie aktywności w mediach społecznościowych – wzrost zasięgów komunikatów na portalach Facebook, Twitter i LinkedIn Wrocławskiego Parku Technologicznego o średnio 40%. Zrealizowano również 5 filmów promujących projekt Big Science Hub, które opublikowane zostały na portalu YouTube. Promocja filmów wsparta została kampanią marketingową.

Marka WPT promowana była również poprzez artykuły na temat Parku zamieszczane zarówno w Internecie, jak i w prasie. Artykuły dotyczyły nie tylko działań Parku takich jak współpraca z Uczelniami czy partycypowanie w najważniejszych wydarzeniach z obszaru nauki i biznesu (Explory, Noc Laboratoriów, Made In Wrocław, MIT Enterprise Forum), ale również działań realizowanych przez start up’y i rezydentów WPT. Artykuły ukazały się w m.in. w takich magazynach jak WPROST, Newsweek, Forbes, Gazeta Wrocławska czy WCN. Dodatkowo artykuły o WPT ukazały się w mediach zagranicznych takich jak: CERN Courier, European Business Magazine czy na portalu Fusion For Energy.

Wcześniejsza aktualizacja materiałów promocyjnych pozwoliła utrzymać w 2018 roku spójność wizerunkową WPT. Poza obecnością Parku na Targach Pracy oraz wrocławskich uczelniach w ramach kontynuacji programu Inkubatorów Przedsiębiorczości, rozwinięta została współpraca zagraniczna m.in. z Golden Ventures Incubator w Izraelu, Parkami Technologicznymi Pardis w Iranie, Parkiem Technologicznym Kalibr w Rosji, a także z partnerami w Niemczech, Czechach i na Ukrainie.

W obszarze działań promocyjnych WPT jako koordynatora Klastra NUTRIBIOMED, wymienić można m.in. udział Klastra NUTRIBIOMED w Benchmarkingu klastrów w Polsce. Klaster Nutribiomed jest jednym z 16 Krajowych Klastrów Kluczowych i w sposób klarowny jego działania wyróżniają się na tle innych klastrów (w próbie badanej

znajdowało się 40 klastrów), wynika to m.in. z faktu koordynacji przez WPT. Markę Parku promowano również poprzez facebook'a Klastra, podczas warsztatów technologicznych organizowanych dla studentów oraz w ramach prelekcji podczas wydarzeń m.in. w ramach projektu Trans3Net z Interregu Europy Centralnej, czy podczas spotkań z partnerami biznesowymi i naukowymi.

Poprzez comiesięczne spotkania członków Rad Inkubatorów wywodzących się z 12 uczelni Wyższych oraz Urzędu Marszałkowskiego, Urzędu Miejskiego i Wrocławskiego Centrum Akademickiego, WPT integruje środowisko akademicko – gospodarcze, a także stwarza platformę wymiany myśli i doświadczeń. W roku 2018 organizowano również punkty informacyjnych o inkubatorach oraz prelekcje o przedsiębiorczości akademickiej na 12 Uczelniach Wyższych.

W realizację celu strategicznego nr 3 wpisuje się również szereg wydarzeń, zarówno w kraju, jak i zagranicą, w których WPT brał udział w roli organizatora (lub współorganizatora), bądź uczestnika.

WYSOKI STANDARD INFRASTRUKTURY,

Przystąpiono do realizacji projektu InnopolisNext. W ramach tego projektu w 2019 roku planowana jest rozbudowa i powiększenie powierzchni laboratoryjnej o ponad 1500 m². Zakres projektu obejmuje również zakup aparatury laboratoryjnej o wartości około 10 mln zł.

Utrzymanie wysokiego standardu posiadanej infrastruktury w dużym stopniu zależne jest od środków finansowych – żeby móc sprostać wymaganiom klientów, najstarsze z obiektów WPT w najbliższych latach wymagać będą gruntownych remontów - w roku 2018 przeprowadzono przeglądy i konserwacje posiadanej infrastruktury budynkowej, tak by utrzymać ją w możliwie niepogorszonym stanie.

W celu optymalizowania efektywności ekonomicznej wykorzystywanych nieruchomości weryfikowano również m.in. zamówione moce energii, a także zaktualizowano opłaty eksploatacyjne ponoszone przez najemców.

WYKWALIFIKOWANY I LOJALNY PERSONEL

W roku 2018 położono szczególny nacisk na szkolenia dla pracowników, które stanowią jeden z kluczowych elementów podnoszenia przez nich wiedzy, umiejętności i kwalifikacji, ponadto dokształcanie kadry pracowniczej jest jednym ze sposobów na dynamiczny rozwój WPT. Pracownicy oraz Zarząd WPT uczestniczyli w ubiegłym roku w szeregu różnorodnych szkoleń, między innymi z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz BHP, dotyczących wprowadzenia RODO, udzielania pomocy publicznej, w tym pomocy de minimis, prawa podatkowego czy ochrony przeciwpożarowej. Ponadto wielu pracowników WPT uczęszcza na kursy językowe oraz dokształca się w ramach studiów m.in. podyplomowych. Kierowanie pracowników na szkolenia wpisuje się we współczesne funkcjonowanie Spółki w biznesie, bowiem w tym zakresie wymagane jest ciągłe wzbogacanie wiedzy i zasobu kwalifikacji pracowników. Do najważniejszych korzyści jakie osiągnięto poprzez szkolenie pracowników zaliczyć należy to, że dokształcanie kadry pracowniczej podniosło profesjonalizm i jakość wykonywanej pracy, szkolenia dały możliwość zdobycia praktycznych umiejętności i wykorzystanie ich w pracy zawodowej, poprzez uczestnictwo w szkoleniach pracownicy mają również możliwość zaspokojenia swoich ambicji samorealizacji i wzbogacania rozwoju zawodowego.

POPRAWA ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA WPT

W roku 2018 testowano i usprawniano procedury zgłaszania i obsługi usterek i awarii, a także aranżacji przeprowadzanych dla rezydentów, co przyczyniło się do poprawy komunikacji pomiędzy WPT a jego rezydentami. Wskutek wprowadzonych w tym obszarze zmian zapewniono sprawniejszą obsługę usuwania awarii oraz poprawiono komunikację w zakresie bieżącego statusu zgłaszanych przez Rezydentów awarii i usterek.

W ramach usprawniania komunikacji pionowej i poziomej, kontynuowano cykliczne spotkania, zarówno wewnątrz poszczególnych działów, jak i pomiędzy nimi, co ma

przekładać się na sprawną komunikację wewnątrz WPT. Kontynuowano również zwiększanie udostępniania informacji poprzez wspólne foldery i dyski sieciowe.

Park stale się rozwija w celu realizacji swojej misji czyli promowania przedsiębiorczości oraz innowacyjności. Rozkwit Parku wiąże się z projektem „Od Wrocławskiego Parku Technologicznego do Innopolis Wrocław”, realizowanym przy dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej. Dzięki niemu udało się stworzyć bogatą infrastrukturę laboratoryjno-biurową. W czasie realizacji projektu powstało pięć obiektów, które dziś stanowią kompleks skupiający dynamiczne środowisko biznesowe WPT. Wrocławski Park Technologiczny realizuje szereg projektów, które przyczyniają się do rozwoju współpracy pomiędzy sektorem nauki i biznesu. To głównie wsparcie dla przedsiębiorstw i projekty skupiające się na pracy badawczo-rozwojowej, innowacjach i nowoczesnych technologiach. Wskutek tych działań powstała przestrzeń, a w niej warunki w których z połączenia przedsiębiorczości i technologii powstaną produkty, usługi, technologie i know-how mogące konkurować nie tylko na rynku krajowym, ale i światowym.

W2018 roku zainicjowano trzy kolejne przedsięwzięcia inwestycyjne zmierzające do zwiększenia ilości specjalistycznych laboratoriów, utworzenia kolejnego inkubatora i przygotowania terenów pod dalsze inwestycje budowlane. Realizacja tych przedsięwzięć osumarycznej wartości całkowitej 42,4 mln zł planowana jest w nadchodzących 2-3 latach.

- Rozwój oferty wsparcia proinnowacyjnego otoczenia biznesu we Wrocławskim Parku Technologicznym – INNOPOLISnext – koszt całkowity 18,2 mln zł. Cele, które zostaną osiągnięte w wyniku realizacji projektu:
 - utworzenie odpowiednio zaawansowanej infrastruktury laboratoryjnej B+R stanowiącej odpowiednie zaplecze do badań i komercjalizacji ich wyników umożliwiających wytworzenie innowacyjnych produktów,
 - wsparcie rozwoju start-upów w obszarze najnowszych technologii izachęta do zakładania działalności gospodarczej dedykowanej tym obszarom,
 - wzrost współdziałania naukowców i przedsiębiorców celem komercjalizacji badań, indukcja wzajemnego rozwoju,
 - wzrost liczby przedsiębiorstw B+R korzystających z nowej infrastruktury badawczej,
 - wzrost liczby zrealizowanych nowatorskich projektów,
 - redukcja kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwa MŚP na utworzenie i utrzymanie własnej infrastruktury B+R.
- Utworzenie Inkubatora Technologii Kosmicznych w obiekcie przemysłowym Wrocławskiego Parku Technologicznego – koszt całkowity 16,4 mln zł,

Realizacja projektu umożliwi zintegrowanie, zapewnienie infrastruktury i wsparcia dla dolnośląskich startup’ów z branży kosmicznej. Na Dolnym Śląsku funkcjonują firmy rozwijające projekty kosmiczne takie jak np. kosmiczna wiertarka, łazik marsjański, technologie dronowe.

- Przygotowanie terenów inwestycyjnych w obszarze Maszynowni Biznesu Wrocławskiego Parku Technologicznego– koszt całkowity 7,7 mln zł.

Zrealizowanie projektu pozwoli na udostępnienie nowopowstałej infrastruktury podmiotom, które zainwestują w tym terenie. Zwiększy to potencjał dochodowy (pożytki) dla WPT z tak dozbrojonej infrastrukturalnie nieruchomości.

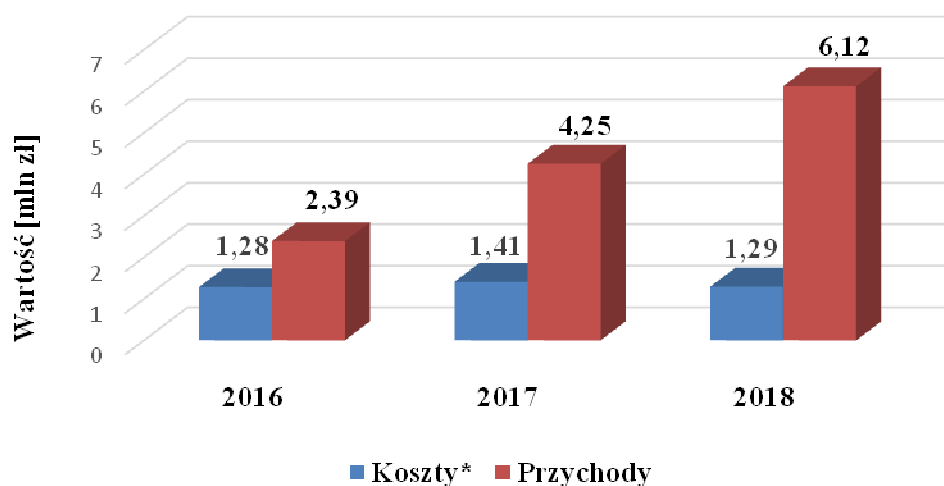
Kluczowym obszarem działalności w obrębie Działu Laboratoriów i Prototypowni (DLiP) w roku 2018 było rozpoczęcie rozbudowy infrastruktury laboratoryjnej i technologicznej w ramach projektu „Rozwój oferty wsparcia proinnowacyjnego otoczenia biznesu we Wrocławskim Parku Technologicznym – INNOPOLISnext”.

Rozpoczęto przygotowanie zaplecza laboratoryjno-biurowego dla firmy Amplicon działającej w branży biotechnologicznej. W roku 2018 rozpoczęto również realizację projektu INNOPOLISnext. Efektem realizacji tego projektu będzie m. in. rozbudowa

Zespołu laboratoriów chemicznych i bioinżynierskich, obejmująca również zakup sprzętu laboratoryjnego, a także doposażenie Laboratorium optyki, fotoniki i metrologii. W ramach Zespołu laboratoriów chemicznych i bioinżynierskich powstanie między innymi Laboratorium technologii rozwoju leku (ok. 860 mkw.) na potrzeby firmy Captor Therapeutics. W laboratorium tym będą realizowane projekty skupiające się głównie na rozwoju nowych leków oraz platform do poszukiwania kandydatów na leki. Ponadto zostanie rozbudowane Laboratorium chemii organicznej (ok. 420 mkw.) na potrzeby firmy Apeiron Synthesis. Firma ta zajmuje się opracowywaniem i komercjalizacją katalizatorów metatezy olefin. Produkty te znajdują zastosowanie w produkcji leków, feromonów, substancji zapachowych, polimerów i materiałów konstrukcyjnych.

W 2018 r. z infrastruktury laboratoryjnej i technologicznej WPT skorzystało około 50 firm/rezydentów, w tym trzy nowe firmy rozpoczęły działalność. W wyniku wybrania ofert WPT przez firmy Captor Therapeutics i Pure Biologics w laboratoriach WPT rozpoczęto realizację trzech projektów B&R w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020 finansowanego przez NCBiR oraz FET Open H2020 EU framework (Future and Emerging Technologies). Łączna wartość ofert wyniosła ok. 975 tys. zł netto. Kontynuowano również realizację pięciu projektów B&R w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020 finansowanych przez NCBiR. o łącznej wartości ok 5 mln zł netto.

Wartość przychodów i kosztów w latach 2016-2018

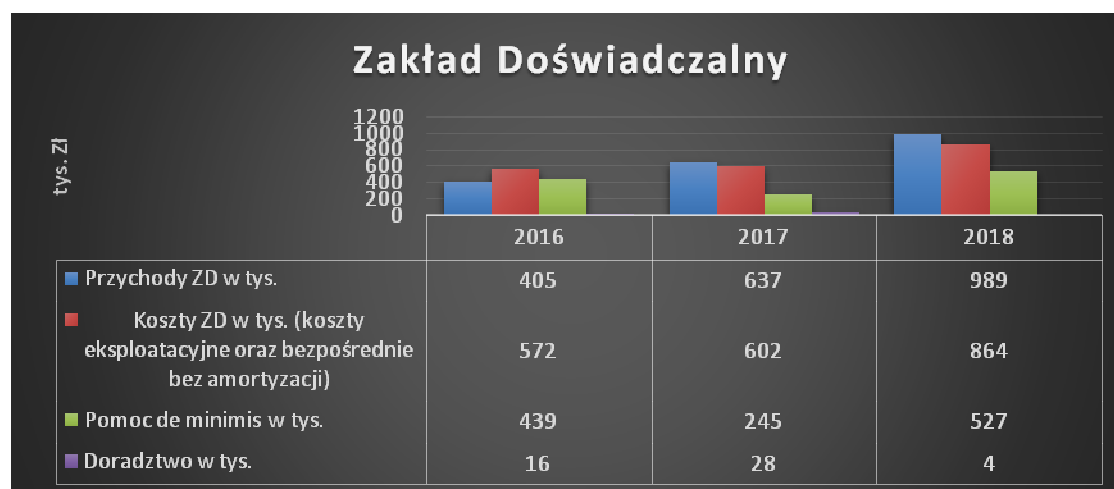
Realizowano szereg projektów, m.in. z uwagi na dynamiczny rozwój sektora przemysłu kosmicznego WPT podjął próbę realizacji projektu pn. „Modularne Detektory GEM” w ramach konsorcjum złożonego z Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk (lider), Politechniki Wrocławskiej oraz rezydenta Parku TTATechtra i WPT S.A. W 2018 r. uzyskano dofinansowanie tego projektu. Całkowita wartość projektu opiewa na 4,2 mln zł., z czego WPT będzie realizować badania przemysłowe na sumę 251 tys. zł., z wykorzystaniem sprzętu stanowiącego wyposażenie Laboratorium Badań Nieniszczących oraz Laboratorium Właściwości Materiałowych, w latach 2020-2021. Zainicjowano również przedsięwzięcie inwestycyjne „Utworzenie Inkubatora Technologii Kosmicznych w obiekcie poprzemysłowym WPT”

W ramach oferowanych usług laboratoryjnych na zlecenie w 2018 roku współpracowano z około 400 kontrahentami. We Wrocławskim Parku Technologicznym zrealizowano również szereg szkoleń grupowych i indywidualnych oraz prowadzono praktyki studenckie. We współpracy z uczelniami wyższymi realizowano następujące projekty edukacyjne (warsztaty i staże technologiczne):

- „Wspieranie konkurencyjności absolwentów kierunku 'Biotechnologia' na rynku pracy poprzez wysokiej jakości staże zawodowe – BIOSTART” dla kierunku Biotechnologia Politechniki Śląskiej,
- „Dobre staże” dla kierunku Biotechnologia Uniwersytetu Wrocławskiego,
- „KNOW” i „POWER” dla studentów Politechniki Wrocławskiej,
- „KNOW” dla studentów Uniwersytetu Wrocławskiego.

Przychód dla WPT w związku z działaniem na rzecz rozwoju studentów za rok 2018 wyniósł ponad 45 tys. zł. Współpraca z uczelniami wyższymi będzie kontynuowana także w roku 2019.

Zakład Doświadczalny podlega pod nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej, dając Członkom Klastra możliwość prowadzenia zarówno procesów doświadczalnych, pilotażowych jak i wytwarzania produktów rynkowych.

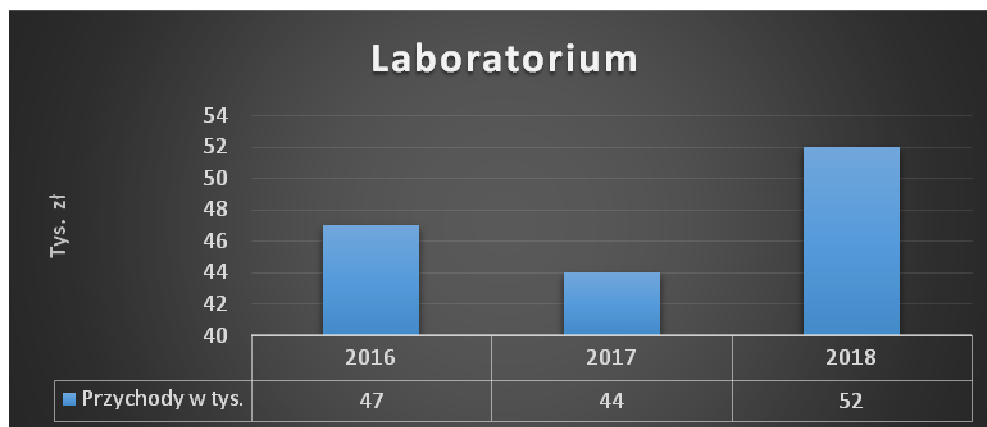
Ponadto, w Zakładzie Doświadczalnym prowadzone były prace badawczo-rozwojowe w ramach projektów realizowanych w porozumieniu z uczelniami wyższymi :

- dokonano podniesienia skali technologii pt. „Naturalne związki antyoksydacyjne wytwarzane z roślin leczniczych”, w celu zwiększenia szans na jej komercjalizację w ramach projektu Politechniki Wrocławskiej „Inkubator Innowacyjności”. Wsparcie technologiczne oraz doradztwo w zakresie dokumentacji świadczone przez pracowników ZD opiewały łącznie na ok 54 tys. zł;
- opracowywano metodykę ekstrakcji nadkrytycznej nasion czarnuszki w ramach projektu „MOZART” realizowanego z udziałem naukowca Uniwersytetu Wrocławskiego. Celem prac, rozłożonych na lata 2018-2019 jest uzyskanie technologii i surowca współtworzącego nanośniki do zastosowań w produkcji kosmetycznej.

Dzięki infrastrukturze ZD, w 2018 roku na rzecz Członków Klastra wyświadczono 32 usługi proinnowacyjne. Oraz kontynuowano świadczenie usług doradczych. Potrzeby klientów związane były z doradztwem technologicznym oraz wsparciem w zakresie systemów jakości.

Laboratorium Zakładowe

Głównym zadaniem laboratorium ZD był monitoring mikrobiologiczny maszyn i urządzeń ZD oraz środowiska pracy w WPT. Dodatkowo wykonano szereg zleceń na rzecz członków klastra oraz klientów zewnętrznych, obejmujących zarówno badania na etapie rozwoju produktu jak i testowanie jakości wyrobów takich jak kosmetyki, środki spożywcze i suplementy diety. Sumarycznie, w 2018r. laboratorium zanotowało przychód w wysokości ok.52 tys. zł.

Klaster NUTRIBIOMED

W ramach realizacji celów strategicznych i opracowania zestawu działań wspierających komercjalizację w 2018r. w ramach klastra NUTRIBIOMED została uruchomiona giełda innowacji. Narzędzie zostało zaprezentowane podczas czerwcowej Rady Klastra. Przychody ze składek na marketing klastra za rok 2018 roku wyniosły około 85 tys. zł.

W dniu 17 kwietnia 2018r. Klaster NUTRIBIOMED był gospodarzem międzynarodowej konferencji dotyczącej transferu technologii w obszarze LifeScience w ramach projektu TRANS³NET.visit z programu INTERREG. W wydarzeniu uczestniczyły podmioty z krajów: Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Niemcy i Polska.

WPT jako Koordynator klastra kontynuował także swój udział w programie INTERREG BALTIC SEA REGION, realizując projekt pt. „Biomarker commercialization (BIC)”.

Do głównych obszarów działalności Działu Inkubacji i Rozwoju Firm w roku 2018 zaliczyć można:

- Działania skierowane na pozyskanie, a następnie obsługę w wysokim standardzie rezydentów Inkubatorów WPT, tj. Dolnośląskiego Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości (DAIP) oraz Inkubatora Przedsiębiorczości i Technologii WPT S.A. (IPiT).
- Działania skierowane na utrwalanie i poszerzanie współpracy z Wyższymi Uczelniami, szkołami i innymi ośrodkami edukacyjnymi celem promowania wśród studentów i młodzieży idei przedsiębiorczości.
- Działania prowadzące do wzrostu wiedzy wśród rezydentów Inkubatorów WPT m.in. w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej zarówno w aspekcie prawnym, księgowym, marketingowym jak i menadżerskim.
- Budowanie społeczności StartUpWro - rezydentów Inkubatorów WPT mające na celu tworzenie warunków sprzyjających nawiązywaniu współpracy i tworzenia wspólnych projektów między młodymi przedsiębiorcami.
- Działania polegające na udostępnieniu Rezydentom Inkubatorów do użytku komercyjnego pakietów programów z zakresu m.in. projektowania, administrowania, zarządzania danymi w ramach Platformy Usług Cloud.
- Udzielenie pomocy de minimis w ramach działania 1.4 (IPiT) oraz 5.3 (DAIP).
- Działania administracyjne związane z funkcjonowaniem Inkubatorów WPT.

Dolnośląskiego Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości

Od początku swojej działalności tj. od roku 2006 do dnia 31 grudnia 2018 roku ze wsparcia Dolnośląskiego Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości skorzystało (i/lub

korzysta nadal): **141 akademickie przedsiębiorstwa** z czego **11 firm** kontynuuje inkubację (stan na 31.12.2018r.).

Na potrzeby Rezydentów Dolnośląskiego Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości przeznaczone było w okresie 01.01.2018 r. do 17.07.2018 roku 440 m² powierzchni, z czego **264 m²** to powierzchnia biurowa przeznaczona pod wynajem. Do dyspozycji rezydentów było **10 biur** o powierzchni od 12 do 25 m² oraz **17 boksów** o powierzchni 5 m² każdy. Od 18.07.2018 roku DAIP zmienił lokalizację – budynek Alfa Wrocławskiego Parku Technologicznego. Do dyspozycji rezydentów jest **9 biur** o powierzchni od 9,4 do 30,5 m² oraz **8 boksów** o powierzchni 5 m² każdy. Łączna powierzchnia inkubatora wynosi 355,30 m², z czego powierzchnia biurowa przeznaczona pod najem przedsiębiorców akademickich wynosi **201,6 m²**. W roku 2018 średnia miesięczna wielkość wynajmowanej powierzchni biurowej wyniosła 134 m², co stanowiło **57%** powierzchni Inkubatora-DAIP. Na dzień 31.12.2018r. stopień wynajęcia powierzchni biurowej wyniósł **78%** (156 m²) powierzchni inkubatora z czego **82%** (128m²) było wynajmowane na rzecz firm, których obecność na rynku nie przekracza 2 lat.

Inkubator Przedsiębiorczości i Technologii Wpt S.A

W roku 2018 z inkubacji w Inkubatorach Wrocławskiego Parku Technologicznego S.A. korzystało 96 przedsiębiorców, z czego 23 stanowiły firmy inkubowane w Dolnośląskim Akademickim Inkubatorze Przedsiębiorczości, a 73 firmy z Inkubatora Przedsiębiorczości i Technologii.

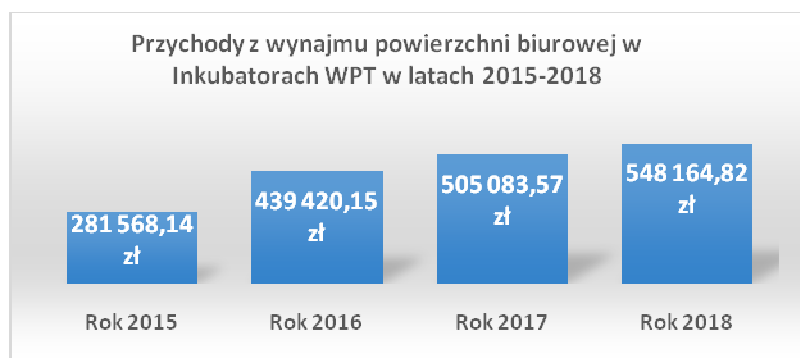
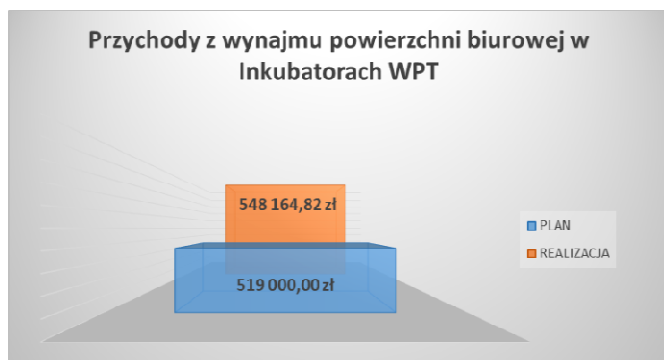
Parametr	Liczba
Forma organizacyjno-prawna	
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	57
Indywidualna działalność gospodarcza	33
Spółka cywilna	3
Spółka komandytowa	2
Fundacja	1
Forma inkubacji	
0-2 (DAIP i IPiT)	65
2-5 (dla IPiT)	27
0-3 (dla DAIP)	4
Branża	
IT	38
Inżynieria chemiczna, Biochemia	5
Robotyka i automatyka	1
Aparatura kontrolno-pomiarowa	2
Elektronika	4
Energetyka	2
Mechanika	6
Medycyna	2
Inżynieria budowlana	6
Doradztwo, szkolenia, edukacja	15

Marketing	1
Telekomunikacja	1
Inne	13
Charakter prowadzonej działalności	
Produkcja / Prod+Usł. / Prod.+Hand.	14+9+3
Usługi / Usługi + Handel	70+1
Technologiczny charakter prowadzonej działalności	70
Liczba Start-Up'ów	42
Profil Zarządzających Przedsiębiorstwem - Wiek	
Do 30 lat	19
30 – 40 lat	58
40 – 50 lat	16
50+	3
Profil Zarządzających Przedsiębiorstwem – Płeć	
Kobieta	10
Kobieta i Mężczyzna	15
Mężczyzna	71

Na potrzeby Rezydentów Inkubatora Przedsiębiorczości i Technologii przeznaczone jest blisko 2 000 m² powierzchni, z czego 1 010 m² to powierzchnia biurowa przeznaczona pod wynajem. Do dyspozycji rezydentów jest **50 biur** o powierzchni od 11 do 32 m² oraz 12 boksów o powierzchni 5 m² każdy.

W roku 2018 średnia miesięczna wielkość wynajmowanej powierzchni biurowej wyniosła 939 m², co stanowiło **93%** powierzchni Inkubatora-IPiT. Na koniec roku, na dzień 31.12.2018r. stopień wynajęcia powierzchni biurowej wyniósł **84%** (847 m²) powierzchni inkubatora, z czego **40%** (407m²)

Uzyskane w roku 2018 przychody z tytułu najmu powierzchni biurowej były wyższe od zakładanych, wyniosły **105% realizacji planu (548 164 zł)**. Wartość ta jest wyższa w stosunku do wartości uzyskanej w roku ubiegłym (2017) o **8,5%**.

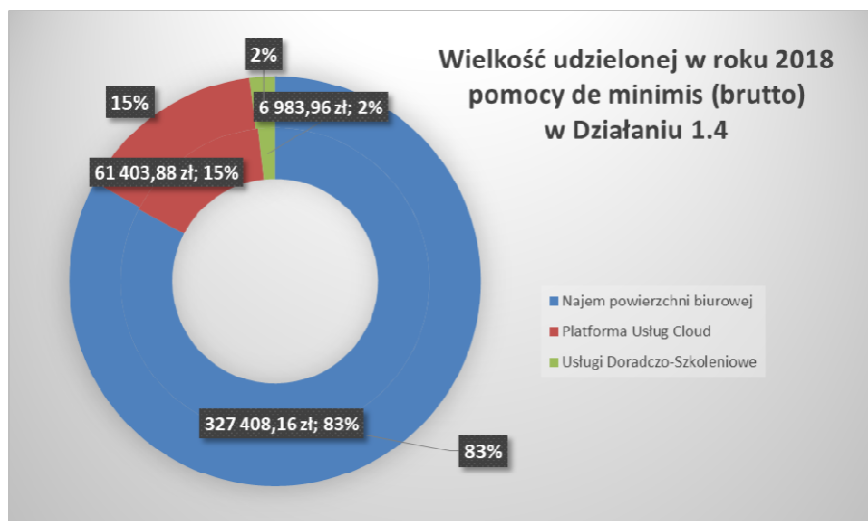
W ramach realizacji zadania „Budowanie rozpoznawalności marki WPT w środowisku akademickim i gospodarczym”, nawiązującego do celu operacyjnego nr 3.3 Strategii Wrocławskiego Parku Technologicznego S.A., Dział Inkubacji i Rozwoju Firm w roku 2018 przeprowadził następujące działania, mające na celu zainteresowanie młodych przedsiębiorców korzystaniem z usług WPT oraz infrastruktury inkubatorów poprzez zakładanie działalności gospodarczych w WPT w środowisku naukowo-akademickim oraz gospodarczym:

- Prelekcje na uczelniach wyższych oraz we wrocławskich szkołach
- Punkty informacyjne DAIP na Uczelniach Wyższych, będących sygnatariuszami umowy o współpracy
- Targi, Targi pracy, Dni kariery, Spotkania na Uczelniach Wyższych
- Wizyty młodzieży w Inkubatorach WPT
- Dzielenie się dobrymi praktykami z instytucjami krajowymi i międzynarodowymi
- Udział w konferencjach

INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

Platforma Usług Cloud

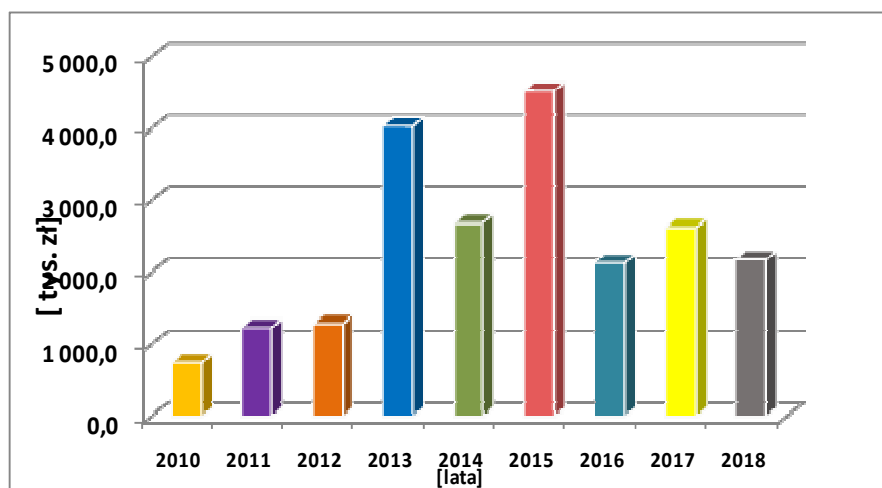
W roku 2018 z Platformy Usług Cloud, w ramach wyżej wspomnianych pakietów, skorzystało **29 firm.**

	Liczba podpisanych umów/wydaných zaświadczeń:	Wartość projektu ogółem [PLN]	Udzielona pomoc de minimis brutto [PLN]	Udzielona pomoc de minimis brutto [Euro]
Najem powierzchni biurowej	112	816 794,50 zł	327 408,16 zł	76 162,84 €
Platforma Usług Cloud	128	61 403,88 zł	61 403,88 zł	14 395,78 €
Usługi Doradczo-Szkoleniowe	49	6 983,96 zł	6 983,96 zł	1 628,76 €
RAZEM	289	885 182,34 zł	395 796 zł	92 187,38 €

Spółka „Wrocławski Park Technologiczny” S.A. dzięki transferowi wsparcia otrzymanego od Państwowej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego udziela na rzecz przedsiębiorców wsparcia w postaci pomocy publicznej i pomoc de minimis.

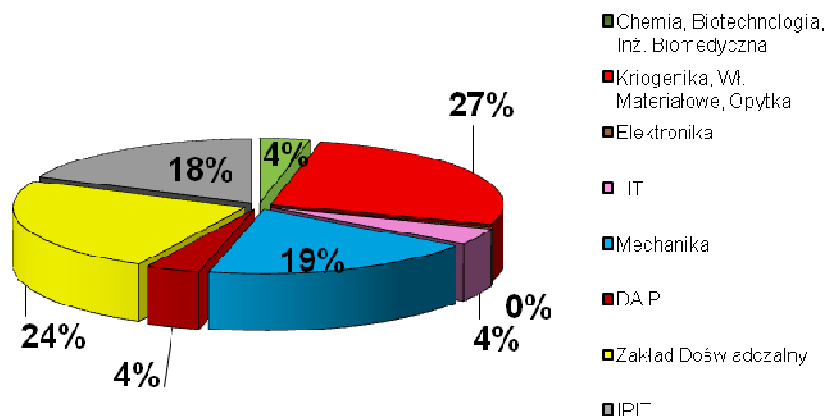
Wartość udzielonej pomocy de minimis w latach 2010-2018

W 2018 roku podpisano **355 umów** o udzielenie pomocy *de minimis* obejmujące realizację projektów o łącznej wartości ponad **3,5 mln zł**, na realizację których udzielono ponad **2,1 mln zł** pomocy *de minimis*, w tym:

- z zakresu chemii, biotechnologii oraz inżynierii biomedycznej: **4 umowy**: wartość projektów: 109546,52 zł wartość pomocy: 74 544,99 zł,
- z zakresu elektroniki i energetyki: **1 umowa**: wartość projektów: 12160,80 zł. wartość pomocy: 7210,58 zł,
- z zakresu informatyki (IT): **11 umów**: wartość projektów: 36010,00 zł. wartość pomocy: 89501,10 zł,
- z zakresu mechaniki: **1 umowa**: wartość projektu: 613722,00 zł. wartość pomocy: 417172,89 zł,
- z zakresu kriogeniki, wł. materiałowych, optyki: **2 umowy**:
wartość projektu: 852078,24 zł. wartość pomocy: 579 470,65 zł,
- w ramach działalności Zakładu Doświadczalnego: **20 umów**, wartość projektów: 782630,81 zł. wartość pomocy: 526656,32 zł,
- w ramach działalności DAIP: **27 umów**, wartość projektów: 135240,42 zł
wartość pomocy: 82099,45 zł,
- w ramach działalności IPIT: **289 umów**, wartość projektów: 885182,34 zł
wartość pomocy: 395796,00 zł.

Podział udzielonej pomocy *de minimis* w 2018 roku na poszczególne branże:

W roku 2018 kontynuowane były działania Spółki w zakresie projektu pod nazwą „Bon na dotację”. Zasady funkcjonowania mechanizmu były następujące: WPT refundował stałą część sporządzenia wniosku o dofinansowanie dla firm (dotychczasowych Rezydentów i nowych podmiotów), które planowały realizację projektów badawczo - rozwojowych, wykorzystując w nich zasoby WPT (usługi, powierzchnie laboratoryjne, wynajem urządzeń).

Od stycznia do grudnia 2018 zorganizowano konsultacje i spotkania informacyjne, w formie warsztatów i spotkań indywidualnych z ponad 40 firmami (Rezydentami oraz firmami zewnętrznymi), będącymi potencjalnymi Beneficjentami projektów B+R z udziałem zasobów WPT.

W wyniku spotkań i audytów w 2018 r podpisano 17 Porozumień z najbardziej rokującymi Firmami na refundację kosztów przygotowania wniosków o dofinansowanie dla projektów składanych zarówno do tzw. „Szybkiej Ścieżki”, Programów Sektorowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju jak i Regionalnego Programu Operacyjnego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 dofinansowanie otrzymało 5 projektów, w ramach których Beneficjenci w przeciągu 3 lat realizacji poszczególnych projektów wydadzą w WPT ponad 1,3 mln zł; kolejne 6 projektów jest w trakcie oceny merytorycznej.

W roku 2018 Spółka kontynuowała działania związane ze sprzedażą nieruchomości przy ulicy Fabrycznej, na terenie Maszynowni Biznesu. Przygotowano do sprzedaży nieruchomości, które nie zostały do tej pory sprzedane oraz zagospodarowywanie i porządkowanie całości obszaru, co wiązało się będzie z działaniami projektowymi, inwentaryzacyjnymi, rozbiórkami drogowymi oraz wycinką drzew. Wszystkie podjęte działania miały na celu podniesienie atrakcyjności całego obszaru Maszynowni Biznesu, a w konsekwencji realizacji zarówno własnych planów inwestycyjnych, sprzedażowych oraz związanych z wynajmem hali produkcyjno-magazynowej „Nowa Siódemka”.

W roku 2018, w wyniku negocjacji Zarządu, sprzedane zostały dwie nieruchomości, w tym jedna zabudowana budynkiem magazynowym, objętym nadzorem konserwatorskim za łączną kwotę: 8 317 860,37 zł.

Wskazane powyżej działania pozwoliły Spółce sukcesywnie porządkować i przywracać zdegradowany obszar do biznesowego życia.

WROCŁAWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO HALA LUDOWA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Podstawowym przedmiotem działalności jednostki wynikającym z umowy spółki i treści wpisu do rejestru sądowego jest działalność związana z ochroną zabytku jakim jest kompleks Hali Stulecia.

Struktura udziałów w Spółce w roku 2018

Udziało wiec	Ilość udziałów		Wartość nominalna udziałów (w zł)		Wartość udziałów		Struktura (w %)	
	01.01.18	31.12.18	01.01.18	31.12.18	01.01.18	31.12.18	01.01.18	31.12.18
Gmina Wrocław	313.426	329.446	500	500	156.713.000	164.723.000	99,96	100
Pracownicy	120	0	500	500	60.000	0	0,04	0,00
RAZEM	307.046	329.446	500	500	156.773.000	164.723.000	100	100

Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o. prowadzi działalność w zabytkowym zespole Hali Stulecia, wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, co podniosło jego rangę i uczyniło jednym z najbardziej charakterystycznych wizytówek Wrocławia. Jednocześnie zabytkowy charakter obiektów wiąże się z koniecznością ponoszenia wyższych kosztów ich utrzymania. Środki na ten cel Spółka pozyskuje m.in. z organizacji targów i innych imprez własnych, wynajmu obiektów na wydarzenia organizowane przez firmy zewnętrzne, działalności Centrum Poznawczego oraz przychodów wynikających z powierzenia zadań związanych z funkcjonowaniem Fontanny Multimedialnej. W roku 2018 najważniejsze imprezy własne to:

- Targi Budownictwa Tarbud, w formule rozszerzonej o Targi Kamieniarstwa
- kontynuacja organizacji cieszącego się sporą popularnością Dolnośląskiego Festiwalu Rowerowego

- organizacja koncertów: Dzień Kobiet, Dzień Matki, Piknik Wolności, Piknik Niepodległości oraz koncertów z okazji Światowego Dnia Seniora i 100-lecia Niepodległości
- produkcja koncertów, spektakli, spotkań kabaretowych artystów zaproszonych przez Halę. Aby sprostać oczekiwaniom potencjalnych uczestników wydarzeń uruchomiona została nowa strona internetowa Hali, związana z cyklem tych koncertów, tworząc tym samym odrębną markę pod nazwą "Let`s play in Centennial Hall"
- na przełomie czerwca i lipca 2018 otwarto wystawę fotografii Milтона H. Greene'a pod tytułem „Moda. Milton H. Greene. Fotografie”, która prezentowała zdjęcia mody Milтона Greene'a wykonywane na zlecenie magazynów takich jak Life, Vogue czy Harper's Bazaar
- w lipcu 2018 na Pergoli, przy wykorzystaniu Wrocławskiej Fontanny Multimedialnej, zorganizowano Spektakle Akrobatyczne „Cztery Żywioły” w wykonaniu niezwyklej grupy akrobatów
- w ciągu całego rocznicowego roku 2018 uruchomiono cykliczną imprezę pod tytułem „Zakazane lektury”. Było to czytanie przez najznakomitszych polskich aktorów fragmentów lektur obecnie nieobecnych w kanonie lektur szkolnych, a które tworzą obowiązkowy kanon lektur światowych
- kontynuowanie i poszerzanie działalności edukacyjnej prowadzonej m.in. w Centrum Poznawczym Hali Stulecia, polegającej na realizacji autorskiego programu Dziecięcego Studia Architektury, w ramach którego organizowane są również półkolonie letnie i zimowe
- organizacja w ramach akcji "Lato na Pergoli" specjalnej strefy gastronomiczno-eventowej, której działalność w roku 2018 wygenerowała znaczne przychody oraz cieszyła się powodzeniem wśród klientów.

W 2018 roku Spółka kontynuowała rozpoczęty w 2017 roku międzynarodowy projekt naukowo-badawczy „Innova Concrete”, realizowany na zasadach konsorcjum i koordynowany przez lidera – Uniwersytet w Kadyksie (Hiszpania). Projekt finansowany w całości przez Unię Europejską dotyczy opiniowania efektów nowych technologii naprawczych dla powłok betonowych. W długofalowym ujęciu możliwość zabezpieczenia przed ubytkami i korozją powłok betonowych Hali Stulecia jest jednym z najważniejszych zadań Spółki. Dlatego uczestnictwo w międzynarodowym konsorcjum badawczym jest dla WP Hala Ludowa nie tylko prestiżowe, ale i ważne. Aby w opracowaniu efektów naukowych mogli uczestniczyć profesjonaliści, podpisane zostało porozumienie z Politechniką Wrocławską. Wartość grantu na projekt „Innova Concrete” to około 180 000 euro.

Kompleks Hali Stulecia jak co roku był odwiedzany przez liczne grupy turystów, Centrum Poznawcze odwiedziło ok. 50 000 gości. Ponieważ grupa ta stanowiła około 3% odwiedzających Afrykarium we wrocławskim ZOO, można wysnuć tezę, że jest do wykorzystania wielki potencjał mas turystów.

STADION WROCŁAW SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Celami działalności spółki są:

- zarządzanie stadionem - obiektem budowlanym powstałym w wyniku zrealizowania – określonych przepisami prawa - przedsięwzięć Euro 2012,
- zaspokojenie potrzeb zbiorowych mieszkańców Gminy Wrocław w zakresie kultury fizycznej i kultury poprzez udostępnianie stadionu na imprezy o charakterze sportowym, rekreacyjnym lub kulturalno-rozrywkowym oraz poprzez organizowanie takich przedsięwzięć,

- zagospodarowanie, utrzymanie infrastruktury i obsługa stadionu w sposób umożliwiający maksymalne wykorzystanie jego potencjału, w tym w szczególności wykorzystanie obiektu na cele społeczne realizowane przez społeczności lokalne gminy Wrocław,
- zaspokojenie potrzeb zbiorowych mieszkańców Gminy Wrocław w zakresie aktywnego spędzania przez nich wolnego czasu z wykorzystaniem stadionowych urządzeń sportowych i przynależnych terenów rekreacyjnych,
- promocja Gminy Wrocław poprzez promowanie stadionu, budowanie jego marki oraz komercjalizację obiektu.

W 2018 roku działalność Spółki koncentrowała się na:

- wynajmowaniu poszczególnych powierzchni (np. sale konferencyjne, Klub Biznesowy, Klub Diamentowy, parking stadionu) Stadionu Wrocław organizatorom różnego rodzaju imprez i wydarzeń o charakterze sportowym i kulturalnym,
- obsłudze obecnych najemców powierzchni biurowej na Stadionie Miejskim we Wrocławiu oraz komercjalizacji wolnych powierzchni przeznaczonych pod biura,
- realizacji umowy z klubem piłkarskim WKS Śląsk Wrocław w zakresie dzierżawy Stadionu Wrocław w celu organizacji i przeprowadzania meczów ligowych i pucharowych w celu maksymalizacji obustronnych korzyści,
- eksploatacyjnej obsłudze stadionu; zapewnieniu ciągłości funkcjonowania zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulacjami prawnymi,
- zapewnieniu obsługi merytorycznej sporów z Generalnym Wykonawcą oraz innych sporów związanych z działalnością przeszłą Spółki.

WYDARZENIA NA STADIONIE WROCLAW W 2018 ROKU

Organizacja imprez na stadionie, w tym meczów oraz imprez masowych o zasięgu międzynarodowym:

W dniu 23 marca 2018 roku miał miejsce mecz reprezentacji Polski w piłce nożnej z reprezentacją Nigerii. Przyciągnął on na Stadion ponad 30 tysięcy widzów. W dniu 11 września, reprezentacja Polski ponownie zagrała na Stadionie Wrocław, tym razem przeciwko drużynie Irlandii. Zmagania oglądało ponad 20 tysięcy widzów. Z innych dużych imprez, które miały miejsce w 2018 roku warto wspomnieć o kolejnej edycji Wrocławskiego Festiwalu Dobrego Piwa, który wstępnie już zadeklarował chęć organizacji kolejnej edycji na Stadionie Wrocław w 2019 roku. Na przełomie czerwca i lipca stadion był miejscem kolejnej edycji wystawy samochodów tuningowanych Raceism, która w tym roku przyciągnęła blisko 1000 wystawców i uczestników zajmując całą przestrzeń esplanady. W lipcu odbył się również koncert muzyki rozrywkowej, na którym bawiło się blisko 15 tys. melomanów. W miesiącu sierpniu zaś, cały stadion wynajęty został przez Świadków Jehowy, którzy podobnie jak w kilku innych miejscach w Polsce, zorganizowali tu swój kongres.

W roku 2018 Stadion gościł kolejne edycje dużych wydarzeń targowych (dwie edycje targów mieszkaniowych Muratora, dwie edycje targów ślubnych, po raz pierwszy targi matki i dziecka Mamaville, targi edukacyjne, targi zoologiczne oraz targi pracy ukierunkowane na pracowników Europy Środkowowschodniej). W tym czasie prawie 200 razy Stadion Wrocław był również miejscem organizacji rozmaitych spotkań, konferencji, bankietów, imprez targowych itp. w tym m.in. kilka wydarzeń integrujących środowiska biznesowe (Meeting Planner, Business Mixer).

SPÓŁKA EKOSYSTEM SP. Z O.O

Spółka Ekosystem Sp. z o.o. wykonuje zadania o charakterze użyteczności publicznej powierzone jej przez Gminę Wrocław. Spółka przede wszystkim organizuje i nadzoruje cały system gospodarowania odpadami komunalnymi oraz całorocznego utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy.

Spółka realizuje zadania w następujących obszarach:

- organizowanie systemu gospodarowania odpadami w Mieście oraz utrzymania czystości i porządku na drogach i na terenach, będących we władaniu Miasta,
- monitorowanie działań w zakresie gospodarowania odpadami w Mieście,
- monitorowanie działań w zakresie utrzymania czystości i porządku na drogach, będących we władaniu Miasta,
- monitorowanie działań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenach będących we władaniu Miasta,
- zarządzanie punktami selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Mieście,
- zarządzanie kompostownią miejską,
- zarządzanie gminnymi składowiskami odpadów

Spółka w 2018 roku realizowała także zadanie zarządzania zarówno Punktami PSZOK, jak i Kompostownią Miejską oraz nieczynnymi składowiskami odpadów. Z istotnych danych dotyczących PSZOK-ów i Kompostowni należy wskazać ilość zebranych odpadów. W roku 2018 w PSZOK przy ul. Michalczyka 9 zebrano łącznie 2941,89 Mg odpadów, a w PSZOK przy ul. Janowskiej 272,71 Mg odpadów, co świadczy o popularyzowaniu działalności tych obiektów. Z roku na rok wrocławskie Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów odwiedza coraz więcej mieszkańców, w roku 2018 PSZOK odwiedziło ponad 8 800 osób. Kompostownia Odpadów Zielonych zlokalizowana przy ul. Janowskiej 51 we Wrocławiu od stycznia do końca grudnia 2018 r. przyjęła odpady o łącznej masie 5928,06 Mg od firm, z którymi zostały podpisane umowy. Od początku roku Spółka Ekosystem zawarła 43 umowy na dostarczanie odpadów zielonych. Od 2017 roku nastąpiło gwałtowne zwiększenie strumienia dostarczanych odpadów zielonych.

Spółka wprowadza do obrotu organiczny środek poprawiający właściwości gleby pod nazwą: „e-kompost”, wytworzony w wyniku przeprowadzanego procesu kompostowania. W 2018 r. sprzedano ok. 2640 Mg produktu. Kompost jest również dostępny dla mieszkańców Gminy Wrocław na potrzeby własne gospodarstwa domowego.

W październiku 2017 r. Spółka rozpoczęła współpracę z Politechniką Wrocławską w zakresie przeprowadzenia badania składu morfologicznego odpadów. Badania zostały zakończone we wrześniu 2018 r., a na ich podstawie został sporządzony całościowy raport. Rok 2019 jest kluczowym okresem dla organizacji rozszerzonego systemu zbierania odpadów komunalnych.

W 2018 r. we współpracy z osobami zajmującymi się podstawieniami kontenerów na odpady wielkogabarytowe, utworzono oprogramowanie wspierające wczytywanie zapotrzebowań na podstawienia, celem oszczędności czasu i wyeliminowania pomyłek powstających przy dotychczasowym ręcznym przepisywaniu danych.

W kompetencji Ekosystem pozostaje również zarządzanie 5 nieczynnymi składowiskami odpadów komunalnych i przemysłowych. W ramach tego zadania każdego roku wykonywane są dwie serie badań obejmujących takie informacje jak m.in.: czystość wód podziemnych, wpływ na otoczenie, produkcja gazu składowiskowego, stan wód odciekowych czy osiadanie czaszy składowisk.

Istotnym zadaniem realizowanym przez Spółkę Ekosystem Sp. z o.o. było prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej, w tym w lokalnych mediach. Prowadzono działania edukacyjne poprzez infolinię oraz stronę internetową Ekosystem Sp. z o.o. oraz social media. Ponadto, Spółka koordynowała i prowadziła zajęcia edukacyjne dla dzieci szkolnych i przedszkolnych. Nadzorowała realizację przez Wykonawców zajęć prowadzonych w formie cyklu warsztatów edukacyjnych dla uczniów klas 4-5 szkół podstawowych. Dodatkowo została wydrukowana i rozdana nowa książeczka edukacyjna kierowana do dzieci w wieku wczesnoszkolnym do szkół, młodzieżowych domów kultury oraz miejskich bibliotek publicznych. Kładziono nacisk na wykorzystanie ścieżek edukacyjnych

zorganizowanych zarówno w punktach PSZOK jak i na Kompostowni w celu pokazania najmłodszym mieszkańcom drogi zagospodarowania poszczególnych frakcji odpadów, w tym, w ramach Kompostowni - etapów procesu kompostowania odpadów zielonych. W ramach działań ekologiczno- edukacyjnych przygotowano, zorganizowano i przeprowadzono m.in. piknik na terenie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych pn. „Rodzinny Dzień Ziemi na PSZOK”, zajęcia edukacyjne w ramach „Biegu Solidarności” oraz warsztaty w placówkach oświatowych, podczas festynów i pikników organizowanych na terenie Wrocławia. Spółka również zajmowała się kampanią informacyjną, zbieraniem zgłoszeń, planowaniem terminów warsztatów oraz przygotowaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych wskazanych w projekcie w związku z uzyskaniem z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu dofinansowania do projektu pn. „Nowoczesna edukacja ekologiczna dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, ze szczególnym naciskiem na segregację odpadów komunalnych i ponowne przetworzenie czyli recykling”.

W Gminie Wrocław prowadzona jest zbiórka odpadów z podziałem na 5 frakcji: zmieszane odpady komunalne, odpady zielone, odpady z tworzyw sztucznych (w tym opakowania wielomateriałowe i metale), odpady opakowaniowe ze szkła i odpady z papieru i tektury. W chwili obecnej gmina Wrocław spełnia wymagane prawem poziomy odzysku, recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wybranych frakcji odpadów oraz wymagania w zakresie osiąganych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Jednym z największych osiągnięć w tej dziedzinie w ostatnich latach jest utworzenie systemu monitorowania pojazdów bazującej na GPS (ang. Global Positioning System) oraz identyfikacji pojemników na odpady w technologii RFID (ang. Radio-Frequency Identification). System umożliwia obserwację pozycji geograficznej pojazdu w czasie rzeczywistym oraz archiwizację informacji o prędkości, kierunku poruszania się, trasie oraz parametrach eksploatacyjnych pojazdu. Dane dostarczone z czujników zamontowanych w pojeździe, pozwalają zbierać informacje o miejscach załadunku i wyładunku odpadów. Latem istnieje możliwość weryfikacji czynności takich jak zamiatanie i polewanie. Natomiast zimą system wskazuje na moment rozpoczęcia czynności płuzenia i posypywania. System umożliwia odbiór informacji płynących z zamontowanych na pojeździe anten identyfikujących pojemniki na cyfrowej mapie.

WROCLAWSKA REWITALIZACJA SP. Z O.O.

Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o. jest jednoosobową spółką Gminy Wrocław.

Realizacja projektów

TYP A: PROJEKTY PRZEWIDZIANE DO PRZEKAZANIA SPÓŁCE PRZEZ MIASTO WSKAZANIEM DO REALIZACJI			PLAN 2018	REALIZACJA 2018
NAZWA PROJEKTU I OKRES REALIZACJI			(tys. zł)	(tys. zł)
1. Monitoring				
Realizacja: styczeń – grudzień 2018 r. Przychody z tytułu realizacji: kwiecień, lipiec, październik i grudzień 2018 r. Wskazanie nr 1/18			663,38	663,38
2. Przedmieście	Oławskie	– PROGRAM	715,00	688,28
REWITALIZACJI				

Realizacja: styczeń – grudzień 2018 r. Przychody z tytułu realizacji: grudzień 2018 r.		
Bieżące prace nad przygotowaniem projektów, m.in do aplikowania o środki zewnętrzne Wskazanie nr 7/18		299,60
Koordinacja procesu rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego oraz nadzór nad przebiegiem prac projektowych dla kluczowych projektów Wskazanie nr 8/18		234,28
Projekty o charakterze społecznym dedykowane mieszkańcom Wskazanie nr 9/18		154,40
3. Przedmieście Odrzańskie – kontynuacja procesu rewitalizacji	55,08	25,08
Pełnienie roli gospodarza i koordynatora na skwerze aktywności miejskich u zbiegu ulic Paulińskiej i Rydygiera we Wrocławiu Wskazanie nr 6/18		25,08
4. Historyczne osiedle WuWA Realizacja: styczeń – grudzień 2018 r. Przychody z tytułu realizacji: grudzień 2018 r.	265,14	265,14
• <i>WUWA – prowadzenie realizacji inwestycji pn. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na historycznym osiedlu WuWA we Wrocławiu - etap III</i> Wskazanie nr 3/18		223,20
• <i>InfoWuWA – stworzenie punktu informacyjno-usługowego na historycznym osiedlu WuWA we Wrocławiu</i> Wskazanie nr 2/18		26,98
• <i>Wrocławska WUWA i pięć pozostałych osiedli Werkbundu: sieci współpracy Wrocław, Stuttgart, Brno, Praga, Zurych i Wiedeń</i> Wskazanie nr 10/18		14,96
5. Ruska 46 abc Realizacja: styczeń – grudzień 2018 r. Przychody z tytułu realizacji: grudzień 2018 r.	191,58	191,58
• <i>Ruska 46 abc – kontynuacja pełnienia funkcji</i>		26,84

gospodarza zespołu oficyn Wskazanie nr 5/18		
<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie procesu inwestycyjnego w celu realizacji zagospodarowania podwórka między ulicami św. Antoniego, Włodkowica i Ruską Wskazanie nr 4/18		164,74
Razem netto	1 890,18	1 833,46
Razem brutto	2 324,92	2 255,16

Tym samym Spółka zrealizowała wszystkie zadania ujęte w Planie działalności na rok 2018. Decyzją Pełnomocnika Prezydenta Wrocławia ds. Rewitalizacji realizacja części jednego z zadań („Przedmieście Odrzańskie – kontynuacja procesu rewitalizacji”) została wykonana w ramach bieżących prac Wskazania do realizacji nr 1/18 ze względu na konieczność uwolnienia środków na inne projekty.

Ponadto Spółka w 2018 r. zakończyła realizację projektu pt. "Strategie zintegrowanej odnowy miast we Wrocławiu i Stuttgartcie – transfer wiedzy, studia przypadków i struktury kooperacji na rzecz odnowy historycznych kwartałów" finansowany przez Polsko Niemiecką Fundację na rzecz Nauki i realizowany w partnerstwie z uczelnią wyższą w Stuttgartcie i otrzymała refundację kosztów poniesionych w związku z opracowaniem publikacji podsumowującej projekt w wys. 28,56 tys. zł. brutto.

Zestawienie projektów zrealizowanych w 2018 roku:

TYP A: PROJEKTY PRZEWIDZIANE DO PRZEKAZANIA SPÓŁCE PRZEZ MIASTO WSKAZANIEM DO REALIZACJI	2 255,16
TYP B: PROJEKTY NIEPRZEWIDZIANE W PLANIE NA ROK 2018, ZLECONE PRZEZ MIASTO	152,03
TYP C: PROJEKTY FINANSOWANE BĄDŹ WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW INNYCH NIŻ GMINNE	1 476,85
Razem brutto	3 884,04

Ponadto Spółka prowadzi stronę internetową poświęconą tematyce rewitalizacji wraz z bieżącymi informacjami o projektach i inicjatywach realizowanych we Wrocławiu, a także profil na portalu społecznościowym Facebook.

WROCLAWSKI PARK WODNY S.A.

Przedmiotem działalności spółki jest działalność związana z upowszechnianiem sportu, krzewieniem kultury fizycznej, działalności rekreacyjnej i promocyjnej, w tym na rzecz społeczności lokalnej oraz samorządu terytorialnego, ważnej dla rozwoju Gminy Wrocław.

Spółka osiągnęła w 2018 roku zysk netto w wysokości 8 403 136,79 PLN przy odpowiednio 7 707 245,49 PLN w 2017 roku. Przychody netto ze sprzedaży w 2018 roku wyniosły 44 076 538,92 PLN przy odpowiednio 40 924 849,01 PLN w 2017 roku (wzrost o 7,8%).

W 2018 roku zrealizowano następujące inwestycje:

- Aktualizacja dokumentacji rozdzielnic UV,
- Budowa Nowego Budynku – w ramach projektu w 2018 roku wykonywane były prace koncepcyjne oraz planistyczne,
- Budowa Strefy Damskiej,
- Likwidacja przecieków w obiekcie – wszystkie przecieki zidentyfikowane w 2017 roku zostały zlikwidowane; z uwagi, że na bieżąco pojawiają się przecieki w innych miejscach, to zadanie będzie miało charakter ciągły i bieżący,
- Remont kompleksowy Leniwej Rzeki,
- Remont kompleksowy Thalasso,
- Renowacja fug w brodziku,
- Zakup i montaż lampy UV w obiegu nr 7 (basen solankowy i Thalasso),
- Zakup i montaż urządzenia kontrolno-pomiarowego chloru w zbiorniku wody użytkowej,
- Zakup i montaż wymienników ciepła [3 szt.],
- Zakup i montaż wytwornicy dwutlenku chloru,
- Zakup oprogramowania do uruchamiania aplikacji z serwera,
- Zakup programu do zarządzania i obsługi imprez urodzinowych – projekt jest w trakcie realizacji,
- Zakup sprzętu gastronomicznego na potrzeby sezonu letniego,
- Zakup szafy PCV na akcesoria do nauki pływania,
- Zakup urządzeń GAT,

Dodatkowo Spółka zrealizowała w 2018 roku inwestycje, które w toku działalności okazały się konieczne do realizacji celów poprawnego funkcjonowania obiektu, a których nie dało się przewidzieć na etapie planowania inwestycji na 2018 rok, m.in. Zakup przenośnego generatora ozonu, zakup neonu (litery przestrzenne) Saunarium czy zakup pergoli do Ogrodu Saunowego oraz inne.

Łączna kwota nakładów inwestycyjnych wyniosła 2 631 549,36 PLN.

W 2018 roku Spółka konsekwentnie podejmowała następujące działania mające na celu zapewnienie wysokiej jakości obsługi i usług świadczonych na rzecz klientów, m.in. optymalizację procesów funkcjonujących w Spółce, zwiększanie wielofunkcyjności i zastępowalności pracowników, szkolenia z zakresu doskonalenia kompetencji kierowniczych i szkolenia merytoryczne dla pracowników poszczególnych Stref. Poza tym kluczową kwestią dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania jest zakrojony na szeroką skalę plan remontów i modernizacji infrastruktury obiektu, co Spółka konsekwentnie realizuje.

W przypadku działań marketingowych nadrzędnym celem jest wsparcie sprzedaży, która bezpośrednio przekłada się na zwiększenie przychodów Spółki. Pod względem socjologicznym, psychologicznym oraz ekonomicznym ważnym są zachowania rynkowe klientów – zarówno tych z rynku lokalnego oraz rynku tzw. klientów incydentalnych, tzn. turystów indywidualnych oraz grup zorganizowanych odwiedzających Wrocław. Powyższe działania marketingowe budują pozytywny wizerunek Aquaparku Wrocław. Wyróżnić można tutaj działania wizerunkowe (inicjowanie i udział w kampaniach adresowanych do społeczności lokalnej, promujących aktywność fizyczną oraz zdrowy tryb życia, zaangażowanie w ważne wydarzenia dla społeczności lokalnej) oraz działania marketingowe (wspieranie sprzedaży kluczowych dla Spółki usług poprzez realizowanie kampanii reklamowych adresowanych do zdefiniowanych grup docelowych, inicjowanie i podtrzymanie działań cross-promocyjnych z partnerami, zarządzanie wizerunkiem Aquaparku Wrocław w Internecie, działania sprzedażowe, organizacja eventów).

WROCLAWSKIE CENTRUM TRENINGOWE SPARTAN SPÓŁKA Z O.O

Jako jednoosobowa spółka Gminy Wrocław, realizuje zadania własne Gminy w zakresie sportu i rekreacji. Celem Spółki jest wykonywanie powierzonych jej zadań w szczególności poprzez:

- udostępnianie bazy sportowej i rekreacyjnej (w tym: klubom, związkom sportowym, fundacjom, organizacjom społecznym, szkołom)
- prowadzenie działalności służącej upowszechnianiu kultury fizycznej,
- organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych,
- organizowanie zajęć rekreacyjnych, sportowych i rehabilitacji ruchowej, a także w zakresie:
 - eksploatacji i konserwacji istniejącej bazy sportowej i rekreacyjnej oraz jej rozbudowy,
 - prowadzenia wypożyczalni sprzętu sportowego i turystycznego,
 - prowadzenia działalności hotelarsko - gastronomicznej,
 - prowadzenia działalności promocyjnej i reklamowej zmierzającej do realizacji zadań Spółki oraz innej działalności gospodarczej celem pozyskania środków na upowszechnianie kultury fizycznej i turystyki.

WCT Spartan sp. z o.o. prowadzi działalność w obiektach własnych oraz innych na podstawie zawartych umów użytkowania oraz umów na zarządzanie.

Jednym z ważniejszych zadań Spółki w 2018 roku było:

- zwiększenie przychodów w kompleksie Orbita przy ul. Wejherowskiej. Wynajem Hali Orbita na imprezy sportowo – kulturalne.
- utrzymanie ilości imprez sportowych organizowanych przez WCT Spartan na poziomie z poprzedniego roku, w tym:
 - sprzedaż karnetów i biletów wstępu dla klienta indywidualnego na usługi oferowane przez WCT Spartan,
 - współpraca z Benefit Systems i OK System. Umowa na zarządzanie i przygotowanie basenów i kąpielisk (Morskie Oko, Glinianki, Kłokoczce) do sezonu letniego,
 - przystąpienie do przetargu na zarządzanie i przygotowanie miejsc kąpielowych (Królewiecka, Jeziorowa, Harcerska) do sezonu letniego,
 - organizacja lig i zawodów amatorskich,
 - organizacja wypoczynku dla dzieci,
 - organizacja eventów w obiektach.
- realizacja projektów aktywizacji młodzieży w zakresie kultury fizycznej i sportu oraz wykorzystanie istniejącej bazy sportowej miasta i dalszy jej rozwój na rzecz sportu powszechnego i wyczynowego. Uczestnictwo w projekcie miejskim pn. „Szkoła w mieście”.Kontynuacja gminnego projektu „Spartan dla szkół”.

Działania marketingowe w 2018 roku skoncentrowane były przede wszystkim na:

- działaniach dotyczących promocji naszych obiektów, szczególnie tych nowych, takich jak pływalnia letnia, pływalnia kryta wraz z siłownią, salą fitness i saunarium,
- promocji hali widowiskowo – sportowej Orbita jako miejsca organizacji eventów sportowych i kulturalnych,
- popularyzacji wybranych dyscyplin sportu w swoich obiektach i ich promocja wśród dzieci i młodzieży,
- promocji szkółek pływackich dla dzieci, młodzieży i dorosłych, stworzenie atrakcyjnej oferty wynajmu torów pływackich wraz z obsługą instruktorską,

- stałych klientach naszych siłowni i fitness klubów. Poprzez specjalne oferty, gadzety i eventy w poszczególnych obiektach, budowanie ich lojalności wobec naszej firmy,
- promocji półkolonii sportowych w naszych obiektach zarówno letnich jak i zimowych,
- promocji szkółek pływackich, tenisowych, łyżwiarskich, rolnarskich dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Od kilku lat Spółka realizuje projekt edukacyjny pn.: „Szkoła w mieście”. Uczniowie szkół różnego szczebla uczestniczą w zajęciach z łyżwiarstwa, tenisa ziemnego, zajęciach z nauki pływania w ramach umów podpisanych z zainteresowanymi placówkami.

Z Gminą Wrocław podpisana została kolejna roczna umowa na realizację gminnego projektu „Spartan dla szkół” usługi polegającej na przeprowadzeniu zajęć sportowo – rekreacyjnych na lodowiskach dla uczniów publicznych szkół i placówek oświatowych.

W sezonie letnim Spółka wprowadziła szkolenia z nauki jazdy na rolkach na obiekcie Tor Wrotkarski przy ul. Sukielickiej.

Od kilku lat obserwujemy bardzo duży wzrost liczby nowych fitness klubów we Wrocławiu. Są to przeważnie duże, nowoczesne obiekty, niejednokrotnie będące własnością dużych sieci fitness klubów działających w Europie. Dlatego też w 2016 roku podjęto decyzję o sprzedaży obiektu przy ul. Trzebnickiej, w którym świadczone były głównie usługi fitness. W pozostałych obiektach Spółki, dotychczasowa oferta sportowo – rekreacyjna została rozszerzona i wzbogacona, a zajęcia fitness stanowią dodatek do struktury świadczonych usług. Ma to kluczowe znaczenie, także w aspekcie sezonowości usług. Na obiektach takich jak: korty tenisowe, lodowiska, baseny i kąpieliska, działalność uzależniona jest od warunków atmosferycznych.

Negatywnym skutkiem, podwyższającym koszty utrzymania jest obecna sytuacja na rynku pracy. Niskie bezrobocie spowodowało, że koszty pracy są coraz wyższe. Rosną również wydatki na usługi obce, między innymi takich jak: sprzątanie, ratownictwo wodne, media. Sytuacja rynkowa uniemożliwia uwzględnienie skutków podwyższonych wydatków w cenach usług oferowanych przez Spółkę.

Inwestycje

- W roku 2018 zadania inwestycyjne obejmowały:
 - modernizację systemu przeciwpożarowego w WCT 1 Hotel Orbita,
 - adaptację pomieszczeń na węzeł cieplny w WCT 1 Hala Orbita,
 - wykonanie systemu zabezpieczeń na dachu WCT 1 Kryta Pływalnia,
 - wykonanie wiaty śmietnikowej i montaż bramy wjazdowej na korty w WCT 2,
 - przebudowa wejścia na lodowisko, wymiana wykładziny gumowej w WCT 5 Lodowisko,
 - wykonanie podłogi z gumy w sali treningowej w WCT 6,
 - montaż wodomierzy na pompach tłocznych w WCT 9.
- Spółka rozpoczęła wdrożenie nowego systemu kadrowo – płacowego, finansowo – księgowego, zakupiono serwer oraz oprogramowanie stanowiskowe. Wdrożenie będzie kontynuowane również w roku 2019.
- Ponadto zakupy inwestycyjne obejmowały:
 - zakup frezarki do lodu WCT 1,
 - zakup 2 szt. ergowioseł do WCT 1 Kryta Pływalnia,
 - zakup klimatyzatorów do WCT 3 i WCT 6,
 - zakup kosiarki samojezdnej do WCT 8,
 - zakup traktora ogrodowego przeznaczonego w sezonie letnim na Tor Wrotkarski,
 - zakup programu do obsługi klienta w WCT 2, WCT 3, WCT 6 i WCT 5.

BIURO MIEJSKIEGO RZECZNIKA KONSUMENTÓW

Zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów, na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: uokk), realizuje Miejski Rzecznik Konsumentów. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów jako komórka organizacyjna BRK, znajduje się w Departamencie Prezydenta i podlega bezpośrednio Prezydentowi Miasta Wrocławia (art. 40 ust. 3 uokk).

Rok sprawozdawczy 2018 ze względu na liczbę i różnorodność spotkań, akcji i programów edukacyjno-informacyjnych realizowanych przez rzecznika konsumentów oraz inne instytucje w ramach różnych projektów, w których podmiotem działań byli seniorzy, w pełni zasługuje na określenie go mianem Roku Seniora. Powyższe ma potwierdzenie w liczbach. Na 17 500 udzielonych porad prawnych, co drugie zgłoszenie w formie kontaktu bezpośredniego pochodziło od seniora, co uzasadnia podjęte, opisane powyżej działania.

Inicjatywa szczególnej pomocy i wsparcia dla tej najsłabszej grupy będzie kontynuowana w kolejnych latach.

Rok sprawozdawczy jest kolejnym rokiem, w którym Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów we Wrocławiu notuje wysoką liczbę zgłoszeń konsumentów od klientów, którzy są obywatelami innych krajów i jednocześnie mieszkańcami Wrocławia. Niezależnie od miejsca zamieszkania, każdy zwracający się o pomoc uzyskuje minimum poradę prawną i informację, przy dużym zaangażowaniu pracowników. Cudzoziemcy niejednokrotnie mają trudności z komunikacją w języku polskim, co na gruncie prawnie skomplikowanych spraw, stanowi pewne utrudnienie w udzieleniu pomocy i wyjaśnieniu wnioskującemu jego sytuacji prawnej. W latach kolejnych planowane są działania mające na celu ułatwienie komunikacji z cudzoziemcami poprzez wprowadzenie formularzy wniosku konsumenta w dwóch nowych wersjach językowych, tj. j. angielskim i j. ukraińskim. Zaplanowane rozwiązanie będzie odpowiedzią na oczekiwania konsumentów – mieszkańców Wrocławia. Średnio każdy z pracowników udzielił bezpłatnej pomocy prawnej ponad 3 000 konsumentów.

W roku sprawozdawczym 2018 obsłużono łącznie 17 562 zgłoszeń w sprawach konsumentów, tj.: wniosków, zapytań, pism kierowanych do wiadomości, wymagających przekazania zgodnie z właściwością oraz w ramach współpracy w obszarze ochrony konsumentów. Ilość spraw obsługiwana przez Biuro Rzecznika od kilku lat oscyluje pomiędzy 16 000 a 20 000 zgłoszeń. Różnice w poszczególnych latach są nieznaczne i zależne od bieżącej koniunktury na rynku konsumentów. Porównawcze dane liczbowe zawarto poniżej – w formie tabeli.

ZESTAWIENIE ZGŁOSZEŃ W SPRAWACH KONSUMENCKICH ZA LATA 2014 - 2018

ROK	LICZBA ZGŁOSZEŃ W SPRAWACH KONSUMENCKICH
2018	17.562
2017	20.328
2016	16.632
2015	16.892
2014	15.215

Zakres i rodzaj świadczonej na rzecz Mieszkańców Wrocławia pomocy prawnej w konkretnej sprawie konsumentów ma charakter indywidualny i zależy od oceny stanu faktycznego i prawnego oraz od treści wniosku Konsumenta (zawartych w nim oczekiwań). Konsument kierował swoje wnioski i zapytania do Biura Rzecznika Konsumentów w formie telefonicznej, bezpośredniej, korespondencji tradycyjnej, elektronicznej oraz za pośrednictwem platformy ePUAP. Oferowana pomoc prawna miała różne formy: porada i/lub informacja prawna, interwencja pisemna - występowanie do przedsiębiorców, mediacja, przygotowywanie wniosków i pozwów do sądów, pism

procesowych, wydawanie opinii prawnych w zakresie dotyczącym ochrony praw i interesów konsumentów.

REALIZACJA ZADAŃ w 2018 roku

DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRAW I INTERESÓW KONSUMENTÓW	LICZBA SPRAW	LICZBA KONSUMENTÓW OBJĘTYCH POMOĄ
1.Udzielanie porad i informacji prawnej – osobiście i telefonicznie	16 870	16 870
2.Udzielanie porad i informacji prawnej – pisemnie	110	110
3.Występowanie do przedsiębiorców	523	523
4.Współdziałanie z innymi instytucjami (w tym przekazania wg właściwości miejscowej)	23	* Dotyczy zbiorowych interesów konsumentów
5.Pomoc konsumentom w samodzielnym dochodzeniu roszczeń przed sądami (sporządzanie pozwów, sprzeciwów, pism procesowych)	36	36
Razem	17 562	* Ok. 17 562

Podobnie jak w poprzednich latach dominowały zgłoszenia konsumenckie dotyczące umów sprzedaży (reklamacji zakupionych towarów) oraz umów zawartych w szczególnym trybie: poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość.

W roku 2018 udzielono wsparcia konsumentom w sprawie sporów powstałych na tle umów:

- sprzedaży,
- usługi turystyczne,
- usługi edukacyjne,
- usługi telekomunikacyjne,
- deweloperskich,
- dostaw energii elektrycznej, gazu i wody, transportowych i przewozowych,
- medycznych.

W roku sprawozdawczym sporządzono ponad 500 wystąpień do przedsiębiorców z czego również dominującą kategorią było dochodzenie roszczeń z tytułu rękojmi, tj. od sprzedawców butów, aparatów telefonicznych, sprzętów RTV i AGD, mebli i artykułów gospodarstwa domowego. Podobnie jak w latach ubiegłych, drugą i najliczniejszą kategorią, były sprawy umów zawieranych w trybie poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość – te pierwsze najczęściej w domach osób starszych - głównie o świadczenie usług telekomunikacyjnych, medycznych/zdrowotnych oraz innych (np. montaż detektora gazowego czy montaż pieców gazowych) i sprzedaż różnych towarów – najczęściej po wygórowanej cenie.

W niektórych – tego wymagających przypadkach – korzystano ze wsparcia instytucji specjalistycznych i regulatorów rynku, zasięgając ich opinii, prosząc o wyjaśnienia wątpliwości, zgłaszając nowe problemy lub wymieniając się informacjami. W ramach tej współpracy udzielano odpowiedzi na zapytania delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Rzecznika Praw Obywatelskich i wielu innych instytucji współdziałających w szeroko rozumianym systemie ochrony konsumentów. W roku 2018 miało miejsce 9 postępowań w ramach takiej współpracy. W sześciu przypadkach korespondencja była prowadzona z różnymi delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i dotyczyła zgłoszeń konsumenckich: na konkretną firmę – 4 sprawy i konkretnego problemu czy negatywnego zjawiska na polskim rynku – 2 sprawy. W pierwszym przypadku właśnie takie postępowanie miało miejsce w odpowiedzi na korespondencję Najwyższej Izby Kontroli w sprawie przedsiębiorstw energetycznych, kolejne – 1 przypadek – to postępowanie w sprawie firmy zajmującej się montażem urządzeń grzewczych w ramach umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa (wniosek o przekazanie wymaganych informacji i dokumentów skierowany przez Policję). Ostatni przypadek dotyczył wezwania wrocławskiego sądu do przekazania informacji na temat konkretnej sprawy konsumenckiej powstałej na gruncie zawartej umowy dostawy prądu. W roku 2018 udzielono pomocy prawnej w 36 sprawach poprzez sporządzenie na rzecz Konsumentów i wydanie: 20 pozwów, 6 sprzeciwów – w tym przygotowanie w tych sprawach około 10 pism procesowych – oraz 10 zgłoszeń wierzytelności (w związku z upadłością firmy dostarczającej prąd i gaz – Energetycznego Centrum S.A. – ogłoszoną na podstawie postanowienia Sądu z dnia 18.12.2018 roku).

OBOWIĄZEK SPRAWOZDAWCZY

Realizując obowiązek ustawowy – zapisany w art. 43 ust. 1 uokk – rzecznik konsumentów – w terminie do dnia 31 marca każdego roku – przedkłada Prezydentowi Miasta do zatwierdzenia roczne sprawozdanie ze swojej działalności, które kolejno jest przekazywane do właściwej miejscowo delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Sprawozdania ustawowe były publikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

DZIAŁANIA O CHARAKTERZE EDUKACYJNO-INFORMACYJNYM, SPOTKANIA, KONFERENCJE, SZKOLENIA

W celu skuteczniejszej ochrony interesów konsumentów od lat podejmowana jest współpraca ze środkami masowego przekazu – między innymi z „Gazetą Wyborczą” i „The Times Polska – Gazetą Wrocławską”, polegająca na wywiadach i udzielaniu odpowiedzi na pytania czytelników. W roku sprawozdawczym uczestniczono w audycjach radiowych, telewizyjnych oraz rozpowszechnianych za pośrednictwem Internetu – w ramach projektów omówionych poniżej.

Aktywność rzecznika konsumentów jest zależna od potrzeb lokalnej społeczności i danego okresu, przy czym największe zapotrzebowanie na informacje edukacyjne o charakterze konsumenckim występuje w okresach świątecznych, tj. w czasie wzmożonej konsumpcji towarów i usług, oraz w okresie wakacyjnym, w którym konsumenci są narażeni na problemy związane z utratą danych osobowych, dokumentów tożsamości, gotówki czy bagażu. Ponadto konsumenci często dochodzą roszczeń w związku z nienależytym wykonaniem umowy przewozowej lub o świadczenie usług turystycznych.

Rzecznik konsumentów publikuje na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na stronie www.wroclaw.pl bieżące ogłoszenia, ważne informacje i komunikaty, dane kontaktowe specjalistycznych instytucji – pomocne konsumentom w dochodzeniu ich roszczeń, a także wzory pism i wyciągi z przepisów. Podobne informacje są również wywieszane na tablicach ogłoszeniowych znajdujących się przy wejściu do Biura Miejskiego Rzecznika Konsumentów. Wreszcie, w bieżącej pracy (w szczególności w trakcie udzielania porad bezpośrednich) rzecznik konsumentów przekazuje konsumentom ulotki i materiały informacyjno-edukacyjne, które mogą stanowić dodatkowe wsparcie w przyszłym samodzielnym dochodzeniu roszczeń. Materiały, o których mowa powyżej, to w głównej mierze nieodpłatne publikacje Urzędu

Ochrony Konkurencji i Konsumentów (realizacja zamówienia jest zależna od liczby dostępnych publikacji).

W roku 2018 odbyło się kilka ważnych spotkań z udziałem Miejskiego Rzecznika Konsumentów we Wrocławiu. W marcu miało miejsce spotkanie z dwoma posłami saksońskiego Landtagu, w tym z panem Sebastianem Fisherem – członkiem frakcji CDU, zajmującym się głównie ochroną praw konsumentów. Spotkanie stanowiło niepowtarzalną okazję do wymiany informacji i doświadczeń. Obie strony były żywo zainteresowane tym, z jakimi problemami mamy do czynienia na swoim terenie, jakimi rozwiązaniami prawnymi dysponujemy oraz w jaki sposób zorganizowano system ochrony konsumentów w skali całego kraju. W trakcie spotkania okazało się, że mamy bardzo podobne problemy i czekają nas podobne wyzwania, co sugeruje konieczność dalszej współpracy – część z tych problemów na pewno trzeba rozwiązywać na poziomie wyższym niż tylko krajowy. W kwietniu natomiast w Starostwie Powiatowym we Wrocławiu miało miejsce spotkanie i szkolenie dla rzeczników konsumentów połączone z wyborami do Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów. W maju odbyło się spotkanie w Komendzie Miejskiej Policji we Wrocławiu, podczas którego omówiono bieżące problemy, między innymi dotyczące firmy świadczącej usługi medyczne, w których działania Policji mogłyby bardzo pomóc w szybszym i skutecznym załatwianiu spraw konsumentów, których prawa lub interesy zostały naruszone. Przyszłe działania w ramach współpracy obu instytucji miałyby w szczególności dotyczyć seniorów, jako grupy najsłabszej, najmniej przygotowanej do wolnorynkowej gry i w związku z tym najbardziej narażonej na nieuczciwe działania firm i szczególnie łatwo padającej ofiarą przestępstw. Inicjatywa ma być kontynuowana w kolejnym roku. W maju Miejski Rzecznik Konsumentów uczestniczył także w warsztatach „Różne perspektywy – wspólny punkt widzenia” zorganizowanych przez Tauron Polska Energia S.A. A latem i jesienią brał udział w projekcie organizacji pozarządowej Fundacja ProPublika, Wydawcy Dziennika EBOS.PL, zadaniu publicznym współfinansowanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (w ramach rządowego programu ASOS 2014–2020) adresowanym do osób starszych w celu zwiększenia ich bezpieczeństwa poprzez działania edukacyjne i prewencyjne zabezpieczające seniorów przed wiktylizacją „Bezpieczny senior – wiem i pomagam”. Rola rzecznika w projekcie polegała w szczególności na wsparciu eksperckim przy tworzeniu scenariuszy oraz udziale, jako krótkich paradokumentalnych filmów edukacyjno-prewencyjnych omawiających wybrane formy nieuczciwych praktyk rynkowych na szkodę osób starszych, jak sprzedaż pseudo-usług medycznych po wygórowanej cenie, sprzedaż usług w miejscu zamieszkania konsumenta itp., oraz udzielaniu wywiadów i odpowiedzi na pytania w sprawach dotyczących ochrony konsumentów do Gazety Informacyjnej dla Seniorów. W listopadzie w Biurze Miejskiego Rzecznika Konsumentów we Wrocławiu miało miejsce nagranie materiału dla programu Polsatu „Interwencja” z udziałem konsumentki, która miała problem z odzyskaniem pieniędzy wpłaconych za produkty (kołdra i garnki) zakupione od firmy poza lokalem jej przedsiębiorstwa, na specjalnie zorganizowanym pokazie. Mimo skutecznego odstąpienia od umowy firma zwlekała ze zwrotem niemałej kwoty pieniędzy. Dzięki wspólnej inicjatywie oraz udzielonej pomocy prawnej konsumentka uzyskała zwrot opłaconej kwoty. W listopadzie we Wrocławiu odbyło się także szkolenie z zakresu rynku finansowego i procedury cywilnej. Uzyskane informacje, wyjaśnienia i materiały były wykorzystywane w bieżącej pracy rzecznika konsumentów. W tym samym miesiącu miało miejsce spotkanie w Komendzie Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu w ramach Wojewódzkiego Forum Dyskusyjnego na temat problematyki seniorów, które wpisane jest w Wojewódzki Program Profilaktyczny „Wzorowy Senior”. Podczas Forum omawiane były problemy wielu instytucji. Oprócz rzecznika konsumentów zaproszono m.in. przedstawicieli: ZUS, KRUS, MOPS, Pogotowia Ratunkowego, Poczty Polskiej w celu ustalenia zakresu przyszłej, wspólnej pracy na rzecz seniorów. Podczas spotkania zwrócono uwagę na potrzeby seniorów oraz konieczność skutecznego diagnozowania ich problemów, aby oferowana przez ww. instytucje pomoc efektywniej zaspokajała realne potrzeby tej grupy konsumentów.

W listopadzie rzecznik konsumentów wziął także udział – wraz z zaproszonymi naukowcami, ekspertami i praktykami biznesu, przedstawicielami innych organizacji konsumenckich oraz samorządowych i urzędów – w II Krajowej Konferencji Konsumentckiej pod patronatem honorowym Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pt.: „Rynek finansowy w Polsce. Misseling. Postawy uczestników rynku. Świadomość i edukacja”. W grudniu natomiast Miejski Rzecznik Konsumentów udzielał wywiadów prasowych i radiowych na temat zwrotu towarów bez wad i zwrotu zakupów internetowych w kontekście nietrafionych prezentów świąteczno-noworocznych, jak i opóźnień w realizacji tego typu zamówień okolicznościowych. Udzielono też wywiadu na temat praw konsumentów i obowiązków sprzedawców w kontekście wyprzedaży oraz promocji świąteczno-noworocznych. I wreszcie – również w grudniu – miało miejsce nagranie telewizyjne dla stacji Polsat – apel do rodzin osób starszych – o większe zaangażowanie w opiekę, zainteresowanie się sprawami seniorów, wsparcie i pomoc dla nich.

WYDZIAŁ PRAWNY

Sposób funkcjonowania obsługi prawnej w 2018 roku regulowało zarządzenie nr K/12/16 z dnia 31 marca 2016 roku, które określało:

- zakres oraz tryb obsługi prawnej świadczonej na rzecz komórek organizacyjnych Urzędu;
- funkcjonowanie zastępstwa procesowego;
- tryb zlecania usług prawnych kancelariom zewnętrznym.

Zadania realizowane przez radców prawnych obejmowały obsługę prawną Urzędu i organów Miasta, a w szczególności:

- zastępstwo procesowe w postępowaniach przed sądami powszechnymi i sądami administracyjnymi oraz przed innymi organami;
- opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego i innych aktów normatywnych, umów i porozumień;
- udzielanie opinii prawnych, wyjaśnień oraz konsultacji;
- nadzór nad formalnoprawną stroną procedur przetargowych.

Przed sądami powszechnymi prowadzono 2934 spraw, z których 1554 zostało wszczętych w 2018 roku.

Sprawy przed sądami cywilnymi

Miasto jako powód	Ilość: 2018	2017	2016	2015
o zapłatę	1374	1130	1246	940
o eksmisję	418	570	533	707
o stwierdzenie nabycia spadku	107	68	38	36
o przepadek pojazdu	73	205	88	47
inne sprawy	245	58	38	7
Razem	2217	2031	1937	1737

Miasto jako pozwany	Ilość: 2018	2017	2016	2015
o ustalenie	180	122	138	192
o stwierdzenie nabycia spadku-sprawy przy udziale Gminy	89	107	107	86
o zapłatę z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego	131	172	127	210
inne sprawy (podział majątku,	137	74	35	257

zasiedzenie, rozgraniczenie nieruchomości)				
o ustalenie służebności drogi koniecznej i służebności przesyłu	70	23	21	36
Razem	607	498	428	781

Sprawy przed WSA/NSA

Przedmiot skargi	Ilość: 2018	2017	2016	2015
na uchwały Rady Miejskiej	11	8	12	19
na decyzje Prezydenta	7	11	10	6
Razem	18	19	22	25

Ilość spraw zakończonych wyrokami	2018	2017	2016	2015
Sprawy wygrane	1169	709	689	1069
Sprawy przegrane	288	106	86	217
Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób	60	43	12	57
Razem	1517	858	787	1343

Należy zauważyć, że w 2018 roku znacząco zwiększyła się ilość spraw zakończonych przed sądami powszechnymi w porównaniu z wcześniejszymi okresami.

Poniżej procentowy udział spraw pod względem rozstrzygnięcia wydanego na rzecz Gminy Wrocław/Skarbu Państwa.

Procentowy udział spraw pod względem rozstrzygnięcia wydanego na rzecz Gminy Wrocław/Skarbu Państwa

Rozstrzygnięcia sądowe	2018	2017	2016	2015
Sprawy wygrane	77,05%	82,63%	87,54%	79,59%
Sprawy przegrane	18,99%	12,35%	10,93%	16,16%
Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób	3,99%	5,02%	1,53%	4,25%

Wśród spraw sądowych ilościowo dominowały postępowania:

- zapłatę z tytułu użytkowania wieczystego, dzierżawy, bezumownego korzystania z nieruchomości, najmu;
- eksmisję z lokali mieszkalnych, o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku najmu, o dostarczenie lokalu socjalnego, o podział majątku;
- zasiedzenie, o aktualizację opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości;
- wyjawienie majątku dłużnika, upadłościowe i układowe, przeciwko członkom zarządów firm;

Radcowie prawni zatrudnieni w Urzędzie:

- parafowali pod względem formalnoprawnym około 2900 dokumentów (umowy, akty normatywne, zarządzenia, uchwały, dokumenty przetargowe, porozumienia, pisma w postępowaniu administracyjnym);
- wydali 209 pisemnych opinii prawnych;

- uczestniczyli w naradach oraz konsultacjach świadcząc doradztwo prawne na rzecz pracowników, dyrektorów oraz kierownictwa Urzędu.

-

W 2018 roku zostało wydanych 135 opinii w zakresie przekazywanych do opiniowania projektów uchwał oraz innych dokumentów wynikających z bieżących potrzeb w przedmiocie legislacji i stanowienia prawa.

W zakresie realizacji budżetu Wydziału Prawnego zostało przygotowanych 321 wniosków o dokonanie płatności oraz przygotowano 2521 pełnomocnictw procesowych.

W ramach rozpoczętego w 2010 roku programu praktyk studenckich studentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, którego celem jest zdobycie doświadczenia w pracy w jednostce samorządu terytorialnego, w 2018 roku

3-tygodniową praktykę odbyło w Urzędzie 11 studentów.

Raport ze spraw upadłościowych za okres od 01.01 - 31.12.2018 roku

- ilość spraw czynnych na początek okresu 226,
- ilość spraw podjętych w okresie - 73 sprawy upadłościowe i restrukturyzacyjne (25 spraw zostało zakończonych z uwagi na brak wierzytelności do zgłoszenia) pozostało 48 spraw czynnych w tym: 5 postępowań restrukturyzacyjnych (sanacyjne i układowe), 27 upadłości konsumenckie (w tym jedna zagraniczna), 13 spółek i 3 upadłości osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
- ilość spraw zakończonych łącznie - 37 spraw upadłościowych z lat wcześniejszych

w tym:

- 34 Gminy (podatki i dochody)
- 3 Skarbu Państwa (dochody) i Gminy
- ilość spraw w toku (czynnych od 2000 roku do 2018 roku) na koniec 2018 roku wynosi 237 w tym:
- wierzytelności Gminy Wrocław- zgłoszenia 196 (6 upadłości konsumenckich - zagranicznych)
- wierzytelności Skarbu Państwa- zgłoszenia 41
- zgłoszono do Sądów upadłościowych w całej Polsce i za granicą 43 zgłoszenia wierzytelności Gminy Wrocław i Skarbu Państwa

w tym:

- 13 zgłoszeń wierzytelności spółek,
- 27 upadłości konsumenckich (1 upadłość w Anglii)
- 3 upadłości osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na łączną kwotę 3 085 434,95 zł

z tego:

- kwota 1 547 685,13 zł - 37 szt. zgłoszeń wierzytelności Gminy Wrocław
- kwota 1 537 749,82 zł - 6 szt. zgłoszeń wierzytelności Skarbu Państwa - Prezydent Wrocławia,
- Ponadto dokonano 10 zgłoszeń wierzytelności (korekty, uzupełnienia, dodatkowe zgłoszenia) na łączną kwotę - 264.819,86 zł w toczących się sprawach upadłościowych

w tym:

- Gmina Wrocław (6 szt. - kwota 31 398,09 zł) i
- Skarb Państwa-Prezydent Wrocławia (2 szt. - kwota 233 421,77 zł).

Suma wierzytelności zgłoszonej w postępowaniach upadłościowych w 2018 roku to kwota 3 350 254,81 zł- łącznie 53 zgłoszenia.

W postępowaniach restrukturyzacyjnych wysłano informacje o zaległościach do Sądów, zarządców, nadzorców sądowych na kwotę 94.170,59 zł – wierzycielem była tylko Gmina Wrocław (5 szt.)

Łączna suma zgłoszonej wierzytelności Gminy Wrocław i Skarbu Państwa w postępowaniach upadłościowych i restrukturyzacyjnych w 2018 roku to kwota 3 444 425,40 zł

Z toczących się postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych - z planów podziału funduszy masy upadłości i realizacji układów na konta Gminy Wrocław i Skarbu Państwa wpłynęła kwota 238.598,78 zł

- z postępowań upadłościowych łącznie 172 295,91 zł w tym:
 - Gmina – 157 226,86 zł
 - Skarb Państwa – 15 069,05 zł
- z realizacji układów w postępowaniach restrukturyzacyjnych 66.302,87 zł z tego:
 - Gmina – 52 950,64 zł
 - Skarb Państwa – 13 352,23 zł.

W 2018 roku i kolejnych latach będą realizowane zatwierdzone układy w 8 otwartych postępowaniach restrukturyzacyjnych - postępowania sanacyjne, przyśpieszone postępowania układowe otwarte w 2018 roku.- zatwierdzone w 2018 i które oczekują na Zgromadzenie Wierzycieli w 2019 roku.

Na dzień sporządzenia sprawozdania od 2016 roku toczy się 15 postępowań restrukturyzacyjnych.

CENTRUM USŁUG INFORMATYCZNYCH WE WROCŁAWIU

Wrocław jako miasto dynamicznie rozwijające się realizuje wiele projektów informatycznych z różnych obszarów funkcjonowania np.: edukacja, transport miejski, e - administracja. Mając na uwadze złożoność projektów informatycznych we Wrocławiu w roku 2014 zostało utworzone na mocy uchwały Rady Miasta Wrocławia Centrum Usług Informatycznych, jako jednostka miejska realizująca lub wspomagająca realizację kluczowych dla miasta projektów informatycznych oraz tworząca standardy w obszarze informatycznym. Dzięki takiemu rozwiązaniu w mieście udało się zbudować wyspecjalizowane zespoły ds. wdrażania i utrzymania infrastruktury i systemów informatycznych. W ramach prowadzonych prac zbudowano jedną z największych w kraju sieci miejskich (MAN Wrocław), która to pozwoliła na połączenie prawie 300 budynków miejskich w jedną sieć oraz uruchomienie telefonii VoIP. Zrealizowano projekt udostępnienia Internetu dla mieszkańców i turystów (Miejski Internet) w ponad 130 miejscach publicznych. Wybudowano i wyposażono dwa centra przetwarzania danych. Dzięki zrealizowanym w obszarze infrastruktury działaniom od roku 2014 duża część wdrożonych w mieście systemów informatycznych jest scentralizowana i utrzymywana przez zespoły dziedzinowe posiadające wysokie kompetencje. Do kluczowych systemów wdrożonych w mieście zaliczamy: System Zarządzania Relacjami z Klientem, Inteligentny System Zarządzania Transportem, System Informacji Przestrzennej Wrocławia, systemy do rekrutacji, Systemy wspierające zarządzanie miastem (ERP, EZD), systemy sprzedaży biletów (transport miejski, parkingi). Przedmiotowe działania wpisują się w ideę Smartcity. Realizacja projektów informatycznych pozwoliła na wdrożenie szeregu e-usług na poziomie miasta, jak i integracje z systemami rządowymi.

W ostatnim okresie zrealizowano projekty umożliwiające korzystanie z usług miejskich na urządzeniach mobilnych. Zrealizowano projekt Mobilnego Asystenta Mieszkańca, pozwalający na zgłoszenie awarii w tkance miejskiej bezpośrednio do

Teleinformatycznego Centrum Obsługi Mieszkańca. Uruchomiono sprzedaż biletów komunikacji miejskie poprzez dedykowaną aplikację mobilną oraz umożliwiono udostępnienie usługi w aplikacjach mobilnych dostawców zewnętrznych.

Kolejnym obszarem informatyzacji zrealizowanym w mieście jest możliwość korzystania przez mieszkańców z e-usług poprzez dedykowane rozwiązania, między innymi:

- systemy do rekrutacji do żłobków, przedszkoli i szkół,
- systemy umożliwiające dokonanie opłat,
- system do współpracy z NGO,
- system stypendialny

Obecnie w mieście udostępnionych jest kilkadziesiąt e-usług pozwalających na obsługę mieszkańców w wielu załatwianych sprawach sprawnie i efektywnie.

Informatyzacja Wrocławia była realizowana zgodnie z przyjętymi strategiami;

- Strategia rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016,
- Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020.

W roku 2019 rozpoczęto prace nad Strategią Cyfryzacji Wrocławia.

Obecne działania z zakresu informatyzacji realizowane są w dwóch obszarach:

- utrzymania infrastruktury i systemów informatycznych,
- realizacji inwestycji w obszarze informatyki.

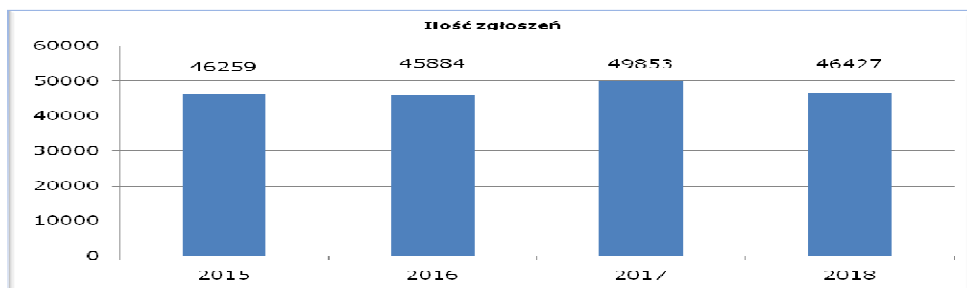
UTRZYMANIE BIEŻĄCEGO FUNKCJONOWANIA SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA I JEDNOSTKACH MIEJSKICH WROCŁAWIA

Obecnie w ramach wspólnej obsługi informatycznej, usługi świadczone są dla ponad 2300 użytkowników Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz 4 600 użytkowników Jednostek Miejskich, w tym m.in.: w obszarze edukacji, ZZK, ZZM, MBP, MOPS, NFM, WCRS, ITS WZZ, Rady Osiedli. W efekcie wspólnej obsługi centralnie zarządzanych jest prawie 6000 zestawów komputerowych, ponad 100 serwerów fizycznych i 250 wirtualnych, około 500 urządzeń wchodzących w skład infrastruktury transmisji danych oraz prowadzona jest obsługa 2250 abonentów telefonii VoIP. Na przestrzeni ostatnich lat wybudowano wysokowydajną i wysokodostępną oraz bezpieczną infrastrukturę techniczną (sieć komputerowa, zespół serwerów sprzętowych i wirtualnych, węzły bezpieczeństwa). Utworzono dwa centra przetwarzania danych, w których zlokalizowano systemy informatyczne wspierające pracę Urzędu Miejskiego i jednostek miejskich oraz Centrum Zarządzania kryzysowego i Centrum Zarządzania Ruchem (ITS).

Zadania realizowane w ramach obszaru:

- obsługa zgłoszeń serwisowych,
- administracja serwerami pocztowymi, bazodanowymi, specjalizowanymi systemami dla pracowników Gminy Wrocław (ITS, ERP, GIS, BIP i inne),
- prowadzenie szkoleń z zakresu IT,
- modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej.

W ramach obsługi zgłoszeń serwisowych rocznie realizowanych jest ponad 47 000 zgłoszeń rocznie zarejestrowanych w systemie HelpDesk. W celu stałego kontrolowania poziomu zadowolenia klienta wewnętrznego zbierane są informacje zwrotne poprzez ankiety.

OBSŁUGA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Cel realizowany jest poprzez działania skierowane na rozwój IT w Urzędzie Miejskim Wrocławia oraz Jednostkach Miejskich Wrocławia.

Zadania:

- prace związane z przygotowaniem umów,
- zakup lub produkcja oprogramowania na potrzeby miasta,
- prowadzenie projektów rozwojowych infrastruktury i oprogramowania,
- przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla projektów prowadzonych dla jednostek miejskich,
- nadzór lub uczestnictwo w realizacji zadań inwestycyjnych dla projektów dla jednostek miejskich,
- prace inżynierów w zespołach prowadzących projekty miejskie, w których występują zagadnienia informatyczne (ITS, e-edukacja, itp.)
- wprowadzenie w Jednostkach Miejskich standardów (ACTIVE DIRECTORY) oraz działań standaryzujących.

W rocznie realizowanych jest ponad 100 projektów w obszarze IT.

Zadania realizowane w ramach projektów wewnątrznie prowadzonych obejmowały następujące obszary działalności:

- rozwój i utrzymanie systemów informatycznych wspierających statutowe działania Urzędu oraz jednostek miejskich poprzez działania administracyjne i inwestycyjne
- rozwój i utrzymanie infrastruktury informatycznej poprzez działania administracyjne oraz inwestycyjne,
- Audyt nadzoru Systemu Zarządzania Usługami Informatycznymi według normy ISO/IEC 20000-1:2011.

Przykłady projektów zrealizowanych we Wrocławiu w ostatnich latach:

ROZBUDOWA SYSTEMU TELEFONII VOIP W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH GMINY WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich. Cel: rozbudowa zintegrowanego systemu telefonii VoIP na rzecz placówek edukacyjnych Gminy Wrocław w oparciu o wybudowaną w latach poprzednich sieć EDU-MAN.

Termin realizacji: styczeń 2016 roku – grudzień 2016 roku.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Departament Edukacji.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- wizje lokalne związane z koniecznością rozbudowy sieci informatycznej w placówkach - zbieranie danych konfiguracyjnych dla telefonów oraz bramek VoIP z placówek oświatowych
- aktywacja urządzeń w placówkach oświatowych.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: wyższa jakość przekazu głosowego, obniżenie kosztów eksploatacji, wyższa funkcjonalność stosowanych urządzeń i usług, bezpłatne połączenia w obrębie sieci EDU-MAN (pomiędzy placówkami, pomiędzy placówkami a UMW oraz ZOJM/CUI).

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: średnie roczne oszczędności w porównaniu do kosztów generowanych przez telefonię analogową to 650 000 zł.

URUCHOMIENIE ZAPASOWEGO CENTRUM ITS

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu/zadania: zabezpieczenie krytycznych elementów ITS, w tym podsystemu sterowania ruchem, przed rozległą awarią podstawowego Centrum Przetwarzania Danych przy ul. Strzegomskiej.

Termin realizacji: styczeń 2016 roku – lipiec 2016 roku.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- rekonfiguracja sieci MAN.
- rekonfiguracja sieci SAN.
- budowa metroklastra VMware.
- migracja krytycznych podsystemów ITS do nowej infrastruktury.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- 5-krotne zwiększenie skalowalności systemu w warstwie przetwarzania danych, pozwalające na uruchamianie kolejnych projektów powiązanych z ITS,
- w warstwie składowania danych przejście z platformy z kończącym się wsparciem producenta na platformę z długoterminowym wsparciem producenta,
- ponad 40% zmniejszenie kosztów przyszłych inwestycji w infrastrukturę przetwarzania danych na potrzeby projektów powiązanych z ITS.

THE WORLD GAMES 2017, ŚWIATOWE IGRZYSKA SPORTOWE WE WROCŁAWIU – INFORMATYCZNA OBSŁUGA IMPREZY

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- CS1: Wsparcie idei Smart City.

Cel projektu: sprawne przeprowadzenie imprezy TWG 2017.

Termin realizacji: styczeń 2017 roku – lipiec 2017 roku.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Wrocławski Komitet Organizacyjny Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z o.o.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie zakresu prac, wyłonienie Wykonawcy oraz nadzór i realizacja obsługi informatycznej imprezy.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- popularyzacja miasta, zwiększenie wpływów z turystyki, zbudowanie pozytywnej opinii i wiarygodności miasta.

WDROŻENIE PLATFORMY INFORMACYJNO-PŁATNICZEJ DLA KLIENTÓW MIASTA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: udostępnienie mieszkańcom możliwości zapłacenia zobowiązań w stosunku do miasta poprzez platformę internetową.

Termin realizacji: styczeń 2015 roku – grudzień 2015 roku.

Współuczestnicy: Skarbnik Miasta, Wydział Podatków i Opłat, Wydział Księgowości, Wydział Zarządzania Należnościami, Wydział Finansowy, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (ARAW),

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie wymogów dla platformy wg zmienionych wymogów klienta, -wdrożenie zmian,
- produkcyjne uruchomienie platformy,
- serwisowanie i rozwój platformy.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi mieszkańcy uzyskali możliwość dostępu do elektronicznych informacji o wysokości zobowiązań z tytułu podatków i ich elektronicznego opłacenia przelewami i kartą.

URUCHOMIENIE PORTALU OPEN DATA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: udostępnienie zainteresowanym możliwości pobierania danych z portalu miejskiego w celu ich dalszego wykorzystania w dowolnym celu. Uruchomienie możliwości publikowania kolejnych danych zgłaszanych przez zainteresowanych.

Termin realizacji: czerwiec 2015 roku – grudzień 2015 roku.

Współuczestnicy: Wiceprezydent Miasta, Wydział Spraw Obywatelskich, Biuro Rozwoju Wrocławia, Wydział Podatków i Opłat, Wydział Transportu, Biuro ds. Partycypacji Społecznej, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie wymogów dla portalu,

- inwentaryzacja potencjalnych źródeł danych,
- udostępnienie danych po uzgodnieniu z właścicielami,
- opracowanie portalu,
- produkcyjne uruchomienie portalu,
- rozwój portalu poprzez publikowanie nowych danych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi wszyscy zainteresowani uzyskali możliwość dostępu do elektronicznych danych i ich pobierania. Miasto udowodniło swoją otwartość i chęć zrealizowania oczekiwań w zakresie darmowego udostępnienia danych jakimi dysponuje.

WSPARCIE KONSULTACYJNE ZAMÓWIENIA NA WYBÓR NOWEGO OPERATORA WROCŁAWSKIEJ KARTY MIEJSKIEJ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.
- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: wsparcie techniczne i merytoryczne zamówienia realizowanego przez UMW. Opracowanie nowego standardu karty w mieście.

Termin realizacji: marzec 2016 roku – grudzień 2016 roku Wydziały współuczestniczące: Wydział Transportu, Wydział Zamówień Publicznych.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza rynkowych standardów dla kart,
- udzielenie porad technicznych przy tworzeniu OPZ,
- przygotowanie wsadu technicznego do dokumentacji przetargowej, -udzielanie odpowiedzi na pytania z obszaru IT w trakcie procedury przetargowej,
- udział w pracach komisji przetargowej.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zamówienie na rynku nowoczesnego, przyszłościowego i użytecznego systemu obsługującego dystrybucję biletów komunikacji miejskiej.

WDROŻENIE OPROGRAMOWANIA DLA PUNKTÓW NIEODPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.
- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: pozyskanie oprogramowania niezbędnego dla zapewnienia sprawnego działania punktów nieodpłatnych porad prawnych.

Termin realizacji: październik 2015 roku – grudzień 2015 roku.

Współuczestnicy: Biuro ds. Partycypacji Społecznej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie i udokumentowanie wymogów w stosunku do aplikacji biznesowej,
- przeprowadzenie zamówienia poprzez wybór wykonawcy z rynku,
- udostępnienie zasobów technicznych niezbędnych dla wdrożenia,
- wsparcie organizacyjne i konsultingowe procesu wdrażania nowej oprogramowania,
- kontrola jakości i terminowości realizacji zamówienia,
- przeprowadzenie zamówienia na system informacji prawnej Legalis.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uruchomienie oprogramowania z funkcją internetowej rezerwacji wizyt pozwala na sprawne i wygodne dla mieszkańców przeprowadzanie porad prawnych, a miastu pozwoli oszczędzić koszty rozliczania kosztów prowadzenia punktów porad prawnych poprzez automatyzację sprawozdawczości.

WDROŻENIE SYSTEMU WSPIERAJĄCEGO GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI KOMUNALNYMI POŁOŻONYMI NA TERENIE GMINY WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS3 Budowa systemów informatycznych usprawniających zarządzanie nieruchomościami i elektronicznej wymiany informacji.
- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: Wdrożenie zintegrowanego systemu, który będzie wspierał prowadzenie gospodarki nieruchomościami komunalnymi położonymi na terenie miasta Wrocławia.

Termin realizacji: styczeń 2015 roku – grudzień 2015 roku.

Współuczestnicy: Wydział Nieruchomości Komunalnych, Wydziału Nieruchomości Skarbu Państwa, Wydział Organizacyjny i Kadro

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- rozstrzygnięcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- przygotowanie zasobów technicznych do realizacji projektu,
- kontrola jakościowa projektu,
- przeprowadzanie odbiorów produktów projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: Wdrożony system pozwoli na utworzenie ewidencji majątku, prowadzenie ewidencji majątku oraz procesów gospodarowania nim w sposób zestandaryzowany i zintegrowany na poziomie miasta.

CENTRALNY ZAKUP SIP: DIALOGI TECHNICZNE, PRZYGOTOWANIE MODELU ZAKUPU, ZAKUP I URUCHOMIENIE PRODUKCYJNE

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: zakup wspólny oprogramowania Systemu Informacji Prawnej

Termin realizacji: luty 2016 roku – grudzień 2016 roku.

Wydziały współuczestniczące: Wydział Prawny, Zarząd Zasobu Komunalnego, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zarząd Inwestycji Miejskich, Miejskie Centrum Sportu, Zarząd Zieleni Miejskiej, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Wrocławski Zespół Żłobków, Narodowe Forum Muzyki, Zarząd Obsługi Jednostek Miejskich, Powiatowy Urząd Pracy, Zarząd Cmentarzy Komunalnych, Wrocławski Tor Wyścigów Konnych

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie dialogów technicznych,
- przeprowadzenie 4 dialogów technicznych,
- analiza produktów dostępnych na rynku,
- pozyskanie i analiza potrzeb miasta,
- dobór produktów dostępnych na rynku pod potrzeby miasta,
- przygotowanie dokumentów do zamówienia wielozadaniowego,
- udzielenie zamówień na 9 zadań,
- założenie kont i powiadomienie zainteresowanych o dostępności nowych usług.

Oszczędności/optymalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: standaryzacja oprogramowania. Obniżenie kosztów wewnętrznych przygotowania i udzielenia zamówień na ten sam produkt w mieście. Szacowana obniżka kosztów dostępu do SIP – ponad 211 000 zł.

OPRACOWANIE APLIKACJI CARJO (Tabela żywieniowa)

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS1 Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW

Cel projektu/zadania:

Opracowanie aplikacji Tabela Żywieniowa, która umożliwi ewidencjonowanie oraz naliczanie opłat za pobyt oraz żywienie dzieci w jednostkach oświatowych.

Termin realizacji: listoipoad 2017 roku – listopad 2018 roku.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Placówki oświatowe w obsłudze CUI

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu KBI,
- prace programistyczne,
- instalacje czytników RCP w jednostkach oświatowych,
- zbudowanie integratora danych z czytników RCP z wszystkich jednostek do aplikacji CARJO,
- zaimplementowanie kont wirtualnych dla każdego dziecka,
- zaimplementowanie mechanizmu automatycznego rozksięgowywania wpłat na indywidualne konta dzieci,
- migracja danych ze starej aplikacji,

- zbudowanie raportu dla windykacji należności,
- testy,
- uruchomienie produkcyjne

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- usprawnienie procesu naliczania opłat za żywienie i pobyt dzieci w jednostkach oświatowych,
- prowadzenie kartotek dla dzieci oraz ich opiekunów,
- skrócenie czasu dostępu do informacji,
- wysyłka e-maili do rodziców/opiekunów z informacją o naliczaniu opłat.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- redukcja czasu pracy pracowników poszczególnych jednostek na obsługę procesów,
- redukcja błędów wpisywania danych,
- elektroniczna komunikacja z opiekunami w zakresie wysokości opłat.

SYSTEM REKRUTACJI DO ŻŁOBKÓW

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS1 Wsparcie idei Smart City

Cel projektu/zadania:

Przeprowadzenia zdalnej, elektronicznej rekrutacji do żłobków.

Termin realizacji: wrzesień 2017 roku - październik 2018 roku.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wrocławski Zarząd Żłobków

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- Przygotowanie dokumentów przetargowych,
- Udział w pracach przetargowych,
- Zorganizowanie projektu wdrożenia,
- Wsparcie procesu wdrożenia (analizy, testowanie, odbiory).

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- Minimalizacja wykorzystywania papieru
- Szybszy i obiektywny proces wyboru

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- Sprawniejsze zarządzanie dostępnymi w żłobkach miejscami.

AKTUALIZACJA ORTOFOTOMAPY

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS1 Wsparcie idei Smart City

Cel projektu/zadania:

Wykonanie dedykowanych nalogów, podczas których pozyskane zostały lotnicze zdjęcia fotogrametryczne, aktualizacja numerycznego modelu terenu (NMT) oraz opracowanie ortofotomapy (RGB i CIR) dla obszaru Wrocławia

Termin realizacji: styczeń 2018 roku – sierpień 2018 roku.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Biuro Rozwoju Wrocławia

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- Przygotowanie dokumentów przetargowych,
- Udział w pracach przetargowych,
- Pomoc w pozyskaniu audytora zewnętrznego do kontroli wykonania ortofotomapy.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

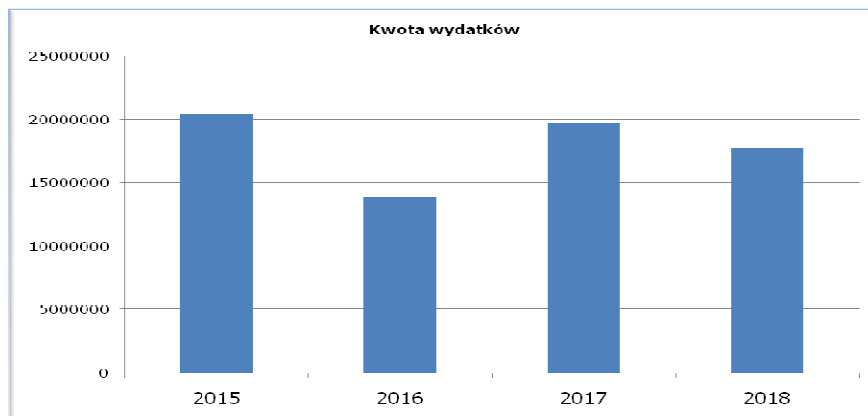
Pozyskanie wiarygodnych, aktualnych i jednorodnych informacji, które dokumentują stan rozwoju miasta, zagospodarowania, układu komunikacyjnego, zabudowy. Można je wykorzystać do sprawnego zarządzania miastem, jak również analiz porównawczych. Mogą z nich korzystać pracownicy wielu wydziałów Urzędu: od podatków po planowanie przestrzenne, geodezję, infrastrukturę czy zarządzanie kryzysowe. Są udostępniane również mieszkańcom, inwestorom czy przedsiębiorcom.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

Zarządzanie miastem na podstawie aktualnych informacji. Dzięki ortofotomapie miasto będzie bardziej otwarte dla turystów, inwestorów czy lokalnych przedsiębiorców.

WYDATKI NA INFORMATYZACJĘ

Duża część wydatków na informatyzację jest realizowana poprzez Centrum Usług Informatycznych w ramach przekazanego na ten cel budżetu, poniżej przedstawiono wydatki na informatyzację zrealizowane przez CUI latach 2015-2018

W latach 2015-2018 pozyskano środki na informatyzację z funduszy zewnętrznych. Złożono wnioski o dofinansowanie projektów przez UE w ramach naboru RPDS.02.01.02-IZ.00-02-046/15. Uzyskano dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dla Działania 2.1 E-usługi publiczne 2.1.2 E-usługi publiczne – ZIT WrOF dla projektów:

- Open Data Wrocław
- System wspierający windykację w Gminie Wrocław
- System Gospodarowania Nieruchomościami w Gminie Wrocław

Uzyskano dofinansowanie w szacowanej kwocie łącznej ponad 1.500.000 złotych.

Strukturę wydatków przedstawiono na przykładzie z roku 2018. Budżet Centrum Usług Informatycznych na dzień 31.12.2018 roku stanowi kwotę 18 424 935,00 zł, wykonanie budżetu za 2018 roku wynosi 17 769 100,00 zł co daje 96,44% wykonania budżetu.

Zadania budżetowe	Plan	Wykonanie
E - administracja	5 780 122,00	5 581 330,00
Rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej	1 772 512,00	1 772 510,00
MAN Wrocław (sieć teleinformacyjna)	1 500 000,00	1 425 830,00
Utrzymanie bieżącego funkcjonowania systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia	5 943 110,00	5 682 182,00
Działalność Gminy Wrocław w zakresie telekomunikacji	2 386 055,00	2 288 327,00
Utrzymanie bieżącego funkcjonowania systemów informatycznych w Jednostkach	765 916,00	750 092,00
Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej	27 220,00	22 140
Rozwój oprogramowania Busman	250 000	246 689,00
RAZEM	18 424 935,00	17 769 100,00

POLITYKA PERSONALNA

ZATRUDNIENIE PRACOWNIKÓW URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Stan zatrudnienia w Urzędzie Miejskim Wrocławia

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Kobiet	Mężczyzn	Razem	w tym niepełnozatrudnieni
2008	1 495	482	1 977	33
2009	1 484	486	1 970	36
2010	1 474	490	1 964	40
2011	1 463	494	1 957	44
2012	1 461	496	1 957	40
2013	1 483	496	1 979	37
2014	1 503	456	1 959	42
2015	1 514	452	1 966	53
2016	1 519	454	1 973	43
2017	1564	454	2018	45

2018	1561	450	2011	48
------	------	-----	------	----

Zwolnienia w okresie 1 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku

	Zwolnionych		
	Kobiet	Mężczyzn	Ogółem
Razem:	116	40	156
w tym: emerytura	36	10	46

Przyjęcia osób podejmujących pracę po raz pierwszy

Wykształcenie	Kobiet	Mężczyzn	Razem
Podejmujący pracę po raz pierwszy:	7	4	11
w tym absolwenci:			
liceum ogólnokształcących	1	0	1
szkół policealnych i średnich zawodowych	0	1	1
szkół wyższych	3	0	3
absolwenci ogółem:	4	1	5

Poziom wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia

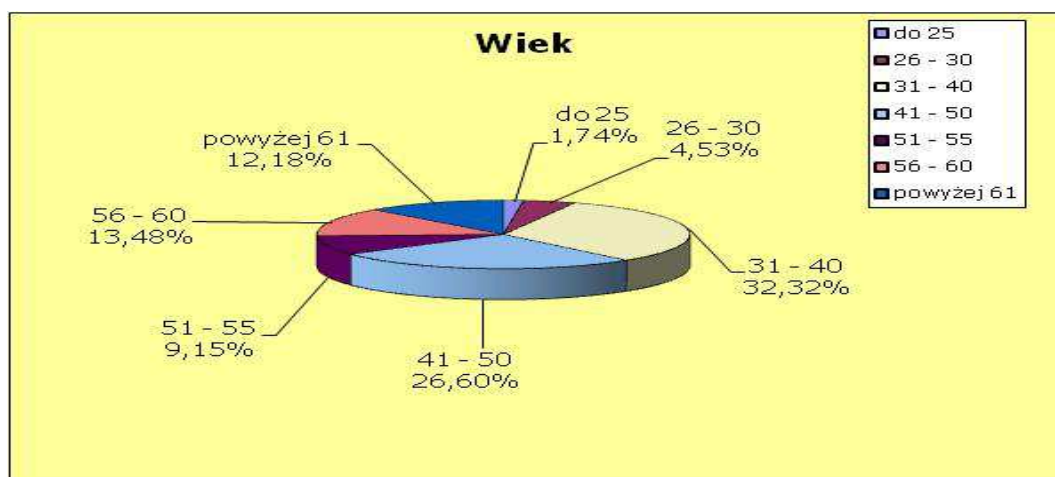
Wykształcenie	Ilość osób	%
Wyższe	1 613	80,21%
Policealne i średnie zawodowe	272	13,53%
Średnie ogólne	110	5,47%
Zasadnicze zawodowe	13	0,65%
Podstawowe	3	0,15%

Podział wiekowy

Przedział wiekowy	Ilość osób	%
do 25	35	1,74%
26 – 30	91	4,53%
31 – 40	650	32,32%
41 – 50	535	26,60%
51 – 55	184	9,15%
56 – 60	271	13,48%
powyżej 61	245	12,18%

Średni wiek pracownika Urzędu Miejskiego Wrocławia to 45,6 lat

Struktura wiekowa pracowników przyjętych do Urzędu Miejskiego Wrocławia

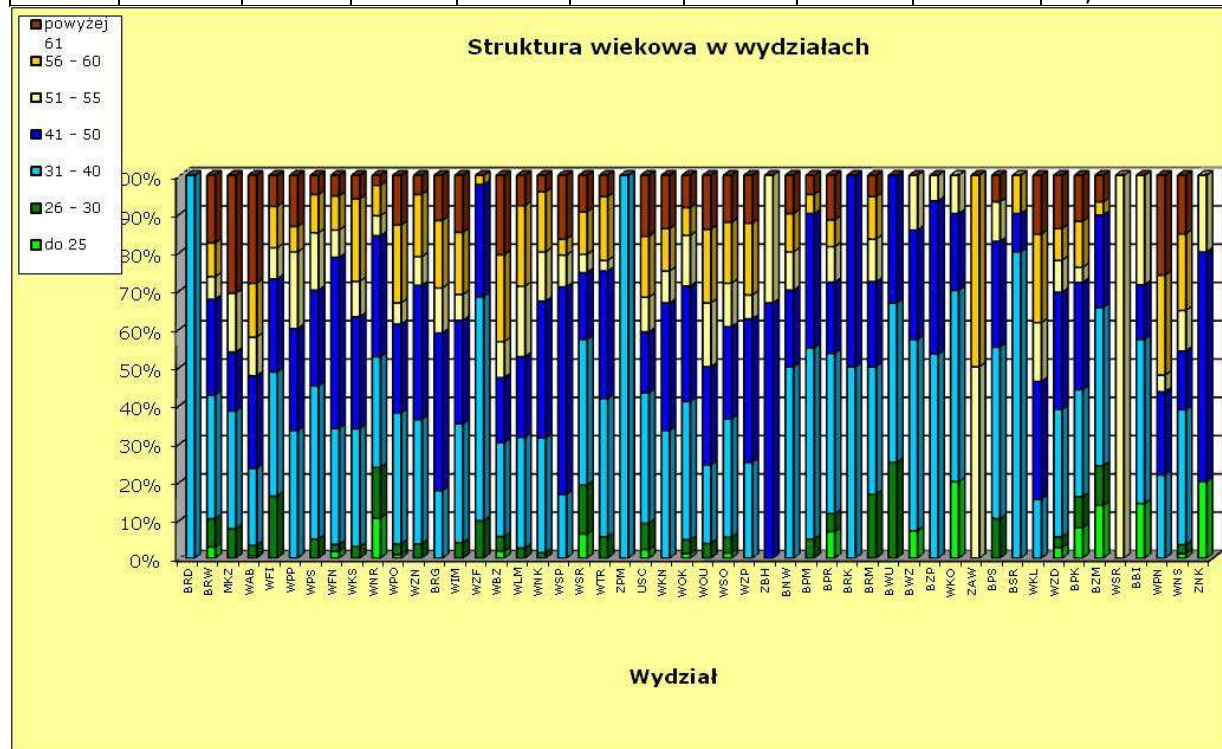

Najliczniejszą grupą nowoprzyjętych do pracy w Urzędzie Miejskim stanowili pracownicy w wieku **31-40 lat, stanowili oni 41,22%** ogółu przyjętych do pracy w 2018 roku.

Struktura wiekowa pracowników w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia

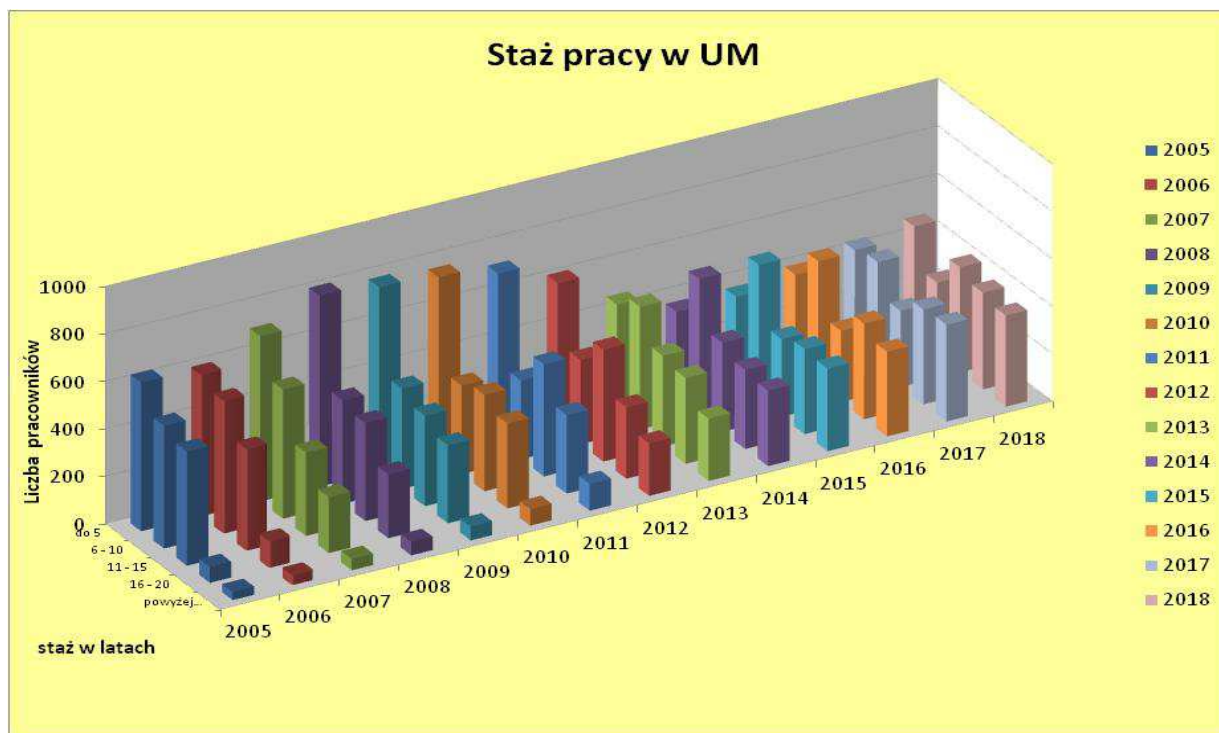
Dep.	Wydział	Ilość pracowników w poszczególnych grupach wiekowych							Średnia wieku	
		do 25	26 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 55	56 - 60	powyżej 61	Wydział	Dep.
DAR	BRD	0	0	4	0	0	0	0	37,8	48,6
	BRW	2	5	22	17	4	6	12	44,8	
	MKZ	0	1	4	2	2	0	4	47,2	
	WAB	1	4	30	36	15	21	42	50,8	
DEU	WFI	0	6	12	9	3	4	3	42,8	43,8
	WPP	0	0	5	4	3	1	2	46,7	
	WPS	0	1	8	5	3	2	1	43,6	
DFP	WFN	1	1	17	25	4	5	3	44,8	45,1
	WKS	0	2	20	19	6	14	4	46,2	
	WNR	4	5	11	12	2	3	1	39,3	
	WPO	1	3	37	25	6	22	14	46,7	
	WZN	0	3	26	28	6	13	4	45,2	
DIG	BRG	0	0	3	7	2	3	2	49,5	44,7
	WIM	0	3	23	20	5	12	11	47,6	
	WZF	0	4	24	12	0	1	0	37,5	
DNR	WBZ	1	2	13	9	5	12	11	49,6	45,7
	WLM	0	1	11	8	7	8	3	47,3	
	WNK	0	1	21	25	9	11	3	45,5	
	WSP	0	0	4	13	2	1	4	48,0	
	WSR	4	8	24	11	3	7	6	41,5	
	WTR	0	2	13	12	1	6	2	44,8	
	ZPM	0	0	3	0	0	0	0	35,7	
DOA	USC	1	3	15	7	4	7	7	46,0	46,5
	WKN	0	0	12	12	3	4	5	47,6	
	WOK	1	3	30	25	11	6	7	43,8	
	WOU	0	3	16	20	13	15	11	49,2	
	WSO	3	9	68	53	25	35	27	46,4	
	WZP	0	0	4	6	1	3	2	48,8	

DPR	ZBH	0	0	0	2	1	0	0	46,3	41,7
	BNW	0	0	5	2	1	1	1	44,8	
	BPM	0	1	10	7	0	1	1	41,8	
	BPR	3	2	18	8	4	3	5	43,0	
	BRK	0	0	2	2	0	0	0	41,3	
	BRM	0	3	6	4	2	2	1	43,3	
	BWU	0	3	5	4	0	0	0	37,5	
	BWZ	1	0	7	4	2	0	0	40,2	
	BZP	0	0	8	6	1	0	0	40,6	
	WKO	2	0	5	2	1	0	0	36,5	
ZAW	0	0	0	0	1	1	0	57,0	43,7	
DSS	BPS	0	3	13	8	3	0	2		40,3
	BSR	0	0	8	1	0	1	0		39,3
	WKL	0	0	2	4	2	3	2		51,6
	WZD	1	1	12	11	3	3	5	44,7	
DZR	BPK	2	2	7	7	1	3	3	43,7	41,5
	BZM	4	3	12	7	0	1	2	39,1	
	WSR	0	0	0	0	1	0	0	52,0	
PW	BBI	1	0	3	1	2	0	0	39,9	50,2
	WPN	0	0	10	10	2	12	12	51,7	
WNS	WNS	1	2	30	13	9	17	13	47,2	47,2
ZNK	ZNK	1	0	0	3	1	0	0	42,6	42,6
Razem		35	90	643	528	182	270	238	45,7	

STAŻ PRACOWNIKÓW

	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Średni staż pracy w UM	13,2	12,9	12,8	12,4	12,0	11,4	10,8	10,0
Średni staż pracy ogółem	21,5	21,1	21,2	21,0	20,8	20,3	19,6	18,8

BADANIA MEDYCYNY PRACY

W 2018 roku na badania medycyny pracy, zarówno wstępne jak i okresowe skierowano łącznie 1 100 pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia.

ZATRUDNIENIE W MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

Urząd Miejski Wrocławia obsługiwał w 2018 roku w zakresie kadrowym 50 miejskich jednostek organizacyjnych. Prowadził akta osobowe kierowników miejskich jednostek organizacyjnych i ich zastępców:

- instytucje kultury (27),
- jednostki SP ZOZ (2),
- jednostki i zakłady budżetowe (19),
- powiatowe służby i inspekcje (PPIS/PINB – 2).

Obsługa kadrowa ww. osób polegała na: zatrudnianiu i zwalnianiu, kontroli prawidłowości realizacji urlopów wypoczynkowych, badań wstępnych, okresowych czy analizy wynagrodzeń z uwzględnieniem tzw. ustawy kominowej.

Dział Kadr w celu zachowania procedur wynikających z przepisów podejmował działania polegające na ciągłej kontroli zmiany obowiązujących przepisów prawa, współpracując w tym zakresie z komórkami organizacyjnymi Urzędu nadzorującymi poszczególne miejskie jednostki organizacyjne.

OŚWIADCZENIA MAJĄTKOWE

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym w 2018 roku przyjęto oświadczenia majątkowe za 2017 roku od 626 osób, w tym:

- 278 - kierownicy miejskich jednostek organizacyjnych oraz dyrektorzy placówek oświatowych,
- 23 - osoby wchodzące w skład zarządów jednoosobowych Spółek Gminy Wrocław,
- 325 - osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu Prezydenta Miasta (pracownicy UMW, pracownicy MOPS, PUP, ZDiUM).

Poszczególne lata za które przyjęto oświadczenia majątkowe	2014 roku	2015 roku	2016 roku	2017 roku
Liczba oświadczeń	657	644	647	626

Po jednym egzemplarzu oświadczeń majątkowych za 2017 roku przekazano do właściwych ze względu na miejsce zamieszkania Urzędów Skarbowych, celem dokonania ich analizy oraz przekazano do publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dokonano również analizy oświadczeń za 2017 rok porównując z treścią złożonych oświadczeń majątkowych w latach ubiegłych.

W dniu 11 października 2018 roku Sekretarz Miasta na Sesji Rady Miejskiej Wrocławia złożył informację o wynikach analizy oświadczeń majątkowych za 2017 roku.

Informację o dokonanej analizie oświadczeń majątkowych osób zobowiązanych przesłały Urzędy Skarbowe. O stwierdzonych w wyniku tej analizy nieprawidłowościach, poinformowano zarówno osoby zainteresowane jak i komórki organizacyjne Urzędu współpracujące w tym zakresie z Działem Kadr Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W grudniu 2018 roku dokonano likwidacji oświadczeń majątkowych za 2011 rok.

NABÓR NA WOLNE STANOWISKA URZĘDNICZE

W 2018 roku wszczęto łącznie 153 nabory na wolne stanowiska urzędnicze w Urzędzie Miejskim Wrocławia, w tym 143 nabory zewnętrzne oraz 10 naborów wewnętrznych.

Zestawienie naborów zewnętrznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w 2018 roku

KOMÓRKA ORGANIZACYJNA UMW	LICZBA NABORÓW	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA MERYTORYCZNE	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA KIEROWNICZE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W BIP	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W PRASIE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W SERWISACH INTERNETOWYCH
UMW	143	135	8	143	0	0
BBI	5	5	0	5	0	0
BPK	5	4	1	5	0	0
BPM	1	0	1	1	0	0
BPR	2	2	0	2	0	0
BPS	2	2	0	2	0	0
BRD	2	2	0	2	0	0
BRG	1	1	0	1	0	0
BRK	1	1	0	1	0	0
BRM	1	1	0	1	0	0
BRW	3	3	0	3	0	0
BZM	3	3	0	3	0	0
BZP	2	2	0	2	0	0
DPR	1	0	1	1	0	0
MKZ	3	1	2	3	0	0
USC	3	3	0	3	0	0
WAB	6	6	0	6	0	0
WBZ	1	0	1	1	0	0

WFI	4	4	0	4	0	0
WFN	1	1	0	1	0	0
WIM	6	6	0	6	0	0
WKO	4	3	1	4	0	0
WKS	4	4	0	4	0	0
WLM	4	4	0	4	0	0
WNK	1	1	0	1	0	0
WNR	6	6	0	6	0	0
WNS	5	5	0	5	0	0
WOK	6	6	0	6	0	0
WOU	7	6	1	7	0	0
WPO	4	4	0	4	0	0
WPS	1	1	0	1	0	0
WSO	12	12	0	12	0	0
WSP	3	3	0	3	0	0
WSR	14	14	0	14	0	0
WTR	2	2	0	2	0	0
WZD	1	1	0	1	0	0
WZF	13	13	0	13	0	0
WZN	3	3	0	3	0	0

W 2018 roku wszczęto 10 naborów wewnętrznych na stanowiska merytoryczne, w tym:

- 1 w Wydziale Zarządzania Należnościami,
- 1 w Wydziale Inżynierii Miejskiej,
- 1 w Wydziale Kultury,
- 1 w Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego,
- 1 w Biurze ds. Bezpieczeństwa Informacji,
- 1 w Wydziale Transportu,
- 1 w Biurze Rozwoju Gospodarczego,
- 1 w Biurze Rady Miejskiej Wrocławia,
- 1 w Biurze Miejskiego Konserwatora Zabytków,
- 1 w Biurze Ochrony Przyrody i Klimatu.

SZKOLENIA

W okresie sprawozdawczym pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia podnosili swoje kwalifikacje zawodowe głównie poprzez udział w szkoleniach tematycznych związanych z zajmowanymi stanowiskami i kompetencjami komórek organizacyjnych, w których są zatrudnieni.

Szkolenia merytoryczne były organizowane przez Wydział Organizacyjny i Kadr na wniosek odpowiednich komórek organizacyjnych, m.in. w związku z wprowadzonymi zmianami w obowiązujących przepisach prawa.

Raporty ewaluacyjne potwierdziły wysoką jakość przeprowadzonych szkoleń.

Zestawienie udziału w szkoleniach zamkniętych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w 2018 roku

SZKOLENIA ZAMKNIĘTE	ILOŚĆ UCZESTNIKÓW*	WYDANO
Szkolenie „BHP”	890	37 562 zł
Szkolenie z zakresu: „Gospodarki nieruchomościami dla pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia”	79	11 000 zł
Szkolenie pt. „Prawo zamówień publicznych”	15	15 000 zł
Szkolenie z zakresu: ”Ochrony Danych Osobowych”	32	8 200 zł
Szkolenie z zakresu: ”Kultura języka polskiego w komunikacji pisemnej urzędów”	42	11 200 zł
Szkolenie pt. „RODO-rewolucja w ochronie danych osobowych, role, odpowiedzialności, sankcje”	94	13 800 zł
Szkolenie z zakresu: „Kodeksu Postępowania Administracyjnego”	315	30 000 zł
Szkolenie z zakresu:” Obsługa klienta ze szczególnym uwzględnieniem osób 50+ i niepełnosprawnych”	96	29 925 zł

*każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach

Ponadto w 2018 roku pracownicy Urzędu brali udział w szkoleniach zamkniętych wewnętrznych/bezpłatnych z zakresu: RODO, komunikacji z osobami starszymi oraz w warsztacie bezpłatnym pt. „Techniczne, naukowe i społeczne aspekty procesów inwestycyjnych w telekomunikacji”.

Łączna liczba przeszkolonych pracowników wyniosła: 129 osób.

W omawianym okresie liczba uczestników szkoleń otwartych wyniosła 656 osób (przy czym każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach).

Ponadto pracownicy otrzymali dofinansowanie do nauki na: kursach językowych (26 osób) oraz na studiach podyplomowych (26 osób).

Realizacja szkoleń w ujęciu finansowym

Realizacja planu budżetowego na wydatki szkoleniowe 2018 roku			
	Plan	Wydano	Wykonanie
Szkolenia ogólnie, w tym:	449 000 zł	361 555,96 zł	80,53%
szkolenia zamknięte		156 687 zł	
szkolenia otwarte		204 868,96 zł	
studia i kursy	150 500 zł	142 018,25	94,36%

SŁUŻBA PRZYGOTOWAWCZA

Służba przygotowawcza organizowana jest w formie samokształcenia i kończy się egzaminem.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku łącznie służbę przygotowawczą odbyło 107 osób.

OCENA PRACOWNICZA

W 2018 roku poddano ocenie pracowniczej 16 pracowników. Nowe kryteria oceny wyznaczono 127 pracownikom - również nowo zatrudnionym i powracającym po dłuższej nieobecności.

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

W 2018 roku rozpatrzono 1 380 wniosków złożonych w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej (zgodnie z Urzędowym wykazem wniosków o udostępnienie informacji prowadzonym w BIP Urzędu) oraz około 3 000 odpowiedzi na zapytania mediów, redakcji lokalnych, krajowych i zagranicznych, które zgodnie z zapisami ustawy o dostępie do informacji publicznej traktowane są również jako przedmiotowe wnioski.

Wnioski składane były w formie pisemnej, w formie dokumentu elektronicznego poprzez platformę e-PUAP, e-mailem na adres Kancelarii Ogólnej Urzędu oraz adresy e-mail komórek organizacyjnych Urzędu oraz poprzez formularz wniosku dostępny na stronie BIP.

Wydział Organizacyjny i Kadr, jako komórka koordynująca działania z zakresu rozpatrywania i realizacji zadań związanych z informacją publiczną, wydał 5 decyzji odmawiających udostępnienia informacji publicznej.

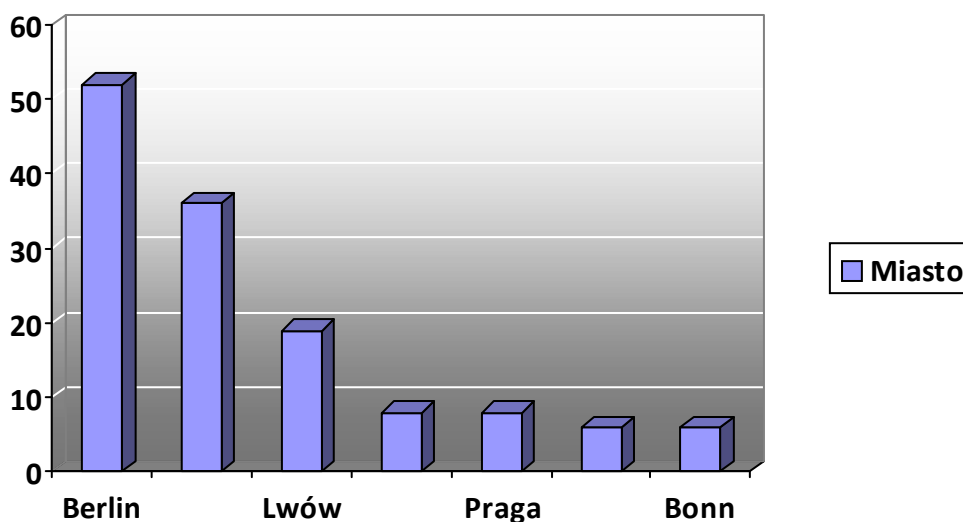
PRZECIWDZIAŁANIE MOBBINGOWI I DYSKRYMINACJI W ZATRUDNIENIU

W 2018 roku w ramach służby przygotowawczej 107 pracowników Urzędu Miejskiego zostało przeszkolonych z tematyki przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy.

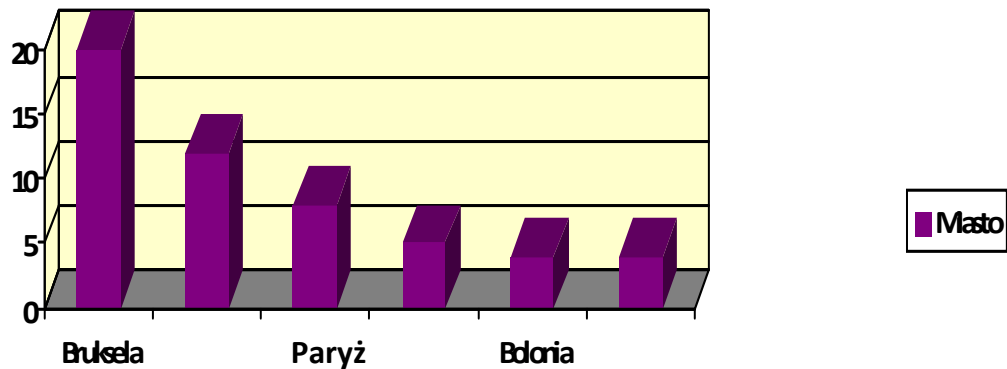
DELEGACJE SŁUŻBOWE PRACOWNIKÓW URZĘDU

W 2018 roku zrealizowano 1028 wyjazdy w ramach podróży służbowych na obszarze kraju. Jednocześnie pracownicy Urzędu odbyli 229 delegacji zagranicznych.

Najczęstszymi kierunkami zagranicznych wyjazdów służbowych pracowników UMW w 2018 roku były: Berlin (52 delegacje), Bruksela (36), Lwów (19), Praga (8), Paryż (8), Drezna (6), Bonn (6).

Natomiast najczęstszymi kierunkami delegacji związanych z przelotami były: Bruksela (18 delegacji), Lwów (12), Paryż (8), Cannes (5), Bolonia (4), Wilno/Kowno (4).

STAŻE, PRAKTYKI STUDENCKIE ORAZ PRAKTYKI ABSOLWENCKIE

W 2018 roku Urząd Miejski Wrocławia organizował miejsca stażowe dla osób bezrobotnych, dla których ustalono II profil pomocy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Staż to nabywanie przez osobę bezrobotną umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Korzystanie ze stażu pozwala więc zdobyć doświadczenie zawodowe, stwarzając tym samym większe szansę na uzyskanie zatrudnienia.

Na staż trwający do 6 miesięcy może zostać skierowana każda osoba bezrobotna, natomiast bezrobotny, który nie ukończył 30 roku życia może zostać skierowany do odbycia stażu przez okres do 12 miesięcy. Udział w stażu nie powoduje utraty statusu bezrobotnego. W zależności od rodzaju i zakresu zadań danego stanowiska pracy, stażem w Urzędzie Miejskim Wrocławia objęte były osoby bezrobotne posiadające wykształcenie średnie jak również wykształcenie wyższe.

Podczas odbywania stażu osobie bezrobotnej przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych, które wypłacane jest przez właściwy Urząd Pracy. Podczas odbywania stażu jego uczestnik ma prawo do 2 dni wolnych za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu (na swój wniosek), za które przysługuje stypendium. Po zakończonym stażu, jego uczestnik otrzymuje opinię zawierającą informacje o zadaniach realizowanych przez bezrobotnego i umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu.

W 2018 roku w Urzędzie Miejskim Wrocławia odbywały się również praktyki studenckie, których celem było zapewnienie studentom możliwości zdobycia praktycznej wiedzy i umiejętności dotyczącej kompetencji i zasad funkcjonowania Urzędu Miejskiego Wrocławia, a także umożliwienie wykorzystania, zdobytej w toku nauki, wiedzy poprzez współuczestnictwo w realizacji zadań. Studenci, odbywający praktyki, poznając specyfikę pracy w administracji samorządowej stanowią również potencjalną grupę osób, która w przyszłości może zasilić szeregi kadrowe Urzędu.

Jednocześnie w Urzędzie Miejskim Wrocławia odbywały się również praktyki absolwenckie. Praktyka absolwencka ma na celu ułatwienie absolwentom uzyskiwanie doświadczeń i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy.

Na praktykę absolwencką może zostać przyjęta osoba, która ukończyła co najmniej szkołę gimnazjalną oraz w chwili rozpoczęcia praktyki nie ukończyła 30 roku życia. Osoba odbywająca praktykę absolwencką nie musi posiadać statusu ucznia ani studenta, praktyka skierowana jest ona do osób, które zakończyły pewien stopień edukacji. W przypadku osób posiadających świadectwo ukończenia szkoły za granicą, uznaje się je za równorzędne świadectwu ukończenia gimnazjum krajowego, na zasadach określonych

w przepisach dotyczących systemu oświaty. Czas trwania praktyki absolwenckiej nie może przekroczyć 3 miesięcy.

Dodatkowo Urząd Miejski Wrocławia we współpracy z Agencją Pracy Find Work Hanka Mazerant zorganizował płatny staż współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych”. Staże te przeznaczone były dla osób stanowiących grupę docelową projektu tj. osób w wieku 15-24 lat, w tym niepełnosprawnych, zamieszkujących na obszarze województwa dolnośląskiego.

Staż zorganizowany został dla jednego uczestnika, trwał 2 miesiące, natomiast miejscem jego odbywania było Biuro Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Ilość osób, które odbywały staż oraz praktyki w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu

Komórka organizacyjna	Liczba praktykantów	Liczba stażystów
Wydział Obsługi Urzędu		2
Biuro Rozwoju Wrocławia	19	1
Wydział Architektury i Budownictwa	9	2
Wydział Środowiska i Rolnictwa		2
Wydział Prawny		2
Urząd Stanu Cywilnego	3	5
Wydział Spraw Obywatelskich	1	17
Wydział Księgowości		2
Biuro Rady Miejskiej Wrocławia		1
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	11	
Biuro Zrównoważonej Mobilności		1
Wydział Zdrowia		1
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości		1
Wydział Podatków i Opłat	1	
Wydział Należności Środowiskowych	3	
Biuro ds. Partycypacji Społecznej	2	
Biuro Współpracy z Zagranicą	1	1
Biuro Promocji Miasta i Turystyki	1	
Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu	5	6
Wydział Nieruchomości Komunalnych	1	2
Wydział Inżynierii Miejskiej	1	1
Wydział Podatków i Opłat		1
Biuro Sportu i Rekreacji		1
Biuro Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego		1
Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa		2
Wydział Należności Środowiskowych		4
Wydział Zarządzania Funduszami	3	2

Wydział Finansów Oświatowych	1	2
Wydział Zarządzania Należnościami	2	3
RAZEM	64	63

WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE W URZĘDZIE ORAZ MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

REGULAMIN ORGANIZACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Zmiany zachodzące w strukturze organizacyjnej Urzędu w 2018 roku oraz jego funkcjonowaniu znalazły swoje odzwierciedlenie w zmianach zarządzenia nr 835/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2015 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia, wydaniu zarządzenia nr 9418/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 marca 2018 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia i zmianach do niego.

Zmiany w strukturze organizacyjnej Urzędu oraz jego funkcjonowaniu w trakcie 2018 roku zostały ujęte w zmianach zarządzenia nr 835/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2015 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia, tj.:

- zarządzenie nr 8812/18 Prezydenta Wrocławia z 3 stycznia 2018 roku;
- zarządzenie nr 9029/18 Prezydenta Wrocławia z 2 lutego 2018 roku.

Zarządzenie nr 835/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2015 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia (z późn. zm.) zostało uchylone zarządzeniem nr 9418/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 marca 2018 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia, które było zmieniane:

- zarządzeniem nr 9800/18 Prezydenta Wrocławia z 25 maja 2018 roku;
- zarządzeniem nr 10430/18 Prezydenta Wrocławia z 30 sierpnia 2018 roku;
- zarządzeniem nr 10450/18 Prezydenta Wrocławia z 3 września 2018 roku;
- zarządzeniem nr 10807/18 Prezydenta Wrocławia z 31 października 2018 roku.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH URZĘDU

W ślad za zmianami w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2018 roku przygotowano 24 projekty nowych regulaminów organizacyjnych komórek organizacyjnych Urzędu, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

Regulamin Organizacyjny Departamentu Spraw Społecznych				1 kwietnia 2018 roku
Regulamin Organizacyjny i Eksploatacji	Organizacyjny	Departamentu	Nieruchomości	1 stycznia 2018 roku
				10 stycznia 2018 roku
				1 marca 2018 roku
				13 marca 2018 roku
				1 czerwca 2018 roku
Regulamin Organizacyjny Departamentu Infrastruktury i Gospodarki				15 stycznia 2018 roku
Regulamin Organizacyjny i Administracji	Organizacyjny	Departamentu	Obsługi	1 kwietnia 2018 roku
				1 stycznia 2018 roku
				2 lutego 2018 roku
Regulamin Organizacyjny Departamentu Prezydenta				1 kwietnia 2018 roku
Regulamin Organizacyjny Departamentu Finansów Publicznych				2 lutego 2018 roku
Regulamin Organizacyjny Departamentu Finansów Publicznych				1 stycznia 2018 roku

	3 września 2018 roku
Regulamin Organizacyjny Departamentu Edukacji	1 kwietnia 2018 roku 1 września 2018 roku
Regulamin Organizacyjny Departamentu Architektury i Rozwoju	1 stycznia 2018 roku 21 maja 2018 roku 1 listopada 2018 roku
Regulamin Organizacyjny Departamentu Zrównoważonego Rozwoju	21 lutego 2018 roku 1 kwietnia 2018 roku
Regulamin Organizacyjny Biura ds. Bezpieczeństwa Informacji	1 kwietnia 2018 roku 25 maja 2018 roku
Regulamin Organizacyjny Wydziału Prawnego	10 stycznia 2018 roku

AKTY WEWNĘTRZNE URZĘDU

Realizowano zadania w zakresie przygotowania, jak również opiniowania przedstawionych projektów wewnętrznych aktów normatywnych. Opracowano ponad 100 wewnętrznych aktów normatywnych.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

W 2018 roku w związku ze zmianami w strukturach i zakresach zadań, miejskie jednostki organizacyjne przedłożyły w Urzędzie 27 projektów regulaminów organizacyjnych tych jednostek, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

NAZWA JEDNOSTKI	DATA ZATWIERDZENIA
Wrocławskie Centrum Integracji	28 grudnia 2017 roku z mocą obow. od 1 stycznia 2018 roku
Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego	2 lutego 2018 roku 25 maja 2018 roku 28 grudnia 2018 roku
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	2 lutego 2018 roku
Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania	26 lutego 2018 roku 5 października 2018 roku
Zarząd Geodezji Kartografii i Katastru Miejskiego	26 marca 2018 roku
Powiatowy Urząd Pracy	7 maja 2018 roku
Wrocławski Zespół Żłobków	14 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 1	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 3	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 4	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 7	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 13	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 14	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 15	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 16	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 18	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 19	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 20	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 21	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 23	25 maja 2018 roku
Rodzinny Dom Dziecka nr 24	25 maja 2018 roku
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	30 maja 2018 roku
Zarząd Inwestycji Miejskich	6 lipca 2018 roku
Zarząd Zieleni Miejskiej	22 października 2018 roku

Powyższe akty zostały przygotowane zgodnie z procedurą określoną przez zarządzenie nr 3208/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 grudnia 2015 roku w sprawie określenia procedury wyrażania zgody na treść regulaminów organizacyjnych miejskich jednostek organizacyjnych Wrocławia.

Ponadto opiniowano 10 statutów jednostek organizacyjnych.

PEŁNOMOCNICTWA I UPOWAŻNIENIA

W 2018 roku przygotowanych i wydanych zostało:

- 600 pełnomocnictw Prezydenta Wrocławia, w tym:
 - dla dyrektorów i pracowników Urzędu – 324,
 - dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – 253,
 - dla podmiotów zewnętrznych – 23;
- 1 196 upoważnień Prezydenta Wrocławia, w tym:

- dla dyrektorów i pracowników Urzędu – 598 w tym 141 do wydawania decyzji administracyjnych,
- dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – 598 w tym 51 do wydawania decyzji administracyjnych.

Porównanie liczby udzielonych pełnomocnictw

ROK	2015	2016	2017	2018
ILOŚĆ	970	488	710	600

Porównanie liczby udzielonych upoważnień

ROK	2015	2016	2017	2018
ILOŚĆ	531	962	1 139	1 196

PIECZĄTKI I PIECZĘCIE

W 2018 roku zrealizowano zamówienia na 959 urzędowych pieczętek na łączną kwotę 23 318,91 zł oraz zamówienia na 33 sztuki pieczęci urzędowych, metalowych, okrągłych, które wykonane zostały zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 1955 roku w sprawie tablic i pieczęci urzędowych przez Mennicę Polską S.A. głównie dla jednostek oświatowych.

Skasowano i zlikwidowano 1 319 polimerów z pieczętek, natomiast do wykonania 316 sztuk nowych pieczętek, wykorzystane zostały automaty z odzysku pozostające w dyspozycji Wydziału Organizacyjnego i Kadr, co przyczyniło się do redukcji wydatków związanych z realizacją zamówień w tym zakresie.

Porównanie liczby zrealizowanych zamówień na pieczętki

2014	2015	2016	2017	2018
721	618	563	814	959

OBSŁUGA KANCELARYJNA

W 2018 roku Kancelaria Ogólna przyjęła około 90 000 listów poleconych i około 180 000 listów zwykłych adresowanych do Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Wysłano pocztą około 463 000 listów poleconych i około 136 000 listów zwykłych oraz 530 paczek i 459 przesyłek kurierskich, co kosztowało ok. 1 643 000 zł.

Doręczyciele otrzymali do rozniesienia 16 790 sztuk przesyłek z potwierdzeniem odbioru z czego doręczyli ok. 16 700 sztuk. Listy nie doręczone zostały wysłane pocztą i mieszczą się w wymienionej wyżej ilości.

Kancelaria przyjęła, zarejestrowała i wywiesiła na urzędowej tablicy ogłoszeń 970 obwieszczeń sądowych i komorniczych, a po okresie ich wywieszenia, zwróciła nadawcom.

Wyszukano i złożono odpowiednie dokumenty do 895 reklamacji przesyłek rejestrowanych.

Od 2 listopada broku Kancelaria Ogólna ma filię w nowo otwartym budynku Urzędu przy ul. Hubskiej 8-16.

PLATFORMA ePUAP

Urząd Miejski Wrocławia w kontaktach z klientami zewnętrznymi wykorzystuje rozwiązania dzięki którym za pośrednictwem internetowej platformy ePUAP bezpłatnie można załatwić szereg spraw urzędowych. Z katalogu usług świadczonych przez Urząd, dostępnych na platformie w 2018 roku na skrzynkę ePUAP Urzędu wpłynęło 32 661 wniosków opatrzonych wymaganym podpisem kwalifikowanym. Na wnioski zarówno przesłane przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, udzielono łącznie 24 586 odpowiedzi. Liczba usług oferowana przez Urząd na platformie ePUAP systematycznie wzrasta. Przy ciągle powiększanej ilości usług oferowanych przez Urząd na platformie ePUAP przewiduje się dalsze wzrost liczby wniosków składanych tą drogą w 2019 roku.

INFORMACJA O URZĘDZIE

Rok 2018 był piętnastym pełnym rokiem działalności Punktu Informacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia w obiekcie pl. Nowy Targ 1-8. W okresie sprawozdawczym Punkt Informacyjny Urzędu Miejskiego obsłużył około 64 000 klientów – tj. około 240 klientów dziennie, w tym około 40 informacji telefonicznych dziennie, co w skali roku dało wynik około 10 000.

Szczególny wzrost liczby klientów odnotowano w pierwszym półroczu broku ze względu na wzmożoną ilość składanych ankiet weryfikacyjnych do wniosków o przydział lokali socjalnych i do remontu. W tym okresie pracownicy Punktu Informacyjnego przyjęli ok. 2 300 ankiet, weryfikując jednocześnie ich kompletność i poprawność wypełnienia. Zwiększona ilość klientów w II połowie 2018 roku związana była z wyborami samorządowymi oraz wysłanymi do mieszkańców Wrocławia wezwań do zapłaty zaległości za wywóz odpadów komunalnych.

WYBORY

WYBORY DO RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA, SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO ORAZ NA PREZYDENTA WROCŁAWIA

W związku z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2018 roku w sprawie zarządzenia wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast na dzień 21 października 2018 roku:

- przygotowano propozycje zmian granic stałych obwodów głosowania,
- przygotowano projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zmian w podziale na stałe obwody głosowania,
- przygotowano informację o numerach i granicach stałych obwodów głosowania,
- sporządzono geografie wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla 282 stałych obwodów głosowania oraz dla 27 odrębnych obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych,
- dokonano aktualizacji spisów wyborców.

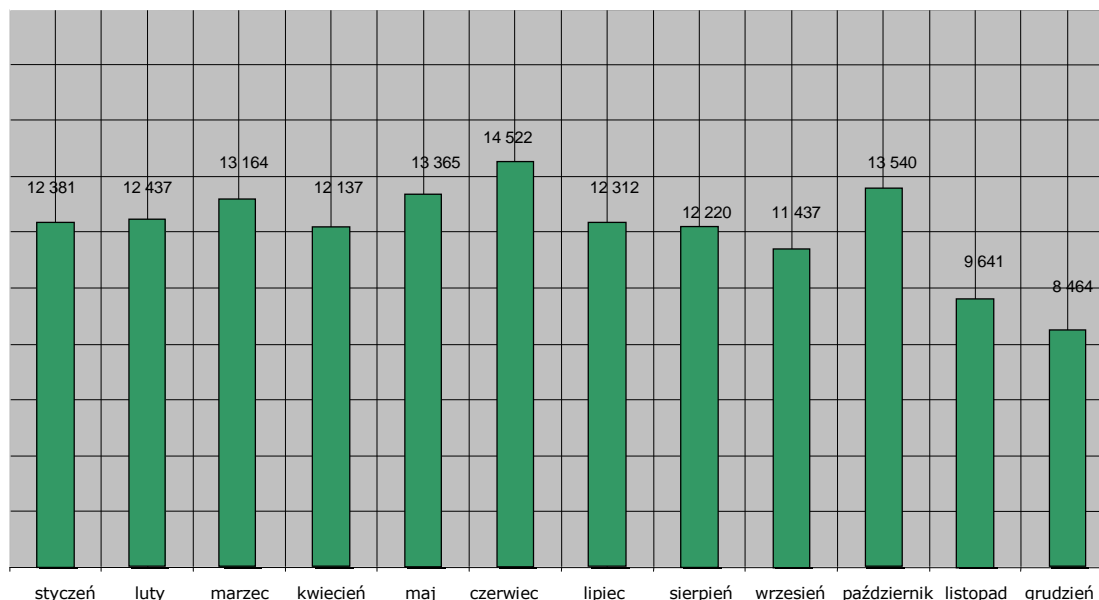
W ramach aktualizacji spisów wyborców (w spisie podstawowym umieszczonych było 490 791 osób) – wykonano następujące czynności:

Nazwa czynności	Liczba osób
Dopisano do spisu wyborców	2 222 osoby
Wykreślono ze spisów wyborców	10 116 osób
Przyjęto wnioski o sporządzenie aktu pełnomocnictwa od	138 osób
Przyjęto zgłoszenia głosowania korespondencyjnego od	52 osób

TELEINFORMATYCZNE CENTRUM OBSŁUGI MIESZKAŃCA ILOŚĆ OBSŁUŻONYCH POŁĄCZEŃ OD MIESZKAŃCÓW

Ilość obsłużonych przez Teleinformatyczne Centrum Obsługi Mieszkańca połączeń prezentuje poniższy wykres.

Zestawienie połączeń obsłużonych w poszczególnych miesiącach 2018 r.

Od początku 2018 roku w sumie obsłużonych zostało 145 620 połączeń telefonicznych, a średnia miesięczna ilość połączeń wyniosła 12 135.

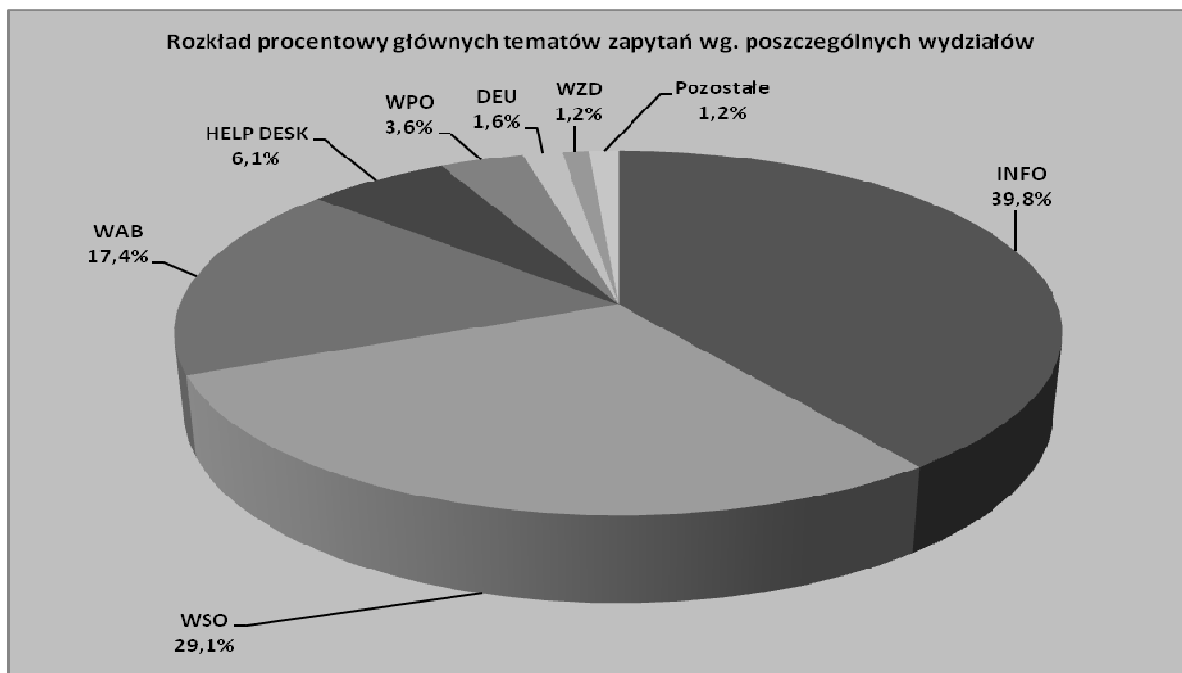
W 2018 roku TCOM obsługiwał również dodatkowe kampanie informacyjne:

- w ciągu trwania całego roku 2018, obsługę zgłoszeń telefonicznych Help Desk – 13 765 połączeń,
- rejestracja wizyt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej – 3 214,
- w okresie marzec – czerwiec, telefoniczną informację w sprawach rekrutacji do placówek pedagogicznych prowadzoną przez Wydział Edukacji około 25 połączeń,
- Program KAWKA – 301 połączeń,
- Premium Urbancard – 311 połączeń,
- Wybory samorządowe – 783 połączeń.

PRZYPORZĄDKOWANIE TEMATÓW ZGŁOSZEŃ POSZCZEGÓLNYM WYDZIAŁOM

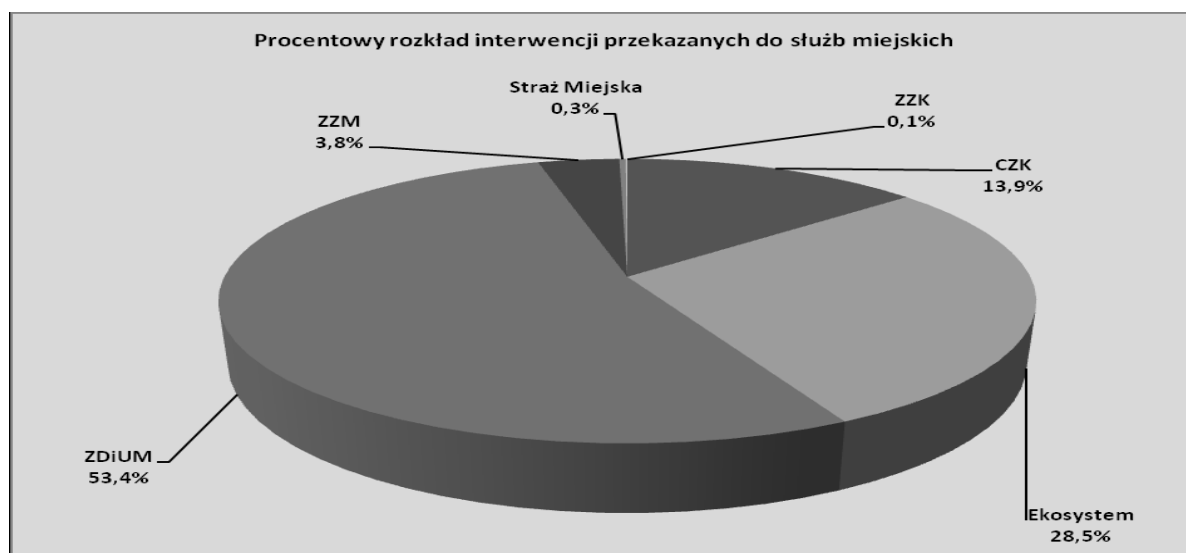
W 2018 roku najczęściej (39,8 %) rozmów telefonicznych dotyczyło tematów z zakresu Informacji Ogólnych urzędu (danych adresowych, nr telefonów i godzin przyjęć, numerów kont, prowadzonych kampanii, opłat oraz ogólnych informacji miejskich). Kolejnym obszarem tematycznym (29,1 %) były sprawy z obszaru WSO. Z zakresu WAB obsłużono (17,4 %) tematów rozmów natomiast z WPO (3,6 %). Rozmów dotyczących spraw z zakresu DEU było (1,6 %), a WZD (1,2 %). Reszta zdiagnozowanych obszarów tematycznych poruszanych w rozmowach z mieszkańcami, w podziale na poszczególne wydziały, wyniosła ilościowo poniżej procenta, co sumarycznie wskazuje poniższy diagram w pozycji „Pozostałe” (1,2 %).

Dodatkowo (6,1 %) stanowiły połączenia z zakresu Help Desk CUI.

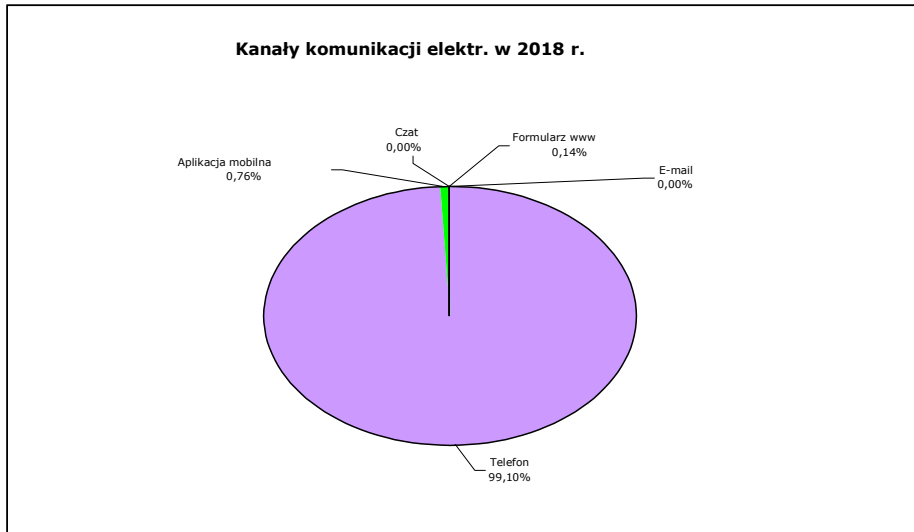
ZGŁOSZENIA PRZEKAZANE DO SŁUŻB / JEDNOSTEK MIEJSKICH

W 2018 roku najczęściej (53,4 %) zgłoszonych telefonicznie spraw od mieszkańców dotyczyło obszaru działania ZDiUM, (28,5 %) dotyczyło obszaru działania jednostki Ekosystem, (13,9 %) dotyczyło obszaru działania WBiZK (CZK), natomiast ZZM (3,8 %). Odpowiednio (0,3 %) i (0,1 %) stanowiły sprawy skierowane do Straży Miejskiej oraz ZZK.

KANAŁY KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ WYKORZYSTANE W OBSŁUDZE MIESZKAŃCA

Wśród obsłużonych w TCOM kanałów komunikacji elektronicznej 99% to połączenia telefoniczne. 0,76% należało do obsłużonych zgłoszeń przekazanych aplikacją mobilną MAM, a 0,14% pytań obsłużono poprzez formularze kontaktowe www.

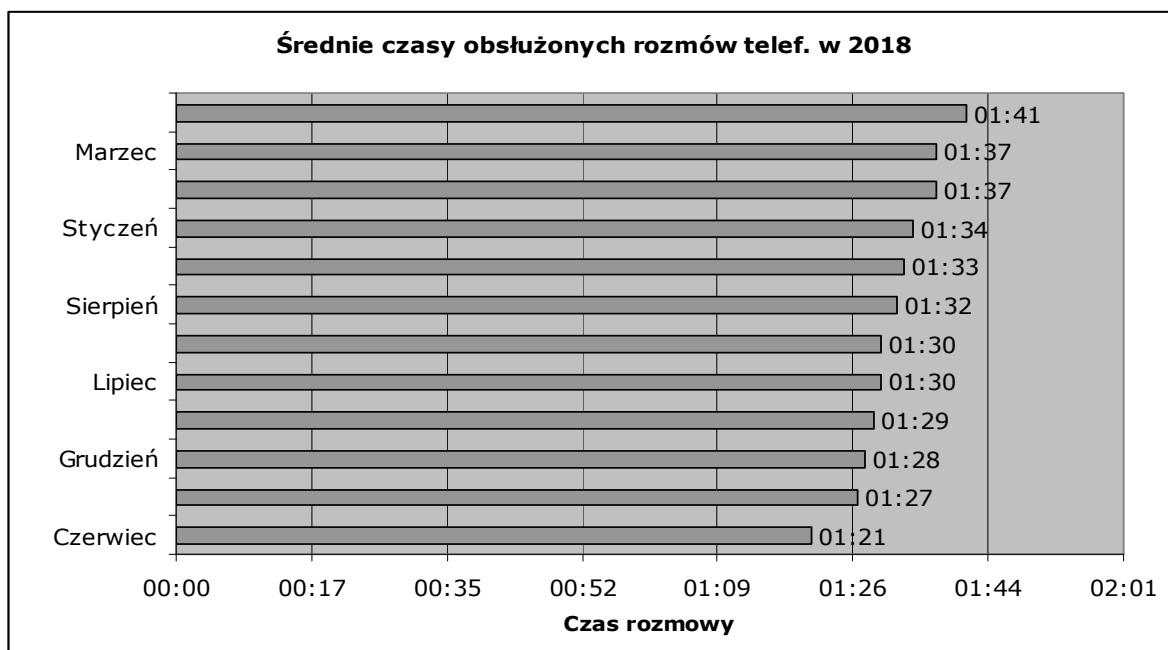

ŚREDNIE CZASY OBSŁUŻONYCH ROZMÓW TELEFONICZNYCH

Rozkład średnich czasów połączeń w 2018 roku obrazuje poniższy wykres.

Średni czas rozmów w całym roku 2018 to 1 minuta 32 sekundy.

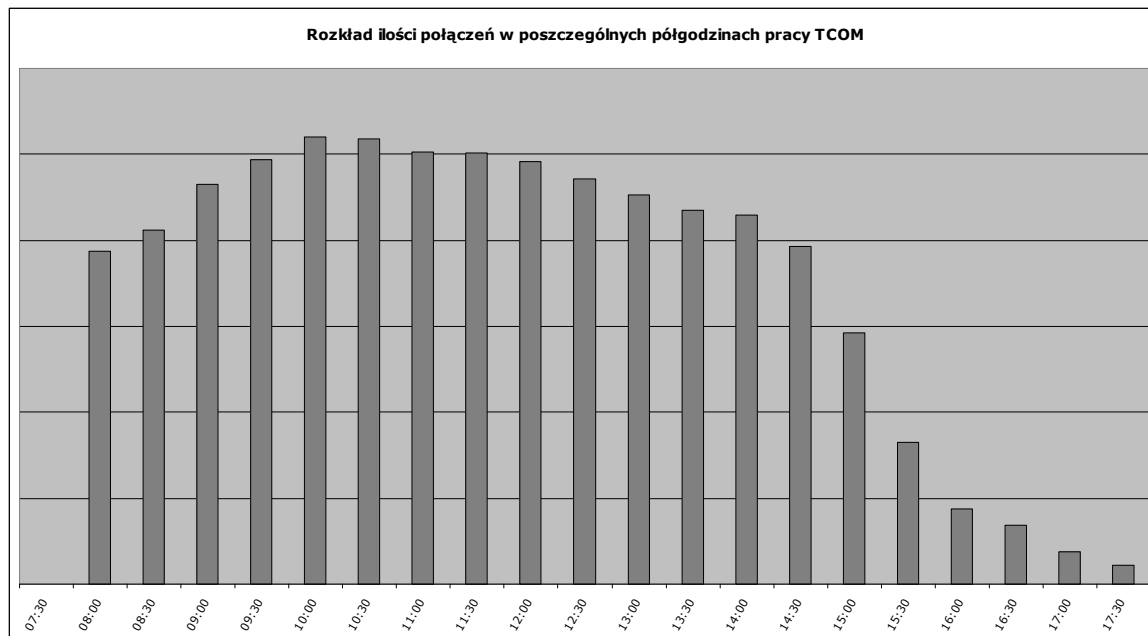
Dzięki prowadzonym na bieżąco analizom ruchu telefonicznego, zapewniona została odpowiednia ilość Konsultantów w poszczególnych godzinach pracy Teleinformatycznego Centrum Obsługi Mieszkańców, w wyniku czego odpowiadało na wszystkie połączenia telefoniczne od mieszkańców.

PIKI ILOŚCI POŁĄCZEŃ W ROZBICIU NA POSZCZEGÓLNE PÓŁGODZINY DNIA PRACY

Poniższy wykres obrazuje rozkład ilości połączeń obsługiwanych przez pracowników TCOM w ciągu dnia ich pracy w rozbiciu na poszczególne półgodziny.

W 2018 roku w przedziale czasu pomiędzy godzinami 8.00 a 14.30 natężenie ruchu wyraźnie było największe. Poza tym przedziałem czasu (g. 15.00 –g. 18.00), ruch wyraźnie się zmniejszał.

REALIZACJA DODATKOWYCH PROCESÓW OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW W TCOM

W 2018 roku zespół TCOM WOK obsłużył dodatkowe kanały komunikacji elektronicznej:

- 200 - formularzy kontaktowych,
- 1 124 – zgłoszeń z aplikacji mobilnej MAM.

FUNKCJONOWANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

W miesiącach od stycznia do marca 2018 roku realizowane były szkolenia dla Audytorów wewnętrznych (doskonalące) Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Szkolenia z zakresu Systemu Zarządzania Jakością, Systemu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy i z Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS) wzięło udział 30 osób.

W pierwszym kwartale odbyła się również analiza działań podejmowanych w 2017 roku z uwzględnieniem stopni realizacji zadań, która pozwoliła na wyznaczenie celów i zadań a 2018 roku.

W okresie od 10 kwietnia do 23 maja 2018 roku odbyły się audyty wewnętrzne zgodnie z planem audytów podpisanym przez Prezydenta Wrocławia z dnia 27 marca 2018 roku.

Audyty zaplanowano pod kątem wymagań:

- Normy PN-EN ISO 9001:2015-10;
- ystem Ekozarządzania i Audytu (EMAS);
- Normy PN-N 18001:2004.

Audyt przeprowadzono w 27 Wydziałach/Biurach Urzędu. Audytami objęto komórki organizacyjne z każdego Departamentu.

W Audytach brało udział 20 audytorów, powołanych Zarządzeniem Prezydenta nr K/7/18 z dnia 23 marca 2018 roku w sprawie Wewnętrznego Audytu Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Urzędzie Miejskim Wrocławia. 10 osób pełniło funkcję audytorów wiodących.

W maju przeprowadzony został Przegląd środowiskowy - zawierający ocenę stanu formalno-prawnego, analizę aspektów środowiskowych, przedstawienie aktualnych praktyk i działań podejmowanych przez Urząd Miejski Wrocławia.

Urząd po raz kolejny pozytywnie przeszedł weryfikację Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS. Weryfikację przeprowadziła firma zewnętrzna, czego poświadczeniem jest Oświadczenie weryfikatora środowiskowego w sprawie czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych z 26 czerwca 2018 roku.

W wyniku działań prowadzonych w I półroczu, w miesiącach lipiec-październik 2018 roku dokonano aktualizacji dokumentacji systemowej.

We wrześniu 2018 roku odbył się Przegląd Zarządzania, na którym ustalono adekwatność polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania, stopień realizacji celów ZSZ oraz działania doskonalące na 2018 roku

Urząd Miejski Wrocławia, po pozytywnym wyniku audytu nadzoru, utrzymał certyfikaty w zakresie Systemów Jakości (PN-EN ISO 9001:2015-10) i Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (PN-N 18001:2004) – numer rejestracyjny certyfikatu 0198 100 01011,0198 113 00068.

Przez cały rok, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, prowadzone były szkolenia dla pracowników zatrudnianych w Urzędzie, praktykantów i stażystów w ramach obowiązkowych szkoleń wstępnych oraz w ramach służby przygotowawczej.

BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ

Biuletyn Informacji Publicznej UMW podlega ciągłemu rozwojowi i rozbudowie, zarówno pod względem technicznym/administracyjnym jak i merytorycznym. Działania te są efektem stałego zainteresowania ze strony Klientów/internautów informacjami wytwarzanymi przez UMW.

Rok 2018 to przede wszystkim początek obowiązywania RODO. W związku z tym modyfikacji i aktualizacji uległa większość dostępnych na BIP-ie procedur realizowanych przez Urząd (tzw. Sprawy do załatwienia) polegającej na dodawaniu do ww. procedur osobnych plików z klauzulami informacyjnymi (77) lub aktualizowaniu dostępnych druków/załączników i wzbogacaniu ich o wymagane prawem informacje.

Rozwój Biuletynu obrazuje przyrost informacji, stron i zakładki – obecnie BIP zawiera prawie 36 000 artykułów publikowanych przez Zespół Redakcyjny składający się z ponad 80 pracowników Urzędu wyposażonych w odpowiednią wiedzę i uprawnienia.

Rosnąca liczba Redaktorów jest wynikiem zwiększającej się ilości przepisów, które nakładają na Gminę/Urząd kolejne obowiązki publikacyjne. Jest też wynikiem stosowanej przez Urząd praktyki przejrzystości i jawności w dostępie do wszelkich informacji oraz próbą zmniejszenia ilości wniosków o dostęp do informacji publicznej wpływających do Urzędu.

Wprowadzone kilka lat temu rozwiązania ułatwiające Klientom/internautom dostęp do informacji cieszą się coraz większym zainteresowaniem. Potwierdzają to, monitorowane stale przez Redakcję, statystyki odwiedzin. Tak duże zainteresowanie sprawia, że rozwój i uzupełnianie poszczególnych obszarów są zadaniami priorytetowymi. Systematycznemu udoskonalaniu podlegają wymienione poniżej obszary informacyjne:

- **Urzędowy wykaz wniosków o udostępnienie informacji**

Uruchomiony 1 sierpnia 2016 roku. Do końca 2016 roku opublikowano 460 wniosków, a w 2018 roku było ich aż 1 380. W sumie od początku istnienia wykazu opublikowano w nim 3 138 wniosków wraz z odpowiedziami na nie.

- **Wirtualny Doradca**

Uruchomiony 1 kwietnia 2016 roku posiadał wówczas w swoich zasobach 430 tematów. W 2016 roku ilość tematów wynosiła 539 a 2018 roku było ich już 644.

- **Poradnik Klienta**

Jest to obszar podlegający ciągłej rozbudowie, rozwojowi i aktualizacji w celu zapewnienia zgodności, realizowanych przez Urząd, spraw i procedur ze zmianami organizacyjnymi jakim podlega Urząd, jak również zgodności z przepisami prawa. Poradnik Klienta zawiera obecnie **360** opisanych spraw.

W odpowiedzi na liczne zapytania, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym powstała zakładka, w której publikowane są notatki z Kolegiów Prezydenta wraz z listami obecności.

Mając na uwadze potrzeby Klientów oraz zmiany w prawie w 2018 roku uruchomiono w Biuletynie nowe działy/zakładki dotyczące wykazów/obwieszczeń publikowanych przez WSP i WNK oraz WAB. Ujednolicono zakładkę dotyczącą kontroli i obecnie zamieszczane są tam informacje o kontrolach które nadzorują poszczególne Wydziały UMW.

Przygotowano nowy sposób prezentacji kart zawierających informacje o środowisku, zwanych w skrócie „kartami środowiskowymi”. Doprowadzono do sytuacji, w której wszystkie wydziały UMW publikują karty w BIPie, w tym również WSR, który do tej pory publikował je w innym systemie – Ekoportalu. Stworzono ponadto funkcjonalność umożliwiającą łączenie kart zamieszczanych na ekoportalu z BIPem, tak aby wszystkie karty mogły być zamieszczane w jednym miejscu.

Wykorzystując przygotowany specjalnie do tego celu dodatkowy mechanizm połączono BIP z portalem mapowym/geoportalem w celu sprawniejszego wyświetlania informacji o Punktach Użyteczności Publicznej nadzorowanych przez Gminę/Urząd. Dane wprowadzane do geoportalu są automatycznie wyświetlane w BIPie. Prowadzone są prace nad wdrażaniem kolejnych kategorii danych i scalaniem odpowiedniego typu informacji. Proces ten ma na celu sprawniejsze zarządzanie wprowadzanymi do systemów miejskich danymi poprzez upraszczanie i ujednolicenie sposobu wprowadzania i prezentacji tych danych.

W zakresie technicznego rozwoju firma LOGONET, prowadząca techniczną obsługę biuletynu, przeprowadziła kilka aktualizacji systemu, modernizację sprzętu oraz inne działania (dokładanie pamięci, przenoszenie na bardziej pojemną przestrzeń dyskową oraz szereg działań usprawniających funkcjonowanie poszczególnych modułów). Działania te miały na celu optymalizację wydolności systemu, usprawnienie dostępu do danych, a także coraz lepszy sposób prezentacji zamieszczanych w biuletynie informacji. System do obsługi BIP z roku na rok przyrasta w coraz większą ilość zamieszczanych elektronicznie danych, co wymaga bieżących działań wspomagających jego sprawne, prawidłowe działanie oraz nieustannego zwiększania jego funkcjonalności.

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJI ZADAŃ PRZEZ ZESPÓŁ DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA

W 2018 roku Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy podejmował szereg działań w celu zapewnienia zgodności z istniejącymi wymogami oraz zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Podejmowane działania mają w szczególności na celu zapobieganie wypadkom przy pracy i schorzeniom mogącym wiązać się z wykonywaną pracą. Poniżej zostały wymienione istotne działania w poszczególnych obszarach oraz stwierdzony stan bezpieczeństwa i higieny pracy.

Informacje dot. ilości zrealizowanych postępowań i zadań w zakresie wybranych zagadnień

Rodzaj sprawy	2018roku	2017roku	2016roku	2015roku
Wypadki przy pracy pracowników i wypadki zrównane z wypadkami przy pracy	12	15 (w tym 2 postępowania rozpoczęte w 2016roku)	7	14
Zgłoszenia zdarzeń potencjalnie wypadkowych	11	26	13	13
Postępowania ws. wypadków w drodze do pracy i z pracy	14	23	25	24
Udział i przeglądy obiektów w ramach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy	10	10	10	10
Opiniowanie wniosków ws. odzieży, obuwia roboczego, środków ochrony indywidualnej	18	12	15	10
Ocena komputerowych stanowisk pracy (ilość wydziałów/biur)	1	15	27	7
Przeglądy dot. stanowisk pracy kobiet w ciąży i pracowników niepełnosprawnych będących pod szczególną ochroną zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie służby bhp	38	50	20	42
Instrukcje stanowiskowe bhp	3	10 w tym instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego Wrocławia	1	4 w tym instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego Wrocławia
Ocena ryzyka zawodowego	3 oceny	4 oceny	1 ocena 3 aneksy	4 ocen
Opracowanie i aktualizacja procedur i Zarządzeń Prezydenta.	1	6	5	5 w tym opracowanie dla WOU procedury postępowania w razie ataku terrorystycznego
Przeszkolono w zakresie instruktazu ogólnego	282	357	311	342

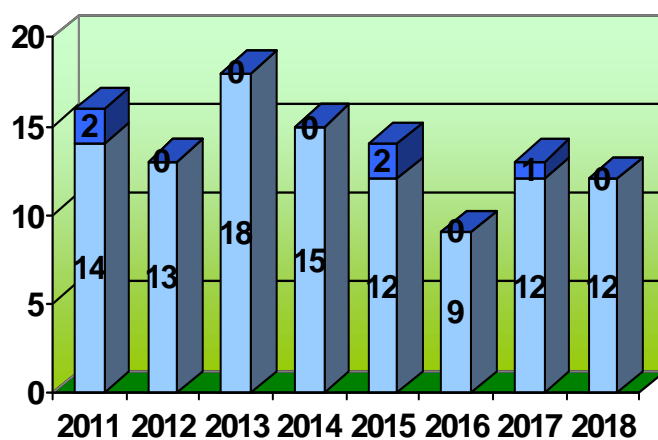
w dziedzinie bhp				
Opracowanie lub aktualizacja broszur bhp/p.poż	2	2	2	2
Materiały propagujące bhp w Urzędzie Miasta Wrocławia (artykuły, slajdy itp.)	1	1	1	1

WYPADKI PRZY PRACY, WYPADKI W DRODZE DO I Z PRACY, ZDARZENIA POTENCJALNIE WYPADKOWE

Zakończono postępowania w sprawie 12 zdarzeń zgłoszonych i zakwalifikowanych jako wypadki przy pracy lub wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy – dotyczące pracowników Urzędu.

W ramach prowadzonych ustaleń nie stwierdzono wypadków zbiorowych (co najmniej 2 osoby poszkodowane w wyniku jednego zdarzenia) oraz skutków wypadków w postaci urazów ciężkich lub śmiertelnych. Skutkami wypadków były lekkie urazy. Najczęściej występującą przyczyną zdarzeń wypadkowych było niezachowanie wystarczającej uwagi przez poszkodowanego pracownika.

Poniższa tabela obrazuje ilość pracowników Urzędu poszkodowanych w wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy (podczas delegacji służbowej), zgodnie z rokiem wystąpienia. W 2018 roku zaobserwowano nieznaczny spadek ilości wypadków w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Na bieżąco podejmowano działania w celu zapobiegania powtórzeniu się ich przyczyn.

■ wypadki przy pracy ■ wypadki zrównane z wypadkami przy pracy

Zakończono postępowania dotyczące 14 zgłoszeń wypadków w drodze z domu do pracy bądź z pracy do domu, które również zostały odpowiednio zakwalifikowane. Wszystkie zdarzenia, miały wyłącznie znamiona wypadków lekkich, przeważnie powodujących czasową niezdolność do pracy.

Podjęto działania w sprawie 11 zgłoszeń zdarzeń potencjalnie wypadkowych, gdzie zaistniały symptomy wypadku przy pracy lecz pracownicy nie doznali urazów. W wyniku przeprowadzonych postępowań, podjęto działania mające na celu uniknięcie wystąpienia w przyszłości podobnych zdarzeń, które mogłyby być wypadkami przy pracy.

CHOROBY ZAWODOWE

W 2018 roku Zespół ds. BHP na bieżąco współpracował z lekarzem medycyny pracy w zakresie stosowania profilaktyki i zapobiegania schorzeniom związanym z warunkami środowiska pracy, podczas:

- przeglądów stanowisk pracy w ramach komisji bhp,
- omawiania kart ocen ryzyka zawodowego,
- konsultacji dotyczących indywidualnych stanowisk pracy,
- konsultacje dotyczące stanowisk pracy osób niepełnosprawnych.

Za pomocą opracowanej ankiety kontynuowano, zaplanowaną na lata 2015-2018, ocenę wszystkich stanowisk komputerowych w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Ankietę w 2018 roku przesłano zgodnie z planem do pozostałej części komórek organizacyjnych i po wypełnieniu przez pracowników, podejmowano działania zmierzające do wyeliminowania zawartych uwag w zakresie zagrożeń schorzeniami lub zagrożeń wypadkowych. Przyjęta forma ankiety i informacje w niej zawarte, uwzględniają optymalizowanie działań na rzecz doskonalenia stanu bhp, w aspekcie:

- spełnienia wymagań prawnych,
- świadomości pracowników,
- zaangażowania pracowników,
- umiejętności prawidłowego postępowania i komunikacji w zakresie właściwego wyposażenia indywidualnego stanowiska pracy oraz organizacji pracy,
- bieżącego nadzoru nad warunkami pracy na stanowisku komputerowym (narzędzie dla osób kierujących pracownikami i pracownikami).
- angażowania kierowników działów do podejmowania działań w zakresie bhp.

Nie uzyskano informacji o ewentualnym stwierdzeniu na przestrzeni roku 2018 chorób zawodowych. Zespół ds. BHP prowadził celowe działania związane z podnoszeniem świadomości pracowników oraz stosowaniem właściwej organizacji stanowisk i procesów pracy.

OPRACOWANIE LUB AKTUALIZACJA BROSZUR BHP I PPOŻ

Zespół ds. BHP, w 2018 roku aktualizował opracowaną broszurę: „BHP na co dzień”, we współpracy z Biurem Promocji Miasta i Turystyki. Broszury dostępne są stale dla wszystkich pracowników w zasobach sieciowych, w lokalizacji „M:\BHP_EMAS_Instrukcje\BHP\Publikacje, porady” i m.in. przekazywane są nowozatrudnionym osobom. Broszury zawierają podstawowe informacje i procedury, odpowiednio z zakresu ochrony ppoż. oraz udzielania pierwszej pomocy. Opracowane broszury, w treści ujmują powiązania z inną dokumentacją niezbędną lub pomocną w zakresie bhp.

W 2018 roku Zespół ds. BHP ponadto opracował i za pomocą poczty elektronicznej Lotus, wysłał do wszystkich pracowników Urzędu artykuły oraz slajdy dotyczące bezpieczeństwa w drodze.

SZKOLENIA Z ZAKRESU BHP

Pracownicy Zespołu ds. BHP przeprowadzili w 2018 roku szkolenia wstępne ogólne dla 282 osób (pracowników, stażystów, praktykantów), co jest ilością nieco mniejszą w porównaniu do ilości takich szkoleń, przeprowadzonych w 2017 roku (357 osób).

Prowadzono bieżącą współpracę z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr, dotyczącą m.in. wyznaczania osób na właściwe ze względu na zajmowane stanowisko pracy, obowiązkowe szkolenia okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Organizatorom szkoleń okresowych przekazywano aktualizowane materiały i informacje z zakresu BHP, dotyczące specyfiki Urzędu Miejskiego Wrocławia, do wykorzystania podczas przeprowadzania tych szkoleń.

Na bieżąco uaktualniano materiały bhp i ppoż. dostępne dla pracowników Urzędu, które są dostępne w lokalizacji sieciowej „M:\BHP_EMAS_Instrukcje\BHP”.

W 2018 roku wypracowano rozwiązanie dotyczące stałego dostępu do aktualizowanej dokumentacji z zakresu bhp, dla prowadzącego szkolenia okresowe bhp pracowników Urzędu - za pośrednictwem Centrum Usług Informatycznych i w uzgodnieniu z Działem Zasobów Ludzkich i Szkoleń (WOK). Prowadzący posiada obecnie zdalny dostęp do wybranych materiałów – obowiązujących w Urzędzie aktów prawnych, instrukcji bhp, ocen ryzyka zawodowego, opracowań (niezbędnych do prowadzenia szkoleń okresowych), które zamieszczone są w zasobach sieciowych Urzędu i dostępne dla pracowników (katalog „BHP” na dysku „M”). Tym samym zapewniono stosowanie aktualnych wymagań prawnych (uwzględnione w uzgodnionych i obowiązujących obecnie programach szkoleń okresowych).

SPRAWY ORGANIZACYJNO-PRAWNE

- Udzielano szeregu porad i zaleceń związanych z organizacją nowych stanowisk pracy.
- We współpracy z Wydziałem Obsługi Urzędu, pracownicy Zespołu ds. BHP podejmowali działania w zakresie przystosowania stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, które były nowotworzone bądź reorganizowane w Urzędzie. Przeprowadzono przeglądy w tym zakresie.
- Udzielano konsultacji i przeprowadzano przeglądy obiektów UMW, w ramach prac Komisji BHP. Podczas spotkań tej Komisji, które odbywają się okresowo, omawiano na bieżąco środki profilaktyczne. W ramach tych działań nie stwierdzono istotnych uchybień lub zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie.
- Udzielano szeregu informacji i porad dla Wydziałów Urzędu, pracowników i jednostek gminnych.
- Opiniowano wnioski dyrektorów wydziałów o przyznanie odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej dla pracowników Urzędu.
- Na ogólnodostępnej w Urzędzie lokalizacji sieciowej: M:\BHP_EMAS_instrukcje\BHP, udostępniane są istotne i bieżące informacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, które są na bieżąco aktualizowane (instrukcje, oceny ryzyka zawodowego, programy szkoleń dla kadry kierowniczej Urzędu, informacje dotyczące organizacji udzielania pierwszej pomocy itp.), wspomagające pracę kierownictwa.
- Współpracowano z lekarzem medycyny pracy, prowadząc również ustalenia z zakresu wydawanych zaleceń dot. organizacji stanowisk pracy.
- Prowadzono czynności związane z pisemną korespondencją, w tym elektroniczną, jaka wpływała do Zespołu.
- Aktualizowano wypracowane w poprzednich latach opracowania i druki, opracowane w poprzednich latach przez Zespół ds. BHP, które są przystosowane do specyfiki Urzędu dla potrzeb pracowników, osób kierujących pracownikami oraz potrzeb komórek organizacyjnych, m. in. takie jak:
 - ankieta oceny komputerowego stanowiska pracy,
 - lista kontrolna dotycząca stanowiska pracy pracownika niepełnosprawnego,
 - lista kontrolna dotycząca aktualności przeglądów i konserwacji dla obiektów Urzędu,
 - skierowanie na badania z zakresu medycyny pracy (druk wynikający z przepisów prawnych lecz uszczegółowiony),
 - wniosek z opinią lekarza ws. okresu zwolnienia lekarskiego po wypadku,

- informacja dla poszkodowanego w wypadku przy pracy,
- informacja dla poszkodowanego w wypadku w drodze do/z pracy,
- klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania przez Zespół ds. BHP danych osobowych.
- Opracowano m.in. instrukcję stanowiskową bhp dotyczącą posługiwania się elektronarzędziami oraz instrukcję dotyczącą udzielania pierwszej pomocy oraz wykaz podstawowego wyposażenia apteczki pierwszej pomocy – druk z „Procedury postępowania w razie wypadku przy pracy lub zdarzenia potencjalnie wypadkowego”, a także wzór porozumienia ws. współdziałania pracodawców w zakresie bhp (załącznik do procedury komunikacji).
- Aktualizowano karty ocen ryzyka zawodowego.

DZIAŁANIA W RAMACH ZINTEGROWANEGO SYSTEM ZARZĄDZANIA

Pracownicy Zespołu ds. BHP, po odbyciu szkoleń dla audytorów wewnętrznych brali czynny udział w audytach wewnętrznych oraz zewnętrznych, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania w UMW, co przyczyniało się również do poprawy stanu bhp w Urzędzie. W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania przeprowadzono audyty wewnętrzne obejmujące wymagania Polskiej Normy 18001 m.in. w zakresie:

- komunikowania się w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- postępowania w związku z wypadkiem przy pracy lub zdarzeniem potencjalnie wypadkowym,
- monitorowania bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- zarządzania oceną ryzyka zawodowego.

W ramach przeprowadzonych audytów potwierdzono, że procesy przebiegają zgodnie z opisanymi procedurami. Audytorzy wewnętrzni podczas przeglądu wnosili spostrzeżenia dotyczące rozszerzenia zapisów w procedurze komunikacji bhp dotyczących stron zewnętrznych, większego ujednoczenia zapisów w zakresie postępowania w sytuacjach awaryjnych w instrukcjach stanowiskowych bhp oraz ściślejszego wskazania odpowiedzialności pracowników i kierowników w procedurze oceny ryzyka zawodowego. Spostrzeżenia zostały uwzględnione w zaktualizowanej dokumentacji.

Audyt zewnętrzny, przeprowadzony w Zespole ds. BHP potwierdził właściwość prowadzonych przez Zespół działań i spełnienie wymagań systemu w odniesieniu do całej organizacji, skuteczne docieranie do świadomości pracowników i klientów Urzędu. Brak zaleceń ze strony audytorów zewnętrznych.

Zespół BHP brał bezpośredni udział w aktualizacji obowiązujących w UMW procedur wynikających w szczególności z Polskiej Normy 18001. Uczestniczono w organizowanych przez Urząd spotkaniach i szkoleniach dotyczących Zintegrowanego Systemu Zarządzania, mających na celu m.in. doskonalenie zarządzania w zakresie BHP.

Szczególnie istotne zadania związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, realizowane na bieżąco przez Zespół ds. BHP w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, przedstawiono poniżej:

- profilaktyka – reagowanie na zagrożenia i zapobieganie występowaniu wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych, współpraca z lekarzem medycyny pracy,
- postępowania w związku ze zgłoszonymi wypadkami przy pracy oraz wypadkami w drodze z domu do pracy i z pracy do domu – zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 roku w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 105, poz. 870), i odpowiednio zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad oraz trybu uznawania zdarzenia za wypadek w drodze

do pracy lub z pracy, sposobu jego dokumentowania, wzoru karty wypadku w drodze do pracy lub z pracy oraz terminu jej sporządzania (j.t. Dz. U. z 2013 roku, poz. 924),

- realizacja procesu szkoleń z zakresu BHP (w porozumieniu z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr) – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 roku w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.),
- analiza i ocena ryzyka zawodowego pracowników Urzędu – zgodnie z ustawą Kodeks Pracy,
- wypełnianie zadań związanych z udziałem w Komisji BHP, m.in. dokonującej przeglądów budynków i stanowisk pracy w Urzędzie - zgodnie z Kodeksem Pracy.

KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

Komisja Bezpieczeństwa i Higieny Pracy powołana zarządzeniem nr K/9/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 marca 2018 roku ze zm., zebrała się w 2018 roku na 10 posiedzeniach, realizując cele wyznaczone w planie spotkań na ten rok. Komisja m.in. wskazywała zgłaszane przez pracowników i stwierdzone podczas przeglądów, potrzeby dotyczące poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w obiektach Urzędu i bezpośrednio na stanowiskach pracy. Podczas spotkań Komisji z pracownikami i w trakcie przeglądów, przekazywano pracownikom informacje o ich prawach i obowiązkach. W ramach działań Komisja miała na uwadze identyfikację ewentualnych zmian które wymagałyby aktualizacji „Karty oceny ryzyka zawodowego”. Wskazywano ewentualne potencjalne zagrożenia oraz sposoby im zapobiegania. Zwracano uwagę na organizację i wyposażenie stanowisk pracy, pomieszczeń, stan klatek schodowych, korytarzy obiektów w których wykonują obowiązki służbowe pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia. Zwracano się do administratorów obiektów o informacje dotyczące sprawności instalacji elektrycznych, odgromowych, dymowych. Formułowano zalecenia i przypomniano o zasadach wyposażania apteczek pierwszej pomocy, zabezpieczania wszelkiego rodzaju przewodów przebiegających w pomieszczeniach pracy, oznakowania i wyposażania miejsc gdzie może występować zwiększone ryzyko wypadku oraz wskazywano propozycje ewentualnych modernizacji. Interweniowano w tych miejscach, gdzie pracownicy zgłaszali problemy Oddziałowym Społecznym Inspektorom Pracy lub bezpośrednio członkom Komisji BHP.

Realizacja szeregu wydanych przez Komisję zaleceń, przyczynia się do stałej poprawy warunków pracy pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, wpływa na zmniejszenie ilości występujących wypadków przy pracy oraz zmniejszenie prawdopodobieństwa zachorowań na choroby zawodowe. Komisja BHP mając na względzie udział przedstawicieli pracowników oraz przedstawicieli pracodawcy, w ramach konsultacji przyczynia się do odpowiedniej optymalizacji i określenia priorytetów dotyczących podejmowanych działań na rzecz doskonalenia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, uwzględniając również utrzymanie jak najlepszego wizerunku Urzędu i urzędnika dla klientów zewnętrznych.

KONTROLE ORGANÓW NADZORU NAD WARUNKAMI PRACY

W 2018 roku nie przeprowadzono kontroli w Urzędzie Miejskim Wrocławia w zakresie obejmującym aspekty bezpieczeństwa i higieny pracy przez Państwową Inspekcję Pracy, Państwową Inspekcję Sanitarną ani Państwową Straż Pożarną.

PRZEPROWADZONE DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU PODWYŻSZENIE JAKOŚCI OBSŁUGI KLIENTÓW ORAZ USPRAWNIENIE FUNKCJONOWANIA URZĘDU

Wydział Obsługi Urzędu w ramach realizacji przydzielonych zadań w 2018 roku podejmował działania na podstawie zaplanowanych i przyjętych założeń:

- utrzymania infrastruktury Urzędu Miejskiego Wrocławia w stanie gwarantującym optymalne i bezpieczne warunki pracy,

- zapewnienia zasobów materiałowo-technicznych i technologii umożliwiającej terminową realizację zadań,
- podwyższenia standardów,
- optymalizowania i stałego monitorowania kosztów i potrzeb.

REMONTY I INWESTYCJE

REMONTY

- Remont toalet na II piętrze w budynku Sukiennice 9.

W ramach prac wykonano demontaż okładzin ścian i posadzek, instalacji elektrycznej w tym oświetlenia, instalacji wodnych i kanalizacyjnych wraz z armaturą oraz wyburzono ścianki działowe.

Istniejącą toaletę damską i męską po zakończeniu demontażu podzielono ściankami działowymi uzyskując nowe pomieszczenia, tj. toaletę damską, toaletę męską i toaletę dla niepełnosprawnych.

Wykonano nowe instalacje sanitarne, zamontowano nową armaturę sanitarną, wykonano nowe instalacje elektryczne wraz z oświetleniem oraz wspomaganą wentylatorami instalację wentylacji.

We wszystkich pomieszczeniach wykonano nowe, zmywalne okładziny posadzek i ścian. Wymieniono drzwi wejściowe do wszystkich toalet. Po zakończeniu prac uzyskano odpowiadające współczesnym wymogom sanitariaty (damski i męski), oraz nowe pomieszczenie (sanitariat dla niepełnosprawnych), którego dotychczas nie było na II piętrze.

Wartość zadania – 62 000,00 zł.

- Remont elewacji frontowej Ratusza.

W ramach prac usunięto zawilgocone i odspojone fragmenty tynku na styku z nawierzchnią Rynku. Ściany osuszono, wykonano nowe tynki wapienne zgodnie z wymogami Konserwatora Zabytków. Poprawione zostały również wymalowania elewacji, co wpłynęło na estetykę budynku.

Wartość zadania – 53 000,00 zł.

- Remont szybu windowego w budynku Rynek 13.

Prace prowadzone były w oparciu o ekspertyzę techniczną. W trakcie robót wykonano naprawy pęknięć ścian konstrukcyjnych poprzez zszycie stalowymi kotwami, wzmocniono mocowanie toru jezdnej windy do ścian. Wykonane prace umożliwiają bezpieczną eksploatację windy osobowej w budynku. W trakcie prac poprawiono również komfort użytkowania dźwigu poprzez obniżenie temperatury w szybie windowym. W tym celu wykonano dodatkowe otwory wentylacyjne oraz wyklejono przeszkloną część szybu windowego folią odbijającą promieniowanie słoneczne. Działania te obniżyły temperaturę w szybie windowym.

Wartość zadania – 50 000,00 zł.

- Częściowa wymiana nawierzchni parkingu przy al. Kromera 44.

W ramach prowadzonych prac zdemontowano uszkodzone i zdeformowane fragmenty nawierzchni z kostki betonowej, wyrównano i uzupełniono podbudowę z kruszywa. Ułożone zostały nowe nawierzchnie z kostki betonowej. Po zakończeniu prac uzyskano równą nawierzchnię parkingu, umożliwiającą bezpieczne użytkowanie.

Wartość zadania – 39 000,00 zł.

- Remont 67 pomieszczeń biurowych w budynkach Urzędu Miejskiego.

W ramach prowadzonych prac odnowiono 67 pomieszczeń biurowych.

Naprawione zostały pęknięcia tynków na ścianach i sufitach, wykonano nowe wymalowania. W części pomieszczeń wymienione zostały posadzki, instalacja elektryczna (lampy i gniazdka) oraz instalacja centralnego ogrzewania.

Wartość zadania – 498 000,00 zł.

INWESTYCJE

- Wykonano przebudowę drewnianej klatki schodowej w budynku przy ul. Gabrieli Zapolskiej 4 na pomieszczenia archiwum podręcznego.

Zakres prac obejmował wykonanie projektu budowlanego wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przeprowadzenie przebudowy pomieszczeń na podstawie wykonanej dokumentacji projektowej. Przed rozpoczęciem prac w budynku znajdowała się klatka schodowa o konstrukcji stalowo-drewnianej. Klatka schodowa nie spełniała wymogów ppoż. z uwagi na palną konstrukcję i okładziny drewniane. W trakcie prac rozebrana została konstrukcja klatki schodowej wraz z instalacjami elektrycznymi i grzewczymi. Przestrzeń klatki schodowej zabudowano żelbetowymi stropami o nośności 1200 kg/m² na każdej kondygnacji. Nośność stropów umożliwiła montaż systemu regałów dla potrzeb archiwum. Wymieniono stolarkę okienną i drzwiową, naprawiona i pomalowana została elewacja przylegająca do pomieszczeń. Pomieszczenia archiwum zostały wyposażone w nowe instalacje elektryczne (oświetlenie, instalacja komputerowa, gniazdka, instalacja alarmowa ppoż.) oraz nową instalację centralnego ogrzewania. Po zakończeniu przebudowy uzyskaliśmy w miejscu nieużytkowanej klatki schodowej pięć pomieszczeń (po jednym na każdej kondygnacji) o powierzchni użytkowej 25 m² każde. Pomieszczenia zostały wyposażone w regały stacjonarne.

Wartość umowna inwestycji – 723 797,00 zł.

- Wykonano rozbudowę systemu klimatyzacji wraz z elementami współpracującymi w budynku przy pl. Nowy Targ 1-8.

Zakres prac obejmował wykonanie dokumentacji projektowej wraz z niezbędnymi uzgodnieniami, dostawę i montaż jednostek wewnętrznych ściennych, dostawę i montaż agregatu chłodniczego, montaż instalacji i osprzętu wraz z uruchomieniem. Po zakończeniu prac, 21 pokoi biurowych w budynku przy pl. Nowy Targ 1-8 wyposażonych jest w instalację klimatyzacji.

Wartość umowna inwestycji – 124 476,00 zł.

Kompleksowa modernizacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu

Zakres zadania:

Modernizacja budynków celem dostosowania na potrzeby nowej siedziby Wydziału Środowiska, Straży Miejskiej (ekostraż) i Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

W roku 2018 zrealizowano:

- Opracowano dokumentację projektową. Zakończono roboty budowlane. Przekazano budynek do użytku i eksploatacji.
- Poniesione w 2018 roku nakłady: 19 116,67 tys. zł
- Osiągnięto następujące efekty:
- Wykonanie rzeczowe inwestycji

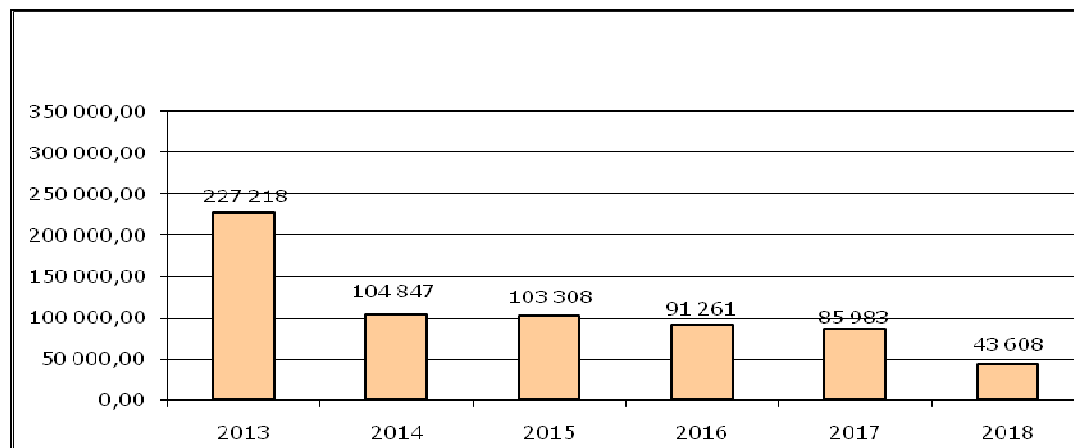
LOGISTYKA

W 2018 roku kontynuowano działania na rzecz poprawy obsługi komórek organizacyjnych Urzędu oraz obsługi klienta, a także racjonalizacji kosztów działalności Urzędu. Do działań tych należały:

- Analiza struktury połączeń telefonicznych na poszczególnych stanowiskach pracy oraz uzyskanie nowych stawek operatora na świadczenie usług telefonii stacjonarnej co

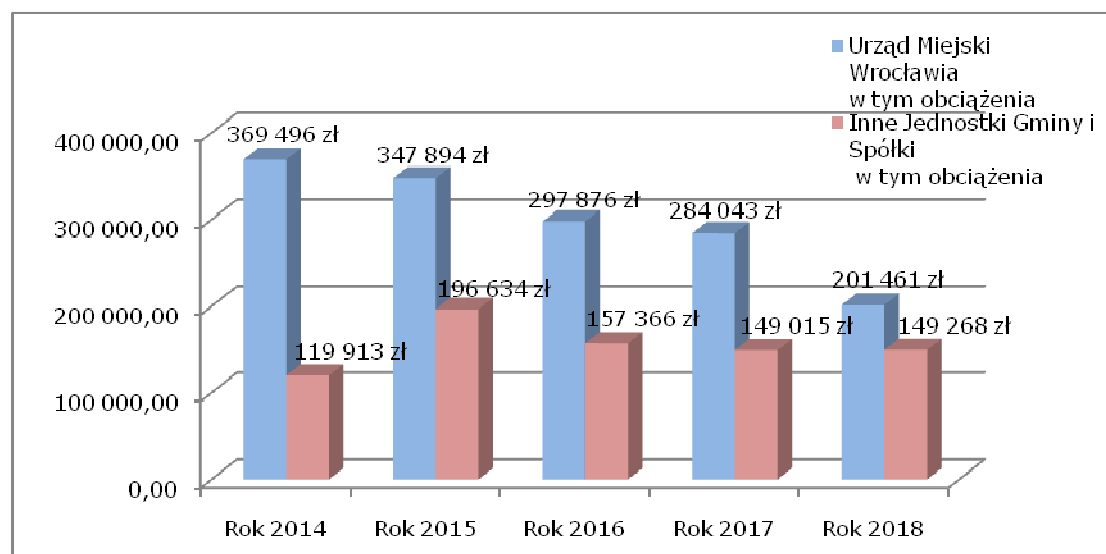
znacznie wpłynęło na obniżenie kosztów w 2018 roku o 50% z tego tytułu w stosunku do roku ubiegłego.

Koszt połączeń telefonicznych stacjonarnych

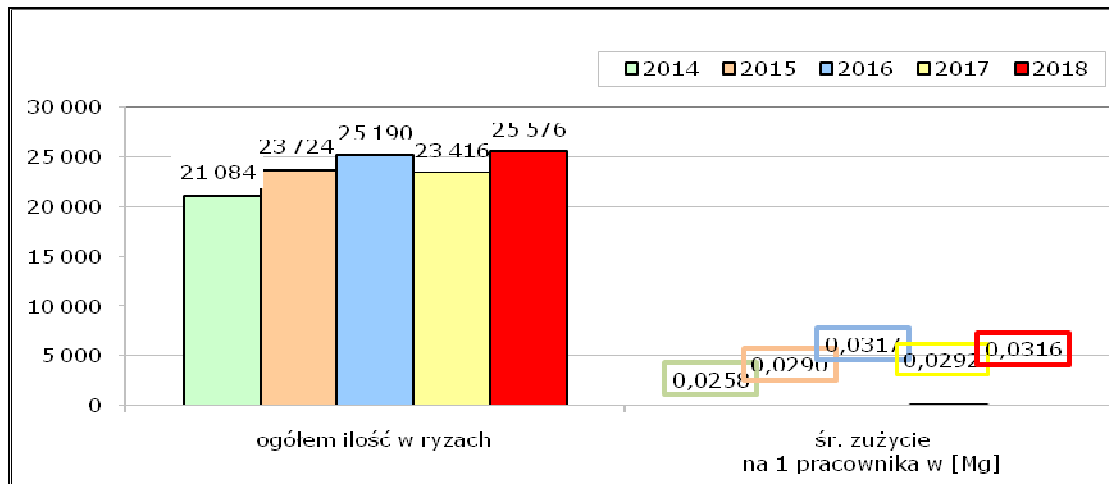
- Zawarcie umowy w drodze przeprowadzonego postępowania przetargowego na świadczenie usług telefonii komórkowej dla Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych oraz placówek oświatowych Gminy Wrocław, którego efektem jest obniżenie kosztów.

Płatność za usługi telefonii komórkowej

- Zakup siedmiu nowych cyfrowych kserokopiarek na potrzeby poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu oraz cyfrowego powielacza na potrzeby Poligrafii Urzędu, dzięki któremu wykonywane są w zespole poligrafii m.in. druki wydawane mieszkańcom w Centrach Obsługi Mieszkańca, co powoduje nie ponoszenie wydatków na zlecenie tego typu wydruku firmom poligraficznym.
- W wyniku przeprowadzonego postępowania w trybie przetargu nieograniczonego wykonano dostawę i montaż wyposażenia do budynku Urzędu przy ul. Hubskiej 8-16 na kwotę 721 011,24 zł. Zakres dostawy i montażu wyposażenia obejmował, m.in.: szafy aktowe i ubraniowe, nadstawki do szaf, biurka, kontenery jezdne do biurka, szafki gospodarcze, stoły i stoliki, regały biurowe, komody gabinetowe, krzesła konferencyjne, fotele obrotowe, siedziska, podnóżki, niszczarki, kosze do segregacji śmieci, lodówki, szafki ze zlewozmywakiem i płyty indukcyjne z zabudową meblową do pomieszczeń socjalnych, wieszaki, szafy metalowe, regały magazynowe oraz wyposażenie pomieszczenia dla matki karmiącej.

DOSTAWA PAPIERU KSERO

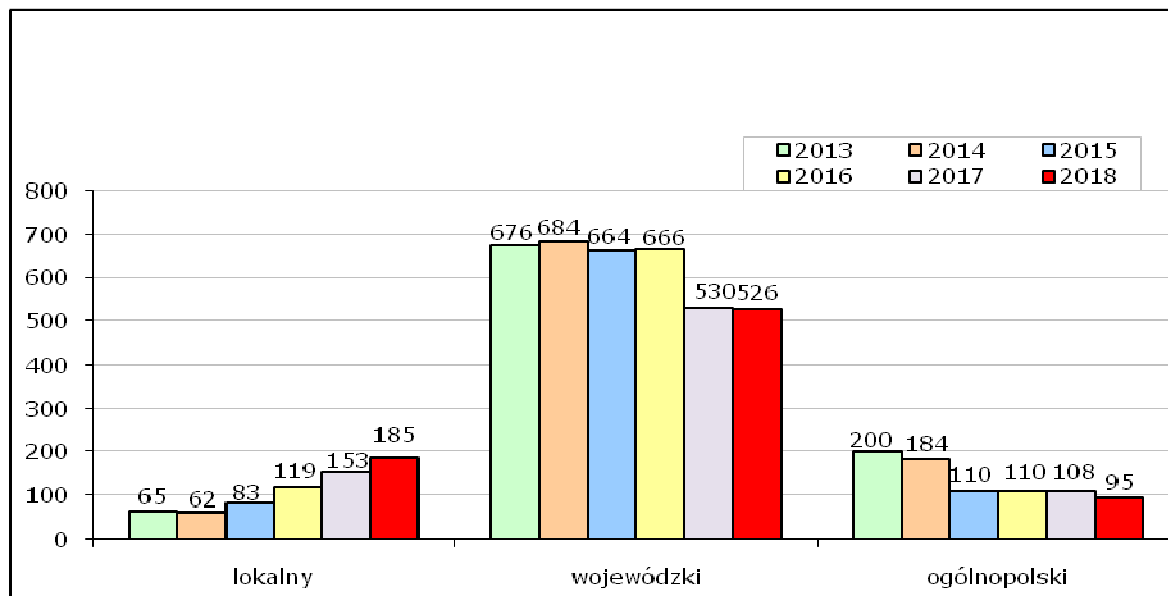
Ilość zakupionego papieru ksero do urzędów drukujących na potrzeby komórek organizacyjnych UM przedstawia poniższy wykres:

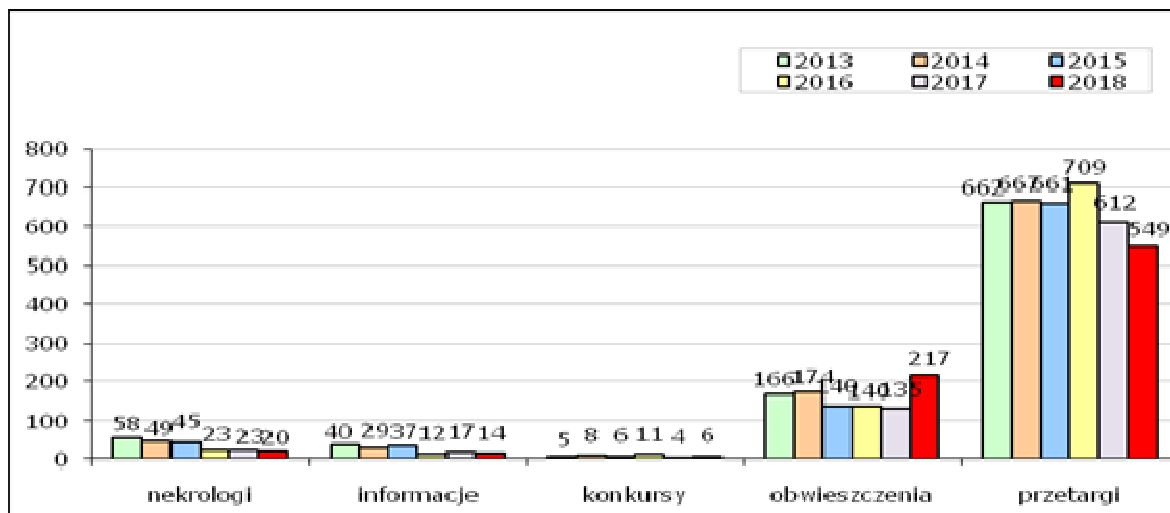
Dostawa papieru ksero dla wydziałów Urzędu Miejskiego Wrocławia

OGŁOSZENIA

Ilość opublikowanych ogłoszeń w prasie o zasięgu lokalnym, wojewódzkim i ogólnokrajowym w 2018 roku związanych z działalnością Urzędu przedstawiają poniższe wykresy:

Ilość zrealizowanych ogłoszeń wg zasięgu

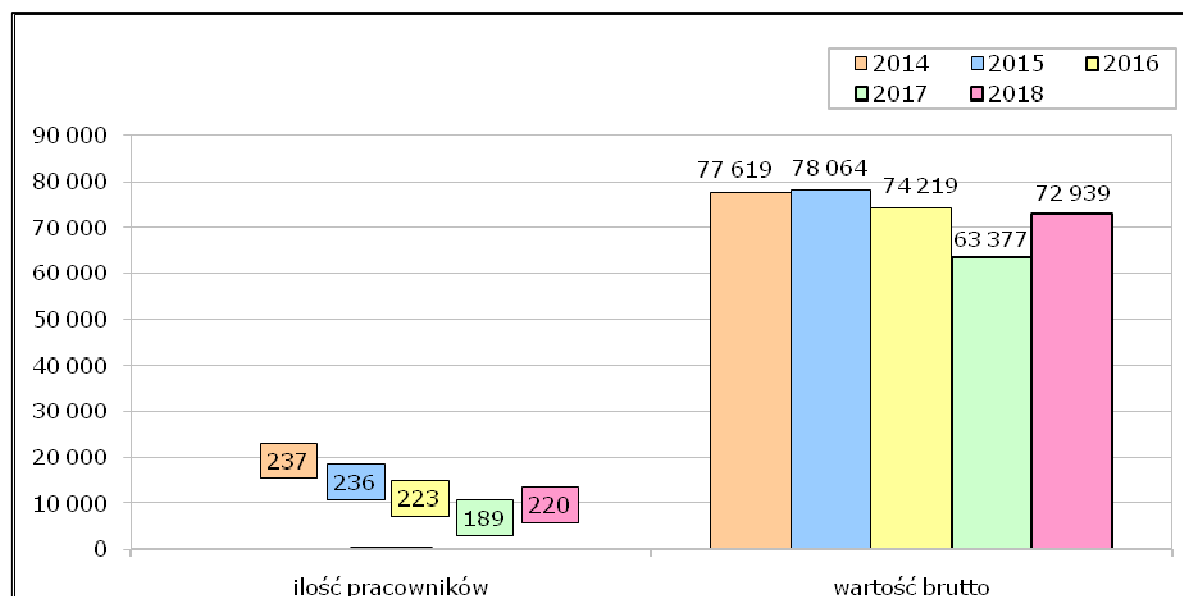

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

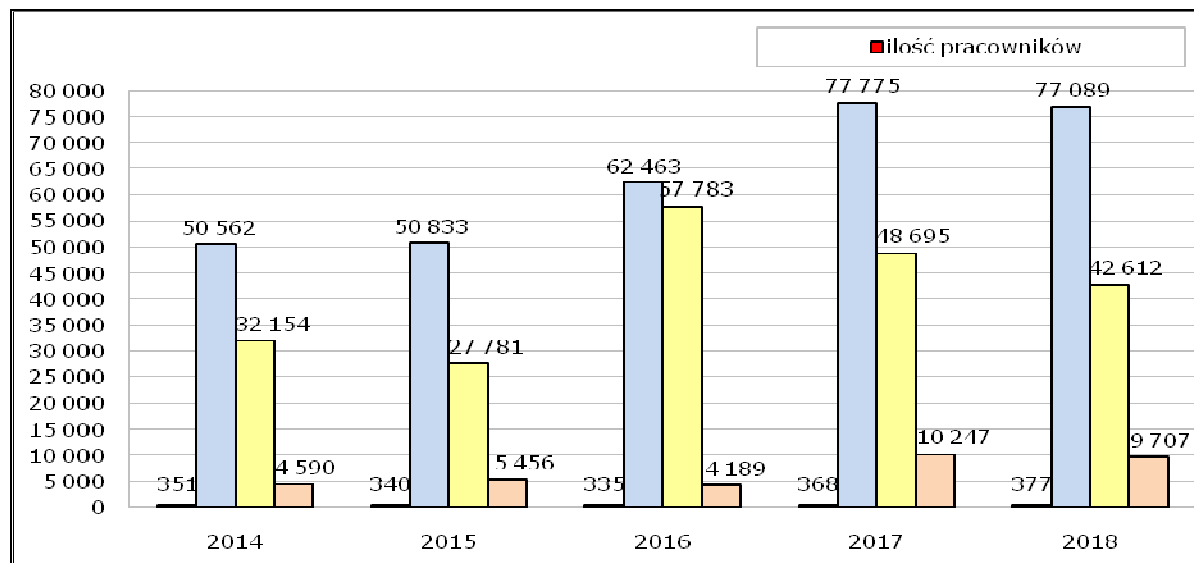
Dofinansowano zakup okularów korygujących wzrok 220 pracownikom Urzędu zatrudnionym na stanowiskach z monitorami ekranowymi na łączną kwotę 72 939,00 zł.

Dofinansowanie zakupu okularów korygujących wzrok dla pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, zatrudnionych na stanowiskach z monitorami ekranowymi

Wyposażono pracowników Urzędu w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze.

Zestawienie kosztów wyposażenia pracowników w odzież BHP

UBEZPIECZENIA

W latach 2015 – 2018 Gmina Wrocław realizowała przyjętą w 2013 roku strategię kompleksowego zabezpieczenia mienia i interesów majątkowych wszystkich jednostek organizacyjnych oraz instytucji kultury. W ramach przyjętej polityki ubezpieczeniowej Gmina Wrocław zawarła umowy ubezpieczenia zgodnie z przyjętym wcześniej podziałem na grupy jednostek Gminy lub (w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej) na grupy zadań realizowanych przez Gminę:

- ZADANIE NR 1 - ubezpieczenie mienia Urzędu Miejskiego Wrocławia i innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław (z wyłączeniem mienia którym dysponują jednostki oświatowe, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, instytucje kultury oraz mienia komunalnego,
- ZADANIE NR 2 - ubezpieczenie mienia instytucji kultury oraz jednostek pomocy społecznej,
- ZADANIE NR 3 - ubezpieczenie mienia jednostek oświatowych,
- ZADANIE NR 4 - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Gminy Wrocław z tytułu prowadzonej działalności oraz posiadania mienia,
- ZADANIE NR 5 - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w związku z zarządzaniem i administrowaniem drogami i zielenią miejską,
- ZADANIE NR 6 - ubezpieczenie mienia komunalnego oraz odpowiedzialności cywilnej z tytułu zarządzania zasobem komunalnym,
- ZADANIE NR 7 - ubezpieczenia komunikacyjne wszystkich jednostek organizacyjnych i instytucji kultury.

W wyniku przyjętego podziału postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone w okresie 2013–2018 cieszyły się zdecydowanie większym zainteresowaniem ubezpieczycieli niż w latach poprzednich – we wszystkich zadaniach złożono po 2 -3 oferty ubezpieczenia.

Efekty funkcjonowania programu ubezpieczenia – korzyści dla Gminy:

- Zawarcie umów ubezpieczenia w wyżej wymienionym kształcie umożliwiło realizację przyjętych celów:

- Utrzymanie korzystnych warunków ubezpieczenia Gminy Wrocław oraz zwiększenie zakresu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.

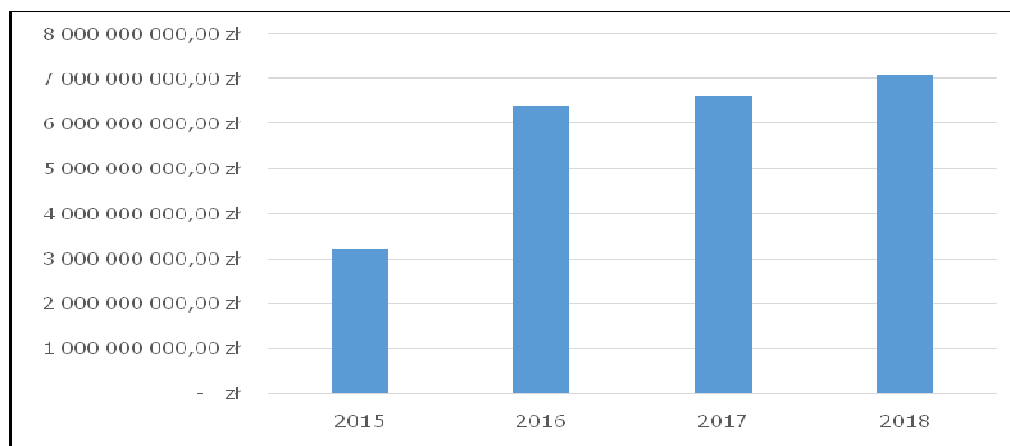
W tym zakresie w szczególności należy zwrócić uwagę na ubezpieczenie ryzyka powodzi. W okresie 2015 -2018 łączny limit odpowiedzialności ubezpieczycieli dla tego ryzyka wynosił 200 mln zł w każdym rocznym okresie ubezpieczenia (w ramach 4 zadań ubezpieczenia mienia limit odpowiedzialności dla każdej z tych części wynosił 50 mln zł). Jednocześnie należy podkreślić, że poziom zabezpieczenia Gminy przed ryzykiem powodziowym został niemal trzykrotnie zwiększony w porównaniu do warunków obowiązujących do 2014 roku, w których limit dla ryzyka powodzi wynosił 70 mln zł.

Na uwagę zasługuje fakt, że program ubezpieczenia realizowany w latach 2015-2018 uwzględniał zmiany zachodzące w Gminie zarówno w zakresie objęcia ochroną ubezpieczeniową nowopowstałych inwestycji (Narodowe Forum Muzyki, Inteligentny System Transportu, przebudowa Stadionu Olimpijskiego), jak również został dostosowany do wydarzeń realizowanych w tym czasie (Europejska Stolica Kultury 2016, World Games 2017).

Zwiększenie transferu ryzyk na zakłady ubezpieczeń poprzez ograniczenie fransyz i udziałów własnych. Od 1 lutego 2016 roku zmniejszona została franszyza redukcyjna dla szkód w pojazdach mechanicznych powstałych wskutek nienależytego wykonywania funkcji zarządu dróg z poziomu 8 000 zł do kwoty 5 000 zł. Dodatkowo obniżona została także franszyza redukcyjna dla szkód osobowych z tytułu zarządzania drogami z kwoty 5 000 zł do poziomu 3 000 zł. Niższy poziom fransyz skutkuje większą kompensacją szkód wyrządzonych poszkodowanym oraz zmniejsza wysokość odszkodowań, które musi pokrywać bezpośrednio Gmina. Co szczególnie istotne, zmiana warunków ubezpieczenia w tym zakresie nie wpłynęła na wzrost kosztów ubezpieczeniowych.

Urealnienie wartości nieruchomości zgłoszonych do ubezpieczenia mienia. Na przestrzeni lat 2015-2018 urealniono wartość mienia zgłaszanego do ubezpieczenia, w szczególności w odniesieniu do zasobu komunalnego oraz mienia jednostek oświatowych. Konieczność wyceny mienia podyktowana była faktem, że większość nieruchomości zasobu komunalnego oraz szkół nie posiadała realnej wyceny, co przekładało się na niską wartość ewentualnych odszkodowań w przypadku powstania szkód. Na skutek przeszacowań dokonanych w 2016 roku łączna suma ubezpieczenia (wartość całego majątku gminnego) zwiększyła się dwukrotnie w porównaniu do lat poprzednich, co w żaden sposób nie przyczyniło się do zwiększenia kosztów ochrony ubezpieczeniowej. Mimo zdecydowanego wzrostu wartości mienia w tamtym okresie koszty ubezpieczeniowe spadły w porównaniu do lat poprzednich.

Wzrost wartości mienia Gminy Wrocław w latach 2015–2016

Sprawny proces obsługi ubezpieczenia i odciążenie jednostek Gminy w tym zakresie.

Program ubezpieczenia usprawnia proces zbierania danych do ubezpieczenia oraz jak największe ograniczenie obowiązków związanych z przekazywaniem danych odnośnie wartości majątku poszczególnych jednostek Gminy. Umowy ubezpieczenia zawierają rozwiązanie, zgodnie z którym aktualizacja wartości ubezpieczonego majątku następuje tylko raz w roku, co w znaczny sposób odciąża jednostki Gminy w zakresie prac związanych z administrowaniem ubezpieczeniem. Zbieranie danych do ubezpieczenia odbywa się w formie elektronicznej, za pomocą prostych w obsłudze ankiet internetowych.

Ułatwieniu i usprawnieniu działalności jednostek służy także EIB IMS (Insurance Management System®), który stanowi elektroniczną platformę do obsługi programu ubezpieczenia, w tym zgłaszania szkód. Program umożliwia także bieżącą kontrolę i nadzór nad realizacją programu ubezpieczenia, w tym podgląd procesu likwidacji szkód poprzez m.in. możliwość generowania statystyk szkodowych.

- Dodatkowo w okresie 2015 - 2018 w ramach obowiązującej w Gminie Wrocław polityki ubezpieczeniowej konsorcjum brokerskie realizowało następujące czynności:
 - Opracowanie materiałów informacyjnych dla jednostek przybliżające zawarty program ubezpieczenia. Każdorazowo po zawarciu nowych umów ubezpieczenia przygotowano materiały informacyjne dla jednostek Gminy Wrocław na temat funkcjonującego programu ubezpieczeń przybliżające przedmiot i zakres ubezpieczenia; niezbędne informacje zostały przekazane przez Wydział Obsługi Urzędu do poszczególnych jednostek objętych programem wraz z dokumentami potwierdzającymi ochronę ubezpieczeniową, obowiązującą procedurą funkcjonującą w formie Zarządzenia Prezydenta oraz instrukcją postępowania na wypadek zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego.
 - Szkolenia wdrożeniowe przedstawiające program ubezpieczenia oraz zasady likwidacji szkód. Przeprowadzono szereg spotkań szkoleniowych dla pracowników poszczególnych jednostek Gminy, których celem było przybliżenie warunków programu ubezpieczenia, w tym przedmiotu i zakresu ubezpieczenia oraz przedstawienie procedur i zasad likwidacji szkód. Spotkania te przybliżyły także rolę brokera w postępowaniu likwidacyjnym oraz obowiązki ubezpieczonego w wypadku wystąpienia szkody. Celem szkoleń było zapewnienie, aby należne Gminie Wrocław odszkodowania były dochodzone w pełnej wysokości i jak najszybszym czasie. Podczas spotkań uwrażliwiono również uczestników, jakie problemy mogą się pojawić w procesie likwidacji szkód i jak można im zaradzić. W przeprowadzonych szkoleniach uczestniczyli pracownicy komórek organizacyjnych UMW oraz jednostek organizacyjnych Gminy.
 - Doradztwo prawne dotyczące zapisów ubezpieczeniowych w procesie przygotowywania umów z Kontrahentami Gminy Wrocław. Konsorcjum brokerskie opracowało propozycje zapisów ubezpieczeniowych na potrzeby umów najmu lokali użytkowych Gminy Wrocław oraz prowadzono bieżące konsultacje zapisów ubezpieczeniowych w innych dziedzinach (w szczególności dotyczących prowadzonych na rzecz Gminy Wrocław prac budowlanych). Celem wprowadzonych rozwiązań było zwiększenie poziomu bezpieczeństwa majątku Gminy oraz wprowadzenie obowiązków ubezpieczeniowych dla Wykonawców, tak aby w razie ewentualnych zdarzeń szkodowych nie obciążać rachunku szkodowego Gminy i nie powodować ewentualnego wzrostu ceny za usługi ubezpieczeniowe w kolejnych okresach.
 - Odnowienie innych umów ubezpieczenia. W trakcie okresu sprawozdawczego odnowiono lub zawarto na rzecz Gminy Wrocław następujące umowy ubezpieczenia:
 - ubezpieczenie wystaw dzieł sztuki,

- ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków członków Ochotniczej Straży Pożarnej,
- ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków wolontariuszy, praktykantów i stażystów,
- ubezpieczenie kosztów leczenia oraz NNW podczas podróży służbowych,
- ubezpieczenie koni Straży Miejskiej,
- ubezpieczenie dronów.

Przeprowadzone prace związane z odnowieniem ww. umów ubezpieczenia doprowadziły co najmniej do utrzymania dotychczasowych korzystnych warunków ubezpieczenia Gminy Wrocław oraz jej jednostek organizacyjnych, a w niektórych przypadkach skutkowało poprawą warunków dotyczących zakresu ubezpieczenia, obniżeniem składki lub wprowadzeniem mechanizmów automatyzujących proces obsługi ubezpieczeniowej, co przełożyło się na odciążenie pracowników odpowiedzialnych za obsługę programu ubezpieczenia.

Oprócz wymienionych umów ubezpieczenia zawarto także szereg jednostkowych polis i umów ubezpieczenia związanych z organizowanymi przez jednostki Gminy wydarzeniami (ubezpieczenia NNW) oraz odbywanymi podróżami służbowymi (ubezpieczenia kosztów leczenia i NNW).

TRANSPORT

Dział Transportu w 2018 roku na bieżąco prowadził działania zapewniające transport wszystkim dysponentom i pracownikom Urzędu Miejskiego Wrocławia w celu zapewnienia sprawnej realizacji wyznaczonych zadań.

W tabeli poniżej przedstawiono zużycie paliwa przez samochody służbowe Urzędu Miejskiego Wrocławia w latach 2015 – 2018:

Ilość i koszty zakupu paliwa do samochodów służbowych UM w latach 2015 - 2018

Nazwa nośnika energii	Jednostka miary	Zużycie nośnika energii	Wartość brutto (zł)
2015			
Benzyna silnikowa	litr	6 768,25	31 387,32
Olej napędowy	litr	54 753,40	249 457,19
2016			
Benzyna silnikowa	litr	8 770,54	38 850,20
Olej napędowy	litr	48 292,19	200 107,19
2017			
Benzyna silnikowa	litr	7 940,45	36 925,43
Olej napędowy	litr	44 134,16	195 969,15
2018			
Benzyna silnikowa	Litr	10 972,35	54 279,91
Olej napędowy	Litr	42 978,48	211 893,92

W wyniku postępowania publicznego w trybie przetargu nieograniczonego w 2018 roku zakupiono na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia jeden samochód - fabrycznie nowy samochód osobowy marki Skoda Superb zgodnie z umową nr WOU.DO/272/45/2018/DT z dnia 7 maja 2018 roku, wartość pojazdu – 146 500,00 zł brutto.

Ilość i koszty nowych samochodów zakupionych na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia w latach 2015–2018 przedstawia tabela.

Ilość i koszty zakupu nowych samochodów w latach 2015–2018

Rok	Ilość samochodów nowych	Koszt zakupu
2015	1	169 000,00
2016	2	241 679,00
2017	4	595 863,00
2018	1	149 600,00
RAZEM	8	1 156 142,00

W wyniku postępowania publicznego w trybie przetargu nieograniczonego w 2018 roku na „Usługę serwisowania i naprawę samochodów służbowych UMW” podzielonego na zadania od I do IV wyłoniono wykonawców i zawarto umowy dla samochodów marki:

Ilość i wartość umów dotyczących serwisowania samochodów służbowych UM zawartych w 2018 roku

Marka samochodu	Nr umowy data zawarcia	Wartość umowy
Skoda	WOU.DO/272/54/2018/DT z dn. 29.05.2018roku	150 060,00
Mercedes	WOU.DO/272/55/2018/DT z dn. 04.06.2018roku	75 030,00
Nissan	WOU.DO/272/56/2018/DT z dn. 01.06.2018roku	57 810,00
Renault	WOU.DO/272/58/2018/DT z dn. 05.06.2018roku	24 600,00
	RAZEM	307 500,00

Umowy zostały zawarte na okres 2 lat.

Dążąc do zapewnienia sprawnej realizacji zadań i organizacji pracy jednostkom miejskim przekazano w 2018 roku do Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław samochód służbowy Skoda Superb. Tabela przedstawia ilość przekazanych samochodów służbowych innym jednostkom przez Urząd Miejski Wrocławia w latach 2015 – 2018:

Ilość przekazanych samochodów służbowych UM w latach 2015–2018

Marka samochodu	Ilość przekazanych samochodów	Nazwa jednostki
2015		
Ford S-MAX	1	Centrum Usług Informatycznych
VW Passat	1	Zarząd Obsługi Jednostek Miejskich
Hyundai Tucson	1	Zarząd Zieleni Miejskiej
Mercedes Viano	1	Zarząd Zasobu Komunalnego
2017		
VW Passat	1	Komenda Miejska Straży Pożarnej we

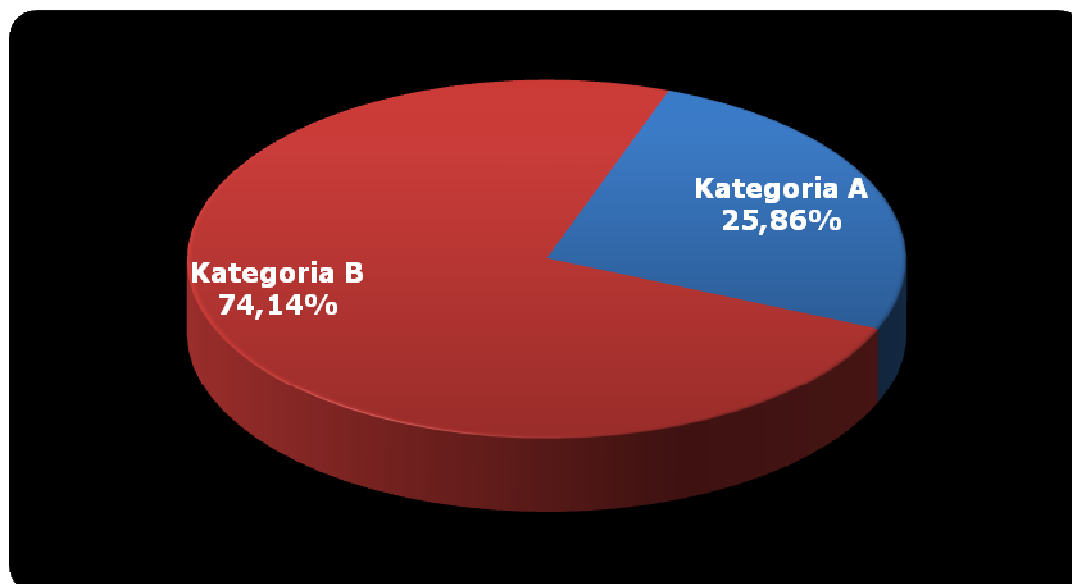
		Wrocławiu
Skoda Octavia	1	Wrocławski Tor Wyścigów Konnych
Skoda Superb	1	Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław
2018		
Skoda Superb	1	Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław
RAZEM	8	

ARCHIWUM

Archiwum zakładowe Urzędu Miejskiego Wrocławia zlokalizowane jest w sześciu miejscach. Zasób archiwalny w 2018 roku wynosił 8 141 mb akt.

W 2018 roku przyjęto 4 355 j.a. akt kat A przechowywanych wieczyście oraz 12 487 j.a. akt dokumentacji niearchiwalnej o zróżnicowanym czasie ich przechowywania.

Stosunek procentowy przyjętej dokumentacji kat. A i B

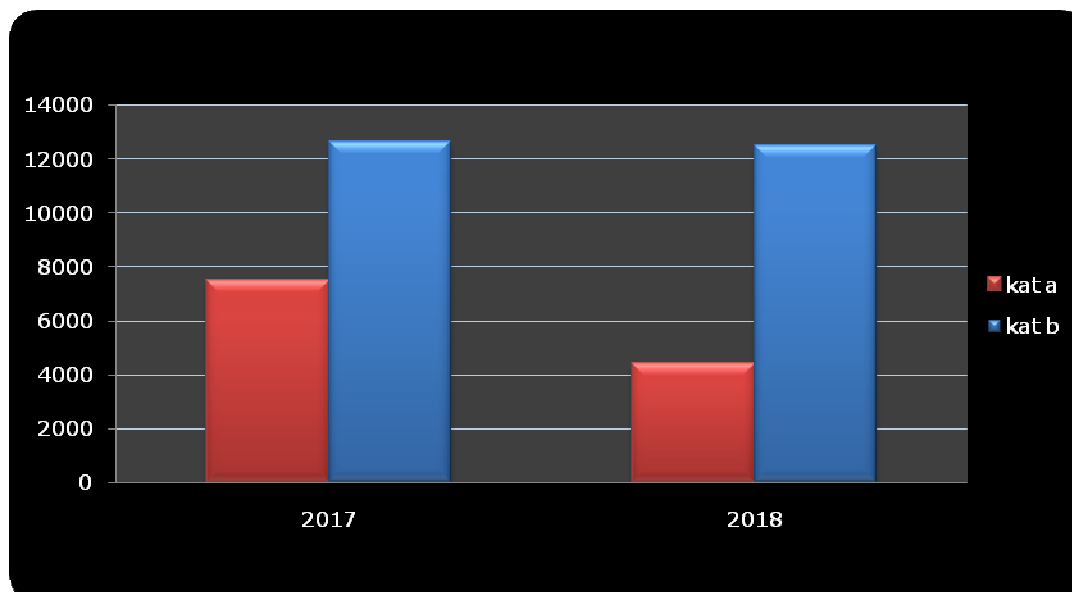

2018 roku charakteryzował się utrzymaniem wysokiego poziomu wytworzonej i przyjętej w zasób Archiwum Zakładowego dokumentacji.

Utrzymujący się trend wzrostowy skutkuje ciągłymi potrzebami zwiększania powierzchni magazynowej.

W roku sprawozdawczym Archiwum Zakładowe w całości zagospodarowało i wykorzystało 645 m² dodatkowej powierzchni magazynowej w obiekcie zarządzanym przez ZZK przy ul. Komuny Paryskiej 39-41, którą pozyskało pod koniec 2017 roku

Liczba przyjętych dokumentów w roku 2017 i 2018

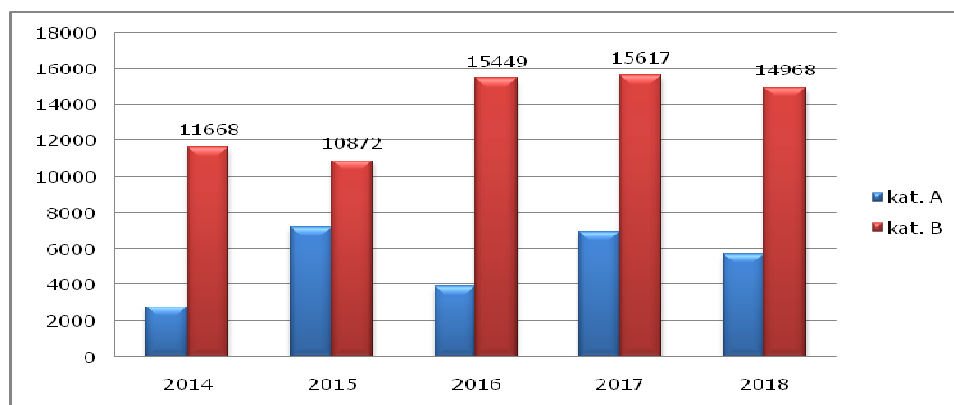

W ramach nadzoru nad czynnościami kancelaryjnymi w imieniu kierownika jednostki dokonano rozszerzenia Jednolitego Rzeczowego Wykazu Akt o sprawy wynikające z realizacji nowych zadań, tj.:

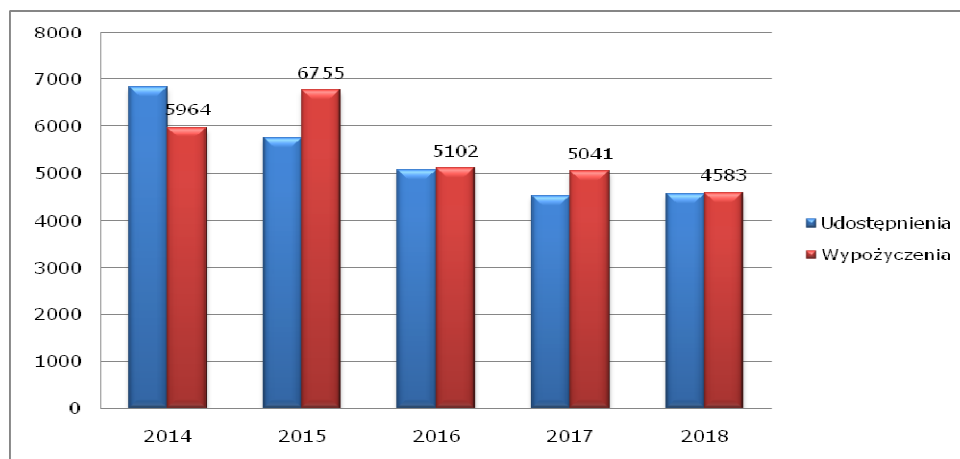
- wprowadzenia elektronicznego obiegu faktur,
- bezpłatnej pomocy prawnej,
- wynikających z nowelizacji prawa o aktach stanu cywilnego, oraz o informacji publicznej.

Uszczelniono procesy wypożyczania i transportu akt archiwalnych pod kątem ochrony danych osobowych. Przeprowadzono szkolenia pracowników z obowiązujących przepisów i obowiązujących zasad prowadzenia oraz archiwizowania spraw w kancelaryjnym systemie tradycyjnym. Organizowano interdyscyplinarne spotkania z przedstawicielami Dyrekcji Archiwów Państwowych w związku z uruchomieniem elektronicznych narzędzi wspomagających wdrożony w Urzędzie Miejskim system kancelaryjny, takich jak elektroniczny system obiegu faktur czy Urbancard Premium. Zaktualizowano materiał szkoleniowy zamieszczony na dysku sieciowym M w zakresie korzystania z zasobów archiwalnych i sposobu prowadzenia oraz archiwizowania spraw przez pracowników.

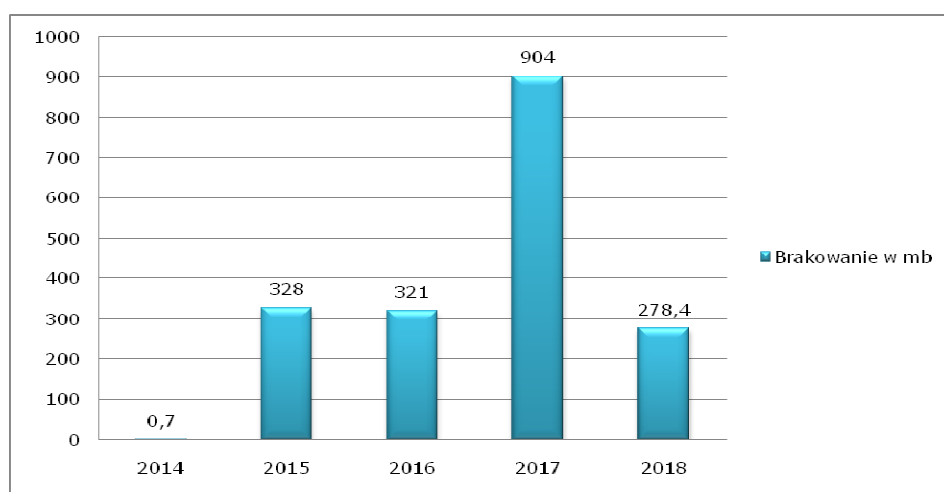
Liczba przyjętej dokumentacji w jednostkach aktowych

Liczba wypożyczonej/udostępnionej dokumentacji w jednostkach aktowych

Liczba wybrakowanej dokumentacji

PRZEJMOWANIE MASY SPADKOWEJ

W 2018 roku w ramach prowadzonych spraw 29 postępowań zostało zakończonych spisem inwentarza, w których Gmina Wrocław nabyła udziały w nieruchomości przy ul. Czystej 9/3 we Wrocławiu.

Lokal przy ul. Kadłubka 11/1 został sprzedany za kwotę 720 00,00 zł.

Pozostałe przychody są związane m.in. z wpłaconych depozytów, kont bankowych, lokat i wyniosły 116 155,82 zł. Łącznie kwota przychodów to 836 155,82 zł.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

W 2018 roku zarejestrowano w Centralnym Rejestrze Postępowań w sumie 90 wniosków o wszczęcie postępowań o zamówienia publiczne, z tego:

- 1 wniosek został wycofany z inicjatywy Wnioskującego,
- w przypadku 1 wniosku nastąpiła odmowa wszczęcia postępowania, ze względu na brak przesłanek prawnych do uruchomienia procedury we wnioskowanym trybie,
- 7 wniosków, z uwagi na datę wpływu zostały przerejestrowane do realizacji w 2019 roku .

W liczbie pozostałych 81 wniosków mieszczą się:

- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego przez Komisję Przetargową w sumie 57 postępowań, w tym:
 - w trybie przetargu nieograniczonego - 55 postępowań,
 - w trybie zamówienia z wolnej ręki – 2 postępowania,
- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzanego przez Osobę Wskazaną w trybie z wolnej ręki – 10 postępowań,
- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzanego przez Komisję Przetargową w trybie zamówienia na usługi społeczne, o których mowa w art. 138o ustawy Pzp – 14 postępowań.

W ramach regulaminowej działalności w 2018 roku przeprowadzonych zostało łącznie 81 postępowań o udzielenie zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Wśród tej liczby największą ilość stanowiły zamówienia na usługi, tj. 59 postępowań. Spośród wyżej wskazanych postępowań 16 przeprowadzanych zostało w procedurze pełnej, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego.

W zakresie dostaw przeprowadzono 13 postępowań, w tym 2 postępowania przeprowadzane zostały w procedurze pełnej, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego.

W zakresie robót budowlanych przeprowadzono 9 postępowań, wszystkie poniżej progu unijnego.

Ponadto, zgodnie z nowelizacją Prawa zamówień publicznych od 18 października 2018 roku postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego o wartości powyżej progu unijnego odbywa się na Platformie Elektronicznej e-Zamówienia. W okresie sprawozdawczym Wydział przy użyciu środków elektronicznych przeprowadził 1 zamówienie.

W ramach działalności w zakresie prowadzonych postępowań wydano 92 decyzje, w tym:

- o powołaniu Komisji Przetargowych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia – 71 decyzje,
- o zmianie składu Komisji Przetargowej - 11 decyzji,
- o powołaniu Osób Wskazanych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki - 10 decyzji.

Pracownicy Wydziału Zamówień Publicznych wzięli udział w pracach 71 Komisjach Przetargowych we współpracy z pracownikami komórek organizacyjnych Urzędu.

W postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych prowadzonych w okresie sprawozdawczym, w ramach uprawnień Wykonawców, zostały wniesione 3 informacje o niezgodnej z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych czynności podjętej przez Zamawiającego, wszystkie trzy informacje na czynności dokonane po otwarciu ofert (dwie na wybór oferty, jedna - brak wadium).

W każdym przypadku Zamawiający uznał podniesione zarzuty za bezzasadne.

W postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych w okresie sprawozdawczym zostały wniesione 2 odwołania na czynności Zamawiającego przed otwarciem ofert, oba na opis przedmiotu zamówienia i warunków udziału w postępowaniu.

Rozstrzygnięcia Krajowej Izby Odwoławczej, były następujące:

- 1 odwołanie zostało oddalone, z uwagi na brak potwierdzenia zarzutów wskazanych w odwołaniu,
- 1 odwołanie zostało zwrócone z uwagi na braki formalne (brak wymaganych dokumentów).

Ponadto, w zakresie zamówień publicznych:

- Na podstawie projektów planów zamówień przestanych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, został sporządzony Harmonogram zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w zakresie robót budowlanych, dostaw i usług na rok 2018.
- Na podstawie zgłoszeń przestanych przez komórki organizacyjne Urzędu, wprowadzono do Harmonogramu zamówień publicznych 2 758 zmian dot. dodania nowego lub rezygnacji z dotychczasowego zamówienia, wartości zamówienia, terminu wszczęcia procedury jak również informacji o wcześniej nieplanowanych zamówieniach o wartości nie przekraczającej równowartości 30 000 euro.
- Sporządzone zostało roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w roku 2017 i przekazane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.
- Sporządzono i skierowano do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w 2018 roku zamówieniach publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.
- Na podstawie § 49 Regulaminu zamówień publicznych w 2018 roku zaplanowano i przeprowadzono okresową kontrolę udzielania zamówień wyłączonych ze stosowania przepisów ustawy Pzp w okresie od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku. W okresie objętym kontrolą udzielono w Urzędzie 2 008 zamówień. Wszystkie zostały objęte kontrolą. Na tę okoliczność sporządzono protokoły z ustaleniami pokontrolnymi.
- Na podstawie § 50 ust. 3 Regulaminu zamówień publicznych została sporządzona i przekazana do Sekretarza Miasta informacja o wynikach przeprowadzonej w Komórkach organizacyjnych Urzędu kontroli udzielania zamówień z wyłączeniem stosowania ustawy Pzp za okres 2017 roku.
- Na podstawie § 50 ust. 4 Regulaminu zamówień publicznych została przekazana do Dyrektorów Departamentów informacja o stwierdzonych nieprawidłowościach przy udzielaniu zamówień wyłączonych ze stosowania ustawy Pzp w podległych im Komórkach organizacyjnych.
- Na podstawie § 51 Regulaminu zamówień publicznych dokonano 10 kontroli prawidłowości przeprowadzenia procedury przez Osobę Wskazaną w postępowaniach udzielonych w trybie zamówienia z wolnej ręki.
- Na podstawie § 33 Regulaminu zamówień publicznych zaopiniowano 65 aneksów wprowadzających zmiany do zawartych umów o udzielenie zamówienia publicznego.
- Na każde żądanie zainteresowanych udostępniano do wglądu protokoły postępowania o zamówienie publiczne wraz załącznikami w oparciu o ustawę z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz.1198 ze zm.), Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 października 2016 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 roku poz. 1764 ze zm.), Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 czerwca 2018 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018 roku poz. 1330 ze zm.), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 roku w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 roku poz. 1128).

- Prowadzono na rzecz komórek organizacyjnych Urzędu a także jednostek organizacyjnych Gminy działalność informacyjną i konsultacyjną w zakresie przepisów prawa zamówień publicznych.
- W związku z zaistnieniem okoliczności przewidzianych w art. 46 ust. 5 pkt 1 i 46 pkt 4a ustawy Prawo zamówień publicznych, w przypadku 2 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (tj. wykonawca nie złożył wymaganych dokumentów, w drugim przypadku odmowa podpisania umowy) zostało zatrzymane wadium wniesione przez Wykonawców, w łącznej kwocie 25 000,00 zł.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym Wydział Zamówień Publicznych został poddany kontroli organów zewnętrznych, a mianowicie przez:

- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia w ramach projektu pn. „Słowa mają moc” - warsztaty efektywnej komunikacji i innowacyjności dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz nauczycieli”, znak postępowania ZP/US/71/2017/BRG. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Centrum Projektów Europejskich. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia pn. „Usługi restauracyjne dla nie więcej niż 35 osób w lokalach gastronomicznych we Wrocławiu, podczas spotkania partnerów w ramach projektu BoostInno Boosting Social Innovation współfinansowanego z Programu URBACT III z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w dniach 6-8 lipca 2016 roku”, znak postępowania ZP/PN/52/2016/BRG. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia w ramach projektu pt. 'Ruska 46 abc - przestrzeń dla kultury' w ramach Działania 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwoju zasobów kultury, VIII Osi Priorytetowej Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwoju zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020”, znak postępowania ZP/ZWR/40/2017/BZP. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Programów Pomocowych Wydział Wsparcia JST. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia w ramach projektu pn. Pełnienie roli operatora projektu "4 kąty na trójkącie" w ramach konkursu "Modelowej Rewitalizacji Miasta" organizowanego przez Ministerstwo Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, znak postępowania ZP/ZWR/15/2017/BZP. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Ministerstwo Rozwoju. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia w ramach projektu DiverCity3 realizowanego pn. „Kompleksowa organizacja i przeprowadzenie Konferencji pod nazwą "Festiwal Miast", znak postępowania ZP/ZWR/39/2017/BWZ. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w ramach projektu pn. "Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu - etap I". Kontrolą objęto zamówienia pn.:
 - „Przeprowadzenie usługi audytu zewnętrznego dla projektu "Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu - etap I" współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 oraz sporządzenie sprawozdania z przeprowadzonego audytu wraz z opinią o projekcie", znak postępowania ZP/PN/37/2011/BZF.
 - „Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjnej dla 2 projektów współfinansowanych z Unii Europejskiej z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach Działania 6.1 Drogowa i lotnicza

sieć TEN-T, Priorytetu VI Rozwój sieci drogowej TEN-T "Budowa Północnej Obwodnicy Śródmiejskiej we Wrocławiu - etap I" oraz "Przebudowa ul. Wyścigowej w ciągu drogi krajowej nr 8 we Wrocławiu", znak postępowania ZP/PN/9/2011/BZF.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w ramach projektu pn. Przebudowa ul. Bardzkiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu". Kontrolą objęto zamówienia pn.:
 - „Przeprowadzenie usługi audytu zewnętrznego dla projektu: Przebudowa ul. Bardzkiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 oraz sporządzenie sprawozdania z przeprowadzonego audytu wraz z opinią o projekcie", znak postępowania ZP/PN/131/2012/BZF;
 - „Przeprowadzenie działań promocyjnych dla projektu: Przebudowa ul. Bardzkiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013”, znak postępowania ZP/PN/171/2012/BZF.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

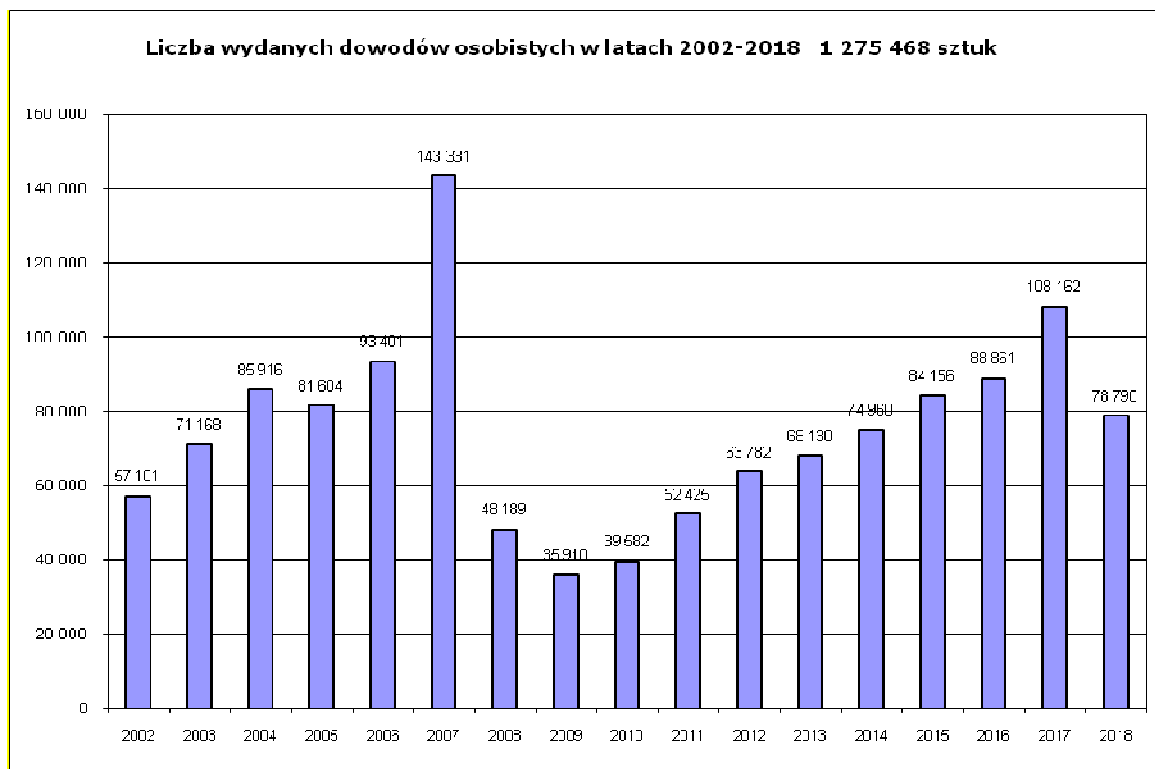
- Najwyższa Izba Kontroli. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w ramach przygotowania oraz wykorzystania obiektów na światowe Igrzyska Sportowe – The World Games 2017, pn. „Usługi w zakresie doradztwa prawnego przy realizacji umowy o "Zorganizowanie the World Games 2017", znak postępowania ZP/PN/62/2015/BSROKU Do dnia 31 grudnia 2018 roku Urząd nie został poinformowany o wynikach przeprowadzonej kontroli.
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia w ramach projektu pn. „Kompleksowa realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. Kampania edukacyjno-informacyjna z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz ochrony jakości powietrza we Wrocławiu i 10 gminach Dolnego Śląska”, znak postępowania ZP/PN/48/2018/BPK. Urząd nie został poinformowany o wynikach przeprowadzonej kontroli.
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia w ramach projektu pn. „Kampania promocyjna Projektu pn. "Budowa Systemu "Parkuj i jedź" we Wrocławiu - Etap I", znak postępowania ZP/PN/31/2018/BPM. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW

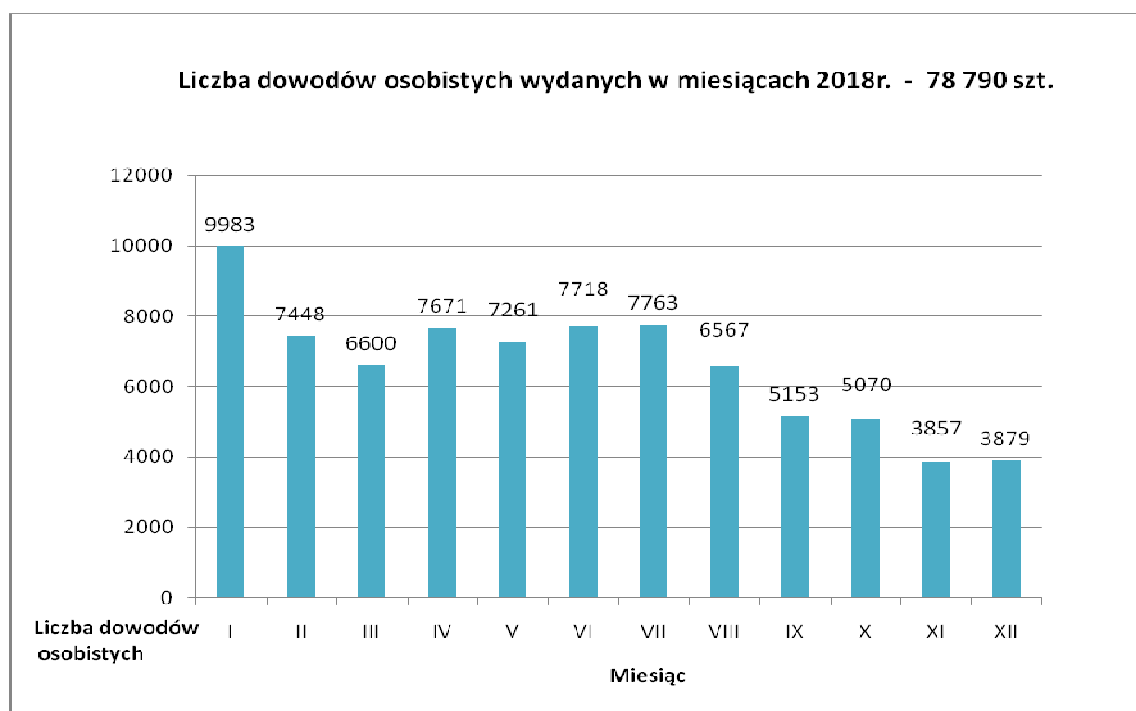
W ZAKRESIE SPRAW OBYWATELSKICH

W 2018 roku zrealizowano następujące zadania:

- Z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 roku o dowodach osobistych (Dz. U. z 2017 roku poz. 1464 z późn. zm.) oraz z ustawy z dnia 24 września 2010 roku o ewidencji ludności (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 1382, poz. 1544):

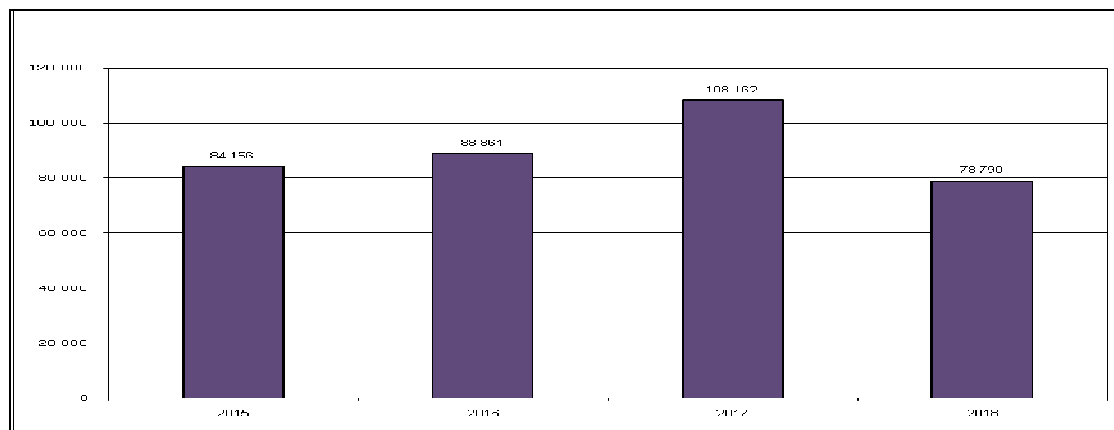

W 2018 roku przyjęto 944 wniosków o wydanie dowodu osobistego w miejscu przebywania osób, które nie mogą z różnych przyczyn (z powodu podeszłego wieku, stanu zdrowia, osadzenia w zakładzie karnym itp.) przybyć do urzędu i złożyć wniosku osobiście. Następnie dostarczono 711 spersonalizowanych dowodów osobistych do miejsc przebywania tych osób, tj. zakładów karnych, domów pomocy społecznej, szpitali.

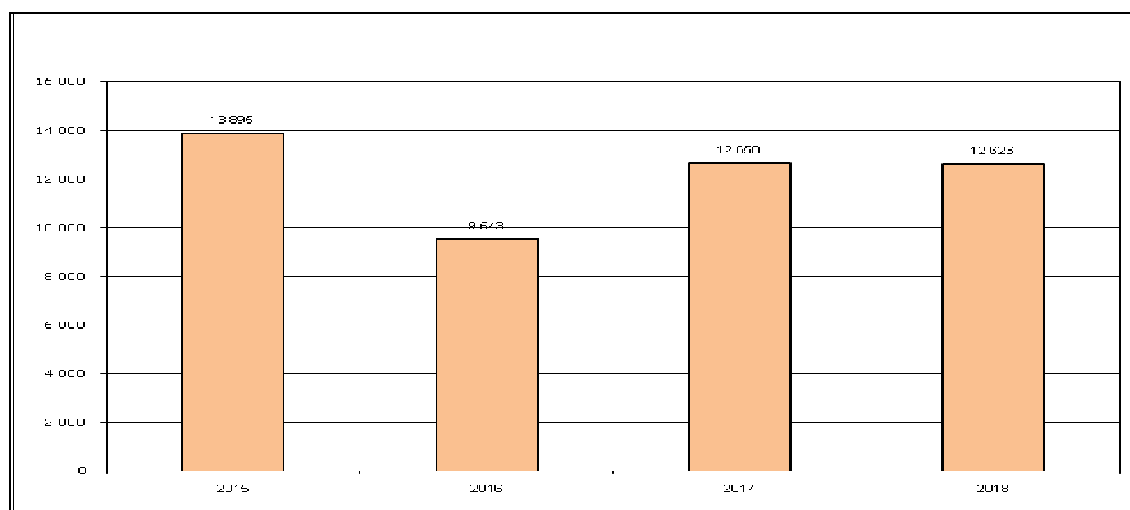

W 2018 roku wydano ogółem 78 790 dowodów osobistych w tym 10 195 dowodów osobistych na podstawie wniosków złożonych elektronicznie za pośrednictwem ePUAP.

Liczba wydanych dowodów osobistych w latach 2015–2018 (359 969 szt.)

Liczba zgłoszonych utrat oraz uszkodzeń dowodów osobistych 2015–2018 (48 722 szt.)

Ustawa o dowodach osobistych nakłada na pracowników urzędu obowiązek przyjęcia wniosku o wydanie dowodu osobistego poza siedzibą organu gminy w przypadkach kiedy wnioskodawca nie może samodzielnie dotrzeć do urzędu z powodu podeszłego wieku, stanu zdrowia (osoby niepełnosprawne) jak również osób osadzonych w zakładach karnych itp. Następnie gotowe dowody są dostarczane przez pracowników urzędu do miejsc przebywania tych osób tj. zakładów karnych, domów pomocy społecznej, szpitali.

Rok	Wnioski przyjęte poza siedzibą urzędu	Dowody osobiste dostarczone do miejsca przebywania posiadacza
2015	913	609
2016	996	696
2017	1 240	556
2018	944	711

Od 1 marca 2015 roku ustawa o dowodach osobistych umożliwia składanie wniosku o wydanie dowodu osobistego elektronicznie za pośrednictwem ePUAP. Przy tej formie wnioskowania o wydanie dowodu osobistego widać stałą tendencję wzrostową. Obecnie utrzymuje się na poziomie około 15% wszystkich wniosków o dowód osobisty, które wpłynęły do tutejszego organu gminy.

rok	Liczba wniosków o wydanie dowodu osobistego oraz zgłoszeń utraty ogółem	Liczba wniosków złożona e-usługą	Udział procentowy wniosków złożonych e-usługą

2015	98 051	685	0,7 %
2016	98 404	2 304	2,4 %
2017	120 820	8 227	6,8 %
2018	91 416	12 695	13,9 %

Dział Dowodów Osobistych realizując zadania ustawowe udostępnia jednostkowo dane z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentację związaną z wydanym dowodem osobistym uprawnionym podmiotom.

Rok	Udostępnienie danych w trybie jednostkowym z Rejestru Dowodów Osobistych	Udostępnienie dokumentacji związanej z dowodem osobistym
2015	10 986	455
2016	10 189	1 252
2017	5 701	1 289
2018	5 056	1 543

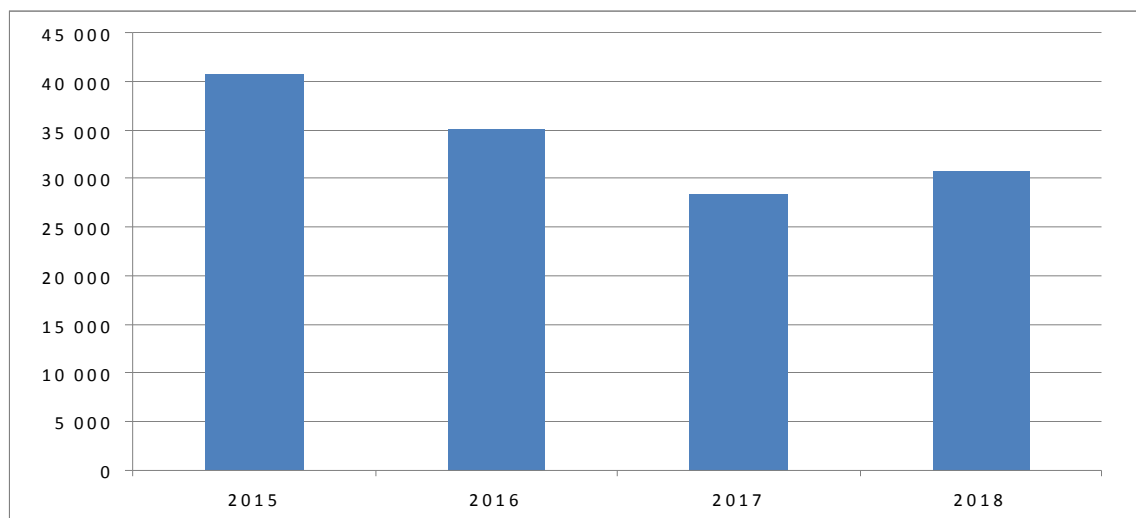
Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców:

- Udzielono informacji z rejestru mieszkańców w 2015 roku - 40 761;
- Udzielono informacji z rejestru mieszkańców w 2016 roku - 35 037;
- Udzielono informacji z rejestru mieszkańców w 2017 roku - 28 479;
- Udzielono informacji z rejestru mieszkańców w 2018 roku - 30 810.

Wydawanie decyzji administracyjnych odmawiających udostępnienia danych z rejestru mieszkańców:

- Liczba decyzji o odmowie udostępnienia danych w 2015 roku - 6,
- Liczba decyzji o odmowie udostępnienia danych w 2016 roku - 11,
- Liczba decyzji o odmowie udostępnienia danych w 2017 roku - 53,
- Liczba decyzji o odmowie udostępnienia danych w 2018 roku - 67.

Udzielono informacji z rejestru mieszkańców

• **Z ustawy z dnia 9 listopada 2000 roku o repatriacji (Dz. U. z 2018 roku poz. 1669) wydano:**

- 17 decyzji przyznających pomoc finansową repatriantom (zwrot części kosztów za remont, adaptację lub wyposażenia mieszkania),
 - przyjęto 19 wniosków o zwrot części kosztów za remont mieszkania,
 - udzielono pomocy przy załatwianiu spraw życiowych,
 - udzielono pomocy przy wypełnianiu, pisaniu, interpretacji dokumentów (ZUS, PUP, USC, DUW, NFZ),
 - otoczono opieką i wsparciem nowo przybyłe rodziny repatriantów (wizyty pracowników w domach w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu,
 - kontaktowano się telefonicznie z repatriantami w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu w różnych życiowych sprawach,
 - udzielono pomocy 5 rodzinom przy odbiorze przydzielonego lokalu mieszkalnego (kontakt z WLM, ZZK - w przypadku remontu, pomoc przy odbiorze lokalu, pomoc przy podpisywaniu umowy najmu, pomoc w wypełnianiu wniosków dot. przyłączenia mediów do danego mieszkania,
 - przyjęto i zaktualizowano 42 wnioski osób zainteresowanych osiedleniem się we Wrocławiu, które przekazano do Komisji Promocji i Współpracy z Zagranicą,
 - przygotowano 43 projekty uchwał zapraszających repatriantów do Wrocławia,
 - przygotowano projekt uchwały ogólnej dotyczący przyznawania pomocy dla zaproszonych przez gminę repatriantów,
 - przygotowano 200 dokumentów finansowych dotyczących wypłat świadczeń finansowych tj.: środki na aktywizację zawodową repatrianta (szkolenie), na zagospodarowanie i na bieżące utrzymanie, za przejazd,
 - skierowano do DUW 30 wniosków wraz z decyzjami dot. wypłat środków z budżetu państwa na zagospodarowanie i zwrot kosztów przejazdu dla repatriantów oraz zwrot kosztów remontów,
 - sporządzono rozliczenie i sprawozdawczość z przyznawanych dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych z budżetu gminy,
 - przygotowano projekt budżetu repatriantów i sporządzono sprawozdanie w tym zakresie,
 - przyjęto do końca grudnia 2018 roku 24 wnioski repatriantów chcących się osiedlić we Wrocławiu,
 - złożono 10 wniosków do DUW o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa,
 - koordynowano rozliczenie dotacji celowej z budżetu państwa przyznanej przez Wojewodę dla 10 rodzin repatriantów, którym zapewniono lokal mieszkalny.
- Ponadto: przesłano 86 listów gratulacyjnych w imieniu Prezydenta Wrocławia dla osób, które ukończyły 100 lat życia i więcej.

W latach 2015–2018:

- przygotowano 55 projektów uchwał zapraszających do osiedlenia się w Gminie Wrocław rodzin/osób repatriantów;
- przyjęto i zaktualizowano 248 wniosków rodzin/osób zainteresowanych osiedleniem się we Wrocławiu i przekazano właściwej Komisji do rekomendacji;
- otoczono opieką i wsparciem 22 przybyłe rodziny repatriantów do Gminy Wrocław, zaproszone uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia (łącznie 64 osoby);

- wydano 33 decyzje administracyjne dotyczące pomocy finansowej z budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych przez repatrianta kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego;
- zrealizowano 81 wypłat środków z budżetu państwa związanych z decyzją Pełnomocnika Rządu ds. Repatriacji za przejazd i zagospodarowane oraz z decyzji Prezydenta Wrocławia na częściowe pokrycie poniesionych przez repatrianta kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego.

Z ustawy z dnia 6 marca 2018 roku o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2018 roku poz. 647 z późn. zm.), wykonał następujące czynności:

Gmina	Nowa rejestracja działalności gospodarczej	Zmiany w rejestrze działalności gospodarczej	Zawieszenia, wznowienia i wezwania	Wykreślenie z rejestru działalności gospodarczej	Inne (aktualizacje, duplikaty, zaświadczenia, potwierdzenia)	Razem
Wrocław	6 309	16 126	7 814	3 239	267	33 756

W 2018 roku wykonano ogółem 32 024 czynności w zakresie ewidencji działalności gospodarczej, udzielono 460 pisemnych informacji o przedsiębiorcach do urzędów skarbowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Kontroli Skarbowej, prokuratury, sądów powszechnych, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy i osobom fizycznym.

Ponadto udzielono około 12 000 informacji telefonicznie oraz 49 drogą elektroniczną osobom zainteresowanym rejestracją działalności gospodarczej. Przyjęto 41 991 interesantów w sprawach merytorycznych. Dział wykonuje zadania dot. wniosków o wpis do CEIDG, zatem nie wydaje dokumentacji o aktualnych danych o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej.

Średnio rocznie wykonano ok. 45 tysięcy czynności. W latach 2015-2018 utrzymywały się podobne wartości w kategoriach wniosków o nową rejestrację działalności gospodarczej oraz zmian, natomiast zmniejszała się z roku na rok ilość wniosków o zawieszenie lub wznowienie względnie o wykreślenie wpisu dotyczącego działalności gospodarczej. Powyższa tendencja zmniejszania się wniosków świadczy o powiększaniu się liczby wniosków składanych samodzielnie przez przedsiębiorców, korzystających z elektronicznej formy załatwiania tych spraw. Liczba wydawanych duplikatów, zaświadczeń zazwyczaj jest związana ze starymi, archiwalnymi wpisami do dawnej ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.

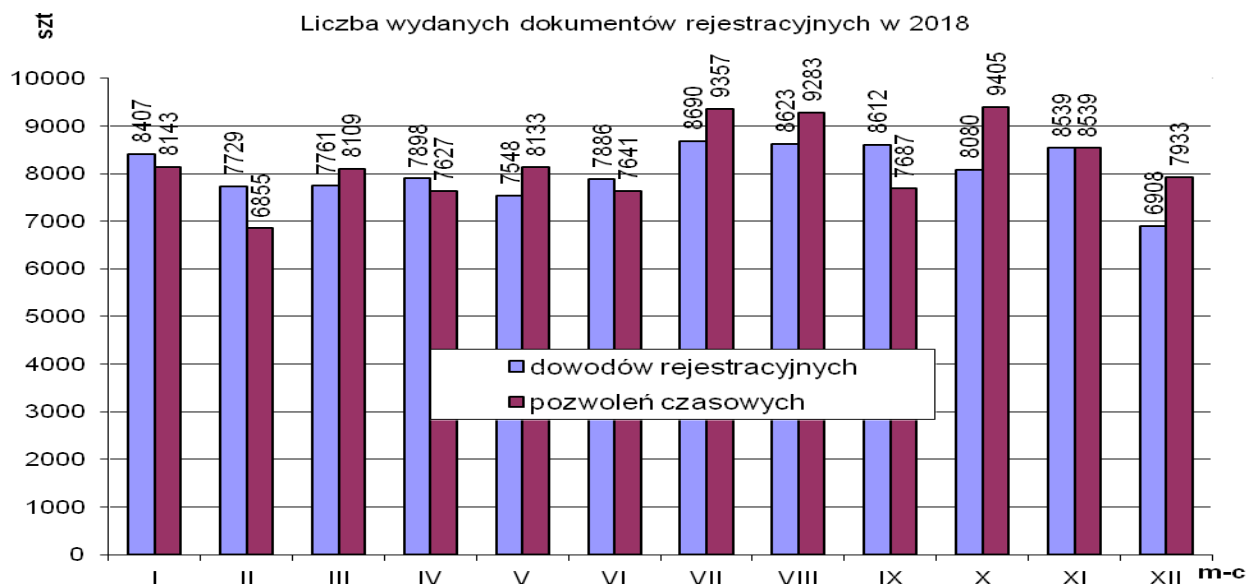
Udzielano pisemnych informacji o przedsiębiorcach w szczególności dla ZUS, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędów Skarbowych. Przygotowuje i wysyła dokumentację na żądanie prokuratury, Policji i sądów powszechnych.

Wnioski do CEIDG przyjęte w latach 2015-2018

Wnioski przyjęte we Wrocławiu w roku	Nowa rejestracja działalności gospodarczej	Zmiany w rejestrze działalności gospodarczej	Zawieszenia, wznowienia i wezwania	Wykreślenie z rejestru działalności gospodarczej	Inne (duplikaty zaświadczenia)	Razem
2015	6 784	16 086	10 109	4 346	433	37 758

2016	6 543	16 888	9 715	4 176	367	37 689
2017	6 743	17 632	9 824	3 867	701	38 767
2018	6 309	16 126	7 814	3 239	267	33 756

- Z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2018 roku poz. 1990 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia stycznia 2011 roku o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2017 roku poz. 978):

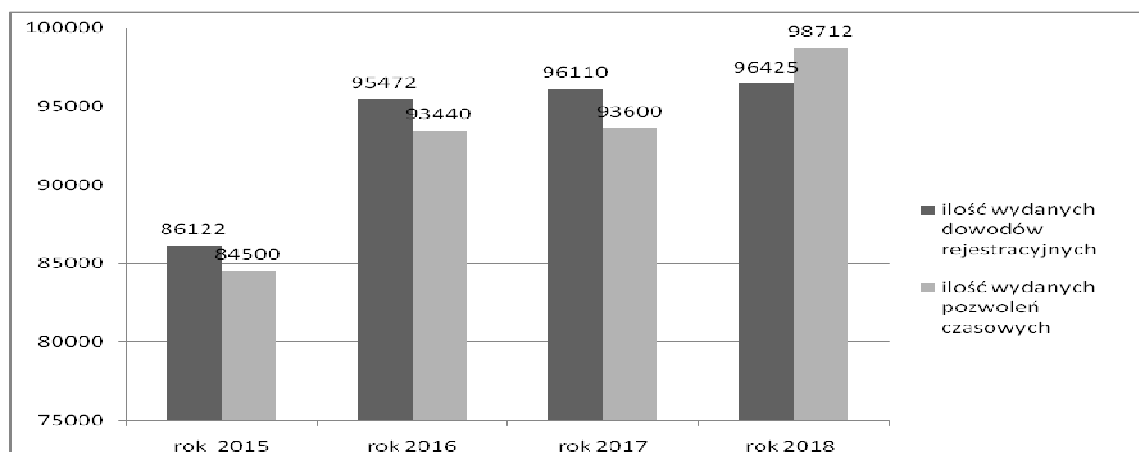
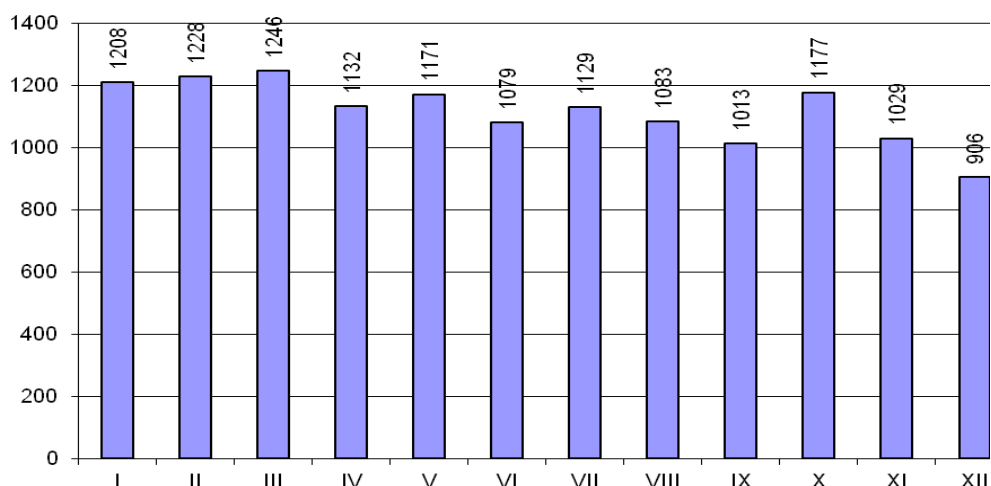

- w zakresie rejestracji pojazdów

Liczba wydanych dokumentów rejestracyjnych w latach 2015–2018

Liczba wydanych dokumentów w latach 2015-2018		
Rok	ilość wydanych dowodów rejestracyjnych	ilość wydanych pozwoleń czasowych
rok 2015	86122	84500
rok 2016	95472	93440
rok 2017	96110	93600
rok 2018	96425	98712

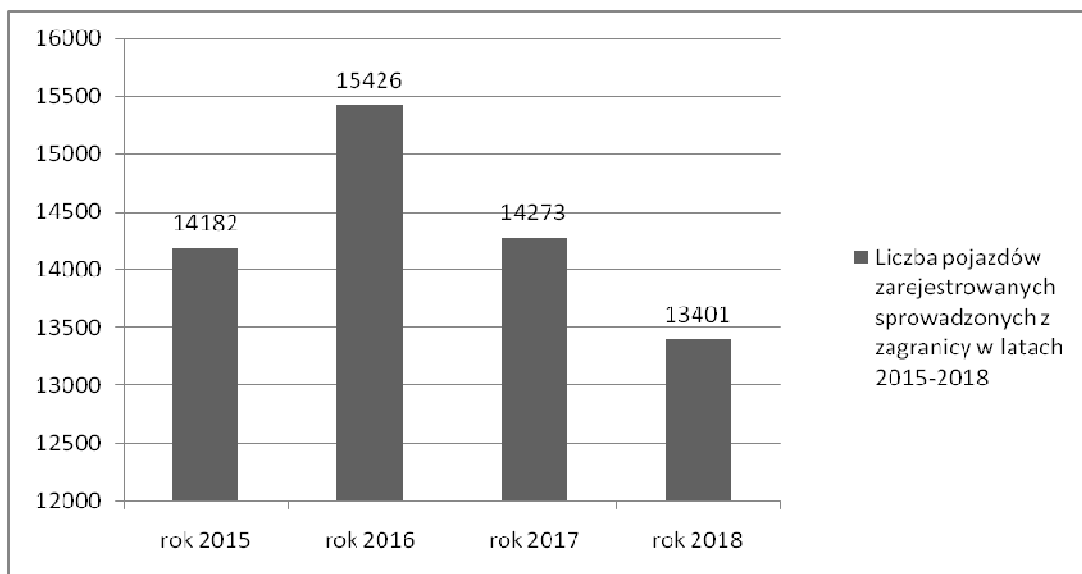
Liczba pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2018 r.

Ilość wydanych dowodów rejestracyjnych w 2018 roku – 96 425

Ilość wydanych pozwoleń czasowych w 2018 roku – 98 712

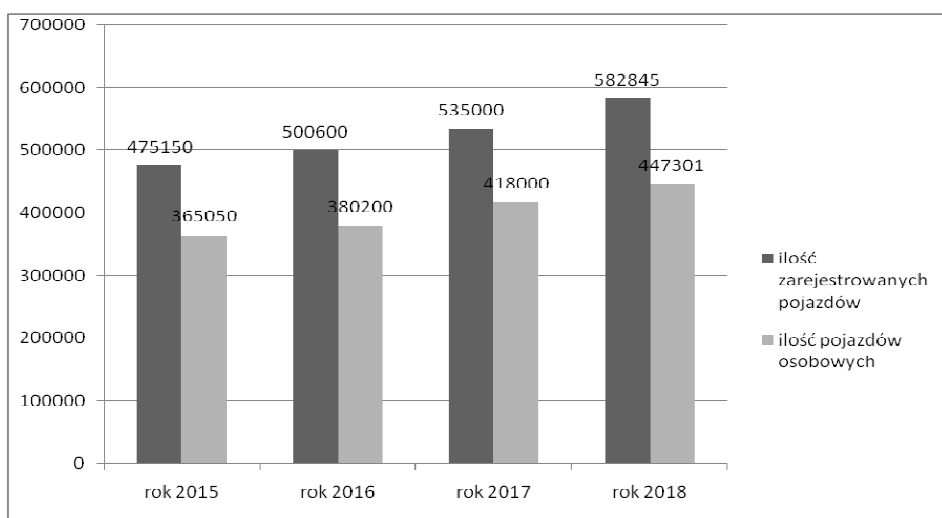
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2018 roku – 13 401
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2017 roku – 14 273
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2016 roku – 15 426
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2015 roku – 14 182
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2014 roku – 13 518

Liczba pojazdów zarejestrowanych we Wrocławiu w latach 2015–2018

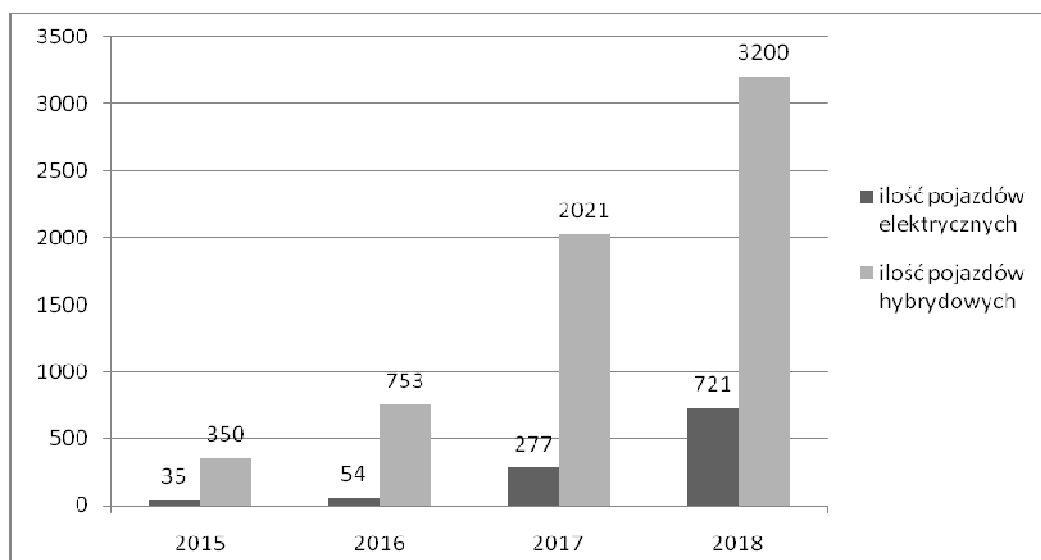
- Na dzień 31 grudnia 2015 roku zarejestrowanych we Wrocławiu było 475 150 pojazdów, w tym 365 050 osobowych (liczby szacunkowe).
- Na dzień 31 grudnia 2016 roku zarejestrowanych we Wrocławiu było 500 600 pojazdów, w tym 380 200 osobowych (liczby szacunkowe).
- Na dzień 31 grudnia 2017 roku zarejestrowanych we Wrocławiu było 535 000 pojazdów, w tym 418 000 osobowych (liczby szacunkowe).
- Na dzień 31 grudnia 2018 roku zarejestrowanych we Wrocławiu było 582 845 pojazdów, w tym 447 301 osobowych (liczby szacunkowe).

Rok	ilość zarejestrowanych pojazdów	ilość pojazdów osobowych
rok 2015	475 150	365 050
rok 2016	500 600	380 200
rok 2017	535 000	418 000
rok 2018	582 845	447 301

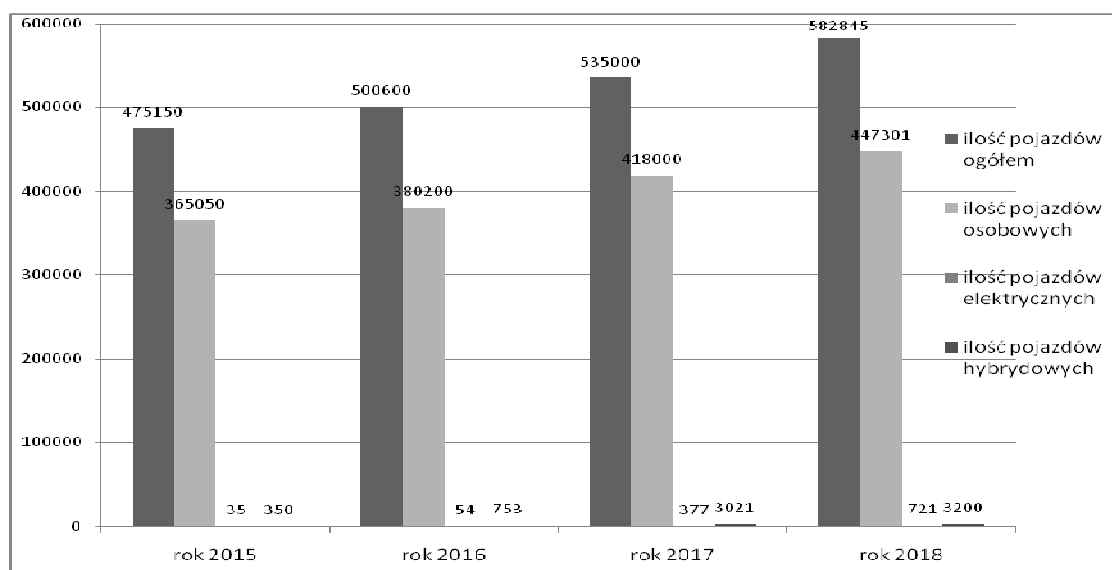
Ilość pojazdów elektrycznych i hybrydowych zarejestrowanych we Wrocławiu w latach 2015 – 2018

Rok	ilość pojazdów elektrycznych	ilość pojazdów hybrydowych
2015	35	350
2016	54	753
2017	277	2 021
2018	721	3 200

Liczba pojazdów zarejestrowanych we Wrocławiu w latach 2015–2018 w tym ilość pojazdów osobowych, elektrycznych i hybrydowych

	rok 2015	rok 2016	rok 2017	rok 2018
ilość pojazdów ogółem	475 150	500 600	535 000	582 845
ilość pojazdów osobowych	365 050	380 200	418 000	447 301
ilość pojazdów elektrycznych	35	54	377	721
ilość pojazdów hybrydowych	350	753	3 021	3 200

Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, iż obserwujemy tendencję wzrostową ilości zarejestrowanych we Wrocławiu pojazdów elektrycznych (z 35 pojazdów zarejestrowanych w 2015 roku do 721 pojazdów zarejestrowanych w 2018 roku) oraz pojazdów hybrydowych (z 350 pojazdów zarejestrowanych w 2015 roku do 3 200 pojazdów zarejestrowanych w 2018 roku).

Jednak ilość zarejestrowanych we Wrocławiu pojazdów elektrycznych i hybrydowych stanowi nadal niewielki procent w ilości wszystkich zarejestrowanych pojazdów:

- ilość pojazdów elektrycznych zarejestrowanych do 31.12.2015 roku stanowi jedynie 0,07% wszystkich zarejestrowanych pojazdów;
- ilość pojazdów elektrycznych zarejestrowanych do 31.12.2016 roku stanowi jedynie 0,011% wszystkich zarejestrowanych pojazdów;
- ilość pojazdów elektrycznych zarejestrowanych do 31.12.2017 roku stanowi jedynie 0,071% wszystkich zarejestrowanych pojazdów;
- ilość pojazdów elektrycznych zarejestrowanych do 31.12.2018 roku stanowi jedynie 0,124% wszystkich zarejestrowanych pojazdów;
- ilość pojazdów hybrydowych zarejestrowanych do 31.12.2015 roku stanowi jedynie 0,074% wszystkich zarejestrowanych pojazdów;
- ilość pojazdów hybrydowych zarejestrowanych do 31.12.2016 roku stanowi jedynie 0,15% wszystkich zarejestrowanych pojazdów;
- ilość pojazdów hybrydowych zarejestrowanych do 31.12.2017 roku stanowi jedynie 0,565% wszystkich zarejestrowanych pojazdów;
- ilość pojazdów hybrydowych zarejestrowanych do 31.12.2018 roku stanowi jedynie 0,549% wszystkich zarejestrowanych pojazdów.

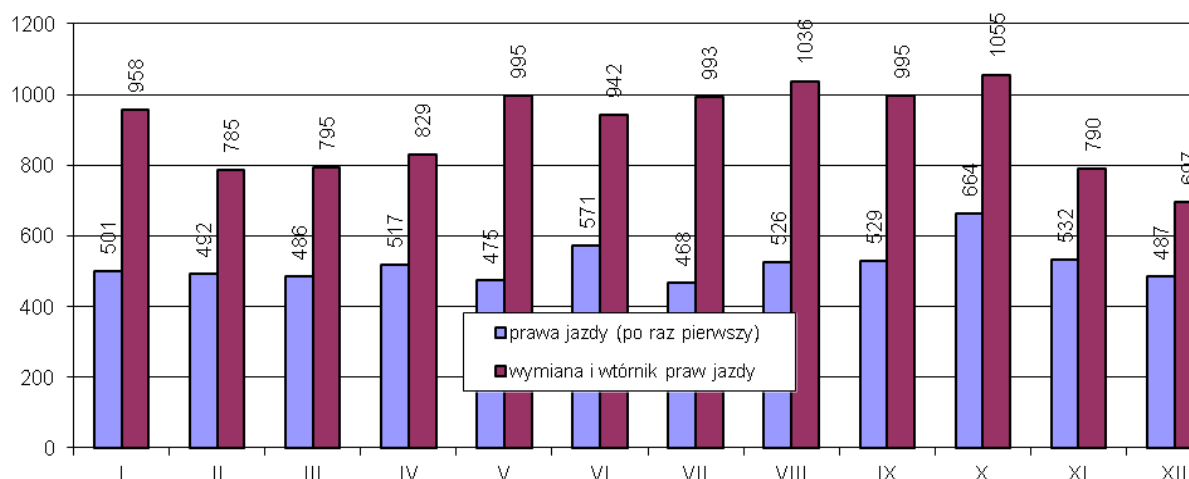
Ponadto w 2018 roku:

Czynności	Ilość
Wydano dowody rejestracyjne stałe	96 425 szt.
Wydano nowe tablice rejestracyjne stałe: - samochodowe (w tym tablice rejestracyjne zmniejszone): - przyczepy, motocykle, motorowery, ciągniki:	77 910 kpl. 5 510 szt.
Wydano pozwolenia czasowe	98 712 szt.
Wydano tablice rejestracyjne tymczasowe: - samochodowe (w tym tablice rejestracyjne zmniejszone): - przyczepy, motocykle, motorowery, ciągniki:	2 311 kpl. 257 szt.
Przyjęto zgłoszenia o zbyciu pojazdu	26 715 szt.
Wyrejestrowano pojazdów na stałe	3 925 szt.
Wydano dowody rejestracyjne po ustaniu przyczyn zatrzymania	16 504 szt.
Przyjęto dokumenty modyfikujące dane w pojazdach (wpis: hak, gaz, zastaw, korekta danych)	115 194 szt.
Wydano kart pojazdów	19 236 szt.
Wydano nalepki kontrolne	60 703 szt.
Wydano znaki legalizacyjne	73 482 szt.
Wydano zaświadczeń: w tym o rejestracji pojazdów	1 080 szt. 715 szt.
Przydzielono numery na wyrobienie tablic indywidualnych ogółem dla Województwa Dolnośląskiego:	1 042 szt.

w tym: dla Wrocławia	547 szt.
Wydano decyzje o nadaniu cechy identyfikacyjnej (numer VIN, nadwozia, podwozia lub ramy) oraz zgody na wykonanie i umieszczenie tabliczki znamionowej zastępczej.	250 szt.
Razem:	599 256

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zarejestrowanych we Wrocławiu było 582 845 pojazdów w tym 447 301 osobowych.

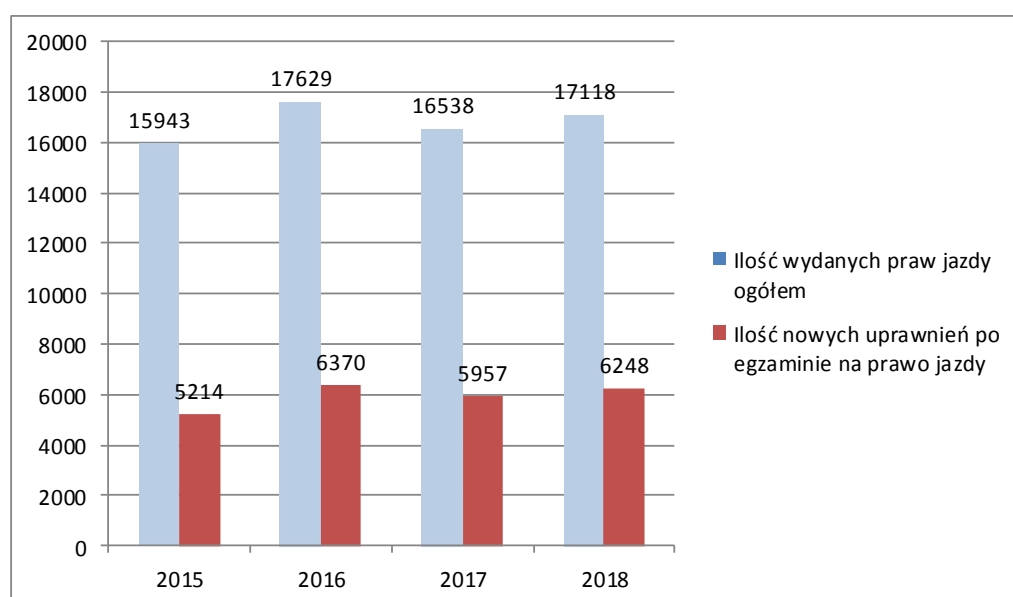
Liczba wydanych dokumentów w 2018 r.

w zakresie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami:

Ilość wydanych praw jazdy po raz pierwszy w 2018 roku – 6 248
Ilość wymienionych i wtórników praw jazdy w 2018 roku – 10 870

Liczba wydanych praw jazdy w latach 2015–2018

Stalą tendencję wzrostową wykazuje od kilku lat ilość wydawanych międzynarodowych praw jazdy, co świadczy o częstszych zagranicznych wyjazdach wrocławian. W roku 2015 wydano 1074 międzynarodowych praw jazdy, a w 2018 już 1701. Dla porównania w roku 2010 wydano 579 międzynarodowych praw jazdy.

Podobnie stalą tendencję wzrostową wykazuje ilość wymienianych zagranicznych praw jazdy, co związane jest z napływem do naszego miasta cudzoziemców.

Liczba ta wzrosła z 361 w 2015 roku do 936 w 2018 roku. Wiodącą narodowością są obywatele Ukrainy.

Ponadto w 2018 roku:

Czynności	Ilość
Wydano praw jazdy	17 118
Wydano pozwoleń tramwajowych	136
Wydano międzynarodowych praw jazdy	1 701
Zażądano z innych urzędów akt kierowców	2 955
Przekazano do innych urzędów akta kierowców, którzy zmienili adres zamieszkania	1 563
Zarejestrowano i zweryfikowano dokumenty w związku z wydaniem postanowienia o zatrzymaniu prawa jazdy bądź orzecznym wyrokiem sądu	2 365
Wydano decyzji w sprawach nadzoru nad kierującymi ogółem : w tym o:	3 774
- skierowaniu na kurs reedukacyjny	694
- skierowaniu na badania lekarskie lub psychologiczne	1 179
- cofnięciu uprawnień	745
- przywróceniu uprawnień	199
- umorzeniu postępowania	46
- zatrzymaniu prawa jazdy	809
- skierowaniu na egzamin sprawdzający kwalifikacje	120
- o odmowie wydania prawa jazdy	16
- o uchyleniu decyzji lub zmianie decyzji	56
Wydano PKK na egzamin sprawdzający kwalifikacje po zatrzymaniu prawa jazdy na okres powyżej 1 roku	299
Ewidencja osób, którym sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów, a nie posiadających prawa jazdy	45
Udzielono pisemnych odpowiedzi w sprawach uprawnień do kierowania pojazdami	610
Przyjęto korespondencję	9 990
Wysłano na wniosek strony prawa jazdy pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru	451
Wydano profil kandydata na kierowcę (PKK)	7 763
Wydano zezwoleń na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym	132
Razem:	48 902

Na dzień 31 grudnia 2018 roku 369 825 mieszkańców Wrocławia posiadało prawa jazdy.

Ponadto na zapytania organów zagranicznych wymienianych polskie prawa jazdy wysłano, poprzez system teleinformatyczny Eucaris informacje dotycząca statusu dokumentu dla 383 osób. W 2018 roku dokonano też wymiany 936 praw jazdy zagranicznych, w tym 412 praw jazdy wydanych na Ukrainie.

w zakresie zadań z zakresu wpisanych do rejestru działalności regulowanej przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów (SKP) i ośrodki szkolenia kierowców (OSK) w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2018 roku

Na terenie miasta Wrocławia do rejestru wpisanych było:

- Stacji kontroli pojazdów 62
- Ośrodków szkolenia kierowców 52 (aktywnych – 51, zawieszony – 1)

Wpisano do ewidencji:

- Instruktorów nauki jazdy 29
- Wykładowców 1
- łączna liczba instruktorów nauki jazdy 386
- łączna liczba wykładowców 2

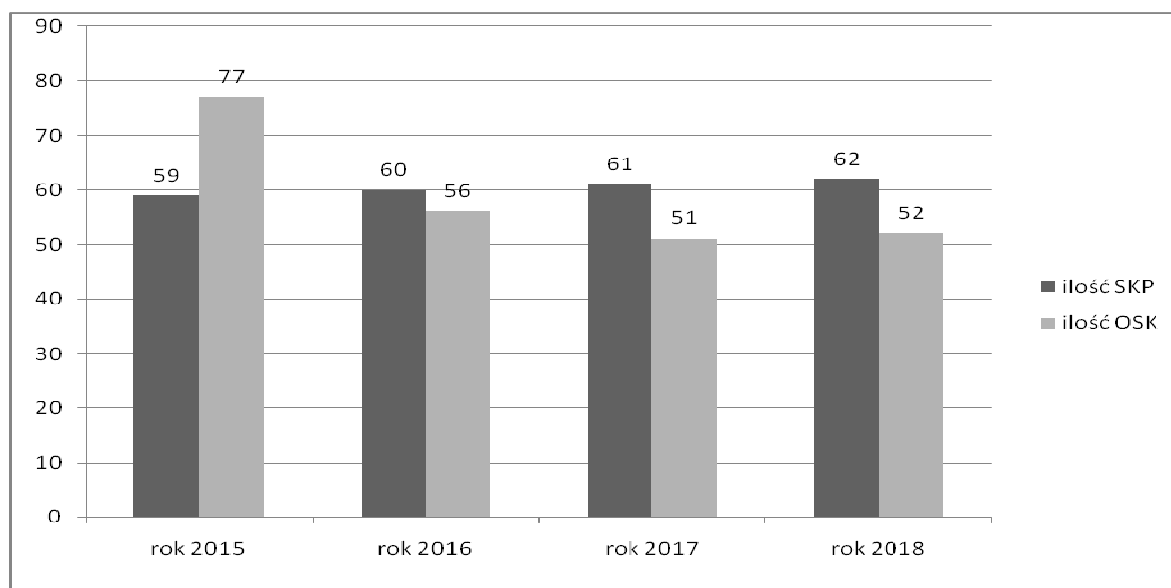
Nadano uprawnienia:

- Diagnostom 11
- łączna liczba diagnostów 210

Postępowania administracyjne w stosunku do diagnostów – cofnięcie uprawnień (w trakcie)	4
Postępowania administracyjne w stosunku do instruktorów – wykreślenie z ewidencji	35
Skreślenia OSK na wniosek przedsiębiorcy	8
Skreślenia OSK z urzędu w wyniku postępowania	1
Skreślenia SKP na wniosek przedsiębiorcy	2
Skreślenia SKP urzędu w wyniku postępowania	0
Ogółem	50

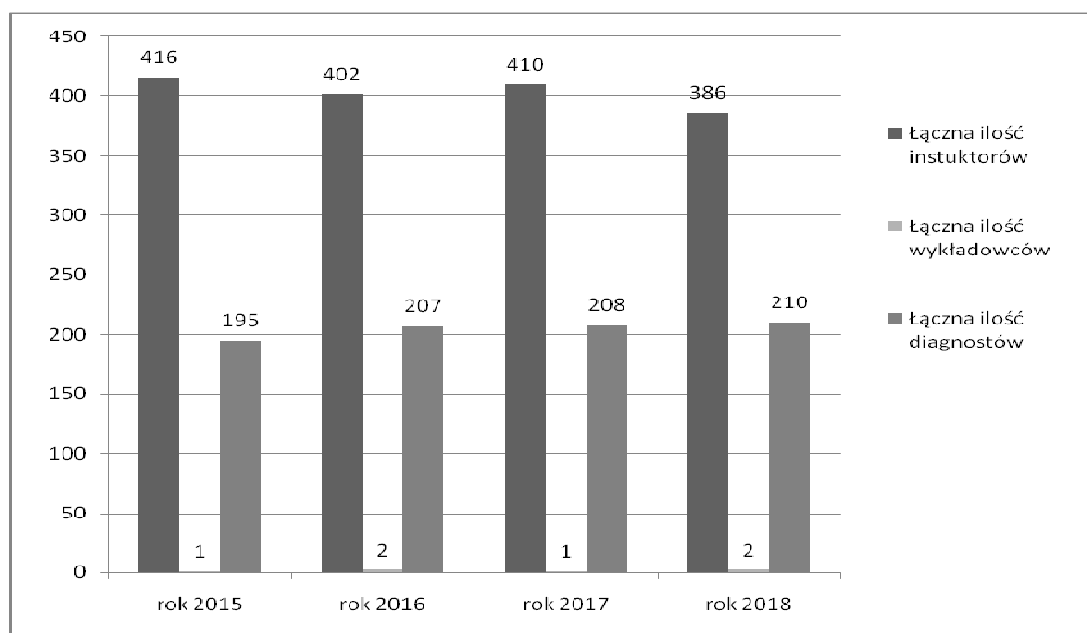
W zakresie zadań z zakresu wpisanych do rejestru działalności regulowanej przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów (SKP) i ośrodki szkolenia kierowców (OSK) w okresie 2015 roku – 2018 roku

Na terenie miasta Wrocławia do rejestru wpisanych było:

oraz do ewidencji wpisanych było:

	rok 2015	rok 2016	rok 2017	rok 2018
Łączna liczba diagnostów	195	207	208	210
Łączna liczba instruktorów	416	402	410	386
Łączna liczba wykładowców	1	2	1	2

- **Z ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 roku poz. 2096) oraz z ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 roku poz. 994 z późn. zm.):**

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków Urzędu Miejskiego Wrocławia zaewidencjonowano ogółem: 110 skarg i 39 wniosków. Dla porównania, iż w 2017 roku zarejestrowano łącznie 95 skarg i 27 wniosków. Zestawienie skarg i wniosków zaewidencjonowanych w CRSiW w 2018 roku w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego /stan na 31 grudnia/.

Lp.	Adresaci skarg i wniosków	Skargi		Wnioski	
		2017	2018	2017	2018

Urząd Miejski Wrocławia				
Departament Prezydenta	2	2	1	-
Departament Finansów Publicznych	6	7	-	-
Departament Spraw Społecznych	2	3	-	1
Departament Edukacji	4	7	-	-
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	15	10	-	5
Departament Architektury i Rozwoju	5	5	-	-
Departament Infrastruktury i Gospodarki	2	5	19	19
Departament Zrównoważonego Rozwoju*	1	1	-	7
Departament Obsługi i Administracji	16	17	3	5
Urząd Stanu Cywilnego**	3	-	2	-
Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji***	-	1	-	-
Wydział Prawny****	-	1	-	-
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości*****	5	6	-	-
Razem	61	65	25	37
Jednostki organizacyjne Miasta / jednostki i zakłady budżetowe, m.in.: ZZK, ZDiUM, MOPS, ZZM, ZCK, CUI, SM, itp./	17	23	2	2
Spółki prawa handlowego /z udziałem Miasta, m.in.: „Wrocławskie Mieszkania”, MPK, WI/	17	20	-	-
Inne	-	2	-	-
Razem	34	45	2	2
Ogółem	95	110	27	39

* Departament Zrównoważonego Rozwoju - utworzony w 2017 roku i podlegający Wiceprezydentowi Wrocławia.

** Urząd Stanu Cywilnego – bezpośrednio podlegający Sekretarzowi Miasta Wrocławia.

*** Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji – bezpośrednio podlegający Prezydentowi Wrocławia,

**** Wydział Prawny – bezpośrednio podlegający Prezydentowi Wrocławia

***** Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości – bezpośrednio podlegający Wiceprezydentowi Wrocławia.

Spośród wszystkich 110 skarg zaewidencjonowanych w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków w 2018 roku – 65 /59,09%/ skarg dotyczyło komórek organizacyjnych UMW, natomiast pozostałych – 45 /40,91%/ odnosiło się do zadań wykonywanych przez jednostki organizacyjne Miasta, takie jak: ZZK, ZDiUM, MOPS, ZZM, Straż Miejska, oraz przez spółki prawa handlowego gminy Wrocław, takie jak: „Wrocławskie Mieszkania” Sp. z o.o., „Ekosystem” Sp. z o.o., MPK Sp. z o.o., Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano większą o 12 /tj. o 48%/ liczbę wniosków, rozpatrywanych w ramach kompetencji komórek organizacyjnych Urzędu, w porównaniu z poprzednim.

Odnotowana została również większa o 11 /32,35%/, niż w 2017 roku, ilość skarg dotyczących jednostek organizacyjnych Miasta (jednostek i zakładów budżetowych oraz spółek prawa handlowego).

W 2018 roku do Zespołu Skarg i Wniosków wpłynęło ogółem 316 pism (w tym 10 protokołów przyjęcia skargi/wniosku sporządzonych w Zespole) inicjujących bądź mogących zainicjować postępowanie w sprawach skarg lub wniosków, z czego 204

odnosiły się do 110 skarg i 39 wniosków zaewidencjonowanych w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków (CRSiW).

Różnica w ilości skarg i wniosków z liczbami podanymi w tabeli wynika z faktu, iż część skarżących powielała wcześniej sformułowane zarzuty, uzupełniając je lub też komentując czy wręcz kontestując stanowisko Gminy, wyrażone w odpowiedzi na wcześniej wniesioną skargę.

34 pisma zakwalifikowano jako interwencje, 6 skarg przekazano merytorycznym komórkom UMW lub jednostek organizacyjnych Gminy do rozpatrzenia w toku prowadzonego postępowania administracyjnego, 2 skargi i 1 wniosek – do rozpatrzenia w trybie ustaw szczególnych, zaś 1 skargę pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na braki formalne, nie usunięte przez skarżącego mimo wezwania.

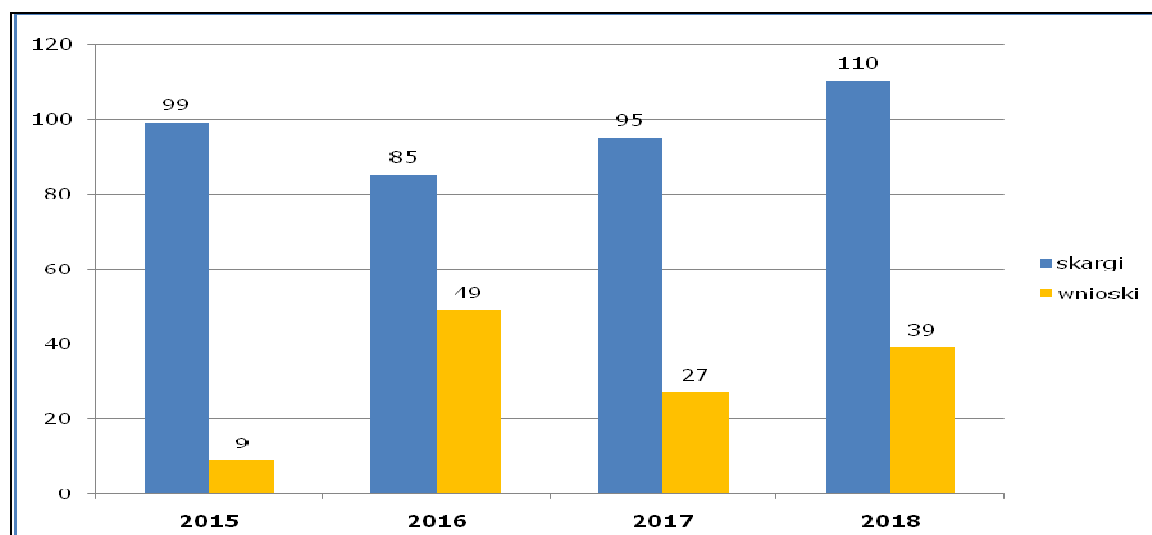
Pozostałe 66 skarg i 2 wnioski przekazano innym organom zgodnie z właściwością.

Oprócz obsługi zgłaszających się klientów zewnętrznych, pracownicy Zespołu przeprowadzili szereg konsultacji (173), zarówno konsultując wątpliwe sprawy z radcami prawnymi UMW jak również, w większości, udzielając wyjaśnień z zakresu skarg i wniosków pracownikom niemal wszystkich komórek Urzędu. Dotyczyło to też pracowników jednostek organizacyjnych Gminy.

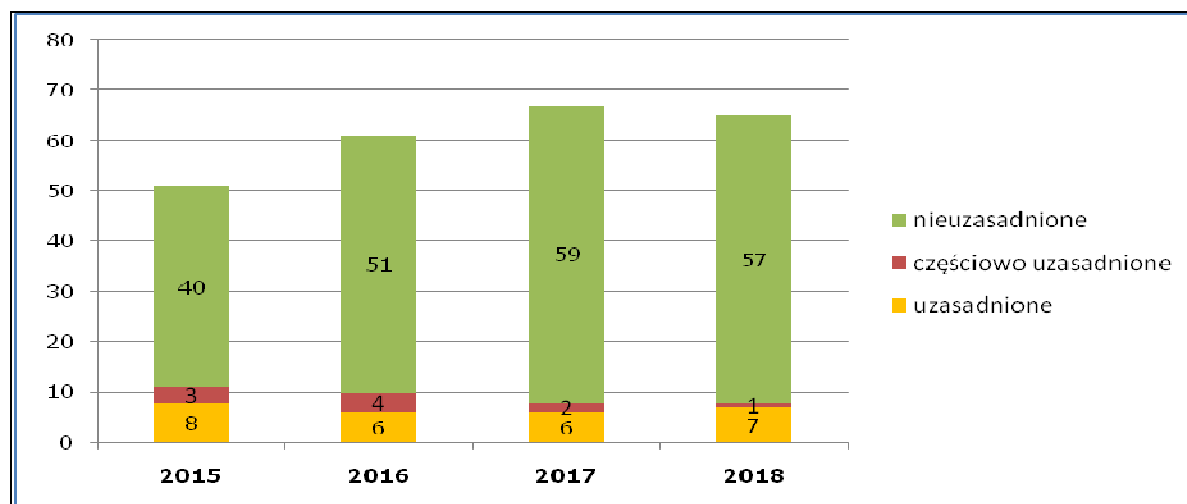
Najczęściej konsultowane były zagadnienia:

- procedury rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków,
- kwalifikacji pism jako skarg i wniosków,
- weryfikacji ilości i zasadności skarg i wniosków oraz terminowości ich załatwienia,
- ustalenia podmiotu właściwego do rozpatrzenia skargi/wniosku.

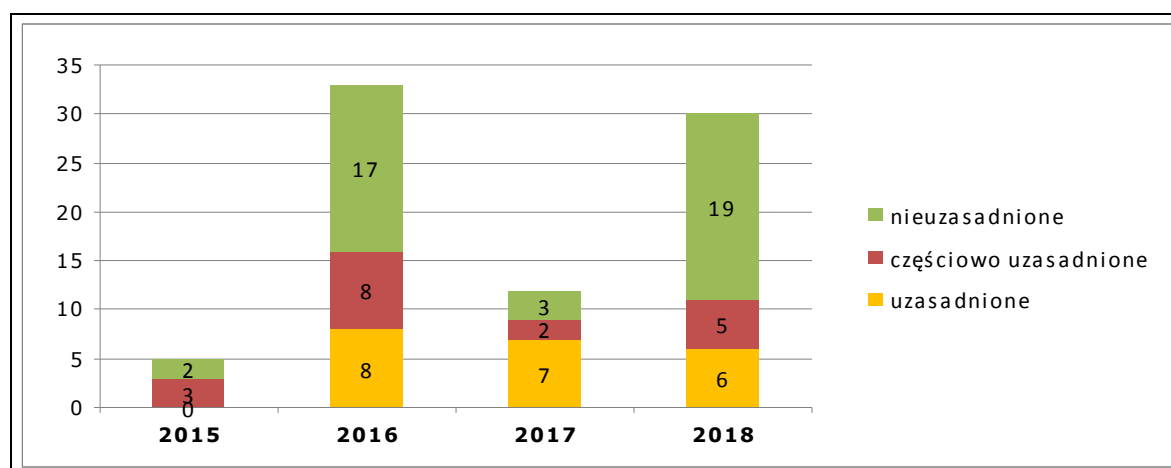
Liczba skarg i wniosków dot. UMW i jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w latach 2015-2018

Zasadność skarg dotyczących Urzędu Miejskiego Wrocławia w latach 2015–2018

Zasadność wniosków rozpatrzonych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2015–2018

• Z ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1382 z późn. zm.):

Wydano 5 251 decyzji dotyczących rejestru wyborców w tym 2 513 o wpisaniu do rejestru wyborców oraz 2 738 o odmowie wpisania do rejestru wyborców. Dwie osoby złożyły skargę do właściwego Sądu Rejonowego na decyzje o odmowie wpisania do rejestru wyborców. W obu przypadkach sądy oddaliły skargi.

W ramach przygotowań do przeprowadzenia wyborów w latach 2015-2018 wykonano następujące czynności:

Nazwa czynności	2015	2017	2018
Dopisano do spisu wyborców (aktualizacja spisu)	22 715	0	2 222
Wykreślono ze spisu wyborców (aktualizacja spisu)	62 011	5 868	10 116
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania	10 243	0	0
Przyjęto wnioski o dopisanie do spisu wyborców	26 208	0	0
Wydano akty pełnomocnictw do głosowania	269	0	138
Przyjęto zgłoszenia głosowania korespondencyjnego	885	0	52
Wydano decyzje administracyjne dot. rejestru wyborców	453	169	5 251

CZYNNOŚCI KONTROLNE W URZĘDZIE, JEDNOSTKACH GMINNYCH, STACJACH KONTROLI POJAZDÓW, OŚRODKACH SZKOLENIA KIEROWCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTACH

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI

Kontrole w 2018 roku przeprowadzane były w oparciu o:

- Plan kontroli na 2018 roku.
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów wpisanych w rejestr działalności regulowanej prowadzony przez Prezydenta Wrocławia obejmujący 2018 roku.
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców i podmiotów prowadzących szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem obejmujący 2018 roku.

W 2018 roku przeprowadzono łącznie 268 kontroli, z tego 238 kontroli planowych i 30 o charakterze doraźnym.

Działaniami kontrolnymi w 2018 roku objęto następujące jednostki

Wyszczególnienie	Kontrole planowe	Kontrole o charakterze doraźnym	W sumie
Jednostki organizacyjne Gminy Wrocław	83	5	88
Publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe	13	3	16
Organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne	18	1	19
Podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków	6	0	6
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	6	3	9
Podmioty posiadające osobowość prawną, w których Miasto posiada co najmniej 50% udziałów albo akcji	1	0	1
Stacje kontroli pojazdów	62	1	63
Ośrodki szkolenia kierowców	48	17	65
Podmioty prowadzące szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem	1	0	1
Razem	238	30	268

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2015–2018 w podziale na kontrole planowe i o charakterze doraźnym

Rok	Kontrole planowe	Kontrole o charakterze doraźnym	Razem
2015	158	18	176
2016	255	16	271
2017	227	13	240
2018	238	30	268

Wykaz jednostek, które objęto działaniami kontrolnymi w latach 2015–2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Jednostki organizacyjne Gminy Wrocław	133	108	83	88
Publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe	11	12	16	16
Organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne	20	18	21	19
Podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków	0	0	0	6
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	10	14	6	9
Instytucje kultury	0	0	1	0
Podmioty posiadające osobowość prawną, w których Miasto posiada co najmniej 50% udziałów albo akcji	1	0	1	1
Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	1	3	2	0
Stacje kontroli pojazdów	0*	61*	57	63
Ośrodki szkolenia kierowców	0*	54*	52	65
Podmioty prowadzące szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem	0*	1*	1	1
Razem	176	271	240	268

* Od 1 kwietnia 2016 roku do zakresu zadań Wydziału Kontroli UMW przeniesiono kontrole stacji kontroli pojazdów, ośrodków szkolenia kierowców oraz kontrole podmiotów prowadzących szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem

Kontrole w 2018 roku przeprowadzono w:

- jednostkach organizacyjnych Gminy Wrocław, w szczególności w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, w zakresie:
 - zgodności planowania i realizacji budżetu z zasadami opracowanymi przez organ prowadzący,
 - zagadnień finansowo-księgowych, organizacyjno-prawnych i kadrowo-płacowych,
 - przestrzegania przepisów dotyczących zapewnienia bezpiecznych warunków nauki i pracy,
 - realizacji zawartych umów,
 - przestrzegania przepisów ustaw Kodeks pracy i Prawo zamówień publicznych,
 - prawidłowości wydatkowania środków publicznych,

- weryfikacji prawidłowości wyliczenia faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi w celu dokonania korekty odpisu podstawowego na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
- ustalenia zasad wykorzystania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, w tym podział środków z tego funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności,
- prawidłowości wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
- zgodności ze stanem faktycznym danych o liczbie uczniów wykazanych w SIO, mających wpływ na kwotę uzupełniającą części oświatowej subwencji ogólnej;
- publicznych i niepublicznych jednostkach oświatowych, w zakresie:
 - prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji zgodnie z art. 80 ust. 3d i art. 90 ust. 3d ustawy o systemie oświaty;

Kontrolą objęto jednostki oświatowe, którym przekazano w 2017 roku dotacje w łącznej kwocie 6 296 175 zł;

- weryfikacji prawidłowości pobrania dotacji podmiotowych, w tym sprawdzenia spełniania przez uczniów uczestnictwa w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych;
- organizacjach pozarządowych i kościelnych osobach prawnych, w zakresie realizacji umów dotacyjnych;

Kontrole przeprowadzono w podmiotach, którym na podstawie umów przekazano w latach 2016-2017 dotacje w łącznej kwocie 4 898 640 zł;

- podmiotach, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków, w zakresie realizacji umów dotacyjnych;

Kontrole przeprowadzono w podmiotach, którym na podstawie umów przekazano w latach 2017-2018 dotacje w łącznej kwocie 2 155 337 zł;

- komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, w zakresie:
 - prawidłowości prowadzenia dokumentacji księgowej i finansowej,
 - przestrzegania procedury planistycznej przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
 - prawidłowości zbywania nieruchomości gruntowych,
 - terminowości oddawania spraw zakończonych do archiwum podręcznego,
 - monitorowania umów zawartych z osobami prawnymi,
 - terminowości wszczynania postępowań w sprawie wydania decyzji o pozwolenie na budowę oraz decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji celu publicznego,
 - terminowości sprawdzania projektu budowlanego wraz z wymaganymi uzgodnieniami i pozwoleniami,
 - terminowości przygotowania projektów decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji celu publicznego,
 - terminowości wydawania zaświadczeń o samodzielności lokalu,
 - prawidłowości wykonywania zadań dotyczących wskazań do realizacji dla Wrocławskiej Rewitalizacji Sp. z o.o.,
 - prawidłowości przeprowadzenia postępowania ofertowego pn. „Wypełnianie wniosków o płatności i rozliczanie projektów z wykorzystaniem systemu SL2014”,
 - prawidłowości przeprowadzania naborów kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze w WNK,
 - przestrzegania obowiązujących procedur związanych z przydziałem mieszkań do remontu na koszt własny najemcy;

- podmiocie posiadającym osobowość prawną, w którym Miasto posiada co najmniej 50% udziałów albo akcji, w zakresie prawidłowości dokumentowania prac budowlanych oraz rozliczeń z najemcami opuszczającymi lokal z zasobu TBS;
- stacjach kontroli pojazdów, w zakresie:
 - sprawdzenia zgodności stacji z wymaganiami, o których mowa w art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym,
 - sprawdzenia prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów,
 - sprawdzenia prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji;
- ośrodkach szkolenia kierowców, w zakresie:
 - spełniania przez przedsiębiorcę prowadzącego ośrodek szkolenia kierowców wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 oraz odpowiednio w art. 31 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami,
 - zgodności prowadzonego kursu lub zajęć z:
 - przepisami określającymi zasady i warunki prowadzenia szkolenia,
 - informacją lub danymi, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy,
 - dokumentami, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy,
 - kwalifikacji osób prowadzących szkolenie;
- podmiotach prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem, w zakresie:
 - spełniania przez podmiot prowadzący szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami,
 - zgodności prowadzonego kursu lub zajęć z:
 - przepisami określającymi zasady i warunki prowadzenia szkolenia,
 - informacją lub danymi, o których mowa w art. 27 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy,
 - dokumentami, o których mowa w art. 27 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy,
 - kwalifikacji osób prowadzących szkolenie.

Wyniki kontroli zostały przekazane kierownikom kontrolowanych podmiotów, przedsiębiorcom prowadzącym ośrodki szkolenia kierowców, stacje kontroli pojazdów oraz prowadzącym szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem, dyrektorom komórek organizacyjnych Urzędu sprawującym nadzór nad kontrolowanymi podmiotami i monitorującym realizację wykorzystania środków publicznych oraz osobom prowadzącym niepubliczne jednostki oświatowe.

Wydział Kontroli podjął w 2018 roku nowe zadanie w zakresie przeprowadzania kontroli polegających na sprawdzeniu faktycznej obecności uczniów na zajęciach prowadzonych w szkołach niepublicznych, w których nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki. Wyniki dotychczas przeprowadzanych kontroli prawidłowości pobierania dotacji wskazywały na zawyżanie liczby uczniów, na których przysługiwała dotacja, poprzez stosowanie nieuprawnionych praktyk polegających m.in. na uzupełnianiu przez uczniów lub inne osoby podpisów na listach obecności w innych dniach niż odbywały się zajęcia. Przeprowadzanie kontroli faktycznej obecności uczniów na zajęciach zapewni efektywność wydatkowania środków publicznych oraz pozwoli na uszczelnienie systemu pobierania dotacji przez ww. szkoły niepubliczne.

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ ZEWNĘTRZNE PODMIOTY KONTROLNE

W 2018 roku w Książce kontroli - Rejestrze kontroli zewnętrznych prowadzonym w Urzędzie Miejskim Wrocławia zarejestrowano 106 kontroli. Łączny czas trwania kontroli w 2018 roku wyniósł 4274 dni, co było skutkiem prowadzenia przez podmioty zewnętrzne równocześnie kilku kontroli.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w 2018 roku

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	Ilość kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach
Najwyższa Izba Kontroli	5	605*
Państwowa Inspekcja Pracy	1	6
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	5	76
Archiwum Państwowe we Wrocławiu	2	17
Centrum Projektów Europejskich	1	2
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	1	3
Szef Obrony Cywilnej Kraju	1	32
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	9	546
Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	2	9
Krajowa Administracja Skarbowa	3	110
Ministerstwo Finansów	1	56
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1	5
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	71	2 578*
Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	3	229*
SUMA	106	4 274

* Uwzględnione zostały dni z kontroli, które rozpoczęły się w 2017 roku, a czynności kontrolne były kontynuowane w roku 2018, odpowiednio NIK – 62 dni, UMWD – 530 dni, DIP – 17 dni

Do końca 2018 roku czynności kontrolne z jednej kontroli, prowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w przedmiocie przygotowania oraz wykorzystania obiektów na Światowe Igrzyska Sportowe – The World Games 2017, nie zostały zakończone.

W okresie sprawozdawczym zewnętrzne podmioty kontrolne prowadziły kontrole, które objęły w szczególności następujące obszary:

• Najwyższa Izba Kontroli

- realizacja przez samorządy zadań związanych z organizacją imprez masowych i biegów ulicznych – w okresie od stycznia do marca 2018 roku przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:
 - przestrzegania wymogów i procedur podczas wydawania zezwoleń na organizację imprez masowych,
 - zgodności przebiegu imprez masowych, w tym podwyższonego ryzyka, z warunkami określonymi w zezwoleniu,
 - przestrzegania wymogów i procedur wydawania zezwoleń na organizację biegów ulicznych oraz weryfikowania zagrożeń związanych z ich przebiegiem;

- wykonywanie praw i obowiązków spadkobiercy przez gminy – w okresie od kwietnia do lipca 2018 roku przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:
 - egzekwowania praw i wykonywania obowiązków związanych z dziedziczeniem,
 - zagospodarowania składników majątkowych pozyskanych w drodze dziedziczenia;
- funkcjonowanie płatnego parkowania w miastach – w okresie od czerwca do października 2018 roku przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:
 - organizacji miejsc płatnego parkowania,
 - wyboru podmiotu do realizacji zadań w zakresie płatnego parkowania,
 - realizacji umów dotyczących płatnego parkowania;
- promocja turystyczna Polski – w okresie od października do grudnia 2018 roku przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:
 - działań w zakresie promocji turystyki oraz informacji turystycznej w kraju i za granicą,
 - efektywności i skuteczności realizacji działań dotyczących promocji turystyki oraz informacji turystycznej;

• **Dolnośląski Urząd Wojewódzki**

- w styczniu 2018 roku kontrolą objęto realizację zadań z zakresu administracji rządowej polegających na organizacji na terenie Wrocławia punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- w okresie od stycznia do lutego 2018 roku kontrolą objęto procedury koordynacji usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu na obszarze miasta Wrocławia;
- w marcu 2018 roku kontrolą objęto Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej w zakresie m.in. zatrudniania osób niepełnosprawnych, spełniania przez obiekty i pomieszczenia przepisów bhp, zapewnienia specjalistycznej opieki medycznej, utworzenia zakładowego funduszu aktywności;
- w okresie od maja do czerwca 2018 roku kontrolą objęto realizację zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących rejestracji stanu cywilnego;
- w październiku 2018 roku kontrolą objęto sposób utrwalania przebiegu imprez masowych na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu;

• **Państwowa Inspekcja Pracy**

- w czasie trwania kontroli przedmiotowym zakresem kontroli objęto zagadnienia związane z przestrzeganiem przepisów prawa pracy.

Odnośnie kontroli wskazanych w powyższej tabeli Wydział Kontroli koordynował działania mające na celu udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w pismach adresowanych do Kierownictwa Urzędu. Łącznie koordynowano 34 odpowiedzi, w skład których wchodziły zestawienia tabelaryczne, do udzielenia których niezbędne było pozyskanie danych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek gminnych. Odpowiedzi udzielone zostały po przeprowadzeniu analizy zgromadzonych danych. Dodatkowymi działaniami Wydziału było aktywne wspieranie pracowników komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, poprzez konsultacje przy tworzeniu pisemnych informacji służących do opracowania zbiorczych odpowiedzi.

Prowadzono również działania związane z koordynacją i udzielaniem odpowiedzi, w zakresie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych, dotyczących zakończonych kontroli zewnętrznych. Kontynuowano współpracę z komórkami organizacyjnymi Urzędu

oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław w zakresie udzielania odpowiedzi organom kontroli, w szczególności Najwyższej Izby Kontroli.

W porównaniu do lat poprzednich zarówno ilość, jak i czas trwania kontroli przeprowadzonych przez zewnętrzne podmioty kontrolne, znacząco wzrosły w 2018 roku

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2015 – 2018 wraz z czasem ich trwania*

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	2015		2016		2017		2018	
	Ilość kontroli	Czas trwania w dniach	Ilość kontroli	Czas trwania w dniach	Ilość kontroli	Czas trwania w dniach	Ilość kontroli	Czas trwania w dniach
Najwyższa Izba Kontroli	4	491	4	465	5	591	5	605
Państwowa Inspekcja Pracy	1	5	2	12	4	75	1	6
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	6	39	3	94	1	36	5	76
Archiwum Państwowe we Wrocławiu	1	1	-	-	-	-	2	17
Centrum Projektów Europejskich	-	-	-	-	-	-	1	2
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	2	4	2	45	-	-	1	3
Szef Obrony Cywilnej Kraju	-	-	-	-	-	-	1	32
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	4	8	4	12	2	69	9	546
Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	1	1	-	-	2	6	2	9
Krajowa Administracja Skarbowa	-	-	-	-	1	1	3	110
Ministerstwo Finansów	-	-	-	-	2	19	1	56
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	3	193	-	-	1	3	1	5
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2	2	6	6	-	-	-	-

Wrocławiu								
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	5	80	20	255	45	942	71	2578
Dolnośląski Inspektor Transportu Drogowego	-	-	-	-	1	5	-	-
Krajowe Biuro Wyborcze	-	-	-	-	1	1	-	-
Ministerstwo Obrony Narodowej	-	-	-	-	1	5	-	-
Narodowy Bank Polski	-	-	-	-	1	1	-	-
Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych	-	-	-	-	1	5	-	-
Rada Miejska Wrocławia	3	269	2	-	1	70	-	-
Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	-	-	-	-	6	200	3	229
Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	1	24	-	-	-	-	-	-
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	1	100	-	-	-	-	-	-
DPC Consulting	1	3	-	-	-	-	-	-
Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej	2	191	-	-	-	-	-	-
Grupa Gumułka	1	6	-	-	-	-	-	-
Urząd Kontroli Skarbowej w Poznaniu	1	134	-	-	-	-	-	-
Urząd Kontroli Skarbowej	-	-	3	288	-	-	-	-
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1	12	-	-	-	-	-	-
Centralne Biuro Antykorupcyjne	-	-	1	90	-	-	-	-
Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu	-	-	1	85	-	3	-	-

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Dolnośląskim	-	-	1	2	-	-	-	-
SUMA	40	1 563	49	1 354	75	2 032	106	4 274

* (stan na 11.03.2019 roku)

POZOSTAŁE ZADANIA

W zakresie pozostałych zadań Wydział Kontroli koordynował i monitorował terminowe udzielenie odpowiedzi w 40 sprawach związanych z postępowaniami innymi niż kontrole wykonywane w Gminie Wrocław, prowadzonymi przez organy i instytucje, współpracując z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, jak i jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław.

Koordinacja i monitoring obejmowały również 12 spraw dotyczących kontroli organizacji pozarządowych oraz publicznych i niepublicznych jednostek oświatowych przeprowadzonych przez Dolnośląski Urząd Celno-Skarbowy we Wrocławiu i Izbę Administracji Skarbowej we Wrocławiu, w zakresie dotacji udzielonych z budżetu Miasta Wrocławia.

Ponadto przekazane zostały do komórek organizacyjnych Urzędu zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzanych w podmiotach innych niż Gmina Wrocław, sporządzane przez zewnętrzne organy kontroli.

Wydział Kontroli koordynował również procedurę przebiegu samooceny kontroli zarządczej oraz przygotował zbiorczą informację o stanie kontroli zarządczej za 2018 roku dla Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Gminy Wrocław. Informacja zbiorcza została sporządzona z uwzględnieniem informacji z 263 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław oraz 28 komórek organizacyjnych Urzędu.

Samoocena została sporządzona także w oparciu o analizę materiałów z kontroli zewnętrznych i wewnętrznych wykonaną przez Wydział Kontroli na podstawie dokumentacji pokontrolnej.

Sporządzono 13 sprawozdań z zakresu zadań będących w obszarze kompetencji Wydziału, przygotowano 10 informacji poprzedzonych analizą wraz z dokumentacją w zakresie udzielania informacji publicznej oraz zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej 283 pliki z dokumentacji przebiegu i efektów kontroli.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH I BEZPIECZEŃSTWA INFORMACJI

W 2018 roku Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji w Urzędzie Miejskim Wrocławia prowadziło szereg czynności związanych z ochroną danych osobowych.

Były to między innymi:

- znowelizowano dokumenty regulujące przetwarzanie danych osobowych w UMW (Polityka Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa Informacji od 25 maja 2018 roku; Polityka Bezpieczeństwa Informacji do 25 maja 2018 roku),
- przeszkolono, w ramach szkoleń wewnętrznych przeprowadzanych dla przyjętych pracowników, z zakresu ochrony danych osobowych 285 osób,
- przeprowadzono szkolenie i wydano 1 663 certyfikatów dla osób, które zaliczyły w przewidzianym terminie szkolenie i test e-learningowy „Szkolenie z ochrony danych osobowych wg RODO w Urzędzie Miejskim Wrocławia”,

- wydano 403 upoważnienia do przetwarzaniach danych osobowych dla pracowników UMW,
- zarejestrowano 15 nowych zasobów informacyjnych w Rejestrze czynności przetwarzania UMW (od 25 maja 2018 roku),
- zaktualizowano 37 zasobów informacyjnych w Rejestrze czynności przetwarzania UMW (od 25 maja 2018 roku),
- wykreślono 2 zasoby informacyjne z Rejestru czynności przetwarzania UMW (od 25 maja 2018 roku),
- wydano 11 Biuletynów Bezpieczeństwa Informacji kolportowanych przez Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji/ Inspektora Ochrony Danych wcześniej Administratora Bezpieczeństwa Informacji,
- przygotowano i wdrożono w UMW procedury/dokumenty/formularze etc. w zakresie realizacji przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (RODO),

W dniu 31 października Zarządzeniem nr 10804/18 Prezydenta Wrocławia została powołana Wrocławska Rada Inspektorów Ochrony Danych, której spotkania realizowane na bieżąco do listopada 2018 roku.

W dniu 31 października 2017 roku Zarządzeniem nr K/42/17 Prezydenta Wrocławia został powołany Zespół ds. wdrożenia w Urzędzie Miejskim zmian związanych z ochroną danych osobowych, który podczas 22 spotkań roboczych podjął decyzje w zakresie najistotniejszych kwestii związanych z wdrożeniem RODO w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

W ramach prac Zespołu ds. wdrożenia w Urzędzie Miejskim zmian związanych z ochroną danych osobowych m.in.:

- opracowano szczegółowy plan wdrożenia RODO w UMW,
- opracowano i stworzono aplikację stanowiącą Rejestr czynności przetwarzania UMW,
- opracowano nowe wzory dokumentów, w tym umów powierzenia przetwarzania danych,
- opracowano procedury realizacji praw przysługujących podmiotom danych na gruncie przepisów RODO,
- opracowano i stworzono nowy dokument regulujący przetwarzanie danych osobowych w UMW tj. Politykę Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa Informacji (PODOiBI),
- opracowano i wprowadzono procedurę zgłaszania naruszeń ochrony danych osobowych w UMW,
- opracowano nowe klauzule obowiązku informacyjnego i klauzule zgody,
- opracowano i wprowadzono nową Politykę Monitoringu wizyjnego w zakresie ochrony danych osobowych w UMW,
- przeprowadzono szkolenia dla pracowników oraz kadry dyrektorskiej UMW w zakresie przepisów rozporządzenia ogólnego.

Zespół zakończył prace 31 grudnia 2018 roku.

ARCHIWUM MIEJSKIE WROCŁAWIA

UWAGI OGÓLNE

Archiwum Miejskie Wrocławia zostało powołane uchwałą Rady Miasta nr LXII/408/93 z dnia 17 kwietnia 1993 roku w celu przejmowania, przechowywania, zabezpieczania i ewidencjonowania dokumentacji niearchiwalnej ze zlikwidowanych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław oraz pełnienia funkcji archiwum wielozakładowego dla gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień i umów.

W 2018 roku Archiwum rozpoczęło proces digitalizacji zasobu, w celu usprawnienia pracy, ochrony i zabezpieczenia dokumentów.

ZASÓB ARCHIWUM

Archiwum Miejskie Wrocławia przechowuje akta zlikwidowanych jednostek komunalnych (*przedsiębiorstw komunalnych*) i placówek oświatowych (m.in. szkoły, przedszkola, zespoły szkolno-wychowawcze, poradnie pedagogiczne, itp.) oraz istniejących gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień w łącznej liczbie 399 (w tym są też akta jednostek wchłoniętych przez ostatnią likwidowaną instytucję), co stanowi ok. 3 959 mb dokumentacji aktowej.

Zespół ds. Zlikwidowanych Jednostek Organizacyjnych – ok. 2 583 mb.

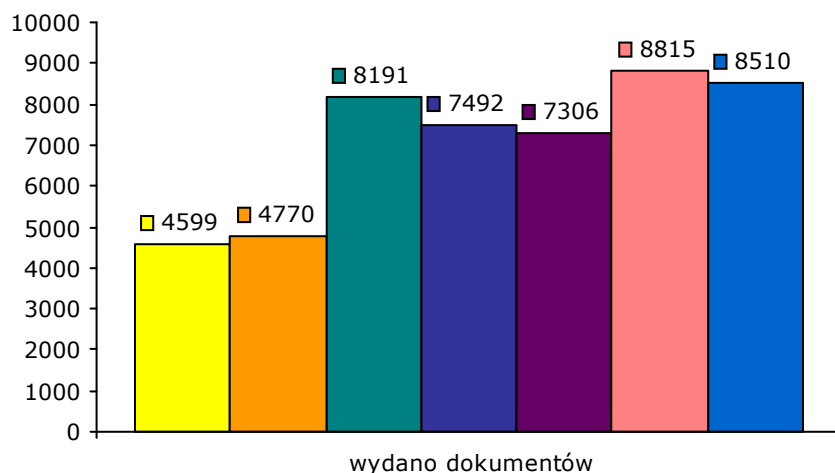
Zespół ds. Istniejących Jednostek Organizacyjnych – ok. 1 376 mb.

DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA

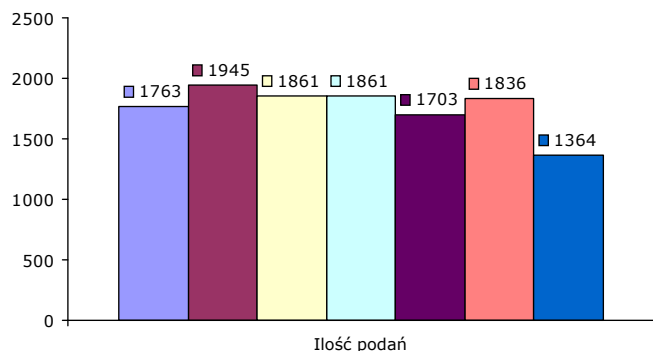
Działalność merytoryczna Archiwum Miejskiego skupiona jest przede wszystkim na następujących zadaniach:

- Udostępnianie zasobu archiwalnego poprzez:
 - wystawianie zaświadczeń do rent, emerytur, kapitału początkowego np. o wynagrodzeniu, zatrudnieniu, okresach składkach i nieskładkowych itp.,
 - wydawanie uwierzytelnionych kserokopii przechowywanej dokumentacji,
 - wypożyczenia dokumentacji do sądów okręgowych i rejonowych,
 - udostępnianie dokumentacji do wglądu w siedzibie archiwum (np. pracownikom izby skarbowej i urzędów skarbowych, pracownikom Zarządu Zasobem Komunalnym, itp.),
 - wystawianie innych zaświadczeń.

Liczba wydanych dokumentów w latach 2012–2018

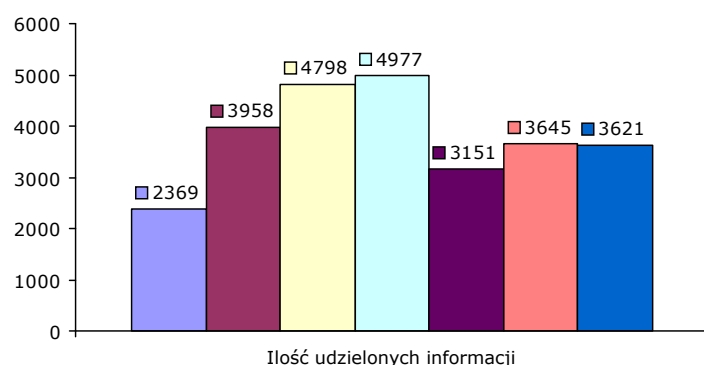

Liczba podań wpływających do Archiwum w latach 2012–2018

- Przejmowanie akt zlikwidowanych i przekształcanych jednostek komunalnych i placówek oświatowych oraz istniejących jednostek na zasadzie porozumień.
W 2018 roku przyjęto na stan dokumentację z następujących jednostek:
 - Międzyszkolny Ośrodek Sportu – ok. 12 mb,
 - Wrocławski Komitet Organizacyjny Światowe Igrzyska Sportowe 2017 – ok. 31 mb,
 - Zespół Szkół Nr 4 – ok. 25 mb,
 - Terapeutyczna Szkoła Podstawowa Nr 119 – ok. 1 mb,
 - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 5 – ok. 59 mb,
 - Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – ok. 3,5 mb,
 - Centrum Usług Informatycznych – ok. 190 mb.
- Opracowywanie i konserwowanie przechowywanego zasobu aktowego:
 - konserwacja i kompleksowe porządkowanie dokumentacji oraz skanowanie – ok. 25 mb,
 - przygotowywanie dokumentacji do brakowania – 140 mb,
 - wypożyczenia dokumentacji do spraw – 1 089 spraw,
 - przyjmowanie dokumentacji – 320 mb,
 - sporządzanie komputerowej ewidencji zasobu archiwalnego – 8 725 poz.,
 - digitalizacja zasobu – 32 186 szt.
- Zbieranie danych do katalogu akt zlikwidowanych zakładów pracy (państwowych, samorządowych podlegających Marszałkowi Woj. Dolnośląskiego, spółdzielni pracy, spółek cywilnych, spółek z o.o.).
- Bieżąca współpraca z Archiwum Państwowym we Wrocławiu (konsultacje archiwalne), sądami, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, urzędami administracji państwowej i samorządowej, itp.
- Prowadzenie spraw bieżących: korespondencja, przyjmowanie podań telefoniczne i bezpośrednio w Sekretariacie Archiwum udzielanie informacji i porad nt. miejsca przechowywania dokumentacji pracowniczej.

Liczba udzielonych informacji dot. miejsca przechowywania dokumentacji pracowniczej w latach 2012 - 2018

XXVIII. WROCŁAWSKI OBSZAR METROPOLITALNY

WSTĘP

Wrocław wraz z obszarem metropolitalnym (WrOM) stanowią jeden organizm. Miasto jest systemem otwartym, warunkiem jego istnienia są interakcje ze światem zewnętrznym. Duża część problemów Wrocławia wynika z nadal zbyt słabej współpracy aglomeracyjnej. Brakuje ustawy, która organizowałaby taką trwałą współpracę w ramach obszarów metropolitalnych.

Wrocław jest rdzeniem WrOM. Zapewnia obsługę nie tylko mieszkańcom samego miasta, ale także otaczającego go obszaru. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) wskazuje Wrocław jako jeden z polskich ośrodków metropolitalnych. Zgodnie z typologią obszarów funkcjonalnych w KPZK 2030, Wrocław stanowi część miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego. Także według Komisji Europejskiej¹ WrOM jest jednym z europejskich obszarów metropolitalnych.

Główne dziedziny, których rozwój wymaga koordynacji między gminami WrOM to planowanie przestrzenne, komunikacja, środowisko, infrastruktura, gospodarka i polityka społeczna. WrOM powinien być „wspólną sprawą” wszystkich tworzących go samorządów. Wyzwaniem będzie wypracowanie wspólnej wizji i polityki spójności obszaru.

DELIMITACJA

W skład WrOM wchodzi stolica regionu oraz kilkadziesiąt otaczających ją gmin. Jednym z możliwych wariantów delimitacji i jednocześnie punktem wyjścia dla WrOM jest obszar zbliżony do dawnego województwa wrocławskiego.

Mniejszy wariant WrOM uzyskamy, gdy dla Wrocławia i jego otoczenia wyznaczymy tzw. FUA, czyli funkcjonalny obszar miejski². FUA to rdzeń miejski, czyli miasto centralne w jego granicach administracyjnych oraz otaczająca go strefa dojazdów do szkół i pracy.

1

¹ Źródło: Eurostat, JRC and European Commission Directorate-General for Regional Policy.

2

¹ W ramach programu ESPON7 projektu nr 1.1.1. "Urban areas as nodes in a polycentric development (Final Report – marzec 2005) oraz projektu nr 1.4.3. pt. "Study on urban function" (Final Raport – marzec 2007) zidentyfikowano obszary funkcjonalne FUA (ang. Functional Urban Area), gdzie wyróżniono Europejskie Metropolitalne Obszary Wzrostu MEGA (ang. Metropolitan European Growth Areas). Wśród MEGA wydzielono 4 charakterystyczne kategorie metropolii. W sumie w ramach projektu ESPON nr 1.4.3. opracowano delimitację 151 Funkcjonalnych Obszarów Miejskich (FOM). Delimitacja rdzeni i stref podmiejskich na bazie opracowania wykonanego dla potrzeb programu ESPON 1.4.3 "Study on Urban Functions" (P. Korcelli, P. Śleszyński, 2006) z modyfikacjami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego została zamieszczona w KPZK 2030.

Jedna z propozycji delimitacji obszaru (opracowanie własne UMW)

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Polityka przestrzenna ogniskuje w sobie wszystkie tematy związane z funkcjonowaniem Wrocławia w aglomeracji. Najważniejszy dokument planistyczny w mieście – uchwalone w 2018 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia - w wielu punktach dotyka kwestii aglomeracyjnych. Szczególnie istotna dla jakości życia mieszkańców jest opisana w Studium polityka zamieszkiwania, która określa m.in. zasady kształtowania terenów mieszkaniowych na styku Wrocławia z gminami ościennymi. Skali aglomeracyjnej dotyczą także inne polityki, np.: zrównoważonej mobilności (poruszająca tematy systemu P&R i kolei aglomeracyjnej) czy zieleni i środowiska (tzw. „zielen bez granic”).

W 2018 r. władze Wrocławia przygotowały obszerną opinię do przygotowywanego przez Samorząd Województwa planu zagospodarowania przestrzennego województwa, który na mocy ustawy³ zawiera w sobie odrębny rozdział o Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym (WrOF)⁴. Wiele z uwag zawartych w tej opinii dotyczyło tematów aglomeracyjnych, w tym lokalizacji węzłów przesiadkowych na terenie Wrocławia oraz poza jego granicami, konieczności uwzględnienia tematu kolei aglomeracyjnej, kierunków rozwoju osadnictwa

3

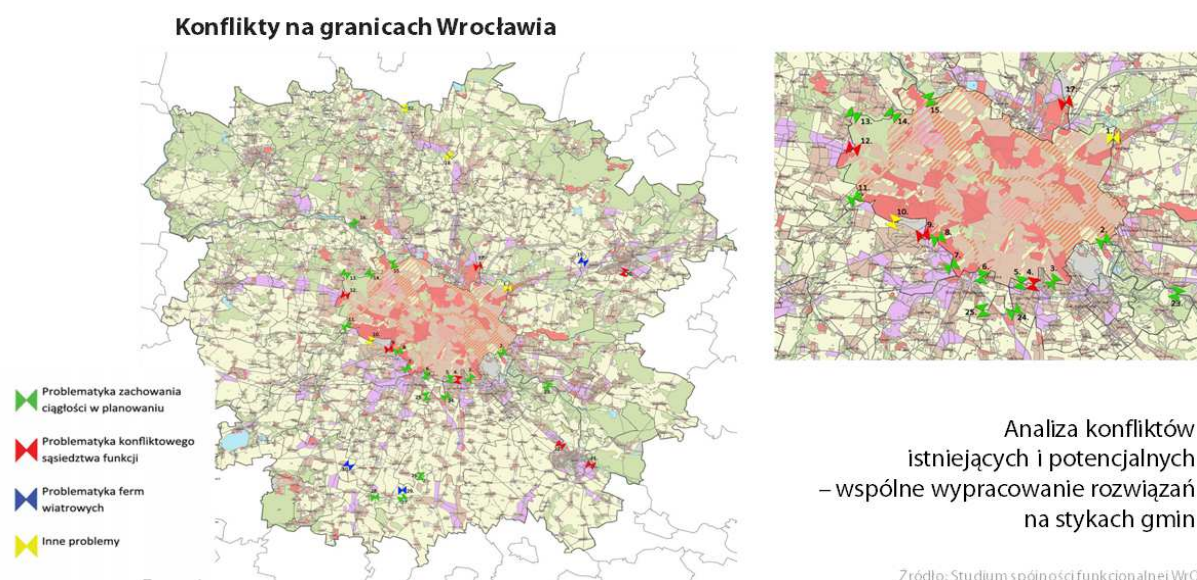
¹ Art. 38 ust 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

4

¹ Zgodnie z art. 2 pkt 6 a w/w ustawy przez obszar funkcjonalny należy rozumieć obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju.

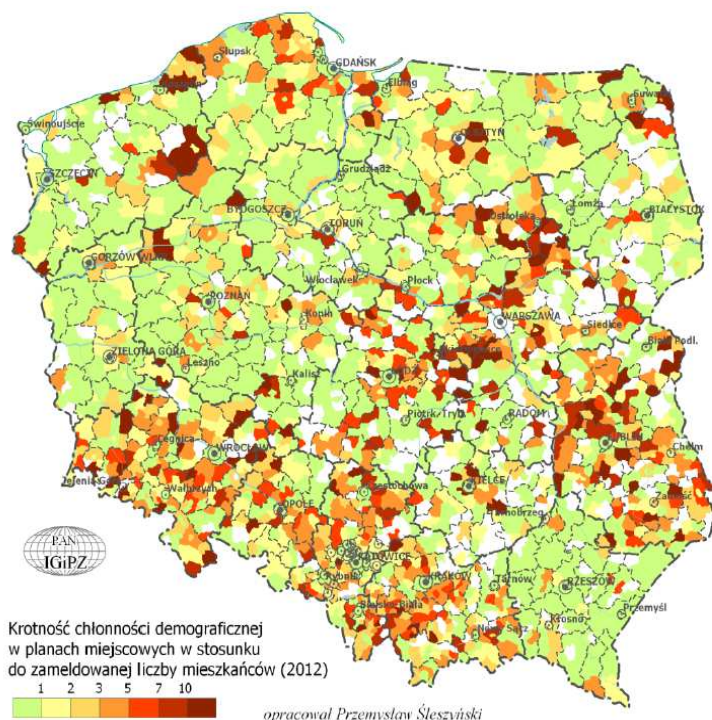
we WrOF, nowego portu na Odrze czy spójności systemu zieleni na pograniczu miasta z gminami sąsiednimi. Jednocześnie wskazywano na braki w proponowanych przez Samorząd Województwa zapisach dotyczących ważnych połączeń komunikacyjnych regionalnych i międzynarodowych, które mają decydujący wpływ na rozwój Wrocławia, obszaru metropolitalnego i całego regionu.

Rutynowym zadaniem władz miasta wynikającym z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest formalne opiniowanie planów miejscowych oraz zmian Studiów gmin sąsiednich. Opinie Wrocławia wynikają z własnej polityki przestrzennej (Studium) oraz ustaleń planów miejscowych sąsiadujących z ościennymi gminami. Jednak pod uwagę brane są również inne opracowania, nie stanowiące aktów prawa miejscowego, takie jak ogłoszone w 2015 r. „Studium spójności funkcjonalnej WrOF”, którego elementem jest wypracowana wspólnie z gminami aglomeracji diagnoza potencjalnych konfliktów funkcjonalnych na stykach gmin.

Fragment analizy konfliktów istniejących i potencjalnych na granicach WrOF (Studium spójności funkcjonalnej we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym, 2015 r.).

Ważnym tematem aglomeracyjnym jest suburbanizacja. Zgodnie z Raportem o ekonomicznych stratach i społecznych kosztach niekontrolowanej urbanizacji w Polsce (oprac. FRDL i PAN IGiPZ, 2014), niekontrolowana urbanizacja powoduje rozlewanie się zabudowy i wywołuje różnego rodzaju patologie społeczne, środowiskowe i ekonomiczne. Powiększaniu się terenów osadniczych towarzyszy zmniejszanie liczby ludności w miastach, co skutkuje pogarszaniem warunków życia mieszkańców i generuje koszty dla państwa, w tym zwłaszcza dla samorządów. Wskaźnikiem obrazującym przeszacowanie w planach miejscowych powierzchni obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jest tzw. „chłonność demograficzna gmin”. Z planów miejscowych (stan na 2012 r.) wynika, że w polskich gminach może mieszkać łącznie 62,4 mln mieszkańców. Ze Studiów gmin wynika liczba jeszcze większa, bo aż 229 mln osób, czyli ponad sześciokrotnie więcej, niż wynosi aktualna liczba mieszkańców Polski.

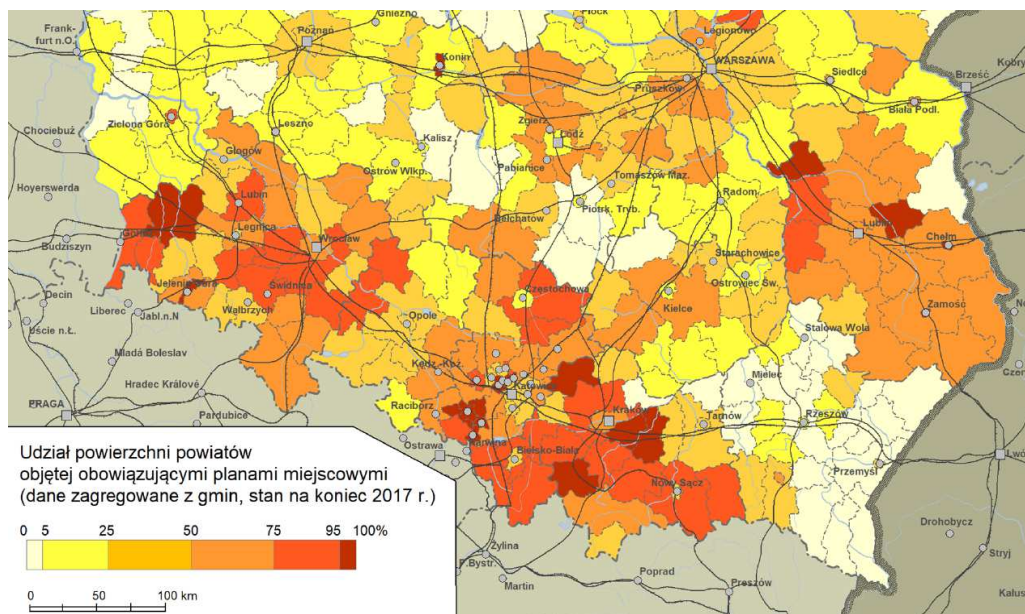
Ryc. 1. Krotność chłonności demograficznej według zapisów w planach miejscowych w stosunku do zameldowanej liczby mieszkańców (2012).

Źródło: na podstawie danych Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki

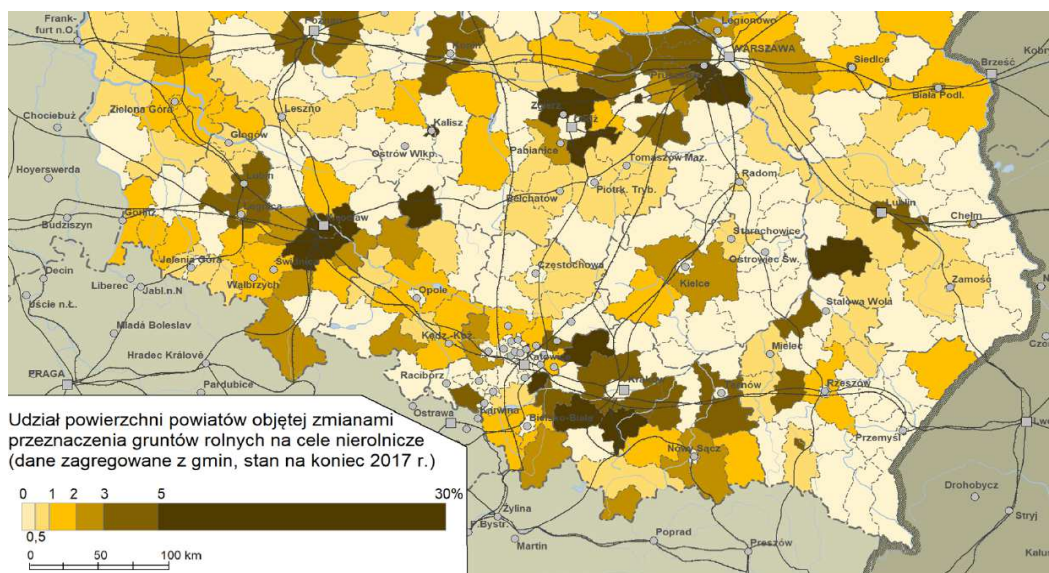
To samo dzieje się we WrOM. Wzrost pokrycia WrOM planami miejscowymi oraz ich aktualizacje i zmiany⁵ prowadzą do stopniowego przeliczania chłonności demograficznej gmin aglomeracji. Na uwagę zasługuje zagadnienie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. W całym kraju wskaźnik udziału zmian przeznaczenia gruntów w powierzchni wszystkich gmin wyniósł 1,33% powierzchni Polski (2015 r. – 1,83%). W miastach na prawach powiatu było to 2,18% (2,48%). Województwo Dolnośląskie wykazuje jedną z najwyższych wartości tego wskaźnika: 2,46%. Zawyża go zwłaszcza otoczenie Wrocławia. Z jednej strony potwierdza to dużą presję inwestycyjną i podaż gruntów, co świadczy o szybkim rozwoju aglomeracji. Z drugiej jednak strony, tak wysoka wartość wskaźnika świadczy o przeliczaniu planów w stosunku rzeczywistych potrzeb, co będzie prowadzić do dalszego wzmocnienia negatywnego trendu rozlewania się zabudowy.

5

¹ Pokazuje to m. in. Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w gminach w 2017 r. - Śleszyński P., Deręgowska A., Kubiak Ł., Sudra P., Zielińska B., 2018, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, Warszawa.

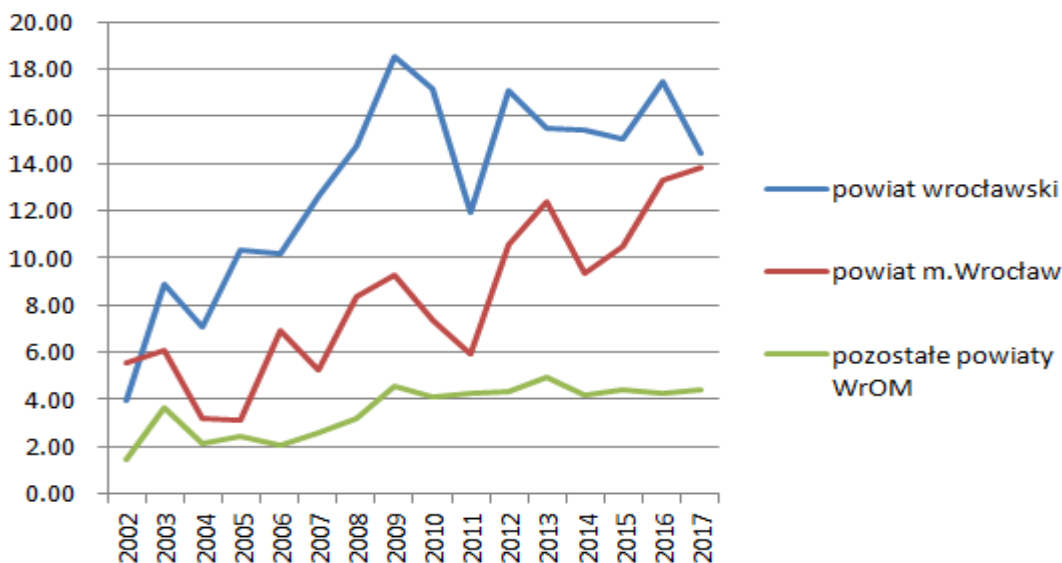

Ryc. 2.6. Pokrycie obowiązującymi planami miejscowymi w powiatach w końcu 2017 r. (dane zostały zagregowane z gmin, szczegółowe mapy z podziałem gminnym znajdują się w załączniku kartograficznym)

Ryc. 2.9. Zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze w powiatach w końcu 2017 r. (dane zostały zagregowane z gmin, szczegółowe mapy z podziałem gminnym znajdują się w załączniku kartograficznym). Mapa została opracowana na podstawie oryginalnych, nieweryfikowanych danych

Płynie stąd wniosek, że procesy planistyczne należy na bieżąco poddawać monitoringowi – także w skali WrOM. Należy też optymalizować działania wyważając interes prywatny i publiczny, uwzględniając zwłaszcza docelowe koszty społeczne. Dobry przykład daje Studium Wrocławia z 2018 r., w którym nacisk położono na ideę zwartości miasta.

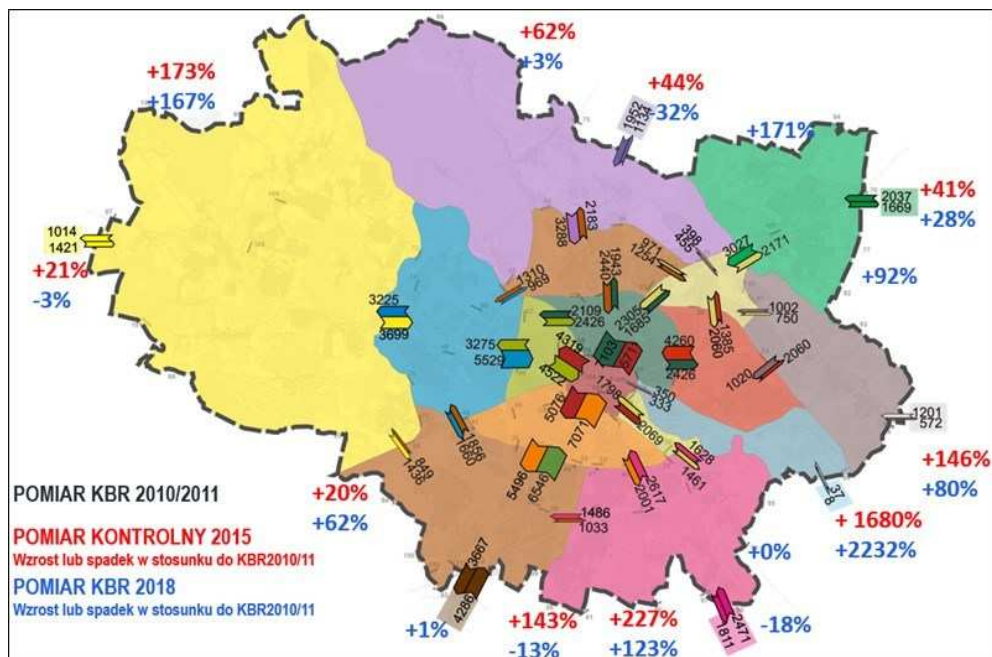

Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców.

Mimo silnych wzrostów inwestycji w budownictwo mieszkaniowe na terenie Wrocławia, większą dynamikę tego procesu przez wiele lat odnotowywał Powiat Wrocławski. (powyższy rys.). Dane te potwierdzają trwający proces suburbanizacji, który dodatkowo wzmacniany jest większą dostępnością cenową mieszkań poza Wrocławiem. **Jednak ten trend się zmienia, ponieważ** należy zauważyć, że szybko rośnie liczba mieszkań oddanych w samym Wrocławiu. Właściwie już w 2019 r. możemy oczekiwać zrównania poziomu inwestycji wewnątrz i na obrzeżach Wrocławia. Potencjał inwestycyjny wewnątrz miasta rozwijał się nieco wolniej niż w strefie zewnętrznej, jednak może okazać się on również bardziej stabilny.

KOMUNIKACJA

W 2018 r. na zlecenie Urzędu Miejskiego Wrocławia wykonano Kompleksowe Badania Ruchu. W celu uzyskania szerszego obrazu funkcjonowania komunikacji w aglomeracji badania dotyczyły nie tylko samego miasta, ale również 21 sąsiednich gmin. W ciągu 7 lat, jakie minęły od publikacji poprzedniego takiego opracowania wzrosło obciążenie Wrocławia ruchem samochodowym, głównie spoza miasta. O 25% wzrosła ilość samochodów wjeżdżających do Wrocławia. Większość mieszkańców gmin ościennych – 66% - podróżuje samochodami. Jednocześnie w tym samym okresie 2- do 3-krotnie wzrosła liczba pasażerów na badanych stacjach i dworcach kolejowych, co pokazuje duży potencjał rozwoju kolei aglomeracyjnej. We Wrocławiu rośnie też średnia liczba rowerów i spada liczba aut w gospodarstwie domowym. Wyzwaniem dla miasta i aglomeracji jest więc zachęcenie sąsiadów do podróżowania do Wrocławia transportem kolejowym lub korzystania z parkingów P&R na granicy miasta. Po wybudowaniu w 2018 r. 13 parkingów Park&Ride w planach jest realizacja docelowo 40 takich obiektów.

KBR – obciążenie ruchem samochodowym - Kompleksowe Badania Ruchu

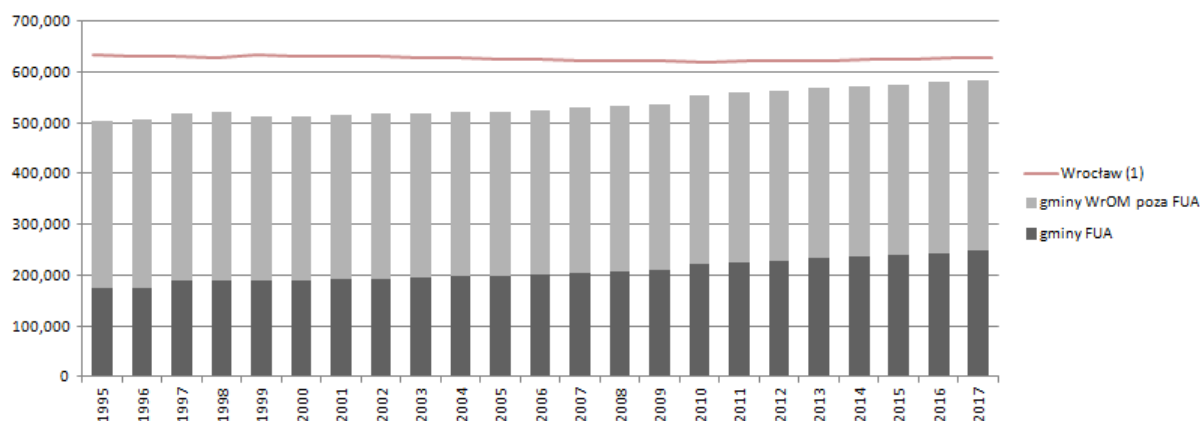
W 2018 r. Wrocław przeznaczył ponad 20 mln zł na komunikację autobusową podmiejską, przy czym kwota ta jest częściowo refundowana przez gminy według algorytmu opartego m.in. o liczbę sprzedanych biletów i jest wartością zmienną. Niektóre gminy aglomeracji zorganizowały własny transport publiczny (np. Kobierzyce, Siechnice). Jednocześnie część z międzygminnych linii autobusowych to prywatne połączenia, korzystające z komunalnej infrastruktury przystankowej. W omawianym okresie w miejskiej komunikacji zbiorowej sprzedano 37,9 tys. sztuk biletów aglomeracyjnych.

Rośnie liczba pasażerów kolei w aglomeracji. W granicach Wrocławia koleją można poruszać się na podstawie karty miejskiej Urbancard. Ważnym programem inwestycyjnym, którego III etap realizowany był w 2018 r. jest Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu. Wydatki na to zadanie w roku sprawozdawczym wyniosły 11,3 mln zł (całość projektu realizowana jest w latach 2016 – 2020 za kwotę 158,6 mln zł przy wkładzie UE w wysokości 96,7 mln zł).

DEMOGRAFIA

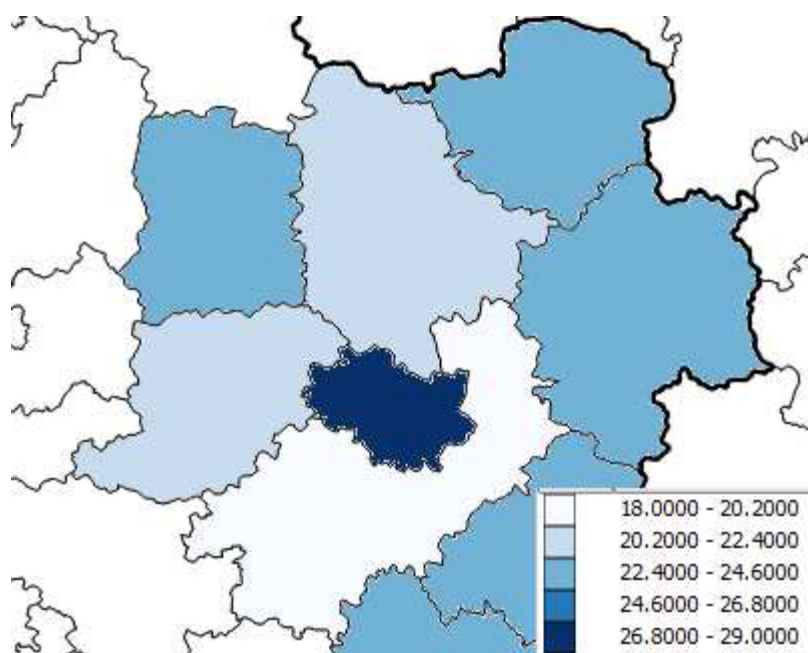
Wrocław i WROM ulegają przeciwstawnym trendom demograficznym:

Wrocław znów rośnie, ale dogania go obszar metropolitalny. Ostatnie 20 lat spowodowały znaczące wyhamowanie tempa wzrostu mieszkańców miasta. Trend spadkowy przełamany został dopiero w 2010 r., jednak to od 2013 r. obserwuje się stałe dodatnie saldo ludnościowe. Równolegle mamy do czynienia z boomem demograficznym strefy WROM.

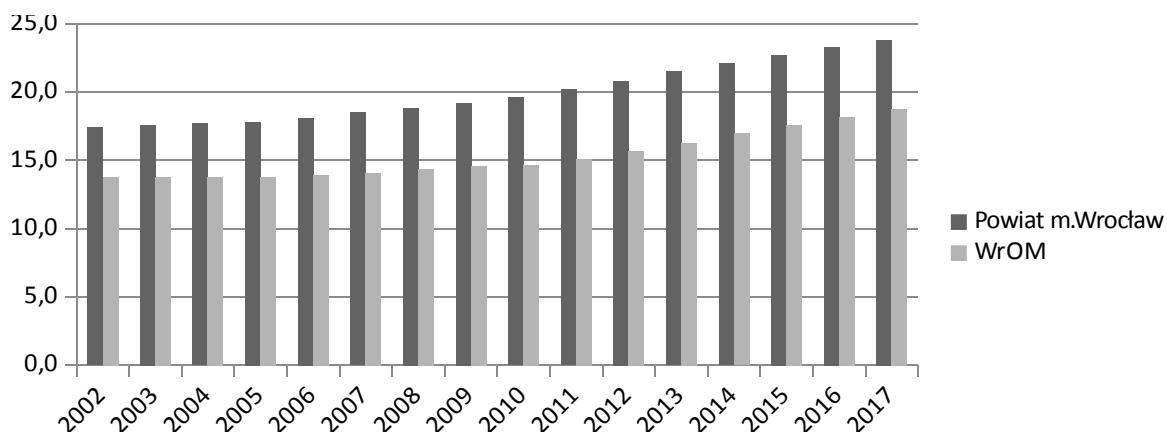

Trend demograficzny Wrocławia i jego obszaru metropolitalnego (dane GUS).

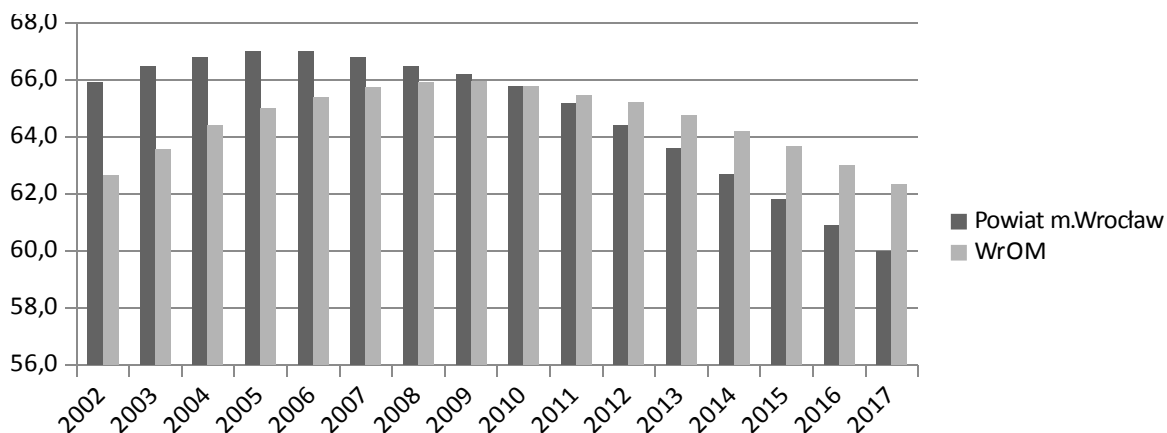
Wrocław starzeje się powoli. W obrębie województwa Wrocław zaliczany jest już do grupy ośmiu gmin z największym obciążeniem demograficznym. Sytuacja wewnętrzna miasta kontrastuje ze stanem jego pogranicza. Badania E. Chądzyńskiej (2013) i dane GUS (do 2017) potwierdzają, że najmniejsze obciążenie demograficzne mają gminy wokół Wrocławia. Należy wyróżnić obciążenie osobami starszymi. Tu różnica pomiędzy strefą wewnętrzną miasta a gminami ościennymi znacząco wzrasta (wskaźnik dla pow. wrocławskiego: 18%, m. Wrocław: 28,9%). Okazuje się więc, że obciążenie demograficzne Wrocławia bilansuje się na poziomie metropolitalnym.

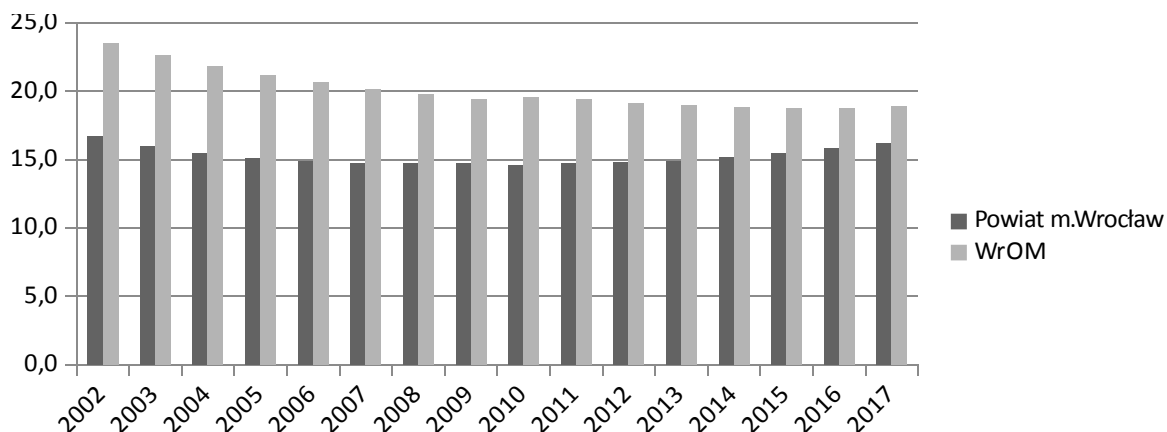
Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w powiatach WrOM, 2017 r. (na podstawie GUS)

Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (na podstawie GUS).

Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności (na podstawie GUS).

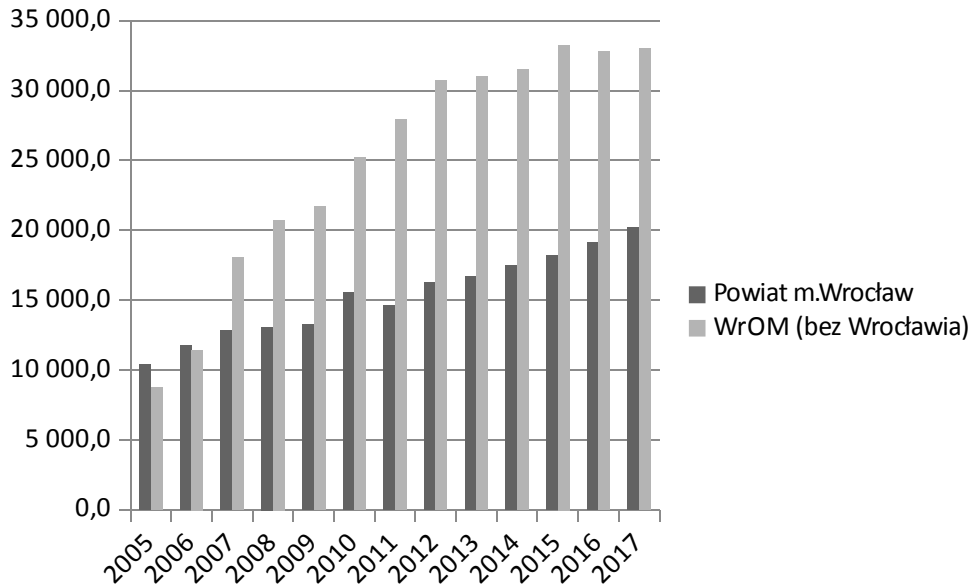

Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (na podstawie GUS).

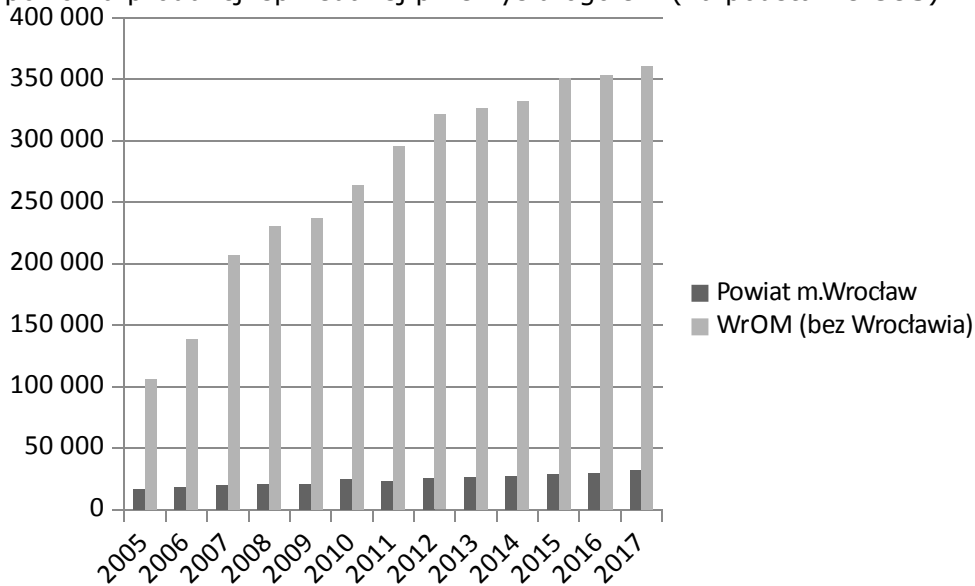
Poziom zaludnienia WrOM jest zdeterminowany przez migracje wewnętrzne. W 2017 r. odnotowano 6,984 nowych mieszkańców Wrocławia oraz 11,449 – w obrębie strefy metropolitalnej (z czego 40% zameldowań dotyczyło pow. wrocławskiego). Od 2013-2014 r. notowano równoległy spadek salda migracji w obu strefach (na poziomie 0,5 stopnia w skali roku) i istotną zmianę w 2017 r.

GOSPODARKA

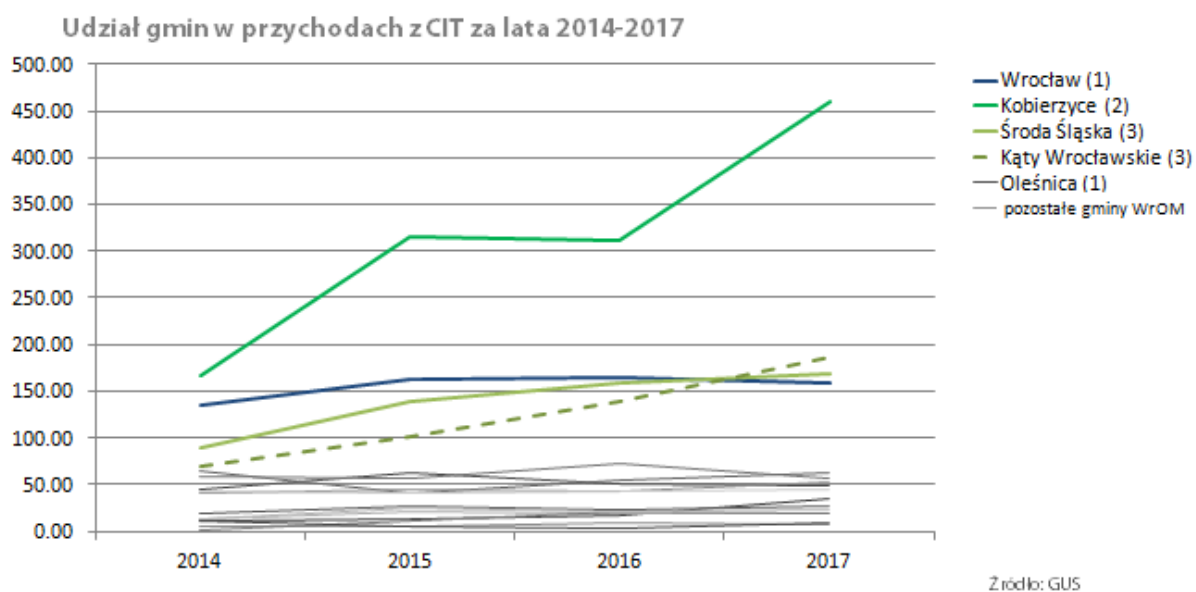
Dynamika potencjału przemysłowego Wrocławia oraz strefy WrOM utrzymuje się na wysokim poziomie. Warto jednak zauważyć, że w przeliczeniu na 1 mieszkańca wskaźniki te ulegają odwróceniu i w tym ujęciu znacząco zyskuje strefa podmiejska stolicy regionu.

Zmiany poziomu produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (na podstawie GUS)

Zmiany poziomu produkcji sprzedanej przemysłu *per capita* (na podstawie GUS)

Potwierdzeniem dobrej koniunktury inwestycyjnej i rozwojowej Wrocławia i WrOM są wysokie miejsca w rankingach i obecność w raportach międzynarodowych.

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN dla gospodarki narodowej w 2016

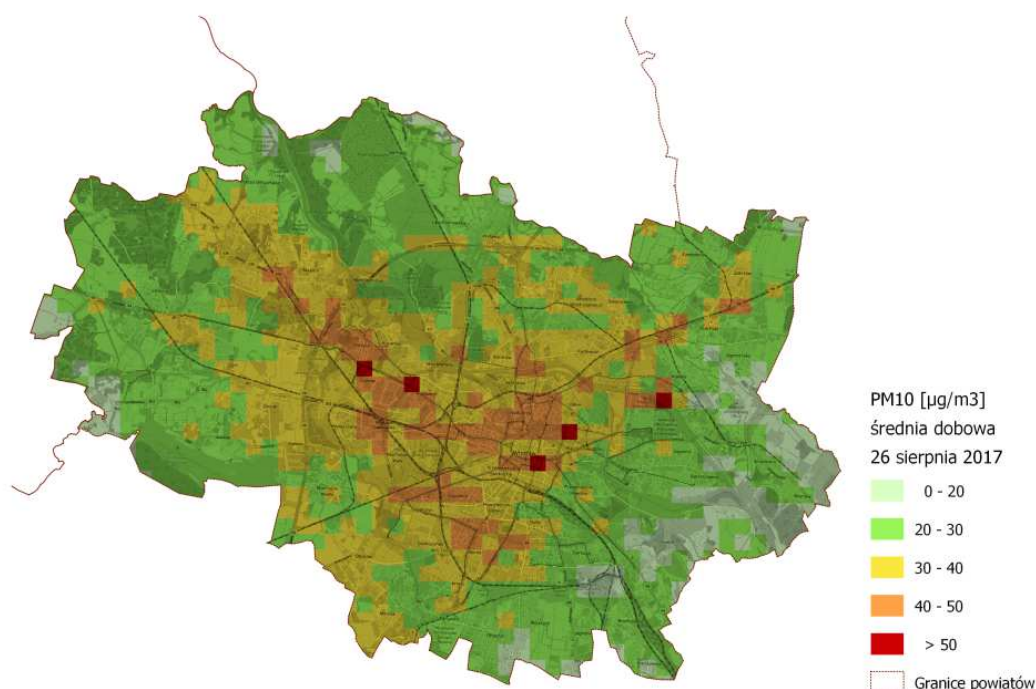
A B C D E F	Najwyższa ocena dla wszystkich sekcji wg PKD C, G, I, M Oceny ponadprzeciętne dla wszystkich sekcji wg PKD C, G, I, M	Oceny ponadprzeciętne dla poszczególnych sekcji wg PKD C, G, I, M C Przemysł przetwórczy G Handel i naprawy I Zakwaterowanie i gastronomia M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

źródło: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017*. PAiIH S.A.

ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA

Problemem środowiskowym wymagającym współpracy gmin WrOM jest smog. Z badań pt. „Jakość powietrza we Wrocławiu” przeprowadzonych przez Jerzego Zwoździaka w 2018 r. wynika, że kluczowym źródłem zanieczyszczenia powietrza we Wrocławiu jest ogrzewanie, kolejno zaś: komunikacja oraz czynniki zewnętrzne (spoza gminy). O ile ogrzewanie ma decydujący wpływ na wysokość poziomu zanieczyszczenia (nawet 7,5-krotne zwiększenie stężenia PM10 w porównaniu z miesiącem spoza sezonu grzewczego, tu: sierpień 2018), to jednak dotyczy to tylko sezonu grzewczego.

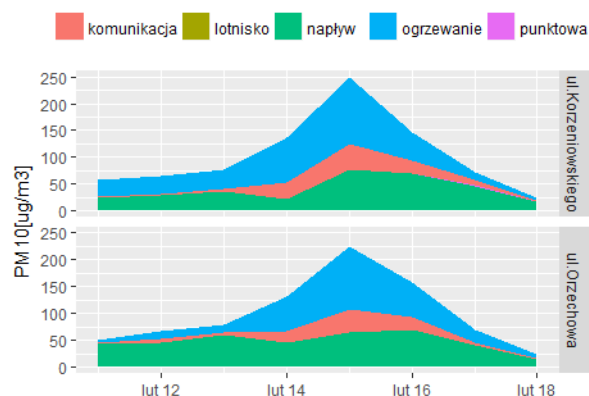
Zanieczyszczenia komunikacyjne generuje transport zbiorowy i indywidualny. Aktualna polityka Wrocławia kładzie nacisk na podnoszenie atrakcyjności komunikacji publicznej. Tymczasem do grupy najbardziej sceptycznych wobec rezygnacji z samochodu należą pracujący we Wrocławiu mieszkańcy gmin sąsiednich (zgodnie z KBR z 2018 r. 66% podróżuje samochodami). Równocześnie mapy przestrzennego rozmieszczenia zanieczyszczeń wskazują na korelację występowania wysokich wskaźników PM10 w strefach dróg wylotowych z miasta oraz w miejscach częstych zatorów drogowych.

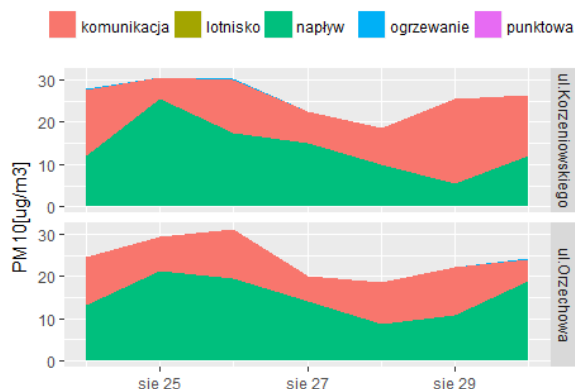
Przestrzenne rozmieszczenie zanieczyszczeń powietrza we Wrocławiu (PM10) – J. Zwoździak, M. Paciorek, Jakość powietrza we Wrocławiu, 2018

Trzecim źródłem zanieczyszczeń powietrza we Wrocławiu są ościennne gminy. Ten typ zanieczyszczeń występuje w każdym z pomiarów na podobnym poziomie (średnioroczna wartość rzędu 12%). Wykresy przedstawione poniżej, wskazują na możliwości pojawienia się trudności w uspójnieniu polityki czystego powietrza w skali aglomeracji.

luty, 2018

sierpień, 2018

Czynniki wpływające na zanieczyszczenie powietrza we Wrocławiu – J. Zwoździak, M. Paciorek, Jakość powietrza we Wrocławiu, 2018

Uwarunkowania związane z wprowadzeniem tzw. uchwały antysmogowej (źródło: IRT, 2017)

Zainteresowanie gmin w sprawie wprowadzenia uchwały antysmogowej (źródło: IRT, 2017).

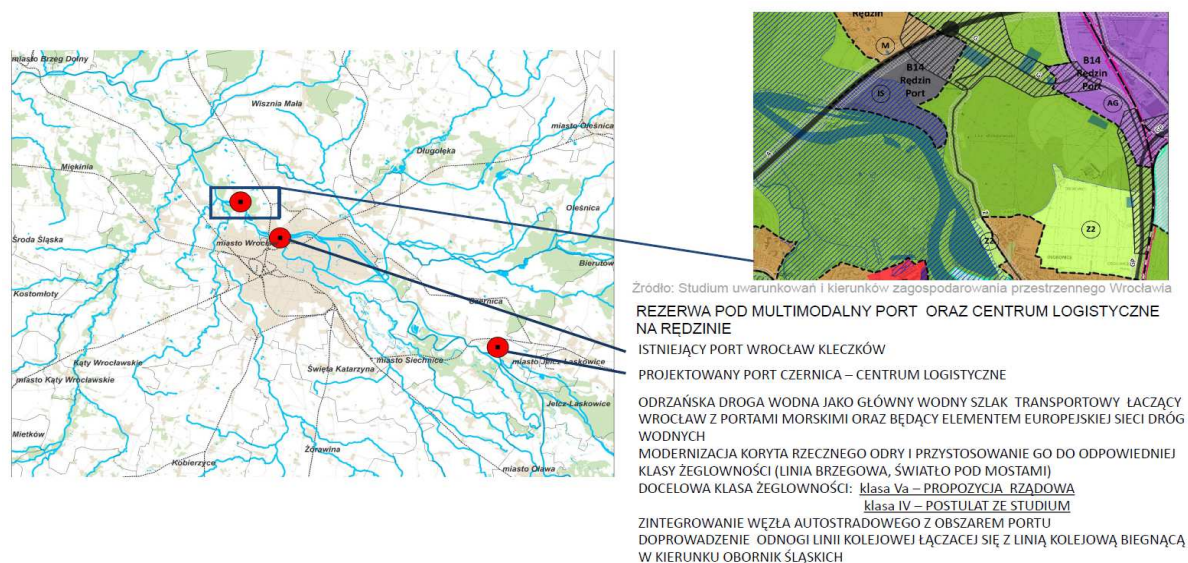
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Polityka rozwoju infrastruktury technicznej określona w Studium Wrocławia z 2018 r. wyraźnie wskazuje na aglomeracyjny kontekst rozwoju sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazu i paliw, ciepłownictwa i odnawialnych źródeł energii.

Od 2009 r. prowadzony jest monitoring w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w aglomeracji Wrocław (na podstawie informacji z MPWiK oraz gmin Czernica, Kobierzyce, Miękinia, Siechnice i Wisznia Mała). Wg stanu na koniec 2017 r. na terenie aglomeracji użytkowana była sieć kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej o długości 1575,2 km. Z systemu kanalizacyjnego korzystało 612,4 tys. mieszkańców aglomeracji, co stanowi 97 % wszystkich mieszkańców tego terenu. Pozostali mieszkańcy korzystali z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, głównie zbiorników bezodpływowych. Ścieki były oczyszczane we Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków Janówek. Ilość ścieków komunalnych powstających na obszarze aglomeracji wynosi 51,5 mln m³/rok.

RZEKI

Polityka rzeczna ma silne umocowanie w Studium Wrocławia z 2018 r. Odra jest najważniejszym elementem Wrocławskiego Węzła Wodnego, jednego z większych systemów dróg wodnych na obszarach aglomeracji miejskich w Europie. Wrocławski fragment Odry jest strategicznym punktem na mapie europejskich szlaków wodnych i ma duży potencjał do rozwoju żeglugi śródlądowej (Założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2030 - 2016 r., prace nad Programem rozwoju Odrzańskiej Drogi Wodnej, 2018 r.). Daje szanse powiązania WrOM szlakami wodnymi ze Sprewą, Łabą, Renem i Rodanem. Nowe Studium Wrocławia wskazuje również odmienne kierunki rozwoju dla pozostałych przepływających przez miasto i aglomerację rzek: Ślęzy, Bystrzycy, Widawy i Dobrej.

Odrzańska Droga Wodna i rezerwa pod multimodalny port na Rędzinie (źródło: BRW, 2018).

W Studium Wrocławia wyznaczono rezerwę pod multimodalny port rzeczny oraz centrum logistyczne na Rędzinie. W połączeniu z możliwością realizacji w pobliżu nowego węzła autostradowego, port mógłby odrywać ważną rolę dla całej aglomeracji. Jednocześnie przewidywana jest także lokalizacja portu w gminie Czernica.

ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to nowy instrument finansowania, który Komisja Europejska zaplanowała na lata 2014-2020. Celem ZIT jest m.in.: realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy obszarów metropolitalnych oraz sprzyjanie ich rozwojowi, współpracy i integracji, przede wszystkim tam, gdzie skala problemów związanych z brakiem współpracy i komplementarności działań różnych jednostek administracyjnych jest największa. ZIT-y stanowią narzędzie selekcji i realizacji przedsięwzięć istotnych dla rozwoju regionu w oparciu o współpracę wielu podmiotów, podejmowaną w ramach obszarów funkcjonalnych. Kluczową przesłanką zastosowania ZIT w programie operacyjnym jest przede wszystkim potrzeba realizacji wzajemnie zależnych i komplementarnych projektów.

Na terenie Wrocławia i jego obszaru funkcjonalnego powstały Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF) jako instytucjonalno – organizacyjno – prawna forma wdrażania nowego unijnego mechanizmu rozwoju regionalnego, która została podniesiona do rangi Instytucji Pośredniczącej w systemie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy

Prezydentem Wrocławia oraz Marszałkiem Województwa, zgodnie z Rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301 i 1303 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF) zostały utworzone na podstawie „**Porozumienia z dnia 9 lipca 2013 r. w sprawie zasad współpracy Stron porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji, uzgadnianiu wspólnych inwestycji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF**” z póź. zm. W skład ZIT WrOF wchodzi: Gmina Wrocław, Miasto i Gmina Jelcz-Laskowice, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Siechnice, Gmina Trzebnica, Miasto i Gmina Sobótka, Miasto Oleśnica, Gmina Długoleśka, Gmina Czernica, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Wisznia Mała, Gmina Żórawina, Miasto i Gmina Oborniki Śląskie.

ZIT Wrocławski Obszar Funkcjonalny

ZIT WrOF, zgodnie z zapisami tzw. „Ustawy wdrożeniowej” z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020”, realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, na podstawie opracowanej Strategii ZIT. W tym sensie ZIT WrOF jest mechanizmem finansowym służącym realizacji projektów unijnych.

W ramach ZIT WrOF strategicznymi obszarami wsparcia określono następujące sektory finansowane z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**:

- Wsparcie infrastruktury transportu niskoemisyjnego (drogi rowerowe i węzły przesiadkowe),
- Wspieranie działań na rzecz racjonalizacji gospodarki energią w obiektach budownictwa mieszkaniowego i w obiektach użyteczności publicznej,
- Wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności wsparcie działalności badawczo-rozwojowej,
- Rozwój technologii informacyjno – komunikacyjnych,
- Wspieranie współpracy przedsiębiorstw i jednostek naukowych,
- Racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej (aglomeracje do 10 tys RLM),
- Poprawa bezpieczeństwa i zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom,
- Poprawa dostępności transportowej drogowej i kolejowej,
- Wsparcie infrastruktury społecznej,
- Rewitalizacja społeczna i przestrzenna,
- Wsparcie infrastruktury edukacyjnej.

W przypadku projektów finansowanych z **Europejskiego Funduszu Społecznego**, najważniejsze dziedziny to:

- Zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej, podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej,
- Aktywna integracja,
- Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- Dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych,
- Godzenie życia zawodowego i prywatnego.

Alokacja naborów w ujęciu narastającym

	Liczba naborów	Budżet naborów	Liczba zatwierdzonych wniosków poddanych ocenie	Ilość podpisanych umów	Wartość podpisanych umów o dofinansowanie UE	Wartość % alokacji
2017	63	1 020 633 826	341	245	587 114 659,07	50,64%
2018	75	1 259 771 450	379	323	804 462 475,6	67,5%

W 2018 r. zintensyfikowano działania mające na celu przyspieszenie kontraktacji środków UE (ilość podpisywanych umów o dofinansowanie), zwiększenie ilości składanych wniosków oraz ich jakości. Zgodnie z założeniami Planu naprawczego IP ZIT WrOF weryfikowała załączniki niezbędne do podpisania umowy o dofinansowanie w zakresie przejętych od IZ RPO WD kompetencji.

Do końca 2018 r. IP ZIT WrOF otrzymała do weryfikacji od IZ RPO WD załączniki do umów dla 53 projektów o wartości dofinansowania prawie 270 mln zł. Do końca ubiegłego roku przekazano do podpisania 48 projektów o wartości 257 mln zł. Dla niektórych z projektów były zawarte aneksy do umów zwiększające wartość dofinansowania.

IP ZIT WrOF, przy współpracy z IZ RPO WD oraz DIP i DWUP zrealizowała założenia Planu Działań w zakresie kontraktacji na poziomie 67,5%, mimo wielu obiektywnych czynników niezależnych od IZ RPO WD oraz IP ZIT WrOF. W związku z dużym wzrostem kontraktacji w porównaniu do poprzednich lat (na koniec 2016 r. kontraktacja wynosiła 4,28%, a na koniec 2018 r. wyniosła 67,5%) celem na 2018 r. było również zwiększenie poziomu wydatkowania środków.

W związku z powyższym zorganizowano 2 szkolenia (warsztaty) z systemu SL2014 dla beneficjentów RPO WD.

Na koniec 2017 r. wartość zatwierdzonych wniosków o płatność wynosiła 57,17 mln zł, co odpowiadało niespełna 5% alokacji ZIT WrOF. Stan zatwierdzonych wniosków o płatność na koniec 2018 r. wynosi 213,52 mln zł, co daje 18% wykorzystania alokacji ZIT WrOF.

Ilość złożonych wniosków o płatność w ujęciu rocznym

	Ilość wniosków o płatność	Wartość wniosków o płatność	Wartość dofinansowania	% wykorzystania alokacji
2017	343	155 665 651,8	57 177 003,63	5%
2018	1 197	470 984 863,3	2 18 431 500,6	18%

Celem IP ZIT WrOF jest również zachęcenie do udziału w aplikowaniu o środki ZIT oraz wzrost jakości składanych wniosków w naborach, które tego wymagały. W związku z powyższym, w ramach kampanii informacyjno-promocyjnej, 2-krotnie wyemitowano insert w gazecie regionalnej o największym nakładzie, aby zachęcić do aplikowania w naborze (Poddziałanie 1.2.2 – Innowacyjne przedsiębiorstwa – ZIT WrOF).

Działanie 5.1 Drogowa dostępność transportowa

W 2018 r. w ramach działania podpisano 4 umowy o dofinansowanie projektów w łącznej kwocie dofinansowania 47,7 mln zł. Oznacza to, że (łącznie z jedną, podpisaną wcześniej umową) wszystkie projekty pozakonkursowe zidentyfikowane w Strategii ZIT WrOF, znajdują się obecnie w fazie realizacji.

Działanie 5.2 System transportu kolejowego

W 2018 r. w ramach działania podpisano 3 umowy o dofinansowanie projektów na łączną kwotę dofinansowania 85,8 mln zł. Jednocześnie dokonana została ocena strategiczna ostatniego projektu z Poddziałania 5.2.

PROJEKTY KOMPLEMENTARNE – POIŚ

Działanie 1.5 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu

W 2018 r. kontynuowano realizację projektów zidentyfikowanych w ramach Strategii ZIT WrOF, którym przyznano dofinansowanie w 2017 r.:

- Projekt realizowany przez Fortum Power and Heat Polska Sp. z o. o. na kwotę dofinansowania ok. 1,89 mln PLN.
- Projekt realizowany przez Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. na kwotę dofinansowania ok. 3,82 mln PLN.

Działanie 1.6 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe

W 2018 r. kontynuowano realizację projektu zidentyfikowanego w ramach Strategii ZIT WrOF, któremu przyznano dofinansowanie w 2017 r.:

- Projekt realizowany przez Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. na kwotę dofinansowania 812 486,25 PLN.

Działanie 6.1 Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach

W 2018 r. kontynuowano realizację czterech projektów zidentyfikowanych w ramach Strategii ZIT WrOF, którym przyznano dofinansowanie w 2017 r.

W dwóch przypadkach Beneficjentem jest Gmina Wrocław, kolejny projekt jest realizowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o. o. Gminy Wrocław (MPK Sp. z o. o.), czwarty projekt realizowany jest przez Gminę Siechnice. Na realizację wskazanych projektów przeznaczono dofinansowanie w wysokości ok. 367 mln PLN.

W obszarze komunikacji kolejowej trwają prace **w ramach Projektu „Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce - Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów we WrOF”**.

Cel projektu:

Przywrócenie przewozów pasażerskich w Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym (WrOF). Projekt jest kluczowym przedsięwzięciem z zakresu rozwoju transportu kolejowego we WrOF, poprzez:

- rewitalizację linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice wraz z budową infrastruktury dla podróżnych, w tym:
 - nowych przystanków kolejowych,
 - dojść pieszych do przystanków, a
 - także parkingów przesiadkowych dla samochodów i rowerów.

Dla zakresu Gminy Wrocław zaplanowano następujące zadania:

- **Przystanek WROCLAW WOJNÓW:** Zaprojektowanie oraz wybudowanie m.in. parkingu (na około 40 miejsc postojowych) wraz z dwoma zadaszonymi wiatami rowerowymi na działce kolejowej, zlokalizowanej bezpośrednio przy peronie przystanku kolejowego oraz wybudowanie ciągu pieszego od peronu do ciągu pieszego przy ul. Przy Torze.
- **Przystanek WROCLAW ŁANY:** Zaprojektowanie oraz wybudowanie drogi dojazdowej.
- **Przystanek WROCLAW STRACHOCIN:** budowa wiaty rowerowej i ciągu pieszego.

Lata realizacji: 2018–2019

W 2018 r. zrealizowano:

Zgodnie z umową partnerską dotyczącą realizacji dokumentacji przedprojektowej zawartą 19.12.2016 r. pomiędzy PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i Gminą Wrocław, Gminą Czernica i Gminą Jelcz-Laskowice w 2018 r. prowadzone były prace dotyczące:

- wyłonienia w trybie "projektuj i buduj" Wykonawcy prac w sąsiedztwie przystanku Wrocław Wojnów,
- współpracy z PKP PLK S.A., Gminami Partnerskimi a także wykonawcami parkingu przy przystanku Wrocław Wojnów w zakresie ustalenia zakresu zadań niezbędnych od realizacji,
- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu przyległego do przystanku Wrocław Wojnów Wschód dla przypisania mu funkcji parkingowych.

Ponadto rozpoczęto procedurę związaną z pozyskaniem od PKP PLK S.A. gruntów niezbędnych do realizacji zakresu Gminy Wrocław planowanego w ramach tego Projektu.

Realizacja działań na rzecz rozwoju kolejowych przewozów aglomeracyjnych na terenie Wrocławia

W 2018 r. kontynuowano współpracę z organizatorem przewozów kolejowych na terenie Dolnego Śląska – Samorządem Województwa na rzecz rozwoju kolei aglomeracyjnej. Najważniejsze elementy zaangażowania służb miejskich Wrocławia w takie działania obejmowały:

- liczne szczegółowe wnioski dotyczące konieczności modernizacji infrastruktury kolejowej w granicach miasta wraz z opisem potrzeb kierowane do zarządcy linii kolejowych. Zgłoszono takie opinie m.in. do linii nr 143, 273, 274, 285;
- uzgodnienie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego stopniowego zwiększania częstotliwości przewozów aglomeracyjnych wykorzystujących 28 stacji i przystanków w granicach miasta, a więc dających atrakcyjną ofertę dla miejskich przewozów kolejowych, w tym zawarcie porozumienia o przyznaniu dotacji wspierającej dodatkowe połączenia w aglomeracji (14 par pociągów w dniach roboczych);
- przygotowanie i uzgodnienie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego kwestii uruchomienia połączeń kolejowych w relacji Wrocław Główny – Wrocław Wojnów, a także przygotowanie dotacji Miasta Wrocław służącej dofinansowaniu tych przewozów;
- kontynuacja umów z przewoźnikami kolejowymi dotyczącymi honorowania w granicach Wrocławia miejskich biletów okresowych w pociągach tych przewoźników w 2018 r.

Wrocław miasto spotkań